KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK
VAN HET HEDENDAAGSCH
WERELDGEBEUREN

MET
VOORTDUREND
BIJGEWERKTEN
ALPHABETISCHEN
INDEX

1918-1934

NOVEMBER 1918—30 JUNI 1931

VOOR DE BERICHTEN NA 30 JUNI 1931
TOT EN MET 31 JULI 1934, ZIE PAG. 63 e.v.

NA 1 AUG. 1934: ZIE DESBETREFFENDE 3-JAR. BANDEN

A. **DUITSCHLAND.** —
Revolutie begint te Kiel, 3 Nov. 1918

B. **DUITSCHE KEIZER WILHELM II.** —
Verlaat Duitschland, 9 Nov. 1918.

C. **DUITSCHLAND.** —
Republiek uitgeroepen door Scheidemann, 9 Nov. 1918.

D. **DUITSCHLAND.** —
Socialistische regeering, Ebert, Landsberg, Scheidemann; Haase, Barth, Dittmann (coalitie van Sociaal-Democraten en Onafhankelijke Soc. Dem.), 9 Nov. 1918—21 Dec. 1918.

E. **DUITSCHLAND.** —
Volksgemachtigden uitgeroepen, 9 Nov. 1918.

F. **POLEN.** —
Pilsoedski, Jozef, leider der Poolsche legioenen, ontslagen uit Duitsche gevangenis, Nov. 1918.

G. **OOSTENRIJK.** —
Karl, Keizer, doet afstand, 11 Nov. 1918.

H. **POLEN.** —
Pilsoedski, president, 11 Nov. 1918 (—9 Dec. 1922).

I. **VEERTIEN PUNTEN VAN WILSON.** —
De president der Ver. Staten, Woodrow Wilson, heeft op 8 Jan. 1918 de volgende veertien punten voorgesteld als basis van den vrede tusschen de Geallieerde mogendheden en de Centrale mogendheden (Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije, Turkije):

1. Openbaarheid van alle verdragen;
2. Vrijheid der zeeën;
3. Open deur voor den handel tusschen de volken;
4. Algemeene vermindering der bewapening;
5. Billijke verdeeling der Koloniën;
6. Erkenning van Rusland;
7. Herstel van België;
8. Wederopbouw der verwoeste gebieden in het Noorden van Frankrijk en restitutie van Elzas-Lotharingen;
9. Uitbreiding van het Italiaansche grondgebied;
10. Zelfstandigverklaring der volkeren van de Oostenr.-Hongaarsche monarchie;
11. Regeling der Balkanstaten;
12. Regeling van de Turksche kwestie;
13. Herstel van Polen;
14. Oprichting van den Volkenbond.

K. **WAPENSTILSTAND (Wereldoorlog 1914—1918).** —
Geteekend tusschen Geallieerden en Duitschland, 11 November 1918.

L. **DUITSCHLAND.** —
Vorsten afgezet, 12 Nov. 1918.

M. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Renner (soc.-dem.), 12 Nov. 1918.

N. **DUITSCHE KEIZER.** —
Geïnterneerd te Amersfoort, 13 Nov. 1918 (later Doorn).

O. **HONGARIJE.** —
Republiek uitgeroepen, 16 Nov. 1918.

P. **LETLAND.** —
Republiek uitgeroepen, 18 Nov. 1918.

Q. **ESTLAND.** —
Republiek, 19 Nov. 1918.

R. **DUITSCHE KROONPRINS.** —
Geïnterneerd op Wieringen, 21 Nov. 1918.

S. **DUITSCHE KEIZER, WILHELM II.** —
Officieele abdicatie, 28 Nov. 1918.

T. **NEDERLAND.** —
Troelstra, voorzitter der S.D.A.P., verkondigt revolutionnaire ideeën, mislukt, Nov. 1918.

U. **RUSLAND.** —
Roebel, waardeloos sinds 1918.

V. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Grondwet, voorloopige, Nov. 1918.

W. **DUITSCHE KROONPRINS.** —
Afstand van den Kroon, 6 Dec. 1918.

X. **SPARTAKISTEN.** —
Onlusten in Berlijn, Bremen, München, Halle, Brunswijk, Dresden, Roergebied, Dec. 1918—April 1919.

IJ. **SCHELDE.** —
Belgische aanspraken, 11 Dec. 1918.

Z. **WAPENSTILSTAND (Wereldoorlog 1914—1918).** —
Verlengd, 13 Dec. 1918.

AA. **BELGIË.** —
Annexionisme (Nederlandsch grondgebied). Huysmans verklaart zich ertegen, 18 Dec. 1918.

AB. **MONTENEGRO.** —
Nikita (koning), afgezet, 22 Dec. 1918.

AC. **GORKI (MAXIM).** —
Predikt strijd tegen oude orde, 25 Dec. 1918.

AD. **DUITSCHLAND.** —
Sociaal-Democratische regeering: Ebert, Landsberg, Scheidemann, David, Noske, Wissel, 30 Dec. 1918.

AE. **MANDSJOERIJE.** —
Nota-wisseling tusschen Japan en China betreffende vier spoorwegen van Mandjoerije en Mongolië, 1918.

AF. **RUSLAND.** —
Denikin bestrijdt Bolsjewiki in Zuid-Rusland, Joedenitsch in West-Rusland, Koltsjak in Siberië, 1919.

AG. **BELGIË.** —
Rijnland, Belgische troepen bezetten de midden-zône, 1919—10 Jan. 1930.

AH. **CHINA.** —
Boycot van Japansche goederen wegens Shantoeng-kwestie, 1919.

AI. **HERSTELCOMMISSIE.** —
Ingesteld tot regeling der herstelbetalingen van Duitschland, 1919—1930.

AK. **NEDERLAND.** —
Radio-omroep, Draadlooze uitzending door Idzerda-Radio, Den Haag, 1919.

A. **VREDESVERDRAG VAN ST. GERMAIN.** —
Door de verdragen van St. Germain (1919), Trianon (1920) en de volksstemming in Odenberg (1921) verloor Oostenrijk (zonder Hongarije) aan Italië 23.410 K.M.², aan Tsjecho Slowakije 78.534 K.M.², aan Polen 79.562 K.M.², aan Roemenië 10.388 K.M.², aan Zuid-Slavië 28.441 K.M.² en Fiume 6 K.M.².
Leger moet op 15.000 man teruggebracht worden; alle oorlogsvoorraden en wapens moeten aan Geallieerden worden uitgeleverd. Schadevergoeding 5 milliard mark in goud.

C. **IERLAND.** —
Opstand uitgebroken tegen Engelsch regime, 2 Jan. 1919.

D. **NEDERLAND.** —
Loudon, Jhr., Buitengewoon gezant bij president Wilson, 4 Jan. 1919.

E. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, Adolf (geboren in 1889 te Braunau, Oostenrijk), treedt als lid No. 7 toe tot de „Duitsche Arbeiders Partij", 5 Jan. 1919.

F. **DUITSCHLAND.** —
Demobilisatie voltooid. 6 Jan. 1919.

G. **NEDERLAND.** —
Leening (vrijwillige) 5 %, *f* 350 millioen ruim volteekend, 7 Jan. 1919.

H. **ROOSEVELT (THEODORE).** —
Ex.-president der Vereen. Staten, overleden, 7 Jan. 1919.

I. **NEDERLAND.** —
Koningin-Moeder, Herdenkingsfeesten van het 50-jarig Nederlanderschap, 8 Jan. 1919.

K. **STAKINGEN.** —
Ver. Staten, bootwerkers, 10 Jan. 1919.

L. **STAKINGEN.** —
Argentinië, Buenos Aires, 11 Jan. 1919.

M. **STAKINGEN.** —
Rijngebied en Westfalen, metaalindustrie, 11 Jan. 1919.

N. **STAKINGEN.** —
Oostenrijk. Bankpersoneel, Weenen, 11 Jan. 1919.

O. **LUXEMBURG.** —
Republiek uitgeroepen, 12 Jan. 1919.

P. **HONGARIJE.** —
Karolyi, President, 13 Jan. 1919.

Q. **LUXEMBURG.** —
Staatsgreep mislukt, 13 Jan. 1919.

R. **NEDERLAND.** —
Rusland, Nederl. banken en Consul beroofd te Petrograd (Leningrad), 13 Jan. 1919.

S. **LUXEMBURG.** —
Groothertogin doet afstand ten behoeve van jongere zuster, 14 Jan. 1919.

T. **VREDESCONFERENTIE.** —
Georganiseerd, 15 Jan. 1919.

U. **DUITSCHLAND.** —
Liebknecht, leider der Spartacisten, en Luxemburg, Rosa, communiste, vermoord, 16 Jan. 1919.

V. **LETLAND.** —
Riga (hoofdstad) onder bolsjewistisch bewind. Jan.—22 Mei 1919.

W. **MEXICO.**
Revolutie, 16 Jan. 1919.

X. **WAPENSTILSTAND (Wereldoorlog 1914—1918).** —
Verlengd, 16 Jan. 1919.

IJ. **VREDESCONFERENTIE.** —
Opening te Versailles, Clemenceau voorzitter, 18 Jan. 1919.

Z. **DUITSCHLAND.** —
Kiesrecht, systeem d'Hondt, goedgekeurd, 19 Jan. 1919.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Nationale Vergadering gekozen 19 Jan. 1919.

AB. **NEDERLAND.** —
Schepen door Engeland vrijgegeven, 19 Jan. 1919.

AC. **POLEN.** —
Paderewski, eerste minister, 19 Jan. 1919.

AD. **BRAZILIË.** —
President overleden. Onlusten, 20 Jan. 1919.

AE. **ENGELAND.** —
Koning's jongste zoon overleden, 20 Jan. 1919.

AF. **NEDERLAND.** —
Stikstof-mest, Nederland ontvangt 125.000 ton, 21 Jan. '19.

AG. **IERLAND.** —
Sinn Feiners proclameeren republiek, 22 Jan. 1919.

AH. **VREDESCONFERENTIE.** —
Bolsjewiki nemen niet deel, 22 Jan. 1919.

AI. **PORTUGAL.** —
Monarchistische beweging, 23 Jan. 1919.

AK. **DUITSCHE KOLONIËN.** —
Smuts (generaal) eischt Zuid-West Afrika, 25 Jan. 1919.

AL. **VREDESCONFERENTIE.** —
Volkenbondsvraagstuk door pres. Wilson ingeleid, 26 Jan. 1919.

AM. **DUITSCHE KOLONIËN.** —
Wilson (pres.) bepleit internationalisatie, 28 Jan. 1919.

AN. **IERLAND.** —
Unionistische partij gevormd, 29 Jan. 1919.

AO. **VREDESCONFERENTIE.** —
Duitsche Koloniën. Aanvaarding beginsel mandatarissen, 31 Jan. 1919.

AP. **VREDESCONFERENTIE.** —
Annexaties, niet berustende op strategische overwegingen, geëischt, 1 Febr. 1919.

AQ. **RUSLAND.** —
Geallieerde strijdkrachten teruggetrokken 2 Febr. 1919.

AR. **SOCIAAL-DEMOCRATEN.** —
Congres te Bern, 4 Febr. 1919.

AS. **NEDERLAND.** —
Scheepvaart, Vereenigde Staten geeft Nederlandsche schepen tijdens den wereldoorlog vastgehouden (363.362 Ton), vrij, 5 Febr. 1919.

AT. **BELGIË.** —
Nederland. Dankbetuiging voor gastvrijheid aan Belgen gedurende den oorlog verleend, 5 Februari 1919.

A. **DUITSCHLAND.** —
Ebert, Friedrich, president. 6 Febr. 1919.

B. **DUITSCHLAND.** —
Noske, Rijksweerminister, 6 Febr. 1919.

C. **DUITSCHLAND.** —
Nationale Vergadering, Zitting te Weimar, 6 Febr. 1919—21 Mei 1920.

D. **WEIMAR.** —
Grondwet v. Duitschland afgekondigd, 6 Febr. 1919.

E. **POLEN.** —
Frankrijk erkent Polen, 7 Febr. 1919.

F. **VREDESCONFERENTIE.** —
Economische raad ingesteld, 9 Febr. 1919.

G. **WLADIWOSTOCK.** —
Japanners landen en bezetten haven, 9 Febr. 1920.

H. **VREDESCONFERENTIE.** —
Japan eischt Sjantunggebied, de Carolinen en de Marshall-eilanden, 11 Febr. 1919.

I. **DUITSCHLAND.** —
Scheidemann rijkskanselier, 13 Febr. '19 (tot 26 Juni '19).

K. **ROEMENIË.** —
Koninklijke familie wordt het vluchten belet, 15 Febr. '19.
Revolutionnaire beweging, 15 Febr. 1919.

M. **WAPENSTILSTAND (Wereldoorlog 1914—1918).** —
Verlengd, 17 Febr. 1919.

O. **NEDERLAND.** —
Ruys de Beerenbrouck (min.-pres.), minister van Marine ad interim, 19 Febr. 1919.

P. **FRANKRIJK.** —
Clemenceau door aanslag gewond, 20 Febr. 1919.

Q. **VREDESCONFERENTIE.** —
Sovjet-Rusland niet erkend. 20 Febr. 1920.

R. **DUITSCHLAND.**
Eisner, min.-president van Beieren, vermoord. 21 Febr. '19.

S. **ITALIË.** —
Zuid-Slavië, wrijving, 28 Febr. 1919.

T. **DERDE INTERN. ARBEIDERS VEREENIGING.** —
Moskou, stichting, Maart 1919.

U. **VREDESCONFERENTIE.** —
Militaire voorwaarden door Generaal Foch samengesteld, 3 Maart 1919.

V. **OORLOG 1914—1918.** —
Zeventien millioen menschen gedood, 4 Maart 1919.

W. **ENGELAND.** —
Schuld: 8 milliard pd. st., 5 Maart 1919.

X. **BELGIË.** —
Annexionisme. Raad van Tien (Entente) weigert minister Hymans' annexionistische voorstellen, 6 Maart 1919.

IJ. **ITALIË.** —
Triest, Pola, de Boven Etsch, enz. opgeëischt, 13 Mrt. '19.

Z. **ITALIË.** —
Spalato door troepen bezet, 15 Mrt. 1919.

AA. **BELGIË.** —
Begrooting. Tekort 600 millioen francs. 21 Maart 1919.

AB. **HONGARIJE.** —
Garbai, Alexander, dictator, met Bela Kuhn (proletarische dictatuur), 21 Maart—1 Aug. 1919.

AC. **RAAD VAN TIEN.** —
Vervangen door Raad van Vier, Frankrijk, Engeland, Italië en presid. Wilson, 24 Maart 1919.

AD. **DUITSCHLAND.** —
Düsseldorf, Belgische bezetting, 30 Maart 1919.

AE. **GENEVE.** —
Zetel v. Volkenbond, 31 Maart 1919. (Zie **Volkenbond**).

AF. **IERLAND.** —
Valera, De, gekozen tot minister-president, April 1919.

AG. **MUNCHEN.** —
Raden-republiek. 7 April 1919 (tot 3 Mei 1919).

AH. **SAARGEBIED.** —
Mijnen, Fransch eigendom, 9 April 1919.

AI. **DUITSCHLAND.** —
Neuring, Saksisch min. v. Oorlog, vermoord, 12 April '19.

AK. **ENGELAND.** —
Achtenveertig-urige werkweek en minimumloonen ingevoerd, 12 April 1919.

AL. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Duitschland weigert aan te nemen, afwijkend van Wilson's 14 punten, 12 April 1919.

AM. **ENGELAND.** —
Lloyd George, lijdt nederlaag verkiezing te Hull, 13 April 1919.

AN. **MONTENEGRO.**
Ontruiming door Servië, 13 April 1919.

AO. **DUITSCHLAND.** —
Nationale feestdag 1 Mei geproclameerd, 16 April 1919.

AP. **STAKINGEN.** —
Nederland, Amsterdam, Metaalwerkersstaking geëindigd, 16 April 1919.

AQ. **DUITSCHLAND.**
Zwitserland erkent de regeering, 18 April 1919.

AR. **FRANKRIJK.** —
Acht-urige werkdag aangenomen, 19 April 1919.

AS. **FRANKRIJK.** —
Demobilisatie geweigerd, 19 April 1919.

AT. **EGYPTE.** —
Britsch protectoraat erkend. 25 April 1919.

AU. **MALMEDY.** —
België toegewezen, 26 April 1919.

AV. **MONTENEGRO.** —
Vereenigd met Zuid-Slavië, 26 April 1919.

AW. **NEDERLAND.** —
België. Herziening van verdragen van 1839 aan Commissie opgedragen, 28 April 1919.

AX. **BELGIE.** —
Acht en een half-urige werkdag voor mijnwerkers ingevoerd, 30 April 1919.

AIJ. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
België. Weigert onderteekening tenzij onmiddellijk crediet van 100 millioen pond sterling, 30 April 1919.

A. **FINLAND.** —
Onafhankelijkheid erkend, 6 Mei 1919.

B. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Publicatie, 7 Mei 1919.

C. **LETLAND.** —
Entente eischt nieuwe regeering tijdens bolsjewistisch bewind, 9 Mei 1919.

D. **DENEMARKEN.** —
Sleeswijk opgeëischt, 12 Mei 1919.

E. **CAVELL (EDITH),** tijdens oorlog door Duitschers in België doodgeschoten, lijk naar Engeland overgebracht, 14 Mei 1919.

F. **POLEN.** —
Paderewski, premier, afgetreden, 17 Mei 1919.

G. **RUSLAND.** —
Roemeensche troepen verslagen, 17 Mei 1919.

H. **VEREENIGDE STATEN.** —
Duitsche schepen, tijdens oorlog in beslag genomen, blijven Amerikaansch eigendom, 17 Mei 1919.

I. **VEREENIGDE STATEN.** —
Voedselvoorziening van Europa zal 30 Juni 1919 eindigen, 17 Mei 1919.

K. **VREDESCONFERENTIE.** —
Paus dringt op verzachting aan, 20 Mei 1919.

L. **NEDERLAND.** —
Loudon (Jhr.),Nederl. Gezant te Parijs, 24 Mei 1919.

M. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Uitbarsting Kloet, 16.000 dooden, 25 Mei 1919.

N. **ESTLAND.** —
Zelfstandigheid geproclameerd, 28 Mei 1919.

O. **EUPEN.** —
Belgische bezetting, 28 Mei 1919.

P. **MORESNET.** —
Belgische bezetting, 28 Mei 1919.

Q. **PETROLEUM.** —
Nederlandsche groepen voor levering aan Frankrijk en Engeland, 31 Mei 1919.

R. **ALBERT (KONING VAN BELGIE).** —
Dankbetuiging aan Koningin Wilhelmina en Nederlandsche volk voor hulp tijdens den wereldoorlog aan Belgische vluchtelingen, Juni 1919.

S. **RIJNLAND.** —
Republiek uitgeroepen, 2 Juni 1919.

T. **RADIO.** —
Uitzending Bandoeng voor 't eerst in Nederland gehoord, 5 Juni 1919.

U. **RUSLAND.** —
Tsjecho-Slowakije binnengedrongen, 7 Juni 1919.

V. **LUCHTVAART.** —
Oceaanvlucht, kapitein Alcock en luit. W. Brown in 16 uur, 16 Juni 1919.

W. **ZEEBRUGGE.** —
Haven officieel geopend, 16 Juni 1919.

X. **FINLAND.** —
Republikeinsche constitutie ingevoerd, 17 Juni 1919.

IJ. **VREDESCONFERENTIE.** —
Bestraffing der voor den oorlog verantwoordelijke personen geëischt, 17 Juni 1919.

Z. **DUITSCHLAND.** —
Bauer rijkskanselier, 21 Juni 1919 (tot 26 Maart 1920).

AA. **NEDERLAND.** —
Finland, Diplomatieke betrekkingen aangeknoopt, 21 Juni 1919.

AB. **DUITSCHLAND.** —
Vloot uitgeleverd. Door Duitsche bemanning in Engelsche wateren bij Scapa Flow tot zinken gebracht, 22 Juni 1919.

AC. **ITALIE.** —
Kabinet Nitti, 23 Juni 1919.

AD. **ITALIE.** —
Zuid-Tirol, toegekend bij Verdrag van Versailles, 28 Juni 1919.

AE. **MINDERHEDEN, NATIONALE.** —
Overeenkomst tusschen Geallieerden en Polen betreffende bepaalde rechten der nationale minderheden in Polen, 28 Juni 1919.

AF. **VEREENIGDE STATEN.** —
Frankrijk, Alliantie, 28 Juni 1919.

AG. **VREDESVERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Vredesverdrag gesloten tusschen Duitschland en 26 mogendheden waarmede het in oorlog was geweest. De Duitsche regeering vond de voorwaarden eerst onaannemelijk, nam deze ten slotte 22 Juni 1919 aan; de onderteekening had op 28 Juni 1919 te Versailles plaats door de Duitsche afgevaardigden Bell en Müller.
Met de Vereenigde Staten werd door Duitschland op 25 Aug. 1921 een afzonderlijke vrede gesloten. De oorspronkelijke voorwaarden werden gevormd door de veertien punten van president Wilson (Amerika) (zie blz. 1 I). waarvan echter de door den Raad van Vier (Clemenceau (Frankrijk), Lloyd George (Engeland), Wilson (Amerika), Orlando (Italië) voorgestelde latere voorwaarden aanmerkelijk afweken.
Voornaamste bepalingen zijn: Duitschland staat Elzas Lotharingen aan Frankrijk af, het grootste deel van Polen en W. Duitschland aan Polen (O.-Pruisen wordt van W.-Pruisen gescheiden, Poolsche Corridor), het gebied Memel aan de Entente, Danzig wordt vrijstaat en vrijhaven van Polen, Moresnet, Eupen en Malmedy komen aan België, N. Sleeswijk (Noordelijk gedeelte) aan Denemarken, Saargebied tot 1935 onder het beheer van den Volkenbond, na volksstemming in 1935 met een gunstig verloop voor Duitschland zouden de kolenmijnen in het Saargebied van Frankrijk moeten worden teruggekocht. Duitschland's aansluiting bij Oostenrijk is verboden. Tolverbond met Luxemburg wordt opgeheven. Alle koloniën moeten worden afgestaan aan Volkenbond. Duitschland's leger zal tot 100.000 man verminderd worden, mag alleen uit vrijwilligers bestaan en geen zware artillerie, gifgassen, tanks of vliegtuigen bezitten. Alle versterkingen binnen 50 K.M. van rechter Rijnoever moeten worden geslecht, zoomede de versterkingen van de kust van de Oostzee en Helgoland. De geheele Duitsche oorlogsvloot, behalve eenige kleinere schepen moet uitgeleverd worden, benevens een enorme hoeveelheid oorlogsmateriaal. Uitlevering van de koopvaardijvloot en afstand van de onderzeesche kabels. Duitschland is verplicht de verwoeste gebieden in Frankrijk en alle verdere aangerichte schade te herstellen, het daartoe vereischte bedrag zal later worden vastgesteld (zie **Herstelbetalingen**). Uitlevering van de door de Geallieerden als oorlogsmisdadigers gekwalificeerden. Eenzijdige meestbegunstiging der geallieerde landen op economisch gebied gedurende 5 jaar. Internationale contrôle over de Duitsche waterwegen. De levering van een jaarlijksche hoeveelheid steenkolen, vee en andere producten. Ter waarborging van de nakoming van het verdrag worden de linker-Rijnoever en eenige bruggenhoofden (Keulen, Mainz, Koblenz) bezet. Geleidelijke ontruiming in 5, 10 en 15 jaar. Sancties bij niet nakoming dezer voorwaarden.

A. **MANDSJOERIJE.** —
Chineesche autoriteiten arresteeren Russische ambtenaren van den Chineeschen Oosterspoorweg, 30 Juni 1919.

B. **RAAD VAN TIEN.** —
Vervangen door Raad van Vijf, 30 Juni 1919.

C. **LUCHTVAART.** —
R 34, Engelsch luchtschip, vliegt van Engeland naar New York en terug, 2—13 Juli 1919.

D. **DUITSCHE KEIZER.** —
Lloyd George kondigt in het Lagerhuis verschijning voor een geallieerde rechtbank aan, 4 Juli 1919.

E. **RUSLAND.** —
Canadeesche troepen teruggetrokken, 5 Juli 1919.

F. **PERU.** —
Revolutie, 5 Juli 1919.

G. **DUITSCHLAND.** —
Rijksinkomsten moeten met 900 % worden verhoogd, 9 Juli 1919.

H. **NEDERLAND.** —
Vrouwenkiesrecht door Eerste Kamer met 34 tegen 5 stemmen aangenomen, 10 Juli 1919.

I. **DUITSCHLAND.** —
Blokkade opgeheven, 12 Juli 1919.

K. **DUITSCHLAND.** —
Frankrijk; handelsrelaties hervat, 13 Juli 1919.

L. **VOLKENBOND.** —
Argentinië, toegetreden, 18 Juli 1919.

M. **ENGELAND.** —
Leening (overwinnings) 708 millioen pd. st. uitgeschreven, 19 Juli 1919.

N. **ENGELAND.** —
Mijnbedrijf, 7-uur-wet aangenomen, 19 Juli 1919.

O. **OOSTENRIJK.** —
Afgescheiden Staten betalen geen oorlogsschuld, wet staatsschuld van voormalige Oostenrijk-Hongaarsche monarchie, 20 Juli 1919.

P. **SPANJE.** — **Ministerie.** —
Sanchez Toca, gevormd, 21 Juli 1919.

Q. **STAKINGEN.** —
Engeland, Mijnwerkers, 22 Juli 1919.

R. **FINLAND.** —
Stahlberg, President van de Republiek, 25 Juli 1919.

S. **SOCIAAL-DEMOCRATEN.** —
Zürich, Partij treedt toe tot de Derde Internationale, 1 Aug. 1919.

T. **POLEN.** —
Vredesverdrag met Duitschland bekrachtigd, 3 Aug. 1919.

U. **HONGARIJE.** —
Roemenië heerscht in Hongarije, 4 Aug. '19 (-13 Nov. '19).

V. **HONGARIJE.** —
Roemeensche troepen Boedapest binnengetrokken, 5 Aug. 1919.

W. **AFGHANISTAN.** —
Vrede met Engeland, 10 Aug. 1919.

X. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
België ratificeert, 10 Aug. 1919.

IJ. **DUITSCHLAND.** —
Grondwet van Weimar, in werking getreden, 11 Aug. '19.

Z. **WIELRIJDEN.** —
Mazairac, wereldkampioen amateurs, 11 Aug. 1919.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Republiek en bondsstaat uitgeroepen, 13 Aug. 1919.

AB. **RUSLAND.** —
Reval, Nieuwe Regeering voor Nd. Wst. Rusland, 17 Aug. 1919.

AC. **RUSLAND.** —
Engelsche vloot vernietigt bolsjewistische vlootafdeeling, 17 Aug. 1919.

AE. **HONGARIJE.** —
Jozef, Aartshertog van Habsburg, Rijksbestuurder, 6—23 Aug. 1919. Treedt af onder pressie van de Entente.

AF. **LUCHTVAART.** —
Parijs—Londen, eerste regelmatige dienst. 25 Aug. 1919.

AG. **BOTHA (GENERAAL).** —
Zuid-Afrikaansch staatsman, overleden. 29 Aug. 1919.

AI. **OOSTENRIJK.** —
Aansluiting bij Duitschland door Geallieerden verboden, 1 Sept. 1919.

AK. **OPPERSTE RAAD.** —
Wijziging in Duitsche Grondwet geëischt, 3 Sept. 1919.

AL. **KALI-OVEREENKOMST.** —
Engeland en Duitschland, 3 Sept. 1919.

AM. **RUSLAND.** —
Engelsch offensief tegen Petrograd, 4 Sept. 1919.

AN. **BORMS, Dr.** —
Vlaamsch activist, doodvonnis, 6 Sept. 1919.

AO. **NEDERLAND.** —
Belgische agitatie in Limburg, 9 Sept. 1919.

AP. **MINDERHEDEN, NATIONALE.** —
Overeenkomst tusschen Geallieerden en Tsjecho-Slowakije betreffende bepaalde rechten der nationale minderheden in Tsjecho-Slowakije, 10 Sept. 1919.

AQ. **ST. GERMAIN.** —
Vredesverdrag der Geallieerden met Oostenrijk, 10 Sept. 1919.

AR. **NEDERLAND.** —
Vreedenburch, Jhr. Dr. van, Gezant in België, 13 Sept. '19.

AS. **IERLAND.** —
Sinn Feiners, parlement verboden, 14 Sept. 1919.

AT. **VEREENIGDE STATEN.** —
Mijnwerkers verklaren zich voor nationalisatie mijnen, 14 Sept. 1919.

AU. **ITALIE.** —
Fiume, Italië en Zd.-Slavië betwisten elkaar het bezit. Op 15 Sept. 1919 door d'Annunzio, Ital. dichter, uit naam van Italië bezet.

AV. **NEDERLAND.** —
Troonrede (eerste na oorlog). Aankondiging fiscale herziening der Invoerrechten; belasting op tabak, sigaren en sigaretten, 16 Sept. 1919.

A. **ZUID-AFRIKA.** —
Mandaat over Duitsch Zuid-West-Afrika aanvaard. 17 Sept. 1919.

B. **GRIEKENLAND.** —
Sèvres, vrede van. Griekenland verkrijgt deelen van Turkije, o.a. Thracië met Gallipoli, 18 Sept. 1919.

C. **OOSTENRIJK.** —
Diplomatieke betrekkingen met geallieerden hersteld, 22 Sept. 1919.

D. **LITAUEN.** —
Onafhankelijk, 28 Sept. 1919.

E. **PATTI, ADELINA.** —
Beroemde Italiaansche zangeres, overleden, 29 Sept. 1919.

F. **LUXEMBURG.** —
Volksstemming besluit voor bestaanden regeeringsvorm, 1 Oct. 1919.

G. **NOORWEGEN.** —
Alcoholverbod, Volksstemming geeft blijk van groote meerderheid, 9 Oct. 1919.

H. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Engeland ratificeert, 11 Oct. 1919.
Japan ratificeert, 11 Oct. 1919.

I. **NEDERLAND.** —
Steenkolenlevering (150.000 ton per maand) uit Duitschland, 12 Oct. 1919.

K. **RUSLAND.** —
Engelsche troepen verlaten Zuid-Rusland, 14 Oct. 1919.

L. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Frankrijk ratificeert, 15 Oct. 1919.

M. **ENGELAND.** —
Balfour, premier, afgetreden, opgevolgd door Lord Curzon, 25 Oct. 1919.

N. **DUITSCHLAND.** —
België vraagt uitlevering 1153 ambtenaren en militairen, 28 Oct. 1919.

O. **ENGELAND.** —
Budget 1919—1920 heeft een tekort van 475 millioen pond sterling, 29 Oct. 1919.

P. **MEXICO.** —
Amerikaansch ultimatum, 29 Oct. 1919.

Q. **NEDERLAND.** —
Acht-urendag, Wet door Eerste Kamer aangenomen, 31 Oct. 1919.

R. **VOLKENBOND.** —
Chili, toegetreden, 4 Nov. 1919.

S. **OPPERSTE RAAD.** —
Nederlandsche eigendomsrecht op tijdens den oorlog gekochte Duitsche schepen niet erkend, 5 Nov. 1919.

T. **DUITSCHLAND.** —
Haase, Hugo, overleden, 7 Nov. 1919.

U. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Tsjecho-Slowakije teekent, 9 Nov. 1919.
Brazilië teekent, 13 Nov. 1919.
Roemenië teekent, 14 Nov. 1919.

V. **HONGARIJE.** —
Horthy's leger Boedapest binnengerukt, 15 Nov. 1919.

W. **NEDERLAND.** —
Domela Nieuwenhuis, F., overleden, 18 Nov. 1919.

X. **BELGIE.** —
Kamer. Samenstelling na oorlog: 73 Katholieken, 70 Socialisten, 39 Liberalen, 9 wilden, 20 Nov. 1919.

IJ. **VOLKENBOND.** —
Perzië, toegetreden, 21 Nov. 1919.

Z. **ENGELAND.** —
Frankrijk, garantieverdrag. 22 Nov. 1919.

AA. **ITALIE.** —
D'Annunzio te Fiume door Regeering gedesavoueerd, 24 Nov. 1919.

AB. **RUSLAND.** —
Randstaten (Westen) sluiten Verbond, 24 Nov. 1919.

AC. **INTERN. ARBEIDSCONFERENTIE.** —
8-urendag en de 48-uren week besloten, 25 Nov. 1919.

AD. **BULGARIJE.** —
Vrede van Neuilly (met Geallieerden). Bulgarije moest Thracië aan Griekenland afstaan, en werd daardoor van de Egeïsche Zee afgesloten, 27 Nov. 1919.

AE. **HONGARIJE.** —
Kabinet Huszar gevormd, 27 Nov. 1919.

AF. **LETLAND.** —
Duitschland den oorlog verklaard, 29 Nov. 1919.

AG. **ENGELAND.** —
Astor, lady, lid van het Lagerhuis, eerste vrouwelijk, 30 Nov. 1919.

AH. **STAKINGEN.** —
Italië, algem., 4 Dec. 1919.

AI. **POLEN.** —
Oost-Gallicië toegewezen, 5 Dec. 1919.

AK. **DUITSCHLAND.** —
Chemische stoffen, Entente eischt opgave fabrieksgeheim, 6 Dec. 1919.

AL. **BRITSCH-INDIË.** —
Autonomie, wet door Engelsche Lagerhuis aangenomen, 7 Dec. 1919.

AM. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Servië teekent, 7 Dec. 1919.

AN. **DUITSCHLAND.** —
Oorlogs-documenten gepubliceerd, 10 Dec. 1919.

AO. **LUCHTVAART.** —
Ross Smith, kapitein, volbrengt vlucht van Engeland naar Australië, 10 Dec. 1919.

AP. **BELGIË.** —
Brunet president der Kamer, 11 Dec. 1919.

AQ. **NEDERLAND.** —
Marine-begrooting in Tweede Kamer verworpen, 12 December 1919.

AR. **OOSTENRIJK.** —
Levensmiddelen door Entente geleverd, 17 Dec. 1919.

AS. **RUSLAND.** —
Japansche troepenmacht opgerukt, 17 Dec. 1919.

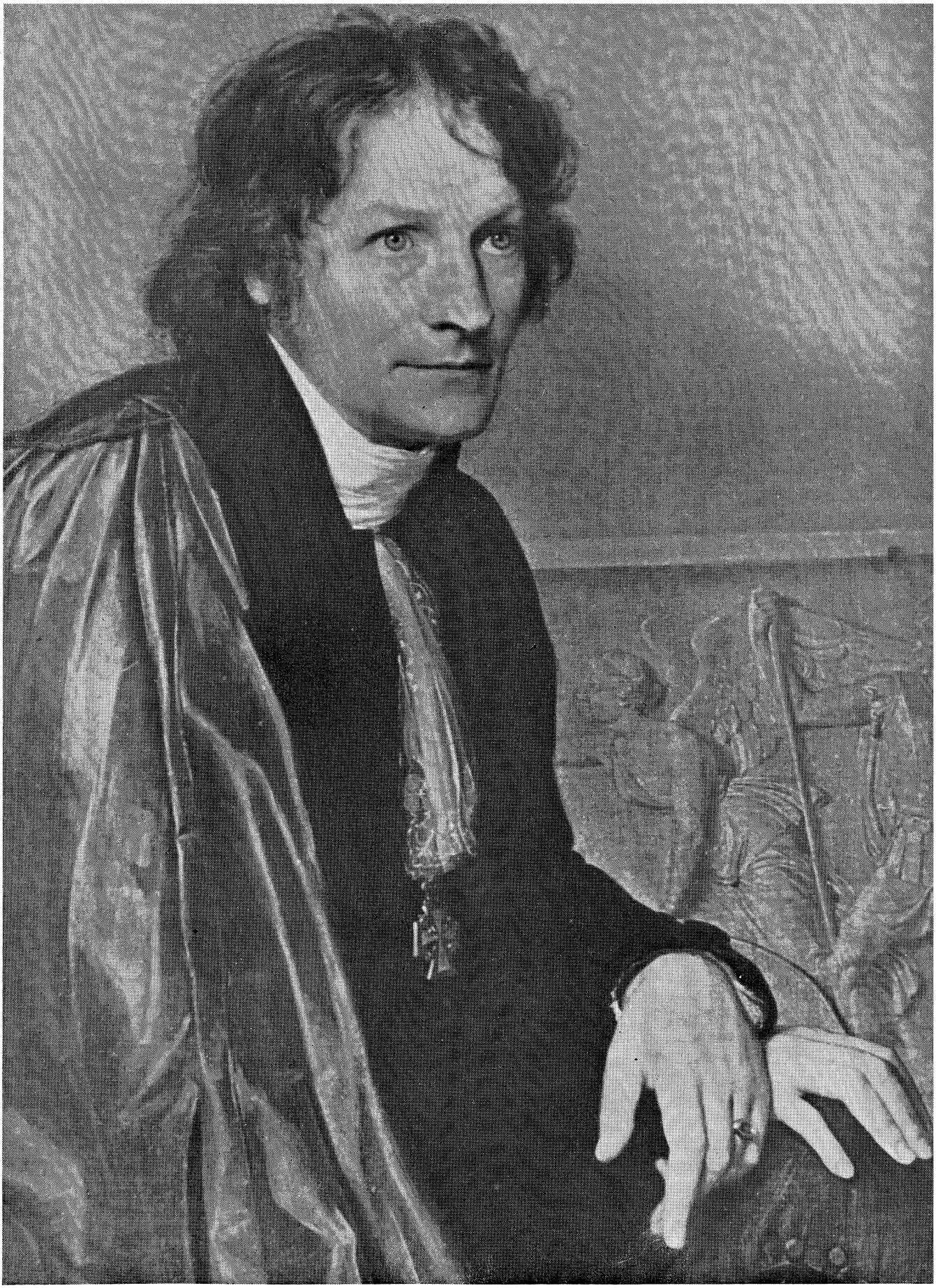

THORWALDSEN (Bertel). De beroemdste beeldhouwer van Denemarken, wiens 150ste geboortedag den 19en Nov. 1920 werd herdacht. Zijn „Christus" heeft algemeene bekendheid verworven.

A. **FRANKRIJK.** —
Deschanel, voorzitter der Kamer, 19 Dec. 1919.

B. **AANSLAGEN.** —
Ierland, French, (gouverneur-generaal), 20 Dec. 1919.

C. **NEDERLAND.** —
Vreemdelingen, aantal 140.046, 20 Dec. 1919.

D. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Drievoudig verbond met Oostenrijk en Zuid-Slavië, 20 Dec. 1919.

E. **SYRIË.** —
Frankrijk neemt gedeelte, 22 Dec. 1919.

F. **VOLKENBOND.** —
Paraguay, toegetreden, 26 Dec. 1919.

G. **NEDERLAND.** —
Meester, Mr. Ph. H. de, minister, overleden, 28 Dec. 1919.

H. **ARGENTINIË.** —
Volkenbond, vertegenwoordigers teruggeroepen, 1920.

I. **BRITSCH-INDIË.** —
Lord Chelmsford onderkoning, 1916—Jan. 1920.

K. **CHINA.** —
Burgeroorlog, hernieuwde strijd tusschen Noord- en Zuid-China, 1919—1920.

L. **NEDERLAND.** —
Legersterkte 250.000 man, 1 Jan. 1920.

M. **OOSTENRIJK.** —
Seitz, Dr., staatspresident, 1918—1920.

N. **ENGELAND.** —
Vier en twintig uurs klokken ingevoerd, 5 Jan. 1920.

O. **SCAPA FLOW.** —
Het tot zinken brengen der vloot wordt door Entente niet als oorlogsmisdaad beschouwd, 5 Jan. 1920.

P. **BRITSCH-INDIË.** —
Lord Reading onderkoning, 6 Jan. 1920.

Q. **CHINA.** —
Feng Kwo Tsjang, voormalig president, overleden, 6 Januari 1920.

R. **DUITSCHLAND.** —
Voor het doen zinken der vloot bij Scapa Flow moet door Duitschland 300.000 ton dokmateriaal worden uitgeleverd, 6 Jan. 1920.

S. **FORD, HENRI.** —
Amerik. Autofabrikant, keert 24 millioen dollar bonussen onder zijn werkvolk uit, 6 Jan. 1920.

T. **SPANJE.** —
Peres Galdos, vermaard schrijver, te Madrid overleden, 7 Jan. 1920.

U. **INTERNATIONALE ARBEIDSORGANISATIE.** —
Orgaan van den Volkenbond. Het aantal staten, die als leden van de Internationale Arbeidsorganisatie zijn toegetreden, bedraagt 56. De organisatie heeft 11 conferenties gehouden, in 1919 te Washington, in 1920 te Genua, Besluiten zijn genomen speciaal ter verbetering der omstandigheden der arbeiders. Geformeerd, 10 Jan. 1920.

V. **PERMAN. HOF VAN INT. JUSTITIE.** —
Orgaan van den Volkenbond. Het Hof is samengesteld uit 15 rechters, die voor den tijd van 9 jaar benoemd worden door den Raad en Assemblée van den Volkenbond. Geformeerd 10 Jan. 1920.

W. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Canada ratificeert, 10 Jan. 1920.

X. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
In werking getreden, 10 Jan. 1920.

IJ. **VOLKENBOND.** —
Vereeniging van Staten, die zich onderling plechtig hebben verbonden om geen oorlog te beginnen voordat zij de geschillen, die zij hebben met elkaar of met niet-leden van den Bond, hebben onderworpen aan arbitrage en aan een uitstel van 3 tot 9 maanden. Iedere Staat, die zich niet aan deze afspraak houdt, vindt onmiddellijk alle andere Staten tegenover zich, terwijl deze verplicht zijn, alle politieke relaties met den overtreder te verbreken. De leden van den Bond hebben zich verbonden zooveel mogelijk samen te werken ten opzichte van economische, humanitaire, sociale en arbeidsvraagstukken.
De voornaamste organen van den Volkenbond zijn: De Raad, De Assemblée, het Secretariaat, De Internationale arbeidsorganisatie (zie Letter I), Het Permanente Hof van Internationale Justitie te Den Haag (zie letter P.). De Volkenbond heeft het toezicht over de mandaten (zie letter M.).
Vorming Volkenbond, 10 Jan. 1920.
Op 10 Jan. 1920 zijn de volgende staten toegetreden: Australië, België, Bolivia, Britsch-Indië, Canada, Engeland, Frankrijk, Guatemala, Ierland, Italië, Nieuw-Zeeland, Japan, Panama, Peru, Polen, Siam, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Uruguay en Zuid-Afrika.

Z. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Geestelijkheid besluit zich van de Roomsche Kerk af te scheiden, 12 Jan. 1920.

AA. **FRANKRIJK.** —
Clemenceau candidaat voor President der Republiek, 15 Jan. 1920.

AB. **ARMENIE.** —
Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

AC. **AZERBEIDJAN.** —
Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

AD. **DIAMANTINDUSTRIE.** —
Belangrijke verplaatsing van Amsterdam naar Antwerpen, 16 Jan. 1920.

AE. **GEORGIE.** —
Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

AF. **VOLKENBOND.** —
Eerste bijeenkomst te Parijs, Léon Bourgeois voorzitter, 16 Jan. 1920.

AG. **DUITSCHE KEIZER.** —
Uitlevering aan Nederland gevraagd, 19 Jan. 1920.

AH. **FRANKRIJK.** —
Poincaré, R., president, treedt af, 19 Jan. 1920.

AI. **SIBERIE.** —
Japansche penetratie, 20 Jan. 1920.

AK. **DUITSCHE KEIZER.** —
Nederl. regeering weigert uitlevering, 23 Jan. 1920.

AL. **HELGOLAND.** —
Ontmanteld, 25 Jan. 1920.

A. **VEREENIGDE STATEN.** —
Influenza epidemie, 28 Jan. 1920.

B. **BORMS, DR.** —
Levenslange dwangarbeid, 29 Jan. 1920.

C. **NEDERLAND.** —
Leening (gedwongen), *f* 450 millioen door Eerste Kamer aangenomen, 29 Jan. 1920.

D. **AMSTERDAM.** —
Leening 6 pCt., *f* 10 millioen, mislukt, 31 Jan. 1920.

E. **AMSTERDAM.** —
Ruilverkeer. Handelscomp. opgericht (kap. *f* 10 millioen), voor den economischen opbouw van Duitschland, 31-1-'20.

F. **MEMEL.** —
Territoriale status onbeslist gelaten door Verdrag van Versailles. Fransche bezetting, 2 Febr. 1920.

G. **VATICAAN.** —
Frankrijk, Betrekkingen hervat, 3 Febr. 1920.

H. **DUITSCHLAND.** —
Pokken epidemie, 5 Febr. 1920.

I. **NEDERLAND.** —
Pokken-epidemie in Duitschland, groote voorzorgsmaatregelen, 5 Febr. 1920.

K. **LUXEMBURG.** —
Grootvorstin als souvereine erkend, 6 Febr. 1920.

L. **NEDERLAND.** —
Belastingen, 37% der verschillende belastingen zijn voor oorlogsonkosten besteed, 6 Febr. 1920.

M. **NEDERLAND.** —
Kappeyne van de Coppello, Mr. J., stadsadvocaat, †, 6 Febr. 1920.

N. **NEDERLAND.** —
Vollgraf, Prof. Dr. J. C., overleden, 6 Febr. 1920.

O. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Cuba ratificeert, 9 Febr. 1920.

P. **VOLKENBOND.** —
Kroatië, Servië en Slovenië toegetreden, 10 Febr. 1920.

Q. **VEREENIGDE STATEN.** —
Spoorwegen (tijdens den oorlog geconfisceerd) zijn aan vroegere eigenaars teruggegeven, 11 Febr. 1920.

R. **VOLKENBOND.** —
Eerste bijeenkomst van den Volkenbondsraad te Londen, Balfour voorzitter, 11 Febr. 1920.

S. **NEDERLAND.** —
Diamantindustrie, firma Asscher richt te Parijs fabriek op, 12 Febr. 1920.

T. **BULGARIJE.** —
Vrede van Neuilly geratificeerd, 14 Febr. 1920.

U. **LUXEMBURG.** —
Zes en veertig-urige werkweek in kolenmijnen ingevoerd, 14 Febr. 1920.

V. **NEDERLAND.** —
Raad van Arbeid, Hooge, geïnstalleerd, 14 Febr. 1920.

W. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Italië ratificeert, 14 Febr. 1920.

X. **GRIEPEPIDEMIE.** —
Europa sterk geteisterd, 15 Febr. 1920.

IJ. **ITALIE.** —
Oorlogsschuld bedraagt 42 milliard Lire, 15 Febr. 1920.

Z. **SLEESWIJK.** —
Volksstemming ten voordeele van Denemarken uitgevallen, 15 Febr. 1920.

AA. **ARMENIE.** —
Tartaren vermoorden 7000 Armeniërs, 16 Febr. 1920.

AB. **PEARY, R. E.,** —
Amerik. schout-bij-nacht, Ontdekker van de Noordpool, overleden 16 Febr. 1920.

AC. **SPITSBERGEN.** —
Noorwegen toegekend, 16 Febr. 1920.

AD. **VOLKENBOND.** —
Columbia, toegetreden, 16 Febr. 1920.

AE. **STAKINGEN.** —
Amsterdam, Havenconflict, Stakingen en Sabotage, 18 Februari 1920.

AF. **FRANKRIJK.** —
Douanetarief aangenomen, 28 Febr. 1920.

AG. **HONGARIJE.** —
Monarchie hersteld door de Grondwet, 28 Febr. 1920.

AH. **HONGARIJE.** —
Horthy, gekozen als Rijksbestuurder door Nationale Vergadering, bekleed met souvereine macht, 1 Maart 1920.

AI. **DIEPZEE-ONDERZOEK.** —
Internationale Commissie te Londen bijeen, eerste sinds den oorlog, 2 Maart 1920.

AK. **VOLKENBOND.** —
Venezuela toegetreden, 3 Maart 1920.
Noorwegen, toegetreden, 5 Maart 1920.
Cuba toegetreden, 8 Maart '20.
Denemarken, toegetreden, 8 Maart 1920.
Zwitserland, toegetreden, 8 Maart 1920.
Nederland en Zweden toegetreden, 9 Maart 1920.

AL. **BELGIE.** —
Vrouwenkiesrecht voor gemeenteraden door Kamer aangenomen, 12 Maart 1920.

AM. **DUITSCHLAND.** —
Monarchistische partij gesticht, 12 Maart 1920.

AN. **DUITSCHLAND.** —
Kapp. Dr. rijkskanselier, 13 Mrt 1920 (tot 17 Mrt 1920).

AO. **ZWEDEN.** —
Kabinet, Branting, een socialistisch kabinet, 13 Mrt. 1920.

AP. **EGYPTE.** —
Onafhankelijkheid uitgeroepen. Engeland neemt maatregelen, 14 Maart 1920.

AQ. **SOEDAN.** —
Onafhankelijkheid uitgeroepen, Engeland neemt maatregelen, 14 Maart 1920.

AR. **UITVINDING.** —
Kanon, Fransch ingenieur Delamarre-Maze vindt een nieuw kanon uit. Projectiel heeft een snelheid 40% grooter dan die van een gewoon, 14 Maart 1920.

AS. **DUITSCHLAND.** —
Spartakisten; ongeregeldheden, 2000 dooden, 17 Maart 1920.

A. **LUCHTVAART.** —
Rijneveld, van, en Brand, (Zd.-Afrika), van Engeland te Kaapstad aangekomen. Drie machines gebruikt, 21 Maart 1920.

B. **HUMPHREY WARD, Mrs.** —
Bekende Engelsche schrijfster, overleden, 25 Maart 1920.

C. **ARMENIE.** —
Tartaren vermoorden 17000 Armeniërs, 26 Maart 1920.

D. **DUITSCHLAND.** —
Thüringen onder communistisch beheer, 26 Maart 1920.

E. **ENGELAND.** —
Mesopotamië, met inbegrip van Mosoel geëischt, 26 Maart 1920.

F. **DUITSCHLAND.** —
Braun, Otto, gekozen tot minister-president van Pruisen, 27 Maart 1920 (—1932).

G. **DUITSCHLAND** —
Gymnasiasten (10) te Essen gefusilleerd; lijken door de ouders voor 50.000 mark teruggekocht, 27 Maart 1920.

H. **DUITSCHLAND.** —
Herm. Müller rijkskanselier, 27 Mrt. 1920 (tot 8 Juni '20).

I. **STAKINGEN.** —
Frankrijk, Roubaix en Tourcoing, 130.000 arbeiders, 27 Maart 1920.

K. **DENEMARKEN.** —
Socialisten eischen aftreden van den Koning, 29 Mrt. 1920.

L. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, bezetting van de fabrieken van Krupp door communisten, 29 Maart 1920.

M. **IERLAND.** —
Opstand tegen Engeland, Generaal Sir Neville Macready opperbevelhebber, 29 Maart 1920.

N. **VOLKENBOND.** —
Griekenland, toegetreden, 30 Maart 1920.

O. **IERLAND.** —
Talbot, Lord Edmond (burggraaf Fitzallen) benoemd tot Gouverneur-Generaal, 1 April 1920.

P. **NEDERLAND.** —
Maximum prijzen boter, kaas en melk ingetrokken, 1 April 1920.

Q. **POLEN.** —
Sovjet-Rusland, oorlog begint (Poolsch offensief tegen Kiew), 1 April 1920.

R. **TIROL.** —
Aansluiting bij Duitschland geëischt, 1 April 1920.

S. **BELGIE.** —
Frédéricq, Paul, historicus, overleden, 2 April 1920.

T. **NEDERLAND.** —
Duurtewet verworpen, 2 April 1920.

U. **NEDERLAND.** —
Pensioenen verhoogd, 2 April 1920.

V. **NEDERLAND.** —
Pop, Luit.-Gener., minister van Oorlog en a. i. Min. van Marine, 2 April 1920.

W. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken, 2—0, 2 April 1920.

X. **NEDERLAND.** —
Colijn, H., benoemd tot leider der Anti-rev., 3 April 1920.

IJ. **DUITSCHLAND.** —
Militaire actie tegen communisten, 4 April 1920.

Z. **STAKINGEN.** —
Frankrijk, Cheminots, algemeene, 4 April 1920.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Darmstadt en Homburg door Fransche troepen bezet, 7 April 1920.

AB. **NEDERLAND.** —
Treub, Prof. Hector, Hoogleeraar in de gynaecologie, te Utrecht overleden, 7 April 1920.

AC. **DUITSCHLAND.** —
Frankfurt door de Franschen en Belgen bezet, 8 April 1920.

AD. **NEDERLAND.** —
Duitschland, crediet *f* 25 millioen verleend, 8 April 1920.

AE. **VOLKENBOND.** —
Portugal en Roemenië toegetreden, 8 April 1920.

AF. **DUITSCHLAND.** —
Mainz-gebied door de Franschen bezet, 10 April 1920.

AG. **HOCKEY.** —
Amst. Hockey- en Bandy-Club kampioen van Nederland, 15 April 1920.

AH. **ITALIE.** —
Zuid-Slavië, Adriatische kwestie geregeld, 15 April 1920.

AI. **NEDERLAND.** —
Oorlogswinstbelasting, *f* 60 millioen door het Rijk ter beschikking der gemeenten gesteld, 16 April 1920.

AK. **FRANKRIJK.** —
Caillaux, wegens hoogverraad veroordeeld, 17 April 1920.

AL. **RUSLAND.** —
Lenin en Trotzky besluiten tot het stellen van den industrieelen arbeid onder tucht van bedrijfsleiders, 18 April 1920.

AM. **SOCIAAL-DEMOCRATEN.** —
Zwitsersche socialisten treden tot de Derde Internationale toe, 19 April 1920.

AN. **DARDANELLEN.** —
Geïnternationaliseerd, 20 April 1920.

AO. **NEDERLAND.** —
Duitsch schip te Rotterdam aangekomen als eerste ter vervanging der door Duitschland getorpedeerde Nederlandsche schepen, 23 April 1920.

AP. **STAKINGEN.** —
Amsterdam, havenconflict, staking geëindigd, 24 April '20.

AQ. **ENGELAND.** —
Palestina, mandaat, 26 April 1920.

AR. **HEDZJAZ.** —
Onafhankelijk, 26 April 1920.

AS. **SAN REMO.** —
Conferentie geëindigd. Verdrag van Versailles zal stipt moeten worden nagekomen. Sancties zullen door gemeenschappelijk overleg der geallieerden worden toegepast, 29 April 1920.

A. **DENEMARKEN.** —
Noord-Sleeswijk door volksstemming toegewezen en bezet, 5 Mei 1920.

B. **RUSLAND.** —
Koltsjak vermoord, 10 Mei 1920.

C. **MEXICO.** —
Huerta president, Carranza afgetreden, 12 Mei 1920.

D. **DUITSCHLAND.** —
Möwe (kaperschip) aan Engeland uitgeleverd, 15 Mei '20.

E. **VERDRAG VAN VERSAILLES.** —
Ver. Staten, ratificeeren, 17 Mei 1920.

F. **IERLAND.** —
Engelsche troepen gezonden, 18 Mei 1920.

G. **ONTWAPENING.** —
Permanent Comité van den Volkenbond gevormd. Drie sub-comité's, Leger, Vloot en Luchtmacht, 19 Mei 1920.

H. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Masarijk president, 28 Mei 1920.

I. **ITALIE.** —
Durazzo bezet, 29 Mei 1920.

K. **BRITSCH-INDIE.** —
Bolsjewisme wint veld, Juni 1920.

L. **DUITSCHLAND.** —
Kapp-putsch, rechtsche partijen ook schuldig, 1 Juni 1920

M. **DUITSCHLAND.** —
Dienstplicht afgeschaft, 3 Juni 1920.

N. **HONGARIJE.** —
Vredesverdrag van Trianon tusschen Entente en Hongarije waarbij het Kroatië, Slawonië, Zevenbergen en het Banaat verloor, 4 Juni 1920.

O. **POLEN.** —
Frankrijk zendt 100.000 man troepen voor den strijd tegen de bolsjewieken, 4 Juni 1920.

P. **DUITSCHLAND.** —
Verkiezingen, verschuiving naar rechts der burgerlijke partijen, naar links der socialistische partijen, 7 Juni 1920.

Q. **NEDERLAND.** — **Oorlogswinstbelasting.** —
Twee uitkeeringen van *f* 53.6 millioen aan gemeenten, 10 Juni 1920.

R. **NEDERLAND.** —
Jeugdraad, Centrale, geïnstalleerd, 11 Juni 1920.

S. **FRANKRIJK.** —
Mad. Réjane, bekende actrice, overleden, 15 Juni 1920.

T. **ITALIE.** —
Oorlogsschadeloosstelling. Aandeel van 66.6 millard Lire verlangd, 15 Juni 1920.

U. **NEDERLAND.** —
Duitschland. Crediet *f* 60 millioen toegestaan voor levensmiddelen afkomstig van Holland of Ned.-Indië, en *f* 140 millioen voor aankoop van grondstoffen, 16 Juni 1920.

V. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Millerand, 17 Juni 1920.

W. **ITALIE.** —
Kabinet Giolitti, 17 Juni 1920.

X. **NEDERLAND.** —
Anti-Revolutiewet. Aangenomen door Tweede Kamer. 17 Juni 1920.

IJ. **POLEN.** —
Bolsjewiki omsingelen leger, 18 Juni 1920.

Z. **VATICAAN.** —
Frankrijk, Diplomatieke betrekkingen vertraagd, 19 Juni 1920.

AA. **CHINA.** —
Oostenrijk, Vrede gesloten, 21 Juni 1920.

AB. **DUITSCHLAND.** —
Fehrenbach rijkskanselier, 21 Juni 1920 (tot 4 Mei 1921).

AC. **GEALLIEERDE CONFERENTIE.** —
Boulogne sur Mer, 21 Juni 1920.

AD. **IERLAND.** —
Sinn Feiners, opstand, 22 Juni 1920.

AE. **ENGELAND.** —
Ierland, zelfbeschikkingsrecht door Arbeiderspartij met groote meerderheid erkend, 25 Juni 1920.

AF. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Mayr (coalitie), 25 Juni 1920.

AG. **LUCHTVAART.** —
Parijs—Warschau, in 8½ uur of ongeveer 190 Km. per uur, door Fransche vliegers in een Henry-Potter, 27 Juni 1920.

AH. **RUSLAND.** —
Nansen, Fridjof, ter bevrijding van gevangenen in Siberië, 29 Juni 1920.

AI. **NEDERLAND.** —
Lager-Onderwijswet, Aangenomen door Tweede Kamer (75 tegen 3 stemmen), 30 Juni 1920.

AK. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Halvorsen (conservatief), Juni 1920.

AL. **VOLKENBOND.** —
Haïti en Liberia toegetreden, 30 Juni 1920.

AM. **DUITSCHLAND.** —
Staatsschuld bedraagt 265 milliard mark, 1 Juli 1920.

AN. **BELGIE.** —
Vrouwenkiesrecht verworpen, 2 Juli 1920.

AO. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Technische Hoogeschool te Bandoeng geopend, 4 Juli 1920.

AP. **NEDERLAND.** —
Broodkaarten opgeheven, 5 Juli 1920.

AQ. **CONFERENTIE TE SPA.** —
Entente eischt ontbinding van de Duitsche Rijksweer. Duitschland neemt genoegen en onderteekent, 9-7-'20.

AR. **CANADA.** —
Kabinet A. Meighen (1e), 10 Juli 1920.

AS. **CONFERENTIE TE SPA.** —
Duitschland, kolenvoorziening aan Frankrijk geregeld, groote onrust in het Roergebied, 15 Juli 1920.

AT. **VOLKENBOND.** —
China, toegetreden, 16 Juli 1920.

AU. **BELGIE.** —
Oorlogsschadeloosstelling. Prioriteit op 2½ milliard francs erkend. 17 Juli 1920.

AV. **DUITSCHLAND.** —
Prins Joachim, zoon van den Duitschen keizer, pleegt zelfmoord, 18 Juli 1920.

A. **RUSLAND.** —
Maatregelen in geheel Oost-Europa (Polen, Oost-Duitschland, Tsjecho-Slowakije) tegen opdringende Bolsjewiki, Warschau door de burgerbevolking ontruimd. 23 Juli 1920.

B. **EUPEN-MALMEDY.** —
Plebisciet (slechts 271 stemmen uitgebracht), 24 Juli 1920.

C. **INT. JURISTENCONGRES TE DEN HAAG.** —
Intern. Gerechtshof bepleit, 24 Juli 1920.

D. **NEDERLAND.** —
Belgische vluchtelingen, *f* 33 millioen uitgegeven, 27 Juli 1920.

E. **MEXICO** —
Villa (Generaal), leider van den grooten opstand, heeft zich overgegeven, 29 Juli 1920.

F. **NEDERLAND.** —
Duitschland. Crediet *f* 200 millioen door Eerste Kamer goedgekeurd, 29 Juli 1920.

G. **FRANKRIJK.** —
Verdun, Nederl. monument onthuld, 1 Aug. 1920.

H. **BELGIE.** —
Vlaamsche Taal. Wetsontwerp aangenomen betreffende het gebruik in bestuurszaken, 6 Aug. 1920.

I. **DUITSCHLAND.** —
Letland, vrede bekrachtigd, 6 Aug. 1920.

K. **WIELRIJDEN.** —
Peeters (Nederlander), wereldkampioen amateurs te Antwerpen, 7 Aug. 1920.

L. **TURKIJE.** —
Vrede (v. Sèvres) door Entente opgelegd, Turkije verliest alles, behalve Klein-Azië en Constantinopel met omgeving, 10 Aug. 1920.

M. **KLEINE ENTENTE.** —
Verbond tusschen Tsjecho-Slowakije en Joego-Slavië, 14 Aug. 1920.

N. **POLEN.** —
Rusland, Oorlog, slag bij Warschau, Russisch contra-offensief afgeslagen, 14 Aug. 1920 (—21 Aug. 1920).

O. **KLEINE ENTENTE.** —
Roemenië treedt toe, 17 Aug. 1920.

P. **MESOPOTAMIE.** —
Cholera epidemie, 20 Aug. 1920.

Q. **FRANKRIJK.** —
België, Militaire overeenkomst geteekend, 27 Aug. 1920.

R. **LUCHTVAART.** —
Amsterdam—Malmö (over Bremen—Hamburg) ingesteld, 28 Aug. 1920.

S. **NEDERLAND.** —
Middelbaar Onderwijs, gewijzigde wet treedt in werking, 1 Sept. 1920.

T. **SPANJE.** —
Ministerie Dato, 1 Sept. '20.

U. **ITALIE.** —
Communistische arbeiders bezetten alle metaalfabrieken in het Noorden, 2 Sept. 1920.

V. **NEDERLAND.** —
Vredespaleis, Eerste arbitrage uitspraak, 4 Sept. 1920.

W. **BELGIE.** —
Academie voor Fransche taal en letterkunde te Brussel ingesteld, 5 Sept. 1920.

X. **WIELINGENKWESTIE.** —
Engeland wenscht oplossing door vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Holland en België, 11 Sept. 1920.

IJ. **BELGIE.** —
Veepest, Ernstig, 19 Sept. 1920.

Z. **FRANKRIJK.** —
Millerand, president, in plaats van Deschanel, zenuwlijdend, 23 Sept. 1920.

AA. **DENEMARKEN.** —
Verkiezingen, Conservatieven behouden de meerderheid, 24 Sept. 1920.

AB. **BELGIE.** —
Eupen-Malmédy geannexeerd, 29 Sept. 1920.

AC. **ITALIE.** —
Metaalfabrieken door de communistische arbeiders ontruimd, 30 Sept. 1920.

AD. **NEDERLAND.** —
Fock, Mr. D. voorzitter der 2e Kamer, Gouverneur-Generaal, 30 Sept. 1920.

AE. **NEDERLAND.** —
Acht-urenwet ingevoerd, 1 Oct. 1920.

AF. **VATICAAN.** —
Dubois, kard., tot Aartsbisschop van Parijs benoemd, 1 Oct. 1920.

AG. **NEDERLAND.** —
Oorlog en Marine (Dept), zullen tot een Departement van Defensie worden samengevoegd, 2 Oct. 1920.

AH. **BRUCH, MAX.** —
Duitsch componist, overleden, 3 Oct. 1920.

AI. **SPANJE.** —
Parlement ontbonden, 3 Oct. 1920.

AK. **STAKINGEN.** —
Nederland, staking der postbeambten en telegrafisten, 5-9 October 1920.

AL. **LITAUEN.** —
Wilnagebied, veroverd door ongeregelde Poolsche troepen onder Generaal Zeligowski. Diplomatieke betrekkingen Litauen—Polen sindsdien verbroken, 9 Oct. 1920.

AM. **ITALIE.** —
Zuid-Tirol, geannexeerd, 10 Oct. 1920.

AN. **RUSLAND.** —
Polen, Wapenstilstand geteekend, 13 Oct. 1920.

AO. **DORPAT (VREDE).** —
Vrede tusschen Estland en Rusland geteekend, 15 Oct. '20.

AP. **OOSTENRIJK.** —
Verkiezing, Christelijk Socialen winst ten koste der Soc.-Democraten, 18 Oct. 1920.

AQ. **LEMAN, GENERAAL.** —
Belg. verdediger van Luik overleden, 19 Oct. 1920.

AR. **GRIEKENLAND.** —
Alexander, Koning, overleden, Admiraal Koendoeriotis regent, 26 Oct. 1920.

AS. **ROEMENIE.** —
Bessarabië verkregen 31 Oct. 1920.

A. **POLEN.** —
Rusland, Voorloopige verdragen geratificeerd, 1 Nov. '20.

B. **RUSLAND.** —
Wrangel (Generaal), defensief in Zd. Rusland, 1 Nov. 1920.

C. **VOLKENBOND.** —
Honduras en Nicaragua toegetreden, 3 Nov. 1920.

D. **CUBA.** —
Zagas president, 4 Nov. 1920.

E. **VEREENIGDE STATEN.** —
Californië, Uitsluiting der Japanners van grondbezit bij referendum bestendigd, 4 Nov. 1920.

F. **DANZIG.** —
Colban, Erik, Hooge Commissaris, 5 Nov. 1920.

G. **IERLAND.** —
Mc. Swiney, burgemeester van Cork, sterft na hongerstaking in gevangenis als protest tegen Engelsche regiem, 5 Nov. 1920.

H. **DUITSCHE KEIZER.** —
Lloyd George verklaart in het Lager Huis de onmogelijkheid van zijn uitlevering, 6 Nov. 1920.

I. **RUSLAND.** —
Petljoera, meester van Zd. Rusland, 7 Nov. 1920.

K. **NEDERLAND.** —
Kuyper, Abraham, Dr., staatsman, overleden, 8 Nov. '20.

L. **BELGIE.** —
Carton de Wiart kabinetsformateur, 9 Nov. 1920.

M. **FRANKRIJK.** —
Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag, 10 Nov. 1920.

N. **DANZIG.** —
Stichtingsakte der vrije stad Danzig tusschen Danzig en Polen geteekend, 11 Nov. 1920.

O. **ENGELAND.** —
Home Rule Bill in derde lezing door het Parlement aangenomen, 11 Nov. 1920.

P. **ENGELAND.** —
Onbekende Soldaat in Westminster Abby begraven, 11 Nov. 1920.

Q. **FRANKRIJK.** —
Onbekende Soldaat onder den Arc de Triomphe begraven, 11 Nov. 1920.

R. **RAPALLO, VERDRAG VAN.** —
Tusschen Italië en Servië (Joego-Slavië) gesloten, betreffende Fiume, 12 Nov. 1920.

S. **ITALIE.** —
Vrouwenkiesrechtontwerp aangenomen, 20 Nov. 1920.

T. **IERLAND.** —
Dublin, oproer, 21 Nov. 1920.

U. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, proclameert partijprogram (25 punten) te München, 24 Nov. 1920.

V. **FRANKRIJK.** —
Gekleurde troepen uit Duitschland teruggetrokken, 29 Nov. 1920.

W. **ENGELAND.** —
Rusland; Handelsverdrag goedgekeurd, 30 Nov. 1920.

X. **IERLAND.** —
Wet op de regeering van Ierland (Afscheidingswet). Onder deze wet kon de Gouverneur-Generaal het Parlement bijeenroepen, verdagen en ontbinden en de Koninklijke toestemming verleenen of onthouden aan de door Dail en Senaat aangenomen wetten, Dec. 1920.

IJ. **ENGELAND.** —
Transportarbeiders, de 19 Vereenigingen sluiten zich aan in één grooten bond, 2 Dec. 1920.

Z. **OOSTENRIJK.** —
Hainisch, Dr., president, 9 Dec. 1920.

AA. **GRIEKENLAND.** —
Konstantijn, ex-Koning, door Regeering tot den troon teruggeroepen, 10 Dec. 1920.

AB. **IERLAND.** —
Staat van Beleg afgekondigd, 12 Dec. 1920.

AC. **NEDERLAND.** —
Servië. Regeering roept gezant te Belgrado terug en heeft te kennen gegeven, dat op de aanwezigheid van den Servischen zaakgelastigde te Den Haag geen prijs wordt gesteld, 13 Dec. 1920.

AD. **ONTWAPENING.** —
Volkenbond verzoekt Permanent Comité voor Ontwapening voorstellen betreffende ontwapening te doen, 14 Dec. 1920.

AE. **VEREENIGDE STATEN.** —
Immigratie voor onbepaalden tijd verboden, 15 Dec. 1920.

AF. **VOLKENBOND.** —
Albanië, Bulgarije, Finland, Luxemburg en Oostenrijk toegetreden, 15 Dec. 1920.

AG. **RUSLAND.** —
Wrangel met 20.000 man in Zuid-Slavië ondergebracht, 20 Dec. 1920.

AH. **VEREENIGDE STATEN.** —
Werkloozen, 2½ millioen, 29 Dec. 1920.

AI. **FRANKRIJK.** —
Social. partij. Scheuring, gedeeltelijke aansluiting bij de Derde Internationale van Moskou, 30 Dec. 1920.

AK. **NOORD-IERLAND.** —
Parlement geconstitueerd, Dec. 1920.

AL. **CANADA.** —
Rassen. Volgens de volkstelling van 1921 is 83,31% van de bevolking van Engelsche of Fransche afkomst, waarvan 55.40 % van Engelsche afkomst.

AM. **CHINA.** —
Bolsjewiki, penetratie, 1921—1930.

AN. **COLUMBIA.** —
Holguin, president 1921.

AO. **COLUMBIA.** —
Panama erkend, 1921.

AP. **HERSTELBETALINGEN VAN DUITSCHLAND.**
Londensche Conferentie, 132 milliard Mk., betaalbaar in 37 jaar, 1921.

AQ. **HONGARIJE.** —
Bethlen, graaf, minister-president, 1921—1931.

AR. **IERLAND.** —
Republiek van Zd. Ierland uitgeroepen. De Valera noemt zich president, 1921.

A. **INTERNATIONALE ARBEIDERSVEREENIGING.**
Weenen, gesticht door Fr. Adler, 1921.

B. **JAPAN.** —
Engeland beëindigt bondgenootschap, 1921.

C. **NEDERLAND.** —
Postchèque- en Girodienst, chaotische toestand 1921—1922, girorekeningen worden niet uitbetaald.

D. **ONTWAPENING.** —
Volkenbondsraad installeert een commissie (22 leden), 1921.

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Grondwet, 1921.

F. **DUITSCHLAND.** —
Bethmann Hollweg, von, Oud-Rijkskanselier, overleden, 2 Jan. 1921.

G. **RUSLAND.** —
Finland, Vrede, 2 Jan. 1921.

H. **ENGELAND.** —
Werkloozen, Aantal 784.000, 10 Jan. 1921.

I. **NEDERLAND.** —
Strafvordering, nieuw Wetboek door Eerste Kamer aangenomen, 13 Jan. 1921.

K. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Briand, 16 Jan. 1921.

L. **NEDERLAND.** —
Bioscooptrust gevormd met *f* 10 millioen kapitaal, 18 Januari 1921.

M. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen. Aantal 100.000, 21 Jan. 1921.

N. **SCHEEPSRAMPEN.** —
Engelsche duikboot K 5, bij de manoeuvres onder water gebleven. De geheele bemanning (6 officieren en 50 man) verdronken, 21 Jan. 1921.

O. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** —
Briand weigert Duitschers uit te noodigen, 24 Jan. 1921.

P. **PARIJS.** —
Conferentie, 24—29 Jan. 1921.

Q. **SPANJE.** —
Ministerie Dato, 27 Jan. 1921.

R. **NEDERLAND.** —
Venezuela, herstel der betrekkingen, 29 Jan. 1921.

S. **TURKIJE.** —
Angora, Moestafa Kemal Pasja verklaart de regeering te Angora als de eenige Turksche regeering, 30 Jan. 1921.

T. **ENGELAND.** —
Slaapziekte heerscht, 2 Febr. 1921.

U. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet, Kallegoegopoelos, 6 Febr. 1921.

V. **CONGO (BELGISCHE).** —
Onlusten, ernstige, 7 Febr. 1921.

W. **NEDERLAND.** —
Rijnvaartverdrag, Overeenstemming met de Geallieerden, 8 Febr. 1921.

X. **FRANKRIJK.** —
Sorbonne, Leerstoel voor Hollandsche cultuur opgericht, 12 Febr. 1921.

IJ. **FRANKRIJK.** —
Werkloozen. Aantal 120.000, 12 Febr. 1921.

Z. **AMSTERDAM.** —
Tellegen, burgemeester, herbenoemd, 22 Febr. 1921.

AA. **BALTISCHE ENTENTE.** —
Verbond tusschen de Baltische Staten: Estland, Letland, Finland en Polen, Maart 1921.

AB. **OOSTENRIJK.** —
Karl, ex-Keizer, staatsgreep, mislukt, Maart 1921.

AC. **DUITSCHLAND.** —
Londen, ultimatum. Ultimatum door Geallieerden aan Duitschland gesteld ter conferentie van Londen **(zie Conferenties)** om de Parijsche overeenkomst te ratificeeren — door Duitschland geweigerd — 2 Maart 1921.

AD. **NEDERLAND.** —
Cuypers, Dr. P. J. H., vermaard architect, op 93-jarigen leeftijd overleden, 3 Maart 1921.

AE. **VEREENIGDE STATEN.** —
Harding, presid. geïnstalleerd, 5 Maart 1921.

AF. **FRANKRIJK.** —
Belgisch-Fransch handelstractaat, 9 Maart 1921.

AG. **ROTTERDAM.** —
Zimmerman, Dr. A. R., burgem., neemt ontslag, 9 Mrt. 1921, wordt Volkenbondscommissaris van Oostenrijk.

AH. **AMSTERDAM.** —
Italiaansche Kamer van Koophandel opgericht, 11 Mrt. '21.

AI. **NEDERLAND.** —
Belgisch verdrag, Minister van Karnebeek legt in de Eerste Kamer een verklaring af, 12 Maart 1921.

AK. **ENGELAND.** —
Duitsch eigendom en bankdeposito's worden niet geconfisceerd, 16 Maart 1921.

AL. **RUSLAND.** —
Engeland, Handelsverdrag onderteekend, 16 Maart 1921.

AM. **POLEN.** —
Rusland, Vredesverdrag van Riga, geteekend, 18 Mrt. '21.

AN. **AMSTERDAM.** —
Vrijheidsbond. Vrouwengroep opgericht, 20 Maart 1921.

AO. **EGYPTE.** —
Oproer uitgebroken, 23 Maart 1921.

AP. **RUSLAND.** —
Perzië, Verdrag geteekend, 25 Maart 1921.

AQ. **AMSTERDAM.** —
Vrouwen, in Gemeentelijke Commissie, voor den eersten keer geïnstalleerd. 27 Maart 1921.

AR. **ENGELAND.** —
Duitsche goederen, heffing van 50 pCt., 27 Maart 1921.

AS. **HONGARIJE.** —
Karl, ex-Koning, tracht de macht te heroveren, 27 Mrt. '21.

AT. **INTERN. ANTI-MILITARISTISCH CONGRES.** —
Gehouden te Den Haag, 27 Maart 1921.

A. **S. D. A. P.** —
Congres te Utrecht spreekt zich uit voor Ontwapening, 28 Maart 1921.

B. **VOETBAL.** —
Holland-Zwitserland, 2—0, 28 Maart 1921.

C. **NEDERLAND.** —
Begrooting, Suppletoire oorlogsbegrooting aangenomen, 31 Maart 1921.

D. **NEDERLAND.** —
Huuraanzeggingswet en de wet van 19 Febr. 1921 tot wijziging der Huurcommissiewet, in werking getreden, 1 April 1921.

E. **STAKINGEN.** —
Londen. Alg., 1 April 1921.

F. **GRIEKENLAND.** —
Goenaris, premier, 3 April 1921.

G. **ROODE KRUIS.** —
Internationale Commissie ingesteld. 3 April 1921.

H. **NEDERLAND.** —
Christen-Socialisten, Bond opgeheven, 4 April 1921.

I. **NEDERLAND.** —
Diepenbrock, Alph. J. M., Componist, †, 5 April 1921.

K. **OOSTENRIJK.** —
Karl, ex-Keizer, moet Oostenrijk verlaten, 5 April 1921.

L. **ITALIE.** —
Fascistisch optreden, 7 April 1921.

M. **AMSTERDAM.** —
Wethouders Wibaut en de Miranda dienen ontslag in, 8 April 1921.

N. **DUITSCHE KEIZERIN.** —
Overleden te Doorn, 11 April 1921.

O. **CHINA.** —
Soen Jat-Sen president republiek, 12 April 1921.

P. **LUCHTVAART.** —
K.L.M. dienst geopend op Schiphol, 14 April 1921.

Q. **NEDERLAND.** —
Vrijheidsbond geconstitueerd, 16 April 1921

R. **AMSTERDAM.** —
Tellegen, burgemeester, overleden. 17 April 1921.

S. **NEDERLAND.** —
Volkstelling: Inwoners 6.841.155, 18 April 1921.

T. **BELGIE.** —
Amnestie-wet goedgekeurd, 20 April 1921.

U. **SURINAME.** —
Heemstra, Mr. A. J. A. A. baron van. Gouverneur, 22 April 1921.

V. **YAP.**
Japan wenscht annexatie, Vereen. Staten weigeren definitief, 24 April 1921.

W. **AMSTERDAM. Gemeenteraad.** —
„Had-je-me-maar" (De Gelder) wordt gekozen, niet toegelaten, 27 April 1921.

X. **NEDERLAND.** —
Levensverzekeringbedrijf, Noodwet, door Eerste Kamer aangenomen, 28 April 1921.

IJ. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Draadlooze verbinding met Ver. Staten opengesteld, 1 Mei 1921.

Z. **LUCHTVAART.** —
Parijs-Amsterdam dienst, via Brussel-Antwerpen geopend, 2 Mei 1921.

AA. **NEDERLAND.** —
Tabak en papier, Wetsontwerp tot het heffen van invoerrechten door Eerste Kamer aangenomen, 4 Mei 1921.

AB. **DUITSCHLAND.** —
Londen, ultimatum. Tweede ultimatum door Geallieerden aan Duitschland gesteld ter conferentie van Londen (zie Conferenties) om de Parijsche overeenkomst te ratificeeren, door Duitschland aanvaard, 5 Mei 1921.

AC. **IERSCHE VRIJSTAAT.** —
Informeele besprekingen tusschen Sir James Craig (Noord-Ierland) en de Valera (Zuid-Ierland) te Dublin, 5 Mei '21.

AD. **OOSTENRIJK.** —
Fried, Alfred, bekend pacifist, te Weenen overleden, 5 Mei 1921.

AE. **DUITSCHLAND.** —
Rusland, handelsverdrag onderteekend. 7 Mei 1921.

AF. **VOETBAL.** —
Holland—Italië 2—2, 8 Mei 1921.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Mühlheim door de Franschen bezet. 9 Mei 1921.

AH. **DUITSCHLAND.** —
Wirth rijkskanselier, 10 Mei 1921, (tot 14 Nov. 1922).

AI. **SPANJE.** —
Nederlandsche week te Madrid geopend, 10 Mei 1921.

AK. **VOETBAL.** —
Holland—België, 1—1, 15 Mei 1921.

AL. **LUCHTVAART.** —
Amsterdam—Parijs, anderdaagsche dienst ingesteld, 16 Mei 1921.

AM. **LUXEMBURG.** —
België, economisch verdrag geteekend; douane-unie vastgesteld voor 50 jaar; België beheert Spoorwegen van Luxemburg, 17 Mei 1921.

AN. **NEDERLAND.** —
Holland—Zuid Afrika Lijn, Gesubsidieerd, 19 Mei 1921.

AO. **NEDERLAND.** —
Tarwe, uitvoerverbod ingetrokken, 19 Mei 1921.

AP. **CHINA.** —
Duitschland, Verdrag gesloten, 20 Mei 1921.

AQ. **ENGELAND.** —
Heffing op Duitsche goederen van 50 op 26 % teruggebracht, 20 Mei 1921.

AR. **NEDERLAND.** —
Kerkgenootschappen, rechtspositie, Staatscommissie ingest., 21 Mei 1921.

AS. **SLAAPZIEKTE.** —
In Engeland heerschend, Febr. 1921. Marshall, Dr. (Oeganda), gunstige resultaten, 21 Mei 1921.

AT. **PORTUGAL.** —
Staatsgreep te Lissabon, 22 Mei 1921.

AU. **NEDERLAND.** —
Kinderrechter, Wetsontwerp door Tweede Kamer aangenomen, 24 Mei 1921.

MAARSCHALK JOZEF PILSUDSKI,
stichter van het nieuwe Polen.

A. **IERLAND.** —
Douane-kantoor verbrand door gewapende burgers, 25 Mei 1921.

B. **DUITSCHLAND.** —
Rathenau, Dr., minister van herstel, 29 Mei 1921.

C. **AMSTERDAM.** —
Rijksmuseum. Schmidt Degener, F. benoemd tot hoofd-directeur, 1 Juni 1921.

D. **BELGIE.** —
Acht-urige werkdag door Kamer aangenomen, 1 Juni 1921.

E. **ARGENTINIE.** —
Acht-urige werkdag. Wet door de kamer aangenomen, 5 Juni 1921.

F. **NOORD-IERLAND.** —
Craig, Sir James (thans Lord Craigavon), gekozen als premier door Parlement van Ulster, 7 Juni 1921.

G. **BRAZILIE.** —
Vrouwenkiesrecht, wetsontwerp aangenomen, 11 Juni '21.

H. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken, gelijk spel, 12 Juni 1921.

I. **AMSTERDAM.** —
Vlugt, W. de, benoemd tot burgemeester, 15 Juni 1921.

K. **ALANDSEILANDEN.** —
Finland toegewezen, door Volkenbond, 24 Juni 1921.

L. **GRIEKENLAND.** —
Moskou, Oorlogstoestand, 25 Juni 1921.

M. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Duitschland, Handelsverdrag geteekend, 27 Juni 1921.

N. **JAPAN.** —
Duitschland, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 1921.

O. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Blehr (liberaal), Juni 1921.

P. **DJAMBI.** —
Ontginning petroleumvelden goedgekeurd. 1 Juli 1921.

Q. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Schober, Juli 1921.

R. **BOKSEN.** —
Dempsey verslaat Carpentier, 2 Juli 1921.

S. **ROEIEN.** —
Eyken wint te Diamond scull te Henley, 3 Juli 1921.

T. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Vlootwet door Volksraad aangenomen, 8 Juli 1921.

U. **NEDERLAND.** —
Everwijn, Mr. J. C. A., Gezant te Washington, 9 Juli '21.

V. **NEDERLAND.** —
Loeff, Mr. J. A., oud-minister van Justitie, te Den Haag overleden, 10 Juli 1921.

W. **VROUWENBEWEGING.**
Congres te Weenen, 10 Juli 1921.

X. **IERLAND.** —
Opstand tegen Engeland. Wapenstilstand geteekend, 11 Juli 1921.

IJ. **LUCHTVAART.** —
Hawker, H. G., gedood, 12 Juli 1921.

Z. **RUSLAND.** —
De Krim, Autonoom, 16 Juli 1921.

AA. **SERVIE.** —
Drasjkowitz, Minister van Binnenlandsche Zaken, doodgeschoten, 22 Juli 1921.

AB. **IRAK.** —
Emir Feisal tot koning gekroond, 23 Juli 1921.

AC. **ROEMENIE.** —
Polen, Handelsovereenkomst, 23 Juli 1921.

AD. **LUCHTVAART.** —
R. 38, Engelsch luchtschip, vergaan, 24 Juli 1921.

AE. **ENGELAND.** —
Textiel-Confer. Blackpool, Handhaving vrijhandelsstelsel, 27 Juli 1921.

AF. **DUITSCHLAND.** —
Hitler wordt voorzitter der Duitsche Arbeiders Partij, 29 Juli 1921.

AG. **NEDERLAND.** —
Bavinck, Dr. H., hoogleeraar in de godgeleerdheid, overleden, 29 Juli 1921.

AH. **ESPERANTO.** —
Internationaal Congres te Praag, 1 Aug. 1921.

AI. **CARUSO, ENRICO.** —
Beroemd Italiaansch zanger, overleden te Napels, 2 Aug. 1921.

AK. **ENGELAND.** —
Vlootwet met 311 tegen 62 stemmen door Lagerhuis aangenomen, 4 Aug. 1921.

AL. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Zuid-Slavië, Militaire overeenkomst geteekend, 5 Aug. '21.

AM. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops, wereldkampioen, Kopenhagen, 7 Aug. 1921.

AN. **VREDESCONFERENTIE.** —
Luxemburg, 11 Aug. 1921.

AO. **SPANJE.** —
Ministerie Maura, 14 Aug. 1921.

AP. **PERZIE.** —
Bolsjewiki door regeeringstroepen verslagen, 15 Aug. '21.

AQ. **SERVIE.** —
Peter, Koning, overleden, 17 Aug. 1921.

AR. **NOORWEGEN.** —
Territoriale grens ter zee van 4 op 6 mijlen gebracht, 20 Aug. 1921.

AS. **DUITSCHLAND.** —
Erzberger, minister van Financiën, vermoord, 27 Aug. '21.

AT. **RUSLAND.** —
Cholera-epidemie, 30 Aug. 1921.

AU. **BUELOW, KARL VON.** —
Duitsch gener. veldmaarschalk, overleden. 1 Sept. 1921.

AV. **LUCHTVAART.** —
Luchtschip D6, (Amerika), door petroleum ontploffing vernietigd, 1 Sept. 1921.

AW. **PAN-AFRIKAANSCH CONGRES.** —
Geopend te Brussel, 1 Sept. 1921.

A. **VOLKENBOND.** —
Karnebeek, Jhr. van, benoemd tot voorzitter, 6 Sept. '21.

B. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
„The Quest", vertrokken uit Londen, 17 Sept. 1921.

C. **DUITSCHLAND.** —
Oppau, ontploffing Badische aniline-fabriek. Achthonderd-vijftig dooden. Schade 1 Milliard mark, 21 Sept. 1921.

D. **RUSLAND.** —
Hongersnood. Paus schenkt bijdrage 1 millioen lire, 21 Sept. 1921.

E. **DUITSCHLAND.** —
Lerchenfeld, graaf van, minister-president van Beieren, 22 September 1921.

F. **NEDERLAND.** —
Kröller, A. G., voorzitter der Nederlandsche organisatie voor de Int. Kamer van Koophandel, 22 Sept. 1921.

G. **VOLKENBOND.** —
Estland, Letland en Litauen toegetreden, 22 Sept. 1921.

H. **NEDERLAND.** —
Koloniale school voor vrouwen en meisjes te Den Haag geopend, 24 Sept. 1921.

I. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Benesj, minister-president, 27 Sept. 1921.

K. **FRANKRIJK.** —
Printemps, Au, te Parijs uitgebrand, schade 50 mill. francs, 28 Sept. 1921.

L. **RUSLAND.** —
Denemarken, Verdrag gesloten, 12 Oct. 1921.

M. **NEDERLAND.** —
Leerplichtwet door Eerste Kamer met 32 tegen 3 stemmen aangenomen, 13 Oct. 1921.

N. **VEREENIGDE STATEN.** —
Knox, senator, †, 13 Oct. 1921.

O. **BELGIE.** —
Grondwetsherziening aangenomen, 14 Oct. 1921.

P. **PORTUGAL.** —
Revolutionnaire beweging, minister-president gedood, 19 Oct. 1921.

Q. **TURKIJE.** —
Azerbeidsjan, Armenië en Georgië, Vrede geteekend, 19 Oct. 1921.

R. **ENGELAND.** —
Lloyd George afgetreden, 20 Oct. 1921.

S. **BULGARJE.** —
Dimitroff, minister van oorlog, vermoord, 23 Oct. 1921.

T. **OOSTENRIJK.** —
Karl, ex-Keizer, staatsgreep, mislukt, 24 Oct. 1921.

U. **HONGARIJE.** —
Koning Karl gevangen, zijn leger bij inval in Hongarije verslagen, 25 Oct. 1921.

V. **RUSLAND.** —
Hongersnood. Frankrijk bewilligt 6 millioen francs crediet, 29 Oct. 1921.

W. **ZWITSERLAND.** —
Begrooting. Tekort 100 millioen francs, 3 Nov. 1921.

X. **JAPAN.** —
Minister-President vermoord, 5 Nov. 1921.

IJ. **HONGARIJE.** —
Onttroningswet door Nationale Vergadering aangenomen, 5 Nov. 1921.

Z. **OOSTENRIJK.** —
Begrooting 1922. Tekort 150 milliard Kronen, 7 Nov. 1921.

AA. **AANSLAGEN.** —
Dato, premier van Spanje, vermoord, 9 Nov. 1921.

AB. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Petroleum, Krachtige bron aangeboord, 11 Nov. 1921.

AC. **JAPAN.** —
Take Hashi, baron, benoemd tot premier, 14 Nov. 1921.

AD. **VOETBAL.** —
Holland—Frankrijk 5—0, 14 Nov. 1921.

AE. **OOSTENRIJK.** —
Federale Republiek gevormd, 15 November 1921.

AF. **MADEIRA.** —
Karl, ex-Keizer van Oostenrijk en Hongarije en zijn vrouw ontscheept, 20 Nov. 1921.

AG. **AFGHANISTAN.** —
Engeland. Verdrag geteekend, 24 Nov. 1921.

AH. **BILJARTEN.** —
Schaeffer (Amerikaan) wereldkampioen. 24 Nov. 1921.

AI. **JAPAN.** —
Hiro-Hito, regent, 26 Nov. 1921.

AK. **NEDERLAND.** —
Vrouwenkiesrecht in de Grondwet vastgelegd, 3 Dec. '21.

AL. **IERLAND.** —
Londen, Verdrag van, Zuid-Ierland wordt een onafhankelijke Vrijstaat als deel van Britsch gemeenebest, geteekend, 6 Dec. 1921.

AM. **NOORD-IERLAND.** —
Londen, Verdrag van, kent aan Noord-Ierland dezelfde rechten toe als aan Iersche Vrijstaat, 6 Dec. 1921.

AN. **SAARGEBIED.** —
Saarlouis, geweldige ontploffing in dynamietfabr., 7 Dec. 1921.

AO. **CANADA.** —
Verkiezingen, Liberalen behalen groote overwinning, 8 Dec. 1921.

AP. **AARDBEVINGEN.** —
Tokio, 9 Dec. 1921.

AQ. **ENGELAND.** —
Pearson, Sir Arthur, philantroop, te Londen overleden, 9 Dec. 1921.

AR. **NEDERLAND.** —
Veeartsenijkundige Hoogeschool, 100-jarig bestaan te Utrecht herdacht, 9 Dec. 1921.

AS. **ENGELAND.** —
Halsbury, Lord, †, 12 Dec. 1921.

AT. **GUATEMALA.** —
Orellana, Generaal José Maris, tot staatshoofd verkozen, 12 Dec. 1921.

AU. **ALBANIE.** —
Regeering omvergeworpen en gevangen gezet, 14 Dec. '21.

A. **ZWITSERLAND.** —
Haab, Dr., bondspresident, 16 Dec. 1921.

B. **FRANKRIJK.** —
Saint-Saëns, componist, overleden, 17 Dec. 1921.

C. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja krijgt bevel Egypte te verlaten, 22 Dec. '21.

D. **DUITSCHLAND.** —
Griep-epidemie te Berlijn, 24 Dec. 1921.

E. **NEDERLAND.** —
Petroleum, Djambi-overeenkomst geteekend, 24 Dec. 1921.

F. **NEDERLAND.** —
Spanje, Modus vivendi opgezegd, 25 Dec. 1921.

G. **CANADA.** —
Kabinet-M. King, 29 Dec. 1921.

H. **NEDERLAND.** —
Leening, (Indische), van 40 millioen dollar goedgekeurd, 29 Dec. 1921.

I. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja gedeporteerd naar Ceylon, 30 Dec. 1921.

K. **ARGENTINIE.** —
Iriogoyen, Dr. Hipolito, President, 1916—1922.

L. **CHINA.** —
Burgeroorlog, kortstondige oorlog tusschen Tsjang-Tso-Lin en Woe-Pei-Foe, 1922.

M. **COLUMBIA.** —
Ospina, generaal, president, 1922.

N. **COLUMBIA.** —
Peru, verdrag betreffende de grenzen gesloten, 1922.

O. **GRIEKENLAND.** —
Turkije, oorlog, gedurende 1922, Engelsche interventie.

P. **TURKIJE.** —
Kemalistenstrijd (aanhangers van Mustapha Kemal), tegen Sultan, 1922.

Q. **SPANJE.** —
Weyler, Generaal, hoofd van den generalen staf, neemt ontslag, 4 Jan. 1922.

R. **OEKRAINE.** —
Kemalisten, Verdrag gesloten, 5 Jan. 1922.

S. **CONFERENTIE TE CANNES.** —
Besprekingen tusschen de Geallieerden en Duitschland (Rathenau) over het Verdrag van Versailles; plotseling afgebroken wegens den val van Briand, 6—13 Jan. 1922.

T. **IERLAND.** —
Dail Eireann ratificeert het verdrag van Londen (64 tegen 57 stemmen), 8 Jan. 1922.

U. **IERLAND.** —
Valera, De, treedt af als minister-president na goedkeuring van Verdrag van Londen door Dail, verslagen bij herkiezing, verlaat met aanhangers de Dail, 9 Jan. 1922.

V. **NEDERLAND.** —
Leening (Spoorweg), 20 millioen gulden uitgegeven, 13 Januari 1922.

W. **IERLAND.** —
Londen, Verdrag van, geratificeerd door Zuid-Iersch Parlement, 14 Jan. 1922.

X. **IERSCHE VRIJSTAAT.** —
Regeering, voorloopige, gevormd, 14 Jan. 1922.

IJ. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Poincaré, 16 Jan. 1922.

Z. **IERLAND.** —
Dublin Castle door Engeland aan de voorloopige regeering overgedragen, 17 Jan. 1922.

AA. **OOSTENRIJK.** —
Hongarije, Handelsverdrag gesloten, 18 Jan. 1922.

AB. **CHINA.** —
Japan, mijnbeheer in het Kiautsjaupachtgebied, 19 Jan. '22.

AC. **VATICAAN.** —
Paus Benedictus XV overleden, 22 Jan. 1922.

AD. **MEXICO.** —
Guatamala, oorlogstoestand ingetreden, 28 Jan. 1922.

AE. **SHACKLETON.** —
Zuidpool-reiziger, overleden aan boord van de Quest bij Zd. Georgië, 30 Jan. 1922.

AF. **NEDERLAND.** —
Boissevain, A. G., directeur-hoofdredacteur van het Algemeen Handelsblad, overleden, 31 Jan. 1922.

AG. **JAPAN.** —
Siberië bezet, 2 Aug. 1918—Febr. 1922.

AH. **PERMANENT HOF VAN INTERN. JUSTITIE.** —
Loder, Mr., president, 3 Febr. 1922.

AI. **ENGELAND.** —
Mond- en klauwzeer, breidt zich op schrikbarende wijze uit, 4 Febr. 1922.

AK. **DUITSCHLAND.** —
Rathenau, Rijksminister van Buitenl. Zaken, 5 Febr. 1922.

AL. **MARITIEME CONVENTIE VAN WASHINGTON.**
Beteekenis. Een conferentie werd van 12 Nov. 1921 tot 6 Febr. 1922 te Washington gehouden. Zij hield zich bezig met de beperking der Zeestrijdmachten en den staatkundigen toestand in den Grooten Oceaan en het Verre Oosten. Een gevolg dezer conferentie was de totstandkoming van het Vijfmogendhedenverdrag, dat de sterkteverhouding voor groote oorlogsschepen tusschen de Vereenigde Staten, Engeland, Japan, Frankrijk en Italië regelde. Verder kwam tezelfdertijd tot stand het Negenmogendhedenverdrag betreffende de Opendeur-politiek in China, de bescherming van China tegen eenzijdige exploitatie, de revisie der Chineesche douanetarieven en de teruggave aan China van de Europeesche bezittingen op het schiereiland Shantoeng. Een overeenkomst werd eveneens gemaakt, het Viermogendhedenverdrag geheeten, waarbij de Ver. Staten, Japan, Frankrijk en Engeland den status quo in den Grooten Oceaan erkenden en waartoe Nederland later is toegetreden. Ten slotte werd een Zesmogendhedenverdrag betreffende van Duitschland in beslag genomen zeekabels gesloten.

AM. **NEDERLAND.** —
Cardinaal, Prof. Dr. J., overleden, 6 Febr. 1922.

AN. **NEDERLAND.** —
Ned. Oost-Indië zal door de vier groote mogendheden geëerbiedigd worden, 6 Febr. 1922.

AO. **VATICAAN.** —
Ratti, Kardinaal Achille, tot Paus gekozen. Hij neemt de naam van Pius XI aan, 6 Febr. 1922.

AP. **POLEN.** —
Frankrijk. Handelsverdrag geteekend, 7 Febr. 1922.

A. **FRANKRIJK.** —
Curie, Mevr., lid der Academie van Wetenschappen, 8 Febr. 1922.

B. **RUSLAND.** —
Hongersnood. Italië staat crediet v. 6 millioen lire toe, 10 Febr. 1922.

C. **NEDERLAND.** —
Bolland, Prof. G. J. P. J., Wijsbegeerte, overleden 11 Febr. 1922.

D. **VATICAAN.** —
Pius XI, Paus, in den St. Pieter gekroond, 12 Febr. 1922.

E. **YAP.** —
Overeenkomst, Japan en Ver. Staten geteekend, 13-2-'22.

F. **SOCIAAL-DEMOCRATEN.** —
Italiaansche Socialisten brengen 3 millioen Lire voor Rusland bijeen, 14 Febr. 1922.

G. **FINLAND.** —
Min. v. Binnenl. Zaken vermoord, 15 Febr. 1922.

H. **NEDERLAND.** —
Leening, 300 millioen gulden goedgekeurd, 16 Febr. 1922.

I. **NEDERLAND.** —
Tabakswet aangenomen, 16 Febr. 1922.

K. **HONGARIJE.** —
Parlement ontbonden, 17 Febr. 1922.

L. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Persbureau Vaz Dias opent draadlooze telefonische dienst voor dagbladen, 21 Febr. 1922.

M. **ZUID-SLAVIE.** —
Italië. Accoord inzake haven van Fiume gesloten, 23-2-'22.

N. **FRANKRIJK.** —
Landru (vrouwenmoordenaar), te Versailles geguillotineerd, 25 Febr. 1922.

O. **ITALIE.** —
Kabinet Facta, 27 Febr. 1922.

P. **EGYPTE.** —
Britsch protectoraat, geëindigd, 28 Febr. 1922.

Q. **ENGELAND.** —
Mary, prinses, gehuwd met burggraaf Lascelles, 28-2-'22.

R. **IERSCHE VRIJSTAAT.** —
Regeering gevormd overeenkomstig art. 17 v.h. Verdrag van Londen, 28 Febr. 1922 (—Dec. 1922).

S. **EGYPTE.** —
Kabinet Sarwat Pasja, 1 Maart 1922.

T. **NEDERLAND.** —
Vrijwillige Landstorm, Besluit afgekondigd, 1 Maart 1922.

U. **FRANKRIJK.** —
Bataille, Henry, overleden, 3 Maart 1922.

V. **ZWEDEN.** —
Rusland, Handelsovereenkomst gesloten, 3 Maart 1922.

W. **POLEN.** —
Wilna ingelijfd, 4 Maart 1922.

X. **ENGELAND.** —
Iersch Verdrag door het Lagerhuis in derde lezing aangenomen, 9 Maart 1922.

IJ. **SPANJE.** —
Ministerie Sanchez Guerra, 9 Maart 1922.

Z. **BRITSCH-INDIE.** —
Gandhi gearresteerd, 11 Maart 1922.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Hermes, Dr., rijksminister van Financiën, 11 Maart 1922.

AB. **EGYPTE.** —
Onafhankelijkheid door Engeland erkend, 15 Maart 1922.

AC. **POLEN.** —
Kabinet-Pouikowski, 12 Maart 1922.

AD. **EGYPTE.** —
Foead, sultan, tot koning verheven, 16 Maart 1922.

AE. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Gounaris. 16 Maart 1922.

AF. **BRITSCH-INDIE.** —
Gandhi veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf 19-3-1922.

AG. **NEDERLAND.** —
Zomertijd, Ontwerp tot afschaffing door Eerste Kamer aangenomen, 23 Maart 1922.

AH. **VOETBAL.** —
Holland—België, 0—4, 26 Maart 1922.

AI. **VATICAAN.** —
Benoist, Fransch gezant, 27 Maart 1922.

AK. **VEREENIGDE STATEN.** —
China, Verdrag door Senaat geratificeerd, 31 Maart 1922.

AL. **ENGELAND.** —
Iersch-Engelsche overeenkomst afgekondigd, 1 April '22.

AM. **KARL, EX-KEIZER VAN OOSTENRIJK EN HONGARIJE.** —
Overleden te Funchal, 1 April 1922.

AN. **NEDERLAND.** —
Den Briel herdenkt de inneming door de Geuzen 350 jaar terug, 1 April 1922.

AO. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Engelsch-Tsjechische Bank opgericht te Praag, 7 Apr. '22.

AP. **ZWITSERLAND.** —
Nederland, Pasvisum afgeschaft, 8 April 1922.

AQ. **DUITSCHLAND.** —
Falkenhayn, generaal von, overleden, 10 April 1922.

AR. **GENUA.** —
Conferentie inzake herstelbetalingen van Duitschland, 11 April—19 Mei 1922, geen resultaten.

AS. **ENGELAND.** —
Disconto tot 4 pCt. verlaagd. 14 April 1922.

AT. **IERLAND.** —
Dublin, vier gerechtshoven en andere gebouwen bezet door gewapende troepen onder Rory O'Connor, 14-4-'22.

AU. **IJSLAND.** —
Nederland, pasvisum afgeschaft, 15 April 1922.

AV. **RAPALLO. (Verdrag van).** —
Tusschen Duitschland (Wirth en Rathenau) en Rusland (Krassin) gesloten tijdens conferentie te Genua. Diplom. betrekkingen worden hersteld. Wederzijdsche oorlogsschulden worden geannuleerd, 16 April 1922.

A. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken 2—0, 18 April 1922.

B. **NEDERLAND.** —
Kieswetwijziging, voorstel Albarda door Eerste Kamer aangenomen, 20 April 1922.

C. **CHINA.** —
Revolutie uitgebroken, 21 April 1922.

D. **NEDERLAND.** —
Servië, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 26 April 1922.

E. **AARDBEVINGEN.** —
Tokio en Yokohama, groote schade, 27 April 1922.

F. **DESCHANEL, PAUL.** —
Fransch President, overleden, 29 April 1922.

G. **NEDERLAND.** —
Bosch, P. ten, oud-vice-admiraal, overleden, 30 April '22.

H. **RUSLAND.** —
Vaticaan. Verdrag gesloten, 30 April 1922.

I. **NEDERLAND.** —
Zoutlaag te Winterswijk aangeboord, 3 Mei 1922.

K. **NEDERLAND.** —
Tabaksaccijns, Wetsontwerp door Eerste Kamer aangenomen, 4 Mei 1922.

L. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—2, 7 Mei 1922.

M. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Begrooting, tekort 200 millioen gulden, 11 Mei 1922.

N. **BOVEN-SILEZIE.** —
Conventie Duitschland-Polen geteekend, 16 Mei 1922.

O. **DUITSCHLAND.** —
Italië, verdrag betreffende de Duitsche gesequestreerde eigendommen, 16 Mei 1922.

P. **ZUID-SLAVIE.** —
Trinkowits, minister-president, 16 Mei 1922.

Q. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Stratos, 17 Mei 1922.

R. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Stratos ten val gebracht, 18 Mei 1922.

S. **NEDERLAND.** —
Arbeidswet 1919, Wijziging door Eerste Kamer aangenomen, 18 Mei 1922.

T. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Protopapadakis, 22 Mei 1922.

U. **RUSLAND.** —
Italië, Handelsverdrag geteekend, 26 Mei 1922.

V. **OOSTENRIJK.** —
Seipel, minister-president, 30 Mei 1922.

W. **OEKRAINE.** —
Tsjecho-Slowakije, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.

X. **RUSLAND.** —
Tsjecho-Slowakije, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.

IJ. **SCHERMEN.** —
Wisselbeker te Parijs door Nederlanders gewonnen, 3 Juni 1922.

Z. **VOLKENBONDSVEREENIGINGEN, CONGRES.** —
Opening, 5 Juni 1922.

AA. **SERVIE.** —
Alexander, Koning, en Maria van Roemenië gehuwd, 8 Juni 1922.

AB. **CHINA.** —
Li jang Loeng president, 12 Juni 1922.

AC. **JAPAN.** —
Kabinet-Kato, 12 Juni 1922.

AD. **DUITSCHLAND.** —
Kapp, Dr., overleden, 13 Juni 1922.

AE. **NEDERLAND.** —
Kapteyn, J. C., sterrenkundige, †, 19 Juni 1922.

AF. **AANSLAGEN.** —
Wilson, veldmaarschalk, Sir Henry, chef van den Engelschen Generalen Staf, vermoord, 23 Juni 1922.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Rathenau, minister van Buitenlandsche Zaken, vermoord, 24 Juni 1922.

AH. **IERLAND.** —
Verkiezingen wijzen uit dat 92 leden voor en 36 tegen het Engelsche tractaat zijn, 26 Juni 1922.

AI. **MONACO.** —
Vorst, overleden, 26 Juni 1922.

AK. **POLEN.** —
Kabinet-Sliwinski, 27 Juni 1922.

AL. **IERLAND.** — **Burgeroorlog (Juni—Sept. '22)** —
Dublin. Vier gerechtshoven en andere gebouwen (bezet door gewapende troepen onder Rory O'Connor), gebombardeerd en verwoest, 28—30 Juni 1922.

AM. **MANDSJOERIJE.** —
Eerste Moekden Chihli-oorlog, 1922. Onafhankelijkheidsverklaring van de drie Oostelijke provincies.

AN. **DUITSCHLAND.** —
Wet ter bescherming der Republiek aangenomen door Rijksdag, 1 Juli 1922.

AO. **PALESTINA.** —
Arabieren verwerpen Engelsch mandaat, 10 Juli 1922.

AP. **TUNIS.** —
Bey overleden, 11 Juli 1922.

AQ. **TURKIJE.** —
Kabinet Moestafa Kemal afgetreden, 14 Juli 1922.

AR. **LETLAND.** —
Kabinet afgetreden, 16 Juli 1922.

AS. **SERVIE.** —
Kabinet afgetreden, 16 Juli 1922.

AT. **PERZIE.** —
Kabinet afgetreden, 17 Juli 1922.

AU. **DUITSCHLAND.** —
Leening (gedwongen) van 70 milliard door Rijksdag aangenomen, 18 Juli 1922.

AV. **DUITSCHLAND.** —
Rathenau's moordenaars plegen zelfmoord, 18 Juli 1922.

AW. **NEDERLAND.** —
Disconto tot 4% verlaagd, 18 Juli 1922.

A. **OOSTENRIJK.** —
Italiaansch crediet van 70 millioen Lire, 20 Juli 1922.

B. **POLEN.** —
Pilsoedski, president, afgetreden, 21 Juli 1922.

C. **PERMAN. HOF VAN ARBITRAGE.** —
Eerste zitting te Den Haag, 22 Juli 1922.

D. **ITALIE.** —
Fascisme breidt zich uit, 23 Juli 1922.

E. **DUITSCHLAND.** —
Disconto tot 6% verhoogd, 29 Juli 1922.

F. **NEDERLAND.** —
Acht-en-veertig-urige werkweek ingevoerd voor Rijkspersoneel, 29 Juli 1922.

G. **STAKINGEN.** —
Italië, algemeene, 1 Aug. 1922.

H. **NEDERLAND.** —
Boschwet in werking getreden, 1 Aug. 1922.

I. **ITALIE.** —
Kabinet Facta, 2 Aug. 1922.

K. **ROEMENIE.** —
Cholera-epidemie uitgebroken, 2 Aug. 1922.

L. **ZUID-AFRIKA.** —
Goudvelden ontdekt, 2 Aug. 1922.

M. **ZUID-SLAVIE.** —
Cholera-epidemie uitgebroken, 2 Aug. 1922.

N. **LITAUEN.** —
Grondwet door de Constituante aangenomen, 4 Aug. '22.

O. **POLEN.** —
Danzig, in- en uitvoerovereenkomst gesloten, 4 Aug. '22.

P. **CHINA.** —
Swatow geheel door typhoon verwoest, 5 Aug. 1922.

Q. **CHINA.** —
Kabinet Tang Sjao Ji, 7 Aug. 1922.

R. **IERLAND.** —
Griffith, Arthur, president van het Dail Eireann, overleden, 13 Aug. 1922.

S. **NEDERLAND.** —
Telefoonverbinding met Londen (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag), 15 Aug. 1922.

T. **SCHAKEN.** —
Capablanca wint tournooi, 19 Aug. 1922.

U. **LUCHTVAART.** —
Motorloos vliegtuig blijft 45 minuten in de lucht, 20 Aug. 1922.

V. **DUITSCHLAND.** —
Mark daalt onrustbarend, 22 Aug. 1922.

W. **IERLAND.** —
Collins, premier, vermoord, 22 Aug. 1922.

X. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Oostenrijk, Crediet van 175 milliard Kronen, 24 Aug. 1922.

IJ. **KLEINE ENTENTE.** —
Definitief gesloten tusschen Tsjecho-Slowakije, Joegoslavië en Roemenië, 1 Sept. 1922. Doel: verdediging van de vredesverdragen. Jaarlijksche conferenties, Polen neemt slechts kortstondig deel.

Z. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Zuid-Slavië, militaire overeenkomst hernieuwd, 1 Sept. '22.

AA. **PALESTINA.** —
Constitutie afgekondigd, 1 Sept. 1922.

AB. **TURKIJE.** —
Smyrna, ontruimd door Grieken, 9 Sept. 1922.

AC. **IERLAND.** —
Cosgrave, president van de Zuid-Iersche Dail, 10 Sept. '22.

AD. **NEDERLAND.** —
Messchaert, J. M., baritonzanger, †, 10 Sept. 1922.

AE. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Triantophilakos, 11 Sept. 1922.

AF. **PALESTINA.** —
Engelsch mandaat, afgekondigd, 12 Sept. 1922.

AG. **POLEN.** —
Frankrijk, Militair verbond, 15 Sept. 1922.

AH. **TURKIJE.** —
Smyrna, brand, grootendeels verwoest, 15 Sept. 1922.

AI. **AMSTERDAM.** —
Wertheim Salomonson, Prof. Dr. J. K. A., overleden, 16 Sept. 1922.

AK. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops, wereldkampioen sprinters, 17 Sept. 1922.

AL. **NEDERLAND.** —
Kabinet Ruys de Beerenbrouck (2e), 18 Sept. 1922.

AM. **VOLKENBOND.** —
Hongarije, toegetreden, 18 Sept. 1922.

AN. **NEDERLAND.** —
Koolen, Mr., voorzitter Tweede Kamer, 21 Sept. 1922.

AO. **LUCHTVAART.** —
Goedhart gedood, 22 Sept. 1922.

AP. **LUCHTVAART.** —
Jong, De, gedood, 22 Sept. 1922.

AQ. **VEREENIGDE STATEN.** —
Tariefwet geteekend, 22 Sept. 1922.

AR. **STAKINGEN.** —
Frankrijk, Havre en Marseille, 23 Sept. 1922.

AS. **NEDERLAND.** —
Kuenen, Prof. Dr. J. P., overleden, 25 Sept. 1922.

AT. **BOKSEN.** —
Carpentier verliest tegen Battling Siki, 25 Sept. 1922.

AU. **NEDERLAND.** —
Staatsmijnen, verlies 1921: 1.712.686 gulden, 26 Sept. '22.

AV. **SCHEVENINGEN.** —
Monument onthuld voor de tijdens den oorlog verongelukte Scheveningsche visschers, 26 Sept. 1922.

AW. **GRIEKENLAND.** —
Koning Konstantijn treedt af, 27 Sept. 1922.

AX. **GRIEKENLAND.** —
Ex-koning Konstantijn verlaat het land, 30 Sept. 1922.

AIJ. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Zaimis, 30 Sept. 1922.

A. **NEDERLAND.** —
Bezuinigingscommissie Rink, Tweede rapport verschenen, 30 Sept. 1922.

B. **ARGENTINIE.** —
Alvear, Dr. Marcelo T. de, President, Oct. 1922 (—October 1928).

C. **OOSTENRIJK.** —
Genève, Protocol van, geteekend door Dr. Seipel; Volkenbond verstrekt een leening van 100 millioen dollar teneinde de munt te stabiliseeren; Oostenrijk verbindt zich tot handhaving van economische en politieke zelfstandigheid tot 1942, Oct. 1922.

D. **STAKINGEN.** —
Nederland, Sigarenmakersbedrijf, 2 Oct. 1922.

E. **COMMISSIE VAN HERSTEL.** —
Barthou voorzitter, 5 Oct. 1922.

F. **DUITSCHLAND.** —
Margerie, De, Fransch gezant, 6 Oct. 1922 (—22 Sept. 1931).

G. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Kabinet Benesj afgetreden, 6 Oct. 1922.
Kabinet-Svehla, 6 Oct. 1922.

H. **OOSTENRIJK.** —
Zimmerman, Dr. A. R. oud-burgemeester van Rotterdam, Volkenbondscommissaris van Oostenrijk, 7 Oct. 1922—'26.

I. **POLO.** —
Frankrijk wint te Den Haag van Holland, 8 Oct. 1922.

K. **IRAK.** —
Verdrag met Engeland, dat op zich neemt invloed uit te oefenen om de toelating tot de Volkenbond voor Irak te verkrijgen, 10 Oct. 1922.

L. **NEDERLAND.** —
Huurwetten, Tweede Kamer behandelt wijziging, Huurprijs van 1916 mag met 50%, van 1918 met 37½% worden verhoogd, zonder tusschenkomst huurcommissie, 10 Oct. 1922.

M. **ENGELAND.** —
Mesopotamië, Verdrag, 12 Oct. 1922.

N. **VEREENIGDE STATEN.** —
Japansche werkkrachten, 50.000 werfarbeiders ontslagen, 12 Oct. 1922.

O. **CONVENTIE VAN MOEDANIA.** —
Griekenland, wapenstilstand met Turkije, 13 Oct. 1922.

P. **NOORWEGEN.** —
Vereenigde Staten, Civiele vordering op de V.S. groot 12 mill. dollar door Perm. Hof van Arbitrage toegewezen, 14 Oct. 1922.

Q. **DUITSCHLAND.** —
Stinnes, Hugo, grootindustrieel. Kolenkwestie met Frankrijk door hem geregeld, 16 Oct. 1922.

R. **ITALIE.** —
Fascisten eischen Kamerontbinding, 18 Oct. 1922.

S. **NEDERLAND.** —
Erfopvolging, Wijziging en aanvulling aangenomen, 19 Oct. 1922.

T. **ENGELAND.** —
Lloyd George afgetreden. Bonar Law, kabinet gevormd, 20 Oct. 1922.

U. **COMMISSIE VAN HERSTEL.** —
Duitsche financiën, toezicht wordt verscherpt, 21 Oct. 1922.

V. **LUCHTVAART.** —
Glijvlucht. Daily Mail prijs door Maneyrol gewonnen, (3 uur 21 min. in de lucht), 22 Oct. 1922.

W. **DUITSCHLAND.** —
Ebert, mandaat verlengd tot 30 Juni 1925, 25 Oct. 1922.

X. **IERLAND.** —
Grondwet aangenomen, Fianna Fail (republikeinsche en anti-verdrag-partij) stemt tegen, 25 Oct. 1922.

IJ. **ITALIE.** —
Mussolini, Leider der fascisten, zet te Napels de politieke eischen uiteen, 25 Oct. 1922.

Z. **NEDERLAND.** —
Sigaren, invoerrecht aangenomen, 25 Oct. 1922.

AA. **NEDERLAND.** —
Stoomwet aangenomen, 25 Oct. 1922.

AB. **COMMISSIE VAN HERSTEL.** —
Duitschland, kolen, moet 200.000 ton per maand meer leveren, 26 Oct. 1922.

AC. **IERLAND.** —
Fianna Fail, De Valera gekozen als leider, 26 Oct. 1922.

AD. **ITALIE.** —
Mussolini, Marsch naar Rome, 26. Oct. 1922 (40.000 man),

AE. **NEDERLAND.** —
Zomertijd, Braat en de Boer stellen afschaffing voor, 26 Oct. 1922.

AF. **NEDERLAND.** —
Arbeidsgeschillenwet, aangenomen, 27 Oct. 1922.

AG. **ITALIE.** —
Mussolini, Koning's opdracht een ministerie te vormen, 29 October 1922.

AH. **SCHERMEN.** —
Scherpenhuysen, Kap., wint degenkampioenschap van Nederland, 30 Oct. 1922.

AI. **ITALIE.** —
Mussolini. Premier en min. van Binnen- en Buitenl. Zaken, 31 Oct. 1922.

AK. **DUITSCHLAND.** —
Begrooting; tekort 440 milliard mark, 2 Nov. 1922.

AL. **DUTSCHLAND.** —
Valuta-conferentie, 3 Nov. 1922.

AM. **TURKIJE.** —
Grondwet van Angora afgekondigd, Mustapha Kemal. 3 Nov. 1922.

AN. **TURKIJE.** —
Sultan wordt niet meer erkend, 3 Nov. 1922.

AO. **TURKIJE.** —
Khalifaat, afscheiding van Sultanaat, 4 Nov. 1922.

AP. **RUSLAND.** —
Amnestie uitgevaardigd, 7 Nov. 1922.

AQ. **NEDERLAND.** —
„Oranjeboek" verschenen inzake Buitenl. Zaken van Mei 1921—Oct. '22, 8 Nov. 1922.

AR. **VEREENIGDE STATEN.** —
Verkiezingen, Republik. meerderheid, 10 Nov. 1922.

A. **VOLKENBOND.** —
Geopend te Genève, 15 Nov. 1922.

B. **NEDERLAND.** —
Werkloosheid, Voorziening in den nood der werklooze arbeiders (motie-v. d. Tempel) aangenomen, 16 Nov. 1922.

C. **ENGELAND.** —
Verkiezingen, Conservatieve meerderheid, 17 Nov. 1922.

D. **ITALIE.** —
Mussolini, Persbeoordeeling in de geheele wereld zeer slecht, 18 Nov. 1922.

E. **TURKIJE.** —
Sultan gevlucht, 19 Nov. 1922.

F. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland 5—0, 19 Nov. 1922.

G. **NEDERLAND.** —
Ned. Herv. Kerk, vrouwenkiesrecht aangenomen, 20 Nov. 1922.

H. **DUITSCHLAND.** —
Cuno rijkskanselier, 22 Nov. 1922 (tot 12 Aug. 1923).

I. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, Nat.-Soc. Partij in Beieren gesticht, 22 Nov. 1922.

K. **ENGELAND.** —
MacDonald, leider der Arbeiderspartij gekozen, 22 Nov. 1922.

L. **BELGIE.** —
Vervlaamsching Gentsche Universiteit door Huysmans verlangd, 24 Nov. 1922.

M **IERLAND.** —
Erskine Childers geëxecuteerd, 24 Nov. 1922.

N. **ITALIE.** —
Sonnino overleden, 24 Nov. 1922.

O. **BULGARIJE.** —
Egeïsche Zee, uitgang bij Dedeagatsj verkregen, 25 Nov. 1922.

P. **SCHERMEN.** —
Kunze wint floretkampioenschap, amateurs, van Nederland, 26 Nov. 1922.

Q. **AMSTERDAM.** —
Vreemdelingen op Effectenbeurs niet toegelaten, 30 Nov. 1922.

R. **GRIEKENLAND.** —
Ministers van de vroegere koninklijke regeering ter dood gebracht, 30 Nov. 1922.

S. **NEDERLAND.** —
Leden Tweede Kamer, Schadeloosstelling verhoogd, 30 Nov. 1922.

T. **BELGIE.** —
Gentsche Universiteit. Vervlaamsching door Kamer geweigerd, 1 Dec. 1922.

U. **GRIEKENLAND.** —
Andreas, prins, levenslang verbannen, 3 Dec. 1922.

V. **ZWITSERLAND.** —
Heffing in eens op vermogens door socialisten voorgesteld, verworpen, 3 Dec. 1922.

W. **ENGELAND.** —
Iersche Grondwet door Hoogerhuis aangenomen, 5 Dec. 1922.

X. **DUITSCHLAND.** —
Bankbiljetten, circulatie 110 milliard mark in een week vermeerderd, 6 Dec. 1922.

IJ. **ENGELAND.** —
Bevan, ex-directeur der City Equit. Fire Insurance Co. te Londen tot 7 jaar dwangarbeid veroordeeld, 6 Dec. 1922.

Z. **IERLAND.** —
Constitutie door koninklijke proclamatie in werking getreden, 6 Dec. 1922.

AA. **IERLAND** —
Healy, Iersch nationalist, wordt gouverneur-generaal, 6 Dec. 1922.

AB. **SPANJE.** —
Ministerie Sanchez Guerra afgetreden, 6 Dec. 1922.

AC. **HERZIENING DER VREDESVERDRAGEN.** —
Intern. Conferentie te Den Haag, 7 Dec. 1922.

AD. **IERLAND.** —
Ulster wenscht afzondering van Zd. Ierland, 8 Dec. 1922.

AE. **SPANJE.** —
Kabinet, Alhucemas, gevormd, 8 Dec. 1922.

AF. **ZUID-SLAVIE.** —
Kabinet-Pasjitsj gevormd, 10 Dec. 1922.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Entente officieren gemolesteerd, schadevergoeding van 1 mill. mark betaald, 11 Dec. 1922.

AH. **ULSTER.** —
Abercorn, hertog van, Gouverneur van Nd. Ierland benoemd, 11 Dec. 1922.

AI. **VATICAAN.** —
Kardinaals, Acht, benoemd, 12 Dec. 1922.

AK. **ZWITSERLAND.** —
Scheurer, president voor 1923 gekozen, 15 Dec. 1922.

AL. **POLEN** —
Naroetowicz, president sinds 9 Dec. 1922, vermoord, 16 Dec. 1922.

AM. **IERLAND.** —
Opstand tegen Engeland, Laatste Engelsche troepen verlaten het land, 17 Dec. 1922.

AN. **POLEN.** —
Kabinet-Nowack afgetreden, 17 Dec. 1922.

AO. **POLEN.** —
Kabinet-Sikorski gevormd, 18 Dec. 1922.

AP. **NEDERLAND.** —
Leening, 350 millioen gulden aangenomen, 19 Dec. 1922.

AQ. **POLEN.** —
Wojciechofski, president 21 Dec. 1922 (—Mei 1926).

AR. **DUITSCHLAND.** —
Commissie van Herstel constateert, dat Duitschland in gebreke blijft, Verdrag van Versailles na te leven, 22 Dec. 1922.

AS. **ZUID-SLAVIE.** —
Parlement ontbonden, 22 Dec. 1922.

AT. **LITAUEN.** —
Republiek officieel erkend, 23 Dec. 1922.

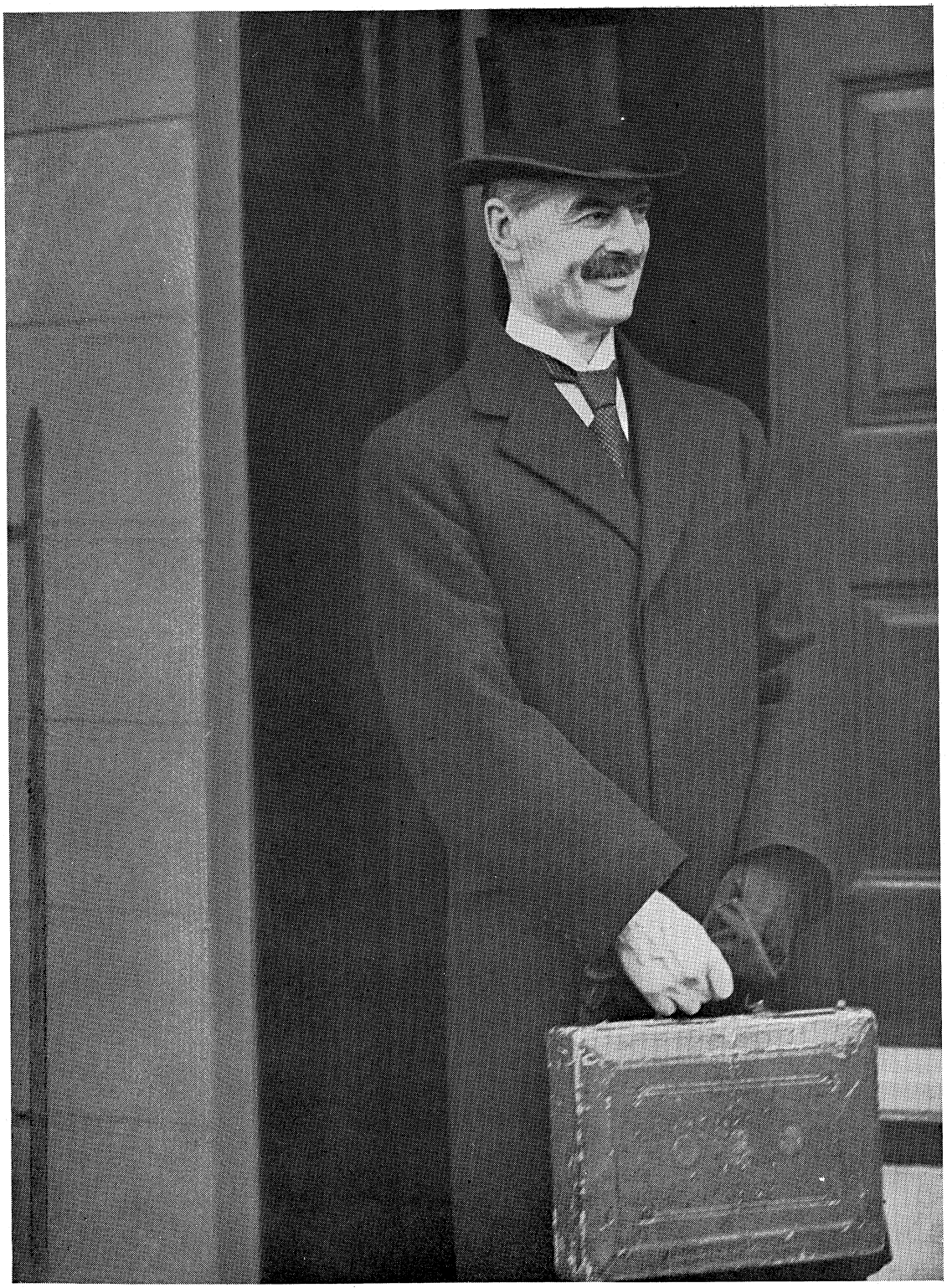

CHAMBERLAIN (Neville), prominent minister in verschillende Engelsche kabinetten. Belangrijke veranderingen in de structuur van de plaatselijke besturen en belastingen kwamen door zijn toedoen tot stand.

A. **NEDERLAND.** —
Grafische Bond aanvaardt ontwerp-collectief arbeidscontract in het Grafisch bedrijf, 24 Dec. 1922.

B. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops, kerstprijs te Parijs, 25 Dec. 1922.

C. **ITALIE.** —
Mussolini benoemt 24 nieuwe senatoren, 27 Dec. 1922.

D. **NEDERLAND.** —
Grondwet, nieuwe, plechtig afgekondigd, 29 Dec. 1922.

E. **AUSTRALIE.** —
Bruce, Stanley Melbourne, leider van de Nationalistische Partij, minister-president, 1923 (—1929).

F. **CHINA.** —
Buitenlandsche post-agentschappen afgeschaft, 1 Jan. 1923.

G. **NEDERLAND.** —
Kamers van Arbeid opgeheven, 1 Jan. 1923.

H. **OOSTENRIJK.** —
Seitz, Dr., burgemeester van Weenen, sinds 1923.

I. **RUSLAND.** —
Stalin, Voorz. der Volkscommissarissen. Invloed in 1923 begonnen. Vervangt Lenin.

K. **SPANJE.** —
Primo de Rivera, dictator, 1923 tot 28 Jan. 1930.

L. **PARIJS.** —
Conferentie 2—5 Jan. 1923. Bezetting van het Roergebied door Frankrijk aangekondigd als sanctie tegen Duitschland's ingebreke blijven inzake financieele eischen der Geallieerden. Financieele regeling met Duitschland mislukt, 2 Jan. 1923.

M. **CANADA.** —
Italië, handelsverdrag, 4 Jan. 1923.

N. **AANSLAGEN.** —
Tsjechische minister van Financiën ernstig gewond.
5 Januari 1923.

O. **AUTOMOBILISME.** —
Sahara, Fransche expeditie bereikt Timboektoe, 9 Jan. '23.

P. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied. Bezetting door Fransche en Belgische troepen (50.000 man), 10 Jan. 1923.

Q. **LITAUEN.** —
Memelgebied, bezet door ongeregelde Litausche troepen, 10 Jan. 1923.

R. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, bezetting. Essen en Dortmund bezet, 11 en 16 Januari 1923.

S. **KONSTANTIJN** —
Ex-koning van Griekenland, overleden, 11 Jan. 1923.

T. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied; bezetting breidt zich uit. Anti-Fransche betoogingen in Berlijn, 15 Jan. 1923.

U. **MEMEL.** —
Franschen en Litauers slaags, 16 Jan. 1923.

V. **NEDERLAND.** —
Radiostation Kootwijk, Proefseinen door Bandoeng gehoord, 18 Jan. 1923.

W. **DUITSCHLAND.** —
Mijneigenaars gevangen gezet, 20 Jan. 1923.

X. **NEDERLAND.** —
Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag onderteekend, 21 Jan. 1923.

IJ. **NORDAU, MAX.** —
Bekend Zionist te Parijs, overleden, 23 Jan. 1923.

Z. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, bezetting. Gerechtelijk onderzoek tegen gearresteerde Duitsche industrieelen (Thyssen etc.), 24 Jan. 1923.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, bezetting. Lijdelijk verzet geproclameerd door Duitsche regeering, 25 Jan. 1923.

AB. **NEDERLAND.** —
België. Paspoort afgeschaft, 1 Febr. 1923.

AC. **AARDBEVINGEN.** —
Hawaï, 5 Febr. 1923.

AD. **ROENTGEN, VON W. C.** —
Dt. Natuurkundige, overleden, 11 Febr. 1923.

AE. **EGYPTE.** —
Toet-Ank-Amen; grafkamer geopend; belangrijke vondsten, 16 Febr. 1923.

AF. **LUCHTVAART.** —
Lecointe, Sadi, bereikt een snelheid van 375 K.M. per uur, 16 Febr. 1923.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Schupo te Essen buiten dienst gesteld, 17 Febr. 1923.

AH. **STAKINGEN.** —
Borinage, 15.000 mijnwerkers, 18 Febr. 1923.

AI. **FRANKRIJK.** —
Delcassé, oud-minister, overleden, 22 Febr. 1923.

AK. **FRANKRIJK.** —
Doumergue, president van den Senaat, 23 Febr. 1923.

AL. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Halvorsen (conservatief), Maart 1923.

AM. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, bezetting. Darmstadt, Mannheim en Karlsruhe bezet, 3 Maart 1923.

AN. **MALAGA** —
Builenpest, 4 Maart 1923.

AO. **DUITSCHLAND.** —
Belastingwetten (nieuwe) door Rijksdag aangenomen, 15 Maart 1923.

AP. **AARDBEVINGEN.** —
Zuid-Slavië, 16 Maart 1923.

AQ. **FRANKRIJK.** —
Diensttijdwet (18 maanden) door Senaat aangenomen, 17 Maart 1923.

AR. **PETROLEUM.** —
Venezuela, bron ontdekt, 19 Maart 1923.

AS. **BERNHARDT, SARAH.** —
Fransche tooneelspeelster, overleden, 26 Maart 1923.

AT. **ROEMENIE.** —
Grondwet door den Koning bekrachtigd, 30 Maart 1923.

A. **JAPAN.** —
Kitashirakawa, prins, bij een auto-ongeluk in Frankrijk gedood, 2 April 1923.

B. **TURKIJE.** —
Alcohol-verbod afgekondigd, 2 April 1923.

C. **VOETBAL.** —
Holland—Frankrijk 8—1, 2 April 1923.

D. **ENGELAND.** —
Carnavon, Lord, ontdekker van het graf van Toet-ankh-Amen, overleden, 5 April 1923.

E. **STAKINGEN.** —
Engeland, Zuid-Wales, 46.000 mijnwerkers, 5 April 1923.

F. **IERLAND.** —
Liam Lynch, rebellenleider, aan verwondingen overleden, 11 April 1923.

G. **HONGARIJE.** —
Oostenrijk, Arbitrage-verdrag gesloten, 12 April 1923.

H. **NEDERLAND.** —
Postchèque- en Girodienst, 100.000ste postrekening geopend, 12 April 1923.

I. **ITALIE.** —
Popolari (Katholieke partij) treden uit het kabinet van Mussolini, 24 April 1923.

K. **RUSLAND.** —
Denemarken, Voorloopige handelsovereenkomst, 24 April 1923.

L. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—1, 29 April 1923.

M. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Bergen (conservatief), Mei 1923.

N. **DUITSCHLAND.** —
Krupp von Bohlen gearresteerd, 2 Mei 1923.

O. **LUCHTVAART.** —
Glijvlucht, Barbot maakt eerste tocht heen en terug over het Kanaal, 6 Mei 1923.

P. **DUITSCHLAND.** —
Krupp von Bohlen tot 15 jaar gevangenisstraf en 100 millioen mark veroordeeld, 9 Mei 1923.

Q. **AANSLAGEN.** —
Vorofski, Russisch gevolmachtigde ter Conferentie van Lausanne, vermoord, 10 Mei 1923.

R. **BELGIE.** —
Fransch-Belgisch-Luxemburgsch economisch verdrag geteekend, 13 Mei 1923.

S. **STAKINGEN.** —
België, Algemeene uitbreiding, 16 Mei 1923.

T. **ENGELAND.** —
Bonar Law, premier, afgetreden, 21 Mei 1923.
Baldwin, Stanley, premier, 23 Mei 1923.

U. **FRANKRIJK.** —
Zomertijd door Senaat aanvaard, 24 Mei 1923.

V. **AMSTERDAM.**
Acht-en-veertig-urige werkweek van Gemeentepersoneel, 27 Mei 1923.

W. **ENGELAND.** —
Rusland, conflict voorloopig bijgelegd, 28 Mei 1923.

X. **POLEN.** —
Kabinet-Witos, 28 Mei 1923.

IJ. **ROEMENIE.** —
Fransch crediet van 100 millioen francs, 30 Mei 1923.

Z. **ITALIE.** —
Balilla, fascistische jeugdorganisatie, opgericht, 3 Juni '23.

AA. **NEDERLAND.** —
Breitner, kunstschilder, overleden, 5 Juni 1923.

AB. **SPANJE.** —
Aartsbisschop van Saragossa vermoord, 5 Juni 1923.

AC. **BULGARIJE.** —
Staatsgreep. Alle ministers gevangen genomen, 9 Juni '23.

AD. **BULGARIJE.** —
Stamboelinski, min.-president, gedood, 15 Juni 1923.

AE. **ROTTERDAM.** —
Limburg, Mr. J., burgemeester, 27 Juni 1923.

AF. **BELGIE.** —
Kabinet Theunis, 28 Juni 1923.

AG. **NEDERLAND.** —
Jachtwet door Eerste Kamer aangenomen, 28 Juni 1923.

AH. **BRAZILIE.** —
Opstand, 30 Juni 1923.

AI. **RUSLAND.** —
Kamsjatka, vischvangst-verdrag met Japan geteekend, 1 Juli 1923.

AK. **ENGELAND.** —
Disconto tot 4% verhoogd, 5 Juli 1923.

AL. **BULGARIJE.** —
Kleine Entente, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 6 Juli 1923.

AM. **STAKINGEN.** —
Duitschland, Berlijn, Metaalindustrie, reeds meer dan 100.000 arbeiders, 7 Juli 1923.

AN. **ITALIE.** —
Partijen, alle niet-fascistische, ontbonden door Mussolini, 10 Juli 1923.

AO. **NEDERLAND.** —
Couperus, Louis, schrijver, overleden, 16 Juli 1923.

AP. **ENGELAND.** —
Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag gesloten, 17 Juli 1923

AQ. **FRANKRIJK.** —
Gouraud, Generaal, militair-gouverneur van Parijs, 21 Juli 1923.

AR. **LAUSANNE (VERDRAG).** —
Conferentie in 1922—1923 van Engeland, Frankrijk, Italië, Rusland en Turkije tot herz. v. verdrag van Sèvres na overwinning van Turkije in oorlog tegen Griekenland. Verdrag geteekend, 22 Juli 1923.

AS. **HONGARIJE.** —
Inflatie, laagste stand van de Kroon 380.000 = £ 1 (normaal 24 = £ 1), 1 Aug. 1923.

AT. **VEREENIGDE STATEN.** —
Harding, president, overleden, 2 Aug. 1923.

AU. **DUITSCHLAND.** —
Deviezen-verordening, 5 Aug. 1923.

A. **TURKIJE.** —
Angora, Zetel der Regeering, 10 Aug. 1923.

B. **RUSLAND.** —
Militiestelsel ingevoerd, 11 Aug. 1923.

C. **ATHLETIEK.** —
Holland wint van België, 12 Aug. 1923.

D. **DUITSCHLAND.** —
Stresemann rijkskanselier, 13 Aug. 1923 (tot 23 Nov. '23).

E. **NEDERLAND.** —
Cremer, J. T., oud-minister van Koloniën, overleden, 14 Aug. 1923.

F. **ROERGEBIED.** —
Bezetting, Stresemann beëindigt lijdelijk verzet, 14 Aug. 23.

G. **RUSLAND.** —
Dardanellen, Conventie onderteekend, 15 Aug. 1923.

H. **STAKINGEN.** —
Tsjecho-Slowakije, Mijnwerkers, 18 Aug. 1923.

I. **AARDBEVINGEN.** —
Perzië, 20 Aug. 1923.

K. **STAKINGEN.** —
Griekenland, algemeene, 20 Aug. 1923.

L. **AARDBEVINGEN.** —
Italië, Messina, 22 Aug. 1923.

M. **NEDERLAND.** —
Portugal, Handelsverdrag geteekend, 24 Aug. 1923.

N. **ENGELAND.** —
Chamberlain, Neville, minister van Financiën, 28 Aug. 1923.

O. **GRIEKENLAND.** —
Italiaansche militaire missie vermoord, 28 Aug. 1923.

P. **NEDERLAND.** —
Koningin, H.M., 25-jarig regeeringsjubileum, 31 Aug '23.

Q. **DUITSCHLAND.** —
Daling van de mark; waarde 1 dollar is 4.2 billioen papier, Sept. 1923.

R. **AARDBEVINGEN.** —
Tokio, 150.000 dooden en gewonden, 1 Sept. 1923.

S. **STAKINGEN.** —
Vereen. Staten, mijnwerkers, 158.000, 1 Sept. 1923.

T. **NEDERLAND.** —
Kalff, Prof. G., †, 3 Sept. 1923.

U. **AARDBEVINGEN.** —
Turkestan, 5 September 1923.

V. **GRIEKENLAND.** —
Korfoe, archipel geheel door de Italianen bezet (wegens moord op milit. missie), 7 Sept. 1923.

W. **ZWEMMEN.** —
Toth, Charles (Amerik.), zwemt het Kanaal over, 9 Sept. 1923.

X. **VOLKENBOND.** —
Iersche Vrijstaat, toegetreden, 10 Sept. 1923.

IJ. **SPANJE.** —
Onlusten uitgebroken, 12 Sept. 1923.

Z. **NEDERLAND.** —
Droogleever Fortuyn, Mr. P., burgemeester v. Rotterdam, 13 Sept. 1923.

AA. **SPANJE.** —
Kabinet Alhucemas, afgetreden, 14 Sept. 1923.

AB. **TURKIJE.** —
Perzië, Grensgeschil, 21 Sept. 1923.

AC. **GRIEKENLAND.** —
Korfoe ontruimd, 22 Sept. 1923.

AD. **BULGARIJE.** —
Staat van beleg afgekondigd, 23 Sept. 1923.

AE. **GRIEKENLAND.** —
Italië, krijgt 50 millioen Lire toegekend (schadevergoeding voor moord op militaire missie), 27 Sept. 1923.

AF. **TANGERCONFERENTIE.** —
Londen, 28 Sept. 1923.

AG. **VOLKENBOND.** —
Abessinië toegetreden, 28 Sept. 1923.

AH. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Mowinckel (liberaal), najaar 1923.

AI. **CHINA.** —
Tsao Koen president, 4 Oct. 1923.

AK. **BULGARIJE.** —
Staat van beleg opgeheven, 6 Oct. 1923.

AL. **DUITSCHLAND.** —
Machtigingswet door Rijksdag aangenomen (machtigt de Rijksregeering tot noodwetgeving ter beëindiging van inflatie), 8 Oct. 1923.

AM. **UNIE VAN VOLKENBONDSVEREENIGINGEN.**
Treub, Prof. Mr. M. W. F., president, 9 Oct. 1923.

AN. **CHINA.** —
Grondwet door Parlement goedgekeurd, 10 Oct. 1923.

AO. **DUITSCHLAND.** —
Militaire censuur opgeheven, 10 Oct. 1923.

AP. **POLEN.** —
Kruitmagazijn te Warschau in de lucht gevlogen, 200 dooden, 500 gewonden, 13 Oct. 1923.

AQ. **TURKIJE.** —
Angora, Hoofdstad, 14 Oct. 1923.

AR. **DUITSCHLAND.** —
Stabilisatie in Rentemark, 15 Oct. 1923.

AS. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Politis, 16 Oct. 1923.

AT. **NEDERLAND.** —
Bankbiljet van *f* 40.— (nieuw) in omloop, 18 Oct. 1923.

AU. **DUITSCHLAND.** —
Rijnland, Republiek uitgeroepen door Separatisten, 20 Oct. 1923.

AV. **TURKIJE.** —
Republiek uitgeroepen, Moestafa Kemal Pasja, president, 30 Oct. 1923.

AW. **NEDERLAND.** —
Nationale Opera failliet verklaard, 1 Nov. 1923.

A. **ESTLAND.** —
Letland, Verdrag gesloten, 2 Nov. 1923.

B. **DUITSCHLAND.** —
Hitler-putsch in Beieren, 8 Nov. 1923.

C. **DUITSCHLAND.** —
Ludendorff, deelnemer aan de Hitler-putsch, gearresteerd en weer vrijgelaten, 9 Nov. 1923.

D. **DUITSCHE KROONPRINS.** —
Van Wieringen ontvlucht; naar Duitschland uitgeweken, 10 Nov. 1923.

E. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, leider der Nat.-Soc. in Beieren gearresteerd, 11 Nov. 1923.

F. **DUITSCHLAND.** —
Schacht, Dr. Hjalmar, Valuta-Commissaris, 12 Nov. 1923.

G. **NEDERLAND.** —
Gerretsen, Dr. J. H., hofprediker, overleden, 18 Nov. '23.

H. **DUITSCHLAND.** —
Havenstein, president van de rijksbank, overleden, 20 Nov. 1923.

I. **NEDERLAND.** —
Bouwmeester, Louis, tooneelspeler, benoemd tot Ridder van het Legioen van Eer door de Fransche Regeering, 22 Nov. 1923.

K. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland, 4—1, 25 Nov. 1923.

L. **DUITSCHLAND.** —
Bankbiljettencirculatie voor den oorlog: 6.3000 millioen mark; 20 Maart 1920 (Kapp-Putsch): 55.8000 millioen mark; Jan. 1923 (bezetting van het Roergebied): 1.300.000 millioen mark; 15 Aug. 1923: 116.000.000.000.000 millioen mark; 30 Nov. 1923: 440.000.000.000.000 millioen mark.

M. **DUITSCHLAND.** —
Marx rijkskanselier, 30 Nov. 1923, (tot 15 Dec. 1924).

N. **DUITSCHLAND.** —
Rijnland, Separatistische Republiek, geëindigd, 30 Nov. '23.

O. **MEXICO.** —
Opstand uitgebroken, 7 Dec. 1923.

P. **VEREENIGDE STATEN.** —
Duitschland, Handelsverdrag onderteekend, 8 Dec. 1923.

Q. **POLEN.** —
Kabinet-Grabski, 10 Dec. 1923.

R. **ENGELAND.** —
Verkiezingen. 256 conservatieven, 192 leden der arbeiderspartij, 156 liberalen en 10 onafhankelijken, 11-12-'23.

S. **NEDERLAND.** —
Disconto, verhoogd tot 4½ %, 12 Dec. 1923.

T. **MEXICO.** —
Huerta, vormt een voorloopige Regeering, 13 Dec. 1923.

U. **ZWITSERLAND.** —
Chuard, Ernest, bondspresident v. 1924, 13 Dec. 1923.

V. **STATUS VAN TANGER.** —
Conventie door Fransche, Engelsche en Spaansche gevolmachtigden geteekend, 14 Dec. 1923.

W. **AARDBEVINGEN.** —
Columbia, Cumbal verwoest, 16 Dec. 1923.

X. **TURKIJE.** —
Pest te Konstantinopel, 16 Dec. 1923.

IJ. **GRIEKENLAND.** —
George, Koning, vertrekt naar Boekarest, 19 Dec. 1923.

Z. **DUITSCHLAND.** —
Schacht, Dr. H., President van de Rijksbank, 22 Dec. '23 (—11 Maart 1930).

AA. **GRIEKENLAND.** —
Gonatas, Kolonel, premier, afgetreden, 24 Dec. 1923.

AB. **JAPAN.** —
Hiro-Hito, prins regent, aanslag gepleegd, 25 Dec. 1923.

AC. **LUCHTVAART.** —
Dixmude, Fransch luchtschip, verloren, 25 Dec. 1923.

AD. **NEDERLAND.** —
Beaufort, J. F. de, Directeur der Ned. Bank, 28 Dec. '23.

AE. **CHINA.** —
Burgeroorlog in Oost-China. In Zuid-China wordt Dr. Soen-Jat-Sen gesteund door de Russen. Twan-Tsji-Joei tot president verheven door Feng (de „Christen-generaal") en Tsjang-Tso-Lin, 1923—1924.

AF. **BEZET GEBIED.** —
Roergebied, Gedeeltelijk ontruimd 1924.

AG. **FINLAND.** —
Communisten. Alle communistische parlementsleden gearresteerd, 1924.

AH. **TOET-ANK-AMEN.** —
Sarcophaag blootgelegd, 2 Jan. 1924.

AI. **AARDBEVINGEN.** —
Ancona, 3 Jan. 1924.

AK. **AARDBEVINGEN.** —
Trier, 3 Jan. 1924.

AL. **MEXICO.** —
Huerta vormt een Kabinet, 3 Jan. 1924.

AM. **STAKINGEN.** —
Duitschland. Metaalindustrie, 4 Jan. 1924.

AN. **NEDERLAND.** —
Hamburger, Prof. Dr. H. J. physioloog, overleden, 4-1-'24.

AO. **FRANKRIJK.** —
Hösch, von, Duitsch gezant te Parijs, 5 Jan. 1924.

AP. **GRIEKENLAND.** —
Venizelos president van de Nationale Vergadering, 5 Januari 1924.

AQ. **JAPAN.** —
Kabinet-Kiyoera, 5 Januari 1924.

AR. **NEDERLAND.** —
Paspoorttarieven verlaagd, 5 Jan. 1924.

AS. **VOLKENBOND.** —
Salandra treedt af als president van de Italiaansche delegatie, 5 Jan. 1924.

AT. **TURKIJE.** —
Moestafa Kemal Pasja, Mislukte aanslag te Smyrna, 8 Jan. 1924.

AU. **DUITSCHLAND.** —
Separatisten, Rijnland, zes leiders vermoord. 10 Jan. 1924.

A. **FRANKRIJK.** —
Doumergue tot president van den Senaat herkozen, 10 Jan. 1924.

B. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Venizelos, 11 Jan. 1924.

C. **LUCHTVAART.** —
K.L.M. Parijs—Rotterdam passagiers vliegtuig in 1 uur 55 min., 11 Jan. 1924.

D. **EGYPTE.** —
Verkiezingen; nationalistische successen, 13 Jan. 1924.

E. **ITALIE.** —
Fiume. Italië toegewezen, 14 Jan. 1924.

F. **DAWES-PLAN.** —
Plan tot regeling der Duitsche herstelbetalingen, ontworpen op de conferentie van experts te Berlijn, onder voorzitterschap van den Amerikaanschen bankier generaal Dawes, 14 Jan.—9 April 1924.
Zie Herstelbetalingen van Duitschland.

G. **AARDBEVINGEN.** —
Columbia, paniek onder de bevolking, 16 Jan. 1924.

H. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Blaisse verbetert het record over 500 M., 16 Jan. 1924.
Boot verbetert Ned. record over 3000 M., 16 Jan. 1924.

I. **RUSLAND.** —
Trotzki afgetreden als bestuurder der Communistische Partij, 17 Jan. 1924.

K. **STAKINGEN.** —
Noorwegen, Havenarbeiders, 17 Jan. 1924.

L. **STAKINGEN.** —
Engeland. Machinisten en stokers (60.000 man), 20-1-'24.

M. **LENIN, U. W.**
Eerste Russische dictator, voorzitter v. d. Raad van Volkscommissarissen, overleden (Rykof opvolger), 21 Januari 1924.

N. **ENGELAND.** —
Baldwin, Stanley, afgetreden, 22 Jan. 1924.

O. **ENGELAND** —
MacDonald premier, 22 Jan. 1924.

P. **NEDERLAND.** —
Disconto, verhoogd tot 5 %, 23 Jan. 1924.

Q. **ENGELAND.** —
Rusland, gezant benoemd, 24 Jan. 1924.

R. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Frankrijk. Verdrag geteekend, 25 Jan. 1924.

S. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja premier, 27 Jan. 1924.

T. **ITALIE.** —
Zuid-Slavië. Vriendschapsverdrag en conventie over Fiume geteekend, 27 Jan. 1924.

U. **NEDERLAND.** —
Postchèque- en Girodienst, Staat moet 5 % inplaats van 1½ % rente betalen, 29 Jan. 1924.

V. **STAKINGEN.** —
Engeland. Spoorwegstaking opgeheven, 29 Jan. 1924.

W. **BELGIE.** —
Keller, von, Duitsch buitengewoon gezant te Brussel, 31 Januari 1924.

X. **GRIEKENLAND.** —
Venizelos, minister-president, treedt af, 3 Febr. 1924.

IJ. **RUSLAND.** —
Rykof, opvolger van Lenin, 3 Febr. 1924.

Z. **TENNISSEN.** —
Scheveningen-Kopenhagen, 3—2, 3 Febr. 1924.

AA. **WILSON, WOODROW.** —
President van de Ver. Staten (1912—1920), †, 3-2-'24.

AB. **ROEMENIE.** —
Oostenrijk, Handelsverdrag, 6 Febr. 1924.

AC. **ITALIE.** —
Rusland, verdrag geteekend, 7 Febr. 1924.

AD. **ENGELAND.** —
Rakowsky, Russisch zaakgelastigde, 9 Febr. 1924.

AE. **NEDERLAND.** —
Tuyll van Serooskerken, baron F. W. C. H., overleden, 13 Febr. 1924.

AF. **VLOOTCONFERENTIE TE ROME.** —
Geopend, 15 Febr. 1924.

AG. **STAKINGEN.** —
Engeland, Havenarbeiders, 16 Febr. 1924.

AH. **FRANKRIJK.** —
Belastingverhooging van 20 %, 19 Febr. 1924.

AI. **NEDERLAND.** —
Kolkman, Mr. M. J. C. M., oud-voorzitter en minister, overleden, 19 Febr. 1924.

AK. **STAKINGEN.** —
Oostenrijk, Bankpersoneel, 19 Febr. 1924.

A. **RUSLAND.** —
Oostenrijk, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 22-2-1924.

B. **AARDBEVINGEN.** —
Ecuador, 24 Februari 1924.

C. **GRIEKENLAND.** —
George, Koning, afgezet, 25 Febr. 1924.

D. **STAKINGEN.** —
Engeland, Havenarbeiders, beëindigd, 25 Febr. 1924.

E. **LUCHTVAART.** —
Engeland, „Imperial Airways Ltd." opgericht, Maart '24.

F. **RUSLAND.** —
Petrograd in Leningrad veranderd, 1 Maart 1924.

G. **NEDERLAND.** —
Hilversum bestaat 500 jaar, 4 Maart 1924.

H. **TURKIJE.** —
Duitschland, Verdrag geteekend, 4 Mei 1924.

I. **TURKIJE.** —
Khalief en Ottomaansche familie verbannen, 4 Maart '24.

K. **BELGIE.** —
Kabinet-Theunis, 6 Maart 1924.

L. **STAKINGEN.** —
Weenen. Bankpersoneel hervat werk, 6 Maart 1924.

M. **AARDBEVINGEN.** —
Costa Rica, 7 Maart 1924.

N. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Papanastasioe, 9 Maart 1924.

O. **JAPAN.** —
Mexico, handelsverdrag geteekend, 10 Maart 1924.

P. **VOLKENBOND.** —
San Salvador, toegetreden, 10 Maart 1924.

Q. **AANSLAGEN.** —
Engelsche Legatie te Athene. 12 Maart 1924.

R. **VEREENIGDE STATEN.** —
Wilbur, Curtis, staatssecretaris v. Marine, 14 Mrt. 1924.

S. **NEDERLAND.** —
Nagell, Mr. J. E. H. baron van, gezant te Boekarest, 16 Maart 1924.

T. **ZWEDEN.** —
Rusland, erkend en handelsverdrag gesloten, 17 Mrt. '24.

U. **FRANKRIJK.** —
Kamerleden, aantal op 584 gepaald, 19 Maart 1924.

V. **VATICAAN.** —
Beieren, Concordaat gesloten, 19 Maart 1924.

W. **FRANKRIJK.** —
Legerwet aangenomen, 20 Maart 1924.

X. **FRANKRIJK.** —
Nivelle, Generaal, overleden, 22 Maart 1924.

IJ. **STAKINGEN.** —
Londen, Tram- en autobuspersoneel, 40.000 man, 22-3-'24.

Z. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—1, 23 Maart 1924.

AA. **STAKINGEN.** —
Antwerpen, trampersoneel, 25 Maart 1924.

AB. **RUSLAND.** —
Canada erkent Sowjet-Regeering, 27 Maart 1924.

AC. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Poincaré, 28 Maart 1924.

AD. **VEREENIGDE STATEN.** —
Daugherty, attorney-general, dient zijn ontslag in, 28 Maart 1924.

AE. **ZUID-SLAVIE.** —
Kabinet-Pasjitsj, 28 Maart 1924.

AF. **NEDERLAND.** —
Nederl. Handel Mij. herdenkt 100-jarig bestaan, 29-3-'24.

AG. **STAKINGEN.** —
Londen. Verkeersstaking opgeheven, 31 Maart 1924.

AH. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, Pökner, Kriebel en Weber tot 5 jaar vestingstraf veroordeeld, 1 April 1924.

AI. **GRIEKENLAND.** —
Republiek, 1 April 1924.

AK. **BULGARIJE.** —
Communistische bezittingen geconfisceerd. 5 April 1924.

AL. **HONDURAS.** —
Revolutie, 6 April 1924. Burgeroorlog. Dictatuur ingesteld.

AM. **ITALIE.** —
Verkiezingen, Regeeringspartij 374 zetels, oppositie 160, 8 April 1924.

AN. **DUITSCHLAND.** —
Stinnes, Hugo, grootindustrieel, overleden, 10 April 1924.

AO. **NEDERLAND.** —
Chrispijn Sr., L. H., 50-jarig tooneeljubileum, 10 April '24.

AP. **NEDERLAND.** —
Communistisch Congres te Rotterdam, 12 April 1924.

AQ. **SERVIE.** —
Kabinet afgetreden, 13 April 1924.

AR. **BONAPARTE, PRINS ROLAND.** —
Overleden, 14 April 1924.

AS. **GRIEKENLAND.** —
Koendoriotis, president, 14 April 1924.

AT. **NEDERLAND.** —
Radio-omroep, eerste uitzending uit St. Bavo's Kerk, 16 April 1924.

AU. **AARDBEVINGEN.** —
Zwitserland, 17 April 1924. —

AV. **DUSE, ELEONORA.** —
Beroemde Italiaansche tragedienne, overleden. 21 Apr. '24.

AW. **VOETBAL.** —
Holland—Duitschland 0—1, 21 April 1924.

AX. **AARDBEVINGEN.** —
Philippijnen, 22 April 1924.

AIJ. **DENEMARKEN.** —
Kabinet-Stauning, 23 April 1924.

A. **VOETBAL.** —
Holland-België 1—1, 27 April 1924.

B. **POLEN.** —
Valuta-stabilisatie (zloty), 28 April 1924.

C. **KOREA.** —
Seoel grootendeels door brand verwoest, 30 April 1924.

D. **CUBA.** —
Opstand tegen minister Zagas uitgebroken, 2 Mei 1924.

E. **NEDERLAND.** —
Adama van Scheltema, C. S., dichter, overleden, 6-5-'24.

F. **ENGELAND.** —
Townshend, generaal, overleden, 8 Mei 1924.

G. **STAKINGEN.** —
Amsterdam. Werkspoor, 1.500 arbeiders leggen het werk neer, 8 Mei 1924.

H. **JAPAN.** —
Verkiezingen, Regeeringsnederlaag, 10 Mei 1924.

I. **ZUID-AFRIKA.** —
Parlement ontbonden, 10 Mei 1924.

K. **NEDERLAND.** —
Bosch, Jhr. Mr. Dr. L. H. N., burgemeester van Groningen, 13 Mei 1924.

L. **MEMEL.** —
Autonoom Statuut onder Litausch oppergezag verleend door Volkenbond, gegarandeerd door Engeland, Frankrijk en Italië, 17 Mei 1924. Sindsdien vele conflicten tusschen Duitschland en Litauen over beweerde onderdrukking van Duitsche bevolking door Litausche autoriteiten.

M. **IERLAND.** —
Dublin, gemeentebestuur ontbonden, 20 Mei 1924.

N. **STAKINGEN.** —
Roergebied. Mijnwerkers 600.000, 20 Mei 1924.

O. **ZUID-SLAVIE.** —
Kabinet-Pasjitsj, 21 Mei 1924.

P. **BEZET GEBIED.** —
Roergebied. Groote bedrijven worden stopgezet, 23 Mei 1924. Uitbreiding der Entente. Bezetting wegens wanbetaling en wanprestaties van Duitschland in 1921 en 1923, speciaal in het Roergebied.
(In 1924 gedeeltelijk en in 1930 geheel ontruimd.

Q. **STAKINGEN.** —
Ierland, Dublin, Havenarbeiders, 26 Mei 1924.

R. **VEREENIGDE STATEN.** —
Immigratiewet door Coolidge geteekend, 26 Mei 1924.

S. **FRANKRIJK.** —
Cambon, Paul, voormalig gezant te Londen, overleden, 29 Mei 1924.

T. **NEDERLAND.** —
Polen. Handelsverdrag geteekend, 30 Mei 1924.

U. **RUSLAND.** —
China erkent de Sowjet-regeering, 31 Mei 1924.

V. **AANSLAGEN.** —
Seipel, Dr. Oostenrijksch Bondskanselier, ernstig gewond. 1 Juni 1924.

W. **ALBANIE.** —
Opstand. Hoofdstad door rebellen bezet, regent naar Italië gevlucht. 3 Juni 1924.

X. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Voetbal, Nederland-Ierland 2—1, 3 Juni 1924.

IJ. **ALBANIE.** —
Kabinet afgetreden, 4 Juni 1924.

Z. **FRANKRIJK.** —
Painlevé, voorzitter der Kamer, 4 Juni 1924.

AA. **JAPAN.** —
Boycot tegen Amerikaansche goederen als protest tegen de immigratiewet, 5 Juni 1924.

AB. **STAKINGEN.** —
Londen. Ondergrondsche spoorwegen, 5 Juni 1924.

AC. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Voetbal. Nederland—Uruguay, 1—2, 6 Juni 1924.

AD. **RUSLAND.** —
Amoer-Kozakken in opstand tegen bolsjewistische regeering, 7 Juni 1924.

AE. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Voetbal. Nederland—Zweden 1—1, 8 Juni 1924.

AF. **VOETBAL.** —
Feyenoord, kampioen van Nederland, 8 Juni 1924.

AG. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Marsal, 9 Juni 1924.

AH. **OLYMPISCHE SPELEN, PARIJS 1924.** —
Nederland—Zweden 1—3, Nederland verliest de derde plaats, 9 Juni 1924.

AI. **FRANKRIJK.** —
Millerand als president afgetreden, 10 Juni 1924.

AK. **ITALIE.** —
Mateotti, soc.-dem., vermoord, 10 Juni 1924.

AL. **IRAK.** —
Verdrag met Engeland door Landvergadering geratificeerd, 11 Juni 1924.

AM. **LITAUEN.** —
Nederland, voorloopige handelsovereenkomst, 11 Juni '24.

AN. **NEDERLAND.** —
Savornin Lohman, Jhr. Mr. A. F. de, overleden,, 11-6-'24.

AO. **FRANKRIJK.** —
Doumergue president, 13 Juni 1924.

AP. **STAKINGEN.** —
Londen. Opheffing bij de Ondergrondsche, 13 Juni '24.

AQ. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Herriot, 15 Juni 1924.

AR. **LUCHTVAART.** —
Rotterdam-Brussel-Bazel lijn geopend, 15 Juni 1924.

AS. **NEDERLAND.** —
Schoenenwetje bij K. B. ingetrokken, 16 Juni 1924.

AT. **VOLKENBOND.** —
Einstein, Prof., benoemd tot lid van de commissie voor intellectueele samenwerking, 16 Juni 1924.

AU. **DUITSCHLAND.** —
Reisbelasting opgeheven, 17 Juni 1924.

AV. **RUSLAND.** —
Denemarken erkent Sowjet-regeering, 18 Juni 1924.

A. **FRANKRIJK.** —
De Selves, president van den Senaat, 19 Juni 1924.

B. **WIELRIJDEN.** —
Linart, verbetert 6 wereldrecords, 22 Juni 1924.

C. **ZUID-AFRIKA.** —
Smuts afgetreden, 22 Juni 1924.

D. **NEDERLAND.** —
Leerplichtwet-wijziging en Lager Onderwijswet door de Eerste Kamer aangenomen, 27 Juni 1924.

E. **NEDERLAND.** —
Rijwielbelasting door Eerste Kamer aangenomen, 28 Juni 1924.

F. **DUITSCHLAND.** —
Heldt, minister-president van Saksen, 30 Juni 1924(-1933).

G. **MANDSJOERIJE.** —
Vorming van de Republiek Opper-Mongolië. Tweede Moekden Chihli-oorlog, 1924.

H. **FRANKRIJK.** —
Maginot, voorzitter der legercommissie, 1 Juli 1924.

I. **ZUID-AFRIKA.** —
Kabinet, Hertzog, 1 Juli 1924.

K. **NEDERLAND.** —
Graaf, Mgr. J. J., overleden, 3 Juli 1924.

L. **FRANKRIJK.** —
Jouvenel, Robert de, hoofdredacteur van l'Oeuvre, overleden, 4 Juli 1924.

M. **POLEN.** —
Roemenië, Verdrag, 4 Juli 1924.

N. **NEDERLAND.** —
Bylandt, Mr. W. K. F. P., Graaf van, oud-voorzitter Tweede Kamer, overleden, 5 Juli 1924.

O. **JAPAN.** —
Masoekata, prins, overleden, 6 Juli 1924.

P. **DUITSCHLAND.** —
Hitler legt de leiding der nat.-soc. beweging neer, 7 Juli 1924.

Q. **NEDERLAND.** —
Roëll, Jhr. J. A., oud-minister van Marine, overleden, 10 Juli 1924.

R. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja, premier, bij aanslag ernstig gewond, 12 Juli 1924.

S. **NEDERLAND.** —
Heutz, J. B. van, oud-gouverneur-generaal van Ned.-Indië, overleden te Clarens, 13 Juli 1924.

T. **NEDERLAND.** —
Barendrecht, J., buitengewoon gezant te Buenos-Aires, overleden, 14 Juli 1924.

U. **HERSTELBETALINGEN VAN DUITSCHLAND.** —
Conferentie te Londen, Dawes-plan, geen vaststelling van een totaalbedrag, betalingen jaarlijks te regelen, 16 Juli—16 Aug. 1924.

V. **AANSLAGEN.** —
Amerikaansch Consul te Teheran vermoord, 19 Juli 1924.

W. **NEDERLAND.** —
Leeuwen Jr., Prof. Dr. J. van, overleden, 21 Juli 1924.

X. **EUCHARISTISCH CONGRES.** —
Amsterdam, 22—27 Juli 1924.

IJ. **ENGELAND.** —
Woningwet in het Lagerhuis aangenomen, 25 Juli 1924.

Z. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Zeilen, „Willem Sia" derde in het eindklassement, 26 Juli 1924.

AA. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Hippisch tournooi, Nederlandsche ruiters behalen het kampioenschap, 27 Juli 1924.

AB. **OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.** —
Wielrijden, Meyer bezet de tweede plaats in de sprint-race; Peeters en Bosch van Drakensteyn derden in het tandemnummer; Willems, kampioen 50 K.M. individueel, 27 Juli 1924.

AC. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Mowinckel, 28 Juli 1924.

AD. **BUSONI, FERRUCCIO.** —
Italiaansch componist, overleden, 29 Juli 1924.

AE. **RUSLAND.** —
Mexico erkent Sowjet-regeering, 30 Juli 1924.

AF. **ENGELAND.** —
Irak, het Lagerhuis ratificeert het verdrag, 31 Juli 1924.

AG. **ENGELAND.** —
Conrad, Joseph, bekend schrijver, overleden, 2 Aug. '24.

AH. **ROEIEN.** —
Europ. Kampioenschappen, Nederland wint vier-met-stuurman, twee-met-stuurman en het achtnummer, 2 Aug. '24.

AI. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops wereldkampioen sprinters, 3 Aug. 1924.

AK. **ZWEMMEN.** —
Weismuller (Amerik.), verbetert wereldrecord 100 M. vrije slag, 5 Aug. 1924.

AL. **HONDURAS.** —
Revolutie uitgebroken, 6 Aug. 1924.

AM. **BULGARIJE.** —
Staat van beleg afgekondigd, 7 Aug. 1924.

AN. **WATERPOLO.** —
Holland—België 4—7, 10 Aug. 1924.

AO. **STAKINGEN.** —
Borinage, mijnwerkers, 13 Aug. 1924.

AP. **NEDERLAND.** —
Domela Nieuwenhuis, Prof. Mr. J., rechtsgeleerde, overleden, 16 Aug. 1924.

AQ. **NEDERLAND.** —
Turkije, vrienschapsverdrag geteekend, 16 Aug. 1924.

AR. **DUITSCHLAND.** —
Frankrijk, handelsverdrag geteekend, 17 Aug. 1924.

AS. **ENGELAND.** —
Grey, Lord, afgetreden als leider van de liberalen in het Hoogerhuis, 19 Aug. 1924.

AT. **NEDERLAND.** —
Ver. Staten, verdrag i.z. vervoer van alcoholische dranken geteekend, 22 Aug. 1924.

AU. **AARDBEVINGEN.** —
Schotland, 23 Aug. 1924.

De Engelsche staatsman, STANLEY BALDWIN, leider der conservatieve partij, meermalen minister-president, in 1929 verslagen door de Labour Partij, doch opgenomen in het latere coalitie-ministerie.

A. **WATERPOLO.** —
„Het Y", Nederlandsch kampioen, 25 Aug. 1924.

B. **ENGELAND.** —
Mond- en klauwzeer breidt zich op schrikbarende wijze uit, 27 Aug. 1924.

C. **VOLKENBOND.** —
Meulen, ter, voorzitter der financieele commissie, 27-8-'24.

D. **AARDBEVINGEN.** —
IJsland. Groote schade te Reykjavik, 28 Aug. 1924.

E. **DUITSCHLAND.** —
Zweden, arbitrageverdrag gesloten, 30 Aug. 1924.

F. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Leening 6% 1923 D wordt enkele malen volteekend, 30 Aug. 1924.

G. **NEDERLAND.** —
Goedewaagen, K. G. oprichter van de Incasso-Bank, overleden, 31 Aug. 1924.

H. **DAWES-PLAN.** —
In werking getreden Sept. 1924 (vervangen door Youngplan; zie aldaar).

I. **AARDBEVINGEN.** —
Philippijnen. 3 September 1924.

K. **BEZET GEBIED.** —
Vrij verkeer met onbezet gebied weder toegestaan, 3 September 1924.

L. **CHINA.** —
Sjanghai, hevige gevechten, burgeroorlog, 4 Sept. 1924.

M. **NEDERLAND.** —
Canada, handelsovereenkomst geteekend, 5 Sept. 1924.

N. **PERMAN. HOF. VAN INTERN. JUSTITIE.** —
Huber (Zwitserland) voorzitter, 1925—1927, 5 Sept. '24.
Weiss (Frankrijk) vice-president, 1925—1927, 5-9-1924.

O. **POLEN** —
Wojciechofski, president, ontsnapt aan aanslag. 5-9-1924.

P. **CHILI.** —
President afgetreden, 7 Sept. 1924.

Q. **NEDERLAND.** —
Voorst tot Voorst, J. J. G. baron van, Eerste Kamer, voorzitter, 10 Sept. 1924.

R. **ITALIE.** —
Casalini, fascistisch kamerlid, te Rome doodgeschoten, 12 Sept. 1924.

S. **CHINA.** —
Peking, Staat van beleg afgekondigd. 13 Sept. 1924.

T. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Sultan van Deli, overleden, 15 Sept. 1924.

U. **TENNISSEN.** —
Holland-België, 9—15, 21 Sept. 1924.

V. **ZEILEN.** —
Hollanders winnen alle prijzen bij de Int. wedstrijden te Antwerpen, 21 Sept. 1924.

W. **AARDBEVINGEN.** —
Italië, Genua. Paniek onder de bevolking, 22 Sept. 1924.

X. **NEDERLAND.** —
Griekenland zegt het handels- en scheepvaartverdrag op, 25 Sept. 1924.

IJ. **MEXICO.** —
Calles, Generaal, president, 28 Sept. 1924.

Z. **VOLKENBOND.** —
San Domingo, toegetreden, 29 Sept. 1924.

AA. **INTERNATIONALE POSTCONFERENTIE.** —
Tarief, voor buitenlandsche brieven en kaarten, van voor den oorlog hersteld, 1 Oct. 1924.

AB. **MOTORRIJDEN.** —
Stuyft, Leon, v. d., behaalt een snelheid van 107 K.M. 710 M. per uur, 1 Oct. 1924.

AC. **HEDZJAZ.** —
Hoessein, Koning, doet afstand van zijn troon, 3 Oct. '24.

AD. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Dichalekopoelis, 7 Oct. 1924.

AE. **MEXICO.** —
Japan, Handelsverdrag geteekend, 10 Oct. 1924.

AF. **FRANCE, ANATOLE.** —
Bekend Fransch schrijver, overleden, 11 Oct. 1924.

AG. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Sultan van Boebengan, overleden, 13 Oct. 1924.

AH. **MOLDAVIE.** —
Onafhankelijke Republiek door Bolsjewieken gesticht, 14 Oct. 1924.

AI. **ZWEDEN.** —
Kabinet-Trygger afgetreden, 14 Oct. 1924.

AK. **ZWEDEN.** —
Kabinet-Branting, 15 Oct. 1924.

AL. **ENGELAND.** —
Scott, Sir Percy, Admiraal, overleden, 18 Oct. 1924.

AM. **TURKIJE.** —
Grieksche inwoners van Konstantinopel worden in concentratiekampen geïnterneerd, 19 Oct. 1924.

AN. **NOORWEGEN.** —
Verkiezingen. Rechtsche Partijen behalen een kleine overwinning, 22 Oct. 1924.

AP. **CHINA.** —
Peking door den Christen Generaal Feng Joe Sjang bezet, 24 October 1924.

AQ. **IERLAND.** —
De Valera te Ulster gearresteerd, 26 Oct. 1924.

AR. **CHINA.** —
Kabinet Wang gevormd. 1 Nov. 1924.

AS. **BURNETT, FRANCES HODGSON.** —
Am. schrijfster, o.a. van „De Kleine Lord", overleden, 2 November 1924.

AT. **VOETBAL.** —
Holland—Zuid-Afrika, 2—1, 2 Nov. 1924.

AU. **BRAZILIË.** —
Muiterij op de vloot, 4 Nov. 1924.

AV. **ENGELAND.** —
MacDonald afgetreden. 4 Nov. 1924.

A. **VEREENIGDE STATEN.** —
Al. Smith, Gouverneur van den Staat New-York, 4-11-'24.

B. **VEREENIGDE STATEN.** —
Coolidge, president, 4 Nov. 1924.
Dawes, Gener., Vice-President, 4 Nov. 1924. (Zie Dawesplan).

C. **ENGELAND.** —
Baldwin, Stanley, premier. 6 Nov. 1924.

D. **OOSTENRIJK.** —
Disconto 12 %, 6 Nov. 1924.

E. **STAKINGEN.** —
Oostenrijk. Spoorwegpersoneel, 7—11 Nov. 1924.

F. **AARDBEVINGEN.** —
Portugal. Salvaterra de Magos verwoest. 9 Nov. 1924.

G. **BRITSCH-INDIË.** —
Pest epidemie. 12 Nov. 1924.

H. **AARDBEVINGEN.** —
Java, Midden-, 900 slachtoffers, 14 Nov. 1924.

I. **OOSTENRIJK.** —
Seipel, minister-president, afgetreden, 17 Nov. 1924.

K. **OOSTENRIJK.** —
Ramek, Dr., bondskanselier, 18 Nov. 1924.

L. **EGYPTE.** —
Lee Stack, opperbevelhebber van het Egyptische leger, zwaar gewond en overleden, 20 Nov. 1924.

M. **IERLAND.** —
Cosgrave afgetreden, 21 Nov. 1924.

N. **LUCHTVAART.** —
Indië-vlucht begonnen, 1 Oct. 1924. In Indië aangekomen 21 Nov. 1924.

O. **TURKIJE.** —
Fethi bei, premier, Ismed pasja afgetreden. 22 Nov. 1924.

P. **HEIJERMANS, HERMAN.** —
Nederlandsch tooneel- en romanschrijver (Samuel Falkland), †, 23 Nov. 1924.

Q. **CHINA.** —
Twan-Tsji-Joei president. 24 Nov. 1924.

R. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja afgetreden, 24 Nov. 1924.

S. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Deli-tabak, zaad-uitvoer verboden, 28 Nov. 1924.

T. **PUCCINI, GIACOMO.** —
Italiaansch Opera-componist, overleden 28 Nov. 1924.

U. **SYRIË.** —
Sarrail, Generaal, Hooge Commissaris, 28 Nov. 1924.

V. **STAKINGEN.** —
Polen, Textielnijverheid, 70.000 arbeiders staken te Lodz, 29 Nov. 1924.

W. **ONTWAPENING.** —
MacDonald wijst Protocol van Genève af, Dec. 1924.

X. **ENGELAND.** —
Duitschland, handelsverdrag geteekend., 2 Dec. 1924.

IJ. **AARDBEVINGEN.** —
Java, Midden-, ongeveer honderd dooden. 3 Dec. 1924.

Z. **NEDERLAND.** —
Zweers, Bernard, musicus, overleden, 4 Dec. 1924.

AA. **EGYPTE.** —
Parlement ontbonden, 5 Dec. 1924.

AB. **SPANJE.** —
Protocol van Genève geteekend, 8 Dec. 1924.

AC. **ENGELAND.** —
Parlement afgetreden, 9 Dec. 1924.

AD. **NEDERLAND.** —
Hongarije, Handelsverdrag geteekend, 9 Dec. 1924.

AE. **OOSTENRIJK.** —
Hainisch, bondspresident, 9 Dec. 1924.

AF. **NEDERLAND.** —
Noord-Hollandsch Kanaal, 100-jarig bestaan herdacht, 13 Dec. 1924.

AG. **SCHERMEN.** —
Jong, Kapitein A. E. W. de, kampioen floret en degen, 14 Dec. 1924.

AH. **NEDERLAND.** —
Tabaksaccijns, Wetsontwerp tot verhooging door Eerste Kamer aangenomen, 19 Dec. 1924.

AI. **SCHERMEN.** —
Holkema, Mej. C. S. van, Nederlandsche kampioene floret, 20 Dec. 1924.

AK. **ALBANIË.** —
Regeering naar Valona uitgeweken, 25 Dec. 1924.

AL. **BILJARTEN.** —
Couti, Franschman, maakt een serie van 477, 25 Dec. '24.

AM. **ALBANIË.** —
Opstand. Achmed Zogoe is meester van het land, 27 Dec. 1924.

AN. **SCHAKEN.** —
Euwe wint van Davidson, 28 Dec. 1924.

AO. **NEDERLAND.** —
Tariefwet afgekondigd, 30 Dec. 1924.

AP. **VEREENIGDE STATEN.** —
Leening aan Krupp overteekend, 30 Dec. 1924.

AQ. **BRITSCH-INDIË.** —
Gandhi in 1924 uit de gevangenis ontslagen.

AR. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Pest in het Djokjasche op Java, 31 Dec. 1924.

AS. **CHINA.** —
Burgeroorlog. Tsjang-Tso-Lin verovert Peking en Tientsin. In Zuid-China toenemende bolsjewistische invloed. Hankau bezet, 1925.

AT. **DUITSCHLAND.** —
Barmat, Gebr., gearresteerd. 1 Jan. 1925.

AU. **STAKINGEN.** —
Engeland. 20.000 mijnwerkers, 1925.

AV. **WIELRIJDEN.** —
Kempen, v.—van Nek, winnen 6-daagsche te Parijs. 3 Januari 1925.

AW. **ITALIË.** —
Mussolini. Ontbindt Kamer, 4 Jan. 1925.

A. **NEDERLAND.** —
Overstroomingen. Toestand ernstig, 4 Jan. 1925.

B. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Malaria-epidemie in het district Kedamean eischt een 1000-tal slachtoffers, 4 Jan. 1925.

C. **ITALIË.** —
Kabinet bevat uitsluitend fascistische ministers, 6 Jan. '25.

D. **NEDERLAND.** —
Haersma de With, Jhr. Mr., benoemd tot gezant te Lissabon, 6 Januari 1925.

E. **ALBANIË.** —
Kabinet-Achmed Zogoe, 8 Januari 1925.

F. **VEREENIGDE STATEN.** —
Hughes, afgetreden, 10 Januari 1925.

G. **VEREENIGDE STATEN.** —
Kellogg, secretaris van Staat, 10 Jan. 1925.

H. **DUITSCHLAND.** —
België; voorloopige handelsovereenkomst gesloten, 12 Jan. 1925.

I. **AARDBEVINGEN.** —
Georgië, groot aantal slachtoffers en belangrijke materieele schade, 13 Jan. 1925.

K. **FRANKRIJK.** —
Painlevé, voorzitter der Kamer, 13 Jan. 1925.

L. **DUITTSCHLAND.** —
Luther, rijkskanselier, 15 Jan. 1925 (tot 12 Mei 1926).

M. **ITALIË.** —
Kieswet-ontwerp door de Kamer aangenomen, 17 Jan. '25.

N. **RUSLAND.** —
Japan, Verdrag gesloten, 21 Jan. 1925.

O. **ZWEDEN.** —
Branting, premier, afgetreden, 22 Jan. 1925.
Sandler, premier, 24 Jan. 1925.

P. **TOET-ANK-AMEN.** —
Graf door Howard Carter geopend, 25 Jan. 1925.

Q. **CHINA.** —
Soen Jat-Sen overleden, 27 Jan. 1925.

R. **ALBANIË.** —
Achmed Zogoe president, 29 Januari 1925.

S. **TURKIJE.** —
Oecumenische patriarch uit Konstantinopel verdreven, 30 Jan. 1925.

T. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Boot wint de 500 M. in 48 sec. te Davos, 31 Jan. 1925

U. **AARDBEVINGEN.** —
Hongarije, 1 Febr. 1925.

V. **NEDERLAND.** —
Eden, Jaap, ex-wereldkampioen wielrijden en schaatsenrijden, overleden, 2 Febr. 1925.

W. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Nielsen, Paul (Noor), verbetert wereldrecord over 1500 Meter, 3 Febr. 1925.

X. **DUITSCHLAND.** —
Barmat affaire, Höfle, ex-minister der Posterijen, gearresteerd, 10 Febr. 1925.

IJ. **AANSLAGEN.** —
Mileff, Bulgaarsch kamer-afgevaardigde, doodgeschoten, 13 Febr. 1925.

Z. **BILJARTEN.** —
Dommering Europeesch kampioen amateurs, 15 Febr. '25.

AA. **NEDERLAND.** —
Arntzenius, Floris, bekende kunstschilder, overleden, 16 Febr. 1925.

AB. **S.D.A.P.** —
Vliegen, W. H., partijvoorzitter, 16 Febr. 1925.

AC. **FINLAND.** —
Relander, president, 17 Febr. 1925.

AD. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Rutgers, Mr. Dr. D., Directeur van Justitie, benoemd, 19 Febr. 1925.

AE. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Thunberg, wereldkampioen, 22 Febr. 1925.

AF. **BELGIË.** —
Helleputte, Georges, minister van Staat, overleden, 23 Febr. 1925.

AG. **AARDBEVINGEN.** —
Nederland, Maastricht, 24 Febr. 1925.

AH. **BRANTING, H.** —
Zweedsch ex-premier, overleden, 24 Febr. 1925.

AI. **TURKIJE.** —
Koerdistan, Opstand uitgebroken, 24 Febr. 1925.

AK. **TURKIJE.** —
Koerdistan, Opstandelingen roepen het Koninkrijk uit, 26 Febr. 1925.

AL. **DUITSCHLAND.** —
Ebert, Friedrich, Rijkspresident, overleden, 28 Febr. 1925.

AM. **JAPAN.** —
Kieswet door Lagerhuis aangenomen, 2 Maart 1925.

AN. **ENGELAND.** —
Disconto tot 5% verhoogd, 5 Maart 1925.

AO. **NEDERLAND.** —
Psychopathenwet aangenomen, 5 Maart 1925.

AP. **STAKINGEN.** —
Saksen, Spoorwegen, 5 Maart 1925.

AQ. **TURKIJE.** —
Kabinet, Ismed Pasja, 5 Maart 1925.

AR. **AARDBEVINGEN.** —
Canada, 7 Maart 1925.

AS. **STAKINGEN.** —
Griekenland, Spoorwegen, 8 Maart 1925.

AT. **DUITSCHLAND.** —
Simons, Dr. tijdelijk president, 10 Maart 1925.

AU. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—0, 15 Maart 1925.

AV. **JAPAN.** —
Brand, Tokio, 3.000 huizen verwoest, 18 Maart 1925.

AW. **ENGELAND.** —
Curzon, Lord, premier, overleden, 19 Maart 1925.

A. **VEREENIGDE STATEN.** —
Wervelstorm in Illinois, Missouri en Indiana, ongeveer 1200 dooden en 4000 gewonden, 19 Maart 1925.

B. **VOETBAL.** —
H.B.S., kampioen van Nederland, 22 Maart 1925.

C. **VOETBAL.** —
Holland—Duitschland 2—1, 29 Maart 1925.

D. **PALESTINA.** —
Hebreeuwsche universiteit te Jeruzalem geopend, 1 April 1925.

E. **IERLAND.** —
Craig, Sir James, afgetreden als premier van Ulster. 2 April 1925.

F. **ITALIË.** —
Carta del Lavoro, fascistische arbeidswet, uitgevaardigd, 3 April 1925.

G. **NEDERLAND.** —
België, Handelsaccoord onderteekend, 3 April 1925.

H. **BELGIË.** —
Duitschland, Voorloopige handelsovereenkomst geteekend, 4 April 1925.

I. **LETLAND.** —
Nederland, handelsverdrag geratificeerd, 4 April 1925.

K. **WIELRIJDEN.** —
Kempen, v.—Beyl, winnen 6-daagsche te Parijs, 5 April 1925.

L. **AARDBEVINGEN.** —
Mexico, Sombrerete verwoest, 7 April 1925.

M. **ZWITSERLAND.** —
Frankrijk, Arbitrageverdrag geteekend, 7 April 1925.

N. **ENGELAND.** —
Balfour volgt Lord Curzon op, 8 April 1925.

O. **STAKINGEN.** —
Zweden, Zeelieden, 8 April 1925.

P. **AMUNDSEN, ROALD.** —
Noordpool-expeditie, 9 April 1925.

Q. **BAEDEKER, FRITZ.** —
Duitsche uitgever van reisboeken overleden, 10 April 1925.

R. **AANSLAGEN.** —
Boris, Koning van Bulgarije, gewond. Twee leden van het gevolg gedood, 15 April 1925.

S. **TURKIJE.** —
Griekenland, overeenkomst gesloten, 15 April 1925.

T. **AMSTERDAM.** —
Wethouders Wibaut, Ed. Polak en de Miranda herkozen, 16 April 1925.

U. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Painlevé, 16 April 1925.

V. **AANSLAGEN.** —
Sofia, bom ontploft in de Kathedraal. Talrijke dooden, 17 April 1925.

W. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland 1—4, 19 April 1925.

X. **FRANKRIJK.** —
Herriot, kamervoorzitter, 22 April 1925.

Y. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Polen, Handelsverdrag geteekend, 23 April 1925.

Z. **BILJARTEN.** —
Dommering wereldkampioen amateurs, 26 April 1925.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Hindenburg, von, president, 26 April 1925.

AB. **NEDERLAND.** —
Bouwmeester Louis, tooneelspeler, overleden, 28 April 1925.

AC. **NEDERLAND.** —
Mengelberg, Dr. R., Onder-Directeur voor de artistieke leiding van het Concertgebouw, 2 Mei 1925.

AD. **VOETBAL.** —
Holland—België 5—0, 3 Mei 1925.

AE. **RUSLAND.** —
Trotzki naar Moskou teruggeroepen, 4 Mei 1925.

AF. **AUSTRALIË.** —
Baird, Sir J., benoemd tot Gouverneur-Generaal, 8 Mei 1925.

AG. **ENGELAND.** —
Duitschland, luchtvaartovereenkomst gesloten, 8 Mei 1925.

AH. **MAROKKO.** —
Abd El-Krim, opstand tegen Fransch en Spaansch gezag gebroken, 8 Mei 1925.

AI. **TENNISSEN.** —
Holland—België 20—0, 10 Mei 1925.

AK. **BELGIË.** —
Kabinet Vandevijvere, 13 Mei 1925.

AL. **JAPAN.** —
Brand, Kumajava, 2000 huizen verwoest, 13 Mei 1925.

AM. **HAGGARD, SIR RIDER.** —
Engelsch schrijver, Overleden, 14 Mei 1925.

AN. **NEDERLAND.** —
Drankwet-wijziging goedgekeurd, 14 Mei 1925.

AO. **STAKINGEN.** —
Denemarken, Transportarbeiders, 15 Mei 1925.

AP. **TENNISSEN.** —
Holland—Tsjecho-Slowakije, 3—2, 17 Mei 1925.

AQ. **BELGIË.** —
Brunet president der Kamer, 19 Mei 1925.

AR. **NEDERLAND.** —
Zwitserland, Luchtvaart Conventie geteekend, 19 Mei '25.

AS. **EGYPTE.** —
Allenby, Lord, treedt af als Hooge Commissaris, Sir George Lloyd volgt hem op, 21 Mei 1925.

AT. **NEDERLAND.** —
Poolman, Henri, tooneelspeler, overleden, 22 Mei 1925.

AU. **ENGELAND.** —
French, generaal, overleden, 22 Mei 1925.

AV. **AARDBEVINGEN.** —
Japan hevig geteisterd, Tokio, Teoyoka en Kinosaki geteisterd; honderden slachtoffers, 23 Mei 1925.

A. **AANSLAGEN.** —
Berger, penningmeester der Ligue d'Action Française, vermoord, 26 Mei 1925.

B. **AMSTERDAM.** —
Olympiade-leening overteekend, 29 Mei 1925.

C. **FLAMMARION, CAMILLE.** —
Fransch bekend sterrekundige, overleden, 4 Juni 1925.

D. **ONTWAPENING.** —
Geallieerden, nota aan Duitschland, 4 Juni 1925.

E. **STAKINGEN.** —
China, Shanghai, 150.000 man, 5 Juni 1925.

F. **BELGIË.**
Kabinet-Poullet, 8 Juni 1925.

G. **NEDERLAND.** —
Siam, Verdrag geteekend, 8 Juni 1925.

H. **CANADA.** —
Inwijding van de Vereenigde Kerk van Canada, 10 Juni 1925.

I. **TENNISSEN.** —
Holland—Zweden 5—0, 14 Juni 1925.

K. **BELGIË.** —
Kabinet Poullet, 17 Juni 1925.

L. **PALESTINA.** —
Abrahamson, gouverneur, vermoord, 17 Juni 1925.

M. **CONFERENTIE TE BOULOGNE.** —
Besprekingen tusschen de Geallieerden over de uitvoering van het Verdrag van Versailles, plan voor Duitsche herstelbetalingen ten bedrage van 269.000 millioen mark in 42 jaar aangenomen, 20—21 Juni 1925.

N. **CHINA.** —
Vreemdelingen, vijandelijke actie breidt zich uit, 21 Juni 1925.

O. **WIELRIJDEN.** —
Kempen, P. van, Ned. kampioen sprint, 21 Juni 1925.

P. **ITALIË.** —
Perswet aangenomen, 22 Juni 1925.

Q. **GRIEKENLAND.** —
Athene, staatsgreep, 25 Juni 1925.

R. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Papanastasioe, 26 Juni 1925.

S. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Pangalos, 27 Juni 1925.

T. **AARDBEVINGEN.** —
Santa Barbara (Californië) verwoest, 29 Juni 1925.

U. **TURKIJE.** —
Koerdistan, Sjeik Said en 46 aanhangers terechtgesteld, 30 Juni 1925.

V. **AARDBEVINGEN.** —
Californië, 2 Juli 1925.

W. **TENNISSEN.** —
Lenglen, Mlle., wint Wimbledon Tournooi, 3 Juli 1925.

X. **AARDBEVINGEN.** —
Japan, 4 Juli 1925.

IJ. **DUITSCHLAND.** —
Barmat affaire; Richter, ex-hoofdcommissaris van politie, bekent geld en geschenken te hebben aangenomen, 7 Juli 1925.

Z. **ECUADOR.** —
Opstand uitgebroken; generaal Gomez vormt een voorloopige regeering, 11 Juli 1925.

AA. **LUCHTVAART.** —
Rotterdam—Dortmund dienst geopend, 13 Juli 1925.

AB. **DUITSCHLAND.** —
Amnestiewet door Rijksraad aangenomen, 22 Juli 1925.

AC. **DUITSCHLAND.** —
Roergebied, geheel ontruimd, 31 Juli 1925.

AD. **JAPAN.** —
Kabinet Kato, 1 Aug. 1925.

AE. **NEDERLAND.** —
Radiostation Kootwijk, Opening kortegolf met Indië, 1 Aug. 1925.

AF. **SYRIË.** —
Opstand tegen Fransch regiem, Aug.—Dec. 1925.

AG. **WATERPOLO.** —
Holland—België 4—5, 2 Aug. 1925.

AH. **NEDERLAND.** —
Kabinet-Colijn, 4 Aug. 1925.

AI. **SERVIË.** —
Albanië, Grens door Gezantenraad vastgesteld, 5 Aug. 1925.

AK. **LUCHTVAART.** —
Drouchin en Landry vestigen duur- en afstandrecord, 10 Aug. 1925.

AL. **NEDERLAND.** —
Orkaan teistert het land, Borculo bijna geheel verwoest, 10 Aug. 1925.

AM. **ENGELAND.** —
Werkloozen. Aantal 1.000.000, 12 Aug. 1925.

AN. **WIELRIJDEN.** —
Kaufman, wereldkampioen profs, 16 Aug. 1925.

AO. **WIELRIJDEN.** —
Meyer, wereldkampioen amateurs, 16 Aug. 1925.

AP. **BELGIË.** —
Oorlogsschulden. Overeenkomst met de V.S. betreffende terugbetaling tot 1987, 18 Aug. 1925.

AQ. **ITALIË.** —
Afghanistan, geschil bijgelegd, 18 Aug. 1925.

AR. **MAROKKO.** —
Vereeniging tusschen Fransche en Spaansche troepen tot stand gekomen, 20 Aug. 1925.

AS. **PEST.** —
Griekenland, 21 Aug. 1925.

AT. **OOSTENRIJK.** —
Hötzendorf, C. v., veldmaarschalk, Chef v. d. Gen. Staf tijdens wereldoorlog, overleden, 26 Aug. 1925.

AU. **ENGELAND.** —
Mexico, Diplomatieke betrekkingen hervat, 28 Aug. '25.

AV. **ITALIË.** —
Post- en Telegrafiemilitie ingesteld, 28 Aug. 1925.

A. **TENNISSEN.** —
Holland—Engeland, 10—7, 31 Aug. 1925.

B. **NEDERLAND.** —
Typhus epidemie, Sept. 1925.

C. **LUCHTVAART.** —
Shenandoah, Amerikaansch luchtschip, vergaan, 3 Sept. 1925.

D. **FRANKRIJK.** —
Viviani, R., ex-premier, overleden, 6 Sept. 1925.

E. **ROEIEN.** —
Pieterse, Europeesch kampioen skiff, 6 Sept. 1925.

F. **JAPAN.** —
Cholera te Yokohama en Tokio, 11 Sept. 1925.

G. **RUSLAND.** —
Dienstplicht met 2-jarige vooroefening ingevoerd, 13 Sept. 1925.

H. **TENNISSEN.** —
Holland—Duitschland, 7—10, 13 Sept. 1925.

I. **AMSTERDAM.** —
Zeshonderdvijftig-jarig bestaan, 14 Sept. 1925.

K. **NEDERLAND.** —
Ruys de Beerenbrouck, voorzitter Tweede Kamer, 17 Sept. 1925.

L. **MAROKKO.** —
Lyautey, Maarschalk, neemt ontslag als resident-generaal van Fr.-Marokko, 29 Sept. 1925.

M. **GRIEKENLAND.** —
Nationale Vergadering ontbonden, 30 Sept. 1925.

N. **ENGELAND.** —
Disconto tot 4% verlaagd, 1 Oct. 1925.

O. **GRIEKENLAND.** —
Papanastasioe, premier, gearresteerd, 6 Oct. 1925.

P. **GRIEKENLAND.** —
Staat van Beleg, 6 Oct. 1925.

Q. **MAROKKO.** —
Opstand, Rasoeli onderwerpt zich aan Spanje, 6 Oct. '25.

R. **MAROKKO.** —
Steeg, resident-generaal van Fr.-Marokko, 6 Oct. 1925.

S. **NEDERLAND.** —
Karnebeek, Jhr. Mr. A. P. E. van, Minister van Staat, overleden. 10 Oct. 1925.

T. **SCHAKEN.** —
Holland—België 5—5, 11 Oct. 1925.

U. **RUSLAND.** —
Duitschland, Handelsverdrag geteekend, 12 Oct. 1925.

V. **LOCARNO (VERDRAG VAN).** —
Onderhandel. tusschen Duitschland en Geallieerden tot stand gekomen, feitelijk twee verdragen, n.l. het zoogenaamde Rijnpact, een pacificatie- en garantieverdrag tusschen Duitschland, België, Frankrijk, Engeland en Italië en een arbitrageverdrag van Duitschland met België, Frankrijk, Polen en Tsjecho-Slowakije, 5—16 Oct. 1925.

W. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken 4—2, 24 Oct. 1925.

X. **BRITSCH-INDIË.** —
Wood onderkoning, 29 Oct. 1925.

IJ. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Painlevé, 29 Oct. 1925.

Z. **DUITSCHLAND.** —
Italië, handelsverdrag gesloten, 31 Oct. 1925.

AA. **LINDER, MAX.** —
Bekend Fransch filmartist, pleegt zelfmoord, 31 Oct. 1925.

AB. **PERZIË.** —
Ahmed, Sjah (sinds 1909), afgezet door Parlement, 31 Oct. 1925.

AC. **ANNAM.** —
Khai-Duih, Keizer, overleden, 7 Nov. 1925.

AD. **DUITSCHLAND.** —
Hitler, stichting van de Nationaal-Socialistische Duitsche Arbeiders Partij (N.S.D.A.P.), 11 Nov. 1925.

AE. **CHINA.** —
Peking Staat van Beleg, 12 Nov. 1925.

AF. **NEDERLAND.** —
Palm, Gener.-Majoor P. J. H. v. d., chef van den Generalen Staf, 13 Nov. 1925.

AG. **TOET-ANK-AMEN.** —
Mummie onderzocht, 14 Nov. 1925.

AH. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Verkiezingen, Linksche successen, 15 Nov. 1925.

AI. **CHINA.** —
Wapenstilstand, 17 Nov. 1925.

AK. **POLEN.** —
Kabinet-Skrrynski, 17 Nov. 1925.

AL. **ALEXANDRA, KONINGIN VAN ENGELAND.** —
Overleden, 20 Nov. 1925.

AM. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Briand, 23 Nov. 1925.

AN. **NEDERLAND.** —
Duitschland. Handelsovereenkomst geteekend, 26 Nov. 25.

AO. **TURKIJE.** —
Fez en tulband wettelijk afgeschaft, 27 Nov. 1925.

AP. **SCHAKEN.** —
Bogoljubow en Lasker winnen te Moskou, 29 Nov. 1925.

AQ. **LOCARNO (VERDRAG VAN).** —
Geteekend te Londen, 1 Dec. 1925.

AR. **SYRIË.** —
Jouvenel, Henry de, Hooge Commissaris, te Beiroet gearriveerd, 2 Dec. 1925.

AS. **SPANJE.** —
Directorum opgeheven, ministerie-Primo de Rivera, 3 Dec. 1925.

AT. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Kabinet, Bechynye, 4 Dec. 1925.

AU. **FRANKRIJK.** —
Bérenger, Henri, Gezant te Washington, 8 Dec. 1925.

AV. **IERLAND.** —
Grensgeschil met Ulster geregeld, 8 Dec. 1925.

AW. **FINLAND.** —
Kabinet afgetreden, 10 Dec. 1925.

A. **IERLAND.** —
Grensregeling tusschen Zd.-Ierland en Ulster door de Dail aangenomen, 10 Dec. 1925.

B. **PORTUGAL.** —
Machado, Bernardius, president, 12 Dec. 1925.

C. **PERZIË.** —
Riza Pahlevi verkrijgt speciale volmachten van Parlement, 13 Dec. 1925.

D. **SPANJE.** —
Maura, Antonio, oud minister-president, overleden, 13 Dec. 1925.

E. **AANSLAGEN.** —
Siki, Battling, bekend bokser, vermoord, 15 Dec. 1925.

F. **STAKINGEN.** —
Ned. Oost-Indië, Soerabaja, 2.000 man van de Marine-Etablissementen, 16 Dec. 1925.

G. **ZWITSERLAND.** —
Häberlin, bondspresident voor 1926, 17 Dec. 1925.
Motta, vice-president voor 1926, 17 Dec. 1925.

H. **MANDSJOERIJE.** —
Derde Moekden-Chili-oorlog, opstand van Kuo-Sung-ling; bezetting door Japansche troepen, 18 Dec. 1925 (—29 Dec. 1925).

I. **NEDERLAND.** —
Zaayer Azn., Dr. J., hoofdredacteur van de Nieuwe Rotterdamsche Courant, overleden, 21 Dec. 1925.

K. **NEDERLAND.** —
Protestantsche Volkspartij opgeheven, 24 Dec. 1925.

L. **CHINA.** —
Kabinet Hsoe Sjik Jing, 27 Dec. 1925.

M. **CHINA.** —
Moekden door de Japanners ontruimd, 29 Dec. 1925.

N. **BELGIË.** —
Oorlogsschulden. Overeenkomst met Engeland: schulden moeten worden terugbetaald binnen 30 jaar, 31 Dec. 1925.

O. **ROEMENIË.** —
Kroonprins doet afstand van zijn rechten. 31 Dec. 1925.

P. **BRITSCH-INDIË.** —
Lord Irwin onderkoning, 1926—1931.

Q. **BRITSCHE RIJK.** —
Dominions erkend als autonome gemeenschappen, 1926. Gouverneurs-Generaal, vertegenwoordigers van den Koning hebben dezelfde rechten als de Koning in Engeland.

R. **COLUMBIA.** —
Mendez, Dr. president, 1926.

S. **DUITSCHLAND.** —
Ontwapening voltooid (Geallieerde Contrôle-Commissie verlaat Rijnland), 1 Jan. 1926.

T. **FRANKRIJK.** —
Bankbiljettencirculatie: 5.655 millioen frs. in 1914; 44.071 millioen frs. in 1925; gestegen van 52.000 tot 58.000 millioen frs. sinds 1926.

U. **MEXICO.** —
Carranza, ex-president, vermoord, 1926.

V. **NICARAGUA.** —
Opstand, Amerikaansche interventie, 1926—1927.

W. **ITALIË.** —
Margherita, Koningin, overleden, 3 Jan. 1926.

X. **GRIEKENLAND.** —
Pangalos, Gener., dictator, 3 Jan. 1926.

IJ. **ENGELAND.** —
Grenville Brown, Prof. E., bekende oriëntalist, overleden, 4 Jan. 1926.

Z. **AARDBEVINGEN.** —
Italië, Toscane, 8 Jan. 1926.

AA. **FRANKRIJK.** —
Herriot tot voorzitter van de Kamer herkozen, 12 Jan. '26.

AB. **BRAZILIË.** —
Opstand, 12 Jan. 1926.

AC. **IRAK.** —
Verdrag met Engeland (van 10 October 1922) te Bagdad hernieuwd, 13 Jan. 1926.

AD. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Seipel, 15 Jan. 1926.

AE. **ITALIË.** —
Mussolini, Hoofd van leger en vloot, 16 Jan. 1926.

AF. **ONTWAPENING.** —
Paul-Boncour eischt veiligheid op de eerste bijeenkomst van de Commissie, 18 Jan.—26 Mei 1926.

AG. **BELGIË.** —
Mercier, Kardinaal, overleden, 23 Jan. 1926.

AH. **HOCKEY.** —
Holland—België, 2—1, 23 Jan. 1926. —

AI. **GUATEMALA.** —
Nicaragua, Diplomatieke betrekkingen afgebroken, 25 Jan. 1926.

AK. **NEDERLAND.** —
Synode, Generale, der Gereformeerde Kerken, 26 Jan. '26.

AL. **JAPAN.** —
Taka-akira Kato, premier, overleden, 28 Jan. 1926.

AM. **SCANDINAVISCHE LANDEN.** —
Schepenconventie geteekend, 29 Jan. 1926.

AN. **BEZET GEBIED.** —
Krachtens het Verdrag van Versailles werd Rijnland bezet door geallieerde troepen. Het bezette gebied was verdeeld in drie zones. De Noordelijke zone, waartoe ook Keulen, Krefeld, Kleef en Bonn behoorden, werd ontruimd op 31 Jan. 1926.

AO. **TURKIJE.** —
België, Voorloopig handelsverdrag gesloten, 1 Febr. 1926.

AP. **BULGARIJE.** —
Amnestiewet goedgekeurd, 5 Febr. 1926.

AQ. **NEDERLAND.** —
Koninklijk echtpaar viert 25-jarige echtvereeniging, 7 Febr. 1926.

AR. **VOETBAL.** —
Zwaluwen—Roode Duivels 2—2, 16 Febr. 1926.

AS. **STAKINGEN.** —
Elzas-Lotharingen, Spoorwegen, 16 Febr. 1926.

A. **NEDERLAND.** —
Steenkolenlaag, bij Hupsel aangeboord, 16 Febr. 1926.

B. **FRANKRIJK.** —
Turkije, Overeenkomst i.z. Syrië, 19 Febr. 1926.

C. **BILJARTEN.** —
Moons, Europeesch kampioen amateurs, 21 Febr. 1926.

D. **AARDBEVINGEN.** —
Kos hevig geteisterd, 25 Febr. 1926.

E. **VEREENIGDE STATEN.** —
Turkije, Voorloopig handelsverdrag gesloten, 26 Febr. '26.

F. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Lykke (liberaal), 4 Maart 1926.

G. **NEDERLAND.** —
Kabinet de Geer, 8 Maart 1926.

H. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Briand, 10 Maart 1926.

I. **INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.** —
Conferentie, 10 Maart 1926.

K. **AARDBEVINGEN.** —
Peru, 12 Maart 1926.

L. **TURKIJE.** —
Wetboek (nieuw burgerlijk), ingevoerd, 13 Maart 1926.

M. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—1, 14 Maart 1926.

N. **NEDERLAND.** —
Geelkerken, Dr., door de Synode te Assen afgezet, 17 Maart 1926.

O. **DENEMARKEN.** —
Louise, Koningin, overleden, 20 Maart 1926.

P. **ROEMENIË.** —
Polen, Bondgenootschapsverdrag geteekend, 25 Maart '26.

Q. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Graeff, Jhr. Mr. A. C. D. de, Gouverneur-Generaal, benoemd, 26 Maart 1926.

R. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland, 5—0, 28 Maart 1926.

S. **ROEMENIË.** —
Kabinet Aderescu, 30 Maart 1926.

T. **ITALIË.** —
Turati, secretaris-generaal der Fascistische partij, 31 Mrt. 1926.

U. **LUCHTVAART.** —
Duitschland. „Deutsche Lufthansa" opgericht, 1 April '26.

V. **BRITSCH-INDIË.** —
Oproer van Mohammedanen en Hindoes te Calcutta, 2 April 1926.

W. **GRIEKENLAND.** —
Pangalos, Generaal, president, 13 April 1926.

X. **DUITSCHLAND.** —
Frankrijk; luchtvaartovereenkomst, 14 April 1926.

IJ. **ZUID-AFRIKA.** —
Kieswet, nieuwe, ingevoerd, 15 April 1926.

Z. **OOSTENRIJK.** —
Polen, Arbitrageverdrag, 17 April 1926.

AA. **ITALIË.** —
Engeland, overeenkomst i.z. Abessinië gesloten, 17 April 1926.

AB. **POLEN.** —
Oostenrijk, Arbitrageverdrag, 17 April 1926.

AC. **VOETBAL.** —
Holland—Duitschland 2—4, 18 April 1926.

AD. **POLEN.** —
Denemarken, Arbitrageverdrag gesloten, 23 April 1926.

AE. **BILJARTEN.** —
Moons wereldkampioen, 24 April 1926.

AF. **DUITSCHLAND.** —
Rusland, verdrag geteekend, 24 April 1926.

AG. **PERZIË.** —
Pahlevi, nieuwe Sjah, te Teheran gekroond, 25 April 1926.

AH. **JAPAN.** —
Kawamaru, Maarschalk, overleden, 28 April 1926.

AI. **FRANKRIJK.** —
Schuldenregeling met Ver. Staten door ministerraad goedgekeurd, 30 April 1926.

AK. **STAKINGEN.** —
Engeland, mijnwerkers, 30 April 1926.

AL. **POLEN.** —
Zaleski, minister van Buitenlandsche Zaken, Mei 1926 (—1932).

AM. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—5, 2 Mei 1926.

AN. **ENGELAND.** —
Spoorwegen onder Staatscontrôle gesteld, 3 Mei 1926.

AO. **STAKINGEN.** —
Frankrijk, Ambtenaren, 5 Mei 1926.

AP. **TURKIJE.** —
Perzië, Onzijdigheidsverdrag gesloten, 7 Mei 1926.

AQ. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Byrd, vloog van Spitsbergen naar de Noordpool en terug, 9 Mei 1926.

AR. **TENNISSEN.** —
Holland—België 3—2, 9 Mei 1926.

AS. **BELGIË.** —
Kabinet Brunet, 10 Mei 1926.

AT. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Amundsen, vliegt met Nobile over de Pool met zijn luchtschip Norge, 12 Mei 1926.

AU. **POLEN.** —
Pilsoedski, Maarsch., bezet Warschau, 13 Mei 1926.

AV. **GOLF.** —
Holland—Frankrijk 5—4, 15 Mei 1926.

AW. **POLEN.** —
Staatsgreep gelukt, 15 Mei 1926.

AX. **DUITSCHLAND.** —
Marx rijkskanselier, 17 Mei 1926 (tot 12 Juni 1928).

AIJ. **ENGELAND.** —
Bezuinigingswet in derde lezing door Hoogerhuis aangenomen, 17 Mei 1926.

A. **TENNISSEN.** —
Holland—Italië 2—3, 18 Mei 1926.

B. **MEXICO.** —
Pauselijke nuntius uit het land gezet, 18 Mei 1926.

C. **NEDERLAND.** —
Bioscoopwet door de Koningin bekrachtigd, 19 Mei 1926.

D. **BELGIË.** —
Kabinet Jaspar, 21 Mei 1926.

E. **POLEN.** —
Rataj, tijdelijk president, 25 Mei 1926.

F. **PORTUGAL.** —
Militaire opstand, 27 Mei 1926.

G. **VOETBAL.** —
Enschede, kampioen van Nederland, 30 Mei 1926.

H. **BELGIË.** —
Duitschland. Luchtvaartverdrag onderteekend, 31 Mei '26.

I. **ITALIË.** —
Frankrijk, handelsverdrag onderteekend, 31 Mei 1926.

K. **PORTUGAL.** —
Cabecada, Majoor, Minister-president, 31 Mei 1926.

L. **POLEN.** —
Moscicki, Ignatius, president, 1 Juni 1926.

M. **PORTUGAL.** —
President afgetreden, 1 Juni 1926.

N. **ZWEDEN.** —
Kabinet Ekman, 2 Juni 1926.

O. **TURKIJE.** —
Frankrijk, Verdrag nopens Syrië gesloten, 2 Juni 1926.

P. **WIELRIJDEN.** —
Holland verliest van Duitschland, 6 Juni 1926.

Q. **EGYPTE.** —
Kabinet Adly Pasja, 6 Juni 1926.

R. **ENGELAND.** —
Turkije, Overeenkomst i.z. Mosoel geteekend, 7 Juni '26.

S. **LITAUEN.** —
Grinius, Dr., president, 8 Juni 1926.

T. **POLEN.** —
Kabinet-Bartel, 9 Juni 1926.

U. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja president van de kamer, 10 Juni 1926.

V. **PORTUGAL.** —
Parlement ontbonden, 13 Juni 1926.

W. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken 1—4, 13 Juni 1926.

X. **PORTUGAL.** —
Costa, Gener. Gomez, minister-president, 18 Juni 1926.

IJ. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Briand, 23 Juni 1926.

Z. **POLEN.** —
Rataj, Voorzitter van den Landdag, 25 Juni 1926.

AA. **CANADA.** —
Kabinet-A. Meighen (2e), 26 Juni 1926.

AB. **AARDBEVINGEN.** —
Padang, ca. 60 dooden, 30 Juni 1926.

AC. **CHOLERA.** —
Philippijnen, Britsch-Indië en Siam, Juli 1926.

AD. **CRICKET.** —
Holland slaat België, 1 Juli 1926.

AE. **COUÉ, EMILE.** —
Franschman, bekend door auto-suggestie, overleden, 2 Juli 1926.

AF. **MAROKKO.** —
Abd El-Krim, leider van den opstand in 1925; strijdt tegen Fransche troepen onder generaal Pétain en Spaansche troepen onder generaal Primo de Rivera; na zijn onderwerping naar Madagascar overgebracht en geïnterneerd, 3 Juli 1926.

AG. **MEXICO.** —
Kerkelijk bezit door den Staat in beslag genomen, 4 Juli 1926.

AH. **AARDBEVINGEN.** —
Sumatra's Westkust, 400 dooden, 6 Juli 1926.

AI. **FRANKRIJK.** —
Denemarken, Arbitrageverdrag gesloten, 6 Juli 1926.

AK. **INDO-CHINA.** —
Cholera-epidemie, 9 Juli 1926.

AL. **NEDERLAND.** —
Juda, Dr. M., bekende oogarts overleden, 9 Juli 1926.

AM. **RUSLAND.** —
Wrangel ontbindt zijn organisatie, 10 Juli 1926.

AN. **SPANJE.** —
Marokko, Overeenkomst met Frankrijk geteekend, 10 Juli 1926.

AO. **TENNISSEN.** —
Holland—België 15—9, 11 Juli 1926.

AP. **FRANKRIJK.** —
Moskee te Parijs ingewijd, 15 Juli 1926.

AQ. **LUCHTVAART.**—
Wereldreis in 28½ dag volbracht door 2 Amerikanen, 15 Juli 1926.

AR. **NOORWEGEN.** —
Storting door Koning ontbonden, 17 Juli 1926.

AS. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Eutaxias, 20 Juli 1926.

AT. **FRANKRIJK.** —
Péret, Raoul, voorzitter der Kamer, 22 Juli 1926.

AU. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Poincaré, 23 Juli 1926.

AV. **ENGELAND.** —
Hongarije, handelsverdrag geteekend, 24 Juli 1926.

AW. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops wereldkampioen sprinters (profs), 25 Juli 1926.

AX. **SYRIË.** —
Jouvenel, Henry de, Hooge Commissaris, afgetreden, 27 Juli 1926.

A. **WIELRIJDEN.** —
Linart, wereldkampioen stayers, 1 Aug. 1926.

B. **AARDBEVINGEN.** —
Tokio. Paniek onder de bevolking, 3 Aug. 1926.

C. **DUITSCHLAND.** —
Frankrijk, voorloopige handelsovereenkomst. 4 Aug. 1926.

D. **TENNISSEN.** —
Lenglen, Suzanne, beroepsspeelster, 4 Aug. 1926.

E. **ZWEMMEN.** —
Ederle, Miss Gertr., slaagt er in als eerste vrouw het Kanaal over te zwemmen, 6 Aug. 1926.

F. **ZWITSERLAND.** —
Spanje, Arbitrageverdrag geteekend, 7 Aug. 1926.

G. **ROEMENIË.** —
Frankrijk, Neutraliteits- en arbitrageverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.

H. **SPANJE.** —
Italië. Vriendschapsverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.

I. **WATERPOLO.** —
Holland—België 3—2, 15 Aug. 1926.

K. **AARDBEVINGEN.** —
Engeland, 15 Aug. 1926.

L. **NEDERLAND.** —
Turkije, Handelsverdrag geteekend, 16 Aug. 1926.

M. **TENNISSEN.** —
Holland—Engeland, 10—7, 16 Aug. 1926.

N. **STAKINGEN.** —
Nederland, Heemaf, 750 personen, 19 Aug. 1926.

O. **GRIEKENLAND.** —
Metaxas, Gen., leider der oppositie, gearresteerd, 21-8-'26.

P. **AARDBEVINGEN.** —
Liparische eilanden. Groote verwoestingen. 21 Aug. 1926.

Q. **GRIEKENLAND.** —
Omwenteling uitgebroken, Koendoriotis voert het bewind, 22 Aug. 1926.

R. **VALENTINO, RUDOLPH.** —
Bekend filmartist, overleden, 23 Aug. 1926.

S. **RUSLAND.** —
Uruguay erkent Sowjet Regeering, 23 Aug. 1926.

T. **TRIPOLI.** —
Gevechten tusschen Italianen en Senoessi's, 26 Aug. 1926.

U. **GRIEKENLAND.** —
Koendoriotis president, 26 Aug. 1926.

V. **ZWEMMEN.** —
Clemington Corson, Mrs., zwemt in 15½ uur het Kanaal over, 28 Aug. 1926.

W. **ZWEMMEN.** —
Vierkölter zwemt in 12 uur en 42 min. het Kanaal over, 29 Aug. 1926.

X. **ZEILEN.** —
Engeland wint de Que Tou Cup, 29 Aug. 1926.

IJ. **TENNISSEN.** —
Holland—Duitschland, 7—12, 29 Aug. 1926.

Z. **AARDBEVINGEN.** —
Azorische eilanden, ca. 50 dooden, 31 Aug. 1926.

AA. **DUITSCHLAND.** —
Typhus, Sept. 1926.

AB. **RUSLAND.** —
Afghanistan, Non-Agressieverdrag geteekend, 2 Sept. '26.

AC. **NEDERLAND.** —
Linthorst Homan-kanaal geopend, 2 Sept. 1926.

AD. **VOLKENBOND.** —
Duitschland, toegetreden, 8 Sept. 1926.

AE. **GRIEKENLAND.** —
Athene, hevige straatgevechten, 9 Sept. 1926.

AF. **NEDERLAND.** —
Lobo (echtpaar), tooneelspelers, omgekomen door spoorwegongeluk, 9 Sept. 1926.

AG. **ZWEMMEN.** —
Michel zwemt in 11 uur 6 min. het Kanaal over, 10-9-'26.

AH. **TENNISSEN.** —
Amerika wint van Frankrijk en behoudt de Davis Cup, 10 Sept. 1926.

AI. **CANADA.** —
Verkiezingen, Conservatieven lijden nederlaag, 15-9-'26.

AK. **ITALIË.** —
Roemenië, vriendschapsverdrag 16 Sept. 1926.

AL. **THOIRY, CONFERENTIE VAN.** —
Besprekingen tusschen Briand en Stresemann betreffende Fransch-Duitsche toenadering, 17 Sept. 1926.

AM. **S. D. A. P.** —
Massa-meeting, ca. 80.000 personen nemen hieraan deel, 19 Sept. 1926.

AN. **NEDERLAND.** —
Ruys de Beerenbrouck, voorzitter Tweede Kamer, 22 Sept. 1926.

AO. **BOKSEN.** —
Tunney slaat Dempsey en wordt wereldkampioen, 24-9-'26.

AP. **CANADA.** —
Kabinet-M. King (2e), 25 Sept. 1926.

AQ. **GOLF.** —
Holland-Duitschland, 6—1, 26 Sept. 1926.

AR. **RUSLAND.** —
Litauen, Neutraliteitsverdrag, 28 Sept. 1926.

AS. **CHINA.** —
Wellington Koo, Dr., premier, 1 Oct. 1926.

AT. **NEDERLAND.** —
Roijen, Mr. Dr. J. H. van, buitengewoon gezant te Washington, 2 Oct. 1926.

AU. **ITALIË.** —
Mussolini, Opperbevelhebber der fascistische militie, 2 Oct. 1926.

AV. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Kabinet-Czerny afgetreden; Kabinet-Svehla, 12 Oct. 1926.

A. ZUID-SLAVIE. —
Polen, vriendschapsverdrag, Oct. 1926.

B. NEDERL. OOST-INDIË. —
Ongeregeldheden tusschen Timoreesche en Javaansche soldaten, 16 Oct. 1926.

C. AARDBEVINGEN. —
Japan. Osaka en Nagoija, 20 Oct. 1926.

D. AARDBEVINGEN. —
Sumatra's Westkust. 21 Oct. 1926.

E. RUSLAND. —
Letland. Non-agressie- en arbitrage-verdrag gesloten, 22 Oct. 1926.

F. NEDERLAND. —
Leeningwet 1914, wijziging aangenomen, 22 Oct. 1926.

G. AARDBEVINGEN. —
Alexandropol, duizenden dooden. 23 Oct. 1926.

H. ZWEMMEN. —
Baron, Mej., verbetert wereldrecord schoolslag 200 M., 24 Oct. 1926.

I. BELGIË. —
Franc gestabiliseerd (1 Belga is 5 francs), 25 Oct. 1926.

K. NEDERLAND. —
Mann-Bouwmeester, Mevr., benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau, 26 Oct. 1926.

L. TURKIJE. —
Konstantinopel door de pest besmet verklaard, 27 Oct. '26.

M. PERZIË. —
Dienstplicht ingevoerd, 30 Oct. 1926.

N. NEDERLAND. —
Chrispijn Sr., L. H., overleden, 31 Oct. 1926.

O. VOETBAL. —
Holland—Duitschland 2—3, 31 Oct. 1926.

P. NEDERL. OOST-INDIË. —
Communistische onlusten, Nov. 1926—1927.

Q. NEDERLAND. —
Zout bij Groenlo aangeboord, 3 Nov. 1926.

R. BELGIË. —
Leopold, kroonprins, en Prinses Astrid van Zweden, gehuwd. 4 Nov. 1926.

S. TURKIJE. —
Griekenland, Protocol inzake grensregeling geteekend, 6 Nov. 1926.

T. GRIEKENLAND. —
Verkiezingen, Republikeinsche successen, 6 Nov. 1926.

U. ENGELAND. —
Electriciteitswet aangenomen, 12 Nov. 1926.

V. LUCHTVAART. —
Schneider Cup, gewonnen door Italië, gemiddelde snelheid 246 mijl per uur, 13 Nov. 1926.

W. MEXICO. —
Opstand uitgebroken, 20 Nov. 1926.

X. FINLAND. —
Kabinet afgetreden, 24 Nov. 1926.

IJ. PORTUGAL. —
Carmona, president, 30 Nov. 1926.

Z. ITALIË —
Albanië, arbitrage- en vriendschapsverdrag gesloten, 1 Dec. 1926.

AA. GRIEKENLAND. —
Kabinet-Zaimis, 1 Dec. 1926.

AB. NEDERLAND. —
Pallache I. van, J., opperrabbijn, overleden, 1 Dec. 1926.

AC. DENEMARKEN. —
Kabinet Stauning afgetreden, 3 Dec. 1926.

AD. AARDBEVINGEN. —
Armenië, dorp verwoest, 4 Dec. 1926.

AE. DUITSCHLAND. —
Italië, arbitrageverdrag, 8 Dec. 1926.

AF. SERVIË. —
Pasjitsj, N., overleden, 9 Dec. 1926.

AG. FRANKRIJK. —
Richepin, Jean, dichter, roman- en tooneelschrijver, †, 11 Dec. 1926.

AH. DENEMARKEN. —
Kabinet-Madsen, 14 Dec. 1926 (—April 1929).

AI. LITAUEN. —
Woldemaras, Staatsgreep, 17 Dec. 1926.

AK. LITAUEN. —
Woldemaras, Premier en dictator, 19 Dec. 1926 (—19 Sept. 1929).

AL. LITAUEN. —
Smetona, president, 19 Dec. 1926.

AM. JAPAN. —
Keizer Josjihito overleden, 24 Dec. 1926.

AN. BELGIË. —
Legersterkte voor 1927 op 42.000 man vastgesteld, 28 Dec. 1926.

AO. NEDERL. OOST-INDIË. —
Communisten. Hoofd-leider Dachlau gearresteerd, 28 December 1926.

AP. DUITSCHLAND. —
Italië. Vriendschaps- en arbitrageverdrag geteekend, 29 December 1926.

AR. NEDERLAND. —
Engelbrecht, W. B., gezant te Warschau, 30 Dec. 1926.

AS. NEDERLAND. —
Personeele belasting. Wet afgekondigd, 31 Dec. 1926.

AT. NEDERLAND. —
Successiebelastingwet afgekondigd, 31 Dec. 1926.

AU. ARGENTINIË. —
Volkenbond, betrekkingen hersteld, 1927.

AV. HONDURAS. —
Diaz, revolutionnaire leider, pleegt zelfmoord, 1927.

A. NEDERLAND. —
Mengelberg, Dr. W., dirigent Concertgebouw-orkest te Amsterdam, bevorderd tot doctor (honoris causa), Columbia Universiteit, 1927.

B. POLEN. —
Amerikaansche leening van 70 millioen dollar, 1927.

C. SPANJE. —
Griepepidemie, 5 Januari 1927.

D. DRAADLOOZE TELEFONIE. —
Londen—New-York-dienst geopend, 7 Januari 1927.

E. NEDERLAND. —
Vrijheidsbond, Fock, Mr. D., voorzitter, 8 Jan. 1927.

F. FRANKRIJK. —
Bouisson, president van de Kamer, 11 Jan. 1927.

G. NEDERLAND. —
Steenkolenlaag, bij Groenlo aangeboord, 12 Jan. 1927.

H. HOCKEY. —
Nederl. Studenten-Cambridge, 0—0, 13 Jan. 1927.

I. FRANKRIJK. —
Doumer, voorzitter van de Senaat, 14 Jan. 1927.

K. NEDERLAND. —
Loudon (Jhr.), voorzitter van de Zwitsersch-Poolsche verzoeningscommissie, 14 Januari 1927.

L. HOCKEY. —
Pioniers-Cambridge, 1—5, 15 Januari 1927.

M. ZUID-SLAVIË. —
Verkiezingen. Nederlaag der Regeeringspartijen, 22-1-'27.

N. JAPAN. —
Brand, Kotaysahi, 600 huizen door brand verwoest, 28 Jan. 1927.

O. NEDERLAND. —
Limburg, Mr. J., voorzitter van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede, 28 Jan. 1927.

P. ZUID-SLAVIË. —
Kabinet-Oezoenowitsj afgetreden, 28 Januari 1927.

Q. PERZIË. —
Kabinet afgetreden, 30 Jan. 1927.

R. ZWITSERLAND. —
België, Arbitrageverdrag geteekend, 8 Febr. 1927.

S. ITALIË. —
Vrijgezellen-belasting ingevoerd, 10 Febr. 1927.

T. PORTUGAL. —
Opstand. Regeering is den toestand meester, 10 Febr. '27.

U. SCHAKEN. —
V.A.S., kampioen van Nederland, 13 Febr. 1927.

V. VEREENIGDE STATEN. —
Landbouw Steunwet door Senaat aangenomen, 14-2-1927.

W. AARDBEVINGEN. —
Bosnië, Herzegowina en Albanië, talrijke slachtoffers, 15 Febr. 1927.

X. STAKINGEN. —
Noorwegen. IJzer-, Textiel- en Schoenenindustrie, 12.000 man, 15 Februari 1927.

IJ. ENGELAND. —
Samuel, Sir Herbert, voorzitter der liberale partij, 16-2-'27.

Z. VEREENIGDE STATEN. —
Turkije, diplomatieke betrekkingen hervat, 16 Febr. 1927.

AA. BRANDES, GEORG. —
Deensch schrijver en literatuur-historicus, overleden, 19 Februari 1927.

AB. STAKINGEN. —
China, ca. 60.000 man, 19 Febr. 1927.

AC. HOCKEY. —
Holland—België 1—2, 20 Febr. 1927.

AD. NEDERLAND. —
Spinozahuis te Den Haag geopend, 22 Febr. 1927.

AE. LUCHTVAART. —
Londen-Bagdad dienst geopend, 23 Febr. 1927.

AF. HOCKEY. —
Holland—België 0—0, 26 Febr. 1927.

AG. TURKIJE. —
Rechtbanken, buitengewone, opgeheven, 28 Febr. 1927.

AH. AARDBEVINGEN. —
Japan, doodenaantal ca. 3500, gewonden 6500, 3 Mrt. '27.

AI. STAKINGEN. —
Athene, Algemeene staking uitgebroken, 10 Maart 1927.

AK. RUSLAND. —
Letland, Garantieverdrag onderteekend, 11 Maart 1927.

AL. ITALIË. —
Luchtvaartpolitie ingevoerd, 12 Maart 1927.

AM. RUSLAND. —
Turkije. Handelsverdrag geteekend, 12 Maart 1927.

AN. VOETBAL. —
Holland—België, 0—2, 13 Maart 1927.

AO. BILJARTEN. —
Moons wereldkampioen amateurs, 20 Maart 1927.

AP. ZWEMMEN. —
Baron, Mej., verbetert wereldrecord 400 M. schoolslag, 20 Maart 1927.

AQ. STAKINGEN. —
China, 150.000 arbeiders, 22 Maart 1927.

AR. ITALIË. —
Luzatti, oud minister-president, overleden, 29 Maart 1927.

AS. MAROKKO. —
Opstand, Spanjaarden opnieuw slaags met rebellen, 30 Maart 1927.

AT. NEDERLAND. —
Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. F., Minister van Buitenlandsche Zaken, 30 Maart 1927.

AU. HEDZJAZ. —
Ibn Saoed, koning, 3 April 1927.

AV. HOCKEY. —
Holland—Duitschland, 1—3, 3 April 1927.

AW. HONGARIJE. —
Italië, verdrag geteekend, 5 April 1927.

AX. DUITSCHLAND. —
Denemarken, arbitrage-verdrag geteekend, 9 April 1927.

A. **NEDERLAND.** —
Limburg Stirum, Mr. J. P. Graaf van, gezant te Berlijn, 9 April 1927.

B. **HOCKEY.** —
Amsterdam kampioen van Nederland, 10 April 1927.

C. **AARDBEVINGEN.** —
Argentinië, 100 slachtoffers, 15 April 1927.

D. **AARDBEVINGEN.** —
Chili, talrijke slachtoffers. 14 April 1927.

E. **VOETBAL.** —
Holland—Tsjecho-Slowakije, 8—1, 18 April 1927.

F. **JAPAN.** —
Kabinet-Tanaka, 19 April 1927.

G. **ENGELAND.** —
Disconto tot 4½ % verlaagd, 21 April 1927.

H. **RUSLAND.** —
Afghanistan, vriendschapsverdrag gesloten, 21 April '27.

I. **SURINAME.** —
Petroleum aangeboord, 22 April 1927.

K. **EGYPTE.** —
Kabinet-Sarwat Pasja, 23 April 1927.

L. **NIEUW-ZEELAND.** —
Een millioen pond sterling aangeboden als bijdrage in kosten van Engelsche vlootbasis te Singapore, 23 Apr. '27.

M. **MAROKKO.** —
Spanje dirigeert 20.000 man naar het front, 25 April 1927.

N. **VOETBAL.** —
Holland—België 3—2, 1 Mei 1927.

O. **CHILI.** —
President afgetreden. 4 Mei 1927.

P. **INT. ECONOMISCHE CONFERENTIE.** —
Te Genève, 4 Mei 1927.

Q. **TENNISSEN.** —
Holland—Denemarken, 1—4, 6 Mei 1927.

R. **AUSTRALIË.** —
Canberra ingewijd als hoofdstad door Hertog van York, 9 Mei 1927.

S. **LUCHTVAART.** —
Nungesser en Coli spoorloos verdwenen. Men geeft alle hoop op, 12 Mei 1927.

T. **TENNISSEN.** —
Holland—Amerika, 1—4, 12 Mei 1927.

U. **ENGELAND.** —
Arcos (Russische handelscomp.) Politie doet inval, neemt een groote hoeveelheid documenten in beslag. 14 Mei '27.

V. **DUITSCHLAND.** —
Wet ter bescherming der Republiek, gewijzigd, 16-5-'27.

W. **NEDERLAND.** —
Olympisch stadion. Eerste steen door Prins Hendrik gelegd, 18 Mei 1927.

X. **OOSTENRIJK.** —
Seipel, Premier, 19 Mei 1927.

IJ. **LUCHTVAART.** —
Lindbergh vliegt van New York naar Parijs in 33½ uur, 21 Mei 1927.

Z. **ENGELAND.** —
Rusland, betrekkingen verbroken, 24 Mei 1927.

AA. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Masarijk, president, 26 Mei 1927.

AB. **KORFBAL.** —
Holland—België, 6—0, 29 Mei 1927.

AC. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Koningin en Prinses Juliana spreken West-Indië toe, 31 Mei 1927.

AD. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Koningin en Prinses Juliana spreken Oost-Indië toe (in het laboratorium van Philips te Eindhoven), 1 Juni 1927.

AE. **SCHERMEN.** —
Jong. Kapit. A. E. W. de, militair kampioen van Europa op den degen, 2 Juni 1927.

AF. **WIELRIJDEN.** —
Moeskops, Ned. kampioen sprint, 6 Juni 1927.

AG. **WIELRIJDEN.** —
Nek, van, Nederl. kampioen langen afstand, 6 Juni 1927.

AH. **LUCHTVAART.** —
Chamberlin volbrengt de tocht New York—Cottbus bij Berlijn, 6—7 Juni 1927.

AI. **JEROME, JEROME K.** —
Engelsch humoristisch schrijver, overleden, 14 Juni 1927.

AK. **CHINA.** —
Wellington Koo, Dr., premier, afgetreden, 16 Juni 1927.

AL. **VOETBAL.** —
Heracles, Ned. kampioen, 19 Juni 1927.

AM. **ROEMENIË.** —
Kabinet-Bratianoe, 22 Juni 1927.

AN. **IERLAND.** —
Cosgrave, minister-president, 23 Juni 1927.

AO. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Nat. Indonesische Partij te Soerabaja opgericht, 23 Juni '27.

AP. **LUCHTVAART.** —
Byrd volbrengt de tocht Amerika—Frankrijk, 1 Juli 1927.

AQ. **NEDERLAND.** —
Electrische personentreinen Amsterdam-Rotterdam, 1-7-'27.

AR. **OOSTENRIJK.** —
Schober, Dr., Politie-president van Weenen, bedwingt opstand, Juli 1927.

AS. **TENNISSEN.** —
Cochet wint de finale te Wimbledon, 2 Juli 1927.

AT. **TENNISSEN.** —
Wills, Helen, wint het dames-enkelspel te Wimbledon, 2 Juli 1927.

AU. **NEDERLAND.** —
Goes, Jhr. Mr. van der, gezant te Rome, 4 Juli 1927.

AV. **LUCHTVAART.** —
Nationale luchtvaartschool te Rotterdam opgericht, 5-7-'27.

AW. **AARDBEVINGEN.** —
Palestina, talrijke slachtoffers, 10 Juli 1927.

A. **IERLAND.** —
Kevin O'Higgins, minister van Justitie, vermoord, 10-7-'27.

B. **FRANKRIJK.** —
Kiesrecht, hervorming door Kamer aangenomen, 12 Juli '27.

C. **WIELRIJDEN.** —
Frantz, N., wint de „Tour de France", 17 Juli 1927.

D. **FERD., KONING VAN ROEMENIË.** —
Overleden, 19 Juli 1927.

E. **CHINA.** —
Kanton heft anti-Japansche boycot op, 21 Juli 1927.

F. **TENNISSEN.** —
Frankrijk wint de finale in het Davis Cup tournooi, Europeesche zone, 22 Juli 1927.

G. **NEDERLAND.** —
Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel herdenkt 150-jarig bestaan, 23 Juni 1927.

H. **WIELRIJDEN.** —
Linart, wereldkampioen achter motoren, 24 Juli 1927.

I. **NEDERLAND.** —
Spoorwegen zeggen het contract met van Gend en Loos op, 26 Juli 1927.

K. **NEDERLAND.** —
Nienhuys, J., oprichter der Deli-Maatschappij, overleden, 27 Juli 1927.

L. **IJSLAND.** —
Regeering afgetreden, 29 Juli 1927.

M. **AARDBEVINGEN.** —
China. 30 Juli 1927.

N. **ARGENTINIË.** —
Gouden standaard, hersteld, Aug. 1927.

O. **CHOLERA.** —
Mesopotamië, epidemie, Aug. 1927.

P. **IERLAND.** —
De Valera legt den eed af en doet zijn intrede in de Dail, 11 Aug. 1927.

Q. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet-Zaimis, 13 Aug. 1927.

R. **NEDERLAND.** —
Troelstra-oord te Beekbergen geopend, 13 Aug. 1927.

S. **AARDBEVINGEN.** —
Turkestan, 14 Aug. 1927.

T. **CURWOOD, J. O.** —
Amerikaansch schrijver van natuurverhalen, overleden, 14 Aug. 1927.

U. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Geneeskundige Hoogeschool te Batavia geopend, 16-8-'27.

V. **FRANKRIJK.** —
Handelsverdrag met Duitschland geteekend, 17 Aug. '27.

W. **DENEMARKEN.** —
Oorlogsfilms verboden, 18 Aug. 1927.

X. **ZUIDERZEEWERKEN.** —
Proefpolder bij Andijk drooggelegd, 18 Aug. 1927.

IJ. **LUCHTVAART.** —
Scott, C. W. A., wint de Alpenvlucht, 20 Aug. 1927.

Z. **TENNISSEN.** —
Holland—Frankrijk, 0—10, 21 Aug. 1927.

AA. **EGYPTE.** —
Zagloel Pasja overleden, 23 Aug. 1927.

AB. **VEREENIGDE STATEN.** —
Sacco en Vanzetti geëxecuteerd, 23 Aug. 1927.

AC. **AARDBEVINGEN.** —
Formosa, 25 Aug. 1927.

AD. **AARDBEVINGEN.** —
Californië, 26 Aug. 1927.

AE. **TENNISSEN.** —
Timmer, Kampioen, 28 Aug. 1927.

AF. **TENNISSEN.** —
Wills, Helen, kampioene van Amerika, 30 Aug. 1927.

AG. **ZIONISTISCH WERELDCONGRES.** —
Geopend te Bazel, 1 Sept. 1927.

AH. **ZEILEN.** —
Carp. Mr. J. R., wint het „Scheldejuweel", 3 Sept. 1927.

AI. **ZWEMMEN.** —
Braun, Mej. Europ. kampioene 400 M. vrije slag, 3-9-'27.

AK. **ZWEMMEN.** —
Den Turk, Mej., Europeesch kampioene 100 M. rugslag, 3 Sept. 1927.

AL. **ZWEMMEN.** —
Vierdag, Mej., Europeesch kampioene 100 M. vrije slag, 3 Sept. 1927.

AM. **AARDBEVINGEN.** —
Japan, 7 September 1927.

AN. **LUCHTVAART.** —
„Old Glory" opgestegen voor een oceaanvlucht, als verloren beschouwd, 8 Sept. 1927.

AO. **NEDERLAND.** —
Voorst tot Voorst, J. J. G., baron van, Eerste Kamer, voorzitter, herbenoemd, 10 Sept. 1927.

AP. **ZUID-SLAVIË.** —
Verkiezingen, Regeeringsmeerderheid, 11 Sept. 1927.

AQ. **VEREENIGDE STATEN.** —
Duncan, Isadora, danseres, †, 14 Sept. 1927.

AR. **GRIEKENLAND.** —
Leening van 9 millioen pond sterling door Volkenbondsraad goedgekeurd, 15 Sept. 1927.

AS. **AARDBEVINGEN.** —
Krim, geheele dorpen verwoest, 16 Sept. 1927.

AT. **TENNISSEN.** —
Lacoste, kampioen heeren enkelspel, 17-9-'27.

AU. **IERLAND.** —
Verkiezingen, Regeering 79, Oppositie 73 zetels, 20-9-'27.

AV. **BOKSEN.** —
Tunney wint van Dempsey den wereldtitel, 23 Sept. '27.

A. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Vierssen, Jhr. Mr. H. J. van, president van den Raad van Justitie te Batavia, 28 Sept. 1927.

B. **LUCHTVAART.** —
Postduif (Lt. Koppen), eerste geregelde Indië-vlucht vertrokken, 1 Oct. 1927, te Batavia geland 10 Oct. 1927.

C. **ITALIË.** —

Financiën:	(millioen lire)	
	1919—1920	1921—1922
Inkomsten . . .	15.207.5	19.100.6
Uitgaven . . .	23.093.4	35.461.0
Deficit	7.885.9	15.760.4

Binnenlandsche nationale schuld:

1914	15.766
1919	60.213
1922	92.643
1927	86.423

D. **BELGIË.** —
Astrid, kroonprinses, dochter geboren, 11 Oct. 1927.

E. **LUCHTVAART.** —
Costes en Le Brix volbrengen de vlucht van Senegal naar Brazilië, 15 Oct. 1927.

F. **NOORWEGEN.** —
Verkiezingen. Sociaal-Democraten winnen 27 zetels, 22 Oct. 1927.

G. **SCHEEPSRAMPEN.** —
Principessa Mafalda vergaat, 26 Oct. 1927.

H. **NEDERLAND.** —
Maas-Waalkanaal door de Koningin geopend, 27-10-'27.

I. **AANSLAGEN.** —
Kondoeriotis, president van Griekenland, licht gewond, 30 Oct. 1927.

K. **FRANKRIJK.** —
Millerand tot senator gekozen, 30 October 1927.

L. **TURKIJE.** —
Moestafa Kemal Pasja, herkozen tot president van de Republiek, 1 Nov. 1927.

M. **LUCHTVAART.** —
Bernardi, Maj. de, behaalt een snelheid van 504 Km. 672 M. p. uur, 5 Nov. 1927.

N. **BILJARTEN.** —
Moons, Wereldrecord algemeen gemiddelde (29.94), 6 Nov. 1927.

O. **HOCKEY.** —
Holland—Duitschland, 0—3, 6 Nov. 1927.

P. **IN- EN UITVOERCONVENTIE.** —
Geteekend door 18 landen, 8 Nov. 1927.

Q. **FRANKRIJK.** —
Zuid-Slavië, Vriendschapsverdrag geteekend, 11 Nov. '27.

R. **RUSLAND.** —
Smirnow, Volkscommissaris, van zijn functie ontheven, 13 November 1927.

S. **VOETBAL.** —
Holland—Zweden, 1—0, 13 November 1927.

T. **PALESTINA.** —
Rockefeller schenkt 2 millioen dollar voor museum, 14 November 1927.

U. **MAROKKO.** —
Moelay Joessoef tot Sultan verheven, 18 Nov. 1927.

V. **DUITSCHLAND.** —
Zoebkoff, gehuwd met prinses Victoria. 19 Nov. 1927.

W. **VOETBAL.** —
Holland—Duitschland, 2—2, 20 Nov. 1927.

X. **BELGIË.** —
Kabinet Jaspar, 23 Nov. 1927.

IJ. **ITALIË.** —
Albanië, defensief verbond, 24 Nov. 1927.

Z. **CHOLERA.** —
Batavia, 25 November 1927.

AA. **NEDERLAND.** —
Pisuisse, bekende liedjeszanger, met echtgenoote vermoord. Dader pleegt zelfmoord, 26 Nov. 1927.

AB. **CHOLERA.** —
Bengalen, Dec. 1927.

AC. **NEDERLAND.** —
Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. F., rapporteur in het geschil Polen en Litauen, 7 Dec. 1927.

AD. **ZWEDEN.** —
Gustaaf, Koning, viert 20-jarig regeeringsjubileum, 8 December 1927.

AE. **FINLAND.** —
Kabinet afgetreden, 10 Dec. 1927.

AF. **SCHERMEN.** —
Boer, Mej. De, Ned. kampioene floret, 10 Dec. 1927.

AG. **SCHERMEN.** —
Ekhart, Lt., Nederl. kampioen sabel, 11 Dec. 1927.

AH. **LUCHTVAART.** —
Washington-Mexico City in 27 uur door Lindbergh, 15 December 1927.

AI. **NEDERLAND.** —
Rijwielbelasting, verlaging van ƒ 3.— op ƒ 2.50 goedgekeurd, 15 Dec. 1927.

AK. **ZWITSERLAND.** —
Schulthess, bondspresident voor 1928, 15 Dec. 1927.

AL. **S. D. A. P.** —
Oudegeest, Jan, partijvoorzitter, 17 Dec. 1927.

AM. **SCHERMEN.** —
Jong, Kapit. A. E. W. de, Nederl. kampioen degen, 18 December 1927.

AN. **LUCHTVAART.** —
Donazi behaalt een hoogte van 11.827 meter, 23 Dec. '27.

AO. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen 1 millioen, 29 Dec. 1927.

AP. **ENGELAND.** —
Snowden treedt uit de Onafhankelijke Arbeiderspartij, 29 Dec. 1927.

AQ. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Onnes, Mr. J. W., procureur-generaal bij het Hoog Gerechtshof, 31 Dec. 1927.

A. **BOLIVIA.**
Bolivian Power Co. legt telefoonnet aan, 1928.

B. **FILMKUNST.**
Geluidsfilms vertoond, 1928.

C. **FRANKRIJK.**
Verkiezingen:

Partijen	1919	1924	1928
Nationalisten	27	20	57
Rechtsch-Republikeinen	182	117	82
Linksch- Republikeinen	136	57	119
Linksch-Democraten	58	75	93
Republ.-Socialisten [1])	30	35	25
Radicaal-Socialisten [2])	84	139	107
Socialisten [3])	53	104	112
Communisten	15	29	10

Leider: [1]) Painlevé; [2]) Herriot; [3]) Léon Blum.

D. **DENEMARKEN.** —
Spanje, handelsverdrag gesloten, 3 Jan. 1928.

E. **AMSTERDAM.** —
Algemeen Handelsblad herdenkt 100-jarig bestaan, 5-1-'28

F. **FRANKRIJK.** —
Doumer herkozen als voorzitter van den Senaat. 12-1-'28.

G. **AARDBEVINGEN.** —
Nederland, Limburg, 14 Jan. 1928.

H. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Brussel-Washington-verbinding ingewijd, 19 Jan. 1928.

I. **DUITSCHLAND.** —
Gröner rijksweerminister, 19 Jan. 1928.

K. **RUSLAND.** —
Trotzki verbannen, 20 Jan. 1928.

L. **LUCHTVAART.** —
Hinkler vliegt van Londen naar Australië in 16 dagen, 22 Jan. 1928.

M. **AARDBEVINGEN.** —
Mexico, 26 Januari 1928.

N. **NOORWEGEN.** —
Kabinet-Hamarud, 26 Januari 1928.

O. **LUCHTVAART.** —
Mont Blanc, passagiersvliegtuig voor het eerst overgevlogen, 27 Jan. 1928.

P. **DUITSCHLAND.** —
Litauen, handelsverdrag geteekend, 28 Jan. 1928.

Q. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Nederland-Amerika verkeer geopend, 30 Jan. 1928.

R. **STAKINGEN.** —
Spanje, Barcelona, 31 Jan. 1928.

S. **PALESTINA.** —
Joden en Arabieren raken slaags, 2 Febr. 1928.

T. **NEDERLAND.** —
Lorentz, H. A., natuurkundige, †, 4 Febr. 1928.

U. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Thunberg, wereldkampioen, 5 Febr. 1928.

V. **GRIEKENLAND.** —
Kabinet Kafandaris, 6 Febr. 1928.

W. **VEREENIGDE STATEN.** —
Frankrijk, Arbitrageverdrag geteekend, 6 Febr. 1928.

X. **FRANKRIJK.** —
Marty, communistisch kamerlid, veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf, 10 Febr. 1928.

IJ. **NOORWEGEN.** —
Kabinet Mowinckel, 10 Febr. 1928.

Z. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Winterspelen te St. Moritz geopend, 11 Febr. 1928.
Schaatsenrijden, Ballangrud kampioen 5000 M., 14-2-'28.
Schaatsenrijden. Thunberg, kampioen 1500 M., 14-2-1928.
Kunstrijden voor paren, Frankrijk kampioen, 19 Febr. '28.
IJshockey, Canada kampioen, 19 Febr. 1928.

AA. **NEDERLAND.** —
Maassluis, Dieselgemaal in werking gesteld, 20-2-'28.

AB. **AARDBEVINGEN.** —
Jeruzalem, 23 Febr. 1928.

AC. **DUITSCHLAND.** —
Frankrijk, douane-overeenkomst betreffende Saargebied geteekend, 23 Febr. 1928.

AD. **FRANKRIJK.** —
België. Handelsverdrag geteekend, 23 Febr. 1928.

AE. **NEDERLAND.** —
Radioverkeer, regeling door de Tweede Kamer aangenomen, 23 Febr. 1928.

AF. **ZUID-SLAVIË.** —
Kabinet-Voekitsjiwitsj, 23 Febr. 1928.

AG. **NEDERLAND.** —
Bedrijfslaboratorium voor grondonderzoek geopend, 27 Febr. 1928.

AH. **SPANJE.** —
Frankrijk, Accoord i.z. statuut van Tanger geteekend, 3 Maart 1928.

AI. **NEDERLAND.** —
Aardewerk, noodwet verworpen, 7 Maart 1928.

AK. **FRANKRIJK.** —
Dienstplicht van 1 jaar door Senaat aangenomen, 10 Maart 1928.

AL. **NEDERLAND.** —
Frankrijk, Arbitrage en verzoeningsverdrag geteekend, 10 Maart 1928.

AM. **BILJARTEN.**
Robijns, Nederl. kampioen 1e klas groot-biljart, 11 Maart 1928.

AN. **VOETBAL.** —
Holland—België 1—1, 11 Maart 1928.

AO. **FRANKRIJK.** —
Legerwet aangenomen, 17 Maart 1928.

AP. **ITALIË.** —
Acht-urige werkdag ingevoerd, 20 Maart 1928.

AQ. **AARDBEVINGEN.** —
Mexico, 21 Maart 1928.

AR. **PORTUGAL.** —
Carmona, president, 25 Maart 1928.

AS. **AARDBEVINGEN.** —
Italië, 10 dooden, ca. 50 gewonden, 28 Maart 1928.

AT. **NEDERLAND.** —
Ongevallenwet, wijziging, aangenomen, 28 Maart 1928.

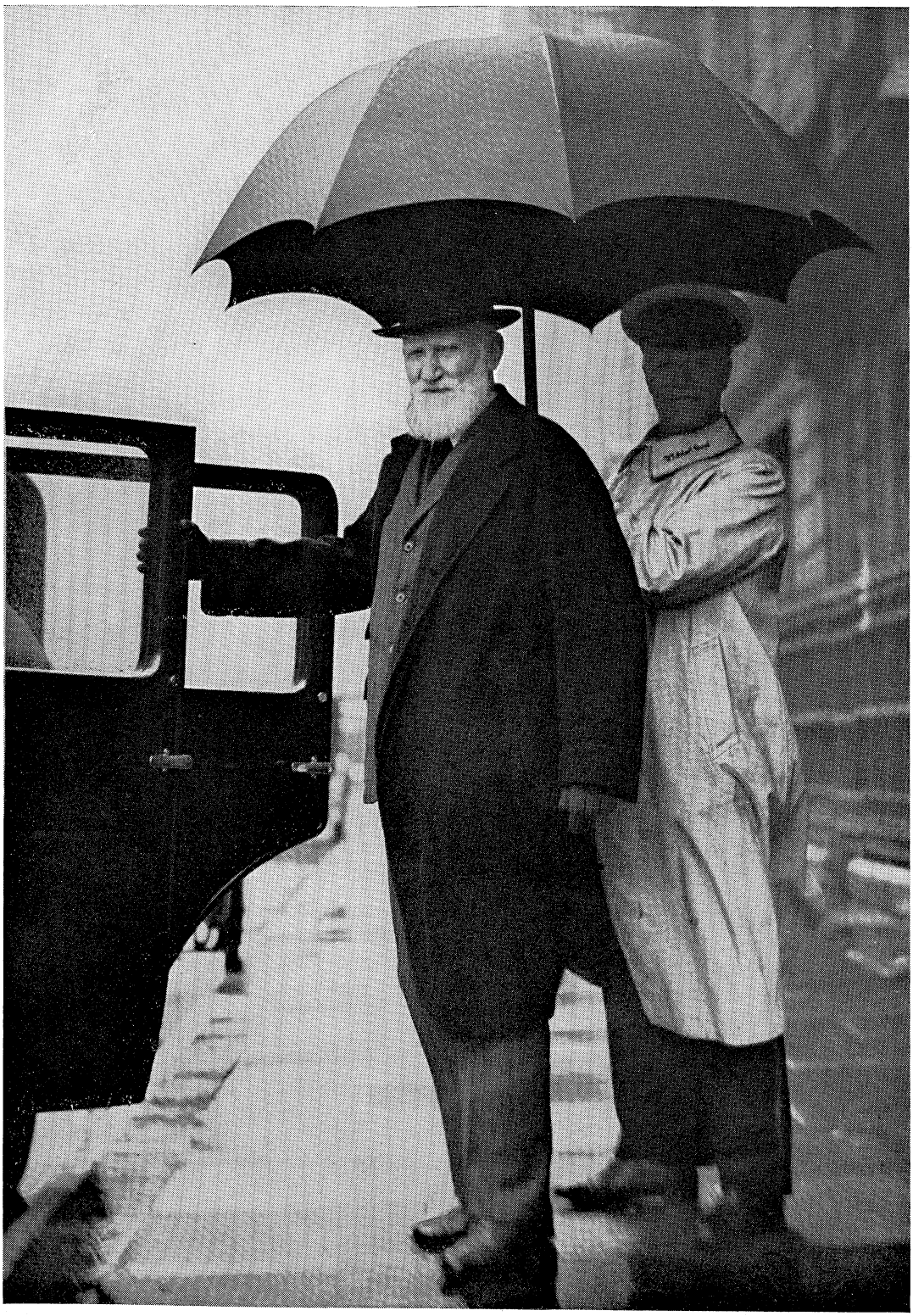

SHAW (George Bernard). De wereldbekende Engelsche schrijver vierde den 26en Juli 1926 zijn zeventigsten verjaardag.

A. **NICARAGUA.** —
Regeering afgetreden, 29 Maart 1928.

B. **DUITSCHLAND.** —
Barmat-affaire; Julius krijgt 11 maanden en Henry 6 maanden gevangenisstraf, 30 Maart 1928.

C. **LUCHTVAART.** —
Bernardi, Maj. de, behaalt een snelheid van 512½ Km. per uur, 30 Maart 1928.

D. **AARDBEVINGEN.** —
Smyrna, Talrijke slachtoffers, 31 Maart 1928.

E. **FRANKRIJK.** —
Dienstplichtwet in werking getreden, 31 Maart 1928.

F. **VOETBAL.** —
Holland—België, 0—1, 1 April 1928.

G. **LINGUISTENCONGRES.** —
Geopend, 10 April 1928.

H. **LUCHTVAART.** —
Oceaanvlucht Europa—Amerika door H. Köhl, Baron von Hühnefeld en kolonel Fitzmaurice in Duitsch vliegtuig „Bremen", 13 April 1928.

I. **AARDBEVINGEN.** —
Balkan, 30 dooden in Bulgarije, 14 April 1928.

K. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Nobile tocht met het luchtschip „Italia", 15 April —24 Juni 1928.

L. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Wilkins, Kapitein, vliegt over het Poolgebied (Alaska-Spitsbergen), 16 April 1928.

M. **AARDBEVINGEN.** —
Bulgarije, Philippopel grootendeels verwoest, 18 April '28.

N. **VEREENIGDE STATEN.** —
Italië, Arbitrageverdrag geteekend, 19 April 1928.

O. **HOCKEY.** —
Holland—België 2—0, 21 April 1928.

P. **AARDBEVINGEN.** —
Griekenland, Corinthe grootendeels verwoest, 22 April '28.

Q. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken 2—0, 22 April 1928.

R. **AARDBEVINGEN.** —
Bessarabië, 30 April 1928.

S. **AARDBEVINGEN.** —
Bulgarije, 30 April 1928.

T. **NEDERLAND.** —
Veenbranden, ernstige, 4 Mei 1928.

U. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland, 1—2, 6 Mei 1928.

V. **ALBANIË.** —
Kabinet afgetreden, 11 Mei 1928.

W. **VOETBAL.** —
Feyenoord, kampioen van Nederland, 13 Mei 1928.

X. **AARDBEVINGEN.** —
Tiflis gedeeltelijk verwoest, 14 Mei 1928.

IJ. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Hockey, Holland—Frankrijk 5—0, 17 Mei 1928.
Hockey, Denemarken—Oostenrijk 3—1, 18 Mei 1928.
Hockey, Eng.-Indië—België, 9—0, 18 Mei 1928.
Hockey, Holland—Duitschland 2—1, 19 Mei 1928.
Hockey, België—Zwitserland, 3—0, 20 Mei 1928.
Hockey, Eng.-Indië—Denemarken, 5—0, 20 Mei 1928.

Z. **TENNISSEN.** —
Holland—Hongarije, 3—2, 20 Mei 1928.

AA. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Hockey, België—Oostenrijk, 4—0, 22 Mei 1928.
Hockey, Duitschland—Frankrijk, 2—0, 22 Mei 1928.
Hockey, Eng.- Indië—Zwitserland, 6—0, 22 Mei 1928.
Hockey, Holland—Spanje, 1—1, 23 Mei 1928.

AB. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Nobile, vliegt over de Pool met het luchtschip „Italia", 24 Mei 1928.

AC. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Hockey, België—Denemarken, 1—0, 24 Mei 1928.
Hockey, Zwitserland—Oostenrijk, 1—0, 24 Mei 1928.
Hockey, Duitschland—België, 3—0, 26 Mei 1928.
Voetbal, België—Luxemburg, 5—3, 27 Mei 1928.
Voetbal. Duitschland—Zwitserland, 4—0, 27 Mei 1928.
Voetbal, Egypte—Turkije, 7—1, 27 Mei 1928.
Hockey, Holland—Eng.-Indië, 0—3, 27 Mei 1928.
Voetbal, Portugal—Chili, 4—2, 27 Mei 1928.

AD. **TURKIJE.** —
Afghanistan, Vriendschapsverdrag, 28 Mei 1928.

AE. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Voetbal, Argentinië—Amerika, 11—2, 29 Mei 1928.
Voetbal, Italië—Frankrijk, 4—3, 29 Mei 1928.
Voetbal, Portugal—Joegoslavië, 2—1, 29 Mei 1928.
Voetbal, Holland—Uruguay, 0—2, 30 Mei 1928.
Voetbal, Argentinië—België, 6—3, 1 Juni 1928.
Voetbal, Italië—Spanje, 1—1, 1 Juni 1928.
Voetbal, Uruguay—Duitschland, 4—1, 3 Juni 1928.
Voetbal, Egypte—Portugal, 2—1, 4 Juni 1928.
Voetbal, Italië—Spanje, 7—1, 4 Juni 1928.

AF. **FRANKRIJK.** —
Bouisson herkozen tot voorzitter van de Kamer, 5 Juni '28.

A. **VOETBAL.** —
Troost-Tournooi, Chili—Mexico, 3—1, 5 Juni 1928.
Troost-tournooi, Holland—België, 3—1, 5 Juni 1928.

B. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Voetbal, Argentinië—Egypte, 6—0, 6 Juni 1928.
Voetbal, Uruguay—Italië, 3—2, 7 Juni 1928.

C. **VOETBAL.** —
Troost-Tournooi, Holland—Chili, 2—2, 8 Juni 1928.

D. **LUCHTVAART.** —
Californië—Australië door Kingsford Smith met de „Southern Cross" volbracht, 9 Juni 1928.

E. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Voetbal, Italië—Egypte, 11—3, 9 Juni 1928.
Voetbal, Uruguay—Argentinië, 1—1, 10 Juni 1928.

F. **VOETBAL.** —
Holland—Denemarken, 1—1, 12 Juni 1928.

G. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Uruguay—Argentinië, 2—1, 13 Juni 1928, Uruguay kampioen.

H. **DUITSCHLAND.** —
Loebe herkozen tot voorzitter van den Rijksdag, 14 Juni 1928.

I. **VOETBAL.** —
Holland—Egypte 1—2, 14 Juni 1928.

K. **AARDBEVINGEN.** —
Mexico, 17 Juni 1928.

L. **WIELRIJDEN.** —
Bosch van Drakesteyn, Jhr., kampioen van Nederland, amateurs, 17 Juni 1928.

M. **STAKINGEN.** —
Antwerpen, Havenarbeiders, 18 Juni 1928.

N. **TENNISSEN.** —
Holland—Tsjecho-Slowakije, 2—3, 23 Juni 1928.

O. **NOORDPOOL-EXPEDITIE.** —
Nobile, Luchtschip „Italia" verongelukt, expeditie gered door vliegtuigen 24 Juni 1928.

P. **AMUNDSEN, ROALD.** —
Bij pogingen tot redding van Nobile's Noordpool-expeditie omgekomen, Juni 1928.

Q. **FRANKRIJK.** —
Franc gestabiliseerd frs 124,21 in het pond sterling, 25 Juni 1928.

R. **EGYPTE.** —
Kabinet-Mehmoed Pasja, 27 Juni 1928.

S. **DUITSCHLAND.** —
Herm. Müller rijkskanselier, 28 Juni '28, (tot 27 Mrt. '30).

T. **GRIEKENLAND.** —
Venizelos premier, 3 Juli 1928.

U. **RUITERSPORT.** —
Kruyff, lt. G. P. de, behaalt eerste prijs in het int. jachtconcours, 4 Juli 1928.

V. **BELGIË.** —
Loewenstein, financier, uit vliegmachine gevallen en gedood, 5 Juli 1928.

W. **PALESTINA.** —
Hooge Commissaris Sir John Chancellor, Engelsch, 6 Juli 1928.

X. **CHINA.** —
Frankrijk, Handelsovereenkomst opgezegd, 11 Juli 1928.

IJ. **NEDERLAND.** —
Wytema, Dr., burgemeester van Rotterdam overleden, 11 Juli 1928.

Z. **WIELRIJDEN.** —
Holland verliest van Frankrijk, 15 Juli 1928.

AA. **MEXICO.** —
Obregon, president, 17 Juli 1928.

AB. **ZWEMMEN.** —
Leibbrand, Mej., zwemt de Zuiderzee over, 18 Juli 1928.

AC. **EGYPTE.** —
Parlement voor drie jaar ontbonden, 19 Juli 1928.

AD. **REIS OM DE WERELD.** —
Recordtijd van 23 dagen door twee Amerikanen, 23 Juli

AE. **NEDERLAND.** —
Aengenent, Mgr., ingewijd tot bisschop van Haarlem, 25 Juli 1928.

AF. **BOKSEN.** —
Tunney slaat Heeney, 26 Juli 1928.

AG. **NEDERLAND.** —
Biesboschpolder geopend, 26 Juli 1928.

AH. **OOSTENRIJK.** —
Bela Kuhn uitgewezen, 27 Juli 1928.

AI. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Officieel geopend door Prins Hendrik, 28 Juli 1928.

AK. **ZUID-SLAVIË.** —
Kabinet, Korosetsj, 28 Juli 1928 .

AL. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Hardloopen, Nurmi verbetert record over 10.000 meter, 29 Juli 1928.

AM. **ROEMENIË.** —
Titulescu afgetreden, 29 Juli 1928.

AN. **OLYMP. SPELEN, AMSTERDAM 1928.** —
Gewichtheffen, Holland wint 2 derde prijzen, 30 Juli '28.
Hardloopen, Williams (Canada), kampioen 100 M. in 10,8 sec., 30 Juli 1928.
Hoogspringen, King (Amer.), kampioen, 30 Juli 1928.
Hardloopen, Lowe, kampioen 800 meter, 31 Juli 1928.
Schermen, Italië wint op floret, 31 Juli 1928.
Discuswerpen, Houser (Amerika) kampioen, 2 Aug. 1928.
Hardloopen, Atkinson (Z. Afr.), kampioen 110 M. horden, 2 Aug. 1928.
Hardloopen, Larva (Finland), kampioen 1500 M., 2-8-'28.
Hardloopen, Williams (Canada), kampioen 200 M., 2 Aug. 1928.
Hinkstap-sprong, Oda (Japan), kampioen, 2 Aug. 1928.
Kunst-Concours, Isaac Israëls, eerste prijs, 2 Aug. 1928.
Polsstokhoogspringen, Carr (Amerika) kampioen, 2-8-'28.
Schermen, Gaudin (Frankrijk), kampioen floret, 2-8-'28.
Schermen, Helene Mayer, kampioene dames, 2 Aug. 1928.
Speerwerpen, Lundquist (Zweden), kampioen, 2-8-'28.
Hardloopen, Barbutte (Amerika), kampioen 400 M., 3 Aug. 1928.
Hardloopen, Ritola (Fin), kampioen 5000 M., 3 Aug. '28.
Steeple Chase, Loukolo (Fin), kamp. 3000 M., 3-8-1928.
Hoogspringen, dames, Gisolf, Mej., kampioene (1.582 M.), 4 Aug. 1928.
Tienkamp, Yrjöla (Fin), kampioen, 4 Aug. 1928.
Marathonloop, El Ouafi (Algerijn) wint, 5 Aug. 1928.
Schermen, Italië wint op degen, 5 Aug. 1928.

Wielrijden, Leene-van Dijk, kampioen tandem, 6 Aug. '28.
Zwemmen, Arne Borg, kampioen 1500 M., 6 Aug. 1928.
Zwemmen, Norelino, Miss (Amerika), kampioene 400 M. vrije slag, 6 Aug. 1928.
Schermen, Gaudin (Frankrijk), kamp. degen, 7 April '28.
Wielrijden, Hansen (Deen), kampioen op den weg, 7 Aug. 1928.
Zeilen, Noorwegen kampioen 6 M. klasse, 7 Aug. 1928.
Dressuurproef, Voort v. Zijp, Luit. v. d., kampioen, 8 Aug. 1928.
Schoonspringen, Desjardins (Amerika), kampioen, 8 Aug. 1928.
Waterpolo, Duitschland kampioen, 8 Aug. 1928.
Sabeltournooi, Hongarije kampioen, 9 Aug. 1928.
Zeilen, Frankrijk wint in de 8 meter klasse, 9 Aug. 1928.
Zeilen, Thorell (Zweden), kampioen, 12 voetsjollen, 9 Aug. 1928.
Zwemmen, Hilda Schräder (Duitschland) kampioene 200 M. schoolslag, 9 Aug. 1928.
Zwemmen, Tsuruta (Japan), kampioen 200 M. schoolslag, 9 Aug. 1928.
Zwemmen, Zorilla (Argentinië), kampioen 400 M. vrije slag, 9 Aug. 1928.
Landen-gymnastiekwedstrijd, Zwitserland wint, 10-8-'28.
Roeien, Duitschland wint 2 zonder stuurman, 10 Aug. '28.
Roeien, Italië wint de 4 met stuurman, 10 Aug. 1928.
Boksen, Van Klaveren, kampioen vedergewicht, 11-8-'28.
Roeien, Amerika wint de 8, 11 Aug. 1928.
Roeien, Amerika wint dubbel skiff, 11 Aug. 1928.
Roeien, Engeland kampioen 4 zonder stuurman, 11-8-'28.
Roeien, Zwitserland, kampioen 2 met stuurman, 11-8-'28.
Ruitersport, Pahud de Mortanges, luit., eerste individueel, 11 Aug. 1928.
Samengestelde ruiterwedstrijd, Holland wint, 11 Aug. '28.
Ruitersport, Spanje wint hindernisrijden, 12 Aug. 1928. Gesloten, 12 Aug. 1928.
Entreegelden hebben 1½ millioen gulden opgebracht, 15 Aug. 1928.

A. **SCHAKEN.** —
Euwe, Eerste prijs van het Int. Tournooi te Den Haag, 5 Aug. 1928.

B. **WIELRIJDEN.** —
Rousse, wereldkampioen profs op den weg, 16 Aug. 1928.

C. **ZEILEN.** —
„Hollandia", de, wint in de 8-meter klasse te Antwerpen, 19 Aug. 1928.

D. **CURACAO.** —
Brantjes, Mr., eervol ontslagen als Gouverneur, 21-8-1928.

E. **KELLOGG-PACT.** —
Verdrag te Parijs geteekend, door Kellogg (Amerikaansch staatsman) tot stand gebracht, waarin de oorlog verworpen wordt als middel tot beslechting van internationale geschillen, 22 Aug. 1928.

F. **SCHAKEN.** —
Bogoljubof wint tournooi te Kissinen, 24 Aug. 1928.

G. **TENNISSEN.** —
Holland—Australië (dames), 2—6, 26 Aug. 1928.

H. **ALBANIË.** —
Achmed Zogoe tot koning uitgeroepen, 1 Sept. 1928.

I. **FRANKRIJK.** —
Bokanowski, minister van Luchtvaart, bij een vliegongeluk omgekomen, 2 Sept. 1928.

K. **VOLKENBOND.** —
Zahle (Deen) tot voorzitter gekozen, 3 Sept. 1928.

L. **AMSTERDAM.** —
Joodsche H.B.S., eerste, geopend, 4 Sept. 1928.

M. **ANTI-OORLOGS-VERDRAG.** —
China toegetreden, 6 Sept. 1928.

N. **MEXICO.**—
Obregon, president, vermoord, 6 Sept. 1928.

O. **DUITSCHLAND.** —
Brockdorf-Rantzau, graaf, minister van Buitenlandsche Zaken en vertegenwoordiger van Duitschland gedurende de onderhandelingen over het Vredesverdrag te Versailles, eerste Duitsche gezant in de Sovjet-Unie, overleden, 8 Sept. 1928.

P. **TENNISSEN.** —
Holland—België, 11—13, 9 Sept. 1928.

Q. **VOLKENBOND.** —
Perzië, Spanje en Venezuela lid van den Raad, 10 Sept. '28.

R. **BULGARIJE.** —
Kabinet Liaptsjeff, 13 Sept. 1928.

S. **STAKINGEN.** —
Gent, 10.000 man uit de metaalbedrijven, 17 Sept. 1928.

T. **LUCHTVAART.** —
De la Cierva vliegt met zijn hélicoptère over het Kanaal, 18 Sept. 1928.

U. **GRIEKENLAND.** —
Italië, verdrag geteekend, inzake schadevergoeding moord op militaire missie, (zie 27-9-'23), 22 Sept. 1928.

V. **STAKINGEN.** —
Frankrijk, Bordeaux, Havenarbeiders, 24 Sept. 1928.

W. **ITALIË.** —
Belasting op vrijgezellen door Mussolini verdubbeld, 26 Sept. 1928.

X. **ZWEDEN.** —
Kabinet-Lindman 29 Sept. 1928.

IJ. **GOLF.** —
Holland—Duitschland, 6—2, 30 Sept. 1928.

Z. **AMSTERDAM.** —
Kruseman, Mr. J., president van het gerechtshof, 2-9-'28.

AA. **DRAADLOOZE TELEFONIE.** —
Den Haag—Buenos Aires. 3 Oct. 1928.

AB. **CHINA.** —
Nieuwe grondwet uitgevaardigd, 4 Oct. 1928.

AC. **HARDLOOPEN.** —
Peters, Nederl. kampioen over 25 Km., 7 Oct. 1928.

AD. **AARDBEVINGEN.** —
Mexico, 9 October 1928.

AE. **ARGENTINIE.** —
Irigoyen, Dr. Hipolito, President, 12 October 1928.

AF. **LUCHTVAART.** —
Zeppelin te Lakehurst geland, 15 Oct. 1928.

AG. **NEDERLAND.** —
Kon. Militaire Academie te Breda viert 100-jarig bestaan, 17 Oct. 1928.

AH. **POLEN.** —
Kabinet-Bartel, 18 October 1928.

AI. **CURACAO.** —
Fruytier, Ir. L. A., Gouverneur, 30 Oct. 1928.

A. **DAMMEN.** —
Springer wereldkampioen, 1 Nov. 1928.

B. **LUCHTVAART.** —
Burgerluchtvaartdiensten in Ned. geopend, 1 Nov. 1928.

C. **LUCHTVAART.** —
Zeppelin vertrekt van Lakehurst op 29 Oct. 1928 en landt na een tocht van 71 uur te Friedrichshafen, 1 November 1928 (zie 11 en 15 Oct. 1928).

D. **TURKIJE.** —
Latijnsche alfabet, Wet tot wijziging door de Nationale vergadering aangenomen, 1 Nov. 1928.

E. **VOETBAL.** —
Holland—België, 1—1, 4 Nov. 1928.

F. **ROEMENIË.** —
Kabinet-Manioe, 9 Nov. 1928.

G. **JAPAN.** —
Keizer Hiro Hito te Kioto gekroond, 10 Nov. 1928.

H. **NEDERLAND.** —
Radio-ontvangstation te Noordwijk geopend, 10 Nov. '28.

I. **FRANKRIJK.** —
Kabinet Poincaré, 11 Nov. 1928.

K. **NEDERLAND.** —
Muider tol opgeheven, 17 November 1928.

L. **NEDERLAND.** —
Cool, Wouter, staatsraad, oud-minister van Oorlog, overleden, 20 November 1928.

M. **OOSTENRIJK.** —
Miklas, Dr., bondspresident, 5 Dec. 1928.

N. **PARAGUAY.** —
Oorlog met Bolivia (geschil over Gran Chacogebied), uitgebroken, 6 Dec. 1928.

O. **AFGHANISTAN.** —
Amanoela, Koning, troonbestijging 1919, reis naar Europa 1928, opstand tegen zijn régime uitgebroken, 17-12-1928.

P. **DENEMARKEN.** —
„Kopenhagen" met 60 Deensche cadetten aan boord verdwenen. 21 Dec. 1928.

Q. **NEDERLAND.** —
Philips Gloeilampenfabrieken en Lorenz A. G. sluiten belangenovereenkomst, 5 Januari 1929.

R. **FRANKRIJK.** —
Hanau, Mad., Schandaal van de „Gazette du Franc", 7 Januari 1929.

S. **NEDERLAND.** —
Telefoonverkeer met Ned.-Indië geopend, 7 Jan. 1929.

T. **SERVIË.** —
Grondwet door Koning niet in achtgenomen, schept orde in den politieken chaos, 7 Jan. 1929.

U. **LEGER DES HEILS.** —
Higgins benoemd tot opvolger van Generaal Booth, 13 Januari 1929.

V. **AFGHANISTAN.** —
Amanoela, koning, doet afstand, 14 Jan. 1929.

W. **ALBANIË.** —
Kabinet afgetreden, 14 Jan. 1929.

X. **JAPAN.** —
China, verhouding gespannen, 14 Jan. 1929.

IJ. **AARDBEVINGEN.** —
Sjansi (China). 16 Jan. 1929.

Z. **NEDERLAND.** —
Reddingsboot „Prins der Nederlanden" bij Hoek van Holland omgeslagen, 16 Jan. 1929.

AA. **AARDBEVINGEN.** —
Cumara (Venezuela), totaal vernield, 17 Jan. 1929.

AB. **BORMS, Dr.** —
Uit de gevangenis ontslagen, 17 Jan. 1929.

AC. **NEDERLAND.** —
Grootegast, Vier veldwachters doodgeschoten, 18 Jan. 1929.

AD. **NEDERLAND.** —
Comenius, Stoffelijk overschot te Naarden gevonden, 22 Januari 1929.

AE. **NEDERLAND.** —
Lely, Dr. Ir. C., Oud-minister, overleden, 22 Jan. 1929.

AF. **NEDERLAND.** —
Postvliegtuig, eerste, uit Indië te Schiphol aangekomen, 22 Januari 1929.

AG. **NEDERLAND.** —
Unie van Utrecht, herdacht, 22 Jan. 1929.

AH. **NEDERLAND.**
Geesink, Prof. Dr. W., hoogleeraar der Vrije Universiteit, overleden, 23 Jan. 1929.

AI. **NEDERLAND.** —
Royaards, Dr. Willem, tooneelspeler en regisseur, overleden, 25 Jan. 1929.

AK. **NEDERLAND.** —
Nijpels, Mr., oud vice-president van den Hoogen Raad, overleden, 28 Jan. 1929.

AL. **NEDERLAND.** —
Radio Raad geïnstalleerd, 29 Jan. 1929.

AM. **DUITSCHLAND.** —
Tietz's warenhuis te Berlijn door brand geheel vernield, 30 Januari 1929.

AN. **PERU.** —
Chili, Diplom. betrekkingen na 17 jaar hersteld, Febr. 1929.

AO. **PERU.** —
Tacna door Chili, afgestaan. Febr. 1929.

AP. **VATICAAN.** —
Italië, verzoening tot stand gekomen, 2 Febr. 1929.

AQ. **NEDERLAND.** —
Vondel's sterfdag plechtig herdacht, 6 Febr. 1929.

AR. **OOST-PACT.** —
Gesloten tusschen Sovjet-Rusland, Estland, Letland, Polen en Roemenië, 9 Febr. 1929.

AS. **NEDERLAND.** —
Leidsche stadhuis afgebrand, 12 Febr. 1929.

A. **NEDERLAND.** —
Radiostation Kootwijk, spreekt met Sydney, 16 Febr. '29.

B. **NEDERLAND.** —
Steuncomité's opgericht, 19 Febr. 1929.

C. **ZUIDERZEERAAD.** —
Colijn, H., voorzitter, 19 Febr. 1929.

D. **ZUIDPOOL.** —
Byrd ontdekt nieuw land, Mary Byrdland genoemd, 21 Februari 1929.

E. **OOST-PACT.** —
Turkije treedt toe, 27 Febr. 1929.

F. **BODE, Dr. WILHELM.** —
Duitsch kunsthistoricus, overleden, 1 Maart 1929.

G. **VOLKSBOND.** —
Bouw van het Volkenbondspaleis goedgekeurd, 3 Mrt. 29.

H. **VEREENIGDE STATEN.** —
Hoover, als president geïnstalleerd, 4 Maart 1929.

I. **AARDBEVINGEN.** —
Madeira, ongeveer 100 dooden, 7 Maart 1929.

K. **AUTOMOBILISME.** —
Seagrave, majoor, behaalt een snelheid van ruim 372 K.M. per uur, 11 Maart 1929.

L. **NEDERLAND.**—
Deterding, Henry, Doct. hon. causa, Delft, 13 Mrt. 1929.

M. **NEDERLAND.** —
Stork, Ir., Doct. hon. causa, Delft, 13 Maart 1929.

N. **CHINA.** —
Tsjang Kai-Sjek dictator, 16 Maart 1929.

O. **CHINA.** —
Hongersnood. 16 millioen personen, 18 Maart 1929.

P. **STAKINGEN.** —
Borinage en Luik, 6000 glasblazers, 18 Maart 1929.

Q. **FOCH, MAARSCHALK.** —
Fransch Maarschalk, Opperbevelhebber der Geallieerden, Wereldoorlog 1914-1918, overleden, 20 Maart 1929.

R. **NOORWEGEN.** —
Kroonprins Olaf en prinses Martha van Zweden getrouwd 21 Maart 1929.

S. **NEDERLAND.** —
Nationale Bankvereeniging met Rott. Bank vereenigd, 22 Maart 1929.

T. **FRANKRIJK.** —
Sarrail, Generaal, †, 23 Maart 1929.

U. **LUCHTVAART.** —
Zeppelin-proeftocht naar de Middellandsche Zee geslaagd, 23 Maart 1929.

V. **DUITSCHLAND.** —
Pruisisch kabinet gevormd: 4 soc.-dem., 2 democraten en 2 leden centrum partij. 29 Maart 1929.

W. **LUCHTVAART.** —
Engeland—Britsch-Indië geregelde dienst geopend, 30-3'29.

X. **DENEMARKEN.** —
Kabinet-Stauning, April 1929.

IJ. **DENEMARKEN.** —
Verkiezingen, 24 Conservatieven, 44 Liberalen, 61 Soc.-Democraten, 16 Radicalen, April 1929.

Z. **LUCHTVAART.** —
Dornier-Wal vliegbooten (3) vertrekken naar Ned. Oost-Indië, 2 April 1929.

AA. **OOST-PACT.** —
Perzië treedt toe, 3 April 1929.

AB. **BRITSCH-INDIË.** —
Bomaanslag in vergadering te Delhi, 8 April 1929.

AC. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** —
Voorbereiding voor conferentie begonnen, 14 April 1929.

AD. **POLEN.** —
Kabinet-Switalski, 14 April 1929.

AE. **FINLAND.** —
Parlement ontbonden, 19 April 1929.

AF. **NEDERLAND.** —
Indische Staatsinrichting, wijziging door Eerste Kamer aangenomen, 19 April 1929.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Heinrich, prins van Pruisen, overleden, 20 April 1929.

AH. **ZWEMMEN.** —
Braun, Mej., verbetert wereldrecord 100 meter rugzwemmen, 20 April 1929.

AI. **DUITSCHLAND.** —
Disconto van 6½ op 7½ % verhoogd. 25 April 1929.

AK. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Meyer Ranneft, voorzitter van den Volksraad, 25-4-1929.

AL. **BULGARIJE.** —
Sobranje, gebouw, afgebrand, 30 April 1929.

AM. **LUCHTVAART.** —
Antwerpen—Hamburg-lijn geopend, 1 Mei 1929.

AN. **AANSLAGEN.** —
Woldemaras, Litausch minister-president, mislukt, 3-5-'29.

AO. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Strecruwitz, 3 Mei 1929.

AP. **FRANKRIJK.** —
Glozel-vondsten, geen echte oude inschriften, 10-5-29.

AQ. **SPANJE.** —
Wereldtentoonstelling te Barcelona geopend, 20 Mei 1929.

AR. **ENGELAND.** —
Roseberry, Lord, overleden, 21 Mei 1929.

AS. **ABSOLUTE NULPUNT.** —
Prof. Keesom te Leiden heeft proeven gedaan bij een temperatuur van 0.82 gr. boven het absolute nulpunt. 25 Mei 1929.

AT. **VATICAAN.** —
Lateraan-verdragen (met Italië) aangenomen, 25 Mei '29.

AU. **LUCHTVAART.** —
„Fort Worth" blijft 172½ uur in de lucht, 27 Mei 1929.

AV. **LUCHTVAART.** —
Hoogterecord door Neuerhofen op 12.500 M. gebracht, 27 Mei 1929.

AW. **AARDBEVINGEN.** —
Argentinië, 30 Mei 1929.

A. **VENEZUELA.** —
Perez, Juan, President, 31 Mei 1929.

B. **NEDERLAND.** —
Bolivia, handelsverdrag, 1 Juni 1929.

C. **RUSLAND.** —
China, diplomatieke betrekkingen verbroken, 2 Juni 1929.

D. **MEXICO.** —
Godsdienststrijd geëindigd, 3 Juni 1929.

E. **ROEIEN.** —
Diamond-Sculler, Henley, Günther wint, 6 Juni 1929.

F. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.**
Stichting met Zw. Fr. 50.000.000 kapitaal. 7 Juni 1929.

G. **NEDERLAND.** —
Nolthenius, Hugo, Musicus, overleden, 8 Juni 1929.

H. **CURACAO.** —
Willemstad, aanslag door Venezolanen. Gouverneur ontvoerd, 9 Juni 1929.

I. **HONGARIJE.** —
Andrassy, Julius, †, 11 Juni 1929.

K. **CURACAO.** —
Staat van beleg, 12 Juni 1929.

L. **VATICAAN.** —
Pruisen, Concordaat te Berlijn geteekend, 13 Juni 1929.

M. **ROTTERDAM.** —
Koninginnebrug geopend, 14 Juni 1929.

N. **BOOTH, GENERAAL BRAMWELL.** —
Hoofd van het Leger des Heils, overleden, 17 Juni 1929.

O. **AARDBEVINGEN.** —
Nieuw Zeeland (Australië). Groote verwoestingen. 18 Juni 1929.

P. **FRANKRIJK.** —
Courteline, George, schrijver, overleden, 25 Juni 1929.

Q. **NEDERLAND.** —
Verkiezingen, Tweede Kamer brengen weinig wijziging in de bestaande verhouding der partijen, 3 Juli 1929. Zie verder (retrospectief) Keesings Hist. Archief.

R. **NEDERLAND.** —
Veendammer Hyp.-Bank-affaire, Liebermann tot 3 jaar gevangenisstraf veroordeeld, 4 Juli 1929.

S. **TINGLEY, KATHERINE.** —
Bekende Zweedsche Theosofe overleden, 10 Juli 1929.

T. **FRANKRIJK.** —
Klotz, oud-minister van Financiën, veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf wegens oplichting, 12 Juli 1929.

U. **NEDERLAND.** —
Kanaal Zwartsluis-Steenwijk geopend, 13 Juli 1929.

V. **AARDBEVINGEN.** —
Perzië, 14 Juli 1929.

W. **ZWEMMEN.** —
Scheveningen-Hoek van Holland, Martha Snel volbrengt de tocht in 6½ uur, 14 Juli 1929.

X. **DUITSCHLAND.** —
Delbrück, Prof. Hans, overleden, 15 Juli 1929.

IJ. **OOSTENRIJK.** —
Hoffmannsthal, Hugo von, dramaturg, overleden, 15-7-'29.

Z. **SCHEEPVAART.** —
„Bremen", volbrengt in 4 dagen en 18 uren reis van Southampton naar New York, 22 Juli 1929.

AA. **KELLOGG-PACT.** —
In werking getreden, 24 Juli 1929.

AB. **AARDBEVINGEN.** —
Bulgarije, 25 Juli 1929.

AC. **FRANKRIJK.**
Kabinet-Briand, 27 Juli 1929.

AD. **ZUIDERZEEWERKEN.** —
Wieringermeerpolder, afsluiting volbracht, 27 Juli 1929.

AE. **LUCHTVAART.** —
„St. Louis Robin" (Amerika), ononderbroken vlucht van 420 uur en 21 minuten, 30 Juli 1929.

AF. **NEDERLAND.** —
Alastrim-ziekte (pokken), in Nederland, Aug. 1929.

AG. **AMSTERDAM.** —
Wethouder Ter Haar neemt ontslag, 2 Aug. 1929.

AH. **HAAGSCHE HERSTEL-CONFERENTIE.** —
Eerste Conferentie, 6 Aug. 1929 (—31 Aug. 1929).

AI. **NEDERLAND.** —
Kabinet Ruys de Beerenbrouck (3e), 7 Aug. 1929.

AK. **AFGHANISTAN.** —
Habib Oela, emir, uitgeroepen, 8 Aug. 1929.

AL. **LUCHTVAART.** —
Zeppelin volbrengt de tocht Amerika-Friedrichshafen in 55 uur en 23 min., 10 Aug. 1929.

AM. **NEDERLAND.** —
Aletta Jacobs, Dr., eerste vrouwelijke studente, een der eerste strijdsters voor vrouwenkiesrecht, overleden, 10 Aug. 1929.

AN. **ZWEMMEN.** —
Leibbrand, Mej., zwemt over het meer van Genève in 35 uur en 13 min., 14 Aug. 1929.

AO. **PALESTINA.** —
Joden en Arabieren raken slaags, 25 Aug. 1929.

AP. **NEDERLAND.** —
Margarine-Unie en Lever Bros, overeenkomst van samenwerking, 2 Sept. 1929.

AQ. **AMSTERDAM.** —
Wethouderscrisis, 4—17 Sept 1929.

AR. **GENÈVE.** —
Paleis van den Volkenbond, eerste steen gelegd, 7 Sept. 1929.

AS. **LUCHTVAART.** —
Schneider Cup, gewonnen door Engeland (Waghorn) met een gemiddelde snelheid van 328 mijl per uur, 7 Sept. '29.

AT. **NEDERLAND.** —
Wilton en Feyenoord gefusioneerd, 11 Sept. 1929.

AU. **LUCHTVAART.** —
Ned. Indië, geregelde dienst geopend, 12 Sept. 1929.

A. **DUITSCHLAND.** —
Engelsche troepen ontruimen Rijnland, 14 Sept. 1929.

B. **GOLF.** —
Holland wint van Duitschland, 15 Sept. 1929.

C. **SCHAKEN.** —
Holland wint van Duitschland, 15 Sept. 1929.

D. **RADIO.** —
Int. Conferentie, Nederland, 16 Sept.—Oct. 1929.

E. **NEDERLAND.** —
Schaik, Mr. van, voorzitter Tweede Kamer, 19 Sept. '29.

F. **BOKSEN.** —
Battalino wereldkampioen vedergewicht, 24 Sept. 1929.

G. **CHINA.** —
Nanking verklaart Hankau den oorlog, 26 Sept. 1929.

H. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Schober, 26 Sept. 1929.

I. **CRISIS.** —
Begin, Paniek in Amerika, 28 Sept. 1929.

K. **JAPAN.** —
Tanaka, Baron, oud-minister, overleden, 30 Sept. 1929.

L. **NEDERLAND.** —
Vaccinatiewet (geen dwang) door Eerste Kamer aangenomen, 30 Sept. 1929.

M. **AUSTRALIË.** —
Verkiezingen, Labour-partij behaalt de overwinning, October 1929.

N. **PEST.** —
Bombay, Oct. 1929.

O. **STRESEMANN, Dr. GUSTAV.** —
Duitsch Min. v. Buitenl. Zaken, overleden, 3 Oct. 1929.

P. **DUITSCHLAND.** —
Curtius, Dr., opvolger van Stresemann, 5 Oct. 1929.

Q. **BRITSCH-INDIË.** —
Pest-epidemie in Bombay, 8 Oct. 1929.

R. **RUSLAND.** —
Trotzki en Rakofski verzoeken weder toelating tot Communistische partij, 11 Oct. 1929.

S. **CROIX, DE LA.** —
Belg. oud-minister, overleden, 14 Oct. 1992.

T. **AFGHANISTAN.** —
Nadir Khan tot koning uitgeroepen. 17 Oct. 1929.

U. **AARDBEVINGEN.** —
Chili, 19 Oct. 1929.

V. **DUITSCHLAND.** —
Sklarek, gebr., verdacht van groote oplichterijen, gearresteerd, 20 Oct. 1929.

W. **AANSLAGEN.** —
Italiaansche kroonprins te Brussel, mislukt, 24 Oct. 1929.

X. **AMSTERDAM.** —
Beurs, paniekstemming als terugslag op Wallstreet-paniek, 28 Oct. 1929.

IJ. **BUELOW, PRINS BERNHARD VON,**
Oud-Rijkskanselier van Duitschland, overleden, 28 Oct. 1929.

AA. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Tardieu, 1 Nov. 1929.

AB. **DUITSCHLAND.** —
Baden, Prins Max van, laatste kanselier van het Keizerrijk, overleden, 6 Nov. 1929.

AC. **DUITSCHLAND.** —
„Volksbegehren" aangenomen, 2 Nov. 1929.

AD. **VOETBAL.** —
Holland—Noorwegen, 1—4, 3 Nov. 1929.

AE. **SCHAKEN.** —
Aljechin behoudt zijn titel, 10 Nov. 1929.

AF. **NEDERLAND.** —
Disconto, verlaagd tot 4½%, 15 Nov. 1929.

AG. **MEXICO.** —
Ortiz Rubio, president, 17 Nov. 1929.

AH. **BOKSEN.** —
Carnera wint van Stribling, 18 Nov. 1929.

AI. **NEDERLAND.** —
Wetering, Mgr. van de, aartsbisschop van Utrecht, overleden, 18 Nov. 1929.

AK. **ENGELAND.** —
Disconto van 6% tot 5½% verlaagd, 21 Nov. 1929.

AL. **BELGIË.** —
Kabinet Delacroix, 24 Nov. 1929.

AM. **CLEMENCEAU, GEORGES.** —
Fransch staatsman, bijgenaamd „de Tijger", overleden, 24 Nov. 1929.

AN. **ZUIDPOOL-EXPEDITIE.** —
Byrd, vliegt over de Zuidpool, 30 Nov. 1929.

AO. **OOSTENRIJK.** —
Grondwetswijziging, Dec. 1929.

AP. **NIKOLSK-USSURYSK.** —
China-Rusland, protocol onderteekend, 3 Dec. 1929.

AQ. **TURKIJE.** —
Vrouwenkiesrecht ingesteld, 6 Dec. 1929.

AR. **BOKSEN.** —
Stribling wint van Carnera, 7 Dec. 1929.

AS. **VOETBAL.** —
Holland—België, 1—0, 8 Dec. 1929.

AT. **GRIEKENLAND.** —
Zaimis, president, 14 Dec. 1929.

AU. **NEDERLAND.** —
Verdedigingsbelasting afgeschaft, 17 Dec. 1929.

AV. **BOKSEN.** —
Carnera wint van Diener, 18 Dec. 1929.

AW. **RUSLAND.** —
Engeland, Diplomatieke betrekkingen hervat, 20 Dec. '29.

AX. **BILJARTEN.** —
Belle, Van, Europeesch kampioen, 22 Dec. 1929.

A. **MANDATEN.** —
Krachtens het Verdrag van Versailles heeft de Volkenbond het beheer van de vroegere Duitsche koloniën aan verschillende mogendheden opgedragen.
Aan Engeland is toegewezen: Tanganyika, kleine gedeelten van Kameroen (tot Nigeria) en Togo (tot de Goudkust);
aan Zuid Afrika: Duitsch Zuid-West Afrika;
aan Australië: Duitsch Nieuw-Guinea en eenige eilanden;
aan Nieuw Zeeland: de vroegere Duitsche Sanwa-eilanden;
aan Japan: alle eilanden om den Equator;
aan Frankrijk: het grootste deel van Kameroen en Oost-Togo;
aan België: een strook van Tanganyika;
China herkrijgt Tsing-Tao.
Verdeeling goedgekeurd door Oppersten Raad, 27 Dec. 1929.

B. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Duitschland, Rechtstreeksche telefoonlijn geopend, 27 Dec. 1929.

C. **BILJARTEN.** —
Kuyper, Ned. kampioen 1e klasse klein biljart, 28 Dec. 1929.

D. **BRITSCH-INDIË.** —
Gandhi begint ongehoorzaamheidscampagne, 29 Dec. 1929.

E. **EGYPTE.** —
Wafdpartij behaalt de overwinning, 29 Dec. 1929.

F. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen 2.850.500, 30 Dec. 1929.

G. **MEXICO.** —
Petroleumwet, gewijzigde, door den Senaat aangenomen, 30 Dec. 1929.

H. **COLUMBIA.** —
Herrera, Dr. president, 1930.

I. **DUITSCHLAND.** —
Verkiezingen voor den Rijksdag.
Voornaamste partijen

	1919[1])	1920	Mei'24	Dec.'24	1928	1930
Nat-Soc.	—	—	32	14	12	107
Duitsch-Nat.	44	71	105	111	84	41
Centrum	91	85	81	88	82	87
Democraten	75	39	28	32	25	20
Soc.-Dem.	165	102	100	131	153	143
Onafh. Soc.-Dem.	22	84	—	—	—	—
Communisten	—	4	62	45	54	77

[1]) Nationale Vergadering in Weimar.

K. **HERSTELBETALINGEN VAN DUITSCHLAND.** —
Young-plan, Betalingen over 59 jaar verdeeld tot 1988, totaalbedrag 114.5 milliard mark, 1930.

L. **HAAGSCHE HERSTEL-CONFERENTIE.** —
Tweede Conferentie, 3—20 Jan. 1930.

M. **POLEN.** —
Gdynia, nieuwe haven bij Danzig, gegraven 1924—1930.

N. **BEZET GEBIED.** —
Midden-zone, mede omvattende Aken en Koblenz, ontruimd, 10 Jan. 1930.

O. **SCHAATSENRIJDEN.** —
Scheer, Dolf v. d., wint academisch wereldkampioenschap, 11 Jan. 1930.

P. **NEDERLAND.** —
IJselbrug bij Katerveer officieel geopend, 15 Jan. 1930.

Q. **NEDERLAND.** —
Disconto, van 4½% op 4% verlaagd, 16 Jan. 1930.

R. **BELGIË.** —
„Mark"-schuldenregeling bij de Protocollen van Den Haag (Young-plan), 20 Jan. 1930.

S. **VLOOTCONFERENTIE, LONDEN.** —
Zittingen, 21 Jan.—22 April 1930; Italië eischt gelijkheid met Frankrijk, 21 Jan. 1930.

T. **MEXICO.** —
Rusland, Diplomatieke betrekkingen afgebroken. 23 Jan. 1930.

U. **SPANJE.** —
Berenguer, Generaal, opvolger van Primo de Rivera, 28 Jan. 1930.

V. **NEDERLAND.** —
Juliana, Prinses, promoveert te Leiden tot doctor honoris causa in de letteren en wijsbegeerte, 31 Jan. 1930.

W. **TURKIJE.** —
Frankrijk, Vriendschapsverdrag onderteekend, 3 Febr. '30.

X. **OOSTENRIJK.** —
Italië, Vriendschapsverdrag te Rome geteekend, 6 Febr. 1930.

IJ. **AMSTERDAM.** —
Zevenhonderdvijftigduizendste inwoner ingeschreven, 13 Febr. 1930.

Z. **BOKSEN.** —
Klaveren, van, Nederl. kampioen lichtgewicht, 18 Febr. 1930.

AA. **ZWEMMEN.** —
Braun, Mej., verbetert Europeesch record 400 M., 19 Februari 1930.

AB. **HOCKEY.** —
H.S.M.. Ned. kampioen, 23 Febr. 1930.

AC. **ZWEMMEN.** —
Braun, Mej., verbetert Europ. record 200 M. vrije slag, 2 Maart 1930.

AD. **BRITSCH-INDIË.** —
Civiele ongehoorzaamheid uitgeroepen, 3 Maart 1930.

AE. **LUCHTVAART.** —
Batavia—Singapore, wekelijksche dienst geopend, 4 Maart 1930.

AF. **NEDERLAND.** —
Disconto, verlaagd van 4% tot 3½%, 6 Maart 1930.

AG. **DUITSCHLAND.** —
Luther, president der rijksbank, 11 Maart 1930.

AH. **TSJECHO-SLOWAKIJE.** —
Litauen, Vriendschapsverdrag geteekend, 12 Maart 1930.

AI **HOCKEY.** —
Holland—België, 4—0, 15 Maart 1930.

AK. **BILJARTEN.** —
Holland wint van Duitschland, 23 Maart 1930.

AL. **ZWEMMEN.** —
Braun, Mej., verbetert wereldrecord voor dames 500 M. vrije slag, 23 Maart 1930.

AM. **NEDERLAND.** —
Disconto, verlaagd van 3½% tot 3%, 24 Maart 1930.

BORIS III, sinds 1918 Czaar van Bulgarije, huwde in 1930 met Giovanna, derde dochter van Koning Victor Emanuel van Italië.

A. **DUITSCHLAND.** —
Brüning, leider van het Centrum, benoemd tot Rijkskanselier, 1 April 1930.

B. **IERLAND.** —
Cosgrave president van de Zuid-Iersche Dail, 2 April '30.

C. **HOCKEY.** —
Holland—België (dames), 2—0, 5 April 1930.

D. **VOETBAL.** —
Holland—Italië, 1—1, 6 April 1930.

E. **DUITSCHLAND.** —
Oostenrijk, handelsverdrag onderteekend, 12 April 1930.

F. **BILJARTEN.** —
Dommering Ned. kampioen 1e klas groot biljart, 13 April 1930.

G. **VLOOTCONFERENTIE, LONDEN.** —
Driemogendhedenverdrag tusschen Engeland, Ver. Staten en Japan betreffende beperking van kruisers en onderzeebooten, 14 April 1930.

H. **ENGELAND.** —
Rusland, handelsverdrag onderteekend, 16 April 1930.

I. **HOCKEY.** —
Holland—Engeland, 1—9, 19 April 1930.

K. **VOETBAL.** —
Arsenal wint de Engelsche voetbalbeker, 26 April 1930.

L. **HOCKEY.** —
Holland—Duitschland 0—7, 27 April 1930.

M. **NEDERLAND.** —
Noordersluis te IJmuiden geopend, 29 April 1930.

N. **VOETBAL.** —
Holland—België, 2—2, 4 Mei 1930.

O. **BRITSCH-INDIË.** —
Gandhi gearresteerd, 5 Mei 1930.

P. **CHINA.** —
Frankrijk, verdrag betr. Indo-China gesloten, 16 Mei 1930.

Q. **FRANKRIJK.** —
Briand ontwikkelt te Genève plannen voor Europeesche Unie, 17 Mei 1930.

R. **HAAGSCHE HERSTELCONFERENTIE.** —
Resultaat: Protocollen van Den Haag bevatten het gewijzigd Young-plan. In werking getreden 17 Mei 1930.

S. **TENNISSEN.** —
Holland—Finland, 4—1, 18 Mei 1930.

T. **VOETBAL.** —
Holland—België, 1—3, 18 Mei 1930.

U. **AARDBEVINGEN.** —
Italië, Napels, 2000 menschen gedood, 23 Mei 1930.

V. **GOLF.** —
Holland—België, 6—1, 25 Mei 1930.

W. **KORFBAL.** —
Holland—België, 7—1, 25 Mei 1930.

X. **DUITSCHLAND.** —
Turkije, handelsverdrag onderteekend, 27 Mei 1930.

IJ. **VOETBAL.** —
Go-Ahead, kampioen van Nederland, 1 Juni 1930.

Z. **ROEMENIË.** —
Carol II tot Koning geproclameerd, 8 Juni 1930.

AA. **VOETBAL.** —
Holland—Hongarije, 6—2, 8 Juni 1930.

AB. **KORFBAL.** —
Rotterdam—Amsterdam, 4—2, 9 Juni 1930.

AC. **ROEIEN.** —
Laga wint de Telegraafbeker, 11 Juni 1930.

AD. **AUTOMOBILISME.** —
Seagrave, majoor, verongelukt bij een motorboot-race, 13 Juni 1930.

AE. **IJSLAND.** —
Althing (volksvertegenwoordiging) bestaat 1000 jaar, 26 Juni 1930.

AF. **BEZET GEBIED.** —
Zuidelijke zone, mede omvattend Wiesbaden, Trier en de Palts, ontruimd, 30 Juni 1930.

AG. **IRAK.** —
Onafhankelijkheid door Engeland erkend, 30 Juni 1930.

AH. **DUITSCHLAND.** —
Strasser, Otto, vroegere vriend van Hitler, treedt uit de Nat.-Soc. partij en vormt de „Revolutionnaire Nat. Soc. Partij (Zwart Front)", 3 Juli 1930.

AI. **WATERPOLO.** —
Holland—België, 9—4, 6 Juli 1930.

AK. **TENNISSEN.** —
Tilden wint uit kampioenschappen, 13 Juli 1930.

AL. **SCHAKEN.** —
Holland—Duitschland 4—0, 18 Juli 1930.

AM. **TENNISSEN.** —
D.D.V. kampioen van Nederland, 20 Juli 1930.

AN. **RUSLAND.** —
Litwinof, volkscommissaris van Buitenl. Zaken, 21 Juli 1930.

AO. **LONDENSCH VLOOTVERDRAG.** —
Ver. Staten onderteekent, 22 Juli 1930.

AP. **NEDERLAND.** —
Briel, Den, bestaat 600 jaar, 24 Juli 1930.

AQ. **CANADA.** —
Kabinet-R. H. Bennett, 30 Juli 1930.

AR. **ENGELAND.** —
Roemenië, Handelsverdrag onderteekend, 6 Aug. 1930.

AS. **WATERPOLO.** —
„Het IJ", Nederlandsch kampioen, 8 Aug. 1930.

AT. **NEDERLAND.** —
Hulst bestaat 750 jaar, 15 Aug. 1930.

AU. **LUCHTVAART.** —
R 100, Engelsch luchtschip, vliegt van Montreal naar Engeland in 57 uur, 16 Aug. 1930.

AV. **GOLF.** —
Oosterveen, Dirk, Ned. kampioen, 19 Aug. 1930.

AW. **NEDERLAND.** —
Nijmegen bestaat 700 jaar, 25 Aug. 1930.

A. **POLEN.** —
Kabinet-Pilsoedski, 25 Aug. 1930.

B. **LUCHTVAART.** —
Costes en Belmonte, Parijs—New York, non-stop-vlucht in 37 uur 13 min., 2 Sept. 1930.

C. **NEDERLAND.** —
Zwolle bestaat 700 jaar, 2 Sept. 1930.

D. **ARGENTINIË.** —
Revolutie, 5 Sept. 1930.

E. **NEDERLAND.** —
Leeuwen, Mr. Dr. W. F. van, oud-burgem. van Amsterdam, oud-Comm. der Koningin, overleden, 6 Sept. 1930.

F. **TENNISSEN.** —
Timmer wint Festina-tournooi, 7 Sept. 1930.

G. **VOLKENBOND.** —
Colijn, H., voorzitter der Techn. Commissie, 10 Sept. '30.

H. **ZWEMMEN.** —
Duncan, Mej. zwemt in 16 uur en 17 min. over het Kanaal, 10 Sept. 1930.

I. **TENNISSEN.** —
Holland—België, 14—8, 14 Sept. 1930.

K. **VOETBAL.** —
Holland-België 1—4, 14 Sept. 1930.

L. **KORFBAL.** —
Holland—België, 11—1, 21 Sept. 1930.

M. **TENNISSEN.** —
Holland—België (dames) 8—4, 21 Sept. 1930.

N. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Vaugoin (Heimwehr), 25 Sept. 1930.

O. **ENGELAND.** —
Weihawei aan China teruggegeven, 1 Oct. 1930.

P. **LONDENSCH VLOOTVERDRAG.** —
Japan ratificeert, 1 Oct. 1930.

Q. **ECONOMISCHE CONFERENTIE.** —
Colijn, H., voorzitter, 3 Oct. 1930.

R. **GRIEKENLAND.** —
Balkancongres te Athene, 5 October 1930.

S. **HOCKEY.** —
Hilversum wint den Nederl. dag, 5 Oct. 1930.

T. **LUCHTVAART.** —
R 101, Eng. luchtschip vergaat, 5 Oct. 1930.

U. **SNELWANDELEN.** —
Gubbels Ned. kampioen, 5 Oct. 1930.

V. **DUITSCHLAND.** —
Leening van 125 mill. dollar gesloten, 11 Oct. 1930.

W. **NEDERLAND.** —
Houten, Mr. S. van, staatsman, overleden, 14 Oct. 1930.

X. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Volkstelling, 60 millioen inwoners, 15 Oct. 1930.

IJ. **LUCHTVAART.** —
Engeland—Australië vlucht (Kingsford Smith) in 10 dagen, 19 Oct. 1930.

Z. **AMSTERDAM.** —
Vrije Universiteit bestaat 50 jaar, 20 Oct. 1930.

AA. **BULGARIJE.** —
Koning Boris trouwt met prinses Giovanna van Italië, 25 Oct. 1930.

AB. **NEDERLAND.** —
Vlootwet door Tweede Kamer aangenomen, 28 Oct. 1930.

AC. **TURKIJE.** —
Griekenland, Vriendschapsverdrag, 30 Oct. 1930.

AD. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Ender, Nov. 1930.

AE. **OOSTENRIJK.** —
Schober, minister van Buitenlandsche Zaken, Nov. 1930.

AF. **VOETBAL.** —
Holland—Zwitserland, 3—6, 2 Nov. 1930.

AG. **BRAZILIË.** —
Dr. Vargas president, 3 Nov. 1930.

AH. **NEDERLAND.** —
Eykman, Prof., Nobelprijs, overleden, 5 Nov. 1930.

AI. **OOSTENRIJK.** —
Verkiezingen: Sociaal-Democraten 72, Christelijk Socialen 66, Schober-blok 19, Heimwehr 8 zetels in Nationalen Raad, 9 Nov. 1930.

AK. **RONDE-TAFEL CONFERENTIE.** —
Verzoenende vergadering van Engelsche en Br. Indische vertegenwoordigers te Londen, 12 Nov. '30 (—Jan. '31).

AL. **BRITSCH-INDIË.** —
Simon-Commissie, rapport in 1930 gepubliceerd.

AM. **PANAMA.** —
Revolutie uitgebroken, Dec. 1930.

AN. **POLEN.** —
Kabinet-Pilsoedski afgetreden, 4 Dec. 1930.

AO. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Steeg, 13 Dec. 1930.

AP. **SCHERMEN.** —
Boer, Mej. de, Ned. kampioene floret, 14 Dec. 1930.

AQ. **ZWEMMEN.** —
Huybers, Mej., verbetert Zd. Afrikaansch record 200

AI. **HARDLOOPEN.** —
Zeegers, Jan, Nederl. kampioen veldloop, 15 Dec. 1930.

AS. **LETLAND.** —
Litauen, handelsverdrag geteekend, 15 Dec. 1930.

AT. **SPANJE.** —
Onlusten uitgebroken, 16 Dec. 1930.

AU. **GUATEMALA.** —
Revolutie, 18 Dec. 1930.

AV. **BRITSCH-INDIË.** —
Lord Willingdon onderkoning, 20 Dec. 1930.

AW. **BILJARTEN.** —
Heemskerk, G., kampioen 2e klas klein biljart, 21 Dec. '30.

A. **SCHERMEN.** —
Faber, Ned. kampioen sabel, 21 Dec. 1930.

B. **TENNISSEN.** —
Holland—Duitschland (profs), 0—5, 21 Dec. 1930.

C. **NEDERL. OOST-INDIË.** —
Merapi, uitbarsting, 1300 slachtoffers, 28 Dec. 1930.

D. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen 4.357.000, 30 Dec. 1930.

E. **AUSTRALIË.** —
Handel:

	Invoer	Uitvoer
1927—1928:	£ 147.944.970	£ 141.205.941
1928—1929:	£ 143.647.881	£ 141.632.589
1929—1930:	£ 131.081.320	£ 125.127.148
1930—1931:	£ 65.359.633	£ 88.904.142

F. **BEZET GEBIED.** —
Geheel ontruimd, 1930.

G. **HONDURAS.** —
Opstand, leider Generaal Ferrera, 1931.

H. **CACAO.** —

	Wereldprod.	Consumptie
	metrieke tonnen.	
1920	373.751	373.072
1925	497.019	484.903
1927	488.216	466.378
1928	514.503	479.823
1929	535.489	548.280
1930	486.335	482.994

I. **KOFFIE.** —
Hoeveelheid in Nederland ter inschrijving gebracht.

	(in balen)
1920—1921	330.282
1921—1922	278.887
1922—1923	204.863
1923—1924	79.537
1924—1925	90.433
1925—1926	106.415
1926—1927	70.672
1927—1928	87.579
1928—1929	49.267
1929—1930	33.901

K. **NOBELPRIJZEN (Ingesteld 1896).**

Geneeskunde (chronologisch):
1918 Niet toegekend.
1919 Dr. Jules Bordet (Belg).
1920 Prof. A. Krogh (Deen).
1921 Niet toegekend.
1922 A. V. Hill (Engelschman).
O. Meyerhoff (Duitscher).
1923 F. G. Banting (Canadees).
J. J. R. McLeod (Canadees).
1924 Prof. W. Enthoven (Ned.).
1925 Niet toegekend.
1926 J. Fibiger (Deen).
1927 J. Wagner Jauregg (Oostenrijker).
1928 Dr. Ch. Nicolle (Franschman)
1929 Prof. C. Eykman (Ned.).
Sir F. G. Hopkins (Eng.).
1930 Prof. K. Landsteiner (Amerikaan)

Letterkunde:
1918 Niet toegekend.
1919 Carl Spitteler, (Zweed).
1920 Knut Hamsun (Noor).
1921 Anatole France (Fr.man).
1922 J. Benavente (Spanjaard).
1923 W. B. Yeats (Ier).
1924 Wladislaw Reymond (Pool).
1925 G. B. Shaw (Engelschm.).
1926 Signora G. Deledda (Ital.)
1927 H. Bergson (Franschman).
1928 Sigrid Undset (Noorsche).
1929 Thomas Mann (Duitscher).
1930 Sinclair Lewis (Amerikaan)

Natuurkunde:
1918 M. Planck (Duitscher)
1919 J. Stark (Duitscher).
1920 C. E. Guillaume (Zweed).
1921 Albert Einstein (Duitscher)
1922 Niels Bohr (Deen).
1923 Frits Pregl (Oostenrijker)
1924 K. M. G. Siegbahn (Zweed)
1925 J. Franck (Duitscher)
G. Hertz (Duitscher)
1926 J. B. Perrin (Franschman)
1927 A. Campton (Amerikaan)
C. T. R. Wilson (Eng.man)
1928 Niet toegekend.
1929 Victor de Broglie (Fr.man)
1930 Raman (Br. Ind.)

Scheikunde.
1918 Prof. F. Haber (Duitscher)
1919 Niet toegekend.
1920 Walter Nernst (Duitscher)
1921 Fred. Soddy (Engelschm.)
1922 F. W. Aston (Engelschman).
1923 R. A. Millikan (Amerik.)
1924 Niet toegekend.
1925 R. Zsigmondy (Duitscher)
1926 F. Svedberg (Zweed)
1927 H. Wieland (Duitscher)
1928 A. Windaus (Duitscher)
1929 A. Harden (Engelschman)
v. Euler-Chelpin (Zweed)
19330 H. Fischer (Duitscher)

Vrede:
1918 Niet toegekend.
1919 Woodrow Wilson (Amerika)
1920 L. Bourgeois (Franschman).
1921 K. H. Branting (Zweed)
Chr. L. Lange (Noor)
1922 F. Nansen (Noor)
1923-24 Niet toegekend
1925 C. G. Dawes (Amerikaan)
A. Chamberlain (Eng.man)
1926 Aristide Briand (Franschman)
G. Stresemann (Duitscher)
1927 L. Quidde (Duitscher)
F. Buisson (Franschman)
1928 Niet toegekend
1929 Kellogg (Amerikaan)
1930 Nathan Söderblom (Zweed)

L. **CANADA.** —
Gouverneur-generaal, graaf van Bessborough benoemd, '31.

M. **JOFFRE, MAARSCHALK.** —
Fransch Generaal tijdens wereldoorlog, speciaal bekend door Marne-slag, échec Duitsche opmarsch, overleden, 5 Januari 1931.

N. **SCHAKEN.** —
Euwe wint tournooi te Hastings, 7 Jan. 1931.

O. **NEDERLAND.** —
Voorst tot Voorst, J. J. G. baron van, Eerste Kamer, voorzitter overleden, 17 Jan. 1931.

P. **BRITSCH-INDIË.** —
Gandhi vrijgelaten. 26 Januari 1931.

A. **OOSTENRIJK.** —
Hongarije, vriendschapsverdrag onderteekend, 26 Jan. '31.

B. **FRANKRIJK.** —
Kabinet-Laval, 27 Januari 1931.

C. **FRANKRIJK.** —
Oustric failliet verklaard, 4 Febr. 1931.

D. **AUTOMOBILISME.** —
Campbell, Kapt., bereikt 246.575 Engelsche mijl per uur, 5 Februari 1931.

E. **BILJARTEN.** —
Belle, Van, Europeesch kampioen, 8 Febr. 1931.

F. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen 5.000.000, 15 Febr. 1931.

G. **FINLAND.** —
Svinhufvud, president, 16 Februari 1931.

H. **INTERN. LANDBOUWBANK.** —
Bazel, opgericht, 2 Maart 1931.

I. **BRITSCH-INDIE.** —
Gandhi eindigt ongehoorzaamheids-campagne, 4 Mrt. '31.

K. **HOCKEY.** —
Holland—Duitschland, 2—2, 8 Maart 1931.

L. **RUSLAND.** —
Vlootvermindering in de Zwarte Zee, 8 Maart 1931.

M. **TURKIJE.** —
Vlootvermindering in de Zwarte Zee 8 Maart 1931.

N. **POLEN.** —
Duitschland, Handelsverdrag geteekend, 17 Maart 1931, maar door Duitschland niet geratificeerd.

O. **DOUANE-CONFERENTIE GENEVE.** —
Mislukt, 18 Maart 1931.

P. **HOCKEY.** —
Holland—Frankrijk (dames), 3—2, 21 Maart 1931.

Q. **OOSTENRIJK.** —
Duitschland, Tol-Unie besproken en hoofdpunten gepubliceerd, 24 Maart 1931.

R. **BRITSCH-INDIE.** —
Opstand in Cawnpore, 25 Maart 1931.

S. **BRITSCH-INDIE.** —
New Delhi, nieuwe hoofdstad, (in plaats van Calcutta), ingewijd. 26 Maart 1931.

T. **IERLAND.** —
Healy, T. M., overleden, 26 Maart 1931.

U. **DUITSCHLAND.** —
Noodverordening uitgevaardigd, 28 Maart 1931.

V. **BRITSCH-INDIE.** —
Delhi Pact door het Congres geratificeerd, 29 Maart 1931.

W. **HOCKEY.** —
Holland—België, 2—1, 29 Maart 1931.

X. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Salarisverlaging van 10 % voor de ambtenaren, 2-4-1931.

IJ. **LUCHTVAART.** —
Scott, C. W. A., vliegt van Lympne naar Port Darwin (Australië) in 9 dagen, 4 uur en 11 minuten, 10-4-1931.

Z. **HOCKEY.** —
Holland—België (Dames), 4—3, 12 April 1931.

AA. **SPANJE.** —
Koning Alfonso afgezet, republiek uitgeroepen, 14-4-1931.

AB. **NEDERLAND.** —
Vlissingen, nieuwe haven geopend, 17 April 1931.

AC. **HOCKEY.** —
Holland—België, 1—0, 19 April 1931.

AD. **NEDERLAND.** —
Scheveningen, tweede binnenhaven geopend, 23 Apr. 1931.

AE. **VOETBAL.** —
Holland—Duitschland 1—1, 26 April 1931.

AF. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** —
Henderson gekozen als President van de Algemeene Ontwapeningsconferentie te Genève, 4 Mei 1931.

AG. **TURKIJE.** —
Moestafa Kemal Pasja, herkozen tot president, 4 Mei '31.

AH. **KOLONIALE TENTOONSTELLING PARIJS.** —
Nederl. Paviljoen geopend, 7 Mei 1931.

AI. **NEDERL. OOST-INDIE.** —
Jonge, Jhr. Mr. B. C. de, Gouverneur-Generaal, benoemd, 8 Mei 1931.

AK. **FRANKRIJK.** —
Doumer, president, 13 Mei 1931.

AL. **OOSTENRIJK.** —
Oesterreichische Creditanstalt (Staatsbank) stort ineen, 13 Mei 1931.

AM. **ENCYCLIEK PAUS PIUS XI.** —
Encycliek van Paus Pius XI op 15 Mei 1931 uitgegeven ter gelegenheid van den 40sten verjaardag van de sociale encycliek Rerum Novarum van Leo XIII. Deze encycliek, waarin Leo XIII tegenover de heerschende liberale staatsleer de leer van rechts- en welvaartsstaat stelt, noemt Pius XI het Magna Charta van elken christelijken socialen arbeid.
Pius XI zegt dan in deze encycliek (Quadragesimo Anno) o.a.: Zaken van secondaire beteekenis moet het staatsgezag niet zelf bezorgen, doch aan kleinere openbare lichamen overlaten. Uit den strijd der klassen moet men komen tot een eendrachtige samenwerking der standen. Vernieuwing van een standenorganisatie is daarom het politieke doel der maatschappij. De standen moeten niet gevormd worden naar bepaalde groepen op de arbeidsmarkt, maar naar de verschillende maatschappelijke functies van het individu. Gelijk de buurschap der menschen tot een gemeente verbindt, laat zij de vakken tot beroepsstanden of corporaties naar den beroepsstand aaneensluiten. In deze corporaties ligt het gewicht bij de gemeenschappelijke taak, waarvan de belangrijkste de medewerking is van den beroepsstand aan het algemeen welzijn. Speciale belangen van de beroepsstanden dienen daarentegen ook afzonderlijk behandeld te worden. De menschen hebben volle vrijheid den staatsvorm te kiezen naar eigen verlangen, doch zij moeten daarbij de rechtvaardigheid en het algemeen welzijn in het oog houden. De goede orde van het bedrijfsleven mag niet worden prijsgegeven aan een onbeperkte concurrentie. Veeleer dient het bedrijfsleven, met zooveel mogelijk behoud van de noodzakelijke vrijheden aan een waarachtige verhoudingsbeginsel te worden onderworpen. De leiding dienaangaande moet geschieden naar de beginselen van sociale rechtvaardigheid en liefde, gelijk ook voor alle staats- en maatschappelijke instellingen vereischte is. De verschillende volken moeten internationale overeenkomsten en instellingen scheppen om tot een waarachtig vruchtbare economische samenwerking te geraken. De staat moet de vakvereenigingen rechtens erkennen, maar

de aansluiting bij de vakvereeniging voor het individu vrijlaten. De beroepscorporaties moeten worden gevormd uit vertegenwoordigers van de vakvereenigingen van patroons en arbeiders. Als staatsorganen oefenen zij het oppertoezicht op de vakvereenigingen uit. Stakingen zijn verboden. De overheid moet als bemiddelaar optreden. Voorwaarde voor de hervorming van de maatschappelijke orde is de zedelijke vernieuwing. De geheele reorganisatie van de maatschappij moet geschieden met officieele medewerking van de kerk.

A. **NEDERLAND.** —
Meester, Johan de, schrijver en kunstcriticus, overleden, 16 Mei 1931.

B. **PERU.** —
Valuta-stabilisatie, 20 Mei 1931.

C. **NEDERLAND.** —
Vliegveld te Eelde geopend, 23 Mei 1931.

D. **HARDLOOPEN.** —
Berger, verbetert record 100 M. (10.5 sec.), 25 Mei 1931.

E. **PORTUGAL.** —
Valuta-stabilisatie, 31 Mei 1931.

F. **BELGIË.** —
Kabinet-Renkin, 5 Juni 1931.

G. **DUITSCHLAND.** —
Noodverordening uitgevaardigd tot dekking deficit, 6 Juni 1931.

H. **KORFBAL.** —
Holland—België, 7—3, 7 Juni 1931.

I. **DUITSCHLAND.** —
Werkloozen 4.000.000, 15 Juni 1931.

K. **HOOVER-PLAN.** —
Boodschap van den Amerikaanschen President Hoover, voorstellende een overeenkomst met betrekking tot een algemeene en wederkeerige vermindering van schulden, 20 Juni 1931.

L. **OOSTENRIJK.** —
Kabinet-Buresch, 20 Juni 1931.

M. **LUCHTVAART.** —
Glijvlucht, Beardmore vliegt over het Kanaal van Lympne naar St. Inglevert in 1½ uur, 21 Juni 1931.

N. **DUITSCHLAND.** —
Crediet-restrictie door Rijksbank, 22 Juni 1931.

O. **DUITSCHLAND.** —
Crediet, 120 millioen dollar door Bank voor Internationale Betalingen en Amerikaansche, Engelsche en Fransche circulatiebanken verleend, 22 Juni 1931.

P. **P. E. N. CONGRES.** —
Den Haag, 22 Juni 1931.

Q. **DUITSCHLAND.** —
Roemenië, handelsverdrag gesloten, 27 Juni 1931.

R. **KOL. TENTOONSTELLING PARIJS.** —
Nederl. Paviljoen afgebrand, 28 Juni 1931.

S. **BRITSCH-INDIË.** —
Handel met Engeland.

	Import uit Groot-Brittannië.	Export naar
1929	£ 78.227.208	£ 62.844.796
1930	£ 59.944.447	£ 51.944.435
1931	£ 32.288.579	£ 36.711.288

T. **INDEXCIJFERS VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.**

Jaren	Totaal (48 art.)	Voedingsmiddelen
1901—1910	100	100
1914	119	120
1917	312	285
1918	444	319
1919	338	326
1920	319	277
1921	199	206
1922	174	174
1923	165	159
1924	171	173
1925	173	174
1926	162	163
1927	165	172
1928	167	176
1929	159	167
1930	131	134
1931	108	112

U. **RUBBER. — Wereldconsumptie in tons.** —

productie	(in tons)	consumptie	(in tons)
1920 . .	338.171	1920 . .	291.272
1921 . .	297.061	1921 . .	275.268
1922 . .	395.600	1922 . .	409.081
1923 . .	390.656	1923 . .	444.494
1924 . .	424.221	1924 . .	473.655
1925 . .	530.470	1925 . .	560.991
1926 . .	621.728	1926 . .	526.132
1927 . .	601.352	1927 . .	587.724
1928 . .	659.079	1928 . .	679.555
1929 . .	858.201	1929 . .	779.828
1930 . .	819.291	1930 . .	699.490
1931 . .	793.728	1931 . .	665.333

V. **SUIKER. — Wereldprod. in millioen ton.**

	'13/'14	'29/'30	'30/'31
Bietsuiker	8.9	9.2	11.5
Rietsuiker	9.4	18.0	16.7

W. **TABAK.** —
Jaarlijksche uitvoer in tonnen van Ned.-Ind. tabak uit Nederland:

	1927—1931		
	Deli	Java	Totaal.
Duitschland *)	9583	24761	26608
België en Luxemburg . .	686	4691	6304
Frankrijk	306	3197	2057
Ver. Staten Amerika . .	2295	571	1258
Spanje	55	1082	729
Oostenrijk	251	1124	237
Denemarken	501	841	1609
Zwitserland	145	872	1073
Algiers en Tunis	39	331	512
Groot-Brittannië	71	149	119
Tot. uitvoer	15187	40051	42729

*) Samengevoegd de uitvoeren naar Pruisen, Bremen, Hamburg, Mecklenburg en Lübeck.

X. **THEE (JAVA).** —
Uitvoer uit Java naar Nederland, Oogstjaar 1 Juli—30 Juni (in kisten van 40 K.G. netto):

Jaren	Nederland
1920—1921	325.000 kisten
1921—1922	246.000 „
1922—1923	259.000 „
1923—1924	340.000 „
1924—1925	240.000 „
1925—1926	287.000 „
1926—1927	348.000 „
1927—1928	321.000 „
1928—1929	307.000 „
1929—1930	320.000 „
1930—1931	303.000 „

1 JULI 1931 — 31 JULI 1934

VOOR HET TIJDPERK NOV. 1918—30 JUNI 1931
ZIE PAG. 3 e.v.

NA 1 AUG. 1934: ZIE DESBETREFFENDE 3-JAR. BANDEN

2 JULI 1931

A. **LUCHTVAART. — Post en Gatty's wereldvlucht. —** Post en Gatty hebben hun vlucht om de wereld in den recordtijd van acht dagen, 15 uur en 15 minuten volbracht.

B. **TELEFONIE. — Wereldstatistiek. —** Volgens een statistiek van de American Telephone & Telegraph Cy. bedroeg op 1 Jan. 1931 het totaal aantal telefonen van de geheele wereld 35.300.000, hetgeen een toename van drie kwart millioen sedert 1 Januari 1930 beteekent.
Genoemd aantal is verdeeld als volgt:

Noord-Amerika	21.695.400 =	63 %
Europa	10.035.600 =	29 %
Azië	1.201.000 =	3½%

Dan volgen Oceanië en Zuid-Amerika, terwijl Afrika slechts 236.000 in totaal heeft. Dit is minder dan ¾ %.

3 JULI 1931

C. **ROKIN- EN VIJZELGRACHT-VRAAGSTUK TE AMSTERDAM. —** De gemeenteraad heeft met 29 tegen 16 stemmen het voorstel-Van den Bergh verworpen om de Vijzelgracht niet te dempen, terwijl het voorstel-Ter Haar om het Rokin wel te dempen verworpen werd met 26 tegen 21 stemmen. De Vijzelgracht zal dus gedempt worden en het Rokin niet.

5 JULI 1931

D. **DUIKEN. — Diepterecord. —** Dr. Beebe, directeur van de afdeeling tropenonderzoek van de New Yorksche Maatschappij voor Zoölogie is er in geslaagd om met behulp van een kogelvormig duikapparaat bij de Bermuda-eilanden een diepte van 423 Meter te bereiken, hetgeen een recordprestatie beteekent.

6 JULI 1931

E. **DUITSCHLAND. — Bijzonderheden van het Hooverplan. —**
Definitief zijn Parijs en Washington het thans over het volgende eens geworden:
1. De betaling der oorlogsschulden wordt van 1 Juli 1931 tot 30 Juni 1932 opgeschort.
2. Duitschland betaalt het bedrag der onbeschermde annuïteit, doch de Fransche regeering verklaart zich tegenover Amerika bereid toe te staan, dat de op deze wijze door Duitschland verrichte betalingen door de Internationale Bank in gegarandeerde obligaties der Duitsche rijksspoorwegen worden belegd.
3. Alle opgeschorte betalingen dragen rente volgens de door Amerika voorgestelde bepalingen; zij worden van 1 Juli 1933 af in tien annuïteiten vereffend.
4. Dezelfde bepalingen gelden voor de door de rijksspoorwegen uit te geven obligaties.

F. **BOLIVIA EN PARAGUAY IN CONFLICT. —** Er is een breuk ontstaan tusschen beide republieken. De gezanten hebben de hoofdsteden verlaten en Bolivia heeft den Volkenbond mededeeling gedaan van het afbreken der politieke betrekkingen met Paraguay. Het conflict vindt zijn oorsprong in den strijd om het bezit van het Gran Chaco gebied, dat reeds in 1928 bijna tot een botsing tusschen beide republieken leidde.

7 JULI 1931

G. **DUITSCHLAND. — Hoover-plan. —** De Engelsche regeering deelde het Lagerhuis mede, dat de regeeringen van Gr.-Brittannië, Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Britsch-Indië het Hooverplan onvoorwaardelijk hebben aanvaard, hetgeen eveneens het geval zou zijn met Oostenrijk, Bulgarije en Italië. Daarentegen hebben België, Czechoslowakije, Griekenland, Japan, Polen, Portugal, Roemenië en Joegoslavië het voorstel in principe aanvaard, doch er eenige reserves aan toegevoegd, terwijl Hongarije nog niet heeft geantwoord

H. **DUITSCHLAND. — Duitsch Garantiesyndicaat opgericht. —**
De leiders van de Duitsche industrie, handel, banken en scheepvaart hebben gezamenlijk een garantie-syndicaat gevormd tot een bedrag van M. 500 millioen, welke garantie ter beschikking van de Gouddiscontobank wordt gesteld. Hierdoor zou dit instituut wederom in de gelegenheid worden gesteld in het buitenland de voor Duitschland noodzakelijke credieten op te nemen.
De garantiesom van M. 500 millioen wordt volgens een bepaalde schaal verdeeld over de 1000 grootste Duitsche ondernemingen.
Uit de regeeringsverordening blijkt, dat het geenszins de bedoeling is, dat het bedrag van M. 500 millioen door handel, industrie en banken wordt opgebracht en vervolgens wordt overgedragen aan de Gouddiscontobank, welke het bedrag dan in den vorm van credieten zou doorgeven. De som van R.M. 500 millioen zal veeleer voorloopig in het geheel niet worden opgebracht, maar dient in zekeren zin tot stille reserve.

9 JULI 1931.

I. **NEDERLAND. — Nieuwe Hongaarsche fondsen worden niet in de Prijscourant opgenomen. —** Het bestuur der Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam heeft er nadrukkelijk de aandacht op gevestigd, dat geen nieuwe Hongaarsche fondsen in de prijscourant zullen worden opgenomen, zoolang Hongarije niet aan zijn verplichtingen, voortvloeiende uit alle oude schulden, welke te zijnen laste vallen, heeft voldaan of althans een bevredigende regeling daaromtrent heeft voorgesteld.

K. **VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. —** Het Departement van Handel raamt, dat de kapitaalexport der Ver. Staten in 1930 $ 733 millioen heeft bedragen tegen $ 306 millioen in 1929 en $ 944 millioen in 1928. In 1930 hebben de ontvangsten uit hoofde van interest en aflossing van obligaties, alsmede wegens aflossing van Amerikaansche leeningen op langen termijn ongeveer $ 1300 millioen bedragen, hetgeen een nieuw hoogterecord beteekent.

L. **BELGIE. — Lijkverbranding toegestaan. —** De Belgische Kamer heeft het wetsvoorstel, waarbij de lijkverbranding in België wordt toegestaan, aangenomen.

10 JULI 1931

M. **NOBELFONDS. —** De Nobelstichting beschikt thans over 31.348.438 Kronen.

N. **AUSTRALIE. — Begrooting. —** De Australische begrooting vermeldt een tekort over het afgeloopen jaar van £ 17.215.662.

11 JULI 1931

O. **OOST-GROENLAND. — Noorsche bezetting. —** De koning van Noorwegen heeft het decreet ondertekend, waarbij een deel van de kuststrook van Oost-Groenland tot Noorsch gebied wordt verklaard. De Noorsche minister heeft besloten, aangezien met Denemarken omtrent deze inbezitneming een kwestie is gerezen deze zaak door het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage te laten beslissen.
Ook de Deensche regeering heeft besloten het Deensch-Noorsche conflict aan het Internationaal Gerechtshof voor te leggen.

12 JULI 1931

P. **NATHAN SOEDERBLOM OVERLEDEN. —** Te Stockholm is overleden Nathan Söderblom, die in 1930 den nobelprijs voor den vrede verwierf. Aartsbisschop

Söderblom was de stichter van de z.g. „beweging van Stockholm", d. i. de organisatie, die er naar streeft de kerken te vereenigen en den geest van het Evangelie te doen inwerken op de maatschappelijke, economische en industrieele verhoudingen. Ook was Söderblom één der leidende figuren in den Wereldbond der Kerken; deze bond heeft getracht de vreedzame betrekkingen tusschen de volkeren tot stand te brengen.

A. DUITSCHLAND. — **Betalingen bij de Duitsche banken gerantsoeneerd.** —
De Rijksbank heeft ten gevolge van de crediet-restrictie en de staking van betaling der Danatbank, besloten tot rantsoeneering harer betalingen over te gaan.

B. FORAIN, FRANSCH TEEKENAAR, OP 80-JARIGEN LEEFTIJD OVERLEDEN. —
Hij was niet alleen schilder, maar hij heeft zijn groote beroemdheid te danken aan zijn litho's, die op geniale wijze zijn opvattingen weergaven.

13 JULI 1931

C. PALESTINA. — **Een nieuwe Hooge Commissaris.** —
Op 1 November zal de Hooge Commissaris van Palestina, sir John Robert Chanceller, aftreden. In zijn plaats zal worden benoemd Generaal-Majoor Wauchope.

D. VOLKENBOND. — **Gedwongen arbeid.** —
De voornaamste koloniale mogendheid, n.l. Engeland, alsmede Liberia en Ierland hebben de conventie voor de afschaffing van den gedwongen arbeid voor inboorlingen geratificeerd.

E. VENEZUELA. — **Nieuwe President.** —
Generaal Vicente Gomez, 72 jaar oud, is beëedigd als President van Venezuela.

F. BRITSCH-INDIE. — **Indische vorderingen op Engeland.** —
De commissie, die door het Congres was benoemd om rapport uit te brengen over de financieele verplichtingen tusschen Groot-Brittannië en Indië, raamt in haar rapport de vorderingen van Indië op Groot-Brittannië op 546 mill. p. st.
De commissie zegt, dat de huidige openbare schuld van Indië de 825 millioen te boven gaat en adviseert, dat Groot-Brittannië het precedent moet volgen, dat het heeft geschapen, toen het Ierland heeft bevrijd van zijn aandeel in de nationale schuld van het Vereenigd Koninkrijk. Dit geschiedde toen Ierland een vrijstaat werd.

14 JULI 1931

G. SPANJE. — **Spaansche Cortes geopend.** —
Voor het eerst sedert acht jaren is het Spaansche Parlement bijeengekomen. De samenstelling is als volgt: liberale rechtervleugel 43, socialisten 113, radicalen 86, republikeinsche actie 25, Andalusiërs 18, federalen 5, Catalaansche minderheid 41.

H. DENEMARKEN. — **Landbouw en veeteelt in 1930.** —
In 1930 heeft Denemarken naast de productie voor eigen consumptie nog een exportoverschot gehad van 169.000.000 K.G. boter en 306.000.000 K.G. varkensvleesch. Het aantal melkkoeien in Denemarken is in verhouding tot de andere landen van Europa het grootst. Het bedraagt n.l. 46 koeien per 100 inwoners, terwijl dit cijfer in Nederland 14, in Duitschland 16 en in Engeland 7 beloopt. Aan varkens komen in Denemarken 5.000.000 voor, d.i. 148 op elke honderd inwoners, terwijl voor Duitschland een verhoudingscijfer van 34, voor Nederland van 25 en voor Engeland van 6 varkens per 100 inwoners geldt.

15 JULI 1931

I. DUITSCHLAND. — **Het Hoover-plan treedt in werking.** —
De internationale Bank heeft aan de Amerikaansche regeering medegedeeld, dat Engeland, Frankrijk en Italië op grond van het Hooverplan de op 15 Juli vervallende termijnen der herstelbetalingen niet verwachten. Deze landen hebben hiervan ook Berlijn op de hoogte gesteld.
De onvoorwaardelijke Young-annuïteit moest op 15 Juli '31 door Duitschland bij de Internationale Bank worden gestort, doch overeenkomstig het Fransch-Amerikaansch accoord heeft Frankrijk de Internationale Bank opdracht gegeven het bedrag onmiddellijk weer aan Duitschland ter beschikking te stellen in den vorm van een leening tegen voorloopig reçu. Ook de regeering van Tsjecho-Slowakije heeft het Hoover-plan onvoorwaardelijk aangenomen.
(Vorig bericht blz. 63 G.)

16 JULI 1931

K. JOODSCHE PROBLEMEN. — **Nieuwe President van de Zionistische Organisatie.**
In plaats van Dr. Weizmann is als President van de Zionistische organisatie en van de Jewish Agency de meer dan 70 jaar oude President van de Executieve Nahum Sokolow gekozen.

L. FRANKRIJK. — **Handelsrelaties met Rusland.** —
De normale handelsrelaties tusschen Frankrijk en Rusland zijn hersteld.

M. ABESSINIË. — **Nieuwe grondwet aangenomen.** —
In Abessinië is door den Keizer een nieuwe grondwet geteekend, waarbij twee Kamers van afgevaardigden worden ingesteld.

17 JULI 1931

N. DUITSCHLAND. — **Het Hoover-plan.** —
Het Hoover-plan ontheft Duitschland van de betaling van 1600 millioen Mark.

18 JULI 1931

O. DUITSCHLAND. — **Tusschen Duitschland en Hongarije is een handelsverdrag afgesloten.** —
Duitschland en Hongarije hebben voor het eerst sedert den oorlog een handelsverdrag gesloten.

20 JULI 1931

P. CHINA. — **Burgeroorlog. Ningtoe tot puin geschoten.**
Officieel wordt gemeld: de Chineesche stad Ningtoe in Zuid-Kiangsi is door de regeeringstroepen, die de communisten hebben verjaagd, geheel tot puin geschoten. Hierdoor is het tweede van de drie communistische bolwerken door de regeeringstroepen veroverd.

Q. DUITSCHLAND. — **Nieuw clearing-systeem.** —
Het clearing-systeem der Berlijnsche Banken is onder den naam Garantie-Verband opgericht en treedt 21 Juli in werking. Effecten en wissels zijn voorloopig van verrekening uitgesloten. **(vorig bericht blz. 63 H.)**

21 JULI 1931.

R. SUIKER. — **Chadbourne-plan.** —
Aan de overeenkomst tusschen de internationale suikerproducenten te Brussel op 9 Mei afgesloten, ontleenen wij het volgende:
De Cubaansche producenten stemmen er in toe, dat de Cubaansche suikerexport naar andere landen dan de Vereenigde Staten in 1931 niet meer zal bedragen dan 655.000 long tons, in 1932 niet meer dan 805.000 en in elk der jaren 1933, 1934 en 1935 niet meer dan 855.000 long tons.

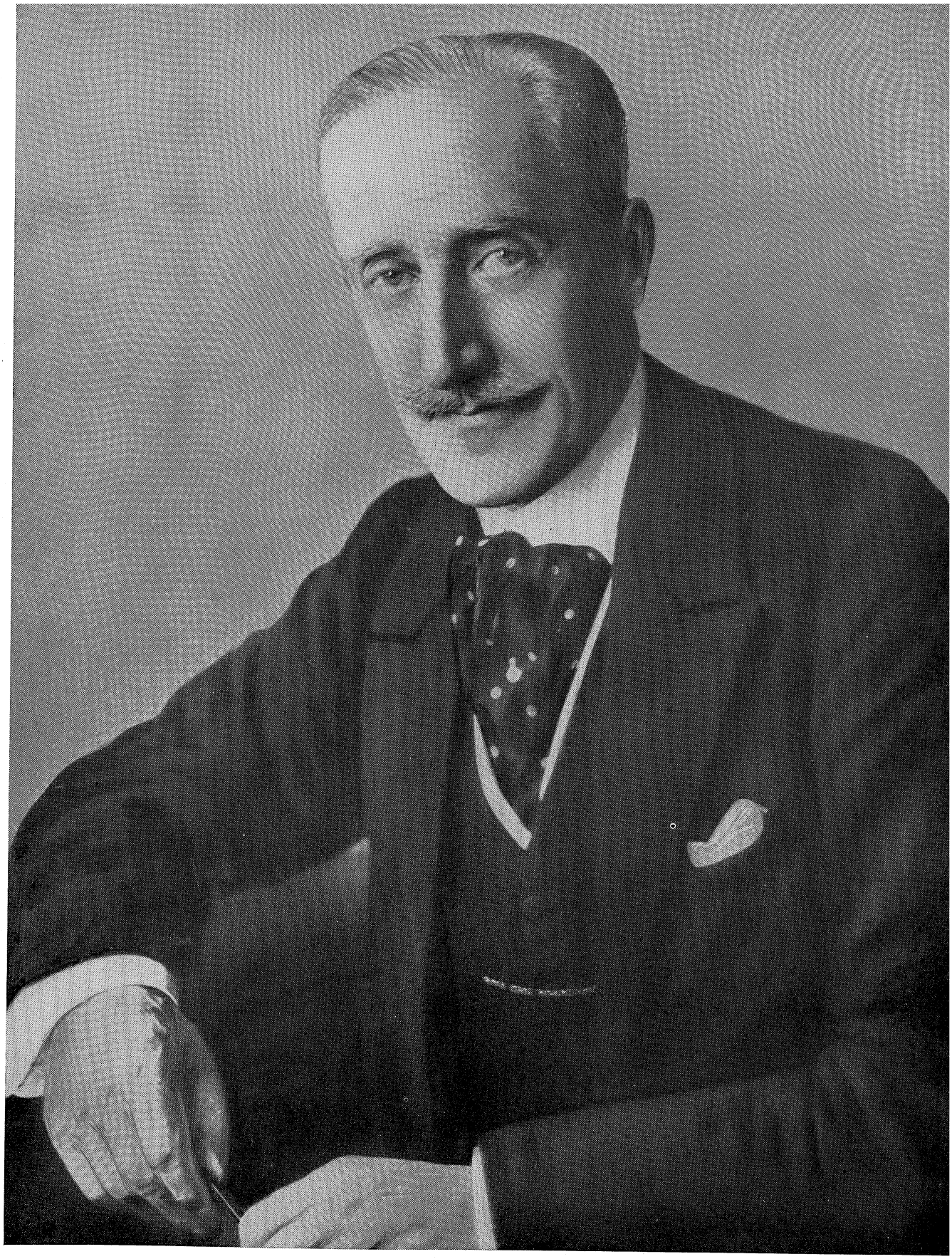

LORD WILLINGDON was Gouverneur-Generaal van Canada tot 1931 en daarna Onderkoning van Indië.

De export van Java zal in elk van de op 1 April tot 31 Maart loopende jaren de volgende totalen niet mogen overschrijden: 1931/32 2.300.000 metr. ton en verder resp. 2.400.000, 2.500.000, 2.600.000 en 2.700.000 metr. ton.

A. **DUITSCHLAND. — Credieten op korten termijn.** — De Amerikaansche onder-staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Castle, deelde mede, dat van de 1200 millioen dollar credieten op korten termijn, die aan Duitschland zijn verleend, ongeveer de helft uit de Verëenigde Staten afkomstig is.

B. **STERILISATIE-ONTWERP. — Het Engelsche Lagerhuis verwerpt voorstel.** —
Het Engelsche Lagerhuis heeft met 167 tegen 89 stemmen een wetsontwerp verworpen, waarbij werd voorgesteld machtiging te verleenen tot vrijwillige sterilisatie van personen, die een geestelijke afwijking vertoonen.

C. **DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-consortium.** —
Van Amerikaansche zijde wordt voorgesteld, dat alle mogendheden en landen zullen deelnemen aan een zoogenaamd „Stillhalte"-consortium voor Duitschland.

22 JULI 1931

D. **FRANKRIJK. — Steenkool-import verminderd.** —
Met ingang van 27 Juli a.s. zal het gemiddelde over de jaren 1928, 1929 en 1930 van de importquanta van kolen, bruinkool, agglomeraten etc. van elk der importlanden, ook Nederland, met 20 % worden verminderd. Dit beteekent voor Nederland, in verband met de groote toeneming van zijn kolenexport naar Frankrijk over laatstgenoemd jaar, een vermindering van ongeveer 50 % over de geheele linie; voor bepaalde kolensoorten zelfs nog meer.

E. **DUITSCHLAND. — Wet op de kapitaalvlucht.** —
De Rijksregeering heeft een verordening uitgevaardigd, waarbij alle personen, welke over deviezen tot een totaalbedrag van RM. 20.000.— of meer beschikken, hun deviezen tot uiterlijk 29 Juli 1931 aan de Rijksbank of een door haar benoemde credietinstelling moeten opgeven en aanbieden.

23 JULI 1931

F. **NEDERLAND. — Uitbreiding pluimvee-stapel.** —
Het aantal kippen bedraagt in Nederland ongeveer 24 millioen, tegen 10 millioen in 1921. De eierproductie beliep 2 milliard. Er werd voor een waarde van ruim *f* 69 millioen geëxporteerd, waarvan *f* 62 millioen aan eieren, tegenover resp. *f* 63.5 millioen en *f* 68 millioen aan boter en kaas. De binnenlandsche consumptie wordt geschat op 40 % van de productie, zoodat de totale pluimveeproductie bijna *f* 120 millioen vertegenwoordigt.

24 JULI 1931

G. **PROF. MR. M. W. F. TREUB OVERLEDEN.** —
Op 72-jarigen leeftijd is Prof. Mr. M. W. F. Treub te 's-Gravenhage overleden. Marie Willem Frederik Treub werd op 30 Nov. 1855 te Voorschoten geboren. Hij promoveerde in 1885 in de rechten en werd in hetzelfde jaar privaat-docent voor notariaat. In 1893 werd Treub te Amsterdam tot wethouder gekozen. Op 17 Juni 1896 werd hij door den Raad tot hoogleeraar in de staathuishoudkunde en de statistiek benoemd. Een jaar na zijn verkiezing in 1904 tot lid van de Tweede Kamer bedankte hij als hoogleeraar te Amsterdam. In het extra-parlementaire kabinet Cort van der Linden, dat op 29 Augustus 1913 gevormd werd, trad Treub op als minister van Landbouw, Nijverheid en Handel. Toen kort daarop de wereldoorlog uitbrak werd door hem ook de portefeuille van financiën overgenomen. Op 8 Februari 1916 trad Treub als minister af, doch reeds in 1917 werd hij opnieuw met de portefeuille van financiën belast. Toen het ministerie Cort van der Linden, waarvan hij deel uitmaakte, op 9 September 1918 aftrad, nam hij weder zitting in de Kamer. Nadat hij in 1921 het voorzitterschap op zich had genomen van den in Den Haag opgerichten Ondernemingsraad voor Nederlandsch-Indië, maakte hij bekend, dat hij zich uit de politiek had teruggetrokken.

25 JULI 1931

H. **ABESSINIE. — Slavernij afgeschaft.** —
In Abessinië zou de slavernij worden afgeschaft, waar door, naar schatting, twee millioen personen de vrijheid zouden verkrijgen. **(Vorig bericht blz. 64 M.)**

26 JULI 1931

I. **CHILI. — President Ibanez gevlucht.** —
De President van Chili, die op 21 Juli 1927 tot staatshoofd was gekozen, is afgetreden en gevlucht. Tot voorloopig President is de voorzitter van den Senaat, Pedro Opazo gekozen.

27 JULI 1931

K. **KUECHENMEISTER CONCERN.** —
De Deutsche Ultraphon A. G., welke tot het Küchenmeister concern behoort, heeft thans hare betalingen gestaakt. Het geheele kapitaal van de Deutsche Ultraphon A. G., ten bedrage van RM. 1.5 millioen, bevindt zich in het bezit van de Küchenmeister's Intern. Ultraphon Mij. te Amsterdam.

L. **KANKER.** —
Dr. Bendien te Zeist zou een methode hebben gevonden, waardoor de kanker-diagnose zou worden vergemakkelijkt. In Engeland zullen thans proeven worden genomen om deze diagnose-methode nader te onderzoeken.

M. **DUITSCHLAND. — Oprichting Akzept- und Garantie Bank.** —
Te Berlijn is de Akzept- und Garantie Bank met een aandeelenkapitaal van R.M. 200 millioen opgericht, waarin door het Rijk voor 2/5 zal worden deelgenomen. De bank vormt de schakel met welker hulp een geordend betalingsverkeer zal worden hersteld.

28 JULI 1931

N. **BANKFUSIES. — Fusie Duitsche banken.** —
De besturen van de Saksische Staatsbank te Dresden en van de Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt te Leipzig hebben besloten tot een fusie over te gaan. Onder de firma Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt-Sächsische Staatsbank zal een commanditaire vennootschap op aandeelen worden opgericht, terwijl daarnaast de Staatsbank voor zuivere staatsdoeleinden zal blijven bestaan.

29 JULI 1931

O. **LUCHTVAART. — New York—Stamboel in 49 uur.**
De Amerikaansche vliegers Boardman en Polando, die te New York waren opgestegen voor een vlucht naar Stamboel zonder tusschenlanding, hebben hun doel bereikt. Zij hebben een afstand van ongeveer 8000 K.M. in 49 uur afgelegd.

P. **ORINOCO RIVIER. — Oorsprong gevonden.** —
Een wetenschappelijke expeditie, onder leiding van den Amerikaanschen onderzoeker Dickey is er in geslaagd, de tot nog toe onbekende bronnen van de Orinoco-rivier in Noord-Brazilië op te sporen.

30 JULI 1931

Q. **POOLONDERZOEK. — Dagboek van Wegener gevonden.** —
De Wegener expeditie op Groenland heeft gemeld, dat het dagboek van Prof. Wegener is gevonden, dat bijgehouden is tot 10 September 1930.

A. **POOLONDERZOEK. — Noordpooltocht „Graf Zeppelin". —**
De „Graf Zeppelin" is 24 Juli van Friedrichshafen opgestegen naar Berlijn, vanwaar het luchtschip 25 Juli des morgens om 4.38 vertrok naar Leningrad, waar het om 20.40 aankwam. Op 26 Juli steeg het luchtschip om 11.30 op en bereikte 27 Juli om 23.45 het Frans Jozefeiland. Het luchtschip daalde 28 Juli nabij het Frans Jozefland op het water en nam post van de ijsbreker „Malygin" in ontvangst, waarna de tocht boven Frans Jozefland werd voortgezet. Na Noordland bereikt te hebben op 29 Juli, maakte de „Graf Zeppelin" een tocht boven Nova Zembla en keerde via Leningrad terug naar Berlijn waar het luchtschip 30 Juli om 6.45 uur aankwam. Volgens prof. Samojlowitsj heeft men in enkele dagen evenveel gegevens verzameld als vroeger in twee à drie jaar.

B. **SCHAKEN. — Match Capablanca-Euwe. —**
De slotstand van de match Capablanca-Euwe luidt: Capablanca 6, Euwe 4.

C. **ITALIE-NOORWEGEN. — Verzoenings-commissie.**
De Italiaansche en Noorsche regeeringen hebben besloten den Nederlander, Dr. H. Colijn, tot voorzitter van de Permanente Verzoeningscommissie voor beide landen te benoemen. De commissie bestaat behalve uit de vertegenwoordigers van bovengenoemde landen, ook nog uit een Duitsch en een Engelsch lid.

D. **DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-consortium. —**
In verband met de besluiten der Londensche conferentie is bij de Bank voor Internationale Betalingen een internationaal „Stillhalte"-consortium gevormd. In dit consortium zijn vertegenwoordigd: Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië, België, Zwitserland, Japan, Zweden en Nederland.
De taak der Stillhalte-commissie zal tweeledig zijn, t.w.:
1. Contact met de Duitsche Rijksbank en de Duitsche banken inzake de „Stillhalte"-actie voor de credieten op korten termijn en coördinatie der verschillende nationale „Stillhalte"-consortia.
2. Het zoeken naar wegen, hoe aan de Duitsche banken nieuwe credieten zouden kunnen worden verstrekt en contrôle op de afwikkeling der als gevolg van de „Stillhalte"-actie in Duitschland gelaten credieten op korten termijn. Dit zal geschieden met inachtneming van de belangen der debiteuren. **(vorig bericht blz. 65 C.)**

31 JULI 1931

E. **DE BEERS CONSOLIDATED MINES. — Consolidated Mines. —**
Ten gevolge van de depressie is de productie van diamanten van de De Beers Consolidated Mines bijna geheel stop gezet.

1 AUGUSTUS 1931

F. **ITALIE. — Nieuw Italiaansch schip van 50.000 ton.**
Een nieuw Italiaansch passagiersschip „Rex", dat 50.000 ton meet, is te water gelaten.

G. **AFRIKA. — Bestrijding van negrophilie in Zuid-Afrika.**
Te Pretoria is een raad van blanken gevormd met het doel de inlanders uit de steden weder langzamerhand naar hun oude woonplaatsen over te brengen, ten einde de vloed van negrophilie tegen te gaan.

H. **RUSLAND. — Nieuwe kolenmijnen. —**
In het Donetzgebied zullen op 1 December 1931 49 nieuwe kolenmijnen in exploitatie worden genomen.

I. **BANKFUSIES. — Vereenigde Staten. —**
De Strauss National Bank and Trust Comp. zal fusioneeren met de International Trust Company en den naam aannemen van Continental Bank Trust Company. Hierdoor zal zij de beschikking krijgen over deposito's ten bedrage van $ 40 millioen, terwijl de totale middelen $ 75 millioen zullen bedragen.

K. **ENGELAND. — Crediet aan de Bank van Engeland.**
De Bank van Frankrijk en de Federal Reserve Bank of New York, zullen aan de Bank van Engeland elk een crediet verstrekken van £ 25 millioen, in totaal dus £ 50 millioen tegen 3⅜ %.

L. **BANKFUSIES. — Banque de Bruxelles. —**
De Banque de Bruxelles fusioneert met de met haar geaffilieerde banken.

M. **RUSLAND. — Uitbreiding katoen-aanplant. —**
Het Internationaal Landbouw Bureau bericht, dat in Rusland de met katoen bebouwde oppervlakte 6.207.000 acres bedraagt, hetgeen een vermeerdering beteekent van 61.6 % in vergelijking met het vorige jaar.

N. **POLEN. — Bezuinigingsmaatregelen. —**
Wegens het stijgend tekort op de begrooting heeft de Poolsche regeering besloten in de verschillende ministeries 3000 ambtenaren, bij de belasting 1000 en bij het onderwijs 900 personen per 1 September 1931 op te zeggen.

O. **POOLONDERZOEK. — De „Discovery" te Londen teruggekeerd. —**
Na twee jaar in de Poolgebieden te hebben doorgebracht is het onderzoekingsschip de „Discovery" te Londen teruggekeerd.

2 AUGUSTUS 1931

P. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Darmstaedter- & Nationalbank. —**
Op 13 Juli heeft de Darmstaedter und Nationalbank (Danatbank) haar loketten gesloten.
Op grond van een noodverordening van 13 Juli heeft de Rijksregeering de volle garantie der deposito's op zich genomen. Volgens een verklaring van Jacob Goldschmidt, den leider en directeur, heeft de bank ongeveer Mk. 950 millioen tot 1 milliard credieten moeten terugbetalen. Het totaalbedrag der crediteuren, aldus Goldschmidt, beloopt Mk. 1½ milliard, waarvan Mk. 350 millioen aan buitenlandsche rembourscredieten en Mk. 110 millioen aan andere buitenlandsche verplichtingen.
Omtrent de verliezen der Danatbank bij de Nord-Deutsche Wollkämmerei und Kammgarnspinnerei wordt gemeld, dat de bank van deze maatschappij Mk. 29 millioen heeft te vorderen en van de dochtermaatschappijen Mk. 12 millioen à Mk. 13 millioen. Staatssecretaris Bergmann is op 14 Juli door de Rijksregeering tot eersten Trustee benoemd.
Volgens een berekening van de Financial News is Londen bij de verliezen der Danatbank met £ 8 à 9 millioen betrokken, welk bedrag over ongeveer 20 huizen is verdeeld.
Op 16 Juli zijn de loketten der bank volgens de bepalingen der noodverordening opengesteld. Op 21 Juli deelt de Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft mede, dat zij nog op 11 Juli de Danatbank met RM. 30 millioen is te hulp gekomen. Op 25 Juli is Gustav Neustadt, leider van een der bijkantoren in Würtemberg tot directeur der Danatbank benoemd. Op 31 Juli wordt gemeld, dat een industrieele groep voor een bedrag van RM. 35 millioen aandeelen tegen een koers van 125 % zal overnemen, waardoor de bank RM. 43 millioen aan nieuwe middelen ontvangt. Het Rijk schiet voor den tijd van vijf jaar de koopsom voor. De garantie van het Rijk wordt uitgebreid tot alle wissel- en borgtochtverplichtingen der bank.
Bij het onderzoek der positie van de Danatbank is gebleken, dat de credietpolitiek der bank waarschijnlijk geen andere gevolgen heeft dan dat de stille en open reserves verloren zijn, terwijl het kapitaal van RM. 60 millioen geheel intact is. **(Vorig bericht blz. 64 A.)**

A. **URUGUAY. — Buitenlandsche handel. —**
De President van Uruguay heeft een decreet uitgevaardigd, dat den invoer van alle artikelen verbiedt, die niet absoluut noodzakelijk zijn.

3 AUGUSTUS 1931

B. **DUITSCHLAND. — Deviezen-verordening. —**
Onder den naam van „deviezen-verordening" heeft Duitschland een moratorium voor buitenlandsche schulden afgekondigd. De rechten, die de buitenlandsche schuldeischer tegenover Duitschers heeft, zijn door de Duitsche regeering sterk besnoeid. De Duitsche schuldenaar kan en mag zijn buitenlandschen schuldeischer slechts betalen, wanneer de overheid hem dat toestaat en hem de middelen daartoe verschaft.

C. **DOOFSTOMMEN. — Telefoneeren door televisie. —**
De eerste succesvolle televisie-inrichting die dagelijks in exploitatie is, werkt te New-York over een afstand van 5 K.M. In de toekomst wordt hierdoor de mogelijkheid geschapen, dat ook doofstommen door televisie-apparaten met elkander kunnen telefoneeren, daar de bewegingen der vingers tot in de kleinste bijzonderheden volkomen duidelijk worden weergegeven.

4 AUGUSTUS 1931

D. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — J. F. Schröder Bank, Bremen. —**
De J. F. Schröder Bank heeft op 20 Juli haar loketten gesloten. De oorzaak der moeilijkheden is gelegen in de opzegging van groote rembourscredieten. Het totale verlies beloopt RM. 40 millioen.

5 AUGUSTUS 1931

E. **DUITSCHLAND. — Betalingen bij Duitsche banken geschieden weder normaal. —**
De officieele heropening van het vrije betalingsverkeer is heden hervat. Bij vele instellingen kwamen meer betalingen binnen, dan er uitbetalingen hadden plaats gevonden.
(vorig bericht blz. 64 A.)

F. **DUITSCHLAND. — Verordening spaarbanken en giro-instellingen. —**
Ingevolge een door den Rijkspresident uitgevaardigde verordening is het den spaarbanken, giro-instellingen en gemeentelijke giro-instellingen verboden aan gemeenten, publiekrechtelijke instellingen enz. leeningen of voorschotten te verstrekken.

G. **TSETSE VLIEG. — Nieuwe bestrijding. —**
Dr. John F. V. Phillips, professor aan de universiteit van Johannesburg, heeft ontdekt dat de tsetsevlieg niet met behulp van haar reukorganen, zooals men tot dusver meende, doch met behulp van haar oogen op jacht gaat. Op grond van deze ontdekking is men nu bezig een nieuwe tsetse-val te construeeren. Dr. Phillips meent evenwel, dat de tsetsevlieg nog wel een eeuw lang Afrika's grootste plaag zal zijn.

H. **AUSTRALIE. — Staatsfinanciën. —**
De totale schuld van de Staten en de Australische Commonwealth per 31 Maart 1931 beliep £ 1.802.495.000.—; hiervan waren de afzonderlijke Staten voor £ 1.217.846.000 en de Commonwealth voor £ 584.649.000 verantwoordelijk.

6 AUGUSTUS 1931

I. **AUSTRALIE. — Nieuw Zuid-Wales in financieelen nood. —**
De regeering van Nieuw-Zuid-Wales beschikt niet meer over genoeg gelden om de salarissen aan politie- en andere rijksambtenaren, waarvoor £ 270.000 noodig is, uit te keeren. Door het niet betalen van deze salarissen worden 11.000 onderwijzers en 4000 politie-beambten getroffen.

K. **RUBBER. — Productie overtreft consumptie. —**
In het eerste halfjaar van 1931 wordt de wereld-productie van rubber op 393.000 ton geraamd, tegen 410.000 ton in de overeenkomstige periode van 1930, terwijl het verbruik op 345.000 ton wordt geraamd, tegen 369.000 ton in dezelfde periode van 1930.

7 AUGUSTUS 1931

L. **BANKFUSIES. — Zwitserland.**
Het Comptoir d'Escompte de Genève en de Union Financière de Genève hebben besloten te fusioneeren. Behalve het door de beide banken ingebrachte kapitaal is nog besloten over te gaan tot uitgifte van preferente aandeelen tot een bedrag van Zw. frs. 40 millioen, waarvan Zw. frs. 10 millioen door de banken in Genève en Zw. frs. 30 millioen door de Schweizerische Credit Anstalt en de Schweizerischer Bankverein is overgenomen.

M. **SCHEEPSBOUW. — Belangrijke vermindering van den aanbouw.**
Einde Juni 1931 bedroeg de op de gezamenlijke werven der wereld in aanbouw zijnde tonnage 1.825.000 bruto registerton, tegen 3.057.000 br. registerton in Juni 1930. In het bijzonder heeft de Britsche scheepsbouw-industrie onder de tegenwoordige omstandigheden te lijden, hetgeen wel hieruit blijken kan, dat de totale tonnage in Groot-Brittannië en Ierland in aanbouw in Juni 1931, 555.000 ton beliep, tegen 1.615.000 ton in 15 maanden geleden. Het Britsche aandeel in de wereldscheepsbouw bedraagt nog slechts 30.4 % tegen 39 % in 1930 en 50.2 % in 1929.

N. **INTERNATIONALE ACADEMIE VOOR VERGELIJKEND RECHT. —**
In het Vredespaleis is een zitting gehouden van de Internationale Academie voor Vergelijkend Recht. Het vergelijkend recht en de studie daarvan is van groote beteekenis voor de geheele menschheid en ook voor de ontwikkeling van het positieve recht, terwijl deze studie ook zal kunnen bijdragen tot versterking van het solidariteitsgevoel tusschen de volken.

9 AUGUSTUS 1931

O. **EUROPA. — Algemeene beschouwingen. —**
Aan een bespreking van den Voorzitter van het Douanecomité der Fransche Kamer ontleenen wij:
De in 1919 geteekende verdragen hebben groote wijzigingen in de kaart van Europa gebracht. Verschillende nieuwe staten zijn gevormd uit groote massa's van volkeren, die hun levensvatbaarheid en individueele cultuur hadden bewezen. Andere staten zijn vergroot door de toevoeging van minderheden, die, als gevolg van vroegere conflicten, tegen hun wil waren ingelijfd bij volkeren, die geheel verschillend van de hunne waren. De wijzigingen na den grooten oorlog zijn echter niet tot stand gekomen zonder fouten en zonder animositeit in het leven te roepen. Wij behoeven slechts op de kaart van Europa te zien, om de fouten op te merken. Wat de animositeit betreft, deze vormt op het oogenblik een ernstige belemmering voor de harmonie in Europa.
Een kort onderzoek van de feiten zal ons de moeilijkheden doen zien, die aan een gemeenschappelijke reorganisatie van den Europeeschen handel in den weg staan.
Lengte der tolgrenzen: 40.000 K.M., waarvan 6000 zijn ontstaan door de verdragen van 1919; aantal landen 30; talen of dialecten 30; valuta-standaarden 27; douanerechten van 5 % tot 35 % van de waarde van de goederen.
Aan den anderen kant is Europa, met zijn bevolking van 480 millioen zielen, een zeer belangrijke markt. Zijn kusten worden bespoeld door zes verschillende zeeën. Het heeft 10 groote bevaarbare rivieren, 383.700 K.M. spoorwegen, 14 millioen P.K. waterkracht en 9 havens, die meer dan 10 millioen ton per jaar behandelen. Zijn jaarlijksche pro-

ductie omvat 46 millioen ton ijzer en staal, 596 millioen ton kolen en 60 millioen ton tarwe. Zijn buitenlandsche handel bedraagt bijna 900 milliard francs.

(Alg. Hbld.)

10 AUGUSTUS 1931

A. **FRANKRIJK. — Crediet aan de Bank van Engeland.** De helft van het crediet van £ 25 millioen, dat op 1 Aug. door de Bank van Frankrijk aan de Bank van Engeland is toegestaan, is overgenomen door een groep Parijsche banken. Vijftien banken hebben aan deze transactie deelgenomen. De Bank van Engeland heeft echter niet direct met de particuliere Fransche banken willen onderhandelen, en voor deze transactie kent zij slechts de Bank van Frankrijk.

De tegenwaarde in francs van het crediet van £ 25 millioen d.i. ca. fr. 3100 millioen, is dus verdeeld in twee tranches van fr. 1550 millioen elk. De eene is geheel door de Bank van Frankrijk overgenomen, de andere is over de in aanmerking komende banken verdeeld. Deze verdeeling heeft niet gelijkelijk over de verschillende banken plaats gehad. Zes banken, waaronder de Banque de Paris et des Pays-Bas, de Banque Lazard, Rothschild, Crédit Lyonnais enz., hebben een participatie van fr. 175 millioen elk ontvangen. Anderen hebben deelgenomen voor bedragen tusschen de fr. 100 en 140 millioen. Tenslotte heeft een zeker aantal, waaronder vooral de eerste klasse particuliere bankfirma's, slechts een tiental millioenen francs behoeven te verstrekken. **(v.b. blz. 66 K.)**

11 AUGUSTUS 1931

B. **CUBA. — Suiker. —**
De uitvoerwaarde van suiker van Cuba daalde van $ 724 mill. in 1920 tot $ 375 millioen in 1924 en $ 92 millioen in 1930. Daar de uitvoer van suiker en suikerproducten ongeveer 80% van Cuba's totale uitvoerwaarde uitmaakt en het inkomen van het grootste deel der bevolking op de suikerindustrie is gebaseerd, is de toestand van vrijwel hopelooze depressie, die thans op het eiland heerscht, alleszins begrijpelijk. **(v. b. blz. 64 R.)**

C. **DUITSCHLAND. — Het Hoover-plan. —**
Te Londen is het protocol voor de uitvoering van het Hoover-plan onderteekend door alle betreffende regeeringen, met uitzondering van Joego-Slavië en de Vereenigde Staten; laatstgenoemd land moet wachten op de officieele goedkeuring van het Congres.

Gedurende het Hoover-jaar zullen ongewijzigd voortgang vinden: de betalingen op den dienst der Dawes- en der Young-leening, alsmede de betaling aan de Ver. Staten op grond van de beslissing der mixed claims-commission voor de Amerikaansche onderdanen, die recht hebben op schadeloosstelling, en voorts de betaling op grond van de Duitsch-Belgische Marken-overeenkomst. Alles tezamen beloopt dit ongeveer 200 millioen Mark.

Van de 1.593.000.000 mark, van welker betaling Duitschland wordt vrijgesteld, moeten 660.000.000 mark in den vorm van rijksspoorwegobligaties aan de crediteurenlanden worden overgedragen. Deze obligaties moeten binnen tien jaren worden terugbetaald. Gedurende tien jaren moeten dus de rijksspoorwegen voor de verplichtingen van het rijk een pand geven, en dit is zonder twijfel een zekere terugkeer naar de bepalingen van het oude Dawesplan op grond waarvan de rijksspoorwegen voor de herstelbetalingen moesten instaan.

De betalingen, welke Duitschland van 1 Juli 1932 af zal moeten doen, zullen niet worden uitgesteld. De Duitsche regeering heeft echter in het algemeen te kennen gegeven, dat zij zich niet uitspreekt over de vraag, welke betalingen Duitschland in de toekomst zal kunnen dragen.

Het moeilijke probleem der leveringen in natura is opgelost door het vaststellen van zekere fundamenteele principes, welker toepassing in de practijk aan de commissarissen voor de leveringen in natura te Parijs zal worden toevertrouwd. Hierbij is in de eerste plaats met nadruk bepaald, dat het volbrengen der leveringen in natura gedurende het Hoover-jaar geen lasten mag meebrengen voor de Duitsche begrooting en het economische leven van Duitschland niet nadeelig mag beïnvloeden.

Als gevolg van het thans te Londen gesloten accoord ontvangt België 25 millioen goudmark en 34 millioen mark obligaties van de Duitsche rijksspoorwegen, gedurende het moratoriumjaar, zoodat België het eenige land is, dat gedurende dat jaar betalingen in baar zal ontvangen. Ook inzake de vergoeding voor de door België opgenomen marken, welke tijdens de bezetting waren uitgegeven, is met de Belgische wenschen rekening gehouden, daar de stortingen worden voortgezet. De betalingen aan Engeland van resp. 286 en 27 millioen francs worden opgeschort. Ook had België aan Engeland gedurende het moratoriumjaar 154 millioen francs moeten betalen voor achterstallige betalingen op twee oorlogsleeningen, voor een crediet voor den wederopbouw en een Congoleening; gedurende het moratoriumjaar ziet Engeland eveneens af van zijn recht op betaling zooals uit een verklaring van den Britschen minister van Financiën blijkt.

(Vorig bericht blz. 64 I.)

12 AUGUSTUS 1931

D. **CUBA. — Moratorium. —**
Het Parlement van Cuba heeft voor den tijd van twee jaar een moratorium afgekondigd. De voornaamste schulden van Cuba bestaan uit hypotheken, welke zich in handen van Amerikanen bevinden, zoodat de Vereenigde Staten van dit moratorium het meeste nadeel ondervinden.

14 AUGUSTUS 1931

E. **INTERNATIONALE HYPOTHECAIRE LANDBOUW CREDIETBANK. —**
Daar ook Nederland de conventie tot stichting van bovengenoemde instelling heeft geteekend, zijn in totaal thans 18 staten tot deze conventie toegetreden. De som van de bijdragen der staten bedraagt door deze 18 toetredingen frs. 28 millioen en overschrijdt dus reeds met frs. 3 millioen de som die door de conventie als garantie der regeeringen was voorzien.

F. **CHILI. — Moratorium. —**
Het partieel moratorium, dat de vorige maand werd afgekondigd, ten einde den goudvoorraad te beschermen, hetgeen o.a. inhield de opschorting van den dienst op de buitenlandsche schulden, is op 13 Aug. 1931 officieel in werking getreden.

G. **VEREENIGDE STATEN. — Negers. —**
De werkloosheid in de Vereenigde Staten bij de negers is grooter dan bij de blanken, schrijft Prof. Sleeswijk in „De Telegraaf". In Baltimore bijv. vormen de kleurlingen 17 % van de bevolking, maar 31.5 % van de werkloozen. Deze verhouding was voorts: in Charleston 49 en 70 %, in Chicago 4 en 16 %, in Memphis 38 en 75 %, in Philadelphia 7 en 25 %, in Pittsburg 8 en 38 %.

H. **SPANJE. — Groot-grondbezit wordt onteigend. —**
Het kabinet-Zamora heeft besloten een decreet uit te werken tot nationaliseering van de groote domeinen in het land, die na hun stichting door de verleening van een koninklijk privilege ongerept van geslacht op geslacht zijn overgegaan.

Door twee ministers wordt een volledig schema voor de uit te keeren vergoedingen uitgewerkt.

De buitengewoon ernstige werkloosheid onder de landarbeiders vormt de oorzaak van het ontwerpen van het nationalisatie-plan der regeering.

I. **SPANJE. — Algemeen Kiesrecht.**
In het ontwerp-grondwet, dat door de parlementaire commissie is uitgewerkt, wordt het algemeen kiesrecht toegestaan aan hen, die den 21-jarigen leeftijd hebben bereikt.

K. **CHRISPIJN Jr. (LOUIS) OVERLEDEN. —**
In den ouderdom van 53 jaar is de bekende tooneelspeler Louis Chrispijn Jr., te Amsterdam overleden.

15 AUGUSTUS 1931

A **RUBBER.** —
De doorsneeprijs van rubber in het tijdvak Jan.-Juli 1931 heeft 3 7/16 pence bedragen. De doorsneeprijs in Juli 1931 was 3 1/16 pence en de doorsneeprijs in het tijdperk 1—15 Augustus 1931 was 2½ pence. De wereldvoorraad, welke op 1 Aug. 1930 450.000 ton bedroeg, beliep op 1 Aug. 1931 570.000 ton.
De berichten, welke Amerika blijft zenden, wijzen alle op een verdere inkrimping der consumptie, zoodat het zelfs zeer waarschijnlijk is, dat de verhouding tusschen productie en verbruik zoolang de wereldcrisis aanhoudt, nog ongunstiger zal worden dan deze thans reeds is.

		1931	1930
Productie	7 mnd.	460.000 ton	475.000 ton
Verbruik	7 „	400.000 „	432.000 „
Overschot		60.000 ton	43.000 ton

(Vorig bericht blz. 67 K.)

B. **DUITSCHLAND. — Credieten op korten termijn.** — De totale Duitsche schuld op korten termijn aangegaan, wordt op RM. 7 milliard geraamd.

C. **HONGARIJE. — Goudpengö ingevoerd.** —
In de Staatscourant zijn nieuwe verordeningen gepubliceerd, waarbij o.a. de goudpengö wordt ingevoerd. Uit 1 K.G. zuiver goud worden 3840 pengö geslagen, zoodat de goud-pengö een zuivere goudwaarde heeft van 0.2631 frs. Na het van kracht worden der verordening hangt het van de partijen af of zij hun betalingen willen nakomen in pengö dan wel in goud-pengö.

D. **HONGARIJE. — Schatkistbiljetten.** —
Een internationale groep, bestaande uit Fransche, Zwitsersche, Nederlandsche, Italiaansche en Hongaarsche bankiers heeft £ 5 millioen Hongaarsche schatkistbiljetten overgenomen, welke een looptijd zullen hebben van één jaar. Tot uitgifte van de Nederlandsche tranche, welke door de H.H. Mendelssohn & Co. en de Nederl. Handel-Mij. is opgenomen, zal niet worden overgegaan.

17 AUGUSTUS 1931.

E. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche leeningen.** —
Volgens een berekening van Wirtschaft und Statistik heeft Duitschland sedert de stabilisatie van de mark aan buitenlandsche leeningen op langen termijn in het geheel circa 9 milliard Mark opgenomen. Daarvan is een deel, circa 460 millioen M. terugbetaald. Einde Maart waren er aan buitenlandsche leeningen nog 8.540 millioen M. in omloop. De Dawes en de Young-leening vormden circa een vierde deel (2.200 millioen) daarvan. Het particuliere bedrijfsleven had 3.080 millioen M. en het rijk, de landen, gemeenten en de publiek-rechtelijke bedrijven 3.260 millioen M. opgenomen.

F. **BELGIE. — Bevolking.** — Op 31 December 1930 telde België 8.129.820 zielen.

18 AUGUSTUS 1931.

G. **KOLONIALE TENTOONSTELLING. — Nederlandsch Paviljoen.** — Op 18 Augustus heeft de inwijding van het nieuwe hoofdgebouw van de Nederlandsche deelneming aan de Koloniale Tentoonstelling te Vincennes plaats gehad door den nieuwen Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië, Jhr. de Jonge. De wederopbouw is in veertig dagen tijds geschied.

H. **SPANJE. — Doodstraf afgeschaft.** — Het ontwerp van de nieuwe Spaansche grondwet bevat een bepaling, waarbij de doodstraf in Spanje wordt afgeschaft.
(Vorig bericht 68 I.)

19 AUGUSTUS 1931.

I. **VEREENIGDE STATEN. — Monetaire goudvoorraad.** — Medio Augustus hadden de monetaire goudvoorraden van de Ver. Staten een recordhoogte van $ 4.976.500.000 bereikt.

K. **DENIJN (JEF).** — De Mechelsche beiaardier, Jef Denijn, is 16 Aug. j.l. gehuldigd, daar toen het feit werd herdacht, dat hij vijftig jaar den beiaard van den St. Rombouts-toren had bespeeld.

L. **DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-Consortium.** — Naar uit Duitsche bank- en handelskringen verluidt, wordt de „Stillhalte"-overeenkomst, die te Bazel is tot stand gekomen, slechts als een compromis beschouwd, dat het Duitsche bedrijfsleven geenszins kan bevredigen.
De buitenlandsche markensaldi in Duitschland worden op R.M. 500 à 600 millioen geraamd, waarvan voor R.M. 200 millioen een bepaalde termijn is vastgesteld.
De acceptprovisie voor de in het buitenland loopende wissels is door verschillende landen reeds verhoogd, in Nederland zelfs tot 2 à 3 % per jaar. Ook de rente, die Duitschland voor debetsaldi in het buitenland heeft te betalen, is aanmerkelijk verhoogd. Nederland heeft zelfs 15 % geëischt en berekent nu nog 10 %. Door deze hooge rente wil men Duitschland dwingen de terugbetaling te verhaasten. **(v. b. blz. 66 D.)**

20 AUGUSTUS 1931.

M. **ARGENTINIE. — Enquête Irigoyen-régime.** — De enquête-commissie welke het onderzoek naar het bewind van President Irigoyen heeft ingesteld, bericht, dat het totaal der verduisteringen, onwettige giften en beleggingen, meer dan 58 millioen pesos, d.i. ƒ 40 millioen, bedraagt.
(Vorig bericht blz. 68 F.)

N. **CHILI — Moratorium.** — De Regeering heeft een volledig moratorium voor den rentedienst op de leeningen voor de rest van het jaar afgekondigd.

O. **DUITSCHLAND. — Het Layton-rapport.** — In de statistische bijlage van het Layton-rapport worden de buitenlandsche schulden op korten termijn van alle Duitsche banken geschat op ongeveer 5.1 milliard Mark, waarvan rond 3.1 milliard opgenomen door zes Berlijnsche grootbanken.

P **DUITSCHLAND. — Nederlandsche credieten.** — De totale credieten op korten termijn, die Nederland einde Maart 1931 in Duitschland had uitstaan, beliepen R.M. 546 millioen of 9.7 % der totale credieten op korten termijn. Midden Juli waren deze credieten teruggeloopen tot RM. 336 millioen en bedroegen zij nog 7.6 % der in Duitschland aanwezige credieten van dien aard. Daaruit blijkt, dat Nederland in verhouding meer gelden uit Duitschland heeft teruggeroepen dan de meeste andere landen. Van Maart tot midden Juli steeg b.v. het Engelsche percentage van de totale credieten van 20.4 % tot 27.9 %. Ook het Fransche percentage nam in dezelfde periode, hoewel weinig, toe, n.l. van 6.5 % tot 6.8 %.
De Nederlandsche credieten op korten termijn in Duitschland bestonden eind Maart uit RM. 269 millioen in vreemde deviezen, RM. 135 millioen in rembourscredieten en RM. 143 millioen in markensaldi. De credieten en deviezen waren midden Juli teruggeloopen tot RM. 136 millioen, of een afneming van RM. 30 millioen en de saldi in marken tot RM. 96 millioen of een vermindering van RM. 47 millioen. De Duitsche banken hadden midden Juli in Nederland RM. 99 millioen uitstaan, die onmiddellijk realiseerbaar waren. De totale saldi der Duitsche banken in Nederland zijn aanzienlijk grooter, omdat er slechts in beperkte mate direct realiseerbare saldi zijn.
Wat de leeningen op langen termijn betreft, die Duitschland in Nederland heeft geplaatst, deze worden geraamd op RM. 1.174 millioen. Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Dawes- en Young-leening RM. 174 millioen, leeningen van Duitsche landen en gemeenten RM. 256 millioen, leeningen van overheidsbedrijven RM. 115 millioen, leeningen van credietinstellingen RM. 30 millioen en leeningen van particuliere credietnemers RM. 599 millioen. Na Amerika is Nederland met RM. 1.174 millioen de voornaamste credietgever op langen termijn aan Duitschland geweest. De credieten op langen termijn aan Duitschland van Amerika beloopen M. 5.265 millioen en die van Engeland M. 1.100 millioen. (Tel.)

(Vorig bericht blz. 69 B.)

A. **SPANJE. — Kerkelijke bezittingen. —**
Ingevolge een door den Spaanschen Minister van Justitie uitgevaardigde verordening, is de verkoop en elke hypothecaire belasting van de zich in het bezit van de kerk en de geestelijke orden bevindende onroerende goederen verboden.

21 AUGUSTUS 1931.

B. **ARGENTINIE. — Russische Handelsdelegatie. —**
Te Buenos Aires heeft de politie op 31 Juli een inval gedaan in de kantoren van de Russische handelsvertegenwoordiging (Amtorg) en het geheele personeel gearresteerd. Blijkens een mededeeling van 4 Augustus van de Nationale Bank van Argentinië, heeft dit lichaam aan de Amtorg 3 millioen papieren pesos en £ 500.000 geleend, welk bedrag op 3 Januari 1931 tot 2 millioen papieren pesos en £ 350.000 is teruggebracht. De delegatie heeft dit bedrag gebruikt voor het koopen van Argentijnsch hout, wol en leder. Op grond van het in de kantoren van de Amtorg gevonden materiaal, heeft de Argentijnsche regeering 15 Augustus besloten het agentschap op te heffen en de leidende ambtenaren buiten het land te zetten.

C. **KUECHENMEISTER CONCERN — Surséance van betaling Int. Ultraphon. —**
Namens de N.V. Küchenmeister's Intern. Ultraphon Mij. is heden door den procureur, mr. C. J. Pekelharing, bij de rechtbank te Amsterdam verzoek ingediend tot surséance van betaling. **(Vorig bericht blz. 65 K.)**

D. **SPANJE. — Verhouding tot het Vaticaan. —**
De Spaansche Regeering heeft den H. Stoel den formeelen eisch gesteld, zijn houding ten opzichte van de Spaansche republiek te bepalen. Wordt hierop geen bevredigend antwoord ontvangen, dan zou, zoo werd te verstaan gegeven, wellicht een breuk tusschen Spanje en het Vaticaan kunnen volgen.

E. **NORDDEUTSCHE WOLLKAEMMEREI & KAMMGARNSPINNEREI. —**
De Norddeutsche Wollkämmerei und Kammgarnspinnerei (Nordwolle) te Bremen, heeft blijkens een bericht van 6 Juli 1931, buiten en behalve aandeelenkapitaal en reserve een verlies geleden van MK. 100 millioen. Het Openbaar Ministerie te Bremen heeft op 9 Juli een strafrechtelijk onderzoek gelast. Op 21 Juli is de Nordwolle failliet verklaard, met benoeming van advocaat Heinemann te Bremen, tot curator.

F. **DUITSCHLAND. — Steenkool. —**
In het Rijnsch-Westfaalsche steenkoolgebied is de toestand hoogst ernstig geworden, daar de voorraden opgeslagen steenkool thans gestegen zijn tot 12 millioen ton. Deze hoeveelheid vertegenwoordigt een waarde van ca. RM. 200 millioen, welk bedrag bij den tegenwoordigen hoogen rentestand ongeveer RM. 20 millioen per jaar alleen aan rente vereischt.

22 AUGUSTUS 1931

G. **HONGARIJE. — Ministerie. —**
Graaf Karolyi heeft een nieuw ministerie saamgesteld. De regeering wordt thans door de volgende personen gevormd:
Minister-president en minister van financiën: Graaf Julius Karolyi,
Ludwig Walko, minister van buitenlandsche zaken,
Bela Kenez, minister van handel,
Keresztezi-Fischer, minister van binnenlandsche zaken,
Ernst, minister van welvaart.
Bela Ivady, minister van landbouw,
Gömbös, minister van oorlog,
Zsitvay, minister van justitie,
Johann Mayer, minister zonder portefeuille,
De drie laatstgenoemde ministers maakten reeds deel uit van het afgetreden kabinet-Bethlen.

H. **ENGELAND. — Leger, vloot en luchtmacht. —**
In het bewapenings-memorandum der Britsche regeering aan den Volkenbond wordt slechts medegedeeld, zonder in details te treden, dat het totaal der defensie-uitgaven £ 108 millioen bedraagt, waarvan £ 50 millioen voor de zeestrijdkrachten.

I. **PHILIPS' GLOEILAMPENFABRIEKEN. —**
Het Philips concern heeft met de Compagnie Générale de Télégraphie Sans Fil een overeenkomst gesloten voor de exploitatie van zijn radio-patenten in Frankrijk.

23 AUGUSTUS 1931

K. **OOSTENRIJK. — Verdrag met Roemenië. —**
De vice-kanselier dr. Schober en de Roemeensche zaakgelastigde hebben een vestigings-, handels- en scheepvaartverdrag onderteekend. Dit verdrag heeft de meest-begunstiging tot grondslag en bevat ook een overeenkomst omtrent de invoerrechten.

24 AUGUSTUS 1931

L. **RUSLAND. — Werving arbeidskrachten. —**
De Sovjet-handelsdelegatie in de Vereenigde Staten werft 6000 geschoolde arbeiders aan, welke vóór het einde van het jaar in Rusland te werk zullen worden gesteld. Deze werving staat in verband met de snelle ontwikkeling van het vijfjaars-plan.

(Vorig bericht blz. 66 M.)

M. **ENGELAND. — Ministerie. —**
Het Labour-kabinet is 24 Augustus afgetreden. MacDonald zal een nationale regeering vormen, waarin behalve Labourministers, ook conservatieven en liberalen zitting zullen hebben. De nieuwe regeering zal zich uitsluitend beperken tot het nemen van maatregelen, welke Engelands financieele positie weer op een gezonde basis moeten plaatsen. De Labour-ministers, welke liever wilden aftreden dan de bezuinigingsvoorstellen der regeering, waartegen de vakvereenigingsleiders zich verzetten, te aanvaarden, zijn: Henderson (buitenlandsche zaken), Graham (handel), Clynes (binnenlandsche zaken), Lord Privy Seal Sir Tom Johnston, Greenwood (volksgezondheid), Lansbury (openbare werken) en Addison (minister van Schotland). De afgetreden Labour-ministers, die zich hardnekkig tegen de bezuinigingseischen van de conservatieven en liberalen hebben verzet, verwachten dat MacDonald door zijn besluit om de leiding van de nieuwe regeering te aanvaarden, de groote massa van de Labour-partij volkomen van zich zal vervreemden.

N. **BELGIE. — Ontwapening. —**
Te Dixmuiden is de twaalfde Vlaamsche bedevaart naar den Yzer gehouden. In de Yzer-vlakte zijn meer dan honderdduizend Vlamingen bijeengekomen. Besloten werd de Nooit-meer-oorlogs-federatie te stichten, waarbij toetraden de Anti-Oorlogs-liga, het Algemeen Vlaamsch Hoogstudentenverbond, de Katholieke Jongeren Vredesactie, het Verbond van Vlaamsche Oud-strijders, de Vlaamsche Jongeren Vredesactie en de War Resistance International, afd. Vlaanderen.

A. **GENERAL MOTORS.** —
De netto-winst over het eerste halfjaar van 1931 heeft $ 84.122.000 bedragen, tegen $ 105.932.000 in het eerste halfjaar van 1930.

25 AUGUSTUS 1931.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Automobielen.** —
In 1930 zijn in de Ver. Staten 31.270 personen door automobiel-ongevallen om het leven gekomen, welk cijfer voor dien nog nimmer was bereikt.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Loonsverlagingen.** —
In het tijdsverloop van November 1929 tot Juni 1931, d.w.z. zoolang de tegenwoordige economische crisis aan den gang is, zijn in totaal 2360 Amerikaansche maatschappijen tot loonsverlaging overgegaan. Dit cijfer komt vrijwel overeen met het aantal dividendreducties en dividend-passeeringen, dat in dezelfde periode in totaal 2300 beliep.

D. **BRAZILIË. — Koffie geruild tegen Amerik. tarwe.** —
Ingevolge een gesloten overeenkomst zal 1 millioen zakken Braziliaansche koffie tegen 25 millioen schepel Amerikaansche tarwe worden geruild. De tarwe brengt 40 Amer. cent per schepel op.

E. **TIN. — Internationaal Tin-syndicaat.** —
Met goedkeuring van de vier gouvernementen, welke de internationale tin-restrictie overeenkomst hebben geteekend, is een internationaal tin-syndicaat gevormd, dat een deel van de tinvoorraden aan de markt zal onttrekken. Het opgenomen tin zal door het syndicaat slechts worden verkocht tot prijzen, welke door de vier gouvernementen zijn goedgekeurd. De eerste vijf procent van de ge-„pool"-de hoeveelheden zullen worden vrijgegeven wanneer de gemiddelde prijs gedurende een maand £ 150 per ton zal hebben overschreden.

F. **DUITSCHLAND. — Radio.** —
Tusschen de groote Duitsche fabrikanten van radio-lampen zijn onderhandelingen gevoerd met het doel een concentratie in deze branche tot stand te brengen, waardoor de scherpe concurrentie in radiolampen op de Duitsche markt vrijwel zal worden uitgeschakeld. Tusschen Telefunken en Süddeutsche Telephon-Apparate, Kabel- & Draht A. G. (Tekade) is reeds een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij is bepaald, dat de fabricage en verkoop voortaan bij Telefunken geconcentreerd zullen worden.

G. **SOCIAAL ECONOMISCH WERELD-CONGRES.** —
Dr. Lewis L. Lorwin (Amerika) stelde op het congres de instelling voor van een vijfjarenplan voor den systematischen economischen opbouw van de wereld. Daarmede hoopte spr. verhooging van den levensstandaard in alle landen te kunnen bevorderen, door allereerst het volle profijt te trekken van de productie-capaciteit van de wereld en vervolgens geleidelijk dit vermogen op te voeren.
Een wereldwelvaartsplan voor de komende vijf jaar, aldus spr., moet beginnen met een algemeen vijfjarig moratoruim van alle oorlogs- en reparatieschulden.
Ten tweede zal dit vijfjarenplan een aantal internationale leeningen noodig maken met medewerking van alle landen der wereld ten einde de koopkracht te stimuleeren. Dit zou kunnen geschieden door een Wereld-industrie-bank in denzelfden geest als de Internationale Landbouwhypotheekbank en andere kortgeleden opgerichte financieele wereldinstituten. Deze leeningen zullen het ook mogelijk maken, de handelspolitiek te herzien, welke zoo noodlottig heeft gewerkt.
Ten derde vraagt het plan een aantal internationale regelingen voor de verdeeling en contrôle der wereldmarkt door producenten van grondstoffen en fabrikaten.

H. **AMSTERDAM. — Begrooting 1932.** —
De begrooting voor 1932 is sluitend gemaakt door een voorgestelde heffing van 68 opcenten op de Gemeentefondsbelasting. (Over 1931 bedroeg het aantal opcenten 38.) De grootere inkomsten voor het begrootingsjaar 1932, als gevolg van deze hoogere opcentenheffing, bedragen ƒ 2.042.677. Overigens werd geen verhooging van belasting of werden geen nieuwe belastingen voorgesteld.
Deze uitkomst is verkregen door de dekking van alle crisisuitgaven voor het begrootingsjaar 1932 en ook voor het begrootingsjaar 1931 uit leeningsgeld.
Voor 1932 wordt het bedrag dezer crisislasten geschat op ƒ 6.113.600, te verminderen met de bijdrage van het rijk. Voor het jaar 1931 bedragen de reeds bekende crisislasten, na aftrek van de geraamde rijksbijdrage ƒ 2.273.000.
Ten goede van de begrooting-1932 is gebracht een bedrag van ƒ 4.973.000, zijnde het geheele saldo, dat thans nog in het reservefonds beschikbaar is.

I. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Mercur Bank.** —
Het gerechtelijk toezicht op de Mercur Bank is door de Handelsrechtbank opgeheven. De loketten worden op 25 Augustus weder geopend.

K. **ENGELAND. — Ministerie.** —
De voornaamste posten in het nieuwe ministerie zullen door de volgende personen worden bezet:
MacDonald (Labour), minister-president; Baldwin (conservatief), Lord President of the Council; Lord Sankey (Labour), Lord-kanselier; Snowden (Labour), minister van Financiën; Sir Herbert Samuel (liberaal), minister van Binnenl. Zaken; Lord Reading (liberaal), minister van Buitenl. Zaken; Sir Samuel Hoare (conservatief), minister voor Indië; Thomas (Labour), minister voor Dominions en Koloniën; Neville Chamberlain (conservatief), minister v. Gezondheid; Sir Ph. Cunliffe-Lister (conservatief), minister van Handel.

L. **FRANKRIJK. — Nieuwe Fransche oceaanstoomer.** —
In September 1931 zal een nieuw Fransch stoomschip „Atlantique" zijn eerste reis van Bordeaux naar Zuid-Amerika maken. De „Atlantique" heeft een waterverplaatsing van 40.000 ton, een lengte van 237 meter en een snelheid van 24 knoopen in een uur. Aan boord van het schip bevindt zich een winkelstraat van 140 meter lengte en 5 meter breedte, waarin de meeste groote Parijsche winkels een filiaal zullen hebben.

M. **VEREENIGDE STATEN. — Petroleum.** —
De Gouverneur van Texas heeft op 12 Augustus een wet uitgevaardigd, waarbij deze Staat verplicht wordt maatregelen te treffen voor het sluiten van sondes, teneinde overproductie tegen te gaan, evenals in Oklahoma is geschied. Op 16 Augustus is in Oost-Texas de staat van beleg afgekondigd, aangezien de eigenaren der petroleumvelden overuren lieten werken, teneinde zooveel mogelijk petroleum te winnen, vóór in September 1931 de nieuwe petroleum-conserveeringswetten van kracht worden. Tengevolge van deze maatregel is de dagelijksche productie verminderd met bijna 1 millioen vaten, d.i. bijna 40 % van de geheele Amerikaansche petroleumproductie.
De gouverneur van Kansas heeft zich aangesloten bij de door zijn collega's van Oklahoma en Texas gevoerde campagne tot opvoering van den petroleumprijs. Hij heeft n.l. de algeheele sluiting gelast van de bronnen in het district Ritz, welke 1/5 van de productie van Kansas vertegenwoordigen.

N. **DIAMANT.** —
De Zuid-Afrikaansche regeering heeft besloten de invordering van de export-belasting op de ongeslepen diamant op te schorten, totdat de steenen in Londen werkelijk zijn verkocht. Hierdoor wordt het dus mogelijk, dat producenten hun ruwe diamant aan de koopers in Londen toonen, zonder vooraf de export-belasting te hebben betaald.

O. **NON-AGRESSIE PACT FRANKRIJK-RUSLAND.** —
De Fransche Regeering heeft medegedeeld, dat zij zich in de maand April '31 bereid heeft verklaard onderhandelin-

gen met Sovjet-Rusland te voeren nopens het sluiten van een non-agressie pact.

26 AUGUSTUS 1931

A. **GRANEN. — Wereld-tarwesurplus. —**
Het wereld-tarwesurplus voor 1930—1931 wordt geraamd op 679 millioen schepels tegen 578 millioen schepels in het voorafgaande jaar.

B. **DUITSCHLAND. — Duitsche banken. —**
De zware crisis welke de banken door terugtrekking van een aanzienlijk deel der buitenlandsche credieten, verscherpt door de kapitaalvlucht, doormaken, blijkt uit het feit, dat de crediteuren der groote banken in Juni met RM. 1.118 millioen en in Juli nogmaals met RM. 1.110 millioen verminderd zijn.

27 AUGUSTUS 1931

C. **AMSTERDAM. — Automobielen, Automobilisme. —**
In totaal nam het aantal door motorkracht voortbewogen voertuigen toe van 12171 in 1929 tot 14495 in 1930 en 15743 in 1931, een stijging dus van ruim 19 % in 1930 en van ruim 8½ % in 1931.

D. **POOLONDERZOEK. — Groenland-expeditie. —**
De Technische Hoogeschool te Darmstadt heeft van de Canadeesche regeering bericht ontvangen, dat Dr. Krüger van de Groenland-expeditie als verdwenen moet worden beschouwd. Het laatste persoonlijke bericht van Dr. Krüger werd in Maart 1930 ontvangen na een bezoek aan het Canadeesche politie-station Beach, waarin Krüger spoedig wilde terugkeeren .Op 15 Augustus 1931 was Dr. Krüger echter nog steeds niet teruggekeerd. Daar een gedeelte van zijn wetenschappelijke uitrusting door eskimo's is gevonden, moet men dus wel aannemen, dat Dr. Krüger is omgekomen.

E. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche leeningen. —**
Onderstaande tabel geeft een volledig beeld van de ontwikkeling der leeningsbehoeften van Duitschland.

	31 Dec. '29	31 Dec. '30	31 Mrt. '31
	(in millioen RM.)		
Dawes- en Youngleening Rijk	827	2219	2204
Rijk	—	210	525
Landen	359	351	350
Hanzesteden	142	140	132
Groote steden	482	466	464
Overige steden	42	37	37
Openbare Nutsbedrijven	1149	1328	1321
Kerken	142	150	148
Gem. Instituten	229	217	215
„Zweckverbände"	44	64	64
Particuliere bedrijven :			
Industrie	1997	2107	2096
Hyp. banken	1050	1013	979
Totaal	6463	8302	8535

Tezamen met de volgens het „Layton"-verslag op ruim 10 milliard mark aan te nemen kort-loopende credieten is dus de buitenlandsche schuld tot ca. 18 milliard gestegen.

F. **PROF. MGR. DR. W. H. NOLENS OVERLEDEN. —**
Op 27 Aug. is Prof. Mgr. Dr. W. H. Nolens te 's- Gravenhage overleden. Hij werd geboren op 7 Sept. 1860 en in 1887 tot priester gewijd. Op 2 Februari 1890 promoveerde hij te Utrecht met lof tot doctor in de staatswetenschap. Van 1896 af tot aan zijn dood is hij onafgebroken lid geweest van de Tweede Kamer. In 1909 werd Mgr. Dr. Nolens benoemd tot hoogleeraar in de arbeidswetgeving aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam. Op de eerste internationale arbeidsconferentie te Washington, welke in 1919 werd gehouden, werd Mgr. Nolens als regeeringsvertegenwoordiger aangewezen. Hij was voorts nog voorzitter van tal van belangrijke commissies. In 1923 werd hij benoemd tot minister van staat; de Paus schonk hem de eere-ambten van protonotarius apostolicus en huisprelaat. Van zijn onderscheidingen noemen wij het commandeurskruis van den Nederlandschen Leeuw en het grootkruis in de orde Pro Ecclesia et Pontifice. Nolens heeft behoord tot de grootste onzer politieke figuren van de laatste decennia der vorige eeuw tot op heden.

28 AUGUSTUS 1931

G. **VEREENIGDE STATEN. — Katoen. —**
In den staat Louisiana is met algemeene stemmen een wetsontwerp aangenomen, waarbij het planten en oogsten van katoen in 1932 wordt verboden, wegens de overproductie van katoen en de crisis op de katoenmarkt.

H. **ENGELAND. — Staatsfinanciën. —**
De regeering heeft als eerste bezuinigingsmaatregel bepaald, dat de salarissen der ambtenaren en beambten met ingang van 1 September zullen worden verlaagd. Het betreft 300.000 personen. De korting varieert, naar gelang van de salarisklasse, van 1 tot 5 shilling per week. Hierdoor wordt een besparing verkregen van £ 800.000 p. jaar. De salarisverlaging wordt gemotiveerd met de verlaging der prijzen voor levensmiddelen.

I. **ENGELAND. — Labour. —**
Als opvolger van MacDonald is Henderson tot leider der arbeiderspartij gekozen, terwijl Clynes tot deputy-leader is benoemd.

K. **ENGELAND. — Fransch crediet aan Engeland. —**
Engeland heeft met Frankrijk een overeenkomst gesloten, waarbij tegen uitgifte van Engelsche schatkistwissels, die in francs luiden, een bedrag van maximum frs. 5 milliard zal worden verstrekt. Deze uitgifte zal publiek worden geëmitteerd.
De tijd, waarvoor het crediet zal worden aangegaan zal 1 jaar bedragen.

L. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Dresdner Bank.**
De Duitsche regeering heeft op 31 Juli 1931 besloten aan de Dresdner Bank rijksondersteuning te verleenen. Op grond van een dezer dagen uitgevaardigde noodverordening zal het rijk aandeelhouder van de Dresdner Bank worden. Dit instituut zal preferente aandeelen emitteeren, die ter beschikking van het rijk worden gesteld en op grond daarvan de noodige middelen verkrijgen om de betalingen in vollen omvang te hervatten. De regeering zal RM. 300 millioen preferente aandeelen, die de Dresdner Bank zal uitgeven, benevens het bestaande gewone kapitaal van RM. 100 millioen tegen pari overnemen.
De Duitsche Rijksbank zal bovendien aan deze bankinstelling een herdiscontocrediet verleenen.
De Dresdner Bank keerde over 1930 een dividend van 6 % (v. j. 10 %) uit over een kapitaal van RM. 100 millioen. De netto-winst over dat jaar beliep RM. 7 millioen (v. j. RM. 11.42 millioen).
Teneinde de Deutsche Orientbank, welke insolvent is, te steunen, heeft het Duitsche Rijk op 24 Augustus RM. 15 millioen ter beschikking gesteld van de Dresdner Bank, welke de filialen der Orientbank in Alexandrië en Caïro zal overnemen.
In de algemeene vergadering van 29 Aug. van de Dresdner Bank verklaarde de president-commissaris, dat de rijksregeering op het standpunt staat, dat de Dresdner Bank als particuliere instelling moet worden voortgezet, wat ook tot uiting komt in de candideering van deskundigen uit het particuliere bedrijfsleven voor den raad van commissarissen.

30 AUGUSTUS 1931

M. **NON-AGRESSIE PACT. — Litauen-Rusland. —**
De vijfjarige verlenging van het tusschen Rusland en Li-

tauen gesloten non-agressie pact is door beide landen geratificeerd.

A. ZWEMSPORT. — **Europeesche kampioenschappen te Parijs.** —
Zus Braun won de 400 M. vrije slag dames in 5 min. 42 sec. en verbeterde daardoor met 7 seconden het oude Europeesche record, dat met 5 min. 49 sec. op haar naam stond. Tevens vestigde zij met deze overwinning een nieuw Nederlandsch record. Tweede werd miss Cooper met 5 min. 54 sec.

31 AUGUSTUS 1931

B. HALL CAINE OVERLEDEN. —
Hall Caine, die als een der meest gelezen Engelsche romanciers wordt beschouwd, is in den leeftijd van 78 jaar overleden.

1 SEPTEMBER 1931

C. RUSLAND. — **Petroleumproductie.** —
De Russische petroleumproductie bedroeg in het eerste halfjaar 1931 10.521.080 ton; de export van petroleum en petroleumproducten beliep in hetzelfde tijdvak 2.444.900 ton tegen 2.398.000 ton in het eerste halfjaar 1930. Het binnenlandsch verbruik steeg van 4.650.000 tot 5.150.400 ton.

D. WERELDHANDEL. — **Exportstatistiek.** —
Het hieronder volgende staatje geeft aan met hoeveel procent de export der voornaamste exporteerende landen in 1930 verminderd is ten opzichte van 1929.

Engeland	21.8 %
Canada	25.1 %
Australië	25.8 %
Vereenigde Staten	26.7 %
Duitschland	10.7 %
Frankrijk	14.6 %
Italië	20.4 %
Nederland	13.6 %
Japan	31.8 %
België en Luxemburg	17.4 %
Zwitserland	15.9 %
Denemarken	6.1 %
Zweden	14.7 %
Andere landen	18.3 %

2 SEPTEMBER 1931

E. ITALIE. — **Mussolini's conflict met den Paus.** —
De geschillen tusschen den Paus en de Italiaansche regeering zijn bijgelegd. Uit de overeenkomst te dier zake gesloten, vermelden wij:
De Katholieke actie zal onder het directe bestuur van de bisschoppen staan, welke de geestelijke en civiele directeuren der afdeeling zullen kiezen; deze mogen echter niet behooren tot partijen, die in oppositie zijn tegen het fascistische regime; de Katholieke actie zal zich niet meer voor politiek interesseeren, geen beroepsgrondslag mogen hebben en evenmin vakvereenigingen vormen; de plaatselijke afdeelingen zullen zich moeten onthouden van alle activiteit op sportgebied en zich geheel moeten beperken tot opvoeding en religieuze doeleinden.

F. ITALIE. — **Politieke processen.** —
In Italië is thans voor het speciale gerechtshof het proces tegen den Belgischen leeraar Moulin begonnen. Hem wordt ten laste gelegd, propaganda-materiaal tegen het fascisme in Italië te hebben gebracht. Moulin erkende dit, doch zeide niet bekend te zijn geweest met den inhoud van den koffer, dien hij van Bassanesi, den bekenden anti-fascist, had gekregen. Het O.M. eischte tegen Moulin 5 jaar gevangenisstraf. Het gerechtshof veroordeelde Moulin op 2 September tot 2 jaar gevangenisstraf.

G. JOEGO-SLAVIE. — **Grondwet.** —
Koning Alexander heeft in de zitting der nieuwe regeering, welke heden is gevormd, de nieuwe grondwet doen voorlezen. Deze grondwet, welke formeel een einde maakt aan de dictatuur, stelt een Kamer en een Senaat in.

H. TOL-UNIE OOSTENRIJK-DUITSCHLAND. —
De Oostenrijksche kanselier Schober heeft een verklaring afgelegd met betrekking tot de Tolunie-plannen, hierop neerkomende, dat Oostenrijk en Duitschland beide van meening zijn, dat doorzetting van het plan moeilijkheden zou ontketenen tusschen de Europeesche naties. Derhalve heeft de Oostenrijksche regeering besloten in het belang der Europeesche samenwerking het plan in te trekken. Dr. Curtius, de Duitsche minister van buitenlandsche zaken, heeft zich bij dit betoog aangesloten.

3 SEPTEMBER 1931.

I. KANKER. — **Dr. Bendien's methode.** —
Het London Hospital heeft na bestudeering van Bendien's stelsel van kanker-diagnose de conclusie genomen, dat het onderzoek helaas heeft uitgewezen, dat Bendien's bewijsgronden niet gerechtvaardigd zijn en dat derhalve aan zijn bevindingen, althans voorloopig, geen waarde is te hechten. **(v. b. 65 L.)**

K. ITALIE. — **Bevolking.** —
Het aantal inwoners van Italië bedraagt volgens de volkstelling, die in April j.l. heeft plaats gehad, ongeveer 42.160.000.

L. NEDERLAND. — **Steenkolen-export naar België.** —
De gedelegeerden der Belgische en Nederlandsche regeering hebben besprekingen gehouden met betrekking tot het sluiten van een steenkool-overeenkomst, die den invoer van Nederlandsche steenkool in België zal regelen. De beperkingen die aan Nederland worden opgelegd, zullen 25 % van den Nederlandschen kolenuitvoer naar België bedragen. Deze is 1.800.000 ton op een totale uitvoer van 2.700.000 ton.

M. DUITSCHLAND. — **Bijzonderheden uit de „Stillhalte"-overeenkomst.** —
De overeenkomst is een voorloopige regeling, waardoor buitenlandsche crediteuren in totaal een bedrag van M. 5 à M. 7 milliard in Duitschland laten. Duitschland stelt hiertegen een garantie van den „laatsten" credietnemer beschikbaar, hetzij dat deze op verlangen van den buitenlandschen credietgever een promesse als zekerheid geeft, hetzij hij dezen laatste een andere schriftelijke garantie verstrekt, welke als grondslag van het crediet verpand wordt. De primaire debiteur blijft natuurlijk de bank.
Verder moet de medewerking van de Golddiskontobank bij een eventueele andere aanwending der credieten verkregen worden. De acceptcredieten kunnen voor 10 %, de vorderingen wegens termijnaffaires voor 5 % en de andere credieten aan de industrie voor 10 % anders aangewend worden. Niemand mag binnenlandsche verplichtingen voor den vervaltijd betalen als hij nog buitenlandsche verplichtingen heeft.
Tenslotte worden ca. M. 750 millioen tegoed bij Duitsche banken in marken vrijgegeven. Op 15 Sept. vervallen M. 200 mill., uit loopenden wisseltermijn affaires, en 25 % der totale saldi in marken. Het is niet aan te nemen, dat deze gelden ineens worden teruggetrokken, daar de buitenlandsche banken toch over giro-saldi in marken de beschikking moeten hebben. De overige markensaldi worden voor 15 % per maand vrijgegeven.
Is dit vrijgeven niet mogelijk, dan moet de Rijksbank aan de Bank voor Internationale Betalingen de verklaring geven, dat de toestand op de buitenlandsche wisselmarkt de verdere vrijlating niet toelaat en deze moet dan verschoven worden. **(v. b. blz. 69 L.)**

4 SEPTEMBER 1931

N. NEDERLANDSCH-INDIE. — **Politieke processen.** —
De regeering heeft den straftijd van Ir. Soekarno, welke

door de rechtbank bepaald was op 4 jaar, teruggebracht op twee jaar. Aan Gatot is gratie verleend voor het nog te ondergane gedeelte van de straf voor den tijd van twee jaar.

A. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Pers. —**
De Volksraad heeft de ontwerp-ordonnantie in zake ongewenschte periodieken aangenomen met 32 tegen 23 stemmen. Dit komt neer op een beperking der persvrijheid; in vrijwel de geheele Indische pers was krachtig geprotesteerd tegen dit ontwerp.

5 SEPTEMBER 1931

B. **TOL-UNIE OOSTENRIJK-DUITSCHLAND. —**
Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft uitspraak gedaan in de Duitsch-Oostenrijksche Toluniekwestie. Het Hof komt tot de volgende conclusie:
„Met acht tegen zeven stemmen is het Hof van meening, dat een régime tusschen Duitschland en Oostenrijk op een grondslag en binnen de grenzen van de beginselen, neergelegd in het protocol van 19 Maart 1931, niet zou strooken met het protocol no. 1, geteekend te Genève op 4 October 1922."
In zijn advies zegt het Hof, dat de bepalingen van het protocol van 1922 voor Oostenrijk de verplichting scheppen, zich in economisch opzicht te onthouden van alle handelingen of van het aangaan van economische of financieele verbintenissen, die direct of indirect ertoe kunnen leiden, dat de onafhankelijkheid in gevaar wordt gebracht, alsmede de verplichting, de economische onafhankelijkheid niet te schenden door een anderen staat een bijzonder régime of uitsluitende voordeelen toe te staan, welke deze onafhankelijkheid kunnen bedreigen.
(vorig bericht 73 H.)

7 SEPTEMBER 1931

C. **KANKER. — Dr. Bendien's methode. —**
Volgens Dr. Bendien zijn de negatieve resultaten van het London Hospital daaraan te wijten, dat niet hetzelfde apparaat en niet dezelfde oplossing is gebruikt waarmede hij zelf zijn proeven doet. Het onderzoek van de British Empire Cancer Campaign zal worden voortgezet.
(vorig bericht blz. 73 I.)

D. **RUSLAND. — Buitenlandsche handel. —**
Volgens officieele Russische statistieken bedroeg de waarde van den Russischen uitvoer over de eerste helft van het jaar 1931 366.257.000 roebel en die van den invoer naar Rusland 517.278.000 roebel. Het passief saldo der handelsbalans bedraagt derhalve 151.021.000 roebel. De daling van den Russischen uitvoer wordt verklaard door de economische wereldcrisis.

E. **JAPAN. — Moeilijkheden met China. —**
Tusschen Nanking en Tokio is wrijving ontstaan wegens den moord op den Japanschen kapitein Nacamura, welke op 18 Augustus in Mongolië heeft plaats gevonden. De Chineesche regeering zou hiervoor nog steeds geen voldoening hebben gegeven.

F. **ROEMENIË. — Industrie-obligaties met staatsgarantie.**
De Roemeensche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij de minister van Financiën gemachtigd wordt tot een totaal bedrag van 2 milliard lei staatsgarantie te verstrekken voor obligaties, welke door Roemeensche industrieele ondernemingen, die leveranciers of crediteuren van den staat zijn, met een aandeelenkapitaal van minstens 400 millioen lei werken en minstens vijf jaar bestaan in binnen- of buitenland, zullen worden uitgegeven. Voor petroleummaatschappijen zal deze garantie echter niet worden verstrekt.

8 SEPTEMBER 1931

G. **VEREENIGDE STATEN. — Katoen. —**
De vijf volgende staten t.w. Mississippi, Alabama, Noord- en Zuid-Carolina en Arkansas zouden zich bereid hebben verklaard, het volgend jaar geen katoen te planten, indien ook Texas hiertoe besluit. **(vorig bericht blz. 72 G.)**

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Vereenigde Staten.**
In het eerste halfjaar van 1931 hebben in de Ver. Staten 778 banken, met in totaal $ 478 millioen deposito's, hare loketten gesloten.

I. **OOST-GROENLAND. —**
De Deensche Groenlandvorscher Koch is van zijn reis naar Oost-Groenland teruggekeerd en heeft medegedeeld, dat zich nabij Hochstetter steenkool bevindt, waarvan de hoeveelheid op ca. 50.000 ton kan worden geraamd. Deze steenkool zou gemakkelijk gedolven kunnen worden terwijl de kwaliteit gelijk zou zijn aan de Engelsche steenkool.
(Vorig bericht blz. 63 O.)

K. **SCHEEPVAART. — Wereldvloot. —**
De geheele wereldvloot bestaat uit 29.952 schepen, metende totaal 68.723.000 ton. Hiervan komt op rekening van Groot-Brittannië 9.940 schepen met een inhoud van 23.127.000 ton, terwijl de overige 20.012 schepen met 45.596.000 ton over de andere landen zijn verdeeld. **(Vor. ber. 67 M.)**

9 SEPTEMBER 1931

L. **VOLKENBOND. — Lidmaatschap. —**
Mexico is als lid van den Volkenbond toegetreden.

M. **VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. —**
De buitenlandsche beleggingen der Ver. Staten worden op ca. $ 15 milliard geraamd, waarvan $ 4.625 millioen in Europa, $ 3.885 millioen in Canada en $ 3.075 millioen in Zuid-Amerika zou zijn geplaatst.

10 SEPTEMBER 1931

N. **BRAZILIE. — Braziliaansche koffie verbrand. —**
Naar de Nationale Koffieraad te Santos bericht, zijn tot en met 17 Juli 202.560 balen verbrand. Tot 5 September zijn 705.000 balen Santos koffie en 167.600 balen Rio Koffie verbrand. De Braziliaansche koffievoorraad bedroeg op 5 September 23.51 millioen balen, de wereldvoorraad 30.470.000 balen. **(Vorig ber. blz. 71 D.)**

O. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart, scheepsbouw. —**
De Duitsche werven welke vóór den oorlog een bouwcapaciteit hadden van 1 millioen bruto registerton, beschikken thans nog over ca. 700.000 ton. De toestand in den scheepsbouw is echter dermate ongunstig, dat op het oogenblik ongeveer 80 % van alle Duitsche scheepswerven stil ligt.

11 SEPTEMBER 1931

P. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Berger's Bank, Venlo. —**
Berger's Bank deelde 1 Augustus mede, dat zij genoodzaakt was, surséance van betaling te verzoeken, daar door de Duitsche noodverordening op groote schaal Duitsche creditsaldi en deposito's aan de bank onttrokken zijn. Het passief bedraagt *f* 1.400.000, waarvan gedekt *f* 230.000, terwijl het bezit aan effecten *f* 150.000 beloopt. Aan vorderingen heeft de bank *f* 1.500.000 uitstaan, welke vorderingen echter over een groot aantal jaren loopen en zeer dubieus zijn. De Rechtbank heeft aan de bank met ingang van 13 Augustus 1931 voor den tijd van 1½ jaar surséance van betaling verleend.

Q. **VEREENIGDE STATEN. — Katoen. —**
Naar thans gemeld wordt, hebben 7000 katoenplanters in Texas besloten in 1932 een katoen „vacantie" in te voeren. Zoodra hiervoor een wettelijke regeling zal zijn getroffen, zullen ook Mississippi, Louisiana, Zuid- en Noord-Carolina en Arkansas het voorbeeld van Texas volgen.
(Vorig bericht blz. 74 G.)

12 SEPTEMBER 1931

A. NEDERLAND. — **Ontwapening.** —
Het petitionnement voor internationale ontwapening is in totaal door 2.438.908 Nederlanders boven de 18 jaar onderteekend. Het petitionnement zal de volgende week door een delegatie van de Nederlandsche dagbladpers te Genève worden aangeboden.

B. NEDERLANDSCH-INDIE. — **Nieuwe Gouverneur-Generaal.** —
Jhr. Mr. B. C. de Jonge heeft als opvolger van den afgetreden Gouverneur-Generaal Jhr. Mr. A. C. D. de Graeff het bewind over Nederl.-Indië aanvaard.

C. OOST-GROENLAND. —
Dr. Lauge Koch, de leider van de Deensche expeditie, welke de indirecte aanleiding geworden is tot de uitbarsting van het reeds lang latente conflict tusschen Denemarken en Noorwegen, heeft eenige mededeelingen gedaan over de voorloopige resultaten van de expeditie. De aanwezigheid van steenkool in Oost-Groenland is thans volkomen vastgesteld; ongeveer 50.000 ton is zeer gemakkelijk ontginbaar en die ontginning zal, hoe de uitspraak van het Haagsche Hof ook moge luiden, voor Deensche rekening kunnen geschieden. Met evenveel zekerheid is echter geconstateerd, dat er op Oost-Groenland geen petroleum is te vinden. Het onderzoek naar de aanwezigheid van ijzererts heeft nog geen definitieve resultaten opgeleverd.
(Vorig bericht blz. 74 I.)

D. JAPAN. — **Conflict met China.** —
Het Japansche ministerie van buitenlandsche zaken heeft in verband met den moord op den Japanschen kapitein Nacamura aan China een nieuwe nota gezonden, waarin verklaard werd, dat, indien de Chineesche regeering niet spoedig maatregelen zou treffen om deze aangelegenheid op te helderen, de Japansche regeering zich het recht voorbehield maatregelen te nemen om haar onderdanen in China te beschermen. **(Vorig bericht blz. 74 E.)**

E. CUBA. — **Suiker.** —
Op Cuba is een pool gevormd, welke 700.000 ton Cubasuiker, welke zijn opgeslagen, eerst zal verkoopen wanneer de prijzen gunstig worden geoordeeld. **(v. b. blz. 68 B.)**

13 SEPTEMBER 1931

F. NEDERLAND. — **Dumping en anti-dumping.** —
De regeering heeft het ontwerp voor een anti-dumpingswet bij de Tweede Kamer ingediend. Dit wetsontwerp verstaat onder dumping „kunstmatige concurrentie uit het buitenland" d.w.z. „het beïnvloeden van den prijs op de Nederlandsche markt door maatregelen van kennelijk tijdelijken aard, waarbij de opzet aanwezig is aan eenig Nederlandsch bedrijf zoodanige schade toe te brengen, dat het in zijn voortbestaan ernstig wordt bedreigd". Op tweeërlei wijze geeft dit wetsontwerp de mogelijkheid dumping te bestrijden, n.l. ten eerste door een bijzonder invoerrecht, ten tweede door een invoerbeperking. In ieder geval moet vast staan, dat de beconcurreerde onderneming niet achterlijk zij in haar technische en commercieele outillage; dat het verschijnsel van voldoenden omvang of voldoende beteekenis is voor het nemen van een maatregel (welke immers langer zal kunnen gelden dan voor den tijd van één jaar); en ten slotte dat het voordeel, voor de koopers van de tegen lagen prijs aangeboden buitenlandsche goederen niet zóó groot is, dat het de nadeelen daaraan voor het beconcurreerde bedrijf verbonden, geheel in de schaduw stelt.

14 SEPTEMBER 1931

G. NEDERLANDSCH-INDIE. — **Radio.** —
Op 14 September 1931 is de radiotelefonische verbinding tusschen Java en Sumatra officieel geopend.

H. JOEGO-SLAVIE. — **Kieswet.** —
Na een nieuwe grondwet heeft Joego-Slavië een nieuwe kieswet gekregen. Hieruit blijkt nog sterker dan uit de grondwet, dat de afschaffing der dictatuur maar schijn is. De stemming is n.l. niet geheim, waardoor een van de garanties voor een gezond parlementarisme is vervallen.
(Vorig bericht blz. 73 G.)

I. ENGELAND. — **Ronde Tafel-conferentie.** —
Gandhi heeft heden het standpunt van het Nationaal Congres inzake de onafhankelijkheid van Britsch-Indië toegelicht en verklaarde o.a. dat het Congres een „partnership" van Indië met Engeland wenscht, zoo mogelijk een onverbreekbaar deelgenootschap, doch geenszins een, dat door de eene natie aan de andere is opgelegd.

K. VEREENIGDE STATEN. — **Werktijd.** —
Volgens opgave van het Departement van Handel der Ver. Staten werken thans 44.3 % van de arbeiders in de automobielindustrie permanent slechts vijf dagen per week. Hetzelfde geldt voor 34.4 % van de arbeiders in de radioindustrie, 27 % van de arbeiders werkzaam in de industrie van verfstoffen en ontvettingsmiddelen en 24.9 % van de arbeiders, die in de vliegtuignijverheid werkzaam zijn.

L. DUITSCHLAND. — **Opschorting particuliere oorlogsschuld aan Amerikaansche burgers.** —
De Amerikaansche regeering heeft er haar goedkeuring aan gehecht, dat Duitschland gedurende 12 maanden de betaling opschort van 9 millioen dollar, welke het verschuldigd is aan Amerikaansche burgers, krachtens het besluit der gemengde commissie, die de particuliere oorlogsschulden van Amerikaansche en Duitsche burgers heeft geregeld.
(Vorig bericht 73 M.)

15 SEPTEMBER 1931

M. ENGELAND. — **Vlootonlusten.** —
Volgens een bericht van den commandant der Atlantische vloot heeft het bekend worden der traktementsvermindering voor de marine bij een deel der bemanningen opwinding verwekt.
Volgens het oordeel van de minderen zijn de bezuinigingen niet gelijkelijk over de hoogere en lagere rangen verdeeld.

N. NEDERLAND. — **Staatsfinanciën.** —
Teneinde een verbetering in den toestand van 's Lands financiën teweeg te brengen, is door den minister van financiën een wetsontwerp ingediend tot verhooging der invoerrechten. Het bestaande tarief wordt verhoogd met 25 %, met dien verstande, dat buiten de verhooging zijn gebleven die heffingen, welke door haar verband met de accijnzen als compenseerende rechten van die accijnzen zijn te beschouwen. Waar het normale invoerrecht 8 % bedraagt, komt deze verhooging neer op een invoerrecht van 10 %. De baten worden geraamd op ƒ 11.000.000.

16 SEPTEMBER 1931

O. JURISPRUDENTIE. — **Nederland.** —
In een thans gepubliceerd vonnis, gewezen in Nov. 1930, heeft de Haagsche Rechtbank beslist, dat de president der Rechtbank bevoegd is, indien er een procedure tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed is aanhangig gemaakt, de echtelijke woning als voorloopig verblijf voor de vrouw aan te wijzen, indien de omstandigheden zulks raadzaam doen voorkomen. Deze bevoegdheid brengt mede, dat de vrouw gemachtigd kan worden om den man desnoods met behulp van de politie uit die woning te verwijderen. Doordat het een vrouw thans mogelijk is, hangende de procedure bij haar kinderen in haar eigen huis te blijven wonen, is een groot onrecht voor de vrouwen, die vroeger in dit geval ergens anders moesten gaan wonen, weggenomen.

P. VOLKENBOND. — **Ontwapening.** —
Het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft heden zijn volledige principieele instemming te kennen gegeven met de door senator Borah voorgestelde vijfjarige bewapeningsvacantie.

A. **NEDERLAND. — Staatsbegrooting. —**
De definitieve cijfers zijn:

Dienst 1929.

Gewone dienst		Kapitaaldienst.	
Uitgaven	f 598.252.079	Uitgaven	f 112.229.742
Middelen	„ 656.459.984	Middelen	„ 53.437.071
Voordeelig saldo	„ 58.207.904	Nadeelig saldo	„ 58.792.670

Het overschot op den gewonen dienst werd in de vorige nota gesteld op f 50.856.779. Thans blijkt een overschot aanwezig van f 58.207.904.

Dienst 1930.

Gewone dienst		Kapitaaldienst.	
Uitgaven	f 610.154.819	Uitgaven	f 116.992.143
Middelen	„ 632.894.290	Middelen	„ 68.778.149
Voordeelig saldo	„ 22.739.470	Nadeelig saldo	„ 48.213.993

Het voor het jaar 1930 op den gewonen dienst becijferd overschot bedraagt f 22.739.470. Het geeft in vergelijking met het aanvankelijk geraamde, een gunstiger uitkomst van f 15.574.983.

Dienst 1931.

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld: Gewone dienst: uitgaven f 612.663.599; middelen f 603.447.281; nadeelig saldo f 9.216.318, te verminderen met f 3 millioen „besparing" en voor f 4 millioen te dekken uit den verhoogden accijns op het gedistilleerd, latende mitsdien een ongedekt tekort van f 2 millioen, waarvoor geen bijzondere maatregelen werden voorgesteld. Kapitaaldienst: uitgaven f 155.356.920; middelen f 53.859.115; nadeelig saldo f 101.497.805.
De opbrengst der middelen is over de eerste zeven maanden f 12.6 millioen bij de raming ten achter gebleven. Tot een jaarcijfer herleid, wordt dit bedrag f 21.7 millioen. Uitgeschakeld zijn hierbij nog de grondbelasting en personeele belasting, waarvan de opbrengst na 1 Januari 1931 grootendeels aan de gemeenten ten goede komt.
Naar de huidige gegevens is op een tekort van rond f 26 millioen over het jaar 1931 te rekenen.

Dienst 1932.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 593.656.079	Uitgaven	f 412.497.967
Inkomst.	„ 544.268.092	Inkomst.	„ 275.658.415
Nadeelig saldo	f 49.387.987	Nadeelig saldo	f 136.839.552

De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisis-ontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of nad. saldi v.d. gew. dienst f	Voor of nad. saldi v.d. buitengew. dienst f	Voor- of nad. saldi v.d. geh. dienst f
1911-1920	+ 47.783.399	— 461.752.391	— 413.968.992
1921	— 12.885.647	— 284.020.969	— 296.906.615
1922	— 33.339.067	— 173.570.729	— 206.909.795
1923	— 14.182.084	— 78.186.161	— 92.368.245
1924	+ 2.674.021	— 59.285.121	— 56.611.101
1925	44.280.128	— 31.455.234	+ 12.824.893
1926	+ 66.374.410	— 26.064.647	+ 40.309.763
1927	+ 75.259.938	— 10.336.656	+ 64.923.282
1928	+ 57.196.298	— 39.619.767	+ 17.576.532
1929	+ 58.207.905	— 58.792.671	— 584.765
1930	+ 22.739.471	— 48.213.993	— 25.474.523
1911-1930	+314.108.779	—1271.299.339	— 957.189.566

B. **VEREENIGDE STATEN. — Radio. —**
Door een Amerikaansche maatschappij is een rechtstreeksche radio-telegrafische verbinding tusschen Moekden in China en San Francisco in de V.S. geopend.

C. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën. —**
Per 31 Dec. a.s. zal de 2½ % Nationale Schuld bedragen f 524.077.000 (rente f 13.101.943); de 3 %: f 417.118.000 (rente f 12.513.540), de 3½ %: f 39.305.350 (rente f 1.375.688).
Het restant van het ten laste der Rijksbegrooting komende deel der 5 % leening 1919 is per 1 October a.s. aflosbaar gesteld.
Het bedrag der leening 1922 A (6 %) per 1 Januari 1932 is f 149.587.000; van de leening 1922B (6%) f 149.885.000, het bedrag der 4½ % leening 1928 op 1 April 1932: f 82.190.000, dat der 4 % leening 1929 per 1 April 1932: f 20.240.000 en dat der 4.4 % leening 1929 per 1 April 1932: f 18.400.000.
Naar raming zal, volgens de thans bekende gegevens — naar de minister van Financiën mededeelt — in 1932 zijn te rekenen met een tegen schatkistpapier op te nemen bedrag van ongeveer f 300 millioen. De daarvoor te betalen rente beloopt bij een gemiddelden rentevoet van 3¾ %: f 11.250.000.
Aangenomen is, dat in het jaar 1932 bij 's rijks kas belegd zal zijn door Kamers van Koophandel f 50.000, door werkloozenkassen f 6.250.000; de uit dezen hoofde te vergoeden rente is begroot op f 251.500.

17 SEPTEMBER 1931.

D. **DUITSCHLAND. — „Stillhalte"-Consortium. —**
De Bank voor Intern. Betalingen deelt mede, dat de z.g. „Stillhalte"-overeenkomst tusschen de Duitsche banken en bankgroepen van elf landen, waarbij een uitstel voor de schulden van Duitschland gedurende zes maanden verleend werd, door alle groepen is onderteekend. De circulatiebanken van de betreffende landen zijn heden hiervan in kennis gesteld. De overeenkomst is zoodoende in werking getreden. **(Vorig bericht 75 L.)**

19 SEPTEMBER 1931

E. **BRAZILIE. — Moratorium. —**
Tot uitbreiding van het kortelings afgekondigde gedeeltelijke moratorium omtrent de buitenlandsche schulden, heeft de regeering heden medegedeeld, alle betalingen te staken, zoolang nog geen overeenstemming is bereikt met de schuldeischers.

F. **NEDERLAND. — Zuiderzeewerken. —**
Het is thans gebleken, dat met de rentelast mede de totale kosten van de droogmaking van het Wieringer Meer op ruim f 100.000.000 zijn te stellen. Deze kosten zijn aanzienlijk hooger dan de waarde van het land.

G. **BRITSCH-INDIË. — Bevolking. —**
Volgens de cijfers van de jongste volkstelling bedroeg de bevolking van Britsch-Indië totaal 350.353.678 zielen, van wie 238.330.912 Hindoes en 77.743.928 Mohammedanen.

20 SEPTEMBER 1931

H. **ENGELAND. — Gouden standaard opgeheven.**
De Engelsche regeering heeft na overleg met de Bank van Engeland besloten, dat het noodzakelijk is, om voorloopig paragraaf 1 van de wet op den gouden standaard van 1925, welke paragraaf de Bank van Engeland verplicht, goud af te geven tegen een vastgestelden prijs, met ingang van middernacht 20 September op te schorten. Een desbetreffende wet zal onmiddellijk in het Lagerhuis worden ingediend. Intusschen is de Bank van Engeland gemachtigd om, vooruitloopend op beslissingen van het parlement, reeds thans de noodzakelijke maatregelen te nemen. Deze besluiten zullen de verplichtingen der regeering en van de Bank van Engeland, die in buitenlandsche valuta betaalbaar zijn, niet beïnvloeden.
De Bank van Engeland heeft tevens haar disconto van 4½ % tot 6 % verhoogd.

21 SEPTEMBER 1931

I. **DUITSCHLAND. — Duitsche beurzen. —**
In verband met de crisis in Engeland zullen de Duitsche beurzen gesloten blijven.

A. **NEDERLAND. — Criminaliteit. —**
Volgens de zoo juist verschenen Statistiek van de Toepassing der Kinderwetten over 1929, bewerkt en gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek, is het totaal aantal wegens rechtbankzaken schuldig verklaarde jeugdige personen (beneden 18 jaar) in 1929 vergeleken met het jaar 1928 met 204 gedaald, n.l. van 1968 in 1928 tot 1764 (1581 jongens en 183 meisjes) in 1929. De teruggang is uitsluitend veroorzaakt door vermindering van het aantal schuldigverklaarde jongens (210 minder); het aantal schuldigverklaarde meisjes kwam van 177 op 183.

B. **UITVINDINGEN. — Postraket. —**
Een Duitsch ingenieur, Pfautz, heeft een postraket uitgevonden, waarmede het mogelijk zou zijn het bestellen van brieven en andere poststukken aanzienlijk te bespoedigen,

C. **SPANJE. — Grondwet. —**
De Kamer heeft een amendement aangenomen, waarin bepaald werd, dat elke Spanjaard de plicht heeft de officieele taal te kennen en het recht heeft om die te gebruiken. Evenwel zal in elk gewest de taal, die door de meerderheid van de bevolking wordt gesproken, eveneens als officieele taal worden erkend.

D. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Vereenigde Staten.**
De Bank te Pittsburgh (Pennsylvania) heeft hare loketten gesloten. De deposito's bij deze instelling beliepen $ 46.920.000.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Boringen en productie.**
De petroleumproducenten in Oklahoma hebben besloten de productie te beperken tot 545.000 vaten per dag en in Kansas tot 110.000 vaten. In Oost-Texas verwacht men de productie tot 360.000 vaten terug te kunnen brengen.

F. **ENGELAND. — Gouden standaard opgeheven. —**
Het Engelsche Lager- en het Hoogerhuis hebben hun goedkeuring gehecht aan het wetsbesluit waarbij de gouden standaard werd opgeheven.

G. **BRITSCH-INDIË. — Gouden standaard afgeschaft. —**
De Engelsch-Indische regeering heeft evenals Engeland den gouden standaard afgeschaft. De roepy zal op sterlingbasis worden gehandhaafd.

H. **RUSLAND. — Automobielen en Automobilisme. —**
Het aantal automobielen in geheel Rusland wordt op 50 à 60.000 geraamd.

I. **NEDERLAND. — Vuurwapenwet uitgebreid. —**
De regeering heeft een wetsontwerp ingediend waarbij de vuurwapenwet op verschillende punten wordt aangevuld. Hierbij wordt o.a. bepaald, dat ook alarmpistolen onder de vuurwapenwet vallen.
In de tweede plaats worden de sancties bij de wet gesteld eenigszins verscherpt. Momenteel is de onbevoegde bezitter van andere vuurwapenen en munitie dan bedoeld in art. 5 der wet eerst strafbaar, indien hij aan een bevel tot inlevering niet voldoet. Bij het ontwerp wordt ook ten opzichte van deze „andere vuurwapenen en munitie" de a priori strafbaarheid (dus zonder dat een bevel tot inlevering heeft plaats gehad) gesteld. De minister merkt hierbij op, dat hij een zekere tegemoetkomende houding, tegenover hen die te goeder trouw waren, zou willen zien mogelijk gemaakt.

22 SEPTEMBER 1931

K. **ASTRONOMIE. —**
Dr. Georg E. Hale, vroeger directeur van de Mount-Wilson sterrenwacht, heeft een internationale zonnewacht opgericht, waardoor een onafgebroken observatie van de zon mogelijk zal zijn. Tot de observatie-stations die bij deze internationale zonne-wacht zijn aangesloten, behooren o.a. Cambridge, Zürich, Canberra (Australië), Nanking, Wellington (Nieuw Zeeland), en een aantal Amerikaansche sterrenwachten.

L. **BRAZILIE. — Milreis. —**
De regeering van Brazilië heeft besloten voortaan de milreis niet meer op het £ sterling, doch op den dollar te baseeren.

M. **NEDERLAND. — Nederl. vliegstation op IJsland. —**
De regeering van IJsland heeft toestemming verleend tot oprichting van een vliegstation met Nederl. militaire vliegers op haar grondgebied, ten einde van daaruit aerologische waarnemingen te kunnen doen.

N. **VEREENIGDE STATEN. — Engelsche beleggingen in de Vereenigde Staten. —**
De Engelsche beleggingen in de V. S. worden door het departement van Handel in totaal op $ 1.5 milliard geraamd..

O. **EGYPTE. — Katoenoogst beperkt. —**
De Egyptische regeering zal een decreet uitvaardigen, waarbij de met katoen beplante oppervlakte met 25 % en in sommige streken zelfs met 30 % zal worden beperkt.

P. **VEREENIGDE STATEN. — Beperking katoenaanplant in Texas. —**
De senaat heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de katoenaanplant in 1932—1933 met 30 % zal worden beperkt.

23 SEPTEMBER 1931

Q. **NEDERLAND. — Beurs en Geldmarkt. —**
De effectenbeurs te Amsterdam die in verband met de opheffing van den gouden standaard op 21 September '31 gesloten was, is 22 Sept. weder geopend. De Nederlandsche Bank heeft zich bereid verklaard, zij het met zekere restricties, oude prolongatieposten over te sluiten. Voorts is in een vergadering van de Amsterdamsche Bankiersvereeniging besloten om ter beurze nieuw geld op prolongatie verkrijgbaar te stellen, waartoe een syndicaat gevormd is van eenige millioenen guldens. Dit syndicaat is 23 September 1931 opgeheven.

R. **VEREENIGDE STATEN. — Goudvoorraad. —**
De monetaire goudvoorraden in de Ver. Staten hebben dezer dagen voor het eerst meer dan $ 5 milliard bedragen.

S. **DUITSCHLAND. — Handel met Rusland. —**
De Sovjet-Russische handelsvertegenwoordiging te Berlijn deelt mede, dat op grond van de overeenkomst van 14 April door Rusland voor een bedrag van RM. 345 millioen aan orders in Duitschland is geplaatst.

T. **FARADAY (Michael). —**
In September wordt het eeuwfeest gevierd van de herdenking van Faraday's groote ontdekking, de electromagnetische inductie.

V. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque de Genève. —**
De Banque de Genève, werkende met een kapitaal van 20 millioen Zw. frs. is 2 Juli 1931 door groote kapitaalonttrekkingen in moeilijkheden geraakt. Geruchten over deze moeilijkheden leidden 4 Juli tot een run op de loketten van de bank. De deposanten werden volledig voldaan. Het verlies dat de bank op debiteuren lijdt, is 15 millioen Zw. frs.
Het passief van de Banque de Genève bedraagt 50 millioen francs.

W. **BELGIE. — Staatsfinanciën. —**
De gewone Belgische begrooting zal door beperking der uitgaven ten bedrage van frs. 1200 millioen in evenwicht worden gebracht, de buitengewone begrooting door de uitgifte van een leening van frs. 1 milliard. Ook zal een

leening voor den Congo ten bedrage van frs. 1.5 milliard worden uitgegeven, waarvan frs. 1 milliard voor de terugbetaling van vroeger uitgegeven Congoschatkistbiljetten. Een andere leening van frs. 300 millioen dient voor het opbrengen der voor het crisisfonds bestemde gelden.

24 SEPTEMBER 1931

A. **BELGIE. — Steenkool. —**
Op 1 October zal het Koninklijk besluit van kracht worden, waarbij de invoervergunningen voor steenkool worden ingesteld.

B. **OOSTENRIJK. — Financieele saneering door Volkenbond. —**
Het vertrouwelijk rapport van de financieele Volkenbondscommissie aan den Volkenbondsraad inzake de financieele saneering van Oostenrijk, behelst o.a. het financieele programma, dat door de Oostenrijksche regeering moet worden uitgevoerd als voorwaarde, waarop de Volkenbond tot steunverleening bereid is.
Het programma zou den volgenden inhoud hebben:
1. Vermindering van de begrooting over het nog loopende begrootingsjaar met schilling 35 millioen en in evenwicht brengen van de begrooting over 1932 op ongeveer schilling 2 milliard.
2. Het reserveeren van een bedrag van schilling 100 millioen op de begrooting voor 1932—1933 voor het aflossen van schulden op korten termijn.
3. Herstel van het evenwicht der begrootingen voor de spoorwegen, posterijen en telegrafie.
4. Maatregelen tot vermindering der uitgaven van plaatselijke en gemeentebesturen, alsmede tot verlaging der productiekosten voor het geheele bedrijfsleven, ten einde een basis te scheppen voor een algemeen economisch herstel.
5. Maatregelen op het gebied van het bankwezen, in het bijzonder tot reorganisatie van de Oesterreichische Creditanstalt.
6. Wezenlijke vermindering der uitgaven der openbare kassen en voor de werkloosheid.

25 SEPTEMBER 1931

C. **ITALIE. — Tarieven. —**
De invoerrechten in Italië zijn verhoogd met 15 % en voor brandstoffen met 10 %. Deze verhooging geldt voor alle staten, met welke geen handelsverdrag op de basis der meestbegunstiging is gesloten. Daar Nederland met Italië een dergelijk handelsverdrag heeft afgesloten, geldt de verhooging der invoerrechten niet voor ons land.

D. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — S. Schoenberger & Co. —**
De bankiersfirma S. Schoenberger en Co. te Berlijn en te Amsterdam heeft in verband met de plotselinge koersdaling van het pond sterling haar loketten moeten sluiten.

E. **ARGENTINIE. — Dollarbasis voor Argentijnsche pesos. —**
De banken in Argentinië besloten het Pond Sterling als basis voor de Argentijnsche valuta door den dollar te vervangen. Voortaan zullen 180 goudpesos in waarde gelijk staan met $ 100.

26 SEPTEMBER 1931

F. **LUCHTVAART. — Nederland—Nederl.-Indië, wekelijksche dienst. —**
De wekelijksche luchtdienst Amsterdam—Batavia zal op 1 October een aanvang nemen. Hoewel de post de voornaamste factor is bij de Indië-vluchten, wordt ook het passagiersvervoer van meer beteekenis. Het reisschema Amsterdam—Batavia vice-versa blijft ook voor de weekdiensten op een duur van tien dagen gebaseerd.

G. **ENGELAND. — Londensche beurs en geldmarkt. —**
Op de Londensche beurs zijn, ten einde de speculatie tegen te gaan, met ingang van 26 September nieuwe termijn- of premie-affaires verboden.

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Banque Nationale de Crédit. —**
Deze bank, die in beteekenis onmiddellijk op de vier grootste Fransche banken volgt, verkeert in moeilijkheden.

27 SEPTEMBER 1931

I. **SPANJE. — Grondwet. —**
Art. I van de nieuwe grondwet luidt als volgt: Spanje is een democratische republiek van arbeiders van allerlei aard, welke onder een regime van vrijheid en gerechtigheid is georganiseerd. De bevoegdheden harer organen gaan uit van het volk. De Spaansche republiek vormt een staat van federatieve strekking, welke de autonomie van gemeenten en districten mogelijk maakt.

28 SEPTEMBER 1931

K. **ZWEDEN. — Gouden standaard. —**
De Zweedsche regeering heeft voor den tijd van 28 Sept. tot 30 Nov. den gouden standaard opgeheven.

29 SEPTEMBER 1931

L. **NEDERLAND. — Disconto. —**
De Nederlandsche Bank heeft met ingang van 29 Sept. '31 het disconto van 2 % tot 3 % verhoogd.

M. **NOORWEGEN. — Gouden standaard. —**
In Noorwegen is de gouden standaard tijdelijk opgeschort.

N. **NEDERLAND. — Disconto. —**
De gouden standaard wordt, in overeenstemming met de door Zweden getroffen maatregelen, tot 30 November afgeschaft.

30 SEPTEMBER 1931

O. **ENGELAND. — Labour-partij. —**
Ramsay MacDonald, drie andere Labour-ministers en 11 Labour-parlementsleden zijn formeel uit de Labour-partij gesloten. Volgens een resolutie van het uitvoerend comité der Labour-partij houden automatisch alle leden der nationale regeering en haar aanhangers in en buiten Hooger- en Lagerhuis op, lid te zijn van de arbeiderspartij.

P. **NEDERLANSCH-INDIE. — Radio-telefonie. —**
Met ingang van 1 October 1931 wordt de directe radiotelefonische verbinding geopend tusschen Noord-Sumatra en Nederland.

Q. **FRANKRIJK. — Invoerbeperking. —**
De Fransche regeering heeft op 27 Augustus importbeperkingen ingevoerd voor hout en buitenlandsche wijnen, welke thans ook van toepassing zijn verklaard op vee, versch en geconserveerd vleesch, melk en melkproducten.

R. **ITALIE. — Mussolini's conflict met den Paus. —**
Nu het conflict tusschen Mussolini en het Vaticaan eenige weken geleden is bijgelegd, heeft de secretaris van de fascistische partij den fascistischen organisaties medegedeeld, dat het decreet, volgens hetwelk het lidmaatschap van de partij onvereenigbaar was met dat van de katholieke actie, is ingetrokken. **(Vor. ber. blz. 73 E.)**

29 SEPTEMBER 1931

S. **NEDERLAND. — Nederlandsche Bank — De positie van den Gulden veilig. —**
De directie van De Nederlandsche Bank heeft in een communiqué o.a. verklaard:
Wij hebben, op grond van besprekingen nog zeer on-

langs met de Bank van Engeland gehouden en gezien het bijzondere karakter van ons pondenbezit als goudwisselportefeuille van een circulatiebank, alle reden om aan te nemen, dat voor ons in de toekomst geen verlies op dit bezit is te duchten.
Tevens verklaren wij, dat wij den gouden standaard onvoorwaardelijk zullen handhaven.
Inflatie van het ruilmiddel is niet aanwezig en niet te verwachten.
De goudpositie van De Nederlandsche Bank is sterker dan ooit tevoren.

A. **ZUID-AFRIKA. — Exportbelasting diamant. —**
De minister van Financiën van de Zuid-Afrikaansche Unie heeft medegedeeld, dat de regeering de uitvoerbelasting ad 10% op ongeslepen diamant tijdelijk aan alle diamantmaatschappijen heeft kwijtgescholden, ten einde hunne lasten te verlichten.

B. **NOORWEGEN. — Afbetalingstransacties. —**
De Noorsche regeering heeft een verbod afgekondigd voor het afsluiten van afbetalings-transacties, zulks om te voorkomen, dat de bevolking zich laat verleiden tot voortdurende aankoopen, waardoor financieele moeilijkheden kunnen ontstaan. Dit verbod geldt voor artikelen, waarvan de waarde door het gebruik sterk vermindert, zooals kleeding, schoeisel, glas, enz.

C. **FRANKRIJK. — Fransch-Duitsche samenwerking. —**
Voor het eerst sinds 1878 hebben Fransche ministers een officieel bezoek aan Berlijn gebracht. Omtrent het resultaat van het bezoek der Fransche ministers Laval en Briand, is een communiqué gepubliceerd, waarin o.a. wordt verklaard, dat de vertegenwoordigers der beide regeeringen van oordeel zijn, dat de economische crisis, waaronder thans de geheele wereld lijdt, het hun tot een onafwijsbaren plicht maakt, vóór alles op economisch gebied hun bemoeiingen te vereenigen om een oplossing tot leniging van den nood te vinden.
Zij zijn derhalve overeengekomen een gemengde Duitsch-Fransche commissie in te stellen, bestaande uit vertegenwoordigers der verschillende takken van het economische leven, alsmede van de werknemers. De leiding der commissie zal de taak zijn van de leden der beide regeeringen.
Voorts wordt een gemeenschappelijk permanent secretariaat-generaal opgericht.
De commissie heeft tot taak alle de twee volken rakende economische quaesties te onderzoeken, zonder daarbij de belangen van andere landen en de noodzakelijkheid van internationale samenwerking uit het oog te verliezen.

D. **POOLONDERZOEK. — Nautilus. —**
Op 28 Juli 1931 is de duikboot Nautilus uit Plymouth vertrokken. Op 25 Augustus bevond de duikboot zich op ca. 500 K.M. afstand van de Noordpool; op dit tijdstip stelde de duiker Crilley vast, dat het duikroer verdwenen was, waardoor het duiken en de bewegingsvrijheid onder water bemoeilijkt werden. Het radiostation Tromsö ving op 4 September een bericht op waaruit bleek, dat de boot zwaar gehavend was. Op 8 September kwam de Nautilus aan bij Spitsbergen, ernstig gehavend en op verschillende plaatsen lek. Op 82° N. Br. is de Nautilus, op 11 Sept., voor het eerst onder het ijs, dat daar ter plaatse circa 6 M. dik was, gedoken. Op 20 September is de duikboot teruggekeerd te Bergen in Noorwegen. De meeste leden der bemanning vertrokken onmiddellijk naar New York. Wilkins heeft op 29 September van den Amerikaanschen „Shipping Board" machtiging ontvangen, zijn onderzeeboot Nautilus in diep water voor de Noorsche kust tot zinken te brengen. Het is niet gewenscht, zulks met het oog op de verminderde zeewaardigheid van de „Nautilus" deze naar de Amerikaansche wateren te doen overbrengen. De „Shipping Board" heeft verklaard te zullen afzien van de aanspraken op den door Wilkins verstrekten borgtocht ad $ 10.000, welke som als zekerheid voor het teruggeven van de „Nautilus" was gedeponeerd.

E. **GOUD. — Wereld-goudvoorraad. —**
In het Engelsche Lagerhuis deelde de minister van Financiën mede, dat de totale goudvoorraad voor monetaire doeleinden in de geheele wereld op ongeveer $ 12.000 millioen geschat kan worden. Hiervan bezitten Frankrijk en de Vereenigde Staten tezamen iets meer dan 60%.

30 SEPTEMBER 1931

F. **SPANJE. — Stakingen. —**
In het afgeloopen kwartaal vonden de volgende stakingen plaats:
20 Juli in de Provincie Sevilla, op last van de Nationale Arbeidersfederatie;
1 September te Saragossa;
3 Sept. te Barcelona; deze staking eindigde op 4 Sept.

1 OCTOBER 1931

G. **SPANJE. — Vrouwenkiesrecht. —**
Met 160 tegen 121 stemmen heeft de Cortes het vrouwenkiesrecht aangenomen.

2 OCTOBER 1931

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Comptoir Lyon Alemand. —**
Als direct gevolg van de moeilijkheden van de Banque Nationale de Crédit heeft het Comptoir Lyon Alemand, een firma met een kapitaal van 200 millioen francs, haar loketten gesloten.

3 OCTOBER 1931

I. **RUSLAND. — Loonpolitiek. —**
Overeenkomstig de instructies van Stalin heeft de opperste economische raad der Sovjet-Unie tot wijziging van het loonsysteem en verhooging der loonen in de Russische steenkool- en metaal-industrie besloten. In de verordening wordt erop gewezen, dat het eenheidsloon-systeem, de verwaarloozing van de belangen der geschoolde arbeiders en het onvoldoende benutten van de kennis der ingenieurs en experts de arbeidsprestaties niet genoeg heeft aangemoedigd. Voor de beide genoemde takken van industrie wordt een stukloon-systeem ingevoerd.

K. **ITALIE. — Handelsbalans. —**
Het is Italië gelukt zijn handelsbalans, die over het jaar 1930 nog met een invoer-overschot van ca. 6 milliard Lire sloot, in Augustus 1931 op een bedrag van 19 millioen Lire na, in evenwicht te brengen.

L. **SOCIAAL ECONOMISCH CONGRES. —**
Naar aanleiding van het einde Augustus 1931 te Amsterdam gehouden Sociaal-Economisch Congres heeft zich een interim-comité gevormd, waarvan o.a. de leiders van dit Congres deel uitmaken. Men wil trachten een Sociaal Economisch Centrum te stichten, dat richting aan den sociaal economischen opbouw der wereld zal moeten geven. Het secretariaat van dit „1931 World Social Economic Congres Interim Committee" is gevestigd te New-York, Room 600, 130 East 22nd Street.
Voor Europa kan verbinding met het comité via het adres Javastraat 66, Den Haag, worden verkregen.
(Vorig bericht blz. 71 G.)

M. **KANKER. — Dr. Bendien's methode. —**
Het Instituut voor Preventieve Geneeskunde te Leiden heeft een onderzoek naar Dr. Bendien's methode doen instellen. Men kwam tot de conclusie, dat aan de methode van kankerdiagnostiek, beschreven in het boekje „Spezifische Veränderungen des Blutserums" van arts Bendien geen plaats, hoe gering ook, kan worden gegeven in de rij der reeds bekende meer of minder specifieke kankerdiagnoses.
(Vor. ber. 74 C.)

N. **ENGELAND. — Scheuring in de liberale partij. —**
Sir John Simon heeft bekend gemaakt, dat hij en zijn vrienden een afzonderlijke organisatie zullen vormen.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. —**
Het tekort over het dienstjaar 1931 der Amerikaansche staatshuishouding wordt op $ 1.5 milliard geraamd.

5 OCTOBER 1931

B. **LUCHTVAART. — Radio peilstation bij Schiphol. —**
Bij Schiphol zijn vier hooge ijzeren masten verrezen, welke dienen voor het nieuwe radio peilstation van het Rijk, ten behoeve van de luchtvaart. Met behulp van deze peilinrichting en van andere stations, kan men bij mist de plaats bepalen, waar een vliegtuig zich bevindt, daar zoodoende een kruispeiling kan worden genomen. Het nieuwe station wordt over eenigen tijd in gebruik genomen.

C. **NIELSEN (Carl) OVERLEDEN. —**
De Deensche componist, Carl Nielsen, is op 66-jarigen leeftijd te Kopenhagen overleden. Nielsen was een van de beste musici van Denemarken, die ook buiten de grenzen van zijn land bekend was.

D. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Poenale Sanctie. —**
In verband met de in November beginnende voorbereidende werkzaamheden voor den tabaksoogst 1932 hebben de directies der tabakmaatschappijen moeten besluiten afstand te doen van de poenale sanctie voor haar tabaksondernemingen, zulks door de gewijzigde arbeidstoestanden ter Sumatra's Oostkust.

E. **CHILI. — President. —**
De conservatieve candidaat voor het presidentschap, Juan Esteban Montero, heeft bij de presidentsverkiezing de overwinning behaald.

6 OCTOBER 1931

F. **DUITSCHLAND. — Ministerie. —**
De minister van Buitenlandsche Zaken, Dr. Curtius, heeft ontslag aangevraagd.

G. **MERAPI. —**
Voor het eerst sedert de groote uitbarsting is het den vulcanologen Dr. Schmidt en Dr. Katarsky gelukt, den Merapi tot den top te beklimmen en den krater te bezoeken. Slechts door het gebruik van gasmaskers was het mogelijk dezen tocht te volbrengen.

H. **AMSTERDAM. —**
Te Amsterdam is het nieuwe „Amsterdamsch Conservatorium" geopend, dat in de plaats komt van het bekende „Huis met de Hoofden".

I. **NEDERLAND. — Nederlandsche Bank. —**
Mr. G. Vissering, sedert 1 November 1912 President der Nederlandsche Bank, heeft wegens gezondheidsredenen zijn ontslag aangevraagd. Hij zal worden opgevolgd door Mr. L. J. A. Trip, oud-president van de Javasche Bank. Mr. Trip heeft het gerucht, als zou hij zich indertijd als tegenstander van de handhaving van den gouden standaard hebben uitgelaten, op de meest stellige wijze tegengesproken. Hij verklaarde, dat hij met al zijn krachten den Nederlandschen muntstandaard zal handhaven.

7 OCTOBER 1931

K. **DUITSCHLAND. — Ministerie. —**
Het geheele kabinet Brüning is afgetreden na een zittingstijd van anderhalf jaar. Rijkspresident Hindenburg heeft het ontslag van het kabinet aanvaard en heeft de huidige regeering opdracht gegeven de loopende zaken af te wikkelen. Tegelijkertijd is Dr. Brüning belast met de vorming van de nieuwe regeering, met dien verstande, dat deze vorming zal geschieden zonder verband met de bestaande politieke partijen. Dr. Brüning heeft deze opdracht aangenomen. **(Vorig bericht blz. 80 F.)**

8 OCTOBER 1931

L. **NOBELFONDS. —**
De Nobelprijs 1931 voor letterkunde is door de Zweedsche academie posthuum verleend aan den in het begin van dit jaar overleden Zweedschen dichter Dr. Erik Axel Karlfeldt. Deze was permanent secretaris van de Zweedsche academie en Zwedens grootste lyrische dichter.

M. **AMSTERDAM. — Woningen. —**
Bij een door den Gemeentelijken Woningdienst te Amsterdam gehouden onderzoek naar de wijze, waarop de woningen worden bewoond, welk onderzoek zich heeft uitgestrekt over ruim 2000 woningen in Oost en West is men tot de ontdekking gekomen, dat, waren de woningen alle op de normale wijze bewoond, (d.w.z. dat de woon- en slaapgelegenheden op redelijke wijze waren verdeeld) gemiddeld 19.4 % dezer „nieuwgebouwde" woningen te klein waren. Nu echter de wijze van bewoning niet overal normaal is, o.a. door onderverhuren, het inrichten van werkplaatsen in woonruimten enz., blijkt dit percentage belangrijk grooter te zijn; het bedraagt gemiddeld 30.7 %. De Woningdienst stelt ter verbetering van dezen toestand een woonverordening in het vooruitzicht.

N. **DIAMANT. —**
Bij de bekende diamantslijperij I. J. Asscher aan de Tolstraat te Amsterdam zijn wederom 250 man aan het werk. Dit aantal zal binnenkort tot 400 worden uitgebreid.

9 OCTOBER 1931

O. **KANKER. — Dr. Bendien's methode. —**
Het „British Empire Cancer Campaign" instituut heeft te kennen gegeven, dat, hoewel de eerste resultaten van de proefnemingen met Dr. Bendien's methode aanmoedigend waren, het daarop volgend onderzoek een tegenovergesteld gevolg heeft gehad. De slotsom is, dat Dr. Bendien's methode niet als eene, waarop men zich kan verlaten, mag worden aanvaard. **(Vor. ber. 79 M.)**

P. **OOSTENRIJK. — Regeering. —**
Bij de presidentsverkiezing is president Dr. Miklas tot bondspresident herkozen.

10 OCTOBER 1931

Q. **DUITSCHLAND. — Ministerie. —**
Dr. Brüning heeft het volgende kabinet samengesteld:
Dr. Brüning: Rijkskanselier en Buitenl. Zaken,
Dr. Dietrich: Financiën en waarn. rijkskanselier,
Gröner: Binnenlandsche Zaken en Rijksweer,
Dr. Warmbold: Economische Zaken,
Dr. Stegerwald: Arbeid,
Dr. Joel: Justitie,
Dr. Schiele: Landbouw en Voedingswezen,
Treviranus: Verkeer,
Dr. Schätzl: Posterijen.
Professor Warmbold en dr. Joel zijn de twee eenige nieuwe namen, die de ministerlijst van het tweede kabinet-Brüning bevat.

12 OCTOBER 1931

R. **INTERNATIONAAL EEREGERECHTSHOF VOOR JOURNALISTEN. —**
In het Vredespaleis had de plechtige installatie plaats van van het Internationale Eeregerechtshof voor Journalisten, waartoe door de Internationale Federatie van Journalisten het initiatief was genomen.

13 OCTOBER 1931

S. **NEDERLAND. — Wijsbegeerte. —**
Op 12 Oct. vond de herdenking van het 25-jarig bestaan der Vereeniging voor Wijsbegeerte plaats. Bij deze gelegenheid is Prof. Dr. Kohnstamm tot eerelid der vereeniging benoemd. Hij deelt thans deze onderscheiding met Prof. Leo Polak en dr. Bierens de Haan.

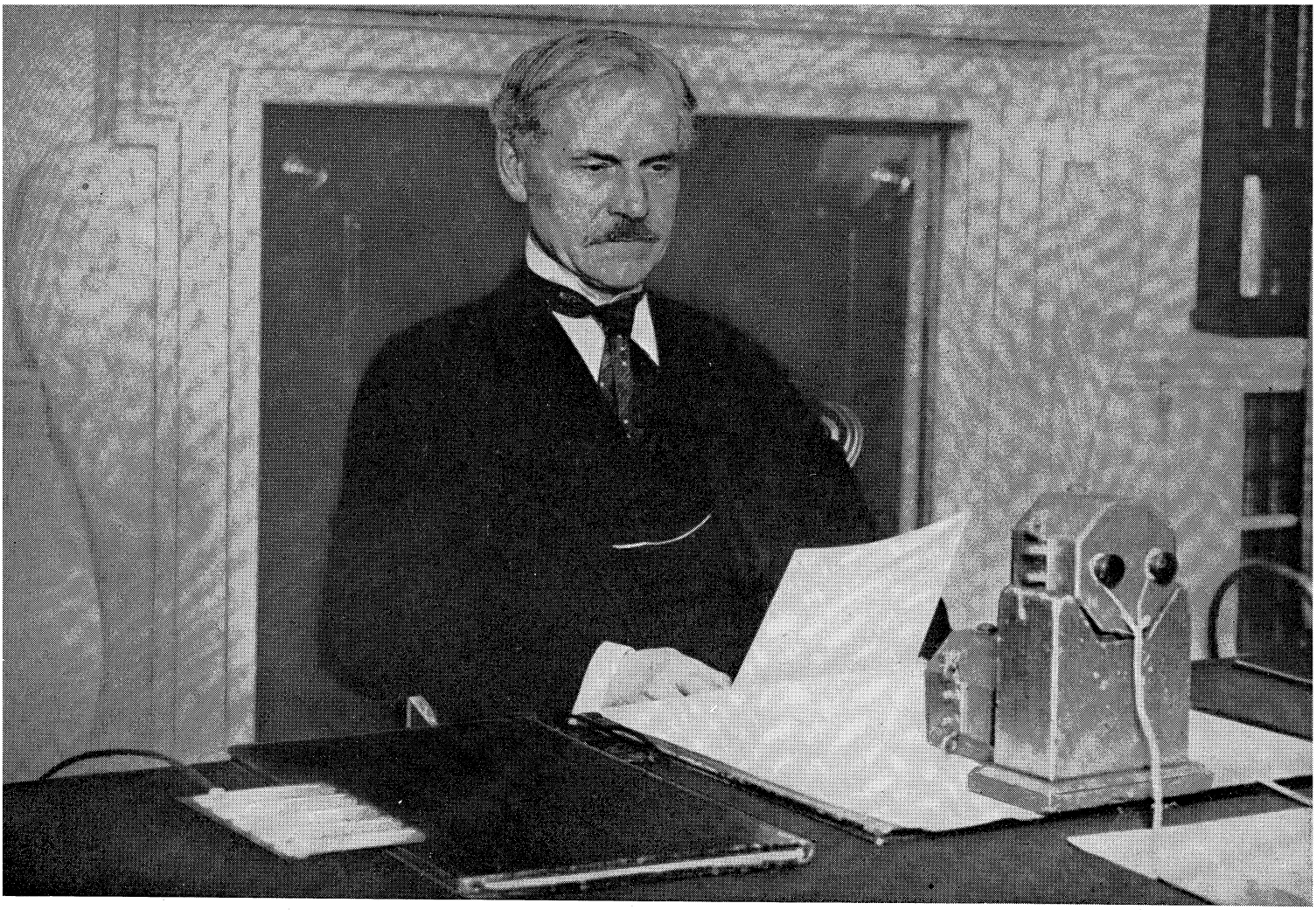

RAMSAY MACDONALD, premier van Groot-Brittannië, voor de radio.

A. **INTERNATIONALE KOLONIALE TENTOONSTELLING TE VINCENNES.** —
De definitieve sluiting van de tentoonstelling is bepaald op 15 November a.s.

B. **SPANJE. — Ministerie.** —
De minister van Oorlog, Azana, is er in geslaagd een nieuw kabinet te vormen. Behalve de afgetreden ministers Zamora en Maura, zijn geen leden uit het oude kabinet afgetreden; als eenig nieuw lid is gekozen de rector van de universiteit van Madrid, Giralt, die belast is met de portefeuille van Marine. Het ministerie is nu als volgt samengesteld:
Azana: premier en minister van Oorlog.
Quiroga: Binnenlandsche Zaken.
Giralt: Marine.
Prieto: Financiën.
Domingo: Onderwijs.
Albornos: Openbare Werken.
Caballero: Arbeid.
Lerroux: Buitenlandsche Zaken.
Barrios: Verkeer.
Dolver: Economie.
De los Rios: Justitie.

C. **NEDERLAND. — Werkloozenzorg in 1930.** —
Door de gemeenten werd ƒ 9.227.522.58 betaald aan kosten van steunverleening, terwijl het Rijk betaalde ƒ 4.006.110 wegens kosten van werkverschaffing en steunverleening. Ten slotte werd voor werkverschaffing betaald door de gemeenten ƒ 4.469.165. Totaal kwam voor rekening van de overheid ƒ 23.772.141.

18 OCTOBER 1931

D. **EDISON OVERLEDEN.** —
Thomas Alva Edison is den 18den October te 3.24 uur overleden, op den leeftijd van 84 jaar.
De voornaamste uitvindingen van Edison in chronologische volgorde zijn de volgende:
1862 — Zelfwerkende seininrichting.
1870 — Druktelegraaf voor beurskoersen.
1870—'78 — Duplex- en multiplex-telegrafie, verbeteringen aan de telefoon, enz.
1879 — Electrische gloeilamp met kooldraad.
1879—1888 — Instrumenten voor het registreeren van uiterst kleine warmte-uitstralingen en vochtigheidsgehalte.
1888 — Fonograaf en megafoon.
1888 — Verbeteringen in de toepassing der fotografie.
1891 — Kinematograaf.
1900—1910 — Verbeteringen der accumulatorenbatterijen en van de fabricage van cement.
1905 — Dicteermachine.
1912 — Kinetophone, de eerste combinatie van filmbeeld en geluid.
1914 — Verreschrijver.
1914—1918 — Instrumenten voor het ontdekken van duikbooten door geluidsopvanging, zeeankers voor het snel draaien van oorlogsschepen, en chemische producten die voorheen door Duitschland waren vervaardigd.

E. **IERLAND. — Grondwetswijziging.** —
De Kamer heeft het wetsontwerp aangenomen, dat door den Senaat is bekrachtigd, volgens hetwelk de grondwet aldus wordt gewijzigd, dat het mogelijk is militaire rechtbanken in te stellen voor de berechting van personen, die van oproerige actie beschuldigd worden. Deze wijziging van de grondwet is gericht tegen „gunmen" en samenzweerders, wier bedreigingen ten doel hebben een soort terreur in den staat uit te oefenen.

20 OCTOBER 1931

F. **BELGIE. — De taalstrijd.** —
De Senaatscommissie voor Kunsten en Wetenschappen heeft een voorstel uitgewerkt, waardoor de principieele volledige gelijkheid tusschen Walen en Vlamingen wordt verkregen. In het Vlaamsche land zal de voertaal van het middelbaar onderwijs het Nederlandsch zijn, terwijl in het Waalsche land het Fransch de voertaal is. Er moet echter in beide landgedeelten een tweede taal onderwezen worden. In Vlaanderen krijgt men de keuze tusschen Fransch, Duitsch of Engelsch; in Wallonië tusschen Nederlandsch, Duitsch of Engelsch. Deze tweede taal zal gedurende vier uren per week onderwezen worden. Op verzoek van een bepaald aantal gezinshoofden zal echter een derde van de lesuren aan de studie van de tweede taal kunnen besteed worden. Het zal den minister van Kunsten en Wetenschappen bovendien vrijstaan maatregelen te nemen, opdat het openbaar en bijzonder onderwijs gelijke aandacht aan het onderwijs in de tweede taal schenken.

G. **SPANJE. — Wet ter bescherming van de Republiek.**
Met op drie na algemeene stemmen is door de Cortes een wetsontwerp tot bescherming van de Republiek aangenomen, op grond waarvan aan overtreders dezer wet gevangenisstraffen en geldboeten van ten hoogste 10.000 peseta's kunnen worden opgelegd.

H. **CHINA. — Burgeroorlog.** —
De Cantonneesche leiders zijn op 20 Oct. '31 te Shanghai aangekomen om vredesonderhandelingen te voeren met Nanking. Aan het hoofd der delegatie bevindt zich Soen-fo, een zoon van wijlen Soen-Jat-sen; tot de leden behooren o.a. Woe Tsjai-woe, gewezen gezant te Washington en Wang Tsjing-wei, gewezen rechter in het Permanent Hof. De besprekingen zullen te Shanghai worden begonnen en daarna te Nanking worden voortgezet, doch inmiddels blijven de regeeringen van Nanking en Canton onafhankelijk van elkaar functionneeren.
(Vorig bericht blz. 64 P.)

21 OCTOBER 1931

I. **OOSTENRIJK. — Arthur Schnitzler overleden.** —
De groote Oostenrijksche dichter, roman- en tooneelschrijver Arthur Schnitzler is op 69-jarigen leeftijd overleden.
Zoon van een bekend geneesheer, studeerde hij in de medicijnen, welke studie hij op 23-jarigen leeftijd volbracht. Na als assistent bij zijn vader werkzaam te zijn geweest werd hij officier van gezondheid. Aan deze loopbaan kwam een einde na de publicatie van zijn werk „Leutnant Gustl". Van zijn ontelbare werken noemen wij: „Anatol" (1890), „Liebelei" (1894), „Reigen" (1896), „Literatur" (1901), „Der einsame Weg" (1904), „Professor Bernardi" (1912), „Fraülein Else" (1924), „Traumnovelle", (1926), „Therese" (1928).

K. **RUSLAND. — Buitenlandsche Handel.** —
De sterke prijsdaling heeft tengevolge gehad, dat de Russische uitvoer over het eerste halfjaar van 1931 in waarde rond 22 % minder bedroeg dan in de overeenkomstige periode van 1930. De geëxporteerde hoeveelheid was echter rond 11 % grooter. Rusland moet noodzakelijkerwijs voor de uitbreiding van zijn industrieele activiteit groote hoeveelheden grondstoffen en verder ook machines e.d. uit het buitenland betrekken. Dit verklaart dan ook, waarom de invoer van productie-middelen nog steeds een stijging vertoont. Doordat echter de invoer van consumptiegoederen aan den anderen kant reeds op een niveau is aangeland, dat bijna niet meer verlaagd kan worden, wordt onvermijdelijk het passief saldo van de handelsbalans steeds grooter.
Een wezenlijke vermindering van den invoer zal echter niet mogelijk zijn, zonder de industrieele ontwikkeling van Rusland te remmen.
Officieel wordt medegedeeld, dat tot 1 October op de Vijfjarenleening voor 1.7 milliard roebel was ingeschreven.
(Vorig bericht 74 D)

A. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht.**
Begin September 1931 ontstond wrijving tusschen Nanking en Tokio wegens den moord op den Japanschen kapitein Nacamura. Nadat de Japansche regeering herhaalde malen opheldering had geëischt, beloofde de Chineesche regeering bij nota van 17 September 1931 een streng onderzoek te zullen instellen.
Bij een onverwacht treffen tusschen Chineesche en Japansche troepen te Moekden op 18 September, zijn 70 à 80 Chineezen gedood. De Chineesche regeering eischte in een nota van 20 September onmiddellijk ontruiming van de bezette plaatsen in Mandsjoerije en herstel van den status quo. Op 22 September had Japan alle strategische punten in Mandsjoerije bezet, terwijl overal de Chineesche troepen werden ontwapend. Naar aanleiding van deze gebeurtenis is het Russische leger in het Russisch-Mandsjoerijsche grensgebied versterkt. In Volkenbondskringen werd overwogen, een commissie van neutrale waarnemers naar Mandsjoerije uit te zenden. Minister Stimson liet op 23 September weten, dat de Vereenigde Staten den Volkenbond steunen in zijn streven tot bijlegging van het conflict. De Russische Consul-Generaal te Charbin heeft op 24 September de Japansche autoriteiten ervan in kennis gesteld, dat de Russische regeering de bezetting van het station Tsjangtsjoeng als een onvriendelijke daad beschouwt en dat zij zoo noodig troepen zal zenden ter bescherming van de Russische belangen langs den Chineeschen Oosterspoorweg.
In de provincie Kirin heeft op 30 September een groep ambtenaren en officieren zich tot een voorloopige regeering opgeworpen en de onafhankelijkheid van Kirin geproclameerd. De Chineesche regeering heeft op 4 October officieel de bemiddeling van Amerika in het conflict met Japan ingeroepen.
De Chineesche organisaties van kooplieden hebben op 4 October besloten alle Japansche goederen te boycotten. Op 8 October hebben Japansche vliegtuigen Tsjintsjau gebombardeerd.
Minister Stimson bracht in een nota aan den Volkenbond van 13 October 1931 de instemming van Amerika met de bemoeiingen van den Volkenbond in het Japansch-Chineesch conflict tot uiting. Op 16 Oct. werd Amerika officieel door den Volkenbondsraad uitgenoodigd, deel te nemen aan de beraadslagingen van den Volkenbond inzake het Japansch-Chineesch conflict. Japan verzette zich op juridische gronden tegen het verzenden der uitnoodiging. De regeering der Vereenigde Staten aanvaardde de uitnoodiging en wees als haar vertegenwoordiger aan den Amerikaanschen consul te Genève, Prentiss Gilbert.
In een officieel communiqué van 17 October beval de Volkenbondsraad zijn leden, voorzoover zij het Kelloggpact onderteekend hadden, aan, de aandacht van de regeeringen van Nanking en Tokio te vestigen op art. 2 van dit pact, waarin het beginsel is belichaamd, dat de oplossing van conflicten slechts op vreedzame wijze mag worden nagestreefd. Op 22 October aanvaardde de Volkenbondsraad met algemeene stemmen, uitgezonderd die van China en Japan, een resolutie, waarin de Raad er bij de Japansche regeering op aandringt, onmiddellijk met de ontruiming van het bezette gebied te beginnen, terwijl de Chineesche regeering alle maatregelen zou moeten treffen ter beveiliging van de in dat gebied woonachtige Japansche onderdanen. Voorts beval de Raad beide regeeringen aan, na de ontruiming in onderhandelingen te treden over alle aanhangige kwesties, met het oog waarop de Raad voorstelt een verzoeningscommissie of eenig ander permanent orgaan in te stellen.

23 OCTOBER 1931

B. **SPANJE. — Medezeggingschap der arbeiders.** —
De Spaansche minister van Arbeid heeft in de Cortes voorlezing gedaan van een wetsontwerp ter regeling van de medezeggingschap der arbeiders. Het ontwerp bepaalt, dat de geëmployeerden en arbeiders in alle handels- en industrieele ondernemingen, die meer dan vijftig man personeel in dienst hebben, het recht hebben een commissie te vormen, welke een medezeggingschap in het beheer dezer ondernemingen heeft. De landbouw is niet bij deze bepaling inbegrepen.

C. **NEDERLAND. — Handel en Nijverheid.** —
Het Nederlandsche handelsverkeer met de voornaamste landen in de eerste negen maanden van 1931 luidt:

Invoer	Waarde Gld. **1931**	**1930**
Duitschland	473.520.355	601.197.228
België	149.808.543	199.627.905
Groot-Brittannië	119.412.096	178.378.825
Frankrijk	59.633.579	85.549.268
V. S. v. Amerika	113.738.960	163.544.694
Ned. Oost-Indië	56.609.222	71.116.156
Uitvoer		
Duitschland	200.903.487	290.023.391
België	128.350.487	138.416.320
Groot-Brittannië	248.442.158	294.490.193
Frankrijk	90.380.566	101.360.792
V. S. v. Amerika	24.063.148	38.920.398
Ned. Oost-Indië	72.296.038	112.135.422

D. **ENGELAND. — Werkloosheidbestrijding.** —
Het ministerie van Arbeid heeft besloten de bepalingen met betrekking tot de toelating van buitenlandsche musici aanzienlijk te verscherpen. Dans-bands uit andere landen worden in geen geval toegelaten en concert-orkesten alleen wanneer het ministerie overtuigd is, dat zij iets kunnen presteeren wat geen Engelsch orkest kan.

E. **CHINA. — Tienjarenplan.** —
De Chineesche regeering zal een aanvang maken met het tienjarenplan tot industrialisatie van het land. Het plan omvat o.a. de oprichting van vakscholen onder leiding van buitenlandsche deskundigen. Verder zullen nieuwe havens, spoor- en straatwegen worden aangelegd.

25 OCTOBER 1931

F. **PERU. — Sanchez Cerro president.** —
Bij de verkiezingen voor het presidentschap van Peru is gekozen Sanchez Cerro, die verleden jaar aan het hoofd stond van de revolutie welke president Leguia ten val bracht en die daarna zelf door een nieuwen opstand werd verdreven.

26 OCTOBER 1931

G. **PLATINA. — Wereldproductie.** —
Vóór 1914 produceerde Rusland ca. 95 % der wereldplatinaproductie, en Columbia 3.5 %. Na den oorlog daalde de Russische productie scherp, terwijl in Columbia, als gevolg van de stijgende prijzen, een groote toeneming der productie merkbaar was. In 1923 werd in Zuid-Afrika platina ontdekt en dit land nam al spoedig de plaats van Canada als derde wereldproducent in.

Gemiddelde jaarproductie (in onzen):	1909—1914	1926—1928
Rusland	200.000	90.531
Columbia	12.080	47.266
Australië	790	326
Vereenigde Staten	594	4.668
Borneo/Sumatra	180	—
Burma	46	—
Canada	33	10.390
Zuid-Afrika	—	11.070
Totaal	213.723	164.251

De platinaprijs is onderhevig aan scherpe fluctuaties. Van £ 1 per ons omstreeks 1885 steeg hij tot £ 8 in 1913 en £ 30 in 1920. Sindsdien daalde de prijs tot £ 13 in 1929 en £ 7 in 1930. Het huidige prijsniveau bedraagt ongeveer £ 10, op welk niveau men hoopt tot stabilisatie te kunnen komen.

A. **AMSTERDAM. — Inkomens en Belastingen. —**
Het Gemeentelijk Bureau voor Statistiek publiceert enkele vergelijkende cijfers omtrent de verhouding tusschen inkomens en belasting sedert 1917-1918.

Jaren	Totaal der inkomens	Bedrag der belasting
1917/18	ƒ 416.019.000	ƒ 16.699.815
1918/19	458.501.500	18.659.692
1919/20	464.923.300	30.444.236
1920/21	638.644.300	54.566.133
1921/22	656.278.400	48.989.640
1922/23	618.292.800	35.215.930
1923/24	610.005.200	29.644.112
1924/25	602.687.600	29.181.045
1925/26	618.303.600	27.151.263
1926/27	623.597.700	27.226.586
1927/28	605.988.600	26.171.193
1928/29	611.176.700	26.290.230
1929/30	657.433.500	29.246.612
1930/31	660.416.800	28.553.561

B. **BELGISCH BROOD. — Invoer in Rotterdam. —**
Per auto wordt brood vanuit België ingevoerd en over de verschillende bakkerswinkels gedistribueerd. Daar dit brood aangeboden wordt voor 11 cent, hetgeen 9 cent minder is dan het Hollandsche brood, is de verkoop zeer groot.

C. **OOSTENRIJK. — Beleggingen in Zwitserland. —**
Op grond van een nauwkeurig onderzoek heeft het Oostenrijksche departement van financiën vastgesteld, dat er op 't oogenblik bijna 1.5 milliard Schilling in den vorm van saldi en effectendepots op rekening van Oostenrijksche staatsburgers in Zwitserland zijn gedeponeerd. Volgens zorgvuldige berekeningen kan het totale bedrag van de gedurende de laatste jaren naar het buitenland gebrachte Oostenrijksche gelden op ca. 3.000.000 Schilling worden geraamd, een som die ongeveer overeenkomt met de gezamenlijke schulden van Oostenrijk aan het buitenland.

27 OCTOBER 1931

D. **SPANJE. — Eénkamer-systeem. —**
De nationale vergadering heeft met een meerderheid van 60 stemmen besloten over te gaan tot het éénkamersysteem, zoodat hiermede de Senaat is opgeheven.

28 OCTOBER 1931

E. **SPANJE. — Kiesrecht. —**
Bij de verdere behandeling van de grondwet zijn de beide kiesrechtartikelen goedgekeurd. Hiermede wordt het directe, geheime, algemeene kiesrecht ingevoerd. De leeftijd waarop stemrecht wordt verkregen, is bepaald op 23 jaar. De afgevaardigden, welke herkiesbaar zijn, worden gekozen voor een periode van 5 jaar.

F. **NOBELPRIJS. — Geneeskunde. —**
De Nobelprijs voor Geneeskunde voor 1931 is toegekend aan Prof. Otto Warburg, verbonden aan het Keizer Wilhelm-instituut voor Biologie te Berlijn-Dahlem.
Deze onderscheiding is den Duitschen geleerde verleend wegens zijn ontdekkingen inzake ademfermenten, hun aard en werkwijze. Prof. Warburg is reeds vroeger bekend geworden wegens zijn baanbrekend onderzoek inzake het oxydatieproces van levende cellen.
(Vorig bericht blz. 80 L.)

G. **WERELDSCHEEPVAART. —**
Van Juni 1930 tot Juni 1931 zijn volgens Lloyds Register of Shipping het in onderstaand staatje vermeld aantal schepen gebouwd met de daarbij vermelde tonnage:

Land:	Aantal schepen	Tonnage
Engeland	353	1.033.562
Japan	15	132.361
Duitschland	19	115.359
Nederland	31	108.680
Denemarken	16	88.001
Vereenigde Staten	35	78.164
Zweden	15	77.028
Italië	16	37.232
Spanje	11	24.308
Engelsche Dominions	20	18.425
België	6	16.469
Noorwegen	6	14.355

(Vorig bericht blz. 81 Q.)

29 OCTOBER 1931

H. **SUIKER. — Chadbourne-plan. —**
Peru is thans definitief toegetreden tot het Chadbourneplan en zal het recht hebben in den Internationalen Suikerraad 5 stemmen uit te brengen.
Peru's exportquota zijn bepaald op 360.000 long tons voor het loopende jaar en 373.750 long tons voor elk der vier volgende jaren. Bij de vaststelling dier quota moest rekening worden gehouden met de reeds verrichte groote aanplantingen voor 1931 en 1932; daarentegen verbond Peru zich, zijn aanplant in de drie laatste jaren der overeenkomst aan den thans geschapen toestand aan te passen, in dien zin, dat aan het eind der periode van 5 jaar geen overtollige voorraden („surplus stocks") meer aanwezig zullen zijn.

I. **SPANJE. — Ex-koning Alfonso beschuldigd van hoogverraad. —**
De enquête-commissie naar de voor de instelling van de dictatuur verantwoordelijke personen, heeft haar werkzaamheden beëindigd. Tegen 14 van de 20 verdachten is een vervolging wegens politieke misdrijven ingesteld.
Ex-koning Alfonso XIII is in staat van beschuldiging gesteld wegens hoogverraad.
De commissie van enquête zet verder uiteen, dat de verheffing van generaal Primo de Rivera tot dictator een ongrondwettige handeling is geweest en dat de medeverdachten die medegewerkt hebben aan het in stand blijven van de dictatuur en die gedurende die periode functies hebben bekleed die verband hielden met de dictatuur, zich eveneens hebben schuldig gemaakt aan ongrondwettige handelingen. Verder hebben de verdachten de grondwet geschonden, door begrootingen op te stellen, belastingen te heffen, de Cortes niet op het in de grondwet vastgestelde tijdstip bijeen te roepen en door zich in het algemeen bevoegdheden van het parlement aan te matigen.

31 OCTOBER 1931

K. **JODENDOM. — Italië. —**
Volgens de nieuwe wet op de organisatie der Joodsche Gemeenten in Italië zullen op het geheele Italiaansche grondgebied 26 Joodsche gemeenten worden gevormd. Elke Italiaansche Jood is verplicht deel uit te maken van de gemeente in zijn provincie.

1 NOVEMBER 1931.

L. **NEDERLAND. — Scheepvaart. —**
Een nieuw verdrag op scheepvaartgebied is tot stand gekomen tusschen Nederland en Denemarken. Het verdrag is gebaseerd op het beginsel van de meest begunstigde natie en is ook van toepassing op de Nederlandsche koloniën. Het zal in werking treden na ratificatie der overeenkomsten die te Kopenhagen zullen worden uitgewisseld. Voor de Nederlandsche koloniën zal het verdrag pas na drie maanden in werking treden.

M. **A. J. COOK OVERLEDEN. —**
A. J. Cook, de secretaris van de Engelsche mijnwerkersfederatie en de leider van de algemeene werkstaking van 1926, is overleden.

3 NOVEMBER 1931

A. **ENGELAND. — Labour-partij. —**
Met algemeene stemmen is Lansbury gekozen tot voorzitter der parlementaire fractie der Arbeiderspartij. Deze verkiezing was noodzakelijk doordat de vroegere voorzitter Henderson niet herkozen is als lid van 't Lagerhuis.

B. **ENGELAND. — Onafhankelijke Arbeiderspartij. —**
De groep der Onafhankelijke Arbeiderspartij in het Lagerhuis, bestaande uit James Maxton, Kirkwood, Buchanan, Mc Govern en Wallhead, heeft besloten uit de Labour-Partij te treden.

C. **NEDERLAND. — Gemeentefinanciën. —**
De regeering heeft medegedeeld bereid te zijn van de door de gemeenten verleende crisissteun een bepaald percentage voor haar rekening te nemen. Voor Amsterdam is dit vastgesteld op 40 %. Deze regeling geldt van 7 Maart 1931 tot einde December van dit jaar.

D. **BELGIE. — Taalkwestie. —**
De senaat heeft heden in eerste lezing het wetsontwerp aangenomen, waarbij de omgangstaal in de middelbare scholen in Vlaanderen Vlaamsch en in Wallonië Fransch zal zijn. Het staat den leerlingen vrij een tweede taal te leeren, dit mag dan echter alleen Fransch of Vlaamsch zijn. **(Vorig bericht blz. 81 F.)**

E. **IRAK. — Toetreding tot het Kellogg-pact. —**
Koning Feisjal heeft zijn goedkeuring gehecht aan de toetreding van Irak tot het Kellogg-pact.

4 NOVEMBER 1931

F. **ENGELAND. — Liberale partij. —**
Sir Herbert Samuel is gekozen tot leider der Liberale fractie in het Lagerhuis. **(Vorig ber. blz. 79 N.)**

G. **JAPAN. — Disconto. —**
De Bank van Japan heeft het disconto verhoogd van 5.84 tot 6.57 %.

H. **FINLAND. — Gouden Standaard. —**
De Bank van Finland heeft der regeering verzocht de opheffing van den gouden standaard op te schorten tot 1 Mei 1932.

I. **AUSTRALIE. — Staatsfinanciën. —**
De Senaat heeft met 17 tegen 9 stemmen het wetsontwerp betreffende de gedwongen conversie aangenomen, zoodat thans de houders van Australische staatsfondsen, die niet vrijwillig in conversie hebben toegestemd, gedwongen zullen zijn om hun obligaties tegen stukken met lager rentetype in te wisselen. **(Vorig bericht blz. 67 H.)**

5 NOVEMBER 1931

K. **NEDERLAND. — Tuberculose. —**
Aan de „Verslagen en mededeelingen betreffende de volksgezondheid" over 1930 ontleenen wij de volgende gegevens:

Sterfte aan alle vormen van T.B.C. per 100.000 inwoners.

	Amsterdam	Het Rijk
1901—'05	201.3	196.0
1911—'15	159.2	145.3
1918	226.5	202.3
1920	157.7	145.4
1926	92.2	96.1
1927	89.1	94.3
1928	76.0	83.8
1929	82.4	85.6
1930	71.4	74.3

Uit het „Rapport Epidemiologique" van de Hygiënische afdeeling van het Volkenbondssecretariaat vermelden wij de volgende cijfers, welke een gunstig beeld geven van de sterfte aan tuberculose in de Nederlandsche steden, vergeleken bij andere steden over de geheele wereld.
Tuberculosesterfte per 100.000 der bevolking in 1930:

Amsterdam	72	Warschau	224
Rotterdam	78	Brussel	81
's-Gravenhage	64	Stockholm	140
17 Nederl. steden	77	Oslo	148
Berlijn	91	Kopenhagen	89
München	76	Leningrad	217
40 Duitsche steden	82	50 Spaan. steden	214
Londen	96	30 Zwit. steden	81
13 Schot. steden	102	Rio de Janeiro	277
Parijs	232	97 Bulg. steden	241
Lyon	162	Santiago	448
Weenen	161	New York	73
Boedapest	260	Chicago	69

6 NOVEMBER 1931

L. **NEDERLAND. — Indexcijfers. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers:

		Algemeen indexcijfer 48 art.		Indexcijfer voedingsmiddelen e.d. 28 art.	
		1901/1910	1913	1901/1910	1913
		100	100	100	100
1913		112	100	112	100
1919		338	304	326	296
1920		319	292	277	252
1921		199	182	206	187
1922		174	160	174	160
1923		165	151	159	143
1924		171	156	173	156
1925		173	155	174	155
1926		162	145	163	144
1927		165	148	172	153
1928		167	149	176	157
1929		159	142	167	149
1930		131	117	134	119
1930	Aug.	127	114	131	117
	Sept.	125	112	129	115
	Oct.	124	111	130	116
1931	Aug.	104	94	109	98
	Sept.	101	91	106	95
	Oct.	99	89	104	93

Bij beschouwing der indexcijfers (basis 1913 = 100) over October 1931 in vergelijking met die over September 1931, blijkt, dat zoowel het algemeen indexcijfer als dat der voedingsmiddelen met 2 punten (2%) is gedaald.
Tegenover een prijsstijging van 7 artikelen (w.o. 6 voedingsmiddelen) met in totaal 33 punten (w.o. groene erwten met 12 punten), staat een prijsdaling van 23 artikelen (14 voedingsmiddelen) met in totaal 106 punten (w.o. lamsvleesch met 17, kaas met 16 en rundvleesch met 11 punten).

M. **FRANKRIJK. — Radicale partij. —**
Bij acclamatie heeft het jaarlijksche congres der Radicale Partij Herriot tot voorzitter der partij gekozen.

N. **ENGELAND. — Ministerie. —**
Het Britsche kabinet, zooals het is samengesteld door Mac Donald na de verkiezingen, ziet er als volgt uit:
Ramsay MacDonald: Premier.
Sir John Simon: Buitenlandsche Zaken.
Neville Chamberlain: Financiën.
Sir Herbert Samuel: Binnenlandsche Zaken.
Stanley Baldwin: Lord President of the Council.
Philip Snowden: Lord Privy Seal.
Runciman: Handel.
Thomas: Dominions.

Cunliffe Lister: Koloniën.
Samuel Hoare: Indië.
Eyres Monsell: Marine.
Lord Hailsham: Oorlog.
Lord Londonderry: Luchtvaart.
Donald Maclean: Onderwijs.
Lord Sankey: Lord Chanceller.
Archibald Sinclair: Schotland.
Hilton Young: Openbare Gezondheid.
John Gilmore: Landbouw en Visscherij.
Henry Betterton: Arbeid.
Ormsby Gore: Openbare Werken.
In Mac-Donald's nationale regeering hebben zitting: 4 Nationale-Labourleden, 5 Liberalen (3 van de Samuel-groep en 2 van de Simon-groep) en 11 conservatieven.
(Vor. ber. blz. 71 K.)

7 NOVEMBER 1931

A. **JOEGO-SLAVIE. — Verkiezingen. —**
De verkiezingen voor de nieuwe Skoepsjtina zijn een volledig succes geworden voor de regeeringspartij.

8 NOVEMBER 1931

B. **RONDETAFEL-CONFERENTIE. — Gandhi teruggeroepen. —**
Het werkcomité van het Indische Nationale Congres heeft zijn voorzitter gemachtigd Gandhi mede te deelen, dat zijn terugkeer naar Indië gewenscht is en dat zijn verder bijwonen van de conferentie onnoodig wordt geacht. Het Comité laat echter de definitieve beslissing aan Gandhi. Het vestigt echter zijn aandacht op de ongunstige ontwikkeling der gebeurtenissen in Bengalen, de N.W. grensprovincie en andere plaatsen. **(Vor. ber. 75 I.)**

9 NOVEMBER 1931

C. **ITALIE. — Italiaansche Bank voor roerende zaken. —**
De ministerraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan een besluit omtrent de oprichting van een instituut ter vervanging van instellingen, die credieten op roerende goederen verleenen. Deze instelling zal werken onder den naam van de Italiaansche bank voor roerende zaken en met een kapitaal van niet minder dan 500 millioen Lire, waarvan de helft door de deposito- en beleeningskas wordt verschaft. Zij zal rechtspersoonlijkheid bezitten, zelfstandig haar bedrijf uitoefenen en te Rome gevestigd zijn.
Het doel der bank wordt als volgt omschreven:
Het verleenen van credieten aan ondernemingen, inzonderheid aan die van Italiaansche nationaliteit, tegen onderpand van roerende zaken en het deelnemen in de bedoelde ondernemingen. De duur der leeningen mag niet langer dan tien jaren zijn.

11 NOVEMBER 1931

D. **NATUURWETENSCHAPPEN. — Nieuw element ontdekt. —**
De Amerikaansche geleerde Fred. Allison, de leider der natuurkundige afdeeling van de polytechnische school te Auburn verklaart, dat het hem gelukt is het eenige tot nu toe nog ontbrekende element (nummer 85) te ontdekken. Hij stelt voor het nieuwe element „Halogen" te noemen, aangezien het in de tabellen der atoomgewichten staat onder de „Halogenen" Fluor, Chloor, Broom en Jodium.
Terwijl Fluor en Chloor bij kamertemperatuur gasvormig zijn, is het nieuwe element, evenals Jodium, een vaste stof.

E. **DUITSCHLAND. — Deviezenverordening uitgebreid.**
Terwijl tot nu toe de handel in buitenlandsche, aan de Duitsche beurzen niet genoteerde aandeelen aan een goedkeuring onderhevig was, zal dit in het vervolg ook voor de Duitsche buitenlandsche obligaties gelden. Zonder goedkeuring zijn slechts aankoopen voor den leeningsdienst geoorloofd.
Voor den aankoop van buitenlandsche waardepapieren in het buitenland, welke in Duitschland officieel of in het vrije verkeer genoteerd worden, dus in het bijzonder de internationale arbitragefondsen, is toestemming noodig, terwijl de handel in het binnenland ook in het vervolg onbeperkt blijft.
Tot nu toe was het voor buitenlanders, die hun waardepapieren in het binnenland verkochten, mogelijk de opbrengst daarvan naar het buitenland te laten overmaken. Dergelijke bedragen vormen van nu af aan geblokkeerde saldi, welke zonder goedkeuring der „Devisenbewirtschaftungsstelle" slechts voor den aankoop van Duitsche waardepapieren aangewend mogen worden. Iedere andere beschikking daarover is aan een toestemming onderhevig. De toestemming wordt alleen verleend, wanneer de saldi op een andere wijze in het binnenland belegd worden. De nakoming der nieuwe bepalingen wordt door straffen verzekerd. **(Vorig bericht 67 B.)**

F. **DUITSCHLAND. — Bevolking. —**
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft den Rijksdag een nota met betrekking tot de volksgezondheid in Duitschland doen toekomen. Begin 1931 bedroeg de totale bevolking van het Duitsche rijk zonder het Saargebied 64.48 millioen zielen. De vermindering in het aantal geboorten duurt voort. Sinds 1900 is het aantal levend geborenen gedaald van bijna 2 millioen tot 1.126.800 in 1930. In 1913 was het geboorte-overschot bijna tweemaal zoo groot als in 1930.

12 NOVEMBER 1931

G. **BELGIE. — De doodende mist in de Maasvallei. —**
De conclusies van de commissie van onderzoek naar de oorzaken van de sterfgevallen tijdens den zwaren mist in het Maasdal luiden als volgt:
„De oorzaak is in de eerste plaats gelegen in de werking van zwavelzuur, gevormd door oxydatie, welke teweeg is gebracht door het contact tusschen de zuurstof in de lucht en de waterdruppeltjes van den mist met de stofdeeltjes en de zwavelanhydride, die zich overal in de industriecentra van het Maasdal tusschen Luik en Engis in de atmosfeer bevinden. Deze oxydatie kon echter slechts de bekende noodlottige afmetingen aannemen, als gevolg van zeer bijzondere atmosferische omstandigheden, welke de gewone luchtverversching in het Maasdal verhinderden. Hierdoor werd de atmosfeer in de streek tusschen Luik en Engis herschapen tot een soort verdund slijk, waarin zich plaatselijke besmettingshaarden konden vormen, als gevolg van de aanwezigheid van tallooze fabrieken en huizen in deze streek. De vorst, de buitengewoon zwakke wind en de zware mist verhinderden de verwarming van de aarde door de zon overdag en de uitstraling van warmte door de aarde des nachts."
De commissie wijst er op, dat de sterfgevallen voor het overgroote deel betrekking hadden op vrij bejaarde personen (ouder dan 55 jaar), dan wel op personen, die aan ziekten der ademhalingsorganen leden.

H. **NOBELPRIJS SCHEIKUNDE. —**
De Nobelprijs voor Scheikunde wordt dit jaar verdeeld tusschen de Duitsche Hoogleeraren Karl Bosch en Friedrich Bergius. Deze geleerden hebben zich vooral beziggehouden met het onderzoek over het ontstaan en de ontwikkeling van de hoogdrukmethode. Dr. Bosch hield zich bezig met het vinden van een procédé voor de bereiding van synthetische ammoniak, die verkregen wordt door de stikstof uit de lucht te binden met waterstof, en in het bijzonder met de vorming van salpeterzuur door de oxydatie van ammoniak. Dr. Bergius heeft voor het eerst uit een deeg van kool en olie onder toevoeging van waterstof, benzine bereid. Hij heeft zich verder vooral beziggehouden met het vloeibaar maken van steenkool en is er in geslaagd uit de steenkool 60 % olie te vormen waarvan één derde benzine, één derde Diesel-olie en één derde stookolie is.
Het is Dr. Bergius ook gelukt uit hout suikerproducten te vervaardigen, welke zeer geschikt zijn voor veevoeder. **(Vorig bericht blz. 83 F.)**

A. **NEDERLAND. — Salarisverlaging overheidspersoneel.** De Nederlandsche regeering heeft medegedeeld, dat de salarisverlaging van 5 % op 1 Maart 1932 zal ingaan.

B. **CYPRUS. — Onlusten. —**
In verband met de onlusten te Cyprus zijn op 23 October 1931 te Nicosia zeven Britsche militaire vliegtuigen geland met 150 man gewapende troepen uit Egypte. Twee der vier afgezonden oorlogsschepen zijn reeds bij Cyprus aangekomen en de beide andere worden later op den dag verwacht.
De actie tegen de Britsche heerschappij is te Limasol onder leiding van den Grieksch-orthodoxen bisschop van Larnaca begonnen, en vandaar overgeslagen naar de hoofdstad en andere steden.
De Grieksche minister van Buitenlandsche Zaken, Michalakopoelos, heeft verklaard, dat de geschillen tusschen de bevolking van Cyprus en de Britsche regeering onder geen omstandigheden tot een conflict tusschen Griekenland en Groot-Brittannië zouden kunnen leiden. De Grieksche regeering heeft de manifestaties der Cyprioten nooit, direct noch indirect op de een of andere wijze ondersteund of aangemoedigd.
Wegens het voortduren van de onrust heeft de gouverneur op 24 October een proclamatie uitgevaardigd, waarin de censuur wordt afgekondigd en waarbij verklaard wordt, dat iedereen, die zich schuldig maakt aan het verstoren van de orde, door de overheid kan worden gedeporteerd. De politie heeft de bevoegdheid ieder te arresteeren, die van het smeden van een samenzwering wordt verdacht. Schepen mogen de havens slechts met bijzondere toestemming verlaten. Overtredingen van deze bepalingen zijn strafbaar met gevangenisstraf tot een duur van 15 jaar.
De heilige synode van de Grieksch-katholieke kerk heeft 1 November een sympathiebetuiging aan het orthodoxe volk van het eiland Cyprus gericht, waarin uitdrukking wordt gegeven aan den wensch, dat de Engelsche koning en de Engelsche natie het doen vloeien van bloed verder zullen voorkomen. De Grieksche primaat heeft den aartsbisschop van Canterbury een telegram in denzelfden geest gezonden.
De Engelsche minister van Koloniën heeft op 12 Nov. verklaard, dat de toestand te Cyprus weer normaal geacht mag worden. Als tijdelijke maatregel zal de wetgevende raad opgeheven worden. De wetgevende macht zal aan den gouverneur worden verleend.

13 NOVEMBER 1931

C. **CANADA. — Communisme. —**
Uit het schuldig verklaren van acht leiders der communistische beweging als leden van een onwettige organisatie, vloeit voort, dat het Communisme in Canada onwettig is verklaard.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Automobielproductie. —**
De automobielproductie van de V. S. en Canada, welke volgens de mededeelingen van de Amerikaansche Kamer voor den automobielhandel haar hoogtepunt in 1931 in April bereikte met 352.000 personen- en vrachtwagens, geeft sindsdien een voortdurende daling te zien. Zij is in Mei gedaald tot 327.000 wagens, in Juni tot 254.000, in Juli tot 223.000, in Augustus tot 197.000 en in September tot 143.000 wagens en beliep in October slechts 83.000 stuks. De totale automobielproductie in de eerste tien maanden van het loopende jaar bedraagt 2.283.000 wagens, of 923.000, overeenkomende met 29 %, wagens minder dan in de overeenkomstige periode van het vorig jaar, terwijl vergeleken met 1929, het recordjaar in de geschiedenis der Amerikaansche automobielindustrie, de productievermindering zelfs 2.986.000 wagens of 57 % bedraagt.

E. **RADIO. — Nieuwe zender van Radio-Paris in gebruik.**
De nieuwe zender van Radio-Paris is in gebruik genomen; deze zender is het eigendom van de particuliere omroepvereeniging Cie. française de Radiophonie en is gebouwd door de Sté française Radio Electrique (SFR).

F. **NEDERLANDSCH-INDIË. — Begrooting 1932. —**
Bij de Tweede Kamer is ingediend de begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1932. De memorie van toelichting vangt eerst aan met een opsomming der resultaten over de laatste jaren. Daaruit blijkt, dat over 1929 de gewone dienst een overschot van ƒ 10.802.000, de buitengewone dienst een tekort van ƒ 64.903.000, en de geheele dienst ergo een tekort van ƒ 54.101.000 oplevert. Voor 1930 wordt een totaal tekort van ƒ 137.568.000 geraamd, waarvan ƒ 84.692.000 op den gewonen dienst en ƒ 52.876.000 op den buitengewonen dienst.
Voor de uitkomsten van het dienstjaar 1931 moet voorloopig nog met een zeer globale schatting worden volstaan. Naar deze schatting zal zich voor het jaar 1931 een tekort voordoen van ƒ 172.600.000, waarvan ƒ 135.154.000 op den gewonen en ƒ 37.446.000 op den buitengewonen dienst.
Wat de begrooting voor 1932 betreft, deze vertoonde bij de indiening bij den Volksraad de volgende eindcijfers: gewone dienst: uitgaven ƒ 807.610.107, middelen ƒ 716.169.295, tekort ƒ 91.440.812; buitengew. dienst: uitgaven ƒ 41.694.587, middelen ƒ 8.387.738, tekort van ƒ 33.306.849; geheele dienst: uitgaven ƒ 849.304.694; middelen ƒ 724.557.033, tekort ƒ 124.747.661.
Bij nota's van wijziging en door amendeering van den Volksraad werden hierin diverse wijzigingen gebracht, zoodat de begrooting thans als volgt luidt:
gew. dienst: uitg. ƒ 804.955.981, middelen ƒ 715.929.234, tekort ƒ 89.026.747; buitengew. dienst: uitg. ƒ 40.294.587, middelen ƒ 8.587.738, tekort ƒ 31.706.849; geheele dienst. uitgaven ƒ 845.250.568, middelen ƒ 724.516.972, tekort ƒ 120.733.596.

G. **SUIKER. — Wereld- en Java-suikerproductie. —**
De volgende staatjes geven een overzicht van de suikerproductie van Java in vergelijking met de productie van de geheele wereld.

(Cijfers in duizendtallen tons)

Oogstjaar (Mei-April)	Wereldoogst	Java-Oogst	Wereldoogst zonder Java	Percentage Java-oogst v. Wereldoogst zonder Java
1904/05 . . .	12.022	1.062	10.960	9.7
1913/14 . . .	18.436	1.433	17.003	8.4
1920/21 . . .	16.517	1.694	14.823	11.4
1921/22 . . .	17.704	1.810	15.894	11.4
1922/23 . . .	18.359	1.803	16.556	10.9
1923/24 . . .	20.096	2.003	18.093	11.1
1924/25 . . .	23.687	2.315	21.372	10.8
1925/26 . . .	24.614	1.991	22.623	8.8
1926/27 . . .	23.758	2.398	21.360	11.2
1927/28 . . .	25.319	2.986	22.333	13.4
1928/29 . . .	27.347	2.942	24.405	12.1
1929/30 . . .	26.884	2.969	23.915	12.4
1930/31 . . .	28.128	2.850	25.278	11.3
Totaal 13 jaren	282.871	28.256	254.615	142.9
Gemiddelde over 13 jaren	21.759	2.173	19.586	11.0

14 NOVEMBER 1931

H. **NEDERLAND. — Hooge Raad van Arbeid. —**
In de vacature ontstaan door het overlijden van den Voorzitter van den Raad prof. mgr. W. H. Nolens, is bij acclamatie gekozen prof. mr. P. J. M. Aalberse.

15 NOVEMBER 1931

A. **KOLONIALE TENTOONSTELLING TE VINCENNES. — Sluiting. —**
Onder zeer groote belangstelling is de Koloniale Tentoonstelling te Vincennes gesloten. Het totaal aantal bezoekers der tentoonstelling heeft 32.231.556 bedragen. **(Vorig ber. blz. 81 A.)**

B. **FRANKRIJK. — Leerstoel voor den Vrede. —**
Te Lyon is een leerstoel voor den Vrede ingewijd, welke de eerste is in Europa. Deze leerstoel ressorteert onder de rechtsfaculteit en is toevertrouwd aan prof. Jacques Lambert, den zoon van den stichter van het Internationaal Instituut voor Vergelijkend Recht. Het programma der colleges is: vergelijkende studie van het raderwerk van den Volkenbond en van andere internationale vredesorganisaties, alsmede van de door deze bereikte resultaten; studie van het vredesprobleem, hetwelk wordt beschouwd als een rechtsprobleem, dat steeds tusschen de menschen zoowel als tusschen de naties onderling heeft bestaan.

16 NOVEMBER 1931

C. **ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. —**
Nadat aanvankelijk de Ronde-tafel conferentie tot mislukking gedoemd scheen, doordat een accoord omtrent de minderheden-kwestie onmogelijk bleek te zijn, zoodat de minderheden-commissie op 23 November uiteen ging, is door een wijziging in de houding der Mohammedanen een gunstige wending tot stand gekomen.
Deze hebben n.l. hun oude standpunt laten varen en besloten deel te nemen aan de verdere discussies der commissie voor de federale structuur, niettegenstaande er nog geen oplossing is gevonden voor het minderheden-vraagstuk.
Ondanks deze wijziging in het standpunt der Mohammedanen, welke voornamelijk te danken is aan MacDonald's hardnekkige pogingen, staat vast dat een definitief resultaat niet verkregen kan worden voordat de minderheden-kwestie is opgelost. **(Vor. ber. blz. 85 B.)**

D. **VOLKENBOND. — Bewapeningsvacantie. —**
Op 19 September 1931 zijn de staten, welke geen lid zijn van den Volkenbond, uitgenoodigd te Genève deel te nemen aan de beraadslaging betreffende het voorstel tot een „bewapeningsvacantie". Italië heeft op 21 September in een memorandum het voorstel nader toegelicht om gedurende een periode van één jaar, aanvangende met de opening der ontwapeningsconferentie, geen verandering te brengen in de verhouding der bewapening van de verschillende staten.
Aangezien geen enkele der 63 tot de ontwapenings-conferentie uitgenoodigde staten een afwijzend antwoord heeft ingezonden, heeft de Secr.-Generaal van den Volkenbond een rondschrijven tot de uitgenoodigde staten gericht, dat behoudens dringend tegenbericht, dat de regeeringen een tegengestelde meening zijn toegedaan, de bewapeningsvacantie wordt geacht te zijn ingegaan 1 November j.l. **(Vorig ber. blz. 75 P.)**

17 NOVEMBER 1931

E. **ENGELAND. — Ronde-tafel-conferentie. —**
Gandhi heeft bij de discussies over Indië's zelfbestuur enkele eischen ten opzichte van de defensie naar voren gebracht, welke door Lord Sankey, den voorzitter van de commissie voor de federale structuur van Indië als onaanvaardbaar werden beoordeeld.
Gandhi eischte namelijk volledige contrôle door de Indische regeering op de geheele defensie, waaronder ook die op de Engelsche troepen, alsmede op de buitenlandsche betrekkingen. Indien deze contrôle niet van het begin af aan zou worden overgedragen, diende het geheele bestuursontwerp te worden opgegeven. **(V. b. 87 C.)**

18 NOVEMBER 1931

F. **PRAE-HISTORISCHE VONDSTEN IN SIBERIË. —**
Een expeditie van de Academie van Wetenschappen heeft in de steppe Koeloendinsk in West-Siberië de overblijfselen gevonden van een prae-historischen olifant, een geweldige giraffe en van vogels uit het quartaire tijdperk. Deze vondst wordt van enorme beteekenis geacht, aangezien hierdoor de hypothese, dat dit gedeelte van Siberië in het prae-historische tijdvak een zee is geweest, wordt omvergeworpen.

G. **NEDERLAND. — Verhooging der invoerrechten. —**
De Tweede Kamer heeft met 56 tegen 36 stemmen het wetsontwerp tot bescherming van den landbouw door verhooging der invoerrechten op enkele landbouwartikelen van 8 tot 10 % aangenomen, nadat een amendement, strekkende den duur der verhooging te bepalen op drie jaar, door de regeering was overgenomen.

H. **RUSLAND. — Begrooting. —**
Het volkscommissariaat van financiën van de Russische federatie heeft het financieele plan voor 1932 voorloopig geraamd op 9055 millioen roebel, in vergelijking met het loopende jaar een stijging met 30 %. De uitgaven zijn begroot op 10 milliard roebel (+ 31 %). Karakteristiek voor het volgende financieele plan zal zijn, dat de raming van de vrijwillige inkomsten 43 % hooger geraamd is, dan voor het loopende jaar, terwijl uit de gedwongen inkomsten, dus hoofdzakelijk de belastingen, aanmerkelijk minder verwacht wordt.

I. **OOSTENRIJK. — Gouduitvoer verboden. —**
De regeering van Oostenrijk heeft 18 Nov. 1931 den handel en uitvoer van goud en gouden munten verboden. Dit besluit staat in verband met de voorgestelde deviezenverordening, waarover het parlement heden een beslissing moet nemen.

K. **VEREENIGDE STATEN. — Theodore Dreiser vervolgd. —**
Tegen Theodore Dreiser en John dos Passos, de bekende Amerikaansche schrijvers, die met acht anderen onlangs naar het Harlan-district in Kentucky waren gegaan om daar een onderzoek in te stellen naar het terroristische regime en de groote ontberingen, waaraan de mijnwerkers in dat district zijn blootgesteld, is, naar de correspondent van de Times te New York meldt, een vervolging ingesteld wegens onwettige vakvereenigingsactie, waarop straffen staan tot 21 jaar gevangenis en $ 10.000 boete. Namens de commissie waarmede hij reist, heeft Dreiser een verklaring gepubliceerd, waarin hij zegt, dat de vervolging een poging van de autoriteiten in de Harlan- en Bell-districten is, om de publieke aandacht te onderdrukken en haar af te leiden van een uiteenzetting van de ontzettende toestanden in de mijngebieden van Kentucky, waar hongersnood, slavernij en onderdrukking heerschen. De Amerikaansche Unie voor burgerlijke vrijheid heeft al haar middelen beschikbaar gesteld voor de verdediging van Dreiser en zijn vrienden.

19 NOVEMBER 1931

L. **PALESTINA. — Hooge Commissaris. —**
Sir Arthur Wauchope, de nieuwe hooge commissaris in Palestina, is te Jeruzalem aangekomen en heeft den ambtseed afgelegd. **(Vor. ber. blz. 64 C.)**

M. **VITAMINE „D" IN KRISTALVORM. —**
Volgens de Voss. Ztg. is het Adolf Windaus, den onvermoeiden vitaminen-onderzoeker te Göttingen, gelukt, het vitamine D., het anti-rhachitis-vitamine, in zuiveren kristalvorm te verkrijgen door de bestraling van Ergosterine.

20 NOVEMBER 1931.

N. **SPANJE. — Proces tegen ex-koning Alfonso. —**
De Cortes hebben uitspraak gedaan als opperste rechters

in het proces tegen den ex-koning van Spanje, welke beschuldigd was van hoogverraad. Als verdediger trad op Graaf Romanones, de vroegere voorzitter van den Spaanschen Senaat; in zijn pleidooi zette hij uiteen, dat de ex-koning niet alléén verantwoordelijk was voor de gebeurtenissen in Marokko. Al was verder de instelling van de dictatuur in 1923 niet in overeenstemming met de grondwet, zoo mocht men dit Alfonso niet te zwaar aanrekenen, omdat de openbare meening toen de dictatuur gunstig gezind was. In het vonnis wordt Alfonso schuldig verklaard aan hoogverraad en schending der grondwet bij de uitoefening van zijn ambt. **(Vorig bericht 83 I.)**

A. **ENGELAND. — Wetsontwerp tegen abnormalen invoer. —**
Op 16 November stelde de Engelsche minister van Handel, Runciman, een bijzonder invoerrecht voor, teneinde de Engelsche industrie te steunen en den abnormalen invoer te bestrijden. De Board of Trade krijgt de bevoegdheid op bij de wet aangewezen artikelen een recht te leggen dat 100 % van de waarde van dat artikel niet te boven gaat en alleen indien de invoer het karakter van overstrooming van de markt krijgt. Landbouwproducten en artikelen uit Dominions of koloniën vallen niet onder deze wet, die slechts zes maanden van kracht zal zijn. Het Lagerhuis aanvaardde het ontwerp in derde lezing op 19 November. Het Hoogerhuis nam het ontwerp aan op 20 November. Het werd direct daarop door den Koning onderteekend en heeft dus kracht van wet verkregen.

B. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht. — (23 October 1931—18 Nov. 1931). —**
De Chineesche gedelegeerde te Genève, Dr. Sze, verklaarde zich op 23 October 1931 bereid de resolutie van den Volkenbondsraad van 22 October aan te nemen; onaannemelijk achtte hij echter, dat een termijn van drie weken voor de ontruiming was gesteld en dat onderhandelingen over beginselvragen een aanvang zouden moeten nemen vóór de ontruiming voltooid was. De Japansche gedelegeerde Josjisawa diende een tegenresolutie in, volgens welke rechtstreeksche onderhandelingen moesten beginnen vóór de ontruiming, waarvoor zelfs geen termijn zou worden vastgesteld. Deze tegenresolutie werd als voor China volkomen onaannemelijk beschouwd. Op 24 October ging de Volkenbondsraad tot 16 November uiteen, zonder dat Japan de raadsresolutie, o.m. inhoudende de algeheele terugtrekking der Japansche troepen voor 16 November, had aanvaard. Dr. Sze verklaarde in een nota aan den voorzitter van den Volkenbondsraad, dat de Chineesche regeering steeds bereid is met Japan een arbitrageverdrag te sluiten. Op 27 October werden de volgende vijf fundamenteele punten gepubliceerd, zonder welke regeling Japan de Raadsresolutie niet kon aanvaarden:
1e. Wederzijdsche afwijzing van een agressieve politiek en agressief gedrag; 2e. Eerbied voor China's territoriale integriteit; 3e. Volledige onderdrukking van alle georganiseerde bewegingen, die de handelsvrijheid storen en internationalen haat aanwakkeren; 4e. Bescherming van alle vreedzame werkzaamheden van Japansche onderdanen in Mandsjoerije; 5. Eerbied voor de verdragsrechten van Japan in Mandsjoerije.
De Japansche gezant te Moskou deelde op 28 October aan de Sovjetregeering mede, dat de Japansche regeering zich ongerust maakte over de Russische troepenbeweging aan de grenzen van Mandsjoerije. De Russische regeering verzekerde, dat zij in het conflict de stiptste neutraliteit in acht nam. Het antwoord van China op de verklaringen van Japan inzake de „fundamenteele punten", dat op 28 October aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond werd overhandigd, constateerde o.a. met betrekking tot de veiligheid der Japansche onderdanen, dat juist de aanwezigheid van de Japansche troepen in Mandsjoerije een gevaar voor de veiligheid vormde; aan den Volkenbond verzocht China een neutralen vertegenwoordiger aan te wijzen, welke aan de Chineesche vertegenwoordigers, die het door Japan te ontruimen gebied zouden overnemen, zou worden toegevoegd. Voorts wenscht China rechtstreeksche onderhandelingen op basis van de Volkenbondsresolutie van 24 October; dit voorstel werd op 1 November door Japan afgewezen. Op 3 November zond Japan een troepenmacht van 3000 man naar het spoorwegknooppunt Soepingkai; deze troepen hebben alle stations ten Westen en ten Noorden daarvan bezet. Briand wees er in een brief aan de Japansche gedelegeerde van 4 November op, dat aanvaarding van de 5 fundamenteele punten door China geen voorwaarde voor de ontruiming van Mandsjoerije door de Japansche troepen mag zijn. Naar aanleiding van de gevechten bij de rivier Nonni heeft Briand, als voorzitter van den Volkenbondsraad, op 7 November een telegram gestuurd aan China en Japan, waarin hij o.a. zeide, dat het noodzakelijk was, dat beide regeeringen den aanvoerders van hun troepen instructies zouden zenden, teneinde verdere bloedige botsingen te voorkomen. Te Moekden is op 10 November de onafhankelijke Mandsjoerijsche regeering uitgeroepen. Als gouverneur werd generaal Joean Tsjin-Kai geïnstalleerd.
Tengevolge van een overeenkomst, gesloten tusschen den Japanschen consul te Tsitsihar en Generaal Ma Tsjang Sjan zijn op 11 November de vijandelijkheden bij de brug over de Nonni voorloopig gestaakt. In verband met den eisch tot ontruiming van Tsitsihar door den Japanschen Generaal Honjo heeft Generaal Ma Tsjang Sjan, de Chineesche generaal te Tsitsihar, op 13 November instructies gevraagd aan Maarschalk Tsjang Hsu Liang. Deze gelastte hem zijn toestemming tot ontruiming te weigeren en het gebied tot het uiterste te verdedigen. Nog op 13 November zond Japan aan generaal Ma een ultimatum, waarin behalve ontruiming van Tsitsihar geëischt werd, dat Ma geen troepen zou handhaven ten Zuiden van den Chineeschen Oosterspoorweg. Op 14 November zijn de Japanners de brug over de Nonni overgetrokken en hebben Agantsji bezet. Generaal Ma heeft het Japansche ultimatum afgewezen. De Russische regeering heeft in een nota aan Japan van 15 November nogmaals de geruchten over Russische hulpverleening aan China ten stelligste tegengesproken.
Op 18 November hebben de Japansche troepen generaal Ma verslagen. Zij zijn daarna over den Oosterspoorweg getrokken en hebben Tsitsihar ingenomen. Generaal Ma verklaarde, dat hij onderhandelingen afwees en dat hij den strijd zou voortzetten. China en Japan hebben het principe van de instelling van een enquête-commissie aanvaard. **(Vorig bericht blz. 82 A.)**

21 NOVEMBER 1931

C. **FRANKRIJK. — Verhooging der invoerrechten. — Begrooting 1930/31. —**
De financieele commissie van de Fransche Kamer heeft thans definitief het wetsvoorstel der regeering aangenomen, waarbij een belangrijke verhooging van de invoerrechten voor fabrikaten en halffabrikaten wordt ingesteld. In het vervolg zullen voor fabrikaten in plaats van twee, zes procent worden geheven en voor halffabrikaten in plaats van twee, vier procent. Alleen de grondstoffen blijven met 2 procent belast. Deze verhooging der invoerrechten zal naar schatting 400 millioen opbrengen.
De begrooting 1930/31 sluit met een deficit van ruim 2½ milliard francs. Tegenover inkomsten van 50.988 millioen frs. staan de uitgaven met 53.630 millioen francs.

D. **NEDERLAND. — Nationaal Crisis-comité. —**
Op initiatief van H. K. H. Prinses Juliana is een Nationaal Crisis-Comité opgericht.

22 NOVEMBER 1931

E. **CHINA. — Wellngton Koo in de Nanking-regeering.**
Wellington Koo is benoemd tot minister van Buitenlandsche Zaken in de Nanking-regeering in de plaats van Wang, die op 1 October was afgetreden, na een door studenten op hem gepleegden aanslag.

Z. H. PAUS PIUS XI.

23 NOVEMBER 1931

A. **NEDERLAND. — Evert Cornelis overleden. —**
Evert Cornelis, de dirigent van het Utrechtsch Stedelijk Orkest, is op 46-jarigen leeftijd overleden.

24 NOVEMBER 1931

B. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Werkloosheid.**
In December 1930 werd het aantal Europeesche werkloozen in Nederlandsch-Indië door 't kantoor van Arbeid geschat op 2400 (Java: 2225 en buitengewesten: 175).
In de laatste drie maanden (Aug., Sept. en Oct. 1931) waren op alle beurzen ingeschreven: 6988 werklooze Europeanen en 15945 Inlanders.

C. **ENGELAND. — Statuut van Westminster. —**
Zonder stemming heeft het Lagerhuis het wetsontwerp aanvaard, waarbij de besluiten der Rijksconferentie inzake de regeling der betrekkingen tusschen het moederland en de Dominions van kracht worden verklaard.
Dit wetsontwerp, dat speciaal van belang is voor Ierland, houdt in een erkenning der volkomen gelijkwaardigheid tusschen de Dominions en Groot-Brittannië en de Dominions onderling. De voornaamste bepalingen daarvan zijn:
1e. dat het parlement van Westminster ophoudt het recht van revisie te bezitten over de wetgeving van de parlementen der Dominions;
2e. dat een Dominion de volledige bevoegdheid bezit, wetten te maken die extra-territoriale rechtsgeldigheid bezitten;
3e. dat wanneer er tegenstrijdigheid bestaat tusschen een Dominion-wet en een bestaande wet van het Vereenigd Koninkrijk, dit feit de Dominion-wet niet ongeldig zal maken.

25 NOVEMBER 1931

D. **DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten beschuldigd van hoogverraad. —**
Bij een op last van den advocaat-generaal van het Rijksgerecht gedaan onderzoek bij een aantal leiders der Nationaal-Socialisten in Hessen, zijn enkele compromitteerende stukken aan het licht gekomen.

26 NOVEMBER 1931

E. **INTERNATIONALE LIGA TER BESTRIJDING VAN ONEERLIJKE CONCURRENTIE. —**
De oprichting van de „Internationale Liga ter bestrijding van de oneerlijke concurrentie" in Den Haag, heeft in alle Europeesche landen veel bijval ondervonden.
Volgens het voorloopig programma zal de liga zich wijden aan de bestrijding van knoeierijen en van het uitverkoop- en cadeaustelsel.

27 NOVEMBER 1931

F. **ENGELAND. — Ronde-Tafel-Conferentie inzake Birma. —**
Een nieuwe Ronde-Tafel-conferentie is geopend, welke ten doel heeft te beraadslagen over de afscheiding van Birma van Britsch-Indië en de stichting van een zelfstandigen staat. Reeds in het rapport-Simon werd er op gewezen, dat Birma niet tot Indië behoort, omdat het reeds geografisch van het Britsch-Indische rijk gescheiden en practisch slechts van over zee daaruit te bereiken is, terwijl bovendien de bevolking totaal anders is, zoowel wat betreft ras als godsdienst. De Birmanen zijn Boeddhisten en geen Brahmanen en behooren tot het Mongoolsche ras. Slechts om administratieve redenen werd Birma dan ook onder den Gouverneur-Generaal geplaatst.

G. **LUCHTVAART. — Vlucht van West naar Oost over den Zuidelijken Atl. Oceaan. —**
De Australische vlieger Hinkler is heden te St. Louis in Fransch West-Afrika aangekomen, na in den nacht van den 25sten November te Port Natal in Brazilië te zijn opgestegen. Dit is de eerste maal, dat een vliegtuig den Zuidelijken Atlantischen Oceaan in deze richting zonder tusschenlanding oversteekt.

H. **BRITSCH-INDIË. — Financieele crisiswet. —**
De Raad van State heeft heden de financieele crisiswet goedgekeurd, welke in de Wetgevende Vergadering het onderwerp van scherpen strijd is geweest. De amendementen tegen de rechten op ruwe katoen en machines, alsmede verhooging van de inkomstenbelasting, werden verworpen.

K. **INTERNATIONAAL ONTWAPENINGSCONGRES.**
Het internationaal ontwapeningscongres, dat te Parijs wordt gehouden als een soort voorlooper van de internationale ontwapeningsconferentie, heeft een zeer onbevredigend verloop gehad. Vrijwel geen der inleiders kon zich verstaanbaar maken door de talrijke interrupties.

28 NOVEMBER 1931

L. **SPANJE. — Vlaggekleuren. —**
De Cortes hebben bepaald, dat de Spaansche nationale kleuren zullen zijn: rood, geel en violet.

M. **CANADA. — Bevolking. —**
Het volgende staatje geeft een overzicht van den groei der bevolking in Canada sinds 1871:

		Aantal inwoners
1871		3,689,273
1881		4,324,810
1891		4,833,299
1901		5,373,314
1911	ca.	6,000,000
1921		8,788,483
1931	ruim	10,000,000

N. **ZIONISME. —**
De Zionisten hebben een geheel nieuw plan ontworpen tot vestiging van duizend Joodsche gezinnen in Palestina. Deze zullen hoofdzakelijk een woonplaats vinden in het sinaasappelgebied der kustvlakte. Na zes jaar krijgt elk gezin een stuk land voor zijn economische zelfstandigheid, n.l. 7000 M². sinaasappelland en 3000 M², voor huis, erf en tuin.

O. **KANKERBESTRIJDING IN WEENEN. —**
Te Weenen is een nieuw instituut opgericht ter bestrijding van de kanker, hetwelk volgens de nieuwste methoden is ingericht, zoodat alle gevaren, die bij de radium-therapie geneesheeren en verplegers bedreigen, tot een minimum zijn teruggebracht. Het laboratorium bevat een naar alle zijden door wanden van holle tegels afgesloten hut voor het bestralingstoestel — het zoogenaamde radiumkanon — en een straaldichte ruimte voor het bewaren van het radium. De hut is alleen door schuifdeuren van zes centimeter dik lood toegankelijk. De methodes zoowel voor de behandeling als ook voor het werk in de radiumruimten zijn geheel gelijksoortig aan die, welke door prof. Forsell te Stockholm werden ingevoerd en zij werden gecompleteerd door de Parijsche methode der school van prof. Rogaud. Voor de toegevoegde behandeling met Röntgenstralen werden hoogspanningstransformatoren van de nieuwste constructie en een korte golf-toestel opgesteld.
(Vorig bericht blz. 80 O.)

30 NOVEMBER 1931

P. **VEREENIGDE STATEN. — Millionnairs. —**
Het Amerikaansche bureau voor de statistiek publiceert gegevens omtrent de inkomsten en vermogens in Amerika in het jaar 1930. Er waren in dit jaar volgens deze statistiek, 23.496 millionnairs minder in de Vereenigde Staten dan vóór de crisis op de effectenmarkt. Het bureau beschouwt als millionnair diegene, die een vermogen heeft van een millioen dollar en een inkomen van 50.000 dollar

of meer per jaar. In 1928 bedroeg het aantal van deze personen in de Vereenigde Staten 43.184, terwijl na de eerste crisis op de effectenmarkt van 1929 hun aantal geslonken was tot 38.650 en in 1930 nog slechts 19.688 bedroeg.
Op dezelfde wijze verminderde het aantal personen met een jaarlijksch inkomen van een millioen dollar. In 1929 bedroeg dit aantal 511, terwijl in 1930 nog slechts 149 personen een dergelijk inkomen genoten.

A. **SLOTZITTING RONDE-TAFEL-CONFERENTIE.**
De Ronde-Tafel-conferentie is gesloten nadat zoowel MacDonald als Gandhi een redevoering hadden gehouden nopens de te volgen politiek ten opzichte van Britsch-Indië.
MacDonald legde er den nadruk op, dat de regeeringsverklaring van het begin van dit jaar gehandhaafd blijft. Volgens de regeering blijft een federale structuur van Indië de eenige oplossing voor de constitutioneele problemen; naast de federale regeering dienen de provincies zelfregeerende eenheden te zijn.
Gandhi verklaarde, dat het Al-Indisch nationaal congres geen grens- en rassenverschillen erkende. Het was de eenige Al-Indische organisatie en vertegenwoordigde alle minderheden.
Hij, Gandhi, vertegenwoordigde weliswaar niet de opvattingen van de radicale congresleden en van de terroristen, doch hij zou toch alles en elke zenuw inspannen om een aanvaardbaren toestand voor Indië te bereiken. Hij was bereid tot een compromis met Engeland, op voorwaarde, dat Indië zijn werkelijke vrijheid zou krijgen.
Gandhi wilde, indien dit niet noodig was, de burgerlijke ongehoorzaamheidscampagne niet weer laten herleven en wenschte, dat de huidige wapenstilstand in een duurzamen vrede kan worden omgezet.
Wanneer Engeland hem vertrouwt, dan beteekent dat niets anders, dan dat hij een oplossing zoekt, die ruimer is dan alleen een oplossing voor het minderhedenvraagstuk in Indië.
Doch een oplossing, waarbij Indië geen eigen leger krijgt, kan geen werkelijke oplossing genoemd worden. **(87 E.)**

B. **RUSLAND. — Graanverkoop. —**
De Raad van Volkscommissarissen heeft een verordening gepubliceerd betreffende de overschotten van den graanoogst in Sovjet-Rusland. Bepaald wordt:
1. De Sovjet-bedrijven en hun vereenigingen mogen na de voorgeschreven aflevering van hun producten aan den staat het overschot voor eigen rekening verkoopen.
2. Deze verkoop moet in de eerste plaats geschieden aan industrieele ondernemingen en aan den kleinhandel in de steden.
3. De producten der Sovjet-bedrijven moeten in deze winkels worden verkocht tegen dezelfde prijzen als in de coöperatieve winkels.
4. De verkoop van deze producten in bedoelde winkels mag slechts geschieden aan dat deel der bevolking, dat tot het koopen van waren gerechtigd is.
5. De verkoop van levensmiddelen aan particulieren, die niet tot de arbeidersbevolking behooren, is verboden.
(Vorig bericht 79 I.)

1 DECEMBER 1931

C. **NEDERLAND. — Faillissementen. —**
Voor het eerst na een reeks van jaren is er volgens de zoo juist verschenen Faillissementsstatistiek over 1930, bewerkt en gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek, een stijging van het aantal uitgesproken vonnissen van faillietverklaring te constateeren: het bijzonder hooge aantal van 1924, n.l. 4341, was allengs gedaald tot 2729 in 1929; een toeneming met 333 in 1930 deed de dalende beweging van de laatste jaren overgaan in een stijgende. De stijging was evenwel niet zoo groot als die in de jaren 1921 en 1922 (1920: 1491, 1921: 2264, 1922: 3265). En het cijfer van 1930 kan nog niet bepaald ongunstig genoemd worden; het bleef beneden de cijfers der jaren 1922 tot en met 1928. Ook het verhoudingscijfer (per 100.000 der gemiddelde bevolking) van 1930 (38.8) bleef onder de cijfers van de jaren 1922 tot en met 1928.
Een grooter aantal faillissementen dan in 1929 gaven o.a. „Groot Amsterdam" (1929: 577, 1930: 629), „'s-Gravenhage en omstreken" (resp. 400 en 457) en Rotterdam (resp. 300 en 368). Uit de cijfers van de statistiek komt verder duidelijk naar voren, dat 1930 vooral voor Noord-Brabant een ongunstig jaar is geweest.
Ook bij de indeeling naar bedrijfsgroepen valt te constateeren, dat de stijging van het aantal faillissementen in 1930 niet door toeneming van elke groep is veroorzaakt. Wel werden o.a. meer faillissementen uitgesproken van bouwbedrijven (1929: 313, 1930: 402), landbouwbedrijven, jacht en visscherij (resp. 111 en 143), handel (resp. 1137 en 1237).
In de statistiek over 1930 zijn voorloopige cijfers van de maanden Januari tot en met September 1931 opgenomen. De cijfers van de maanden Januari tot en met Juni en van September 1931 waren hooger dan de cijfers in de overeenkomstige maanden van 1930. Het cijfer van de maand Juli 1931 was gelijk aan dat van Juli 1930. Tegen de verwachting in gaf Augustus 1931 een lager cijfer dan Augustus 1930 (resp. 194 en 214).
Van Januari tot en met September zijn volgens de voorloopige gegevens in 1931 2461 faillissementen uitgesproken, tegen 2230 in overeenkomstige maanden van 1930, dus in 1931 reeds 231 meer.

D. **SPANJE. — Vrouwenkiesrecht. —**
Met vier stemmen meerderheid heeft de Spaansche nationale vergadering zich voor onbeperkt vrouwenkiesrecht uitgesproken, dat hiermede in de grondwet is opgenomen.
(Vorig bericht blz. 79 G.)

2 DECEMBER 1931

E. **NIEUW ZEELAND. — Verkiezingen. —**
De resultaten der algemeene verkiezingen in Nieuw-Zeeland luiden: Coalitie, 52 zetels; Arbeiderspartij, 24; Onafhankelijken, 3; Agrariërs, 1.

F. **ENGELAND. — Statuut van Westminster. —**
Het Engelsche Hoogerhuis heeft het wetsontwerp betreffende gelijkstelling van alle deelen van de Britsche Commonwealth in derde lezing aangenomen. **(V. b. 89 C.)**

G. **NEDERLAND. — Conflict in de textiel-industrie. —**
Het hoofdbestuur van den modernen Textielarbeidersbond „De Eendracht", heeft besloten, ofschoon men het eens is met het te Utrecht genomen besluit, de staking pas te doen ingaan op 14 December, de stakende leden reeds van nu af te steunen, omdat men tot de conclusie is gekomen, dat het onder de huidige omstandigheden zeer moeilijk is aan het werk te gaan of te blijven.

H. **FRANKRIJK. — Verkiesbaarheid van vrouwen. —**
De Senaat heeft een voorstel aangenomen, dat beoogt vrouwen verkiesbaar te stellen voor handelsrechtbanken. Reeds eerder was een voorstel aangenomen volgens hetwelk vrouwen kunnen worden gekozen tot lid van de Kamers van Koophandel.

3 DECEMBER 1931

I. **POLEN. — Gevangeniswezen. —**
Volgens een statistiek waren op 1 September j.l. in de ongeveer 300 Poolsche gevangenissen in totaal 33.917 gevangenen opgesloten. Vergeleken met 1928 is er een stijging van ongeveer 5000 gevangenen. De toeneming van het aantal gevangenen wordt verklaard door drie oorzaken: Ten eerste is in de laatste jaren onder de dictatuur het aantal politieke gevangenen gestegen; ten tweede kunnen talrijke tot geldstraffen veroordeelde personen ten gevolge van de economische crisis deze straffen niet betalen en zitten derhalve hun straf uit, en ten derde is het aantal diefstallen, eveneens als gevolg van de economische crisis, in den laatsten tijd sterk toegenomen.

4 DECEMBER 1931

A. **VOLKENBOND. — Conventie tot het voorkomen van oorlog door Nederland geteekend. —**
De Nederlandsche gezant te Bern heeft hedenmorgen op het Volkenbondssecretariaat namens de Nederlandsche regeering de algemeene Volkenbondsconventie voor de uitbreiding der middelen tot voorkoming van oorlog, die op 26 September 1931 te Genève is tot stand gekomen, geteekend. De onderteekening geldt ook voor Ned.-Indië, Suriname en Curaçao.

B. **WETENSCHAPPEN. — Ontstaan der gammastralen.**
Lord Rutherford heeft op een wetenschappelijke bijeenkomst te Londen een zeer belangrijke mededeeling gedaan over het ontstaan der gamma-stralen. Tot nu was men van oordeel, dat deze ontstonden door impulsies in den aether, veroorzaakt door plotselinge veranderingen in de bewegingen van electronen.
Lord Rutherford zeide thans met zijn medewerkers te hebben vastgesteld, dat de gamma-stralen ontstaan uit de alpha-deeltjes van den atoom-kern en dat zij niets te maken hebben met de zich om de atoom-kernen bewegende electronen. (Tel.)

5 DECEMBER 1931

C. **POLEN. — Bevolking. —**
In de jaren 1919—1931 is de bevolking van Polen van 26.280.000 tot 31.150.000 gestegen, dat is ongeveer met 18.5 %. De gemiddelde toename per jaar bedraagt ongeveer 408.000 zielen.

D. **WETENSCHAPPEN. — Vitamine „C" in kristalvorm.**
De Noorsche scheikundige dr. Rygh is er in geslaagd het vitamine C in kristalvorm af te scheiden. De tot nu toe gedane pogingen mislukten door de onbestendigheid der stof. Rygh had opgemerkt, dat Vitamine C zich hoofdzakelijk vormt bij het rijpen van vruchten en bezigde daarom voor zijn proeven verschillende soorten rijpend fruit. Later gebruikte hij hoofdzakelijk sinaasappelen.
(Berl. Tagebl.) (v. b. blz. 87 M.)

E. **BRITSCH-INDIË. — Hernieuwde boycot van Engelsche goederen. —**
In de provincie Bengalen is men begonnen alle Engelsche zaken te boycotten. Hiertoe werd besloten door de plaatselijke commissie van het Indisch nationaal congres.
De voorzitter van het Indische nationaal congres heeft het besluit van de Bengaalsche afdeeling telegrafisch goedgekeurd.

6 DECEMBER 1931

F. **ZWITSERLAND. — Ouderdomsverzekering verworpen. —**
Het Zwitsersche volk heeft de wet betreffende de ouderdoms- en weduwen- en weezenverzekering verworpen met 507.000 tegen 337.000 stemmen, ofschoon de Kamer en de Senaat beide de wet in Juni bijna eenstemmig hadden goedgekeurd.

7 DECEMBER 1931

G. **LUCHTVAART. — De „Ooievaar" bij Bangkok verongelukt. —**
Het postvliegtuig „De Ooievaar" is bij het vertrek van het vliegveld Don Muang nabij Bangkok verongelukt. De gezagvoerder Th. Wiersma is kort na het ongeval overleden. De tweede bestuurder J. van Onlangs en de boordwerktuigkundige J. E. W. Kotte zijn op slag gedood. De radiotelegrafist Van Zadelhoff is licht gewond. Van de drie passagiers is kolonel Brinsmead, directeur van den Australischen luchtvaartdienst, ernstig gewond, terwijl de heeren Borg en Baudart zijn gedood.
De machine is totaal vernield.
Blijkens een nader door de K.L.M. ontvangen telegram heeft Wiersma voor het vertrek van het vliegtuig, het luik boven de stuurhut geopend, ten einde meer ventilatie te geven, daar in verband met het lange proefdraaien der motoren, het in kajuit en stuurhut zeer warm was geworden. Een Siameesch officier heeft nog bij het vertrek op dit openstaande luik gewezen, doch vermoedelijk heeft Wiersma deze waarschuwing niet begrepen en heeft in de volle aandacht voor zijn aanloop hierop niet meer gelet. Het luik zit scharnierend in het midden aan den voorkant van den vleugel. Bij den aanloop moet dit geheel zijn opengeslagen, waardoor de luchtstrooming om het middengedeelte van den vleugel ernstig verstoord wordt, hetgeen in dit geval met het zwaar beladen vliegtuig een uiterst nadeeligen invloed op het hefvermogen van het vliegtuig moet hebben gehad.

H. **BANK VAN FRANKRIJK. — Verlies op het pondenbezit. —**
De Fransche regeering heeft bij de Kamer een wetsontwerp inzake een overeenkomst met de Bank van Frankrijk ingediend, strekkende tot dekking van het verlies, dat de Bank van Frankrijk door de depreciatie van het pond sterling heeft geleden. Dit verlies wordt in het wetsontwerp geraamd op een koersbasis van het pond sterling = 84 fr. op ongeveer 2.5 milliard francs.

8 DECEMBER 1931

I. **NEDERLAND. — Vakbeweging. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft de jaarstatistiek betreffende den omvang der vakbeweging gepubliceerd. Blijkens de gegevens over de ledentallen steeg het aantal georganiseerde werknemers in ons land in 1930 van 624.500 tot 674.800 d.i. met ruim 8 %, tegen 13 % in 1929. Hoewel dus kleiner dan het vorige jaar, was de stijging meer gelijkmatig over de verschillende beroepsklassen verdeeld. Terwijl in 1929 groeicijfers voorkwamen van 35 % en zelfs van 45 % (onder landarbeiders), maar daarnaast ook van slechts enkele procenten, week in 1930 de vooruitgang in de meeste beroepen niet veel van het gemiddelde af. In Limburg en Noord-Brabant was de stijging het grootst (resp. 17 en 11 %). Het aantal georganiseerde vrouwen steeg van 39.700 tot 45.600, d.i. met 15 %, tegen 9 % in 1929.
In 1931 hield de groei aan. Het volgende staatje toont dit aan.

	Ledental 1 Juli '31	Winst in 1e halfj. '30	Winst in 1e halfj. '31
N.A.S.	19.200	—675	1.750
N.V.V.	302.050	11.100	26.250
Chr. Vakverb.	95.550	5.200	13.400
R.K. Werkl. Vb.	170.300	10.000	17.300
Ned. Vakcentr. (Neutr.)	42.500	1.650	1.400

Blijkens de gegevens over de geldmiddelen beschikte de Nederlandsche Vakbeweging begin 1931 over een vermogen van bijna 28 millioen gulden, waarvan 16 millioen in de kassen van het N.V.V. en daarbij aangesloten organisaties en ruim 5.5 millioen in die van het R.K. Werkliedenverbond. Sedert 1914 nam het bezit als volgt toe. Werkloozenkassen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

1914	f	3.8 millioen
1920	„	6.2 „
1923	„	11.3 „
1927	„	16.9 „
1931	„	27.8 „

9 DECEMBER 1931

K. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. — Begrooting. —**
President Hoover heeft het congres zijn begrootingsmissive doen toekomen, waarin hij voorstelt bijna een milliard dollar per jaar aan nieuwe belastingen te heffen. Hoover gelooft, dat de verhooging der belastingen inkomsten zal opleveren ten bedrage van 920 millioen dollar per jaar, hetgeen echter niet voldoende zal zijn om het

tekort over het loopende begrootingsjaar, dat thans voor de helft verstreken is, te dekken. Wèl echter zal met behulp van deze som de begrooting van het volgende jaar in evenwicht worden gebracht, afgezien van een bedrag van 500 millioen dollar, benoodigd voor aflossing van een deel der openbare schuld. Als gevolg van de verplichte aflossing dezer schuld zal de schuldenlast op 1 Juli 1933 met circa 1320 millioen dollar gestegen zijn.
Voor de periode van drie jaar, eindigend op 30 Juni 1933, schat de president het tekort op een totaal van 4442 millioen dollar. Na aftrek van de betalingen tot aflossing van de openbare schuld zou dit beteekenen, dat de nationale schuldenlast met 3240 millioen dollar zou toenemen. Het tekort over het in Juni j.l. geëindigde begrootingsjaar beliep 902 millioen dollar, dat voor het loopende jaar wordt geschat op 2123 millioen en dat voor het volgend jaar op 1417 millioen dollar. De totale begrooting voor het jaar eindigend 6 Juni 1933 beloopt 3942 millioen dollar, d.i. ruim 52 millioen minder dan voor het loopende jaar.
Naar raming zal het aantal belastingbetalers volgens de nieuwe voorstellen van 1.900.000 tot 3.600.000 stijgen; maar minder dan 300.000 belastingbetalers zullen tezamen 90 % van het totaal opbrengen.
Volgens de schatting van minister Mellon is het volume der industrieele productie van de Ver. Staten in de periode van Juni 1929 tot September 1931 met ongeveer 40 % gedaald. In de eerste acht maanden van 1931 daalde de uitvoer met 37 % en de invoer met 33 % vergeleken met 1930. Vergeleken met 1929 bedraagt de daling voor zoowel invoer als uitvoer niet minder dan 51 %.
Mellon deelt voorts mede, dat de Ver. Staten tot 30 Juni 1931 443.310.743 dollar hebben ontvangen in aflossing op de oorlogsschulden en 1.231.372.572 dollar als rente op deze schulden.

(Vorig bericht blz. 80 A.)

A. **ENGELAND. — Invoerrechten. —**
Het ontwerp inzake heffing van invoerrechten op bepaalde soorten fruit, groenten, bloembollen enz. is heden in derde lezing zonder debat door het Lagerhuis met 274 tegen 38 stemmen aangenomen, zoodat het ontwerp thans wet geworden is. **(Vor. ber. blz. 88 A)**

B. **BRAZILIE. — Vernietiging van koffie. —**
De Braziliaansche regeering heeft definitief besloten het volgend jaar iedere maand een millioen balen koffie te laten vernietigen. **(Vorig ber. blz. 74 N.)**

10 DECEMBER 1931

C. **FRANRIJK. — Bevolking. —**
De bevolking van Frankrijk is sedert 1926 toegenomen met ruim 1 millioen personen, n.l. van 40.743.897 tot 41.834.935 inwoners.

D. **RUSLAND. — Nieuw strafrecht. —**
Drie nieuwe ontwerpen voor een wetboek van strafrecht zijn samengesteld ter vervanging van het thans geldende, hetwelk dateert van 1926. Het ontwerp, hetwelk samengesteld is door een commissie onder voorzitterschap van den Procureur Krylenko heeft de meeste kans wet te worden. De grondlijnen ervan zijn: verscherping der straffen en het sterk naar voren brengen van het klassenstrijdbeginsel. De duur der verschillende soorten maatregelen is nauwkeurig bepaald. De maatregelen zelf zijn uiterst gedifferentieerd; zoo zijn er vele vormen van verbanning naar meer of minder verre streken met of zonder vrijheidsberooving, met of zonder dwangarbeid. Het wetsontwerp, dat slechts 70 artikelen telt, draagt een zuiver, speciaal preventief karakter.

E. **DUITSCHLAND. — Disconto. —**
De Rijksbank heeft met ingang van 10 December het disconto van 8 % tot 7 % en de beleeningsrente van 10 % tot 8 % verlaagd.
De volgende wijzigingen in het Duitsche disconto vonden de laatste jaren plaats:

23	April	1923	. .	van	12	%	op	18 %
1	Augustus	1923	. .	„	18	%	„	30 %
14	September	1923	. .	„	30	%	„	90 %
31	Januari	1924	. .	„	90	%	„	10 %
26	Februari	1925	. .	„	10	%	„	9 %
12	Januari	1926	. .	„	9	%	„	8 %
27	Maart	1926	. .	„	8	%	„	7 %
7	Juni	1926	. .	„	7	%	„	6½ %
6	Juli	1926	. .	„	6½	%	„	6 %
11	Januari	1927	. .	„	6	%	„	5 %
10	Juni	1927	. .	„	5	%	„	6 %
4	October	1927	. .	„	6	%	„	7 %
11	Januari	1929	. .	„	7	%	„	6½ %
25	April	1929	. .	„	6½	%	„	7½ %
2	November	1929	. .	„	7½	%	„	7 %
13	Januari	1930	. .	„	7	%	„	6½ %
4	Februari	1930	. .	„	6½	%	„	6 %
8	Maart	1930	. .	„	6	%	„	5½ %
25	Maart	1930	. .	„	5½	%	„	5 %
20	Mei	1930	. .	„	5	%	„	4½ %
21	Juni	1930	. .	„	4½	%	„	4 %
9	October	1930	. .	„	4	%	„	5 %
13	Juni	1931	. .	„	5	%	„	7 %
16	Juli	1931	. .	„	7	%	„	10 %
1	Augustus	1931	. .	„	10	%	„	15 %
12	Augustus	1931	. .	„	15	%	„	10 %
2	September	1931	. .	„	10	%	„	8 %
10	December	1931	. .	„	8	%	„	7 %

F. **ENGELAND. — In- en Uitvoer. —**
De waarde van den Engelschen invoer bedroeg in Nov. £ 83.231.000 (v. m. £ 80.685.000) of £ 3.819.000 meer dan in November 1930. De waarde van den uitvoer beliep £ 31.863.000 (v. m. £ 32.832.000), hetgeen een vermindering beteekent van £ 12.194.000 in vergelijking met November 1930.

G. **AMSTERDAM. — Begrooting. —**
De begrooting 1932, sluitend op den gewonen dienst met ƒ 118.042.588 en op den kapitaaldienst met ƒ 26.333.904, is door den gemeenteraad met 29 tegen 15 stemmen goedgekeurd. Voorts zijn B. en W. gemachtigd in het jaar 1932 — voorloopig voor den tijd van twee maanden — ter voorziening in de behoefte aan kasgeld bij het rijk tegen een rente van 4¾ % gelden op te nemen tot een bedrag van hoogstens ƒ 36.000.000. **(Vor ber. 71 H.)**

H. **NOBELPRIJS VOOR DEN VREDE. —**
De Nobelprijs voor den vrede voor 1931 is toegekend aan mevr. Jane Addams en prof. Nicholas Murray Butler, tusschen wie de prijs van 173.206 kronen zal worden verdeeld.

I. **FRANKRIJK. — Begrooting. —**
Over het loopende dienstjaar dat 31 Maart a.s. eindigt, wordt het tekort op de begrooting op drie milliard francs geraamd. Over het volgende fiscale jaar, dat slechts negen maanden zal omvatten, wordt het tekort op meer dan vier milliard francs geschat. **(Vor. ber. blz. 88 C.)**

K. **SPANJE. — Zamora president. —**
Alcala Zamora is met 362 van de 410 stemmen tot president der Spaansche republiek gekozen.
Spanje's eerste president is geboren in Andalusië in 1866; hij studeerde in de rechten en werd in 1900 voor de eerste maal in de Cortes gekozen. Tweemaal, den laatsten keer in 1915, was hij minister van Oorlog in een kabinet-Romanones. Nog tot in den herfst van verleden jaar maakte hij deel uit van de liberale monarchisten. Toen echter sloot hij zich bij de republikeinen aan, wier leider hij onmiddellijk werd.
Op 15 April 1931, na de uitroeping der republiek en Alfonso's vlucht, vormde Zamora de voorloopige regeering der Spaansche republiek. In verband met de vijandige houding der Cortes tegenover de katholieke kerk trad het kabinet Zamora echter op 14 October j.l. af. In November d.a.v. werd evenwel aan Zamora door zijn

opvolger Azana het presidentschap der republiek aangeboden.

11 DECEMBER 1931

A. **NEDERLAND. — Kasvoorschotten aan gemeenten.** De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp inzake de verdeeling van kasvoorschotten aan de gemeenten door het Rijk zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

B. **CALMETTE-PROCES TE LUEBECK. — Deskundigenverklaring. —**
In het Lübecker proces heeft de deskundige prof. Bruno Lange rapport uitgebracht. Op grond van de uitgebreide proeven op dieren kan men wel zeggen, dat het vaccin onschadelijk is.
De deskundige vertelde verder, dat bij de invoering van het B.C.G.-vaccin in Lübeck reeds meer dan 200.000 kinderen ingeënt waren, zonder dat schadelijke gevolgen waren vastgesteld. De vraag, of het gebeurde in Lübeck toegeschreven moet worden aan stijging der virulentie kon door dierproeven niet vastgesteld worden.
Ten aanzien van de toestanden in het laboratorium zeide prof. Lange, dat er speciaal ernstige verwijten gericht moeten worden aan het adres van Deycke. Hij meent vooral, dat deze te groote zelfstandigheid heeft gelaten aan de technisch niet voldoende voorbereide zuster Anna Schütze.

C. **CONVENTIE TOT VOORKOMING VAN OORLOG. — Geteekend door Duitschland. —**
Duitschland heeft onder voorbehoud van ratificatie de algemeene conventie onderteekend tot uitbreiding der middelen ter voorkoming van oorlog. Duitschland is het eerste land met een permanenten zetel in den Volkenbondsraad, dat de conventie onderteekend heeft.
Het aantal onderteekeningen is tot elf gestegen.

D. **PERMANENT HOF VOOR INTERNATIONALE JUSTITIE. — Kwestie Polen-Danzig. —**
Het permanente hof van internationale justitie te 's-Gravenhage heeft uitspraak gedaan in de om advies door den Volkenbondsraad aan het Hof voorgelegde zaak, betreffende den toegang tot en het verblijf van Poolsche oorlogsschepen in de haven van Danzig.
Het Hof was met 11 stemmen tegen 3 van meening, dat het vredesverdrag van Versailles deel III, afdeeling XI, de Danzig-Poolsche conventie, op 9 November 1920 te Parijs gesloten, en de desbetreffende beslissingen van den Volkenbondsraad en van den Hoogen Commissaris, aan Polen geen rechten of bevoegdheden toekennen betreffende den toegang tot en het verblijf in de haven en de waterwegen van Danzig, van Poolsche oorlogsschepen.

E. **LITAUEN. — President herkozen. —**
De huidige staatspresident Antonas Smetona, wiens candidatuur niet bestreden werd, is herkozen tot staatspresident van Litauen voor den duur van zeven jaar.

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Standpunt van Japan. —**
De Japansche pers publiceert een officieele verklaring inzake de komende Ontwapenings-conferentie en de instructies van de ministeries van oorlog en van buitenlandsche zaken aan de Japansche delegatie naar Genève.
Voor Japan kan van ontwapening of van vermindering der bewapening geen sprake zijn.
Japan eischt het recht, een vloot te onderhouden met een capaciteit van 70 % van de Amerikaansche en 60 % van de Engelsche vloot. De strijdkrachten te land kunnen onmogelijk verminderd worden, aangezien zij reeds tot een minimum zijn teruggebracht. Het zelfde geldt voor de luchtstrijdkrachten. Inzake de bewapeningsquaestie dient Japan volledige vrijheid van handelen te hebben.

G. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Verdubbeling der opcenten op invoerrechten. —**
De Tweede Kamer heeft een wetsontwerp tot verdubbeling der opcenten op de invoerrechten in Nederlandsch-Indië aangenomen. Verleden jaar had de Kamer besloten tot een tijdelijke heffing van 10 opcenten. De verdubbeling hiervan, welke nu is tot stand gekomen, komt neer op een verhooging van het invoerrecht van 1930 af, van 2½ %.

12 DECEMBER 1931

H. **ARGENTINIË. — President. —**
Generaal Justo is tot president der republiek gekozen.

I. **PALESTINA. — Mohammedaansch congres en Klaagmuur. —**
Te Jeruzalem is 7 December een Pan-Mohammedaansch Congres geopend. Dit congres besloot 9 December tot oprichting van een Mohammedaansche Universiteit.
Op 12 December werd een motie aangenomen tot het boycotten door Mohammedaansche landen van Joodsche producten uit Palestina en tot verwerping van de conclusies van de Klaagmuur-commissie.
Voorts is besloten, dat het congres om de twee of drie jaar zal bijeenkomen en dat intusschen uitvoering zal worden gegeven aan zijn besluiten door een executief comité, dat vertegenwoordigers heeft in elk groot Mohammedaansch centrum.

K. **CHINA. —**
Tsjang Kai-sjek, de leider van de Chineesche nationale regeering, heeft zijn ontslag ingediend. Dit is aanvaard.
(Vor. ber. blz. 88 E.)

L. **VOLKENBOND. — Conventie tot voorkoming van oorlog. —**
De conventie tot versterking der middelen tot voorkoming van oorlog is thans eveneens door Portugal geteekend.
(Vorig bericht blz. 93 C.)

M. **JAPAN. — Nieuw kabinet gevormd. — Gouden Standaard opgeheven. —**
De Kabinetscrisis in Japan is tot een oplossing gekomen. In plaats van de regeering der liberale partij, treedt thans een regeering uit de Seijoekai, de z.g. conservatieve partij, waarin de feodale en militaire elementen overwegen.
Als minister-president zal Inoekai optreden.
De portefeuilles zijn voorts als volgt verdeeld: Nakahasji, binnenlandsche zaken; Josjisawa, buitenlandsche zaken; Takahasji, financiën; admiraal Osoemi, marine; Araki, oorlog; Hatojama, volksopvoeding en onderwijs; Majada, economische zaken; Jamamoto, landbouw.
Het kabinet deelt mede, dat de Japansche troepen in Mandsjoerije zullen blijven.
Om een einde te maken aan de vermindering van de goudreserves van de Bank van Japan, heeft het nieuwe kabinet besloten met ingang van 14 Dec. '31 den gouduitvoer te verbieden, hetgeen neerkomt op het opheffen van den gouden standaard.

14 DECEMBER 1931

N. **NEDERLAND. — Conflict in de textiel-industrie. —**
Circa 12 à 14.000 arbeiders in de Twentsche textielindustrie zijn 14 Dec. in staking gegaan. **(V. b. 90 H.)**

O. **NOORWEGEN. — Banken in moeilijkheden —**
De Norske Creditbank te Oslo en de Bergens Privatbank, gevestigd te Bergen en Oslo, hebben hare betalingen gestaakt.

15 DECEMBER 1931

P. **FRANKRIJK. — Pondenverlies. —**
De Kamer heeft de conventie tusschen de Bank van Frankrijk en de Amortisatiekas, strekkende tot het doen deelen, door den staat, in het pondenverlies van de Bank van Frankrijk, dat op een koersbasis van het pond sterling = 84 fr. ongeveer 2.5 milliard francs bedraagt, aangenomen.

A. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
Door den onderkoning van Indië is een verordening uitgevaardigd ter bestrijding van de ongehoorzaamheidscampagne en de belastingweigering. Deze verordening geeft de regeering der vereenigde provinciën zeer ruime volmachten, o.m. inhoudende contrôle en eventueel verbod van vergaderingen, in beslag neming van huizen en gebouwen voor militaire doeleinden en huiszoekingen.
Gandhi heeft verklaard, dat de uitslag van de Ronde-Tafel-Conferentie een definitieve breuk tusschen de bevolking van Indië en Engeland beteekent. **(V. b. 91 E.)**

B. **SPANJE. — Nieuw kabinet gevormd. —**
De aftredende minister-president Azana heeft een nieuw kabinet samengesteld. Het bevat slechts twee nieuwe leden: Zulueta (onafhankelijk links-republikein) en Carner (Catalaansch republikeinsch lid der Cortes). De portefeuilles zijn thans als volgt verdeeld:
Minister-president en minister van oorlog: Azana; buitenlandsche zaken: Zulueta; Justitie: Albornoz; marine: Giralt; binnenlandsche zaken: Cacsares Quiroga; financiën: Carner; publieke werken: Prieto; openbaar onderwijs: Fernando De los Rios; arbeid: Largo Caballero; handel: Marcelino Domingo. **(Vor. ber. blz. 91 B.)**

C. **'S-GRAVENHAGE. — Begrooting 1932. —**
De begrooting 1932 is goedgekeurd. De gewone dienst sluit met ƒ 64.473.705. De kapitaaldienst sluit in inkomsten met ƒ 64.270.043 en in uitgaven met ƒ 64.241.357. Het batig saldo is derhalve ƒ 28.685.

16 DECEMBER 1931

D. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Inkomsten van Europeanen. —**
Blijkens het jaaroverzicht van Ned.-Indië, uitgegeven door het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Buitenzorg, was er over 1929, gerekend naar de aanslagen in de inkomstenbelasting, één persoon met een inkomen tusschen de ƒ 500.000 en 1 millioen, doch deze is niet in Ned.-Indië gevestigd. Tusschen de ƒ 200.000 en ƒ 500.000 verdienden 9 Europeanen en 3 Vreemde Oosterlingen en 8 Europeanen buiten Ned.-Indië. 5526 Europeanen op Java verdienden tusschen de ƒ 5000 en ƒ 6000; 5412 tusschen de ƒ 10.000 en ƒ 15.000; 1687 tusschen de ƒ 15.000 en ƒ 20.000. Er waren 75 Europeanen met meer dan 1 ton inkomen op Java en Madoera, 11 vreemde Oosterlingen en 1 inlander. Op Java waren in 1929 ruim 9000 Europeanen, die minder dan ƒ 1000 per jaar verdienden.

E. **CHINA. — Ministers afgetreden. —**
De minister van Financiën Soeng en de minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Wellington Koo zijn afgetreden. **(Vor. ber. blz. 93 K.)**

F. **VOLKENBOND. — Vergelijkende bewapeningsuitgaven. —**
De Belgische regeering heeft de volgende vergelijkende statistiek doen samenstellen van de militaire uitgaven der 25 landen, die tot nu toe hebben geantwoord op de vragenlijst, opgesteld in verband met de a.s. ontwapeningsconferentie, (in Belgische francs) :
Ver. Staten: 26 milliard 126 millioen (12 milliard 616 voor de landmacht, 13 milliard 510 voor de bewapeningen te water en voor de luchtvaart); Frankrijk: 19 milliard 332 (12 milliard 118 voor de landmacht, 7 milliard 214 voor de marine en de luchtvaart); Groot-Brittannië: 18 milliard 965 (10 milliard 215 voor de landmacht en de luchtvaart, 8 milliard 750 voor de vloot); Italië: 11 milliard 704 (7 milliard 200 voor de landmacht, 2 milliard 736 voor de vloot, 1 milliard 768 voor de luchtvaart); Duitschland: 5 milliard 989 (4 milliard 436 voor de landmacht en 1 milliard 553 voor de vloot).
2e Categorie. Staten van middelmatigen rang: Polen: 3 milliard 390 millioen; Nederland 2 milliard 448 millioen; Tsjecho-slowakije: 2 milliard 233 millioen; Roemenië 2 milliard 390 millioen; België 1 milliard 458 millioen.
3e Categorie: Zweden: 1 milliard 85 millioen; Portugal: 613 millioen; Noorwegen: 363 millioen; Denemarken: 350 millioen.

G. **NEDERLAND. — Conventie van Oslo. —**
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot goedkeuring van het te Oslo gesloten verdrag voor economische toenadering zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

17 DECEMBER 1931

H. **NEDERLAND. — Verhooging invoerrechten. —**
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot verhooging van het tarief van invoerrechten van 8 % op 10 % aangenomen.
Het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van een bijzonder recht op benzine werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. **(Vor. ber. blz. 87 G.)**

18 DECEMBER 1931

I **ITALIE. — Anti-fascisme. —**
Elf hoogleeraren, n.l. Nigrisoli (Bologna), Errera (Pavia), Bonaiuti, De Sanctis, della Vida en Volterra (Rome), Carrara, Fr. Ruffini en Venturi (Turijn), Martinetti (Milaan) en Ed. Ruffini (Perugia) hebben geweigerd den nieuwen eed aan den koning en het fascistische regime af te leggen en moeten dientengevolge hun ambt neerleggen; 1135 hoogleeraren hebben dezen eed wel afgelegd.

K. **MANDSJOERIJE. — Toenemende Japansche invloed.**
De Japansche regeering heeft met de Mandsjoerijsche overheid een overeenkomst gesloten betreffende het telefoon- en telegraafverkeer tusschen Japan en Mandsjoerije. De overeenkomst, welke dadelijk in werking zal treden houdt het volgende in :
1. Telefoongesprekken tusschen Mandsjoerije en Japan moeten in de Japansche taal gevoerd worden.
2. Er zullen Japansche beambten gezonden worden naar de post- en telegraafkantoren in Kirin, Tsitsihar, Agantsji en Soepinkai.
3. Er worden direct maatregelen getroffen om met den aanleg van verdere telefoon- en telegraaflijnen onder Japansche leiding te beginnen.

L. **OOSTENRIJK. — Pfrimer vrijgesproken. —**
Pfrimer en alle andere deelnemers aan de op 12 September 1931 plaats gehad hebbende poging tot omverwerping der regeering, tegen wie een proces wegens hoogverraad was ingesteld, zijn vrijgesproken, omdat de jury hen onschuldig had verklaard.
Een algeheel verbod van optochten en vergaderingen in Stiermarken is afgekondigd ten einde onlusten te voorkomen.

M. **ONDERWIJS. — Grootte van schoolklassen. —**
De afd. Onderwijsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert een vergelijkend overzicht van de klassegrootte in Duitschland, Engeland en Wales en Nederland. Aangenomen mag worden dat de Duitsche cijfers onder den invloed der verstrekkende bezuinigingsmaatregelen der laatste maanden belangrijk zijn gewijzigd.

	Percentages der klassen met een leerlingenaantal van:					
	1-30	31-40	41-50	51-60	61-70	70 e.m.
Duitschland	33.5	35.1	22.6	7.1	1.40	0.3
Engel. en Wales . .	29.3	30.74	33.3	6.6		0.06
Nederland	37.8	38.3	20.5	3.6	0.2	0.1

19 DECEMBER 1931.

N. **VEREENIGDE STATEN. — Hoovers voorstel tot uitstel van betaling aangenomen. —**
Het voorstel tot ratificatie van het z.g. Hoovermoratorium is aangenomen.

Het wetsontwerp bepaalt, dat het bedrag van 252.000.000 dollar, hetwelk de Ver. Staten in 1931 van de buitenlandsche mogendheden moesten ontvangen over 10 jaar verdeeld mag worden, terwijl de eerste termijn zal vervallen op 1 Juli 1933. De interest bedraagt 4 %. (68 C.)

A. **RUSLAND. — Het vijfjaarsplan. —**
De voorzitter van den Raad van volkscommissarissen heeft mededeelingen gedaan omtrent de resultaten over 1931 en de vooruitzichten voor 1932. Vergeleken bij het vorige jaar is de totale productie gestegen met 25%, terwijl voor 1932 een stijging met 36% verwacht wordt. De bezaaibare oppervlakte is in de afgeloopen 4 jaar 19.000.000 H.A. grooter geworden. De scholen tellen op het oogenblik 20 millioen leerlingen tegen 8 millioen in 1914. Het aantal studenten bedraagt 350.000.

B. **AUSTRALIE. — Parlement. —**
De arbeidersregeering-Scullin heeft een nederlaag geleden bij de verkiezingen in het gemeenebest Australië. Deze verkiezingen waren uitgeschreven tengevolge van het heengaan der regeering in November, na aanneming van een motie van afkeuring van het beleid van den minister van financiën Theodore, die ervan beschuldigd werd zich bij de verdeeling van werkloozensteun te hebben laten leiden door politieke vooringenomenheid. Bij de ontbinding van het parlement op 26 Nov. was de partij-groepeering als volgt: 35 arbeiders, 5 arbeiders van de groep Lang, 23 nationalisten en 12 boeren. Het tegenwoordige parlement zal er aldus uitzien: nationalisten 37, boerenpartij 14, arbeiderspartij 16, arbeiders van de groep Lang 7 en 1 onafhankelijke. De arbeiderspremier Scullin werd herkozen.

C. **NEDERLAND. — Productiebeperking in de steenindustrie. —**
De vereeniging van fabrikanten in de steenindustrie heeft besloten, dat het meerendeel der fabrieken na 1 Januari a.s. zal worden stilgelegd, ten einde tot beperking der productie te komen; alle ring-ovenfabrieken zullen worden stil gezet, evenals de vlam-ovenfabrieken voor zoover zij metselsteenen produceeren.
Door deze maatregelen, welke tot 1 Mei a.s. gelden, zullen eenige duizenden arbeiders buiten werk komen. Bovendien zullen na 1 Mei voor onbepaalden tijd 25 % der arbeiders ontslagen worden.

20 DECEMBER 1931

D. **PROF. Mr. D. P. D. FABIUS OVERLEDEN. —**
Prof. Mr. D. P. D. Fabius, oud-hoogleeraar aan de Vrije Universiteit, oud-lid van den Gemeenteraad van Amsterdam en lid van den Raad van State, is in den leeftijd van 80 jaar te 's-Gravenhage overleden.

E. **AMSTERDAM. — Financieele positie —**
De burgemeester van Amsterdam, de heer W. de Vlugt, heeft medegedeeld, dat het totaal-bedrag in 1930, door de gemeente Amsterdam aan werkloozensteun uitgekeerd, ƒ 2.600.000 beliep. In dit cijfer zijn niet begrepen de uitkeeringen van de gemeente ten behoeve van de werkloozenkassen ten bedrage van ƒ 615.000.
Omtrent den financieelen toestand van de hoofdstad zei de heer de Vlugt o.a.:
De financieele positie van onze stad berust op een gezonde basis. Veel uitgaven waarvoor geleend zou mogen zijn in Amsterdam uit gewone middelen betaald, in de laatste tien jaren tezamen meer dan ƒ 25.000.000. De afschrijvingen zijn daarbij zeer ruim, waardoor de waarde der activa de schuld overtreft.
Bijzonder sterk is de financieele politiek ten opzichte van het gemeentelijke grondbezit, doordat naast de rente ook de aflossing op de leeningen uit gewone middelen wordt betaald, waardoor de schuld daalt, terwijl de waarde toeneemt. Aangenomen mag dan ook worden, dat de waarde der gronden ongeveer 50 millioen gulden grooter is dan de schuld.
De gewone uitgaven zijn steeds ten volle door gewone inkomsten gedekt.
In de jaren 1920 en 1921 leverde de rekening van de gemeente zeer groote overschotten op. Deze zijn ten deele, namelijk tot een bedrag van ƒ 11.177.000, in een reservefonds voor bijzondere doeleinden gestort en ten deele op de gebruikelijke manier als batig saldo overgegaan naar de begrootingen en rekeningen van volgende jaren.
Bij de sluiting der rekening 1930 was er nog rond ƒ 7.528.000 in het fonds.
Het jaar 1931 staat sterk onder den invloed der crisis. Het aantal bij de Arbeidsbeurs ingeschreven werkloozen is van 21.126 in het begin des jaars gestegen tot 31.839 op 5 December j.l. Het bedrag der crisislasten, hoofdzakelijk ondersteuning, wordt voor 1931 geraamd op ƒ 6.076.000. Voor 1932 is gerekend op ƒ 9.263.000. De beide genoemde bedragen zijn nog niet verminderd met een Rijksbijdrage. Toen een paar maanden geleden bleek, dat de crisislasten van veel grooteren omvang zouden zijn dan aanvankelijk werd verwacht, zijn onmiddellijk ingrijpende maatregelen genomen. Een crisisfonds werd ingesteld, ten laste waarvan de crisisuitgaven werden gebracht en ten bate waarvan, naast een Rijksbijdrage, komt de opbrengst van speciale crisisheffingen, geraamd op ongeveer ƒ 4 millioen per jaar.
Het eindcijfer der vastgestelde begrooting 1932, beliep ƒ 118.042.588, het eindcijfer der vastgestelde begrooting voor 1931 ƒ 118.221.075.
Wordt nu met 1931 vergeleken, dan behooren voor dat jaar de crisis-uitgaven te worden uitgeschakeld, gelijk dit ook voor 1932 is geschied, waardoor het eindcijfer voor 1931 gesteld kan worden op ƒ 116.993.095.
Mede in verband met een gewijzigde boeking van de uitgaven van den Gemeentelijken Geneeskundigen- en Gezondheidsdienst kan men aannemen, dat de uitgaven voor 1932, verder aan te brengen bezuinigingen buiten beschouwing latende, rond ƒ 2.918.000 hooger zijn dan in 1931.

21 DECEMBER 1931.

F. **BEIERSCHE KROONJUWEELEN GEVEILD. —**
Te Londen zijn op 21 Dec. de kroonjuweelen van het Beiersche Koningshuis bij Christie's geveild; 13 stuks hebben in totaal £ 39.000 opgebracht.

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Salariskorting. —**
Thans is het officieele besluit verschenen, waarbij is bepaald, dat inkomens van burgerlijke landsdienaren voor zoover deze een maandelijksch salaris genieten van in totaal meer dan ƒ 50.— worden verminderd met 10%. Voor salarissen beneden ƒ 50.— p. m. varieert de korting tusschen 2% en 9%.

H. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Bank Marmorosch Blank & Co. —**
De bank Marmorosch Blank & Co. heeft 28 October 1931, bij de handelsrechtbank een verzoek tot het verkrijgen van een gerechtelijk accoord ingediend. Volgens de opgestelde balans bedragen de activa Lei 4505 millioen en de passiva Lei 4145 millioen.
Onder de passiva zijn het aandeelenkapitaal, het reservefonds, alsmede de reserve voor dubieuze debiteuren, in totaal ten bedrage van Lei 427 millioen, begrepen. De bank biedt volledige betaling van haar schulden in den loop van drie jaar aan, en wel in het eerste jaar 20%, in het tweede 30% en in het derde 50%.
Depositohouders beneden Lei 20.000 zullen reeds na drie maanden op volledige betaling kunnen rekenen.
Het aantal deposanten en rekening-couranthouders beloopt 12.000.
De crediteurenvergadering heeft op 21 December 1931 het gerechtelijk accoord van de bank Marmorosch, Blank & Co. goedgekeurd. De juridische deskundigen hebben vastgesteld dat het actief 2081 mill. lei bedraagt. Het passief is ongeveer 213 mill. lei grooter. (Hbld.)

A. **BELGIE. — Tarieven. —**
De Belgische ministerraad heeft besloten tot toepassing der wet van 1920, welke het mogelijk maakt, in tijden van crisis en van economische noodzaak tijdelijke extra-invoerrechten te heffen op sommige buitenlandsche producten. (Tel.)

B. **ZWITSERLAND. — Invoerbeperking. —**
Ten einde de nationale productie te beschermen en de werkloosheid te bestrijden is de Bondsraad gemachtigd den invoer van bepaalde artikelen te beperken of afhankelijk te stellen van invoervergunningen.

C. **KOPER. — Productie-beperking. —**
De Copper Exporters Association te New-York bericht, dat van 1 Januari 1932 af over de geheele wereld een vrijwillige beperking van de koper-productie zal worden ingevoerd, welke ongeveer 26½ % zal bedragen.
De overeenkomst zal 90% van de wereldproductie omvatten en zoodra de wereldvoorraden beneden het cijfer van 4 maanden wereldproductie zullen zijn gedaald, ophouden te bestaan. Zulks zal ook het geval zijn indien de koperprijs gedurende vijftien volle werkdagen meer dan 12 dollar cents per lb. zal bedragen. Van 1933 af mag het bedrijf na dertig dagen voorafgaande kennisgeving weer op volle capaciteit worden hervat.

22 DECEMBER 1931

D. **FRANKRIJK. — Buitenlandsche arbeidskrachten in Frankrijk beperkt. —**
De Fransche Kamer heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij is bepaald, dat voortaan iedere buitenlander, die zich in Frankrijk wil vestigen, een speciaal vergunningsbewijs noodig heeft. Bovendien is bepaald, dat in de bedrijven niet meer dan 10% aan buitenlandsche krachten te werk mag worden gesteld.

E. **EDUARD COHEN BRANDES OVERLEDEN. —**
Uit Denemarken wordt gemeld, dat op 84-jarigen leeftijd de bekende filoloog Eduard Cohen Brandes is overleden.

F. **KONINKLIJKE PETROLEUM MAATSCHAPPIJ. —**
De Bataafsche Petroleum Maatschappij heeft, naar uit Medan wordt bericht, voor de vaste koelies een vijfdaagsche werkweek aangekondigd.

G. **ENGELAND. — Buitenlandsche handel. —**
Onderstaande tabel geeft voor enkele groepen artikelen de waarde van den uitvoer in de laatste 2 maanden en de grootte van de daling in de eerste 11 maanden vergeleken bij het vorig jaar:

Export van fabrikaten	in millioen £		Afname 11 mnd. t.o.z.
	1931	1931	v. jaar
IJzer- en staalproducten	2.84	2.36	20.48
Metalen	0.51	0.55	4.93
Electr. producten	0.53	0.62	4.14
Machinerieën	2.81	2.79	13.68
Katoenen, garens en goederen	4.33	4.62	30.91
Wol- en kamgarens	1.83	2.02	11.59
Textiel-producten	1.10	1.10	6.53
Kleeding	1.02	1.43	5.61
Chemicaliën	1.45	1.46	4.73
Vervoermiddelen	1.35	1.39	20.22
		(Maasbode)	

H. **VATICAAN. — Bibliotheek ingestort. —**
De zolderingen van drie verdiepingen van de Vaticaansbibliotheek zijn ingestort.

I. **DUITSCHLAND. — Branden. —**
Te Stuttgart is het eeuwenoude „Alte Schloss" door een hevigen brand grootendeels verwoest.

K. **HONGARIJE. — Moratorium. —**
Met ingang van 24 December heeft de Hongaarsche regeering een transfer-moratorium afgekondigd.

23 DECEMBER 1931.

L. **MANDSJOERIJE. — Regeering. —**
Te Moekden heeft een conferentie plaats gehad van vertegenwoordigers van de provincie-besturen van Moekden, Kirin en Heiloengkiang, alwaar besloten werd een „Onafhankelijke Federatieve Republiek Mandsjoerije" te stichten. **(Vor. ber. blz. 94 K.)**

M. **NEDERLAND. — Handelsovereenkomst met Chili. —**
Op 17 December j.l. heeft Nederland met Chili, een voorloopige overeenkomst gesloten op basis van de meestbegunstiging.

N. **DUITSCHLAND. — Hoover-plan. —**
De Senaat der Vereenigde Staten heeft het voorstel tot ratificatie van het Hoover-moratorium, waarbij de betalingen van de herstel- en oorlogsschulden gedurende één jaar, n.l. tot 1 Juli 1932, werden uitgesteld, met 69 tegen 12 stemmen goedgekeurd. Voordien was echter een amendement aangenomen, waarin werd verklaard, dat het in strijd met de politiek van het Congres der Ver. Staten is, om de oorlogsschulden te herzien of te annuleeren.
(Vorig bericht blz. 94 N.)

O. **DUITSCHLAND. — Betalingscapaciteit. — Memorandum. —**
In een memorandum van 20 November 1931 heeft de Duitsche regeering aan de Bank voor Internationale Betalingen en de regeeringen der crediteurlanden het voorstel gedaan tot bijeenroeping van een speciale consultatieve commissie, die een onderzoek zou moeten instellen naar Duitschland's betalingscapaciteit. In dit memorandum wordt er op gewezen, dat het Hoover-moratorium en de aanbevelingen der Londensche conferentie van Juli 1931 (verlenging van het aan de Rijksbank toegestane herdisconteeringscrediet, de z.g. Bazelsche Stillhalte-overeenkomst en het rapport van de deskundigen-commissie, ingesteld door de B.I.B.) slechts maatregelen van voorbereidende strekking waren. In de sindsdien verstreken maanden is de economische en financieele toestand tot het uiterste verscherpt, zoodat voor het voorgestelde onderzoek alle aanleiding bestaat. De in te stellen commissie zal voorts in het oog moeten houden, dat de kwestie der particuliere schulden van Duitschland vóór eind Februari 1932 opnieuw geregeld zal moeten zijn, en wel door een overeenkomst tusschen de buitenlandsche crediteuren en de Duitsche schuldenaars.
Commissie van onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit samengesteld. —
De commissie der Bank voor Internationale Betalingen, welke een onderzoek zal hebben in te stellen naar de betalingscapaciteit van Duitschland, is op 23 November als volgt samengesteld: Amerika wordt vertegenwoordigd door dr. Walter Stewart, Frankrijk door prof. Rist, Engeland door Sir Walter Layton, redacteur van de „Economist"; België door Emile Francqui, vice-gouverneur van de Société Générale de Belgique; Italië door prof. Beneduce, president van het consortium voor openbaar crediet; Japan door Nogara, directeur der Yokohama Specie-bank te Londen; Duitschland door dr. Karl Melchior.
Prof. Beneduce voorzitter der commissie van onderzoek.
Het Italiaansche lid der commissie, prof. Beneduce, is op 7 December tot voorzitter der commissie gekozen. Na de voorzitterskeuze benoemde de commissie de leden van het secretariaat; secretaris-generaal is Pilotti (Italië), secretaris-generaal der Bank voor Internationale Betalingen. De andere leden zijn:
Pollen (Engeland), Rodenbach (Frankrijk), dr. Blessing (Duitschland). Voorts koos de commissie als aanvullende leden, voorzien in het plan-Young: dr. E. Bendschedler, vice-president van de Schweizerische Kreditanstalt, den Nederlandschen deskundige dr. H. Colijn, den consul Rydbeck (Zweden), die deel uitmaakt van de firma Kreuger & Toll, en den financier Djoeritsj (Zuid-Slavië).
Uiteenzetting van Frankrijks standpunt. —
De Fransche regeering heeft op 17 December verklaard, dat een wijziging der in het plan-Young vastgestelde beginselen omtrent de betaling der herstelschulden slechts

mogelijk is bij een gelijktijdige verlaging der schulden, welke de regeeringen onderling hebben. Duitschland zou h.i. uit een dergelijke verlaging slechts voordeel trekken.

Duitsche begrooting. —

In de adviseerende speciale commissie van de B.I.B. heeft de Duitsche gedelegeerde graaf Schwerin-Krosigk op 10 December verklaringen afgelegd omtrent de Duitsche rijksbegrooting.

De inkomsten voor het begrootingsjaar 1932-'33 worden op 7.250 milliard geschat. De uitgaven voor de werkloosheid zijn van 620 millioen in 1920 tot ruim een milliard thans, gestegen.

In Duitschland zijn op het oogenblik meer dan vijf millioen personen werkloos, van wie nog slechts 30% werkloozenondersteuning en 70 % ten deele crisissteun krijgen, ten deele ten laste van den maatschappelijken steun der gemeenten komen. De steunbedragen voor de werkloozen naderen de uiterste grens van het bestaansminimum.

Het loopende begrootingsjaar 1931-'32 toont in weerwil van de genomen maatregelen een tekort. Zelfs een onaanzienlijk deficit heeft voor Duitschland ernstiger gevolgen dan voor andere landen; een tekort op de begrooting beteekent tevens een deficit in de rijksschatkist. De vier noodverordeningen hebben het mogelijk gemaakt voor het rijk, de landen en de gemeenten vier milliard mark te besparen.

Wat de begrooting voor 1932-'33 betreft, de laatste middelen van het rijk worden door de noodverordening verbruikt en dientengevolge uitgeput. Men kan thans nòch de uitgaven nog verder verlagen nòch de belastingen verhoogen, die reeds thans veel te hoog zijn.

Duitsche handelsbalans. —

Voor de speciale commissie van de Bank voor Internationale Betalingen tot onderzoek van Duitschlands betalingscapaciteit, heeft op 10 December de Duitsche Rijksvertegenwoordiger dr. Melchior er op gewezen, dat de Duitsche handelsbalans in de laatste zes maanden wel is waar een actief saldo van M. 2100 millioen heeft opgeleverd, maar dat het zeer twijfelachtig geacht moet worden, of deze voor Duitschland gunstige toestand zal blijven bestaan. Verschillende factoren hebben tot het ontstaan van dat actief saldo medegewerkt: 1e. het verschil tusschen de prijsdaling van de artikelen, die Duitschland importeert (grondstoffen) en die van de goederen, die het exporteert (afgewerkte producten); 2e. de steeds grootere vermindering van den import, zelfs van den invoer van grondstoffen; 3e. de liquidatie van de voorraden, speciaal die van fabrikaten, als gevolg van de zware rentelasten en de dringende behoefte aan kapitaal van de handelaren, die hen dwingt tegen elken prijs te verkoopen om middelen te verkrijgen.

Deze druk is nog toegenomen door het feit, dat Duitschland tot aan het Hoover-moratorium, herstelbetalingen heeft moeten verrichten. Bovendien werden tot aan het voorjaar van 1931 op groote schaal credieten teruggetrokken.

Communiqué van de speciale commissie. —

De commissie tot onderzoek naar Duitschlands betalingscapaciteit heeft op 18 December een communiqué gepubliceerd betreffende het Duitsche tegoed in het buitenland. De commissie schat het totaal bedrag der beleggingen in het buitenland per einde Juli niet, doch neemt er een bedrag van 8½ milliard mark voor aan, hetwelk echter slechts een deel der beleggingen vertegenwoordigt. De commissie verwacht voor 1932 een sterke achteruitgang der inkomsten tengevolge van de crisis; door verhooging der omzetbelasting en groote besnoeiing der uitgaven kan die vermindering gecompenseerd worden. Ten aanzien van de uitgaven merkt de commissie op, dat deze van 1926 tot 1930 met 3.7 milliard zijn gestegen. Ongeveer 1½ milliard komt op rekening van de salarisverhooging in 1927, door welke verhooging het lagere personeel op het loonpeil van het laatste jaar voor den oorlog is gekomen. Eén milliard komt op rekening van de werkloosheid, ½ milliard op rekening van de schadevergoeding en 700 millioen op verschillende uitgaven.

Rapport der B.I.B.-Commissie. —

De speciale commissie van de Bank voor Internationale Betalingen heeft op 23 December '31 het eindrapport betreffende de Duitsche betalingscapaciteit aangenomen. In dit rapport wordt o.a. vermeld, dat het hooge bedrag der credieten op korten termijn Duitschland vooral zoo kwetsbaar heeft gemaakt. In de jaren 1926—1930 zijn de uitgaven van het Rijk sterk gestegen, n.l. van 17,2 op 20,8 milliard. De uitgaven voor woningbouw, onderwijs en volkswelvaart bedroegen 43% van dat bedrag. Zeer hoog waren ook de staatsschulden geworden, die in 1931 bij elkaar 24 milliard bedroegen.

De commissie constateert in haar conclusies, dat Duitschland het voorwaardelijk deel der annuïteiten na afloop van het Hoover-moratorium niet kan betalen. Zij wijst op den weergaloozen ernst der crisis welke ongetwijfeld de „naar verhouding korte depressie" overtreft, welke het nieuwe (Young) Plan op het oog had. Dit plan ging uit van de gestadige uitbreiding van den wereldhandel, waarbinnen de herstelbetalingen een factor van afnemende beteekenis zouden worden. Inderdaad is echter het tegenovergestelde geschied. Niet alleen is de omvang van den wereldhandel ineengeschrompeld, doch ook de buitengewone val van de goudprijzen heeft de feitelijke lasten der Duitsche annuïteiten, gelijk alle in goud vastgestelde betalingen, met 40% verhoogd.

De transferbetalingen door een land in een omvang, welke de betalingsbalans verstoort, verscherpen den chaos van het oogenblik nog; de bevrijding van een land van ondragelijke lasten zou mogelijk den last op een crediteurstaat overhevelen, die in zijn hoedanigheid van debiteur zijnerzijds niet in staat is den last te dragen. De eenige stap, die het vertrouwen zou kunnen herstellen, is het aanpassen van alle schulden tusschen de staten onderling (herstel- en andere oorlogsschulden) aan den tegenwoordigen ontredderden toestand der wereld. Ten slotte zijn stappen noodzakelijk om aan de energieke maatregelen, waarmede de Duitsche regeering de stabiliteit harer valuta verdedigt, een duurzame uitwerking te verzekeren.

Het rapport draagt de volgende onderteekeningen: Beneduce (Italië), Melchior (Duitschland), Layton (Gr.-Brittannië), Rist (Frankrijk), Francqui (België), Colijn (Nederland), Rydbeck (Zweden), Bendschedler (Zwitserland), Djoeritsj (Joego-Slavië), Nogara (Japan).

24 DECEMBER 1931

A. **KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD. — Pensioengelden aangewend voor bestrijding van tekorten.** — In de Tweede Kamer is onlangs het feit ter sprake gekomen, dat door de Kon. Hollandsche Lloyd pensioengelden van het personeel worden aangewend ter bestrijding van de groote tekorten, welke door de reederij worden geleden.

B. **OOSTENRIJK. — Oude Oostenrijksche Staatsschulden.** De regeering heeft een valorisatie-wetsontwerp ingediend waarin bepaald wordt, dat de oude Oostenrijksche leeningen in nieuwe 4 % aflosbare obligaties zullen worden veranderd. Voor iedere 50 Silbergulden zal een nom. bedrag van 10.50 Sch., voor 50 g. noten of 100 kr. een nom. bedrag van 7 Sch. en voor 100 m. een nom. bedrag van 8.23 Sch. worden vergoed.

C. **JAPAN. — Chineesch boycot van Japansche goederen.** De exporthandel van Japan naar China heeft, tengevolge van de boycot waartoe China naar aanleiding van het optreden van Japan in Mandsjoerije is overgegaan, sterk te lijden gehad. Sedert September j.l. is n.l. deze export met 60 % teruggeloopen, zoodat de vermindering over de maanden September, October, November op $ 15 à $ 17½ millioen wordt geraamd. Hierbij komt dan nog de waarde der goederen die in Shanghai zijn geconfiskeerd, de verliezen door geannuleerde contracten en weigering van betaling ontstaan, welke op $ 8½ millioen worden geraamd. In Shanghai en Zuid-China is de boycot het sterkst, doch zelfs in Hongkong, waar de boycot onwettig

is verklaard, heeft de Japansche handel in September. October en November 1931 slechts 67 millioen Yen bedragen tegen 160 millioen Yen in de overeenkomstige periode van het vorige jaar. (Times)

A. **NEDERLAND. — Textielindustrie —**
Op 14 December 1931, den dag waarop in Twente 12.000 textielarbeiders in staking gingen, staakte Japan met het uitvoeren van goud. Dit was het begin van de depreciatie van de Japansche valuta.
Op 17 December wordt in Engeland een douanerecht van 50 % aangenomen op alle katoenen goederen.
Voor de Nederlandsche textielindustrie was het toch al niet meer mogelijk om, met eenige kans op winst, naar Engeland en zijn Dominions te exporteeren, doordat wij ca. 30 % in valuta ten achter lagen. Iedere export naar Engeland is door de douanerechten van 50 % onmogelijk gemaakt. Ons laatste houvast op de Indische markt is door den val van de yen en den val van het pond, uiterst precair geworden. De waarde van den export van ongebleekt, gebleekt, geverfd, bontgeweven, bedrukt katoen, katoenen dekens en huishoudelijke goederen, bedroeg in de eerste 11 maanden van 1931 ƒ 52.706.000 tegen ƒ 121.451.000 in het geheele jaar 1929.
Toen de goudwaarde van het Pond werd prijsgegeven werden plotseling alle uitstaande vorderingen in Nederlandsch geld omgerekend, zeer veel minder waard. Men was bovendien verplicht al die orders die nog geboekt stonden, uit te leveren tegen gedepreciëerde Ponden. De Nederlandsche Textiel Industrie heeft millioenen guldens hiermee verloren.
Een ander, niet minder ernstig gevolg van deze depreciatie was het feit, dat de Engelsche Industrie op een veel voordeeliger concurrentie-basis kwam te staan. Overal kon ze orders wegnemen in het buitenland, die anders reeds sinds jaren voor onze eigen industrie geboekt konden worden. En niet alleen in het buitenland, maar ook op onze eigen binnenlandsche markt kwamen de Engelschen onweerstaanbaar opzetten, zoowel in Indië als in Nederland zelf.
Doordat alle mogelijke landen de grenzen sluiten, zien wij thans op de binnenlandsche markt buitenlandsche goederen die men er nog nooit eerder gezien heeft, o.a. Japansche stukgoederen, Russische halflinnen en linnen handdoeken, Italiaansch tafelgoed enz. Door de valuta zien wij diverse Engelsche textielfabrikaten op de markt verschijnen, die sinds jaren hier niet meer verkocht werden, doordat de eigen industrie deze artikelen leverde. Deze goederen worden hier geleverd ver beneden onze kostprijzen. Men produceert oneindig veel goedkooper dan wij en bovendien heeft men vaak redenen tot dumping. De exportmarkten die tot voor kort nog eenige mogelijkheid opleverden, verliezen wij door valuta-depreciatie.
Welke markten blijven er thans voor ons over? Allereerst die landen waar de munt op goudwaarde gestabiliseerd is: Duitschland, Zwitserland, België, Frankrijk, Italië, Ver. Staten van Amerika.
Frankrijk, België, Duitschland, Italië hebben ieder hun eigen textielindustrie. De loonen zijn er aanmerkelijk lager dan bij ons en alleen daarom is concurreeren al zeer moeilijk. Maar bovendien heffen ze alle invoerrechten die zoo hoog zijn, dat invoer practisch onmogelijk wordt, rechten die van 20 tot 30 % varieeren.
Eenig licht in de moeilijkheden zou toch komen, wanneer wij voorkeurrechten in Indië kregen. De Indische exporteurs tenminste, zouden daardoor tegenover de Japansche en Engelsche concurrentie weer vasteren voet krijgen; maar tot nu toe hebben zij die voorkeurrechten nog niet. (Maasbode) **(Vor. ber. 97 C.)**

26 DECEMBER 1931

B. **VATICAAN. — Encycliek. —**
In zijn reeds aangekondigde Encycliek ter herdenking van het vijftiende eeuwfeest van het Concilie van Ephese richt de Paus zich tot de Katholieken, maar heeft hij ook op het oog de Protestanten en de Oostersche Christenheid. De Paus weerlegt de tegenwerpingen der Protestanten tegen de Maria-vereering en spoort hen aan, het voorbeeld der Katholieken te volgen en de bescherming van de H. Maagd in te roepen als Middelares bij den Goddelijken Verlosser.
De Paus richt vervolgens een dringende vermaning tot de afgescheiden broeders van de Oostersche Kerk, die bij het Concilie van Ephese den Paus als den bewaker van het geloof begroetten en noodigt hen uit, terug te keeren tot den gemeenschappelijken Vader, die in den persoon van den heiligen Paus Celestinus I het hooge voorrecht van het goddelijk moederschap van Maria heeft afgekondigd.

C. **PROF. DR. H. BLINK †. —**
Op 26 December is op 79-jarigen leeftijd te Den Haag overleden Prof. Dr. H. Blink, de grondlegger van de economisch-geografische wetenschap in Nederland.

28 DECEMBER 1931

D. **NEW FOUNDLAND. — Staatsbankroet. —**
De regeering van New Foundland zal op 1 Januari a.s. mededeelen, dat zij niet in staat is de vervallende rente ad $ 90 millioen te betalen. Ten einde aan de financieele moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden, heeft de regeering al geruimen tijd geleden het tot haar gebied behoorende schiereiland Labrador aan Canada te koop aangeboden.

E. **FRANKRIJK. — Bevolking. —**
Het aantal inwoners van Frankrijk bedraagt thans ca. 42 millioen, waarvan ca. 3 millioen buitenlanders.
(Vorig bericht blz. 92 C.)

F. **TIN. —**
In verband met den slechten economischen toestand hebben sedert Juni 1930 zesentwintig Europeesche maatschappijen de tinproductie in de Federale Maleische staten stop gezet. **(Vor. ber. blz. 71 E.)**

G. **CHINA. — President. —**
Als opvolger van Tsjang Kai-Sjek is Lin-Sen tot president gekozen. **(Vorig bericht 93 K.)**

H. **ROEMENIË. — Nationale Bank. —**
De Nationale Bank van Roemenië heeft een herdisconteerings-crediet van 250 mill. goud frs. in Frankrijk gesloten. (Alg. Hbld.)

I. **CUBA. — Suiker. —**
De zes maanden geleden gevormde suikerpool, welke 700.000 ton suiker onder haar contrôle had, is in de eerste helft van December ontbonden. **(Vor. ber. blz. 75 E.)**

K. **ITALIË. — Begrooting. —**
Het tekort op de begrooting per 30 November 1931 bedroeg 1.467.000.000 Lire. De bankbiljettencirculatie is wederom met 137 millioen toegenomen en bedraagt thans 14 milliard 254 millioen.

L. **NEDERLAND. — Bevolking. —**
Op 1 October 1931 was de Nederlandsche bevolking gestegen tot 8.006.000. Hieruit blijkt, dat de Nederlandsche bevolking met ongeveer 100.000 inwoners per jaar toeneemt, daar blijkens de volkstelling van verleden jaar het aantal inwoners ongeveer 7.9 millioen bedroeg.

M. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Een Fascisten-organisatie opgericht. —**
Onder leiding van den Heer J. A. A. de Bree is te Batavia opgericht de Nederlandsch-Indische Fascisten-organisatie. Deze organisatie loopt parallel met het Nederlandsch Verbond van Nationalisten.

N. **FRANKRIJK. — Pondenverlies. —**
De Banque de France heeft besloten in plaats van het oorspronkelijk vastgestelde bedrag van frs. 200 millioen thans frs. 250 millioen te storten bij de amortisatiekas voor het gedeelte van het verlies, dat zij voor haar rekening moet nemen. Dit voorstel is door de financieele commissie uit den senaat aangenomen. **(Vor. ber. blz. 93 P.)**

29 DECEMBER 1931

A. **SPANJE. — Invoerbeperking. —**
Bij presidentieel besluit van 23 December 1931 is thans ook Spanje overgegaan tot contingenteering. Door dezen maatregel wordt Frankrijk het meest getroffen, ofschoon door de beperking van den eierinvoer ook de Nederlandsche export schade zal ondervinden.
In hetzelfde besluit is bepaald, dat Spanje voortaan geen handelsverdragen zal sluiten gebaseerd op het principe van de meestbegunstiging met algemeen karakter. Slechts voor uitdrukkelijk gespecificeerde artikelen zal deze clausule worden toegestaan.

B. **NEDERLAND. — Samenwerking met België. —**
Namens de Nederlandsche en Belgische regeeringen is een protocol onderteekend waarbij deze regeeringen zich, onder beding van wederkeerigheid, verplichten om in het geval, dat een der partijen in- of uitvoerbeperkingen of verboden of andere maatregelen, die de wederzijdsche handelsbetrekkingen zouden kunnen belemmeren, mocht uitvaardigen, die maatregelen niet toe te passen op een artikel hetwelk in het bijzonder voor de andere partij van belang is, voordat onderhandelingen zijn geopend, met het doel om de nadeelen, die uit die toepassing mochten kunnen voortvloeien, zooveel mogelijk te beperken.

C. **NEDERLANDSCH OOST-INDIË. — Benzinebelasting verhoogd.** — De tijdelijke verhooging van accijns voor benzine en andere bijproducten van petroleum, vluchtiger dan petroleum, van *f* 7.50 tot *f* 9.— per H.L. is afgekondigd.

D. **SCHEEPVAART. — Passagiersvervoer Europa—Noord-Amerika verminderd. —**
Het totaal aantal passagiers, dat door alle transatlantische passagierslijnen in het tijdvak Januari—30 November 1931 van Europa naar Noord-Amerika is vervoerd, bedraagt slechts ongeveer 300.000 tegen 540.000 in de overeenkomstige periode van het vorige jaar. **(V. b. blz. 74 K.)**

E. **ENGELAND. — Tarieven. —**
Op 5 Januari 1932 zullen de nieuwe invoerrechten op vroege groenten, fruit en snijbloemen van kracht worden.
(Vor. ber. blz. 92 A.)

F. **CHINA. — Ex-territorialiteitsverdragen. —**
De nieuwe Chineesche regeering heeft besloten, vermoedelijk in verband met den heerschenden toestand in Mandsjoerije, de bestaande ex-territorialiteitsverdragen te handhaven. Ingevolge dit besluit blijven in China woonachtige buitenlanders onderworpen aan het recht van hun vaderland.

G. **NEDERLAND. — Handelsbalans. —**
Uit het volgende staatje blijkt, dat de Nederlandsche in- en uitvoer in het jaar 1931 ver gedaald is beneden dien van 1924. Daar voor het jaar 1931 de cijfers van December nog niet bekend waren, is hiervoor aangenomen, één elfde van het totaal der vorige elf maanden.

	Invoer		Uitvoer		Saldo-inv.	
	In mill. *f*	In % van 1924	In mill. *f*	In % van 1924	In mill. *f*	In % van 1924
1924 . .	2363	100	1661	100	702	100
1925 . .	2455	103.8	1808	108.8	647	92.1
1926 . .	2441	103.3	1749	105.3	692	98.5
1927 . .	2549	107.8	1900	114.3	649	92.4
1928 . .	2684	113.5	1987	119.5	697	99.4
1929 . .	2752	116.4	1989	120.3	762	108.5
1930 . .	2418	102.3	1718	103.4	699	99.6
1931 . .	1915	81.0	1342	80.8	572	81.5
Daling t.o. v. 1930	503		376		127	
in % v. '24		21.3		22.6		18.1
in % v. '30		20.8		21.9		18.2

(Vor. ber. In- en Uitvoer blz. 82 C.)

30 DECEMBER 1931

H. **IERLAND. — Invoerrechten. —**
Ter uitvoering van de anti-dumpingswetten van den Ierschen Vrijstaat zullen op spek de volgende douanerechten verschuldigd zijn per hundredweight (50.8 K.G.): 25 sh. voor Deensch spek, 30 voor Nederlandsch en Poolsch en 5 tot 10 voor Amerikaansch spek. Voor spek zonder genoteerde prijzen is een invoerrecht verschuldigd van 50 shillings.

I. **AUSTRALIË. — Ministerie. —**
De belangrijkste persoon in het nieuwe Australische ministerie zullen als volgt worden bezet: Premier en financiën: Lyons; Procureur-generaal: Latham; Defensie: Pearce; Douane: Gulleot; Posterijen: Fenton; Volksgezondheid: Marr; Binnenlandsche Zaken: Park Hill; Handel: Hawker.

K. **NEDERLAND. — Nationaal Socialistische Arbeiderspartij. —**
Een Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P.) is te Den Haag opgericht. Leider is Adalbert Smit. Het program van de nieuwe partij komt in het algemeen overeen met dat van de Duitsche Nationaal Socialistische partij.

L. **E. HELDRING. —**
De voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel en Fabrieken, de Heer E. Heldring, is afgetreden, na zijn functie ongeveer 25 jaar te hebben waargenomen.

M. **BELGIË. — Kunstzijde-industrie. —**
De Belgische kunstzijde-producenten hebben besloten tot de oprichting van een verkoop bureau voor kunstzijde. Hierbij zijn aangesloten de Tubize, de Viscose-Groep, Soie d'Obourg en de Soie de Ninove. De eerste maatregel zal zijn de vaststelling van minimumprijzen voor Belgische kunstzijde-fabrikaten.

N. **MANDSJOERIJE. — Vlaggekleuren. —**
De vlaggekleuren van den nieuwen onafhankelijken Mandsjoe-staat, zijn rood, blauw en geel als symbool van de Mandsjoe, Mongoolsche en Koreaansche bevolking in Mandsjoerije. **(Vor. ber. blz. 94 K.)**

O. **STERRENKUNDE. — Spectrum van de zonnecorona.**
De directeur van het McCornick observatorium te Washington, Dr. Mitchell, bericht, dat hij een nieuwe lijn in het spectrum van de zonnecorona heeft ontdekt, welke alleen zichtbaar is tijdens een totale zonsverduistering.
(Vorig bericht blz. 77 K.)

31 DECEMBER 1931

P. **NEDERLAND. — Buitengewoon Lager Onderwijs. —**
Het centraal bureau voor de statistiek deelt de volgende gegevens mede, betreffende het Buitengewoon Lager Onderwijs in 1930.
In Nederland waren er in 1930 6 scholen voor doofstommen, waarvan 4 met internaat en 2 zelfstandige dagscholen. Zij werden door 849 leerlingen bezocht tegen 819 leerlingen in 1929. Het aantal jongens overtreft het getal meisjes. De verhouding der sexen is als 55 : 45. Aan deze scholen waren 97 hoofden en onderwijzers en 19 vakonderwijzers verbonden. Er waren in 1930 4 scholen voor blinden, alle met internaat. Hierop gingen 235 leerlingen, tegen 227 in 1929. Ook hier overtreft het getal der mannelijke leerlingen dat der vrouwelijke belangrijk. De verhouding was hier als 64 : 36. Aan deze scholen waren 21 hoofden en onderwijzers en 25 vakonderwijzers werkzaam.
Het aantal scholen voor zwakzinnigen bedroeg in 1930 90, d.i. 7 meer dan in 1929. Hiervan waren er 48 openbare, 12 Prot.-christelijke, 26 Roomsch-Katholieke, 2 Israëlietische en 2 neutrale bijzondere scholen. Deze scholen zijn bestemd voor debiele, imbeciele en idiote kinderen. Behalve deze scholen waren er nog afzonderlijke klassen voor zwakzinnige kinderen aan 6 gewone lagere scholen verbonden. Het aantal leerlingen der scholen steeg van 7576 in 1929 tot 8380 in 1930. Met het getal leerlingen der afzonderlijke klassen samen genoten

er in 1930 8469 zwakzinnige kinderen buitengewoon lager onderwijs. Van deze kinderen waren er 63 % in openbare, 12 % in Protestantsch-Christelijke, 23 % in Roomsch-Katholieke en 2 % in andere bijzondere scholen geplaatst. In de gemeenten, waar plaatselijke scholen voor zwakzinnigen zijn gevestigd, bezocht gemiddeld 2 % der bevolking en bijna 15 % van het aantal leerlingen der scholen voor gewoon lager onderwijs deze scholen.
Van de 100 leerlingen der scholen voor zwakzinnigen behooren er 66 tot het mannelijk en 34 tot het vrouwelijk geslacht.
Er waren in 1930 3 scholen voor slechthoorenden met 231 leerlingen. Aan deze scholen waren 29 hoofden en onderwijzers en 10 vakonderwijzers werkzaam.
(Vorig bericht 94 M.)

A. **AMSTERDAM. — Havenverkeer. —**
In het afgeloopen jaar zijn in de Amsterdamsche haven aangekomen 3758 schepen met een inhoud van 25.816.539 bruto kubieke meter. In het jaar 1930 arriveerden 3935 schepen met een inhoud van 26.693.272 bruto kubieke meter. In de haven zijn 55 schepen opgelegd, n.l. 49 Nederlandsche, twee Engelsche, twee Noorsche en twee Grieksche.

B. **HERSTELCONFERENTIE. — Ver. Staten nemen geen deel aan de conferentie. —**
Het Departement van Buitenlandsche Zaken van de Vereenigde Staten heeft medegedeeld, dat de Ver. Staten niet aan de herstelconferentie te Lausanne zullen deelnemen.

C. **NIEUWE EXPLOSIESTOF UITGEVONDEN. —**
Door den Amerikaanschen chemicus Robert Wulff is een nieuwe springstof vervaardigd, bestaande uit een mengsel van natriumchloraat en butan. De bereidingswijze is weinig kostbaar.

D. **DIEPZEE-ONDERZOEK. — Nieuw duikapparaat. —**
De Duitsche ingenieur Hans Philipps, te Keulen, heeft een apparaat geconstrueerd, waardoor het mogelijk zal zijn tot op een diepte van 3000 meter te duiken.

2 JANUARI 1932

E. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
De leider der Onafhankelijkheidsbeweging in Britsch-Indië, Gandhi, alsmede de voorzitter van de Al-Indische Congrespartij, Vallabhai Patel, zijn door de Britsch-Indische autoriteiten gearresteerd op grond van de ordonnantie van 1827. Dit beteekent dat zij in arrest worden gehouden, zonder dat een proces tegen hen zal worden gevoerd.
De regeering heeft tevens een decreet afgekondigd, waarin het uitvoerend comité van bovengenoemde partij onwettig wordt verklaard.
Tot opvolger van Patel benoemde deze Baboe Rajendrabath Prasas. **(Vorig bericht blz. 94 A.)**

5 JANUARI 1932

F. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. —**
Het deficit der schatkist op 31 December 1931 bedraagt $ 1.354.000.000. Het financieele jaar loopt tot 30 Juni'32.
IJzer- en staalproductie gedaald. — De ruwijzer-productie van de Ver. Staten is gedaald van 43.3 millioen in 1929 tot 18.7 millioen ton in 1931. De staalproductie, die in 1929 nog 57.8 millioen ton had bedragen, is in het afgeloopen jaar tot nauwelijks 27 millioen ton teruggeloopen.
Automobielproductie. — In 1931 heeft de automobielproductie in de Ver. Staten 2.320.000 stuks bedragen tegen 5.360.000 stuks in het recordjaar 1929.
Goudvoorraad. — De V. S. hebben in het afgeloopen jaar $ 211.1 millioen verloren.
In- en uitvoer. — In 1931 heeft de goederenuitvoer slechts $ 2.25 milliard bedragen tegen $ 5.25 milliard in 1929.
(V. b. Staatsfin. 91 K. — Goud 69 I, Autom. ind. 86 G)

G. **ROTTERDAM. — Scheepvaart. —**
Gedurende 1931 zijn den Nieuwen Waterweg binnengekomen 13641 schepen tegen 15277 in 1930.

H. **DUITSCHLAND. — Herstelbetalingen. —**
Van officieele Duitsche zijde wordt er op gewezen, dat Duitschland blijkens de berekeningen van het Amerikaansche Institute of Economics in het geheel 38.4 milliard M. betaald heeft, waarvan Frankrijk ruim 19 milliard M. heeft gekregen, terwijl het slechts 13.5 milliard M. voor den wederopbouw noodig had.

I. **NEDERLAND. — Benzinebelasting. —**
De totale vermeerdering der belasting op de benzine beloopt bijna *f*4.69 per 100 L. De officieele benzineprijs, welke oorspronkelijk op 8 ct. gesteld was, is hierdoor gebracht op 13 ct. per L.

K. **LANDBOUW. — Kruising van tarwe en rogge. —**
Sir Rowland Biffen, een bekende professor in de agrarische botanie, is er in geslaagd een aantal vruchtbare kruisingen tusschen rogge en tarwe te kweeken, waarvan men verwacht, dat zij tot zeer gunstige resultaten, ook op armen grond, zullen leiden.

L. **OUSTRIC-AFFAIRE. —**
De bankier Oustric is tot 18 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

M. **AMSTERDAM. — Kamer van Koophandel. —**
De heer Gottfr. H. Crone is gekozen tot voorzitter van de Amsterdamsche Kamer van Koophandel.

N. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd —**
Prasas, de opvolger van Patel, is gearresteerd.
(Vorig bericht blz. 100 E.)

O. **LUCHTVAART. — Vliegramp van de Ooievaar. —**
Het volledige rapport van de Siameesche commissie in zake het ongeval te Bangkok is thans bekend.
De voornaamste reden, die tot het ongeval geleid heeft, was het feit, dat het vliegtuig niet van den grond is kunnen loskomen, tengevolge van de volgende combinatie van oorzaken: 1. de nooduitgang boven de bestuurders-zitplaats was geopend; 2. de vrij zware last was niet behoorlijk gestuwd; 3. De poging om met den wind mee te starten moest den normalen aanloop ongetwijfeld verlengen. **(Vorig bericht blz. 91 G.)**

P. **HERSTELCONFERENTIE. — Frankrijks standpunt.**
De Fransche minister van Financiën, Flandin, heeft in een onderhoud met den Duitschen gezant Von Hoesch verklaard, dat Frankrijk in beginsel bereid is Duitschland een moratorium toe te staan tot uiterlijk 1 Juli 1934. De onvoorwaardelijke annuïteit volgens het Young-plan dient Duitschland echter te blijven betalen; de op deze wijze betaalde bedragen zal Duitschland herkrijgen in den vorm van leeningen op onderpand aan de Rijksspoorwegen
(Vorig bericht blz. 100 B.)

Q. **TURKSCH-ITALIAANSCHE SAMENWERKING. —**
Door de conventie tot vaststelling van de grens ter zee tusschen Italië en Turkije is een eind gemaakt aan het geschil, dat bestond ten aanzien van eenige eilanden en eilandjes, gelegen langs de kust van Anatolië.

R. **ITALIE. — Fascisme. —**
De in 1925 uitgevaardigde beperkende bepalingen voor de opneming van nieuwe leden in de fascistische partij zijn opgeheven.

6 JANUARI 1932

S. **SOVJET-RUSLAND. — Uitbreiding van Tweede Vijfjarenplan. —**
Een wetenschappelijke expeditie is gezonden naar Tadschikistan ten einde een onderzoek in te stellen naar de bodemgesteldheid en na te gaan in hoeverre Tadschikistan in het Tweede Vijfjarenplan zal kunnen worden opgenomen. **(Vorig bericht blz. 95 A.)**

T. **LETLAND. — Suikermonopolie. —**
In Letland is een staatsmonopolie voor suiker ingevoerd.

A. **KATHOLICISME. — Bisschopswijding van Mgr. Verriet. —**
De nieuwe missiebisschop van Curaçao, Mgr. Verriet, is door Mgr. Jansen als zoodanig gewijd.

B. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Bali door een orkaan geteisterd. —**
Het Westelijk deel van Bali is den derden Januari door een orkaan en bandjirs geteisterd, tengevolge waarvan 4 nieuwe bruggen zijn weggeslagen. De totale schade aan wegen, bruggen, telefoon enz. wordt voorloopig geraamd op *f* 200.000.

C. **RIJNSCHEEPVAART. —**
Te Duisburg zijn besprekingen gehouden tusschen vertegenwoordigers van Duitsche en Nederlandsche Schippersbonden.
De volgende voorstellen zijn eenstemmig goedgekeurd:
1. Den leden van den Duisburgschen particulieren schippersbond wordt aangezegd zich in Rotterdam slechts tot het pas opgerichte Nederlandsche bevrachtingskantoor te wenden.
2. De Nederlandsche bonden zullen hun leden bewegen zich in Duisburg-Ruhrort slechts te bedienen van het bevrachtingskantoor aldaar.
3. In verband met de onmogelijkheid alle Nederlandsche schippers bij het Duisburgsche bevrachtingskantoor aan te sluiten, is het plan gevormd, aldaar twee lijsten aan te leggen en wel voor niet-leden en voor de leden. Een benadeeling of bevoorrechting van Nederlandsche of Belgische schippers zal in geen opzicht worden geschapen. De nieuwe regeling zal onmiddellijk uitgevoerd worden.
4. Gestreefd zal worden naar een internationale regeling inzake nacht- en Zondagrust in de Rijnscheepvaart.

7 JANUARI 1932

D. **JEF DENIJN. — Eere-beiaardier. —**
Aan den wereldberoemden Mechelschen beiaardier Jef Denijn is op zijn verzoek eervol ontslag verleend; hem werd de titel van eere-beiaardier toegekend.

E. **CHINA. — Gedelegeerde te Genève. —**
Tot opvolger van dr. Sze te Genève heeft de Chineesche regeering den Chineeschen gezant te Washington, Jen benoemd.

F. **BULGARIJE. — Verklaring van premier Muschanoff.**
Minister-president Muschanoff heeft verklaard, dat de deviezendekking der Nationale Bank zoo ingekrompen is, dat Bulgarije ter handhaving van de valuta om buitenlandsche hulp zal moeten verzoeken. Dit zal in Genève geschieden, aangezien Bulgarije anders onmogelijk zijn financieele verplichtingen zal kunnen nakomen.

G. **FRANKRIJK. — Minister Maginot overleden. —**
De Fransche Minister van Oorlog, Maginot, is op bijna 55-jarigen leeftijd overleden.

H. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
Verscheidene vooraanstaande Indische leiders hebben de uitnoodiging van den onderkoning aanvaard tot een bijeenkomst te Delhi om over den door de jongste gebeurtenissen geschapen toestand te beraadslagen. **(v. b. 100 N.)**

I. **SCANDINAAFSCHE CONFERENTIE. — Overeenstemming bereikt. —**
Op de conferentie der drie Scandinavische ministers van Buitenlandsche Zaken is besloten vertegenwoordigers van de drie landen te benoemen, die voor alle economische maatregelen in permanent contact met elkaar zullen blijven.

K. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (21 Nov. 1931—9 Jan. '32). —**
De Japansche regeering heeft op 21 November 1931 haar gezant te Parijs, Josjisawa, opdracht gegeven, elk voorstel inzake een wapenstilstand te verwerpen.
De Japansche troepen zetten 23 November hun opmarsch naar het Zuiden voort. Het passagiersverkeer over de spoorlijnen is stopgezet.
Tsjang Hai-Peng, de vroegere tegenstander van generaal Ma, heeft zich op 25 November bij dezen aangesloten.
In een geheime zitting van den Volkenbondsraad is op 25 November besloten telegrammen te richten tot de regeeringen te Tokio en Nanking, waarin wordt aangedrongen op staking der vijandelijkheden in afwachting van een spoedige regeling.
De voornaamste internationale vrouwenorganisaties hebben 27 November een adres gericht aan den Volkenbondsraad, waarin zij hun ernstige bezorgdheid uitspreken over den loop der gebeurtenissen in Mandsjoerije.
De Chineesche delegatie bij den Volkenbond heeft van de Britsche „waarnemers", die zich te Tsjintsjau bevinden, op 27 November bericht ontvangen, dat er geen concentratie van Chineesche troepen bij die stad is. De rapporten der Japanners hieromtrent zijn tendentieus.
De Japansche regeering heeft op 28 Nov. den Japanschen opperbevelhebber formeel opdracht gegeven den opmarsch naar Tsjintsjau stop te zetten. Officieel werd op 28 Nov. een algemeenen terugtocht der Japansche troepen in de zuidelijke spoorweg-zone van Mandsjoerije aangekondigd. Officieel wordt gemeld, dat, na de doorvoering van de voorgenomen Japansche troepenbewegingen, nog slechts Kirin, Tsjoe Lioe Ho, Tsitsikar en Tsjen Tsjia Toen of Taonan door Japansche troepen bezet zullen blijven.
Wellington Koo, de Chineesche minister van Buitenlandsche zaken, heeft op 30 November aan de diplomatieke vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk en de Ver. Staten verklaard, dat China bereid was Tsjintsjau te ontruimen onder voorwaarde, dat de buitenlandsche mogendheden de garantie op zich nemen, dat Japan de neutrale zone niet bezetten zal.
De Volkenbondsraad heeft op 1 December met algemeene stemmen, behalve die van Japan en China, welke hierover niet mee mochten stemmen, het ontwerp-resolutie goedgekeurd, dat aan de vertegenwoordigers der beide partijen is overhandigd en naar Tokio en Nanking is doorgezonden.
Deze resolutie herinnert in het eerste gedeelte aan de resolutie van 30 September j.l., waaraan de beide partijen zich volgens haar plechtige verklaringen gebonden achten. Bijgevolg worden China en Japan uitgenoodigd alle maatregelen te nemen, die noodig zijn voor de nakoming hunner verplichtingen, opdat het terugtrekken der Japansche troepen naar de spoorwegzone zoo spoedig mogelijk kan geschieden. In het tweede gedeelte van het ontwerp besluit de Raad tot het zenden van een commissie van onderzoek, bestaande uit vijf leden, die tot taak hebben ter plaatse den toestand te bestudeeren en rapport uit te brengen aan den Raad „over alle omstandigheden, welke ertoe kunnen leiden de internationale betrekkingen aan te tasten, of de relaties tusschen China en Japan, of wel de goede verstandhouding tusschen beide landen, waarvan de vrede afhangt, te verstoren."
Van Japansche zijde werd op 2 Dec. met betrekking tot de schepping van een neutrale zone, medegedeeld, dat niet alleen de Chineesche troepen achter den Grooten Muur moeten worden teruggetrokken, doch dat ook de regeering van Tsjang Hsu Liang uit Tsjintsjau moet verdwijnen. Japan stelt voor, dat een onafhankelijke regeering van Moekden in de neutrale zone contrôle zal uitoefenen.
Het Volkenbondssecretariaat publiceerde op 4 December een mededeeling van den Franschen waarnemer in Mandsjoerije, waarin wordt gezegd, dat de Chineesche strijdkrachten, die ten Oosten van de spoorlijn Peking—Moekden staan, 27.600 man tellen, van wie 16.000 tot 17.000 man tot de geregelde troepen behooren.
Naar aanleiding van het Chineesche voorstel om een neutrale zone te scheppen bij Tsjintsjau, heeft de Japansche regeering in een memorandum van 5 December uiteengezet, dat zij dit voorstel in beginsel aanvaardt, echter op voorwaarde, dat de Chineesche troepen zich achter den Grooten Muur terugtrekken, dat er ter plaatse directe onderhandelingen zullen worden gevoerd en tenslotte, dat de Japansche troepen het recht hebben de neutrale zone

binnen te trekken, ingeval onvoorziene gebeurtenissen een Japansche inmenging in Tsjintsjau of Noord-China (Tientsjin) noodzakelijk maken.
De Raad heeft nu een vragenlijst opgesteld en ter beantwoording aan Japan toegezonden, teneinde nadere uitleg over dit memorandum te verkrijgen.
De Japansche regeering heeft op 5 Dec. verschillende wijzigingsvoorstellen op de Raadsresolutie van 1 Dec. ingediend en wijst in het bijzonder het punt af, volgens hetwelk de enquête-commissie van den Volkenbond zoo spoedig mogelijk rapport moet uitbrengen en aanbevelingen moet doen, welke zij noodzakelijk acht indien de ontruiming der bezette gebieden bij aankomst van de enquêtecommissie nog niet is uitgevoerd.
De Japansche gedelegeerde Josjisawa heeft 7 December het antwoord van Japan op de vragenlijst, welke den gedelegeerde drie dagen geleden was overhandigd, aan den voorzitter van den Bondsraad doen toekomen. Japan heeft als demarcatielijn der neutrale zône het riviertje Hsoelingau ten Oosten van Tsjintsjau genoemd, doch zich het recht voorbehouden, de bandieten tot deze grens te achtervolgen; de Chineezen moesten dan echter toch tot achter den Grooten Muur terugtrekken.
Deze mededeeling van Japan werd door den Raad onbevredigend geacht. Eenstemmig was men van oordeel, dat de aanvaarding dezer voorwaarde niet van China kon worden gevergd.
De zitting van den Volkenbondsraad is op 10 December beëindigd, nadat met algemeene stemmen de resolutie is aangenomen. Japan heeft zich echter voorbehouden om bij hooge uitzondering leven en goederen der Japanners in Mandsjoerije te mogen verdedigen tegen bandieten.
Op de slotzitting heeft de Chineesche gedelegeerde, dr. Sze, verklaard, dat de aanvaarding door China van de resolutie, niet inhoudt, dat China afstand doet van zijn recht troepen in de spoorwegzone te handhaven. Volgens China behooren de resolutie en de commentaar daarop het volgende te impliceeren :

1e. de onmiddellijke staking der vijandelijkheden;
2e. een zoo spoedig mogelijke liquidatie van de Japansche bezetting in Mandsjoerije;
3e. neutrale observatie en rapporten over de verdere ontwikkeling van den toestand en
4e. een van begrip getuigend onderzoek naar den toestand in Mandsjoerije door de ingestelde enquête-commissie.

De ambassadeurs van Groot-Brittannië, Frankrijk en de Vereenigde Staten te Tokio hebben op 24 December den Japanschen premier hun ongerustheid te kennen gegeven naar aanleiding van de mogelijkheid van een treffen tusschen de Chineesche en Japansche troepen te Tsjintsjau. De premier zou hebben medegedeeld, dat de operaties uitsluitend tegen de bandieten zijn gericht. Hij wees er echter op, dat er zoo weinig verschil tusschen de Chineesche troepen en de bandieten bestaat, dat hij meent, dat het beter zou zijn indien de Chineesche troepen zich, ten einde een eventueele botsing te vermijden, vrijwillig zouden terugtrekken.
De Keizer van Japan heeft op 29 December toestemming gegeven tot het zenden van nieuwe troepen naar Mandsjoerije.
De Chineesche regeering heeft op 29 December aan de regeering der Ver. Staten een nota gezonden, waarin de interventie van Amerika gevraagd wordt.
Maarschalk Tsjang Hsu-liang heeft op 1 Januari 1932 bevel gekregen de ontruiming van Tsjintsjau stop te zetten en de stad onder alle omstandigheden tegen de Japanners te verdedigen.
Japan heeft 2 Januari Tsjintsjau bezet; de zich aldaar bevindende Chineesche generale staf is tot achter den Grooten Muur teruggetrokken.
De Japansche minister van oorlog heeft verklaard, dat deze bezetting de belangrijkste politieke en militaire gebeurtenis van de geheele Japansche campagne in Mandsjoerije is.
De Enquête-commissie van den Volkenbond, die een onderzoek zal instellen naar den toestand in Mandsjoerije, is 7 Januari definitief gevormd, en zal tegen het einde van Januari haar reis naar Mandsjoerije aanvaarden.
Leden zijn de Engelsche vertegenwoordiger Lord Lytton, die voorzitter der commissie is, de Duitsche voormalige gouverneur van Duitsch Oost-Afrika Schnee, de Fransche generaal Claudel, de Amerikaansche generaal MacCoy en de voormalige Italiaansche ambassadeur Aldobrandi.
De onderteekenaars van het Negen-Mogendheden-Verdrag van 1922 hebben 7 Januari besloten om onder beroep op dit verdrag op te treden voor de territoriale en politieke onaantastbaarheid van China.
De Amerikaansche min. van Buitenl. Zaken, Stimson, heeft 27 Januari een nota aan de Japansche regeering gezonden en afschrift hiervan doen toekomen aan de onderteekenaars van het z.g. Negen-Mogendheden-Verdrag. In deze nota wordt o.a. gezegd, dat de Amerikaansche regeering de wettigheid van een eventueele de facto bestaande situatie niet zal kunnen erkennen, en evenmin een verdrag of overeenkomst tusschen China en Japan gesloten, waardoor afbreuk wordt gedaan aan de verdragsrechten der Vereenigde Staten, of aan die van Amerikaansche onderdanen in China, of aan de gebiedsen gezagsintegriteit van de Chineesche republiek, dan wel aan de internationale politiek met betrekking tot China, welke als de „politiek van de open deur" bestempeld pleegt te worden."
In een verklaring van 9 Jan. van het Britsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken wordt medegedeeld, dat de Engelsche regeering het niet noodzakelijk acht, om eenige officieele nota aan de Japansche regeering te zenden in den zin waarin de Amerikaansche regeering dat heeft gedaan. Alleen is aan den Japanschen gezant verzocht om van zijn regeering de bevestiging te verkrijgen van de verklaring van den Japanschen premier van 28 December, dat Japan aan de open-deur-politiek vasthoudt en gaarne inmenging en medewerking van het buitenland aan Mandsjoerijsche ondernemingen zou zien.

(Vorig bericht blz. 88 B.)

A. **ENGELAND. — Kerkelijk huwelijk voor gescheiden personen verboden. —**
De aartsbisschop van Canterbury, Dr. Lang, heeft het sluiten van een kerkelijk huwelijk voor personen die gescheiden zijn, verboden.

B. **NEDERLAND. — Minister Deckers. —**
De Minister van Defensie, mr. dr. Deckers, is naar Ned.-Indië vertrokken.

8 JANUARI 1932

C. **OOSTENRIJK. — Staking der Stillhalte-betalingen. —**
De Oostenrijksche Nationale Bank heeft den particulieren banken, met uitzondering van de Kreditanstalt, die door speciale overeenkomsten met de schuldeischers een bijzondere positie inneemt, medegedeeld, dat zij van 10 Januari af nauwelijks in staat zal zijn de voor de Stillhalte-betalingen noodzakelijke deviezen ter beschikking te stellen.
Dientengevolge zal een nieuwe conferentie der particuliere buitenlandsche schuldeischers onder deelneming van den Nederlandschen adviseur van de Oostenrijksche Nationale Bank, Prof. Bruins, bijeengeroepen worden, teneinde een nieuwe regeling te ontwerpen van de Stillhalte-overeenkomst. Deze overeenkomst, die eind Augustus 1931 tot stand is gekomen, bepaalt, dat de rembourscredieten in 7 driemaandelijksche termijnen van 15 %, de laatste van 10 % en de eigenlijke contante credieten in 4 gelijke driemaandelijksche termijnen moeten worden terugbetaald. In den tijd van het afsluiten van deze overeenkomst bedroeg de totale schuld aan het buitenland, welke onder de overeenkomst viel, ruim 30 millioen dollar.

D. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing.**
Hindenburg heeft verklaard, dat hij bereid is, zich candidaat te stellen voor de Presidentsverkiezing in 1932. Zijn ambtsperiode zou dan slechts een jaar duren. Hij stelde echter als voorwaarde, dat zijn verkiezing door alle groote partijen bewerkt zou worden.

9 JANUARI 1932

A. **BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
Dr. Ansari, de derde voorzitter van het Pan-Indische Congres, is tot zes maanden gevangenisstraf en een geldboete van 20 roepies veroordeeld.
Mevrouw Gandhi en Miss Slade zijn gearresteerd.

B. **SCHAKEN. — Tournooi in Hastings. —**
De uitslag van het schaaktournooi te Hastings luidt als volgt: 1. Flohr 8, 2. Kashdan 7½, 3. Euwe 5, 4. Sultan Kahn 4½. Verder behaalden Jackson, Miss Menchik, Stoltz en Yates 4 punten, Thomas en Mitchell 2 punten.
In het premier reserve-tournooi werd Noteboom derde.
In het major-tournooi behoorde de Nederlander Prins niet tot de prijswinnaars. **(Vorig bericht blz. 66 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Rapport omtrent Billings en Mooney. —**
De indertijd door de juridische Wickersham-commissie ingestelde sub-commissie heeft aan den Senaat rapport uitgebracht over het geval van de gevangenneming van de arbeidersleiders Thomas Mooney en Warren Billings, die in verband met den bomaanslag te San Francisco in 1916 werden gearresteerd en gevangen gezet. De commissie verklaarde, dat de gevangenhouding van Billings en Mooney een caricatuur van rechtspleging was en slechts mogelijk was door rechtsverkrachting en unfaire propaganda van de zijde der staatsautoriteiten.

10 JANUARI 1932

D. **KOOLMONOXYDE. — Nieuw-ontdekte bron voor koolmonoxyde-vergiftiging. —**
Uit onderzoekingen is gebleken, dat drogende lijnolie bij onvoldoende ventilatie, door vermindering van zuurstof en vermeerdering van CO_2 en CO, een bron van koolmonoxyde-vergiftiging kan zijn.

11 JANUARI 1923

E. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932. —**
Dr. Hugenberg en Hitler hebben den Rijkskanselier, Dr. Brüning, medegedeeld, dat zij het voorstel, om den rijkspresident door den Rijksdag te laten herkiezen, niet kunnen aanvaarden.

F. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. Crediet aan Duitschland. —**
De president van de Internationale Bank is gemachtigd het crediet van 25 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank met drie maanden te verlengen, op voorwaarde, dat ook de drie andere banken, die elk met 25 millioen dollar aan de leening deelnemen, n.l. de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland en de Federal Reserve Bank, op dezelfde voorwaarden met de verlenging accoord gaan.
Crediet aan Oostenrijk verlengd. — Het aandeel van de Bank voor Internationale Betalingen in de leening van 190 milllioen schilling aan Oostenrijk, die op 12 Januari afloopt, is met 3 maanden verlengd.
Crediet aan Hongarije verlengd. — Het aandeel van de Internationale Bank in het Hongaarsche crediet ad $ 20.8 millioen, dat op 18 Januari a.s. afloopt, is met 3 maanden verlengd.

G. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. Mr. Trip tot lid gekozen. —**
Tot opvolger van het afgetreden Nederlandsche lid van den Raad van Beheer Mr. Vissering, is de nieuwe president van de Nederlandsche Bank, Mr. L. J. A. Trip, gekozen.

12 JANUARI 1932

H. **FRANKRIJK. — Ministerie afgetreden. —**
Minister-president Laval heeft het ontslag der regeering bij den president der republiek ingediend, dat deze heeft aanvaard.

I. **ENGELAND. — Birma-Rondetafel-Conferentie. —**
De Birma-Ronde-tafel-Conferentie heeft een rapport samengesteld, waaraan wij het volgende ontleenen:
Buiten en behalve de gewone bevoegdheden betreffende het terugzenden, het reserveeren en het weigeren van wetgevende maatregelen, moet de gouverneur alle noodige bevoegdheden hebben om hem in staat te stellen zich te kwijten van zijn speciale verantwoordelijkheden, met inbegrip van de bevoegdheid tot het verkrijgen van de noodige fondsen. Bovendien mag er geen sprake zijn van discriminatie tegen bestaande minderheden of handelsbelangen.
De Conferentie is op 8 Januari gereed gekomen met hare werkzaamheden. Met algemeene stemmen werd een resolutie aangenomen, waarin aan koning George ongeschokte loyaliteit wordt betuigd. In zijn slotwoord zeide de voorzitter der conferentie, Lord Peel, dat de groote reeks van betrokken provinciale en centrale onderwerpen een geweldige nieuwe verantwoordelijkheid voor de Birmeesche wetgeving en uitvoerende macht vormen.
Op 12 Januari is de Conferentie door MacDonald gesloten. De premier verklaarde, dat de Britsche regeering in principe bereid is, behoudens goedkeuring van het Parlement, de regeering van Birma toe te vertrouwen aan een wetgevende vergadering, die het volk van Birma vertegenwoordigt. **(Vorig bericht blz. 90 A.)**

K. **ONTWAPENINGS-CONFERENTIE. — Engelsche delegatie. —**
De Engelsche delegatie zal onder leiding staan van MacDonald.

L. **CHINA. — Nieuwe Nanking-regeering. —**
Als hoogste regeeringslichaam in China is een speciale zaken-commissie van den centralen politieken raad gevormd. Tot de leden behooren o.a. Soen Fo, Eugen Sjen, Feng Joe-sjiang, alsmede een aantal generaals. Het nieuwe regeeringslichaam zal een agressieve politiek voeren en wellicht de diplomatieke betrekkingen met Japan afbreken. **(Vorig bericht blz. 88 E.)**

M. **NATIONAAL-SOCIALISTEN. — Huwelijkstoestemming voor een S.S.-man vereischt. —**
Voor de S.S. heeft Hitler een bevel uitgevaardigd, waarbij voor alle S.S.-mannen een „Heiratsgenehmigung" wordt ingevoerd, die door het z.g. „Rasseamt" wordt verleend of geweigerd.

N. **ZWEDEN. — Begrooting. —**
De begrooting voor het op 1 Juli 1932 aanvangende dienstjaar wijst een totaal aan uitgaven aan van 822.621.500 kronen of 51.632.100 kr. minder dan de loopende begrooting.
De defensiebegrooting vereischt 122.1 millioen kr. tegen 130.1 millioen in het vorige jaar.
De winsten der spoorwegen, der Nationale Bank, der P. T. T. enz. worden geraamd op 55.114.600 kr. tegen 72.805.500 voor den loopenden dienst.

O. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Frankrijk verlengt het crediet aan de Rijksbank slechts voor één maand.**
De gouverneur van de Banque de France heeft medegedeeld, dat zijn bank, in verband met den politieken toestand, het crediet aan de Duitsche Rijksbank slechts voor één maand kon verlengen. **(Vorig bericht 103 F.)**

P. **RUSLAND. — Suiker. —**
De suikerproductie in Rusland heeft in 1931 in totaal 1.317.000 ton bedragen. De productie voor 1932 wordt op 1.800.000 ton geraamd.
Petroleum. — In 1931 heeft de petroleumproductie der Sovjet-Unie 22.500.000 ton bedragen, dat is een vermeerdering van 4 millioen ton in vergelijking met 1930. In 1930 is de uitvoer met 25 % en in 1931 met 9 % gestegen. De productie voor 1932 wordt op 30 à 35 millioen ton geschat, doch betwijfeld wordt of deze productie inderdaad zal worden bereikt.

A. **INTERNATIONALE BEURSINDEX.** —
Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen.

Einde 1927 = 100	begin 1929	begin 1931	19 Dec. 1931	2 Jan. 1932	9 Jan. 1932
Londen	102.6	50.0	36.1	35.1	36.6
Parijs	156.8	92.0	47.8	47.8	50.7
Brussel	133.8	56.5	28.4	31.0	30.9
Amsterdam	104.5	51.2	25.1	26.5	27.3
Stockholm	109.5	71.0	27.4	26.1	30.4
Zürich	101.0	68.7	38.8	38.8	40.8
Weenen	91.4	59.3	43.2	41.6	41.4
Praag	108.3	76.2	54.8	55.6	56.9
Milaan	124.0	77.1	63.0	60.2	59.9
New-York	137.3	81.3	46.3	44.6	46.1
Gem. 10 beurzen	116.9	68.3	41.1	40.7	42.1

13 JANUARI 1932

B. **FRANKRIJK. — Petroleum-overeenkomst tusschen Roemenië en Frankrijk.** —
Tusschen Frankrijk en Roemenië is voor den duur van 3 jaren een overeenkomst tot stand gekomen, waarbij Frankrijk zich verplicht jaarlijks minstens 400.000 ton petroleumproducten af te nemen.

C. **BELGIE. — Disconto-verhooging.** —
De Nationale Bank van België heeft haar disconto verhoogd van 3 % tot 3½ %.

D. **VOLKENBOND. — Onderteekening der facultatieve clausule.** —
De secretaris-generaal van den Volkenbond heeft den griffier van het Permanente Hof van Internationale Justitie medegedeeld, dat de Columbiaansche gedelegeerde bij den Volkenbond op 6 Januari 1932 te Genève heeft gedeponeerd de acte van ratificatie door zijn regeering van 's Hofs statuut van 16 December 1920. Ook de facultatieve clausule, gevoegd bij het statuut, was onderteekend.
Aanneming van deze clausule brengt de erkenning mede van de verplichte rechtspraak van het Permanente Hof in juridische geschillen. Onder voorbehoud van de door elken staat bij de onderteekening gemaakte bepalingen, is een eenzijdige verklaring voldoende om een zaak bij het Hof aanhangig te maken. Het totaal der onderteekenaars is nu gestegen tot 37.

E. **LITERATUUR. — Karel van de Woestijne-genootschap.** —
Te Brussel is opgericht een Karel van de Woestijne-Genootschap, hetwelk zich ten doel stelt een band te scheppen tusschen hen die het werk van den schrijver vereeren en zijn nagedachtenis hoog willen houden. Onder de oprichters bevinden zich zeer bekende literatoren, o.a. E. de Bom, Stijn Streuvels, Herman Teirlinck, Aug. van Cauwelaert en prof. Aug. Vermeylen.
Een „Van de Woestijne"-bibliotheek zal worden gesticht, terwijl de uitgave van boeken van en over Van de Woestijne zal worden bevorderd.

F. **FRANKRIJK. — Nieuw Ministerie gevormd.** —
Laval is er in geslaagd een nieuw ministerie te vormen waarin slechts vier portefeuilles door andere ministers dan in het vorige kabinet bezet worden.
Het ministerie bestaat uit de volgende leden:
Pierre Laval, premier en Buitenlandsche Zaken; Léon Bérard, grootzegelbewaarder en Justitie; Flandin, Financiën; Piétri, Begrooting; André Tardieu, Oorlog; Charles Dumont, Marine; J. L. Dumesnil, Luchtvaart; Champ. de Ribes, Pensioenen; Mario Roustan, Onderwijs; Cathala, Binnenlandsche Zaken; Deligne, Openbare Werken; Chappedelaine, Scheepvaart; Guernier, Posterijen en Telegrafie; Landry, Arbeid; Paul Reynaud, Koloniën; Louis Rollin, Handel en Industrie; Fould, Landbouw; Blaisot, Volksgezondheid.
Nieuwe posten bekleeden de minister-president Laval, die tevens als minister van Buitenlandsche Zaken zal optreden, Tardieu, die wijlen Maginot, als minister van Oorlog opvolgt, Fould, die met de portefeuille van Landbouw is belast en Cathala, die benoemd is tot minister van Binnenlandsche Zaken. **(Vorig bericht 103 H.)**

G. **OOSTENRIJK. — „Stillhaltung".** —
De Amerikaansche crediteuren hebben hun toestemming gegeven tot een verlaging van de aflossingsquota. De aflossingen, welke al naar den aard der credieten 15 à 20 % beliepen, zijn tot 5 % van de oorspronkelijke hoofdsommen verlaagd. De nieuwe overeenkomst geldt voor den duur van een jaar. **(Vorig bericht blz. 102 C.)**

H. **BRITSCH-INDIE. — Commissie tot voortzetting van het werk der Rondetafel-conferentie.** —
De Engelsche premier heeft zeven der Britsche en dertien der Britsch-Indische leden der Rondetafel-conferentie aangewezen als leden van een commissie van advies onder leiding van den gouverneur-generaal. Door deze commissie wenscht men het ter Rondetafel-conferentie verkregen contact in stand te houden. **(Vorig bericht 103 I.)**

14 JANUARI 1932

I. **D. NOTEBOOM Jr. OVERLEDEN.** —
De Nederlandsche schaakwereld heeft een groot verlies geleden door het overlijden van D. Noteboom op slechts 22-jarigen leeftijd. In 1927, op 17-jarigen leeftijd, behaalde Noteboom het districtskampioenschap van Zuid-Holland. In het groote tournooi te Hamburg in 1930 behaalde hij 13½ punt uit 16 partijen en ook in het dit jaar gehouden Premier Reserves tournooi te Hastings won hij één der prijzen. **(Vorig bericht blz. 103 B.)**

15 JANUARI 1932

K. **MEXICO. — Moratorium verlengd.** —
Het Mexicaansche Congres heeft de verlenging van het moratorium der Mexicaansche buitenlandsche schulden, welke in Juli van dit jaar vervallen, tot 1 Januari 1934 geratificeerd.

L. **ENGELAND. — IJzer en staal.** —
In het geheele jaar 1931 beliep de productie van ruw ijzer 3.758.100 ton tegen 6.192.400 ton in 1930 en 7.589.300 ton in 1929 en die van ruw staal 5.175.600 ton tegen resp. 7.325.700 en 9.636.200 ton.

M. **DUITSCHLAND. — IJzer en staal.** —
De productie van ruw ijzer in 1931 bedroeg 6.063.048 ton. Vergeleken bij 1930 beteekent dit een vermindering met 37.8 %. De productie van ruw staal, beliep 8.291.250 ton. Dit beteekent ten opzichte van 1930 een daling met 28.6 %.

N. **VOLKENBOND. — Internationaal Arbeidsbureau neemt de Werkloosheidsconventie aan.** —
De ontwerpconventie inzake werkloosheid is door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau aangenomen. Zij stelt voor:
1. Afschaffing van het overwerk, dat in uitzonderingsgevallen slechts mag worden toegestaan binnen het raam van een van tevoren vastgesteld minimum.
2. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de bedrijven in plaats van ontslag van arbeiders.
3. Vermindering van den individueelen arbeidstijd in de nog normaal werkende bedrijven, ten einde werkloozen hierin te werk te kunnen stellen.
4. Indien mogelijk, vermindering van den arbeidstijd tot vijf dagen en veertig uur per week.

O. **CHINEESCH-JAPANSCH GEHEIM VERDRAG VAN 1905.** —
Het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft den inhoud gepubliceerd van het in 1905 gesloten geheime verdrag tusschen China en Japan, waarbij een aantal rechten, welke tot dien tijd door China aan Rusland waren verleend, aan Japan werden overgedragen. Uit de publi-

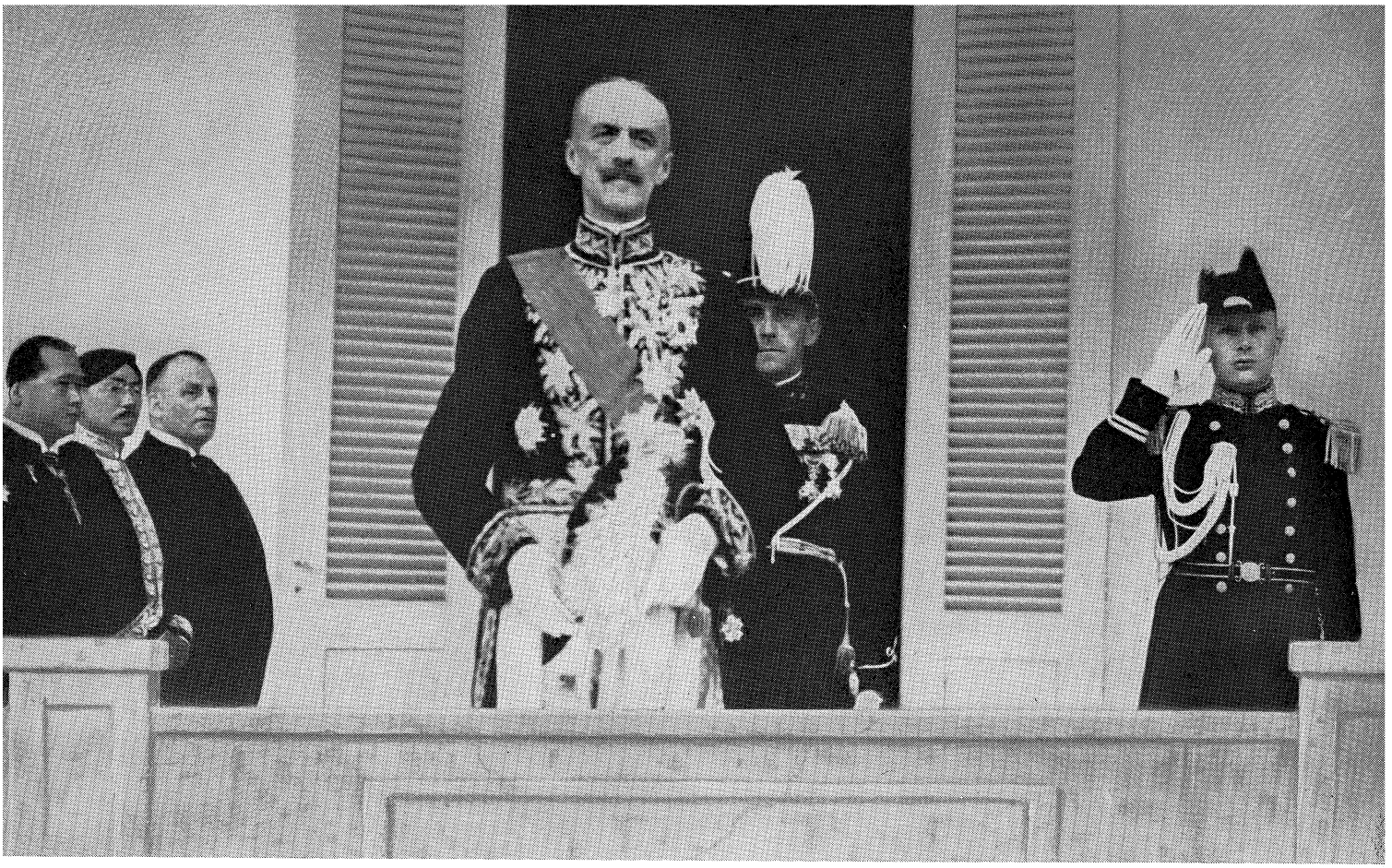

Z. EXC. JHR. MR. B. C. DE JONGHE, Gouverneur-Generaal van Ned. Oost-Indië, die in September 1931 zijn hoog ambt aanvaardde.

catie blijkt, dat China de toezegging heeft gedaan geen met den Zuid-Mandsjoerijschen Spoorweg concurreerende spoorwegen te bouwen. De volledige documenten zullen gepubliceerd worden, aangezien de afgetreden minister van Buitenlandsche Zaken, dr. Wellington Koo, en andere vooraanstaande Chineesche politici het bestaan ervan ontkennen. Reeds in 1906 is Engeland vertrouwelijk van den inhoud van het verdrag in kennis gesteld.

A. **NEDERLAND. — Werkloosheid Diamantindustrie. —** Het aantal werkloozen in de diamantindustrie is gestegen van 4832 tot 4950. De A.N.D.B. telt in totaal 5609 leden.

16 JANUARI 1932

B. **FRANKRIJK. — In- en uitvoer. —** De waarde van den Franschen invoer gedurende 1931 beloopt frs. 42.199 millioen, hetgeen een vermindering beteekent van frs. 10.311 millioen in vergelijking met 1930. De waarde van den export bedraagt frs. 30.421 millioen of frs. 12.413 millioen minder dan in 1930.

C. **RUBBER. — Export, Consumptie, Voorraad. —**

	Wereld-export (— ton	Wereld-consumptie maand ton	Cons. V.S.A. doorsnee ton	Cons. andere landen —) ton	Voorr. V.S.A. & Engeland ult. Dec. ton
1926	51.200	45.000	30.400	14.600	123.850
1927	50.580	48.400	30.900	17.500	167.361
1928	54.000	55.400	37.700	18.700	88.681
1929	71.684	67.000	39.100	27.920	178.823
1930	68.600	59.300	30.900	27.600	322.000
1931	66.500	55.000	29.000	27.600	450.000

(Hbld.)

D. **FRANKRIJK. — Invoerbeperking.** Blijkens de contingenten, welke voor den invoer van electrische lampen en radio-artikelen voor de periode van 1 Jan.—31 Maart 1932 zijn vastgesteld, komen van het totale maandelijksche contingent van 150 quintals voor lampen op rekening van Nederland 60; van het totale maandelijksche contingent ad 1541 quintals voor radio-artikelen komt op rekening van Nederland 792.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Goud en zilver in- en uitvoer. —** De waarde van den gouduitvoer der Ver. Staten gedurende 1931 beliep $ 466.794.000, hetgeen een toeneming beteekent van $ 350.827.000. De goudinvoer beliep $ 612.119.000 of $ 283.935.000 minder dan in 1930.
De waarde van den zilveruitvoer gedurende 1931 bedroeg $ 26.485.000 (v. j. $ 54.157.000), terwijl de zilverinvoer $ 28.664.000 (v. j. $ 42.761.000) beliep.
In- en uitvoer. —
De totale waarde van den uitvoer over 1931 beliep $ 2.424.187.000 (v. j. $ 3.843.181.000), hetgeen een vermindering beteekent van $ 1.418.994.000.
De waarde van den invoer over 1931 bedroeg $ 2.090.107.000 (v. j. $ 3.060.908.000) of $ 970.801.000 minder dan in 1930. **(Vorig bericht blz. 100 F.)**

F. **NEDERLAND. — Scheepvaart. —** Opgelegde tonnage onder Nederlandsche vlag.

	Aantal schepen	Bruto registerton
Op 1 Jan. 1930	1	3.683
1 Juli 1930	43	193.664
1 Nov. 1930	41	239.119
1 Jan. 1931	86	425.310
1 Juli 1931	116	529.081
1 Nov. 1931	122	607.904
eind Dec. 1931	167	781.514

In 1930 waren bij de leden der vereeniging in Nederland (dus de buiten Europa werkende reederijen uitgezonderd) in dienst 24.100 personen; op 1 Januari 1931: 20.370 en eind December 1931: 15.350. **(Vorig bericht 100 A.)**

G. **POOLONDERZOEK. — Internationaal Pooljaar. —** Het Deensche Carlsbergfonds heeft 40.000 kr. aan prof. P. O. Pedersen toegekend voor het bouwen en bedienen van twee stations voor wetenschappelijk onderzoek op Groenland. Het is de bedoeling om met deze stations als basis onderzoekingen te doen naar den electrischen toestand van de atmosfeer en de ionisatie-toestanden in de hoogere luchtlagen als onderdeel van de wetenschappelijke onderzoekingen van het Pooljaar. (Hbld.)

H. **BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. —** De organisator van de beweging der Congres-vrijwilligers in geheel Indië, Hardikar, is gearresteerd. **(Vorig bericht blz. 103 A.)**

I. **SPANJE. — Werkloosheid. —** Het aantal werkloozen in geheel Spanje wordt op meer dan 500.000 geraamd.

17 JANUARI 1932

K. **ENGELAND. — Werkloozenzorg. —** Het Engelsche ministerie van Arbeid heeft een groot aantal „opleidingskampen" voor werkloozen ingericht, ten einde de werkloozen, die sinds jaren geen beroep meer hebben uitgeoefend of zelfs nog nooit in de gelegenheid waren om regelmatig te werken, lichamelijk en geestelijk te versterken.
In totaal hebben tot nu toe 50.000 werkloozen de kampen in Engeland, Schotland en Wales bezocht. In de kampen wordt door de arbeiders 5½ dag per week bij een achturigen arbeidsdag gewerkt, terwijl de verblijfsduur voor arbeiders met vakkennis op een half jaar en voor arbeiders zonder vakkennis op drie maanden is gesteld.
Gedurende hun verblijf in de kampen ontvangen de werkloozen de gewone ondersteuning van ruim negen gulden; bovendien krijgen zij een toeslag van vier gulden, zoodat zij na aftrek voor woning, ontbijt en avondbrood een rijksdaalder per week overhouden. Het warme middageten wordt kosteloos verstrekt.

18 JANUARI 1932

L. **NEDERLAND. — Mijnindustrie. —** Het totaal aantal arbeiders der gezamenlijke steenkolenmijnen in Nederland bedroeg op 1 Jan. 1932 ondergronds 26.791, bovengronds 11.258, totaal 38.049.
De totale productie over 1931 bedroeg 12.901.391.016 ton tegen 12.211.085.012 ton in 1930.

M. **DUITSCHLAND. — Hitler's Memorandum aan den Rijkskanselier. —** Hitler verklaart in zijn memorandum aan den Rijkskanselier, dat hij niet in staat is de actie van den Rijkskanselier voor de verkiezing van den Rijkspresident te steunen, zoowel uit zuiver grondwettelijke als uit politieke overwegingen. **(Vorig bericht 102 D.)**

N. **JOEGOSLAVIE. — Werkloosheid. —** Het aantal werkloozen in Joegoslavië wordt door de regeering op 134.700 en door de arbeidskamer op meer dan 200.000 geraamd.

O. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Crediet aan Oostenrijk verlengd. —** De Bank voor Internationale Betalingen heeft het aan de Oostenrijksche Nationale Bank verstrekte crediet van 90 millioen schilling met drie maanden verlengd. **(Vorig bericht blz. 103 O.)**

P. **VOLKENBOND. — Werkloosheid. —** Het Internationaal Arbeidsbureau heeft een overzicht gepubliceerd van de ontwikkeling der werkloosheid van 1930 tot 1931, waarbij de volgende stijging wordt geconstateerd:
Engeland van 2.3 millioen tot 2.6 millioen, 12 %; Oostenrijk van 237.000 tot 273.000, 15 %; Duitschland van 3.9 millioen tot 5.3 millioen, 34 %; Italië van 550.000 tot 909.000, 63 %; Zwitserland van 34.000 tot 58.000, 66 %.

In de Vereenigde Staten is het aantal werkloozen toegenomen met 30 %, in Polen met 24 %. **(V. b. 104 N.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Tardieu leider der Fransche delegatie. —**
Tardieu, de minister van Oorlog, zal optreden als leider van de Fransche delegatie naar de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève. **(Vorig bericht blz. 103 K.)**

B. **ITALIE. — Begrooting. —**
Het tekort op de begrooting van 1932-33 beloopt L. 1.594 millioen.

C. **BERLIJN. — Bevolking. —**
De bevolking van Berlijn bedroeg op 1 Januari 1932: 4.288.314.

D. **PARAGUAY. — President. —**
Tot president van Paraguay is gekozen Eusebio Ayala, tot vice-president Casal Ribeiro.

E. **ZWEDEN. — Bankbiljetten-inwisseling in goud opgeschort. —**
De Zweedsche regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij de verplichting der Rijksbank tot inwisseling van biljetten in goud tot eind Februari blijft opgeschort.

F. **DUITSCHLAND. — „IJzeren Front" opgericht. —**
Als afweerbeweging tegen het Nationaal-Socialisme in Duitschland is een z.g. „IJzeren Front" gevormd, bestaande uit de leden der Sociaal-Democratische partij, de leden van de „Reichsbanner" en de leden van de „Freie Gewerkschaften".

19 JANUARI 1932

G. **NEDERLAND. — Faillissementen. —**
Het aantal faillissementen in Nederland bedroeg in 1931 totaal 3553 tegen 3171 in 1930 en 2853 in 1929.

H. **DENEMARKEN. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen in Denemarken bedraagt thans 136.400, het hoogste aantal, dat aldaar tot nu toe is voorgekomen.

I. **DENEMARKEN. — Bevolking. —**
De bevolking van Denemarken beloopt thans 3½ millioen zielen.

J. **NEDERLAND. — Indexcijfers voor den groothandel.**
Hieronder volgen de indexcijfers der groothandelsprijzen over het jaar 1931 (basis 1913 = 100).

	Algemeen indexcijfer 48 artikelen	Indexcijfer voedingsmiddelen 28 artikelen
1913	100	100
1929	142	149
1930	117	119
1931	97	101

K. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer. —**
De waarde van den Nederlandschen invoer (zonder goud en zilver) bedroeg in 1931 *f* 1893 millioen en in 1930 *f* 2418 millioen.
De waarde van den uitvoer beliep in 1931 *f* 1312 millioen en in 1930 *f* 1719 millioen.

L. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Stimson leider der Amerikaansche delegatie. —**
Staatssecretaris Stimson zal optreden als leider der Amerikaansche delegatie op de a.s. ontwapeningsconferentie te Genève, daar generaal Dawes, die op 22 December 1931 als leider was aangewezen, met de leiding van de Reconstruction Finance Corporation is belast.
(Vorig bericht 106 A.)

M. **ITALIE. — Bevolking. —**
Italië telt thans 42.158.817 inwoners.

N. **JAVA-SUIKER. — Productiecijfers. —**
De eindproductie van de bij de V. I. S. P. aangesloten fabrieken bedraagt in totaal in tons van 1000 K.G.: superieur 1.627.242, bruine suiker 198.086, melasse suiker 53.576, gecentrifugeerde zaksuiker 198, totaal 2.599.102 ton tegen vorig jaar 2.702.957 ton.

O. **DUITSCHLAND. — In- en Uitvoer —**
De Duitsche handelsbalans over het jaar 1931, met mederekening van de voorraden in entrepot, sluit met een uitvoer-overschot van ruim 2574 millioen Mark.
De uitvoer bedroeg in 1931 totaal 9206 millioen Mark, tegen 11.329 millioen Mark in het voorafgaande jaar. De herstelleveranties in natura daalden van 707 tot 393 millioen Mark. De daling van den uitvoer is voor het grootste gedeelte het gevolg van prijsverlagingen.
De invoer beliep in 1931 6632 millioen Mark tegen 10.200 millioen Mark in 1930. Ook deze achteruitgang is voornamelijk het gevolg van prijsverlaging.

P. **RADIUM. — Nieuwe vondsten. —**
Te Neuhaus, nabij Linz in Opper-Oostenrijk, is een terrein ontdekt, dat in Europa het rijkste aan radium is.
Gemeld wordt, dat 11.000 ton grond van dit terrein een hoeveelheid radium zou opleveren van 1 K.G., hetgeen het hoogste percentage vormt, dat tot dusverre verkregen kon worden.

20 JANUARI 1932

Q. **NEDERLAND. — Steendrukkersbedrijf. —**
De werkgevers hebben de Collectieve Arbeidsovereenkomst, geldende voor Steendrukkers-(lithografisch) bedrijf, tegen 1 Mei 1932 opgezegd.

R. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Sovjet-delegatie. —**
Tot leider der Russische delegatie naar de Ontwapeningsconferentie is de Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken Litvinof benoemd. **(Vorig bericht blz. 106 L.)**

S. **DUITSCHLAND. — Scheepvaart. —**
Van de Duitsche handelsvloot, welke 3.9 millioen ton groot is, was einde 1931 in totaal 19.6 % opgelegd.

T. **ENGELAND. — Ontwapeningspetitie. —**
De petitie voor ontwapening is op 20 Januari 1932 door de Engelsche Vrouwenbond voor Vrede naar Genève gestuurd; deze petitie draagt 2.120.000 Engelsche handteekeningen.

21 JANUARI 1932

U. **RUSLAND. — Steenkool-industrie. —**
De steenkoolproductie van de Sovjet-Unie heeft in 1931 totaal 58.59 millioen ton bedragen tegen 49 millioen ton in 1930.

V. **TSETSEVLIEG. — Uitroeiingsactie in Zuid-Afrika. —**
Officieel wordt medegedeeld, dat de actie tot uitroeiing van de tsetsevlieg, door middel van de door den heer Harris geconstrueerde val, is stopgezet, ondanks de aanvankelijk gunstige resultaten.
De strijd in Zoeloeland tegen deze buitengewoon schadelijke vlieg zal nu worden gevoerd door inkrimping der wilde dieren-reservaten, welke belangrijke broeinesten van de tsetsevlieg zijn.

W. **JAVA. — Suikerindustrie. —**
De aanplant 1932 zal 100.000 H.A. bedragen tegen 165.000 H.A. in 1931 en 200.000 H.A. in 1930. De productie van aanplant 1932 zal 2.4 millioen ton beloopen.
(Vorig bericht blz. 106 N.)

X. **VEREENIGDE STATEN. — Fransche saldi. —**
De Bank van Frankrijk bezit, naar men raamt, een bedrag van $ 450 millioen aan deposito's bij Amerikaansche particuliere banken en aan handelswissels, welke de Federal Reserve Bank voor haar rekening houdt.

Y. **VEREENIGDE STATEN. — Drankvraagstuk. —**
De door Senator Bingham voorgestelde resolutie om de staten afzonderlijk een referendum te laten uitschrijven over het drankverbod, is verworpen.

A. **SCHAKEN. — Spielmann-Bogoljubow. —**
De tweekamp Spielmann-Bogoljubow is gewonnen door Spielmann, welke 5½ punt behaalde tegen zijn tegenstander 4½. **(Vorig bericht blz. 103 B.)**

B. **NEDERLAND. — Scheepvaart door het Maas-Waalkanaal. —**
In 1928, het jaar van het openstellen van het Maas-Waal kanaal, volgden 5000 schepen dezen nieuwen weg; het jaar daarop 9000; in 1930: 17.000 en in 1931: 24.000 schepen.

22 JANUARI 1932

C. **NEDERLAND. — In- en uitvoer van boter. —**
Uit de in- en uitvoerstatistiek blijkt, dat de boter-invoer in 1931 heeft bedragen 4.031 ton en de uitvoer 32.958 ton. De invoer is procentisch gestegen tot 12 % van den uitvoer.
In 1930 bedroeg de invoer de helft, n.l. 1.994 ton en de uitvoer 41.909 ton.
Voor 1929 waren deze cijfers: invoer 2.027 ton, uitvoer 47.321 ton.

D. **NEDERLAND. — Uitvoer van Kunstzijde. —**
In het jaar 1931 werd in totaal 7120 ton kunstzijdegarens uitgevoerd, tegen 6689 ton in 1930. Hiertegenover staat een vermindering van de waarde van den uitvoer, die in 1931 ƒ 19.05 millioen bereikte tegen ƒ 23.89 millioen in het vorig jaar.

E. **RUSLAND. — Tweede Vijfjaarsplan. —**
De Russische communistische partij heeft de richtsnoeren voor het tweede vijfjaarsplan gepubliceerd.
Oeconomische taak: voleindiging van de omzetting van de geheele volkshuishouding en het verkrijgen van de meest moderne technische basis voor alle takken van industrie, speciaal voor de machine- en krachtindustrie.
Uitbreiding van het spoorwegverkeer zal gewaarborgd worden door de snelle ontplooiïng van de industrie.
Levensmiddelenindustrie: uitbreiding der productie, gebaseerd op een aanzienlijke vermeerdering van de grondstoffen, opdat de verdrievoudiging van de verbruiksnormen per hoofd der bevolking gewaarborgd wordt.
Landbouw: het probleem der veeteelt zal worden opgelost door vermeerdering der veevoorraden en stijging der productie van goederen.
Voor de volledige technische omzetting der volkshuishouding moeten groote nieuwe kaders van technisch onderlegde arbeiders en boeren tot stand worden gebracht en moet het beschavingsniveau der geheele volksmassa op een nieuwe hoogte verheven worden. **(Vor. ber. 100 S.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corporation. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft 16 Jan. 1932 het door den Senaat reeds aangenomen voorstel goedgekeurd, waarbij (in tegenstelling met het oorspronkelijk genoemde bedrag van 500 millioen dollar) besloten werd een fonds van $ 2 milliard te stichten, hetwelk voor herstel van den economischen toestand zal worden aangewend. Tevens werd besloten $ 200 millioen van dit fonds te gebruiken voor steun aan den landbouw. Tot leider van deze organisatie is op 19 Jan. benoemd generaal Dawes, oud-ambassadeur te Londen.
Het voorstel van Hoover tot oprichting van de Reconstruction Finance Corporation is op 22 Januari aangenomen door den Senaat en daarop door Hoover bekrachtigd. Van de $ 2 milliard, waarmee gewerkt zal worden, is $ 500 millioen door de schatkist gestort, terwijl de rest door deze zal worden gegarandeerd.

G. **ENGELAND. — Samensmelting van kerken. —**
De congregatie van de Engelsche kerk heeft haar goedkeuring gehecht aan vereeniging met de Oud-Katholieke kerk. Volgens den Aartsbisschop van Canterbury is deze gebeurtenis van het grootste gewicht en zal zij een historisch keerpunt kunnen blijken te zijn.

H. **NON-AGRESSIEPACT. — Finland - Rusland. —**
Het Finsch-Russisch verdrag van non-agressie, zooals dit is onderteekend en dat voorloopig drie jaren van kracht zal zijn, bevat de verplichtingen, dat de beide staten elkaar niet zullen aanvallen en de meest strikte neutraliteit zullen handhaven, indien een van beide staten door een derde mogendheid wordt aangevallen. Geschillen tusschen beide landen zullen worden onderworpen aan arbitrage. Indien een van beide staten een derde mogendheid aanvalt, kan de andere staat het verdrag zonder termijn opzeggen.
Wanneer het pact in normale omstandigheden niet 6 maanden vóór den vervaldatum wordt opgezegd, blijft het automatisch en stilzwijgend weer twee jaar van kracht.

23 JANUARI 1932

I. **NEDERLAND. — Suikerproductie. —**
Het volgende staatje geeft een overzicht van de Nederlandsche suikerproductie over de afgeloopen drie jaar.

	1929	1930	1931
Ruwe suiker . . .	92.284	105.171	44.346
Witte suiker . . .	151.959	169.169	113.607
Totaal	244.243	274.340	157.953
Totaal als wit . . .	236.583	266.242	154.760

K. **LIBERIA. — Amerika weigert den president te erkennen. —**
Het Amerikaansche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft den gezant te Monrovia instructie gegeven, te weigeren Barclay te erkennen als president van Liberia.

L. **VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. —**
Blijkens de faillissementsstatistiek hebben er in het geheele jaar 1931 niet minder dan 2302 Amerikaansche banken met gezamenlijke „deposits" van $ 1580 mill. haar loketten gesloten tegen 1345 banken met $ 865 mill. „deposits" in het voorgaande jaar.

M. **VEREENIGDE STATEN. — Automobilisme. —**
In totaal werden in 1931 in de V. S. en Canada 2.460.000 automobielen geproduceerd, waarvan 2.040.000 personen- en 420.000 vrachtauto's. **(Vorig bericht 71 B.)**

N. **BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
Ongeveer 2000 congresleden zijn in Britsch-Indië veroordeeld wegens delicten, voortvloeiend uit de beweging voor burgerlijke ongehoorzaamheid. Van de congresleiders zijn 265 gearresteerd. **(Vorig bericht 105 H.)**

O. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Begrooting '32.**
De Gouverneur-Generaal heeft bij den Volksraad ingediend een mededeeling omtrent de uitvoering van de begrooting voor het dienstjaar 1932. Hierin worden de totaal-inkomsten geschat op ƒ 305.000.000 en de openbare uitgaven op ƒ 505.000.000, waardoor een tekort is ontstaan van ƒ 200.000.000. Daar de regeering vertrouwt, dat in de toekomst het niveau der inkomsten ƒ 400.000.000 zal zijn in plaats van ƒ 300.000.000, wordt het tekort van ƒ 200.000.000 verdeeld in een permanent tekort van 105.000.000 en een tijdelijk tekort van ƒ 95.000.000.
De maatregelen, waartoe reeds werd besloten — o.a. de tabaksaccijns — betreffen totaal een bedrag van ƒ 61.000.000. Zoowel hier als in Nederland wordt thans bestudeerd, welke voorzieningen getroffen kunnen worden om het resteerend tekort van ƒ 139.000.000 weg te werken.
Het eerstgenoemde tekort van ƒ 105.000.000 wordt gedeeltelijk gedekt, door bezuinigingen op materiaal ƒ 22.000.000, op personeel ƒ 11.000.000, op kapitaalsuitgaven ƒ 13.000.000 en invoering van een tabaksaccijns ƒ 15.000.000, zoodat nog ƒ 44.000.000 ontbreekt. Voor de wegwerking van dit bedrag van ƒ 44.000.000 is overleg tusschen het departement van Financiën en de begrootingscommissie gaande.
Over het tweede tekort van ƒ 95.000.000 is overleg met

het opperbestuur gaande. De bij de regeering in overweging zijnde plannen hebben de strekking om door noodheffingen omstreeks een derde hiervan te dekken.
(In Ned. Oost-Indië vinden ramingen bijna iedere maand plaats en toonen dan groote verschillen met vroegere opgaven).

24 JANUARI 1932

A. **SPANJE. — Jesuïtenorde ontbonden. —**
Volgens besluit van den ministerraad heeft de minister van Justitie een decreet uitgevaardigd, dat de uitvoeringsbepalingen bevat nopens de ontbinding van de Jesuïtenorde in Spanje.
Alle roerende en onroerende bezittingen van de orde gaan over op den staat.

26 JANUARI 1932

B. **NON-AGRESSIE PACT. — Polen—Rusland. —**
Te Moskou is op 25 Jan. het Poolsch-Russisch non-agressiepact geparafeerd.
In art. 1 van het pact stellen partijen vast, dat zij in haar wederzijdsche relaties afzien van den oorlog als instrument van internationale politiek en zich verplichten zich van alle agressieve handelingen te onthouden, die de territoriale integriteit en de politieke onafhankelijkheid der andere partij bedreigen, ook voor het geval, dat dergelijke handelingen zonder oorlogsverklaring en met vermijding van alle mogelijke oorlogsverschijnselen zijn verricht.
In art. 2 verplichten Polen en Sovjet-Rusland zich een derden staat niet te helpen, die een der verdragsluitende staten zou aanvallen. Indien een der contractanten een aanval mocht ondernemen op een derden staat, dan heeft de andere contractant het recht het pact zonder voorafgaand bericht op te zeggen.
Art. 3 verplicht elk der beide partijen niet deel te nemen aan een overeenkomst, welke als gericht tegen de andere partij moet worden beschouwd.
Volgens art. 4 hebben de in de beide eerste artikelen aangegane verplichtingen geen betrekking op de internationale rechten en verplichtingen, welke voortkomen uit door beide partijen vroeger gesloten verdragen, voor zoover deze verdragen niet van agressieven aard zijn.
Art. 5 bepaalt de instelling van een arbitrage-procedure, waarvoor een afzonderlijk verdrag zal worden gesloten, dat een integraal deel van het non-agressiepact vormt en gelijktijdig met het pact geratificeerd moet worden.
Overeenkomstig art. 7 wordt het pact voor den tijd van drie jaar gesloten en automatisch met twee jaar verlengd, indien het niet zes maanden vooraf wordt opgezegd.

C. **VOLKENBOND. — Ontslag Sir Eric Drummond. —**
Sir Eric Drummond heeft een officieelen ontslagbrief bij den Raad ingediend, waarin hij vraagt uiterlijk 1 April 1933 van zijn functie als Secr.-Gen. ontheven te worden.

D. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. —**
Tusschen de vertegenwoordigers van buitenlandsche crediteursbanken en leden van de Duitsche debiteurencommissie is op 26 Januari 1932 een overeenkomst tot stand gekomen onder den naam „Duitsche credietovereenkomst 1932", waarin de rechtsbetrekkingen tusschen de buitenlandsche crediteursbanken en de particuliere debiteuren van schulden op korten termijn worden geregeld in den zin van een handhaving dezer credieten voor nog één jaar.
De Duitsche wetgeving moet het uitvoeren van de overeenkomst verzekeren gelijk tot dusverre. Zoo niet, dan kan de overeenkomst door een meerderheidsbesluit der vertegenwoordigde vorderingen worden opgeheven. Dit is ook mogelijk, wanneer het internationale herdiscontocrediet voor de Rijksbank niet wordt vernieuwd en vooral wanneer bijzondere financieel-economische gebeurtenissen de overeenkomst in gevaar brengen. De overeenkomst eindigt ook, wanneer Duitschland een moratorium voor het buitenland afkondigt.
De overeenkomst betreft nu ook de eerste na 1 Maart 1932, tijdens den duur der overeenkomst vervallende verplichtingen. De overeenkomst geeft geen bepalingen over vaste contante afbetalingen. De verplichting voor de buitenlandsche banken begint principieel bij den stand van 31 Juli, resp. van 8 October en wel bij den voor den schuldenaar gunstigsten termijn. Iedere crediteur **mag op** 1 Maart de totale toegestane credieten in het kader der niet gebruikte toegestane crediet-accomodatie met 10 % verminderen. Voor de technische uitvoering van deze bepaling wordt de Gouddiscontobank ingeschakeld.
Bepalingen omtrent een verplichting van de Rijksbank om deviezen ter beschikking te stellen zijn niet opgenomen, wel echter de mogelijkheid van een eventueele verklaring van de Rijksbank, dat het opbrengen van de volgens overeenkomst noodige deviezen haar positie in gevaar zou kunnen brengen, in welk geval de crediteuren de overeenkomst kunnen opzeggen. Bij de algemeene terugbetalingen geldt het terugbetalingsquotum gelijkelijk voor alle schuldenaren.
De regeling voor ongedekte kascredieten. — Op speciale wijze worden de door de Duitsche banken op 29 Febr. 1932 opgenomen ongedekte kascredieten behandeld. De banken moeten waarden ten bedrage van 15 % van deze credieten en wel in de eerste plaats promessen van cliënten bij de Rijksbank als trustee inleveren, waarbij men dan het totale bedrag op bijna M. 200 mill. schat. Dit bedrag moet op zijn oorspronkelijke waarde gehandhaafd blijven, zoolang de bank niet 50 % der schulden vereffend heeft. Op grond van de door deposito's geschapen basis worden 6 % certificaten voor tien jaar uitgegeven, af te betalen in halfjaarlijksche termijnen. Deze certificaten zullen den buitenlandschen bankcrediteuren, op verlangen, in plaats van betaling worden gegeven. Er zijn bepalingen gemaakt voor het geval, dat de industriecredieten bij dit systeem zouden worden aangesloten.
Voor het omzetten van schulden op korten termijn in beleggingen op langen termijn kan de crediteur het Rijksmarkenbedrag van zijn op 29 Febr. uitstaande ongedekte valutakascredieten evenals van de tijdens den duur van de overeenkomst vervallende oudere credieten van gelijken aard hypothecair vastleggen voor minstens 5 jaar of wel hij kan effecten van de een of andere soort koopen, die onder toezicht worden gesteld van de Rijksbank of wel hij kan grondbezit koopen.
Ter bescherming van den Duitschen credietnemer mogen dergelijke transacties zonder zijn toestemming niet meer dan 15 %, bij banken 25 % van het credietbedrag binnen zes maanden bedragen; de transacties zijn in ieder geval gebonden aan de toestemming van de Rijksbank.
Bij de acceptcredieten blijft de geldende regeling gehandhaafd, waarbij de laatste credietnemer onmiddellijk garant is t.o.v. den buitenlandschen crediteur door een promesse of aval. Voor het opnemen van acceptcredieten is ruimer gelegenheid geschapen, waarbij de goederenbeweging met inbegrip der verwerking van ingevoerde goederen en de aan den uitvoer voorafgaande fabricatieprocédé's en goederenbewegingen inbegrepen is.
Deze bepalingen beteekenen een belangrijke verlichting tegenover het tot dusver geldende accoord, omdat de toegestane credietaccomodatie gemakkelijker aangewend kan worden.
Wat de rente en provisie betreft is men voorloopig nog niet tot een principieele verbetering gekomen. De arbitrage inz. de rente en provisie zal aan een scheidsgerecht door de B.I.B. benoemd, worden opgedragen. De borgstelling der Gouddiscontobank voor een deel der buitenlandsche schulden op grond van de loopende overeenkomst wordt met terugwerkende kracht geuniformeerd in den vorm van een garantie, die met de bekende percentages ook wordt uitgebreid tot de onder de nieuwe overeenkomst vallende buitenlandsche verplichtingen.
Resumeerende wordt gezegd, dat de overeenkomst toch op dragelijke wijze de belangen met elkaar in overeenstemming brengt.
Het rapport van de Stillhalte-commissie. — Tegelijkertijd wordt een rapport van de Stillhalte-commissie gepubli-

ceerd, dat 18 vel schrijfmachineschrift omvat. Er wordt in dit rapport o.a. gezegd: „Een Stillhaltung is uit den aard der zaak slechts een overgangsmaatregel. Noch de buitenlandsche crediteuren, noch de Duitsche schuldenaars kunnen den loop der dingen wat het essentieele betreft bepalen en beide wachten op de beslissingen der regeeringen." De commissie valt nadrukkelijk de resultaten van de Bazelsche deskundigen bij.
De commissie acht het van het grootste belang voor de schuldeischers, dat het credietsysteem in Duitschland in het algemeen en de Rijksbank in het bijzonder worden versterkt. De bedoeling van de commissie is de Rijksbank en de stabiliteit van de valuta te steunen en het vertrouwen te herstellen.
De belastinginkomsten heeft men alleen op peil kunnen houden door herhaalde verhoogingen der belastingprocenten. De Duitsche regeering heeft thans een peil bereikt, dat, naar in het rapport van Bazel werd vastgesteld, niet meer verhoogd kan worden. De commissie is dezelfde meening toegedaan. De regeering heeft bovendien de uitgaven op drastische wijze verminderd. Desondanks blijft nog een deficit op de begrooting. In tegenstelling tot het in het buitenland veelvuldig geuite verwijt betreffende lichtvaardig verleenen van crediet stelt de commissie uitdrukkelijk vast: De schulden op korten termijn bestaan uit bedragen, die voor economische doeleinden gebruikt zijn en wel in hun totaliteit doelmatig gebruikt zijn. Het geld is in goed vertrouwen opgenomen en de schuldenaren zijn in goed vertrouwen voornemens terug te betalen. De credieten zijn voorzichtig toegestaan en over het algemeen tegen goede onderteekeningen. Dit is bewezen door den omvang der terugbetalingen, die reeds gedaan zijn en die sedert den herfst van 1930 met inbegrip van de M. 1200 mill. sedert 31 Juli 1931 M. 5 milliard bedragen. De tegemoetkomingen van den kant der Stillhalte-crediteuren in het belang van de versterking van den Duitschen toestand maken het echter noodzakelijk, dat de Duitsche middelen niet versplinterd worden ter bevrediging van aanspraken buiten de Stillhalte-overeenkomst.

(Vorig bericht blz. 76 D.)

A. **KUNSTZIJDE. — Wereldproductie. —**
Tengevolge van de voor de kunstzijde gunstige ontwikkeling der mode in den vorigen zomer, is de wereldproductie in 1931 niet verminderd, doch zelfs toegenomen en wel tot 202.65 millioen K.G., tegen 187.85 millioen v. j.

B. **NEDERLAND. — Eierhandel. —**
In Barneveld werden in 1931 ter markt aangevoerd 71.729.000 eieren of nog 675.000 meer dan in 1930, in Voorthuizen het vorig jaar 6.840.100 tegen 5.218.700 eieren in 1930, dus 1.621.400 meer. Tezamen werden in 1931 op beide markten verhandeld 78.569.100 eieren of 2.296.400 meer dan in 1930. Te Roermond zet de veiling minstens 300 millioen eieren per jaar om, maar deze komen uit diverse plaatsen. Als vrije markt is Barneveld, volgens de omzetcijfers, de voornaamste in den lande.
Voor landen, welke geen bijzondere eischen nog stellen, als o.a. Duitschland, moge 6 m.M. voldoende „versch" zijn, voor Engeland is dit niet het geval. De minister heeft de bevoegdheid afwijking van 4 tot 7 m.M. toe te staan en hij staat deze dan toe voor die markten, waar voor Engeland gekocht wordt, opdat de handel door de Landbouwuitvoerwet genoodzaakt wordt aan de eischen, in genoemd land gesteld, te voldoen.

C. **ENGELAND. — Bank van Engeland. —**
De Bank van Engeland zal het aan het einde dezer maand vervallende Fransch-Amerikaansche crediet van £ 30 mill. (goudwaarde) geheel op den vervaldag aflossen.

27 JANUARI 1932

D. **NEDERLAND. — Handelsovereenkomst met Tsjecho-Slowakije. —**
De Tsjechische Senaat heeft op 26 Januari de aanvullende overeenkomst op het handelsverdrag tusschen Tsjecho-Slowakije en Nederland goedgekeurd.

E. **LUCHTVAART. — Frankrijk—Indo-China. —**
De Fransche vliegers Codos en Robida hebben in 3 dagen 5 uur en 40 minuten den afstand Hanoï—Parijs, een afstand van pl.m. 11.000 K.M., afgelegd, een recordprestatie, tot dusver zonder weerga.

F. **ENGELAND. — Londensche beurs en geldmarkt. —**
Het Londensche beursbestuur heeft besloten het verbod van termijntransacties, dat gold sinds 26 September 1931, op te heffen.

28 JANUARI 1932

G. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis. —**
Het ontslag van het geheele kabinet Buresch is door president Miklas aanvaard.

H. **FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk. —**
De nettowinst van de Bank van Frankrijk over 1931 bedraagt frs. 208 mill. (v.j. 314). Op nieuwe rekening zal frs. 18 mill. tegen frs. 46 mill. worden overgebracht. De bruto-winst bedroeg frs. 942 mill., dus tezamen met het saldo van 1930 ad frs. 46 mill. frs. 988 mill. waarvan afgaat voor algemeene onkosten frs. 537 mill. Verder werd aan den Franschen staat en aan de amortisatiekas tezamen frs. 242 mill. gestort.

29 JANUARI 1932

I. **IRAK. — Onafhankelijkheid. —**
Ingevolge de conclusies der mandaten-commissie betreffende de opheffing van het Britsche mandaat over Irak, heeft de Volkenbondsraad zich in beginsel daarmede vereenigd. Op het oogenblik, dat het mandaat definitief wordt opgeheven en Irak dus als lid van den Volkenbond wordt toegelaten, zal het een schriftelijke garantie moeten teekenen, ten opzichte van de minderheidsbescherming, de organisatie van de rechtspraak en de behandeling op den voet van meestbegunstigde natie op voorwaarde van reciprociteit.

K. **AMSTERDAM. — Bevolking. —**
De bevolking van Amsterdam bedroeg op 1 Januari 1932 766.251 zielen.

L. **VOLKENBOND. — Grieksch-Bulgaarsche uitwisseling.**
De raad van den Volkenbond memoreerde in zijn vergadering van 28 Jan. het sinds 10 jaar aan den gang zijnde volkenbondswerk betreffende de uitwisseling van in Griekenland wonende Bulgaren en van in Bulgarije wonende Grieken. Meer dan 150.000 personen konden hierdoor naar het land hunner herkomst terugkeeren.

M. **NEDERLAND. — Jesuïtenorde. —**
Een groot aantal Jesuïten-bannelingen uit Spanje zijn in Valkenburg aangekomen en in het St. Ignatiuscollege der Paters Jesuïten ondergebracht. **(Vorig bericht 108 A.)**

N. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Kina. —**
De Kina-overeenkomst is verlengd tot ultimo 1938.

O. **VEREENIGDE STATEN. — Spoorwegen. —**
In 1931 werden totaal 37.272.371 wagons verladen, in 1930 45.877.974 wagons en in 1929 52.827.925 wagons. De vermindering ten aanzien van 1930 bedraagt 8.605.603 wagons of 18.8 % en ten aanzien van 1929 15.555.554 of 29.4 %.

P. **MEXICO. — Petroleum Productie. —**
In 1931 bedroeg de productie van ruwe Mexicaansche petroleum 33.040.000 vaten, vorig jaar 39.539.000, hetgeen een enorme achteruitgang beteekent ten opzichte van het recordjaar 1921 van ongeveer 200.000.000 vaten.

Q. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis opgelost. —**
Bondskanselier dr. Buresch heeft een nieuw kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld:
Dr. Buresch: Bondskanselier en Buitenlandsche Zaken.
Ir. Winkler: Vice-kanselier en Binnenlandsche Zaken.

Dr. Waidenhoffer: Financiën.
Heinl: Handel.
Dr. Schuschnigg: Justitie.
Vaugoin: Militaire Zaken.
Dr. Czermak: Onderwijs.
Dr. Resch: Sociale Zaken.
Dr. Dollfuss: Landbouw. **(Vorig bericht 109 G.)**

31 JANUARI 1932

A. **NEDERLAND. — Betalingsbalans. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek publiceert in het laatste weekbericht van de Nederlandsche Conjunctuur de volgende gegevens, betreffende de betalingsbalans en de schuldenbalans, betrekking hebbende op 21 instellingen (inclusief de Nederlandsche Bank) :
Credietoperaties op korten termijn van 21 Nederlandsche bankinstellingen gedurende 1930 :
I. Creditposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermeerdering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland als resultaat van verkregen en afgeloste credieten ƒ 88.023.000. 2. Vermindering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in het buitenland als resultaat van toegestane en afgeloste credieten ƒ 65.179.000.
II. Debetposten der intern. betalingsbalans. 1. Vermindering (netto-bedrag) van de schuld op korten termijn aan het buitenland, als resultaat van verkregen en afgeloste credieten ƒ 91.907.000. 2. Vermeerdering (netto-bedrag) van het vlottend tegoed in het buitenland, als resultaat van toegestane en afgeloste credieten ƒ 193.874.000.
Schulden en vorderingen van 21 Nederlandsche bankinstellingen tegenover het buitenland (per 31 December 1930 op korten termijn uitstaande):
I. Vlottende schuld in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten ƒ 75.161.000. 2. Andere schulden ƒ 554.869.000.
II. Vlottend tegoed in het buitenland. 1. In rekening-courant bij buitenlandsche correspondenten ƒ 385.496.000. 2. Wissels, betaalbaar in het buitenland ƒ 417.219.000. 3. Andere vorderingen ƒ 569.584.000.

B. **DENEMARKEN. — In- en uitvoer. —**
Het Folkething te Kopenhagen heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de regeering gemachtigd wordt om een nauwkeurige contrôle uit te oefenen op den deviezenhandel en op den goederenhandel. Uit dien hoofde is de Minister van Handel bevoegd voor te schrijven, dat de door Deensche onderdanen en in Denemarken woonachtige personen in het buitenland ondergebrachte credieten en fondsen, inclusief coupons, wissels, cheques en geld overgedragen moeten worden aan de Nationale Bank tegen betaling naar de noteering van den dag.

1 FEBRUARI 1932

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Gouden standaard. —**
De regeering heeft in haar Memorie van Antwoord op het afdeelingsverslag van den Volksraad verklaard, dat van het verlaten van den gouden standaard geen sprake is.

D. **VOLKENBOND. — Polen en de Oekrainische minderheden. —**
Het raadslid Sato, rapporteur in zake de klachten van de Oekrainische minderheden in Polen over de mishandelingen waaraan zij in 1930 hebben blootgestaan, zegt in zijn rapport, dat hoewel de Oekrainische minderheden voor de verdediging van haar rechten ontoelaatbare middelen hebben aangewend, die aanleiding tot het daarop gevolgde optreden van de Poolsche autoriteiten zijn geweest, hij toch niet het gedrag van de Poolsche autoriteiten kan rechtvaardigen. Sato concludeert tot de wenschelijkheid, dat de Poolsche regeering haar verzoeningspolitiek jegens de Oekrainische minderheden zal volgen en dat deze politiek door de Oekrainische minderheden in een oprechten geest van loyaliteit ontvangen worde.

E. **BELGIE. — Nationale Bank. —**
De senatoren-commissie van financiën heeft een rapport bij het Senaatsbureau gedeponeerd, waaruit blijkt, dat het Pondenverlies door den Belgischen staat op de Pondenrekening van de Nationale Bank geleden, gecompenseerd wordt door den samengestelden interest, dien deze Ponden zullen opbrengen en deze zullen voortaan op een speciale rekening worden geadministreerd.

F. **NEDERLAND. — Leidsche Universiteit. —**
De Zuid-Afrikaansche gezant te 's-Gravenhage heeft op verzoek van zijn regeering de Leidsche Universiteit 103 deelen publicaties op het gebied van het Zuid-Afrikaansche recht, ten geschenke aangeboden.

G. **RADIO. — Radiotelefoondienst London—Zuid-Afrika.**
De inwijding van den geregelden radio-telefoondienst tusschen Engeland en Zuid-Afrika heeft plaats gehad met een gesprek tusschen MacDonald te Londen en den Zuid-Afrikaanschen premier Hertzog te Kaapstad.

H. **NEDERLAND. — Ontwapening. —**
In opdracht van S.A.I. en I.V.V. is in de groote zaal van Carré een vergadering gehouden. Aan het daar gesprokene ontleenen wij het volgende :
De heer W. Eeckelers, wethouder van Antwerpen, zei dat ook in de Werkliedenpartij menschen waren, die met Frankrijk samen het Duitsche militarisme wilden onderdrukken. De ontwapenaars hebben daarom een zwaren strijd te voeren en het laatste congres heeft zich voor internationale ontwapening en nationale ontwapening op den voet van de Duitsche weermacht uitgesproken. Een belangrijke minderheid wenscht echter nationale ontwapening. Om den oorlog te bestrijden moet een algemeene staking niet geproclameerd worden, nadat de oorlog verklaard is, maar vóór de oorlog begint. Het is een socialistische plicht in eigen land tegen de bewapening te strijden en de macht in handen te krijgen. Zij die den oorlog verklaren, sterven er niet aan. Zij die wel sterven, weten niet waarom. Terwijl nu in Genève over ontwapening gesproken wordt, vermoorden China en Japan elkaar. Het ware te wenschen, dat de millioenen oorlogsslachtoffers in Genève konden defileeren om te getuigen van de wreedheid, de schande en de huichelarij van den oorlog.

2 FEBRUARI 1932

I. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. —**
Onder voorzitterschap van Henderson is de ontwapeningsconferentie geopend. Dadelijk na de opening herinnerde hij aan de tragische gebeurtenissen in het Oosten, welke ook weer leeren hoe allen paraat moeten zijn tegen gewelddaden en tegen oorlogen.
De conferentie, zeide spr., is eenig in haar soort. Ongeveer 60 regeeringen zijn vertegenwoordigd en nooit was er zulk een aantal ministers en andere autoriteiten bijeen.
Onze taak staat ons duidelijk voor oogen en wel in de eerste plaats om tot een practische gemeenschappelijke overeenkomst te komen, ten tweede om te komen tot beperking der bewapeningen, ten derde tot de bepaling dat er geen bewapeningen mogen plaats hebben buiten de te sluiten overeenkomst om, en ten vierde, dat soortgelijke conferenties als deze met korte tusschenpoozen herhaald moeten worden. Het geheele gebied van oorlog en vrede wordt op deze conferentie bestreken. De bevolkingen weten niet, dat een gewapende vrede geen waarborg tegen oorlog is, want deze vermeende waarborg ligt in het behoud van formidabele bewapeningen.
Henderson gewaagde verder van de verschrikkingen, welke een volgende oorlog zou brengen. De Volkenbond heeft tot taak steeds aan de organisatie van den vrede te werken en een bewijs daarvan is, dat thans de quaestie van ontwapening aan de orde gesteld wordt. Blijft op dit gebied onzekerheid, dan zou dit tot meer bewapening leiden en de volken zwaar belasten. **(Vorig Bericht 106 R.)**

K. **WERELDSCHULDEN. —**
Volgens een statistiek, die dr. Max Winkler voor de „Foreign Policy Association" heeft opgesteld, bedraagt het totaal van de schulden aan staten en gemeenten over

de geheele wereld, welke niet betaald worden, rond *f* 75.6 milliard. (Tel.)

A. **DUITSCHLAND. — Herdisconto-crediet. —**
De raad van beheer van de Bank van Frankrijk heeft besloten het herdisconto-crediet aan de Duitsche Rijksbank ad $ 25 millioen voor den tijd van een maand te verlengen.

B. **ONTWAPENING. — Verklaring van Léon Blum. —**
Léon Blum, de Fransche socialistische leider heeft, in verband met de Ontwapenings-Conferentie, verklaard, dat de gebeurtenissen in China een bevestiging zijn voor de noodzakelijkheid eener definitieve ontwapening.

C. **MEXICO. — Godsdienststrijd. —**
In Mexico City is de preventieve censuur afgekondigd, om onlusten in verband met de nieuwe godsdienstwetten te voorkomen.

D. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer. —**

Handelsverkeer met de verschillende landen.

Invoer uit	Br. gewicht (in K.G.) 1931	1930	Waarde (in guldens) 1931	1930
Duitschland	13.709.354.413	14.961.779.241	619.580.338	767.683.554
België	4.103.730.764	4.257.517.953	196.170.486	256.856.146
Groot-Brittannië	2.126.430.531	2.569.258.489	159.254.756	227.029.238
Frankrijk	439.885.064	579.325.005	76.391.225	107.299.055
V. S. v. Amerika	1.115.620.773	1.268.588.348	148.128.127	211.300.941
Ned. Oost-Indië	193.037.081	203.714.447	71.860.733	92.024.023

Uitvoer naar	Br. gewicht (in K.G.) 1931	1930	Waarde (in guldens) 1931	1930
Duitschland	2.752.873.199	3.043.600.125	255.960.511	365.713.621
België	5.795.226.521	5.234.499.490	169.116.020	189.638.570
Groot-Brittannië	1.928.883.851	1.833.066.550	320.683.222	382.981.961
Frankrijk	2.815.851.944	2.958.473.839	117.259.077	139.278.924
V. S. v. Amerika	173.397.076	164.815.736	34.195.267	48.585.191
Ned. Oost-Indië	171.431.605	236.542.682	90.688.220	136.278.939

Vorig bericht blz. 107 B.)

3 FEBRUARI 1932

E. **PHOTOCEL. — Nieuwe toepassingen. —**
In Amerika wordt de photocel — het electrische oog — toegepast voor het voorkomen van spoorwegongevallen. De grondgedachte bij deze installatie is de volgende. De locomotief voert een sterke electrische lamp, welke zóó is aangebracht, dat de straal, wanneer de semafoon op „onveilig" staat, op een in den semafoon ingebouwden spiegel vallen moet. De spiegel werpt den straal terug, die een op de locomotief aangebrachte photocel treft. De belichte cel treedt op hetzelfde oogenblik in werking: d.w.z. zij laat een electrischen stroom door, die de remmen in werking stelt.
Een ander gebruik wordt van de photocel o.a. gemaakt bij het onderzoeken van de dikte van dunne metaalbladen, die voor sommige industrieën van belang zijn.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Andrew W. Mellon. —**
Mellon, de Amerikaansche Minister van Financiën, is tot gezant der Vereenigde Staten te Londen, ter vervanging van Dawes, benoemd. Ogden Mills zal Mellon als Minister van Financiën opvolgen.

G. **DUITSCHLAND. — Handel met Rusland. —**
Naar de B. B. Ztg. meldt, heeft Rusland in het afgeloopen jaar orders tot een gezamenlijk bedrag van 425.600.000 roebel of 919.300.000 M. in Duitschland geplaatst, tegen 262.300.000 roebel of 560.300.000 M. in 1930. **(77 S.)**

H. **NEDERLAND. — Schenking van Collectie Tropische Vlinders. —**
De heer J. H. Jurriaanse heeft aan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden zijn geheele collectie tropische vlinders, t. w. 800 laden met plus minus 30.000 stuks, cadeau gegeven.

I. **NEDERLANDSCH OOST-INDIË. — Voertaal. —**
Op de Atjehsche volksscholen zal met ingang van 1 Juli 1932 het Atjehsch in plaats van het Maleisch als voertaal worden ingevoerd.

K. **FRANKRIJK. — Handel en Nijverheid. —**
Blijkens mededeeling in het jaarverslag der Fransche Staatsbank is Frankrijks economische bedrijvigheid in 1931 zeer gedaald. De crisis, die zich vooral in de metaal- en textielnijverheid liet gelden, breidde zich tot bijna alle categorieën van de productie uit. Het aantal werkende hoogovens bedroeg in Dec. 1931 maar 90, in plaats van 138 in Dec. 1930. De staalproductie daalde van 9.447.000 tot 7.800.000 ton. Uit de mijnen werd 4 millioen ton minder gehaald dan in 1930 en de brutoontvangsten van de spoorwegnetten bleven 9,54 % onder die van het vorige jaar. **(Vorig bericht 105 B.)**

4 FEBRUARI 1932

L. **NEDERL. OOST-INDIË. — Japansche Visscherij. —**
Het Japansche schip „Hakuyo Maru" maakt voor visscherij-onderzoek een rondreis door de Indische wateren. Dit met systeem opgezette onderzoek maakt, volgens de „Java-Bode", den indruk, dat de Japansche visscherijdienst de beschikking heeft over deugdelijker materiaal, ruimere ervaring en veel meer technisch geschoold en deskundig personeel dan waarmede de gelijksoortige Nederl. Indische dienst zijn werkzaamheden kan en moet verrichten.

M. **JAPAN. — Beurs en Geldmarkt. —**
De beurs te Tokio is tijdelijk gesloten, nadat een scherpe daling was ingetreden in verband met de gebeurtenissen te Shanghai. Op de z.g. nieuwe aandeelen-markt waren de voornaamste aandeelen 20 punten lager genoteerd, terwijl de goederennoteeringen eveneens lagere prijzen te zien gaven.

N. **NEDERL. OOST-INDIË. — Staatsfinanciën. —**
In de eerste elf maanden van 1931 bedroeg de opbrengst der landsmiddelen *f* 470.200.000 tegen *f* 568.400.000 in in 1930 in de overeenkomstige periode.

O. **JAPAN. — Christendom in Japan. —**
In Japan heeft men het christendom aanvaard als een godsdienst, die voor de Japanners geschikt is; men heeft dezen godsdienst met het shintoïsme en het boeddhisme in de grondwet opgenomen.
In 1888 waren er 451 zendelingen werkzaam, in 1925 kwam het hoogtepunt 1253; in 1930 ging het terug tot 1125. Het aantal vrouwelijke zendelingen steeg van 248 tot 500, maar daalde in 1930 tot 453.
Het aantal Japansche predikanten was in 1888: 249, in 1930: 1375. Het aantal gemeenten steeg in die jaren van 249 tot 1749. Het aantal gedoopten liep op van 25.514 tot 250.000. Door de evangelisatiearbeid van Kagawa stijgt het thans aanmerkelijk. Ook gaat veel invloed uit van het z.g. Newspaper-Evangelism, een poging om in de bladen artikelen over het christendom op te nemen, welke poging door den leeshonger van Jong-Japan bijzonder is ingeslagen.

A. **ITALIE. — Opgravingen. —**
Een expeditie van de universiteit van Pennsylvania heeft oudheidkundige vondsten van buitengewone beteekenis in Italië gedaan, in de oude stad Minturnae (thans Minturno).

5 FEBRUARI 1932

B. **BELGIE. — Taalkwestie. —**
Aan de statistieken die „De Schelde" van Antwerpen publiceert ten opzichte van de talenkwestie bij het Lager Onderwijs in Brussel en bijbehoorende 16 gemeenten, ontleenen wij, dat de Vlaamsche en tweetalige scholen bijna hetzelfde aantal leerlingen bevatten, terwijl de Fransche scholen driemaal zooveel leerlingen tellen. **(V. b. 84 D.)**

C. **BRIDGE. — Crockford-club wedstrijd. —**
Holland heeft de match van de Crockford-club gewonnen en wel is Engeland met 3510 en Duitschland met 4260 punten geslagen. Ieder der spelers ontving een zilveren bokaal. Volgens de Engelsche pers viel het technisch ongeveer volmaakte spel der Hollanders op. De Crockford-club heeft den naam van de allerbeste Londensche bridgespelers te bezitten.

D. **RADIUM-GESTEENTE. —**
In Canada, aan de Groote Berenzee, zijn, volgens Amerikaansche berichten, uitgestrekte beddingen van pekblende gevonden, even rijk aan radium als de beste mijnen van den Congo. Waarschijnlijk zal uit 10 ton gesteente 1 gram radium kunnen worden verkregen en men hoopt dit goedkooper te kunnen leveren dan de Belgische onderneming. Zestig ton pekblende zijn reeds gereed voor vervoer.
(Vorig bericht blz. 106 P.)

6 FEBRUARI 1932

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Uitvoer van schoenen naar Nederland. —**
Nederland heeft in 1931 voor 46.7 millioen Tsjech. Kr. schoenen geïmporteerd, d. i. 24.1 millioen Tsj. Kr. meer dan in 1930 en Nederl.-Indië 2.6 millioen Tsj. Kr. of 1.9 millioen meer dan in 1930.

F. **ENGELAND. — Invoerrechten. —**
Het Lagerhuis heeft het voorloopig artikel, waarbij landbouwproducten met 100 % van de aangegeven waarde worden belast, bekrachtigd. **(Vorig bericht blz. 99 E.)**

G. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Petities. —**
De voorzitter van de ontwapeningsconferentie heeft de petities waarin uiting wordt gegeven aan de openbare meening in de geheele wereld voor vrede en ontwapening in ontvangst genomen. De petitie van de „De Nederlandsche Dagbladpers" staat quantitatief aan de spits met 2 millioen handteekeningen. **(Vorig Bericht 110 I.)**

H. **LUCHTVAART. — Vliegdienst Nederland—Ned. Indië. —**
Den 1sten October 1932 zullen door de K. L. M. 5 nieuwe Fokker-vliegtuigen van het type F-XVIII, uitgerust met Wasp-motoren, voor den dienst op Nederl.-Indië in gebruik worden genomen. **(Vorig bericht blz. 78 F.)**

I. **BRITSCH-INDIE. — Stuwdam in den Indus. —**
Lord Willingdon, de onderkoning van Britsch-Indië, heeft den stuwdam bij Sukkur, dwars door den 1500 meter breeden Indus, op plechtige wijze in gebruik genomen. Dit enorme werk is in acht jaar ononderbroken arbeid voltooid. Men was genoodzaakt, ten behoeve van de irrigatie van het Sind-gebied een kanaalstelsel van 11.000 K.M. te graven. De stuwdam bestaat uit 66 bogen van gewapend beton, elk der bogen afgesloten door stalen kluisdeuren van een gewicht van 50.000 K.G. De Britsch-Indische regeering verwacht, dat door de opbrengst van de 2.000.000 H.A. vruchtbaar land, ontstaan door de irrigatie-werken, de kosten, die ƒ 160.000.000 bedragen, ruimschoots gecompenseerd zullen worden.

7 FEBRUARI 1932

J. **BULGARIJE. — Staatsfinanciën. —**
Dr. J. van Walré de Bordes is door het financieele Volkenbonds-Comité aangewezen om in Sofia een onderzoek in te stellen naar den stand van de Bulgaarsche financiën. **(Vorig bericht blz. 101 F.)**

K. **CALMETTE-PROCES TE LUEBECK. —**
Te Lübeck is vonnis geveld in het tuberculose-proces, hetgeen in verband staat met het overlijden van 76 zuigelingen, tengevolge van het toedienen van een ondeugdelijk vaccin als voorbehoedmiddel tegen tuberculose. Prof. Deycke is tot 2 jaar en Dr. Altstädt tot 1 jaar en 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Beiden treft het verwijt, dat, alvorens het procédé algemeen aan te wenden, zij hebben verzuimd zich er van te overtuigen, dat de culturen op onschadelijkheid onderzocht waren door proeven op dieren. **(Vorig bericht blz. 93 B.)**

L. **RUSLAND. — Kali. —**
De hoofdfactor van het 2de vijfjarenplan is de ontginning van de bodemschatten van Midden-Azië. Te dien einde wordt het onderzoek van de Turkmeensche kalilagen op den voorgrond geplaatst.
De ontdekking van de Turkmeensche kalilagen door den geoloog Gimmelfarb dateert eerst van het jaar 1931 De onderzoekingen worden van uit 2 plaatsen geleid, en wel van uit Ogus-Bulak en Kurk-Kis.
Volgens verklaring van Prof. Preobrasjenski, wetenschappelijk leider der onderzoekingen, zijn deze kalilagen voor het 2de vijfjarenplan van het allergrootste belang.
(Iswestija.)

M. **AMSTERDAM. — Vleeschverbruik. —**
Het jaarlijksche verbruik van vleesch te Amsterdam wordt op het volgende gespecificeerde aantal geschat: 33.000 stuks runderen, 27.000 vette kalveren, 17.000 nuchtere kalveren, 10.000 schapen, 200 bokken, 100.000 varkens, 5000 paarden, 2.000.000 kilo's bevroren vleesch, 21.000 stuks gekoeld Deensch vleesch.

8 FEBRUARI 1932

N. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsche voorstellen.**
Sir John Simon, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, resumeerde op 8 Februari het Engelsche standpunt ter Ontwapeningsconferentie op de volgende wijze:
1. Limiteering van bewapening door vaststelling van een maximum basis.
2. Een permanente ontwapeningscommissie moet worden ingesteld.
3. Gas en chemische middelen moeten worden afgeschaft.
4. Afschaffing van onderzeeërs.
5. Afschaffing van conscriptie-legers, waardoor effectieve legers beperkt worden.
6. Vermindering van de tonnage van oorlogsschepen; maximum-kaliber van kanonnen, en ook het verbod voor het gebruik van veldkanonnen van een zeker kaliber.
Nadere verklaring van Tardieu. — Grondslagen voor een overeenkomst, zeide Tardieu op 9 Februari, zijn: veiligheid, vervulling van gemeenschappelijke verplichtingen en aardrijkskundige ligging. Frankrijk is niet afkeerig van beperking van de bewapening, mits zij binnen het conventie-ontwerp blijft.
Rede van Dr. Brüning. — Rijkskanselier Dr. Brüning bepleitte op 9 Februari o.a.:
I. Toepassing van de algemeene ontwapeningsclausules uit het verdrag van Versailles en uit het bondspact.
II. De Duitsche ontwapening moet door die van de andere volken worden gevolgd en dat op grond van een juridisch en zedelijk recht.
III. Gelijke rechten voor Duitschland in de ontwapeningsquaestie als voor alle andere staten.
IV. Inachtneming van alle rechten, die het bondspact voor Duitschland inhoudt. In dit geval zal Duitschland alle verplichtingen die het pact oplegt, aanvaarden.

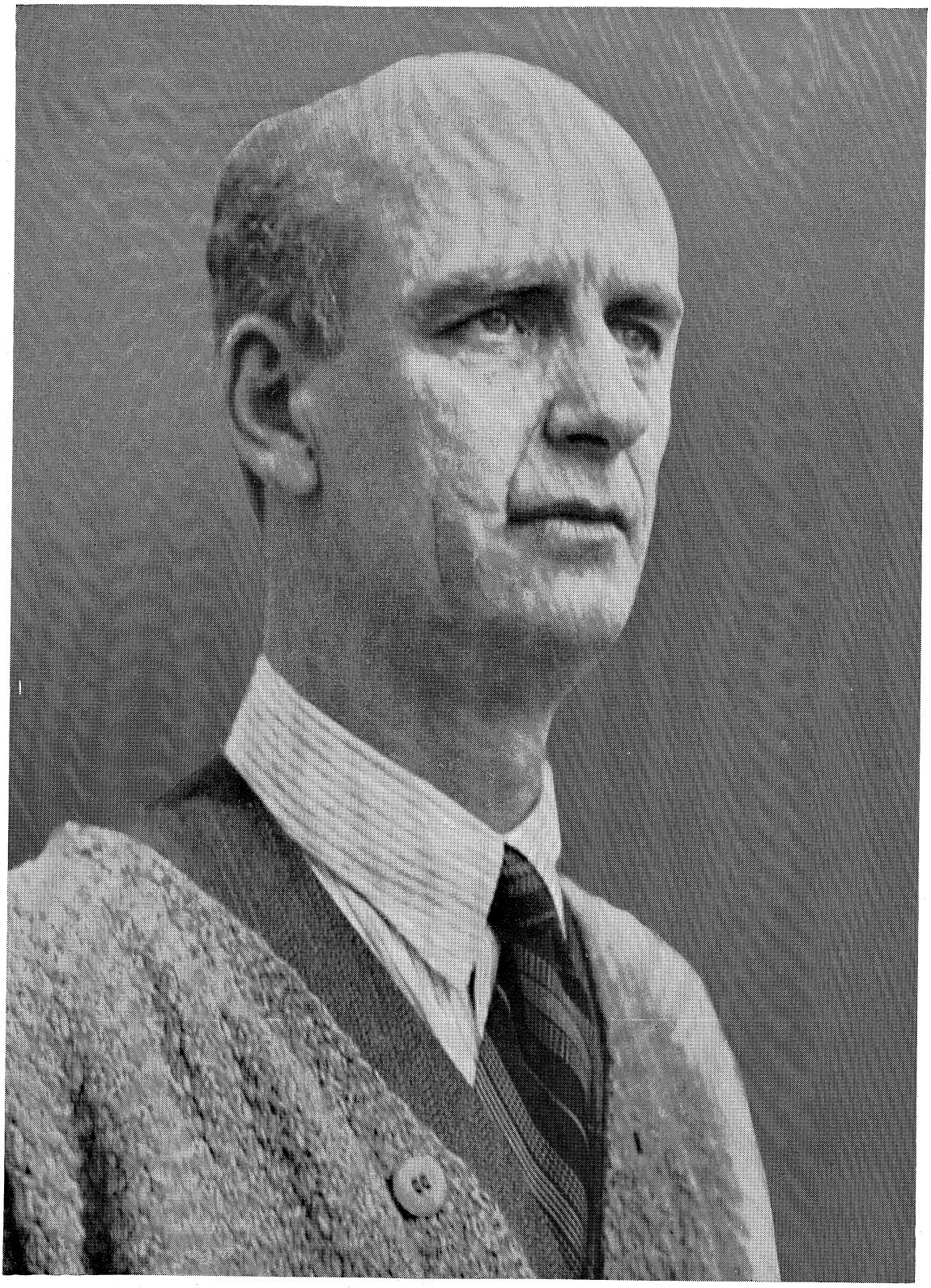

FURTWAENGLER (Dr. Wilhelm), de beroemde Duitsche musicus, die in 1922, na den dood van Arthur Nikisch, diens opvolger werd als leider van de Berlijnsche Staatsopera.

Voorstel van Amerika. — De plaatsvervangende leider van de Amerikaansche Ontwapeningsdelegatie, Gibson, heeft op 9 Februari de volgende punten aan de orde gesteld:

I. Behandeling van het ontwapeningsvraagstuk op den grondslag van het ontwerp-conventie Loudon.

II. Verlenging van den duur van de bestaande vlootverdragen, zoo mogelijk met mede-onderteekening van Frankrijk en Italië.

III. Proportioneele verlaging van de tonnagecijfers zoodra alle onderteekenaars van de overeenkomst van Washington ook de tweede overeenkomst geratificeerd hebben.

IV. Afschaffing van het duikbootwapen.

V. Doeltreffende maatregelen tot bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen.

VI. Afschaffing van den gas-, chemischen en bacteriënoorlog.

VII. Beperking van de landmacht, berekend op grondslag van de noodzakelijkheid om de orde in het land te kunnen handhaven en de grenzen te kunnen verdedigen.

VIII. Beperking van het gebruik van tanks en zwaar vervoerbaar geschut.

IX. Beperking van de begrootingsuitgaven voor oorlogsmateriaal, opdat geen qualitatieve bewapeningswedloop ontstaat, nadat quantitatieve vaststelling zal zijn bereikt.

Rede van Matsudeira. — Aan de op 9 Februari gehouden rede van den Japanschen gedelegeerde Matsudeira, ontleenen wij o.a.:

Japan koestert den wensch om mede te werken aan de kwestie der ontwapening. Deze kwestie is echter nauw verbonden met het vraagstuk der nationale veiligheid, welke weer afhankelijk is van den geografischen, politieken, financieelen en economischen toestand van elk land afzonderlijk. Wanneer een regeering haar internationale verplichtingen niet nakomt, beteekent dit een voortdurende bedreiging van den vrede.

Japan verzette zich tegen volledige afschaffing van het duikbootwapen, eischte beperking van het gebruik van duikbooten, afschaffing van de bombardementsvliegtuigen en van den gasoorlog.

Rede van Grandi. — De Italiaansche gedelegeerde ter ontwapeningsconferentie gaf op 10 Februari het volgende program:

Afschaffing van slagschepen, duikbooten en moederschepen voor vliegtuigen; afschaffing van tanks en al te zwaar geschut; afschaffing van bombardementsvliegtuigen; afschaffing van alle middelen voor den chemischen en bacteriologischen aanvalsoorlog; bescherming van de burgerbevolking. Verder verklaart Grandi het ontwerpconventie van de commissie-Loudon als basis voor de uitvoering van vermindering van de ontwapening te aanvaarden, maar wenscht qualitatieve beperking van de bewapeningen. Met Tardieu's rede is hij het niet eens, want de voorstellen van Frankrijk zouden dit land de mogelijkheid openlaten de zwaarst-bewapende mogendheid binnen het kader van den Volkenbond te blijven.

Rede van Litwinow. — De Russische Volkscommissaris Litwinov sprak, in zijn kwaliteit van gedelegeerde van Sovjet-Rusland, ter ontwapeningsconferentie een rede uit, waaraan wij het volgende ontleenen:

Allereerst noemde hij de Fransche voorstellen een verwezenlijking van het protocol van Genève, dat den Volkenbond zeven jaar lang vruchteloos had beziggehouden. Een vasthouden aan deze pogingen zou de ontwapeningsconferentie tientallen jaren achteruit zetten. Litwinov diende de volgende voorstellen in:

I. Afschaffing van pantserauto's en zwaar, vèrdragend geschut.

II. Afschaffing van schepen boven 10.000 ton waterverplaatsing.

III. Afschaffing van scheepsartillerie met een kaliber van meer dan 12 duim.

IV. Afschaffing van militaire luchtschepen en moederschepen voor vliegtuigen.

V. Afschaffing van zware bombardementsvliegtuigen, luchtbommen en alle door luchtvaartuigen te vervoeren vernielingsmiddelen.

VI. Verbod van alle apparaten en uitrustingen voor den aanval met chemische, bacteriologische en brandveroorzakende middelen.

VII. Voor alle deelnemers aan de conferentie gelijke rechten en gelijke veiligheid.

Aan het slot van zijn rede verklaarde Litwinov, dat de Sovjet-delegatie een motie zou indienen, inhoudende, dat de conferentie niet anders dan door een algemeene volkomen ontwapening kan worden opgelost.

Ter ontwapeningsconferentie voerden verder het woord:

Voor Canada: Minister Perley. — Zijn regeering staat op het standpunt, dat de beperking van de bewapeningen op zichzelf reeds een bron van veiligheid kan zijn.

Voor Letland: Minister Zarini. — Namens zijn regeering deelde deze mede, dat hij met de Fransche voorstellen inzake het internationale leger volkomen accoord gaat.

Voor Hongarije: Graaf Apponyi. — Hij kantte zich tegen de Fransche voorstellen en meent, dat Hongarije in dezelfde positie als Duitschland verkeert.

Voor China: Dr. Yen. — Zijn redevoering draaide hoofdzakelijk om de gebeurtenissen in Oost-Azië.

Résumé der verklaringen van de 7 groote mogendheden. — Alle zeven groote mogendheden hebben zich tegen de chemische-, gas- en bacteriologische oorlogsvoering uitgesproken, terwijl nationale veiligheid, gepaard met internationale beperking van bewapening, op den voorgrond treden.

Redevoeringen van de gedelegeerden van Joego-Slavië en Zwitserland. — Aan de rede van Marinkowitsj, Minister van Buitenl. Zaken van Joego-Slavië, ontleenen wij het feit, dat hij zich in hoofdzaak bij het Fransche voorstel aansluit.

Motta, de Zwitsersche Bondspresident, gelooft niet aan een onmiddellijke „algemeene volledige ontwapening". De volken zijn hiervoor nog niet rijp. **(V. b. 112 G.)**

9 FEBRUARI 1932

A. PERU. — Financiën. —

Officieel wordt medegedeeld, dat het moratorium voor den Peruaanschen schuldendienst voor onbepaalden tijd is verlengd.

B. NEDERLANDSCH-INDIË. — Handel en Nijverheid.

De cijfers van de handelsbalans voor geheel Nederl.-Indië luiden als volgt, alles in millioenen guldens:

	1931	1930	1929
Export	802	1191	1488
Import	608	922	1166

Het export-overschot toont een vermindering aan van *f* 729 millioen in 1927 tot *f* 194 millioen in 1931.

10 FEBRUARI 1932

C. JAPAN. — Aanslag. —

De gewezen Japansche Minister van Financiën, Inouje is het slachtoffer van een moordaanslag geworden.

D. NEDERLAND. — Geestelijk leven. —

Prof. dr. J. H. G. Lemmens, professor aan het grootseminarie te Roermond, is benoemd tot coadjutor van mgr. Schrijnen, bisschop van Roermond, met recht van opvolging op den bisschoppelijken zetel. Aan Mgr. Lemis bij deze gelegenheid de titel van titulair-bisschop van Cardica in partibus infidelium verleend.

E. NEDERLAND. — Pachtwetten. —

De Eerste Kamer heeft de voorgestelde wetsontwerpen inzake de nieuwe regeling van de pacht met 25 tegen 21 stemmen verworpen.

Het tweede wetsontwerp tot regeling van de pacht werd met 24 tegen 22 stemmen eveneens verworpen.

F. FRANKRIJK. — Steenkool. —

De Fransche kolenproductie over 1931 bedroeg zonder het Saargebied 51.062.000 ton (v.j. 55.026.768 ton). De productie van het Saargebied beliep 5.826.037 ton, terwijl ingevoerd werd 23.068.035 ton.

A. **MUSSOLINI. — Bezoek aan den Paus. —**
Ter gelegenheid van den derden verjaardag van de Lateraan-verdragen tusschen Italië en het Vaticaan, waarbij de vrede tusschen den Italiaanschen staat en de Kerk werd gesloten, heeft Benito Mussolini als hoofd van de Italiaansche regeering een bezoek aan den Paus gebracht. De audiëntie duurde meer dan een uur en had onder vier oogen plaats. **(Vorig bericht blz. 78 R.)**

B. **GENEESKUNDE. — Vroedvrouwen-bevoegdheid in Nederland uitgebreid. —**
Op 11 Februari 1932 is een wet tot stand gekomen, waarbij de artt. 15—17 van de wet op de uitoefening der geneeskunde ten aanzien van de vroedvrouw zoodanig zijn gewijzigd, dat deze, die tot dusver alleen verloskundigen raad of bijstand mocht verleenen gedurende de baring, voortaan ook in de tweede helft der zwangerschap raad of bijstand mag geven, terwijl zij voorts ook haar zorgen over de herstellende kraamvrouw zal mogen uitstrekken. Daarbij is voorgeschreven, dat de vroedvrouw een dagboek moet bijhouden om het uitoefenen van toezicht door den inspecteur te vergemakkelijken.

C. **ECUADOR. — Gouden Standaard. —**
De regeering van Ecuador heeft den gouden standaard tot 10 Nov. 1932 opgeschort.

D. **NEDERLAND. - Salarisverlaging Overheidspersoneel.**
De Eerste Kamer heeft met 22 tegen 16 stemmen het wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke korting op de jaarwedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechterlijke macht, aangenomen.

11 FEBRUARI 1932

E. **NEDERLAND. — Handel en Nijverheid. —**
„Werkspoor" te Amsterdam heeft van de Ned. Spoorwegen opdracht gekregen voor den bouw van de overspanningen over het zomerbed van de Waal bij Zaltbommel. De kosten hiervan bedragen *f* 633.000.

F. **NEDERLAND. — Boerenbetooging. —**
In Den Haag is door het Nat. Boeren-Crisiscomité een groote demonstratie gehouden. De heeren Fikse en Braat voerden het woord. Een deputatie uit het bestuur begaf zich naar het ministerie van Binnenlandsche Zaken om den minister de volgende eischen van de demonstranten te overhandigen:
1. Directe steun aan de noodlijdende land- en tuinbouwers voor de aanschaffing van kunstmest, zaai- en pootgoed.
2. Ontheffing van de sociale lasten op land- en tuinbouw drukkende.
3. Geen executieve maatregelen als gevolg van de huidige crisis ten opzichte van land- en tuinbouw.
4. Instelling van een Staatshypotheekbank voor land- en tuinbouw.
5. Ontbinding van de pachtcontracten van land- en tuinbouw welke vóór 1 Mei 1931 zijn gesloten.
6. Steun aan melkproducenten in dien zin, dat zij des winters (zes maanden) acht cent en des zomers (zes maanden) zes cent per liter melk vanaf de boerderij ontvangen.
7. Garantie van een loonenden productieprijs aan de producenten van gerst, rogge, haver, spek, vleesch en fabrieksaardappelen.
8. Zoodanige bescherming van de pluimveehouderij, dat die belangrijke tak van bedrijf loonend wordt.
9. Afschaffing van den accijns op het geslacht.
10. Afschaffing van de grondbelasting voor den ongebouwden eigendom.
11. Verlaging der spoorvrachten voor inlandsche land- en tuinbouwproducten.
12. Afschaffing van den zomertijd.

G. **ENGELAND. — Invoerrechten. —**
Het Britsche Lagerhuis heeft de resolutie inzake een algemeen invoerrecht van 10 %, dat op 1 Maart 1932 van kracht wordt, met een meerderheid van 356 stemmen aangenomen. Het wetsontwerp moet thans nog de parlementaire procedure volgen.
Een tweede resolutie werd aangenomen waarbij de in te stellen tarief-commissie de bevoegdheid krijgt de invoerrechten met opcenten te verhoogen.
Een derde resolutie van het Lagerhuis machtigt de Britsche regeering tot het heffen van invoerrechten tot een maximum van 100 % van de waarde van goederen uit landen, welke maatregelen nemen ten nadeele van Britsche artikelen. **(Vorig bericht blz. 112 F.)**

H. **BOTANIE. — George Forrest. —**
Op 59-jarigen leeftijd is overleden de Engelsche botanicus George Forrest.

12 FEBRUARI 1932

I. **NEDERLAND. — Schilderkunst. —**
Het in 1931 door het Rijksmuseum, met steun van de vereeniging Rembrandt voor *f* 80.000 aangekochte schilderij van Hieronymus Bosch „De gevangenneming van Christus", blijkt valsch te zijn. Prof. Friedländer, een bekend expert, had destijds het schilderij voor echt verklaard.

K. **NEDERLAND. — Muziekauteursrecht. —**
De Eerste Kamer heeft het ontwerp tot wijziging van de Auteurswet 1912 met het oog op de bemiddeling inzake muziekauteursrecht, met 26 tegen 14 stemmen aangenomen. Het ontwerp bedoelt een regeling in het leven te roepen, waarbij een nationaal bureau (Buma te Amsterdam), onder regeeringstoezicht, de bemiddeling ten opzichte van het muziekauteursrecht verzorgt.

L. **BELGIE. — Leger. —**
Bij het Belgische leger bevinden zich in actieven dienst 25 luitenant-generaals, 38 generaal-majoors, 116 kolonels, 126 luitenant-kolonels, 339 majoors, 255 kapiteins met den rang van commandant, 1650 kapiteins en 1441 luitenants. Verder 1863 adjudant-onderofficieren, 523 sergeant-majoors eerste klasse, 959 sergeant-majoors, 532 sergeants eerste klasse, 584 fouriers, 4100 sergeants, 4285 korporaals en muzikanten, 296 hoornblazers, 8647 beroepssoldaten, 509 vrijwillige soldaten en 37.966 miliciens.
(„Telegraaf")

M. **EDGAR WALLACE. —**
Edgar Wallace, journalist en schrijver van een groot aantal detective-verhalen, die hem tot een der meest gelezen auteurs van Engeland maakten, is te Hollywood overleden.

N. **POLEN. — Scheepvaart. —**
De Polska Ageniga Morska heeft een geregelden dienst van Gdynia op Rotterdam geopend. Deze dienst strekt mede om het verkeer tusschen Nederland en het West-Poolsche industrie-gebied zooveel mogelijk te onttrekken aan vreemde spoorwegen.

O. **VEREENIGDE STATEN. — Wapentransporten. —**
Groote Amerikaansche transporten van wapenen en munitie naar Oost-Azië hebben nog steeds plaats.
Het voorstel van den Amerikaanschen afgevaardigde Fish, waarbij voorzien werd in een verbod van den uitvoer van wapens en munitie, is op voorstel van staatssecretaris Stimson teruggewezen.

P. **NEDERL.-INDIË. — Beperking suikerproductie. —**
De restrictiecijfers van de Java-suiker-industrie voor den oogst 1933 staan vast en zijn door het bestuur van de Visoco reeds aan den International Sugar Council medegedeeld. Deze normaalproductie is op het oogenblik 2.981.047 ton. De oogst 1933 zal worden beperkt tot 1.496.351 ton. **(Vorig bericht blz. 106 W.)**

A. **'S-GRAVENHAGE. — Financiën. —**
De gemeenteraad te 's-Gravenhage heeft zijn goedkeuring gehecht aan het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een 5 % 6-jarige obligatieleening van *f* 5.000.000. De leening is verdeeld in stukken van *f* 1000 en *f* 500. De koers van uitgifte zal 100 % bedragen.

B. **NEDERLAND. — Wijziging Drankwet. —**
In het Staatsblad is een Kon. Besluit afgekondigd, waarbij is bepaald, dat de wet van 26 Nov. 1931, inhoudende bepalingen tot regeling van den kleinhandel in alcoholhoudende dranken, met ingang van 1 April 1932 in werking treedt.
Deze wet zegt o.a., dat onder verkoop van sterken drank wordt verstaan: aflevering van drank, welke voor 15 of meer percenten uit alcohol bestaat, met uitzondering van wijn. Deze verkoop mag alleen krachtens een vergunning geschieden, met dien verstande evenwel, dat buiten de wet valt de verkoop. 1e. boven 10 Liter; 2e. in internationale verkeersmiddelen, mits daarin gelegenheid bestaat warme spijzen te bereiden en te gebruiken en 3e. in militaire cantines. Verder heeft een splitsing plaats tusschen tap- en sluitvergunning; verkoop elders dan ter plaatse mag alleen geschieden in gesloten flesschen en bij hoeveelheden van minstens 1 d.L. Volledige vergunningen, welke voor 1 Mei 1904 zijn verleend, zullen van kracht blijven; sociëteits- en hotelvergunningen gelden alleen voor gebruik ter plaatse. Voorts specificeert de wet de bepalingen nopens verleening van verkeersvergunningen en vergunningen boven het maximum en verlof voor zwak-alcoholische en alcoholvrije dranken.

C. **WIJSBEGEERTE. — Bolland herdacht. —**
Prof. G. J. P. J. Bolland is tien jaren na zijn verscheiden in de aula van de Amsterdamsche Universiteit herdacht. Prof. dr. G. A. van den Bergh van Eijsinga voerde het woord over het onderwerp „Het religieuse in Bolland", waaraan wij het volgende ontleenen:
De indrukken van Bolland's Roomsche opvoeding zijn nooit geheel uitgewischt. De antipathie, die hij bij vrijzinnigen ontmoette, vond haar oorzaak in hun afkeer van wijsgeerig denken. Zijn critiek loste alle dogma's op, veel radicaler dan die der vrijzinnige theologen; maar zoo kwam hij tot de religie van Zuivere Rede. Want deze is niet zonder stichtelijkheid. Hij dacht zich een Christendom der toekomst, door de verstandsverlichting heen, boven de leerstellligheid van de oude kerken eens voor al uit, gezuiverd of vergeestelijkt, waarbij stichtelijke samenkomsten niet achterwege zouden blijven. Hij erkende ten volle het recht van christelijk symbolisme van leervoordracht, hetgeen heel iets anders is dan allegorische exegese van den Bijbel. Van een stichtelijk spreken in dezen geest verwachtte hij een beter onderling begrijpen van rechtzinnigen en vrijzinnigen. Het is geen roemrijke bladzijde uit de geschiedenis onzer vaderlandsche vrijzinnigheid, toen men de wijze van onverdachte, maar weldoordachte vrijzinnigheid verloochende. Spr. geeft aanhalingen uit Bolland, die diens vromen zin onmiskenbaar aantoonen. Zoowel door zijn Wereldraadsel als door zijn Zuivere Rede heen, loopt een gouden draad van vroomheid. Hij heeft ernst van de zonde gemaakt; de grootste zonde was hem die tegen den Heiligen Geest der Waarheid. De wijsbegeerte is hem geen weetje geweest, maar ontroerend weten, begrijpen, niet zonder beleven, overgave aan den goddelijken wil, al had hij van dien wil zuiverder begrip dan de onwijsgeerige geloovigen en al had hij het intuïtief met zijn gevoel gegrepene tot de klaarheid der gedachte omhoog gevoerd.
Dr. Meerum Terwogt sprak „Over vergeestelijkte werkelijkheid" en zeide o.a., dat Bolland's taak was om de kiem der menschelijkheid tot rijpheid te brengen, het geestelijke in den mensch te ontwikkelen. Tenslotte werd medegedeeld, dat een Bolland-stichting in het leven was geroepen. **(Vorig bericht blz. 80 S.)**

D. **NEDERLAND. — Steun Aardappelmeelindustrie. —**
De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming het wetsontwerp nopens de uitkeering van *f* 2.400.000 ten behoeve van de aardappelmeelindustrie in de Veenkoloniën goedgekeurd.

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (9 Jan. 1932—10 Febr. 1932).**
De Japansche nota van antwoord van 9 Januari 1932 op de Amerikaansche nota van 7 Januari 1932, houdt in hoofdzaak het volgende in:
„De militaire maatregelen in het gebied van Kintschau hebben geen ander doel dan de ongeregelde Chineesche troepen en de bandieten te verdrijven. Dit geschiedt overeenkomstig het besluit van den Volkenbondsraad d.d. 10 December j.l.
Japan als onderteekenaar van het Negen-Mogendheden-Verdrag heeft niet de bedoeling China's onafhankelijkheid of de „open-deur-politiek" in Mandsjoerije te schenden. Japan wenscht, dat het Mandsjoerijsche geschil wordt bijgelegd en zal daarbij de beide volgende gezichtspunten in acht nemen:

1. Geenerlei maatregelen, die in strijd zijn met het Kelloggpact, zullen worden genomen;
2. Japan is voornemens geenerlei nieuw verdrag of nieuwe overeenkomst met China in de Mandsjoerijsche kwestie te sluiten;

Japan wenscht evenwel een staking van de systematische anti-Japansche beweging in China en de erkenning van de tusschen Japan en China bestaande verdragen.
In haar antwoord op de Amerikaansche nota verklaart de Chineesche regeering op 12 Januari, dat zij bereid is samen te werken met de Ver. Staten tot handhaving van het Negen-Mogendheden-Verdrag. Door dit verdrag wordt n.l. de onaantastbaarheid van het Chineesche grondgebied gewaarborgd en de onderteekenaars van genoemd verdrag mogen derhalve geen Chineesch grondgebied militair bezetten.

De bevelhebber van het Japansche vloot-eskader voor Sjanghai heeft op 22 Januari den Chineeschen autoriteiten aldaar een ultimatum overhandigd, waarin hij bestraffing eischt van de Chineezen, die vijf Japansche monniken hebben aangevallen. Verder eischt het ultimatum schadevergoeding voor alle aangerichte schade, ontbinding van alle anti-Japansche organisaties, en volledige stopzetting van den boycot van Japansche goederen.
Japansch ultimatum door Shanghai gedeeltelijk aanvaard.
De Chineesche burgemeester van Shanghai heeft op 23 Januari het ultimatum van den Japanschen opperbevelhebber aangenomen met uitzondering van den eisch inzake het verbod van alle anti-Japansche vereenigingen, daar hij hiervoor eerst de machtiging van de autoriteiten te Nanking noodig heeft.

De troepen van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering, onder leiding van generaal Sisja, hebben op 25 Januari de stad Joesjoei, welke op 50 km. van Charbin is gelegen, bereikt. De troepen zijn voortgerukt in de richting Charbin. Vliegtuigen van generaal Sisja zouden boven Charbin bommen hebben neergeworpen. Generaal Sisja heeft verklaard, dat hij van de Chineesche troepen zal eischen, dat zij zonder strijd Charbin zullen ontruimen.
De Volkenbondsraad hervatte 26 Januari de bespreking van het conflict in Mandsjoerije, waarbij de ernstige toestand te Sjanghai ter sprake kwam. De Chineesche gedelegeerde, Dr. Jen, wees er op, dat thans 200.000 vierkante mijlen Chineesch gebied door Japansche troepen zijn bezet niettegenstaande de Raadsresoluties van 30 September en 10 December, en beschuldigde Japan van woordbreuk.

Sato, de Japansche gedelegeerde, stelde zich, wat Sjanghai betreft, op het standpunt, dat Japan zich ten gevolge van een aantal anti-Japansche incidenten genoodzaakt heeft gezien maatregelen te nemen om het leven van zijn onderdanen te beschermen. Japan heeft zich de heilige taak gesteld in het belang zoowel van de Chineesche als van de Japansche bevolking in Mandsjoerije de orde te herstellen. Sato gaf de verzekering, dat Japan trouw zal blijven aan de open-deur-politiek. De bandieten zijn

geen voorwendsel, Sato had op zijn reis door Mandsjoerije hun aanwezigheid zelf kunnen vaststellen.
Ondanks het feit, dat de secretaris van den burgemeester van Shanghai den Japanschen generaal Moerai heeft verklaard, dat China de in het Japansche ultimatum vervatte eischen aanvaardt, hebben de Japanners op 29 Januari Tsjapei, het Chineesche gedeelte van Shanghai, grenzende aan de Fransche concessie, bezet. Hoewel de actie der Japanners geheel buiten het kader eener bezetting der internationale settlements valt, hebben Amerika, Engeland, Italië en ook Frankrijk het noodig geacht hun zich in Woosung (voorhaven van Shanghai) bevindende troepenmacht paraat te houden. Frankrijk, dat zich tot dusver van alle samenwerking met Amerika, Engeland en Italië afzijdig hield, heeft nu ook contact met de in Woosung gestationneerde Amerikaansche, Engelsche en Italiaansche strijdmachten gezocht. Een samenwerking is dus wel te verwachten. Dat deze strijdmachten niet onbelangrijk zijn, blijkt wel uit de volgende gegevens: Er bevonden zich op 26 Januari bij Shanghai 1153 Amerikaansche mariniers met 53 officieren, benevens 9 Amerikaansche oorlogsschepen; 2170 man Engelschen met 100 officieren, benevens 3 Britsche oorlogsschepen; 1000 man Franschen met 30 officieren, benevens 5 Fransche oorlogsschepen; 3 Italiaansche oorlogsschepen.
De troepenmacht van de Japanners wordt op 4000 man geschat, maar dagelijks komen meer versterkingen, terwijl een twaalftal Japansche oorlogsschepen vlak voor de Chineesche stad voor anker liggen.
Alle protesten der andere mogendheden ten spijt zal Japan tot drastische maatregelen overgaan, indien de Chineezen de in het ultimatum gestelde eischen niet nakomen. Een der voornaamste punten is wel de algeheele stopzetting van de Japansche boycot in Shanghai.
In den op 29 Januari gehouden vergadering van den Raad van den Volkenbond werd, naar aanleiding van de ernstige gebeurtenisssen te Shanghai, behandeld het beroep van China op art. 11 en 15 van het Volkenbondsverdrag. Dit laatstgenoemde artikel verplicht den Raad een resolutie aan te nemen, waarin de methode wordt aangegeven volgens welke het conflict kan worden opgelost, terwijl art. 11 o.m. het zenden van een enquête-commissie toelaat. Na vele juridische bezwaren van den Japanschen gedelegeerde Sato en de verklaring van den Chineeschen gedelegeerde Dr. Jen, dat China voelt, dat de territoriale en administratieve integriteit van de Chineesche republiek door Japan wordt bedreigd, diende de voorzitter van den Bond, Paul Boncour, van repliek en uitte de meening, dat het in de bedoeling van den Raad lag den in Shanghai gevestigde consuls van de groote mogendheden te verzoeken gezamenlijk ter plaatse een enquête in te stellen.
De stad Charbin is op 30 Januari door Japansche vliegtuigen gebombardeerd.
De Japansche luchtvloot heeft in den nacht van 29 op 30 Januari de Chineesche stad Tsjapei bij Shanghai gebombardeerd. Duizenden menschenlevens zijn te betreuren en van Tsjapei is bijna niets meer overgebleven.
De Japansche gezant te Moskou, Chirota, heeft 30 Jan. op verzoek van zijn regeering, den plaatsvervangenden volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Karachan, medegedeeld, dat de Japansche regeering zich gedwongen ziet hare onderdanen te Charbin, die zich door de onlusten in gevaar bevinden, te beschermen en verzocht toestemming om Japansche troepen met den Oost-Chineeschen spoorweg naar Charbin te zenden, waarvoor Japan alle traject- en andere kosten aan Rusland zal vergoeden.
De Russische gedelegeerde Volkscommissaris antwoordde hierop, dat de Sovjetregeering hiertegen geen bezwaar had, maar aangezien de Oost-Chineesche spoorweg Russisch-Chineesch eigendom is was het noodzakelijk voor het transport van troepen met dezen spoorweg, die niet alleen over Russisch maar ook over Chineesch gebied loopt, eveneens toestemming aan China te vragen.
Het Engelsche kabinet heeft op 1 Februari 1932 gevolg gegeven aan het verzoek van den Commandant van de Britsche vrijwilligers te Shanghai, die tevens bevelhebber van het geheele internationale leger is, om versterking daarheen te zenden. Ook Amerika heeft den commandant zijner vlootbasis te Manilla last gegeven zijn in Shanghai stationneerende marine aan te vullen. Dagelijks arriveeren versterkingen van Japan en zijn strijdkrachten hebben het geheele Chineesche kwartier, zoowel Tsjapei als Hongkioe, omsingeld en Woesoeng bezet.
Ondanks den in theorie bestaanden wapenstilstand, vinden gedurig in de Chineesche wijken van Shanghai schermutselingen plaats. Het voorstel van de consuls der groote mogendheden te Shanghai om een neutrale zône tusschen de Chineesche en Japansche troepen te vormen, welke zône dan door de internationale legers zou worden bezet, is door den Japanschen commandant genegeerd.
Nanking heeft besloten, zijn Chineesche troepen te Shanghai aanmerkelijk te versterken.
Swatau en eenige strategische punten van Nanking zijn op 1 Februari 1932 door de Japanners bezet. De nationale Chineesche regeering van China had tijdig haar zetel van Nanking naar Loyang, hoofdstad van de provincie Honan overgebracht.
De Britsche en de Amerikaansche regeering hebben op 2 Februari gezamenlijk een formeel verzoek in Tokio en Shanghai gedaan, dat de vijandelijkheden onmiddellijk zullen ophouden, China en Japan hun troepen uit Shanghai zullen terugtrekken en een neutrale zône zullen vormen, die door neutrale troepen, die op het oogenblik in Shanghai aanwezig zijn, zullen worden bezet.
Frankrijk en Italië hebben op 3 Februari Tokio en Nanking een protest-nota van dezelfde strekking als die van Engeland en Amerika doen toekomen. De Duitsche regeering heeft eveneens bij de Japansche en Chineesche regeeringen geprotesteerd, hoewel het voor zijn démarche een anderen vorm moest kiezen dan de andere mogendheden, aangezien Duitschland geen nederzettingen te Shanghai heeft.
Het Chineesche Departement van Buitenl. Zaken acht de voorwaarden, welke de Engelsch-Amerikaansche nota bevat, bevredigend, vooral ten opzichte van de instelling eener neutrale zône en het is bereid op deze basis de vijandelijkheden te staken en onderhandelingen met Japan over het bijleggen van het conflict te openen.
De Japansche regeering neemt drie der Engelsche-Amerikaansche voorstellen aan. Zij wijst echter de verklaring van de hand, dat zij de mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden zal staken en is ook niet bereid met China over Mandsjoerije, op grond van het Kellogg- en negen-mogendheden-verdrag, te onderhandelen. Het Japansche antwoord geeft in zijn inleiding nog eenige verklaringen omtrent de gedragslijn en memoreert: 1e. dat Japan de vijandelijkheden zal staken, zoodra de Chineesche troepen of burgers zullen ophouden met hun wanordelijk optreden; 2e. dat gezien de onbetrouwbaarheid der Chineezen en den ernst van den huidigen toestand, het voor Japan onmogelijk is van mobilisatie of voorbereiding van vijandelijkheden af te zien; 3e. dat Japan nopens de instelling van een neutrale zône geen bezwaar heeft; 4e. dat de Japansche regeering de Mandsjoerijsche kwestie als volkomen afgescheiden van de Shanghai-affaire beschouwt en geen bijstand van neutrale waarnemers in kwesties die op Mandsjoerije betrekking hebben, wenscht.
Het eerste rapport der Commissie van onderzoek te Shanghai, samengesteld uit vertegenwoordigers van Volkenbondsleden met medewerking van den Amerikaanschen Consul-Generaal, is op 9 Februari verschenen, doch geeft geen nadere opheldering omtrent de oorspronkelijke redenen voor de slechte verhouding, die in Shanghai tusschen de Chineezen en de Japanners is ontstaan. In het rapport wordt de opmerking gemaakt, dat de schuld van Chineesche zijde o.a. in de volgende oorzaken ligt: de anti-Japansche boycot-beweging, studentenmanifestaties en beleediging van den Japanschen Keizer in de Chineesche pers. Japan wordt ten laste gelegd, dat het uitgebreide militaire maatregelen heeft genomen en zonder waarschuwing of redenen Chineesche stadswijken heeft gebombardeerd en bezet.
Van Chineesche zijde wordt verklaard, dat, aangezien de

Japansche troepen de Japansche concessie als basis van hun militaire operaties tegen de Chineezen gebruiken en de neutraliteit van hun concessie hebben geschonden, zij niet aansprakelijk zouden zijn voor de schade, die in de internationale nederzetting door Chineesche aanvallen tegen de Japanners zou worden aangericht.
Inmiddels is de Chineesche artillerie op 10 Februari begonnen vanuit Tsjapei de Japansche concessie te beschieten. De Britsche brigade-generaal George Fleming, commandant van alle buitenlandsche troepen te Shanghai, verklaarde, dat hij de Japansche marine-soldaten zou bijstaan bij elke poging om de Chineesche troepen buiten de internationale nederzetting te houden.
(Vorig bericht blz. 101 K.)

A. **NEDERLAND. — Tuinbouw. —**
Aan het Alg. Handelsblad ontleenen wij de volgende exportcijfers (in millioen guldens) van een aantal tuinbouwproducten. Ten aanzien van de éérste post — koolsoorten — wordt opgemerkt, dat opgeteld is de uitvoerwaarde van roode, witte, bloem- en ook spruitkool.

	(In millioen guldens)				
	1927	1928	1929	1930	1931
Koolsoorten	9.1	15.5	16.1	11.2	7.6
Tomaten	13.6	16.6	16.2	19.0	17.6
Sla	5.8	7.8	6.4	6.8	7.3
Wortelen	2.3	3.1	2.6	1.6	1.7
Komkommer	7.3	8.6	7.3	7.0	5.7
Augurken	0.6	1.5	1.0	0.9	0.5
Ingemaakte groenten	2.6	2.9	2.0	1.7	1.6
Aardbeien	1.7	2.1	1.3	1.6	1.3
Druiven	2.3	3.2	3.5	3.8	3.1
Vruchtenpulp	6.0	6.6	6.7	5.8	5.5
Bloembollen	39.9	42.7	40.4	46.4	29.2
Snijbloemen	3.0	4.5	5.4	6.4	7.8
Planten en heesters	6.1	6.3	6.6	6.6	4.6

Tenslotte nog de cijfers voor uien en aardappelen. Wat het laatste product betreft, zijn opgeteld de export-waarde van klei-, zand-, veen- en ook pootaardappelen:

(In millioen guldens)			
Uien		Aardapp.	
1927	6.7	1927	28.5
1928	11.7	1928	23.3
1929	7.7	1929	20.2
1930	3.9	1930	18.9
1931	5.5	1931	23.8

13 FEBRUARI 1932

B. **VATICAAN. — Herdenking van het tienjarig kroningsfeest van den Paus. —**
Paus Pius XI heeft zijn intocht gehouden in de Sint Pieterskerk om deel te nemen aan de Mis, die ter gelegenheid van zijn tienjarig kroningsfeest werd gecelebreerd door Kardinaal Locatelli, den eersten Kardinaal die door Pius XI gecreëerd werd.

C. **NEDERLAND. — Geestelijk leven. —**
Door het Hoofdbestuur van Kerk en Vrede is een protest gericht tot de regeering van Japan en tot den Japanschen Gevolmachtigden Minister en Buitengewonen Gezant te 's-Gravenhage inzake het Chineesch-Japansch conflict. In dit protest wordt o.a. een dringend beroep op het Japansche volk gedaan om niet langer te dulden, dat hun medemenschen in China op zulk een gruwelijke wijze worden behandeld.

D. **EDUARD VERKADE. — 25-jarig jubileum. —**
Eduard Verkade, die dezer dagen een tournee door het land onderneemt met voorstellingen van „Lui" van Alfred Savoir, viert daarmede zijn 25-jarig jubileum als acteur-regisseur.

E. **NEDERLAND. — Zuiderzee-steunwet. —**
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp in zake de uitvoering van de Zuiderzee-steunwet zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

F. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën. —**
De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer leeningen ten laste van het rijk tot een maximum van *f* 200 millioen, aangenomen.

14 FEBRUARI 1932

G. **CHARLES LE GOFFIC. —**
De voornaamste Bretonsche schrijver en lid van de Académie française, Charles le Goffic, is plotseling overleden. Als dichter gevoelde hij zich vooral tot de mystiek der legenden van zijn geboortestreek aangetrokken. Hij verwierf een grooten naam met zijn „Littérature française aux XIXe et XXe siècles".

15 FEBRUARI 1932

H. **CHINA. —**
De president van de Chineesche republiek heeft generaal Feng tot Minister van Binnenlandsche Zaken benoemd.

I. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentschap. —**
Rijkspresident Von Hindenburg heeft besloten zich opnieuw candidaat te laten stellen voor het rijkspresidentschap.
(Vorig bericht blz. 105 M.)

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Minister Beelaerts van Blokland. —**
Minister Beelaerts van Blokland heeft het Nederlandsche standpunt ter ontwapeningsconferentie toegelicht.
Minister Beelaerts stelde o.a. de volgende bepalingen van de Nederlandsche regeering voor:
1. Verbod van die soorten van oorlogstuig, die speciaal voor aanvalsdoeleinden dienen, doch zelfs ook als zij voor verdediging gebruikt worden en een buitengewoon vernielende werking hebben.
2. Humaniseering van den oorlog door een volstrekt verbod van den chemischen oorlog en zelfs van voorbereiding daartoe.
3. De burgerbevolking moet tegen bommenwerpen uit de lucht beschermd worden.
4. Verbod van het gebruik in volle zee van automatische contactmijnen.
De Nederlandsche regeering is bereid tot iedere conventie mede te werken, die een einde zal maken aan den noodlottigen bewapeningswedloop en die den drukkenden last van de militaire uitgaven zal verminderen.
De Nederlandsche regeering is ook bereid iedere verplichting op zich te nemen, inzake het verbod van aanvalswapenen en van bescherming van de nietstrijdende bevolking. De Nederlandsche delegatie zal medewerken vol toewijding en vasten wil, om de conferentie te doen slagen.
Reden van de gedelegeerden van Turkije, Noorwegen en Portugal:
De Turksche Minister, Tewfik Roesjdi bei, was het met de Fransche voorstellen ter ontwapeningsconferentie eens.
De Noorsche Minister, Colban, drong op groote vermindering van de nationale bewapening aan.
De Portugeesche Minister, Branco, uitte instemming met het ontwerp-conventie Loudon.
(Vorig bericht 112 N.)

L. **NEDERLAND. — Zoutindustrie. —**
Nederland gebruikt 80.000.000 K.G. zout per jaar, waarvan 56.000.000 K.G. door de Boekelosche Zoutindustrie wordt geleverd. Het zou weinig moeite kosten de capaciteit zoodanig op te voeren, dat Nederland geen korreltje zout uit het buitenland behoefde te betrekken.

M. **COSMOGRAPHIE. —**
De magnetische activiteit was gedurende 1931 belangrijk minder dan in 1930. Er waren slechts 7 groote storingen tegen 23 in 1930. De werking van de zon, die gedurende 1926—1929 maximaal was, liep gedurende de volgende twee jaren snel terug; het gemiddelde oppervlak van de zonnevlekken was in 1931 slechts het 5e gedeelte van dat van 1928, het jaar met 't grootste gemiddelde van de huidige 11-jarige periode.

A. **ZWEDEN. — Bankwezen. —**
Thans hebben 24 Zweedsche banken reeds hun jaarverslag over 1931 gepubliceerd en alle toonen goede resultaten en geconsolideerde posities aan. De 4 groote banken behaalden alle een hoogere winst dan in 1930. Skandinaviska Kredit Aktiebolaget schrijft van de kr. 22.7 millioen winst 11.7 millioen af en verlaagt het dividend van 12.7 % tot 10.6 %. Svenska Handelsbanken had 17.6 millioen winst en schrijft daarvan 5.3 millioen af, maar handhaaft het dividend van 12 %. Ook Stockholm Enskilda Bank declareert een onveranderd dividend van 15 % en schrijft van de 16.1 millioen winst 8.5 milloen kr. af. Göteborgs Bank, die 8.5 millioen winst behaalde en 3.8 millioen afschrijft, declareert een dividend van 8 % (v. j. 10.6 %). Deze 4 groote banken behaalden dus totaal 63.8 millioen kr. winst en schrijven 29.3 millioen af. De Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag zag haar winst van 3.8 millioen onveranderd en declareert een ongewijzigd dividend van 15 %.
Alle 24 Zweedsche banken tezamen boekten een winst van kr. 94 millioen en schrijven in totaal 47 millioen af. Slechts 6 instellingen verlagen het dividend, 2 verhoogen het en de rest laat het ongewijzigd. (Hbld.)

B. **DENEMARKEN. — Loonconflict. —**
De Deensche werkgevers, die een loonsverlaging van 20 % eischten en van plan waren 100.000 arbeiders uit te sluiten, hebben in overeenstemming met de werknemers het arbitrage-voorstel van den staatsbemiddelaar aanvaard. Volgens dit voorstel worden de huidige loonovereenkomsten in de Deensche industrie voorloopig met één jaar verlengd.

C. **ZWEDEN. — In- en Uitvoer. —**
De Zweedsche export is in 1931 met Kr. 423 millioen tot 1.127.4 millioen Kr., de import met Kr. 222.8 millioen tot 1.439.4 millioen Kr. verminderd. Het importsurplus, dat in 1930 111 millioen bedroeg, is over het vorige jaar gestegen tot 311 millioen.

D. **SPECTRAALLIJNEN. —**
Prof. P. Zeeman deed mede uit naam van de heeren J. H. Gisolf en T. L. de Bruin, in de afdeeling voor wis- en natuurkunde van de Akademie een mededeeling over „Magnetische splitsing en kernmoment van Rhenium". (Laboratorium „Physica" te Amsterdam).
Het spectrum van rhenium is in den laatsten tijd in het Amsterdamsche laboratorium „Physica" onderzocht. (Het atoomnummer van rhenium is 75, de isotopen 185 en 187 komen in de verhouding 1.62 tot 1 voor). De hyperfijnstructuur en de magnetische splitsing zijn bij een groep sterke lijnen met een groot tralie met een kromtestraal van 6 meter opgenomen.
Uit de fijnstructuur van de rheniumlijnen kon in de gebruikelijke eenheden voor het kernmoment de waarde 5/2 worden afgeleid.
Geheel in overeenstemming met deze uitkomst is de figuur, die door de magnetische splitsing voor den dag komt. Ieder der componenten van het anomale Zeeman-effect moet door de beweging van de kern in zes hyperfijne componenten uiteenvallen, voor het geval het kernmoment 5/2 is. Door de proeven in een magnetisch veld van 38.900 gauss, werd deze verwachting bevestigd.
De natuurlijke fijnstructuur in het spectrum en de magnetische splitsing geven, onafhankelijk van elkaar, voor beide rhenium-isotopen de waarde 5/2. Het is zeker merkwaardig, dat de magnetische splitsing der spectraallijnen ons veroorlooft aan den eenen kant te meten het mechanische moment van de buitengewoon kleine kern van een atoom en aan den anderen kant te bepalen de veldsterkten in die fornuizen van het heelal, die wij als zonnevlekken aanduiden. (Telegraaf)

16 FEBRUARI 1932

E. **FRANKRIJK. — Vrouwenbeweging. —**
Mademoiselle Ivonne Roussell is benoemd tot hoofd van een departement van het Ministerie van Arbeid te Parijs, een post, die tot nog toe nooit door een vrouw was ingenomen. **(Vorig bericht blz. 90 H.)**

F. **SCHAAKWEDSTRIJD TE LONDEN. — Eindresultaat. —**
Dr. A. Aljechin 9 punten (1e prijs); S. Flohr 8 pnt. (2e prijs); I. Kashdan en Sultan Khan 7½ pnt. elk (samen derde en vierde prijs); G. Maroczy en Dr. S. Tartakower 6 pnt.; G. Koltanowski 5 pnt.; Miss Menchik 4½ pnt.; Sir G. A. Thomas en P. C. Milner-Barry 3½ pnt. elk; V. Buerger 3 pnt; W. Winter 2½ pnt. **(V. b. 107 A.)**

G. **FRANKRIJK. — Regeeringscrisis. —**
De Regeering Laval is afgetreden. De president der Fransche republiek, Doumer, heeft het ontslag aanvaard.

H. **FERDINAND BUISSON. —**
Ferdinand Buisson, de eere-voorzitter van de Liga voor de Rechten van den Mensch, is op 90-jarigen leeftijd overleden. In de Dreyfus-zaak was hij een vurig aanhanger van Dreyfus.

17 FEBRUARI 1932

I. **KANKER. — Dr. Bendien's Methode. —**
Na maandenlange onderzoekingen zijn de onderzoekers thans tot het resultaat gekomen, dat de methode van dr. Bendien noch voor de herkenning van kanker, noch voor de bestrijding dier ziekte waarde heeft. **(V. b. 89 Q.)**

K. **OOSTENRIJK. — Staatsfinanciën. —**
De voorloopige resultaten van de staatshuishouding in 1931 zijn bekend gemaakt. Er is een tekort van ruim 200 millioen sch., met inbegrip van het tekort der openbare werken. Het tekort van de spoorwegen bedraagt bijna 80 millioen. Daar echter de staat dit eerst in 1933 in zijn begrooting opneemt, is de invloed van het tekort op de staatshuishouding nog niet te bemerken.

L. **ZWITSERLAND. — Betalingsbalans. —**
Volgens een berekening van het „Institut für Konjunkturforschung" bedroeg in den goederenhandel het invoersaldo van Zwitserland in 1931 fr. 883 millioen (v. j. fr. 782 millioen), terwijl de goudimporten fr. 1150 (v. j. fr. 60 millioen) hooger waren dan de goudexporten. De netto-inkomsten uit den uitvoer van electriciteit en andere onzichtbare posten worden geraamd op fr. 32 millioen (v. j. fr. 40 millioen), de netto-inkomsten uit hoofde van diensten op fr. 112 millioen (v. j. fr. 140 millioen) en uit het toeristenverkeer fr. 200 millioen (v. j. fr. 256 millioen), terwijl de inkomsten uit hoofde van interest op buitenlandsche beleggingen naar schatting fr. 400 millioen (v. j. 445 millioen) beliepen.

M. **SCHILDERKUNST. — Kunstwerken van H. M. de Koningin. —**
Evenals in 's-Gravenhage is nu ook in het Sted. Museum te Amsterdam een tentoonstelling van schilderijen, aquarellen, crayonschetsen, penteekeningen en schetsen in houtskool door H.M. de Koningin vervaardigd, geopend. Deze expositie wordt gehouden ten bate van het Steunfonds voor Beeldende Kunstenaars. **(Vorig ber. 114 I.)**

18 FEBRUARI 1932

N. **LUTHER. — Tentoonstelling. —**
In het Provinciaal Museum te Halle a. d. Saale wordt een tentoonstelling gehouden van portretten van Luther en zijn naaste familieleden. Men heeft eerst de portretten verzameld die nog gedurende Luther's leven vervaardigd zijn en die dus Luther geven, zooals hij door de vervaardigers werd gezien.

O. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitschlands ontwapeningsplan. —**
De Duitsche vertegenwoordiger op de ontwapeningsconferentie, Nadolny, heeft de Duitsche voorstellen nader

toegelicht. De Duitschers verklaren het Verdrag van Versailles slechts in hoofdlijnen te hebben gevolgd om de staten, die geen deel hebben aan het verdrag, door zekere bepalingen er van niet voor het hoofd te stooten.
Duitschland wenscht:
1. Prijsgeving der aanvalswapenen.
2. Gelijkheid van alle staten.
3. Afschaffing van den dienstplicht.
4. Slechting van vestingwerken.
5. Geen duikbooten en geen oorlogsbodems boven 10.000 ton.
6. Contrôle op alle oorlogsmateriaal.
7. Verbod van militaire luchtvaart.
8. Afschaffing van den chemischen en bacteriologischen oorlog. **(Vorig bericht blz. 117 K.)**

A. **LETLAND. — Gebruik Duitsche Taal. —**
De Letlandsche regeering heeft besloten bij noodverordening bepalingen aan het strafwetboek toe te voegen, om het gebruik der Duitsche taal in Letland te beperken. De bepaling treedt reeds 4 Maart 1932 in werking.

B. **MANDSJOERIJE. — Onafhankelijkheid. —**
Op een bijeenkomst van Chineesche en Japansche gedelegeerden is de onafhankelijkheid van Mandsjoerije uitgeroepen.
Poe-Ji, de gewezen keizer van China, is tot hoofd van het uitvoerend comité voor Mandsjoerije benoemd.
(Vorig bericht blz. 94 K.)

19 FEBRUARI 1932

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Debatten van de gedelegeerden van Australië, Haïti, Egypte, Britsch-Indië, Mexico. —**
De Australische gedelegeerde is voor een permanente ontwapeningscommissie.
De vertegenwoordiger van Haïti steunde met klem de Fransche voorstellen.
De Egyptische gedelegeerde deelde mede, dat zijn regeering ook het ontwerp-conventie Loudon steunde. De Aga Khan van Br.-Indië, die reeds jaren in Frankrijk woont, steunt de Fransche voorstellen.
De gedelegeerde van Mexico zeide, dat hij zich bij den vorigen spreker aansloot. **(Vorig bericht 118 O.)**

20 FEBRUARI 1932

D. **BELGIE. — Regeering. —**
De koning heeft de besluiten onderteekend, waarbij ontslag wordt verleend aan baron Houtart als minister van Financiën en aan den premier Renkin als minister van Binnenlandsche Zaken. De premier zal zich thans belasten met de leiding van het ministerie van Financiën, terwijl tot zijn opvolger voor Binnenlandsche Zaken de katholieke afgevaardigde van Doornik, Henri Carton, is benoemd.

E. **ENGELAND. — Goud. —**
Volgens de nieuwe regeling wordt door de Engelsche Regeering voor goud en gouden ponden geld uitgekeerd, op basis van 27 sh. 6 d. voor het gouden pond. Uit alle deelen van het Engelsche rijk stroomt nu het opgepotte gouden geld toe ter omwisseling. Ook gouden sieraden worden tegen den vermeend hoogeren prijs van de hand gedaan.

21 FEBRUARI 1932

F. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Strengere toelatingsbepalingen voor Nederlanders. —**
Met ingang van 1 Maart 1932 zal aanstonds tot weigering der toelatingskaart in Ned.-Indië moeten worden overgegaan ten aanzien van die werkzoekende Nederlandsche immigranten, die niet in het bezit zijn van een schriftelijke verklaring, hetzij van een bona fide werkgever, dat de betrokkene in een voldoende gesalarieerde betrekking is of zal worden aangesteld — hetzij van een familielid of andere relatie, inhoudende, dat door den steller der verklaring ten volle in het onderhoud van den immigrant zal worden voorzien.

G. **BERLIJN. — Beurs. —**
Het bestuur van de Berlijnsche effectenbeurs heeft in zijn vergadering besloten, de beurs, die sedert 18 September 1931 gesloten was, op 25 Februari 1932 voor den handel in effecten en binnenlandsche wissels te heropenen en aan de overige Duitsche effectenbeurzen voor te stellen op denzelfden dag te heropenen. Op alle werkdagen zal van 12 tot 2 uur beurs worden gehouden, alleen des Zaterdags van 11 tot 1 uur. Voorloopig zal geen officieele noteering van de koersen plaats vinden. Termijnhandel wordt niet toegestaan. Voor den handel gelden dezelfde bepalingen als voorheen, afgezien van veranderingen en aanvullingen waartoe het bestuur nog zal besluiten.
(Vorig bericht blz. 76 I.)

22 FEBRUARI 1932

H. **BART KREEFT. —**
Bart Kreeft heeft na zijn 40-jarig jubileum te hebben gevierd, afscheid genomen van het tooneel.

I. **JAPAN. — Parlement. —**
De Seijoe Kai (regeerings-) partij heeft in het nieuwe parlement boven alle andere partijen tezamen een meerderheid van 136 stemmen verkregen. Het totaal aantal zetels der Seijoekai-partij bedraagt 301, dat der arbeiderspartij 5.

K. **JAPAN. — Belangen in China. —**
In den buitenlandschen handel van China neemt Japan deel voor: 11.5 % in 1899, 19.0 % in 1913, 25.4 % in 1929. Van de vreemde bevolking in China maken Japanners deel uit voor: 14.2 % in 1899, 48.9 % in 1913, 68.9 % in 1929.
Het aandeel van Japan in het aantal buitenlandsche firma's in China is: 20.9 % in 1899, 33.3 % in 1913, 58.4 % in 1929.
Ten slotte participeert Japan in de scheepvaart van China voor: 7.2 % in 1899, 25.0 % in 1913, 27.4 % in 1929.
De gezamenlijke Japansche investeeringen in China worden geraamd op rond 1,5 milliard yen.

L. **NEDERLANDSCH WEST-INDIE. —**
Op Aruba is een complot ontdekt waarvan de deelnemers, allen Venezolanen, zich ten doel hadden gesteld zich van het Nederlandsche gezag en ook van wapenen meester te maken.

M. **AMSTERDAM. — Brand Felix Meritis. —**
Het in 1788 geopende gebouw Felix Meritis, vóór het Concertgebouw de muziektempel van Amsterdam, is inwendig door brand geheel vernield. De façade — een monument van 18e eeuwsche architectuur — hoopt men te kunnen restaureeren.

23 FEBRUARI 1932

N. **DUITSCHLAND. — Fusie Dresdner Bank—Danatbank. —**
De reconstructie dezer Bank en de overname van de Danatbank zal a. v. geschieden: Aan de Dresdner Bank, wier gewone aandeelenkapitaal vroeger 100 millioen mark bedroeg, is in Augustus 1931 een pref. aandeelenkapitaal van 300 millioen mark bezorgd, doordat het rijk deze tegen schatkistwissels overnam. Voor een gedeelte is intusschen dit kapitaal in contanten volgestort. Aan reserves had de oude bank 34 millioen mark. Van de gewone aandeelen bevindt zich 34 millioen in het bezit van de Bank, 66 millioen in het vrije verkeer dan wel in bezit van het rijk. Om de verliezen te dekken, wordt allereerst het reservefonds van 34 millioen geschrapt. Door reductie van de 66 millioen mark gewone aandeelen in de verhouding van 10 tot 3 krijgt men ongeveer 46 millioen beschikbaar. Dit is nog niet voldoende om de verliezen

te dekken. Hiertoe is noodig, dat het rijk ook het bedrag aan pref. aandeelen, welke in de toekomst gewone aandeelen zullen zijn, reduceert, waarbij het nominale bedrag der pref. aandeelen met 100 millioen mark daalt.
De Dresdner Bank heeft bovenal ruime liquide middelen noodig. De Gouddiscontobank neemt van de aandeelen, welke het rijk aan de Dresdner Bank ter beschikking geeft, 48 millioen mark nominaal met een klein agio over. Doel hiervan is in de eerste plaats, de Dresdner Bank in staat te stellen de Danatbank over te nemen.
Het rijk verschaft de bank in den vorm van beleenbare stukken voorts een reserve van 30 millioen mark en een reserve voor diverse risico's. Bovendien is nog voorzien in een omvangrijk crediet, terwijl het rijk voor een regeling met het personeel nog in contanten 20 millioen stort.
De Danatbank wordt gevoegd bij de Dresdner Bank. Vooraf vindt echter een gezondmaking van de Danatbank plaats op de volgende manier: van het geheele kapitaal groot 60 millioen mark bevinden zich 35 millioen mark aandeelen in het bezit der bank. Deze aandeelen waren oorspronkelijk door de industrie overgenomen. Zoo noodig zal het rijk deze nu overnemen en na de alg. vergadering worden zij ingetroken. De ongeveer 25 mill. mark Danat-aandeelen in het vrije verkeer worden geruild tegen aandeelen Dresdner Bank, zoodanig dat tegen 10.000 mark aandeelen Danatbank 3000 mark aandeelen Dresdner Bank worden verstrekt. Hiervoor zijn 7.5 millioen mark „zusammengelegte" aandeelen Dresdner Bank noodig, welke het rijk uit zijn bezit ter beschikking stelt
Om de verliezen van de Danatbank te dekken, verstrekt het rijk hier een verliesreserve van 100 millioen mark, welke overgaat in de combinatie der twee banken.
Het kapitaal van de Dresdner Bank zal voortaan 220 millioen mark bedragen, waarnaast een open reserve van 30 millioen mark zal bestaan benevens de bovenvermelde stille reserves.
Aan het hoofd van de nieuwe Dresdner Bank zal een 28 leden tellende raad van beheer komen te staan. Uit de leden van dezen raad van beheer zal een presidium van vier personen worden gevormd. Dit presidium zal bestaan uit de heeren Fritz Andrae, tot nu toe voorzitter van de Dresdner Bank, directeur-generaal Meinhardt, tot nu toe voorzitter van den raad van beheer van de Darmstädter und National Bank, dr. Höpker Aschoff, gewezen Pruisisch minister van financiën, en bankier Pferdmenges. De beide laatstgenoemden zullen als vertrouwenslieden der overheid fungeeren. Jakob Goldschmidt van de Darmstädter und National Bank en Guttmann van de Dresdner Bank zullen in het gereorganiseerde instituut geen zetel in het bestuur hebben. Tot de directie zullen behooren de voormalige onderstaatssecretarissen Bregmann en Bodenheimer, die voorheen van de directie der Dresdner Bank deel uitmaakten. **(V. b. Danatbank 66. P; Dresdner Bank 72 L.)**

A. **DUITSCHLAND. — Hulp voor de Duitsche banken.**
De volgende verordening van den Rijkspresident is heden gepubliceerd:
De regeering is met het oog op de economische crisis gemachtigd de noodige maatregelen voor de reorganisatie van bankinstellingen te nemen. Zij is hiertoe speciaal bevoegd om:
a. het rijk te doen deelnemen in banken en noodige bedragen te storten en eventueele deelnemingen van de hand te doen;
b. afwijkingen van de bepalingen van het Handelswetboek in bepaalde gevallen toe te staan;
c. garanties ten laste van het rijk op zich te nemen;
d. garanties, welke vóór het van kracht worden van deze verordening overgenomen zijn, af te lossen of aflossingstermijnen voor dergelijke garanties vast te stellen;
e. over te gaan tot het uitgeven van bedragen van in totaal maximaal RM. 250 millioen;
f. hoogstens RM. 400 millioen crediet ter beschikking te stellen.
Deze verordening treedt op het oogenblik van haar publicatie in werken. De regeering bepaalt den datum, waarop zij zal worden ingetrokken. **(Vorig bericht blz. 72 B.)**

B. **FRANKRIJK. — Regeering. —**
De samenstelling van het nieuwe kabinet is als volgt:
Tardieu: Minister-president en Buitenl. Zaken;
Reynaud: Vice-president en Justitie;
Mahieu: Binnenlandsche Zaken;
Flandin: Financiën;
Piétri: Nationale verdediging;
Mario Roustan: Onderwijs;
Champetier de Ribes: Pensioenen en bevrijde gebieden;
Laval: Arbeid;
Blaisot: Openbare gezondheid;
Guernier: Openbare Werken, Verkeerswezen en Handelsmarine;
Chaveau: Landbouw;
Rollin: Handel en Posterijen;
De Chappedelaine: Koloniën;
Onderstaatssecretarissen zijn: Cathala, Petsche, Foulon, Perreau, Pradier, Fould, Riche en Pechain.
De Kamer heeft met 309 tegen 262 stemmen de motie van vertrouwen in het kabinet-Tardieu aangenomen.
(Vorig bericht blz. 118 G.)

C. **NEDERLANDSCH-INDIE. — Japansche concurrentie.**
Uit de mededeelingen van „de Handelsvereeniging te Medan" blijkt, dat gedurende het laatste jaar een sterke verschuiving van de landen van herkomst der manufacturen heeft plaats gehad. Was deze herkomst voor Groot-Brittannië oorspronkelijk 23.82 pCt. — in 1929 — deze liep in 1930 terug tot 15.51 pCt. en in 1931 zelfs tot 11 pCt. Nederland bleef in 1930 ongeveer op hetzelfde peil als in 1929, doch onderging in het laatste jaar eveneens een sterke daling. De invoer uit Japan is echter aanmerkelijk gestegen. In een tijdsverloop van drie jaar steeg het percentage van 5.15 — 1928 — tot 7.54 — 1929 — en zelfs tot 12.76 in 1930. China kon eveneens op een vooruitgang aanspraak maken.

24 FEBRUARI 1932

D. **FRANKRIJK. — Legerbegrooting. —**
Het rapport van de financieele commissie in zake de Fransche legerbegrooting is ingediend, waarin de legeruitgaven voor het tijdvak April—December 1932 op 3229 millioen francs wordt geschat. Voor de Fransche koloniale gebieden wordt 1331 millioen meer uitgetrokken, welke raming slechts betrekking heeft op het onderhoud van troepen in Algerië, Tunis, Marokko en Klein-Azië. Het effectief wordt, met uitzondering van koloniale troepen, vastgesteld op 454.000 man, waarbij dan ongeveer 40.000 man komen voor de luchtstrijdkrachten.

E. **AMSTERDAM. — Joodsch Historisch Museum. —**
In het Waaggebouw te Amsterdam, waar het Amsterdamsch Museum is gevestigd, heeft het Joodsch Historisch Genootschap twee zaaltjes als museum ingericht.

F. **PETROLEUM. — Wereldproductie. —**
Volgens officieele cijfers heeft de wereldproductie in 1931 1,367.265.157 barrels bedragen tegen 1.409.805.915 barrels in 1930; hiervan komen 856.924.000 (vorig jaar 898.011.000) barrels voor rekening van de Vereenigde Staten. De productie van de andere landen was als volgt: Rusland 156.342.000 (v. j. 129.955.417) barrels, Venezuela 120.069.462 (v. j. 141.652.832) barrels, Roemenië 43.333.945 (v. j. 39.876.589) barrels, Perzië 45.081.096 (v. j. 43.549.323) barrels en Mexico 33.031.081 (v. j. 39.529.914) barrels.

G. **ENGELAND. — Invoer van oesters. —**
1 Maart 1932 worden in Engeland 10 % invoerrechten op de oesters geheven. In Ierseke verwacht men algemeen, dat deze invoerrechten zeer nadeelig op den export zullen werken. **(Vorig bericht blz. 114 G.)**

H. **BELGIE. — Leening 2 milliard francs. —**
De Belgische Kamer keurde een leening ten bedrage van 2 milliard francs goed. Dertig pct. van de opbrengst der leening is voor de Congo-kolonie bestemd en 70 pct. om

de uitvoering van groote werken van openbaar nut mogelijk te maken. De eerste helft der leening met premiën, welke van het 5 pct. type zal zijn, zal à pari worden uitgegeven.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Toelichting van Litwinov's rede.** —
Litwinov heeft in de vergadering van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie zijn rede van den 11den Febr. nader toegelicht. De vertegenwoordigers van Turkije en Perzië steunden de Russische voorstellen. De Russische resolutie werd echter na discussie met bijna algemeene stemmen verworpen, zoodat de ter ontwapeningsconferentie gemaakte Russische voorstellen van de baan zijn.
Nederlands vertegenwoordigers. — De Nederlandsche gedelegeerden ter ontwapeningsconferentie zijn over de verschillende commissies als volgt verdeeld: in de algemeene commissie neemt Minister Beelaerts zitting, met prof. Rutgers als plaatsvervanger, in de politieke commissie prof. Rutgers met prof. François, in de landmachtcommissie Mr. v. Lanschot met Generaal van Tuinen, luit.-kol. Van Voorst tot Voorst en kapitein Wilmar, in de zeemacht-commissie prof. Moresco met vice-admiraal Surie en kapitein Vreede, in de luchtmacht-commissie Vliegen met kapitein Vreede en kapitein Wilmar, in de commissie voor budgetaire kwesties prof. François met Vliegen en Ringeling. De heer Van Ginkel, die speciaal bekend is met koloniale aangelegenheden, is niet in een bepaalde commissie opgenomen.
Resolutie-Simon. — Na de verwerping van Ruslands voorstellen heeft de commissie ter ontwapeningsconferentie met algemeene stemmen de resolutie-Simon, luidende als volgt, aangenomen:
De conferentie is van meening, dat een algemeene, volledige ontwapening alleen bereikt kan worden door progressieve bewapeningsvermindering en door de vergrooting van het vertrouwen, dat als gevolg daarvan zal ontstaan.
De conferentie besluit haar beraadslagingen in het kader van het ontwerp-conventie te houden, zoodat alle delegaties de volledige vrijheid blijven houden, hun eigen voorstellen in den loop der verdere besprekingen uiteen te zetten en hun voorstellen in den vorm van amendementen, toevoegingen of schrappingen te gelegener tijd te ontwikkelen. **(Vorig bericht blz. 119 C.)**
(Litwinov's rede 112 N.)

B. **INTERNATIONALE BEURSINDEX.** —
Hieronder volgen de indexcijfers der belangrijkste beurzen:

Einde 1927 = 100	Begin 1929	2 Jan. 1932	6 Febr. 1932	13 Febr. 1932	20 Febr. 1932
Londen	102.6	35.1	37.1	36.6	38.1
Parijs	156.8	47.8	60.0	62.3	67.0
Brussel	133.8	31.0	32.3	32.9	34.3
Amsterdam	104.5	26.5	27.7	28.4	29.3
Stockholm	109.5	16.1	32.4	32.7	33.2
Zürich	101.0	38.8	44.6	44.3	45.8
Weenen	91.4	41.6	41.6	41.4	41.4
Praag	108.3	55.6	47.4	57.0	57.4
Milaan	124.0	60.2	62.2	61.4	61.1
New-York	137.3	44.6	42.1	48.2	47.8
Gem. 10 beurzen	116.9	40.7	43.7	44.5	45.5

25 FEBRUARI 1932

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** —
In de ter ontwapeningsconferentie gedane voorstellen kan men drie richtingen scherp onderscheiden:
I. Zij, die de Fransche stelling van de veiligheid op de allereerste plaats aanvaarden en hun volle instemming aan een gewapenden volkenbond geven.
II. De voorstanders van het Duitsche standpunt: Bewapening moet geleidelijk worden verminderd.
III. De groote groep van hen, die ontwapening en veiligheid op hetzelfde plan willen verwezenlijken als Duitschland, maar die moreele ontwapening op den voorgrond plaatsen. **(Vorig bericht blz. 121 A.)**

D. **AUSTRALIE. — Opheffing invoerverboden.** —
De federale regeering van Australië heeft de invoerverboden ingetrokken voor 43 soorten goederen w. o. biscuits, bier, sigaretten en zekere landbouwmachines.

E. **HEINRICH LANGE.** —
De uitvinder van de geïllustreerde briefkaart, Heinrich Lange, is op 84-jarigen leeftijd overleden.

F. **NEDERL. WEST-INDIË. — Curaçao's Scheepvaart.**
Onderstaand staatje geeft de ontwikkeling van Curaçao's scheepvaart sinds 1928 te zien.

Stoomschepen		inhoud M³.
1928	4579	24.169.564
1929	5278	28.897.079
1930	5473	30.236.045
1931	4646	27.623.362
Zeilschepen		**inhoud M³**
1928	1683	280.018
1929	1828	247.020
1930	1763	211.945
1931	1289	113.814

G. **ITALIE. — Stuwdam in Apulië.** —
De Italiaansche autoriteiten hebben haar goedkeuring gehecht aan den bouw van een grooten stuwdam, waardoor ruim 100.000 H.A. land in Apulië bruikbaar wordt voor landbouw-doeleinden.

H. **LUCHTVAART. — Vliegdienst Scandinavië.**
In samenwerking met de Zweedsche A. B. Aerotransport zal de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij met ingang van 1 Maart 1932 een snelleren dienst op Scandinavië inrichten. Er wordt een nieuw type Fokker F VII gebruikt, die een snelheid van 230 K.M. per uur kan bereiken. De nieuwe regeling beteekent op de route Londen—of Parijs—Kopenhagen een besparing van 30 uur.

I. **NEW-YORK. — Disconto-verlaging.** —
De Federal Reserve Bank te New-York heeft haar disconto van 3½ % tot 3 % verlaagd.

K. **LETTISCHE TAAL.** —
In den laatsten tijd wordt in het Memei-conflict veel over het gebruik van de Lettische taal geschreven. Wij geven daarom eenige bijzonderheden omtrent deze taal.
Het Lettisch is een indo-germaansche taal en behoort evenals het Litausch en het in de 18e eeuw uitgestorven Pruisisch tot de Baltische taalgroep. Vóór 1918 werd in Letland overheerschend Duitsch en ook Russisch gesproken, maar sinds dien tijd of liever van 26 Jan. 1921 af — in welk jaar Letland (Latvija) zelfstandig verklaard werd — verschijnen de dagbladen bijna uitsluitend in het Lettisch. Een nieuwe ortographie van het Lettisch dateert van datzelfde jaar. De Russische taal heeft op het Lettisch (ook op Litausch) grooten invloed gehad. Woorden als: Deena un nakts (dag en nacht), sestis (zes), pavars (kok), varit (koken) geven tamelijk duidelijk hun Russischen (slavischen) oorsprong aan. Maar in uitdrukkingen: Vaj Jus runajiet latviski? Spreekt U lettisch? is geen spoor van het Russisch te herkennen. De Lettische literatuur is zeer goed vertegenwoordigd door mannen als: George Neiken, Michael Krogsem, Andrets Needra e.a. De eerste Lettische spraakkunst is eerst in 1826 door Aug. Bielenstein, samengesteld.

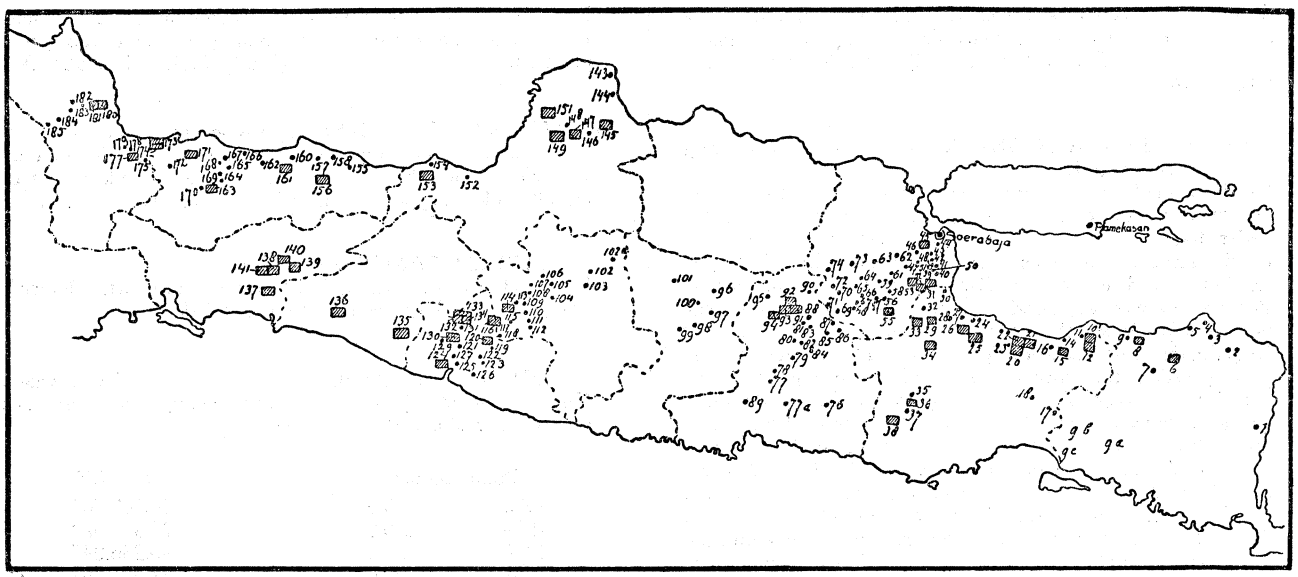

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — De Java-Suikerrietaanplant in 1932.** — Het bovenstaande kaartje, dat ons door dr. H. C. Prinsen Geerligs welwillend ter beschikking werd gesteld, geeft een beeld van den omvang der inperking van den rietaanplant op Java in 1932, resp. van den suikeroogst van 1933. De gearceerde vierkanten stellen het areaal voor der fabrieken, die in 1932 niet zullen planten. Het blijkt, dat heel Banjoemas en Kedoe niet planten en bijna geheel Pasoeroean. De rest is verdeeld. De aanplant zal, als reeds eerder gemeld, ongeveer 100.000 H.A. groot worden tegen 65.000 in 1931 en 200.000 in 1930. Zooals officieel door de Visoco is medegedeeld, zal oogst 1933 door de inkrimping van den aanplant beperkt worden tot ongeveer 1.400.000 ton, d.i. ca. 50 % van de normale productie.
De voor de namen der fabrieken op bijgaande lijst vermelde cijfers correspondeeren met die op het kaartje. De namen der fabrieken, welke in 1932 niet zullen planten, zijn vet gedrukt.

Lijst van de suikerfabrieken op Java (residentiegewijze gerangschikt).

BESOEKI.

1 Soekowidi
2 Assembagoes
3 Pandjie
4 Olean
5 Wringinanom
6 **Pradjekan**
7 Tangarang
8 **Boedoean**
9 De Maas
9a Bedadoong
9b Semboroh
9c Goenoengsari

PASOEROEAN

10 **Phaiton**
11 Kandangdjati
12 **Bagoe**
13 Padjarakan
15 **Maron**
16 Gending
17 Djatiroto
18 **Soekodono**
20 **Wonoaseh**
21 **Wonolangan**
22 **Oemboel**
23 Soemberkareng
24 Kedawoeng
25 **Bekassie Oost**
26 **Gayam**
27 De Goede Hoop
28 Pleret
29 **Wonoredjo**
30 Soemberredjo
31 **Ardjosarie**
32 **Pandaän**
33 **Soekoredjo**
34 **Alkmaar**
35 **Kebonagoeng**
36 **Sempalwadak**
37 Krebet
38 **Panggoongredjo**

SOERABAJA

39 **Porrong**
40 Tanggoelangin
41 Tjandie
42 Boedoeran
43 Sroenie
44 Waroe
45 **Ketegan**
46 Krian
47 Balong-Bendo
48 Watoetoelis
49 Poppoh
50 Toelangan
51 Krembong
52 **Sedatie**
53 **Koning Willem II**
54 **Ketanen**
55 **Pohdjedjer**
56 Dinoyo
57 Soemengko
58 Tangoenan
59 Brangkal
60 Bangsal
61 Sentanenlor
62 Perning
63 Gempolkrep
64 Somobito
65 Peterongan
66 Modjoagoong
67 Seloredjo
68 Tjoekir
69 Blimbing
70 Tjeweng
71 Goedo
72 Djombang
73 Ponen
74 Ngelom

KEDIRI

75 Keningo
76 Garoem
77 Soemberdadie
77a Koenir
78 Ngadiredjo
79 Pesantren
80 Meritjan
81 Minggiran
82 Menang
83 Bogokidoel
84 Kawarassan
85 Tegowangi
86 Kentjong
87 Badas
88 Poerwoasri
89 Modjopanggoong
90 Lestari
91 **Djoewono**
92 **Baron**
93 **Koedjonmanis**
94 **Djatie**
95 Ngandjoek

MADIOEN

96 Redjoagoeng
97 Kanigoro
98 Pagottan
99 Redjosarie
100 Poerwodadie
101 Soedhono

SOERAKARTA

102 Modjo
102a **Kedoeng-Banteng**
103 Tasikmadoe
104 Wonosarie
105 Kartasoera
106 Tjolomadoe
107 Bangak
108 Tjokrotoeloeng
109 Ponggok
110 **Delanggoe**
111 Tjepper
112 Manishardjo
113 Gedaren
114 Karang Anom
115 Gondang Winangoen
116 **Prambonan**

DJOKJAKARTA

117 Randoe Goenting Tjandi Sewoe
118 Tandjong Tirto
119 Kedaton Pleret
120 **Wonotjatoor**
121 Padokan
122 Bantool
123 Barongan
124 **Sewoe Galoor**
125 Gondang Lipoero
126 Poendoeng
127 Gesiekan

129 Rewoeloe
130 **Demak-Idjo**
131 Tjebongam
132 **Beran**
133 Medarie
134 **Sendang Pitoe**

KEDOE

135 **Poerworedjo**
136 **Remboen**

BANJOEMAS

137 **Kaliredjo**
138 **Kalibagor**
139 **Klampok**
140 **Bodjong**
141 **Poerwokerto**

SEMARANG

143 Pakkies
144 Trangkil
145 **Langsee**
146 **Tandjong Modjo**
147 **Rendeng**
148 **Besito**
149 **Majong**
151 **Petjangaän**
152 Kaliwoengoe
153 **Gemoe**
154 Tjepring

PEKALONGAN

155 Kalimati
156 **Wonopringgo**
157 Sragi
159 Tjomal
160 Petarekan
161 **Bandjardawa**
162 Soemberhardjo
163 **Balapoelang**
164 Doekoewringin
165 Pangka
166 Kemantran
167 Pagongan
168 Adiwerna
169 Kemanglen
170 Djatibarang
171 **Bandjaratma**
172 Ketanggoengan-W.

CHERIBON

173 **Nieuw-Losari**
174 Nieuw Tersana
175 Loewoenggadjah
177 **Djatipiring**
178 **Karang-Soewoeng**
179 Sindanglaoet
180 **Soerawinapgoen**
181 **Gempol**
182 Ardjawinangoen
183 Paroengdjaja
184 Djatiwangi
185 Kadipaten

(Alg. Hbld.)

(Vorig bericht blz. 114 P.)

26 FEBRUARI 1932

A. **NEDERLAND. — Nationaal Vermogen. —**
In de eerste aflevering van het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek worden gepubliceerd de uitkomsten der vermogensbelasting. Het belastingjaar 1930—1931 is hierbij in vergelijking gebracht met de cijfers van de voorafgaande jaren.

Jaren	Aantal aangeslagenen.	Bedrag der vermogens in millioenen guldens.	Bedrag der belasting in hoofdsom in duizendtallen glds.
1920/1921	159449	13589 (+1121)	13007
1921/1922	166362	13284 (— 305)	12665
1922/1923	161498	12324 (— 960)	11690
1923/1924	162188	12183 (— 141)	11534
1924/1925	164698	12214 (+ 31)	11563
1925/1926	170271	12948 (+ 734)	12282
1926/1927	174298	13565 (+ 617)	12874
1927/1928	177457	14073 (+ 508)	13371
1928/1929	184853	14884 (+ 811)	14150
1929/1930	192943	15666 (+ 782)	14900
1930/1931	197502	15623 (— 43)	14831

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen	Aantal aangeslagenen. 1920/21	1923/24	1929/30	1930/31
f 16—*f* 30	64406	70930	82307	85182
f 30—*f* 50	38035	38087	45341	46840
f 50—*f* 100	30795	29814	35582	35905
f 100—*f* 200	14723	13725	17022	16994
f 200—*f* 300	4588	3953	5096	5103
f 300—*f* 500	3396	2876	3795	3770
f 500—*f* 1000	2267	1857	2438	2402
f 1000 en hooger	1239	946	1362	1306
Totaal	159449	162188	192943	197502

B. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing. —**
De oppositie-tactiek in den Rijksdag is mislukt. De motie van wantrouwen van de nat.-socialisten, D.-nationalen, D.-Volkspartij en communisten is met 289 tegen 264 stemmen verworpen.
Het regeeringsvoorstel om op 13 Maart 1932 de presidentsverkiezing te houden, is met algemeene stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 105 M.)**

27 FEBRUARI 1932

C. **NEDERLAND. — Leening van de Mij. tot Expl. van Staatsspoorwegen. —**
In de buitengewone vergadering van aandeelhouders werd de directie zonder hoofdelijke stemming gemachtigd tot het aangaan van een geldleening van ten hoogste *f* 12 mill., tegen rente en verdere voorwaarden, zooals haar zullen worden geadviseerd.

D. **PORTUGAL. — Invoerrechten. —**
De Portugeesche regeering heeft een besluit uitgevaardigd waarbij voor den invoer van buitenlandsche goederen een quotum-systeem in werking treedt en de invoerrechten worden verhoogd tot 20 %. Alle bestaande handelsverdragen zullen worden opgezegd.

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Politieke commissie. —**
De eerste zitting van de politieke Commissie heeft plaats gehad. Gekozen zijn tot voorzitter: Henderson; tot waarnemend voorzitter: den Griekschen gezant te Parijs Politis; tot eersten rapporteur: den Tsjechischen Minister van Buitenl. Zaken Benesj. **(Vorig bericht blz. 121 C.)**

29 FEBRUARI 1932

F. **FINLAND. — Opstand der Lappo-mannen. —**
Uit alle deelen van Finland worden te Helsingfors berichten over ernstige onlusten ontvangen. De regeering is in buitengewone kabinetszitting bijeengekomen. De Lappo-aanhangers eischen de ontbinding van alle sociaal-democratische organisaties in Finland en zijn voornemens in grooten getale naar Helsingfors op te rukken.
De Finsche regeering heeft de censuur ingesteld.

1 MAART 1932

G. **VEREENIGDE STATEN. — Glass-Steagall-Wet. —**
De Glass-Steagall-Bill, die door de onderteekening door president Hoover van kracht is geworden, omvat de volgende drie hoofdpunten.
1e. Na goedkeuring van zes leden van den Federal Reserve Board mogen de Federale Reserve Banken aan een groep van minstens vijf leden — banken van hetzelfde federale reservedistrict — voor den duur van een jaar tegen gemeenschappelijk geëndosseerde promissory notes blanco-credieten verstrekken.
2e. Na goedkeuring van minstens zes leden van den Federal Reserve Board kunnen de Federal Reserve Banken voorts gemachtigd worden, „in bijzondere en dringende gevallen" aan een individueele memberbank tegen deponeering van een door de betreffende Federal Reserve Bank aan te wijzen onderpand credieten te verstrekken.
Behalve buitenlandsche effecten, die uitdrukkelijk uitgezonderd worden, kunnen dus „goede" activa van elken aard verdisconteerd worden en niet alleen wissels, die de meeste kleine banken niet bezitten. Als biljettendekking mogen deze onderpanden echter niet aangewend worden, evenmin als de sub. 1 genoemde promissory-notes.
3e. De Federale Reserve Banken worden voor den tijd van een jaar gemachtigd, Amerikaansche staatsobligaties ter vervanging van wissels als biljettendekking te bezigen. Dit is niet alleen toegestaan in gevallen, waarin de Federale Reserve Banken staatsfondsen als onderpand voor leeningen aangeboden krijgen, doch het staat hun ook vrij, de biljettencirculatie zonder meer tegen staatsobligaties uit te breiden, die door aankoop aan de markt verkregen zijn, voor zoover zulks vereenigbaar is met de onveranderde voorschriften betreffende de minimumdekking door goud.

A. **BELGIË. — Taalkwestie. —**
In de Belgische Kamer is het wetsontwerp betreffende het gebruik der talen in bestuurszaken met 122 tegen 19 stemmen aangenomen, terwijl 24 leden zich van stemming onthielden.
Hierdoor vervallen alle geschillen aangaande de taal, welke door de openbare besturen gebruikt moet worden. Deze zal de taal moeten zijn van de streek. Tweetaligheid zal alleen geduld worden in werkelijk tweetalige gewesten.

B. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN .— G. Scheel & Co., Reval. —**
Het bankiershuis G. Scheel & Co. te Reval, dat in moeilijkheden van voorbijgaanden aard was geraakt, heeft in 1931 een netto-winst van Kr. 100.128 (291.129) behaald, waarvan een dividend van 6 (16) pCt. wordt uitgekeerd.
(Vorig bericht blz. 95 H.)

C. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België. —**
In het Staatsblad is bekend gemaakt het op 29 December 1931 te Brussel geteekende protocol, betreffende de toepassing van in- en uitvoerbeperkingen of -verboden of andere maatregelen, die de handelsbetrekkingen tusschen beide landen zouden kunnen belemmeren.
De vertaling van dit protocol luidt o.a. als volgt:
In het geval dat in- of uitvoerbeperkingen of -verboden of reglementaire voorschriften die tot gevolg zouden hebben het ruilverkeer te bemoeilijken, in een van de contracteerende Staten mochten worden afgekondigd, verbindt de regeering van dien Staat zich onder voorwaarde van wederkeerigheid om die maatregelen niet toe te passen op een artikel, dat in het bijzonder voor den anderen Staat van belang is, dan na met den laatsten onderhandelingen te hebben geopend met de strekking om zooveel mogelijk het nadeel dat uit bedoelde maatregelen mocht kunnen voortvloeien, te beperken.
Deze regeling zal gevolg hebben van den dag harer onderteekening af.
Zij zal van kracht blijven tot de inwerkingtreding van een nieuw handelsverdrag tusschen beide partijen.

D. **GEESTELIJK LEVEN. — Mormonen. —**
De „Heiligen der Laatste Dagen" of Mormonen hebben hun halfjaarlijksche conferentie te Amsterdam gehouden. Verschillende spreeksters bestreden de misverstanden, die omtrent het Mormonisme bestaan. Het Mormonisme telt ongeveer 800.000 aanhangers, waarvan ongeveer 3000 in Nederland.
(Vor. ber. blz. 117 C.)

E. **NEDERLAND. — Rapport der Commissie-Vliegen. —**
De moeilijkheden, welke zich voordeden bij de exploitatie van met financieelen steun van het rijk en de gemeenten gebouwde woningen, gaven de regeering aan het eind van 1928 aanleiding een commissie onder voorzitterschap van den heer W. H. Vliegen in te stellen, die daarover zou hebben te rapporteeren. Dit rapport is thans verschenen. Het cijfermateriaal geeft een uitvoerig overzicht nopens de officieele woningpolitiek; de tekorten, waarvoor rijk en gemeenten hebben op te komen, beloopen, thans rond *f* 13.400.000. Gekapitaliseerd tegen 5 % zou dit een verlies op de stichtingskosten der „woningwetwoningen" van rond *f* 270 millioen beteekenen.

F. **NEDERLAND. — Noordzee-visscherij. —**
Het jaarverslag over 1931 van de Ver. van Reeders van visschersvaartuigen te IJmuiden spreekt van buitengewoon teleurstellende resultaten. De achteruitgang, die zich reeds in 1930 zoo scherp afteekende, is niet alleen bestendigd, maar toegenomen.
Het vervoer naar België wijst een vermindering aan van ongeveer 1¼ millioen K.G. Toch blijft het cijfer over 1931 nog gunstig afsteken bij dat van 1930. Voor Frankrijk is het cijfer ongeveer 12 % minder dan in 1930. Bedenkelijker is de achteruitgang van de verzending naar Engeland, die weer meer dan een millioen K.G. bedraagt. Dat is het hoogste cijfer sinds 10 jaar. Eenzelfde verschijnsel, hoewel niet zoo sterk, is waar te nemen ten aanzien van de verzending van versche visch naar Duitschland.
Het verslag wijst nog eens op het slechte vischbestand in het zuidelijke deel van de Noordzee en op de noodzakelijkheid van een geleidelijke invoering van een verbod van aanvoer van platvischpuf.

2 MAART 1932

G. **FRANKRIJK. — Handelsverdrag met Italië. —**
Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Italië van 1922, dat op 14 Februari 1932 door Frankrijk tegelijk met het handelsverdrag van 1928 was opgezegd, is door een nieuw verdrag vervangen. De nieuwe bepalingen van het onderteekende verdrag omvatten voor beide partijen: 1e. volledige tarievenautonomie; 2. absolute contingenteeringsvrijheid.

H. **NEDERLAND. — Bloembollenbedrijf. —**
Er is definitief overeenstemming bereikt tusschen de drie werkgeversbonden en de drie werknemersorganisaties in het bloembollenbedrijf over den grondslag van de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst, die met ingang van 1 Maart 1932 in werking is getreden.
Het gemiddelde weekloon is bepaald op *f* 21.—.
De loonschaal is als volgt vastgesteld:
December 1931, Januari, Februari '32 *f* 18.—, Maart, April, Mei 1932 *f* 20.— en de resteerende maanden *f* 23.

3 MAART 1932.

I. **NEDERLAND. — Sociale wetten. —**
In hoofdstuk 10 van de Nederlandsche Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1932, vindt men uitgetrokken voor:

Arbeids- en haveninspectie	*f* 1.263.500
Hooge Raad van Arbeid	„ 17.700
Arbeidsgeschillenwet	„ 15.000
Phosphorluciferswet	„ 6.000
Arbeidersverzekering (invaliditeit-, ouderdom-, ongevallen- en ziektewet) . . .	„ 46.814.600
Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling	„ 6.306.300
Volksgezondheid (volkshuisvesting, bestrijding van tuberculose; besmettelijke en geslachtsziekte, kinderhygiëne; drankbestrijding; vleesch- en warenkeuring; drinkwater; verloskundige hulp, enz. .	„ 15.515.700
	f 69.938.800

Resumeerende zal de naleving en de uitvoering van deze sociale wetten in het jaar 1932 aan den Nederlandschen staat *f* 69.938.800 kosten.

K. **FINLAND. — Lappo-beweging. —**
Vatten wij de gebeurtenissen sedert den zomer van 1930 nog eens kort samen. De Lappo-beweging, sterk religieus en nationalistisch getint, had zich georganiseerd in den strijd tegen het communisme. Haar groote eisch was: indiening en aanneming van een anti-communisten wet, waardoor alle propaganda en elke parlementaire vertegenwoordiging onmogelijk zou worden voor een partij, die onder welken naam ook, omverwerping van de in Finland bestaande maatschappelijke orde zou betoogen. Op een groote betooging te Helsingfors (7 Juli 1930) werd deze eisch aan de Finsche regeering gesteld.
De regeering willigde den eisch in, maar daar er in het parlement niet de vereischte 2/3 meerderheid voor te vinden was, werden nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Daarbij kregen de burgerlijke partijen juist de 2/3 meerderheid (134 zetels tegen de socialisten 66), en weldra verscheen de anti-communistenwet in het staatsblad. Dat echter breede bevolkingslagen van Lappo-extremisme (ontvoeringen van politieke tegenstanders, enz.) evenmin gediend waren als van het communisme, bleek bij de presidentschapsverkiezing in Februari 1931, toen de Lappovriend Svinhufvud slechts met de kleinst mogelijke meer-

derheid boven den liberalen prof. Stahlberg gekozen werd.
Bij de Lappo-betooging van Juli 1930 heette het nog, dat de actie zich uitsluitend tegen het communisme richtte, maar geenszins tegen parlement en democratie. De veronderstelling, dat Lappo fascistisch was, werd toen met veel klem afgewezen. Uit de jongste gebeurtenissen, welke Svinhufvud gedwongen hebben zich tegen Lappo te keeren, zou men wellicht mogen concludeeren, dat de Lappokoers den laatsten tijd toch fascistisch is geworden, en dat de leiders der beweging, generaal Wallenius en Kosola, thans uit zijn op de instelling eener dictatuur. (Tel.) **(Vorig bericht blz. 123 F.)**

A. **DENEMARKEN. — Gouden Standaard. —**
Op verzoek van de conservatieve partij is de opheffing van den gouden standaard in Denemarken slechts tot einde Maart 1932 verlengd, terwijl de regeering oorspronkelijk een verlenging tot einde October 1932 had voorgesteld.
(Vor. ber. blz. 78 L.)

B. **WERKLOOSHEIDSSTATISTIEK. — Vergelijking der verschillende landen. —**
Naar het Int. Arbeidsbureau mededeelt, bewegen de werkloosheidscijfers, die het uit de verschillende landen ontvangt, zich nog steeds in stijgende lijn.
Wij geven hier de cijfers van de voornaamste landen, allereerst uit eenige landen, die er een werkloosheidsverzekering op nahouden.

	Begin 1931	Begin 1932
Duitschland	4.887.000	6.041.400
Gr. Brittannië . . .	2.662.900	2.854.800
België	115.000	228.300
Nederland	81.200	157.900
Denemarken	71.000	105.600
Oostenrijk	337.000	361.200
Tsj. Slowakije . . .	93.500	146.300

Vervolgens uit landen, waar de vakvereenigingen een statistiek bijhouden:

Australië	105.000	119.000
Canada	28.300	35.200
Hongarije	25.600	33.000
Zweden	56.300	76.200

Tenslotte statistieken, die afkomstig zijn van plaatsingbureaux of op schatting berusten:

Frankrijk	44.700	278.700
Italië	664.000	1.015.300
Ierland	26.200	31.000
Noorwegen	28.600	34.600
Polen	340.700	325.800
Roemenië	36.200	49.400

In de Ver. Staten bedraagt het aantal werkloozen volgens de jongste opgave der Am. Fed. of Labour zooals werd gemeld 8.300.000. **(Vorig bericht blz. 105 P.)**

C. **ENGELAND. — Aflossing Amerik.-Fransch crediet.**
Chamberlain heeft mededeelingen gedaan omtrent de aflossing op het Amerik. Fransche crediet groot £ 80.000.000. Hij bevestigde, dat op 4 Maart $ 150.000.000 op het Amerikaansche crediet terugbetaald zal worden. De Amerikaansche tranche van de Morgan-groep zal hierdoor verminderd worden tot £ 10.000.000. Ook de Fransche tranche zal tegelijkertijd afgelost worden. Gelijk bekend, is de helft in Britsche schatkistwissels op de Parijsche markt uitgegeven en de andere helft door een Fransche bankgroep verstrekt.
Het crediet van de Fransche bankgroep zal van £ 20 tot £ 7 millioen verminderd worden.
Begrooting marine, leger en militaire luchtvaart. — De volgende cijfers wijzen de begrootingsramingen voor marine, leger en militaire luchtvaart van Groot-Brittannië voor 1932 aan:
Marine 50.476.300 pond sterling, of 1.128.700 pond minder dan in 1931;
Leger 36.448.000 pond, of 3.442.000 minder;
Luchtvaart 17.400.000 pond of 700.000 pond minder.
(Vor. ber. Fr. cred. 72 K.)
(Vor. ber. Leger en Vloot blz. 70 H.)

4 MAART 1932

D. **NEDERDLAND. — J. L. Wery overleden. —**
In den ouderdom van 76 jaar is de heer J. L. Wery, ontwerper van het stenografie-stelsel Stolze-Wery, overleden.

E. **FINLAND. — Lappo-beweging. —**
De Lappo-beweging verloopt. Talrijke Lappo-mannen zijn weder huiswaarts gekeerd. In het Finsche Kabinet zijn naar aanleiding dezer beweging 3 ministers uitgetreden.
(Vor ber. blz. 124 K.)

F. **FRIESLAND. — Onderwijs in het Friesch. —**
Het „Selskip for Fryske Tael- en Skriftekennisse", het „Kristlik Frysk Selskip", de „Mienskip for Fryske Folksûntjowing", het „Roomsk Frysk Boun", „De Upstalbeam", het „Boun fen Fryske Selskippen bûten Fryslân", de „Fryske Underrjucht Liga" en de „Federaesje fen Fryske Studinteforiening", hebben een adres gericht tot den Minister van Onderwijs in het belang van het onderwijs in het Friesch, waarvoor zij, in haar onderwijs-adressen van 1929 en 1931, reeds eerder de aandacht van den Minster hadden gevraagd.
(Vorig bericht Ondrewijs 110 F.)

G. **EUGEN D'ALBERT. —**
De componist en pianist Eugen d'Albert is op 68-jarigen leeftijd te Riga overleden.

H. **DUITSCHLAND. — Herdisconto-crediet. —**
De verlenging van het herdisconto-crediet van 100 millioen dollar aan de Duitsche Rijksbank tot vier Juni 1932 is definitief tot stand gekomen. De verlenging geschiedt op een basis van terugbetaling van 10 % binnen dezen termijn van drie maanden, welke evenwel onmiddellijk plaats heeft. **(Vorig bericht blz. 111 A.)**

I. **OPGRAVINGEN. — Eerepoort voor Septimus Severus.**
Naar men uit Tripolis meldt is de ontgraving van het keizerlijke Forum te Leptis Magna zoo ver gevorderd, dat een eerepoort voor Septimus Severus (193—211) al geheel voor den dag is gekomen.
Copie van het wereldwonder van Halikarnassos. —
Op een vergadering van de Oostenrijksche vereeniging voor oudheidkunde bracht Dr. Franz Miltner een der leiders van de opgravingen van de Oostenrijksche archaeologische expeditie te Ephesus, bericht uit over de aldaar bereikte resultaten. De voornaamste ontdekking was een groot grafmonument uit den Griekschen tijd, 12 K.M. ten noorden van het oude Ephesus. Het is een copie van het beroemde mausoleum van Halikarnassos, dat, zooals bekend, tot de zeven wereldwonderen werd gerekend.

5 MAART 1932

K. **PHOTOFLUX. — Nieuwe lamp voor kunstlichtopnamen. —**
De N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken heeft een nieuwe lamp voor kunstlichtopnamen in den handel gebracht, de Philips „Photoflux".
De ballon van deze foto-opname-lamp is gevuld met een ontbrandbaar gasmengsel. Door een klein gloeidraadje wordt dit gasmengsel ontstoken en straalt bij de verbranding gedurende een kort oogenblik (ca. 1/50 sec.) een fel, sterk actinisch licht uit. De „Photoflux" kan op elke zaklantaarnbatterij worden gebruikt; het lampje behoeft slechts eruit geschroefd te worden en de „Photoflux" daarvoor in de plaats gedraaid.
Ontstaat nu bij de Philips „Photoflux" explosie-gevaar, doordat er lucht is „ingelekt" (een z.g. „luchtlekker"), dan wordt dit direct aangetoond door een rose tot roodbruine verkleuring van het gasmengsel. (Maasbode)

L. **FRANKRIJK. — Jury-procedure gewijzigd. —**
De Kamer heeft een wetswijziging aangenomen, die waarschijnlijk van de grootste beteekenis zal blijken voor de toekomstige strafrechtspleging en een ware revolutie zal brengen in de jury-procedure zooals die sinds volle zestig jaar bestaat.
Voortaan zullen de gezworenen net als voorheen over

de schuldvraag delibereeren. Dan treedt het nieuwe art. 365 Code d'Instruction Criminelle in werking, dat zegt, dat Hof en jury samen beraadslagen over de toe te passen straf. Daartoe wordt met gesloten briefjes gestemd, waarbij de rechter het laatst zijn stem uitbrengt en als na twee stemmingen er geen meerderheid is voor één bepaalde straf, wordt de zwaarste voorgestelde straf als uitgeschakeld beschouwd en stemmen de heeren opnieuw over de andere straffen. Die eliminatie gaat voort tot er een meerderheid voor één straf is. Zoodra er dus „oneenigheid" is, profiteert de verdachte er van.

A. **RADIO. — Verhooging van energie van Europeesche zendstations.**
Gedurende het afgeloopen jaar hebben talrijke zendstations in Europa hun energie aanzienlijk verhoogd. Ook in dit jaar zal de aether-wedloop met onverminderde hardnekkigheid worden voortgezet. In den loop van 1932 zullen de volgende reuzen aan den strijd deelnemen:

Radio Paris	120 kw.
München	75 „
Weenen	130 „
Milaan	50 „
Berlijn	75 „
Dublin	80 „
Leipzig	150 „
Glasgow	70 „
Napels	50 „
Poste Parisien	60 „
Breslau	75 „
Cardiff	70 „
Aberdeen	70 „
Frankfort	25 „
Belfast	70 „

(Handelsblad.)

6 MAART 1932

B. **ARISTIDE BRIAND OVERLEDEN. —**
De oud-minister Briand is te Parijs plotseling overleden. Briand werd in 1862 te Nantes geboren. Hij studeerde in de rechten en na zijn studie te hebben voleindigd, begon hij zijn politieke loopbaan als secretaris van het bestuur van de toenmalige socialistische partij. Als redacteur van de „Democratie de l'Ouest", later van de „Lanterne" en de „Petite République", werkte hij samen met mannen als Jaurès, Millerand en Viviani.
In 1892 werd hij tot socialistisch Kamerlid van St. Etienne gekozen, welk district hij tot 1919 vertegenwoordigde, waarna het district van de Beneden-Loire hem naar het parlement afvaardigde. In het parlement ontwikkelde Briand zich tot een burgerlijk republikein met vooruitstrevende denkbeelden. Hij beschikte over groote redenaarstalenten en toen hij in de Kamer voldoende gezag had veroverd, bleek weldra, dat hij was voorbestemd om Minister te worden.
Van 1906 af, toen hij voor het eerst een ministerzetel aanvaardde, tot 8 Januari 1932, bekleedde hij vele ministerfuncties en premierschappen. Briand is een zeer groot deel van de jongste 25 jaar leider of medeleider der Fransche politiek geweest.
Het grootste moment van zijn leven was: Locarno. De vredestoestand tusschen Frankrijk en België eenerzijds en Duitschland, waar hij zijn vriend en geestverwant Stresemann vond, anderzijds.
Met zijn vredeswerk heeft Aristide Briand zijn naam in de geschiedenis gevestigd.

C. **GROENER. — Antwoord op Hitler's brief aan den Rijkspresident. —**
Rijksweerminister Groener heeft een open brief gezonden aan Hitler, waarin o.a. het volgende wordt gezegd naar aanleiding van Hitlers brief aan den Rijkspresident:
Hitler vernedert in zijn propaganda telkens weer de onaantastbare persoonlijkheid van Hindenburg, door de voorstanders van zijn candidatuur in een verkeerd licht te plaatsen. Hindenburg is niet de candidaat van een partij, maar van millioenen Duitsche arbeiders en millioenen andere Duitschers. Het is in strijd met de Duitsche traditie om mannen die een lang leven gewijd hebben aan de ontwikkeling des lands op één lijn te plaatsen met hen, die het bewijs van hun historische beteekenis nog moeten leveren. Niemand zal gehinderd worden in de vrije uitoefening van zijn stemrecht, maar ik beschouw het als mijn plicht, zoo besluit Groener, te waken voor de eer en het aanzien van Von Hindenburg.
(Vorig bericht 105 M.)

D. **AMSTERDAM. — Opbrengst der belasting op vermakelijkheden. —**
Omtrent het bezoek aan vermakelijkheden valt op te merken, dat de opbrengst der belasting over het geheele jaar genomen, iets lager was dan het vorige (*f* 1.893.340 tegen *f* 1.901.650). Bij de bioscopen valt een belangrijke teruggang te constateeren, terwijl daarentegen variétés en sport meer opbrachten.
Opbrengst der belasting op vermakelijkheden: Schouwburgen *f* 252.470 (*f* 271.870); concerten *f* 104.800 (*f* 117.210); bioscopen *f* 823.150 (*f* 884.150); sport enz. („Sarassani") *f* 404.450 (*f* 352.740); tentoonstellingen *f* 50.680 (*f* 41.870); oppervlaktebelasting *f* 245.570 (*f* 233.810); vestiaire enz. *f* 12.220 (v. jaar begrepen in andere posten), totaal *f* 1.893.340 (*f* 1.901.650).

E. **NEDERLAND. — Heemaf-verkeerssein. —**
Door „Heemaf' wordt een Neon-verkeerssein vervaardigd, hetwelk een afwisselend groen („veilig") en rood („onveilig") licht uitstraalt. Het bestaat uit een aantal concentrisch geplaatste Neonbuizen in cirkelvorm in één vlak, die in den overgangsstand van groen naar rood of omgekeerd, één voor één worden afgeschakeld, waardoor een duidelijke en voor een ieder begrijpelijke waarschuwing wordt gegeven. De overgang van de eene kleur naar de andere duurt ca. 6 seconden. Deze tijd, hoewel met overleg vastgesteld in verband met den tijd, welke de voorbereiding tot stoppen of voortgaan van de snelste en de zwaarste verkeersmiddelen eischt, kan echter worden gewijzigd.
Het Neon-seinvlak blijkt zoowel in mist als bij invallend zonlicht nog goed waarneembaar te blijven.

F. **ROEMENIË. — Leening.**
De minister van Financiën deed in de Roemeensche Kamer mededeeling over het tot stand komen eener leening op korten termijn, groot Fr. fr. 150 millioen. Bij de leening, die het bestuur der Roemeensche staatsmonopolies krijgt, zijn geïnteresseerd de Banque de Paris et des Pays-Bas met fr. 80 millioen en Nederlandsche en Zwitsersche bankinstellingen met resp. fr. 20 en 50 millioen. De rente bedraagt voor Frankrijk 6.45 %, voor Nederland 4.45 % en voor Zwitserland 4.25 %, inclusief alle kosten. De opbrengst der leening is bestemd voor het aanschaffen van materiaal.

7 MAART 1932

G. **FINLAND. — Lappo-beweging. —**
Ongeveer 25 mijlen ten Noorden van Helsingfors zijn op 1 Maart gevechten begonnen tusschen de Lappo-mannen en de regeeringstroepen.
De voornaamste Lappo-leiders: Generaal Wallenius, Kosola, Koivito, Sario, Somersalo en Susitaival zijn 7 Maart gevangen genomen. De president der Finsche republiek Svinhufvud, heeft het militaire opperbevel neergelegd. De censuur en de beperking van het telefoonverkeer zijn opgeheven.
(Vorig bericht blz. 125 E.)

H. **JOHAN THORN PRIKKER OVERLEDEN. —**
Eén van de rijkst en veelzijdigst begaafden onder onze Nederlandsche kunstenaars, Johan Thorn Prikker, is op 64-jarigen leeftijd te Keulen, waar hij hoogleeraar aan de „Werkschule" was, overleden.

I. **NEUTRONEN. — Nieuwe stralen. —**
Engelsche bladen maken melding van interessante proeven, die op het oogenblik gedaan worden in het Cavendish-

laboratorium te Cambridge door dr. J. Chadwick, een assistent in de afdeeling voor radio-actieve stoffen. Deze zou er in geslaagd zijn tot nu toe onbekende stralen van ongekende snelheid te definieeren. Volgens metingen en fotografische proeven vormen de stralen geen golven en heeft men noch met protonen noch met electronen te doen, doch met iets geheel nieuws. Hun ontstaan is niet te danken aan trillingen of aan positieve en negatieve ladingen. De stralen zijn daarentegen samengesteld uit neutrale deeltjes; vandaar dat men ze neutronen heeft gedoopt.
Zij zouden door niets tegen te houden zijn en door lood van verscheidene voeten dikte dringen.

A. **DR. H. P. BERLAGE.** —
Het Koninklijk nstituut van Britsche Architecten heeft in zijn te Londen gehouden bijeenkomst den Nederlandschen bouwmeester Dr. H. P. Berlage, de Koninklijke gouden medaille voor architectuur uitgereikt, ter erkenning van zijn verdiensten als architect en stedebouwer.

B. **NOORWEGEN.** — **Regeering.** —
Ten gevolge van het overlijden van den minister-president Kolstad, heeft het geheele Noorsche ministerie zijn ontslag ingediend.

C. **RUSLAND.** — **Autonome Joodsche republiek.** —
Er bestaat in Rusland het plan, in Biro-Bidzjan, een streek in het Verre Oosten (Siberië), Joden te koloniseeren en er later een autonome Joodsche eenheid te vormen. De kolonisatie gaat echter uiterst langzaam, omdat het klimaat in Biro-Bidzjan ruw is. Kalinin heeft zich nu in dien geest uitgelaten, dat Biro-Bidzjan tot autonome Joodsche republiek uitgeroepen zal worden, zoodra het gebied een Joodsche bevolking zal hebben van ten minste 10 tot 15.000 zielen. Kalinin beschouwt een Joodsche meerderheid niet als noodzakelijk.

D. **IERLAND.** — **Verkiezingen.** —
Het definitieve eindresultaat der Iersche verkiezingen is officieel bekend. De republikeinsche partij Fianna Fail, de partij van De Valera, kreeg 72 zetels, de partij van president Cosgrave 56, de onafhankelijken 11, de boerenpartij 4, de Onafhankelijke Arbeiders Partij 2 en de Arbeiders Partij 7 zetels.

8 MAART 1932.

E. **LUCHTSCHIP-DIENST OP ZUID-AMERIKA.** — **Friedrichshafen—Zuid-Amerika.** —
De fa. Wambersie en Zoon te Amsterdam, agente van de Luftschiffbau Zeppelin en van de Hamburg—Amerika Linie, wijst ons op de instelling van den voorloopig geregelden dienst Friedrichshafen—Zuid-Amerika, waarvoor de eerste afvaart, naar zij meedeelt, zal plaats hebben op 21 Maart 1932, de tweede op 4 April 1932 en zoo vervolgens om de veertien dagen.
De dienst zal worden onderhouden met het luchtschip „Graf Zeppelin".

F. **JAPAN.** — **Bankwezen.** —
De Bank van Japan heeft op 5 Maart 1932 een crediet van Yen 5 millioen verstrekt aan enkele banken in het Westen van Japan, ten einde dezen steun te verleenen. Vijf instellingen met een gezamenlijk kapitaal van Yen 30 millioen zijn genoodzaakt geweest haar loketten te sluiten, in verband met de buitengewoon groote opvragingen van de deposito's.

G. **JAPAN.** — **Geen non-agressiepact met Rusland.** —
Een speciaal Russisch-Japansch non-agressiepact wordt overbodig geacht, aangezien de Russisch-Japansche betrekkingen goed zijn en de vrede door het Kelloggpact volkomen is gegarandeerd.

H. **NEDERLAND.** — **Sweepstake-Loten.** —
De Minister heeft aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven een schrijven gericht waarin wordt medegedeeld, dat de Iersche Sweepstake Loten van de Irish Free State Hospital's Sweepstake en de Sweepstake van het World Blind Subscription Fund onder artikel 1 van de Loterijwet 1905 vallen.
Krachtens art. 2, sub. 2o, van genoemde wet is het derhalve verboden, om aandeelen in die loterij hier te lande te verkoopen, te koop aan te bieden, af te leveren, uit te deelen of ten verkoop of ter uitdeeling in voorraad te hebben of op eenige andere wijze de deelneming in die loterij open te stellen of openlijk te bevorderen. Overtreding van dit verbod is strafbaar ingevolge art. 6 der wet.

I. **PROF. MR. JAN DE LOUTER OVERLEDEN.** —
Te Hilversum is op 84-jarigen leeftijd overleden de Oud-Hoogleeraar in het Nederlandsch Staats- en Administratief recht, het Volkenrecht en de Rechts-philosophie aan de Universiteit te Utrecht, Prof. Mr. J. de Louter.
In 1879 werd de Louter naar Amsterdam geroepen als professor in de staatsinstellingen aan de universiteit te Amsterdam. Kort daarop volgt zijn hoogleeraarschap te Utrecht. De Koningin heeft van hem juridisch onderricht ontvangen. Hij behoorde tot de liberale partij.
Op zijn naam staan een lange reeks van geschriften, waaronder twee standaardwerken: „Handleiding tot de kennis van het Staats- en Administratief recht van Ned.-Indië" en „Het stellig Volkenrecht". Dit laatste werk is in verschillende moderne talen vertaald. Prof. de Louter was naast geleerde ook propagandist voor de gedachte der internationale rechtsorganisatie der volken.

K. **NEDERLAND.** — **Accijnzen verhoogd.** —
De Tweede Kamer nam de door de Regeering voorgestelde accijnzenverhooging aan.
Verhoogd worden de volgende, indirecte lasten: de suiker-accijns met tien opcenten, de opcenten van den wijnaccijns van 20 op 80, de opcenten van het zegelrecht op buitenlandsche effecten van 20 op 80 cent per *f* 100.— nominaal, de opcenten van den sigaretten-accijns van 30 op 50.
Op citroenen, bananen, mandarijnen en sinaasappelen wordt een nieuw invoerrecht van 10 % geheven.

9 MAART 1932

L. **NEDERLANDSCH-INDIE.** — **Indianisatie van het Onderwijs.** —
Volgens een regeeringsbesluit zal tot geleidelijke indianisatie van het onderwijs voor Inlanders worden overgegaan. Het gevolg van dit besluit zal zijn, dat 1300 Nederlandsche onderwijzers door Inlandsche onderwijzers zullen worden vervangen.
In- en uitvoer. — De waarde van den invoer bedroeg in 1931 *f* 549 millioen tegen *f* 834 millioen in 1930.
De waarde van den uitvoer bedroeg in 1931 *f* 810 millioen tegen *f* 1.203 millioen in 1930.
Staatsfinanciën. — De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in December 1931 totaal *f* 49.200.000 tegen in December 1930 *f* 63.100.000. De totale opbrengst der middelen over 1931 bedroeg *f* 517.700.000 tegen *f* 631.500.000 over 1930. Procentsgewijze zijn de opbrengsten in 1931 vergeleken bij 1930 als volgt verminderd: invoerrechten 19.9 %, uitvoerrechten 4.7 %, statistiekrecht 1.8 %, accijnzen 5.5%, zegelrecht 2.4%, overschrijvingsrecht 0.4%.
(Vorig bericht Finan. 111 N.)

M. **NEDERLAND.** — **Paarden.** —
Niettegenstaande de uitbreiding van het motorverkeer zijn er in Nederland 300.000 paarden.

N. **IERLAND.** — **De Valera tot president gekozen.** —
De Valera is met 81 tegen 68 stemmen tot president van de Iersche regeering gekozen, Frank Fahy tot speaker van de Dail Eireann. De samenstelling van het nieuwe Iersche Kabinet is de volgende:
De Valera, president van den Ministerraad en Minister van Buitenlandsche Zaken;

O'Kelly, vice-president en Minister van Plaatselijk Bestuur en Gezondheid;
McEntée, Financiën;
Lemass, Industrie en Handel;
Derrig, Onderwijs;
Ruttledge, Visscherij;
Ryan, Landbouw;
Geoghegan, Justitie;
Senator Connolly, Post en Telegrafie;
Aiken, Defensie.

(Vorig bericht blz. 127 D.)

10 MAART 1932

A. **WERELDPETROLEUM-NIJVERHEID. — Plannen van Ir. J. B. Aug. Kessler. —**
Ten einde de overproductie van petroleum te doen ophouden heeft Ir. J. B. Aug. Kessler, een der directeuren van de Koninklijke Petroleum Mij., plannen openbaar gemaakt, die tot strekking hebben een internationaal kartel op te richten. De Amerikaansche belanghebbenden zouden volgens deze plannen er aan moeten deelnemen en zich moeten verbinden, dat de uitvoer van de Ver. Staten in 5 jaren den invoer niet zou overtreffen dan met een bepaalde hoeveelheid, opdat niet in strijd met de antitrustwetten zou worden gehandeld. **(Vorig ber. 120 F.)**

B. **VOLKENBOND. — Regelingscommissie. —**
Bij de samenstelling der regelingscommissie, die behalve den voorzitter Hymans en de twaalf niet geschil hebbende raadsleden, nog zes andere leden, in totaal negentien, zou bevatten, werd Nederland met een minderheid van slechts één stem, niet gekozen. De vereischte meerderheid behaalden: Zwitserland, Tsjechoslowakije, Columbia, Portugal, Hongarije en Zweden. Dat Nederland niet gekozen is, wordt vooral toegeschreven aan het feit, dat alle Zuid-Amerikaansche staten op Portugal hebben gestemd.
De Assemblée is voorloopig uiteengegaan.

11 MAART 1932

C. **NEDERLAND. — Nederl. Staatsleening 1932. —**
De inschrijvingen op 2 Maart 1932 op de nieuwe 5 % Staatsleening 1932 groot nominaal ƒ 186.000.000 zullen, naar verluidt, tot en met ƒ 500 ten volle worden toegewezen, terwijl op de inschrijvingen daarboven een toewijzigingspercentage van 7½ % zal worden toegepast.
(Vorig bericht blz. 117 F.)

D. **NEDERLANDSCH-INDIË. — Massa-ontslagen in Deli.**
Op een totaal van 1700 Europeanen zijn op verschillende ondernemingen in Deli sinds het begin van de wereld-depressie 850 employés ontslagen. Gedurende dezelfde periode zijn 60.000 koelie-immigranten naar Java teruggekeerd.

E. **BRITSCH-INDIË. — Japans voordeel bij boycot. —**
De invoer van Britsche manufacturen in Indië in 1931 heeft in totaal 357 millioen yards bedragen, en is slechts een kwart van den invoer in 1929, vóór de boycot aanving. Het verlies aan afzet van Brittannië is grootendeels aan Japan ten goede gekomen. Ondanks de heffing van hoogere rechten, is de Japansche invoer thans ongeveer gelijk aan de Britsche.
(Vorig bericht Onafhankelijkheidsstrijd 107 N.)

12 MAART 1932

F. **IVAR KREUGER OVERLEDEN. —**
De Zweedsche luciferskoning Ivar Kreuger heeft in zijn Parijsche woning zelfmoord gepleegd. Deze daad van vertwijfeling wordt toegeschreven aan overspanning, door de ontzaglijke inspanning van de laatste crisismaanden veroorzaakt. Kreuger had in ongeveer 40 landen het lucifersmonopolie verkregen, hoofdzakelijk door het verstrekken van leeningen waarvan het totaal meer dan ½ milliard gulden beloopt. Bovendien was het Kreuger-concern geïnteresseerd bij talrijke bankzaken, ertsondernemingen, hout- en papierfabrieken, electriciteits- en telefoonondernemingen enz. De laatste aanwinst van het concern waren de Bollyden-goud-terreinen in Noord-Zweden.

G. **NEDERLAND. — Staatsschulden. —**
Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek bedraagt de Nederlandsche Staatsschuld

	totaal (in guldens)		per hoofd der bevolking (in guldens)
1900	1.147.000.000	1 Jan. 1900	225
1905	1.106.000.000	„ 1910	192
1910	1.122.000.000	„ 1915	183
1915	1.143.000.000	„ 1919	273
1920	2.182.000.000	„ 1924	386
1925	2.916.000.000	„ 1929	334
1930	2.461.000.000	„ 1930	318
1931	2.386.000.000	„ 1931	301

Nederlandsche Staatsschuld in 1930 per hoofd der bevolking in vergelijking met andere landen:

	(in guldens)
Engeland	2027
Frankrijk	1120
België	462
Noorwegen	375
Nederland	318
Italië	288
Zwitserland	255
Denemarken	220
Zweden	200
Tsjechoslowakije	183
Oostenrijk	120
Japan	113
Duitschland	85
Roemenië	50
Polen	38

H. **ENGELAND. — Gouden Standaard. —**
In het wetsontwerp betreffende de voortzetting van in 1931 genomen financieele maatregelen, wordt machtiging verleend om de opschorting van den gouden standaard te verlengen tot 20 Maart 1933. *(Vorig bericht 77 F.)*

I. **ECUADOR. — Moratorium. —**
De regeering van Ecuador heeft een binnenlandsch moratorium van 90 dagen voor de banken afgekondigd.

K. **NOORWEGEN. — Regeering. —**
In verband met het overlijden van den premier Kolstad heeft de parlementaire leider van de boerenpartij, Jens Hundseid, voorzitter van het Odelsting (de Noorsche Tweede Kamer), het ministerie gereconstrueerd.
(Vorig bericht blz. 127 B.)

L. **NEDERLANDSCH-INDIË. — Nieuwe Gifslang. —**
In het jongste nummer van het „Geneeskundig Tijdschrift" komt een artikel voor van Dr. Felix Kopstein, dat eenige mededeelingen bevat over twee sterfgevallen ten gevolge van slangebeten. Schrijver ontving van den heer R. Soedirman, gouvernements-arts te Cheribon, een slang, behoorende tot een tot dusverre onbekende soort, welke twee menschen gebeten had, die kort daarop overleden waren. Ook bleek, dat deze slang bij de bevolking niet bekend was. Het was opvallend, dat de gewonden na den beet in het geheel niet meer spreken konden.
Men zegt, dat zij naar hun hals wezen om te beduiden, dat zij zeer benauwd waren. Bij onderzoek bleek, dat de slang behoort tot de Bungarus-soorten, die vrij algemeen voorkomen in Britsch-Indië, doch in Nederlandsch-Indië tot nu toe met zekerheid alleen op het eiland Komodo en Poeloe Endeh, bij Flores, zijn gevonden. Uit de vondst van deze nieuwe soort mag dus geconcludeerd worden, dat inderdaad de mogelijkheid bestaat, dat ook een gevaarlijke gifslang langen tijd onopgemerkt kan blijven.

13 MAART 1932

M. **DR. IR. HERMAN REMANEE †. — Uitvinder van de Osramlamp. —**
Op 67-jarigen leeftijd is te Bayrischzell Dr. Ir. Herman Remanee overleden, die de uitvinder is van de metaaldraadgloeilamp (Osramlamp) welke de kooldraadlamp volkomen heeft verdrongen.

DE VALERA (Eamon). De revolutionnaire vrijheidsheld van Ierland, die eerst als leider van de Sinn Fein partij, later van de Fianna Fail (1927) den strijd blijft voeren tot het verkrijgen van een onafhankelijke Iersche republiek, afgescheiden van het Britsche Rijk.

A. **FINLAND. — Wet tot bescherming der republiek. —** De Finsche rijksdag heeft het wetsontwerp tot bescherming der republiek aangenomen. Uit hoofde van deze wet zijn vergaderingen van de Lappo-beweging en van twee andere rechtsgeoriënteerde organisaties verboden; de organisaties zelve worden voorloopig nog niet ontbonden verklaard.

(Vorig bericht blz. 126 G.)

B. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezing 1932. —** De verkiezing voor het Duitsche Rijkspresidentschap op 13 Maart 1932 heeft volgens de officieele opgave het volgende resultaat gehad:

Hindenburg	18.661.736
Hitler (Nat.-Socialist) . .	11.338.571
Thälmann (Communist) .	4.982.079
Düsterberg (Stahlhelm) . .	2.557.876
Winter (Wild)	111.470
Andere candidaten . . .	8.645

Geen der candidaten verwierf de volstrekte meerderheid (de helft plus één) zoodat een tweede stemming, welke op 10 April 1932 zal plaats hebben, noodig is geworden.

(Vorig bericht blz. 123 B.)

14 MAART 1932

C. **DUITSCHLAND. — Presidentsverkiezingen 1932. —** Wij geven hieronder eenige persstemmen van Duitsche bladen ten opzichte van de presidentsverkiezing:

De „Hamburger Nachrichten" schrijft o.a. dat het onjuist is de verkiezingsoverwinning van Hindenburg tevens uit te leggen als een overwinning voor Brüning.

De „Frankfurter Zeitung" verklaart, dat het erg genoeg is, dat het nationaal-socialisme is toegenomen.

De „Montag" schrijft, dat de verkiezing van 13 Maart duidelijk de nationalistische ontwikkeling in Duitschland heeft aangetoond.

De „Deutsche Allgemeine Zeitung" wijst er op, dat de uitslag voor de partijen, die achter Hindenburg staan, niet verheugend is.

De „Kölnische Zeitung" verheugt zich over de onverwacht groote overwinning van Hindenburg.

De „Vorwärts" (soc.-dem.) schrijft, dat het Duitsche volk Hindenburg een prachtig votum van vertrouwen heeft gegeven.

(Vorig bericht blz. 129 B.)

D. **GEORGE EASTMAN OVERLEDEN. —** De stichter van de bekende Eastman Kodak-Company, George Eastman, heeft een einde aan zijn leven gemaakt. Zijn vermogen wordt op 500 millioen dollar geschat.

E. **NEDERLAND. — Hollandsch Bloembollenkweekers Genootschap. —** De 47ste algemeene vergadering van het Hollandsch Bloembollenkweekers Genootschap is met een rede van den voorzitter, den heer S. Schöneveld, geopend, waarin hij o.a. wees op het feit, dat de uitvoer van bloembollen in waarde in 1931 met niet minder dan 50 % terugliep, waardoor de 49 millioen van 1930 terugliep tot 27 millioen in 1931.

(Vorig bericht blz. 124 H.)

F. **ZWEDEN. — Staatsfinanciën. —** Op de nieuwe 4½ % Zweedsche staatsleening van 50 millioen kronen is voor een bedrag van 60 millioen kronen ingeschreven.

15 MAART 1932

G. **Dr. HASELWANDER. — Uitvinder van den draaistroom-motor. —** Op 72-jarigen leeftijd is overleden dr. Friedrich August Haselwander, de uitvinder van den draaistroom-motor, waarvan het eerste model thans op de eereplaats in het Duitsche museum te München staat.

H. **UTRECHT. — Opening van de 26ste Jaarbeurs. —** H. M. de Koningin, vergezeld van Z. K. H. Prins Hendrik en H. K. H. Prinses Juliana, hebben in tegenwoordigheid van vele autoriteiten de 26ste Koninklijke Nederlandsche Jaarbeurs te Utrecht geopend. Tevens heeft Hare Majesteit het derde vaste Jaarbeursgebouw officieel in gebruik gesteld.

I. **JAPAN. — Wijziging in Japansch kabinet. —** De minister van Binnenlandsche Zaken, Nakahasji, heeft om gezondheidsredenen besloten af te treden.

K. **NEDERLAND. — Werkloosheid in 1931. —** Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek geven wij onderstaand de indexcijfers in de beroepsgroepen gedurende 1929, 1930 en 1931. Deze cijfers zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven van gesubsidieerde werkloozenkassen.

Groepen.	Indexcijfers der werkloosheid.		
	1931	1930	1929
Diamantindustrie	81.5	70.0	20.3
Drukkersbedrijven	5.7	3.0	3.4
Bouwbedrijven	17.6	11.3	12.2
Houtbewerking	19.7	8.5	5.3
Kleedingindustrie	10.0	7.0	8.2
Lederindustrie	9.6	3.2	2.4
Steenkolenmijnen	0.8	0.3	0.2
Metaalindustrie, scheepsbouw . .	21.5	7.8	3.3
Textielnijverheid	12.8	5.8	1.8
Voedings- en genotm. bedrijven . .	8.0	4.6	4.1
w. o. Sigarenmakers	11.6	6.0	5.3
Visscherij	15.9	6.5	7.4
Handelsreizigers	0.7	0.6	0.6
Verkeerswezen [1]	14.5	5.8	6.0
Handels- en Kantoorbedienden . .	4.7	3.3	3.0
Toonkunstenaars	24.0	19.1	[2]
Overige groepen	12.8	6.8	5.8
Totaal	14.7	7.8	5.9
Totaal (excl. diamantindustrie) .	13.8	6.8	5.6
Totaal industrie	15.9	8.6	6.2

[1] Onvolledige opgaven.
[2] Geen gegevens beschikbaar.

16 MAART 1932

L. **FRANKRIJK. — Donau-plan. —** Het Fransche plan tot aaneensluiting der Donaustaten is gebaseerd op de volgende vier punten: 1. Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-slowakije treden met elkaar in nauw economisch contact op de basis van een overeenkomst, waarin de economische betrekkingen tusschen deze staten voor de toekomst worden geregeld; 2. het toetreden van de overige Donaustaten tot deze statengroep, met uitzondering van Polen, is toelaatbaar, doch de drie eerstgenoemde staten vormen de basis; 3. de Fransche regeering verklaart zich bereid in geval van een practische uitvoering van het plan aan deze staten financieele hulp te verleenen; 4. Engeland, Italië, Frankrijk en Duitschland verplichten zich wederzijds geen aanspraak te maken op bijzondere voorrechten naast de economische voordeelen, die speciaal op het gebied der douanetarieven uit de nieuwe groepeering der Donaulanden voor hen zouden voortvloeien. Indien een der vier genoemde mogendheden één der Donaustaten bijzondere concessies op het gebied der douanetarieven zou doen, zou hieruit in geen geval bijzonder voordeel getrokken mogen worden.

M. **MANDSJOERIJE. — Erkenning der regeering gevraagd.** De regeering van Mandsjoerije heeft aan 17 mogendheden, die consulaire vertegenwoordigingen in Mandsjoerije hebben, een verklaring gezonden betreffende de politiek van den nieuwen staat en om erkenning van de nieuwe repu-

N. **DONAU-PACT. — Protest van Joego-Slavië. —** De „Prawda" meldt, dat de Joego-Slavische Minister van Buitenlandsche Zaken, Marinkowitsch, den Franschen

premier Tardieu heeft medegedeeld, dat Joego-Slavië in geen geval zal toestemmen in een tolverbond tusschen Oostenrijk, Hongarije en Tsjecho-Slowakije. Joego-Slavië is eveneens tegen onderhandelingen door Italië met Oostenrijk en Hongarije inzake een preferentieel douanetarief. **(Vorig bericht blz. 129 L.)**

A. **DONAU-PLAN. — Duitschlands antwoord. —**
In het Duitsche antwoord aan de Fransche regeering op het voorgestelde plan tot vorming van een Donaubond, verklaart de Rijksregeering, dat de beste oplossing zou zijn, indien het overschot aan landbouwproducten van de Zuid-Europeesche agrarische staten een veilig afzetgebied zou vinden. De Fransche voorstellen, die een onderlinge aaneensluiting beoogen, bereiken echter dit doel niet.
Oostenrijk kan het vlugst en het best geholpen worden, wanneer het door de buurstaten bijzondere rechten voor den uitvoer van zijn producten wordt toegestaan. De beste basis voor de verwezenlijking van die plannen vormt het Fransche voorstel van 16 Mei 1931 aan de Europeesche commissie van den Volkenbond, het z.g. „Constructieve plan".
De Duitsche regeering verwacht van een bespreking der Donaustaten onderling geen succes. De Rijksregeering acht het echter in het belang dezer staten om ook vertegenwoordigers der belangrijkste afzetgebieden toe te laten, met name van Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland.
(Vorig bericht blz. 129 N.)

B. **AMSTERDAM. — Heffing van bruggegeld en verhooging Personeele Belasting. —**
De tijdens de jongste begrootingsdebatten voorgestelde nieuwe gemeentelijke lasten n.l. het te heffen bruggegeld en de verhooging, met ongeveer één vijfde, van de opcenten op de Personeele Belasting, zijn door de Kroon goedgekeurd.
Ten Stadhuize is bericht van deze goedkeuring gekomen. Deze nieuwe, financieele maatregelen zijn tot 1 Jan. 1932 van terugwerkende kracht.

17 MAART 1932

C. **NEDERLAND. — Kortingswet. —**
De Eerste Kamer heeft op 17 Maart met 24 tegen 16 stemmen het Kortingswetje aangenomen. Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, drie katholieken en de heer De Vlugt (a.-r.).
Deze wet houdt een vermindering in van de uitkeeringen uit het Gemeentefonds aan de gemeenten van 3 % van het gezamenlijk bedrag aan loonen en wedden, dat een gemeente uitkeert. Die vermindering blijft achterwege als een gemeente al 3 % of meer op de loonen gekort heeft.

D. **GEESTELIJK LEVEN. — Mgr. Dr. G. Lemmens tot bisschop gewijd. —**
Te Roermond is mgr. dr. G. Lemmens, benoemd coadjutor van mgr. Schrijnen met recht van opvolging in het diocees, tot bisschop gewijd.
(V. b. Mgr. Lemmens 113 D; V. b. Geestel. Leven 124 D.)

E. **DONAU-PLAN. — Steun aan het Donau-bekken. —**
De besprekingen te Genève hebben tot resultaat gehad, dat men thans heeft besloten, de kwestie van het Donauplan langs diplomatieken weg verder te behandelen. De bedoeling is, dat voorshands de vier belanghebbende groote mogendheden, Duitschland, Frankrijk, Italië en Engeland eerst tot een accoord trachten te komen. Een financieele hulpactie, eventueel door middel van een Volkenbondsleening, wordt nu besproken en zal door de financieele Volkenbonds-commissie, die te Parijs bijeen is, verder worden behandeld. **(Vorig bericht 130 A.)**

18 MAART 1932

F. **NEDERLAND. — Bestuurshervorming in Ned.-Indië.**
De Tweede Kamer heeft op 18 Maart het wetsontwerp betreffende de bestuurshervorming in Ned.-Indië aangenomen met 54—38 stemmen, nadat een gewijzigde motie-Joekes verworpen was met 54—38 stemmen.
Tegen stemden de sociaal-democraten, de vrijzinnig-democraten, de communisten, de heer Floris Vos en de christelijk-historischen behalve de heeren Weitkamp, Krijger en Slotemaker de Bruïne.

G. **DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. —**
Onder leiding van de Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland is in Frankfort a. d. Main een organisatie opgericht ter behartiging van de belangen van Nederlandsche houders van Duitsche hypotheken.
Het beheer der hypotheken vindt plaats door de Niederländische Treuhand G.m.b.H. te Frankfort a. d. Main.
(Vorig bericht blz. 119 G.)

H. **ZWITSERLAND. — Gedeeltelijke opheffing van het bankgeheim. —**
De Zwitsersche banken zijn ingevolge een uitspraak van de staatsrechterlijke afdeeling van de Zwitsersche Bondsrechtbank, voortaan verplicht inlichtingen te verstrekken over in depot of in de safe der bank in bewaring gegeven voorwerpen of over rekening-courant opgevoerde bedragen

I. **JAPAN. — Oorlogsleening. —**
De Japansche regeering heeft bij het parlement een voorstel ingediend om toestemming te verleenen voor het aangaan van een nieuwe leening ten bedrage van 87½ millioen yen tot dekking van de militaire uitgaven in China.

K. **OOSTENRIJK. — Disconto. —**
De Oostenrijksche Nationale Bank heeft besloten het disconto van 8 % tot 7 % te verlagen.
De bank heeft daarentegen de kosten, die verbonden zijn aan het in disconto nemen van financieringswissels verhoogd met ⅛ % tot ¾ %, ten einde op deze wijze het in disconto geven en het prolongeeren van financieringswissels tegen te gaan. (Op 12 Nov. 1931 werd het disconto verlaagd van 10 % tot 8 %, nadat het op 22 Juli '31 was verhoogd van 7½ % tot 10 %).

L. **BRITSCH-INDIË. — Boycot. —**
De Britsche autoriteiten zijn van plan krachtige maatregelen te nemen tegen den boycot van Engelsche goederen. De geheele katoenhandel te Bombay wordt onder officieel toezicht gesteld, terwijl, zooals tijdens den oorlog reeds gebeurd is, een gedeelte der zaken zal worden onteigend. De Britsche autoriteiten zullen dan personen aanstellen, die deze zaken verder zullen drijven.
(Vorig bericht blz. 128 E.)

M. **BELGIË. — Perequatie Belgische invoerrechten. —**
De Belgische Senaat heeft thans ook het wetsontwerp aangenomen tot perequatie van de invoerrechten op vleesch, boter, fruit, e.d.
Deze z.g. perequatie houdt in het op goudbasis brengen der invoerrechten. Aangezien de tegenwoordige Belgische franc slechts het zevende deel waard is van den vooroorlogschen, komt de maatregel er practisch op neer, dat de invoerrechten op vleesch en boter verzevenvoudigd worden. **(Vorig bericht blz. 96 A.)**

N. **SPANJE. — Katoenaanplant. —**
Het Spaansche ministerie van Landbouw heeft besloten met den aanplant van katoen in Spanje te beginnen. Het hiervoor benoodigde kapitaal zal voor de helft door den staat en voor de andere helft door een bank ter beschikking worden gesteld. De staat zal zorgen voor de machines, welke voor de bewerking van de katoen worden vereischt.

19 MAART 1932

O. **UTRECHT. — De 26ste Nederlandsche Jaarbeurs. —**
De honderden standhouders van de 26ste Nederlandsche

Jaarbeurs zijn van zoo uiteenloopenden aard, dat een opsomming te veel van onze ruimte in beslag zou nemen. Men vindt er echter interessante nieuwigheden, als betonnen heipalen en lichtmasten van gekleurde cementspecie, rioleeringsmateriaal, dat ook voor zolder- en wandbekleeding is aan te wenden, machinale deuren, verder een deur, die met kozijn geleverd wordt en die door een eenvoudige schroefbeweging zóó afgesteld kan worden, dat zij aan den slotkant steeds zuiver aansluit, zonder dat aan den scharnierkant eenige naad ontstaat. Voorts afdoende voorziening, die gevonden is tegen „tochtende" ramen en deuren. Op de eerste étage van het gebouw bevindt zich een mechanische kanarie, die haar hoogste lied zingt.

Tot nu toe is deze 26ste Jaarbeurs een succes, grooter dan wie dan ook had kunnen denken. Het is een verdiend succes, want de exposanten hebben allen hun beste beentje voorgezet. **(Vorig bericht blz. 129 H.)**

A. **POLEN. — Reorganisatie der regeering. —**
De reeds aangekondigde reorganisatie van de regeering Prystor heeft plaats gevonden. Afgetreden zijn de minister van landbouw Janta Polczynski, de minister voor agrarische hervormingen, Prof. Kozlowski en de minister voor openbare werken, generaal Norwid Neugebauer.

Tot minister van landbouw en agrarische hervormingen werd benoemd de directeur van de agrarische staatsbank in Warschau, Ludkiewicz. Den minister voor spoorwegen werd tevens de vertegenwoordiging opgedragen van het ministerie voor openbare werken.

Tot plaatsvervangend minister-president werd benoemd de vice-minister van financiën, prof. Zawadski, die tevens de leiding kreeg van de economische politiek der regeering.

B. **FRANKRIJK. — Canal des Deux-Mers (Twee-Zeeënkanaal). —**
In het plan van nationale werken, dat de Fransche regeering ter bestrijding der werkloosheid zal laten uitvoeren, is opgenomen de aanleg van het Canal des Deux-Mers, het Twee-Zeeënkanaal. Dit zal den Atlantischen Oceaan verbinden met de Middellandsche Zee en Zuid-Frankrijk doorsnijden.

Het kanaal zal ongeveer vijftig kilometer boven Bordeaux de Gironde verlaten en tot in de buurt van Toulouse ten zuiden van de Garonne loopen en daar deze rivier en het sinds 1861 bestaande Canal du Midi kruisen. Vandaar voert het kanaal naar Narbonne en via de strandmeren naar de Middellandsche Zee.

Het kanaal moet 13 spoorwegen en 50 groote straatwegen kruisen. Daarbij komt nog een dubbele kanaalbrug bij Toulouse van 350 meter lengte en een waterspiegelbreedte van ieder 50 meter. Men zal een hoeveelheid grond van ongeveer een milliard kubieke meter moeten verzetten.

De kosten van den aanleg komen wel met deze gegevens overeen. Men schat deze bij een aanlegtijd van vijf tot zes jaar op twaalf milliard franc. Bij een snelheid van 15 knoopen en het noodige oponthoud bij de sluizen zal een schip 24 uur noodig hebben om door het kanaal te komen. Het kanaal zal een bijzondere beteekenis hebben voor de Fransche oorlogsvloot. Frankrijk moet er thans twee vloten op na houden, een Atlantische met de basis Brest, en een Middellandschezee-vloot met Toulon als haven. Zonder toestemming van Engeland kunnen deze beide zich niet vereenigen, daar de verbindingsweg door de straat van Gibraltar voert, die de Engelschen beheerschen. Door het nieuwe kanaal komt Frankrijk in denzelfden gunstigen toestand als Amerika met zijn Panama-kanaal.

C. **IERLAND. — Verbod van republikeinsche organisaties vervallen. —**
De wet op de openbare veiligheid is door de Iersche regeering opgeschort. Het verbod van het republikeinsche Iersche leger, en van andere republikeinsche organisaties is hiermede vervallen. De speciale militaire rechtbank houdt op te functionneeren. De bijzondere volmachten, welke aan de politie waren verleend, zijn ingetrokken.
(Vorig bericht blz. 127 N.)

D. **POLEN. — Invoer van huiden en ingewanden. —**
Het Poolsche consulaat te Amsterdam bericht ons, dat volgens een besluit van den Poolschen minister van Landbouw, voortaan de gezondsheidscertificaten, die vereischt worden voor de voor Polen bestemde zendingen huiden en ingewanden, ook zullen moeten bevatten de woonplaats van den importeur in Polen.

E. **NEDERLAND. — Rubberrestrictie afgewezen. —**
Het ministerie van Koloniën heeft de volgende mededeeling verstrekt:

De Britsche en Nederlandsche Regeeringen hebben, in samenwerking met vertegenwoordigers van rubber-producenten in Britsche en Nederlandsche overzeesche gebiedsdeelen, onderhandelingen gevoerd, ten einde na te gaan of een uitvoerbaar plan tot verbetering van de rubbersituatie zou kunnen worden ontworpen. In den loop van deze onderhandelingen hebben de Britsche en Nederlandsche Regeeringen de gouvernementen van Ceylon, Malakka en Nederlandsch-Indië geraadpleegd.

Na een zorgvuldige beschouwing van den toestand zagen de beide regeeringen zich genoopt te concludeeren, dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is een internationaal plan te ontwerpen en uit te voeren, waardoor een doeltreffende regeling van de productie of de export van rubber zou worden gewaarborgd.

20 MAART 1932

F. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht. (14 Februari 1932—20 Maart 1932). —**
De Japansche zaakgelastigde te Shanghai heeft op 14 Februari 1932 verklaard, dat zijn regeering weigert in onderhandeling te treden met de vertegenwoordigers van de Chineesche autoriteiten te Shanghai.

De Geheime Raad te Tokio, onder voorzitterschap van den Japanschen eersten Minister Inoekai en in tegenwoordigheid van de chefs van den generalen staf van leger en vloot, heeft op 16 Febr. de politiek van de Japansche regeering tegenover China goedgekeurd.

De Volkenbondsraad heeft op 16 Febr. den Japanschen gedelegeerde Sato een nota overhandigd, waarin Japan wordt gesommeerd de vijandelijkheden tegen China onmiddellijk te staken. In deze nota wordt Japan verwezen naar het protest van den Raad van 29 Jan. 1932, dat door het beroep van China op art. 15 van het Volkenbondspact niet werd verzonden. Er wordt een beroep gedaan op Japan om als militair sterkere natie tegenover het zwakkere China de Raadsresolutie te eerbiedigen. De nota herinnert Japan aan art. 10 van het Volkenbondsverdrag, hetwelk aan alle leden wederzijdsche eerbiediging van elkaars integriteit voorschrijft. Voorts wijst de nota op het feit, dat China tot nu toe alle voorstellen van den Raad heeft geaccepteerd, terwijl Japan de meest belangrijke òf niet heeft aanvaard òf niet heeft nageleefd.

De Japansche regeering heeft op 17 Febr. machtiging gegeven een ultimatum te zenden waarin wordt geëischt, dat het 19e Chineesche leger zich binnen 24 uur tot op 20 K.M. ten N.W. van de internationale concessies zal terugtrekken.

De Chineesche leiders hebben verklaard, dat de voorwaarden, vervat in het ultimatum, onduldbaar en onaanvaardbaar zijn. De onderhandelingen tusschen Chineezen en Japanners zijn afgebroken.

De verklaring van Sato van 19 Febr. in den Volkenbondsraad naar aanleiding van het beroep van den Raad op Japan en China om de vijandelijkheden te staken, komt hierop neer, dat de Japansche regeering bereid is haar troepen uit Mandsjoerije terug te trekken, zoodra het doel bereikt is, dat de Japansche emigranten en de Japansche economische belangen geen moeilijkheden meer in den weg worden gelegd. Japan zal zijn troepen ook in dit geval slechts terugtrekken op voorwaarde, dat de bescherming van de Japansche belangen door een neutrale strijdmacht zal worden overgenomen.

Het door Japan aangekondigde groote offensief bij Shanghai is op 20 Febr. ingezet. Met het oog op de belangen van de Nederlandsche onderdanen te Shanghai heeft de

Nederlandsche regeering op 21 Febr. den torpedojager „Van Galen" van Soerabaja via Hongkong naar Shanghai gezonden. De „Van Galen" meet 1650 ton en staat onder commando van den kap.-luitenant ter zee E. A. Vreede. De kosten van deze zending komen ten laste van het moederland.

De Japansche legerbevelhebbers bij Shanghai hebben op 23 Febr. het offensief over het geheele front gestaakt. De overwinning der Chineesche strijdkrachten op de Japansche troepen ten Noorden van Kiangwan is officieel bevestigd. Het antwoord van den Japanschen Minister van Buitenlandsche Zaken op de nota der 12 mogendheden brengt geen nieuws. De schuld van het conflict met China wordt op China geworpen. Kiangwan bij Shanghai is na dagen van hevig artillerie-bombardement op 27 Febr. door de Japanners bezet.

De voornaamste punten der vredesvoorstellen die Japan op 29 Febr. aan China heeft gedaan, luiden volgens een V. D.-bericht: Wederzijdsche terugtrekking van alle gewapende troepen, instelling van een gemengde commissie van Chineesche en Japansche officieren, die contrôle moet uitoefenen op het terugtrekken der troepen, een rondetafel-conferentie van Chineezen, Japanners en andere belanghebbende mogendheden, teneinde de Chineesch-Japansche problemen te Shanghai te bestudeeren, om tenslotte een regeling te treffen van den politiedienst in het geëvacueerde gebied.

Nadere berichten omtrent de ontruiming van Kiangwan bevestigen de Chineesche mededeelingen, dat de Chineezen Kiangwan vrijwillig hebben prijsgegeven. De toestanden, die in de stad heerschten, waren ondragelijk; de straten waren bezaaid met lijken van burgers, die door de Japansche bombardementsvliegtuigen waren gedood; het water is besmet.

Een nieuw ultimatum is door de Japansche militaire autoriteiten aan den Chineeschen burgemeester te Shanghai overhandigd, waarin met verdere militaire actie wordt gedreigd, indien de troepenbewegingen langs de spoorwegen Shanghai—Hangkau en Shanghai—Nanking niet vóór 2 Maart 1932 worden stopgezet.

Sovjet-Rusland heeft het vervoer van Japansche troepen langs den Oost-Chineeschen spoorweg toegestaan.

Berichten uit Shanghai melden, dat op het Britsche vlaggeschip van admiraal Kelly te Shanghai op 1 Maart besprekingen zijn gevoerd tusschen Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, ten doel hebbende de vijandelijkheden te staken.

Ook Sir John Simon rapporteerde hierover den Raad en na een spoedzitting, die door den voorzitter, Paul Boncour was bijeengeroepen, heeft de Raad voorgesteld onmiddellijk te Shanghai een conferentie te houden, waaraan de vertegenwoordigers van China en Japan en andere belanghebbende mogendheden zullen deelnemen.

De grondslagen voor de besprekingen dezer conferentie zullen de volgende zijn:

a. Japan heeft geen politieke of territoriale bedoelingen en koestert niet het voornemen een Japansche concessie te Shanghai te vestigen, of op eenige andere wijze de exclusieve belangen der Japanners te bevorderen;

b. China neemt aan de conferentie deel op voorwaarde, dat de veiligheid en de integriteit van de internationale en Fransche concessies gehandhaafd zullen worden krachtens de overeenkomsten die deze zônes en haar bewoners tegen ieder gevaar beschermen.

Japan heeft op 1 Maart definitief de voorstellen van den Volkenbondsraad tot regeling van het Chineesch-Japansch geschil aanvaard.

De Commandant van het 19e Chineesche leger heeft op 2 Maart zijn troepen gelast, zich op alle fronten terug te trekken. De terugtocht heeft in volkomen orde plaats. De Chineesche troepen zullen stellingen innemen buiten de 20 K.M.-zône, welke door de Japanners in hun verschillende eischen is genoemd.

Inmiddels gaan de Japanners voort met hun bombardement. De Chineesche gezant Yen heeft op 3 Maart aan den president van den Raad van den Volkenbond, Paul Boncour, een nota overhandigd, waarin de Chineesche regeering zich tot onmiddellijken wapenstilstand bereid verklaart, mits op basis van wederzijdsche en gelijktijdige terugtrekking der troepen.

Admiraal Nomoera, bevelhebber van het Japansche Vlootdetachement te Shanghai heeft verklaard, dat hij, nu het Japansche doel is bereikt, order heeft gegeven de vijandelijkheden te staken. Ook de Japansche generaal Hoerakawa, opperbevelhebber van de Japansche troepen, gaf last tot het staken der operaties bij Shanghai. De nieuwe Japansche eischen zijn door bemiddeling van den Britschen gezant te Shanghai aan den Chineeschen vice-Minister van Buitenlandsche Zaken ter hand gesteld.

In de vergadering van den Volkenbondsraad van 4 Maart verklaarde Dr. Yen, dat China niet verlangt, dat de Volkenbond tot eenige sanctie (militaire, economische of diplomatieke) zal overgaan en dat hij zich tevreden zal stellen, indien de Volkenbondsvergadering duidelijk zou uitspreken, dat Japan het volkenbondsverdrag heeft geschonden en dat China's houding in overeenstemming met het volkenbondsverdrag is geweest.

De Chineesche regeering heeft de Japansche voorwaarden voor de schorsing der vijandelijkheden afgewezen.

Matsudeira, de Japansche gedelegeerde, verklaarde, dat naar het oordeel der Japansche regeering de volkenbondsvergadering zich alleen met Shanghai en niet met Mandsjoerije heeft bezig te houden.

De Volkenbondsvergadering onder voorzitterschap van Mr. Hymans heeft op 4 Maart onomwonden partij gekozen tegen Japan en den terugtocht van de Japansche troepen uit het Chineesche bezette gebied geëischt. Vervolgens werd door haar een resolutie aangenomen, waarin in het bijzonder er op wordt gewezen, dat voorwaarde voor een bijeenkomen der mogendheden-conferentie te Shanghai is een staking der vijandelijkheden en dienovereenkomstig het sluiten van een wapenstilstand.

Niettegenstaande Japans belofte om de vijandelijkheden bij Shanghai te staken, is op 7 Maart weder een Japansche divisie, uit 14.000 man bestaande, te Woesoeng ontscheept. De Japanners hebben hun opmarsch ver buiten de 20 K.M. zône voortgezet.

In een nieuw ultimatum van den Japanschen opperbevelhebber van 8 Maart wordt van de Chineezen geëischt, dat hun troepen nog 10 K.M., derhalve tot 30 K.M. afstand van Shanghai zullen terugtrekken. Mochten de Chineezen dezen eisch niet inwilligen, dan zullen de Japansche troepen opnieuw de vijandelijkheden openen.

Het in den Volkenbond besproken ontwerp-resolutie over het Chineesch-Japansch conflict is op 11 Maart eenstemmig door de Volkenbondsvergadering aangenomen. China en Japan onthielden zich van stemming.

Het ontwerp-resolutie bevat het besluit tot instelling van een commissie van 19 leden, die de regeling van het conflict verder zal behandelen. Deze commissie moet aan de V.B.-vergadering rapport uitbrengen over de staking der vijandelijkheden en het terugtrekken der Japansche troepen. Het terugtrekken der Japansche troepen moet zich ook tot Mandsjoerije uitstrekken. Eventueel zal advies gevraagd worden aan het Haagsche Hof.

Van Japansche zijde is verklaard, dat men bereid is te onderhandelen over staking der vijandelijkheden op den grondslag van de Volkenbondsvoorstellen. Van Chineesche zijde is men tot onderhandelen bereid. De Chineezen stellen daarbij de volgende voorwaarden:

1. De onderhandelingen moeten beperkt blijven tot het staken der vijandelijkheden en het volledige terugtrekken der Japansche troepen.

2. Het terugtrekken der Japansche troepen zal moeten geschieden, zonder dat daaraan bepaalde voorwaarden verbonden zullen mogen worden.

De vooruitzichten op een definitieve beëindiging der vijandelijkheden tusschen Japanners en Chineezen zijn belangrijk toegenomen, hoewel nog steeds op verschillende punten van het front gevochten wordt. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, heeft verklaard, dat hij den Chineesch-Japanschen oorlog als geëindigd beschouwt.

Maarschalk Tsjang Kai Sjek heeft het opperbevel over het geheele Chineesche leger, de zee- en luchtstrijdkrachten inbegrepen, overgenomen.
Japan heeft de erkenning van de Mandsjoerijsche republiek voor onbepaalden tijd uitgesteld.
Het Chineesche Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft op 12 Maart bij Japan geprotesteerd tegen de benoeming van den ex-keizer Poe-Ji tot staatshoofd van Mandsjoerije. Verder wordt door Nanking het nieuwe regime in Mandsjoerije onwettig verklaard.
De Japansche minister van Oorlog deelt op 14 Maart mede, dat een divisie en een gemengde brigade bevel hebben gekregen, uit Shanghai naar Japan terug te keeren.
De enquête-commissie van den Volkenbond voor Mandsjoerije is op 14 Maart te Shanghai aangekomen.
De Chineesche gedelegeerde dr. Yen heeft op 15 Maart aan Paul Hymans als voorzitter der buitengewone volkenbondsvergadering medegedeeld, dat de Chineesche regeering de aangenomen resolutie van de buitengewone volkenbondsvergadering aanvaardt.
Volgens de door de plaatselijke autoriteiten te Shanghai medegedeelde cijfers zijn, naar V. D. meldt, tijdens de gevechten van de afgeloopen weken te Shanghai naar schatting 6000 personen gedood en 2000 gewond, terwijl 4000 personen vermist worden.
De aan eigendommen en gebouwen toegebrachte schade wordt geschat op $ 350 millioen.
De zich te Shanghai bevindende 23 Japansche oorlogsschepen hebben op 19 Maart bevel gekregen naar Japan terug te keeren.
De bij de Japansch-Chineesche bemiddelingsonderhandelingen op het Britsche consulaat te Shanghai op 20 Maart getroffen overeenkomst is ter goedkeuring verzonden naar de Japansche en de Chineesche regeering. De regeling loopt over de volgende vier punten:
1. De vijandelijkheden worden definitief gestaakt.
2. De Japansche troepen worden binnen de internationale concessie en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. De Chineezen blijven binnen hun huidige stellingen en verplichten zich geen uitvallen te doen of tot nieuwe aanvallen over te gaan.
4. Het beheer van de neutrale zône wordt door de Chineesche autoriteiten overgenomen.

(Vor. ber. 129 M.; Vor. ber. 115 D.)

A. **NEDERLANDSCH-INDIË. — Nieuwe Inkomstenbelasting. —**
De ontwerp-ordonnantie betreffende de nieuwe Inkomstenbelasting, welke op 1 Januari 1933 zal worden ingevoerd, is op 5 Maart 1932 in den Volksraad zonder hoofdelijke stemming aangenomen, nadat het College met 45 tegen 7 stemmen zijn goedkeuring had gehecht aan een motie van den heer Monod de Froideville, strekkende tot uitbreiding van den kinderaftrek over de inkomens van ƒ 8.300 tot ƒ 12.000.

Telefoonverkeer met Holland. — Nieuwe bepalingen. —
Van 15 Maart 1932 af zijn enkele bepalingen betreffende het telefoonverkeer met Nederland als volgt gewijzigd:
De mogelijkheid tot het aanvragen van gewone gesprekken voor een bepaalde werkperiode blijft opengesteld tot het einde dier periode. (Deze bepaling wordt eveneens toepasselijk verklaard voor het binnenlandsch radiotelefonisch verkeer). Tot nu toe was zulks slechts mogelijk tot den aanvang der periode, waarna dringend tarief verschuldigd was.
Voorts kan op verzoek van den aanvrager een gesprek kosteloos worden overgezet op een anderen spreekdag, mits vallende binnen een termijn van 14 dagen na den oorspronkelijken spreekdag.
De voorbereidingskosten voor ijlgesprekken zijn gelijk gesteld aan die voor gewone en dringende gesprekken n.l. op ƒ 2.50 inplaats van ƒ 22.50.
Het extra-recht van ƒ 2.50 verschuldigd voor de directe doorgifte van gespreksaanvragen is afgeschaft. Elke aanvrage wordt derhalve dadelijk doorgegeven aan den opgeroepene, zonder dat daaraan extra kosten zijn verbonden. **(Vorig bericht Belastingen blz. 99 C.)**

21 MAART 1932

B. **NEDERLAND. — Wijnimport. —**
Blijkens de door de vereeniging van Nederlandsche wijnimporteurs uitgegeven statistiek, is de wijninvoer op fust in Nederland zeer aanmerkelijk teruggeloopen.

1929	13.290.000 liter
1930	12.662.000 liter
1931	10.738.000 liter

Het aandeel van Spanje in 1931 was 34 pct., van Frankrijk 21 pct., van Griekenland 20 pct., van Portugal 8 pct., van Italië en van Fiume 7 pct., van Duitschland 3 pct.
De met 1 April 1932 in werking tredende verhoogde wijnaccijns (van ƒ 24 op ƒ 36 per H.L.) zal volgens bovengemelde vereeniging een funesten invloed hebben op den import van wijn. **(Vorig bericht blz. 111 D.)**

C. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën. —**
Op 21 Maart wordt de inschrijving opengesteld op Schatkistpromessen en 4 %-biljetten tot een totaal bedrag van ten hoogste ƒ 40 millioen.
De Schatkistpromessen, groot ƒ 10.000, ƒ 50.000 en ƒ 100.000, onder dagteekening van 1 April 1932 uit te geven, hebben een looptijd van 3 of 6 maanden.
De Schatkistbiljetten van ƒ 1000, ƒ 5000 en ƒ 25.000 dragen 4 % rente per jaar en worden uitgegeven onder dagteekening van 1 April 1932, en hebben een looptijd van 1 jaar. **(Vor. ber. Staatsfinanciën blz. 88 A.; Vor. ber. Leeningen blz. 128 C.)**

22 MAART 1932

D. **NEDERLAND. — Diamant-industrie. —**
Het plan van wethouder Douwes tot werkverruiimng in de diamantindustrie is nu door den Bondsraad van den A. N. D. B. aangenomen en verschillende werkgevers zullen hun medewerking er aan verleenen.
Voor deze werkverruiming zullen in de eerste plaats in aanmerking komen de gesteunde werklieden, en van de niet gesteunde diamantbewerkers tot een maximum van 15 procent, voor wie het Rijk en de Gemeente een extra subsidie zullen geven. Voor dit werk zullen uitsluitend in aanmerking komen de Amsterdamsche werkgevers, georganiseerd in de A. J. V. en de georganiseerde eigen-werkmakers in den A. N. D. B. Het loon zal bedragen met den bijslag normaal ƒ 25.50; de vluggere werklieden zullen het kunnen brengen tot ƒ 30.—. De bijslag zal gegeven worden volgens een degressieve schaal en varieeren van ƒ 15.— tot ƒ 4.—. Wanneer het loon dus komt boven ƒ 30.— zal geen bijslag meer worden gegeven. **(Vorig bericht blz. 105 A.)**

E. **ARGENTINIË. — Geldmarkt. —**
Besloten is alle beperkingen op de geldmarkt op te heffen.

F. **ZUID-AFRIKA. — Nieuw muntstelsel. —**
De Minister van Financiën, Havenga, heeft in het parlement machtiging gevraagd om een wetsontwerp in te dienen tot wijziging van het Zuid-Afrikaansche muntstelsel.
Naar vernomen wordt, zal het nieuwe muntstelsel bestaan uit drie munten, de rand, de florin en de cent. De rand zal gelijk zijn aan het huidige pond en verdeeld zijn in 12 florins, terwijl de florin weer gelijk zal zijn aan 100 centen.

23 MAART 1932

G. **MEMEL. — Landdag ontbonden. —**
Bij de bespreking der Litausche regeeringsverklaring dienden de meerderheidspartijen een votum van wantrouwen in tegen het huidige directorium.
De president Simaitis las onmiddellijk daarop een besluit van den gouverneur voor, waarbij de landdag wordt ontbonden.
De nieuwe verkiezingen zullen den 4den Mei 1932 worden gehouden.

A. **NEDERLAND. — Besluit tot wering v. d. Coloradokever. —**
Een K. B. (Staatsblad No. 121) is afgekondigd, waarbij met ingang van 26 Maart de in- en doorvoer van aardappelen verboden is uit Frankrijk, terwijl versche groenten, afkomstig uit dat land, gedurende het tijdvak van 15 Maart tot en met 14 October slechts toegelaten worden, wanneer zij vergezeld gaan van een officieele verklaring, dat de zending niet afkomstig is uit een gebied waarin binnen een straal van 200 K.M. de Coloradokever wordt aangetroffen.
Zendingen beneden de 50 K.G. genieten bepaalde faciliteiten.

B. **DONAU-PLAN. — Hongaarsch standpunt. —**
Het Hongaarsche standpunt kan men samenvatten in de volgende drie punten:
1. Hongarije hoopt, dat de uitvoering van het plan betere afzetmogelijkheden zal scheppen.
2. Hongarije hoopt als centraal gelegen Donau-land voordeel te kunnen trekken van de waarschijnlijke sterke opleving van het transito-verkeer.
3. De economische opleving kan een verbetering der financieele positie van het land tengevolge hebben. Om al deze redenen is de Hongaarsche regeering voorstandster van het plan-Tardieu. **(Vor. ber. blz. 130 E.)**

C. **VOLKENBOND. — De Financieele Commissie adviseert hulpmaatregelen. —**
De Financieele Commissie te Parijs heeft den Volkenbondsraad een rapport doen toekomen, dat behalve algemeene beschouwingen over den economischen toestand van Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland en over de noodzakelijkheid van principieele handhaving van den voorrang voor volkenbondsleeningen, de volgende aanbevelingen aan de regeeringen bevat:
Voor Oostenrijk de noodzakelijkheid van een leening, waardoor de Oostenrijksche regeering in staat gesteld wordt het einde van de crisis af te wachten, zonder de betaling der buitenlandsche schulden te moeten staken.
Voor Hongarije handhaving van het moratorium, dat reeds is toegestaan in afwachting van een verbetering in den economischen toestand, die naderhand een nieuwe overeenkomst met de crediteuren zal mogelijk maken.
Voor Bulgarije vermindering van den buitenlandschen schuldenlast met 50 %, zoolang de huidige transfer-moeilijkheden blijven voortbestaan.
Voor Griekenland eveneens een hulpverleening voor handhaving van de buitenlandsche schuldbetalingen, doch staking van de terugbetaling van deze leening. Het rapport zal dienen als grondslag voor de besprekingen over de economische overeenkomst tusschen de Donau-Staten.

24 MAART 1932

D. **NEDERLAND. — Aardappelmeelindustrie. —**
De particuliere aardappelmeelfabrikantenbond heeft de hoofdbesturen van de betrokken vakbonden medegedeeld, dat na 1 Mei het collectief contract in dat bedrijf alleen wordt vernieuwd, indien de arbeiders met een verlaging van het minimum loon van ƒ 19.50 op ƒ 18.— per week accoord gaan. **(Vorig bericht blz. 115 B.)**

25 MAART 1932

E. **FINLAND. — Lappo-beweging verboden. —**
Het Finsche ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft de Lappo-beweging verboden. Deze maatregel wordt gemotiveerd met de verwijzing naar handelingen, die in strijd waren met de wet. **(Vor. ber. blz. 129 A.)**

F. **NEDERLAND. — Nederlandsch fabrikaat. — Circulaire van den minister van Binnenlandsche Zaken. —**
Het behoeft geen betoog — schrijft de minister van Binnenlandsche Zaken in een circulaire dezer dagen gericht tot de burgemeesters — dat het in de tegenwoordige omstandigheden dringend noodzakelijk is te doen wat mogelijk is om de Nederlandsche industrie tegemoet te komen. Z.Exc. stelt het op prijs, ten einde in deze aangelegenheid een goed inzicht te krijgen, in het bezit te komen van verschillende gegevens, opdat zoo mogelijk het Nederlandsch fabrikaat met nog meer kracht kan worden bevorderd.

26 MAART 1932

G. **MGR. L. J. A. H. SCHRIJNEN OVERLEDEN. —**
Te Roermond is overleden mgr. L. J. A. H. Schrijnen, R.K. bisschop van Roermond. Bij het sterfbed waren tegenwoordig de kort geleden tot bisschop gewijde dr. C. Lemmens, die van rechtswege mgr. Schrijnen opvolgt, de vicaris-generaal van het bisdom dr. B. Audius en prof. Cloots.

H. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — De swastika verboden. —**
Het Tsjechoslowaaksche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een algemeen verbod uitgevaardigd voor het dragen van het swastika-teeken.

I. **JAPAN. — Nieuwe oorlogscredieten. —**
Het Japansche parlement heeft een verder crediet van 67½ millioen Yen voor militaire uitgaven gevoteerd.
(Vorig bericht blz. 130 I.)

K. **NEDERLAND. - Nieuw werktijdenbesluit voor winkels.**
In het „Staatsblad" is opgenomen een K. B., waarbij met 1 Mei 1932, den datum waarop de Winkelsluitingswet 1932 in werking treedt, het bestaande werktijdenbesluit voor winkels 1929 wordt vervangen door een nieuw werktijdenbesluit voor winkels.
Hieraan ontleenen wij het volgende:
Een man of vrouw mag in winkels op Zondag geen arbeid verrichten.
Deze bepaling is niet van toepassing op arbeid, bestaande in of onmiddellijk verband houdende met:
a. den verkoop en de aflevering van brandstof of smeermiddelen voor en van onderdeelen voor spoedeischende herstellingen aan voer- en vaartuigen en rijwielen;
b. den verkoop van dag- en weekbladen voor één uur des namiddags;
c. den verkoop en de aflevering van ruw ijs;
d. den verkoop en de aflevering van winkelwaren, ten behoeve van binnenkomende, uitgaande en doorgaande schepen.
Bovendien is het verbod niet van toepassing op arbeid:
a. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht, op 1 Jan., 24, 26 en 31 December.
b. in bloemenwinkels op 1 Januari, 14 en 15 Augustus, 1 en 2 November, 24, 26 en 31 December.
c. in winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak brood, banket, suikerwerk en chocolade wordt verkocht gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren, liggende tusschen 9 uur des voormiddags en 8 uur des namiddags, doch uitsluitend voor den verkoop van die waren, en voor werkzaamheden, die daarmede onmiddellijk verband houden;
d. in alle winkels op tijden, dat zij ingevolge het bepaalde krachtens art. 9 der Winkelsluitingswet op Zondag geopend mogen zijn.
Een arbeider, die in een winkel arbeid verricht, moet een wekelijkschen, onafgebroken rusttijd hebben van tenminste 32 uren.
In afwijking hiervan mag op Zondag de wekelijksche rusttijd van een man of een vrouw, die op dien dag arbeid verricht, als bedoeld bij bovengenoemde uitzonderingen of kappersarbeid ten behoeve van tooneelvoorstellingen eenmaal gedurende ten hoogste vier achtereenvolgende uren worden onderbroken, onder voorwaarde, dat de rusttijd in totaal tenminste 32 uren bedraagt.
Voor een man of een vrouw, die in een winkel arbeid verricht, moet in den rusttijd tenminste eenmaal in drie achtereenvolgende weken de Zondag zijn begrepen. De zoo juist genoemde onderbreking is dan niet van toepassing.

A. **NEDERLAND. — Het 37e Paaschcongres der S.D.A.P.** In aanwezigheid van meer dan 500 afgevaardigden uit het geheele land is op 26 Maart in het Concertgebouw te Haarlem het 37ste Paaschcongres der S.D.A.P. geopend. Wegens ziekte van den voorzitter, den heer J. Oudegeest, werd de openingsrede uitgesproken door den tweeden partij-voorzitter en oud-voorzitter, het Tweede Kamerlid de heer W. H. Vliegen.

Openingsrede van den heer Vliegen. — Spr. zeide o.a. dat hij 25 jaar geleden, ook in Haarlem, een congres opende van dezelfde S.D.A.P., dat, evenals het huidige zal zijn, in hoofdzaak was gewijd aan de behandeling van inwendige partijgeschillen. Toen, in zijn openingsrede van 1907, heeft spr. de zinswending gebruikt: „De natuurgeneeswijze is niet geslaagd, de patiënt zal een drankje moeten nemen". Feitelijk staat de partij er weer zoo voor. Een paar jaar lang heeft de partijleiding met taai geduld de kwaal behandeld. Het verwijt dat zij als zachte heelmeesters stinkende wonden heeft gemaakt, zou niet ongegrond zijn. Het moet nu met energie worden aangepakt.

Rede van ir. J. W. Albarda (voor het partijbestuur). Wij moeten weten, zei spr. o.a., of de taktiek van de regelmatig gekozen partijleiding de instemming heeft van de meerderheid der partij. Het verschil van meening gaat over de t a c t i e k, die onze partij in dezen crisistijd heeft toe te passen, niet over de d o e l s t e l l i n g. Nooit bleek de onhoudbaarheid van het kapitalisme sterker, nooit was de behoefte van socialistische ordening grooter. Hierover bestaat tusschen ons geen meeningsverschil. De vraag, die wij verschillend beantwoorden is deze: op welke wijze het socialistisch doel het best en het snelst kan worden bereikt.

De S.D.A.P. heeft achtereenvolgens den strijd gevoerd tegen anarchisme, syndicalisme en communisme. In 40 jaren heeft de partij de arbeidersklasse geleerd, dat zij door organisatie en scholing het socialistisch doel zal veroveren. Zij weigert te voldoen aan het verlangen om de daarbij behaalde resultaten op het spel te zetten, om de opstandige instincten van de tot wanhoop gekomen crisis-slachtoffers tijdelijk te bevredigen met avonturen, waarvan tevens vaststaat, dat zij op zware nederlagen en op diepe ontgoocheling zullen uitloopen. Wij moeten den moed hebben de onjuistheid dier illusie aan te toonen.

Rede van den heer P. J. Schmidt (namens de oppositie). De heer Schmidt zeide o.a.: Ons voorstel is, dat men ons laat ons eigen orgaan „De Fakkel". (De weigering van een artikel over de textielstaking, waarin de heer Schmidt zich tegenover het beleid van het Partijbestuur en N.V.V. stelde, was aanleiding tot het oprichten van „De Fakkel").

Rede van den heer Frank van der Goes, eveneens deel uitmakende van de redactie van het links-socialistisch weekblad „De Fakkel".

Spr. waarschuwde het congres, dat ook de S.D.A.P. is begonnen als een klein en onbeteekenend groepje mannen en vrouwen en eindigde met een indrukwekkend beroep op het congres, om alvorens een besluit te nemen, ernstig de gevolgen daarvan te overwegen.

De voorzitter van het N.V.V., de heer Kupers, weerlegde de aanvallen op het zitting nemen in de crisis-comité's. Spr. wees op de noodzakelijkheid van deze medewerking op bepaalde voorwaarden van S. D. A. P. met het crisis-comité. Spr. ontkende met beslistheid, dat de werkloozensteunactie is verlamd door die samenwerking met het crisis-comité.

Rede van Dr. F. M. Wibaut. — De heer F. M. Wibaut verklaarde te willen doen wat hij vermag om een scheuring in de Ned. Sociaal Democratie te voorkomen, omdat die breuk volgens hem niet noodig is en daarom vermeden m o e t worden. V. d. Goes heeft het hem daarbij niet gemakkelijk gemaakt, want er schijnt reeds een nieuwe partij te zijn opgericht. Het tweede deel van de Partijresolutie eischt de eerbiediging van de organisatorische eenheid in de partij. Het lijkt spr. mogelijk om die eenheid te bewaren, ook dan, wanneer men het voorstel van Amsterdam XI, (een discussie-weekblad toegevoegd aan de arbeiderspers) aanneemt.

Wij zullen de socialisatie krachtiger dienen aan te vatten en verder moeten doorvoeren en beginnen met de socialisatie van het bankwezen. Doch door opbouwen — n i e t door revolutie. Ik behoor, zeide spr., tot die sociaal-democraten, die om zoo te zeggen den eenen dag reformist en den anderen dag revolutionnair zijn, naar gelang van de mogelijkheden die zich voordoen. Zoo is het ook met de partij.

Tot links zei spreker: „Doe het niet". Gij weet niet wat gij verliest. Blijf in de Partij mèt de verschillende inzichten, met haar gebreken, om met elkaar de S.D. sterk te maken, te strijden voor het socialisme, dat ons in alle omstandigheden het hoogste goed moet zijn.

De stemming. — Er werd gestemd over de resolutie aangaande tactiek en beleid van het partijbestuur. Het economisch gedeelte werd bij handopsteken aangenomen.

Het tweede gedeelte der partijbestuursresolutie, waarin geëischt wordt, dat de partijleden op straffe van royement zich dienen te onthouden van de vorming van bijzondere groepeeringen, dat de bladen de „Socialist" en de „Fakkel" zullen worden opgeheven en dat een einde zal komen aan alle bijeenkomsten van groepen partijgenooten, die ten doel hebben de taktiek der partij te behandelen en die belegd zijn door andere dan de daartoe door de partij bevoegd verklaarde instanties, werd bij schriftelijke stemming aangenomen met 1599 tegen 460 stemmen.

In de huishoudelijke ochtendzitting van het congres heeft de heer Oudegeest (intusschen weer hersteld) mededeeling gedaan van het navolgend ingekomen schrijven.

Aan den voorzitter van het
37ste congres der S. D. A. P.

Ik verzoek u aan het congres het volgende mee te deelen:

Naar aanleiding van de aanvaarding der P.B.-resolutie, waaraan wij ons mogen noch kunnen onderwerpen en waardoor dus ons royement uit de partij zou volgen, moet ik namens de redactie, administratie en orgaancommissie van „De Fakkel" mededeelen, dat wij unaniem hebben besloten uit de partij te treden.

P. J. SCHMIDT.

Het doet mij leed — zegt de heer Oudegeest — dat ik u deze mededeeling moet doen. Doordat Schmidt, die eenige tegencandidaat was, uit de partij is getreden, behoeft nu geen verkiezing van het Dagelijksch Bestuur plaats te hebben; het is in zijn huidige samenstelling herkozen.

De heer G. J. Zwertbroek werd in de plaats van den heer Schmidt in het Partij-Bestuur der S.D.A.P. gekozen.

28 MAART 1932

B. **NEDERLAND. — Onafhankelijke Socialistische Partij.** De linksche uitgetreden groep der S.D.A.P. heeft een nieuwe partij gesticht, onder den naam van „Onafhankelijke Socialistische Partij". Bestuursleden zijn: Edo Fimmen, voorzitter; J. de Kadt, vice-voorzitter; H. Oldenbroek, penningmeester; P. J. Schmidt, secretaris; R. Stenhuis en K. R. van Staal, leden.

Het program der O.S.P. vermeldt de volgende punten:
tegen het kapitalisme,
tegen de aanvallen op de loonen,
vóór de sociale eischen der arbeiders,
vóór directe, wettelijk-geregelde en afdoende hulp aan werkloozen, boeren en landarbeiders,
vóór de invoering van verbeterde sociale verzekering en de 40-urige werkweek.
vóór socialisatie van industrieën, grond en credietwezen,
tegen militarisme en oorlogsgevaar,
vóór het socialisme. (Uit „Oproep" v. d. O.S.P.)

29 MAART 1932

C. **NEDERLAND. — Gemeenteleeningen van het Rijk in 1931.** —

Door de gezamenlijke gemeenten werd opgenomen in het:

1e kwartaal	1931	door	212	gemeenten	f 71.815.000
2e kwartaal	1931	door	201	gemeenten	f 142.683.000
3e kwartaal	1931	door	224	gemeenten	f 108.295.000
4e kwartaal	1931	door	247	gemeenten	f 41.629.000
				In totaal	f 364.422.000

In de genoemde kwartalen was resp. f 28.348.000, f 126.412.000, f 58.426.000, f 14.866.000 of in totaal f 228.052.000 van de geleende bedragen voor conversie bestemd, terwijl verder nog hooge bedragen werden geleend voor openbare werken, voor electriciteitsbedrijven, voor eigendommen, niet voor den openbaren dienst bestemd en voor onderwijsdoeleinden. Van de in 1931 geleende bedragen werd f 37.189.000 opgenomen bij Rijksinstellingen.

Als voorschotten voor woningbouw, drinkwaterleiding ingevolge de Landarbeiderswet, enz. werd door het rijk verstrekt in het:

1e kwartaal	1931	aan	71	gemeenten	f 3.690.000
2e kwartaal	1931	aan	134	gemeenten	f 3.675.000
3e kwartaal	1931	aan	104	gemeenten	f 3.203.000
4e kwartaal	1931	aan	96	gemeenten	f 7.344.000
				In totaal	f 17.912.000

Bovendien werden in 1931 aan een viertal gemeenten provinciale rentelooze voorschotten verstrekt tot een bedrag van f 81.000. **(Vorig bericht 128 C.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Automobiel-industrie. —** De cijfers der vier grootste autobandenproducenten van de Ver. Staten luiden als volgt:

	1931	1930
Goodrich	$ 8.815.000 verlies	$ 8.274.000 verlies
Goodyear	$ 7.650.000 verlies	$ 2.530.000 verlies
United States	$ 9.473.000 verlies	$ 18.063.000 verlies
Firestone	$ 6.028.000 winst	$ 1.540.000 winst

(Vorig bericht blz. 107 M.)

B. **DONAU-PLAN. — Engelsch voorstel. —** In verband met de sluiting van een economische Donaufederatie heeft de Engelsche regeering op 25 Maart '32 voorgesteld een conferentie van de groote mogendheden, Frankrijk, Engeland, Italië en Duitschland bijeen te roepen.

Tardieu is bereid naar Londen te gaan om met Mac Donald en Simon een bespreking te houden.

Italië heeft op 29 Maart de Engelsche uitnoodiging tot deelneming aan de viermogendheden-conferentie te Londen aangenomen en zal door Grandi worden vertegenwoordigd.

De Duitsche regeering heeft op 29 Maart de Engelsche uitnoodiging tot het houden van een vier-mogendheden conferentie ter bespreking van het Donau-plan, in principe aangenomen. **(Vorig bericht 134 B.)**

C. **FRANKRIJK. — Bewapeningsplan. —** De financieele commissie van het parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, hetwelk den minister van Financiën machtigt, onmiddellijk schatkistbiljetten uit te geven tot een bedrag van ongeveer frs. 3.6 milliard om het Fransche bewapeningsplan uit te voeren.

30 MAART 1932

D. **ZUID-AFRIKA. — Diamantproductie. —** De productie van diamanten in 1931 bedroeg 2.119.155 karaat met een waarde van £ 4.182.523 tegen 3.163.590 karaat met een waarde van £ 8.340.719 in 1930. De gemiddelde waarde per karaat steeg van £ 3.0.2 in 1928 tot £ 4.0.8, in 1929, en daalde vervolgens tot £ 3.8.2 in 1930 en £ 2.3.2. in 1931. **(Vorig bericht 79 A.)**

E. **ABESSINIË. — Nog 2 millioen slaven in 1931 —** In het afgeloopen jaar schatte men het aantal personen, dat in Abessinië, nog in slavernij leefde, op twee millioen. De Keizer van Abessinië, Ras Tafari, heeft in de afschaffing van de slavernij toegestemd, toen Abessynië lid werd van den Volkenbond. **(Vorig bericht 65 H.)**

F. **NEDERLAND. — Textielconflict. — Overeenstemming tusschen werkgeversorganisaties en St. Lambertus en Unitas. —**

Het Persbureau Vaz Dias zendt ons het volgende communiqué:

Op 29 en 30 Maart zijn te Arnhem, onder leiding van den heer A. C. de Bruyn, voorzitter van het R.K. Werkliedenverbond in Nederland, de onderhandelingen over het Twentsche Textielconflict, voortgezet, welke onder leiding van burgemeester Edo Bergsma een aanvang genomen hadden, maar gestrand waren door de houding van den modernen textielarbeidersbond „De Eendracht".

Het R.K. Werkliedenverbond, het Christelijk Nationaal Vakverbond, de textielarbeidersorganisatie Unitas, benevens de Enschedesche- en Twentsch-Geldersche fabrikantenvereenigingen waren vertegenwoordigd. Zij kwamen tot een overeenkomst gebaseerd op den brief der fabrikanten van 18 Februari:

De leden der bovengenoemde organisatie zullen het werk hervatten tegen loonen, waarop voorloopig alleen de verlaging van vijf procent, welke op 16 November 1931 werd aanvaard, is toegepast. Zes weken na beëindiging van het conflict zal een tweede verlaging van vijf procent in werking treden. Deze verlaging zal echter niet toegepast worden op de kostwinners in uurloon, welke voor de eerste verlaging een loon van f 18 of minder hadden, terwijl zij, wier loon toen tusschen f 18—f 20 bedroeg, een tweeden aftrek zullen krijgen, die naar evenredigheid van het vroegere loon tusschen nul en vijf procent ligt. Deze limieten van f 18 en f 20 gelden voor de kostwinners, werkzaam in de gemeenten Enschede, Lonneker, Hengelo, Almelo en Borne; voor de arbeiders in andere gemeenten zijn zij f 2 lager. De arbitrage over het loon der geratio-naliseerde wevers bij Jannink, zooals die in de afgebroken onderhandelingen opgezet was, gaat door, onder voorwaarde, dat het conflict op een behoorlijke wijze tot een oplossing komt.

De werkgevers hebben zich verbonden geen rancunemaatregelen toe te passen, doch eischen dat alle arbeiders die weer aan het werk wenschen te gaan daarvan schriftelijk mededeeling doen aan hun werkgevers.

De werkgevers zijn voornemens zich regelrecht tot hun arbeiders te wenden met een formulier schrijven, waarbij den arbeiders gelegenheid gegeven wordt zich aan te melden om den arbeid te hervatten. **(Vorig bericht 93 N.)**

31 MAART 1932

G. **BRAZILIË. — Koffie wordt tegen Duitsche steenkolen geruild. —** De „Lokalanzeiger" meldt uit Sao Paolo, dat de Braziliaansche minister van Financiën heden het verdrag heeft onderteekend, waarbij 300.000 zakken koffie worden geruild voor Duitsche steenkolen. **(Vorig bericht 71 D.)**

H. **VEREENIGDE STATEN. — Conventie verdoovende middelen. —** De conventie van Genève tot regeling van de distributie van verdoovende middelen en de beperking der fabricage hiervan, is door de Senaatscommissie van Buitenlandsche Zaken goedgekeurd.

I. **DUITSCHLAND. — Beurs en Geldmarkt. —** In de den 30sten Maart 1932 gehouden vergadering van het Berlijnsche Beursbestuur is met algemeene stemmen besloten de officieele noteering der fondsen op 12 April 1932 te hervatten. Op denzelfden dag zal de regeering het verbod tot publicatie van koersnoteeringen opheffen. **(Vorig bericht blz. 130 G.)**

K. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank. —** Wij vernemen, dat aan de particuliere deposanten der Amstelbank N.V. met vorderingen van $ 5000 tot $ 60.000 heden een tweede uitbetaling van 5 % hunner vorderingen heeft plaats gehad, zoodat zij, met inbegrip van de hun op 1 Maart 1932 uitbetaalde 35 %, thans

HINDENBURG (Paul von), Rijkspresident, Generaal-Veldmaarschalk. Duitschland's groote soldaat uit den wereldoorlog, die na den val van de monarchie 2 achtereenvolgende malen tot President der Duitsche republiek werd gekozen (1925 en 1932), overleed den 2en Augustus 1934 in den ouderdom van 86 jaar.

40 % hebben ontvangen, zijnde het volle percentage, waarvoor hun ingevolge de bepalingen van het buitengerechtelijk accoord een recht van voorkeur was toegekend.

A. **NEDERLAND. — Contingenteering schoenwerk. —** De „Staatscourant" van 31 Maart bevat het K. B., waarbij opnieuw een beperking van den invoer van schoeisel is vastgesteld, en wel voor de komende zes maanden, ingaande op 1 April 1932.
Het besluit is echter eenigszins gewijzigd. Die wijzigingen zijn van terugwerkende kracht tot 1 Januari 1932.

B. **RUSLAND. — Buitenlandsche verplichtingen. —** In de vergadering van de zgn. Rusland-commissie, deelde de voorzitter mede, dat de buitenlandsche verplichtingen van Rusland in totaal M. 2 milliard tot M. 2.4 milliard bedragen, waarvan M. 1.2 milliard aan Duitschland. Van deze M. 1.2 milliard vervalt in het loopende jaar M. 500 millioen tot 600 millioen. De Sovjet-Unie is haar verplichtingen tot dusver nagekomen.

C. **SCHEEPVAART. — Transatlantische Passagierstarieven. —**
De vertegenwoordigers van transatlantische scheepvaartmaatschappijen hebben besloten de transatlantische passagierstarieven met 20 % te verlagen. Deze verlaging is in overeenstemming met het besluit der Amerikaansche scheepvaartmaatschappijen. **(Vorig bericht 99 D.)**

D. **ENGELAND. — Financiën. —**
In het financieele jaar, dat per 31 Maart eindigt, bedroegen de inkomsten der Britsche schatkist £ 770.963.000, terwijl £ 770.599.000 werd uitgegeven. Het surplus beloopt derhalve £ 364.000, nadat £ 32.508.000 was besteed voor schuldaflossing.

E. **FRANKRIJK. — Vrouwenkiesrecht. —**
De Fransche Kamer heeft op 13 Februari 1932 aan vrouwen het kiesrecht verleend. Voorts besloot de Kamer dat herstemming slechts plaats kan hebben, indien geen enkele van de candidaten 25 % van het aantal uitgebrachte stemmen op zich vereenigd heeft. Deze hervormingen zijn door den Senaat op 26 Februari 1932 met algemeene stemmen verworpen. De artikelen die in verband stonden met het vrouwenkiesrecht en den kiesplicht werden door den Senaat uit het voorstel gelicht en naar de commissie teruggezonden.
Op 18 Maart 1932 verwierp de Kamer opnieuw met 299 tegen 227 stemmen de voornaamste punten van het wetsontwerp tot wijziging van de kieswet, dat na de verwerping door den Senaat door de kiesrecht-commissie van de Kamer opnieuw was ingediend.
De Kamer heeft tenslotte op 31 Maart 1932 met 446 tegen 50 stemmen een voorstel aangenomen van de kiesrechtcommissie, waarbij aan de vrouwen algemeen kiesrecht wordt toegekend voor de verkiezingen na 1933.

1 APRIL 1932

F. **DUITSCHLAND. — Her-disconto. —**
De rentevoet voor het herdisconteeringscrediet der Duitsche Rijksbank zal met ingang van 1 April 1932 6 % netto bedragen, tegen 8 tot 9 % tot dusver. **(125 H.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Kinderroof. —**
Op Dinsdag 1 Maart 1932 is de kleine Chas. A. Lindbergh Jr., oud 20 maanden, het zoontje van den wereldberoemden oceaanvlieger Kolonel Chas. A. Lindbergh, te Hopewell in New Jersey (Ver. St.), tusschen 8—10 uur des avonds, uit zijn slaapkamer ontvoerd. Tot dusver heeft men het verblijf van het kind niet kunnen ontdekken.

H. **DENEMARKEN. — Valutaregeling. —**
De verlenging van de valutaregeling tot eind Mei is door het Folkething goedgekeurd. De regeering had het voorstel ingediend, de wet tot eind 1932 te verlengen.

I. **IJSLAND. — Een Nederlandsch aërologisch station bij Reykjavik. —**
De luitenants-vlieger Visch en van Giessen brachten in September 1931 met den politiekruiser „Nautilus" een bezoek aan Reykjavik en vonden op 1.5 K.M. afstand van die stad een terrein, dat als vliegterrein zou kunnen dienen en dat door bemiddeling van het IJslandsche Gouvernement gedurende het Internationale Pooljaar kosteloos zou worden afgestaan en als vliegterrein zou worden ingericht.
Voor de verwezenlijking van het plan is een Comité gesticht, dat de noodige stappen zal doen om het aërologisch station te doen inrichten en het personeel en materieel naar IJsland te doen vervoeren.

K. **BRITSCH-INDIË. — Al-Indische Federatie. —**
In een conferentie van Indische vorsten werd een resolutie aangenomen, die aan de Vorstenkamer zal worden voorgelegd en waarin de volgende voorwaarden aan de Indische regeering voor de deelneming der Indische staten aan de Al-Indische Federatie worden gesteld:
1. Het opnemen van de noodige garanties in de grondwet.
2. De op verdragen of andere overeenkomsten berustende rechten zullen onder de nieuwe grondwet onaantastbaar blijven.
3. De souvereiniteit en interne onafhankelijkheid der Indische staten zullen onaangetast blijven en ten volle worden erkend. Voorts zullen alle verplichtingen van de Kroon tegenover de staten blijven bestaan.
De resolutie machtigt de vertegenwoordigers der Vorstenkamer tot het voeren van de noodige onderhandelingen met de regeering, op voorwaarde dat de definitieve ratificatie der verkregen resultaten zal geschieden door de Kamer en door elk der betrokken staten afzonderlijk. **(V.D.)**

L. **FRANKRIJK. — Begrooting aangenomen. — Kamer ontbonden. —**
De geheele begrooting werd in derde en laatste lezing met 435 tegen 135 stemmen door de Fransche Kamer aangenomen. In het geheel blijkt Tardieu vijfmaal de kwestie van vertrouwen te hebben gesteld. Zijn grootste meerderheid is 70 stemmen geweest. De begrooting is ten slotte vastgesteld op 41.100.883.494 frs. inkomsten, die op de uitgaven een overschot laten van 3.381.772 frs.
Aan het einde der zitting verklaarde de President van de Fransche Kamer de wetgevende periode geëindigd en de Kamer ontbonden. De Senaat ging tegelijkertijd op reces. Beide Huizen komen op 1 Juni, dus na de verkiezingen, weer bijeen. **(Vorig bericht 92 I.)**

M. **VEREENIGDE STATEN. — Invoerrecht op steenkolen, cokes en petroleum. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft met 113 tegen 67 stemmen een amendement op de belastingwet aangenomen, om een invoerrecht van 10 $ cent op 100 lbs. op steenkolen en cokes te heffen. Het Huis heeft voorts met 190 tegen 97 stemmen het voorstel aanvaard om een invoerrecht van petroleum van 1 $ cent per gallon te heffen.

N. **VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe belastingen. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel betreffende de dekking van het deficit ten bedrage van 1.25 milliard dollar aangenomen. In dit voorstel was o.a. vervat belasting van de radio, auto's, lucifers, kauwgummi, telefoon, benevens verhooging van de binnenlandsche brievenport. Het voorstel is thans naar den Senaat doorgezonden.

O. **ENGELAND. — Aflossing credieten. —**
De Engelsche schatkist heeft tot een bedrag van $ 30 millioen, welke op 29 Maart te New-York vervielen, afgelost en het saldo groot fr. 900 millioen van het door een Fransch bankconsortium verstrekte crediet terugbe-

P. **CHINA. — Verhooging suikerinvoerrechten. —**
China heeft met ingang van 1 April de invoerrechten op suiker met 100 % verhoogd.

2 APRIL 1932

A. ENGELAND. — **Internationaal vrijhandelscongres te Londen.** —
Te Londen is een internationaal vrijhandelscongres geopend. Verschillende sprekers bepleitten een tolunie tusschen de aan de Noord- en Oostzee liggende landen. Voorts werden met algemeene stemmen resoluties tegen de nieuwe methoden van invoercontingenteering aangenomen. Lord Snowden zeide o.a., dat het buitenland ervan overtuigd moet blijven, dat er in Engeland nog voorstanders van den vrijhandel te vinden zijn.
Het Nederlandsche standpunt i.z. den vrijhandel werd toegelicht door den voormaligen voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, den heer E. Heldring. Hij wees er op, dat hoewel ook Nederland er toe heeft moeten overgaan het z.i. verderfelijke contingenteeringsstelsel in te voeren, de liberale gedachte er nog krachtig leeft.

3 APRIL 1932

B. NEDERLAND. — **Economisch Instituut voor den Middenstand.** —
Verschenen is het jaarverslag der te 's-Gravenhage gevestigde stichting, Economisch Instituut voor den Middenstand over 1930—1931.
In den breede wordt behandeld het research-werk, dat door het instituut in 1931 werd begonnen. In het belang van den handeldrijvenden middenstand werden een tweetal onderzoeken geëntameerd, welke respectievelijk het kruideniersbedrijf en het schoenwinkelbedrijf betroffen. Als derde wordt vermeld een onderzoek naar de prijsvorming in het slagersbedrijf.
De aandacht van het Instituut is gevestigd op de in Duitschland onder het motto „Statistik für Jedermann", vanwege het Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit gedane stappen, om tot een eenvoudig schema te geraken, dat tot een, voor iederen winkelier bruikbare, zij het zeer summiere statistiek zou kunnen leiden. De uitvoerbaarheid van het denkbeeld, om hier te lande vanwege het Instituut zoo mogelijk in dezelfde richting te gaan, is in onderzoek.

C. ONDERWIJS. — **Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen.** —
De overtuiging, dat de klachten gegrond zijn, die van verschillende zijden gehoord worden, dat ons universitair onderwijs in Nederland niet voldoet aan de eischen, die het maatschappelijk leven stelt, is voor een groep personen zoowel uit de praktijk als uit het onderwijs aanleiding geweest plannen te ontwerpen en een programma samen te stellen voor een „Hoogeschool voor toegepaste wetenschappen" (H. T. W.). Te dien einde is opgericht de vereeniging „Nederlandsch Centraal Instituut voor de kennis van het buitenland (N.C.I.K.B.), welke bij Kon. Besluit van 2 December 1929 is goedgekeurd.
De H.T.W. zal worden een economische vakhoogeschool, zooals er reeds in het buitenland bestaan.
Als zoodanig heeft zij tot taak:
a. op te leiden voor de zelfstandige beoefening van speciale economische vakwetenschappen;
b. hun, die voor een bepaald practisch beroep de beste leiding zoeken, wetenschappelijk inzicht bij te brengen en theoretisch-practische geschooldheid in de behandeling van practische vraagstukken mede te geven.
Het voornemen bestaat om de H.T.W. te Den Haag te vestigen.
Het bestuur bestaat uit: dr. E. E. J. Messing, Rotterdam (Handels-Hoogeschool), voorzitter: dr. A. van Oven Jr., Dordrecht, secretaris; mr. dr. H. J. Romeyn, Den Haag, penningmeester; H. B. Berghuijs, Utrecht; ir. E. H. Cabos Rotterdam; M. M. Cohen, Amsterdam en mr. dr. G. J. Goedhart, A'dam. **(Vorig bericht Onderwijs blz. 110 F.)**

4 APRIL 1932

D. NEDERLAND. — **Conflict in het Rijnvaartbedrijf.** —
De Centrale Bond van Transportarbeiders heeft op 31 Maart 1932 de door de werkgevers voorgestelde loonsverlaging van 15 % van de hand gewezen.
Te Rotterdam zijn op 4 April 1932 de bemanningen van vijftien Nederlandsche sleepbooten, toebehoorende aan „Vulcan", de Nederlandsche Transport-Mij. en een aantal particuliere sleepboot-reeders, in staking gegaan.

E. NEDERLAND. — **Congres van den Vrijheidsbond.** —
Onder voorzitterschap van den algemeenen voorzitter mr. D. Fock, werd op 2 en 3 April 1932 een algemeene vergadering van de Liberale Staatspartij de Vrijheidsbond gehouden.
Mr. Fock herdacht in zijn openingswoord de in dit jaar overleden liberale voormannen, mr. M. W. F. Treub en mr. H. C. Dresselhuys. De heer mr. P. Rink, die wegens zijn hoogen leeftijd (hij is 80 jaar) zich uit het bestuur van den bond terugtrekt, wordt bij acclamatie tot eere-voorzitter gekozen.
Mr. D. Fock behandelde in zijn groote rede den politieken en economischen toestand. Achtereenvolgens sprak hij over de strooming tot loonsverlaging, den vrijhandel, de verhouding tot België, het prestige van het parlement, het radio-vraagstuk met zijn politieken achtergrond en in aansluiting daarop de gevallen waarin de sociaal-democratie met de rechterzijde samenwerkt en ten slotte de landbouwcrisis, waarbij hij nogmaals de invoering van premievrij pensioen bepleitte.
Mr. H. F. van Leeuwen hield een rede over „De practijk van het bankwezen ten opzichte van het bedrijfsleven".
Mr. Joh. J. Belinfante hield een rede over „De encycliek „Quadragesimo Anno" en de liberale beginselen".
Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart sprak over „economische tegenstellingen tusschen liberalisme en socialisme".
Internationale „planhuishouding" is, zeide spr., een utopie. Nationale planhuishouding is slechts mogelijk in landen met geringen internationalen handel en om die reden voor een land als Nederland wel in de allerlaatste plaats te aanvaarden. Internationale planmatige productie met betrekking tot enkele bedrijfstakken is tot dusverre onuitvoerbaar gebleken, en uiteindelijk schadelijk.

F. BULGARIJE. — **Crisismaatregelen.** —
De thans in voorbereiding zijnde wet tot verlichting van de lasten der debiteuren, waarbij de debiteuren 30 % van hun schulden kwijtgescholden krijgen, heeft een run op de particuliere banken ten gevolge gehad.
(Vorig bericht blz. 112 I.)

G. HONGARIJE. — **Schatkistleening.** —
De in Nov. 1931 door Hongarije opgenomen schatkistleening van £ 1.620.000, 12.5 mill. Zw. frs. en $ 5 mill.. is tot 8 Augustus 1932 verlengd. **(Vorig bericht 69 O.)**

H. DUITSCHLAND. — **Rijkspresidentsverkiezing in 1932. — Verklaring van den ex-kroonprins.** —
De ex-kroonprins heeft een verklaring gepubliceerd, waarin hij mededeelt, zijn stem voor Hitler te zullen uitbrengen. Deze verklaring is in strijd met den eed, dien hij heeft afgelegd om zich buiten het politieke leven te houden.
(Vorig bericht blz. 129 C.)

I. JOEGOSLAVIE. — **Nieuwe premier.** —
De Joego-slavische premier generaal Zjivkowitsj is afgetreden. Marinkowitsj zal hem vervangen. De samenstelling van het ministerie blijft ongewijzigd.

K. NEDERLAND. — **Leger.** —
Met ingang van 1 Mei 1932 is bij Kon. besluit generaal-majoor Jhr. W. Roëll tot luitenant-generaal, commandant van het veldleger, tevens commandant van de vesting Holland benoemd, ter vervanging van luitenant-generaal E. F. Insinger, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend.

L. NEDERLAND. — **Textielconflict geëindigd.** —
De moderne organisatie van textielarbeiders „De Eendracht" en de Landelijke Federatie van textielarbeiders

hebben op 4 April 1932 besloten de staking in de textiel-industrie op te heffen.
Het werk in de textiel-industrie te Enschede is 5 April '32 hervat. **(Vorig bericht blz. 136 F.)**

A. **MANDSJOERIJE. — Geen erkenning door Engeland.** De Engelsche regeering heeft op een uitnoodiging van Mandsjoerije om met dezen nieuwen staat diplomatieke betrekkingen aan te knoopen, geen antwoord gegeven. **(Vorig bericht blz. 129 M.)**

B. **GOUD. — Wereldproductie** (in mill. £). — (Op basis van 84 s. 11½ d. per ounce)

Jaar	Trans-vaal	Britsche Koninkrijk	Andere landen	Alle landen
1914	35.7	56.5	34.0	90.5
1915	38.6	60.6	36.1	96.7
1916	39.5	59.5	34.0	93.5
1917	38.3	56.1	30.4	86.5
1918	35.8	51.0	28.0	79.0
1919	35.4	50.1	25.0	75.1
1920	34.7	48.1	20.5	68.6
1921	34.5	47.4	20.5	67.9
1922	29.8	44.6	21.1	65.7
1923	38.9	53.4	22.1	75.5
1924	40.7	56.0	24.8	80.8
1925	40.8	56.1	24.7	80.8
1926	42.3	57.6	24.7	82.3
1927	43.0	58.6	24.0	82.6
1929	44.2	59.7	23.1	82.8
1930	45.5	61.9	23.8	85.7
1931 *)	46.2	65.6	23.9	89.5

*) Schatting. **(Vorig bericht blz. 79 E.)**

5 APRIL 1932

C. **NEDERLAND. — Conflict in de Limburgsche Klei-industrie. —**
Op de tweede conferentie, welke op 19 Maart 1932 te Venlo gehouden werd tusschen de leden van de Limburgsche R.K. Werkgeversvereeniging in de Klei-industrie en de leden van de R.K. Steenfabriekarbeidersorganisatie „St. Stephanus", is men niet tot overeenstemming gekomen voor een nieuw af te sluiten collectief arbeidscontract. Na langdurige besprekingen van werkgevers en later in een algemeene vergadering met de werknemers en het bondsbestuur, is op 5 April 1932 overeenstemming bereikt betreffende het collectief arbeidscontract in de Limburgsche klei-industrie.

6 APRIL 1932

D. **NOORWEGEN. — Pondenpariteit. —**
Als gevolg van de stijging van het pond sterling op de internationale geldmarkt, heeft Noorwegen de pogingen opgegeven zijn valuta gelijken tred te doen houden met het pond. De noteering van het pond werd 31 Maart 1932 aan de beurs te Oslo vastgesteld op 18.90 in plaats van 18.40 zooals de koers tot dusver was.

E. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. —**
Naar het „B. T." verneemt, hebben verschillende groepen van „Stillhalte"-crediteuren besloten den rentevoet voor de „Stillhalte"-credieten met ingang van heden te verlagen. De Nederlandsche en de Zwitsersche crediteuren hebben zich bereid verklaard voor credieten in contanten 7 % in plaats van 8 % te berekenen. De New-Yorksche bankiers hebben medegedeeld, dat zij de maximum-rente voor soortgelijke credieten op 7 % zullen vaststellen en het comité der Engelsche „Stillhalte"-crediteuren stelt officieel voor, dat de rente voor contante credieten niet meer dan 2 % boven het Engelsche disconto, ten minste echter 6 %, zal bedragen.
De Duitsche Stillhalte-debiteuren zijn over deze concessies zeer teleurgesteld en overwegen, naar genoemd blad meedeelt, de kwestie der rentetarieven voor het „Stillhalte"-scheidsgerecht te brengen.
Het comité der Zweedsche banken heeft zich thans bereid verklaard de Berlijnsche Stillhalte-overeenkomst te teekenen. **(Vorig bericht blz. 108 D.)**

8 APRIL 1932

F. **FRANKRIJK. — Paul Boncour permanent Volkenbondsgedelegeerde. —**
De president der Fransche Republiek heeft een decreet geteekend waarbij Paul-Boncour wordt benoemd tot permanent Volkenbondsgedelegeerde ter vervanging van Briand.

G. **FRANKRIJK. — Bank van Frankrijk. —**
Voor het eerst sinds maanden is de goudvoorraad der Bank van Frankrijk achteruitgegaan, en wel met 45.5 millioen fr. tot 75 milliard 785 millioen franken. **(Vorig bericht blz. 109 H.)**

H. **DONAU-PLAN. — Conferentie te Londen. —**
Op 3 April 1932 zijn de Fransche minister-president Tardieu en de minister van Financiën Flandin te Londen aangekomen, ten einde besprekingen te houden met den Britschen eersten minister MacDonald over den economischen toestand van Europa. Op 4 April hadden de beide Fransche ministers een officieel onderhoud met MacDonald, den Britschen Minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon en den Kanselier van de Schatkist Neville Chamberlain. Ook Runciman, Vansittard en Sir Frederic Laith Ross waren aanwezig.
Na afloop van de besprekingen werd in een officieel communiqué o.a. verklaard, dat de beraadslagingen voornamelijk liepen over de economische en financieele moeilijkheden der Donaulanden. De ministers waren van meening, dat de vraagstukken, die zij onderzochten alleen kunnen worden opgelost door een algemeene overeenkomst van internationaal karakter en dat tot dit doel nauwe en hartelijke samenwerking tusschen de vier mogendheden, die den 6den April 1932 bijeenkomen, noodzakelijk is.
Over de beraadslagingen van 6 April betreffende het Donau-vraagstuk, waarbij tegenwoordig waren: de Fransche delegatie onder leiding van den minister van Financiën Flandin (minister-president Tardieu is inmiddels naar Parijs teruggekeerd), de Italiaansche delegatie onder leiding van Grandi, de Duitsche delegatie onder leiding van staatssecretaris von Bülow en de Engelsche ministers MacDonald, Runciman, Sir John Simon en Neville Chamberlain, werd een communiqué gepubliceerd, waarin o.a. wordt gemeld, dat een commissie is gevormd die rapport zal uitbrengen over de economische en financieele omstandigheden van de Donau-landen.
De onderhandelingen der vier mogendheden over het vraagstuk van hulpbrengen aan de Donau-Staten zijn mislukt. De Fransch-Engelsche en Duitsch-Italiaansche standpunten zijn zoo volkomen met elkaar in tegenspraak gebleken, dat de conferentie te Londen niet kan worden voortgezet. De conferentie is voor onbepaalden tijd verdaagd. **(Vorig bericht blz. 136 B.)**

I. **SPANJE. — Staatsschuld, leening en begrooting. —**
De minister van Financiën verklaarde in de Cortes, dat de Spaansche staatsschuld 20.250 millioen Pes. bedraagt. De tegenwoordige begrooting is te beschouwen als het budget ter liquidatie van den vroegeren toestand. Een leening van 500 millioen Pes. zal worden uitgegeven. De economische toestand van Spanje is beter dan men algemeen gelooft. De begrooting vertoont een overschot van 80 millioen Pes.

K. **DENEMARKEN. — Pondenpariteit. —**
Na Noorwegen heeft thans ook Denemarken de pondenpariteit voor de kroon opgegeven. De noteering van het pond werd 1 April 1932 vastgesteld op 17.20 tegen tot dusver 18.16.

L. **NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. —**
Het totaal aantal werkloozen in Ned.-Indië bedroeg ultimo

Februari 1932 9200, waarvan 2129 Europeanen, 6579 Inlanders en 492 Chineezen.
Het aantal suiker-employé's, dat dit jaar den dienst heeft verlaten door ontslag, pensionneering of op wachtgeldstelling wordt op 1200 geschat. **(Vor ber. 89 B.)**

9 APRIL 1932

A. **TUNIS. — Export van phosphaat in 1931. —**
Tunis heeft in 1931 1.257.347 ton phosphaat geëxporteerd. Nederland heeft hiervan 102.660 ton ontvangen.

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuw memorandum van Italië. —**
Den voorzitter der ontwapeningsconferentie is een nieuw Italiaansch memorandum overhandigd, waarin scherpomlijnde technische voorstellen inzake de practische uitvoering der door Grandi reeds in Februari 1932 opgestelde grondbeginselen eener qualitatieve ontwapening worden gedaan. **(Vorig bericht 123 E.)**

C. **VOLKENBOND. — Werkverschaffing. —**
Na nauwkeurig onderzoek besloot de commissie verschillende der ingekomen plannen tot verlichting der internationale werkloosheid aan den Volkenbondsraad voor te leggen. Daaronder zijn een plan van de Grieksche regeering om in de vlakte van Saloniki groote draineeringswerkzaamheden te verrichten, een wegen- en bruggenplan van de Letlandsche regeering met een kostenraming van 90 millioen Zwitsersche francs, tal van projecten van de Poolsche regeering die in hoofdzaak de drinkwatervoorziening van verschillende Poolsche steden betreffen, en een project voor wegenbouw van de Joego-slavische regeering.

10 April 1932

D. **MANDSJOERIJE. — Chineesche zoutbelasting. —**
De regeering van den nieuwen staat Mandsjoerije heeft medegedeeld, dat de administratie der zoutbelastingen onafhankelijk is en dat zij de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de aflossing der buitenlandsche leeningen, welke door de zoutbelasting worden gewaarborgd.
(Vorig bericht blz. 139 A.)

E. **CHILI. — Gouden standaard. —**
De Chileensche Kamer en Senaat hebben het wetsontwerp in zake de tijdelijke opschorting van den gouden standaard goedgekeurd.

F. **GRIEKENLAND. — Financiën.**
Volgens de Athinaika Nea van Athene heeft het Grieksche gouvernement de begrooting met 500 millioen drachmen verminderd. Men verwacht tevens financieele hulp van het buitenland. Van het voorgestelde tabaksmonopolie verwacht het gouvernement 700 millioen drachmen.
De Grieksche minister van Financiën heeft verklaard, dat de aflossing der binnenlandsche leeningen voor een jaar zal worden opgeschort en dat de rente op deze leeningen gedurende een jaar met 25 % zal worden verminderd.

G. **NEDERLAND. — Comité tegen contingenteering. —**
Er heeft zich een comité gevormd onder voorzitterschap van den heer Th. Ligthart en waarvan mr. dr. E. Tekenbroek secretaris is, dat zich ten doel stelt de economische bezwaren, welke zich in verband met de contingenteering voordoen, op één punt te concentreeren en te bestemder plaatse kenbaar te maken. **(Vorig bericht blz. 137 A.)**

H. **SCHEEPVAART. — Batavier-lijn. —**
Met ingang van 18 April '32 (van Londen 19 April) zal de Batavier-lijn den dagelijkschen dienst Rotterdam—Londen hervatten. **(Vorig bericht blz. 137 C.)**

I. **DUITSCHLAND. — Rijkspresidentsverkiezing 1932. —**
Het officieele voorloopige eindresultaat van de tweede stemming voor de verkiezing van een Rijkspresident luidt als volgt:

Aantal geldige stemmen 36.491.694.
Hiervan verkregen:

Hindenburg . .	19.359.642
Hitler	13.417.460
Thälmann . . .	3.706.388
Versnipperd . .	8.204

Omstreeks 95.000 der uitgebrachte stemmen bleken ongeldig te zijn.
Bij deze tweede stemming verkreeg Hindenburg 53 % van de geldige stemmen (den vorigen keer 49.6 %), Hitler 36.8 % (30.1 %) en Thälmann 10.2 % (13.2 %). Bij de eerste stemming werd nog 7.1 % van het totaal op Düsterberg en Winter uitgebracht.
Hindenburg heeft de volstrekte meerderheid behaald en is tot Rijkspresident herkozen. **(Vorig bericht 138 H.)**

K. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Amerikaansche voorstellen. —**
Na een onderbreking van drie weken heeft de Ontwapeningsconferentie heden te Genève haar werkzaamheden hervat door een bijeenkomst van de Hoofdcommissie. Voorzitter Henderson gaf in zijn openingsrede een overzicht van het verloop der werkzaamheden. Hierna diende de Amerikaan Gibson het volgende voorstel in:
1. Afschaffing van de aanvalswapenen, zware artillerie, tanks en chemische wapenen.
2. De Commissie voor ontwapening te land krijge opdracht een plan op te stellen betreffende de classificatie van geschut boven een kaliber van 15.5 c.M. en van tanks, zoomede van gaswapenen.
3. De staten verplichten zich deze aanvalswapenen in geval van oorlog niet te gebruiken.
4. De politieke commissie krijge opdracht de definitieve resolutie uit te werken en de Hoofdcommissie binnen een week voor te leggen om te beraadslagen. **(V. b. 140 B.)**

12 APRIL 1932

L. **ITALIE. — Begrooting. —**
In het ontwerp voor de Italiaansche begrooting voor 1932—1933 worden de ontvangsten op 20234 millioen lire en de uitgaven op 21.829 mill. lire becijferd. **V. b. 98 K.)**

M. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nieuwe Russische voorstellen. —**
Litwinov, de Russische Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, heeft een nieuw algemeen ontwapeningsvoorstel ingediend. Hij stelde voor, in artikel 1 van de ontwerp-conventie een verandering aan te brengen. Het voorstel houdt o.a. in, dat de contracteerende mogendheden zich verplichten, hun huidige bewapening wezenlijk te verminderen in verhouding tot den omvang van hun bewapening. **(Vorig bericht 140 K.)**

N. **Dr. J. A. NEDERBRAGT. —**
Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat uit sympathie met onze uitgave, Dr. J. A. Nederbragt, Chef der Directie van Economische Zaken aan het Dept. van Buitenl. Zaken, zich bereid heeft verklaard in voorkomende gevallen geheel belangeloos de redactie van advies te dienen over aangelegenheden, waarmede hij meer in het bijzonder bekend is.
Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken, als we Dr. Nederbragt hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid en we gelooven, dat het deskundige advies van zulk een hoogstaande kracht de betreffende afdeeling van onze uitgave zeer ten goede zal komen.
Dr. Johan Alexander Nederbragt werd den 29sten Februari 1880 te Heteren geboren. Na de lagere school te hebben doorloopen, kwam hij in den boekhandel en uitgeverij, ging in 1907 in de journalistiek en werd Kameroverzichtschrijver van het dagblad „De Standaard". In 1910 en 1911 deed hij de examens Middelbaar Onderwijs Staatsinrichting en Staathuishoudkunde, waarna hij leeraar in de staatswetenschappen werd aan verschillende middelbare scholen. Hij studeerde van 1914 tot 1918 aan de Handels Hoogeschool te Rotterdam en was de eerste die promoveerde en wel op proefschrift: „Pénétration pacifique" in China.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Financiën. —**
Het tekort van de Amerikaansche schatkist heeft op 9 April bijna het bedrag van twee milliard dollar bereikt.
(Vorig bericht blz. 100 F.)

B. **SCHAKEN. — Wedstrijd Dr. Euwe— S. Flohr. —**
De te Amsterdam gespeelde eerste helft van de match tusschen Dr. Euwe en S. Flohr, resp. kampioenen van Nederland en Tsjecho-Slowakije, eindigde onbeslist. Beide spelers wonnen 2 partijen en speelden 4 partijen remise.
(Vorig bericht blz. 118 F.)

C. **BULGARIJE. — Staatsfinanciën. —**
Bulgarije heeft aan de financieele Volkenbondscommissie medegedeeld, dat het niet in staat zal zijn ook maar de helft der betalingen op de buitenlandsche leeningen te garandeeren, De regeering verlangt, dat de rentevoet voor de Volkenbondsleeningen tot 4½ % verlaagd zal worden en dat de herleidingskoers bij de valorisatie van de leeningen van voor den oorlog wordt gewijzigd.
(Vorig bericht blz. 138 F.)

D. **ZWEDEN. — Verkoopverbod van Zweedsche fondsen.**
Het uitvoerverbod voor Zweedsche obligaties, die behalve op Zweedsche kronen ook op Nederlandsche guldens of op Zwitsersche franken luiden, is tot 30 Juni verlengd.

13 APRIL 1932

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstellen Italië, Joegoslavië, Denemarken en andere landen. —**
De gedelegeerden van Italië, Brazilië, Turkije, Uruguay, Perzië, Joegoslavië, Spanje, Polen, Japan en Denemarken hebben heden allen aan de discussies deelgenomen.
Nadat Litwinov en Gibson met nieuwe voorstellen gekomen waren, zijn ook Grandi, Marinkowitsj, Munch, Rouchdy Bey en de Perzische gedelegeerde, Ala Khan, eveneens nog met nieuwe voorstellen gekomen.
De voorstellen van Grandi (Italië) zijn een tot in alle technische onderdeelen uitgewerkte preciseering van de Italiaansche denkbeelden over de afschaffing van alle gevaarlijke aanvalswapenen zoowel van de land- als zee- en luchtmacht.
Marinkowitsj (Joegoslavië) legde den nadruk op de noodzakelijkheid van een overeenkomst, waarbij alle staten zich zouden verplichten, gemeenschappelijk zich tegen een staat te richten, welke in een oorlog verboden aanvalswapenen of verboden oorlogsmethoden, zooals gas, zou gebruiken.
De voorstellen van Munch (Denemarken) beoogen de afschaffing van alle aanvalswapenen.
De Perzische delegatie wenscht een internationaliseering van de wapenfabricatie, terwijl de Turksche regeering voorgesteld heeft, in artikel I reeds duidelijk te doen uitkomen, dat de bewapeningsvermindering ten doel moet hebben geleidelijk een bewapeningsgelijkheid tusschen de verschillende mogendheden in het leven te roepen.
De eindindruk van deze eerste debatten na de hervatting van het werk is, dat, indien de ontwapeningsconferentie door een stemming het meeningsverschil zou kunnen beslissen, Gibson met overgroote meerderheid de overwinning zou behalen.
Tardieu vond voor zijn plan alleen bij Uruguay en in zekere mate bij Joegoslavië ondersteuning. **(V. b. 140 M.)**

F. **RUSLAND. — Weermacht. —**
Wij ontleenen aan „Stockholms-Tidningen" de volgende statistische gegevens over de legersterkte van Sovjet-Rusland. Vredeseffectief 1.478.000 man; algemeene mobilisatie 3.600.000 man; ieder infanterie-regiment beschikt over 2867 geweren, 25 mitrailleur-geweren, 54 lichte mitrailleurs, zes infanterie-kanonnen en zes stukken snelvuurgeschut.

G. **Dr. J. Th. DE VISSER OVERLEDEN. —**
In het Roode-Kruis Ziekenhuis te 's-Gravenhage is op 75-jarigen leeftijd overleden, de Minister van Staat en oud-minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen dr. J. Th. de Visser.

Dr. Johannes Theodoor de Visser werd 9 Februari 1857 te Utrecht geboren. Hij studeerde in zijn vaderstad en promoveerde op 5 Mei 1880 summa cum laude tot doctor in de theologie op een proefschrift getiteld: „De daemonologie van het Oude Testament". In hetzelfde jaar deed hij zijn intrede als predikant. In 1896 was dr. de Visser mede-oprichter van den Chr.-Historischen Kiezersbond, terwijl hij in 1908 voorzitter werd van de Chr.-Hist. Unie. Een en ander bracht hem in de politiek. In 1897 werd hij als Kamerlid voor Rotterdam I gekozen, daarna vertegenwoordigde hij als Chr.-Hist. afgevaardigde achtereenvolgens de districten Amsterdam II, Leiden en Katwijk. Van 1918 tot 1925 vervulde dr. de Visser het ambt van minister van Onderwijs en was van 1925—1929 weer Tweede Kamerlid. Als lid der volksvertegenwoordiging legde hij zich in hoofdzaak toe op sociale vraagstukken, zooals arbeidersbelangen en onderwijs. In 1898 stichtte hij den „Chr.-Hist. Werkmansbond", waarvan het orgaan „De Voorzorg" onder zijn leiding stond.
Tusschen het Koninklijk Huis en dr. de Visser bestonden hechte banden. In verscheidene gevallen is hij door H. M. de Koningin als bijzonder raadsman geroepen.
Onder zijn geschriften noemen wij het standaardwerk „Kerk en Staat", „Hebreeuwsche Archeologie", „Onze Plichten" en „De Chr. Sociale beweging van onzen tijd".

H. **SCHEEPVAART. - Transatlantisch Passagiersverkeer.**
De verkeerscijfers der 17 transatlantische passagiersreederijen geven over 1931 een daling van het passagiersvervoer te zien met 317.105 personen. Het totale verkeer beliep in 1930 nog 1.002.353 personen, in 1931 daarentegen 685.248. De daling bedraagt 31.64 %. Voor de verschillende reederijen zijn de cijfers als volgt:

	Aantal Passagiers	
	1930	1931
Atlantic Transport	9.426	4.820
Canadian Pacific	112.854	73.174
French Line	82.279	63.741
Cosulich Line	7.912	7.883
Cunard Line	171.392	105.297
Anchor Line	46.071	28.151
Anchor Donaldson Line	14.334	9.669
Gdynia America Line	12.117	8.241
Holland-Amerika Lijn	31.940	19.419
Hamburg-America Line	70.946	54.025
Norddeutscher Lloyd	145.003	117.671
Noorsche Amerika-Lijn	19.127	12.511
Scandinavian American Line	20.080	11.563
Zweedsche Amerika-Lijn	35.245	27.020
Red Star Line	27.638	22.481
United States Lines	65.408	43.083
White Star Line	130.580	76.498

(Berl. Börs. Cour. **(Vorig bericht 140 H.)**

I. **RADIO. — Station Bandoeng stopgezet. —**
De muziekuitzendingen van de voor internationaal telefoonverkeer bestemde zenders P.L.E. en P.L.V., welke geruimen tijd werden gehouden, hoofdzakelijk ten behoeve van luisteraars in Nederland, zullen einde Mei '32 wegens bezuiniging worden gestaakt. **(Vor. ber. 126 A.)**

K. **DUITSCHLAND. — Noodverordening. — Nationaal-Socialistische formaties verboden. —**
Rijkspresident von Hindenburg heeft een noodverordening onderteekend die mede-onderteekend werd door Rijkskanselier Dr. Brüning en Generaal Gröner, waarbij de S.A. en S.S. (Sturmabteilungen en Schutzstaffeln) algemeen verboden worden.
Dit verbod geschiedt op grond van artikel 48 der Rijksgrondwet (de staat is verplicht de openbare veiligheid en de orde te handhaven en de staatsautoriteit voor inbreuken te beschermen).
Het Bruine Huis (hoofdzetel van Hitler) te München is door de politie bezet. Een hoeveelheid materiaal werd in beslag genomen. **(Vorig bericht blz. 103 M.)**

15 APRIL 1932

A. **NEDERLAND. — Uitvoer van Bacon. —**
Gedurende de laatste zeven jaren heeft Nederland per jaar 40 à 50 millioen K.G. varkensvleesch naar Engeland gezonden, dat in normalere tijden pl.m. 50 millioen gulden opbracht. Thans is er in Engeland een krachtig streven, om den bacon-invoer van 42 millioen pond sterling met overheidshulp sterk te reduceeren. De Engelsche regeering bereidt een stelsel tot steunverleening voor, o.a. beperking van den invoer. **(Vorig bericht 133 B.)**

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Nederlands voorstellen. —**
De Nederlandsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, onder leiding van den minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. Beelaerts van Blokland, heeft gedetailleerde voorstellen ingediend, waarvan de strekking is de ontwerp-conventie van de commissie-Loudon op verschillende punten aanzienlijk te versterken.
Onze regeering stelt voor:
1. Een wijziging van de ontwerp-conventie, doordat ook de geoefende reserve-troepen zullen worden beperkt en verminderd.
2. Beperking van oorlogsmaterieel der landmacht in het bijzonder mitrailleuses, kanonnen en tanks, voorzoover deze niet geheel zullen worden afgeschaft.
3. Een verbod van automatische contact-mijnen in volle zee.
4. Een verbod van ieder werpen van bommen uit de lucht, met welk middel ook.
5. Volkomen openbaarheid van bewapening.
(Vorig bericht 141 E.)

16 APRIL 1932

C. **FRANKRIJK. — Diamantinvoer. —**
De Fransche regeering heeft het invoerrecht op geslepen diamant verhoogd van 2% tot 4%. Het invoerrecht op ruwe diamant is onveranderd gehandhaafd op 2%

D. **LUCHTVAART. —Vliegongeluk bij Soerabaja. —**
Een Dornier-marine-vliegboot, die voor een nachtelijke oefening uit het marinevliegkamp Moro Krembangan was opgestegen, is bij een landingsoefening verkeerd gedaald en met den neus schuin in zee terecht gekomen. Het toestel vloog in brand. De uit vier personen bestaande bemanning is omgekomen. **(Vorig bericht 100 O.)**

E. **JAPAN. — Nieuwe Sociaal-democratische partij. —**
In de Japansche sociaal-democratische partij heeft een scheuring plaats gehad. Zij was met haar tweemaal honderdduizend leden tot dusver de sterkste proletarische macht. De splitsing is een uiting van een grooter verzet in Japan tegen het kapitalisme en van het verlies van vertrouwen in de regeering.

17 APRIL 1932

F. **NEDERL. OOST-INDIË. — Productie-ramingen voor 1932. —**
Het Centr. Kantoor voor de Statistiek schat de productie van alle koffie-ondernemingen voor 1932 op 933.254 picols (Java 739.463, buitengewesten 193.791), de theeproductie (incl. opkoopthee) op 83.608 ton (Java 67.700, buitengewesten 15.908), de productie van alle rubberondernemingen op 167.763 (Java 71.897, buitengewesten 95.866). Deze raming is, in verband met het op grootere schaal stopzetten van den rubbertap, niet veel hooger dan de werkelijke productie van 1931. Het Kantoor achtte de taxatie echter aan den hoogen kant, aangezien omtrent het tappen van vele ondernemingen nog geen zekerheid bestaat. **(Vorig bericht blz. 131 E.)**

G. **NEDERLAND. — Ned. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel. —**
Aan het jaarverslag van de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel ontleenen wij, dat het ledental op 1 Januari 1932 19.913 bedroeg.

H. **VOLKENBOND. — Financieele Commissie. - Donau-Staten. —**
De raad van den Volkenbond hield op 15 April '32 een openbare zitting ter behandeling van het rapport der financieele commissie van den Volkenbond, betreffende den toestand in Oostenrijk, Hongarije, Bulgarije en Griekenland.
Het resultaat der beraadslagingen werd samengevat in een resolutie, waarin verklaard wordt, dat de raad hoopt, dat Oostenrijk het evenwicht in de begrooting zal handhaven en een goede oplossing voor de Bankvraagstukken zal vinden.
Ten aanzien van Hongarije verlangde de financieele commissie een ingrijpende verlaging der Hongaarsche begrooting en een Stillhalte-overeenkomst tusschen Hongarije en zijn crediteuren.
Voor Bulgarije werd de betaling van zijn buitenlandsche schulden voor zes maanden, dus voorloopig tot September 1932, met de helft verminderd.
Ten opzichte van Griekenland nam het comité, nadat de Grieksche gedelegeerde Venizelos den slechten financieelen toestand van Griekenland had toegelicht, een resolutie aan, waarbij het zich accoord verklaart met de voorloopige staking van den amortisatiedienst tot een bedrag van 300 millioen drachmen per jaar. Tevens verzoekt het comité de Gireksche regeering, om wat de staking der couponbetaling betreft, onderhandelingen met de leeninghouders aan te knoopen. **(Vor. ber. blz. 134 C.)**

I. **BELGIË. — Taalkwestie in het leger. —**
De statistiek betreffende de taal-keuze der recruten van de lichting 1932 heeft uitgewezen, dat het percentage soldaten, dat in de Vlaamsche landstreken het Nederlandsch als beveltaal verkiest, de 80 procent bereikte. Voor het geheele land vroegen 21.000 recruten of 54 procent van het totaal bij Vlaamsche en 18.000 of 46 procent bij Waalsche regimenten te mogen dienen.
(Vorig bericht 124 A.)

K. **NEDERLAND. — Verdrag met Turkije. —**
Minister Beelaerts van Blokland en de Turksche minister van Buitenlandsche Zaken, de heer Tewfik Roesjdi Bey, hebben op 16 April '32 te Genève een verzoenings- en arbitrage-verdrag onderteekend, dat geheel overeenkomstig is met het Nederl.-Fransch arbitrageverdrag, dat Briand en minister Beelaerts een paar jaar geleden eveneens te Genève onderteekend hebben.
In dit verdrag met Turkije wordt dus ook aan het Permanente Hof voor Internationale Justitie te 's-Gravenhage het recht toegekend, de rechtsgeschillen tusschen beide landen te beslissen.

18 APRIL 1932

L. **NEDERLAND. — De „Wilhelminabrug" te Maastricht.**
De nieuwe brug over de Maas te Maastricht, de „Wilhelminabrug", ontworpen door Ir. Bremer en onder leiding van de Hoofdingenieuren van den Rijkswaterstaat König en Volker voltooid, werd op 18 April '32 door den minister-president Ruys de Beerenbrouck en den minister van Waterstaat Reymer officieel geopend.
De oude brug, dateerend van 1298, zal nog in den vorm eener honoraire verbinding tusschen de beide Maasoevers blijven bestaan.

19 APRIL 1932

M. **VEREENIGDE STATEN. — Bestrijding werkloosheid. heid. —**
President Hoover heeft ter bestrijding van de werkloosheid invoering van de arbeidsweek van vijf dagen voorgesteld en heeft het Congres geadviseerd, te beginnen met toepassing er van voor de ambtenaren.

N. **NEDERLAND. — Diamant-industrie. —**
Zooals het raadsverslag vermeldt heeft de gemeenteraad

van Amsterdam op 14 April 1932 voor kennisgeving aangenomen de nota van B. en W. betreffende de werkverruiming in de diamant-industrie. Door de goedkeuring van deze nota is overeenstemming verkregen tusschen alle partijen. Voor de loonberekeningen worden de buitenlandsche loonen als grondslag aangenomen. Op 19 April is op een drietal fabrieken een klein aantal diamantslijpers aan het werk gegaan als gevolg van de bekende steunmaatregelen, ontworpen door de commissie ad hoc, waaraan de regeering haar goedkeuring gehecht heeft. **(Vorig bericht blz. 133 D.)**

A. **ENGELAND. — Staatsfinanciën. —**
De kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain, heeft heden zijn met ongeduld verwachte begrootingsrede gehouden.
Chamberlain verklaarde dat de nieuwe invoerrechten tot dusver twee millioen pond sterling hebben opgebracht en dat door bezuinigingsmaatregelen en nieuwe belastingen de ramingen van September '31 niet alleen bereikt zijn, maar dat er zelfs nog een klein overschot van 346.000 pond is.
Feitelijk is de toestand echter £ 9 millioen gunstiger dan geraamd was. O.m. heeft Engeland als gevolg van de afneming der werkloosheid in plaats van £ 22 millioen, £ 34½ millioen kunnen bezuinigen. Dank zij de nieuwe douanepolitiek is £ 3 millioen meer ontvangen dan in November werd geraamd, terwijl de bierbelasting met £ 3¼ millioen niet geheel de raming van £ 4½ millioen heeft bereikt.
De inkomsten uit de alcoholbelasting waren opnieuw achteruitgegaan en zijn £ 1 millioen achtergebleven bij de verwachtingen. De successiebelasting brengt een verschil van £ 18 millioen, terwijl de inkomstenbelasting £ 15 millioen meer heeft opgebracht.
Chamberlain kondigde nog aan, dat de rechten op thee weer zullen worden ingevoerd en wel van 4 pence per per pond van buitenlandsche thee en van twee pence per pond voor de uit het Britsche rijk afkomstige thee. Op de aanwezige voorraden zal een recht van twee pence per pond worden geheven. Een en ander zal £ 3.600.000 per jaar opbrengen.
De schuldbetalingen aan Amerika zijn niet op de begrooting geplaatst. **(V b. 137 D.; V.b. Invoerrecht blz. 114 G.)**

20 APRIL 1932

B. **FRANKRIJK. — Invoerverbod van tuinbouwproducten en aardappelen. —**
Het Fransche Staatsblad publiceert een decreet, waarbij met ingang van 20 April en bij wijze van wederkeerigheid (par mesure de réciprocité) wordt verboden de invoer en doorvoer uit Nederland van aardappelen, tomaten, levende planten en wortelstokken, bloembollen en versche groenten. Bovendien wordt nog gemeld, dat ook ten aanzien van Engeland en Duitschland een invoerverbod is uitgevaardigd. **(Vorig bericht blz. 105 D.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Tabakscultuur op Oost-Java. —**
In de vergadering van belanghebbenden bij de tabakscultuur in Besoeki werd definitief besloten den tabaksaanplant na den oogst 1932 met 30% in te krimpen. Naar schatting zal er aldus 9000 bouws minder worden beplant.

21 APRIL 1932

D. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verlenging credieten Oostenrijk, Hongarije en Joegoslavië. —**
Besloten is het aandeel van de Bank voor Intern. Betalingen in de op 18 April afloopende credieten voor Oostenrijk en Hongarije en in het op 24 April vervallende crediet voor Joegoslavië voor drie maanden te verlengen. **(V. b. Oostenrijk 103 F.; V. b. Hongarije 103 G.)**

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Internationaliseering der luchtvaart. —**
De door de Fransche regeering ter ontwapeningsconferentie ingediende voorstellen van 5 Februari, betreffende internationaliseering der luchtvaart, ter aanvulling der ontwapening, zijn 19 April in een memorandum, dat de Fransche delegatie ter ontwapeningsconferentie heeft gedeponeerd, uitvoerig toegelicht.
Het memorandum verklaart, dat internationaliseering der verkeersluchtvaart, geen afbreuk doet aan de werkelijke souvereiniteitsrechten der staten; zij schept alleen een effectief beletsel voor het aanwenden dezer luchtvaart voor militaire doeleinden, zonder haar ontwikkeling of technische verbeteringen tegen te gaan.
Het memorandum bedoelt met internationaliseering, dat luchtvaartuigen van een zekere, nog vast te stellen capaciteit, overgaan in het uitsluitend bezit van een internationale organisatie die b.v. „internationale luchtverkeersvereeniging" zou kunnen heeten.
Deze organisatie zou alle algemeene of economische vraagstukken van het luchtverkeer te regelen hebben, terwijl de exploitatie der verschillende luchtlijnen aan bedrijfsgemeenschappen zou worden overgelaten. **(Vor. ber. 142 B.)**

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voortzetting der debatten. —**
Van de dertien sprekers, die in de Hoofdcommissie het woord hebben gevoerd, verklaarden allen, met uitzondering van den Franschen vertegenwoordiger Paul-Boncour en den Roemeenschen gedelegeerde Titulescu zich vóór het Engelsche voorstel tot afschaffing der zware aanvalswapenen. Het Engelsche voorstel wordt gesteund door de vertegenwoordigers van alle Dominions, namelijk door die van Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Ierland en Zuid-Afrika. De laatste gedelegeerde zeide, dat het Engelsche voorstel de eerste straal van hoop op deze conferentie was, die de wereld kon bewijzen, dat de 64 staten in Genève hun tijd niet verknoeien. De Japansche ambassadeur Sato maakte eenig voorbehoud, doch wat de algemeene lijn betrof, kon ook Japan het voorstel aanvaarden. Krachtigen steun ontving het Engelsche voorstel van den Nederlandschen minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. Beelaerts van Blokland en den Zweedschen minister van Buitenlandsche Zaken, Baron Ramel.
(Vorig bericht blz. 143 E.)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Hoover-plan. —**
Het Amerikaansche Staatsdepartement heeft, teneinde de informeele overeenkomst, waarbij verleden jaar besloten werd tot uitstel van alle betalingen aan de Vereenigde Staten voor een totaal bedrag van ongeveer 250 millioen dollar, formeel in wettelijken vorm te gieten, thans aan alle mogendheden, aan wie door het Hoover-moratorium uitstel van betalingen was toegestaan, schuldbewijzen ten bedrage van 246 millioen dollar ter onderteekening toegezonden, met uitzondering van Oostenrijk en Griekenland. Door onderteekening van deze schuldbewijzen verbinden de debiteuren van Amerika zich om de achterstallige bedragen terug te betalen over een periode van tien jaar met een interest van vier procent. In het feit, dat men hiertoe overgaat op het moment dat er weder een sterke oppositie tegen schrapping der schulden in het Amerikaansche Congres is ontstaan, ziet men algemeen de bedoeling der Amerikaansche regeering om deze oppositie overtuigend te toonen, dat het niet in haar voornemen ligt de schulden te schrappen. (V.D.) **(Vor. ber. 96 O.)**

H. **DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet. —**
De verlenging van het overbruggingscrediet ten bedrage van $ 125 millioen ten behoeve van het Duitsche Rijk, is door een internationaal bankconsortium onder leiding van Lee, Higginson & Co. op 20 April '32 onderteekend.

I. **ENGELAND. — Nieuwe Invoerrechten. —**
Het Engelsche departement van financiën heeft op aanbeveling van de commissie van advies voor douanezaken de nieuwe tarieven gepubliceerd. In totaal omvatten deze

100 soorten goederen. De drie douaneverordeningen volgens de wet tot afweer van abnormalen invoer worden buiten werking gesteld. Deze nieuwe verordening stelt een onmiddellijke tariefverhooging in voor een groot aantal half- en heel-fabrikaten. Het resultaat is over het geheel een douanetarief van 10 tot 33⅓%. Het invoerrecht op halffabrikaten en luxeartikelen bedraagt 25 tot 30%. Voor staal en ijzer is het nieuwe recht 33⅓%; hieronder vallen ijzermangaan, ijzeren staven, blokken en staven tin, alle soorten steen, smeed- en gietwerk, hoefijzers, banden, platen en alle bliksoorten. De verhooging tot 20 % treft o.a. de volgende soorten goederen: groenten in blik, aardewerk, glaswerk, meubelen, ijzerwaren en staalproducten zooals buizen, stalen veeren, draad, messen, vorken, sloten, electrische artikelen, landbouwgereedschappen, wollen fabrikaten, wollen dekens, textielwaren, schoenwerk, chemicaliën, kaarsen, zeep, e.a. Verder worden belast leerwaren, papieren goederen, rijwielen (met 33⅓%), wapens en munitie (25%), toiletbenoodigdheden (30%) speelgoederen (25%).
Deze verordening treedt op 25 April '32 te middernacht in werking. **(Vorig bericht blz. 114 G.)**

22 APRIL 1932

A. **RUSLAND. — Grootste krachtstation van de geheele wereld. —**
„Dnjeprostroi", het grootste krachtstation van de Sovjet-Unie en tevens van de geheele wereld, waarvan de geweldige stuwdam thans voltooid is, zal in Mei 1932 in gebruik genomen worden. Er zijn 7 turbines; de capaciteit bedraagt 540.000 K.W. en 900.000 P.K. (ter vergelijking: Niagara 430.000 P.K.) Hoofdverbruikers zijn de aluminium-fabriek, de ijzer- en staalindustrie en andere bedrijven van het industriecomplex aan den Dnjepr.

B. **MANDSJOERIJE. — Russisch troepentransport. —**
De Russen hebben, volgens verklaringen uit Japansche bron, hun troepen aan de Mandsjoerijsch-Russische grens verdubbeld. Aan de westgrens van Mandsjoerije zouden zich thans 50.000 man troepen bevinden, aan de oostgrens 55.000 man. **(Vorig bericht blz. 140 D.)**

C. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Op 26 Maart 1932 stonden in 884 gemeenten 202.415 geheel werkloozen en 17.174 gedeeltelijk werkloozen ingeschreven. Van 193 gemeenten is het aantal nog onbekend. **(Vorig bericht 129 K.)**

23 APRIL 1933

D. **NEDERLAND. — Het Margarine-wetje. —**
Naar wij vernemen, moet men er op rekenen, dat ingevolge het wetsontwerp inzake steun aan de veehouderij bij de thans geldende boterprijzen van ƒ 100 per 100 K.G. een toeslag of accijns op dit product zal worden geheven, te heffen door middel van factuurzegels, tot een bedrag van gemiddeld vijftig cents per kilo. De toeslag op de boter, welke de margarinefabrikanten zullen moeten koopen van de op te richten Botercentrale zal 80% bedragen van den toeslag, die geheven zal worden op ongemengde boter.
Met deze prijsverhooging van 50 cents bereikt men het volgende: gemiddeld kan men zeggen, dat 100 K.G. melk zeven pond boter levert, die dus gemiddeld ƒ 1.75 accijns zal opbrengen, hetgeen dus neerkomt op één drie kwart, dus bijna twee centen steun per K.G. melk.

24 APRIL 1932

E. **ROEMENIË. — Staatsfinanciën. —**
Het Roemeensche dagblad „Lupta" van 22 April '32 meldt dat het deficit der staatsfinanciën der eerste drie maanden van 1932 reeds 3½ milliard Lei bedraagt en het totale deficit in 1932 op niet minder dan 10 milliard Lei kan worden geschat. (Lupta Bucaresti)

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Definitieve resolutie. —**
Gewijzigde Engelsche resolutie aangenomen. —
De Engelsche minister van buitenlandsche zaken, Sir John Simon, deelde mede, dat hij de commissie een nieuwe formuleering van zijn voorstel wilde voorleggen.
Deze formuleering is een compromis, waardoor veel van de principieele beteekenis van het oorspronkelijke Engelsche voorstel verloren gaat.
Het aanvankelijk onbeperkte verbod van alle aanvalswapenen vervalt en de door Frankrijk geëischte internationaliseering van deze bewapeningscategorie wordt als gelijkberechtigd aanvaard.
Het nieuwe Engelsche voorstel houdt n.l. in, dat de ontwapeningsconferentie het principe der kwalitatieve ontwapening aanvaardt, d.w.z. dat het bezit, of gebruik van bepaalde bewapeningscategorieën of voor alle staten verboden wordt, òf dat deze wapenen door een internationale overeenkomst worden geïnternationaliseerd.
Deze gewijzigde Britsche resolutie, in overeenstemming met de Fransche opvatting, werd door de algemeene commissie op 21 April aangenomen.
De ontwapeningsconferentie is in het stadium der beslissingen gekomen. Het voorstel van de Tsjechische delegatie, inhoudende dat de conferentie het principe van de vermindering in étappes zal aanvaarden, werd door de andere gedelegeerden meer of minder gesteund. Op voorstel van den voorzitter Henderson werd terstond een kleine commissie ingesteld, die den tekst van de resolutie als volgt vaststelde: De herzieningen der ontwapeningsconferentie zullen regelmatig binnen gepaste tijdsafstanden volgen; de eerste étappe, die thans zal worden afgelegd, zal een beslissende eerste stap naar een zoo laag mogelijk peil van bewapening moeten zijn. De resolutie is op 19 April '32 met algemeene stemmen aangenomen.
Tweede resolutie. —
De redactie-commissie is het eens geworden over een resolutie, die in de eerste plaats, zooals Tsjecho-Slowakije had voorgesteld, het beginsel verkondigt, dat overeenkomstig artikel 8 van het volkenbondsverdrag bij de bewapenings-vermindering met den specialen toestand van ieder land moet worden rekening gehouden, doch die overeenkomstig Grandi's (Italië) voorstel aan deze beginselverkondiging toevoegt, dat de algemeene commissie terstond een studie op practisch terrein moet beginnen over de toepassing van dit beginsel.
Deze resolutie is op 20 April aangenomen. Litwinov, de Russische gedelegeerde, stemde tegen.
(Vorig bericht blz. 143 F.)

G. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag-verkiezingen.**
In de 5 Duitsche landen: Pruisen, Beieren, Wurtemberg, Hamburg en Anhalt zijn heden nieuwe volksvertegenwoordigingen gekozen.

De samenstelling van den Pruisischen Landdag. —

Sociaal-Democraten	93	zetels	(140)
Duitsch-Nationalen	31	„	(71)
Centrum	67	„	(71)
Communisten	57	„	(48)
Duitsche Volkspartij	7	„	(40)
Staatspartij	2	„	(22)
Nationaal-Socialisten	162	„	(9)
Duitsch-Hannoverianen	1	„	(10)
Chr. Socialen	2	„	(4)

De cijfers tusschen haakjes zijn van de vorige Landdagsamenstelling. (Berl. Tageblatt)

25 APRIL 1932

H. **NEDERL. OOST-INDIË. — Economische toestand in 1931. —**
Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 van ir. E. P. Wellenstein, voorzitter der Kleine Welvaartscommissie het volgende:
In de inleiding worden samengevat de verschillende oorzaken, die leiden tot de huidige crisis; economische, sociale en politieke factoren.
Financiewezen: Uit de daling van het binnen Nederlandsch-Indië opereerend kapitaal van ruim ƒ 100 millioen in 1928

ALBERT LEBRUN, meerdere malen Minister en President van den Senaat, werd op 10 Mei 1932 tot President der Fransche Republiek gekozen.

tot ƒ 48 millioen gemiddeld in 1931, zoomede uit de vermindering van de bankbiljettencirculatie van gemiddeld ƒ 314 millioen in 1928 tot gemiddeld ƒ 243 millioen, blijkt wel sterk de teruggang van het bedrijfsleven. Ook de circulatie van teeken- en pasmunt en muntbiljetten daalde sterk.

De gelukkige omstandigheid, dat het Indische geldstelsel kerngezond bleef, wordt van niet te onderschatten waarde geacht.

Minder goed hebben zich de koersen van Nederl. Indische effecten gehouden.

Handel met het buitenland: Wat de herkomst van den invoer betreft, valt op te merken, dat de import uit Europeesche landen sterker heeft geleden dan die uit Amerika en Japan. Typisch is evenwel, dat de vooruitgang, welke Japan en Britsch-Indië in 1930 vertoonden, vooral voor het laatstgenoemde land is veranderd in een sterken terugval.

Inheemsche landbouw:

Het totaal der geoogste uitgestrektheden werd gedurende het verslagjaar kleiner, evenals de bijplant voor de gewassen tezamen. Ook de uitvoercijfers geven geen gunstig denkbeeld van den toestand.

Westersche landbouw: Na een overzicht van het prijsverloop, waaruit blijkt, dat slechts citronella-olie haar prijs kon handhaven, terwijl thee, welk product in 1930 nog tamelijk gunstige prijzen maakte, thans ook in de algemeene prijsdaling werd betrokken, worden achtereenvolgens de voornaamste voortbrengselen afzonderlijk in beschouwing genomen.

De rietsuiker ondervindt groote moeilijkheden met haar afzet. Onder de gegeven omstandigheden lijkt de genomen beslissing van sterk uitgesproken restrictie in alle opzichten de meest verstandige.

Voor de ondernemingsrubber is de positie geheel anders. Terwijl zonder de tariefpolitiek van omliggende landen voor de Java-suiker geen moeilijkheden zouden bestaan, ondervindt de rubbercultuur de bezwaren van een algemeene overproductie. Daarbij maakt de Inlandsche rubbercultuur de toekomst van het product dubbel onzeker. In de theecultuur bleven de verhoudingen, hoewel zorgwekkend, aanmerkelijk gunstiger dan die voor rubber en suiker.

De koffie-situatie wordt beheerscht door Brazilië, welk land besloot tot de vernietiging van aanzienlijke deelen van zijn voorraden. De positie blijft weinig bevredigend. Voor de tabak is 1931 geen gunstig jaar geweest. Met name Sumatra-tabak heeft van de financieele moeilijkheden in Duitschland en de verhooging der invoerrechten aldaar te lijden gehad.

Volkscredietwezen (opgemaakt door de Centrale Kas) **en de Pandhuizen:** De Volksbanken, die eind 1930 reeds hun leensommen begonnen te verlagen, gingen in 1931 in sterkere mate hiertoe over. De achterstand nam niettemin sterk toe.

Ook uit de cijfers voor de Pandhuizen, in de eerste plaats wel uit de voortgezette sterke stijging van de balanswaarde der gouvernements-panden, valt de terugval in de economische verhoudingen waar te nemen.

Het vervoerwezen: De opbrengst van alle spoor- en tramwegen is aanzienlijk achteruitgegaan, zoowel wat het reizigers- als wat het goederentransport betreft.

26 APRIL 1932

A. **VOLKENBOND. — 16e Intern. Arbeidsconferentie. —** De 16e Intern. Arbeidsconferentie is op 12 April 1932 te Genève begonnen, Zeven-en-veertig staten nemen er aan deel. Tot een van de drie onder-voorzitters der conferentie werd het Nederlandsche Tweede-Kamerlid E. Kupers benoemd.

Albert Thomas beantwoordde op 25 April op de Intern. Arbeidsconferentie te Genève meer dan 50 sprekers, die aan de algemeene beschouwingen over zijn jaarlijksch rapport hadden deelgenomen. Wij ontleenen aan zijn rede o.a. het volgende:

Hij bracht in herinnering, dat de regeeringen thans al jaren lang op iedere conferentie een loflied zingen op internationale samenwerking, doch dat intusschen de volkeren steeds meer van elkaar gescheiden raken door kunstmatige verkeersbelemmeringen, waarbij hij de waarschuwing van Colijn niet onvermeld liet. Tevens bracht hij in herinnering, dat voortdurend de deskundigen en studiecommissies aan het werk worden gezet, doch dat aan de vele plannen en adviezen geen gevolg wordt gegeven. Hij eindigde met een warme aanbeveling van het denkbeeld van de arbeidersgroep, dat de internationale arbeidsconferentie, aan welke bij het vredesverdrag van Versailles opdracht is gegeven voor den socialen vooruitgang te zorgen, doch die in deze taak door de ongekende crisis belemmerd was, zich tot alle regeeringen en tot den Volkenbond zal wenden om eindelijk tot daden over te gaan, die den financieelen en economischen toestand zullen verbeteren.

B. **NEDERL. OOST-INDIË. — Rubber-tap. —** Uit de officieele cijfers van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, loopende tot 22 April j.l., blijkt, dat 212 rubberplantages in Ned.-Indië de tap geheel hebben stopgezet, terwijl 121 dergelijke ondernemingen hiertoe gedeeltelijk overgingen. Beide groepen vertegenwoordigen resp. een areaal van 28.094 H.A. en 17.469 H.A. Het areaal, waarop niet getapt zal worden, bedraagt 12 % van het totaal areaal van 1931, vertegenwoordigende een productie van ongeveer 20.000 ton. **(Vor. ber. 142 F.)**

C. **GRIEKENLAND. — Gouden standaard. —** De Grieksche Kamer en Senaat hebben de wet tot opheffing van den gouden standaard aangenomen.

27 APRIL 1932

D. **MANDSJOERIJE. — Opmarsch der Japanners. —** Het Japansche leger is in Noord-Mandsjoerije een grootsch opgezetten veldtocht tegen Chineesche troepen, die het gezag van de nieuwe Mandsjoerijsche regeering niet willen erkennen, begonnen. **(Vor. ber. blz. 140 D.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — In- en uitvoer. —** De financieele Senaatscommissie heeft gisteren besloten om als eerste maatregel voor het in evenwicht brengen der begrooting rechten te heffen op olie, koper en steenkool. Een voorstel om ook op hout en houtproducten deze nieuwe rechten te heffen, werd door de commissie verworpen. **(Vorig ber. blz. 100 F.)**

F. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Vlootcommissie.** In de Vlootcommissie der Ontwapeningsconferentie hebben de vertegenwoordigers der verschillende landen verklaringen afgelegd omtrent het standpunt van hun regeering ten aanzien van de kwestie der aanvalswapenen. De vertegenwoordigers der Angelsaksische landen eischten allen volledige afschaffing der duikbooten. De Italiaansche vertegenwoordiger stelde zich op het Duitsche standpunt en eischte eveneens afschaffing der linieschepen, duikbooten en vliegtuig-moederschepen, waarbij hij echter de afschaffing der linieschepen afhankelijk stelde van die der duikbooten. De vertegenwoordiger van Sovjet-Rusland wees er nogmaals op, dat de kwestie der aanvalswapenen reeds door het Verdrag van Versailles geregeld was. Derhalve dienden alle categorieën van bewapening verboden te worden, die den in den wereldoorlog overwonnen staten verboden waren. De Russische vertegenwoordiger eischte slechts toelating van duikbooten van kleinere tonnage, terwijl de Japansche gedelegeerde afschaffing der vliegtuig-moederschepen eischte. **(Vor ber. blz. 144 F.)**

G. **BELGIË. — Leening Brussel. —** De gemeenteraad van Brussel heeft het voorstel tot het aangaan van een leening groot 150 millioen francs goedgekeurd. De leening is bestemd voor de uitvoering en voortzetting van groote werken van openbaar nut.

28 APRIL 1932

A. **DUITSCHLAND. — Disconto en Beleeningsrente. —** Het volgende staatje geeft den stand van het Duitsche disconto en van de beleeningsrente sedert 16 Juli 1931 weer.

Sedert	Disconto	Beleeningsrente
16-7-'31	10 %	15 %
1-8-'31	15 „	20 „
12-8-'31	10 „	15 „
19-8-'31	10 „	12 „
31-8-'31	8 „	10 „
10-12-'31	7 „	8 „
9-3-'32	6 „	7 „
8-4-'32	5½ „	6½ „
28-4-'32	5 „	6 „

(Vorig bericht blz. 92 E.)

B. **BELGIE. — Verhooging invoerrechten op wol. —** De „Nation Belge" meldt, dat de koning een besluit heeft geteekend, waarbij de minister van Financiën wordt gemachtigd de invoerrechten, die al of niet geweven wol treffen, met 60 % te verhoogen, evenals die betreffende meubelen van alle soort. De verhooging gaat op 28 April 1932 in.

(Vorig bericht 130 M.)

29 APRIL 1932

C. **FINLAND. — Gouden standaard. —** De opheffing van den gouden standaard die 12 Oct. '31 als tijdelijke maatregel werd ingevoerd, is thans verlengd tot het einde van 1932. **(Vorig bericht blz. 84 H.)**

D. **AMSTERDAM. - Verhooging Gemeentefondsbelasting.** De gemeenteraad van Amsterdam heeft met 26 tegen 16 stemmen de voordracht van B. en W. om het aantal opcenten op de gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar 1932—1933 te bepalen op 74, goedgekeurd.

E. **OOSTENRIJK. — Nieuw invoerverbod. —** De hoofdcommissie van den Oostenrijkschen Nationalen Raad heeft 29 April '32 een verordening aangenomen betreffende het uitvaardigen van uitgebreide invoerverboden.
Bij uitzondering kunnen invoerbewilligingen worden verstrekt op aanwijzing van de plaatselijk bevoegde Kamers van Koophandel. Deze verordening treedt 30 April 1932 reeds in werking.
De verordening opent de mogelijkheid voor eenige artikelen contingenteering voor te schrijven voor bepaalde onder het verbod vallende waren.

F. **NEDERLAND. — Stroocarton-industrie. — Conflict geëindigd. —** In verband met het groote belang dat de provincie Groningen er bij heeft, dat het langdurige conflict in de stroocarton-industrie een einde zal nemen, heeft de Commissaris der Koningin in de provincie Groningen op 29 Maart 1932 een bemiddelings-commissie aangewezen, bestaande uit de heeren: A. van Geuns, lid van Gedeputeerde Staten van Groningen en mr. J. Wilkens, voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken.
De samenwerkende organisaties van arbeiders in de stroocarton-industrie hebben aan de bemiddelingscommissie bericht gezonden, dat de stakers met groote meerderheid hebben besloten op de door de commissie voorgestelde voorwaarden den arbeid te hervatten. Het conflict in de stroocarton-industrie kan hiermede als geëindigd worden beschouwd. De fabrieken zullen binnen eenige dagen weer in bedrijf worden gesteld.

1 MEI 1932

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Crisis-Hulpbank. —** Een Crisis-hulpbank is dezer dagen te Batavia opgericht. De Bank is geen naamlooze vennootschap op commercieele basis, maar een stichting, waarvoor een klein kapitaal werd gefourneerd door de oprichters: De Javasche Bank, de Nederlandsche Handel Mij., de Ned.-Ind. Handelsbank en de Ned.-Indische Escompto-Mij.
Deze Crisis-hulpbank zal met voorschotten die op langen termijn door het Gouvernement worden verstrekt, werken. Het risico van de crediet-verleening aan noodlijdende bedrijven komt grootendeels voor rekening van het Gouvernement, want de Crisis-hulpbank is uiteraard niet verder voor de terugbetaling der ontvangen voorschotten aansprakelijk, dan tot het bedrag van het stichtingskapitaal.

H. **ATOOMSPLITSING. —** In wetenschappelijke kringen is groote belangstelling gewekt, door de mededeeling, dat twee jonge Britsche doctoren, die werkzaam zijn in het Cavendisch Laboratorium te Cambridge, er in geslaagd zijn lithium-atomen te splitsen zonder hulp van radio-actieve stoffen. Het zijn de 34-jarige Dr. J. D. Cockroft en Dr. E. C. Walton, die nog geen 30 is. De directeur van het Cavendish-Laboratorium, prof. Lord Rutherford, die misschien een der meest gezaghebbende deskundigen is op het gebied der atoomtheorie, heeft nadere bijzonderheden medegedeeld over de wijze waarop de beide jeugdige geleerden hierbij te werk zijn gegaan. De splitsing der atomen geschiedde met behulp van electriciteit; de protonen werden door een vacuum gejaagd met een snelheid van 10.000 K.M. per sec. Dit hevige bombardement op de zich in het vacuum bevindende lithium-atomen, bewerkte de splitsing daarvan.

2 MEI 1932

I. **NEDERLAND. — Colorado-kever. —** Naar wij vernemen, heeft de Fransche regeering de Nederlandsche, Duitsche en Engelsche regeering uitgenoodigd tot een internationale conferentie te Parijs te houden, ter bespreking van maatregelen tot wering van den Coloradokever.
Deze drie landen hebben op phytopathologische gronden den invoer van groenten en aardappelen uit Frankrijk in Maart 1932 verboden, welke maatregel door Frankrijk werd beantwoord met een invoerverbod voor groenten en aardappelen bij wijze van represaille. **(Vorig ber. 134 A.)**

K. **BIJBELVERTALING. —** De Engelsche Bible Society deelt mede, dat de Bijbel in 655 talen of dialecten is vertaald. De laatste vertaling van het Evangelie van Markus is dit jaar in het Karamojongdialect ten gebruike der inboorlingen van Kenya (Afrika) geschied. (Le Temps)

3 MEI 1932

L. **INCASSO-BANK. — Verslag over 1931. —** Aan het verslag van de Incasso-Bank over 1931 ontleenen wij o.a. het volgende:
De „Stillhalte"-overeenkomst der kortloopende buitenlandsche verplichtingen, gesloten in Sept. 1931, had betrekking op Duitsche banken, handelaren en industrieelen. Deze overeenkomst werd in Febr. 1932 herzien. Ons aandeel in deze „Credietovereenkomst van 1932" bedraagt thans ƒ 5.831.511, waarvan ƒ 5.606.511 is verleend aan Duitsche banken en bankiers tegen borgstelling van Duitsche banken en bankiers, en ƒ 225.000 aan handelaren en industrieelen, gedekt door hypotheek of Nederlandsche borgstelling. Van het recht om tot het bedrag der „Stillhalte"-overeenkomst te disponeeren was door de Duitsche debiteuren per 31 Dec. 1931 niet ten volle gebruik gemaakt.
Het bedrag onzer verdere vorderingen op Duitschland, waarvan een gedeelte onder de „Credietovereenkomst van 1932" zou kunnen vallen, beloopt in totaal ƒ 1.175.000. Op onze Ponden-rekening is geenerlei verlies geleden. Winst ƒ 2.890.443 (v.j. ƒ 3.353.584). Dividend-voorstel totaal 3 % (6 %).

M. **ITALIË. — Disconto. —** Met ingang van 2 Mei 1932 is het disconto van 6 op 5 % verlaagd. (De vorige verlaging, van 7 % op 6 %, had plaats op 20 Maart 1932).

A. **NEDERLAND. — Contingenteering schoenwerk. —**
Het bestuur van de Federatie van Nederl. Schoenfabrikanten deelt ons mede, dat van een opleving, welke van de contingenteering werd verwacht, tot nu toe geen sprake is. Uit de invoercijfers over het eerste kwartaal 1932 blijkt, dat van een beperking van den invoer niets terecht is gekomen. Het bestuur wijst er op, dat aan lederen schoenwerk over Januari, Februari en Maart slechts zouden mogen worden ingevoerd 149.000 paar; in werkelijkheid werden binnengelaten 352.000 paar, derhalve een overschrijding van het contingent met 136 %. Inplaats dat de invoer werd teruggebracht tot de helft van den gemiddelden invoer van het eerste kwartaal der basis-jaren, overtrof de invoer dit gemiddelde met 36 %.
Ten aanzien van rubberschoeisel ging het al niet beter. Terwijl het contingent 474.000 paar bedroeg, werden ingevoerd 1.107.000 paar of 134 % meer dan het bij K. B. vastgestelde contingent. **(V. b. Contingenteering 140 G.)**
(Vorig bericht blz. 137 A.)

B. **NEDERL. OOST-INDIË. — Tin. —**
In het College van Gedelegeerden is behandeld het ontwerp tot aanwijzing van de Banka-tinwinning als landsbedrijf. Bij de behandeling van dit ontwerp, dat verdedigd werd door den regeeringsgemachtigde voor Gouvernementsbedrijven, heeft deze verklaard, dat voor 1932 een verlies op de exploitatie wordt verwacht. Spreker heeft er voorts op gewezen, dat de toekomst van het tin zich niet ongunstig laat aanzien, dank zij de beperkingsmaatregelen. De productie van 186.000 tons per jaar bijv. is teruggebracht tot beneden de 109.000 tons.

C. **NEDERLAND. — Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas. —**
In de gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Beneden-Maas is het jaarverslag vastgesteld, waaraan het volgende is ontleend:
De gedistilleerdhandel heeft, wat het binnenland betreft, niet te klagen gehad. Wel deed de algemeene ongunstige toestand zich ook hier gelden, doch door onderlinge samenwerking wist men de prijzen op een loonend niveau te handhaven. De nieuwe Drankwet eischte verschillende ingewikkelde voorbereidende werkzaamheden en baarde ongerustheid, niet het minst door de vele onduidelijkheden die zij bevat. De exporthandel beweegt zich nog steeds in dalende lijn; de uitvoer van jenever bedroeg in 1931 45.300 H.L. ad 60 pCt., tegen in 1930 79.650 H.L. ad 50 pCt. Aan moutwijn werd in het afgeloopen jaar geexporteerd: 6870 H.L. ad 50 % ter waarde van *f* 474.000, tegen in 1930 27.790 H.L. ad 50 pCt. ter waarde van *f* 1.916.000.
De spoelingprijzen zijn in onderling overleg tusschen branders en afnemers vastgesteld en bedroegen: zomerprijs *f* 0.80, winterprijs *f* 1.20.
Ingevolge de geringe vraag naar moutwijn is de gistproductie in evenredigheid minder geweest dan het vorige jaar. De prijzen van de Schiedamsche gist brokkelden door elkaar genomen een weinig af, terwijl de officieele prijzen geen verandering ondergingen. De uitvoer uit Nederland bedroeg in 1931 7.036.000 K.G. (vorig jaar 7.037.000), waarvan 6.687.000 K..G naar Groot-Brittannië, (v. j. 6.571.000).
Met den haringhandel is het in 1931 slecht gegaan; de algemeene economische toestand was zoo slecht, het vertrouwen zoo uitermate beperkt, de koopkracht zoo gering, dat het tijdelijke optimisme verlies inplaats van winst heeft gebracht.
De vraag naar hout was minder dan in 1930.
De geringe vraag naar steenkolen, als gevolg van het stilstaan van veel bedrijven veroorzaakte een groote overproductie met dalende prijzen, waartoe de daling van het Engelsche pond het hare bijdroeg.
Het afgeloopen jaar bracht voor den veehandel over de geheele linie teleurstelling en achteruitgang.
De scheepsbouwnijverheid heeft van de crisis zwaar te lijden gehad, hetgeen wel blijkt uit het feit, dat in den grooten scheepsbouw te Schiedam op 1 Juli en 31 Dec. 1931 te werk gesteld waren resp. 3457 en 2137 arbeiders, tegen in 1930 op dezelfde data onderscheidelijk 6315 en 4539.
De financieele uitkomsten met de haring- en beugvisscherij in het afgeloopen jaar verkregen, waren buitengewoon teleurstellend.
De landbouw heeft geen reden om 1931 met eenige dankbaarheid te gedenken. De ontwrichting van het economische leven trof de akkerbouwbedrijven zwaar. De achteruitgang in de rentabiliteit van de tuinbouwbedrijven moet, wanneer er niet spoedig verbetering komt, leiden tot een ramp voor den tuinbouw.
Uit de in het verslag opgenomen statistiek van de werkloosheid in het district der Kamer blijkt, dat het aantal werkloozen op 1 Januari 1931 bedroeg 3431 tegen 8191 op 31 December 1931.

D. **NEDERL. OOST-INDIË. — Invoerrechten. —**
De Tweede Kamer heeft op 2 Mei 1932 het wetsontwerp tot verhooging van de tijdelijke opcenten op de invoerrechten in Ned.-Indië van 20 op 50 met 50 tegen 26 stemmen goedgekeurd. Tegen stemden de sociaal-democraten, de communisten en de Vrijheidsbond.
Het invoerrecht op gebleekte en ongebleekte katoenen manufacturen is van de verhooging uitgezonderd, zoodat voor deze goederen de heffing van 20 opcenten gehandhaafd blijft. **(Vorig bericht blz. 93 G.)**

E. **DENEMARKEN. — Bacon. —**
De bacon-export naar Engeland bedroeg in tonnen van 1000 K.G.:

	Denemarken	Nederland
in 1930	306.000	43.000
in 1931	372.000	51.000

De waarde van dien Deenschen export mag men in normale tijden stellen op 350 à 450 millioen gulden.
In Maart 1932 exporteerde Nederland slechts de helft der hoeveelheid van Maart 1931, doch Denemarken zond aanmerkelijk méér. De bacon-import in Engeland is den laatsten tijd angstwekkend groot geweest (in Maart b.v. 57 millioen K.G. tegen 42 in Maart 1931 en 38 in Maart 1930).

F. **DUITSCHLAND. — Steunverleening in Berlijn. —**
Uit het financieele verslag van de stad Berlijn blijkt, dat het tekort op de begrooting per 31 Maart 1932 ruim 98½ millioen mark bedraagt. Dit tekort wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de daling van de belastingopbrengst van de ontvangen gelden van het Rijk en van Pruisen, alsmede door de per 31 Maart 1932 tot bijna het dubbele van het vorige jaar gestegen crisis-uitgaven voor de werkloozen. De wethouder van financiën heeft in den gemeenteraad van Berlijn gesproken over de begrooting voor 1932. In de eerste plaats staan daarop de tekorten van 1930 en 1931, tezamen 150 millioen mark.
In Berlijn zijn 1.112.000 personen die den een of anderen geldelijken steun van de gemeente genieten, zij het in den vorm van werkloosheidssteun of crisissteun of dergelijke.
Berlijn zelf telt 2 millioen inwoners, de stad met omstreken 4 millioen, derhalve zijn een vierde gedeelte van de inwoners van Berlijn ten laste van de financiën der stad.

G. **VEREENIGDE STATEN. — Goldsborough-voorstel.**
Het Huis van Afgevaardigden heeft met 289 tegen 59 stemmen het Goldsborough-voorstel aangenomen, waardoor aan het Departement van de Schatkist en de Federal Reserve Banken de verplichting wordt opgelegd, de koopkracht van den Dollar op basis van de doorsnee-cijfers van de jaren 1921—1929 te herstellen.

4 MEI 1932

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Ontwapening ter zee. —**
In de vergadering van de technische vlootcommissie werd door prof. Moresco, die namens de Nederlandsche dele-

gatie sprak, betreurd, dat de groote zeemogendheden als Engeland, Amerika en Japan de linie-schepen niet wenschen te beschouwen als aanvalswapenen. Indien de commissie zou besluiten dat deze scheepscategorieën niet tot de aanvalswapenen behooren, zou dat een zeer nadeeligen invloed op de verdere besluiten der conferentie hebben.
De Engelsche vertegenwoordiger verklaarde zich vóór handhaving van deze scheepscategorie, doch de vertegenwoordigers van Japan, Turkije, Spanje en Roemenië verklaarden, dat de vliegtuig-moederschepen zeer gevaarlijke wapens waren met een scherp agressief karakter.
Bij de discussie over de duikbooten verklaarde de Engelsche vertegenwoordiger Sir Bolton Monsell, dat de Engelsche regeering het verbod en de afschaffing van duikbooten in het belang der menschheid eischte. De duikboot heeft een uitgesproken aanvalskarakter en kan ook gebruikt worden tegen de handelsvloot. Bovendien zijn de kosten van duikbooten dubbel zoo hoog als van bovenwaterschepen. Tenslotte verklaarde de Britsche gedelegeerde zich bereid, accoord te gaan met de handhaving van duikbooten van maximaal 250 ton, aangezien het de Britsche admiraliteit gebleken was, dat deze tonnage voldoende was voor de kustverdediging.
De Fransche gedelegeerd, de oud-minister van Marine Dumont, achtte de duikboot een onmisbaar wapen voor landen met een uitgebreide kust, zooals Frankrijk. De geografische ligging van Frankrijk maakte dit wapen voor de verdediging beslist onmisbaar.
De Duitsche gedelegeerde Von Rheinhaben herinnerde aan de bepalingen van het Verdrag van Versailles, waarbij de duikbooten voor de overwonnen mogendheden worden verboden. **(Vorig bericht blz. 145 F.)**

A. **DUITSCHLAND. — Noodverordeningen inzake militaire organisaties en goddeloozen-organisaties. —**
Rijkspresident von Hindenburg heeft twee nieuwe noodverordeningen onderteekend. De eerste noodverordening stelt alle op militaire wijze georganiseerde politieke organisaties onder contrôle van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken. Door de tweede noodverordening worden alle Communistische atheïstische vereenigingen, de z.g. goddeloozen-organisaties, in het geheele rijk met ingang van 4 Mei 1932 ontbonden. **(Vorig bericht blz. 141 K.)**

5 MEI 1932

B. **NEDERLAND. — Bescherming tegen luchtaanvallen. —**
Bij gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, van Financiën en van Defensie, is een commissie ingesteld, aan welke is opgedragen der regeering van advies te dienen nopens het treffen van wettelijke voorzieningen ter bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van aanvallen uit de lucht en haar voorstellen te belichamen in een ontwerp van wet met bijbehoorende Memorie van Toelichting.

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (21 Maart 1932—5 Mei 1932). —**
In aansluiting aan ons bericht van den 17den Maart, geeft het V. D.-persbureau op 21 Maart 1932 nadere bijzonderheden omtrent de oorlogsschade te Shanghai. De Chineesche autoriteiten schatten de door de Japanners aangerichte schade te Shanghai op anderhalf milliard zilverdollars. Het aantal gedoode Chineesche burgers wordt op 8000 geschat en 70 pct. der Chineesche bezittingen in de bezette zône is verwoest. De waarde der vernietigde gebouwen wordt op 240 millioen zilver-dollars geschat en die der verwoeste fabrieken op 68 millioen zilver-dollars. Voorts zijn 350.000 menschen werkloos geworden. Het onderwijs is stopgezet; 3000 onderwijzers zijn zonder emploi, 12 inrichtingen voor hooger, 17 voor middelbaar en 49 voor lager onderwijs zijn verwoest, hetgeen in totaal een schade beteekent van ongeveer 14 millioen zilverdollars. De verliezen der spoorwegen worden op 17 millioen zilver-dollars geschat. De waarde der vernielde bruggen en wegen bedraagt 1.4 millioen zilver-dollars, terwijl de aan de havenwerken aangerichte schade 10 millioen zilverdollars beloopt. Voorts schatten de Chineesche banken hun verlies op 85 pct. van het normale zakenverkeer. 80 pct. van de katoenspinners zijn zonder werk.
De Japansche gezant te Shanghai, Sjigemitsu deelde op 22 Maart mede, dat hij de volgende nieuwe instructies van zijn regeering heeft gekregen, die als grondslag voor de te houden besprekingen moeten gelden:
1. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
2. De Japansche troepen worden systematisch uit de straten van het Hongkioe-district naar de internationale nederzetting en de daaraan grenzende straten teruggetrokken.
3. Een gemengde Japansch-Chineesche Commissie zal aan de vertegenwoordigers der neutrale mogendheden worden toegevoegd en contrôle oefenen op de uitvoering van deze maatregelen.
De Japansche en Chineesche militaire en burgerlijke autoriteiten zijn op 23 Maart in het Britsche consulaat bijeengeroepen, teneinde formeel de besprekingen over een wapenstilstand te beginnen.
De Chineesche delegatie wordt geleid door generaal Taitsji, commandant van het garnizoen van Woesoeng.
Volgens een officieel Japansch communiqué van 29 Maart is tusschen de Chineezen en Japanners een overeenkomst gesloten voor een volledige staking van de vijandelijkheden. Echter heeft, volgens een V. D.-bericht van den 28sten Maart uit Shanghai, op het Engelsche consulaat daar ter stede tusschen Japansche en Chineesche vertegenwoordigers een conferentie plaats gehad, waar niet het minste resultaat bereikt werd. De Japanners verklaarden zich bereid hun front terug te trekken tot de lijn Woesoeng-Kiangwan-Tsjapei. De Chineezen wezen dit voorstel echter af en persisteerden bij hun eisch, dat de Japansche troepen geheel uit China moeten worden teruggetrokken.

Het Chineesche Telegraafagentschap „Gomyn" deelt intusschen mede, dat Japansche bombardementsvliegtuigen Tintsjau nog hebben gebombardeerd. Er werden in totaal 20 bommen geworpen. Ook hebben Japansche bombardementsvliegtuigen de Chineesche stellingen met machinegeweren beschoten. In totaal werden 14 personen gedood.
Een Japansch eskader bestaande uit 19 oorlogsschepen is op 31 Maart de haven van Tsintau binnengeloopen.
Dr. Yen, de Chineesche gevolmachtigde bij den Volkenbond, heeft op 1 April het secretariaat-generaal een communiqué verstrekt, waarin hij verklaart, dat de besprekingen van 25 Maart duidelijk hebben bewezen, dat Japan voornemens is om geen rekening te houden met de beslissing van den Volkenbondsraad nopens den terugtocht der Japansche troepen. Op de bijeenkomst van 28 Maart geraakten de onderhandelingen volkomen op het doode punt tengevolge van de weigering der Japanners om een bepaalde periode te noemen binnen welken tijd de terugtocht zou geschied zijn.
Het standpunt van Japan op de Chineesch-Japansche Conferentie is het volgende: Zoodra de plaatselijke omstandigheden zoozeer zijn verbeterd, dat de Japansche onderdanen weer een gevoel van veiligheid krijgen, zullen de Japansche troepen weer naar de internationale nederzetting worden teruggetrokken, gelijk dit het geval was vóór het incident van 28 Januari.
De onderhandelingen tusschen China en Japan zijn op 12 April afgebroken. De Chin. gedelegeerde heeft den secretaris-generaal van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin China dringend verzoekt, de Commissie van Negentien, ingesteld door de buitengewone Assemblée van den Volkenbond, bijeen te roepen.
De door de Buitengewone Volkenbondsvergadering samengestelde Commissie-van-Negentien is het in de op 19 April 1932 gehouden vertrouwelijke zitting eens geworden over den tekst der resolutie inzake de vaststelling van den termijn waarbinnen de Japansche troepen uit Shanghai moeten worden teruggetrokken. Een te Shanghai uit vertegenwoordigers van China, Japan en vier belanghebbende groote mogendheden samen te stellen gemengde commissie zal den termijn vaststellen en in geval van niet aan-

neming door de beide strijdende partijen zal hierover aan de Commissie-van-Negentien rapport worden uitgebracht, welke dan verdere besluiten zal nemen.
De vertegenwoordiger van de Japansche regeering heeft op 20 April verklaard, dat het besluit der Commissie-van-Negentien van den Volkenbond, waarbij de gemengde internationale commissie te Shanghai gemachtigd wordt, den termijn voor de evacuatie van Shanghai te bepalen, voor Japan volkomen onaannemelijk is.
De Japansche minister v. Oorlog, Araki, heeft op 23 April te Osaka een belangrijke rede gehouden, waarin hij o.a. verklaarde, dat noch wat de Volkenbond, noch wat Rusland of eenige andere mogendheid ook zou mogen doen, Japan uit zijn koers zou kunnen brengen. De toestand in Noord-Mandsjoerije is zeer dreigend. Rusland concentreert troepen langs de grens en versterkt zijn luchtstrijdmacht in het Verre Oosten. Japan zal zich ten scherpste verzetten tegen elke toepassing van het Negen-Mogendhedenverdrag op den toestand in Mandsjoerije.
In verband met de weigering van de Mandsjoerijsche regeering om dr. Wellington Koo, den Chineeschen gedelegeerde in de commissie-Lytton (Volkenbonds-commissie), toestemming te geven buiten de spoorwegzône te komen, heeft graaf Lytton op 27 April den Volkenbond er van in kennis gesteld, dat hij niet verder Mandsjoerije zal binnen gaan, tenzij alle leden der commissie hem kunnen vergezellen.
De Chineesche en Japansche vertegenwoordigers, die deelnemen aan de onderhandelingen te Shanghai, hebben op 27 April een commissie ingesteld teneinde de details te kunnen onderzoeken van het nieuwe bemiddelingsvoorstel van den Britschen gezant in China, Sir Miles Lampson.
De torpedojager „Van Galen", die in Februari ter behartiging der Nederlandsche belangen van Soerabaja naar Shanghai was gezonden, is op 28 April teruggeroepen en van Shanghai naar Tarakan vertrokken.
Tijdens een parade in het Hongkioe-Park in de Internationale nederzetting te Shanghai ter gelegenheid van den verjaardag van den Japanschen keizer op 29 April, werd een bom geworpen naar de tribune, waarop tal van Japansche autoriteiten bijeen zaten. De opperbevelhebber der Japansche troepen te Shanghai, generaal Shirokawa, de Japansche legeraanvoerder generaal Oeyeda, de Japansche gezant Shigemitsoe, de opperbevelhebber der Japansche marine strijdkrachten te Shanghai admiraal Nomoera, de Japansche consul-generaal Murai, admiraal Shimada, generaal Tashiro en eenige Japansche vooraanstaande burgers werden gewond.
De politie arresteerde zeven personen .
Eén der gearresteerden is de 25-jarige Koreaan Yinhukitsu, die klaarblijkelijk den bom geworpen had. Naar verluidt, zou de gearresteerde Koreaan deel uitmaken van de voorloopige Koreaansche regeering, die met de Kwomintang in verbinding zou staan. Volgens Japansche meening zou de dader hebben gehandeld in opdracht van deze groep, die zich de bestrijding der Japanners in China met alle middelen ten doel zou hebben gesteld.
De Japansche minister van Oorlog verklaarde, dat de aanslag te Shanghai een veelbeteekenend beeld geeft van den onzekeren toestand in China. In verband hiermede kan voorloopig nog geen aanvang worden gemaakt met de verscheping der Japansche troepen uit China.
Het Japansche legerbestuur is van meening, dat de onderhandelingen over een wapenstilstand nu voor onbepaalden tijd moeten worden uitgesteld.
De buitengewone Volkenbondsvergadering is op 30 April in verband met het Japansch-Chineesche conflict onder voorzitterschap van den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken, Hymans, bijeengekomen. De voorzitter legde de vergadering de te Shanghai aangenomen resolutie voor, waarin tot de instelling van een commissie te Shanghai besloten is, die uit de vertegenwoordigers van de bij de situatie in Shanghai belanghebbende mogendheden, alsmede van China en Japan, bestaat en die met meerderheid van stemmen een beslissing zal nemen inzake het uitvoeren van de door beide partijen op zich genomen verplichtingen.
De Volkenbondsvergadering nam de resolutie over de wapenstilstandsbesprekingen te Shanghai aan, waarbij Japan zich van stemming onthield, en ging daarna uiteen tot een volgende bijeenroeping. Het te Shanghai tusschen beide partijen gesloten, doch nog niet onderteekende wapenstilstandsaccoord, is hiermede dus door de Volkenbondsvergadering bekrachtigd.
De Chineesch-Japansche wapenstilstandovereenkomst is op 5 Mei 1932 geteekend. De voornaamste punten der overeenkomst zijn de volgende:
1. Definitieve staking der vijandelijkheden vanaf het tijdstip van onderteekening der overeenkomst.
2. De Chineesche troepen blijven in hun huidige stellingen.
3. De Japansche troepen trekken zich binnen de internationale nederzetting en de aangrenzende straten van het Hongkioe-district terug, overeenkomstig den status quo van 28 Januari 1932, voor het uitbreken der vijandelijkheden. Enkele Japansche strijdkrachten mogen tijdelijk in de aangrenzende gebieden gestationneerd blijven. De terugtrekking der Japansche troepen moet binnen een week na onderteekening der overeenkomst beginnen en binnen een maand voltooid zijn.
4. Een gemengde commissie van twaalf, bestaande uit twee vertegenwoordigers van Japan, China, Amerika, Engeland, Frankrijk en Italië, houdt toezicht op de uitvoering van de ontruimingsbepalingen door Japan.
5. Het politie-regime en het civiele bestuur van Shanghai wordt weer aan de Chineesche autoriteiten overgedragen. De Chineesche regeering stelt terstond een buitengewoon politie-corps in, teneinde in de door de Japanners te ontruimen gebieden de orde te handhaven.

(Vorig overzicht 131; Vorig bericht 145 D.)

A. **TIN. — Vermindering der productie.** —
De regeering van Malakka heeft thans toegestemd in het jongste voorstel der internationale tin-commissie voor een vermindering der productiecapaciteit met 67 % of 20.000 ton per jaar. **(Vorig bericht blz. 98 F.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Hale-wet aangenomen.**
De senaat heeft met 44 tegen 21 stemmen de Hale-wet aangenomen, waarin besloten wordt tot het uitbreiden van de Amerikaansche vloot tot de limiet, vastgesteld in de vlootovereenkomst geldende tot het jaar 1936.
(Vor .ber. 105 L.)

6 MEI 1932

C. **MEMEL. — Verkiezingen.** —
De voorloopige officieele uitslag der verkiezingen in het Memelland is de volgende:

	Aantal zetels
„Landwirtschafts" partij . .	11 (10)
Volkspartij	8 (8)
Litausch blok	5 (5)
Socialisten	2 (2)
Communisten	3 (2)

Ongeveer 95 % der kiezers heeft gestemd. Het resultaat dezer verkiezing beteekent een overwinning voor de autonomie van het Memelgebied. In Litausche kringen heerscht groote verslagenheid, omdat hun poging, om de rechten van het Duitsche element, hetwelk verreweg in de meerderheid is op te heffen mislukt is. **(V. b. 133 G.)**

D. **ARGENTINIË. — Toetreding tot den Volkenbond.** —
De Argentijnsche regeering zal een voorstel bij het Congres indienen, om het in 1919 genomen besluit tot toetreding van Argentinië tot den Volkenbond te ratificeeren en om het besluit van 1920, waarbij besloten werd buiten den Volkenbond te blijven, te herroepen.

E. **HONGARIJE. — Beurshandel weer toegelaten.** —
Het bestuur van de effectenbeurs te Boedapest heeft besloten den officieelen beurshandel weer toe te laten.
(Vor. ber. blz. 65 R.)

A. **OOSTENRIJK. — Regeeringscrisis. —**
Het Oostenrijksche kabinet, onder leiding van den Bondskanselier dr. Buresch, is afgetreden. **(Vorig ber. 109 L.)**

B. **DUITSCHLAND. — Ontslagaanvrage van Rijksminister Warmbold. —**
Rijkspresident Von Hindenburg heeft de ontslagaanvrage van den Rijksminister voor Economische Zaken, Prof. Warmbold, aanvaard en, op voorstel van den Rijkskanselier, den Staatssecretaris Trendelenburg belast met het waarnemen van de zaken van het Rijksministerie voor Economische Zaken.

C. **RUSLAND. — Non-agressiepact met Estland. —**
Op het volkscommissariaat voor Buitenlandsche Zaken is het non-agressiepact tusschen Estland en Rusland geteekend.

D. **LITAUEN. — Regeering. —**
Het aftreden van den gouverneur Merkys wordt officieel door den minister van Buitenlandsche Zaken bevestigd.

E. **PAUL DOUMER, PRESIDENT DER FRANSCHE REPUBLIEK †. —**
Na de openingsplechtigheid op 6 Mei 1932 van een tentoonstelling, welk door schrijvers, oud-strijders, te Parijs werd gehouden ter herinnering aan hun deelneming aan den wereldoorlog, werd op den President der Fransche Republiek, Paul Doumer, die de opening had bijgewoond en op de tentoonstelling werd rondgeleid, een moordaanslag gepleegd. De president werd door 4 van de kogels, welke op hem waren gelost, getroffen. In hoogst ernstigen toestand werd de president naar het „Hôpital Beaujon" overgebracht, waar hij op 7 Mei 1932 omstreeks 4 uur 's morgens aan de gevolgen van zijn zware verwondingen overleed.
De dader, een schrijver en medicus van Russische afkomst, Paul Gorgoelof geheeten, werd onmiddellijk gearresteerd. De ware motieven van zijn daad zijn nog onbekend.
De bekende Fransche schrijver Claude Farrère, die den president te hulp wilde snellen, kreeg een kogel in den onderarm.
Paul Doumer werd op 22 Maart 1857, dus 75 jaar geleden, te Aurillac in Auvergne geboren.
Als onderwijzer begonnen, werd hij spoedig schoolhoofd, doch koos weldra een politieke loopbaan. Hij toonde zich in den aanvang zeer radicaal en deed in 1888 zijn intrede in de Kamer als afgevaardigde voor het departement Aisne. Bij de verkiezingen van het daarop volgende jaar werd hij niet herkozen, doch weer een jaar later verscheen hij, dank zij een tusschentijdsche verkiezing, opnieuw in het parlement, ditmaal als afgevaardigde voor Auxerre.
Doumer deed zich al ras als een zeer ernstig werker kennen, wiens belangstelling vooral naar financieele aangelegenheden uitging, zoodat Léon Bourgeois, toen hij in 1895 zijn kabinet vormde, Doumer daarin met de portefeuille van financiën belastte. Spoedig daarop werd hij gouverneur-generaal van Indo-China.
De jaren na den oorlog hebben Paul Doumer herhaaldelijk op den voorgrond gebracht. Na eerst tijdens den oorlog zelf in het kortstondige kabinet-Painlevé (Sept.—Nov. 1917) minister zonder portefeuille te zijn geweest, trad hij in het zevende kabinet-Briand (1921—1922) als minister van financiën op, een portefeuille, die hij in 1925, in den benarden tijd der inflatie, nogmaals aanvaardde.
In Januari 1927 werd Doumer tot voorzitter van den Senaat gekozen als opvolger van De Selves, een functie, welke hij tot zijn verkiezing tot president der republiek bekleedde.

8 MEI 1932

F. **ALBERT THOMAS OVERLEDEN. —**
De directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, Albert Thomas, is plotseling op bijna 55-jarigen leeftijd te Parijs overleden.
Albert Thomas werd den 17den Juni 1878 te Champigny aan de Marne geboren; zijn vader, een bakker, liet hem studeeren. Als student maakte hij een reis naar Rusland en volgde hij een half jaar de lessen aan de universiteit te Berlijn. In Duitschland maakte hij studie van de vakbeweging, en toen Jaurès in 1904 de „Humanité" stichtte, droeg hij aan Thomas de behandeling van de Fransche arbeidersbeweging op. Zelfstandig redigeerde Thomas de „Revue syndicaliste", later „Revue syndicaliste et coopérative"; hij schreef het tweede deel van Jaurès' verzamelwerk, de „Histoire socialiste".
In 1910 in de Kamer gekomen, vestigde hij onmiddellijk zijn naam door zijn verdediging van het stakende spoorwegpersoneel, tegen Briand.
Na het uitbreken van den oorlog werd Thomas, met Guesde en Sembat, opgenomen in het ministerie van nationale eenheid, als onderminister van Oorlog, belast met de zorg voor de munitie.
De functie, door Thomas tijdens den oorlog vervuld, is hem door de Duitsche arbeiders niet gemakkelijk vergeven. Maar ten slotte heeft hij, evenals dat van de arbeiders uit de andere landen, ook hun volle vertrouwen gewonnen.
In 1916 en 1917 reisde Thomas ten behoeve van munitievraagstukken naar Rusland. In 1917 steunde hij de revolutie van Kerenski, en spoorde hij, met Vandervelde, het Russische volk aan tot het volhouden van den oorlog.
In 1919 koos het kiesdistrict van Jaurès, Carmaux, hem als opvolger van zijn voorganger in de Kamer; maar lang behield Thomas zijn zetel niet; door de eerste Arbeidsconferentie te Washington werd hij gekozen tot directeur van het Internationaal Arbeidsbureau; van dat oogenblik af dateert zijn ononderbroken strijd voor de internationale sociale wetgeving.

9 MEI 1932

G. **FRANKRIJK. — Verkiezingen. —**
De herstemmingen op 8 Mei 1932 voor de Kamerverkiezing gehouden, hebben de volgende resultaten opgeleverd:

	Nieuwe Kamer	Oude Kamer
Rechterzijde:		
Republ. democr. Unie (Louis Marin)	114	126
Royalisten en groep-Taittinger . . .	5	7
	119	133
Centrum:		
Onafhank. Republikeinen (Franklin-Bouillon en wijlen Loucheur) . .	61	83
Katholieke Volksdemocraten	16	18
Links-republikeinen (groep-Tardieu en Onafhankelijken	63	96
	140	197
Linkerzijde:		
Radicaal-Socialisten (Herriot) . . .	150	106
Sociaal-Democraten (Léon Blum) . .	130	111
Fransche en republ. Socialisten (Chabrun en Painlevé)	50	48
	330	265
Communisten en dissidente communisten	21	12

De uitslagen van 5 koloniale zetels ontbreken nog. Alle Parijsche bladen, ook die van rechts, betoogen thans, dat de partijen van links een flinke overwinning hebben behaald.

10 MEI 1932

H. **ALBERT LEBRUN. — President der Fransche Republiek. —**
Senaatspresident Lebrun is met 633 stemmen tot President der Fransche Republiek gekozen.
Er zijn 777 stemmen uitgebracht, waarvan 633 op Albert Lebrun; 114 stemmen kreeg Paul Faure (secretaris der socialistische partij, die bij de jongste Kamerverkiezingen niet gekozen is); Painlevé kreeg 12 en Marcel Cachin (communist) 18 stemmen.
Lebrun is in 1871 te Mercy le-Haut (Lotharingen) ge-

boren. Hij werd mijningenieur en heeft als zoodanig verschillende wetenschappelijke werken geschreven. Hij was van 1900—1920 Kamerlid. In 1920 tot senator gekozen, liet hij zich inschrijven in de Republikeinsche Unie, de groep van Poincaré. Hij was meerdere malen minister. Een jaar geleden volgde hij Doumer op als president van den Senaat.

A. **TURKIJE. — Betalingsverkeer. —**
De regeering heeft een clearing-systeem ingesteld. Voortaan zullen alle buitenlandsche valuta-transacties worden behandeld door de staatsbank, welke direct de transacties zal uitvoeren met de banken in het land, dat importeert in Turkije. Het doel is te voorkomen, dat geld uitgewisseld wordt tusschen exporteurs en importeurs, terwijl verder de bescherming der Turksche valuta en het verkrijgen van evenwicht in de handelsbalans beoogd wordt.

B. **ROEMENIE. — Militair verdrag met Kleine Entente. —**
In het Roemeensche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd een nieuw militair verdrag tusschen de staten van de Kleine Entente geteekend door den Roemeenschen minister van Buitenlandsche Zaken, den chef van den Roemeenschen generalen staf, alsmede den Tsjechischen en Joegoslavischen gezant.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Rede van Mr. van Lanschot. —**
De legercommissie van de ontwapeningsconferentie heeft de vraag besproken, welke zware kanonnen als aanvalswapenen te beschouwen zijn.
De militaire deskundigen hadden hierover een rapport uitgebracht.
De discussies werden ingezet door een rede van mr. van Lanschot, namens de Nederlandsche delegatie, waarin hij o.a. opkwam tegen de neiging van verschillende delegaties, om ook kanonnen met een kaliber van meer dan 155 m.M. nog buiten de categorie der aanvalswapenen te houden.
Mr. van Lanschot achtte het boven twijfel, dat kanonnen met een kaliber van meer dan 250 m.M. aanvalswapenen zijn, daar deze kanonnen ook de zwaarste permanente verdedigingswerken van een land kunnen vernietigen.
Spr. betoogde, dat het afschaffen van kanonnen van meer dan 155 m.M. niet zou neerkomen op een verzwakking van de verdediging. Indien de meest offensieve wapens niet langer ter beschikking van een eventueelen aanvaller zouden staan, zou daardoor niet slechts de aanval worden verzwakt, doch vanzelf ook de verdediging worden versterkt.
Het betoog van mr. van Lanschot werd krachtig ondersteund door de gedelegeerden van Canada en Zwitserland, terwijl de delegaties van China, Duitschland, Hongarije, Italië, Sovjet-Rusland en Turkije alle nog verder wilden gaan en alle kanonnen van 100 m.M. en meer als aanvalswapen wilden beschouwen.
Mr. van Lanschot had in zijn rede reeds te kennen gegeven, dat de Nederlandsche delegatie ook met een lager cijfer gaarne genoegen zou nemen. **(Vorig bericht 147 H.)**

11 MEI 1932

D. **NEDERLAND. — Toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek. —**
De minister van Onderwijs, K. en W. heeft op 10 Mei '32 te 's-Gravenhage het bestuur der Centrale Organisaties voor toegepaste natuurwetenschappen geïnstalleerd. Gekozen zijn: tot voorzitter prof. dr. F. A. F. C. Went te Utrecht; tot onder-voorzitter de heer Ch. J. I. M. Welter te 's-Gravenhage, en tot derde lid van het dagelijksch bestuur prof. dr. G. van Iterson Jr. te Delft.
Tot secretaris werd benoemd ir. A. de Mooij te 's-Gravenhage. **(Vorig bericht blz. 138 C.)**

E. **FRANKRIJK. — Regeering-Tardieu afgetreden. —**
Nadat de nieuwe president van de Fransche Republiek, Lebrun, in het Palais du Luxembourg op 10 Mei 1932 zijn werkkamers had betrokken, overhandigde minister-president Tardieu hem de ontslagaanvrage van het geheele ministerie. De nieuwe president heeft het ontslag verleend. **(Vorig bericht blz. 120 B.)**

F. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. —**
Ten bewijze der groote moeilijkheden die het visscherijbedrijf te IJmuiden thans doormaakt, wordt ons medegedeeld, dat van de 193 visschersvaartuigen er meer dan 150 opgelegd zijn.

G. **RUSLAND. — Credietverleening aan Turkije. —**
Sovjet-Rusland heeft besloten aan Turkije, als resultaat van de te Moskou gevoerde besprekingen tusschen de Sovjetleiders, en Ismet Pasja en Roesjdi Bey, onderscheidenlijk minister-president en minister van Buitenlandsche Zaken van Turkije, een crediet op langen termijn te verleenen tot een waarde van acht millioen dollar. Dit crediet heeft ten doel, Turkije in staat te stellen bij Sovjet-Rusland industrieele machinerieën te koopen en zal vereffend worden door de levering van Turksche goederen aan Sovjet-Rusland over een tijdverloop van 20 jaar. Het draagt geen rente.

H. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Verslag over 1931/32. —**
De netto-winst over 1931/32 bedraagt, zonder de onder geheime reserve opgenomen koerswinsten in aanmerking te nemen, rond Zw. fr. 15.2 millioen. Het dividend bedraagt 6% (onv.), hetgeen een bedrag van Zw. fr. 6.4 millioen (v. j. Zw. fr. 5.16 millioen) vereischt.
Het vorige jaar bedroeg de netto-winst Zw. fr. 11.19 millioen. **(Vorig bericht 143 D.)**

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting.**
Het Bat. N.bl. meldt, dat de begrootingscommissie gereed is gekomen met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de begrooting voor het dienstjaar 1933 ten behoeve van de begrootingsvergadering op 13 Mei '32.
Het netto-uitgavencijfer is, overeenkomstig het bezuinigingsprogram tot omstreeks *f* 400 millioen gedrukt.
Intusschen is het aspect van 's lands financiën aanzienlijk slechter geworden, zoodat men verwacht, dat de begrootingscommissie aanstonds haar taak zal hervatten, teneinde de *f* 75 tot 100 millioen, die nog gevonden moeten worden, alsnog te bezuinigen. **(Vorig ber. 107 O.)**

12 MEI 1932

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — De in 1933 te sluiten suikerfabrieken op Java. —**
Onze geachte medewerker, de welbekende suiker-expert dr. H. C. Prinsen Geerlings, was zoo welwillend ons een opgave te doen van de Java-suikerfabrieken, waarvan bekend is, dat zij in campagne 1933 niet zullen malen.
Deze opgave kan niet als volledig worden beschouwd, daar waarschijnlijk nog meer suikerfabrieken aan de sluiting meedoen.
Van de Ned. Handel-Mij. de fabr.: Soerowinangoen, Soekoredjo, Alkmaar, Klampok, Koning Willem II, Kalimati, Kemantren, Modjoagoeng, Poerwodadie, Wonoredjo, Wonopringgo.
Van de Ned.-Ind. Landbouw Mij. de fabr.: Balapoelang, Pagongan, Remboen.
Van de Javasche Cultuur Mij. de fabr.: Bandjardawa, Bagoe.
Van de Int. Cred. & Handelsv. „Rotterdam" de fabr.: Bantool, Tandjong-Tirto, Wonoaseh (niet definitief), Gayam.
Van de Handelsvereeniging „Amsterdam" de fabr.: Bedadoeng, Koenir, Kentjong, Semboro, Sroeni.
Van Ramondt & Dolleman de fabr.: Bodjong, Boedoean, Poerworedjo, Poh Djedjer, Sempalwadak.
Van de Cultuur Mij. der Vorstenlanden de fabr.: Barongan, Demak Idjoe, Kalibagor, Kaliredjo, Poerwokerto, Sewoegaloor, Wonotjatoor, Waroe.
Van Mirandolle Voûte & Co. de fabr.: Besito, Delangoe, Kedong Banteng., Tandjong Modjo.

Van de Koloniale Bank de fabr.: Kanigoro, Maron, Tjandisewoe, Sedatie, Sendang Pitoe, Pradjakan, Tangarang.
Van de firma Coster van Voorhout de fabr.: Pandaän, Poppoh, Watoetoelis.
Van de firma Tiedeman & Van Kerchem de fabr.: Lestarie, Wonolangan, Wringin Anom.
Van de firma Anemaet & Co. de fabr.: Mayong, Phaëton, Soekowidi, Winongan.
Van Liem Tjee Swee Kongsi de fabr.: Djoewono, Koedjonmanis.
Van de Mangkoenegaran de fabr.: Tjolomadoe.
Van de Cultuur Mij. Langsee de fabr.: Langsee.
Van de Cultuur Mij. Petjangaän de fabr.: Petjangaän.
Van de Kendalsche Suikerfabrieken de fabr.: Gemoe, Tjepiring.
Van de Cultuur Mij. Djati de fabr.: Djati.
Van de Mij. tot expl. Baudlanden de fabr.: Ketegan, Soekodono.
Van Kwie Zwan Lwan de fabr.: Djatipiring.
Van Djongkaré-Kongsi de fabr.: Prambonan.
Van de N.V. Ament's Suikerfabrieken de fabr.: Ardjawinangoen, Paroengdjaja. **(Vorig bericht 120 C.)**

A. **NEDERLAND. — Luchtverkeer Twente—Amsterdam v.v. —**
Het staat thans definitief vast, dat met ingang van 1 Juni 1932 een dagelijksche vliegdienst van vlieghaven Twente op Amsterdam v.v. zal worden geopend. Het garantiefonds groot ƒ 7700 is volteekend. **(Vorig bericht 112 H.)**

B. **NEDERLAND. — Ned. Verbond van Vakvereenigingen. —**
Aan het jaarverslag over de drie jaren 1929—1932, dat zoo pas is verschenen, ontleenen wij het volgende:
Door de werkloozenkassen der bij het N.V.V. aangesloten organisaties zijn uitgekeerd:

In 1926 .	ƒ 3.004.500	In 1929 .	ƒ 4.234.100
„ 1927 .	„ 3.303.000	„ 1930 .	„ 6.755.700
„ 1928 .	„ 2.730.700	„ 1931 .	„ 12.634.400

(Vorig bericht blz. 135 A.)

C. **SIAM. — Gouden standaard afgeschaft. —**
De regeering van Siam heeft besloten den gouden standaard af te schaffen.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Schulden. —**
Uit het rapport van de financieele senaatscommissie ten gunste van het aannemen van de belastingwet waardoor 1000 millioen dollars voor het in evenwicht brengen van de begrooting zouden worden geheven, blijkt, dat de door de regeering in den afgeloopen tijd gesloten leeningen buitengewoon groot zijn. In de laatste twee jaar zijn in totaal 4000 millioen dollars geleend. Einde Juni 1932 zal de openbare schuld gestegen zijn tot practisch 20.000 millioen dollars. De regeering geeft op het oogenblik dagelijks bijna 17½ millioen meer uit dan ontvangen wordt. Het rapport constateert, dat zelfs wanneer de begrooting in evenwicht zal zijn gebracht, de regeering jaarlijks 500 millioen dollars voor de gewone schulddelging zal moeten lenen. **(Vorig bericht 141 A.)**

E. **ROEMENIE. — Deviezen-verordening. —**
Op 12 Mei '32 is een deviezenverordening gepubliceerd, waarbij het niet alleen verboden wordt buitenlandsche of eigen valuta uit te voeren, maar ook om buitenlandsche valuta in te voeren.

F. **VEREENIGDE STATEN. — Lindberg's baby dood.**
De baby van Charles Lindbergh, die sinds 1 Maart 1932 werd vermist, is in Hopewell, in de nabijheid van de villa Lindbergh, dood gevonden. Het lijkje werd door een neger ontdekt. Hij stelde onmiddellijk de politie hiervan in kennis, die het reeds in sterke mate tot ontbinding overgegane lijkje aan de kleeren als het kind van Lindbergh kon identificeeren.
De gerechtelijke lijkschouwing heeft uitgewezen, dat de dood moet zijn ingetreden tengevolge van een schedelbreuk, die ontstaan kan zijn door een slag of doordat het kind uit een auto is geworpen. **(Vorig bericht 137 G.)**

13 MEI 1932

G. **NEDERLAND. — Beperking kaasproductie in Friesland. land.**
In een spoedvergadering van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrikanten in Friesland werd besloten tot inkrimping van de kaasproductie in alle bij den bond aangesloten fabrieken over te gaan, daar de noodtoestand dien maatregel dringend noodig maakt.
Door deze maatregel zullen ongeveer per fabriek twee à drie werkkrachten overbodig worden, die echter in dienstverband zullen worden gehandhaafd. De aan de fabrieken geleverde ondermelk zal tot een percentage van 50% aan de boeren-leden worden teruggezonden.

H. **DUITSCHLAND. — Schulddelgingswet. —**
Het amortisatiewetsontwerp, op grond waarvan tot de uitgifte van een groote premieleening door het Duitsche rijk zal worden overgegaan, werd met 287 tegen 260 stemmen aangenomen.

I. **NEDERLAND. — Vlamovensteenfabrieken. —**
De Vlamovensteenfabrikanten hebben in een te Utrecht gehouden voltallige vergadering zich onderling contractueel verbonden om hun fabrieken tusschen 1 Juni 1932 en 31 Mei 1933 voorloopig minstens zes maanden stop te zetten. **(Vorig bericht 95 C.)**

K. **BELGIE. — Tabak. —**
De verhoogde tabakaccijns op cigaretten is in België reeds sedert 1 October '31 van kracht. In hoever dit invloed uitoefent op de aanvoeren, zullen de cijfers moeten uitwijzen. Hieronder volgen de cijfers, gepubliceerd door het Belgische Ministerie van Financiën, betreffende den invoer over de eerste 8 maanden van 1930 en van 1931.

	Ruwe tabak. (alles in tonnen)		Gestr. tabak	
	1931	1930	1931	1930
Ver. Staten	5.295	5.587	9	14
Griekenland . . .	920	884	—	—
Ned.-Indië	648	558	—	—
Holland	3.862	3.923	46	46
Philippijnen	—	—	6	7
Andere landen . .	4.623	3.880	8	5
	15.348	13.832	69	72

16 MEI 1932

L. **JAPAN. — Aanslag op den Japanschen minister-president Inukai. —**
Zeven jonge mannen in militaire- en marine-uniformen hebben op 15 Mei 1932 een aanslag op den 76-jarigen premier van Japan, Tsoejosji Inukai, gepleegd, die eenige uren later aan zijn verwondingen is bezweken.
Vrijwel terzelfdertijd werden bomaanslagen gepleegd op verscheidene punten van Tokio.
Vermoedens bestaan, dat deze aanslag het werk is van nationalistische militairen, die niet tevreden zijn over de politiek van de regeering tegenover China. Hun wensch is: annexatie van Mandsjoerije door Japan.
Het leger eischt een nationale regeering en heeft te dien opzichte een ultimatum uitgevaardigd. De mogelijkheid bestaat, dat de regeering met dit ultimatum rekening zou houden.
Volgens de Japansche grondwet moet de minister van Oorlog uit de generaals worden gekozen, zoodat er geen kabinet kan worden gevormd zonder de goedkeuring van het leger. Dit zal echter zijn goedkeuring onthouden aan de vorming van een partij-kabinet.

M. **PERU. — Douane-oorlog tusschen Peru en de Ver. Staten. —**
Bij het Peruviaansche parlement is een wetsvoorstel ingediend tot het heffen van 300 % extra-invoerrechten op alle goederen uit de Ver. Staten.

Diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico verbroken. —
Generaal Juan Cabral, de Mexicaansche gezant in Peru, en zijn geheele staf zijn in verband met het verbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen Peru en Mexico uit Lima vertrokken.
Deze terugroeping was door Peru geëischt. De Peruviaansche regeering beschuldigt den Mexicaanschen gezant er van betrekkingen te hebben onderhouden met revolutionnaire elementen in Peru, die thans gearresteerd zijn. Ook aan den Peruviaanschen gezant in Mexico, Raygada, is zijn pas overhandigd.

17 MEI 1932

A. **BRAZILIE. — Koffie-politiek.** —
De voorloopige president van Brazilië heeft in zijn Boodschap de volgende mededeelingen gedaan over de koffiepositie van Brazilië.
Op 30 Juni 1931 bedroeg de koffie-voorraad in de opslagplaatsen van Sao Paulo 18 millioen zakken. De oogst 1931/32 was geraamd op 17½ millioen zakken, totaal 35.500.000 zakken bij een gemiddelden jaarlijkschen export van 9.500.000 zakken. Circa twee derde was opgekocht door den Nationalen Koffieraad. Eind Juni van dit jaar zou de rest geheel geliquideerd zijn. Van den Paulista-oogst hadden 9.000.000 zakken Santos bereikt of wel zij waren door den Nationalen Koffieraad verkocht aan het eind van Maart 1932. Eind Juni 1932 zal nog 3.000.000 geliquideerd zijn. Berekend is, dat tegen 30 Juni 1933 geen voorraad meer aanwezig zal zijn.
Deze transacties zijn gefinancierd door het mobiliseeren van de hulpbronnen van het land, met steun van de Bank van Brazilië en de garantie van een exportbelasting van 10 sh. per zak. Als gevolg van den lagen wisselkoers, geringeren invoer en het besluit om nationale goederen te gebruiken, is in de handelsbalans een wijziging ten gunste van Brazilië gekomen. **(Vorig bericht 92 B.)**

B. **LITAUEN. — Nieuwe Gouverneur van Memel.** —
De consul-generaal van Litauen in Londen, Gylys, is door de Litausche regeering tot gouverneur van Memel benoemd. **(Vorig bericht 149 C.)**

C. **VOLKENBOND. — Onkosten.** —
De secretaris van het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken deelde mede, dat de kosten van den Volkenbond, het Internationaal Arbeidsbureau te Genève en het Permanente Hof van Intern. Justitie te 's-Gravenhage gezamenlijk bedroegen:

In 1929	. . . .	27.026.000	Zwits. francs
1930	. . . .	28.210.000	„ „
1931	. . . .	31.637.000	„ „

(Le Temps).

D. **BELGIE. — Ministerieele crisis.** —
Het ministerie-Renkin is afgetreden. Dit aftreden wordt beschouwd als het gevolg der meeningsverschillen tusschen de Fransch-gezinde liberalen en de Vlaamsche katholieken in de kwestie der vervlaamsching van het onderwijs.
De Vlamingen verwierpen een regeling waarbij onder zekere voorwaarden wordt toegestemd Fransche schoolklassen in Vlaanderen te vormen.
Dit is de derde maal in tien jaren dat een Belgisch kabinet ten val wordt gebracht door de Taalkwestie.
(Vorig bericht 119 D.)

18 MEI 1932

E. **VATICAAN. — Nieuwe encycliek van Paus Pius XI.**
Een nieuwe encycliek van paus Pius XI is op 18 Mei '32 gepubliceerd. In dit nieuwe rondschrijven, dat aanvangt met de woorden: „De liefde van Christus dringt ons", wijst de Paus met voldoening op den grooten kring van hen, die gevolg hebben gegeven aan zijn oproep van 2 October 1931 tot het vormen van een heiligen kruistocht der helpende liefde. Als den wortel der hedendaagsche verwarring beschouwt het hoofd der R. K. kerk de begeerte naar aardsche goederen. Partijen, die naar de omverwerping van het bestaande streven, maken van de algemeen heerschende ellende gebruik. Voorts merkt de paus op, dat de goddeloozen thans, in tegenstelling met vroeger, in vele landen een vast aaneengesloten en goed geordend leger vormen. De paus bezweert alle volken der aarde, de lage zelfzucht te laten varen en alle krachten te vereenigen. In dezen strijd voor den godsdienst en den socialen vrede moeten, aldus de encycliek, alle geoorloofde menschelijke middelen gebruikt worden. **(Vor. b. 117 B.)**

F. **TIN. — Gevolgen der nieuwe restrictie.** —
De mogelijke gevolgen van het nieuwe restrictie-schema voor tin worden in de „Times" als volgt uiteengezet: De productie der 4 deelnemende landen bedroeg in 1929 162.168 t. De bestaande quota waren tezamen 91.096 t. Het terugbrengen der productie tot 1/3 van die van 1929 beteekent een totaal der quota van 54.056 t. per jaar, d.i. dus 37.040 t. minder dan de bestaande. De productiebeperking tot 1/3 zal ingaan 1 Juni, maar in Juni en Juli zal geen tin worden uitgevoerd. Te beginnen met Augustus zal gedurende 10 maanden 5.406 t. per maand mogen worden geëxporteerd. **(Vor. ber. 149 A.)**

G. **PERU. — Gouden standaard.** —
De regeering van Peru besloot den gouden standaard voorloopig op te geven.

H. **NEDERLAND. — Loonconflict in de Venen.** —
In verband met het feit, dat de conferentie tusschen de besturen van den Vervenersbond, de arbeidersorganisaties en den rijksbemiddelaar, geen resultaat heeft gehad, zijn op 14 April 1932 ongeveer 500 arbeiders in staking gegaan. Het loonverschil bedraagt 20 %.
In het district Emmen-Erfscheiderveen is op 17 Mei 1932 de staking in het veenbedrijf opgeheven.
Alleen de N.A.S.-arbeiders zetten de staking voort.

19 MEI 1932

I. **AMSTERDAM. — Loonsverlaging werklieden.** —
Bij de hernieuwde behandeling in den gemeenteraad te Amsterdam van de voordracht tot korting op de loonen der werklieden, welke door den gemeenteraad op 29 April 1932 met 23 tegen 21 stemmen was verworpen, werd deze met 24 tegen 20 stemmen aangenomen. Tegen stemden de communisten, de neutrale middenstanders en 12 leden der soc.-dem. fractie. Van laatste genoemde fractie hebben voorgestemd de heeren v. d. Bergh, W. Polak en Ossendorp.

K. **SPANJE. — Wapendepôt.** —
In verband met de in Andalusië ontdekte syndicalistische samenzwering, heeft de politie nieuwe groote wapendepôts ontdekt, waar behalve geweren en revolvers 900 bommen lagen opgeslagen. De geweren en revolvers zouden onder de landarbeiders worden verdeeld.

L. **NEDERLAND. — Regeling van den uitvoer naar België en Luxemburg.** —
Bij Kon. besluit van 4 Mei, gewijzigd bij Kon. besluit van 12 Mei is, krachtens de Crisisuitvoerwet, een regeling van den uitvoer naar België en Luxemburg vastgesteld.
Wij ontleenen aan dit besluit het volgende:
Artikel 2. 1. De uitvoer naar België en Luxemburg van door onzen minister (de minister van Economische Zaken en Arbeid) nader aan te wijzen goederen is verboden, tenzij daarbij wordt overgelegd een door of vanwege onzen minister afgegeven certificaat van oorsprong.
2. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet voor goederen, ten aanzien waarvan ten genoegen der ambtenaren der invoerrechten wordt aangetoond, dat de uit te voeren goederen niet voor invoer in het vrije verkeer in België en Luxemburg bestemd zijn.
Artikel 3. 1. Certificaten, bedoeld in het vorige artikel, worden slechts verleend aan hem, die zich gedurende een

door onzen minister vast te stellen vroeger tijdvak met den uitvoer der ingevolge het vorige artikel aangewezen goederen naar België en Luxemburg heeft beziggehouden, en voor een zoodanige hoeveelheid dier goederen als in een door of vanwege Onzen minister voor allen gelijkelijk bepaalde verhouding staat tot de hoeveelheid gelijksoortige goederen, gedurende het vastgestelde vroegere tijdvak door hem naar België en Luxemburg uitgevoerd.

2. De certificaten zijn geldig voor het tijdvak, waarvoor zij zijn verleend.

Artikel 4. 1. Onze minister is bevoegd, voor den uitvoer van bepaalde goederen naar België en Luxemburg commissies in te stellen of aan te wijzen, belast met het geven van advies inzake de vaststelling van de in het eerste lid van het vorige artikel bedoelde hoeveelheid.

Artikel 5. 1. Hij, die een certificaat van oorsprong wenscht te verkrijgen, dient daartoe een door hem zelf of door zijn gemachtigde onderteekende schriftelijke aanvrage in bij Onzen minister of, indien Onze minister aldus heeft beschikt, bij een door hem aangewezen persoon of bij een commissie, bedoeld in het vorige artikel.

Artikel 6. 1. De aanvrage moet ten genoegen van onzen minister of diens gemachtigde vergezeld gaan van de noodige bewijsstukken en onderteekende verklaringen om tot bewijs te dienen, dat de voorwaarde, gesteld in het eerste lid van artikel 3, is vervuld.

2. Zoolang aan het in het vorige lid bepaalde niet is voldaan, wordt de aanvrage, tot staving waarvan de bewijsstukken en verklaringen moeten dienen, niet in behandeling genomen.

Artikel 7. Ter bestrijding der kosten, aan het uitgeven der certificaten verbonden, wordt bij het verleenen daarvan een door Onzen minister te bepalen bedrag van ten hoogste 5 ten honderd van de waarde der goederen, waarvoor het certificaat wordt verleend, in rekening gebracht.

Artikel 8. 1. Indien bij den uitvoer van eenig goed, ingevolge dit besluit aangewezen, de opbrengst meer bedraagt dan de marktprijs hier te lande, vermeerderd met de normale vergoeding voor gemaakte onkosten en een redelijke winst, wordt aan den belanghebbende bij de afgifte van het certificaat een bedrag in rekening gebracht tot het doen van uitkeeringen aan of aan te wenden ten bate van producenten van zoodanig goed.

2. Het bedrag, bedoeld in het vorige lid, zal vermeerderd met de heffing ingevolge het vorige artikel, niet minder bedragen dan 70 ten honderd en niet meer dan 100 ten honderd van het verschil, in het vorige lid bedoeld.

Artikel 12. Door Onzen minister wordt ingesteld of aangewezen een commissie, welke hem van advies dient over geschillen ter zake van de uitvoering van dit besluit.

Artikel 13. Onze Minister is bevoegd voor de uitvoering van dit besluit nadere regelen te stellen.

Dit besluit treedt in werking met ingang van den 19den Mei 1932. (Vor. ber. In- en Uitvoer 142 A.)

A. **ONDERWIJS. — Inst. voor Systematische Theologie.** Op 19 Mei 1932 is in het leven geroepen de Stichting „Instituut voor Systematische Theologie", die zich ten doel stelt de bevordering van de studie in de systematische vakken der theologie, in het bijzonder aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Onder de middelen, door welke zij dit doel tracht te bereiken, worden genoemd het oprichten van een boekerij, het organiseeren van cursussen, het tot stand brengen en onderhouden van contact met afgestudeerden en met theologen in het buitenland en het oprichten van bijzondere leerstoelen, indien dit het bestuur wenschelijk voorkomt. De oprichting van dit Instituut mag een belangrijke gebeurtenis genoemd worden in de wereld van de Nederlandsche theologie.

Tot directeur is benoemd prof. dr. L. J. van Holk, terwijl in het bestuur hebben zitting genomen prof. dr. M. C. van Mourik Broekman (voorzitter), prof. dr. L. J. van Holk (secretaris), mr. K. P. van der Mandele (penningm.), dr. W. Banning, dr. J. A. de Koning, H. Faber en F. E. van Leeuwen. (Vorig bericht blz. 151 D.)

20 MEI 1932

B. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Amstelbank, Amsterdam. —**

Het accountantsrapport vermeldt op 31 Juli 1931, dat indien de vennootschap in de gelegenheid wordt gesteld om de afwikkeling der posten zonder overhaasting te doen geschieden, het tekort op ca. *f* 17 millioen wordt geraamd.

Hierbij moet evenwel in aanmerking worden genomen, dat dit bedrag is bedoeld als een minimum bij matige schatting verkregen.

De Rechtbank heeft aan de Amstelbank te Amsterdam met ingang van 22 Juli 1931 surséance van betaling verleend voor den tijd van een jaar en zes maanden. In het verslag van den heer Zaalberg van Zelst wordt er op gewezen, dat de Amstelbank is vastgeraakt, en moest vastraken, omdat zij de fout heeft begaan voor een grooter bedrag aan credieten op langen en zelfs op zeer langen termijn toe te staan dan zij zelve over lange deposito's kon beschikken. Misschien wordt de liquiditeit der bank het best geïllustreerd door er op te wijzen, dat, waar haar balans per 31 December 1930 een telling van *f* 145 millioen aanwees, zij op 22 Juni 1931 met een telling van *f* 130 millioen surséance moest aanvragen. Zij kon niet meer dan 10 % uitbetalen zonder vast te raken.

De Amstelbank heeft op 28 Augustus 1931 aan de handelsrechtbank te Weenen het verzoek gericht haar een accoord toe te staan en heeft daarbij de wettelijke minimumuitkeering van 35 % aangeboden.

De bewindvoerders van de Amstelbank deelen op 14 Februari 1932 in hun driemaandelijksch rapport mede, dat zij tot dusver een bedrag van *f* 11.300.000 hebben ontvangen. Zij vreezen, dat de afwikkeling van den boedel verder ook slechts in een uiterst langzaam tempo zal kunnen plaats vinden.

Het Bankhaus S. M. v. Rothschild te Weenen zal van alle crediteuren beneden *f* 3000 hun vorderingen overnemen en terstond ten volle voldoen. Verder zal deze bank aan particuliere deposanten van bedragen boven *f* 3000 een zeker percentage, onder speciale voorwaarden, uitbetalen.

Op 29 Februari 1932 is tusschen de Amstelbank en haar crediteuren een buitengerechtelijk accoord tot stand gekomen. Door het tot stand komen van dit accoord is een groot aantal uitbetalingen mogelijk geworden. De vorderingen tot $ 5000 waren op 14 Maart 1932 reeds geheel voldaan, crediteuren met vorderingen tot $ 60.000 hebben 35% ontvangen, terwijl op vorderingen van meer dan $ 60.000 voorloopig 7 % in contanten is uitgekeerd. Waarschijnlijk zal aan de crediteuren tot $ 60.000 in den loop van Maart nog 5 % worden uitbetaald, terwijl op de vorderingen, van meer dan $ 60.000 nog 1 % zal worden uitgekeerd.

Aan de particuliere deposanten der Amstelbank N.V. met vorderingen van $ 5000 tot $ 60.000 heeft op 31 Maart '32 een tweede uitbetaling van 5 % hunner vorderingen plaats gehad, zoodat zij, met inbegrip van de hun op 1 Maart 1932 uitbetaalde 35 %, bereids thans 40 % hebben ontvangen, zijnde het volle percentage, waarvoor hun ingevolge de bepalingen van het buitengerechtelijk accoord een recht van voorkeur was toegekend.

In verband met het tot stand komen van het buitengerechtelijk accoord met haar crediteuren, worden eind April 1932 door de Amstelbank de noodige stappen voorbereid ten einde in de verschillende landen waarin surséance van betaling is verleend, resp. een zoogenaamd „Ausgleichverfahren" is geopend, tot intrekking dier gerechtelijke maatregelen te geraken. In Polen is dan ook op 17 Maart 1932 de intrekking van het daar te landen geopende Ausgleichverfahren gelast. In Oostenrijk wordt eveneens spoedig op een zelfde intrekking gerekend.

De aan de N.V. Amstelbank verleende surséance van betaling is op haar verzoek op 20 Mei 1932 door de Amsterdamsche rechtbank opgeheven. Op grond van de bepalingen van de buitenrechterlijke overeenkomst wordt de Amstelbank thans door de gezamenlijke crediteuren

gecontroleerd. Voor dit doel is reeds meer dan 99 pCt. der aandeelen van de Amstelbank in handen gesteld van een trustee, die het stemrecht in de algemeene vergaderingen volgens de voorschriften van de commissie van crediteuren zal uitoefenen.

De commissie van crediteuren bestaat uit de volgende personen: E. D. van Walree, oud-bewindvoerder der Amstelbank, die zich bereid heeft verklaard het voorzitterschap der commissie op zich te nemen, en die als haar vertegenwoordiger in permanente verbinding met de leiding van de bank zal blijven; mr. J. T. Asser, advocaat te Amsterdam; L. S. Chanler Jr., Londensch vice-president van de International Acceptance Bank Inc.; dr. Otto Fuchs, procuratiehouder van de Bankiersfirma S. M. v. Rothschild te Weenen; A. J. van Hengel, directeur-gen. van de Oesterreichische Credit-Anstalt; L. Keesing te Weenen; F. Madinier, directeur van het Crédit Lyonnais te Parijs; Oscar Pollak, directeur van de Oesterreichische Creditanstalt; dr. Richard Pressburger, advocaat te Weenen; Hugh Quennell, firmant van de advocatenfirma Slaughter and May te Londen; Henry Frederic Tiarks, firmant van het bankierskantoor J. Henry Schröder & Co. te Londen.

Voor een vertegenwoordiger van de Poolsche belangen werd een plaats in de commissie gereserveerd.

De leiding van de Amstelbank zal te Amsterdam worden geconcentreerd in handen van den heer Oscar Schnabel, die in Juli 1931, nadat de door de rechtbank aangewezen bewindvoerders hun werkzaamheden hadden aangevangen, werd aangesteld.

Waarschijnlijk zal de heer A. H. Birse binnenkort aan de leiding van de Amstelbank deelnemen. **(V. b. 136 K.)**

A. **NEDERLAND. — Het bezoek van Z. K. H. Emir Faisal aan Nederland. —**

Tijdens het bezoek, dat Emir Faisal, tweede zoon van Koning Ibn Sa'oed van den Hedjaz en Nejd, aan ons land heeft gebracht, werd de heer I. Keesing Jr. met toestemming van Buitenlandsche Zaken en door bemiddeling van den heer v. d. Meulen, die zes jaar lang onze chargé d'affaires te Djeddah is geweest, in staat gesteld de Nederlandsche, Fransche, Duitsche en Engelsche uitgaven van „Keesings Historisch Archief" (geïllustreerd dagboek van het hedendaagsch wereldgebeuren met voortdurend bijgewerkten alphabetischen index) aan de hooge bezoekers te demonstreeren.

Z. K. H. Emir Faisal wenschte zich op de Engelsche, zijn Minister van Buitenlandsche Zaken, een knap jurist en all round ontwikkelde persoonlijkheid, die perfect Engelsch spreekt, op de Engelsche èn Fransche uitgave te abonneeren.

De heer Keesing meende echter de hem geboden gelegenheid om ons land door middel van zijn uitgaven in Arabië beter bekend te maken, niet te mogen benutten om zaken te doen en bood mitsdien de drie verlangde uitgaven met daaraan verbonden wekelijkschen dienst belangeloos aan, welk aanbod dankbaar werd aanvaard.

De Minister van Buitenlandsche Zaken deelde mede, — de uitgaven waren vooraf ter inzage gestuurd —, des nachts geruimen tijd in de Engelsche uitgave gelezen te hebben en sprak zijn bewondering uit voor deze Nederlandsche gedachte, die staatslieden, zonder het aanleggen van krantenknipsels, veroorlooft gemakkelijk het geheele wereldgebeuren te volgen en te reconstrueeren. Zijne Excellentie beloofde de redactie van Keesings Historisch Archief regelmatig twee Arabische kranten toe te sturen, die door onzen hoofdredacteur, dr. J. J. Morpurgo, bewerkt zullen worden.

De Directie van K. H. A. hoopt op deze wijze weer een klein steentje te hebben bijgedragen tot de goede verstandhouding tusschen de volkeren, hetgeen een van de hoofddoeleinden was bij den breeden opzet van haar internationale uitgave, die thans reeds in vier talen verschijnt, die volstrekt onpartijdig en streng objectief het geheele wereldgebeuren weergeeft, tot naslaan in staat stelt en die zich deswege steeds meer in de levendige belangstelling van de allerhoogste autoriteiten en van de Internationale Pers in de diverse landen, mag verheugen.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corp. —**

De Reconstruction Finance Corp, deelt mede, dat op 10 Mei 1932 $ 250 millioen obligaties door de schatkist zijn overgenomen. Deze obligaties dragen 3½ % rente en hebben een looptijd van zes maanden.

Er zullen $ 1.500 millioen nieuwe debentures van de Reconstruction Finance Corp. worden geëmitteerd. Hiervan zal $ 300 millioen bestemd zijn voor leeningen aan staten voor steundoeleinden, $ 40 millioen voor hulp aan den landbouwexport en $ 1.160 millioen voor particuliere zaken voor productieve ondernemingen, die door contracten zijn verzekerd. Door de nieuwe uitgifte van $ 1500 millioen zal het bedrag der geautoriseerde debentures der Reconstruction Finance Corp tot $ 3 milliard stijgen.

(Vorig bericht blz. 107 F.)

C. **OOSTENRIJK. — Nieuwe regeering. —**

Het nieuwe Oostenrijksche kabinet is gevormd. Het is als volgt samengesteld:

Bondskanselier en minister van Buitenlandsche Zaken en Landbouw, dr. Dollfuss.
Vice-kanselier en chef der handelspolitieke afdeeling van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, dr. Winkler.
Binnenlandsche Zaken: Bachinger.
Financiën: dr. Weilenhoffer.
Justitie: dr. Schuschnigg.
Onderwijs: dr. Rintelen.
Sociale aangelegenheden: dr. Resch.
Leger: dr. Vaugoin.
Handel: Jakoncig, advocaat te Innsbruck, vertrouwensman van het Heimatblok.
Veiligheid: ministerialrat Ach.

Het kabinet bestaat dus uit 6 christelijk socialen, 2 vertegenwoordigers van den landbond en van het Heimatblok en 1 ambtenaar. **(Vorig bericht 150 A.)**

D. **NEDERL. WEST-INDIË. — Bevolking van Curaçao in 1931. —**

De Amigo de Curaçao schrijft, dat het inzage heeft gekregen in de volledige gegevens van het bevolkingsregister over de volkstelling op 31 December 1930 en heeft geconstateerd, dat het eiland Curaçao in het vorige jaar gedaald is van 50.165 inwoners tot 45.218 en de stad Curaçao van 22.249 op 18.832. Uit het stadsdistrict vertrokken 5516 personen en uit het tweede district 4581.

Aruba schommelde al even erg en viel van 15.659 inwoners op 31 December 1930 tot 11.392 inwoners op 31 December 1931. Van daar vertrokken in het afgeloopen jaar 6242 personen. (Amigo de Curaçao.

(Vorig bericht 121 F.)

E. **SCHEEPSRAMP. — De „Philippar". —**

Volgens zeer uiteenloopende berichten worden 54 pers., waaronder 3 Nederlanders, van het op 17 Mei 1932 in de golf van Aden in brand geraakte Fransche s.s. „Georges Philippar" vermist. Het schip, een der mooiste en nieuwste booten der Messageries Maritimes, is totaal verbrand en gezonken.

F. **NOORWEGEN. — Disconto. —**

Het disconto der Bank van Noorwegen is van 5 tot 4½ % verlaagd. (Het disconto van 5 % was sedert 3 Maart '32 van kracht. Op 19 Februari 1932 werd het disconto verlaagd van 6 % tot 5½ %).

G. **NEDERLAND. — Nieuw Holl. Spoorwegmateriaal. —**

Op de lijn Utrecht—Arnhem is een proefrit met drie doorgangsrijtuigen eerste en tweede klasse en een bagagewagen van Nederlandsch fabrikaat gehouden. Deze proeftrein maakt deel uit van de door de Nederlandsche Spoorwegen geplaatste order, die in totaal 25 personen- en 25 bagagewagens omvat, en geheel in Nederland bij Werkspoor, Beynes en Allan, worden gefabriceerd.

(Vorig bericht 123 C.)

21 MEI 1932

A. **BRITSCH-INDIE. — Strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen. —**
Te Bombay zijn op 16 Mei 1932 onlusten tusschen Hindoes en Mohammedanen uitgebroken. Door het plotseling intreden van den natten Moesson zijn de onlusten op 21 Mei 1932 geëindigd. Het resultaat dezer vechtpartijen in één week is: 153 dooden en 1650 gewonden.
De oorzaak is van geen beteekenis geweest. Eenige Mohammedaansche jongens hebben twist met een Hindoekoopman gekregen. Een vechtpartij was het gevolg van dien twist waaraan duizenden deelnamen. Oude godsdienstige veeten speelden echter de hoofdrol.

B. **BELGIE. — Nederlandsch als rechtstaal. —**
Op 20 Juni 1932 zal voor de eerste maal sedert 1830, in het Nederlandsch voor het Hof van Cassatie te Brussel worden gepleit. **(Vorig bericht 142 I.)**

22 MEI 1932

C. **LUCHTVAART. — Amelia Earhart. —**
Amelia Earhart, die op 20 Mei 1932 te Harbour Grace voor haar solo-Oceaanvlucht startte, is den 21 sten Mei 1932 om kwart voor 2 (Greenwich-tijd) in een veld op ongeveer 8 K.M. afstand van Londonderry (Noord-Ierland) vlot geland, en wel in den recordtijd van 13½ uur. Het einddoel van haar vlucht was Parijs. Doordat de uitlaat van haar eendekker defect was en bovendien het peilglas van het benzinereservoir was gebroken, waardoor benzine ontsnapte, besloot zij te landen. Gedurende den geheelen tocht had zij met storm, regen en mist te worstelen.
Door deze vlucht is Amelia Earhart niet alleen de eerste vrouw geworden, die alleen in een vliegtuig den Oceaan is overgestoken, doch tevens de eerste aviatrice, die tweemaal over den Oceaan is gevlogen. Merkwaardig is nog, dat het juist vijf jaar geleden is, dat Lindbergh alleen zijn Oceaanvlucht volbracht.

D. **BELGIË. — Het nieuwe kabinet samengesteld. —**
Het nieuwe Belgische kabinet is als volgt samengesteld:
Renkin (Kath. Conservatieven); Premier en minister van Financiën.
Carton (Kath. Cons.): Binnenlandsche Zaken.
Crockaert (Kath. Cons.): Landsverdediging.
Heyman (Vl. vert. Chr. vakvereenigingen): Industrie, Arbeid en Sociale voorzorg.
Tschoffen (Waalsch vert. der Chr. vakver.): Koloniën.
Van Dievoet (Vl. Kath.): Landbouw.
Sap (Vl. Kath.) Openbare Werken.
Hymans (Liberaal): Buitenlandsche Zaken.
Cocq (Liberaal): Justitie.
Petitjean (Liberaal): Onderwijs.
Bovesse (Liberaal): Telegrafie.
Forthomme (Liberaal): Verkeerswezen.
De nieuwe leden in het kabinet zijn derhalve Tschoffen, Forthomme en Sap. De nieuwe minister van Koloniën Tschoffen, die reeds vroeger deze functie heeft bezet, komt in de plaats van Crockaert, die de portefeuille van landsverdediging op zich neemt. Crockaert wordt beschouwd als aanhanger van het Fransch-Belgisch verdrag.
(Vorig bericht blz. 153 D.)

E. **PROF. KAHL OVERLEDEN. —**
Prof. Wilhelm Kahl, een der grootste Duitsche juristen, is op 83-jarigen leeftijd overleden. Hij oefende op de Duitsche wetgeving een doorslaggevenden invloed uit.

F. **GRIEKENLAND. — Regeering afgetreden. —**
De Grieksche regeering heeft haar ontslag ingediend, Venizelos raadde aan, uit de democratische oppositie een nieuwe regeering te vormen, teneinde onlusten te voorkomen, die zekerlijk zouden ontstaan, wanneer de regeering zou worden overgenomen door de partij der monarchisten. In den loop van zijn redevoering verdedigde Venizelos de door hem ontworpen beperking der persvrijheid.

23 MEI 1932

G. **HISTORISCH GENOOTSCHAP. — Ontstaan van den Wieringermeerpolder. —**
Het ontstaan van den Wieringmeerpolder is de sluitsteen van meerdere vroeger drooggemaakte belangrijke polders, waaruit het aller-noordelijkste deel van Noord-Holland bestaat. Archief-navorschingen hebben geleid tot oprichting van een „Historisch Genootschap", dat de kop van Noord-Holland met de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling omvat. De zuidgrens van het Genootschap is de Oude West-Friesche Zeedijk van Medemblik af tot aan de zuidzijde van de Hondsbossche Zeewering en sluit zich onmiddellijk aan tegen het Historisch Genootschap „Oud-Westfriesland", dat reeds vele jaren bestaat.
De zetel van het Genootschap is gevestigd te Den Helder, terwijl met het secretariaat is belast: Kl. F. Oortgijsen, Westgracht 80, Den Helder.

24 MEI 1932

H. **DUITSCHLAND. — Pruisische regeering treedt af. —**
De Pruisische minister-president Braun heeft den president van den Landdag op 19 Mei 1932 een schrijven gezonden, waarin hij mededeelt, dat de Pruisische staatsministers hun functies ter beschikking stellen, nu de verkiezingsperiode van den ouden Landdag op 20 Mei is afgeloopen. Het schrijven bevat noch een motiveering, noch de mededeeling, dat het kabinet-Braun de loopende zaken zal afwikkelen. Het kabinet-Braun is dus formeel afgetreden.
(Vorig bericht blz. 144 G.)

I. **NEDERLANDSCH OOST-INDIE. — Tabakscultuur.**
Hoe ongunstig de situatie voor de tabakscultuur is geworden, blijkt o.m. uit het Aneta-bericht van 14 April, waarbij de sluiting van zeven tabaksondernemingen sedert 1 Januari en het ophouden van het zelfstandig bestaan van twee ondernemingen door samenvoeging met andere werd gemeld. De gemiddelde opbrengstprijs van Sumatra-tabak oogst 1931 op de tot 13 Mei 1932 gehouden vier inschrijvingen bedraagt voor 44.222 pn. 188 cts. tegen 61.969 pn. à 212 cts. per ½ K.G. vorig jaar. Nog grooter is het verschil tusschen de gemiddelde prijzen van de laatste vierde inschrijving, waarbij slechts 157 cent tegen vorig jaar 183 cent per ½ K.G. werd gemaakt. De Directie der navolgende maatschappijen: „Besoeki Tabaks Mij.", Landbouw Mij. „Oud-Djember", Cultuur Mij. „Djebboek", Landbouw Mij. „Soekowono", Landbouw Mij. „Soekokerto Adjong", Landbouw Mij. „Soekasari", Tabaks Mij. „Soembersarie Mangissau", alsmede de ondernemingen onder directie der fa. Fraser Eaton & Co., hebben 24 Mei 1932 in gemeenschappelijk overleg besloten de komende oogsten sterk in te krimpen, waarvan het resultaat zal zijn, dat de eerstvolgende oogst reeds 100.000 pakken kleiner zal worden dan de oogst 1931.
(Vorig bericht blz. 143 C.)

K. **ESTLAND. — Resultaten der parlementsverkiezingen.**
Het voorloopige eindresultaat van de Estlandsche parlementsverkiezingen brengt slechts weinig verandering in de verdeeling der zetels.
Agrarische partij 41 (38); Nationale Middenpartijen 24 (25); Socialisten 22 (25); Armuls-partij (communisten) 5 (6); Russische nationale partij 5 (2); Duitsch-Zweedsch verkiezingsblok 3 (3). De cijfers tusschen haakjes geven de vorige verdeeling der zetels aan.

L. **VOLKENBOND. — Danzig—Polen kwestie. —**
De Raad van den Volkenbond behandelde op 19 Mei 1932 in openbare zitting de kwestie van de belemmering van het vrije handelsverkeer van Danzig naar Polen door de Poolsche regeering. De Vrije stad Danzig heeft den Raad van den Volkenbond gewezen op het onrechtmatige van de houding van Polen op grond van de bestaande verdragen.
De Engelsche onderstaatssecretaris van Buitenlandsche Zaken, Eden, bracht in den Raad rapport uit en stelde een resolutie voor als resultaat van de onderhandelingen met de delegaties van Danzig en Polen. Het rapport en

de resolutie werden door den Raad met algemeene stemmen goedgekeurd.
Volgens deze resolutie moet elk besluit van den Hoogen Volkenbondscommissaris voor Danzig inzake de „directe actie" onmiddellijk naar letter en geest worden uitgevoerd. Den Volkenbondscommissaris voor Danzig wordt opgedragen binnen zoo kort mogelijken tijd te streven naar een definitieve beslissing over de regeling van het handelsverkeer tusschen Danzig en Polen. Verschillende door Polen genomen maatregelen worden ingetrokken.

25 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Wieringermeerpolder. —**
H. K. H. Prinses Juliana heeft heden voor het eerst een bezoek gebracht aan Nederland's 12e provincie.
(Vorig bericht blz. 156 G.)

B. **RUSLAND. — Tentoonstelling van Nederlandsche hedendaagsche kunst te Moskou. —**
Gedurende de maanden Mei en Juni 1932 houdt de WOKS, de vereeniging te Moskou voor cultureele betrekkingen met het buitenland, een tentoonstelling van Moderne Westersche Kunst in de Kropotkienstraat te Moskou. De tentoonstelling is op verzoek van de Woks bijeengebracht door het genootschap „Nederland-Nieuw Rusland".
Het materiaal is verzameld door een commissie, bestaande uit: Peter Alma, Hildo Krop en Arch. G. Rietveld.
Het thema der inzendingen houdt voor het meerendeel verband met sociale omstandigheden, arbeid en de arbeidersbeweging.
Ingezonden zijn schilderijen, affiches, teekeningen, houtsneden, beeldhouwwerk, maquettes, foto's van architectuur, typografie, werkteekeningen, ontwerpen en een serie foto's.
De inzending architectuur is collectief van de Nederlandsche Groep van het internationale congres voor Het Nieuwe Bouwen. Zij bevat werk van de architecten van Eesteren, Duiker, Groenewegen, Karsten, Van Lohuizen, Merkelbach, Van Loghem, Van Tyen, Van der Vlugt, Rietveld en Wiebergen.

C. **FRANKRIJK. — Invoerverbod op planten en bollen opgeheven. —**
Een decreet is uitgevaardigd, waarbij de invoer in Frankrijk van levende planten, bollen en knollen, afkomstig uit Nederland, weer is toegestaan. **(Vorig bericht 143 B.)**

D. **NEDERLAND. — Crisis-Zuivelwet. - Tijdelijke steunverleening aan de melkveehouderij. —**
Het wetsontwerp tot verleening van steun aan de melkveehouderij is op 21 April 1932 bij de Tweede Kamer ingediend.
Het plan waarvan de regeering is uitgegaan, is als volgt overzichtelijk weer te geven:
I. Voor zuivelproducten: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloeding voor wat de binnenlandsche markt betreft; fondsvorming door middel van de baten van dezen verkoop.
II. Voor margarine: Opneming in de margarine van een niet onbelangrijk percentage boter, welke te mengen boter tegen iets lageren prijs dan de boter in het algemeen, centraal wordt geleverd.
III. Voor andere spijsvetten van plantaardigen oorsprong: Gecontroleerde verkoop met mogelijkheid van prijsbeïnvloeding.
De Tweede Kamer heeft op 25 Mei 1932 het wetsontwerp goedgekeurd met 53 tegen 12 stemmen. Tegen stemden de sociaal-democraten voor zoover zij aanwezig waren.
Met 56 tegen 20 stemmen is van te voren aangenomen een amendement-Boon, om een artikel in te voegen, volgens hetwelk bij algemeenen maatregel van bestuur den margarinefabrikanten kan worden toegestaan, niet met boter gemengde margarine tot een door den minister te bepalen hoeveelheid, zooveel mogelijk in evenredigheid van elke gewone productie, te fabriceeren en tegen een door den minister te bepalen prijs te zijner beschikking te stellen ter distributie tot dien prijs onder het behoeftige deel der bevolking. Aan den minister zal worden overgelaten of dit zal geschieden via de crisiscomité's of op andere wijze.
(Vorig bericht blz. 144 D.)

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Fascistische jeugdfederaties ontbonden. —**
Het ministerie van Binnenl. Zaken heeft in een bijzonder schrijven aan alle politie-autoriteiten en politiebureaux de opdracht gegeven onmiddellijk alle illegale bonden der Tsjechische fascistische jeugd te ontbinden.
(Vorig bericht blz. 134 H.)

F. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.**
Bij de Tweede Kamer is op 11 Maart 1932 ingediend een wetsontwerp tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank, gelegen in het boekjaar 1 April 1931—31 Maart 1932, ontstaan door het pondenbezit. Dit verlies zal zich bewegen tusschen ƒ 28½ en ƒ 30 millioen. Door het gedeeltelijk aanspreken van de reserve zal het verlies worden gereduceerd tot een bedrag, dat vermoedelijk niet heel ver zal afliggen van ƒ 20 millioen.
Het voornemen bestaat, deze ƒ 20 millioen uit de in de volgende jaren door de Nederlandsche Bank te maken winsten allengs af te schrijven. Teneinde dien druk niet onevenredig op de eerste jaren te leggen, is een stelsel van geleidelijke afschrijving van het verlies aangenomen.
De nieuwe winstverdeeling komt op het volgende neer: de helft van de jaarlijksche winst zal worden gebezigd tot afschrijving op het verlies. Dit met een minimum van ƒ 1 millioen. Het niet aldus bestemde deel der winst zal in de eerste plaats worden gebruikt om, indien de algemeene reserve onverhoopt beneden de ƒ 3 millioen mocht zijn gedaald, deze reserve wederom tot het genoemde bedrag op te bouwen. De daarna overblijvende winst zal gelijkop aan den staat en aan de aandeelhouders worden uitgekeerd tot een zoodanig maximumbedrag, dat aan de aandeelhouders 5 % zal worden uitgekeerd.
De winst, die daarboven nog aanwezig zal zijn, wordt gebezigd tot verdere afschrijving van het verlies.
Indien en voor zoover deze vordering niet gedelgd is op den dag dat voor de Nederlandsche Bank het recht eindigt om als circulatiebank werkzaam te zijn, wordt het alsdan resteerende deel der vordering als vervallen beschouwd.
Aan de op 13 April 1932 verschenen Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer over het wetsvoorstel tot dekking van het verlies van de Nederlandsche Bank geleden in het boekjaar 1 April 1931/31 Maart 1932 ontleenen wij o.a.:
Een schriftelijke of mondelinge verklaring, dat de Nederlandsche Bank geen verlies op haar pondenbezit zou lijden, is door de Bank van Engeland niet gegeven. De leiding van de Bank van Engeland had evenwel de meest geruststellende verklaringen afgelegd over den vasten wil van de Engelsche regeering en van de Bank van Engeland om den gouden standaard te handhaven.
De Tweede Kamer heeft op 22 April 1932 het wetsontwerp met 34 tegen 23 stemmen (tegen de soc.-democraten, vrijz.-democraten, de heeren Floris Vos en Wijnkoop) aangenomen.
De Eerste Kamer heeft op 25 Mei 1932 het wetsontwerp met 21 tegen 10 stemmen aangenomen. Tegen stemden de vrijz.-dem. en soc.-dem. en de c.h. Pollema.

G. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. —**
In de vergadering van het seniorenconvent van den Pruisischen Landdag is men het eens geworden over het presidium van den Landdag. President wordt Kerrl (nat.-soc.), 1e vice-president Wittmold (soc.-dem.), 2de vice-president Baumhoff (C.), 3de vice-president dr. Von Cries (D.N.) **(Vorig bericht 156 H.)**

26 MEI 1932

H. **GRIEKENLAND. — Regeering gevormd. —**
Het nieuwe Grieksche kabinet is samengesteld. Papanastasioe zal de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken en Oorlog waarnemen. Warwaressos behoudt financiën.
(Vorig bericht 156 D.)

A. **ENGELAND. — Wapen- en ammunitieleveringen aan Japan en China. —**
In antwoord op eenige in het Lagerhuis gestelde vragen werd officieel medegedeeld, dat de wapen- en munitietransporten uit Engeland naar Japan en China in de maanden Februari, Maart en April '32 als volgt waren verdeeld: Naar Japan 240 stukken veldgeschut en machinegeweren en zes millioen machinegeweerpatronen; aan China 25 machinegeweren, 505.000 machinegeweerpatronen en 500.000 geweerpatronen.

B. **JAPAN. — Nieuw kabinet samengesteld.**
Admiraal Saito heeft de onderhandelingen voor de samenstelling van het Nationale Japansche kabinet beëindigd. De Keizer heeft heden de benoeming van de volgende ministers bekrachtigd:
Admiraal Saito: Premier en Buitenlandsche Zaken.
Baron Yamamoto: Binnenlandsche Zaken.
Araki: Oorlog.
Takahashi: Financiën.
Admiraal Okada: Marine.
Koyama: Justitie.
Hatoyama: Opvoeding en Onderwijs.
Goto: Landbouw.
Minami: Verkeerswezen.
Nagai: Overzeesche aangelegenheden.
Baron Nakajima: Handel en Nijverheid.
Mitsoechi: Spoorwegen. **(Vorig bericht 129 I.)**

C. **IJSLAND. — Regeering afgetreden. —**
De IJslandsche regeering, onder leiding van den in 1927 aan het bewind gekomen minister-president Vigfus Thorhallson, is afgetreden.

27 MEI 1932

D. **NEDERLAND. — Commissie voor de herziening der Handelsverdragen. —**
Omtrent het doel, de werkwijze en de samenstelling van de Commissie voor de Herziening der Handelsverdragen geven wij de volgende toelichting.
Deze commissie is ingesteld in 1921 met de taak, de herziening der handelsverdragen, een destijds nieuw en urgent vraagstuk, voor te bereiden. De commissie bestaat uit ambtelijke en niet-ambtelijke leden.

E. **NEDERLAND. — Vereeniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet-Unie. —**
Dezer dagen is te Amsterdam opgericht de „Vereeniging tot bestudeering van de planhuishouding in de Sovjet-Unie", welke zich de systematische bestudeering van de gebeurtenissen en verschijnselen in de Sovjet-Unie ten doel stelt voor zoover deze verband houden met den opbouw aldaar van een stelsel van planmatige behoeftenbevrediging.
In het bestuur hebben zitting: prof. dr. H. Frijda, voorzitter; ir. A. Plate; prof. dr. N. W. Posthumus; prof. dr. S. R. Steinmetz; prof dr. J. A. Veraart; dr. F. M. Wibaut; dr. W. M. Holtrop en dr. J. Tinbergen.

F. **NEDERLAND. — Mr. J. T. Linthorst Homan overleden.**
Op 58-jarigen leeftijd is te Havelte overleden mr. J. T. Linthorst Homan, oud-Commissaris der Koningin in de provincie Drente.

G. **HERSTELVRAAGSTUK. — Duitschland vraagt om verlenging van het crediet en verlaging van den rentevoet.**
Het crediet van 90 millioen dollar, dat in gelijke deelen aan de Duitsche Rijksbank was verstrekt door de Bank van Frankrijk, de Bank van Engeland, de Amerikaansche Federal Reserve Bank en de Bank voor Internationale Betalingen te Genève, zal op 4 Juni a.s. vervallen. De Rijksbank heeft thans verzocht het crediet te willen verlengen, doch den rentevoet te willen verlagen van 6 op 5 %. Twee maanden geleden is de rentevoet reeds verlaagd van 8 op 6 %.
De Bank van Frankrijk deelt thans mede, dat zij in de komende week een beslissing zal nemen. Het is niet uitgesloten, dat zij als tegenprestatie voor de vermindering van den rentevoet terugbetaling van een gedeelte van het crediet zal eischen. **(Vorig bericht 100 H.)**

28 MEI 1932

H. **HOOVERPLAN. — Terugbetaling der schulden. —**
De Britsche regeering heeft, volgens een V. D.-telegram, op 26 Mei, haar ambassadeur te Washington opdracht gegeven een overeenkomst met de Ver. Staten te teekenen voor de terugbetaling der oorlogsschulden, welke gedurende het z.g. Hoover-jaar zijn opgeschort. De opgeschorte betalingen moeten worden terugbetaald in tien jaarlijksche termijnen en worden verhoogd met 4% interest. Het Amerikaansche departement van financiën deelt mede, dat alle zestien mogendheden, wier crediteur de Vereen. Staten is, zich bereid verklaard hebben binnen veertien dagen officieel een overeenkomst te teekenen, waarin zij zich verplichten de door het Hoover-moratorium opgeschorte betaling van oorlogsschulden te hervatten.
De Duitsche ambassadeur von Prittwitz heeft in het ministerie van Financiën te Washington de schuldbekentenissen geteekend voor de door het moratoriumjaar uitgestelde bedragen, groot 6 millioen dollar. De schulden moeten binnen 10 jaar worden terugbetaald. Finland, Griekenland, Italië en Hongarije hebben eveneens een dergelijk accoord onderteekend. De overige landen zullen in den loop van de volgende week onderteekenen. **(143 G.)**

I. **VEREENIGDE STATEN. — Steagall-Bill aangenomen.**
Het Huis van Afgevaardigden heeft op 28 Mei 1932 de Steagall-Bill (niet te verwarren met de Glass-Steagall-Bill) aangenomen. Dit wetsontwerp betreft het scheppen van een veiligheidsfonds, dat gevormd moet worden uit overschotten van de Federal Reserve Banken van het departement van Financiën en van de nationale banken. Het fonds moet minstens 500 millioen dollar bedragen en zal een garantie vormen voor de deposito's van de deelnemende banken.
Het Huis van Afgevaardigden heeft dit voorstel uitgebreid tot de particuliere banken, onder voorwaarde, dat deze banken met een overeenkomstig bedrag aan het fonds participeeren. Verder moeten de particuliere banken zich in gezonde positie bevinden, hetgeen zal worden vastgesteld door de contrôle-instanties van den Staat.

K. **BELGIE. — Loonsverlaging der mijnwerkers. —**
Het congres der Belgische mijnwerkers heeft besloten de voorstellen tot verlaging van de loonen der mijnwerkers met 5 procent te aanvaarden. Er werd voorts een resolutie aangenomen voor socialisatie van de kolenmijnen.

30 MEI 1932

L. **DUITSCHLAND. — Kabinet-Brüning afgetreden. —**
Rijkskanselier dr. Brüning heeft bij het onderhoud, dat hij op 30 Mei 1932 met den rijkspresident Von Hindenburg had, het ontslag van het kabinet aangeboden. President Von Hindenburg heeft het ontslag aanvaard. De rijkspresident heeft de afgetreden regeering belast met de afwikkeling der loopende aangelegenheden.
Dr. Brüning en de leden van het kabinet die bijeen waren, weigerden om de reactionnaire maatregelen te nemen, die de Rijkspresident wenscht. Dr. Brüning zal tevens weigeren, een nieuw kabinet te vormen en in een nieuw kabinet den ministerszetel van Buitenlandsche Zaken in te nemen. **(Vorig bericht blz. 150 B.)**

M. **OOSTENRIJK. — Regeeringsverklaring van Dollfuss.**
In de regeeringsverklaring van het nieuwe kabinet-Dollfuss, zeide de Bondskanselier o.a.:
Daar Oostenrijk met geduld en goeden wil alleen aan zijn buitenlandsche verplichtingen niet kan voldoen, staan wij in deze dagen voor de beslissing omtrent het blokkeeren van deviezen voor de betaling van buitenlandsche schulden. Wij koesteren de gerechtvaardigde hoop, dat de

resultaten der tegen 30 Mei a.s. belegde zitting der door den Volkenbondsraad ingestelde commissie verlichting in de vervulling van onze plichten tegenover de buitenlandsche schuldeischers, alsook tegenover ons eigen economisch leven zullen medebrengen.
Elke vertraging moet onherstelbare schade niet alleen voor Oostenrijk, maar ook voor de belanghebbende staten en het aanzien van den Volkenbond tengevolge hebben. De regeering zou zich anders binnen korten tijd genoodzaakt zien drastische maatregelen te nemen om zichzelf te helpen.
Tot saneering van het economische leven en het herstel van het vertrouwen in binnen- en buitenland behoort in de eerste plaats het volgende:

1. De verklaring, dat de regeering vastbesloten is nimmer over te gaan tot het misbruiken der bankbiljettenpers en dat zij alles zal doen om de Nationale Bank den noodzakelijken deviezenvoorraad te garandeeren.

2. Onvoorwaardelijke handhaving van het evenwicht der begrooting.

3. De handelspolitiek zal en moet het in evenwicht brengen der betalingsbalans en voor zoover mogelijk van de handelsbalans ten doel hebben. **(Vorig ber. 155 C.)**

31 MEI 1932

A. **NEDERLAND. — Crisis- Zuivelwet. — Margarine-industrie. —**
De Minister van Economische Zaken en Arbeid verlaagt in zijn wetsvoorstel tot het verleenen van steun aan de melkveehouderij het percentage boter, hetwelk aan margarine moet worden toegevoegd, van 50 tot 25. **(157 D.)**

B. **PAUS PIUS XI 75 JAAR. —**
Pius XI viert heden zijn 75sten verjaardag. Achille Ratti, aldus zijn doopnaam, werd den 31sten Mei 1857 te Desio in Lombardije geboren. In 1879 werd hij tot priester gewijd en spoedig daarna werd hij benoemd tot leeraar aan het Petrus Seminarium te Milaan. Twintig jaren werkte hij aan de Ambrosiaansche Bibliotheek en oogstte weldra zeer veel roem voor zijn wetenschappelijken arbeid.
Paus Pius X riep hem naar Rome en benoemde hem in 1911 tot coadjutor-met-recht-van-opvolging van pater Ehrle S. J., den prefect der Vaticaansche bibliotheek, wiens functie hij in 1914 overnam. Vier jaren later zond wijlen paus Benedictus XV hem als apostolisch visitator naar Polen en eenigen tijd later werd hij apostolisch nuntius bij deze regeering.
In Juni 1919 vertrok mgr. Ratti daarheen en ontving op 28 October van datzelfde jaar te Warschau uit de handen van den aartsbisschop dier stad, kardinaal Kakowski, de bisschopswijding met den titel van aartsbisschop van Lepanto en later dien van Adana. Wijlen Benedictus XV nam mgr. Ratti in 1921 op onder de leden van het H. College als kardinaal-priester van Milaan.
Den 6en Februari 1922 werd kardinaal Ratti tot paus gekozen.
In eenige encyclieken spoorde hij aan tot een meer christelijke samenleving. Steeds heeft Paus Pius XI zich doen kennen als een man des vredes. **(V. b. 145 B.)**

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Japansche troepen ontruimen Shanghai. —**
Het laatste gedeelte der Japansche troepenmacht is uit Shanghai naar Japan vertrokken. Van het Japansche expeditieleger blijft dan niet één man meer in Shanghai achter; er blijven alleen nog 100 man militaire politie en een afdeeling mariniers te Shanghai, die daar vóór het conflict reeds aanwezig waren. **(Vorig bericht 148 C.)**

D. **ROEMENIE. — Regeering. —**
Minister-president Iorga heeft na een ministerraad koning Carol de ontslagaanvrage van het kabinet overhandigd. De koning heeft de demissie aanvaard.
De oorzaak voor het aftreden van Iorga is de ernstige financieele crisis, die er toe heeft geleid, dat de landsdienaren sinds maanden geen salaris meer ontvingen.

E. **NEDERLAND. — Contingenteering van den invoer van rijwielbanden. —**
Bij Kon. besluit van 27 Mei is de contingenteering van den invoer van rijwielbinnen- en buitenbanden, welke gold sedert 1 Maart 1932, verlengd tot 1 Februari 1933. In het percentage van contingenteering is geen wijziging gebracht.
In het tijdvak van 1 Maart 1932 tot en met 31 Januari 1933 mag derhalve niet meer dan 95 pCt. van den gemiddelden invoer per elf maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 worden ingevoerd.
Deze beperkingen gelden niet voor den invoer van banden voor motorrijwielen.
Contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels. — Bij Kon. besluit van 27 Mei is wijziging gebracht in den duur van de contingenteering van den invoer van porselein, aardewerk en tegels. De bij Kon. besluit van 18 Maart afgekondigde beperking van den invoer van deze goederen liep van 1 Maart tot en met 31 Mei 1932. Zij is thans verlengd tot 1 Februari 1933. De percentages van contingenteering zijn dezelfde gebleven, doch worden thans berekend over elf maanden van voorgaande jaren en gelden dan voor den invoer in het tijdvak van 1 Maart 1932 tot 1 Februari 1933.
De beperkingen bedragen voor:
Porselein (wit, gekleurd gedecoreerd, bedrukt of beschilderd) 90 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend;
fijn aardewerk (wit, gekleurd, gedecoreerd, bedrukt of beschilderd), met uitzondering van sanitair aardewerk, 75 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend; sanitair aardewerk, 85 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar het gewicht berekend;
muur- en wandtegels (verglaasd of met gekristalliseerde glazuren), 60 ten honderd van hetgeen gemiddeld per drie maanden in de jaren 1928, 1929 en 1930 van die goederen uit dat land is ingevoerd, naar de waarde berekend.
Alleen bij het handelsregister ingeschreven importeurs kunnen invoervergunningen krijgen tot overeenkomstige percentages van het door hen ingevoerde in de jaren 1928, 1929 en 1930.
De Minister kan echter in bepaalde omstandigheden bijzonder vergunningen afgeven.
(Vorig bericht contingenteering 147 A.)

F. **DENEMARKEN. — Disconto. —**
De Nationale Bank van Denemarken heeft besloten met ingang van 30 Mei 1932 het disconto van 5 % tot 4 % te verlagen. De vorige verlaging, van 6 % tot 5 %, vond plaats op 11 Maart 1932.

1 JUNI 1932

G. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Engeland en de Vereenigde Staten. —**
Het staats-departement maakt bekend, dat de regeering der Vereenigde Staten het Britsche voorstel om deel te nemen aan de economische wereldconferentie heeft aangenomen.
Deze conferentie beoogt een omverwerpen van de tariefmuren, waardoor een verbetering van den normalen wereldhandel en een stabiliseering van de prijzen der grondstoffen wordt nagestreefd. Verder zal worden behandeld de kwestie der centrale banken, die in crisistijden de gouddekking van andere landen aanvallen en daardoor de paniek vergrooten. Het aanmunten van zilveren munt moet worden gepropageerd, zonder echter den zilveren standaard vast te leggen. Verder zal men zich bezig houden met de preferente handelsverdragen van verschillende landengroepen en met zekere douanetarieven. Men neemt aan, dat de conferentie in Augustus te Londen zal plaats vinden.

A. **SPANJE. — Financiën. —**
De minister van Financiën verklaarde, dat Spanje over een fonds van 250 tot 300 millioen frs. tot steun van de peseta beschikt. Volgens den minister mag de positie van de peseta zeer bevredigend worden geacht.

B. **PERU. — Gouden Standaard. —**
Het Congres heeft een wetsvoorstel der regeering om de financieele situatie te verbeteren door verlaging van het goudgehalte van den sol van 98 % tot 50 %, goedgekeurd.
(Vor. ber. blz. 153 G.)

C. **JAPAN. — Nationaal-Socialistische Partij. —**
Op 31 Mei 1932 is een Japansche Nationaal-Socialistische Partij gesticht, die den naam draagt van Chionto. Tot secretaris-generaal der beweging werd gekozen Akamatou. De partij wil in Japan het Marxisme bestrijden en de eenheid van het Japansche volk herstellen.

D. **NEDERLAND. — Boterexport naar Duitschland. —**
De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft een commissie ingesteld tot regeling van den uitvoer van boter naar Duitschland.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Belastingen. —**
De Amerikaansche Senaat heeft de belastingvoorstellen, door middel waarvan de begrooting in evenwicht moet worden gebracht, met 72 tegen 11 stemmen aangenomen. De gezamenlijke voorstellen bevatten maatregelen, die in totaal een bedrag van 1.121 millioen dollar opbrengen. In de huidige begrooting was reeds een bedrag van 400 millioen geschrapt, terwijl de nieuwe bezuinigingen ongeveer 250 millioen dollar bedragen. Het departement van Financiën verklaart, dat thans de begrooting voldoende gedekt is.
(Vorig bericht 137 N.)

2 JUNI 1932

F. **BELGIE. — Baedeker-uitgaven verboden. —**
Het departement van Transportmiddelen heeft zoo juist een lange lijst van werken gepubliceerd, waarvan het vervoer per spoor in België verboden is. Op deze lijst komen o.m. voor „Knaur's Konversations Lexikon", alsook de jongste Fransche, Duitsche en Engelsche edities van Baedeker's reisboek voor België en Luxemburg. Het verbod betreffende deze werken houdt verband met de daarin voorkomende voorstelling van den z.g. franctireursoorlog in 1914, die door de Belgische regeering beleedigend wordt geacht voor de slachtoffers der te Dinant, Tamines, Aarschot en elders gepleegde gruwelen.

G. **BELGIE. — Leuvensche universiteitsbibliotheek. —**
De Amerikaansche architect Warren heeft bij het hof van beroep te Brussel geprotesteerd tegen het verwijderen van de woorden „Furore Teutonico", opschrift op de door hem uitgevoerde balustrade van de Leuvensche universiteitsbibliotheek.
Het beroep van den architect is door het Hof verworpen.

H. **AMSTERDAM. — Drie Raadsleden afgetreden. —**
De Federatievergadering van de S.D.A.P. was op 1 Juni 1932 bijeen. De besturen van alle afdeelingen waren vertegenwoordigd. In deze vergadering werd besproken het stemmen van de raadsleden Van den Bergh, Ossendorp en W. Polak voor de voordracht tot verlaging der loonen van gemeentewerklieden. De houding van deze raadsleden werd aan ernstige critiek onderworpen. Met algemeene stemmen werd de volgende motie aangenomen:
„De vergadering van de Federatie Amsterdam van de S.D.A.P. overwegende het standpunt der Partij inzake loonsverlaging; gezien het door de Federatievergadering met algemeene stemmen gegeven advies inzake de loonkorting voor de gemeentewerklieden; keurt het standpunt, ingenomen door de partijgenooten v. d. Bergh, Ossendorp en W. Polak in de Raadsvergadering van 19 Mei 1932 bij de behandeling van de loonsverlagingsvoordracht af en verzoekt deze partijgenooten hun mandaten ter beschikking te stellen". Daaraan werd door deze heeren voldaan.
(Vorig bericht S.D.A.P. 152 B.)

I. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet. —**
Rijkspresident Von Hindenburg heeft den heer Franz Von Papen tot rijkskanselier benoemd.
Verder zijn nog tot leden van het nieuwe kabinet benoemd:
Freiherr von Neurath: Buitenlandsche Zaken.
Baron von Gayl: Binnenlandsche Zaken.
Generaal von Schleicher: Rijksweer.
Dr. Warmbold: Economische Zaken en tot tijdelijke waarneming van het rijksministerie van Arbeid.
Graaf Schwerin von Krosigk: Financiën.
Baron v. Braun: Voedselvoorziening en Landbouw, tevens Commissaris van de oostelijke gebieden.
Baron v. Eltz von Rübenach: Rijkspost en Verkeerswezen.
Guertner: Justitie.
Rijkspresident Von Hindenburg heeft het nieuwe kabinet beëedigd.
(Vorig bericht blz. 158 L.)

K. **SUIKER. — Europeesche beetworteloogst. —**
F. O. Licht raamt de in Europa met beetwortelen te bebouwen oppervlakte als volgt:

	1932/33	1931/32	1930/31
	Hectaren	Hectaren	Hectaren
Duitschland	254.000	318.522	463.189
Tsjecho-Slowakije	141.000	176.612	237.038
Oostenrijk	44.000	43.490	35.674
Hongarije	40.000	56.038	65.653
Frankrijk	237.000	230.180	256.950
België	55.000	50.952	55.851
Nederland	45.000	36.917	57.462
Denemarken	36.000	29.200	32.000
Zweden	42.000	35.144	36.696
Polen	119.000	138.239	179.912
Italië	68.000	106.700	113.700
Spanje	100.000	118.000	98.500
Danzig	6.000	8.000	11.000
Zuid-Slavië	37.000	36.920	46.885
Roemenië	20.000	15.000	43.192
Bulgarije	11.000	10.840	21.507
Zwitserland	1.500	1.500	1.500
Engeland	112.000	93.670	138.903
Ierland	5.500	2.077	5.360
Finland	2.500	1.500	1.175
Letland	8.000	4.530	2.500
Litauen	5.000	3.000	700
Turkije	11.000	8.000	4.500
Europa zonder Rusland	1.404.500	1.525.031	1.909.847
Rusland alleen	1.600.000	1.494.800	1.044.000

(Vorig bericht blz. 86 D.)

3 JUNI 1932

L. **MEXICO. — Alle kerken gesloten. —**
In den staat Mexico zijn alle Katholieke kerken door de politie gesloten, aangezien de aartsbisschop van Mexico tot nog toe uit de honderd vijftig nog aanwezige priesters geen keuze van 34 priesters om de kerkdiensten te vervullen heeft gedaan, zooals door de wet is voorgeschreven.
(Vorig bericht 111 C.)

M. **ZWEDEN. — Disconto. —**
De volgende wijzigingen in het Zweedsche disconto vonden in 1932 plaats:

19 Februari 1932	van	6 %	op	5½ %
3 Maart „	„	5½ %	„	5 %
17 Mei „	„	5 %	„	4½ %
3 Juni „	„	4½ %	„	4 %

N. **ROTTERDAM. — De spoorwegplannen door den gemeenteraad aanvaard. —**
De nieuwe spoorwegplannen zijn in den Raad aan een uitvoerige bespreking onderworpen geweest. De gemeente Rotterdam krijgt bij uitvoering van het grootscheepsche project 30 millioen gulden kosten voor haar rekening.
Ten slotte is in principe het ontwerp met algemeene stemmen aanvaard.

MOISSI (Alexander), in den aanvang beschermd door zijn meester Max Reinhardt, verwierf Moissi zich een wereldnaam als tooneelspeler. In Nederland lieten „Fedja" en Tolstoi's „Levende Lijk" een onvergetelijken indruk achter.

4 JUNI 1932

A. **DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden. —**
Officieel wordt de volgende verordening van den rijkspresident betreffende de ontbinding van den rijksdag medegedeeld:
Op grond van artikel 25 van de rijksgrondwet ontbind ik per heden den rijksdag, aangezien deze volgens het resultaat van de in de laatste maanden plaats gevonden hebbende verkiezingen voor de landdagen der Duitsche landen niet meer in overeenstemming is met den politieken wil van het Duitsche volk.
(w.g.) Von Hindenburg.

B. **FRANKRIJK. — Jeanneny, voorzitter van den Senaat.**
Senator Jeanneny, voorzitter van de commissie uit den Senaat voor financieele aangelegenheden, is met zoo goed als algemeene stemmen tot het voorzitterschap van den Senaat geroepen.

C. **HERSTELVRAAGSTUK. — Duitschland. —**
Het $ 90 millioen crediet der Duitsche Rijksbank is op 3 Juni 1932 voor den tijd van drie maanden verlengd tot 4 September. De rentevoet, welke eenige maanden geleden werd verlaagd van 7 tot 6 % is — naar thans door de B. I. B. wordt bevestigd — op 5 % gebracht. Aangezien Engeland en de Vereenigde Staten ditmaal in verband met den deviezentoestand der Rijksbank afzien van een verdere amortisatiebetaling, heeft ten slotte ook de Banque de France afstand gedaan van de terugbetaling van een zeker bedrag. **(Vorig bericht 158 G.)**

D. **DUITSCHLAND. — Regeeringsverklaring van Rijkskanselier Von Papen. —**
In een der moeilijkste oogenblikken van Duitschlands geschiedenis, zoo begon de regeeringsverklaring van Von Papen's kabinet, heeft de regeering haar taak aanvaard. Het Duitsche volk bevindt zich in een moreele en materieele crisis zonder weerga en de offers die gevergd moeten worden om den weg naar de vrijheid in het binnenland en tegenover het buitenland te herwinnen, zijn ontzettend groot.
Slechts wanneer het gelukken zal een samenwerking van alle tot opbouw bereide, dus van alle nationale krachten, te bewerken, zal Duitschland nog gered kunnen worden.
(Vorig bericht blz. 160 G.)

E. **VEREENIGDE STATEN. — Beurs en Geldmarkt. —**
Naar de bankfirma Morgan mededeelt is voor de New-Yorksche effectenmarkt een ondersteuningsmaatschappij gevormd met een aanvangskapitaal van 100 mill. dollar. Het plan hiertoe is uitgegaan van Owen Young. Tot trustee van de instelling is Morgan uitgekozen. Alle groote banken nemen met een zeker percentage deel aan de nieuwe maatschappij. De raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van die banken. De nieuwe ondersteuningsmaatschappij vormt de grootste mobiliseeringsonderneming voor financieele bankbelangen sedert den wereldoorlog. **(Vorig bericht 74 M.)**

F. **FRANKRIJK. — Het nieuwe kabinet. —**
President Lebrun heeft den leider der radicaal-socialisten, Herriot, met de vorming van een kabinet belast. Deze heeft de opdracht aanvaard en zijn ministerie als volgt samengesteld:
Herriot (radicaal), premier en Buitenlandsche Zaken.
Paul-Boncour (dissident socialist), Oorlog.
Germain-Martin (links rad.), Financiën.
René Renoult (rad.), Justitie.
Chautemps (rad.), Binnenlandsche Zaken.
Leygues (links rad.), Marine.
Painlevé (republ. soc.), Luchtvaart.
Palmade (rad.), Begrooting.
De Monzie, Nationale Opvoeding. (Dit ministerie zal bestaan uit de ministeries van Onderwijs en Schoone Kunsten met drie onder-staatssecretarissen voor Schoone Kunsten, Technisch Onderwijs en Lichaamsoefening.)
Daladier (rad.), Openbare Werken.
Gardey (rad.), Landbouw.
Sarraut (rad.), Koloniën.
Dalimier (rad.), Arbeid.
Léon Meyer (rad.), Koopvaardij.
Godart (rad.), Openbaar Welzijn.
Julien Durand (rad.), Handel.
Queuille (rad.), Posterijen.
Berthol, Pensioenen. **(Vorig bericht 151 E.)**

G. **OOSTENRIJK. — Financieele hulpverleening. — Een Engelsch aanbod. —**
Gemeld wordt dat de Engelsche regeering aan de subcommissie van de Financieele Commissie van den Volkenbond, die op het oogenblik te Parijs de middelen bespreekt voor den financieelen steun aan de Donaustaten, een belangrijk aanbod heeft gedaan. De Engelsche regeering heeft zich bereid verklaard de leening op korten termijn van de Engelsche Bank te veranderen in een Engelsche staatsleening op langen termijn. Het zou zelfs mogelijk zijn de leening te vergrooten. Zwitserland en Nederland zouden bereid zijn onder zekere voorwaarde aan deze hulpverleening mede te werken. De nieuwe Fransche regeering zal zich daarom waarschijnlijk reeds de volgende week moeten bezighouden met een definitief voorstel. Men hoopt, dat een bedrag van 150 millioen schillings voldoende zal zijn om Oostenrijk te helpen.

5 JUNI 1932

H. **CHILI. — Opstand. — Regeeringscrisis. —**
De opstandige beweging, welke eenige dagen geleden in Chili is uitgebroken, is met een overwinning van het leger geëindigd. President Montero werd gedwongen af te treden en de socialistische republiek is op 5 Juni uitgeroepen.
(Vorig bericht President 80 E.)

I. **DUITSCHLAND. — Landdagverkiezingen in Mecklenburg-Schwerin. —**
De uitslag der verkiezingen voor den Landdag van Mecklenburg-Schwerin zijn aldus: Soc. Democraten 18 zetels, Communisten 4 zetels, Nat.-Socialisten 30 zetels, Duitsch-Nationalen 5 zetels.
De Nazi's hebben met één stem de absolute meerderheid.

K. **NEDERLAND. — Tarwe. —**
De Minister van Economische Zaken en Arbeid heeft besloten de tarwe-organisaties te machtigen met ingang van 4 Juni 1932 den prijs met *f* 2.50 per 100 K.G. te verhoogen en te stellen op *f* 15.

L. **CHINA. — Nanking weer hoofdstad. —**
De Chineesche regeering deelt mede, dat na de beëindiging van het Chineesch-Japansche conflict te Shanghai Nanking weer hoofdstad der Chineesche republiek zal worden. De regeering zal uit Lojang weer naar Nanking worden overgeplaatst.

6 JUNI 1932

M. **IJSLAND. — Coalitieregeering. —**
De oud-minister van Financiën Asgeirsson heeft thans een coalitie-regeering gevormd, waarin hij zelf wederom de portefeuille van financiën op zich heeft genomen.

N. **GRIEKENLAND. — Nieuwe Grieksche regeering. —**
De regeering-Papanastasioe is op 4 Juni '32 afgetreden. De president der Grieksche Republiek heeft op 6 Juni de nieuwe door Venizelos gevormde regeering beëedigd. Terwijl Michalakopulos weer het ministerie van Buitenlandsche Zaken op zich heeft genomen, zijn verscheidene andere portefeuilles bezet door aanhangers van de partij van Venizelos. **(Vorig bericht 157 H.)**

O. **PERMANENT HOF VAN INTERNATIONALE JUSTITIE. — Vrije zônes Opper Savoye en Gex. —**
Het permanente hof van internationale justitie heeft op

6 Juni 1932 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de vrije zônes van Opper Savoye en het land van Gex, welke zaak Frankrijk en Zwitserland sinds 1919 verdeeld houdt, in 1928 aan het Hof is voorgelegd en reeds het onderwerp heeft uitgemaakt van twee voorbereidende beslissingen van het Hof in den vorm van beschikkingen op 19 Aug. 1929 en 6 December 1930.
Met 6 tegen 5 stemmen heeft het Hof beslist, dat art. 435, alinea 2 van het verdrag van Versailles met zijn bijlagen, de bepalingen van het protocol der conferenties van Parijs van 3 November 1815, van het verdrag van Parijs van 20 November 1815, van het verdrag van Turijn van 16 Maart 1816 en van het manifest van de rekenkamer van Sardinië van 9 September 1829, betreffende de douane en economische structuur der vrije zônes van Opper Savoye en van het land van Gex niet heeft afgeschaft en ook niet ten doel heeft, ze af te schaffen.
In de tweede plaats heeft het Hof beslist, dat de Fransche regeering haar douane-linie moet terugtrekken, overeenkomstig de bepalingen van genoemde verdragen, terwijl dit regime van kracht moet blijven, zoolang het niet gewijzigd is door den overeenstemmenden wil van partijen.

A. **VOLKENBOND. — Danzig-Polen. —**
Dr. J. A. Nederbragt, chef der economische en consulaire directie van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, is door den secr.-generaal van den Volkenbond uitgenoodigd, met den heer Calmès, lid van den Belgisch-Luxemburgschen hoogen economischen raad, en den heer Fattinger, raad bij het ministerie van Financiën te Boedapest, zitting te nemen in een commissie, welke tot opdracht heeft, den hoogen commissaris van den Volkenbond te Danzig van advies te dienen ter zake van handelspolitieke aangelegenheden tusschen de Poolsche republiek en den Senaat der Vrije Stad Danzig. Dr. Nederbragt gaat in verband hiermee in de tweede helft dezer maand naar Danzig.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Negers. —**
In de Vereenigde Staten zijn meer dan 500 scholen voor negers, die door 2 millioen kinderen worden bezocht. Aan de hoogescholen studeeren 60.000 negerstudenten, terwijl 200 negerprofessoren een leerstoel bezetten aan de verschillende universiteiten. Bovendien zijn er 1000 negeradvocaten en 3500 geneesheeren. **(Vorig bericht 68 G.)**

C. **FRANKRIJK. — De stemming over de regeeringsverklaring van Herriot. —**
De uitslag van de stemming over de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer was volgens het „Journal Officiel": 384 afgevaardigden stemden vóór Herriot en 115 hebben tegen hem gestemd; 110 afgevaardigden hebben zich van stemming onthouden, terwijl 5 afwezig waren. De meerderheid voor Herriot bedraagt dus 269 stemmen. **(161 F.)**

8 JUNI. 1932

D. **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. — Jaarverslag over 1931. —**
Het jaarverslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1931 opent met eenige beschouwingen over den algemeenen toestand, waaromtrent o.a. wordt opgemerkt:
De landen in het Oosten, waar onze Maatschappij vestigingen heeft, hebben zonder uitzondering in 1931 zwaar geleden.
Nederlandsch-Indië, als exportland afhankelijk van de vraag naar zijn land- en tuinbouwproducten, ondervond de ongunst der tijden in hevige mate.
Wissel-, bank- en andere zaken zijn door den algemeenen toestand verminderd.
Op 31 December 1931 bedroegen de rechtstreeksche vorderingen der Maatschappij op Duitschland ƒ 21.759.900, waarvan ƒ 16.8 millioen onder Stillhalte-overeenkomst.
De winst- en verliesrekening van de vestigingen in het Oosten sluit met een nadeelig saldo van ƒ 5.966.046 (v. j. credit ƒ 6.425), welk verlies uit het reservefonds werd bestreden, waaraan ƒ 20 millioen is onttrokken.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Garner-plan goedgekeurd. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft, ondanks de republikeinsche oppositie, met 216 tegen 182 stemmen het door president Hoover fel bestreden voorstel van den speaker Garner aangenomen, om 2.3 milliard dollar beschikbaar te stellen, ter bestrijding van de werkloosheid en ter voorziening in den daardoor ontstanen nood.
Honderd millioen dollar zullen van dit bedrag beschikbaar worden gesteld voor het reconstructiefonds, ter verleening van steun aan in nood verkeerende financieele instellingen en den handel. Het grootste gedeelte zal worden aangewend voor de uitvoering van openbare werken, waardoor men een groot aantal werkloozen te werk hoopt te stellen, terwijl een ander gedeelte bestemd is voor het bevorderen van den woningbouw, waardoor men eveneens de werkloosheid in de bouwbedrijven hoopt te bestrijden.
Het aannemen van het plan Garner wordt beschouwd als een nederlaag voor president Hoover.

9 JUNI 1932

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber, Koffie, Tabak en Kina. —**
Wij ontleenen aan het jaarverslag over 1931 der Nederl. Handel-Maatschappij het volgende:
Voor de rubbercultuur was 1931 uit een cultuurtechnisch oogpunt een gunstig jaar. De prijsdaling van het vorige jaar zette zich met kleine fluctuaties gestadig voort, en de noteering, die aanvankelijk te Batavia 20½ cent per ½ K.G. bedroeg, daalde, niettegenstaande de vrachtprijzen voor het product verlaagd werden, tot 10½ cent in de eerste dagen van Dec. Op telkens weder opduikende geruchten omtrent restrictie-maatregelen trad gedurende die maand nog een licht herstel in, zoodat de markt sloot op 12½ cent. De resultaten van de koffiecultuur waren teleurstellend ten gevolge van droogte en het in hevige mate optreden van takkenboeboek. De opbrengst van den Java-oogst bleef ongeveer 100.000 pic. beneden de raming ad 665.000 pic.
De export van koffie uit Java bedroeg in 1000 K.G. naar: Nederland: in 1931, 4.348, in 1930, 2.543; Frankrijk: in 1931, 373, in 1930, 425; Amerika: in 1931, 2.631, in 1930, 2.744; Singapore: in 1931, 1.747, in 1930, 2.296; Britsch-Indië: in 1931, 2.928, in 1930, 3.473; andere landen: in 1931, 6.919, in 1930, 6.503; totaal: in 1931, 18.946, in 1930, 17.984.
De uitvoer van Robusta-koffie van Sumatra's Oost-kust en Palembang was in 1000 K.G.: in 1931, 284 (225) en 18.911 (18.672).
In Oost-Java gaf de voor-oogst-aanplant van tabak met uitzondering van die in het Regentschap Loemadjang door zware regens in de maanden Maart en April een gering beschot van mindere qualiteit dan het vorige jaar. De na-oogst-aanplant gaf een betere uitlevering, hoewel de hoedanigheid van het product evenzeer te wenschen liet. Voor de Deli-tabak was de weersgesteldheid in het algemeen gunstig, zoodat de oogst, zoowel wat qualiteit als rendement betreft, goed kan worden genoemd. Vooral op de lager gelegen ondernemingen trad de rupsenplaag in ernstige mate op. De oogst wordt geschat op 185.000 pkn. (v. j. 208.675). In 1931 werden 216.750 pakken uitgevoerd (v. j. 229.919).
De bij de kina-overeenkomst van 1928 aangesloten ondernemingen leverden naar schatting 430.000 K.G. zwavelzure kinine in bast, tegen 498.000 K.G. in 1930. De volgende hoeveelheden kinabast en kinine werden uitgevoerd: in 1931 resp. 5.099.000 (9.073.000) K.G. en 209.000 (170.000) K.G. **(Vor. ber. Rubber, 145 B.; Koffie 142 F.; Tabak 156 I.; Kina 109 N.)**

G. **ZUID-AFRIKA. — Natal. —**
De Natalsche Kamerleden, die allen behooren tot de Zuid-Afrikaansche partijfractie in de Kamer, hebben op 9 Juni besloten om tegen het besluit van de partijleiding van de Z. A. P. in, als zelfstandige groep te stemmen voor de afscheiding van Natal uit de Zuid-Afrikaansche Unie.

De groep heeft zich onder de leiding van het Natalsche Kamerlid Nicholls gesteld.

A. **ROEMENIE. — Een nieuw kabinet. —**
Dr. Vaida Voevod heeft een nieuw kabinet gevormd. Het bestaat uit:
Dr. Vaida Voevod, minister-president en minister van Binnenlandsche Zaken.
Mironescu, minister van Buitenlandsche Zaken.
Potarca, minister van Landbouw.
Gen. Stefanescu-Amza, minister van Oorlog. **(159 D.)**

B. **AMSTERDAM. — Benoeming van nieuwe Raadsleden.**
De voorzitter van het Centraal Stembureau der gemeente heeft op 9 Juni 1932 in de vacatures, ontstaan door het bedanken van de vier sociaal-democratische raadsleden benoemd, verklaard tot lid van den Raad de heeren C. de Dood, B. de Vries (in plaats van Mej. A. de Jong, die haar benoeming niet heeft aangenomen), P. van Eck en mr. S. Mok. **(Vorig bericht blz. 160 H.)**

10 JUNI 1932

C. **WERELDBEWAPENING IN 1931. —**
Aan het boekje „Die Revolution des Friedens" van Otto Lehmann-Russbüldt ontleenen wij de volgende cijfers, die het totaal-bedrag der wereldbewapening aangeven:

Jaar	Bedrag in guldens
1908	3.600.000.000
1913	6,000.000.000
1931	12.000.000.000

In deze cijfers zijn echter alleen de directe uitgaven begrepen, zooals die voorkomen op de militaire begrootingen. Daarnaast moeten nog de volgende sommen in rekening worden gebracht:
1.200.000.000 gulden voor militaire doeleinden, die op andere budgetten verantwoord worden;
6.000.000.000 gulden aan militaire pensioenen;
3.000.000.000 gulden voor den aanleg van strategische spoorwegen, aanleg van steunpunten voor maritieme doeleinden, enz. **(Vor. ber. blz. 212 E.)**

D. **GOUDBEWEGING. IN 1931. ——**
In onderstaand staatje, dat wij aan „the Economist" ontleenen, is de goudvoorraad der centrale banken van elf landen opgenomen, n.l. op 10 Januari 1931, op 19 Sept. 1931, vlak voor de opschorting van den gouden standaard in Engeland, op 31 October '31, aan het einde van de groote goudonttrekkingen aan Amerika en op 9 Jan. 1932. De bedragen zijn alle tegen de pariteit herleid tot millioenen dollars.

	10 Jan. 1931	19 Sept. 1931	31 Oct. 1931	9 Jan. 1932
Bank van Engeland . .	710	660	660	588
U. S. Reserve Banken .	2.994	3.486	2.738	2.986
Bank van Frankrijk . .	2.118	2.296	2.534	2.695*
Rijksbank	527	321	266	234
Nederlandsche Bank .	171	267	336	354
Nat. Bank van België .	191	224	357	354
Zwitsersche Nation. Bank	138	234	422	464
Bank van Zweden . .	65	61	57	54*
Bank van Noorwegen .	39	39	32	32
Bank van Italië . . .	279	285	294	297
Bank van Japan . . .	412	407	342	249†

* 2 Januari 1932; † 19 December 1931.

(Vorig bericht blz. 139 B.)

11 JUNI 1932

E. **Dr. L. SIMONS OVERLEDEN. —**
Te 's-Gravenhage is op 70-jarigen leeftijd dr. L. Simons, stichter van de „Wereldbibliotheek" overleden.
Van 1899—1903 redigeerde dr. Simons het weekblad „Hollandia" en begon hij de „Studies in Volkskracht". In 1905 richtte hij de Mij. tot Verspreiding van Goede en Goedkoope Lectuur op. Deze, meer bekend als de Wereld-Bibliotheek, gaf in den loop der jaren ca. 1000 werken op allerlei gebied uit, waaronder vele van populair wetenschappelijken aard en waaraan talrijke bevoegde krachten medewerkten. Behalve de Wereld-Bibliotheek, waaronder opgenomen was de Nederlandsche Bibliotheek, verscheen eveneens de Tooneel-Bibliotheek.
Simons heeft tallooze bijdragen van beteekenis geleverd aan Nederlandsche tijdschriften, v.n. aan „De Gids" en „De Nieuwe Gids".
Afzonderlijk werden uitgegeven: „Amsterdam in stukken en brokken", „Het Roermondsch dialect, getoetst aan het Oud-Saksisch en het Oud-Nederfrankisch", „Besproken plaatsen", „George Meredith", „Stambelangen", „De nood der gemeenten en de middelen tot uitkomst", „Studies over Vondel's Gijsbreght" en over „Nationaal leven", „Sociologische studies", „Socialisatie op coöperatieven grondslag" en het driedeelige werk „Ontwikkelingsgeschiedenis van het Drama en het Toneel".
Bovendien schreef hij een inleiding op den bundel „Zelfkeur van moderne schrijvers" en vertaalde „Beowulf, Angelsaksisch Volksepos" in stafrijm en voorzag het van aanteekeningen.
Ter gelegenheid van het driehonderdjarig bestaan der Amsterdamsche universiteit werd de heer Simons doctor honoris causa in de letteren.

F. **NEDERLAND. — Loonsverlaging bij de Spoorwegen.**
De Directie der Nederlandsche Spoorwegen heeft op 8 April '32 aan den Personeelraad medegedeeld, dat, wegens het te verwachten tekort in 1932 van 15 à 20 millioen gulden, zij zich verplicht acht tot loonsverlaging over te gaan, welke naar haar oordeel bepaald moet worden op 10 %.
De loonsverlaging zal 1 Juli '32 moeten ingaan. Zij is bereid haar in de eerste drie maanden slechts voor de helft toe te passen, zoodat zij pas op 1 October '32 ten volle in werking zal treden.
Na een conferentie tusschen de directie der Nederlandsche Spoorwegen en den Personeelraad, heeft de directie op 31 Mei '32 haar voorstel tot 10 pCt. loonsverlaging teruggenomen en vervangen door het voorstel tot een loonkorting van 5 pCt. van 1 Juli '32 tot 1 Januari '33.
Na langdurige beraadslagingen onder leiding van den Personeelraad, hebben de hoofdbesturen der vijf vakbonden van spoorwegpersoneel op 7 Juni '32 het voorstel der directie, strekkende tot een loonsverlaging van 5% van 1 Juli tot 1 Januari 1933, verworpen. Men oordeelde de tegemoetkoming, welke de directie heeft getoond, onvoldoende.
De Personeelraad heeft zich op 10 Juni opnieuw met de directie in verbinding gesteld.
Na uitvoerige besprekingen vond de directie geen aanleiding een nieuwe conferentie met den Personeelraad te houden, en deelde mede zich met een eigen voorstel tot den Minister te zullen wenden.
In een daarna gehouden vergadering van den Personeelraad besloot deze zich eveneens tot den minister te wenden. **(Vorig bericht blz. 155 G.)**

12 JUNI 1932

G. **VEREENIGDE STATEN. — Legerbegrooting door den Senaat aangenomen. —**
De Senaat heeft op 9 Juni de legerbegrooting ten bedrage van 389.578.513 dollar goedgekeurd. Het Huis van Afgevaardigden had besloten 2000 officieren van het leger uit bezuinigingsoverwegingen te pensionneeren, doch de Senaat ging hiermede niet accoord en besloot de officieren in actieven dienst te handhaven. Het daartoe benoodigde bedrag werd gevonden door op de begrooting voor de uitvoering van rivier- en havenwerken en het onderhoud en de contrôle van rivieren en waterwerken 6.272.150 dollar te bezuinigen. De legerbegrooting voor 1933 is in totaal 56.200.000 dollar beneden die van 1932.
(Vorig bericht blz. 149 B.)

H. **OUD-MINISTER HEEMSKERK OVERLEDEN. —**
In het Diaconessenhuis te Utrecht is op 12 Juni 1932 op 79-jarigen leeftijd overleden, Mr. Th. Heemskerk, minister van Staat, oud-minister van Justitie.

Mr. Theodorus Heemskerk, oud-minister van Justitie, Minister van Staat, lid van de Tweede Kamer, werd 20 Juni 1852 te Amsterdam geboren.
In 1876 promoveerde hij aan de Leidsche Universiteit tot Doctor in de Rechten op een dissertatie „Huwelijken van Nederlanders buitenslands".
Van 1876 tot 1901 was hij advocaat te Amsterdam. In 1883 werd hij gekozen tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland in welk college hij tot 1908 zitting had. Gedurende denzelfden tijd was hij lid van den gemeenteraad van Amsterdam. Van 1889 tot 1895 en van 1900 tot 1908 was hij wethouder van financiën en van de bedrijven te Amsterdam.
In 1888 werd hij voor het eerst lid van de Tweede Kamer, waarin hij zitting had tot 1897, daarna weer van 1901 tot 1908 en daarna weer in 1925. In 1908 werd hij minister van Binnenlandsche Zaken, welk ambt hij bekleedde tot 1913. Van 1913 tot 1918 was hij lid van den Raad van State.
In 1918 werd hij Minister van Justitie, welk ambt hij bekleedde tot 1925. In 1926 viel hem de nooge onderscheiding van benoeming tot Minister van Staat ten deel. Met hem gaat een figuur van groote politieke begaafdheid heen. Zoon van den conservatieven staatsman, die de grondwetsherziening van 1887 leidde, was de overledene aanvankelijk liberaal, totdat hem dr. Kuyper's godsdienstige actie in het hart greep en hij naar de anti-revolutionnaire partij overging.

A. **HOEVEEL JODEN ZIJN ER IN DE WERELD? —**
Volgens de jongste cijfers van de laatstgehouden volkstelling zijn er in de Vereenigde Staten van N.-Amerika 4.225.000 Israëlieten; voor de overige landen der wereld kregen wij de volgende cijfers: Canada 225.000, Polen 2.854.000. Oekraïne 1.975.184, Roemenië 900.000, Duitschland 564.379, Hongarije 473.310, Wit Rusland 395.184, Tsjecho-Slowakije 354.353, Rusland 304.286, Groot-Brittannië 297.000, Frankrijk 200.000, Litauen 155.000, Nederland 150.000 en Griekenland 125.000.
Verder wonen er in Marokko 117.112 Joden, in Algiers 100.000, in Tunis 65.000, in Egypte 59.581, in Palestina 157.000, in Turkije 70.000, in Irak 87.488 en in Perzië 40.000.
In New-York en Chicago wonen de meeste Israëlieten, n.l. ruim 325.000 in iedere stad. Dan volgt Warschau, waar er 322.000 zijn. In Philadelphia wonen 270.000 Joden, in Boedapest 213.000, in Weenen 207.500, in Londen 200.000 en in Lodz eveneens 200.000 Israëlieten.

B. **BELGIE. — Taalkwestie. —**
De wet tot regeling van het gebruik der talen bij de openbare besturen is door den Senaat met een groote meerderheid van stemmen aangenomen. Deze wet is bestemd om in de plaats te komen van de wet van 31 Juli 1921, welke nimmer door de departementen en de ondergeschikte besturen integraal toegepast is geworden. Evenals de oude wet voorziet de nieuwe wet geen sancties in geval van overtreding door de ambtenaren. Het zal van de ministers afhangen of de wet al dan niet tot een bevrediging der gemoederen in Vlaanderen zal kunnen bijdragen. **(Vorig bericht blz. 156 B.)**

C. **SPANJE. — Het vermogen van den ex-koning onteigend. —**
De ministerraad heeft een verordening goedgekeurd, tot uitvoering van het besluit der Cortes tot onteigening van het vermogen van den gewezen koning. De staat wordt krachtens dit besluit eigenaar van het vermogen, met inbegrip van de deposito's op banken en waarde-papieren. **(Vorig bericht 87 N.)**

13 JUNI 1932

D. **Dr. RENE DE CLERCQ OVERLEDEN. —**
De bekende dichter en Vlaamsche schrijver dr. René de Clercq is op 54-jarigen leeftijd te Maartensdijk overleden. Dr. de Clercq werd 14 November 1877 te Deerlijk in West-Vlaanderen geboren, studeerde Germaansche philologie te Gent, en promoveerde in 1902 op een proefschrift over Guido Gezelle. Hij was achtereenvolgens aan verschillende inrichtingen leeraar. Tijdens den oorlog was hij aan de Belgische school te Amsterdam verbonden. In October 1915 werd hij door de Belgische regeering om zijn politieke inzichten ontslagen. Van dat oogenblik af heeft hij met enthousiasme zijn ideaal inzake zijn Groot-Nederlandsche overtuiging in Noord-Nederland verbreid. Van zijn hand verschenen een groot aantal dichtbundels, letterkundige en tooneelwerken, terwijl hij in woord en geschrift de Vlaamsche zaak op tal van plaatsen verdedigde.

E. **HERSTELVRAAGSTUK. — Besprekingen tusschen MacDonald en Herriot te Parijs. —**
De besprekingen tusschen den Franschen minister-president Herriot en den minister van Financiën Germain-Martin, eenerzijds en den Engelschen minister-president MacDonald en den Britschen minister van Buitenlandsche Zaken Simon anderzijds, hebben volgens een aan de pers afgelegde verklaring slechts het volgende doel gehad:
„De ministers van beide landen hebben noch onderhandeld, noch een compromis gezocht. Zij hebben echter vastgesteld, dat hun gedachtengang inzake de conferentie van Lausanne in dezelfde richting loopt en volgens dezelfde beginselen wordt geleid."

F. **CHILI. — Regeering. —**
Naar uit Santiago de Chili wordt gemeld, heeft de overste van het vliegcorps Marmaduke Grove, in plaats van Dr. Davila, de leiding op zich genomen van de Chileensche junta. **(Vorig bericht 161 H.)**

G. **NEDERLAND. — De Apothekerswet geschorst. —**
De voorzitter der Tweede Kamer heeft na discussie en na de slotrede van minister Ruys de Beerenbrouck nopens de Apothekerswet d.i. „Regelen betreffende de uitvoering van de artsenijbereidkunst" de behandeling geschorst.

H. **DUITSCHLAND. — Von Papen's eerste noodverordening. —**
Rijkspresident von Hindenburg heeft op 14 Juni '32 de eerste noodverordening der regeering von Papen onderteekend. Deze nieuwe noodverordening bevat in hoofdzaak de volgende bepalingen:
1. Een korting op de uitkeeringen der invaliditeitsverzekering, weduwen- en weezenpensioenen en ongevallenverzekering.
2. Machtiging van de rijksregeering door bijzondere maatregelen bezuiniging, rationalisatie en vereenvoudiging van de sociale verzekering te bereiken.
3. Korting der uitkeeringen aan lichtinvaliden, inhouding der kindertoelagen na volbrenging van het 15e levensjaar der kinderen.
4. Een nieuw plan voor de werkloozenhulp. De geheele subsidie aan de gemeenten wordt beperkt tot 672 millioen. Voorts wordt de crisissteun van het rijk aan de gemeenten opnieuw geregeld, o.a. door een nieuwe regeling van het begrip crisiswerklooze en door de invoering van een soort begrootingsdwang voor de gemeenten.
5. Van 1 Juli af zal een bijdrage moeten worden gestort voor de werkloozenhulp, welke 1½% bedraagt voor alle loon- en salaristrekkenden. Deze bijdrage loopt progressief op tot 6½%. De crisisloonbelasting vervalt.
6. Bij de omzetbelasting vervalt de tot nu toe gestelde „vrije" grens van 5000 mark.
7. Er wordt een zoutbelasting ingevoerd van 12 pfennig per K.G.
8. Inzake werkverschaffing worden de noodige machtigingen verleend voor de bevordering van wegenaanleg, bruggenbouw en landontginningen.
9. Maatregelen op het gebied van rechtspraak en openbaar bestuur. **(Vorig bericht blz. 148 A.)**

I. **ABESSINIE. — Ex-keizer weder gevangen genomen. —**
Naar uit Caïro wordt gemeld, is de voormalige keizer Lidj Yassoe, die na een gevangenschap van 17 jaar gevlucht was, door de troepen van keizer Haile Sélassie weer gevangen genomen.

A. **HERSTELBETALINGEN. — Korte geschiedenis. —** Aan den vooravond van de herstelconferentie te Lausanne geven wij de volgende uiteenzetting van de gebeurtenissen die sinds het einde van den wereldoorlog hebben plaats gehad en aanleiding tot deze conferentie hebben gegeven.

In 1919 hadden de geallieerden te Versailles voor de herstelschulden nog geen bedrag vastgesteld. Wel werd van de Duitsche zijde een fantastisch getal van 100 milliard goudmark genoemd, maar dat werd blijkbaar nog te licht bevonden, want de geallieerde Herstel-Commissie stelde op 27 April 1921 een bedrag van 132 milliard goudmark vast.

Maar alvorens tot deze conclusie te komen, had men in Juli 1920 in Spa geconfereerd, in December van dat jaar in Brussel, en begin 1921 in Boulogne. Daar eischten de Franschen nog 269 milliard goudmarken, die in 42 termijnen zouden moeten worden betaald. Duitschland, dat den eisch der herstelcommissie onder pressie moest aanvaarden, verviel reeds in 1922 in een staat van financieele ontwrichting. Er hebben dan nieuwe conferenties plaats, in Wiesbaden, met Rathenau en Loucheur, in Cannes, met Briand, in Genua en in Londen. De leveranties in natura spelen daarbij een rol van overwegend belang. Van Fransche zijde wordt een greep beproefd naar Duitsche mijnen en bosschen als onderpand. Het Duitsch-Russisch verdrag van Rapallo verscherpt den toestand. In December 1922 verklaart de Herstelcommissie op voordracht van Frankrijk Duitschland in gebreke. En op 11 Januari 1923 volgt de Ruhrbezetting.

Nieuwe conferenties, in Parijs, Berlijn en eindelijk Londen, waar de Dawes-conferentie in 1924 een geheel nieuwe regeling ontwerpt. De totale Duitsche verplichting wordt nu een onbepaald aantal annuïteiten van ongeveer 2½ millioen goudmarken elk. Duitschland krijgt een leening van 800 millioen goudmark om op adem te komen. (Hier begint reeds het proces om den debiteur met kunst en vliegwerk in het leven te houden.) De gekapitaliseerde annuïteiten komen neer op ongeveer 50 milliard goudmark, dus al heel wat minder dan de 132 milliard van 1921. Duitschland accepteert, maar nu blijkt dat het in het buitenland al jaren lang meer leent dan het onder de wisselende schulden-regimes betaalt.

Ook deze regeling loopt spaak, en in September 1926 komt tijdens het fameuze onderhoud van Briand met Stresemann in Thoiry voor het eerst het denkbeeld op om een deel der Duitsche herstelschuld te commercialiseeren. In Genève en elders wordt deze gedachte nader uitgewerkt. In 1928 gaat een nieuwe commissie aan den arbeid, en op 7 Juni 1928 komt het plan-Young voor den dag, dat de administratie der Duitsche schuld uit de politieke sfeer overhevelt naar de nieuwe Internationale Bank te Bazel, en waar de finale schuld in totaal wordt vastgesteld op 59 annuïteiten, wisselend van 2½ millioen goudmark tot minder, en gesplitst in een onvoorwaardelijk jaarlijksch deel van 680 millioen, en een uitstelbaar deel, wisselend tusschen 1 en 1¾ milliard per jaar. Het vaste deel kon nu worden gekapitaliseerd en gecommercialiseerd. De Youngleening van 300 millioen dollar was daarvan het eerste gevolg.

Op twee nieuwe conferenties in Den Haag in 1929 en 1930 werd dit plan als het „nieuwe plan" aanvaard. De totale ontruiming van het Rijnland vormde een gelukkige politieke begeleiding. Maar de economische verwarring was inmiddels al te ver gevorderd. De wereldcrisis had fullspeed ingezet, ook buiten Duitschland.

In Berlijn en Weenen kwam de krach in de bankwereld, die onmiddellijk over de grenzen heen ernstige terugslagen verwekte. Opnieuw moest worden ingegrepen. Zelfs Washington ziet dat in. In Juni 1931 wordt het eenjarige Hoover-moratorium afgekondigd, waarin Amerika, feitelijk, zoo dan niet formeel, eindelijk het verband tusschen herstelschulden en Europeesche schulden aan de Ver. Staten erkent.. In Augustus 1931 rapporteert een commissie van financieele deskundigen uit Bazel in het z.g. „Layton-rapport" dat alleen internationale solidariteit op politiek en economisch gebied uitkomst kan brengen, niet slechts voor Duitschland, maar ook voor de rest van de wereld, wier belangen niet meer van het zinkende Centraal Europa te scheiden zijn. De noodverordeningen en „Stillhalte" decreten volgen elkander bliksemsnel op. Op 19 November 1931 verklaart de Duitsche rijkskanselier, dat hij de voorwaardelijke annuïteit niet langer kan betalen. Een nieuwe commissie van deskundigen stelt een onderzoek in en rapporteert in December 1931, wederom uit Bazel, dat de Duitsche verklaring gerechtvaardigd is en dat het Youngplan, met de veranderde omstandigheden, niet langer in overeenstemming is. Een nieuwe herstelconferentie wordt bijeengeroepen. Maar zij moet in verband met de ontwapeningsconferentie worden verschoven. Wij staan thans op haar drempel (Alg. Handelsblad). **(Vor. ber. 161 C.)**

15 JUNI 1932

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Oproeping van den Volksraad. —**

De plechtigheid van de opening van de zitting van den Volksraad heeft op 15 Juni '32 plaats gevonden.

Z. E. de Gouverneur-Generaal, Jhr. mr. B. C. de Jonge, sprak zijn openingsrede uit, waaraan o.a. het volgende is ontleend.

Wees sprekers ambtsvoorganger verleden jaar op een terugval van de Landsmiddelen tot 416 millioen gulden, thans wordt, op grond van de uitkomsten van verleden jaar en de verstreken maanden van het loopende jaar, er op gerekend, dat deze raming nog 100 millioen te hoog is. Met inbegrip van den tabaksaccijns, die zoo spoedig mogelijk zal worden ingevoerd, en de crisisheffingen, die ook over 1933 van kracht blijven, kan de opbrengst der middelen, uitgaande van de economische verwachtingen, voor 1933 niet hooger dan 331 millioen worden geraamd. Hiertegenover staan uitgaven voor het loopende jaar van 507 millioen, waardoor het duidelijk is, voor welke moeilijkheden de Regeering zich geplaatst ziet.

Een dergelijke kloof is niet in eens te overbruggen, weshalve een werkbasis van 400 millioen is aangenomen.

Van voorbereidende maatregelen wordt alsnog een besparing van rond 34 millioen verwacht, waardoor het voorloopig doel dat de Regeering zich stelde, is bereikt.

Slechts de noodzaak om de uitgaven terug te dringen is de grondslag van de voorgenomen reorganisatie van het leger. De bestaande legerorganisatie is allerminst overdreven. De begrooting voor het leger is sinds 1930 teruggebracht van *f* 72.000.000 tot *f* 58.000.000. Bij de samenstelling van de begrooting voor het dienstjaar 1933 is gebleken, dat dit bedrag niet kan worden gehandhaafd. Bezuiniging gaf niet langer uitkomst, aangezien zij zou leiden tot ontwrichting van het harmonieus geheel. Derhalve blijft slechts over: hervorming met het prijsgeven van de bestaande organisatie om voor een kleinere plaats te maken, welke, wanneer het Opperbestuur met deze voorstellen instemt, zal worden opgebouwd op basis van kosten van totaal *f* 50.000.000.

Ernstige overweging van dit punt heeft natuurlijk ook de vraag, politie- of defensie-leger, weder in beschouwing doen nemen.

C. **NEDERLAND. — Wetsontwerp tot regeling van de bevoegdheid der tandheelkundigen verworpen. —**

Het wetsontwerp, dat tachtig tandheelkundigen in alle opzichten met de tandartsen zou hebben gelijk gesteld, is in de Tweede Kamer op 15 Juni '32 met 44 tegen 30 stemmen verworpen.

16 JUNI 1932

D. **Dr. FREDERIK VAN EEDEN OVERLEDEN. —**

In den ouderdom van 72 jaar is op 16 Juni '32 op „Walden" te Bussum de letterkundige dr. Frederik van Eeden overleden.

Dr. Frederik Willem van Eeden werd te Haarlem op 3 April 1860 geboren. Na de H.B.S. te hebben doorloopen deed hij staatsexamen en studeerde daarna aan de Universiteit te Amsterdam in de geneeskunde. In 1886 slaagde

hij voor het arts-examen en studeerde daarna nog te Nancy en te Parijs.
Zijn medische practijk oefende hij te Bussum uit en aan de Psycho-therapeutische kliniek te Amsterdam. Later hield hij zich meer bezig met litterairen arbeid en trachtte zijn sociale denkbeelden in de kolonie Walden in praktijk te brengen.
Zijn voornaamste werken zijn: Kunstmatige voeding bij tuberculose, hetgeen zijn dissertatie in 1886 uitmaakte. Voorts verschenen van zijn hand de volgende boeken: Het Poortje 1884, De Kleine Johannes 1885, Ellen 1889, Studies, zes reeksen van 1890—1918, Johannes Viator 1892, De Broeders 1894, Lied van Schijn en Wezen 1895, Lioba 1897, Van de koele meren des doods 1900, Van de passielooze lelie 1901, Blijde Wereld 1903, Ysbrand 1908, De nachtbruid 1909, In kenterend getij 1910, Sirius en Siderius 1912, Pauls ontwaken 1913, De heks van Haarlem 1915, Ismea 1922.
Den 18en Februari 1922 ging Van Eeden tot de katholieke Kerk over. In een lezing, 29 April in dat jaar te Den Haag gehouden, zette hij de beweegredenen die hem tot deze bekeering gebracht hadden, uiteen.
Daarna verscheen nog van zijn hand: „Deutsch-Chinesisches Liebes-Mosaïk" (1923), „Geroepen of verkooren, derde en laatste deel van Sirius en Siderius"; „Eucharistie, Het woord der verzoening, Een lied in Hebreeuwschen trant" (1924); „Langs den weg, Verspreide opstellen" (1925); „Jeugdverzen" (1926).
Van Eeden heeft tusschen 1914 en 1923 tal van dichtwerken van Rabindranath Tagore vertaald, „Wijzangen", „De Hoovenier", enz. Veel van Van Eedens gedichten hebben in het buitenland weerklank gevonden. Van zijn werk zijn vertalingen verschenen in het Duitsch, Engelsch, Fransch, Italiaansch, Deensch, Zweedsch, Tsjechisch, Russisch en Esperanto.

A. **DUITSCHLAND. — De politieke noodverordening. —** De noodverordening, die op 16 Juni '32 is gepubliceerd, draagt den naam „Noodverordening tegen politieke onlusten". Zij treedt in de plaats van de zeven vorige noodverordeningen. Alle bepalingen der vorige noodverordeningen, die in de nieuwe niet zijn opgenomen, verliezen hun geldigheid. In de nieuwe noodverordening is noch van een S.A.-verbod, noch van een uniform-verbod sprake, zoodat deze verboden beschouwd kunnen worden te zijn opgeheven.

De noodverordening treedt op 17 Juni in werking. Zij is verdeeld in vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat bepalingen inzake vergaderingen en optochten. Het tweede hoofdstuk heeft den ondertitel „periodieke geschriften". Het derde hoofdstuk bevat bepalingen omtrent de politieke organisaties, terwijl het laatste hoofdstuk de strafbepalingen bevat, die voor een deel belangrijk verscherpt zijn.

Tegelijk met de noodverordening wordt een brief van Rijkspresident von Hindenburg gepubliceerd, waarin gezegd wordt, dat de Rijkspresident besloten is voorloopig zachtheid te gebruiken, doch dat, indien misbruik van de voorschriften wordt gemaakt, zoo noodig met scherpe middelen zal worden opgetreden. **(Vorig bericht 164 H.)**

17 JUNI 1932

B. **NEDERLAND. — Pondenverlies Nederlandsche Bank.** De Tweede Kamer nam op 16 Juni '32 zonder discussie of hoofdelijke stemming het wetsontwerp aan tot voorziening in de behoefte aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Ned.-Indische pond sterling-leening 1921 C en 1923 B.

Dit wetsontwerp voorziet in de machtiging, die de regeering noodig heeft voor de verleening van het crediet, dat Nederlandsch-Indië behoeft voor de nakoming van de verplichtingen, die voortvloeien uit de met de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank gesloten pondentransacties.

(Vorig bericht blz. 157 F.)

19 JUNI 1932

C. **GOUDBEWEGING. — Bank van Frankrijk. —** De goudvoorraad (munten en staven) van de Bank van Frankrijk bedroeg op 3 Juni 1932 80.170.598.000 frs. tegen 55.993.295.000 frs. op 5 Juni 1931.
(V. b. Bank v. Frankr. 139 G.; V. b. Goud 163 D.)

D. **CHILI. — Contra-revolutie. —** Inzake de successen der burgerlijke contra-revolutionnairen op de socialistische-communistische junta in Chili, wordt uit Santiago gemeld, dat de burgerlijken onder leiding van Ibanez en Montero staan. **(V. b. Opstand 161 H.; V. b. President 164 F.)**

20 JUNI 1932

E. **VEREENIGDE STATEN. — Oudstrijders — strijders. —** De financieele commissie van den Senaat heeft het voorstel, waarbij geëischt wordt den oud-strijders de oorlogsuitkeeringen direct uit te betalen, met 14 tegen 2 stemmen, verworpen.

F. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche betalingsverkeer.** De toewijzing van deviezen voor den invoer van goederen geschiedt door de „Devisenbewirtschaftungsstelle", volgens bepaalde „Richtlinien" aan importeurs. Doel is niet den invoer in het algemeen te beperken, maar slechts zorg te dragen, dat niet meer deviezen worden aangevraagd, dan voor den normalen invoer van goederen noodig is. Als algemeene richtlijn, moeten de „Devisenbewirtschaftungsstellen" aannemen de z.g. „grondbedragen" van den invoer, welke zijn vastgesteld naar den invoer in 1929. Aangenomen wordt, dat de prijzen globaal met 50% zijn gedaald, zoodat als grondslag wordt aangenomen, dat elke firma voor haar invoer van goederen, waarin zij handelt voor een „normalen" invoer 50% van het grondbedrag in deviezen noodig heeft. Dit is slechts een grondslag, maar hiervan wordt afgeweken indien de prijs van de ingevoerde goederen hooger of lager is dan bij het grondbedrag is aangenomen. De goederen-import op zichzelf is geheel onbeperkt. Voor de betaling in vreemde valuta, welke de Rijksbank ter beschikking moet stellen, wordt bovenbedoelde maatstaf aangelegd. **(V. b. 85 E.)**

21 JUNI 1932

G. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Voorstel-Somers. —** Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft op 18 Juni '32 met 235 tegen 24 stemmen het voorstel-Somers aangenomen, dat zich uitspreekt voor het houden van een internationale economische conferentie ter verbetering van den economischen toestand. De resolutie is terstond doorgezonden naar het Witte Huis, aangezien de toestemming van den Senaat niet noodig is. **(Vorig bericht 159 G.)**

22 JUNI 1932

H. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Voorstel van President Hoover. —** De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie te Genève is op 22 Juni '32 bijeen gekomen in een openbare zitting, die belegd is op initiatief van de Amerikaansche delegatie, welker leider, Gibson, een verklaring van Hoover voorlas. Van deze verklaring geven wij hier een korte samenvatting.
Thans is het uur geslagen om een grootsch program te ontwerpen voor de vermindering van de bewapeningslasten welke zoo zwaar drukken op alle volken.
Dit program zou voor een tijdvak van tien jaren een bezuiniging geven van ten minste tien à vijftien milliard dollar.
De Amerikaansche regeering stelt de volgende vijf punten voor, welke beslissend moeten zijn voor de verdere behandeling van het ontwapeningsvraagstuk.
1. De waarde van het Briand-Kellogg-pact bestaat in het feit, dat de staten zijn overeengekomen hun wapenen slechts te gebruiken voor hun verdediging.

2. Dit doel dient bereikt te worden, niet slechts door een groote algemeene vermindering der bewapening, doch ook door een relatieve verhooging van het verdedigingsvermogen als gevolg van de verminderde aanvalscapaciteit.
3. De bewapeningen staan in verhouding tot elkander. Daarom moet de bewapeningsvermindering ook in verhouding geschieden.
4. De vermindering der bewapening moet voorzichtig en daadwerkelijk geschieden en moet leiden tot een waarachtige economische verlichting.
5. De bewapeningen te land, ter zee en in de lucht zijn de drie grootste kwesties welke behandeld moeten worden. Zij hangen ten nauwste met elkander samen en kunnen niet afzonderlijk worden behandeld. Daarom moet dit Amerikaansche voorstel ook als één geheel worden behandeld.

Uitgaande van deze principes stelt de Amerikaansche regeering een vermindering voor van alle bewapeningen met een derde. Op het gebied van de bewapening te land stelt de Amerikaansche regeering voor, het reeds bij de conferentie ingediende voorstel aan te nemen, waarbij afschaffing van de tanks, zwaar mobiel geschut en den chemischen oorlog wordt geëischt, voort een verlaging met een derde van alle landlegers welke niet het karakter van politietroepen hebben.

De Amerikaansche regeering stelt voor dat alle staten als strijdkracht aannemen een leger dat in verhouding staat tot de aan Duitschland en de overige genoemde staten toegestane strijdkrachten. Evenwel zullen voor de koloniale mogendheden zekere wijzigingen worden aangebracht, waarbij rekening zal worden gehouden met de bijzondere belangen dezer staten.

Op het gebied van de militaire luchtvaart stelt de Amerikaansche regeering de volkomen afschaffing van de bombardementsvliegtuigen voor.

Op het gebied der vlootbewapening stelt de Amerikaansche regeering de verlaging voor van de totale tonnenmaat van de pantserschepen met een derde, van de totale tonnage van vliegtuigmoederschepen, kruisers en torpedojagers met een vierde en van de totale tonnage van de onderzeebooten met een derde.

De Amerikaansche regeering eischt voorts dat geen staat meer dan 40 onderzeebooten zal hebben, met een maximum van 1200 ton, en in totaal van niet meer dan 35.000 ton.

Voor de vijf belangrijkste maritieme mogendheden heeft het Verdrag van Washington reeds de grenzen vastgesteld voor de linieschepen en de vliegtuigmoederschepen. Wat de kruisers en torpedojagers van Frankrijk en Italië betreft, deze zullen worden behandeld, alsof deze staten zijn toegetreden tot het verdrag van Washington. De toepassing van dit program zou leiden tot een buitengewone beperking der uitgaven voor den aanbouw van oorlogsschepen.

De Amerikaansche gedelegeerde verklaarde voorts, dat de regeering te Washington op grond van dit Hoover-plan bereid is onverwijld af te zien van 50.000 ton nieuwe vlootruimte en 1000 stukken zwaar geschut, 900 tanks en 300 bombardementsvliegtuigen te vernietigen.

Britsche, Fransche, Italiaansche, Duitsche, Japansche en Russische verklaringen. —

Na voorlezing door ambassadeur Gibson van het Ontwapeningsplan van den president der Vereenigde Staten, Hoover, werden door de groote mogendheden de volgende verklaringen afgelegd:

De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon liet doorschemeren, dat Engeland niet bereid is, op de radicale voorstellen van Hoover op het punt van de luchtvaart in te gaan, terwijl hij een radicale afschaffing van de duikbooten en een vermindering van den tonneninhoud van de individueele slagschepen bepleitte.

De Fransche minister van Oorlog, Paul-Boncour herhaalde het standpunt van de nieuwe regeering Herriot. De voorstellen van Hoover gaan verder dan de vermindering, waartoe Frankrijk bij de bestaande veiligheidsorganisatie bereid is. Frankrijk zou de Amerikaansche voorstellen slechts dan kunnen aanvaarden, als tevens nieuwe besluiten in den Franschen veiligheidszin, zooals Tardieu die in Februari '32 had voorgesteld, gedaan zouden worden.

De Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, verklaarde dat de Italiaansche regeering onbeperkt, onvoorwaardelijk en volkomen instemt met het Amerikaansche plan. De Italiaansche regeering stemt evenzeer toe in de vlootvoorstellen.

Deze redevoering werd met stormachtig applaus begroet, terwijl de verklaringen van Simon en Paul Boncour koel werden ontvangen.

De Duitsche gedelegeerde, Nadolny, verklaarde, dat hoe grooter de bewapeningsvermindering zou worden des te gemakkelijker dan het vraagstuk van de door Duitschland gevorderde gelijkgerechtigdheid zou kunnen worden opgelost. Hij noemde de voorstellen zeer gematigd, doch zegde toch een bestudeering er van toe.

De Japansche gedelegeerde Matsoedeira achtte ook een bijzondere bestudeering van de vlootvoorstellen noodzakelijk en wel tusschen de mogendheden die de verdragen van Londen en Washington gesloten hebben.

De Russische gedelegeerde Litwinov moest omtrent bepaalde onderdeelen voorbehoud maken. De Sovjet is het echter met de percentsgewijze vermindering der bewapening eens. **(Vorig bericht blz. 151 C.)**

23 JUNI 1932

A. **DENEMARKEN. — Deviezenverordening. —**
De Deensche Nationale Bank heeft bepaald, dat iedere afzender slechts in totaal 200 kronen per week per post naar het buitenland mag verzenden. Bij de verzending door de post moet de afzender opgeven voor welk doel het geld gebezigd wordt; zijn verklaring moet door twee personen bekrachtigd worden; voor betaling van goederen of voor belegging in het buitenland mag het niet gebruikt worden.

Tot dusver was er ook wel een grens van 200 kr. per week, maar men mocht aan evenveel personen als men wilde elk dit bedrag zenden. **(Vor. ber. blz. 162 E.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIE — Rubber-tap. —**
Per 1 Mei 1932 hadden 313 rubberondernemingen den tap volledig en 133 gedeeltelijk stopgezet. Het areaal waarop niet getapt wordt bedraagt 68.149 H.A.

C. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag. —**
Kerrl (nat.-soc.) is definitief tot voorzitter van den Pruisischen landdag gekozen; Kries (D.-nat.), Baumhof (Centrum en Haake (nat.-soc.) vice-voorzitters. **(157 G.)**

D. **JAPAN. — Loonsverlaging. —**
Officieel wordt medegedeeld, dat op grond van een overeenkomst tusschen het Japansche Ministerie van Arbeid en de Japansche werkgevers-organisaties besloten is de loonen in Japan met ingang van 1 Juli 1932 met 8 % te verlagen. De loonsverlaging zal gelden voor alle bedrijven en fabrieken in Japan.

24 JUNI 1932

E. **AMSTERDAM. — Begrooting 1932 goedgekeurd. —**
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben in hun gehouden vergadering de begrooting-Amsterdam-1932 inclusief de eerste suppletoire begrooting van het loopende jaar, goedgekeurd.

Het van de zijde van B. en W. met de regeering gevoerde overleg inzake de kabinetsmissive waarin de wensch door Den Haag werd uitgesproken, de begrooting-1932 met 12.1 millioen te verminderen, heeft tot gevolg gehad, dat het landsbestuur erkende, dat deze bezuiniging onmogelijk was.

Wel is overeengekomen, dat het bedrag aan loonen en salarissen, bespaard door de korting van gemiddeld vier procent, zal worden gestort in het Crisisfonds. De brandverzekeringsverordening, die 1 Jan. 1932 in werking had moeten treden, is door de Kroon nog niet goedgekeurd.

Binnenkort zal de Raad nu nog een besluit moeten nemen bepalende, dat, overeenkomstig het verlangen der regeering, het loonkortingsbedrag, in het Crisisfonds zal worden gestort. (Vorig bericht blz. 92 G.)

A. **CHILI. — Moratorium. —**
Voor alle schulden is een moratorium afgekondigd.
(Vorig bericht blz. 69 N.)

25 JUNI 1932

B. **NEDERLAND. - Wet-Ebels treedt op 1 Juli in werking.**
In het Staatsblad is een Kon. besluit afgekondigd, waarbij de inwerkingtreding van de wet, houdende bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende pacht-overeenkomsten, is bepaald op 1 Juli 1932.
Deze wet zal pachters, die door de tijdsomstandigheden hun pacht niet kunnen opbrengen, de gelegenheid geven den Kantonrechter gedeeltelijke of geheele vrijstelling te verzoeken. Worden pachter en verpachter het voor den Kantonrechter niet eens, dan beslist een pachtcommissie.

C. **PRUISEN. — Opheffing demonstratieverbod. —**
De Pruisische Landdag heeft het nationaal-socialistische voorstel tot opheffing van het verbod van politieke optochten en vergaderingen aangenomen. Vóór stemden de nat.-socialisten, de Duitsch-nationalen en de communisten.

26 JUNI 1932

D. **NEDERLAND. — Economisch Technologisch Instituut in Limburg. —**
Op 21 Juni 1932 had te Maastricht de installatie-vergadering plaats van de Commissie van Bijstand van dit Instituut, dat met ingang van 1 April 1932 zijn werkzaamheden ter bevordering van de industrieele belangen der Provincie Limburg is aangevangen. Na de installatie door den voorzitter van den Raad van Bestuur, mr. E. O. J. M. Baron van Hövell tot Westerflier, hield de Directeur van het E.T.I.L., mr. R. A. H. M. Gielen, een rede over de werkwijze, de taak en het reeds verrichte werk.
De Commissie van Bijstand bestaat uit ongeveer 60 leden, waartoe naast de leden van Gedeputeerde Staten mede behooren de Burgemeesters der 15 grootste Limburgsche gemeenten, de Voorzitters der Kamers van Koophandel en Fabrieken in Limburg, vertegenwoordigers van de Ministeries van Onderwijs, Waterstaat, Economische Zaken en Arbeid, van de Werkgevers- en Werknemersorganisaties, alsmede diverse Hoogleeraren van Nederlandsche Universiteiten.

E. **AMSTERDAM. — 300-jarig bestaan van de Amsterdamsche Universiteit. —**
Van den 27sten Juni tot en met 1 Juli 1932 zal de feestelijke herdenking plaats vinden van de stichting in 1632 der Amsterdamsche inrichting voor hooger onderwijs, het oude Athenaeum Illustre, thans de Universiteit van Amsterdam.
Ter gelegenheid van dit derde eeuwfeest heeft een boekwerk van groot formaat de persen van de Stadsdrukkerij verlaten. Het draagt tot titel: „Gedenkboek van het Athenaeum en de Universiteit van Amsterdam 1632—1932". Aan den zeer interessanten inhoud van het boek hebben ook buiten den engeren kring van hoogleeraren verschillende anderen hun gewaardeerde medewerking verleend. De commissie van redactie, bestaande uit de professoren H. Brugmans, J. H. Scholte en Ph. Kleintjes, noemt in dit verband in haar „woord vooraf" den curator dr. C. C. Delprat, den oud-bibliothecaris dr. C. P. Burger Jr. en de heeren mr. H. K. Westendorp en G. Hellinga.
Ook voor de illustraties is van vele zijden materiaal afgestaan.
In een afzonderlijk hoofdstuk, geschreven door den rector-magnificus, Prof. Paul Scholten, bespreekt deze in het kort de rede, waarmede op 8 Januari 1632 Gerardus Johannes Vossius het Amsterdamsche Athenaeum opende. „De Historiae Utilitate" is haar titel.
Mij treft — schrijft prof. Scholten o.m. — als ik Vossius' rede lees, vooral een gemis aan onze zijde. Hier is een gesloten éénheid, een stellig en zeker weten wat de waarde is van „wetenschap" voor geheel het leven. Er is niets van alle onzekerheid, van al het nog open laten van moeilijkheden, van het zoeken, dat het hedendaagsche wetenschappelijke werk kenmerkt. En die eenheid was er niet alleen naar binnen, ook naar buiten. Van Baerle dacht over deze dingen zeker niet anders dan zijn ambtgenoot. En verder: De twijfel, of de wetenschap wel dienstbaar gemaakt kon worden aan de van God gegeven richting, kwam zelfs niet in hen op. Zien wij naar Vossius, dan was er een gaafheid, zien we naar het Athenaeum, een eenheid en zekerheid, die we benijden kunnen.
Daarvan is niets gebleven. Voor ons is wetenschap een probleem, onderwijs een probleem, het verband tusschen onderwijs en wetenschap, tusschen wetenschap en leven problemen. Wij zijn hier zoekers — armen. Ook over die armoede kunnen we ons verblijden, in zooverre zij de valschheid deed inzien van wat tot schijnrijkdom was geworden. Doch op den duur is die armoede ondraaglijk. En de eenheid der Universiteit, ik zeg niet in haar oordeel over deze vragen, maar over de richting zelf, waarin wij hebben te werken, is verre te zoeken. Samenhang tusschen de faculteiten in den opzet van onderwijs en wetenschapsbeoefening is er niet, is er in de faculteiten zelf nauwelijks. Er is zelfs niet naar gestreefd.
In deze bewogen tijden zal het ook voor het Hoogere Onderwijs, voor de Universiteit zaak zijn, eenerzijds met vaste hand te houden wat zij wonnen en zullen moeten overdragen aan volgende geslachten, anderzijds zich open te stellen voor allen twijfel en critiek, om de plaats te hervinden, die aan de wetenschap toekomt in het geestelijk leven der menschheid, in het geestelijk èn maatschappelijk leven. Het verband tusschen maatschappij en wetenschap telkens weder te hernieuwen is de taak der Universiteit — een taak waaraan mede te werken een der schoonste levensopgaven van den mensch is.
Prof. Scholten besluit: — Maar dit is zeker: wij moeten omzien, historisch weten te denken — doch dit omzien heeft slechts zin als we onmiddellijk daarna vóór ons zien en de vraag stellen: wat nu? Dat is een leering in Vossius' rede, die ook wij ter harte hebben te nemen.
Aan het eind van het gedenkboek worden niet minder dan 176 bladzijden gewijd aan de levensbeschrijving van professoren en lectoren, alle geschreven door Prof. J. S. Theissen.

27 JUNI 1932

F. **GOUDBEWEGING. — Goudvoorraad van de Bank of England. —**
Sinds 14 Mei 1932 heeft de Bank of Engeland reeds voor £ 14.750.654 goud gekocht, waardoor de totale goudvoorraad is gestegen tot £ 135.7 millioen, hetgeen het hoogste bedrag is dat sinds 9 September 1931 in de balans van de Bank voorkomt. Een overzicht van de aankoopen laten wij hieronder volgen:

14 Mei	£ 2.012.665	6 Juni	£ 1.046.299
19 Mei	967.899	8 Juni	822.887
25 Mei	1.234.477	10 Juni	1.643.870
27 Mei	1.233.918	15 Juni	966.079
30 Mei	806.637	17 Juni	1.027.419
1 Juni	1.542.483	20 Juni	211.943
3 Juni	1.234.078		
		Totaal	£ 14.750.654

(V. b. Bank v. Engeland 109 C.; V. b. Goud 163 D.)

G. **NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over 1931/32. —**
In het jaarverslag over 1931/32 schrijft president Trip o.a. het volgende:
De positie van Nederland is ongetwijfeld moeilijk, doch de meening mag niet postvatten, dat Nederland buiten machte zou zijn den druk der tijden te weerstaan. Het Nederlandsche volk staat thans voor de beslissing of het, door te trachten vast te houden aan een levensvoet, die met den wereldtoestand en de mogelijkheden van zijn

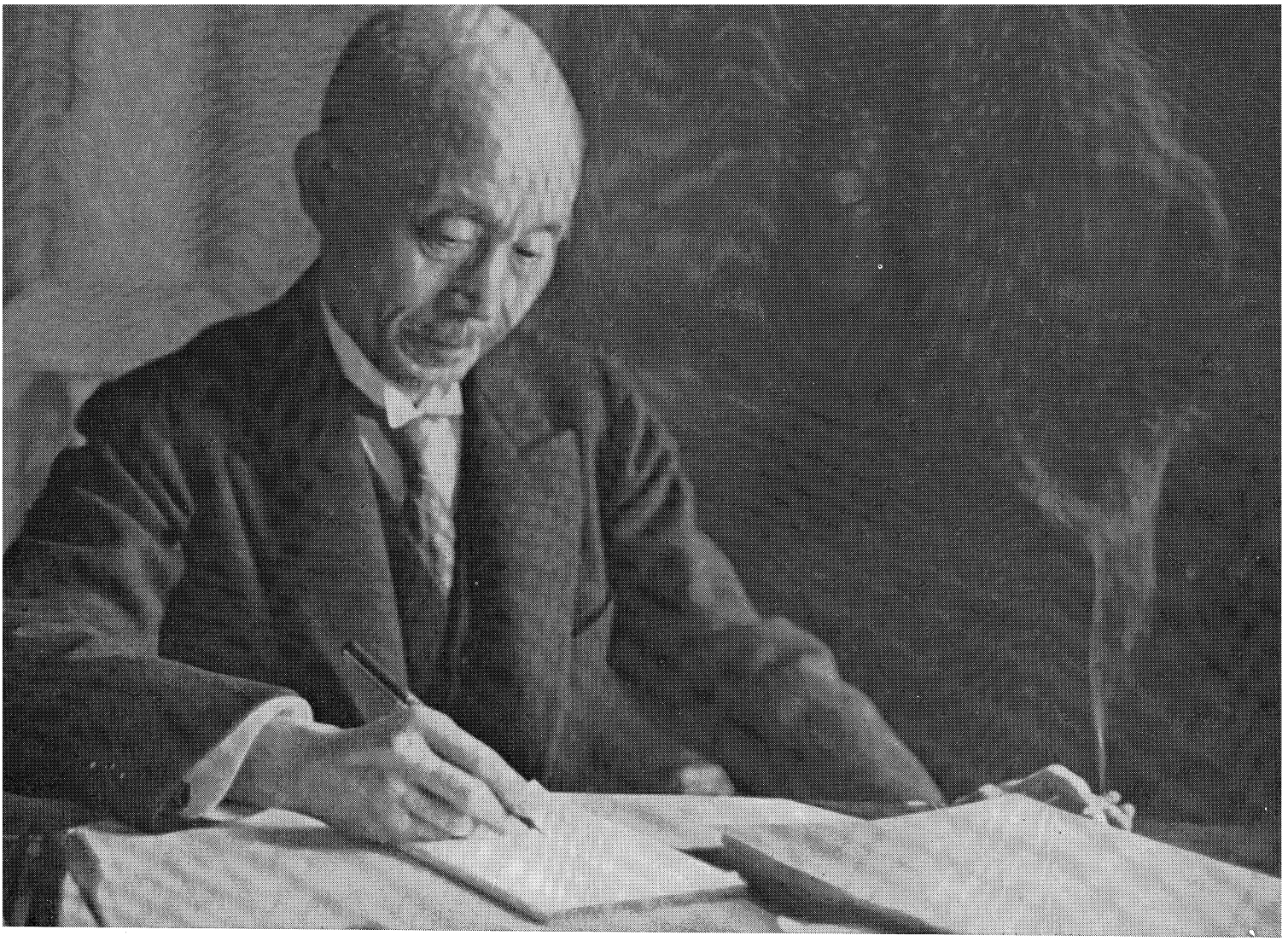

ADATSJI, Hoogleeraar in internationaal recht en diplomatieke geschiedenis te Tokio, oud-president van het Permanente Hof van Internationale Justitie te Den Haag, bekleedde van 1903—1907 hooge ambten aan het Japansche Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

bedrijfsleven niet langer in overeenstemming is, zich aan een grootere verarming met alle daaraan verbonden gevolgen in de toekomst wil bloot stellen, dan wel of het, door gezamenlijk en over de geheele lijn het onvermijdelijke aanpassingsproces te vergemakkelijken en te bevorderen, het Nederlandsche productie-apparaat door den zwaren tijd heen zal helpen en paraat zal houden voor den tijd, dat de wereldsituatie een uitbreiding van zijn werkzaamheid zal toelaten.

Het pondenverlies bedroeg *f* 29.889.408. Dit bedrag is ten laste van de rekening over het afgeloopen boekjaar gebracht.

Na aftrek van *f* 4.255.558.41 wegens de overigens in dat jaar verkregen netto-baten en *f* 6.302.654.57, welke aan het Reservefonds en de Bijzondere Reserve zijn onttrokken, zou de winst- en verliesrekening derhalve met een nadeelig saldo van *f* 19.331.195 (v. j. winst *f* 5.032.761, waaromtrent in totaal 7.2 % dividend werd uitgekeerd) sluiten, ware het niet, dat bij de wet van den 27sten Mei 1932 (Stbl. No. 221) een regeling is getroffen, welke het ons mogelijk maakt den Staat der Nederlanden voor dat saldo te debiteeren. De aldus gecreëerde vordering zal uit de winsten der volgende jaren gedelgd worden. In het kort komt de regeling hierop neer, dat de helft dier winsten, met een minimum van *f* 1.000.000, voor delging zal dienen, terwijl het overblijvende gedeelte gelijkelijk tusschen Staat en aandeelhouders zal verdeeld worden met een maximum van *f* 1.000.000 voor ieder. Het daarna nog resteerende zal voor verdere delging worden aangewend. Deze regeling stelt in staat het abnormale verlies geleidelijk uit de winsten van volgende jaren te dekken. Zij voorkomt het afschrijven van een deel van het aandeelenkapitaal en stelt de Bank in staat een deel harer reserves te behouden, wat, in het bijzonder met het oog op de onzekere omstandigheden, waarin de wereld verkeert, van groot belang is te achten. Daarnaast opent zij de mogelijkheid om, naar gelang de uitkomsten van volgende jaren zulks zullen toelaten, een dividend van ten hoogste 5 % uit te keeren. Dit maximum zal bij eene winst van ruim *f* 4 millioen bereikt worden. **(Vorig bericht blz. 166 B.)**

28 JUNI 1932

A. **NOORWEGEN. — Verhoogde Invoerrechten. —** De Noorsche regeering heeft besloten tot verhooging van enkele invoerrechten. De rechten op koffie en suiker zullen gebracht worden op resp. 5.2 en 3.5 öre per kilo. Voor radio-toestellen en radio-artikelen bedraagt de verhooging 10—20 % van de huidige invoerrechten. De invoerrechten op gramofoons en gramofoonplaten werden van 1 tot 5 kronen per K.G. verhoogd.

B. **NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag over 1931/32. —**

Met betrekking tot het door de Nederlandsche Bank geleden pondenverlies wordt in het jaarverslag 1931-32 dezer instelling nog het volgende medegedeeld:

Wat het pondenverlies betreft, hierbij is het beslissende moment gelegen in de vraag of de Bank zich, bij het betrachten van een voorzichtig beleid tijdig van haar pondenbezit had moeten ontdoen. De Directie heeft gemeend tot dit laatste niet te moeten besluiten, omdat zij de overtuiging bezat, dat de Engelsche Regeering en de Bank of England het vaste voornemen hadden om den gouden standaard te handhaven en voor dat doel den goudvoorraad van die bank ten volle beschikbaar te stellen. Deze overtuiging berustte op de bespreking, welke de Heeren Vissering en Tetrode op 26 Augustus 1931 met de leiding van de Bank of England hebben gevoerd, toen onrust omtrent de financieele positie van Engeland begon te heerschen. Onmiddellijk ná het onderhoud hebben genoemde heeren een overzicht van de gevoerde besprekingen op schrift gesteld. De hun, volgens dat overzicht, gedane mededeelingen wettigen de meerbedoelde overtuiging en stellen voorts boven twijfel, dat het voornemen bestond om het provenu der leening ad £ 80 millioen, welke de Engelsche Regeering in het buitenland ter ondersteuning van het pond sterling heeft aangegaan, naast den geheelen, destijds beschikbaren, goudvoorraad van de Bank of England voor de handhaving van den gouden standaard te besteden. Dit voornemen blijkt ook uit het telegram dat op 29 Augustus van den Deputy-Governor van de Bank of England ontvangen werd en dat luidt als volgt: „With reference to our conversation on Wednesday last you will no doubt have seen the official announcement to-day of the conclusion by our Government of large credits in New York and Paris. I trust this announcement will serve to abolish all doubts as to the safety of foreign funds in London."

Op grond van een en ander achtte de Directie zich gerechtigd aan haar streven naar internationale samenwerking vast te houden en te voorkomen, dat zij door eene liquidatie van haar pondenbezit, die onvermijdelijk bekend zou zijn geworden, tot een hoogst bedenkelijke toeneming van het wantrouwen aanleiding zou geven. De verwachting, dat de gouden standaard door Engeland gehandhaafd zou worden, vond een krachtigen steun in het feit, dat de goudvoorraad van de Bank of England tusschen den datum van de meerbedoelde bespreking en dien van den laatsten weekstaat vóór het loslaten van den gouden standaard, niet alleen geen vermindering, doch zelfs nog een toeneming vertoonde. Die voorraad bedroeg op de beide data onderscheidelijk rond £ 133.300.000 en £ 135.600.000.

In het licht van de hierboven weergegeven ontwikkeling was de Directie zóózeer overtuigd, dat de Bank of England het als een eisch van internationale samenwerking en van billijkheid zou erkennen, de Nederlandsche Bank voor verlies op haar pondenbezit te vrijwaren, dat zij op 27 September 1931 haar communiqué van dien datum opmaakte en publiceerde.

Zij is in die overtuiging teleurgesteld, waar sedert dien gebleken is, dat de Bank of England zich op het standpunt plaatst, dat het loslaten van den gouden standaard een maatregel is, die uitsluitend voor de verantwoording komt van de Engelsche Regeering en dat een verband bestond tusschen den goudvoorraad, die volgens de gepubliceerde weekstaten, bij het loslaten van den gouden standaard te harer beschikking stond, en de leeningen, die door de Engelsche Regeering en de Bank of England ter ondersteuning van het pond in het buitenland werden opgenomen. Het behoeft wel geen vermelding, dat een dergelijk verband in elk geval voor derden niet te bevroeden was.

Nadat een en ander door mondelinge en schriftelijke gedachtenwisseling was komen vast te staan en nadat met de Regeering overeenstemming was bereikt over den ponden-verkoop aan Nederlandsch-Indië, heeft de Directie haar communiqué van 29 November 1931 openbaar gemaakt. **(Vorig bericht blz. 168 G.)**

29 JUNI 1932

C. **DUITSCHLAND. — De nieuwe noodverordening inzake uniform- en vergaderingverbod. —**

De nieuwe noodverordening van den Rijkspresident tegen politieke uitspattingen, gedateerd 28 Juni 1932, is afgekondigd. **(Vorig bericht blz. 166 A.)**

30 JUNI 1932

D. **NEDERLAND. — Nationaal-Socialisme. —**

Onder leiding van Ir. A. A. Mussert te Utrecht is hier te lande bezig zich te vormen een nationaal-socialistische beweging, die reeds geruimen tijd haar actie voorbereidt. Ir. A. A. Mussert is hoofd-ingenieur van den Provincialen Waterstaat van Utrecht. Hij is bekend om zijn actie voor de Amsterdam—Rijnverbinding via Utrecht en zijn strijd tegen het Nederlandsch-Belgisch verdrag.

Het hoofdkwartier der beweging (N.S.B.) is gevestigd in een gebouw aan de Oude Gracht te Utrecht, waar sinds December 1931 tal van besprekingen zijn gehouden en veel vooraanstaande personen hebben geconfereerd over het thans bekend geworden program.

Als leidend beginsel voor het program geldt de volgende verklaring: „Voor het zedelijk en lichamelijk welzijn van het volk is noodig een krachtig staatsbestuur, zelfrespect van de natie, tucht, orde, solidariteit van alle bevolkings-

klassen en het voorgaan van het algemeen (nationaal) belang boven het groepsbelang en van het groepsbelang boven het persoonlijk belang."
De nationaal-socialistische beweging in Nederland bedoelt te zijn een nieuwe Nederlandsche nationale beweging. De toevoeging socialistisch kan voldoende uit het program blijken. Een vergelijking met het fascisme in Italië en de Hitlerbeweging in Duitschland gaat niet op, daar de eerste een geheel Italiaansch karakter draagt en de laatste o.a. gekenmerkt wordt door haar anti-semitisme, dat aan de N.S.B. in Nederland vreemd is.
De N.S.B. wil in de eerste plaats vernieuwing van den geest op staatkundig en economisch terrein in het Rijk der Nederlanden brengen.
Het nationaal-socialisme wil een grondslag samenstellen van wilskracht, fierheid, plichtsgevoel, geloof in eigen kracht, bestaansrecht, nationalen zin, solidariteitsgevoel, gezindheid tot samenwerking, offervaardigheid, opdat op dezen grondslag opbloeie een hernieuwde natie, welke haar zonen en dochters uit elken stand en elk beroep voor het zedelijk en lichamelijk welzijn de beste mogelijkheid kan bieden.
Het program der nieuwe beweging is in twintig punten geformuleerd die onderverdeeld zijn in vijf groepen, n.l. ten aanzien van de nationale oogmerken, van de staatsrechtelijke hervormingen, van de volkshuishouding, van de cultuur, en van de socialistische voorzieningen.
(Alg. Handelsblad)

A. **BELGIË. — De vervlaamsching der lagere en middelbare scholen. —**
De Belgische Kamer nam met 80 tegen 12 stemmen en 63 onthoudingen de wet aan inzake de vervlaamsching van de lagere en middelbare scholen.
Voor de stemming legde minister-president Renkin de verklaring af, dat de regeering bij verwerping der wet zou aftreden. **(Vorig bericht blz. 164 B.)**

B. **ZUID-AFRIKA. — Diamant-Industrie. —**
Als resultaat der onderhandelingen tusschen Rozelaar en het ministerie zullen de diamantslijpers het werk op 1 Juli 1932 hervatten. (De firma Rozelaar had op 27 Mei '32 verklaard, dat zij genoodzaakt was de fabriek te sluiten en de arbeiders per 1 Juni met behoud van drie maanden salaris te ontslaan). **(Vorig bericht blz. 136 D.)**

C. **DUITSCHLAND. — Rijksbegrooting. —**
De rijksbegrooting sluit in ontvangsten en uitgaven op een bedrag van 8.2 milliard mark. Dat is 1.2 milliard minder dan die van 1931 en 3.7 milliard minder dan die van 1930. De bezuining van 1.2 milliard, vergeleken met 1931, is het gevolg van een vermindering van 400 millioen op de oorlogslasten verschuldigd aan het buitenland, 200 millioen steunverleening aan de landen en 600 millioen bezuiniging op de overige rijksuitgaven. De belangrijkste posten op de begrooting zijn: 700 millioen voor salarissen aan ambtenaren in rijksdienst, met inbegrip van de weermacht, 1.4 milliard aan uitkeeringen en pensioenen, 145 millioen aan oorlogslasten voor het buitenland en 345 millioen aan oorlogslasten voor het binnenland, 500 millioen voor sociale verzekering, 930 millioen voor werkloozenzorg, 940 millioen voor den rijksschuldendienst met inbegrip van de buitengewone schulddelging ten bedrage van 420 millioen, 190 millioen politie-onkostensubsidie aan de landen, en 1 milliard voor overige rijksuitgaven. Daarbij komen dan nog 2.1 milliard voor subsidies aan de landen.
De omzetbelasting is op grond van de noodverordening op 1.8 milliard geraamd, dat is 86 pCt. meer dan tevoren. De geschatte inkomstenbelasting is verminderd met 21 %, de vennootschapsbelasting met 60 %, crisisbelasting met 57 %, vermogensbelasting met 19 %, tabaksbelasting met 15 %, bierbelasting met 35 % en spiritusmonopolie-inkomsten met 35 %.
De rijksregeering is overtuigd, dat zij hierbij niet met alle mogelijkheden die zich in den loop van het jaar kunnen voordoen, rekening heeft kunnen houden.

1 JULI 1932

D. **ENGELAND. — Disconto. —**
De volgende wijzigingen in het Engelsche disconto vonden sedert 30 Juli 1931 plaats:

30 Juli	1931	van	3½ %	op	4½ %
20 Sept.	1931	„	4½ %	„	6 %
18 Februari	1932	„	6 %	„	5 %
10 Maart	1932	„	5 %	„	4 %
17 Maart	1932	„	4 %	„	3½ %
21 April	1932	„	3½ %	„	3 %
12 Mei	1932	„	3 %	„	2½ %
30 Juni	1932	„	2½ %	„	2 %

E. **DISCONTOKOERSEN. —**
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	28— 4—'32	5
Bulgarije	17— 5—'32	8½
Chili	2— 3—'32	5½
Columbia	21— 5—'30	8
Danzig	24—11—'31	5
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	21— 2—'32	11
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Japan	7— 6—'32	5.11
Litauen	4— 5—'32	7
Ned.-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank:		
Wisselsdisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effecten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	17— 3—'32	7
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tsj. Slowakije	11— 4—'32	5
Yoego-Slavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

F. **NEDERLAND. — Moordzaak Arkenbout. — Het drama in den Majellatoren te Amsterdam. —**
De Hooge Raad heeft arrest gewezen in de zaak van den Haagschen leidekkerspatroon Maring, die zoo wel door de rechtbank te Amsterdam als in hooger beroep door het gerechtshof aldaar is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens moord op zijn compagnon Arkenbout, gepleegd op den St. Gerardus Majellatoren te Amsterdam. De Hooge Raad heeft het door Maring ingestelde cassatieberoep verworpen.

G. **HONGARIJE. — Disconto. —**
De volgende wijzigingen in het Hongaarsche disconto vonden sedert 23 Juli 1931 plaats:

23 Juli	1931	van	7 %	op	9 %
20 Jan.	1932	„	8 %	„	7 %
18 April	1932	„	7 %	„	6 %
1 Juli	1932	„	6 %	„	5 %

2 JULI 1932

A. **TURKIJE. — De naam „Istanboel" in plaats van Constantinopel wettelijk voorgeschreven. —**
De Turksche Minister van Binnenlandsche Zaken heeft den naam Istanboel voor Constantinopel als alleen toelaatbaar verklaard. Het gebruik van den naam Constantinopel in Turkije zal strafbaar worden gesteld. Brieven die het adres Constantinopel dragen, zullen niet meer bezorgd worden.

B. **ALBERT SCHWEITZER. — Leven en arbeid. —**
Over Prof. Dr. Albert Schweitzer, die thans de rij zijner orgelconcerten en voordrachten in Nederland beëindigd heeft en voor een soortgelijk bezoek naar Engeland en Schotland vertrokken is, wordt ons het volgende medegedeeld:
Albert Schweitzer werd den 14en Jan. 1875 als predikantszoon te Kaysersberg in den Elzas geboren, begon in 1893 zijn studiën aan de universiteit te Straatsburg, verwierf in 1899 den filosofischen doktorsgraad op een proefschrift over de godsdienstwijsbegeerte van Kant, en in 1900 den theologischen doktorstitel op een dissertatie over het avondmaalsprobleem in het Nieuwe Testament. Van 1899—1911 was hij predikant te Straatsburg, in 1902 werd hij tevens privaat-docent aan de universiteit aldaar. Op theologisch gebied verschijnen dan van zijn hand (1901) „Het raadsel van het lijden en de messias-roeping van Jezus" en (1906) „Geschiedenis van het onderzoek naar het leven van Jezus". Naast dit alles rijpt in hem een bijzondere musikale begaafheid: aan zijn kunstenaarschap op het orgel paart zich zoowel een wetenschappelijk inzicht in composities, vooral in die van Bach, als een helder begrip van de problemen van een goeden orgelbouw. In 1905 verschijnt in 't Fransch een groot werk over Joh. Seb. Bach, in 1908 een met 400 bladz. vermeerderde Duitsche, in 1911 een Engelsche uitgave; in 1906 een geschrift over „Duitsche en Fransche orgelbouwkunst". In 1909 nam het congres v. h. Intern. Genootsch. voor Muziek een door hem opgestelde leidraad voor het bouwen van orgels over. In 1911 publiceert hij een nieuw theologisch werk: „Geschiedenis der Paulusstudie". Intusschen was hij vanaf 1905 niet meer alleen werkzaam als predikant, academisch docent en musicus, maar ook student in de geneeskunde, teneinde na afloop dezer studie als zendingsarts naar aequatoriaal Afrika te gaan. Dit was de afwikkeling van zijn levensprogram: tot z'n 30e jaar wilde hij zich wijden aan wetenschap en kunst en daarna een weg van rechtstreeks menschelijk dienen te gaan. In 1913 verwierf hij den graad van doctor in de geneeskunde op de studie „De psychiatrische beoordeeling van Jezus" en ging hij, met zijn vrouw als ziekenverpleegster, naar Lambarene aan de Ogowe. Over zijn werk en ervaringen in Lambarene schreef hij (1921) „Aan den zoom van het oerwoud". Alvorens in Febr. 1924 opnieuw uit te trekken naar Afrika voltooide hij nog twee cultuurfilosofische werken (1923): „Verval en wederopbouw der cultuur" en „Cultuur en ethiek", het boekje „Uit mijn jeugd" en „Het Christendom en de Wereldgodsdiensten" (beide 1924). Vervolgens „De mystiek van den Apostel Paulus". Tijdens zijn derde Afrika-verblijf schrijft hij in 1929 een kleine „Selbstdarstellung" en in 1931 verscheen een uitvoerige autobiografie „Uit mijn leven en denken".

3 JULI 1932

C. **NIEUWE PHILIPS NATRIUMLAMP. —**
Op den hoofdverkeersweg Gelsen-Beek, werd op 2 Juli proeven genomen met een nieuwe Philips natriumlamp. Van officieele zijde was er veel belangstelling.
Prof. Holst, directeur der Philipslaboratoria, uitvinder der nieuwe lamp, wees op het karakteristieke verschil tusschen de nieuwe lichtbron en de normale gloeilamp. Bij de gloeilamp n.l. wordt het licht door een gloeienden draad uitgezonden, hoe hooger gloeitemperatuur, des te beter effect. Doch bij zeer hooge temperatuur zou de draad smelten. De nieuwe lichtbron maakt gebruik van een electrische ontlading in natriumdamp, waarbij eveneens lichtuitstraling optreedt. Op deze wijze wordt per toegevoegde hoeveelheid energie een veel hooger nuttig effect bereikt.
Deze nieuwe lamp echter geeft monochromatisch (éénkleurig) licht, terwijl het licht van de gloeilamp veelkleurig is in continue spectrum. Daarom zal de nieuwe lamp volstrekt niet voor alle doeleinden de gewone lamp kunnen vervangen, omdat bij dit eenkleurig licht kleurverschillen verloren gaan. Helderheidsverschillen treden echter veel scherper naar voren, wat juist van groot belang is voor de verlichting van wegen, terreinen, emplacementen enz. Men verwacht de mogelijkheid om zonder abnormale kosten met deze lamp de wegen zóó te kunnen verlichten, dat auto's met hun stadslampen volkomen veilig zullen kunnen rijden.
Het blijkt, dat bij de nieuwe natrium-verlichting de verlichtingssterkte tusschen de lampen ten minste verviervoudigd is, met 30 % minder stroomverbruik. **(V. b. 125 K.)**

D. **DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet. —**
Tusschen het rijk en een binnenlandsch bankconsortium hebben onder leiding van de rijksbank onderhandelingen plaats gevonden, die op 30 Juni ten einde zijn gevoerd. Het bankconsortium geeft het rijk een overbruggingscrediet van 125 millioen mark. Dit overbruggingscrediet is vooral bestemd voor de betalingen van eind Juli in verband met de geringere opbrengst der belastingen. **(V. b. 143 H.)**

4 JULI 1932

E. **NEDERL. WEST-INDIË. — Begrooting van Curaçao.**
De begrooting voor het dienstjaar 1933 is vastgesteld. De raming van de inkomsten bedraagt: belasting *f* 5.016.050.—, diversen *f* 2.282.200, totaal *f* 7.289.250.—, uitgaven: *f* 5.727.702.—. Bij dit laatste bedrag is inbegrepen een som van *f* 200.000.— aan rente en aflossing van kasgelden.

5 JULI 1932

F. **INTERN. ARBEIDSBUREAU. — H. B. Butler opvolger van Albert Thomas. —**
De beheersraad van het Internationaal Arbeidsbureau heeft op 1 Juli als opvolger van wijlen Albert Thomas met 21 stemmen en 3 onthoudingen van de arbeidersgroep den eenigen candidaat H. B. Butler, onder-directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, tot directeur gekozen. De nieuw gekozen directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, H. B. Butler, is sinds 1920 onder-directeur geweest. Hij werd geboren in 1883 en kwam in 1907 in regeeringsdienst. Van 1916 tot 1919 was hij werkzaam aan het Britsche ministerie van Arbeid en in 1919 secretaris-generaal van de Internationale Arbeidsconferentie te Washington. Van zijn hand zijn talrijke artikelen in tijdschriften verschenen, en verder de volgende studies: „Industrieele toestanden in de V.S." en „Werkloosheidsproblemen in de V. S." **(Vorig bericht 105 P.)**

G. **FRANKRIJK. — Contingenteering van steenkolen. —**
Teneinde aan de tot dusver geregeld voorkomende contingenteering-overschrijding een einde te maken, heeft de Fransche regeering besloten het totale contingent van den invoer van steenkolen van ongeveer 60% te verhoogen tot 70%. Deze verbetering van het contingent beteekent voor onze Limburgsche mijnen een vermeerderde afzet van ongeveer 5000 ton per maand. **(V. b. Steenkool 65 D., Contingent 143 B.)**

H. **„STILLHALTE"-CONFERENTIE. —**
De „Stillhalte"-Conferentie, die te Londen op 5 Juli 1932 haar werkzaamheden heeft beëindigd, deelt in haar officieel communiqué mede, dat blijkens de aan de conferentie voorgelegde statistieken, in enkele landen eenige crediteuren nog recht hebben in verband met de op 15 Maart 1932 begonnen aflossing der schulden, enkele kleine bedragen te ontvangen. In overeenstemming met de Duitsche delegatie werden schikkingen getroffen inzake een volle-

dige vermindering met 10% van alle schulden waarop nog geen aflossing heeft plaats gevonden.
Minstens een derde van het benoodigde bedrag is onmiddellijk beschikbaar, terwijl het overgroote deel ter beschikking zal staan op 1 October en het resteerende bedrag aan het einde van het loopende jaar.
Besloten werd de kwesties van een nieuwe aflossing op de credieten voor te leggen aan de a.s. conferentie die tegen 1 October '32 bijeen zal worden geroepen. Wat de kwestie van den rentevoet betreft, werd overeengekomen, dat de gedelegeerden aan de commissies in de betreffende landen een zoo laag mogelijken rentevoet voor de Duitsche credieten zouden aanbevelen.
De berichten omtrent een omzetting van de credieten op korten termijn in credieten op langen termijn, toonen aan, dat bevredigende stappen in deze richting zijn gedaan.
(Vorig bericht blz. 139 E.)

6 JULI 1932

A. **NEDERLAND. — Economische Raad. —**
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een Economische Raad z.h.s. op 6 Juli 1932 goedgekeurd. De Tweede Kamer had het ontwerp z.h.s. aangenomen op 13 Mei 1932.

B. **NEDERLAND. — Steun aan den Tuinbouw in Noord-Holland. —**
De Prov. Staten van Noord-Holland hebben het voorstel van de heeren Braakman c.s. aangenomen om de verschuldigde rente over 1931 van de onder garantie der provincie in 1923 en 1931 verleende tuinderscredieten voor een gedeelte voor rekening der provincie te nemen. Eveneens werd zonder stemming, doch na uitvoerige replieken aangenomen het voorstel van de heeren De Miranda en Polak tot instelling van een in- en verkoopbureau van tuinbouwproducten met een bedrijfskapitaal van ƒ 1.000.000 en de beschikbaarstelling door de provincie voor het jaar 1932 van een bedrag ad ƒ 100.000.

C. **NEDERLAND. — Nederlandsche Vereeniging voor Fotogrammetrie. —**
Een „Nederlandsche Vereeniging voor Fotogrammetrie" is opgericht. Het doel van deze vereeniging is het bevorderen van de kennis en de toepassing van de fotogrammetrie als hulpmiddel in de meettechniek in het algemeen. Speciale aandacht zal worden geschonken aan de toepassing ervan in de cartografie van Nederland in verschillende vormen.
Het Bestuur is samengesteld als volgt: Prof. Ir. W. Schermerhorn, voorzitter; J. W. Wijn, Th. L. Kwisthout, A. van Hengel, leden en J. M. Tienstra, secretaris, Bowlespark 12, Wageningen.

D. **ENGELAND. — Staat der Oorlogsschulden. —**
Een mededeeling doet zien, dat, niet inbegrepen een bedrag van £ 327.000.000 aan de dominions verstrekt, de leeningen door Groot-Brittannië aan zijn bondgenooten voor oorlogsschulden toegestaan £ 1.434.000.000 beliepen. De Vereenigde Staten verstrekten £ 878 millioen aan Groot-Brittannië. Het totaal der terugbetalingen tot op 6 Juli '32 was op leeningen van Gr.-Brittannië aan geallieerde regeeringen £ 71.000.000 en op de leeningen van de V. S. aan Gr.-Brittannië £278.000.000.

7 JULI 1932

E. **NEDERLAND. — Congres van den Nederl. Bond van Personeel in Overheidsdienst. —**
In het op 6 Juli te Arnhem gehouden congres van den Nederlandschen Bond van Personeel in Overheidsdienst, is met overgroote meerderheid van stemmen in principe besloten om over te gaan tot fusie met den C (entralen) N (ederlandschen) A (mbtenaars) B (ond) in verband met het feit, dat de belangen van beide organisaties vrijwel parallel loopen.
De zetel van den bond zal van Amsterdam naar Den Haag overgeplaatst worden, alwaar gemakkelijker contact met de departementen en regeeringsinstanties verkregen kan worden.
De Nederlandsche Bond van Personeel in Overheidsdienst telt 18.000 leden en de C.N.A.B. 13.000 **(V. b. 114 D.)**

F. **ITALIË. — Verhooging van invoerrechten op Steenkolen en Cokes.**
Bij Kon. besluit zijn de rechten op steenkolen van 2 Juli af verhoogd. Van deze tariefverhooging zijn uitgezonderd de leveringen voor handelsschepen en voor den staat. Tegelijkertijd is het recht op cokes verhoogd tot 15 lire, waarbij het invoerrecht van 10% van de waarde blijft bestaan. Hierdoor worden Duitschland, Frankrijk en ook Nederland getroffen. **(Vorig bericht blz. 78 C.)**

G. **DUITSCHLAND. — Duitsch-Zweedsch Handelsverdrag opgezegd. —**
Volgens bericht van den Deutschen Handelsdienst zou de Duitsche gezant te Stockholm op 7 Juli 1932 met ingang van 1 Februari het Duitsch-Zweedsch handelsverdrag, annex twee aanvullende overeenkomsten, opzeggen. Dit handelsverdrag dateert van 1 Aug. 1926.
Door deze opheffing zal Duitschland de handen vrij krijgen, om de douane-tarieven te verhoogen voor gezaagd hout en om de invoer-contingenteering voor levend rundvee te verminderen tot beneden 6000 stuks. Bovendien zal Duitschland de vrije hand krijgen ten aanzien van invoer-belemmeringen voor spek en reuzel. Doch óók zal Duitschland nu aan bepaalde landen tarief-concessies kunnen doen voor harde kaas. Nederland heeft een bijzonder gunstige bepaling voor Goudsche en Edammer kaas, n.l. 20 mark, terwijl het algemeene tarief 30 mark bedraagt.

H. **C. J. VAN LEDDEN HULSEBOSCH. —**
Het is ons een voorrecht onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat de heer C. J. van Ledden Hulsebosch belangloos uit sympathie met onze uitgave de supervisie op zich heeft genomen van de afdeeling chemie, microscopie, criminalistiek en onderzoek met ultra-violette- en infraroode stralen in laatstgenoemde wetenschap. Met onderstaande levensschets hebben wij het genoegen den heer van Ledden Hulsebosch in onzen lezerskring te introduceeren.
De heer C. J. van Ledden Hulsebosch werd 20 Maart 1877, als zoon van den apotheker M. L. Q. van Ledden Hulsebosch geboren. Naast de apotheek richtte de Vader in 1883 een onderzoekingsbureau op, waarvan spoedig ook Justitia voor het doen onderzoeken van overtuigingsstukken in strafzaken gebruik maakte. Geen wonder, dat de zoon, die na de lagere school het gymnasium bezocht en daarna als student in de pharmacie aan de Amsterdamsche Universiteit ingeschreven werd, spoedig lust gevoelde in deze richting verder te gaan. Hij volgde zijn vader in Dec. 1902 in apotheek en laboratorium op; had reeds in Maart 1902, op nadrukkelijk verzoek, zijn eerste gerechtelijke expertise voor den Instructierechter te Alkmaar ingesteld. Tot aanvulling zijner criminologische kennis volgde hij lessen van Prof. Reiss te Lausanne en bezocht met hetzelfde doel regelmatig zijn collega's in tal van buitenlandsche centra. Hij hief in September 1910 de apotheek op, om zich geheel aan wetenschappelijk onderzoek te kunnen wijden. Waar de Rechtbanken van Amsterdam en vele andere arrondissementen hem geregeld met onderzoekingen belastten, wenschte de Amsterdamsche Politie hem als vast adviseur voor de Recherche aan zich te binden, hetgeen in Juli 1916 geschiedde, toen de Hoofdcommissaris Hordijk den Burgemeester voorstelde, tot aanstelling van een Politie-Scheikundige over te gaan. In Mei '23 gaf hij, toegelaten als Privaat-Docent aan de Universiteit van Amsterdam voor Onderwijs in de „Leer van de Opsporing van het Strafbaar Feit" zijn eerste — openbare — college. Talrijke leerlingen (meer dan 3000) uit kringen van Gemeentelijke-, Rijks- en Koloniale Politie, Marechaussee èn studenten, volgden zijne cursussen in Wetenschappelijke Speurkunst. Als leeraar verbonden aan de Opleidingsschool voor de Rijksveldwacht geeft hij permanent aan die leerlingen ook zijn lessen. Voortdurend con-

tact houdend met zijn buitenlandsche collega's, wist hij in 1928 den stoot te geven tot het stichten van de „Académie Internationale de Criminalistique" (Secretariaat: Prof. Dr. Siegfr. Türkel, Wien VII, Stiftgasse 1), welke hem tot President verkoos. De Regeering schonk hem in 1921 het ridderkruis der Orde van Oranje-Nassau; in 1931 werd hem in dezelfde Orde het Officierskruis geschonken. Als vertegenwoordiger zijner wetenschap woonde hij vele buitenlandsche congressen bij en hield hij o.a. aan het Kriminologisches Institut te Weenen voordrachten. De Koning van België schonk hem in 1931 het Officierskruis van de Orde van Leopold II. In tal van Natuurkundige Genootschappen, Wetenschappelijke Kringen van verschillend karakter en Nutsdepartementen trad hij als spreker op. Zijn particulier laboratorium voor gerechtelijk onderzoek bezit een uitgebreid instrumentarium — vooral voor onderzoekingen met ultra-violette stralen, welke hij allereerst in de criminalistiek toepaste; hij hield daarover in 1925 op verzoek der Badensche Regeering voordrachten op het politiecongres te Karlsruhe.

A. **NEDERLAND. — Instelling regeeringspersdienst. — Rapport van de Commissie van advies.**
Aan het door de commissie van advies, onder voorzitterschap van prof. Mr. J. P. A. François, voor de instelling van een regeeringspersdienst aan de regeering uitgebrachte rapport, ontleenen wij de volgende slotverklaring:
dat zij spoedige instelling van een regeeringspersdienst dringend gewenscht acht;
dat instelling van een doelmatigen regeeringspersdienst zal kunnen plaats hebben zonder groote offers uit de schatkist te eischen;
dat zij zich ervan bewust is, dat in een tijd van economische en financieele crisis als de onderhavige, de grootst mogelijke bezuiniging moet worden toegepast, doch dat juist in een tijd van crisis de weerloosheid in hooge mate gevaarlijk kan zijn, waarbij de commissie o.a. denkt aan campagnes ter ondermijning van het vertrouwen in het crediet of in het ruilmiddel van den staat;
dat op dezen grond de regeering moge overwegen, of niet de uitgaven voor de organisatie van een regeeringspersdienst ten volle zullen worden gerechtvaardigd door het nut, dat de zoodanige instelling, in het bijzonder in de huidige omstandigheden, zal afwerpen.

B. **PORTUGAL. — Nieuw Kabinet. —**
Minister-president da Costa Oliveira heeft op 25 Juni 1932 aan president Carmona een verzoek om ontslag van het kabinet aangeboden. Dit verzoek werd ingewilligd. Een nieuw kabinet is op 7 Juli '32 samengesteld. Het bevat o.a. de volgende persoonlijkheden:
Oliviera Salazar, minister-president en financiën;
Cesar Mendes (thans gezant te Stockholm), Buitenlandsche Zaken;
Mesquita Guimaraes, marine.
Er doen zich nog moeilijkheden voor bij de toewijzing van de portefeuille van oorlog, die ad interim door den premier Salazar wordt beheerd.

C. **ZUID-AFRIKA. — Diamant. —**
De diamantproductie te Kleinzee, een der belangrijkste velden van het alluviale diamantterrein in Namakwaland, zal op 23 Juli 1932 worden stopgezet. **(Vor. ber. 170 B.)**

D. **NEDERLAND. — Vuurwapenwet. —**
De Eerste Kamer heeft op 6 Juli 1932 zonder discussie of hoofdelijke stemming de voorgestelde wijziging van de Vuurwapenwet aangenomen. Voortaan zal het zonder vergunning in handen hebben van alle vuurwapenen strafbaar zijn. Tot dusver werd namelijk slechts het ongeoorloofde bezit van bepaalde vuurwapenen met straf bedreigd. Bovendien zijn bij deze gelegenheid ook alarmpistolen en de zoogenaamde schijndood-pistolen binnen het bereik der wet gebracht. **(Vorig bericht blz. 77 I.)**

8 JULI 1932

E. **NEDERLAND. — Diamant-industrie. —**
De toenemende economische depressie was voor de diamantnijverheid fataal. De vraag is in de huidige omstandigheden zeer gering. Voor zoover er wel vraag is, geldt deze hoofdzakelijk het klein brillant en de ordinaire kwaliteiten, welke slechts in Amsterdam worden bewerkt. Een poging om hierin verandering te brengen werd goedgekeurd door den Gemeenteraad van Amsterdam, die in zijn zitting van 13 April '32 een voorstel van B. en W. aannam, om den werklieden, die aan klein brillant werken, zooveel als toeslag op het loon toe te kennen, als dit het bedrag aan steun overtreft, dat zij bij werkloosheid ontvangen.
Als gevolg van dezen maatregel, meer bekend als het plan-Douwes, werken sinds eenige maanden een paar honderd man onder voorwaarde van dit besluit. De verwachting, dat het aantal der aldus te werk gestelden belangrijk zou toenemen, is door de crisisomstandigheden niet verwezenlijkt. **(Vorig bericht blz. 142 N.)**

F. **NEDERLAND. — Aanvulling van de wetten op de inkomsten- en vermogensbelasting. —**
Op 8 Juli 1932 (Stbl. 339) is een wet tot stand gekomen, houdende aanvulling van de artt. 75 en 80 der Wet op de Inkomstenbelasting 1914 en van de artt. 23 en 29 der Wet op de Vermogensbelasting 1892.
Het komt — zoo luidt de memorie van toelichting tot het ontwerp — herhaaldelijk voor, dat personen die uit hoofde van hun stand, beroep of ambt, wettelijk tot geheimhouding verplicht zijn met betrekking tot bepaalde zaken, van die zaken op voor derden begrijpelijke wijze melding maken in hun financieele administratie. Wordt aan zoo iemand door den belastingdienst gevraagd, zijn aangifte van inkomen of vermogen, dan wel nadere beweringen dienaangaande, te staven door het overleggen van boeken en andere bescheiden, dan doet de belastingplichtige veelal een beroep op zijn wettelijke verplichting tot geheimhouding.
Nu geschiedt weliswaar het vermengen van geheim te houden gegevens met andere in den regel niet met het oogmerk om een behoorlijke fiscale contrôle onmogelijk te maken, doch dit vermengen heeft toch wel tot gevolg, dat uit den kring der bedoelde personen aangiften voortkomen, die getuigenis afleggen van gemis aan zorg om den fiscus te geven wat hem toekomt.
De nieuwe wet beoogt, in het belang van de schatkist van rijk, provincie en gemeente, hieraan een einde te maken.

G. **NEDERLAND. — Geneesheeren en Vredesactie. —**
De algemeene vergadering van de Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, heeft de volgende motie aangenomen en naar Genève geseind:
De Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, bestaande uit 4200 doktoren, verzoekt den diplomaten ter ontwapeningsconferentie de gelegenheid moedig te benutten om de wereld eindelijk te bevrijden van de gevaren van de oorlogsvoorbereiding, waardoor het leven en de gezondheid der volkeren worden bedreigd.
Het telegram was geteekend door Dr. Mauritz en Dr. Roorda.

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Jaarverslag 1931 van de Javasche Bank. —**
In de op 8 Juli '32 gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders van de Javasche Bank, heeft de president het jaarverslag dezer instelling uitgebracht. Daaraan is het volgende ontleend:
Voor Ned.-Indië werd het jaar 1931 gekenmerkt door een voortgaande en in het particulier bedrijfsleven opmerkelijk snel verloopende aanpassing van de binnenlandsche

verhoudingen aan de verlaagde opbrengst der primaire bronnen van inkomen. Uit de cijfers blijkt, dat de door Ned.-Indië voor zijn uitvoer verkregen prijs sedert 1925 regelmatig is gedaald, zoodat deze in 1931 nog slechts 29 % bedroeg van die van 1925. Met deze enorme daling hield het goedkooper worden der invoergoederen geen gelijken tred. De index van de invoergoederen daalde in dezelfde periode slechts tot 67%, zoodat Indië's ruilwet met het buitenland, en daarmede de welvaart van het land, sterk achteruitging.

Ten aanzien van de aanpassing van den invoer is het verloop tijdens de huidige crisis zelfs zeer veel beter dan na den omslag van de conjunctuur in 1920 moest worden geconstateerd.

In 1921 overtrof de invoer den uitvoer met 48½ millioen gulden, in 1931 bedroeg het uitvoeroverschot nog altijd 195 millioen.

De in het vorige verslag aangeduide wijziging van de beteekenis der verschillende landen als leverancier van importgoederen voor Nederlandsch-Indië, zette zich gedurende 1931 in sterke mate voort. Nederland moest de eerste plaats, welke het onder de invoerlanden innam, in 1931 afstaan aan Japan.

De waarde van de uit Nederland aangevoerde goederen daalde van 172 millioen gulden in 1928 tot bijna 84 millioen gulden in 1931, terwijl de waarde van de uit Japan aangevoerde goederen ad omstreeks 90 millioen gulden bleef gehandhaafd.

De ruilmiddelen-circulatie kromp in 1931-32 verder in. Het sterk gedaalde prijspeil van de inheemsche voedingsgewassen deed behoefte aan geld van de kleinste coupures ontstaan. Een sterke terugvloeiïng van voorheen door de bevolking opgepotte teekenmunt vindt plaats, vooral in Borneo, Zuid-Celebes, Sumatra's Westkust en Palembang. Calculatie van het totaal der in omloop zijnde zilveren teekenmunt in Ned.-Indië is daardoor thans niet langer mogelijk. Heroverweging van het muntvraagstuk schijnt door de laatstelijk zeer gewijzigde omstandigheden onvermijdelijk.

De positie van de Javasche Bank werd door de gememoreerde ontwikkeling van den economischen toestand krachtig beïnvloed.

De bedrijfsinkomsten over het 104de boekjaar van de Javasche Bank werden sterk beïnvloed door de depreciatie van het pond sterling, daar het sterlingdevies tot dusverre in de financiering van den Ned.-Indischen uitvoer een eerste plaats bekleedde.

De val van het pond sterling veroorzaakte voor de Javasche Bank een verlies van ƒ 6.708.540.89. Daarnevens deed de koersdaling de waarde van het effectenbezit der bank met ƒ 3.743.900.83 verminderen. Bedoelde verliezen werden rechtstreeks afgeboekt ten laste van het reservefonds.

De resultaten van het normale bankbedrijf bleven over het afgeloopen jaar slechts ƒ 289.466 bij die van het vorige jaar ten achter.

De bijzondere reserve bereikte een totaal van ƒ 3.000.000 tegen ƒ 2.710.578 per ultimo 1930, waarmede alle voorzienbare risico's volledig gedekt zijn. Belangrijke verliezen op debiteuren werden niet geleden.

Het dividend bedraagt 6%.

Het restant van de bedrijfswinst wordt naar de reserve overgebracht.

A. **FRANKRIJK — Tekort der Begrooting 1931. — Tekort der Begrooting 1932 en 1933. —**

De financieele Kamercommissie heeft op 3 Juli '32 het financieele program der regeering behandeld. De Minister voor de begrooting Palmade, gaf een uitvoerige toelichting op de bezuinigingsmaatregelen, die de regeering zou nemen. Hij verklaarde o.a. dat men voor de begrooting 1930—'31 zou moeten rekenen op een deficit van minstens 6.5 milliard Ter dekking van het tekort op de begrootingen 1932 en 1933 voorziet het plan van de financieele commissie van de Fransche regeering in nieuwe middelen tot een totaalbedrag van 3650 millioen frs. De commissie keurde bovendien den tekst goed van het artikel, hetwelk bepaalt, dat het jaarlijksch inkomen van den president der republiek en de schadeloosstelling der ministers, onderministers en leden van Kamer en Senaat met 5% zullen worden verlaagd. Eveneens is een amendement aangenomen tot bekorting van den diensttijd der reservisten met een jaar.

(Vorig bericht blz. 137 L.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Oud-strijders. —**

De Amerikaansche Senaat en het Huis van Afgevaardigden hebben een bedrag van $ 100.000 toegestaan voor het naar hun woonplaatsen terugbrengen van de oud-strijders, die naar Washington zijn gekomen om uitbetaling van hun oorlogspremie op te eischen. **(Vorig bericht blz. 166 E.)**

C. **JOEGOSLAVIE. — Regeeringscrisis geëindigd. —**

Het kabinet Marinkowitsj is op 30 Juni 1932 afgetreden. De regeeringscrisis is op 8 Juli '32 geëindigd. Minister-president van het nieuwe kabinet is de vroegere Minister van Binnenlandsche Zaken, Schraschkitsch. **(V. b. 138 I.)**

9 JULI 1932

D. **BRITSCH-INDIE. — Verlaging bankdisconto. —**

De Imperial Bank of India heeft het disconto van 5% tot 4 % verlaagd. (De vorige verlaging, van 6% op 5%, had plaats op 28 April 1932).

E. **HERSTELCONFERENTIE. — Openingsrede van MacDonald. —**

Op voorstel van Herriot wordt dadelijk na den aanvang der Herstelconferentie te Lausanne op 16 Juni 1932 MacDonald met algemeene stemmen tot voorzitter der conferentie gekozen. Deze verkiezing wordt met luid applaus begroet. Vervolgens is het woord aan den Zwitserschen Bondspresident Motta, die de deelnemers aan de conferentie welkom heette en erop wees, dat wanneer deze conferentie zonder resultaat zou uiteengaan, dit niet slechts groote nadeelen voor elken afzonderlijken staat zou ten gevolge hebben, doch waarschijnlijk een algemeene catastrophe.

Vervolgens sprak MacDonald in het Engelsch de openingsrede uit. MacDonald's rede had een programmatisch karakter en behandelde alle op de Conferentie ter sprake komende problemen, voorts het ontwapeningsvraagstuk en de komende Londensche Landbouwconferentie.

Voorts schetste MacDonald in zijn rede de richtlijnen volgens welke naar zijn meening de komende onderhandelingen zich zouden moeten ontwikkelen. Hij zeide o.a.:

De conferentie komt bijeen onder de schaduw van een der hevigste economische crises, waardoor de wereld ooit in tijd van vrede is getroffen. De geheele publieke opinie kijkt thans neer op de te Lausanne vergaderde mogendheden, die bijeen zijn om te trachten een uitweg uit de huidige, nog nooit beleefde crisis te vinden. Het aantal werkloozen bedraagt op het oogenblik 25 millioen. In de meeste landen groeien ellende en nood met den dag. Het heeft op het oogenblik geen beteekenis meer, wat voor soort regeering aan het bewind is. Ook de staten zijn verarmd. Het nationale vermogen vermindert en het humanitaire en sociale werk staat voor een bankroet. De staatshulp aan individueele personen kan nauwelijks meer gehandhaafd blijven. De algemeene levensstandaard van millioenen menschen gaat van dag tot dag omlaag. De regeeringen zijn gedwongen om ter bescherming van hun financiën den handel zoo scherp mogelijk te beperken, slechts om te kunnen voldoen aan de noodzakelijke eischen van den dag. In deze algemeene catastrophe staan noch Frankrijk noch Duitschland, noch Italië of de Vereenigde Staten of Engeland alleen. Een wereld en een stelsel zakt in elkaar. Een eenling kan thans niet meer aan wederopbouw denken, aangezien een enkele macht niet meer in staat is de ellende weerstand te bieden. De thans beginnende conferentie heeft een deel van de oorzaken van dezen wereldnood te behandelen en wel de financieele erfenis van den wereldoorlog en haar uitwerking op den landbouw.

Een succes te Lausanne zonder een succes der ontwape-

ningsconferentie, achtte MacDonald ondenkbaar. Wanneer de huidige moeilijkheden overwonnen zullen worden, dan moet tegelijkertijd een periode van politieke rust worden geschapen, opdat de naties hun economische belangen in alle rust en zonder dreigend oorlogsgevaar kunnen ordenen.

Moratorium verlengd. — Direct na de opening van de plenaire zitting op 17 Juni 1932 deelde de Britsche minister-president Ramsay MacDonald als voorzitter der Herstelconferentie mede, dat de Engelsche, Fransche, Italiaansche, Japansche en Belgische regeeringen waren overeengekomen om voorloopig het per 1 Juli 1932 afloopende Hoover-moratorium voor onbepaalden tijd te verlengen. Deze verklaring wekte groot opzien en bracht groote beroering onder de aanwezigen. Dit beteekent dus, dat de gezamenlijke Europeesche mogendheden de betaling van hun schulden aan Amerika opschorten en dat Duitschland ook de herstelbetalingen opschort.

Rede van den Duitschen Rijkskanselier Von Papen. — In de plenaire zitting van den 17den Juni 1932 heeft de Duitsche Rijkskanselier Von Papen een verklaring afgelegd, waarin hij o.a. zeide, dat het op deze conferentie niet ging om het herstelvraagstuk van juridisch standpunt te behandelen.

Komende tot het herstelprobleem zelf critiseerde rijkskanselier Von Papen, dat de periode, die president Hoover indertijd bedoeld had om de wereld op adem te laten komen, ongebruikt was verstreken en dat men de dringende adviezen van tal van commissies van deskundigen buiten beschouwing heeft gelaten. De buitenlandsche schuld van Duitschland met haar hooge renten is voornamelijk veroorzaakt door de kapitaalonttrekking, die is ontstaan door de huidige herstelbetaling. Indertijd heeft de ingestelde commissie de bedoeling gehad, dat van de 18 milliard mark die Duitschland na de stabiliseering van de mark in het buitenland aan leeningen had opgenomen, meer dan 10 milliard mark door herstelleveranties in natura aan het buitenland terug zou worden betaald.

Het is een totaal verkeerde opvatting, dat Duitschland, wanneer het van zijn politieke schuld zou zijn bevrijd, een oppermachtig concurrent voor andere landen zou worden. De inflatie met haar gevolgen voor de staatsbegrooting en het particuliere bedrijfsleven heeft het concurrentievermogen der Duitsche industrie niet versterkt doch verzwakt, speciaal door de noodzakelijkheid om nieuwe schulden aan te gaan tegen abnormaal hooge rente.

Rede van den Franschen minister-president Herriot. — In antwoord op de rede van den Duitschen rijkskanselier verklaarde de Fransche minister-president Herriot o.a.: Het rapport van de deskundigen van Bazel dient voor de conferentie een algemeen advies te zijn. De Fransche regeering aanvaardt de conclusies van het rapport ten aanzien van de huidige crisis, die verre overtreft wat men bij de opstelling van het Young-plan had voorzien. Zij aanvaardt ook dat de financieele moeilijkheden van Duitschland voor een groot deel oorzaak zijn van den toenemenden stilstand van het crediet en dat een gemeenschappelijk optreden der regeeringen noodzakelijk is. De schuldbetalingen bedragen momenteel voor Duitschland 12 milliard rijksmark, voor Frankrijk 61 milliard, voor Engeland 105 milliard. Het Hoover-moratorium heeft voor de Fransche begrooting een hiaat van 1.8 milliard francs veroorzaakt. Volgens het Young-plan bedraagt het overschot van Frankrijk jaarlijks 360 millioen mark. Hieruit blijkt de onrechtvaardigdheid van het offer, dat bij algemeene schrapping der herstelbetalingen Frankrijk zou worden opgelegd.

De last die op de Duitsche spoorwegen is gelegd voor de betaling van 660 millioen aan herstelschulden, is geenszins overdreven. Wanneer men dezen last zou schrappen, zou de schuldenlast der Duitsche spoorwegen met 10 milliard francs verminderd worden, terwijl de Fransche spoorwegen gedrukt worden door een last van 65 miliiard frcs. en de Engelsche spoorwegen door 100 milliard francs.

Naar Fransche meening betreft het herstelvraagstuk het geheele probleem van het Europeesche economische leven. De Fransche regeering constateert daarom in den zin van de deskundigen, dat de regeling die noodig is ver boven het „probleem Duitschland" uitgaat.

Verklaring van den Engelschen kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain. — De Engelsche Kanselier van de schatkist, Neville Chamberlain verklaarde, dat de Engelsche regeering een definitieve regeling van het geheele herstelvraagstuk eischt en bereid is zelf van alle verdere herstelbetalingen af te zien, indien de overige mogendheden hetzelfde doen.

Verklaring van den Italiaanschen minister Mosconi. — De Italiaansche minister Mosconi betwijfelde of de tot nog toe gevolgde methoden wel geschikt zijn, om uit de impasse te komen, waarin de wereld geraakt is. Het standpunt der Italiaansche regeering te dezer is reeds meermalen uiteengezet.

De wederkeerige economische afhankelijkheid van alle volkeren, waarvan men zoo vaak gesproken heeft, behoeft niet meer bewezen te worden. Thans moet in overeenstemming daarmede gehandeld worden om datgene, dat zoo dikwijls geproclameerd werd werkelijkheid te maken.

De standpunten van België en Japan. — De Belgische premier Renkin verklaarde 17 Juni 1932 in de plenaire zitting, dat de Belgische regeering niet kan toestemmen in een volkomen schrapping der herstelschulden, aangezien België hierdoor het meest van alle landen zou worden getroffen. België zou zich evenwel niet verzetten tegen een aanpassing der herstelregeling aan den huidigen economischen toestand, België heeft de herstelbetalingen noodig voor zijn financieel evenwicht.

De Japansche ambassadeur Yoshida verklaarde, dat zijn regeering iedere oplossing van het herstelvraagstuk zal aannemen, welke zou kunnen leiden tot een oplossing van de economische wereldcrisis.

Conferentie voor onbepaalden tijd uitgesteld. — Na de op 20 Juni gehouden zitting der vertegenwoordigers van de zes uitgenoodigde mogendheden, werd een kort officieel communiqué gepubliceerd, waarin wordt medegedeeld, dat de president der herstelconferentie, MacDonald zijn collega's op de hoogte heeft gesteld van de thans aangevangen besprekingen. Deze besprekingen zullen thans worden voortgezet met de afzonderlijke delegaties. Teneinde deze besprekingen mogelijkheid van uitbreiding te geven, is besloten de op 21 Juni '32 vastgestelde plenaire zitting der herstelconferentie voor onbepaalden tijd te verdagen.

België. — Brief van Koning Albert aan den premier Renkin. — Koning Albert heeft op 20 Juni 1932 aan den premier Renkin, die zich te Lausanne bevindt ter bijwoning van de herstelconferentie, een schrijven doen toekomen, waarin hij zijn denkbeelden uiteenzet nopens den huidigen economischen toestand. De conclusie van dit schrijven luidt, dat geen enkel land in staat is, door het spel van zijn eigen krachten den loop der economische ontwikkeling te zijnen gunste te keeren. Slechts een gemeenschappelijke actie der staten, ondernomen in een geest van internationale solidariteit, zou de ernstige kwalen kunnen genezen, waaronder de wereld lijdt. Het is tijd, dat deze solidariteit op andere wijze dan in redevoeringen aan den dag treedt. België mag niet aarzelen, op grond van dezen gedachtengang het initiatief te nemen, dat de omstandigheden schijnen voor te schrijven en zich te dien einde te verzekeren van den steun van die staten, die doordrongen zijn van de noodzakelijkheid eener wijziging in de economische politiek.

Belgisch voorstel. — De Belgische delegatie te Lausanne heeft op 27 Juni 1932 een voorstel overhandigd, dat zekere richtlijnen bevat voor den economischen en financieelen wederopbouw van Europa. Het omvat drie gedeelten:

1. Reorganisatie van zekere Duitsche ondernemingen van openbaar nut, welke de stabilisatie der valuta van het Duitsche rijk zou kunnen verzekeren;
2. Stichting van een internationale crediet-organisatie, welke den landen van midden- en Oost-Europa hulp zou kunnen bieden;
3. Hervorming van het douanestelsel met het doel, het handelsverkeer nieuw leven te geven door een geleidelijke verlaging van de invoerrechten.

Officieele mededeeling. — Betreffende de zitting der zes uitnoodigende mogendheden, welke op 29 Juni is gehouden, wordt het volgende officieele communiqué uitgegeven: Besloten is een bureau samen te stellen dat bestaan zal uit den president en één vertegenwoordiger van elk der uitnoodigende mogendheden. Het bureau zal den huidigen toestand der herstelbesprekingen bestudeeren in het licht der tot nu toe gevoerde onderhandelingen. Het heeft opdracht gekregen zoo spoedig mogelijk een rapport uit te brengen met de aanbevelingen der leiders van de zes mogendheden.

De leiders der delegaties van de zes mogendheden hebben voorts den Ministers van Handel der zes mogendheden verzocht bijeen te komen, teneinde de kwesties te onderzoeken, welke met de tweede taak der conferentie van Lausanne, de maatregelen ter overwinning van de financieele en economische moeilijkheden der wereldcrisis verband houden en wel in de voorbereiding eener verdergaande conferentie welke deze kwesties nader zal bestudeeren.

De president der conferentie is gemachtigd een vertegenwoordiger van de Herstelbank aan te zoeken naar Lausanne te komen, indien de technische werkzaamheden der conferentie zulks wenschelijk zouden doen schijnen.

Bovendien is de president gemachtigd, ingeval hij zulks gewenscht acht, vertegenwoordigers van Hongarije en Bulgarije op te roepen.

Exposé van MacDonald. —

Het door MacDonald in de zitting van den 29sten Juni gegeven overzicht is, overeenkomstig de aankondiging in het communiqué, gepubliceerd. MacDonald heeft hierin een samenvattend program gegeven van de huidige en toekomstige internationale onderhandelingen. De Britsche premier zette het volgende uiteen:

De conferentie van Lausanne heeft twee taken, de definitieve oplossing van de herstelproblemen en de overwinning van de economische en financieele crisis. Deze tweede taak kan echter slechts gemeenschappelijk met de Amerikaansche regeering worden opgelost. De huidige conferentie moet derhalve in de eerste plaats het herstelprobleem tot oplossing brengen en dan de noodige voorbereidingen treffen voor de a.s. economische wereldconferentie. Bij de ononderbroken reeks van persoonlijke besprekingen der laatste twee weken is weliswaar geen volledige overeenstemming bereikt, maar er bestaat toch onder alle mogendheden een algemeene overeenstemming op de volgende punten:

1. Het overmaken van betalingen van het eene land naar het andere zonder meer leidt tot een verdere verscherping van de huidige crisis.

2. De bevrijding van een debiteurstaat van zijn betalingen die hij zelf niet meer kan dragen, leidt alleen tot het afwentelen van den last op den crediteurstaat.

3. Het totaal der internationale schulden, de herstelbetalingen en de oorlogsschulden, moet zonder verwijl worden aangepast aan den huidigen in gevaar gebrachten economischen wereldtoestand, ten einde een nieuwe catastrophe te verhinderen.

4. Er moeten maatregelen genomen worden om de stabiliteit der valuta van Duitschland in stand te houden en de energieke maatregelen van de Duitsche regeering op dit gebied duurzaam te maken.

5. De conferentie van Lausanne moet eindigen met een positieve, zoo mogelijk definitieve oplossing, die aangepast moet worden aan de algemeene regeling van het probleem, tezamen met de Vereenigde Staten.

6. De ter conferentie van Lausanne te vinden oplossing moet leiden tot een herstel van het vertrouwen, dat onontbeerlijk is voor de herleving van het crediet en van den internationalen handel.

7. Het punctueele overmaken van betalingen, die de internationale betalingsbalans ondermijnen, kan slechts geschieden langs den normalen weg van den internationalen handel en de hierdoor geschapen betalingscapaciteit.

8. Duitschland is op het oogenblik niet in staat herstelbetalingen op te brengen.

Duitsch Communiqué. — De Duitsche delegatie te Lausanne heeft op 29 Juni een communiqué gepubliceerd, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Het vertrouwen der wereld kan slechts dan worden hersteld, als de overwinnende mogendheden zouden besluiten de bepalingen van het verdrag van Versailles, die Duitschland ten achter stellen bij de andere mogendheden, te verwijderen. Als daarmee de gelijkgerechtigdheid en de veiligheid van Duitschland werden hersteld, zou de rijkskanselier het mogelijk achten, dat Duitschland aan de algemeene pogingen om het internationale economische leven weer op de been te brengen, zijn aandeel nam in den vorm van een bijdrage, die natuurlijk eerst betaald kan worden, nadat het economische evenwicht in Duitschland en de wereld zal zijn hersteld."

Fransche voorstellen en Duitsch antwoord. — Herriot heeft op 4 Juli aan de Fransche gedelegeerden instructies gegeven, waarin vastgehouden wordt aan den eisch, dat Duitschland deel moet nemen aan de herstelkas met een bedrag van vier milliard Mark. Duitschland meent echter, dat over een bedrag van twee milliard mark zou zijn te praten.

Britsch-Duitsche overeenstemming. — Bij de besprekingen tusschen de Duitsche en Engelsche ministers te Lausanne is een principieele overeenstemming inzake een regeling van het herstelvraagstuk op de basis van het rapport-Layton bereikt.

Deze overeenstemming voorziet, wat het financieele gedeelte betreft, in de volgende maatregelen:

De slotbetaling door Duitschland bedraagt 2.6 milliard. De oorspronkelijke termijn voor een moratorium van drie jaar vervalt. Duitschland geeft de Herstelbank te Bazel als trustee direct een eerste deel van de totaalsom ten bedrage van .6 milliard, welke in 5 % bonds zullen worden uitgegeven tegen een emissiekoers van 90 %. De resteerende één milliard Mark worden geëmitteerd tegen 95 % en kunnen eerst dan op de internationale kapitaalmarkt worden ondergebracht, wanneer het eerste deel der bonds ten bedrage van 1.6 milliard volkomen zal zijn ondergebracht. Mocht binnen een termijn van 10 jaren de volkomen plaatsing van alle bonds tot een bedrag van 2.6 milliard niet mogelijk zijn, dan zal het resteerende worden geschrapt. De onderhandelingen tusschen Mac Donald en Herriot hebben plaats gehad op basis van dit Duitsch-Engelsche accoord.

Een resultaat bereikt. — Verdrag van Lausanne. — De Herstelconferentie te Lausanne heeft op 8 Juli 1932 tusschen Duitschland en de schuldeischende mogendheden na 24 dagen te hebben onderhandeld, een resultaat bereikt. Het financieel accoord, Verdrag van Lausanne genaamd, is heden geteekend. Dit verdrag bestaat allereerst uit een algemeen historisch overzicht van de gebeurtenissen, welke geleid hebben tot het bijeenroepen der conferentie.

Vervolgens wordt de moratoriumsverklaring van de crediteurmogendheden van 16 Juni '32 weergegeven. De herstelovereenkomst met Duitschland begint met een praeambule, waarin de regeeringen van Engeland, België, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika, Indië, Frankrijk, Griekenland, Portugal, Polen, Roemenië, Tsjecho-Slowakije, Zuid-Slavië en Duitschland vaststellen, dat de rechtsgeldigheid van het Haagsche Verdrag van 20 Jan. 1930 geen onderwerp van behandeling vormt, maar dat met het oog op de groote economische crisis en moeilijkheden, en geleid door den wensch het noodzakelijke vertrouwen voor de normale, economische en financieele betrekkingen te verzekeren, de onderteekenende mogendheden de volgende overeenkomst hebben aangegaan. De onderteekenende staten van het onderhavige verdrag zijn in Lausanne bijeengekomen om een der problemen van den wereldoorlog te regelen met den eerlijken wensch, bij te dragen tot de vorming van een nieuwe orde, die het scheppen en ontwikkelen van het vertrouwen tusschen de volkeren in een geest van wederzijdsche tegemoetkoming, samenwerking en rechtvaardigheid bevordert.

De mogendheden zijn niet van meening, dat het in Lausanne tot stand gebrachte werk, dat aan de herstelbetalingen volkomen een einde maakt, voldoende is om den vrede

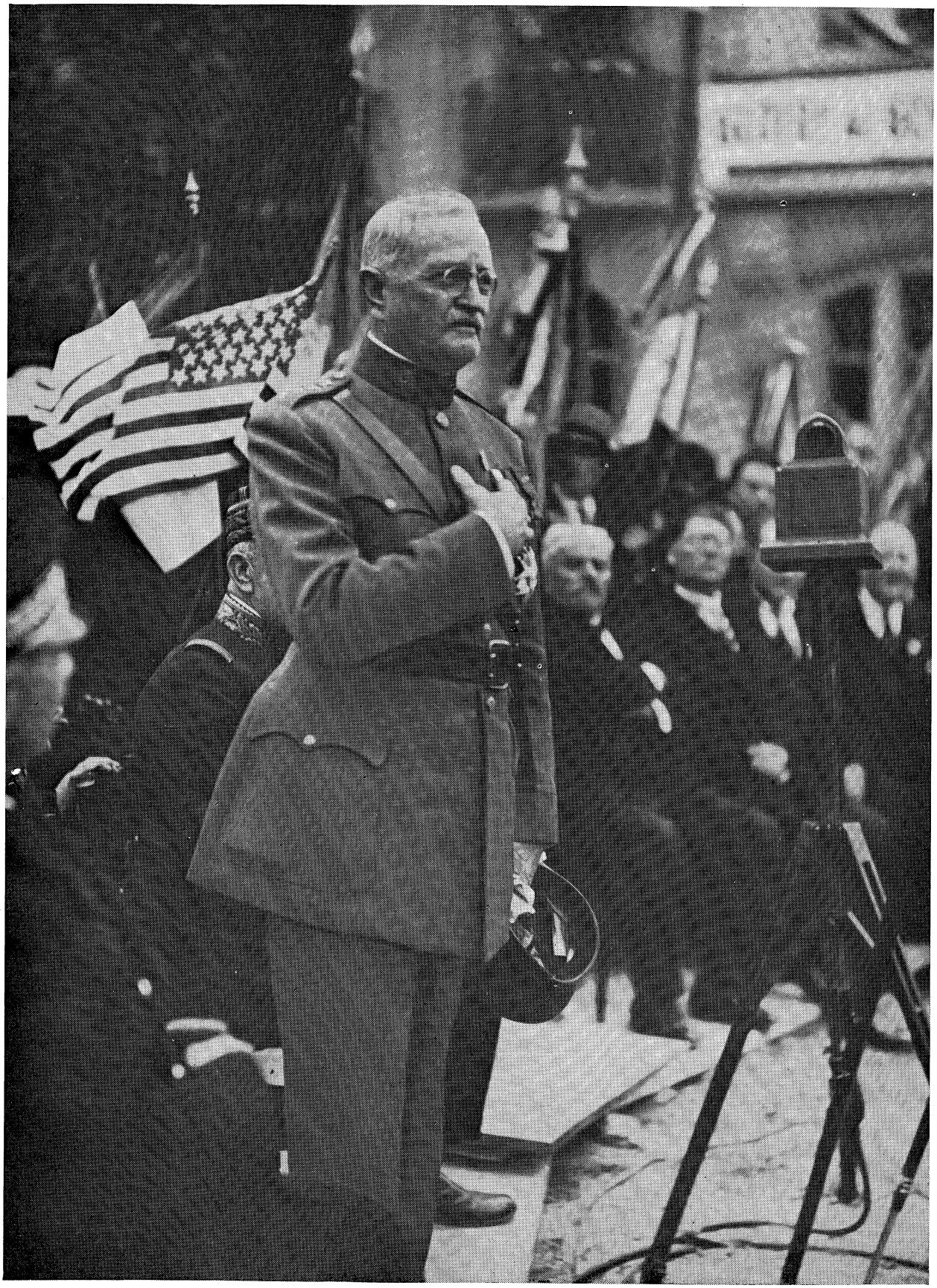

GENERAAL J. J. PERSHING was opperbevelhebber van de Amerikaansche troepen in Frankrijk van 1917—1919.

te bereiken dien de volkeren verlangen. Zij hopen echter, dat deze erkenning in zichzelve zoo belangrijk is en zoo groote inspanningen noodzakelijk heeft gemaakt, dat zij door alle vreedzame elementen van Europa en de wereld begrepen en op juiste waarde geschat zal worden en dat nieuwe verrichtingen zullen volgen.

Deze daden zullen te gemakkelijker tot uitvoer te brengen zijn, daar de volkeren dezen nieuwen stap naar een waarachtigen vrede ondersteunen, welke om volledig te zijn, gelijkelijk betrekking moet hebben op de economische en politieke orde, terwijl tevens ieder beroep op geweld of wapenen wordt afgewezen. De onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag zullen er derhalve naar streven de thans gestelde problemen, of die problemen die later gesteld zullen worden, in denzelfden geest op te lossen, die dit verdrag bezielt.

Hierop volgt het financieele gedeelte van de overeenkomst:

Art. 1. — Dit artikel regelt de door de Duitsche regeering tot een totaalbedrag van 3 milliard goudmark op den grondslag van de huidige valuta uit te geven schuldbekentenissen tegen 5%, terwijl in negen punten de nadere voorwaarden van uitgifte werden omschreven. De schuldbekentenissen kunnen door de B. I. B. eerst na verloop van drie jaren van het tijdstip der onderteekening van het verdrag af worden uitgegeven. Vijftien jaren na de onderteekening zullen de door de B. I. B. niet geplaatste schuldbekentenissen worden geannuleerd. De emissiekoers bedraagt 90 %. Opmerkelijk is punt zes, waarbij bepaald wordt, dat ingeval de Rijksregeering in het buitenland met of zonder haar garantie leeningen uitschrijft, zij tot een derde van de netto opbrengst dezer leeningen moet besteden aan het terugkoopen der schuldbekentenissen. Gegeven voorschotten voor denzelfden tijd of minder dan een jaar worden hierdoor niet getroffen. Punt zeven zegt, dat ingeval op een ander tijdstip de B. I. B. van meening is, dat het crediet der Duitsche Rijksregeering weer hersteld is, maar de koersen der leeningen onder den minimumprijs der emissie ligt, een meerderheid van 2/3 van den Raad van Beheer van de B. I. B. den minimumprijs kan veranderen. In alle andere gevallen neemt de Raad van Beheer van de B. I. B. — punt acht — zijn besluiten met meerderheid van stemmen.

Art. II. Van af het tijdstip van het van kracht worden beëindigt en vervangt het onderhavige verdrag het reparatiesysteem van de Haagsche overeenkomst van 20 Jan. 1930, het Londensche Verdrag van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche Verdrag van 6 Juni 1932. De verplichtingen van dit onderhavige verdrag vervangen volkomen de voorafgaande verplichtingen van Duitschland, welke waren samengevat in de jaarlijksche betalingen van het „Nieuwe Plan".

Art. III. Dientengevolge zijn artikelen I, II, IV, V, VII, VIII en IX, benevens de bijlagen I, III, IV, V, Vb, VI, VIb, VII, X en Xa van het Haagsche verdrag definitief opgeheven.

Art. IV. Het Londensche protocol van 11 Augustus 1931 en het Berlijnsche aanvullende protocol van 6 Juni 1932 worden opgeheven. Dientengevolge worden de voorloopig aan de B. I. B. door de Rijksspoorwegen overhandigde inkomsten weer aan de Rijksspoorwegen teruggegeven.

Art. V. Het schuldcertificaat van de Duitsche regeering en het certificaat van de Rijksspoorwegmaatschappij, die beide in artikel VIII van de Haagsche overeenkomst en in bijlagen III en IV behandeld zijn, benevens in de hierin bijgevoegde coupons, worden dienovereenkomstig aan de Duitsche regeering en de Rijksspoorwegmaatschappij teruggegeven.

Art. VI. Niets in het onderhavige verdrag verandert of betreft artikel III (liquidatie van het verleden), artikel IV, voor zoover dit de juridische persoonlijkheid van de B. I. B. betreft en artikel X (de immuniteit van de B. I. B.) van het Haagsche verdrag.

Art. VII. De onderteekenende mogendheden verklaren, dat niets in het onderhavige verdrag vermindering of verandering brengt in de rechten der bezitters van de obligaties van de buitenlandsche Duitsche leening van 1924 of van de internationale 5½% leening der Duitsche regeering (Dawes-leening en Young-leening). Iedere noodzakelijke verandering van de procedure voortvloeiende uit de verplichtingen van de Duitsche regeering, welke de buitenlandsche leening van 1924 en de internationale 5½% leening der Duitsche regeering van 1930 betreffen, zal het voorwerp zijn van een overeenkomst tusschen de Duitsche regeering en de B. I. B. De B. I. B. is hierbij de financieele agent en de trustee van de Duitsche buitenlandsche leening van 1924 en trustee van de 5½ internationale leening der Duitsche regeering.

Art. VIII. Van af het tijdstip van het van kracht worden, zal het verdrag door bemiddeling der Fransche regeering aan de B. I. B. worden bekend gemaakt, ten einde daarmede de toepassing der er in vervatte bepalingen, voorzoover zij de B. I. B. betreffen, mogelijk te maken. De Fransche regeering zal eveneens de B. I. B. er van in kennis stellen, met het oog op haar statuten, dat het „Nieuwe Plan" buiten werking is getreden.

Art. IX. Ieder meeningsverschil, hetzij tusschen de onderteekenende mogendheden van het onderhavige verdrag, hetzij tusschen een of meer van hen eenerzijds en de B. I. B. anderzijds, zal het voorwerp zijn van uitlegging door een scheidsgerecht, dat gevormd wordt op grondslag van artikel IV van het Haagsche verdrag. Alle hiervoor geschikte bepalingen van bijlage XII van dit verdrag worden hierbij toegepast.

Art. X. Het onderhavige verdrag waarvan de Fransche en Engelsche tekst gelijkelijk kracht van wet hebben, wordt geratificeerd. Het deponeeren der ratificatie-oorkonden geschiedt in Parijs. Zoodra het onderhavige verdrag door de regeeringen van Duitschland, België, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië en Japan geratificeerd is, wordt het tusschen de regeeringen van kracht.

Art. XI. Op ieder tijdstip voor het van kracht worden van het verdrag, gelijk dit bepaald is in artikel X, kan het onderhavige verdrag door de onderteekenende mogendheden van de Haagsche overeenkomst van 20 Juni 1930 worden onderteekend.

Bijlage II van het verdrag van Lausanne, die eerst later is gepubliceerd, bevat de overgangsregeling volgens dewelke van af den dag van het beëindigen van de Lausanne-conferentie tot de ratificatie van het verdrag van Lausanne, Duitschland geenerlei betalingen van welken aard ook behoeft af te dragen. **(Vorig bericht 100 P.)**

A. BEZUINIGINGSCOMMISSIE-WELTER. —

Verschenen is het rapport der op 11 Nov. 1931 geïnstalleerde Staatscommissie ad hoc voor de verlaging der Rijksuitgaven.

Voorzitter der commissie is de heer C. J. I. M. Welter, oud vice-president van den Raad van Indië, te 's-Gravenhage; leden zijn de heeren Prof. L. A. v. Royen, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, Wassenaar; prof. ir. I. P. de Vooys, directeur van de Algemeene Kunstzijde Unie, Arnhem; E. P. Westerveld, alg. secretaris van het Koloniaal Instituut te Amsterdam; F. H. Fentener van Vlissingen, industrieel te Utrecht; mr. dr. W. M. Westerman, chef van het kabinet van den burgemeester van 's-Gravenhage; mr. dr. A. v. Doorninck, thesaurier-generaal van Financiën; ir. M. H. Damme, dir.-generaal der P.T.T.; C. J. Ph. Zaalberg, directeur-generaal van den Arbeid; mr. dr. J. H. R. Sinninghe Damsté, directeur-generaal der belastingen en mr. J. Woltman, directeur-generaal van het departement van Defensie.

Aan dit rapport, dat 456 bladzijden groot is en 16 hoofdstukken telt, ontleenen wij in de eerste plaats de samenvatting van de voorgestelde bezuinigingen:

De Nederlandsche Staatsbegrooting beloopt voor den gewonen dienst in uitgaaf	ƒ 587.000.000
Van deze uitgaven zijn wettelijk onaantastbaar	„ 192.000.000
Bezuinigd kan dus slechts worden op de resteerende	ƒ 395.000.000

De Commissie-Welter, van meening, dat op de Staatsuitgaven een bedrag van ten minste ƒ 100.000.000 moet

worden bezuinigd, omdat het te verwachten tekort op de begrooting voor 1933 reeds thans op minstens dit bedrag kan worden becijferd, (de Commissie komt tot de raming van het tekort ad f 108 millioen), heeft in haar rapport daartoe een reeks voorstellen gedaan, waarvan de aanneming ten gevolge zou hebben, dat bespaard wordt door:

Korting op salarissen	f	24.000.000
Korting op materieele behoeften	„	2.850.000
Korting op subsidiën	„	1.000.000
Korting op gratificatiën	„	240.000
Korting op dienstreizen	„	855.000
Bezuiniging op Buitenlandsche Zaken	„	323.000
Verlaging op Justitie	„	3.140.000
Bezuiniging op Binn. Zaken en Landb.	„	1.697.000
Verlaging op Onderwijs	„	15.404.000
Bezuiniging op Financiën	„	4.882.000
Bezuiniging op Defensie	„	7.503.000
Bezuiniging op Waterstaat	„	25.335.000
Bezuiniging op Arb. H. en N.	„	13.297.000
Bezuiniging op Koloniën	„	1.340.000
Totaal	f	101.866.000

Ten aanzien van de salariskorting moet er op gewezen worden, dat het bedrag van f 24.000.000 de reeds toegepaste kortingen insluit. De commissie, die een blijvende korting van 13 % voor ongehuwden en van 8 % voor gehuwden voorstelt, berekent dan ook, dat, waar reeds een tijdelijke korting met een besparing van f 7.000.000 en een ongehuwden-aftrek ad 3 % met een besparing van f 2.500.000 in werking is, de netto-bate van haar salarisvoorstellen zal zijn 24 millioen — (7 + 2.5 millioen = f 14.500.000. Bij haar berekeningen heeft zij echter voorshands de totaalbezuiniging door kortingen op bijna f 30.000.000 becijferd, zoodat aan bezuinigingen op de hoofdstukken der staatsbegrooting — waarbij de commissie geen rekening heeft gehouden met de nieuwe departementale indeeling — nog rond f 72.000.000 gevonden moest worden om tot een besparing van f 102.000.000 op het budget te komen.

Ten einde dit resultaat te bereiken, stelt de commissie-Welter o.a. voor:

1. Verlaging van den werkloozensteun met 15 %.
2. Afschaffing van 50 kantongerechten en 6 rechtbanken.
3. Uitstel van de N.O.-inpoldering van de Zuiderzee.
4. Bezuiniging van 10 % op de kosten van de marinelegerorganisatie, o.a. door afschaffing van 8 regimenten en uitdunning van het beroepskader.
5. Stopzetting van het Lager Landbouw-dag-onderwijs.
6. Concentratie van L.O.- en U.L.O.-scholen; toepassing van de 45-schaal.
   Vervanging der leerkrachten in de laagste twee klassen der Lagere School door lager bezoldigde, v.n.l. vrouwelijke krachten met speciaal diploma.
7. Bezuiniging van 10 % op de kosten van het Hoger Onderwijs door terugbrenging van de materieele uitgaven met 15 % en van de personeele uitgaven (met uitzondering van de tractementen der hoogleeraren) met 11 %.
8. Vermindering van de Rijksbijdrage aan het Invaliditeitsfonds met f 4.000.000.
9. Verlangzaming van het uitvoerings-tempo van een aantal groote Waterstaatswerken.
10. Halveering van het beschikbaar gestelde bedrag voor verbetering van den spoorwegtoestand rondom Amsterdam.
11. Sterke beperking van de toepassing der Psychopathenwet.
12. Reorganisatie van de politie ten plattelande.
13. Vermindering van het aantal Raden van Beroep bij de Directe Belastingen.
14. Sterke beperking van de militaire uitgaven voor Suriname en Curaçao. Opheffing van de bezetting in Curaçao in 1934.
15. Voor zoover mogelijk inkrimping van de personeelformaties met 12 %.
16. Afdwinging van gelijksoortige salarisverlagingen als ten aanzien van het Rijk voorgesteld, ten opzichte van provinciën en gemeenten.
17. Bespreking van de werkingssfeer der Kinderwetten.

De commissie komt tot de conclusie dat het economisch perspectief voor Nederland zéér weinig rooskleurig genoemd moet worden en dat het dientengevolge zoo ooit, dan thans voor den Staat onafwijsbaar plicht geworden is om het cijfer der begrooting, hetwelk in een periode van welvaart tot ruim f 600 millioen is gestegen, tot bescheidener proporties terug te brengen. Het te verwachten verschil tusschen inkomsten en uitgaven in 1933 wordt door de commissie becijferd op rond f 100.000.000.

De Gemeentefinanciën geven meer nog dan die van het Rijk, reden tot bezorgdheid. Gezien de groote risico's, die de Rijksfinanciën bij een onoordeelkundig gemeentebeheer loopen, is de commissie algemeen van oordeel, dat de ernstige aandacht der regeering op deze zieke plek gevestigd behoort te worden. Een der voornaamste bedenkingen tegen het door de gemeenten gevoerde financieel beheer is, dat de gemeentebesturen in de gunstige jaren vóór 1930 een behoorlijke reserveering hebben achterwege gelaten, hetgeen blijkt, behalve uit den sterk gestegen schuldenlast van omstreeks f 850 millioen in 1919, tot f 2100 millioen in 1929, d.w.z. een vermeerdering met meer dan 150 pCt. (de Rijksschuld steeg in diezelfde jaren met 10 pCt.), uit het feit, dat bij de gemeenten de telken jare ver boven de raming uitgaande middelenopbrengsten niet hebben geleid tot batige rekeningsaldi, die voor buitengewone schuldaflossing zijn aangewend, maar dat de gemeenten de stijging van haar gewone uitgaven met de abnormale stijging van het volksinkomen gelijken tred hebben doen houden.

Na deze cijferopstelling meent de commissie zich ontslagen te mogen achten van de verplichting, nader aan te toonen, dat, wie een zeer groot bedrag op de landsuitgaven wil bezuinigen, daarbij noodzakelijk de salarissen en loonen moet aantasten.

10 JULI 1932

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA.** —

Nu Duitschlands schulden aan de voormalige geallieerden zijn vastgelegd op drie milliard goudmark of omstreeks 750 millioen dollar, geven wij ter vergelijking hieronder een overzicht van hetgeen de Europeesche landen nog aan de Ver. Staten moeten betalen.

Gr.-Brittannië heeft in 1933 te betalen $ 183.900.000, volgende jaren tot 1984 bedragen tusschen $ 178.240.000—$ 187.250.000.

Frankrijk in 1933 $ 60.000.000, in 1934 $ 75.000.000; het bedrag stijgt van 1935 tot 1941 geleidelijk tot $ 125.000.000, welk bedrag van 1942 tot 1986 onveranderd blijft, waarna in 1987 een slotbetaling volgt van $ 117.674.000.

Italië in 1933 $ 14.791.000, tot 1986 geleidelijk stijgende tot $ 80.988.000 per jaar.

België van 1933 tot 1986 $ 2.900.000 en in 1987 $ 2.280.000 aan schulden van vóór den oorlog, daarnaast aan schulden van ná den oorlog in 1933 $ 5.550.000, stijgende van 1936 tot 1987 tot $ 9.773.000—$ 9.936.000 per jaar.

Tsjecho-Slowakije van 1933—1943 $ 3.000.000, van 1944—1987 $ 5.880.000 per jaar.

Estland van 1933 tot 1984 jaarlijks $ 548.000, **Finland** idem $ 357.000. **Hongarije** idem $ 77.000, **Letland** idem van $ 229.000 tot $ 236.000, **Litauen** idem van $ 210.000 tot $ 240.000

Griekenland in 1933 $ 280.000, van 1934 tot 1937 $ 300.000, in 1938 $ 325.000, van 1939 tot 1987 jaarlijks $ 350.000.

Polen in 1933 $ 7.057.000, van 1934 tot 1984 tusschen $ 6.900.000 en $ 9.315.000.

Roemenië in 1933 $ 1.000.000, stijgende van 1940 tot 1987 tot $ 2.246.000.

Joegoslavië in 1933 $ 275.000, stijgende van 1961 tot 1987 tot $ 2.490.000.

Ten slotte de **Duitsche** herstelschulden aan Amerika. Van 1932—1933 tot 1980—1981 bedragen deze 40.800.000 mark per jaar (de z.g. mixed claims). Verder aan kosten voor het bezettingsleger van 1932—1933 tot 1965—1966 jaarlijks $ 35.300.000. (Alg. Handelsblad)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Steun aan werkloozen.** De Senaat had een compromis-ontwerp aangenomen om 2122 millioen dollar beschikbaar te stellen voor het verschaffen van leeningen aan werken van openbaar nut, productieve werken, en voor het verleenen van directen steun aan de werkloozen. President Hoover heeft over dit ontwerp zijn veto uitgesproken. **(Vor. ber. 142 M.)**

12 JULI 1932

B. **JAPAN. — Banken in moeilijkheden. —** Van 1 Jan. tot 1 Juli 1932 hebben twaalf banken met een gezamenlijk kapitaal van 27 millioen yen haar betalingen gestaakt. Het waren hoofdzakelijk banken, welke credieten verstrekten tot steun aan den landbouw. Het aantal werkloozen in Japan wordt officieel met 1 millioen aangegeven. **(Vorig bericht blz. 127 F.)**

C. **THOMAS BAT'A OVERLEDEN. —** Thomas Bat'a, de bekende Tsjechoslowaaksche schoenenfabrikant, is bij een vliegongeluk om het leven gekomen.

13 JULI 1932

D. **FRANKRIJK. — Financieel wetsontwerp goedgekeurd.** Tijdens de debatten over het financieele wetsontwerp in de Fransche Kamer heeft de minister voor de begrooting, Palmade, een uitvoerig overzicht gegeven van den huidigen financieelen toestand van Frankrijk. Het deficit voor 1931 bedraagt 4.7 milliard franken, terwijl men voor het loopende jaar op 4 milliard moet rekenen. De beschikbare middelen zijn van 20 milliard tot 2 milliard franken gedaald, zoodat de regeering zich voor de dringende taak geplaatst ziet, zoowel de begrooting als ook de staatskas door bezuinigingen en nieuwe belastingen terug te brengen tot een normaal niveau. De openbare uitgaven zijn gestegen van 39½ milliard in 1927 tot 50 milliard in 1931.
De Kamer heeft met 385 tegen 201 stemmen het financieele wetsontwerp aangenomen. **(Vorig bericht blz. 174 A.)**

E. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. — De Fransch-Engelsche samenwerking. —**
In het Lagerhuis deelde de minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, mede, dat de regeeringen van Frankrijk en Engeland een overeenstemming hadden aangegaan op de vier volgende punten, teneinde den geest van samenwerking van Lausanne te ontwikkelen:
1. Het vriendschappelijk uitwisselen van meeningen en het elkander op de hoogte houden van alle kwesties, die den Europeeschen toestand betreffen.
2. Samenwerken teneinde een billijke oplossing te vinden voor het ontwapeningsprobleem.
3. Samenwerken ter voorbereiding van de economische wereldconferentie.
4. Tot aan het sluiten van een nieuw handelsverdrag iedere discriminatie jegens elkander te vermijden.
Duitschland, Italië en België zijn uitgenoodigd zich bij deze verklaring aan te sluiten.

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — De vermogensbelasting.** De Volksraad heeft met 30 tegen 23 stemmen de geheele ontwerp-ordonnantie inzake de vermogensbelasting aangenomen.
Voor deze nieuwe heffing verwijzen wij naar onze mededeeling van den 28sten December 1931 **(Vor. ber. 133 A.)**

G. **GENTLEMEN'S AGREEMENT. —**
De Quay d'Orsay heeft den tekst van het gentlemen's agreement, dat in Lausanne is gesloten tusschen Frankrijk, Engeland, België en Italië, bekend gemaakt.

Aan dezen tekst ontleenen wij het volgende:
Het verdrag van Lausanne wordt eerst van kracht na de in dit verdrag vermelde ratificatie.
Wat de crediteurstaten betreft, in welker naam dit document geparafeerd is, zal de ratificatie niet eerder plaats vinden, dan wanneer tusschen hen en hun eigen schuldeischers een bevredigende oplossing zal zijn bereikt.
In geval een regeling der schulden niet bereikt kan worden, zal het accoord met Duitschland niet worden geratificeerd.
Daardoor zou een nieuwe toestand ontstaan en de belanghebbende regeeringen zullen erover beraadslagen, wat dan moet geschieden.
In dit geval zal de rechtstoestand van alle betrokken mogendheden weer dezelfde worden als voor het moratorium van Hoover.
De rijksregeering zal van deze overeenkomst in kennis worden gesteld.
Het gentlemen's agreement is begeleid door een schrijven van den Engelschen minister van financiën, Chamberlain, aan den Franschen minister van financiën Martin, waarin wordt bevestigd, dat in geval de overeenkomst van Lausanne niet wordt geratificeerd, de rechtspositie van alle betreffende regeeringen tot elkander weer dezelfde zal zijn, welke bestond volgens de bepalingen van de Haagsche overeenkomst van 20 Januari 1930 en van de War Debt Funding-overeenkomst.

H. **Dr. RUDOLF MENGELBERG. —**
Dr. Rudolf Mengelberg heeft zich belangeloos bereid verklaard de supervisie op zich te nemen van de afdeeling muziek van Keesings Historisch Archief.
Wij zeggen den heer Dr. Rudolf Mengelberg hiervoor, mede namens onze lezers, hartelijk dank en laten hieronder een korte levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.
Dr. Rudolf Mengelberg, geboren 1 Februari 1892 te Krefeld, studeerde te Genève, München, Bonn en Leipzig, eerst rechten, daarna muziek. Hij promoveerde in 1915 te Leipzig met een studie over den Italiaanschen componist G. A. Ristori; sedert 1915 is hij gevestigd te Amsterdam, waar hij als artistiek leider aan het Concertgebouw verbonden is. Hij componeerde orkest- en koorwerken, kamermuziekwerken en liederen. In 1929 won hij onder 170 composities met de Cantate Weinlese een prijsvraag van de Internationale Prijsvraag der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst bij haar 100-jarig bestaan. Voorts verschenen van zijn hand: het Mahler-Feestboek 1920 en een kleine biographie van Mahler in 1923 bij Breitkopf & Härtel, en in 1928. „Holland als kulturelle Einheit", waarvan in 1929 ook een Nederlandsche vertaling verscheen: „Nederland, spiegel eener beschaving".

16 JULI 1932

I. **NEDERLAND. — Kruiserbouw. - Derde Kruiser. —** De Tweede Kamer heeft op 17 Juni de motie-Cramer voor het opschorten van den bouw van den derden kruiser met 59 tegen 30 stemmen verworpen.
Voor de motie stemden: de sociaal-democraten, de vrijz.-democraten, de heeren Wijnkoop en Floris Vos.
De minister van Koloniën deelde op 16 Juli in de memorie van antwoord op het voorloopig verslag van de Eerste Kamer over eenige wetsontwerpen tot goedkeuring van besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië o.a. mede, dat de derde kruiser niet gebouwd wordt voor oorlogsdoeleinden, doch om de vloot op het minimum peil van paraatheid te houden.

K. **OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES. — 30 Juli—14 Augustus 1932. - Nederlandsche uitzending naar Los Angeles. —**
Algemeen leider: G. v. Rossem, secretaris-penningmeester van het Nederlandsch Olympisch Comité.
Chef de Mission: C. F. Kellenbach, voorzitter van den Nederlandschen Zwembond.
Athletiek: Wim Peters, hinkstapsprong; Christiaan

Berger, 100 en 200 meter hardloopen; Mej. Tollina Schuurman, 100 meter hardloopen dames; Mej. Lien Gisolf, hoogspringen dames; 4 × 100 meter estafette dames: Truus Aalten, Bep du Mée, Lien Dalmolen en Tollina Schuurman. Reserve Bep Klaver.
Trainer en masseur: Van der Putte.
Moderne Vijfkamp: 1ste Luitenant der Mariniers W. J. van Rhijn.
Schieten: 1ste Luitenant der Mariniers J. W. v. Rhijn.
Roeien: Twee zonder stuurman, Jhr. G. Röell en P. Roelofsen; coach dr. Wehlburg.
Schermen: Mej. Jo J. de Boer (floret) dames; Heeren D. de Jong (sabel) en P. Myer (degen). Begeleider: Chr. J. Aerts.
Wielrennen: J. J. van Egmond (sprint en tijdrace) en B. Leene (tandem en reserve). Leider S. Swaab de Beer, penningmeester Nederl. Wielren Unie.
Zeilen: Gebr. Jan en Bob Maas, deelnemend in de Sterklasse met de „Holland" en eventueel in het Monotype.
Zwemmen: Dames: 100 meter vrije slag: Willy den Ouden en Corry Laddé. 400 meter vrije slag: Mevr. Z. Philipsen —Braun en Puck Oversloot; 100 meter rugslag: Mevr. Z. Philipsen—Braun en Puck Oversloot; 4 × 100 meter estafette, waarschijnlijk volgende formatie: Marie Vierdag, Corry Laddé, Willy den Ouden en Mevr. Philipsen—Braun. Begeleidsters: Mevr. Braun en Mevr. Wuyckhuizen.
Ruitersport: Luitenant Pahud de Mortanges (met „Marcroix"), Luitenant Jhr. van Lennep („Luftikus") en Luit. Schummelketel („Duiveltje"). Reservepaard „Henk". Jachtspringen, dressuurproef en veelzijdigheidswedstrijd.

17 JULI 1932

A. **DUITSCHLAND. — Noodverordening. — Vrijwillige Arbeidsdienst. —**
In een op 16 Juli '32 afgekondigde verordening heeft de rijksregeering den vrijwilligen arbeidsdienst geregeld.
Onderwerp en doel kenschetst de verordening als volgt: De vrijwillige arbeidsdienst geeft den jongen Duitschers de gelegenheid tot nut van 't algemeen in gemeenschappelijken dienst vrijwillig ernstigen arbeid te verrichten en zichzelf tegelijkertijd in lichamelijk, geestelijk en moreel opzicht op te voeden. Volgens de verordening moeten de werkzaamheden van den V.A.D. ten bate van het algemeen en passend zijn, zij mogen niet leiden tot een beperking der werkgelegenheden op de vrije arbeidsmarkt. De werkzaamheden gaan uit van openbare licbamen of andere organisaties, die ten bate van het algemeen werkzaam zijn, en wier taak het ook zal zijn te zorgen, dat geschikte werkzaamheden aanwezig zijn. De arbeidsdienstwilligen genieten de voordeelen der sociale verzekering en van de arbeidsbescherming. In de eerste plaats zullen jonge Duitschers beneden 25 jaar te werk worden gesteld, en onder hen weer speciaal werkloozen, die uit openbare middelen worden ondersteund. Daarnaast komen ook niet-werknemers in aanmerking.
Om een zoo eenvoudig en economisch mogelijke uitvoering van den arbeidsdienst te verzekeren, worden de voor dit doel gereed gehouden rijksbemiddeling en werkloozenverzekering samengevoegd en op uniforme wijze beheerd. Om de uniforme leiding te waarborgen, zal de rijksregeering een rijkscommissaris, die onder den rijksminister van Arbeid staat, benoemen. De rijkscommissaris zal worden bijgestaan door districtscommissarissen.
Als rijkscommissaris zal de president van het rijksbureau voor arbeidsbemiddeling dr. Syrup, optreden. **(V.b. 169 C.)**

B. **FRANKRIJK. — Financiën. —**
De Fransche Kamer van Afgevaardigden heeft met 281 tegen 30 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij de regeering wordt gemachtigd het maximum van het uitstaande schatkistpapier van frs. 5 milliard tot frs. 7 milliard te verhoogen.
De financieele commissie der Kamer heeft het voorstel der regeering, tot uitgifte van frs. 2 milliard schatkistpapier, aangenomen.

C. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Het departement van Binnenl. Zaken had aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van Juli op te geven, hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 25 Juni 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 996 gemeenten. In die gemeenten stonden op 25 Juni 1932 ingeschreven: 244.557 geheel werkloozen en 18.618 gedeeltelijk werkloozen. Van 81 gemeenten met rond 237.557 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(Vorig bericht 144 C.)**

18 JULI 1932

D. **DUITSCHLAND. — Verbod van demonstratie. —**
Uit Berlijn wordt officieel medegedeeld: Op 17 Juli 1932 is het in vele plaatsen opnieuw tot bloedige botsingen gekomen. In verreweg de meeste gevallen zijn de botsingen het gevolg van provocaties. Teneinde het onmiddellijke gevaar voor nieuwe overvallen op openbare optochten te verhinderen, heeft de Rijksminister van Binnenl. Zaken met ingang van 18 Juli '32 tot nader order, op grond van de tweede verordening van den Rijkspresident inzake politieke excessen d.d. 28 Juni 1932, een algemeen verbod uitgevaardigd van vergaderingen in de open lucht.

E. **VOLKENBOND. — Turkije in den Volkenbond opgenomen. —**
Turkije is op 18 Juli '32 in een plechtige zitting der Buitengewone Assemblée in den Volkenbond opgenomen, nadat de Volkenbondsraad reeds in zijn laatste zitting met algemeene stemmen besloten had Turkije toe te laten. De Turksche gezant te Bern, Kemal Hoesnoe Bey, werd plechtig naar zijn plaats geleid.

19 JULI 1932

F. **SUIKER. — Nieuwe suikerfabrieken in Azië. —**
In Britsch-Indië zal een groot aantal suikerfabrieken worden gebouwd, die tezamen met de reeds bestaande, 500.000 ton witte suiker per jaar zullen kunnen opleveren.
In West-Siberië worden 8 nieuwe fabrieken gebouwd; in Oost-Siberië 2, in Khirgizië 2, in Kasakstan 5, in Baschkirie 2, terwijl er in 1931 in Siberië reeds een nieuwe fabriek heeft gewerkt.
In Perzië zullen één of twee fabrieken worden gebouwd. (Indische Mercuur) **(Vorig bericht blz. 160 K.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. —**
Van het totale tapbare areaal is 24% niet in tap (periodieke tap niet inbegrepen). Per ultimo Jan., Febr., Maart en April bedroeg het percentage resp. 10, 12, 13 en 18%; 383 ondernemingen hebben den tap geheel stopgezet per ultimo Mei 1932. (Centr. Bur. v. d. Statistiek) **(Vorig bericht blz. 167 B.)**

H. **NEDERL. OOST-INDIE. — Regeeringstegemoetkoming aan ondernemingen. —**
De N. R. Crt. meldt het volgende:
De hoofden van gewestelijk bestuur hebben een aanschrijving ontvangen nopens het geven van uitstel van betaling van canon aan landbouwondernemingen. Evenals in de vorige crisisperiode wenscht de regeering ook thans een tegemoetkomende houding aan te nemen tegenover de ondernemingen, welker moeilijkheden aan de ongunstige tijdsomstandigheden moeten worden toegeschreven, zoodat dus rekening zal zijn te houden met de omstandigheid, dat ook naast de wereldcrisis verschillende andere factoren — in het bijzonder ten aanzien van de rubberondernemingen — zijn aan te wijzen, welke een ongunstigen invloed hebben uitgeoefend en voorts minder verband houden met de financieele positie van den betrokken producent dan met de mate waarin de betrokken ondernemingen geëxploiteerd of onderhouden worden.

20 JULI 1932

A. **ROEMENIË. — Kamerverkiezingen. —**
De definitieve uitslag van de Kamerverkiezingen, die op 17 Juli plaats vonden, luidt:

Nationaal-Zaranisten	227	zetels
Liberalen	41	„
Nationaal-socialisten en IJzeren Garde	16	„
Hongaarsche Partij	14	„
Overige partijen gemiddeld	5	„

De groote meerderheid der Nationaal-Zaranisten, die 45 pCt. van alle stemmen op zich vereenigden, wordt verklaard door het premiestelsel, waardoor ze 102 zetels extra kregen.
Het resultaat wordt door de nationaal-zaranistische pers met groote reserve besproken, daar zonder dit premiestelsel de oppositie de meerderheid in de Kamer zou hebben gekregen. Zij zijn teleurgesteld, omdat zij hoopten 60 pCt. van alle stemmen te behalen.

B. **VEREENIGDE STATEN. — Steunwet. —**
De Senaat heeft de steunwet aangenomen in den vorm, waarin zij door de conferentie is goedgekeurd.
Zooals de steunwet thans is aangenomen, voorziet zij in:
1e. het beschikbaar stellen van een bedrag van $ 1800 millioen aan de Reconstruction Finance Corp. om leeningen te verstrekken, n.l. $ 1500 millioen aan ondernemingen van verschillenden aard en $ 300 millioen aan de staten, die het 't meest noodig hebben;
2e. $ 120 millioen voor noodwegenbouw, $ 202 millioen voor openbare werken;
3e. opheffing van de functie van het ex-officio-lidmaatschap van den raad van beheer der Reconstruction Finance Corpation en de verplichting voor den raad maandelijks gedetailleerd verslag uit te brengen aan het Congres omtrent verstrekte leeningen en de rente, die zij afwerpen;
4e. leeningen te doen verstrekken door de Federal Reserve Bank direct aan anderen dan hierboven genoemden, vooropgesteld dat de Federal Reserve Bank met 5 bevestigende stemmen de leening goedgekeurt, evenals dat thans reeds geschiedt. Deze leeningen zullen trouwens alleen worden verstrekt, wanneer de credietnemer de bewijzen geeft, dat hij niet in staat is om hulp van gewone banken te krijgen.
De wet legt een last van $ 2.122.000.000 op de federale schatkist.

C. **NEDERLAND. — Exportcijfers van het bloembollenbedrijf. —**
Een overzicht van de exportcijfers naar de waarde na den oorlog geeft het volgende staatje:

1919	ƒ 17.495.000	1926	ƒ 39.166.000
1920	„ 19.547.000	1927	„ 39.918.000
1921	„ 22.437.000	1928	„ 42.718.000
1922	„ 22.640.000	1929	„ 40.365.000
1923	„ 26.382.000	1930	„ 46.419.000
1924	„ 29.985.000	1931	„ 29.100.000
1925	„ 44.800.000		

(Vor. ber. 129 E.)

D. **NEDERLAND. — In- en Uitvoer. —**
Waarde van den in- en uitvoer en van het invoersaldo:

Jan.—Juni	1929	1930	1931	1932
	(in milioenen guldens)			
Invoer	1.325	1.276	987	677
Uitvoer	960	880	677	418
Invoersaldo	365	396	310	259

(Vorig bericht blz. 153 L.)

E. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen — Von Papen Rijkscommissaris van Pruisen. —**
Volgens een verordening is Rijkskanselier von Papen met alle bevoegdheden van rijkscommissaris van Pruisen bekleed; dr. Bracht, burgemeester van Duisburg, is zijn gevolmachtigde. Alle Pruisische ministers, w.o. Severing en Braun, zijn van hun functie ontheven, evenals de Berlijnsche hoofdcommsisaris van politie Grzesinski, de ondercommissaris dr. Weiss en de chef der Berlijnsche Schupo Heimannsberg.
De inhoud der verordening, genaamd „Verordening betreffende het herstel van de openbare veiligheid en de orde in het gebied van Pruisen", luidt als volgt:
Art. 1. Gedurende den geldigheidsduur dezer verordening wordt de rijkskanselier benoemd tot rijkscommissaris voor Pruisen. In die qualiteit is hij gemachtigd de leden van het Pruisische ministerie van hun ambt te ontheffen. Voorts is hij gerechtigd zelf de functie van Pruisisch minister-president op zich te nemen en anderen als rijkscommissarissen met het vervullen der Pruisische minister-functies te belasten.
De rijkskanselier is bekleed met alle bevoegdheden van den Pruisischen minister-president en zij, die door hem tot het ambt van Pruisisch staatsminister aangewezen zijn, bekleeden alle bevoegdheden van minister.
De rijkskanselier en alle door hem met het ambt van Pruisisch minister bekleede personen nemen de bevoegdheden op zich van het Pruisische Staatsministerie.
Art. 2. De verordening wordt van kracht op den dag harer afkondiging.
Het document draagt de handteekening van Von Hindenburg en Von Papen.

21 JULI 1932

F. **NEDERLAND. — Contingenteeringen. —**
De Eerste Kamer heeft op 21 Juli '32 de wetsontwerpen tot contingenteering van tricotgoederen, wollen of halfwollen goederen, bovenkleeding, leestklaar schoenwerk, boter, rijwielbanden, porcelein, aardewerk en tegels z.h.s. aangenomen. De sociaal-democratische fractie werd geacht tegen te hebben gestemd.
In zijn repliek deelde minister Verschuur mede, voornemens te zijn een wijziging van de contingenteering van tricotgoederen te bevorderen, zoodat deze op 100% wordt gebracht. **(Vorig bericht blz. 159 E.)**

G. **FRANKRIJK. — Couponbelasting.**
De Senaat heeft de verhooging van de couponbelasting van 18 tot 20% op buitenlandsche waarden, die niet op het zegel geabonneerd zijn, goedgekeurd, onder voorwaarde dat de wet van 1916, die den invoer en noteering van buitenlandsche waarden verbiedt zonder voorafgaande machtiging, gehandhaafd zal blijven.

22 JULI 1932

H. **ENGELAND. — Bank van Engeland. —**
De aan de Bank van Engeland verleende machtiging om niet door goud gedekte bankbiljetten uit te geven tot een bedrag van £ 275 millioen, is verlengd tot 30 September.
(Vorig bericht blz. 168 F.)

I. **ITALIE. — Grandi ambassadeur te Londen. —**
De vroegere minister van Buitenlandsche Zaken, Grandi, is benoemd tot Italiaansch ambassadeur te Londen.

K. **DUITSCHLAND. — Regeeringswisseling in Pruisen. - Voorloopige regeering. —**
Rijkskanselier Von Papen heeft met dr. Bracht en een aantal staats-secretarissen van de verschillende Pruisische ministeries een bespreking gehad, ten einde een voorloopige regeering te vormen. In deze bijeenkomst werd het voorloopige bewind aldus samengesteld:
Dr. Bracht, w.n.d. rijkscommissaris en minister van Binnenlandsche Zaken; dr. Schleusener, staatssecretaris van Financiën; dr. Lammers voor Onderwijs; dr. Hölscher voor Justitie; dr. Ernst voor Handel; Mussehl voor Landbouw, en dr. Scheidt voor Sociale Voorzorg.
(Vorig bericht 181 E.)

L. **NEDERLAND. — Steunverleening aan de Zeescheepvaart. —**
De Eerste Kamer heeft het wetsontwerp tot behartiging

van de nationale scheepvaartbelangen (steun aan de zeescheepvaart) zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. (De Tweede Kamer aanvaardde het ontwerp z.h.s. op 25 Juni 1932).
Dit wetsontwerp is bedoeld om te komen tot de oprichting van een onder objectieve scheepvaartkundige leiding staande maatschappij, die haar werkkapitaal grootendeels zal ontleenen aan een rijksvoorschot en die om die reden onder regeeringstoezicht moet staan.
De Memorie van Toelichting zegt o.a.:
De noodtoestand, welke in een groot deel van de Nederlandsche zee-scheepvaart is ingetreden, heeft er toe geleid, dat de regeering zich genoodzaakt heeft gezien, maatregelen te beramen, teneinde te voorkomen, dat hier een van onze belangrijkste takken van bedrijf aan den ondergang wordt prijsgegeven. Deze maatregelen vinden hun belichaming in een speciaal op te richten financieringsmaatschappij voor de scheepvaart, waarvan het maatschappelijk kapitaal op ƒ 5.000.000 zal worden bepaald; hiervan zal de meerderheid ad ƒ 2.600.000, in handen van den Staat zijn. Behalve de Staat kunnen scheepvaartmaatschappijen aandeelhouder zijn; de maatschappijen, welke een voorschot krijgen, zullen verplicht zijn aandeelen te nemen.
De vennootschap wordt bestuurd door een directie, bestaande uit ten hoogste twee directeuren.
(Vorig bericht blz. 107 B.)

A. **NEDERLAND. — De clearingwet door de Eerste Kamer aangenomen.** —
De Eerste Kamer heeft op 21 Juli '32 het wetsontwerp ter breideling van de gevaren, voortspruitende uit de beperkende bepalingen die op het internationale betalingsverkeer werden toegepast — de clearingwet —, zonder hoofdelijke stemming aangenomen. (De Tweede Kamer aanvaardde het ontwerp met 77 tegen 2 stemmen (die der Communisten) op 2 Mei 1932).
De nieuwe wet beoogt een steun te zijn voor den Nederlandschen export. Zij heeft niet ten doel den invoer te belemmeren en verschilt daardoor in principieel opzicht van de maatregelen, welke in een aantal van de hiervoor genoemde landen werden genomen.
De regeering stelt zich den gang van zaken als volgt voor. Zoodra met landen, waar bestaande of te treffen maatregelen zulks wenschelijk maken, verdragen zijn gesloten met betrekking tot het uit in- en uitvoer voortspruitende betalingsverkeer, voldoet elke importeur zijn schuld aan den buitenlandschen crediteur door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Omgekeerd zullen de in Nederland gevestigde exporteurs in den regel alleen betaling voor de door hen geleverde goederen ontvangen door tusschenkomst van de Nederlandsche Bank. Deze heeft zich reeds bereid verklaard als clearing-instituut te fungeeren. Genoemde instelling zal dan de bedragen, die zij van importeurs ontvangt, aanwenden om bedoelde betalingen aan exporteurs te doen. Zij zal deze betaling echter niet eerder in Nederlandsch geld voldoen, voordat zij kennis gekregen heeft van het buitenlandsche clearing-instituut, als hoedanig in den regel de buitenlandsche circulatiebank zal optreden, dat de buitenlandsche importeur zijn schuld aan de in zijn eigen land daartoe aangewezen centrale bankinstelling heeft voldaan. De omrekeningskoers wordt door beide circulatiebanken in onderling overleg òf bij speciale door de Regeering gesloten verdragen geregeld. In ieder geval zullen deze koersen, of de grondslagen waarop zij worden vastgesteld, worden openbaar gemaakt. De circulatiebanken blijven buiten het risico, dat aan de handelstransacties verbonden is; zij verleenen hare medewerking voor rekening en risico van de betrokkenen. Voldoet de buitenlandsche afnemer zijn schuld niet op tijd, dan zal de Nederlandsche exporteur zelf maatregelen moeten nemen om zijn cliënt tot betaling te dwingen. Voorts zal de Nederlandsche Bank alleen betalen, voorzoover de door haar van Nederlandsche importeurs ontvangen bedragen zulks toelaten.
De consequentie van de regeling is, dat de in Nederland gevestigde importeurs, behoudens in bepaalde uitzonderingsgevallen, die bij het verdrag worden overeengekomen, verplicht zijn van de tusschenkomst van het clearing-instituut gebruik te maken.
Zoodra een importeur aan de Nederlandsche Bank heeft betaald, zal die instelling een kennisgeving van de betaling aan het buitenlandsche clearinginstituut zenden, die de zaak verder met den buitenlandschen exporteur afdoet. Ook hier neemt de Nederlandsche Bank geenerlei aansprakelijkheid op zich en zal de buitenlandsche exporteur zelf moeten toezien, dat zijn Nederlandsche cliënt betaalt.
De kosten, verbonden aan de uitvoering dezer wet worden geheel ten laste van de exporteurs gebracht.

25 JULI 1932

B. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Mr. L. J. A. Trip benoemd tot lid der sub-commissie.** —
Mr. L. J. A. Trip, President der Nederlandsche Bank, die tevens lid van den raad van beheer der Bank voor Intern. Betalingen is, is tot lid van de sub-commissie voor financieele zaken der commissie van deskundigen benoemd, die volgens besluit van de conferentie te Lausanne, zich zal bezighouden met het onderzoek naar de vraagstukken die de economische wereldconferentie zal behandelen.
(Vorig bericht blz. 166 G.)

C. **NEDERLAND. — Steun aan de varkensteelt.** —
Krachtens de z.g. Crisis-varkenswet, tot standgekomen op 25 Juli '32 (Stbl. 374), zal de regeering een exportmonopolie geven aan een Ned. Varkenscentrale, welke uit een stabilisatiefonds een toeslag op elk geslacht varken zal uitkeeren. De gelden voor dit stabilisatiefonds worden gevonden door een extra-keurloon van 5 cent per pond op varkens, bestemd voor binnenlandsche consumptie. Om een ongewenschte uitbreiding van de varkensstapel te voorkomen, zullen de varkens, die in aanmerking komen om onder deze regeling te vallen, voorzien worden van een oormerk.

26 JULI 1932

D. **SPANJE. — Financiën.** —
De Spaansche rijksinkomsten beliepen over het eerste halfjaar van 1932 1.859.949.874 (v. j. 1.806.848.480) Pesetas.
(Vorig bericht blz. 160 A.)

E. **VEREENIGDE STATEN. Handelsbalans.** —
De waarde van den export over de eerste vijf maanden beliep $ 726.852.771 (v. j. $ 1.1.128.889.046), terwijl de import in deze periode een waarde bereikte van $ 636.528.495 (v. j. $ 933.695.701).
Canada is de beste afnemer, terwijl Engeland in de tweede plaats komt.
(Vorig bericht 145 E.)

27 JULI 1932

F. **VEREENIGDE STATEN. — Reconstruction Finance Corp.** —
Tusschen 2 Februari en 30 Juni zijn leeningen ad $ 1.054.814.486 goedgekeurd en tot nu toe is voor $ 805.150.006 aan leeningen verstrekt, waarvan $ 76.488.199 is terugbetaald.
Aan bankinstellingen, trustmaatschappijen en spoorwegen zijn de meeste leeningen verstrekt. Banken ontvingen leeningen ad $ 497.387.936, spoorwegen $ 145.653.540, hypotheekbanken $ 66.568.867, verzekeringmaatschappijen $ 46.010.638, bouw- en credietvereenigingen $ 42.117.079, credietinstellingen voor den landbouw $ 286.365.
De goedgekeurde leeningen zijn verdeeld over 5084 afzonderlijke leeningen aan 4196 instellingen. Van dit bedrag wordt $ 642.789.313 verstrekt aan 3600 banken en trustmaatschappijen, $ 52.484.923 aan 418 bouw- en credietmaatschappijen $ 63.465.500 aan 63 verzekeringmaatschappijen, $ 322.400 aan credietmaatschappijen voor den landbouw, $ 73.600.000 aan 51 hypotheekbanken, $ 405.000 aan 3 credietvereenigingen en $ 213.882.724 aan 38 spoorwegmaatschappijen.
Verder heeft de instelling aan den minister van Landbouw $ 85 millioen toegestaan ten einde dezen in staat te stellen

leeningen te verstrekken, die verband houden met de productie.
Ook is toestemming verleend tot het verstrekken van leeningen aan de Federal Land Banks tot een bedrag van $ 30 millioen, welke som niet in bovengenoemde cijfers is opgenomen.
Per 30 Juni beliepen de kasmiddelen $ 50.817.454. Onder de verplichtingen komen voor $ 350 millioen eerste en tweede serie 3½ % notes en het geplaatste kapitaal ad $ 500 millioen. **(Vorig bericht 155 B.)**

A. **JOEGOSLAVIË. — Staats- en oorlogsschulden. —**
In totaal bedragen de geconsolideerde staatsschulden van Joegoslavië 38¾ milliard dinar; daarvan zijn 6 milliard binnenlandsche schulden. De schulden van voor den oorlog, die van het vroegere Servië en van Montenegro, alsmede die der overige gebieden beloopen 9.3 milliard. De schulden van na den oorlog zijn voornamelijk aangegaan voor de uitvoering van openbare werken. Op de begrooting 1932/33 is voor den dienst van rente en aflossing 1.58 milliard uitgetrokken, waarvan 1.27 milliard voor buitenlandsche schulden.
Wat de oorlogsschulden betreft neemt Engeland met 6.6 milliard de eerste plaats in; Amerika volgt met 3.46, Frankrijk met 2.22 milliard dinar; de van Oostenrijk-Hongarije overgenomen schulden beloopen 3 milliard.

B. **CONGO. — Diamantproductie. —**
Voor het eerst in de geschiedenis overtreft de diamantproductie van Belgisch Congo thans die van eenig ander diamant-produceerend land ter wereld.
De ontwikkeling dezer industrie in het Congo-gebied blijkt uit de volgende cijfers:

	1000 Karaat		1000 Karaat
1922	206.3	1927	1.207.8
1923	444.5	1928	1.500.3
1924	550.3	1929	1.895.3
1925	883.9	1930	2.086.7
1926	1.114.4	1931	2.396.0

C. **BELGIË. — Overzicht der begrooting. —**
In den op 26 Juli 1932 gehouden ministerraad werd door den eersten minister Renkin een overzicht gegeven van den financieelen toestand. Het deficit over 1930 bedraagt 970 millioen francs, in 1931 waarschijnlijk 1400 millioen francs voor gewone en 800 millioen frs. voor buitengewone uitgaven; over 1932 zal het deficit ook aanzienlijk zijn. Een derde van de staatsuitgaven (3 milliard frs.) gaat naar de pensioenen, de werkloozenondersteuningen en de invaliditeitspensioenen. Daarenboven beteekent het accoord op de conferentie van Lausanne voor België 423 millioen frs. minder inkomsten.

D. **ROTTERDAM. — Haventarieven. —**
De gemeenteraad van Rotterdam heeft met 25 tegen 14 stemmen besloten om de tarieven in de haven te verlagen. Het havengeld voor binnenschepen wordt verlaagd met 9.1 %, dat voor zeeschepen komt neer op een algemeene reductie van circa 16½ % en daarboven een verder gaande reductie van gemiddeld 13½ % voor stukgoed vervoerende lijnschepen.
De datum van invoering zal nader door den Raad worden vastgesteld.
De vermindering van inkomsten, uit dit voorstel voortvloeiend, wordt geraamd op één millioen gulden.

E. **AMSTERDAM. — Crisisbijdrage der regeering voor 1932. —**
Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft van de regeering bericht ontvangen, dat het percentage der regeeringsbijdrage voor de crisisuitgaven over 1932 voor Amsterdam is gesteld op 70 percent, hetgeen een bedrag van ruim ƒ 6 millioen is. Het percentage over het vorige jaar was op 40 gesteld.

F. **NEDERL. OOST-INDIË. — Landsmiddelen. —**
De opbrengst der landsmiddelen bedroeg in Mei 1932: ƒ 32.600.000 (v. j. ƒ 39.000.000). Hierdoor bedroeg de totaal-opbrengst in de eerste vijf maanden ƒ 163.000.000 (v.j. ƒ 195.900.000). De achteruitgang wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door achteruitgang in de opbrengsten der venn.belasting en van het invoerrecht. De monopolies brachten in Mei 1932 ƒ 2.300.000 minder op dan in Mei 1931, waarbij de pandhuizen alleen ƒ 1.300.000 minder opbrachten.
De opbrengsten van de P.T.T. en de Spoorwegen bedroegen in Mei 1932 resp. ƒ 318.000 en ƒ 541.000 minder dan in Mei 1931. **(Vorig bericht 127 L.)**

28 JULI 1932

G. **SCHAKEN. — Schaaktournooi te Bern. —**
De eindstand luidt: 1. Aljechin, 12½ p.; 2. en 3. Euwe en Flohr, 11½ p.; 4. Sultan Kahn, 11 p.; 5. en 6. Bernstein en Bogoljubow, elk 10 p.; 7. en 8. Hans en Paul Johner, 7 p.; verder: Grob, Henneberger, Naegeli en Rivier elk 6 p.; Colin 5½ p.; Voellmy 4½ p.; Gygli 3½ p.; Staehelin 3 punten.
Hierbij zij opgemerkt, dat de heer Euwe dit tournooi ongeslagen beëindigde. **(Vorig bericht blz. 141 B.)**

H. **NEDERLAND. — Muziekauteursrecht. —**
Naar het Persbureau Vas Diaz meldt, is dezer dagen een overeenkomst tot stand gekomen tusschen de „Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Music" (S. A. C. E. M.) te Parijs en het Bureau voor Muziek Auteursrecht (B.U.M.A.) te Amsterdam, waarbij bepaald is, dat van 1 Augustus a.s. af elke bestaande instelling, die muziek geeft of laat geven en geen contract met de Nederlandsche agentschappen van S.A.C.E.M. heeft, zich bij B.U.M.A. moet aansluiten. Het Bureau voor Muziek Auteursrecht „B.U.M.A." heeft door deze overeenkomst het geheele wereldrepertoire ter beschikking gekregen.
Ten slotte vernemen wij, dat de loopende contracten met een Nederlandsch agentschap van S.A.C.E.M. verlengd kunnen worden tot 31 December 1933.
(Vor. ber. 114 K.)

29 JULI 1932

I. **NEDERLAND. — Verkiezingen voor de eerste Kamer. —**
Van de 25 leden van de Eerste Kamer, die op 29 Juli 1932 door de Staten van Zuid-Holland, Gelderland, Overijssel, Groningen en Drente gekozen zijn, behooren tot de navolgende partijen:

S.D.A.P.	6 leden
R.K. Staatspartij . . .	5 „
Vrijheidsbond	4 „
Christ. Hist. Unie . . .	4 „
Anti-Rev. Partij . . .	4 „
Vrijz.-Dem. Bond . . .	2 „

Daar door deze verkiezing geen wijziging in de partijverhouding is gekomen, blijft de samenstelling van de Eerste Kamer aldus:

R.K. Staatspartij . . .	16 leden
S.D.A.P.	11 „
Christ. Hist. Unie . . .	7 „
Anti-Rev. Partij . . .	6 „
Vrijheidsbond	6 „
Vrijz.-Dem. Bond . . .	4 „

30 JULI 1932

K. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. —**
De volgende landen zijn tot dusver tot het Accoord van Vertrouwen (Fransch-Engelsche samenwerking) toegetreden: Duitschland, België, Italië, Polen, Hongarije, Oostenrijk, Tsjechoslowakije, Joegoslavië, Roemenië, Griekenland, Letland, Spanje, Noorwegen en Albanië.
(Vorig bericht blz. 179 E.)

31 JULI 1932

L. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. —**
De nieuwe Rijksdag, welke op 31 Juli 1932 is gekozen, zal uit 607 afgevaardigden bestaan. Geen der partijen heeft de meerderheid bereikt.

Hieronder volgen de uitslagen, met de cijfers der Rijksdag van 1930, ter vergelijking:

Partijen:	Verkiezing 14 Sept. 1930; uitgebrachte stemmen 82 %.	Verkiezing 1932; uitgebrachte stemmen 83.5%.
Soc. Democraten . . .	143	133
Nat. Socialisten . . .	107	230
Communisten	77	89
Centrum	68	75
Duitsch-Nationalen . .	41	37
Duitsche Volkspartij . .	30	7
Economische Partij . .	23	1
Beiersche Volkspartij . .	19	22
Duitsche Staatspartij . .	14	4
Andere partijen . . .	55	9

Het aantal stemgerechtigden bij de verkiezingen op 14 Sept. 1930 bedroeg 42.982.912, terwijl het aantal stemmen, dat geldig werd uitgebracht, 34.956.471 was. Stemgerechtigd op 31 Juli 1932 waren 44.556.700. Het aantal geldig uitgebrachte stemmen was 36.845.270.
De belangrijkste partijen kregen het volgende aantal stemmen:

	Aantal stemmen	(1930) (in %)	Aantal stemmen	(1932) (in %)
Soc. Democraten .	8.575.244	(24.5)	7.951.245	(24.3)
Nat. Socialisten .	6.406.379	(18.3)	13.732.777	(37.3)
Communisten . .	4.590.160	(13.1)	5.278.094	(14.3)
Centrum . . .	4.127.000	(11.8)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationaal	2.457.686	(7)	2.172.941	(6)
Duitsche Volksp.	1.577.365	(4.5)	434.548	(1.1)
Econ. Partij . . .	1.361.762	(3.9)	146.061	(0.4)
Beiersche Volksp.	1.058.637	(3)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Staatsp.	1.322.034	(3.8)	371.378	(1)

(Berliner Tageblatt).
(Vorig bericht 183 L.)

2 AUGUSTUS. — 1932

A. **ITALIË. — Staatsfinanciën. —**
Tengevolge van de buitengewone uitgaven van Lire 1250 millioen voor werkverschaffing, 800 millioen aan de Liquidatie-instelling voor verliezen bij banksteun en 100 millioen voor den nieuwen auto-weg van Genua naar de Povlakte, is het tekort op de Italiaansche staatsbegrooting tot 4274 millioen gestegen. De geconsolideerde en vlottende binnenlandsche staatsschuld van Italië is wegens de nieuwe leeningen, die voor dekking van het tekort zijn aangegaan, in Juni alleen met 3241 tot 95.353 millioen gestegen, tegen 91.448 millioen aan het begin van het begrootingsjaar 1931/'32. **(Vorig bericht 106 B.)**

B. **Mgr. Dr. IGNAZ SEIPEL OVERLEDEN. —**

De oud-bondskanselier van Oostenrijk is op 56-jarigen leeftijd overleden.
Op 19 Juli 1876 geboren, werd hij in 1899 tot priester gewijd, werd leeraar der kweekschool, promoveerde tot doctor in de theologie en doceerde moraal-theologie te Weenen. Zijn aanraking met den pacifist prof. Lammard was aanleiding tot het schrijven van zijn werk „Nation und Staat", waardoor hij in nauwe relatie met Keizer Karl kwam. Tot minister benoemd, bleef hij slechts veertien dagen in deze functie; de Donau-monarchie viel toen uiteen. In Mei 1922 werd Seipel, die intusschen leider der Christelijk-sociale partij was geworden en in 1921 door den Paus tot Prelaat was benoemd, de leiding der Oostenrijksche regeering opgedragen.
Vijf kabinetten heeft Mgr. Seipel geleid. Zijn streven was in de eerste plaats zijn land uit de ellende op te heffen en zijn volk tot een welvarende natie te maken. Zijn beleid zal in de geschiedenis van Oostenrijk een belangrijke bladzijde vullen.

3 AUGUSTUS 1932

C. **NEDERLAND. — Werkloozensteun. —**
Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 29 Mei tot en met 2 Juli.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1015 gemeenten.
Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van Staat, c.q. provincie) aan werkloozensteun ƒ 6.179.318.
Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidie van Staat c.q. provincie) voor werkverschaffing ƒ 1.796.861. Uitbetaald voor werkloozenkassen ƒ 1.198.569. Het Rijk heeft betaald ƒ 596.686.
Van 62 gemeenten met rond 250.715 inwoners, waaronder o.m. Boxtel met 10.941, Deurne met 10.306, Ginneken c.a. met 13.117, Ermelo met 14.731, Venlo met 24.287 en Hillegom met 10.821 inwoners, waren nog geen gegevens binnen gekomen. **(Vorig bericht blz. 180 C.)**

D. **JOEGOSLAVIË. — Moratorium. —**
Nadat Joegoslavië sedert geruimen tijd voor zijn particuliere betalingsverplichtingen een transfermoratorium had afgekondigd, heeft het thans in overleg met Frankrijk ook voor het grootste deel van zijn politieke verplichtingen een dergelijk moratorium afgekondigd.

4 AUGUSTUS 1932

E. **VERDRAG VAN OUCHY. — Nederland, België en Luxemburg. —**
Het departement van Buitenlandsche Zaken deelde op 20 Juni '32 het volgende mede:
De vertegenwoordigers der Nederlandsche, Belgische en Luxemburgsche Regeeringen hebben op 16 Juni 1932 te Ouchy, na overleg met de betrokken ministers van Buitenlandsche Zaken een conventie geparafeerd voor de wederkeerige en geleidelijk voortgaande verlaging der economische slagboomen, welke conventie zij onverwijld aan hun betrokken Regeeringen ter definitieve goedkeuring zullen voorleggen. De conventie is gebaseerd op beginselen, welke bij verschillende gelegenheden door den Volkenbond zijn geformuleerd. De voordeelen, welke zij toekent, blijven gereserveerd voor de Staten, die er aan deelnemen. De conventie staat open voor alle Staten.
De internationale conventie, die tusschen de vertegenwoordigers van Nederland, Luxemburg en België op 16 Juni in Ouchy geparafeerd was, is door de verschillende belanghebbende regeeringen goedgekeurd, zoodat op 18 Juli 1932, jhr. Beelaerts van Blokland, de heer Bech, president van de regeering van Luxemburg en Paul Hymans deze acte hebben onderteekend. Het ligt in de bedoeling van de onderteekenende staten, deze nieuwe conventie aan de verschillende regeeringen met wie zij door handelsovereenkomsten verbonden zijn, toe te zenden, evenals aan het secretariaat van den Volkenbond. Bij de onderteekening was dr. Nederbragt aanwezig.
De departementen van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage en te Brussel zijn op 4 Augustus '32 overgegaan tot publicatie van den tekst van het verdrag.
De gevolmachtigden (voor België: de heer P. Hymans, minister van Buitenlandsche Zaken; voor Luxemburg: de heer J. Bech, minister van Staat, voorzitter der regeering; voor Nederland: jhr. F. Beelaerts van Blokland, min. van Buitenlandsche Zaken) zijn tot overeenstemming gekomen nopens de volgende bepalingen.
Artikelen. — Art. 1 luidt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich om niet over te gaan, in haar wederzijdsche betrekkingen, tot verhoogingen van invoerrechten boven het peil van rechten, bestaande op den datum van onderteekening van dit verdrag, noch tot de instelling van rechten, niet bestaande op dien dag.
De hooge verdragsluitende partijen komen overeen om niet over te gaan tot eenige verhooging van beschermend karakter van haar invoerrechten, noch tot eenige instelling van nieuwe beschermende rechten ten aanzien van goederen van derde staten, waarmede zij gebonden zijn door handelsverdragen, behalve in het geval, dat deze staten, door een nieuwe verhooging van tariefmuren of verzwaring der handelsbelemmeringen, ernstig afbreuk zouden doen aan de hooge verdragsluitende partijen.
Verlaging invoerrechten. — Art. 2 bepaalt: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar weder-

zijdsche betrekkingen, haar invoerrechten geleidelijk te verlagen overeenkomstig de volgende bepalingen.
De invoerrechten zullen op het oogenblik van de inwerkingtreding van dit verdrag worden verlaagd met 10 % van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag; deze verlaging zal één jaar later worden gebracht op 20 % van dit tarief, twee jaren later op 30 %, drie jaren later op 40 % en vier jaren later op 50 % van dit tarief.

De invoerrechten zullen niet behoeven te worden verlaagd beneden 50 % van het tarief, bestaande op den datum der onderteekening van dit verdrag, noch beneden een peil, overeenkomende met 4 % ad valorem voor halffabricaten en 8 % ad valorem voor afgewerkte producten.
Art. 3 houdt in: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich onder elkander geen enkel nieuw verbod of geen enkele nieuwe beperking van den in- of uitvoer toe te passen, noch een enkelen nieuwen maatregel tot reglementeering te treffen, die als gevolg zou kunnen hebben het wederzijdsche ruilverkeer te belemmeren.
Uitzonderingen. — Zij behouden zich evenwel het recht voor, eenige uitzonderingen te maken op dit beginsel voor zoover deze verboden of beperkingen tegelijkertijd van toepassing zijn op alle andere landen, welke zich in gelijke omstandigheden bevinden, o.a.:
verboden of beperkingen betreffende den handel in wapenen, munitie en oorlogsmaterieel, of, in buitengewone omstandigheden, in alle andere oorlogsbenoodigdheden;
verboden of beperkingen van toepassing op goud, zilver, specie, papiergeld en effecten, met uitzondering van de maatregelen voor het toezicht op deviezen.

Anderzijds, in 't geval dat het ruilverkeer tusschen de hooge verdragsluitende partijen ernstig beroerd zou worden door abnormale omstandigheden, heeft ieder der hooge verdragsluitende partijen de bevoegdheid den in- of uitvoer te beperken, onder voorwaarde evenwel, dat een contingent zal worden vastgesteld, dat, in beginsel, en behalve in uitzonderingsgevallen, niet lager zal kunnen zijn dan 100 % van het gemiddelde der ingevoerde of uitgevoerde hoeveelheden gedurende normale jaren.
De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich, in haar wederzijdsche betrekkingen, te doen verdwijnen, zoodra de omstandigheden dit zullen veroorloven, de op den datum der onderteekening van dit verdrag bestaande verbods- of beperkingsmaatregelen of maatregelen tot reglementeering, onder voorbehoud van de hierboven vermelde uitzonderingen.
In art. 4 lezen wij: Teneinde zooveel moqelijk de toepassing van dit verdrag te vergemakkelijken, behouden de hooge verdragsluitende partijen zich voor bij in- of uitvoer certificaten van herkomst of bestemming te eischen.
Zij zullen zich tevoren verstaan omtrent de wijze, waarop zij bedoeld regime zullen instellen.
Met hetzelfde doel zullen zij het eens worden omtrent het aanvaarden van gemeenschappelijke tariefnaamlijsten.
Art. 5: De hooge verdragsluitende partijen verbinden zich in haar wederzijdsche ruilverkeer de onvoorwaardelijke en onbeperkte behandeling van de meestbegunstigde natie toe te passen.

Beslechting van geschillen. — Art. 6. Indien een geschil mocht ontstaan tusschen twee of meer der hooge verdragsluitende partijen over de uitlegging of de toepassing van dit verdrag en indien de betrokken partijen niet er in zouden slagen het onder elkander langs diplomatieken weg op te lossen, zal het vraagstuk op verzoek van een der betrokken partijen ter advies worden voorgelegd aan een permanent comité van deskundigen, in te stellen door de hooge verdragsluitende partijen.

Indien de betrokken partij zich niet zou kunnen vereenigen met dit advies of indien het comité niet een eenstemmig advies zou kunnen geven, zal het geschil worden onderworpen aan het Permanente Hof van Internationale Justitie.
Duur van het verdrag. — Art. 7 behelst: Dit verdrag is voor den tijd van vijf jaar gesloten.
Zes maanden vóór het einde van dezen termijn zal ieder der hooge verdragsluitende partijen het recht hebben aan de Nederlandsche regeering haar voornemen kenbaar te maken om het verdrag op te zeggen. Voor de hooge verdragsluitende partijen, die het verdrag niet hebben opgezegd, zal dit van kracht blijven, onder dezelfde voorwaarden, voor een nieuwen termijn van één jaar en zoo vervolgens van jaar tot jaar.
Toetreding van andere staten. — Art. 8 bepaalt, dat iedere derde staat de bevoegdheid zal hebben toe te treden tot dit verdrag op voet van gelijkheid met de staten, die het verdrag onderteekend hebben.
De staat, die wenscht toe te treden, zal van zijn voornemen kennis geven door een acte, welke zal worden nedergelegd in het archief der Nederlandsche regeering. Deze zal hiervan langs diplomatieken weg aan ieder van de hooge verdragsluitende partijen een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zenden.

Zoolang derde staten, zonder toe te treden tot het verdrag, nochtans in feite de bepalingen er van zullen naleven, zullen de voordeelen van de behandeling in het verdrag voorzien tot hen worden uitgestrekt.
Bekrachtiging. — Art. 9 behandelt de bekrachtiging. De bekrachtigingsoorkonden zullen worden nedergelegd bij de Nederlandsche regeering.

Het verdrag zal in werking treden vijftien dagen nadat twee der hooge verdragsluitende partijen haar bekrachtigingsoorkonden zullen hebben nedergelegd.
Overzeesche gebieden. — Art. 10 luidt: Op het oogenblik van onderteekening van dit verdrag of van nederlegging der bekrachtigingsoorkonden kan ieder der hooge verdragsluitende partijen verklaren, dat zij zich slechts voor haar gebieden in Europa bindt.

De hooge verdragsluitende partij, die van deze bevoegdheid gebruik maakt, heeft het recht later aan de Nederlandsche regeering te verklaren, dat zij het verdrag wenscht te zien uitgebreid tot haar overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat. Genoemde regeering zal deze verklaring onmiddellijk aan de andere hooge verdragsluitende partijen overbrengen. Het verdrag zal in werking treden, voor zoover betreft de overzeesche gebieden, koloniën of gebieden onder mandaat, vijftien dagen na de overbrenging van bovenbedoelde verklaring door de Nederlandsche regeering.

De hooge verdragsluitende partij, die deze verklaring heeft gedaan, heeft eveneens het recht later te verklaren, dat zij wenscht, dat het verdrag zal ophouden van toepassing te zijn op de betrokken gebieden. In dit geval zal de opzegging moeten worden gedaan zes maanden voor het verstrijken van den dan loopenden jaarlijkschen termijn.
Bij de onderteekening van dit verdrag verklaarde minister Beelaerts, dat de Nederlandsche regeering zich slechts bindt voor het rijk in Europa; minister Hymans verklaarde, dat de Belgische regeering zich slechts bindt voor het Belgische grondgebied in Europa.
Protocol en bijbehoorende verklaringen. — In het protocol wordt aan den fiscus der betrokken landen zekere vrijheid gelaten met betrekking tot de zuiver fiscale maatregelen. Voorts zijn daarin enkele douane-technische kwesties nader geregeld.

Een toegevoegde verklaring regelt het sluiten van bijzondere overeenkomsten (waartoe alle staten onverschillig of zij al dan niet partij zijn bij dit Verdrag zullen kunnen toetreden), ten doel hebbende de invoerrechten op bepaalde goederen te verlagen volgens andere richtlijnen dan die voorzien in art. 2. Bij de onderteekening van dit verdrag hebben de ministers de verklaring afgelegd, dat hun regeeringen zich vrij zullen beschouwen, eventueel maatregelen van fiscaal karakter te nemen tijdens den termijn tusschen de onderteekening en de inwerkingtreding van het onderhavige verdrag.

Van den tekst van dit Verdrag is door de Nederlandsche diplomatieke vertegenwoordigers mede namens de Luxemburgsche regeering, mededeeling gedaan aan de regeeringen van staten, waarmede Nederland, resp. Luxemburg een handelsovereenkomst op voet van meestbegunstiging heeft gesloten.

5 AUGUSTUS 1932

A. **NEDERLAND. — Handel met Zwitserland. —**
Aan het jaarverslag over 1931 van de Nederl. K. van K. voor Zwitserland ontleenen wij het volgende:

	Uitvoer n. Zwitserland (in mill. frs.)		Invoer uit Zwitserland	
	1931	1930	1931	1930
Levensmiddelen	12.6	17.4	5.3	4.8
Grondstoffen	21.5	23.4	8.9	0.8
Fabrikaten	13	18.5	37.9	56.7

(Vorig bericht 124 C.)

B. **ISRAEL QUERIDO OVERLEDEN. —**
Geheel onverwacht is op 5 Augustus '32 de letterkundige Is. Querido in de Boerhaavekliniek te Amsterdam, waar hij een rustkuur onderging, overleden.
Israël Querido werd op 1 October 1872 te Amsterdam geboren en opgeleid voor het diamantvak. Reeds op zijn 17e jaar schreef hij verzen, die in 1894 onder den titel „Verzen en Gedachten", door Theo Reeder verschenen. Man van groote wilskracht, ging hij voort zich zijn weg te banen, zijn geest te ontwikkelen. En hij gaf het diamantvak er aan om zich geheel aan de letteren te kunnen wijden.
Na de verzen uit zijn jeugd, zijn in 1897 zijn „Meditaties over literatuur en leven" verschenen, daarna als de eerste van „Studiën over tijdgenooten", die over Frank van der Goes. En onder ander werk in tijdschriften en dagbladen door, ging hij zijn romans schrijven: „Levensgang", Menschenwee", „Zegepraal", „Kunstenaarsleven", „De Jordaan", „De Oude Waereld", „Koningen", „Zonsopgang", „Morgenland", „Manus Peet", „Mooie Karel , „Misleide Majesteit", „Simson de Godgewijde", „Ontreddering".
Van zijn hand zijn voorts ook verschillende bundels, de reeds vermelde „Studiën over tijdgenooten", „Over literatuur", „Literatuur en Kunst", „Muziek, tooneel en literatuur". Dan „Beethoven", „Van den Akker", „Van het groene laken" (over het biljartspel), „Geschreven Portretten", „Arbeid adelt", „Napoleon", „Melvina en de legende van den vuurtoren", „Letterkundig Leven".
Behalve zijn romans en zijn letterkundige studiën schreef Querido enkele tooneelstukken, n.l. „Saul en David" en „Aäron Laguna". Ook schreef hij over muziek. Zijn liefde voor de muziek — hij wilde oorspronkelijk tot musicus opgeleid worden — heeft zich niet verloochend. Zijn laatst verschenen roman was het begin van een cyclus die „Het Volk Gods" betiteld werd. Het eerste deel heet „Van Armen en Rijken". Het tweede deel is ter perse en heet „Menschenharten".

C. **Drs. S. ROODENBURG. —**
Het is ons een genoegen onzen lezers en lezeressen te kunnen mededeelen, dat drs. S. Roodenburg belangeloos de supervisie van onze rubrieken wiskunde, natuurkunde en astronomie op zich heeft genomen.
Drs. Roodenburg, geboren 25 April 1893 te Amsterdam, studeerde aan de Amsterdamsche Universiteit wis-, natuur- en scheikunde. Deze studie werd door de mobilisatie 4 jaar onderbroken. In 1922 legde drs. Roodenburg het doctoraal examen in de wis- en natuurkunde af, waarna hij aan verschillende vooraanstaande onderwijsinrichtingen leeraar werd. Drs. Roodenburg heeft speciale studie van de relativiteitstheorie gemaakt.

7 AUGUSTUS 1932

D. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen in de Ver. Staten werd op 30 Juni 1932 op 11.223.000 geschat tegen 10.5 millioen op 6 Juni 1932. **(Vorig bericht 179 A.)**

E. **ACCOORD VAN VERTROUWEN. —**
Nederland en Bulgarije zijn eveneens toegetreden tot het Europeesche Accoord van Vertrouwen.
(Vorig bericht 183 K.)

10 AUGUSTUS 1932

F. **RUSLAND. — Petroleum. —**
Aan het officieel orgaan van de Russische petroleumcentrale ontleenen wij enkele gegevens omtrent het tweede vijfjarenplan der petroleumindustrie:
In den loop van de periode 1933—1937 moet de petroleumproductie een enorme ontwikkeling ondergaan. De geschatte productie van 1932, zijnde 26.468.000 ton, zal moeten worden opgevoerd tot een productie van: 69.200.000 ton in 1937. Van deze productie zal 24 %, dus 16.800.000 ton moeten worden verkregen op nieuwe terreinen, die thans nog niet in exploitatie zijn genomen. De totale kosten voor den aanleg van de pijpleidingen in het nieuwe vijfjarenplan worden becijferd op 4.338 millioen roebel. In 1932 bedroegen deze kosten 292 millioen om geleidelijk te stijgen tot een bedrag van 1.287 millioen in 1937.
De hoeveelheid geraffineerde olie zal in 1932 23.195.000 ton bedragen en in 1937 een stijging te zien geven van 264 % tot 61.250.000 ton. (Apsjeron).
(Vorig bericht petroleum 73 C.)
(Vorig bericht Tweede Vijfjaarsplan 107 E.)

G. **NEDERL. OOST-INDIË. — Vaste en vlottende schuld.**
In de M. v. A. op het Volksraadsverslag op Financiën komt het volgende staatje voor van de vaste en de vlottende schuld van 1 Juli 1929 tot 30 Juni 1932:

Datum	vlottende schuld f	vaste schuld f	totale schuld f
1 Juli 1929	41.863.500	1.003.323.000	1.045.186.500
1 Jan. 1930	42.926.900	980.211.000	1.023.137.900
1 Juli 1930	126.105.600	1.002.929.000	1.129.034.600
1 Jan. 1931	101.167.800	1.063.964.000	1.165.131.800
1 Juli 1931	138.607.700	1.138.632.000	1.277.239.700
1 Jan. 1932	190.601.700	1.126.498.000	1.317.099.700
Ult. Juni '32	276.939.400	1.115.676.000	1.392.615.400

H. **VEREENIGDE STATEN. — Minister Lamont afgetreden. —**
De minister van Handel, Lamont, is afgetreden, naar het schijnt om zich aan zijn zaken te wijden.
Tot zijn opvolger is Roy Chapin benoemd, die tot dusverre voorzitter was van den raad van toezicht van de Hudson Motor Car Cy.

I. **NEDERLAND. — Bezuiniging bij Zee- en Landmacht. —**
In een legerorder is een ministerieele beschikking genomen betreffende vrijwillige dienstverlating. De reorganisatie van het leger zal met 1 Januari 1933 in werking treden en de bezuiniging zal gaan over ruim 120 officieren en pl.m. 360 onder-officieren.
(Vorig bericht 138 K.)

K. **DUITSCHLAND. — Noodverordening betreffende politieke excessen. - Godsvrede verlengd. —**
Officieel wordt medegedeeld:
Gedurende de laatste weken heeft men in Duitschland tot nu toe ongekende gewelddaden aanschouwd. Rijkspresident en Rijksregeering hebben derhalve besloten om tot onderdrukking van den politieken terreur gebruik te maken van de scherpste middelen. Politieke gewelddaden worden bij de verordening van den Rijkspresident d.d. 9 Aug. '32 met de strengste straffen bedreigd. Voor de meest ernstige gevallen wordt met doodstraf gedreigd.
Het geldende recht voorziet in de doodstraf voor moordenaars die met voorbedachten rade hun daad hebben gepleegd, zoomede voor hen, die ernstige aanslagen met springstof plegen. In de toekomst zal ook hij met den dood worden gestraft, die uit toorn en haat een doodelijken aanval pleegt op zijn politieke tegenstanders, of politiebeambten of personen die tot de weermacht behooren, doodt. Ook wordt met den dood bestraft hij die door brandstichting of een andere misdaad, welke openbaar gevaar oplevert, den dood van een mensch veroorzaakt. Met ten minste tien jaren tuchthuis wordt gestraft hij, die door gebruikmaking van een schietwapen een persoon

ernstig lichamelijk letsel toebrengt of een aanval op een politiebeambte doet.
Er zijn speciale rechtbanken ingesteld teneinde strafzaken, welke verband houden met overtreding dezer verordening, op zoo vlug mogelijke wijze af te handelen.
Deze noodverordening is op 9 Aug. '32 ingegaan. De Godsvrede is tot 31 Augustus 1932 verlengd.
(Vorig bericht 180 A.)

11 AUGUSTUS 1932

A. **VEREENIGDE STATEN. — Bankwezen. —**
Het totaal aan deposito's van de 4 groote New-Yorksche banken: de Chase National Bank, Guaranty Trust Cy., Central Hanover Bank and Trust Corp. en de Bankers Trust Corp. bedroeg in millioenen dollars:

	1929-1930	1930-1931	1931-1932
Einde Dec. . . .	4588.4	4712.8	3695.5
Einde Maart . .	4089.9	4337.9	3166.4
Einde Juni . . .	4825.8	4501.6	3279.7

(Vorig bericht 107 L.)

B. **CHINA. — Ministerie afgetreden. —**
Na het aftreden van den minister van Financiën Soeng, is het geheele Chineesche kabinet afgetreden.

C. **NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Finland. —**
De waarnemende Volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Krestinsky en de Finsche zaakgelastigde te Moskou, Hakarainen, hebben de ratificatie-oorkonden voor het Russisch-Finsche non-agressiepact en de tusschen beide landen gesloten arbitrage-overeenkomst uitgewisseld, waardoor beide verdragen in werking treden.
(Vorig bericht 107 H.)

D. **ZWEDEN. — In- en Uitvoer. —**
In het eerste halfjaar van 1932 is de import gedaald van 686 tot 552 mill., de export van 492.5 tot 419 mill. kronen.
(Vorig bericht 118 C.)

12 AUGUSTUS 1932

E. **VOLKENBOND. — Statuut van Memel. —**
De president van het Memel-directorium Böttcher is op 7 Februari 1932 door den gouverneur van het Memelgebied, Merkys, afgezet en gevankelijk weggevoerd. Gouverneur Merkys verklaarde aan de leden van het directorium, dat zijne handelwijze in overeenstemming is met den wensch van de centrale regeering te Kowno. President Böttcher zou als officieel persoon de besprekingen met het Rijksministerie voor Voedingswezen te Berlijn hebben gevoerd, hetgeen inbreuk maakt op de souvereiniteit van den Litauschen staat.
De Secretaris-Generaal van den Volkenbond heeft op 9 Februari 1932 naar aanleiding van de gebeurtenissen in het Memel-gebied een nota van de Duitsche regeering ontvangen waarin o.a. wordt gezegd, dat het optreden van de Litausche regeering in het Memelgebied een flagrante schending van artikel 17 van het Memel-statuut beteekent, d.w.z. dat zoolang de president het vertrouwen van den Landdag geniet, hij in functie moet blijven en de Landdag heeft nog op 25 Jan. zijn vertrouwen in hem uitgesproken.
De Volkenbond behandelde op 14 Febr. 1932 het geschil tusschen Duitschland en Litauen in zake Memel. De Duitsche regeering had vier eischen geformuleerd:
1. Nietigverklaring van alle door de Litausche regeering gedurende de laatste gebeurtenissen te Memel genomen maatregelen.
2. Directe afzetting van het door de Litausche regeering gevormde directorium en herstel van het voormalige constitutioneele directorium.
3. Een officieele verklaring der regeering van Litauen, dat in de toekomst de Memelconventie en het Memelstatuut streng in acht zullen worden genomen.
4. Directe afzetting van gouverneur Merkys.
Na heftige debatten tusschen den Duitschen gedelegeerde Von Bülow en den Litauschen minister van Buitenlandsche Zaken, Zaunius, besloot de raad het rapport van den heer Colban, rapporteur in deze zaak, af te wachten. De Volkenbondsraad zal dan volgens de procedure van art. 17 van de Conventie van Memel zijn opinie in deze kwestie uitspreken.
De Gouverneur van het Memelgebied heeft op 27 Febr. 1932 den hoofd-onderwijzer Simaitis tot president van het directorium benoemd.
De vertegenwoordigers van Groot-Brittannië, Frankrijk en Italië hebben op 19 Maart '32 den Litauschen minister nota's overhandigd inzake het standpunt hunner regeeringen ten aanzien van de instelling van het directorium-Simaitis. Voorts wordt in deze nota's behandeld de afzetting van Böttcher.
De Litausche minister van Buitenlandsche Zaken betoogde, dat het directorium-Simaitis eerst na langdurige onderhandeling is gevormd en tevens, dat de zaak Böttcher, zooals men te Genève was overeengekomen, niet met de instelling van het directorium in verband zou worden gebracht.
Het Litausche kabinet, dat zijn houding heeft bepaald tegenover de stappen der staten-onderteekenaars van het Memelverdrag, besloot op 21 Maart de aangelegenheid te doen verwijzen naar het Haagsche Hof.
Bij de bespreking der Litausche regeeringsverklaring op 23 Maart '32 dienden de meerderheidspartijen een votum van wantrouwen in tegen het huidige directorium.
De president Simaitis las onmiddellijk daarop een besluit van den gouverneur voor, waarbij de landdag wordt ontbonden.
De nieuwe verkiezingen zullen den 4den Mei 1932 worden gehouden.
De Duitsche Rijksregeering heeft op 23 Maart 1932 te Kowno, Rome, Parijs en Londen geprotesteerd tegen de ontbinding van den Landdag van Memel, welke ontbinding zij als onwettig beschouwt. In dit protest wordt er op gewezen, dat het directorium-Simaitis in strijd met het Memelstatuut is gevormd, aangezien het een uitgesproken strijdkarakter draagt en het gevormd werd met de bedoeling om tot ontbinding van den Landdag over te gaan.
De regeeringen van Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Japan hebben door tusschenkomst van haar diplomatieke vertegenwoordigers te 's-Gravenhage ter griffie van het Permanente Hof van Internationale Justitie een request ingediend, waarbij zij volgens artikel 17 van de conventie betreffende het gebied van Memel een actie instellen tegen de Litausche regeering. Dit artikel houdt de toestemming in van de Litausche regeering dat elk meeningsverschil over vragen van juridischen of van feitelijken aard betreffende de bepalingen van genoemde conventie, gerezen tusschen Litauen en één der voornaamste geallieerde mogendheden, welke lid is van den Volkenbondsraad, op verzoek van de wederpartij zal worden onderworpen aan het oordeel van het Permanente Hof van Internationale Justitie.
Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op 11 Augustus 1932 uitspraak gedaan in de zaak betreffende de interpretatie van het statuut van Memel. Deze zaak betreft een geschil tusschen de regeeringen van Engeland, Frankrijk, Italië en Japan eenerzijds en de regeering van de republiek Litauen anderzijds.
Met tien tegen vijf stemmen komt het Hof in zijn arrest tot de volgende conclusies:

1e. De gouverneur van het Memelgebied heeft het recht om ter bescherming van Staatsbelangen den president van het directorium af te zetten.
2e. Deze afzetting van den president brengt niet mede opheffing van de functie der overige leden van het directorium.
3e. Het ontslag van Böttcher als president van het directorium is onder de omstandigheden waaronder het plaats greep, regelmatig.
4e. Het Hof heeft de tegenwerping van Litauen afgewezen met betrekking tot de regelmatigheid van de samenstelling van het directorium-Simaitis en de regelmatigheid van de ontbinding der Kamer van Volksvertegenwoordigers op 22 Maart 1932.
5e. In de omstandigheden waaronder ze plaats greep, is de samenstelling van het directorium-Simaitis regelmatig.
6e. Ontbinding van de Kamer van Volksvertegenwoor-

digers op 22 Maart 1932 door den gouverneur van het Memel-gebied is niet regelmatig.

A. **ROEMENIË. — Nieuw Kabinet gevormd. —**
Een nieuwe regeering is gevormd met Vajda als minister-president en tevens minister van Buitenlandsche Zaken. De volgende personen maken van het nieuwe kabinet deel uit:
Michalahe: Binnenlandsche Zaken.
Mironescoe: Financiën.
Samsonowitsj: Oorlog.
Madgearce: Handel.
Popowitsj: Justitie.
Vidcoe Nitescoe: Landbouw.
Dimitri Gusti: Onderwijs.
Milto: Verkeerswezen.
Joanitescoe: Arbeid en Volksgezondheid.
Hategan: Minister voor Transsylvanië.
Pan Halippa: Minister voor Bessarabië.
(Vorig bericht 163 A.)

13 AUGUSTUS 1932

B. **DUITSCHLAND. — Uitslag der onderhandelingen tusschen pres. Hindenburg en Hitler negatief. —**
Het onderhoud van rijkspresident Hindenburg met den nationaal-socialistischen leider Adolf Hitler over de kwestie van de rijksregeering, is negatief verloopen.
Nadat Hitler een bezoek aan den rijksweerminister Von Schleicher en den rijkskanselier Von Papen had gebracht, bezocht hij den Rijkspresident Von Hindenburg. In het korte onderhoud, dat de rijkspresident met den nationaal-socialistischen leider had, werd Hitler uitgenoodigd in de rijksregeering zitting te nemen, respectievelijk eenige zijner vertegenwoordigers in het kabinet te doen treden. Daartegenover verlangde Hitler de volledige regeeringsmacht.
De rijkspresident heeft dezen eisch afgewezen, met de motiveering, dat hij de vervulling ervan voor zijn geweten en het vaderland niet kan verantwoorden. Daarmede waren de op 13 Augustus '32 gevoerde onderhandelingen met Hitler negatief geëindigd.

15 AUGUSTUS 1932

C. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht in de eerste week van Augustus op te geven hoeveel geheel en gedeeltelijk werkloozen op 30 Juli 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 901 gemeenten met 7.357.388 inwoners. In die gemeenten stonden op 30 Juli '32 ingeschreven 253.304 geheel werkloozen en 19.424 gedeeltelijk werkloozen. Van 176 gemeenten met rond 563.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(Vorig bericht 180 C.)**

D. **ESTLAND. — Grondwetswijziging verworpen. —**
Het volksbesluit inzake de grondwetswijziging heeft tot resultaat gehad, dat de grondwetswijziging op 15 Aug. 1932 met 325.470—310.881 stemmen is verworpen.

E. **NEDERLAND. — Indexcijfers voor den groothandel. —**
Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede betreffende de indexcijfers van groothandelsprijzen over Juli 1932:

	(basis 1913 = 100) Algemeen indexcijfer (48 art.)	Indexcijfer voedingsm. (28 art.)
1931 Juli . . .	97	101
1932 Mei . . .	79	86
Juni . . .	78	86
Juli . . .	76	81

(Vorig bericht 106 J.)

F. **OLYMPISCHE SPELEN TE LOS ANGELES. — Prestaties der Nederlandsche deelnemers. —**
Wij laten hieronder de verschillende prestaties van de Nederlandsche deelnemers en deelneemsters bij de Olympische Spelen te Los Angeles volgen:
Athletiek. — Berger: 100 M., in kwartfinale uitgeschakeld; 200 M.: in kwartfinale uitgeschakeld.
W. Peters: hinkstapsprong: vijfde plaats in finale.
Mej. Schuurman: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Aalten: 100 M., in demi-finale uitgeschakeld.
Mej. Dumé: 100 M., in serie uitgeschakeld.
Mej. L. Gisolf: hoogspringen: vierde plaats in finale.
Estafette 4 × 100 M. (Dalmolen-Aalten-Dumée-Schuurman): vierde plaats in finale.
Wielrijden. — Van Egmond: Sprint: Olympisch kampioen; Tijdrace: tweede prijs.
Tandem: Van Egmond en B. Leene winnen hun serie, doch moeten zich wegens machine-defect uit de demi-finale terugtrekken.
Zwemmen. — 100 M. vrije slag: Mej. Willy den Ouden, tweede prijs; Mej. C. Laddé, in demi-finale uitgeschakeld; Mej. M. Vierdag, in serie uitgeschakeld.
400 M. vrije slag: Mevr. Philipsen—Braun, in demi-finale geplaatst, doch moest zich terugtrekken wegens ziekte; Mej. P. Oversloot, in demi-finale geplaatst, doch wegens ziekte van Mevr. Philipsen—Braun niet gestart.
100 M. rug: Mevr. Philipsen—Braun, in finale geplaatst doch niet gestart; Mej. P. Oversloot, in serie uitgeschakeld.
Estafette 4 × 100 M. (Vierdag-Oversloot-Laddé en Den Ouden), tweede prijs.
Roeien. — Twee zonder stuurman (Roelofsen en Roëll, vierde plaats in finale.
Moderne vijfkamp. — Luitenant Van Rhijn eindigde op de 16e plaats.
Paardensport. — Lt. Pahud de Mortanges: Olympisch kampioen op „Marcroix" in den samengestelden ruiterwedstrijd.
Samengestelde ruiterwedstrijd: Nederland, tweede prijs met Lt. Pahud de Mortanges op „Marcroix", Lt. Schummelketel op „Duiveltje" en Lt. Jhr. Van Lennep op „Henk".
Zeilen. — Monotype-klasse: Bob Maas, tweede prijs.
Star-klasse: Bob en Jan Maas, vijfde plaats met de „Holland".
Schermen. — Floret: Mej. de Boer, zesde plaats in finale; D. de Jong, in demi-finale uitgeschakeld.
Degen: niet geplaatst. Sabel: niet geplaatst.
(Vorig bericht 179 K.)

17 AUGUSTUS 1932

G. **ZUID-AMERIKA. — Nieuw neutraliteitsverdrag tusschen de ABC-staten en Peru. —**
De regeeringen van Argentinië, Brazilië, Chili en Peru hebben de regeeringen van Bolivia en Paraguay kennis gegeven van een nieuw neutraliteitsverdrag, dat tusschen eerstgenoemde vier staten is gesloten.
De neutrale staten verplichten zich bij dat verdrag geen gebiedswijziging te erkennen, welke is verkregen door gebruik te maken van geweld.

18 AUGUSTUS 1932

H. **ENGELAND. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen bedroeg 25 Juli '32 2.995.453 of 33.674 meer dan de vorige maand en 117.910 meer dan in hetzelfde tijdvak van 1931. **(Vorig bericht 82 D)**

I. **BRITSCH-INDIË. — Provinciale wetgevende vergaderingen. —**
Het nieuwe ontwerp der Britsche regeering inzake de verdeeling der zetels in de Indische provinciale wetgevende vergaderingen, is in Indische kringen met zeer gemengde gevoelens ontvangen. Terwijl de Mohammedanen en Europeanen in het algemeen bevredigd zijn, wordt het ontwerp door de Hindoes en de Sikhs ten scherpste veroordeeld. Het plan spreekt zich uit ten gunste van afzonderlijke kiezersgroepen, d.w.z. afzonderlijke categorieën kiezers, welke in de verschillende gebiedsdeelen hun stem uitbrengen, zulks ter waarborging van de rechten der minder-

heden. Zoo bepaalt het plan dat de z.g. paria's gedurende twintig jaar een dubbel kiesrecht zullen uitoefenen; zij zullen mogen stemmen in de algemeene Hindoesche kiesdistricten en tevens in hun eigen kiesdistricten. Voorts bepaalt het plan, dat in verschillende kiesdistricten der diverse minderheden 37 vrouwen gekozen zullen worden. De 1503 zetels der „Lagerhuizen" van de provinciale wetgevende vergaderingen zullen als volgt worden verdeeld: Hindoes (algemeene districten) 705, paria's 71, achterlijke districten 20, Sikhs 25, Mohammedanen 489, Indische christenen 21, Britsch-Indiërs 12, Europeanen 25, handel en nijverheid 54, grondbezitters 35, arbeiders 38, universiteiten 8.

19 AUGUSTUS 1932

A. **STRATOSFEERTOCHT. — Prof. Piccard. —**
De start van Prof. Piccard's tweeden tocht naar de stratosfeer heeft op 18 Augustus om 5 uur 's morgens te Dübendorf (bij Zürich) plaats gehad. Na een tocht van 12 uur is de ballon, die een hoogte van ca. 16.700 M. had bereikt, bij Monzambano (prov. Mantua) in Italië gedaald. Volgens Prof. Piccard, die op zijn tocht door ir. Cosyns als assistent werd vergezeld, werkten de instrumenten schitterend. Wetenschappelijke gegevens konden nog niet worden verstrekt.
Wij herinneren er nog aan, dat de vorige tocht van prof. Piccard met zijn assistent Paul Kipfer, op 27 en 28 Mei 1931, bijna drie- en veertig uur heeft geduurd. In den avond van 28 Mei om tien uur daalde toen de ballon op den grooten Gurgler Ferner in Oetztal, in Tyrol.
Prof. Piccard is in 1884 te Bazel geboren. Hij studeerde te Zürich in de wis- en natuurkunde en hij voltooide zijn studie aan de polytechnische school in deze stad door het halen van zijn ingenieursdiploma. Piccard stelde vooral veel belang in experimenteel-physische onderzoekingen. Hij werd assistent van prof. Weiss aan het natuurkundig instituut te Zürich, dien hij later opvolgde als leider van het natuurkundig laboratorium.
In 1922 deed de Vrije Universiteit te Brussel beroep op de medewerking van den Zwitserschen docent.
Zijn onderzoekingen over de radio-activiteit hebben Piccard gebracht tot de bestudeering der verschijnselen in de hoogere luchtlagen.

20 AUGUSTUS 1932

B. **ITALIË. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen dat in Juni '32 in Italië 905.000 bedroeg, was op 31 Juli gestegen tot 931.000. Hiervan kregen er 275.000 eenige ondersteuning. Van de 931.000 geheel werkloozen waren er ruim 664.000 mannen en 267.000 vrouwen.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Gunstiger handelsbalans. —**
Naar het Amerikaansche ministerie van Handel meedeelt, was de handelsbalans der Ver. Staten in Juli de gunstigste in de eerste zeven maanden van 1932. Het uitvoeroverschot bedroeg 28 millioen dollar, terwijl het in Juli 1931 6 millioen bedroeg. **(Vorig bericht 182 E.)**

D. **PROF. Mr. H. W. METHORST. —**
Het is ons een groot voorrecht de levensbeschrijving van prof. Methorst, die zich belangeloos heeft bereid verklaard de supervisie van onze rubriek „Statistiek" op zich te nemen, te publiceeren.
Prof. mr. H. W. Methorst werd 22 Maart 1868 te Amersfoort geboren. Na het gymnasium aldaar doorloopen te hebben studeerde hij te Utrecht in de Rechten, waar hij in 1895 „cum laude" den doctorstitel behaalde op een proefschrift getiteld: „Werkinrichtingen voor behoeftigen". In dit zelfde jaar werd hij, op aanbeveling van mr. N. G Pierson, benoemd tot ambtenaar bij de Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1899 bij de oprichting van het Centraal Bureau voor de Statistiek werd hij Chef der afdeeling voor Sociaal-economische Statistiek en Secretaris der Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1906 benoemd tot Directeur van het Centraal Bureau, werd hem in 1927 den titel van Directeur-Generaal verleend. Hij is sedert 1911 Secretaris-Generaal van het Instituut Internationaal de Statistique en sedert 1914 tevens Directeur van het Office Permanent, voorts eerelid van de Royal Statistical Society van Londen, van de American Statistical Association, van de Hongaarsche en Tsjechoslowaaksche Vereeniging voor de Statistiek, membre-correspondant van het Institut de France (Académie des sciences morales et politiques) en vice-president van de Union internationale pour l'étude scientifique des problèmes de la population. In 1921 toegevoegd aan de Nederlandsche Delegatie bij den Volkenbond als conseiller technique tot regeling van de internationale statistiek, werd hij in 1929 Chef der Nederlandsche Delegatie voor de Volkenbondsconferentie tot het aangaan eener conventie voor de economische statistiek. Daarna benoemd door den Volkenbond tot lid van de commissie van toezicht (comité d'experts) op de uitvoering dezer conventie. Van zijn hand verschenen o.m. de volgende geschriften:
Sterfte van kinderen beneden het jaar in verband met voedingswijze en sociale omstandigheden van alle kinderen, in 1908 te 's-Gravenhage en Scheveningen.
De beteekenis van den achteruitgang van het geboortecijfer in Nederland, 1914.
Geboorte-achteruitgang en zuigelingenbescherming, 1916.
Invloed van den oorlog op de sterfte van Nederland, 1920.
Knapenoverschot onder de geborenen (bewerking van 1.333.000 geboortekaarten in Nederland over de periode 1906—1913), 1923.
Statistiek der voorraden van groothandelsartikelen; rapport in 1925 uitgebracht aan het Institut Internationale de Statistique.
Application de la statistique à la démographie et à la santé publique, 1928 (voordrachten gegeven in de Faculté de Médicine te Parijs op uitnoodiging van de Section d'Hygiène van den Volkenbond).

22 AUGUSTUS 1932

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Poenale Sanctie. —**
De officieele „Javasche Courant" bevat een uittreksel uit de beschikking van het hoofd van het Kantoor van Arbeid, welke inhoudt, dat, aangezien de directies van 61 met name genoemde ondernemingen ter Sumatra's Oostkust uitdrukkelijk hebben verklaard ten aanzien van de op de ondernemingen werkzaam zijnde arbeiders geen gebruik meer te zullen maken van het klachtrecht en van het recht tot terugbrengen met den sterken arm, besloten is bekend te maken, dat op de arbeiders, werkzaam bij die ondernemingen, de poenale sanctie niet meer van toepassing is. („Javasche Courant"). **(Vorig bericht 80 D.)**

F. **JAPAN. — Disconto. —**
De Bank van Japan heeft het disconto van 5.11% tot 4.38% verlaagd. (De volgende wijzigingen in het Japansche disconto hebben sedert 4 November 1931 plaats gehad:

4 November	1931	van 5,84%	op 6,57%
11 Maart	1932	van 5,84%	op 5,11%
8 Juni	1932	van 6,57%	op 5,84%

(Vorig bericht 84 G.)

G. **ENGELAND. — Oorlogsleening. —**
De schatkist deelt mede, dat ongeveer £ 1850 millioen bij een totaal uitstaand bedrag van £ 2.086.405.000 der 5% oorlogsleening tot 31 Juli 1932 zijn aangemeld voor conversie tegen een rentevoet van 3½%.
De aanvragen tot aflossing bedragen £ 48 millioen. De stukken van hen, die noch aflossing, noch conversie vroegen zullen op 30 Sept. automatisch worden geconverteerd

23 AUGUSTUS 1932

H. **OOSTENRIJK. — Nieuwe leening. —**
De raad van den Volkenbond heeft op 15 Juli '32 het protocol omtrent de nieuwe leening aan Oostenrijk, die 300 millioen sch. zal bedragen, goedgekeurd.

De leening zal een looptijd hebben van 20 jaar en gewaarborgd zijn door dezelfde onderpanden als de leening 1923. De opbrengst zal hoofdzakelijk dienen tot aflossing der schulden op korten termijn.
De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Italië, Oostenrijk en België hebben het protocol geteekend.
Engeland en Frankrijk zullen elk met 100 millioen sch. aan de leening deelnemen, Italië met 30 millioen sch. en België met 5 millioen sch. Tot uitvoering van het in het protocol vastgestelde program zal de Volkenbond vertegenwoordigers naar Oostenrijk zenden. Als adviseur is de heer Rost van Tonningen benoemd en als adviseur der Nationale Bank de heer Frère.
Behalve van de hierboven genoemde landen is toezegging verkregen van Zwitserland voor 12 millioen en Nederland voor 3 millioen sch. deelneming aan de leening. In het geheel is er dus 250 millioen toegezegd.
Naar het „Alg. Handelsblad" verneemt, heeft Frankrijk bij de teekening van het protocol, waarin de Franschen zich bereid verklaarden voor 100 millioen sch. in de leening deel te nemen, de voorwaarde gesteld, dat de 300 millioen geheel zullen moeten worden gevonden.
De Centrale commissie van den Oostenrijkschen Nationalen Raad heeft op 4 Aug. '32 het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen.
Overeenkomstig een voorstel van den Landbond werden hierbij de bepalingen van het protocol aldus geinterpreteerd, dat ook in het vervolg voor besluiten van den Raad van den Volkenbond eenstemmigheid noodig is, wanneer deze besluiten betrekking hebben op bepalingen, die betrekking hebben op het Protocol van Genève van Jan. '22.
De bevoegdheden van de contrôlecommissie en de bepalingen voor een vroegere aflossing der leeningen dan in het jaar 1942 zouden slechts betrekking hebben op de financieel-technische voorwaarden.
De Oostenrijksche Nationale Raad heeft op 17 Augustus 1932 met 81 tegen 80 stemmen het regeeringsvoorstel betreffende het leeningsprotocol van Lausanne aangenomen.
De Bondsraad heeft op 20 Augustus '32 met 27 (sociaaldemocraten, nationaal-socialisten, Groot-Duitschers en het Heimatblok) tegen 22 stemmen, van de christelijk-socialen en den landbond, verzet aangeteekend tegen het leeningsprotocol van Lausanne.
Het protocol moet dientengevolge terug naar den nationalen raad.
De Nationale Raad heeft op 23 Augustus met 82 tegen 80 stemmen besloten het leeningsvoorstel van Lausanne aan te nemen. Hiermede is het leeningsprotocol, niettegenstaande het verzet van den Bondsraad, van kracht geworden. **(Vorig bericht 161 G.)**

24 AUGUSTUS 1932

A. **NEDERLAND. — Industrialisatie. —**
Wij ontleenen aan de Economische Statistische Berichten de volgende cijfers, waaruit blijkt, dat Nederland na den oorlog steeds meer een industrieel land en steeds minder een agrarisch land is geworden.

	Industrieele export	Agrarische export
	(in millioenen gulden)	
1931	605	585
1922	559	504
1923	613	509
1924	700	722
1925	812	773
1926	806	681
1927	882	780
1928	980	789
1929	1025	735
1930	868	635

B. **SPANJE. —. Militaire opstand. —**
In den ochtendstond van den 10en Augustus 1932 is een tegen de regeering gerichte opstandige beweging uitgebroken, die een zuiver militair karakter draagt.
Talrijke officieren, die ingevolge de door Azana doorgevoerde legerhervormingen gepensionneerd zijn, behooren tot de opstandelingen. De Spaansche regeering schijnt den toestand meester te zijn, en de militaire beweging te hebben onderdrukt, behalve te Sevilla, waar generaal Sanjurjo, vroeger hoofd van de guarda civil, de leiding van den opstand heeft.
De leider van den opstand, generaal Sanjurjo is op 12 Aug. gearresteerd. Alle officieren der Guarda Civil, die zich aan de zijde van Sanjurjo hadden geschaard, zullen door de krijgsraad worden berecht. Volgens officieele berichten is de huidige regeering den toestand geheel meester.
De Kamer heeft op 20 Augustus met 262 stemmen tegen 14 stemmen het wetsontwerp aangenomen inzake de onvoorwaardelijke onteigening van de bezittingen der personen, die betrokken waren bij den jongsten anti-republikeinschen opstand.
Generaal Sanjurjo is op 25 Aug. door het Hooggerechtshof ter dood veroordeeld. Op aanbeveling van het Spaansche kabinet heeft president Zamora de doodstraf veranderd in levenslange opsluiting.

26 AUGUSTUS 1932

C. **SCHAKEN. — Tweekamp Euwe-Flohr. —**
De tweekamp Euwe-Flohr, waarvan het eerste deel in het voorjaar te Amsterdam begon, eindigde te Karlsbad met den uitslag 3 : 3 en tien remise-partijen.
(Vorig bericht 183 G.)

D. **DISCONTOKOERSEN. —**
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13— 1—'32	3½
Britsch-Indië	7— 7—'32	4
Bulgarije	17— 5—'32	8½
Chili	23— 8—'32	4½
Columia	21— 5—'32	8
Danzig	11— 7—'32	4
Denemarken	30— 5—'32	4
Duitschland	28— 4—'32	5
Engeland	30— 6—'32	2
Estland	28— 1—'32	5½
Finland	19— 4—'32	6½
Frankrijk	9—10—'31	2½
Griekenland	8— 8—'32	10
Hongarije	1— 7—'32	5
Ierland	22— 4—'32	4
Italië	2— 5—'32	5
Japan	17— 8—'32	4,38
Litauen	4— 5—'32	7
Nederl.-Indië	10— 3—'30	4½
Ned. Bank		
Wisseldisconto	19— 4—'32	2½
Promessedisconto	19— 4—'32	3
Bel. v. Effecten	19— 4—'32	3
Bel. v. Goederen	19— 4—'32	3
Voorsch. Rek.-Crt.	19— 4—'32	3
New-York Fed. Res. Bank	23— 6—'32	2½
Noorwegen	19— 5—'32	4½
Oostenrijk	24— 8—'32	6
Peru	1— 8—'30	9
Polen	2—10—'30	7½
Portugal	4— 4—'32	6½
Roemenië	4— 3—'32	7
Spanje	8— 7—'31	6½
Tsjecho-Slowakije	11— 4—'32	5
Joegoslavië	21— 7—'31	7½
Zuid-Afrika	12—11—'31	6
Zweden	21— 1—'32	2
Zwitserland	21— 1—'31	2

(Vorig bericht 170 E.)

27 AUGUSTUS 1932

E. **NEDERLAND. — Directie van den Arbeid. —**
Naar het „Hbld." verneemt, zal den heer C. J. Ph. Zaalberg, met ingang van 27 Augustus '32 ontslag worden verleend als directeur-generaal van den Arbeid.
Dr. ir. A. H. W. Hacke, districtshoofd in de arbeidsinspectie Groningen, zal den heer Zaalberg opvolgen.

A. **NEDERLAND. — Contingenteering invoer. —**
Bij K. B. van 24 Augustus 1932 is de invoer van kousen en sokken, tapijten, naaigaren en tafel- en servetgoed gecontingenteerd voor den tijd van 7 maanden (1 Aug.— 1 Maart 1933).
De percentages zijn als volgt vastgesteld:
Kousen en sokken: 90 pct. van den invoer per 7 maanden in de jaren 1930 en 1931;
tapijten: 75 pct. van den invoer over hetzelfde tijdvak; naaigaren: 80 pct. van den invoer over hetzelfde tijdvak; tafel- en servetgoed: 70 pct. van den invoer per 7 maanden in de jaren 1929, 1930 en 1931.
Het bedrag ter bestrijding van de kosten is door den Minister van Economische Zaken en Arbeid vastgesteld op ½ ten honderd van de bij den invoer te declareeren waarde. **(Vorig bericht 181 F.)**

B. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen per 15 Augustus '32 bedroeg 5.383.000, d.w.z. dat het aantal in het tijdvak van 30 Juni tot 15 Augustus met 93.000 is teruggeloopen.

29 AUGUSTUS 1932

C. **ROTTERDAM. — Belastingen. - Havengelden. — Werkloosheid. —**
De opbrengst van verschillende belastingen is te Rotterdam gedurende het eerste halfjaar van 1932 weder bij het overeenkomstige tijdvak van 1931 achtergebleven. De belangrijkste verschillen zijn in onderstaanden staat samengevat:

	1e halfjaar 1932	1e halfjaar 1931
Ink.-belasting . . .	ƒ 4.701.549.—	ƒ 5.718.161.—
Statistiekrecht . .	„ 259.942.35	„ 391.180.90
Accijns geslacht . .	„ 304.770.46	„ 401.234.83
Accijns gedist. . . .	„ 1.876.262.88	„ 2.144.828.02
Accijns op bier . .	„ 1.198.995.45	„ 1.727.352.—
Loodsgelden . . .	„ 1.192.987.75	„ 1.577.129.93
Registratierechten . .	„ 638.351.46	„ 1.154.548.70
And. zegelrechten .	„ 733.742.65	„ 1.360.970.90

Het gemeentelijke havengeld voor zeeschepen heeft in het eerste halfjaar 1932 opgebracht ƒ 1.918.466.86 (eerste halfjaar 1931: ƒ 2.297.179.96).
Het aantal der bij de Arbeidsbeurs ingeschreven werklooze werkzoekenden bedroeg op 30 Juni 1932 39.012 personen (30 Juni 1931: 19.624).

D. **RUSLAND. — Bevolking. —**
De bevolking van de Sovjet-Unie is in de jaren 1926—1932 toegenomen met 16.134.800 zielen en bedraagt nu volgens de Sovjet-statistici 163.165.700 zielen. De snelle groei van de Russische steden wordt gekarakteriseerd door de volgende cijfers: op de plaats waar nu Magnitogorsk verrijst, bevond zich in 1926 een steppe zonder een enkelen inwoner, in 1931 had de nieuwe stad reeds een bevolking van 64.000 zielen; Stalingrad (Tsaritsyn) had in 1926 90.000 inwoners, in 1931 reeds 294.000. De bevolking van Moskou en Leningrad neemt gemiddeld met 9 % per jaar toe. (Prawda)

E. **NEDERLAND. — Wetsontwerp-Albarda c.s. Bijzondere Vrijwillige Landstorm. —**
De soc.-dem. fractie in de Tweede Kamer heeft op 20 Febr. 1932 een initiatief-wetsvoorstel ingediend, houdende een verbod van de vorming van gewapende particuliere corpsen.
Aan de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel ontleenen wij het volgende:
De voorstellers zijn van oordeel, dat zulk een verbod wenschelijk is en dat de omstandigheden hier te lande het nu nog mogelijk maken zulk een verbod tot stand te brengen. Als het eenmaal zoover is gekomen, dat verschillende groepen en richtingen, die in het volk tegenover elkaar staan, zich tegen elkander hebben gewapend, stuit het streven om het politieke leven in de wettige banen terug te leiden, op zeer groote en misschien onoverkomelijke moeilijkheden.
Aan het op 14 Mei verschenen voorloopig verslag is het volgende ontleend:
Vele leden vroegen zich af, tegen welke „particuliere gewapende corpsen" dit voorstel gericht is. Van de zijde dier leden, die zich voorstanders toonden van het voorstel werd daarop geantwoord, dat alle particuliere gewapende organisaties bedoeld zijn, ook de bijzondere vrijwillige landstorm en de vrijwillige burgerwachten. Naar het oordeel van andere leden kon niet worden erkend, dat deze organisaties particuliere instellingen zijn; zij zijn immers niet door deze gesteund.
Van andere zijden werd deze opvatting bestreden. Sommige leden konden niet toegeven, dat de genoemde instituten zouden zijn te beschouwen als particuliere gewapende corpsen in den zin van dat wetsvoorstel. Naar hun meening zijn het semi-officieele instellingen; zij worden van rijkswege geregeld en zijn uitsluitend ter beschikking van de overheid; de bijzondere vrijwillige landstorm staat onder militaire leiding, die benoemd wordt door den minister van defensie; de leden der burgerwachten hebben een buitengewone aanstelling bij de politie.
Verscheidene leden, die in het midden lieten, of hier van particuliere corpsen sprake is, zouden in ieder geval den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en de Vrijwillige Burgerwachten niet verboden willen zien.
In de uitvoerige Memorie van Antwoord, welke de heer Albarda c.s. op 22 Augustus 1932 heeft gegeven op zijn wetsvoorstel, wordt een meer nauwkeurige omschrijving gegeven van de wettelijke, zoowel juridische als financieele positie van den Bijzonderen Vrijwilligen Landstorm en van zijn verhouding tot de overheid. De voorstellers van het wetsontwerp willen niet toegeven, dat de Bijzondere Vrijwillige Landstorm geen klasse-instituut zou mogen worden genoemd. Het komt hun ondenkbaar voor, dat velen van de leden van den B. V. L. gezind zouden zijn om de sociaal-democraten te beschermen tegen het revolutionnaire geweld van anderen.
Zij blijven van meening, dat het in het stelsel van art. 187 der grondwet noodzakelijk is de mogelijkheid op te heffen, dat voor binnenlandsche doeleinden een gewapende macht kan worden gemobiliseerd, zonder dat daarin onverwijld de Staten-Generaal moeten worden gekend.

30 AUGUSTUS 1932

F. **Z. EM. KARDINAAL VAN ROSSUM OVERLEDEN.**
Na het Eucharistische congres der Noordelijke landen te Kopenhagen te hebben bijgewoond, bezocht kardinaal Van Rossum zijn vaderland. Op 28 Augustus te Wittem in Zuid-Limburg aangekomen en na de bisschopswijding van mgr. F. Joosten op „Sparrendaal" te Vught bij 's-Hertogenbosch te hebben verricht, werd hij daar ernstig ongesteld en moest naar het ziekenhuis Calvariënberg te Maastricht worden overgebracht, waar hij op 30 Augustus 1932 is overleden.
Kardinaal Van Rossum is op 3 Sept. 1854 te Zwolle geboren; hij begon zijn theologische studies in het seminarium te Kuilenburg. In 1873 werd hij novicius in de Orde der Redemptoristen, waarna hij in het volgende jaar zijn gelofte aflegde en in 1879 tot priester werd gewijd. Niet lang daarna werd hij professor in de dogmatiek, eerst te Roermond en daarna te Wittem.
In Dec. 1895 werd hij naar Rome ontboden, waar hij door Paus Leo III tot Consultor van de belangrijkste Romeinsche Congregatie, die van het H. Officie, werd benoemd. Paus Pius X benoemde hem op 15 April 1904 tot lid van de commissie ter codificatie van het recht. Tijdens het openbaar Consistorie van 30 November 1911 heeft Paus Pius X mgr. Van Rossum tot kardinaal verheven.
Het eerste bezoek van kardinaal Van Rossum aan Amsterdam was in 1913. Bekend is, hoe hij in 1924 ter gelegenheid van het Intern. Eucharistisch Congres, als kardinaal-legaat te Amsterdam verscheen en, omringd door bisschoppen, prelaten, pauselijke en Maltheser ridders, zijn plechtigen intocht in de hoofdstad deed.
Op den 20sten Maart 1918 werd kardinaal Van Rossum door Paus Benedictus XV tot opvolger van kardinaal

Sefarini als prefect der Propaganda Fide benoemd. Onmiddellijk na zijn benoeming begon hij gegevens te verzamelen voor een encycliek over het missiewerk, welke anderhalf jaar later verscheen. Twee groote beginselen waren hierin uitgewerkt:
1e. De vermeerdering der missiegebieden door aanstelling van Apostolische delegaten.
2. Overgave der missies aan het inlandsch element, door de vorming van inlandsche priesters en bisschoppen.
Deze beginselen heeft kardinaal Van Rossum letterlijk uitgevoerd.

(Vorig bericht 167 C.)

A. **KOFFIEVERBRUIK.** —
In het jongste maandbericht van de Bank of London & South America vinden wij de volgende opstelling van het koffieverbruik per hoofd der bevolking, per jaar, in de verschillende landen:

Denemarken	7.3 K.G.	Nederland	4.7 K.G.
Zweden	7.1 „	Frankrijk	4.1 „
Noorwegen	5.6 „	Duitschland	2.4 „
Ver. Staten	5.4 „	Argentinië	1.8 „
België	5.3 „	Italië	1.1 „
Finland	5.2 „	Engeland	0.1 „

B. **VEREENIGDE STATEN. — Verkoop van koffie, geruild tegen Amerikaansche tarwe.** —
De Grain Stabilisation Corp. zal in September 1932 een begin maken met den verkoop van 1.050.000 zakken koffie, die zij bij de ruilovereenkomst met Brazilië tegen 25.000.000 bushels tarwe heeft verworven. De verkoop is vastgesteld op ten hoogste 62.500 zakken per maand.

C. **ENGELAND. — Buitenlandsche handel in het eerste halfjaar van 1932.** —

	1932	Tegenover 1e halfj. '31	Achter uitgang (in %)
	(in pond sterling)		
Invoer	359.972.149	—57.850.462	13.8
Uitvoer van Engelsche goederen	187.033.336	—12.122.643	6.0
Heruitvoer	29.320.153	— 6.338.118	17.8
Invoersaldo	143.618.660	—39.389.000	21.5

(Vorig bericht 120 G.)

31 AUGUSTUS 1932

D. **DUITSCHLAND. — Pruisische Landdag.** —
Onder voorzitterschap van Kerrl werd op 30 Aug. 1932 de Pruisische Landdag geopend en na eenige korte mededeelingen tot den 21sten Sept. 1932 verdaagd.

E. **DUITSCHLAND. — Onbeperkte volmacht voor Von Papen.** —
Rijkskanselier Von Papen heeft van rijkspresident Von Hindenburg volmacht gekregen den Rijksdag te ontbinden.

F. **NEDERLAND. — Werkloozensteun.** —
Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten een vragenlijst gezonden omtrent werkloozenzorg van 3 Juli tot en met 30 Juli 1932. Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1027 gemeenten. Uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) aan werkloozensteun ƒ 4.752.450.—; uitgegeven door de gemeenten (zonder aftrek van subsidies van staat c.q. provincie) voor de werkverschaffing ƒ 1.295.508.—; uitbetaald door werkloozenkassen ƒ 2.627.379.—. Door het Rijk is betaald ƒ 767.188.—. Van 50 gemeenten met rond 280.000 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.

(Vorig bericht blz. 184 C.)

G. **WERELDHANDELSVLOOT. — Een vijfde gedeelte opgelegd.** —
De hoeveelheid opgelegde wereldtonnage bedraagt volgens de laatste gegevens thans 13.583.000 bruto register tons of 20 pCt. der wereldhandelsvloot. Onderstaand staatje geeft een overzicht van de tonnage der verschillende landen, de hoeveelheid der opgelegde tonnage en het percentage der opgelegde tonnage:

	Totale vloot B. R. T.	Opgelegde B. R. T.	in %
Engeland	19.672.000	3.470.000	18
Ver. Staten	13.442.000	3.211.000	24
Duitschland	4.165.000	983.000	33
Frankrijk	3.557.000	843.000	28
Noorwegen	4.167.000	843.000	20
Italië	3.391.000	863.000	25
Nederland	2.964.000	595.000	20
Japan	4.255.000	352.000	8
Denemarken	1.181.000	240.000	20
Zweden	1.716.000	167.000	10
Griekenland	1.470.000	180.000	12
Spanje	1.265.000	138.000	11
Andere landen	8.489.000	1.698.000	20
Totaal	69.734.000	13.583.000	20

Duitschland is wel het zwaarst getroffen; ongeveer een derde der handelsvloot is hier opgelegd. Daarna volgen Frankrijk met 28 pCt. en Italië met 25 pCt., terwijl het percentage der Nederlandsche handelsvloot, dat opgelegd is, 20 pCt. bedraagt. **(Vorig bericht 74 K.)**

1 SEPTEMBER 1932

H. **NEDERLAND. — Tuinbouw.** —
Nu de regeering aan het overwegen is, om ook den tuinbouw te steunen, kan het, ter oriënteerende informatie, zijn nut hebben, om aan de hand van eenige statistische gegevens, het verloop van onzen nationalen tuinbouwexport nader te bezien.
In normale tijden bedroeg de waarde van den gezamenlijken Juli-uitvoer 15 à 16 millioen gulden, thans echter slechts 8.

Juli 1926	14.9	millioen gulden.
„ 1927	16.1	„ „
„ 1928	16.2	„ „
„ 1929	15.0	„ „
„ 1930	14.8	„ „
„ 1931	11.9	„ „
„ 1932	8.1	„ „

(Vorig bericht 172 B.)

3 SEPTEMBER 1932

I. **NEW YORK. — Burgemeester Walker afgetreden.** —
De New-Yorksche burgemeester James Walker is op 1 September 1932 als zoodanig afgetreden. Hij motiveerde dit besluit door te wijzen op de unfaire manier waarop de gouverneur van den staat New York, Franklin D. Roosevelt, het disciplinaire onderzoek tegen zijn beleid heeft laten leiden. Hij verklaarde dat hij zich in Nov. 1932 voor de burgermeestersverkiezingen opnieuw candidaat zal laten stellen.

K. **MANDSJOERIJE. — Japansch-Mandsjoerijsch defensief verdrag.** —
Van Japansche zijde wordt officieel medegedeeld, dat het defensieve bondgenootschap tusschen Japan en Mandsjoerije tot stand is gekomen. Hierdoor krijgt Japan het recht in Mandsjoerije voortdurend en overal troepen te onderhouden. De Japansche regeering erkent de souvereine rechten der Mandsjoerijsche regeering over de vier Oostelijke provincies.
In buitenlandsche kringen te Tokio wordt verklaard, dat Japan dit defensief verbond beschouwt als een definitieve regeling van de Mandsjoerijsche kwestie, waarin de Japansche regeering geen inmenging van anderen, ook niet van den Volkenbond, zal dulden.

L. **MEXICO. — President Ortiz Rubio afgetreden.** —
De Mexicaansche President Ortiz Rubio heeft tot ieders verrassing in een Kabinetszitting zijn ontslag aangekondigd, dat hij, naar hij zelf mededeelde, om gezondheidsredenen wenschte te nemen.
Het congres heeft het onslag van Rubio aanvaard en met algemeene stemmen generaal Rodriguez tot opvolger benoemd. Rodriguez is 36 jaar oud.

HABSBURG (Otto von). De in ballingschap levende oudste zoon van Keizer Karel, die door de legitimistische partijen van de vóór 1918 tot Oostenrijk-Hongarije behoorende landen en volken als wettig troonopvolger wordt beschouwd.

A. **SUIKERONDERZOEKINGSMETHODEN. — Intern. Commissie voor de Unificatie. —**
Op 5 Sept. 1932 kwam in de Senaatskamer der Universiteit van Amsterdam de internationale commissie bijeen voor uniforme suikeronderzoekingen onder voorzitterschap van den heer Fred. J. Bates.
Vertegenwoordigd waren: de Vereenigde Staten, Engeland, Duitschland, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Denemarken, Zweden, Polen, Cuba en Nederland.
In het bestuur voor de volgende periode werden benoemd de heeren Bates, Washington; Wagenaar Hummelinck, Vlaardingen; Saillard, Parijs; Spengler, Berlijn; Stanek, Praag; Eynon, Londen; Tödt, Berlijn. Bij acclamatie werd dr. H. C. Prinsen Geerligs, de nestor der suikerchemie, die alle vorige bijeenkomsten heeft bijgewoond en zooveel heeft gedaan om dit congres mogelijk te maken, tot eerevoorzitter benoemd.

B. **DE NIEUWE OXFORDBEWEGING. —**
De nieuwe Oxfordbeweging, die echter in geen enkel opzicht iets uit te staan heeft met de bekende Oxfordbeweging, die sinds 1830 in de Anglicaansche Kerk bestaat, is in het leven geroepen door een Amerikaanschen pastor (een Lutheraan), dr. L. C. Frank Buchman, die oorspronkelijk uit Zwitserland stamt. Deze nieuwe beweging wil voornamelijk zich in dienst stellen van de vernieuwing der menschheid; zij wil alle rassen- en politieke tegenstellingen overbruggen en boven allen confessioneelen chaos een verbroedering der menschheid tot stand brengen, alleen op de basis van het evangelie van Christus en door zich te buigen voor het kruis. Onder de aanhangers wordt gestreefd naar een rein leven naar het voorbeeld van de eerste christenen in Jeruzalem, die ook in de grootste harmonie en zuivere liefde leefden als in een groot huisgezin.

C. **JAPAN. — Ministerie. - Begrooting. —**
Minister-president Saito heeft een schrijven ontvangen van de fractie der Seyoekay-partij, waarin wordt medegedeeld, dat de fractie heeft besloten, uit beweegredenen van binnen- en buitenlandsche politiek, de regeering verder te steunen.
Door deze verklaring is de kabinetscrisis bijgelegd. Bij de stemming in het parlement zal de partij haar vertrouwen in de regeering uitspreken.
In een buitengewone zitting, die tot dit doel door de Japansche regeering was bijeengeroepen, hebben beide Kamers van het Japansche parlement het regeeringsvoorstel tot het toestaan van een suppletoir bedrag op de begrooting van 1932 ter grootte van 176 millioen yen, goedgekeurd. Het bedrag zal gedeeltelijk worden gedekt uit openbare leeningen. **(Vorig bericht 158 B.)**

D. **SAMENWERKING NEDERLAND—NED.-INDIË. — Commissie benoemd. —**
De minister van Koloniën heeft mede namens de ministers van Economische Zaken en Arbeid en van Financiën, ingesteld een „commissie van advies nopens de bevordering der economische samenwerking tusschen Nederland en Ned.-Indië."
Benoemd zijn tot lid en voorzitter van die commissie de heer mr. dr. G. W. J. Bruins, oud-hoogleeraar aan de Nederlandsche Handelshoogeschool, tot lid en ondervoorzitter de heer W. P. Hillen, oud-lid van den raad van Ned.-Indië; tot lid en secretaris de heer mr. J. C. Ph. Loeff, oud-landsadvocaat te Soerabaya.
Bepaald is, dat aan de beraadslagingen der commissie met adviseerende stemmen kunnen deelnemen de heeren dr. H. M. Hirschfeld, dir.-generaal van Handel en Nijverheid; L. Meyers, administrateur, hoofd van de afd. invoerrechten en accijnzen van het departement van Financiën en dr. L. J. Waals, administrateur, hoofd van de vierde afd. van het departement van Koloniën.

E. **DUITSCHLAND. — Nieuwe noodverordening. —**
De inhoud van de presidentieele noodverordening voor de werkverschaffing is op 5 September 1932 gepubliceerd.
De voornaamste bepaling daarvan is, dat werkgevers, die gedurende den tijd van 1 Oct 1932 tot 30 Sept. 1933 meer arbeiders in dienst nemen, dan zij gedurende het tijdvak Juni-Augustus van dit jaar hadden, voor iederen arbeider meer, die langer dan één kwartaal in dienst blijft, voor ieder kwartaal een toelage van 100 Mk. bekomen in den vorm van een belastingbon, welke later bij het voldoen van de belastingen, in betaling kan worden gegeven. **(Vorig bericht 186 K.)**

6 SEPTEMBER 1932

F. **DENEMARKEN. — Financiën. —**
Het financieele jaar 1931/32 is met een surplus van Kr. 88.504 gesloten, tegen verwacht deficit van Kr. 5.307.220. De inkomsten hebben Kr. 332 millioen bedragen, tegen een raming van Kr. 329 millioen, de uitgaven Kr. 332 millioen tegen een raming van Kr. 535 millioen. In het bovengenoemde cijfer zijn de inkomsten uit successierechten, die Kr. 12 à 15 millioen inbrachten, niet begrepen.

7 SEPTEMBER 1932

G. **DENEMARKEN. — Senaatsverkiezingen. —**
Op 6 Sept. '32 zijn in Denemarken in de drie kiesdistricten Kopenhagen, Funen en Noord-Seeland verkiezingen gehouden voor het Landsting, den Deenschen Senaat. In het algemeen hebben geen belangrijke veranderingen plaats gevonden.
Het nieuwe Landsting zal als volgt zijn samengesteld: Conservatieven 13 zetels (12); Venstre-partij 28 (28); sociaal-democraten 27 (27); democraten 7 (8); vertegenwoordiging van de Faroër-eilanden 1 (1). De democraten hebben een zetel aan de conservatieven verloren, en de oppositie beschikt thans over 41 zetels tegen de regeeringspartijen 34.

H. **NEDERLAND. — Directeur van den economischen voorlichtingsdienst. —**
Bij K. B. is met ingang van 1 September 1932 de heer A. Th. Lamping, consul-generaal der Nederlanden in algemeenen dienst, belast met de functie van directeur van den economischen voorlichtingsdienst.

I. **NEDERL. OOST-INDIË. — Motorvoertuigenbelasting.**
De Volksraad ontving een aanvullingsbegrooting voor de afdeeling Financiën, welke voorziet in de invoering van een centrale motorvoertuigenbelasting op Java en Madoera, waarvan de netto-opbrengst voor 's Lands schatkist wordt getaxeerd op rond *f* 1.650.000.

K. **ONDERWIJS. — Chineesche paedagogen in Europa.**
Te Genève is een aantal Chineesche paedagogen aangekomen, die door de Chineesche regeering zijn uitgezonden om onder auspiciën van het Volkenbondsinstituut voor intellectueele samenwerking verschillende Europeesche inrichtingen te bezoeken. Van Genève zullen zij zich o.a. naar Duitschland, België en Frankrijk begeven.

8 SEPTEMBER 1932

L. **NEDERL. OOST-INDIE. — Crisisheffing 1933 aangenomen. —**
De Volksraad heeft zonder hoofdelijke stemming het ontwerp inzake de crisisheffing voor het jaar '33 aangenomen.
De negen leden der nationale fractie wenschten geacht te worden te hebben tegengestemd.
Het amendement-Van Helsdingen, beoogend verhooging van den kinderaftrek bij de crisisheffing, werd aangenomen met 44 tegen 11 stemmen.
Het amendement-Thamrin, beoogend de jaarlijksche inkomens beneden *f* 350.— vrij te stellen van de crisisheffing, instede van deze vrijstelling te beperken tot inkomens beneden de *f* 250, zooals in het ontwerp wordt voorgesteld, werd ingetrokken.
Het percentage, dat betaald moet worden, blijkt uit het volgende schema:

							Percentages.
van	f	250	tot en met	f	900	. .	2.— %
„	„	900	„ „	„	1.800	. .	2.20 %
„	„	1.800	„ „	„	3.600	. .	2.50 %
„	„	3.600	„ „	„	5.400	. .	3.— %
„	„	5.400	„ „	„	8.400	. .	3.50 %
„	„	8.400	„ „	„	12.000	. .	4.— %
„	„	12.000	„ „	„	18.000	. .	4.50 %
„	„	18.000	„ „	„	24.000	. .	5.— %
„	„	24.000	en hooger			. . . .	6.— %

(Vorig bericht 193 I.)

A. **BELGIE. — Financiën. —**
De Kamer heeft op 7 September 1932 met 98 tegen 57 stemmen besloten een leening ten bedrage van 1.5 milliard francs uit te schrijven en voor 500 millioen francs schatkistbiljetten uit te geven.

9 SEPTEMBER 1932

B. **BELGIË. — Mijnstaking. —**
Het door de mijnwerkerscentrale der Borinage met 115 tegen 10 stemmen en 21 onthoudingen getroffen besluit tot afkondiging der algemeene staking zal den 6en Juli '32 ingaan. De stakers eischen een betere verdeeling van werk onder alle arbeiders van de streek en stabilisatie der huidige loonen tot 31 October 1932.
De werkstaking breidde zich op 12 Juli tot de kolenmijnen der bekkens van Luik en Seraing uit. Behalve in drie mijnen werd overal het werk neergelegd.
In de mijnstreek, zelfs in Charleroi, waar het de laatste dagen tot ernstige botsingen tusschen de militairen en manifestanten was gekomen, is de rust op 13 Juli hersteld.
In de Kamer werd de dagorde Poulet-Devèze over de mijnstaking, in welke motie de Kamer haar vertrouwen in de regeering uitspreekt, bij zitten en opstaan goedgekeurd.
De tweede dagorde van Poulet, Devèze en den socialist Hallet, die in de plaats is gekomen van de ingediende zuiver socialistische motie, en waarin gevraagd wordt, dat men zal trachten aan de eischen der mijnwerkers tegemoet te komen, werd met 131 tegen 1 stem en 22 onthoudingen goedgekeurd.
In de op 13 Juli 1932 gehouden zitting van de nationale gemengde mijncommissie zijn de werkgevers en arbeiders tot een accoord gekomen, inzake de stabiliseering der loonen tot 1 Nov. 1932 en het weer tewerkstellen der mijnwerkers.
De modaliteiten van de toepassing van dit accoord zullen nader door een gemengde commissie worden onderzocht.
De regeering heeft plannen om een algemeene commissie in te stellen ter bestudeering van alle door de kolenkwestie aan de orde gestelde problemen.
Op 16 Juli 1932 werden de besprekingen tusschen minister-president Renkin, minister Heyman, de gedelegeerden van de industrieelen en de afgevaardigden der arbeiders voortgezet, waarbij een accoord is bereikt. Iets later werd aan de pers een mededeeling verstrekt, waarbij de industrieelen van de metaalnijverheid en den machinebouw verklaarden, trots de ernstige crisis, op verzoek van de hoogste autoriteiten in den lande toe te stemmen in de intrekking van de jongste loonsverlaging en in de stabilisatie van de loonen tot 1 November 1932. De arbeiders moeten zich van hun kant verbinden het werk zonder uitstel te hervatten. Later kwamen de socialistische partijraad en het hoofdbestuur van de federatie van socialistische vakvereenigingen bijeen en werd met voldoening acte genomen van het bereikte resultaat der onderhandelingen. Besloten werd het heele land door een proclamatie te verspreiden waarbij geconstateerd wordt, dat niet alleen de mijnwerkers, maar ook de arbeiders van andere bedrijven voldoening bekomen, dat het brood niet zal worden belast, de loonen en de werkloozensteun niet zullen worden verminderd, dat ook de werkloozen, die bij geen verzekeringskas zijn aangesloten, voortaan zullen worden geholpen en dat naar een rechtvaardige verdeeling van den arbeid zal worden gestreefd.
Aan de arbeiders werd verzocht op 18 Juli 1932 in al de mijnen, fabrieken, werkhuizen en kantoren, waar de arbeid was stilgelegd, het werk te hervatten en van tucht, kalmte en vertrouwen in de socialistische organisatie te getuigen.
De mijnwerkersvereenigingen van de Borinage hebben met 127 tegen 17 stemmen besloten het bevel tot werkhervatting, uitgaand van de socialistische partij en van de federatie van socialistische vakvereenigingen, niet op te volgen en zich solidair te verklaren met de mijnwerkers van het Centrumbekken, die de staking voortzetten. In de metaalindustrie is het werk overal hervat, terwijl in Limburg de staking nog altijd algemeen is.
De mijnwerkers in het Centrum, te La Lauvière, hebben zich op 8 Augustus uitgesproken tegen het bemiddelingsvoorstel van den minister van Arbeid, tot oplossing van het conflict.
In het bekken hebben de arbeiders zelfs besloten zich niet verder meer te storen aan welk besluit ook van de nationale mijncommissie, de nationale federatie der syndicalisten of andere organisaties. De staking wordt voortgezet en de arbeiders der andere vakken zullen worden uitgenoodigd zich aan te sluiten bij de mijnwerkers, om een nieuwe solidariteitsstaking te beginnen.
In een buitengewone vergadering van vertegenwoordigers der Belgische socialistische mijnwerkersorganisaties, welke te Brussel is gehouden, werd op 7 Augustus 1932 besloten tot een algemeene staking voor de mijnindustrie en de aanverwante bedrijven.
Het stakingsparool van het Belgische mijnwerkerscongres is niet algemeen opgevolgd. In de mijnen in de omgeving van Luik hebben drieduizend mijnwerkers op 11 Augustus het werk hervat. In Henegouwen is de toestand onveranderd. Er worden slechts kleine plaatselijke incidenten vermeld.
Het bestuur van de mijnwerkersfederatie heeft op 28 Aug. de mijnwerkers opgeroepen de staking voort te zetten. Op het oogenblik staken er 100.000 mijnwerkers in de Belgische bekkens.
Het mijnwerkerscongres besloot op 4 September '32 tot principieele aanvaarding der verzoeningsvoorstellen van den minister van Arbeid en Nijverheid; er waren 66.7 pCt. der stemmen voor, 24 pCt. tegen en 9.3 pCt. blanco.
In de gemengde nationale commissie voor de mijnen zijn op 7 Sept. '32 de werkgevers en werknemers tot een accoord gekomen.
De commissie nam kennis van de voorloopig tot stand gekomen kolenovereenkomst tusschen België en Duitschland, en besloot dat van 1 October '32 af een verhooging van één percent op alle loonen zal worden toegekend.
De subcommissie zal de definitieve normen der loonsverhooging vaststellen, rekening houdend met de voordeelen, die voortvloeien uit het accoord met Duitschland. De directie van elke mijn zal individueel de lagere loonen herzien, daarna zullen de loonen tot 1 November 1932 worden gestabiliseerd. Een nieuwe subcommissie zal de herziening der loonsovereenkomsten bestudeeren. In de Borinage en in de andere bekkens zullen de arbeiders zooveel als mogelijk wederom in dienst worden genomen.
Onmiddellijk zijn de vereischte instructies gegeven, opdat het werk kan worden hervat. De staking is dus geëindigd.
(Vorig bericht 158 K.)

C. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid. —**
Bij de arbeidsbeurzen stonden volgens mededeeling van het Rijksinstituut voor werkverschaffing per 31 Aug. 1932 5.225.000 personen als werkloos ingeschreven, d.i. 158.000 minder dan per medio Augustus. **(Vorig bericht 191 B.)**

D. **SPANJE. — Catalaansch Statuut. —**
Naar de Spaansche bladen, w.o. „El Sol", melden, verklaarde de minister-president Azana op 1 Juni '32 nopens het Catalaansche statuut, dat naar zijn meening de weigering van vroegere regeeringen, om de verschillende regionale aspiraties te bevredigen, een grove fout is geweest. De republiek is echter bereid, aan Catalonië het recht te verleenen, om op zijn scholen zoowel de Spaansche als de Catalaansche taal te onderwijzen, zijn eigen belastingen te heffen en zijn eigen wetten te ontwerpen, mits het in nauw contact blijft met den Spaanschen staat wat betreft

de handhaving der openbare orde en bereid is de sociale wetgeving, zooals deze door de Cortes wordt aangenomen te aanvaarden.
De Cortes hebben op 9 Sept. 1932 met 314 stemmen tegen 24 stemmen alle artikelen van het statuut van Catalonië definitief goedgekeurd.
(Art. 1, dat door de Cortes reeds op 12 Juni 1932 was goedgekeurd, luidt: Catalonië wordt een een zelfstandig gewest binnen den Spaanschen staat onder de grondwet der republiek. Zijn vertegenwoordigend orgaan is de Generaliteit en zijn gebied omvat de provincies Barcelona, Gerona, Lereda en Tarragona).

10 SEPTEMBER 1932

A. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. —** Volgens een stastistiek der American Federation of Labour bedraagt het aantal werkloozen in de Ver. Staten 14 millioen. Hiervan zijn 800.000 spoorwegarbeiders.
Het te New York gevestigde bureau voor werkloozenondersteuning heeft berekend, dat alleen reeds voor steun aan te New York wonende werkloozen gedurende den a.s. winter £ 250 millioen benoodigd zullen zijn. De steunkassen zijn volkomen uitgeput.
President Hoover heeft tegen 15 Sept. 1932 een bijeenkomst uitgeschreven ter bespreking van de kwestie der werkloozenondersteuning. De Federation of Labour heeft in dit verband een plan uitgewerkt naar het voorbeeld van de in Duitschland en Engeland gevolgde stelsels.
(Vorig bericht 186 D.)

12 SEPTEMBER 1932

B. **DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden. —**
De Rijksdag heeft met 513 tegen 32 stemmen, bij 5 onthoudingen, het communistische voorstel tot opheffing van de noodverordening aanvaard.
Tevens spreekt in deze motie de Rijksdag zijn wantrouwen in de Rijksregeering uit.
Op voorstel der communisten was deze stemming als eerste punt op de agenda van de vergadering geplaatst.
Tijdens het tellen van de stemmen wilde rijkskanselier von Papen het woord voeren. Rijksdagpresident Göring weigerde hem dit. Daarop overhandigde von Papen aan Göring het ontbindingsdecreet, dat deze evenwel weigerde aan te nemen. Hierna verliet de regeering de zaal.
De tekst van het ontbindingsdecreet luidt: „Op grond van artikel 25 van de Grondwet van het Rijk ontbind ik den Rijksdag, omdat er gevaar bestaat dat de Rijksdag de intrekking van mijn verordening van 5 September 1932 eischt". Deze verordening is geteekend door Rijkspresident Von Hindenburg, Rijkskanselier von Papen en den Rijksminister voor Binnenlandsche Zaken, Von Gayl.
(Vorig bericht 192 E.)

C. **FRANKRIJK. — Duitschland's gelijkgerechtigdheid van bewapening. —**
De kabinetschef van het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft op 1 Sept. '32 te Cherbourg een Duitsche nota met de eischen inzake de reorganisatie van de Duitsche rijksweer aan Herriot, overhandigd.
Het „Journal" vat de desiderata van de Duitsche regeering, die in het memorandum worden toegelicht, in de volgende punten samen:
1. Wijziging van de huidige reglementen van de Rijksweer, die gebaseerd zijn op een 12-jarigen diensttijd.
2. Invoering van een militairen diensttijd, die staat tusschen den militie-diensttijd en den diensttijd van een beroepsleger.
3. Vorming van een leger van 300.000 man.
4. Herstel van de zware artillerie en de kust-artillerie.
5. Vorming van een vechtwagens-park.
6. Instelling van een militairen luchtvaartdienst.
7. Instelling van scholen voor de opleiding van militaire vliegers.
8. Uitbreiding van de marine door het bouwen van kruisers, pantserkruisers en onderzeeërs.
9. Het aanleggen van vestingwerken.
10. Het oprichten van 35 nieuwe fabrieken voor de vervaardiging van oorlogsmateriaal.
Het „Journal" schrijft verder, dat het niet mogelijk is vast te stellen of de Rijksregeering de bedoeling heeft de te bouwen vestingwerken ook langs de Fransch-Duitsche grens uit te breiden, of dat zij zich hierbij slechts tot de oostgrens wil bepalen.
Alvorens op het Duitsche document inzake de reorganisatie van de Duitsche te antwoorden, zal de Fransche diplomatie de groote en de kleine mogendheden, die het verdrag van Versailles onderteekend hebben, raadplegen. Het zal vriendschappelijk de speciale opinie vragen niet alleen van Londen en Brussel maar ook van Rome en het zal aan het laatste zijn bezwaren uiteenzetten, om zoo mogelijk te voorkomen, dat Italië zich aansluit bij de Duitsche argumenten.

De Duitsche Rijksminister van Buitenlandsche Zaken heeft op 3 September den Franschen ambassadeur te Berlijn een „Aide Mémoire" inzake de gelijkheid van bewapening overhandigd.

De Rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, heeft op 6 Sept. '32 het Duitsche memorandum gepubliceerd, dat den 29sten Aug. aan den Franschen gezant is overhandigd en waarin de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigheid op het gebied van de bewapening zijn vervat.
Duitschland, zoo heet het o.a., heeft steeds geëischt, dat de andere staten ontwapenen tot het peil, dat Duitschland door het Verdrag van Versailles is opgelegd. Uit de resolutie van de Ontwapeningsconferentie van 23 Juli '32 heeft de Duitsche regeering moeten concludeeren, dat de conventie noch in methoden noch in omvang in overeenstemming zal zijn met het voorbeeld van Versailles. De oplossing kan derhalve slechts zijn, dat de ontwapeningsconventie voor Duitschland in de plaats van deel V van het Verdrag van Versailles treedt en dat zoowel betreffende haar geldigheidsduur als de rechtspositie na afloop ervan, geen uitzonderingsbepalingen voor Duitschland gelden. Zoolang dit vraagstuk niet is opgelost, kan de Duitsche delegatie niet medewerken aan de toekomstige beraadslagingen over de definitieve regeling van de verschillende punten van het ontwapeningsprobleem.
In het op 12 Sept. gepubliceerd antwoord der Fransche regeering op de Duitsche eischen inzake gelijkgerechtigdheid wordt o.m. gezegd:
De Fransche opvatting is, dat men niet moet streven naar bewapening van één staat, doch naar ontwapening van alle. Wanneer Duitschland met Frankrijk en andere staten voor dit doel wil onderhandelen, wenscht Frankrijk niets liever dan dat.
Duitschland eischt een luchtvloot, tanks, zware artillerie, afweergeschut, onderzeebooten, vliegtuigmoederschepen en pantserschepen. Dit beteekent bewapening. Deze bewapening zou zich noodzakelijk ook moeten uitstrekken tot alle andere staten, die door verdragen tot dezelfde bepalingen zijn verplicht als Duitschland.
Bij de vraag, die Duitschland Frankrijk heeft voorgelegd is derhalve geheel Europa direct betrokken. Frankrijk kan er zich niet mee inlaten op deze vraag alleen een antwoord te geven. Dit antwoord komt alleen den Volkenbond toe.

13 SEPTEMBER 1932

D. **VOLKENBOND. — Danzig en Polen. - Rapport der Volkenbondsdeskundigen is gereed. —**
De drie door den Volkenbond benoemde deskundigen: Fattinger (Hongarije), prof. Calmes (Luxemburg) en dr. Nederbragt (Nederland), hebben hun rapport ingediend inzake de drie geschillen tusschen Danzig en Polen. Zij betreffen Poolsche aanspraken op schadevergoeding van Danzig, douanecredieten en in- en uitvoerkwesties.
De hooge commissaris van Danzig heeft beide partijen uitgenoodigd hem zoo spoedig mogelijk mede te deelen of zij gelooven op den grondslag van het rapport tot overeenstemming te kunnen geraken, welke zijn eigen beslissing overbodig zou maken.
(Vorig bericht 162 A.)

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Bevolkingsrubbercultuur.** De „Deli Crt." betoogt naar aanleiding van de cijfers van het kantoor voor de statistiek over de sluiting van 419 rubberondernemingen geheel en van 115 ondernemingen gedeeltelijk, dat dit een onzuiver beeld van den toestand geeft. De uitvoercijfers zijn in het eerste halfjaar van 1932 wat de bevolkingsrubber betreft, met 42 % verminderd. Die van de ondernemingsrubber zijn onveranderd gebleven in vergelijking met 1931. Het blad wijst op het merkwaardige verschijnsel, dat de inlandsche rubber, welke een struikelblok was voor een beperking van den oogst en die door de regeering werd ontzien, door het aannemen van een afzijdige houding, het ergst getroffen werd. In plaats van de bij de voorgestelde quota toegedachte hoeveelheid van 90.000 tons, haalt zij nauwelijks 50.000 ton, waardoor vele rubberstreken zeer ernstig zijn getroffen. Het blad betoogt aan de hand van de cijfers, dat de onthouding van de regeering geen oplossing brengt inzake het rubberprobleem en dringt er bij de regeering op aan, dat zij zich zal beraden over de beste wijze om de cultuur weer op gang te brengen. De ineenschrompeling bewijst, dat de hulp dringend noodig is. (Deli Courant).
(Vorig bericht 180 G.)

B. **ENGELAND. — Staatsfinancïën. —**
De Engelsche schatkist heeft op 10 September '32 de frs. 2.5 milliard schatkistwissels, welke in September 1931 in Frankrijk uitgegeven zijn, afgelost. Engeland heeft de credieten ten bedrage van £ 130 millioen, welke door Frankrijk en de Ver. Staten in September 1931 verleend zijn, thans geheel afgelost. De aflossing van £ 110 millioen der genoemde credieten heeft reeds in het voorjaar plaats gevonden.

C. **TABAK. — Invoer in Duitschland van Ned.-Indische tabak. —**
Hieronder volgt een staatje van den invoer in Duitschland van Ned.-Indische tabak in het eerste halfjaar van 1930, 1931 en 1932. Duidelijkheidshalve hebben wij eerst kilogrammen herleid tot pakken tabak van 90 K.G. en marken tot guldens.

	duizend pak	millioen gld.
1ste halfjaar 1930 . . .	184	25.3
1ste halfjaar 1931 . . .	123	15.3
1ste halfjaar 1932 . . .	95	9.8

De gegevens hebben betrekking op Sumatra- en Javatabak samen genomen. Een afzonderlijke opgave voor elke soort is er niet. Maar aannemen mag men, dat het gewichtsverlies hoofdzakelijk schuilt bij de Javatabak, het waardeverlies bij de Sumatra. **(Vorig bericht 162 F.)**

14 SEPTEMBER 1932

D. **MANDSJOERIJE. — Japan's erkenning van Mandsjoekwo. —**
In een op 12 Sept. '32 onder voorzitterschap van keizer Hirohito gehouden plenaire zitting van den geheimen raad is de officieele erkenning van den nieuwen staat Mandsjoekwo door Japan goedgekeurd.
(Vorig bericht 148 C.)

E. **BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi.** Uit thans gepubliceerde brieven, gewisseld tusschen Gandhi en MacDonald, blijkt dat Gandhi een hongerstaking zal beginnen, indien de regeering haar voorstel om een afzonderlijk kiezerscorps in te stellen voor de Britsch-Indische paria's, niet intrekt. Deze staking zal door Gandhi op 20 September '32 worden begonnen en tot zijn dood worden voortgezet, tenzij de Britsch-Indische regeering haar besluit intrekt. (Indian Times, London)
(Vorig bericht 100 E.)

F. **ZUID-AFRIKA. — Onderwijs. — Universiteit van Pretoria. —**
Op 13 Sept. 1932 namen Senaat en Raad van de Universiteit van Pretoria het besluit haar tot een Hollandsch Afrikaansche Universiteit te verklaren.
Zoo zijn er tegenwoordig twee Hollandsch Afrikaansche Iniversiteiten in Zuid-Afrika: Stellenbosch en Pretoria.

G. **VOLKENBOND. — Argentinië. —**
Volgens een bericht uit Buenos Aires heeft de Argentijnsche minister van Buitenlandsche Zaken aangekondigd, dat Argentinië voornemens is, weder toe te treden tot den Volkenbond. De regeering zal zich tot dit doel in verbinding stellen met den Volkenbond. **(Vorig bericht 149 D.)**

H. **MEXICO. — Nieuw kabinet. —**
De tot president der Mexicaansche republiek gekozen generaal Rodriguez heeft zijn kabinet gereed. Minister van Buitenlandsche Zaken is Tellez, minister van Financiën Pani. Het ministerie van Oorlog en het ministerie van Binnenlandsche Zaken worden voorloopig door onderstaatssecretarissen waargenomen.

I. **WERELDBEWAPENING. — Kosten. —**
„Het Volk" schrijft: De door de New York Trust Co. gepubliceerde „Index" becijfert de jaarlijksche uitgaven voor bewapening op vijf milliard dollar of twaalf en een half milliard guldens. In het fiscale jaar 1930/1931 hebben uitgegeven: Duitschland 170.4 millioen dollar (tegen 465.5 in het begrootingsjaar 1913/1914, minus 63%); Groot Brittannië 535 millioen (375.1, plus 42%); Frankrijk 455.3 millioen (348.7 plus 30%); Italië 258.9 millioen (179.1, plus 44%); Japan 242.1 millioen (95.5, plus 142%); Rusland 579.4 millioen (247.7, plus 130%); Ver. Staten 727.7 millioen (244.6, plus 197%).
Daarbij komen nog de bewapeningskosten der Midden-Europeesche Staten. **(Vorig bericht 163 C.)**

15 SEPTEMBER 1932

K. **NEDERLAND. — Oostenrijksche Volkenbondsleening.** De gezant van Nederland te Bern heeft voor zijn regeering het protocol geteekend, waarbij Nederland zich verplicht voor 3 millioen Sch. deel te nemen in de Oostenrijksche Volkenbondsleening. **(Vorig bericht 189 H.)**

L. **DUITSCHLAND. — President Hindenburg's brief aan Göring inzake de besluiten in den Rijksdag. —**
Een schrijven van den Rijksdagvoorzitter Göring aan von Hindenburg is door staatssecretaris Meissner als volgt beantwoord: „De rijkspresident heeft mij opgedragen U de ontvangst te bevestigen van Uw schrijven van 13 dezer. De president laat U mededeelen, dat de na het overhandigen van het ontbindingsdecreet van den Rijksdag nog genomen besluiten in strijd zijn met de grondwet en dus ongeldig. De rijkspresident is daarom niet voornemens uit deze besluiten conclusies te trekken.
(Vorig bericht 195 B.)

M. **DUITSCHLAND. — Rijkscuratorium voor Lichamelijke opvoeding. —**
Op 15 Sept. 1932 zijn de plannen in vervulling gegaan, die reeds geruimen tijd bestonden om alle vereenigingen in Duitschland, die zich met de lichamelijke opvoeding van de jeugd bemoeien, onder één centrale leiding te brengen. De rijkspresident heeft bij decreet een curatorium voor de jeugdopvoeding ingesteld. Voorzitter is de rijksminister van Binnenlandsche Zaken; tot waarnemend president is de generaal der infanterie Edwin von Stülpnagel benoemd.

N. **AMSTERDAM. — Academie voor Lichamelijke Opvoeding. —**
Op 12 Sept. '32 is de nieuwe rector van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, prof. dr. K. Gaulhofer, geïnstalleerd. **(Vorig bericht 154 A.)**

O. **BELGIE. — Koleninvoer uit Holland. —**
Naar het „Limburgsche Dagblad" verneemt, hebben onze Limburgsche kolenmijnen officieel bericht ontvangen, dat met ingang van 1 October 1932, voorloopig voor den duur van 4 maanden, dus tot 1 Februari 1933, het contingent van den invoer in België van steenkolen voor ons land met 10.7 pct. verlaagd zal worden en derhalve gebracht wordt van 55.7 op 45 pct. van den gemiddelden maandelijkschen invoer over het eerste halfjaar 1930. Dit be-

teekent een verminderden afzet van meer dan 20.000 ton steenkolen. Met ingang van 1 April 1932 werd het contingent al teruggebracht van 70 op ongeveer 55 pct.
(Vorig bericht 73 L.)

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Uitstel van betaling van Polen, Estland en Letland. —**
De Amerikaansche secretaris van de Schatkist, Ogden Mills, deelde op 14 Sept. '32 mede, dat alle landen die schulden hebben aan Amerika en van hun recht tot uitstel van betaling voor den 15 December '32 vervallenden termijn gebruik willen makken, de Amerikaansche regeering daarvan vóór 15 September 1932 op de hoogte dienen te brengen.
Drie Europeesche mogendheden, n.l. Polen, Estland en Letland hebben hiervan reeds gebruik gemaakt en uitstel van betaling gevraagd voor een periode van twee jaar. Het door deze landen te betalen bedrag beloopt in totaal 1.252.000 dollar. Voor de uitgestelde betalingssom betalen deze landen een interest tegen een rentevoet van 3½% en halfjaarlijksche betaling van de rentesom.
(Vorig bericht 178 A.)

16 SEPTEMBER 1932

B. **MANDSJOERIJE. — Erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan. —**
Het verdrag tot erkenning van den autonomen staat Mandsjoekwo door Japan is in tegenwoordigheid van het hoofd van het uitvoerend bewind, Henry Poe-nji en van generaal Moeto als vertegenwoordiger van Japan, te Tsjangtsjoen geteekend.
Het protocol, dat mede de betrekkingen tusschen beide staten regelt, is eveneens geteekend door den premier van Mandsjoekwo, Tsjeng Siatsjoe.
In het protocol wordt in de eerste plaats de erkenning door Japan van den staat Mandsjoekwo uitgesproken, welke staat zich „in overeenstemming met den vrijen wil van zijn inwoners tot een zelfstandige republiek heeft gemaakt".
In de eerste der beide dan volgende verdragsclausulen verplicht Mandsjoekwo zich tot de uitvoering en handhaving van alle op vroegere en nog bestaande Chineesche overeenkomsten berustende Japansche rechten in Mandsjoerije.
De tweede clausule legt de „samenwerking tusschen Japan en Mandsjoerije voor de handhaving der nationale veiligheid" vast, en bevestigt, dat de voor de vervulling van hun taak noodige Japansche troepen in Mandsjoekwo gestationneerd zullen worden.
In aansluiting op de onderteekening van het Japansch-Mandsjoerijsch verdrag heeft de regeering van Mandsjoekwo medegedeeld, dat China met ingang van 25 Oct. '32 in alle zaken betreffende het douanewezen, den handel en de scheepvaart als buitenlandsche mogendheid zal worden beschouwd. De rechten der Chineesche scheepvaart in de Mandsjoerijsche wateren en in de Mandsjoerijsche havens worden niet meer erkend. De in- en uitvoerrechten worden door Mandsjoekwo geïnd en aan de Chineesche grens zullen douane-stations worden opgericht.
(Vorig bericht 196 D.)

C. **SPANJE. — Bezittingen van Jezuieten en aristocraten verbeurd verklaard. —**
Het Spaansche parlement heeft een wetsontwerp aangenomen, inhoudende, dat de indertijd in beslag genomen bezittingen der Jezuieten ten bate van den staat verbeurd worden verklaard.
Hetzelfde wordt bepaald ten aanzien van de bezittingen der aristocraten, die hebben deelgenomen aan den jongsten opstand, welke zonder schadeloosstelling worden onteigend. **(Vorig bericht blz. 108 A.)**

17 SEPTEMBER 1932

D. **NEDERLAND. — Katoenindustrie. —**
Uit het bij 75 katoenondernemingen ingestelde onderzoek is gebleken, dat sedert 1 Januari 1929 de werktijd van gemiddeld 48 uur tot 40.50 uur (1 Juni 1932) is teruggeloopen. Het aantal arbeiders verminderde in dat tijdvak van 40.122 tot 27.612.
Over 1929 is een bedrag van 41.3 millioen verloond. In 1932 zal dit hoogstens 20.9 millioen bedragen
(Vorig bericht 98 A.)

18 SEPTEMBER 1932

E. **ZWEDEN. — Rijksdagverkiezingen. —**
Volgens de uitslagen der verkiezingen zijn te Stockholm de sociaal-democraten van 83.000 vooruitgegaan tot 111.000. De beide communistische partijen van 27.000 tot 34.000. Alle burgerlijke partijen zijn achteruitgegaan, het meest de burgerlijke linkerzijde.
De nieuwe Rijksdag zal te Stockholm vertegenwoordigd worden door 6 conservatieven, 1 liberaal, 10 sociaal-democraten en 2 communisten.
Te Upsala heeft de burgerlijke linkerzijde een mandaat verloren aan de sociaal-democraten.

19 SEPTEMBER 1932

F. **BEWAPENING. — Officieele verklaring van Engeland aan Duitschland inzake gelijkgerechtigdheid van bewapening. —**
De Engelsche regeering heeft op 18 Sept. '32 een uitvoerige verklaring gepubliceerd, waarin zij haar standpunt ten opzichte van den Duitschen eisch van gelijkgerechtigdheid op het gebied der bewapening uiteenzet.
Zij ziet als taak der Ontwapeningsconferentie, het kader van een ontwapenings-overeenkomst te scheppen, gebaseerd op den grondslag, dat iedere staat in overeenstemming met andere staten een begrenzing aanvaardt, die hij zichzelf vrijwillig oplegt, en wel als deel van een wederzijdsche overeenkomst met de andere staten, die deze overeenkomst onderteekenen. Het resultaat van deze overeenstemming zal in ieder geval geen verschil in „status" zijn. Ieders bewapening zal door dezelfde methode onder contrôle staan. De reeds bestaande begrenzingen, zooals de Vredesverdragen en de Vlootverdragen van Washington en Londen, zullen, voor zoover ze niet door wederzijdsche overeenkomsten gewijzigd worden, weer in de nieuwe, vrijwillige en alles-omvattende overeenkomst, waarvoor men gaat onderhandelen, worden opgenomen. De laatstgenoemde overeenkomst zal het document zijn, waarin de directe verplichtingen zijn vastgelegd voor allen. Deze opvatting van doel en werkwijze der Ontwapeningsconferentie geeft, naar de meening van de Engelsche regeering, een antwoord op de kwestie van den „status", die in de mededeeling van de Duitsche regeering van 29 Augustus 1932 is opgeworpen. **(Vorig bericht 195 C.)**

20 SEPTEMBER 1932

G. **NEDERLAND. — De Troonrede. —**
De rede, waarmede H. M. de Koningin op 20 September 1932 de zitting der Staten-Generaal opende, luidt als volgt:
In dit plechtig oogenblik, Leden van de Staten-Generaal, nu een nieuwe zitting van de Volksvertegenwoordiging een aanvang neemt, richten Mijne gedachten zich meer dan ooit op den duisteren tijd, dien het Vaderland beleeft.
De ernstige wil, die de Regeering bezielt, met Gods hulp het schip van den Staat in veilige haven te sturen, kan slechts leiden tot het doel, indien ons Volk in al zijn lagen zich de werkelijkheid onverbloemd voor oogen stelt. Zonder voorbeeld in de geschiedenis zijn de economische verhoudingen over heel de wereld ontredderd; onweerstaanbaar grijpen de gevolgen der crisis steeds verder om zich heen en nog steeds kondigen zich geen betrouwbare teekenen van kentering aan.
Moederland en Overzeesche Gewesten zien hun welvaart ernstig ondermijnd. Nieuwe belemmeringen in het handelsverkeer tusschen de volkeren werden toegevoegd aan de vele, welke reeds ten vorigen jare de crisis verscherpten.
In alle takken van volksbestaan bleef de bedrijvigheid gestadig afnemen; handel, scheepvaart en visscherijen zijn evenzeer getroffen als nijverheid en land- en tuinbouw.
Herstel van het internationaal ruilverkeer wenscht de Regeering te bevorderen door verdragen, die een ruimer geest ademen. Daarnevens moet zij bij voortduring bedacht blij-

ven op afwending van de gevaren, waarmede buitenlandsche maatregelen den afzet van onze voortbrengselen bedreigen.
Zijn reeds tal van noodmaatregelen tot stand gekomen om ineenstorting van onmisbare bedrijfstakken te verhoeden, nieuwe regelen met hetzelfde doel zullen moeten volgen. De werkloosheid, bron van zooveel leed, heeft een nooit gedachten omvang aangenomen. Zij plaatst de Overheid voor schier onoplosbare moeilijkheden, niet het minst van geldelijken aard. De Regeering zal haar voortdurende zorg ook in de toekomst aan dit maatschappelijk euvel geven; het zoo noodzakelijk herstel van het bedrijfsleven zal haar daarbij tot richtsnoer blijven. In het bijzonder zal ook het vraagstuk van de jeugdige werkloozen alle aandacht hebben.
Nevens voortzetting van de werkloozenzorg stelt handhaving van het peil van sociale voorziening, in betere tijden bereikt, de uiterste eischen aan het zoozeer verminderde draagvermogen der Natie.
De sterke daling van het nationaal inkomen en de diepe inzinking, welke het economische leven vertoont, oefenen een noodlottigen invloed op de opbrengst van 's Rijks middelen. De financieele toestand is dientengevolge zorgwekkend. Veel zal van Uw werkkracht en toewijding gevergd worden, opdat tijdig de meest dringende maatregelen tot stand komen. Ik weet, dat het beroep, dat ten deze op Uw medewerking zal worden gedaan, niet vergeefsch zal zijn en Ik vertrouw, dat het gemeen overleg tot een uitkomst zal leiden, die aan den ernst van den toestand beantwoordt.
Ook in de Overzeesche Gewesten wordt er krachtig naar gestreefd de kosten der Landshuishouding met de middelen in overeenstemming te brengen. Het feit, dat meer en meer in alle maatschappelijke kringen de overtuiging doordringt van de volstrekte noodzakelijkheid van dit streven, versterkt de verwachting, dat ondanks alle bezwaren, het doel zal worden bereikt.
Evenzeer als in de donkerste dagen zijner roemrijke geschiedenis behoeft ons Volk thans eendracht ter ontplooiïng van al zijn stoffelijke en zedelijke krachten. Op den voorgrond trede daarom wat de Natie vereenigt, niet wat haar verdeelt.
Met de bede, dat Gods hulp Mijn Volk sterke en met den wensch dat God Zijn zegen aan Uwen arbeid moge schenken, verklaar Ik de gewone zitting der Staten Generaal geopend.

A. **ONTWAPENING. — Antwoord van Henderson op de Duitsche nota. —**
Het antwoord-schrijven, dat de president van de Ontwapeningsconferentie Henderson gericht heeft aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken in verband met de Duitsche nota van 14 September, waarbij Duitschland had aangekondigd niet deel te zullen nemen aan de zitting van het Bureau van de Ontwapeningsconferentie, is thans door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd.
Dit schrijven eindigt met de uitnoodiging aan de Duitsche regeering opnieuw en zoo spoedig mogelijk deel te nemen aan de werkzaamheden van het Bureau der Conferentie, daar bij een langdurige afwezigheid van Duitschland ter conferentie, op ernstige wijze de geheele ontwapeningsgedachte in gevaar kan komen. **(Vorig ber. 166 H.)**

B. **ZUIDERZEE. — Nieuwe namen. —**
De Minister van Waterstaat brengt ter algemeene kennis, dat de volgende namen zijn vastgesteld:
voor het afgesloten gedeelte van de Zuiderzee: IJselmeer;
voor het overige gedeelte van de Zuiderzee benoorden den afsluitdijk: Waddenzee.

21 SEPTEMBER 1932

C. **NEDERLAND. — Staatsbegrooting 1933. —**
De definitieve cijfers zijn:

Dienst 1932.

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld:

Gewone dienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven ƒ 588.072.941. Middelen. Totaal van den ramingsstaat ƒ 544.268.092. Nadeelig saldo ƒ 43.804.849

Kapitaaldienst.

Uitgaven. Totalen van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven ƒ 412.497.967.
Middelen. Totaal van den ramingsstaat (titel B) ƒ 275.658.415. Nadeelig saldo ƒ 136.839.552.
Het nadeelig saldo van den gewonen dienst is te verhoogen met ƒ 20 millioen, waarmede de raming der middelen moet worden verminderd. Hierdoor stijgt het geraamde tekort tot rond ƒ 63 millioen.
Ter dekking daarvan zijn de volgende maatregelen getroffen: 1. Tijdelijke korting op de bezoldiging van de burgerlijke en militaire Rijksambtenaren rond ƒ 7 millioen; 2. Tijdelijke heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine rond ƒ 15.5 millioen; 3. Verhooging van het tarief van invoerrechten rond ƒ 11 millioen; 4. Tijdelijke korting op de uitkeeringen aan provinciën en gemeenten rond ƒ 2 millioen, totaal ƒ 35.5 millioen, terwijl aan de middelen van den gewonen dienst der Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1932 uit het reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 Dec. 1931, toegevoegd wordt een bedrag van ƒ 18 millioen. Tezamen ƒ 53.5 millioen.
Van het geraamde tekort resteert dan nog een som van pl.m. 10 millioen, te dekken door in den loop van het dienstjaar nader aan te brengen besparingen.
Voor zooveel den gewonen dienst betreft, hebben sedert de vaststelling van deze begrooting tot dusverre nog geen noemenswaardige wijzigingen plaats gevonden. Niettemin zijn deze stellig te verwachten, o.m. als gevolg van de onderstaande oorzaken:
1e. noodzakelijke aanvulling van Hoofdstuk VII A (Nationale Schuld) wegens bij de raming niet voorziene consolidatie van ƒ 200 millioen; latere conversie en tot een hooger rentetype dan aanvankelijk was geraamd;
2e. aanvulling van Hoofdstuk VII B (Financiën) voor zooveel betreft den post voor dekking van het tekort in het gemeentefonds als gevolg van den teruggang van de opbrengst der gemeentefondsbelasting;
3e. verhooging van den op Hoofdstuk IX (Waterstaat) voorkomenden post wegens dekking van het tekort op de spoorwegen en de storting van de annuïteit van het spoorwegpensioenfonds.
Wordt hierbij gevoegd het niet ontvangen van de in de Middelenraming opgenomen winstuitkeering van de Nederlandsche Bank en houdt men rekening met de omstandigheid, dat de opbrengst der middelen naar verwacht moet worden een belangrijk bedrag bij de raming zal ten achter blijven, dan blijkt, dat op den dienst 1932, voor zooveel den gewonen dienst betreft, op een aanzienlijk tekort valt te rekenen.

Dienst 1933.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	ƒ 572.857.368	Uitgaven	ƒ 69.375.230
Inkomsten	„ 518.223.483	Ontv.	„ 22.603.093
Nad. saldo	ƒ 54.633.885	Nad. saldo	ƒ 46.772.137

Zooals blijkt, geeft de gewone dienst een tekort van ƒ 54.633.885, en sluit de kapitaaldienst met een tekort ad ƒ 46.772.137, gevende voor den geheelen dienst een nadeelig saldo ad ƒ 101.406.022.

Algemeene toeliching.

Het cijfer ƒ 54.6 millioen bevat noch het tekort dat aanvankelijk op de begrooting voor 1933 moest worden geraamd, noch het tekort dat daarop ten slotte geraamd zal worden. Het eerstgenoemde tekort is ƒ 147.6 millioen. Het laastgenoemde is ƒ 22 millioen. Het cijfer van ƒ 54.6 millioen is van niet meer dan toevallige beteekenis.
Het dankt zijn ontstaan aan het feit, dat een deel der overbruggingsmaatregelen reeds in de begrootingscijfers kon worden uitgedrukt en dat ten aanzien van een ander deel om technische redenen voorhands met een aankondiging moest worden volstaan. Het tekort van ƒ 147.6 millioen is als volgt samengesteld:

1e. Het tekort van *f* 10.3 millioen, dat reeds op de begrooting voor 1932 geraamd werd en dus, bij gelijkblijvende uitgaven en inkomsten, ook op de begrooting voor 1933 drukt. (Zie boven onder „Dienstjaar 1932").

2e. De stijging der geraamde uitgaven van 1932 op 1933 voor den leeningdienst, de uitkeering aan het gemeentefonds en het spoorwegtekort met respectievelijk *f* 10.6, *f* 20.2 en *f* 20.1 millioen, tezamen *f* 50.9 millioen. De stijging van de uitgaven voor den leeningdienst vloeit onder meer voort uit de kassiersdiensten, welke het Rijk thans in ruime mate, met name voor Indië en de gemeenten verricht en welke voorzichtigheidshalve tot consolidatie van een vrij aanzienlijk deel der vlottende schuld hebben genoopt. Tegenover deze stijging van uitgaven staat dan ook een aanmerkelijke stijging van de middelen van hetzelfde hoofdstuk, wegens rentebetaling aan het Rijk. Indien deze laatste stijging er niet was, zou de daling der middelen een nog grooter omvang aannemen.
Onder de genoemde *f* 50.9 millioen is niet vermeld het bedrag, dat als „normaal accres" der uitgaven ingevolge den bevolkingsaanwas kan worden beschouwd.
Dit jaarlijks accres wordt gewoonlijk op ongeveer *f* 10 millioen geschat, waarvan rond *f* 4 millioen op Onderwijs.
3e. De daling der geraamde middelen van 1932 op 1933 met *f* 68.4 millioen. Het vergelijkingspunt is hier de met *f* 6.5 millioen verhoogde raming voor 1932. Deze derde factor is de gewichtigste. Zelfs kan men zeggen, dat ook de tweede factor voor een zeer groot deel tot daling der middelen — welke dan dus een hooger bedrag beloopt dan *f* 68.4 millioen — is terug te brengen. Met name is de stijging van de uitkeering aan het gemeentefonds een gevolg van de daling der opbrengst van de gemeentefondsbelasting en de opcenten op de vermogensbelasting. Ook de aanzienlijke uitgaaf voor dekking van het spoorwegtekort is te wijten aan een terugloopen van inkomsten. De daling der middelen ad *f* 68.4 millioen geeft derhalve nog slechts een zeer onvolledig beeld van wat de daling van het algemeene peil der inkomsten voor den stand van het budget van 1933 beteekent.

4e. De *f* 18 millioen uit het reservefonds, die aan de middelen van 1932 zijn toegewezen en het tekort over dat jaar ten slotte hebben gereduceerd. Weliswaar zal, volgens het toen uitgesproken voornemen, thans hetzelfde geschieden, maar op de ingediende begrooting van uitgaven en inkomsten komen deze *f* 18 millioen toch vanzelf niet tot uiting. Zij vormen een verlengstuk van de onder 1e. genoemde *f* 10.3 millioen, inzoover ook zij een tekortcijfer aangeven, dat feitelijk reeds op de begrooting voor 1932 drukte en vandaar automatisch op die voor 1933 overgaat.
Het sub 1e., 2e., 3e. en 4e. vermelde bijeengenomen, blijkt derhalve, dat op de begrooting voor 1933 een tekort geraamd moest worden van *f* 10.3 + *f* 50.9 + *f* 68.4 + *f* 18 = *f* 147.6 millioen.
Ter dekking van dit tekort zijn de volgende maatregelen genomen:

1e. Een besparing op de uitgaven tot een bedrag van *f* 66 millioen, indien als uitgangspunt genomen wordt, de bij de begrooting voor 1932 door de Staten-Generaal gevoteerde uitgaven. Wordt als uitgangspunt genomen — wat juister is — diezelfde uitgaven verminderd met de straks vermelde *f* 7 + *f* 2 millioen, dan geldt het een besparing van *f* 57 millioen.
2e. Een salarisverlaging ad *f* 14.5 millioen.
3e. Een versterking met *f* 36 millioen.
4e. Een tegoedschrijving aan den dienst voor 1933 van *f* 18 millioen uit het reservefonds.
Een gezamenlijke dekking alzoo van *f* 57 + *f* 14.5 + *f* 36 + *f* 18 = *f* 125.5 millioen, zoodat een tekort overblijft van *f* 147.6 — *f* 125.5 = *f* 22.1 millioen. De maatregelen genoemd sub 2e. en 4e., konden nog niet in de begrootingscijfers verwerkt worden, tengevolge waarvan het formeele tekort op het oogenblik bedraagt *f* 54.6 millioen.
Omtrent de eerstgenoemde dekkingsmaatregel moge worden opgemerkt, dat bij de aangebrachte besparingen een dankbaar gebruik gemaakt is van het rapport der Staatscommissie-Welter.

(Vorig bericht 76 A.)

De gewone diensten 1933 en 1932 onderling vergeleken.

	Uitgaven		Ontvangsten	
	1933	1932	1933	1932
I Huis der Kon.	*f* 1.850.000	*f* 1.850.000	Memorie	Memorie
II Hooge coll. v. Staat	1.965.789	2.018.223	59.050	59.300
III Buitenlandsche Zaken	3.799.259	4.135.840	328.965	371.665
IV Justitie	27.157.454	29.103.893	5.732.680	5.930.595
V Binnenlandsche Zaken en Landbouw	30.804.483	32.790.711	4.968.109	6.153.656
VI Onderwijs, K. & W.	159.616.685	165.453.229	14.207.395	14.135.020
VII A. Nation. Schuld	84.587.217	73.903.406	54.641.255	45.716.534
VII B. Financiën	60.996.949	62.628.344	11.960.053	15.078.043
VIII Defensie	88.569.145	96.088.309	9.742.785	13.086.045
IX Waterstaat	63.127.407	52.940.046	23.381.962	29.123.782
X Arbeid H. en N. thans Econ. Zaken en Arbeid	44.367.740	60.951.671	4.387.776	4.551.858
XI Koloniën	5.965.240	6.159.269	971.452	1.046.594
XII Onvoorzien	50.000	50.000	Memorie	Memorie
Belastingen	—	—	387.842.000	409.015.000
Totaal	*f* 572.857.368	*f* 588.072.941	*f* 518.223.482	*f* 544.268.092

(Vorig bericht blz. 76 A.)

22 SEPTEMBER 1932

A. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Het departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van September op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 27 Augustus '32 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling (inclusief het aantal tewerkgestelden bij de werkverschaffingen) waren ingeschreven.
Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1021 gemeenten met 7.708.970 inwoners. In die gemeenten stonden op 27 Augustus ingeschreven 264.194 geheel werkloozen en 20.986 gedeeltelijk werkloozen.
Van 56 gemeenten met pl.m. 211.400 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen. **(Vorig bericht 188 C.)**

B. **VOLKENBOND. — China protesteert tegen de erkenning van Mandsjoerije door Japan. —**
De Chineesche vertegenwoordiger in den Volkenbondsraad Yen heeft een schrijven gericht aan den voorzitter der buitengewone Volkenbonds-Assemblée, waarin de Chineesche regeering protesteert tegen de officieele erkenning van Mandsjoerije door Japan en van den Volkenbond maatregelen eischt om de onschendbaarheid van het Chineesche territorium te waarborgen.

(Vorig bericht blz. 197 B.)

C. **NED. OOST-INDIE. — Thee. - Nadeelen der Engelsche invoerrehten. —**
Het invoerrecht van 4d. op thee uit Nederl.-Indië, dat in April l.l. te Londen werd ingevoerd, begint thans eenige werking uit te oefenen op den invoer van Nederl.-Indische thee in Engeland. In de eerste zeven maanden van dit

jaar beliep de invoer uit Nederlandsch-Indië ongeveer 1.200.000 pond minder dan in de overeenkomstige periode van 1931. Aan den anderen kant was de invoer uit Britsch-Indië ca. 12 millioen pond hooger en die van Ceylon ongeveer 5 millioen pond.

A. **AMSTERDAM. — Scheepvaart. - Opgelegde schepen.** Per 1 September waren in de Amsterdamsche haven opgelegd 63 (vorige maand 66) schepen met 190.759 (v. m. 321.307) ton. **(Vorig bericht 181 L.)**

23 SEPTEMBER 1932

B. **BRITSCH-INDIË. — Paria's. —** Overeenkomstig den wensch van Gandhi zijn twee Hindoe-tempels voor de paria's opengesteld. Deze gebeurtenis zal van verstrekkende beteekenis voor de Britsch-Indische samenleving zijn. Immers de toegang tot den tempel was hun tot dusverre ontzegd. De oorspronkelijke indeeling in 4 kasten: Brahmanen (priesters en geleerden), Ksjatrya's (krijgslieden), Waisjia's (kooplieden en landbouwers) en Soedra's (dienstbaren) is in den loop der eeuwen tot een groote onderverdeeling uitgedijd en bereikt op dit oogenblik meer dan 2200 kasten. Een soedra of paria is levenslang tot minderwaardigheid gedoemd. Sociaal, economisch en godsdienstig zijn zij streng van alle andere kasten afgescheiden. Tempelbezoek is niet geoorloofd. Alles wat een paria aanraakt is besmet en is voor een hoogere kaste onaanraakbaar.

C. **NEDERLAND. — Voorzitters der Tweede en Eerste Kamer. —** Bij K. B. is tot voorzitter van de Tweede Kamer benoemd voor het tijdvak der tegenwoordige zitting mr. J. R. H. van Schaik.
Tot voorzitter der Eerste Kamer voor het zittingsjaar 1932-'33 is herbenoemd Mr. W. L. baron de Vos van Steenwijk. **(Vorig bericht 183 I.)**

D. **ARABIË. — Hedjaz en Nejd vereenigd. —** De koninkrijken Hidjaaz (Hedjaz) en Nejd (Nedjd) waarvan Ibn Sa'oed koning is, zijn bij decreet van 22 Sept. 1932, uitgevaardigd door koning Ibn Sa'oed, vereenigd en zullen voortaan den naam dragen van „Het Sa'oedietische Arabische Koninkrijk". (Umm-Ulqura, Mekka)

24 SEPTEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — Iepenziekte. —** In een der afdeelingen van het Koloniaal Instituut is een tentoonstelling geopend waar men een overzicht kan krijgen van de schade die Iepenziekte onder de boomen aanricht. De ziekte wordt veroorzaakt door een zwam, die in de boomen kan doordringen omdat de z.g. iepenspintkevers de besmetting overbrengen. Bruine strepen in het hout toonen de ziekte aan. De boomen gaan er aan dood. Slechts enkele soorten iepen zijn immuum tegen de ziekte. Thans worden die gekweekt. Zoodoende hoopt men de ziekte op den duur te overwinnen.

25 SEPTEMBER 1932

F. **BRITSCH-INDIË. — Britsche regeering keurt overeenkomst tusschen Hindoes en Paria's goed. —** Tusschen de leiders der verschillende Hindoe-kasten en der paria's is een accoord bereikt over de verdeeling der zetels in het parlement. Gandhi heeft zijn goedkeuring daarover uitgesproken.
Volgens dit gesloten accoord worden 148 zetels in de provinciale wetgevende vergaderingen toegewezen aan de paria's, in plaats van de 71, die zij volgens de regeling der Britsche regeering zouden krijgen. Verder moet 18 % van de zetels in de centrale wetgevende vergadering worden gereserveerd voor de „verdrukte klassen". De verkiezing voor al deze gereserveerde zetels zal geschieden door stemming in gemeenschappelijke electoraten, voorafgegaan door de verkiezing van vier kiesmannen der paria's voor elken zetel. Het systeem der gereserveerde zetels en der voor-verkiezing zal na tien jaar eindigen. De paria s zullen ook vertegenwoordigingen krijgen in de openbare diensten.
In het Indische parlement is medegedeeld, dat de Britsche regeering haar goedkeuring heeft gehecht aan de overeenkomst tusschen Hindoes en paria's inzake de vertegenwoordiging in de Indische gemeenschappen.
Na deze mededeeling heeft Gandhi zijn hongerstaking, die zes dagen en vijf uren heeft geduurd, gestaakt.
(Vorig bericht blz. 196 E.)

G. **ZWEDEN. — Nieuw kabinet gevormd. —** Het kabinet-Hamrin is op 20 September '32 afgetreden. De soc.-dem. kabinets-formateur, P. A. Hansson, heeft bij den koning de volgende lijst van ministers ingediend: premier P. A. Hansson; buitenlandsche zaken Sandler; justitie Schlyter; financiën Wiggfors; eeredienst Engberg; landbouw Sköld; verkeer H. Leo; landsverdediging Wennerström; handel Ekman en ministers zonder portefeuille Nothin en prof. Unden.
De koning heeft de benoeming van deze ministers bekrachtigd.

26 SEPTEMBER 1932

H. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Contingenteering van den bloembollen-import. —** De Tsjecho-Slowaaksche regeering heeft den invoer van bloembollen tot een bedrag van 1 millioen kronen beperkt. In 1931 werd uit Nederland 239.980 K.G. bloembollen naar Tsjecho-Slowakije gezonden. De beperking beteekent voor den Nederlandschen exporteur een aanmerkelijken achteruitgang. **(Vorig bericht 181 C.)**

I. **ZWAARTEKRACHTS-EXPEDITIE. — Mededeeling van Prof. Vening Meinesz. —** In de te Amsterdam gehouden vergadering van de Kon. Akademie van Wetenschappen heeft prof. Vening Meinesz een mededeeling gedaan over de zwaartekrachtsexpeditie van Hr. Ms. O 13.
De resultaten zijn nog slechts voorloopig berekend, doch reeds thans kunnen enkele belangrijke feiten meegedeeld worden. Ten eerste, dat de korstvorming, die tot de aardbevingen aanleiding geeft, een ander karakter blijkt te hebben dan de in O.-Indië optredende korstverschijnselen, welke in 1929 en 1930 met Hr. Ms. K XIII gravimetrisch onderzocht werden. Een inknikking der aardkorst, zooals daar waarschijnlijk geschiedt, heeft in den Atlantischen Oceaan niet plaats; de definitieve berekeningen zullen moeten worden afgewacht, alvorens iets naders te zeggen is over wat dan wèl hier bezig is te gebeuren.
Een tweede resultaat van beteekenis is de definitieve bevestiging van wat reeds na de uitreis van Hr. Ms. K XIII vermoed kon worden, n.l. van het bestaan van een uitgebreid veld van teveel aan zwaartekracht in den Atlantischen Oceaan, waarmede gepaard moet gaan een uitbuiling van den aardvorm over dat gebied. Dit schijnt onverklaarbaar vanuit het gezichtspunt van Wegener's continent-verschuivingstheorie.

K. **DUITSCHLAND. — Nieuwe Duitsche ambassadeurs te Londen, Parijs en Rome benoemd. —** Rijkspresident Von Hindenburg heeft den ambassadeur te Parijs Von Hoesch benoemd tot ambassadeur te Londen als opvolger van Von Neurath. Tot ambassadeur te Parijs is benoemd de directeur-generaal van het Rijksministerie van Buitenlandsche Zaken, Roland Koester en tot ambassadeur te Rome den Duitschen gezant te Belgrado, Von Hassel.

L. **ONDERWIJS. — Studenten aan Universiteiten en Hoogescholen. —** Blijkens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek telde ons land in het studiejaar 1931-'32 12.711

studenten. Het vorige jaar bedroeg dit aantal 12.061, zoodat de toename 650 of 5.4 % bedraagt. Deze toename overtreft die van het jaar 1930-'31, welke 5 % bedroeg. Terwijl de vermeerdering zich in dat jaar gelijkelijk bij de mannelijke en de vrouwelijke studenten voordeed, steeg het aantal mannelijke studenten in het studiejaar 1931-'32 met 5.8 % en het aantal vrouwelijke met 3.3 %
Het percentage vrouwelijke studenten in het studiejaar 1930-'31 bedroeg aan de universiteiten 21.3 en aan de hoogescholen 4.4. Voor letteren was dit percentage zelfs 46.7 en voor de ver. faculteiten der wis- en natuurkunde en letteren 38.6. **(Vorig bericht 196 N.)**

A. **RUSLAND. — Japansch-Russisch-petroleum-accoord geteekend. —**
Officieel wordt medegedeeld, dat het Japansch-Russische petroleum-accoord is geteekend. Het petroleum-syndicaat verplicht zich jaarlijks 60.000 ton petroleum voor de Japansche vloot te leveren. De overeenkomst treedt onmiddellijk in werking. **(Vorig bericht 128 A.)**

27 SEPTEMBER 1932

B. **BELGIE. — Boterinvoer verruimd. —**
Het kabinet heeft besloten met ingang van October 1932 het contingent van invoer van Nederlandsche en Deensche boter met 25 pCt. te verhoogen.
Verwacht wordt, dat, als gevolg hiervan, de prijs van de boter tot 25 francs per K.G. zal dalen.
(Vorig bericht 160 D.)

28 SEPTEMBER 1932

C. **NEDERLAND. — De regeering en het plan-Welter.**
In zijn uiteenzetting van den toestand van 's lands financiën wijdt minister De Geer ook eenige beschouwingen aan het rapport der Staatscommissie-Welter.
Laatstgenoemd advies bevat een besparing op de uitgaven ad *f* 102 millioen, tegenover een geraamd tekort op de begrooting voor 1933 „van *f* 108.5 of rond *f* 100 millioen". Dit tekort van *f* 108.5 millioen is in het rapport der Commissie samengesteld uit de volgende factoren: een raming van *f* 9.5 millioen tekort op de begrooting voor 1932; een verhooging van uitgaven van 1932 op 1933 met *f* 54 millioen (leeningdienst, gemeentefonds en spoorwegtekort); en een verlaging van de middelenraming van 1932 op 1933 met *f* 45 millioen. Deze drie cijfers luiden in de millioenennota: *f* 10.3 millioen, *f* 50.9 millioen en *f* 68.4 millioen, makende tezamen, met de *f* 18 millioen van het reservefonds (welke de Commissie reeds te voren aan den dienst van 1933 had ten goede geschreven), een tekort van *f* 147.6 millioen. Het is dus voornamelijk de verdere daling der inkomsten, welke noopte tot een hoogere tekortraming dan die van de Staatscommissie.
Uit het bovenstaande blijkt, dat de voorstelling, die hier en daar gewekt is, als zou de meergemelde commissie een weg gewezen hebben om het uitgavencijfer der loopende begrooting in de toekomst met *f* 102 millioen te verlagen, zoodat dit beneden de *f* 500 millioen zou komen, niet juist is.
De Commissie stelt voor, het budget met *f* 102 millioen te verlagen, nadat het eerst met 54 millioen verhoogd is. In zóóver bestaat dus overeenstemming tusschen het advies der Commissie en de uiteenzetting van den Minister. **(Vorig bericht blz. 177 A.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Ontwikkeling van de weefnijverheid in Midden-Java. —**
Het textiel-proefstation van de afdeeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel is te Jogja in bedrijf gesteld. Hoewel de benoodige toestellen nog niet alle zijn gemonteerd, is met de primaire taak, de practische voorlichting der wevers, een begin gemaakt. Het proefstation is ondergebracht in het gebouw van het batikproefstation en beschikt over twee weefstoelen, één scheermolen en een complete inrichting voor het verven van garens. Het personeel is nog niet voltallig, maar zal bestaan uit 2 assistent-vakkundigen en 3 beambten waarmede men de weefnijverheid van geheel Midden-Java in betere banen hoopt te leiden. Reeds lang werd door de afdeeling nijverheid aan wevers hulp verstrekt, maar de snelle opbloei van de weefnijverheid maakt plaatselijke voorlichting noodzakelijk. Het opzetten van de weefpatronen (scheren), het verven van garens en de verschillende proeven met verfstoffen worden gratis uitgevoerd en de wevers maken hiervan reeds een dankbaar gebruik. De groei van de weefnijverheid is met eenige cijfers aan te toonen. In September 1931 waren in de Vorstenlanden 50 weefstoelen volgens model van het departement in gebruik. Dit aantal is in een jaar tot 140 gestegen, waarnaast nog 50.000 kampongtoestellen zijn geregistreerd. De productie van een modernen weefstoel bedraagt 5 M. loerik met gekleurd patroon per dag en 14 M. van éénkleurig garen. De eenvoudige kampong toestellen produceeren ½ M. per dag. In vier maanden is de productie met ruim 100 procent gestegen. (De Locomotief)

29 SEPTEMBER 1932

E. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. — Verlaging van den rentevoet. —**
De verlaging van den interestvoet voor Duitsche Stillhalte-credieten, welke op 1 Sept. '32 in werking getreden is, is thans aanvaard door alle buitenlandsche bankcrediteuren met uitzondering van de Fransche banken. Met laatstgenoemde worden de onderhandelingen voortgezet. De eenige moeilijkheid is de kwestie der Fransche zegelrechten en men hoopt te dezer zake spoedig een regeling te bereiken. **(Vorig bericht 171 H.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — Duitschland uitstel van betaling verleend. —**
Duitschland heeft ter kennis van het Amerikaansche departement van Financiën gebracht, dat het de betaling van $ 7.800.000 uit hoofde van de kosten voor het bezettingsleger en de schadevergoeding aan particulieren, welke op 30 September '32 diende te geschieden, uitstelt.
Ogden Mills, de Amerikaansche minister van Financiën, heeft medegedeeld, dat Duitschland heeft verklaard niet de noodige buitenlandsche deviezen te kunnen krijgen om de betaling te verrichten.
Mills voegde er aan toe, dat geen enkel dergelijk geval zich heeft voorgedaan met betrekking tot de andere debiteurlanden, die in December '32 in totaal $ 123.500.000 moeten betalen.

G. **DISCONTOKOERSEN. —**
In aansluiting aan ons bericht van den 24sten Aug. '32, volgen onderstaand de sinds dien tijd veranderde discontokoersen.

	Sedert	%
Duitschland	21— 9—'32	4
Noorwegen	31— 8—'32	4
Tsjecho-Slowakije	26— 9—'32	4½
Zweden	31— 8—'32	3½

(Vorig bericht 190 D.)

H. **ENGELAND. — Ministercrisis. —**
Het resultaat van de op 28 Sept. '32 gehouden kabinetszitting is geweest, dat de drie ministers, die zich niet met de uit de overeenkomsten van Ottawa voortvloeiende wijzigingen in de vrijhandelspolitiek konden vereenigen, uit de regeering zijn getreden.
De Lord Privy Seal, Lord Snowden, de minister van Binnenlandsche Zaken, Sir Herbert Samuel en de minister voor Schotland, Sir Archibald Sinclair hebben hun functies neergelegd.
In het officieele communiqué, dat na afloop van de kabinetszitting werd uitgegeven en waarin van het ontslag mededeeling wordt gedaan, wordt verklaard, dat de drie uitgetredenen uitstel verlangden van de door de overeenkomst van Ottawa noodig geworden wettelijke maatregelen. Toen de meerderheid van het kabinet zulks onmogelijk achtte, dienden zij hun ontslag in.
Verder hebben nog ontslag genomen: Isaac Foot, onderstaatssecretaris van het Mijnwezen; Markies van Lothian,

onderstaatssecretaris, voor Indië; Sir Robert Hamilton onderstaatssecretaris van Koloniën; H. Graham-White, assistent van den Postmeester-generaal; W. Russell Rea, Allendale, Mackenzie Wood en Johnstone, allen tot de liberale partij behoorend.
Sir John Gilmour (conservatief) is benoemd tot minister van Binnenlandsche Zaken en Godfrey Collins (liberaal) tot minister voor Schotland, in de plaats van de afgetreden ministers sir Herbert Samuel en sir Archibald Sinclair. Walter Elliott (conservatief) is tot minister van Landbouw benoemd in de plaats van Gilmour, die deze portefeuille in de huidige regeering bekleedde, waarin majoor Walter S. Elliot de functie van financieel secretaris der schatkist vervulde.
Als opvolger van lord Snowden is benoemd tot Lord Privy Seal Stanley Baldwin, de tegenwoordige Lord-Zegelbewaarder. Baldwin zal beide functies combineeren, doch hij zal voor zijn nieuwe ambt geen salaris ontvangen. Voorts werden nog benoemd tot financieel secretaris van de schatkist Hore Belisha (nationaal-liberaal), tot parlementair onderstaatssecretaris van de Board of Trade dr. E. L. Burgin (nationaal-liberaal); tot parlementair onderstaatssecretaris van Koloniën de Earl of Plymouth (conservatief), die in het laatste conservatieve kabinet onderstaatssecretaris voor de Dominions was; tot parlementair onderstaatssecretaris voor het Transportwezen kolonel Morley Headlam (conservatief), vroeger onderstaatssecretaris van de Admiraliteit; tot parlementair onderstaatssecretaris voor Indië R. A. Butler (conservatief).
(Vorig bericht blz. 170 M.)

1 OCTOBER 1932

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuwe leening van ƒ 106.500.000.—**
Naar aanleiding van het dezer dagen gepubliceerde bericht betreffende de eerstdaags uitgegeven Indische leening deelt men ons mede, dat de uitgifte zal betreffen een bedrag van ƒ 106.500.000 waarvan reeds geplaatst is ƒ 65.700.000, terwijl deelneming verzekerd is tot een nominaal bedrag van ƒ 20.800.000.

B. **BRITSCH-INDIE. — Gandhi. —**
Gandhi moet aan zijn volgelingen te verstaan hebben gegeven, dat hij weer zou beginnen te vasten, indien binnen zes maanden het merk der „onaanraakbaarheid" niet wordt afgenomen van de kasten, waarop het thans drukt. De regeering van Britsch-Indië heeft op het oogenblik, dat Gandhi zich voorbereidde om een aantal Indische leiders te ontvangen, een ordonnantie uitgevaardigd, waarbij alle besprekingen met Gandhi worden verboden. **(Vorig bericht 196 E.)**

C. **NEDERLAND. — Diamantindustrie. —**
De Bondsraad van den Algemeenen Nederlandschen Diamantbewerkersbond heeft op verzoek van de Zagerspatroonsvereeniging te Antwerpen besloten, ingaande 3 October de loonen van de zagers te verlagen tot het te Antwerpen geldend tarief.
Als overweging heeft daarbij gegolden, dat nu er sedert eenigen tijd een opleving in den diamanthandel en de industrie is, te Antwerpen de zagerijen op volle kracht werken en er zelfs een tekort aan zagers is, terwijl in Amsterdam het overgroote deel in deze branche werkloos is.
Men hoopt door dezen maatregel te bereiken, dat in Amsterdam meer werkgelegenheid komt en deze branche voor de stad behouden kan blijven.
(Vorig bericht 173 E.)

D. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 5.000.000. —**
De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot ƒ 5.000.000, tegen een emissiekoers van 97¼ %.
Deze leening is sterk overteekend.

E. **HONGARIJE. — Nieuw Kabinet. —**
Het kabinet Karolyi is op 22 Sept. '32 afgetreden. De kabinetsformateur Gömbös heeft op 1 Oct. 1932 het volgende ministerie gevormd:
Premier en minister van Oorlog: Gömbös.
Buitenlandsche Zaken: Puky.
Financiën: Imredy.
Eeredienst: Homan.
Justitie: Lazar.
Binnenlandsche Zaken: Keresztes-Fischer.
Landbouw: Kollay.
Handel: Fabinyi. **(Vorig bericht 70 G.)**

F. **FRANKRIJK. — Kolen-invoer. —**
De Fransche regeering besloot den invoer van huisbrandkolen, afkomstig van verschillende uitvoerende landen, met 100.000 ton te verhoogen. Deze maatregel gaat met 1 October 1932 in. **(Vorig bericht 171 G.)**

G. **CONFERENTIE VAN STRESA. — Comité. —**
De eerste bijeenkomst van het comité voor den economischen wederopbouw van de Zuidoostelijke Europeesche staten is op 5 September '32 onder voorzitterschap van den voormaligen Franschen minister van Handel, Georges Bonnet, geopend. Aan de besprekingen dezer commissie, ingesteld te Lausanne, nemen vertegenwoordigers van vijftien landen, w.o. Nederland, deel.
Op 6 Sept. werden de besprekingen voortgezet.
De Duitsche gedelegeerde Posse verklaarde, dat naar zijn meening de oplossing der agrarische moeilijkheden de hoofdzaak is; de regeling der financieele kwesties volgt dan vanzelf.
De Poolsche gedelegeerde Rose wees op de noodzakelijkheid van samenwerking tusschen alle staten. Hij stelde voor, dat door de crediteur-landen contingenten zullen worden vastgesteld voor het uitvoer-overschot, dat voorkeursrechten zullen worden geheven en dat de schulden op korten termijn geconsolideerd zullen worden in een obligatieleening. Deze leening zou, voor elk land afzonderlijk, op de voornaamste financieele markten opgenomen kunnen worden.
Addison (Groot-Brittannië) hield daarop een krachtig pleidooi voor het wegnemen van bepalingen, die den invoer belemmeren en voor verlaging van de tarieven. Door de thans gevolgde politiek, zoo zeide hij, wordt het bedrijfsleven eenvoudig vermoord.
De Hongaarsche gedelegeerde eischte vergrooting van de uitvoermogelijkheden voor de landbouwstaten en vermindering van hun buitenlandschen schuldenlast. De vertegenwoordiger van Bulgarije verkondigde dezelfde meening.
De Roemeensche minister van Handel, Madgearu, gaf een uitvoerig overzicht van den toestand der Zuid-Oost-Europeesche staten. Als een der hoofdoorzaken der huidige crisis in de agrarische landen is de prijsdaling te beschouwen die deze landen bijzonder zwaar heeft getroffen. Daarbij komen nog de algemeene afweermaatregelen tegen de producten der landen die producten der agrarische staten importeeren. Het verleenen van preferenties is noodig voor het herstel, doch die alleen zijn niet voldoende. De ervaring heeft getoond, dat preferenties alleen van nut zijn, als zij een algemeen Europeesch karakter dragen. Zij moeten ook worden uitgebreid tot vee, vleesch en landbouwproducten. De Roemeensche gedelegeerde verlangde normale prijzen voor de landbouwproducten, want zoo alleen kan een nog grootere ellende voor de agrarische bevolking in Zuid-Oost-Europa worden vermeden.
Bij een bespreking van de hulpmiddelen voor de saneering der agrarische staten, mag men ook de geld- en valutaproblemen niet op den achtergrond plaatsen. Men moet nu beslissen of men stabiliteit wil of niet, goud of een andere valuta. Met klem wees spreker op het gevaar van insolventie der Zuid-Oost-Europeesche staten en de daaraan verbonden gevolgen. Hij besloot met een beroep op de aanwezigen om tot een definitieve regeling der hier behandelde kwesties te komen.
De Tsjecho-Slowaaksche gedelegeerde Fierlinger zeide, dat de deviezen-bepalingen, slechts tot gevolg hadden gehad, dat andere landen, zooals b.v. Tsj.-Slowakije, uit zelfverdediging tot soortgelijke maatregelen werden gedwongen. Het zou verder z.i. een groote vooruitgang zijn, als men den agrarischen staten den afzet van hun graan-over-

schoten kon garandeeren. Tsjecho-Slowakije is bereid preferenties voor landbouwproducten te verleenen, als voor zijn producten een gelijke behandeling wordt gegarandeerd.
De Italiaansche gedelegeerde De Michelis gaf opnieuw Italië's bereidheid te kennen om zijn politiek van meestbegunstiging en bilaterale verdragen trouw te blijven. Italië staat welwillend tegenover alle voorstellen, die een verlaging der tarieven en verwijdering van beperkingen en verboden voor den internationalen handel beoogen. Die voorstellen zullen echter slechts succes oogsten, als zij met de afzonderlijke positie van elk land rekening houden.
Van Langenhoven (België) verklaarde zich met het stelsel der preferenties accoord, mits die een organisch karakter dragen.
Plenaire zitting. — In de plenaire zitting van 7 Sept. '32 sprak de Oostenrijksche gedelegeerde, Schüller, die zeide, dat Oostenrijk het evenwicht niet door verminderden maar door verhoogden uitvoer wilde herstellen. De Oostenrijksche regeering was bereid, in dien zin onderhandelingen met andere staten te voeren. De Duitsche Italiaansche en Fransche regeering zouden zich hiermee eens verklaard hebben.
Na hem sprak prof. G. W. J. Bruins voor Nederland. Prof. Bruins verklaarde in zijn rede, dat de Nederlandsche regeering voor den vrijen handel is, dat zij geen bezwaar maakt tegen eventueele wederkeerige preferenties in Centraal- en Oost-Europa, maar dat deze preferenties toch een ernstige inbreuk vormen op de meestbegunstigingsclausule. Daarom stelde spr. voor de preferenties te beperken tot granen en dat bovendien slechts voor een bepaalde periode.
De Zwitsersche vertegenwoordiger dr. Stucki was zeer pessimistisch ten aanzien van de wenschen en voorstellen, die tot nu toe gedaan waren. Zwitserland heeft met het preferentie-systeem ontmoedigende ervaringen opgedaan. Voorts wees deze gedelegeerde op de mogelijkheid en noodzakelijkheid van bepaalde clearing-operaties.
De laatste spreker bij de algemeene discussies was de voorzitter Bonnet, die graan-revalorisatie noodzakelijk noemde, al is zij ook geen genoegzame voorwaarde voor het economische herstel der Zuid-Oost-Europeesche staten. Het zou voldoende zijn, meende hij, als de invoerlanden het onderling er over eens konden worden, het overschot der uitvoerlanden op te nemen en daarop douane-preferenties te verleenen. Zoo zou een Europeesche graanmarkt geschapen worden, zonder dat daardoor de overzeesche landen kunnen worden ontstemd. Frankrijk gaat accoord met een verlaging der douane-barrières, doch dat kan niet van vandaag op morgen geschieden.
Duitsche, Fransche en Italiaansche voorstellen. — Bij de economische commissie van de conferentie van Stresa zijn op 8 Sept. '32 drie voorstellen ingediend, n.l. van de Duitsche, Fransche en Italiaansche delegatie. Het Duitsche voorstel houdt in, dat Duitschland, Oostenrijk, Frankrijk, Italië en Tsjecho-Slowakije den zuiver agrarischen landen preferentie voor graan, veevoeder en mais toestaan. Dit kan door tariefverlagingen, terugbetaling van rechten of door andere maatregelen geschieden. Verder moeten bilaterale verdragen afgesloten worden. De gunsten van deze preferentie zullen ook open staan voor de meestbegunstigde landen en ook voor de staten, die later eventueel tot de conventie toetreden. De Duitsche delegatie stelt verder voor, dat uit vertegenwoordigers der als koopers optredende landen een commissie wordt gevormd, welke haar zetel bij den Volkenbond zal hebben. Europeesche landen, die nog geen rechten op graan hebben, doch deze willen invoeren, zullen uitgenoodigd worden tot de conventie toe te treden. Bedoelde conventie zal geldig zijn tot 30 October 1935.
Het Fransche voorstel is gebaseerd op het principe van de multilaterale verleening van preferentie voor graan, mais, gerst en veevoeder. Wat de wijze van verleening dezer preferenties betreft stemt het Fransche ontwerp overeen met het Duitsche voorstel. Verder stelt de Fransche delegatie, evenals de Duitsche, de vorming van een commissie voor. Deze zal o.a. de grootte der uit te voeren contingenten moeten controleeren. Tenslotte stemt het Fransche voorstel ook met het Duitsche overeen inzake de bepalingen omtrent de meestbegunstigde staten, de landen, welke nog geen graanrechten kennen en den duur van de conventie.
Het Italiaansche voorstel houdt eveneens het sluiten van bilaterale verdragen van alle landen met de landbouwstaten in. Volgens dit voorstel zullen de landbouwstaten van elk land op basis van den wereldhandel van dat land een bijdrage ontvangen, waarvan het bedrag nog nader vastgesteld moet worden. Als tegenprestatie zullen de Z. O.-Europeesche staten een overeenkomstige verlaging van hun rechten moeten toestaan.
Compromis-voorstel aangenomen. — Het compromisvoorstel van Duitschland, Frankrijk en Italië ter conferentie te Stresa betreffende de revalorisatie der graanprijzen is op 15 Sept. door de gemengde subcommissie der koopende en verkoopende staten aangenomen. Het project bevat als hoofdpunt de vorming van een Europeesch steunfonds, dat eventueel, behalve voor het steunen van de graanprijzen, ook aan algemeene financieele doeleinden dienstbaar gemaakt zou kunnen worden. Uit het pact van de commissie, dat thans in groote trekken te Weenen bekend is, bleek dat men zich voor de hoeveelheden uit Midden- en Oost-Europa uit te voeren granen, waarvan de prijzen gesteund zullen worden, gebaseerd heeft op den gemeenschappelijken gemiddelden export in de jaren 1929, 1930 en 1931. Het staat elk importeerend land vrij de te verleenen hulp in den vorm van contributies dan wel van voorkeurstarieven te verleenen. Met name heeft Duitschland zich het recht voorbehouden zijn bijdragen op grond van de reeds afgesloten of nog te sluiten tweezijdige overeenkomsten te regelen.
In de financieele commissie vroeg een enkele der debiteurenstaten opnieuw verlaging van de door hem te betalen rente en conversie van zijn schulden op korten in schulden op langen termijn. Voor het verlagen van den rentevoet is vooralsnog geen crediteurstaat te vinden, maar de Fransche gedelegeerde drukt den debiteurstaten op het hart een voorbeeld te nemen aan Duitschland, dat weliswaar vele jaren van leeningen geleefd had, maar ten slotte energiek maatregelen had genomen voor het evenwicht in zijn betalingsbalans. Frankrijk was eventueel te vinden voor verlaging van den rentevoet, maar achtte zijn recht op betaling van de hoofdsom onaantastbaar. De Engelsche gedelegeerde verklaarde dat Engeland, dat zelf zijn gouden standaard had opgegeven, bezwaren had om mee te werken aan herstel van dien standaard in andere landen.
Revalorisatie-plan aangenomen. — De Conferentie van Stresa heeft op 20 Sept. '32 het revalorisatie-plan-Schüller, dat reeds door de economische landbouw-commissie was aangenomen, eveneens met algemeene stemmen goedgekeurd.
Het belangrijkste punt van dit voorstel is de stichting van een landbouwfonds ter waarde van 75 millioen goudfrancs, bestemd voor de graanprijs-revalorisatie. De revalorisatie, die berekend is naar den export van de agrarische landen gedurende de laatste drie jaren zal 1600 millioen K.G. tarwe, 1500 millioen K.G. gerst en 1350 millioen K.G. mais betreffen. Voor eenige andere landen geldt de revalorisatie ook voor kleinere contingenten rogge, brouwgerst en haver.

De revalorisatiepremie bedraagt twee goudfrancs per 100 K.G. tarwe en 1½ goudfrancs per 100 K.G. van de andere graansoorten. Het fonds zal beheerd worden door een commissie die waarschijnlijk haar zetel zal hebben bij de Bank voor Internationale Betalingen.
Als tegenprestatie wordt van de landbouwstaten geëischt, dat zij een liberale handelspolitiek zullen voeren, en de meest mogelijke verlichting op handelsgebied zullen toestaan aan hun nabuurstaten.
De duur der conventie is bepaald op drie jaar, n.l. tot 30 October 1935.
De conferentie werd gesloten nadat het rapport der financieele commissie in geheime zitting was goedgekeurd.
In dit rapport wordt den staten aanbevolen, zelf alle

mogelijke middelen tot oplossing van de moeilijkheden toe te passen, een op deflatie gerichte politiek te voeren en hun handelsbalans in evenwicht te brengen.

Resultaten. —

De Europeesche commissie heeft op 1 Oct. '32 haar beraadslagingen over de resultaten van de conferentie van Stresa tot een eind gebracht en de door Herriot voorgestelde resolutie aangenomen, volgens welke de volkenbondsraad een deskundigencommissie zal benoemen, om de kwestie van de schepping van een gemeenschappelijk fonds, voornamelijk voor de waardeverhooging van het graan, te bestudeeren.

De deskundigen moeten vóór 15 November '32 rapport uitbrengen en de Europeesche commissie zal dan in Dec. het rapport behandelen.

Ofschoon de Europeesche commissie aldus de procedure heeft goedgekeurd, die de conferentie van Stresa bepleit had, is toch de totaalindruk van de huidige zitting niet geschikt om optimisme te verwekken over de kansen van verwezenlijking van het plan van Stresa.

3 OCTOBER 1932

A. **NEDERLAND. — Tarwe. - Beperking van den bouw in 1933.** —

Naar wij van officieele zijde vernemen, heeft de minister van Economische Zaken en Arbeid aan de tarwe-organisaties medegedeeld, dat in 1933 de landbouwers slechts één derde van den bouwgrond, die zij in 1932 hadden, voor den tarwebouw mogen bestemmen.

De bedoeling is $^1/_3$ van den grond in ieder bedrijf afzonderlijk. Deze bepaling heeft ten doel, om verdere uitbreiding van het tarwe-areaal te voorkomen.

(Vorig bericht 161 K.)

B. **NEDERLAND. — Bouwvak.** —

In de bijeenkomst tusschen de regeeringscommissie inzake het bouwvakbedrijf en vertegenwoordigers van een aantal patroons- en arbeidersbonden, te 's-Gravenhage gehouden op 20 Augustus '32, heeft de voorzitter mr. dr. K. J. Frederiks als het standpunt der regeering kenbaar gemaakt dat, wil het tot credietverleening komen, een loonsverlaging van 15 % noodzakelijk zal zijn.

In het bouwbedrijf zijn de partijen bij het landelijk collectieve contract op 14 Sept. 1932 tot overeenstemming gekomen omtrent een verlaging van de loonen. Op grond van deze overeenkomst zal de regeering tot verleening van een extra-subsidie aan de werkloozenkassen en tot de financiering van bouwplannen overgaan.

Op 15 Sept. '32 heeft de Algemeene Nederlandsche Bouwarbeiders Bond te Utrecht in congres beraadslaagd over de overeenkomst, die, met instemming van de regeering, door de bouwvakarbeiders met de werkgevers tot stand is gekomen.

Met 311 stemmen vóór en 432 stemmen tegen werd de aanvaarding van de tot stand gekomen overeenkomst verworpen.

Tenslotte werd besloten, dat een referendum uiteindelijk over deze aangelegenheid zal beslissen.

De Nederlandsche Christelijke Bouwarbeidersbond heeft in een op 19 Sept. 1932 te Utrecht gehouden Bondsraadsvergadering besloten tot aanvaarding van de voorstellen tot tusschentijdsche wijziging van het contract, inclusief de loonsverlaging van 7.5 % tot 14 %.

Voor deze beslissing bestond in den bond zeer groote belangstelling. Met 29 stemmen voor en 7 tegen heeft de Bondsraad tot de aanvaarding besloten.

Thans is door twee der drie bonden in het bouwbedrijf de tusschentijdsche contractswijziging aanvaard, terwijl de Alg. Ned. Bouwarbeidersbond de beslissing op dit moment per referendum aan zijn leden voorlegt.

In de op 25 Sept. gehouden ledenvergadering van den Christelijken Patroonsbond is het compromis, gesloten tusschen de besturen van de werkgevers- en werknemersbonden bij het collectief contract in de bouwbedrijven, aangenomen.

De Algemeene Nederlandsche Bouwarbeidersbond te Utrecht heeft op 4 October '32, na een onder de leden gehouden referendum, besloten de nieuwe overeenkomst met de patroons in het bouwbedrijf te aanvaarden.

Alle partijen in het bouwbedrijf hebben zich thans met het accoord, dat de instemming heeft van de Regeering, vereenigd.

Het gevolg is nu, dat de regeering een bedrag van ƒ 20 millioen zal beschikbaar stellen voor het op gang brengen der bouwbedrijven. Voorts zullen de bouwvakarbeiders onder de crisisregeling worden gebracht en zal de regeering den werkloozenkassen den daartoe noodigen steun in den vorm van subsidie verleenen.

De overeenkomst loopt tot einde September 1933, doch de regeering heeft verklaard op 1 Maart 1933 nader onder de oogen te willen zien of zij met de participeering kan doorgaan.

C. **MEXICO. — Godsdienststrijd.** —

De Kamer heeft een motie aangenomen, waarin zij president Rodriguez verzoekt den pauselijken legaat, aartsbisschop Ruiz y Flores uit het land te laten zetten. Hij heeft n.l. een verklaring afgelegd, waarin hij de pauselijke encycliek naar aanleiding van den toestand der katholieke kerk in Mexico verdedigt.

De legaat is inmiddels per vliegmachine uit het land gezet. **(Vorig bericht 160 L.)**

D. **VOLKENBOND. — Polen weer herkiesbaar gesteld.** —

De plenaire zitting van de Volkenbonds-Assemblée heeft op 3 Oct. '32 bij geheime hoofdelijke stemming met 41 tegen 6 stemmen en vier onthoudingen, besloten, dat Polen het recht zal hebben om zich wederom herkiesbaar te stellen voor den Volkenbondsraad.

5 OCTOBER 1932

E. **ANTWERPEN. — Drie nieuwe dokken.** —

De gemeenteraad van Antwerpen heeft een voorstel goedgekeurd, strekkende tot het bouwen van drie nieuwe droogdokken. Dit werk zal 45.513.000 francs kosten.

6 OCTOBER 1932

F. **NEDERLAND. — Uitvoer van pootaardappelen.** —

De N. A. K. deelt aan belanghebbenden mede, dat door den Minister van Economische Zaken en Arbeid is bepaald, dat door den Nederlandschen Algemeenen Keuringsdienst in het vervolg alleen nog maar selectieverklaringen voor gekeurd pootgoed, hetwelk naar Frankrijk of Algerië wordt uitgevoerd, mogen worden afgegeven, indien de pootaardappelen, waarop die documenten betrekking hebben, voor tenminste 95% de maat van 60 m.M. niet te boven gaan. **(Vorig bericht 181 D.)**

G. **BELGIË. — Eupen en Malmedy.** —

Naar aanleiding van de te Krefeld gehouden betooging voor den terugkeer van Eupen en Malmedy bij het Duitsche rijk, welke bijeenkomst door een aanzienlijk aantal personen uit Eupen werd bijgewoond en waarmee de Duitsche ministers van Binnenl. Zaken en Oorlog, Von Gayl en Schleicher, hun sympathie hebben betuigd, heeft minister-president Renkin den Duitschen gezant graaf von Lerchenfeld in zijn kabinet ontboden. Renkin zeide, dat de Belgische regeering en de Belgische natie het steunen van de bijeenkomst te Krefeld door de Duitsche rijksministers von Gayl en von Schleicher niet zonder protest kunnen laten en hij herinnerde verder aan de onderteekening van het accoord van Locarno, waarbij Duitschland de verplichting op zich nam den status quo der Belgisch-Duitsche grensregeling te aanvaarden. De Belgische regeering zal dan ook, zooals minister Hijmans op 24 Maart '31 in den senaat verklaarde, in geen enkele discussie treden betreffende de grens en het grensgebied van het Belgisch koninkrijk.

H. **RADIUM.** —

De tot nu toe in de geheele wereld geproduceerde hoeveelheid radium ligt tusschen de 250 en 300 gram.

8 OCTOBER 1932

A. **NEDERL. WEST-INDIË. — Economische toestand van Curaçao. —**
De gevolgen van de depressie laten zich het best uit de vermindering van de waarde van den invoer uit het buitenland afleiden. Deze bedroeg over 1931 *f* 114.073.561, tegen *f* 257.642.079 in 1930; een vermindering van ruim 55% ten opzichte van het jaar tevoren.
Vermindert men de totale invoercijfers met het invoercijfer van „olie in bulk" (de uit Venezuela ingevoerde petroleum), dan resteert een gedeelte, dat vrijwel geheel op den handel betrekking heeft. Het aldus verkregen restant geeft voor 1930 een waarde van pl.m. 31 millioen, tegen *f* 15 millioen in 1931, een vermindering alzoo van rond 50 %.
De invoer uit Nederland is wederom gedaald, n.l. van f 8.532.062 in 1929 tot *f* 7.314.709 in 1930 en *f* 3.374.260 in 1931. De vermindering bedraagt dus ook hier meer dan 50 %.
De uitvoer naar het buitenland bedroeg *f* 163.874.768 tegen *f* 223.441.892 in 1930, zijnde alzoo 26% minder dan het jaar tevoren.
Vermindert men het uitvoercijfer met het bedrag van de uitvoerwaarde van olieproducten, dan resteert er slechts *f* 1.654.000. Van laatstgenoemd bedrag komt het grootste gedeelte voor rekening van „phosphorzure kalk", n.l. *f* 1.310.000. Hoe slecht 1931 wel voor den landbouw geweest is, wordt aangetoond door den achteruitgang van de uitvoerwaarde van oranjeschillen, n.l. van *f* 40.349 in '30 tot slechts *f* 3790 in 1931. De uitvoer naar Nederland bedroeg in 1931 *f* 6.281.528 tegen *f* 6.205.067 in het jaar tevoren.
De hoeveelheid van den doorvoer bedroeg 192.120.452 K.G. tegen 338.183.428 K.G. in 1930. Sedert de doorvoer hoofdzakelijk zonder overlading geschiedt, is deze handelsbeweging uit een oogpunt van werkgelegenheid, zeer sterk in beteekenis verminderd. **(Vorig bericht 155 D.)**

B. **NEDERLAND. — Werkloozensteun. —**
De minister van Binnenlandsche Zaken, jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, heeft op zijn departement de commissie geïnstalleerd, aan welke is opgedragen na te gaan of de steun aan werkloozen niet geheel of ten deele in natura zal dienen te worden verstrekt en die de regeering van voorlichting zal dienen over deze vraag.
(Vorig bericht 192 F.)

C. **RUSLAND. — Atheïstische Pjatiletka (vijfjaarsplan). —**
Dezen zomer heeft Molotow, de voorzitter van den raad der volkscommissarissen van U.S.S.R., verklaard, dat de godsdienst tegen 1 Mei 1937 op het grondgebied van U.S.S.R. tot het verleden zal behooren. De „Molodoj Awangard", het orgaan van de Al-Russische Buitengewone Commissie voor den strijd tegen de godsdiensten, publiceert een uitvoerige uiteenzetting van de „atheïstische pjatiletka". De sowjet-overheid heeft n.l. een vijfjarig plan uitgewerkt ter uitroeiïng van alle godsdiensten, van alle kerkgenootschappen, onverschillig of zij bereid zijn het sowjetregime te erkennen of niet, aldus artikel 1 van het decreet.
In het eerste jaar zullen alle godsdienstscholen gesloten worden, waaronder de theologische hoogescholen, de katholieke seminaria, de theologische cursussen der Protestanten. In de groote centra, in de hoofdsteden der republieken, zullen de kerken van alle godsdiensten en secten in het volgende jaar, dus tot 1 Mei 1934, gesloten worden.
Tegen October 1933 zullen alle geloovigen uit den sowjetdienst ontslagen worden en zal het drukken van godsdienstige werken verboden zijn, evenals het vervaardigen van voorwerpen voor godsdienstig gebruik.
In het derde jaar zullen alle geestelijken, die weigeren hun betrekkingen op te geven, uit het land gezet worden.
In het vierde jaar moeten alle kerken, synagogen en bedehuizen aan de staatsorganen overgedragen worden, die er bioscopen, clubs e.d. zullen onderbrengen. Dat de Sowjetpers in dit geval geheel gezwegen heeft is te verklaren door de toenemende religiositeit onder de bevolking: wanneer deze strooming nog sterker wordt, zal de regeering zich misschien genoodzaakt zien, van sommige antigodsdienstige daden af te zien.
(Molodoj Awangard)

D. **EGYPTE. — Beperking van den katoen-aanplant. —**
De Egyptische regeering heeft besloten, de bebouwde oppervlakte voor het eerstvolgend seizoen te halveeren en slechts 40% voor aanplant van Sakellaridis-katoen toe te staan. (Al Akhbar, Caïro)
(Vorig bericht 77 O.)

9 OCTOBER 1932

E. **STRATOSFEER. — Prof. Piccard's hoogterecord erkend. —**
De Fédération Aéronautique Internationale heeft na onderzoek van de haar door de Aeroclub van Zwitserland gezonden papieren de stratosfeervlucht van prof. Piccard van 18 Augustus '32 als volgt vastgelegd: 1. absoluut hoogterecord; 2. Internationaal hoogterecord klasse (ballon) 8, categorie (inhoud van meer dan 4 M³.) met 16.201 M.

F. **NEDERLAND. — Accijns op vetten en oliën. —**
Officieel wordt medegedeeld:
Met ingang van 9 October 1932 worden alle plantaardige en dierlijke vetten onder contrôle van de Crisis-Zuivel Centrale gebracht Het vervoer van deze vetten, zoomede mengsels daarvan, onderling of met olie, zal slechts geoorloofd zijn, indien zij voorzien zijn van de daarvoor vastgestelde banderolle. Deze banderolles worden verstrekt voor verpakking van:
¼, ½, 1, 2½, 5, 10, 12½, 20, 25 en 50 K.G.
voor alle vet, met uitzondering van reuzel, waarvoor een speciale banderolle voor verpakkingen van:
¼, ½ en 25 K.G.
verstrekt wordt.
Merken (banderolles) worden verstrekt voor de volgende gewichten:
Voor vetten (g. reuzel): ¼, ½, 2½, 5, 10 en 25 K.G.
„ reuzel: ¼, ½ en 25 K.G.
(Vorig bericht 127 K.)

10 OCTOBER 1932

G. **ROEMENIE. — Titulescu minister van Buitenlandsche Zaken. —**
Titulescu, de op 1 October 1932 afgetreden Roemeensche gezant te Londen, is tot minister van Buitenlandsche Zaken benoemd.

11 OCTOBER 1932

H. **RUSLAND. — Zinovjew en Kamenew uit de partij gezet. —**
De centrale commissie der communistische partij heeft 20 leden der contra-revolutionnaire groep uit de partij gezet. Deze leden hadden getracht langs illegalen weg een Koelakken-organisatie te vormen tot herstel van het kapitalisme of deze organisatie te steunen.
Onder hen, die uit de partij zijn gezet, bevinden zich Zinovjew en Kamenew. Voorts Galkin, Slepkov, Maretsky en Ptashnyi.
De commissie voegt er aan toe, dat de uit de partij gezette leden, doordat zij op de hoogte waren van het bestaan van deze contra-revolutionnaire organisatie en daarvan geen mededeeling deden aan de communistische partij, die contra-revolutionnaire beweging steunden.
(„Posljednija Nowosti", Parijs)

I. **DUITSCHLAND. — Goudverliezen. —**
In 1931 zijn in het geheel voor 37 millioen mark gouden munten uit Duitschland uitgevoerd en in het loopende jaar reeds voor 165.5 millioen mark. Van het totaal van 202.5 millioen mark werd 90.5 millioen verworven door de Bank van Frankrijk, 88 millioen door de Nederlandsche Bank en 24 millioen door de Zwitsersche Nationale Bank. De invoer beperkte zich in deze twee jaren tot het terugverwerven van 12 millioen mark van de Deensche Nationale

Bank. In de jaren 1925 tot en met 1930, waren in het geheel voor 263.4 millioen mark gouden munten naar Duitschland teruggekeerd. Hiervan heeft meer dan 70% Duitschland weer verlaten.

12 OCTOBER 1932

A. **NEDERLAND. — Zuigelingen-statistiek. — Geboortecijfer daalt. —**
Als mededeeling van het Medisch Statistische Bureau van den Gemeentelijken Geneeskundigen en Gezondheidsdienst is verschenen de Zuigelingen-Statistiek van de in 1930 geboren kinderen, die onder toezicht stonden van de Gemeentelijke Consultatie-Bureaux voor Zuigelingen.
Uit deze statistiek blijkt o.m., dat het aantal levend-geborenen van jaar tot jaar daalt, zoowel in absolute cijfers als per 1000 inwoners. Het geboortecijfer bedroeg over 1930 17.3‰ tegen 17.6‰ in 1929. Het aantal Consultatiebureau-kinderen daarentegen steeg tot 7250, d.i. 309 meer dan in 1929. In vergelijking met 1926 was het aantal in '30 geboren kinderen, die onder toezicht der C.B.'s stonden 14% grooter. Tegenover een dalend geboortecijfer staat een niet onaanzienlijke toename van het aantal C.B.-kinderen. In de drie laatste jaren stond meer dan de helft der levendgeborenen onder toezicht der Consultatiebureaux.
(Vorig bericht 98 L.)

14 OCTOBER 1932

B. **NEDERLAND. — Heerendiensten. —**
De Tweede Kamer heeft op 14 Oct. met 51 tegen 15 stemmen het wetsontwerp tot goedkeuring van het ontwerp-verdrag betreffende den gedwongen of verplichten arbeid, vastgesteld in 1930 op de Internationale Arbeidsconferentie te Genève, aangenomen. Het verdrag ontleent een zeker belang aan het feit, dat deze conferentie daarmede voor het eerst een regeling trof inzake een onderwerp, hetwelk in het bijzonder de koloniale gebieden aangaat.

15 OCTOBER 1932

C. **AMSTERDAM. — Schulden. —**

1 Jan. 1906	ƒ 127.000.000	1 Jan. 1928	ƒ 316.000.000
1 „ 1913	„ 126.000.000	1 „ 1931	„ 373.000.000
1 „ 1919	„ 183.000.000	1 „ 1932	„ 381.000.000
1 „ 1925	„ 280.000.000	30 Sept. '32	„ 391.000.000

D. **FRANKRIJK. — Mechaniseering van het leger. —**
Op het jaarlijksche banket van de reserve-officieren van het automobielcorps heeft de Fransche minister van luchtvaart Painlevé een rede gehouden, waarin hij de mechaniseering van het Fransche leger besprak.
Hij verklaarde, dat de Fransche industrie jaarlijks 201.000 automobielen kan vervaardigen, welk getal gemakkelijk tot het viervoudige kan worden opgevoerd. Tanks en strijdwagens kunnen gemakkelijk 30 K.M. per uur halen op gebaande wegen en 12 tot 15 K.M. op ander terrein. Het spreekt vanzelf, dat door deze vernieuwingen ook de strategie sterk gewijzigd is. **(Vorig bericht 120 D.)**

16 OCTOBER 1932

E. **FRANKRIJK. — Senaatsverkiezingen. —**
De verkiezingen voor den Senaat hebben geen belangrijke wijzigingen in de samenstelling van den Senaat gebracht. Er is een kleine verschuiving naar links vast te stellen, welke tot uiting komt in een verlies van zeven zetels van rechts ten gunste van de gematigde en radicaal socialisten. De regeeringspartij wint vier zetels, terwijl de socialisten een zetel verliezen. Vijf en dertig Senatoren werden voor de eerste maal gekozen; achttien leden van den Senaat, die zich weer candidaat gesteld hadden, werden verslagen.
(Vorig bericht 161 B.)

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. —**
Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat ultimo Aug. 1932 in geheel Ned.-Indië door 460 ondernemingen met een tapbaar areaal van 104.459 H.A. de tap geheel was stopgezet. In totaal waren buiten tap, afgezien van den periode-tap, 121.568 H.A. of 32% van den tapbaren aanplant ultimo 1931. **(Vorig bericht 196 A.)**

G. **ABESSINIE. — Keizer Hailé Selassié bevrijdt de slaven van zijn tegenstander. —**
Keizer Hailé Selassié van Ethiopië, bij velen beter bekend bij zijn vroegeren titel Ras Tafari, heeft ruzie met Ras Hailu, na hem een der machtigste koningen van zijn rijk. Eerst zou men de veete tusschen beide huizen verzoenen door de verloving van den zoon van Ras Hailu met een van 's keizers dochters, doch toen Lidzj Jassu (Jozua), de afgezette keizer, uit zijn gevangenis ontsnapte en bij prins Hailu een gastvrij onthaal vond, ontbrandde de strijd opnieuw, Ras Hailu werd prompt gevangen genomen en door het parlement ter dood veroordeeld, welk vonnis door zijn keizerlijken tegenstander in levenslange verbanning werd veranderd. Toen kwam de regentijd en hoorde men niets meer van den strijd tusschen beide koningshuizen. Nauwelijks was de regentijd ten einde of het bericht kwam, dat Ras Hailu's zoon zich meester had gemaakt van Debra Marcos, de vroegere residentie zijns vaders. De strijd is dus nog altijd gaande. Abessinië heeft echter bij zijn intrede in den Volkenbond moeten beloven een einde te maken aan de slavernij binnen zijn grenzen. Er zijn commissies van vreemdelingen naar Ethiopië gehaald om den Negus Negusti van advies te dienen hoe hij de zaak moet aanpakken. Zijne majesteit heeft echter op eigen houtje een begin gemaakt door de bevrijding te gelasten van alle slaven van Ras Hailu. Lord Cecil heeft in de Volkenbondsvergadering het besluit voorgelezen, dat volgens de „Daily Telegraph" als volgt luidt:
„Wij bevrijden hierbij u allen, slaven, die in het bezit waren van Ras Hailu. En allen gij, hoofden, die beheer voert over Ras Hailu's huizen, bezittingen en goederen zijt gelast alle slaven van Ras Hailu, die onder uw toezicht staan, te brengen naar en tegen ontvangbewijs af te geven aan den rechter, dien wij hebben benoemd voor de bevrijding der slaven. Zij, die jong zijn, moeten vóór 31 October zijn ingeleverd" (N. R. Crt.)
(Vorig bericht 136 E.)

17 OCTOBER 1932

H. **FRANKRIJK. — In- en uitvoer 1932. —**
De waarde van den Franschen invoer heeft in de eerste 9 maanden van dit jaar fr. 22.169 millioen bedragen, d.i. fr. 11.200 millioen minder dan in de overeenkomstige periode v. j. In hoeveelheid is de import met 9.551.357 t. tot 35.359.699 t. gedaald.
De waarde van den export was fr. 14.561 millioen, de hoeveelheid 17.323.293 t., zijnde een vermindering met frs. 8.824 millioen en 5.612.488 t. in vergelijking met dezelfde periode v. j. **(Vorig bericht 105 D.)**

I. **JOSEPH AVENOL. — Secretaris-Generaal van den Volkenbond. —**
De Volkenbondsraad heeft op 17 Oct. 1932 in een geheime zitting met algemeene stemmen den plaatsvervangenden secretaris-generaal, den Franschman Avenol, tot opvolger van Sir Eric Drummond als secretaris-generaal van den Volkenbond gekozen.
De bevestiging dezer keuze zal in November 1932 door de Volkenbondsvergadering geschieden.
Joseph Avenol is 53 jaar oud en werd te Melle in het dep. Deux-Sèvres geboren. Hij was werkzaam aan het departement van Financiën te Parijs en werd later tot Fransch financieel gedelegeerde te Londen benoemd. Hij fungeerde achtereenvolgens op de conferenties van San Remo, Spa, Boulogne, Cannes en Genua als financieel expert. Sedert 1920 was hij lid van de financieele commissie van den Volkenbond. In Januari 1923 werd hij tot plaatsvervangend secretaris-generaal benoemd.

18 OCTOBER 1932

K. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 10.000.000.—**
De gemeenteraad van Amsterdam heeft zijn goedkeuring gehecht aan het aangaan van een nieuwe 5% leening, groot ƒ 10.000.000, tegen een emissiekoers van 97⅜%.
(Vorig bericht 202 D.)

A. **INTERNATIONALE WARENRUIL. — Duitsch bemiddelingskantoor in Nederland. —**
De actie door de Kamer van Koophandel te Leiden begonnen om op bepaalde basis Nederlandsche goederen te ruilen tegen Duitsche industrieproducten, maakt goede vorderingen.
Deze warenruil trekt in Nederlandsche handelskringen vooral in de verschillende Kamers van Koophandel zeer de aandacht. Zooals bekend, is de Gesellschaft für Internationalen Warentausch te Dusseldorf — officieel uitgaand van de Kamers van het Rijnland en Westfalen — het lichaam, waardoor de Duitsche exporteurs en importeurs met de Nederlandsche relaties in verbinding worden gebracht.
De Nederlandsche transacties hebben — naar wij vernemen — inmiddels een dusdanige vlucht genomen, dat de Gesellschaft für Internationalen Warentausch te Dusseldorf binnenkort in Nederland een eigen kantoor gaat openen.

B. **DANZIG. — Hooge Commissaris. —**
De Volkenbondsraad heeft den Deen Helmer Rosting, chef voor de afdeeling internationale bestuursaangelegenheden in het Volkenbondssecretariaat, tot voorloopig commissaris van den Volkenbond te Danzig benoemd — tot 1 December 1932 — als opvolger van wijlen graaf Gravina.

C. **KOPENHAGEN. — Financieele toestand in 1932 gunstig.**
De rekening over het afgeloopen begrootingsjaar sluit zonder deficit, terwijl het vermogen van de stad nog met een half millioen gestegen is tot 92½ millioen Kronen. Men verwacht, dat ook het loopende begrootingsjaar zonder tekort zal eindigen.

D. **BELGIE. — Kabinetscrisis. —**
Na een gehouden ministerraad is het geheele kabinet-Renkin afgetreden. Dit aftreden staat in verband met het feit, dat geen overeenstemming tusschen de liberale en katholieke ministers kon worden bereikt inzake de kwestie van ontbinding van het parlement en nieuwe verkiezingen.
De Koning heeft het ontslag van het kabinet aanvaard.

19 OCTOBER 1932

E. **NEDERLAND. — Bier, wijn en gedistilleerd. — Verbruik in 1929—1931. —**
Dr. J. H. v. Zanten geeft in „De Opbouw" het volgende staatje van eenige genotmiddelen (bier, wijn en gedistilleerd) gedurende 1929, 1930 en 1931:

	bier	wijn	gedistilleerd
	Hoeveelheden per hoofd der bevolking.		
1929 . . .	28.0 L.	1.71 L.	2.39 L.
1930 . . .	72.5 „	1.63 „	2.54 „
1931 . . .	25.3 „	?	2.31 „
	Uitgaven in totaal.		
1929 . .	ƒ 87.151.400	ƒ 17.275.000	ƒ 74.373.000
1930 . .	„ 86.717.600	„ 16.594.000	„ 80.000.000
1931 . .	„ 72.929.800	„ 15.600.000	„ 69.424.000

In totaal waren de uitgaven: in 1929 ƒ 178.799.400, in 1930 ƒ 183.311.600 en in 1931 ƒ 157.953.800; of per hoofd der bevolking resp. ƒ 22.98, ƒ 23.23 en ƒ 19.73.

F. **NEDERLAND. — Gemeentefondsbelasting 1932—'33.**
Uit de September-aflevering van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt, dat het aantal gemeenten, dat geen opcenten op de gemeentefondsbelasting heft, van 1931—1932 tot 1932—1933 gedaald van 317 tot 181, terwijl het aantal gemeenten met 80 of meer opcenten is gestegen van 238 tot 447. Verder blijken 64 gemeenten, die voor 1931—1932 in de eerste klasse waren gerangschikt, voor 1932—1933 naar de tweede of derde klasse te zijn overgegaan. Het aantal gemeenten der derde klasse vermeerderde van 1931—1932 tot 1932—1933 met 98.

20 OCTOBER 1932

G. **NEDERLAND. — Omvang der Nederlandsche vakbeweging op 1 Januari 1932. —**
Het Maandblad van het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt het volgende mede:
Daar het vermoedelijk nog eenigen tijd zal duren, eer tot publicatie van het overzicht van den omvang der vakbeweging op 1 Januari 1932 kan worden overgegaan, worden reeds thans enkele van de voornaamste cijfers medegedeeld.

	1 jan. 1931	1 jan. 1932
Aantal vakvereenigingen (d.w.z. afdeelingen van vakbonden, nationale vakvereenigingen en zelfstandige plaatselijke vakvereenigingen . .	9.783	10.674
Aantal georganiseerden	674.814	779.648
waaronder vrouwen	45.626	53.896
Aantal vakbonden	236	241
Ledental der vakbonden	647.687	753.693
Aantal nationale en plaatselijke vakver. . . .	240	237
Ledental der nationale en plaatselijke vakver.	27.127	25.955

Aantal aangeslotenen bij het:		% *)		% *)
Nationaal Arbeids-Secretariaat	16.929	(2.51)	20.199	(2.59)
Ned. Verbond van Vakver. .	271.009	(40.16)	315.023	(40.41)
Chr. Nationaal Vakverbond . .	80.288	(11.90)	101.454	(13.01)
R.K. Werkliedenverbond . . .	145.815	(21.61)	176.646	(22.66)
Nederl. Vakcentrale	40.611	(6.02)	45.911	(5.89)
Nederl. Syndical. Vakverbond .	2.260	(0.33)	2.638	(0.34)
Totaal aangesl. b/d centralen	556.912	(82.53)	661.871	(84.90)
Aantal georganiseerden in:				
Prot. Chr. vakvereenigingen . .	90.297	(13.38)	112.375	(14.42)
R.K. vakvereenigingen	171.689	(25.44)	205.322	(26.33)
Overige vakvereenigingen . . .	412.828	(61.18)	461.951	(59.25)

*) Percentage v. h. totaal aantal georganiseerden in het Rijk.

(Vorig bericht 91 I.)

De adspirant-leden zijn in deze cijfers niet begrepen. Bij het R.K. Werkliedenverbond zijn niet medegeteld de leden van diocesane werkliedenvereenigingen, die geen deel van een vakvereeniging uitmaken (18.160).

H. **NEDERLAND. — Textielnijverheid. — Loonsverlaging.**
Dezer dagen hebben, zoo lezen wij in „Het Volk", de drie textielarbeidersorganisaties een vergadering gehouden over de aangekondigde loonsverlaging der Kon. Stoom-Weverij te Nijverdal. De vergadering had eerst besloten om stand te houden, maar tijdens de besprekingen werd ter kennis van de vergadering gebracht, dat de minister aan het gemeentebestuur een telegram van den volgenden inhoud had gezonden:
Gemeentebestuur Hellendoorn.
Arbeiders, die weigeren loonsverlaging K.S.W. Nijverdal te aanvaarden, gelieve u van steunverleening en werkverschaffing uit te sluiten. Onverwijlde bekendmaking hiervan gewenscht.

w.g. Voor den minister:
FREDERIKS.

Op dit telegram hebben de arbeiders besloten, zoo meldt „Het Volk", hun actie niet verder voort te zetten, maar noodgedwongen de loonsverlaging van 15 tot 20 pct. te aanvaarden. Alle drie organisaties hebben dit besloten in de door hen belegde ledenvergadering.

I. **CONFERENTIE VAN OTTAWA. — Agenda. —**
Thomas, de Britsche minister voor de Dominions, heeft op 16 Juli '32 in het Lagerhuis de agenda voor de economische conferentie van Ottawa bekend gemaakt.
Zij luidt als volgt:
1. Onderzoek van de aspecten van handels- en tariefpolitiek in verband met den rijkshandel:
a. erkenning van het beginsel van wederkeerige preferentieele tariefrechten binnen het gemeenebest; b. algemeene toepassing van bestaande en toekomstige preferentieele rechten binnen het gemeenebest; c. uitbreiding tot andere deelen van het gemeenebest van tariefvoordeelen, toegekend aan vreemde landen; d. vaststelling van het percentage van „Empire-Content" (bevrediging van rijksdeelen), noodig tot verkrijging van preferentieele tarief-

behandeling; e. uitvoerbounties en anti-dumpingrechten binnen het gemeenebest.
Handelsverdragspolitiek met betrekking tot vreemde landen: a. verhouding van onderlinge rijkspreferentieele rechten tot concessies aan vreemde landen; b. interpretatie van de meestbegunstigingsclausule, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkeling van regionale preferentieele rechten en van systemen van importquota.
3. Behandeling van een geschikten grondslag en middelen van onderlinge rijkssamenwerking, met inbegrip van herziening van bestaande agentschappen, onderzoek van den invloed van het economisch rijkscomité op de industrieele samenwerking en bespreking van verkeersquaesties en van exploratie en standaardisatie.

Vijf commissies ingesteld. — De conferentie heeft op 27 Juli '32 besloten tot het instellen van vijf commissies, die zich onderscheidenlijk zullen bezighouden: 1e. met de bevordering van den handel binnen de grenzen van het gemeenebest; 2e. met de douane-administratie; 3e. met de handelsbetrekkingen met vreemde landen; 4e. met munt- en financieele vraagstukken; 5e. met methoden van economische samenwerking.

Verslagen der commissies aangenomen. — Op een besloten bijeenkomst op 21 Aug. '32 van de Britsche rijksconferentie werden de verslagen der commissies aangenomen betreffende het douanebeheer, de handelsbetrekkingen met vreemde landen en de methoden van economische samenwerking.

In het verslag betreffende de handelsbetrekkingen met vreemde landen wordt de aandacht gevestigd op het streven, om regionale overeenkomsten te sluiten, welke wederzijdsche voorkeursrechten verleenen uitsluitend aan de betrokken partijen. Er bestond algeheele overeenstemming omtrent het standpunt, dat het Britsche rijk niet kan erkennen, dat door regionale verdragen inbreuk wordt gemaakt op de verplichtingen, welke voortspruiten uit de meest-begunstigingsbepaling, opgenomen in de handelsverdragen. In dit verband werd speciaal gewezen op de mogelijkheid van een regionaal verdrag der Donaustaten. De commissie erkent in haar rapport, dat de meestbegunstigingsbepaling een land niet belet te trachten van de verschillende regeeringen der dominions te verkrijgen, dat zij afstand doen van de rechten, welke uit die bepaling voortspruiten. Bij het gevolggeven aan desbetreffende wenschen van vreemde staten zullen de regeeringen van het Britsche rijk er nauwkeurig op letten, dat het algemeen beginsel, dat dergelijke voorrechten niet willekeurig kunnen worden ingetrokken, ten volle en zorgvuldig wordt geëerbiedigd.

Accoord gesloten. — Nadeelen voor den Nederlandschen uitvoer. — De te Ottawa gesloten overeenkomsten voorzien in een aantal verhoogingen van invoerrechten, welke voor den Nederlandschen uitvoer van landbouwproducten zeer bedenkelijk kunnen zijn. In de eerste plaats wordt aan onzen uitvoer van eieren naar Engeland een ernstigen slag toegebracht. Tot dusver bedraagt het invoerrecht 10 % ad valorem. Dit zal thans een specifiek recht worden, varieerend tusschen 1/- en 1/9 per great hundred (120 eieren) naar gelang der grootte. Nu is de Nederlandsche specialiteit altijd geweest eieren uit te voeren, waarvan er ca. 120 gaan in 15½ à 17 Engelsche ponden. Deze zullen dan vallen onder het invoerrecht van 1/9. Op het oogenblik bedraagt de prijs van Nederlandsche eieren ongeveer 11/6 à 13/- per great hundred, zoodat de nieuwe invoerrechten dus belangrijk hooger zijn dan **10 %. In het voorjaar,** wanneer de eierprijzen het laagst zijn, zal het nieuwe recht nog zwaarder drukken en zelfs ongeveer 20 % bedragen.
Het invoerrecht op kaas wordt verhoogd van 10 tot 15 %. Peren, welke thans belast worden met 4/6 per cwt., hetgeen ongeveer neerkomt op 10 %, zullen met 15 % worden verhoogd.
Voor gecondenseerde melk(suiker) bedraagt het invoerrecht op het oogenblik 10 %. Voortaan wordt het 5/- per cwt., waarbij nog de accijns op suiker komt. Voor gecondenseerde volle melk, ongesuikerd, wordt het invoerrecht verhoogd tot 6/-.
Ons voornaamste artikel echter, gecondenseerde ondermelk, blijft buiten de nieuwe regeling.
De invoering van een contingenteeringsstelsel voor bacon en ham belooft voor onzen uitvoer evenmin iets goeds. Aan Canada is a priori een contingent toegekend van 2½ millioen cwt. De overige landen zullen zich dus tevreden moeten stellen met de hoeveelheid, die hierna overblijft, wanneer de commissie, die een onderzoek instelt naar den toestand in de varkensfokkerij in Engeland, welker rapport binnen een maand wordt verwacht, het totale contingent zal hebben vastgesteld. Nu is de aanvoer vanuit Canada de laatste jaren zeer sterk gedaald. Zoo beliep de invoer van bacon uit dit land in 1929 198.491 cwt., in 1930 99.298 en in 1931 49.555 cwt. en die van ham resp. 98.252, 84.034 en 72.488 cwt. Voortaan wordt aan dit land een quotum gewaarborgd van 2½ millioen cwt. of negen maal zooveel als de invoer van bacon en ham in 1929 en 20 maal zooveel als de invoer in 1931.

Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen. — De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft het volgende schrijven op 31 Aug. '32 aan den minister van Economische Zaken en Arbeid te 's-Gravenhage gericht:
Excellentie, De Nederlandsche Kamer van Koophandel te Londen heeft met toenemende verontrusting kennis genomen van alle maatregelen, die van Britsche zijde genomen zijn in verband met den invoer van buitenlandsche producten.
Ofschoon zij tot dusverre uitsluitend een adviseerend standpunt heeft ingenomen en den Nederlandschen exporthandel, naar gelang aanvragen voor steun binnenkwamen, dus door middel van advies heeft bijgestaan, vermeent zij dat thans, waar de Ottawa-conferentie is afgeloopen, de tijd gekomen is dat van Nederlandsche zijde actie genomen zou worden.
In de eerste plaats, ook al worden alle te Ottawa gedane voorstellen niet uitgevoerd, zoo zal vooreerst een dreigende wolk boven den Nederlandschen exporthandel naar het Britsche keizerrijk blijven hangen, welke onzekerheid, ook al mocht het later meevallen, voor geruimen tijd en nu reeds een hoogst fnuikenden invloed zal uitoefenen op de mentaliteit van den Nederlandschen exporteur.
Nederland heeft door jarenlangen vlijtigen opbouw van industrie, land- en tuinbouw, veeteelt, visscherij, enz. getracht zijn afnemers, waaronder ook de Britsche, zoo goed mogelijk te bedienen.
Wederkeerig heeft het altijd als vrijhandelsland zijn deuren opengesteld om buitenlandsche producten, dus ook de Britsche, ongehinderd binnen te laten.
Waar deze maatregelen toch in hoofdzaak genomen worden als een represaille of dreigement tegen tariefmuren, die door andere landen opgeworpen zijn en waaraan Nederland zich niet schuldig heeft gemaakt, vermeent de Kamer, dat Nederland zoowel op economische als op moreele gronden het recht heeft te mogen verzoeken, dat het een meest bevoorrechte positie wordt verleend bij den handel met het Britsche keizerrijk.
De Kamer is er van overtuigd, namens de geïnteresseerden bij den Nederlandschen-Britschen handel, niet beter te kunnen doen, dan het bovenstaande te Uwer Excellentie's kennis en beoordeeling te brengen, in de hoop, dat indien die niet met het landsbelang strijdig is, te mogen vernemen of U de opvatting van de Kamer in deze deelt.

't Welk doende, enz.

de Nederlandsche Kamer van Kooph. te Londen,
(w.g.) H. C. Westerveld, waarn. Voorzitter,
M. Wynand Wolff, Honorair Secretaris.

Nieuwe beperkingen. — De Britsche regeering heeft op 12 Oct. '32 volledige bijzonderheden gepubliceerd betreffende de handelsaccoorden tusschen de leden van het Vereenigd Koninkrijk te Ottawa gesloten.
Hieruit blijkt, dat Engeland nieuwe invoerrechten stelt op graan, boter, kaas en eieren. Voor eenige soorten waren wordt het invoerrecht in Canada verlaagd of opgeheven. Met Australië is geen gespecificeerde overeenkomst geslo-

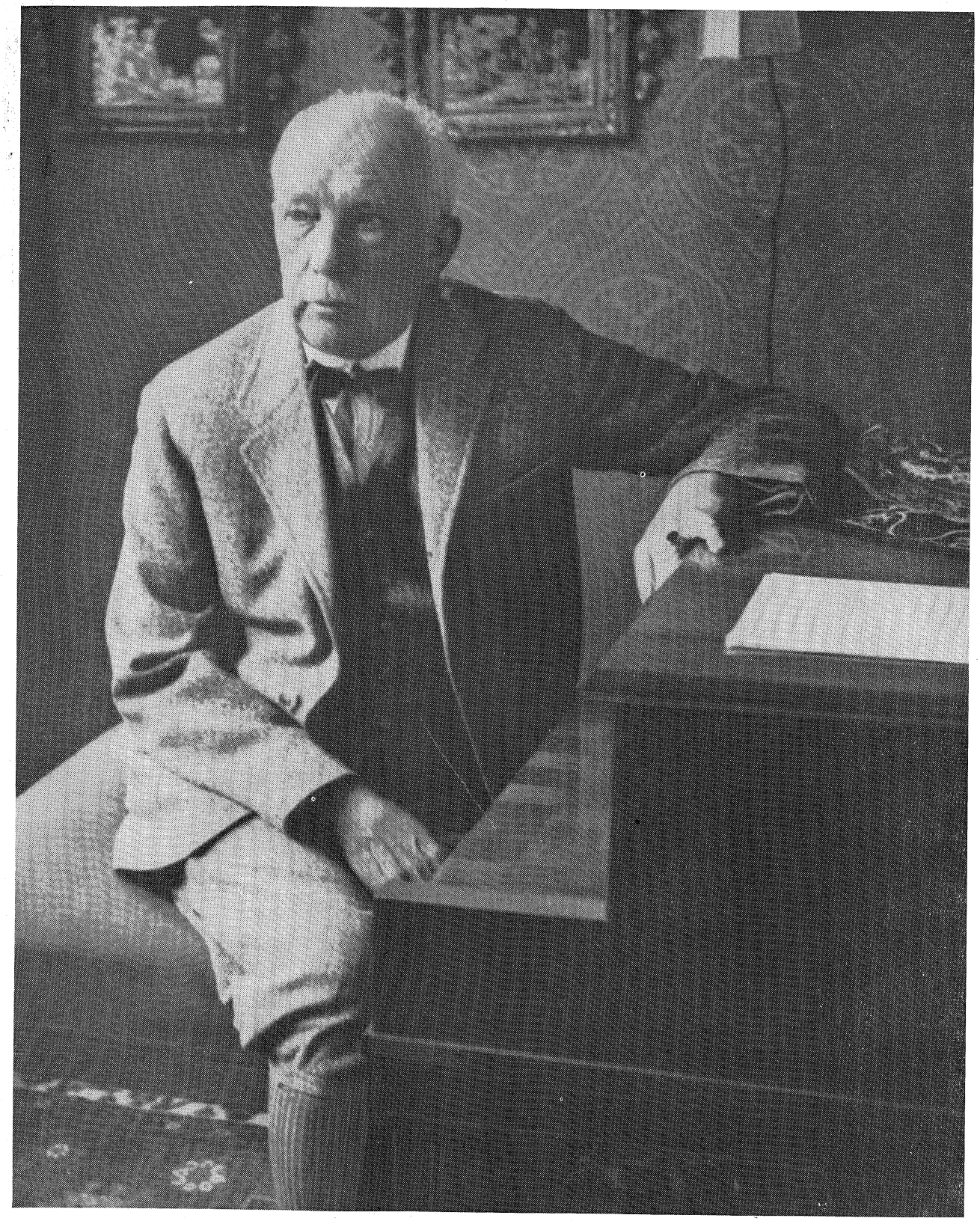

STRAUSS (Dr. Richard), componist en dirigent. De door zijn opera's, symphonische werken en liederen wereldvermaarde Duitsche meester, was van 1919-1924 leider van de Staatsopera te Weenen.

ten, maar Engeland heeft in het algemeen allerlei preferenties bedongen. Het Vereenigd Koninkrijk beperkt den buitenlandschen vleeschinvoer. Eenige buitenlandsche waren worden in Zuid-Afrika belast en overeenkomstige Britsche producten vrijgesteld. In Britsch-Indië wordt een uitgebreid systeem van preferenties gevestigd.
De Britsche persdienst geeft nog eenige soorten van waren op, waarvan de buitenlandsche invoer belast zal worden ten gerieve van den gepreferentieerden Britschen invoer.
In Canada vallen hieronder appelen en peren, versch en in blik, gedroogde vruchten, eieren en gecondenseerde melk.
In Australië melkpoeder, honing, sinaasappelen en grapefruits.
In Zuid-Afrika vruchten, versch en in blik en een recht van 10 % ad valorem op den invoer van buitenlandsche maïs.
New Foundland belast buitenlandsche levertraan met ¼ d. per gallon en 1½ d. per pond bevroren zalm. De buitenlandsche invoer van graan, rijst, wonderolie en andere producten in Britsch-Indië wordt eveneens belast.
Ottawa-accoord door Lagerhuis aanvaard. — Het Britsche Lagerhuis heeft op 20 Oct. met 451 tegen 84 stemmen het financieele wetsontwerp ter goedkeuring van de te Ottawa gesloten overeenkomsten aangenomen.
Later nam het Lagerhuis met groote meerderheid nog vier andere voorstellen aan, voortvloeiende uit de overeenkomsten van Ottawa.

21 OCTOBER 1932

A. **ROEMENIE. — Kabinetscrisis. —**
De Roemeensche premier heeft op 17 Oct. '32 den Koning het demissieverzoek van het geheele kabinet overhandigd, hetwelk door den Koning werd aanvaard.
Manihu heeft op 20 Oct. den Koning te Sinaia de lijst van ministers van het nieuwe kabinet overhandigd met de volgende namen:
Manihu, Minister-president; Micalaka, Binnenlandsche Zaken; Titulescu, Buitenlandsche Zaken; Popovici, Justitie; Madgearu, Financiën, Mutescu, Landbouw; Samsonnovici, Oorlog; Crisan, Minister voor Zevenburgen.
(Vorig bericht 188 A.)

22 OCTOBER 1932

B. **DENEMARKEN. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen in Denemarken, dat in de laatste weken voortdurend gestegen is, bedroeg volgens de jongste opgave 125.190 en nadert derhalve het recordcijfer van den afgeloopen winter dat 150.000 was.
(Vorig bericht 106 N.)

C. **INTERNATIONALE WARENRUIL. —**
De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rijnland te Leiden deelde op 22 Oct. '32 het volgende mede inzake den ruilhandel met Duitschland:
Nederlandsche importeurs die orders, welke niet in Nederland kunnen worden uitgevoerd, in Duitschland te plaatsen hebben, groote of kleine, of ook nog maar slechts overwegen om zulks te doen, worden uitgenoodigd hierbij tijdig aan hun Duitsche exporteurs die voorwaarde te willen stellen, dat voor circa 60 % van de tegenwaarde goederen van Nederlandschen oorsprong in Duitschland ingevoerd zullen mogen worden en betaald zullen kunnen worden met vrije deviezen.
Hiervoor wordt vereischt een „Genehmigung", af te geven door het „Reichswirtschaftsministerium" te Berlijn. De „Gesellschaft für Internationalen Warentausch", te Dusseldorp stelt zich hiertoe in verbinding met de bevoegde instanties. Waar de Duitsche exporteur de order uit Nederland slechts krijgt onder bovengenoemde voorwaarde en allicht op de order grooten prijs stelt, zal deze de aanvrage uiteraard krachtig ondersteunen.
De Nederlandsche importeur betaalt voor 40 % rechtstreeks aan den Duitschen exporteur. Voor de andere 60 % vinden er geen geldzendingen over de grens plaats, m.a.w. rekenen de importeur(s) en exporteur in Duitschland onderling af, en evenzoo de importeur en exporteur(s) in Nederland onderling. De Leidsche K. v. K. en de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" houden toezicht op de betalingen en zullen bij de regeling der bijzonderheden gaarne van advies dienen, doch sluiten uitdrukkelijk elke financieele aansprakelijkheid uit.
De K. v. K. te Leiden verleent haar bemiddeling kosteloos; daarentegen brengt de „Gesellschaft für Internationalen Warentausch" den exporteurs vooralsnog 1 % kosten in rekening. De importeurs betalen uiteraard geen kosten en blijven volkomen vrij in de plaatsing van hun orders.
(Vorig bericht 207 A.)

24 OCTOBER 1932

D. **BELGIE. — Nieuwe regeering. —**
De nieuwe regeering-De Broqueville is op 22 Oct. '32 als volgt samengesteld:
De Broqueville (katholiek): Premier en Landbouw.
Hijmans (liberaal): Buitenlandsche Zaken.
Poullet (katholiek): Binnenlandsche Zaken.
Jaspar (katholiek): Financiën.
Tschoffen (katholiek): Koloniën.
Forthomme (liberaal): Verkeerswezen.
Bovesse (liberaal): Posterijen.
Heyman (katholiek Vlaming): Arbeid en Nijverheid.
Sap (katholiek Vlaming): Openbare Werken.
Lippens (liberaal Vlaming): Kunsten en Wetenschappen.
Janson (liberaal): Justitie.
Theunis (katholiek): Defensie.
De bekende Belgische financier Francqui is benoemd tot lid van een nieuw ingestelde commissie van het departement van Financiën.
Uit bovenstaande ministerlijst blijkt, dat Hijmans, Heyman, Tschoffen, Forthomme, Sap en Bovesse in hun functie van het oude kabinet zijn gehandhaafd; Carton, Cocq, Petijean, Van Dievoet en Crokaert zijn vervangen.
(Vorig bericht 207 D.)

E. **ITALIE. — Duitsch-Italiaansche deviezen-overeenkomst.**
Op 17 October '32 is de nieuwe deviezenovereenkomst met Italië in werking getreden. Op dien datum zijn de door de Italiaansche regeering afgekondigde sperr-maatregelen voor betalingen aan Duitschland opgeheven.
De nieuwe overeenkomst verschilt in zooverre van die van Juni '32 dat thans een bepaalde verhouding van den Duitschen uitvoer naar Italië en den Italiaanschen invoer in Duitschland is overeengekomen. Een soortgelijke overeenkomst bestaat ook met Zweden. Vandaar de naam „Zweden-clausule".
De overeenkomst is van bijzondere beteekenis, omdat daardoor de activiteit van de Duitsche handelsbalans ten opzichte van Italië is vastgelegd.
((Berl. Börsen Courier)

25 OCTOBER 1932

F. **DUITSCHLAND. — Uitspraak van het Staatsgerechtshof te Leipzig in de zaak tusschen Pruisen en het Rijk. —**
De Pruisische aanklacht en eisch, op 21 Juni '32 bij het Staatsgerechtshof te Leipzig ingediend, heeft de strekking, dat aan de Rijksregeering wordt verboden vóór de definitieve beslissing van het Staatsgerechtshof over de grondwettigheid van haar optreden tegen Pruisen maatregelen, van welken aard ook, te nemen. De beteekenis is deze, dat de Rijksregeering vóór de verklaring over de grondwettigheid van haar optreden niet tegen Pruisen had mogen optreden en dat zoolang in Pruisen alles bij het oude had moeten blijven. De benoemde Rijkscommissaris zou dan zoolang niets kunnen uitrichten.
Op 25 Juni '32 heeft de voorzitter van het staatsgerechtshof beslist, dat het verzoek van Pruisen om een uitspraak in kort geding van de hand wordt gewezen.
In de motiveering van de uitspraak van het Staatsgerechtshof wordt verklaard, dat inwilliging van het verzoek der Pruisische Ministers afgewezen moest worden, aangezien volgens de nieuwe formuleering van het voorstel het uitvaardigen van een verordening als door de Pruisische

Ministers was bedoeld, tengevolge zou hebben dat de staatsmacht gedeeld zou moeten worden door den Rijkscommissaris met de afgetreden Ministers. Het Staatsgerechtshof kon aan een dergelijke splitsing van het Staatsgezag zijn medewerking niet verleenen. Het achtte zich ook niet competent om op eigen initiatief voorstellen te doen tot regeling van de verhoudingen in Pruisen. Ook het verzoek van Centrum- en S.P.D.-fractie moest afgewezen worden en wel op dezelfde gronden als de afwijzing van het verzoek der Staatsministers. De consequentie van deze uitspraak is, dat de door de Rijksregeering genomen maatregelen voorloopig gehandhaafd kunnen blijven.

Op 25 October '32 heeft de president van het Staatsgerechtshof te Leipzig, dr. Bumke, de einduitspraak geveld in het geschil. De uitspraak van het Staatsgerechtshof luidt als volgt:

De verordening van den Rijkspresident van 20 Juli 1932 tot herstel van de openbare veiligheid en orde in het gebied van het land Pruisen is vereenigbaar met de Rijksgrondwet voor zoover zij den Rijkskanselier tot Rijkscommissaris voor het land Pruisen benoemt en hem machtigt, Pruisische ministers tijdelijk uit hun ambtsbevoegdheden te ontzetten en deze bevoegdheden zelf op zich te nemen of over te dragen aan andere personen als commissarissen van het Rijk. Deze machtiging gaat echter niet zoo ver, dat het Pruisische Staatsministerie en zijn leden de vertegenwoordiging van het land Pruisen in den Rijksdag, in den Rijksraad of tegenover den Landdag, den Staatsraad of andere landen ontnomen mag worden. Voor zoover de bezwaren hierop geen betrekking hebben, worden zij afgewezen.

Aan de gronden, waarop het Staatsgerechtshof te Leipzig zijn uitspraak in de zaak tusschen Pruisen en het Rijk heeft gebaseerd, wordt ontleend, dat de ingediende bezwaren verdeeld konden worden in drie groepen. De eerste groep richtte zich direct tegen de verordening van 20 Juli, de tweede groep eischte, dat bepaalde maatregelen op grond van art. 48 onder geen enkele omstandigheid toelaatbaar werden verklaard, terwijl de derde groep de bezwaren omvatte, die door een bijzondere uitspraak vastgesteld wilden zien, dat de bewering van het Rijk, dat Pruisen zijn plicht tegenover het Rijk niet had gedaan, ongegrond en onbewijsbaar was.

Een zakelijke beslissing over de bezwaren van de tweede groep heeft het Staatsgerechtshof afgewezen. Het ontkent niet, dat de landen er belang bij hebben, grenzen te zien vastgesteld, waarbinnen tegenover de landen genomen maatregelen op grond van art. 48 gehouden moeten worden, doch dit belang is van politieken aard en is niet voldoende om te doen constateeren, dat van een conflict in den zin van art. 19 van de grondwet sprake is.

Ook aan de eischen van de derde groep om uit te spreken, dat het Rijk het land Pruisen ten onrechte van plichtsverzaking tegenover het Rijk had beschuldigd, kon geen gevolg worden gegeven.

De bezwaren van de eerste groep, die zich direct tegen de verordening van 20 Juli en haar uitvoering richten, zijn door het land Pruisen, door twee fracties in den Pruisischen Landdag, door de op 20 Juli 1932 in Pruisen in functie zijnde ministers en voor zoover het de vertegenwoordiging in den Rijksraad of elders tegenover het Rijk betreft, ook door Beieren en Baden aanhangig gemaakt. Zij richten zich tegen het Rijk, vertegenwoordigd door de Rijksregeering. Uit de kringen van de Rijksregeering wordt naar aanleiding van deze uitspraak opgemerkt, dat de uitspraak geheel overeenkomt met de opvatting van de Rijksregeering en dat de noodverordening van 20 Juli er in haar vollen omvang door wordt bevestigd.

(Vossische Zeitung)

A. **BELGIË. — Parlement wordt ontbonden. —**

Onder voorzitterschap van den Koning is de ministerraad voor het eerst bijeen gekomen. De leden van het ministerie zijn door den Koning beëedigd.

Besloten werd tot ontbinding van de Kamer. De wetgevende verkiezingen zullen op 27 November '32 plaats vinden en de provinciale verkiezingen op 4 December '32.

(Gazet van Antwerpen)

26 OCTOBER 1932

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoerrechten op thee in Nederland. —**

De Java-Bode meldt, dat de Indische regeering telegrafisch aan den minister van Koloniën adhaesie heeft betuigd met het telegrafische protest der Ned.-Indische theeproducenten tegen verhooging van de invoerrechten op thee in Nederland. (Java-Bode)

(Vorig bericht 199 C.)

27 OCTOBER 1932

C. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche schulden. —**

In het door het Stat. Reichsamt uitgegeven tijdschrift Wirtschaft und Statistik van 27 Augustus '32 vinden wij een artikel over omvang en aard der Duitsche schulden aan het buitenland, naar opgaven van de Anmeldestelle für Auslandschulden, volgens den stand op 29 Febr. '32, waaraan wij hier enkele gegevens ontleenen.

Het totaal bedrag was 20.623 millioen M. waarvan 10.153 millioen met een looptijd tot 1 Maart 1933 en 10.470 millioen met een langeren looptijd.

Het Reichsamt raamt: binnenlandsche obligatiën in vreemd bezit 400 millioen M.; aandeelen en deelnemingen 2500—3500 millioen M. en grondbezit van vreemdelingen 2000 millioen M. De totale kapitaalbelegging door het buitenland in Duitschland zou 25.6—26.6 milliard M. bedragen. Interessant is de splitsing van de credieten naar de landen der crediteuren; in millioen mark:

	Korte Credieten	Lange Credieten
Ver. Staten	3227	5165
Nederland	1661	1914
Zwitserland	1615	1146
Groot-Brittannië	1286	1146
Frankrijk	474	482
Zweden	136	167
België	119	80
Tsjecho-Slowakije	157	18
Italië	73	74
Denemarken	51	9
Noorwegen	14	5
Diverse	1340	264
Totaal	10.153	10.470

Tenslotte laten wij met betrekking tot het bedrag dat van 1 Maart 1932 tot 28 Februari 1933 aan rente en aflossing zal verschuldigd zijn de onderstaande cijfers (in millioenen mark) volgen:

Schulden ten laste van:	rente voor korte credieten	rente voor lange credieten	verplichte amortisatie	tez.
het Rijk	37	144	44	225
landen, gem. enz.	11	60	30	101
banken	287	87	25	393
industrie, handel, verkeer, landbouw	244	316	104	664
verdere debiteuren	17	28	10	55

(Wirtschaft und Statistik)

(Vorig bericht 75 L.)

D. **ZUIDERZEEWERKEN. — Kosten. —**

Wij ontleenen de volgende mededeelingen inzake de kosten van de drooglegging der Zuiderzeewerken aan een artikel van den heer D. Hans in „Het Kompas" van den 15den Juli 1932:

Men kan zeggen dat het groote plan, waaraan de naam van Minister Lely onafscheidelijk verbonden zal blijven, vier afzonderlijke groote werken op het oog had: 1e. het maken van een afsluitdijk van het eiland Wieringen naar de Friesche kust; 2e. het droogleggen van den Noord-West-polder, den Wieringermeer-polder (20.000 H.A.); 3e. het droogleggen van den Noord-Oost-polder (40.000 H.A.); 4e. het droogleggen van de beide Zuidelijke polders (150.000 H.A.). Van deze vier werken zijn de eerste twee thans voltooid. Omdat er behoefte bestond aan nieu-

wen cultuurgrond, werd in 1925 door de Staten-Generaal goedgekeurd, dat gelijktijdig met het maken van den afsluitdijk ook de werken tot drooglegging van den Noord-West-polder zouden plaats hebben. Dit is dan ook geschied. En beide werken zijn voltooid.
De drooglegging van den Noord-West-polder heeft ongeveer 100 millioën gulden (met inbegrip van het in cultuur brengen) bedragen. De raming bedroeg in 1924 slechts 37 en in 1928 ongeveer 60 millioen.
En wat het tweede voltooide werk betreft, de afsluitdijk, in 1914 werd ons verteld, dat het 60 millioen zou kosten, in 1925 steeg de raming tot 90, in 1928 tot 128 millioen, terwijl de kosten tenslotte 170 millioen hebben bedragen.
(Vorig bericht 76 F.)

28 OCTOBER 1932

A. **ENGELAND. — Werkloosheid. - Marsch naar Londen.** Tweeduizend werkloozen uit alle deelen van Engeland, die een „hongermarsch" naar Londen ondernemen zijn in verschillende Londensche voorsteden aangekomen, waar regelingen zijn getroffen om ze te huisvesten en te voeden.
(Vorig bericht 188 H.)

B. **DUITSCHLAND. — Nationaal inkomen. —**
Volgens het rijksbureau voor de Statistiek bedroeg het nationaal inkomen van Duitschland over 1931 Mk. 57 milliard, hetgeen Mk. 13 milliard minder is dan in 1929. Per hoofd der bevolking bedroeg het inkomen in 1931 Mk. 883 per jaar tegen Mk. 1190 in 1929.

C. **BELGIE. — Leger. - Tegen inval aan de Oostgrens. —**
Crockaert, de afgetreden minister van landsverdediging heeft, naar het „Hbld. van Antwerpen" meldt, op een vergadering van afgevaardigden van Katholieke Vereenigingen hulde gebracht aan het Belgische leger en den generalen staf, die zich thans inspant om iederen inval langs de Oostgrens onmogelijk te maken.
Nooit sedert 1831, zeide de heer Crockaert, is België meer paraat geweest dan thans om zijn grondgebied te verdedigen. Binnen 2 of 3 jaar zal niemand het nog wagen onze grens te bedreigen. Vóór Juni 1933 zullen de noodige betonnen schuiiplaatsen langs de grens, van benoorden Maaseik tot bezuiden Aarlen, gereed zijn. Geen enkele weg zal, in dit gebied, buiten het bereik liggen van ons geschut.
Al deze grensvestingwerken worden voorzien van een bestendig garnizoen, geleverd door het korps Ardensche Jagers. Achter dit front zijn de noodige maatregelen getroffen om, door de vernieling van bruggen, tunnels, enz., een opmarsch van een zgn. gemotoriseerd invalsleger te stuiten.
De Maas wordt verdedigd door de vooruitgeschoven linie Eben Emael-Comblain au Pont. Verder door de oude, herstelde forten en, in de vallei zelf, door blokhuizen met machinegeweren en veldgeschut. Niets wordt aan het toeval overgelaten. Achter de Maaslinie wordt de verdediging van een andere linie, tusschen Antwerpen en Namen, gereed gemaakt. Daarna komt nog de Schelde-linie met watervlakten tot aan de zee. **(Vorig bericht 114 L.)**

D. **NEDERLAND. — Contingenteering van den broodinvoer. —**
De Staatscourant van 28 Oct. '32 bevat een K. B. waarbij de invoer van brood wordt gecontingenteerd. Deze contingenteering geldt voor twaalf maanden, van 1 Nov. 1932 tot 1 Nov. 1933. Het percentage is gesteld op 100 % van de hoeveelheid, die gemiddeld per twaalf maanden in het tijdvak 1 November 1930 tot 1 November 1932 werd ingevoerd.
Onder deze contingenteeringsbepalingen vallen: tarwebrood en deeg van tarwebloem of tarwemeel.
(Vorig bericht 191 A.)

30 OCTOBER 1932

E. **FRANKRIJK. — Handelsverdrag met Chili. —**
Tusschen Chili en Frankrijk is een handelsverdrag tot stand gekomen. Het is gesloten op de basis, dat 40 % der verkoopsprijzen van salpeter zal worden aangewend voor de aflossing van bevroren credieten en ter betaling van Fransche productenleveranties.
Alle overige verkoopen moeten onbeperkt dienen voor de Fransche compensatiekas met dezelfde bestemming.
Waarschijnlijk zal Frankrijk 130.000 ton salpeter koopen.
De koperindustrie streeft er eveneens naar preferenties van Frankrijk te verwerven. Op deze wijze worden de bevroren credieten voor de eerste maal vrij. (Le Temps)

F. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Nieuw ministerie. —**
Nadat de Tsjechische premier Udrzal op 21 Oct. '32 zijn ontslag had ingediend, trad het kabinet op 24 Oct. en bloc af. De Tsjechisch-agrarische afgevaardigde Malypetr is op 30 Oct. door president Masaryk tot minister-president benoemd. Verder zijn de volgende ministers benoemd:
Johann Cerny (Tsjechisch-Agrariër): Binnenl. Zaken.
Dr. Trapl (Tsj. Nationaal-socialist): Financiën.
Dr. Benesj (Tsj. Nationaal-socialist): Buitenl. Zaken.
Bradatj (Tsjechisch-Agrariër): Defensie.
Dr. Meissner (Tsj. Sociaal-democraat): Justitie.
Dr. Derer (Slow. Sociaal-democraat): Onderwijs.
Dr. Matousjek (Tsj. Nationaal-democraat): Handel.
Dr. Hodsjae (Tsj. Agr. - Slow. vleugel): Landbouw.
Dr. Czech (Duitsche Soc.-dem.): Sociale voorzorg.
Dr. Spina (Landbouwbond); Gezondheid.
De overstemming met de Tsjechische en Duitsche sociaaldemocraten is tot stand gekomen op de volgende basis: De salariskortingen bij de staatsambtenaren beloopen jaarlijks 600 millioen Kronen. Hierdoor worden getroffen maandelijksche inkomsten van meer dan 9000 Kr. De verlaging geldt ook voor de pensioenen. De uitkeeringen aan oorlogsinvaliden blijven onaangetast. De partijen hebben zich ook verplicht, zorg te dragen voor een geordende staatshuishouding. Het „Verpflegungs"-ministerie zal worden opgeheven. Over verdere bezuinigingsmaatregelen wordt nog onderhandeld.

G. **BELGIE. — Vijfjaarlijksche prijs voor sociale wetenschappen. - Dr. Hendrik de Man. —**
De vijfjaarlijksche regeeringsprijs voor de sociale wetenschappen, gaande over de periode 1927/31, is toegekend aan dr. Hendrik de Man, hoogleeraar aan de universiteit te Brussel. De werken, welke deze bekroning motiveeren, zijn volgens de commissie, belast met de toewijzing van den prijs: Psychologie des Sozialismus en La Joie au Travail.
Hendrik de Man, die een geboren Vlaming is en tot de literair-socialistische groep van Ter Waarheid behoort, is geruimen tijd hoogleeraar geweest te Frankfort a/d Main. Pas het vorige jaar keerde hij naar België terug. In den afgeloopen winter hield hij in de groote Vlaamsche steden een serie lezingen over nationalisme en socialisme, welke sedertdien eveneens in boekvorm zijn verschenen.

H. **OSLO-CONVENTIE. — Finland. —**
Naar de „Helsingin Sanomat" verneemt, heeft de Finsche regeering besloten toe te treden tot de Conventie van Oslo. Gemeld wordt, dat het Finsche Ministerie van Buitenlandsche Zaken reeds een desbetreffend voorstel heeft ingediend. (Helsingin Sanomat)

31 OCTOBER 1932

I. **SCHEEPVAART. — Tewaterlating „Normandie" — Het grootste schip der wereld. —**
Op 29 Oct. '32 is te St. Nazaire het grootste schip van de Fransche koopvaardijvloot en ter wereld, het passagiersschip de „Normandie", van de Compagnie Générale Transatlantique, van stapel geloopen. Het schip heeft een waterverplaatsing van 70.000 bruto registerton, een lengte van 313 en een breedte van 40 M. Het wordt gedreven door stoomturbines tot een gezamenlijke sterkte van 60.000 P.K., die een snelheid van 28 knoopen mogelijk maken. Het is bestemd voor den dienst Havre—New York en zal de reis in 4½ dag afleggen.
(Vorig bericht 155 E.)

A. **DUITSCHLAND. — Nauwer verband met Pruisen. —** De aangekondigde conferentie gehouden tusschen Von Hindenburg, Von Papen en Braun betreffende de maatregelen tot vereenvoudiging van de verhouding tusschen Pruisen en het rijk heeft plaats gehad. Braun vroeg beperking der bevoegdheden van den rijkscommissaris, hetgeen Von Papen weigerde. Een verordening is uitgevaardigd, waarvan de voornaamste bepalingen zijn de opheffing van het Pruisische departement van Volkswelvaart, samensmelting en vereenvoudiging van ministerieele ressorts en bezuinigingen. Doel der verordening is centralisatie, vereenvoudiging en afschaffing van dubbel werk in de departementen. Beieren heeft tegen de verordening bij den rijkspresident geprotesteerd, Pruisen meent, dat inbreuk op zijn rechten is gemaakt. **(Vorig bericht 209 F.)**

B. **BRAZILIE. — Koffie. —**
De nationale koffieraad van San Paulo heeft op 12 April 1932 medegedeeld, dat er 12.000.000 zak minderwaardige koffie zal worden vernietigd, nadat men tot dusver reeds 3.830.000 zakken San Paulo-koffie vernietigd had.
Volgens een mededeeling van den 8sten April uit San Paulo (Brazilië), welke wij door bemiddeling van het Braziliaansche consulaat hebben ontvangen, is besloten, de dagelijksche vernietiging van 40.000 zakken aanzienlijk te verhoogen. Tot 11 Juni 1932 zijn 7.422.749 balen koffie vernietigd, tot eind October 10.203.000 balen.
(Vorig bericht 192 B.)

1 NOVEMBER 1932

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuwe nijverheidsinstellingen. —**
In November 1932 opent het departement van Landbouw een consultatiebureau voor de nijverheid te Soerabaja. Dit bureau zal staan onder leiding van den nijverheidsconsulent ir. Darmawan Mangoenkoesoemo.
Spoedig zal hierop volgen de opening te Soerabaja van een soortgelijk proefstation voor de textiel, zooals er reeds één met groot succes werkt in het Djokjasche.
Bovendien is te Buitenzorg personeel in opleiding voor een te Soerabaja op te richten proefleerlooierij.

D. **PRUISEN. — Nieuwe commissariale regeering. —**
De officieele lijst van de nieuwe samenstelling der commissariale regeering van Pruisen luidt als volgt:
Financiën: Dr. Popitz, die tevens benoemd is tot Rijksminister zonder portefeuille.
Landbouw: De Rijksminister voor de Levensmiddelenvoorziening Von Braun.
Arbeid en Nijverheid: Staatssecretaris Ernst.
Onderwijs en Eeredienst: Prof. Dr. Kaehler.
Justitie: Staatssecretaris Hoelscher.

E. **CHILI. — Nieuwe President. —**
De heer A. Wiechmann Murphy, de Chileensche consul te Rotterdam, deelt mede, dat Arturo Alessandri Palma tot president der Chileensche republiek is gekozen.
(Vorig bericht 164 F.)

F. **POLEN. — Ministerie. —**
De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken, Zaleski, heeft zijn ontslagaanvraag ingediend, die door den President der republiek is aanvaard.
In zijn plaats is de thans waarnemende minister van Buitenlandsche Zaken, overste Beck, definitief tot Poolsch minister van Buitenlandsche Zaken benoemd.
(Gazeta Polska) **(Vorig bericht 131 A.)**

G. **NEDERLAND. — Statistiek van motorrijtuigen. —**
De voortdurende toeneming van het verkeer met motorrijtuigen kan sinds de invoering van de wegenbelasting op 1 Mei 1927 worden nagegaan met behulp van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bewerkte statistiek der motorrijtuigen. Van deze statistieken zijn er tot dusver vijf verschenen, die achtereenvolgens de resultaten der telling vermelden van het aantal motorrijtuigen op 1 Januari 1928 en op 1 Augustus der jaren 1928, 1929, 1930 en 1931.

Aan de inleiding zijn de volgende gegevens ontleend: Eindcijfers voor elk der vijf soorten van motorrijtuigen:

	1 Augustus			
Aantal:	1928	1929	1930	1931
rijwielen met hulpmotor	258	203	131	1.055
motorrijwielen . .	27.527	30.022	31.183	32.323
personenmotorrijt. .	51.922	60.262	67.845	75.369
motorbussen . . .	3.159	3.357	3.536	3.625
vrachtmotorrijt. . .	28.734	35.040	41.227	46.012
Motorrijt. in totaal	111.600	128.884	143.922	158.384

In het tijdvak tusschen 1 Augustus 1928 en 1 Aug. 1931 is de groep der personenmotorrijtuigen het sterkst in aantal vooruitgegaan. Dan volgen resp. de vrachtmotorrijtuigen, motorrijwielen en tenslotte de motorbussen.

4 NOVEMBER 1932

H. **ITALIE. — Groote Fascistische Raad. —**
De oud-ministers Grandi, Bottai en Rocco zijn dezer dagen benoemd tot lid van den Grooten Fascistischen Raad. De Groote Fascistische Raad telt drie categorieën van leden. Tot de eerste categorie behooren de Duce en de leden van het quadrumviraat van den opmarsch naar Rome. Zij zijn lid voor hun leven, met het gevolg, dat deze eerste categorie dus eens zal verdwijnen. De tweede categorie wordt gevormd door de ministers, de voorzitters van Kamer, Senaat en Academie, die slechts voor den duur hunner functies lid zijn. De derde categorie bestaat uit personen, die door den Duce kunnen worden geroepen om voor een termijn van drie jaren als „raadgever" lid van den Raad te zijn wegens hun verdiensten jegens het fascistische regime.
Tot deze laatste categorie behooren de drie oud-ministers.
(Corriere della Sera)

I. **DUITSCHLAND. — Godsvrede van 6—19 Nov. 1932.**
De rijkspresident heeft een verordening uitgevaardigd, waardoor met ingang van 6 November, den verkiezingsdag, alle openbare politieke vergaderingen, ook in besloten lokalen, tot 19 November zullen zijn verboden.
Het doel van het verbod is de geesten na de inspanning der verkiezingen tot rust te doen komen en de politie na den verzwaarden dienst een iets gemakkelijker periode te verschaffen.

K. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsschulden. —**
De regeeringsschuld in de Vereenigde Staten bedraagt op het oogenblik ongeveer $ 20.750.000.000 tegenover nog geen $ 16.000.000.000 midden 1930. **(Vor. ber. 152 D.)**

L. **Dr. E. RIJPMA. —**
Het is ons een voorrecht onzen lezers en lezeressen mede te deelen, dat dr. E. Rijpma zich bereid heeft verklaard geheel belangeloos de supervisie van de afdeeling Onderwijs van Keesings Historisch Archief op zich te nemen. Wij zeggen den heer dr. E. Rijpma hiervoor, ook namens onzen lezerskring, hartelijk dank en laten hieronder een levensschets van onzen nieuwen medewerker volgen.
Dr. E. Rijpma, geboren in 1879 te Nijkerk (Friesland), werd opgeleid aan de Rijkskweekschool te Groningen en studeerde later aan de Amsterdamsche Universiteit. Hij promoveerde op een proefschrift over den ontwikkelingsgang van Kampen en publiceerde bovendien verschillende werken op het gebied van de Nederlandsche Taal- en Letterkunde en de Geschiedenis. Eerst was hij werkzaam bij het Lager Onderwijs te Amsterdam, daarna als leeraar aan het Gymnasium en de H.B.S. te Kampen en vervolgens bij het M.O. in de hoofdstad. In 1932 werd hij benoemd tot directeur van de 4de H.B.S. met 5-j. c. te Amsterdam.

M. **NEDERLAND. — Godslasteringswet. —**
De Eerste Kamer heeft op 3 Nov. '32 met 28 tegen 18 stemmen (rechts tegen links) het z.g. Godslasteringswetje van minister Donner aangenomen. Door de Tweede

Kamer was het ontwerp met 49—44 stemmen aanvaard op 1 Juni 1932.
Voortaan zal art. 147 Wetboek van Strafrecht in den aanvang luiden:
Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste honderd twintig gulden wordt gestraft: hij, die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, door smalende godslasteringen op voor godsdienstige gevoelens krenkende wijze uitlaat.
En een nieuw art. 429 bis stelt dezelfde straf voor dengene, „die op eene van den openbaren weg zichtbare plaats woorden of afbeeldingen stelt of gesteld houdt, die, als smalende godslasteringen, voor godsdienstige gevoelens krenkend zijn".

5 NOVEMBER 1932

A. **JOEGOSLAVIE. — Regeering. —**
Het kabinet-Serkitsj, dat 2 Juli 1932 in functie trad, is weer afgetreden. De nieuwe regeering Serkitsj is op 5 Nov. '32 gevormd. Er zijn slechts weinig veranderingen. (Vreme, Beograd). **(Vorig bericht 174 C.)**

6 NOVEMBER 1932

B. **ITALIE. — Politieke Amnestie. —**
Het Italiaansche kabinet heeft het decreet tot het verleenen van politieke amnestie, overeenkomstig de voorstellen van Mussolini goedgekeurd. Het decreet is onmiddellijk door den koning onderteekend.
De amnestie heeft vooral betrekking op anti-fascistische delicten en misdaden.
Ondanks zekere beperkingen ten aanzien van recidivisten en diegenen, die bij verstek zijn veroordeeld, aldus het communiqué, is deze amnestie de grootste, die sedert de uitroeping van het koninkrijk Italië werd uitgevaardigd. („Il Popolo d'Italia")

C. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezingen. —**
Bij de op 6 Nov. '32 gehouden nieuwe Rijksdagverkiezingen zijn volgens het officieele eindresultaat in totaal 35.379.011 stemmen uitgebracht (op 31 Juli '32 36.845.270 geldige stemmen).
De officieele samenstelling van den nieuwen Rijksdag is de volgende:

	Verkiezingen 6 Nov. '32; uitgebr. st. 99%	Verkiezingen Juli '32; uitgebr. st. 83.5%
PARTIJEN:		
Nat. Socialisten	196	230
Soc. Democraten	121	133
Communisten	100	89
Centrum	71	75
Duitsch-Nationalen	52	37
Beiersche Volkspartij	18	22
Duitsche Volkspartij	11	7
Chr. Socialen	6	7
Staatspartij	2	4
Landvolk	3	1
Econom. Partij	2	1
Wurttemb. Boerenbond	2	1
Aantal afgevaardigden	584	607

	aantal stemmen	(Nov. 32) (in%)	aantal stemmen	(Juli) (in %)
Nat. Socialisten	11.705.256	(33.2)	13.732.777	(37.3)
Soc. Democraten	7.231.404	(20.7)	7.951.245	(24.3)
Communisten	5.970.833	(17)	5.278.094	(14.3)
Centrum	4.228.322	(11.9)	4.586.501	(12.2)
Duitsch-Nationalen	3.061.626	(8)	2.172.941	(6)
Beiersche Volksp.	1.081.595	(3.1)	1.190.453	(2.3)
Duitsche Volksp.	659.703	(1.8)	434.548	(1.1)
Chr. Socialen	412.523	(1.1)	393.466	(1)
Staatspartij	337.871	(0.9)	371.378	(1)
Landvolk	195.468		91.284	
Econom. Partij	110.117	(2.3)	146.061	(2)
Kleine groepen				

(Vorig bericht 196 L.)

7 NOVEMBER 1932

D. **RADIO. — Phohi-uitzendingen. —**
Nadat op verzoek van den minister van Waterstaat inzake de Phohi-uitzendingen door den Radio-raad overleg was gepleegd met de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen, alsmede met het Phohi-bestuur en de N.I.R.O.M., bij welk overleg tusschen de verschillende organisaties overeenstemming werd bereikt, heeft de minister op de basis van deze overeenstemming ten aanzien van de Phohi-uitzendingen naar de overzeesche gebiedsdeelen een regeling getroffen, waarvan de hoofdpunten als volgt kunnen worden samengevat:
Aan de Phohi, de K.R.O., de N.C.R.V., de V.A.R.A, en de V.P.R.O. zal desgewenscht machtiging worden verleend tot het doen van uitzendingen van mededeelingen van woord-, toon-, of beeld-inhoud van ontspannenden, leerzamen en nuttigen aard.
Uitgesloten hiervan zijn uitzendingen in strijd met de veiligheid van den Staat, de openbare orde of de goede zeden, alsmede politieke uitzendingen en uitzendingen van propagandistischen aard op het gebied van den godsdienst. Aan de Phohi zal bovendien een machtiging worden verleend voor den aanleg en het gebruik der noodige zend-apparatuur.
Voor het tegenwoordige wordt de reeds in het bovenbedoelde overleg voorgestelde regeling, t.w. Phohi 2/3 en de betrokken Nederlandsche omroepvereenigingen ieder 1/12 door den Minister van Waterstaat billijk geacht met dien verstande, dat deze Minister zich de bevoegdheid voorbehoud om, in afwijking van deze verdeeling, zendtijd toe te staan voor uitzendingen, die hij — den Minister van Koloniën gehoord — noodzakelijk acht.
(Vorig bericht 141 I.)

E. **PROF. VAN DER GRINTEN OVERLEDEN. —**
Te Nijmegen is op 6 Nov. op 47-jarigen leeftijd overleden Prof. Mr. Dr. J. van der Grinten, sedert 1923 hoogleeraar in het staats- en administratief recht aan de R.K. Universiteit te Nijmegen.
Van zijn hand verschenen verschillende publicaties, o.a. de tweede druk van Prof. Struyken's Staatsrecht van het Koninkrijk der Nederlanden (in samenwerking met Mr. A. Struyken en Mr. A. C. Josephus Jitta), artikelen in het Weekblad voor Gemeentebelangen, Economisch Statistische Berichten, Themis en Studia Catholica.
Zijn adviezen trokken steeds sterk de aandacht.

8 NOVEMBER 1932

F. **NEDERLAND. — Inwoners van groote steden. —**
Op 1 Jan. 1932 was het aantal inwoners van eenige groote steden als volgt: Amsterdam 766.263, Apeldoorn 62.044, Arnhem 79.322, Delft 51.286, Dordrecht 57.059, Eindhoven 93.243, Enschede 51.343, 's-Gravenhage 449.614, Groningen 107.158, Haarlem 122.386, Hilversum 59.632, Leiden 71.598, Maastricht 61.763, Nijmegen 84.034, Rotterdam 587.316, Schiedam 56.499, Tilburg 80.890, Utrecht 156.194.
(Mart. Nijhoff, Statistieken) **(Vorig bericht 206 A.)**

G. **JAPAN. — Textielindustrie. —**
De katoenuitvoer van Japan neemt nog steeds toe. Deze bedroeg in Augustus '32 208.289.000 vierk. yard (Juli 159.239.000 vierk. yard). De totale uitvoer gedurende de eerste 8 maanden van 1932 bedroeg 1.219.050.000 vierk. yard tegenover 979.490.000 vierk. yard in de overeenkomstige periode van 1931. In de eerste 7 maanden werd geëxporteerd naar Nederl.-Indië 61.455.000 yard (54.000.000 meer dan in 1931), naar Britsch-Indië 353.840.000 vierk. yard (130.000.000 meer dan in 1931).
(Asahi Shimbun)

H. **ENGELAND. — Staking in Lancashire. —**
In het katoendistrict van Lancashire is op 27 Augustus '32 in 700 fabrieken, waarin 232.000 arbeiders aan het werk waren, de staking geproclameerd.
Slechts in drie plaatsen is de stakingaankondiging weer ingetrokken.

De onderhandelingen zijn vastgeloopen op de kwestie van de weder indienstneming van arbeiders, die reeds eerder. in verband met de kwestie van wijziging der arbeidsovereenkomst, hadden gestaakt. Hun aantal bedraagt hoogstens 3000. Een uitweg scheen te kunnen worden gevonden op de basis van geleidelijke indienstneming, doch de vakbonden eischten onmiddellijk werk voor alle vroegere stakers. De staking is sinds 27 September grootendeels geëindigd. De verliezen die de Engelsche katoenindustrie ten gevolge van deze staking heeft geleden, worden volgens V. D. geschat op ongeveer £ 6 millioen. De vakbonden hebben voor ongeveer £ 200.000 aan stakingsgelden uitgekeerd. De spinners in de Engelsche katoenindustrie zijn op 31 Oct. 1932 in staking gegaan. Bijna alle spinnerijen in Lancashire liggen stil. Ruim 200.000 werklieden, bijna alle aangeslotenen bij de textiel-arbeidersorganisaties, nemen aan de staking deel.

Slechts in enkele bedrijven, waar de oude loonen worden gehandhaafd, is de arbeid hervat.

Op 7 Nov. 1932 is de arbeid hervat. Dit is het resultaat van de stemming, waaruit bleek, dat het aantal stemmen ten gunste van voortzetting der staking niet voldoende is geweest. Van de spinners stemden er 20.252 vóór en 13.553 tegen voortzetting der staking en van de kaarders 14.850 vóór en 28.148 tegen voortzetting, in totaal dus 35.102 stemmen vóór en 41.701 tegen. Daar voor de voortzetting een meerderheid van 80% noodig was, werd dus het werk hervat.

9 NOVEMBER 1932

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Financieele toestand. —**

De opbrengst van de landsmiddelen in 1933, welke in de ontwerp-begrooting voor dat jaar nog geraamd was op ƒ 331½ millioen, is thans naar het „N. v. d. D. v. N.-I." verneemt, bij nieuwe raming getaxeerd op 280 millioen. Dit bedrag zal grootendeels noodig zijn voor de betaling van salarissen en pensioenen. Thans wordt nog 163 millioen aan bezoldiging betaald. Door de voorgenomen herziening van het Bezoldigingsbesluit voor Landsdienaren en de Militaire Bezoldigingsregeling, zal dit bedrag in 1933 moeten afnemen met 21 millioen.

De pensioenlasten zullen in 1933 voorts stijgen tot 72 millioen en in totaal vorderen salarissen en pensioenen in dat jaar dus 214 millioen, zoodat er voor andere uitgaven slechts 66 millioen beschikbaar zal zijn. Wanneer men echter bedenkt, dat de „onaantastbare" post voor rente en aflossing alleen reeds 84 millioen bedraagt, dan kan men nagaan, dat de regeering uiteindelijk nog 18 millioen tekort komt om zelfs deze onvermijdelijke uitgaven te dekken. (Nieuws v. d. Dag v. Ned.-Indië)

(Vorig bericht 183 F.)

10 NOVEMBER 1932

B. **VEREENIGDE STATEN. — Presidentsverkiezing. —**

Franklin Delano Roosevelt, de democratische candidaat voor het presidentschap, heeft een overweldigende overwinning behaald op zijn republikeinschen tegenstander, president Hoover. Als resultaat van de gehouden verkiezingen op 8 Nov. '32, heeft Roosevelt zich den steun verzekerd van de stemmen van 472 kiesmannen, terwijl Hoover slechts op die van 59 kiesmannen kan rekenen.

Roosevelt behaalde 26 van de 42 millioen uitgebrachte stemmen, oftewel 4½ millioen meer dan het aantal, dat Hoover in 1928 verkreeg.

Het groote verschil tusschen het aantal stemmen van kiezers en kiesmannen is hierdoor te verklaren, dat de kiesmannen als college stemmen volgens de meerderheid. Wanneer een staat b.v. tien kiesmannen aanwijst, waarvan zes democraten en vier republikeinen, dan tellen de tien stemmen van het college bij de officieele presidentsverkiezing toch alle als democratisch. Voor de candidaten is het dus van belang wanneer zij, zij het slechts een kleine, maar toch een meerderheid krijgen in een staat die een groot aantal kiesmannen stelt, zooals b.v. New York. De staten waarin Hoover de meerderheid had, wijzen geen groot aantal kiesmannen aan.

Volgens de Amerikaansche grondwet zal president Hoover, die op 4 Maart 1929 zijn intrede in het Witte Huis deed, nog tot Maart 1933 in functie blijven en zal dan door den nieuwgekozen president Roosevelt worden opgevolgd.

De nieuw gekozen twee-en-dertigste president van de Ver. eenigde Staten, Franklin Delano Roosevelt is den 30sten Januari 1882 in Hyde Park, New York, geboren en leefde in zijn jeugd het leven van den jongen landedelman. Hij groeide met de kinderen van de bevriende Vanderbilts en Rogers op, studeerde te Harvard en Columbia in de rechten en begon in 1907 zijn advocatenpraktijk. Ook nu nog is hij lid van een bekende New Yorksche advocatenfirma, maar zijn politieke activiteit heeft hem heel weinig tijd gelaten om zijn beroep uit te oefenen.

Zijn politieke actie ging aanvankelijk vooral tegen de democratische partij-machine Tammany Hall van New York.

In 1912 was hij een der sterkste propagandisten van Wilson, en deze benoemde hem ter belooning tot staatssecretaris van het ministerie van Marine, een ambt, dat ook de groote Theodore Roosevelt, een verre neef van den nieuwgekozen president, eens bekleed had. In 1920 was hij reeds zoover vooruitgekomen, dat de democratische partij hem als vice-president der Vereenigde Staten candideerde. In het felle verzet tegen den volkenbond, het werk van Wilson, leden echter de democraten de grootste politieke nederlaag, welke zij ooit te verduren hadden. En de mannen, die toen op de voorposten stonden, liepen het grootste gevaar in den maalstroom ten onder te gaan.

Het volgende jaar trof Franklin Roosevelt een ziekte, welke zijn politieke carrière geheel dreigde te vernietigen. Na een kuur in den winter van 1921 werd de athletisch gebouwde, door sport gestaalde, ijzersterke man door een geheimzinnige kwaal aangegrepen. De geneesheeren stonden voor een raadsel, doch na 72 uur bleek, dat kinderverlamming van hem een ongelukkige had gemaakt, die hand noch voet bewegen kon.

Met onbuigzame energie heeft Franklin Roosevelt deze vreeselijke verminking bestreden. Na een half jaar kon hij ten minste de armen weer bewegen, doch het zou nog twee jaar duren, alvorens hij, na een kuur in Warm Springs, waar hij zich dagelijks in de heete baden liet dompelen, ook de contrôle over zijn beenen zou herkrijgen. Den laatsten tijd kan hij zich zelfs zonder krukken voortbewegen, maar steeds moet zijn geheele onderlichaam door ijzeren beugels gestut worden.

In 1924 begon Roosevelt zich weer in het openbare leven te bewegen. Op de democratische partijconventie van 1928 ijverde hij met alle kracht voor zijn toenmaligen vriend Al Smith. Persoonlijk liet hij zich als diens opvolger tot gouverneur van New York kiezen. Terwijl Smith verslagen werd, triomfeerde hij met een recordmeerderheid; twee jaar later kan hij deze meerderheid zelfs nog opvoeren, doordat hij zelfs de meest recalcitrante republikeinsche districten veroverde.

Als gouverneur van New York heeft Roosevelt van zich doen spreken door zijn zeer radicale plannen ter bestrijding der werkloosheid, doch nog meer door zijn gewaagde actie tegen burgemeester Walker. In dezen laatsten strijd is hij volkomen overwinnaar op het slagveld gebleven: Tammany Hall moest voor hem capituleeren.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Vice-president en verkiezingen. —**

Tot vice-president van de Vereenigde Staten is de democraat John Garner gekozen.

In den Senaat zijn nog 25 Democraten gekozen en 4 Republikeinen; met de reeds verkregen 31 zetels hebben de Democraten dus nu al 56 zetels, hetwelk een meerderheid beteekent (de Senaat heeft 96 leden).

Ten aanzien van de verkiezingen voor gouverneurs van staten wordt gemeld, dat reeds in 18 van de 34 gevallen Democraten gekozen zijn. Tot Gouverneur van den staat New York werd de democratische candidaat Lehman gekozen.

Het toenemen van de socialistische stemmen trekt zeer de aandacht. De socialisten hadden in totaal 1½ millioen stemmen, terwijl zij in 1928 slechts ¼ millioen stemmen kregen.

(Vorig bericht blz. 214 B.)

A. **RUSLAND. — Leening „vijfjarenplan in vier jaar". —** Officieel wordt medegedeeld dat op de leening „Vijfjarenplan in vier jaar" voor 2.7 milliard roebel is ingeschreven, d.w.z. 80.3% van het bedrag. De regeering zal nieuwe verordeningen afkondigen, die zullen aandringen op de volteekening van de leening.

(Pravda)

11 NOVEMBER 1932

B. **BELGIE. — Werkloosheid. —** Blijkens een mededeeling door den minister van Arbeid en Nijverheid aan de vertegenwoordigers van de pers gedaan, is de werkloosheid in de afgeloopen maand weer eenigszins afgenomen. Vooral de toestand van de textielindustrie ziet er heel wat gunstiger uit dan enkele weken geleden. Ook in de diamantindustrie, de kleeding-, tabak-, papier- en boeknijverheid valt een lichte verbetering te constateeren. In de metaalindustrie en in de bouwnijverheid is de toestand onveranderd.
Het aantal werklooze arbeiders bedraagt nog 160.000. Verder zijn ruim 140.000 arbeiders een of meer dagen per week werkloos. Het totaalcijfer der arbeiders, die door de werkloozenkassen worden gesteund, bedraagt thans 300.000 tegen 330.000 een maand geleden. (N. R. C.)

C. **SAARGEBIED. — Nationaal-socialistische organisaties verboden. —**
De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft besloten zonder uitzondering alle nationaal-socialistische organisaties die op militaire leest zijn geschoeid, met en benevens alle bijbehoorende inrichtingen, scholen, enz., met ingang van heden te verbieden.

12 NOVEMBER 1932

D. **ITALIË. — Het Forum Mussolini. —**
Het Forum Mussolini te Rome dat den 3den November '32 is geopend, beslaat een oppervlakte van 850.000 M²., waarvan thans reeds 320.000 M². zijn bebouwd. Behalve het stadion-Mussolini bevindt zich op dit uitgestrekte terrein nog het z.g. Cypressen-Stadion, dat meer dan 100.000 plaatsen bevat; verder de Academie voor Lichamelijke Opvoeding en het Monument voor Mussolini. Deze zuil, ter hoogte van 18 Meter, werd uit één stuk marmer, dat 300 ton weegt vervaardigd. Bij deze verschillende bouw- en beeldhouwwerken zullen zich op den duur nog meerdere aansluiten, o.a. een overdekt- en een openlucht-zwembad, een groot gebouw, waarin men mettertijd olympische athleten zal huisvesten, rugby-, korfbal- en tennisvelden, een openlucht-theater, benevens een parkeerterrein voor 3000 auto's en een zeer uitgebreide afdeeling voor hippische sport. (Il Popolo)

E. **VEREENIGDE STATEN. — De Amerikaansche presidenten. —**
Hier volgt een lijstje van de presidenten, sedert de afscheiding van Amerika van Engeland en de stichting der republiek:

George Washington	1789—1797	Johnson	1867—1869
John Adams	1797—1801	Ulysses Grant	1869—1877
Thomas Jefferson	1801—1809	Hayes	1877—1881
James Madison	1809—1817	James Garfield (6m.)	1881
James Monroe	1817—1825	Arthur	1881—1885
John Quincy Adams	1825—1829	Grover Cleveland	1885—1889
Andrew Jackson	1829—1837	Benjamin Harrison	1889—1893
Martin van Buren	1837—1841	Grover Cleveland	1893—1897
William H. Harrison	1841	MacKinley	1897—1901
John Tyler	1841—1845	Theodore Roosevelt	1901—1908
James Polk	1845—1849	William Howard Taft	1908—1912
Zachary Taylor	1849—1850	Woodrow Wilson	1912—1920
Millard Fillmore	1850—1853	Warren Harding	1920—1921
Franklin Pierce	1853—1857	Calvin Coolidge	1921—1929
Buchanan	1857—1861	Herbert Hoover	1929—1933
Abraham Lincoln	1861—1867	Franklin D. Roosevelt	1933—

Garfield, Lincoln en MacKinley zijn door moordenaarshand gevallen.

(Vorig bericht 214 B.)

F. **JAPAN. — Vlootuitbreiding. —**
De Minister van Marine, Okada, heeft aan de pers verklaard, dat de Japansche regeering ondanks de economische crisis besloten heeft voort te gaan met de uitbreiding van de vloot. De politieke toestand in het Verre Oosten maakt een versterking van de positie van Japan aan de Pacific noodig. De Minister betoogde verder, dat de aanwezigheid van de Amerikaansche vloot in den Stillen Oceaan „de Japansche openbare meening tot nuttelooze demonstraties verleidt."

G. **ANTWERPEN. — Burgemeester Van Cauwelaert. —**
Het socialistische arbeidersverbond heeft op 8 Nov. een algemeene vergadering gehouden, teneinde een besluit te nemen inzake de regeling van de kwestie van het schepencollege te Antwerpen. De vergadering was buitengewoon druk bezocht. Een duizendtal afgevaardigden was verschenen.
Na middernacht eerst werd de uitslag bekend. 480 afgevaardigden hebben zich uitgesproken voor een samenwerking met de liberalen, tegen 270 voor samenwerking met de katholieken, terwijl 60 afgevaardigden blanco stemden. Dientengevolge treden de katholieken uit het socialistisch-katholieke college van burgemeester en schepenen. Burgemeester Van Cauwelaert treedt af als burgemeester.

12 NOVEMBER 1932

H. **ZWITSERLAND. — Onlusten te Genève. —**
Het is te Genève tot bloedige botsingen tusschen socialisten en communisten eenerzijds en andere partijen anderzijds gekomen. Twaalf dooden en vele gewonden zijn te betreuren. Schuld der onlusten wordt op de tegenstanders, die van politieke meening verschillen, geworpen. De socialistische leider Nicole is gearresteerd.

14 NOVEMBER 1932

I. **AMSTERDAM. — Motorschip „P. C. Hooft" door brand vernield. —**
Een scheepsbrand van een omvang, zooals misschien nog nooit in de haven van Amsterdam heeft plaats gehad, heeft op 14 Nov. 1932 gewoed. De Pieter Cornelisz. Hooft van de Stoomvaartmaatschappij „Nederland", liggende aan de Sumatrakade, is geheel door brand vernield. De brand is vermoedelijk aan kortsluiting te wijten.
De „P. C. Hooft" was een mailboot van 15.000 ton, die in 1926 te St. Nazaire is gebouwd en als een der mooiste schepen der maatschappij „Nederland" werd beschouwd. Het schip is voor ruim *f* 7.5 millioen verzekerd.

15 NOVEMBER 1932

K. **JAPAN. — Door typhoon geteisterd. —**
Bij den typhoon, die op 14 Nov. '32 aan de Japansche kust heeft gewoed, zouden tot dusver ongeveer 1000 menschen het leven hebben verloren. Het aantal vernielde huizen wordt op meer dan 30.000 geschat. De meeste verbindingen tusschen Tokio en de kust zijn verbroken. In Tokio zelf heerschte tijdens den typhoon volkomen duisternis.

16 NOVEMBER 1932

L. **AMSTERDAM. — Geen automaten bijvullen tijdens winkelsluiting. —**
In Juli '32 werd een sigarenwinkelier te Amsterdam geverbaliseerd wegens het bijvullen van zijn automaten op een tijdstip, dat de winkel gesloten was.
Wegens overtreding van de Amsterdamsche Automatenverordening werd de winkelier door den kantonrechter veroordeeld tot een boete van *f* 0.50.
Om een principieele beslissing uit te lokken werd hooger beroep aangeteekend. De officier van justitie vroeg bevestiging van het vonnis van den kantonrechter.
De rechtbank, op 15 Nov. '32 vonnis wijzend, bevestigde het vonnis van den kantonrechter. De rechtbank is van oordeel, dat de Amsterdamsche Automatenverordening steunt op de Winkelsluitingswet.

17 NOVEMBER 1932

A. **DUITSCHLAND. — Regeering-Von Papen afgetreden.**
Officieel wordt medegedeeld: De Rijkskanselier heeft op 17 Nov. 1932 den Rijkspresident rapport uitgebracht betreffende het resultaat der besprekingen, welke hij in opdracht van den Rijkspresident met de partijleiders heeft gevoerd nopens de totstandkoming van een nationale concentratie op een zoo breed mogelijke basis.
Terwijl de Duitsch-Nationale Volkspartij, de Duitsche Volkspartij en de Beiersche Volkspartij op het standpunt staan, dat zij iedere concentratie toejuichen, welke in staat zal zijn de werkzaamheden der Rijksregeering te verlichten, heeft de leider der Centrumpartij de meening uitgesproken, dat hem de leiding en de samenstelling van het huidige kabinet niet geschikt voorkomen om de aaneensluiting dezer krachten te verzekeren. De S.P.D. heeft den wensch van den kanselier om een onderhoud te hebben over de medewerking aan een nationale noodgemeenschap van de hand gewezen.
De N.S.D.A.P. heeft medegedeeld, dat zij slechts onder zeker voorbehoud bereid is tot schriftelijke onderhandelingen, waarbij zij van te voren verwerpt het door de Rijksregeering in behandeling genomen politieke en economische plan te ondersteunen. Onder deze omstandigheden besloot de Rijksregeering de haar den 1sten Juni 1932 door den Rijkspresident verleende opdracht terug te geven.
De Rijkspresident heeft het aftreden der Rijksregeering aanvaard en het kabinet belast met de afwikkeling der loopende zaken. (Berliner Tageblatt)

B. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. —**
De Separatisten in Birma hebben bij de algemeene verkiezingen de nederlaag geleden. De anti-Separatisten hebben 39 zetels veroverd, de Separatisten 29, de Neutralen 9.
(Vorig bericht 130 L.)

18 NOVEMBER 1932

C. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Aan het overzicht van de werkloosheid onder de leden der gesubsidieerde werkloozenkassen (week 24—29 Oct. 1932) ontleenen wij het volgende:

Groepen	Aantal kas-leden	Geh. week werkl.	Ged. d. w. werkl.
Diamantnijverheid	5298	383€	253
Grafische vakken	20715	3081	880
Bouwvakken	81602	32461	1260
Schilders	12792	4753	669
Houtbewerking	17636	7107	600
Kleedingindustrie	7820	727	772
Bew. v. leder, wasdoek, enz.	5020	539	269
Metaalnijverheid	82251	30846	3326
Textielnijverheid	41215	7003	4573
Voedings- en genotmiddelen	17434	1146	351
Sigaren- en Tabaksindustrie	14350	2186	1737
Hand.- en Kant.pers.	42681	4175	23
Techn. en Opz.houdend pers.	10379	1289	13
Hotelbedrijf	3002	446	26
Land- en Tuinbouw	—	—	—
Mijnbouw	18496	479	2897
Transportbedr. en Zeevaart	68666	13920	5573
Fabrieksnijverheid	56562	14524	1502
Kappersbond	1071	119	4
Andere groepen	3940	330	211
	510930	128961	24939

Bij 220 organen der Openbare Arbeidsbemiddeling stonden in bovengenoemd tijdvak als werkzoekenden ingeschreven 247.350 mannen.
Het percentage der arbeiders, de geheele week werkloos, is, sedert de week van 3—8 October, toen het 24.9 bedroeg, gestegen tot 25.2 (in overeenkomstige week van 1931 bedroeg het 13.5). **(Vorig bericht 199 A.)**

D. **NEDERLAND. — De toestand in de textielbedrijven. —**
Het bestuur van de Enschedesche Fabrikantenvereeniging heeft op 16 Nov. '32 aan den minister-president jhr. mr. Ruys de Beerenbrouck het volgende telegram gezonden:
„De toestand in de textielindustrie wordt nog gestadig slechter door den stijgenden buitenlandschen invoer van manufacturen en indien de regeering niet heel spoedig helpt, zullen er opnieuw vele arbeiders ontslagen moeten worden en zullen er bedrijven moeten worden stop gezet."
De Enschedesche Fabrikantenvereeniging heeft op 19 Nov. van den minister-president het volgende telegram ontvangen:
„In antwoord op uw telegram heb ik de eer u mede te deelen, dat de toestand in de textielindustrie reeds eenige weken de regeering aanleiding heeft gegeven tot een hernieuwd onderzoek inzake contingenteering." **(V. b. 207 H.)**

E. **DENEMARKEN. — Verkiezingen. —**
Minister-president Stauning heeft op 30 Oct. 1932 in het Folketing verklaard, dat den koning verzocht is het Folketing te ontbinden, omdat de regeering bij haar handelspolitieke plannen geen meerderheid achter zich heeft.
Volgens den einduitslag van de Deensche verkiezingen op 17 Nov. 1932 is het nieuwe Folketing als volgt samengesteld:

Venstre-partij	39 zetels	(44)
Conservatieven	27 „	(24)
Sociaal-democraten	62 „	(61)
Burgerlijk-radicalen	14 „	(16)
Noord-Sleeswijksche partij	1 zetel	(1)
Rechtspartij	4 zetels	(3)
Communisten	2 „	(0)

Minister-president Stauning beschouwt den verkiezingsuitslag als een votum van vertrouwen van het land in het tegenwoordige kabinet. De minister van Buitenlandsche Zaken, Münch, verklaarde, dat dit de eerste verkiezing is, waarbij een regeering tijdens een crisis een overwinning heeft behaald. (Politiken)

19 NOVEMBER 1932

F. **DUITSCHLAND. — Verlenging van den godsvrede tot 2 Januari 1933. —**
De geldigheidsduur der verordening van den Rijkspresident tot verzekering van den binnenlandschen vrede d.d. 2 Nov. 1932, welke den 19en November zou expireeren, is bij verordening van den Rijkspresident van 19 Nov. verlengd tot en met 2 Januari 1933.
Tegelijkertijd is ook de in de aanvullende verordening van 3 November vervatte machtiging verleend, waarbij uitzonderingen worden toegelaten voor zoover deze vergaderingen betreffen voor verkiezingen welke voor 15 Jan. 1933 zullen plaats hebben. (Berl. Tageblatt)
(Vorig bericht 212 I.)

21 NOVEMBER 1932

G. **VEREENIGDE STATEN. — Samenstelling van het Congres. —**
Officieel wordt thans medegedeeld, dat het nieuw gekozen Congres, dat op 4 Maart 1933 voor de eerste maal bijeenkomt, wat het representantenhuis betreft zal bestaan uit 314 democraten, 116 republikeinen en vijf landbouwers; de Senaat uit 59 democraten, 36 republikeinen en 1 landbouwer. **(Vorig jaar blz. 214 C.)**

22 NOVEMBER 1932

H. **FINLAND. — Lappo-beweging. —**
In het proces tegen de Lappoleiders in verband met de gebeurtenissen bij Maentsaelae is door het gerechtshof vonnis gewezen. De vroegere chef van den generalen staf van het Finsche leger, generaal Wallenius en de Lappoleider Kosola, werden evenals Sario en Wisa ieder tot negen maanden gevangenisstraf veroordeeld. Handelsraad Haarlos krijgt zes maanden gevangenisstraf. Van de 102 verdachten werden 24 vrijgesproken en 20 begenadigd. Bij 52 werd de voorloopige hechtenis als straf beschouwd. In eerste instantie waren Wallenius en Kosola vrijgespro-

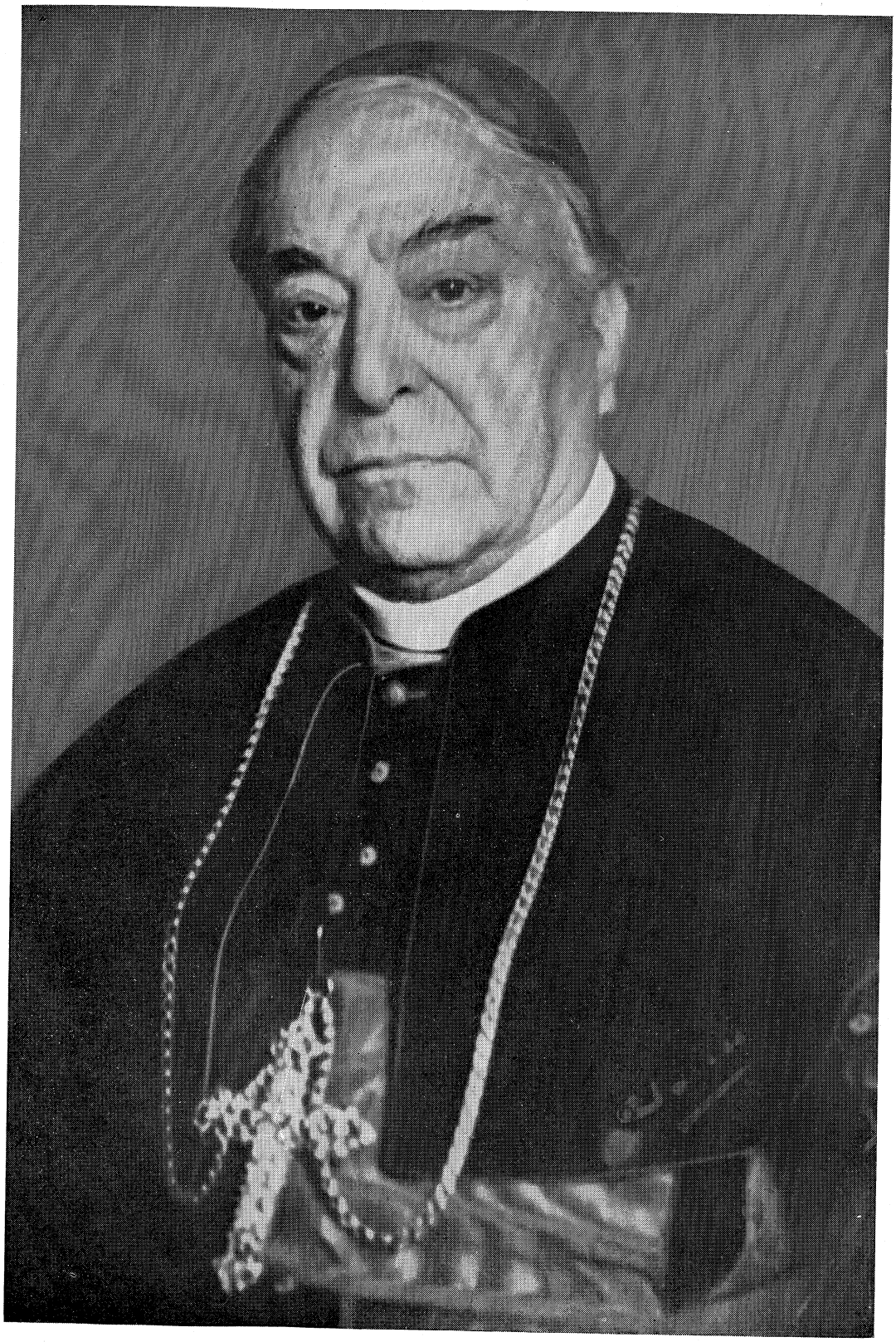

GASPARRI (Pietro). Kardinaal. Als Staatssecretaris bij het Vaticaan van 1914—1930 kwam mede onder zijn leiding het Lateraansch verdrag tot stand.

ken. Toen de Lappoleiders niettemin niet op vrije voeten waren gesteld, doch op grond van de Wet tot Bescherming der Republiek in arrest werden gehouden, waren zij in voedselstaking gegaan.
(Wilborgs Nyheter) **(Vorig bericht 134 E.)**

A. **DUITSCHLAND. — Kosten der Rijksdagverkiezingen.** De onkosten voor een Rijksdagverkiezing zijn in den loop der laatste jaren vermeerderd, niet in het minst door de sterke toename van het aantal partijen. Vroeger bedroegen de kosten drie millioen, de twee laatste verkiezingen brachten ieder vier millioen, samen dus acht millioen Mark onkosten mede. **(Vorig bericht 213 C.)**

B. **ENGELAND. — Voorloopige regeling van den invoer van ham en spek. —**
De Engelsche contingenteerings-onderhandelingen met de staten, die ham en spek in Engeland invoeren, hebben tot het resultaat geleid, dat voorloopig is bepaald, dat de tien staten, die hiervoor in aanmerking komen, hun export naar Engeland met 15.3 procent van den invoer in Nov. en Dec. 1931 verminderen. Deze voorloopige regeling treedt 23 Nov. '32 in werking. (Daily Mail)

C. **PALESTINA. — Zionisten tegen wetgevenden raad. —** De uitvoerende raad der Zionistische federatie heeft een motie aangenomen, waarin het rapport van den hoogen commissaris aan de mandaatcommissie van den Volkenbond inzake den toestand van Palestina met instemming wordt begroet, maar ernstige ongerustheid wordt uitgesproken naar aanleiding van het voorstel tot instelling van een wetgevenden raad, daar de tegenwoordige gunstige ontwikkeling des lands daarvan waarschijnlijk ernstig nadeel zou ondervinden. De uitvoerende raad acht een overweging van zulk een verstrekkende wijziging in het bestuur van Palestina in het tegenwoordige stadium van ontwikkeling van het Joodsch nationaal tehuis prematuur.

D. **DISCONTOKOERSEN. —**
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
België	13- 1-'32	3½
Br.-Indië	7- 7-'32	4
Bulgarije	17- 5-'32	8½
Chili	23- 8-'32	4½
Columbia	21- 5-'30	8
Danzig	11- 7-'32	4
Denemarken	12-10-'32	3½
Duitschland	21- 9-'32	4
Engeland	30- 6-'32	2
Estland	28- 1-'32	5½
Finland	19- 4-'32	6½
Frankrijk	9-10-'31	2½
Griekenland	8- 8-'32	10
Hongarije	17-10-'32	4½
Ierland	22- 4-'32	4
Italië	2- 5-'32	5
Japan	17- 8-'32	4.38
Litauen	4- 5-'32	7

Ned. Bank:	Sedert	%
Wisseldisconto	19- 4-'32	2½
Prom. disconto	19- 4-'32	3
Bel. v. Effect.	19- 4-'32	3
Bel. v. Goed.	19- 4-'32	3
Voorsch. R.-C.	19- 4-'32	3
New York Fed. Res. Bank	23- 6-'32	2½
Noorwegen	21- 8-'32	4
Oostenrijk	24- 8-'32	6
Peru	1- 8-'30	9
Polen	20-10-'32	6
Portugal	4- 4-'32	6½
Roemenië	4- 3-'32	7
Spanje	23-10-'32	6
Tsj. Slowakije	26- 9-'32	4½
Joegoslavië	21- 7-'31	7½
Zweden	31- 8-'32	3½
Zuid-Afrika	10-10-'32	5
Zwitserland	21- 1-'31	2

(Vorig bericht 201 G.)

23 NOVEMBER 1932

E. **NEDERLAND. — De R. K. Staatspartij. —**
Naar wij vernemen heeft de Verkiezingsraad van de R.K. Staatspartij, welke in de laatste veertien dagen twee keer te Amsterdam heeft vergaderd, besloten om bij de in 1933 te houden verkiezingen uit te komen met negen lijsten. De kieskringen Tilburg, Maastricht en Utrecht komen met een afzonderlijke lijst uit, gecombineerd worden de kieskringen Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage — Haarlem en Den Helder — Arnhem en Nijmegen — 's-Hertogenbosch en Middelburg — Zwolle en Assen — Groningen, Friesland, Dordrecht en Leiden. Deze lijsten zullen over het geheele land worden verbonden.
In verband met deze combinatie van kieskringen was de Verkiezingsraad, het aantal te verwachten zetels stellende op 31, bevoegd om dertien omschreven zetels aan te wijzen. De voor deze zetels aangewezen personen zullen behoudens uitzondering krachtens een op verzoek van den betrokken kring of kringen te nemen besluit door het Partijbestuur, aan het hoofd van de lijsten worden geplaatst.

24 NOVEMBER 1932

F. **VERDRAG VAN OUCHY. — Wetsontwerp tot goedkeuring ingediend. —**
Bij de Tweede Kamer is een wetsontwerp ingediend tot goedkeuring van het te Genève op 18 Juli '32 onderteekende internationale verdrag tot vermindering van handelsbelemmeringen. Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

G. **DUITSCHLAND. — Regeeringscrisis. — Hitler geen rijkskanselier. —**
Rijkspresident Von Hindenburg heeft op 22 Nov. 1932 Adolf Hitler als leider van de sterkste partij in den Rijksdag verzocht vast te stellen, of onder zijn leiding een vaste meerderheid in den rijksdag kan tot stand komen en onder welke voorwaarden.
De Rijkspresident heeft aan zijn verzoek een vijftal voorwaarden vastgeknoopt, twee van persoonlijken en drie van zakelijken aard. Von Hindenburg wenscht in de eerste plaats duidelijk te maken, dat de persoonlijke samenstelling van Hitler's kabinet door hem, Von Hindenburg moet worden goedgekeurd. In de tweede plaats wil de Rijkspresident medezeggenschap in de benoeming van de ministers van Rijksweer en van Buitenl. Zaken, daar Von Hindenburg opperbevelhebber van de Rijksweer is en, volgens de grondwet, Duitschland volkenrechtelijk naar buiten vertegenwoordigt.
In de derde plaats verlangt Von Hindenburg het opstellen van een economisch program. Ten vierde moet de tegenwoordige eenheid tusschen het Rijk en Pruisen blijven voortbestaan en mag Hitler niet terugkeeren tot het dualisme van vroeger, terwijl tenslotte artikel 48 van de grondwet — dat van de buitengewone volmachten om eventueel zonder parlement te regeeren — niet mag worden verzwakt.
In zijn brief van 23 Nov. '32 heeft Hitler de opdracht tot het vormen eener parlementaire meerderheid voor een door hem te vormen regeering van de hand gewezen en voorgesteld, dat de rijkspresident hem zonder voorbehoud en zonder het vormen eener rijksdagmeerderheid de vorming van een regeering zou opdragen en deze presidentieele volmachten zou geven.
De rijkspresident heeft dit voorstel verworpen, daar hij meent, het voor het Duitsche volk niet te kunnen verantwoorden den leider eener partij, die steeds opnieuw haar exclusivisme heeft betuigd, zijn presidentieele volmacht te geven, en daar hij moet vreezen, dat een door Hitler geleid presidentieel kabinet zich noodgedwongen tot een partij-dictatuur met al haar gevolgen van een buitengewone verscherping der tegenstellingen in het Duitsche volk zou ontwikkelen. (Völk. Beobachter).
(Vorig bericht 161 D.)

25 NOVEMBER 1932

H. **LYTTON-RAPPORT. — Overzicht. —**
De voorzitter van de door den Volkenbondsraad naar Mandsjoerije gezonden diplomatieke enquête-commissie, Lord Lytton, heeft op 3 Mei 1932 den secretaris-generaal van den Volkenbond zijn eerste telegrafische rapport uitgebracht, waarin een algemeen overzicht wordt gegeven van den militairen toestand in Mandsjoerije. Volgens het rapport-Lytton bevinden zich thans in Mandsjoerije 100.000 man Chineesche troepen, 85.000 man bewapende en afgerichte troepen van den nieuwen staat Mandsjoerije, gedeeltelijk onder Japansch bevel staande en 22.000 man Japansche troepen. Tusschen deze drie groepen hebben voortdurend, ten deel ernstige, gevechten plaats. Lytton legt er in het rapport den nadruk op, dat geheel Mandsjoerije zich thans in een toestand van volkomen anarchie en ontbinding bevindt. De onveiligheid in het land zou buitengewoon groot zijn.
Voorloopig Rapport. — Uit Washington werd op

13 Aug. 1932 aan de „Prager Presse" geseind, dat daar ter stede uit betrouwbare bron vernomen wordt, dat het voorloopige rapport der Volkenbondscommissie-Lytton, Japan op vijftien afzonderlijke punten schuldig heeft verklaard, waarvan de volgende de voornaamste zijn:

1. De Japansche militairen hebben het uitbreken van het militaire conflict op 19 September 1931 opzettelijk uitgelokt.
2. Twee Japansche officieren van den generalen staf zijn reeds begin September 1931 naar Tokio gereisd om met dezen de bijzonderheden van het optreden in Mandsjoerije te bespreken.
3. De Japansche operatieplannen zijn reeds vroeger vastgesteld. De troepen waren er van verwittigd, dat de nacht van 18 op 19 September 1931 het tijdstip van het militaire optreden zou zijn.
4. Het is de commissie van onderzoek niet mogelijk gebleken onomstootelijk vast te stellen of de Japansche bewering, dat China zou hebben getracht de spoorbrug buiten Moekden in de lucht te doen vliegen, op feiten berust.
5. Japan had zich reeds verzoend met de gedachte van een mogelijke breuk met Rusland, had deze breuk zelfs gewenscht, tot het incident te Shanghai daarvan de aandacht afleidde.
6. Het incident te Shanghai is klaarblijkelijk een ongelukkig toeval geweest.
7. De autonome Mandsjoerijsche regeering is louter een regeering van stroomannen, die Mandsjoerije tegen zijn wil door Japan is opgedrongen.
8. De Mandsjoerijsche troepen gevoelen geen trouw aan deze regeering. Japan heeft in de Mandsjoerijsche regeering uitsluitend Japansche onderdanen en Japansch-gezinde Chineezen ondergebracht, van wie velen onbekwaam zijn.

Eindrapport. — Het op 2 Oct. '32 openbaar gemaakte rapport van de commissie-Lytton ontkent niet, dat Japan ernstige grieven had over het optreden der Chineezen in Mandsjoerije jegens de Japanners en dat de Chineesche boycot-beweging tegen Japan in strijd is met de belangen van beide landen. Het rapport stelt echter daarnaast vast, dat de Chineezen in September 1931 geen enkele aanleiding tot gewelddadig militair optreden der Japanners bij de spoorlijnen in Mandsjoerije hadden gegeven.

De militaire staatsgreep van 1931 door Japan wordt door de commissie-Lytton eenstemmig veroordeeld als geheel ongemotiveerd. Even ongunstig is het oordeel der commissie omtrent de schepping van den nieuwen, zoogenaamd onafhankelijken, Mandsjoerijschen staat. Volgens de commissie heeft de Mandsjoerijsche bevolking op geenerlei wijze getoond, dat zij zich van China wil losscheuren. Den zoogenaamd onafhankelijken staat heeft men alleen in het leven kunnen roepen onder den druk en den invloed van de Japansche militaire bezetting en van de Japansche ambtenaren.

De conclusies van het rapport-Lytton betreffende de oplossing van het conflict verschillen niet van die, welke men reeds het geheele jaar in Volkenbondskringen heeft bepleit. De commissie verklaart, dat een terugkeer naar den vroegeren toestand („status quo ante") van vóór September 1931 geen bevredigende oplossing zou zijn, doch dat men evenmin het handhaven van de huidige situatie in Mandsjoerije als een behoorlijke regeling zou kunnen beschouwen. De commissie bepleit het verleenen van een groote mate van autonomie aan Mandsjoerije, dat echter een onderdeel van het Chineesche rijk moet blijven. Een verdrag tusschen China en Japan zal de eerbiediging van de rechtvaardige belangen van de Japanners in Mandsjoerije moeten waarborgen. Verder beveelt de commissie aan: een verzoeningsverdrag tusschen Japan en China en een handelsverdrag tusschen beide landen.

Japansche verklaring. — De Japansche delegatie verklaarde, dat het Lytton-rapport naar haar meening als een bruikbare grondslag voor discussie in den Volkenbond kan worden beschouwd, doch zij is het volstrekt oneens met de opvatting der commissie, waar deze verklaart, dat Japan verleden jaar niet uit noodweer zoo heeft mogen handelen als het heeft gedaan. Evenmin kunnen de Japanners zich vereenigen met de aanbeveling tot het verleenen van autonomie aan Mandsjoerije in plaats van de handhaving van den onafhankelijken staat. Op dit punt acht de Japansche delegatie de voorstellen van de commissie-Lytton voor Japan onaannemelijk.

Het blijkt dus, dat Japan het juist met de hoofdpunten van het rapport niet eens zal zijn, zoodat de kwalificatie van „bruikbaren grondslag voor besprekingen" niet veel waarde heeft.

Japansche kabinetsraad. — Het Japansche kabinet heeft op 4 Oct. '32 onder voorzitterschap van minister-president Saito den politieken toestand in het Verre Oosten besproken naar aanleiding van het ter zake door de commissie-Lytton uitgebrachte rapport. Aan deze zitting werd ook deelgenomen door de vertegenwoordigers van den admiralen en generalen staf.

De minister van Buitenlandsche Zaken, Oesjida, heeft verklaard, dat de Japansche regeering niet in staat is haar politiek ten opzichte van Mandsjoerije te wijzigen.

Na de kabinetszitting heeft de minister van Oorlog, Araki, verklaard, dat het Japansche hoofdkwartier in Mandsjoerije volgens de vroegere instructies en richtlijnen der Japansche politiek zal blijven handelen. Het rapport van de commissie-Lytton zal geen terugslag hebben op de door Japan in Mandsjoerije gevolgde politiek.

Verklaring van China's premier. — De Chineesche premier Wang Sin Wei heeft verklaard, dat het rapport der commissie-Lytton de Chineesche openbare meening niet gerust kan stellen.

De Chineesche regeering heeft nog niet de hoop opgegeven, dat de Volkenbond ten gunste van de Chineesche belangen zal intervenieeren.

Zij moet thans vaststellen, dat de politieke toestand in het Verre Oosten zich in de afgeloopen drie dagen ten ongunste van Japan heeft gewijzigd. De opstanden in Mandsjoerije bewijzen, dat de wil van het Chineesche volk om zich te bevrijden, niet gebroken is. Op deze wijze, aldus Wang Sin Wei, zou de kwestie sneller kunnen worden opgelost dan door bemiddeling van den Volkenbond.

Opvatting van de Amerikaansche regeering. — Op het Amerikaansche staatsdepartement is men na een zorgvuldig onderzoek van het rapport der commissie-Lytton volkomen tevreden over den inhoud. Met voldoening wordt vastgesteld, dat de feiten, die tot het Japansche optreden in Mandsjoerije aanleiding gaven, door de commissie-Lytton op dezelfde wijze opgevat worden als te Washington, n.l. dat er geen sprake is geweest van een voldoende provocatie van Chineesche zijde, maar dat zuiver economische belangen aanwezig zijn geweest.

De terugkeer tot den status quo zou werkelijk in het belang van China en den wereldvrede zijn.

Een Monroe-leer voor het Verre Oosten. — In de telegrammen uit Tokio wordt duidelijk gezinspeeld op het a.s. heengaan van Japan uit den Volkenbond indien deze het rapport-Lytton onderschrijft. Vroeger heette het reeds dat Japan dan een „Volkenbond van Aziatische Staten" in het leven zou roepen; thans meldt de correspondent te Tokio van de „New York Herald" op 8 Oct. 1932, dat de woordvoerder van het Japansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft verklaard, dat de beste methode, welke Japan zou kunnen volgen om den vrede in het Verre Oosten te bewaren, het aanvaarden van een soort „Monroe-leer ten opzichte van Azië" zou kunnen zijn. En hij voegde er aan toe, dat de actie in Mandsjoerije de eerste stap naar dit doel is geweest. Hij betoogde, dat het rapport-Lytton vele onbillijke oordeelvellingen jegens Japan bevat en dat de commissie te veel tijd in Peking heeft doorgebracht, waar zij zich door de Chineesche autoriteiten eenzijdig heeft laten voorlichten.

China's standpunt. — Officieus werd op 25 Oct. '32 medegedeeld, dat de Chineesche regeering de Chineesche delegatie te Genève de volgende instructies heeft gegeven voor haar houding te Genève bij de beraadslagingen over het rapport-Lytton:

1. Het Lytton-rapport moet door den Volkenbond worden bekrachtigd;
2. De Chineesche regeering dringt er op aan, dat Mand-

sjoerije geen zelfstandige staat wordt, doch een steeds van het Chineesche Rijk onafscheidelijk bestanddeel blijft:
3. Indien Japan mocht weigeren de besluiten van den Volkenbond ten uitvoer te leggen, moet paragraaf 15 van het Volkenbondsstatuut tegen Japan in toepassing worden gebracht;
4. De Chineesche regeering is bereid met Japan te onderhandelen over de Japansche belangen in Mandsjoerije;
5. De Chineesche regeering zal verdere voorstellen indienen ter oplossing van de Mandsjoerijsche kwestie.

Afwijzende houding van Japan. —
Het rapport-Lytton betreffende Mandsjoerije is op 21 November 1932 door den Volkenbond te Genève in behandeling genomen. De Japansche gedelegeerde Matsoeoka wijst de aanbevelingen der commissie volstrekt van de hand.
Japan handhaaft zijn argument dat het niet is uitgemaakt dat Mandsjoerije een integraal deel van China uitmaakt. Het erkent, dat het een militair plan van actie in Mandsjoerije heeft gehad, doch slechts als maatregel van verdediging tegen een eventueelen Chineeschen aanval. Japan beweert, dat het zich wat de schending van het negenmogendhedenverdrag betreft in de uitoefening van zijn wettige rechten op Chineesch gebied bevindt en niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de gevolgen daarvan, zelfs wanneer Mandsjoerije werkelijk een integraal deel van China geweest zou zijn. De stichting van Mandsjoekwo beteekent geen schending van eenig internationaal verdrag.
De abnormale omstandigheden en toestanden, die in Mandsjoerije heerschen, kunnen niet op de gewone wijze behandeld worden, zoodat ook de procedure die thans zal worden toegepast, geen precedent kan scheppen voor gewone gevallen van internationale strijdvragen. Japan meent dat de aanbevelingen van de commissie-Lytton wat China betreft zouden neerkomen op internationale contrôle over China en Mandsjoerije, hetgeen noch door Japan noch door Mandsjoerije aanvaard kan worden.
De Chineesche gedelegeerde dr. Yen eischt thans een prompte actie van den Volkenbond.

Het geschil voor den Volkenbond. — De replieken in den Volkenbondsraad van den Japanschen gedelegeerde Matsoeoka en den Chineeschen gedelegeerde Wellington Koo (hij treedt naast dr. Yen voor China op) inzake het Lytton-rapport, hebben in de Chineesch-Japansche kwestie en speciaal in het conflict omtrent Mandsjoekwo geen oplossing gebracht.
De Volkenbondsraad aanvaardde ondanks het Japansche voorbehoud het voorstel van De Valera om een nieuw advies aan de commissie te vragen.

In handen van de Volkenbondsvergadering. — Nadat Lord Lytton had verklaard, dat hij hoegenaamd niets aan het rapport van zijn commissie had toe te voegen, stelde de Volkenbondsraadsvoorzitter De Valera op 25 Nov. '32 voor, dat de Raad het Japansch-Chineesche geschil thans onverwijld in handen van de Volkenbondsvergadering zou stellen. **(Vor. ber. Chin.-Jap. Conflict 197 B.)**

27 NOVEMBER 1932

A. **NON-AGRESSIE-PACT. — Polen—Rusland.** —
Op 25 Juli '32 werd in de conferentiezaal van het Volkscommissariaat van Buitenlandsche Zaken der Sovjet Unie het Russisch-Poolsche non-agressie-pact geteekend.
Er zullen ook onderhandelingen worden gevoerd inzake de instelling van een Russisch-Poolsche arbitrage-commissie.
De Poolsche staatspresident heeft op 25 Nov. '32 het non-agressie-pact met Rusland geratificeerd.
(Vorig bericht 187 C.)

28 NOVEMBER 1932

B. **BELGIE. — Uitslag der verkiezingen.** —
Op 27 Nov. '32 hebben in België algemeene verkiezingen plaats gehad.
Voor het geheele land, met inbegrip van de provincie Brabant, zijn de verliezen en winsten als volgt verdeeld:
Winsten: katholieken 3, socialisten 3, communisten 2.
Verliezen: liberalen 4, frontisten 2, partijloozen 2.
De nieuwe Kamer zal tellen:
Katholieken 79 zetels; Socialisten 73 zetels; Liberalen 24 zetels; Frontisten 8 zetels; Communisten 3 zetels.

29 NOVEMBER 1932

C. **NON-AGRESSIE-PACT. — Frankrijk—Rusland.** —
De Fransche kabinetsraad heeft op 26 Nov. 1932 het Fransch-Russische verdrag van non-agressie goedgekeurd.
Op verzoek van de Fransche regeering zal door de Russische regeering een verklaring aan het verdrag worden toegevoegd, die rekening houdt met de belangen van Roemenië, om zooveel mogelijk het afzien door de Roemeensche regeering van onderteekening van een non-agressie-verdrag met Rusland te compenseeren.
Het verdrag bevat een preambule van 7 artikelen. In de preambule wordt verklaard, dat dit verdrag de verplichtingen van den Volkenbond garandeert en het pact van Kellogg bevestigt.
Art. 1 legt de verplichting van beide landen vast om in geen geval, hetzij alleen, hetzij met een andere mogendheid, hetzij met meerdere mogendheden, een oorlog te beginnen, of eenigen aanval te ondernemen en verder om de integriteit van de onder hun souvereiniteit gestelde gebieden te eerbiedigen, evenals van de gebieden, waarvoor ze de buitenlandsche zaken behartigen of waarover ze contrôle hebben.
Art. 2 vult het bovenstaande aan.
Art. 3 bevat bepalingen, waardoor Frankrijks verplichtingen als Volkenbondslid onvoorwaardelijk verzekerd worden.
Art. 4 stelt de verplichting der contracteerende partijen vast, aan geen internationale entente deel te nemen, die er practisch op zou neerkomen, het koopen of verkoopen van goederen of het toestaan van credieten aan één van de beide partijen te beletten en voorts om geen maatregelen te nemen, die de andere partij van deelneming aan den internationalen handel zouden uitsluiten.
Art. 5 gaat over politieke aanvallen door middel van propaganda. Dit artikel komt vrijwel overeen met het overeenkomstige uit het Russisch-Poolsche verdrag. Het verdrag tot vreedzame beslechting van geschillen komt in groote trekken overeen met het Duitsch-Russische verzoeningsverdrag.
Het verdrag is op 29 Nov. '32 te Parijs door beide landen geteekend. **(Vorig bericht 219 A.)**

D **VOLKENBOND. — Danzig—Polen.** —
Tusschen de vertegenwoordigers van Danzig en Polen is op 26 Nov. een overeenkomst tot stand gekomen betreffende de regeling van de zlotyverordening van de Poolsche regeering voor de Danziger spoorwegen, die de volgende punten bevat:
Een commissie van drie uit den Volkenbond zal de kwestie van de „action directe" onderzoeken en rapport uitbrengen in de Januari-zitting van den Bond. De zlotyverordening zal niet op 1 December 1932 in werking treden.
De Poolsche regeering erkent het rapport, dat het Hof van Internationale Justitie te Den Haag in het voorjaar heeft uitgebracht over de rechtspositie van de Polen in Danzig. Op de basis van dit rapport zullen tusschen de beide regeeringen onderhandelingen worden gevoerd.
De Poolsche regeering verplicht zich, bij te dragen tot de kosten van het onderwijs aan kinderen van spoorwegbeambten uit Danzig.
De wederkeerige krantenverboden worden opgeheven.
(Danziger Volksstimme). **(Vorig bericht 195 D.)**

E. **JAPAN. — Begrooting voor 1933.** —
Het Japansche kabinet heeft na langdurige besprekingen de begrooting goedgekeurd. Deze beloopt totaal 2239 millioen Yen waarvan voor het leger 447 millioen en voor de vloot 372.606.000 Yen wordt gebruikt. Dit is het hoogste bedrag, dat ooit in een Japansche begrooting werd bereikt en het is belangrijk hooger dan de oorspronkelijke ramingen.

30 NOVEMBER 1932

A. **BELGIE. — Uitslag der Senaatsverkiezingen.** — Het voorloopige resultaat der Senaatsverkiezingen luidt: Katholieken, één zetel gewonnen; Socialisten drie zetels gewonnen; Liberalen twee zetels verloren; Vlaamsch Nationalisten twee zetels verloren. De Senaat bestaat uit 153 leden, waarvan 93 op 27 Nov. zijn gekozen. De provinciale raden kiezen hier nog 40 bij, terwijl de beide groepen, dus bestaande uit 133 senatoren, nog 20 senatoren coöpteeren. **(Vorig bericht 219 B.)**

1 DECEMBER 1932

B. **NEDERLAND. — Nota over de aflossing van Staatsschuld.** —
In een nota van den minister van Financiën naar aanleiding van het verslag der Tweede Kamer over het 7de Hoofdstuk A der Rijksbegrooting voor 1933 wordt gezegd, dat onder amortisatie van staatsschuld inderdaad wordt verstaan het inkoopen van schuldbrieven ter beurze tegen den koers van den dag. Voor het jaar 1933 wordt daartoe ƒ 13.100.400 aangevraagd. Daarnaast staat een som van ƒ 6.665.000, die besteed zal worden voor aflossing van schuldbrieven tegen hun nominaal bedrag. Al deze aflossingen zijn verplicht. Zij berusten hetzij op de leeningsovereenkomsten, hetzij op wettelijke bepalingen, waarnaar in de leeningsovereenkomsten verwezen wordt of welke den koers der betreffende stukken sinds lange jaren hebben beheerscht. Ook in dit laatste geval zou het crediet van den staat schade lijden, indien deze wettelijke amortisatieverplichtingen, waarmee de belegger heeft rekening gehouden, tusschentijds werden gewijzigd. Verder deelt de minister mede, dat in de laatste tien jaren, de aflossingen der conversie niet medegerekend, de volgende bedragen boven de verplichte aflossingen op de Staatsschuld werden afgelost: in 1926 ƒ 30.574.100 5 %-leening 1919; in 1928 ƒ 97.098.000 6 %-leening 1923 a; in 1929 ƒ 6.380.100 5 %-leening 1919; in 1929 ƒ 57.980.466 6 %-leening 1923 c; in 1930 ƒ 1.994.600 5 %-leening 1919; in 1931 ƒ 13.340.600 5 %-leening 1919.
Deze extra-aflossingen zijn grootendeels het gevolg geweest van buitengewone ontvangsten en wel wegens extra-aflossingen op woningbouwvoorschotten ƒ 95.750.366, de aflossing van het Fransche crediet ƒ 25.000.000 en het saldo van de N. U. M. ƒ 47.500.000. De overschotten op den gewonen dienst, welke in de bedoelde jaren zijn verkregen, hebben voornamelijk gediend ter financiering van kapitaalsuitgaven, d.w.z. ter voorkoming van het aangaan van schuld voor uitgaven waarvoor dit op zichzelf oirbaar zou zijn geweest. **(Vorig bericht 128 G.)**

C. **NEDERLAND. — Financiën.** —
De Tweede Kamer heeft op 2 Dec. het wetsontwerp goedgekeurd, houdende machtiging aan de regeering tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van ƒ 300 millioen.
De bedoeling van deze machtiging is de regeering in de gelegenheid te stellen onverwijld tot conversie over te gaan, zoodra de omstandigheden daartoe geschikt zijn. **Conversie der 5 % Nederland 1932 A.** — De minister van Financiën heeft in de nota van antwoord op het verslag der Leeningwet medegedeeld, dat het voornemen bestaat de ƒ 186 millioen 5 % obl. 1932 (1e leening) te converteeren en de resteerende ƒ 114 mill. der leeningwet te gebruiken tot consolidatie van Indische vlottende schuld. **(Vorig bericht 135 C.)**

4 DECEMBER 1932

D. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening van ƒ 5.000.000.**— De gemeenteraad van Amsterdam heeft besloten weder een leening van ƒ 5 millioen aan te gaan, rente 5 % en tegen een koers van 97¾. Emittenten zijn Pierson en Co., Mendelssohn en de Banque de Paris et des Pays-Bas. **(Vorig bericht 206 K.)**

E. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet.** —
Rijkspresident Von Hindenburg heeft Generaal von Schleicher tot rijkskanselier benoemd. Verder is het nieuwe ministerie als volgt samengesteld:
Rijkskanselier en Rijksweer: Von Schleicher.
Buitenl. Zaken: Von Neurath.
Binnenl. Zaken: Dr. Bracht.
Financiën: Schwerin von Krosigk.
Justitie: Dr. Gürtner.
Post en Verkeer: Eltz v. Rübenach.
Arbeid: Dr. Syrup.
Econ. Zaken: Dr. Warmbold.
Landbouw en voedselvoorz.: Von Braun.
Voorts is Dr. Popitz minister zonder portefeuille en Dr. Gereke rijkscommissaris voor werkverschaffing.
(Vorig bericht 217 G.)

5 DECEMBER 1932

F. **MANDSJOEKWO. — Japansche verklaring.** —
Het Japansche Ministerie van Oorlog publiceert een mededeeling over den opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoekwo en over de motieven die den Japanschen militairen autoriteiten aanleiding hebben gegeven, om tot een opmarsch tegen de opstandelingen in Noord-Mansjoekwo te besluiten.
Volgens deze officieele mededeeling hebben de Japansche troepen het Heloedsjan-gebied van opstandelingen gezuiverd. In het district Njatsjysjan aan de Westelijke zijde van den Chineeschen Ooster Spoorweg hebben zich ongeveer zevenduizend opstandelingen samengetrokken, die de Japansche troepen en Mandsjoekwo bestoken. Met het oog op de nabijheid van de hoofdstad Tsitsikar is het noodzakelijk, dat alle anti-Japansche benden, die zich ten Oosten van het station Tsjingan bevinden, worden vernietigd.
Het Japansche ministerie van Oorlog deelt tenslotte mede, dat de militaire operaties in Mandsjoekwo een gunstig verloop hebben. **(Vor. ber. Chin.-Jap. Conflict 217 H.)**

6 DECEMBER 1932

G. **NEDERLAND. — Belastingdruk 1932-1933.** —
Wij ontleenen aan het bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage verschenen jaarlijksche overzicht van den belastingdruk in Nederland over 1932-1933 het volgende:
De totale belastingdruk op het inkomen, gevormd door de rijksinkomstenbelasting en de gemeentefondsbelasting, beide in hoofdsom met de opcenten, voor gehuwden met twee kinderen bedraagt in 969 (v. j. 1053) van de 1077 gemeenten niet meer dan 1 % van het zuiver inkomen ad ƒ 1000. Bij een inkomen van ƒ 2000 is de druk in het grootste aantal gemeenten (641, v.j. 834) van 2 tot 3 % en in 405 (v. j. 185) gemeenten 3 tot 4 %. Voor ƒ 10.000 in 308 (v. j. 276) gemeenten van 9 tot 10 %, in 294 (v. j. 128) gemeenten van 10 tot 11 %, en in 30 (v. j. 10) gemeenten van 11 tot 12 %. Boven ƒ 10.000 stijgt het percentage van den totalen belasting druk op het inkomen nog verder.
Voor een gehuwde zonder kinderen bedroeg het maximum percentage over het belastingjaar 1932-1933: 1.37 voor ƒ 800 inkomen; 2.28 voor ƒ 1000; 5.57 voor ƒ 2000; 9.12 voor ƒ 5000; 12.04 voor ƒ 10.000; 15.71 voor ƒ 20.000; 21.10 voor ƒ 50.000; 26.75 voor ƒ 100.000 en 32.23 voor ƒ 500.000 inkomen D.w.z. in het laatste geval wordt in de gemeente met den hoogsten belastingdruk van een inkomen van ƒ 500.000 betaald ƒ 161.164 aan rijksinkomstenbelasting, provinciale opcenten en gemeentefondsbelasting plus opcenten (tegenover ƒ 111.056 of 22.21 % in de gemeente met den laagsten belastingdruk).
De nivelleering van den belastingdruk is ten goede gekomen aan de belastingbetalers in bijna alle gemeenten. Bij een inkomen van ƒ 2000 is het verschil tusschen de 2 gemeenten met den hoogsten en den laagsten belastingdruk der inkomstenbelastingen van 7.8 % in 1930-1931 teruggebracht tot 1.74 % in 1931-1932; bij een inkomen van ƒ 5000 van 14.59 % tot 3.24 %.
Het volgnummer voor den totalen belastingdruk — hoe

grooter volgnummer, hoe hooger de belastingdruk — bij een zuiver inkomen van *f* 2000 daalde voor Amsterdam van 478 in 1930-31 tot 268 in 1931-32, terwijl het weer steeg tot 358 in 1932-33. Voor 's-Gravenhage waren deze nummers resp. 93, 48 en 23; voor Rotterdam 99, 461 en en 373. Bij een inkomen van *f* 5000 waren deze nummers over genoemde belastingjaren voor Amsterdam resp. 589, 435 en 547; voor 's-Gravenhage 154, 95 en 51; voor Rotterdam 260, 622 en 555.

De totale belastingdruk op het vermogen bedraagt van *f* 4.26 tot *f* 5.90 van een vermogen ad *f* 16.000; van *f* 228 tot *f* 310 van *f* 100.000; van *f* 1.267 tot fl. 1.595 van *f* 400.000; van *f* 4.165 tot *f* 4.985 van *f* 1.000.000; van *f* 81.300 tot *f* 89.500 van *f* 10.000.000.

(Vorig bericht 207 F.)

A. **DUITSCHLAND. — Verkiezingen in Thuringen. — Achteruitgang der Nationaal-Socialisten. —**

Vergeleken bij de laatste rijksdagverkiezingen hebben de nationaal-socialisten bij de gemeenteraadsverkiezingen in Thuringen een achteruitgang van 30 % te boeken, en zelfs van 50 %, vergeleken bij de verkiezingen van Juli '32. In Weimar en Eisenach haalden zij zelfs niet het aantal stemmen, dat zij in 1930 bij de Brüning-verkiezingen hebben behaald. **(Vorig bericht 141 K.)**

B. **ENGELAND. — Werkloosheid. —**

Het aantal werkloozen op 21 November 1932 was 52.800 meer dan op 24 October en 184.691 meer dan op 21 November 1931. Na de kleine verbetering van October is er nu weer achteruitgang. Het aantal werkloozen bedraagt op heden 2.799.806. **(Vorig bericht 211 A.)**

7 DECEMBER 1932

C. **VOLKENBOND. — De monetaire positie van Zuid- en Oost-Europa. —**

Het secretariaat van den Volkenbond heeft 16 Nov. het rapport openbaar gemaakt van de deskundigen-commissie van het Europeesche studiecomité, omtrent een valutafonds zooals is besloten op de conferentie te Stresa.

Het fonds, dat vijf jaren zal bestaan, moet een normalen toestand op monetair gebied in Zuid- en Oost-Europa scheppen.

Er zal echter slechts dan uit worden geput, indien de zekerheid bestaat, dat daardoor het eind-doel zal worden bereikt, n.l. het zoo snel mogelijk verdwijnen van de hinderpalen voor den goederen- en deviezenhandel. Het fonds zal dienen tot het verleenen van credieten, die den circulatiebanken tot reserve moeten strekken en waarvan de looptijd de twee à drie jaren niet mag overtreffen.

Het fonds zal worden gevoed uit stortingen der regeeringen en worden beheerd door de Bank voor Internationale Betalingen. Het bedrag is nog niet vastgesteld.

(Journal de Genève)

D. **DUITSCHLAND. — Rijksdag. - Hervatting van parlementair werk. —**

In de Rijksdagzitting op 6 Dec. is de Nationaal-Socialist Göring met 279 van de 545 stemmen tot Rijksdagpresident gekozen. Verder werden gekozen tot eersten vice-president Esser (Centrum), tot tweeden vice-president Rauch (Beiersche Volkspartij), tot derden vice-president Loebe (Sociaal-Democraat), tot griffier Dr. Hugenberg (Duitsch-Nationaal), die echter voor deze functie bedankte.

De ouderdomspresident, Generaal Litzmann (Nationaal-Socialist) opende de zitting, opgevolgd door Göring als voorzitter. Gedurende deze eerste zitting hadden bloedige botsingen tusschen Communistische en Nationaal-Socialistische afgevaardigden plaats. **(Vorig bericht 217 A.)**

8 DECEMBER 1932

E. **VEREENIGDE STATEN. — Begrooting 1933-1934. - Tekort verwacht van $ 1146 millioen. —**

Op 7 December 1932 is te Washington de Amerikaansche begrooting voor het jaar 1933-1934 aan het Congres voorgelegd.

Hoewel president Hoover in zijn begrootingsboodschap van de oorlogsschulden geen melding maakt, blijkt uit de overgelegde begrootingsstukken, dat gerekend wordt op een ontvangst van 268.594.574 dollar als hoofdsom en rente van vorderingen op het buitenland voor het nog komende deel van het belastingjaar, dat 30 Juni 1933 eindigt en op een ontvangst van 328.742.877 dollar voor het belastingjaar 1933-34. President Hoover verwacht voor het loopende belastingjaar een deficit van 1.146.478.307 dollar en een van 307.000.000 dollar voor het volgende, tenzij buitengewone inkomsten kunnen worden verkregen of bezuinigingen toegepast.

De president dringt er op aan, dat het Congres de invoering zal goedkeuren eener belasting van 2¼ % op alle fabrikaten met uitzondering van levensmiddelen. Van deze belasting wordt een opbrengst verwacht van 355.000.000 dollar. Verder dringt hij aan op het behoud der bestaande belasting van 1 % op benzine, vermindering der salarissen der regeeringsambtenaren met 11 % en verlaging van het bedrag der uitkeeringen aan oorlogsveteranen met 127.000.000 dollar tot 931 millioen dollar. De geraamde uitgaven voor het volgende belastingjaar beloopen 4.218.808.344 dollar, hetgeen 478.000.000 dollar minder is dan de geraamde uitgaven voor het loopende belastingjaar. Het totaal omvat 309.000.000 dollar voor de marine en 272.000.000 dollar voor het leger, hetgeen verminderingen beteekent van respectievelijk 20 en 16 millioen dollar.

Een bedrag van 38.845.000 dollar wordt gevraagd voor nieuwen aanbouw voor de marine in 1934, hetgeen een verhooging beteekent van 21 millioen dollar, vergeleken met 1933. Dit bedrag zal worden besteed voor de moderniseering van drie slagschepen en de voortzetting van de werkzaamheden aan reeds in aanbouw zijnde schepen, het op stapel zetten in Januari 1933 van een kruiser met kanonnen van 20 c.M. en van een soortgelijk schip in Januari 1934, benevens voor den bouw gedurende 1934 van vier torpedojagers.

De vermoedelijke werkelijke uitgaven voor de marine gedurende het belastingjaar 1933 zullen bedragen: 356.000.000 dollar en die voor 1934 330.000.000, terwijl daarvoor respectievelijk beschikbaar is 388 en 333 millioen dollar, dank zij in vorige jaren gevormde reserves.

Het gevraagde bedrag voor de marine voor 1934 toont een vermindering van 10.807.000 dollar vergeleken met het gevraagde bedrag over 1933 en voorziet in een sterkte van 79.000 manschappen, gelijk als in 1933, benevens 13.600 mariniers of 1743 minder dan over 1933.

Het bedrag gevraagd voor den leger-vliegdienst voorziet in den bouw van 375 nieuwe vliegtuigen, waardoor het totaal dezer machines wordt gebracht op 1.537.

Niettegenstaande de aanbevelingen van den minister van Oorlog tot verhooging van de legersterkte, vraagt president Hoover slechts een crediet voor 12.000 officieren en 126.133 man als staand leger, 185.000 leden van de National Guard, 16.722 officieren der reserve en 127.565 leden van het opleidingscorps voor officieren.

De totale vermindering op de begrooting der nationale verdediging voor 1934 beloopt 46 millioen dollar.

In zijn jaarlijksch overzicht zegt de minister van Financiën Ogden Mills, dat door de economische depressie het begrootingsjaar 1932 met een deficit van 2885 millioen dollar sluit. Van den herfst 1931 tot het voorjaar 1932 hebben goud-terugtrekkingen van het buitenland en het hamsteren der verschrikte Amerikanen zware eischen gesteld aan de credietcapaciteit de Ver. Staten en tot een stijgend aantal bankfaillissementen geleid.

De productie is thans iets toegenomen; de landbouwproducten bevinden zich nog altijd op het laagste prijsniveau.

De openbare schuld van Amerika aan het eind van het begrootingsjaar 1932 is met 2685 millioen gestegen tot 19.487 millioen dollar.

9 DECEMBER 1932

F. **SCHILDERKUNST. — H.M. de Koningin lid van Pulchri Studio. —**

H. M. de Koningin is toegetreden als werkend lid van

het Schilderkundig Genootschap „Pulchri Studio", daartoe uitgenoodigd door het bestuur.
De uitnoodiging is een bewijs van hooge waardeering voor het door H. M. tentoongestelde werk en van dankbaarheid voor den steun aan noodlijdende schilders in dezen crisistijd gegeven, doordat de opbrengst er van is gestort in de kas van het Ned. Steuncomité voor Beeldende Kunstenaars. **(Vorig bericht blz. 118 M.)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Pondenleening. —**
Op 9 Dec. '32 (Stbl. 591—595) zijn totstandgekomen vijf wetten tot goedkeuring van de besluiten van den G.-G. van Ned.-Indië (dienstjaar 1932).
Eén ervan houdt verband met den inkoop van schuldbewijzen der pondenleening 1923 B vóór den aflossingsdatum, waarvoor een bedrag van ƒ 1.870.000 wordt uitgetrokken, terwijl tevens een virements-clausule wordt opgenomen, teneinde de mogelijkheid te openen om het eventueel op het einde van het dienstjaar nog niet bestede bedrag naar het volgende jaar over te schrijven.
(Vorig bericht 202 A.)

10 DECEMBER 1932

B. **AMSTERDAM. — Begrooting 1933 goedgekeurd. —**
B. en W. zijn er niet in geslaagd de begrooting voor 1933 sluitend te maken dan door, naast toegepaste beperking der uigaven, enkele maatregelen te treffen tot versterking der inkomsten. Daarom zagen zij zich genoodzaakt rekening te houden met een verhooging van het aantal opcenten op de Gemeentefondsbelasting voor het belastingjaar 1933—1934 van 74 op 80 en met een verhooging van de opcenten op de Personeele Belasting van 60—120 tot 70—140.
De gemeenteraad heeft op 9 Dec. de begrooting goedgekeurd met 27 tegen 17 stemmen. Tegen verklaarden zich de Christ.-Hist.-, Anti-Rev.-, Vrijheidsbond-, Communist.- en Middenstandfracties; wethouder Douwes stemde vóór.
Voordat dit oogenblik, waarin sanctie werd verleend aan de concept-begrooting, die op den gewonen dienst sluit met ƒ 114.035.100 en op den kapitaaldienst met ƒ 15.016.798, was aangebroken, werden de gebruikelijke verklaringen afgelegd. **(Vorig bericht 167 E.)**

C. **BRAZILIE. — Koffie-aanplant. —**
Bij decreet van den Braziliaanschen president is de aanplant van koffie voor een tijd van drie jaar verboden.
(Vorig bericht 212 B.)

D. **DUITSCHLAND. — Nationaal-Socialisten-Tweespalt.**
Strasser, chef van Hitler's staf voor de politieke organisatie is afgetreden.
Naar aanleiding hiervan publiceert Hitler de volgende verklaring:
1e. Tot nader te bepalen datum neem ik zelf de leiding op mij van de politieke organisatie.
2e. Ik benoem tot chef van mijn staf voor de politieke organisatie den rijksinspecteur Ley.
3e. Op 14 Dec. 1932 zal ik de nieuwe richtlijnen en bepalingen publiceeren, in aansluiting aan den oproep van 6 Nov. 1932, om aan de nat.-soc. beweging nieuwe en grootere slagvaardigheid te geven.
Alle gouwleiders en landsinspecteurs hebben een verklaring geteekend, waarin zij van hun hechte trouw aan Hitler getuigen en waarin zij verklaren, dat de politieke organisatie der nat.-soc. partij hechter dan ooit aan Hitler is verbonden. **(Vorig bericht 221 A.)**

11 DECEMBER 1932

E. **ONTWAPENING. — Vijfmogendhedenconferentie. — Pariteitsaccoord. —**
Een op 10 Dec. door de vijfmogendhedenconferentie opgestelde verklaring, welke het Duitschland mogelijk maakt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen, is door alle vijf mogenheden definitief aangenomen en geteekend.
De verklaring, welke in de Engelsche taal is opgesteld, is geteekend door: J. Ramsay MacDonald, als voorzitter en verder door Norman H. Davis, John Simon, J. Paul-Boncour, C. von Neurath en Aloisi.
De tekst van deze verklaring luidt als volgt:
1e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk en Italië verklaren, dat een der grondbeginselen der Ontwapeningsconferentie zal moeten zijn de rechtsgelijkheid van Duitschland en de andere bij verdrag ontwapende staten te waarborgen, en wel volgens een systeem, dat aan alle naties veiligheid biedt en dit principe zal in de overeenkomst, welke de besluiten der Ontwapeningsconferentie bevat, belichaamd worden. Deze verklaring sluit in, dat de bewapeningsbeperkingen voor alle staten in de tot stand komende ontwapeningsovereenkomst zullen moeten zijn opgenomen. Er bestaat overeenstemming omtrent het feit, dat de manier, waarop deze rechtsgelijkheid zal worden toegepast, op de conferentie zal worden besproken.
2e. Op grond van die verklaring heeft Duitschland zich bereid verklaard weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen.
3e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Duitschland, Frankrijk en Italië zijn bereid, gemeenschappelijk met alle andere Europeesche staten plechtig nogmaals te bevestigen, dat zij onder geen omstandigheid zullen trachten huidige of toekomstige geschillen tusschen de ondergeteekenden met geweld op te lossen. Een en ander mag niet vooruitloopen op een nadere bespreking van de kwestie der veiligheid.
4e. De regeeringen van de Ver. Staten, het Vereenigd Koninkrijk, Duitschland en Italië verklaren, dat zij vastbesloten zijn op de conferentie gemeenschappelijk met de conferentie vertegenwoordigde staten er naar te streven, dat direct een conventie wordt opgesteld, welke voorziet in een werkelijke vermindering en beperking der bewapening en gelijktijdig in een toekomstige herziening, met het doel tot verdere vermindering te komen.

13 DECEMBER 1932

F. **FRANKRIJK. — Kabinet Herriot neemt ontslag. —**
De Fransche Kamer heeft het regeeringsvoorstel inzake de betaling aan Amerika, overgenomen door den radicalen afgevaardigde Chauvin, in een hedennacht gehouden zitting met 402 tegen 187 stemmen verworpen, nadat Herriot de vertrouwenskwestie had gesteld. Het kabinet heeft zijn ontslag ingediend. **(Vorig bericht 162 C.)**

G. **ENGELAND. — Bacon-Invoer. —**
In antwoord op een vraag, hem gesteld in het Lagerhuis, deelde de Engelsche minister van Landbouw mede, dat de vrijwillige contingenteering van bacon gedurende twee maanden (van 23 November 1932 tot 22 Januari 1933) voor de verschillende invoerende landen als volgt is geregeld: Zij zullen gedurende die 2 maanden invoeren:

Denemarken	506,000 cwt.
Zweden	38,600 „
Nederland	82,400 „
Polen	80,000 „
Litauen	45,000 „
Letland	4,000 „
Estland	7,200 „
Finland	4,400 „

(Daily Telegr.). **(Vorig bericht Contingent 217 B.)**

14 DECEMBER 1932

H. **ITALIE. — Handelspolitiek. —**
De fascistische Groote Raad heeft een resolutie aangenomen, waarin het volgende wordt verklaard:
1e. De tot dusver gevolgde politiek tot ontwikkeling van den landbouw zal worden voortgezet.
2e. De noodzakelijkheid om het internationale handelsverkeer te bevorderen, wordt opnieuw bevestigd.
Zoolang het normale handelsverkeer evenwel niet is hersteld,

moeten de noodige maatregelen worden genomen ter verdediging van de nationale belangen.
3e. Aan het douane-tarief moet een zoodanige vorm worden gegeven, dat het zich beter aanpast aan de nationale behoeften.
4e. Bij de onderhandelingen tot het sluiten van handelsverdragen moet meer dan tot nu toe worden gelet op de wederkeerigheidsbepalingen.
5e. De ontwikkeling van de internationalen handel moet nauwkeurig worden gevolgd en onderzocht om het toebrengen van schade aan het economische leven van Italië te voorkomen.
Tenslotte verklaart de fascistische Groote Raad, dat een gedwongen converteering der openbare schulden moet plaats hebben. (Giornale d'Italia)

A. **CHINA. — Hervatting diplomatieke betrekkingen met Sovjet-Rusland. —**
Door een op 12 Dec. 1932 plaats gehad hebbende nota-wisseling, tusschen Litwinov en den Chineeschen gedelegeerde dr. Yen, zijn de normale diplomatieke betrekkingen tusschen Sovjet-Rusland en China hersteld. In de nota's wordt dit verklaard uit den wensch van beide regeeringen om in het belang van den vrede de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen te bevorderen. (Journal de Genève)

15 DECEMBER 1932

B. **RUSLAND. — Levensmiddelenvoorziening. —**
De Raad van Volkscommissarissen en de Executieve Commissie van de Sovjet-Unie hebben gemeenschappelijk een nieuw decreet uitgevaardigd, dat betrekking heeft op de levensmiddelenvoorziening in de Sovjet-Unie en deze principieel opnieuw regelt. Dit gebied zal op grond der nieuwe verordening worden gedecentraliseerd. De zorg voor de voedselvoorziening der arbeiders wordt overgedragen aan de fabrieksdirecteuren, de bedrijfsraden en aan een nieuwe regeeringscommissie als hoogste instantie. Tegelijkertijd wordt er bij deze verordening naar gestreefd de groote knoeierijen en speculaties van den laatsten tijd onmogelijk te maken.
De verordening bepaalt o.m.: De staatsbedrijven, welke tot nu toe de levensmiddelen aan de arbeiders hebben verkocht, worden ontbonden en al hun bezittingen zullen aan de bedrijfsraden komen, die tezamen met de directeuren de levensmiddelenvoorziening op zich zullen nemen. De arbeiders die wegens verschillende overtredingen uit de staatsbedrijven worden ontslagen, verliezen zoowel hun rechten op levensmiddelenkaarten als op vrij wonen.
Teneinde de voedselvoorziening te verzekeren, wordt een bijzondere commissie-van-zes gevormd, welke de verantwoordelijkheid draagt voor het in praktijk brengen der nieuwe regeling. De rechten en volmachten der directeuren van ondernemingen en fabrieken worden uitgebreid ten aanzien van de persoonlijke verantwoordelijkheid.
De ten uitvoerlegging der nieuwe regeling staat onder toezicht van de Komintern en de vakvereenigingen.
(Pravda)

C. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engelsche en Fransche nota's. —**
De inhoud van de nota's door Engeland en Frankrijk aan de Vereenigde Staten gezonden inzake de kwestie der schulden, is op 14 Nov. 1932 bekendgemaakt. Beide landen verzoeken om uitstel van de op 15 December 1932 vervallende betaling van oorlogsschulden. Zij doen beide een beroep op Amerika ter herziening van de schulden, wijzen op de offers die zij hebben gebracht en verwijzen naar de procedure te Lausanne gevolgd als precedent voor nieuwe onderhandelingen. Engeland stelt Washington voor als plaats van samenkomst der conferentie.
Overzicht. —
Onderstaand lijstje geeft een overzicht van de in December vervallende termijnen:

	Aflossing	Rente
Engeland . . .	$ 30.000.000	$ 131.100.000
Frankrijk . . .	21.447.000	38.553.000
Italië	12.300.000	2.491.000
België	4.200.000	4.250.000
Polen , . . .	1.137.000	5.502.000
Andere debiteuren	237.000	3.512.000
Totaal . .	$ 69.321.000	$ 185.408.000

Belgische nota.
België heeft op 16 Nov. 1932 een nota gezonden aan de Amerikaansche regeering te Washington, waarin het zich aansluit bij de démarches van Frankrijk en Engeland ten aanzien van de verlenging van het uitstel der schuldenbetalingen.
Antwoord van de Ver. Staten aan Engeland en Frankrijk.
Staatssecretaris Stimson heeft op 24 Nov. 1932 aan de Fransche en Engelsche ambassadeurs te Washington de antwoord-nota overhandigd op hun verzoeken om uitstel van de betaling der oorlogsschulden.
President Hoover heeft na de conferenties met Roosevelt formeel verklaard, dat hij tegen een uitstel der op 15 Dec. vervallende betalingen is en dat hij het congres zou aanbevelen een organisme te stichten voor gedachtenwisseling met de debiteuren nopens internationale financieele regelingen.
De debiteurregeeringen hebben geenerlei feiten aangevoerd, zeide de president, welke een uitstel der betalingen, die op 15 December vervallen, zouden wettigen.
Aan de door Staatssecretaris Stimson gezonden antwoordnota ontleenen wij het volgende:
Bij tallooze gelegenheden heb ik mijn verzet tegen een schrapping der schulden onder woorden gebracht, aldus President Hoover. Bovendien meen ik, dat de Amerikaansche natie niet geroepen is nieuwe offers te brengen.
Trouwens, ik ben van oordeel, dat de uit het schuldenprobleem voor de V. St. voortvloeiende baten andere vormen van een tastbare compensatie zouden kunnen aannemen, dan betalingen in contanten, b.v. een uitbreiding der markten voor de producten van den landbouw en den arbeid van Amerika. Mogelijk is een compensatie, voortvloeiende uit de economische betrekkingen, die na een onderzoek kunnen worden uitgebreid en die zouden kunnen bijdragen tot een herstel der prijzen en van den handel.
Zulk een compensatie zou voor beide partijen van voordeel kunnen zijn. Zij zou kunnen dienen om de moeilijkheden van den wisselkoers in sommige landen te overwinnen en de kwestie van de onmogelijkheid om te betalen, waarin enkele zich anders geplaatst zouden zien, op te lossen.
Antwoord van de Ver. Staten aan Polen en Tsjecho-Slowakije. —
Het departement van Staat heeft op 26 Nov. 1932 aan Polen en Tsjecho-Slowakije nota's gezonden, waarin wordt verklaard, dat geen aanleiding wordt gezien betalingsuitstel te verleenen.
Engelsche nota aan Amerika. —
De Engelsche nota aan Amerika, die op 1 Dec. 1932 werd gepubliceerd, spreekt de overtuiging van de Engelsche regeering uit, dat het voortduren van de schuldovereenkomsten, zoowel voor Engeland als voor de geheele wereld noodlottig zal zijn en spreekt de hoop uit, dat een verbetering in het economische leven tot stand zal komen door een nieuwe bespreking van het vraagstuk met de Amerikaansche regeering. Door een uitstel van de betaling van 15 December kan reeds een verbetering worden verwacht.
Ten bewijze dat een herziening der oorlogsschulden gerechtvaardigd is, gezien den toestand van Groot-Brittannië in het verleden en zijn tegenwoordige situatie, toont de Britsche nota inzake de schulden aan, dat de inkomsten, welke Groot-Brittannië ontving van zijn debiteuren, minder dan de helft bedragen van zijn betalingen aan de Vereenigde Staten voor oorlogsschulden.

Terwijl de Vereenigde Staten ten gunste van hun belastingbetalers 434 millioen pond sterling uit dien hoofde ontvingen, ontving Groot-Brittannië niets, daar het al zijn inkomsten terstond afdroeg aan de Vereenigde Staten en bovendien nog aan de Vereenigde Staten 134 millioen betaalde.
Rekening houdend met den op te brengen interest betaalde Engeland ongeveer twee honderd pond sterling.
Dergelijke prestaties zijn een krachtig bewijs, dat een herziening noodzakelijk is.
Vervolgens toont de nota aan, dat de schuld gebaseerd op haar oogenblikkelijke goudwaarde thans het dubbele bedrag vertegenwoordigt van het geleende.

Fransche nota aan Amerika. —
De Fransche nota aan den Amerikaanschen president, die op 2 Dec. 1932 is gepubliceerd, constateert met voldoening dat president Hoover zich bereid heeft verklaard, het congres der Vereenigde Staten te adviseeren, het geheele vraagstuk opnieuw onder de oogen te willen zien. Met voldoening heeft zij er kennis van genomen, dat de regeering der Vereenigde Staten zich kan vereenigen met de motieven, die deze nieuwe bestudeering van den toestand wenschelijk maken, n.l. de vermindering der Duitsche herstelbetalingen, de verhooging van den schuldenlast door de algemeene economische crisis en de moeilijkheid om buitenlandsche deviezen te verkrijgen.
Een nieuwe regeling van alle tusschen de staten onderling bestaande schulden, welke regeling aangepast wordt aan de tegenwoordige wereldsituatie, is de eenige op den duur doeltreffende maatregel, die het vertrouwen kan herstellen.
Uitgaande van deze overweging heeft de Fransche regeering de overeenkomst van Lausanne aanvaard. Zij heeft zich neergelegd bij dit zware offer in de overtuiging, dat de in de bestaande verdragen vastgestelde bepalingen ernstige financieele en economische gevolgen zouden hebben.
De geringe verbetering, die na de conferentie van Lausanne is ingetreden, heeft bij de volken de hoop gewekt op een algemeene oplossing. De opleving, die viel waar te nemen kan niet voortduren, wanneer de volgende termijn der intergeallieerde schulden wordt opgeëischt.
Uit deze overweging verzoekt de Fransche regeering nogmaals om een doordacht antwoord op haar verzoek.

Italië betaalt. —
De Groote Fascistische Raad heeft op 6 Dec. 1932 een resolutie aangenomen, waarin de regeering wordt verzocht den op 15 December 1932 vervallenden termijn van de oorlogsschuld aan de Ver. Staten te betalen. Verder wordt de regeering in de resolutie verzocht terstond nieuwe onderhandelingen te openen, opdat vóór het vervallen van den nieuwen termijn, n.l. op 15 Juni 1933, een nieuwe overeenkomst met Amerika inzake de schuldenkwestie is tot stand gekomen.

Nota van België. —
Een tweede nota betreffende het uitstel van betaling der schulden op 15 Dec. is op 7 Dec. door den Belgischen gezant te Washington aan het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington overhandigd.

Amerika's antwoord aan Engeland. —
In de nota, welke de Amerikaansche regeering op 9 Dec. 1932 te Londen heeft doen overhandigen, in antwoord op de jongste Engelsche schuldennota, verklaart zij zich bereid het geheele schuldenprobleem nogmaals met Groot-Brittannië te bespreken en het Congres voorstellen voor te leggen, welke de transfer der op 15 Dec. vervallende betalingen zouden kunnen vergemakkelijken.

Amerika's antwoord aan Frankrijk. —
De Amerikaansche nota van antwoord op de tweede Fransche schuldennota, is in hoofdzaak gelijk aan het antwoord aan Engeland.
In het tweede gedeelte ervan wordt zij echter zeer duidelijk in de verklaring dat, volgens de meening in Amerikaansche regeeringskringen, de betaling van den Franschen Decembertermijn noch het economische herstel, noch de valuta van Frankrijk ernstig zou beïnvloeden. Frankrijk bezit zeer rijkelijk goudvoorraden en het is voor de kwestie van de transfers om het even of zij in openbaar of particulier bezit zijn. De transfer levert in geen geval moeilijkheden op.
De nota besluit met de ernstige vermaning dat de betaling op 15 December van gewicht is, wanneer men den weg wil effenen voor een latere bespreking van het schuldenprobleem.

Engeland betaalt op 15 December 1932. —
In het Britsche antwoord aan de Vereenigde Staten van 12 Dec. 1932 wordt verklaard, dat de Britsche regeering met vreugde zag, dat de Vereenigde Staten een nauwkeurig onderzoek van de schuldenkwestie tusschen beide landen gaarne zou instellen, zooals in de Britsche nota wordt voorgesteld, doch de Britsche regeering stelt er prijs op te verklaren, dat zij, na nogmaals de kwestie aan een nauwkeurig onderzoek te hebben onderworpen, geen reden ziet, haar meening te wijzigen.
De Britsche regeering blijft van meening, dat slechts een uitstel van betaling de moeilijkheden uit den weg kan ruimen en betreurt het ten zeerste, dat de Amerikaansche regeering dit niet aan het congres heeft voorgesteld.
De Britsche regeering verklaart, dat zij de 15 December vervallende schulden zal betalen, doch herhaalt, dat de betaling van de oorlogsschulden niet kan worden hervat, zonder onheil te veroorzaken.
De Britsche regeering meent, dat bij de uiteindelijke regeling van de schuldenkwestie rekening moet worden gehouden met de betaling van 15 December.
Zij heeft besloten deze betaling in goud te voldoen, aangezien dit in de huidige omstandigheden het minst funest is.

Amerika's antwoord. —
Na een conferentie met Hoover en Ogden Mills heeft staatssecretaris Stimson het antwoord op de laatste Engelsche schuldennota opgesteld.
De Amerikaansche regeering kan het accepteeren van de December-betaling van geen enkele voorwaarde afhankelijk maken. De president heeft niet de bevoegdheid, verdragsbepalingen zonder toestemming van het congres te wijzigen.
De Amerikaansche regeering neemt aan, dat de Engelsche regeering de Decemberbetaling zal doen in overeenstemming met de bepalingen van de schuldenovereenkomst. Zij beschouwt de in de Engelsche nota genoemde voorwaarden slechts als een uiteenzetting van het Engelsche standpunt en van de stappen, die men van Britsche zijde later denkt te doen.

Beslissing der Fransche regeering. —
De Fransche ministerraad heeft op 12 December 1932 besloten het op 15 December vervallende schuldenbedrag aan de Ver. Staten te betalen. Herriot zal de Kamer voorstellen dit te doen onder voorwaarde, dat er onverwijld een internationale conferentie tot herziening der schuldenregeling zal worden bijeengeroepen.

Amerika's besluit. —
Van de zijde van het Amerikaansche staatsdepartement wordt medegedeeld, dat de Amerikaansche regeering de op 15 December a.s. vervallende betaling van den Franschen schuldentermijn niet zal aanvaarden, indien Frankrijk bepaalde voorwaarden aan de betaling knoopt.
Wanneer de schuldenaars-landen de Decemberbetalingen voldoen, geschiedt dat op hun eigen verantwoordelijkheid en met nadrukkelijke verklaring, dat elke voorwaarde door de Amerikaansche regeering wordt afgewezen.

Polen weigert te betalen. —
De Poolsche regeering heeft zich in haar nota inzake de oorlogsschulden aan Amerika, welker inhoud op 13 Dec. 1932 gepubliceerd is, openlijk op een ander standpunt gesteld dan Frankrijk en Engeland. Polen weigert absoluut op 15 Dec. 1932 te betalen. De Poolsche regeering verklaart, dat zij door den financieelen en economischen toestand in Polen niet tot betaling in staat is. Een betaling zou volgens de Poolsche regeering van ernstigen invloed zijn op den toestand des lands.

België weigert te betalen. —
De regeering De Broqueville, die op 13 Dec. 1932 is afgetreden, heeft, alvorens haar ontslag aan den Koning aan te bieden, met algemeene stemmen besloten de Amerikaansche schuld niet te betalen.

HERRIOT (Edouard). Meerdere malen minister en minister-president, voorzitter van de Fransche Radicaal-Socialistische partij, burgemeester van Lyon en geleerde, tijdens een radiorede.

Engeland's nieuwe nota. —
Het Britsche kabinet heeft in zijn op 13 Dec. gehouden zitting besloten een nieuwe nota aan de Vereenigde Staten te zenden in antwoord op de Amerikaansche nota van 11 Dec.
In de nieuwe nota wordt er op gewezen, dat de laatste Engelsche nota de strekking had, een duidelijke uiteenzetting te geven van de positie der Britsche regeering ten aanzien van de betaling van 15 December en van de omstandigheden waarin zij had besloten deze betaling te doen. Het was niet de bedoeling van deze nota, om te raken aan eenige kwestie betreffende de constitutioneele positie van de Amerikaansche regeering. De nota moest uitsluitend worden gelezen, als betrekking hebbende op de positie der Engelsche regeering, n.l. dat zij bereid is onder de in genoemde nota opgesomde voorwaarden op 15 December te betalen, waarbij zij nogmaals den nadruk wil leggen op de gestelde voorwaarde, waarmee de regeering der Vereenigde Staten accoord is gegaan, dat de geheel kwestie der schuldenregeling opnieuw onderzocht moet worden.

De Engelsche betaling geschiedt. —
De betaling van het bedrag van 95.550.000 dollar, dat Engeland overeenkomstig de schuldenovereenkomst met Amerika van 1923 op 15 Dec. moest voldoen, is op 15 Dec. te New York geschied, doordat de Federal Reserve Bank in samenwerking met de Bank van Engeland op dien datum het bedrag in goud beschikbaar had.
Te Londen is op denzelfden dag een gelijk bedrag op rekening van de Federal Reserve Bank overgeschreven. Het goud zal naderhand naar Amerika verscheept worden op met de Federal Reserve Bank nader overeen te komen wijze.

Totaal $ 98.722.675 betaald.
Zes landen hebben op 15 Dec. 1932 aan de Vereenigde Staten in totaal $ 98.722.675 betaald, uit hoofde van de oorlogsschulden, namelijk:

Engeland	$ 95.550.000
Tsjecho-Slowakije	1.500.000
Italië	1.245.437
Finland	186.000
Letland	148.852
Litauen	92.386
	$ 98.722.675

De volgende vijf landen hebben niet betaald:

Frankrijk	$ 19.261.452
Polen	4.427.980
België	2.125.000
Estland	356.370
Hongarije	40.729
	$ 26.211.531

(Vorig bericht blz. 197A.)

A. **VOLKENBOND. — Avenol's verkiezing bekrachtigd.**
Bij hoofdelijke, geheime stemming bekrachtigde op 10 Dec. 1932 de volkenbondsvergadering de, reeds door den volkenbondsraad in September '32 gehouden verkiezing van den plaatsvervangenden secretaris-generaal Avenol tot secretaris-generaal.
Avenol verwierf 42 stemmen bij één stemonthouding en één tegenstem.
Eenstemmig werd hierop een door verscheidene delegaties ingediende resolutie aangenomen, waarin werd verklaard, dat de vroegere secretaris-generaal, sir Eric Drummond, zich voor den volkenbond zeer verdienstelijk heeft gemaakt.

16 DECEMBER 1932

B. **ENGELAND. — Een milliard aan oorlogspensioen.** —
Volgens een mededeeling van den Britschen minister van pensioenen betaalt Groot-Brittannië wekelijks ongeveer £ 1.000.000 aan oorlogspensioenen, waarvan 1.250.000 personen (mannen, vrouwen en kinderen) genieten. Aan het eind van dit jaar zal het aan oorlogspensioenen betaalde bedrag in totaal £ 1.060.000.000 beloopen, meer dan eenige andere deelnemer aan den wereldoorlog heeft betaald.

C. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Overzicht (17 Mei 1932—16 December 1932).**
Vlootcommissie. — De technische commissies van de Ontwapeningsconferenties hebben op 17 Mei 1932 haar werkzaamheden hervat.
De commissie van redactie van de vlootcommissie constateert in haar rapport, dat het de commissie niet mogelijk was tot overeenstemming te komen inzake de kwestie van het offensieve karakter van zekere oorlogsschepen. Verscheidene staten verschillen van meening over het offensieve karakter van de groote schepen, onderzeebooten en vliegtuigmoederschepen. Verscheidene andere staten zijn van meening, dat de genoemde scheepscategorieën zoowel voor offensieve als voor defensieve doeleinden gebruikt kunnen worden.
Kwalitatieve ontwapening. — In de commissie inzake chemische en bacteriologische oorlogsmiddelen is op 27 Mei 1932 door een subcommissie den tekst uitgewerkt voor behandeling in de geheele commissie, waarbij de volgende wapenen als uitgesproken aanvalswapenen worden verklaard, zoomede als een bedreiging voor de burgerbevolking en voor de nationale verdediging. Als zoodanig zullen zij voorgesteld worden voor de kwalitatieve ontwapening.
1. alle brandmiddelen;
2. alle apparaten en substanties welke door middel van vuur verwoestend kunnen werken.

Uitgezonderd worden evenwel die oorlogsmaterialen, welke als neven-werking vuur voortbrengen, zoomede de pyrotechnische wapenen, zooals raketten, luchtgranaten e.d. Deze wapenen zullen niet als aanvalswapenen worden beschouwd. De vertegenwoordigers der Engelsche en Australische regeering maakten op dezen tekst een algemeene reserve, aangezien de houding hunner regeeringen nog niet bekend is.
De Engelsche vertegenwoordiger stelde de vraag of technische brandwapenen, die voor het afweren van luchtaanvallen worden gebruikt, als aanvalswapenen moeten worden beschouwd.

Rapporten der Vlootcommissie e.a. —
De vlootcommissie en de commissie voor den chemischen en bacteriologischen oorlog hebben op 7 Juni 1932 hun werkzaamheden geëindigd en hun rapport aan de algemeene commissie uitgebracht.
Nieuwe Fransche delegatie. —
De nieuwe Fransche delegatie naar de ontwapeningsconferentie is op 12 Juni 1932 als volgt samengesteld: voorzitter Herriot; gedelegeerden de ministers van oorlog, marine, luchtvaart en koloniën, en de senator De Jouvenel; plaatsverv. gedelegeerden Messimy, Rio, Laurent-Eynac, Pierre Cot, Jouhaux, Massigli, Aubert.
Luchtvaartcommissie. —
Bij de voortzetting van de discussies in de luchtvaartcommissie over het vraagstuk van de internationaliseering der burgerlijke luchtvaart heeft de nieuwe Fransche gedelegeerde, Senator Henri de Jouvenel, op 22 Juni 1932 nieuwe voorstellen gedaan, die als volgt luiden:
1. Volstrekt verbod van den chemischen, bacteriologischen en brandstichtenden luchtoorlog.
2. Verbod van het luchtbombardement, behalve op het slagveld zelf, de luchtvlootbases en op arsenalen voor zwaar geschut met een groote schietwijdte.
3. Vaststelling van een maximum tonneninhoud voor het ledig gewicht van de militaire vliegtuigen, gepaard gaande met een contingenteering voor die militaire vliegtuigen, die een grooteren tonneninhoud hebben en die voor strikt defensieve doeleinden onontbeerlijk zijn, en met een ter beschikkingstelling van die vliegtuigen aan den Volkenbond.
4. Continentale internationaliseering van de voor verkeersdoeleinden gebezigde handelsluchtvloot.
5. Vaststelling van een maximum-tonneninhoud voor de niet geïnternationaliseerde burgerlijke vliegtuigen.
6. Aanvullende maatregelen betreffende den wapenhandel en de private wapenfabricatie.

Voorstellen van Baldwin. —
Baldwin heeft op 7 Juli in het Lagerhuis de Engelsche ontwapeningsvoorstellen meegedeeld zooals die, als ant-

woord op het voorstel van Hoover, door de Engelsche regeering geformuleerd zijn. Voor de vloot stelt Engeland voor een maximale tonnage van 22.000 ton voor linieschepen met kanonnen van ten hoogste 11 duim middellijn. Voor de kruisers een grootte van 7000 ton met 6.1 duims kanonnen. Zou een internationale overeenkomst met betrekking tot de kruisers niet bereikt worden, dan zal Engeland voorstellen de grootte der linieschepen te verhoogen tot maximaal 25.000 ton met bewapening van 12 duims kanonnen. Voor vliegtuigmoederschepen wordt een max. waterverplaatsing van 22.000 ton voorgesteld, eveneens met kanonnen van ten hoogste 6.1 duim kaliber. De regeering vreest dat men internationaal niet tot geheele afschaffing van de duikbooten zal willen besluiten. In dit geval zou de regeering de tonnenmaat van de duikbooten willen beperkt zien tot maximaal 250 ton waterverplaatsing aan de oppervlakte der zee.

De regeering is reeds verder gegaan dan Hoover's voorstellen met de beperking der strijdkrachten te land. Het territoriale leger dat in 1913 nog ruim 259.000 man telde, is thans nog slechts 207.000 man sterk, maar de regeering zou nopens de bewapening willen overgaan tot verbod van tanks boven 20 ton gewicht en algemeen verbod van chemische en bacteriologische strijdmiddelen.

Wat de luchtvloot betreft, zeide Baldwin, dat de Engelsche regeering het bombardeeren uit de lucht alleen zou willen toestaan voor streng gelimiteerde en betrekkelijk kleine grondstukken, waar vestingen of magazijnen of vliegkampen waren die dus tot de verdedigingsmiddelen der aangevallen partij behoorden. Aanvallen daarentegen op oorlogshavens als Portsmouth waar een groote stad onmiddellijk aan de oorlogshaven grenst, moesten verboden worden. Tenslotte zou de regeering internationale bepalingen voorstaan nopens het maximale gewicht van onbeladen vliegtuigen, behalve voor transportvliegtuigen die dan echter geen verdere bewapening mochten hebben.

Prof. Moresco tot voorzitter van de vlootcommissie benoemd. —

Prof. Moresco is op 20 Juli 1932 tot voorzittter der vlootcommissie benoemd.

Zijn benoeming werd voorgesteld door den gedelegeerde van Noorwegen, wiens voorstel ondersteund werd door Duitschland en Amerika.

Hierdoor heeft Nederland een plaats gekregen in het bureau der ontwapeningsconferentie.

De stand der onderhandelingen. —

De Fransche minister-president Herriot heeft op 20 Juli 1932 aan de Fransche pers de volgende mededeelingen gedaan over den huidigen stand der ontwapeningsonderhandelingen.

In de motie van verdaging van de ontwapeningsconferentie wordt vastgesteld, dat in de eerste phase der conferentie een algemeene overeenstemming is bereikt over de volgende punten:

1. Vermindering van de totale tonnage der tanks.
2. Verbod van chemische en bacteriologische wapenen.
3. Instelling van een permanente commissie van contrôle, die toezicht zal houden op de uitvoering van het toekomstige ontwapeningsaccoord.

Verder is overeengekomen dat het op 22 September 1932 eindigende bewapeningsvacantiejaar met 4 maanden wordt verlengd en dat nieuwe regels zullen worden opgesteld voor bijzondere maatregelen tegen diegenen, die in de toekomst zich niet aan het ontwapeningsaccoord houden.

Ook heeft men de instelling van een bijzondere commissie bereikt voor de kwestie van de particuliere wapenfabricage en den wapenhandel. Nog geen overeenstemming is bereikt op de volgende punten:

1. Het verbod van bommenwerpers.
2. De beperking der effectieve troepensterkten.
3. In de klassenkwestie is tot dusverre nog geen beslissing genomen.

Bewapeningsstilstand met vier maanden verlengd. —

De eerste periode der ontwapeningsconferentie is op 23 Juli 1932 afgeloopen.

De algemeene commissie heeft de resolutie-Benesj aangenomen met 41 tegen 2 stemmen en 8 onthoudingen.

De tegenstemmers waren Duitschland en Sovjet-Rusland. Van stem onthouden hebben zich Afghanistan, Albanië, Bulgarije, China, Hongarije, Italië, Oostenrijk en Turkije.

Direct na de stemming werd een voltallige zitting bijeengeroepen om te beslissen over de verlenging van de bewapeningsvacantie. Dit voorstel is met 49 stemmen en 1 onthouding (Afghanistan) aangenomen. Herriot dankte daarop Henderson voor zijn bekwame leiding.

De door Benesj opgestelde resolutie tot verdaging van de Ontwapeningsconferentie, bestaat uit vijf deelen.

In het eerste gedeelte wordt met waardeering kennis genomen van de voorstellen van president Hoover. Het tweede deel bevat een samenvatting van de in de eerste phase der Ontwapeningsconferentie bereikte practische resultaten.

Het derde deel behandelt de voorbereiding van de toekomstige tweede phase der Ontwapeningsconferentie. Tijdens de verdaging zal het presidium de onderhandelingen in het bijzonder over de uitvoering van het voorstel van President Hoover inzake de vermindering van de sterkte der legers voortzetten en de mogelijkheid van een verlaging der uitgaven voor het leger onderzoeken. Ook de huishoudelijke commissie der conferentie zal haar werken moeten voortzetten. Een bijzondere commissie inzake de regeling der productie van wapens door particulieren wordt voorgesteld.

Wat betreft de bewapening ter zee zullen de onderteekenaars van de overeenkomsten van Londen en Washington nieuwe onderhandelingen openen en rapport uitbrengen aan de hoofdcommissie. De overige zee-mogendheden worden uitgenoodigd intusschen haar standpunt bekend te maken.

De bijeenroeping van de Ontwapeningsconferentie voor de tweede phase wordt aan het presidium der conferentie overgelaten, die echter de conferentie binnen de vier maanden zal bijeenroepen.

Het vierde deel bevat de z.g.n. overgangsbepalingen en in het vijfde deel wordt voorgesteld het op 29 Sept. '32 afloopende jaar van stilstand der bewapening met vier maanden te verlengen.

Subcommissie vergadert zonder Duitschland. —

Voor de eerste maal heeft op 15 Sept. '32 een commissie der Ontwapeningsconferentie vergaderd zonder dat Duitschland vertegenwoordigd was, en wel de commissie voor de legeruitgaven.

Duitsche nota in Genève overhandigd. —

Een schrijven van de Duitsche Rijksregeering aan den voorzitter der Ontwapeningsconferentie Henderson, is op 16 Sept. 1932 door den Duitschen consul-generaal aan den directeur van de ontwapeningsafdeeling van het Volkenbonds-secretariaat overhandigd.

In dit schrijven deelt de Rijksregeering mede, dat Duitschland op de 21 September 1932 bijeenkomende zitting van het bureau der Ontwapeningsconferentie niet vertegenwoordigd zal zijn. De motiveering van dit besluit komt overeen met de verklaringen in de Duitsche nota aan Frankrijk over de gelijkgerechtigdheidskwestie. De Duitsche regeering wijst er op, dat reeds in de verklaring van den leider der Duitsche delegatie Nadolny, 23 Juli 1932 voor de algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie afgelegd, tot uiting kwam, dat Duitschland niet verder aan de Ontwapeningsconferentie zou medewerken, zoolang de kwestie der Duitsche gelijkgerechtigdheid niet beslist was.

Antwoord van Henderson op de Duitsche nota. —

Het antwoord-schrijven, dat de president van de Ontwapeningsconferentie Henderson gericht heeft aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken in verband met de Duitsche nota van 14 September is op 20 September door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd. In dit schrijven spreekt Henderson er o.a. zijn teleurstelling over uit, dat de rijksregeering besloten heeft niet aan de zitting van het Bureau deel te nemen. Duitschland schijnt de opvatting te zijn toegedaan, dat na het aannemen der groote verdagingsresolutie der Ontwapeningsconferentie van 23 Juli, thans vaststaat, dat de komende ontwapeningsovereenkomst ver beneden het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles zal

blijven. Als president is het zijn taak niet zich uit te spreken over „het ontwapeningsregime van het Verdrag van Versailles".
Henderson besluit dan met de uitnoodiging aan de Duitsche regeering opnieuw en zoo spoedig mogelijk deel te nemen aan de werkzaamheden van het Bureau der Conferentie, daar bij een langdurige afwezigheid van Duitschland ter conferentie op ernstige wijze de geheele ontwapeningsgedachte in gevaar kan komen.

Opening van het ontwapeningsbureau. —

Het bureau van de Ontwapeningsconferentie is op 21 Sept. '32 bijeengekomen. In totaal telt het bureau 19 vertegenwoordigers. Duitschland heeft naar deze zitting geen vertegenwoordiger gezonden.

De voornaamste taak van het bureau bestaat uit de uitvoering van de besluiten, welke neergelegd zijn in de resolutie van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie van 23 Juli 1932, waarmede de eerste phase van de conferentie werd afgesloten.
President Henderson opende de zitting van het bureau met een korte rede, waarin hij verklaarde, dat de ontwapeningsconferentie thans op haar kritiekste punt is gekomen. Het gaat er nu om, of men tot een effectieve en ernstige vermindering van de bewapeningen zal komen of tot een nieuwen bewapeningswedloop. De hoofdzaak van het bureau is de tweede zittingsperiode van de conferentie voor te bereiden, welke, naar Henderson stellig hoopte, een reeks concrete ontwapeningsmaatregelen zal opleveren.

Brief van Litwinov. — Wisseling van nota's met Duitschland. —

Het Bureau van de Ontwapeningsconferentie heeft op 24 Sept. '32 een brief van Litwinov ontvangen, waarin de Sovjet-regeering mededeelt, dat zij weigert in de toekomst vertegenwoordigers naar de technische commissies der conferentie te zenden, zoolang geen besluiten over een werkelijke vermindering der bewapening zijn genomen.
Het Bureau heeft zonder discussie goedgekeurd het voorstel van den president om de discussie over de wisseling van nota's met de Duitsche regeering uit te stellen.

Japan verwerpt Hoover's ontwapeningsvoorstel. —

Officieel werd op 21 October 1932 medegedeeld, dat het ministerie van Buitenlandsche Zaken en het ministerie van Marine van Japan, na gemeenschappelijke beraadslagingen hebben besloten, het voorstel van president Hoover om de maritieme bewapening met een derde te verminderen, onder alle omstandigheden van de hand te wijzen, en wel in het belang van de Japansche landsverdediging.

Nieuw ontwapeningsplan. —

De Fransche Kamer heeft op 28 October 1932 een aanvang gemaakt met de interpellaties over de buitenlandsche politiek. Herriot ontwikkelde in zijn rede het nieuwe Fransche ontwapeningsplan, dat als volgt luidt:
Frankrijk zou, tegen een nader te bepalen tijdstip, de algemeene vermindering aanvaarden van den eerstenoefentijd voor het landleger in het moederland (dus niet voor de troepen in de koloniën, mandaat-landen etc.) onder de volgende voorwaarden:
1. dat alle formaties, die met dit stelsel van legerorganisatie in strijd zijn, zooals de Rijksweer, zullen worden ontbonden en dat regelen zullen worden gesteld voor de militaire politie.
2. dat de internationale contrôle wordt georganiseerd met inbegrip van de verplichting voor de staten om zich aan onderzoek te onderwerpen.
3. dat het Locarnoverdrag wordt aangevuld, met dien verstande, dat een regionaal verdrag voor het verleenen van wederkeerigen bijstand wordt gesloten, waarbij iedere Europeesche natie zich kan aansluiten, en dat de gezamenlijke strijdmacht, die op deze wijze zou tot stand komen, toereikend zal zijn om iederen aanvaller te bedwingen. Deze strijdmacht moet als eerste groep gespecialiseerde contingenten van de verschillende naties omvatten, die onmiddellijk beschikbaar zijn, en over aanzienlijk materiaal beschikken.
4. dat de Ver. Staten zich bereid verklaren waarborgen voor veiligheid te geven in den zin, waarin zij ze zelf hebben opgevat.
5. dat de leden van den Volkenbond zich verbinden tot het naleven van alle verplichtingen, die voortkomen uit het ontwerp.

Bewapeningsvacantie. —

Henderson deed op 3 Nov. 1932 ter ontwapeningsconferentie een mededeeling dat zeven en veertig staten zich bereid verklaard hebben tot de verlenging van de bewapeningsvacantie van 1 November met vier maanden.
Overeenkomstig zijn voorstel werd besloten deze verlenging van de bewapeningsvacantie als in werkinggetreden te beschouwen.

Toezicht op ontwapening; chemische en bacteriologische oorlogvoering. —

Het bureau der ontwapeningsconferentie te Genève heeft op 8 Nov. 1932 de eerste lezing van het rapport van den Belg Bourquin over het internationale toezicht op de naleving der ontwapeningsconventie tot een goed einde gebracht.
Het bureau heeft besloten, dat de te scheppen ontwapeningscommissie, die het toezicht op de naleving zal uitoefenen, uitsluitend uit regeeringsvertegenwoordigers zal bestaan en dat alle regeeringen, die tot de ontwapeningsconventie toetreden, daarin vertegenwoordigd zullen zijn.
De commissie zal het recht hebben, een enquête te organiseeren in de landen, die van niet-strikte naleving der conventie verdacht worden en zal daartoe kunnen besluiten, hetzij op eigen initiatief, hetzij op grond van een klacht van een of andere regeering.

Fransch plan. —

De Fransche min.-pres. heeft op 14 Nov. '32 het volgende uittreksel van het door Paul-Boncour opgestelde Ontwapeningsplan voor publicatie ter beschikking gesteld. Dit plan stelt etappegewijze ontwapening voor krachtens een algemeen pact, alsmede het ter beschikking van den Volkenbond stellen van een internationale leger-, vloot- en luchtmacht. Er zouden nationale legers van beperkte sterkte met korten diensttijd worden gevormd. De beperkende bepalingen ten aanzien der legers zouden tot de zeestrijdkrachten moeten worden uitgebreid. Ten aanzien der luchtstrijdkrachten zou een Unie voor Luchttransporten worden opgericht en een Europeesche luchtstrijdmacht op internationale basis.

Engelsch plan. —

De Engelsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft op 17 Nov. 1932 te Genève in een rede voor het bureau der ontwapeningsconferentie Engelands denkbeelden inzake de ontwapening uiteengezet. Wijziging van Versailles wordt slechts door overleg mogelijk geacht. Engeland erkent Duitschlands eisch inzake rechtsgelijkheid en verklaart zich bereid dit beginsel in een nieuwe conventie op te nemen. Tenslotte brengt Simon Engelands uitvoerige voorstellen over inzake ontwapeningsbeperking te land, ter zee en in de lucht. Hoofdpunten van Engelands voorstel zijn: ingrijpende vermindering van de tonnenmaat der groote oorlogsschepen, afschaffing der duikbooten, verbod van zware tanks, leger- en marinevliegtuigen, internationale contrôle der civiele luchtvaart.

Vijfmogendhedenconferentie. — Von Neurath's verklaring.

De vertegenwoordigers van Frankrijk, Engeland, Italië, Amerika en Duitschland zijn op 7 Dec. 1932 te Genève bijeengekomen.
Rijksminister von Neurath heeft op 8 December de beide volgende vragen gesteld:
1. Zal de rechtsgelijkheid in de toekomstige conventie in elk opzicht practische toepassing vinden en is zij dus het uitgangspunt der toekomstige conferentie-besprekingen, voorzoover het de ontwapende staten betreft?
2. Sluit de uitdrukking „een systeem, dat aan alle naties veiligheid verschaft", het element der veiligheid in, dat in de algemeene ontwapening gelegen is, zooals dit door de Volkenbondsvergadering is erkend?
Na de verklaringen van von Neurath zeide de Fransche minister van Oorlog Paul-Boncour, dat Herriot de formule over de rechtsgelijkheid zelf heeft uitgewerkt en dat de vragen van von Neurath dus aan Herriot ter beantwoording moeten worden voorgelegd. Paul-Boncour vroeg den

Duitschen minister, wat hij precies onder rechtsgelijkheid verstaat, waarop von Neurath repliceerde, dat hij hierop bij de verdere besprekingen precies zal antwoorden.

Pariteitsaccoord. —

Een op 10 Dec. '32 door de vijfmogendhedenconferentie opgestelde verklaring, welke het Duitschland mogelijk maakt weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen, is op 11 Dec. door alle vijf mogendheden definitief aangenomen en geteekend.

De verklaring, welke in de Engelsche taal is opgesteld, is geteekend door: J. Ramsay MacDonald, als voorzittter en verder door Norman H. Davis, John Simon, J. Paul-Boncour, C. von Neurath en Aloisi.

De tekst van deze verklaring luidt als volgt:

1e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk en Italië verklaren, dat een der grondbeginselen der Ontwapeningsconferentie zal moeten zijn de rechtsgelijkheid van Duitschland en de andere bij verdrag ontwapende staten te waarborgen, en wel volgens een systeem, dat aan alle naties veiligheid biedt en dit principe zal in de overeenkomst, welke de besluiten der Ontwapeningsconferentie bevat, belichaamd worden. Deze verklaring sluit in, dat de bewapeningsbeperkingen voor alle staten in de tot stand komende ontwapeningsovereenkomst zullen moeten zijn opgenomen. Er bestaat overeenstemming omtrent het feit, dat de manier, waarop deze rechtsgelijkheid zal worden toegepast, op de conferentie zal worden besproken.

2e. Op grond van die verklaring heeft Duitschland zich bereid verklaard weer aan de ontwapeningsconferentie deel te nemen.

3e. De regeeringen van het Vereenigd Koninkrijk, Duitschland, Frankrijk en Italië zijn bereid, gemeenschappelijk met alle andere Europeesche staten plechtig nogmaals te bevestigen, dat zij onder geen omstandigheid zullen trachten huidige of toekomstige geschillen tusschen de ondergeteekenden met geweld op te lossen. Een en ander mag niet vooruitloopen op een nadere bespreking van de kwestie der veiligheid.

4e. De regeeringen van de Ver. Staten, het Vereenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitschland en Italië verklaren, dat zij vastbesloten zijn op de conferentie gemeenschappelijk met de andere op de conferentie vertegenwoordigde staten er naar te streven, dat direct een conventie wordt opgesteld, welke voorziet in een werkelijke vermindering en beperking der bewapening en gelijktijdig in een toekomstige herziening, met het doel tot verdere vermindering te komen.

Hierna volgen bovengenoemde handteekeningen der vijf vertegenwoordigers.

Algemeene commissie verdaagd. —

De algemeene commissie der Ontwapeningsconferentie is op 16 Dec. 1932 tot 31 Januari 1933 verdaagd, nadat een resolutie is aangenomen, waarin kennis wordt genomen van het accoord tusschen de vijf groote mogendheden van 11 December en waarin o.a. gezegd wordt:

„De algemeene commissie begroet de verklaring waarbij de vijf mogendheden besloten hebben, op de Ontwapeningsconferentie met de overige daar vertegenwoordigde mogendheden samen te werken om zoo snel mogelijk te komen tot een ontwapeningsovereenkomst, die wezenlijke vermindering en beperkingen der bewapeningen alsmede bepalingen voor een herziening in den zin van verdere vermindering inhoudt." **(Vorig bericht blz. 198 A.)**

A. **CATALONIË. — Macia als president van Catalonië herkozen.** —

In het Catalaansche parlement heeft president Macia op 15 Dec. 1932 een Boodschap voorgelezen, waarin hij rekenschap aflegt van zijn voorloopig presidentschap sedert de proclamatie der republiek. Daarna diende hij zijn ontslag in, doch werd met 63 tegen 11 stemmen herkozen.

Macia zal het presidentschap gedurende vier jaren uitoefenen.

B. **ZWITSERLAND. — Schulthess Bondspresident.** —

De Vereenigde Bondsvergadering heeft op 15 Dec. met 165 van de 174 geldige stemmen den tegenwoordigen vicepresident Bondsraad Edmund Schulthess, hoofd van het departement voor economische zaken, tot bonds-president gekozen. Tot vice-president werd gekozen Bondsraad Pilet-Golaz, hoofd van het departement van posterijen en spoorwegen.

Schulthess wordt thans voor de vierde maal president van den Zwitserschen Bondsstaat.

17 DECEMBER 1932

C. **NEDERLAND — Visscherijbedrijf te IJmuiden.** —

In duidelijke bewoordingen heeft minister Verschuur in de zitting der Tweede Kamer op 14 Dec. uiteengezet, dat hij niets voor het visscherijbedrijf te IJmuiden wenscht te doen en zulks omdat aan dat bedrijf zóóveel mankeert, dat het z.i. regeeringssteun niet waardig is.

Mr. F. L. J. E. Rambonnet, burgemeester van IJmuiden, heeft als voorzitter van den gemeenteraad van Velzen tegen de uitlating van minister Verschuur, gezien den bedroevenden toestand te IJmuiden, ernstig geprotesteerd. **(Vorig bericht blz. 151F.)**

18 DECEMBER 1932

D. **BELGIË. — Nieuw kabinet.** —

Het Kabinet-De Broqueville is op 13 Dec. '32 afgetreden.

Het nieuwe Belgische ministerie is op 17 Dec. als volgt samengesteld:

Premier en minister zonder portef.: De Broqueville.
Buitenlandsche Zaken: Hijmans.
Justitie: Janson.
Landsverdediging: Devèze.
Verkeerswezen: Forthomme.
Wetenschappen en Kunsten: Lippens.
Binnenlandsche Zaken en P.T.T.: Poullet.
Financiën: Jaspar.
Koloniën: Tschoffen.
Nijverheid en Arbeid: Van Isacker.
Sociale Zaken en Gezondheid: Carton de Wiart.
Openbare Werken en Landbouw: Sap.

Het ministerie van Wetenschappen en Kunsten zal voortaan ministerie van Openbaar Onderwijs heeten. De Koning heeft het nieuwe kabinet beëedigd.

(Le Soir)

19 DECEMBER 1932

E. **DUITSCHLAND. — Opheffing van eenige noodverordeningen.** —

In den Duitschen ministerraad is besloten tot opheffing grootendeels der noodverordeningen betreffende de terreur, de buitengewone rechtbanken en de vlugschriften. **(Vorig bericht 193E.)**

F. **WERKLOOSHEID. — Dertig millioen.** —

Volgens een rapport van het Internationaal Arbeidsbureau kan het aantal werkloozen in de geheele wereld geschat worden op ruim 30 millioen en het daardoor gederfde bedrag aan loonen en salarissen op vier milliard pond sterling per jaar. **(Vorig bericht blz. 125B.)**

G. **FRANKRIJK. — Nieuwe Regeering.**

Paul-Boncour heeft het nieuwe Fransche ministerie als volgt samengesteld:

Minister-president en Buitenlandsche Zaken: Paul-Boncour, senator zonder partijverband.
Vice-premier en justitie: Abel Gardey, senator, democratisch linkerzijde.
Financiën en budget: Chéron, senator, vroeger unie-republikein.
Oorlog: Daladier, radicaal-socialist.
Marine: Leygues, republikein van links.
Luchtvaart: Painlevé, republikein socialist.
Nationale opvoeding: de Monzie, Fransch socialist.
Koloniën: Sarraut, senator, democratische linkerzijde.
Openbare Gezondheid: Daniélou, radicale linkerzijde.
Post-telegrafie: Laurent Eynac, radicale linkerzijde.
Arbeid: Dalimier, radicaal-socialist.
Landbouw: Queuille, radicaal socialist.
Handel. Durand, radicaal socialist.

Koopvaardij: Leon Meyer, radicaal socialist.
Pensioenen: Miellet, radicaal socialist.

(Paris-Soir)

A. **RUSLAND. — Hooger Onderwijs. - Herstel van den doctorstitel. —**
De Sovjetregeering heeft besloten, eenige waarborgen voor de geschiktheid van de personen voor het ambt van hoogleeraar te eischen. Daarvoor zullen de academische graden hersteld worden. (Politiken)

B. **ROTTERDAM. — Haventarieven. —**
De regeering heeft de verlaging van de Rotterdamsche haventarieven, waartoe de gemeenteraad op 27 Juli van dit jaar heeft besloten, goedgekeurd. **(Vor. ber. 191C.)**

20 DECEMBER 1932

C. **ARGENTINIË. — Omwentelingspoging. —**
De Argentijnsche regeering heeft 17 December op het laatste oogenblik een omwentelingspoging ontdekt. De beide oud-presidenten, Dr. Irigoyen en Alvear werden gearresteerd. In een aan Irigoyen toebehoorend huis in een voorstad van Buenos Aires ontplofte n.l. een bom, waardoor de politie op het spoor werd gebracht van een depôt, dat 1300 bommen bleek te bevatten.
De Argentijnsche Staatspresident Justo heeft voor geheel Argentinië den staat van beleg afgekondigd.

D. **NEDERLAND. — Salariskorting voor de rijksambtenaren. —**
De besparing op de uitgaven door een wijziging van de voornemens der regeering met betrekking tot de korting op de salarissen der rijksambtenaren is nader geraamd op *f* 11.3 millioen. Dit beteekent, dat de regeering een bedrag van *f* 3.2 millioen heeft prijs gegeven. Immers de salarisvermindering was in de Millioenennota bepaald op *f* 14.5 millioen, overeenkomende met het bedrag, dat de commissie-Welter terzake had voorgesteld.
De bestaande tijdelijke (degressieve) korting, ingegaan op 1 Maart '32, was voor gehuwden 2½ % van de eerste *f* 2000 en 5 % daarboven. Door het groote aantal ambtenaren met een salaris van *f* 2000 of minder kwam deze degressieve korting gemiddeld op 3 % neer.
Voor de ongehuwden bedroeg de bestaande korting van Maart 1932 2½ % van de eerste *f* 1000 en 5 % daarboven. Bovendien bestond voor deze ongehuwden reeds een 3 pCt.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit.
Zooals de in de centrale commissie voor georganiseerd overleg voorgelezen regeeringsverklaring luidde, zou van de gehuwden 4 % meer en van de ongehuwden 5 % meer gekort worden dan in de bestaande regeling. Men moet hier dus uit opmaken, dat van de gehuwden wordt geheven 6½ % tot *f* 2000 en 9 % daarboven, en van de ongehuwden 7½ % tot *f* 1000 en 10 % daarboven, terwijl voor de ongehuwden de 3 pCt.'s aftrek ingevolge het Bezoldigingsbesluit blijft bestaan.
Met het tweede opcenten-ontwerp had minister De Geer reeds *f* 3.3 millioen aan nieuwe middelen prijs gegeven (*f* 1.5 millioen tengevolge van de wijzigingen van het eerste ontwerp door de regeering en *f* 1.8 millioen door aanvaarding van het amendement-Kortenhorst tot halveering van de opcenten op den bieraccijns).
Tezamen maakt dit een ongunstiger positie van de begrooting voor 1933 van *f* 6.5 millioen, op welke begrooting reeds het nog ongedekte tekort van *f* 22.1 millioen drukte, waarvan *f* 20 millioen spoorwegtekort over 1932.

(N. R. Crt.)

21 DECEMBER 1932

E. **NEDERL. OOST-INDIË. — Salarissen van Indische ambtenaren. —**
Met ingang van 1 Januari 1933 wordt de salariskorting van de Indische ambtenaren van 10 op 17% gebracht. De regeering heeft afgezien van het stopzetten van de periodieke verhoogingen en de verhoogingen, voortvloeiende uit promotie. Bepaald werd, dat met ingang van 1 Januari 1933, de salariskorting zal worden gebracht van 10 op 17 %, met dien verstande, dat voor bezoldigingen van *f* 35.— en lager een zoodanige degressie zal worden toegepast, dat de korting op een salaris van *f* 35.— *f* 5.— zal bedragen en dat de salarissen van *f* 15.— en lager niet gekort zullen worden. De tusschenliggende salarissen worden verdeeld in groepen met kortingen van *f* 1.50, *f* 2.50 en *f* 3.50. Verder zal, conform het advies van de Commissie voor Georganiseerd Overleg, een gezin met drie of meer kinderen, met afschaffing van de tegenwoordige kindertoelagen, een toelage worden uitgekeerd voor schoolgaande kinderen beneden de 18 jaar en wel resp. 2-, 4-, 5-, 6- en 7% voor een, twee, drie, vier, vijf of meer schoolgaande kinderen tot maxima van resp. *f* 10.—, *f* 20.—, *f* 25.—, *f* 30.— en fl. 35.— per maand. Aan gezinnen met vijf of meer kinderen, waarvan tevens twee schoolgaan en aan wie daarvoor krachtens de bestaande regeling een toeslag wordt uitgekeerd van 5 % of 10 %, met een maximum van *f* 25.— per maand, wordt gewaarborgd, dat de nieuwe regeling ten deze voor hen geen nadeel zal medebrengen. De korting van de ambtstoelagen, thans resp. 25 % en 50 % bedragende, wordt verhoogd resp. tot 30 % en 60 %.

(Vorig bericht blz. 95 G.)

F. **DUITSCHLAND. — Amnestie-ontwerp in den Rijksraad aangenomen. —**
Het seniorenconvent van den Rijksdag, dat op 19 Dec. bijeenkwam na de vergadering van den Rijksraad, waarin het amnestie-ontwerp, dat reeds door den Rijksdag is goedgekeurd, werd aangenomen, heeft met de stemmen van de sociaal-democraten en de communisten tegen, het voorstel tot bijeenroeping van den Rijksdag vóór Kerstmis verworpen. Hindenburg heeft de amnestie bekrachtigd.

22 DECEMBER 1932

G. **NEDERLAND. — Opcenten op invoerrechten. —**
De heer Colijn heeft op 26 Oct. '32 het wetsontwerp tot verhooging van de invoerrechten op krachtige wijze bestreden. Zijn bezwaren waren drie in getal:
Hem ontbreekt het geloof dat het slechts één jaar zal gelden. Hij achtte het verder ondoelmatig, omdat het de benoodigde 20 millioen niet zal opbrengen. Zijn hoofdbezwaar is echter, dat het den dolkstoot geeft aan het verdrag van Ouchy. Hij beval verhoogde tabaksbelasting en een couponbelasting aan en noemde de houding van de regeering onbegrijpelijk.
In de Tweede Kamer heeft minister De Geer op 27 Oct. 1932 medegedeeld, dat de regeering bereid is, bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Ouchy de opcenten op de invoerrechten te doen vervallen, niet alleen tegen de contracteerende mogendheden, maar ook tegen andere landen. Dr. Colijn verklaarde hierna, dat de geheele A.R.-fractie op één lid na haar stem tegen het wetsontwerp zal uitbrengen, indien op dit oogenblik de beslissing zal moeten vallen.
Tenslotte nam de Kamer met 93—2 stemmen een motie-Aalberse — mede onderteekend door de leden Beumer (a.r.) en Snoeck Henkemans (c.h.) — aan tot schorsing der beraadslaging en verdaging der verdere behandeling van het wetsontwerp tot de algemeene beschouwingen over hoofdstuk I der Rijksbegrooting 1933 zullen zijn gehouden.
De minister van Financiën heeft op 12 Nov. 1933 een nota van wijzigingen gezonden betreffende het wetsontwerp tot tijdelijke heffing van opcenten op alle invoerrechten en op den accijns op bier alsmede herziening van het tarief.
In deze nota van wijziging stelt de regeering voor: de opcenten uitsluitend toepasselijk te verklaren op goederen, welke hier te lande niet worden voortgebracht. Opcenten op bieraccijns blijven gehandhaafd; 20 opcenten op den suikeraccijns worden weder ingevoerd. Inwerkingtreding der wet te stellen op 1 Januari 1933. De totale opbrengst wordt nu op *f* 21 millioen geraamd.

(Vorig bericht blz. 194 C.)

A. SUIKER. — Europeesche landen onder het Chadbourne Contract. —

De Internationale Suikerraad publiceert een overzicht van de definitieve resultaten van het tweede quota-jaar voor de Europeesche landen, welke betrokken zijn bij de internationale overeenkomst van 9 Mei 1931.

SURPLUSSTOCKS IN METRIEKE TONNEN.

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1931 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	560.162	177.929	182.624	53.396	23.685
Surplusstocks 1 September 1932	516.972	92.777	96.405	28.420	7.803

De Internationale Suikerraad voegt hieraan toe een begrooting van de hoeveelheden, welke voor export in de Europeesche landen voor het derde quota-jaar beschikbaar zijn:

	Duitschl.	Tsj.-Slowakije	Polen	Hongarije	België
Surplusstocks 1 Sept. 1932 (Voor Tsj.-Slowakije, 1 Oct.) .	516.972	92.777	96.405	28.420	7.803
Productie 1932—1933	1.100.000	625.000	416.000	105.000	245.000
	1.616.972	717.777	512.405	133.420	252.803
Schatting binnenlandsche consumptie	1.491.809	385.825	340.841	93.320	226.323
Saldo	125.163	331.952	171.564	40.100	26.480

Hieruit blijkt, dat deze landen waarschijnlijk niet in staat zullen zijn hun volledige quota te exporteeren

Deze zijn als volgt: Duitschland 200.000, Tsj.-Slowakije 570.817, Polen 308.812, Hongarije 84.100, België 30.275.

(Vorig bericht blz. 180F.)

B. PARAGUAY EN BOLIVIA. — Conflict inzake het Gran Chaco-gebied. —

Naar op 22 Juli '32 uit La Paz gemeld werd, hebben in het Gran Chaco-gebied tusschen een Boliviaansche troepenafdeeling en militairen van Paraguay gevechten plaats gehad.

De regeering van Paraguay heeft op 3 Aug. 1932 het Congres verzocht, over te gaan tot het gelasten van een algemeene mobilisatie.

De voorzitter van den Volkenbondsraad, Matos (Guatemala) heeft, naar de Britsche United Press uit Genève meldt, telegrammen gezonden aan de regeeringen van Bolivia en van Paraguay. Hij herinnert er daarin Bolivia en Paraguay aan, dat zij, door hun onderteekening van het convenant van den Volkenbond niet hun toevlucht mogen nemen tot een oorlog.

De landen, aangesloten bij de Pan-Amerikaansche Unie, n.l. de Ver. Staten en nog 18 andere landen, hebben op 4 Aug. '32 aan Bolivia en Paraguay medegedeeld, dat, wanneer een dezer beide landen den Gran Chaco met geweld in bezit neemt, deze verovering niet zal worden erkend. Tevens wordt verklaard, dat beide staten de vijandelijkheden moeten staken, terwijl hun wordt voorgesteld, aan een neutrale instantie voorstellen te doen tot bijlegging van het conflict. Dit optreden van de leden der Pan-Amerikaansche Unie wordt te Washington beschouwd als een uitbreiding van Hoover's stelling inzake het niet erkennen van door verovering verworven gebied. De huidige actie, zoo neemt men aan, zal in haar gevolgen even verstrekkend zijn als de Monroe-leer.

Paraguay heeft op 7 Aug. '32 het voorstel van de Pan-Amerikaansche Unie tot bijlegging van het conflict met Bolivia zonder voorbehoud aangenomen.

Bolivia daarentegen heeft het bemiddelingsvoorstel van de hand gewezen en verklaard, dat het Chaco-conflict eerst dan als geëindigd zal beschouwen, wanneer Bolivia een toegang tot de Paraguay-rivier en daardoor tot zee krijgt.

Overigens beweert Bolivia, dat zijn leger zich in het Chacogebied op Boliviaanschen grond bevindt.

De president van Paraguay, Ayala, heeft op 13 Aug. '32 verklaard, dat hij de voorstellen van de neutrale mogendheden voor een wapenstilstand, gebaseerd op den status quo, categorisch van de hand wijst.

De gedelegeerde van Bolivia bij den volkenbond heeft een brief gericht aan den secretaris-generaal, waarin wordt medegedeeld, dat op 17 Augustus 1932 Paraguaansche troepen, ondersteund door drie vliegtuigen, een aanval hadden gedaan op den Boliviaanschen post bij Caraya, welke versterking na een verdediging van drie uur moest worden opgegeven.

De inhoud van dezen brief is tevens ter kennis gebracht van den volkenbondsraad en van de leden van den Volkenbond.

Het kabinet van Bolivia is op 31 Aug. '32 afgetreden.

De demissie geschiedde na ontvangst van een nota van de neutrale bemiddelingscommissie uit Washington, waarin geëischt wordt, dat Paraguay en Bolivia een wapenstilstandsverdrag zullen onderteekenen van 64 dagen, hetwelk op 1 Sept. 1932 diende in te gaan. De Boliviaansche regeering heeft besloten de vijandelijkheden met Paraguay voor dertig dagen te staken.

De neutralen hebben op 15 Sept. '32 opnieuw een stap gedaan bij Paraguay en Bolivia. Zij dringen er op aan de vijandelijkheden onverwijld te staken en een gedemilitariseerde zône in te stellen, doordat beide partijen hun troepen over een afstand van 10 K.M. terugtrekken.

De neutralen zouden dan een commissie naar het Chacogebied willen zenden om zich er van te vergewissen, dat de overeenkomst wordt nageleefd.

De volkenbondsraad heeft op 6 Dec. '32 voor den tweeden keer het conflict tusschen Bolivia en Paraguay behandeld. Op voorstel van den voorzitter werd besloten zoo spoedig mogelijk een onpartijdige commissie met uitgebreide volmachten naar Zuid-Amerika te zenden om ter plaatse een onderzoek in te stellen. In een lange discussie bleek, dat beide staten principieel accoord gaan met het zenden van zulk een commissie.

De Volkenbondsraad is op 21 Dec. '32 in een spoedzitting bijeengekomen, om zijn standpunt te bepalen inzake het rapport betreffende bijlegging van het conflict tusschen Paraguay en Bolivia, dat kort te voren door de neutrale verzoeningscommissie te Washington was overgeseind.

Volgens dit voorstel zullen beide staten onverwijld een accoord moeten sluiten, waarin wordt overeengekomen, dat de definitieve regeling van het conflict wordt toevertrouwd aan een door beide regeeringen samen te stellen scheidsgerecht.

De vijandelijkheden zullen 48 uur na het onderteekenen van het accoord worden gestaakt, terwijl 48 uur na de ratificatie de troepen definitief zullen worden teruggetrokken en gedemobiliseerd.

De commissie stelt verder voor, dat deskundigen van de drie bekende geografische genootschappen van Londen, Washington en Madrid worden uitgenoodigd mede te werken aan de grensregeling in den Chaco. Wanneer vier maanden na het sluiten van het accoord geen overeenstemming is bereikt over de benoeming van arbiters, zou het geschil worden voorgelegd aan het Haagsche Hof van Arbitrage.

De Volkenbondsraad heeft daarna in gelijkluidende telegrammen de regeeringen van Bolivia en Paraguay dringend aanbevolen, dit voorstel te aanvaarden. De vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italië

en Spanje deelden mede, dat zij hun regeeringen hadden verzocht, langs diplomatieken weg haar invloed uit te oefenen, ten einde te bewerken, dat het voorstel wordt aanvaard.
Verder werd op voorstel van den secretaris-generaal besloten, dat deze stap van den Bond door middel van den Volkenbondszender aan de verschillende regeeringen zou worden medegedeeld.
De regeering van Paraguay heeft op 22 Dec. '32 in een nota op de in verband met de bemiddelingsactie van den Volkenbond door de Chileensche regeering gedane pogingen, om Paraguay en Bolivia te bewegen, den strijd in het Gran Chaco-gebied te staken, geantwoord, dat zij de in de nota gestelde voorwaarden niet kan aanvaarden.
(Vorig bericht 63 F.)

A. **FRANKRIJK. — Kabinet Paul-Boncour. - Regeeringsverklaring goedgekeurd. —**
Na het voorlezen van de regeeringsverklaring in de Fransche Kamer, kwam, na eenige min belangrijke redevoeringen, Louis Marin aan het woord, die een scherpe critiek oefende op de samenstelling van het kabinet, dat slechts uit personen bestond, die vóór betaling aan Amerika waren.
Minister-president Paul-Boncour antwoordde kort, waarna Léon Blum verklaarde, dat hij en de socialistische Kamerfractie, die onder zijn leiding staat, de regeeringsverklaring goedkeurden. De radicale Kamerfractie stelde daarna voor over te gaan tot de orde van den dag (hetgeen dus voor Paul-Boncour's kabinet de vertrouwenskwestie beteekende), welk voorstel door de Kamer werd aangenomen met 365 tegen 215 stemmen.
De Kamer werd daarna verdaagd tot 27 Dec. '32.
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 228G.)**

B. **NEDERLAND. — Toenemende werkloosheid. —**
Het Departement van Binnenlandsche Zaken heeft aan alle gemeenten verzocht, in de eerste week van December op te geven, hoeveel geheel- en gedeeltelijk werkloozen op 26 November 1932 als werkzoekenden bij de plaatselijke organen der arbeidsbemiddeling waren ingeschreven. Bij het samenstellen van dit overzicht zijn gegevens ontvangen van 1046 gemeenten met 7.792.118 inwoners.
In die gemeenten stonden op 26 November 1932 ingeschreven: 314.116 geheel werkloozen en 19.567 gedeeltelijk werkloozen.
Van 31 gemeenten met 128.270 inwoners waren nog geen gegevens binnengekomen.
Op 29 October 1932 stonden bij 1066 gemeenten met 7.887.655 inwoners ingeschreven 291.996 geheel werkloozen en 17.814 gedeeltelijk werkloozen.
(Vorig bericht blz. 216C.)

C. **RADIO. — P.H.O.H.I.-uitzendingen —**
De P.H.O.H.I. zal zijn uitzendingen naar Oost- en West-Indië op 24 Dec. '32 weer hervatten.

23 DECEMBER 1932

D. **ITALIË. — Pontijnsche moerassen. - Littoria ingewijd.**
De nieuw gestichte stad Littoria in de vroegere Pontijnsche moerassen, is op 18 Dec. '32 door Mussolini ingewijd. Daarmede is het eerste en moeilijkste deel van het gewel dige werk geëindigd, dat dit duizenden jaren door moeraskoortsen berucht geworden gebied heeft herschapen in een vruchtbare en dicht bevolkte bouwstreek, waar binnenkort veertig tot vijftigduizend boeren hun brood zullen verdienen.
Mussolini heeft tegen de maand April 1933 de vestiging van nog 2000 families aangekondigd. In den herfst 1933 zal de nieuwe gemeente Sabauda worden ingewijd en in het jaar 1934 de gemeente Pontinia.
(Corriere della Sera)

E. **DUITSCHLAND. — Handhaving van orde en rust. - Nieuwe noodverordening. —**
De rijkspresident heeft op 21 Dec. '32 een verordening afgekondigd aangaande de handhaving van den binnenlandschen vrede. Buiten werking worden gesteld de verordeningen van 14 en 28 Juni, van 9 Aug. en een gedeelte der verordening van 2 Nov. '32.
De nieuwe noodverordening herstelt tal van politieke vrijheden.
De belangrijkste bepaling in de verordening is die betreffende versterkte bescherming van den persoon van den rijkspresident. Tot vervolging mag slechts na machtiging van den rijkspresident worden overgegaan. Ook de bestaande bepalingen tegen het verachtelijk maken van het rijk, de landen, den staatsvorm en de vlaggen worden overgenomen, terwijl ook de weermacht speciaal wordt beschermd. De buitengewone rechtbanken vervallen en de vergaderings- en persvrijheid wordt hersteld. Dagbladen mogen nog slechts verboden worden op grond van hoogverraad en landverraad. De politie mag echter ook in de toekomst vergaderingen bijwonen. Ook behouden de bevoegde instanties het recht vereenigingen en organisaties die van hoogverraad beschuldigd worden, te ontbinden.
De verordening betreffende den godsvrede, waarbij tot 2 Januari 1933 alle openbare vergaderingen verboden worden, blijft van kracht. **(Vorig bericht blz. 228E.)**

F. **NATIONAAL CRISIS-COMITÉ. — Regeeringsbijdrage voor 1933. —**
Evenals voor 1932 heeft de minister van Binnenlandsche Zaken het Nat. Crisis-Comité verzocht zich ook voor het jaar 1933 te willen belasten met het verstrekken van „extrahulp aan werkloozen", uit een Rijksbijdrage van ƒ 750.000.—, welke voor dit doel ter beschikking is gesteld. **(Vorig bericht blz. 88D.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Drankwet. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsvoorstel inzake den bierverkoop, waarbij deze voor bier met een alcoholpercentage van 3.2 % van het wicht, d.i. 4.0 % van het volume, wordt vrijgegeven, aangenomen. In de wet is verder een belasting opgenomen van $ 5 per vat.
Het voorstel is onmiddellijk naar den Senaat doorgezonden.
(Vorig bericht blz. 106Y.)

24 DECEMBER 1932

H. **DUITSCHLAND. — Handelsverdrag tusschen Duitschland en Frankrijk. —**
Officieel wordt medegedeeld, dat de op 21 November '32 te Berlijn ingeleide onderhandelingen nopens de herziening van het Duitsch-Fransche handelsverdrag van 17 Aug. 1927 op 21 Dec. '32 zijn beëindigd.
Zij hebben geleid tot het parafeeren van de aanvullende overeenkomst, welke onverwijld aan beide regeeringen zal worden voorgelegd ter goedkeuring en onderteekening.
Als datum voor de voorloopige toepassing der aanvullende overeenkomst is 1 Februari 1933 vastgesteld.
Tegelijkertijd worden te Berlijn onderhandelingen gevoerd inzake het sluiten van een overeenkomst tot regeling van betalingen door middel van het warenverkeer, zoomede betreffende faciliteiten in het reisverkeer.

I. **BELGIË. — Vertrouwensvotum. —**
De Kamer heeft met 100 tegen 80 stemmen haar vertrouwen in de nieuwe regeering De Broqueville uitgesproken.
(Vorig bericht blz. 228D.)

28 DECEMBER 1932

K. **LUCHTVAART. — Vliegtuigen over den Himalaja. —**
Vijf vliegtuigen van de Britsche luchtmacht hebben een uitstekend geslaagde, koene vlucht over het Himalajagebergte gemaakt. Zij zijn over een top van 7793 meter gevlogen. Zij waren van Risalpur vertrokken en volgden het dal van den Indus en later dat van de Hunza tot aan de Rakaposhi, een berg die steil oprijst. Ongeveer 8000 Meter hoog moest men stijgen om dien reus te kunnen passeeren.
Op dezen tocht hebben de vliegers belangwekkende foto's gemaakt. Zij moesten gebruik maken van hun zuurstofapparaten. Vele honderden kilometers ging de vlucht over gebieden, waar een landing geheel onmogelijk was.
(Manch. Guardian.)

A. **NEDERL. WEST-INDIË. — Begrooting van Curaçao voor 1933. —**
Ingediend is een wetsontwerp tot vaststelling van de Curaçaosche begrooting voor 1933.
Onderstaand overzicht toont aan, hoe de eindcijfers van het wetsontwerp en van de daarbij gevoegde raming der middelen zich verhouden tot die, betreffende de voorloopig vastgestelde begrooting, en tot die, betreffende de begrooting voor het dienstjaar 1932.

Uitgaven . .	f 6.529.959	f 5.727.702	f 6.291.840
Inkomsten . .	6.568.400	7.298.250	6.357.360
Voord. verschil	f 38.441	f 1.570.548	f 65.520

Voor 1933 wordt alzoo, in vergelijking met 1932:
meer geraamd aan uitgaven . . . . . f 238.119
meer geraamd aan ontvangsten 211.040
minder geraamd voordeelig verschil . . . f 27.079

In de Memorie van Toelichting zegt de minister, dat sedert de afkondiging van de begrooting het duidelijk is geworden, dat de raming van de middelen en inkomsten te hoog moet worden geacht, zoodat ook de uitgaafcijfers in nadere beschouwing moesten worden genomen. Bovendien zijn bij de behandeling in den Kolonialen Raad enkele wijzigingen aangebracht, strekkende tot vermindering of schrapping van posten, welke naar de meening van den Landvoogd in de begrooting niet mogen worden gemist, bij welke meening de minister zich aansluit.
De Koningin heeft zich met dit standpunt kunnen vereenigen en de voorloopig vastgestelde begrooting niet goedgekeurd. Dientengevolge behoort de onderhavige begrooting door de wet te worden vastgesteld.
(Vorig bericht blz. 171E.)

29 DECEMBER 1932.

B. **JAPAN. — Militaire uitgaven voor Mandsjoekwo. —**
Het Japansche ministerie van Oorlog deelt mede, dat de Japansche actie in Mandsjoekwo in 1932 ongeveer 191 millioen yen (circa f 95 millioen) heeft gekost, waarbij niet is inbegrepen het bedrag, dat de actie te Shanghai heeft gekost, evenmin als de kosten van het onderhoud der Japansche oorlogsschepen in de Chineesche wateren.
(Vorig bericht Chin.-Jap. Confl. blz. 220 F.)

C. **SPANJE. — Geen Staatspensioen aan geestelijken. —**
In de Cortes heeft de minister van Financiën, Albornoz, bij de behandeling van het voorstel om aan geestelijken boven de zestig jaar van staatswege een pensioen toe te kennen, een rede gehouden, die in katholieke kringen groote verbittering heeft gewekt. De minister verklaarde dat het onrechtvaardig zou zijn indien de staat aan de geestelijken een pensioen zou toekennen en ze dus op één lijn stellen met de staatsambtenaren, daar geestelijken ook boven de zestig jaar nog steeds hun werkzaamheden konden verrichten.
Na de rede van den minister werd het voorstel bij stemming met 159 tegen 35 stemmen verworpen.

D. **NEDERLAND. — Pensioenwet. —**
Op 29 Dec. 1932 (Stbl. 681) is een wet tot stand gekomen tot wijziging van de Pensioenwet en tot vermindering van rijksbijdragen aan de verzekeringsfondsen. De minister heeft tijdens de behandeling in de Tweede Kamer een amendement-Suring overgenomen, waarbij de mogelijkheid van verhaal op de ambtenaren van 8 pct. der wedde voor het eigen pensioen alleen aan het rijk wordt toegestaan.

E. **NEDERLAND. — Crediet Haringvisschers. —**
Op 29 Dec. '32 (Stbl. 682) is een wet tot standgekomen, houdende verleening van een rentedragend crediet ten behoeve van de haringdrijfnetvisscherij uit te betalen in 1932 en zoo noodig in 1933. De memorie van toelichting tot het ontwerp beschrijft uitvoerig de oorzaken van de moeilijkheden in dit bedrijf en vervolgt dan:
In overleg met belanghebbenden is een regeling ontworpen, welke het den reeders mogelijk zal maken voor eigen risico haring tijdelijk uit de markt te nemen. Volgens deze regeling zal de Reedersvereeniging voor de Nederlandsche Haringvisscherij optreden als centrale organisatie, die den reeders op de partijen haring, welke uit de markt genomen worden, voorschot verleent, waarvoor de opgeslagen haring aan haar ter zekerheidstelling in eigendom wordt overgedragen.
Om de reedersvereeniging in staat te stellen dezen opslag te financieren zal te haren behoeve door het Rijk een rentedragend crediet worden geopend, hetgeen haar naar gebleken behoefte bij gedeelten ter beschikking zal worden gesteld.

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Financiën. —**
Op 29 Dec. '32 (Stbl. 668) is een wet tot stand gekomen tot voorziening in de behoefte aan kasgeld voor den Indischen dienst gedurende het jaar 1933.
Volgens de begrooting van Ned.-Indië voor 1933 zal in dat jaar in Nederland rond f 168 millioen moeten worden gedekt, terwijl in Indië het voordeelig verschil tusschen ontvangsten en uitgaven op f 70.2 millioen wordt gesteld.
Zullen aan den eenen kant door verschillende nog niet in de begrooting verwerkte voorgenomen bezuinigingen de uitgaven wel verminderen, aan den anderen kant zal tengevolge van de uitgifte van de Ned.-Indische Guldensleening 1932 de dienst voor rente en aflossing in 1933 rond f 8 millioen meer vorderen. Waar remises uit Indië vermoedelijk niet zullen kunnen plaats hebben, zal het in Nederland te dekken tekort derhalve op rond f 167 millioen moeten worden geraamd.
(Vorig bericht blz. 214A.)

G. **NEDERLAND. — Mobilisatieslachtoffers. —**
Bij de wet van 29 Dec. '32 (Stbl. 671) is ten behoeve van de mobilisatieslachtoffers een meerder bedrag van f 300.000.— beschikbaar gesteld.

H. **NEDERLAND. — Veertien millioen crisisuitgaven in 1931. —**
Bij de wet van 29 Dec. '32 (Stbl. 680) is de begrooting van het Leeningfonds 1914 voor 1931 verhoogd. De uitgaven voor den crisisdienst zijn vermeerderd met f 14.340.335 Dit zijn de gelden, die gebruikt zijn voor uitkeeringen aan verbouwers van suikerbieten, tarwe, aan de aardappelmeelindustrie, ten behoeve van bestrijding der buitengewone werkloosheid, van subsidies aan werkloozenkassen en van behoeftige Nederlanders in het buitenland.
Door middel van conversie van nog uitstaande schuldbekentenissen is de gewone dienst met ongeveer hetzelfde bedrag verminderd.

I. **NEDERLAND. — Bankgeheim. —**
Bij de wet van 29 Dec. '32 (Stbl. 676) is ten aanzien van het beslag op roerende goederen, welke zich in een safe-loket bevinden, een nieuwe regeling getroffen. Tot dusverre deden zich bij dergelijke beslagen allerlei moeilijkheden voor.
In gevallen dat er „redelijk vermoeden bestaat, dat de in beslag te nemen goederen zich bevinden op een plaats, van een derde gehuurd of op andere wijze in gebruik bekomen, zoodanig dat voor den toegang de medewerking van den derde noodig blijft", is voortaan de „derde" (bankinstelling, garagehouder enz.) verplicht den deurwaarder inlichtingen te verstrekken en zelfs hem inzage te geven van het bedrijfsregister, houdende de namen der gebruikers.

K. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Griekenland krijgt uitstel. —**
Het Amerikaansche ministerie van Financiën heeft blijkens een officieele mededeeling den Griekschen oorlogsschuldtermijn, welke 1 Januari 1933 vervalt, voor twee jaar opgeschort, dus tot einde 1934.
(Vorig bericht blz. 223C.)

L. **NEDERLAND. — Nieuwe regeling van de gijzeling. — Dwangsom. —**
De nieuwe regeling van den lijfsdwang (gijzeling), welke

tot stand gekomen is bij de wet van 29 Dec. 1931 (Stbl. 676), tracht tegemoet te komen aan verschillende bezwaren, welke in den laatsten tijd tegen dit instituut gerezen zijn. Naar het inzicht van velen en ook van de regeering, strookt het niet meer met het rechtsgevoel, dat lijfsdwang zelfs vijf jaar kan duren. Ook is het middel hard, als het wordt toegepast tegenover ouden van dagen. Doch het voornaamste bezwaar is wel hierin gelegen, dat het middel, dat moet dienen om op een onwilligen veroordeelde dwang uit te oefenen, eveneens toepassing kan vinden, indien niet van onwil, doch van onmacht sprake is.

Daarom is in de nieuwe wet neergelegd, dat de schuldenaar, die buiten staat is aan de tegen hem uitgesproken veroordeeling te voldoen, kan vorderen, dat de gijzeling niet of niet verder ten uitvoer zal worden gelegd. Het is duidelijk, dat de bewijslast van dat niet in staat zijn op den veroordeelde rust. Tot nu toe was gijzeling mogelijk voor alle handelsschulden. De nieuwe wet laat ook deze bepaling vervallen, omdat handelsschulden veelal geldschulden zullen zijn. Juist bij geldschulden bestaat in verband met de verdere executiemiddelen aan het rechtsmiddel van de gijzeling het minst behoefte. Voor wisselschulden blijft de lijfsdwang echter gehandhaafd. Met wissels worden andere handelspapieren gelijkgesteld, doch dan moet blijken, dat men zich verbonden heeft ter zake van koophandel.

Ten aanzien van personen van 70 jaar en ouder zal volgens de nieuwe bepalingen lijfsdwang in het geheel niet meer kunnen worden toegepast, terwijl de maximum duur der gijzeling in de toelaatbare gevallen van vijf jaar is teruggebracht tot één jaar. Gevallen waarin de mogelijkheid van lijfsdwang is opengehouden zijn die, welke betrekking hebben op een vonnis waarbij iemand veroordeeld is tot het verrichten van een handeling welke uitsluitend door hem kan worden verricht (b.v. medewerken bij het opmaken van stukken), en die welke het uitvloeisel zijn van verbintenissen om niet te doen en die strekken tot het geven van een bepaalde zaak (reëele executies kent ons recht in het algemeen niet). In nauw verband met deze beperking van de gijzeling staat de instelling van de dwangsom. Tot nu toe sprak de wet zich over de dwangsom niet uit. Vandaar dat er onder de rechtsgeleerden geen eenstemmigheid heerschte over de vraag of de rechter bevoegd is tot het opleggen hiervan. Nu de gijzelingsgevallen beperkt worden, heeft de wetgever het wenschelijk geacht een regeling van de dwangsom in de wet neer te leggen. Zij wordt toegelaten bij alle vonnissen, die tot iets anders dan tot betaling van een geldsom veroordeelen. Zij kan b.v. worden toegepast in dezen vorm, dat telkens wanneer een zekere verboden handeling wordt verricht, een bepaald bedrag zal zijn verbeurd.

A. **BELGIË. — Financieel herstel goedgekeurd. —**
De Belgische Kamer heeft op 28 Dec. 1932 het plan voor het financieel herstel met 93 stemmen en 1 blanco goedgekeurd.

Krachtens het eerste artikel van het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp wordt er machtiging gegeven om, alleen voor het jaar 1933, een progressieve belasting te heffen tot een maximum van 4% van alle soorten van inkomsten, benevens een speciale belasting op buitengewone winsten, gemaakt met in- en uitvoervergunningen; het tweede artikel betreft de betaling der belastingen, het derde dat er geen nieuw staatspersoneel zal worden aangenomen.

De Senaat heeft op 29 Dec. '32 met 94 stemmen tegen één stem het wetsontwerp inzake het financieel herstel goedgekeurd.

De socialisten hadden vóór de stemming de zaal verlaten. **(Vorig bericht blz. 194A.)**

30 DECEMBER 1932

B. **ITALIE. — Bevolking per 1 December 1932. —**
De bevolking bedroeg per 1 December 1932 42.312.000 zielen, d.i. per vierkanten K.M. gemiddeld 134.9.
(Corriere della Sera) **(Vorig bericht blz. 106M.)**

C. **ENGELAND. — Resultaat der Ronde Tafel Conferentie.**
Sir Samuel Hoare, de minister van Indië, heeft in een radiorede een overzicht gegeven van de resultaten der Engelsch-Indische-Conferentie. Hij meende, dat deze samengevat konden worden in de volgende drie hoofdpunten: 1. Een centrale federatie regeering, die de Indische staten en Britsch-Indië vertegenwoordigt en die voor het beheer van het douanewezen, de spoorwegen, posterijen enz. verantwoordelijk is. 2. Autonomie der provincies, die voor de eerste maal zelfbestuur zullen hebben. Daarnaast zullen de Indische staten een plaats krijgen. 3. De „imperiale verplichtingen", d.w.z. de verplichtingen die Engeland na het tot stand komen van een federalen Indischen Staat op zich neemt, n.l. de verdediging, de buitenlandsche politiek en de verplichting om de orde in Indië te handhaven.

Het plan zal door een commissie uit het Hoogerhuis en Lagerhuis worden onderzocht.
(Evening Standard) **(Vorig bericht blz. 104H.)**

D. **NEDERLAND. — Maatregelen tegen het smokkelen van suiker.**
Op 30 Dec. 1932 (Stbl. 703) is een wet tot stand gekomen houdende bepalingen omtrent het vervoer en de nederlagen van suiker.

Aan de memorie van toelichting tot het ontwerp is ontleend:

De smokkelarij in suiker aan de zuidgrens van ons land neemt gestadig toe en zij wordt vooral met gebruikmaking van het moderne vervoermiddel, de auto, uitgeoefend. Deze smokkelarij is thans veel moeilijker dan vroeger te bestrijden, daar de smokkelaars over bekwame en koelbloedige chauffeurs beschikken.

Het gebied waarvoor dekkingsbepalingen gelden, zal voor een behoorlijke bestrijding van de suikerfraude moeten worden uitgebreid, opdat de frauduleus ingevoerde ladingen beter dan tot heden mogelijk is zullen kunnen worden achterhaald.

E. **DUITSCHLAND. — Menggebod van boter. —**
De aangekondigde noodverordening inzake het menggebod van boter bij de fabricage van margarine is op 28 Dec. '32 verschenen.

Zij bepaalt o.a., dat het menggebod voor boter, zooals dit reeds sedert 1 December '32 voor vet bestaat, thans in werking moet treden. De rijksregeering heeft machtiging ontvangen de noodige voorschriften aangaande den omvang van het gebruik van boter bij de margarinefabricage uit te vaardigen. De verordening bevat ook bepalingen aangaande de door de margarine-industrie gemaakte reclame. Misbruiken zullen met behulp van deze bepalingen moeten worden bestreden.

De rijksregeering verklaart, dat deze verordening in het belang van den boerenstand is, welke zeer zwaar onder de algemeene crisis te lijden heeft. Voorts wijst zij er op, dat de margarine-industrie heden 97 à 98 % buitenlandsche grondstoffen voor de fabricage gebruikt, terwijl in 1913 meer dan de helft van de grondstoffen van binnenlandschen oorsprong was. **(Vorig bericht blz. 231E.)**

31 DECEMBER 1932

F. **FRANKRIJK. — Leening aan Oostenrijk. —**
De Fransche Kamer heeft op 30 Dec. '32 het wetsontwerp inzake de garantie van Frankrijk in de Oostenrijksche leening met 352 tegen 188 stemmen aangenomen.

G. **CHINA. — Afschaffing der bigamie. —**
Volgens een besluit van het juridisch comité der Centrale Regeering zal het voortaan in China niet langer geoorloofd zijn meer dan één vrouw te hebben zonder met de wet in aanraking te komen.

H. **NEDERLAND. — Wijziging L.O.-wet. —**
De Tweede Kamer heeft op 30 Nov. '32 art. II van het wetsontwerp tot wijziging der lager onderwijs-wet (welk artikel de wachtgeldregeling bevat) met 54 tegen 38 stemmen goedgekeurd. Rechts tegen links, behalve dat de

heer Braat (plattelander) met rechts voorstemt.
De Kamer keurt vervolgens art. XIII (leerlingenschaal) met 54 tegen 38 stemmen goed, in dezelfde stemmenverhouding.
De Kamer neemt daarna het wetsontwerp aan met 52 tegen 38 stemmen, in dezelfde stemmenverhouding.
De Eerste Kamer heeft op 30 Dec. '32 met 24 tegen 18 stemmen het wetsontwerp tot wijziging der Lager Onderwijswet goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 200L.)**

A. **RUSLAND. — Resultaten der collectiviseering. —**
De Sovjetpers publiceert officieele gegevens over den voortgang der collectiviseering van den landbouw, de vorming van staatslandbouwbedrijven, de oprichting van tractorstations enz. Volgens deze gegevens zijn thans 15 millioen individueele bedrijven met ruim 30 millioen boerenarbeidskrachten gecollectiviseerd in zgn. kolchozen. Het aantal staatslandbouwbedrijven, de zgn. sovchozen, dat in 1928 slechts drieduizend bedroeg, bedraagt thans 5820 met een totaal oppervlakte van 12½ millioen H.A. De aflevering van deze sovchozen bedroeg in 1928 36 mill., thans 110 millioen poed graan. De totaal te bezaaien oppervlakte steeg in vier jaar van 113 millioen tot 136.3 millioen H.A. De landbouw beschikt op het oogenblik over 2498 tractorstations met totaal 147.000 tractors, 11.700 maai-dorschmachines, zgn. combines en ruim 10.000 automobielen. De opbrengst van graan voor broodbewerking steeg van 660 millioen poed in 1928 tot 1400 millioen poed in het afgeloopen jaar.
(Krasnaja Gazeta) **(Vorig bericht blz. 90B.)**

B. **ZUID-AFRIKA. — Gouden Standaard opgeheven. —**
Officieel is bekend gemaakt, dat de Zuid-Afrikaansche Unie den gouden standaard heeft losgelaten.

1 JANUARI 1933

C. **BULGARIJE. — Nieuwe regeering Moesjanow. —**
Het kabinet-Moesjanow is op 28 Dec. '32 afgetreden. Een nieuwe regeering is op 1 Jan. '33 gevormd. De minister van Onderwijs uit het oude kabinet, Moerajew, is minister van Landbouw geworden, en Gitsjew, vroeger minister van Landbouw heeft de portefeuille van Handel gekregen. De portefeuilles van Justitie en Onderwijs zijn voor de liberale partij gereserveerd.

D. **NEDERLAND. — De Ziektewet. —**
Naar wij vernemen, hebben de Vereeniging van raden van arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen opnieuw aan den minister van oeconomische zaken en arbeid verzocht, te bevorderen, dat zoo spoedig mogelijk tot indiening van het wetsontwerp tot technische herziening van de Ziektewet zal worden overgegaan, omdat vrijwel dagelijks moeilijkheden worden ondervonden, voortvloeiende uit het feit, dat de Ziektewet nog onvoldoende is aangepast aan de eischen van de practijk.
Er wordt aan herinnerd, dat genoemde vereenigingen reeds in Maart 1932 bij den minister een gezamenlijk rapport hebben ingediend, waarin de Vereeniging van Raden van Arbeid en de Federatie van bedrijfsvereenigingen volledig tot overeenstemming waren gekomen over de wijzigingen, die in de Ziektewet zouden kunnen worden aangebracht, ten einde aan gerezen moeilijkheden tegemoet te komen. Zoowel de vertegenwoordigers van de ambtelijke als van de niet-ambtelijke uitvoeringsorganen zijn het in deze derhalve eens.
Voorts wordt er aan herinnerd, dat de betrokken voorstellen in een audiëntie van September 1932 nog nader bij den minister van economische zaken en arbeid zijn toegelicht.
Men hoopt, dat een zoo spoedige indiening van het wijzigings-ontwerp zal kunnen plaats vinden, zoodat de afhandeling nog vóór het zomerreces zal kunnen geschieden.

2 JANUARI 1933

E. **NEDERLAND. — Deviezenregeling met Duitschland.**
Thans is de volgende officieele vertaling gepubliceerd van het op 31 Dec. '32 onderteekende protocol tot regeling van de betalingen van de vorderingen, voortspruitend uit het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederland, dat op 10 Jan. '33 van kracht wordt.
De Nederlandsche en de Duitsche regeering zijn, om betalingen in het goederenverkeer te vergemakkelijken, het volgende overeengekomen:
Duitsche firma's die in het bezit zijn van een algemeene deviezenvergunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften en die binnen het kader van haar tot nog toe bestaande handelsbedrijf goederen uit Nederland betrekken, kunnen, voor zoover de haar volgens de Duitsche voorschriften maandelijks verstrekte bedragen tot betaling van deze goederen niet toereikend zijn, de daarboven verschuldigde bedragen in Rijksmarken voor rekening van de Nederlandsche schuldeischers op een ten behoeve van de Nederlandsche Bank N.V. bij de Rijksbank te openen bijzondere rekening storten.
In Nederland gevestigde firma's, aan welke voor de invordering en voor de overmaking van de door Duitsche firma's uit hoofde van goederenleveranties verschuldigde bedragen een algemeene deviezenvergunning, overeenkomstig de Duitsche voorschriften is toegewezen, kunnen de bedragen, waarover zij volgens de Duitsche voorschriften niet kunnen beschikken op de genoemde bijzondere rekening van de Nederlandsche Bank, bij de Rijksbank in rijksmarken storten.
De Nederlandsche Bank kan te allen tijde over de op deze bijzondere rekening gestorte bedragen beschikken voor de betaling van goederen, welke door Duitschland naar Nederland zijn uitgevoerd, alsmede voor het doen van betalingen volgens de tusschen de beide circulatiebanken overeengekomen voorwaarden. Door dit protocol worden de reeds toegewezen vergunningen tot rechtstreeksche verrekening niet aangetast. Met toestemming van de bevoegde instanties kan ook in de toekomst voor rechtstreeksche verrekeningen tusschen Nederlandsche en Duitsche firma's vergunning worden verleend.
De beide partijen zijn het er over eens, dat in het gemeenschappelijk belang de in dit protocol neergelegde regeling de normale betaling van den Nederlandschen invoer in deviezen, overeenkomstig de Duitsche wettelijke bepalingen, niet zal mogen verminderen.
De Nederlandsche Bank N.V. kan ook na afloop van dit protocol over het op de genoemde bijzondere rekening aanwezige saldo beschikken tot het uitgeput is. Dit protocol treedt in werking tien dagen na de onderteekening en geldt tot 31 Maart 1933. Wanneer een der beide partijen veertien dagen voor dien datum het protocol niet heeft opgezegd, wordt het stilzwijgend voor onbepaalden tijd verlengd.

F. **FRANKRIJK. — Werkloosheid. —**
Blijkens de jongste cijfers betreffende de werkloosheid waren er op 24 Dec. 1932 271.856 personen als geheel werkloos ingeschreven of 6264 meer dan de week tevoren. In de overeenkomende week van 1931 bedroeg het aantal ingeschreven geheel werkloozen 147.009, zoodat er een vermeerdering met 124.847 te constateeren valt.

3 JANUARI 1933

G. **NEDERLAND. Visscherijbedrijf. — Staking. —**
De leden der IJmuider Federatie van Transportarbeiders, die op 2 Jan. '33 ter behandeling van het bestuursvoorstel inzake het conflict in de visscherij vergaderden, besloten met 349 tegen 9 stemmen en 1 stem blanco in staking te gaan. **(Vorig bericht blz. 232E.)**

H. **KAMIEL HUYSMANS. — Burgemeester van Antwerpen. —**
De Belgische Koning heeft op 2 Januari 1933 de benoeming van Kamiel Huysmans (s.d.) tot burgemeester van Antwerpen in de plaats van den heer Frans van Cauwelaert onderteekend.
Het college van burgemeester en wethouders van Antwerpen zal voortaan bestaan uit vijf socialisten en drie liberalen. **(Vorig bericht blz. 215G.)**

4 JANUARI 1933

A. **NEDERLAND. — Westlands veilingomzet met 23 % verminderd. —**
Volgens een globale berekening is de totale omzet van de groenten- en fruitveilingen in het Westland over 1932 met ongeveer 23 % achteruitgegaan, n.l. van 19¼ millioen gulden in 1931 tot 14¾ millioen in 1932.

B. **KREUGER-CONCERN. — Nederlandsche belangen.** — Volgens een mededeeling van 14 Maart '32 van den heer Fritze, directeur van de Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, welke met de Banque de Suède de Paris te Parijs, de financieele belangen van het Kreuger-concern in het buitenland behartigt, zal de terugslag van den dood van Ivar Kreuger op 12 Maart '32 in Nederland relatief gering zijn. De belangen bij Kreuger-waarden moeten hier niet van zeer groote beteekenis worden geacht. De handel was van kleinen omvang en uit de coupon- en dividendbetalingen, die in Nederland worden verricht, valt volgens den heer Fritze op te maken, dat het bedrag dat hier te lande wordt gehouden, binnen beperkte grenzen blijft.
Door het bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel is besloten, dat de officieele handel in waarden van het Kreuger & Toll-concern en de Zweedsche Lucifers Maatschappij niet zullen worden stopgezet en derhalve noteeringen tot stand zullen komen.
Zweedsche en buitenlandsche belangen. — De beurs te Stockholm is volgens Zweedsche berichten slechts voor enkele dagen gesloten. Een veertiendaagsch moratorium is verleend aan Kreuger & Toll A.B. en eenige kleine geaffileerde maatschappijen, t.w. de Usa, Sefor en Aengevik, benevens aan de nalatenschap van Kreuger, en eenige medewerkers van Kreuger, die persoonlijke verplichtingen tegenover de maatschappij hebben. Het moratorium dient slechts om de positie der genoemde maatschappij na te gaan. Geen moratorium is aangevraagd door de Zweedsche Lucifers Maatschappij of andere maatschappijen van het Kreuger-concern.
Volgens berichten uit Londen heeft de Londensche beurs tot dusver in hoofdzaak gereageerd op het overlijden van Ivar Kreuger met een zeer groote terughoudendheid en algemeen lagere koersen, zonder dat daarbij echter veel is omgezet. Men is van meening, dat de Londensche beurs van Kreugers overlijden geen ernstige gevolgen zal ondervinden. Eén der voornaamste Amerikaansche bankiers heeft verklaard, dat hij niet gelooft, dat de Amerikaansche belangen ernstig door het overlijden van Kreuger zullen worden geschaad. Reeds in het najaar leidde de bezorgdheid, gekoesterd ten aanzien van het Kreuger & Toll-concern tot een scherpe koersdaling. Kreuger wist toen door zijn optimistische uitlatingen weder een licht herstel in zijn waarden te bewerkstelligen. De indruk van niet-Amerikaansche bankiers is evenwel, dat Amerikaansche bankiers groote belangen in het Kreuger-concern hebben. In Frankrijk wordt het gerucht tegengesproken, dat de Fransche staat vele millioenen francs aan het Kreuger-concern schuldig is. De Parijsche beurs was tengevolge van Kreugers overlijden zeer flauw. De Deutsche Union Bank A.G., de Kreugerbank te Berlijn, welke hoofdzakelijk belast is met de financiering van Duitsche credieten, verklaart, dat de liquiditeit van de instelling voldoende is en dat zij in haar werkzaamheden door de thans ingetreden gebeurtenis niet zal worden gestoord.
Inspecteur. — De Zweedsche regeering heeft op 18 Mrt '32 den heer Lyberg, directeur van het alcohol-monopolie en voormalig minister van Financiën, benoemd tot inspecteur, om toezicht te houden op het beheer van het Kreuger-concern gedurende het korte moratorium, dat door de regeering is verleend. Geen betalingen mogen worden gedaan, behalve voor zoover deze volstrekt noodzakelijk zijn ter handhaving van het bedrijf.
Verder deelt de directie van het Kreuger-concern mede, dat aan de besturen van alle buitenlandsche beurzen, waar Kreuger-aandeelen of -obligaties genoteerd worden, het verzoek is gericht deze noteeringen voorloopig te staken.
Deskundigen-rapport. — Aan het op 25 Maart '32 gepubliceerde rapport der commissie van zes deskundigen, die de taak heeft den toestand van het Kreuger-concern te onderheeft den toestand van het Kreuger-concern te onderzoeken, ontleenen wij de verklaring, dat het voorloopige onderzoek schijnt aan te toonen, dat de positie van het concern onhoudbaar is. De toestand is uiteraard grootendeels een gevolg van de belangrijke waardevermindering der bezittingen.
Rapport der accountants. — De deskundigen, de Engelsche accountantsfirma Price Waterhouse & Comp., die de boeken van het Kreuger-concern nazien, hebben op 5 April '32 een voorloopig rapport uitgebracht, waaraan wij o.a. ontleenen:
„Zonder twijfel is de balans van de maatschappij per 31 December 1930 weliswaar in overeenstemming met de in het jaarrapport gepubliceerde geconsolideerde balans en met de boeken, maar toch geeft zij een onjuist beeld van den werkelijken financieelen toestand. Tengevolge van persoonlijke aanwijzingen van ingenieur Kreuger zijn in de boeken posten geboekt, waardoor aan den eenen kant balanskosten, die de eigen schulden der maatschappij in na-staande ondernemingen of dochtermaatschappijen betreffen, weggelaten zijn, terwijl boekwaarden van aanzienlijke hoogte geschapen werden. In eenige gevallen bestaat er reden te veronderstellen, dat op deze wijze geboekte activa ongebaseerd of fictief waren, of wel ook in andere boeken tegelijkertijd als bezit geboekt zijn. Ook waar de activa werkelijk voorhanden waren, zijn zij dikwijls op misleidende wijze op de balans gebracht. Het is natuurlijk onmogelijk thans vast te stellen hoe eigenlijk de positie op 31 December 1930 was. De tot dusverre bekende feiten geven reden te veronderstellen, dat op de balans een veel gunstiger positie aangegeven is dan werkelijk bestond. Bovengenoemde onregelmatigheden in de boeken schijnen ook voor te komen op de verlies- en winstrekeningen der afzonderlijke maatschappijen. Zoo is door drukken der kosten een aanzienlijke verhooging van de winst over 1930 verkregen."
De Engelsche revisiefirma heeft verder medegedeeld, dat zij het eerste onderzoek van de boekhouding van de Continental Investment Company heeft aangevat — dit is een dochtermaatschappij van de International Match Corporation — en bij het vergelijken der rekeningen van deze maatschappij en van Kreuger & Toll zoowel als van de Nederlandsche maatschappij Kreuger & Toll gevonden heeft, dat bovengenoemde feiten ook voorkomen in de boeken van de Continental Investment.
Moratorium. — Het moratorium voor de A.B. Kreuger & Toll, de dochtermij. Uvar, Sefor en Aengevik, alsmede voor de nalatenschap van Kreuger en voor eenige van zijn naaste medewerkers, is op 8 April '32 door de Zweedsche regeering voorloopig tot einde April '32 verlengd.
Lucifers-monopolie. — Ten einde van de diverse regeeringen het lucifers-monopolie te verkrijgen, heeft het Kreuger-concern aan de onderstaande landen in ruil voor obligaties, de volgende sommen geleend:

Duitschland .	£ 25.000.000	Litauen . .	£ 1.200.000
Hongarije .	7.200.000	Guatemala .	500.000
Polen . . .	6.500.000	Estland . .	420.000
Roemenië .	6.400.000	Bolivia . .	400.000
Joegoslavië .	4.500.000	Ecuador . .	600.000
Griekenland .	2.000.000	Danzig . .	200.000
Turkije . .	2.000.000		
Letland . .	1.200.000		£ 58.120.000

De aan Frankrijk geleende £ 15.000.000 zijn terugbetaald.
Steunactie. — De Zweedsche staat zal een grootsche steunactie voor de Kreuger-banken, in de eerste plaats de Skandinaviska Kredit A.B., ondernemen, een actie, welke den staat 235 millioen kost.
Volgens berichten in de Zweedsche pers heeft Ivar Kreuger Italiaansche schatkistwissels ten bedrage van ver over de 300 millioen Kronen laten drukken. De Italiaansche wissels zijn voorzoover valt na te gaan niet als zoodanig gebruikt en ook niet als activa opgenomen. Waarschijnlijk hebben zij nergens anders voor gediend dan om bij credietonderhandelingen als stille reserve te dienen.

Volgens aanwijzingen van de A.B. Kreuger & Toll en de commissie van onderzoek, heeft de politie drie directeuren in hechtenis genomen, welke ervan worden beschuldigd Kreuger bij het scheppen van fictieve winsten en fictieve saldi behulpzaam te zijn geweest. Gearresteerd zijn K. H. Lange, directeur van de Financieele Mij. „Garanta" te Amsterdam, Sven H. Huldt, directeur van de Nederlandsche Bank voor Scandinavischen Handel te Amsterdam en H. Viktor Holm, directeur van de Financieele Mij. Kreuger & Toll te Amsterdam als boekhouder van de Continentale Investment A.-G. De genoemde mijen zijn practisch gesproken ficties en zijn alleen gebruikt om fictieve waarden te scheppen.

Fransche en Zwitsersche belangen. — De Fransche belangen bij het Kreuger-concern bedragen ca. frs. 500 millioen. De schulden van Kreuger aan Fransche bankinstelliingen zijn voor het meerendeel door waardevolle panden gedekt.

In Zwitsersche kringen wordt het als gevolg van de Kreuger-débâcle in Zwitserland geleden verlies op Zw. frs. 200 millioen geraamd.

Politie-rapport. — De Stockholmsche crimineele politie heeft op 4 Mei '32 het eerste rapport over het onderzoek in de affaire Kreuger bekend gemaakt. Bijzonder belangwekkend is de vervalsching van de balans van 31 Dec. 1930. Activa en passiva op deze balans stonden met elkaar in evenwicht op een bedrag van 883 millioen Kr. In een voorloopige balans werden buitenlandsche vorderingen ten bedrage van 330 millioen Kr. geboekt. Daarna werden verscheidene wijzigingen aangebracht, waardoor langzamerhand van Kreugers particuliere rekening, welke met 155 millioen belast was, door verscheidene transacties met de zg. dochtermaatschappijen in het buitenland de schulden verdwenen en tevens reusachtige waardelooze posten ontstonden.

Het rapport over de door den gearresteerden directeur Holm gevoerde millioenentransacties tusschen de Nederl. Mij. Kreuger en Toll en de Dantziger Bank meldt, dat, ofschoon die bank toentertijd in het geheel niet bestond, een bedrag van 34 millioen Ned. guldens werd overgeboekt.

Proces tegen Torsten Kreuger. — De „Dagens Nyheter" van den 14den Mei '32 maakt melding van het bericht, dat in verband met de ineenstorting van het Kreuger-concern een groot proces tegen den consul-generaal Torsten Kreuger, den broer van den luciferskoning, zal plaats hebben.

Uit een onderzoek zou gebleken zijn, dat tusschen den consul-generaal Torsten Kreuger en Ivar Kreuger vele transacties van zeer grooten omvang hebben plaats gehad. In financieele kringen te Stockholm is het sinds eenigen tijd bekend, dat de „transacties gedurende de laatste zes maanden vóór den dood van Ivar Kreuger zijn broer groote bedragen hebben opgeleverd, naar schatting van 10 tot 15 millioen Kronen".

Volgens „Dagens Nyheter" betreft het hier groote posten aandeelen van de Graengesberg Maatschappij en Britsche staatsobligaties tot een bedrag van 250 duizend of 300.000 Pond Sterling en het geheele aandeelenkapitaal van de „A.B. Permanens", welke onderneming destijds de meerderheid van aandeelen van twee groote Zweedsche kranten bezat. (Dagens Nijheter)

Faillissement. — De maatschappijen Kreuger & Toll, Sefor en Usa zijn op 24 Mei 1932 failliet verklaard.

Tot curator werd benoemd de rechtsgeleerde Lagerström en tot voorloopig bewindvoerder prof. Fehr. De eerste crediteurenvergadering zal op 10 September worden gehouden, terwijl vóór dien datum een rapport omtrent het faillissement zal verschijnen.

Moratorium. — In een op 1 Juni '32 gehouden buitengewonen troonraad werd besloten aan de Zweedsche Lucifers Maatschappij een moratorium te verleenen tot einde Aug. 1932, Gedurende dien tijd zal de maatschappij door drie bestuurders worden beheerd.

Voor de buitenlandsche vorderingen op de Zweedsche Lucifers Mij. was reeds een stillhalte-overeenkomst voor drie maanden tot stand gekomen, ingaande op 1 Juni '32.

Lijst van crediteuren. — De curatoren van de Kreuger & Toll A.B. hebben op 20 Aug. '32 bij de Stockholmsche rechtbank een lijst van crediteuren van de Mij. overgelegd. Deze lijst bevat de namen van circa 100 crediteuren in binnen- en buitenland. Wij geven hieronder een lijst der voornaamste crediteuren: De Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, de Internationale Boden Kreditbank te Bazel, de Internationaal Tel. and Tel. te New-York, Lee Higginson and Cy. te Parijs, Lee Higginson & Cy. te New-York en de Lee Higginson Trust Cy. te Boston, de Schweizerische Bankverein te Bazel, de Skandinaviska Kredit A.B., de Zweedsche Lucifers Mij. te Stockholm, de Zweedsche Rentenbank en de Telefoon Mij. L. M. Ericsson, alle te Stockholm; Bankers Trust Company, Parijs; Banque Belge pour l'Etranger, Parijs; Barclays Bank, Parijs; Banque Nationale de Crédit, Parijs; Banque Nationale Française de Commerce, Parijs; Comptoir Nationale d'Escompte, Parijs; Chase National Bank, Parijs; Credito Commerciale, Milaan; Dreyfus and Co., Parijs; Ernst & Ernst, New-York; Foreign Policy Association, New-York; Guaranty Trust Company of New-York, Parijs; Hope & Co., Amsterdam; Lazard Frères & Cie., Parijs; Morgan en Cie., Parijs; National City Bank, Parijs; Société Générale, Parijs; Société Parisienne de Banque, Parijs; Riksbank, Stockholm; Westminster and Foreign Bank, Parijs, en Worms & Cie., Parijs.

De crediteurenlijst bevat verder nog meer Fransche banken en handelscrediteuren te Stockholm.

Nalatenschap. — Het rapport over de activa en passiva van de in staat van faillissement verklaarde nalatenschap van Ivar Kreuger werd op 10 Sept. '32 gepubliceerd.

De schulden bedragen 1.170.606.855 kronen en de activa slechts 98.412.834 kronen.

Rechtsingang. — Op 16 Dec. '32 is rechtsingang verleend tegen Bergman en Holm, twee der voornaamste commissarissen van het Kreuger & Toll-concern. Hun wordt bedriegelijke bankbreuk ten laste gelegd.

Torsten Kreuger veroordeeld. — De oud-consul-generaal van Polen, Torsten Kreuger, de broeder van Ivar Kreuger, is op 21 Dec. '32 door de rechtbank te Stockholm tot 3½ jaar dwangarbeid veroordeeld wegens bedrog in verband met bedriegelijke bankbreuk door valsche boekingen en frauduleus bankroet in verband met de zaak der Högbroforsen Industri A/B.

Aan Torsten Kreuger werd bovendien de verplichting opgelegd aan de koopers van obligaties van de Högbroforsen een schadeloosstelling te betalen van in totaal meer dan een millioen kronen. (Göteborgs Morgonpost).

International Match Company. — De Irving Trust Company, de trustee van de gefailleerde International Match Company, de Amerikaansche dochteronderneming van het concern Kreuger, heeft op 4 Jan. '33 8 commissarissen der Amerikaansche onderneming gedaagd tot het betalen van schadevergoeding tot een totaal bedrag van 250 millioen dollar. De commissarissen der International Match Company zouden de contrôle op de ondernemingen hebben overgelaten aan Ivar Kreuger zelf en daardoor hun eigen plichten tot het houden van toezicht hebben verwaarloosd. **(Vorig bericht blz. 128F.)**

5 JANUARI 1933

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA.** — **Fransch-Amerikaansche besprekingen.** —

Volgens een bericht uit Washington, heeft de Fransche ambassadeur aldaar, Claudel, een bespreking gehad met den onderstaatssecretaris van Binnenlandsche Zaken, Castle. Na afloop hiervan verklaarde Claudel, dat de verdere besprekingen tusschen Frankrijk en Amerika zullen worden uitgesteld totdat Roosevelt het presidentschap heeft aanvaard. **(Vorig bericht blz. 231L.)**

B. **CALVIN COOLIDGE OVERLEDEN.** —

De vroegere president van de Vereenigde Staten, Calvin Coolidge, is op 5 Januari 1933 in zijn woning te Northampton (Massachussetts) plotseling overleden.

Calvin Coolidge was de zoon van een farmer uit den

Staat Vermon, studeerde eerst wiskunde en later rechtswetenschappen. Hij begon zijn carrière als advocaat, werd daarna president van een bankinstelling en ging in het jaar 1911 over naar het gemeentebestuur. Later werd hij lid en vervolgens voorzitter van den Senaat van Massachussetts.

Eenige jaren lang was Coolidge plaatsvervangend gouverneur van dezen staat, totdat hij tot gouverneur werd gekozen.

In Maart 1921 werd Coolidge vice-president en na den dood van president Harding, in Augustus 1923, president der Vereenigde Staten. Na afloop van zijn ambtsperiode werd hij in Nov. 1924 als republikeinsch candidaat met groote meerderheid van stemmen herkozen.

In zijn ambtsperiode viel het groote olieschandaal (Teapotdome) voor, doch Coolidge's positie werd hierdoor niet geschokt.

De houding van Coolidge op het gebied der buitenlandsche politiek wordt gekenmerkt door zijn absoluten afkeer van den Volkenbond, zijn energiek optreden inzake ontwapening en zijn standpunt dat de oorlogsschulden der geallieerden moeten worden betaald. Het mislukken der Amerikaansche politiek ter Maritieme Ontwapeningsconferentie van Genève leidde er toe, dat Coodlidge in het jaar 1928 niet weer candidaat werd gesteld. Hij stelde als zijn opvolger voor Herbert Hoover, die dan ook met groote meerderheid van stemmen werd gekozen. Hij zelf nam toen de functie op zich van directeur der New York Life Insurance.

7 JANUARI 1933

A. **PRINS WILLEM VAN ORANJE. — Herdenking in de Leidsche Universiteit. —**

De Koninklijke familie was op 6 Jan. '33 naar Leiden gekomen, waar de oudste universiteit in ons land — een stichting van prins Willem van Oranje — als eerste in den lande het feit wilde herdenken, dat in April 1933 de „Vader des Vaderlands" vier eeuwen geleden geboren werd. Nadat de rector-magnificus der Leidsche universiteit, prof. dr. J. Huizinga in zijn openingsrede de Koninklijke familie een welkomstgroet had gebracht, opende hij de vergadering, die in het Groot-Auditorium der universiteit plaats had.

De historische rede werd daarop door prof. H. T. Colenbrander, hoogleeraar in de Vaderlandsche Geschiedenis, uitgesproken van den lagen katheder.

Na de rede van prof. Colenbrander zong het koor, vierstemmig, het eerste lied uit den Gedenkklank van Valerius: „Hoe groot, o Heer! en hoe vervaarlic".

Vervolgens sprak de rector het slotwoord.

Hierop zette het koor, terwijl allen zich van hun zitplaatsen verhieven, het laatste couplet van het „Wilhelmus" in, eveneens vierstemmig: „Voor God wil ick belijden.....". Daarna volgde het eerste couplet, dat door allen werd meegezongen, waarmede de herdenkingsplechtigheid was afgeloopen.

9 JANUARI 1933

B. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. —**

In November 1932 waren er 11.590.000 werkloozen in de Ver. Staten. De voorzitter van den Amerikaanschen arbeidersbond heeft verklaard, dat zulks een recordcijfer is. Sedert dien schijnt de werkloosheid zich niet meer zoo sterk uit te breiden als in het overeenkomstige tijdvak van vorige jaren. **(Vorig bericht blz. 195A.)**

C. **DUITSCHLAND. — Onderhoud Hitler-von Papen. —**

Adolf Hitler en von Papen publiceeren de volgende gemeenschappelijke verklaring:

Tegenover onjuiste combinaties, welke in de pers zijn verschenen betreffende de bijeenkomst van A. Hitler met den vroegeren rijkskanselier von Papen, stellen ondergeteekenden vast, dat de bespreking uitsluitend beoogde de mogelijkheid na te gaan van de vorming van een groot nationaal politiek eenheidsfront, en dat in het bijzonder de wederzijdsche opvattingen nopens het tegenwoordige rijkskabinet binnen het kader dezer algemeene bespreking niet aan de orde zijn geweest.

w.g. Hitler — w.g. von Papen.

(Vorig bericht blz. 216A.)

10 JANUARI 1933

D. **FRANKRIJK. — Scheepsbrand „Atlantique". —**

Op 4 Januari 1933 om vier uur in den morgen is op de 42.512 bruto-registerton metende Fransche mailboot „Atlantique" — na de „Isle de France" en de pas van stapel geloopen „Normandie" het grootste Fransche mailschip — brand uitgebroken.

Het schip, dat behoort aan de Comp. de Navigation Sud-Atlantique en dat in den dienst tusschen Bordeaux en Buenos Aires voer, was op 16 December uit de Argentijnsche hoofdstad vertrokken en op 31 Dec. 1932 te Bordeaux gearriveerd. Het bevond zich thans zonder passagiers op weg naar Le Hâvre, ten einde er te worden gedokt en nagezien. Toen de brand uitbrak, was de positie van het schip 49 graden 30 minuten Noorderbreedte en 3 graden 17 minuten Westerlengte, d.w.z. omstreeks 60 zeemijlen (110 K.M.) ten Oosten van Falmouth. Aan boord bevonden zich 229 koppen bemanning.

Het zich toevallig in de nabijheid bevindende Duitsche motorschip „Ruhr" van de Hamburg-Amerikalijn zette onmiddellijk sloepen uit en is er in geslaagd een tachtigtal opvarenden van den blijkbaar verloren Oceaanreus te redden. De overige leden der bemanning zijn volgens te Parijs ontvangen berichten aan boord genomen door het Engelsche s.s. „Ford Castle", terwijl zich op de „Achilles" van de K.N.S.M. eveneens een aantal opvarenden bevinden, onder wie echter verscheidene gewonden.

Volgens de laatste berichten worden 18 der opvarenden vermist.

De „Atlantique" was voor 300 millioen frs. verzekerd. Het wrak van de nog steeds brandende „Atlantique" wordt naar Le Hâvre gesleept.

De rapporten van de kapiteins der Nederlandsche sleepbooten „Roode Zee en „Lauwerszee", die de „Atlantique" hebben gesleept, zijn op 10 Jan. 1933 gepubliceerd. Er blijkt uit, dat de Franschen het eerst aan boord van het brandende wrak zijn gekomen. De gezagvoerder der „Lauwerszee" verklaart o.a. dat hij genoodzaakt was de trossen te kappen door de beweging der boot.

Gezagvoerder Schoofs van de „Atlantique" heeft in een schrijven aan den administrateur van de „Inscription Maritime" verzocht onderscheidingen toe te kennen aan de opvarenden van de „Achilles", die aan het reddingswerk hebben deelgenomen. **(Vorig bericht blz. 155E.)**

E. **ENGELAND. — Vlottende schuld. —**

De totale vlottende schuld beliep per 31 December 1932 £ 977.975.000, hetgeen £ 250.495.000 hooger is dan 31 Dec. 1931 en $ 366.020.000 hooger dan per 31 Maart 1932.

(Vorig bericht blz. 143A.)

11 JANUARI 1933

F. **DUITSCHLAND. — De financieele positie van het rijk.**

In de begrootingscommissie van den Rijksdag heeft de Rijksminister van Financiën Graaf Schwerin von Krosigk een overzicht gegeven van de financieele positie van het Rijk. Het begrootingsjaar 1931 sloot met een tekort van 1690 millioen Mark. In 1930 was het tekort 770 millioen Mark, die gedeeltelijk op de begrooting van 1931 zijn overgebracht, waarbij rekening dient gehouden te worden met het feit, dat in 1931 van het eigenlijke tekort van 1190 millioen Mark in dit jaar 420 millioen gedelgd kon worden. In 1931 bleven de inkomsten 116 millioen beneden de raming en kwamen de uitgaven 334 millioen boven de raming, waardoor een tekort op de gewone middelen ontstond van 450 millioen Mark.

12 JANUARI 1933

G. **FRANKRIJK. — Fernand Bouisson Kamervoorzitter. —**

De socialistische afgevaardigde Fernand Bouisson is tot voorzitter der Fransche Kamer gekozen.

A. **DUITSCHLAND. — Schuld aan de Ver. Staten. —**
De Duitsche regeering heeft aan den Amerikaanschen minister van Financiën Ogden Mills medegedeeld, dat zij zich genoodzaakt ziet eenige schuldbetalingen, welke op 31 Maart vervallen, uit te stellen. De bedragen die op dat tijdstip vervallen, loopen tot 33 millioen mark en zijn verschuldigd wegens eenige schadevergoedingen en wegens uitgaven bij de bezetting van het Roergebied door het Amerikaansche leger. **(Vorig bericht blz. 210C.)**

B. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid. —**
Ultimo December 1932 bedroeg het aantal werkloozen in Duitschland 5.773.000 of 173.000 meer dan op 15 December 1932. Ongeveer 4¾ millioen worden ondersteund. (Berliner Tageblatt) **(Vorig bericht blz. 194 C.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Wat de drankwetten kostten. —**
In de dertien jaar, dat de drankwet van kracht is, heeft het ten uitvoer leggen daarvan een bedrag van ongeveer 28 milliard gekost. Hieronder is gerekend een bedrag van bijna 10 milliard, dat aan accijns op bier en gedistilleerd zou zijn ontvangen als de drankwetten niet bestonden.
Bij gevechten, die met drank-smokkelaars hebben plaats gehad, zijn in de dertien jaar 2089 burgers en 513 drankwetagenten gedood.
Niet minder dan 1.085.744 personen zijn als gevolg van overtreding van de drankwet gearresteerd en 1.554.000 clandestine distilleerinrichtingen werden in beslag genomen, alsmede 1500 motorbooten waarmede gesmokkelde dranken werden aangevoerd.
(Vorig bericht blz. 231G.)

D. **NEDERLAND. — Regeling van den invoer van vleesch. —**
Bij de wet van 12 Jan. 1933 (Stbl. 10) is een regeling van den invoer van versch, gekoeld of bevroren rund- en kalfsvleesch tot stand gekomen. **(Vorig bericht 204F.)**

13 JANUARI 1933

E. **DUITSCHLAND. — Faillissementen. —**
Volgens voorloopige berekening bedroeg het aantal faillissementen gedurende 1932 in Duitschland 13.966 tegenover 19.254 in 1931. Het aantal accoorden beliep 6185 tegenover 8628.

F. **ENGELAND. — Scheepvaart. — Inkomsten. —**
De netto inkomsten uit de Engelsche scheepvaart bedroegen over 1932 £ 65 millioen tegen £ 130 millioen in 1930.

14 JANUARI 1933

G. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Werkprogram. —**
De voorbereidingscommissie-Trip voor de Londensche economische en financieele wereldconferentie, heeft op 10 Jan. 1933 haar algemeene beschouwingen beëindigd.
De deskundigen uit Italië, Duitschland, België, Britsch-Indië, Hongarije, Zwitserland, Polen, Noorwegen, Finland en Argentinië hebben allen hun standpunt uiteengezet, nadat de Amerikaansche, Engelsche en Fransche deskundigen dit reeds hadden gedaan.
De economische onder-com. van de voorbereidingscommissie-Trip voor de Londensche economische en financieele wereldconferentie heeft op 12 Jan. '33 besloten alleen enkele essentieele kwesties op de agenda der Londensche conferentie te plaatsen. Kwesties van meer ondergeschikten aard zullen uitsluitend in het rapport van de voorbereidingscommissie-Trip aan de Londensche conferentie vermeld worden. Als essentieele vraagstukken, die op de agenda zullen geplaatst worden, beschouwt de commissie: 1. de kwestie der invoerbeperkingen; 2. de tarief-politiek en de handelsverdragen; 3. de economische entente.
In de op 9 Januari afgelegde verklaring van den Engelschen gedelegeerde Leith Ross zeide hij inzake den gouden standaard „dat de Engelsche regeering een terugkeer tot den gouden standaard niet mogelijk acht. Naar de tot nu toe opgedane ervaring is het veel gemakkelijker gebleken, een valuta in het binnenland te handhaven dan den buitenlandschen wisselkoers te beïnvloeden."
Het werkprogram van de te Londen te houden Economische Wereldconferentie is eenigszins veranderd en door de groote Deskundigencommissie in groote lijnen opgesteld op grond van de door de commissies gedane voorstellen.
Het program bestaat uit drie deelen. Het eerste, het inleidende deel, geeft een overzicht van den huidigen crisisstand van het wereldbedrijfsleven en eischt van de regeeringen directe effectieve maatregelen.
Het tweede deel bevat een samenvatting van de door de regeeringen ter conferentie te behandelen kwesties: de politieke en particuliere wereldschulden, terugkeer tot den gouden standaard, stabilisatie der valuta, verlaging der handelsbelemmeringen, herstel van de vrije kapitaalscirculatie en het credietverkeer, gunning van openbare werken om de werkloosheid te bestrijden e.d.
Het derde deel bevat het principieele standpunt der deskundigen tot de afzonderlijke punten.
De intergeallieerde schuldenkwestie wordt niet aan de orde gesteld. **(Vorig bericht blz. 182B.)**

H. **NEDERLAND. — Faillissementen. —**
Volgens het weekblad „Handelsbelangen" werden over 1932 in totaal 2374 crediteurslijsten bij de gezamenlijke griffies in Nederland gedeponeerd.
Het totaal passief daarvan bedroeg ƒ 61.937.228, waarvan preferent ƒ 10.965.271. **(Vorig bericht blz. 106G.)**

15 JANUARI 1933

I. **ROEMENIË. — Nieuwe regeering. —**
Na een kabinetscrisis van eenige dagen is thans het kabinet-Vajda gevormd. Het is als volgt samengesteld:
Premier: Vajda.
Binnenlandsche Zaken: Mironescu.
Buitenlandsche Zaken: Titulescu.
Financiën: Madgearu.
Zevenburgen: Hatziegan.
Tevens is weer de functie van onderstaatssecretaris voor de minderheden ingevoerd, welke onder Maniu niet heeft bestaan. Voor dezen post is aangewezen Serban, een Roemeen uit Zevenbergen. **(Vorig bericht blz. 209A.)**

K. **VATICAAN. — Afkondiging van het heilige jaar der R.K. Kerk.**
De plechtige afkondiging van het buitengewone heilige jaar en de voorlezing van de pauselijke bul „Quod Nuper" bracht op 15 Jan. 1933 een zeer groote menigte naar de St. Pieterskerk.
De deken der apostolische protonotarii, prelaat Wilpert, heeft de bul voorgelezen. **(Vorig bericht blz. 153E.)**

16 JANUARI 1933

L. **OSLO-CONVENTIE. — Finland toegetreden. —**
De Oslo-staten, Denemarken uitgezonderd, hebben hun goedkeuring gehecht aan de toetreding van Finland tot de conventie van Oslo. Denemarken zou zich tegen de opneming verzetten. (Hufvudstad Bladet)
(Vorig bericht blz. 211H.)

M. **GRIEKENLAND. — Nieuwe regeering. —**
Venizelos heeft met medewerking der partijleiders, die de regeering Tsaldaris eenige dagen geleden ten val brachten, een nieuw kabinet gevormd. Venizelos wordt minister-president. **(Vorig bericht blz. 161N.)**

17 JANUARI 1933

N. **NEDERL. OOST-INDIË. — Financiën. —**
Ten aanzien van de schuld van Ned.-Indië merkt het rapport van de Tweede Begrootingscommissie op, dat de totale schuld per ult. 1929 ƒ 1.028.000.000 bedroeg, n.l. ƒ 982.000.000 vaste en ƒ 46.000.000 vlottende schuld. De

toestand per 17 Sept. 1932 was: ƒ 1.115.000.000 vaste en ƒ 314.000.000 vlottende schuld.
Op grond van de nu bekende gegevens wordt verwacht, dat de schuld nog met ongeveer ƒ 50.000.000 zal toenemen, waardoor einde 1932 een totale schuld van ƒ 1.475.000.000 te verwachten is. **(Vorig bericht blz. 232F.)**

A. **RUSLAND. — Begrooting voor 1933. —**
Het centraal executief comité van de U.S.S.R. heeft de begrooting voor 1933 goedgekeurd. Deze begrooting sluit met een bedrag van 2.592,100.000 roebel. Het begrootingsontwerp voor de autonome republieken en plaatselijke begrootingen, met een totaal van 4.348.900.000 roebel is eveneens goedgekeurd.
(Len. Pravda) **(Vorig bericht blz. 87 H.)**

18 JANUARI 1933

B. **ENGELAND. — Handelsbalans. —**
De Engelsche handelsbalans over het jaar 1932 toont een passief bedrag van £ 287.081.000 tegenover een passief van £ 408.976.000 in het jaar 1931.
Hieruit blijkt, dat de Engelsche nationale regeering het doel, dat zij zich bij haar ambtsaanvaarding had gesteld, n.l. de vermindering van de zichtbare passieve handelsbalans, in belangrijke mate heeft bereikt. Voornaamste factor van deze verbetering is de sterk gedaalde invoer van afgewerkte producten, wat gedeeltelijk is veroorzaakt door de nieuwe Engelsche tariefpolitiek. De invoer van afgewerkte producten daalde van £ 261.972.000 tot £ 157.976.000. Ook de uitvoer toont een daling van afgewerkte producten, en wel met £ 15 millioen.
(Daily Telegraph)

C. **DISCONTOKOERSEN. —**
De volgende veranderingen der discontokoersen hebben sinds 22 November 1932 plaats gevonden:

Griekenland	3-12-'32	9%
Italië	9- 1-'33	4%
Litauen	1- 1-'33	6%

(Vorig bericht blz. 217 D.)

D. **NEDERLAND. — Opbrengst der rijksmiddelen over 1932. —**
De opbrengst van de Rijksmiddelen over 1932 vertoont een sterke daling. Het totaal-generaal geeft het cijfer ƒ 452.799.712, hetgeen ƒ 52.274.273 minder is dan over 1931 en welk bedrag ongeveer ƒ 17.683.000 bij de raming over het afgeloopen jaar achterblijft. Het jaar 1931 bleef eveneens aanzienlijk onder 1930, ƒ 51.753.037, en iets meer dan ƒ 17 millioen beneden de raming.
(Vorig bericht blz. 133C.)

E. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid.**
De Amerikaansche senaat heeft op 14 Dec. met 40 tegen 38 stemmen bekrachtigd den Philippijnen binnen 8 jaar onafhankelijkheid te geven.
Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft op 16 Jan. '33 het veto van president Hoover inzake de toekenning van onafhankelijkheid aan de Philippijnen met 274 tegen 94 stemmen terzijde gesteld.
Het Congres der Philippijnen heeft op 18 Jan. 1933 de regeering te Washington er van in kennis gesteld, dat het de voorstellen met betrekking tot de onafhankelijkheidsverklaring der Philippijnen zal verwerpen als zijnde in economisch opzicht onvoldoende. Dit geldt ook voor het geval dat de Amerikaansche Senaat de bezwaren van Hoover met een twee derde meerderheid krachteloos maakt. Door dit besluit zijn de voorstellen zonder beteekenis geworden.
De Senaat heeft op 18 Jan. 1933 met een twee-derde meerderheid t.w. met 66 tegen 26 stemmen, voor de tweede maal het wetsontwerp inzake het geven van onafhankelijkheid aan de Philippijnen aangenomen en zoodoende het door president Hoover tegen dit ontwerp uitgesproken veto krachteloos gemaakt.
Het betreffende wetsontwerp is dientengevolge ondanks het presidentieele veto wet geworden. De Philippijnen zullen op grond van deze wet binnen 10 à 13 jaar geheel onafhankelijk worden, op voorwaarde dat ook het Philippijnsche parlement de wet binnen een periode van een jaar aanvaardt.

20 JANUARI 1933

F. **NEDERLAND. — Het conflict in de Limburgsche Klei-Industrie. —**
De aangekondigde bespreking tusschen de besturen van de werkgevers- en de arbeidersorganisatie in de Limburgsche klei-industrie, in verband met het dreigende loonconflict, heeft niet datgene gebracht, wat van arbeiderszijde gaarne gewenscht werd, namelijk: volledig doorloopen van de collectieve arbeidsovereenkomst tot 1 April 1933.
(Vorig bericht blz. 139 C.)

G. **NEDERLAND. — Bevolking in 1931. —**
Aan de statistiek van den loop der bevolking in Nederland over 1931, welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek is uitgegeven, wordt het volgende ontleend:
Op het eind an 1931 telde ons land 8.061.571 inwoners, n.l. 4.006.359 mannen en 4.055.212 vrouwen. Het aantal mannen op 100 inwoners bedroeg 49.70, het aantal vrouwen 50.30, terwijl op elke 1000 mannen 1012 vrouwen werd aangetroffen.
In 1830 kwamen op 1000 mannen 1045 vrouwen voor, in 1880 1023, in 1909 1021 en in 1920 1013, waaruit een langzamerhand gelijk worden der aantallen mannen en vrouwen valt waar te nemen.
Van 1930 op 1931 nam de bevolking met 1.59% toe. Deze toeneming is hoofdzakelijk het gevolg van meer geboorte dan sterfte (1.27%), de vestiging overtrof het vertrek met 0.32%.
In 1931 werden 181.927 kinderen geboren, waarvan 177.387 levend en 4540 dood geboren werden.
Het aantal levend-geboren jongens bedroeg 91.615, het aantal levend-geboren meisjes 85 772, zoodat tegenover 100 meisjes plm. 107 jongens werden geboren. Per 1000 inwoners berekend bedraagt het aantal levend geborenen in 1931 22.18 tegen 23.12 in 1930. Voor de perioden 1840—'49, 1880—'89, en 1910—'19 waren de cijfers nog resp. 33.54, 34.68 en 26.79.
Het aantal huwenden bedroeg voor 1931 14.71 per 1000 inwoners en wijst ten opzichte van 1930 (15.78) op een geringe daling. De cijfers sedert 1840 geven een schommelend verloop aan. In de periode 1840—'49 was het cijfer 14.78, in 1860—'69 16.44, in 1880—'89 14.28 en in 1920—'29 16.08.
Het sterftecijfer bedroeg voor 1931 per 1000 inwoners 9.63, welk cijfer, hoewel boven dat van 1930 (9.09) liggend gunstig genoemd mag worden ten opzichte van vroegere jaren.
De periode 1840—'49 geeft een sterftecijfer aan van 26.56, de periode 1880—'89 een cijfer van 21.27 en de periode 1910—'19 een cijfer van 13.40. De groote steden geven de gunstigste cijfers.
Door echtscheiding werden in 1931 2998 huwelijken ontbonden, terwijl het aantal scheidingen van tafel en bed 504 bedroeg. Op 1000 echtparen kwamen in 1931 1.92 echtscheidingen en 0.32 echtscheidingen van tafel en bed voor. Een beschouwing der cijfers sedert 1850 wijst op belangrijke toeneming; voor de periode 1850—'59 waren de cijfers resp. 0.15 en 0.04; voor 1880—'89 0.35 en 0.13 en voor 1910—'19 1.11 en 0.23. **(Vorig bericht blz. 213F.)**

H. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. —**
De voorbereidingscommissie voor de Londensche economische wereldconferentie heeft op 19 Jan. 1933 haar tweede zitting beëindigd en haar rapport aan den volkenbondsraad vastgesteld, dat uit twee gedeelten bestaat, waarbij het eerste gedeelte weder gesplitst is in a. inleiding, b. algemeen program der conferentie, terwijl het tweede gedeelte den commentaar op de voorgestelde agenda der conferentie bevat.
Aan de tekst van het eerste gedeelte ontleenen wij o.a. het volgende:
De hoofdzaak van de conferentie van Londen zal moeten bestaan in het tot stand brengen van een economische ontwapening. Het accoord van Lausanne is als een wapen-

stilstand op economisch gebied te beschouwen, de conferentie van Londen zal het economisch vredesverdrag moeten brengen.
In het tweede gedeelte van het eerste deel van het rapport, dat het algemeen program der conferentie behandelt, wordt de noodzakelijkheid van radicale hervormingsmaatregelen bewezen. Met kleine middelen zal de wereld-crisis niet kunnen opgelost worden. De commissie verklaart in haar rapport niet voor te stellen het vraagstuk der regeeringsschulden op de agenda van Londen te plaatsen. Zij zou hiertoe niet bevoegd zijn geweest, doch de commissie wil wel verklaren, dat een regeling van het schuldenvraagstuk van essentieel belang is. Het schuldenvraagstuk vormt thans nog een onoverkomelijke hinderpaal voor de opheffing van de handelsbelemmeringen en voor een gezonde monetaire politiek.
De commissie bespreekt dan verder de vier voornaamste hervormingen, die van de conferentie van Londen moeten verwacht worden.
Ten eerste: herstel van den internationalen muntstandaard.
Ten tweede: verhooging van het prijsniveau der koopwaren.
Ten derde: opheffing der deviezencontrôle
en ten vierde: opheffing der belemmeringen van den internationalen handel. **(Vorig bericht blz. 238 G.)**

A. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Verklaring Roosevelt-Hoover ten opzichte van Engeland.** —
De toekomstige president der Vereenigde Staten Franklin Roosevelt, heeft een onderhoud met president Hoover gehad.
In het communiqué, hetwelk na het onderhoud is uitgegeven, wordt medegedeeld, dat speciaal buitenlandsche aangelegenheden zijn behandeld en met bijzonderen nadruk wordt op het schuldenprobleem gewezen, waaromtrent bovendien een zeer belangrijke verklaring wordt gedaan. „De Britsche regeering", aldus het communiqué, „heeft om een bespreking betreffende de kwestie der oorlogsschulden verzocht. De regeering Roosevelt is bereid begin Maart 1933 Britsche vertegenwoordigers te ontvangen. Het spreekt vanzelf, dat tegelijkertijd economische wereldproblemen aan de orde zullen komen, waarbij zoowel de Ver. Staten als Engeland het hoogste belang hebben. Daarom is een afvaardiging van Britsche economische deskundigen eveneens vereischt. Het staatsdepartement zal voorbereidende stappen bij de Britsche regeering ondernemen".
Staatssecretaris Stimson heeft den Engelschen ambassadeur persoonlijk de uitnoodiging der Amerikaansche regeering om te onderhandelen over de kwestie der oorlogsschulden en economische aangelegenheden overhandigd.
(Vorig bericht blz. 236 A.)

B. **NEDERLAND. — Onze buitenlandsche handel in 1932.**
Wij ontleenen aan de Decemberaflevering van de Maandstatistiek van den In-, Uit- en Doorvoer een beknopt overzicht van de Nederlandsche handelsbeweging met het buitenland over 1932.
In de eerste plaats mogen hier de totaalcijfers (zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal) van 1927 af volgen (in millioenen):

	Invoer		Uitvoer		Invoersaldo	
	kg.	gld.	kg.	gld.	kg.	gld.
1927	28.618	2.549	14.338	1.900	14.280	649
1928	29.850	2.684	15.725	1.986	14.126	698
1929	30.989	2.753	16.301	1.989	14.687	763
1930	31.384	2.418	16.606	1.719	14.778	699
1931	29.899	1.893	16.819	1.312	13.080	581
1932	24.590	1.299	13.992	846	10.508	458

Zoowel naar hoeveelheid als naar waarde heeft 1932 de laagste cijfers van de reeks. Vooral de waarde is aanzienlijk gedaald; in 1932 was die voor den invoer de helft van 1927, iets meer dan de helft van 1930 en $^2/_3$ van 1931. De uitvoer is nog sterker achteruitgegaan en was slechts 44 % van 1927. Ten opzichte van het jaar met de hoogste cijfers, t.w. 1929, is de invoer in 1932 verminderd tot 47 %, de uitvoer zelfs tot 42.5 %.
Ook het invoersaldo liep achteruit, doch niet in die mate als in- en uitvoer, het was in 1932 60 % van het cijfer van 1929. **(Vorig bericht blz. 238 D.)**

21 JANUARI 1933

C. **DUITSCHLAND. — Papen—Hitler—Schleicher.** —
Oud-rijkskanselier Von Papen zet in Berlijn zijn pogingen, welke hij in Keulen begonnen is, voort om een brug te slaan tusschen de regeering Von Schleicher en de nat.-socialisten. Alle onderhandelingen zijn tot dusver geheim gebleven. **(Vorig bericht blz. 237 C.)**

D. **JAPAN. — Financiën. — Nieuwe vlootcredieten.** —
In het Huis van Afgevaardigden werd door den minister van marine erkend, dat in het a.s. begrootingsjaar weer 370.000.000 yen voor marinedoeleinden zal worden gevraagd. Daarvan zullen 87.000.000 yen dienen als eerste termijn voor een program van vlootwijzigingen.

E. **VOLKENBOND. — Japansch mandatengebied in den Stillen Oceaan.** —
In het rapport van de mandatencommissie van den Volkenbond, dat op 20 Jan. 1933 is gepubliceerd, wordt Japan ervan beschuldigd, in strijd met de verdragen belangrijke versterkingen te hebben aangelegd op de eilanden in den Stillen Oceaan tusschen de Philippijnen en Hawai, die onder Japansch mandaat staan. Het rapport bevat o.a. de Japansche erkenning, dat de installaties voor havenwerken op deze eilanden sedert 1927 zijn verdrievoudigd. Van Japansche zijde wordt echter ontkend, dat deze uitbreiding van havenconstructies met militaire oogmerken zou zijn geschied, dat deze havens bedoeld zijn als vlootbases en dat de verdragen zouden zijn geschonden.
De Japansche vertegenwoordiger in de mandaten-commissie, Noboemi Ito, ontkende dat de havens van sommige eilanden der Mariannen- en Carolinengroep waren uitgediept om ligplaats te kunnen geven aan de nieuwe Japansche 3000 tons onderzeeërs. De havens moesten vergroot worden om ligging te kunnen bieden aan de nieuwe 1000-tons schepen, die in den laatsten tijd worden gebruikt voor het transport van den suikeroogst van de Pacific-eilanden.

23 JANUARI 1933

F. **AMSTERDAM. — Kweekschool voor Officieren van het Leger des Heils.** —
De nieuwe Kweekschool van het Leger des Heils aan den Amstelveenschen weg bij Amstelveen is op 29 Jan. 1933 officieel geopend. De plechtigheid werd bijgewoond door H. K. H. Prinses Juliana.

G. **VEREENIGDE STATEN. - Constitutioneele wijziging.**
In de Vereenigde Staten is thans een ingrijpende constitutioneele wijziging ingevoerd, welke van groote beteekenis is voor het politieke leven.
De staat Missouri heeft als 36ste van de 49 staten het „20ste amendement op de grondwet" aangenomen, waardoor de vereischte ¾ meerderheid verzekerd is. Bij dit amendement wordt voorgesteld, dat het congres ieder jaar op 3 Januari bijeenkomt en dat een nieuwgekozen president niet, zooals tot nu toe in Maart, doch reeds op 20 Jan. zijn functie aanvaardt. Voorts wordt bepaald, dat, indien een nieuwgekozen president voor de aanvaarding van zijn functie overlijdt, de eveneens nieuwgekozen vice-president de bevoegdheden van den president overneemt, tot het congres een nieuwen president zal hebben gekozen. Daar de grondwetswijziging pas op 15 October 1933 van kracht wordt, blijft het in het geval Roosevelt zooals het was.
(Vorig bericht blz. 215 F.)

24 JANUARI 1933

H. **FRANKRIJK. — Goudreserves.** —
De goudvoorraad van de circulatiebank van Frankrijk is sedert begin Dec. 1932 met ongeveer frs. 600 mill. gedaald. Volgens den bankstaat van 2 Dec. 1932 bereikte de goudvoorraad een hoogterecord met frs. 83.360 mill., terwijl op 6 Jan. j.l. het goudbezit op den bankstaat voor-

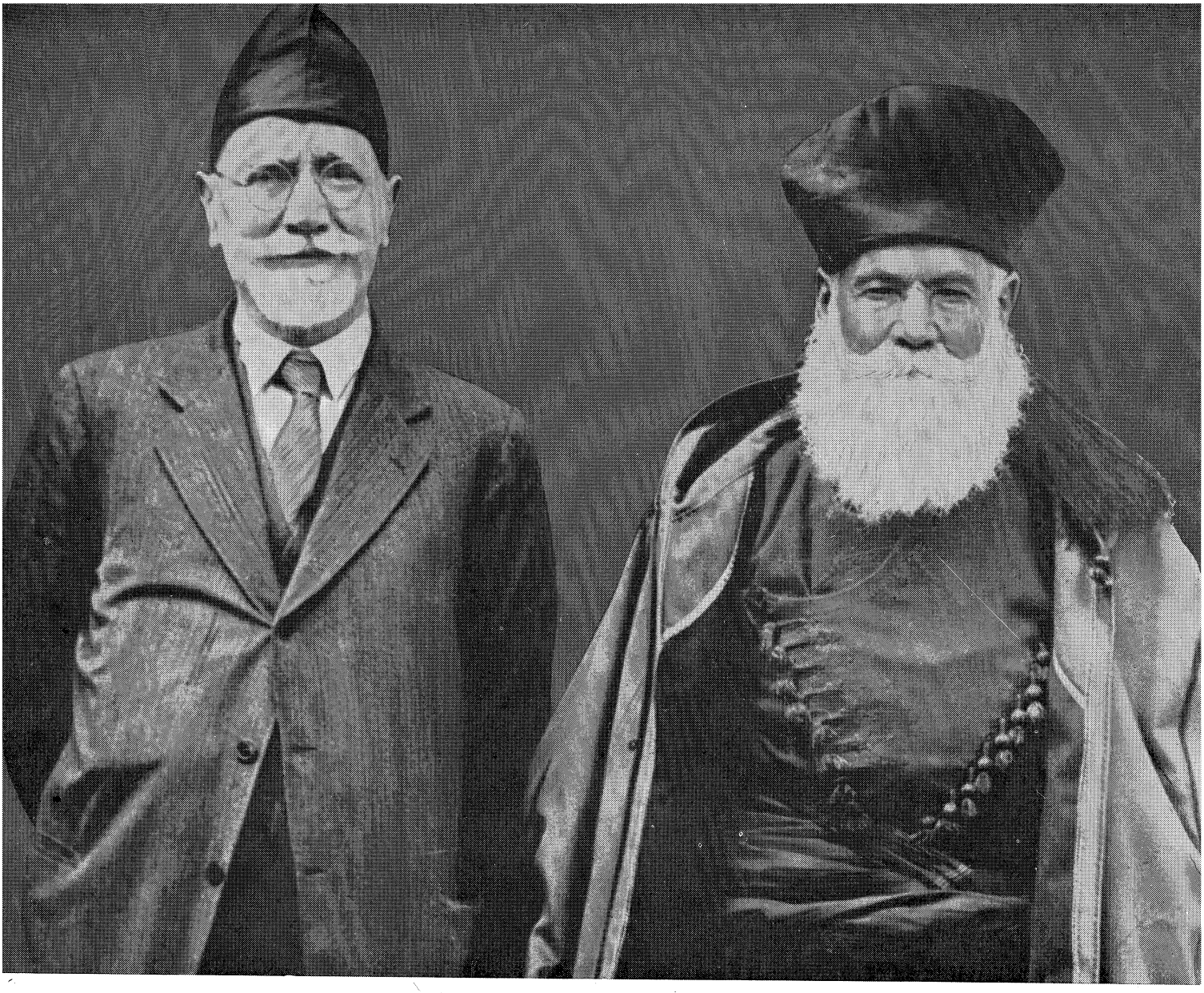

ELEUTHERIOS VENIZELOS (links), bewerkstelligde aan het hoofd van een Nationaal Ministerie den val van het Grieksche monarchisme (10 Maart 1924).

kwam met frs. 82.760 mill. Deze vermindering, die op zich zelf niet veel te beteekenen heeft, gezien den enormen goudvoorraad van de Fransche circulatiebank, is grootendeels toe te schrijven aan het onttrekken van bedragen door de arbitrage ten behoeve van den export naar de Ver. Staten. (La Journée Industrielle)

(Vorig bericht blz. 166 C.)

25 JANUARI 1933

A. **VEREENIGDE STATEN. — Financiën - Schulden. —** De regeering Roosevelt zal bij het aanvaarden van het bewind op 14 Maart 1933 een openbare schuld van de regeering-Hoover overnemen van 21.000.000.000 dollar. Dit is evenwel niet het grootste bedrag, dat bij een regeeringswisseling werd overgedragen, daar in 1921 door wijlen president Harding van de regeering onder Wilson een schuldenlast van 24.000.000.000 dollar werd overgenomen.

(Vorig bericht blz. 212 K.)

B. **GRIEKENLAND. — Kamerontbinding. —** De Grieksche staatspresident Zaimis heeft de Kamer ontbonden en nieuwe verkiezingen onder leiding van Venizelos uitgeschreven. De verkiezingen zullen 5 Maart 1933 worden gehouden. (Ethnos, Athene)

C. **VOLKENBOND. — Verkorting van den werktijd. —** Op 10 Jan. 1933 is te Genève de voorbereidende conferentie voor de verkorting van den werktijd geopend, die de raad van beheer van het Internationaal Arbeidsbureau op aandringen van de Italiaansche regeering heeft bijeengeroepen.

De conferentie moet het vraagstuk van het tot stand brengen van een internationale regeling ter bevordering van de 40-urige arbeidsweek als middel tot bestrijding van de werkloosheid behandelen. De uitkomsten van deze voorbereidende conferentie zullen dan op de internationale arbeidsconferentie in Juni van dit jaar verder besproken worden, terwijl de raad van beheer bovendien in zijn aanstaande zitting van begin Februari een beslissing zal moeten nemen over de wenschelijkheid om uitdrukkelijk de aandacht van de Londensche economische en financieele wereldconferentie op het besprokene te vestigen.

Er zijn 34 regeeringen ter conferentie vertegenwoordigd, waarvan 18 een volledige delegatie hebben gezonden, bestaande uit gedelegeerden der regeeringen, der werkgevers en der arbeiders. Er zijn in het geheel 70 gedelegeerden en 75 technische raadslieden aanwezig. Voorts hebben de Dominicaansche Republiek en Egypte een waarnemer afgevaardigd, terwijl de Amerikaansche regeering aan den consul te Genève de opdracht heeft gegeven de conferentie van zeer nabij te volgen en rapporten erover aan de Amerikaansche regeering uit te brengen. De Sovjetregeering heeft medegedeeld, dat zij geen gelegenheid had een delegatie speciaal voor deze conferentie naar Genève te zenden. Indien de conferentie gelijktijdig met de economische wereldconferentie en tezelfder plaatse gehouden zou zijn, zou Sovjet-Rusland gaarne ook aan deze conferentie hebben deelgenomen.

De Nederlandsche delegatie is als volgt samengesteld: regeeringsvertegenwoordiger prof. mr. P. J. M. Aalberse, bijgestaan door dr. ir. A. H. W. Hacke, directeur-generaal van den Arbeid, en mej. mr. G. J. Stemberg; vertegenwoordiger der werkgevers: mr. P. W. J. M. Cort van der Linden, bijgestaan door ir. B. Bölger en mr. B. J. M. Spaendonck; vertegenwoordiger der arbeiders: P. J. S. Serrarens, bijgestaan door de heeren H. Amelink en E. Kupers.

Op voorstel van den Italiaanschen regeeringsgedelegeerde, de Michelis, werd de Belgische prof. Mahaim bij acclamatie tot voorzitter gekozen.

De conferentie is op 11 Jan. 1933 begonnen met de algemeene beschouwingen.

Voor de arbeidersgroep heeft Jouhaux gewezen op de vele millioenen werkloozen en de millioenen guldens, die uit de staatskassen besteed worden, om de werkloozen te ondersteunen. Alle tot dusverre beproefde redmiddelen, aldus Jouhaux, hebben niets gebaat. De arbeidersgroep doet dus een beroep op de conferentie, om thans over te gaan tot het eenige, dat naar de meening der arbeidersklasse inderdaad uitkomst zal kunnen brengen, n.l. verkorting van den arbeidsduur tot veertig uren per week onder behoud van het tegenwoordige arbeidsloon.

De vertegenwoordiger der werkgevers, de Deen Oersted, bestreed namens zijn groep het denkbeeld. De werkgevers vreezen, dat de verkorting van den arbeidstijd, vooral wanneer deze met behoud van het tegenwoordige loon gepaard zal moeten gaan, tot een verhooging der productie-kosten zal leiden, waardoor de levenskosten voor de bevolking nog duurder zullen worden en de geheele bevolking dus zal worden verarmd. Niet vermindering, doch juist uitbreiding der werkloosheid zou het gevolg hiervan zijn.

Voor de regeeringen hebben het woord gevoerd de gedelegeerden van Duitschland, Spanje en Zweden, die zich ten gunste van een conventie tot invoering van een 40-urige arbeidsweek uitspraken, de Fransche gedelegeerde, die een zeer voorzichtige houding aannam en zoowel de voordeelen als de nadeelen der voorgestelde hervormingen toegaf en de Engelsche regeeringsgedelegeerde, die sterk tegen een conventie gesproken heeft.

Tegenover de vrees van de werkgevers voor verhooging der productie-kosten wees de Duitsche regeeringsgedelegeerde er op, dat deze verhooging niet meer dan één procent der geheele productie-kosten zal bedragen en dat daartegenover zouden wegvallen de belangrijke kosten, die thans voor den werkloozensteun noodzakelijk zijn. De Duitscher gaf intusschen toe, dat een zekere aanpassing van de loonen aan de verkorting van den arbeidsduur noodzakelijk zou zijn.

De Engelsche regeeringsgedelegeerde grondde zijn tegenstand vooral op de vrees, dat tal van arbeidsconflicten ontstaan zouden over de loonregeling bij verkorting van den arbeidstijd, want hierover iets in de conventie voor te schrijven, zou ondoenlijk zijn.

De Internationale Federatie van Christelijke Vakvereenigingen, welke de heer Serrarens ter conferentie voor de verkorting van den werktijd vertegenwoordigt, is voorstandster van de algemeene invoering eener 40-urige arbeidsweek. Mr. Cort van der Linden, vertegenwoordiger der Nederlandsche werkgevers, hield een betoog tegen de invoering der 40-urenweek. Prof. Aalberse, vertegenwoordiger der Nederlandsche regeering achtte het uitspreken van een definitief oordeel eerst mogelijk, wanneer de resultaten der conferentie bekend zijn.

De directeur van het internationale arbeidsbureau, Butler, drong er krachtig op aan, dat de conferentie tot verdere bespreking van het vraagstuk der 40-urige arbeidsweek besluiten zal.

Verder werd een resolutie ingediend door de regeeringsgedelegeerden van Frankrijk, België, Nederland, Spanje, Chili, Duitschland en Italië van den volgenden inhoud:

De conferentie, na kennis te hebben genomen van de verschillende argumenten voor en tegen een vermindering van den arbeidsduur, is van meening, dat een verkorting van den arbeidsduur, een der middelen is, die de werkloosheid zouden kunnen verminderen.

Bijgevolg besluit de conferentie de kwestie in bijzonderheden in studie te nemen aan de hand van de vragen uit het rapport van het internationaal arbeidsbureau.

Deze nadere bestudeering zal geschieden met de bedoeling, dat zij zal uitloopen op de schepping van een internationale regeling, die aldus zal moeten worden toegepast, dat daardoor de tegenwoordige levensstandaard der loontrekkenden zal kunnen gehandhaafd worden.

De conferentie heeft op 19 Jan. 1933 de door de verschillende regeerings-vertegenwoordigers ingediende motie, waarin zonder verdere details de verkorting van den arbeidstijd een middel tot bestrijding van de werkloosheid wordt genoemd, terwijl tevens wordt verklaard, dat de huidige levensstandaard der arbeiders gehandhaafd moet blijven, met 41 tegen 21 stemmen en 7 onthoudingen aangenomen.

De motie was ingediend door de regeeringsvertegenwoordigers van Italië, Duitschland, Nederland, Frankrijk,

Spanje, België en Chili. Tegen deze motie stemde de geheele werkgeversgroep, met uitzondering van den vertegenwoordiger der Italiaansche werkgevers, die voor stemde. De regeeringsvertegenwoordigers van Engeland, Brazilië en Portugal stemden tegen. De kwestie der loonregeling blijft open, daar een voorstel der arbeidersgroep, om een verlaging der week- en maandloonen te verbieden, werd verworpen.

De werkgeversgroep verklaarde, dat zij aan de verdere besprekingen zal blijven deelnemen, hoewel zij de ingediende voorstellen onaannemelijk acht.

De conferentie is op 24 Jan. '33 begonnen, volgens de reeds eerder aangenomen resolutie, met de bespreking van de detailvragen. Zooals voorzitter Mahaim echter aantoonde, gaat het hier om belangrijke principieele vragen. In de eerste plaats werd met 36 tegen 21 stemmen besloten aan de arbeidsconferentie in Juni aan te bevelen, dat een internationale regeling inzake de verkorting van den arbeidstijd den vorm van een conventie zou moeten aannemen. De internationale arbeidsconferentie is volkomen vrij in Juni aan deze aanbeveling gehoor te geven of niet. De werkgeversgroep stemde tegen. Zij verklaarde zich over de verdere vragen van stemming te zullen onthouden, aangezien zij zich van alle verantwoordelijkheid over de samenstelling van een conventie wenscht te ontheffen.

Over de vraag of de conventie uitsluitend voor korten termijn zou gelden en dus feitelijk alleen voor de tegenwoordige crisis, of evenals alle arbeidsconventies voor langeren termijn zou gelden, ontstond een lange discussie. Tenslotte werden 36 stemmen voor de aanbeveling van een conventie van korten duur, die eventueel vernieuwd zou kunnen worden, uitgebracht, terwijl 19 leden der conferentie zich van stemming onthielden, waaronder de werkgeversgroep. De Nederlandsche regeerings- en arbeidersgedelegeerden, prof. Aalberse en de heer Serrarens, stemden voor. Het quorum was hiermede niet bereikt, doch nadat hierover lang gediscussieerd was, werd besloten dat dit van weinig belang was daar de werkelijke beslissing bij de internationale arbeidsconferentie in Juni lag, en het hier slechts een aanbeveling gold. Tenslotte besloot de conferentie met 40 stemmen en 23 onthoudingen, dat een conventie zoo soepel mogelijk gehouden zal worden.

De conferentie is op 25 Jan. '33 geëindigd. De conferentie heeft zich beperkt tot het aanemen van een algemeen rapport, dat eerst nog zal worden voorgelegd aan den Raad van Bestuur van het Internationale Arbeidsbureau. Het eindrapport der conferentie resumeert de wederzijdsche opvattingen en geeft de afwijzende houding der werkgevers en de toestemmende houding der werknemers weer. Het rapport der conferentie zal ook worden voorgelegd aan de Economische Wereldconferentie.

(Vorig bericht 171 F.)

A. **AMSTERDAM. — Werkloosheid in 1932. —**

De werkloosheid was in 1932 aanmerkelijk omvangrijker dan in 1931. Het gemiddelde aantal werkloozen was in 1932 41.353 (in 1931: 24.925). Het hoogste aantal was 46.466 (eind December) tegen in 1931 35.498 (eveneens eind December); het laagste aantal was 38.068 (eind April) tegen in 1931 : 19.139 (eind Mei). In alle bedrijfstakken, behalve het diamantvak, is de gemiddelde werkloosheid in 1932 grooter geweest dan in 1931.

B. **CHILI. — Cosach. —**

Het decreet, houdende liquidatie der Cosach, is op 2 Jan. '33 geteekend.

De liquidatie wordt bevolen ingevolge de liquidatiewet. Een commissie wordt er mede belast, bestaande uit drie leden, waarvan één wordt aangewezen door den president van de republiek, één door de meerderheid van houders der aand. B. en het derde door het Hooggerechtshof.

Het decreet wijst tevens Aurelian Oburr, den oud-president der Centrale Bank van Chili, aan als lid, benoemd door den president.

In belanghebbende kringen neemt men aan, dat de volledige liquidatie waarschijnlijk meer dan twee jaren zal eischen.

Het Hooggerechtshof heeft Jorge Matte Gormaz als lid aangewezen.

(Financial News).

C. **LUCHTTOERISME. — Centrale Commissie voor Luchttoerisme. —**

Als uitvoeringsmaatregel van een overeenkomst tusschen den A.N.W.B. Toeristenbond voor Nederland en de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging voor Luchtvaart is tot stand gekomen de „Centrale Commissie voor Luchttoerisme".

D. **AMSTERDAM. — Bevolking in 1932. —**

Het Bureau voor de Statistiek deelt ons mede:

Voor zoover de gegevens over 1932 thans reeds beschikbaar zijn, bedroeg de bevolking op 1 Januari '33 772.370 zielen tegen 766.251 op 1 Jan. 1932, zoodat zij in het jaar 1932 met 6119 zielen is toegenomen. Deze toename is geringer dan die in het vorige jaar (8872). Wel was het geboorte-overschot 5984, een weinig hooger dan dat in 1931 (5866), doch het vestigingsoverschot liep terug van 3011 tot 123.

Het aantal geborenen was dit jaar opnieuw lager en bedroeg 12.219 of wel 15.8 per 1000 inwoners tegen 16.6 in 1931. Daar ook de sterfte belangrijk geringer was (6235 overledenen of 8.1 per 1000 inwoners tegen 8.9 in 1931) bleef het geboorte-overschot, zooals gezegd, toch nog boven dat in 1931.

Het terugloopen van het vestigingsoverschot is een gevolg van geringer vestiging en hooger vertrek. Er vestigden zich te Amsterdam 32.693 personen, terwijl er 32.570 vertrokken. Voor 1931 waren deze cijfers resp. 34.018 en 31.007. **(Vorig bericht blz. 109 K.)**

E. **Ir. R. A. VAN SANDICK OVERLEDEN. —**

Te 's-Gravenhage is, 77 jaren oud, overleden ir. R. A. van Sandick, oud-algemeen secretaris van het Kon. Instituut van Ingenieurs.

F. **FRANKRIJK. — Financiën. —**

Tijdens het debat in de Fransche Kamer verklaarde de minister van Financiën, Chéron, dat hij er in toestemde het totaal der bezuinigingen en fiscale maatregelen, die onmiddellijk noodig zijn om de begrooting in evenwicht te brengen, van 10.5 milliard tot 7 milliard te verminderen. Deze concessie motiveert minister Chéron als volgt: de autonome amortisatiekas zou dit jaar ongeveer 3.5 milliard aan staatsschulden moeten delgen en deze som kan men voorloopig buiten beschouwing laten, vooropgesteld echter dat men later, bij de beraadslaging over de definitieve begrooting, die zoo spoedig mogelijk dient te geschieden, dit bedrag er weer op brengt.

Aldus zou de afdoening van het begrootingstwaalfde voor Februari vergemakkelijkt worden.

(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 179 D.)**

G. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Zuid-Amerikaansch Instituut. —**

Te 's-Gravenhage is onder groote belangstelling het Nederlandsch-Zuid-Amerikaansch Instituut officieel geïnstalleerd. Dit instituut stelt zich ten doel de betrekkingen tusschen Nederland en de landen van Zuid-Amerika te bevorderen en uit te breiden. President van het Instituut is dr. E. Heldring uit Amsterdam.

28 JANUARI 1933

H. **NEDERLAND. — Staking Kleedingindustrie geëindigd.**

De onderhandelingen tusschen de vertegenwoordigers van den Bond van Confectiefabrikanten en den Bond van Arbeiders in de Kleedingindustrie over een nieuwe collectieve overeenkomst, zijn op 28 Dec. '32 afgebroken, omdat van werknemerszijde de door de werkgevers voorgestelde loonsverlaging niet werd aanvaard. De werkgevers in de confectie-industrie hebben heden aan hun arbeiders medegedeeld, dat met ingang van 1 Januari 1933 een loonsverlaging van tien procent zal worden ingevoerd.

Het loongeschil in de confectie-industrie te Amsterdam heeft een zoodanigen vorm aangenomen, dat een conflict onvermijdelijk is gebleken. Met ingang van 9 Jan. '33 wordt bij vijf groote Amsterdamsche firma's gestaakt. Bij deze werkstaking zijn ongeveer duizend arbeidskrachten, meerendeels vrouwelijke, betrokken.

Het nieuwe voorstel der werkgevers om op 8 Jan. 1933 7½% en op 1 Juli 1933 2½% loonsverlaging toe te passen, is door den Neu. Bond van Mannelijke en Vrouwelijke Arbeiders in de Kleedingindustrie niet geaccepteerd.

De staking bij de confectiefabrieken De Vries en Susan, Van de Heyden, J. Gazan, „Necofa" en Hollandia-fabrieken is op 28 Jan. 1933 geëindigd, nadat partijen tot overeenstemming waren gekomen. Over de voorwaarden vernemen wij nader:

Overeengekomen is o.a. de collectieve arbeidsovereenkomsten te verlengen tot 31 Dec. 1933, met dien verstande, dat een loonsverlaging van vier procent zal worden toegepast. De reeds in 1932 gegeven loonsverlagingen zullen hierop in mindering worden gebracht. Mochten ten deze geschillen ontstaan, dan zullen zij uiteindelijk door arbitrage worden beslecht. Wij brengen nog in herinnering, dat de patroons eerst hadden voorgesteld een loonsverlaging van 15%, in te voeren: 10% op 1 Januari en 5% op 1 Juli 1933. De rijksbemiddelaar prof. Aalberse deed een eerste bemiddelingsvoorstel, waarbij hij de verlagingspercentages stelde op resp. 7½ en 2½%. Daar de arbeiders dit niet aanvaardden, deed hij een tweede voorstel, neerkomende op een verlaging van 5%. De patroons aanvaardden, de arbeiders verwierpen het. Daarna hebben de partijen verder onderhandeld met bovengenoemd resultaat.

A. **DUITSCHLAND. — Ministerie — Kabinet-Von Schleicher afgetreden. —**

Rijkskanselier Von Schleicher heeft tijdens zijn bezoek aan president von Hindenburg meegedeeld, dat de rijksregeering als „Praesidialregierung" slechts dan in staat zou zijn om in den Rijksdag voor haar programma en opvattingen op te komen, als de rijkspresident hem volmacht tot ontbinding zou geven.

President von Hindenburg verklaarde, dat hij aan dit voorstel, gezien den toestand van het oogenblik, geen gevolg kon geven.

Hierop bood von Schleicher hem het ontslag der regeering aan, wat de rijkspresident aanvaardde. Hij verzocht von Schleicher om de loopende zaken af te doen.

Ten slotte bedankte hij von Schleicher voor de diensten door hem en de andere leden der regeering aan het vaderland bewezen.

Aan het bezoek van den rijkskanselier aan von Hindenburg ging een kabinetszitting vooraf, waarin den rijkskanselier de volmacht was gegeven om het ontslag der regeering aan te bieden, voor het geval hij van von Hindenburg niet de volmacht tot rijkdagontbinding kreeg.

(Vorig bericht blz. 220 E.)

B. **FRANKRIJK. — Ministerie. — Kabinetscrisis op 28 Januari 1933. —**

De regeering-Paul-Boncour is bij de stemming over het regeeringsvoorstel tot verhooging der inkomsten uit de directe belastingen met 5%, ten val gebracht, daar zij met deze stemming, waaraan de premier de kwestie van vertrouwen had verbonden, met 390 tegen 170 stemmen in de minderheid is gebleven. Deze uitslag is een gevolg van het feit, dat de socialisten geweigerd hebben, zich bij de stemming over dit regeeringsvoorstel bij de radicalen en republikeinsch-socialisten aan te sluiten (Le Temps)

(Vorig bericht blz. 231 A.)

C. **AMSTERDAM. — Nieuwe leening ƒ 10 millioen. —**

De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 27 Januari 1933 besloten een nieuwe leening van ƒ 10 millioen aan te gaan, rentende 4½% en tegen den koers van 98¼. De opbrengst dezer leening zal bestemd worden ter bestrijding van reeds gedane kapitaalsuitgaven.

(Vorig bericht blz. 220 D.

D. **SPANJE. — Verandering in het Catalaansche Kabinet.**

Ten gevolge van meeningsverschillen over het Statuut van Catalonië is het kabinet afgetreden. Op 25 Jan. 1933 is een nieuw kabinet gevormd, waarin uitsluitend aanhangers van president Macia's politiek zitting hebben genomen.

(Vorig bericht blz. 228 A.)

E. **NEDERLAND. — Indische begrooting 1932. —**

In de M. v. A. op het voorloopig verslag der Tweede Kamer over de Indische begrooting, deelt de Minister mede, dat het tekort op het dienstjaar 1932 blijkens gegevens tot medio Januari 1933 moet worden geschat op ƒ 139.300.000. Het tekort op den gewonen dienst zal ƒ 152.500.000 bedragen; op den buitengewonen dienst wordt een voordeelig saldo van ƒ 13.200.000 geraamd.

(Vorig bericht blz. 107 O.)

F. **IERLAND. — Einduitslag der verkiezingen. —**

De einduitslag der verkiezingen voor den Ierschen Vrijstaat luidt als volgt:

De Valera	77	zetels
Cosgrave	48	„
Onafhankelijken	8	„
Centrum	11	„
Arbeiderspartij	8	„
Onafh. arbeiderspartij	1	„
Totaal	153	„

De republikeinsche partij van De Valera heeft met een stem meerderheid gekregen boven alle andere partijen samen, en dat is de stem van den voorzitter van de Dail (Iersche Tweede Kamer). De positie van De Valera is zeer versterkt.

Deze republikeinsche zege heeft in Engeland groote ontsteltenis verwekt. (Irish Times)

(Vorig bericht blz. 127 N.)

30 JANUARI 1933

G. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe kabinet. — Adolf Hitler rijkskanselier. —**

Rijkspresident von Hindenburg heeft op 30 Januari 1933, na Von Papen en den nationaal-socialisten-leider Adolf Hitler, in audiëntie te hebben ontvangen, Adolf Hitler tot rijkskanselier benoemd. Op voorstel van Hitler is de rijksregeering als volgt samengesteld:

Rijkskanselier: Adolf Hitler.

Waarnemend-Rijkskanselier en Rijkscommissaris voor het land Pruisen: Von Papen.

Rijksminister van Buitenlandsche Zaken: Freiherr von Neurath.

Rijksminister van Binnenlandsche Zaken: Dr. Frick.

Rijksweerminister: Luit.-Gen. Freiherr Von Blomberg.

Rijksminister van Financiën: Graaf Schwerin von Krosigk.

Rijksminister voor Economische Zaken en Voedselvoorziening: Dr. Hugenberg.

Rijksminister van Arbeid: Franz Seldte.

Rijksminister voor Posterijen en Verkeerswezen: Freiherr Eltz von Ruebenach.

Rijksminister zonder portefeuille en Rijkscommissaris voor de Luchtvaart H. W. Göring, die tevens wordt belast met de waarneming van het Pruisische Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

Rijksminister voor de Werkverschaffing: Dr. Gereke.

De bezetting van het Rijksministerie van Justitie staat nog niet vast.

Rijkskanselier Adolf Hitler en de leden der nieuwe regeering hebben den door de wet voorgeschreven eed in handen van rijkspresident von Hindenburg afgelegd.

(Vorig bericht blz. 243 A.)

31 JANUARI 1933

H. **JOHN GALSWORTHY OVERLEDEN. —**

De bekende Engelsche schrijver John Galsworthy is op 31 Jan. 1933 te Londen overleden.

Galsworthy werd 14 Aug. 1867 geboren. Hij studeerde te

Oxford in de rechten en maakte, na zijn studies te hebben voltooid, lange reizen naar alle Britsche koloniën en ook naar Amerika, Rusland en West-Europa.
Eerst vrij laat, op veertigjarigen leeftijd, heeft Galsworthy plotseling naam gemaakt met zijn roman „The Man of Property", welke het eerste deel is geworden van den vermaarden Forsyte Saga-Cyclus en door zijn toneelstuk „The Silver Box".
In zijn „Forsyte Saga" heeft Galsworthy de deftige en welgestelde Engelsche burgerij, het milieu waaruit hij zelf is voortgekomen, geteekend. Hij hekelt in deze romans vooral het zelfzuchtige materialisme en het bekrompen fatsoen, dat doodsbang is voor alles wat niet als conventioneel kan worden beschouwd.
„In Chancery" en „To Let" zijn de titels der vervolgromans van den Forsyte Saga, daarbij sluiten zich aan „An Indian Summer", „The White Monkey" (1924), „The Silver Spoon" (1926) en „Swan Sing" (1928).

A. **THEE. — Uitvoer uit de verschillende productie landen.**

landen	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	19331	1932	
N. Britsch-Indië .	158.600	138.140	140.602	151.186	148.427	155.619	147.113	146.274	139.53	(Jan./Dec.)
Z. Britsch-Indië .		19.935	20.141	21.597	22.066	23.716	21.517	23.225	19.68	(Jan./Nov.)
Ceylon	90.400	95.025	98.016	103.007	107.265	114.089	109.509	112.084	106.14	(Jan./Oct.)
Java	55.900	42.850	53.963	57.581	60.977	62.026	61.416	65.920	64.18	(Jan./Nov.)
Sumatra		7.595	7.633	8.062	8.771	10.424	10.603	12.822	13.04	(Jan./Nov.)
Japan	38.000	12.714	10.785	10.570	10.802	10.731	9.215	11.526	11.78	(Jan./Nov.)
Formosa	10.200	9.733	10.366	10.344	8.890	8.386	8.409	8.351	5.30	(Jan./Oct.)
					55.981	57.320	41.459	43.395	28.31	(Jan./Sept.)
Totaal	362.400	376.350	392.245	415.073	423.179	442.311	409.241	423.597	388.009	

(Ver. v. d. Theecult. in Ned.-Indië).

B. **FRANKRIJK. — Het nieuwe kabinet Daladier. —**
Het kabinet-Daladier is gevormd en als volgt samengesteld:
Daladier, Premier en Oorlog.
Paul-Boncour, Buitenlandsche Zaken.
Chautemps, Binnenlandsche Zaken.
Georges Bonnet, Financiën.
Lamoureux, Begrooting.
Leygues, Marine.
Frot, Koopvaardij.
De Monzie, Onderwijs.
François Albert, Arbeid.
Pierre Cot, Luchtvaart.
Miellet, Pensioenen.
Daniélou, Openbare gezondheid.
Laurent-Eynac, Posterijen.
Serre, Handel.
Paganon, Openb. werken.
Queuille, Landbouw.
Penancier, Justitie.
Sarraut, Koloniën.
(Vorig bericht blz. 243 B.)

1 FEBRUARI 1933

C. **DENEMARKEN. — Verbod van staking en uitsluiting.**
De Deensche regeering heeft op 30 Jan. '33 een wetsontwerp ingediend, dat reeds in eerste lezing door het Folketing is aangenomen, waarbij in verband met de op 1 Febr. '33 ingaande groote uitsluiting, alle arbeidsovereenkomsten tot 1 Febr. 1934 worden verlengd en stakingen en uitsluitingen verboden worden.
Na het Folketing heeft ook het Landsting op 1 Febr. '33 de wet inzake den arbeidsvrede in Denemarken aangenomen, krachtens welke tot 1 Februari 1934 noch stakingen noch uitsluitingen mogen plaats vinden.
Daar thans beide Huizen van het parlement hun goedkeuring aan het wetsontwerp hebben gehecht, is ook de aangekondigde uitsluiting, waardoor 100.000 arbeiders zouden zijn getroffen, afgelast.
(Berlingske Tidende)

D. **DUITSCHLAND. — Ministerie. — Rijksminister van Justitie benoemd. —**
Op voorstel van rijkskanselier Hitler heeft de rijkspresident dr. Gürtner, die minister van Justitie was in de regeering-von Schleicher, wederom tot minister van Justitie benoemd.
(Vorig bericht blz. 243 G.)

E. **NEDERLAND. — Conversie der 5% Staatsleening 1932, 1ste leening. —**
Op 1 Februari 1933 zal worden overgegaan tot de aflossing van de 5% eerste Staatsleening 1932.
De schuldbekentenissen dier leening zullen van dien datum af betaalbaar zijn met de hoofdsom, vermeerderd met vier maanden rente.
(Vorig bericht blz. 220 C.)

F. **DUITSCHLAND. — Rijksdag ontbonden. — Nieuwe verkiezingen op 5 Maart 1933. —**
Nadat de Rijkskanselier en de Rijksvicekanselier aan Rijkspresident Von Hindenburg verslag hadden uitgebracht over de onderhandelingen met het Centrum, heeft de Rijkspresident de volgende, op 1 Februari gedateerde verordening betreffende ontbinding van den Rijksdag uitgevaardigd:
Daar gebleken is dat vorming van een meerderheid die tot werken in staat is, onmogelijk is, ontbind ik op grond van art. 25 van de Rijksgrondwet den Rijksdag, opdat het Duitsche volk door verkiezing van een nieuwen Rijksdag blijk geve van zijn standpunt tegenover de nieuw samengestelde regeering van nationale aaneensluiting.
Tegelijkertijd is door een tweede verordening, eveneens van 1 Februari, door Rijkspresident Von Hindenburg 5 Maart 1933 aangewezen als verkiezingsdag.
(Vorig bericht blz. 221 D.)

2 FEBRUARI 1933

G. **FRANKRIJK. — Invoer van zeevisch uit Nederland. —**
Het Fransche „Journal Officiel" maakt ten behoeve van de importeurs bekend, dat het driemaandelijksche contingent voor de periode van 1 Januari 1933 tot 31 Maart 1933 voor den invoer van versche zeevisch uit Nederland, uitgeput is.
(Journal Officiel)
(Vorig bericht blz. 143 B.)

H. **JAPAN. — Bevolking. —**
Volgens juist gepubliceerde officieele statistieken is de bevolking van Japan sinds Januari 1932 met bijna een millioen zielen toegenomen.
Het totale bevolkingscijfer van Japan was eind 1932 66.296.000, waarvan 33.321.000 mannen en 32.975.000 vrouwen.
De bevolking van Tokio bedroeg bijna 5½ millioen inwoners, die van Osaka ruim 2½ millioen.

I. **NEDERLAND. — Interparlementaire Unie. —**
De Nederlandsche groep der Interparlementaire Unie benoemde tot haar voorzitter dr. H. Colijn en tot lid van haar bestuur mr. C. M. J. F. Goseling.

K. **NOORWEGEN. — Het Peter I-eiland onder Noorsche souvereiniteit. —**
De Noorsche regeering heeft bij het Storting een wetsvoorstel ingediend, ten doel hebbende om het Peter I-eiland onder Noorsche souvereiniteit te plaatsen.
Tevens houdt het voorstel in, dat de wetten, die thans van

toepassing zijn op het Bouvet-eiland, ook zullen gelden voor het Peter I-eiland.
Het Peter I-eiland ligt op 70 gr. Z.B. en 88 gr. W.L. Het Bouvet-eiland ligt op 55 gr. Z.B. en 5 gr. O.L. Beide eilanden zijn voor Noorwegen bezet door Noorsche wetenschappelijke expedities.
Het zijn slechts kleine, kale eilanden, maar toch voor Noorwegen niet zonder beteekenis, in verband met de groote Noorsche belangen in de Zuidelijke IJszee wegens de Walvischvangst.

(Aftenposten, Oslo)

A. **KOREA. — Goudmijnen. —**
De goldrush naar Korea is in vollen gang onder leiding van de Mitsoei mijnbouwonderneming. Firma's uit Soemitomo en Asano hebben goudvelden aangekocht om deze op groote schaal te exploreeren.

B. **DANZIG. — Het mandaat van Rosting verlengd tot 15 October. —**
De Volkenbondsraad heeft in een geheime zitting het mandaat van den voorloopigen Volkenbondscommissaris, den Deen Helmer Rosting, voorloopig verlengd tot 15 Oct. '33.
(Journal de Genève).

C. **ZUID-AFRIKA. — Motie van generaal Smuts verworpen. —**
De Kamer heeft met 83 tegen 63 stemmen de motie van generaal Smuts, waarin het aftreden van generaal Hertzog geëischt werd, benevens de vorming van een nationale regeering, verworpen.

3 FEBRUARI 1933

D. **ANGLO-PERSIAN OIL CY. —**
De Perzische regeering heeft op 30 November 1932 na een kabinetszitting onder voorzitterschap van den Shah aan de vertegenwoordiging van de Anglo-Persian Oil Company te Teheran medegedeeld, dat zij de d'Arcy concessies opzegt. Tegelijkertijd verklaart de regeering zich bereid met de maatschappij te onderhandelen over nieuwe concessies op een nieuwen grondslag. Zoolang daaromtrent geen overeenstemming is bereikt kan de maatschappij op de oude wijze blijven werken.
De opzegging van de d'Arcy concessies maakt een einde aan de jarenlange onderhandelingen tusschen de Anglo Persian Oil Company en de Perzische regeering, die hoogere royalties voor de concessies wenscht. De Anglo Persian Oil Company heeft de Perzische regeering geantwoord, dat zij de opzegging niet kan aanvaarden, aangezien het concessie-contract geen dergelijke clausule inhoudt.
Door de opzegging der concessie wordt ook de Engelsche regeering direct getroffen, die in het oprichtingskapitaal van 13.425.000 Pond Sterling der maatschappij 7.500.000 heeft bijgedragen.
De Sjah van Perzië heeft volgens V. D. op 10 Jan. '33 een verklaring afgelegd betreffende het conflict met de Anglo-Persian Oil Company. Hij zeide o.a., dat de concessie in den beginne verkregen was op „oneerlijke eenzijdige" condities. De annuleering van de concessie was geen plotselinge, impulsieve daad. Verscheidene malen was reeds getracht voorwaarden te verkrijgen, die meer in overeenstemming waren met de rechten en de belangen van Perzië. Met nadruk verklaarde de Sjah, dat de concessie eerst werd geannuleerd, toen de hoop op een regeling verloren scheen te zijn. „Zelfs toen," aldus de Sjah, „hebben wij de deur nog wijd geopend gehouden voor directe onderhandelingen met de maatschappij."
Op 3 Febr. '33 is het conflict voorloopig bijgelegd.
De Engelsche en de Perzische regeering zijn overeengekomen, om de behandeling van het conflict voor den Volkenbondsraad uit te stellen tot de Mei-zitting, en indien noodig nog langer.
Inmiddels zullen onverwijld onderhandelingen worden geopend over het verleenen van een nieuwe concessie aan de Anglo-Persian. Zoowel Perzië als Engeland handhaven hun rechtsstandpunt. Mochten deze onderhandelingen zonder resultaat verloopen, dan zou de Volkenbondsraad zich opnieuw met de kwestie bezig houden.

E. **NEDERLAND. — Militairen in weerbaarheidsorganisaties. — Verbod van deelneming. —**
Binnenkort is een legerorder te verwachten, bevattende een ministerieele beschikking betreffende verbod van deelneming aan z.g. weerbaarheidsorganisaties.
Hierin wordt, op grond van het bepaalde in art. 17, aanhef en sub b. van het reglement betreffende de krijgstucht bekend gemaakt, dat het, als strijdig met de belangen van de krijgstucht, den militair verboden is, deel te nemen, leiding te geven of eenigerlei medewerking te verleenen aan eenige zoogenaamde weerbaarheidsorganisaties als die, welke in den laatsten tijd in het leven zijn geroepen en welke plegen te worden aangeduid als „frontstrijdersbond", „garde", „militie", „wacht", „weer", e.d., bijv. arbeidersvredeswacht, zoomede de weerbaarheidsvereenigingen, verbonden aan:
a. de Algemeene Nederlandsche Fascistenbonden;
b. de Communistische Partij Holland;
c. de Nationaal Socialistische Beweging;
d. de Nationaal Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij;
e. de Nationaal-Socialistische Partij;
f. de Onafhankelijk Socialistische Partij;
g. het Verbond van Nationalisten;
h. het Verbond van Nationaal Socialisten in Nederland;
en dergelijke.
Het bovenbedoelde verbod geldt uit den aard der zaak niet ten aanzien van die weerbaarheidsvereenigingen, welke van Rijkswege, op grond van het Koninklijk Besluit van 12 Maart 1919 en van het ter uitvoering van dat besluit vastgestelde boekwerk No. 86 „Weerbaarheidsvoorschrift", medewerking ontvangen of worden gesteund.

F. **VEREENIGDE STATEN. — In- en Uitvoer. —**
De Amerikaansche uitvoer naar Europa in 1932 heeft $ 785 millioen tegen $ 1187 in 1931 bedragen. De invoer bedroeg $ 389 tegen $ 640 millioen in dezelfde jaren. Canada en Engeland bleven de beste afnemers der Vereenigde Staten. **(Vorig bericht 145 E.)**

G. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Goedkeuring van verdragen. — Genève, Turkije, Zwitserland. —**
De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming aangenomen de wetsontwerpen tot goedkeuring van:
1e. het ontwerp-verdrag betreffende den gedwongen arbeid (Genève 1930);
2e. het handels- en scheepvaartverdrag met Turkije;
3e. het handelsverdrag met Zwitserland.
(V. b. Ned.—Turkije 142 K.; V. b. Eerste K. 200 C.)

H. **IERLAND. — Handelsbalans in 1932. —**
De handelsbalans over 1932 van den Ierschen Vrijstaat toont, dat in 1932 de waarde van den totalen invoer in den Vrijstaat £ 42.572.000 bedroeg tegen £ 50.457.000 in 1931. De totale uitvoer daalde van £ 32.276.000 in 1931 tot £ 25.798.000 in 1932. De totale invoer van Groot-Brittannië in den Ierschen Vrijstaat beliep £ 28.868.000 en de uitvoer van den Ierschen Vrijstaat naar Groot-Brittannië £ 21.914.000. Ook de handel tusschen den Ierschen Vrijstaat en Noord-Ierland liep in het afgeloopen jaar terug.

I. **DUITSCHLAND. — Demonstratieverbod voor de Communisten in geheel Pruisen. —**
Rijksminister Göring heeft in zijn functie van Rijkscommissaris voor het Pruisische Ministerie van Binnenlandsche Zaken op 2 Jan. '33 een demonstratieverbod voor de Communistische partij en haar neven-organisaties in geheel Pruisen uitgevaardigd, dat terstond in werking treedt.

K. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. —**
De Fransche Kamer heeft na het einde der debatten over de algemeene politiek haar vertrouwen in de nieuwe regeering-Daladier met 370 tegen 200 stemmen uitgesproken. **(Vorig bericht blz. 237 G.)**

A. **LETLAND. — De regeering afgetreden. —**
Het wetsontwerp van den Letlandschen minister van Onderwijs, waarin een lettificeering van de scholen voor de minderheden was opgenomen, is door het parlement met 64 tegen 24 stemmen verworpen. Het geheele kabinet-Skoejeniek is daarop afgetreden.

B. **FRANKRIJK. — Minister-president Daladier in de Kamer. — Regeeringsverklaring. —**
De nieuwe Fransche regeering heeft zich op 3 Febr. '33 in Kamer en Senaat voorgesteld. De regeeringsverklaring welke in de Kamer werd voorgelezen door Daladier, was slechts kort en bevatte geen nauwkeurige aanwijzing voor de bedoelingen der nieuwe regeering. Zij beperkte zich er veeleer toe te wijzen op de noodzakelijkheid het evenwicht op de begrooting en de autoriteit van den staat te herstellen. Tegelijkertijd werd het leedwezen uitgesproken over het feit, dat de socialisten er niet toe te bewegen zijn geweest mede de verantwoordelijkheid op zich te nemen. Ook de buitenlandsche politieke kwesties zijn slechts in het kort aangeroerd. **(V. b. 245 K.)**

C. **BELGIË. — Kazerneverbod voor het sociaal-democratische dagblad „Le Peuple" door de Kamer goedgekeurd.**
De Kamer nam met 84 tegen 69 stemmen en twee blanco's een motie van vertrouwen aan als besluit van de interpellatie der socialisten naar aanleiding van het besluit van den minister van nationale verdediging, waarbij de bezorging over de post van het sociaal-democratische dagblad „Le Peuple" in de kazernes wordt verboden.

D. **VATICAAN. — Het Heilige Jaar. — Drie pauselijke bullen. —**
De reeds aangekondigde drie pauselijke bullen met de aanvullende bepalingen betreffende het heilige jaar zullen binnenkort worden gepubliceerd. De inhoud daarvan kan als volgt worden geresumeerd: In de eerste bul „Nullo non temporo" roept de paus de geloovigen der geheele wereld nogmaals vaderlijk op, zich naar de heilige stad te begeven om de bijzondere genade van het Heilige Jaar deelachtig te worden, het graf van den apostel te bezoeken en dan gesterkt in het geloof weer huiswaarts te keeren. Z.H. de Paus verwijst naar de verordeningen van zijn voorgangers betreffende het feit, dat tijdens het Heilige Jaar alle aflaten buiten Rome zijn opgeheven, waarbij echter eenige uitzonderingen zijn toegestaan. In de tweede bul „In dicto a nobis" geeft de Paus den boetelingen van Rome voor het Heilige Jaar zeer uitgebreide volmachten met betrekking tot de vergeving van zonden.
In de derde bul „Qui umbratile" bepaalt de Paus zelf welke personen buiten Rome den jubileumsaflaat ook zonder bezoek aan de heilige stad kunnen verkrijgen. Dit zijn hoofdzakelijk leden van geestelijke orden, voor zoover deze verplicht zijn tot afzondering, benevens diegenen, die verhinderd zijn naar Rome te reizen. Het spreekt van zelf, dat deze personen moeten biechten en communiceeren en absolutie moeten verkrijgen van hun biechtvader.
(Vorig bericht blz. 238 K.)

4 FEBRUARI 1933

E. **ZWEDEN. — In- en Uitvoer. —**
Men meldt ons uit Stockholm:
Uit de thans gepubliceerde gegevens over den buitenlandschen handel van Zweden in 1932 blijkt, dat de waarde van den uitvoer 944 millioen kronen (1122) bedroeg en die van den invoer 1147 millioen (1427), zoodat er een importsurplus is van ruim 200 millioen tegen een van ruim 300 millioen in 1931.
De exportwaarde van geweven stoffen is gestegen van 14.8 tot 17 millioen, die van wapens en ammunitie van 11 tot 17 en die van plantaardige stoffen van 5 tot 7 millioen. Voor vrijwel alle andere belangrijke groepen is de exportwaarde gedaald; die van cellulose en papier daalde van 347 in 1931 tot 291 millioen in het vorige jaar, die van houtwaren van 172 tot 151, die van veeteeltproducten van 86 tot 64 en die van mineralen van 78 tot 46, terwijl de uitvoer-waarde voor de metaalgroep vrijwel onveranderd op 140 millioen bleef.
Van de importartikelen is vooral de waarde van onedele metalen gedaald, namelijk van 147 tot 95 millioen, die van machines daalde van 102 tot 69, die van geweven goederen van 257 tot 210 en die van planten en plantaardige stoffen van 210 tot 190 millioen kronen.
(Stockholms Tidningen). **(Vorig bericht 187 D.)**

6 FEBRUARI 1933

F. **DUITSCHLAND. — Ontbinding van den Pruisischen Landdag. —**
De volgende „Verordening tot het scheppen van geordende regeeringstoestanden in Pruisen" is op 6 Febr. '33 gepubliceerd:
Op grond van art. 48 sub 1 van de rijksgrondwet verorden ik: 1. Door de houding van het land Pruisen tegenover het vonnis van het staatsgerechtshof voor het Duitsche rijk van 25 Oct. 1932 is een verwarring in het staatsleven ingetreden, die het staatsleven in gevaar brengt. Ik draag derhalve tot nader order den rijkscommissaris voor het land Pruisen en zijn gevolmachtigden de bevoegdheid over, die volgens genoemd vonnis aan het Pruisische staatsministerie en zijn leden werden toegekend.
2. Met de uitvoering van deze verordening belast ik den rijkscommissaris voor het land Pruisen.
3. De verordening treedt op den dag harer afkondiging in werking.
Berlijn, 6 Febr. 1933. De rijkspresident
Von Hindenburg.
Voor den rijkskanselier is de verordening geteekend door Von Papen, plaatsvervangend rijkskanselier.
Van bevoegde zijde wordt verklaard, dat met de nieuwe verordening van den rijkspresident de Pruisische regeering-Braun is verdwenen. Het nieuwe college van drie is als volgt samengesteld: Kerrl, Adenauer en Von Papen. Er bestaat geen twijfel, dat in deze zitting zal worden besloten den Pruisischen Landdag te ontbinden.
Men mag aannemen, dat de regeering-Braun stappen zal doen om te laten constateeren, dat zulk een wijze van doen in strijd is met de grondwet.
In een rede te Münster verklaarde de nat.-soc. Landdagvoorzitter, Kerrl, dat de Pruisische premier Braun hem in de commissie van drie had voorgesteld, in Pruisen voorloopig zonder nieuwe verkiezingen door te gaan en eerst nieuwe verkiezingen uit te schrijven, wanneer nat.-socialisten en Duitsch-nationalen er in slagen in het Rijk de meerderheid te krijgen. Hierop had spr. geantwoord, dat na den 5den Maart in het geheel niet meer zal worden gekozen.

G. **PRUISEN. — Plaatsvervangers rijkscommissaris Von Papen worden dr. Hugenberg en Rust. —**
De rijkscommissaris voor Pruisen, Von Papen, heeft rijksminister dr. Hugenberg tot zijn plaatsvervanger benoemd voor de leiding der Pruisische ministeries van landbouw, domeinen, arbeid en economische zaken, en „Studienrat"; Rust tot zijn waarnemer bij het ministerie van Kunsten en Wetenschappen en Onderwijs. **(Vorig bericht 246 F.)**

7 FEBRUARI 1933

H. **PRUISEN. — Ontbinding van den Pruisischen Landdag. — Staatsgerechtshof te Leipzig. —**
Wat de klacht betreft die de afgezette Pruisische regeering Braun bij het staatsgerechtshof te Leipzig aanhangig zal maken, wordt vernomen, dat opheffing zal worden verzocht der jongste noodverordening, aangezien het kabinet-Braun deze in strijd acht met de rijksgrondwet en met de uitspraak van het hof van 25 November '32. Er wordt op gewezen, dat Pruisen heeft getracht, langs minnelijken weg tot overeenstemming te geraken. Het heeft daarbij een zoodanig geduld betracht, dat men het

herhaaldelijk wegens zijn gereserveerde houding verwijten heeft gemaakt. Het verwijt van plichtsverzaking wijst het kabinet van de hand.
De regeering neemt aan, dat het staatsgerechtshof reeds binnen korten tijd een uitspraak zal kunnen doen, daar de aanhangig gemaakte aangelegenheid niet gecompliceerd is. **(Vorig bericht 246 G.)**

A. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Werkloosheid. —** Het aantal werkloozen in Tsjecho-Slowakije bedraagt thans 865.000.

B. **NEDERLAND. — Sociaal-Democratische dagbladen verboden. —**
De minister van Defensie heeft de bladen, uitgegeven door de N.V. „De Arbeiderspers", n.l.: „Het Volk", „Vooruit", „Voorwaarts", ;;Goudsch Volksblad"; ;;Volksblad voor Friesland", „Volksblad voor Twente", „Volksblad Groningen en Drente", „Volksblad voor Gelderland" en „Volksblad" (Algemeen Volksnieuwsblad) doen opnemen in de lijst der geschriften, welke de militairen der zee- en landmacht niet in hun bezit mogen hebben en niet mogen verspreiden.
Volgens den minister van Defensie schrijven deze bladen op een toon, die in strijd is met de krijgstucht en hij kan niet toelaten, dat die in kazernes en op oorlogsschepen wordt ondermijnd.
Ook „De Zeven Provinciën" is verboden. **(V. b. 160 H.)**

C. **BELGIË. — Verblijf van vreemdelingen. — Verscherpte wetsbepaling. —**
De minister van Justitie, mr. Janson, heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij het toezicht op ongewenschte vreemdelingen aanzienlijk wordt verscherpt. Gewijzigd wordt o.m. de wet van Februari 1897, betreffende de uitwijzing van vreemde elementen, in dien zin, dat de uitgewezen vreemdeling, die na de uitwijzing binnen de grenzen van het koninkrijk wordt aangetroffen, voor dit feit tot 15 dagen à 6 maanden gevangenisstraf kan worden veroordeeld. Na zijn straf te hebben ondergaan zal hij nogmaals naar de grens worden geleid.

8 FEBRUARI 1933

D. **ENGELAND. — De Valera weer president van den Ierschen Vrijstaat. —**
Op 8 Febr. 1933 is te Dublin de nieuwgekozen achtste Landdag voor het eerst in zitting bijeengekomen.
De Valera werd met 82 tegen 54 stemmen herbenoemd tot president van den Staatsraad. Vervolgens deelde De Valera mede, hoe zijn ministerie samengesteld is.
(Vorig bericht 127 N.)

E. **ENGELAND. — Vlootbouw in versneld tempo. —**
De Britsche admiraliteit heeft besloten tot vlootbouw in versneld tempo in het belang van de werkgelegenheid op de werven. **(Vorig bericht blz. 70 H.)**

F. **GRAAF ALBERT APPONYI OVERLEDEN. —**
Graaf Apponyi, leider van de Hongaarsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, is op 7 Febr. 1933 te Genève overleden.

9 FEBRUARI 1933

G. **DUITSCHLAND. — Hoogere invoerrechten voor levend vee, vleesch en reuzel. — Nieuwe regeling begint 15 Februari 1933. —**
Op voorstel van den rijksminister voor Voedselvoorziening en Landbouw, Dr. Hugenberg, heeft de Duitsche regeering besloten, een aantal invoerrechten te verhoogen, speciaal met het doel, daardoor steun te verleenen aan de ernstig onder de depressie gebukt gaande veeteelt.
De nieuwe invoerrechten zullen reeds heden in den „Reichsanzeiger" worden gepubliceerd. Men heeft hierbij te doen met een versterking der douaneprotectie voor levend vee, vleesch en reuzel. De betreffende invoerrechten worden als volgt verhoogd:

	per 100 K.G.
Levend rundvee tot	50 mark
Schapen tot	45 mark
Levende varkens tot	50 mark
Versch vleesch tot	100 mark
Vleesch, gewoon toebereid	150 mark
Fijne vleeschwaren	280 mark

De nieuwe invoerrechten treden op 15 Februari in werking. De Duitsche regeering is van oordeel, dat een invoerbehoefte voor de betrokken producten niet bestaat. De Duitsche veestapel is grooter dan vóór den oorlog en volstrekt voldoende, om in de eigen behoefte te voorzien.

H. **NEDERLAND. — Opheffing van Rechtbanken en Kantongerechten. — Ontwerp. —**
De minister van Justitie heeft op 11 Oct. 1932 bij de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend tot nieuwe vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der rechtbanken en kantongerechten behoorende tot de gerechtshoven te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden.
Dit wetsontwerp voorziet in de opheffing van zeven Rechtbanken en 48 Kantongerechten.

10 FEBRUARI 1933

I. **NEDERLAND. — Tarwewet. —**
Bij de wet van 9 Febr. 1933 (Stbl. 35) is het mengpercentage tot 40 % verhoogd. **(Vorig bericht 204 A.)**

K. **ITALIE. — Leening van 1 milliard. —**
De uitgifte van de leening van de instelling voor den economischen wederopbouw in Italië van 1 milliard lire is een volledig succes geworden. De leening werd driemaal overteekend.

L. **NEDERLAND. — Engeland en onze melkproducten. —**
De Reorganisation Commission voor melk heeft thans haar rapport uitgebracht; zij beveelt o.a. aan: beperking van den invoer van vloeibare melk, desnoods met behulp van een beschermend recht.
Verder adviseert zij tot aanzienlijke verhooging (substantial increase) van de invoerrechten op room, gecondenseerde volle melk, melkpoeder en melksuiker.
Wat betreft boter en kaas is het rapport van oordeel, dat de Engelsche boeren weinig profijt zouden hebben van een verhooging der invoerrechten, doch het voegt er aan toe, dat een regeling van den invoer zoowel in het belang der exporteerende landen, als in dat van de Engelsche boeren wenschelijk kan worden.
(Algemeen Handelsblad)

M. **VOLKENBOND. — Duitschland's toetreding tot de facultatieve clausule met vijf jaar verlengd. —**
Van Duitsche zijde wordt officieel medegedeeld, dat de leider der Duitsche Volkenbondsdelegatie, gezant Von Keller, namens de Duitsche regeering op het Volkenbondssecretariaat een verklaring heeft onderteekend, waardoor Duitschland opnieuw voor vijf jaar toetreedt tot de z.g. facultatieve clausule van art. 36 van het Protocol van het Permanente Hof van Internationale Justitie te Den Haag. Hierdoor erkent Duitschland opnieuw bij juridische conflicten de bevoegdheid van het Internationaal Hof zonder buitengewone overeenkomsten tegenover staten, die dezelfde verplichting op zich hebben genomen, waardoor het bereid is ook met staten, waarmee Duitschland geen arbitrageverdragen heeft gesloten, eventueele conflicten langs vreedzamen weg te behandelen.
(Vorig bericht blz. 104 D.)

N. **NEDERL. OOST-INDIE. — Het leger in 1933. —**
Bij het leger in Nederl.-Indië zijn thans de navolgende aantallen opper-, hoofd- en subalterne officieren in actieven dienst:
a. adjudanten van den gouverneur-generaal: 1 kapitein der artillerie van het Nederlandsche leger, tevens intendant van het Huis van den gouverneur-generaal, 1 eerste-luitenant der artillerie;
b. infanterie: 1 luitenant-generaal-legercommandant, 3 generaal-majoors (2 gaan dezer dagen met pensioen), 6 kolonels, 27 luitenant-kolonels (2 bij den generalen staf),

53 majoors (4 bij den generalen staf en 2 gaan dezer dagen met pensioen), 210 kapiteins (13 bij den generalen staf en 2 gaan dezer dagen met pensioen), 273 eerste- en 125 tweede-luitenants.
c. Cavalerie; 2 luitenant-kolonels (1 inspecteur), 3 majoors (1 gaat met pensioen), 13 ritmeesters, 19 eerste- en 5 tweede-luitenants.
d. artillerie: 1 generaal-majoor (hoofd generale staf), 2 kolonels (1 gaat met pensioen), 1 kolonel-titulair, 6 luitenant-kolonels (1 bij den generalen staf), 16 majoors, 32 kapiteins (2 bij den generalen staf), 78 eerste- en 8 tweede-luitenants;
e. genie: 1 generaal-majoor, 3 luitenant-kolonels, 2 majoors, 20 kapiteins, 20 eerste- en 12 tweede-luitenants;
f. militaire administratie: 1 luitenant-kolonel, 5 majoors, 24 kapiteins, 15 eerste- en 9 tweede-luitenants;
g. intendance: 2 kolonels, 2 luitenant-kolonels, 3 majoors en 9 kapiteins;
h. geneeskundige dienst: 1 generaal-majoor, 2 kolonels, 7 dirigeerend-officieren van gezondheid 1e kl. (luit-kol.), 8 der 2e kl. (majoor), 91 officieren van gezondheid 1e kl. (kapitein), 141 der 2e kl. (eerste-luitenant), 1 tijd. off. van gez. 2e kl., 1 dirigeerend-apotheker 1e kl. (luit.-kol.), 3 der 2e kl. (majoor), 9 apothekers 1e kl. (kapitein), 19 der 2e kl. (eerste-luitenant), 1 dirigeerend-paardenarts 1e kl. (luit.-kol.) 5 paardenartsen 1e kl. (kapitein), 3 der 2e kl. (eerste-luitenant);
i. topographische dienst: 1 kolonel, 2 luitenant-kolonels, 1 majoor en 5 kapiteins.
Hiervan zijn bij de Koloniale Reserve in Nederland gedetacheerd: 1 majoor, 3 eerste-luitenants (1 adjudant) der infanterie, 1 eerste-luitenant der militaire administratie, 1 officier van gezondheid 1e kl. en 1 der 2e klasse.

11 FEBRUARI 1933

A. **POLEN. — Bank van Polen. — Verlaging van de gouddekking. —**
De algemeene vergadering van de Bank van Polen heeft op 9 Febr. '33 besloten de statuten der circulatiebank aldus te wijzigen, dat voortaan slechts goud als dekkingsmiddel voor de in omloop gebrachte bankbiljetten zal worden beschouwd, terwijl de dekkingsgrens, die tot nog toe 40 procent bedroeg, tot 30 procent wordt verlaagd. De terstond vervallende verplichtingen van de Bank hebben tot een bedrag van 100 millioen zloty geen dekking noodig.
Door deze wijziging kan de Bank van Polen haar bankbiljettencirculatie aanzienlijk vergrooten.

B. **ENGELAND. — Uit steenkool vervaardigde olie voor de Britsche vloot. —**
De Britsche Admiraliteit heeft bij een Engelsche firma een contract gesloten voor levering gedurende twaalf maanden van uit steenkool vervaardigde olie. De Admiraliteit heeft de order geplaatst nadat het oorlogsschip „Westminster" geruimen tijd proeven met de nieuwe brandstof heeft genomen, die zeer bevredigend zijn verloopen.
(Vorig bericht 247 E.)

C. **NEDERLAND. — Salariskorting. —**
Bij de wet van 11 Febr. '33 (Stbl. 47) is een korting vastgesteld op de wedden van de leden van den Raad van State, de Algemeene Rekenkamer, de rechterlijke macht en de militair-rechtelijke macht. **(Vorig bericht 229 D.)**

12 FEBRUARI 1933

D. **TURKIJE. — Turksche plaatsnamen. —**
De Turksche postadministratie vestigt er de aandacht op, dat nog steeds correspondentie wordt ontvangen, voorzien van onjuiste aanwijzigingen als Armenië, Griekenland, Cilicië, Pontos, Klein-Azië, enz. Ook worden voor de plaatsen van bestemming meermalen nog de oude benamingen gebezigd. Het gevaar bestaat, dat onjuist geadresseerde correspondentie niet wordt uitgereikt.
Van de voornaamste plaatsen luidt de nieuwe benaming: Istanboel (Constantinopel), Ankara (Angora), Izmir (Smyrna), Edirne (Adrianopel), Trabzou (Trebizonde), Bursa (Broessa), Uesküdar (Scutari), Gelibolu (Gallipoli).

13 FEBRUARI 1933

E. **ROEMENIE. — De communistische partij in Boekarest opgeheven. —**
De commandeerende generaal van het groote legerkorps en de militaire bevelhebber van Boekarest heeft met ingang van 11 Febr. '33 alle communistische organisaties verboden.

14 FEBRUARI 1933

F. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Rijksbegrooting 1933. Financieele toestand. —**
Aan de Memorie van Antwoord betreffende Hoofdstuk I (algemeene beschouwingen) ontleenen wij o.a. het volgende :
Inzake den financieelen toestand van het Land verwijst de regeering naar de Millioenen-nota. Sedert dien is de toestand zeker niet gunstiger geworden. Inderdaad vinden de verminderingen der annuïteiten welke de Staat aan de fondsen betaalt, haar rechtvaardiging in de aanwezigheid van reserves of van uitkomsten, welke boven de oorspronkelijke verwachting uitgaan; deze verminderingen zijn daarom uiteraard slechts als tijdelijke maatregelen te beschouwen. Hetzelfde geldt van de bijdrage uit het reservefonds van ƒ 18 millioen. Het is niet juist dat voor 1933 de tegoedschrijving zuiver fictief zou zijn. Voor 1933 is een bedrag van ƒ 18 millioen uit de batige saldi 1929-'30 beschikbaar.
Inderdaad zal de dienst 1932 een grooter tekort opleveren dan de geraamde 10.3 millioen; dit tekort zal echter eerst op de begrooting 1935 zijn invloed doen gelden.
De loop der crisisuitgaven in 1933 kan uiteraard nog niet worden bepaald. Indien voorshands een gelijk tekort als over 1932 wordt aangenomen, zullen inderdaad de gezamenlijke tekorten niet volledig kunnen gedekt worden door het nog in het Leeningfonds aanwezige saldo. Dit saldo bedroeg 1 Januari 1931 ƒ 235.175.000, op 1 Jan. '32 ƒ 171.886.000, op 1 Januari 1933 ƒ 82.645.432. De bijdrage van gewonen dienst 1933 is ƒ 41.054.893, de bijdrage crisisdienst 1933 is ƒ 56.021.000, te zamen ƒ 97.075.893. Het nadeelig saldo 1 Januari 1934 is dus ƒ 14.430.461.
Aangezien tegen 1 Januari 1934 alle heffingen voor het Leeningfonds 1914 komen te vervallen en, in verband hiermee, bepaald is, dat ook de bij die wet ingestelde „Crisisdienst" met 1 Januari 1934 zal vervallen, zal eerlang de dekking van de uitgaven van het Leeningfonds nader onder de oogen moeten worden gezien.
Wat den crisisdienst betreft wordt de navolgende berekening overgelegd omtrent den loop der crisisuitgaven in het jaar 1932.

Ondersteuning behoeftige Nederlanders in het buitenland	ƒ 1.800.000
Werkverschaffing en steunverleening	„ 40.000.000
Subsidiën werkloozenkassen (100 pCt. en meer dan 100 pCt.)	„ 11.200.000
Steun aan land- en tuinbouw	„ 21.121.000
Crediet haringdrijfnetvisscherij	„ 2.500.000
	ƒ 76.621.000
Ontvangsten (rond)	„ 20.600.000
Tekort	ƒ 56.021.000

Op de vraag van sommige leden, **een opgaaf te mogen** ontvangen van de bedragen, waarvoor in 1933 vermoedelijk zal moeten worden geleend, en van den vermoedelijken stand der vlottende schuld op 1 Jan. 1934, indien niet verder werd geleend, wordt geantwoord, dat het eerste bedrag niet vaststaat en dat het laatste bedrag kan worden gesteld op ruim ƒ 700.000.000. **(V. b. 239 D.)**

G. **NEDERLAND. — Tarwewet. - Maalpercentage van 25 op 35 verhoogd. —**
Van bevoegde zijde wordt ons medegedeeld, dat in ver-

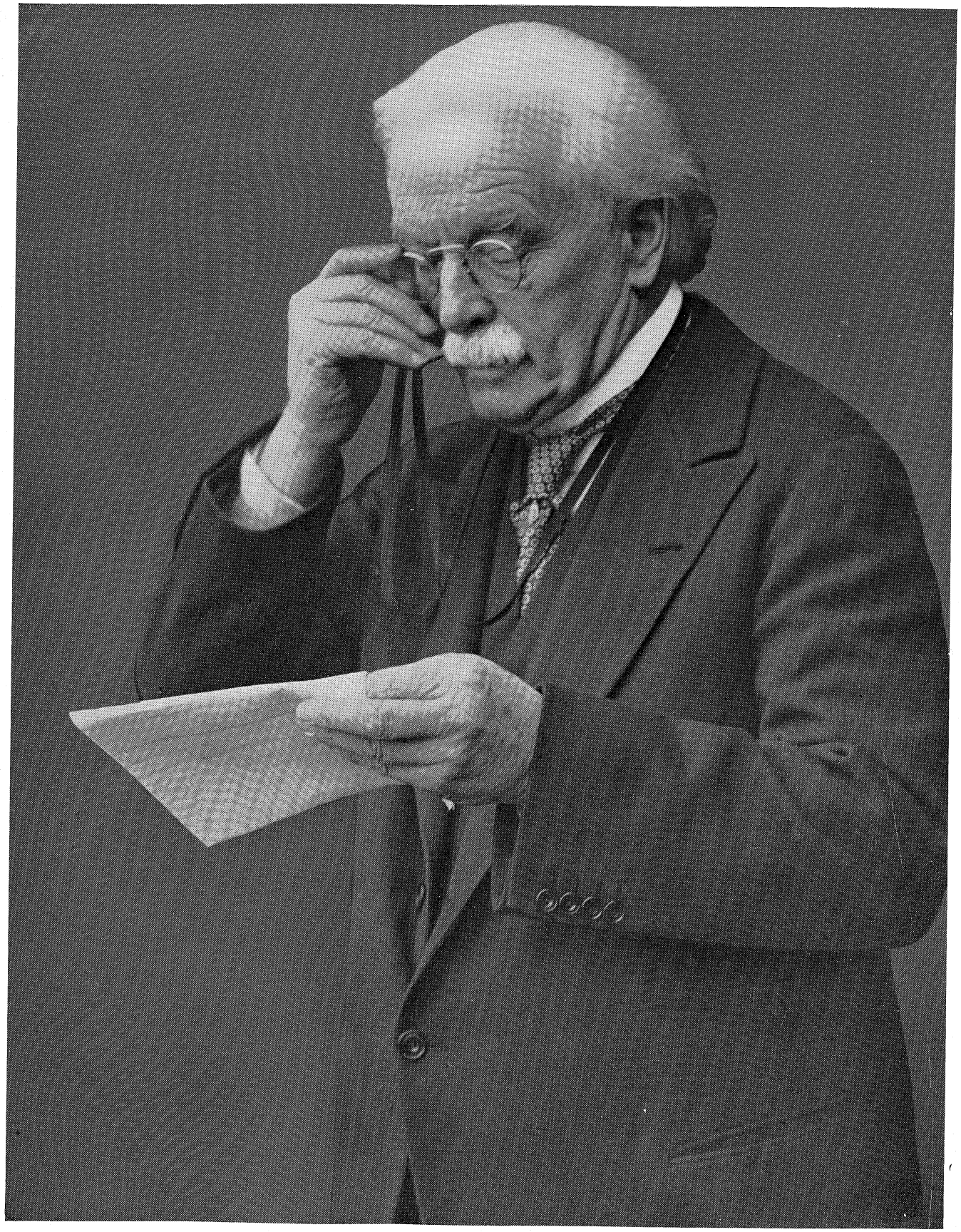

DAVID LLOYD GEORGE herleest zijn herstelplannen, welke door de Engelsche regeering in studie zullen worden genomen.

band met de wijziging van de Tarwewet 1931 met ingang van 13 Februari 1933 het maalpercentage van 25 tot 35 is verhoogd (Vorig bericht 247 I.)

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. —**
Ultimo December 1932 waren bij de arbeidsbeurzen als werkzoekenden ingeschreven 3095 Europeanen, 9018 Inlanders en 743 Chineezen. (Deli Courant).
(Vorig bericht blz. 139 L.)

B. **NEDERLAND. — Staking in de textiel-industrie te Almelo opgeheven. —**
Tegen veler verwachting in is op 13 Febr. '33 aan de staking in de textielindustrie een einde gekomen. Verreweg het grootste deel der arbeiders heeft den arbeid hervat of zich voor werkhervatting aangemeld.
(Vorig bricht blz. 216 D.)

15 FEBRUARI 1933

C. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (8 December '32—15 Februari '33). —**
Mandsjoekwo. — Nadat Professor Moresco als Nederlandsch gedelegeerde aan de algemeene discussies in de buitengewone Volkenbondsvergadering over 't Chineesch-Japansche geschil had deelgenomen en zich had aangesloten bij de redevoeringen van andere gedelegeerden m.n. van Noorwegen, Zweden en Zwitserland, bracht de zitting van 8 Dec. slechts een verscherping van het conflict, doordat de Japansche gedelegeerde Matsoeoka in een zeer besliste verklaring protesteerde tegen de thans in haar volledigen tekst aanwezige resolutie der Spaansche, Ierssche, Zweedsche en Tsjecho-Slowaaksche delegaties.
De door Matsoeoka gewraakte resolutie houdt o.a. in. dat de betrekkingen tusschen China en Japan een bedekten oorlogstoestand beteekenen en dat de door Japan sedert 18 November 1931 ondernomen militaire operaties niet als maatregelen van noodweer kunnen worden beschouwd.
Op 9 Dec. heeft de buitengewone Volkenbondsvergadering de volgende resolutie aangenomen, waarin de commissie van 19 opdracht krijgt:
1e. het rapport van de studiecommissie, de opmerkingen der partijen en de in de vergadering tot uiting gebrachte meeningen en denkbeelden te onderzoeken; 2e. voorstellen tot regeling van het geschil uit te werken en 3e. deze voorstellen zoo spoedig mogelijk aan de Volkenbondsvergadering voor te leggen. Een vaste datum voor de bijeenkomst van de commissie van 19 is nog niet bepaald.
De resolutie is zonder debat aangenomen.
De Japansche regeering zond op 13 Dec. '32 instructies naar haar delegatie te Genève, de opdracht inhoudende om te weigeren deel te nemen aan de verzoeningscommissie, die door den Britschen Ambassadeur te Tokio was voorgesteld te aanvaarden.
De Japansche reserves betreffende het voorleggen van het conflict aan de commissie van XIX gelden, naar verluidt, eveneens voor een commissie, waarin de Ver-Staten en Sovjet-Rusland zitting zouden hebben, daar deze slechts een uitbreiding zou beteekenen derzelfde commissie.
Shanhaikwan door de Japanners bezet. — Van Japansche zijde wordt gemeld, dat de Japansche troepen op 3 Jan. '33 de Noordelijkste grens- en havenstad van het eigenlijke China, Shanhaikwan, gelegen aan het einde van den grooten Chineeschen Muur nabij de Golf van Petsjili, geheel hebben bezet en daarmede voor de eerste maal het eigenlijke China, op een terrein dat niet als exterritoriaal beschouwd kan worden, hebben betreden.
In een verklaring aan de pers werpt het Japansche ministerie van Oorlog de geheele schuld voor de gevechten bij Shanhaikwan op de Chineezen. Als gevolg van een der jongste besluiten van de regeering van Nanking hebben zij Japan tot den strijd geprovoceerd teneinde den Volkenbond tot handelen te dwingen. Op Nieuwjaarsdag zouden de Chineezen Japansche wachtposten en Mandsjoerijsche soldaten met granaten hebben gebombardeerd. Een Japansche infanterie-afdeeling, die tot vóór de poorten van de stad oprukte, was door de Chineezen aangevallen.
Van Japansche zijde wordt verklaard, dat de maatregelen te Shanhaikwan niets te maken hebben met den toestand in de provincie Jehol en met de Japansche voorzorgsmaatregelen aan de grens van deze provincie.
Het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de Japansche vertegenwoordiging te Shanghai een nota overhandigd, waarin geprotesteerd wordt tegen de bezetting van Shanhaikwan en waarin terugtrekking van de Japansche troepen wordt geëischt.
De Chineesche regeering dreigt, zich tot den Volkenbond te zullen wenden, om door diens bemiddeling te bereiken, dat Japan zijn militaire operaties bij Shanhaikwan zal moeten staken.
De Chineesche regeering te Nanking heeft den Volkenbond van de jongste gebeurtenissen op de hoogte gesteld.
Shanhaikwan. — Het Japansche hoofdkwartier deelde op 5 Jan. '33 mede, dat de commandant der Japansche troepen te Shanhaikwan den Chineeschen autoriteiten heeft voorgesteld het conflict op de volgende basis bij te leggen:
1. De Chineesche troepen worden uit het district Shanhaikwan teruggetrokken;
2. De Chineesche regeering verplicht zich een neutrale zône te scheppen: 30 K.M. buiten de spoorlijn mogen zich geen Chineesche troepen ophouden;
3. De Chineesche plaatselijke autoriteiten moeten de verantwoordelijkheid dragen voor het incident te Shanhaikwan;
4. De aftocht der Chineesche troepen uit het district Shanhaikwan moet binnen 24 uren plaats hebben;
5. Shanhaikwan wordt als grenspunt van Mandsjoekwo beschouwd.
De voorstellen van den commandant der Japansche troepen te Shanhaikwan zijn op 9 Jan. '33 door de Chineezen van de hand gewezen.
De commandant der Britsche vloot in China, admiraal Kelly, heeft den chef van het Japansche leger, Nakamoera, een bemiddelingsvoorstel gedaan dat echter van de hand is gewezen. Volgens Japansche berichten wenscht Japan het voorval te Shanhaikwan te localiseeren.
Het Chineesche ministerie van Buitenlandsche Zaken sprak op 10 Jan. '33 beslist het bericht uit Tokio tegen, dat er onderhandelingen zouden worden aangeknoopt inzake een bijlegging van het incident van Shanhaikwan zooals door de Chineezen zou gevraagd zijn. Eveneens sprak het bericht het gerucht tegen, dat generaal Ho Tsjoe Kwo Tsjang Soe Liang zou vertegenwoordigen bij de onderhandelingen en voegde er bij dat de Japanners, om een gunstigen indruk te vestigen op de Volkenbondsvergadering van 16 Jan., er naar streefden in onderhandeling te treden met Ho Tsjoe Kwo. Deze had hun geantwoord, dat zij zich tot de centrale regeering moesten wenden en had met verontwaardiging het denkbeeld van de hand gewezen om de inneming van Shanhaikwan, welke gevolgd werd door het dooden van duizenden burgers, als een „plaatselijke aangelegenheid" te beschouwen.
Shanhaikwan. - Nota-wisseling. — Op 11 Jan. '33 is bekend geworden dat de Chineesche autoriteiten den commandant van het Japansche leger te Shanhaikwan een nota hebben doen toekomen, waarin de Chineesche autoriteiten zich bereid verklaren de verplichtingen vervat in het Boxersprotocol inzake de terugtrekking van Chineesche troepen na te komen en daarmede het geschil bij te leggen.
Het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken verklaart nopens de Chineesche nota, dat de formuleering van het Chineesche aanbod een aanvaarding van alle voorwaarden beteekent, welke in het Boxers-protocol zijn gesteld. Of de Japansche troepen na de voorstellen Shanhaikwan zullen verlaten, is niet de zaak van het Japansche ministerie, maar van de Japansche hooge militaire autoriteiten.

Munitie, kanonnen en vliegtuigen voor China. — Een half millioen pond munitie zijn op 12 Jan. '33 te Takoe uit Duitschland aangekomen en vandaar direct doorgezonden naar Peking. De munitie, welke in 30 wagons werd overgeladen, is bestemd voor Sjang Hsue Liang.
Verder wordt uit Shanghai gemeld, dat dertien snelvurende

kanonnen uit Amerika zijn aangekomen en aan de Chineesche autoriteiten werden afgeleverd. De Nanking-regeering heeft onlangs eenige tientallen vliegtuigen uit Amerika betrokken en eveneens een groot aantal Amerikaansche instructeurs-vliegers in dienst genomen.

Concentratie 400.000 man Chineesche troepen. — Volgens berichten in de Chineesche pers is de Chineesche opperbevelhebber erin geslaagd 400.000 man Chineesche troepen te concentreeren tot afweer van de Japansche aanvallen. In allerijl worden voorbereidingen getroffen om deze troepenmacht tegen het Japansche leger in het veld te brengen.

Volgens bericht uit Moekden wordt van Mandsjoerijsche zijde gemeld, dat een nieuwe Japansche troepenafdeeling, bestemd voor den strijd tegen de Chineesche vrijwilligers in Mandsjoerije, Taonan gepasseerd is.

Chineesche troepenafdeelingen zetten de guerilla tegen de Japansche troepen langs de grens van de provincie Jehol voort. Zij zouden daarbij gedurende het afgeloopen weekend den Japanners veel schade hebben berokkend, o.a. door het aanhouden en doen derailleeren van een aantal treinen met voorraden voor de Japansche troepen.

De leiders der communistische legers in China hebben te Shanghai een manifest gepubliceerd, waarin zij verklaren bereid te zijn met de regeering samen te werken tot het bestrijden van de „Japansche invasie", mits de militaire operaties tegen de Chineesche „sovjet"-districten onverwijld worden gestaakt en het volk „volledige democratische rechten" verkrijgt.

Chineesche verklaring. — In verband met de onderhandelingen in de Commissie van 19 publiceerde de Chineesche delegatie ter buitengewone Volkenbondsvergadering op 22 Jan. '32 een ongewoon scherpe verklaring waarin de Commissie de ergste verwijten worden gedaan. China, aldus de verklaring, is door de houding van de commissie zeer teleurgesteld. Het zou ieder accoord met Japan weigeren, zoolang de Volkenbond de niet-erkenning van den Mandsjoerijschen staat niet uitdrukkelijk uitspreekt. De bewering van Japan, dat Sovjet-Rusland en Amerika bij de ontwikkeling van den toestand in het verre Oosten geen enkel belang hebben, is ontoelaatbaar.

Het conflict kan slechts worden opgelost door collectieve onderhandelingen van alle geïnteresseerde mogendheden.

Rede van den Japanschen Minister Oesjida. — In zijn rede ter gelegenheid aan de opening van het Japansche parlement, verklaarde de minister van Buitenlandsche Zaken Oesjida op 22 Jan. '33, dat de schepping van den Mandsjoerijschen staat geen annexatie van Chineesch gebied was.

Mandsjoekwo was een staat, die politiek en economisch geheel onafhankelijk van Japan was. De tegen Japan gerichte verwijten waren grootendeels ongegrond en bewezen, dat men den vreeselijken toestand in China in het geheel niet begreep. China verkeert thans in een toestand van groote anarchie. De Japansche regeering heeft uit geheime bronnen vernommen, dat de Kwomintang groote menigten troepen concentreert om de Japansche stellingen aan te vallen. Het Lytton-rapport is voor de Japansche reegering zoo goed als onaanvaardbaar.

In aansluiting op de rede van Oesjida diende de Seijoekai-partij een motie van vertrouwen in de regeering in.

Verzoeningspogingen in het Chineesch-Japansch conflict opgegeven. — De commissie van 19 heeft op 21 Jan. 1933 besloten over te gaan tot de voorbereiding van de laatste phase der procedure, en wel van de opstelling van een eindrapport op grond van art. 15, paragraaf 4, van het pact. De commissie heeft n.l. geconstateerd, dat de Japansche regeering in ontkennenden zin heeft geantwoord op de haar gestelde vraag, of zij de verzoeningsresolutie van 15 December 1932 aanneemt, onder weglating van het gedeelte over de niet-erkenning van Mandsjoekwo en de deelneming van niet-leden van den Volkenbond (Ver. Staten en Sovjet-Rusland) aan de verzoeningsprocedure. Overigens heeft de commissie na kennisgeving van de door de Japansche delegatie ingediende nieuwe voorstellen, die thans ook door de Japansche regeering zijn erkend, vastgesteld, dat de standpunten van de Japansche en Chineesche delegaties op de belangrijke onderdeelen nog ver van elkaar verwijderd zijn.

De commissie van 19 stelt verder vast, dat de Japansche regeering zelfs dan niet tot aanvaarding zou overgaan, wanneer het gedeelte over de deelneming van de Ver. Staten en Sovjet-Rusland er uit zou worden gelaten en de niet-erkenning van Mandsjoekwo uitsluitend in het Exposé des Motifs zou worden vermeld. Daarentegen aanvaardt China geen resolutie, waarin niet het beginsel van de niet-erkenning en van de deelneming van niet-Volkenbondsleden aan de verzoeningsactie opgenomen wordt.

Onder deze omstandigheden heeft de commissie moeten vaststellen, dat haar pogingen, de Volkenbondsvergadering een procedure voor de regeling van het conflict voor te stellen, voor het oogenblik mislukt zijn, en dat nu alleen de buitengewone Assemblée zelf kan besluiten.

De Commissie van 19 heeft op 24 Jan. '33 een subcommissie benoemd om een rapport op te stellen overeenkomstig paragraaf 4 van hetzelfde artikel.

De commissie besloot een redactie-commissie te benoemen tot het uitwerken van het eind-rapport. In deze commissie werden gekozen Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië, Duitschland, Zwitserland, België, Spanje, Tsjecho-Slowakije en Zweden. Deze redactie-commissie zal een ontwerp-rapport uitwerken, aangezien het rapport van Sir Eric Drummond onvoldoende wordt geacht.

Niet-erkenning Mandsjoekwo. — De leden der Commissie van Negentien hebben zich op 6 Febr. '33 vrijwel algemeen uitgesproken in dien zin, dat het rapport aan de Volkenbondsvergadering de juridische en feitelijke niet-erkenning van Mandsjoekwo moet behelzen en dat den staten-leden van den Volkenbond zelfs zal worden verzocht, met den nieuwen staat niet samen te werken. Door den Volkenbond is in het bijzonder den Vereenigde Staten en den Sovjets verzocht, zich bij de houding van den Volkenbond aan te sluiten.

Mandsjoekwo en Jehol. — In de commissie van 19 is op 13 Febr. '33 het antwoord van de Japansche regeering voorgelezen inzake de bezorgdheid, die de Volkenbond te kennen had gegeven over de militaire voorbereidingen door Japan in de provincie Jehol. Het antwoord luidt, dat Jehol tot Mandsjoekwo behoort en Japan op grond van het defensief verbond met de nieuwe republiek niet kan instaan voor de gevolgen van een niet-terugtrekken der Chineesche troepen.

Voorstellen Commissie van Negentien. — De Commissie van Negentien heeft op 14 Febr. haar werk beëindigd. De commissie heeft besloten aan de Assemblée de volgende maatregelen voor te stellen ter oplossing van het probleem van het Verre Oosten: 1. Terugtrekking van de Japansche troepen uit Mandsjoerije tot aan de Japansche spoorwegzône.

2. Het scheppen van autonomie in de drie Oostelijke provinciën onder souvereiniteit van China, inrichting van het bestuur, instelling van internationale contrôle en van gendarmerie overeenkomstig de voorstellen van het Lyttonrapport.

Het principe van de Chineesche souvereiniteit in de drie Oostelijke provinciën wordt bovenaan de lijst van het advies geplaatst. De naam Mandsjoekwo wordt in het rapport in het geheel niet genoemd. De nadruk wordt er op gelegd, dat het terugtrekken der Japansche troepen een onmisbare voorwaarde is voor de schepping van een dragelijken toestand en voor de geheele regeling van het conflict.

De diplomatieke onderhandelingscommissie, aan welke de verdere regeling tezamen met de beide regeeringen zou worden opgedragen, zou worden samengesteld uit vertegenwoordigers van de staten, die het Negen Mogendhedenverdrag hebben geteekend en desgewenscht uit die van de staten, die zijn vertegenwoordigd in de Commissie van Negentien. Verder zouden Amerika en Sovjet-Rusland worden uitgenoodigd.

De Commissie van Negentien heeft in haar slotzitting kennis genomen van de antwoord-nota der Japansche regeering inzake de erkenning van de Chineesche souve-

reiniteit in Mandsjoerije en onmiddellijk haar meening hieromtrent aan de Japansche regeering medegedeeld. De commissie stelt vast, dat de Japansche nota geen basis voor verdere bemiddeling kan vormen en weigert de nota in détails te bespreken. Echter wordt de Japansche regeering er met nadruk op opmerkzaam gemaakt, dat een nieuwe verscherping van het conflict door militaire maatregelen in de provincie Jehol tot een definitieve mislukking der onderhandelingen moet leiden. **(Vorig bericht 232 B.)**

A. **NEDERLAND. — Ontbinding der Tweede Kamer. —** Op 15 Febr. '33 is in het Staatsblad afgekondigd het Koninklijk Besluit van dien datum (Stbl. no. 49) betreffende de sluiting van de tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal en de ontbinding van de Tweede Kamer met ingang van 8 Mei. De sluiting van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal zal op Zaterdag 6 Mei geschieden, de eerste zitting der Kamers na de ontbinding op Dinsdag 9 Mei '33 plaats hebben.
De dag van de candidaatsstelling is bepaald op 15 Maart. De dag van de stemming is door den minister van Binnenlandsche Zaken op 26 April '33 vastgesteld. De overwegingen, die tot het Koninklijk Besluit tot Kamerontbinding hebben geleid, zijn nog niet gepubliceerd.
(Vorig bericht blz. 200 C.)

B. **KLEINE ENTENTE. — Nieuwe basis van samenwerking. - Permanente raad gevormd. —**
De drie ministers van Buitenlandsche Zaken van Tsjecho-Slowakije, Joegoslavië en Roemenië hebben hun besprekingen te Genève beëindigd. De overeenkomst over de aaneensluiting der drie staten op internationaal gebied tot één blok zal te Genève onderteekend worden. Er zal een permanente raad gevormd worden, bestaande uit de drie ministers van Buitenlandsche Zaken. De contracteerende mogendheden verplichten zich geen verdragen of overeenkomsten van welken aard ook met een andere mogendheid te sluiten zonder toestemming van dezen raad. Hierdoor wordt ook voor de verlenging van het over drie maanden afloopende Roemeensch-Italiaansche verdrag de goedkeuring van den nieuwen permanenten raad der Kleine Entente noodzakelijk. Het pact houdt een reeks artikelen in, waarin de samenwerking tusschen de drie mogendheden na het sluiten van de nieuwe alliantie geregeld wordt. Op economisch gebied worden voor deze samenwerking slechts principieele richtlijnen voor gemeenschappelijk optreden der drie mogendheden aangegeven. (Národni Politika, Praha)

C. **ROTTERDAM. — Begrooting. —**
In de gemeentebegrooting voor 1933 van Rotterdam stelden B. en W. op 24 Oct. '32 voor, het aanvankelijk tekort van 6.3 millioen weg te werken door verlaging van salarissen en andere uitgaven en verhooging van belasting. De Rotterdamsche gemeenteraad heeft op 14 Februari '33 de begrooting met 22 tegen 16 stemmen aangenomen. Het kleine reorganisatievoorstel voor de tram is aanvaard; het voorstel tot bezuiniging op het bewaarschoolonderwijs eveneens. Alle voorstellen tot verhooging van begrootingsposten werden afgewezen; ten aanzien van het Bureau voor rechtsbijstand is de motie Baars—Dutilh aangenomen.

16 FEBRUARI 1933

D. **BELGIË. — De regeering-De Broqueville neemt ontslag. Koning Albert weigert ontslag te aanvaarden. - Kabinet blijft aan. —**
De regeering-De Broqueville heeft op 15 Febr. 1933 haar ontslag ingediend. Aanleiding tot dezen stap was, dat de regeering bij een onbelangrijke stemming over de ongeldigverklaring van een gemeenteraadsverkiezing in de minderheid geraakte door een samengaan van eenige liberalen met socialisten, fronters en communisten.
De minister van Binnenlandsche Zaken had een besluit vernietigd van de bestendige deputatie (ongeveer gelijkstaande met Gedeputeerde Staten te onzent) van de provincie Namen, waarbij de gemeenteraadsverkiezingen van Hastière (een dorp ten Z. van Dinant aan de Maas) nietig waren verklaard.
Een motie van afkeuring tegen den minister van Binnenlandsche Zaken werd met 82 tegen 72 stemmen aangenomen, doordat dertien liberalen vóórstemden. Koning Albert heeft geweigerd het ontslag der regeering te aanvaarden.
De Broqueville vroeg 24 uur bedenktijd alvorens aan den wensch van den souverein om aan te blijven gevolg te geven.
In den brief waarin het ontslag geweigerd wordt, verklaart de Koning, dat het land het niet zou begrijpen, dat het lot van een regeering, die zich tot taak heeft gesteld den financieelen en economischen toestand der natie te verbeteren, verbonden kan zijn aan de kwestie van de geldigverklaring van een verkiezing in een dorp. Onder deze omstandigheden kan de Koning het ontslag niet aanvaarden.
Overeenkomstig het verlangen van den Koning hebben de leden van de regeering besloten in functie te blijven. (Gazet van Antwerpen). **(Vorig bericht 231 I.)**

E. **DUITSCHLAND. — Verkiezing van tweehonderdduizend afgevaardigden. —**
Een V. D.-bericht meldt, dat volgens berekening op de beide Zondagen 5 en 12 Maart 1933, in Duitschland niet minder dan tweehonderdduizend volksvertegenwoordigers moeten worden gekozen.
Op deze beide dagen moeten worden gekozen ongeveer zeshonderd leden van den Rijksdag, ongeveer vierhonderd afgevaardigden voor den Pruisischen Landdag, en ongeveer elfduizend afgevaardigden voor provinciale landdagen en districtsraden in Pruisen. Hierbij komen de gemeenteraden in Pruisen. In Pruisen zijn ongeveer 1100 steden, die gemiddeld twintig gemeenteraadsleden hebben (Berlijn 225). Gekozen moeten dus worden voor die gemeenteraden ongeveer 22.000 leden. In 30.000 andere Pruisische gemeenten moeten verder worden gekozen gemiddeld 5 tot 6 gemeenteraadsleden, in totaal dus 150.000 tot 180.000 gemeenteraadsleden.
Op de beide eerste Zondagen in Maart moeten in het Rijk en Pruisen dus ongeveer 200.000 volksvertegenwoordigers worden gekozen. (V. D.)

F. **JAC. PH. CARO OVERLEDEN. —**
Op zeer tragische wijze is het op 15 Febr. 1933 gehouden abonnementsconcert van het Utrechtsch Stedelijk Orkest te Utrecht tot een einde gekomen. Het tweede programmanummer was een recitatief en aria uit Wagner's opera „Der Fliegende Holländer", hetwelk de bekende Utrechtsche zanger Jac. Ph. Caro ten gehoore zou brengen. Op volkomen rustige wijze ving Caro het lied van Der Holländer aan. Midden in de strofe „Nirgend ein Grab! Niemals der Tod", werd Caro plotseling onwel. Hij sloeg tot ontzetting van het publiek, van het hooge orkestpodium af in de zaal. Doktoren waren spoedig aanwezig, doch de heer Caro bleek reeds te zijn overleden.

G. **DUITSCHLAND. — Onder naar Osthilfeschandaal.** Rijksminister dr. Hugenberg zal in zijn kwaliteit van Rijkscommissaris voor de Osthilfe een speciale commissie instellen, die een onderzoek zal doen naar de gegrondheid der klachten die zijn binnengekomen over de distributie der gelden bij de Osthilfe. Deze zaak heeft veel opzien gebaard omdat de z.g. landjonkers millioenen te hunnen voordeele zouden hebben gebruikt.

H. **VEREENIGDE STATEN. — Mislukte aanslag op Roosevelt. —**
Te Miami, waar de nieuwgekozen president der Ver. Staten, Roosevelt, tijdens zijn vacantiereis op de wateren van Florida verblijf hield, werden zes revolverschoten op Roosevelt gelost, toen hij uit zijn auto een rede hield in het aan de promenade gelegen park. Roosevelt zelf bleef ongedeerd, doch een zestal andere personen werd door de kogels getroffen, o.a. de burgemeester van Chicago, Cermak, die Roosevelt op zijn vacantietocht vergezelde en ernstig gewond werd, evenals de detective Brodnaux, die onmiddellijk op den dader toesprong en

door een kogel in het hoofd werd getroffen. Van de overige vier gewonden uit het publiek zijn twee vrouwen er eveneens ernstig aan toe. De dader werd terstond gegrepen. Het bleek de 33-jarige Italiaansche metselaar Guiseppe Zangara te zijn.
Tot dusver heeft de dader een zeer onsamenhangende verklaring van zijn aanslag gegeven.

17 FEBRUARI 1933

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — W. H. Vliegen neemt ontslag als lid der Nederlandsche delegatie.** — Het lid der Tweede Kamer de heer W. H. Vliegen heeft ontslag genomen als lid der Nederlandsche delegatie ter Ontwapeningsconferentie en is naar Nederland teruggekeerd. De ontslagname is uitsluitend een gevolg van het voorgevallene met betrekking tot „De Zeven Provinciën" (Zie pag. 256 B.)
De heer Vliegen, die de Nederlandsche regeering in het bijzonder bij de besprekingen over de luchtvaart pleegt te vertegenwoordigen en den vorigen zomer als krachtig bestrijder van het luchtbombardement is opgetreden, zou Nederland ook in de op 16 Febr. door de algemeene commissie benoemde nieuwe luchtvaartcommissie vertegenwoordigd hebben. Naar aanleiding van zijn ontslagname als lid der Nederlandsche delegatie zal thans prof. Rutgers de Nederlandsche regeering in deze nieuwe commissie vertegenwoordigen, bijgestaan door kapitein Wilmar als plaatsvervanger. **(Vorig bericht blz. 225 C.)**

B. **ROEMENIË. — Woelingen. - Rust hersteld.** —
Militaire troepen hebben op 16 Februari met geweld de door 4000 stakers bezette spoorwegwerkplaatsen ontruimd. Er vielen eenige dooden en het aantal gewonden is talrijk. De rust is weer hersteld.

C. **ENGELAND. — Nieuwe partij van Lloyd George. — Welsh Liberalen.** —
In het Lagerhuis heeft Lloyd George zijn nieuwe oppositiepartij geconstitueerd, de Welsh-Liberale Partij. Voorzitter is Lloyd George, die hierdoor weer actief in de partijpolitiek terugkeert. De groep bestaat uit tien Welshe afgevaardigden, waarvan zes afkomstig zijn uit de Samuelgroep, en drie uit de oorspronkelijke groep van Lloyd George. De deelneming van zes Samuel-liberalen is in zooverre van beteekenis, dat hierdoor Sir Herbert Samuel opnieuw zes leden aan de oppositie verliest, sedert zijn groep onlangs besloten heeft de regeering voorloopig te blijven steunen. (Manch. Guardian)

D. **FRANKRIJK. — Invoerrecht op boter verhoogd.** —
De directeur van den Landbouw te 's-Gravenhage deelt mede, dat het „Journal Officiel" van 17 Febr. '33, blijkens telefonisch bericht van den rijksconsulent te Parijs, een bericht bevat, volgens hetwelk het invoerrecht op boter in Frankrijk van 700 tot 850 frs. per 100 K.G. is verhoogd. **(Vorig bericht 88 C.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Afschaffing van het drankverbod. - Resolutie door Senaat aangenomen.** —
De Senaat heeft een resolutie ten gunste van de afschaffing van het drankverbod met 63 tegen 23 stemmen aangenomen. Deze resolutie voorziet in een bescherming der „droge" staten tegen invoer van alcoholische dranken uit „natte" staten.
De resolutie is naar het Huis van Afgevaardigden verzonden. De ratificatie van de afschaffing van het drankverbod moet voor de inwerkingtreding worden voorgelegd aan de goedkeuring der 48 staten, die met dit doel bijeenkomen.
Ook in het Huis van Afgevaardigden is een meerderheid van tweederde noodig; voor de ratificatie door de staten een meerderheid van drievierde. **(Vorig bericht 231 G.)**

F. **DUITSCHLAND. — Overbruggingscrediet.** —
De Duitsche Handelsdienst verneemt, dat het Rijk den op 15 Februari vervallenden termijn van 50 millioen R.M. van het overbruggingscrediet van begin Juli 1932 (125 millioen R.M.), dat het bij de banken had opgenomen, in baar heeft terugbetaald.
De eerste terugbetaling van 25 millioen R.M. heeft op 15 Januari '33 plaats gehad. De laatste termijn vervalt op 15 Maart 1933. **(Vorig bericht 171 D.)**

18 FEBRUARI 1933

G. **DUITSCHLAND. — Ambtenaren-politiek.** —
Een groote personeelsverandering heeft in Pruisen plaats. Alle sociaal-democratische ambtenaren worden ontslagen. Volgens minister Göring worden alleen zulke ambtenaren aangesteld, die een nationale opvatting hebben.

H. **DUITSCHLAND. — Stillhalte.** —
De op 30 Januari 1933 te Berlijn onder voorzitterschap van Albert H. Wiggin bijeengekomen Stillhalte-conferentie heeft op 17 Februari haar werkzaamheden beëindigd. Betreffende haar resultaat wordt een zeer uitvoerige officieele mededeeling gepubliceerd. De essentieele inhoud is: Het op 28 Febr. '33 expireerende Stillhalteverdrag zal vervangen worden door een op 1 Maart 1933 van kracht wordend en tot en met 28 Febr. 1934 geldend nieuw verdrag (Duitsch credietverdrag 1933).
In dit nieuwe verdrag zullen worden opgenomen de credietfaciliteiten van het Duitsche credietverdrag van 1932 tot een totaal bedrag van ongeveer 4 milliard en een bedrag van ongeveer 31 millioen RM. voor de in het volgende Stillhaltejaar vervallende termijnen van vroegere credieten.
Een korting met 5 % heeft plaats door schrapping van niet gebruikte credieten, waartegenover staat een aanbeveling der crediteurencommissie aan haar leden in dezelfde mate nieuwe credieten toe te staan voor de financiering van Duitschen invoer en uitvoer buiten de Stillhaltung om. Het verdrag, aldus wordt aan het slot van het officieele communiqué verklaard, duidt op de poging de conversie van valuta-credieten op korten termijn in andere voor het Duitsche bedrijfsleven te verstrekken gelden te bevorderen, waarmede tot op zekere hoogte een permanente regeling wordt nagestreefd.
Bij de onderhandelingen heeft de rentekwestie aanzienlijke moeilijkheden opgeleverd. Eerst na langdurige besprekingen is de Duitsche eisch tot verlaging van den rentevoet ingewilligd. De rente voor leengelden en kasvoorschotten aan Duitsche banken en aan Duitsche handels- en industriedebiteuren is in het algemeen met ¼ % verlaagd, terwijl de maximumrente voor wisselcredieten is verlaagd met ½ tot ⅝ %. **(Vorig bericht blz. 201 E.)**

20 FEBRUARI 1933

I. **BELGIE. — Steunactie.** —
De oprichting van een crisis-bankinstelling in België wordt ons uit Brussel gemeld. Deze instelling met een kapitaal van frs. 600 mill., zal alleen credieten verstrekken aan die ondernemingen, die, hoewel zij misschien tijdelijk in moeilijkheden verkeeren, bewijs hebben geleverd levensvatbaar te zijn. Aan de oprichting van de nieuwe credietinstelling zullen, behalve de Nationale Bank van België, tevens de Staatsspaarbank en de Caisse Générale des Retraites deelnemen. De instelling zal de beschikking krijgen over eenige honderden millioenen aan aandeelen der Association Nationale des Industriels et des Commerçants, ten einde de credietverleening van staatswege te garandeeren. De laatstgenoemde instelling werd in 1924 opgericht en is de organisatie voor het herstel der oorlogsverwoestingen. De aandeelen dezer instelling, die op de Belgische beurzen genoteerd zijn, zullen op een nog nader te bepalen wijze worden gemobiliseerd.

K. **JAPAN. — Beurssluiting.** —
De effectenbeurzen te Tokio en Osaka en van andere Japansche steden zijn eenige dagen gesloten geweest als gevolg van de sterke koersdaling in verband met de situatie te Genève. **(Vorig bericht 111 M.)**

21 FEBRUARI 1933

A. ECONOMISCHE SAMENWERKING. — **Nieuw handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland, België en Luxemburg.** —
Officieel wordt medegedeeld, dat de Nederlandsche minister van Buitenlandsche Zaken jhr. Beelaerts van Blokland, de Belgische minister van Buitenl. Zaken Hymans en de Luxemburgsche minister-president Beck op 21 Febr. een nieuw handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland, België en Luxemburg hebben onderteekend, dat in de plaats treedt van de overeenkomst van 1863.
De drie genoemde staten verleenen elkaar de onbeperkte en absolute meestbegunstiging en garandeeren elkaars handel het maximum aan faciliteiten. Het verdrag bevat geen douane-tarieven, doch de contracteerende mogendheden verklaren zich bereid om met elkaar in onderhandeling te treden, teneinde haar tarieven aan te passen aan de wederzijdsche behoeften van den handel.

B. BEVOLKINGSTOENEMING IN VERSCHILLENDE LANDEN. —
Van de voornaamste Europeesche landen zijn thans de statistische gegevens bekend omtrent geboorte en sterfte in de eerste helft van 1932. Daaruit blijkt, dat Nederland bijna alle andere landen aan geboortenoverschot overtreft. Voor Nederland bedroeg het geboortenoverschot per 1000 inwoners, op een vol jaar berekend, in 1932 12.8 personen en in 1931 11.5 personen. Wij worden in dit opzicht slechts overtroffen door Polen, waarvoor de cijfers gemiddeld 14,2 en 14,6 zijn, en door Portugal met 16,1 en 15,7. Van de andere landen vertoont Engeland een geboortenoverschot van resp. 2.7 en 2,6, Duitschland van 4,4 en 5,0, Frankrijk van 0,1 en in 1931 een afneming van 0,8 en Italië een toeneming van resp. 9,0 en 10,8 personen per 1000 inwoners per jaar.

C. ENGELAND. — **Leening aan Oostenrijk.** —
Het Lagerhuis heeft op 20 Febr. '33 in derde lezing het wetsontwerp behandeld inzake de garantie van een leening van 100 millioen schellingen aan Oostenrijk.
Het wetsontwerp werd met 227 tegen 51 stemmen aangenomen. **(Vorig bericht blz. 189 G.)**

D. BELGIË. — **Het fonds voor de groote werken.** —
De minister van Openbare Werken, Sap, heeft een wetsontwerp ingediend waarbij het bedrag, ter beschikking van het „Speciaal en tijdelijk fonds voor de groote werken" gesteld, aanzienlijk wordt verhoogd. Dit bedrag zal, indien de Kamer het wetsontwerp goedkeurt, van 1800 millioen op 3300 millioen francs worden gebracht en verdeeld worden als volgt over de hiernakomende begrootingsjaren: 1933: 400 millioen francs, 1934: 400 millioen, 1935: 350 millioen, 1936: 300 millioen, 1937: 200 millioen, 1938: 200 millioen, 1939: 150 millioen, 1940: 150 millioen, 1941: 73 millioen.

E. NEDERLAND. — **Handelsverdrag met Duitschland.** —
Naar wij vernemen, kunnen de voorbesprekingen der Nederlandsche commissie onder leiding van dr. Hirschfeld, directeur-generaal van de afdeeling Economische Zaken te Berlijn gehouden, over een nieuw handelsverdrag tusschen Nederland en Duitschland, als mislukt worden beschouwd.

F. TUBERCULOSE. — **Fransche economische verliezen.**
De heeren Brouardel en Arnaud, die gedurende eenige jaren een speciale studie hebben gemaakt van de tuberculose hebben heden hun rapport uitgebracht aan de Académie des Médecines. Uit dit rapport blijkt o.a., dat de tuberculose in Frankrijk het land op een jaarlijks terugkeerend verlies komt te staan van 10.000.000.000 frs. Jaarlijks sterven in Frankrijk aan tuberculose 95.000 personen, doch berekend wordt, dat zeker 45 maal zooveel personen zich door de ziekte in hun arbeidscapaciteit belemmerd zien. (Académie des Médecines)

22 FEBRUARI 1933

G. VEREENIGDE STATEN. — **Drankwet.** —
Het Huis van Afgevaardigden heeft met een tweederde meerderheid het door den Senaat reeds aangenomen voorstel-Blaine goedgekeurd, waarmede besloten is tot opheffing van het alcoholverbod in de Vereenigde Staten.
Het voorstel houdt in:
1. Het herroepen van het achttiende amendement op de grondwet (Alcoholverbod);
2. De ratificatie van deze herroeping, niet door de parlementen der afzonderlijke staten, maar door voor dit doel speciaal bijeengeroepen conventies der afzonderlijke staten; en
3. Federale bescherming voor die staten, die het alcoholverbod handhaven.
Het voorstel moet binnen zeven jaren door ten minste 36 staten worden geratificeerd. **(Vorig bericht 252 E.)**

H. OOSTENRIJK. — **Wapenzending uit Italië.** —
De Italiaansche ambassadeur te Londen heeft den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken medegedeeld, dat de door Italië naar Oostenrijk ter reparatie gezonden wapens weder naar Italië zullen worden teruggezonden, zoodra de noodige reparatie in Oostenrijk is geschied. Deze wapenzending zou voor Hongarije bestemd zijn geweest.
De beroering, die zich in vele Europeesche kabinetten wegens die wapenzending van Italië naar Hongarije heeft meester gemaakt, zal, volgens den Engelschen minister, door deze verklaring van Italiaansche zijde, worden gestild. (Giornale d'Italia)

I. BELGIE. — **Regeering-De Broqueville. - Vertrouwensvotum aangenomen.** —
De uit haar asch herrezen regeering-De Broqueville is op 21 Febr. '33 voor de Kamer gekomen. De minister-president verklaarde, dat ingevolge het verzoek van den Koning de regeering aan het bewind is gebleven, om haar taak tot economisch en financieel herstel van het land voort te zetten.
Na eenige debatten werd met 94 tegen 76 stemmen en één onthouding het vertrouwensvotum in de regeering goedgekeurd. **(Vorige bericht blz. 251 D.)**

23 FEBRUARI 1933

K. DUITSCHLAND. — **Werkloosheid.** —
Op 15 Febr. 1933 stonden bij de arbeidsbeurzen 6.047.000 werkloozen ingeschreven, d.i. 33.000 meer dan einde Jan. 1933. **(Vorig bericht 238 B.)**

L. ZWOLLE. — **Het Dominicanerklooster wordt herbouwd.** —
Naar wij vernemen is thans definitief besloten tot herbouw van het afgebrande Dominicanerklooster te Zwolle. De bouw is opgedragen aan het architectenbureau Eduard Cuypers te Amsterdam.

M. NEDERL. OOST-INDIE. — **Handelsbalans in 1932.** —
De voorloopige cijfers van de handelsbalans van Ned.-Indië over 1932 luiden: invoer *f* 409.200.000, uitvoer *f* 579.800.000, gouduitvoer per postpakket *f* 39.000.000, totaal uitvoer *f* 618.800.000.
Deze cijfers waren voor 1931: uitvoer van goud per postpakket *f* 20.000.000, totale uitvoer *f* 818.200.000.
(Vorig bericht blz. 113 B.)

N. VEREENIGDE STATEN. — **Roosevelt „dictator".** —
— Na langdurige besprekingen tusschen de vertegenwoordigers van het Huis van Afgevaardigden en den Senaat, heeft het Congres besloten, aan den aanstaanden president Roosevelt zoogenaamd dictatoriale volmachten te verleenen voor het vaststellen der begrooting en het reorganiseeren van de regeering.

24 FEBRUARI 1933

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Rubber-uitvoer. —**

(Tons van 1000 K.G.)

	Java en Madoera			Buitengewesten		
	1933	1932	1931	1933	1932	1931
Jan.	4.843	5.238	6.017	12.668	19.099	19.083
Febr.	—	4.891	4.947	—	13.290	17.134
Maart	—	5.025	5.521	—	14.342	19.491
April	—	6.830	6.577	—	11.914	15.885
Mei	—	6.657	7.049	—	12.959	19.834
Juni	—	5.745	5.950	—	13.813	19.885
Juli	—	5.902	6.779	—	12.943	19.618
Aug.	—	4.901	6.500	—	13.369	16.026
Sept.	—	*4.019	5.667	—	*15.113	16.815
Oct.	—	*4.137	8.216	—	*17.152	18.637
Nov.	—	*4.511	7.884	—	*16.357	17.533
Dec.	—	*4.791	6.037	—	*16.933	19.517
	4.843	62.647	77.144	12.668	177.284	219.458

*) Voorloopige cijfers. **(Vorig bericht 206 F.)**

B. **OSLO-CONVENTIE. — Finland toegetreden. —**
Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat blijkens mededeeling van de Noorsche regeering Finland met toestemming van alle betrokken partijen, met ingang van 8 Febr. '33 is toegetreden tot het verdrag van economische toenadering met bijbehoorend protocol, gesloten te Oslo op 22 Dec. 1930 tusschen België, Denemarken, Nederland, Noorwegen en Zweden. **(V. b. 238 L.)**

C. **RUSLAND. — In- en uitvoer 1932. — Staatsbegrooting 1933. —**
De totale buitenlandsche handel van Rusland bedroeg in 1932 1.262.577.000 roebel. De uitvoer had een waarde van 563.884.000 roebel, terwijl de invoer 698.693.000 roebel bedroeg.
Het totaal der Russische begrooting voor 1933 bedraagt zoowel in ontvangsten als in uitgaven 35 milliard roebel. Dat de inkomsten van den staat zoo groot zijn, is een gevolg van den accijns op verschillende producten en van leeningen, welke het karakter hebben van gedwongen leeningen in verband met de wijze, waarop deze geplaatst worden. **(Vorig bericht Begrooting 239 A.)**

D. **JAPAN. — Mandatengebied. — Beteekenis Zuidzee-eilanden voor Japan. —**
De bladen publiceeren een verklaring van den Japanschen minister van Marine, waarin gezegd wordt, dat de Zuidzee-eilanden even noodzakelijk zijn voor Japan ter zee, als Mandsjoerije te land en dat Japan ze nooit zal opgeven.

E. **ZWEDEN. — Gouden standaard. —**
De bankcommissie van den Zweedschen Rijksdag heeft het regeeringsvoorstel aanvaard, waardoor de Rijksbank ook verder en wel tot 20 Mei 1933 wordt ontheven van de verplichting Zweedsche bankbiljetten tegen goud in te wisselen. **(Vorig bericht blz. 106 E.)**

F. **ZUID-AFRIKA. — Overeenstemming tusschen Hertzog en Smuts. —**
De voorwaarden voor het sluiten van een coalitie zijn thans in breede lijnen vastgesteld. Tot dusver is de verdeeling der kabinetszetels nog niet ter sprake gekomen.
Generaal Smuts en generaal Hertzog zijn overeengekomen, dat Zuid-Afrika's lidmaatschap van het Britsche gemeenebest geheel zal worden gehandhaafd. Ook de kleurlingen-kwestie is geregeld; met name is het speciale kiesrecht der inlanders van de Kaap gewaarborgd.
Het parlement zal waarschijnlijk volgende week worden ontbonden. De begrooting zal niet meer worden ingediend. De behandeling daarvan zal de eerste taak zijn van het nieuwe parlement, dat waarschijnlijk, nadat in Mei algemeene verkiezingen zijn gehouden, in Juli 1933 zal bijeenkomen.
Generaal Hertzog zal eerste minister in de coalitieregeering zijn en generaal Smuts krijgt een zetel in het kabinet.

25 FEBRUARI 1933

G. **NEDERLAND. — Organisatie-verbod voor militaire ambtenaren. —**
In verband met de order van den minister van Defensie, waarbij aan de militaire ambtenaren der land- en zeemacht verboden is aangesloten te zijn bij of op eenigerlei wijze steun te verleenen aan groepen of vereenigingen van personen op sociaal-democratischen grondslag, wordt er aan herinnerd, dat volgens artikel 1 der wet van 19 Dec. 1931 (St.bl. No. 519) houdende regelen betreffende den rechtstoestand van de militaire ambtenaren, onder militaire ambtenaren worden verstaan:
a. zij, die zijn aangesteld in militairen openbaren dienst om bij de landmacht hier te lande of bij de zeemacht werkzaam te zijn;
b. zij, die zijn aangesteld in militairen openbaren dienst om bij de landmacht in de overzeesche gebieden werkzaam te zijn, tijdelijk dienst verrichten bij de landmacht hier te lande, voor zoover de algemeen verbindende voorschriften, geldende voor de landmacht hier te lande op hen van toepassing zijn.
Blijkens het tweede lid van artikel 1, zijn onder militaire ambtenaren mede begrepen het personeel der Koninklijke marine reserve en het reservepersoneel der Koninklijke landmacht, hetwelk niet valt onder het voorgaande lid.

27 FEBRUARI 1933

H. **VEREENIGDE STATEN. — Banken in moeilijkheden in den staat Michigan. —**
De gouverneur voor den staat Michigan heeft op 15 Febr. 1933, na een bespreking met de voornaamste bankiers, besloten een uitstel van betaling van voorloopig acht dagen af te kondigen voor den staat Michigan, die de reputatie heeft een der rijkste industrieele staten van Amerika te zijn.
Alleen de stad Detroit is reeds voor meer dan 650 millioen bij het moratorium betrokken. Directe aanleiding tot den maatregel van den gouverneur zijn de betalingsmoeilijkheden bij de Union Guardian Trust Comp., welker ineenstorting het bankroet van talrijke particuliere banken heeft veroorzaakt.
Nader wordt gemeld, dat de Union Guardian Bank sedert het begin van 1932 door Ford als groot-aandeelhouder werd gecontroleerd. Zij vormde de ruggegraat van het bankwezen in den staat Michigan.
In de laatste weken kwam de bank in moeilijkheden. Sedert 11 Febr. 1933 werden ononderbroken steeds nieuwe conferenties gehouden, waaraan werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de Federal Reserve Banken, van het Ford-concern en van den grooten concurrent van Ford, Walter P. Chrysler.
Toen na afloop der conferenties geen andere uitweg meer overbleef, onderteekende de gouverneur het moratoriumbesluit.
Door het moratorium worden minstens 500 plaatselijke banken met een gezamenlijk kapitaal van ongeveer 1½ milliard dollar getroffen.
De banken te Detroit zijn op 16 Febr. weer geopend. Er wordt voorloopig evenwel slechts 5% betaald van ieder saldo.

Uitzonderingstoestand. —
In den Staat Michigan is op 21 Febr. 1933 de uitzonderingstoestand uitgeroepen. De gouverneur is gemachtigd het moratorium voor de banken te verlengen en de terugtrekking van gelden te beperken, indien hij dit noodig acht.

Banken in Michigan heropend. —
Tengevolge van een wijziging in het moratoriumbesluit voor de banken in den staat Michigan door den gouverneur Comstock, waren 23 Febr. alle banken in den staat

Michigan weer geopend. De werkzaamheden der banken werden echter nog gedrukt door de mededeelingen over de op handen zijnde reorganisatie van de First National Bank en de Guardian National Bank of Commerce. De First National Bank doet pogingen om bij de Reconstruction Finance Corporation een leening van 100 millioen dollar op te nemen. Gouverneur Comstock sprak als zijn meening uit, dat de toestand der banken in Michigan spoedig weer normaal zal zijn.

Banken in moeilijkheden in den staat Maryland. —
De gouverneur van Maryland heeft verklaard dat alle banken en financieele instellingen in den staat Maryland tot en met 28 Febr. 1933 gesloten zullen blijven. Verwacht wordt, dat aan de deposanten na 28 Febr. zal worden toegestaan een beperkt bedrag van hun deposito's op te vragen. De afkondiging van deze maatregelen was noodzakelijk in verband met het aanhouden van de belangrijke opvragingen, waardoor het gevaar bestond dat twee kleinere banken in moeilijkheden zouden geraken.

A. **MR. C. O. SEGERS OVERLEDEN.** —
Na een korte ongesteldheid is op 26 Febr. op 66-jarigen leeftijd te 's-Gravenhage overleden mr. C. O. Segers, vice-president van den Hoogen Raad der Nederlanden.

B. **DUITSCHLAND. — Brandstichting in het Rijksdaggebouw.** —
In het gebouw van den Duitschen Rijksdag te Berlijn is in den avond van 27 Febr. 1933 een groote brand uitgebroken. De groote zittingzaal is geheel vernield en talrijke andere vertrekken zijn zwaar geteisterd. De aangerichte schade is buitengewoon groot.
De brand bleek op vele plaatsen tegelijk gesticht te zijn en in het gebouw werd de Nederlandsche communist, Marinus van der Lubbe, gearresteerd, die reeds een volledige bekentenis heeft afgelegd.
Hij geeft als motief van zijn daad op „wraak op het internationale kapitalisme".
Een aantal communistische leiders is in voorloopige hechtenis genomen.

28 FEBRUARI 1933

C. **NEDERLAND. — De staking in de Rijnvaart opgeheven.** —
Op 24 Febr. 1933 zijn onder leiding van den Centralen Bond van Transportarbeiders vergaderingen gehouden ter bespreking van den stand van zaken betreffende de staking in de Rijnvaart. De vergaderingen waren van oordeel dat door de bereidverklaring om tot overeenstemming te komen op de van werkgeverszijde voorgestelde regeling van 2 April 1932 reeds geheel tegemoet is gekomen aan de verlangens van de patroons en dat daarmede de verantwoordelijkheid voor het eventueel verdwijnen van de orde en regel in dit bedrijf voorloopig komt voor rekening van deze werkgevers.
Op grond van deze overwegingen werd door de vergaderingen besloten om de staking per heden op te heffen en den leden de vrijheid te geven den arbeid te hervatten.

D. **DUITSCHLAND. — Brandstichting in het Rijksdaggebouw. — Officieel rapport.** —
De officieele Pruisische persdienst meldt:
Het voorloopige resultaat van het officieele onderzoek naar de oorzaak van den brand in het Rijksdaggebouw is, dat vast staat dat ten minste tien personen deelgenomen moeten hebben aan het binnensmokkelen en verdeelen van het materiaal over de talrijke brandhaarden in het gebouw, terwijl ook ten minste tien personen noodig waren om den brand te stichten zooals dat gebeurd is, n.l. door gelijktijdig aansteken van de vele brandhaarden. Zonder eenigen twijfel zijn de brandstichters zoo goed op de hoogte geweest van de indeeling van het gebouw, dat zij zich er jarenlang vrij bewogen moeten kunnen hebben. Ernstige verdenking is toen gerezen tegen de communistische afgevaardigden, waarvan men zich thans pas realiseert dat zij den laatsten tijd opvallend veel fractievergaderingen in het Rijksdaggebouw hadden, zonder eenige naspeurlijke reden.
Het onderzoek heeft verder uitgewezen dat de Nederlandsche communist Van der Lubbe eenige uren voor den brand in de gangen van het gebouw gezien is in gezelschap van Törgler en Könen. De drie personen die zich dit herinneren, kunnen zich niet vergissen, omdat Van der Lubbe een zeer opvallend uiterlijk heeft. Hun getuigenissen wijken dan ook niet van elkander af, zonder dat zij tevoren wisten hoe de brandstichter er uit zag. Tegen de twee leiders der communistische rijksdagfractie Törgler en Könen, welke zich met de andere leden der fractie in politiebewaring bevinden, is wegens ernstige verdenking een bevel tot voorloopige hechtenis uitgevaardigd. De andere communistische afgevaardigden blijven in politie-bureaux.
Bij een verder onderzoek in het Liebknechthaus zijn volgens de „Deutsche Zeitung" een groot aantal lijsten gevonden, waarop namen van bekende personen zouden staan, die gevangen zouden worden genomen en doodgeschoten.
Voorts zijn belangrijke opgaven gevonden betreffende de herkomst der gelden van de communistische partij en over hun betrekkingen tot het buitenland.
(Deutsche Zeitung) **(Vorig bericht 255 B.)**

E. **DUITSCHLAND. — Noodverordening ter bestrijding der communisten.** —
In de op 28 Febr. 1933 gehouden ministerraad is een noodverordening opgesteld ter bescherming van het Duitsche volk tegen het communistische gevaar. Deze noodverordening is door Rijkspresident von Hindenburg onderteekend.
Aan den inhoud ervan ontleenen wij het volgende:
Op grond van artikel 48 lid 2 van de Duitsche grondwet wordt tot afweer van communistische daden van terreur die den staat in gevaar brengen het volgende bepaald:
1e. De artikelen 114, 115, 117, 118, 123, 124 en 153 van de grondwet van het Duitsche rijk worden tot nader order buiten werking gesteld. Daardoor wordt beperking mogelijk van de in die grondwetsartikelen vastgelegde vrijheid des persoons, van vrije meeningsuiting en pers, van het recht van vergadering en vereeniging, van het brief-, telegram- en telefoongeheim, van de bepalingen inzake huiszoekingen, beslagleggingen en beperking van den eigendom.
2e. Wanneer de noodzakelijke maatregelen niet getroffen worden, kan de Rijksregeering voorloopig de bevoegdheden waarnemen van de betrokken autoriteiten.
3e. De lagere autoriteiten moeten gevolg geven aan orders van de Rijksregeering.
4e. Wie deze orders niet opvolgt of daartoe opruit, wordt, behoudens oplegging van straf wegens ander misdrijf, gestraft met minimaal een maand gevangenisstraf of geldboete van 150 tot 15.000 R.M. Wanneer hierdoor menschenlevens in gevaar worden gebracht, bedraagt de straf minimaal zes maanden, wanneer hierdoor een menschenleven verloren gaat, wordt de overtreding gestraft met de doodstraf of lange tuchthuisstraf. Daarnaast is nog geldboete mogelijk. Opruiïng tot deze misdrijven wordt met tuchthuisstraf of langdurige gevangenisstraf bedreigd.
5e. Met de doodstraf worden bedreigd de misdrijven van hoogverraad, vergiftiging, brandstichting, veroorzaken van ontploffing, veroorzaken van overstrooming en beschadiging van spoorwegen (vroeger stond hierop levenslang tuchthuis).
Met de doodstraf c.q. levenslang tuchthuis of 15 jaar tuchthuis wordt bestraft:
a. Die den Rijkspresident, een lid der Rijksregeering, een commissaris der Rijksregeering of een lid van een landsregeering vermoordt, daartoe aanspoort, zich daartoe aanbiedt of daartoe samenzweert.
b. Die gewapend deelneemt aan daden van oproer of landvredebreuk of daartoe medewerkt.
c. Die een persoon gevangen neemt met de bedoeling

hem als gijzelaar te gebruiken in den politieken strijd.
Slotbepaling. Deze verordening treedt onmiddellijk in werking. **(Vorig bericht blz. 255 D.)**

1 MAART 1933

A. **CHINA. — Muntwezen. —**
Volgens een mededeeling van den minister van Financiën, den heer Soong, zal op 1 Maart 1933 te Shanghai worden geopend een centrale munt waar zilveren dollars kunnen worden aangemunt in de verhouding van 71½ tael-cts. per dollar. Een raad van advies, bestaande uit de meest vooraanstaande bankiers en kooplieden, zal er toe medewerken, dat het gehalte van den nieuwen zilveren dollar wordt gewaarborgd. (Shanghai Times)

B. **NEDERL. OOST-INDIË. — Muiterij op het pantserschip „De Zeven Provinciën". — Overzicht. —**
Uit Nederl. Oost-Indië werd op 5 Febr. 1933 geseind, dat het pantserschip „De Zeven Provinciën" de haven van Oleh-Leh zonder den commandant heeft verlaten en in zee is gestoomd. Negentien officieren zijn door de muiters in arrest gesteld. De oorlogsbodem vaart in de richting van Soerabaja. Het Indische eskader vaart „De Zeven Provinciën" tegemoet.
Tweede Kamer. — Interpellatie-Drop. —
De beraadslaging in de Tweede Kamer over de interpellatie van den heer W. Drop, waarin de verklaringen van den minister van Defensie over zijn beleid niet bevredigend worden genoemd, is op 8 Febr. 1933 gesloten. De motie-Drop werd met 53 tegen 20 stemmen verworpen. Voor: sociaal-democraten en communisten.
Minister Deckers repliceerde o.a., dat in de vergadering der technici te Soerabaja algemeen is erkend, dat de tweede korting niet van de baan was. Het is spr. innige overtuiging, dat van bepaalde zijde men een anderen indruk heeft gevestigd ter wille van een schijn-overwinning. Volgens den heer Albarda is elke tegenspraak van de verkeerde meening uitgebleven, maar in het „Soerabajasch Handelsblad" van 3 Januari stond de tegenspraak. De minister betoogt, dat de heer Albarda hem niet moet verwijten, de C.A.M.B.O.-mannen (Comité tot behartiging van de algemeene belangen van het Marinepersoneel beneden den rang van Officier), niet te hebben ontvangen, terwijl zij hem hadden willen waarschuwen voor wat dreigde. Als de C.A.M.B.O.-mannen dit hadden willen doen, hadden zij spr. kunnen schrijven.
Als de „Arbeiderspers" schrijft, dat menig marineman in zijn vuistje lacht, als hij hoort, wat gebeurd is, zegt spr., dat het marinepersoneel van zulke elementen moet worden gezuiverd.
Spr. sluit zich aan bij den heer Aalberse. In zijn verklaring heeft hij gezegd, dat als de overgave niet dadelijk geschiedt, met geweld zal worden opgetreden. Dit is niet hetzelfde als: zonder beleid. Spr. vertrouwt, dat de commandant, die de opdracht heeft „De Zeven Provinciën" tot overgave te brengen, zal optreden desnoods met geweld, maar tevens met beleid. Wat betreft den commandant van „De Zeven Provinciën", als blijkt, dat waar is, wat volgens sommige telegrammen is geschied, met name dat hem een waarschuwing zou hebben bereikt, dan kan zijn beleid niet krachtig genoeg worden afgekeurd. Maar men kan van spr. niet vergen, dat hij alle bijzonderheden reeds kent.
Het schip overmeesterd. —
Aan de mededeelingen, die door den Commandant van de Zeemacht in Nederl. Oost-Indië, schout-bij-nacht J. F. Osten, in de zitting van den Volksraad op 10 Febr. 1933 zijn gedaan, ontleenen wij het volgende:
Op Zaterdag 4 Febr. 1933 te ongeveer 10 uur 's avonds is de muiterij aan boord van Hr. Ms. „De Zeven Provinciën" uitgebroken. Het schip lag toen geankerd op de reede van Oleh-Leh. De commandant en een deel van de officieren, onderofficieren en bemanning waren aan land, toen de schepelingen, die aan boord waren achtergebleven, bezit namen van de geweren, zich voorzagen van munitie en de officieren en onderofficieren overweldigden, nadat zij de lichten hadden uitgedraaid. De eerste berichten maakten er alleen melding van, dat de inlandsche schepelingen in muiterij waren gekomen, maar later kwam aan het licht, dat ook de Europeesche schepelingen aan de muiterij deelnamen. Het schip moet de reede van Oleh-Leh te ongeveer 2 uur in den ochtend van 5 Febr. verlaten hebben en werd anderhalf uur later gevolgd door den gouvernementsstoomer „Aldebaran" aan boord waarvan zich de commandant van „De Zeven Provinciën", de kapitein-luitenant-ter-zee P. Eikenboom, bevond met verscheidene officieren en schepelingen, gewapend met karabijnen. Onmiddellijk daarna kwam de „Aldebaran" dicht genoeg bij „De Zeven Provinciën", dat verbinding door middel van vlagsignalen mogelijk was. De commandant van „De Zeven Provinciën" trachtte in verbinding te komen met zijn schip, dat echter absoluut weigerde, welke weigering begeleid werd door bedreigingen. Hierop heeft de „Aldebaran" den afstand met „De Zeven Provinciën" vergroot en zij vervolgde het schip langs de Westkust van Sumatra, gedurende al dien tijd de autoriteiten op de hoogte stellende van de positie.
De officieele rapporten houden in, dat zich aan boord van het muiterschip bevonden 16 officieren, 9 Europeesche en 3 inlandsche onderofficieren, 44 Europeesche korporaals en minderen en 184 inheemsche korporaals en minderen. Inmiddels waren de autoriteiten en scheepvaartmaatschappijen gewaarschuwd. De eskadercommandant, die zich met den kruiser „Java" en de torpedojagers „Evertsen" en „Piet Hein" op de reede van Bonthain (Celebes) bevond, kreeg order om zoo spoedig mogelijk naar Tandjong Priok te vertrekken. De commandant der marine te Soerabaja kreeg order om twee onderzeebooten uit te rusten met oorlogstorpedo's en deze beide schepen in gereedheid te houden voor uitvaren.
Tegelijkertijd kreeg de commandant order om drie Dornier-Wal-vliegbooten gereed te maken, geladen met bommen en deze naar Tandjong Priok te zenden.
Na besprekingen tusschen vlootvoogd en eskadercommandant verlieten de schepen, die op 8 Febr. in Tandjong Priok waren aangekomen, in den morgen van 9 Febr. de reede om naar Straat Soenda te varen.
Het was op 10 Febr. om 9 uur 's morgens, dat Hr. Ms. kruiser „Java" de „Zeven Provinciën" voor Straat Soenda sommeerde om zich over te geven. De plaats van de ontmoeting van het eskader met „De Zeven Provinciën" is gelegen op 6° Z.B., 104° 30' O.L. ten Zuidwesten van Vlakkehoek, de Zuidwestelijke kaap van Sumatra.
De bemanning van „De Zeven Provinciën" heeft langs radiografischen weg de goede ontvangst van deze sommatie erkend, vervolgens hebben de muitelingen tot drie malen toe het antwoordtelegram uitgezonden inhoudende een proclamatie van hun voornemens, welke tekst gevolgd werd door de woorden: „Ons niet hinderen".
Deze proclamatie luidde, dat de muiters op weg waren naar Soerabaja, geen geweld in den zin hadden, enkel protesteerden tegen de salariskorting en de gevangenneming van protesteerenden te Soerabaja en bereid waren 24 uur vóór Soerabaja commandant en staf aan boord te ontvangen.
Na den voorgeschreven tijd, die na de sommatie moest verloopen, werd vervolgens een bom van 50 K.G. uit een Dornier-Wal-vliegboot op het schip geworpen. De ontploffing van het projectiel had tot resultaat dat 18 leden der bemanning werden gedood (hiervan zijn 15 Inheemsche leden der bemanning en drie Europeanen, n.l. de tamboer Bakker, de tamboer De Bree en de marinier Kroeskop) en 25 gewond.
Aan de gewonden werd onmiddellijk geneeskundige hulp verleend door de omliggende marineschepen.
De inslag van de bom deed brand ontstaan aan boord van „De Zeven Provinciën". Deze werd blijkbaar geblusscht. De muitende bemanning is ontwapend en onder arrest gesteld. „De Zeven Provinciën" is thans wederom onder commando van de officieren.
Commandant Eikenboom van zijn functie ontheven. —
De commandant van het pantserschip „De Zeven Provinciën", kapt.-luit.-ter-zee P. Eikenboom, is op 11 Febr. 1933 van zijn functie ontheven.

ROOSEVELT (Franklin D.), werd in 1932 tot president der Vereenigde Staten gekozen. Hij is vooral bekend door zijn economische en sociale wetten.

Volgens „De Telegraaf" is commandant Eikenboom zelfs van twee zijden gewaarschuwd, dat het aan boord van „De Zeven Provinciën" niet pluis was. Ook den vlootvoogd, schout-bij-nacht Osten, was het bekend geworden, dat vermoedelijk ernstige dingen te gebeuren stonden en hij vond hierin aanleiding, den heer Eikenboom onmiddellijk te verwittigen.

„Wees op uw hoede", seinde schout-bij-nacht Osten den commandant van „De Zeven Provinciën", doch ook deze goedgemeende waarschuwing trof geen doel. De heer Eikenboom vatte het geheele geval als een „canard" op. Hij achtte het ten eenenmale uitgesloten dat de gisting op zijn oorlogsbodem zulke vorderingen zou hebben gemaakt, dat het inderdaad tot een open muiterij zou komen. Zoo kon het gebeuren, dat de commandant zich ondanks twee hem geworden waarschuwingen, toch aan land begaf en den schepelingen aan boord van zijn schip vrij spel liet. Als leider der muiters is na onderzoek aangewezen de Europeesche korporaal-machinist Boschart.

De doodenlijst der schepelingen van „De Zeven Provinciën" is tot 23 gestegen.

Het departement van Marine deelt mede, dat 28 Europeesche schepelingen van „De Zeven Provinciën" zijn gearresteerd en door de „Orion" te Batavia zijn aangebracht, terwijl aan boord van de „Java" zich 184 Inlandsche schepelingen van „De Zeven Provinciën" bevinden. Kapitein-ter-zee Coster is met het onderzoek inzake de muiterij belast.

Protestvergadering van de S.D.A.P.-federatie Amsterdam. —De gebeurtenissen in Indië. —

Stampvol was de groote zaal van Carré te Amsterdam, waar de federatie Amsterdam van de S.D.A.P. op 12 Februari 1933 haar protestvergadering hield en waar ir. Albarda, dr. F. M. Wibaut en W. Drop spraken over de gebeurtenissen in Indonesië en protesteerden tegen het door den minister van Defensie uitgevaardigde verbod betreffende de bladen der „Arbeiderspers".

Aan de rede van ir. Albarda ontleenen wij het volgende:

Spr. begon met de erkenning, dat muiters op een oorlogsschip door geen enkele regeering kunnen worden gedoogd. Nergens ter wereld heeft ooit een regeering muiterij lijdelijk aangezien. Maar erkenning van de noodzakelijkheid om het opstandige schip weder onder het normale bevel te brengen, gaat samen met het afkeuren van de wreede methode, die tegen de muiters is toegepast.

Ir. Albarda gaf een uitvoerige uiteenzetting van het gebeurde met „De Zeven Provinciën". In oorlogstijd, zoo zeide hij o.a., wordt eerst een waarschuwingsschot gegeven, hier was de eerste bom een voltreffer. Twee en twintig jonge mannen vonden den dood. Nederland kent de doodstraf niet, hier werd ze zonder vonnis of onderzoek uitgevoerd. Het beleid van de regeering in deze zaak noemde spr. dom en tactloos. Ir. Albarda zeide verder, dat de bourgeoisie bij de beoordeeling der feiten alle verhoudingen uit het oog verliest. Daartegenover moet uitdrukkelijk worden gezegd, dat de mannen van „De Zeven Proviciën" geen geweld in den zin hadden en dat zij ook geen geweld gebruikten. Niettemin is in de pers geroepen om uiterste geweldmiddelen, zoowel redactioneel als door middel van ingezonden stukken en de heer Colijn wenschte zelfs, dat het schip zou worden getorpedeerd. Tegen deze ophitsing hebben in de Kamer waarschuwende stemmen geklonken; ook, maar niet uitsluitend van onzen kant. Buiten de Kamer klonken eveneens waarschuwende geluiden; het blad der katholieke arbeiders, „De Volkskrant", schreef, dat Colijn zich onaanvaardbaar had gemaakt als leider der toekomstige regeering.

Het heeft alles niet gebaat. Er zijn dooden en gewonden gevallen. Nog op 7 Febr. keurde minister Beelaerts van Blokland te Genève het bommenwerpen in oorlogstijd af; maar op 10 Februari wierp men in vredestijd een bom op een schip vol Nederlandsche onderdanen, waarvoor de Nederlandsche regeering zich toch verantwoordelijk diende te gevoelen.

Arrestaties. —

Op 12 Febr. 1933 werden 100 ongeboeide en 50 geboeide Inlanders, benevens 28 geboeide en 4 ongeboeide Nederlanders, die verdacht worden aan de muiterij te hebben deelgenomen, op het eiland Onrust afgezet en aldaar in barakken opgesloten. Het eiland Onrust staat nu onder militair commando.

Nieuwe staf. —

Luitenant-ter-zee 1ste klasse T. K. baron van Asbeck is op 14 Febr. '33 aangewezen als eerste officier aan boord van Hr. Ms. „De Zeven Provinciën".

Verbodsbepalingen bij de Zeemacht. —

In verband met de ernstige gebeurtenissen der afgeloopen weken, vaardigde de commandant van de zeemacht in Ned. Oost-Indië op 20 Febr. 1933 de navolgende verbodsbepalingen uit:

Voor alle militairen der zeemacht in deze gewesten is tot nader order verboden: 1. bijwoning van alle openbare en besloten vergaderingen van politieken aard en vergaderingen waarin de maatregelen van de overheid zullen worden besproken; 2. deelneming aan betoogingen van politieken aard; 3. bijwoning van bestuurs- of ledenvergaderingen eener organisatie van Europeesche of inlandsche militairen der zeemacht, tenzij de commandant der marine in Ned.-Indië tot het houden van zulk een vergadering eventueel onder door hem te stellen voorwaarden toestemming heeft verleend.

Volksraad. Verklaring van den Commandant der Zeemacht. — Het Inlandsch Bestuur en de Regeering. —

In den Volksraad werd op 20 Febr. namens de regeering door den Commandant der Zeemacht, Schout-bij-nacht J. F. Osten een uiteenzetting gegeven inzake het voorgevallene op het pantserschip „De Zeven Provinciën" en wat daaraan voorafging. Deze uiteenzetting komt in hoofdzaak overeen met zijn verklaring, die hij op 10 Februari (zie blz. 256 B.) in den Volksraad heeft afgelegd.

De commandant der zeemacht verklaarde nog, dat de muiterij op „De Zeven Provinciën" reeds op 30 Januari was voorafgegaan door een muiterij op Hr. Ms. „Java", „Evertsen" en „Piet Hein", waar aan het sein „aantreden" door de Europeesche korporaals en manschappen en ook door eenige inlandsche schepelingen geen gevolg werd gegeven.

Wat het werpen van de bom op „De Zeven Provinciën" betreft, wordt officieel medegedeeld, dat deze enkele bom, voorafgaande aan den eigenlijken bomaanval, als waarschuwing bedoeld was en gericht was op den boeg van het schip. Maar de kans van treffen van het schip is daarbij allerminst uitgesloten en inderdaad werd het schip getroffen aan bakboord op het tentdek naast den voorschoorsteen.

De heer Wiranatakoesoema verklaart ten aanzien van de loyauteits-demonstratie, dat de muiterij ten zeerste wordt betreurd en afgekeurd, ongeacht het rasverschil. Spreker heeft vertrouwen in een ernstig en rechtvaardig onderzoek en hoopt dat de regeering zich niet zal laten leiden door sentiment, door de inheemschen van de vloot te weren.

Het Inlandsch Bestuur heeft door de eeuwen heen zijn loyauteit getoond en doet dit dag en nacht, ongewapend. Spreker richt een waarschuwend woord tot de Regeering, n.l. dat elke opwinding van de Nederlandsche groep reactie wekt. De Regeering doe daarom een beroep op de Nederlanders om kalm te blijven en het oprichten van burgerwachten achterwege te laten. Politiek gesproken staan wij op een vulkaan, die goed dient te worden geobserveerd. Het Inlandsch Bestuur zal steeds op zijn post staan; de Regeering kan er op rekenen.

De heer Sosrohadikoesoema vernam met ontzetting van de muiterij. Hij nam van den aanvang af aan dat niet alleen inlanders daarin waren betrokken.

Spr. betreurt dat de ijzeren discipline door het gebeurde op „De Zeven Provinciën" is ondermijnd. Hij wijst er op, dat een vloot met onbetrouwbaar personeel een gevaar is voor den staat. Het incident mag zich nimmer meer kunnen herhalen. Spreker is er innig van overtuigd, dat de Regeering de situatie volkomen beheerscht. Hij memoreert de moeilijke taak der Regeering en smeekt wijsheid voor haar af

Publicatieverbod van troepen- en scheepsbewegingen. —

De op 21 Febr. 1933 verschenen „Javasche Courant" bevat een gouvernementsbesluit, steunend op de bevoegdheid, ontleend aan de ordonnanties van 24 Jan. 1905 en 5 April 1918, waarbij tot nader order wordt verboden het door middel van de drukpers verspreiden van berichten omtrent bewegingen van troepen of schepen behoorende tot de land- of zeemacht.

Eerste Kamer. — „De Zeven Provinciën". —
In de Eerste Kamer bij de algemeene beschouwingen over de Rijksbegrooting voor 1933 heeft mevr. Pothuis-Smit (S.D.A.P.) inzake „De Zeven Provinciën" iets willen zeggen, nu de soc.-dem. in verband met „De Zeven Provinciën" zoo alom zijn aangevallen, ja gehoond.
Zij verafschuwt het geweld, dat strijdt met haar opvatting van zedelijkheid. Het vergoten bloed wreekt zich altijd. Zij herinnert aan de spreuk: „Het bloed der martelaren is het zaad der Kerk". Hier zal het zich in dien zin wreken, dat het inlandsche volk dit zal aannemen als een strijd; en wie nog niet revolutionnair is, zal het nu worden na hetgeen is geschied. De regeering heeft het gezag gehandhaafd met geweld. Hoe is dit overeen te brengen met de christelijke opvattingen?
De bemanning heeft intuïtief geen geweld willen gebruiken; zij heeft de Nederlandsche vlag laten waaien en iederen morgen en avond werd vlaggenparade gehouden met de gebruikelijke eerbewijzen.
De bom was bedoeld als een waarschuwing, maar niettemin werd het schip getroffen, terwijl er zooveel manschappen aan dek waren. Hier is sprake van een ontstellende onverantwoordelijkheid bij de Nederlandsche marine. Waarom is aan eenige mindere marine-menschen niet toegestaan zich per vliegtuig naar „De Zeven Provinciën" te begeven om de bemanning te bewegen zich over te geven? Was dat niet militair?
De minister-president antwoordde hierop o.a. dat, allerlei verkeerde voorstellingen ten spijt, één feit vast staat: het gebeurde op „De Zeven Provinciën" was muiterij, zooals dit feit omschreven is in het Wetboek van Militair Strafrecht. Bij het komend onderzoek zal de verantwoordelijkheid van de officieren precies zoo worden nagegaan als die der minderen.

Drie leden van den état-major geschorst. —
De kapitein luitenant-ter-zee Eikenboom, de luitenant-ter-zee 1e klasse C. Meyer en de luitenant-ter-zee 1e klasse W. F. J. Fels zijn met ingang van 24 Febr. 1933 in hun betrekkingen geschorst, op grond van het eerste lid van artikel 17 van het reglement op den rechtstoestand der militairen bij de zeemacht (Ned. Staatsblad 1931 No. 377). Het eerste lid van art. 17 van bovengenoemd reglement luidt als volgt:
Onverminderd het bepaalde in de Wet op de Krijgstucht en bij de rechtspleging bij de Zeemacht, kan een militair in zijn betrekking geschorst worden, wanneer dit door het dienstbelang wordt gevorderd, in het bijzonder wanneer hij ernstig wordt verdacht zich te hebben schuldig gemaakt aan gedragingen, handelingen of tekortkomingen die aanleiding kunnen geven tot ontslag uit den dienst.

A. **AUTOMOBILISME. — Het wereld-snelheidsrecord van Sir Malcolm Campbell. —**
De bekende Engelsche coureur, Sir Malcolm Campbell is er in geslaagd op het strand van Daytona zijn eigen wereldrecords te verbeteren en de grootste gemiddelde snelheid, welke ooit te land werd bereikt, te brengen op bijna 440 K.M. gemiddeld per uur.

B. **NEDERLAND. — Gemeentefondsbelasting en Vermogensbelasting. —**
Op 1 Maart 1933 (Stbl. 68) is een wet tot stand gekomen tot heffing van opcenten op de Gemeentefondsbelasting en de Vermogensbelasting ten behoeve van het rijk. **(Vorig bericht blz. 220 G.)**

C. **GOUDBEWEGING IN 1932. —**
Onderstaande tabel, die wij aantroffen in de Engelsche „Economist", toont de grootte van den goud- en deviezenvoorraad van elf centrale banken.

Goudvoorraad:	(in millioenen dollars)		
	9 Jan.'32	7 Juli'32	7 Jan.'33
Bank van Engeland	588	662	583
Fed. Res. Banken	2.986	2.578	3.173
Bank van Frankrijk	2.714	3.231	3.243
Duitsche Rijksbank	234	192	233
Nederlandsche Bank	354	405	415
Nat. Bank van België	354	357	361
Zwitsersche Nat. Bank	464	503	477
Bank van Zweden	55	55	55
Bank van Noorwegen	32	40	39
Bank van Italië	296	299	308
Bank van Japan	234	214	212*
Totaal	8.311	8.536	9.099

*) 24 December 1932

Deviezenvoorraad:			
Bank van Engeland	—	—	—
Fed. Res. Banken	—	—	—
Bank van Frankrijk	825	383	175
Duitsche Rijksbank	39	33	27
Nederlandsche Bank	34	28	29
Nat. Bank van België	—	—	—
Zwitsersche Nat. Bank	19	14	17
Bank van Zweden	16	37	58
Bank van Noorwegen	4	1	8
Bank van Italië	111	74	69
Bank van Japan	—	—	—

De datum van 7 Juli is gekozen omdat deze datum het eind beteekende van Amerika's groote goudverliezen en het begin van de terugvloeiing van edel metaal naar de Ver. Staten. De beide tabellen behooren niet los van elkaar beschouwd te worden, want in tal van gevallen waren de goudtoevloeiïngen naar de verschillende landen het gevolg van de omstandigheid dat hun centrale banken haar deviezenvoorraden liquideerden.
(Economist) **(Vorig bericht blz. 168 F.)**

D. **FRANKRIJK. — De financieele regeeringsvoorstellen aangenomen. —**
Na langdurige onderhandelingen tusschen Kamer en Senaat omtrent het vinden van een compromis-formule voor de z.g. crisisbelasting op de salarissen der ambtenaren, is de regeering erin geslaagd een meerderheid voor haar financieele voorstellen te vinden.
Alle salarissen tot 12.000 francs zullen van de korting bevrijd blijven. Zoowel in de Kamer als in den Senaat heeft de regeering hierop de kwestie van vertrouwen gesteld.
De Kamer sprak zich met 334 tegen 250 stemmen voor het compromis uit en de Senaat met 182 tegen 89 stemmen. Ongeveer twintig socialisten stemden tegen de regeering.
Het geheele financieele saneeringsplan is daarop definitief door het parlement afgehandeld. De Kamer heeft het plan aangenomen met 360 tegen 204 stemmen, de Senaat met 200 tegen 83 stemmen. De verlichtingen in de begrooting, door dit plan teweeggebracht, bedragen 4.650.000.000 francs.
De toeslag op de inkomstenbelasting werd overeenkomstig den wensch van den Senaat vastgesteld op tien procent, nadat de Kamer oorspronkelijk twintig procent geëischt had. **(Vorig bericht blz. 180 D.)**

E. **VEREENIGDE STATEN. — Het kabinet-Roosevelt.**
Het kabinet, waarmede Franklin Roosevelt na zijn beëediging op 4 Maart 1933 het bewind zal voeren, ziet er na de jongste benoemingen, welke het completeerden, als volgt uit:
Cordell Hull, Buitenlandsche Zaken.
Harold Ickes, Binnenlandsche Zaken.
George Dern, Oorlog.
Claude A. Swanson, Marine.
William Woodin, Financiën.

Daniel C. Roper, Handel.
Miss Frances Perkins, Arbeid.
Henry Wallace, Landbouw.
Cummings, Justitie.
James A. Farley, Posterijen. *(Vorig bericht 186 H.)*

A. **DUITSCHLAND. — „Vorwärts" voor goed verboden.** „Het Volk" deelt mede, dat het soc.-dem. dagblad „Vorwärts" voor altijd verboden is.

B. **DUITSCHLAND. — Nieuwe noodverordening tegen „verraad aan het Duitsche volk en hoogverraderlijke actie".** Op 1 Maart is de noodverordening van den Rijkspresident tegen verraad aan het Duitsche volk en hoogverraderlijke actie gepubliceerd.
Paragraaf I verscherpt de bepalingen tegen landverraad en verraad van militaire geheimen, zoodat voortaan verraad van militaire geheimen met den dood, landverraad volgens paragraaf 92 alinea I van het Strafwetboek, met den dood of met tuchthuis, het publiek maken van militaire geheimen met den dood of levenslange tuchthuisstraf kan worden gestraft.
Volgens paragraaf II wordt het vervalschen van plannen, welker geheimhouding voor het welzijn van het rijk noodzakelijk is, wanneer zij bestemd zijn voor een buitenlandsche mogendheid, met 10 jaar tuchthuis gestraft, evenals het doen van valsche mededeelingen over dergelijke plannen.
Paragraaf III bepaalt, dat met gevangenisstraf wordt gestraft degene, die valsche of juiste berichten, welker geheimhouding voor het welzijn van het Rijk noodzakelijk zou zijn, aan het buitenland mededeelt, voordat het buitenland er langs officieelen weg van op de hoogte is gesteld.
In het tweede gedeelte der noodverordening worden de strafbepalingen tegen hoogverraad verscherpt. Die met hoogverraderlijke bedoelingen lid wordt van de Rijksweer of de politie, wordt bestraft met tuchthuisstraf. Voor het vervaardigen, verspreiden of in voorraad hebben van geschriften met hoogverraderlijken inhoud, of waarin wordt opgewekt tot staking in vitale bedrijven, algemeene staking of massa-staking, kan men gestraft worden met drie jaar gevangenisstraf.
Het laatste gedeelte van de noodverordening regelt de nieuwe bevoegdheden der rechtbanken. De verordening treedt heden in werking. *(Vorig bericht blz. 255 E.)*

3 MAART 1933

C. **K. H. BROEKHOFF. —**
Tot ons groot genoegen kunnen wij mededeelen, dat de heer K. H. Broekhoff, Commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie te Amsterdam, zich bereid verklaard heeft belangeloos de supervisie op zich te nemen van de rubriek Criminaliteit van Keesings Historisch Archief.
Mede namens onze lezers en lezeressen zeggen wij den heer Broekhoff hiervoor hartelijk dank, daar hierdoor de zekerheid bestaat, dat ook deze belangrijke afdeeling van onze historische uitgave volkomen deskundig zal worden behandeld.
De heer Karel Henri Broekhoff, Commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie te Amsterdam, is 28 April 1886 te Amsterdam geboren. Na in 1905 het einddiploma der Openbare Handelsschool te Amsterdam te hebben behaald, trad de heer Broekhoff als surnumerair in dienst der Amsterdamsche politie, doorliep de rangen van Inspecteur 3e, 2e en 1ste klasse en dien van Hoofdinspecteur. In 1926 werd hij tot Commissaris van Rijkspolitie en in 1932 tevens tot Commissaris van Gemeentepolitie te Amsterdam benoemd.
De heer Broekhoff is sedert meer dan tien jaren met de dagelijksche leiding der „Nederlandsche Centrale inzake Falsificaten" en der „Nederlandsche Centrale inzake Internationale Misdadigers" (Nieuwe Doelenstraat 13 te Amsterdam) belast.
In 1929 was de heer Broekhoff toegevoegd gedelegeerde ter Volkenbondsconferentie te Genève voor vaststelling van een Internationale Conventie ter bestrijding der valschmunterij en hij bekleedt thans de functie van vice-president der „Commission Internationale de Police Criminelle", waarin hij tevens vertegenwoordiger van Nederland is.

D. **SOCIALE WETTEN. — Verdrag Nederland-België. — Toepassing invaliditeits- en ouderdomsverzekering.** — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat op 28 Febr. 1933 te 's-Gravenhage de uitwisseling heeft plaats gehad van de akte van bekrachtiging van het op 16 October 1931 alhier tusschen Nederland en België gesloten verdrag betreffende de gelijkstelling van elkanders onderdanen voor de toepassing der wederzijdsche wetgeving op het punt der invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de gevolgen voor elkaars onderdanen van het naast elkaar werken dier wetgevingen. (Staatsblad 1932, No. 661).
Krachtens artikel 9 zal het verdrag op 1 April 1933 in werking treden.

4 MAART 1933

E. **NOORWEGEN. — Nieuwe regeering. —**
Het Storting heeft in de zitting van 24 Febr. 1933 de resolutie der radicalen ten gunste van een buitengewone directe en indirecte belasting voor ondersteuningswerken, welke de premier Hundseid had afgewezen, met 80 tegen 67 stemmen aangenomen. De minister-president verklaarde daarop, dat de regeering den koning een verzoek om ontslag zou overhandigen.
Mowinckel, die belast was met de vorming van een nieuw kabinet, is hierin op 4 Maart 1933 geslaagd. Hij is zelf premier en tevens minister van Buitenlandsche Zaken. Minister van Financiën is Lund en van Handel Meling. (Tidens Tegn). *(Vorig bericht 128 K.)*

F. **VEREENIGDE STATEN. — De ambtsaanvaarding van president Roosevelt. —**
Franklin Delano Roosevelt, de nieuw-gekozen Amerikaansche president heeft op 4 Maart 1933 zijn ambt aanvaard. Uit alle deelen van het land waren vele duizenden belangstellenden naar Washington gekomen om getuige te zijn van de plechtige ambtsoverdracht voor het Capitool. Precies te 13 uur (Amerik. tijd) verscheen op het platform het oude kabinet, Hoover, Stimson, Mills en de andere ministers. Vijf minuten later verscheen Franklin Roosevelt, die onmiddellijk door den hoogen bondsrechter op de grondwet werd beëdigd.
Daarna nam president Roosevelt het woord. Allereerst gaf hij een overzicht van den toestand dien men open en eerlijk onder de oogen moest zien. Verantwoordelijk voor den huidigen noodtoestand is de algemeene vrees, die door niets wordt gerechtvaardigd. Hulp is mogelijk door krachtige regeeringsmaatregelen, zooals die in oorlogstijd zijn genomen. Het land vraagt naar daden en wel zonder eenig verwijl.
Roosevelt sprak daarna over plannen tot het exploiteeren van de natuurlijke hulpbronnen van het land en wees maatregelen aan, die ten doel hebben de beheerskosten radicaal te verminderen. Verder verdedigde hij een principieele bankreorganisatie en de saneering der valuta. Een speciale zitting van het Congres zal zich met deze en andere zaken moeten bezig houden. De Amerikaansche regeering zal zorgdragen dat het geld niet meer in handen van speculanten en gewetenlooze woekeraars komt. Ieder Amerikaansch burger moet weer iets van zijn geld hebben. Aan de buitenlandsche politiek wijdde Roosevelt naar verhouding slechts weinig woorden. Amerika wil de politiek van den goeden buur volgen. De verbetering van de internationale handelsbetrekkingen is weliswaar uiterst belangrijk, maar komt toch in verband met den binnenlandschen toestand eerst op de tweede plaats. Roosevelt legde daarna den nadruk op de heiligheid der internationale verdragen en de onderlinge afhankelijkheid van de volkeren der wereld. Hij verklaarde, blijkbaar met het oog op de oorlogsschulden, dat Amerika niet alleen moet nemen, maar ook geven.

Tenslotte verklaarde de president dat Amerika zelf met eerbiediging van zijn democratische grondwet, met het oog op den buitengewonen noodtoestand voorloopig van den normalen regeeringskoers moet afwijken, waarom hij het Congres om volmachten zou verzoeken, zooals die in geval van een vijandelijken inval noodig zijn.
De rede van Franklin Roosevelt heeft in het geheele land een diepen indruk gemaakt. Algemeen wordt toegegeven dat buitengewone gebeurtenissen ook buitengewone maatregelen eischen. **(Vorig bericht 253 N.)**

7 MAART 1933

A. **SCHAATSENRIJDEN. — Wereldrecords. —**
Nu de voornaamste internationale schaatsenwedstrijden achter den rug zijn, geven wij een opsomming van de wereldrecords in 1933. Zooals men uit onderstaand lijstje ziet, heeft Noorwegen niet minder dan 4 van de 6 wereldrecords op zijn naam.

500 M.: Engnestangen (Noorwegen) 42.5 sec.
1000 M.: Thunberg (Finland) 1 min. 27.4 sec.
1500 M.: Mathisen (Noorwegen) 2 min. 17.4 sec.
3000 M.: Staksrud (Noorwegen) 4 min. 59 sec.
5000 M.: Heiden (Nederland) 9 min. 19.2 sec.
10.000 M.: Ballangrud (Noorwegen) 16 min. 46.4 sec.

Bij de dames zijn de wereldrecords de volgende:

500 M.: Landbeck (Oostenrijk) 51.5 sec.
1000 M.: Landbeck (Oostenrijk) 1 min. 48.5 sec.
1500 M.: Potter (Canada) 2 min. 34 sec.
3000 M.: Nehringowa (Polen) 6 min. 52.8 sec.
5000 M.: Nehringowa (Polen) 11 min. 30.5 sec.
(Tidens Tegn).

B. **NEDERLAND. — Geen burgerbestuurders in Marinebonden. — Eisch van Minister Deckers aanvaard. —**
In de op 1 Maart gehouden vergadering van den bij C. A. M. B. O. aangesloten Bond van Marine-onderofficieren, is met algemeene stemmen besloten het advies van het hoofdbestuur, om den eisch van den minister van Defensie om de burgerbestuurders van het C.A.M.B.O., de H.H. v. d. Vaart, De Neys, Van Klaveren en Smit te ontslaan, te aanvaarden. Besloten is, dat dit ontslag binnen den kortst mogelijken termijn zal ingaan.
(Vorig bericht blz. 256 B.)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Aanslag op president Roosevelt. - Cermak overleden. —**
Cermak, de burgemeester van Chicago, die op 16 Febr. '33 bij den aanslag op president Roosevelt ernstig werd gewond, is op 6 Maart '33 overleden. **(Vorig bericht 251 H.)**

D. **BANKEN IN MOEILIJKHEDEN. — Cuba en Porto Rico. —**
Op 6 Maart '33 is zoowel voor Cuba als voor Porto Rico een bankmoratorium van drie dagen uitgevaardigd.

8 MAART 1933

E. **PETROLEUM. — Wereldproductie in 1932. —**
Volgens de officieele gegevens bedroeg de wereldproductie van ruwe olie in 1932 1.293.829.801 barrels tegen 1.355.385.512 barrels in 1931, hetgeen een vermindering beteekent van 61.555.711 barrels of 4.75 pCt. Van deze totale hoeveelheid werden geproduceerd door de Vereenigde Staten 60.51 pCt. of 782.665.000 barrels tegen 850.275.000 barrels in 1931, dus een daling van 67.610.000 barrels.
De pogingen om de productie meer aan het verminderde gebruik aan te passen hadden tot gevolg een lagere productie in de Vereenigde Staten, Venezuela, Columbia, Peru, Polen, Sarawak, Egypte, Ecuador en Canada. De daling in Rusland was aan andere oorzaken te wijten. Een hoogere productie werd verkregen in Perzië, Roemenië, Trinidad en Ned. Oost-Indië. Onderstaande tabel, ontleend aan „World Petroleum", geeft een overzicht van de productie der voornaamste productielanden.

	1932 barrels	1931 barrels
Ver. Staten	782.665.000	850.275.000
Rusland	149.719.700	156.342.900
Venezuela	118.635.671	120.069.462
Roemenië	50.491.205	46.333.945
Perzië	45.122.455	40.253.486
Mexico	32.802.285	33.038.853
Ned. Oost-Indië	39.584.027	32.818.346
Columbia	16.384.956	18.237.190
Argentinië	13.166.900	11.709.759
Peru	9.899.266	10.102.116
Trinidad	10.023.780	9.743.763
Eng.-Indië	8.436.864	7.830.101
Polen	3.905.230	4.397.760
Sarawak	2.274.043	3.338.472
Japan	2.340.000	1.884.285
Egypte	1.742.370	1.845.938
Ecuador	1.573.857	1.750.633
Canada	1.054.373	1.583.339
Duitschland	1.824.019	1.778.602
Irak	1.200.000	1.200.000
Frankrijk	552.000	512.862
Andere landen	432.800	338.700
Totaal	1.293.829.801	1.355.385.512

Van de wereldolieproductie in 1932 produceerden de Vereenigde Staten 60.51 pCt., Zuid-Amerika 13.08 pCt., Azië 7.56 pCt., Europa 15.96 pCt., Mexico 2.54 pCt. en de rest 0.35 pCt. **(Vorig bericht 201 A.)**

F. **GRIEKENLAND. — Regeering-Venizelos afgetreden. — Militaire dictatuur. - Woelingen. —**
De verkiezingen voor het Parlement op 6 Maart hebben den rechtschen partijen een onverwachte meerderheid gebracht.
Generaal Plastiras, die reeds in 1922 heeft medegewerkt aan de instelling der dictatuur van generaal Pangalos, heeft de militaire dictatuur laten afkondigen, waarna de regeering-Venizelos is afgetreden.
Op 7 Maart werden echter generaal Plastiras en diens medewerkers gearresteerd. De militaire dictatuur van generaal Plastiras is daarmee ten einde.
Een dictatoriale regeering onder generaal Othonaios werd gevormd, welke weder door den leider van de volkspartij, Tsaldaris, is vervangen. (Ethnos, Athene)
(Vorig bericht 238 M.)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Faillissementswet door den Senaat goedgekeurd. —**
De Senaat heeft de nieuwe faillissementswet goedgekeurd, die betrekking heeft op particulieren en op de spoorwegmaatschappijen.

H. **DUITSCHLAND. — Maatregelen der regeering. - Bremen, Hessen, Lübeck, Hamburg, Thüringen. — Hakenkruis. - S.P.D. —**
Bremen en Hessen: Daar de wegens het niet-aftreden der Marxistische senatoren onder de bevolking van Bremen veroorzaakte opwinding de vrees voor onlusten heeft doen ontstaan, heeft de rijksminister van Binnenl. Zaken op grond van de verordening ter bescherming van volk en staat voor de rijksregeering de bevoegdheden der hoogste landelijke autoriteiten op zich genomen, voor zoover dit ter handhaving der openbare rust en veiligheid noodzakelijk is.
Met de waarneming der zaken heeft hij tot nader order den plaatsvervangenden directeur van het arbeidsbureau te Bremen, dr. Markert belast.
Om dezelfde reden heeft de rijksregeering in Hessen ingegrepen.
Met de waarneming der zaken in het kader der aangeduide bevoegdheden is regeeringsraad dr. Müller van het Finanzamt Alsfeld-Oberhessen belast.
Lübeck: Op bevel van den Rijksminister van Binnenlandsche Zaken heeft de nat.-soc. Schroeder de leiding der politie in den staat Lübeck overgenomen.

Vier soc.-dem. senatoren en een senator, lid van de Staatspartij, zijn afgetreden.

Hamburg: De nationaal-socialisten hebben de politieke macht genomen.

Thüringen: De regeering van Thüringen heeft ter bescherming van het Duitsche volk en zijn eer de centrale vereeniging van Duitsche staatsburgers van Joodsche geloofsbelijdenis ontbonden en verboden. Deze stap wordt gemotiveerd met het feit, dat de werkzaamheid dezer vereeniging tot gevolg zou hebben gehad, dat het „nationale Duitschland, de nationale leider en de regeeringen op een onverantwoordelijke „talmoedistische" en onwaarachtige wijze in het bijzonder in de buitenlandsche pers zouden zijn geschaad."

Hakenkruis en zwart-wit-roode vlag: Op vele regeeringsgebouwen is de hakenkruis-vlag en het oude zwart-wit-rood geheschen.

Sociaal-democratische partij: Het bestuur der S.P.D. heeft een schrijven gericht aan vice-Kanselier von Papen, waarin er op gewezen wordt, dat het partijbestuur op 28 Februari heeft geprotesteerd tegen het verband, dat gelegd werd tusschen den brand in den Rijksdag en de S.P.D. Niettemin is in een circulaire van den Rijkscommissaris voor Pruisen van 3 Maart opnieuw hetzelfde verband gelegd tusschen S.P.D. en communistische en anarchistische organisaties, waaruit men heeft geconcludeerd tot het recht van verscherpt politieoptreden tegen leden der Sociaal-Democratische organisaties. Het partijbestuur protesteert hier nogmaals tegen en verklaart tevens dat de S.P.D. zich, zoolang zij bestaat, tegen daden van terreur heeft verzet. De brief besluit met het verzoek te willen bewerkstelligen, dat de maatregelen die tegen de S.P.D. zijn genomen, worden ingetrokken, aangezien zij voor de bescherming van orde en veiligheid geenszins gerechtvaardigd zijn. **(Vorig bericht blz. 259 A.)**

A. **FRANKRIJK. — Leening van 10 milliard francs goedgekeurd. —**

Na langdurige debatten heeft de Kamer het wetsontwerp goedgekeurd inzake de machtiging tot het aangaan van een binnenlandsche leening tot een bedrag van 10 milliard. De stemmenverhouding was 360 tegen 185.

De minister wordt gemachtigd tot 10 milliard francs aan obligaties uit te geven ten laste van het ministerie, met langen of korten termijn, ter dekking van het deficit op de begrootingen 1930-'31, 1931-'32 en 1932. Bij verordening zullen de voorwaarden der emissie worden bekend gemaakt. (Le Temps).

B. **JAPAN. — Beurssluiting. —**

In opdracht van het Japansche ministerie van financiën waren alle beurzen in Japan tot 6 Maart gesloten.

Alle Japansche banken hebben besloten van 6 Maart af de deviezentransacties te staken met het oog op de Amerikaansche bankcrisis. De overige bankzaken zullen op normale wijze worden afgewikkeld.

De staking der deviezentransacties zal waarschijnlijk duren tot de Amerikaansche bankcrisis voorbij is.

(Vorig bericht blz. 252 K.)

9 MAART 1933

C. **THEE. — Regeling van den thee-uitvoer. —**

De economische commissie heeft aan de regeering advies uitgebracht inzake de regeling der thee-restrictie.

Door vertegenwoordigers van de Britsche en Nederlandsche belanghebbenden, welke tezamen 88 procent van de thee-cultuur beheerschen, is overeenstemming bereikt ten aanzien van de grondslagen waarop voor den tijd van vijf jaren, ingaande 1 April 1933, deze restrictie in Britsch-Indië, Ceylon, Ned.-Indië en, naar men hoopt ook in andere landen, zou kunnen worden ingevoerd.

De grondslagen bevatten in hoofdzaak de volgende bepalingen:

Als basiscijfer voor de aan de thee-ondernemingen van elk der deelnemende landen toe te wijzen export-kwanta zal gelden de grootste uitvoer in een der jaren 1929, 1930 of 1931. Voor Ned.- Indië zal dit laatste jaar gelden. De restrictie, die 1 April 1933 begint, zal voorloopig worden vastgesteld op vijftien procent van het basis-cijfer. Gedurende den tijd van vijf jaar zal een verbod heerschen tot uitbreiding van de thee-oppervlakte, behoudens gevallen waarin uitbreiding met een half procent is toegestaan, hetgeen voor Java rond 500 H.A. beteekent.

Contractpartijen zullen op gelijke basis gelden bijeen brengen voor de bevordering van de propaganda voor het theeverbruik. Voor doorvoering van deze regeling wordt medewerking der betrokken regeeringen verzocht.

De economische commissie adviseerde den Gouverneur-Generaal deze medewerking te verleenen. Zij acht de thee-restrictie onder de gegeven omstandigheden gewenscht en kan zich met de overeengekomen grondslagen vereenigen.

De commissie stemt in met de regeling, welke de Indische thee-ondernemingen troffen ter uitvoering van deze beperking.

Een der moeilijkste punten was de regeling van de restrictie van uit bevolkingsblad vervaardigde thee. Door een stelsel van dubbele licenties, eenerzijds voor den export van ondernemingsthee, anderzijds voor den export van bevolkingsthee, is deze moeilijkheid, naar de meening der economische commissie, zoowel voor de ondernemingen als voor de Inheemsche theeplanters op bevredigende wijze opgelost.

Dezer dagen vergaderen de directeuren der Departementen van Landbouw, Nijverheid en Handel en Binnenlandsch Bestuur met deskundigen en autoriteiten van het B.B. over de verdere uitwerking van dit deel der restrictie-maatregelen.

Spoedig zal een ontwerp eener thee-uitvoer-ordonnantie bij den Volksraad worden ingediend. **(Vor. ber. 210 B.)**

D. **DANZIG. — Protest tegen Polen. —**

De Senaat van de vrije stad Danzig heeft aan de bevolking den volgenden oproep gepubliceerd:

De Poolsche regeering heeft ernstig inbreuk gemaakt op de vrije stad Danzig, door zonder toestemming van den Volkenbondscommissaris en onder schending van de bestaande verdragen op de Westerplatte een afdeeling troepen met zware wapenen te plaatsen.

Zoowel de Senaat als de Hooge Commissaris hebben onverwijld alle noodige maatregelen getroffen om tegen deze ernstige rechtsinbreuk te protesteeren.

Wij verwachten van de bezonnenheid der bevolking van Danzig, dat zij als tot dusver in dergelijke gevallen onvoorwaardelijk de rust en orde in dezen ernstigen toestand bewaart en uitspattingen vermijdt, die slechts ertoe zouden kunnen leiden aan de rechtvaardige zaak van Danzig afbreuk te doen. **(Vorig bericht 219 C.)**

10 MAART 1933

E. **DISCONTOKOERSEN.** — De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	(%)
Argentinië	23-2-'33	6
België	13-1-'32	3½
Br.-Indië	16-2-'33	3½
Bulgarije	17-5-'32	8½
Chili	23-8-'32	4½
Columbia	18-9-'30	7
Danzig	11-7-'32	4
Denemarken	12-10-'32	3½
Duitschland	21-9-'32	4
Engeland	30-6-'32	2
Estland	28-1-'32	5½
Finland	31-1-'33	6
Frankrijk	9-10-'31	2½
Griekenland	3-12-'32	9
Hongarije	17-10-'32	4½
Ierland	22-4-'32	4
Italië	9-1-'33	4
Japan	17-8-'32	4.38
Letland	10-12-'32	6
Litauen	1-1-'33	6

	Sedert	(%)
Nederl. Bank:		
Wisseldisconto	19-4-'32	2½
Prom. disconto	19-4-'32	3
Bel. v. Effecten	19-4-'32	3
Bel. v. Goed.	19-4-'32	3
Voorsch. R.-Crt.	19-4-'32	3
New York Federal Res. Bank	2-3-'33	3½
Noorwegen	31-8-'32	4
Oostenrijk	24-8-'32	6
Peru	1-8-'30	9
Polen	20-10-'32	6
Portugal	4-4-'32	6½
Roemenië	4-3-'32	7
Spanje	23-10-'32	6
Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½
Yoego-Slavië	21-7-'31	7½
Zweden	31-8-'32	3½
Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Zwitserland	21-1-'31	2

(Vorig bericht 239 C.)

F. **NED. WEST-INDIE. — Curaçao. - Inkomsten. —** De inkomsten van Curaçao bedroegen over 1932 *f* 6.879.000. De raming der ontvangsten bedroeg *f* 6.539.000. Een voorloopige berekening van de uitgaven komt tot *f* 6.336.000. In het jaar 1932 werd op kasvoorschotten afbetaald *f* 1.100.000, waardoor deze kasvoorschotten zijn gedaald tot *f* 6.915.000. (Amigo de Curaçao)

A. **ENGELAND. — Werkloosheid. —**
Op 20 Februari 1933 waren er in totaal 2.856.638 werkloozen. (Daily Mail) **(Vorig bericht 221 B.)**

B. **DUITSCHLAND. — Maatregelen der regeering. —**
Karl Liebknechthuis: Het Pruisische ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald, dat het Karl Liebknechthuis (zetel der communistische partij) met den geheelen inventaris door den staat zal worden beheerd. De vertrekken worden ter beschikking gesteld van de politieke politie voor haar nieuwe afdeeling, welke belast is met de bestrijding van het bolsjewisme.
Schaumburg-Lippe, Baden, Wurtemberg en Saksen: Minister Göring heeft rijkscommissarissen benoemd voor Schaumburg-Lippe, Baden, Wurtemberg en Saksen, aan wie hij de bevoegdheden der politie in die landen heeft overgedragen.
Joodsche winkeliers: Tal van warenhuizen, eenheidsprijswinkels en dergelijke zaken, welke in Joodsche handen zijn, zijn in verschillende steden van het Ruhrgebied en met name te Essen gesloten. Op de deuren der meeste zaken zijn gedrukte transparanten aangebracht, waarop staat: „Duitschers, koopt slechts in Duitsche zaken, Duitschers steunt den Duitschen middenstand".
Van officieel nationaal-socialistische zijde wordt naar aanleiding van deze gebeurtenissen medegedeeld, dat door geen enkele partij-instantie aan de S.A. of andere partijgroepeeringen opdracht tot deze actie is gegeven, die echter er op wijst, dat de nationaal gezinde bevolking zich klaarblijkelijk het voortbestaan van Joodsche warenhuizen en groote Joodsche zaken niet meer laat welgevallen en derhalve sluiting van deze zaken eischt.
Beieren: Met het oog op de onrust, gewekt onder de Beiersche bevolking en met het oog op het feit, dat de verdere handhaving der openbare veiligheid en orde in Beieren niet was gewaarborgd, heeft de rijksregeering van § 1 der verordening van den rijkspresident van 28 Febr. ter bescherming van volk en staat gebruik gemaakt en de bevoegdheden der hoogste landsautoriteiten, voor zoover zij de handhaving der openbare veiligheid en orde tot taak hebben, overgenomen en deze aan den gep. luitenant-generaal Ritter von Epp overgedragen.
De Beiersche minister-president dr. Held heeft aan rijkskanselier Hitler een telegram gezonden, waarin hij o.a zegt:
In Beieren ontbreken de voorwaarden voor de toepassing der verordening ter bescherming van volk en staat volkomen, daar rust en orde alsmede bestrijding van communistische excessen met de machtsmiddelen van den staat zonder eenigen twijfel gewaarborgd zijn.
Karl-Liebknecht-huis: Het Karl-Liebknecht-huis, het bolwerk tot dusver van de Duitsche communistische partij, dat sedert eenige dagen ter beschikking is gesteld van de nieuwe afdeeling der politieke politie voor de bestrijding van het bolsjewisme, is in Horst-Wessel-huis herdoopt.

C. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid. —**
Op 28 Febr. 1933 waren in Duitschland 6.002.000 personen werkloos, d.i. 45 minder dan op 15 Febr. '33.
(Vorig bericht 253 K.)

D. **NEDERLAND. — Comité voor Joodsche belangen. —**
Teneinde in de tegenwoordige omstandigheden voor Joodsche belangen te kunnen optreden, wanneer dit noodig mocht blijken, heeft zich een comité gevormd, dat bestaat uit de heeren A. Asscher, voorzitter van het Ned. Israëlietisch Kerkgenootschap, Amsterdam, voorzitter; prof. dr. D. Cohen, hoogleeraar aan de Gem. Universiteit te Amsterdam, secretaris; S. v. d. Bergh Jr., Wassenaar, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; prof. mr. A. C. Josephus Jitta, 's-Gravenhage, buitengewoon hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft; mr. L. E. Visser, lid van den Hoogen Raad der Nederlanden, 's-Gravenhage.

11 MAART 1933

E. **NEDERLAND. — Crisis-Varkenswet. —**
De minister van Economische Zaken en Arbeid heeft bepaald voor het tijdvak van 1 April 1933 tot en met 31 December 1933:
het totaal aantal der aan te brengen merken op 1.800.000 stuks, en het aantal merken, voor het gebied van elk der gewestelijke organisaties beschikbaar, vastgesteld als volgt: Groningen: 74.000; Friesland: 91.000; Drente: 192.000; Overijssel: 224.000; Gelderland: 371.000; Utrecht: 118.500; N.-Holland: 85.000; Z.-Holland: 191.500; Zeeland: 45.000; N.-Brabant: 270.000; Limburg: 138.000.
(Vorig bericht 182 C.)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Aanslag op president Roosevelt. - Zangara ter dood veroordeeld. —**
De Italiaan Zangara, die den aanslag had gepleegd op president Roosevelt, en reeds tot tachtig jaar gevangenisstraf was veroordeeld, is thans door de rechtbank ter dood veroordeeld. Dit vonnis is een gevolg van den dood van burgemeester Cermak, die overleed aan de verwondingen, welke hij bij den aanslag opliep. **(V. b. 260 C.)**

G. **ENGELAND. — Marinebegrooting. —**
De marinebegrooting voor 1933 toont een netto totaal van £ 53.570.000, of £ 3.093.700 meer dan vorig jaar. Van deze stijging wordt £ 2.355.360 gebruikt voor nieuwen aanbouw, welke in 1932 werd stopgezet, en de rest voor diverse doeleinden. Op het programma voor nieuwen aanbouw komen voor vier kruisers, een flottilje-leider, acht torpedojagers, drie duikbooten en nog een aantal kleine schepen. Al deze nieuwe werken, die over verscheidene jaren verdeeld worden, geschieden in overeenstemming met het vlootverdrag van Londen. **(V. b. 248 B.)**

12 MAART 1933

H. **NEDERLAND. — Defensie tegen fascisme in het leger.**
Te Amersfoort is op 11 Maart '33 in het geheele garnizoen de volgende order bekend gemaakt: Op last van den minister van Defensie wordt het bijwonen door militairen van de op 14 Maart a.s. of eventueel anderen datum te Amersfoort te houden vergadering van de Nat.-socialistische beweging of andere organisaties op fascistischen grondslag verboden op grond van het bepaalde in artikel 17 aanhef en sub e van het reglement betreffende de krijgstucht.
In aansluiting aan het bovenstaande wordt gemeld, dat in de legerorders wordt opgenomen een beschikking van den minister van Defensie, waarbij ter kennis wordt gebracht, dat aansluiting bij of eenigerlei steunverleening aan groepen of vereenigingen van personen op fascistischen grondslag in strijd is met de plichten van den militairen ambtenaar en derhalve verboden.
(Vorig bericht Organisatierecht 260 B.; Fascisme 169 D.)

I. **DUITSCHLAND. —**
Gemeenteraadsverkiezingen. — Bij de gemeenteraadsverkiezingen, welke op 12 Maart in Pruisen gehouden werden, hebben in de meeste steden de nat.-socialisten met de groep Hugenberg (strijdfront zwart-wit-rood) de absolute meerderheid behaald. Slechts in enkele steden, zooals Dortmund en Aken, is voor het vormen van een meerderheid nog de hulp van het Centrum noodig.
Van belang is, dat thans voor het eerst sedert 1918 in den Berlijnschen gemeenteraad een rechtsche absolute meerderheid is.
Dr. Göbbels rijksminister voor Volksvoorlichting en Propaganda. — De rijkspresident heeft dr. Göbbels benoemd tot rijksminister voor volksvoorlichting en propaganda en Walther Funck tot staatssecretaris bij dit departement. **(Vorig bericht Ministerie 244 D.)**

K. **OOSTENRIJK. — Dictatuur. —**
Bondskanselier dr. Dollfuss heeft op 7 Maart '33 een formeel ontslag ingediend. Daarop heeft de bondspresident hem verzocht, aan het bewind te blijven.
De regeering heeft daarna, op grond van een wet, die nog uit den oorlogstijd dateert, een noodverordening uitgevaardigd, waardoor practisch alle vrijheidsrechten worden opgeheven.
Alle vergaderingen in Oostenrijk zijn verboden. De vrij-

heid van drukpers is volkomen opgeheven. De regeering beveelt, dat de bladen gedwongen kunnen worden, hun inhoud nog vóór hun verschijning aan den officier van justitie voor te leggen. De officier van justitie kan, zonder de rechtbank te hebben geraadpleegd, kranten in beslag doen nemen en verbieden, dat dezelfde uitgevers andere bladen uitgeven. De verordening schakelt het parlement uit. De regeering verklaart in een oproep, dat zij van plan is, zoolang zij dat noodig acht, zonder parlement te regeeren.

13 MAART 1933

A. **GRIEKENLAND. — Nieuwe regeering Tsaldaris.** — In Griekenland is een nieuwe regeering gevormd onder presidium van den leider der Kamermeerderheid, Tsaldaris. De president der Republiek heeft de nieuwe ministers reeds beëedigd. De portefeuilles zijn als volgt verdeeld: Premier: P. Tsaldaris; Buitenlandsche Zaken: D. Maximos; Oorlog: Generaal Kondylis; Financiën: Spyridon Loverdos; Economische Zaken: Georg Pesmatzoglou.
Het ministerie van Buitenlandsche Zaken staat dus onder leiding van den bekenden Griekschen financier Maximos. De bedoeling is diplomatieke onderhandelingen te voeren om in het buitenland leeningen te kunnen opnemen.
(Proïa, Athene). *(Vorig bericht 260 F.)*

B. **VEREENIGDE STATEN. — Roosevelt's Boodschap aan het Congres. - Vijfhonderd millioen dollar bezuiniging. - Valuta-„dictator".** —
In zijn Boodschap aan het Congres over bezuinigingen op de begrooting, verklaarde president Roosevelt o.a., dat het tekort op de begrooting der Vereenigde Staten aan het einde van het belastingjaar 1934 ongeveer 5 milliard dollar zal bedragen. Dit feit heeft bijgedragen zoowel tot de ineenstorting van het Amerikaansche banksysteem als tot vergrooting van de werkloosheid. Roosevelt hoopt niet minder dan 500 millioen dollar te kunnen bezuinigen.
Naar verluidt is een gedeelte van Roosevelt's program gewijd aan de instelling van een publieken arbeidsdienst voor de uitvoering van openbare werken ter vermindering der werkloosheid. Dit gedeelte bevat de volgende punten:
1. Een leening van 5 milliard dollar, waarvan 500 millioen terstond gebruikt wordt.
2. Het concentreeren van zich daartoe vrijwillig meldende werkloozen in semi-militaire werkkampen, waar de arbeiders verpleging en loon ontvangen en verplicht zijn daarvan hun gezinnen te onderhouden.
3. De technische leiding berust bij militaire ingenieurs, de recruteering geschiedt door het ministerie van Arbeid.
Frederick Kent is benoemd tot valuta-„dictator" in afwachting van het herstel van den normalen handel in buitenlandsche valuta. **(Vorig bericht 259 F.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Aardbeving in Zuid-Californië.** —
Een hevige aardbeving heeft te Los Angeles om 17.55 (Pacific tijd) op 11 Maart '33 plaats gehad. De aardbeving duurde verscheidene minuten en veroorzaakte een paniek. Ook in de naburige staten werden hevige aardschokken waargenomen, die tot middernacht duurden.

15 MAART 1933

D. **NEDERLAND. — Aflossing Ned.-Indische pond sterlingleeningen.** —
Bij de wet van 15 Maart '33 (Stbl. 99) is gewijzigd de wet van 25 Juli 1932 (Stbl. 393), strekkende tot voorziening in de behoefte aan geldmiddelen in verband met de aflossing van de Nederlandsch-Indische pond sterlingsleeningen 1921 C en 1923 B.
Bij de bekende contracten met de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank van 14 en 16 Januari 1932 heeft de minister van Koloniën ten behoeve van den rente- en aflossingsdienst der beide bovengenoemde leeningen van die banken ponden sterling overgenomen tot een bedrag van ten hoogste £ 10.764.000 tegen een prijs, welke niet hooger zou zijn dan *f* 9.45 en niet lager dan *f* 9.25 per pond sterling.
Bij de wet van 25 Juli 1932 is daarop de minister van Financiën gemachtigd om aan den minister van Koloniën een afzonderlijk crediet te openen, ten einde in 1933 — of daarna — de betaling van de aldus verkregen ponden sterling mogelijk te maken. Bovendien werd bij die wet machtiging verleend om voor de financiering van bedoeld crediet schatkistpapier ten laste van het rijk uit te geven of te beleenen.
De nieuwe wet heeft ten doel, de wet van 25 Juli 1932 in dien zin te wijzigen, dat de minister van Financiën mede schatkistpapier ten laste van het rijk zal kunnen afgeven om tot onderpand te strekken van een door den minister van Koloniën bij de Nederlandsche Bank en de Javasche Bank te sluiten beleening in verband met de aflossing van genoemde leeningen. Daarenboven zal deze wijzigingswet het mogelijk maken, het in het eerste lid van art. 1 der wet van 25 Juli 1932 bedoelde crediet mede te doen dienstbaar zijn aan de aflossing van de schuld van Nederlandsch-Indië bij de circulatiebanken.
De minister van Koloniën is met de circulatiebanken overeengekomen, dat deze Nederlandsch-Indië in staat zullen stellen, de van de banken gekochte ponden sterling af te nemen tegen den laagst overeengekomen koers van *f* 9.25, ten einde daarmede reeds in 1933 — het eerste jaar, waarin dit mogelijk zal zijn — tot algeheele aflossing van de Nederlandsch-Indische pondenleeningen te kunnen overgaan.
De hiervoor benoodigde gelden zullen door de banken, ieder voor haar aandeel in de vorige transactie, aan Ned.-Indië in leen worden verstrekt op onderpand van schatkistpapier van het rijk tegen een rente van 3½ % 's jaars, terwijl deze schuld in ten hoogste 29 jaar zal worden afgelost. **(Vorig bericht 244 E.)**

E. **CHINEESCH-JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (21 Februari 1933—15 Maart 1933). — Volkenbond. - Plenaire zitting.** — De president der Assemblée, de Belgische minister van Buitenlandsche Zaken Hymans, opent op 21 Febr. '33 de debatten en leest zijn op schrift staand rapport aan de vergadering voor. Hymans schildert in groote lijnen de pogingen het geschil bij te leggen, welke sinds 21 Febr. 1931 zijn gevoerd en legt er daarbij den nadruk op, dat de voorstellen der Japansche delegatie niet alleen voor China, maar ook voor den Volkenbond volkomen onaanvaardbaar zijn. Hij stelt dan nadrukkelijk vast, dat de pogingen der commissie van 19 om tot een vergelijk te komen tusschen Japan en China helaas als mislukt moeten worden beschouwd. Als belangrijkste kwestie beschouwt Hymans de houding tegenover den nieuwen staat Mandsjoerije, welks erkenning door Japan wordt geëischt, terwijl de commissie van 19 heeft voorgesteld een autonomen staat onder de souvereiniteit van China. Sindsdien zijn precies 17 maanden verstreken. Japan heeft zijn toezegging de troepen aan den Zuid-Mandsjoerijschen spoorweg terug te trekken niet gestand gedaan. De drie groote Oostelijke provincies van China zijn thans door Japan bezet. De linie van den Grooten Muur is overschreden. Shanhaikwan is bezet, nieuwe operaties hebben in Jehol plaats. Hymans besluit met het verzoek het rapport der commissie te bestudeeren, waarna de bijeenkomst werd verdaagd tot 23 Februari.
Het rapport der Commissie van Negentien door Japan afgewezen. —
De Japansche regeering heeft den president der Buitengewone Assemblée en den grooten mogendheden direct na de zitting van 21 Febr. '33 van de Assemblée een nota overhandigd, waarin Japan het rapport der commissie van 19 verwerpt. De nota vat in de volgende tien punten het principieele Japansche standpunt samen, zooals dit in de groote verklaring van 23 Febr. zal tot uiting komen:
1. De Japansche regeering betreurt het, dat zij het rapport van de commissie van 19 niet kan aannemen;
2. Het Japansch-Chineesche geschil berust in de eerste plaats op het ontbreken van een sterke centrale regeering in China. De Volkenbond is overgegaan tot de veroordeeling van Japan zonder den toestand volledig te kennen;
3. De gebeurtenissen sinds het eerste incident hebben den

leiders van het Mandsjoerijsche volk gelegenheid gegeven hun land onafhankelijk te verklaren;

4. De politiek van Japan in Mandsjoerije richt zich op de bescherming van zijn rechten en belangen, de handhaving der orde en de bescherming van het land tegen een aanval van buitenaf;

5. De Mandsjoerijsche staat heeft sinds zijn stichting reeds essentieelen vooruitgang gemaakt op ieder gebied;

6. De provincie Jehol is een deel van Mandsjoekwo. Japan is bij verdrag verplicht dit tegen iederen aanval te beschermen;

7. Het rapport der commissie van 19 bevat geen voorstel tot een effectieve oplossing van het geschil: De souvereiniteit in Mandsjoekwo berust uitsluitend bij het Mandsjoerijsche volk. Het voorstel een gendarmerie te organiseeren is absurd. Het terugtrekken van Japansche troepen zou anarchie en volkomen wanorde in Mandsjoerije beteekenen. Is de Volkenbond bereid de verantwoordelijkheid te dragen voor zoo'n toestand? Het betrekken van Sovjet-Rusland en de Vereenigde Staten bij de onderhandelingen der commissie is een machtsovertreding van den Volkenbond;

8. Het rapport der commissie van 19 moedigt China aan vredesonderhandelingen te weigeren en zich te onttrekken aan een overeenstemming met Japan;

9. De verantwoordelijkheid voor den vrede in het Verre Oosten draagt Japan en geen andere natie;

10. Japan maakt den Volkenbond er opmerkzaam op, dat de toestand buitengewoon ernstig is en verzoekt de Assemblée haar definitieve beslissing rijpelijk te willen overwegen.

Nieuwe nota van Japan. — Op 21 Febr. '33 heeft Japan het secretariaat van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin de gronden voor de Japansche actie in de provincie Jehol worden uiteengezet en toegelicht op een begeleidende stafkaart. De officieele en ongeregelde Chineesche troepen ter verdediging van Jehol worden in de nota geschat op in totaal 478.000 man. De aanwezigheid der Chineesche troepen beteekent een buitengewoon gevaar voor den staat Mandsjoekwo. De Mandsjoerijsche regeering is derhalve gedwongen, militair op te treden tegen maarschalk Tsjang Hsue Liang. Volgens het Protocol van 15 December 1932 is Japan verplicht, de Mandsjoerijsche regeering bij de verdediging van haar rechten te steunen. De Mandsjoerijsche en Japansche troepen zullen niet ten Zuiden van den Grooten Muur in de richting van Peking en Tientsin oprukken, tenzij de Chineesche troepenbewegingen daartoe zouden dwingen. De huidige militaire operaties moeten niet beschouwd worden als een opmarsch in China, doch als een verdediging van Mandsjoekwo.

Jehol. — Nadat het ultimatum van Japan, strekkende tot ontruiming van Jehol door de Chineesche troepen, door China was geweigerd, is op 24 Febr. '33 de strijd tusschen Japansche en Chineesche troepen in Jehol begonnen.

Volkenbond. —

Het rapport door de Assemblée aangenomen. — Op 24 Febr. '33 werd de zitting van de Assemblée door den Belgischen minister van Buitenlandsche Zaken geopend met de mededeeling namens de commissie van Negentien waarin alle daarin vertegenwoordigde mogendheden verklaren, zich na zorgvuldig onderzoek geheel te vereenigen met het door de commissie uitgewerkte rapport, zoodat zij besloten hebben bij de thans beginnende discussies, geen nieuwe verklaringen meer af te leggen.

Na deze inleiding van den voorzitter kreeg de Chineesche gezant dr. Yen het woord. Namens de Chineesche regeering deelde dr. Yen mede, dat deze het rapport van de Commissie van Negentien onvoorwaardelijk aanvaardt. De Chineesche regeering vestigt de aandacht erop, dat wanneer Japan het rapport verwerpt, de rechten van China volgens artikel 15, alinea IV, onaangetast blijven. Dr. Yen verklaarde verder, dat China zich verlicht en dankbaar gevoelt, omdat de Volkenbond thans eindelijk de schending van het Volkenbondsverdrag door een machtig lid heeft veroordeeld. Japan is thans door zijn politiek van onbeperkt misbruik van geweld volkomen geïsoleerd. Het lijden van China in de laatste zeventien maanden is zonder weerga in de geschiedenis der menschheid. De Chineesche regeering neemt er nota van, dat het rapport eenstemmig de schending van de territoriale souvereiniteit van China door Japan heeft geconstateerd. De onbeperkte souvereiniteit van China in Mandsjoerije is door den Volkenbond plechtig erkend. Met voldoening neemt China er voorts kennis van, dat alle staten die deel uitmaken van den Volkenbond eischen, dat Mandsjoerije niet erkend zal worden. De Chineesche regeering juicht de voorgestelde samenwerking met de Amerikaansche en de Russische Sovjet-regeering ten zeerste toe.

De Japansche gedelegeerde, Matsoeoka, legde daarna een uitvoerige verklaring af, waarin hij zijn leedwezen er over uitdrukte, dat de Commissie van Negentien niet in staat was geweest zich een juist beeld te vormen van de werkelijke verhoudingen in Oost-Azië. De aanbevelingen in het eind-rapport der commissie waren in strijd met de eischen, die de politieke verhoudingen en de binnenlandsche toestand in China noodzakelijk maakten. China verkeerde in een toestand van anarchisme en van een sterke centrale regeering kon in wezen niet gesproken worden. Japan was tegen zijn wil gedwongen met wapengeweld op te treden om zijn rechten en levensbelangen in Mandsjoerije te verdedigen. De commissie onder leiding van Lord Lytton had zich eveneens geen juist beeld van den toestand in Oost-Azië gevormd en de aanbevelingen in het eind-rapport zijn onder de huidige omstandigheden onuitvoerbaar. Japan is derhalve gedwongen het rapport te verwerpen en zal er naar streven, den bloei van den nieuwen Mandsjoerijschen staat in het belang van de orde en den vrede te beschermen en te versterken.

Na beëindiging der discussies heeft de Assemblée van den Volkenbond het rapport van de Commissie van Negentien, waarin de souvereiniteit van China over Mandsjoerije wordt erkend, de Japansche actie wordt veroordeeld en wordt uitgesproken, dat de staat Mandsjoekwo niet behoort te worden erkend, met algemeene stemmen aangenomen.

Volkenbond. — Na de beslissing van de Assemblée. Na de beslissing van de Assemblée van den Volkenbond verklaarde de voorzitter, de Belgische minister Hymans, dat thans de bepalingen van artikel 15, alinea IV in werking treden, waardoor alle leden-staten van den Volkenbond zich verplichten geen oorlog tegen China te voeren. Hymans keerde zich tot den Japanschen vertegenwoordiger en verklaarde, dat hij hoopte, dat Japan geen overige stappen zal doen.

De Japansche vertegenwoordiger Matsoeoka antwoordde, dat de Japansche regeering met groote teleurstelling en diep leedwezen kennis nam van de aanvaarding van het rapport. Japan's politiek in het Verre Oosten wordt slechts bepaald door den wensch, vrede en veiligheid te waarborgen. Japan is thans gedwongen aan te nemen, dat zijn opvatting omtrent de wijze waarop dit doel moet worden bereikt, afwijkt van de opvatting der overige Volkenbondsmogendheden. De Japansche regeering acht daarmede de grens van de samenwerking tusschen Japan en den Volkenbond bereikt. De Japansche delegatie zag zich echter, gezien het resultaat van de stemming, genoodzaakt, de zaal te verlaten.

Volkenbond. — Instelling van permanente contrôlecommissie. — De buitengewone Assemblée heeft op 24 Febr. '33 met algemeene stemmen besloten ook verder het Japansch-Chineesche conflict te behandelen. De vergadering besloot:

1. De buitengewone Assemblée blijft permanent en kan ieder oogenblik door den president worden bijeengeroepen;
2. Een adviseerende commissie, bestaande uit vertegenwoordigers der Commissie van Negentien, waaraan toegevoegd Nederland en Canada, krijgt opdracht de verdere ontwikkeling van den toestand in het Verre Oosten gade te slaan en de Volkenbondsvergadering, zoomede de afzonderlijke mogendheden bij de ten uitvoer legging van

hun taak behulpzaam te zijn en een gemeenschappelijk optreden mogelijk te maken. De Sovjet-regeering en de regeering der Vereenigde Staten worden uitgenoodigd tot deze commissie toe te treden.
De commissie wordt gemachtigd de Volkenbondsvergadering, indien noodig, rapport uit te brengen en voorstellen te doen, welke ter kennis moeten worden gebracht van alle staten-leden en niet-leden van den Volkenbond.
Door een zoodanige actie wordt allereerst druk geoefend op de Japansche regeering en wordt bovendien den Volkenbond mogelijk gemaakt, ingeval van een verderen opmarsch der Japansche troepen in de provincie Jehol, gebruik te maken van de sanctie-middelen van art. 16. De resolutie biedt den Volkenbond en China de mogelijkheid ieder oogenblik maatregelen te nemen.

Volkenbond. — Nota van Japan. — De Japansche regeering heeft op 26 Febr. allen bij den Volkenbond aangesloten mogendheden een nota doen toekomen. De Japansche regeering constateert, dat het optreden van het Japansche leger sedert het incident van 18 Sept. 1931 nooit de grenzen van de gerechtvaardigde nationale verdediging heeft overschreden en dat de Mandsjoerijsche staat uitsluitend uit den spontanen wil van het Mandsjoerijsche volk is geboren. Derhalve is noch de opmarsch der Japansche troepen in Mandsjoerije, noch het protocol tusschen Japan en Mandsjoekwo een inbreuk op eenige internationale overeenkomst. Gezien den abnormalen toestand in China is het onmogelijk, algemeene internationale formules op dit conflict toe te passen. Het is te betreuren, dat de Volkenbonds-Assemblée zich heeft beperkt tot het formuleeren van academische principes. De Mandsjoerijsche staat is het eenige bolwerk tegen het groeiende communistische gevaar in het Verre Oosten. In plaats van te steunen op academische doctrines kon de Volkenbond beter rekening houden met de krachten, die inderdaad voor de veiligstelling van den vrede in deze gebieden waken. Het protocol tusschen Japan en Mandsjoerije van 15 Febr. 1932 komt geheel overeen met de in het Volkenbondspact omschreven regionale verdragen.

Britsch embargo op wapenuitvoer. — Het bericht van het Britsche embargo op den uitvoer van wapens naar China en Japan heeft in Japan niet veel emotie gewekt. Men gelooft dat zelfs als andere landen zich bij Engeland aansluiten, Japan er waarschijnlijk niet ernstig door getroffen zal worden, omdat het in groote mate in zijn eigen behoeften kan voorzien, daar het groote beschikbare voorraden heeft.

Provincie Jehol door Japansche troepen bezet. — Het Japansche oppercommando deelde op 5 Maart '33 mede, dat de voorhoede van de Japansche cavalerie de hoofdstad van Jehol, Tsjende, heeft bezet.
De Japanners namen 18000 Chineezen gevangen, onder wie zes generaals en vele andere hooge officieren.
De bevelhebber der Japansche troepen in Jehol, generaal Mogi, heeft naar het ministerie van Oorlog getelegrafeerd, dat de geheele provincie Jehol zich thans in handen der Japanners bevindt. De Japansche troepen hebben de stad Ling-Yoen aan den Grooten Muur bezet. De Chineesche soldaten vluchten in wanorde. Vele soldaten werpen hun wapenen en uitrusting weg.

Rusland neemt geen deel aan besprekingen te Genève over het Verre Oosten. - De commissaris van buitenlandsche zaken, Litwinow, heeft op 10 Maart '33 den secretarisgeneraal van den Volkenbond een nota doen toekomen, waarin de Russische regeering de haar toegezonden uitnoodiging evenals de Vereenigde Staten deel te nemen aan de besprekingen inzake het conflict in het Verre Oosten, afwijst. Litwinow stelt vast, dat de Russische regeering principieel op het standpunt van de onaantastbaarheid van buitenlandsche souvereiniteiten staat. Om deze redenen en in verband met den geheelen politieken toestand is de Sowjetregeering gedwongen de uitnoodiging tot deelneming aan deze beraadslagingen over het conflict in het Verre Oosten af te wijzen.

Jehol. — Het Chineesche ministerie van Oorlog deelt mede:
Op 15 Maart '33 hebben de Chineesche troepen het offensief over het geheele front in de richting van den Grooten Muur ingezet en Tsanpingoean bezet. Ook tusschen Sjanhaikwan en Tsingwangtau beginnen de Chineezen een offensief op de Japansche stellingen. Het is hun gelukt op enkele plaatsen door het Japansche front heen te breken.
Het Japansche oppercommando heeft bevestigd, dat de Chineezen aan den Grooten Muur het offensief hebben ingezet. **(Vorig bericht blz. 249 C.)**

16 MAART 1933

A. **POLEN. — Joodsche vluchtelingen uit Duitschland.** —
De toeloop van Joden naar Polen om te ontsnappen aan de Hitleriaansche terreur leidt tot een krachtige reactie bij de grensbevolking.
Tot 15 Maart bedraagt het aantal Joden, dat op wettige wijze de Poolsche westgrens heeft overschreden 1500, om niet te spreken van het aantal overschrijdingen op illegale manier.
Bijna al deze vluchtelingen zijn berooid en zonder bagage of geld. De bevolking leent het oor aan agitators, die beweren, dat Polen 10 % aan Joden telt en moet weigeren er nog meer op te nemen.
Bij de ongeregeldheden te Zywieck in Teschen-Silezië betrof het een actie tegen nieuw aangekomen Joodsche vluchtelingen. Het aantal gewonden bij deze excessen bedraagt 15, terwijl vijf personen werden gedood.
De Joodsche afgevaardigden in den Poolschen Landdag hebben geprotesteerd tegen de vervolging der Joden in Duitschland. Zij doen een beroep op de beschaafde wereld en verklaren, dat het hier niet een binnenlandsche kwestie betreft, maar een internationale kwestie, terwijl zij er aan herinneren, dat Göring heeft gezegd, dat de Duitsche politie niet gehouden is Joodsche bezittingen te verdedigen.
(V. D.)

B. **DUITSCHLAND. — Vlaggen-verordening. — Zwart-wit-rood officieel.** —
Rijkspresident Von Hindenburg heeft een verordening gepubliceerd, welke mede-onderteekend is door rijkskanselier Hitler en rijksweerminister Von Blomberg, waarbij wordt bepaald: De Duitsche oorlogsvlag is zwart-wit-rood met het ijzeren kruis in het midden, en met in den linkerbovenhoek zwart-rood-goud. De vlag van den rijksweerminister is dezelfde, met zwart-witten rand. De dienstvlag der autoriteiten ter zee is dezelfde, maar met den Rijksadelaar in plaats van het ijzeren kruis. De soldaten dragen voortaan slechts de zwart-wit-roode kokarde. In een oproep aan de weermacht verklaart de rijkspresident, dat hierdoor ook uiterlijk de innerlijke verbondenheid van de Duitsche weermacht met de nationale krachten van het Duitsche volk wordt gedemonstreerd. Mogen deze uiterlijke teekenen het geheele volk steeds voor oogen houden, dat een betere toekomst niet zonder den wil tot verdediging van het vaderland kan veroverd worden.

C. **DUITSCHLAND. — Dr. Luther treedt af als directeur der Rijksbank. - Dr. H. Schacht volgt hem op.** —
De president van de Rijksbank, dr. Luther, is afgetreden. Tot zijn opvolger is benoemd dr. Schacht.

D. **OOSTENRIJK. — Politieke woelingen.** —
De N. Rott. Crt. schrijft het volgende:
De politieke atmosfeer in Oostenrijk was reeds lang geladen en bij een uitbarsting in het parlement heeft het heele presidium zijn hoofd verloren en is afgetreden. De regeering heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om het parlement op zij te zetten en met noodverordeningen de dingen door te drijven, waarvoor zij in het parlement geen meerderheid kon vinden.
Toen de oppositie, waartoe zoowel de socialistische voorzitter Renner als de Groot-Duitscher Straffner, de tweede vice-voorzitter, behooren, zag wat de gevolgen waren van het aftreden der drie voorzitters, heeft zij getracht de zaak ongedaan te maken. Straffner kwam op zijn besluit terug en riep den Nationalen Raad bijeen. De regeering ver-

klaarde nu echter zijn handeling in strijd met de grondwet en heeft op 15 Maart door de politie het bijeenkomen van het parlement laten beletten.
De gouverneur van Tirol heeft den sociaal-democratischen Schutzbund in Tirol verboden, omdat gebleken is, dat deze organisatie buiten de statutaire werkingssfeer ging. De Schutzbund heeft zich volgens den gouverneur, schuldig gemaakt aan hoogverraad en voorbereiding van opstand tegen het wettig gezag. **(Vorig bericht 262 K.)**

17 MAART 1933

A. **FRANKRIJK. — Werkloosheid. —**
Het aantal ingeschreven werkloozen beliep op 4 Maart '33 331.816, waaronder 258.472 mannen en 73.344 vrouwen.
(Vorig bericht blz. 234 F.)

B. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's bezuinigingsprogram. —**
Na een debat van eenige dagen heeft de senaat op 15 Maart 1933 met 62 tegen 13 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij Roosevelt gemachtigd wordt, de uitkeeringen aan de oud-strijders te verminderen en voor de niet-verminkten geheel te schrappen.
Verder wordt hij bij deze wet gemachtigd, de salarissen van officieren van leger en vloot en van burgerlijke beambten met hoogstens 15 pCt. te verminderen. Hierdoor kan een half milliard dollar worden bespaard.

C. **ITALIË. — Werkloosheid. —**
Op 28 Februari '33 waren in totaal 1.229.387 werkloozen ingeschreven. (Il Secolo)
(Vorig bericht 189 B.)

20 MAART 1933

D. **DUITSCHLAND. — Regeeringsmaatregelen. - Ontslag van Joodsche medici en rechters. —**
De staatscommissaris voor Berlijn, dr. Lippert, ontving een aantal commissoriale districtsburgemeesters, die rapport uitbrachten over de toestanden in de ziekenhuizen en er bezwaar tegen hadden, dat in de meeste stedelijke ziekenhuizen de geneesheeren voor 80 à 90 %, in sommige gevallen zelfs voor 100 % uit Joodsche communisten en soc.-democraten bestaan.
Lippert gaf last de contracten met al deze geneesheeren op den kortst mogelijken termijn op te zeggen. Ook bij de Pruisische rechtbanken zijn ingrijpende veranderingen op komst. Alle Joodsche strafrechters zullen naar de rechtbanken voor civiele zaken worden overgeplaatst. Ook bestaat het voornemen, alle Joodsche ambtenaren van het parket te verwijderen. Deze maatregelen zijn het gevolg van een stap van den Bond van nationaal-socialistische Juristen, die reeds sinds eenige weken in deze richting actief was. Ook bij de speciale rechtbanken en de kinderrechtbanken zullen van 1 April af uitsluitend niet-Joodsche rechters fungeeren, terwijl Joden ook geen rechter van instructie meer mogen zijn. Deze besluiten worden gemotiveerd met de bewering dat in vele rechtbanken meer dan de helft der rechters Joden zijn, die tot linksche partijen behooren. Te Berlijn zijn reeds maatregelen in deze richting genomen, o.m. door den Landgerichtspräsident Sölling, die eenige maanden geleden van de soc.-democratische naar de Duitsch-Nationale partij is overgegaan. **(Vorig bericht 262 I.)**

E. **DUITSCHLAND. — Wetgevende macht aan de regeering-Hitler geldend tot 1 April 1937. —**
Als resultaat van een besluit van het Duitsche Rijkskabinet, welke beslissing op 20 Maart 1933 is genomen, heeft de Duitsche regeering denzelfden dag den Rijksdag het volgende ontwerp doen toekomen van een wet ter verlichting van den nood van volk en Rijk:

ONTWERP VAN EEN WET TER VERLICHTING VAN DEN NOOD VAN VOLK EN RIJK.

De Rijksdag heeft de volgende wet aangenomen, welke met toestemming van den Rijksraad hierdoor wordt afgekondigd, nadat geconstateerd is, dat aan de vereischten voor een wetgeving met wijziging van de grondwet, voldaan is:
Artikel 1. Rijkswetten kunnen, behalve op de wijze waarin voorzien wordt door de Rijksgrondwet, ook door de Rijksregeering tot stand worden gebracht. Dit geldt ook voor de wetten genoemd in de artikelen 85 lid 2 en 87 van de Rijksgrondwet.
Artikel 2. De door de Rijksregeering tot stand gebrachte Rijkswetten kunnen van de Rijksgrondwet afwijken, voor zoover zij niet de inrichting van den Rijksdag en van den Rijksraad als zoodanig betreffen. De rechten van den Rijkspresident blijven onaangetast.
Artikel 3. De door de Rijksregeering tot stand gebrachte Rijkswetten worden door den Rijkskanselier voor uitvaardiging gereed gemaakt en in het staatsblad afgekondigd. Zij treden, voor zoover zij niet anders bepalen, op den dag, volgende op dien van afkondiging, in werking. De artikelen 68—77 van de Rijksgrondwet vinden op de door de Rijksregeering tot stand gebrachte wetten geen toepassing.
Artikel 4. Verdragen met vreemde mogendheden die betrekking hebben op voorwerpen van Rijkswetgeving, behoeven voor den geldingsduur van deze wet niet de toestemming van de, aan de wetgeving deelnemende, organismen. De Rijksregeering vaardigt de voorschriften uit benoodigd ter uitvoering van deze verdragen.
Artikel 5. Deze wet treedt op den dag van afkondiging in werking. Zij treedt op 1 April 1937 buiten werking; zij treedt voorts buiten werking wanneer de tegenwoordige Rijksregeering door een andere wordt vervangen.

21 MAART 1933

F. **DUITSCHLAND. — Opening van den Rijksdag. — Plechtigheden in de Garnizoenskerk te Potsdam. —**
De officieele plechtigheid in de Garnizoenskerk te Potsdam, die de opening van den nieuwen Rijksdag voorafging, is met grooten luister gevierd. De kerk was buitengewoon fraai versierd, in het bijzonder de vroegere loge van de Keizerin. Het schitterde van uniformen. In de loges zaten de voormalige Kroonprins met zijn familie, vele hooge militairen, de diplomaten en vertegenwoordigers van kunst en wetenschap. Rijkspresident von Hindenburg, Rijkskanselier Hitler en alle ministers waren aanwezig. Rijkspresident von Hindenburg en Rijkskanselier Hitler voerden het woord.
De katholieke rijksdagafgevaardigden begaven zich allen naar de Peters- en Pauluskerk, waar voor het begin van de rijksdagzitting een H. Mis werd opgedragen.
(Vorig bericht 244 F.)

G. **DUITSCHLAND. — Constitueering van den nieuwen Rijksdag. —**
De eerste vergadering van den nieuwen Duitschen Rijksdag op 21 Maart 1933 in de Kroll-opera te Berlijn gehouden, voorafgegaan door groote plechtigheden te Potsdam, werd door Rijksdagpresident Göring geopend. In de diplomatieke loges had, behalve vele hoogwaardigheidsbekleeders, ook de gezant van Polen plaatsgenomen. Ex-kroonprins Wilhelm was eveneens tegenwoordig. De nationaal-socialistische afgevaardigde prins August Wilhelm, zoon van den ex-Keizer, bevond zich onder de afgevaardigden.
In zijn openingsrede wees voorzitter Göring er op, dat volgens een besluit van het seniorenconvent de eerste vergadering niet meer geopend zal worden door het oudste lid, maar door den in den vorigen Rijksdag fungeerenden president.
Op voorstel van dr. Frick werd door mondelinge stemming met meerderheid van stemmen de oude Rijksdagpresident, minister Göring, wederom tot voorzitter gekozen. Eveneens door mondelinge stemming werd vervolgens het presidium gekozen dat zal bestaan uit: eerste vice-president Esser (Centrum), tweede vice-president Gräf (Duitsch-Nationaal) en derde vice-president Zörner (Nationaal-Socialist). Alles bij stemonthouding van de linksche partijen. Al deze formaliteiten waren zoodoende binnen het kwartier afgeloopen.
Als griffiers werden zeven nationaal-socialisten, twee Duitsch-nationalen, twee Centrum-afgevaardigden en een lid van de Beiersche Volkspartij aangewezen.
(Vorig bericht blz. 266 F.)

22 MAART 1933

A. **DUITSCHLAND. — Verordening tegen provocatie.** — De Duitsche rijksregeering heeft president von Hindenburg eenige verordeningen ter onderteekening voorgelegd, waarin zeer scherpe strafbepalingen voorkomen ter bestrijding van provocatie, van beleediging der regeering of regeeringspartijen en waarin regels worden gegeven voor op te richten bijzondere rechtbanken. **(Vorig bericht 260 H.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Drankwet.** President Roosevelt heeft op 22 Maart de door het Congres goedgekeurde voorstellen betreffende het schenken van bier van 3.2%, van lichte wijnen e.d. onderteekend. De toegelaten alcoholische dranken zullen nu van 7 April 1933 af geschonken kunnen worden. **(Vor. ber. 253 G.)**

C. **DUITSCHLAND. — Regeeringsverklaring.** —
Rijksdagpresident Göring opende op 23 Maart '33 de zitting van den Rijksdag in de Kroll-opera te Berlijn, met een korte toespraak, waarin hij ter gelegenheid van den verjaardag van Dietrich Eckart dezen dichter van de nationale vrijheidsbeweging herdenkt.
Nadat het eerste punt der agenda, de wijziging van het reglement van orde met de stemmen der socialisten tegen is aangenomen en de invrijheidstelling der gearresteerde socialistische Rijksdagleden is afgewezen, is het moment voor het afleggen der regeeringsverklaring gekomen.
Onder ademlooze stilte neemt dan rijkskanselier Adolf Hitler, die in bruin uniform is gekleed, het woord voor het houden zijner rede, die hij als volgt begint:
Mannen en vrouwen van den Duitschen Rijksdag.
In overeenstemming met de Rijksregeering hebben de nat.-socialistische en de Duitsch-nationale Volkspartij bij u een initiatief-wetsvoorstel ingediend, dat ten doel heeft een einde te maken aan den nood van het volk. De motieven voor dit wetsontwerp zijn de volgende:
In November 1918 hebben de marxistische organisaties door een revolutie het uitvoerend bewind aan zich getrokken, de monarchie onttroond, de autoriteiten van het rijk en de landen afgezet en aldus de grondwet geschonden. Doordat deze revolutie in materieel opzicht gelukte, waren de organisatoren van de revolutie gevrijwaard tegen vervolging door de justitie. Moreel verontschuldigden zij zich voor hun optreden door te beweren, dat Duitschland, resp. zijn regeering, schuldig was aan het uitbreken van den oorlog. Deze bewering was in elk opzicht valsch.
Alle beloften, die door de mannen van 1918 waren gedaan bleken illusionnair te zijn. Slechts voor een klein deel van de bevolking was de revolutie aanvaardbaar; voor de overgroote meerderheid waren de gevolgen treurig.
Op elk gebied hebben de afgeloopen veertien jaar voor ons volk verval gebracht en de vraag wat er nog voor ergers had kunnen gebeuren op politiek en economisch gebied valt niet te beantwoorden. Het volk heeft zich echter van de mannen, die voor dien toestand verantwoordelijk zijn, afgewend en het aantal Duitsche burgers, dat nog op de grondwet van Weimar steunt, is nog slechts een klein onderdeel van de geheele natie. De nat.-socialistische beweging is er in geslaagd steeds meer Duitschers voor den afweerstrijd tegen het verval samen te brengen, en ten slotte zijn in enkele weken de machten van November 1918 opzijgeschoven en is het staatsgezag in de handen der nationale leiders gelegd.
Opbouw-program. — Thans is het program van den wederopbouw van volk en rijk aan de orde. Het zal moeten voortvloeien uit den grooten nood van ons zedelijk en economisch leven. Het volk is er van overtuigd, dat de ineenstorting het gevolg is van innerlijke gebreken. Het is ons doel, deze gebreken uit ons nationale leven weg te nemen, daar zij voor de toekomst alle herstel zouden verhinderen.
Het door de Marxistische dwaalleer veroorzaakte verval, zoo ging de Rijkskanselier voort, beteekent de vernietiging van de grondslagen van ons gemeenschapsleven, die door de ontbindende factoren reeds zijn aangetast. Uitgaande van het liberalisme, is men via de sociaal-democratie uiteraard beland bij den communistischen chaos, bij de propaganda tegen alle gezonde grondslagen onzer maatschappij. Deze misdadige actie is begonnen met straatroof en plundering en zij is uitgeloopen op moordaanslagen. Deze hebben de nationaal-socialistische beweging zeker 300 dooden en 10.000 gewonden gekost. De brandstichting in den Rijksdag heeft Europa geleerd wat het van deze duivelsche leer der vernietiging te wachten heeft. Wanneer de nationale regeering niet met zooveel energie tegen het communisme opgetreden was, zou geheel Europa de catastrophale gevolgen van deze beweging hebben onder vonden. Wij moeten echter niet alleen acht slaan op de negatieve problemen, maar ook op de positieve. De Duitsche arbeider moet in den nationalen staat worden opgenomen.
Het uit den weg ruimen van het communisme is een Duitsche binnenlandsche aangelegenheid; hieronder behoeven onze betrekkingen tot de andere volken niet te lijden. De overige wereld heeft daarbij alleen in zooverre belang, dat het uitbreken van een communistischen chaos in Duitschland tot vreeselijke gevolgen voor het buitenland had kunnen leiden.
Rijk en landen. — Vervolgens sprak Hitler over de verhouding van het rijk tot de landen, waarbij hij er op wees, dat de taak der regeering niet zoodanig gezien moet worden, dat de organisch gegroeide krachten om een theoretisch principe van teugellooze unificeering uit den weg worden geruimd. De welvaart der gemeenten en landen hangt echter af van de kracht van het rijk.
De Rijksregeering is er niet op uit, door de machtigingswet de landen uit te schakelen, zij zal echter wel maatregelen nemen, waardoor de identiteit van de politieke opvattingen van Rijk en landen gewaarborgd wordt. Onder geen omstandigheden zal meer worden getolereerd, dat Duitsche ministers elkander ten overstaan van de openbare meening der wereld krenken.
Aan de wetgevende lichamen wordt alle waarde ontnomen, wanneer binnen het kader van een normale wetgevende periode het volk gedwongen wordt wel twintig maal naar de stembus te gaan. De Rijksregeering zal middelen vinden om binnen elke wetgevende periode de verhoudingen in de vertegenwoordigingen vast te stellen door één wilsuiting van het volk.
Herstel der monarchie niet aan de orde. — De nationale regeering beschouwt, gezien den thans onder het volk heerschenden nood, de kwestie van een herstel der monarchie als niet voor bespreking vatbaar. Zij zou elke poging, om dit probleem in afzonderlijke landen op eigen initiatief op te lossen, als een aanval op de Rijkseenheid beschouwen en haar houding daarnaar bepalen.
Niet slechts in politiek, ook in moreel opzicht wil de Rijksregeering het volk grondig saneeren. Theater, film, radio en pers zijn de hulpmiddelen hierbij. De kunst heeft thans tot taak uitdrukking te geven aan den geest des tijds. Bloed en ras staan thans allesbeheerschend op den voorgrond. Daarbij moeten natuurlijk de tradities van het verleden worden geëerd.
Door deze politiek zal ook de behoefte van het godsdienstige leven worden bevredigd. De nationale regeering ziet in de twee Christelijke godsdiensten belangrijke factoren voor de instandhouding van onzen volksaard. Zij zal de verdragen, welke deze godsdiensten met de landen hebben gesloten, eerbiedigen. Zij zal allen anderen godsdiensten in objectieve rechtvaardigheden tegemoet komen, maar zij kan niet gedoogen, dat het behooren tot een bepaald ras of kerkelijke gemeenschap er aanspraak op doet maken, dat zekere dingen worden geduld.
In de scholen zal de medewerking der godsdienstige organisaties verzekerd en gewaarborgd worden. Ons rechtsleven moet in de eerste plaats in dienst staan van de handhaving der volksgemeenschap. Tegenover de onafzetbaarheid der rechters aan den eenen kant, moet men aan den anderen kant het feit worden gesteld, dat niet de enkeling, doch het volk in het middelpunt staat.
Economische kwesties. — Over de economische taak der regeering zeide Hitler, dat er niet naar gestreefd zal wor-

den de inmenging van den staat uit te breiden, doch dat het particuliere initiatief zal worden aangemoedigd. De regeering zal op het beheer zooveel mogelijk bezuinigen. Het probleem van de openbare financiën is niet in de laatste plaats een probleem van zuinig beheer. De algemeene onkosten moeten verlaagd worden, de belastingmolen moet in den stroom en niet aan de bron staan. De regeering zal principieel experimenten met de valuta vermijden.

De herziening van het belastingwezen is echter niet actueel. De regeering ziet zich thans in de eerste plaats voor twee hoofdtaken gesteld. De eerste is de redding van den Duitschen boer, onder alle omstandigheden. De rentabiliteit der landbouwbedrijven moet hersteld worden en al mogen de offers, die daarbij van den verbruiker geëischt worden, groot zijn, dat is niet te vergelijken met hetgeen er zou gebeuren wanneer de boer ten onder zou gaan. Een herstel van de rentabiliteit kan slechts geschieden door bescherming tegen executie en een nieuwe regeling der landbouwschulden. Gelukt dat niet, dan zal de vernietiging van den boerenstand leiden tot een ineenstorting van het geheele Duitsche volk. Een gezonde boerenstand is niet alleen van belang voor het binnenland en de industrie, maar ook voor den export.

De nationale regeering is het er over eens, dat een einde moet worden gemaakt zoowel aan den nood in de steden als op het platteland en dat is in de eerste plaats afhankelijk van de inschakeling van de werkloozen in het productieproces.

De tweede taak is de bestrijding van de werkloosheid. Dit kan slechts geschieden door algemeenen politieken vrede. Bij de uitvoering van haar program zal de regeering krachtige maatregelen moeten nemen, ook wanneer zij daarbij niet op populariteit kan rekenen. Werkverschaffing zal slechts een onderdeel van de algemeene maatregelen zijn.

Tegenover den boeren- en den middenstand neemt de regeering hetzelfde standpunt in. De uitvoering der sociale wetten zal vereenvoudigd worden, echter onder handhaving dezer wetten. Het zou een waanzin en een misdaad zijn, nog langer milliarden werkkracht ongebruikt te laten.

De handel. — Wij weten, vervolgde Hitler, dat Duitschland met zijn geringen voorraad grondstoffen zich niet geheel op autarkie kan baseeren en wij weten, dat millioenen arbeiders werk vinden door den export. Duitschland is gedwongen prestaties te verrichten zonder tegenprestaties daarvoor te ontvangen. Zoolang geen behoorlijke regeling der buitenlandsche schulden tot stand is gekomen, zijn wij verplicht tot een gedwongen deviezenverkeer. De regeering is verplicht maatregelen tegen kapitaalvlucht te nemen. De regeering acht het als haar voornaamste taak de mark te handhaven.

Ten aanzien van het verkeerswezen kondigde Hitler aan, dat de verkeersmiddelen gecoördineerd zullen worden; er zal een autobelasting worden ingesteld, terwijl er naar gestreefd moet worden, dat de rijksspoorwegen weer in het bezit van het rijk terugkeeren. Ook het luchtverkeer moet bevorderd worden.

Onder daverende toejuichingen van de aanwezigen bracht Hitler vervolgens hulde aan de rijksweer, die ondanks de beperkende bepalingen een instrument is geworden, waarop het Duitsche volk trotsch kan zijn. Duitschland, aldus spr. wil niet anders dan gelijke levensrechten en gelijke vrijheid. Het Duitsche volk wil medewerken aan het behoud van den vrede, doch het zal zich met alle kracht verzetten tegen de verdeeling der volken in overwinnaars en overwonnenen.

De nationale regeering is bereid elk volk de hand te reiken, dat over het treurige verleden wil zwijgen.

Aan den nood der wereld kan slechts een einde worden gemaakt, wanneer de volken elkaar vertrouwen. De regeering acht daarom het volgende van noodzakelijk belang:

1e. een onvoorwaardelijke autoriteit der politieke leiding in het binnenland, tot herstel van het vertrouwen in de stabiliteit der situatie;

2e. De waarborging van den vrede op langen termijn door de werkelijk groote naties tot herstel van het vertrouwen der volken onderling;

3e. De definitieve overwinning van het verstand in de organisatie en leiding van het economische leven, alsmede een algemeene internationale ontlasting van de herstelbetalingen en de onmogelijke schuldverplichtingen.

Ontwapeningskwestie. — Spr. ging daarna over tot de algemeene internationale politiek en betreurde het, dat de ontwapeningsconferentie nog niet tot een resultaat heeft geleid. Hij bracht hulde aan MacDonald's initiatief en verklaarde, dat de Duitsche regeering elke poging om tot werkelijke ontwapening te komen zal steunen, mits rekening wordt gehouden met den Duitschen pariteitseisch.

Nog omvattender, vervolgde de rijkskanselier, is het plan van Mussolini om stabiliteit in de Europeesche politiek tot stand te brengen.

Wij zijn bereid mede te werken aan deze poging, om vreedzame politieke samenwerking tot stand te brengen tusschen de vier mogendheden Duitschland, Italië, Engeland en Frankrijk, waarvan het lot van geheel Europa kan afhangen.

De rijkskanselier besprak de verhoudingen met de verschillende buitenlandsche staten. Met Frankrijk zijn vriendschappelijke relaties mogelijk, wanneer de regeeringen beiderzijds de hangende problemen willen behandelen. Samenwerking met Sovjet-Rusland zal gehandhaafd blijven, doch de nationale regeering laat geen inmenging toe in haar strijd tegen de Duitsche communisten.

De regeering zal haar aandacht blijven wijden aan den export, vooral in de groote overzeesche gebieden, waarmede Duitschland reeds vele jaren relaties heeft. De rechten der Duitsche minderheden in het buitenland zullen beschermd worden.

De rijkskanselier ging vervolgens over tot bespreking van de economische wereldconferentie, aan welker spoedige bijeenroeping de nationale regeering haar medewerking zal verleenen.

De schulden op langen en korten termijn moeten aangepast worden aan de veranderde omstandigheden, hetgeen in het belang is zoowel van den debiteur als van den crediteur.

Slechts door vertrouwen en samenwerking kan aan de gemeenschappelijke zorgen een einde worden gemaakt. Tien jaar van vrede zullen meer welvaart brengen dan dertig jaar van verdeeling der staten in overwinnaars en overwonnenen.

Voor de uitvoering van haar taak heeft de regeering de medewerking van den Rijksdag noodig en daarom is de machtigingswet ingediend. De regeering wil geen tijd verliezen door moeizame onderhandelingen over haar maatregelen en zij acht daarom een verdere bijeenkomst van den Rijksdag onder de huidige omstandigheden onmogelijk. De regeering zal van de machtiging slechts gebruik maken waar dit noodig is en aan de macht van den Rijksdag, den rijksraad en den president wordt niet getornd.

Hitler eindigde met het verzoek tot de partijen te richten, de gevraagde volmacht te verleenen, opdat een rustige ontwikkeling tot verzoening kan leiden. „Gij hebt nu te beslissen over oorlog of vrede."

A. **DUITSCHLAND. — Machtigingswet aangenomen.** — Op 23 Maart 1933 om kwart over zeven, werd de rijksdagzitting hervat.

Rijksdagpresident Göring gaf allereerst het woord aan den socialistischen fractieleider Wels, die het beleid der regeering in de afgeloopen 14 jaar verdedigde en kritiek oefende op de methoden van het nationaal-socialisme.

Rijkskanselier Hitler beantwoordde hem in een scherpe rede, waarin hij opnieuw het marxisme veroordeelde.

Daarna nam namens het Centrum prelaat Kaas het woord, die verklaarde kort te zullen zijn, omdat slechts een spoedige, opbouwende en reddende daad thans noodig is.

De regeeringsverklaring van hedenmiddag bevat vele woorden, die het Centrum onderschrijft, ook vele andere woorden, waarop in het belang van het oogenblik het beter is niet in te gaan.

In de veronderstelling dat de door den rijkskanselier gegeven verklaringen de grondslagen en de practische richtlijnen voor de uitvoering van den te verwachten wetgevenden arbeid zullen zijn, hecht de Duitsche Centrumpartij haar goedkeuring aan de wet.
Een overeenkomstige verklaring werd namens de Beiersche volkspartij afgelegd door den afgevaardigde Ritter von Lex. Ook de woordvoerder der staatspartij keurde namens zijn partij de wet goed, die ten slotte met 441 tegen 94 stemmen, die der sociaal-democraten, aangenomen werd. **(Vorig bericht blz. 267 C.)**

A. **POLEN. — Machtigingswet in den Sejm aangenomen.**
De Poolsche Sejm heeft op 21 Maart met de stemmen van alle afgevaardigden der regeeringspartijen vóór, de door de regeering ingediende machtigingswet aangenomen.
Van te voren had Minister-president Prystor een korte rede gehouden, waarin hij er op wees dat Polen in de huidige economische crisis geheel op eigen krachten was aangewezen. Daarom moest het openbare leven in Polen op geheel nieuwe grondslagen worden opgebouwd.
Door de nieuwe machtigingswet krijgen de president der republiek en de regeering alle wetgevende bevoegdheden, met uitzondering van die tot wijziging van de grondwet.

24 MAART 1933

B. **DUITSCHLAND. — Diplomatie. — Dr. Luther ambassadeur te Washington. —**
Aan de Amerikaansche regeering is goedkeuring verzocht voor den oud-president van de Duitsche Rijksbank, dr. Luther, voor de benoeming als ambassadeur te Washington. De Amerikaansche regeering heeft deze goedkeuring reeds verleend.

27 MAART 1933

C. **VOLKENBOND. — Japan's uittreden. —**
Op 27 Maart 1933 heeft de secretaris-generaal van den Volkenbond officieel bericht van de Japansche regeering ontvangen inzake Japan's uittreden uit den Volkenbond.
Overeenkomstig het volkenbondspact, dat voor de opzegging van het lidmaatschap een termijn van twee jaar vaststelt, zal Japan dus nog twee jaar lid van den Volkenbond en als zoodanig in het volle bezit van zijn rechten en verplichtingen blijven.
In verband met het uittreden van Japan uit den Volkenbond heeft de Japansche regeering de volgende instructies gegeven:
1e. De betalingen van de bijdragen van Japan aan den Volkenbond worden gestaakt.
2e. De Japansche delegatie te Genève wordt opgeheven.
3e. De behartiging van de Japansche belangen wordt opgedragen aan het gezantschap te Bern.
4e. Japan blijft vertegenwoordigd op de ontwapenings- en economische wereldconferentie op de wijze als die landen welke geen lid van den Volkenbond zijn.

D. **ANTI-SEMITISME. — Het buitenland en de jodenvervolging in Duitschland. —**
Groote protestvergaderingen hebben plaatsgevonden in New York, Londen, Warschau, Havre, Amsterdam en Batavia tegen de behandeling der Joden in Duitschland.
Uit de berichten blijkt, dat vele joodsche handelshuizen geen verdere zaken met Duitschland zullen doen en hun orders hebben geannuleerd. De Britsche Joden zullen officieel geen boycot-actie voeren.

28 MAART 1933

E. **DUITSCHLAND. — Het verbod der S.P.D.-pers verlengd. —**
Het op 28 Maart 1933 expireerende verbod der sociaal-democratische pers in Pruisen is voor onbepaalden tijd verlengd. **(Vorig bericht blz. 260 H.)**

F. **DUITSCHLAND. — Politieke gevangenen. —**
In het concentratiekamp te Stuttgart zijn 1500 politieke gevangenen ondergebracht. Zij zullen op het terrein zelf te werk worden gesteld bij den aanleg van wegen.

G. **ZUID-AFRIKA. — Bevolking. —**
De resultaten der vijfde volkstelling van Zuid-Afrika, gehouden in Mei 1931, worden eerst thans gepubliceerd.
Hoewel zij ditmaal uitsluitend betrekking had op de blanke bevolking, levert zij zeer belangrijke gegevens. De totale blanke bevolking bedroeg 1.828.175 tegen 1.676.660 in 1926 en 1.116.806 in 1904. Sinds 1904 bedroeg dus de toeneming 64%. Een buitengewoon merkwaardig feit is, dat in deze periode de mannelijke bevolking slechts met 46%, de vrouwelijke daarentegen met 86% toenam. Dit blijkt het inhalen van een achterstand te zijn. Men vermoedt, dat over enkele jaren de vrouwelijke bevolking de mannelijke zal overtreffen.
Hoewel de zwarte bevolking niet officieel is geteld, wordt haar aantal geschat op 6.251.000, hetgeen een toeneming sinds 1904 beteekent van 54%. De vrees, dat de zwarte bevolking in veel sterker mate zou toenemen dan de blanke, is dus niet bewaarheid.
(Die Burger, Kaapstad)

H. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Wijziging van drankwet en beteugeling van dansgevaar. —**
De Eerste Kamer heeft de wijziging van de Drankwet, o.m. een regeling betreffende het dansvraagstuk inhoudende, zonder hoofdelijke stemming aangenomen.
(Ter toelichting diene het volgende:
De regeeringscommissie inzake het dansvraagstuk heeft de regeering geadviseerd om in artikel 56 der Drankwet een bepaling op te nemen, die haar de vrijheid geeft om in een algemeenen maatregel van bestuur de normen te stellen, die als minima in alle gemeenten zouden behooren te worden in acht genomen.
Blijkens haar toelichting is de commissie van oordeel, dat het dansgevaar zich alleen zal voordoen in localiteiten, waarvoor vergunning of verlof A is verleend. Zij acht daarom artikel 56 van de Drankwet de aangewezen plaats om een wettelijken grondslag voor een nieuw „eischenbesluit" te leggen. Daarvoor is naar haar meening nog een krachtig argument aan te voeren, n.l. dat een orgaan om op deze materie contrôle uit te oefenen, reeds aanwezig is in den dienst der volksgezondheid, speciaal de inspecteur belast met zaken rakende de drankbestrijding.
Met dit standpunt heeft de minister van Binnenlandsche Zaken zich vereenigd). **(Vor. ber. Drankwet 115 B.)**

30 MAART 1933

I. **ALEXANDER SCHMULLER OVERLEDEN. —**
Op 29 Maart 1933 is in den leeftijd van 52 jaar na een langdurige ziekte, te Amsterdam overleden de vermaarde violist Alexander Schmuller.

K. **ZUID-AFRIKA. — Nieuw kabinet gevormd. —**
Op 30 Maart 1933 is de officieele samenstelling bekend gemaakt van de nieuwe nationale regeering.
Hertzog en Smuts hebben besloten, zooals reeds werd gemeld, een kabinet van kundige mannen te vormen, zonder te letten op de eischen der vier provinciën inzake evenredige vertegenwoordiging.
Het kabinet bevat zeven leden uit Transvaal, twee uit de Kaapkolonie, twee uit den Oranje-Vrijstaat, een uit Natal en is als volgt samengesteld:
Eerste minister: generaal Hertzog (Nationalist).
Justitie: generaal Smuts (Z.-Afrik. Partij).
Financiën: Havenga (Nationalist).
Mijnen en Industrie: Patrick Duncan (Z.-Afrik. Partij).
Binnenl. Zaken: Hofmeyr (Z.-Afr. Partij).
Landwezen: Denys Reitz (Z.-Afr. Partij).
Inboorlingenzaken: Grobler (Nationalist).
Landbouw: generaal Kemp (Nationalist).
P. T. T.: Clarkson (Z.-Afr. Partij).
Spoorwegen: Pirow (Nationalist).
Arbeid: Fourie (Nationalist).
Min. zonder portef.: Richard Stuttaford (Z.-Afr. Partij).
(Vorig bericht blz. 254 F.)

A. **DUITSCHLAND. — De Stahlhelm in de Palts.** —
Na Brunswijk is het thans ook in de Palts tot wrijving tusschen den Stahlhelm en de nationaal-socialisten gekomen. Te Welterswoog en Germsheim zijn de kampementen van den arbeidsdienst van den Stahlhelm door de nat.-socialisten bezet. Voorts zijn verscheiden Stahlhelmleiders te Spiers, Zweibrücken, Neustadt a.d. Haardt en Landstuhl gearresteerd.

31 MAART 1933

B. **OOSTENRIJK. — Ontbinding Schutzbund.**
De sedert eenige dagen gevoerde beraadslagingen van het kabinet met vertegenwoordigers der regeeringspartijen hebben er toe geleid, dat men de beslissing over de ontbinding van den republikeinschen Schutzbund heeft overgelaten aan den bondskanselier.
Nader meldt Reuter, dat bondskanselier Dollfuss met volkomen instemming der regeering reeds op 31 Maart de ontbinding van den Schutzbund voor het geheele land heeft gelast.
In de motiveering wordt gewezen op de talrijke rustverstoringen en gewelddadigheden tegen de bevolking en den Staat, alsmede op de in Tirol in beslag genomen documenten, welke wijzen op gewapend verzet. Oppositie tegen deze verordening zal met alle ten dienste staande middelen worden onderdrukt. De bevolking wordt verzocht zooveel mogelijk orde en discipline te handhaven, de regeering te steunen en met alle middelen de veiligheid van den staat te verzekeren. (Neue Freie Presse)

C. **DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden. — Numerus clausus bij de advocaten.** —
Rijksminister Göbbels heeft verklaard dat in verband met het afnemen van de gruwelhetze in het buitenland, de boycot-actie tegen de Joden in Duitschland voorloopig alleen op Zaterdag 1 April '33 zal worden uitgevoerd, waarna een pauze zal volgen tot 5 April 10 uur. Wanneer de hetze in het buitenland dan niet is opgehouden, wordt de boycot verscherpt uitgevoerd. Wanneer de hetze ophoudt verklaart de N.S.D.A.P. bereid te zijn tot herstel van den normalen toestand.
Behalve deze maatregelen betreffende de boycot-actie tegen de Joden is het volgende bepaald ter verzachting van de boycot: In Berlijn behoeven de Joodsche warenhuizen hun personeel niet twee maanden salaris vooruit te betalen en de banken behoeven op 1 April niet gesloten te worden.
Daarentegen heeft de Rijkscommissaris voor het Pruisische departement van Justitie bevolen, dat geen Joden meer als rechters zullen optreden, terwijl bij de advocatuur de numerus clausus wordt ingevoerd.

1 APRIL 1933

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Overzicht 28 December 1932—1 April 1933). — Duitsche vertegenwoordiging ter Ontwapeningsconferentie.** —
De Duitsche regeering heeft op 28 Dec. 1932 haar gezant Von Keller opdracht gegeven als permanent Commissaris voor Volkenbondsaangelegenheden Duitschland te vertegenwoordigen bij de komende beraadslagingen der Ontwapeningsconferentie.
Werkzaamheden hervat. — Het bureau der ontwapeningsconferentie heeft op 23 Jan. 1933 onder voorzitterschap van Henderson zijn werkzaamheden te Genève hervat.
Tijdens de zitting vond een uitvoerig debat plaats over de kwestie der immuniteit van personen, die aan de contrôle-commissie inzake ontwapening mededeelingen zouden verstrekken over vermeende of feitelijke overtredingen hunner regeeringen van de bepalingen der ontwapeningsconferentie.
Na uitvoerige juridische besprekingen is indertijd door een commissie vastgesteld, dat het onmogelijk is, deze kwestie in een juridisch onaanvechtbaren vorm te gieten. Besloten werd, dat de rapporteur van genoemde commissie, Bourquin (België) met den vice-president, Politis nogmaals zal trachten een juridische regeling van deze kwestie te vinden.
Britsche voorstellen. — De tekst der Britsche voorstellen tot bespoediging van den arbeid der ontwapeningsconferentie, welke einde der vorige week aan den voorzitter Henderson en de vertegenwoordigers der vijf groote mogendheden zijn overhandigd, is op 2 Febr. 1933 te Londen gepubliceerd.
De voorstellen bevatten o.m. het plan tot vorming eener commissie der mogendheden van het vasteland van Europa. Deze commissie zou de mogelijkheid moeten onderzoeken van het sluiten van politieke overeenkomsten, waarin zou worden bepaald, onder welke omstandigheden elk dier staten het recht zou hebben op den steun der andere mogendheden.
Wat de eigenlijke ontwapening betreft zou het bureau der ontwapeningsconferentie terstond een aanvang moeten maken met de volgende werkzaamheden:
1. Het vaststellen der sterkte van het z.g. „politiecontingent" der landlegers van elken staat, zoowel voor het moederland als voor de koloniën, overeenkomstig de wijze van berekening der legersterkte, zooals die in het Hoover-plan is uiteengezet.
2. Het vaststellen van het percentage, waarmede het z.g. „verdedigings-contingent" van elken staat zal worden verminderd, en van de tijdstippen, waarop dit zal geschieden.
3. Het vaststellen van de etappen en de methoden, volgens welke de legers der mogendheden van het Europeesche vasteland in overeenstemming kunnen worden gebracht met een algemeen te aanvaarden systeem van reorganisatie.
Wat het materiaal der landmacht betreft, zal het volgende moeten geschieden:
1. Vaststellen van de maximum tonnage voor tanks.
2. Vaststellen van het maximum kaliber voor verplaatsbare kanonnen der landmacht.
3. Beslissen of er voor deze wapens ook een limiet voor de aantallen dient te worden bepaald.
Wat de zeemacht betreft, zou het bureau de maximum tonnenmaat en het maximum geschutkaliber moeten vaststellen voor slagschepen en -kruisers, vliegtuigmoederschepen, (wanneer deze geoorloofd blijven), kruisers torpedojagers en duikbooten (wanneer ook deze laatste niet worden afgeschaft).

Op 2 Februari weder begonnen. — De ontwapeningsconferentie is op 2 Febr. 1933 begonnen met de algemeene beschouwingen over de Fransche voorstellen tot het scheppen van een internationale strijdmacht van den Volkenbond. De Italiaansche gedelegeerde Aloisi heeft scherpe critiek geleverd; hij kon niet inzien dat uit aanneming van de voorstellen vermindering van bewapening zou voortvloeien en meende dat zij tot verhoogde bewapeningsuitgaven zouden leiden. Aloisi zeide verder dat de voorstellen waren geboren uit een geest van wantrouwen. De Duitscher Nadolny nam een conciliante houding tegenover de voorstellen aan en zeide, dat Duitschland de Fransche voorstellen niet a priori van de hand wilde wijzen, doch daaraan verschillende voorwaarden zou verbinden, o.a. dat de Volkenbondsstrijdkrachten zoo sterk moeten worden, dat zij met succes tegen iederen staat zouden kunnen optreden.

„Nimmer geweld"-verbintenis. — De politieke commissie heeft op 15 Febr. '33 onder voorzitterschap van Henderson de kwestie der „nimmer geweld"-verbintenis voor de Europeesche staten besproken. Eden stelde namens de Britsche regeering voor, dat de Europeesche staten bij de onderteekening van de ontwapeningsconventie gelijktijdig de volgende verklaring onderteekenen zouden: De regeeringen van (volgen de namen der Europeesche staten) wenschen de ontwapeningszaak te bevorderen door den geest van wederzijdsch vertrouwen tusschen de Europeesche volkeren te versterken; vast besloten de verplichtingen van het pact van Kellogg niet slechts naar de letter doch ook naar den geest te vervullen, verbinden zij zich hierbij plechtig dat zij onder geen omstandigheid hun toevlucht tot geweld zullen nemen om eenig tegenwoordig of toekomstig geschil tusschen elkaar op te lossen. Een lange reeks van sprekers, onder wie ook de gedelegeerden van Duitschland, Frankrijk, Italië, Nederland, Sovjet-Rusland, betuigden allen

hun principieele instemming met het Engelsche voorstel. Paul-Boncour liet echter niet na tevens op te merken, dat deze verbintenis, hoe nuttig ook, toch niet in de plaats van het door Frankrijk gewenschte Europeesche veiligheidspact zou kunnen treden. Frankrijk moet ook na het tot stand komen van deze verbintenis er op blijven aandringen, dat de staten zich tot bepaalde sanctiemaatregelen tegen de staten, die de verbintenis schenden zouden, zullen verbinden.

De commissie heeft besloten, dat de voorgestelde tekst der nimmer geweld-verbintenis een onderdeel van de ontwapeningsconventie zelf zal moeten uitmaken

Fransche voorstellen. - Uniformiseering der legertypen in Europa. — De Fransche minister van Luchtvaart Pierre Cot gaf ter ontwapeningsconferentie op 17 Febr. '33 een uiteenzetting van het Fransche standpunt. Zijn rede culmineerde in een ontwerp-resolutie, waarin de hoofdcommissie wordt uitgenoodigd, te constateeren: 1e. dat alleen een militaire status van uitsluitend defensieven aard vereenigbaar is met de veiligheid; 2e. dat op het vasteland van Europa alleen het leger met korten diensttijd en gering effectief het type is van een zuiver defensief en langzaam mobiliseerbaar militair systeem, en dat door de algemeene invoering van dit legertype een algemeene vermindering der effectieven verkregen wordt.

De Fransche gedelegeerde deed ten slotte de volgende drie voorstellen, waarbij wordt uitgegaan van de aanvaarding van het beginsel der uniformiseering van het legertype:

1. verkorting van den diensttijd tot acht à negen maanden, met inbegrip van de herhalingsoefeningen;
2. procentueel gelijkmatige vaststelling van het aantal te oefenen manschappen bij alle groote mogendheden;
3. tenuitvoerlegging der reorganisatie van de legertypen in twee étappen van drie à vier jaar elk.

De Duitsche gedelegeerde Nadolny was het met Pierre Cot niet in alle deelen eens en zal zijn regeering raadplegen.

Minister jhr. Beelaerts van Blokland verklaarde geen enkel bezwaar te hebben tegen de voorgestelde invoering van een uniform legertype met korten diensttijd en beperkt effectief. Het Nederlandsche leger, aldus onze minister, beantwoordt aan deze eischen.

Ontwerp-resolutie van Frankrijk aangenomen. — De hoofdcommissie van de ontwapeningsconferentie heeft op 23 April 1933 met 21 stemmen het ontwerp-resolutie van Frankrijk aangenomen, waarin verklaard wordt, dat een regiem van veiligheid alleen in overeenstemming te brengen is met een defensief militair statuut, dat beperkte effectieven, korten diensttijd en een termijn voor langzame mobilisatie met zich medebrengt.

Aan den aanvang van de zitting voerde de Duitsche gedelegeerde Nadolny het woord, ter verdediging van het Duitsche voorstel om de kwestie van het materiaal te bespreken voor de effectieven. Alleen Duitschland stemde echter voor dit voorstel. De Italiaansche gedelegeerde trachtte toen nog een bemiddelend voorstel aangenomen te doen krijgen, inhoudende, dat ingeval de hoofdcommissie het probleem der effectieven zou bestudeeren, niet zou worden overgegaan tot eenige stemming alvorens het probleem van het materiaal besproken zou zijn. Voor dit voorstel stemden echter alleen Oostenrijk, Hongarije, Italië, Zwitserland, Rusland en Uruguay.

Gesteund door Eden bracht Paul-Boncour naar voren, dat er twee duidelijk onderscheiden problemen zijn. Daar de hoofdcommissie reeds een besluit had genomen ten gunste van een voorgaande bespreking der effectieven, is het van belang, dat men in dit opzicht ook het eerst tastbare resultaten bereikt. Daarna komen dan de problemen van het materiaal en de koloniale strijdkrachten. Engeland, de Ver. Staten, België, Scandinavië, Spanje, de kleine Entente en eenige Zuid-Amerikaansche staten stemden voor het Fransche voorstel. Polen stemde blanco.

Luchtvaart-commissie. — In de luchtvaartcommissie der ontwapeningsconferentie voor de contrôle en internationaliseering van de burgerlijke luchtvaart, hield de Fransche minister van Luchtvaart, Pierre Cot, op 24 Febr. '33 een uitvoerige rede, waarin hij het Fransche plan tot vorming van een internationale luchtvaartonderneming uiteenzette, die de volgende drie punten tot taak zou hebben:

1. Uitsluitende internationaliseering der groote verkeers- en transportluchtlijnen van algemeen belang;
2. Deelneming aan andere intern. luchtverbindingen;
3. Contrôle op de particuliere luchtlijnen.

De vertegenwoordiger van Nederland bestreed zeer scherp de plannen van Pierre Cot en verklaarde, dat het volmaakt voldoende was, een gecontrôleerde reglementeering in te voeren.

Japan blijft deelnemen aan de conferentie. — De Japansche ministers van Buitenlandsche Zaken, van Oorlog en van Marine hebben na gemeenschappelijk overleg besloten, dat Japan ook na zijn terugtrekking uit den Volkenbond zal blijven deelnemen aan de Ontwapeningsconferentie.

De kwestie der koloniale troepen. — De hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft op 27 Febr. '33 met groote meerderheid van stemmen besloten alle koloniale troepen uit te sluiten van de door de hoofdcommissie reeds goedgekeurde unificatie der legers binnen een systeem met korten diensttijd en beperkte troepencontingenten. De koloniale legers zijn door dit besluit practisch vrijgesteld van alle toekomstige ontwapeningsmaatregelen. De groote koloniale mogendheden Engeland, Frankrijk en Nederland hebben zich krachtig verzet tegen de opneming van koloniale legers in de unificatie der legerstelsels.

„Nimmer geweld"-verbintenis. — De politieke commissie der ontwapeningsconferentie heeft op 2 Maart '33 met 27 stemmen vóór aangenomen den gewijzigden tekst van het Britsche voorstel, dat de onderteekenaars van de overeenkomst plechtig zullen bevestigen, dat zij in geen geval hun toevlucht zullen nemen tot geweld als instrument van nationale politiek.

Luchtvaart-commissie. — Zonder discussie nam de commissie op 3 Maart '33 een resolutie aan, waarin wordt uitgesproken, dat het huidige werk inzake de internationaliseering der civiele luchtvaart berust op het aanvaarden van de toekomstige volledige afschaffing van de militaire luchtvaart en van het werpen van bommen. Als de thans nog op te lossen vraagstukken worden beschouwd de internationaliseering van de civiele luchtvaart en de vorming van een luchtpolitie. In geval geen overeenkomst inzake de afschaffing der militaire luchtvaart wordt bereikt, worden de tijdens de debatten geuite meeningen en genomen beslissingen over de internationaliseering van de burgerlijke luchtvaart nietig verklaard. De commissie zal uiterlijk 11 Maart '33 met haar werk gereed zijn.

Een echec verwacht. — Uit goed ingelichte Fransche kringen wordt op 11 Maart '33 medegedeeld, dat de Fransche en Engelsche ministers het er te Parijs over eens zijn geworden, dat de ontwapeningsconferentie geen uitzichten op een goed resultaat meer biedt, zoodat MacDonald en Paul-Boncour eer zullen komen, om de sluiting er van voor te bereiden.

Engelsche voorstellen. - Redevoering van MacDonald. — De Engelsche premier, MacDonald, heeft in de hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie de aangekondigde groote redevoering gehouden. In de zaal waren o.m. aanwezig Daladier, Paul-Boncour, Simon, Gibson, Nadolny en Beck.

MacDonald zeide o.m.: De conferentie is thans in haar laatste beslissende fase getreden. De ontwapening van meer dan 60 staten moet worden ten uitvoer gelegd. De Engelsche regeering heeft den moed de conferentie te willen helpen en haar openlijk te zeggen, wat gedaan moet worden. De mannen van goeden wil moeten thans eens een besluit nemen en de verantwoordelijkheid op zich nemen. Een langjarige vriend, dien spreker zeer hoog schat, een getrouw dienaar van den internationalen vrede, dien hij het volle vertrouwen schenkt, heeft hem gezegd: „òf Duitschland wordt gerechtigheid en vrijheid toegestaan òf Europa stort ineen".

De Engelsche regeering heeft daarom een nieuw voorstel

uitgewerkt, dat wel is waar niemand zal kunnen tevreden stellen, maar, aldus de eerste minister, wie aan de belangen van 60 naties wil tegemoet komen is een dwaas. Het geheele probleem is het karakter der veiligheid te wijzigen. Het Engelsche plan voorziet in een overgangsperiode voor bewapende en ontwapende staten. Het trekt voor niemand partij, doch houdt het midden. De conferentie is een ontwapeningsconferentie, geen bewapeningsconferentie. Het nieuwe Engelsche ontwapeningsplan behandelt in het eerste deel de

Kwestie der veiligheid: Het verdrag berust op het Kellogg-pact. Iedere oorlog en schending van dit pact wordt verklaard tot een kwestie, welke alle staten betreft en beteekent een schending der verplichtingen jegens alle staten. Bij een schending of dreigende schending van het Kellogg-pact kan, indien vijf mogendheden, van wie een groote, dit eischen, de conferentie door den Volkenbond worden bijeengeroepen. De besluiten der conferentie moeten de toestemming hebben van alle groote mogendheden en de meerderheid der overige staten. Deze conferentie behandelt de te treffen maatregelen en wijst den schuldige aan. Verdere bepalingen betreffende de kwestie der veiligheid worden in het ontwerp-verdrag niet behandeld.

Het ontwerp behandelt voorts in zijn **belangrijkste deel** in 96 artikelen de vermindering en beperking der bewapeningen in het bijzonder van het oorlogsmateriaal. De militaire africhting voor de continentaal-Europeesche legers mag niet langer duren dan 8 maanden, doch in bepaalde gevallen kan een verlenging tot twaalf maanden worden toegestaan. De militaire scholing van alle organisaties, behalve die onder regeeringscontrôle staan, is verboden. De berekening der effectieven geschiedt volgens de tot nu toe goedgekeurde methodes. Het ontwerp bevat hiervoor een **tabel,** waarin de niet te overschrijden maxima worden vastgesteld.

Het plan-MacDonald bevat cijfers zoowel voor de legers in het moederland als voor de totale effectieven, de koloniale inbegrepen. Zoo zou Duitschland 200.000 man mogen behouden, Frankrijk 200.000 man Europeesche troepen en 200.000 man koloniale, Nederland 25.000 man Europeesche en 50.000 man koloniale troepen, België 60.000 man en 15.000 koloniale troepen; Sovjet Rusland 500.000 man; Italië 200.000 man Europeesche en 50.000 man koloniale, Polen 200.000 man, Tsjecho-Slowakije en Joegoslavië elk 100.000 man, Roemenië 150.000 man, Hongarije en Bulgarije elk 60.000 man.

Regeling van het oorlogsmateriaal: In het hoofdstuk betreffende de regeling van het oorlogsmateriaal wordt een maximum kaliber vastgesteld van 10.5 c.M. voor mobiel veldgeschut, voorloopig mag evenwel het aanwezige geschut van een kaliber tot hoogstens 15 c.M. behouden blijven. Nieuw te vervaardigen geschut mag evenwel de grens van 10.5 c.M. niet overschrijden. De maximale tonnage van tanks wordt bepaald op 16 ton. Het verboden oorlogsmateriaal moet voor een derde binnen een jaar, voor het overige binnen drie jaren na het van kracht worden van het verdrag worden vernietigd.

Vlootbewapening: Het hoofdstuk betreffende de maritieme bewapening wijst op de reeds bereikte resultaten der conferenties van Londen en Washington, waarvan de bepalingen zullen worden uitgebreid tot Frankrijk en Italië. De vlootkrachten der overige mogendheden moeten op grond van de huidige cijfers worden gestabiliseerd. De nieuwbouw van oorlogsschepen moet door alle staten worden gestaakt, met uitzondering van Italië, dat zal worden toegestaan een slagschip op stapel te zetten, zooals de Dunquerque. De bouw van kruisers met geschut boven 20 c.M. wordt verboden onder voorbehoud van de bepalingen van het Londensche Vlootverdrag. Tot 31 Dec. '36 mogen Frankrijk en Italië noch nieuwe onderzeeërs laten bouwen, noch onderzeeërs koopen. De geheele tonnage voor onderzeebooten blijft voorloopig vrij. De vlootpositie van Duitschland blijft ongewijzigd tot het jaar 1937.

Luchtmacht: Op het gebied der luchtstrijdkrachten wordt bepaald, dat de groote mogendheden Engeland, Frankrijk, Ver. Staten, Japan, Italië en Sovjet Rusland 500 militaire vliegtuigen mogen hebben, Polen, Spanje en Tsjecho-Slowakije ten hoogste 200, België, Roemenië en Nederland ten hoogste 150, Zweden, Zwitserland en Noorwegen 75, Litauen, Letland en Denemarken 50.

Geen militair vliegtuig mag een eigen gewicht hebben van meer dan 3 ton.

Luchtschepen: Het bouwen of aankoopen van luchtschepen wordt verboden voor den geldigheidsduur van het verdrag. De militaire vliegtuigen, welke de maximumgrens overschrijden moeten voor de eene helft veer 30 Juni '36, voor de andere helft vóór het expireeren van het verdrag worden vernietigd. Alle mogendheden moeten het totaal aantal hunner civiele vliegtoestellen en de bijzonderheden betreffende hun burgerluchtvaart mededeelen aan de permanente ontwapeningscommissie. De uitgaven voor de burgerluchtvaart moeten den Volkenbond worden medegedeeld en worden gepubliceerd.

Permanente Ontwapeningscommissie. — Een permanente ontwapeningscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van alle mogendheden moet de noodzakelijke voorbereidingen treffen voor de tweede étappe der Ontwapeningsconferentie. De commissie heeft het recht van onderzoek ingeval van een schending van het Ontwapeningsverdrag ter plaatse, na een met 2/3 meerderheid aangenomen besluit.

Geldigheidsduur vijf jaar: Het verdrag heeft een geldigheidsduur van vijf jaar met uitzondering van de op 31 December 1936 afloopende bepalingen betreffende de maritieme strijdkrachten. Het verdrag voorziet er in, dat in geval van oorlog of bij bedreiging der nationale veiligheid iedere regeering voorloopig de bepalingen van het verdrag behalve het verboden bombardement uit de lucht en den chemischen en bacteriologischen oorlog kan intrekken. De betreffende staat moet later zijn bewapening weer terugbrengen tot het bij het verdrag vastgestelde niveau. Het verdrag zal geratificeerd worden door de constitutioneele organen. Het laatste, 96 ste, artikel van het verdrag bepaalt, dat de overeenkomst de huidige bepalingen der verdragen van St. Germain, Trianon en Neuilly voor Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije vervangt.

A. **MUSSOLINI'S PLAN. — Ontwapening.** — De „Daily Telegraph" meldt de volgende bijzonderheden omtrent het plan van Mussolini, dat uit de volgende vijf punten is samengesteld:

1. De conventie wordt gesloten voor een periode van tien jaar en zal, indien geen der deelnemers vóór afloop van den voorgeschreven termijn opzegt, automatisch voor een nieuwe periode van tien jaar verlengd worden.

2. In den geest van het Kellogg-pact zullen Engeland, Frankrijk, Italië en Duitschland voor handhaving van den vrede samenwerken.

3. Ook voor andere mogendheden bestaat de mogelijkheid, zich bij de conventie aan te sluiten.

4. Bijzondere verplichtingen: Frankrijk, Engeland en Italië verklaren, dat in December 1932 aan Duitschland volledige rechtsgelijkheid is toegekend en dat thans de tijd gekomen is, deze rechtsgelijkheid in de practijk om te zetten. Oostenrijk, Bulgarije en Hongarije worden op dezelfde wijze behandeld.

5. Men zal zich bezighouden met het vraagstuk van gelijke richtsnoeren inzake koloniale kwesties.

Van officieuze Fransche zijde verneemt United Press nog, dat de opzeggingstermijn, bedoeld onder punt 1, één jaar bedraagt. Andere mogendheden dan de vier genoemde zullen zich wel bij de conventie kunnen aansluiten, maar er niet als actieve leden aan kunnen deelnemen. Speciale oogmerken van de onderteekenende mogendheden, zooals herziening van de vredesverdragen, moeten in overeenstemming met het Volkenbondspact nagestreefd worden.

Resolutie-Benesj aangenomen. — De algemeene commissie der ontwapeningsconferentie is op 27 Maart '33 na sluiting van de algemeene debatten over het Britsche ontwapeningsontwerp tot 25 April '33 verdaagd.

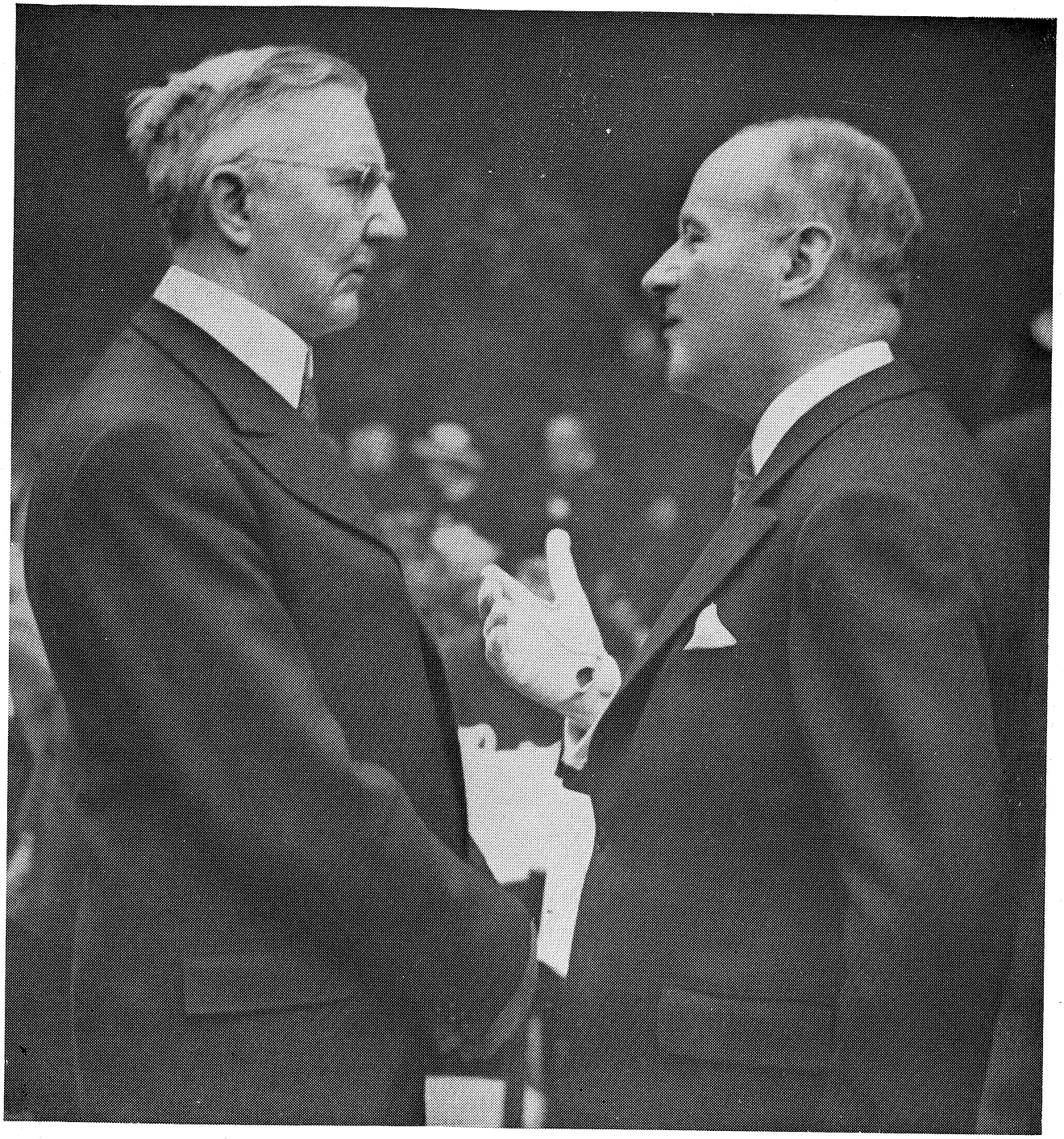

Onderhoud te Berlijn tusschen dr. Hjalmar Schacht (links) president van de Rijksbank en den Franschen gezant te Berlijn, André François-Poncet (rechts).

Tevoren werd met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, welke was opgesteld door den rapporteur van de conferentie, Benesj, en die inhoudt dat het Britsche ontwapeningsvoorstel als basis voor de komende beraadslagingen der algemeene commissie bij de artikelsgewijze behandeling gelden zal. De delegaties hebben het recht tot 20 April '33 amendementen op het Britsche ontwerp in te dienen. Titulescu onderstreepte nadrukkelijk dat de conferentie alleen om technische redenen verdaagd zou worden.

Mussolini's ontwapeningsplan. - Fransch standpunt. — „Excelsior" vatte op 1 April '33 de houding der Fransche regeering tegenover het Italiaansche vier-mogendhedenplan in de volgende vijf punten samen:

1. Frankrijk zal zijn vrienden en geallieerden in Europa niet in den steek laten.
2. De Fransche regeering is MacDonald voor zijn bemiddeling te Genève en Rome zeer dankbaar. Frankrijk zal zich echter niettemin zijn diplomatieke vrijheid van handelen voorbehouden. De Fransche regeering zal er steeds naar streven in oprechte en vertrouwenwekkende samenwerking met de andere Europeesche regeeringen te blijven.
3. De Fransche regeering zal steeds met sympathie en den besten wil de vreedzame voorstellen, die haar gedaan worden, onderzoeken. Dit zal geschieden in den geest en binnen het kader van het Volkenbondspact, dat als hoofdpijler van de internationale politiek van Frankrijk moet worden beschouwd.
4. Een objectief onderzoek van deze voorstellen kan echter niet noodgedwongen het aanvaarden der voorstellen ten gevolge hebben, die voorloopig nog zeer ruim zijn geformuleerd en die van tevoren een grondige studie eischen. Het is niet mogelijk dat staatslieden van verschillende opvattingen dit werk in enkele dagen kunnen afdoen.
5. De Fransche regeering denkt er niet aan ook slechts van een enkel artikel van het Volkenbondspact afstand te doen. Art. 19 voorziet in een nieuw onderzoek van de onbruikbaar geworden clausules. Men kan dit artikel echter niet van den overigen tekst van het Volkenbondspact scheiden. **(Vorig bericht 225 C.)**

A. **DUITSCHLAND. — Ontbinding van alle parlementen.** De Rijksregeering heeft, naar het W. B. meldt, de voorloopige wet betreffende de verhouding tusschen Rijk en landen afgekondigd. De belangrijkste bepalingen zijn de volgende (in verkorten vorm):

§ 1. De landsregeeringen zijn gemachtigd wetten tot stand te brengen buiten de lands grondwet om.
§ 2. De inrichting van de wetgevende lichamen mag echter niet gewijzigd worden.
§ 3. Verdragen behoeven niet meer de toestemming der wetgevende lichamen.
§ 4. De volksvertegenwoordigingen van alle landen (met uitzondering van die welke dat reeds werden) moeten ontbonden worden. Zij worden opnieuw samengesteld in de verhouding van den rijksdag van 5 Maart. De communistische zetels worden niet toegewezen.
In de § § 5, 6 en 7 worden de stemmencijfers aangegeven die noodig zijn om dit resultaat in de parlementen te bereiken.
§ 8. De nieuwe parlementen en raden zijn voor vier jaar gekozen. Een vroegere ontbinding is niet toegestaan.
§ 9. De nieuwe parlementen en raden moeten 15 April hervormd zijn.
§ 10. Zetelverdeeling in andere verhouding dan van den Rijksdag is ongeldig.
§ 11. Ontbinding van den Rijksdag brengt direct ontbinding van de landsparlementen en raden mede.
§ 12. Ook de gemeentelijke parlementen en raden worden ontbonden op deze zelfde wijze, dus met een zetelverdeeling in de verhouding van den Rijksdag, opnieuw samengesteld. Ook hier geen communistische zetels.
§ 13 en 14 bepalen de stemmencijfers om die zetelverdeeling te krijgen.
§ 15. De nieuwe gemeenteraden zijn voor vier jaar gekozen.
§ 16. 30 April is deze hervorming afgeloopen.
§ 17. De Rijksminister van Binnenlandsche Zaken kan aanwijzingen geven die buiten de wet gaan.
(Vorig bericht 270 C.)

2 APRIL 1933

B. **DUITSCHLAND. — Boycot tegen Duitsche Joden.** — Uit vele deelen van het Duitsche Rijk wordt volgens Duitsche berichten medegedeeld, dat de boycot tegen de Duitsche Joden op 1 April een rustig verloop had. Eenige incidenten hebben wel plaats gehad o.a. te Kiel, waar een joodsche advocaat en notaris is doodgeschoten, maar de boycot is goed gedisciplineerd ten uitvoer gebracht. Evenwel houden de protesten uit het buitenland, o.a. van Frankrijk, Engeland, Nederland, Zuid- en Noord-Amerika, tegen de Duitsche boycotmethode aan. De New York Times schrijft zelfs, dat de verklaringen van Dr. Goebbels c.s. „pure krankzinnigheid" zijn. **(V. b. Boycot 270 C.)**

C. **SOCIALISTISCHE ARBEIDERS INTERNATIONALE. — De Tweede Internationale en de gebeurtenissen in Duitschland. — Otto Wels treedt af. —**
Het orgaan der Fransche socialistische partij, de „Populaire", publiceert twee resoluties, die de Socialistische Arbeiders Internationale in haar vergadering op 18 en 19 Maart te Zürich heeft aangenomen, in een waarvan zij de arbeiders oproept tot den strijd tegen het fascisme en het probleem van de eenheid in de arbeidersbeweging behandelt, terwijl de tweede betrekking heeft op de kwesties, die op het Congres der S.A.I. in Juni 1933 aan de orde zullen komen. Het bestuur had verder het bureau der S.A.I. opgedragen een aanvulling op den gepubliceerden oproep uit te werken, die door de opening van den Duitschen Rijksdag noodzakelijk was geworden. Tot dit doel kwam het Bureau 27 Maart te Parijs bijeen en besloot een protest te publiceeren tegen de verklaringen, die Rijksminister Goering op 25 Maart 1933 tegenover de buitenlandsche pers had afgelegd. Aan de zitting te Zürich hadden 35 vertegenwoordigers uit 17 verschillende landen, aan de bijeenkomst te Parijs 9 leden van het bureau deelgenomen. In beide gevallen was de S.P.D. niet vertegenwoordigd.
Als gevolg van deze resoluties heeft de Duitsche partijvoorzitter Otto Wels zijn functie als lid van het Bureau neergelegd. Hij verwijt het Bureau, het besluit zonder uitnoodiging aan en buiten aanwezigheid van de Duitsche partij te hebben aangenomen.

3 APRIL 1933

D. **HET HEILIGE JAAR. — Opening van de Heilige Poort te Rome. —**
Het was op 1 April de groote dag voor Rome. Het lang verbeide moment dat de H. Poort geopend zou worden was aangebroken. De plechtigheid trok in de St. Pieter de meeste belangstelling.
Een geweldige emotie maakte zich van de duizenden en duizenden toeschouwers meester, toen de Pauselijke stoet door de St. Pieter trok naar het atrium van de grootste basiliek der Christenheid, naar de poort der Genade, die nu binnen enkele oogenblikken geopend zou worden, terwijl de Pauselijke zangers in twee koren, beurtelings het Veni Creator zongen om van den Hemel het bovennatuurlijk licht af te smeeken.
Het zoo plechtige moment bereikte zijn hoogtepunt, toen de stoet het portiek der Vaticaansche basiliek naderde en het oogenblik gekomen was, dat de H. Poort voor het menschdom zou geopend worden.
Het portiek zelf was als in een feestzaal omgetooverd, bekleed met damasten, fluweelen draperieën, met gouden franjes en artistieke arazzi, uit de Apostolische floreria afkomstig.
Een diepe stilte heerschte in het atrium der basiliek.

Allen waren doordrongen van het plechtige van dit oogenblik.
„Aperite mihi portas justitiae", „opent de poorten der gerechtigheid", zoo klinkt het nu met krachtige en heldere stem van 's Pausen lippen, terwijl hij den eersten slag op de Porta Santa gaf en de zangers antwoordden: „Ingressus in eas confitebor Domino". „Daarin binnengetreden zal ik den Heer belijden". Dan volgden de tweede en derde slag, volgens het ceremonieel, met de daarbij voorgeschreven gezangen. Bij den derden klop viel de in een ijzeren band gevatte muur naar achteren, waarna hij werd weggedragen. Vervolgens werden de nog resteerende deelen verwijderd en werd de drempel van de H. Poort door de poenitenciers van de Basiliek gewasschen.
Nauwelijks had de Paus de woorden gesproken „Aperite mihi portas, quoniam nobiscum Deus", „open mij de poorten, want de Heer is met ons", of de klokken van de Vaticaansche basiliek, tegelijk met die van de andere basilieken, waar tezelfder tijd deze plechtigheid plaats had en van alle kerken van Rome verkondigden juichend en feestbeierend de blijde mare over de Eeuwige Stad. (De Maasbode). **(Vorig bericht 246 D.)**

A. **SIAM. — Staatsgreep van den Koning. —**
Koning Prajadhipok heeft op 2 April '33 een decreet uitgevaardigd, waarbij hij den staat van beleg afkondigt, de Siameesche regeering ontbindt en de grondwet voorloopig buiten werking stelt. Hij heeft een uit 20 personen bestaanden Raad gevormd, waarmee hij voorloopig zal regeeren.
In Juni 1932 ontstond een revolutionaire beweging in Siam, waardoor Koning Prajadhipok gedwongen werd een grondwet in te voeren en een constitutioneele regeering te aanvaarden. De leider van deze beweging, Luang Pradit, werd Minister-president van deze toen ingestelde en thans afgezette regeering.

4 APRIL 1933

B. **LUCHTVAART. — Het Amerikaansche luchtschip „Akron" in zee gestort. —**
Hedennacht om ongeveer half twee (Amerik. tijd) is het grootste in de vaart zijnde bestuurbare luchtschip, de „Akron", bij de kust van New Jersey in zee gevallen en totaal vernield.
Het departement van Marine heeft aan president Roosevelt medegedeeld, dat de „Akron" in een storm is geraakt, door den bliksem werd getroffen, in brand vloog en omlaag stortte.
De „Akron" had 77 man aan boord, waarvan slechts vier zijn gered.

5 APRIL 1933

C. **VEREENIGDE STATEN. — Bankcrisis. —**
Achttien banken in den staat Ohio, meerendeels gevestigd te Cleveland, Acron en Dayton, hebben op 28 Febr. '33 haar betalingen gestaakt. Het totaal der deposito's dezer instellingen beloopt $ 815 millioen.
De toestand wordt ernstiger, aangezien het algemeene gevoel van wantrouwen onder het publiek steeds toeneemt en zich over het geheele land uitbreidt. Als een teeken voor het algemeene wantrouwen haalt men aan, dat Henry Ford tracht de contrôle over zekere bankgroepen in Detroit te krijgen.
Charles Edwin Mitchell is afgetreden als voorzitter van de National City Bank van New York. James H. Perkins, president van de City Bank Farmers Trust Co., de trustee van de National City Organisation, is als zijn opvolger benoemd.
Banksluiting in den Staat New York. — Beursvacantie van drie dagen. — De gouverneur van den staat New York heeft bijna den geheelen nacht geconfereerd met den gouverneur van de Federal Reserve Bank, waarna besloten is een bankmoratorium af te kondigen tot 6 Maart. Men vermoedt dat de effectenbeurs en de andere markten automatisch hierdoor zullen worden getroffen.
Naar V. D. uit New York meldt, heeft de regeering voor de geheele Vereenigde Staten een „beursvacantie" van drie dagen afgekondigd. Naar verluidt is deze „beursvacantie" niet afgekondigd ter voorbereiding van de opheffing van den gouden standaard, doch slechts ter verdediging van den dollar.
Embargo op goud en zilver. — President Roosevelt heeft op 6 Maart '33 een proclamatie uitgevaardigd, waarbij een embargo wordt ingesteld op den export van goud en zilver, terwijl het buitenlandschen naties verboden is goud te earmarken. President Roosevelt heeft verder de nationale „Bankholiday" verlengd tot 9 Maart 1933. De minister van Financiën Woodin heeft verklaard dat de maatregelen van Roosevelt geenszins beteekenen, dat nu ook de gouden standaard wordt opgeheven, en dat een zoodanige interpretatie een ernstige misvatting zou zijn.
Clearing-house-scrips (noodgeld). — De New Yorksche bankiers hebben op 6 Maart een formeel plan opgesteld voor de uitgifte van clearing-house certificaten, dat in werking zal treden, zoodra het door den minister van Financiën is goedgekeurd. De scrips zullen worden uitgegeven tegen de liquide activa der banken, welke thans op vergaderingen der plaatselijke bankiers worden getaxeerd. Volgens de bestaande plannen zullen de banken, die aangesloten zijn bij het clearing house, b.v. te New York, staatsfondsen en andere onderpanden, welke thans bij de Federale Reserve Banken verdisconteerd kunnen worden, aan het clearing house zenden, waarna het clearing house op dit onderpand certificaten zal uitgeven.
Na aldus certificaten te hebben verkregen, zullen de banken scrips uitgeven, die de plaats van geld zullen innemen.
Gemeld wordt dat de certificaten interest zullen dragen. Chicago, Philadelphia, Detroit, San Francisco en alle andere groote financieele centra overwegen eveneens de uitgifte van certificaten en scrips.
De American Bank Note Company is dag en nacht bezig met het drukken van clearing-house certificaten. Clearing house certificaten en scrips der meeste steden moeten tegen elkaar inwisselbaar zijn.
De kwestie der clearing van scrips tusschen de verschillende leden door middel van het Federale Reserve Stelsel moet nog worden geregeld. De scrips zullen den druk op de Federale Reserve Banken verminderen.
President Roosevelt's boodschap aan het Congres. — Aan de boodschap, die Roosevelt op 9 Maart tot het Congres heeft gericht, is het volgende ontleend:
Op 3 Maart is ons banksysteem buiten werking getreden. Het is onze eerste plicht, alle gezonde banken weder te openen. Deze maatregel is een noodzakelijkheid voor de hierop aansluitende wetgeving tot hervorming van het bankwezen, welke de speculatie met de toevertrouwde gelden moet verhinderen en de andere overtredingen, waaraan de bekleeders van vertrouwensposten zich hebben schuldig gemaakt. Ik vraag aan het Congres de onmiddellijke behandeling en aanneming van een machtigingswet, welke mij de contrôle over de banken ter bescherming der deposanten geeft. Bovendien moet ik gemachtigd zijn, die banken zoo spoedig mogelijk te openen, welke aannemelijk hebben gemaakt, dat zij solvabel zijn.
Ook moet ik volmacht hebben ter reorganisatie en heropening van die banken, waarvan bij onderzoek blijkt, dat een reorganisatie haar weer op gezonde grondslagen zal stellen.
Verder verzoek ik aanneming van aanvullingen der Federal Reserve Act, welke de uitgave van behoorlijk gedekt geld in zooverre toelaten als noodig is ter bevrediging van alle credietaanvragen.
Dit doel moet bereikt worden, zonder dat de ongedekte verplichtingen der regeering van de Ver. Staten vermeerderd worden.
De aanneming van dit ontwerp zal een einde maken aan den noodtoestand en ik hoop, dat het in korten tijd tot het weder opleven van het economische leven zal leiden.
Binnenkort zal ik van het Congres toestemming vragen voor twee andere maatregelen, welke ik dringend noodzakelijk acht.
Zoodra deze maatregelen doorgevoerd zijn, zullen wij

tot het onderzoek van een volledig programma tot nationaal herstel kunnen overgaan.

Inhoud der wet op het bankwezen. - Deviezencontrôle door Huis van Afgevaardigden en Senaat aangenomen. — De wet op het bankwezen, voorgelegd aan het Congres, sanctionneert en verlengt de buitengewone bevoegdheid van den president op het gebied van het bankwezen en gelast concentratie van het goud in het geheele land bij de Fed. Res. banken. De wet laat toe, dat de banken tegen onderpand van schatkistpapier en staatsobligaties, handelswissels en bankaccepten zich van ruilmiddelen bij de Fed. Res. banken voorzien door beleening voor den tijd van max. 90 dagen.

Het ontwerp staat den gezonden banken toe, onmiddellijk haar loketten in heropenen. Die, welke niet in staat zijn haar soliditeit te bewijzen, zullen onder toezicht van regeeringscommissarissen komen gedurende de reorganisatie.

Overtreding van de wet door banken wordt gestraft met boeten tot $ 10.000 of gevangenisstraf tot 10 jaren.

Gedurende den noodtoestand zal de president transacties in buitenlandsche betaalmiddelen en stortingen tusschen de banken onderling, uitvoer en oppotting van goud en munten kunnen regelen en verbieden en de afgifte van goud, hetzij in munten of in baren, van ieder persoon kunnen eischen.

Het Huis van Afgevaardigden heeft het ontwerp van wet op het bankwezen op 10 Maart '33 aangenomen.

Ook de Senaat heeft het ontwerp goedgekeurd.

De banksituatie is ietwat opgehelderd. De meeste banken hebben haar zaken hervat, sommige in vollen omvang, andere op min of meer beperkte schaal, doch alle op de basis, welke het doen van alle essentieele zaken mogelijk maakt.

Opening van 6000 banken. — President Roosevelt heeft op 12 Maart '33 een decreet geteekend, waarbij de secretaris van de schatkist gemachtigd wordt om licenties te verleenen voor de opening der loketten van 6000 banken, welke deel uitmaken van het Federal Reserve System en welke solide zijn. De banken in de verschillende staten, welke niet in het System zijn opgenomen, zullen machtiging moeten verkrijgen van de bank-autoriteiten.

Aan het decreet wordt toegevoegd, dat het embargo op goud absoluut van kracht blijft en dat geen enkele export van goud geoorloofd is, behalve wanneer deze geschiedt conform de reglementen van het secretariaat van de schatkist of met licentie van den secretaris van de schatkist. De banken zullen geen goud uitbetalen en zullen geen transacties in vreemde deviezen verrichten, tenzij voor normale wettelijke commercieele behoeften, voor redelijke behoeften van menschen die reizen of ter voldoening van contracten, welke zijn afgesloten vóór 6 Maart.

President Roosevelt heeft zich met een boodschap tot het Congres gericht, waarin hij volledige vrijheid van handelen verlangt inzake de vaststelling van de uitgaven der regeering, inclusief de salarissen, pensioenen en soldij.

De New Yorksche beurs weder geopend. — Op 14 Maart '33 werd definitief bekend gemaakt, dat de handel op de New Yorksche effectenbeurs op 15 Maart zal worden hervat.

Het aantal banken, dat heropend is, neemt geleidelijk toe.

De Amerikaansche minister van Financiën, Woodin, heeft in een verklaring aan de pers zijn voldoening uitgesproken over de wijze, waarop het volk thans met de regeering samenwerkt.

Banken heropend. —

Op 21 Maart hebben 70 pCt van de Amerikaansche banken haar normale werkzaamheden hervat.

Van de overige 30 pct. hebben ongeveer de helft haar loketten weer geopend onder beperkende bepalingen voor het verrichten van bepaalde werkzaamheden. De bepalingen bestaan meestal hierin, dat de deposito's, welke opgenomen kunnen worden, tot een bepaald maximum kunnen loopen.

Ongeveer 10 pct. van de banken is nog gesloten, hetzij omdat men nog niet gereed is met een reorganisatie, hetzij omdat zij samengevoegd zullen worden met andere bankinstellingen, zoodat het bedrijf op een gezonde basis zal kunnen worden hervat.

Goudembargo opgeheven. —

President Roosevelt heeft op 5 April 1933 een decreet onderteekend, waarbij de minister van Financiën gemachtigd wordt licenties af te geven voor den export van goud, hetzij in den vorm van munten of van baren, als gevolg van normale handelstransacties of voor den export voor „earmarked" goud — met dien verstande, dat hieronder verstaan wordt goud, dat gereserveerd is voor rekening van buitenlandsche regeeringen, buitenlandsche centrale banken of van de Bank voor Internationale Betalingen — en ook voor gevallen, waarin goud is geïmporteerd met de bedoeling dit weer uit te voeren. Deze licenties zullen ook verstrekt mogen worden om te voldoen aan de gewone behoeften aan goud van de industrie en de kunstnijverheid.

Tegelijkertijd heeft president Roosevelt gelast, dat alle particulieren, die meer dan honderd dollars in goud of in goudcertificaten bezitten, dit bedrag moeten inleveren op straffe van een boete van maximaal tienduizend dollar of gevangenisstraf van ten hoogste tien jaar.

Afgezien van het licentie-systeem is het embargo op den gouduitvoer hierdoor opgeheven, maar de maatregelen tegen het hamsteren van geld en goud in het binnenland blijven gehandhaafd.

Naar verluidt is het algeheel vrijgeven van de goudtransacties uitgesteld tot de bijeenkomst van de economische wereldconferentie. **(Vorig bericht blz. 254 H.)**

A. **WERKLOOSHEID. — Statistiek.** —

Uit de werkloosheidscijfers, die het Internationaal Arbeidsbureau over de maanden Januari, Februari en Maart 1933 heeft verzameld, blijkt, dat er een vrij aanzienlijke toename valt waar te nemen vergeleken bij dezelfde maanden van het afgeloopen jaar. Een vergelijking der cijfers voor de wintermaanden der laatste twee jaar toont aan, dat het aantal werkloozen in Chili met 116 % is toegenomen, in Estland en Zweden met 77 %, in Tsjechoslowakije met 61 %, in België met 35 %, in Denemarken met 30 %, in Nederland met 26 % en in Zwitserland met 22 %. Voor Ierland moet de toeneming zelfs de 199 % hebben bereikt, doch dit cijfer komt ten deele voor rekening van een wijziging in de statistische methode.

Veel geringer was de toename in Oostenrijk (11 %), in Finland (11 %), in Frankrijk (9 %), in Engeland (4 %), in Italië (12 %) in Nieuw-Zeeland (13 %), in Noorwegen (11 %), in het Saargebied (6 %) en ten slotte in de vrije stad Danzig (10 %).

In slechts vier landen ging de werkloosheid achteruit en wel in Duitschland, Australië, Canada en Polen. Dit verschijnsel moet echter voor wat Polen en ten deele voor wat Duitschland aangaat, worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat vele werkloozen geen recht meer op ondersteuning hebben en dientengevolge van de lijsten zijn afgevoerd.

In Maart 1933 bedroeg in Duitschland het aantal werkloozen, ingeschreven bij de verplichte werkloosheidsverzekering 6.000.958, tegen 5.357.643 in December 1932 en 6.128.429 in Maart 1932. Voor Oostenrijk bedroegen deze cijfers resp. 401.321, 329.707 en 361.948. Voor Engeland en Noord-Ierland 2.914.914, 2.849.025 en 2.809.103. De statistiek voor de facultatieve werkloosheidsverzekering vermeldt voor België 207.112 werkloozen in Februari 1933 tegen 331.168 in October 1932 en 153.925 in Febr. 1932. Voor Nederland bedragen deze cijfers: 230.136 in Maart 1933 tegen 166.325 in December 1932 en 183.181 in Maart 1932, terwijl de cijfers voor Zwitserland zijn: 125.142, 91.037 en 102.867.

Het percentage der werklooze arbeiders bedraagt voor Duitschland op het oogenblik 33, voor Oostenrijk 32.1, voor Engeland 22.8. Van de aangeslotenen bij de facultatieve werkloosheidsverzekeringen zijn in Denemarken 42.8 % zonder werk, in Nederland 38 %, in Zwitserland 25.2 %, in België 22.1 % en in Tsjechoslowakije 20.7 %. Volgens de statistieken der vakbonden zou het percentage werkloozen in de Vereenigde Staten van Amerika 34 %

bedragen. De Amerikaansche Federatie van den Arbeid schatte in Januari 1933 het aantal werkloozen op 12.100.000 tegen 11.589.000 in November 1932. Voor laatstgenoemde maand zijn echter veel hoogere cijfers gepubliceerd. De „Business Week" gaf een cijfer van 15.252.000 werkloozen en de „Labour Research Association" 16.774.000. (Intern. Arbeidsbur. Genève)

(Vorig bericht 228 F.)

A. **NEDERLAND. — Moordzaak Eschauzier.** —
Het Gerechtshof te 's-Gravenhage veroordeelde op 4 April 1933 de verdachten in de Haagsche moordzaak resp. tot twintig jaar gevangenisstraf en tot vijf jaar gevangenisstraf. De eisch luidde tegen den techniker levenslang en tegen den kantoorbediende acht jaar gevangenisstraf. De rechtbank had verdachten dezelfde straf opgelegd als het Hof thans.

B. **DUITSCHLAND. — Het Schutzverband Deutscher Schriftsteller.** —
De Commissie voor het lidmaatschap van het Schutszverband Deutscher Schriftsteller, bestaande uit dr. Walter Bloem, Hans Richter, Hans Heinz Mantau-Sadila en Max Barthel, heeft een aantal als communistisch en linksradicaal beschouwde schrijvers van het lidmaatschap vervallen verklaard, o.a. de advocaat dr. Apfel, dr. Rudolf Arnheim, dr. Bels-Balasc, dr. Georg Alexander, Bernhard von Brentano, Walter Karsch, dr. Dreyfuss, dr. Hermann Duncker, dr. Axel Enggebracht, dr. Lion Feuchtwanger, dr. Bruno Frey, Manfred Georg, prof. Felix Halle, Otto Heller, dr. Magnus Hirschfeld, dr. Erich Kaestner, dr. Alfred Kerr, Egon Erwin Kisch, Peter Martin Lampel, Otto Lehmann-Russbüldt en Willy Muenzenberg.

6 APRIL 1933

C. **JURISPRUDENTIE. — Betaling van geldboeten.** —
Bij de wet van 6 April '33 (St.bl. 141) zijn nadere voorzieningen getroffen betreffende betaling van geldboeten en van het geldelijk bedrag, waarop verbeurd verklaarde voorwerpen bij de uitspraak worden geschat.
Art. 24 tweede lid van het Wetboek van Strafrecht bepaalt — teneinde ten uitvoerlegging op goederen en inkomsten en vervangende vrijheidsstraf zooveel mogelijk te voorkomen — dat de verdachte altijd, dus ook nog op het tijdstip dat met de executies zal worden begonnen (wellicht lang na verloop der oorspronkelijk gestelde termijnen) bevoegd blijft, zich door betaling alsnog van de — oorspronkelijke — geldboeten, of van het daarvan overgebleven gedeelte, te bevrijden. Hetzelfde geldt, ingevolge art. 34, zesde lid, ten aanzien van betaling alsnog van 't oorspronkelijke bedrag, waarop verbeurdverklaarde voorwerpen bij de uitspraak worden geschat.

D. **VEREENIGDE STATEN. — Wet tot bescherming van staatsgeheimen.** —
Zonder waarschuwing en volgens sommige leden onder geheimzinnige omstandigheden heeft het Huis van Afgevaardigden op 3 April 1933 min of meer bij verrassing een wet aangenomen, waarbij strenge straffen worden gesteld op de ongeoorloofde publicatie van staatsgeheimen. Het reglement van orde werd buiten werking gesteld en slechts 40 minuten werden toegestaan voor debat. Sommige leden zagen pas nadat over het wetsontwerp was gestemd kans het document, dat zij niet eerder in handen hadden kunnen krijgen, te lezen. Niettemin werd het wetsontwerp met 290 tegen 29 stemmen goedgekeurd. Van de zijde der regeering weigerde men inlichtingen omtrent de bedoeling van dit alles. Medegedeeld werd slechts dat de uitvoerende macht meende een dergelijke bevoegdheid dringend noodig te hebben. Eenigszins spraakzamer werd men toen van enkele zijden krachtig tegen het voorstel werd geprotesteerd, omdat men er de meest drastische censuurmogelijkheid in vredestijd in zag sedert de aanneming van de Alien- and Sedition Laws van ruim een eeuw geleden. Naar aanleiding van deze protesten verklaarde de voorzitter van de Juridische Commissie, Summers, dat hij naar middelen zou zoeken om de pers tegen ongewenschte censuur te beschermen alvorens de wet in den Senaat zal komen.

E. **NEDERLAND. — Verdrag ter voorkoming van den oorlog.** —
Bij de wet van 6 April '33 (Stbl. 138) is goedgekeurd het verdrag van 26 September 1931 tot ontwikkeling der middelen om den oorlog te voorkomen. Het verdrag heeft ten doel de bevoegdheid van den raad van den Volkenbond in tijden van crisis te vergrooten, opdat de Volkenbond beter zijn taak tot het voorkomen van oorlogen zal kunnen vervullen. Het verdrag dankt zijn ontstaan aan een voorstel in 1928 door de Duitsche delegatie gedaan in het comité voor arbitrage en veiligheid. Het is tot dusver bekrachtigd door Peru en Noorwegen.

F. **OOST-GROENLAND. — Noorwegen bezet nieuw gebied.** —
De Noorsche regeering heeft op 12 Juli '32 het gebied van Oost-Groenland tusschen 63° 40' en 60° 30' N.B. bezet. Het hier bedoelde gebied is gelegen aan de Z. O. kust van Groenland en ligt een heel eind zuidelijker dan het gebied, dat de Noorsche regeering juist een jaar geleden in bezit nam en dat zich ongeveer tusschen 72° en 74° N.B. uitstrekt. Die inbezitneming van verleden jaar volgde op het feit, dat eenige Noren, deel uitmakende van een expeditie, er de Noorsche vlag plantten en er den naam aan gaven van Eirik Raudes (Erik de Roode's) land, naar den eersten man, die omstreeks het jaar 1000 op Groenland voet aan land zette.
Verleden jaar was het de Noorsche IJszeeraad, een semi-officieel lichaam, die op officieele inbezitneming door de Noorsche regeering aandrong.
De Deensche premier Stauning verklaarde, dat deze bezetting niet alleen een schending is zooals de vorige, maar zich veel meer direct richt tegen districten van dit land, die ongetwijfeld onder de Deensche staatssouvereiniteit vallen en die een gebied vormen, dat een deel is van het Deensche koloniale gebied Groenland.
Aanklacht van Denemarken. — De Deensche regeering heeft op 13 Juli '32 bij het Permanente Gerechtshof van Internationale Justitie in Den Haag, een aanklacht ingediend tegen Noorwegen, in verband met het optreden van dit land in Groenland.
Protest van de Noorsche Venstre-partij. — De Noorsche Venstre-partij (de linker partij) waartoe ook de voormalige Noorsche premier Mowinckel behoort, en de Noorsche Arbeiders Partij, hebben scherp stelling genomen tegen het optreden van Noorwegen in Groenland.
Voorloopige beschermingsmaatregelen. — Het Permanente Hof van Internationale Justitie heeft op 3 Augustus '32 uitspraak gedaan inzake het door Noorwegen gedane en door Denemarken bestreden verzoek aan het Hof, dat dit — hangende de kwestie over Groenland — voorloopige beschermingsmaatregelen zal bevelen overeenkomstig art. 41 van het statuut van het Hof, zulks om de Deensche regeering te noodzaken af te zien van eenigen maatregel van geweld tegen Noorsche onderdanen in het Groenlandsche gebied, dat een twistappel is tusschen de beide genoemde Staten.
Het Hof heeft het verzoek van Noorwegen om tijdelijke beschermingsmaatregelen te bevelen, verworpen, doch behoudt zich het recht voor later in overweging te nemen of zich omstandigheden hebben voorgedaan, welke het bevelen van zoodanige maatregelen in overeenstemming met art. 41 noodig maken.
Uitspraak van het Permanente Hof van Internationale Justitie. — Onder buitengewoon groote belangstelling heeft het Permanente Hof van Internationale Justitie op 5 April 1933 uitspraak gedaan in de zaak betreffende het juridisch statuut van sommige deelen van Oost-Groenland waaromtrent tusschen Denemarken en Noorwegen verschil bestond.
Noorwegen had op 10 Juli 1931 verklaard te zijn overgegaan tot de inbezitneming van een bepaalde streek in Oost-Groenland. Naar aanleiding daarvan had Denemarken bij het Hof een vordering aanhangig gemaakt tot onwet-

tigverklaring van de inbezitneming als zijnde een inbreuk op den bestaanden rechtstoestand.
Met twaalf stemmen tegen twee heeft het Hof beslist overeenkomstig de conclusies van de Deensche regeering en de conclusies van de Noorsche regeering, welke hiermede in strijd waren, verworpen.
De voorlezing van het omvangrijke arrest door den president, den heer Adatsji, duurde bijna drie uur. Daarna deelde hij mede, dat de heeren Anzilotti, rechter, en Vogt, Noorsch rechter ad hoc, hun afwijkende meening bij het arrest hadden gevoegd, terwijl de rechters Schücking en Wang eenige opmerkingen eraan hadden toegevoegd. Deze werden echter niet voorgelezen.
Daarna verklaarde de president de 26ste buitengewone zitting van het Permanente Hof van Internationale Justitie voor gesloten. **(Vorig bericht 75 C.)**

A. **BRITSCH-INDIE. — De Wetgevende Vergadering wijst voorgestelde Federale Grondwet af. —**
De Wetgevende Vergadering van Indië heeft het door de Engelsche regeering voorgestelde ontwerp van een Indische Federale Constitutie, in een met algemeene stemmen aangenomen resolutie als onbevredigend en onaanvaardbaar afgewezen. **(Vorig bericht 216 B.)**

B. **NEDERL. OOST-INDIË. — Invoerrechten. - Bevordering van de Textielnijverheid. —**
Ter voldoening aan het desbetreffende voorschrift van de Indische staatsregeling is op 6 April 33 (Stbl. 158) een wet tot stand gekomen ter bekrachtiging van de door den gouverneur-generaal van Nederl.-Indië vastgestelde ordonnantie, strekkende tot nadere wijziging en aanvulling van het tarief van invoerrechten in Indië en tot buiten werkingstelling van art. 16 der Indische Comptabiliteitswet ten opzichte van de uit bedoelde wijziging en aanvulling voortvloeiende verlaging van belasting.
Met die ordannantie wordt in de eerste plaats beoogd afschaffing van het invoerrecht op ongeverfde katoenen en kunstzijden weefgarens, terwijl daarbij tevens eenige hiermede samenhangende regelingen van ondergeschikten aard worden getroffen. Ten aanzien van de weefgarens, andere dan die van zijde, brengt de minister in herinnering dat het invoerrecht bij een wet van April 1927 van 10 % op 5 % der waarde werd teruggebracht, ten einde de belemmering weg te nemen, die voor de ontwikkeling van de Indische weef- en textielnijverheid gelegen was in de omstandigheid, dat de hoogte van het recht op de weefgarens en de daaruit vervaardigde eindfabrikaten toenmaals dezelfde was.
De thans tot stand gekomen maatregel beteekent een doorgaan op den in 1927 ingeslagen weg, terwijl daaraan eveneens het oogmerk ten grondslag ligt de uitbreiding van de in Indië bestaande textielnijverheid en de vestiging van nieuwe textielbedrijven te bevorderen.

7 APRIL 1933

C. **NEDERLAND. — Uitvoer naar Duitschland gecontingenteerd. —**
Bij K. B. zijn, gelet op de artikelen 2 en 3 der Crisisuitvoerwet, met ingang van 7 April 1933 regels gesteld voor den uitvoer van goederen naar Duitschland.
Op grond van dit K. B. is de minister bevoegd goederen aan te wijzen, waarvan de uitvoer naar Duitschland zonder daartoe door of vanwege den minister af te geven certificaat is verboden.
In afwijking hiervan kunnen door of vanwege den minister voor nader door dezen aan te wijzen goederen voor den uitvoer naar Duitschland certificaten worden afgegeven voor een zoodanige hoeveelheid dier goederen, als waarvan de invoer in dat land tot een beperkt invoerrecht is toegestaan.
Zulks geldt niet voor goederen, ten aanzien waarvan ten genoegen van ambtenaren der invoerrechten wordt aangetoond, dat de uit te voeren goederen niet voor invoer in het vrije verkeer in Duitschland bestemd zijn.
(Vorig bericht 240 B, 211 D.)

8 APRIL 1933

D. **DUITSCHLAND. — Stadhouders in Duitsche landen. Orden en titels weer ingesteld. —**
Het Duitsche Rijkskabinet is op 7 April '33 in zeer langdurige vergadering bijeen geweest. De agenda bevatte 12 punten, waarvan het voornaamste de z.g. „Gleichschaltung"-wet, een wet om administratie en bestuur in overeenstemming te brengen met die van het Rijk. Deze wet heeft de ministerraad na ampele bespreking goedgekeurd, hetgeen o.a. beteekent, dat in de Duitsche landen Rijksstadhouders worden ingesteld. Rijkskanselier Hitler wordt stadhouder van Pruisen.
De Rijksstadhouders hebben de volgende vijf bevoegdheden inzake administratie en bestuur van het land:
1. Benoeming en ontslag van het hoofd der landsregeering en, op voorstel van dezen laatsten, ook van de andere leden der landsregeering.
2. Ontbinding van den landdag en uitschrijving van nieuwe verkiezingen, behoudens de regeling van § 8 van de voorloopige „overeenstemmings"-wet van 31 Maart '33. (Dit artikel bepaalt, dat de landdagen tegelijk met den Rijksdag worden ontbonden en gekozen).
3. Uitvaardiging en afkondiging van de landwetten, inclusief van de wetten tot welke door de landsregeering wordt besloten op grond van artikel 1 van de voorloopige overeenstemmingswet. (Dit artikel bepaalt, dat de landsregeeringen buiten de landsgrondwet kunnen gaan. Dit geldt ook voor de begrooting enz.)
4. Op voorstel van de landsregeering de benoeming en ontslag van staatsambtenaren en rechters, voor zoover dit tot nog toe geschiedde door de opperste landsautoriteit.
5. Het recht van begenadiging.
Orden en titels worden weer ingesteld.
(Westdeutscher Beobachter)

9 APRIL 1933

E. **NEDERL. OOST-INDIË. — Tegen de Westersche geneeskunde. —**
Op 8 April 1933 kwam bij den leider van den Dienst der Pestbestrijding een telefonisch bericht uit Djiwoeng (Tegal) binnen, meldende, dat zich aldaar 800 personen hadden verzameld om te protesteeren tegen miltpunctie. Het gebied is daar bevolkt met een moeilijk te overtuigen bevolking. De indruk bestaat dat deze actie tegen de miltpunctie, die tot verzet leidde, een anti-gezagskarakter draagt.
Kortgeleden werd in deze streek bloedonderzoek, vaccinatie en de Westersche geneeskunde in het algemeen geweigerd. De pestbestrijding zoowel als de algemeene gezondheidsdienst staan hier onder leiding van Javanen. De woningverbetering stuit in deze streek evenzeer op moeilijkheden.
Daar de miltpunctie niet kan worden toegepast, zal tot scherpe isolatie moeten worden overgegaan.

F. **DUITSCHLAND. — Onderzoek naar het Osthilfeschandaal. —**
De bijzondere commissie van onderzoek inzake de schandalen, die voorgevallen zouden zijn bij de steunverleening aan de Oost-Pruisische boeren heeft gerapporteerd dat zij 26 gevallen heeft onderzocht en bij geen van alle corruptie heeft geconstateerd, zoodat de beschuldigingen waardeloos zijn, meldt Wolff. **(Vorig bericht 251 G.)**

10 APRIL 1933

G. **DUITSCHLAND. — Voortaan „Arische" ambtenaren.**
De wet tot herstel van het beroepsambtenarenwezen is op 8 April '33 gepubliceerd en daardoor in werking getreden. Als ambtenaren worden beschouwd, aldus de tekst van het W. B., allen die in dienst staan van het rijk, de landen, de gemeenten enz. Ook op het personeel, dat werkzaam is bij de sociale verzekeringen is de wet van toepassing, voorzoover het den dienst en de plichten

der ambtenaren heeft. Verder vallen er de rechters, de hoogleeraren enz. onder.
Ambtenaren, die zonder speciale geschiktheid, maar uitsluitend op grond van het behooren tot een partij, zijn benoemd, worden ontslagen.
De wet geldt tot 30 December 1933.
§ 3 bepaalt, dat Duitschland voortaan alleen door Duitsche ambtenaren zal worden geregeerd. Overheidspersoneel, dat niet van „Arische" afkomst is, moet worden gepensionneerd. Dit slaat in de eerste plaats op Joodsche ambtenaren, die echter, voorzoover zij door vorige regeeringen zijn benoemd, eervol en met volledige pensioen moeten worden ontslagen.
Het begrip „Arisch" moet zoo worden opgevat, dat het onderzoek zich tot de grootouders uitstrekt. Was een of meer grootouders Joodsch, dan treedt de bepaling in werking.

11 APRIL 1933

A. **DISCONTOKOERSEN.** —
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
Argentinië	23-2-'33	6
België	13-1-'32	3½
Br.-Indië	16-2-'33	3½
Bulgarije	17-5-'32	8½
Chili	23-8-'32	4½
Columbia	18-9-'30	7
Danzig	11-7-'32	4
Denemarken	12-10-'32	3½
Duitschland	21-9-'32	4
Engeland	30-6-'32	2
Estland	28-1-'32	5½
Finland	31-1-'33	6
Frankrijk	9-10-'31	2½
Griekenland	3-12-'32	9
Hongarije	17-10-'32	4½
Ierland	22-4-'32	4
Italië	9-1-'33	4
Japan	17-8-'32	4.38
Joego-Slavië	21-7-'31	7½
Letland	10-12-'32	6
Litauen	1-1-'33	6
Ned. Bank:		
Wisseldisconto	19-4-'32	2½
Promessendisc.	19-4-'32	3
Bel. v. Effecten	19-4-'32	3
Bel. v. Goederen	19-4-'32	3
Voorsch. R.-Crt.	19-4-'32	3
New York Fed. Res. Bank	6-4-'33	3
Noorwegen	31-8-'32	4
Oostenrijk	23-3-'33	5
Peru	1-8-'30	9
Polen	20-10-'32	6
Portugal	13-3-'33	6
Roemenië	5-4-'33	6
Spanje	23-10-'32	6
Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½
Zweden	31-8-'32	3½
Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Zwitserland	21-1-'31	2

(Vorig bericht 261 E.)

B. **ROEMENIË. — Boycot van Duitsche goederen.** —
De boycot van Duitsche goederen in Roemenië neemt toe.

C. **DUITSCHLAND. — Rijksminister Göring benoemd tot premier van Pruisen.** —
Rijkskanselier Hitler heeft in zijn hoedanigheid van Rijksstadhouder voor Pruisen den Rijksminister en commissorialen minister van Binnenlandsche Zaken van Pruisen, Göring, benoemd tot Pruisisch premier.
Vice-kanselier von Papen werd van zijn functie van Rijkscommissaris voor Pruisen ontheven.

D. **NEDERAND. — Onze uitvoer naar de Vereenigde Staten.** — .....
Onderstaand geen wij een overzicht van de voornaamste uitvoerartikelen naar de Vereenigde Staten:

UITVOER NAAR AMERIKA.

	1932 (in 1000 K.G.)	1931 (in 1000 K.G.)	1932 (in f 1000)	1931 (in f 1000)
Voortbrengselen van bloem-, bloembollen- en boomkweekerijen	5035	6058	2135	3826
Zaden, beh. groenten- en bloemzaden	7295	8304	1710	2016
Leder	178	198	1091	1831
Geneesmidd. en chemische voedingspreparaten	123	145	1297	1820
Manufact. stoffen, weefsel	1129	1382	990	1756
Chemische producten	3717	4908	1347	1582
Cacao	2075	2324	943	1440
Verfwaren, kleurst., vernissen	5384	5569	977	1134
Visch, schaal- en schelpdieren	5938	6407	866	1016
Groentezaden	1480	1556	786	987

(Centraal Bureau voor de Statistiek)
(Vorig bericht 277 C.)

E. **ENGELAND — Lord Reading treedt uit Engelsch-Duitsch Genootschap wegens Jodenvervolging in Duitschland.** —
Lord Reading heeft zijn lidmaatschap van het Engelsch-Duitsch Genootschap opgezegd in verband met de houding der Duitsche regeering tegenover de Joden. In een tot Bernard Morgan, de secretaris van het Genootschap, gerichten brief zegt lord Reading: „Als lid van de Joodsche gemeente kan ik niet langer optreden als president van het genootschap of daarvan lid blijven." **(Vorig bericht 273 B.)**

F. **PORTUGAL. — Nieuwe grondwet in werking.** —
Op 11 April '33 komt officieel een einde aan de militaire dictatuur in Portugal, die zeven jaar heeft geduurd, en treedt de nieuwe grondwet in werking. De presient der republiek, generaal Carmona, heeft den huidigen ministerpresident Oliveira Salazar verzocht een nieuw kabinet te vormen. De voornaamste bepalingen der nieuwe grondwet zijn, dat de president der republiek gekozen wordt voor een ambtsperiode van zeven jaar. De Staatsraad bestaat uit tien leden, die tezamen de regeering vormen. De nationale vergadering bestaat uit negentig leden, die voor een periode van vier jaar worden gekozen. Zij zal worden bijgestaan door een Kamer, die is samengesteld uit deskundigen op verschillend gebied, die de nationale vergadering van advies zullen dienen.

G. **DENEMARKEN. — Boycot van Duitsche goederen.** —
Te Kopenhagen hebben verschillende firma's aanplakbiljetten aangebracht, waarin wordt aangespoord tot de boycot van Duitsche goederen.

13 APRIL 1933

H. **INTERNATIONAAL VERBOND VAN VAKVEREENIGINGEN.** —
Het bestuur van het Internationaal Verbond van Vakvereenigingen heeft in de vergadering te Zürich, naar „Het Volk" meldt, met algemeene stemmen besloten den zetel van het I.V.V. onverwijld naar Parijs over te plaatsen, daar in Berlijn niet langer de mogelijkheid van ongestoord werken bestaat, zooals dat onvoorwaardelijk noodig is in het belang der internationale arbeidersbeweging.

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Phosphaat reserve in Cheribon.** —
In Cheribon is een, in dagbouw verwerkbare, hoeveelheid van ongeveer 100.000 ton phosphaten beschikbaar, terwijl de diepere lagen, door schachten te bereiken, nog geweldige kwantiteiten moeten bevatten. Hoewel een dergelijke schatting weinig exacte waarde heeft, is de mestfabriek „Java", welke de Cheribonsche phosphaten wint, van oordeel, dat, bij aanneming van de helft van het aanwezige kwantum, kan worden vastgesteld, dat de totale phosphaat-consumptie van Ned.-Indië daardoor voor honderden jaren is gedekt.

14 APRIL 1933

K. **DUITSCHLAND. — Het nieuwe Pruisische studentenrecht.** —
De Pruisische minister van Onderwijs en Eeredienst, heeft op 12 April '33 een verordening uitgevaardigd betreffende de reorganisatie van de rechten der Pruisische studenten.
Volledig ingeschreven studenten van Duitsche afstamming en moedertaal vormen in de toekomst ongeacht hun nationaliteit de „Studentenschaft" van een hoogeschool. Iedere student moet op eerewoord een verklaring afleggen, waarin hij mededeelt of zijn ouders en grootouders van Duitsche afstamming zijn, op grond waarvan de leider der „Studentenschaft" over zijn toelating beslist. Partijpolitieke en confessioneele werkzaamheid binnen de „Studentenschaft" zijn niet toegestaan.
De „Studentenschaft" heeft de volgende taak:
a) Nakoming der plichten van de Studentenschaft jegens Volk, Staat en de Duitsche Hoogeschool;
b.) Vertegenwoordiging van de studenten;

c) Waarneming van het zelfbestuur der Hoogeschool, in het bijzonder deelname aan de onderhandelingen van den senaat, de Kamer van discipline der Hoogeschool, Studentenweerbaarheid, medewerking aan de handhaving van de academische orde en tucht en medewerking aan sociale en economische instellingen. De leider der Studentenschaft wordt door zijn voorganger met toestemming van de overige leiders voor een jaar benoemd. Hij wordt door twee senatoren ter zijde gestaan, van wie een voor hem als leider is opgetreden. Voorts bestaat de Studentenschaft uit een Hoofdleider en een „Bondskamer", bestaande uit vertegenwoordigers van iedere groep studenten, die speciaal is opgericht voor weer- en arbeidsdienst en lichaamsoefeningen. (General Anzeiger)

A. **AMSTERDAM. — Premieleening van ƒ 5.000.000.—** Na in geheime zitting beraadslaagd te hebben over het voorstel van B. en W. tot het aangaan van een 3 % premieleening, groot ƒ 5 millioen, waarvoor de gemeente 4.7 % rente zal hebben te betalen, (van de opbrengst zal ƒ 200.000 ten goede komen aan het Concertgebouw en ƒ 100.000 aan Artis), heeft de Raad de voordracht met 29 tegen 4 stemmen (tegen de communisten en de a.-r. heer Baas) aangenomen. **(Vorig bericht 243 C.)**

15 APRIL 1933

B. **PALESTINA. — Toelating van Duitsche Joden. —** De Britsche Hooge Commissaris in Palestina heeft vergunning gegeven tot het bij vervroeging verstrekken van 1000 immigratiecertificaten om te distribueeren onder de Joodsche arbeiders in Duitschland, geldig voor het aantal immigranten, die in de eerste helft van het op 1 April beginnende jaar worden toegelaten.

C. **DENEMARKEN. — Uniformverbod. —** De beide huizen van het parlement hebben een wet aangenomen, waarbij het dragen van uniformen voor politieke doeleinden verboden wordt. (Plitiken)

D. **ENGELAND. — Duitsch-Engelsche handelsovereenkomst. —** De minister van Handel heeft in het Lagerhuis een verklaring afgelegd betreffende de totstandkoming van een Engelsch-Duitsch handelsverdrag. De economische besprekingen tusschen de Duitsche en de Engelsche regeering, welke einde vorig jaar te Berlijn zijn begonnen, zijn onlangs te Londen hervat. Zij hebben thans tot een overeenkomst geleid. De Engelsche regeering verplicht zich bij deze overeenkomst de noodige maatregelen te nemen om een aantal douanerechten voor Duitsche producten te verlagen. Van de andere zijde wordt het contingent Engelsche kolen, dat in Duitschland zal worden toegelaten, verhoogd.
Het verdrag kan slechts van kracht worden wanneer de noodige besluiten door het Lagerhuis zullen zijn genomen.

E. **DUITSCHLAND. — Antisemitisme. - „Zuivering" der Pruisische Hoogescholen. —** De Rijkscommissaris voor het Pruisische departement van onderwijs, Rust, is begonnen met de „zuivering" van de hoogescholen door voorloopig een tiental joodsche professoren met verlof te zenden. **(Vorig bericht 278 K.)**

16 APRIL 1933

F. **ITALIE. — Bezoek van Göring en Von Papen aan Rome. —** De Pruisische minister-president Göring en vice-kanselier Von Papen hebben op 13 April '33 de vertegenwoordigers der Italiaansche pers ontvangen.
(Vorig bericht 278 C.; 240 C.)

17 APRIL 1933

G. **PRINS WILLEM VAN ORANJE. — Nationale volkshulde te Delft. —** Delft was op 17 April '33 in feesttooi ter ontvangst van de vele duizenden, die daar de nagedachtenis van Willem den Zwijger kwamen eeren ter gelegenheid van de herdenking van zijn 400sten geboortedag. In totaal kan het aantal deelnemers op 25 à 30.000 worden geschat, waaronder meer dan 2000 Vlamingen. **(Vorig bericht 237 A.)**

18 APRIL 1933

H. **ITALIË. — Eerste exploitatie van olievelden. —** Dezer dagen zal begonnen worden met de boringen op de nieuwste Europeesche olievelden, n.l. nabij Piacenza in Noord-Italië.

I. **DUITSCHLAND. — Roomsch-Katholieken en Nat.-Socialisten. —** In aansluiting op het besluit van de Fuldaër bisschopsconferentie, waarbij de roomsch-katholieke bezwaren tegen de nationaal-socialistische beweging in Duitschland onder eenig voorbehoud zijn opgeheven, is thans, volgens het W. B., een rondschrijven met instructies gericht aan de geestelijkheid.
Lidmaatschap van de N. S. D. A. P. is geen reden om iemand de sacramenten of de kerkelijke begrafenis te weigeren. Ook een groot aantal personen in partij-uniform mag het sacrament niet geweigerd worden. Het brengen van partij-vaandels in de kerk moet op vriendelijke wijze voorkomen worden. Het opdragen van plechtige missen voor partijpolitieke organisaties is verboden, maar een uitzondering wordt gemaakt voor vaderlandsche vergaderingen. Bij begrafenissen mogen partijvlaggen meegevoerd worden. Partij-demonstraties aan het graf behooren te geschieden nadat de priesters vertrokken zijn. Ten laatste wordt gewezen op de religieuze vorming en de hooge taak van de katholieke vereenigingen.
(Westdeutscher Beobachter) **(Vorig bericht 222 D.)**

K. **OOSTENRIJK. — Bondskanselier dr. Dollfuss' bezoek aan Rome. —** Bondskanselier dr. Dollfuss is op 17 April weer te Weenen van zijn bezoek aan Mussolini teruggekeerd. In een voor de radio uitgesproken redevoering verklaarde de bondskanselier, dat hij zeer tevreden was over zijn bezoek aan Rome. Hij bracht den zegen van den Paus voor Oostenrijk over en deelde mede, dat de minister van justitie dr. Schuschnigg naar Rome was vertrokken om de onderhandelingen over het concordaat voort te zetten. Wat zijn bezoek aan Mussolini betreft, verklaarde hij, dat Oostenrijk in Italië werkelijk begrip vindt en in het Zuiden thans een vriend heeft, waarop het bij de internationale onderhandelingen en bij zijn streven naar economische verbetering rekenen kan. (Neue Freie Presse).

L. **MR. G. A. SERVATIUS. — Lid van den Hoogen Raad. —** Blijkens de „Staatscourant" is benoemd tot lid van den Hoogen Raad mr. G. A. Servatius, vice-president van de Arrondissements Rechtbank te Amsterdam.

M. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting 1934. —** De „Java-Bode" meldt, dat de nadere beschouwingen over de voorloopige begrootingscijfers voor 1934, gehouden in vergaderingen van de Begrootingscommissie, het volgende resultaat opleverden:
De ontvangsten voor 1934 worden voorloopig geschat op 310.000.000 gulden, waaronder 30.000.000 gulden afkomstig van nieuwe heffingen.
Het tekort wordt voorloopig geraamd op 120.000.000 gulden. (Java-Bode) **(Vorig bericht 243 E.)**

N. **VEREENIGDE STATEN. — Embargo op wapenuitvoer. —** Het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij de president gemachtigd wordt een embargo te leggen op den uitvoer van wapenen en munitie uit de Vereenigde Staten naar een land, dat aanvaller is in een oorlog.
De president kan dezen uitvoer verbieden nadat hij de medewerking heeft verkregen van die vreemde mogendheden welker medewerking hij noodzakelijk acht. Over-

treding van de embargo-wet wordt gestraft met ten hoogste twee jaar gevangenisstraf of $ 10.000 boete.
Het ontwerp is naar den senaat doorgezonden.

19 APRIL 1933

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Handel met China. — In- en Uitvoer. —**
De belangrijkste artikelen, die uit Nederlandsch-Indië naar China zijn uitgevoerd en omgekeerd, worden opgesomd in de volgende tabel:

Soorten van goederen.	Waarde in duizenden gouden eenheden. (1 g.e. = omstr. f 1) 1932	1931
Invoer in China:		
Suiker	22.122	18.824
Kerosine	10.392	13.651
Stookolie	3.332	5.776
Benzine, naphta enz.	3.692	3.299
Paraffine	1.766	2.809
Steenkool	521	1.133
Alcohol	1.014	710
Melasse	22	643
Smeerolie	298	606
Graan en meel n.e.g.	937	360
Chem. en art. v. d. pharm.	547	328
Hard hout	874	229
Kleurstoffen	130	209
Thee	280	106
Dierlijke producten en kruidenierswaren n.e.g.	85	86
Olie, gom, was, enz. n.e.g.	188	73
Essentieele oliën	75	44
Uitvoer uit China:		
Gele boonen	6.382	1.630
Katoenen garens	1.442	674
Katoenen manufacturen (shirtings en sheetings)	663	454
Erwten en boonen n.e.g.	253	197
Tabak	162	215
Zijde en cocons	512	16
Cement	44	0.5

n.e.g. = niet elders genoemd. (De Locomotief)
(Vorig bericht blz. 127 L.)

B. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. - Gemeenteschulden. —**
De onderhandelingen inzake de verlenging van de stillhalte-overeenkomst voor de schulden op korten termijn van de Duitsche landen en gemeenten, zijn op 3 Maart afgesloten met de onderteekening van een nieuwe overeenkomst. Bij de onderhandelingen waren vertegenwoordigd crediteuren van Groot-Brittannië, Holland, Zweden en Zwitserland.
De besprekingen hadden betrekking op RM. 200 millioen. De nieuwe overeenkomst loopt tot 15 Maart 1934. De bijzondere toestand, waarin zich de Duitsche openbare lichamen bevinden hebben er toe geleid, dat in het nieuwe stillhalte-jaar met een terugbetaling van slechts 5 % zal worden genoegen genomen. Deze zal in twee termijnen geschieden, waarvan de eerste binnenkort en de tweede in October 1933 zal plaats vinden.
De rentevoet is van 6 tot 5 % verlaagd. Voorts wordt den crediteuren een afsluitprovisie van een achtste procent per kwartaal vergoed. De overige bepalingen zijn in hoofdzaak gelijk aan de bepalingen vervat in de oude overeenkomst. (Börsen Courier)

20 APRIL 1933

C. **VEREENIGDE STATEN. — Goud-embargo weder ingesteld. —**
President Roosevelt heeft 19 April '33 opnieuw een uitvoerverbod voor goud uit de Ver. Staten afgekondigd.
(Vorig bericht blz. 105 E.)

D. **NEDERLAND. — Militaire belangenvereenigingen. —**
Bij resolutie van den minister van Defensie van den 18den April '33 is vastgesteld een „Reglement, houdende beginselen nopens de werkzaamheid van militaire belangenvereenigingen, toegelaten voor militairen beneden den rang van officier".
Dit reglement is toegezonden aan de besturen der verschillende bonden van beroepspersoneel van zee- en landmacht beneden den rang van officier. Deze zijn in de gelegenheid gesteld vóór een bepaalden datum den minister de toelating te verzoeken van hun organisatie als militaire belangenvereeniging, onder overlegging van een exemplaar van de statuten, welke met de in het reglement neergelegde beginselen ten volle rekening moeten houden.
In afwachting hiervan wordt er op gerekend, dat de betrokken bonden zich bij hun arbeid zooveel mogelijk naar de in het reglement omschreven beginselen zullen gedragen. **(Vorig bericht 260 B.)**

E. **NEDERLAND. — Arbitrageverdrag met Japan. —**
Op 19 April 1933 is te 's-Gravenhage tusschen Nederland en Japan een verdrag onderteekend tot beslechting van geschillen door conciliatie, rechtspraak en arbitrage, over welk verdrag de laatste maanden onderhandelingen zijn gevoerd, nadat reeds eenige jaren geleden over de sluiting van zoodanig verdrag in gedachtenwisseling is getreden.
Het verdrag, dat het eenige is van zoo algemeene strekking, tot nu toe door Japan gesloten, is een nieuwe bevestiging van de eeuwenoude vriendschappelijke betrekkingen tusschen de beide landen.

F. **JHR. MR. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND. — Vice-president van den Raad van State. —**
Met ingang van 20 April '33 is jhr. mr. F. Beelaerts van Blokland, minister van Buitenlandsche Zaken, bij K. B. tot vice-president van den Raad van State benoemd.
Met ingang van dienzelfden datum zal minister Ruys de Beerenbrouck ad interim als minister van Buitenlandsche Zaken optreden.

21 APRIL 1933

G. **NEDERLAND. — Wijziging Psychopathenwet. —**
Op 21 April 1933 (Stbl. 179) is een wet tot stand gekomen, houdende tijdelijke voorziening met betrekking tot het ter beschikking van de regeering stellen van personen, bij wie tijdens het begaan van een strafbaar feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing der geestesvermogens bestond. Voor den duur van deze wet zal het praktisch niet meer mogelijk zijn, psychopathen die zich schuldig gemaakt hebben aan een vermogensdelict, ter beschikking van de regeering te stellen.

H. **ENGELAND. — De handel met Rusland. —**
Met betrekking tot het embargo op Russische goederen wordt medegedeeld, dat de invoer van Russische goederen in Engeland verleden jaar iets minder dan £ 20 millioen heeft bedragen, d.i. meer dan 30% van den geheelen Russischen uitvoer. De Britsche uitvoer naar Rusland heeft ongeveer £10½ millioen bedragen. De cijfers zijn gedetailleerd voor de belangrijkste artikelen als volgt: Petroleum £ 2.200.000, ruwe katoen £ 390.000, boter £1.235.000, tarwe £ 1.605.000 en hout £ 5.853.000.

I. **NEDERLAND. — Werkloosheid vermindert. —**
Blijkens de gegevens van het departement van Binnenlandsche Zaken inzake de werkloozenzorg, neemt het aantal geheel en gedeeltelijk werklooze arbeiders gedurende de laatste maanden af. Het aantal ingeschreven geheel werkloozen bij de organen der Arbeidsbemiddeling was in 1932 op 28 Januari 403.978; 25 Februari 382.950; 25 Maart 343.371. **(Vorig bericht 231 B.)**

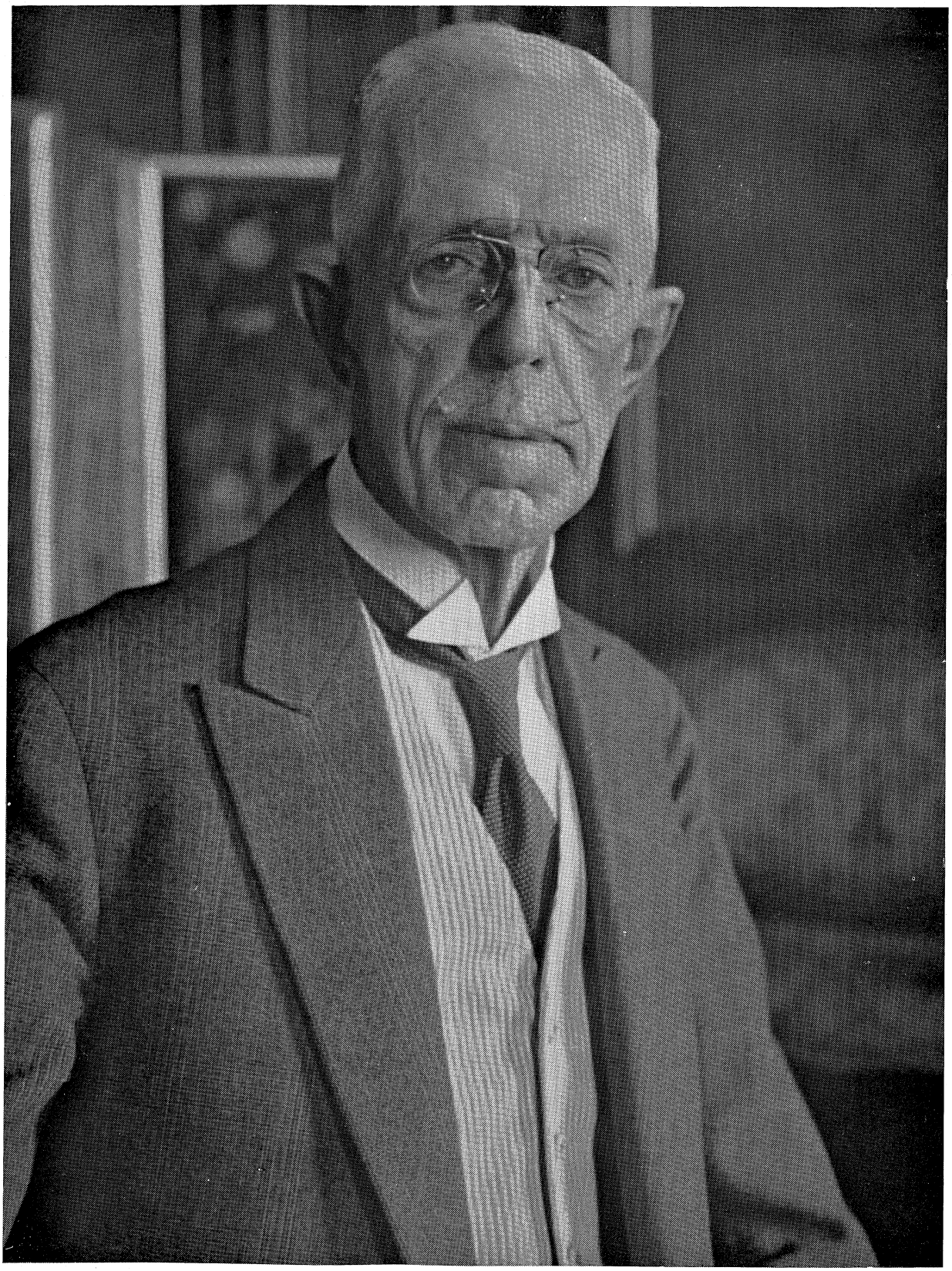

GUSTAAF V, Koning van Zweden, die, niettegenstaande zijn 75-jarigen leeftijd, een groot tennisliefhebber is.

23 APRIL 1933

A. **NEDERLAND.** — **Statistiek der Godsdiensten** (in procenten). —

	Rotterdam				's-Gravenhage				Utrecht				Groningen			
	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930
Nederd. Herv.	56.88	52.39	48.31	39.14	54.24	42.65	39.27	32.98	51.30	47.05	42.96	34.94	59.81	46.12	43.59	32.86
Geref. en Christ. Geref.	6.23	6.57	8.47	8.56	3.80	6.79	6.14	6.91	5.43	6.34	5.60	6.28	7.85	12.69	11.63	13.16
R.-Katholiek	26.70	25.28	24.71	23.00	30.65	29.75	28.43	28.20	35.35	34.83	35.18	35.20	12.74	11.73	10.11	9.64
Israëlitisch	2.78	2.41	1.89	1.78	2.65	2.37	2.57	2.34	0.82	0.73	0.73	0.71	3.96	3.62	2.59	2.28
Geen Godsd.	2.22	6.61	10.26	22.40	2.73	10.12	15.83	23.30	0.99	3.65	8.08	16.41	7.83	16.95	23.20	35.80
Andere Godsd. en onbekend	5.19	6.72	6.36	5.12	5.92	8.31	7.76	6.27	6.11	7.40	7.45	6.46	7.81	8.85	8.86	6.26
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

	Eindhoven				Maastricht				Heerlen				's-Hertogenbosch			
	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930	1899	1909	1920	1930
Nederd. Herv.	2.95	3.16	5.52	11.13	2.04	1.78	2.45	2.33	1.09	3.16	13.37	0.90	7.01	5.97	5.86	5.00
Geref. en Christ. Geref.	0.06	0.28	0.90	3.00	0.02	0.11	0.21	0.36	0.06	0.39	2.07	1.69	1.09	1.49	1.22	1.08
R.-Katholiek	91.83	90.84	90.84	78.16	96.27	96.54	95.49	94.89	97.50	90.78	75.84	87.12	89.89	89.95	90.78	91.31
Israëlitisch	4.67	4.07	0.66	0.44	1.09	0.83	0.55	0.40	0.81	0.37	0.15	0.17	1.04	1.25	0.94	0.92
Geen Godsd.	0.21	0.70	1.37	5.20	0.08	0.21	0.69	1.36	—	0.59	2.83	4.14	0.23	0.61	0.63	1.16
Andere Godsd. en onbekend	0.28	0.92	0.71	2.07	0.50	0.52	0.60	0.66	0.54	4.71	5.74	5.98	0.74	0.73	0.55	0.53
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

B. **AMSTERDAM.** — **Statistiek der Godsdiensten.** —

	31 Dec. 1920:		31 Dec. 1930:	
Ned. Herv.	201.514 =	29.5%	160.913 =	21.2%
R.-Katholiek	155.330 =	22.7%	166.526 =	22.0%
Ned. Israël.	63.699 =	9.3%	60.976 =	8.0%
Ev.-Luth.	33.535 =	4.9%	24.941 =	3.3%
Geref. Kerk	34.997 =	5.1%	30.266 =	4.0%
H. Ev.-Luth.	10.868 =	1.6%	8.024 =	1.1%
Doopsgezind	10.528 =	1.5%	9.054 =	1.2%
Port.-Israël.	5.059 =	0.8%	4.547 =	0.6%
Remonstr.	4.572 =	0.7%	4.004 =	0.5%
Chr.-Geref.	3.538 =	0.5%	2.911 =	0.4%
W.-Herv.	2.853 =	0.4%	1.865 =	0.2%
O.-B. Clerezy	679 =	0.1%	621 =	0.1%
Overige gez.	10.398 =	1.6%	18.735 =	2.5%
Geen kerk	145.590 =	21.2%	263.991 =	34.9%
Onbekend	6 =	0.0%	12 =	0.0%
Totaal	683.166 = 100	%	757.386 = 100	%

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

C. **NEDERL. OOST-INDIE.** — **De muiterij.** — **Commandant van de „Java" van het commandement ontheven.** — De „Java-Bode" meldt, dat de kapitein-ter-zee T. J. A. J. Bruinsma, commandant van de „Java", die sedert Oct. '32 In Ned.-Indië is, van het commandement is ontheven in verband met slap optreden tijdens de dienstweigering aan boord van zijn schip. (Java-Bode)

D. **PRUISEN.** — **Nieuw ministerie.** —
Officieel wordt medegedeeld: Nadat de Rijkskanselier op 11 April 1933 den commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Buitenlandsche Zaken, rijksminister Hermann Göring had benoemd tot Pruisisch minister-president, is thans het volgende ministerie samengesteld:
Pruisisch premier: Hermann Göring, tegelijkertijd minister van Binnenlandsche Zaken;
Financiën: De commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Financiën, Popitz;
Justitie: De commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Justitie, Kerrl;
zoomede de Commissaris van het Rijk voor het Pruisische ministerie van Onderwijs, Eeredienst en Volksopvoeding, Rust, tot minister voor Wetenschap, Kunst en Volksopvoeding.
Betreffende de bezetting der Pruisische ministeries voor Economische Zaken en Arbeid, Landbouw, Domeinen en Bosschen worden nog onderhandelingen gevoerd tusschen minister-president Göring en rijksminister dr. Hugenberg.

E. **CANADA.** — **Gouden standaard opgeheven.** —
De Canadeesche minister van Financiën, Rhodes, heeft bekend gemaakt, dat Canada bankbiljetten niet meer voor goud zal inwisselen. Deze maatregel wordt onmiddellijk van kracht, zoodat Canada dus officiëel den gouden standaard heeft laten varen.

F. **PRINS WILLEM VAN ORANJE.** — **Nationale hulde**
Op 24 April 1933, den dag, dat voor vier eeuwen Prins Willem van Oranje werd geboren, is te Amsterdam een herdenking gehouden, in tegenwoordigheid der Koninklijke Familie. De dag werd ingeluid met koraalmuziek
(Vorig bericht 279 G.)

25 APRIL 1933

G. **SPANJE.** — **Gemeenteraadsverkiezingen.** —
Het eindresultaat der Spaansche verkiezingen voor de gemeenteraden is een nederlaag voor de regeeringspartijen. Zij behaalden slechts 5048 zetels, tegen de oppositie 9717. Bovendien hebben de communisten nog 26, de syndicalisten 58 en de partijloozen 1159 zetels behaald.

H. **ENGELAND.** — **Nieuw handelsaccoord Engeland—Denemarken.** —
In het Foreign Office is op 24 April 1933 de nieuwe handelsovereenkomst tusschen Groot-Brittannië en Denemarken onderteekend. Dit accoord, dat door beide landen geratificeerd moet worden, garandeert de Engelsche kolenindustrie ongeveer 75% van den Deenschen koleninvoer. Behalve op kolen heeft het verdrag nog betrekking op een groot aantal andere Engelsche producten, zooals van de ijzer- en staalindustrie en de textielindustrie, die belangrijke voordeelen verkrijgen. Daartegenover staat voor Denemarken een verhooging van het contingent landbouwproducten, dat naar Engeland kan worden uitgevoerd. Men betoogt in Britsche regeeringskringen, dat zorg zal worden gedragen, dat de Britsche landbouw hiervan geen nadeelen ondervindt.

A. VEREENIGDE STATEN. — **Inflatie. — Opheffing gouden standaard.** —
Zwitserland: De Zwitsersche Bondsraad heeft zich in zijn zitting van 25 April 1933 bezig gehouden met de opheffing van den gouden standaard door de Ver. Staten. De besprekingen hebben uitgewezen, dat de Amerikaansche gebeurtenissen de valuta van Zwitserland op geenerlei wijze benadeelen en dat Zwitserland den gouden standaard zal handhaven.
Frankrijk: De Bank van Frankrijk deelt mede, dat haar dollardeposito's zoo goed als nihil zijn, zoodat de depreciatie van den dollar haar geen direct nadeel bezorgt.
Oostenrijk: De Nationale Bank van Oostenrijk heeft in verband met de opheffing van den gouden standaard in Amerika de noteering van een officieelen koers van den dollar gestaakt.

B. DUITSCHLAND. — **Anti-semitisme. — Onderwijs.** —
De „zuivering" der Duitsche hoogescholen wordt voortgezet. Een groot aantal hoogleeraren van Joodsche afkomst of Marxisten zijn weder met verlof gezonden. Verder is door het rijkskabinet een wet aangenomen tegen de „Ueberfremdung" van Duitsche scholen en hoogescholen, gericht tegen Duitschers van niet-arische afstamming, die slechts in zeer beperkte mate Duitsche onderwijsinrichtingen mogen bezoeken. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 279 E.)

26 APRIL 1933

C. ESTLAND. — **De regeering afgetreden.** —
Het Estlandsche kabinet-Päts is op 26 April afgetreden. De kabinetscrisis is veroorzaakt door de ontevredenheid van de meerderheid in het parlement met de deflatie-politiek, der regeering. **(Vorig bericht 205 K.)**

D. MANDSJOEKWO. — **Tienjarenplan.** —
Volgens berichten uit Tsjangtsjoeng heeft de Mandsjoerijsche regeering een tienjarenplan opgesteld voor Mandsjoekwo, dat het volgende program bevat:
Uitbreiding van het spoorwegnet met 3800 K.M. en het wegennet met 57.000 K.M.; instelling van een luchtlijn van 3.300 K.M. lengte binnen drie jaar. Uitbreiding van de telefoonverbindingen naar alle belangrijke steden. Bouw van modelsteden te Hsinking, Moekden, Charbin, Kirin en Tsitsikar. Havenverbeteringen te Antoeng, Yingkoe en Hoeloetao. Te Moekden, Antoeng, Charbin en Kirin zullen fabriekswijken ontwikkeld worden. Industrie en landbouw zullen door credieten op langen termijn tegen lagen rentevoet gesteund worden. Tenslotte zullen de voornaamste industrieën onder staatscontrôle worden gebracht.

E. ENGELAND. — **Begrootings-exposé van Neville Chamberlain.** —
In het Lagerhuis heeft de Britsche minister van Financiën, Neville Chamberlain, op 25 April 1933 zijn begrootingsexposé gehouden.
Hij verklaarde, dat het tekort van het vorige begrootingsjaar £ 32.678.989 bedraagt, hetgeen mede veroorzaakt is door de betaling van £ 28.900.000 aan de Ver. Staten en door een storting van £ 14.600.000 in het fonds voor amortisatie van de Staatsschuld.
Op de begrooting van dit jaar is geen bedrag uitgetrokken voor de schuldbetaling van de Ver. Staten en wordt onder de ontvangsten ook geen bedrag genoemd als betaling van Engelands buitenlandsche debiteuren.

F. NEDERL. OOST-INDIE. — **Copra-uitvoer.** —
Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat in 1932 ruim 118.000 ons of 32% meer copra werd geexporteerd dan in 1931. De toegenomen uitvoer werd hoofdzakelijk afgezet in Noord-Amerika, waarheen in 1932 81.000 ton werden geëxporteerd tegen 38.000 ton in 1931.
De helft der vermeerdering van den totalen coprauitvoer komt voor rekening van Java.
Bijna 65% van den totalen copra-uitvoer is voor Europa bestemd. (Centr. Kant. v. d. Statistiek)

G. VEREENIGDE STATEN. — **Werkverschaffing. — Half milliard dollar.** —
De bankcommissie van den Senaat heeft de geamendeerde Wagner Lewis-wet goedgekeurd, waarbij aan de staten in totaal 500 millioen dollar wordt toegekend voor verlichting der werkloosheid. Het Huis van Afgevaardigden had een aantal onbelangrijke amendementen aangebracht, waardoor het noodzakelijk was, dat de wet naar den Senaat werd teruggezonden. **(Vorig bericht 237 B.)**

H. DUITSCHLAND. — **Stahlhelm. — Kolonel Düsterberg uit zijn functie ontheven.** —
Het bondsbureau van den Stahlhelm geeft het volgende officieele communiqué uit:
„Om de eenheid der leiding en de geslotenheid van den Stahlhelm, bond van Frontsoldaten, voor den grooten strijd om de toekomst, de vrijheid en de eenheid van het nieuwe Duitschland te verzekeren, heeft de eerste bondsvoorzitter van den Stahlhelm, kameraad rijksminister Franz Seldte, besloten, de leiding van den bond alleen op zich te nemen. De noodzakelijke regelingen hebben plaats door bemiddeling van de Stahlhelm-instanties."
De tweede bondsvoorzitter van den Stahlhelm, kolonel Düsterberg, heeft de pers medegedeeld, dat hij al zijn functies in den Stahlhelm heeft neergelegd. **(V. b. 270 A.)**

I. NEDERLAND. — **Ontslagaanvrage van het ministerie.**
Het Kabinet heeft onder dagteekening van 25 April 1933 de portefeuilles ter beschikking van de Koningin gesteld. De Koningin heeft de beschikbaarstelling in overweging genomen en den ministers verzocht zich inmiddels met de behandeling en afdoening zoo mogelijk van de loopende zaken te blijven belasten.

K. TWEEDE KAMERVERKIEZING. — **Nieuwe samenstelling.** —
Volgens de officieuse berekening van den uitslag van de op 26 April 1933 gehouden Tweede Kamerverkiezing, zal de nieuwe Tweede Kamer als volgt zijn samengesteld:

	1933	1929
R.K. Staatspartij	28 zetels	30 zetels
S.D.A.P.	22 „	24 „
Anti-Revolutionnaire partij	14 „	12 „
Christelijk-Hist. partij	10 „	11 „
Vrijheidsbond	7 „	8 „
Vrijzinnig-Democratische Bond	6 „	7 „
Communistische Partij Holland	4 „	2 „
Staatk. Geref. partij	3 „	3 „
Verbond van Nation. Herstel	1 „	— „
Herv. Geref. Staatspartij	1 „	1 „
Nationale Boerenbond	1 „	1 „
R.K. Volkspartij	1 „	— „
Rev. Socialistische Partij	1 „	— „
Chr. Democr. Unie	1 „	— „
Middenstandspartij	— „	1 „
	100 zetels	100 zetels

In totaal zijn uitgebracht 3.720.758 geldige stemmen (in 1929: 3.380.217), zoodat de kiesdeeler bedraagt 37208. 75% van den kiesdeeler is derhalve 27906. Het totaal aantal kiezers bedraagt 4.097.638, zoodat 376.910 kiesgerechtigden niet hebben gestemd of stemmen hebben uitgebracht, die van onwaarde zijn verklaard.
De samenstelling der nieuwe Tweede Kamer. — Gekozen zijn, onder voorbehoud, dat met den invloed van voorkeurstemmen geen rekening is gehouden:
R.K. Staatspartij: Prof. mr. P. J. M. Aalberse, Ch. L. van de Bilt, Ir. M. C. E. Bongaerts, Mr. dr. L. N. Deckers, Ir. dr. W. J. Droesen, A. H. J. Engels, Ir. L. J. M. Feber, A. N. Fleskens, Mr. C. M. J. F. Goseling, J. Groen Azn., J. A. G. M. van Hellenberg-Hubar, H. G. M. Hermans, G. W. Kampschöer, Dr. L. G. Kortenhorst, C. J. Kuiper, A. J. Loerakker, Mej. J. M. J. A. Meijer, Dr. H. W. E. Moller, M. J. M. van Poll, K. L. H. v. d.

Putt, Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, Mr. J. R. H. van Schaik, J. G. Suring, W. Steinmetz, Mr. F. G. C. J. M. Teulings, Mr. T. J. Verschuur, L. F. J. M. Baron van Voorst tot Voorst, J. J. W. IJsselmuiden.

S.D.A.P.: Ir. J. W. Albarda, H. J. van Braambeek, J. Brautigam, Ir. Ch. G. Cramer, W. Drees, W. Drop, Mr. J. E. W. Duys, Mej. S. Groeneweg, Ds. A. van der Heide, P. Hiemstra, E. Kupers, J. ter Laan, K. ter Laan, Th. Thijssen, J. H. A. Schaper, W. van der Sluis, Dr. J. van den Tempel, W. H. Vliegen, Dr. ir. Th. van der Waerden, A. W. IJzerman, J. H. F. van Zadelhoff, Ds. J. L. Faber.

Anti-Rev. Partij: Dr. H. Colijn, C. S. van Dobben de Bruyn, L. F. Duymaer van Twist, J. J. C. van Dijk, C. van den Heuvel, J. Schouten, C. Smeenk, J. Terpstra, Prof. dr. H. Visscher, Mr. J. A. de Wilde, C. v. d. Zaal. A. Zijlstra, H. Amelink, P. Wielinga.

Christ.-Hist. Unie: J. Bakker, Jhr. mr. D. J. de Geer, Mej. Mr. C. F. Katz, A. Baron van Boetzelaer van Dubbeldam, Dr. H. J. Lovink, Dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, J. R. Snoek Henkemans, H. W. Tilanus, J. Weitkamp, Jhr. mr. F. Beelaerts van Blokland (die geen zitting zal nemen en in wiens plaats komt J. M. Krijger Jr.).

Vrijheidsbond: Dr. S. C. B. Bierima, Mr. G. A. Boon, C. J. van Kempen, H. J. Knottenbelt, H. D. Louwes, Mr. A. G. A. van Rappard, Dr. I. H. J. Vos.

Vrijz.-Dem.: Mevr. Mr. B. Bakker-Nort, F. E. H. Ebels, Mr. A. M. Joekes, Th. M. Ketelaar, Mr. H. P. Marchant, Mr. P. J. Oud.

Communistische Partij: L. L. H. de Visser, Alimin Prawiradirdja, D. Wijnkoop, Sardjono.

Staatk. Geref. Partij: Ir. C. N. van Dis, Ds. G. H. Kersten, Ds. P. Zandt.

Verbond van Nat. Herstel: Mr. W. M. Westerman.

Herv. Geref. Staatspartij: Ds. C. A. Lingbeek.

Nat. Boerenbond: Mr. C. Vervoorn.

R.K. Volkspartij: Mr. P. M. Arts.

Rev. Soc. Partij: H. J. F. M. Sneevliet.

Chr. Dem. Unie: H. van Houten.

Verdeeling van de Kamerzetels sinds 1901

R.K. Staatspartij .	25	25	30	32	30	30	28
S.D.A.P.	6	7	22	20	24	24	22
A.-R. Partij . . .	23	25	13	6	13	12	14
C.-H. Unie . . .	1	10	7	11	11	11	10
Liberale Partij . .	26	24	10	11	9	8	7
Vrijz. Dem. Bond. .	9	9	5	5	7	7	6
Communisten . .	—	—	3	2	1	2	4
Andere partijen . .	10	—	10	3	5	6	9
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

(Vorig bericht blz. 251 A.)

A. **BEETWORTELSUIKER.** —
Zich baseerend op de productiecijfers van het vorige seizoen, komt de firma Czarnikow voor 1933 tot een totale Europeesche suikerproductie van 6.200.000 tons (excl. Rusland) of ongeveer 600.000 tons meer dan het vorige jaar. Van deze 600.000 tons komen alleen voor rekening van Duitschland reeds 360.000 tons. **(V. b. 230 A.)**

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen's nieuwe functie.** —
Nu vice-kanselier von Papen als rijkscommissaris voor Pruisen is afgetreden, wacht hem een nieuwe belangrijke taak als plaatsvervanger van den rijkskanselier. Zijn voornaamste taak zal liggen in de vertegenwoordiging van Duitschland tegenover het buitenland, waarbij hij ook als gedelegeerde op internationale conferenties zal optreden. **(Vorig bericht blz. 279 F.)**

27 APRIL 1933

C. **DUITSCHLAND. — Stahlhelm. - Rijksminister Franz Seldte's toetreding tot de N.S.D.A.P.** —
De bondsleider van den Stahlhelm, rijksminister Franz Seldte, deelde op 27 April in een radiorede zijn toetreding tot de nationaal-socialistische Duitsche arbeiderspartij mede. Hij voegde er bij, dat hij zichzelf en den Stahlhelm onder den leider Adolf Hitler stelde. De kameraden, die hem daarbij niet konden volgen, ontsloeg hij van hun eed op het vaandel. **(Vorig bericht 282 H.)**

D. **DUITSCHLAND. — Hitler's plaatsvervanger.** —
De Völkischer Beobachter publiceert het volgende besluit van Hitler:
Den leider der politieke centrale-commissie, p.g. Rudolf Hess, benoem ik tot mijn plaatsvervanger. Ik verleen hem volmacht om in alle kwesties betreffende het partijbestuur in mijn naam een beslissing te nemen.

E. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond.** —
De rijkspropaganda-afdeeling van de geloofsbeweging van Duitsche Christenen meldt, dat Rijkskanselier Hitler als verbindingsman tusschen zich en de officieele instanties van de Evangelische Kerk, ds. Müller te Koningsbergen heeft benoemd, die tot de Rijksleiding der geloofsbeweging behoort.
De Duitsch Evang. kerkelijke commissie, het hoogste lichaam van den Duitsch Evang. Kerkenbond, is in buitengewone zitting te Berlijn bijeengekomen. Doordrongen van de noodzakelijkheid van een nieuwe constitutie voor het Duitsche protestantisme, met het doel een Duitsch Evang. Kerk te stichten op de basis der gevoerde besprekingen, heeft zij de door den president getroffen maatregelen goedgekeurd, in het bijzonder de benoeming van den Luth. bisschop dr. Marahrens te Hannover en van Pastor Hesse te Elberfeld. De commissie heeft den president de grootst mogelijke volmacht verleend om voor het Duitsche protestantisme te spreken en te handelen.

29 APRIL 1933

F. **DUITSCHLAND. — Verboden literatuur.** —
Eenigen tijd geleden werd te Berlijn een commissie gevormd van eenige nat.-soc. uitgevers, die tot taak had een lijst op te stellen van boeken, welke van alle stedelijke bibliotheken en openbare leesbibliotheken moesten worden verwijderd.
De correspondent te Berlijn van „Het Volk", meldt thans aan zijn blad, dat in een der eerstkomende weken, — genoemd wordt 10 Mei — in alle steden van Duitschland op de openbare pleinen groote brandstapels zullen worden opgericht, waar de boeken in een plechtig auto-da-fé zullen worden verbrand.
Op deze zwarte lijst staan de politieke werken van: Karl Marx, Max Adler, Aufhäuser, L. Bauer, August Bebel, Eduard Bernstein, Bucharin, F. W. Förster, E. F. Cumbel, Hilferding, Karl Kautsky (behalve „Het bolsjewisme in het slop"), Helen Keller, Ferdinand Lassalle, Lenin (behalve „Het radicalisme, de kinderziekte van het Bolsjewisme"), Karl Liebknecht, Lunatscharsky, Thomas Mann, Hugo Preuss, Walter Rathenau.
Uit de geschiedkundige afdeelingen zullen alle pacifistische en defaitistische boeken worden gehaald en uit de afdeeling Rusland alle pro-bolsjewistische literatuur; overigens de boeken van Otto Bauer, Oskar Blum, Paul Hahn, F. Mehring en Müller—Franken. De werken van Marx, Bebel en Lassalle zullen voortaan alleen in de staatsbibliotheek ter beschikking staan van hen, die er uit hoofde van hun studie in moeten lezen.
Uit de roman-literatuur zullen de boeken van de volgende schrijvers worden verwijderd:
Schalom Asch, Henri Barbusse, Berthold Brecht, Max Brod, Alfred Doeblin, Ilja Ehrenburg, Albert Ehrenstein, Arthur E. Loesser, Lion Feuchtwanger, Iwan Goll, Jaroslav Hasek, Walther Hasenclever, Arthur Holitscher, Heinrich Eduard Jacob, Josef Kalinikof, Gina Kaus, Egon Erwin Kisch, Heinz Liepmann, Heinrich Mann, Klaus Mann, Robert Neumann, Ernst Ottwald, Kurt Pinthus, Theodor Plivier, Erich Maria Remarque, Ludwig Renn, Alfred Schirokauer, Arthur Schnitzler, Richard Beer—Hofman, Ernst Toller, Kurt Tucholsky, Arnold Zweig.

Stefan Zweig en Adrianus Thomas, Glaeser, Peter Panter en A. Polgar en Upton Sinclair.

A. **VEREENIGDE STATEN. — Senaat aanvaardt inflatie-ontwerp. —**
De Senaat heeft het wetsontwerp tot steun aan de farmers, alsmede het daaraan toegevoegde inflatie-amendement met 64 tegen 21 stemmen aangenomen.
Dit amendement machtigt den President het goudgehalte van den dollar te verlagen tot minimaal 50 percent, en de vrije aanmunting van zilver toe te staan, op basis van elke waardeverhouding tusschen goud en zilver, welke hij dienstig zal achten. Tevens wordt president Roosevelt gemachtigd de geldcirculatie met $ 3 milliard uit te breiden en het Federal Reserve-crediet te verhoogen door de uitgifte van $ 3 milliard Amerikaansche staatsfondsen. Tevens verkrijgt hij de bevoegdheid om $ 200 millioen zilver te accepteeren als gedeeltelijke betaling der oorlogsschulden. **(Vorig bericht 282 A.)**

B. **PERU. — President vermoord. —**
De president van Peru, Cerro, is op 29 April '33 vermoord. De president had een parade van 20.000 recruten bijgewoond en werd bij het verlaten van het terrein doodgeschoten.
Het Nationale Congres heeft tot opvolger van Cerro als president van de republiek generaal Oscar R. de Benevides benoemd. **(Vorig bericht 82 F.)**

C. **ANGLO-PERSIAN OIL CY. — Basis tot overeenstemming gevonden. —**
Naar verluidt heeft men bij de onderhandelingen over het olie-conflict tusschen de Perzische regeering en de Anglo-Persian Oil Company een basis van overeenstemming gevonden. De Perzische regeering zal voortaan vier goudshilling per ton olie, die de maatschappij wint, ontvangen, terwijl de maatschappij jaarlijks ongeveer 5 millioen ton petroleum zal exploiteeren, zoodat de Perzische regeering een minimum ontvangst van een millioen pond goudsterling per jaar kan worden gegarandeerd, terwijl de Anglo-Persian Oil Company bovendien twee millioen pond sterling jaarlijks aan grondrechten, belastingen enz., aan de Perzische regeering betaalt. **(Vorig bericht 245 D.)**

2 MEI 1933

D. **DUITSCHLAND. — Stahlhelm blijft bestaan. —**
Uit een verklaring, die door de rijksleiding der nationaal-socialistische partij is uitgegeven, valt op te maken, dat de Stahlhelm-organisatie niet zonder meer in de partij van Hitler zal opgaan, maar veeleer als een soort onderafdeeling zal worden beschouwd, die echter haar eigen organisatievorm blijft behouden. **(Vor. ber. 283 C.)**

E. **DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. - „Zuivering" der Pruisische Hoogescholen. —**
Opnieuw is op 2 Mei 1933 aan 27 professoren en docenten in Pruisen, door den Pruisischen minister van Onderwijs, Rust, op staanden voet verlof verleend. **(Vor. ber. 282 B.)**

F. **DUITSCHLAND. — Vakverbond onder Nationaal-Socialistische leiding. —**
Op 2 Mei '33 heeft in het geheele Duitsche rijk een uniforme actie tegen de vrije vakvereenigingen plaats gehad. Alle gebouwen van het Duitsche vakverbond en van de daarbij aangesloten bonden en economische organisaties, zooals de arbeidersbanken, werden bezet.
Ter voltooiing van deze actie tegen de vrije vakvereenigingen zal op 10 Mei te Berlijn een groot arbeiderscongres worden gehouden, waarop men het eenheidsfront der Duitsche arbeiders wil vormen. Rijkskanselier Hitler zal het beschermheerschap van dit congres op zich nemen.
Intusschen zal de actie tot „gelijkschakeling" van alle vakvereenigingen worden voortgezet. De leider van het „comité van actie tot bescherming van den Duitschen arbeid", dr. Ley, heeft in verband hiermede den Rijksdagafgevaardigde Schumann benoemd tot commissaris voor de employé's en den Rijksdagafgevaardigde Winnig tot commissaris voor de arbeiders.
(Völkischer Beobachter).

3 MEI 1933

G. **DUITSCHLAND. — „Duitsch-Nationaal Front". — De Duitsch-Nationale Volkspartij herdoopt. —**
Het bestuur van de Duitsch-Nationale Volkspartij onder leiding van rijksminister Hugenberg te Berlijn bijeen, heeft op 2 Mei '33 eenstemmig een motie aangenomen, waarin er op gewezen wordt dat de reusachtige taak van opbouw in het binnenland en de gevaren die Duitschland uit het buitenland dreigen, eischen, dat alle geledingen van het nationale front samenwerken op een basis van wederzijdsch vertrouwen. De Duitsch-Nationale Volkspartij eischt voor haar aanhangers en kameraden de natuurlijke aanspraak op volledige rechtsgelijkheid op alle gebied van politiek en economisch leven.
De motie besluit als volgt: Daar de partijenstaat van Weimar en zijn systeem tot het verleden behooren, noemt de Duitsch-Nationale Volkspartij zich voortaan — gelijk de partijleider dr. Hugenberg reeds in de bestuursvergadering van December voorstelde — „Duitsch-Nationaal Front". **(Vorig bericht 279 I.)**

H. **ITALIE. — Het „Institutum Neerlandicum" (Nederlandsche Huis voor Kunsten en Wetenschappen).**
Op 29 April '33 is te Rome met grooten luister het „Nederlandsche Huis voor Kunsten en Wetenschappen" ingewijd, welke plechtigheid werd bijgewoond door Mussolini, den Nederlandschen gezant bij het Quirinaal Z.Exc. J. A. N. Patijn, en verschillende andere autoriteiten. Deze stichting zal in de toekomst dienen om het Nederlandsch Historisch Instituut, opgericht in 1904 op initiatief van wijlen prof. dr. P. J. Blok, een waardig onderdak te verschaffen en tevens om den Nederlandschen „prix de Rome" huisvesting en werkgelegenheid in den vorm van ruime en goedgelegen ateliers aan te bieden.
(Il Secolo)

I. **VEREENIGDE STATEN. — Inflatie-ontwerp aangenomen. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft het inflatie-ontwerp der regeering, hetwelk in het reeds door den Senaat aangenomen wetsontwerp inzake den steun aan de landbouwers is ingelascht, aangenomen.
De aanneming van het ontwerp geschiedde met 307 tegen 86 stemmen. Er zal echter vergadering der beide Huizen noodig zijn om bepaalde meeningsverschillen over de clausules betreffende den landbouw in het ontwerp tot steun aan de boeren, op te lossen. Er bestaat echter geen enkel meeningsverschil over het inflatie-ontwerp zelf, dat aldus automatisch door de beide Huizen zou zijn aangenomen.
Men gelooft dat de meeningsverschillen binnen enkele dagen zullen zijn opgelost en het geheele ontwerp aan de onderteekening door president Roosevelt zal worden onderworpen. **(Vorig bericht 284 A.)**

4 MEI 1933

K. **DUITSCHLAND. — Concentratie van de Duitsche vakbonden. —**
Thans hebben alle vakvereenigingen in Duitschland zich onvoorwaardelijk onderworpen aan de N.S.D.A.P. en zich geplaatst onder leiding van Rijkskanselier Hitler. Rijksminister Hugenberg heeft twee Rijkscommissarissen benoemd die zorg moeten dragen voor den normalen, rustigen gang in het economische leven. Zij hebben vèrstrekkende bevoegdheden gekregen. **(Vorig bericht 284 F.)**

L. **DUITSCHLAND. — Werkgeversorganisatie. —**
Overeenkomstig het besluit van het presidium op 6 April 1933 genomen, waarbij de voorzitter dr. Krupp v. Bohlen und Halbach met algemeene stemmen werd gemachtigd maatregelen tot vereenvoudiging en reorganisatie der industrieele organisaties voor te bereiden en ten uitvoer te leggen, zal de heer Von Bohlen de hem verstrekte buitengewone volmacht benutten om:
1. Op het gebied der industrieele organisaties het economisch gegevene in overeenstemming te brengen met het politiek noodzakelijke;

2. De nieuwe organisatie in overeenstemming te brengen met de politieke bedoelingen der Rijksregeering en deze tegelijk zoo rationeel en krachtig te maken, dat zij overeenkomstig de beteekenis der industrie een effectief instrument van het industrieele bedrijfsleven kan zijn binnen het kader van den nationalen, socialen en economischen wederopbouw. (Westdeutscher Beobachter)

A. **NEDERLAND. — Wijziging van de Kieswet. —**
Bij de Tweede Kamer is op 21 Juli 1932 een wetsontwerp ingediend tot wijziging van enkele artikelen van de Kieswet. Voorgesteld wordt de indiening van candidatenlijsten iets moeilijker te maken, zoodat het stellen van candidaten, die toch nooit een zetel zullen behalen, wordt tegengegaan. Teneinde de versnippering van stemmen te verminderen, wordt voorgesteld, het percentage van 75 van den kiesdeeler, dat een partij moet hebben behaald, om voor een restzetel in aanmerking te komen, voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten te verhoogen tot 90. Voor de gemeenteraadsverkiezingen, die in kleinere gemeenten een gering aantal zetels betreffen, wordt echter een verzachting van deze bepaling voorgesteld. Op deze wijze hoopt men te voorkomen, dat een partij met even 40 pct. van de totaal uitgebrachte stemmen in zulke kleine gemeenten de absolute meerderheid van de zetels behaalt, zooals bij vorige verkiezingen is voorgekomen.
Tweede Kamer. — Wetsontwerp aanvaard. —
De Tweede Kamer heeft op 2 Febr. 1933 het amendement-van den Bergh, dat er toe strekt het stelsel der gemiddelden volledig in te voeren bij de verdeeling van restzetels (stelsel d' Hondt) aangenomen met 46 tegen 40 stemmen (vóór S.D.A.P. en R.K.).
Hiermede is een belangrijke wijziging gebracht in het stelsel van toekenning van zetels. Het oude stelsel was een stelsel van grootste overschotten, getemperd door gemiddelden. Thans wordt het stelsel van gemiddelden geheel doorgevoerd. Het wetsontwerp werd daarna aangenomen met 46 tegen 41 stemmen. Ook ditmaal stemden S.D.A.P. en R.K. vóór.
Eerste Kamer. — Wijziging van de Kieswet aangenomen.
Na verdediging door den minister werd het voorstel tot wijziging van de Kieswet op 4 Mei '33 met 27 tegen 16 stemmen (vóór R.K., S.D.A.P. en de Christ.-Hist. leden De Gijselaar en De Vos van Steenwijk) aangenomen.

5 MEI 1933

B. **NEDERLAND. — Evenredige vrachtverdeeling in de Binnenscheepvaart. —**
Op 5 Mei '33 (Stbl. 251) is een wet tot stand gekomen inzake een zooveel mogelijk evenredige vrachtverdeeling in de binnenscheepvaart. Krachtens deze wet kan de Kroon aan Kamers van Koophandel opdragen, Bevrachtings-commissies te benoemen, welke o.a. tot taak hebben het verleenen van tusschenkomst bij het sluiten van bevrachtings-overeenkomsten.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. —**
President Roosevelt heeft verklaard, dat buitenlandsche houders van Amerikaansche staatsfondsen geen couponbetaling in goud zullen ontvangen. Zij zullen op denzelfden voet worden behandeld als Amerikaansche houders. **(Vorig bericht blz. 284 I.)**

D. **NEDERLAND. — Landbouwcrisiswet 1933. - Buitengewone maatregelen. —**
Bij de z.g. Landbouwcrisiswet 1933 (wet van 5 Mei '33 Stbl. 261) zijn aan de regeering buitengewone bevoegdheden verleend om het geheele landbouwbedrijf van hoogerhand te kunnen regelen. Vrijheid van teelt, bewerking en verhandeling van landbouwprodukten zullen worden beperkt. Onder den naam „Landbouw-Crisisfonds" is een algemeen steunfonds ingesteld, waarin alle baten der landbouwwetten zullen vloeien om daaruit de verschillende bedrijfstakken naar behoefte te steunen. Regeling van productie en centralisatie van regeeringsbemoeiing zijn in de wet opgenomen.
De bedoeling van de instelling van het fonds is volgens artikel 2:
1e. om den steun aan land- en tuinbouw zooveel mogelijk tot één geheel te maken. De voordeelen hiervan zijn:
a. productieve aanwending van de beschikbare gelden door de mogelijkheid van korting bij cumulatie van steun;
b. betere samenwerking van de verschillende organen, die thans ieder voor hun eigen product opkomen;
c. meer centralisatie in de leiding, waardoor gemakkelijker productieregelend kan worden opgetreden;
d. inperking van het groote aantal beheerende en adviseerende organen, die met de hun ten dienste staande apparaten veel geld kosten;
2e. vereenvoudiging van de totstandkoming der verschillende in het leven te roepen steunmaatregelen. Na de vaststelling van deze wet kan alle steun aan land- en tuinbouw verder binnen de begrootingsgrenzen door de regeering worden geregeld. Eenmaal per jaar wordt de begrooting van het Crisisfonds vastgesteld.
Ook het Crisis-zuivel-fonds en het Stabilisatiefonds (Crisis-Varkenswet) worden in het Algemeene Crisisfonds opgenomen, terwijl, om toch den steun van de Tarwewet 1931 voor een belangrijk deel aan den algemeenen landbouwsteun ten goede te doen komen, art. 12, sub 3, de gelegenheid schept een percentage van het bedrag, dat het karakter van steun draagt, in het algemeene steunfonds te doen vloeien.

E. **ENGELAND. — Iersche Kwestie. - Eed van trouw. — Opheffing van den eed van trouw en staking der betalingen aan Engeland. —**
Voor de verdaging van de Dail Eireann, het Iersche Parlement, deelde minister-president De Valera op 16 Maart 1932 mede, dat de regeering voorstelt het afleggen van den eed van trouw aan de Engelsche kroon, uit de Iersche grondwet te schrappen. Voor geen burger zal er dan nog reden bestaan wettelijke gehoorzaamheid te weigeren. De Minister van Financiën, MacEntee, deed voorts mededeeling van het voornemen der regeering om het jaarlijksche bedrag van drie millioen pond sterling, dat Ierland als schadeloosstelling aan de voormalige Engelsche grondbezitters in Ierland aan Engeland moet betalen, eveneens te schrappen. In dit geval zou de voorgenomen salaris-verlaging voor de Iersche ambtenaren niet noodig zijn. Tevens zal een eisch worden gesteld tot terugbetaling van de reeds aan Engeland gedane betalingen tot een totaal van £ 30.000.000.
Antwoord van Engeland. — Het antwoord van de Engelsche regeering op de Iersche nota is op 24 Maart '32 door een specialen koerier overhandigd. De Engelsche regeering wijst er in dit antwoord op, dat de eed van gehoorzaamheid zonder eenigen twijfel een bestanddeel is van het Engelsch-Iersche verdrag van 1921. Met nadruk zegt zij, dat de Iersche vrijstaat volgens wet en eer volstrekt verplicht is de jaarlijksche sommen te blijven betalen. Het Engelsche antwoord zal pas worden gepubliceerd, wanneer een verdere mededeeling van de Iersche regeering is ontvangen.
Houding van Canada. — De Valera heeft op 30 Maart '32 uit semi-officieele bron in Canada de mededeeling ontvangen, dat, wanneer hij zijn voornemen ten uitvoer mocht leggen betreffende het niet afleggen van den eed en wanneer hij hierdoor een breuk zou veroorzaken met de Britsche regeering, hij of zijn vertegenwoordigers niet zouden worden toegelaten op de Rijksconferentie te Ottawa. Dit bericht schijnt de oorzaak te zijn van het feit, dat de verzending van het antwoord van De Valera aan de Engelsche regeering op de Britsche nota is uitgesteld en pas op 5 April '32 heeft plaats gehad.
Engelsche Nota. — Het Britsche antwoord op de Iersche nota betreffende den eed van trouw en de schadeloosstelling, op 11 April '32 in Dublin ontvangen, bevat o.a. het volgende:
De Britsche regeering verklaart, dat uit de nota van De Valera blijkt, dat de eischen van de Iersche regeering niet slechts betrekking hebben op den eed van trouw en de schadeloosstelling, doch veel verder gaan. Het betreft

niets minder dan een afwijzing van het geheele Britsche verdrag.
Inzake den wensch van De Valera ten opzichte van een Vereenigd Ierland, verklaart de Britsche regeering, dat de verhouding van het Noorden met het Zuiden in het verdrag is vastgelegd. Indien beide deelen zich daartoe bereid verklaren, kunnen zij worden vereenigd. Een dergelijke vereeniging is evenwel slechts mogelijk onder de Engelsche kroon. Wat het voornemen van Ierland betreft nopens de verwijdering van de clausule betreffende den eed van trouw uit de Iersche grondwet, kan slechts worden herhaald, dat de eed van trouw een onafscheidelijk deel is van het Engelsch-Iersche verdrag, op welks handhaving de Britsche regeering gesteld is.
Betreffende de jaarlijksche betalingen refereert de Engelsche nota aan de verdragen van 1923 en 1926, waarbij de Iersche regeering zich verplicht heeft tot de betaling van de schadeloosstelling. De Britsche regeering beschouwt deze verplichting nog steeds bindend voor den Ierschen Vrijstaat.
Deze betalingen gaan in principe niet tusschen twee regeeringen, integendeel, het is een transactie tusschen den Ierschen pachter-kooper en den landeigenaar, die natuurlijk zoowel in Engeland als Ierland kan zijn. De zaak staat nu zoo, dat de annuïteiten door de regeering van den Ierschen Vrijstaat worden geïnd en door de Engelsche regeering worden verdeeld over de landeigenaren.
Vervolgens behandelt de Engelsche nota de diverse, in dit verband opgemaakte verdragen tusschen de beide landen. De Britsche regeering komt dan ook tot de conclusie, dat deze verdragen voor beide landen bindend zijn en spreekt de hoop uit, dat de vriendschappelijke verhouding met Ierland moge blijven bestaan en geeft als haar meening te kennen, dat deze verhouding slechts geschaad kan worden door een willekeurig in gebreke blijven bij het ten uitvoer leggen der verdragen.

Wetsontwerp inzake afschaffing van den eed van trouw. — De Iersche minister-president De Valera heeft op 20 April '32 het aangekondigde wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw bij den Ierschen Landdag ingediend. Hierbij zullen de landdagafgevaardigden worden ontslagen van den plicht den eed van trouw aan de Engelsche kroon af te leggen bij de eerste bijeenkomst na de nieuwe verkiezingen. Na een korte behandeling werd het wetsontwerp in eerste lezing aangenomen.

Verklaring der Engelsche regeering. — De Britsche regeering maakte op 11 Mei '32 bekend, dat ingeval het wetsontwerp inzake de afschaffing van den eed van trouw in Ierland mocht worden aangenomen, zij niet bereid zou zijn te Ottawa te onderhandelen over een tarievenovereenkomst met den Vrijstaat.
Iersche Senaat. — De Iersche Senaat heeft op 9 Juni '32 artikel 1 van het wetsontwerp waarbij de bewoording van den eed van trouw aan de Engelsche kroon wordt afgeschaft, aangenomen, doch de artikelen 2 en 3 verworpen, volgens welke de wijziging in de Grondwet wordt neergelegd.
Engelsch-Iersche conferentie. — Na afloop der Engelsch-Iersche conferentie, die op 10 Juni '32 te Londen is gehouden, is het volgende officieele communiqué verspreid: Er heeft een bijeenkomst plaats gehad tusschen den president en den vice-president van den Uitvoerenden Raad van den Ierschen Vrijstaat E. de Valera en Sean O'Kelly, minister-president Ramsay MacDonald, den lord president van den Raad, Stanley Baldwin, den minister van Binnenlandsche Zaken, Sir Herbert Samuel, den minister voor de Dominions J. H. Thomas en den minister van Oorlog, Lord Hailsham. Er was een uitgebreide discussie over de uitgangspunten, doch het was niet mogelijk tot overeenstemming te komen.
Douane-maatregelen. — De minister der Dominions, Thomas, heeft op 4 Juli '32 in het Lagerhuis een ontwerpresolutie ingediend, waarbij de regeering volmacht wordt gegeven bijzondere douanemaatregelen te nemen tegen invoer uit Ierland naar Engeland tot 100% van de waarde, ten einde de door Ierland geweigerde annuïteiten ten bedrage van ongeveer 5 millioen £ terug te krijgen. Thomas heeft de antwoord-nota van de Valera bekend gemaakt, waarin de Iersche premier er op aandringt dat het scheidsgerecht voor de kwestie van het Iersch-Engelsche conflict aan geen enkele beperkende bepaling mag worden onderworpen, zoodat derhalve ook buitenlandsche leden kunnen worden toegelaten. Thomas verklaarde dat Engeland met zijn concessies tot nu toe het uiterste heeft gedaan. Thans is er geen andere weg meer open dan die van heffing van bijzondere douanetarieven.
Iersche Kamer. — De Kamer van den Ierschen Vrijstaat heeft op 12 Juli '32 met 71 tegen 61 stemmen de amendementen van den Senaat op de wet tot afschaffing van den eed van trouw verworpen. Dit beteekent dat het wetsontwerp anderhalf jaar wordt opgeschort, tenzij er in dien tusschentijd verkiezingen worden gehouden.
De Britsche regeering heeft een tarief van 20 pCt. op vleesch en zuivelproducten, de voornaamste artikelen van den Ierschen invoer in Groot-Brittannië, gelegd.
Extra-invoerrechten. — Bij de Iersche Dail zijn op 15 Juli '32 wetsvoorstellen ingediend, waarbij de Iersche regeering gemachtigd wordt tot het heffen van extra-invoerrechten op Engelsche goederen.
Onderhoud MacDonald — De Valera. — Na een discussie te Londen tusschen De Valera en MacDonald op 16 Juli '32 bleek een toenadering tusschen beide partijen niet mogelijk.
Economische oorlog. — De Iersche Kamer heeft op 7 Aug. '32 met 58 tegen 43 stemmen een regeeringsvoorstel aangenomen, volgens hetwelk een bijzonder fonds van twee millioen pond sterling zal worden gesticht, om den economischen oorlog tegen Groot-Brittannië voort te zetten.
Gouverneur-Generaal van Ierland afgetreden. — De Engelsche Gouverneur-Generaal van Ierland, MacNeill, is op 4 Oct. '32 afgetreden. De Engelsche pers beschouwt dit aftreden als een door De Valera afgedwongen maatregel.
Invoerrechten op Iersche goederen. — Ingevolge de wet betreffende de overeenkomsten van Ottawa zullen alle Iersche goederen, niet voorkomende op de lijst van vrijgestelde artikelen der „import duties act", met ingang van 15 Nov. '32 onderworpen zijn aan een algemeen recht van 10 % ad valorem. Dientengevolge zullen van bepaalde uit den vrijstaat ingevoerde goederen rechten worden geheven van 10 %, 20 % en zelfs van 30 %.
Voor de goederen uit den vrijstaat, waarvan thans, ingevolge de „special duties act", met het oog op het terugkrijgen van aan de Britsche regeering verschuldigde maar niet betaalde gelden, een invoerrecht van 20 % wordt geheven, zal zoolang deze speciale rechten van kracht blijven, niet meer dan de vastgestelde 20 % behoeven te worden betaald.
Nieuwe douanerechten. — Daar de speciale douanerechten, die 12 Juli '32 bij ordonnantie tegen uit den Ierschen Vrijstaat komende goederen werden ingesteld, onvoldoende zijn om Groot-Brittannië compensatie te verleenen voor de geldsommen, die de Vrijstaat in verzuim is gebleven Groot-Brittannië te betalen, zal 9 November '32 een nieuwe ordonnantie worden in werking gesteld tot wijziging van de vorengenoemde ordonnantie en waarbij de volgende speciale invoerrechten zullen worden geheven: 40 % ad valorem op levend vee, bestemd voor de voeding en andere dieren, niet voor de voeding bestemd, een recht van 30 % ad valorem op boter, eieren, room, bacon, varkensvleesch, pluimvee, wild en ander vleesch van alle soort.
Bovendien zullen met ingang van 15 November boter, eieren, room, pluimvee en wild uit den Ierschen Vrijstaat getroffen worden door een algemeen douanerecht van 10 % en wel op grond van de wet op de invoerrechten.
Nieuwe Gouv.-Gen. van Ierland. — Koning George V heeft op 26 Nov. '32 den handelaar in koloniale waren, Donald Buckley uit het Iersche stadje Maynnoth, benoemd tot Gouverneur-Generaal van Ierland. De benoeming heeft overeenkomstig de grondwet plaats gevonden op voorstel der Iersche regeering. Buckley heeft reeds heden den eed

van trouw aan Koning George afgelegd.
Buckley is een vriend van De Valera en heeft deelgenomen aan de Ierssche Paaschrevolutie van 1916. Hij is langen tijd geïnterneerd geweest en sloot zich na zijn invrijheidstelling weder aan bij het Ierssche republikeinsche leger. Hij werd twee maal gekozen tot afgevaardigde in den Ierschen Dail en heeft in 1922 gestemd tegen het Engelsch-Ierssche verdrag. De benoeming van Buckley, die in Ierland zeer populair is, is een groote verrassing.
Ierssche Vrijstaat beschikt over landannuïteiten. — De regeering van den Ierschen Vrijstaat heeft besloten om voor de normale behoeften van de schatkist te beschikken over de landannuïteiten enz., die achtergehouden waren in afwachting van arbitrage met de Britsche regeering. Het gaat om een bedrag van £ 4 $^{2}/_{8}$ millioen.
Ierssche eed van trouw afgeschaft. — Het wetsontwerp, krachtens hetwelk de eed van trouw aan den koning van Engeland wordt afgeschaft, is op 3 Mei 1933 met 76 tegen 56 stemmen door het parlement van den Ierschen Vrijstaat definitief aangenomen.

Verklaring van minister Thomas. — In het Lagerhuis heeft minister Thomas op 5 Mei 1933 gezegd, dat de Engelsche regeering de schrapping van den eed van trouw aan den Koning uit de Ierssche grondwet beschouwde als een ernstige inbreuk op het verdrag van 1921, maar niet noodzakelijk als een daad van afscheiding. Volgens den inhoud van de Ierssche grondwet staat het verdrag boven deze constitutie en als zoodanig komt het er feitelijk niet op aan, of de leden van het Ierssche parlement den eed persoonlijk zweren. Door het verdrag blijven zij toch aan dien eed gebonden. Spr. wilde echter herhalen, dat de regeering de afschaffing van den eed als een inbreuk op het verdrag bleef beschouwen, waarover zij haar standpunt nog nader zou bepalen.

6 MEI 1933

A. **NEDERLAND. — Gouden Standaard.** —
In verband met de geruchten, welke op 6 Mei op de Amsterdamsche Effectenbeurs verspreid werden, dat de Nederlandsche Bank geen goud meer zou willen afgeven, heeft de president van De Nederlandsche Bank verklaard: „Wij zijn geen muntvervalschers!"

B. **FINLAND. — Verbod politieke militaire organisaties.** Een verbod van politieke militaire organisaties en een uniformverbod is uitgevaardigd. Deze maatregel is tegen de Lappobeweging en de op te richten nationaal-socialistische partij gericht, die volgens de autoriteiten een revolutionnair karakter draagt. De bedoeling schijnt verder te zijn een door de Lappobeweging beraamden opmarsch te verhinderen. (Viikko Sanomat) **(Vor. ber. 216 H.)**

C. **STATEN-GENERAAL. — Sluiting op 6 Mei.** — De minister van Binnenlandsche Zaken, Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, heeft op 6 Mei de zitting van de Staten-Generaal gesloten. **(Vorig bericht 197 G.)**

D. **MOGENDHEDENCONFERENTIE TE WASHINGTON.** —
Uitnoodiging. — Het Amerikaansche departement van Buitenlandsche Zaken heeft op 7 April '33 uitnoodigingen gericht aan de regeeringen van Engeland, Duitschland, Frankrijk en Italië om te Washington te komen onderhandelen over de voorbereiding van de economische wereldconferentie te Londen. Voorwerp van gesprek zal vooral zijn verlaging der tariefmuren. Ook Japan, China, Argentinië, Chili en Brazilië zijn uitgenoodigd.
Programma van Minister Cordell Hull. — Bij de voorbereiding van de economische conferentie te Washington zal de Amerikaansche minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, die een voorstander is van vrijhandel, een leidende rol spelen.
De minister heeft zich reeds geruimen tijd beziggehouden met de groote problemen, die op de aanstaande conferentie ter sprake moeten worden gebracht, en een arbeidsprogram opgesteld, dat uit de volgende hoofdpunten bestaat:
1e. Geld- en credietpolitiek.
2e. Prijspolitiek.
3e. Hervatting van het kapitaalverkeer.
4e. Opheffing van de beperkingen van den internationalen handel.
5e. Tarief- en handelspolitiek.
6e. Organisatie van de productie en den handel.
Het voorloopige resultaat van MacDonald's besprekingen met president Roosevelt. —
Het voorloopige resultaat van de besprekingen van MacDonald, die zich te Washington bevindt, met president Roosevelt, werd door den correspondent te Washington van de „Times" op 23 April '33 als volgt samengesteld:
1. Het door president Roosevelt gegeven algemeen overzicht van den toestand heeft bij de Engelsche delegatie de opvatting bevestigd, dat een breede basis voor overeenstemming in principe bestaat.
2. Buiten dit kader van een principieele overeenstemming liggen de kwesties der herziening van de douanetarieven — in het bijzonder in verband met de overeenkomst van Ottawa — de stabilisatie der valuta en de oorlogsschulden.
3. President Roosevelt heeft klaarblijkelijk nog geen vaste lijn voor zijn valuta-politiek.
4. De kwestie der oorlogsschulden is nog niet besproken.
5. De ontwapening zal tijdens de besprekingen een belangrijke rol spelen.
6. President Roosevelt en zijn adviseurs zijn ervan overtuigd, dat het spoedig bijeenkomen der Economische Wereldconferentie, omstreeks tusschen 10 en 20 Juni '33, noodzakelijk is.
7. President Roosevelt en MacDonald hebben besloten, dat de deskundigen, van Engelsche zijde Sir Frederick Leith Ross en van Amerikaansche zijde Overton, na het vertrek van MacDonald te Washington zullen blijven om hun werkzaamheden voort te zetten.
Volgens de „Daily Telegraph" heeft MacDonald zich stilzwijgend ermee accoord verklaard, dat de schuldenkwestie ondergeschikt zal worden gemaakt aan het tarieven- en valuta-vraagstuk, en dat de economische toestand in zijn geheel zal worden bekeken alvorens men tot de behandeling van onderdeelen ervan overgaat.
Stabilisatie. — President Roosevelt en MacDonald zijn overeengekomen, dat het pond sterling noch de dollar gestabiliseerd kan worden voordat de economische wereldconferentie heeft plaats gehad. In de eerste plaats moet het standpunt der andere aan de conferentie deelnemende landen in aanmerking worden genomen, en ten tweede zullen er nog wel enkele weken moeten verstrijken alvorens duidelijk blijkt op welk niveau de dollar in overeenstemming met de economische omstandigheden zal blijven rusten. Eerst daarna kan aan stabilisatie gedacht worden.
Na afloop der bespreking met president Roosevelt verklaarde Herriot, de Fransche gedelegeerde, aan persvertegenwoordigers:
„Roosevelt heeft mij een volledig program voorgelegd, omvattend de stabilisatie der wereld op economisch gebied, de ontwapening en de herziening der oorlogsschulden. De president heeft al deze onderwerpen met mij besproken. President Roosevelt bezit een algeheel begrip van Frankrijk en van de vraagstukken die Frankrijk betreffen. Ik ben zeer tevreden over onze eerste ontmoeting. Onze besprekingen waren buitengewoon hartelijk en in elk opzicht van algemeene strekking."
Communiqué. — De besprekingen tusschen MacDonald en Roosevelt zijn op 27 April '33 definitief afgesloten. De beide staatslieden hebben een gemeenschappelijk communiqué uitgegeven, waarin zij verslag uitbrengen van de resultaten hunner beraadslagingen, waaraan wij het volgende ontleenen:
„Onze besprekingen over de kwesties, welke op de a.s. economische wereldconferentie behandeld zullen worden, hadden niet ten doel tot accoorden te geraken, hetgeen aan de conferentie zelf moet worden overgelaten. Onze beraadslagingen hebben echter wel geleerd, dat onze beide regeeringen wat de voornaamste onderwerpen der conferentie betreft dezelfde plannen nastreven en het eens zijn

over de te volgen methoden. Zij zijn voorts doordrongen van de vitale noodzakelijkheid, dat internationale accoorden voor de oplossing van bedoelde vraagstukken in het belang van alle landen zijn. De practische methoden om tot oplossing te geraken zijn gedurende de achter ons liggende besprekingen onderzocht en geanalyseerd.
Wij zijn tot het besef gekomen, dat een algemeene verhooging van het prijzenniveau van het allereerste belang is. Te dien einde moet een gelijktijdige actie ondernomen worden op economisch monetair terrein en moet een nieuwe orientatie worden gegeven aan de handelspolitiek. Er moeten waarachtige pogingen in het werk worden gesteld om de verscheidene soorten beperkingen, die den handel belemmeren, te matigen."
Verklaring van Herriot. — De Fransche gedelegeerde Herriot heeft op 6 Mei '33 aan een vertegenwoordiger van Havas verklaard, dat hij te Washington vier vraagstukken met president Roosevelt uitvoerig heeft besproken.
1e. de economische wereld-conferentie;
2e. de ontwapening en de veiligheid;
3e. een tarieven-bestand van 28 April tot 12 Juni, den dag waarop de economische wereld-conferentie bijeenkomt;
4e. het schulden-vraagstuk.
Over al deze vraagstukken heeft hij uitvoerige inlichtingen gekregen, doch Herriot zeide verplicht te zijn eerst aan de regeering verslag uit te brengen, daar hij niet als lid van het kabinet naar Wahington was geweest.

7 MEI 1933

A. **DUITSCHLAND. — Centrum. - Dr. Brüning vervangt Mgr. Kaas als leider der Rijksdagfractie. —**
De voorzitter van de Duitsche Centrumpartij, mgr. Kaas, heeft zijn functie ter beschikking gesteld.
In een gemeenschappelijke vergadering van het bestuur der Rijksdagfractie en der Pruisische Landdagfractie van de Duitsche Centrumpartij is op 6 Mei oud-rijkskanselier Dr. Brüning tot leider van het Centrum gekozen.

8 MEI 1933

B. **SAARGEBIED. — Nat.-Soc. uniform in het Saargebied verboden. —**
In het belang van de rust en orde heeft de regeering van het Saargebied drie verordeningen uitgevaardigd. Krachtens de eerste kunnen vergaderingen, optochten en vereenigingen verboden of ontbonden worden en kan het dragen van uniformen en insignes van politieke partijen verboden worden. Dit is intusschen reeds geschied voor de nat-socialistische S. A.-uniform. **(Vorig bericht 215 C.)**

9 MEI 1933

C. **PRINS WILLEM VAN ORANJE. — Boodschap van H. M. de Koningin tot het Nederlandsche volk. —**
Nu de herdenking van den 24sten April zoowel hier te lande als in het Rijk buiten Europa en bij onze landgenooten in den vreemde tot het verleden behoort, wensch Ik tot allen een enkel woord te richten.
Waar ontelbare scharen uit verschillende en uiteenloopende deelen der bevolking zich als leden van een groot gezin vereenigden om de figuur van den Vader des Vaderlands, is op treffende wijze gebleken, dat hij voor ons allen geen nevelige historische persoon uit een ver verleden is, doch daadwerkelijk in ons hart voortleeft.
Deze aanhankelijkheid en vereering is onafscheidelijk verbonden met onze verknochtheid aan de beginselen van ons staatsbestel, waarvan hij zoo meesterlijk de grondslagen gelegd heeft, en welke in het heden zooals in het verleden zoo uitnemend bij onzen volksaard passen en een waarborg voor de toekomst vormen.
Tijdens de herdenking toefden mijne gedachten menigmaal bij den langen worstelstrijd met zijn zware beproevingen, zoowel door ieder persoonlijk als door ons geheele volk met zooveel offervaardigheid en taaie volharding gedragen. Beproevingen waarin de leider van onze onafhankelijkheidsbeweging steeds getoond heeft met vaderlijke bezorgdheid te deelen, bouwende op den „Potentaat der Potentaten", onwrikbaar in zijn geloof aan uitredding en betere tijden.
Een moeilijke weg en ontberingen zijn niet te vermijden voor een volk in nood, dat zich voor een betere toekomst wil aangorden.
Met bezorgdheid denk Ik aan de ongunst der tijden waardoor alle deelen des Rijks getroffen zijn en Ik ben met deernis vervuld over den zwaren druk en de moeilijk te brengen offers, die een ieder opgelegd worden; een nood, welken het wereldgebeuren om ons buiten ons toedoen heeft in het leven geroepen. Ik voel de bezieling en de kracht, die er van dat verleden uitgaan om ons door aanpassen, taaie volharding en eensgezindheid, den greep van den tijd te doen trotseeren en met den ijver en de wilskracht die de omstandigheden gebieden, de handen in een te slaan en allen tezamen te offeren en te arbeiden voor, wat God geve, eenmaal een betere toekomst zal zijn.
Moge de viering die achter ons ligt en de daarbij opnieuw aan den dag getreden aanhankelijkheid aan de figuur van den Vader des Vaderlands en aan het werk, dat hij heeft mogen tot stand brengen blijken een zegen voor ons allen te zijn geweest.
Wilhelmina.
(Vorig bericht blz. 281 F.)

D. **POLEN. — Prof. Moscicki herkozen tot president der republiek. —**
De Poolsche Nationale Vergadering, bestaande uit de vereenigde Huizen van Sejm en Senaat, heeft den candidaat van het regeeringsblok, den huidigen president prof. Moscicki, herkozen tot president der republiek. Van de 343 uitgebrachte stemmen kreeg prof. Moscicki 332. Elf biljetten waren ongeldig, waarvan 7 blanco waren ingeleverd, o.a. door de Duitsche afgevaardigden.

E. **DUITSCHLAND. — Academie voor Kunsten. - Het uittreden van Prof. Max Liebermann. —**
Het „Berliner Tageblatt" publiceert den tekst van den brief, waarmee Prof. Max Liebermann uit de Pruisische Academie voor Kunsten, waarvan hij tot 1932 president en daarna eere-voorzitter was, treedt:
„Ik heb gedurende mijn lange leven met al mijn krachten getracht de Duitsche kunst te dienen. Naar mijn overtuiging heeft kunst noch met politiek, noch met afstamming iets te maken. Ik kan daarom niet langer deel uitmaken van de Pruisische Academie voor Kunsten, waarvan ik sedert meer dan dertig jaar gewoon lid en twaalf jaar lang president ben geweest, aangezien dit standpunt daar niet meer gedeeld wordt. Tegelijkertijd leg ik het mij verleende eere-voorzitterschap der Academie neer."
(Berliner Tageblatt).

10 MEI 1933

F. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.**
Léon Fraser, de vice-president van de B. I. B., is in plaats van den afgetreden president MacGarrah tot president benoemd.
Verder werd de benoeming van prof. Beneduce en mr. L. J. A. Trip tot vice-presidenten bekrachtigd. De Zweedsche vertegenwoordiger Ivar Rooth is uit den raad van beheer getreden, terwijl de vertegenwoordiger voor Japan nog niet is benoemd. **(Vorig bericht 151 H.)**

11 MEI 1933

G. **RADIO. — Politieke uitzendingen. —**
Bij Kon. Besluit van 22 April 1933 Staatsblad 223, zijn thans de regelen vastgesteld welke gelden ten aanzien van de z.g. politieke radio-uitzendingen. Deze regelen zijn opgenomen in de wijziging van het radioreglement 1930. Bepaald is dat de uitzendingen niet mogen inhouden een rechtstreeksche dan wel zijdelingsche of bedekte ondermijning van godsdienst, zedelijkheid, gezag en volkskracht, noch kennelijk bestemd mogen zijn voor het buitenland, indien bekend is dat zij in een bevrienden staat niet zijn toegelaten.

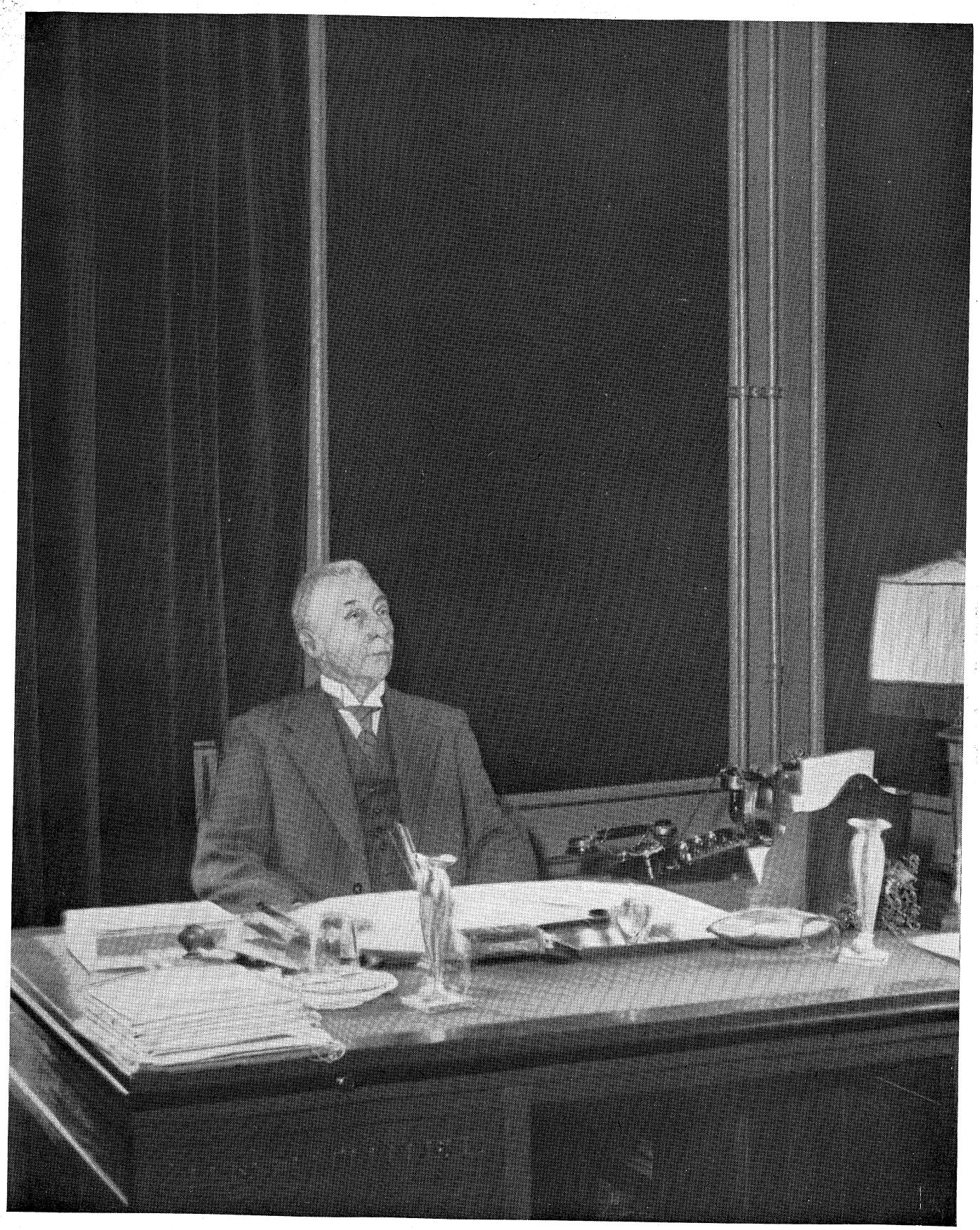

MINISTER-PRESIDENT DR. H. COLIJN in zijn kabinet.

Mededeelingen van politieken aard mogen bovendien niet anders inhouden dan een stellige uiteenzetting of toelichting van politieke beginselen.
In bepaalde gevallen en omstandigheden kan door den minister van Waterstaat worden toegestaan, dat mededeelingen van politieken aard, welke niet aan deze eischen voldoen, worden uitgezonden. **(Vorig bericht 231 C.)**

A. **AMSTERDAM. — Spoorwegplannen Oost. —**
De minister van Waterstaat heeft aan het gemeentebestuur van Amsterdam medegedeeld, dat de regeering accoord gaat met de kostenverdeeling van de door de verbetering der spoorwegtoestanden in Amsterdam-Oost noodige werken, zoodat thans algeheele overeenstemming is bereikt.

B. **DUITSCHLAND. — S. P. D. en Reichsbanner. — Vermogen in beslag genomen. —**
In verband met het onderzoek naar corruptie-beschuldigingen tegen het sociaal-democratische Rijksdaglid Leipart en andere sociaal-democratische leiders, is op 10 Mei op bevel van de corruptie-afdeeling van het Pruisische ministerie van Justitie het geheele vermogen der Duitsche sociaal-democratische partij in beslag genomen, meldt Wolff.
Ook de bezittingen van de instellingen en organisaties, die met de sociaal-democratische partij in verbinding staan, zijn in beslag genomen. Hiertoe behooren in de eerste plaats de sociaal-democratische dagbladen en voorts de bezittingen van de organisatie-Reichsbanner Schwarz-Rot-Gold. **(Vorig bericht 260 H.)**

C. **IERLAND. — Begrooting. —**
In zijn begrootingsrede deelde de Iersche minister van Financiën mede, dat Ierland een gunstige positie inneemt, hetgeen hij toeschreef aan de afscheiding van het Britsche rijk en het overwinnen van de moeilijkheden, die het gevolg waren van het conflict.
De inkomsten worden geraamd op £ 29.990.000 en de uitgaven op £ 28.849.000 hetgeen dus een overschot beteekent van £ 1.141.000.

D. **PARAGUAY. — Oorlogsverklaring aan Bolivia. —**
Paraguay heeft op 10 Mei '33 Bolivia formeel den oorlog verklaard. **(Vorig bericht 230 A.)**

E. **POLEN. — Het nieuwe kabinet. —**
De president der republiek heeft de lijst van het nieuwe kabinet goedgekeurd. Behalve de minister-president en de minister van landbouw, keeren alle ministers van het vorige kabinet in het nieuwe terug.
Het nieuwe kabinet is als volgt samengesteld:
Minister-president en minister van Onderwijs: Jedrzejewicz; Oorlog: Pilsudski; Buitenlandsche Zaken: Beck; Binnenlandsche Zaken: Pieracki; Financiën: Zawadski; Handel: Zarzycki; Justitie: Michalowski; Verkeerswezen: Budkiewicz; Arbeid: Hubicki; Posterijen: Kalinski; Landbouw: Bronislas Nakonieczniköff-Klukowski, onderstaatssecretaris in het vorige kabinet. (Gazeta Polska)

12 MEI 1933

F. **ZWITSERLAND. — Dragen van partij-uniformen verboden. —**
De bondsraad heeft het dragen van partij-uniformen en insignes verboden.
Overtreding wordt gestraft met boete tot 1000 Zw. frs. Buitenlanders kunnen bovendien tot uitzetting voor den tijd van 10 jaar worden veroordeeld.
Het verbod treedt op 18 Mei in werking.

G. **MANDSJOEKWO. — Russische troepenconcentratie.**
De autoriteiten van den staat Mandsjoekwo deelen officieel het volgende mede:
De Sovjet-regeering heeft in de aan zee gelegen provincie van Siberië troepen geconcentreerd. Vijfduizend Russische solaten zijn opgemarcheerd naar de grens van den staat Mandsjoekwo.
De Russische autoriteiten geven als reden voor de aanwezigheid dezer strijdkrachten op de noodzakelijkheid, om de „witte bandieten", dus de den bolsjewisten vijandig gezinde benden, te onderdrukken.

H. **DUITSCHLAND. — Anti-semitisme. — Geen subsidie aan Joodsche kerkelijke gemeenten. —**
De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat de minister van Onderwijs en Eeredienst bepaald heeft, dat de Joodsche kerkelijke gemeenten over de boekjaren 1932 en 1933 geen subsidie zullen ontvangen. **(V. b. 278 E.)**

I. **BOLIVIA. — Paraguay's oorlogsverklaring. —**
Van officieele zijde wordt verklaard, dat Bolivia den aanval van Paraguay niet met een officieele oorlogsverklaring zal beantwoorden. De regeering heeft echter de Centrale Bank van Bolivia verzocht, haar binnnen 48 uur een bedrag van 14 millioen boliviano's of ongeveer 2 millioen dollar te verstrekken ten behoeve van de nationale verdediging. **(Vorig bericht 289 D.)**

K. **DUITSCHLAND. — Inbeslagneming van Vakbondvermogens. —**
De op 9 Mei bevolen inbeslagneming van het sociaal-democratische partijvermogen wordt thans aangevuld door een bevel van het O.M. van het eerste „Landgericht" te Berlijn, tot inbeslagneming ook van het vermogen van de moderne vakvereenigingen, dus ook van den bekenden A.D.G.B. (de algemeene bond) en alle daarbij aangesloten organisaties. **(Vorig bericht 284 K.)**

L. **OOSTENRIJK. — Wijzigingen in de regeering. —**
Volgens een officieele mededeeling hebben de Oostenrijksche ministers van Financiën, Weidenhoffer (chr.-soc.), van Handel, Jakoncig (Heimatbloc), Binnenlandsche Zaken, Bachinger (Landbond) en de staatssecretaris voor veiligheid Fey (Heimatschutz) hun ontslag ingediend, hetgeen door den bondspresident aanvaard werd. De bondspresident heeft daarop den landskapitein van Neder-Oostenrijk Buresch (chr.-soc.) tot minister van Financiën benoemd. Kommerzienrat Stockinger wordt minister van Handel. Ingenieur Schumy (Landbond) en de afgetreden staatssecretaris Fey worden tot bondsministers benoemd. Verder worden het lid van den Nationalen raad Neustaedter Stürmer en de afgetreden minister Bachinger staatssecretaris. Minister Schumy zal de werkzaamheden van den afgetreden minister Bachinger overnemen en verder de afdeeling economische politiek, die tot nu toe onder vice-kanselier Winkler ressorteerde. Bondsminister Fey behoudt het veiligheidswezen. **(Vor. ber. 158 M.)**

M. **DUITSCHLAND. — Erfrecht inzake boerderijen en grondeigendom. —**
Het nieuwe erfrecht ten opzichte van boerderijen en het recht op den grondeigendom zal in Pruisen in plaats van op het Romeinsch recht, dat den grond tot koopmansgoed heeft gemaakt, weer gebaseerd worden op het oude Germaansche recht, dat een vrijen verkoop van den grond verbiedt.
Een oude Duitsche bepaling in den Sachsenspiegel (het oudste Duitsche wetboek, dat tusschen 1198 en 1235 door Eike von Repgow werd opgesteld) zegt:
„Der Bauer hat nur ein Kind". Dat beteekent, dat slechts één kind de boerderij kan erven.
Dezen zin heeft men thans woordelijk in het nieuwe recht verwerkt. De nieuwe wet erkent slechts den eersten erfgenaam, terwijl in een register alle boerderijen worden opgenomen.
De boer mag slechts één boerderij hebben en slechts één kind kan eerste erfgenaam zijn en dus de boerderij erven. De mede-erfgenamen kunnen op de boerderij verzorgd worden. (Der Angriff)

14 MEI 1933

N. **DANZIG. — Opheffing van vergaderverbod. —**
Officieel wordt medegedeeld dat op voorwaarde, dat ver-

storing van politieke vergaderingen achterwege blijft, bepaald is, dat het verbod van openbare politieke vergaderingen in zalen wordt opgeheven.

16 MEI 1933

A. **DUITSCHLAND. — Walter Darré voorzitter van den Landbouwraad. —**
De leider der agrarisch-politieke afdeeling der nat.-soc. partij, Walter Darré, is op 12 Mei tot voorzitter gekozen van den „Duitschen Landbouwraad".
Darré volgt Brandes op, die jarenlang het voorzitterschap heeft bekleed.
Darré is een der begaafdste persoonlijkheden uit de omgeving van Hitler. Hij is 37 jaar, heeft zijn opleiding op een landbouwschool gehad en is na afloop van zijn studies als landbouwdeskundige bij verschillende gezantschappen werkzaam geweest.

B. **S.D.A.P. EN N.V.V. — Boycot van Duitsche goederen. —**
De Algemeene Raad uit S.D.A.P. en N.V.V. heeft op 15 Mei 1933 besloten een boycot van Duitsche artikelen af te kondigen.
Onder alle verbruikers zal een intensieve propaganda worden gevoerd.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Boycot van Duitsche goederen en schepen. —**
Na eenige redevoeringen te hebben aangehoord, o.a. van Gerard, den Amerikaanschen ambassadeur te Berlijn gedurende den oorlog, hebben de vertegenwoordigers van 288 Joodsche vereenigingen te Washington een boycot van alle Duitsche goederen en van alle goederenvervoer met Duitsche schepen aangenomen.

D. **NEDERL. OOST-INDIË. — Salariskorting. —**
De „Java-Bode" publiceert over het nieuwe ontwerp voor een salarisregeling, dat in het algemeen de opvatting van het Bezoldigingsbesluit voor Landsdienaren 1925 ten aanzien van de bezoldiging wordt gehuldigd, terwijl men ten aanzien van de B-schalen de zienswijze van den minister van Koloniën aanvaardt, dat daarin ook vele Westersch georiënteerde Inlanders thuis hooren.
Alleen Gouverneurs krijgen representatiekosten. Het vrije wonen wordt beperkt tot de voornaamste bestuursambtenaren en officieren, terwijl overigens maatregelen er in voorzien, dat niemand meer dan 25% in nominaal salaris achteruitgaat. Wie bij de nieuwe regeling meer salaris zou ontvangen, moet die verhooging ten behoeve van de schatkist derven. Totaal denkt de salariscommissie 32 millioen te kunnen bezuinigen, respectievelijk 19.7% voor de A-, 23.2% voor de B- en 18% voor de C-schalen. Daar ook de wachtgelden en non-activiteitstractementen zullen dalen, wordt op een eindbesparing van *f* 45.700.000 gerekend.
De tijd is nog niet gekomen, dat academische functies naar het zuiver Indische salarispeil kunnen worden overgebracht. Wel moet met de opleiding in Indië krachtig worden voortgegaan. De salariscommissie wil alleen een toelage voor schoolgaande kinderen, wanneer het salaris niet meer dan *f* 500.— bedraagt, welke toelage tot den 19-jarigen leeftijd der kinderen doorloopt.
(Java-Bode). **(Vorig bericht 229 E.)**

17 MEI 1933

E. **AMSTERDAM. — Belastingverhooging. —**
De Gemeenteraad van Amsterdam heeft na langdurige debatten de voordracht van B. en W. om 78 opcenten te heffen op de Gemeentefondsbelasting met 27 tegen 15 stemmen aangenomen. Het voorstel-Weiss om het aantal opcenten op 74 te bepalen werd verworpen met 34 tegen 8 stemmen. De voordracht tot verlaging van den factor van de brandverzekeringsbelasting van 0.9 op 0.85 werd met slechts de stemmen van de Middenstanders tegen goedgekeurd. **(Vorig bericht 146 D.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — De Farmwet door president Roosevelt onderteekend. —**
President Roosevelt heeft op 12 Mei de Farmwet onderteekend, waardoor hij de verst-strekkende volmachten over financieele en landbouwaangelegenheden krijgt, die ooit een Amerikaan heeft gehad. De wet voorziet in eventueele inflatie-maatregelen, steunverleening aan den landbouw en regeling der landbouw-hypotheken. Direct na de onderteekening nam Roosevelt maatregelen voor de uitvoering er van. Reeds vroeger heeft Roosevelt zich uitgelaten, dat hij zijn volmachten zou gebruiken om de prijzen te verhoogen en den dollar te stabiliseeren op een lager peil. **(Vorig bericht 284 A.)**

G. **DUITSCHLAND. — Adolf Hitler's regeeringsverklaring.**
Namens de rijksregeering, aldus begon rijkskanselier Hitler, heb ik den rijksdagvoorzitter verzocht, deze zitting bijeen te roepen, teneinde voor dit forum, het Duitsche standpunt toe te lichten ten aanzien van vraagstukken, die niet enkel ons volk, doch ook heel de wereld in spanning houden.
De kern der problemen, welke de crisis veroorzaakt hebben, ligt in de gebreken van het vredesverdrag, dat er niet in geslaagd is, de voornaamste en meest beslissende kwesties voor heel de verdere toekomst met overleg, duidelijk en verstandig op te lossen. Noch de nationale, noch de economische, noch de verdere aangelegenheden en eischen der volkeren zijn door dit verdrag zóó geregeld, dat zij tegenover de critiek en het verstand van alle tijden kunnen stand houden.
De diskwalificatie van een groot volk tot natie van den tweeden rang werd afgekondigd op hetzelfde oogenblik, waarop de Volkenbond ten doop gehouden werd. Neen, verdragen hebben slechts dan innerlijken zin, wanneer zij uitgaan van werkelijke, duidelijk erkende gelijke rechten van alle verdragsluitende partijen. Toepassing van geweld zou den huidigen toestand van Europa noch in politiek noch in economisch opzicht verbeteren, integendeel. Een oorlog zou nieuwe offers vergen, nieuwe onzekerheid brengen; de economische nood zou slechts vergroot worden, en de uiteindelijke ineenstorting van staat en maatschappij zou er het rampzalig gevolg van zijn.
Het is de innigste wensch der nationale regeering van het Duitsche rijk, een dergelijke ontwikkeling der dingen door haar loyale en effectieve medewerking te verhinderen.
Het program onzer nationale revolutie is geenszins in strijd met de belangen der overige wereld.
Drie dingen heeft de nationale regeering zich voorgesteld, te volbrengen:
1e. Vernietiging van het communisme en oprichting van een volksstaat, die het begrip eigendom handhaaft als grondslag onzer cultuur.
2e. Oplossing van het sociale probleem door inschakeling van het werkloozen-leger in het normale economische leven.
3e. Herstel van een stabiel staatsgezag, gedragen door het vertrouwen en den wil van het volk.
Wij hebben niet de mentaliteit van de vorige eeuw, die van de Franschen en Polen Duitschers wilde maken. Integendeel, wij verweren ons even krachtig tegen dien geest als wij verwachten, dat men ook omgekeerd ons wezen zal eerbiedigen.
Het recht, een herziening van het verdrag van Versailles te eischen, ligt in het document zelf opgesloten. De Duitsche regeering wenscht haar verlangen te dien aanzien niet anders te motiveeren, dan door te wijzen op de resultaten van dat verdrag en de ondubbelzinnige uitspraken van het gezond verstand. De ervaringen van de jongste veertien jaar, in politiek zoowel als in economisch opzicht, spreken terzake een duidelijke taal.
Wanneer Duitschland al jarenlang onwrikbaar zijn eischen stelt ten aanzien van de ontwapening der andere landen, dan doet het dat op de volgende gronden:
1e. Omdat de eisch van de rechtsgelijkheid een eisch is van moraal, van recht en verstand. In de vredesverdragen is trouwens erkend, dat Duitschlands ontwapening bedoeld was als uitgangspunt voor de ontwapening der wereld.
2e. Omdat de disqualificatie van een groot volk histo-

risch niet te handhaven is, maar een einde vinden moet. Want hoe lang denkt men, dat een groot volk zulk een onrecht zal kunnen dulden?

Als van Fransche zijde een andere these wordt opgesteld dat vóór gelijke rechten de veiligheid gewaarborgd moet zijn, stel ik daartegenover twee andere punten: Duitschland heeft aan alle verplichtingen voor de veiligheid van Frankrijk voldaan, het pact van den Volkenbond, het Kellogg-pact, het Locarnoverdrag enz. onderteekend. Welke concrete waarborgen voor zijn veiligheid heeft echter Duitschland verkregen?

Toch is Duitschland bereid verdere waarborgen voor de internationale veiligheid te geven als ook andere volken dit doen. Duitschland is bereid zijn geheele militaire organisatie op te heffen, alle wapenen te vernietigen, als andere volken hetzelfde doen. Als echter de andere staten daartoe niet bereid zijn, en ook niet de verplichtingen van het vredesverdrag willen nakomen, dan moet Duitschland zijn eisch handhaven.

De Duitsche regeering ziet in het Engelsche plan een geschikten grondslag voor een overeenkomst, moet echter verlangen, dat geen verdere vernietiging van wapenen of organisaties plaats heeft, zonder een kwalitatief gelijke behandeling.

De wijziging van de weerorganisatie, welke door het buitenland aan Duitschland is opgedrongen, moet geleidelijk geschieden, stap voor stap, in overeenstemming met de organisaties in het buitenland. Duitschland gaat er mede accoord, een overgangsperiode van 5 jaar voor de inrichting van zijn nationale veiligheid te aanvaarden, in de verwachting, dat in den tusschentijd de gelijkstelling met andere volken zal volgen.

Duitschland is bereid van aanvalswapenen af te zien, als binnen een bepaalden tijd de bewapende naties van hun kant deze aanvalswapenen afschaffen en door een internationale conferentie het gebruik daarvan verboden wordt.

Duitschland heeft slechts den wensch zijn onafhankelijkheid te bewaren en zijn grenzen te kunnen beschermen.

Ik begroet nogmaals uit naam van de Duitsche regeering het vooruitziende en veel omvattende plan van het hoofd der Italiaansche regeering om door een bijzonder pact een innig vertrouwen en nauwere samenwerking tusschen de vier groote Europeesche mogendheden, Engeland, Frankrijk, Italië en Duitschland tot stand te brengen. De opvatting van Mussolini, dat een brug kan worden geslagen om gemakkelijker tot duurzame overeenstemming te geraken, wordt door de Duitsche regeering met innige overtuiging gedeeld. De Duitsche regeering wil de uiterste tegemoetkoming toonen, indien ook andere naties bereid zijn tegemoet te komen ter overwinning van moeilijkheden die zich eventueel nog zullen voordoen.

Het voorstel van den Amerikaanschen president Roosevelt, waarvan ik in den afgeloopen nacht kennis kreeg, verplicht de Duitsche regeering tot warmen dank. De Duitsche regeering is bereid onbaatzuchtig mede te doen aan dit werk, om de politieke en economische toestanden van de wereld in orde te brengen. Op het oogenblik bestaat er slechts één groote zaak, n.l. den wereldvrede te verzekeren.

Duitschland is bereid tot ieder plechtig pact van non-agressie toe te treden, want Duitschland denkt niet aan een aanval, doch slechts aan zijn veiligheid. Duitschland zou de in het voorstel van president Roosevelt aangeduide mogelijkheid dat de Ver. Staten zich voor het waarborgen van den vrede bij Europeesche aangelegenheden zouden laten betrekken, met instemming begroeten, daar dit voorstel een groote geruststelling beteekent voor allen, die aan het behoud van den vrede willen meewerken. Wij hebben geen vuriger wensch dan er toe bij te dragen, dat de wonden, door den oorlog en het verdrag van Versailles geslagen, definitief geheeld worden. Duitschland wil daarbij geen anderen weg begaan, dan dien, welke in het verdrag zelf als rechtvaardig wordt erkend.

Nadat de rijkskanselier zijn rede had uitgesproken, las de voorzitter Göring de volgende, door Nationaal-socialisten, Duitsch nationalen, Centrum en Beiersche volkspartij onderteekende motie voor:

„De Duitsche rijksdag, als vertegenwoordiger van het Duitsche volk, keurt de verklaring van de rijksregeering goed en schaart zich in dit voor het leven van de natie beslissende vraagstuk van gelijke rechten voor het Duitsche volk aaneengesloten acher de rijksregeering".

De motie werd met algemeene stemmen aangenomen, met inbegrip van de Sociaal-democraten.

(Vorig bericht Regeeringsverklaring 267 C.)

19 MEI 1933

A. **NON-AGRESSIE PACT. — Frankrijk-Rusland. —**

De Fransche Kamer heeft eenstemmig de uitwisseling van ratificaties van het Fransch-Russisch non-agressie pact goedgekeurd. **(Vorig bericht 219 C.)**

20 MEI 1933

B. **ROTTERDAM. — Tunnel onder de Maas. —**

In zijn vergadering van 18 Mei 1933 heeft de gemeenteraad zonder hoofdelijke stemming in beginsel besloten tot aanleg van een tunnel onder de Nieuwe Maas in de lijn Parkkade-Charlois.

Deze tunnel zal uitsluitend bestemd zijn voor het snelverkeer en is geprojecteerd in aansluiting op bestaande en voorgenomen hoofdverbindingswegen tusschen Den Haag en Rotterdam, Hoek van Holland en Rotterdam, alsmede Rotterdam en het Zuiden des lands. Eerst na het nemen van dit beginselbesluit zal getracht worden met het rijk en de provincie tot overeenstemming te komen omtrent de bijdrage in de kosten en tevens over de vraag, of een en ander voor tolheffing in aanmerking komt.

21 MEI 1933

C. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche schulden. —**

Als gemeld, bedraagt het totaal der schulden tot 30 Sept. 1932 plm. 20 milliard RM., waarvan 10.18 milliard niet voor 1 October 1933 vervalt.

Met inbegrip van de buitenlandsche kapitaalbeleggingen in Duitschland kan de totale schuld van Duitschland aan het buitenland worden gesteld op 25 milliard RM. De grootste vorderingen hebben de Ver. Staten, n.l. 8.02 milliard, waarvan 2.9 op korten termijn. Op de Ver. Staten volgt Nederland met 3.43 milliard RM., waarvan 1.56 op korten termijn, Zwitserland met 2.71 milliard, waarvan 1.61 op korten termijn en Engeland met 2.23 milliard, waarvan 1.17 op korten termijn.

De schulden van industrie- en handelsfirma's aan het buitenland op langen termijn bedragen 4.7 milliard, op korten termijn 3.75 milliard.

Bij de banken is de verhouding 4.68 milliard op korten termijn en 1.41 milliard op langen termijn. Sedert de eerste opgave van de buitenlandsche schulden eind Juli 1931 zijn de Duitsche schulden aan het buitenland dus met ongeveer 4.3 milliard verminderd. Hiervan waren 3.8 milliard schulden op korten termijn en 0.5 milliard op langen termijn. Van Febr. tot Sept. 1932 verminderden de schulden aan het buitenland met 1.1 milliard, waarvan 0.81 milliard op korten termijn.

De kapitaaldienst van de Duitsche buitenlandsche schulden voor den tijd van Oct. 1932 tot Sept. 1933 bedraagt 1.33 milliard RM.

De rentelast bedraagt 1.05 milliard, waarvan 0.61 ten laste van schulden op langen termijn.

Van den geheelen kapitaaldienst moeten 0.35 milliard door overheidsorganen en 0.98 milliard uit het particuliere bedrijfsleven worden opgebracht. **(Vorig bericht 238 A.)**

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — De theerestrictie. —**

Het College van Gedelegeerden van den Volksraad heeft op 10 Mei 1933 de theerestrictie-ontwerpen aangenomen. Vier nationalisten stemden tegen.

De motie-mr. Hart, waarin de regeering wordt uitgenoodigd met het opperbestuur in overleg te treden opdat de exorbitante invoerrechten op Ned.-Indische thee in Nederland ten spoedigste tot een minimum zullen worden teruggebracht, is zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De beteekenis van de aanneming van het theerestrictie-ontwerp is, dat hiermede de beperking van den theeuitvoer voor Ned.-Indië van 15% op basis van het exportjaar 1931, althans voor het eerste jaar, een feit is geworden.
Twee aankondigingen met betrekking tot de theerestrictie zijn op 22 Mei 1933 gepubliceerd, waarbij wordt vastgesteld, welke autoriteiten zullen zijn gemachtigd tot het verstrekken van uitvoervergunningen en waarin de voorwaarden worden vastgelegd, welke voor het verkrijgen van een uitvoer-licentie moeten zijn vervuld. De autoriteiten, die de vergunningen verleenen zullen bestaan uit een comité, dat is samengesteld uit 11 vertegenwoordigers van de theecultures. De geheele uitvoer van Britsch-Indië zal jaarlijks door de regeering van Engelsch-Indië moeten worden goedgekeurd, zooals is overeengekomen met de vertegenwoordigende commissies van Britsch-Indië, Ceylon en Ned.-Indië. De hoeveelheid, welke Engelsch-Indië over zee zal uitvoeren, moet in dezelfde verhouding staan tot den totalen „standaard"-export als die over land. Deze „standaard"-uitvoer is de maximale hoeveelheid, die in elk der drie jaren 1929, 1930 en 1931 werd uitgevoerd. De regeering heeft het recht de beslissingen van het comité, dat de vergunningen verstrekt, te herzien. **(V. b. 261 C.)**

A. **RUSLAND. — Zinovjev en Kamenev.** —
De pers publiceert een verklaring zoowel van Zinovjev als van Kamenev, die met Trotzki, wegens verzet tegen de politiek van Stalin uit de Communistische Partij waren gezet, dat zij hun dwaling erkennen, hun strijd tegen het leiderschap van Stalin veroordeelen en verzoeken weder in de partij opgenomen te worden. **(V. b. 205 H.)**

B. **DUITSCHLAND. — Militaire rechtspraak.** —
In Duitschland zal de militaire rechtspraak, die sinds 1919 was opgeheven, weder worden ingevoerd.

25 MEI 1933

C. **DUITSCHLAND. — De ex-kroonprins en de Nazi's.**
De ex-kroonprins is dezer dagen lid geworden van het nat.-soc. autocorps.

D. **CONFLICT COLUMBIA—PERU. — Beroep op Peru.**
Het conflict tusschen Columbia en Peru over de plaats Leticia aan den boven-Amazone, heeft op 17 Jan. 1933 geleid tot een scherp beroep van den voorzitter van den Volkenbondsraad op de regeering van Peru. De voorzitter geeft uiting aan zijn verwachting, dat Peru als lid van den Volkenbond zich van alle daden zal onthouden, die niet strikt in overeenstemming zijn met het Volkenbondspact. Het heeft in Volkenbondskringen de aandacht getrokken, dat de raadspresident er van heeft afgezien eenzelfde krachtige vermaning aan Columbia te zenden.
Telegram van Minister Stimson. —
De consul der Ver. Staten te Genève heeft op 27 Jan. den secretaris-generaal van den Volkenbond den tekst van een uitvoerig telegram medegedeeld, dat minister Stimson op 25 Januari aan de regeering van Peru heeft gezonden in verband met het Leticia-geschil. In dit telegram wordt er aan herinnerd, dat de bezetting van Leticia in strijd is met art. 2 van het Kellogg-pact. Stimson verklaart zeer verstoord te zijn door de mededeeling der Peruaansche regeering, als zouden de militaire maatregelen der Peruaansche regeering uitgelokt zijn door maatregelen van de regeering van Columbia, om de door Peru afgezette autoriteiten te Leticia in hun functies te herstellen.
Sommige verklaringen der Peruaansche regeering kunnen naar het oordeel van Stimson worden uitgelegd, als zou zij tot de wapenen haar toevlucht nemen om de regeering van Columbia te beletten haar autoriteit in Leticia te herstellen.
Stimson besluit zijn telegram met te verwijzen naar een drietal voorstellen, die de regeering van Brazilië heeft gedaan om het conflict op eervolle wijze bij te leggen. Deze voorstellen komen hierop neer, dat Peru al zijn invloed aanwendt om het betwiste gebied voorloopig te doen beheeren door de Braziliaansche regeering, terwijl de strijdende partijen te Rio de Janeiro het geschil komen bespreken. De regeering van Columbia heeft dit voorstel reeds aanvaard.
De strijd is begonnen. — Vasques Cobo, de aanvoerder der Columbiaansche troepen, heeft op 15 Febr. '33 tot de Peruaansche troepen te Tarapaca een ultimatum gericht, waarin hij de teruggave van Leticia eischt. Daar de Peruanen met een luchtaanval hebben geantwoord, zijn de Columbiaansche kanonneerboot Cordoba en vliegtuigen begonnen met het bombardeeren van Leticia.
Er zijn 800 man aan land gezet, die de Peruanen hebben aangevallen. Aan beide zijden werden zware verliezen geleden.
Drie Peruaansche vliegtuigen hebben het Columbiaansche s.s. Narino op de rivier de Potomayo gebombardeerd.
Rapport van de Commissie van drie. — De Volkenbondsraad is op 1 Maart '33 bij ontstentenis van Japan in een plenaire avondzitting bijeengekomen. Aangenomen werd het rapport van de commissie van drie, die onderhandeld heeft over regeling van het geschil tusschen Columbia en Peru. In het rapport der commissie wordt geconstateerd, dat beide partijen de geldigheid erkennen van het verdrag van Salomon Lozano. Acte is genomen van de verzekeringen van Peru met betrekking tot het terugtrekken van de Peruaansche troepen van Columbiaansch gebied als voorwaarde voor onderhandelingen. Voorgesteld is, dat de Volkenbond zich tijdelijk belast met het gebied Leticia en een mandaat daarover toevertrouwt aan de Columbiaansche troepen, die in dit opzicht zullen optreden als internationale troepen, die tijdens de onderhandelingen voor orde en rust zorg dragen. Het rapport deelt mede, dat Columbia dit voorstel heeft aanvaard, doch dat Peru een termijn van vier dagen heeft gevraagd voor de opstelling van een antwoord. In haar conclusie zegt de commissie, dat er geen twijfel bestaat aan de goede trouw van de partijen. De toestand blijft echter gespannen en snel handelen is noodzakelijk. Tenslotte spreekt het rapport nog de hoop uit, dat ook Peru de gedane voorstellen, die door niemand voor oneervol worden gehouden, zal aanvaarden. De vertegenwoordiger van Peru, Garcia Calderon, gaf vervolgens een uiteenzetting van het standpunt van zijn regeering, waarna de Columbiaansche vertegenwoordiger, Santos, hem van repliek diende.
Voorstel van den Volkenbond. — De Peruaansche regeering heeft op 15 April '33 het voorstel van den Volkenbond om de omstreden stad Leticia, zoolang de scheidsrechterlijke beslissing tusschen Columbia en Peru niet is gevallen, onder internationaal beheer te stellen, aangenomen.
Vergelijk. — Uit Lima (Peru) kwam op 25 Mei 1933 bevestiging van het bericht dat er tusschen Peru en Columbia een vergelijk is tot stand gekomen. Leticia zal door de troepen, die het hadden bezet, worden ontruimd en worden bestuurd door een commissie, te benoemen door den Volkenbond.

E. **VEREENIGDE STATEN. — Onderzoek tegen J. P. Morgan.** —
Op 23 Mei is voor de Valuta-Commissie van het Amerikaansche Congres de openbare behandeling tegen het wereldbekende bankiershuis John Pierpont Morgan begonnen. Na maandenlang aan de zaak te hebben gewerkt, schijnt de procureur-generaal Pecora een reusachtige hoeveelheid materiaal bijeen te hebben gebracht waardoor onthuld zou worden, hoe het Amerikaansche bankwezen de volkomen contrôle heeft over industrie en wetgeving en hoe speciaal de Morgan-banken een machtigen invloed hierop in Amerika hadden. Een groote hoeveeheid boeken der Morgans werd in beslag genomen en tal van New Yorksche bankiers werden verhoord. Uitvoerig zullen waarschijnlijk ook de buitenlandsche werkzaamheden van de firma Morgan ter sprake komen.
Als eerste getuige zal John Pierpont Morgan verhoord worden. De procureur-generaal Pecora, wien bij zijn onderzoek tal van gevallen van belastingontduiking onder het oog zijn gekomen, zal het onderzoek tevens uitbreiden

tot de persoonlijke inkomens en belastingaangiften van de firmanten der Morgan-banken.

26 MEI 1933

A. **ENGELAND. — Vakverbond. - Boycot Duitsche goederen. —**
Het bestuur van het vakvereenigingscongres (het Britsche vakverbond) heeft met algemeene stemmen besloten alle leden van de Engelsche vakvereenigingen, coöperatieve verbruiksvereenigingen en socialistische bonden op te roepen tot een boycot van Duitsche goederen en Duitsche diensten. Dit besluit wordt gemotiveerd met het optreden der Duitsche regeering tegen de Duitsche vakvereenigingen.

B. **NEDERLAND. — Crisiskabinet-Colijn. —**
Dr. H. Colijn had op 1 Mei '33 van H.M. de Koningin opdracht ontvangen, nadat de Koningin den gebruikelijken weg (raadpleging van voorzitters der beide Kamers en van fractie-leiders) had gevolgd, tot vorming van een parlementair kabinet. Op 16 Mei '33 bracht dr. Colijn rapport uit, dat hij zijn poging had moeten staken, naar verluidt door tegenstand van een deel der R.K.-fractie. H.M. droeg vervolgens dr. Colijn op een crisis-kabinet te vormen. Op 24 Mei heeft dr. Colijn zijn voordracht tot samenstelling van een crisis-kabinet aan H.M. de Koningin ingediend.
In verband daarmede bevat de Staatscourant van 24 Mei 1933 de officieele mededeeling, dat het H.M. de Koningin heeft behaagd met ingang van 26 Mei '33 te benoemen tot:
Minister-president en minister van Koloniën: Dr. H. Colijn (Anti-Revolutionnair);
Minister van Buitenlandsche Zaken: Jhr. mr. A. C. D. de Graeff;
Minister van Justitie: Mr. J. R. H. van Schaik (R.K.);
Minister van Binnenlandsche Zaken: Mr. J. A. de Wilde (Anti-Revolutionair);
Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: Mr. H. P. Marchant (V.-D.);
Minister van Financiën: Mr. P. J. Oud (V.-D.);
Minister van Defensie: Mr. dr. L. N. Deckers (R.K.);
Minister van Waterstaat: Ir. J. A. Kalff (Lib.);
Minister van Economische Zaken en Arbeid: Mr. T. J. Verschuur (R.-K.).
H.M. de Koningin heeft de nieuwe ministers op 26 Mei 1933 beëedigd.
Het ligt in het voornemen om zoodra mogelijk een voorstel aanhangig te maken tot instelling van een Departement van Sociale Zaken. De benoeming van een minister voor dit departement kan echter slechts geschieden, wanneer aan dit voorstel gevolg zal zijn gegeven. Naar met zekerheid bekend is, zal dit departement komen onder leiding van prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne.
(Vorig bericht 282 I.)

29 MEI 1933

C. **NEDERLAND. — Nieuw reglement voor rijksambtenaren. —**
In het Staatsblad is een Kon. Besluit opgenomen tot wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement. De voornaamste veranderingen zijn, dat aan een ambtenaar eervol ontslag kan worden verleend op grond van revolutionnaire gezindheid, alsmede wanneer hij lid is van een vereeniging, waarvan de regeering heeft verklaard, dat zij de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, of wanneer hij zulk een vereeniging op eenigerlei wijze medewerking of steun verleent.
Voorts moet de ambtenaar zich van het uitsteken of hijschen van andere dan nationale of oranje vlaggen onthouden.

D. **DUITSCHLAND. — Conflict met Oostenrijk. - Reisverkeer belemmerd. —**
De Duitsche regeering heeft door het uitvaardigen van een verordening het reisverkeer van Duitschland naar Oostenrijk practisch stilgelegd. In deze verordening wordt namelijk bepaald, dat iedere Duitscher, die de Oostenrijksche grens overschrijdt, hiervoor 1000 Mark heeft te betalen.
Dit besluit moet beschouwd worden als een represaillemaatregel tegen de weinig vriendelijke ontvangst van de Duitsche ministers in Oostenrijk. In verband hiermede is de bijeenkomst van de in het buitenland levende Duitschers, waarvoor uit alle deelen van de wereld Duitschers naar Oostenrijk zouden komen, verplaatst naar Passau.
Het orgaan van de Oostenrijksche regeering, de „Reichspost", kondigt op 28 Mei '33 aan dat de Oostenrijksche regeering waarschijnlijk den invoer van Duitsche waren naar Oostenrijk zal doen stopzetten.

E. **DANZIG. — Parlementsverkiezingen. - Nazi-succes. —**
De verkiezingen in Danzig voor den Volksdag (het parlement) hebben een overwinning voor de nat.-socialisten opgeleverd.
Volgens het voorloopige niet-officieele eindresultaat werden de volgende stemmencijfers behaald:

	1933	1930
Nat.-socialisten	107.619	32.457
Soc.-Democraten	38.210	49.965
Communisten	14.800	20.194
Strijdfront Zwart-wit-rood	13.601	25.938
Centrum	31.504	30.230
Huisbezitters	998	13.067
Jongduitsche beweging	1.677	—
Vereenigde Polen	6.726	6.377

(General Anzeiger).

F. **DUITSCHLAND. — Geestelijk leven. — Duitsch Evangelische Rijksbisschop benoemd. —**
De Duitsch-Evangelische Persdienst meldt:
De vertegenwoordigers van de Duitsch-Evangelische landskerken hebben de richtlijnen vastgesteld voor de toekomstige inrichting der Duitsche Evangelische Kerk. Zij waren het er over eens, dat aan het hoofd van de Kerk een Rijksbisschop van Luthersche belijdenis moet staan. De gereformeerden hebben besloten, hiermede in te stemmen.
Ds. D. von Bodelschwingh is tot rijksbisschop benoemd.
(Vorig bericht 283 E.)

G. **NEDERLAND. — Uitvoer van radiotoestellen en gloeilampen. —**
De uitvoer van radiotoestellen blijft afnemen; de daling heeft zich in April voortgezet, zooals blijkt uit de hieronder vermelde cijfers.
De daling van den uitvoer van lampen is een seizoenverschijnsel. De uitvoer was evenwel toch nog belangrijk hooger dan in April 1932. Hieronder volgt een overzicht:

	1933	1932	1931	1933	1932	1931
	Luidsprekers, toestellen en onderdeelen			Metaaldraadgloeilampen		
	(waarde in duizend gulden)					
	1933	1932	1931	1933	1932	1931
Januari	4.706	4.077	6.808	804	612	1.408
Februari	3.329	3.519	4.576	669	649	1.295
Maart	2.615	2.089	4.947	785	625	1.181
April	1.938	1.978	3.625	650	547	1.027
Mei	—	2.075	2.735	—	434	1.434
Juni	—	2.180	2.084	—	585	1.294
Juli	—	2.722	1.744	—	573	1.042
Aug.	—	2.925	2.605	—	515	736
Sept.	—	3.485	3.906	—	733	901
Oct.	—	3.726	4.479	—	702	973
Nov.	—	4.286	5.725	—	740	1.062
Dec.	—	5.374	5.325	—	761	949
Totaal	12.588	38.436	48.559	2.908	7.476	13.302

(Vorig bericht 288 G.)

H. **ITALIE. — Twee millioen fascisten. —**
De groote fascistische raad is onder voorzitterschap van Mussolini bijeen geweest. Volgens het rapport van den secretaris van de partij staan thans 2.045.792 personen ingeschreven bij de fascistische partij, hetgeen circa 775.000 meer is dan in Mei 1932. Mussolini bracht rapport uit

over de binnenlandsche situatie, zoowel in politiek als in economisch opzicht. (Il Secolo)
(Vorig bericht 200 R.)

A. **BRAZILIE. — Uitvoer van koffie. —**
Het nationale koffie-instituut heeft besloten, dat in de toekomst de uitvoer jaarlijks 40 % van den oogst zal bedragen.
Den handelaren wordt toegestaan 30 % van den oogst uit te voeren en 30 % zullen niet mogen worden uitgevoerd. Het jaar voor den uitvoer zal worden gerekend van 1 Juli tot 30 Juni. De verschepingen naar kustplaatsen zullen slechts geoorloofd zijn van Juli tot Maart. Elke staat zal de contrôle over de eigen koffie moeten houden.
(Jornal do Commercio)
(Vorig bericht 222 C.)

31 MEI 1933

B. **VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft het voorstel inzake de goudclausule, waardoor alle door particuliere overeenkomsten ontstane betalingsverplichtingen in papieren dollars gelden, met 283 tegen 57 stemmen goedgekeurd. Naar verluidt heeft president Roosevelt maatregelen getroffen, waardoor de oorlogsschuldenaren toestemming ontvangen van den vervallenden Juni-termijn van hun schulden slechts een gedeelte te betalen, om te voorkomen, dat met het oog op de economische wereldconferentie de oorlogsschuldenaars zich insolvent zullen verklaren. **(Vorig bericht 285 C.)**

C. **DANZIG. — Parlementsverkiezingen. —**
Op grond van den voorloopigen officieelen verkiezingsuitslag is de zetelverdeeling in den Danziger Volksdag aldus:
Nationaal-socialisten 38 zetels; Sociaal-democraten 13 zetels; Communisten 5 zetels; Centrum 10 zetels; Zwart-wit-rood 4 zetels; Polen 2 zetels. **(Vor. ber. 293 E.)**

D. **STATEN-GENERAAL. — Regeeringsverklaring van dr. H. Colijn. —**
Op 31 Mei '33 heeft dr. H. Colijn in de Tweede Kamer en vervolgens in de Eerste Kamer de regeeringsverklaring afgelegd, waaraan het volgende is ontleend:
Eerste eisch is, dat het opnieuw verstoorde financieele evenwicht worde hersteld. Dit is reeds noodzakelijk, omdat iedere nalatigheid op dit punt het intreden van een beteren toestand — economisch en sociaal — in zeer sterke mate zou vertragen.
Voor het financieele evenwicht is allereerst een belangrijke inperking der publieke uitgaven onafwijsbaar. Deze is niet te ontgaan, ook al zou het uiterste beproefd zijn om door belastingheffing het evenwicht te herstellen.
Bestendiging van de geldende tijdelijke heffingen of vervanging door een equivalent daarvan, zoomede invoering van nieuwe heffingen — waarbij in de eerste plaats gedacht wordt aan het reeds ingediende ontwerp op de omzetbelasting — zullen echter, naast sterke bezuiniging, althans voorshands onvermijdelijk blijken.
Om herstel van de welvaart voor te bereiden, zal ordening van het bedrijfsleven ter aanpassing aan de gewijzigde economische wereldstructuur van overheidswege moeten worden bevorderd. Zonder hierover reeds in bijzonderheden te treden, wenscht de regeering vast te stellen, dat hierbij geen enkele maatregel reeds vooraf mag worden buitengesloten, dus ook niet een eventueele wijziging in onze handels-politieke methoden.
Voorts heeft het vraagstuk der werkloosheid de volle aandacht der regeering. Zij is er zich van bewust, dat een grondige verbetering in den tegenwoordigen toestand slechts denkbaar is door een krachtig herstel van het bedrijfsleven, dat ook om die reden onophoudelijk om belangstelling en inspanning van den kant der overheid vraagt.
Daarnaast moet evenwel niet minder aandacht worden geschonken aan verruiming van werkgelegenheid en aan de werkverschaffing.
De Regeering beschouwt het als haar plicht om, met inachtneming van de financieele mogelijkheden, de cultureele en sociale volksbelangen te blijven behartigen.
Zoowel om tegemoet te komen aan de door de crisisomstandigheden zoozeer verzwaarde eischen met betrekking tot de volkswelvaart als ter wille van de door diezelfde omstandigheden in het leven geroepen werkloosheidszorg, heeft de Regeering het noodig geoordeeld, wijziging te brengen in de verdeeling van den departementalen arbeid.
De minister van Economische Zaken dient in de toekomst zijn onverdeelde aandacht te kunnen schenken aan de belangen van Landbouw, Handel en Nijverheid en dus ontheven te worden van zijn bemoeiingen met Arbeid en Arbeidsverzekering.
Daarnevens is het der Regeering wenschelijk voorgekomen deze bemoeiingen te vereenigen met die betreffende de Werkloosheidsverzekering, Arbeidsbemiddeling, Werkverschaffing, Steunverleening en Volksgezondheid, welke alle tezamen ondergebracht behooren te worden in een Ministerie van Sociale Zaken. De Regeering verwacht van deze concentratie van verwante belangen een zoodanige besparing op de uitgaven, dat zij de beperkte kosten, die de vorming van een nieuw ministerie meebrengt, verre zal overtreffen.
Voorts zal de Minister van Financiën zich zoozeer hebben te concentreeren op het herstel van het financieele evenwicht, dat hij ontheven behoort te worden van de vaak veel tijd vorderende zorg voor de regelingen der ambtelijke salarissen en wachtgelden, terwijl de minister van Waterstaat, die in belangrijke mate betrokken zal worden bij het vraagstuk der werkgelegenheid en die zich meer dan ooit zal hebben bezig te houden met het ook uit financieel oogpunt zoo gewichtige vervoerwezen, zal moeten worden ontlast van het bestuur van het bedrijf van de Posterijen, de Telegrafie en de Telefonie.
De zorg voor de belangen die aan de Departementen van Financiën en Waterstaat zullen worden onttrokken zal kunnen worden overgedragen aan den minister van Binnenlandsche Zaken. Met deze regelingen hoopt de Regeering een administratieve indeeling te verkrijgen die bij de behoeften van het oogenblik past en voor vele vraagstukken een snellere oplossing waarborgt dan tot heden mogelijk was.
Dat het gezag zal worden hooggehouden stelt de Regeering met nadruk op den voorgrond. Tegen extremisme, van welke zijde dit zich ook openbaart, zal met beslistheid worden opgetreden. Het oefenen van terreur tegenover de ordelievende bevolking en het verwekken van onrust, zullen zonder aarzeling worden tegengegaan. De plaatselijke Overheid kan daarbij op den steun der Regeering rekenen. **(Vorig bericht 293 B.)**

E. **TWEEDE KAMER. — Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck tot voorzitter benoemd. —**
De Tweede Kamer heeft op 30 Mei '33 als nummer één op de voordracht aan H.M. de Koningin voor de benoeming van een nieuwen voorzitter geplaatst jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck, ter vervanging van mr. J. R. H. van Schaik, die tot minister van Justitie is benoemd. **(Vorig bericht Voorzitter 200 C.)**

1 JUNI 1933

F. **OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. —**
In den ministerraad heeft de Oostenrijksche regeering een verordening goedgekeurd, aldus het W. B. uit Weenen, waarbij een gedwongen visum wordt ingesteld voor Oostenrijkers die Duitschland bezoeken. Het visum kost vijf schilling. Deze bepaling is niet van toepassing op het gewone grensverkeer, wel op zaken- en vacantiereizen.
(Vorig bericht 293 D.)

G. **NEDERLAND. — Ministerie. - Briefwisseling Dr. H. Colijn—Prof. P. J. M. Aalberse. —**
De leider van de R.K. Kamerfractie, prof. P. J. M. Aalberse, heeft in een schrijven — opgenomen in „De Maasbode" d.d. 12 Mei '33 — de gronden uiteengezet, waarom de R.K.-fractie aan de vorming van een parle-

mentair kabinet, steunend op de vijf groote partijen (R.K., A.-R., C.-H., V.-D. en V.B.) haar medewerking niet kon verleenen. Wel was de fractie bereid officieel zitting te nemen in een kabinet, dat uit vertegenwoordigers der vier eerstgenoemde partijen — derhalve met uitsluiting van den Vrijheidsbond — zou worden samengesteld. De R.K.-fractie was eenstemmig van meening, dat de kloof tusschen de R.-K. Staatspartij en den Vrijheidsbond van te principieelen aard was, om doeltreffende samenwerking mogelijk te maken.

Op grond hiervan, alsmede op de overweging „dat een kabinet gevormd uit de drie rechtsche partijen" noch naar getal (52) noch innerlijk sterk genoeg zou zijn om een taak van den vereischten omvang tot een goed einde te brengen, besloot dr. Colijn H. M. de Koningin ontheffing te vragen van de hem verleende opdracht tot vorming van een parlementair kabinet. In een uitvoerig schrijven, gericht tot prof. Aalberse, zet dr. Colijn uiteen waarom hij het standpunt van de R.K.-fractie niet kan aanvaarden. De heer Colijn voert aan, dat in dezen critieken tijd de medewerking van allen aanvaard moet worden, met uitsluiting van hen die zichzelf a priori ongeneigd hadden getoond tot medewerking. Het als het ware opzettelijk in de oppositie dringen van parlementaire groepen die bereid waren mee de helpende hand ter redding uit te steken, kwam hem volstrekt ongeoorloofd voor. Hij meende en meent nog, dat voor de thans te vervullen taak een beroep moet worden gedaan op de medewerking van allen die van goeden wille zijn. Die taak is toch een bij uitstek nationale.

Na verder te hebben uiteengezet, dat van een zuiver rechtsch kabinet, door gebrek aan homogeniteit, geen kracht kan uitgaan, betoogt dr. Colijn, dat een mislukking, wellicht reeds in dit najaar, niet slechts een mislukking zou beteekenen van de reddingspogingen, doch bovendien politieke gevolgen van verdere strekking dan de val van het kabinet alleen met zich zou sleepen. Dit risico meende de heer Colijn niet te mogen nemen, omdat z.i. de herstelarbeid moet slagen. De beste waarborg zou zijn een parlementair kabinet ac hoc, steunend op den breedst mogelijken grondslag.

Waar de R.K.-fractie hiertoe blijkbaar niet rechtstreeks wilde medewerken, meende de heer Colijn „uitvoering te moeten geven aan zijn voornemen om aan H. M. ontheffing te vragen van de hem verleende opdracht tot vorming van een parlementair kabinet". **(Vorig bericht 294 D.)**

A. **BELGIE. — Bezuiniging circa 700 millioen francs.** — De Belgische regeering heeft op 31 Mei de maatregelen bekend gemaakt, waardoor zij een bedrag van 700 millioen francs hoopt te bezuinigen en het tekort op de begrooting van 1933, dat iets minder bedraagt, geheel te dekken. Door de genomen maatregelen worden alle klassen der bevolking getroffen. In de eerste plaats wordt de crisisbelasting, die zes maanden geleden door het parlement werd goedgekeurd, met een half procent verhoogd, zoodat van alle inkomsten boven de 35.000 francs 1.5 tot 4.5 procent zal worden geheven.

Alle tractementen en salarissen van het staatspersoneel, met inbegrip van dat der nationale maatschappij van spoorwegen, worden met ingang van 1 Juni met vijf procent verlaagd; hierdoor worden 200.000 personen getroffen, terwijl de verkregen bezuiniging 125 millioen francs bedraagt.

De tractementen van de rechterlijke macht, de geestelijkheid, officieren en het onderwijzend personeel, alsmede alle staatspensioenen worden eveneens met vijf procent verminderd.

Talrijke maatregelen worden vastgesteld, om een einde te maken aan de misbruiken, welke zijn voorgekomen bij de werkloosheidsuitkeering, de ouderdomspensioenen en de pensioenen aan invaliden. Het bedrag, dat aan eenzelfden persoon mag worden uitgekeerd op grond van de bezoldigingsbesluiten en de oorlogspensioenen, wordt tot een bepaald maximum beperkt.

De wetgeving inzake den werkloozensteun wordt geheel gereorganiseerd. De werkloozen zullen in het vervolg verplicht worden arbeid te verrichten.

Wat de overige begrootingsposten betreft, wordt bepaald, dat alle verdere uitgaven met tien procent worden verminderd, terwijl de verlaging voor subsidies zelfs twintig procent kan bedragen.

Bovengenoemde maatregelen zijn door de regeering genomen op grond van de volmachten, welke zij na langdurige Kamerzittingen had verkregen. **(Vor. ber. 183 C.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Banken-onderzoek. - J. P. Morgan.**

Een politieke storm schijnt in de Vereenigde Staten te zullen opsteken, als gevolg van de onthullingen, die tijdens het onderzoek naar het bankiershuis Morgan door de Senaatscommissie zijn gedaan en waarbij ook de naam van den huidigen minister van Financiën Woodin wordt genoemd.

Het is namelijk gebleken, dat een groot aantal vooraanstaande personen door de firma Morgan in de gelegenheid is gesteld in 1929 aandeelen in de Alleghany Corporation te koopen tegen den koers van twintig dollar (den aankoopkoers van Morgan), terwijl toentertijd die aandeelen aan de beurs 35 tot 37 dollar noteerden.

Op een door de Senaatscommissie gepubliceerde lijst komen behalve de naam van minister Woodin, die duizend aandeelen heeft gekocht, ook die voor van senator MacAdoo met 500 stuks, van Owen Young, Lindbergh (die een schoonzoon is van een inmiddels overleden lid der firma), Thomas S. Lamont, Thomas W. L. Lamont, R. B. Mellon, een broer van den oud-minister van Financiën, en verder van Raskob, directeur van de General Motors, die president was van de nationale commissie der democratische partij, welke Roosevelt candidaat heeft gesteld voor het presidentschap. De lijst vermeldt tenslotte de namen van Julius en Henry Morgan, twee zonen van den bankier, van den oud-minister van Marine Adams en van generaal Pershing. **(Vorig bericht 292 E.)**

2 JUNI 1933

C. **D. J. DE VILLIERS OVERLEDEN.** —

Op 1 Juni 1933 is te 's-Gravenhage in den ouderdom van bijna zestig jaar plotseling overleden de heer D. J. de Villiers, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Zuid-Afrika daar ter stede.

D. **FRANKRIJK. — Begrooting 1933. - Ontwerp ingediend.**

De Fransche regeering heeft op 15 Nov. '32 het ontwerp staatsbegrooting voor 1933 in de Kamer ingediend. De uitgaven bedragen 47.779 milliard francs, de ontvangsten ruim 47.801 milliard francs, zoodat een overschot van ruim 22 millioen blijft.

Volgens het ontwerp-staatsbegrooting zal het dreigende deficit ad 12.1 milliard francs als volgt worden weggewerkt: korting van de militaire uitgaven volgens besluit van de Kamer in Juli '32, 1.5 milliard francs; korting op de bestuursuitgaven op grond van deze zelfde wet, 0.2 milliard; fiscale maatregelen, eveneens op grond van deze wet, 0.456 milliard; bezuinigingen door conversie, 1.4 milliard; overeenkomsten met de amortisatiekas, 0.14 milliard. In het geheel 3.696 milliard francs.

Het resteerende deel van het te verwachten deficit, bijna 8.5 milliard, wordt weggewerkt door de verlaging der pensioenen en ambtenaarssalarissen ten bedrage van ruim 1.5 milliard; door nieuwe belastingen, belastingcontrôle e.d. ten bedrage van 2.5 milliard francs. Alle salarissen boven 12.000 francs zullen worden verminderd.

Overzicht. — Barety, de rapporteur van de commissie voor de Financiën heeft op 21 Dec. '32 een totaal overzicht over de begrooting van Financiën in de commissie uitgebracht over het jaar 1933, waarin vergelijkingen worden gemaakt met 1931 en 1932. De ontwerp-begrooting bedraagt totaal 22.215.947.577 francs, hetgeen een bezuiniging ten opzichte van de vorige begrooting beteekent van 1.427.956.577 francs.

Bezuiniging. — De departementen van Financiën en Begrooting hebben op 6 Februari '33 een communiqué gepubliceerd, dat de begrooting zal worden verlaagd met

ongeveer 5566 millioen francs, als gevolg van de genomen maatregelen. Hiervan komt 2417 millioen francs voor rekening van aangebrachte bezuinigingen, 1325 millioen francs wordt verkregen door fiscale maatregelen, terwijl het resteerende bedrag verkregen wordt door bestrijding van fraude en door buitengewone ontvangsten, welke niet op de belastingbetalers drukken.

De Kamer aanvaardt financieel regeeringsplan. — De Fransche Kamer heeft op 13 Febr. '33 de crisisbelasting met 327 tegen 255 stemmen aangenomen in de door de regeering voorgestelde redactie.

De regeering verwacht van deze belasting jaarlijksche inkomsten van 400 millioen francs.

Daarna nam de Fransche Kamer art. 89 van het financieel regeeringsplan aan, waardoor binnen een periode van vijf jaar het effectief van de cavalerie en het effectief van de officieren in vasten dienst verminderd zal worden.

Minister-president Daladier legde de verklaring af, dat deze bezuiniging het kader van het leger niet zal verzwakken.

Tenslotte nam de Kamer met 359 tegen 225 stemmen het financieel saneeringsplan der regeering aan. Het kabinet had de vraag van vertrouwen gesteld. Het betreft hier het twaalfde deel der Fransche begrooting, geldend voor de maand Maart.

Deficit. — Het ministerie van Financiën deelde op 30 Maart '33 in een communiqué mede, dat in de huidige wetgevende periode een deficit van 8700 millioen is gedekt. Het nog resteerende deficit op de begrooting van 1933 wordt op 5200 millioen geschat. Rekening houdend met de krachtsinspanning van het land sedert tien maanden, zal de regeering zich voor 1933 tevreden stellen met een nieuwe krachtsinspanning ten bedrage van 1630 millioen, waarvan 700 millioen bezuiniging door herziening der oorlogspensioenen.

Bezuiniging op Legerbegrooting. — De Fransche Kamer behandelde op 31 Maart de begrooting van oorlog. De rapporteur Nogaro verklaarde, dat de credieten voor de nationale defensie 12 milliard francs bedroegen, wat, vergeleken bij 1932 een bezuiniging beteekent van 2.058 millioen. De begrooting van oorlog bedraagt 6800 millioen, of wel 1075 millioen minder dan vorig jaar, waarvan 325 millioen bespaard is op het materiaal.

Daarna nam de Fransche Kamer de begrooting voor nationale defensie aan.

Begrooting aangenomen. — De Kamer en de Senaat hebben den geheelen nacht van den 1sten Juni vergaderd om de begrooting af te handelen.

Het voornaamste punt van geschil tusschen de beide Kamers was de quaestie van het petroleum-monopolie. De Kamer wenschte, op aandringen der socialisten, de invoering van het monopolie, dat de Senaat formeel afwees. Er werd een compromis-tekst opgesteld, volgens welke er een studie-commissie zou worden benoemd om binnen drie maanden de middelen aan te geven tot het organiseeren van een monopolie voor den invoer van petroleum, waarbij het parlement volledige vrijheid zou behouden om over de kern der quaestie zijn houding te bepalen.

Daladier stelde hierbij de quaestie van vertrouwen, welke in de Kamer met 359 tegen 203, in den Senaat met 167 tegen 121 stemmen werd goedgekeurd.

Er restten toen nog talrijke punten van geschil van minder belang, welke echter het heen en weer sturen der begrooting tusschen Kamer en Senaat **nog verscheidene malen** noodig maakten.

Om zeven uur 's ochtends keurde de Kamer de begrooting in zesde lezing met 385 tegen 150 stemmen goed, waarna deze naar den Senaat terugkeerde. De politieke kant van dit heen en weer sturen der begrooting werd gekenmerkt door een splitsing der socialistische partij bij de stemming. Ondanks het besluit der fractie om vóór de begrooting te stemmen, stemden 26 afgevaardigden tegen.

Om 8 u. 45 nam ook de Senaat de begrooting definitief aan, welker cijfers zijn: 49.270.710.242 francs uitgaven; 45.645.851.502 francs ontvangsten, dus een surplus aan uitgaven van 3.624.858.740 francs. **(Vorig bericht 242 F.)**

A. **DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. - Een milliard mark voor werkplan.** —

Officieel wordt medegedeeld: Het rijkskabinet heeft zich op 31 Mei beziggehouden met de problemen der werkverschaffing. Aangenomen werd een door het rijksministerie van Financiën ingediende wet tot vermindering van de werkloosheid, waardoor de rijksminister van Financiën gemachtigd wordt arbeids-schatkistbiljetten tot een totaalbedrag van een milliard Rijksmark uit te geven ten behoeve van werkzaamheden tot het instandhouden en voltooien van openbare gebouwen, werkzaamheden aan particuliere woongebouwen en woningen, kleine kolonisatie in de voorsteden, regulariseering van rivieren, gas-, water- en electriciteitsverzorging, ondergrondsche werken, en leveringen in natura aan hulpbehoevenden.

De wet bevat verder bepalingen inzake bevordering van het sluiten van huwelijken door hulp aan gehuwden en huwelijksleeningen.

De rijkskanselier stelde voor om behalve deze voorstellen eenige groote arbeidsprojecten ten spoedigste aan te vangen en wel in de eerste plaats een uitgebreid bouwprogram voor reparaties aan huizen en het herstellen van een gezond grond- en woningbedrijf, verder het aanleggen van een net van groote verkeerswegen, dat voldoet aan de eischen van het moderne autoverkeer en een productieve uitwerking heeft op de auto-industrieën.

(Der Angriff).

3 JUNI 1933

B. **TWEEDE KAMER. — Rede van dr. H. Colijn.** —

Na de beschouwingen over de regeeringsverklaring heeft dr. H. Colijn, voorzitter van den raad van ministers o.a. het volgende geantwoord:

De rentedienst (rente en aflossing) der schuld van Ned.-Indië plus de pensioenen bedraagt 177 millioen. De primaire diensten van het bestuur, rechterlijke macht, gezagsorganen en belastingen, kosten 160 millioen. Samen 337 millioen. De inkomsten van Indië voor 1934 worden geraamd op 258 millioen. Met 31 millioen aan nieuwe heffingen wordt het 289 millioen. Dit beteekent een tekort van 50 millioen, zonder een cent nieuwe uitgaven.

In Nederland zal de toestand niet veel beter blijken.

Aan het eind van dit jaar zal de vlottende schuld opgeloopen zijn tot 700 millioen en aan het eind van 1934 tot een milliard, als niet wordt geconverteerd. De leeningscapaciteit moet voor de conversie worden aangewend.

Aan een crisisheffing denkt de regeering geen oogenblik.

Voor gewone uitgaven kan de regeering niet ook nog leenen. Het evenwicht moet worden verkregen door beperking van uitgaven en vermeerdering van belastingen. Het eerste sta voorop. Bij de inperking der uitgaven mogen geen heilige huisjes bestaan. Geen onderdeel van den staatsdienst mag buiten de bezuiniging worden gesteld. In menig onderdeel zal ernstige bezuiniging moeten worden doorgevoerd.

Nieuwe heffingen zijn onvermijdelijk, maar het streven moet zijn het herstel van een juiste verhouding tusschen het volksinkomen en het deel, dat de overheid zich daarvan toeëigent. Spr. kan op dit oogenblik niet zeggen, wat de verhouding zal zijn tusschen directe en indirecte heffingen. Het is de bedoeling der regeering, de weeldevertéringsbelasting in omzetbelasting te verwerken.

De regeering is voornemens ernstig te onderzoeken het ondernemen van groote werken voor werkverschaffingen. Het resultaat van het onderzoek zal blijken bij de begrooting voor 1934.

De inpoldering van het IJsselmeer zal worden voortgezet.

(Vorig bericht Regeeringsverklaring 294 D.)

C. **SPANJE. — Wet op religieuze orden.** —

President Zamora heeft op 2 Juni de wet op de godsdienstige orden geteekend, die bijna drie weken geleden door de Cortes werd aangenomen. De wet bepaalt o.a. dat alle eigendommen van godsdienstige orden worden geconfiskeerd en verbiedt het geven van onderwijs door vertegenwoordigers van de R.K. Kerk. De kerk zal echter het

gebruik van haar eigendommen voor godsdienstige doeleinden behouden.
Daar de president zelf een geloovig katholiek is, vroegen velen zich af of hij niet liever zou aftreden dan de wet teekenen.
De Paus veroordeelde de wet als een groote misdaad tegen God. (L'Osservatore Romano)

5 JUNI 1933

A. **MUZIEK. — Bekende musici te Berlijn met verlof gezonden. —**
Arnold Schönberg en Franz Schreker van de Hochschule für Musik te Berlijn zijn met verlof gezonden.

B. **DUITSCHLAND. — Transfer-conferentie. — Nederlandsche belangen. —**
De Nederlandsche gedelegeerden, die ter bescherming van belanghebbenden bij Duitsche leeningen op langen termijn de transferbesprekingen met de Reichsbank te Berlijn hebben bijgewoond, deelen mede, dat deze besprekingen geen nuttig resultaat hebben opgeleverd.
Naar wij vernemen zijn als leden van de vaste commissie voor de Duitsche leeningen op langen termijn voor Nederland aangewezen de afgevaardigden van de Vereeniging voor den Effectenhandel en van de bankiers-emittenten. Deze waren te Berlijn vertegenwoordigd, resp. door voorzitter en secretaris dier vereeniging, de heeren J. Stroeve en mr. W. Cnoop Koopmans, en door den heer C. E. ter Meulen, lid der firma Hope & Co.

C. **INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL. —**
Men meldt ons uit Weenen, dat de heer F. H. Fentener van Vlissingen gekozen is tot president van de Internationale Kamer van Koophandel.

D. **CHINEESCH—JAPANSCH CONFLICT. — Overzicht (6 April 1933—5 Juni 1933). —**
Japansch offensief in de provincie Tsjahar. — Volgens een mededeeling van 6 April 1933 van het Japansche opperbevel hebben de Japansche troepen een offensief in het grensgebied tusschen Jehol en de provincie Tsjahar ingezet. De Japansche troepen rukken op in de richting van Dalanor, de hoofdstad van Tsjahar en hebben verscheidene steden en dorpen bezet.
Japan bevrijder van het juk der blanken. — Mandsjoerijsche en Japansche troepen hebben op 18 April 1933 den driehoek tusschen den Grooten Chineeschen Muur en de rivieren Luan en Hsi bezet. Bovendien hebben de Japansche troepen de steden Tsjing Wang-Tau en Pei Tai Ho bezet. Volgens een Japansche verklaring hebben deze troepenbewegingen ten doel de dreigende Chineesche aanvallen langs den Grooten Muur te voorkomen. Indien de Chineezen niet provoceeren, zullen de Mandsjoerijsche troepen niet verder oprukken in de richting van Tientsin of Peking.
Uit officieele Chineesche bron verluidt, dat Japansche vliegtuigen op 100 kilometer afstand van Peking manifesten naar beneden hebben geworpen, waarop te lezen stond:
„Japanners en Chineezen behooren tot het gele ras. De Chineezen zijn door de blanken onderdrukt geweest, doch de Japansche troepen komen om China van het juk der blanken te bevrijden".
Boven Tung-Tsjau, een voorstad van Peking, verschenen heden Japansche vliegtuigen, die bommen naar beneden wierpen, die buiten de stad terecht kwamen. Het Amerikaansche staatsdepartement volgt de gebeurtenissen in Noord-China met groote belangstelling. Men is niet voornemens de voor de bescherming der spoorwegen aan de lijn Tientsin-Peking gestationneerde Amerikaansche troepen terug te trekken.
Japansche opmarsch gestaakt. — De Japansche regeering heeft op 23 April 1933 haar troepen in Noord-China bevel gegeven, de militaire operaties ten Zuiden van den Grooten Muur te staken, daar zij van meening is, dat geen accuut gevaar meer aan de grenzen van Jehol bestaat. De Chineesche troepen zijn over zulk een grooten afstand teruggeworpen, dat hun geschut den Grooten Muur niet meer kan bereiken.
Volgens den Japanschen generaal Moeto zouden Peking en Tientsin bezet worden.
China vraagt wapenstilstand. — De Chineezen hebben op 17 Mei 1933 een mondeling aanbod gedaan tot het sluiten van een wapenstilstand, dat echter door de Japansche delegatie is verworpen. De Japansche troepen hebben hierna het offensief hervat en drie hunner vliegtuigen hebben de Chineezen bestookt, die van Tangsjau terugtrekken.
Wapenstilstand. — Op 23 Mei 1933 is een accoord tusschen China en Japan tot staking der vijandelijkheden tot stand gekomen. De gevolmachtigde der Chineesche republiek, Koean Foe, heeft de Chineesche centrale regeering medegedeeld, dat hij met het Japansche hoofdkwartier door bemiddeling van den Japanschen militairen attaché, kolonel Nagojama, een wapenstilstand op korten termijn heeft gesloten. Op grond van deze overeenkomst heeft hij van de Chineesche centrale regeering verdere volmachten verlangd voor het openen van Chineesch-Japansche onderhandelingen.
Voorloopige wapenstilstand. — De wapenstilstand tusschen Japan en China, waarover sinds enkele dagen werd onderhandeld, heeft zijn beslag gekregen. Een mondelinge overeenkomst is op 25 Mei 1933 te Mijoen tot stand gekomen tusschen den opperbevelhebber van het Japansche Kwantoeng-leger en een vertegenwoordiger van den Chineeschen minister van Oorlog, Hoy Ingtsjing.
Wapenstilstand geteekend. — Te Tangkoe nabij Tientsin is op 31 Mei 1933 een wapenstilstand tusschen Japan en China geteekend. De voorwaarden van den wapenstilstand zijn de volgende:
1e. demilitarisatie van het gebied, dat begrensd wordt in het Noorden door den Grooten Chineeschen Muur, in het Oosten door den spoorweg Peking—Moekden en in het Westen door de spoorlijn Peking—Soeijoean;
2e. ontbinding van het corps Chineesche vrijwilligers in het onder 1e. omschreven gebied;
3e. hervatting van het verkeer op de spoorlijn Peking—Sjanhaikwan.
Voor Japan heeft generaal Okamoera, vice-chef van den staf van het Kwantoeng-leger, die de leiding had van de Japansche wapenstilstandsdelegatie, de overeenkomst onderteekend. Van Chineesche zijde geschiedde dit door generaal Hsi Oeng-ping, lid van den generalen staf van het Nanking-leger.
Japan's vredesvoorwaarden. — Volgens een bericht van 5 Juni 1933 zijn de onderhandelingen tusschen de Japansche officieele vertegenwoordigers der militaire autoriteiten en het ministerie van buitenlandsche zaken over het standpunt van Japan ten opzichte van de vredesvoorwaarden met China nog niet geëindigd.
De Japansche militaire autoriteiten stellen de volgende voorwaarden:
1. China mag slechts een beperkt aantal troepen in Noord-China houden.
2. Alle Chineesche troepenbewegingen in Noord-China moeten ter kennis van de Japansche autoriteiten worden gebracht.
3. Jehol wordt bij Mandsjoekwo gevoegd.
4. Het gebied van Sjanhaikwan en Tsingwantau wordt onder Japansch protectoraat gesteld.
5. China verplicht zich den staat Mandsjoekwo te erkennen.
6. De Chineesche regeering verplicht zich alle klachten tegen Genève in te trekken.
7. Alle versterkingen in het gebied Koepeikoe—Loean—Peking worden afgebroken.
8. China verplicht zich geen bondgenootschappen tegen Japan en Mandsjoekwo te sluiten. **(Vorig bericht 263 E.)**

E. **MANDSJOEKWO. — Russisch conflict. —**
Een paar uur na het sluiten van den wapenstilstand tusschen Japan en China op 31 Mei 1933, heeft Japan zich door middel van Mandsjoekwo tegen de Sovjet-Unie gekeerd. Het heeft in de grensplaats Suifenho den Oost-

Chineeschen spoorweg gesloten verklaard en aldus het verkeer naar Wladiwostok stopgezet. Als reden wordt opgegeven, dat de Sovjet-Unie wagons van deze spoorwegmaatschappij naar Russisch gebied heeft laten brengen en deze niet terug wenscht te geven.
Deze sluiting heeft aanleiding gegeven tot een mondeling protest van de Sovjetregeering bij de autoriteiten van Mandsjoekwo, daar deze sluiting als een schending wordt beschouwd van het accoord van 1925 tusschen den Chineeschen Oosterspoorweg en den Oessoeri-spoorweg (die op Sovjetgebied bij den Oosterspoorweg aansluit).
De autoriteiten van Mandsjoekwo hebben tegenover dit protest een beslist weigerachtige houding aangenomen.
(Vorig bericht 289 G.)

6 JUNI 1933

A. **VEREENIGDE STATEN. — Goudclausule. —**
De Senaat heeft op 4 Juni het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij de gouden standaard officieel wordt afgeschaft en waarbij machtiging wordt verleend de goudclausule buiten werking te stellen.
Hierna heeft ook President Roosevelt het wetsontwerp geteekend, dat hierdoor rechtsgeldig is geworden.
(Vorig bericht 294 B.)

B. **NEDERLAND. — Regeling der uitoefening van het militair gezag. —**
De bepalingen betreffende de uitoefening van het militair gezag in geval van oorlog of oorlogsgevaar en bij binnenlandsche onlusten zijn in een nieuw Kon. Besluit samengevat. Er wordt uitgegaan van drie verschillende toestanden, n.l.:
1. Wanneer oorlog of oorlogsgevaar is ontstaan;
2. Wanneer binnenlandsche onlusten de in- of uitwendige veiligheid van het Rijk of van een gedeelte daarvan in dringend gevaar brengen en geen oorlogsgevaar bestaat;
3. Wanneer binnenlandsche onlusten de in- of uitwendige veiligheid van het Rijk of van een gedeelte daarvan in dringend gevaar brengen nadat bevel is gegeven tot het voorbereiden van strategische voorzorgsmaatregelen en oorlog of oorlogsgevaar nog niet is ontstaan (m.a.w. in den tijd van mobilisatie-voorbereiding).
Voor de uitoefening van het militair gezag in het geheele in staat van oorlog of van beleg verklaarde gedeelte van het grondgebied des Rijks worden aangewezen:
In geval 1: De Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht;
In geval 2: De Commandant van het Veldleger;
In geval 3: De Chef van den Generalen Staf.
Voorts voor de verschillende landsgedeelten in elk dier gevallen de autoriteiten onder wier bevel gebiedsgedeelten bij Kon. Besluit zijn gesteld (Stellingcommandanten, Bevelhebbers in de militaire afdeelingen en Territoriale bevelhebbers alsmede de Commandant der Marine te Willemsoord) en wijders de hoogst in rang zijnde troepencommandanten met rang van majoor en hooger in verschillende plaatsen. **(Vorig bericht 280 D.)**

7 JUNI 1933

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — De invoer van manufacturen uit Japan. —**
De invoer van garens en manufacturen uit Japan naar Ned.-Indië geeft over de laatste 3 jaren de navolgende cijfers te zien:

Uitvoer	1932	1931	1930
		× 100 kin	
Katoenen garens	21.978	5.441	5.754
		× 1000 vierk. yard	
Kat. manufacturen	352.234	212.107	182.865
		Yen	
Zijden en kunstzijden goederen	14.365.958	8.910.038	8.882.628
		× 100 kin	
Katoenen dekens	6.333	4.131	5.596
		× dozijn	
Kat. handdoeken	527.489	206.773	310.858
Gebreide goederen 1 kin = 600 gram.	1.283.209	770.901 (Indische Mercuur)	754.573

(Vorig bericht 277 B.)

D. **MUZIEK. — Toscanini en Bayreuth. —**
Uit Milaan wordt bericht, dat Toscanini, die eenigen tijd geleden tezamen met andere eminente musici van verschillende nationaliteit, Hitler een protest deed toekomen met betrekking tot de bejegening zijn collega's in Duitschland aangedaan, om redenen van politiek en godsdienst — nadat hem nimmer eenig antwoord op dat protest had bereikt — thans definitief het contract heeft verbroken, dat hem verplichtte te Bayreuth het Wagner-festival te leiden.
(Comoedia, Milano)

E. **ZWITSERLAND. — Onlusten van 9 November 1932.**
In het proces betreffende de onlusten op 9 Nov. van het vorige jaar heeft de rechtbank den socialistischen leider Nicole tot zes maanden gevangenisstraf en 100 fr. geldboete veroordeeld. Twee maanden voorarrest worden in mindering gebracht.
De overige verdachten kregen straffen van twee tot vier maanden met aftrek van de preventieve hechtenis, en geldboeten tusschen de 30 en 50 fr.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht 215 H.)**

F. **VEREENIGDE STATEN. — „Duitschlands Anti-Semitisme wekt beroering." —**
Ofschoon geen enkel officieel protest is ingediend, heeft de Amerikaansche regeering de Duitsche regeering in kennis gesteld van de beroering, welke de anti-Joodsche beweging in Duitschland bij het Amerikaansche volk heeft verwekt.

G. **KLEINE ENTENTE. — Permanente raad. —**
In de gehouden laatste zitting van den permanenten raad der Kleine Entente werd besloten, dat de drie staten zich nauwer aaneen moeten sluiten. Om dit doel te bereiken, zal het de taak van den economischen raad der Kleine Entente zijn een preferentieel-systeem tusschen de drie staten uit te werken. Verder moet een plan over den in- en uitvoer en over de samenwerking op het gebied der industrieele productie ontworpen worden.
In elk der drie hoofdsteden moet een speciaal economisch instituut gesticht worden.
Bijzondere aandacht moet aan verkeersvraagstukken gewijd worden. Met de kwesties van de normaliseering op alle gebieden van het economische leven, met inbegrip van de wapenindustrie heeft zich een speciale tot dat doel in te stellen commissie bezig te houden.
De economische raad der Kleine Entente zal in overleg met de centrale emissiebanken voor een samenwerking van deze bankinstituten zorgen.
(Národni Listy, Praha). **(Vorig bericht 251 B.)**

H. **VOLKENBOND. — Joodsche minderheid in Duitsch-Opper-Silezië. —**
De Volkenbondsraad heeft op 30 Mei '33 beraadslaagd over de minderheden-petitie die de in Opper-Silezië wonende zakenman Franz Bernheim op 12 Mei 1933 aan den Raad heeft doen toekomen, betreffende inbreuken die de Duitsche regeering zou hebben gemaakt op de Opper-Silezische conventie van 15 Mei 1922. In zijn rapport over deze aangelegenheid kwam de rapporteur, de Ier Lester, op grond van de verklaring van von Keller van 26 Mei tot de conclusie, dat de Duitsche regeering de Duitsche wetten, voor zoover zij in strijd zijn met de bepalingen dier conventie, niet in Duitsch-Opper-Silezië zou kunnen toepassen, terwijl de schade, die daardoor reeds aan de leden der minderheden zou zijn toegebracht, goed gemaakt zou moeten worden.
Na langdurige beraadslagingen besloot de Volkenbondsraad aan een commissie van drie juristen, bestaande uit prof. Max Huber (Zwitserland), prof. Bourquin (België) en prof. Pedrozo (Spanje), op te dragen om adviezen uit te brengen over de Duitsche bezwaren tegen de ontvankelijkheid der petitie.
Deze juristencommissie heeft op 2 Juni haar rapport bij den secretaris-generaal van den Volkenbond ingezonden. Het rapport komt tot de slotsom, dat de klachten van

Bernheim ontvankelijk zijn en dat dus de door Duitschland gemaakte reserves niet gegrond zijn.
De Volkenbondsraad heeft zich op 6 Juni beziggehouden met de zaak-Bernheim en is tot de conclusie gekomen, dat de door de Duitsche regeering opgeworpen twijfel of deze Joodsche koopman in Opper-Silezië wel bevoegd is zich uit naam van een minderheid tot den Volkenbond te wenden, niet gemotiveerd is.
De Duitsche vertegenwoordiger, von Keller, verklaarde door de motiveering niet overtuigd te zijn en zich bij de stemming over het rapport te zullen onthouden. Von Keller merkte op, dat bij aanvaarding van het rapport ook in de toekomst volgens de daarin opgenomen beginselen moet worden gehandeld.
De rapporteur verklaarde zich bereid eenige veranderingen aan te brengen, doch in het rapport wordt nog steeds de verwachting uitgesproken, dat het Duitsche raadslid te zijner tijd inlichtingen zal geven over de door de Duitsche regeering genomen maatregelen. Het rapport werd daarop aangenomen, waarbij Duitschland en Italië zich onthielden.
In diplomatieke kringen te Berlijn wordt er op gewezen, dat Duitschland het rapport zal eerbiedigen, doch dat dit in de practijk voor de behandeling van het geval-Bernheim geen beteekenis heeft.
Over de toepassing der wetten in Opper-Silezië is nog geen beslissing genomen en indien er inbreuk gepleegd is op internationale verdragen, dan is dat het gevolg van vergissingen van ondergeschikte instanties.
(Journal Soc. des Nations)

A. **OOSTENRIJK. — Concordaat met het Vaticaan.** —
Op 6 Juni is het concordaat tusschen Oostenrijk en het Vaticaan onderteekend. De onderteekening vond plaats in de appartementen van den Vaticaanschen staatssecretaris door den Oostenrijkschen bondskanselier, dr. Dollfuss eenerzijds en den staatssecretaris, kardinaal Pacelli, als gevolmachtigde van den Paus, anderzijds.
Het concordaat stelt de oprichting van het diocees Innsbruck in en bepaalt o.m. dat het kerkelijke huwelijk ook een civiel-rechtelijk gezag zal hebben.
(Il Secolo)

7 JUNI 1933

B. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Organisatiecommissie bijeengeroepen.** —
Het Foreign Office (Engeland) maakt bekend dat Sir John Simon, voorzitter van de Commissie voor de organisatie van de economische wereldconferentie, op 25 April 1933 door bemiddeling van den secretaris-generaal van den Volkenbond zijn collega's in de commissie heeft uitgenoodigd, 29 April 1933 te Londen bijeen te komen. De commissie, welke bij besluit van den Volkenbondsraad van 26 Jan. 1933 is samengesteld, bestaat uit vertegenwoordigers van Engeland, Duitschland, Italië, België, Frankrijk, Noorwegen, Japan en de Vereenigde Staten.
De commissie heeft van den Volkenbondsraad de bevoegdheid gekregen, den datum vast te stellen voor de economische wereldconferentie en deze conferentie officieel bijeen te roepen.
Communiqué. — De voorbereidende commissie voor de Economische Wereldconferentie heeft op 29 April het volgende communiqué uitgegeven:
De commissie, ingesteld door den Volkenbondsraad voor de organisatie van een monetaire en economische wereldconferentie kwam op 29 April op het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Londen bijeen, onder voorzitterschap van sir John Simon. Besloten werd de conferentie op 12 Juni 1933 te Londen in het nieuwe geologische museum bijeen te roepen. Sir John Simon deelde mede, dat de Engelsche Koning zelf de conferentie zal openen.
De vertegenwoordiger van de Ver. Staten, Norman Davis, deelde aan de organisatie-commissie mede, dat de Amerikaansche delegatie voornemens is bij de opening van de conferentie een tarieven-bestand voor te stellen. De organisatie-commissie besloot den tekst van dit voorstel tegelijk met de uitnoodiging voor 12 Juni aan de uitgenoodigde staten ter kennisneming te doen toekomen.
Havas meldt: De Fransche regeering, ten zeerste voldaan over den hartelijken en vriendschappelijken geest, die bij de te Washington gevoerde besprekingen heeft geheerscht, zou vermoedelijk in het algemeen belang en op voorwaarde, dat de devaluatie van den dollar 15% van zijn goudwaarde niet zou overtreffen, bereid zijn, een internationaal accoord inzake een douane-bestand te aanvaarden.
De Secretaris-Generaal van den Volkenbond, Sir Eric Drummond, heeft op 4 Mei 1933 aan alle leden van den Volkenbond en ook aan de staten die geen lid zijn, een uitnoodiging gezonden tot bijwoning van de door de Organisatie-commissie op 12 Juni 1933 vastgestelde opening van de Economische Wereldconferentie te Londen.
In een begeleidend schrijven deelt de Secretaris-Generaal mede, dat de vertegenwoordiger der Ver. Staten, Norman Davis, dadelijk na de opening der Conferentie een opwekking wil richten tot de deelnemende regeeringen om terstond door onderling overleg een tarieven-wapenstilstand te sluiten, voor welks duur de regeeringen zich verplichten, geen nieuwe tarieven in te voeren of bestaande tarieven belangrijk te verhoogen, geen nieuwe belemmeringen of beletselen voor den handel te verordenen en op geen enkele wijze de nationale productie te steunen ten koste van de productie in het buitenland. Voorts zouden de regeeringen zich overeenkomstig de bepalingen van de wapenstilstandsovereenkomst verplichten, geen directe of indirecte subsidies te verleenen voor de uitbreiding van den industrieelen uitvoer, noch op eenigerlei wijze dumpingsmaatregelen te nemen.
Tariefbestand. — Frankrijk's voorbehoud. —
Frankrijk heeft de voorstellen van president Roosevelt inzake het tariefbestand op 7 Mei 1933 aangenomen, zij het onder drieërlei voorbehoud: 1e. dat de mogelijkheid openstaat de invoerrechten te verhoogen, ten einde een tegenwicht te vormen voor de daling van den dollar;
2e. dat de overeenkomsten, die thans bij het parlement in behandeling zijn, niet onder de nieuwe overeenkomst vallen;
3e. dat ook de voornaamste andere mogendheden het voorstel aanvaarden.
Tariefbestand. — Algemeene toestemming. — Het tariefbestand is gesloten. De voorbereidende commissie der economische wereldconferentie heeft op 17 Mei 1933 daartoe met algemeene stemmen een besluit genomen. Wat de leden-staten der commissie zelve betreft, zal het bestand onmiddellijk van kracht kunnen worden. Zij zullen er tevens bij alle andere staten op aandringen zich aan te sluiten en zij spreken de hoop uit, dat alle andere regeeringen die op de economische wereldconferentie vertegenwoordigd zullen zijn, in overeenstemming met den geest van deze afspraak zullen handelen. Duitschland is eveneens, zij het onder voorbehoud, toegetreden.
Verklaring Roosevelt-Schacht. — De besprekingen betreffende de economische wereldconferentie tusschen president Roosevelt en den Duitschen gedelegeerde Schacht te Washington, zijn op 12 Mei 1933 beëindigd. Naar wordt vermeld, werd een „substantieel accoord" bereikt over de voornaamste problemen, zooals de stabiliseering der valuta's, de verwijdering der handelsbelemmeringen enz. Duitschland kan zich in beginsel vereenigen met een vermindering der invoerrechten en de aanvaarding van het douanebestand.
Engelsche delegatie. — De Engelsche delegatie ter Economische Wereldconferentie zal naar MacDonald op 25 Mei in het Lagerhuis mededeelde, bestaan uit de volgende leden der regeering:
Minister-president MacDonald; minister van Financiën Chamberlain; minister van Oorlog Lord Hailsham; minister van Buitenlandsche Zaken Sir John Simon; minister van Dominions Thomas; voorts de ministers voor Koloniën, Economische Zaken en Landbouw.
Leider der Engelsche delegatie is Chamberlain, aangezien MacDonald als president der conferentie niet regelmatig de zittingen der Engelsche delegatie zal kunnen bijwonen.
Nederlandsche delegatie. — Naar wij vernemen zal de Ne-

derlandsche delegatie naar de internationale economische conferentie te Londen onder leiding staan van onzen nieuwen minister-president dr. H. Colijn. Eveneens zullen tot de delegatie behooren de president van de Nederlandsche Bank, mr. L. J. A. Trip en de heer Fentener van Vlissingen.

Fransche delegatie. — Op voorstel van den Minister-president werden in de kabinetszitting van 7 Juni '33 tot vertegenwoordigers ter Econ. Wereldconfer. benoemd, Minister-President Daladier; de Minister van Financiën Bonnet; de Minister van Buitenl. Zaken Paul-Boncour; de Minister van Koloniën Sarraut; de Minister van Landbouw Queuille; de Minister van Handel Serre; de Minister voor de Koopvaardij Frot en de Onderstaatssecretaris van het Ministerie voor Economische Zaken Patenôtre.

(Vorig bericht blz. 238 B.)

8 JUNI 1933

A. **VIERMOGENDHEDENPACT. — Overeenstemming.** Het door Mussolini voorgestelde viermogendheden-pact is volgens een bericht uit Rome thans door de vertegenwoordigers van alle vier de landen, die er bij betrokken zijn, Duitschland, Engeland, Frankrijk en Italië, aanvaard. Deze volkomen overeenstemming werd naar men verder meldt, op 20 Mei bereikt doordat rijksminister Göring voor Duitschland en de ambassadeur De Jouvenel voor Frankrijk hun goedkeuring hechtten aan het pact.

Mussolini heeft nu het ontwerp-verdrag, waarin de vier landen zich verplichten samen te werken om den vrede in Europa te handhaven, een overeenkomst die om te beginnen tien jaar van kracht zal zijn, naar Genève gezonden. Tevens is het naar de regeeringen te Berlijn, Londen, Parijs en Rome gestuurd ter officieele bekrachtiging.

Parafeering vertraagd. — Inzake het hernieuwde uitstel van de parafeering van het viermogendhedenpact meende de diplomatieke medewerker van de „Daily Telegraph" op 3 Juni 1933 te kunnen mededeelen, dat het daarbij meeningsverschillen over belangrijke politieke punten betreft.

De deelnemende juristen hadden zich daartoe tot hun regeeringen moeten wenden. Zoo zouden de jongste Fransche amendementen, die het pact aanneembaar maken voor de Kleine Entente, naar de meening van Mussolini de ware kern van het pact verstoord hebben omdat zij ertoe zouden leiden, elke herziening der vredesverdragen, niet slechts buiten, doch ook binnen het kader van den Volkenbond te verhinderen. Dientengevolge zou Rome hebben aangedrongen op een nieuwe samenstelling, welke een herziening der verdragen binnen het kader van den Volkenbond mogelijk maakt.

Thans is het de vraag, zoo vervolgt de „Daily Telegraph", of de Kleine Entente bezwaren zal maken tegen deze nieuwe samenstelling. Ook zou de wijze, waarop in den Franschen tekst art. 16 van het Volkenbondspact (inzake sancties) vermeld wordt, opheldering eischen.

Verder zou er nog op zijn aangedrongen, dat de regeling van de quaestie der rechtsgelijkheid wordt overgelaten aan de ontwapeningsconferentie.

Afgezien van deze meeningsverschillen, zouden nog verschillen van kleiner karakter ontstaan zijn ten gevolge van het onderscheid in den tekst der Fransche, Engelsche, Italiaansche en Duitsche opstelling.

Geparafeerd. — Op 7 Juni '33 is in het Palazzo Venezia te Rome het Pact van Vier door de gezanten van Duitschland, Groot-Brittannië en Frankrijk, benevens door Mussolini als chef der Italiaansche regeering, geparafeerd.

Tevoren was door Duitschland medegedeeld, dat het zijn laatste nog bestaande bezwaren, die nog slechts op een wijziging in de préambule van het pact neerkwamen, introk, waardoor aan de parafeering geenerlei hinderpaal meer in den weg stond.

Het thans geparafeerde pact van vier, dat tot titel draagt: „Verdrag van verzoening en samenwerking", luidt woordelijk als volgt:

De Duitsche rijkspresident, de president der Fransche republiek, Z.M. de Koning van Groot-Brittannië, Ierland en de Britsche overzeesche gebieden, keizer van Indië en Z. M. de koning van Italië, zich bewust zijnde van de bijzondere verantwoordelijkheid die door het feit van hun permanente vertegenwoordiging in den Volkenbondsraad tegenover den Volkenbond zelf en zijn leden op hen rust en die tevens voortspruit uit hun gemeenschappelijke onderteekeningen van het verdrag van Locarno;

Overtuigd, dat aan den toestand van onbehagen, waarin de wereld verkeert, slechts een einde kan worden gemaakt door een versteviging van hun solidariteit, die in Europa het vertrouwen in den vrede kan schragen;

Getrouw aan de verplichtingen, die zij op grond van het Volkenbondsstatuut, de verdragen van Locarno en het Briand-Kellogg-pact hebben aanvaard en zich refereerend aan de verklaring inzake het niet gebruik maken van geweld, die den grondslag vormt van de verklaring, welke op 11 December 1932 te Genève door hun gevolmachtigden ter ontwapeningsconferentie is onderteekend en op 2 Maart 1933 door de politieke commissie der genoemde conferentie werd aanvaard;

Er naar strevend, alle in het Volkenbondsstatuut neergelegde oogmerken ten volle tot hun recht te doen komen, met inachtneming van de methoden en procedures, die bedoeld statuut behelst en waarop zij geen inbreuk willen maken;

Eerbiedigend de rechten van alle staten, waarover niet zonder medewerking der betrokkenen kan worden beschikt;

Zijn overeengekomen, te dien einde een verdrag aan te gaan en hebben tot hun gevolmachtigden benoemd:

Den gezant von Hassell voor Duitschland, den gezant de Jouvenel voor Frankrijk, den gezant sir Ronald Graham voor Engeland en Mussolini voor Italië,

Die nadat zij wederkeerig kennis hebben genomen van de hun verstrekte volmachten en deze in orde hebben bevonden:

Zich met de volgende bepalingen accoord hebben verklaard:

Artikel I. De hooge verdragsluitende partijen zullen over alle kwesties, die hen raken, met elkaar in overleg treden. Zij verplichten zich, alles in het werk te stellen, om binnen het kader van den Volkenbond een politiek van doeltreffende samenwerking tusschen alle mogendheden ter handhaving van den vrede tot toepassing te brengen.

Artikel II. Zich baseerend op het statuut van den Volkenbond en met name op de artikelen 10, 16 en 19, besluiten de hooge verdragsluitende partijen onder voorbehoud der door de normale organen van den Volkenbond te nemen besluiten, haar aandacht te wijden aan alle voorstellen betreffende de methoden en procedures, die de onderhavige bepalingen op deugdelijke wijze effectief kunnen maken.

Artikel III. De hooge verdragsluitende partijen verplichten zich alles in het werk te stellen, om de ontwapeningsconferentie met succes te bekronen; zij behouden zich het recht voor, om ingeval kwesties, die hen speciaal raken, bij beëindiging der conferentie open mochten zijn gebleven, dergelijke vraagstukken onder toepassing van het onderhavige verdrag onderling opnieuw te onderzoeken, ten einde de zekerheid te scheppen, dat zij op deugdelijke wijze worden opgelost.

Artikel IV. De hooge verdragsluitende partijen bevestigen haar oogmerk, om ter verkrijging van een binnen het kader van den Volkenbond blijvende oplossing met elkaar overleg te plegen over alle kwesties van economischen aard, welke voor Europa en speciaal voor het economisch herstel van gemeenschappelijk belang zijn.

Artikel V. Het onderhavige verdrag wordt gesloten voor een periode van tien jaar, te rekenen van den dag van het in werking treden af. Wanneer vóór het einde an het achtste jaar geen der hooge verdragsluitende partijen de mede-onderteekenaars in kennis stelt van haar voornemen, het verdrag te beëindigen, dan wordt dit als verlengd beschouwd, waarna het zonder tijdbegrenzing van kracht blijft en elk der hooge verdragsluitende partijen het recht bezit, het met inachtneming van een periode van twee jaar op te zeggen.

Artikel VI. Het onderhavige verdrag, dat in de Duitsche, de Fransche, de Engelsche en de Italiaansche taal is opgesteld — waarbij ingeval van afwijkingen de Fransche tekst doorslaggevend is — zal worden geratificeerd en de ratificatie-oorkonden zullen te Rome worden gedeponeerd.
De koninklijke Italiaansche regeering zal aan elk der hooge verdragsluitende partijen een gelegaliseerd afschrift doen toekomen over het protocol der deponeering.
Het verdrag treedt in werking, zoodra alle ratificatie-oorkonden zijn gedeponeerd.
Het zal in overeenstemming met de bepalingen van het Volkenbondsstatuut bij het secretariaat-generaal van den Volkenbond worden geregistreerd.
Gedaan te Rome, den 7den Juni 1932, in één exemplaar, dat gedeponeerd blijft in het archief der koninklijke Italiaansche regeering en waarvan aan elk der hooge verdragsluitende partijen een gelegaliseerd afschrift zal worden toegezonden.
Ter bekrachtiging van een en ander hebben de genoemde gevolmachtigden het onderhavige verdrag onderteekend.

A. **DUITSCHLAND. — Deficit over 1932. — 190 millioen Rijksmark. —**
Op 31 Mei 1933 is het begrootingsjaar 1932 afgesloten. Rekening houdende met de tekorten in de voorafgaande jaren was er op het einde van het begrootingsjaar een totaal tekort van 1880 (v. j. 1690) millioen rijksmark. In dit jaar is het tekort dus gestegen met 190 millioen.
(Vorig bericht 170 C.)

9 JUNI 1933

B. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Overzicht (25 April 1933—29 Mei 1933).**
De werkzaamheden ter Ontwapeningsconferentie zijn op 25 April hervat onder voorzitterschap van president Henderson. Aan de orde was het door MacDonald ingediende ontwerp-verdrag der Engelsche regeering. Aan de zitting werd deelgenomen door Norman Davis, Massigli, Eden, Dowgalewski. Er hadden geen algemeene beschouwingen plaats.
Norman Davis huldigde Henderson naar aanleiding van de hem vanwege het Carnegie-fonds ten deel gevallen onderscheiding, waarna direct het eerste deel van het Engelsche plan werd besproken, dat kwesties betreffende de veiligheid behandelt.
President Henderson beperkte zich er toe den vertegenwoordigers der naties, welke amendementen hebben ingediend het woord te verleenen. Men veronderstelt, dat na een korte bespreking de principieele debatten over het eerste gedeelte van het Engelsche ontwerp-verdrag (veiligheid) voor onbepaalden tijd zullen worden uitgesteld.
In het vervolg der zitting van de hoofdcommissie motiveerden de vertegenwoordigers van Polen, China, Sovjet Rusland, Noorwegen en Frankrijk de amendementen hunner regeeringen op het eerste deel van het Engelsche plan.
De onderhandelingen van de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie die op 26 April zijn voortgezet, werden na een korte zitting verdaagd. Vooral in verband met het feit, dat het resultaat van de besprekingen te Washington moest worden afgewacht, kon verder niet zakelijk worden onderhandeld of beslist over de problemen der veiligheidspolitiek.
Nadolny legde een korte verklaring af volgens welke de Duitsche regeering art. 1 tot 5 van het Engelsche ontwerp, die het consultatieve pact betreffen, aanvaardt.
Uit de verklaringen van Massigli en Eden bleek, dat verdere beraadslagingen over de veiligheidskwestie voor het einde der besprekingen te Washington niet doelmatig werden geacht.
De Amerikaansche vertegenwoordiger Norman Davis legde in de hoofdcommissie een belangrijke schriftelijk geformuleerde verklaring af, volgens welke de Amerikaansche regeering een bepaling voor een definitief standpunt inzake het veiligheidsvraagstuk afwijst tot aan de beslissing over de materieele ontwapeningsmaatregelen en voorstelt het eerste deel van het Engelsche ontwerp-overeenkomst (veiligheidsprobleem) uit te stellen tot de vorige kwesties volledig besproken zijn.
Richtlijnen van President Roosevelt — President Roosevelt heeft op 28 April 1933 de volgende richtlijnen opgesteld voor de algemeene houding der Ver. Staten bij de ontwapeningsbesprekingen:
1. De groote mogendheden stemmen er in toe, onder toezicht van een internationale contrôle-commissie geleidelijk te ontwapenen.
2. Op de wijze van het Verdrag van Locarno zullen zone-gewijs non-agressie-verdragen gesloten worden, ook in Zuid-Amerika en in het Verre Oosten.
3. Ingeval van oorlog zal de aanvallende natie als zoodanig gekenmerkt worden.
4. De Ver. Staten behouden zich hun vrijheid van handelen voor om te bepalen of zij zich bij strafmaatregelen in den vorm van een of andere actie zullen aansluiten.
5. Het Kellogg-pact dient door een consultatief pact te worden uitgebreid.
Duitsche voorstellen. —
Op 28 April 1933 zijn door Nadolny, de Duitsche gedelegeerde, bij het presidium van de Ontwapeningsconferentie de Duitsche wijzigingsvoorstellen ingediend, die bestaan uit de volgende acht punten:
1. De Rijksregeering is van meening, dat de kwestie der uniforme legersystemen nog niet rijp is voor een onmiddellijke beslissing. De Duitsche delegatie stelt derhalve voor een nieuw artikel 15 op te nemen, dat inhoudt dat de in de conferentie voorziene permanente ontwapeningscommissie deze kwestie onmiddellijk in studie moet nemen.
2. Tegenover de in de Engelsche tabellen opgenomen numerieke sterkte der landstrijdkrachten voor Duitschland van 200.000 man staat de Rijksregeering op het standpunt, dat de definitieve vaststelling van het troepeneffectief voor Duitschland in verhouding tot de bewapening der overige staten en met waarborging van de Duitsche nationale veiligheid moet geschieden.
3. Tegenover de in de Engelsche voorstellen geheel ontbrekende bepaling der Duitsche militaire luchtvaart en van Duitsche onderzeebooten eischt de Rijksregeering principieel dezelfde wapencategoriën te mogen gebruiken die voor de verdediging van andere staten worden gebruikt.
4. Geoefende reservisten dienen bij het vaststellen van het definitieve troepen-effectief in tegenstelling tot het Engelsche plan te worden meegeteld. De particuliere afweer en sportorganisaties kunnen naar Duitsche meening niet als semi-militair worden beschouwd en behooren dan ook niet bij de legersterkte te worden meegeteld.
5. Politiekrachten kunnen bij de vaststelling der legersterkte slechts dan worden meegeteld, wanneer zij over een vèrgaande militair-technische opleiding en organisatie beschikken, voorzoover deze kan worden toegepast voor militaire doeleinden zonder voorafgaande mobilisatie.
6. De contracteerende mogendheden verplichten zich de in de koloniën liggende troepen slechts voor de handhaving van de orde in en de verdediging van de koloniën in de koloniën zelf te gebruiken.
7. De Duitschland toegekende gelijkgerechtigdheid dient in de Ontwapeningsconventie practisch verwezenlijkt te worden.
8. De zware aanvalswapenen dienen verboden en vernietigd te worden.
De Fransche gedelegeerde Massigli, noemde de Duitsche wijzigingsplannen het Duitsche plan tot herbewapening. Het richt het Engelsche plan te gronde. Het is ontoelaatbaar dat de Duitsche regeering tegelijkertijd wenscht te profiteeren van het verdrag van Versailles en aan de andere zijde nieuwe voordeelen wil behalen.
Eden verklaarde, dat het Duitsche program nieuwe moeilijkheden voor de conferentie in zich bergt, indien het in zijn huidigen vorm zou worden gehandhaafd.
De Fransche en Duitsche gedelegeerden zijn tot dusverre tot geen enkele overeenkomst gekomen.
De Duitsche politie. — De commissie voor de effectieven van de Ontwapeningsconferentie heeft op 1 Mei 1933 met meerderheid van stemmen het militaire karakter en de oorlogsbruikbaarheid der Duitsche alarmpolitie vastgesteld op

34.000 man en der Duitsche politierecruten op 4.000 man en daarmede geëischt, dat deze 38.000 man bij de toekomstige vaststelling van de totale Duitsche legersterkte berekend zal worden. Voor de berekening der Duitsche alarmpolitie werd besloten met 13 stemmen; tegen de stemmen van Italië, Vereenigde Staten en Hongarije; de berekening der politie-recruten werd aangenomen met 9 stemmen; tegen die der Ver. Staten, Italië, Hongarije, Oostenrijk en Nederland. De Duitsche gedelegeerde gaf uiting aan de officieele reserve van Duitschland tegen dit besluit. Ook de Amerikaansche gedelegeerde maakte voorbehoud.

Nieuw Engelsch compromisvoorstel. — De Engelsche onderstaatssecretaris Anthony Eden heeft op 3 Mei 1933 in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie een verklaring afgelegd betreffende het resultaat der directe onderhandelingen met de Duitsche delegatie en medegedeeld, dat de Engelsche delegatie een nieuw compromisvoorstel heeft uitgewerkt voor de regeling der kwestie van het militaire karakter der politie. Volgens dit voorstel zal iedere mogendheid het recht hebben een bepaald percentage van alle legerstrijdkrachten als politie met zuiver militair karakter te onderhouden. Overschrijdt een natie evenwel dit bepaalde percentage, dan zullen de boven dit percentage uitgaande politiestrijdkrachten bij de vaststelling van de geheele legersterkte worden berekend.

De Duitsche gedelegeerde Nadolny legde een korte verklaring af, volgens welke Duitschland als bewijs voor zijn goeden wil en zijn bereidheid mede te werken, zijn wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de politie zal terugnemen, indien het Engelsche compromisvoorstel zal worden goedgekeurd.

De besprekingen over het nieuwe Engelsche compromisvoorstel werden uitgesteld tot de tekst zal zijn ingediend.

President Roosevelt's boodschap aan 44 Staatshoofden. — Aan koning George van Engeland, de presidenten van de Fransche en de Duitsche republiek, aan Kalinin, president der Unie van Sovjet-republieken en de staatshoofden van alle andere landen, die op de economische conferentie vertegenwoordigd zullen zijn, heeft de president der Vereenigde Staten op 16 Mei 1933 een dringenden oproep om medewerking gezonden, opdat de ontwapenings- en de economische conferentie zullen slagen. De volgende vier punten worden onder de aandacht der wereld gebracht:

1e. Ontwapening, overeenkomstig de voorstellen van den Britschen premier MacDonald.

2e. Het sluiten van een accoord over tijd en methoden voor de uitvoering van het ontwapeningsprogram.

3e. Het bereiken van een accoord, dat de bewapening niet vergroot wordt boven het door de verdragen vastgestelde maximum, zoolang geen besluit is genomen, overeenkomstig het sub 2 genoemde voorstel.

4e. Het sluiten door alle naties van een non-agressiepact.

Duitsche concessie. — In de algemeene commissie ter ontwapeningsconferentie te Genève, die op 19 Mei 1933 is hervat, zeide na een optimistische inleidende rede van voorzitter Henderson, de Duitsche gedelegeerde Nadolny, dat hij namens zijn regeering hier verklaren kon, dat Duitschland het ontwerp-ontwapeningsplan-MacDonald niet slechts, zooals tot nu toe, als basis voor onderhandeling, maar als basis voor de te sluiten conventie aanneemt. Voor zoover Duitschland wijzigingen heeft voor te stellen, zullen deze in overeenstemming zijn met deze nieuwe houding. De oordeelvellingen over Roosevelt's boodschap en Hitler's redevoering waren algemeen vrij gunstig. De Fransche gedelegeerde Massigli legde een korte, zeer gereserveerde verklaring over de Duitsche gewijzigde houding af.

President Roosevelt's boodschap. — De regeeringshoofden van Italië, Spanje, Zweden, Denemarken, Noorwegen, Duitschland, België, Nederland, Zwitserland, Letland, Rusland, Cuba, Nicaragua, Venezuela, Panama en Mexico, hebben toestemmend op Roosevelt's boodschap geantwoord. Engeland, Frankrijk en Oostenrijk hebben alleen de ontvangst der boodschap bevestigd. Japan aanvaardt Rosevelt's boodschap met de noodige reserves.

Duitsche hulppolitie niet militair gerekend. — In de commissie voor de effectieven van de ontwapeningsconferentie te Genève werd op 23 Mei '33 het Fransche voorstel om bij de berekening van de legerkracht rekening te houden met de Duitsche hulppolitie, definitief met 8 tegen 6 stemmen verworpen. Vóór het Fransche voorstel stemden o.a. Frankrijk, Polen, de Kleine Entente en België, tegen: o.a. Duitschland, Oostenrijk, Nederland, Engeland, de Vereenigde Staten, Zweden en Hongarije.

Duitsch amendement op plan-MacDonald ingetrokken. — De Duitsche delegatie heeft op 23 Mei '33 aan den voorzitter Henderson medegedeeld dat zij het amendement heeft ingetrokken, hetwelk veertien dagen geleden tot de zoo ernstige crisis der ontwapeningsconferentie leidde en schrapping beoogde van het geheele hoofdstuk van MacDonald's ontwerpconventie over de legerorganisaties.

In den toelichtenden brief tot de intrekking van het Duitsche amendement deelde de Duitsche gedelegeerde Nadolny mede, dat deze intrekking dus beteekent, dat de Duitsche delegatie zich er mede vereenigt, dat de ontwapeningsconventie bepalingen tot unificatie van legerinrichtingen zal inhouden, onder voorbehoud natuurlijk, dat de overeenkomst valt onder de overgangsbepalingen.

Het Amerikaansche standpunt. - Verklaring van Norman Davis. — De buitengewone ambassadeur der Vereenigde Staten, Norman Davis, heeft op 22 Mei in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie de aangekondigde verklaring der Amerikaansche regeering voorgelezen betreffende haar definitieve houding nopens het probleem der ontwapening en veiligheid.

In deze verklaring wordt het volgende gezegd:

De Amerikaansche regeering is bereid, op het gebied der ontwapening zoover te gaan als iedere andere staat. Het einddoel is de vermindering der bewapening etappegewijs, zoo snel mogelijk en tot het niveau der voor binnenlandsche politiedoeleinden noodzakelijke troepen.

De Amerikaansche regeering is bereid, als bijdrage tot de organisatie van den vrede bij een conflict met de overige mogendheden te beraadslagen, of de vrede in gevaar is. Ingeval de overige mogendheden na uitvoerige beraadslagingen besluiten, dat een staat den vrede in gevaar heeft gebracht door schending der internationale verplichtingen en ingeval dan een overeenstemming wordt verkregen tusschen de overige mogendheden betreffende den schuldigen en verantwoordelijken aanvaller, dan verplicht de Amerikaansche regeering zich, zich te onthouden van iedere handeling, welke het gemeenschappelijke optreden der overige mogendheden tot herstel van den vrede in gevaar zou kunnen brengen.

De Amerikaansche regeering verklaart zich bereid tot een gemeenschappelijke automatische en permanente contrôle op de bewapeningen door een permanente ontwapeningscommissie.

Het definitieve doel moet volgens de opvatting der Amerikaansche regeering de volledige verwezenlijking der ontwapening in etappes zijn, evenwel moet de eerste definitieve stap direct worden genomen.

Norman Davis verklaarde verder, dat het einde der ontwapeningsconferentie thans in het vooruitzicht is.

Alle naties der wereld moeten thans toonen, of zij de bedoeling hebben, de voortschrijdende ontwapening ten uitvoer te leggen, of terug te keeren tot het systeem van voor den oorlog: onbegrensde bewapening, internationale verdenking en vrees.

Alle mogendheden der wereld moeten thans het door haar in 1919 aangegane ontwapeningssysteem ten uitvoer leggen of de wereld zal thans openlijk moeten toegeven aan den bewapeningswedloop. Dan zou evenwel het geheele zoo moeizaam opgetrokken mechanisme ineenstorten en de ontwikkeling zou leiden tot een nieuwen wereldoorlog. De bewapeningen moeten worden teruggebracht tot een zuiver verdedigingsniveau. Norman Davis wees er in het bijzonder op, dat president Hoover reeds zijn bereidheid heeft te kennen gegeven, de zware aanvalswapenen volledig af te schaffen.

De Amerikaansche regeering neemt het Engelsche ontwapeningsplan aan.

Bij een toekomstig conflict zou als aanvaller kunnen worden beschouwd de staat, welks troepen door schending der verdragen een vreemd gebied bezetten.
Norman Davis wees er vervolgens met nadruk op, dat twee belangrijke hinderpalen de ontwapening in den weg staan:
Ten eerste de vrees dat Duitschland de bedoeling heeft, zich opnieuw te bewapenen.
Ten tweede de weigering der zwaar bewapende Europeesche staten bij den huidigen stand van zaken in de wereld een werkelijke stap te doen in de richting van ontwapening.
Wanneer evenwel op dit beslissende oogenblik een staat weigert concrete bewijzen te geven van zijn vredelievende bedoelingen en persisteert bij zijn recht op herbewapening, zelfs wanneer andere mogendheden belangrijke en effectieve ontwapeningsmaatregelen nemen, dan zal het grootste deel der verantwoordelijkheid voor het zonder resultaat blijven der conferentie met de onafzienbare gevolgen van dien, ten laste komen van deze natie.
Het is onmogelijk het ontwapeningsprobleem op te lossen, wanneer een natie er op staat, te herbewapenen, terwijl de andere naties ontwapenen.
Het onvermijdelijke gevolg zou slechts zijn, de hervatting van den bewapeningswedloop. De Amerikaansche regeering heeft een goed begrip van bepaalde politieke moeilijkheden, welke de overige Europeesche mogendheden verhinderen, de bewapeningen te verminderen.
Wij erkennen, zoo heet het verder in Norman Davis' verklaring, het legitieme recht van iederen staat op de handhaving van zijn veiligheid. Evenwel zijn wij er diep van doordrongen, dat op den duur de veiligheid beter kan worden verzekerd door een gecontroleerde ontwapening, welke te bereiken is door een voortgezette, etappegewijze vermindering der bewapening der zwaarbewapende staten tot het in de vredesverdragen vastgelegde niveau.
Eenige dagen geleden zijn op de conferentie bij de behandeling van het Engelsche plan zeer ernstige moeilijkheden ontstaan. Sindsdien heeft de situatie zich echter verbeterd.
De redevoering van den Duitschen rijkskanselier heeft bijzonderheden verschaft betreffende de houding en de politiek van Duitschland op het gebied der ontwapening. Zij is mede, doordat Duitschland tegelijkertijd de boodschap van president Roosevelt goedkeurde, van groot nut geweest. Deze redevoering, zoomede de verklaring van Nadolny betreffende het Engelsche ontwerpverdrag als basis voor het toekomstige ontwapeningsverdrag heeft de situatie zoodanig gewijzigd, dat wij thans opnieuw het plan in behandeling kunnen nemen, met de hoop tot resultaat te komen.
Teneinde de bespreking weer terug te brengen tot het concrete probleem der agenda, neemt de Amerikaansche delegatie het hoofdstuk inzake het materiaal aan.
Het is te hopen, dat de andere delegaties hiermede accoord zullen gaan en aldus de weg vrij zal komen voor een onverwijlde beslissing betreffende alle concrete voorstellen van dit hoofdstuk.

Een betoog van prof. Rutgers. — In den loop der debatten van 23 Mei '33 heeft prof. Rutgers zijn critischen geest getoond door een opmerkelijk betoog over een leemte, die MacDonald's ontwerp-conventie bevat. Prof. Rutgers wees er op, dat de staat die kanonnen met een kaliber van meer dan 155 millimeter bezit, gemakkelijk aan de bij het ontwerp voorgeschreven vernietiging daarvan zou kunnen ontkomen door deze kanonnen eenvoudig bij de kustverdediging te plaatsen. Artikel 19 van MacDonald's ontwerp-conventie verbiedt toch alleen, dat beweeglijke kanonnen der landmacht een kaliber van meer dan 155 millimeter bezitten, terwijl daarentegen het kaliber der kanonnen voor de kustverdediging tot 406 millimeter zal mogen bedragen. Prof. Rutgers drong dus er op aan, dat maatregelen tegen ontduiking der bepalingen omtrent de beweeglijke kanonnen der landmacht zullen getroffen worden, bijv. door het opleggen van een kwantitatieve beperking aan de kanonnen der kustverdediging. Sandler, de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken, ondersteunde het betoog van prof. Rutgers met kracht. Eden moest hierop toegeven, dat inderdaad hier een leemte in de conventie aanwezig is, die voordat de tweede lezing aan de orde zou komen, ernstig onder de oogen moet worden gezien.

Verklaring van Paul-Boncour. — De Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, Paul-Boncour, heeft in de hoofdcommissie der ontwapeningsconferentie op 23 Mei aan het einde der debatten een verklaring afgelegd.
Paul Boncour verklaarde onomwonden, dat de Fransche regeering een vermindering van het oorlogsmateriaal en de vernieling der aanvalswapenen slechts in overweging kon nemen onder twee beslissende voorwaarden n.l. de instelling van internationale veiligheidsgaranties en van een automatisch functionneerende, buitengewoon scherpe contrôle der bewapeningen, welke eveneens betrekking moest hebben op de particuliere wapenindustrie en den wapenhandel.
Verder legde Paul-Boncour er den nadruk op, dat volgens de Fransche opvatting het verdrag onder geen omstandigheden een herbewapening van eenige mogendheid mogelijk mag maken. De voorgestelde uniformiseering van het oorlogsmateriaal is afhankelijk van de uniformiseering der legersystemen. Eerst wanneer deze beide problemen tot klaarheid zijn gebracht, zal Frankrijk zijn standpunt kunnen bepalen tot het Engelsche plan. Reeds thans kon spr. echter zeggen, dat voorbehoud zou worden gemaakt inzake een verandering van het voorgestelde kaliber en de tonnage. In het Engelsche plan is de contrôle-kwestie volkomen onvoldoende opgelost. Voor Frankrijk is het absoluut onmogelijk toe te stemmen in de voorgeslagen vermindering der artillerie, zoolang er geen contrôle bestaat over de in enkele landen nog voorhanden hoog ontwikkelde particuliere industrie. De vernieling van de zware aanvalswapenen zou feitelijk neerkomen op een afdanken van den Volkenbond.
De verklaring van Paul-Boncour werd door de hoofdcommissie stilzwijgend aangehoord.

Italië's standpunt inzake ontwapening. — In plaats van Mussolini zette staatssecretaris Suvich op 24 Mei '33 het standpunt der Italiaansche regeering aan het einde der Kamerdebatten te Rome inzake de ontwapening en het economisch herstel uiteen. Wel heeft Mussolini de zitting van de Kamer bijgewoond. Italië, aldus Suvich, laat zich in zijn houding leiden door twee beginselen:
1e. De voornaamste fundamenteele voorwaarde voor ontwapening is vermindering van het materiaal; ontwapening moet vóór alles kwalitatieve ontwapening zijn, d.w.z. afzien van agressieve oorlogswapens; het overige is van secundair belang en is een logisch, onvermijdelijk gevolg van genoemd beginsel.
2e. De conferentie kan haar doeleinden niet bereiken, indien de kwestie van de ongelijkheid in rechten tusschen twee groepen mogendheden niet is opgelost. Ten opzichte der Economische Wereldconferentie zeide Suvich o.a.: Alle afzonderlijke maatregelen, die den laatsten tijd door de verschillende staten zijn genomen, hebben den toestand slechts verergerd. Een welslagen der conferentie hangt in de eerste plaats af van de politieke omstandigheden en voor alles is terugkeer van het wederzijdsch vertrouwen noodig.
Spreker herinnerde er aan, dat Italië direct het douanebestand heeft aangenomen, en eindigde ten slotte met de mededeeling, dat Italië zijn steun zal verleenen aan alle voorstellen, welke een einde kunnen maken aan de huidige crisis.

Wijziging van MacDonald's ontwerp-conventie. — Op 24 Mei 1933 heeft de algemeene commissie met algemeene instemming kennis genomen van den gewijzigden tekst van Sir John Simon over de veiligheidsbepalingen van MacDonald's ontwerp-conventie. De nieuwe tekst brengt een aanpassing aan de verklaringen van Norman Davis van 22 Mei '33. Volgens den nieuwen tekst zullen in geval van oorlogsgevaar de volkenbondsraad en de volkenbondsvergadering aan de niet-leden van den Volkenbond een gemeenschappelijk overleg in het belang van de handhaving van den vrede kunnen voorstellen. Indien

deze goede diensten tot handhaving of herstel van den vrede niet gelukken, zal een conferentie van den Volkenbond met de niet-leden van den Volkenbond vaststellen op welken staat de verantwoordelijkheid voor de vredesverstoring drukt. Norman Davis betuigde zijn instemming met deze regeling en legde daarbij de belofte af, dat de Amerikaansche regeering op het oogenblik van de ratificatie der ontwapeningsconventie zich plechtig zal verplichten, niets te doen, dat de sanctie-maatregelen van de Volkenbondsstaten tegen den aanvaller zou kunnen belemmeren. President Roosevelt zal aldus, wat hij op 22 Mei reeds door Norman Davis liet beloven, bij de ratificatie der conventie nogmaals bevestigen.

De tweede bijeenkomst had ook ten doel, het veiligheidsgevoel te versterken. Zij behandelde het rapport van den Griekschen gedelegeerde Politis over de aanwijzing van den staat-aanvaller. Een door Politis gepresideerde commissie stelde voor, dat de staten gelijktijdig met de ratificatie der ontwapeningsconventie een tweede acte zouden ratificeeren, waarbij zij zich zouden verplichten als staat-aanvaller te beschouwen den staat, die in geval van een geschil het eerst een der volgende vijf daden zou hebben verricht:

1. oorlogsverklaring;
2. bezetting van vreemd grondgebied;
3. aanval op strijdkrachten te land, van de vloot of de vliegtuigen van een ander land;
4. kustblokkade;
5. hulp aan gewapende benden, die een ander land zijn binnengevallen.

Op 25 Mei kwam de vlootbeperking ter sprake. Een meeningsverschil tusschen de Engelschen en andere mogendheden heeft de besprekingen vertraagd.

Civiele luchtmacht. — In de algemeene commissie der ontwapeningsconferentie deelde Paul-Boncour op 29 Mei 1933 mede, dat Frankrijk, indien de internationalisatie der burgerlijke luchtvaart niet wordt aanvaard, bereid is zich met een doeltreffende reglementeering en permanent toezicht op die luchtvaart tevreden te stellen.

Jouhaux verdedigt de Fransche meening. — Jouhaux heeft op 6 Juni '33 te Genève een groote rede gehouden in de algemeene commissie ter Ontwapeningsconferentie, waar hij, als vertegenwoordiger der Fransche regeering het Fransche voorstel heeft toegelicht, dat aan het ontwerp-conventie van MacDonald een hoofdstuk over de wapenfabricage en den wapenhandel zal toevoegen.

Jouhaux zou het liefst de particuliere wapenfabricage geheel willen verbieden, zoodat machtige invloeden verdwijnen, die thans uit eigenbelang tusschen de volkeren stoken om zooveel mogelijk wapens te kunnen verkoopen.

Algemeene Commissie der Ontwapeningsconferentie verdaagd. —

De algemeene commissie der ontwapeningsconferentie heeft op 9 Juni '33 met algemeene stemmen besloten het ontwerp-conventie van MacDonald van grondslag der discussie te verheffen tot grondslag der te sluiten ontwapeningsconferentie. Zij is daarna tot 3 Juli verdaagd. **(Vorig bericht blz. 270 D.)**

9 JUNI 1933

A. **DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium afgekondigd.** Met ingang van 1 Juli 1933 zal de Duitsche Rijksbank voorloopig de toewijzing van deviezen voor alle betalingen, die betrekking hebben op die verplichtingen, welke bij de bankcrisis op 15 Juli 1931 bestonden, stopzetten. Hiervan uitgezonderd zijn de vorderingen, die onder de thans geldende overeenkomst van stilstand vallen.

De Rijksregeering heeft van haar kant een wet uitgevaardigd, volgens welke de Duitsche schuldenaren verplicht worden, hun betalingen in rijksmarken voort te zetten. Deze markbedragen zullen in een speciale conversie-kas gestort worden, totdat er weer voldoende buitenlandsche betaalmiddelen ter beschikking staan om de achterstallige transfers te verrichten.

10 JUNI 1933

B. **NEDERLAND. — Ministerie. - Minister van Sociale Zaken. — Prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne.** —

De Staatscourant van 9 Juni '33 bevat een Kon. besluit, waarbij een departement van Algemeen Bestuur wordt ingesteld, dat den naam zal dragen van Ministerie van Sociale Zaken.

Tevens is bij Kon. besluit bepaald, dat de naam van het ministerie van Economische Zaken en Arbeid gewijzigd wordt in ministerie van Economische Zaken.

Het besluit treedt in werking met ingang van 12 Juni '33.

Bij Kon. besluit van 8 Juni is tot minister van Sociale Zaken benoemd prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, lid van de Tweede Kamer. De minister wordt 12 Juni beëedigd. **(Vorig bericht 294 G.)**

11 JUNI 1933

C. **OOSTENRIJK. — Maatregelen tegen de Nazi's.** — Op 12 Juni '33 is het Bruine Huis te Weenen bezet en gesloten.

Aan alle militairen is het lidmaatschap en deelneming aan de actie van de nationaal-socialistische partij verboden.

13 JUNI 1933

D. **DUITSCHLAND. — De zetel van het partijbestuur der S. P. D. te Praag.** —

De „Sozialdemokrat" te Praag publiceert een circulaire van het partijbestuur der S.P.D. waaruit blijkt, dat de zetel van dit bestuur voortaan te Praag zal gevestigd zijn. Het Duitsche sociaal-democratische blad de „Vorwärts" zal eveneens te Praag, wekelijks, verschijnen. (Sozialdemokrat). **(Vorig bericht 289 B.)**

E. **SPANJE. — Nieuw kabinet.** —

Het kabinet-Azana is op 9 Juni '33 afgetreden. Azana heeft op 12 Juni '33 een nieuw kabinet gevormd. Het is als volgt samengesteld:

Minister-president en minister van Oorlog: Azana; Binnenl. Zaken: Casares; Buitenl. Zaken: Los Rios; Financiën: Vinuales; Onderwijs: Barnes; Justitie: Albornoz; Marine: Companys; Arbeid: Caballero; Landbouw: Domingo; Openbare Werken: Prieto. **(Vor. ber. 94 B.)**

14 JUNI 1933

F. **'S-GRAVENHAGE. — Vlagverbod.** —

De Haagsche gemeenteraad heeft op 12 Juni '33 besloten den burgemeester de bevoegdheid te geven het uitsteken van vlaggen te verbieden, als hij verstoring van de openbare orde of bedreiging van de veiligheid vreest. Deze maatregel is gericht tegen het permanent uitsteken van aanstoot gevende vlaggen.

Ook heeft de raad een wijziging in de politieverordening aangebracht, waardoor niet alleen het houden van optochten, waarvoor geen vergunning is verleend, maar ook het deelnemen daaraan strafbaar wordt gesteld.

15 JUNI 1933

G. **NEDERL. OOST-INDIË. — Afvoervergunningen. - Thee, rubber latex, koffie, cacao, kina.** —

Het eenheidsbedrag voor de berekening der voor de thee-afvoervergunningen verschuldigde bedragen is voor 1933 vastgesteld op 32 cents per 100 K.G. droog product voor Java en het z.g. Zuid- en West-Sumatragebied en op 16 cents per 100 K.G. droog product ten aanzien van buiten ondernemingen aangevoerd of verwerkt theeblad en op 9 cents per 100 K.G. droog product voor de overige gebiedsdeelen van Sumatra. Het eenheidsbedrag voor de afvoervergunningen van rubber latex is voor 1933 vastgesteld op 29 cents per 100 K.G. droog product voor Java en het Zuid- en West-Sumatragebied en 15 cents per 100 K.G. voor de overige gebiedsdeelen van Sumatra. Voor de koffie en cacao is het eenheidsbedrag per 100 Kg. koffie- en cacaoboonen in drogen vorm gesteld op 26 cents.

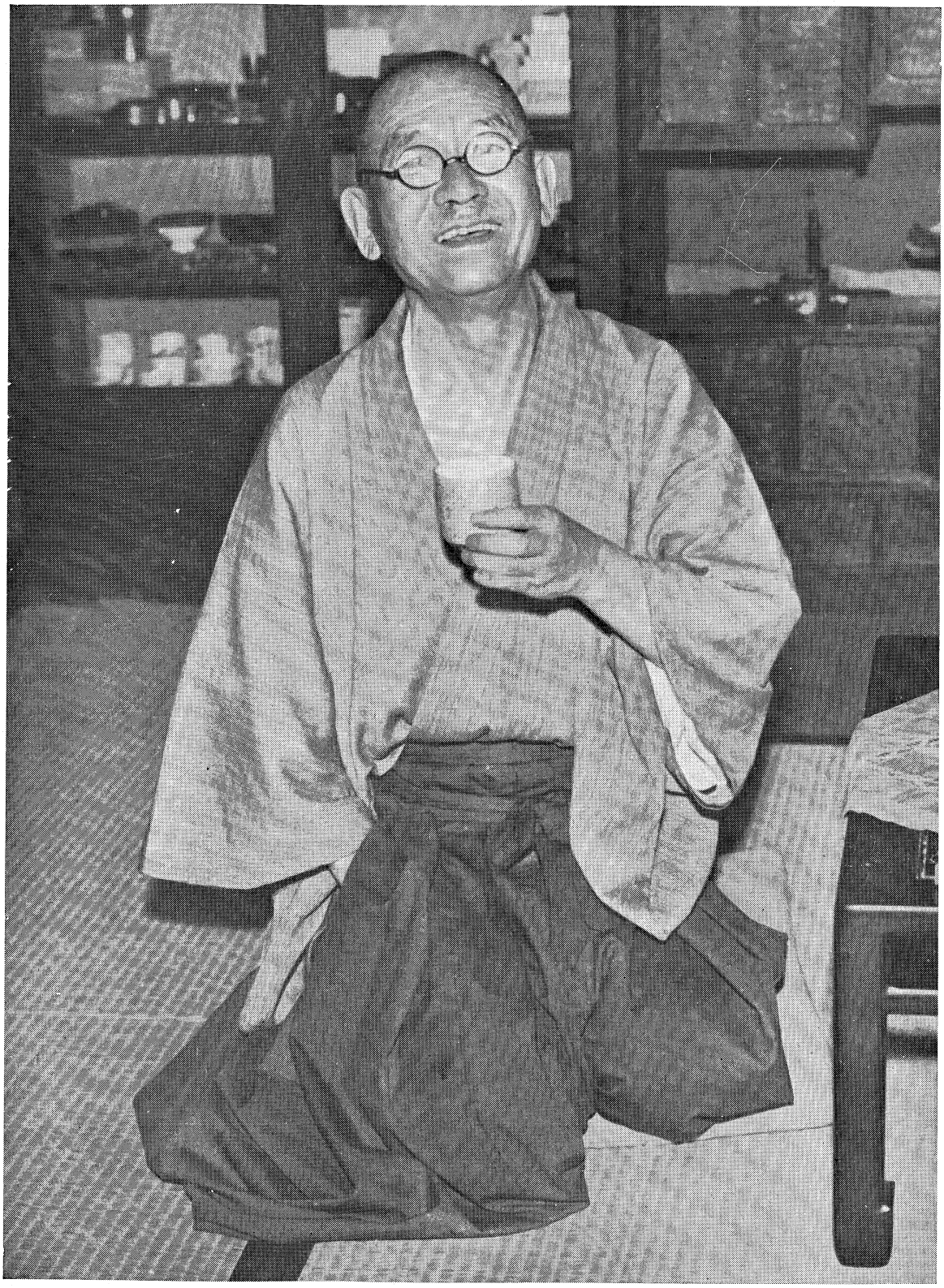

KEISUKE OKADA, onderscheidde zich als commandant van den Japanschen kruiser „Kasuga" in den Japansch-Russischen oorlog, werd in 1924 tot Admiraal bevorderd en was eenige malen Minister van Marine en Minister-President.

Ten behoeve van de koffie- en cacao-ondernemingen in Atjeh, Sumatra's Oostkust en Tapanoeli is van het afvoerverbod dispensatie verleend voor zoolang in den arbeid voor die cultuur zonder uitkeering uit het koffie- en cacaofonds kan worden voorzien.
Het eenheidsbedrag voor de afvoervergunningen voor kina is voor 1933 vastgesteld op 34 cents per 100 K.G. droge kinabast. **(V. b. Thee 291 D.; Rubber 254 A.; Koffie 162 F.; Kina 162 F.)**

A. **DUITSCHLAND. — Rijksinleiding der N.S.D.A.P. —** Bij beschikking van 2 Juni '33 heeft de leider bepaald, dat de volgende personen, tot dusver „Amtsleiter" der N.S.D.A.P., voortaan den titel rijksleider voeren en de opperste rijksleiding vormen: Rudolf Hess, leider der centrale commissie voor politiek; Ernst Röhm, chef van den staf der S. A.; Heinrich Himmler, rijksleider der S. S.; Franz Xavier Schwarz, rijkspenningmeester; Philipp Bouhler, leider der zaken in het rijk; Walter Buch, Wilhelm Grimm, Robert Ley, Walter Darré, Josef Göbbels, Hans Frank II, Otto Dietrich, Max Amann, Alfred Rosenberg, Baldur v. Schirach en Karl Fiehler. **(V. b. 284 G.)**

B. **ITALIE. — Staatsfinanciën. —**
De Italiaansche minister van Financiën, Jung, heeft in de Kamer van Afgevaardigden medegedeeld, dat het budget voor 1932/'33, dat tot 30 Juni '33 loopt, een deficit zal opleveren van L. 4.000.000.000. Het deficit voor 1933/'34 wordt geschat op L. 2.900.000.000. Jung herhaalde de verzekering, dat de regeering niet haar toevlucht zal nemen tot een gedwongen conversie van staatsleeningen. (Il Popolo d'Italia)
(Vorig bericht blz. 140 L.)

17 JUNI 1933

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Opening van den Volksraad. - Begrooting 1934. —**
Bij de opening van den Volksraad op 15 Juni '33 heeft Z.Exc. de Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, jhr. mr. B. C. de Jonge, een redevoering gehouden, waarin hij een beschouwing gaf over de financiën des lands, welker toestand ook in het afgeloopen jaar zorgwekkend bleef. De daling der inkomsten bleef voortduren. Hiermede werd bij de samenstelling van de begrooting voor 1934 rekening gehouden, terwijl bovendien pogingen om de uitgaven te drukken, niet ontbraken.
Op zichzelf mag als het belangrijkste resultaat worden beschouwd, dat de stand van de zuivere gewone uitgaven des lands van *f* 524 millioen in 1930 kan worden teruggebracht tot een in het ontwerp der begrooting voor 1934 geraamd bedrag van *f* 369 millioen. Neemt men de inkomsten over 1929, welke *f* 524 millioen bedroegen, en stelt men daartegenover de raming voor 1934, op dezelfde basis berekend, dan komt men tot een bedrag van slechts *f* 214 millioen, derhalve een teruggang van 5 op 2 of 60 %.
Hiertegen is geen bezuinigingsarbeid opgewassen, noch kan een verzwaring van de lasten afdoende helpen. Tegenover de geraamde uitgaven van *f* 369 millioen kan ook niet meer dan *f* 285 millioen aan inkomsten voor 1934 worden gesteld, hetgeen een tekort laat van *f* 84 millioen. Wil men er mede rekening houden, dat van deze *f* 84 millioen ongeveer *f* 50 millioen bestemd is voor aflossing van schulden, welk bedrag dus onze schuldenlast niet verzwaart en uit dien hoofde als gedekt kan worden beschouwd, dan nog blijft een bedrag van *f* 34 millioen als ongedekt tekort.
In een financieele nota, gevoegd bij het ontwerp-begrooting voor 1934, deelt de Indische regeering mede, dat de eindcijfers luiden:

Uitgaven gewone dienst	*f* 547.357.592
Ontvangsten gewone dienst	„ 423.967.208
Uitgaven buitengewone dienst	„ 13.544.448
Ontvangsten buitengewone dienst	„ 22.019.004

De totale landsontvangsten worden geraamd op *f* 267 millioen. De regeering is voornemens deze ontvangsten te verhoogen door:
1. verhooging invoerrecht op luxe-artikelen (opbrengst *f* 7 millioen).
2. invoering van suikeraccijns (opbr. *f* 7 millioen).
3. loonbelasting (opbr. *f* 5 millioen).
4. wijziging tarief-inkomstenbelasting en crisisheffing (opbrengst *f* 8 millioen).

De voornaamste bezuinigingen zijn een algemeene salarisherziening en een tijdelijke korting op de pensioenen, waardoor de uitgaven resp. met *f* 12 millioen en *f* 7½ millioen worden verminderd. **(Vorig bericht 279 M.)**

18 JUNI 1933

D. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Termijn van 15 Juni 1933. —**
De Vereenigde Staten ontvingen op 15 Juni als oorlogsschuld-betalingen $ 11.303.948 of minder dan 8 % van het totaal bedrag ($ 143.60 millioen), dat dertien landen aan Amerika schuldig waren. Alle betalingen geschiedden volgens een vooraf gevoerde telegramwisseling met president Roosevelt, in zilver.
Betalingen zijn geschied door:

Groot-Brittannië	$ 10.000.000
Italië	1.000.000
Finland (onverkort)	148.592
Tsjecho-Slowakije	149.408
Letland	5.948
Roemenië zal betalen	29.100

De volgende landen hebben niet betaald: Frankrijk, Polen, Estland, Hongarije, Litauen, België, Joego-Slavië.
(Vorig bericht blz. 240 A.)

E. **DUITSCHLAND. — Stillhalte. - Verlaging van rente.**
Op 16 Juni '33 is een officieel communiqué te Londen gepubliceerd over de onderhandelingen betreffende de stilstand-credieten, welke gevoerd zijn tusschen de vertegenwoordigers van het buitenlandsche bankierscomité en het Duitsche comité tezamen met de vertegenwoordigers der Duitsche Rijksbank. Over het resultaat der besprekingen meldt dit communiqué o.a. het volgende:
„De discussies hadden betrekking op zekere wijzigingen van de overeenkomst, welke de Rijksbank den vertegenwoordigers der crediteuren verzoekt te aanvaarden.
Het principe, dat bij de discussies werd gevolgd, was, dat met het oog op de gewijzigde omstandigheden alle aflossingen van kapitaal krachtens de bestaande overeenkomst tijdelijk uitgesteld moesten worden.
In overeenstemming met dit principe werd besloten, dat zekere terugbetalingen van kapitaal door de Deutsche Golddiscontbank ten bedrage van circa 75 millioen Mark, welke krachtens de bepalingen van de bestaande overeenkomst vóór 28 Februari 1934 zouden moeten plaats vinden, tot dien datum zullen worden uitgesteld.
Dit besluit is rechtsgeldig onderteekend en verbindt derhalve alle partijen.
Op verlangen van den president der Rijksbank zal de commissie van advies aan de verschillende crediteurencommissies mededeelen, een verlaging van de thans geldende interest-niveau's aan te bevelen. **(V. b. 280 B.)**

19 JUNI 1933

F. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt „dictator". —**
Het Amerikaansche Congres is sinds 16 Juni tot het begin van het volgende jaar verdaagd, nadat het de laatste voorstellen, zooals president Roosevelt deze wenschte, had aangenomen.
President Roosevelt is hiermede voor de eerstvolgende zes maanden feitelijk dictator van het Amerikaansche economische leven. **(Vorig bericht 253 N.)**

G. **OOSTENRIJK. — Nat.-Socialistische partij verboden.**
Volgens een mededeeling van den officieelen berichtendienst zijn, ingevolge besluit van den ministerraad, de nationaal-socialistische S.A.- en S.S.-formaties, samengevat in den zoogenaamden „Vaterländischen Schutz-

bund", ontbonden. De ministerraad besloot voorts, de „nationaal-socialistische Duitsche Arbeiderspartij" in Oostenrijk en in het bijzonder ook de vorming van eenige partij-organisatie, te verbieden. **(Vorig bericht 304 C.)**

20 JUNI 1933

A. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerk. - Rijksbisschop niet officieel erkend.** —
De gevolmachtigde van Hitler voor protest-kerkelijke zaken, Pfarrer Müller, heeft aan de protestantsche kerkgenootschappen medegedeeld, dat de Rijkskanselier en de Rijkspresident den gekozen Rijksbisschop Fr. Von Bodelschwingh niet kunnen ontvangen en dat het ambt van Rijksbisschop nog niet officieel bestaat. **(V. b. 293 F.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — $ 3.612 millioen voor werkverschaffing.** —
De Senaat heeft op 15 Juni '33 zijn goedkeuring gehecht aan het wetsontwerp, waarbij een bedrag van $ 3.612 millioen wordt toegestaan voor de uitvoering van werken van openbaar nut, w.o. het in cultuur brengen van het dal van de Tennessee en de bouw van een electrische centrale in het Muscle Shoals-gebied. De wet is inmiddels ook door president Roosevelt onderteekend en bekrachtigd.
(Vorig bericht 282 G.)

21 JUNI 1933

C. **DANZIG. — Nieuwe regeering.** —
De Volksdag van Danzig is op 20 Juni 1933 voor de eerste maal bijeengekomen. Tot president van den Senaat werd dr. Rauschning gekozen. Met de stemmen der Nat.-Socialisten en het Centrum werden de volgende senatoren gekozen:
Voorloopig vice-president en senator van Binnenlandsche kwesties: Arthur Greiser (N.S.D.A.P.); Onderwijs: Boeck (N.S.D.A.P.); Bedrijven: Huth (N.S.D.A.P.); Financiën: Dr. Hoppenrath (N.S.D.A.P.); Bouwaangelegenheden: Hoeppner (N.S.D.A.P.); Sociale Zaken: Hohnfeldt (N.S.D.A.P.); Volksgezondheid: Dr. Kluck; Justitie: Dr. Wiereinski Keiser (Centrum); Bijzondere aangelegenheden: v. Wunck (N.S.D.A.P.); Bertling (N.S.D.A.P.) en Prelaat Sawatzki (Centrum).
De vertegenwoordiger van het Duitsch Nationale Front, Weise, verklaarde vooraf dat het Duitsch Nationale Front zich bij de verkiezing der senatoren van stemming zou onthouden. (Danziger Allgemeine Zeitung)

22 JUNI 1933

D. **DUITSCHLAND. — De Stahlhelm sluit zich aan bij de Nationaal-Socialistische beweging.** —
Het Rijkspersbureau der N.S.D.A.P. deelt mede:
In een bespreking, welke op 21 Juni '33 heeft plaats gevonden tusschen den Rijkskanselier, den Rijksminister van Arbeid, den Rijksminister voor de Weerbaarheid en vice-kanselier Von Papen, werd overeengekomen:
Ter verzekering van de ten uitvoer legging der nationaal-socialistische revolutie sluit de Stahlhelm, Bond van Frontsoldaten, zich op de volgende wijze bij de nat.-socialistische beweging aan:
a) De kern van den Stahlhelm blijft onder de leiding van den bondsleider;
b) De bondsleider verbiedt van stonde af aan den leden van den Stahlhelm lid te zijn van een andere partij dan de N.S.D.A.P.;
c) De leider der N.S.D.A.P., Adolf Hitler, laat de leden van den Stahlhelm toe tot de N.S.D.A.P.;
d) De Jungstahlhelm kom naast S.A. en S.S. en onder leiding van den oppersten leider der S.A. De „Scharnhorst" wordt opgenomen in de Hitler-jeugd;
e) De leider van den Jungstahlhelm, v. Morozowicz, treedt toe tot den staf van den oppersten leider der S.A.
Berlijn, 21 Juni 1933. (w.g.) Adolf Hitler, Franz Seldte.
(V. b. Stahlhelm 284 D.; Nat. Soc. 305 A.)

E. **SIAM. — Nieuwe liberale staatsgreep.** —
Terwijl koning Prajadhipok uit Bangkok naar zijn zomerresidentie vertrokken was en zijn paleis te Hoeahin aan de kust had betrokken, hebben de leiders der liberale partij op 20 Juni 1933 in den loop van den nacht, naar V.D. uit Bangkok meldt, den tweeden staatsgreep in het afgeloopen jaar voltrokken en wel op even resolute en vreedzame wijze als de vorige maal.
Soldaten en matrozen bezetten alle regeeringsgebouwen en de belangrijkste strategische punten der stad. De president van den Staatsraad, Phya Manopakaratoa, die met twee andere ministers werd gearresteerd, legde zijn functie neer, waarna de geheele raad van state aftrad. De staatsgreep stond onder leiding van kolonel Phya Bahol Bolabayoeha, die juist een dag tevoren, op 19 Juni, was afgetreden als opperbevelhebber van het Siameesche leger.
(Vorig bericht 274 A.)

23 JUNI 1933

F. **DUITSCHLAND. — Sociaal-Democratische Partij verboden.** —
Gebeurtenissen van den jongsten tijd, aldus een Wolffbericht uit Berlijn, hebben het onweerlegbare bewijs geleverd, dat de Duitsche soc.-democratie voor hoog- en landverraderlijke ondernemingen tegen Duitschland en zijn rechtmatige regeering niet terugschrikt.
De soc.-dem. partij in Duitschland moet als een den staat en het volk vijandig gezinde partij worden beschouwd, die op geen andere behandeling meer aanspraak kan maken, dan op de communistische partij is toegepast.
De rijksminister van binnenl. zaken heeft derhalve den regeeringen der landen verzocht op grond van de verordening van den rijkspresident ter bescherming van volk en staat van 28 Febr. 1933 de noodzakelijke maatregelen tegen de S.P.D. te treffen.
Met name moeten alle leden der soc-dem. partij, die thans nog deel uitmaken van de volksvertegenwoordiging en gemeenteraden, terstond van de verdere uitoefening van hun functie worden ontheven.
De vergoeding zal hun, zooals van zelf spreekt, niet meer worden uitbetaald.
De soc.-democratie kan ook niet meer in staat worden gesteld op eenigerlei wijze propagandistische actie te voeren.
Vergaderingen van de soc.-dem. partij, van haar neven- en „Ersatz"-organisaties zullen niet meer worden toegestaan.
Evenzoo mogen soc.-dem. bladen en tijdschriften niet meer worden uitgegeven.
Het vermogen van de S.P.D. en haar organisaties wordt, voor zoover het niet reeds in verband met de ontbinding der vrije vakvereenigingen is geconfiskeerd. in beslag genomen.
Met het landverraderlijke karakter van de S.P.D. — zoo eindigt het bericht — is het lidmaatschap van deze partij van ambtenaren, beambten en arbeiders, die uit openbare middelen salaris, loon of pensioen ontvangen, natuurlijk onvereenigbaar.
(Völkischer Beobachter) **(Vorig ber. 304 D.)**

G. **DUITSCHLAND. — Opheffing van alle vakbonden.** —
De leider van het Duitsche „arbeidsfront", dr. Ley heeft naar het W.B. meldt een bekendmaking gepubliceerd, waarin hij zegt:
Bij de vorming van het Duitsche arbeidsfront moet worden opgetreden tegen de talrijkheid der werknemers- en werkgeversorganisaties.
Niet alleen moet daarmee de laatste schuilhoek van het Marxisme worden opgeruimd, maar ook de rampzalige verdeeldheid der Duitsche werkende klasse moet worden opgeheven. Kleingeestige en verwaande lieden zullen deze groote revolutionnaire daad niet erkennen en trachten met eigen organisaties dit werk te verzwakken.
Het is de wil van den leider, dat buiten het Duitsche arbeidsfront geen organisaties, noch van werknemers, noch van werkgevers, meer bestaan. Uitgezonderd zijn die organisaties, welke uitsluitend de vergrooting der vakbekwaamheid ten doel hebben.

Alle andere vereenigingen, ook z.g. katholieke en evangelische arbeidersvereenigingen, moeten als vijanden van den staat worden beschouwd, daar zij den grooten opbouw hinderen en remmen. Tegen hen gaat derhalve onze strijd, het is hoog tijd, dat zij verdwijnen.
Het nat.-socialisme handelt, zijn sterkte kennende, edelmoedig. Dit wordt door sommigen zijner kleine tegenstanders echter als zwakte beschouwd. Zoo meende het nat.-socialisme ook tegenover christelijke vakvereenigingen e.a. burgerlijke groepen edelmoedig te kunnen zijn. Deze daad werd met ondank en deloyauteit beloond.
Daarbij komt, dat in bovengenoemde organisaties de grootste corruptie in verband met kas- en economische aangelegenheden aan den dag is gekomen.
Naar aanleiding hiervan, aldus dr. Ley, bepaal ik het volgende: Alle bureaux der christelijke vakvereenigingen en beambtenorganisaties moeten met nat.-socialisten worden bezet.
De volgende leden van de groote arbeidsconventie van het Duitsche arbeidsfront: Otte, Baltrus, Brauer, Behrens, alsmede de chr. vakvereenigingsleiders Stegerwald, Imbusch, e.a. worden door mij uit het Duitsche arbeidsfront gestooten. Zij mogen geenerlei handelingen meer verrichten en aan alle instanties van het arbeidsfront wordt hiermede verboden onderhandelingen, welke ook, met deze lieden te voeren.
(Der Angriff) **(Vorig bericht 289 K.)**

25 JUNI 1933

A. **SIAM. — Staatsgreep. —**
De Siameesche Koning heeft het ontslag van het ministerie aanvaard en den Senaat bijeen geroepen.
Kolonel Phya, de nieuwe machthebber, heeft verklaard dat de nieuwe richting die aan de gebeurtenissen gegeven is, ten doel heeft, een strikte toepassing van de constitutie te verzekeren. Hij heeft den Koning zijn trouw betuigd. **(Vorig bericht 306 E.)**

B. **DUITSCHLAND. — Aanleg uitgebreid autowegennet in Duitschland. —**
De Duitsche regeering heeft op initiatief van Rijkskanselier Hitler besloten tot den aanleg van een uitgebreid autowegennet over het geheele rijk.
Een inspecteur met uitgebreide volmachten wordt benoemd en er zullen onteigeningen op groote schaal plaats hebben. Behalve werkverschaffing is het doel ook uitbreiding der Duitsche productie.

26 JUNI 1933

C. **DUITSCHLAND. — Paul Loebe gearresteerd. — De S.P.D. te Praag. —**
Paul Loebe, de oud-president van den Rijksdag en leider der sociaal-democratische Rijksdagfractie is op 23 Juni door de geheime staatspolitie in hechtenis (z.g. „Schutzhaft") genomen.
De S.P.D. te Praag kondigt een verbitterden strijd tegen de Hitler-regeering aan. **(Vorig bericht 306 F.)**

D. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerk. — De Rijksbisschop geeft zijn opdracht terug. —**
De Kanselarij van Rijksbisschop Fr. von Bodelschwingh deelt mede, dat de Rijksbisschop in de op 24 Juni gehouden vergadering van de Evangelische Kerkcommissie te Eisenach de volgende verklaring heeft afgelegd:
„Door de aanstelling van een Staatscommissaris voor de geheele Landskerk in Pruisen is mij de mogelijkheid ontnomen, de mij opgedragen taak uit te voeren. Dit noodzaakt mij, de mij door den Duitschen Bond van Evangelische Kerken gegeven opdracht terug te geven."
Minister Rust heeft den leider van de Kerkafdeeling in het Pruisische Ministerie van Kunsten en Wetenschappen, Jaeger, tot commissaris voor alle Evangelische Landskerken benoemd. **(Vorig bericht 306 A.)**

27 JUNI 1933

E. **GOUDEN STANDAARD. — Gehandhaafd door Nederland, Zwitserland, Frankrijk en Duitschland. —**
In de conferentiezaal te Londen heeft op 27 Juni 1933 een belangrijke geheime zitting plaats gehad van de centrale banken der Europeesche landen, welker valuta nog op den gouden standaard gebaseerd is. Na de gebeurtenissen van 26 Juni, d.i. na den aanval op den gulden, op de Londensche wisselmarkt, waren uitnoodigingen voor deze bijeenkomst verzonden aan de vertegenwoordigers der centrale banken van Nederland, Zwitserland, Frankrijk en Duitschland. In deze conferentie is de positie van den gouden standaard in Europa besproken, speciaal met betrekking tot de ontwikkeling der munteenheden op goudbasis, zooals deze zich in den laatsten tijd vertoont.
Eenstemmig werd besloten, dat er geen sprake van mag zijn, dat een van de vier bovengenoemde landen van den gouden standaard afgaat.
Verder werd aan den Franschen vertegenwoordiger verzocht, zich tot MacDonald te willen wenden, om hem dringend te verzoeken, zich nadrukkelijk uit te spreken tegen een verder prijsgeven van den gouden standaard, waardoor de handel in Europa ernstig benadeeld zou worden.

28 JUNI 1933

F. **DUITSCHLAND. — Ministerie. — Dr. Hugenberg afgetreden. —**
De rijksminister van economie, dr. Hugenberg, heeft op 27 Juni bij den rijkspresident zijn verzoek om ontslag ingediend, hetgeen hem door den rijkspresident op 28 Juni is verleend. **(Vorig bericht 262 I.)**

G. **DUITSCHLAND. — Begrootingsontwerp 1933'34 afgehandeld. —**
Het rijkskabinet heeft op 27 Juni naar het W. B. meldt, het rijksbegrootingsontwerp voor 1933/'34 afgehandeld.
Het ontwerp sluit in inkomsten en uitgaven met ca. 5.9 milliard mark en is dus in evenwicht.
Voor het kwartaal 1 April—30 Juni 1933 was de begrooting-1932 verlengd, daar de nationale regeering nog te kort in functie was om een nieuw begrootingsplan volledig voor te bereiden. **(Vorig bericht 301 A.)**

H. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Termijn van 15 Juni 1933. —**
Litauen, dat op 15 Juni 132.091 dollar oorlogsschulden aan de Vereenigde Staten moest betalen, heeft het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington medegedeeld, dat het slechts 10.000 dollar in zilver zal voldoen. **(Vorig bericht 305 D.)**

I. **DUITSCHLAND. — Duitsch Nationaal Front ontbonden. —**
Na ruggespraak met rijkskanselier Hitler en na het sluiten van een vriendschapsverdrag met den leider der N.S.D.A.P. besloot het dagelijksch bestuur van het Duitsch-nationale front tot ontbinding der partij.
Volgens het W. B. bericht is dr. Hugenberg's verzoek om ontslag (hij is chef van de Duitsch-nationale Volkspartij, die in den laatsten tijd Duitsch-nationaal front werd genoemd) daartoe de aanleiding. **(Vor. ber. 284 G.)**

29 JUNI 1933

K. **GOUDEN STANDAARD. — Opheffing in Estland. —**
Het Estlandsche parlement heeft na een nachtzitting op 28 Juni 1933 het regeeringsvoorstel, waarbij Estland den gouden standaard loslaat, goedgekeurd.

L. **Z. EXC. W. H. VAN TERWISGA. — Gep. Luitenant-Generaal. —**
Wij kunnen tot ons groot genoegen mededeelen, dat Z. Exc. W. H. van Terwisga, Luitenant-Generaal b.d., zich bereid verklaard heeft, belangeloos de supervisie op zich te nemen van de rubriek Militaire Zaken van Keesing's Historisch Archief.
Wij meenen uit naam van alle abonné's te spreken, als wij Z. Exc. van Terwisga hartelijk dank zeggen voor deze groote welwillendheid en wij zijn er van overtuigd, dat zijn deskundige supervisie de betreffende afdeeling van onze uitgave ten goede zal komen. Hieronder hebben wij

het voorrecht een korte levensbeschrijving van Z. Exc. W. H. van Terwisga te geven.
W. H. van Terwisga is in 1861 geboren, bezocht de H.B.S. met 5-jar. cursus te Roermond, vervolgens de Kon. Mil. Academie te Breda en werd op 2 Juli 1879 tot 2den luitenant bij het 1e Regt. Infanterie benoemd. Na een eervolle militaire loopbaan, werd hij bij het begin van de mobilisatie commandant van de Divisiegroep Noord-Brabant en op 8 Dec. 1915 volgde zijn benoeming tot Luitenant-Generaal, Commandant van het Veldleger. Op 11 Nov. 1918 na de bekendmaking van de demobilisatie diende Luit.-Gen. van Terwisga zijn ontslag in, werd echter door het Ministerie van Oorlog aangezocht om nog in dienst te blijven. Op 16 Dec. 1918 volgde echter op zijn verzoek zijn eervol ontslag uit den militairen dienst, met bijzondere dankbetuiging.
Z. Exc. van Terwisga is door H.M. de Koningin eenige malen onderscheiden, heeft o.a. een onderscheidingsteeken wegens langdurigen dienst als officier, is officier in de orde van Oranje-Nassau, m/d Zwaarden, Ridder in de orde van den Nederlandschen Leeuw, is begiftigd met het Mobilisatiekruis en werd ook eenige malen door vreemde mogendheden hoog onderscheiden.
Van de hand van Z. Exc. v. Terwisga verschenen eenige publicaties: o.a. De Nederlandsche Infanterie, Een en Ander over Oefenen en Oefentijd etc. etc. Verder zij nog vermeld, dat Z. Exc. v. Terwisga 5 jaren voorzitter v. d. Kon. Ned. Ver. voor Luchtvaart was en nog vele vooraanstaande functies bekleedt.

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Uitstel tot 16 October. —**
De hoofdcommissie der Ontwapeningsconferentie heeft op 29 Juni met slechts de stem van Duitschland tegen en stemonthouding van Hongarije het voorstel van den voorzitter der Ontwapeningsconferentie aangenomen, om de conferentie te verdagen tot 16 October 1933. De verdaging geschiedt onder het voorbehoud, dat vóór 16 Oct. 1933 de thans tusschen de regeeringen beginnende particuliere besprekingen tot practische resultaten moeten hebben geleid. **(Vorig bericht 301 B.)**

B. **ENGELAND. — Begrooting. —**
Het Lagerhuis heeft met 290 tegen 42 stemmen in zijn op 23 Juni gehouden zitting de begrooting in derde lezing aangenomen. **(Vorig bericht 282 E.)**

30 JUNI 1933

C. **DUITSCHLAND. — Ministerie. — Dr. Hugenberg's opvolgers. — Dr. Walter Darré en Dr. Kurt Schmitt. —**
Rijkspresident v. Hindenburg heeft op voorstel van rijkskanselier Hitler den rijksminister van voedselvoorziening, landbouw en economie, dr. Hugenberg, zooals wij reeds meldden, de gevraagde ontheffing uit zijn functies verleend en op 29 Juni in zijn plaats benoemd het rijksdaglid dr. Walter Darré tot rijksminister van voedselvoorziening en landbouw en den directeur-generaal van de Allianz-Versicherungs A.G., dr. Kurt Schmitt, tot rijksminister van economische zaken.
De rijkspresident heeft voorts den staatssecretaris in het rijksdept. van landbouw, dr. Bang, voorloopig op non-activiteit gesteld en tot staatssecretaris in het rijksministerie van landbouw het rijksdaglid ir. dr. Gottfried Feder benoemd. **(Vorig bericht blz. 307 F.)**

D. **INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE. — Opening. —**
De zeventiende Internationale Arbeidsconferentie is op 8 Juni 1933 te Genève begonnen. Van de 56 leden van het Arbeidsbureau zijn 47 staten vertegenwoordigd.
De Duitsche delegatie bestaat uit Engel, van het ministerie van Arbeid, voor de werkgevers is er Vogel en voor de arbeiders de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley.
Met stemonthouding van de socialistische werknemersafgevaardigden is de Italiaansche Senator De Michelis tot voorzitter van de conferentie gekozen.
In de plenaire zitting van 10 Juni is met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, welke aan de economische wereldconferentie zal worden gezonden. De arbeidsconferentie vestigt de aandacht van de conferentie te Londen op de dringende noodzakelijkheid maatregelen te nemen tot stabilisatie van de monetaire situatie en zoowel nationaal als internationaal verdere maatregelen te treffen om in de toekomst de noodlottige prijsschommelingen te voorkomen. Aangedrongen wordt op opheffing van de handelsbeperkingen, en vervolgens wijst de arbeidsconferentie op de noodzakelijkheid, de koopkracht der massa's te vergrooten en een behoorlijken levensstandaard voor de arbeiders te handhaven. Tenslotte wordt aangedrongen op de uitvoering van internationale openbare werken om het doodliggende kapitaal weer in omloop te brengen.
Gedurende de conferentie kwam het tot heftige debatten tusschen den Franschen socialisten-leider Jouhaux en dr. Ley. Jouhaux, die dr. Ley een vijand der arbeidersklasse noemde, verklaarde o.a., dat de Duitsche en Italiaansche gedelegeerden nooit namens de arbeidersgroep zullen kunnen optreden en alleen namens zichzelf kunnen spreken. Duitsche en Italiaansche arbeidersvertegenwoordigers werden bij de benoeming van bijzondere commissies bijna niet gekozen.
Veertig-uren werkweek. — De Internationale Arbeidsconferentie heeft op 13 Juni '33, na een debat van eenige dagen, de voorgestelde en door de Conferentie reeds voorbereide onmiddellijke invoering van de 40-uren week verworpen.
Met 69 tegen 55 stemmen verwierp de Conferentie n.l. een urgentie-voorstel voor de onmiddellijke uitwerking van een internationale conventie tot invoering van de 40-uren week.
Met 86 tegen 22 stemmen besloot de Conferentie op de gewone wijze door de commissie voor de werktijdverkorting een vragenlijst te doen uitwerken, die de verschillende regeeringen ter invulling zouden ontvangen en die de basis zou vormen voor de uitwerking van een internationale overeenkomst inzake de verkorting van den arbeidstijd, welk ontwerp-conventie de Conferentie van het volgende jaar ter behandeling zal krijgen.
Protest tegen den Duitschen gedelegeerde dr. Ley. — De arbeidersgroep der intern. arbeidsconferentie te Genève, vertegenwoordigende 34 landen (waarbij niet Duitschland en Italië) en omvattende ook de christelijke vertegenwoordigers, heeft op 17 Juni 1933 met algemeene stemmen en zonder één enkele onthouding een motie aangenomen, waarin zij vol verachting protesteert tegen de lage, door dr. Ley in een persgesprek geuite beleedigingen aan het adres van een aantal leden der arbeidersgroep, welke beleedigingen „de thans in Duitschland heerschende zeden der nazi's in een nog helderder licht plaatsen." De groep besloot voortaan iedere aanraking met de Duitschers, die haar hebben beleedigd, te vermijden.
Duitsche delegatie verlaat de conferentie. — De Duitsche delegatie heeft op 19 Juni 1933 de internationale arbeidsconferentie verlaten, blijkens een afgelegde verklaring wegens beleedigingen aan haar adres in de arbeidersgroep.
Engel en de Geneefsche Arbeidsconferentie. — „Ministerialdirektor" Engel heeft op 21 Juni, naar het W. B. uit Berlijn meldt, voor persvertegenwoordigers een uiteenzetting gegeven van de motieven die de Duitsche delegatie er toe hebben gebracht, de Geneefsche internationale arbeidsconferentie te verlaten. (Engel was naast dr. Ley een der delegatie-leiders.)
In de groep van de arbeidersvertegenwoordigers, aldus Engel, heerschte al direct een animositeit tegenover de Duitsche delegatie, welke op verschillende vergaderingen tot uiting kwam door scheldwoorden als „cipiers van den Duitschen arbeider" etc. Aan het verzoek van de Duitschers om deze scheldwoorden weer in te trekken werd geen gevolg gegeven. De Duitsche delegatie heeft daarom de conferentie moeten verlaten. Het ligt in elk geval aan Genève, aldus Engel, om naar een verzoening met de Duitschers te zoeken.
Critiek op Duitschland's houding. — Op de Internationale Arbeidsconferentie hebben op 26 Juni eenige arbeidersvertegenwoordigers, o.a. het Nederlandsche Eerste-Kamerlid

Serrarens, critiek geoefend op het optreden van Duitschland.

De tewerkstelling der uit Duitschland verdreven Joden. — De Internationale Arbeidsconferentie heeft op 28 Juni 1933 met 80 tegen twee stemmen een door de afgevaardigden van Nederland (het Tweede Kamerlid Kupers), België, Frankrijk en Zwitserland ingediende resolutie aangenomen, welke betrekking heeft op de door de recente gebeurtenissen uit Duitschland gevluchte Joden en de daardoor ontstane verscherping der werkloosheid in de om Duitschland liggende landen.

In de resolutie wordt de Raad van Beheer van het Internationale Arbeidsbureau, zonder zich te mengen in Duitsche binnenlandsche aangelegenheden, opgewekt de noodige onderzoekingen in te stellen, ten einde de Duitsche vluchtelingen in de aangrenzende landen onder te brengen, zonder dat hierdoor schade wordt berokkend aan het bedrijfsleven in deze landen.

Rede van het Tweede Kamerlid Kupers, inzake werkverschaffing aan Duitsche Joodsche vluchtelingen. — Op de internationale arbeidsconferentie te Genève bestond groote belangstelling voor de rede, door het Nederlandsche Tweede Kamerlid Kupers op 30 Juni 1933 gehouden, tot toelichting van zijn resolutie over de werkverschaffing aan Duitsche Joodsche vluchtelingen. Kupers begon met de verzekering, dat noch hij noch de mede-onderteekenaars van de resolutie Jouhaux, Mertens en Schürch Joden zijn, noch een Joodschen grootvader of grootmoeder hebben gehad. Alle vier zijn voor honderd procent Ariërs hetgeen echter gelukkig niet het bezit van menschelijke gevoelens uitsluit. Kupers besprak hierop de opvatting, dat de behandeling der Joden in Duitschland uitsluitend de Duitsche regeering zou aangaan en dat degenen, die het voorrecht hebben niet tot het Derde Rijk te behooren zich daarmede niet bezig hebben te houden. Kupers kon deze opvatting niet aanvaarden. Een privaat persoon heeft ook niet het recht lijdelijk toe te zien wanneer hij ziet dat een krankzinnig geworden vader zijn kinderen of stiefkinderen plotseling aanvalt en wil doodslaan. Het is hier niet de plaats dieper op deze kwestie in te gaan. Kupers meende de hoop van ongetwijfeld millioenen uit te spreken wanneer hij den wensch uitte, dat de Volkenbond spoedig het geheele vraagstuk van de behandeling der Joden in Duitschland zou bespreken.

Nederland zal stellig aan Göbbels een teleurstelling bezorgen door zijn raad de Joden te dooden niet op te volgen. De Joden in Nederland en evenmin in andere landen waarheen zij gevlucht zijn zullen niet over de grens van het land worden teruggejaagd en weer aan de genade van het Derde Rijk worden overgeleverd. De resolutie van Kupers dringt er daarom op aan, dat het internationaal arbeidsbureau, dat reeds nuttig werk heeft gedaan voor de Russische en Armeensche vluchtelingen, thans zal nagaan wat gedaan kan worden om deze Duitsche vluchtelingen aan werk te helpen, zonder daarbij de arbeiders van het land waarheen zij de wijk genomen hebben te benadeelen. (Zooals reeds vermeld is de motie van Kupers met 80—2 stemmen aangenomen.) **(N. R. Crt.)**

1 JULI 1933

A. **ENGELAND. — Britsch-Russisch conflict. — Machtigingswet.** —

Bij de behandeling in het Lagerhuis op 6 April 1933 van de artikelen van het wetsontwerp inzake verbod van invoer van Russische goederen, kondigde minister Runciman aan, dat de regeering voornemens was een amendement in te dienen, behelzende dat de uitvaardiging van de wet slechts voor den duur van drie maanden zal geschieden en waarbij wordt bepaald, dat het parlement, indien het dit nuttig oordeelt, machtiging verleent voor verlenging van de wet voor een nieuwe periode. In antwoord op een vraag van Austin Chamberlain, ondersteund door Herbert Samuel, gaven de attorney-general en minister Walter Runciman de verzekering, dat het wetsontwerp uitsluitend ten doel heeft een behoorlijke behandeling te verzekeren aan de in Rusland van spionnage en sabotage beschuldigde Britten en dat het voor geen ander doel zal worden aangewend.

Het Lagerhuis nam zonder hoofdelijke stemming het amendement der regeering aan.

Het Huis nam het wetsontwerp ten slotte met 291 tegen 41 stemmen in derde lezing aan.

De machtigingswet tot beperking van Russische invoeren is op 11 April 1933 door het Hoogerhuis aangenomen.

De wet treft een groote verscheidenheid Russische producten, hetgeen practisch neerkomt op een verbod van ongeveer 80% van den totalen invoer uit Rusland in Groot-Brittannië, zooals boter, graan, ruwe katoen, petroleum en timmerhout.

Sabotage-proces. — Uitspraak. — In het sabotage-proces te Moskou is de Engelsche beklaagde Gregory op 18 April 1933 vrijgesproken, MacDonald is veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf, Thornton tot drie jaar en de andere Engelschen tot deportatie binnen drie dagen.

De beklaagde Russen werden tot langdurige vrijheidsstraffen veroordeeld. In geen enkel geval heeft de rechtbank gevolg gegeven aan den eisch van het O. M. om doodvonnissen te vellen.

Rusland verbreekt handelsbetrekkingen met Engeland. — Het volkscommissariaat voor den buitenlandschen handel te Moskou heeft op 22 April 1933 besloten, de handelsbetrekkingen met Engeland te verbreken. De buitenlandsche handelsorganisaties mogen in Engeland geen bestellingen meer doen, Russische onderdanen mogen geen Engelsche schepen meer bevrachten. Voor het Engelsch transitoverkeer wordt Sovjet-Rusland gesloten.

Deze maatregelen blijven van kracht, zoolang Engeland het embargo op Russische goederen handhaaft.

Sovjet-handelsattaché verlaat Londen. — De leider van de Sovjet-handelsdelegatie, Ozersky, en zijn twee assistenten, Michael Charigonof en Sergej Dessonof hebben, naar „United Press" van de Sovjet-ambassade te Londen verneemt, uit Moskou opdracht gekregen naar Moskou terug te keeren. Zij vertrekken op 24 April. Deze terugroeping, welke verband zou houden met het embargo op Russische goederen, geschiedt naar verluidt „ter consultatie".

Britsch-Russisch conflict bijgelegd. — Invoerverboden opgeheven. — Het ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft een communiqué gepubliceerd, waarin verklaard wordt, dat de Sovjet-Russische ambassade den staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken heeft medegedeeld, dat het petitionnement van Thornton en MacDonald, de Britsche onderdanen, die bij het Vickers-proces te Moskou in April '33 respectievelijk tot drie en twee jaar gevangenisstraf waren veroordeeld, op 1 Juli door het presidium van het executieve comité der Sovjets is behandeld en dat het vonnis is gewijzigd in dien zin, dat de twee mannen thans vrij zijn, het Sovjet-gebied onmiddellijk te verlaten. Zij zijn reeds op vrije voeten gesteld.

Tegelijkertijd heeft de Russische volkscommissaris van handel het embargo op den Britschen invoer opgeheven.

Het supplement van de „London Gazette" bevatte het Koninklijk besluit, gedateerd op 1 Juli, waarbij het embargo dat op 19 April 1933 op den invoer van zekere Russische producten was gelegd, wordt opgeheven.

Het communiqué voegt hieraan nog toe, dat thans terstond de onderhandelingen over een Britsch-Russische handelsovereenkomst zullen worden hervat op het punt, waarop zij werden afgebroken na de arrestatie der Metro-Vickers-ingenieurs. (Times)

B. **JAVASCHE BANK. — Discontokoersen.** —

De Javasche Bank heeft met ingang van 1 Juli 1933 haar rentetarieven als volgt verhoogd:

Voor disconteeringen met ½ % tot 5 %.

Voor beleeningen en voorschotten op goud en zilver met 1% tot 5%.

Voor alle andere beleeningen en voorschotten uitgezonderd die op onderpand van promessen met ½%.

De rente op voorschotten in rekening-courant tegen onderpand van effecten blijft onveranderd op 6½%.
(Vorig bericht 173 H.)

3 JULI 1933

A. **NON-AGRESSIE CONVENTIE. — Rusland en zeven randstaten.** —
Op 3 Juli 1933 is op de ambassade van de Sovjet-Unie te Londen een conventie geteekend tusschen de Sovjet-Unie, Afghanistan, Estland, Letland, Perzië, Polen, Roemenië en Turkije, waarin het begrip aanval wordt gedefinieerd. Artikel 2 van deze conventie zegt, dat als aanvaller zal worden erkend de staat, die het eerst een der volgende daden pleegt:
1. een oorlogsverklaring tegen een anderen staat;
2. een inval met gewapende troepen op het grondgebied van een anderen staat, ook zonder oorlogsverklaring;
3. een aanval door zijn militaire, zee- of luchtstrijdkrachten ook zonder oorlogsverklaring op het grondgebied, de schepen of vliegtuigen van een anderen staat;
4. een maritieme blokkade van de kusten of havens van een anderen staat;
5. steun verleent aan gewapende benden, die georganiseerd op zijn grondgebied, het gebied van een anderen staat binnenvallen, of weigering om in weerwil van een verzoek van den staat in welks grondgebied deze gewapende benden binnenvallen, op zijn eigen grondgebied de gepaste maatregelen in zijn vermogen te nemen om genoemde benden te berooven van alle hulp of bescherming.

4 JULI 1933

B. **VEREENIGDE STATEN. — Bankenonderzoek. — Belastingontduiking.** —
De commissie uit den Senaat, die een onderzoek instelt naar de manipulaties op de effectenbeurs, zet haar werkzaamheden voort en heeft eenige mededeelingen over haar werk verstrekt. In dit rapport is opgenomen een lijst van vooraanstaande zakenmenschen in Amerika, die „bijzondere gunsten" hebben ontvangen van de firma Kuhn, Loeb and Company. De meesten van hen moeten effecten in hun bezit hebben gekregen zonder daarvoor iets te betalen en daarop een behoorlijke winst gemaakt hebben. Het oudste lid van de firma, de heer Otto Kuhn, heeft bij zijn verhoor medegedeeld, dat tot hen, die in deze gunsten deelden, behoorden o.a. Mitchell, de vroegere directeur van de National City Bank, Frederick Ecker, president van de Metropolitan Life Insurance Company, Percy Rockefeller en anderen. **(Vorig bericht 295 B.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Muiterij „De Zeven Provinciën". — 182 beschuldigden.** —
Het aantal naar den Zeekrijgsraad verwezenen als gevolg van het gebeurde aan boord van „De Zeven Provinciën" is gestegen tot totaal 182, nu alsnog 23 Europeesche schepelingen zonder rang, beschuldigd van overtreding der artikelen 117 tot 120 militair W. v. S., naar den krijgsraad zijn verwezen. Een tweetal hiervan wordt beschuldigd van het uitschelden, beschimpen of beleedigen van een meerdere in rang. **(Vorig bericht 256 B.)**

6 JULI 1933

D. **SCHEEPVAART. — Scheepvaartverkeer van den Nieuwen Waterweg, Rotterdam, Hamburg en Antwerpen.**
De cijfers van de havenbeweging over het eerste halfjaar van 1933 en 1932 zijn (met herleiding van de Antwerpsche cijfers om ze vergelijkbaar te maken):

	Hamburg		Antwerpen	
	Schepen	Ton	Schepen	Ton
1933 . .	8672	8.812.386	4769	8.468.179
1932 . .	9277	9.115.928	4606	8.260.148
Verschil .	— 605	— 303.542	+ 163	+ 208.031

	Nieuwe Waterweg		Rotterdam	
	Schepen	Ton	Schepen	Ton
1933 . .	5630	9.220.621	4544	6.823.029
1932 . .	5747	9.700.059	4746	7.065.550
Verschil .	— 117	— 479.438	— 202	— 242.521

Over het eerste halfjaar van 1933 heeft dus de havenbeweging van den Nieuwen Waterweg die van Antwerpen met 752.442 ton overtroffen. Het verschil ten nadeele van Rotterdam bedroeg 1.645.150 ton.

E. **NON-AGRESSIE CONVENTIE. — Toetreding der Kleine Entente.** —
Tusschen de Sovjet-Unie, Roemenië, Zuid-Slavië, Tsiecho-Slowakije en Turkije is een pact geteekend, waarin het begrip „aanval" wordt omschreven. De tekst van dit pact is dezelfde als die, welke op 3 Juli '33 is geteekend. Roemenië heeft opnieuw geteekend als lid van de Kleine Entente. In tegenstelling met het pact van 3 Juli '33, dat zich beperkt tot de nabuurstaten, staat het heden geteekende pact voor alle staten open. Het is een uitbreiding van het op 3 Juli geteekende pact en komt hierop neer, dat door tusschenkomst van haar diplomatieke vertegenwoordigers thans een bevolking van 300 millioen zielen, de Sovjet-Unie inbegrepen, het eens is over het begrip „aanval".

F. **DUITSCHLAND. — Ontbindingsbesluit van het Centrum.**
Het ontbindingsbesluit van het Centrum luidt als volgt: De politieke omwenteling heeft het Duitsche staatsleven op een volkomen nieuwe basis geplaatst, die geen ruimte meer laat voor een tot voor kort mogelijke partij-politieke activiteit. De Duitsche Centrumpartij ontbindt zich derhalve onmiddellijk, in overeenstemming met rijkskanselier Hitler. **(Völk. Beobachter)**
(Vorig bericht 288 A.)

7 JULI 1933

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Nieuw-Guinea geen land voor emigratie. - Officieele mededeeling.** —
Vanwege het ministerie van Koloniën wordt met den meesten ernst gewaarschuwd tegen de in den laatsten tijd ondernomen pogingen om emigratie van Nederlanders naar Nieuw-Guinea te bevorderen. Met nadruk wordt er de aandacht op gevestigd, dat de bevoegde autoriteiten hier te lande en in Ned.-Indië van een zoodanige emigratie slechts mislukking verwachten, gepaard aan gevaren voor geld en gezondheid der emigranten.
Aangezien bovendien de beoogde kolonisatie-pogingen dreigen te leiden tot vergrooting van het aantal Europeesche werkloozen in Indië, is het zeer twijfelachtig, of de aspirant-kolonisten, die aldaar feitelijk zonder middel van bestaan aankomen, daar te lande zullen worden toegelaten.
Emigratie van Nederlanders naar Nieuw-Guinea wordt derhalve sterk ontraden.

H. **AMSTERDAM. — Salarissen en loonen van het Gemeentepersoneel verlaagd.** —
De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 7 Juli 1933 de voordracht tot korting der loonen aangenomen met 24—20 stemmen.
Tegen stemden 14 sociaal-democraten en de 6 communisten (inbegrepen de heer Kitsz).
De motie-Woudenberg (bestendiging van den vacantietoeslag) werd verworpen met 24—20 stemmen.
Het voorstel-Seegers (afkeuring van het beleid van B. en W. in het G. O.) werd verworpen met 38—6 stemmen. **(Vorig bericht 153 I.)**

8 JULI 1933

I. **DUITSCHLAND. — Geen actie der Nazi's tegen de warenhuizen.** —
De plaatsvervanger van Hitler maakt bekend, dat de N.S.D.A.P. voorloopig met het oog op den economischen toestand geen maatregelen zal nemen om de warenhuizen te gronde te richten, daar de honderdduizenden bedienden dan op straat zouden komen. (Frankfurter Zeitung)

10 JULI 1933

K. **ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert een wereldrecord.** —
Het groote feit van den Antwerpen-Rotterdam wedstrijd

om den Scheldebeker was de recordverbetering door de Rotterdamsche zwemster Willy den Ouden. Zij bracht het wereldrecord over 100 M. op haar naam met 1 min. 6 sec. en verbeterde dus het bestaande (van Helen Madison) met 0.6 sec. **(Vorig bericht 73 A.)**

11 JULI 1933

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Rubber-tap. —**
Het Centraal Kantoor voor de Statistiek meldt, dat per 30 April 335 rubberondernemingen den tap geheel hadden stopgezet en 133 gedeeltelijk. Het areaal van de eerste groep bedraagt 51.413 H.A., dat van de tweede groep 22.672 H.A. Een en ander vertegenwoordigt 18.8 % van het totaal areaal op ult. 1932. **(Vorig bericht 304 G.)**

B. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf te IJmuiden. - Conflict beëindigd. —**
In een op 10 Juli gehouden vergadering van de IJmuider Vischhandel Vereeniging werd besloten het door den Rijksbemiddelaar opgestelde voorstel ter beslechting van het geschil met de IJmuider Federatie, afdeeling van den Centralen Bond van Transportarbeiders, te aanvaarden.
In de daarop volgende vergadering van het bestuur der IJmuider Federatie werd besloten met ingang van Dinsdag 11 Juli:
a. De staking voor zeelieden, havenarbeiders en kolenwerkers op te heffen.
b. De boycot van de door IJmuider trawlers aangebrachte visch stop te zetten.
De Federatie heeft tevens het werkverbod voor de vischknechts opgeheven. De IJmuider Vischhandel Vereeniging trekt tegelijk alle tegen de leden der IJmuider Federatie gerichte maatregelen in. **(Vorig bericht 228 C.)**

C. **JAPAN. — Suiker. —**
In een weekbericht van Lamborn wordt er op gewezen, dat Japan van een suiker-importeerend land geleidelijk tot een exportland is overgegaan. Bovendien raffineert Japan ook nog importsuiker van Java en voert die naar China uit, thans ook naar Mandsjoekwo.
De suikerproductie bedroeg in 1928: 693.000 ton en in 1931-'32 1.137.000 ton voor Japan en Formosa. De consumptie is te stellen op ongeveer 1.000.000 ton.
Import en export van Japan in tons:

	Import	Export
1930	241.627	230.548
1931	196.743	165.964
1932	39.764	88.071

Door drastische restrictie is de suikerpositie in Japan thans verbeterd. Door overproductie in vorige jaren waren de voorraden sterk opgeloopen, doch het laat zich aanzien, dat thans consumptie en productie weer in evenwicht komen. Japan importeert het tekort uit Java. In 1931 werd van Java 196.685 ton ingevoerd, in 1932 slechts 38.202. Volgens de jongste berichten uit Java heeft Japan in den loop van 1933 al ruim 100.000 ton op Java gekocht.
(Lamborn's Weekbericht)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Marine. - Suppletoire begrooting. —**
President Roosevelt heeft de suppletoire begrooting voor de Amerikaansche vloot ten bedrage van 72 millioen dollars goedgekeurd. **(Vorig bericht 149 B.)**

12 JULI 1933

E. **NEDERL. OOST-INDIË. — Javasche Bank. - Jaarverslag 1932/1933. —**
Aan het jaarverslag van den president der Javasche Bank, mr. dr. G. G. van Buttingha Wichers, ontleenen wij het volgende:
Gaf de algemeene economische situatie over de geheele wereld een verderen belangrijken terugloop te zien, van groot belang schijnt nochtans de als abstracto winst aanmerkbare omstandigheid, dat eenige voor de toekomst beteekenisvolle economische leuzen aan den toetssteen van de harde practijk zijn getest.
Als zoodanige leuzen merkt het verslag aan: autarkie en „managed currency".
Gewezen wordt o.m. op de handelspolitieke hanteering van het geldwezen, zoodra dit los van het goud is, waaruit de volgende conclusie wordt getrokken: „Omtrent de practische onuitvoerbaarheid van het systeem van landsvaluta, waarin de afzonderlijke eenheden, ofschoon los van goud, niettemin door in achtneming van een gemeenschappelijk beginsel op een vast bepaalde onderlinge waardeverhouding worden gehandhaafd, is thans geen twijfel meer mogelijk."
Het verslag toont vervolgens aan, dat de door de aanhangers van de „los-van-het-goud" beweging gewenschte en verwachte resultaten zelfs niet bij benadering zijn gerealiseerd en daarentegen aan het economische wereldbestel belangrijke schade is toegebracht.
Een verdere prijsdaling en verzwaring van den druk der geldschulden trad op, evenals verdere inschrompeling en toeneming van werkloosheid en grootere afsluiting van den handel, dit alles zoowel in de goudlanden als, in mindere mate, in de niet-goudlanden.
Het verslag wijst er op dat de in de theorie van de managed currency aangenomen mogelijkheid tot automatische beïnvloeding van het prijsniveau door regeling van de geld- en crediet-hoeveelheid, geheel onvoldoende rekening houdt met niet monetaire factoren, welke het economische initiatief en het verloop van de conjunctuur beheerschen.
De schepping van een groote overmaat beschikbaar crediet dient gepaard te gaan aan reëele vraag daarnaar, anders blijft ook het goedkoopste crediet, evenals de menschen en de machines, van de productie uitgeschakeld.
Resumeerend zegt het verslag, „dat alle in de afgeloopen periode bedreven valuta-experimenten de wereld over de geheele linie dieper in het moeras hebben gewerkt". De toestand van thans toont veel gelijkenis met die van de jaren 1920/1922.
De minder juiste distributie van den wereld-goudvoorraad dient niet te worden beschouwd als gevolg van aan den gouden standaard inhaerente gebreken, doch als consequentie van de economische en internationale politiek van diverse landen. De devaluatie-maatregelen moeten uitsluitend worden beschouwd als een symptoom van bestrijding, de werkelijke oorzaken, onder welke gebrek aan vertrouwen en het ontbreken van particulier initiatief een overheerschende rol spelen, onaangetast latend. Het is moeilijk in te zien hoe zonder internationale samenwerking herstel van de normale bedrijvigheid is te bereiken.
De uitvoer van Ned.-Indië nam kwantitatief toe, het exportsaldo handhaafde zich op het niveau van 1931 en de prijzen der invoer-artikelen vertoonden voor de eerste maal een sterkere daling dan die der uitvoerproducten.
De valuta-depreciatie in het buitenland was gunstig voor den Ned.-Indischen ruilvoet, aangezien hierdoor de invoer van industrie-artikelen aanzienlijk goedkooper is geworden.
Het verslag wijst vervolgens op het in sterke mate voortgeschreden aanpassingsproces, zoowel in het Westersche bedrijfsleven als in de Inheemsche sfeer. In de groote bedrijven passen de loopende uitgaven zich meer en meer aan de inkomsten aan, waardoor met zoo gering mogelijke kapitaalsverliezen betere tijden worden afgewacht.
De kostprijs van meerdere ondernemingsproducten is thans zoo laag, dat bij eenigermate aantrekken van de prijzen der producten de rentabiliteit van het Indische productie-apparaat grootendeels hersteld is.
In de Inheemsche sfeer valt eveneens een sterke aanpassing waar te nemen, hetgeen o.a. blijkt uit de aanzienlijke uitbreiding van den aanplant van Inheemsche voedingsgewassen.
Ten aanzien van den gouvernementsdienst viel niet dezelfde aanpassing te constateeren als in den particuliere. In deze dagen wreekt zich de in vroeger, gunstiger tijden buiten verhouding tot de draagkracht opgezette omvangrijke uitbouw van het gouvernementsapparaat, waardoor de huidige en toekomstige generatie voor volkomen disproportioneele lasten worden geplaatst.
De opheffing van de momenteele wanverhouding tusschen

het volksinkomen uit materieel productieve werkzaamheid en de kosten der huidige staatswerkzaamheid door middel van gulden-devaluatie, moet als volkomen illusoir worden aangemerkt. Het momenteele evenwicht in de Engelsche begrootingen is geen gevolg van het verlaten van den gouden standaard, doch uitsluitend verkregen uit de ingevoerde krachtige bezuiniging en de opvoering van belastingen en invoerrechten. Niet de prijs waartegen Ned.-Indië kan leveren bepaalt de situatie, doch de mate waarin het buitenland onze goederen wil accepteeren.
Het export-saldo van de handelsbalans over 1932 bedraagt *f* 207.000.000 tegen in 1931 *f* 198.000.000. Dit saldo is verbeterd door den uitvoer van bevolkingsgoud.
Deze uitschakelende is er echter slechts een te verwaarloozen vermindering.
Den Indischen gulden dreigden uit hoofde van het reëele betalingsverkeer geen gevaren.
Uit de wijze waarop de uitvoercijfers van de Inheemsche rubber op de prijzen van dit product reageeren, wordt geconcludeerd, dat ook in de toekomst de bevolkingsrubber een sterken, den prijs stabiliseerenden, invloed zal blijven uitoefenen.
Ook in de ondernemingscultuur werd bij de prijsstijging met enkele centen de tap hervat.
In de destinatie van den Ned.-Indischen thee-export voltrok zich een belangrijke wijziging. Londen verloor in sterke mate aan beteekenis, waartegenover de rechtstreeksche uitvoer naar Australië, de Ver. Staten, Zuid-Afrika en het Nabije Oosten toenam, hetgeen nog gestimuleerd werd door de op 20 April 1932 van kracht geworden preferentieele rechten op den thee-invoer van Groot-Brittannië.
Er bestaat geen reden voor de veronderstelling, dat door deze heffing belangrijk afbreuk zal worden gedaan aan de Ned.-Indische theecultuur.
Ten aanzien van het tin wordt gereleveerd de betere verhouding tusschen productie en consumptie, waarnaast de pool werkzaam is ten behoeve van de verdere stabilisatie van de markt.
De analyse van den Ned.-Indischen invoer in 1932 toont aan, dat de consumptieve invoer ten behoeve van de Europeesche bevolking in het afgeloopen jaar voor het eerst een belangrijke daling van de hoeveelheid vertoonde, terwijl zich tevens vervanging van buitenlandsch fabrikaat door binnenlandsch fabrikaat o.a. ten opzichte van bier, manifesteerde. De hoeveelheid ingevoerde manufacturen was in 1932 grooter dan in 1931, hetgeen wordt verklaard uit de vervanging van duurdere door goedkoopere stoffen. De stilstand van alle nieuwe productie blijkt uit den verderen teruggang van den import van metalen, machines en werktuigen.
Ten aanzien van 's lands financieelen toestand wordt o.m. opgemerkt, dat krachtig voortgezette versobering geboden blijft om de verdere toeneming van den snel stijgenden staatsschuld en daaruit voortvloeiende verzwaring van rente en aflossingsverplichtingen te voorkomen.
De winst van de bank bedroeg *f* 1.150.660 (v.j. *f* 538.600). Het dividend bedraagt 8½ % (v. j. 6 %).
De bedrijfsbaten, beïnvloed door: 1e. vermindering van de credietverleening in Ned.-Indië en 2e. den lagen rentestand in het buitenland, liepen terug van *f* 5.316.793 tot *f* 3.444.837, waartegenover de bedrijfslasten met *f* 354.000 verminderden.
Belangrijke verliezen op debiteuren kwamen niet voor en de positie van de bank is krachtig.
Tegenover de afneming van de circulatie stond vermindering van het binnenlandsche crediet en vermeerdering van den goudvoorraad en de saldi in het buitenland.
Het dekkingspercentage liep op van 58.49 op 26 Maart 1932 tot 65.50 op 25 Maart 1933.
Betreffende de verder gaande inkrimping van de circulatie wordt opgemerkt, dat de indruk is gevestigd dat de daling thans aan kracht verliest. **(Vorig bericht 309 B.)**

A. **DUITSCHLAND. — Ariërparagraaf voor blinden.** — De reeds zeventien jaar bestaande „Vereeniging van Blinde Academici in Duitschland", welke haar zetel te Marburg heeft, heeft in de eerste dagen van Juli aan haar gewone en buitengewone blinde leden een uitnoodiging verzonden tot bijwoning van haar tiende gewone ledenvergadering.
Als punt 3a op de agenda prijkt een voorstel tot opname van het „Ariër-principe" in de statuten der Vereeniging.
Naar voorts uit Breslau wordt gemeld, werd dr. phil. Ludwig Cohn, die sedert zijn jeugd zelf blind is en meer dan 25 jaar als blindenverzorger in Neder-Silezië werkzaam was, op grond van de Ariërparagraaf uit zijn ambt ontzet. Tijdens de vergadering, waarin dit besluit werd genomen, werd zeer duidelijk naar voren gebracht, dat dr. Cohn zich jegens de door hem verzorgde blinden groote verdiensten had verworven.
Het feit, dat de rassentegenstellingen worden gebracht in kringen van lieden, die door een gemeenschappelijk lot getroffen, van nature een gemeenschap vormen, kan door alle ware menschenvrienden slechts ten diepste worden betreurd. (Alg. Handelsblad)

13 JULI 1933

B. **DUITSCHLAND. — Transfer-moratorium. - Deviezenverkeer.** —
In aansluiting aan haar vorige mededeelingen inzake het Duitsche transfer-moratorium bericht de Vereeniging voor den Effectenhandel, in overleg met de Amsterdamsche Bankiersvereeniging, het volgende:
De maatregelen welke krachtens het „Gesetz betreffend Zahlungsverbindlichkeiten gegenüber dem Ausland vom 9. Juni 1933" zijn vastgesteld en waarvan de nadere uitvoering door de Rijksbank op 1 Juli werd gepubliceerd, zijn, zooals reeds door de Ver. voor den Effectenhandel in haar communiqué van 1 Juli werd medegedeeld, niet opgenomen op grond van een overeenkomst tusschen de Rijksbank en de vertegenwoordigers der houders, doch deze zijn eenzijdig door de Duitsche regeering en de Rijksbank vastgesteld, waarbij met verschillende aangevoerde bezwaren geen rekening is gehouden.
Bij de laatst gehouden besprekingen omtrent de nadere uitvoering der transferbepalingen, welke door een subcommissie der vertegenwoordigers van de voornaamste crediteuren-landen te Berlijn werden gevoerd, werden die vraagstukken uitvoerig besproken, welke zich met betrekking tot de betaling van rente en aflossing der Duitsche buitenlandsche schulden voordoen ingevolge de „wet betreffende betalingsverplichtingen ten opzichte van het buitenland" d.d. 9 Juni 1933.
De Rijksbank kon er niet in toestemmen het in de genoemde wet vastgelegde principe los te laten, dat de debiteur door betaling van bedragen in Rijksmarken van zijn verbintenis tot betaling van vreemde valuta wordt ontslagen, doch heeft met het oog op de ongunstige uitwerking van deze bepaling en met het doel haar te verzachten, de navolgende regeling getroffen. De Rijksbank verklaart, dat deze regeling slechts voorloopig tot 31 Dec. 1933 zal gelden en in geen enkel opzicht verbindend zal zijn voor toekomstige onderhandelingen tusschen de crediteuren en de Rijksbank.
De leden van het sub-comité hebben ten sterkste geprotesteerd tegen het in de Duitsche Transferuitstel-wet neergelegde principe, dat een betaling in Rijksmarken een debiteur kan ontslaan van zijn verplichtingen uit hoofde van een oorspronkelijk in buitenlandsche valuta aangegane schuldbekentenis.
Het communiqué door de Rijksbank opgesteld na de laatstgehouden besprekingen te Berlijn luidt als volgt:
1. Voor zoover overeenkomstig de leeningsverdragen de amortisatie door uitloting van stukken moet geschieden, zal de Rijksbank voor dit doel een dienovereenkomstig bedrag in vreemde valuta reserveeren en zal de „Konversionskasse" zorg dragen voor de voortzetting van den rentedienst — tot het overeenkomstig het transferuitstel bepaalde percentage — van de niet uitgelote stukken, waarvan de tegenwaarde in Rijksmarken door den debiteur zal zijn gestort.
2. Voor zoover de leeningsovereenkomsten een amorti-

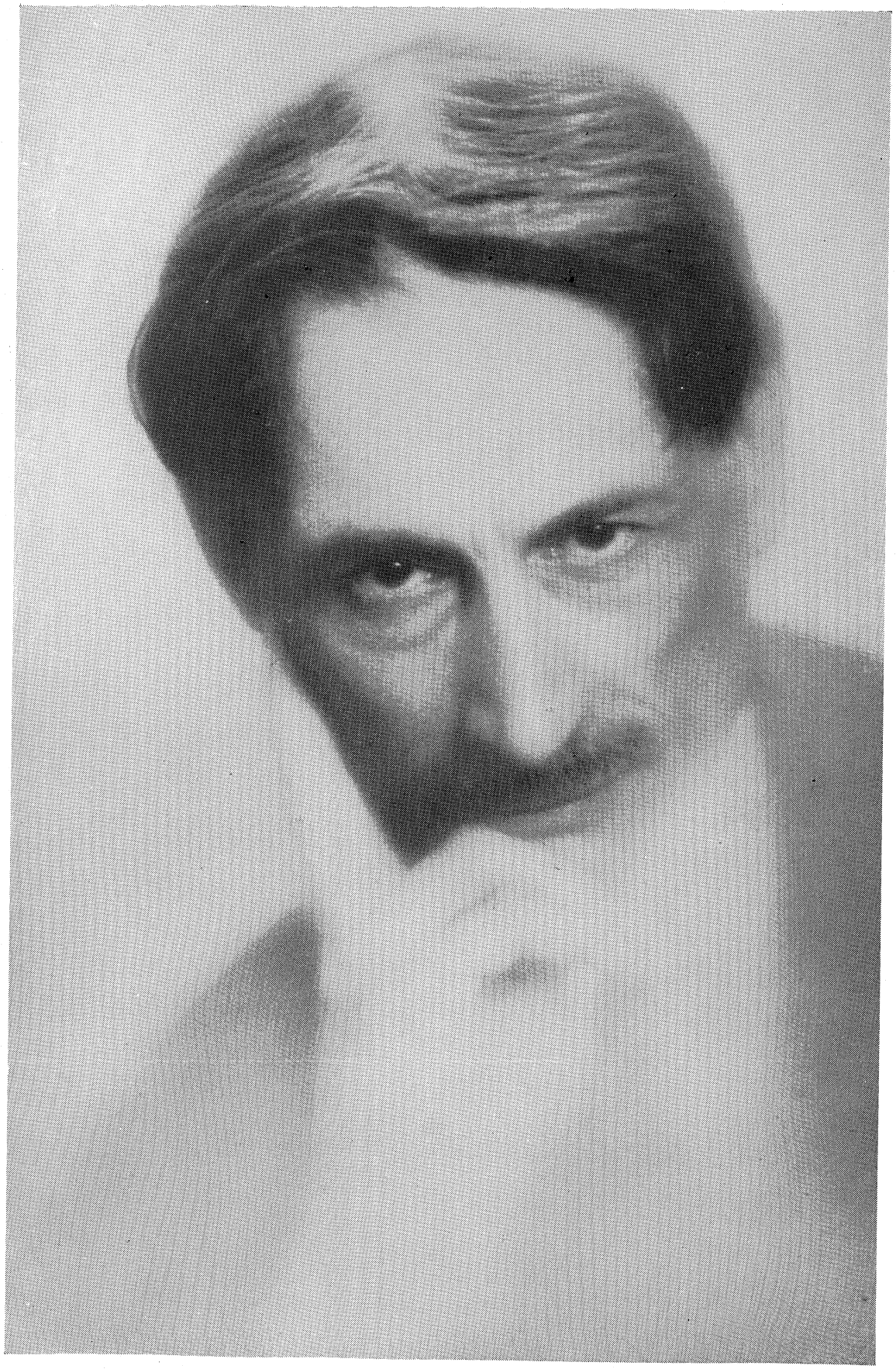

BARBUSSE (Henri). De bekende Fransche auteur, wiens „Le Feu" in 1917 de Prix Goncourt verwierf.

satie door middel van inkoop van obligatiën voorschrijven of zoodanige aflossing toelaten, zal de amortisatie door middel van ter beschikkingstelling van obligatiën worden voortgezet, uitgaande van de veronderstelling, dat het aantal af te lossen obligatiën althans in de eerstvolgende zes maanden verkregen zal kunnen worden.

3. Voor zoover individueele schuldverbintenissen tusschen crediteuren en debiteuren bestaan, wordt het aan partijen overgelaten aangaande een voortzetting van de crediet-relatie tot overeenstemming te geraken. Indien een zoodanige overeenstemming niet tot stand komt, zal de crediteur gerechtigd zijn het door de storting van den debiteur aan de „Konversionskasse" ontstane tegoed in Rijksmarken in Duitschland opnieuw te beleggen. Voor de belegging komen in aanmerking:

a. het verstrekken van valuta-leeningen op langen termijn, welke door de Rijksbank moeten worden goedgekeurd;

b. aankoop van de in art. 10 lid 6 van het „Deutsche Kreditabkommen von 1933" bedoelde 4 % valuta-obligatiën van he Duitsche Rijk;

c. aankoop van op Duitsche beurzen genoteerde en in Duitsche valuta luidende obligatiën en aandeelen;

d. andere beleggingsmogelijkheden, voor zoover de Rijksbank daartoe toestemming verleent. De Rijksbank verklaart echter, dat gezien de transfer-moeilijkheden deze bepaling slechts in zeer beperkten omvang toepasselijk zal zijn.

Voor het niet-getransfereerde deel van de rentebetalingen zullen in Rijksmarken luidende rentelooze schuldbewijzen der „Konversionskasse" ter beschikking van de crediteuren worden gesteld. Ter vergemakkelijking van de verhandelbaarheid dier schuldbewijzen werd het noodzakelijk geacht daarvoor een markt in de crediteurenlanden te scheppen. De Rijksbank verklaarde, dat zij zooveel als in haar vermogen is aan het tot stand komen van zoodanige markt zal medewerken.

Onder de vorengenoemde omstandigheden zal de Ver. voor den Effectenhandel er zich van onthouden eenige aanbeveling aan de houders te doen, omtrent de door Duitschland ten opzichte van zijn schulden genomen maatregelen, het daarbij aan de houders overlatend of zij de gedeeltelijke betaling al dan niet wenschen te aanvaarden.

De Rijksbank heeft medegedeeld, dat de overmaking van de helft der op 1 Juli vervallen coupons en rentetermijnen zal geschieden zoodra de scrips voor het niet getransfereerde gedeelte gereed zullen zijn. Hiermede zullen nog wel eenige weken gemoeid zijn.

Aan een overzicht ter beschouwing van de verschillende gevallen der rente en amortisatiediensten ontleenen wij het volgende:

A. Voor bijzonderheden betreffende coupons van obligatieleeningen en andere vorderingen (in vreemde valuta en in Rijksmarken).

De bepaling omtrent transfer van de helft heeft ook betrekking op huren en pachten, verschuldigd door Duitschers aan buitenlandsche eigenaren.

B. Aflossing van obligatieleeningen in vreemde valuta:

a. indien de voorwaarden verplichte uitloting voorschrijven: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

b. indien de voorwaarden aflossing door uitloting of inkoop voorschrijven: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

C. Aflossing van obligatieleeningen in Rijksmarken:

a. bij verplichte uitloting: hiervoor zijn nog geen afzonderlijke bepalingen vastgesteld;

b. bij aflossing door uitloting of inkoop: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1.

D. Aflossing van andere leeningen in vreemde valuta of in Marken, welke niet in den vorm van obligatiën zijn uitgegeven en waarbij dus geen loting of inkoop van stukken kan voorkomen: hiervoor gelden de bepalingen hierboven genoemd onder punt 1. **(Vorig bericht 304 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerk. - Leiding.** — De staatscommissaris voor de Evangelische Landskerken in Pruisen, Jaeger, heeft aan alle gevolmachtigden der Evangelische Landskerk van de oud-Pruisische Unie en de andere Evangelische Landskerken in Pruisen op 7 Juli 1933 het volgende bevel, dat in het Kerkelijke blad gepubliceerd wordt, doen toekomen:

1e. De bij mij vergaderde gevolmachtigden uit geheel Pruisen rapporteeren unaniem den geweldigen weerklank, dien het werk van de staatshulp voor denzelfopbouw van de kerk bij het volk gevonden heeft.

2e. Bij de voortzetting van den gezamenlijken arbeid van alle bij den wederopbouw van de Duitsche Evangelische Kerk betrokken krachten draag ik het recht van de opperste kerkleiding van de Evangelische Landskerk in de oud-Pruisische Unie over op den gevolmachtigde van den Rijkskanselier, ds. Müller. **(Vorig bericht 307 D.**

16 JULI 1933

B. **VEREENIGDE STATEN. — Een superkabinet ter overwinning van de crisis.** —

President Roosevelt heeft op 11 Juli een nieuwen stap gedaan op den weg, die naar hij hoopt, zal leiden tot nationaal herstel van de Amerikaansche industrie en uit de crisis, die ook de Vereenigde Staten teistert. De leden van het Kabinet zullen tezamen met deskundigen op verschillend gebied, o.a. vertegenwoordigers van de top-organisaties van landbouw en industrie, onder voorzitterschap van President Roosevelt een „super-kabinet" vormen, dat vergeleken wordt met de tijdens den oorlog door Woodrow Wilson ingestelde Nationale Commissie voor verdediging, en dat ten minste den geheelen zomer zal blijven functionneeren. De departementsdirecteuren Lewis Douglas, Henry Morgenthau Jr., George Peek en Harry Hopkins, maken eveneens deel uit van de nieuwe instantie als deskundigen op het gebied der begrooting. Het „super-kabinet" zal waarschijnlijk minstens eenmaal per week en wel op Dinsdag bijeenkomen. Tot uitvoerend secretaris zal benoemd worden Frank C. Walker.

In zijn eerste zitting heeft het nieuwe orgaan besloten tot de uitvoering van een grootsch opgezet werkverschaffingsprogram, waarvoor een milliard dollar beschikbaar zal worden gesteld. Hiervan zal vierhonderd millioen dollar gebruikt worden voor wegenaanleg, tweehonderd acht en dertig millioen voor de uitbreiding van de koopvaardijvloot en de rest voor andere doeleinden van openbaar belang.

Op wensch van Roosevelt zal in het super-kabinet getracht worden de meeningsverschillen tusschen de verschillende departementen uit den weg te ruimen. Voorts zullen ingrijpende maatregelen worden uitgewerkt tot reorganisatie van de industrie en ten derde zal men trachten te komen tot invoering van een 35-urige werkweek met een minimum-loon van 14 dollar.

Er schijnen reeds ernstige meeningsverschillen te bestaan tusschen den directeur voor de begrootingen Lewis Douglas en het commissariaat voor de uitvoering van openbare werken onder leiding van generaal Johnson, aangezien Douglas uitgaven, die hij niet doeltreffend acht, niet wil toestaan. Naar verluidt zou President Roosevelt echter het standpunt van Generaal Johnson deelen.

De vertegenwoordiger der centrale landbouworganisaties deelde mede, dat het super-kabinet in zijn eerste zitting een tijdstip had vastgesteld, waarvoor de industrie voorstellen kan indienen tot voorkoming van prijsdaling. De staal-, olie-, kolen- en houtindustrie hebben zich reeds dadelijk bereid verklaard zoo spoedig mogelijk ingrijpende voorstellen in te dienen.

Den burgemeesters van 49 steden werd telegrafisch medegedeeld, dat de regeering met alle middelen zou optreden tegen ongerechtvaardigde verhooging van den broodprijs.

C. **VIERMOGENDHEDENPACT. — Geteekend.** —

Het Viermogendhedenpact is op 15 Juli te Rome geteekend. **(Vorig bericht 300 A.)**

17 JULI 1933

D. **VEREENIGDE STATEN. — Bevolking.** —

Volgens de laatste gegevens bedraagt de bevolking der Vereenigde Staten 123 millioen inwoners, waaronder

12.5 millioen Negers, 250.000 Indianen en 110.000 Japanners.

(United States Review Philodelphia)

18 JULI 1933

A. DUITSCHLAND. — Hulde aan moordenaars van minister Rathenau. —

Op den burcht Saaleck is in den toren een gedenksteen onthuld ter herdenking van het feit, dat hier 11 jaar geleden de moordenaars van Rathenau, Fisher en Kern, de hand aan zich zelve sloegen om niet in handen te vallen van hun achtervolgers.

B. DUITSCHLAND. — Economische raad. —

Ten einde bij den arbeid op economisch gebied profijt te kunnen trekken van de ervaringen van menschen uit de practijk, heeft rijkskanselier Hitler een algemeenen economischen raad benoemd, welks leden de rijksregeering in alle economische kwesties van advies moeten dienen.

Tot dezen raad behooren o.a. prof. dr. Carl Bosch te Heidelberg, ir. Boehringer van de Maximilianshütte, Diehm van het Duitsche Kalisyndicaat, de burgemeester van Hamburg, Krogmann, dr. Krupp von Bohlen und Halbach, de leider van het Arbeidsfront dr. Robert Ley, K. F. von Siemens te Berlijn, dr. Fritz Thyssen te Mülheim en dr. Albert Vögler te Dortmund. (Völkischer Beobachter)

C. DUITSCHLAND. — Evangelische landskerken. — Dr. Jäger ontslagen. —

Het Wolffbureau meldt uit Berlijn: Nadat de constitutie van de Duitsche evangelische kerk tot stand gekomen was, heeft de minister van wetenschap, kunst en volksopvoeding van Pruisen met ingang van 14 Juli, het commissariaat over de evangelische landskerken voor geëindigd verklaard en mitsdien dr. Jäger van zijn functie ontheven.

Dr. Jäger heeft de volmachten van de commissarissen over de landskerken ingetrokken. **(Vorig bericht 313 A.)**

19 JULI 1933

D. DUITSCHLAND. — De statuten van de Duitsche Evangelische Kerk. - De wet afgekondigd. —

De door de rijksregeering aangenomen en tegelijkertijd bekend gemaakte wet inzake de statuten der Duitsche Evangelische kerk luidt als volgt:

1. Aan de Duitsche Evangelische Kerk zijn op 11 Juli '33 statuten gegeven die met de invoeringsverordening van rijkswege erkend en in de bijlage gepubliceerd worden.

2. De Duitsche Evangelische Kerk is een rechtspersoon van het openbaar recht in het Rijk. De rechten en plichten van den Duitschen Evangelischen Kerkbond gaan over op de Duitsche Evangelische Kerk.

3. Wanneer de bevoegde organen van een landskerk weigeren omslagen van de Duitsche Evangelische Kerk op het budget te brengen, moet op verzoek van de rijksregeering de bevoegde landsregeering maatregelen nemen tot het op het budget brengen hiervan.

4. Bij formeel disciplinair optreden tegen kerkelijke functionarissen zijn de kerkelijke disciplinaire overheden gerechtigd getuigen en deskundigen te beëedigen en de gerechtshoven verplicht een verzoek om gerechtelijke hulp van de kerkelijke disciplinaire overheden op te volgen.

5. De in de Duitsche Evangelische Kerken aaneengesloten landskerken houden op 23 Juli 1933 verkiezingen voor die kerkelijke organen, die volgens geldend landelijk kerkrecht gevormd worden door rechtstreeksche verkiezing door de kerkelijke gemeenteleden. Voor zoover volgens landelijk kerkrecht verdere organen door rechtstreeksche verkiezing moeten worden gevormd, moeten deze verkiezingen voor 31 Augustus gehouden zijn. De hoogste bestuursoverheden der landskerk zijn gemachtigd de ter uitvoering van de verkiezingen vereischte bepalingen in den vorm van bestuursbeschikking uit te vaardigen. Daarbij wordt het den van hun plaatselijke kerk afwezigen mogelijk gemaakt te stemmen bij gevolmachtigde. Voor zoover tot dit doel of tot het in acht nemen van de in dit artikel voorgeschreven termijnen noodzakelijk is, kan van de voorschriften van de kerkstatuten en kerkbepalingen inzake de verkiezingen worden afgeweken.

6. De rijksminister van binnenlandsche zaken wordt belast met de uitvoering van deze wet.

(Völkischer Beobachter). **(Vorig bericht 314 C.)**

20 JULI 1933

F. TURKIJE. — Het metrieke stelsel. —

De Turksche regeering heeft besloten, met ingang van 1 Januari 1934 het metrieke stelsel in te voeren.

(Akcham, Istanboel)

G. BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. — Gandhi. — Verklaring in het Lagerhuis.

Naar aanleiding van het afwijzen van Gandhi's verzoek om een onderhoud door den vice-koning van Britsch-Indië verklaarde Sir Samuel Hoare in het Engelsche Lagerhuis, dat deze stap de volkomen goedkeuring van de Britsche regeering heeft.

De handhaving van orde en wet in Indië wordt met den dag krachtiger en berichten uit de Indische bladen bewijzen, dat in kringen van het congres een sterke stroomming bestaat tegen de voortzetting van het ongrondwettige programma. **(Vorig bericht 277 A.)**

H. VEREENIGDE STATEN. — Het Super-kabinet. —

De door president Roosevelt benoemde raad voor het nationaal herstel, het z.g. „super-kabinet", is op 18 Juli '33 bijeengekomen ter vaststelling van een verordening, die zal worden uitgevaardigd tegen de industrieën, die niet vrijwillig den werktijd verkorten, de loonen verhoogen en werkloozen in dienst nemen. Ten einde de verwezenlijking van het regeeringsprogram te verzekeren, overweegt het „super-kabinet" de uitvaardiging van een proclamatie, waarin het publiek zou worden aangespoord, de producten te boycotten van fabrieken en ondernemingen, die zich verzetten tegen de doeleinden der regeering, loonsverhooging en werktijdverkorting.

De minister van Arbeid, miss Perkins, heeft medegedeeld, dat in de maand Juni '33 meer dan een half millioen werkloozen in de Ver. Staten arbeid hebben gevonden.

(Vorig bericht blz. 313 B.)

I. GOUDBEWEGING. — Goudvoorraden van zeven centrale banken. —

	1933.			
(× 1.000)	3e week April	laatste week Mei	2e week Juni	2e week Juli
Nederlandsche Bank (f)	956.226	836.929	831.643	736.909
Banque de France (frs.)	80.834.643	80.950.776	81.180.812	81.264.492
Bank of England (£)	185.938	186.332	187.121	189.690
Belgische Nationaalbank (frs.)	2.671.247	2.671.266	2.672.005	2.680.416
Banque Nationale Suisse (frs.)	2.213.423	1.781.950	1.691.725	1.536.597
Deutsche Reichsbank (Mk.)	407.075	372.329	263.871	194.056
Federal Reserve Banks ($)	3.365.590	3.519.900	3.532.790	3.545.840

(Vorig bericht 258 C.)

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Japan's invoer in 1932.** Volgens de Nederl. Indische Invoer-Statistiek zijn de totalen van Japan's invoer in 1932 de volgende:

Maand in 1932	Java en Madoera	Buitenge-westen	Totaal Ned.-Indië
Januari . .	ƒ 2.171.864	ƒ 481.714	ƒ 2.653.078
Februari . .	2.931.713	662.758	3.594.471
Maart . . .	3.686.128	787.766	4.473.894
April . . .	4.429.766	780.704	5.210.470
Mei	4.741.261	1.078.574	5.819.835
Juni . . .	4.914.877	1.278.047	6.192.924
Juli	4.867.439	1.014.021	5.881.450
Augustus . .	5.078.796	1.084.548	6.163.344
September .	5.190.344	1.064.243	6.254.587
October . .	4.908.277	1.100.671	6.008.948
November .	6.409.868	1.467.025	7.876.893
December .	6.290.211	1.523.232	7.813.443
	ƒ 55.620.034	ƒ 12.323.303	ƒ 67.943.337

(Vorig bericht 298 C.)

23 JULI 1933

B. **DUITSCHLAND. — Rijksminister Göring's wetsontwerp. - Doodstraf wordt op ruimer schaal toegepast. —** Het ontwerp, dat de Pruisische regeering aan de rijksregeering heeft voorgelegd, luidt als volgt:

„Tot afweer van de voor het volk schadelijke elementen kondigt de rijksregeering de volgende wet af:

Paragraaf 1. Met den dood of, voor zoover tot nu toe met geen zwaardere straf wordt bedreigd, met levenslange tuchthuisstraf of met tuchthuis tot een maximum van vijftien jaar wordt gestraft:

1. Hij, die een beambte van het ministerie of van de politie of een lid der stormafdeelingen (de Stalen Helm hieronder begrepen) der N.S.D.A.P. met voorbedachten rade doodt, of hiertoe een poging doet, of een ander hiertoe opwekt, aanbiedingen doet of deze aanvaardt, of met anderen hiertoe een afspraak maakt;

2. Hij, die met voorbedachten rade drukwerk met politieken inhoud uit het buitenland invoert of poogt in te voeren, wanneer hierdoor hoogverraad of een vergrijp tegen de voorschriften omtrent verboden vereenigingen of verboden drukwerk ontstaat.

Overtreding van dit voorschrift brengt het ophouden van iedere verplichting van het rijk, de landen en de gemeenten jegens den veroordeelde en zijn inwonende familieleden met zich mede.

Paragraaf 2. Bevoegd tot het berechten van de in par. 1 genoemde misdrijven zijn de bijzondere rechtbanken, bij verordening van 21 Maart 1933 ingesteld.

(Völkischer Beobachter)

24 JULI 1933

C. **LUCHTVAART. — Wiley Post's wereldvlucht. —** De wereldvlieger Wiley Post is op 22 Juli 1933 om 11 uur 59 met zijn vliegtuig „Winni Mae" te New York teruggekeerd.

Den tocht om de wereld heeft hij volbracht in den tijd van 7 dagen, 18 uur, 49 minuten. De eigenlijke vliegtijd bedroeg 186 uur 50 min. **(Vorig bericht 63 A.)**

25 JULI 1933

D. **ZWEDEN. — Uniformverbod 1 Augustus 1933 van kracht. —**

Volgens een besluit van den kroonraad wordt de wet, waarbij het dragen van politieke uniformen wordt verboden, op 1 Augustus 1933 van kracht.

E. **VEREENIGDE STATEN. — De Blankett Code door president Roosevelt goedgekeurd. —**

President Roosevelt heeft de Blankett Code, de noodverordening die hem bevoegdheid geeft tot verkorting van den arbeidstijd en verhooging van de grondloonen in alle industrieën en contrôle op beursmanipulaties, goedgekeurd. Tegelijkertijd heeft president Roosevelt een oproep aan de bevolking gepubliceerd, waarin hij de grootst mogelijke ondersteuning voor het noodprogram vraagt.

F. **THEE. — Wereldproductie, -uitvoer, -verbruik. —** De productie van thee is in 1932 meer geweest dan in het voorafgaande jaar, hetgeen ook in de uitvoercijfers tot uiting komt. Slechts Java en China geven een minderen uitvoer te zien dan in 1931. De uitvoer in vergelijking met het voorafgaande jaar bedroeg:

Java — 1.732.000 kg., Sumatra + 1.757.000 kg., Britsch-Indië + 10.526.000 kg, Ceylon + 2.592.000 kg, Japan en Formosa + 451.000 kg, China — 3.946.000 kg, totaal + 9.648.000 kg.

Het verbruik (voor zoover uit de beschikbare gegevens valt na te gaan) nam in het afgeloopen jaar toe en wel met 6 millioen kg. of ca. 1.6 % tegenover:

— 2.500.000 K.G. = ca. 0.6 % in 1931
— 23.000 K.G. = ca. — % in 1930
+ 11.500.000 K.G. = ca. 3 % in 1929
+ 15.500.000 K.G. = ca. 4 % in 1928
+ 7.000.000 K.G. = ca. 2 % in 1927

(Vorig bericht 244 B.)

26 JULI 1933

G. **ITALIE. — Mussolini neemt de leiding van het ministerie van Oorlog. —**

Generaal Gazzera, die sedert langer dan 5 jaar minister van Oorlog is geweest, heeft ontslag uit zijn functie verzocht. Op voorstel van Mussolini heeft de koning dit verzoek ingewilligd. Mussolini heeft zelf de leiding van het ministerie van Oorlog op zich genomen.

27 JULI 1933

H. **RUSLAND. — Bevolking. — 190 nationaliteiten. —** Volgens de jongste volkstelling wordt de Sovjet-Unie bewoond door 190 verschillende nationaliteiten, waaronder een paar, die nauwelijks 1000 en andere, die nauwelijks 100 leden tellen, b.v. Gagausen, met 844 zielen.

Van de nationaliteit der Wods zijn er slechts 705, van de Sajaten 229, van de zwarte Tartaren 12 en van de Batzbi 7.

Ruim 52 procent van de bevolking is Russisch, daarna komen de Oekrainers met 22 procent, de Wit-Russen met 3 procent (ongeveer 5 millioen) en de Joden met 1.7 procent (ongeveer 2½ millioen).

Verder zijn er Tartaren, Armeniërs, Kozakken, Georgiërs en velerlei andere volksstammen. In het uiterste Noorden leven 15.462 Samojeden, 1630 Ostjak-Samojeden, 240.000 Jakoeten en 38.000 Toengoezen. Er woont in de Sovjet-Unie ook nog een betrekkelijk groot aantal Hollanders, n.l. 1500. De Duitschers leveren een contingent van niet minder dan 1½ millioen. Verder zijn er vele Zweden, Italianen, Franschen Albaniërs en enkele Indiërs.

(Prawda). **(Vorig bericht 191 D.)**

I. **DUITSCHLAND. — Sterilisatiewet aangenomen. —** Het Rijkskabinet heeft in zijn laatste vergadering goedgekeurd een wet tot voorkoming van erfelijkbelaste nakomelingschap. De inhoud is in korte trekken de volgende: Hij, die erfelijk belast is, kan door chirurgisch ingrijpen steriel worden gemaakt, wanneer volgens de ervaringen der erfelijkheidswetenschap met groote waarschijnlijkheid te verwachten is, dat zijn nakomelingen zullen lijden aan ernstige lichamelijke of geestelijke erfelijke ziekten. Erfelijke ziekten in den zin van de wet zijn aangeboren zwakzinnigheid, schizofrenie, vallende ziekte, erfelijke bleekzucht, erfelijke blindheid en doofheid, zware erfelijke lichamelijke misvorming en zwaar alcoholisme.

De sterilisatie kan worden voorgesteld door dengene, die voor sterilisatie in aanmerking komt, verder door den arts en den leider van een ziekenhuis voor de patiënten. Bevoegd is het „Erbgesundheitsgericht". Getuigen en deskundigen kunnen worden gehoord. Het gerecht beslist volgens vrije overtuiging, met meerderheid van stemmen. De sterilisatie kan ook tegen den wil van dengene, die gesteriliseerd zal worden, worden uitgevoerd. Onmiddellijke dwang kan zoo noodig worden uitgeoefend. Alle

betrokken personen moeten het stilzwijgen bewaren. De uitvoering van deze wet ligt bij de landsregeeringen. De rijksminister van Binnenlandsche Zaken vaardigt in overleg met den minister van Justitie de noodige uitvoeringsbepalingen uit.
De wet treedt 1 Januari 1934 in werking.

A. **AMSTERDAM. — Begrooting. —**
De gemeenteraad heeft op 26 Juli met 21 tegen 16 stemmen zijn goedkeuring gehecht aan het storten van *f* 2 millioen uit het Crisisfonds naar „gewoon" teneinde de begrooting 1933 door Ged. Staten goedgekeurd te krijgen. Deze twee millioen zullen gevonden worden in het bedrag, dat verkregen wordt uit de tijdelijke korting op de salarissen en loonen van het gemeentepersoneel en een bedrag van *f* 805.296, dat bestemd was voor de aflossing van geldleeningen ten behoeve van de grondexploitatie en dat op den kapitaaldienst zal worden overgeschreven.
(Vorig bericht 222 B.)

B. **OOSTENRIJK. — Protest tegen Duitsche luchtpropaganda. —**
De Oostenrijksche gezanten te Londen, Parijs en Rome hebben de aandacht der regeeringen, bij welke zij geaccrediteerd zijn, gevestigd op het feit, dat herhaaldelijk door Duitsche vliegtuigen boven Oostenrijksch grondgebied pamfletten worden uitgeworpen, waarin de Oostenrijksche regeering wordt aangevallen.
De Engelsche bladen oefenen scherpe critiek uit op de Duitsche regeering, die deze pogingen om Oostenrijks onafhankelijkheid te ondermijnen, oogluikend toelaat.

C. **ENGELAND. — Geen boycot van Duitsche goederen door Britsche Joden. —**
De president van de Joodsche Board of Deputies, Neville Laski, heeft medegedeeld, dat een resolutie ten gunste van een officieele afkondiging van de boycot van Duitsche goederen en diensten door de Engelsche Joden, met groote meerderheid is verworpen.
Naar verluidt, werden 101 stemmen tegen de resolutie uitgebracht en slechts 27 er voor. **(V. b. 278 E. en 293 A.)**

28 JULI 1933

D. **ECONOMISCHE WERELDCONFERENTIE. — Opening. - Redevoeringen van den Engelschen Koning en den premier Ramsay MacDonald. —**
Op 12 Juni 1933 heeft de Koning van Engeland, George V, de economische wereldconferentie, die in het Geologisch Museum te Londen wordt gehouden, geopend. De premier MacDonald sprak vervolgens een korte begroetingsrede uit.
Bureau voor de conferentie samengesteld. — De economische wereldconferentie beëindigde haar openingszitting, na de redevoering van MacDonald, met het nemen van eenige technische maatregelen. Eerst werd een commissie benoemd voor het in ontvangst nemen der geloofsbrieven, welke commissie na een korte pauze rapport uitbracht.
Op voorstel van den president der conferentie, MacDonald, werd daarop het bureau der conferentie samengesteld. Het bestaat uit een vertegenwoordiger van ieder der volgende staten: Argentinië, China, Hongarije, Italië, Japan, Mexico, Nederland, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Duitschland, Engeland, Zweden, Amerika, Rusland en Canada.
MacDonald heeft een vertegenwoordiger van ieder der in het bureau opgenomen staten uitgenoodigd voor een particuliere zitting, welke onmiddellijk na de openingsbijeenkomst zou worden gehouden.
Redevoeringen van de gedelegeerden van Frankrijk, Italië, Zuid-Afrika, Japan, Duitschland en vele andere staten. —
De zitting van de Economische Wereldconferentie begon op 13 Juni met een vermaning van den president, Ramsay MacDonald, tot eenige gedelegeerden, die te laat kwamen. Hij verzocht hun in de toekomst een grootere stiptheid in acht te nemen.
Frankrijk. — Het woord was vervolgens aan den Franschen minister-president Daladier, die het Fransche standpunt betreffende de economische wereldproblemen uiteenzette. Hij herinnerde er aan, dat er op de wereld meer dan dertig millioen werkloozen zijn. Over de economische wereldcrisis is reeds zooveel geschreven, dat zelfs de enorme ruimten van het geologisch museum, waarin de conferentie plaats vindt, niet voldoende zijn om al deze verhandelingen onder te brengen. Men moet weer den mensch tot heerscher over de machines maken en mag niet toelaten, dat de machine de menschen beheerscht. Daartoe is het noodzakelijk de problemen, die op het gebied van het geldwezen en de productie ontstaan zijn, op te lossen. Om internationale handelsovereenkomsten van duurzamen aard en overeenkomsten over de regeling der productie te kunnen sluiten, is het noodzakelijk het internationale geldverkeer in orde te brengen. In het bijzonder is het noodzakelijk groote openbare werken aan te besteden om de werkloozen in het productieproces terug te brengen.
Daladier verklaarde, dat men het vrije verkeer van het goud moet herstellen, want slechts op deze wijze zal het mogelijk zijn den strijd in het internationale geldverkeer te beëindigen. Een ontlasting van de arbeidsmarkt kan verzekerd worden, wanneer de veertig-uren-week internationaal wordt aangenomen.
Italië. — De Italiaansche gedelegeerde Jung merkte op, dat eerst het internationale schuldenvraagstuk opgelost moet worden, voordat men kan denken aan een verhooging van het internationale prijsniveau en een beperking van de douane-belemmeringen. De verhooging van het prijsniveau mag slechts in verband met het valutaprobleem behandeld worden. Een verbetering van de internationale valutaverhoudingen kan slechts door een daadwerkelijke stabiliseering van de valuta's bereikt worden.
Zuid-Afrika. — De volgende spreker was de Zuid-Afrikaansche gedelegeerde generaal Smuts. Hij herinnerde er aan, dat hij een van de weinige deelnemers aan de conferentie van Versailles is, die thans hier aanwezig is. De conferentie van Lausanne, vervolgde hij, legde een groote verantwoordelijkheid op de Ver. Staten. Het is een essentieele voorwaarde de economische en financieele problemen te scheiden van de politieke.
Smuts stelde voor, dat de technische commissies maatregelen zouden formuleeren voor het regelen van de economische en monetaire problemen. De commissies moeten te werk gaan volgens zuiver technische en niet volgens politieke richtlijnen.
Japan. — De Japansche gedelegeerde graaf Ishii, die daarna het spreekgestoelte besteeg, verklaarde, dat een mislukking van de conferentie de ineenstorting van de wereldeconomie zou beteekenen. De Japansche regeering is bereid maatregelen te bestudeeren om te voorzien in de fluctuatie van de valuta's in afwachting van den terugkeer van den gouden standaard.
Ook Ishii bepleitte de opheffing van de handelsbelemmeringen.
Duitschland. — Freiherr von Neurath, de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, zei o.m., dat internationale schulden slechts kunnen worden betaald door goederen en dienstverrichtingen. Eerst zal men het eens moeten worden over de fundamenteele beginselen van de financieele en credietpolitiek, alvorens over economische en handelspolitiek te kunnen praten. De tegenstellingen zijn maar schijnbaar. De industrie kan niet leven als de landbouw niet leeft, de debiteur niet als de crediteur sterft. De volken moeten vreedzaam werken, indien men de moeilijke problemen wil oplossen. De Duitsche regeering kan met de hand op het hart zeggen, dat zij haar deel heeft bijgedragen om het vertrouwen te herstellen. Spreker doelde daarbij op de Rijksdagrede van Hitler, waarvan men de beteekenis niet kon verzwakken, door te zeggen: dat zijn woorden, laat ons wachten op daden. Laat ons niet vergeten, besloot Von Neurath, dat zonder oplossing van de groote politieke problemen de besprekingen dezer conferentie geen bevredigend resultaat kunnen hebben.
Kleinere Staten. — De gedelegeerden gaven hun persoonlijke zienswijze inzake de economische crisis en haar oplossing.

Redevoeringen van de gedelegeerden van Oostenrijk, Engeland, België, Nederland, Vereenigde Staten, Rusland en Tsjech-Slowakije. —

Op 14 Juni werd de zitting van de Economische Wereldconferentie heropend.

MacDonald deelde mede, dat de delegatie der Ver. Staten heeft verklaard, dat zij in den loop der conferentie een resolutie over de vraagstukken van het tarievenbestand aan de orde wil stellen. MacDonald voegde hieraan toe, dat men van meening is, dat de reeds gesloten tolvrede in ieder geval tot 31 Juli geldig blijft. Het is dus niet noodzakelijk thans een besluit te nemen om hem te verlengen Wanneer een dergelijke beslissing echter noodzakelijk wordt geacht, zou men er over kunnen beraadslagen.

MacDonald noodigde de staten, die de overeenkomst over den douanewapenstilstand nog niet hebben onderteekend, uit, dit zoo spoedig mogelijk te doen.

Nadat de Belgische gedelegeerde Paul Hymans met algemeene stemmen tot vice-president der conferentie was gekozen, nam bondskanselier Dollfuss het woord.

Oostenrijk. In zijn korte rede verklaarde Dollfuss zich nadrukkelijk tegen iedere depreciatie en inflatie en drong hij aan op het regelen der productie en van den uitvoer als voorwaarde voor verlaging der tarieven. Verder deelde hij mede, dat Oostenrijk voor het douanebestand is.

Engeland. — Na Dollfuss kreeg onder enorme spanning de Britsche kanselier van de Schatkist, Neville Chamberlain, het woord. Hij merkte op, dat Groot-Brittannië zich al te optimistisch in 1924 er op heeft toegelegd de vooroorlogsche toestanden te herstellen en daarom terugkeerde tot den gouden standaard. Niets verzette zich tegen een dergelijken stap. Integendeel heeft men er veel succes van verwacht.

Het was toenmaals nog niet bekend hoever de noodzakelijke voorwaarden voor de werking van den gouden standaard gewijzigd waren. Het onvermijdelijke resultaat is een val van het prijsniveau geweest.

Chamberlain zeide verder, dat een definitieve regeling van het vraagstuk der oorlogsschulden niet op het program der conferentie staat. Maar een dergelijke regeling moet plaats hebben, willen de op andere gebieden getroffen maatregelen uitwerking hebben. Een definitieve regeling van de oorlogsschulden is noodzakelijk, willen de andere maatregelen tot oplossing van de crisis resultaten hebben.

De centrale banken moeten rijkelijk geld op gunstige voorwaarden ter beschikking stellen om de noodzakelijke voorwaarden van het prijsniveau te scheppen.

Groot-Brittannië is bereid middelen te bestudeeren om door regeeringsuitgaven de werkloosheid te bestrijden. De stabilisatie van den wisselkoers zou in twee etappes plaats moeten hebben:

1. De valuta's der voornaamste landen moeten bij benadering in evenwicht worden gebracht.
2. Einddoel moet zijn het herstel van den gouden standaard, waarbij de voorwaarden, die tot een opheffing van den gouden standaard geleid hebben, dienen te niet te worden gedaan.
3. De schommelingen in de koopkracht van het goud dienen zooveel mogelijk verhinderd te worden.

Chamberlain noodigde de conferentiedeelnemers uit zich bezig te houden met het vraagstuk van de deviezenbeperking. Het herstel van het normale internationale geldverkeer moet besproken worden. Alle overdreven hooge dure douanetarieven moeten worden verminderd. Dit doel bereikt men het best door een aantal wederkeerige verdragen. Dergelijke overeenkomsten kunnen echter slechts een goed resultaat hebben, wanneer zij de clausule van de meestbegunstigste natie bevatten. Willekeurige contingenteeringen moeten uit den weg worden geruimd. Regeeringspremies, zooals b.v. uitvoer- en scheepvaartpremies, moeten langzamerhand verminderd worden en tenslotte door internationale overeenkomsten worden vervangen. Engeland is bereid met andere landen hierover te praten.

België. — De volgende spreker was Paul Hymans, België's minister van Buitenlandsche Zaken, die verklaarde, dat de geldproblemen de beraadslagingen der conferentie beheerschen. België beschouwt de stabilisatie van het geldwezen als een essentieele voorwaarde voor het herstel van den internationalen gouden standaard.

Met betrekking tot de douanetarieven, stelde Hymans de tusschen België, Luxemburg en Nederland gesloten overeenkomst als voorbeeld van een concrete oplossing van het probleem. De goede wil van de kleine mogendheden is echter niet voldoende. Op de groote mogendheden rust de verantwoordelijkheid van groote maatregelen. De kleine landen hebben den vrijhandel noodig.

Nederland. — De redevoering, welke de Nederlandsche minister-president Z.Exc. dr. H. Colijn op de economische wereldconferentie heeft uitgesproken, heeft den volgenden inhoud: Een radicale genezing van de ernstige monetaire kwaal zou zijn de onmiddellijke terugkeer tot den gouden standaard, maar spr. twijfelde er aan, of zulk een genezing onder de huidige omstandigheden mogelijk zou zijn. Er moet gezocht worden naar de beste oplossing, ondersteld, dat men zou trachten de middelen te vinden om de schommelingen der valuta binnen zekere nauwere grenzen te houden. Na een zekeren tijd zou eventueel een uiteindelijke stabilisatie kunnen worden bereikt. Een overijlde stabilisatie zou nieuwe wanorde kunnen brengen, hetgeen zou kunnen leiden tot een volkomen ineenstorting. Dit staat eveneens te vreezen, indien niets zou worden gedaan om de handelsbelemmeringen op te heffen. Iedere stabilisatie van de valuta lijdt tot een mislukking, tenzij zij vergezeld gaat van een vrijer goederenverkeer dan thans bestaat.

Dr. Colijn voegde hieraan toe, dat hoewel Nederland de meening deelt, dat men een onderzoek behoort in te stellen naar de mogelijkheid van een betere verdeeling van het bestaande aantal arbeiders over de beschikbare werkgelegenheid, de werkelijke oplossing der werkloosheid lag in een vermeerdering van de hoeveelheid te verrichten werk. Dit kan alleen tot stand worden gebracht door een stijging van den omvang van den internationalen handel. Een billijke algemeene ontwikkeling van landbouw, industrie en handel is eveneens een eerste vereischte. Spr. bepleitte een afschaffing van de subsidieering van de scheepvaart; de afschaffing of tenminste een aanzienlijke verlaging van de handelsbelemmeringen over de geheele wereld is noodzakelijk voor een economisch herstel. Nederland is er zich van bewust, dat een algemeene opheffing of verlaging niet verwacht wordt tengevolge van de bestaande omstandigheden, weshalve hij het principe van de handelsovereenkomst tusschen Nederland en België, die doelde op algemeene verlaging der tarieven en afschaffing der andere handelsbelemmeringen, aanbeval.

Vereenigde Staten. — De Amerikaansche staatssecretaris Hull heeft bij den aanvang van de middagzitting der economische wereldconferentie een redevoering gehouden, welke geen tastbare voorstellen bevatte. Hull verklaarde o.m., dat volgens zijn meening de conferentie volkomen capabel is om den toestand te zuiveren. Het zou een catastrophe zijn, wanneer de conferentie zou mislukken en de sinds den oorlog gevolgde economische politiek zou worden voortgezet, welke de naties vernietigt en de wereld aan den rand van den afgrond heeft gebracht. De staten zijn wederzijds afhankelijk van elkander in economisch opzicht. Internationale samenwerking is daarom thans een principieele noodzaak.

Hull eischte tenslotte de stabiliseering der valuta, zonder een tastbaar voorstel te doen, zoomede etappegewijze en effectieve opruiming der overtollige tariefmuren en andere handelsbelemmeringen. Tenslotte eischte hij, dat de conferentie de taak van een permanente valuta-stabiliseering zal aanvatten en het juiste functionneeren van goud en zilver bij een nieuwen standaard zal vastleggen.

Rusland. — Litwinof, hierna het woord nemend, zei, dat dank zij het bijzondere economische systeem de voortdurende ontwikkeling van het economische leven in Rusland niet aangetast is door de wereldcrisis. Desondanks heeft de crisis ook op den Russichen buitenlandschen handel een ongunstige uitwerking gehad. Rusland verzet zich ondanks zijn voortdurend toenemende industrieele productie niet tegen invoer van buitenlandsche goederen en

wil geen autarkie. In den regel voert Rusland zijn goederen in, rekening houdende met zijn uitvoer-mogelijkheden en de toegestane credietfaciliteiten. De Russische delegatie kan zich echter voorstellen, dat door credieten een zoo groote uitbreiding van den Russischen invoer zou ontstaan, dat daardoor een aanzienlijke vermindering van de economische wereldcrisis zou intreden. Volgens de berekeningen der Russische delegatie zou de Sovjet-regeering op deze wijze opdrachten ten bedrage van een milliard dollar in het buitenland kunnen plaatsen. De beteekenis van deze opdrachten blijkt, wanneer men weet, dat dit bedrag ongeveer 25 pCt. uitmaakt van de tegenwoordige goudvoorraden. Litwinof herhaalde vervolgens zijn bekende voorstellen inzake economische ontwapening en een economisch niet-aanvals-verdrag.

Tsjecho-Slowakije. — De Tsjechische minister van Buitenlandsche Zaken, Benesj, sprak uit naam van de Kleine Entente. Spreker verdedigde o.a. spoedige regeling der schulden en vroeg tariefconcessies voor de landbouwproducten der Kleine Entente. In dit kader eischte hij een spoedig van kracht worden van preferenties voor de staten van Midden- en Oost-Europa.

Conferentie-commissies. — Het bureau der Economische Conferentie te Londen is tot overeenstemming gekomen betreffende de voorzitters en de leden der beide conferentie-commissies. MacDonald deelde na afloop van de zitting van 15 Juni van het bureau mede, dat benoemd is tot president van de Commissie voor Industrie en Handel de Nederlandsche minister-president dr. H. Colijn.

Tot president van de monetaire commissie is benoemd de Amerikaansche gedelegeerde Cox.

De conferentie bevestigde deze benoemingen.

Dr. Hugenberg's rede te Londen. — Men deelt ons mede, dat in een bijeenkomst van de Duitsche delegatie op dr. Hugenberg scherpe critiek is geoefend wegens het door hem ingediende memorandum, waarin hij vraagt Duitschland zijn koloniën in Afrika terug te geven. Het memorandum vertolkt niet de meening van de andere leden der delegatie, doch slechts de persoonlijke meening van dr. Hugenberg. Dr. Bang, de financieele expert der Duitschers, zal voorloopig dr. Hugenberg's plaats in de delegatie innemen.

Amerikaansch en Engelsch voorstel. - Algemeene onderhandelingen. — De Amerikaansche senator Pittman heeft op 20 Juni '33 in de tweede sub-commissie der valutacommissie van de Economische Wereldconferentie een resolutie ingediend waarin de volgende verplichtingen worden voorgesteld, die de aan de conferentie deelnemende staten op zich zouden nemen:

1) Spoedig herstel van de stabiliteit der valuta;
2) Herstel van het goud als valutastandaard;
3) Het gebruik van goud zal beperkt worden tot de dekking der bankbiljettencirculatie en de regeling van de internationale betalingsbalans;
4) Standaardiseering van de wettelijke gouddekking, welke lager moet zijn dan de huidige gemiddelde dekking;
5) Uitnoodiging aan de centrale circulatiebanken direct bijeen te komen ter bespreking van de kwestie der metaalreserve. Hiervoor wordt voorgesteld 25 %.
6) Met het oog op de belangrijkheid van het zilver en de noodzakelijkheid het vertrouwen in dit metaal in het Verre Oosten te herstellen, wordt voorgesteld, dat
a) de landen welke het meeste zilver voortbrengen, den verkoop van zilver beperken;
b) de staten zich verplichten een devalorisatie van het zilver te verhinderen;
c) de staten er toe over gaan zilver weer te gebruiken voor valuta-doeleinden;
d) den centralen circulatiebanken wordt aanbevolen 80 % van haar valutadekking in goud te houden en de overige 20 % naar verkiezing in goud of zilver, dat tegen lageren prijs dan den algemeenen prijsstand van dit metaal moet worden gekocht.

In conferentiekringen heerscht algemeen de indruk, dat het niveau der onderhandelingen ter Economische Wereldconferentie lager is dan men op internationale conferenties gewend is.

Langzaam worden de onderhandelingen in de sub-commissies sleepende gehouden. De openbare belangstelling is buitengewoon gering. De Economische commissie heeft 20 Juli deel II van het werkprogram behandeld (coordinatie van productie en beheer) zonder dat eenig tastbaar voorstel werd afgehandeld.

In de eerste sub-commissie voor financieele kwesties diende de Engelsche minister van Financiën, Chamberlain, het volgende voorstel in:

1. Een voldoende herstel van de groothandelsprijzen, teneinde den producent een economisch rendement te verzekeren en het evenwicht te herstellen tusschen de productiekosten en de prijzen.
2. Omdat een actie met betrekking tot de valuta een der belangrijkste factoren is om een verbetering der prijzen te bereiken, moeten principieele valuta-voorwaarden worden geschapen voor een herstel der prijzen, dus een deflatie worden tegengegaan en goedkoop en overvloedig crediet worden verleend;
3. Verplichting der centrale bankinstellingen in de voornaamste staten samen te werken ter bereiking van het gestelde doel. De tweede sub-commissie voor financieele aangelegenheden behandelde het voorstel-Pittmann betreffende het herstel van den gouden standaard. Besloten werd eenige detailkwesties in verdere sub-commissies te behandelen.

Namens de Duitsche Rijksbank verklaarde Vocke, dat hij de voorstellen onvoorwaardelijk goedkeurt. Hij sprak den wensch uit, dat de conferentie zich voor de voorstellen van Pittmann zal verklaren.

De Amerikaansche bankier Warburg gaf een uitvoerige toelichting op het voorstel van Pittman.

De Engelsche vertegenwoordiger stelde een amendement voor op de verklaring van Pittman, waarbij ieder land de van kracht verklaring dezer plannen wordt overgelaten tot een geschikt tijdstip.

Tariefbestand. — Het tariefbestand is op 22 Juni 1933 voor geheel Europa van kracht geworden. De laatste achterblijver, Joegoslavië, is eveneens, zij het met zekere reserves, toegetreden. In ieder geval heeft men dus bereikt dat tijdens den duur der conferentie geen nieuwe of hoogere handelsbarrières zullen worden opgeworpen.

Trip contra Neville Chamberlain. — Mr. Trip, president der Nederlandsche Bank, verklaarde op 21 Juni 1933 voor de eerste monetaire sub-commissie, dat hij zich niet geheel kon vereenigen met de resolutie, welke door den Engelschen kanselier van de schatkist was voorgelegd.

De essentieele factor voor een wereldherstel is het herstel van vertrouwen. Zoo zijn op het oogenblik leeningen op langen termijn practisch onmogelijk te sluiten, daar de beleggers geen vertrouwen hebben in de stabiliteit van de economische toekomst der wereld. De vraag is thans, of getracht moet worden het vertrouwen te herstellen door een gezonde monetaire en financieele politiek, of dat toevlucht genomen moet worden tot valuta-maatregelen, welke z.i. nooit het gewenschte doel zouden kunnen bereiken.

Mr. Chamberlain heeft er den nadruk op gelegd, dat de deflatie moet ophouden, doch, zoo vraagt mr. Trip, wil dit zeggen, dat de regeeringen haar begrootingen niet langer in evenwicht dienen te brengen en dat de centrale banken tot inflatie zouden moeten overgaan?

Chamberlain's resolutie vraagt van de centrale banken, dat zij samenwerken om goedkoop en overvloedig crediet beschikbaar te stellen. Doch naar mr. Trip's opvatting bestaat de voornaamste taak van een centrale bank in de handhaving van de waarde van haar valuta en het in evenwicht houden van de betalingsbalans in het eigen land. Mr. Chamberlain's plannen voor de centrale banken verdienen alleen gesteund te worden, voor zoover zij niet in strijd zijn met de primaire taak der centrale banken.

De gouverneur van de centrale bank van Tsjecho-Slowakije verklaarde volkomen in te stemmen met de opmerkingen van mr. Trip. Samenwerking van de centrale banken zou kunnen leiden tot een grooteren omvang van het totaal beschikbare crediet, doch dit wil nog niet

zeggen, dat van de ruimere credietvoorzieningen ook inderdaad gebruik gemaakt zou worden.

Communiqué van de Amerikaansche delegatie. — De Amerikaansche delegatie ter wereldconferentie heeft op 23 Juni 1933 het volgende perscommuniqué gepubliceerd: Men heeft te groot gewicht gelegd op de besprekingen van het plan voor een tijdelijke de facto stabilisatie der valuta's. Het is een feit, dat de Amerikaansche delegatie met deze besprekingen niets te maken heeft. Zij werden gevoerd door de vertegenwoordigers van de ministeries van Financiën en de centrale banken van de V. S., Engeland en Frankrijk.

De Amerikaansche regeering te Washington is van oordeel, dat tijdelijke stabilisatie thans te vroegtijdig zou zijn, omdat zij van meening is dat haar pogingen, ingesteld tot verhooging van het prijzenpeil, de belangrijkste bijdrage vormen, die de Vereenigde Staten voor de economische wereldconferentie kunnen leveren. Maatregelen, die er toe zouden kunnen leiden, dat de stijging van de prijzen zou worden onderbroken of een prijsdaling zou intreden, zouden de conferentie meer schade dan voordeel brengen.

Meening van dr. H. Colijn. — Tengevolge van de Amerikaansche verklaring inzake de stabilisatie zijn er, volgens dr. H. Colijn drie mogelijkheden:

1e. Men kan de conferentie verdagen tot bij tijd en wijle Amerika tot stabilisatie zal willen overgaan.

2e. Men kan trachten met inbegrip van Engeland om zonder Amerika te komen tot een economische samenwerking. De vraag blijft open of Engeland zich met de overige Europeesche landen solidair zou willen verklaren.

3e. Men kan eventueel doorgaan met de conferentie volgens het principe zooals reeds bij den aanvang aangegeven n.l. dat op ieder der beide gebieden (monetair en economisch) afzonderlijk en onafhankelijk van elkaar zal worden doorgewerkt en in de overtuiging, dat men op ieder dezer beide gebieden tot resultaten komt.

Goud-vraagstuk. — De delegaties der goud-landen, alsmede de Britsche delegatie, hebben eenstemmig den tekst eener verklaring inzake het goud-vraagstuk goedgekeurd. President Roosevelt's vertegenwoordiger, prof. Moley, die zich eveneens met de resolutie accoord verklaarde, heeft zijn instemming echter afhankelijk gesteld van Roosevelt's bevestiging. De verklaring is op 30 Juni aan den Amerikaanschen president getelegrafeerd.

Hoewel de tekst nog niet gepubliceerd is, kan de inhoud, naar vernomen wordt, in de volgende drie punten worden samengevat:

1e. het is noodzakelijk, dat de goud-landen aan den gouden standaard vasthouden;

2e. de landen, die den gouden standaard hebben verlaten, zullen dien standaard, indien mogelijk, weer invoeren;

3e. de centrale banken der betrokken landen zullen stappen doen om speculaties op groote schaal tegen te gaan.

President Roosevelt heeft op 1 Juli 1933 aan Hull, den leider van de Amerikaansche delegatie ter Londensche wereldconferentie, geantwoord dat hij het gemeenschappelijke voorstel van de goud-landen in zijn tegenwoordigen vorm verwerpt.

President Roosevelt's antwoord. - Verklaring van minister Cordell Hull. — Staatssecretaris Cordell Hull heeft op 3 Juli 1933 medegedeeld, dat hij een verklaring had ontvangen van president Roosevelt, waaruit het standpunt blijkt der Amerikaansche regeering met betrekking tot de voorstellen over internationale maatregelen op het gebied der valuta-politiek.

Roosevelt heeft zijn verklaring in ongeveer de volgende bewoordingen afgelegd:

„Ik zou het een ramp achten en gelijk aan een wereldtragedie, indien de wereld-conferentie, die werd bijeengeroepen teneinde grootere welvaart te scheppen voor alle landen, zich door een experiment dat slechts de valuta betreft van enkele landen, van haar taak zou laten afleiden.

Het gezonde innerlijke economische leven van een land is een belangrijker factor voor de welvaart dan de stand van zijn valuta en de wisselende verhouding tot de standaardmunten van andere landen.

De Ver. Staten trachten een dollar te scheppen, die zelfs nog na het leven van een geslacht dezelfde koopkracht zal hebben als de dollar, dien wij in de naaste toekomst hopen te bezitten. Dit doel beteekent meer voor het welzijn van andere landen dan een voor een of twee maanden vastgestelde koers van den franc of het pond sterling. Ons voornaamste doel is de duurzame stabilisatie van de standaardmunten van alle landen.

Wanneer de wereld in staat is in de meeste landen een eendrachtige politiek te voeren, waardoor de begrootingen in evenwicht worden gebracht, kunnen de eigenlijke besprekingen beginnen over een juiste verdeeling van de wereldvoorraden goud en zilver teneinde een reserve te vormen die als basis voor het nationale betaalmiddel kan dienen. De bestaande handelsbelemmeringen zullen tenslotte eveneens uit den weg geruimd moeten worden om den ruil van goederen gemakkelijker te maken.

Ook voor den wereldhandel is de tijdelijke vaststelling van een bepaalde waarde van valuta niet het juiste antwoord. De oude fetichen der z.g. internationale bankiers zijn vervangen door de pogingen tot het scheppen van nationale standaardmunten met het doel aan deze munten een voortdurende koopkracht te geven, welke weinig verschilt omgerekend in goederenprijzen en de behoefte der moderne samenleving.

Goud of goud en zilver kunnen wel tot dekking der biljetten blijven dienen, en het is thans niet het oogenblik, de goudreserve geheel en al af te schaffen. Ik herhaal, dat de conferentie is bijeengeroepen tot het verbeteren van den toestand en wellicht tot het genezen van de economische kwalen, waaraan de wereld lijdt. Zij mag dus niet afdwalen van den haar voorgeschreven weg."

Verklaring der zes goud-landen. — Op 3 Juli 1933 heeft de publicatie plaats gevonden van de verklaring der goud-landen inzake de onverzwakte handhaving van den gouden standaard. Zij luidt als volgt.

„In de overtuiging, dat de handhaving der valuta's voor het economisch en financieel herstel der wereld, voor het herstel van het credietwezen en voor het waarborgen van den in haar landen bereikten socialen vooruitgang van principieele beteekenis is, en onder officieele bevestiging van haar wil, een onbelemmerd functionneeren van den gouden standaard in haar landen op de thans geldende goudpariteiten en in het kader van de bestaande geldkoersen te handhaven, verzoeken de ondergeteekende regeeringen haar centralen banken, in nauw contact met elkander te blijven en aan de onderhavige verklaring een zoo effectief mogelijke werkzaamheid te verleenen." Deze verklaring is onderteekend door de vertegenwoordigers van Nederland, Frankrijk, België, Italië, Zwitserland en Polen.

Nieuwe instructies van President Roosevelt. — President Roosevelt heeft op 6 Juli aan de Amerikaansche delegatie te Londen nieuwe instructies gezonden, welke ten doel hebben een mislukking der economische conferentie te voorkomen.

Aan de verklaring van President Roosevelt ontleenen wij het volgende:

President Roosevelt zet duidelijk uiteen, dat hij niet het minste nut ziet in een directe voorloopige stabilisatie tusschen de valuta's der landen, welker behoeften en politiek niet noodzakelijkerwijze dezelfde zijn. Een dergelijke stabilisatie zou kunstmatig en niet reëel zijn en de afzonderlijke landen kunnen hinderen in de verwezenlijking van hun essentieele politiek ten aanzien van hun binnenlandsche problemen.

Als voornaamste taak der conferentie beschouwt hij de verzachting en de genezing der economische kwalen, waarvoor de wereld zich ziet geplaatst. De kwestie der valutastabilisatie is naar Amerikaansche opvatting van secundair belang en de Ver. Staten wenschen zich volkomen vrijheid van handelen voor te behouden, wat betreft het tijdstip der stabilisatie en de pariteit, waarop deze zal geschieden.

Nadrukkelijk wijst de president er op, dat Amerika's politiek niet is gericht tegen de belangen van eenig ander land.
Tenslotte geeft President Roosevelt uiting aan zijn overtuiging, dat voortzetting der onderhandelingen zeer wel mogelijk is.

Voortzetting van de werkzaamheden der monetaire commissie. — Het Britsche voorstel om de werkzaamheden der monetaire commissie der wereldconferentie volledig voort te zetten, is op 7 Juli aangenomen met 25 tegen 15 stemmen. De afgevaardigde van Rusland onthield zich van stemming, terwijl de vertegenwoordigers van 25 naties de zitting niet hebben bijgewoond.

Conferentie der Goudlanden te Parijs. — In het gebouw der Banque de France heeft op 8 Juli de aangekondigde vergadering van de leiders der nationale banken van die staten, welke vasthouden aan den gouden standaard, plaats gehad. Na afloop is het volgende communiqué verstrekt: In aansluiting aan de verklaring van 3 Juli van haar respectieve regeeringen hebben de centrale banken van België, Frankrijk, Italië, Nederland, Polen en Zwitserland op 8 Juli een vergadering gehouden in een lokaal der Banque de France, waaraan werd deelgenomen door de heeren Franck, president van de Belgische nationale bank, Moret, gouverneur van de Banque de France, Anzolini, gouverneur van de Italiaansche nationale bank, Trip, president van de Nederlandsche Bank, Wrobleski, president van de Poolsche nationale bank, Bachmann, president en Weber, lid der hoofd-directie van de Zwitsersche nationale bank.
De besprekingen hebben geleid tot een algeheel accoord over de maatregelen, die genomen moeten worden om aan de verklaringen der regeeringen ten gunste van de integrale handhaving van den gouden standaard op de huidige pariteiten, haar volle practische werking te geven. De centrale banken der aanwezige landen zullen onmiddellijk de technische maatregelen in werking doen treden, waarvan de aard en het karakter in den loop der besprekingen zijn vastgesteld. De heer Frazer, president van de bank voor internationale betalingen te Bazel heeft de besprekingen bijgewoond.

Goudlanden. — Uit Londen wordt gemeld, dat Hongarije zou hebben besloten de groep der goudlanden te steunen. Blijkens een verder bericht eindigde de op 11 Juli 1933 gehouden zitting van het bureau der conferentie zonder beslissende stemming, doch met de algemeene goedkeuring van het besluit, dat de zilvercommissie haar arbeid kan voortzetten en dat de voorzitter de rapporten der verschillende subcommissies zal afwachten om deze dan aan de leden van het bureau voor te leggen.
Daarop werd het bureau verdaagd zonder een tijdstip voor zijn eerstvolgende bijeenkomst te bepalen.
Naar verluidt zou op 26 Juli de slotzitting der conferentie plaats vinden.

Exportcijfer van graan voor de Donaustaten vastgesteld. — De vertegenwoordigers der Vereenigde Staten van Australië, Argentinië en Canada hebben op 17 Juli geconfereerd met de vertegenwoordigers der Donaustaten. Overeengekomen werd, dat de graanuitvoer der Donaustaten 50 millioen schepel per jaar zal bedragen, ongeacht de opbrengst van den oogst.

Zilvervraagstuk. — De sub-commissie voor het tinvraagstuk koos op 18 Juli Cunliffe Lister, staatssecretaris van koloniën, tot haar voorzitter en Campbell tot ondervoorzitter.
De Amerikaansche delegatie ter economische wereldconferentie heeft bij de sub-commissie voor zilver een nieuw voorstel ingediend, welke de volgende punten omvat:
1. Alle aan de conferentie deelnemende landen zullen een nieuwe depreciatie of omsmelting van hun zilvergeld, behalve voor hermunting, beletten.
2. Alle bedoelde landen zullen overgaan tot een ommunting van hun geld, met inachtneming van hun alliage van minstens 800/1000, in overeenstemming met hun begrootingsproblemen.
3. De regeeringen zullen het papiergeld zoo spoedig mogelijk door zilvergeld vervangen.
4. De landen, die een invoerrecht op zilver heffen, zullen de voorwaarden nagaan, waaronder deze belemmering voor den vrijen invoer van zilver kan worden verminderd of verwijderd. De landen, waar geen invoerrecht op zilver wordt geheven, zullen dezen toestand zooveel mogelijk handhaven, terwijl zij onder geen beding rechten zullen gaan heffen, hooger dan die, welke in de groote zilverproduceerende of zilver-verbruikende landen worden geheven.
5. De regeeringen zullen haar centralen banken aanbevelen, de mogelijkheid onder het oog te zien, om een deel van haar wettelijke reserve door zilver te doen vormen, ten einde dit te gebruiken als dekking voor de geldcirculatie of voor het verrichten van internationale betalingen.
6. Alle landen met uitzondering van Britsch-Indië en Spanje stemmen er in toe, vóór 1 Januari 1938 geen uit omgemunt geld verkregen zilver te verkoopen. Wat Britsch-Indië en Spanje aangaat, die over groote zilvervoorraden beschikken, zal — wanneer zij tot verkoopen mochten wenschen over te gaan — worden getracht tot een accoord te komen tusschen deze landen en de groote zilverproduceerende staten, ten einde in onderling overleg het maximum dezer verkoopen vast te stellen.

Productieregeling van koffie. — In het ontwerp der productieregeling van koffie door Brazilië bij de economische conferentie ingediend, wordt de wensch geuit, dat alle produceerende en uitvoerende landen gedurende vijf jaren geen toeneming der oogsten zullen veroorloven.
De koffie-uitvoerende landen zouden de mogelijkheid moeten overwegen, of practisch het aanbod in drie jaren kan worden beperkt, vanaf het tijdstip, waarop de eventueele overeenkomst in werking kan treden. Een inkrimping van het aanbod zou niet noodig zijn, indien het verbruik zich mocht uitbreiden of de prijs van de koffie stijgen. Alle landen, die thans koffie produceeren, doch niet uitvoeren, zouden zich verbinden, geen koffie naar het buitenland te verkoopen tijdens den duur der overeenkomst. Alle landen, die thans geen koffie produceeren, moeten zich verplichten, het openen van den aanplant op welke wijze ook niet aan te moedigen of te bevorderen zoolang de overeenkomst bestaat, in hun eigen gebied of gebieden die onder hun bestuur of jurisdictie staan.

Zilvervraagstuk. - Overeenkomst tusschen acht staten. — De vertegenwoordigers van acht aan de Economische Wereldconferentie deelnemende staten hebben op 22 Juli te Londen een belangrijke internationale zilver-overeenkomst geteekend, welke ontworpen is door den Amerikaanschen senator Pittman. De acht onderteekenende mogendheden zijn Indië, Spanje, China, die een zilvervaluta hebben, en Canada, Mexico, de Vereenigde Staten, Australië en Peru als zilver-produceerende landen.
De overeenkomst luidt als volgt:
1. De voornaamste zilver-produceerende en zilver-bezittende staten sluiten een overeenkomst tot beperking van de schommelingen in den zilverprijs. De andere staten onthouden zich van maatregelen, die een ongunstigen invloed op de zilvermarkt kunnen uitoefenen.
2. De regeeringen onthouden zich van nieuwe wettelijke maatregelen, die een devalorisatie van het muntzilver beneden 80 % met zich zouden kunnen brengen.
3. De regeeringen vervangen papieren geld van lagere waarde door zilveren munten, voor zoover de begrooting en de plaatselijke omstandigheden dat toelaten.
4. De andere punten treden op 1 April 1934 buiten werking, indien het onder 1 voorgestelde accoord op dat tijdstip nog niet tot stand is gekomen en zullen in geen geval tot na 1 Januari 1938 van kracht blijven. De regeeringen kunnen de maatregelen nemen, die haar noodig voorkomen, om de desorganisatie harer zilveren valuta's door het stijgen van den barenprijs boven de pariteit te vermijden.
Inzake de voorstellen van senator Pittman tot het beperken van zilververkoop op de wereldmarkt kan geen overeenstemming bereikt worden door het verzet van China, Spanje en Britsch-Indië.

Zittingen gesloten. — Met de zitting der valutacommissie zijn de werkzittingen der conferentie definitief gesloten. In een vergadering werden de volgende resoluties der valutacommissie zonder debatten aangenomen.

1. Organisatie der internationale schuldenonderhandelingen.
2. Een resolutie, waarin de terugkeer tot de valutastabilisatie, het aanvaarden van het goud als de internationale valutastandaard en het gebruik van het goud voor valutadoeleinden en de wettelijke valutadekking der bankbiljetten als gewenscht wordt aangegeven.
3. Oprichting van centrale banken in landen, waar die nog niet bestaan.
4. Nauwe samenwerking der centrale banken met steun van de B. I. B.
5. Aanpassing van de centrale banken der voornaamste landbouwlanden aan de economische voorwaarden dezer landen.
6. Aanbeveling van een internationale overeenkomst betreffende maatregelen voor de stabilisatie van den zilverprijs.

Voorstellen voor een nieuwen douanewapenstilstand. — De door Staatssecretaris Hull aangekondigde nieuwe Amerikaansche voorstellen voor een nieuwen douanewapenstilstand werden op 20 Juli gepubliceerd. De voorstellen hebben ten doel geleidelijk tot een vermindering van de bestaande handelsbeperkingen te komen en geen nieuwe handelsbeperkingen te doen ontstaan. De tot de overeenkomst toe te treden regeeringen worden uitgenoodigd zoo spoedig mogelijk overeen te komen, geen directe of indirecte nieuwe handelsbelemmeringen in te voeren, ongeacht of deze onder bestaande wetten of nieuwe wetten vallen. Uitzonderingen zijn toegestaan voor:

1. Aanvullende invoerrechten op als dumping bedoelde invoeren.
2. Aanvullende invoerrechten op goederen uit die landen, die weigeren aan de overeenkomst mede te werken.
3. Nieuwe en aanvullende invoerrechten en beperkingen als noodmaatregel in verband met prijsverhooging door verkorting van den arbeidstijd, verbetering der arbeidsvoorwaarden en loonsverhoogingen. Verder wordt voorgesteld, dat de regeeringen overleg zullen plegen over verdere beperking der handelsbelemmeringen en vermindering der invoerrechten.

Slotzitting. - Dr. Colijn. - President Roosevelt's boodschap. De economische wereldconferentie is, althans voorloopig, ten einde. Op 26 Juli '33 werd zij door den Britschen premier MacDonald gesloten, nadat zij tevoren nog met algemeene stemmen de rapporten der economische en financieele commissie had aangenomen.

In de plenaire slotzitting van de economische en monetaire wereldconferentie zeide dr. Colijn o.a.:

„Wanneer ik terugzie op het werk, in de afgeloopen zes weken verricht, dan is er naar mijn meening zeker geen reden om ons geluk te wenschen met de verkregen resultaten.

Ongetwijfeld is dit teleurstellend en tevens gevaarlijk, daar de situatie nog gemakkelijk een slechten keer kan nemen in sommige landen, waar tot dusver de regeeringen de neiging om een zuivere nationale economie te volgen, hebben tegengegaan."

Spr. wees er op, dat na de conferentie van Lausanne zekere naties bereid waren geweest een afwachtende houding aan te nemen om te zien wat deze conferentie als resultaat zou brengen. Gedurende deze periode hebben zij de maatregelen van economische defensie al dien tijd tegengegaan, in de hoop, dat het niet noodig zou zijn, deel te nemen aan dezen krankzinnigen wedloop van contingenteeringen, tarieven en andere middelen waardoor de handel wordt verstikt. Doch thans moet de vraag gesteld worden, of het gevaar niet bestaat, dat deze naties zich zullen overgeven aan een gevoel van wanhoop en een politiek van overdreven nationale economie zullen volgen, welke opnieuw in andere landen tegenacties zal uitlokken.

Zoolang de valuta's wild fluctueeren zal het niet mogelijk zijn de besprekingen onder gunstiger auspiciën te hervatten. Dit is eerst doenlijk, wanneer zich redelijke stabiliteit op monetair terrein afteekent. Dr. Colijn acht het niet noodig te wachten todat men de plenaire conferentiezittingen weer kan hervatten. In dien tusschentijd kunnen de rapporten der economische commissie betreffende de productie en afzet van producten worden besproken en kan men voortgaan op de voorstellen, hierin vervat.

Aan een boodschap van president Roosevelt, gericht aan MacDonald, den voorzitter der conferentie, ontleenen wij: „Ik gevoel, dat de naties van de wereld kunnen voortgaan haar wederzijdsche problemen openhartig en sans rancune te bespreken. De resultaten worden niet steeds afgemeten in termen van formeele overeenkomsten. Zij kunnen geleidelijk komen na een vrije uiteenzetting van de moeilijkheden van elke natie en van de methoden, welke de naties volgen om aan haar individueele behoeften te voldoen.

Wij, in de Ver. Staten, begrijpen de problemen van andere naties thans beter dan voordat de conferentie bijeen kwam en wij vertrouwen, dat de andere naties in denzelfden geest van goeden wil de Amerikaansche politiek zullen beschouwen, welke ten doel heeft de economische crisis in het binnenland te overwinnen. Een dergelijke uitwisseling, in het bijzonder wanneer zij tot resultaat heeft een volledige discussie van alle problemen en niet alleen van enkele, maakt vooruitgang in de toekomst meer en niet minder mogelijk. Daarom beschouw ik de economische conferentie niet als een mislukking. Nieuwe regelingen zijn noodig om oplossingen te vinden voor wereldproblemen en problemen van nationalen aard, die nooit te voren in de historie hebben bestaan.

Gij kunt op onze voortdurende krachtsinspanning rekenen in de richting van een wereldherstel, omdat wij er van overtuigd zijn, dat het voortduren van de economische wereldconferentie tot resultaat zal hebben, dat practisch op menig terrein door onderlinge samenwerking veel goed wordt gedaan."

Nederlandsche afgevaardigden. — Bij Kon. Besluit zijn op 28 Juli 1933 tot afgevaardigden van de Nederlandsche regeering ter economische en monetaire conferentie te Londen benoemd prof. mr. G. W. J. Bruins, koninklijk commissaris van de Nederlandsche Bank, en mr. J. W. Beyen, directeur der Rotterdamsche Bankvereeniging, thans plaatsvervangend afgevaardigde.

(Vorig bericht blz. 299 B.)

30 JULI 1933

A. **FRANKRIJK. — Scheuring in de Fransche S.D.A.P.** — De door den rechtervleugel der Fransche S.D.A.P. aangekondigde scheuringspolitiek, onder leiding van Renaudel, heeft thans reeds een aanvang genomen. De bladen van 24 Juli melden, dat Marquet en vijf andere soc.-dem. Kamerleden uit het departement Gironde hun zetel ter beschikking hebben gesteld van hun federatie, in verband met de afkeuring, welke op het jongste partijcongres over de houding der Kamerfractie was uitgesproken.

31 JULI 1933

B. **NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren.** Onderstaande brief van minister-president Colijn aan de ministers van de verschillende departementen is door „Het Volk" gepubliceerd:

Bij K. B. van 22 Mei 1933 Staatsbl. No. 294 zijn enkele wijzigingen aangebracht in het Algemeen Rijksambtenaren Reglement. Ter uitvoering van de artikelen 50, derde lid en 97 b, tweede lid van genoemd reglement zijn door mij de hierbij in afschrift gaande beschikkingen genomen. Ik moge Uwe Excellentie verzoeken, de in het Algemeen Rijksambtenaren Reglement aangebrachte wijzigingen en den inhoud van mijn hierbij gaande beschikkingen ter kennis van de onder Haar departement ressorteerende ambtenaren te brengen. Daarbij ware nadrukkelijk de aandacht er op te vestigen, dat de ambtenaar, die van een vereeniging, waarvan door mij is verklaard, dat zij de behoorlijke vervulling van zijn plicht als ambtenaar kan in gevaar brengen of schaden, lid blijft of wordt, of die op eeniger-

lei wijze medewerking of steun verleent aan een zoodanige vereeniging of aan van haar uitgaande actie, er op moet rekenen, dat hem ontslag uit den dienst zal worden verleend.
Voorts waren de hoofden van dienst uit te noodigen, dergelijke ambtenaren alsmede ambtenaren, die op grond van het eerste lid van artikel 97 b voor verwijdering uit den dienst in aanmerking komen, aan Uwe Excellentie voor ontslag voor te dragen. Ik wijs in dit verband op het bepaalde in het derde lid van evengenoemd artikel.
Voor sommige categorieën van ambtenaren, door of vanwege het rijk aangesteld, geldt niet het Algemeen Rijksambtenaren Reglement, doch zijn afzonderlijk in hoofdzaak gelijkluidende ambtenarenreglementen vastgesteld.
Het zal aanbeveling verdienen, dat bedoelde reglementen thans aangepast worden aan het gewijzigde Algemeen Rijksambtenaren Reglement.
Ook indien de herziening van evengenoemd reglement wijziging of aanvulling van dienstreglementen enz, noodig of wenschelijk maakt, gelieve Uwe Excellentie voor zooveel haar departement aangaat, daartoe het noodige te verrichten.
Verboden organisaties voor alle departementen. — De minister van staat, voorzitter van den raad van ministers, gelet op artikel 97 b, tweede lid van het Algemeen Rijksambtenaren Reglement, verklaart:
1. dat de na te noemen vereenigingen, t.w.:
a) de Communistische Partij Holland met den Communistischen Jeugdbond, den Revolutionnair Socialistischen Vrouwenbond en alle communistische z.g. mantel-organisaties;
b) het Landelijk Verbond van Sociaal Anarchisten, de Alarmgroepen en het landelijk verband van die groepen, alsmede de Bond van Anarcho-Socialisten;
c) het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond met de daarbij aangesloten vakgroepen en zijn arbeidersjeugdorganisatie;
d) de Onafhankelijke Socialistische Partij met haar jeugdverbond en arbeidersweer;
e) het Nederlandsch Arbeids Secretariaat (N.A.S.) en daarbij aangesloten vakgroepen, de N.A.S.-Jeugdbond, de N.A.S.-Vrouwenbond, de Vereeniging voor Volksontwikkeling, het Antifo, alsmede de Revolutionnair Socialistische Partij;
f) de Nationaal-socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. Amsterdam);
g) de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. groep Smit en Haighton, Den Haag);
h.) de Algemeene Nederlandsche Fascistenbond (groep Baars);
i) Verbond van Nationaal Solidaristen in het Rijk der Nederlanden (groep Sinclair de Rochemont);
j) Verbond van Nationalisten (groep dr. v. d. Myle);
om de doeleinden die zij nastreven, of de middelen die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in rijksdienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
2. dat de na te noemen vereenigingen, te weten:
de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsche Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.);
om de doeleinden die zij nastreven of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den onder het departement van Defensie ressorteerenden ambtenaar van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
De N. Rott. Courant voegt hieraan het volgende toe:
Van de bestaande fascistische groepen is niet verboden de Nationaal-socialistische beweging van ir. Mussert. Ook zijn blijkbaar voor Defensie nu niet meer verboden het Instituut voor Arbeiders-Ontwikkeling, de Arbeiders-Sportbond, de A.J.C., de V.A.R.A. en de verschillende socialistische coöperaties. **(Vorig bericht 293 C.)**

1 AUGUSTUS 1933

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Ir. Soekarno gearresteerd.**
Ir. Soekarno is in den nacht van 31 Juli 1933 gearresteerd. Het vergaderrecht van de Partai Indonesia en de Pendidikan Nasional Indonesia is beperkt. De regeeringsgemachtigde voor de politie, mr. Vonk, legde op 1 Aug. '33 in den Volksraad een verklaring af. De hoofdinhoud van deze regeeringsverklaring luidt als volgt:
„In overeenstemming met den Raad van Ned.-Indië is bij besluit van den gouverneur-generaal van 1 Aug. 1933 goedgevonden en verstaan.:
1e. dat in geheel Ned.-Indië de vergaderrechten van de vereenigingen P. I. en P. N. I. onderworpen worden aan de volgende beperkingen: Art. 5 van het Kon. Besluit afgekondigd in het Staatsblad voor Ned.-Indië 1919 Nr. 27 is van toepassing op alle voor het publiek toegankelijke vergaderingen alsmede op vergaderingen, gehouden op plaatsen, welke als regel voor het publiek toegankelijk zijn;
2e. deze vergaderingen worden niet toegelaten tenzij tenminste vijf dagen van tevoren hiervan is kennis gegeven aan het hoofd van het plaatselijk bestuur, dat bevoegd is het houden dezer vergaderingen te verbieden;
3e. van toepassing zal zijn het bepaalde in artikel 6 en 7 van bovengenoemd Kon. Besluit."
Tevens deelt de regeering mede, dat de leider van de P. I., ir. Soekarno, is gearresteerd in verband met het misdrijf, strafbaar gesteld bij artikel 153 bis van het Wetb. van Strafrecht, gepleegd in het verspreiden van een brochure, getiteld: „Mentjapai Indonesia Merdika". Door de regeering wordt de interneering van den heer Soekarno in overweging genomen.

2 AUGUSTUS 1933

B. **JAPAN. — In- en Uitvoer. —**
De waarde van den Japanschen uitvoer in het eerste halfjaar van 1933 bedroeg Yen 829.000.000 en van den invoer Yen 1.015.000.000, zoodat de invoer den uitvoer met Yen 186.000.000 heeft overtroffen. Vergeleken met het vorige jaar is de export met 50.9 % en de import met 24.4 % toegenomen, terwijl het invoersaldo met 30 % is verminderd.
De export naar China gedurende Mei bedroeg Yen 9 millioen en de import Yen 5.000.000. Het exportsaldo naar China beliep gedurende de eerste 5 maanden van 1933 Yen 19.000.000 en is ten opzichte van dezelfde periode in 1932 met 22 % gedaald. (Ind. Mercuur).

C. **AMSTERDAM. — Wethouderscrisis. —**
In de op 1 Aug. gehouden bijeenkomst van de Amsterdamsche afdeelingen der S.D.A.P. is met 134 stemmen voor en 19 tegen besloten, dat de Amsterdamsche wethouders, E. Boekman, S. R. de Miranda en E. Polak hun mandaat zullen neerleggen.

3 AUGUSTUS 1933

D. **VEREENIGDE STATEN. — Vlootbouw. —**
President Roosevelt heeft op 3 Aug. zijn goedkeuring gehecht aan de plannen van het ministerie van Marine voor den aanbouw van 21 nieuwe oorlogsschepen, waardoor aan duizenden arbeiders op de regeerings- en de particuliere werven werk zal worden verschaft. In totaal zullen gedurende drie jaar $ 238 millioen voor dit doel worden besteed. De bouw van deze oorlogsschepen vormt een deel van het plan voor openbare werken, waarvoor de regeering 3.3 milliard wil uittrekken.
Van officieele zijde wordt verklaard, dat het vlootprogramma ten doel heeft de Amerikaansche vloot te brengen op de sterkte, die zij op grond der bestaande verdragen mag bezitten. De aankondiging van dit vlootprogramma volgt kort op de mededeeling, dat Japan voornemens is zijn vloot uit te breiden. **(Vorig bericht 311 D.)**

4 AUGUSTUS 1933

E. **NEDERLAND. — Onderwijs. - Wet tot beperking van de uitgaven voor het Lager Onderwijs. —**
Op 4 Aug. '33 (Stbl. 414) is een wet tot stand gekomen, welke bedoelt de uitgaven welke voor de openbare kassen kunnen voortvloeien uit de uitvoering der Lager Onder-

wijswet, te verminderen. De strekking is in hoofdzaak, dat de stichting van nieuwe scholen of schoollokalen, ten laste van de openbare kassen, zal worden beperkt tot gevallen van objectieve noodzakelijkheid.
Daartoe worden bepaalde gemeenteraadsbesluiten en besluiten van Ged. Staten onderworpen aan de goedkeuring der Kroon.
Voorts zijn de voorwaarden tot verkrijging van subsidie voor stichting van bijzondere scholen verzwaard, doordat de aantallen leerlingen, welke zijn vereischt voor subsidie, anderhalf maal de thans in art. 73 der L. O.-wet genoemde aantallen worden gesteld. **(Vorig bericht 233 H.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Wetten van 4 Maart 1933—einde Juni 1933 uitgevaardigd. —**
Mede in verband met de beschouwingen, reeds herhaalde malen aan het Amerikaansche experiment gewijd, volge hier een overzicht van de wetten, door het Amerikaansch congres in zijn zitting van 4 Maart tot einde Juni 1933 aangenomen. Deze opsomming, ontleend aan een uitvoerig artikel in Handelsberichten, geeft wel een indruk van het karakter der Amerikaansche economische politiek.

1) **De inflatie-wet.** Deze machtigt tot méeruitgifte van $ 3 milliard papieren geld en tot een daling der dollargoudwaarde met ten hoogste 50%. Opmerkelijk is hierbij dat de bankbiljetten-circulatie in het begin van Juli niet grooter, maar kleiner was dan in Mei 1933, n.l. $ 3.115 millioen op 6 Juli tegen $ 3.396 millioen begin Mei.

2) **De bezuinigingswet.** Deze wet bevat bepalingen omtrent de uitkeeringen aan oorlogsveteranen, die met 10% verlaagd zullen worden, terwijl ook de mogelijkheid wordt geopend van verlaging der ambtenaarssalarissen, zulks in verband met de beweging van het indexcijfer der kosten voor levensonderhoud. Voorloopig is deze verlaging vastgesteld op 15%. Het totaal der bezuinigingen wordt geschat op $ 500 millioen per jaar.

3) **De boerenhulpwet.** Deze machtigt tot het invoeren van accijnzen op landbouwproducten, waarvan de opbrengst onder de landbouwers verdeeld wordt, wanneer deze de productie der gesteunde artikelen met 20 à 25% verlagen.

4) **De emissiewet.** (Federal Securities Act). Deze regelt de voorwaarden, waarop nieuwe emissies aan het publiek mogen worden aanbevolen; alle prospectussen worden door een commissie gecontroleerd; de uitgifte kan worden geweigerd op grond van onjuiste mededeelingen, terwijl de onderteekenaars aansprakelijk zijn voor alle nadeelen, ontstaan door onjuiste mededeelingen in de prospectussen.

5) **De goudclausule-wet.** Deze verklaart, dat alle bepalingen in contracten, dat betaling in goud of in munt, herleid op goudpariteit moet geschieden, niet meer van kracht zijn op grond van het feit, dat zulke bepalingen in strijd zijn met het algemeen belang.

6) **De spoorwegwet** (Emergency Railroad Transportation Act). Deze voorziet in de benoeming van een federalen „coördinator", die volmacht verkrijgt het spoorwegwezen te reorganiseeren, zwakke maatschappijen te combineeren, onderlinge concurrentie uit te schakelen enz. De te treffen maatregelen mogen niet tot ontslag van personeel leiden.

7) **De Muscle Shoals Power-Wet.** Hierbij wordt $ 50 millioen toegestaan voor groote federale werken in de Tennessee-rivier.

8) **De Wagner Direct Relief Act.** Deze stelt $ 500 millioen beschikbaar voor steundoeleinden.

9) **De bankwet.** Deze schept een nieuwe instelling, de Federal Deposit Insurance Co.; dit is een verzekeringsinstituut, dat depositohouders bij eventueele bankfaillissementen schade vergoed. De Amerikaansche schatkist draagt in het kapitaal met $ 300 millioen bij, terwijl alle leden — de banken — geleidelijk ½% van hun deposito's als aandeel in het kapitaal moeten storten.

10) **Steunwetten voor hypotheekboeren en huiseigenaren.** Een bedrag van $ 2 milliard aan landbouwhypotheken zal door den staat worden overgenomen; de overgenomen hypotheken zouden 5% rente betalen. Dit komt neer op een conversie der hypotheekschulden, waarvoor de rente meestal meer dan 5 % bedraagt. De regeling is in de Farm Relief Bill opgenomen. Ook is een wetsvoorstel ingediend tot herfinancieering van hypotheken op huizen.

11) **De wet tot herstel der nationale industrie** (National industrial Recovery Act). Deze zeer diep ingrijpende wet heeft als algemeenen titel: „an act to encourage national industrial recovery to foster fair competition and to provide for the construction of certain useful public works and for other purposes, as agreed to in conference". Het eerste artikel der wet geeft de algemeene doelstelling in de volgende duidelijke termen, die geen twijfel laten aan de ernst, waarmede de Amerikaansche regeering den economischen toestand beschouwt:
Er bestaat een nationale noodtoestand van industrieele desorganisatie en wijd verbreide werkloosheid, die den binnen- en buitenlandschen handel bedreigt, de openbare welvaart aantast en de levensstandaard van het Amerikaansche volk ondermijnt.
Er wordt hierbij verklaard, dat de politiek van het Congres zal zijn de beletselen, die den binnen- en buitenlandschen handel belemmeren en verkleinen, uit den weg te ruimen; de algemeene welvaart te bevorderen door het organiseeren van de industrie, teneinde de verschillende handelsgroepen tot samenwerking te brengen; een vereenigd optreden van arbeiders en bedrijfsleiders in het leven te roepen en te handhaven met behulp van doeltreffende overheidsmaatregelen en -toezicht; oneerlijke concurrentie uit te schakelen; het volledigst mogelijk gebruik van de industrieele capaciteit te bevorderen; onnoodige productiebeperkingen te vermijden (behalve waar deze tijdelijk noodig zullen zijn); de consumptie van industrieele en agrarische producten te bevorderen door het vergrooten van de koopkracht; de werkloosheid te verminderen en te verlichten; het peil van den arbeid te verheffen en in het algmeen de industrie te herstellen en de nationale hulpbronnen te bewaren."
(Handelsberichten)

B. **DUITSCHLAND. — Nieuw Pruisisch strafrecht. —**
In het nieuwe Pruisische strafrecht zullen bepalingen betreffende het strafgevangeniswezen en de reglementen voor de strafgevangenen voornamelijk gericht zijn op het afschrikwekkend element bij het ondergaan van de straf. Het regime in de gevangenissen zal zoo hard zijn, dat ontslagen gevangenen alle moeite zullen doen om verder buiten de gevangenis te blijven.

5 AUGUSTUS 1933

C. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. - Gandhi.**
Gandhi is op 31 Juli gearresteerd, is op 4 Aug. in vrijheid gesteld, doch spoedig daarop weer gearresteerd omdat hij weigerde te beloven te Poona te blijven en zich van politieke activiteit te onthouden.
Hij is tot 12 maanden gevangenisstraf veroordeeld.
(Vorig bericht 202 B.)

7 AUGUSTUS 1933

D. **OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. — Engelsch-Fransche démarches. —**
De Fransche gezant te Berlijn, François-Poncet, heeft op 7 Aug. in het ministerie van Buitenlandsche Zaken, onder referte aan het viermogendhedenpact, ter sprake gebracht, dat volgens opvatting der Fransche regeering, de Duitsche propaganda, wat Oostenrijk betreft, in zekere in den laatsten tijd voorgekomen gevallen, niet vereenigbaar is met de bestaande verdragsverplichtingen.
Den gezant werd geantwoord, dat het de rijksregeering voorkomt, dat een toepassing van het viermogendhedenpact, in dien vorm, niet op zijn plaats is, dat aan Duitsche zijde verdrag-schendingen van den een of anderen aard niet hebben plaats gehad en dat Duitschland daarom

deze inmenging in de Duitsch-Oostenrijksche uiteenzetting niet als toelaatbaar beschouwt.
De Engelsche zaakgelastigde, die in verband met dezelfde kwestie een bezoek aan het ministerie bracht heeft een gelijk antwoord ontvangen. **(Vorig bericht 294 F.)**

8 AUGUSTUS 1933

A. **NEDERLAND. — Handel met Rusland. —**
De bestellingen en orders, die Sovjet-Rusland in het eerste halfjaar van 1933 in Nederland plaatste, beliepen ongeveer *f* 7.4 millioen, d.w.z. een maandgemiddelde van ongeveer *f* 1.230.000, terwijl de Nederlandsche uitvoer naar de Sovjet-Unie in 1932 volgens de statistiek van den Nederlandschen buitenlandschen handel een maandgemiddelde van circa *f* 380.000 bereikte.
De orders en bestellingen in Juli 1933 hadden een totale waarde van circa *f* 1.400.000, zoodat in de eerste zeven maanden van 1933 een totaal bedrag van ongeveer *f* 8.8 millioen werd bereikt.
Hiervan werden aangekocht voor ongeveer *f* 1.56 millioen tin, terwijl de rest besteed werd aan kinine, sisal, thee, cacaoboonen, lompen en machines.
In de afgeloopen weken zijn in Nederland eenige producten aangekocht, die de Sovjet-Unie in de laatste jaren niet meer invoerde. Gekocht werden in Nederland ongeveer 300.000 K.G. varkens, ongeveer 350.000 K.G. spek en 3500 vaten haring.
Ook de bevrachting van Nederlandsche scheepsruimte is verder toegenomen en bereikte in het eerste halfjaar van 1933 een totaal van 302.000 Engelsche ton, tegen 233.000 Eng. ton in het geheele jaar 1932.

9 AUGUSTUS 1933.

B. **ENGELAND. — Economische Wereldconferentie. —**
De delegaties van het Britsche Rijk ter Econ. Conferentie hebben op 25 Juli 1933 een verklaring gepubliceerd, geteekend door alle gedelegeerden met uitzondering van de Ieren.
O.m. bevat deze verklaring de volgende punten:
Een vermindering of opheffing van de belemmeringen tusschen de landen, gelijk te Ottawa werd overeengekomen, zal niet alleen den goederenhandel tusschen deze landen vergemakkelijken, maar ook den wereldhandel ten goede komen. De delegaties meenen, dat de regeeringen moeten volharden bij een politiek, gericht op het doen stijgen der prijzen totdat het evenwicht hersteld is. De aldus bereikte toestand zal dan gestabiliseerd dienen te worden. Het uiteindelijk doel van de monetaire politiek behoort te zijn: terugkeer tot een bevredigenden internationalen gouden standaard.
De delegaties erkennen het belang van stabiliteit der valuta tusschen de landen van het Rijk. Het toetreden van andere landen tot een politiek van gelijke richtlijnen zou het mogelijk maken, valuta-stabiliteit over een nog grooter gebied te bereiken. Dit laatste besluit komt echter neer op de schepping van een groot sterling-blok, waartoe ook andere landen kunnen toetreden. **(Vorig bericht 316 D.)**

10 AUGUSTUS 1933

C. **IERLAND. — Fascisme. - Program der „blauwhemden".**
Generaal O'Duffy, de leider der Iersche fascistische „Nationale Garde", die ook wel „Blauwhemden-organisatie" wordt genoemd heeft op 8 Aug. te Dublin een verklaring over zijn politieke plannen afgelegd die hij in de volgende drie punten samenvatte:

1e. Nationale vereeniging der bevolking.

2e. Het doen verdwijnen van de verschillende politieke partijen.

3e. Vastberaden strijd tegen het communisme.

Een dergelijke politiek is naar de meening van den generaal ook het best geschikt om een vreedzame vereeniging tusschen Noord en Zuid-Ierland tot stand te brengen.

D. **TOKIO. — Bevolking. —**
Uit de in Tokio gehouden volkstelling is gebleken, dat er 5.837.319 personen wonen. De bevolkingsdichtheid bedraagt 3346 per vierkanten kilometer.

E. **DUITSCHLAND. — Dalende werkloosheid. —**
Het aantal bij de arbeidsbureaux ingeschreven werkloozen is, meldt Wolff's bureau, met 358.500 tot 4.468.500 op 31 Juli 1933 gedaald. Gedeeltelijk moet deze belangrijke daling worden verklaard door het feit, dat thans voor de eerste maal de bij den vrijwilligen arbeidsdienst te werk gestelden niet meer bij de werkloozen zijn gerekend. Hierdoor is het aantal werkloozen met ca. 150.000 gedaald. Aan den anderen kant is het cijfer echter weer gestegen, doordat een groote schare „onzichtbare" werkloozen zich in verband met de toegenomen werkgelegenheid weer heeft laten inschrijven. In Februari werd op de 1000 inwoners het recordaantal van 96.2 werkloozen geteld, den 31sten Juli was dit cijfer nog slechts 71.6. Dit gemiddelde geldt echter voor het geheele rijk; in verschillende dichtbevolkte streken, zooals Saksen en Brandenburg, is het veel hooger, n.l. in Saksen 111 op 31 Juli tegen 143.2 in Februari en resp. 102.2 tegen 127.3 in Brandenburg. In 'Oost-Pruisen is het gemiddelde resp. 12.7 tegen 58.1, terwijl ook in Pommeren, Beieren en Zuid-west-Duitschland de cijfers beneden het rijksgemiddelde blijven. In alle beroepen is een verruiming van de werkgelegenheid merkbaar.
(Vorig bericht 262 C.)

11 AUGUSTUS 1933

F. **AMSTERDAM. — Begrooting. —**
Ged. Staten van Noord-Holland hebben de begrooting van Amsterdam goedgekeurd, nu de Gemeenteraad aan de door hun college geuite verlangens ten aanzien van de begrooting heeft voldaan. **(Vorig bericht 316 A.)**

12 AUGUSTUS 1933

G. **LUCHTVAART. — Generaal Balbo's transatlantische vlucht Orbetello—Chicago en Chicago—Ostia. — 100 vlieguren. —**
Onder de luide toejuichingen van een menigte van 200.000 personen heeft generaal Balbo op 12 Aug. 1933 zijn tweede transatlantische eskadervlucht beëindigd en is te Ostia (Italië) geland.
Welk een schitterende prestatie generaal Balbo en zijn eskader op vlieggebied hebben geleverd kan blijken uit het volgende overzicht van den tocht Orbetello—Chicago en Chicago—Ostia.
1 Juli: Orbetello-Amsterdam, 1400 K.M., in circa 7½ uur.
2 Juli: Amsterdam-Londonderry, 1000 K.M., in circa 4 uur.
5 Juli: Londonderry-Reykjavik, 1500 K.M., in circa 5½ u.
12 Juli: Reykjavik-Cartwright, 2400 K.M. in circa 12 uur.
13 Juli: Cartwright-Shediac, 1200 K.M., in ca. 6 uur.
14 Juli: Shediac-Montreal, 800 K.M., in circa 3½ uur.
15 Juli: Montreal-Chicago, 1400 K.M., in ca. 7½ uur.
19 Juli: Chicago-New York, 1280 K.M., in ca. 9½ uur.
25 Juli: New York-Shediac (Nieuw Brunswijk), 1000 K.M., in circa 10 uur.
26 Juli: Shediac-Shoal Harbour (New Foundland), 500 K.M., in circa 3 uur.
8 Aug.: Shoal Harbour-Azoren, 2100 K.M. in circa 12 uur.
9 Aug.: Azoren-Lissabon, 1200 K.M., in ca. 7½ uur.
12 Aug.: Lissabon-Ostia, 2100 K.M., in ca. 12 uur.

H. **AMSTERDAM. — Gemeente-rekening 1932. —**
De Gemeente-rekening 1932 sluit met een tekort van *f* 1.257.744.30, hetwelk naar B. en W. bij de indiening van deze rekening aan den Raad mededeelen, ten laste van de begrooting voor 1934 behoort te komen.

14 AUGUSTUS 1933

I. **CUBA. — President gevlucht. —**
Generaal Gerardo Machado y Morales is afgetreden als president. Hij heeft van zijn aftreden reeds mededeeling gedaan aan het Cubaansche Congres en is inmiddels gevlucht. Tot voorloopig staatspresident is gekozen Cespedes y Ortoz.

A. **ROEMENIE. — Transfer-opschorting. —**
In den op 14 Aug. 1933 gehouden Roemeenschen ministerraad is besloten de schuldbetalingen aan het buitenland, met ingang van 15 Augustus op te schorten.

15 AUGUSTUS 1933

B **ZUID-AFRIKA. — Coalitieregeering. —**
De algeheele uitwisseling van rasveeten en republicanisme is in Zuid-Afrika een stap dichterbij gekomen. Op het congres van de Transvaalsche nationalistische partij is met 591 tegen 9 stemmen een resolutie aangenomen ten gunste van de samenstelling van de nationalistische en de Zuid-Afrikaansche partijen.

C. **VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. — Samenstelling enquêtecommissie. —**
Na moeizame onderhandelingen is de raadscommissie van drie, gevormd uit de raadsleden van Ierland, Mexico en Spanje, er in geslaagd de volkenbondscommissie samen te stellen, die overeenkomstig het besluit van den volkenbondsraad van 3 Juli en met toestemming van de beide oorlogvoerende partijen zich naar het Chacogebied zal begeven, om daar den toestand te bestudeeren en met de regeeringen van Bolivia en Paraguay onderhandelingen te voeren, die gericht zullen zijn op een gelijktijdige staking der vijandelijkheden en het sluiten van een arbitragecompromis tot definitieve regeling van het Chaco-geschil langs vreedzamen weg. De commissie is samengesteld uit: maj.-generaal Robertson (Engeland); J. Alvarez del Vayo, ambassadeur van Spanje in Mexico; brigadier-generaal Fagalde (Frankrijk); graaf Aldrovandi, gewezen lid van de Lytton-commissie in Mandsjoerije (Italië) en de majoor van de genie Rivera Flandes (Mexico).
Twee ambtenaren van het Volkenbondssecretariaat (de Franschman Vigier van de politieke afdeeling en de Uruguees Nogueira van de informatie-afdeeling) zullen het secretariaat dezer commissie vervullen.
(Journal de Genève). **(Vorig bericht 289 I.)**

D. **INTERNATIONAAL BEURSINDEXCIJFER. —**
Het door de „B. B. C." per 12 Aug. 1933 gepubliceerde indexcijfer voor de verschillende groote beurzen der wereld was, vergeleken met begin 1929, 22, 29 Juli en 5 Augustus 1933, als volgt:

Eind 1927 = 100%	begin 1929	22/7 1933	29/7 1933	5/8 1933	12/8 1933
Berlijn	113.6	30.9	30.8	30.4	29.4
Parijs	156.8	67.2	66.2	66.7	66.8
Londen . . .	102.6	67.0	69.1	68.6	67.5
Brussel . . .	133.8	34.3	33.2	33.3	32.9
Amsterdam . .	104.5	35.4	34.7	34.7	34.7
Stockholm . .	109.5	11.6	11.5	11.3	11.3
Zürich	101.0	47.9	47.6	47.5	47.8
Weenen . . .	91.4	34.1	33.9	32.6	32.4
Praag	108.3	57.2	55.4	56	56.2
New York . .	137.3	53.2	57.4	56.1	58.8
Gemiddeld . .	115.9	43.9	44.0	43.7	43.8

(Berl. Börsen Courier). **(Vorig bericht 121 B.)**

16 AUGUSTUS 1933.

E. **JAVASCHE BANK. — Disconto. —**
De Javasche Bank heeft met ingang van 16 Aug. 1933 haar rentetarieven als volgt verlaagd:
Voor disconteering met ½ tot 4½ %.
Voor beleeningen en voorschotten op goud en zilver met ½ tot 4½ %.
Voor alle andere beleeningen en voorschotten, uitgezonderd die op onderpand van promessen met ½ %. De rente op voorschotten tegen onderpand van promessen blijft onveranderd op 6½ %. **(Vorig bericht 311 E.)**

17 AUGUSTUS 1933

F. **VEREENIGDE STATEN. — Symbool van den Blauwen Adelaar. —**
Onder het teeken van den blauwen adelaar, het symbool van het door president Roosevelt's regeering nagestreefde nationale herstel, worden op het oogenblik uitgebreide acties gevoerd tot het scheppen van meer arbeid. Overal in de wereld behooren onderscheidingen tot de krachtigste prikkels, waarnaar de mensch ter volbrenging van dergelijke opdrachten pleegt te luisteren. En zoo is te Cleveland op een plein een groote eere-steen opgesteld, waarin de namen van de werkgevers gehouwen worden, die nieuwe arbeiders te werk hebben gesteld.

G. **CUBA. — Nieuwe regeering. —**
President Cespedes y Ortoz heeft de volgende lijst van ministers der nieuwe regeering gepubliceerd:
Binnenlandsche Zaken: Frederico Laredobru; Oorlog: kapitein Demetrio Pockorni; Verkeer: Nicasio Silverio; Openbare gezondheid: José Presno; Publieke Werken: Eduardo Chibas; Financiën: Joaquin Martinez Saenz; Justitie: Carlos Saladrigas; Presidentieel staatssecretaris: Raul Cardenas; Landbouw: Rafael Santos Jiminez; Onderwijs: Guillermo Belt. **(Vorig bericht 324 I.)**

H. **BRAZILIE. — Koffievernietiging. —**
Tot 31 Dec. 1932 waren 12.155.000 balen koffie vernietigd. Tot 31 Juli 1933 werden in totaal 19.687.749 zakken koffie vernietigd, waarvan 10.583.200 zakken San Paulo-koffie, 6.503.040 zakken Santos en andere soorten. (Berl. Börsen Courier). **(Vorig bericht 294 A.)**

18 AUGUSTUS 1933

I. **BRITSCH-INDIE. — Gandhi. - Onafhankelijkheidsstrijd. —**
Gandhi is op 16 Aug. met vasten begonnen totdat de dood er op volgt.
Hij is ontevreden, omdat hij zijn artikelen niet vlug genoeg kan voortzetten, daar men hem verlof zou hebben geweigerd om deze week zijn verslaggever te spreken. In een verklaring, die hij na zijn gevangenneming aan de regeering te Bombay heeft toegezonden, zeide Gandhi: „Ik kan evengoed dood zijn als ik geen vergunning krijg mijn werk voort te zetten, dat mijn leven is."
(Vorig bericht 323 C.)

19 AUGUSTUS 1933

K. **VEREENIGDE STATEN. — National Industrial Recovery Act (Nira). —**
President Roosevelt is voornemens de codes voor de staal-, steenkool- en olie-industrie voor te schrijven, nu de onderhandelingen van de Nira met de vertegenwoordigers dezer industrieën op het doode punt zijn gekomen. Generaal Johnson, de leider van de Nira, heeft reeds een ontwerp-code voor de petroleumindustrie opgesteld en aan den president voorgelegd. Deze code regelt, naar men gelooft, de productie en de prijzen. Daar de industrieelen halsstarrig blijven, kan president Roosevelt bij decreet de codes van kracht verklaren. **(Vorig bericht 325 F.)**

20 AUGUSTUS 1933.

L. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. —**
Generaal Johnson is er in geslaagd met de werknemers in de staalindustrie tot een accoord te komen over de code, welke voor deze industrie zal gelden. President Roosevelt heeft de code reeds goedgekeurd. De code zal voorloopig gedurende negentig dagen van kracht zijn.
De gemiddelde werkweek wordt vastgesteld op 40 uur; maximaal mogen de arbeiders in de staalfabrieken acht uur per dag en gedurende zes dagen per week werken. Als op 1 November 1933 of eerder de productie 60 % van de capaciteit zal hebben bereikt, wordt voor het geheele personeel, betrokken bij de staalindustrie, een maximum-werktijd van acht uur per dag ingesteld.
Aan de arbeiders wordt het recht gegeven zich zonder eenige restrictie te organiseeren.
In de petroleumindustrie hebben de onderhandelingen niet het bevredigende resultaat opgeleverd. President

Roosevelt heeft daarom besloten zichzelf te benoemen tot leider van het bureau voor de toepassing van de petroleumcode, waarover geen overeenstemming met de werkgevers kon worden bereikt.
Generaal Johnson is er evenmin in geslaagd tot overeenstemming met de steenkoolmagnaten te komen over den tekst der code. Generaal Johnson is nu van plan de 29 ontwerpen voor de steenkoolcode, die hij heeft ontvangen, samen te voegen tot een enkel ontwerp, dat hij president Roosevelt ter goedkeuring zal voorleggen.
(Vorig bericht 325 K.)

21 AUGUSTUS 1933

A. **SURINAME. — Nieuwe Gouverneur. - Prof. dr. J. C. Kielstra. —**
Bij Kon. besluit dd. 16 Aug. 1933 No. 52 is de heer Prof. dr. J. C. Kielstra, hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, benoemd tot Gouverneur van Suriname.
Johannes Coenraad Kielstra werd 13 November 1878 te Zwartsluis geboren. Hij doorliep het gymnasium te Middelburg en studeerde daarna aan de Universiteit te Leiden in de rechtswetenschap, waar hij op stellingen promoveerde. In 1903 werd hij Indisch rechterlijk ambtenaar en vertrok in dat zelfde jaar naar Ned.-Indië, waar hij verschillende ambten heeft vervuld. In 1918 werd hij benoemd tot hoogleeraar in koloniaal staatsrecht, koloniaal strafrecht, Indische landhuishoudkunde en Indisch agrarisch recht aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen. In 1926 werd prof. Kielstra tevens bijzonder hoogleeraar aan de Universiteit te Urecht in tropische staatshuishoudkunde.
Verschillende werken zijn van zijn hand verschenen, o.a. „Proeve eener inleiding tot de koloniale staatshuishoudkunde" in 1908; „De suikerindustrie op Java en hare behoefte aan grond' in 1919 en „Het koloniale vraagstuk van dezen tijd" in 1928, terwijl hij in verschillende tijdschriften artikelen publiceerde.
Prof. Kielstra, die den rang heeft van reserve-majoor, is voorzitter van de Vereeniging van Verlofsofficieren.

22 AUGUSTUS 1933

B. **OOSTENRIJK. — Dr. Dollfuss bij Mussolini. —**
De Oostenrijksche Bondskanselier dr. Dollfuss heeft in de badplaats Riccione aan de Adriatische Zee een bezoek aan Mussolini gebracht.
Officieel wordt hieromtrent meegedeeld, dat dr. Dollfuss en Mussolini den algemeenen politieken toestand, in het bijzonder met betrekking tot Oostenrijk, hebben besproken. Mussolini gaf een overzicht van het Italiaansche standpunt inzake de toekomst van Oostenrijk.
Voorts werden de Donau-problemen besproken en de verdere kwesties, welke volgens Mussolini slechts door het functionneeren van het pact-van-vier kunnen worden opgelost.
Bondskanselier Dollfuss bepaalde zich tot den binnen- en buitenlandsch-politieken toestand van Oostenrijk. Uitgaande van het principe der Oostenrijksche onafhankelijkheid, verklaarde hij, dat hij een politiek van vrede en samenwerking met alle buurstaten wil voeren, in het bijzonder met Italië en Hongarije, maar ook met Duitschland, zoodra dit mogelijk is.
De beide staatslieden stelden aan het eind van hun onderhoud, dat anderhalf uur duurde, vast, dat tusschen hen volkomen overeenstemming heerscht over de besproken kwesties.
Naar uit Londen wordt gemeld, weet de Romeinsche correspondent van de „Daily Telegraph" nog mede te deelen, dat Mussolini aan zijn overtuiging heeft vastgehouden, het best te kunnen helpen door middel van vriendschappelijke raadgevingen aan Duitschland. Voor het oogenblik althans zou Italië een voorstel van Frankrijk of Engeland, om een beroep te doen op den Volkenbond, niet steunen. Evenmin zou Italië op dit oogenblik deelnemen aan een démarche der mogendheden te Berlijn. **(V. b. 279 K.)**

C. **MONGOLIË. — Japan's opmarsch. —**
Japan is een opmarsch begonnen in Binnen-Mongolië, ten westen van de provincie Jehol, waar de Chineesche „christen"-generaal Feng onlangs een anti-Japansche actie zou hebben gevoerd. De Japansche militaire leiders achten dezen opmarsch ter beveiliging van Jehol en Mandsjoekwo, noodzakelijk.

23 AUGUSTUS 1933

D. **NEDERL. OOST-INDIE. — Vennootschapsbelasting.**
De zorgelijke toestand van 's Lands financiën heeft het, naar het oordeel der regeering, dringend noodzakelijk gemaakt het aantal opcenten op de vennootschapsbelasting, dat in de ontwerp-begrooting voor 1934 op 40 is gehandhaafd, tot 100 te verhoogen.
Het bedrag, dat deze verhooging zal opleveren, wordt geraamd op *f* 2.100.000. **(Vorig bericht 193 L.)**

E. **IERLAND. — Fascisme. —**
De ministerraad van den Ierschen Vrijstaat heeft mededeeling gedaan van zijn besluit de fascistische organisatie der blauwhemden buiten de wet te stellen. Tevens is tot de vorming eener militaire rechtbank krachtens de wet op de openbare veiligheid, thans definitief besloten.
(Irish Times). **(Vorig bericht 324 C.)**

F. **CHINA. — Typhoon. - 10 millioen dakloozen. —**
In Noord-China heeft een typhoon van buitengewone kracht gewoed, die gepaard ging met hevigen regenval. Ruim 10 millioen menschen zijn dakloos geworden. Een groot deel van den oogst is vernield.

24 AUGUSTUS 1933

G. **SURINAME. — Exportcultuur van bacoven. —**
Het antwoord van den gouverneur dr. Rutgers, op het ingediend plan van de heeren Waller c.s. inzake de bacovencultuur, bestaat uit een afschrift van een nota ter zake door Z. E. den minister van Koloniën gezonden aan het opperbestuur.
Deze nota is door de bladen Suriname en De West in brochure-vorm uitgegeven. De conclusie luidt:
1e. dat een cultuur van Congobacoven op bestaande plantages een goede kans van slagen heeft, terwijl bij slaging vergrooting van den export door het invoeren van bacoven als catchrop bij koffie en door deelneming van den klein-landbouw met zekerheid te verwachten is;
2e, dat in verschillende opzichten in de eerste jaren leergeld betaald zal moeten worden, terwijl het risico, speciaal waar het Suriname geldt, te groot en de te becijferen winst te klein is, om bij den huidigen stand van onze kennis en ervaring deze cultuur op zuiver commercieele basis ter hand te kunnen nemen;
3e. dat de kans van slagen groot genoeg is en de beteekenis van een geslaagde cultuur voor de economische ontwikkeling van Suriname van zoo buitengewoon gewicht, dat er alle aanleiding bestaat, het leergeld en het risico voor rekening van den lande te nemen en met gouvernementssteun, hetzij door kapitaalsdeelneming of door subsidie, een proefbedrijf op particuliere leest geschoeid te beginnen van zoodanige afmetingen, dat geregelde verschepingen mogelijk worden, waarvoor van gouvernementswege een bedrag van *f* 500.000 over 2 jaren verdeeld, beschikbaar ware te stellen ten laste van de rijksbijdrage ter bevordering van de welvaart van Suriname op het XIde hoofdstuk der rijksbegrooting.

25 AUGUSTUS 1933

H. **BELGIË. — Transito-handel. —**
Van 1928 tot 1932 noteeren wij de volgende transitocijfers:

Jaar	1000 ton	millioenen frs.	frs. per inwoner
1928	17.612	32.552	3.939
1929	13.473	40.798	5.100
1930	19.346	34.555	4.319
1931	15.410	28.028	3.503
1932	12.426	17.068	2.107

Rekening houdende met de daling der prijzen, was het vorige jaar de doorvoer-handel gedaald tot het peil van 1924 en 1925, welke vermindering proportioneel belangrijker is dan die van den gewonen buitenlandschen handel. Uit onderstaande tabel blijkt, dat bij het binnenkomen van transito-goederen in België, Duitschland de laatste jaren aan het hoofd stond, gevolgd door Frankrijk, Engeland en Nederland. Bij het uitgaan was Frankrijk eerste; in 1931 classeerde Engeland zich vóór Duitschland, maar in 1931 kwam het op de derde plaats, gevolgd door Nederland:

	Inkomend		Uitgaand	
	1931	1932	1931	1932
	In pCt. van het totaal			
Duitschland	32.9	24.6	15.6	13.4
Frankrijk	17.5	17.2	35.2	31.2
Engeland	12.8	16.5	16.7	10.3
Nederland	8.5	11.4	7.0	9.7

Over 1929 heeft de Leuvensche hoogleeraar Baudhuin berekend, dat de transito-waarde bij het binnenkomen in het land 1.266 millioen francs bedroeg, die een winst zou nagelaten hebben van 65 papierfrancs per ton, tegen 10 goudfrancs vóór den oorlog. Indien men deze zelfde schatting zou toepassen op de tonnenmaat van den doorvoerhandel van 1932, dan zouden de inkomsten van den doorvoerhandel het vorige jaar maar ongeveer 808 millioen papierfrancs hebben bedragen. De spoorwegen hebben andermaal het meest van deze handelsbeweging geprofiteerd. Deze blijven dan ook de aanmoedigende politiek volgen voor het verleenen van gunsttarieven voor buitenlandsche doorvoertransporten naar de havens van Antwerpen, Brugge en Gent.

Geschat wordt, dat Antwerpen gemiddeld elk jaar 350 millioen papierfrancs aan inkomsten van den doorvoerhandel opstrijkt; het Rijnverkeer en den doorvoer van kali uit den Elzas leveren hiervan het grootste percentage.

(Handelsberichten)

A. **DUITSCHLAND. — Verkrijging van burgerschap. —** In verband met de Rijkswet betreffende het ontnemen van het staatsburgerschap in bepaalde gevallen en de herroeping van reeds verkregen staatsburgerschap, heeft thans de minister van binnenlandsche zaken van Baden de „richtsnoeren" bekend gemaakt, die voor het staatsburgerschap in dat land van kracht zijn.

Dienovereenkomstig wordt de verleening van het staatsburgerrecht afhankelijk gesteld van de Arische afstamming.

De aanvrager moet plechtig verklaren, dat zijn grootouders van Arische afkomst zijn. Ook indien hij in ver verwijderden graad van Joodsche afstamming is, is dat een reden tot weigering van burgerschap.

Lieden van vreemde afstamming mogen niet worden genaturaliseerd. Uitzonderingen op dezen regel zijn slechts toegelaten, indien de aanvrager bijzondere verdiensten jegens de hernieuwing van Duitschland heeft of aan de zijde van Duitschland of zijn bondgenooten in den oorlog heeft meegevochten.

Indien de aanvrager is gehuwd met iemand van een vreemd ras, in het bijzonder van het Joodsche ras, moet het verzoek om naturaliseering worden geweigerd.

(Völk. Beobachter)

26 AUGUSTUS 1933

B. **BRITSCH-INDIË. — Gandhi in vrijheid gesteld. —** De Indische regeering heeft Gandhi op 23 Aug. 1933 de rest van zijn straf onvoorwaardelijk kwijtgescholden en hem reeds uit de gevangenis ontslagen. **(Vor. ber. 325 I.)**

C. **RUSLAND. — Chineesche Oosterspoorweg. —** Uit Chabarowsk wordt gemeld, dat de waarnemende Russische directeur van den Chineeschen Oosterspoorweg na een conferentie met de overige directie van den Oosterspoorweg en Mandsjoerijsche autoriteiten overeenstemming heeft bereikt, waardoor het spoorwegverkeer langs den Russischen tak van den Oosterspoorweg, via Pogranitsjnaja naar Wladiwostok zal worden hervat, nadat het onrechtmatig door de Mandsjoerijsche autoriteiten aan de grens van Mandsjoekwo was stopgezet.

27 AUGUSTUS 1933.

D. **NEDERL. OOST-INDIË. — Werkloosheid. —** Het verslag van het Kantoor van Arbeid over de maand Juli inzake de werkloosheid geeft aan, dat in totaal 14.766 werkzoekenden bij de arbeidsbeurzen stonden ingeschreven.

De plaatselijke comité's keerden in den loop van de maand Juli totaal *f* 64.046.43 uit, verdeeld over 3767 steuntrekkers. **(Vorig bericht 249 A.)**

E. **OOSTENRIJK. — „National-ständische Front". —** Het nieuwe „national-ständische Front" in Oostenrijk, dat door Winkler, den vice-kanselier, is gesticht, heeft zijn programma gepubliceerd, dat met een nationaal-socialistisch programma en een oorlogsverklaring aan Dolfuss gelijk staat.

F. **DUITSCHLAND. — Staatsburgerschap aan bekende personen ontnomen. —** Op grond van artikel II van de wet van 14 Juli 1933 betreffende herroeping van en ontzetting uit het Duitsche staatsburgerschap, heeft de rijksminister van Binnenlandsche Zaken in overleg met den rijksminister van Buitenlandsche Zaken een verordening afgekondigd, waarbij een aantal in het buitenland vertoevende Duitsche onderdanen hun staatsburgerschap wordt ontnomen, omdat zij door hun optreden, in strijd met de plicht van trouw aan volk en rijk, de Duitsche belangen geschaad hebben.

De lijst vermeldt de volgende namen:

Dr. Alfred Apfel, Georg Bernhard, dr. Rudolf Breitscheid, prof. Albert Einstein, Eugen Eppstein, Alfred Falk, Leon Feuchtwanger, dr. Friedrich Wilhelm Forster, Helmuth von Gerlach, Elfriede Gohlke genaamd Ruth Fischer, Kurt Groszmann, Albert Grzesinski, Emil Gumbel, Wilhelm Hansmann, Friedrich Heckert, Max Hoelz, dr. Alfred Kerr, Otto Lehmann-Ruszbueldt, Heinrich Mann, Theodor Maslowski, Wilhelm Muenzenberg, Heinz Werner Neumann, Wilhelm Pieck, Bertold Salomon, Philippe Scheidemann, Schwarzschild, Max Gievers, Friedrich Stampfer, Ernst Toller, dr. Kurt Tucholski, Bernhard Weisz, Robert Weiszmann, Otto Wels, Johannes Werthauer.

Het vermogen van deze uitgewekenen is in beslag genomen. **(Vorig bericht 327 A.)**

28 AUGUSTUS 1933

G. **VEREENIGDE STATEN. — Onderstaatssecretaris Moley afgetreden. —** De plaatsvervangende minister van Buitenlandsche Zaken der Vereenigde Staten, onderstaatssecretaris Moley, is afgetreden.

Het aftreden van Moley wordt in politieke kringen te Washington indirect in verband gebracht met den invloed van staatssecretaris Hull, met wien Moley sedert de conferentie van Londen ernstige politieke meeningsverschillen heeft gehad.

29 AUGUSTUS 1933

H. **DUITSCHLAND. — Nationale herdenking van den slag bij Tannenberg. —** Onder groote belangstelling van de bevolking en in aanwezigheid van Rijkspresident Von Hindenburg en zijn familie, vele ministers van de rijks- en van de landsregeeringen en vele andere autoriteiten is op 27 Aug. 1933 bij het Tannenberg-monument de slag bij Tannenberg herdacht.

Oberpresident huldigde den Generaal-veldmaarschalk Von Hindenburg als de overwinnaar van Tannenberg en verklaarde, dat de Provinciale Landdag den wensch had gekoesterd, den naam van het geslacht Von Hindenburg

voor de toekomst ten nauwste verbonden te weten aan de provincie Oost-Pruisen.
Vervolgens hield de Pruisische minister-president Göring een rede, waarin hij o.a. verklaarde, dat Oost-Pruisen zich ten tweeden male gered voelde door Rijkspresident Von Hindenburg, nu hij het Pruisische volk tot een eenheid had weten te maken. De Provinciale Landdag van Oost-Pruisen had daaraan uiting willen geven door den naam Von Hindenburg te verbinden aan het land in het belang van het geheele volk. Daarom verzoekt hij den Rijkspresident als schenking te willen aanvaarden de domeinen Langenau en Horst Preussenwall om met het aangrenzende oude bezit Neudeck een Hindenburg-huisbezit te vormen, Hindenburg-Neudeck met Preussenwall.
Na deze plechtigheid nam Rijkspresident Von Hindenburg het woord: „Als ik mij den zooeven genoemden tijd herinner, herdenk ik tegelijkertijd met eerbied, trouw en dankbaarheid mijn Keizer, Koning en Heer, wiens vertrouwen en wiens bevel mij eens hierheen riepen, en verder al mijn strijdgenooten, van de oudste generaals tot de oudste musketiers, die bereid waren tot het offer voor het vaderland."
Von Hindenburg verklaarde verder, indertijd slechts zijn plicht te hebben gedaan en na allen, die hem gehuldigd hadden, dank te hebben gebracht, besloot hij zijn rede met den ouden soldatenroep, die eens over het slagveld klonk: „Duitschland hoera, hoera, hoera!"

A. **DUITSCHLAND. — Saarland-betooging. —**
Er was een zeer groote toeloop voor de plechtigheden der Saarland-betooging bij het Niederwald-monument. Voor de Rijksregeering waren verschenen de vice-kanselier Von Papen en de Rijksweerminister Von Blomberg. Namens de Pruisische autoriteiten waren aanwezig de minister van Onderwijs, Rust, Opper-president Von Luesing en vele anderen. Ook de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley, woonde de plechtigheden bij.
Nadat eenige toespraken waren gehouden, arriveerde Rijkskanselier Hitler, die direct het woord nam tot het uitspreken van een redevoering, waarin hij o.a. zeide:
„Wij hebben honderden malen verklaard, dat wij geen oorlog willen met de overige wereld. Wij willen ook niets vreemdsoortigs bij ons inlijven, doch wanneer verdragen heilig zijn, dan zijn zij dat niet alleen voor ons, doch ook voor onze tegenstanders. Het Saarvolk zal zelf zijn lot bepalen en ik weet, dat een ieder zijn stem voor Duitschland zal geven. Wij willen ons op ieder punt met Frankrijk verstaan doch nimmer zal Duitschland afstand doen van het Saargebied en het Saargebied nimmer van Duitschland."

B. **BRAZILIE. — Betaling van oorlogsschepen in koffie. —**
De Braziliaansche regeering heeft in Japan dertig oorlogsschepen besteld, die binnen een termijn van tien jaar geleverd moeten worden. De betalingskwestie vormt bij deze reusachtige order een moeilijkheid, aangezien Brazilië als voorwaarde stelt dat de helft van het bedrag, zijnde 200 millioen yen, in koffie mag worden voldaan.
(Vorig bericht 136 G.)

30 AUGUSTUS 1933

C. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. — Codes. —**
Reeds 80% der Amerikaansche industrie heeft de Niracodes aanvaard. Voor de staalindustrie bedraagt dit percentage zelfs 97. In weerwil van het feit, dat de loonuitgaven met vijf millioen dollar per maand zijn gestegen, heeft de industrie besloten de huidige prijzen te handhaven.
(Vorig bericht blz. 325 L.)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Gouduitvoer. —**
President Roosevelt heeft den minister van Financiën gemachtigd, goud, dat uit de Amerikaansche goudmijnen afkomstig is in consignatie te nemen. Hierdoor stelt Pres. Roosevelt de Amerikaansche producenten in de gelegenheid, goud te verkoopen tegen de hooge buitenlandsche prijzen. De president heeft verder de bepalingen tegen het goudhamsteren verscherpt en verklaard, dat opgave van goudbezit binnen veertien dagen moet worden verstrekt.
De president heeft hiermede een vrije markt geschapen voor het in Amerika geproduceerde goud en zijn goedkeuring verleend tot verkoop aan het buitenland.
In verband met dit besluit inzake den gouduitvoer, verwacht men, dat de jaarlijksche winsten van de goudmijnen met $ 15 mill. zullen stijgen en dat de bedrijvigheid in de goudmijnbouw-industrie zal toenemen.

1 SEPTEMBER 1933

E. **NEDERLAND. — De Nederlandsche rundveestapel. —**
De Crisis Rundveecentrale meldt:
Uit de thans bewerkte gegevens, geput uit de door de Crisis Rundveecentrale uitgevoerde telling van den Nederlandschen rundveestapel blijkt, dat deze veestapel op 1 Juli 1933 bestond uit:

39.832 stieren ouder dan 1 jaar
335.348 melk- en kalfkoeien 1e kalf
283.594 „ „ „ 2e „
258.492 „ „ „ 3e „
574.877 „ „ „ ouder
367.562 stuks drachtig jongvee, ouder dan 1 jaar
244.097 „ gust „ „ „ „ „
95.651 „ mannelijk „ jonger „ „ „
516.391 „ vrouwelijk „ „ „ „ „
50.909 „ mestkalveren.
110.477 „ vee, bestemd om vet te maken en niet vermeld in andere rubrieken.

De rundveestapel telde op genoemden datum dus 2.877.230 dieren. Het aantal melkkoeien was 1.452.311 tegen 1.338.446 volgens de in Juni 1932 vanwege de Crisiszuivelcentrale gehouden melkveetelling.
Een vergelijking met de door in 1910, 1921 en 1930 plaats gehad hebbende tellingen verkregen resultaten, geeft het volgende beeld:

Totale	1910	1921	1930	1933	Toeneming 1930/33 in %	totaal
Veestapel ...	2.026.943	2.062.771	2.366.066	2.877.230	21.6	511.164
Springstieren	23.309	25.785	26.453	39.832	50.58	13.379
Melk- en kalfkoeien	1.068.361	1.085.713	1.298.736	1.452.311	11.83	153.575
Mestkalveren	47.086	19.597	38.548	50.909	32.07	12.361
Mestvee	97.688	63.432	80.879	110.477	36.60	29.598
Jongvee ouder 1 jaar	389.339	371.436	419.417	611.659	45.84	192.242
Jongvee jonger 1 jaar	401.160	496.808	502.033	612.042	21.91	110.009

(Crisis Rundvee Centrale)

F. **'S-GRAVENHAGE. — Begrooting 1934. —**
De begrooting voor 1934 sluit met een totaal-bedrag aan gewone inkomsten en uitgaven van *f*71.123.865 met een tekort van slechts vier ton, welk bedrag B. en W. alsnog door enkele bezuinigingen en besparingen hopen te vinden. Belastingverhooging zal niet noodig zijn, al is ook voor Maatsch. Hulpbetoon een bedrag geraamd voor 1934 van bijna *f* 11 mill., tegenover *f* 6 millioen welke in 1931 werden uitgekeerd.

G. **VEREENIGDE STATEN. — Anti-trustwetten. —**
De staat New York heeft de anti-trustwetten opgeheven, teneinde een volledige functionneering van het herstelprogramma in den Staat te verzekeren. De opheffing is geschied met toestemming van president Roosevelt en zal gelden tijdens den duur van de uitvoering van het herstel-programma.

H. **ENGELAND. — Supplementair recht van 10 % ad valorem op haverproducten van het buitenland. —**
Bij decreet van het ministerie van Financiën zal een supplementair recht van 10 % ad valorem worden geheven op haver en haverproducten van buitenlandschen oorsprong, waardoor het totale recht 20 % zal bedragen. Het nieuwe recht treedt op 5 September in werking.
(Vorig Bericht 143 I.)

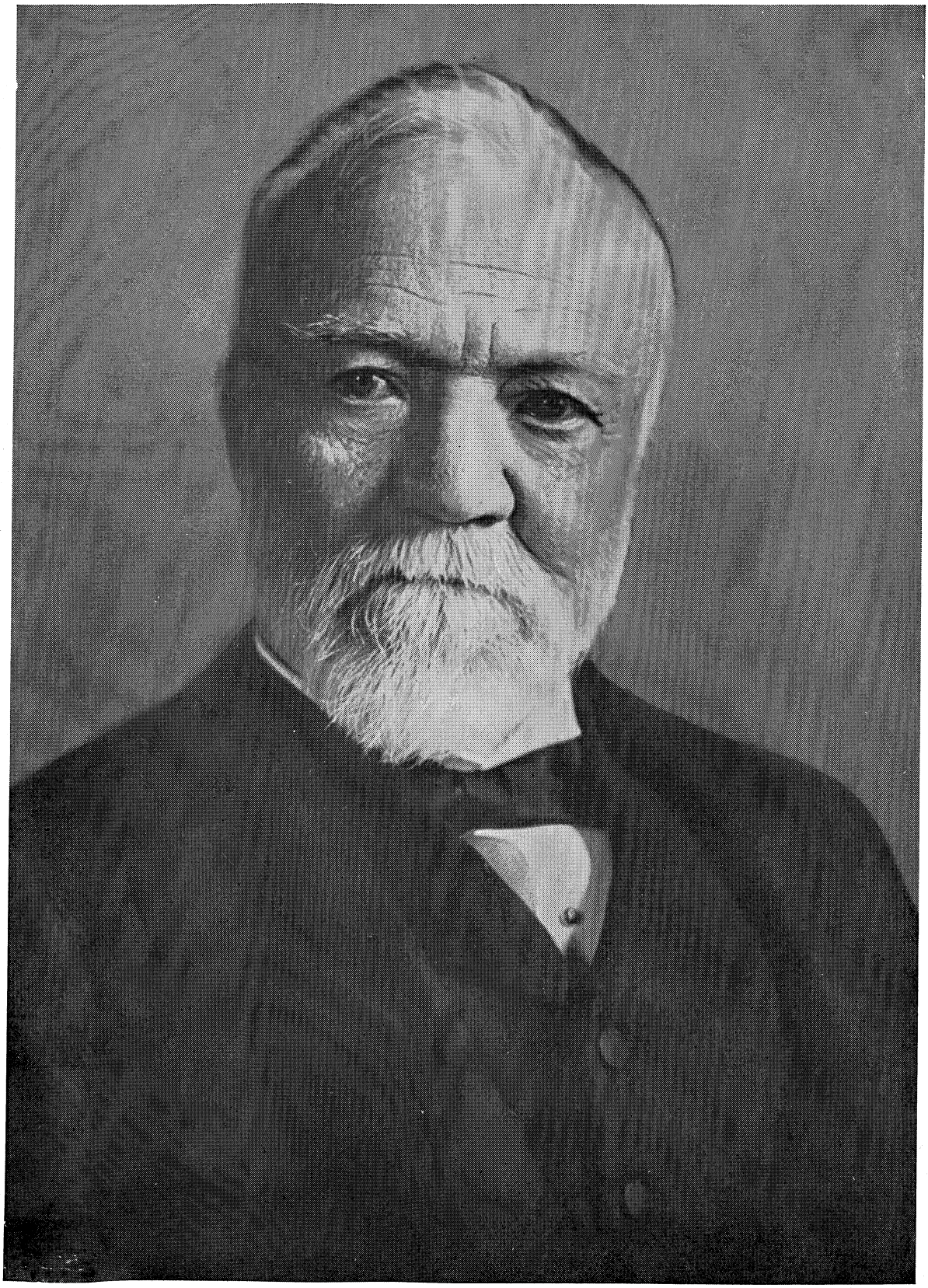

ANDREW CARNEGIE stelde zijn vermogen overeenkomstig zijn „Gospel of Wealth" in dienst van sociale doeleinden. **Hij is de stichter van het Vredespaleis te Den Haag.**

4 SEPTEMBER 1933

A. GRANEN. — Wereldhandel tarwe. —

George Broomhall, een vooraanstaand deskundige op het gebied van den internationalen tarwehandel, schat den export van tarwe over het oogstseizoen 1933—1934, dat 1 Aug. is aangevangen, op slechts 552.000.000 bushels. Dit zou ongeveer 112 millioen minder zijn dan in het zoo juist beëindigde seizoen. Europa zou dit jaar slechts 400 millioen bushels uit de markt nemen (v. j. 480 millioen). Volgens Broomhall zal, ten gevolge van den goeden tarwe- en rijstoogst in dezen zomer, het Oosten slechts 152 millioen bushels tarwe noodig hebben tegen 184 millioen in het afgeloopen jaar. Het Amerikaansche surplus, dat voor export beschikbaar is, zou 160 millioen bushels bedragen, terwijl slechts circa 32 millioen bushels hiervan verkocht zouden worden.

Internationale verschepingen van tarwe en bloem en de raming van Broomhall over het het loopende seizoen in bushels:

Oogstjaar	Naar Europa	Niet-Eur. landen	Totaal
1933—34*	400.000.000	152.000.000	552.000.000
1932—33	480.000.000	184.000.000	664.000.000
1931—32	582.000.000	188.000.000	770.000.000
1930—31	608.000.000	179.000.000	787.000.000
1929—30	483.000.000	130.000.000	613.000.000
1928—29	†703.000.000	†225.000.000	†928.000.000
1927—28	662.000.000.	131.000.000	793.000.000
1926—27	686.000.000	132.000.000	818.000.000
1925—26	532.000.000	135.000.000	667.000.000
1924—25	640.000.000	76.000.000	716.000.000
1923—24	†626.000.000	†149.000.000	†775.000.000
1922—23	586.000.000	90.000.000	676.000.000
1921—22	547.000.000	100.000.000	647.000.000

*) Voorl. schatting. †) 53 weken.

De voorraad tarwe, beschikbaar voor export in de geheele wereld, raamt Broomhall op 1 Augustus op ongeveer 916 millioen bushels, waarbij rekening is gehouden met het mogelijke surplus uit den nieuwen oogst van Argentinië en Australië en de bestaande voorraden uit den ouden oogst van deze landen. Volgens deze ramingen zou er een overschot ontstaan van 364 millioen bushels, na aftrek der exporten van het seizoen. **(Vorig bericht 72 A.)**

5 SEPTEMBER 1933

B. NEDERLAND. — Tariefbestand opgezegd. —

De Nederlandsche regeering heeft het tariefbestand, gesloten in verband met de Economische Conferentie, opgezegd, daar het haars inziens niet heeft beantwoord aan het gestelde doel: stabilisatie der monetaire verhoudingen en vermindering der handelsbelemmeringen.

C. NON-AGRESSIE PACT. — Russisch-Italiaansch verdrag. —

De door de Italiaansche pers gepubliceerde officieele tekst van het op 2 Sept. 1933 onderteekende Italiaansch-Russische vriendschaps-, non-agressie- en neutraliteitsverdrag luidt:

Art. 1. Ieder der contracteerende partijen verplicht zich, in geen geval iets tegen de andere partij te ondernemen, geen isolement te bewerken, of een verbintenis met een derde of meer andere mogendheden aan te gaan, aan een oorlog of een aanval te land, ter zee of in de lucht niet deel te nemen en de onschendbaarheid van het onder de souvereiniteit van de andere partij staande gebied te erkennen.

Art. 2. Wanneer een der partijen het doel van den aanval van een derde mogendheid wordt, verplicht zich de andere partij, haar neutraliteit gedurende den ganschen duur van het conflict te bewaren.

Wanneer een der partijen een derde mogendheid aanvalt, kan de andere partij zonder aankondiging het verdrag opzeggen.

Art. 3. Ieder der partijen verplicht zich, aan geen internationale overeenkomst deel te nemen, die den inkoop of verkoop van goederen der andere partij zou kunnen verhinderen of het crediet van de andere partij zou kunnen schaden, en geen maatregelen te nemen om het deelnemen aan den buitenlandschen handel van de andere partij te verhinderen.

Art. 4. Ieder der partijen verplicht zich, geen politieke of economische overeenkomst aan te gaan, die tegen de andere partij gericht is.

Art. 5. De in voorgaande bepalingen vastgelegde verplichtingen kunnen op geen enkele wijze de uit overeenkomsten voortspruitende verplichtingen en rechten der andere partij beperken, wanneer die overeenkomst is gesloten voor het onderhavige verdrag.

Ieder der partijen verklaart echter, dat zij geen verdrag heeft gesloten, dat verplicht tot deelneming aan een tegen de andere partij gerichten aanval.

Art. 6. De partijen verplichten zich alle eventueel ontstaande meeningsverschillen, die niet langs gewonen diplomatieken weg zijn uit te maken, aan een scheidsgerecht te onderwerpen.

Art. 7. Het verdrag, dat gesteld is in de Italiaansche en Russische talen en dat te Moskou zal worden geratificeerd, treedt met den datum van zijn ratificatie in werking en blijft van kracht tot 1 jaar na de opzegging door een der contractanten. Deze opzegging kan echter niet geschieden vóór het verloopen van 5 jaar, gerekend van den dag van in werking treding.

Het verdrag is geteekend door Mussolini en den Russischen ambassadeur Potemkin.

D. OOSTENRIJK. — Weermacht. — De mogendheden keuren de legerorganisatie goed. —

Op 2 Sept. is te Rome, te Parijs en te Londen, het Oostenrijksche verzoek betreffende oprichting van een militair hulpcorps van 8000 man gepubliceerd. De antwoord-nota's van de Italiaansche en Fransche ministeriën van buitenlandsche zaken komen overeen met het accoord van den Engelschen minister van buitenlandsche zaken.

In het vredesverdrag van Saint-Germain werd Oostenrijk een leger van 30.000 man toegestaan, maar het Oostenrijksche leger is nooit op volle sterkte geweest. De afwijking van het verdrag bestaat in het oproepen van recruten voor een korteren dan den normalen diensttijd. Vastgesteld is, dat deze diensttijd niet korter dan 5 en niet langer dan 6 maanden zal zijn. De duur van de overeenkomst is beperkt. De overeenkomst schept geen precedent en geeft geen aanwijzing wat betreft de toekomstige politiek.

6 SEPTEMBER 1933

E. DISCONTOKOERSEN. —

De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%		Sedert	%
Argentinië	23- 2-33	6	Ned. Bank		
België	13- 1-32	3½	Wisseldisc.	15- 8-33	3
Britsch-Indië	16- 2-33	3½	Promessendisc.	15- 8-33	3½
Bulgarije	17- 5-32	8½	Bël. v. Effect.	15- 8-33	3½
Chili	23- 8-32	4½	Bel. v. Goed.	15- 8-33	3½
Columbia	18- 9-30	7	Voorsch. R.-C.	15- 8-33	3½
Danzig	6- 5-33	3	New-York Fed.		
Denemarken	1- 6-33	3	Res. Bank	25- 5-33	2½
Duitschland	21- 9-32	4	Ned.-Indië	16- 8-33	4½
Engeland	30- 6-32	2	Noorwegen	24- 5-33	3½
Estland	28- 1-32	5½	Oostenrijk	23- 3-33	5
Finland	4- 9-33	5	Peru	1- 8-30	9
Frankrijk	9-10-31	2½	Polen	20-10-32	6
Griekenland	29- 5-33	7	Portugal	13- 3-33	6
Hongarije	17-10-32	4½	Roemenië	5- 4-33	6
Ierland	22- 4-32	4	Spanje	23-10-33	6
Italië	4- 9-33	3½	Tsj.-Slowakije	25- 1-33	3½
Japan	3- 7-33	3.65	Zweden	31- 8-33	2½
Joego-Slavië	21- 7-31	7½	Z.-Afrika	20- 2-33	4
Letland	10-12-32	6	Zwitserland	21- 1-31	2
Litauen	1- 1-33	6			

(Vorig bericht 278 G.)

7 SEPTEMBER 1933

F. NEDERLAND. — Kerkgenootschappen. — Statistiek. —

Volgens de elfde algemeene volkstelling, die op 31 Dec. 1930 gehouden werd en waarover in Augustus 1933 het

derde deel is verschenen, geven wij hieronder een statistiek van de vier voornaamste kerkgenootschappen in Nederland.

Jaartal	Katholieken	Ned. Hervormd	Gereformeerden	Israël.
1870 . . .	1.307.765	1.956.852		68.003
1880 . . .	1.439.137	2.186.869		81.793
1890 . . .	1.596.482	2.194.649	181.017	97.324
1900 . . .	1.790.161	2.471.021	361.129	103.978
1910 . . .	2.053.021	2.588.261	491.451	106.409
1920 . . .	2.444.583	2.826.633	571.834	115.223
1930 . . .	2.890.022	2.732.333	638.372	111.917

A. **NEDERLAND. — Onkerkelijkheid. — Statistiek. —** Wij geven hieronder eenige statistieken van de onkerkelijkheid in Nederland en van eenige groote steden in Nederland.

Percentage onkerkelijkheid onder mannen en vrouwen:

	m.	v.
1899	2.6	2.0
1909	5.6	4.4
1920	8.6	7.0
1930	15.6	13.3

	% der bevolking niet behoorend tot een kerk.gezindte 1920	1930
Amsterdam	21.3%	34.9%
Rotterdam	10.2	22.1
's-Gravenhage . . .	15.8	23.3
Utrecht	8.1	16.4
Groningen	23.2	35.9
Haarlem	17.3	31.2

Invloed van den leeftijd op de onkerkelijkheid in Amsterdam:

	% onkerkelijkheid 1930 m.	1930 v.	1899 m.	1899 v.
—10 jaar . . .	42.7%	42.4%	8.4%	8.5%
10—19 . . .	39.1	37.0	6.8	6.2
20—29 . . .	40.2	33.9	8.5	4.9
30—39 . . .	42.1	33.5	7.6	4.1
40—49 . . .	38.5	28.2	5.6	2.7
50—59 . . .	32.1	21.8	3.6	1.9
60—69 . . .	23.5	15.8	2.5	1.3
70—79 . . .	16.0	10.9	1.6	1.0
80 en meer . . .	10.7	7.9	1.6	1.0

8 SEPTEMBER 1933

B. **FRANKRIJK. — Nieuwe ministers. —** De Fransche ministerraad, die op 6 Sept. onder voorzitterschap van den president bijeengekomen is, heeft den minister van Koloniën, Sarraut, met de portefeuille van Marine belast. Tot minister van Koloniën is de radicaal-socialist Dalimier benoemd. **(Vorig bericht 244 A.)**

C. **ZWEDEN. — Boycot van Duitsche producten. —** De Landelijke organisatie der Zweedsche Vakvereenigingen heeft naar het dagblad „Social Democraten" meldt, de boycot van Duitsche waren afgekondigd.

In een proclamatie worden de Zweedsche arbeiders opgewekt geen Duitsche producten te koopen.

(Social Democraten)

9 SEPTEMBER 1933

D. **NATIONAAL HULDEBETOON AAN H.M. DE KONINGIN. —** De viering van het 35-jarige regeeringsjubileum van H.M. de Koningin op 9 September 1933 is te Amsterdam een grootsche manifestatie geworden. Van half vier tot kwart over acht defileerde een onafgebroken rij van Oranje-gezinden langs de eeretribune in het stadion waar H.M. de Koningin zich bevond. Naar schatting hebben ruim honderdduizend personen aan deze huldiging deelgenomen.

Te dezer gelegenheid sprak H.M. de Koningin voor de microfoon de volgende woorden tot het Nederlandsche Volk:

Mijnheer de voorzitter, Het is mijn wensch persoonlijk Neerlands Jongeren, die de voorbereiding van deze grootsche, indrukwekkende betooging op zich namen, en allen die zich opmaakten daaraan deel te nemen, mijn hartgrondigen dank te betuigen voor dit blijk van hun aanhankelijkheid en trouw, nu ik 35 jaren zoo nauw aan mijn Volk verbonden ben geweest. Hierbij gedenk ik ook de talloos velen, die deze ure uit de verte met ons medeleven zoo in het Vaderland als in Nederland onder de keerkringen, en breng hun daarvoor mijn bijzondere erkentelijkheid.

Als ik op dit tijdperk terugzie, dan is het met een hart vol dankbaarheid voor al het schoone en goede, dat ik van mijn Volk heb mogen ondervinden, dan word ik steeds opnieuw getroffen door de bewijzen van verknochtheid en den steun mij, niet het minst in moeilijke en zorgvolle dagen ten deel gevallen en welke ik thans, in deze ure andermaal op ondubbelzinnige wijze ondervind.

Pogen mijn plicht te vervullen tegenover het Vaderland is mij in donkere tijden meer dan ooit een voorrecht en bron van blijdschap, waar ik mij gedragen weet door Uwe trouw en medeleven.

De Nationale gedachte bindt ons hier allen tezamen. Wij willen ons zelf zijn en blijven.

Wij willen voortbouwen op de grondslagen door onze Vaderen gelegd, ons bewust van onze roeping tegenover ons zelf en in het groote gezin der Volkeren. Wij willen putten uit de schatten ons door een groot Voorgeslacht nagelaten, overtuigd daarin te allen tijde overvloedig te vinden hetgeen wij behoeven om met taaie volharding en zich steeds weer vernieuwende kracht te streven naar de aanpassing bij gewijzigde wereldomstandigheden, welke onder Gods zegen ons weer een gelukkige toekomst brengen kan.

Ik bid God om wijsheid en sterkte om U in den tijd die vóór ons ligt, vastberaden daarin voor te gaan.

Mij thans in het bijzonder richtend tot de Jongeren, wensch ik tot hen een woord van oprechte waardeering te spreken voor den ijver en de voortvarendheid, welke zij hebben aan den dag gelegd bij de voorbereiding van deze voor mij onvergetelijke ure en voor hun trouw en toewijding aan mij en mijn Huis. Een schoone toekomst zij voor hen weggelegd indien zij langs de beproefde wegen, zooeven door mij aangeduid, straks hunne krachten gaan wijden aan den opbouw van het tijdperk dat voor ons ligt. Waar zij in de groote figuren, die Nederland heeft voortgebracht, de idealen verpersoonlijkt zien, welke ook zij nastreven, zullen zij er krachtig toe kunnen bijdragen het schoonste uit onze historie in heden en toekomst te doen voortleven in zich steeds vernieuwenden en verjongenden vorm.

Ten besluite richt ik mij tot U allen, ouderen en jongeren tezamen, ja tot de bevolking van geheel het Rijk ,om als één ondeelbaar Volk de handen ineen te slaan, ten einde eendrachtig samen te werken om dezen zorgvollen tijd te boven te komen.

Als vanzelf gaat ons aller blik naar onze fiere driekleur, symbool van ons willen en kunnen, zinnebeeld bovenal van ons dierbaar Vaderland. Zij waaie steeds over de Wereldzeeën tot in de verste landen en doe daar kond van onze eendracht en onze wilskracht.

Leve het Vaderland. Hoezee!

11 SEPTEMBER 1933

E. **CUBA. — Nieuwe president benoemd. —** De regeering Cespedes is op 7 Sept. 1933 afgetreden. De revolutionnaire junta van Cuba heeft een nieuwen president der republiek, Gran San Martin, benoemd. Na de officieele installatie hadden er te Havanna manifestaties plaats tegen Amerika. President Gran San Martin verklaarde, dat de nieuwe Cubaansche regeering de buitenlandsche schulden zal erkennen en in het bijzonder met Amerika goede betrekkingen wenscht te onderhouden. **(Vorig bericht 325 G.)**

12 SEPTEMBER 1933

A. **IRAK. — Koning Feisal overleden. —**
Koning Feisal van Irak is op 8 Sept. tengevolge van een hartaandoening op 48-jarigen leeftijd te Bern overleden. Feisal Al Hoesein werd in het jaar 1885 te Taif geboren als derde zoon van Sheriff Hoesein. Feisal stamt af van Fatimah. Sinds 23 Augustus 1921 is hij Koning van Irak geweest.

B. **IRAK. — Ghazi de Eerste. —**
Op 8 Sept. 1933 is de vierde zoon van den overleden koning, Emir Ghazi, met den naam van Ghazi I tot koning van Irak gekroond.

C. **DUITSCHLAND. — Concordaat met het Vaticaan**
In verband hiermede wordt officieel medegedeeld:
Het op 20 Juli onderteekende concordaat tusschen den Heiligen Stoel en het Duitsche Rijk is op 10 September in het Vaticaan geratificeerd. Voor de ratificatie heeft de Heilige Stoel mondeling en schriftelijk de Rijksregeering gewezen op een aantal punten, welke betrekking hebben op de interpretatie van het Concordaat en de voorloopige handhaving er van. Zij betreffen in het bijzonder de werkzaamheid en de bescherming der Katholieke organisaties, zoomede de vrijheid der Duitsche Katholieken ook in de katholieke pers de principes der Katholieke geloofs- en zedenleer te verkonden en te verduidelijken. De Rijksregeering heeft zich tegenover den Heiligen Stoel bereid verklaard betreffende de aangeroerde kwesties zoo spoedig mogelijk te onderhandelen ten einde te geraken tot een wederzijdsche overeenstemming overeenkomstig den tekst en den geest van het Concordaat.
Ter toelichting diene het volgende:
Het concordaat omvat 35 artikelen en is in groote mate geïnspireerd door de Lateraanverdragen, welke tusschen het Vaticaan en de Italiaansche regeering zijn gesloten. De katholieken doen afstand van het recht zich politiek te organiseeren en de groepen der katholieke actie, welke uitsluitend een godsdienstig karakter dragen, worden onder contrôle van den staat geplaatst. De kerkelijke eigendommen worden integraal door de Duitsche regeering erkend. De zuiver confessioneele vereenigingen worden toegestaan. Inzake het Onderwijs enz. krijgt de katholieke kerk zekere vrijheden.
In het nieuwe concordaat worden niet alleen de reeds met Beieren, Pruisen en Baden bestaande concordaten opgenomen, maar het vervangt deze zelfs, daar de inhoud der bestaande concordaten opgenomen is in het concordaat met het rijk. De verschillende diplomatieke vertegenwoordigingen worden vereenigd in een enkele ambassade van het Duitsche rijk.

D. **RUSLAND. — Het resultaat van het bezoek van oud-premier Herriot. —**
Naar de Prawda meldt is de politieke bespreking tusschen Herriot en de Sovjet-regeering thans geëindigd. Ten aanzien van verschillende problemen zou het gelukt zijn tot overeenstemming te komen, in het bijzonder betreffende de onmiddellijke politieke toenadering tusschen Sovjet-Rusland en Frankrijk. Op economisch gebied heeft Herriot getracht de betrekkingen nauwer aan te halen en van de Russen concessies te verkrijgen betreffende de schulden van voor den oorlog. Op dit gebied heeft Herriot geen resultaat kunnen boeken.

(Prawda)

13 SEPTEMBER 1933

E. **AMSTERDAM. — Wethouderscrisis. —**
De motie-Weiss waarbij de drie thans zitting hebbende wethouders, de heeren Abrahams, Kropman en Douwes worden uitgenoodigd hun zetels ter beschikking te stellen werd met 22 tegen 17 stemmen aangenomen. Deze drie wethouders zullen dus aftreden. Op 18 September zal de raad opnieuw bijeenkomen ter verkiezing van een geheel nieuw college. **(Vorig bericht 322 C.)**

F. **SPANJE. — Nieuw Kabinet. —**
De regeering-Azana heeft op 8 Sept. 1933 den President der republiek haar ontslag ingediend, dat door Zamora onmiddellijk werd aanvaard.
Een nieuw kabinet onder leiding van den radicalen leider Lerroux is gevormd. Hij heeft de volgende lijst van zijn ministerie bekend gemaakt. De voornaamste leden zijn: Lerroux, premier; Claudio Albornoz, Buitenlandsche Zaken; Juan Rocha, Oorlog; Vicente Uranzo, Marine; Antonio Lara, Financiën; Ramon Feced, Landbouw; Diego Barrios, Binnenlandsche Zaken; Ricardo Samper, Arbeid; Juan Asensi, Justitie; Laureano Paratcha, Nijverheid; Domingo Barnes, Onderwijs; Guerra del Rio, Openbare Werken; Santalo, Verkeer.

14 SEPTEMBER 1933

G. **NEDERL. OOST-INDIE. — Java-Suiker. —**
Aan een beschouwing van dr. H. C. Prinsen Geerligs in de „Tel," ontleenen wij:
Op 31 Aug. was op Java de aanplant voor den rietsuikeroogst voor 1934 in den grond en nu kunnen wij opgeven, welke ondernemingen in 1933 hebben aangeplant.

Aantal Ondernemingen.

Residentie:	1931	Gepl. '33	Werk. '34 (waarschijnlijk)
Cheribon . . .	11	2	2
Pekalongan . .	17	3	3
Kedoe	2	0	0
Banjoemas . .	5	0	0
Djokjakarta . .	17	2	2
Soerakarta . .	15	8	5
Semarang . .	10	2	2
Madioen . . .	6	3	3
Kediri	21	8	7
Soerabaja . .	35	11	7
Pasoeroean . .	27	7	6
Besoeki . . .	12	3	3
Totaal . . .	178	49	40

Er zullen dus in het geheele Westen in 1934 slechts 5 van de 35 in 1931 arbeidende fabrieken werken. In Midden-Java werken er dan 9 van de 42 en in het Oosten 26 van de 101.
De oogst van 1931 bedroeg 2.842.642 ton en men berekent zeer voorloopig dien van 1934 op 560.000 ton tel quel.

Verkoop van Java-suiker sedert 1 Januari 1933.
(Tonnen van 1000 K.G.)

Getaxeerde voorraad op 1 Januari . . .	2.894.094
Daarvan was verkocht	92.447
en dus nog in eerste hand	2.801.647
Verkoop van 1 Januari—31 Augustus . .	1.222.760
Restant oude oogsten op 31 Aug.	1.578.887
Taxatie van den totalen oogst 1933 . . .	1.377.573
Op 31 Aug. in eerste hand *)	2.956.460

*) Inclusief de suiker die in September en October geproduceerd zal worden. **(Vorig bericht 120 C.)**

H. **NEDERLAND. — Verdrag inzake in- en uitvoerverboden. —**
De minister van Buitenlandsche Zaken heeft bij schrijven van 11 September 1933, ter kennis van den secretarisgeneraal van den Volkenbond gebracht, dat Nederland na 30 Juni 1934 de verplichtingen wenscht te beëindigen, voortvloeiende uit het protocol van Parijs van 20 December 1929, betreffende de inwerkingtreding van het verdrag van 8 November 1927 tot afschaffing van in- en uitvoerverboden en beperkingen en de aanvullende overeenkomst van 11 Juli 1928 (staatsblad 1298, no. 333), zulks overeenkomstig de bevoegdheid, in artikel 6 van genoemd protocol toegekend.
Van de partijen bij dit protocol waren, na 30 Juni 1933, nog slechts Nederland en Japan overgebleven. Onder deze omstandigheden wenscht de regeering gebruik te

maken van de bevoegdheid, haar verplichtingen ingevolge dit protocol na 30 Juni 1934 niet langer te bestendigen. **(Vorig bericht 278 D.)**

A. **ANTWERPEN. — De tunnels onder de Schelde ingewijd. —**
Op 10 September 1933 heeft de officieele opening en ingebruikneming van de geheel voltooide tunnels onder de Schelde plaats gehad.

B. **NEDERLAND. — Leger en vloot. - Staatscommissie ingesteld. —**
De minister van Koloniën en de minister van Defensie hebben
1e. ingesteld een commissie met de opdracht:
a. een organisatie te ontwerpen van de weermacht in Nederland en in Nederlandsch-Indië, welke — met handhaving van haar tegenwoordige doelstelling — leiden kan tot aanzienlijke besparingen zoowel op de rijksbegrooting als op die van Nederlandsch-Indië;
b. een nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië.
2e. in die commissie benoemd tot:
lid en voorzitter den minister van staat A. W. F. Idenburg, oud-gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië; lid en secretaris den oud-kolonel van den generalen staf van het leger in Nederlandsch-Indië, A. J. C. Jonquière; leden: P. J. M. Cikot, luitenant ter zee 1e klasse; H. A. Cramer, oud-luitenant-generaal, commandant van het leger in Nederlandsch-Indië; G. van Ginkel, hoofd van de 6e afdeeling van het departement van koloniën; J. Hardeman, hoofd van de 2e afdeeling van het departement van koloniën; C. E. L. Helfrich, kapitein-luitenant ter zee; I. H. Reijnders, kolonel der infanterie; C. Ringeling, administrateur bij het departement van defensie; J. C. Roelofsen, bezuinigingsinspecteur bij het departement van financiën; D. v. Voorst Evekink, kapitein van den generalen staf.
3e. bepaald dat:
de commissie zich zal kunnen laten voorlichten door alle landsdienaren, die zij daartoe wenscht op te roepen en hetzij in haar geheel, hetzij in sub-commissies ook buiten 's-Gravenhage onderzoekingen zal kunnen instellen en besprekingen voeren;
de uit deze beschikking voortvloeiende uitgaven voor de helft zullen komen ten laste van het VIIIste hoofdstuk der rijksbegrooting en voor de wederhelft ten laste van het XIde hoofdstuk van die begrooting.
In de rede, waarmee minister Colijn deze commissie heeft geïnstalleerd, wees de minister er op, dat de defensieuitgaven, zoowel hier te lande als in Indië, noodgedwongen opnieuw behooren te worden verlaagd.
De regeering oordeelt, dat in totaal een bedrag van 25 à 30 millioen op de gezamenlijke uitgaven voor de weermacht volgens de ramingen voor 1933 behoort te worden bespaard, met dien verstande, dat de druk der defensieuitgaven op de Indische begrooting met minstens 15 millioen behoort te worden verlicht, terwijl ook het eindcijfer der staatsbegrooting met ten minste 12 millioen moet worden verlaagd.
Een en ander buiten verminderingen voortvloeiende uit algemeene maatregelen op het gebied van salarissen en pensioenen. **(Vorig bericht blz. 298 B.)**

C. **FRANKRIJK. — Minister Cot naar Moskou. —**
De minister van Luchtvaart, Pierre Cot, is op 12 Sept. 1933 gestart voor zijn vlucht naar Moskou.
De kabinetschef van Cot wees er tegenover de pers op, dat het bezoek slechts een vriendschappelijk karakter draagt. Ook op technisch gebied heeft de vlucht echter beteekenis. De groote Europeesche luchtlijnen eindigen voor het meerendeel bij de Poolsche grenzen. Het is dus duidelijk, welk belang er in het spel is, wanneer deze luchtlijnen zouden kunnen worden verlengd tot over de grenzen van Sovjet-Rusland.

15 SEPTEMBER 1933.

D. **NEDERLAND. — Uniformverbod. —**
Bij de wet van 15 Sept. 1933 (Stbl. 476) is een uniformverbod ingevoerd.
In het Wetboek van Strafrecht is een nieuw artikel 435a ingelascht, hetwelk luidt:
Hij die in het openbaar kleedingstukken of opzichtige onderscheidingsteekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van ten hoogste vijftig gulden.
het werkprogram betreffende.

E. **NEDERLAND. — Onderwijs. - Wering van buitenlandsche studenten. —**
Ten gevolge van de toestanden in het buitenland zijn in de laatste maanden een aantal personen, niet van Nederlandsche nationaliteit in ons land gekomen, van wie verschillende zich in universiteitssteden hebben gevestigd met het kennelijke doel de colleges te volgen.
De mogelijkheid bestaat, dat, tenzij hiertegen van regeeringswege maatregelen worden getroffen, dit aantal in de toekomst belangrijk vergroot zal worden.
Op 15 Sept. 1932 (Stbl. 477) is nu een wet tot stand gekomen, welke de strekking heeft, bezwaren, welke aan deze toeneming van vreemdelingen aan de rijksuniversiteiten en de Technische Hoogeschool verbonden zijn, te ondervangen.

17 SEPTEMBER 1933

F. **JAPAN. — Ministerie. - Mutaties. —**
Koki Hirota, de vroegere ambassadeur te Moskou, is als opvolger van graaf Oesjida, die wegens slechten gezondheidstoestand is afgetreden, tot minister van Buitenlandsche Zaken benoemd. **(Vorig bericht 193 C.)**

18 SEPTEMBER 1933

G. **AMSTERDAM. — Wethouders. - Benoemingen. —**
Nadat het voorstel-Romme om het aantal wethouders van eisch gesteld van intellectueele ontwikkeling voor dienstzes op vijf te brengen met 20 tegen 22 stemmen verworpen was, heeft de Gemeenteraad op 18 Sept. 1933 tot wethouder gekozen de heeren E. J. Abrahams (v.-d.), mr. G. C. J. D. Kropman (r.-k.), G. Baas Kzn. (a.-r.), Walrave Boissevain (v.-b.) en Jac. Rustige (c.-h.).
In de zesde vacature werd tot tweemaal gekozen de heer S. R. de Miranda (s.-d.), die echter beide keeren bedankte.
De vervulling in deze vacature is daarop aangehouden tot 20 Sept. 1933. **(Vorig bericht 331 E.)**

19 SEPTEMBER 1933

H. **NEDERLAND. — De Troonrede. —**
H. M. de Koningin heeft op 19 September 1933 de zitting der Staten-Generaal met de volgende rede geopend:
Leden der Staten-Generaal,
Mij wederom in Uw midden bevindende, gevoel Ik Mij allereerst gedrongen uiting te geven aan Mijne gevoelens van medeleven in de moeilijke omstandigheden, waarin ons volk nog steeds verkeert.
Voortbrenging, handel en verkeer bieden over de geheele wereld nog een beeld van grondige verwarring, waaronder, óók ten onzent, de volkswelvaart ernstig lijdt. Bij de productie zoowel als bij den ruil van goederen openbaren zich voorts overal verschuivingen, die in menig opzicht een blijvend karakter schijnen te dragen.
Onze Landbouw en Nijverheid worden evenzeer als onze Handel en Scheepvaart door deze wijzigingen in de economische wereldstructuur, voor eischen van aanpassing gesteld, waarbij leiding, hulp, zelfs drang van de zijde der Regeering, in toenemende mate noodzakelijk zullen blijken.
Met vermijding van gewaagde proefnemingen op mone-

tair en economisch gebied, zullen, nu ook de Londensche conferentie niets tot stand kon brengen tot het verkrijgen van redelijke verhoudingen in het goederenverkeer, verder gaande maatregelen moeten worden genomen in het belang van den afzet onzer producten binnen de eigen grenzen. Tevens zal aan de bevordering van onzen uitvoer — naast andere in die richting werkende middelen — onze invoer dienstbaar moeten worden gemaakt.

De reeds jaren aanhoudende afbrokkeling onzer welvaart doet ook in sterke mate haar invloed gelden op den toestand der publieke geldmiddelen en heeft het evenwicht tusschen uitgaven en inkomsten op verontrustende wijze verstoord.

De Regeering zal daarom in het komende zittingjaar in de allereerste plaats Uw aandacht vragen voor een reeks van maatregelen, die onmisbaar zijn voor het financieel herstel. Het streven is er vóór alles op gericht dit herstel te bereiken door aanzienlijke beperking der uitgaven. Die beperking zal ten deele worden verkregen door een redelijke verlaging van de salarissen en loonen van het Rijkspersoneel. Een nieuwe salarisregeling, die op 1 Jan. 1935 in werking zal dienen te treden, is in voorbereiding. Verdere inkrimping der uitgaven zal vooral moeten worden bereikt door doelmatige organisatie en door besnoeiing van verschillende diensten.

Ondanks de reeds aangebrachte en de op korten termijn nog te verwachten verdere besparingen op de uitgaven is een nadere versterking der middelen onmisbaar gebleken. Daartoe strekkende voorstellen zullen onverwijld worden ingediend.

Aan het misbruik, dat in steeds toenemende mate wordt gemaakt van den rechtsvorm der naamlooze vennootschap, ten einde de betaling van belasting te ontgaan, zal paal en perk worden gesteld. Voorstellen te dier zake zijn in voorbereiding.

Met het doel den overgang van de eerste naar de tweede vijfjarige uitkeeringsperiode meer geleidelijk te doen plaats hebben, zal het vraagstuk der financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten opnieuw in onderzoek worden genomen. In afwachting van de resultaten van dit onderzoek zal op de uitkeeringen uit het gemeentefonds over het jaar 1934/35 een korting moeten worden toegepast, welke verband zal houden met de gemeentelijke draagkracht. Een daartoe strekkend wetsontwerp zal U dezer dagen bereiken.

De geldelijke toestand van verscheidene gemeenten maakt voorts een verscherpt toezicht op het financieel beleid der gemeenten noodzakelijk. Dit brengt mede een versterking van den invloed van het centraal gezag op de locale bezoldigingsregelen van personeel in publieken dienst, mede met het doel uitwassen af te snijden en niet te rechtvaardigen verschillen in de belooning van overheidspersoneel weg te nemen.

Voorstellen tot wettelijke regeling van de afbetalingsovereenkomst, mitsgaders tot herziening van het in het Wetboek van Koophandel vervatte binnenvaartrecht zullen U worden aangeboden.

Op het gebied van het executierecht worden voorzieningen voorbereid, welke in de bijzondere tijdsomstandigheden geboden zijn. Daarbij zal, voor zooveel noodig door bijzondere middelen, er voor worden gewaakt, dat schuldeischers niet onredelijk worden benadeeld.

Zoodra het evenwicht in de Rijksbegrooting zal zijn verzekerd, zullen U voorstellen worden aangeboden ten doel hebbende, door uitvoering op ruime schaal van productieve publieke werken, werkverruiming in het leven te roepen, teneinde de ellende der werkloosheid te lenigen.

Bevordering van woningbouw tegen verlaagde kosten zal van deze plannen een deel uitmaken om voor arbeiders woningen te verkrijgen, waarvan de huurprijs meer in overeenstemming is met het loonpeil. Daarnevens zullen maatregelen worden getroffen om voor bestaande woningen geleidelijk huurverlaging mogelijk te maken.

Zoolang werkverschaffing nog niet kan worden gemist, moet er naar worden gestreefd het particulier bedrijf daarbij zooveel mogelijk in te schakelen.

De economische omstandigheden en, in verband daarmede, de financieele toestand in Nederlandsch-Indië blijven groote zorg eischen. Het budgetair evenwicht is er vooralsnog niet verzekerd. In verband met den reeds zoo uitputtenden belastingdruk, zal, na de laatstelijk aanhangig gemaakte voorstellen tot nieuwe heffingen, van belastingverhooging nauwelijks meer eenig resultaat te verwachten zijn en zal het financieel evenwicht in Indië dus slechts door voortgaande beperking der uitgaven zijn te herstellen.

De ontwikkeling der politieke verhoudingen aldaar vereischt voortdurende aandacht en waakzaamheid. In het algemeen belang der bevolking zijn nadere maatregelen getroffen ter beteugeling van het misbruik, dat door sommige volksleiders wordt gemaakt van de vrijheid van vereeniging en vergadering.

Suriname heeft nog bij voortduring met economische moeilijkheden te kampen. Zoowel van Overheidswege als van particuliere zijde wordt het mogelijke gedaan om de gevolgen van de crisis te verzachten.

Het stemt tot dankbaarheid, dat de economische toestand in Curaçao, althans tot dusver en de tijdsomstandigheden in aanmerking genomen, vrij bevredigend te noemen is. De moeilijkheden in het begin dezes jaars ondervonden met een deel van het personeel der zeemacht, hebben ingrijpende maatregelen noodig gemaakt om te verkrijgen, dat onder alle omstandigheden zal kunnen worden gerekend op trouw aan de Overheid en gehoorzaamheid aan het wettig gezag.

Mochten zich ook elders teekenen voordoen die wijzen op verzwakking of ondergraving van juiste gezagsverhoudingen, dan zal de Regeering het Overheidsgezag met gelijke klem handhaven.

Hoewel het huidige tijdsgewricht niet bevorderlijk is aan de ontplooiïng der internationale samenwerking en het uitgroeien van den Volkenbond, blijf Ik hopen, dat de ontwikkeling van de organisatie der Statengemeenschap zich eerlang weer in opgaande lijn zal gaan bewegen.

Het stemt tot voldoening, dat de diepgaande veranderingen, welke op het gebied van het internationaal handelsverkeer zijn ingetreden, geen wijziging hebben gebracht in de vriendschappelijke verhouding van Nederland tot de andere mogendheden.

Met de bede, dat God Mijn Volk in deze moeilijke tijden moge sterken, en levend in het vertrouwen, dat het in staat zal blijken onder verhoogde krachtsinspanning moedig en waardig te dragen hetgeen onvermijdelijk is, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal geopend.

A. **NEDERLAND. — Staatsbegrooting 1934. —**

De minister van Financiën, mr. P. J. Oud, heeft bij de Staten-Generaal de Staatsbegrooting voor 1934, vergezeld van de jaarlijksche Millioenennota ingediend.

De definitieve cijfers zijn als volgt:

Dienstjaar 1930.

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	*f* 608.387.093	Uitgaven	*f* 112.225.642
Middelen	*f* 636.330.080	Middelen	*f* 68.669.326
Voord. saldo	*f* 27.942.987	Nad. saldo	*f* 43.556.316

Dienstjaar 1931.

De cijfers, opgenomen in de goedgekeurde algemeene rekening van het dienstjaar 1931 zijn als volgt:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	*f* 603.157.159	Uitgaven	*f* 235.692.523
Middelen	*f* 557.557.492	Middelen	*f* 144.496.987
Nad. saldo	*f* 45.599.667	Nad. saldo	*f* 91.195.536

Het tekort op den gewonen dienst werd in de vorige

nota gesteld op ƒ 49.581.650. Thans blijkt een tekort aanwezig van ƒ 45.559.667.
De opbrengst der gewone middelen vertoont, in vergelijking met het bedrag, ten vorigen jare als voorloopige uitkomst vermeld, een stijging van ƒ 669.499.

Dienstjaar 1932.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	ƒ 593.141.693	Uitgaven	ƒ 486.053.991
Middelen	ƒ 515.836.981	Middelen	ƒ 658.622.385
Nad. saldo	ƒ 77.304.712	Voord. saldo	ƒ 172.568.394

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrootingen werd aan gewone uitgaven geraamd ƒ 588.072.941 en aan gewone middelen ƒ 544.268.092. Aanvankelijk werd dus een nadeelig saldo verwacht van ƒ 43.804.849.
Onder de uitgaven van hoofdstuk V is een post opgenomen ad ƒ 960.000, welke naar den Crisisdienst moet worden overgebracht, waarmede het nadeelig saldo moet worden verminderd tot ƒ 42.844.849. Dit nadeelig saldo is te verhoogen met ƒ 20 millioen, waarmede de raming der middelen moest worden verminderd.

Dienstjaar 1933.

De begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, vertoonde het volgende beeld:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	ƒ 572.643.737	Uitgaven	ƒ 69.375.230
Middelen	ƒ 518.223.483	Middelen	ƒ 22.603.093
Nad. saldo	ƒ 54.420.254	Nad. saldo	ƒ 46.772.137

In tegenstelling met hetgeen voor het dienstjaar 1932 was geschied, is voor het jaar 1933 bij de raming der middelen rekening gehouden met de opbrengst der door de regeering bij de indiening der begrooting aangekondigde nieuwe of versterkte heffingen. Dientengevolge was in het gemelde cijfer van ƒ 518.223.483 reeds begrepen ƒ 26 millioen wegens heffing van opcenten op alle invoerrechten en den accijns op bier en een bedrag van ƒ 10 millioen voor de weeldeverteringsbelasting. Doordat, in verband met gedurende de behandeling in de Tweede Kamer in het desbetreffend ontwerp aangebrachte wijzigingen, eerstgemelde opcentenheffing niet voor het volle bedrag werd verwezenlijkt en de weeldeverteringsbelasting tot dusver niet tot stand is gekomen, moet het cijfer van ƒ 518.223.483 met ƒ 13.200.00 worden verminderd.
Ter dekking van een deel van het geraamd nadeelig saldo van ƒ 54.420.254 had de ambtsvoorganger van den tegenwoordigen minister van Financiën aangekondigd een salarisverlaging van ƒ 14.5 millioen en een tegoedschrijving uit het Reservefonds van ƒ 18 millioen. Deze beide maatregelen zouden het tekort moet doen dalen tot ƒ 54.420.254 — (ƒ 14.500.000 + ƒ 18.000.000) = ƒ 21.920.254. Aangezien de salariskorting ten slotte tot ƒ 11.5 millioen werd beperkt, moet laatstgemeld saldo met 3 mill. worden verhoogd, hetgeen, gevoegd bij de hierboven vermelde mindere versterking der middelen ad ƒ 13.200.000, levert een totale vermeerdering van het nadeelig saldo met ƒ 16.200.000.
Op grond van de begrootingscijfers, zooals zij in verband met het bovenstaande moeten worden gewijzigd, bedraagt dus het geraamd nadeelig saldo over het dienstjaar 1933: ƒ 21.920.254 + ƒ 16.200.000 = ƒ 38.120.254.

Reservefonds.

Omtrent de evengenoemde tegoedschrijving uit het Reservefonds van ƒ 18 millioen kan nog het volgende worden medegedeeld.
Het Reservefonds is gevormd uit:
het batig saldo van den gewonen dienst 1929 . . . . . ƒ 58.207,905
het batig saldo van den gewonen dienst 1930 . . . . . ƒ 27.942.986
zoodat in totaal in het Fonds beschikbaar was . . . . . ƒ 86.150.891
Na aftrek van het geraamd nadeelig saldo van den dienst 1931 was de verwachting, dat in dit Fonds een batig saldo zou beschikbaar blijven van rond ƒ 54 millioen, welk saldo in staat zou stellen daaruit ƒ 18 millioen ten goede te doen komen aan elk der diensten 1932, 1933 en 1934.
Deze verwachting is echter niet verwezenlijkt.
Het nadeelig saldo van het jaar 1931 heeft in werkelijkheid bedragen ƒ 45.599.667, zoodat na afboeking van dit saldo nog slechts ƒ 40.551.224 in het Reservefonds beschikbaar blijft. Na aftrek van de ƒ 36 millioen, dat ten goede moet worden geschreven aan de diensten 1932 en 1933, is dus in het Reservefonds nog over ƒ 4.551.224.
Aangezien de tekorten, die op de genoemde diensten overblijven, na aftrek van de gemelde ƒ 36 millioen, belangrijk grooter zijn dan het saldo in het Reservefonds, zou het geen zin hebben dit saldo aan den dienst 1934 ten goede te schrijven. De minister geeft er de voorkeur aan, het Reservefonds op te heffen en tot een andere wijze van afboeking der saldi over te gaan.

Begrooting 1934.

Over vroegere dienstjaren is niet altijd dezelfde regel gevolgd met betrekking tot hetgeen bij de indiening der begrooting reeds in de cijfers daarvan moet worden verwerkt en hetgeen moet worden opgenomen in het dekkingsplan. Zoo zijn de voornemens der Regeering tot vermindering der uitgaven in den regel niet in de begrootingscijfers tot uitdrukking gebracht, terwijl ten aanzien van de voorstellen tot middelenversterking nu eens de raming is opgemaakt, alsof die middelenversterking reeds was tot stand gekomen (1933), dan weder zonder met de voorgenomen versterking rekening te houden (1932). Het komt den minister gewenscht voor zoowel ten aanzien van de middelenversterking als van de uitgavenverlaging een zelfde systeem te volgen. Daarbij acht hij het meest juist het systeem, waarbij de begrooting wordt opgemaakt overeenkomstig den toestand, die bestaat ten dage harer indiening. Dit beteekent, dat met voorstellen tot middelenversterking, die nog niet tot wet zijn verheven, evenmin rekening wordt gehouden als met voornemens tot vermindering van uitgaven, die nog wettelijke sanctie behoeven. Van dergelijke voorstellen en voornemens en van den invloed, dien zij op de begrootingscijfers zullen uitoefenen, behoort in het dekkingsplan melding te worden gemaakt.
Het opmaken van de begrooting volgens dit systeem heeft voor het dienstjaar 1934 een zeer bijzondere beteekenis. Grootendeels met ingang van 1 Jan. 1934 en voor een klein gedeelte met ingang van 1 Mei 1934 vervalt een aantal tijdelijke heffingen, n.l.: 1e. de heffingen, die worden geheven ten bate van het Leeningsfonds 1914, 2e. de alleen voor het jaar 1933 toegestane heffingen van opcenten op eenige invoerrechten en accijnzen, en 3e. de alleen voor het belastingjaar 1933-34 toegestane heffing van opcenten op de gemeentefondsbelasting en de vermogensbelasting. Worden deze heffingen overeenkomstig de daartoe ingediende voorstellen verlengd, dan zullen zij de geraamde opbrengst der middelen — het algemeen budget en het gemeentefonds tezamen genomen — voor 1934 met ƒ 76.398.100 verhoogen. Wanneer het onderstaande tekortcijfer dus wordt beschouwd met het oog op den bij de indiening der begrooting bestaanden belastingdruk, kan het aanstonds met dit bedrag worden verminderd. Niettemin behooren ook deze heffingen bij het opmaken van het totaal tekortcijfer, buiten beschouwing te blijven. Zekerheid, dat zij alle zonder uitzondering zullen worden verlengd, bestaat immers niet.
De naar het gewijzigd systeem opgemaakte begrooting voor 1934 wijst nu aan:

Gewone dienst		Kapitaaldienst	
Uitgaven	f 730.534.792	Uitgaven	f 73.382.526
Inkomsten	f 463.446.818	Ontvangsten	f 22.475.622
Nad. saldo	f 267.087.974	Nad. saldo	f 50.906.904

Ten einde een juiste vergelijking te verkrijgen met de begrootingscijfers van het vorig jaar, meent de minister op dit bedrag aanstonds in mindering te moeten brengen het bovengemeld bedrag van f 76.398.000 wegens de afloopende heffingen.
Bij handhaving van den bestaanden belastingdruk zal dus het nadeelig saldo op den dienst 1934 bedragen f 190.689.974. Dit cijfer is f 136.269.720 hooger dan het saldo van f 54.420.254 der begrooting voor 1933, zooals deze oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld.

Met de begrooting voor 1933 bestaat een nadeelig verschil van	f 151.990.026
Het verschil tusschen het nadeelig saldo der begr. v. 1933 en dat der ontwerpbegrooting voor 1934 bedraagt	f 136.269.720
	f 15.720.306

Op laatstgemeld bedrag zijn de uitgaven in de ontwerpbegrooting lager geraamd. Deze lagere raming is mede het gevolg van de met ingang van 1933 ingevoerde salariskorting van f 11½ millioen. Intusschen hebben de besparingen zich geenszins beperkt tot het verschil tusschen evengenoemde lagere raming en de in 1933 ingevoerde salariskorting. Integendeel hebben reeds zeer aanmerkelijke bezuinigingen plaats gehad, die echter hebben gestrekt om het zoogenaamde automatisch accres op de begrooting, waarvoor men ten minste f 10 millioen pleegt aan te nemen, op te vangen.

Maatregelen tot dekking van het tekort.
De volgende heffingen (alle geraamde opbrengsten) komen op 1 Januari resp. 1 Mei 1934 te vervallen:
A. Geheven ten bate van de algemeene middelen: opcenten op de invoerrechten, 15 opcenten op den accijns op bier, waarvan reeds opgenomen onder de middelen voor 1934 en 20 opcenten op den accijns op suiker, totaal f 19.230.000;

B. Geheven ten bate van den gewonen dienst van het Leeningsfonds 1914: totaal f 27.758.000.

C. Geheven ten bate van den Crisisdienst van het Leeningfonds: totaal f 13.150.000.

D. Geheven ten bate van het Gemeentefonds: totaal f 16.260.000.

Indien de heffing van deze belastingen inderdaad werd beëindigd, zou derhalve het tekort op den dienst 1934 worden vergroot met f 19.230.000 + f 27.758.000 + f 13.150.000 + f 16.260.000 = f 76.398.000.

Het is derhalve onvermijdelijk deze heffingen te verlengen. De minister meent echter tevens deze gelegenheid te moeten aangrijpen om ettelijke der bestaande heffingen samen te voegen. Ten einde dit te bevorderen, wordt in de eerste plaats een wetsontwerp ingediend tot liquidatie, met 1 Januari 1934, van het Leeningfonds.
De tot dusver ten bate van het Leeningfonds geheven belastingen kunnen daardoor naar den gewonen dienst worden overgeheveld.
Voorts wordt het sterk gestegen nadeelig slot van het Gemeentefonds, dat op het Rijksbudget drukt, verminderd door de ten bate van dit Fonds over het jaar 1933—1934 geheven crisisopcenten voor één jaar te verlengen. Ook hiertoe wordt een wetsontwerp ingediend. Ten gevolge van een en ander wordt het tekort teruggebracht tot f 190.689.974, hetwelk als het door nieuwe maatregelen te dekken tekort voor het dienstjaar 1934 is te beschouwen.
Naar het oordeel der Regeering zal het tekort opgeheven kunnen worden door de volgende dekkingsmaatregelen:

Middelen.

Wetsontwerp tot heffing eener omzetbelasting, inmiddels door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanvaard	f 85.000.000
Wetsontwerp tot heffing eener couponbelasting	„ 6.400.000
Wetsontwerpen tot heffing eener belasting op het vermogen in de doode hand, tot heffing eener crisisinkomstenbelasting, tot verhooging van den tabaksaccijns, tot heffing van een accijns op gebrande koffie	„ 13.600.000
Wetsontwerp tot wijziging van het tarief der inkomstenbelasting, waarvan (met inbegrip der heffing van 20 opcenten) meer wordt verwacht	„ 1.519.000
Totaal	f 106.519.000

Door bezuiniging worden de volgende bedragen bespaard:

Op Onderwijs, K. en W.	f 15.500.000
Op Defensie (reorganisatie weermacht) .	„ 12.000.000
Op Waterstaat (instelling verkeersfonds, besparing op spoorweguitgaven, gewijzigde financiering van den bruggenbouw en temporiseering wegenaanleg, hoogere opbrengst van heffingen	„ 32.500.000
Vermindering van uitkeeringen aan de gemeenten	„ 8.400.000
Salariskorting	„ 15.750.000
Totaal	f 84.150.000

Er is een totale verbetering verkregen van f 190.669.000.

OVERWEGINGEN DER REGEERING.

Aan de overwegingen der regeering ontleenen wij:
Het groote probleem waarvoor wij ons gesteld zien is, dat de economische omstandigheden ons dwingen tot aanpassing aan geheel gewijzigde toestanden.
De Regeering is ervan overtuigd, dat het noodzakelijk is, dat de waarde van onze munteenheid wordt gehandhaafd.
Experimenten, als men hier en daar met het ruilmiddel heeft zien ondernemen, verwerpt de Regeering met de meeste beslistheid.
Handhaving van den gouden standaard maakt het echter dwingend noodzakelijk, dat wij ons instellen op een lager niveau.
Rechtstreekschen invloed op de loonen in het particuliere bedrijf kan en moet de overheid niet oefenen. Zij mag aan den anderen kant echter evenmin een politiek voeren, die de economisch noodzakelijke loondaling tegenhoudt. Het zou geheel onjuist zijn hieruit af te leiden, dat de Regeering zou gedreven worden door den wensch de welvaart voor breede groepen van het volk naar beneden te drukken. Zij aanvaardt slechts de onvermijdelijke consequentie van de algemeene daling der waarden van de goederen en diensten in het maatschappelijk verkeer. Die daling veroorzaakt, dat wij allen ons leven moeten inrichten op een meer bescheiden voet.
Voor zoover het in het vermogen der Regeering ligt, zal deze zich met alle kracht beijveren, om bij het doormaken van dit aanpassingsproces onbillijkheden te vermijden.
Haar politiek zal er daarom vooral op gericht zijn, dat normale bedrijfsleven weer in beweging te brengen. Daarnaast zal zij zelf door het ondernemen van openbare werken de werkgelegenheid moeten trachten te vergrooten. Om dit doel te kunnen bereiken, zal een beroep op de kapitaalmarkt moeten worden gedaan.
Groote veranderingen zullen moeten worden gebracht in de economische structuur van ons land, om van de veranderingen in onze overzeesche gebieden met haar

groote gevolgen voor de welvaart, ook in Nederland. nog geheel te zwijgen.

Stand van 's Rijks Kas.

Aan het slot van de Millioenen nota doet de Minister nog eenige mededeelingen omtrent den stand der kas op 15 September j.l., waaruit blijkt dat het totaal aan uitstaand schatkistpapier bedroeg ƒ 523.347.000.

De gewone diensten 1934 en 1933 onderling vergeleken.

		Uitgaven		Ontvangsten	
		1934	1933	1934	1933
I	Huis der Koningin	ƒ 1.850.000	ƒ 1.850.000	ƒ 1.200	ƒ Memorie
II	Hooge Colleges van Staat	1.932.089	1.965.789	57.340	59.050
III	Buitenlandsche Zaken	3.622.933	3.829.259	610.885	328.965
IV	Justitie	26.255.769	27.102.424	5.400.450	5.730.680
V	Binnenlandsche Zaken	13.186.504	9.417.527	16.225.578	15.744.903
VI	Onderwijs, K. en W.	154.310.930	159.616.685	14.285.770	14.207.395
VII	A. Nationale Schuld	97.372.201	77.737.550	60.279.702	54.641.255
VII	B. Financiën	143.075.705	63.876.307	9.682.753	11.958.283
VIII	Defensie	87.887.483	88.469.145	9.423.980	9.742.785
IX	Waterstaat	75.341.751	64.552.596	8.494.954	8.512.352
X	Economische Zaken	11.790.269	13.095.261	4.409.283	4.295.326
X	A. Sociale Zaken	109.164.740	55.634.638	8.711.215	4.189.036
XI	Koloniën	4.714.418	5.446.556	688.708	971.453
XII	Onvoorzien	30.000	50.000	Memorie	Memorie
	Belastingen			325.175.000	387.842.000
	Totaal	ƒ 730.534.792	ƒ 572.643.737	ƒ 463.446.818	ƒ 518.223.483

De afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 is in het volgend overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren	Voor- of na-deelige saldi van den gew. dienst [2]	Voor- of na deelige saldi v. d. buiten-gew. dienst [2]	Voor- of na-deelige saldi van den geheelen dienst
1913—1922 —	ƒ 4.273.617 —	ƒ 899.360.623 —	ƒ 903.634.240
1923 . . —	14.182.084 —	78.186.161 —	92.368.245
1924 . . +	2.674.020 —	59.285.121 —	56.611.101
1925 . . +	44.280.128 —	31.455.234 +	12.824.893
1926 . . +	66.374.410 —	26.064.646 +	40.309.763
1927 . . +	75.259.938 —	10.336.656 +	64.923.282
1928 . . +	57.196.298 —	178.092.766 —	120.896.468
1929 . . +	58.207.905[1] —	116.773.136 —	58.565.232
1930 . . +	27.942.986[1] —	43.556.316 —	15.613.330
1931 . . —	45.599.667 —	91.195.537 —	136.795.204
1932 . . —	59.304.712 +	172.568.394 +	113.263.682
1912—1932 +	ƒ 208.575.605 —	ƒ 1.361.737.805 —	ƒ 1.153.162.200

1) Bestemd voor het Reservefonds, ingesteld bij de wet van 19 December 1931.

2) In de saldi van den buitengewonen dienst en van den geheelen dienst van de jaren 1928 en 1929 zijn onder de uitgaven medegerekend de gelden, besteed tot aflossing met gedeeltelijke conversie van een tweetal 6 % leeningen en onder de ontvangsten de N.U.M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde en wat den dienst 1928 betreft, zijn onder de uitgaven medegerekend de gelden, besteed tot aflossing met gedeeltelijke conversies van een 6 % leening ad $ 40 millioen en onder de middelen de gelden, verkregen uit een leening, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

(Vorig bericht 333 A.)

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer-voorzitters gekozen.**

De Minister van Staat Jhr. mr. Ch. J. M. Ruys de Beerenbrouck werd op 19 Sept. 1933 als voorzitter herkozen met 74 stemmen.

De heer J. H. Schaper (S.D.A.P.) werd met 67 stemmen herkozen als tweede voorzitter.

Derde voorzitter werd de heer J. J. C. van Dijk (A.R.) met 68 stemmen. **(Vorig bericht 296 B.)**

21 SEPTEMBER 1933

B. **AMSTERDAM. — Wethouderscrisis opgelost. —**

De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 20 Sept. '33 bij een tweede vrije stemming Dr. I. H. J. Vos (Vrijheidsbond), tot zesden wethouder benoemd. Dr. Vos nam deze benoeming aan.

Na afloop van de Raadsvergadering heeft het nieuwgekozen College van B. en W. de functies als volgt verdeeld:

E. J. Abrahams: financiën (behalve de gemeentelijke inspectie, die bij den burgemeester blijft), belastingen, handelsinrichtingen en onderwijs.

G. Baas Kzn.: Maatschappelijk Steun, Bevolkingsregister en Burgerlijke Stand.

Walrave Boissevain: Publieke Werken, volkshuisvesting en kunstzaken.

Mr. G. C. J. D. Kropman: arbeidszaken, levensmiddelen, met inbegrip van de wasch-, schoonmaak-, bad- en zweminrichtingen en statistiek.

Jac. Rustige: gemeentebedrijven en brandweer.

Dr. I. H. J. Vos: openbare gezondheid en ziekenhuiswezen.

Als waarnemend burgemeester zal optreden Mr. G. C. J. D. Kropman. **(Vorig bericht 332 G.)**

23 SEPTEMBER 1933

C. **OOSTENRIJK. — Reorganisatie van het Kabinet. —**

De Oostenrijksche bondskanselier dr. Dollfuss heeft zijn kabinet gereorganiseerd. Dit is thans als volgt samengesteld:

Dr. Dollfuss: Bondskanselier, Buitenlandsche Zaken, Leger en Veiligheid; Fey: Vice-kanselier; Buresch: Financiën; Stockinger: Handel; Schuschnigg: Onderwijs; Ender: Grondwetsherziening; Schmitz: Sociale Zaken; Dr. Kerber: Binnenlandsche Zaken.

In het nieuwe kabinet hebben voorts een groot aantal staatssecretarissen zitting.

(Vorig bericht blz. 289 L.)

25 SEPTEMBER 1933

D. **ELECTRICITEITSVOORZIENING. —**

Op 22 Sept. 1933 stelde minister Kalff de 150 kV. luchtleiding van de P.N.E.M. in bedrijf. Deze transmissie is geschikt voor een vermogen van 200.000 kW. De spanning is gekozen op verzoek van het Departement van Waterstaat in verband met de bestaande plannen over de koppeling van de Nederlandsche Electriciteitsbedrijven. De luchtleiding transporteert de electrische energie van de centrale te Geertruidenberg naar het transformator station te Eindhoven. De leiding is de eerste in Nederland welke met een dergelijk hooge transmissiespanning in bedrijf is gesteld. De geleidingen bestaan uit gevlochten koperdraad met een totaal koperdoorsnede van 150 mM². en zijn opgehangen aan kettingisolatoren. De masten hebben een hoogte van 30 tot 51.5 meter; de onderlinge afstand bedraagt gemiddeld 250 meter.

De onderstations aan de einden der transmissieleiding zijn als openluchtstations uitgevoerd, met afstandsbediening. De contrôle is automatisch; de geheele uitvoering uiterst modern. De bouw duurde twee jaar. De lengte der geleiding bedraagt 55 K.M. Voorloopig zal de bedrijfsspanning 110 kV. bedragen.

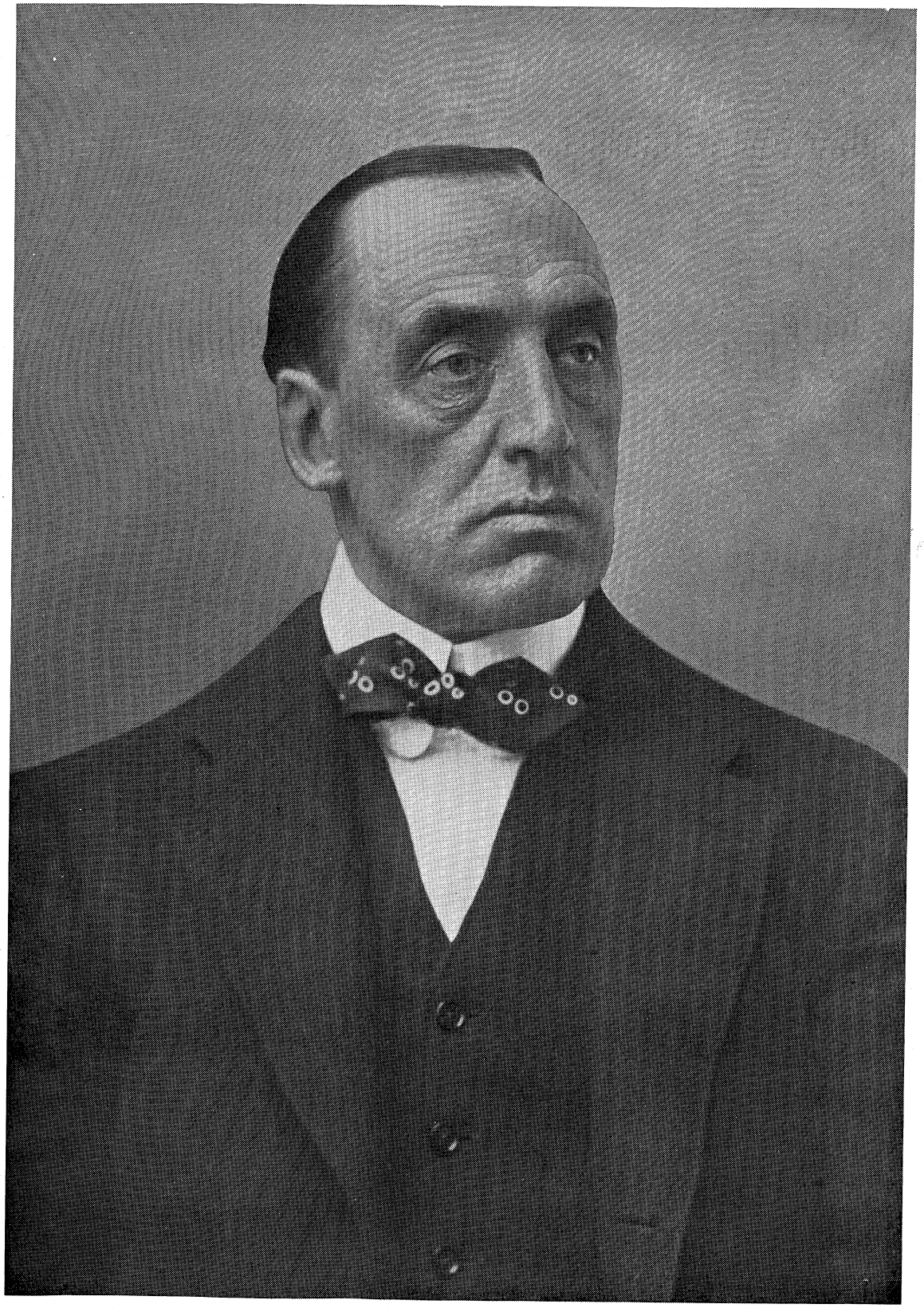

LORD CARSON (EDWARD HENRY), Ier van geboorte, rechtsgeleerde, leider der vertegenwoordigers van Ulster in het Lagerhuis en minister. Hij verzamelde 100.000 vrijwilligers tot verdediging van de rechten van Ulster.

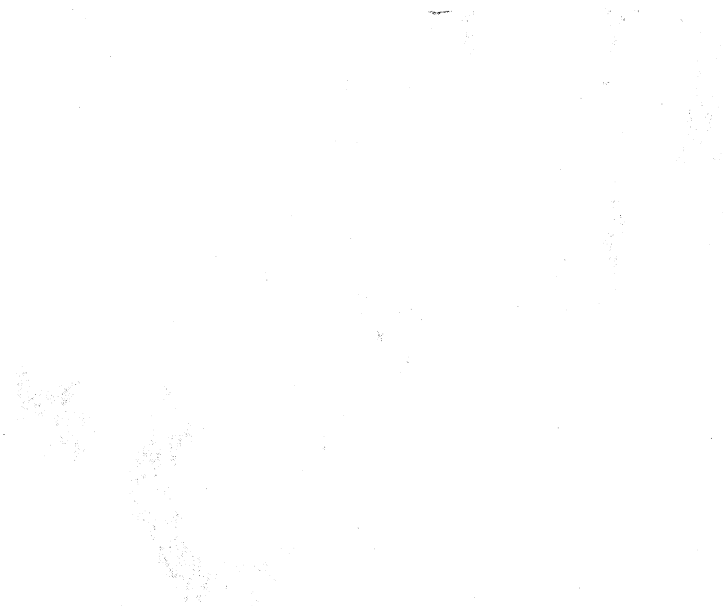

26 SEPTEMBER 1933

A. **DUITSCHLAND. — Wet tot bescherming van den uitvoer. —**
De Rijksregeering heeft besloten een wet af te kondigen omtrent de handelspolitiek.
Volgens deze wet wordt de invoer beperkt uit landen, die eveneens den invoer van Duitsche goederen aan banden leggen. Een uitzondering wordt gemaakt voor den invoer uit die landen, die beperking van den invoer van Duitsche goederen hebben vastgesteld, welke in de bestaande handelsverdragen en overeenkomsten is voorbehouden.
(Vorig bericht 106 O.)

B. **VOLKENBOND. — De Assemblée. —**
De Volkenbond is op 25 Sept. 1933 in plenaire zitting bijeengekomen om kennis te nemen van de vorming der vijf groote commissies.
President van de eerste commissie (die voor juridische en constitutioneele kwesties) is Motta (Zwitserland); van de tweede commissie (die voor economische en financieele kwesties) Carton de Wiart (België); van de vierde commissie (die voor het financieele beheer van den Volkenbond en de reorganisatie van het secretariaat) Votisch (Joego-Slavië); presidente van de vijfde commissie (die voor sociale aangelegenheden) is mej. Hesselgren (Zweden); president van de zesde commissie (politiek) prof. Madariaga (Spanje).
De derde commissie, die voor de ontwapening, is ook dit jaar niet samengesteld in verband met de ontwapeningsconferentie.
Bij geheime stemming werden tot vice-presidenten gekozen: v. Neurath met 40 stemmen, Daladier met 42 stemmen, Sir John Simon met 43 stemmen, de chef de cabinet van Mussolini baron Aloisi met 44 stemmen; de vertegenwoordigers van Mexico, Castillo Najera, en van Perzië, Foroughi, behaalden ieder 39 stemmen.
Met 30 van de 53 uitgebrachte stemmen koos de Volkenbonds-Assemblée den Zuid-Afrikaanschen gedelegeerde Charles Te Water, hooge commissaris der Zuid-Afrikaansche Unie te Londen, tot president van de 14de Assemblée.

C. **ZÜRICH. — Socialistische meerderheid in den gemeenteraad. —**
Bij de verkiezingen voor den gemeenteraad van Zürich op 24 Sept. 1933 behaalden de sociaal-democraten 64 zetels en de communisten 2 zetels. Alle burgerlijke partijen behaalden tezamen 59 zetels, waarvan het nieuwe „Nationale Front" 10 zetels. De socialistische meerderheid in den gemeenteraad, die 125 zetels telt, is dus gehandhaafd.
Reuter meldt nog dat de sociaal-democratische burgemeester van Zürich herkozen is met 40.000 stemmen tegen 30.000 stemmen op zijn burgerlijken tegenstander.
(Neue Zürcher Zeitung)

27 SEPTEMBER 1933

D. **RUSLAND. — Troepenconcentratie. —**
De Sovjet-regeering heeft thans 140.000 man troepen, die aan de Siberische grens zijn geconcentreerd, westwaarts verplaatst. De geleidelijke terugneming van Sovjet-troepen uit het Verre Oosten wordt in verband gebracht met den gespannen toestand, welke tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie bestaat, evenals met den toestand in de Oekraine.
(Vorig bericht 141 T.)

E. **RUSLAND. — Journalistieke betrekkingen met Duitschland verbroken. —**
Alle Duitsche dagbladcorrespondenten te Moskou zijn uit Rusland uitgewezen en moeten binnen drie dagen het land hebben verlaten. Tegelijkertijd werden alle Sovjet-Russische correspondenten, die in Duitschland werkzaam zijn, naar Rusland teruggeroepen.
Dit telegram staat in verband met het feit, dat te Leipzig door de Duitsche autoriteiten twee Russische journalisten gevangen waren genomen, die inmiddels weer zijn vrijgelaten.

28 SEPTEMBER 1933

F. **BELGIE. — De versterking der Oostergrens. —**
De technische militaire commissie voor de versterking van de Oostergrens heeft in het departement van landsverdediging een nieuwe bijeenkomst gehouden met minister Devèze, die van zijn kant een paar dagen tevoren met koning Albert over het militaire vraagstuk had geconfereerd. De commissie blijkt het eens te zijn geworden over het gebruik dat zal worden gemaakt van de nieuwe militaire credieten, die op de buitengewone begrooting van 1934 en 1935 zullen worden gebracht. Het totale bedrag is nog niet vastgesteld, maar men verwacht, dat het ongeveer 600 à 700 millioen francs zal bereiken.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht 211 C.)**

G. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. — Naleving der codes verplicht. —**
De N.I.R.A. heeft op 28 Sept. 1933 besloten, dat de naleving van alle arbeidscharters verplicht zal worden gesteld, ook als zij niet door de werkgevers ondertekend zijn.
(Vorig bericht 328 C.)

H. **NEDERLAND. — Graancentrale opgericht. —**
Van bevoegde zijde is ons verzocht het volgende mede te deelen:
Dezer dagen is de Nederlandsche Graancentrale opgericht. De leiding van deze stichting is opgedragen aan het bestuur der Centrale Tarwe-organisatie, zoodat hierdoor alle graan-organisaties onder een en hetzelfde bestuur vereenigd zijn.
Het bestuur heeft inmiddels den directeur der tarwe- en roggecentrale, ir. C. C. C. van Stolk tot directeur der Nederlandsche Graancentrale benoemd. Door deze stichting zal onder meer worden geregeld de steun aan de in Nederland verbouwde granen voorzoover deze niet vallen onder de tarwewet of de roggesteunwet. Het ligt in de bedoeling zoo weinig mogelijk in te grijpen in de gewone wijze van verkoop van die granen.

I. **NEDERLAND. — Handel met Nederl. Oost-Indië. —**
Volgens de Nederlandsche Statistiek geven wij de volgende staatjes:

UITVOER VAN NEDERLAND NAAR NED.-INDIË:

	In mil. guldens	In % van den totaal uitv. van Nederland
1928	175	8.8
1929	172	8.7
1930	136	7.9
1931	89	6.8
1932	47	5.5
1933 eerste helft . .	15	4.2

(Vorig bericht 331 H.)

UITVOER VAN INDIE NAAR NEDERLAND:

	In mil. guldens	In % van den totaal uitv. van Indië
1928	140	9
1929	138	9.6
1930	92	8
1931	72	9.3
1932	60	11.1
1933 eerste helft . .	22	11.3

K. **NEDERLAND. — Bevolking. —**
Het aantal inwoners van Nederland is blijkens mededeelingen in het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, gedurende het eerste halfjaar van 1933 gestegen van 8.182.806 op 1 Januari 1933 tot 8.227.166 op 1 Juli 1933. De toeneming bedraagt dus 0.54 pct., hetgeen lager is dan de vermeerdering ad 0.67 pct. over het eerste halfjaar van 1932.
(Vorig bericht 239 G.)

L. **NEDERLAND. — Staatsfinanciën. — Begrooting voor Sociale Zaken. —**
In de begrooting voor Sociale Zaken vraagt minister

Slotemaker de Bruïne voor werkverschaffing ƒ 21.000.000: voor steunverleening ƒ 25.000.000; voor moreelen steun ƒ 200.000 en als subsidie voor het Nationaal Crisis Comité ƒ 750.000. Deze bedragen strekken tot vervanging van het artikel, waarop voor de eerste twee punten over 1933 ƒ 3.754.580 is toegestaan. Dit bedrag blijft zeer ver beneden het benoodigde, gelijk reeds daaruit blijkt, dat bij suppletoire begrooting het artikel met ƒ 42 millioen is verhoogd. Ten einde een zuiver inzicht te bevorderen van de eischen, die aan de schatkist worden gesteld, worden voor 1934 de bedragen aangevraagd, die volgens raming noodig zullen zijn.
De raming van de begrooting bedraagt voor den gewonen dienst ƒ 109.164.740 en voor den kapitaaldienst nihil. **(Vorig bericht 333 A.)**

30 SEPTEMBER 1933

A. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. —**
De voorzitter van de American Federation of Labour, William Green, verklaarde dat sedert Maart 1933 ongeveer 2.8 millioen arbeiders weer te werk zijn gesteld. Niettemin bedraagt het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten op het oogenblik nog ongeveer elf millioen.
In Aug. 1933 waren 3½ millioen gezinnen op ondersteuning aangewezen en het is te vreezen, dat dit aantal in den komenden winter zal aangroeien tot 4½ millioen. **Vorig bericht 306 B.)**

2 OCTOBER 1933

B. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Hieronder volgen de indexcijfers van de werkloosheid, zooals deze berekend zijn door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze cijfers, weergevende het percentage werkloosheidsdagen van het aantal dagen, dat gewerkt had kunnen worden, indien geen werkloosheid ware voorgekomen, zijn in hoofdzaak berekend uit opgaven nopens georganiseerde, tegen werkloosheid verzekerde personen; de ongeorganiseerden vallen bijna allen buiten het onderzoek.
Het totaal aantal personen, van wie de werkloosheid is nagegaan, bedroeg in Juli 1933 rond 528.000, waaronder 521.000 tegen werkloosheid verzekerden; het aantal werkloozen onder hen bedroeg rond 146.500, waaronder 145.000 verzekerden.

Bedrijfsklassen	Indexcijfer der werkloosh. Juli '33	Juli '32	Juni '33
Aardewerkindustrie, enz.	24.2	—[1])	—[1])
Diamantindustrie	62.2	88.4	72.9
Drukkersbedrijven, enz.	16.5	14.1	16.2
Bouwbedrijven, enz.	27.0	32.5	25.0
Houtbewerking, enz.	33.6	33.7	33.0
Kleedingindustrie	15.1	14.5	10.2
Lederindustrie	16.0	16.2	10.8
Steenkolenmijnen	13.7	6.7	14.0
Metaalindustrie, scheepsbouw	33.3	35.1	34.8
Textielnijverheid	26.7	31.7	21.4
Voedings- en genotm.bedrijven	15.2	14.8	16.4
w.o. tabak- en sigarenindustr.	22.0	21.5	24.2
Visscherij	16.3	23.9	21.3
Handelsreizigers	1.7	1.1	1.8
Verkeerswezen [2])	24.2	22.7	27.0
Handels- en Kantoorbedienden	10.8	9.1	10.7
Toonkunstenaars	20.8	21.2	24.3
Overige kl. (vnl. fabrieksarb.)	21.9	22.4	20.9
Totaal	23.9	25.3	23.7
(Totaal excl. Diamantindustrie)	(23.5)	(24.7)	(23.2)
(Totaal industrie)	(25.6)	(27.9)	(24.8)

[1]) Onvolledige opgaven.
[2]) Excl. Havenarbeidersreserve.

(Vorig bericht 280 I.)

C. **NEDERLAND. — Herziening van de steunregeling. —**
De Regeering heeft besloten om de — alleen in de vier grootste steden bestaande — z.g. franje van de steunregeling af te schaffen.
Volgens de overal elders geldende steunregeling zullen nu ook in de vier grootste steden de „uitgetrokkenen" van de werkloozenkassen (d.w.z. zij die geen reglementaire uitkeering uit die kassen meer ontvangen) na 26 weken „dubbel uitgetrokken" worden en als zoodanig ƒ 12.50 per week ontvangen voor man en vrouw plus ƒ 1.35 per kind.
Ter vergelijking diene, dat zij tot dusver als „uitgetrokkenen" ontvingen ƒ 13.50 per week plus ƒ 1.50 per kind; en bovendien nog ƒ 1.— voor het eerste en ƒ 0.50 voor elk volgende werkende kind.
Dit betreft dus de georganiseerden. De ongeorganiseerden (niet-verzekerden) krijgen ten minste ƒ 0.50 per week minder, d.w.z. als maximum ƒ 12 per week. Verder wordt voortaan in de vier grootste steden van de geheele verdienste van de vrouw 2/3 op de uitkeering in mindering gebracht, terwijl daarbij tot nog toe de eerste ƒ 5 buiten beschouwing werden gelaten. Dit is dezelfde franje, die het kabinet-Ruys de Beerenbrouck had willen laten vervallen, op welk voornemen de vorige regeering echter na verzet in arbeiderskringen in October 1932 is teruggekomen, nadat daaromtrent van socialistische zijde ook een interpellatie in de Tweede Kamer was aangekondigd. (Nieuwe Rott. Crt.)

3 OCTOBER 1933

D. **WERKLOOSHEID. — Langzame daling. —**
Het Internationaal Arbeidsbureau publiceert een rapport over de internationale werkloosheid.
De statistische gegevens uit de verschillende landen toonen aan, dat in de maanden Augustus en September 1933 de reeds in het eerste halfjaar ingetreden verbetering voortduurde. Vergeleken met 1932 wordt een vermindering der werkloosheid vastgesteld in Australië, België, Canada, Chili, Denemarken, Duitschland, Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, Portugal en Roemenië. De werkloosheid in Oostenrijk, Bulgarije, Tsjecho-Slowakije en Joego-Slavië is, vergeleken met het vorige jaar, toegenomen. De cijfers voor Nederland, Zwitserland en Zweden geven weinig verandering te zien. **(Vorig bericht 275 A.)**

E. **AANSLAG OP DR. DOLLFUSS. —**
In het Oostenrijksch Parlement te Weenen is op 3 Oct. 1933 een revolveraanslag gepleegd op den Oostenrijkschen bondskanselier dr. Dollfuss, die door 2 schoten aan den arm is gewond. De 22-jarige dader, de nationaal-socialist Dertil is gearresteerd. **(Vorig bericht 326 B.)**

4 OCTOBER 1933

F. **DUITSCHLAND. — Financiering van den export en scrips. —**
De rijksminister voor Economische Zaken heeft de richtsnoeren bekend gemaakt, welke vanaf 1 October 1933 zullen gelden voor de financiering van den z.g. „zusätzlichen" export.
Tegelijk met de regeling van het gebruik van scrips wordt ook een regeling getroffen voor de verschillende Markensoorten, in het bijzonder voor de Sperr- en Registermarken. Het systeem, hetwelk tot nu toe werd toegepast bij de betaling van den „zusätzlichen" export uit Duitschland met Sperr- en Registermarken, drukt volgens Duitsch standpunt, de Duitsche prijzen omlaag en beteekent voor de Duitsche verkoopers een ongewenschte vertraging. Thans zullen de verschillende betalingsmethoden op een uniforme basis worden gebracht.
De rechtstreeksche betaling van Duitsche goederen met de een of andere soort geblokkeerde Marken is in de toekomst niet meer geoorloofd. Alle betalingen van „zusätzliche" leveringen zullen worden geregeld vanuit het scrip-procédé, door bemiddeling van de Conversie-kas.
De mogelijkheid voor het gebruik van Sperr- en Registermarken in het reisverkeer en bij kapitaalsbelegging op langen termijn zullen door de nieuwe bepalingen niet getroffen worden. Voorts zullen, evenals vroeger, de buitenlandsche bezitters van genoemde Mark-rekeningen

de door hen zelf gekochte Duitsche goederen voor 25% der totale koopsom in Sperr- of Registermarken kunnen voldoen.
De buitenlandsche koopers van „zusätzlichen" export moeten echter hun rekeningen, waaruit zij dien „zusätzlichen" export willen betalen, laten overschrijven op de Conversie-kas.
Naar keuze van de crediteuren zal de Conversie-kas daarvoor scrips uitgeven of overeenkomstige rekeningen openen. De Duitsche export-firma's kunnen met goedkeuring door de deviezendistributie-bureaux, in ruil tegen een deel van de uit den „zusätzlichen" export ontvangen deviezen, deze scrips aankoopen of hun vorderingen uit de rekeningen bij de Conversie-kas laten vereffenen.
Van Duitsche zijde beschouwt men deze nieuwe regeling als een vereenvoudiging van het vroegere gecompliceerde betalings- en verrekenings-systeem.
Men tracht den buitenlandschen crediteur te troosten met de verzekering, dat hij bij een eventueelen verkoop van zijn scrips 25% meer ontvangt dan hij op grond van de Duitsche deviezenverordening kan verwachten, want, zoo vervolgt men, als hij inplaats van de volle 100% slechts 75% van de rentevordering krijgt, dan is dat nog een zeer aannemelijke betaling, vooral als hij bedenkt dat de in vroegere jaren vastgelegde rentevoet voor buitenlandsche leeningen — aldus de Duitsche minister — bijzonder hoog was.
In verband met de nieuwe regeling van de betaling van den Duitschen export, meldt het Wolff-bureau nog het volgende betreffende de betaling van crediteuren van Duitschland in scrips: De buitenlandsche crediteuren van Duitschland, wier rentevorderingen onder het transfermoratorium vallen, zullen 50% van de rente in deviezen en 50% in scrips met een nog niet vastgestelden vervaldatum ontvangen.
Door het gebruik maken van scrips worden de crediteuren in staat gesteld deze scrips door bemiddeling van de Duitsche Gouddiscontobank tegen een koers te verkoopen, die niet door provisie van tusschenhandelaren verminderd wordt en die bij ca. 50% van de waarde van de scrip een zekere stabiliteit bezit. Deze scrips worden als betaling voor den aankoop van Duitsche goederen aangenomen, zoodat de buitenlandsche importeur als gevolg van de daardoor ontstane prijsverlaging Duitsche artikelen tegen even lage prijzen kan betrekken als goederen uit andere landen.
Voor de buitenlandsche producenten verdwijnt het gevaar van dumping, doordat evenals vroeger ook thans elke exporttransactie door de deviezen-distributiebureaux zorgvuldig wordt onderzocht en zoodoende elke ruïneuze prijs-onderbieding verhinderd wordt. **(Vorig bericht 337 A.)**

5 OCTOBER 1933

A. VOLKENBOND. — Nieuwe leden gekozen. —
In de plenaire zitting van de Volkenbonds-assemblée op 2 October 1933 werden in de plaats van de drie aftredende Raadsleden (Noorwegen, Ierland en Guatemala) gekozen Denemarken met 52 stemmen, Argentinië met 49 stemmen en Australië met 47 stemmen. Deze drie mogendheden zullen dus gedurende de volgende drie jaren in den Volkenbondsraad zijn vertegenwoordigd. De machtsverhoudingen in den Raad blijven ongewijzigd. De verkiezing voor den nieuwen, vijftienden raadszetel, zal binnenkort worden gehouden.

6 OCTOBER 1933

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — Nationaal-Socialistische partij verboden. —
Naar het W.B. uit Praag meldt is van officieele zijde het verbod gericht aan de centrale der nationaal-socialistische arbeiderspartij in Tsjecho-Slowakije, evenals aan alle plaatselijke-, districts-, gewestelijke- en landsorganisaties, verder nog actief op te treden. In de motiveering van dit verbod staat o.a. dat reeds het streven der partij om alle Duitschers te vereenigen, op zichzelf de tactiek van het geweld in zich sluit. Voorts beteekent volgens de motiveering van het verbod het streven der partij een schending van de strafwet en van de grondwet (behoud van openbare orde en rust).
Met dezelfde motiveering is ook aan de Duitsch-nationale partij in Tsjecho-Slowakije elke activiteit verboden.

C. JHR. MR. A. C. D. DE GRAEFF OVER HITLERISME. —
De Nederlandsche minister van Buitenlandsche Zaken, jhr. De Graeff, heeft te Genève een onderhoud toegestaan aan den specialen correspondent van de „Figaro", die hem diverse vragen stelde in verband met zijn bekende voorstel omtrent Volkenbondshulp ten behoeve der Joodsche en andere uitgewekenen uit Duitschland.
Op de algemeene vraag van den correspondent, die als volgt luidde: „U heeft, Excellentie, in uw prachtige rede blijk gegeven van een zeker optimisme. Gelooft u inderdaad, dat onze oude beschaving stand kan houden tegen de omringende barbaarschheid, bolsjewisme en Hitlerisme?", antwoordde Jhr. De Graeff:
„Daarvan ben ik overtuigd. Wij moeten tegen alle funeste invloeden strijden en hen weerstaan. Het Hitler-régime bijvoorbeeld, dat ik in Duitschland niet wil beoordeelen, zou in Nederland een ware ramp zijn. Neen, het sociale en zedelijke erfdeel der gemeenschap verliest niet van den eenen op den anderen dag zijn waarde. Tijdelijke opvattingen kunnen een poos lang in eeuwige waarheden verduisteren, onttronen kunnen zij ze niet."

8 OCTOBER 1933

D. DUITSCHLAND. — Nieuwe wet op het redacteurschap.
De rijkspresident heeft een nieuwe verordening uitgevaardigd inzake de leiding van Duitsche kranten, tijdschriften en dergelijke.
In het vervolg zijn hiervoor verantwoordelijk de „Schriftleiter", die Duitsche staatsburgers, van Arische afstamming, niet gehuwd met een niet-Arische vrouw, ouder dan 21 jaar en voldoende opgeleid moeten zijn.
Niets mag worden opgenomen, dat niet door de „Schriftleiter" is goedgekeurd.
Zij moeten zorg dragen, dat de opgenomen artikelen overeenkomstig de waarheid en naar beste weten behandeld zijn. Zij mogen niets doorlaten, wat orde en rust van het Duitsche rijk in- of uitwendig kan storen, of rijk en weermacht verachtelijk maakt, den goeden naam van anderen schaadt of tegen de goede zeden is.
De „Schriftleiter" is verplicht zijn beroep volgens zijn geweten uit te oefenen.
Bij kranten moet een hoofd-Schriftleiter worden aangesteld, die verantwoordelijk is voor het geheel. Hij moet zorgen, dat slechts die stukken worden opgenomen, die door een „Schriftleiter" zijn opgesteld of goedgekeurd. Zijn naam en adres moeten op de krant vermeld staan.
Alle „Schriftleiter" maken deel uit van het Reichsverband der Deutschen Presse.
De leider van dit verband wordt benoemd door den rijksminister van propaganda en volksvoorlichting. Het Reichsverband heeft te zorgen voor de opleiding van Schriftleiter en moet verder hun tijdelijke belangen behartigen.
Een beroeps-rechtbank voor „Schriftleiter" zal worden ingesteld, welke zal oordeelen over beroeps-misdrijven van de „Schriftleiter".
Een uitgever kan een „Schriftleiter" slechts om zijn geestesrichting ontslaan, indien deze zich niet houdt aan bovengenoemde richtsnoeren.
Indien een „Schriftleiter" zijn plichten als zoodanig niet nakomt, kan het beroeps-gerecht hem straffen met een waarschuwing, met een boete ofwel hem uit zijn ambt ontzetten. Onafhankelijk van de beroepsrechtbanken kan de minister van propaganda en volksvoorlichting een „Schriftleiter" uit dit beroep ontzetten, indien hij dit noodig oordeelt.
Degene, die zonder op de „beroepslijst" van Schrift-

leiter te staan toch dit beroep uitoefent, kan gestraft worden met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar. Een uitgever, die een dergelijk iemand in zijn dienst neemt als „Schriftleiter" kan gestraft worden met drie maanden gevangenisstraf.
Degene, die een „Schriftleiter" door bedreigingen tracht af te houden van zijn plicht, wordt eveneens gestraft met gevangenisstraf of boete.
Deze wet zal op een nader door den min. van propaganda en volksvoorlichting te bepalen tijdstip in werking treden.
(Völk. Beobachter)

9 OCTOBER 1933

A. **SPANJE. — Kabinet. —**
Na het aftreden van het kabinet Lerroux op 3 Oct. '33, heeft Martinez Barrios een nieuw kabinet gevormd, dat als volgt is samengesteld:
Barrios: Minister-president; Rico Abello: Binnenlandsche Zaken; Sanchez Albornoz: Buitenlandsche Zaken; Iranzo: Oorlog; Gordon Ordas: Handel en Industrie; Cirillo del Rio: Landbouw; Lara: Financiën; Guerra del Rio: Openbare Werken; Py y Suner: Arbeid; Pita Romero: Marine; Asensi: Justitie; Palomo: Verkeerswezen; Barnes: Onderwijs. (El Sol) **(Vorig bericht 331 F.)**

10 OCTOBER 1933

B. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. — Geen plebisciet. —**
De Senaat der Philippijnen heeft op 6 Oct. 1933 met 15 tegen 4 stemmen besloten geen plebisciet te houden over het voorstel van het Amerikaansche Congres inzake de onafhankelijkheid der Philippijnen. **(Vorig bericht 239 B.)**

C. **VOLKENBOND. — Portugal in den Raad. —**
De Volkenbondsvergadering koos op 9 Oct. 1933 Portugal tot lid van den Volkenbondsraad voor den nieuwen vijftienden zetel, die bij wijze van proef drie jaar zal bestaan. Portugal kreeg 30 stemmen tegen Turkije 20. Voortaan zal de Raad dus bestaan uit tien niet-permanente en vijf permanente raadsleden, van wie Japan echter niet meer in den Raad verschijnt. **(Vorig bericht 339 A.)**

D. **SPANJE. — Ontbinding der Cortes. —**
Martinez Barrios, de nieuwe minister-president (die minister van Binnenlandsche Zaken was in het afgetreden kabinet-Lerroux) heeft verklaard, dat de overeenstemming over de ontbinding van de Cortes en het beroep op de kiezers met algemeene stemmen werd bereikt.
De verkiezingen zullen op 19 November worden gehouden; de Cortes zou op 8 December bijeenkomen.
(Vorig bericht blz. 340 A.)

11 OCTOBER 1933

E. **BELGIË. — Verdediging. —**
De minister van Defensie, Devèze, heeft op 11 Oct. '33 zijn plannen aan den onder voorzitterschap van den Belgischen koning gehouden kabinetsraad voorgelegd.
Deze plannen zijn met algemeene stemmen goedgekeurd. Zij betreffen in hoofdzaak verdedigingswerken aan de Duitsche grens en op de hoogvlakte van Hervé bij Luik, uitbreiding der eskaders jacht- en bombardementsvliegtuigen, versterking der zware artillerie, aanmaak van munitie en de opvoering van het aantal der automatische wapenen. De kosten zullen ongeveer 750 millioen francs bedragen. De plannen zullen binnenkort aan de Kamer worden voorgelegd. **(Vorig bericht 337 F.)**

F. **DUITSCHLAND. — Protest van 2000 Duitsche predikanten. —**
Het te Genève gevestigde bureau van den „Weltbund der Chr. Jungemännervereine", de Young Men Christian Association, zendt een mededeeling rond, waarin een protest of verklaring van twee duizend Duitsche predikanten wordt vermeld. Dit stuk, gedateerd Berlijn, 27 September, was „namens tweeduizend geestelijken" aan de Nationale Synode te Wittenberg gericht, en luidde na een inleiding verder o.a. als volgt:

„Opdat de Kerk niet met een verborgen schuld haar weg beginne, leggen wij ter wille van de waarheid en de liefde de volgende verklaring af:
„1. De wijze, waarop nieuwe ordeningen in de Kerk werden ingevoerd en toegepast, heeft over tallooze ernstige Christenen zwaren innerlijken nood gebracht. Op beslissend-gewichtige synoden heeft de tegenwoordige meerderheid aan de vertegenwoordigers der minderheid een principieele beraadslaging en het vrije woord onthouden, ook ten aanzien van vraagstukken, welke het innerlijkste wezen der Kerk en hare taak betreffen. Het kerkelijke leven staat sedert eenige maanden onder den druk van het geweld eener kerkelijke groep. Het mag echter niet zijn, dat de Kerk van Jezus Christus onder verloochening der broederlijke liefde door de heerschappij van het geweld tot een rijk dezer wereld wordt gemaakt.
„2. Onder stilzwijgende goedkeuring van het nieuwe kerkelijke bestuur zijn op landssynoden wetten aangenomen en in werking gesteld, die met de H. Schrift en de belijdenis der Kerk in tegenspraak zijn. Hier moet in het bijzonder de „Ariër-paragraaf" genoemd worden. Wij constateeren, dat men met de invoering van zulke wetten in de landskerken op de rijkswetgeving der Duitsche Kerk vooruitgeloopen is en wij eischen van de Nat. Synode, dat zij zelf zulke wetten der landskerken, als in strijd met de belijdenis, opheft. Het mag niet zijn, dat het evangelie door menschelijke wetten begrensd of zelfs krachteloos gemaakt wordt.
„3. Het kerkelijke ambt is in hooge mate in gevaar gebracht door het feit, dat geestelijken en kerkelijke beambten vervolgd worden, omdat zij de thans in de kerk heerschende groep niet kunnen volgen. Hierdoor wordt het ambt zóódanig aan menschelijken druk onderworpen, dat de dienaars des Woords gevaar loopen het gebod: „Men moet Gode meer gehoorzamen dan de menschen" te overtreden en een menschen-kerk te worden. Wij eischen van de Synode, dat zij door duidelijke besluiten de volle vrijheid van de prediking en van haar dragers veilig stelt. Het mag niet zijn, dat de kerkelijke prediking zich buigt voor menschelijke eischen.
„In deze ernstige ure, waarin wij uit zwaarsten gewetensnood dit protest moeten uitspreken, beloven wij voor God, al onze krachten in te spannen, opdat de heilsboodschap zuiver en rein onder ons verkondigd wordt als de openbaring van den levenden God in Christus.
(Vorig bericht 314 D.)

G. **OOSTENRIJK. — Maatregel tegen de Sociaal-Democraten. —**
De regeering heeft eenige stappen ondernomen tegen de sociaal-democraten. De „Arbeiter Zeitung" werd gedurende de laatste drie dagen in beslag genomen.
De Bondskanselier heeft bepaald, dat de verspreiding der „Arbeiter Zeitung" en de verkoop op straat evenals de bezorging aan huis voor den tijd van een maand niet meer mogen geschieden. De krant mag uitsluitend per post aan de abonné's worden gezonden. Dit verbod berust op een verordening van 10 Juni van dit jaar en treedt heden in werking.

H. **DONAU-STATEN. — Italiaansche Memorandum. —**
De tekst van het Italiaansche memorandum inzake een betere organisatie van de economische toestanden in de Donaulanden is gepubliceerd. Het doel van Mussolini is volgens deze publicatie het scheppen van gunstige buitenlandsche markten voor de Donaulanden, in het bijzonder Oostenrijk en Hongarije. De voornaamste, door dit memorandum bepleite maatregelen zijn 1. bilaterale overeenkomsten, 2. preferentieele behandeling van alle landbouwproducten uit de Donaulanden en de industrieele producten uit Oostenrijk; 3. verbetering van de handelsbalansen, 4. gebruik van de „natuurlijke uitlaten" Triëst en Fiume voor den uitvoer uit deze landen.

I. **NON-AGRESSIE PACT. — Zuid-Amerika. —**
Op 10 October 1933 heeft op het departement van Buitenlandsche Zaken te Rio de Janeiro door de gevolmachtigden

de aangekondigde onderteekening plaats gehad van het non-agressie pact tusschen Argentinië, Brazilië, Chili, Mexico, Uruguay en Paraguay.

12 OCTOBER 1933

A. **ENGELAND. — Financiën. —**
Volgens het laatste rapport van het ministerie van Financiën bedroegen de gewone inkomsten over het loopende financieele jaar tot 7 October £ 287.228.723, over het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar bedroegen zij £ 280.725.641. De gewone uitgaven voor het loopende begrootingsjaar bedragen £ 350.670.238, d.i. £ 33½ millioen minder dan verleden jaar. **(Vorig bericht 237 E.)**

13 OCTOBER 1933

B. **PHILLIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. —**
Het Huis van Afgevaardigden heeft met 58 tegen 22 stemmen de actie van den Senaat tegen de onafhankelijkverklaring van de Philippijnen goedgekeurd. (Matin). **(Vorig bericht 340 B.)**

C. **VOLKENBOND. — Commissaris voor Danzig treedt af.**
De Volkenbondscommissaris voor Danzig, Rosting, heeft op 11 Oct. den regeeringen van Danzig en Polen medegedeeld, dat hij tot zijn diep leedwezen geen gevolg kan geven aan het aanbod der regeeringen langer te Danzig in functie te blijven. Ook van Duitsche zijde wordt dit besluit van Rosting betreurd. **(Vorig bericht 245 B.)**

14 OCTOBER 1933

D. **VOLKENBOND. — Duitschland uitgetreden. —**
Namens den Rijkskanselier Adolf Hitler, heeft de Duitsche rijksminister voor propaganda, dr. Goebbels, aan de persvertegenwoordigers medegedeeld, dat Duitschland uit den Volkenbond treedt en de ontwapeningsconferentie verlaat. De Rijksdag is ontbonden. Op 12 November '33 worden nieuwe verkiezingen gehouden om het Duitsche volk gelegenheid te geven zijn houding te bepalen tegenover deze besluiten der rijksregeering, welke zij motiveert met de weigering der groote mogendheden om Duitschland op het gebied der bewapening rechtsgelijkheid toe te staan. Het verlaat Genève tot deze werkelijke rechtsgelijkheid het volk niet meer wordt onthouden. In een manifest van Rijkskanselier Hitler wordt o.a. verklaard: De Rijksregeering legt haar besluit, tezamen met een hernieuwde belijdenis van een oprechte vredespolitiek en bereidwilligheid, om tot overeenstemming te komen, aan het Duitsche volk voor, opdat dit er zich over uitspreke en zij verwacht van het volk een manifestatie van eenzelfde vredesliefde en vredeswil, maar ook van eenzelfde opvatting van eergevoel en van eenzelfde vastberadenheid.
Ik heb derhalve als kanselier van het Duitsche Rijk den heer rijkspresident voorgesteld, als zichtbare uiting van den eensgezinden wil van regeering en volk deze politiek der rijksregeering aan de natie voor een volksstemming voor te leggen en den Duitschen Rijksdag te ontbinden, ten einde het Duitsche volk daardoor in de gelegenheid te stellen, die afgevaardigden te kiezen, die als beëedigde vertegenwoordigers van deze politiek van vrede en zelfbewustzijn aan het volk de garantie van een onversaagde verdediging van zijn belangen in dezen zin kunnen geven.
Als kanselier van het Duitsche volk en leider der nationaal-socialistische beweging ben ik er van overtuigd, dat heel de natie als één man zich zal scharen achter deze belijdenis en dit besluit, die evenzeer een gevolg zijn van de liefde tot ons volk en het hooghouden van zijn eer, als ook van het besef, dat de voor allen zoo noodzakelijke uiteindelijke pacificatie der wereld slechts kan worden bereikt, wanneer de begrippen overwinnaar en overwonnenen zullen zijn vervangen door het begin van gelijke levensrechten voor allen.

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Duitschland verlaat de Ontwapeningsconferentie. —**
Duitschland's minister van Buitenlandsche Zaken, Von Neurath, heeft namens de Duitsche regeering aan den voorzitter der ontwapeningsconferentie, Henderson, het volgende telegram gericht: Mijnheer de voorzitter, namens de Duitsche rijksregeering heb ik de eer U het volgende mede te deelen: Na het verloop, dat de jongste beraadslagingen over de ontwapeningskwestie hebben gehad, staat thans definitief vast, dat de ontwapeningsconferentie haar eenige opgave, het doorvoeren van de algemeene ontwapening, niet kan vervullen. Tevens staat vast, dat deze mislukking der ontwapeningsconferentie alleen moet worden geweten aan den ontbrekenden wil der zwaar-bewapende staten om hun verdragsverplichtingen tot ontwapening thans na te komen.
Daarmede is ook de verwezenlijking van Duitschlands erkende aanspraken op rechtsgelijkheid onmogelijk gemaakt en is de voorwaarde komen te vervallen, onder welke de Duitsche regeering zich begin van dit jaar heeft bereid verklaard, weer aan de werkzaamheden der conferentie deel te nemen. De Duitsche regeering ziet zich derhalve gedwongen de ontwapeningsconferentie te verlaten.
Dit telegram werd door het secretariaat van den Volkenbond gepubliceerd, tegelijk met het antwoord van Henderson, dat als volgt luidt:
„Ik heb de eer, de ontvangst van uw telegram van 14 October te bevestigen. Ik zal de hoofdcommissie der conferentie voor de beperking en vermindering der bewapening met den inhoud er van in kennis stellen."
(Vorig bericht 308 A.)

15 OCTOBER 1933.

F. **VOLKENBOND. — Duitschland uitgetreden. — Wereldindrukken. —**
Vereenigde Staten. — Het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond heeft in ambtelijke kringen gewerkt als een bliksemstraal uit helderen hemel. Op de gezichten van de ambtenaren der departementen was zichtbare verrassing en bezorgdheid te lezen. Zij weigerden echter zich over de gebeurtenissen te uiten.
Frankrijk. — De tijding van het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond en de daarmee samenhangende gebeurtenissen hadden in politieke kringen de uitwerking van een bom en die Fransche vooraanstaande persoonlijkheden die zich over deze maatregelen wilden uiten — zij droegen echter geen ambtelijk karakter — toonen zich des te meer verrast daar men reeds met de mogelijkheid rekening had gehouden, dat Duitschland in Genève zou pogen de ontwapeningsonderhandelingen in het raam van het vier-mogendheden pact te brengen. Deze stap van Duitschland had men echter in geenen deele verwacht.
Engeland. — De Duitsche stap kwam voor de Engelschen volkomen onverwacht. De diplomatieke medewerkers van de Engelsche bladen wilden aanvankelijk aan de tijding nauwelijks geloof schenken. De Duitsche persvertegenwoordigers werden met telefoon-aanvragen overstroomd. De kranten brachten de tijding als een zeer groote sensatie. Op groote plakkaten las men de woorden: „De Bom van Hitler". In sommige publicaties komen opmerkingen voor als „Duitschland werpt de wereld de strijdbijl toe en heeft een bom in de Ontwapeningsconferentie geworpen." In het Engelsche ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de tijding eveneens uiterst alarmeerend gewerkt.
Italië. — Het verlaten van den Volkenbond en de ontwapeningsconferentie door Duitschland heeft ontsteltenis en verwarring verwekt, nu alle verzoeningspogingen van Mussolini vergeefsch zijn geweest. **(Vorig ber. 341 D.)**

16 OCTOBER 1933

G. **NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". —**
In de groote zaal van het Jaarbeursgebouw te Utrecht is op 14 Oct. '33 een buitengewone partijvergadering gehouden van de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". Deze bijeenkomst was belegd om een voorzitter te kiezen, die den minister van staat, mr. D. Fock, zou opvolgen. Het bleek, dat er voor de vacature van voorzitter geen

andere candidaat was gesteld dan mr. W. C. Wendelaar, burgemeester van Alkmaar en lid van de Tweede Kamer. Mr. Wendelaar werd daarop bij acclamatie tot nieuwen leider van de partij gekozen. **(Vorig bericht 138 E.)**

17 OCTOBER 1933

A. **NON-AGRESSIE PACT. — Zuid-Amerika. —**
Op voorstel van Brazilië is het non-agressieverdrag tusschen de staten van Zuid-Amerika in dien zin gewijzigd, dat de toetreding ook voor andere landen is opengesteld. **(Vorig bericht 340 I.)**

B. **JOEGOSLAVIË. — Kabinet afgetreden. —**
In verband met meeningsverschillen tusschen den Minister-president Sjersjkitsj en den minister van Financiën over het beschikbaar stellen van buitengewone credieten voor werkverschaffing, heeft de regeering besloten den Koning het ontslag van het geheele kabinet aan te bieden. (Vreme, Beograd) **(Vorig bericht 213 A.)**

C. **BELGIË. — Referendum over algemeene mijnstaking. —**
Volgens de „Peuple" heeft het referendum der stakers over de algemeene staking tot dusver in de Borinage meer dan 90 % opgeleverd ten gunste der staking in geval van opzegging der loonovereenstemming.
Ook in het Naamsche heeft het nazien der stembiljetten blijkens de eerste berichten, een overgroote meerderheid ten gunste der algemeene staking opgeleverd. (Le Peuple) **(Vorig bericht 194 B.)**

D. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Het antwoord der conferentie inzake het uittreden van Duitschland. —**
Het presidium der Ontwapeningsconferentie heeft in een zitting op 16 Oct. 1933 den tekst goedgekeurd van de antwoordnota, die de Duitsche regeering zal worden gezonden naar aanleiding van de op 14 Oct. door haar overhandigde mededeeling van haar uittreden uit de Ontwapeningsconferentie. De door president Henderson onderteekende nota is gericht aan den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath en luidt als volgt:
„Ik heb de hoofdcommissie het telegram van Uwe Excellentie van 14 October, waarin het besluit der Duitsche regeering wordt medegedeeld, om af te zien van elke verdere deelneming aan de werkzaamheden der Ontwapeningsconferentie en waarin de aanleiding tot deze beslissing wordt uiteengezet, doen toekomen. De Duitsche regeering heeft dezen maatregel genomen op een oogenblik, dat het presidium en de hoofdcommissie zich juist met een vast omlijnde ontwapeningsovereenkomst bezig hielden. Dit program, dat binnen een vastgestelde periode uitgevoerd zou worden, zou op progressieve wijze overeenkomstig de door de conferentie met deelneming van Duitschland aangenomen besluiten de uitvoering van de vermindering der bewapeningen mogelijk maken op een wijze, als was voorzien in het aan de hoofdcommissie voorgestelde ontwerp. Dit program werd tevens vergezeld van voldoende veiligheidsmaatregelen, die de verwezenlijking der gelijkgerechtigdheid waarborgen, die de Duitsche regeering steeds bij haar eischen op den voorgrond heeft gesteld. Onder deze omstandigheden betreur ik het, dat Uw regeering deze belangrijke besluiten heeft genomen uit overwegingen, die ik niet als gegrond kan beschouwen".
(w. g.) Arthur Henderson.
(Vorig bericht 341 E.)

18 OCTOBER 1933

E. **DENEMARKEN. — Groot kolenbekken op de Farøreilanden. —**
De Deensche regeering heeft een rapport ontvangen betreffende het voorkomen van kolen op de Farør-eilanden waaruit blijkt, dat de kolenrijkdom der eilanden berekend moet worden op ongeveer 100 millioen ton. De kwaliteit der kolen komt niet overeen met die der Engelsche kolen. De productie is mogelijk tegen concurreerende prijzen, d.w.z. tegen 9½—10 kronen per ton. Het mijnbedrijf zal van aanleg anderhalf millioen kronen kosten. Ook de benzine-productie belooft succes. Een deskundige heeft tegenover de pers verklaard, dat de exploitatie voor Denemarken van ontzaglijke beteekenis is. (Politiken)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Vakvereenigingen boycotten Duitschland. —**
Op de jaarvergadering der Amerikaansche vakvereenigingen is een resolutie aangenomen, waarin geëischt wordt alle Duitsche producten zóó lang te boycotten tot de Duitsche regeering den Duitschen arbeider het recht toekent zich volgens zijn eigen wil in vakvereenigingen te organiseeren en totdat Duitschland de vervolgingen der Joden zal hebben gestaakt.

19 OCTOBER 1933

G. **RUSLAND. — Industrieele ontwikkeling. —**
In de eerste 9 maanden van 1933 bedroeg de steenkolenproductie in Rusland 51.718.000 t., of 67 % meer dan was geraamd. In dezelfde periode van het vorige jaar bedroeg de productie slechts 52.5 % der raming. Het Donetz-bekken leverde in deze periode 70.5 % van de hoeveelheid, welke in het geheele jaar moet worden voortgebracht. De cokesproductie was in de eerste drie kwartalen van het loopende jaar 19.4 % grooter dan in de overeenkomstige periode van 1932. De ruwijzerproductie beliep in de zelfde periode 5.136.000 t. of 13.4 % meer dan in het vorige jaar, terwijl de staalproductie t. o. v. die van 1932 110 % bedroeg.
In September was de voortbrenging van staal zelfs 39.2 % grooter dan in September 1932. De walswerken leverden 10.4 % meer dan in de eerste drie kwartalen van 1932 en in September zelfs 35.4 % meer dan in September 1932. De koperproductie was in September 7.4 % grooter dan in Augustus en 27.2 % hooger dan in September 1932. De gemiddelde dagelijksche petroleumproductie bedroeg in Sept. 10.3 % meer dan in Augustus en 26.2 % meer dan in September 1932. De productie van locomotieven bedroeg sedert Januari 694 stuks of 95 meer dan in de overeenkomstige periode van 1932. (Iswestija)

20 OCTOBER 1933

H. **NOORWEGEN. — Verkiezing voor het Storting. —**
Naar uit Oslo wordt gemeld zijn bij de verkiezingen voor het Storting gekozen: Arbeiderspartij 69 zetels (winst 22), Conservatieven 31 (verlies 10), Liberalen 24 (verlies 9), Boerenbond 22 (verlies 3), Liberale Volkspartij 1 (verlies 2), Radicale Volkspartij 1 (gelijk); de kleine onafhankelijke groepen hebben twee zetels gekregen (winst 2).
(Aftenposten)

I. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Conflict tusschen de regeering en den Pauselijken Nuntius. —**
In een buitengewonen ministerraad op 18 Sept. '33 is besloten, de proclamatie van den Pauselijken nuntius te Praag, Ciriaci, die hij aan den voorzitter van de Slowaaksche Katholieke Volkspartij, pater Hlinka, heeft gezonden, terug te wijzen en den Heiligen Stoel te verzoeken, den nuntius naar Rome te ontbieden tot het afleggen van een officieele verklaring.
De pauselijke nuntius te Praag, Ciriacci, heeft op 18 Oct. '33 een verklaring gepubliceerd, waarin hij zich op zeer afkeurende wijze tegen de regeering van Tsjecho-Slowakije uitspreekt. Hij verklaart, dat het een voordeel voor hem is, dat hij niet verplicht is als deken van het corps diplomatique een redevoering te houden bij de plechtige herdenking van het 15-jarig bestaan der republiek. Hij is er over verheugd eenige dagen tevoren met verlof te gaan. (Lidovy Listy)

K. **OOSTENRIJK. — Samenwerking tusschen Vaderlandsch Front en Heimatschutz. —**
Bondskanselier dr. Dollfuss heeft met den leider van den „Heimatschutz", Starhemberg, een langdurig onderhoud gehad over de door Starhemberg destijds aangekondigde samenwerking tusschen den „Heimatschutz" en het vaderlandsche front.
Dollfuss heeft, als leider van het vaderlandsche front, kennis genomen van de toetreding van den geheelen „Heimatschutz" tot deze organisatie en Starhemberg benoemd tot

zijn plaatsvervanger als leider van het vaderlandsche front.

21 OCTOBER 1933

A. **VOLKENBOND. — Duitschlands uittreden. —**
Naar wij vernemen, heeft de Rijksregeering op 19 October '33 de officieele kennisgeving gezonden aan den Volkenbond, waarbij Duitschland verklaart uit den Volkenbond te treden. **(Vorig bericht 341 F.)**

B. **BELGIE. — Speciale belasting op kolen-invoer in België. —**
Op 18 Oct. '33 werd in het kabinet van den eersten minister, Graaf de Broqueville, een vergadering gehouden, waarbij de ministers van Financiën, van Buitenlandsche Zaken en van Nijverheid en Arbeid, benevens diverse hoofdambtenaren aanwezig waren. Een delegatie van steenkoolproducenten werd ontvangen en er werd van gedachten gewisseld over het regeeringsvoorstel betreffende de invoering van een speciaal recht ten bedrage van frs. 10 per ton, dat op den invoer van steenkolen zou worden geheven. Deze belasting zou ca. frs. 20.000.000 opbrengen. De helft hiervan zou onder de steenkoolmijnen worden verdeeld, de andere helft zou in de schatkist worden gestort. In de contingenteering zou geen verandering worden gebracht en zij zou derhalve op 47½ % worden gehandhaafd. Deze regeling zou tot het einde van het jaar worden toegepast. De werkgevers betuigden hun instemming met dit voorstel en verbonden zich de opzegging der loonovereenkomst in te trekken. Hiermede zou dus het dreigende conflict in de steenkoolindustrie worden afgewend.
(Vorig bericht 196 O.)

22 OCTOBER 1933

C. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Tsjecho-Slowakije staakt de betalingen. —**
De Tsjechische gezant te Washington heeft aan staatssecretaris Hull medegedeeld, dat Tsjecho-Slowakije niet meer in staat is, zijn schuldverplichtingen aan Amerika na te komen. Tevens verzocht hij de Amerikaansche regeering, een belangrijke vermindering der schulden te willen toestaan. **(Vorig bericht 307 H.)**

D. **VEREENIGDE STATEN. — Petroleumproductie onder regeeringscontrôle. —**
In het kader van de National Recovery Act heeft de Amerikaansche minister van Binnenlandsche Zaken een beschikking uitgevaardigd, inhoudende, dat de geheele Amerikaansche petroleumproductie onder regeeringscontrôle wordt gesteld. Deze maatregel heeft ten doel een contrôle op de productie en een gezonde prijsvorming .De groote petroleumindustrie heeft haar goedkeuring verleend. **(Vorig bericht 77 E.)**

E. **ZWITSERLAND. — Werkloosheid. —**
Volgens mededeeling van het Ministerie van Industrie, Handel en Arbeid waren bij de arbeidsbeurzen einde September 49.140 werkzoekenden ingeschreven tegenover 50.207 einde Augustus 1933 en 49.532 einde Sept. 1932. Het aantal gemelde vacatures bedroeg einde Sept. 2122 tegenover 2783 einde Augustus '33 en 1719 einde September 1932. Gedurende de maand September is in de meeste kantons en in de meeste vakgroepen het aantal werkloozen verminderd.
Met 49.140 werkloozen is het aantal werkloozen voor het eerst in dit jaar beneden het aantal in de overeenkomstige maand van het vorige jaar gebleven. Gedurende de maand September is de werkloosheid voornamelijk verminderd in de metaal-, machine- en electro-technische industrie (— 625). In het hotelbedrijf is tengevolge van het beëindigen van het seizoen het aantal werkloozen in September met 411 gestegen.

23 OCTOBER 1933

F. **KANSSPEL. — Ministerieel schrijven. —**
De minister van Justitie heeft een schrijven tot de procureurs-generaal gericht, hetwelk als volgt luidt:
„Het zal U Edel Grootachtbaren bekend zijn, dat de zoogenaamde behendigheidsspelen „Straperlo", „Spiralo", „Romatjo" en dergelijke over het geheele land hand over hand toenemen. Deels worden deze spelen georganiseerd in z.g. gesloten sociëteiten, die in werkelijkheid, door de gemakkelijke voorwaarden waarop men als „lid" kan toetreden, voor het publiek toegankelijk zijn.
Van de zijde van het betrokken parket bereikt mij zooeven de mededeeling, dat in het Haagsche proefproces ernstige aanwijzingen zijn verkregen in de richting van hazardspel. Ik moge U Edel Grootachtbaren in verband daarmede bij deze opdracht verleenen, den ondernemers van de bovenbedoelde „behendigheidsspelen" in uw ressort, daaronder begrepen die, welke georganiseerd zijn in zoogenaamde gesloten sociëteiten, zoo spoedig mogelijk te doen aanzeggen, dat, indien die spelen niet met ingang van den dag na dien van aanzegging worden gestaakt, ten minste tot in het Haagsche proces een uitspraak in hoogste instantie zal zijn verkregen, ook tegen hen en wel onmiddellijk een strafvervolging zal worden ingesteld, met inbeslagneming uiteraard van de tafels en het overige betrokken materiaal.
Tot de betrokken vervolgingen in geval van eventueel niet-staken verleen ik gelijktijdig opdracht."

24 OCTOBER 1933

G. **ZWITSERLAND. — Invoer van Nederlandsche kolen.**
De Zwitsersche regeering heeft besloten, den invoer van Nederlandsche kolen te beperken tot op 1/3 van de hoeveelheid, welke Nederland in het jaar 1931 naar Zwitserland heeft uitgevoerd.
De invoer van de, het contingent overschrijdende, kolen is slechts veroorloofd, indien Nederland voor een gelijke waarde aan orders aan de Zwitsersche machine-industrie verstrekt. De nieuwe regeling treedt onmiddellijk in werking.
De Nederlandsche kolenuitvoer naar Zwitserland bedroeg van Juni 1926 tot 1930 gemiddeld 914.000 ton; hij daalde in 1931 tot 197.000 ton, om in 1932 weder te stijgen tot 274.000 ton. **(Vorig bericht 196 O.)**

H. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier afgetreden. —**
Na lange beraadslagingen heeft het Fransche parlement in een nachtelijke zitting, die enkele malen werd onderbroken, ten einde te trachten nog een compromis te vinden, geweigerd Daladier's voorstellen tot saneering der financiën, in het bijzonder wat betreft art. 37 (heffing op de salarissen der ambtenaren), goed te keuren. De socialistische fractie bleef zich tegen genoemde heffing verzetten met het gevolg, dat ook een compromis-voorstel van Lasalle, aan welks aanvaarding de premier de kwestie van vertrouwen had verbonden, werd verworpen.
Bij deze beslissende stemming over artikel 37 van het financieele wetsontwerp is het kabinet-Daladier met 329 tegen 241 stemmen ten val gebracht. **(Vor. ber. 330 B.)**

I. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Engelsch Witboek. —**
Te Londen is een Witboek gepubliceerd over de gebeurtenissen van 14 October te Genève op de Ontwapeningsconferentie, naar aanleiding waarvan Duitschland de conferentie verliet en beweerde dat de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, een valsche voorstelling van zaken had gegeven inzake het Duitsche standpunt. Uit het Witboek blijkt dat de andere groote mogendheden op de vergadering verklaarden het eens te zijn met het door Simon uiteengezette programma.
(Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. 342 C.)

K. **BRITSCH-INDIE. — Vithalbhai J. Patel overleden. —**
Vithalbhai J. Patel, bekend lid van het Indisch Nationaal Congres en oud-voorzitter van de Indische Wetgevende Vergadering, is op 22 Oct. 1933 overleden. (Daily News)

L. **NEDERLAND. — Ambtenaar en Overheid. —**
Onderstaand publiceeren wij een afschrift van een besluit van den ministerraad.
De Raad van Ministers, overwegende dat in de tegenwoor-

dige tijden de ambtelijke plicht medebrengt, dat de ambtenaar de overheid in haar zware taak steunt en haar geen moeilijkheden berokkent noch in, noch buiten de uitoefening zijner bediening,
besluit dat de ambtenaar zich zal hebben te onthouden van elke openbare actie tegen de overheid en haar beleid.

(w. g.) „De Minister van Staat,
Voorzitter van den Raad van Ministers, H. Colijn."

(Vorig bericht 321 B.)

25 OCTOBER 1933

A. **RUSLAND. — Gouduitvoer naar de Vereenigde Staten.**
De Sovjet-regeering heeft het embargo op den Russischen gouduitvoer naar de Vereenigde Staten opgeheven.

(Prawda)

B. **NEDERLAND. — Omzetbelasting. —**
Bij de wet van 25 October '33 (Stbl. 546) is een belasting op den omzet ingevoerd. Aan deze belasting zijn onderworpen de leveringen hier te lande door fabrikanten van in het vrije verkeer — entrepot van binnenlandsche goederen daaronder begrepen — zijnde goederen krachtens overeenkomst van koop en verkoop.
De huurkoop wordt ten deze met een overeenkomst van koop en verkoop gelijkgesteld. Eveneens het beschikken door fabrikanten voor eigen gebruik, voor zichzelf of hun gezinnen, over goederen uit hun bedrijfsvoorraad.
De belasting bedraagt 4 pct. van den verkoopprijs der goederen. Onder verkoopprijs wordt verstaan de zuivere prijs, die den kooper in rekening wordt gebracht, verhoogd met de kosten, die de kooper aan den verkooper voldoet, echter zonder kosten van verpakking, voor zoover deze tegen den in rekening gebrachten prijs wordt teruggenomen. Voor zoover in den verkoopprijs kosten van vracht en/of assurantie zijn begrepen, kunnen deze voor de berekening van de belasting in mindering worden gebracht. In den verkoopprijs wordt de omzetbelasting niet begrepen, evenmin een eventueele accijns.
Aan de wet is een tabel toegevoegd (tabel B) van goederen, die van deze heffing zijn vrijgesteld. Daaronder bevinden zich aardappelen, brood, eieren, granen, waaronder boekweit en rijst, versche en gezouten groenten, klompen, margarine, versche en gedroogde peulvruchten, rund- en varkensvet, versch en gezouten spek, water, meel en bloem van granen, versche en gekarnde melk, alsmede aardappelmeel, boeken en geneesmiddelen op recept.
Een tweede tabel (tabel A) vermeldt de goederen, die als weelde-artikelen worden aangemerkt, waarvoor de belasting 10 pct. bedraagt.
Als weelde-artikelen worden o.m. beschouwd:
Serviezen boven een bepaalden prijs; siervoorwerpen; electrische kook-apparaten; electrische klokken; spreekmachines met toebehooren; foto-toestellen, platen en films, mits niet grooter dan 9 × 12.
Haarden, met uitzondering van vulhaarden en gashaarden; **handschoenen met uitzondering** van wanten, wollen, halfwollen, katoen, asbest en gummi handschoenen; duurdere karpetten, kleeden, tapijten en loopers; electrisch kinderspeelgoed.
Kleeding (boven- en onderkleeding), geheel of gedeeltelijk vervaardigd van natuurzijde, tenzij de natuurzijde uitsluitend als voering is gebezigd; voorts de uit natuurbont vervaardigde of daarmee gevoerde kleedingstukken en hoofddeksels.
Lederen koffers, lederen sigarenkokers, zakportefeuilles, vervaardigd uit leder van krokodillen, hagedissen, slangen of andere reptielen; benevens toilet-garnituren, reisnecessaires en damestasschen.
Luidsprekers of hoofddeelen hiervan; radio-, versterker- en gelijkrichtlampen, al dan niet in radiotoestellen of in andere voorwerpen gemonteerd; met uitzondering van zendlampen.
Radiotoestellen met in- of aangebouwde gramofoons of luidsprekers en de kasten hiervoor.
Meubelen geheel of grootendeels vervaardigd uit palissanderhout, cederhout, ebbenhout, notenhout, wortelnotenhout of rozenhout, alsmede ingelegde meubelen.
Duurdere parapluies, parasols en wandelstokken; toilet-, reuk-, mond- en tandwateren. Verschillende toiletartikelen; vulpenhouders en vulpotlooden van zilver en goud.
Voor een volledige opsomming zie men de wet. De opbrengst dezer weeldebelasting wordt geraamd op *f* 5 millioen, die van de omzetbelasting op *f* 80 millioen. Deskundigen meenen echter, dat beide heffingen samen wel *f* 100 millioen aan de schatkist zullen opbrengen.
De belasting wordt betaald door den fabrikant, die echter verplicht is, haar aan den kooper in rekening te brengen. Daartoe hecht de fabrikant een plakzegel op de factuur, welker uitreiking eveneens verplichtend is gesteld. Evenals zulks bij de posterijen het geval is, kan het zegelen door stempelen worden vervangen.
Voor de voldoening van de belasting, wanneer fabrikanten voor eigen gebruik willen beschikken over goederen uit hun bedrijfsvoorraad, of, wanneer de goederen door den fabrikant rechtstreeks geleverd worden aan anderen dan groot- en kleinhandelaren, is een speciale regeling getroffen.
De omzet- en weeldebelasting worden ook geheven van buitenlandsche goederen, die bovendien nog worden getroffen door een extra invoerrecht van 1 resp. 2 pct. al naar gelang het gewone artikelen, dan wel weelde-artikelen betreft.
Op vergunning van den minister kan een fabrikant grond- en hulpstoffen — brandstof, electrische energie en verpakkingsmiddelen hieronder begrepen — die hij bij de verwerking van goederen in zijn bedrijf noodig heeft, inslaan, zonder dat wegens de levering of den invoer daarvan omzetbelasting of invoerrecht ingevolge deze wet wordt betaald.
Op overeenkomstige wijze kan een handelaar de voor zijn bedrijf benoodigde koopwaren en verpakkingsmiddelen zonder betaling van omzetbelasting of invoerrecht inslaan.
De handelaar wordt dan in den zin van de onderwerpelijke wet als de fabrikant van de aldus ingeslagen goederen beschouwd. **(Vorig bericht 258 B.)**

C. **NEDERLAND. — De kolenmijnen in Limburg. — Arbeiders. —**
Het totaal aantal arbeiders der gezamenlijke steenkoolmijnen in Limburg bedroeg op 1 October: ondergronds 22701, bovengronds 10806. **(Vorig bericht 105 L.)**

D. **JAPAN. — Japanners in Duitschland niet beschouwd als kleurlingen. —**
Officieel wordt in Japan thans gepubliceerd het bericht van den Japanschen ambassadeur te Berlijn Nagai over zijn onderhoud met den Duitschen Rijksminister van Buitenlandsche Zaken Von Neurath naar aanleiding van de molestaties van Japanners in Duitschland en vooral naar aanleiding van de discrimineerende behandeling, die Japansche schoolmeisjes op Duitsche scholen ondergingen, evenals Joodsche en andere gekleurde leerlingen. Von Neurath verzekerde den Japanschen ambassadeur, dat de Japanners officieel in Duitschland niet beschouwd worden als kleurlingen en ook niet vallen onder de rassenwetgeving, waardoor o.a. huwelijken van Duitschers met Joden of kleurlingen strafbaar worden gesteld. Von Neurath betuigde nogmaals zijn leedwezen over het gebeurde en verklaarde alle maatregelen te zullen nemen ter voorkoming van soortgelijke incidenten in de toekomst.

26 OCTOBER 1933

E. **BELGIE. — Financiën. — Begrooting 1934. —**
De inkomsten der begrooting 1934 beloopen fr. 10.553.7 mill., de uitgaven fr. 10.384.2 mill. De begrooting 1933 bedroeg fr. 10.484 mill., in uitgaven, en fr. 10.512 millioen in ontvangsten.
De fiscale lasten zullen in 1934 fr. 157.4 mill. minder zijn dan in 1933. De raming der middelen is voor 1934 zeer conservatief gehouden. Voor de landsverdediging worden credieten gevraagd ten bedrage van 869 millioen francs tegen 893 millioen francs in 1933.
De staatsschuld bedroeg 30 Sept. '33 fr. 57.627 mill. of fr. 1.775 mill. meer dan 31 Dec. 1932. De consolidatie der vlottende schuld heeft nog niet geheel plaats gehad. Er blijft nog als kortloopende schuld Zw. fr. 23 mill. schatkistbiljetten, uitgegeven 16 Oct. 1933, benevens het vroeger uitgegeven schatkistpapier. Op 20 Nov. zal de binnenlandsche vlottende schuld met fr. 40, de buitenlandsche vlot-

tende schuld met fr. 160 millioen zijn verminderd. De fr. 500 mill. in Frankrijk geplaatste schatkistbiljetten zullen geconsolideerd worden in de naaste toekomst. De totale vlottende schuld zal op 31 Dec. 1933 tot fr. 620 mill. zijn teruggebracht. **(Vorig bericht 295 A.)**

27 OCTOBER 1933

A. **VOLKENBOND. — Het uittreden van Duitschland uit het Internationaal Arbeidsbureau. —**
Na het uittreden van Duitschland uit den Volkenbond, is thans ook een officieele mededeeling gezonden aan het Internationaal Arbeidsbureau te Genève, waarin het uittreden van Duitschland uit het Internationaal Arbeidsbureau wordt bekend gemaakt. **(Vorig bericht 241 C.)**

B. **JOEGO-SLAVIE. — Een gedeeltelijk moratorium in Zuid-Slavië. —**
De Zuidslavische regeering deelt mede, dat zij zich door den ongunstigen economischen toestand en het gebrek aan deviezen genoopt ziet van de volle betaling van haar buitenlandsche schulden af te zien. (Vreme). **(V. b. 184 D.)**

C. **ONDERWIJS. — Het Voorbereidend Hooger- en Middelbaar Onderwijs in het jaar 1932 *). —**
Wij ontleenen het volgende aan „Mededeeling No. 25" van het Centraal Bureau voor de Statistiek, afd. Onderwijsstatistiek, bevattende de voorloopige cijfers betreffende de aantallen scholen en leerlingen bij het Voorbereidend Hooger- en Middelbaar Onderwijs naar den toestand op 31 December 1932.
Uit deze cijfers blijkt, dat er op genoemden datum waren: 54 (56) gymnasia, 139 (139) hoogere burgerscholen, waaronder 11 (11) met 3-jarigen cursus en een gelijk aantal (11) literair-economische, 44 (42) lycea, 20 (21) middelbare meisjesscholen en 46 (45) handelsdagscholen van uiteenloopende constructie. In totaal 303 (303) scholen.
De verandering in de aantallen scholen in 1932 moet eenerzijds uit een gewijzigde indeeling van enkele scholen, anderzijds door opening, opheffing, splitsing of combinatie van scholen worden verklaard.
In totaal werden de scholen op 31 December 1932 door 33.369 (31.894) jongens en 15.872 (14.994) meisjes, samen 49.241 (46.888) leerlingen bezocht. Dit wijst op een toename in 1932 met 1.475 (1.340) jongens en 878 (358) meisjes, totaal 2.353 (1.698) leerlingen of 5 % (3.8 %). De toename bedroeg bij de gymnasia 283 leerlingen of 3.6 % (2.9 %), bij de H.B.S.en 1.165 leerlingen of 4.8 % (3.7 %), bij de lycea 808 leerlingen of 8.7 % (6.2 %), bij de middelbare meisjesscholen 21 leerlingen of 0.9 % (1.7 %) en bij de handelsscholen 76 leerlingen of 2.5 % (1.1 %).
Het aantal leerlingen, dat gymnasiaal onderwijs geniet, steeg met 297 leerlingen of 3 % (2.3 %); de H.B.S.B-klassen telden 1213 leerlingen meer of 5.1 % (4.7 %); de H.B.S.A-klassen namen toe met 177 leerlingen of 4.7 % (0.4 %); de onderbouw van lycea of m.m.s.en met afd. H.B.S. telde 535 leerlingen meer of 11.1 % (7.3 %); de klassen m.m.s. 55 leerlingen of 3.5 % (2.3 %) en de handelsklassen 76 leerlingen of 2.5 % (1.1 %).
Er waren op 31 December 1932 130 (133) handelsavondscholen. In 1932 werden een R.K. school te Enschede en een neutrale te Drachten geopend. Een gemeentelijke school (Beek) en 4 neutrale (te Joure, Kollum, Medemblik en Oud-Beijerland) werden opgeheven.
Het aantal leerlingen bedroeg 10.263 (10.602) mannelijke en 4.240 (4.363) vrouwelijke, samen 14.503 (14.965). De teruggang bedroeg dus 462 leerlingen of 3.1 % (+ 7.6 %). **(Vorig bericht 322 E.)**

*) De tusschen ( ) geplaatste cijfers betreffen steeds den toestand op 31 Dec. 1931.

D. **FRANKRIJK. — Kabinet-Sarraut. —**
Na den val van het kabinet-Daladier heeft Albert Sarraut in zijn hoedanigheid van kabinetsformateur, op 27 Oct. 1933 de samenstelling van zijn ministerie bekend gemaakt. De officieele ministerlijst ziet er als volgt uit:
Sarraut: premier en Marine; Dalimier: vice-premier en Justitie; Paul-Boncour: Buitenlandsche Zaken; Chautemps: Binnenlandsche Zaken; Daladier: Oorlog; Jacques Stern: Koopvaardij; Pierre Cot: Luchtvaart; Bonnet: Financiën; Frot: Arbeid; Paganon: Openbare Werken; Piétri: Koloniën; Gardev: Budget; Queuille: Landbouw; Laurent-Eynac: Handel en Nijverheid; Mistler: P. T. T.; De Monzie: Onderwijs; Lisbonne: Volksgezondheid; Ducos: Pensioenen.
Alle bovengenoemde ministers behooren tot de radicale partij behalve Paul-Boncour (onafhankelijk), Stern (linksrepublikein), Frot (onafhankelijk), Piétri (Centrum), Laurent-Eynac (links-radicaal), De Monzie (Fransch socialist). **(Vorig bericht 343).**

28 OCTOBER 1933

E. **NEDERLAND. — Zoutontginning in Overijssel. —**
Bij Kon. Besluit is aan de N.V. Koninklijke Nederlandsche Zoutindustrie, gevestigd te Boekelo, onder de benaming „Twenthe-Rijn", concessie verleend voor de ontginning van steenzout en de winning van zout uit zouthoudend bodemwater over een oppervlakte van ongeveer 4745 H.A., gelegen onder de gemeenten Hengelo en Lonneker in de provincie Overijsel. **(Vorig bericht 117 L.)**

F. **NEDERLAND. — Ondernemersraad voor Ned.-Indië.**
Naar wij vernemen zal met ingang van 1 Nov. '33 als voorzitter van den Ondernemersraad voor Ned.-Indië optreden de heer Ch. J. I. M. Welter, oud-minister van Koloniën en oud-vice-president van den Raad van Ned.-Indië.
De heer Welter volgt in het presidium van den Ondernemersraad ir. Kalff, den tegenwoordigen minister van Waterstaat, op.

G. **FRANKRIJK. — Tariefbestand opgezegd. —**
Frankrijk heeft het douanebestand, dat destijds ter gelegenheid van de economische wereldconferentie werd gesloten, opgezegd. (La Journée Industrielle)

H. **VOLKENBOND. — Nederlandsch voorstel inzake Duitsche vluchtelingen. —**
De Nederlandsche regeering heeft op 27 Sept. '33 bij het presidium van de Volkenbondsvergadering het voorstel ingediend den Volkenbondsraad op te dragen onverwijld de kwestie der Duitsche vluchtelingen te behandelen in economisch, financieel en sociaal opzicht. De Nederlandsche regeering wijst er in een kort voorstel op, dat door de emigratie der Duitsche vluchtelingen naar Nederland een toestand is geschapen, welke zekere maatregelen vanwege den Volkenbond noodzakelijk maken.
Thans wordt overwogen of het voorstel der Nederlandsche regeering ter behandeling zal worden gegeven aan een der groote commissies van de Volkenbondsvergadering. De Nederlandsche regeering heeft reeds eenigen tijd geleden de regeeringen te Berlijn, Parijs, Brussel en Praag langs diplomatieken weg van haar voornemen op de hoogte gesteld, de kwestie der Duitsche vluchtelingen in den Volkenbond ter behandeling voor te stellen. Zij heeft er evenwel met nadruk op gewezen, dat zij deze kwestie slechts van de technische zijde wil laten behandelen, onafhankelijk van alle politieke overwegingen, aangezien juist met het oog op de groote werkloosheid de Duitsche vluchtelingen voor de betreffende landen een nieuwe ernstige belasting beteekenen.
Duitschland en het Joodsche vraagstuk. — In de minderhedencommissie van den Volkenbond heeft de Duitsche gedelegeerde Von Keller op 3 Oct. '33 een uiteenzetting gegeven van de Joodsche kwestie en het minderhedenvraagstuk. Hij betwistte dat de Joden in Duitschland een nationale minderheid vormen. Het betreft een rassenkwestie en het Joodsche vraagstuk kan niet met dat der minderheden verbonden worden.
De onder-commissie bestaande uit Nederland, Engeland, Italië, Frankrijk, Tsjecho-Slowakije, België, Hongarije en Zweden, van de tweede commissie der Volkenbondsvergadering, die de Nederlandsche resolutie, ingediend door onzen minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. de Graeff, omtrent de Duitsche vluchtelingen nader moest bespreken, heeft 6 Oct. de begonnen discussie ten einde gebracht en is tot algeheele overeenstemming gekomen inzake de benoeming van een hoogen commissaris.

De onder-commissie is het er bovendien over eens geworden dat het op Nederlandsch initiatief te stichten nieuwe autonome orgaan voor de Duitsche vluchtelingen zich niet alleen het lot der vluchtelingen zal hebben aan te trekken, die Duitsche staatsburgers zijn, doch ook op uit Duitschland uitgewekenen zonder nationaliteit betrekking zal hebben.
Tijdens de discussies werd door de vertegenwoordigers van Engeland, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk e.a. scherpe critiek op de Duitsche rassentheorie uitgeoefend.
Bij het debat heeft de Fransche vertegenwoordiger, Bérenger, voorgesteld te bepalen dat alle Volkenbondsleden gehouden zijn aan hun minderheden van ras, taal of godsdienst tenminste dezelfde bescherming te verleenen die de minderhedenverdragen aan de daaronder vallende minderheden waarborgen.
Dit voorstel werd door Italië, Noorwegen en Canada niet ten volle aangenomen.
Een subcommissie, waarin twaalf staten vertegenwoordigd zijn, werd ingesteld en zal trachten de vèrstrekkende voorstellen der Fransche regeering tot principieele erkenning van de verplichting tot bescherming der minderheden in alle landen, in overeenstemming te brengen met het Poolsche voorstel tot uitbreiding der minderhedenverplichting tot alle staten en verder met alle overige ingediende voorstellen. Van Duitsche zijde wijst men het Fransche voorstel als een tegen Duitschland bedoelden maatregel af.
In de tweede commissie der Volkenbondsvergadering heeft de Duitsche delegatie op 7 Oct. medegedeeld, dat zij overeenkomstig de uit Berlijn ontvangen instructies tegen de resolutie inzake de vluchtelingen zal stemmen.
De voltallige Volkenbondsvergadering heeft op 10 Oct. zonder eenige verdere discussie de Nederlandsche resolutie over de hulp aan de Duitsche vluchtelingen in den gewijzigden vorm, dien de tweede commissie er den vorigen dag aan had gegeven, definitief aangenomen.
Het rapport, waarin op het laatste oogenblik nog eenige redactie-wijzigingen werden aangebracht, komt thans hierop neer, dat de Volkenbondsraad een hoogen commissaris zal benoemen, benevens een administratief lichaam, dat hem in zijn werkzaamheden zal bijstaan.
In dit administratieve lichaam zullen zitting nemen die staten, welke het best in staat zijn den vluchtelingen hulp te verleenen, terwijl ook de mogelijkheid wordt opengelaten, dat particuliere organisaties er in vertegenwoordigd zullen zijn. De kosten dezer hulpverleeningsactie zullen worden opgebracht uit particuliere en andere bronnen, terwijl de Volkenbond een voorloopig voorschot zal verstrekken van frs. 25.000, ter bestrijding van de eerste onkosten.
De hooge commissaris zal voorts geregeld verslag moeten uitbrengen aan het te benoemen administratieve lichaam, hetwelk deze verslagen aan al de staten, welke bij de hulpverleeningsactie geïnteresseerd zijn, zal doorgeven.
Het rapport eindigt met het vaste vertrouwen uit te spreken, dat alle regeeringen den hoogen commissaris bij zijn hulpverleeningswerk haar medewerking zullen geven. Het rapport zal op 11 Oct. '33 aan de Assemblée ter goedkeuring worden voorgelegd.
Men had verwacht, dat althans de Franschen een hoofdelijke stemming over de tweede resolutie zouden aanvragen, die ten doel heeft uit te spreken, dat de Joden als een minderheid te beschouwen zijn, die aanspraak heeft op de minderhedenbescherming.
Nadat echter Von Keller met enkele woorden had herhaald, dat de Duitschers tegen de tweede resolutie zouden stemmen, heeft niemand zelfs meer een stemming verlangd en legde de geheele Volkenbondsvergadering zich er bij neer, dat de voorzitter, Te Water, eenvoudig vaststelde, dat de resolutie ten gevolge van den Duitschen tegenstand niet was aangenomen.
Volkenbondscommissaris voor de Duitsche vluchtelingen. Benoeming van Prof. James MacDonald. — Als gevolg van het besluit van de Volkenbonds-assemblée heeft de waarnemende President van den Volkenbondsraad op 28 Oct. '33 een Hoogen Commissaris voor de Duitsche vluchtelingen benoemd. In overleg met verschillende regeeringen is benoemd de Amerikaansche prof. James MacDonald. Het commissariaat is volgens de jongste besluiten van de Volkenbonds-assemblée een van den Volkenbond onafhankelijk orgaan. De commissaris wordt bijgestaan door een Raad van Beheer, waarin vertegenwoordigd zijn de regeeringen van Engeland, Frankrijk, België, Nederland, Polen, Tsjecho-slowakije, Argentinië, Brazilië en de Vereenigde Staten. De Volkenbond is verder niet betrokken bij het vluchtelingenwerk.
Het werk van den vluchtelingencommissaris zal zich voornamelijk beperken tot de zorg voor de onderbrenging, paspoorten enz. voor de vluchtelingen en de regeling met de verschillende regeeringen voor de technische verzorging der vluchtelingenkwesties. Het werk draagt in geen enkel opzicht een politiek karakter.
Prof. James MacDonald is geen actief politicus, doch reeds geruimen tijd voorzitter van de groote American Society for Foreign Affairs.

29 OCTOBER 1933

A. **VOLKENBOND. — Danzig. — Benoeming bondscommissaris.** —
De Volkenbondsraad heeft op 26 Oct. 1933 in geheime zitting op voorstel van den raadsvoorzitter Amador (Panama) besloten Sean Lester, den permanenten vertegenwoordiger van Ierland bij den Volkenbond, tot Volkenbondscommissaris voor Danzig te benoemen voor den tijd van drie jaar. De nieuwe commissaris treedt 15 Januari 1934 in functie. **(Vorig bericht 341 C.)**

B. **NEDERLAND. — Werkloosheid.** —
Volgens het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek van 30 Sept. '33 bedroeg het aantal werkloozen onder de bij de organen der openbare arbeidsbemiddeling ingeschreven werkzoekenden, op het einde van Augustus 1933 in totaal 274.859 (265.005 mannen en 9854 vrouwen). **(Vorig bericht 338 B.)**

30 OCTOBER 1933

C. **AMSTERDAM. — Begrooting 1934.** —
B. en W. zijn er in geslaagd, na ingrijpende bezuinigingen en besprekingen met de regeering, de gemeente-begrooting 1934 sluitend te maken. Tot de maatregelen, welke noodig blijken, behoort o.a. belastingverhooging tot 100 opcenten op de gemeentefondsbelasting, ingaande 1 Mei 1934, een loonsverlaging en hergroepeering voor het gemeentepersoneel, bezuiniging op het onderwijs en de opheffing van het bureau voor beroepskeuze, de sluiting van de Quarantaine-inrichting, opheffing van de tandheelkundige verzorging en het instellen van een tarief voor de auto's op de veren. **(Vorig bericht 324 F.)**

D. **PAUL PAINLEVÉ OVERLEDEN.** —
Painlevé is op 29 October '33 op bijna 70-jarigen leeftijd overleden.

31 OCTOBER 1933

E. **DUITSCHLAND. — Scrips. — Nederl. schuldeischers.**
De onderhandelingen tusschen de Nederlandsche en Duitsche gedelegeerden hebben geleid tot de onderteekening te 's Gravenhage van een protocol, op grond waarvan de scrips van Nederlandsche schuldeischers, welke scrips voortvloeien uit coupons en andere schuldvorderingen, waarvan de vervaldag in het tweede halfjaar van 1933 **ligt, tot hun volle waarde in valuta getransfereerd** worden. Deze regeling is mogelijk geworden, doordat zekere voor Duitschland bestaande mogelijkheden tot extra-uitvoer in dienst konden worden gesteld van de transferregeling. Aangezien de inschakeling van een bank-consortium, dat voor de volle betaling een voorschot zou geven, niet plaats vindt, zal aan de aanspraken op rente van de Nederlandsche schuldeischers in het algemeen in twee termijnen voldaan worden. De slotbetaling zal namelijk eerst dan geschieden, wanneer is vastgesteld, dat de schuldeischer, welke rechten ontleent aan scrips, als Nederlandsch schuldeischer beschouwd moet worden.
eischer beschouwd moet worden. **(Vor. ber. 338 F.)**

1 NOVEMBER 1933

A. **DUITSCHLAND. — Journalistieke betrekkingen met Rusland hervat. —**
Nadat het persconflict tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie den laatsten tijd voortdurend onderwerp van diplomatieke gedachtenwisseling was geweest, heeft nu een bespreking tusschen Freiherr von Neurath en den Russischen ambassadeur, Tsjintsjoek, plaats gehad, als gevolg waarvan het conflict is bijgelegd. Uitgangspunt van deze overeenstemming is de overweging, dat op de betrekkingen tusschen de beide landen het verschil in regeeringssysteem geen invloed mag oefenen. De journalisten der Sovjet-Unie zullen hun werkzaamheid in Duitschland hervatten en de Duitsche journalisten die in Rusland. Op bevel van den president van het Rijksgerecht zullen aan den vertegenwoordiger van het agentschap Tass en aan de journaliste van de Iswestija kaarten voor het proces inzake den Rijksdagbrand worden uitgereikt.
(Der Angriff). **(Vorig bericht 337 E.)**

B. **NEDERLAND. — Werkloozensteun. —**
Omtrent het gemiddelde steunbedrag per week uitgekeerd, geven de volgende cijfers eenig inzicht:

	3e week Jan.'33	4e week April '33	3e week Juli '33
	(in guldens)		
Afz. levenden	7.4	7.4	6.9
Gez. van 2 pers.	11.6	10.8	10.3
Gez. van 3 pers.	12.7	12.0	11.2
Gez. van 4 pers.	13.5	12.9	12.3
Gez. van 5—6 pers.	14.0	13.6	13.4
Gez. van 7—9 pers.	14.6	14.0	13.9
Gez. van 10 en meer pers.	14.6	13.8	13.9

(Vorig bericht 205 B.)

C. **ROTTERDAM. — Begrooting 1934. —**
B. en W. hebben thans het ontwerp-begrooting 1934 en de afzonderlijke begrootingen van de in artikel 253 der Gemeentewet bedoelde takken van dienst den raad aangeboden. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Toen het eerste concept van de begrooting gereed lag, stonden B. en W. voor een tekort van rond *f* 7.000.000. B. en W. verklaren dit tekort o.a. als volgt:
Zij wijzen er allereerst op, dat ten laste van de begrooting voor 1934 moest worden gebracht het netto nadeelig saldo van de rekening 1932 ad *f* 1.997.248. Tegenover het voordeelige saldo van 1931 ad *f* 1.716.330, dat aan den dienst 1933 ten goede kwam, geeft dit, vergeleken bij de begrooting voor het loopende dienstjaar, reeds een nadeelig verschil van *f* 3.713.578. Met betrekking tot de bedrijven viel voorts een nadeelig verschil te constateeren van in totaal *f* 2.488.500, voornamelijk als gevolg van de omstandigheid, dat de batige saldi van het Electriciteitsbedrijf en van de Drinkwaterleiding respectievelijk *f* 1.357.500 en *f* 239.400 lager en het tekort op de begrooting der Rotterdamsche electrische tram *f* 725.300 hooger moesten worden geraamd. Voorts moest naar de toen beschikbare gegevens de opbrengst van de voornaamste belastingen in totaal *f* 570.000 lager worden gesteld en was er op gerekend, dat aan zee- en binnenhavengeld *f* 700.000 minder zou worden ontvangen. De hier genoemde bedragen geven, in vergelijking met de begrooting voor het loopende dienstjaar, in totaal reeds een nadeelig verschil van *f* 7.472.078. Hoewel nog andere ongunstige factoren hun invloed hadden doen gelden, bleek het tekort ten gevolge van den gunstigen invloed van doorgevoerde bezuinigingsmaatregelen, zooals gezegd, op rond *f* 7.000.000 te moeten worden gesteld. **(Vor. ber. 251 C.)**

D. **BELGIË. — Verbod van lidmaatschap voor ambtenaren van tegen den Staat gerichte partijen. —**
De Belgische regeering heeft den ambtenaren het lidmaatschap verboden van organisaties, wier actie tegen den Staat gericht is. Deze maatregel richt zich voornamelijk tegen de Vlaamsche Nationaal-Socialisten, de z.g. Dinaso's en de Communisten. (V. D.)

2 NOVEMBER 1933

E. **GEESTELIJK LEVEN. — Oer-Germaansch Godsgeloof in Duitschland. —**
In Duitschland heeft men de „geloofsbeweging der Duitsche Christenen" en de „Duitsche geloofsbeweging". Deze twee worden vaak verward. De eerste is de groote leidende beweging waartoe ook de rijksbisschop behoort, de tweede is een beweging, welke het Christendom wil vervangen door een oer-germaansch Godsgeloof.
Een der leiders van deze beweging, prof. Bergmann te Leipzig, deelde dezer dagen in een rede te Berlijn mede, dat zijn beweging 100.000 leden telt en er naar streeft, de nationale revolutie door een religieuze revolutie te laten volgen, welke het Christendom afschaft en door de Noordsch-germaansche religie vervangt.
(Allg. Deutsche Zeitung).

F. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Poolsche Kamer van Koophandel opgericht. —**
Op 30 Oct. '33 heeft op de Poolsche legatie te Den Haag de oprichting plaats gehad van de Nederlandsch-Poolsche Kamer van Koophandel, welke gevestigd wordt te Amsterdam en tevens een afdeeling zal hebben te Rotterdam.

3 NOVEMBER 1933

G. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. — Reorganisatie.**
Door generaal Johnson is een algeheele reorganisatie aangekondigd van de National Recovery Administration. Er zal een blijvend orgaan worden gevormd ter handhaving van de Nira-codes. De Nira zal in zes afdeelingen worden verdeeld; de eerste daarvan is belast met het handhaven der codes, de tweede met het maken van plannen tot de organisatie der industrie, terwijl de andere vier aan de codes zullen werken, die nog geen definitieven vorm hebben gekregen. De industrie zal in vier groepen worden verdeeld, welke groepen elk onder een eigen administrateur zullen staan. (New York Herald, Paris).
(Vorig bericht 337 G.)

H. **NEDERL. OOST-INDIË. — Europeesche bevolking.**
Het kantoor voor de Volkstelling te Batavia heeft op 1 Nov. '33 de uitkomsten gepubliceerd van de telling der Europeanen in Ned.-Indië.
Uit deze publicatie blijkt, dat sedert 1880, toen 60.000 Europeanen in Ned.-Indië woonden, dat aantal in 1930 tot 240.000 was gestegen.
Juiste gegevens omtrent blijvers en trekkers zijn nog niet verkregen. doch getaxeerd wordt, dat onder de 240.000 Europeanen de helft tot de blijvers kan worden gerekend. De telling wees voorts uit, dat de helft van de in Ned.-Indië aanwezige Europeanen tusschen de 20 en 50 jaar oud zijn. Dat typeert het trek-karakter van de Europeesche bevolking van Ned.-Indië.
Omtrent de buitenlanders, die gerekend worden tot de Europeanen, wees de telling uit, dat de grootste groep bestaat uit Japanners, waarvan er 7195 werden geteld. Hierna volgen de Duitschers met 6867 en de Engelschen met 2440 zielen.
Opmerkelijk is, dat het vreemde element in sterker mate toenam dan het Nederlandsche deel der Europeesche bevolking, n.l. met bijna 100% tegenover 35%.
De helft der getelde Europeanen gaf op, den Protestantschen godsdienst te belijden. Een derde deel is Roomsch-Katholiek. (Kant. v. Volkstelling).

7 NOVEMBER 1933

I. **NEDERL. OOST-INDIË. — Oprichting van Algemeenen Rijstbond. —**
In een te Semarang gehouden vergadering, die o.a. werd bijgewoond door D. F. Blokhuis, hoofd van de afdeeling handel van het departement van L., N. en H., en lid van de voedingsmiddelencommissie, en den heer Schimmel, hoofd van de provinciale landsvoorlichting, alsmede vertegenwoordigers van de Kon. Paketvaart-Mij., de N.I.S. en den handel, werd principieel besloten tot de oprichting van een algemeenen rijstbond. Een voorloopig bestuur werd gekozen.

A. **FRANKRIJK. — Sarraut's regeeringsverklaring. —**
De Fransche Kamer nam op 3 Nov. 1933 met 320 tegen 32 stemmen bij groote stemonthouding, een motie van vertrouwen in het kabinet aan. **(Vorig bericht 345 D.)**

B. **POLEN. — Oorlogsbegrooting 1934—1935. —**
In de Sejmzitting van 3 November 1933 werd de oorlogsbegrooting voor het jaar 1934—1935 in eerste lezing behandeld.
Het totaal dezer begrooting bedraagt voor legeruitgaven 761.7 millioen zloty of ruim 32 % van de totale begrooting. De begrooting voorziet in een effectief van 7905 officieren voor het leger 37.000 beroepssoldaten en 211.110 militie-soldaten.

C. **ZWITSERLAND. — Leger. — 82 millioen francs voor verdediging. —**
De bondsraad vraagt 82 millioen francs voor aanvullende bewapeningen en uitrusting van het leger.
(Journal de Genève)

D. **ENGELAND. — Gemeenteraadsverkiezingen. —**
De totale uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen is, dat de arbeiderspartij netto 177 zetels gewonnen heeft en wel 106 op de conservatieven, 43 op de onafhankelijken en 28 op de liberalen.

E. **FRANKRIJK. — Socialistische partij. - Splitsing. —**
Ingevolge het besluit van den Nationalen Raad der S.F.I.O. zijn zoowel de neo-socialisten (Renaudel e.a.) en de leden der uiterst linksche Action Socialiste uit de partij gezet. De neo-socialisten zijn voornemens bij de Internationale tegen dit besluit in beroep te gaan.
(Le Journal). **(Vorig bericht 321 A.)**

F. **ZWITSERLAND. — Invoer uit Nederland. —**
Uit Nederland werden in Zwitserland ingevoerd (in millioenen Zwitsersche francs):

	1928	1929	1930	1931	1932
Groenten	2.5	2.6	2.7	3.1	3.8
Aardappelen . . .	2.2	1.9	1.8	0.8	0.7
Cacaoboter . . .	6.0	4.3	4.2	2.7	1.0
Suiker	1.7	4.9	2.9	0.7	1.4
Reuzel en margarine .	1.9	2.3	1.0	0.6	0.2
Turfstrooisel . . .	1.2	0.9	0.9	0.8	0.7
Vischvoeder . . .	0.2	0.7	0.5	0.04	0.04
Kunstzijde	2.4	2.0	1.7	1.8	1.6
Steenkolen	9.2	10.3	10.6	11.8	13.8
Instrumenten en appar.	1.6	6.1	6.2	3.0	5.2
Chemische producten	3.6	2.3	2.2	1.7	1.4
Lijn- en raapolie . .	4.0	3.9	3.5	2.3	1.7
Gloeilampen . .	1.5	1.6	1.8	1.0	1.0

(Journal de Genève). **(Vorig bericht 343 G.)**

G. **ZWEDEN. — Handelsbalans 1933. —**
De handelsbalans van Zweden is in Sept. sterk verbeterd; er was een uitvoer-overschot van 19½ mill. kr., het hoogste in de Septembermaanden nà den oorlog, zooals in een beschouwing in „Svenska Dagbladet" wordt in herinnering gebracht. In de eerste negen maanden des jaars samen is de handelsbalans met niet minder dan 158 mill. kr. verbeterd; het invoer-overschot kon tot slechts 22.3 mill. kr. verlaagd worden.
De groote ommekeer in de Zweedsche handelsbalans berust in de eerste plaats op den sterk gestegen uitvoer van de Zweedsche stapelartikelen. Daarbij komt, dat de invoerbehoefte laag kon gehouden worden, dank zij den goeden oogst. Tot beperking van den invoer van grondstoffen heeft ook de omstandigheid bijgedragen, dat de Zweedsche kwaliteitsindustrieën nog niet in hoogere mate dan het geval was de conjunctuurverbetering gevoeld hebben.
(Svenska Dagbladet)
(Vorig bericht 246 E.)

8 NOVEMBER 1933

H. **ITALIE. — Werkloosheid. —**
Het aantal werkloozen beliep in September 1933 907.463. In September 1932 waren 938.508 personen werkloos.
(Il Corriere della Sera). **(Vorig bericht 266 C.)**

I. **ITALIE. — Kabinetsreconstructie. —**
Een decreet is gepubliceerd, waarbij Mussolini de leiding op zich neemt van de geheele nationale verdediging door zoowel de portefeuille voor Marine als voor Luchtvaart over te nemen, terwijl hij tot nog toe reeds aan het hoofd van het ministerie van Oorlog stond.
De aftredende minister voor de Luchtvaart, Italo Balbo, is benoemd tot gouverneur van Lybië en de aftredende minister van Marine, Sirianni, wordt president en directeur van de onderneming Cogne, een der grootste bedrijven op het gebied der zware industrie.
In het ministerie van Marine wordt de Staatssecretaris Russo vervangen door Admiraal Cavagnari en de Staatssecretaris van het departement voor Luchtvaart, Ricardi, door den tot eskader-generaal bevorderden Chef van den Staf, generaal Valle. (Il Secolo)
(Vorig bericht 315 G.)

K. **PALESTNA. — De nieuwe haven van Haifa. —**
De Hooge Commissaris van Palestina, Sir Arthur Wauchope, heeft dezer dagen de nieuwe haven van Haifa in gebruik gesteld. Deze haven heeft 1¼ millioen pond gekost. Het havenbekken heeft een oppervlakte van 160 H.A. Schepen tot 30.000 ton kunnen de haven aandoen. (Journal d'Orient)

L. **DANZIG. — Conflict. — Beroep op den Volkenbond.**
De Hooge Commissaris van den Volkenbond te Danzig, Rosting, heeft op 5 Nov. 1933 een verzoek tot den Volkenbond gericht om den Raad te doen bijeenroepen.
De kwestie waar het om gaat, is de volgende: De „Danziger Landeszeitung" (centrumorgaan) en de „Danziger Volksstimme" (socialistisch), die door de politie te Danzig zijn verboden (het eerste blad voor acht dagen, het tweede voor twee maanden), wegens het publiceeren van een verslag van een rede van den vice-president van den senaat, Greiser, waarin deze de Danziger politie te kennen gaf, dat er geen andere meeningen dan die der nationaal-socialisten mogen worden geduld, hebben zich tot den Hoogen Commissaris van den Volkenbond gewend met een protest tegen de schorsing, welke zij anti-constitutioneel achten.
Rosting richtte zich tot den voorzitter van den senaat, Rauschning, en stelde hem voor den maatregel in te trekken, doch hij stuitte op de weigering van Rauschning, die verklaarde, dat hij bovendien nog order zou geven, de personen, die zich bij den Hoogen Commissaris hadden beklaagd, te arresteeren. Als reden gaf hij op de „veiligheid der Vrije Stad".
Daarop heeft de Hooge Commissaris een verslag van het gebeurde naar den Volkenbond gezonden met het verzoek den Raad te doen bijeenroepen, om uit te maken of de maatregelen van den senaat in overeenstemming zijn met de grondwet van Danzig, welker garant de Volkenbond is. (Gazeta Gdánska)

9 NOVEMBER 1933

M. **OOSTENRIJK. — Begrooting 1934. —**
De Oostenrijksche ministerraad heeft zijn goedkeuring gehecht aan de begrooting voor 1934. Het gewone budget is met een totaal van 1.3 milliard schilling in evenwicht. Op de buitengewone begrooting is voor werkverschaffing en beleggingen een som van 114 millioen schilling uitgetrokken, die door de opbrengst der premieleening zal worden gedekt. (Wiener Zeitung)

N. **FRANKRIJK. — De neo-socialisten vormen een groep Jean Jaurès genaamd. —**
De neo-socialisten onder leiding van Renaudel hebben op 7 Nov. 1933 vergaderd en definitief besloten de nieuw te stichten groep den naam Jean Jaurès te geven. Voorloopig zal de Kamerfractie uit 25 à 30 voormalige leden der S.F.I.O. bestaan, doch men verwacht dat nog meer leden uit de partij van Léon Blum c.s. zullen treden, omdat zij niet bereid zijn opnieuw een schriftelijke belofte van trouw aan de partij te doen. (Peuple)
(Vorig bericht 348 E.)

A. **AFGHANISTAN. — De Koning vermoord. —**
Mohammed Nadir Sjah Ghazi, de koning van Afghanistan, is op 8 Nov. '33 vermoord. De zoon van den vermoorde is tot koning uitgeroepen.
Mohammed Nadir Sjah Ghazi kwam 16 October 1929 op den troon in de plaats van koning Aman Oelah.
(Algemeen Handelsblad)

B. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Engeland betaalt 7½ millioen dollar. —**
In het op 7 Nov. 1933 weder bijeengekomen parlement heeft Neville Chamberlain, de kanselier van de schatkist, medegedeeld dat de Britsche regeering aan de Vereenigde Staten 7½ millioen dollar heeft aangeboden als storting op den vervaltermijn van 15 December. Roosevelt heeft dit aanbod aanvaard en beschouwt de Britsche regeering niet als in gebreke te zijn gebleven.
De 7½ millioen dollar die Groot-Brittannië zal betalen, vormen slechts een klein deel van het verschuldigde bedrag van bijna 118 millioen dollar of 23½ millioen pond. Het is niet meer dan ongeveer 6 %. **(Vor. ber. 343 C.)**

C. **TARIEFBESTAND. — Engelands uittreden. —**
De Britsche minister van Handel, Runciman, heeft medegedeeld, dat de Britsche regeering met ingang van 7 Dec. uit het tariefbestand zal treden. **(Vorig bericht 345 G.)**

10 NOVEMBER 1933

D. **NEW YORK. — Fiorello la Guardia tot burgemeester gekozen. —**
De onafhankelijke candidaat La Guardia is bij de New Yorksche burgemeestersverkiezingen met een meerderheid van bijna een kwart millioen stemmen gekozen.
Dit beteekent niet alleen een nederlaag voor den door president Roosevelt gesteunden candidaat McKee, maar ook voor de machtige partij van Tammany Hall, wier candidaat, de aftredende waarnemende burgemeester O'Brien, eveneens verslagen werd.
De candidaat Fiorello la Guardia, een Italiaan van geboorte, die bij deze verkiezingen de stemmen van bijna alle democratische en radicale elementen op zich verzamelde, en o.a. gesteund werd door den leider der bekende commissie van onderzoek naar de wantoestanden in de New Yorksche gemeente-administratie, den rechter Seabury, verkreeg 858.551 stemmen, terwijl McKee 604.045 stemmen en O'Brien 586.100 stemmen behaalde. (V.D.)
(Vorig bericht blz. 192 I.)

E. **NEDERLAND. — Crisis-arbitragereglement. - Crisis-arbitragecommissie. —**
De minister van Economische Zaken heeft vastgesteld een crisis-arbitragereglement.
Ingesteld wordt een commissie, bestaande uit een lid-voorzitter, een of meer leden-ondervoorzitters en een door den minister van Economische Zaken te bepalen aantal leden, die allen door den minister voor een door dezen te bepalen tijdsduur worden benoemd. Deze commissie zal den naam dragen van crisis-arbitrage-commissie. Zij wordt bijgestaan door een secretaris. Geschillen als bedoeld in artikel 3a onder 5e van het crisis-organisatiebesluit 1933, welke bij de statuten eener crisis-organisatie ter beslissing worden opgedragen aan scheidslieden, worden berecht door deze commissie. De commissie wordt verdeeld in een aantal Kamers, elk bestaande uit een lid-voorzitter en twee andere leden.
De met de behandeling van de zaak belaste Kamer bepaalt welk bedrag door den aanvrager tot dekking van de arbitragekosten moet worden gestort. Deze kosten komen ten goede aan het landbouw-crisisfonds. Zij worden gebracht ten laste van de partij, die in het ongelijk is gesteld.

11 NOVEMBER 1933

F. **OOSTENRIJK. — Afkondiging van het standrecht. —**
In een communiqué wordt bekend gemaakt, dat de Oostenrijksche bondskanselier in overeenstemming met den minister van Justitie besloten heeft, om rekening te houden met een lang uitgesproken wensch der arbeidende bevolking naar voldoende bescherming en derhalve het standrecht af te kondigen voor het geheele bondsgebied, voor de misdaden: moord, brandstichting en openbare geweldpleging door boosaardige beschadiging van vreemden eigendom. Het standrecht wordt tegelijk met de bekendmaking van kracht. De bewegingsvrijheid wordt niet beperkt.
Tegelijkertijd wordt door verordening met wetswijzigende kracht de strafprocesorde in zoo verre veranderd, dat de uitvoering van het standrechtelijke proces voor het geheele bondsgebied wordt opgedragen aan het Straflandesgericht I in Weenen.
Het standrecht beteekent, dat de in het Oostenrijksche recht afgeschafte doodsstraf voor de genoemde misdaden weer wordt ingevoerd. (V. D.)

12 NOVEMBER 1933

G. **DUITSCHLAND. — Rijksdagverkiezing en Referendum.**
De eind-uitslagen van de op 12 November 1933 in Duitschland gehouden stemmingen zijn, volgens de telling van het Wolff-bureau:

RIJKSDAG:

Uitgebrachte stemmen: 42.975.007, waarvan
Nationaal-socialisten: 39.626.646 (92.2 %);
Ongeldig: 3.348.361 (7.8 %).

REFERENDUM:

Uitgebrachte stemmen: 43.439.046, waarvan
Ja: 40.588.804 (93.5 %);
Neen: 2.100.181 (4.7 %);
Ongeldig: 750.061 (1.8 %).
Het aantal stemgerechtigden bedroeg 45.127.669.
De vraag, die bij het referendum is gesteld en welke met ja of neen beantwoord moest worden luidde:
„Keurt gij, Duitsche man, en gij, Duitsche vrouw, de politiek van uw rijksregeering goed en zijt ge bereid te verklaren dat deze de uitdrukking van uw eigen opvatting en van uw eigen wil is en u plechtig daarvoor uit te spreken?"
Wat de Rijksdagverkiezingen betreft, is er slechts één lijst ingediend, n.l. die der Nat. Socialistische Duitsche Arbeiderspartij. **(Vorig bericht 266 G.)**

H. **NEDERLAND. — De militaire uitgaven. —**
Minister Deckers heeft in zijn Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer de eindcijfers van onze militaire begrootingen sinds het einde van den wereld-oorlog nog eens gepubliceerd.
Aldus:

1919	ƒ 249.261.349
1920	142.129.811
1921	138.626.033
1922	130.679.746
1923	111.365.549
1924	110.006.372
1925	105.440.374
1926	103.270.264
1927	99.965.536
1928	98.900.650
1929	103.608.399
1930	102.528.947
1931	102.358.907
1932	96.492.309
1933	88.720.145
1934	88.050.483

In dit eindcijfer zijn begrepen de uitgaven voor pensioenen, wachtgelden, non-activiteits-tractementen enz., die op rond 21 millioen kunnen worden gesteld. De regeering heeft nu beslist, dat er van het cijfer voor 1934 nog 12 millioen af moet. Het wordt dus 76 millioen.
(De Avondpost). **(Vorig bericht 332 B.)**

13 NOVEMBER 1933

A. NEDERLAND. — Vergelijking tusschen het Belgische en het Nederlandsche leger op vredes-voet. —

Het Ochtendblad van de Avondpost van 7 November meldt o.a. het volgende:

Ten einde een goede vergelijking te kunnen maken tusschen de vredes-sterkte van het Belgische leger en het Nederlandsche leger, geven wij onderstaand staatje, waarvan de gegevens betreffende het Belgische leger ontleend zijn aan de N. Rotterd. Courant en de gegevens betreffende het Nederlandsche leger door ons Departement van Defensie zijn verstrekt:

	België	Nederland
Soldaten	45.007	24.679
Generaals	63	15
Kolonels	115	27
Luit.-kolonels	141	86
Majoors	326	114
Kapiteins	1.851	475
Luitenants	1.699	733
Adj.-Onderoff.	1.883	548
Serg.-majoors	1.492	933
Fouriers	614	158
Sergeanten	4.922	2.359

Het Nederlandsche leger telt dan bovendien nog 135 muzikanten, 31 tamboers en trompetters en 69 hoefsmeden.

Bij bovenstaande cijfers moet dan, wat Nederland betreft, nog worden aangeteekend, dat de 15 generaals verdeeld kunnen worden in 4 luitenants-generaal en 11 generaal-majoors; dat 733 luitenants bestaan uit 586 eerste- en 147 tweede-luitenants en dat bij de 24.679 soldaten zijn inbegrepen 1679 beroeps-korporaals en beroeps-soldaten.

Met dit alles rekening houdend, komt men in totaal voor het Belgische leger tot een vredes-sterkte van 58.113 en voor het Nederlandsche leger tot 30.362. Neemt men dan verder in acht, dat beide landen een ongeveer even groote bevolking hebben, dan ziet men, hoe veel verder Nederland reeds is op den weg der ontwapening. Het Belgische vredesleger is bijna dubbel zoo sterk. **(Vor. ber. 349 H.)**

(De Avondpost)

14 NOVEMBER 1933

B. NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op de Zeven Provinciën. — Uitspraak van den Zeekrijgsraad te Soerabaja. —

De Zeekrijgsraad te Soerabaja heeft op 14 November 1933 de eerste groep van 19 Inlandsche beklaagden inzake de muiterij op de Zeven Provinciën gevangenisstraffen van 6 tot 18 jaar opgelegd. De beide hoofdmuiters zijn tot 18 en 10 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Alle beklaagden hebben hooger beroep aangeteekend.

De overwegingen van de vonnissen bevatten dat beklaagden de aan boord zijnde officieren en onderofficieren beroofd hebben van hun vrijheid tot handelen, hen opzettelijk hebben verhinderd om hun dienst te verrichten en gedwongen zich uitsluitend op te houden op het achterschip, welke toestand geschapen werd door twee door de opstandige schepelingen gelijktijdig verrichtte complexen van handelingen, namelijk ten eerste het onder stoom gaan met het schip, benevens ten tweede het vermeesteren van wapens en munitie.

Alle beklaagden — aldus zegt het vonnis — hebben handelingen verricht, welke moeten worden beschouwd als rechtstreeksche medewerking.

Het verweer van de raadslieden tegen verzwarende omstandigheden betreffende onmiddellijke hulp (de ten laste legging stelde dat ter plaatse geen onmiddellijke hulp te verkrijgen was) heeft de Zeekrijgsraad niet tot een andere zienswijze gebracht.

Overwegende omtrent de soort en de maat van de straf dat de ernst van het misdrijf en de omstandigheden onder welke het werd gepleegd in aanmerking genomen de ernstigste bestraffing vordert, kan evenwel worden volstaan met de oplegging van een vrijheidsstraf als hoofdstraf. (Aneta). **(Vorig bericht 310 C.)**

C. NEDERLAND. — Vakbeweging. — Omvang op 1 Januari 1933. —

Aan het door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde Overzicht van den omvang der Vakbeweging in Nederland, op 1 Januari 1933, ontleenen wij, dat het totaal aantal georganiseerden in 1932 met 49.300 is gestegen, d.i. met 6%, tegen 15½% in 1931, 8% in 1930 en 13% in 1929.

De drie grootste vakcentrales, het N.V.V. het R.K. Werklieden Verbond en het Chr. Nat. Vakverbond, gingen in 1932 met 21.100 (6½%), 16.000 (9½%) en 13.550 (13%) voor.uit.

Het aantal georganiseerden op 1 Juli 1933 bedroeg voor het N.A.S. 22.000, N.V.V. 337.550, C.N.V. 118.500 en R.K.W. 198.300.

Het percentage aangeslotenen bij vakcentrales steeg in 1932 van 84.88 tot 86.66.

Niet onbelangrijk is ook het aantal bezoldigde bestuurders en propagandisten die in dit jaar bij de verschillende vakbonden werkzaam waren. Dit bedroeg bij het N.A.S. 24, bij het N.V.V. 248, bij het Chr. Nat. Vakverbond 100, bij het R.K.W. 164 en bij de Ned. Vakcentrale 16. (Centraal Bur. voor de Statistiek). **(Vor. ber. 207 G.)**

D. NEDERL. OOST-INDIE. — Financiën. —

Voor het dienstjaar 1933 wordt voorloopig een tekort op den gewonen dienst verwacht van ruim *f* 153.000.000 op basis van een totaal aan Landsuitgaven van *f* 396.000.000.

De buitengewone dienst vertoont een groot voordeelig saldo, hetgeen wordt veroorzaakt door terugvloeiing van *f* 26.000.000 van bij den Pandhuisdienst uitstaande leensommen. (Aneta)

E. ITALIE. — Tariefbestand opgezegd. —

Italië heeft thans ook het douanebestand opgezegd. (Corriere della Sera). **(Vorig bericht 349 C.)**

15 NOVEMBER 1933

F. ROEMENIE. — Kabinet-Duca gevormd. —

Het Kabinet-Vajda is op 12 Nov. 1933 afgetreden. De nieuwe regeering is op 14 Nov. 1933 gevormd en als volgt samengesteld:

Duca, minister-president; Titulescu, Buitenl. Zaken; Gen. Uica, Oorlog; Incule, Binnenl. Zaken; Dinu Bratianu, Financiën; Antonescu, Justitie; Ciopoianu, Landbouw; Franasovici, Verkeer; Dimitriu, Arbeid; Tatarescu, Handel; Dr. Angelescu, Onderwijs; Gen. Angelescu, Militaire uitrusting.

Het parlement, dat oorspronkelijk op 14 Nov. 1933 zou bijeenkomen, wordt ontbonden en er worden nieuwe verkiezingen uitgeschreven. (V.D.)

(Vorig bericht 238 I.)

G. JAPAN. — Geboorten. — Sterften. — Huwelijken — Echtscheidingen.

Volgens de officieele statistieken over 1932 neemt de bevolking in Japan nog steeds sterk toe, ofschoon sedert 1920 een langzame doch gestadige daling van het geboorteoverschot valt te constateeren.

In 1932 bedroeg het totale aantal geboorten 2.182.742 of 5980 per dag of 32.92 per 1000 inwoners. In 1920 bereikte het geboortecijfer met 36,19 het hoogtepunt. Ondanks de intusschen ingetreden daling is het na het Britsch-Indische nog altijd het hoogste ter wereld. Het totale aantal sterftegevallen bedroeg in 1932 in Japan: 1.175.344 of 3215 per dag of 17.75 per 1000 inwoners. In 1932 werden in Japan 515.270 huwelijken gesloten, d.w.z. 7.77 per 1000 inwoners, een percentage, dat niet slechts door dat van 1920 (9.76 per 1000), maar ook door het huidige huwelijkscijfer in enkele Europeesche landen (België, Denemarken, Duitschland en Zwitserland) wordt overtroffen. Niet minder dan 51.437 huwelijken, d.w.z. bijna 10% werden in 1932 ontbonden.

(United Press) **(Vorig bericht 244 H.)**

H. ENGELAND. — Vloot wordt uitgebreid. —

Na bestudeering van de programma's der andere naties

in zake den bouw van kruisers, aldus verklaarde de minister, en ingevolge de ongerustheid, welke er bestaat, is de Britsche admiraliteit, zeer tot haar leedwezen, van plan het vlootprogramma van 1933 te herzien en nog twee kruisers van het nieuwe type, van ca. 9000 ton en met grootere bewapening, alsmede een kruiser van 5200 ton te laten bouwen.
De Engelsche regeering zal er naar streven door middel van overeenkomsten het aantal schepen van grootere tonnage zooveel mogelijk te beperken en ook de maximumtonnage van de te bouwen kruisers te verlagen.
(Het Vaderland). **(Vorig bericht 262 G.)**

A. **BRAZILIE. — Koffievernietiging. —**
In Brazilië zijn tot dusverre in totaal 3.050.124.000 pond koffie vernietigd. Deze hoeveelheid komt ongeveer overeen met de gemiddelde jaarlijksche wereld-consumptie. De waarde van deze hoeveelheid, berekend tegen de huidige New-Yorksche prijzen, bedraagt ongeveer $ 200 millioen. Sinds Juli 1931, toen door de Braziliaansche regeering begonnen werd met de vernietiging van koffie, werden verbrand, in den Oceaan geworpen enz. in totaal 23.107.000 zakken koffie. In 1932 bedroeg het wereldkoffieverbruik 22.850.234 zakken.
De opgeslagen koffie-voorraad in Brazilië bedraagt momenteel in totaal 15.500.000 zakken ,tegen 25.048.000 zakken op het overeenkomstige tijdstip van 1932.
(De Maasbode). **(Vorig bericht 325 H.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Staatssecretaris Woodin afgetreden.**
Het Witte Huis maakt bekend, dat de staatssecretaris van Financiën, Woodin, ontslag heeft genomen. Voorts heeft onderstaatssecretaris Dean Achison ontslag aangevraagd.
Met de waarneming der werkzaamheden van het departement van Financiën heeft Roosevelt belast Henry Morgenthau, die tot nu toe de leiding heeft gehad van de afdeeling Landbouw. (V.D.)
(Vorig bericht 258 E.)

17 NOVEMBER 1933

C. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Ambtenarenwet.**
Het wetsontwerp tot wijziging en aanvulling van de artikelen 125 en 126 der Ambtenarenwet, rakende het loon- en salarisvraagstuk, heeft de Eerste Kamer met 26 tegen 11 stemmen aangenomen. (N. R. Crt.)
(Vorig bericht 248 C.)

D. **NEDERLAND. — Naasting van 3 spoorwegen. —**
Krachtens de wet van 17 Nov. 1933 (Stbl. 607) zal op 1 Januari 1934 de naasting plaats hebben van de spoorwegen Utrecht—Zwolle, Zwolle—Kampen en Den Dolder —Baarn. **(Vorig bericht 155 G.)**

E. **NEDERLAND. — Opheffing van Rechtbanken en Kantongerechten. —**
Bij de wetten van 17 Nov. 1933 (Stbl. 601—605) zijn de zetels en het rechtsgebied der rechtbanken en kantongerechten nieuw vastgesteld. Twee rechtbanken (Tiel en Winschoten) en 38 kantongerechten komen te vervallen.
(Vorig bericht 247 H.)

F. **NEDERLAND. — Wijziging van Crisisinvoerwet. —**
Bij de wet van 17 Nov. 1933 (Stbl. 596) is de Crisisinvoerwet gewijzigd. De regeering had in haar ontwerp voorgesteld, de bekrachtiging door de wet van de contingenteeringsmaatregelen achterwege te laten. De Tweede Kamer heeft dit voorstel echter met 50 tegen 29 stemmen verworpen, zoodat voortaan, zooals tot nu toe, de contingenteeringsmaatregelen zullen worden gevolgd door een wetsvoorstel aan de Kamer.

G. **VEREENIGDE STATEN. — Het nieuwe vlootbouwprogram.. —**
De Marine-medewerker van de „Daily Telegraph" heeft van officieele Amerikaansche zijde de volgende bijzonderheden vernomen over het nieuwe vlootbouwprogram der Vereenigde Staten. Volgens dit program, dat in het begin van 1937 geheel uitgevoerd moet zijn, zullen nieuw worden gebouwd:
twee vliegtuigmoederschepen, de „Yorktown" en de „Enterprise", elk metende twintigduizend ton; twee kruisers elk van tienduizend ton elk uitgerust met negen stukken geschut van 20 c.M.; vier kruisers van tienduizend ton, elk met twaalf of meer stukken 15 c.M. geschut; acht flotille-leiders, elk van 1850 ton en uitgerust met zwaar geschut; vier en twintig torpedojagers elk van 1500 ton; vier duikbooten, elk van 1500 ton; twee groote kanonneerbooten.
Bij deze tonnage moet worden opgeteld de tonnage van een aantal schepen van oudere programs, die op het oogenblik nog in aanbouw zijn. Voorts wordt de geheele uit vijftien dreadnoughts bestaande Amerikaansche slagvloot geheel gemoderniseerd, waarbij voor elk schip een bedrag van ruim 12 millioen dollar wordt uitgegeven.
(Vorig bericht 322 D.)

H. **DUITSCHLAND. — Von Papen tot gevolmachtigde voor de Saarkwesties benoemd. —**
Teneinde de verschillende in het Rijk, in Beieren en in Pruisen verrichte werkzaamheden, betreffende de Saarkwestie, tot een uniforme politieke actie te brengen is baron Von Papen tot gevolmachtigde voor de Saarkwesties benoemd. (Vaz Dias) **(Vorig bericht 288 B.)**

I. **SPANJE. — Buitenlandsche saldi. —**
De regeering heeft besloten het verbod tot export van buitenlandsche saldi, die zich in Spanje bevinden, op te heffen. (Agence Econ. et Financière)

K. **TARIEFBESTAND. — Opzegging door België en Finland. —**
Het Finsche Kabinet heeft besloten het douane-bestand op te zeggen. Ook België heeft het Tariefbestand opgezegd. (Het Vaderland). **(Vorig bericht 350 E.)**

L. **NEDERLAND. — Douaneverdrag met Duitschland. —**
Bij de wet van 17 Nov. 1933 (Stbl. 612) is goedgekeurd het Nederlandsch-Duitsche Douaneverdrag met bijlage en daarbij behoorend slotprotocol en het verdrag tot wijziging van het Ned.-Duitsche Douane- en Credietverdrag van 26 November 1925, met daarbij behoorend protocol, beide op 27 April 1933 te Berlijn tusschen Nederland en Duitschland gesloten. **(Vorig bericht 234 E.)**

18 NOVEMBER 1933

M. **VEREENIGDE STATEN. — Erkennen Rusland. —**
De onderhandelingen tusschen president Roosevelt en Litwinov, te Washington gevoerd, hebben tot een voor beide partijen bevredigend resultaat geleid.
President Roosevelt heeft op 17 Nov. 1933 officieel medegedeeld, dat de Ver. Staten er in hebben toegestemd, de normale betrekkingen met Sovjet-Rusland te hervatten. Beide regeeringen zullen eerlang hun ambassadeurs benoemen.
De eerste gezant van Amerika te Moskou wordt W. C. Bullit.
Gevolg gevend aan den wensch van president Roosevelt die alle voor- en na-oorlogsche kwesties, welke voor vereffening in aanmerking komen, ten spoedigste wil geregeld zien, heeft Litwinov besloten, nog ongeveer een week in Washington te blijven.
Hij zal met de beambten van het Amerikaansche staatsdepartement de akten van de vroegere Russische legatie onderzoeken, o.a. dus ook de documenten over de verplichtingen jegens Amerika van de tsarenregeering en van het Kerenski-bewind.
Het Witte Huis is op 17 Nov. 1933 in telefonische verbinding geweest met Moskou.
Volgens een bericht uit Washington zou tusschen president Roosevelt en Litwinov in hoofdzaak reeds overeenstemming zijn verkregen omtrent de vraagstukken der godsdienstvrijheid, der propaganda en der handelsbetrekkingen.
De leider van de afdeeling Oost-Europa van het Ame-

rikaansche departement van Buitenlandsche Zaken, Harry F. Payer, is belast met de waarneming van de afdeeling buitenlandsche handel van de Finance Reconstruction Cy. Men neemt aan, dat deze benoeming is geschiedt met het oog op het verleenen van credieten aan Sovjet-Rusland. (Ned. Agentsch. Reuter)

19 NOVEMBER 1933

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting 1934. —** Verschenen is de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1934. Zij sluit met een tekort voor den geheelen dienst van *f* 115.455.044.
Aan de memorie van toelichting ontleenen wij:
Blijkens den gewijzigden, aan deze memorie toegevoegden herdruk van de nota betreffende den toestand van 's Lands financiën vertoonen de uitkomsten van de dienstjaren 1931 en 1932 het volgende beeld:

1931	Geheele dienst	Gewone dienst	Buitengew. dienst
Uitgaven ...	*f* 766.347.000	*f* 735.643.000	*f* 30.704.000
Middelen ...	650.416.000	632.784.000	17.632.000
Tekort	*f* 115.931.000	*f* 102.859.000	*f* 13.072.000
1932			
Uitgaven ...	*f* 629.007.000	*f* 604.753.000	*f* 24.254.000
Middelen ...	499.387.000	468.100.000	31.287.000
Tekort	*f* 129.620.000	*f* 136.653.000	—
Overschot	—	—	7.033.000

Volgens de verwachtingen op medio Oct. 1933 zal dienstjaar 1933 een tekort opleveren van *f* 114.228.000 op den geheelen dienst, zijnde het verschil tusschen een tekort op den gewonen dienst ad *f* 150.853.000 en een overschot op den buitengewonen dienst ad *f* 36.625.000. Dit overschot is voor *f* 26 millioen veroorzaakt door een teruggaan van de uitstaande voorschotten van den Pandhuisdienst en voor ruim *f* 8 millioen door de betere resultaten van het Banka-tinbedrijf.
De ontwerp-begrooting voor 1934 vertoonde na de behandeling in den Volksraad de onderstaande eindcijfers:

1934	Geheele dienst	Gewone dienst	Buitengew. dienst
Uitgaven ...	*f* 563.427.205	*f* 549.768.337	*f* 13.658.868
Middelen ...	447.972.161	425.953.157	22.019.004
Overschot	—	—	8.360.136
Tekort	*f* 115.455.044	*f* 123.815.180	—

Tengevolge van maatregelen, die reeds ten deele de instemming van den Volksraad hebben verworven, wordt het saldo van het totale tekort *f* 15.850.000 gunstiger door de pensioenkorting, salarisverlaging en overschot op den buitengewonen dienst, zoodat na een correctie op het cijfer der middelen op den geheele dienst een tekort blijft van *f* 79.700.000.
De minister is van meening dat het door de Indische regeering aangenomen cijfer van *f* 300 millioen als evenwichtsbasis voor den gewonen dienst voorshands mag worden aangehouden als hypothetische werkbasis voor het uitstippelen van een financieele politiek, die op een eenigszins verwijderde toekomst het oog gericht houdt, zulks omdat dit bedrag niet belangrijk boven het huidig middelenniveau uitsteekt en in een toekomstbeschouwing eenigermate ruimte mag worden gelaten voor een verheffing van den economischen toestand boven het uiterst lage peil van het oogenblik.
Aanvaarding van deze werkbasis voor bepaling van de draagkracht der Indische samenleving brengt dan ook echter tevens de consequentie mede, dat het evenwicht in de Landshuishouding alleen hersteld kan worden door de uitgaven zoover terug te brengen, dat zij in een lange reeks van jaren het peil van *f* 300 millioen niet te boven gaan.
Bij een verdubbeling van den druk van 's Lands schuldverplichtingen, als sedert het uitbreken van de crisis heeft plaats gegrepen, is de taak, die de Regeering zich voor oogen stelt, alleen uitvoerbaar door de uitgaven voor regelmatige aflossing van vaste schuld voorshands ongedekt te laten. Het eerst noodige is, dat op korten termijn aan de benauwende schuldtoeneming een einde komt. Wanneer dit uitzicht kan worden geopend zal het tijdelijk opnieuw leenen voor de aflossing van schuld in de gegeven omstandigheden minder bezwaar ontmoeten. Alsdan zal het echter noodzakelijk zijn, dat de zuivere gewone uitgaven zoo spoedig mogelijk — uiterlijk in 1935 — teruggebracht worden tot ten hoogste *f* 342 millioen.
Er dient dan nog gevonden te worden een bedrag van *f* 35 millioen. Daartoe denkt de regeering in de eerste plaats met hulp van het Rijk zoo spoedig mogelijk over te gaan tot conversie der Indische schuld, nadat de vlottende schuld door consolidatie tot een redelijke hoogte zal zijn teruggebracht. Door bezuiniging op de uitgaven voor de defensie hoopt de minister *f* 15 millioen ten bate van het Indische budget te kunnen vinden, met welke besparing voorzichtigheidshalve voor 1935 geen rekening moet worden gehouden.
Het genoemde bedrag zal dus in zijn geheel moeten worden verkregen door verdere bezuiniging op de uitgaven, andere dan die voor leeningen en defensie. Bereids is de minister met de Indische regeering in overleg getreden nopens de in de naaste toekomst te volgen financieele politiek, waarbij derhalve — het zij in het kort herhaald — de volgende richtlijnen zullen zijn te volgen:
I. Als eerste étappe: een in 1935 te bereiken budget, dat geen toeneming van schulden meer vertoont.
II. Als einddoel: een uitgavenbudget van *f* 300 millioen of zooveel minder als met het bedrag aan inkomsten zal blijken overeen te stemmen; aan dit laatste bedrag dient te worden vastgehouden tot het gelukt is den schuldenlast merkbaar te verlichten.
(Het Vaderland). **(Vorig bericht 305 C.)**

B. **AANSLAG OP DR. DOLLFUSS. — Dader veroordeeld. —**
De rechtbank te Weenen heeft Dertil, den pleger van den aanslag op bondskanselier Dollfuss, veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf. **(Vorig bericht 338 E.)**

20 NOVEMBER 1933

C. **JAPAN. — Aanslag op den Japanschen ministerpresident Inukai. — Moordenaars begenadigd. —**
De keizer van Japan heeft gratie verleend aan de Japansche marine-officieren, die op 19 Sept. 1933 wegens moord op den vroegeren Japanschen premier Inukai, ieder tot 4 jaar gevangenisstraf en verbanning waren veroordeeld. De gratie werd verleend op uitdrukkelijk verlangen van de Japansche nationalisten, daar de moord uit zuiver patriottische gezindheid was gepleegd. De marine-officieren werden in Jokosoeka onmiddellijk op vrije voeten gesteld en door een groote menschenmenigte hartelijk ontvangen. (Vaz Dias). **(Vorig bericht 152 L.)**

22 NOVEMBER 1933

D. **ITALIE. — Toenemende werkloosheid. —**
Ondanks den velen werkverschaffingsarbeid, die door staat, provincie en gemeente wordt uitgevoerd, blijft het aantal werkloozen in Italië voortdurend stijgen.
Volgens de officieele opgaven bedroeg het aantal werkloozen op 30 September 1933 907.463, en eind Oct. 1933 962.868, een stijging met 6511 vergeleken met hetzelfde tijdstip van het vorige jaar. (Vaz Dias).
(Vorig bericht 348 H.)

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — Partai Indonesia. — Ir. Soekarno bedankt als lid. —**
Het Hoofdbestuur van de Partai Indonesia deelt mede van den heer ir. Soekarno een schrijven te hebben ontvangen, waarin deze mededeelt, dat hij zich uit de politieke beweging terugtrekt en verzoekt hem af te boeken als lid. Aan dit verzoek is door het Hoofdbestuur voldaan.
(Aneta). **(Vorig bericht 322 A.)**

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Invoer 1932. —**
Door het „Economisch Weekblad voor Nederlandsch-

BORAH (William E.), republikeinsch senator in de Vereenigde Staten. De geestelijke vader van de Maritieme Conventie van Washington, Nov. 1921

Indië" is een overzicht gepubliceerd van den totalen invoer in 1932 ad *f* 384.154.000. Wij laten hieronder de ciifers der voornaamste landen van herkomst volgen:

	(in *f* 1000)		(in *f* 1000)
V. S.	24.560	België	5.728
Japan	78.339	Fr. Indo China	5.674
Nederland	58.096	Dalny	4.194
Singapore	46.275	Italië	3.930
Engeland	35.498	Zweden	3.721
Duitschland	28.374	Frankrijk	3.679
Br.-Indië	17.323	Zwitserland	3.187
Australië	12.126	Br. Oost Afr.	1.083
Siam	8.047	Canada	978
Hongkong	7.763	Egypte	891
Penang	7.233	Br. Borneo	771
China	6.010	Over. landen	5.278

(Econ. Weekblad voor Nederl.-Indië)

A. NEDERLAND. — Wolnijverheid. — In- en Uitvoer 1931—1932. —

Benaming der goederen	1931 ×1000 K.G. Bruto	1931 ×1000 Gld.	1932 ×1000 K.G. Bruto	1932 ×1000 Gld.
INVOER:				
Ruwe wol (ongewasschen en rug-gewasschen)	3.971	3.468	3.566	2.586
Ruwe wol (machin. gew.)	3.439	4.576	3.970	3.875
Gekamde wol	980	2.117	827	1.343
Afval van wol en van wollen garens en kammeling, gekleurd of ongekleurd	2.191	1.974	1.482	1.077
Kunstwol	557	323	233	119
Lompen (wollen en halfw.)	854	175	594	81
Garens van wol en/of kunstwol totaal	3.928	12.083	4.453	10.746
w.o. ongetwijnd	954	2.524	1.425	2.891
„ tweedraads getwijnd	2.284	6.958	2.468	5.932
„ méér dan tweedraads getwijnd	690	2.601	560	1.923
Garens van wol met andere bestanddeelen	155	309	124	202
Wollen en halfwollen dekens	69	153	94	146
Manufacturen, stoffen en weefsels van wol of van halfwol, n.a.g.: totaal	4.976	30.518	3.876	18.762
w.o. laken	92	552	63	275
„ bukskin	2.416	14.219	2.050	9.615
„ flanel	46	192	34	107
„ andere	2.422	15.555	1.729	8.764
UITVOER:				
Ruwe wol (ongewasschen en rug-gewasschen)	1.183	1.247	927	770
Ruwe wol (machin. gew.)	206	272	429	433
Gekamde wol	27	34	14	17
Afval van wol en van wollen garens en kammeling, gekleurd of ongekleurd	441	250	403	164
Kunstwol	23	12	14	5
Lompen (wollen en halfw.)	5.294	1.429	4.717	877
Garens van wol en/of van kunstwol	840	1.741	518	1.197
Garens van wol met andere bestanddeelen	20	76	23	73
Wollen en halfwollen dekens	134	323	46	95
Manufacturen, stoffen en weefsels van wol of van halfwol, n.a.g. totaal	*1.447	9.183	*473	2.505
w.o. laken	* 345	1.940	* 51	292
„ bukskin	* 736	5.027	*284	1.508
„ flanel	* 208	1.197	* 60	298
„ andere	* 158	1.019	* 77	408

*) Netto-gewicht. (Centraal Bureau voor de Statistiek)

23 NOVEMBER 1933

B. NEDERLAND. — Vermogensbelasting 1920-'23-'29-'31. —

Hoegrootheid van de vermogens	Aantal aangeslagenen 1920-'21	1923-'24	1929-'30	1931-'32
f 16.000—*f* 30.000	64.406	70.930	82.307	86.363
30.000— 50.000	38.035	38.087	45.341	45.881
50.000— 100.000	30.795	29.814	35.582	34.939
100.000— 200.000	14.723	13.725	17.022	15.857
200.000— 300.000	4.588	3.953	5.096	4.640
300.000— 500.000	3.396	2.876	3.795	3.390
500.000— 1.000.000	2.267	1.857	2.438	2.100
1.000.000 en hooger	1.239	946	1.362	1.057

Absolute cijfers.

Bedrag der vermogens 1920-'21	1923-'24	1929-'30	1931-'32
(in duizendtallen guldens)			
1.375.044	1.506.874	1.755.115	1.834.080
1.441.750	1.445.658	1.714.069	1.732.069
2.116.523	2.045.525	2.443.417	2.390.652
2.007.781	1.873.514	2.338.877	2.175.678
1.105.876	957.709	1.231.884	1.122.331
1.287.608	1.088.626	1.447.416	1.290.450
1.550.511	1.253.989	1.660.055	1.432.442
2.704.406	2.010.963	3.075.395	2.322.507

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

24 NOVEMBER 1933

C. ENGELAND. — Fransch-Engelsche handelsbetrekkingen. — Opheffing van de Fransche „surtaxe de change" geëischt. —

Naar de „Daily Herald" meldt, heeft de Engelsche minister van Handel, Runciman, Frankrijk een tarief-ultimatum aangeboden.

Naar verluidt zou Engeland van Frankrijk eischen, dat het de „surtaxe de change" (extra invoerrecht op goederen afkomstig uit landen met een gedepreciëerde valuta) van 15%, alsmede de „taxe d'importation" zal opheffen. De „Daily Herald" meent verder te weten, dat indien Frankrijk dit niet zal doen, Engeland een vergeldingsrecht van 21% op den invoer van Fransche goederen zal heffen.

D. FRANKRIJK. — Kabinet-Sarraut afgetreden. —

Het kabinet-Sarraut is tengevolge van een voorstel van den neo-socialistischen afgevaardigde Gounin, ten val gebracht.

Gounin had een voorstel ingediend, volgens welke de salarissen der ambtenaren beneden de 12.000 frs. niet onder de korting zouden vallen. In het regeeringsontwerp gold dit pas voor de salarissen van 10.000 francs.

In het debat had Sarraut zich bereid verklaard met de uitzondering der salarissen beneden 11.000 frs., die dus van de korting verschoond zouden blijven, accoord te gaan.

Gounin stond echter op een minimum van 12.000 frs. en tegen zijn voorstel stelde de regeering de vertrouwenskwestie, waarop de Kamer met 321 tegen 247 tegen de regeering stemde.

Het kabinet trad daarop af.

(Nederl. Telegr.-Agentsch. Reuter)

E. OLYMPISCHE SPELEN 1936 TE BERLIJN. — Amerikaansch Comité eischt gelijkheid van behandeling voor Joodsche deelnemers. —

Op 22 Nov. 1933 heeft te Washington het Amerikaansch

Olympisch Comité vergaderd, welke de resolutie heeft aangenomen van de American Athletic Union, waarin wordt uitgesproken, dat geen Amerikaansche ploegen voor de Olympiade 1936 naar Duitschland zullen worden gestuurd, indien van Duitsche zijde niet alle beperkingen, die de Duitsche regeering heeft gemaakt voor Joodsche deelnemers aan de Olympiade, zullen worden opgeheven. Practisch hebben de Vereenigde Staten daardoor besloten, niet aan de Olympiade-1936 te Berlijn en aan de Olympische Winterspelen te Garmisch-Partenkirchen deel te nemen. (Vaz Dias)

A. **DUITSCHLAND. — Niet-Arische Artsen niet meer toegelaten. —**
Een zoo juist gepubliceerde verordening van den rijksminister van Arbeid over de toelating van artsen, tandartsen en tandtechnici bij ziekenfondsen treft nieuwe bepalingen. Volgens deze zullen tot nader order in steden met meer dan honderdduizend inwoners artsen van niet-Arische afstamming, evenals artsen, wier echtgenooten van niet-Arische afstamming zijn, niet meer bij wettelijke ziekenfondsen worden toegelaten.
Deze regeling is noodzakelijk geworden, omdat juist in de groote steden nog een groote wanverhouding tusschen Arische en niet-Arische artsen bij de ziekenfondsen bestaat.
Tot dusver konden niet-Arische artsen bij de ziekenfondsen worden toegelaten of blijven, wanneer hun vaders of zonen in den wereldoorlog gevallen waren. Uit billijkheidsoverwegingen bepaalt de nieuwe verordening, dat deze uitzondering ook geldt in gevallen, wanneer de echtgenoot van een niet-Arische vrouwelijke arts in den wereldoorlog gevallen is. Ditzelfde geldt voor vrouwelijke tandartsen en tandtechnici. (Angriff)

26 NOVEMBER 1933

B. **NEDERLAND. — Onze uitvoer naar Engeland. — Uitvoer van belangrijke Nederlandsche producten naar Engeland.**

Eerste 10 maanden		Hoeveelheid			Waarde in £		
		1931	1932	1933	1931	1932	1933
Boter	Cwt.	88.251	39.720	140.321	544.145	208.413	553.049
Margarine	„	612.421	66.444	19.788	1.701.904	140.890	31.383
Eieren	„	3.360.372	1.326.876	908.158	1.911.834	610.257	365.411
Bacon	„	933.175	736.623	764.516	2.718.860	1.836.561	2.316.339
Kaas	„	129.261	145.611	98.730	430.715	385.508	219.136
Suiker	„	148.603	18.094	23.439	76.146	9.413	11.768
Groenten	„	2.641.531	4.222.672	615.815	751.557	1.155.714	122.454
Tomaten	„	714.672	458.178	244.309	1.057.170	834.396	452.612
Uien	balen	2.408.739	2.001.362	2.665.326	310.774	395.480	311.065
Druiven	Cwt.	65.941	26.135	24.165	176.010	91.248	106.617
Visch	„	92.846	64.453	54.063	222.099	138.790	105.950

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

C. **NEDERLAND. — Omzetbelasting 1 Januari 1934 in werking. —**
In het Staatsblad is opgenomen een K.B. houdende bepaling van den dag van inwerkingtreding van de omzetbelasting op 1 Januari 1934. (Staatsblad)

27 NOVEMBER 1933

D. **IJSLAND. — Coalitiekabinet afgetreden. —**
Het IJslandsche coalitiekabinet is op 16 Nov. 1933 afgetreden. (Politiken) **(Vorig bericht blz. 161 M.)**

E. **FRANKRIJK. — Kabinet-Chautemps. —**
In den afgeloopen nacht is Chautemps die belast was met de vorming van zijn regeering daarin geslaagd. Deze is als volgt samengesteld: Chautemps, premier en Binnenlandsche Zaken; Paul-Boncour, Buitenlandsche Zaken; Raynaldy, Justitie; Bonnet, Financiën; Marchandeau, Begrooting; Daladier, Oorlog; Sarraut, Marine; Cot, Luchtvaart; De Monzie, Onderwijs; Paganon, Openb. Werken; Laurent-Eynac Handel; Lamoureux, Arbeid; Queuille, Landbouw; Dalimier, Koloniën; Ducos, Pensioenen; Mistler, Posterijen; Israel, Volksgezondheid; Frot, Koopvaardij.

28 NOVEMBER 1933

F. **VEREENIGDE STATEN. — Russische Ambassadeur te Washington. —**
Het presidium van de Executieve der Sovjet Unie heeft op 20 Nov. besloten den vroegeren ambassadeur te Tokio A. Trojanowski te benoemen tot buitengewoon ambassadeur der Sovjet-Unie in de Vereenigde Staten. De benoeming werd door Kalinin bekrachtigd. (Krasnaja Gazeta)

G. **NEDERLAND. — Kamerlid Vliegen niet naar Genève.**
De minister van Buitenlandsche Zaken heeft den heer W. H. Vliegen doen weten, dat de regeering haar verzoek aan dit Kamerlid om terug te komen op zijn ontslagneming als lid van de Nederlandsche delegatie ter ontwapeningsconferentie, terugneemt. (Het Vaderland)

H. **RUSLAND. — Buitenlandsche handel. —**
De handelsbalans van de Sovjet-Unie over de eerste 9 maanden toont aan, dat de uitvoer 357.364.000 roebel en de invoer 274.285.000 roebel bedroeg.
Voor den handel met Nederland en koloniën zijn de cijfers onderscheidenlijk 18.597.000 en 10.077.000 r.
De handel met Duitschland is het grootst en de uit- en invoercijfers bedragen resp. 67.676.000 en 131.483.000.
Vervolgens komt Groot-Brittannië met 75.347.000 en 29.303.000, daarna Mongolië, Italië, Nederland, Amerika, Frankrijk, België enz. (Pravda)

29 NOVEMBER 1933

I. **JAPAN. — Interneering van communisten. —**
Volgens een bericht uit Tokio heeft het ministerie van binnenlandsche zaken een 3-jaren-plan uitgewerkt om het land van communisten te zuiveren. Onverbeterlijke elementen zullen op een eenzaam eiland worden geïnterneerd. (Daily Telegraph)

K. **AMSTERDAM. — Gemeenteraad. - Loonvoordracht.**
De loonvoordracht zonder kindertoeslag werd met 23—20 stemmen aangenomen. Tegen stemden de 15 soc.-democraten en 5 aanwezige communisten. Over den reeds op 24 Nov. 1933 verworpen kindertoeslag wordt thans een beroep op de Kroon gedaan.

L. **NEDERLAND. — Crisisaccountantsdienst ingesteld. —**
De minister van Economische Zaken heeft bij de Tweede Kamer een voorstel tot wijziging en verhooging van de rijksbegrooting-1934 voor Econ. Zaken ingediend, in verband met de instelling van een crisisaccountantsdienst. Voor de juiste toepassing der Crisissteunwetten is het noodig, dat een voortdurende contrôle op de financieele gestie der crisisorganen wordt gehouden en voorts, dat bij de betrokken belanghebbenden, bijv. exporteurs, boekenonderzoek plaats heeft om te kunnen beoordeelen of de door hen verstrekte gegevens juist zijn. Gedeeltelijk geschiedt deze contrôle tot heden nog met gebruikmaking van de diensten van particuliere accountants, met de daaraan verbonden hooge kosten. In totaal wordt een bedrag van ƒ 102.525 aangevraagd. (De Telegraaf)

30 NOVEMBER 1933

A. **JAPAN. — Vergelijkende cijfers van de Japansche en Amerikaansche vloot. —**
Van de zijde van het Japansche departement van Marine wordt medegedeeld, dat in 1936, wanneer Japan en de Vereenigde Staten hun tweede vlootplan hebben voltooid, de verhouding tusschen de beide vloten in de verschillende scheepsklassen als volgt zal zijn:

	Ver. Staten		Japan		
	Eenheden	Tonnage	Eenheden	Tonnage	Verhouding
Slagschepen	15	455.400 ton	9	272.070 ton	10 : 6
Vliegtuigmoederschepen	6	131.300 ton	5	80.770 ton	10 : 6.2
Kruisers A-klasse	16	152.600 ton	12	107.800 ton	10 : 7.1
Kruisers B-klasse	14	110.500 ton	17	100.450 ton	10 : 9.9
Torpedojagers	116	149.400 ton	79	105.396 ton	10 : 6.1
Totaal	167	999.200 ton	122	666.486 ton	

(Vaz Dias)

(Vorig bericht Japan 240 D.; Ver. Staten 351 G.)

B. **NON-AGRESSIE PACT. — Joegoslavië-Turkije. —**
Het Joegoslavisch-Turksch verdrag van vriendschap, nonagressie en arbitrage is op 27 Nov. 1933 te Belgrado door de wederzijdsche ministers van Buitenlandsche Zaken onderteekend. (Vaz Dias)

C. **JAPAN. — Begrooting 1934. — 925 millioen Yen voor leger en vloot. —**
De begrooting voor het jaar 1934, welke herzien is door het ministerie van Financiën, is aan het kabinet voorgelegd. De inkomsten worden begroot op 2.106 millioen yen, waarvan 1.248 millioen yen op de gewone diensten en 858 millioen yen buitengewoon. Er zal een leening worden opgenomen tot een bedrag van 780 millioen yen, ter voorziening van een eventueel tekort der inkomsten. De uitgaven bedragen (in millioen yen) voor het departement van Buitenlandsche Zaken 16 (gewoon) en 10 (buitengewoon), voor Binnenlandsche Zaken resp. 49 en 119; Financiën 435 en 40; Leger en Vloot 375 en 550; Justitie 33 en 2; Onderwijs 129 en 23; Landbouw 29 en 57; Handel 5 en 8; Verkeer 172 en 17; Overzeesche handel 2 en 25; het Keizerlijk Huis en de civiele lijst der leden van de keizerlijke familie 4½.
(Dempo Tsoesin). **(Vorig bericht 240 D.)**

D. **VEREENIGDE STATEN. — Nira. - 143 codes goedgekeurd. —**
Na wederom 21 nieuwe codes der N.R.A. te hebben onderteekend, heeft president Roosevelt thans in totaal 143 verschillende codes, regelingen inhoudende voor tal van industrieën en handelsondernemingen, goedgekeurd.
(New York Herald, Paris) **(Vorig bericht blz. 347 G.)**

E. **DUITSCHLAND. — Kerkelijk ministerie afgetreden.**
De evangelische persdienst deelt officieel volgens Wolff mede, dat het kerkbestuur („kerkelijk ministerie") van de Duitsche evangelische kerk is afgetreden. De rijksbisschop heeft het ontslag aanvaard en den leden van het bestuur verzocht hun functies te blijven waarnemen totdat een nieuw bestuur is benoemd. **(Vorig bericht blz. 340 F.)**

1 DECEMBER 1933

F. **ROTTERDAM. — Bevolking. —**
De bevolking van Rotterdam bestond op 1 October 1933 uit 587.715 personen en vermeerderde met 371 personen sinds 1 Januari. (Centr. Bur. v. d. Statistiek)

G. **DANZIG. — Wettelijke sterilisatie ingevoerd. —**
De senaat heeft bij decreet wettelijke sterilisatie in het gebied van de vrije stad ingevoerd. De wet wordt van kracht op 1 Januari 1934 en zal worden toegepast na een gerechtelijke beslissing met gesloten deuren. In afwijking van de desbetreffende Duitsche wetgeving voorziet deze wet niet in de toepassing der sterilisatie op sexueel abnormalen. (Vaz Dias)

3 DECEMBER 1933

H. **DUITSCHLAND. — Rudolf Hess en Ernest Roehm Rijksministers zonder portefeuille. —**
De Rijkspresident heeft op 1 Dec. 1933 op voorstel van den Rijkskanselier den plaatsvervanger van den leider der N.S.D.A.P., Rudolf Hess, zoomede den chef van den staf der S.A., Ernest Roehm, benoemd tot leden van de Rijksregeering als Rijksministers zonder portefeuille.
Rudolf Hess, te Alexandrië (Egypte) in 1894 geboren, sloot zich reeds in 1920 bij de N.S.D.A.P. aan. Hij heeft de vestingstraf in Landsberg met Adolf Hitler gedeeld en is de vertrouwensman van Hitler. Ernest Roehm is een gewezen beroepsofficier. (Red. K. H. A.)
(Vorig bericht blz. 308 C.)

I. **BELGIË. — Minister Poullet afgetreden. —**
De Belgische minister van Buitenlandsche Zaken, Poullet, is om gezondheidsredenen afgetreden. (Le Soir)
(Vorig bericht blz. 253 I.)

K. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Op 11 November 1933 waren totaal werkloos 206.282 personen, waaronder 295.848 mannen. Het aantal werklooze personen is sedert 30 Sept. 1933 met 31.523 gestegen.
(Vorig bericht blz. 346 B.)

5 DECEMBER 1933

L. **NEDERLAND. — Scheepvaartverkeer op Rijn en Maas. —**
Aan het boek der Maasvereeniging in Limburg ontleenen wij het volgende staatje dat een vergelijking geeft van de ontwikkeling van het scheepvaartverkeer op Maas en Rijn. We laten het hieronder volgen, voor wat de Maas betreft uitgebreid met enkele decennia.

RIJN (Lobith).

	Schepen	Laadverm.
1881	27.158	4.888.577
1890	38.529	18,194.595
1900	56.680	23.494.221
1910	85.372	54.322.156
1920	33.383	20.381.000
1930	125.817	77.079.000
1931	114.637	68.019.000
1932	95.043	55.041.000

MAAS (Maastricht, van 1930 af Sambeek).

	Schepen	Laadverm. (in tonnen)
1841	± 4.000	± 170.000
1851	± 7.800	± 300.000
1861	±10.500	± 500.000
1871	±11.000	± 615.000
1881	1.972*)	75.624
1890	3.040	91.372
1900	1.799	73.787
1910	2.109	340.416
1920	2.090	301.663
1930	15.165	4.697.000
1931	20.943	6.842.000
1932	26.881	9.207.000

(„Maasvereeniging in Limburg")
(Vorig bericht blz. 285 B.)

*) Van 1878 af slinkt de vaart op de rivier, wellicht door minder goede waterstanden en toeneming der afmetingen van de schepen tezamen, opvallend sterk.

A. **FRANKRIJK. — Minister Chautemps' financieele voorstellen door de Financieele Commissie aangenomen.** —
De financieele commissie heeft op 4 Dec. haar beraadslagingen beëindigd. Het regeeringsvoorstel werd aangenomen met 23 tegen 10 stemmen. Het is slechts op ondergeschikte punten gewijzigd. Ook de artikelen over de salariskortingen en de kortingen op de schadeloosstellingen zijn aangenomen.
De door Minister Chautemps ingediende financieele voorstellen voorzien in een volkomen dekking van het tekort op de begrooting, dat geschat wordt op rond zes milliard francs. **(Vorig bericht Financiën blz. 258 D.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Drankverbod officieel opgeheven.** —
Het drankverbod in de Vereenigde Staten is opgeheven als gevolg van de ratificatie door den staat Utah op 5 Dec. 1933 om 5.31 New Yorkschen tijd. De benoodigde 36 van de 48 staten hebben dus de intrekking van het drankverbod geratificeerd.
Onmiddellijk nadat het bericht van Utah's ratificatie te Washington was ontvangen, vaardigde onderstaatssecretaris Philips namens de regeering een proclamatie uit, waarin wordt medegedeeld, dat het 21ste amendement op de grondwet, de intrekking bevattend van het 18e amendement — het drankverbod — tot deel der constitutie was verheven. President Roosevelt publiceerde eveneens een proclamatie; hij deed een beroep op alle Amerikaansche burgers om samen te werken met de regeering bij haar pogingen de wetten meer te eerbiedigen. Het publiek kan daaraan medewerking verleenen door de inkoopen van alcoholische dranken alleen te doen bij degenen, die verkoopvergunningen hebben ontvangen.
De feestvreugde over de intrekking van het drankverbod was voornamelijk in de groote Amerikaansche steden overweldigend. **(Vorig bericht 267 B.)**

6 DECEMBER 1933

C. **SPANJE. — Verkiezingen.** —
De Spaansche Minister van Binnenlandsche Zaken maakt het volgende officieele resultaat van de verkiezingen op 19 November en 3 December bekend.
Gekozen zijn van de rechtsche groepen:
Volksactie 62, Agrariërs 86, Bactische Nationalisten 14, Traditionalisten en Monarchisten 43, anderen 2, in totaal 207.
Van het Centrum:
Radicalen 104, Conservatieve Republikeinen 18, Catalonische Liga 25, Liberale Democraten 9, Vooruitstrevende Partij 3, Onafhankelijke Republikeinen 8, totaal 167.
Van de Linksche groepen:
Catalonische Linkschen 19, Radicaal-Socialisten 1, Onafhankelijke Radicaal-Socialisten 4, Republikeinsche Actie 5, Socialistische Catalonische Unie 3, Sociaal-Democraten 58, andere kleine partijen 9, Totaal 99.
Het totaal-aantal afgevaardigden in de nieuwe Kamer bedraagt 473.
De uitslag der verkiezingen blijkt dus een belangrijke verschuiving naar rechts te zijn. Lerroux heeft uitdrukkelijk verklaard, dat hij slechts zal samenwerken met partijen, die den republikeinschen staatsvorm aanhangen. (Vas Dias).

D. VEREENIGDE STATEN. — **Werkloosheid.** —
Volgens een opgave van de Amerikaansche Arbeidsfederatie is het aantal werkloozen gedurende de maand October gestegen tot 10.076.000.
In de voorafgaande maand waren er 10.067.000 werkloozen.
Het overzicht van het zakenleven over November, door de federatie opgesteld, wijst aan, dat de kosten voor het levensonderhoud nog steeds grooter zijn dan de koopkracht der bevolking.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter). **(Vorig bericht 338 A.)**

E. **TSJECHO-SLOWAKIJE. — Begrooting 1934.** —
Het geraamde budget voor 1934 is door den minister van Financiën bij het parlement ingediend. De cijfers zien er in vergelijking met vorig jaar als volgt uit:
ontvangsten Kc. 7.631.839.990 ('33: Kc. 8.634.170.060), uitgaven Kc. 7.630.665.720 (Kc. 8.632.537.770), latende een surplus van Kc. 1.174.270 (Kc. 1.632.290).
De uitgaven, die vorig jaar verminderd waren (vergeleken met de raming voor 1932) met Kc. 686.000.000, zijn nu verder tot in totaal Kc. 1.002.000.000 verminderd.
Medegerekend de raming voor 1931, zijn in de laatste drie jaren de totaal uitgaven met Kc. 4.111.000.000 verminderd. (Vecerne Ceské Slovo, Praha)

F. **VLUCHTELINGENHULP.** —
Op 5 Dec. 1933 is te Lausanne voor de eerste maal de raad van beheer voor het vluchtelingenvraagstuk bijeen gekomen. De hooge commissaris, James G. Mac Donald, gaf een overzicht van de situatie: volgens zijn cijfers bedraagt het aantal Duitsche vluchtelingen 60.000, waarvan 51.000 Joden. Nederland heeft daarvan 5000 opgenomen. (Vaz Dias)

8 DECEMBER 1933

G. **VOLKENBOND. — Mussolini's reorganisatieplannen.**
Naar de meening van officieele Italiaansche kringen moet de reorganisatie van den Volkenbond op de volgende drie hoofdpunten plaats hebben:
1. Beperking van de rechten der kleine mogendheden bij het behandelen van problemen die hen slechts gedeeltelijk betreffen.
2. Vereenvoudiging van de Volkenbondsprocedure.
3. Het bevrijden van den Volkenbond van den geest van Versailles en andere verdragen van na den oorlog.
Men is van meening dat alleen door radicale reorganisatie van den Volkenbond een werkelijk universeel lichaam kan ontstaan.
Verwacht wordt, dat men in Volkenbondskringen rekening zal houden met de wenschen van den Fascistischen Grooten Raad. (Agentsch. Stefani)

H. **BELGIE. — Militaire credieten goedgekeurd.** —
De Belgische Senaat heeft op 7 Dec. 1933 de buitengewone credieten voor defensie goedgekeurd.
(Le Soir). (Vorig bericht blz. 340 E.)

I. **DUITSCHLAND. — Amnestie.** —
Vóór Kerstmis worden in Duitschland 5000 gevangenen uit de concentratiekampen ontslagen. (Der Angriff)

K. **ZUID-AFRIKA. — Gevangenissen vol als gevolg van droogte en malaise.** —
De langdurige droogte en de economische depressie zijn oorzaak, dat bijna alle gevangenissen in den Oranje-Vrijstaat vol zijn.
Honderden inlanders, zoowel op het platteland als in de stad zijn werkloos geworden en om zichzelf en hun gezinnen voor den hongerdood te vrijwaren, hebben zij diefstal gepleegd, waardoor velen thans voor de eerste maal in hun leven gevangenisstraf ondergaan.
De gevangenis te Bloemfontein, met in normale tijden ongeveer 450 gedetineerden, telt er thans 850, bijna allen inlanders. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

L. **TYPHUS.** —
Professor Vincent van de Fransche Medische Faculteit heeft medegedeeld, dat hij een preventief serum tegen typheuse koorts heeft gevonden.
(Fransche Academie v. Geneesk.)

M. **MANDSJOEKWO. — Japansche troepen blijven tot 1935.** —
De Mandsjoerijsche Minister van Oorlog heeft uit Tokio bericht ontvangen, dat in verband met den nog onopgehelderden politieken toestand de in Mandsjoekwo gelegerde Japansche toepen tot 1 Januari 1935 zullen blijven.
(Dempo Tsoesin, Tokio). **(Vorig bericht 297 E.)**

A. **VEREENIGDE STATEN. — Versterking der marine goedgekeurd. —**
Het Amerikaansche departement voor de begrooting heeft de voorgestelde uitbreiding van het marine-personeel met 2800 man en van het corps marine-soldaten met 1000 man thans goedgekeurd. De Amerikaansche marine wordt daardoor gebracht op een effectief, officieren niet meegerekend, van 82.500 matrozen en 16.000 marine-soldaten. (New York Herald, Paris). **(Vorig bericht 355 A.)**

B. **TURKIJE. — Bevolking. —**
Een bericht in het Turksche blad „Vakil" meldt, dat de bevolking van Turkije op 1 Sept. 1933 op ongeveer 17.500.000 zielen kan worden geschat.
(Vakil, Istanboel)

9 DECEMBER 1933

C. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. —**
De Fransche regeering zal haar houding ten opzichte van de Duitsche eischen, welke naar de meening van Berlijn rechtstreeksche onderhandelingen noodig maken, pas bepalen na afloop van de kamerdebatten over de financieele vraagstukken.
Overeenkomstig haar traditioneele gedragslijn staat de Fransche regeering er op, bevriende regeeringen op de hoogte te stellen van de Duitsche eischen niet in een speciaal document, maar zooals zij vermeld staan in het rapport van den Franschen ambassadeur te Berlijn, François-Poncet, na diens onderhoud met Rijkskanselier Hitler. Hitler heeft uiting gegeven aan een wensch, welke alle onderteekenaars van het verdrag van Versailles interesseert, neerkomend op eischen, welke de Duitsche pers en de Duitsche politiek in hun redevoeringen nimmer verborgen hebben gehouden, n.l.: teruggave van het Saargebied aan Duitschland, zonder dat een volksstemming gehouden wordt, verhooging der Duitsche militaire effectieven en machtiging om een zeker aantal wapens te bezitten, welke krachtens het verdrag van Versailles verboden zijn. (Le Temps)

10 DECEMBER 1933

D. **IERLAND. — Fascisme. —**
De als Iersche Blauwhemden bekende Jong-Ierland-Unie is door het Iersche kabinet onwettig verklaard. Alle politieautoriteiten in Ierland hebben instructie ontvangen iedereen te arresteeren, die op vergaderingen het blauwe hemd met zwarte muts draagt, het teeken der blauwhemden. (Irish Times, Dublin)
(Vorig bericht 326 E.)

11 DECEMBER 1933

E. **TSJEKA. - G. P.-OE - GESTAPA. — Beteekenis. —**
Wij geven hieronder de beteekenis van eenige in ons Archief voorkomende afkortingen:
Tsjeka. — Afkorting van Tsjreswytsjainaja Kommissija = Buitengewone Commissie, de in 1917 in Rusland ingestelde staatkundige politie. Deze werd in 1922 ontbonden en in haar plaats werd ingesteld de **G. P-oe** — Afkorting voor Gossudarstwennoje polititsjkoje Oepravlenje = staatkundig politiek bestuur.
Gestapa. — Afkorting voor de in Duitschland door minister Göring opgerichte „Geheimes Staatspolizeiamt".

12 DECEMBER 1933

F. **SUIKER. — Wereldoogst. —**
De naar geregeld ontvangen inlichtingen van correspondenten bijgewerkte ramingen van productie en consumptie geven ons aanleiding tot de hieronder volgende opstelling van suikervoortbrenging en -verbruik in 1933/34 (medegedeeld door Dr. H. C. Prinsen Geerligs):

STAAT VAN PRODUCTIE EN CONSUMPTIE VAN SUIKER.
In duizendtallen van tonnen ruwe suiker.
Opgemaakt 1 Dec. 1933.

EUROPA.				
Duitschland	1350	1475	—	125
Tsjecho-Slowakije	515	400	115	—
Oostenrijk	175	175	—	—
Hongarije	115	90	25	—
Polen	360	310	50	—
Nederland	285	250	35	—
België	240	225	15	—
Frankrijk	900	1050	—	150
Italië	295	300	—	51
Zwitserland	7	180	—	173
Spanje	295	300	—	5
Denemarken	230	175	55	—
Noorwegen	—	90	—	90
Zweden	290	260	30	—
Bulgarije	30	30	—	—
Joegoslavië	68	90	—	22
Roemenië	140	120	20	—
Vereen. Koninkrijk	480	2100	—	1620
Ierland	28	125	—	97
Rusland	1000	1100	—	100
Andere landen	119	500	—	381
Totaal	6922	9345	345	2768
AZIË.				
Ceylon en Indische Staten	—	100	—	100
Britsch-Indië	850	1150	—	350
Java	580	400	180	—
China	100	500	—	400
Japan en Formosa	850	800	50	—
Philippijnen	1327	70	1257	—
Andere landen	50	400	—	350
Totaal	3757	3420	1487	1150
AMERIKA.				
Canada	60	465	—	405
Vereen. Staten (beetw.)	1555	6000)	—	4242
„ „ (riet)	203	—)		
Mexico	180	180	—	—
Hawaï	915	33	882	—
Cuba	1700	150	1550	—
Porto Rico	825	50	775	—
San Domingo en Haiti	450	70	380	—
Br'tsche Antillen	350	40	310	—
Fransche Antillen	65	5	60	—
Centraal Amerika	140	50	90	—
Demerara	140	10	130	—
Suriname	25	5	20	—
Venezuela	25	15	10	—
Peru	350	70	280	—
Argentinië	350	330	20	—
Brazilië	650	550	100	—
Andere landen	50	250	—	200
Totaal	8033	8273	4607	4847
AFRIKA.				
Fransch Afrika	—	270	—	270
Egypte	150	160	—	10
Mauritius	222	10	212	—
Réunion	60	5	55	—
Natal	330	220	110	—
Mozambique	91	6	85	—
Andere landen	60	180	—	120
Totaal	913	851	462	400
AUSTRALIË.				
Gemeenebest	570	360	210	—
Fidji eilanden	110	—	110	—
Andere landen	—	100	—	100
Totaal	680	460	320	100

RECAPITULATIE.

Europa	6922	9345	—	2423
Azië	3757	3420	337	—
Amerika	8033	8273	—	240
Afrika	913	851	62	—
Australië	680	460	220	—
Totaal Generaal *)	20305	22349	619	2663
Saldo	—	2044	—	2044

Eindvoorraad op 31 Aug. 1934: 5.117.000 ton.

Voor de Europeesche productie zijn de cijfers van F. O. Licht van 1 Dec. overgenomen, die vrijwel overeenkomen met de jongste taxaties van de Internationale Ver. voor Suikerstatistiek. De in den loop van November aangebrachte veranderingen zijn voorgekomen in de productiecijfers van Rusland, Britsch-Indië en de Ver. Staten, zoowel, wat laatstgenoemd productieland aangaat, voor de riet- als voor de beetwortelsuiker.

Bij de consumptiecijfers is de raming van Rusland met 300.000 ton verminderd, omdat daar de bevolking bij den kleinen oogst eenvoudig wat sterker gerantsoeneerd wordt.

Wij sluiten nu met een totaal verbruik van 22.349.000 ton, dat slechts voor 20.305.000 ton uit productie kan worden gedekt, zoodat de voorraad, die toch al niet groot was, met ruim twee millioen ton zal verminderen.

*) Zonder de productie van gur van Britsch-Indië en zonder de goela mangkok van Java, Japan, China, Philippijnen, Brazilië en Centraal Amerika.
(De Telegraaf). **(Vorig bericht 283 A.)**

A. **ROEMENIË. — IJzeren Garde verboden. —**
De IJzeren Garde, een Roemeensche nationaal-socialistische partij op Duitschen grondslag, is door de Roemeensche regeering verboden. (Adeverul, Bucaresti)

B. **BELGIË. — Begrooting voor 1934—'35. —**
De Belgische ministerraad heeft de begrooting voor 1934—'35 vastgesteld. De geraamde uitgaven bedragen francs 20.636.101.056, de inkomsten iets meer dan 17.5 milliard. Het tekort zal 2.974 millioen bedragen.
(Gazet van Antwerpen)

C. **FRANKRIJK. — Fransch-Engelsche handelsbetrekkingen. — Surtaxe opgeheven. —**
De Fransche regeering heeft besloten, den valutatoeslag op den invoer van Engelsche waren, die 15% bedroeg, met ingang van 1 Januari 1934 af te schaffen.
(La Journée Industrielle) **(Vorig bericht blz. 353 C.)**

D. **NEDERLAND. — Tariefaccoord met Polen. —**
Het Nederlandsch-Poolsch tariefaccoord is op 11 Dec. '33 onderteekend.

De aanleiding voor de besprekingen vormde de omstandigheid, dat op 11 October 1933 een nieuw verhoogd tarief van invoerrechten in Polen in werking trad, dat voor de meeste Nederlandsche artikelen een prohibitief karakter droeg.

Onder deze omstandigheden werd een delegatie aangewezen om te trachten een zoodanige tariefsverlaging te krijgen, dat voor de Nederlandsche producten, welker uitvoer naar Polen in de laatste jaren een achteruitgang vertoonde, betere exportmogelijkheden werden geschapen.

De onderhandelingen werden beurtelings te Parijs en te 's-Gravenhage gevoerd en werden geleid van Nederlandsche zijde door den heer A. Th. Lamping, directeur van den Economischen Voorlichtingsdienst, en van Poolsche zijde door dr. Lychowski, directeur aan het ministerie van Nijverheid en Handel te Warschau.

Zij leidden tot de parafeering op 8 November van een tariefaccoord, dat op 11 Dec. is onderteekend en op 15 December 1933 in werking zal treden.

Voor een 41-tal artikelen werden tariefsverlagingen bedongen. Voor wat betreft de landbouwartikelen mogen o.a. worden genoemd rhododendrons, waarvoor in plaats van het nieuwe recht van 160 zloty een recht van 100 zloty per 100 K.G. verkregen werd. Voor rozenstruiken werd het recht van 200 zloty tot 100 teruggebracht; voorts werd voor tomaten (geïmporteerd van 1 Juni tot 31 Juli) een recht verkregen van 100 zloty in plaats van 240; voor komkommers, geïmporteerd van 15 Maart tot 14 Juni een recht van 55 zloty in plaats van 100 en voor druiven, geïmporteerd van 1 Aug. tot 31 Aug. een recht van 45 zloty in plaats van 200.

Eenige der belangrijkste verlagingen voor industrieartikelen zijn o.a. kunstzijde, waarvoor het recht van 1250 zloty op 880 zloty werd teruggebracht. Voor lakleder werd een reductie verkregen van 2200 zloty op 990 zloty, voor kunsthoorn van 240 zloty op 100 zloty en van 300 op 120 zloty, voor etherische oliën van 1000 op 250 zloty, voor linoleum van 200 op 140 zloty. Ook werden voor radio-artikelen belangrijke tariefsverlagingen verkregen.

Nederland stelt hiertegenover een achttal tariefsfixatiën, o.a. granen, zaden, rails, eenige chemische producten en ongezaagd hout. Beide partijen hebben het recht met den termijn van vijftien dagen de in de lijsten voorkomende reducties en fixaties te beëindigen. Het accoord is voor een jaar gesloten, doch wordt daarna stilzwijgend verlengd, indien het door een der beide partijen niet opgezegd wordt, met in achtneming van een termijn van drie maanden. (Nieuwe Rott. Crt.)

13 DECEMBER 1933

E. **ITALIË. — De wet op de corporaties. —**
De groote fascistische raad van Italië heeft op 10 Dec. de „wet op de stichting der corporaties" besproken en daarmede zijn herfstzitting beëindigd.

De wet bestaat uit 15 artikelen. Zij geeft de richtlijnen aan voor den opbouw, de taak en de rechten, zoomede de verbinding van de corporaties met den staat en de partijorganen. Van essentieel belang is art. 1, dat bepaalt, dat de corporaties kunnen worden gesticht bij decreet van den leider der regeering op voorstel van den minister voor de corporaties en in overleg met de centrale commissie voor de corporaties. Alle bijzonderheden van den opbouw blijven dus voorbehouden aan het stichtingsdecreet. Bij de wet is den leider der regeering ook voorbehouden een minister of staatssecretaris of partijsecretaris te benoemen tot voorzitter der corporaties, en voorts de bekrachtiging der benoeming van leden der commissie van de afzonderlijke corporaties. Hoeveel leden deze de bekrachtiging der benoeming van leden der commissies commissies zullen tellen, wordt eveneens bij stichtingsdecreet bepaald.

De wet regelt voorts in algemeenen vorm de taak der corporaties. De taak der sanctionneering blijft voorbehouden aan den leider der regeering. Voorts kan deze in de corporaties bijzondere commissies benoemen en ontbinden.

In het laatste artikel wordt ten slotte bepaald, dat bij koninklijk decreet de samenstelling van den Nationalen Raad der Corporaties zal worden gewijzigd.
(La Giornale l'Italia)

F. **BELGIË. — 759 millioen francs voor grensverdediging.**
De Belgische Senaat heeft met 80 tegen 59 stemmen toestemming verleend voor den bouw van grensverdedigingswerken tot een bedrag van 759 millioen francs.
(Vaz Dias). **(Vorig bericht blz. 356 H.)**

G. **NEDERL. OOST-INDIË. — Couponbelasting. —**
Bij den Volksraad is ingediend de ontwerp-ordonnantie op de couponbelasting 1933. De opbrengst wordt geraamd op ƒ 840.000. In concordantie met het Nederlandsche ontwerp is de belasting een eenvoudige zakelijke heffing ad 2 % der opbrengsten, zonder verrekening met de Inkomstenbelasting. In tegenstelling tot de Nederlandsche regeling wordt de opbrengst van andere dan binnenlandsche fondsen buiten de belasting gelaten, daar het in Ned.-Indië

aanwezige bezit aan buitenlandsche effecten betrekkelijk klein is. De behandeling moet geschieden vóór 28 Dec. 1933. Het College van gedelegeerden besloot, niet op verlenging van dezen termijn aan te dringen. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 326 D.)

14 DECEMBER 1933

A. **VEREENIGDE STATEN. — Onderstaatssecretaris van de schatkist neemt ontslag. —**

President Roosevelt heeft op 12 Dec. 1933 het verzoek om ontslag ingewilligd van den onderstaatssecretaris van den schatkist, Thomas Hewes.

Men ziet in dit ontslag een verdere reorganisatie van het departement in de richting, die is ingeslagen met de benoeming van Morgenthau in de plaats van Woodin, want ook Hewes stond op het standpunt van Woodin, onder wiens bewind hij was benoemd.

Een der andere hoofdambtenaren, Walter Cummings, eveneens aanhanger van Woodin's politiek, heeft aangekondigd, dat hij per 1 Januari a.s. zijn ontslag uit het departement van Financiën neemt.

(New York Herald, Paris)

B. **FRANKRIJK. — Belasting op buitenlandsche arbeidskrachten. —**

Onder de zoo juist door de Kamer bij het z.g. financieel herstelplan aangenomen nieuwe belastingen is er één, die in niet onbelangrijke mate Nederlandsche belangen raakt. Het is die welke geheven zal worden van werkgevers die vreemde arbeidskrachten in dienst hebben. Deze heffing bedraagt 10 % van de aan buitenlanders betaalde loonen voor zoover de werknemers in Frankrijk wonen, 15 % als zij er slechts tijdelijk verblijven (seizoenarbeid). Werken buitenlanders in Frankrijk voor eigen rekening, dan worden ze belast als zijnde hun eigen werkgever.

Daar het practisch zeker is, dat de Senaat deze nieuwe belasting sanctionneert, welke natuurlijk beoogt in versterkte mate vreemde arbeidskrachten van de Fransche markt te verdrijven, is het nuttig op het belang er van te wijzen voor de talrijke in Frankrijk wonende Nederlanders. Ofschoon geen verplichte inschrijving bij onze consulaten bestaat, wordt door de best-ingelichte plaatsen hun aantal zeer ruw geschat op 20 à 30.000, van wie 10 à 13.000 alleen reeds te Parijs woonachtig.

(De Telegraaf). **(Vorig bericht 96 D.)**

C. **CONFLICT PARAGUAY-BOLIVIA. —**

De Paraguayaansche minister van Oorlog heeft medegedeeld, dat de oorlog in het Chaco-gebied feitelijk afgeloopen is, daar de Boliviaansche troepen geheel zijn verslagen.

(Ned. Tel. Agentsch. Reuter). **(Vorig bericht 325 C.)**

D. **LUCHTVAART. — De Pander-Postjager. —**

Op 9 Dec. 1933 vertrok om 4.15 uur v.m. de PH-OST, de Pander-postjager van Schiphol naar Indië met 271 Kg. post, ongeveer 51.000 poststukken. Bij het vertrek waren o.a. tegenwoordig Z.Exc. minister de Wilde en ir. Damme, dir.-gen. der P.T.T. De bemanning bestond uit de Heeren Asjes, Geysendorffer en Van Straten. Tusschen Brindisi en Athene, in den namiddag van den zelfden dag, werden de bestuurders genoodzaakt terug te keeren naar het militaire vliegveld Grottaglie (Italië) tengevolge van het vastloopen van den rechter motor.

E. **NEDERL. OOST-INDIË. — De muiterij op „De Zeven Provinciën". - Uitspraak van den Zeekrijgsraad tegen de eerste groep Europeanen. —**

De Zeekrijgsraad legde de volgende straffen op aan de eerste groep Europeesche muiters van „De Zeven Provinciën": de korporaal-machinist M. Boshart, zestien jaar, eisch veertien jaar; de korporaal-stoker G. F. Dannau, twaalf jaar, eisch elf jaar; de korporaal-machinist M. Dooyeweerd, tien jaar, conform den eisch; de korporaal-machinist B. van Leeuwen, acht jaar, eisch zeven jaar; de korporaal-machinist W. Tichelaar, een jaar, conform den eisch; de stoker-olieman P. A. Peeters, acht jaar, eisch zeven jaar; de stoker-olieman W. Snel, vier jaar, eisch vier en een half jaar; de stoker-olieman C. A. Vermeulen, anderhalf jaar, eisch een jaar, allen met aftrek van den tijd doorgebracht in preventieve hechtenis, met uitzondering van beklaagden Tichelaar en Vermeulen, die niet in voorarrest zijn geweest.

Voorts met ontslag uit den dienst en ontheffing van de bevoegdheid van bij de gewapende macht te dienen, behalve ten aanzien van de beklaagden Tichelaar en Vermeulen.

De overwegingen van het vonnis zijn in hoofdzaak gelijk aan die inzake de Inlandsche hoofdmuiters. Aan de beklaagden Boshart, Dannau, Dooyeweerd, Van Leeuwen en Tichelaar, die allen den rang van korporaal bekleedden, wordt als verzwarende omstandigheid in aanmerking genomen, dat zij als meerderen opzettelijk in deelneming met minderen in rang het misdrijf hebben gepleegd.

De Zeekrijgsraad acht het aan de beklaagden primair ten laste gelegde wettig en overtuigend bewezen, hetgeen tevens het geval is met het aan enkele beklaagden afzonderlijk ten laste gelegde. Het vonnis qualificeert het bewezene als „muiterij aan boord van een oorlogsvaartuig, zich ergens bevindende, waar geen onmiddellijke hulp verkrijgbaar is."

De ernst van het gepleegde feit vordert de strenge bestraffing van allen, die daaraan bereidwillig hebben deelgenomen. Als verzachtende omstandigheid neemt de Zeekrijgsraad het feit aan, dat geen letsel is toegebracht aan de officieren en onderofficieren, die zich aan boord bevonden.

De overwegingen t.a.v. beklaagde Boshart zijn vrijwel gelijkluidend aan die in het requisitoir voorgekomen.

(Aneta). **(Vorig bericht blz. 350 B.)**

15 DECEMBER 1933

F. **AMSTERDAM. — Begrooting 1934 goedgekeurd. —**

In den afgeloopen nacht heeft de Gemeenteraad, na 24 zittingen, de begrooting 1934 goedgekeurd met 24 tegen 20 stemmen. Tegen stemden de soc.-democraten en de communisten.

Een anders samengestelde meerderheid (soc.-democraten, communisten, middenstanders en de heer Van Meerveld) had vooraf de voorgestelde veergelden verworpen.

Het eindcijfer van den gewonen dienst is *f* 133.412.000, dat van den kapitaaldienst *f* 10.011.000.

(Algemeen Handelsblad). **(Vorig bericht 346 C.)**

16 DECEMBER 1933

G. **POLEN. — Ontwerp Grondwetswijziging. —**

De vice-president van het Poolsche Sejm heeft op 14 December 1933 in de vergadering van het regeeringsblok een ontwerp der nieuwe grondwet aangeboden. Het ontwerp is gebaseerd op het beginsel van het gezag van het staatshoofd, handelende als arbiter ten opzichte van de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke macht. Het ontwerp verlaat het beginsel der parlementaire regeeringen, die niet in staat zijn een sterk en stabiel bestuur te vormen. Polen is omringd door staten met sterke regeeringen en het kan zich de weelde van het parlementaire spel niet veroorloven.

De Landdag zal het orgaan van de openbare meening vormen.

Het ontwerp verwerpt de methoden van dictatuur en caesarisme.

Bepaalde besluiten van den president der republiek behoeven niet te worden gecontrasigneerd.

De president wordt door het volk voor zeven jaar gekozen uit twee candidaten, waarvan de een wordt aangewezen door den aftredenden preisdent en de ander door een kiescollege, bestaande uit den minister-president, de voorzitters van Landdag en Senaat, den president van het Hooggerechtshof, den inspecteur-generaal van het leger en 75 burgers, van wie 50 door de Sejm en 25 door den Senaat worden gekozen.

De president benoemt den minister-president, die hem

verantwoording schuldig is. De Sejm kan het aftreden van het kabinet eischen. Een dergelijke motie moet worden aangenomen door beide kamers in gewone zitting. De Sejm wordt voor vijf jaar gekozen volgens het algemeen kiesrecht. De president kan den Landdag ontbinden of in buitengewone zitting bijeenroepen.
Een meerderheid van 3/5 van den Landdag is vereischt voor de aanneming van wetsontwerpen, die door den Senaat zijn verworpen of gewijzigd.
(Gazeta Polska)

17 DECEMBER 1933

A. **SPANJE. — Nieuw kabinet. —**
Bij het onderhoud dat minister-president Martinez Barrios op 16 December 1933 met president Zamora heeft gehad, heeft hij het ontslag van het kabinet ingediend.
De president der Spaansche republiek heeft aan oud-premier Lerroux opdracht gegeven, een nieuw kabinet te vormen.
Lerroux verklaarde opdracht te hebben gekregen een zuiver republikeinsche regeering op radicalen grondslag te vormen.
Het kabinet is als volgt samengesteld:
Lerroux: minister-president; Pita Romero: buitenlandsche zaken; Martinez Barrios: oorlog; Rocha: marine; Alvarez Valdez: justitie; Lara: financiën; Estabella: arbeid; Pareja Yevenes: openbaar onderwijs; Guerra del Rio: openbare werken; Cirillo Delrio: landbouw; Jose Maria Cid: verkeer; Samper: industrie en handel.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter). **(Vorig bericht 340 A.)**

18 DECEMBER 1933

B. **DUITSCHLAND. — De rechtspositie van geestelijken der landskerken. —**
Het geestelijke ministerie heeft een kerkwet aangenomen over de rechtspositie van de geestelijken en bedienaren der landskerken, gedateerd op 8 Dec. 1933. De Evangelische persdienst geeft op deze wet het volgende commentaar:
De eerste kerkwet regelt de rechtspositie van de geestelijken en bedienaren der landskerken. Daardoor wordt voorzien in een leemte der kerkelijke wetgeving, die ontstaan was, doordat door de kerkwet van 16 Nov. de uitvoering van de wetten sedert 1 Jan. 1933 was opgeheven. De wet geldt voor alle landskerken en verwerkelijkt op dit punt het belangrijke principe der kerkelijke constitutie, dat ook op het gebied van het kerkelijke rechtsleven de geheele kerk onder uniforme leiding moet worden gesteld.
Het streven van de wet is, een stand van predikanten te vormen, die goed geschoold is en zich van zijn verantwoordelijkheid bewust is.
Paragraaf 1 van de wet lijft deze opleiding der geestelijken in in het groote kader der voor de universiteitsstudie geldende voorschriften. Daarmede brengt de kerk tot uitdrukking, dat zij de studentenwetgeving, die gegroeid is uit de levensnoodzakelijkheden van het volk, ook erkent voor haar toekomstige geestelijken. De kwestie van de toekomstige werkzaamheden van niet-Ariërs wordt hierdoor automatisch beslist.
In de tegenwoordige werkzaamheid der predikanten mag in overeenstemming met den aard der kerk slechts dan worden ingegrepen, wanneer een vruchtbare arbeid in de gemeente niet meer mogelijk lijkt. De wet schept de mogelijkheid van een dergelijk ingrijpen, maar verbindt deze aan de beslissing van een onafhankelijk kerkgerecht. Een bijzonder novum bevat paragraaf 2 van de wet, die het aangaan van een huwelijk door geestelijken afhankelijk maakt van een toestemming. Daarmede wordt een gebruik dat in Beieren gehandhaafd is gebleven, voor de geheele kerk overgenomen. Ook hierin blijkt, dat de predikant geen privaat persoon is, maar in zijn geheele levenshouding verplichtingen heeft jegens gemeente en volk.
(Evangelische Persdienst) **(Vorig bericht blz. 355 E.)**

C. **IERLAND. — Generaal O'Duffy gearresteerd. —**
Op 17 December is de leider der Blauwhemden, Generaal O'Duffy gearresteerd onder beschuldiging den Ierschen staat in gevaar te brengen. Hij zal binnenkort voor de militaire rechtbank terecht staan. (Iirish Times)
(Vorig bericht blz. 357 D.)

19 DECEMBER 1933

D. **DUITSCHLAND. — Transfer-Moratorium. —**
De Rijksbank heeft, hoewel de noodzakelijke verhooging der valutareserve daaronder opnieuw moet lijden, ook thans weer besloten voor de volgende zes maanden het maximum te transfereeren, dat volgens de opgestelde statistieken mogelijk is, n.l. 30 %.
Ten aanzien van de transfereering der in den tijd van 1 Januari 1934 tot 30 Juni 1934 vervallende bedragen is de volgende regeling getroffen:
1. Rente- en amortisatiebedragen van de 7 % Dawesleening van 1924, zoomede de rente der 5½ % Youngleening 1930 worden ten volle getransfereerd;
2. Van alle vervallende bij de Konversionskasse gestorte rente- en winstaandeel-bedragen, zoomede van alle aan deze prestaties, volgens par. 1 van de wet inzake de betalingsverplichtingen tegenover het buitenland d. d. 9 Juni 1933, gelijkstaande betalingen, met uitzondering van de schulddelgingsbedragen, zal 30 % worden getransfereerd:
3. Een transfereering der amortisatiebedragen, met uitzondering van die voor de Dawes-leening zal niet plaats vinden;
4. Voor de niet te transfereeren bedragen, waarvoor de crediteuren bij de Konversionskasse zijn gecrediteerd, blijft de tot nu toe bestaande regeling van kracht;
5. Voor binnenlandsche bezitters van Duitsche buitenlandsche waarden, gelden, zooals tot nu toe, principieel dezelfde bepalingen als voor de buitenlandsche bezitters.
In de zitting van de centrale commissie der Rijksbank heeft dr. Schacht de nieuwe transferregeling toegelicht. Hij zeide o.a. opnieuw, dat de transferbetalingen stopgezet moeten worden wanneer de uitvoer van Duitschland niet grooter wordt. Ook zeide hij, dat Duitschland veel schade lijdt van de valuta-dumping van Engeland, Scandinavië, Japan en Amerika.
(Het Vaderland). **(Vorig bericht blz. 312 B.)**

20 DECEMBER 1933

E. **ONTWAPENING. — Rijkskanselier Hitler's voorstellen. —**
Hetgeen te Berlijn is voorgesteld ten aanzien der ontwapening, heeft de Daily Telegraph van 16 Dec. 1933 aldus samengevat:
Hitlers „plan" bestrijkt zoowel de bewapening als de veiligheid. Het combineert MacDonald's voorstel om een politieken wapenstilstand van 10 jaar te sluiten en zijn latere voorstel om verdragen van non-agressie te sluiten tusschen de continentale mogendheden. Duitschland zou bereid zijn dergelijke verdragen te sluiten met al zijn buren: Frankrijk, Polen, Nederland, Zwitserland, Italië, België, Denemarken en Tjecho-Slowakije. Het Rijk zou sancties tegen een vredesverstoorder willen aanvaarden, echter geen automatische sancties. Hitler zou verder bereid zijn den oorlogsgeest uit de Duitsche schoolboeken en het onderwijs te bannen als de andere mogendheden hetzelfde deden. Dit ter bevordering der moreele ontwapening.
Naast deze voorstellen om tegemoet te komen aan anderer verlangen naar veiligheid, zouden dan de voorstellen staan tot verzekering van eigen veiligheid: versterking van het leger tot 300.000 man, alle soorten defensieve wapens (lichte tanks, rijdende artillerie tot stukken van 6 inch, verkenningsvliegtuigen; volgens de Temps zou Duitschland net vierde deel eischen van de gezamenlijke lichte bewapening van Frankrijk, Polen en Tsjecho-Slowakije). De andere mogendheden zouden hun bewapening geleidelijk moeten verminderen. Bommenwerpers, chemische en bacteriologische wapens zouden verboden zijn.
Duitschland zou ten slotte bereid zijn automatische, perio-

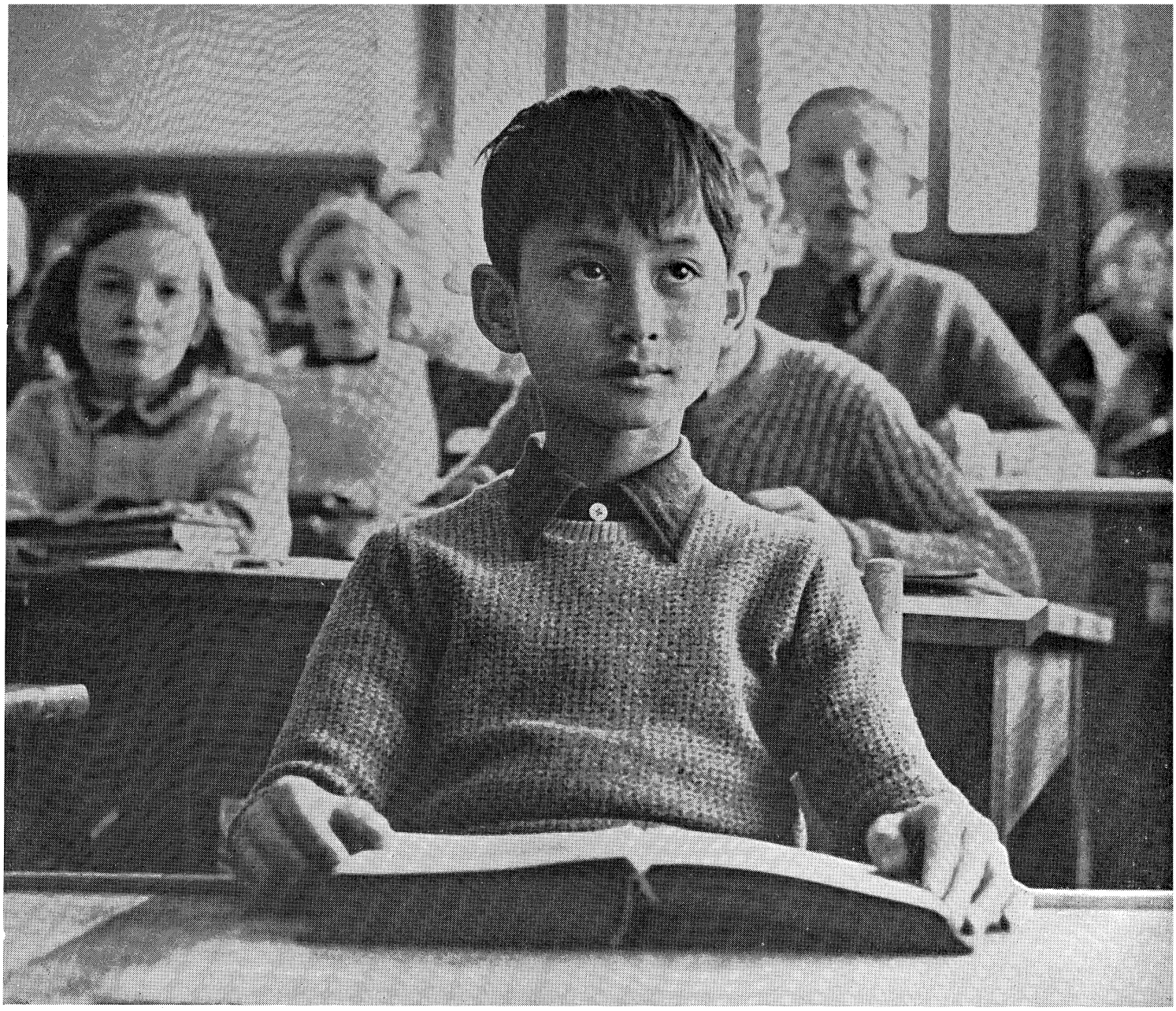

PRINS ANANDA MAHIDOL zal ex-koning Prajadhipok als koning van Siam opvolgen. Hij is slechts 9 jaar.

dieke contrôle toe te staan (volgens de Sunday Times echter niet in het tijdperk van de reorganisatie der Rijksweer). (Daily Telegraph)

A. **BEWAPENING.** —
Het Duitsche instituut voor conjunctuur-onderzoek, publiceert het volgende overzicht van de uitgaven voor bewapening per hoofd van de bevolking van 1930—1931 in Reichsmark.
Tot de landen met hooge uitgaven behooren:

Frankrijk	54.50
Engeland	49.60
Nederland	39.35
Italië	33.30
Zweden	25.00
Zwitserland	22.50
U.S.A.	21.50
België	20.60
Rusland	16.80

(Duitsch Instituut voor Conjunctuuronderz.)
(Vorig bericht blz. 94 F.)

B. **NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland-Italië.** —
Op 15 Dec. 1933 hebben de volkscommissaris van buitenlandsche zaken der Sovjet-Unie en de ambassadeur van Italië te Moskou de ratificatie-oorkonden uitgewisseld van het vriendschaps-, non-agressie- en neutraliteitspact, dat in September te Rome is geteekend door Italiaansche en Russische gevolmachtigden. (Prawda)
(Vorig bericht blz. 329 C.)

21 DECEMBER 1933

C. **VOLKENBOND. — Conflict Paraguay-Bolivia.** —
Door de bemoeiingen van den Volkenbond is tusschen Bolivia en Paraguay een wapenstilstandsverdrag gesloten. Het verdrag voorziet in de directe staking der vijandelijkheden in den Gran Chaco, zoomede de beslechting der geschillen tusschen Bolivia en Paraguay. Naar verluidt heeft Bolivia er in toegestemd, het Chacogebied te ontruimen en te demilitariseeren. De president van Paraguay heeft aan den president van Uruguay getelegrafeerd: „Chaco-oorlog is beëindigd."
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter). **(Vorig bericht 359 C.)**

D. **PRUISEN. — Besluiten van het Pruisische staatsministerie.** —
De officieele Pruisische persdienst deelt mede, dat het Pruisische staatsministerie op 15 December een aantal wetten heeft afgehandeld, welke van groote beteekenis zijn voor het staats- en gemeentebestuur.
1. De wetten inzake aanpassing van het begrootingsrecht in Pruisen en zijn gemeenten aan die van het Rijk.
2. De wet inzake de uitbreiding der bevoegdheden van den Oberpräsident brengt een essentieele consolidatie van de positie van den Oberpräsident binnen het Pruisische Staatsbestuur.
3. Een gevolg van deze regeling is het wetsontwerp inzake de nieuwe regeling van het staatstoezicht op de stad Berlijn.
Er wordt hierbij rekening gehouden met de bijzondere beteekenis van de hoofdstad van het Rijk, zoodanig, dat het staatscommissariaat zich organisch ontwikkelt tot toeziende autoriteit en direct ondergeschikt wordt aan den ministerpresident.
4. De wet tot aanpassing van het Pruisische landsbestuur aan de principes van den nationaal-socialistischen staat heft de z.g. besluitoverheid op.
5. De wet op de gemeenten bevat een principieele reorganisatie der Gemeentewet, met het doel een echt zelfbestuur te herstellen.
De wet heft de 15, tot nu toe bestaande gemeentewetten in Pruisen op en stelt in hun plaats een uniforme regeling voor alle Pruisische gemeenten.
Aan het hoofd der gemeenten staat met de uitsluitende verantwoordelijkheid voor alle beslissingen als leider der gemeente in boerendorpen de dorpsschout, in landelijke gemeenten de gemeenteschout en in de steden de burgemeester. Ter assistentie van den leider der gemeenten worden schepenen, in de steden wethouders benoemd. Deze vormen evenwel niet, zooals tot nu toe, met den leider een college, doch zij zijn aan hem ondergeschikt. Zij worden benoemd voor den duur van 12 jaren.
Als gemeenteraadsleden zullen optreden de plaatselijke leiders der N.S.D.A.P. en de leiders der S.A. of S.S. met het grootste aantal dienstjaren. Iedere stad zal van den minister van Binnenlandsche Zaken een „Stadt Brief" ontvangen betreffende de benoeming van gemeenteraadsleden.
6. De wet op het brandweerwezen regelt in zes hoofdstukken de plaatselijke brandweer.
De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft een nieuw insigne voor de brandweer goedgekeurd, dat voor de eerste maal met Kerstmis zal worden uitgereikt.
(Pruisische Persdienst)

E. **VEREENIGDE STATEN. — Regeling van arbeidsconflicten.** —
President Roosevelt heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de nationale arbeidsraad (National Labour Board) wordt gemachtigd alle conflicten te regelen, die den industrieelen vrede bedreigen en waarbij voorts alle maatregelen worden goedgekeurd welke de raad in de uitoefening van zijn bevoegdheden tot dusver heeft genomen.
Het gepubliceerde decreet geeft den arbeidsraad het recht, door bemiddeling, verzoening en arbitrage alle geschillen tusschen werkgevers en werknemers te regelen.
(N. v. h. Noorden)

F. **DISCONTOKOERSEN.** —
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	%
Argentinië	23-2-'33	6
België	13-1-'32	3½
Britsch-Ind.	16-2-'33	3½
Bulgarije	2-1-'34	7
Chili	23-8-'32	4½
Columbia	18-9-'30	7
Danzig	6-5-'33	3
Denemarken	30-11-'33	2½
Duitschland	21-9-'32	4
Engeland	30-6-'32	2
Estland	28-1-'32	5½
Finland	19-12-'33	4½
Frankrijk	8-9-'34	3
Griekenland	14-10-'33	7
Hongarije	17-10-'32	4½
Ierland	22-4-'32	4
Italië	11-12-'33	3
Japan	3-7-'33	3.65
Joego-Slavië	9-2-'34	7
Letland	1-1-'33	5½
Litauen	1-1-'34	6

	Sedert	%
Nederl. Bank:		
Wisseldisc.	19-9-'33	2½
Prom. disc.	19-9-'33	3
Bel. van Eff.	19-9-'33	3
Bel. v. Goed.	19-9-'33	3
Voorsch. R. C.	19-9-'33	3
New York:		
Fed. Res. B.	1-2-'34	1½
Ned.-Indië	16-8-'33	4½
Noorwegen	24-5-'33	3½
Oostenrijk	23-3-'33	5
Peru	1-8-'30	9
Polen	26-10-'33	5
Portugal	11-12-'33	5½
Roemenië	5-4-'33	6
Spanje	23-10-'32	6
Tcj.-Slowakije	25-1-'32	3½
Zweden	29-11-'33	2½
Zuid-Afrika	20-2-'33	4
Zwitserland	21-1-'31	2

(Vorig bericht blz. 329 E.)

23 DECEMBER 1933

G. **IERLAND. — Fascisme. - Generaal O'Duffy.** —
Het Hooggerechtshof heeft op 21 December 1933 uitgemaakt, dat de gevangenhouding van generaal O'Duffy, den leider der Iersche Blauwhemden, en die van John Sullivan, onrechtmatig was en hun onmiddellijke invrijheidsstelling gelast. Overeenkomstig deze order zijn O'Duffy en Sullivan op vrije voeten gesteld.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter). **(Vorig bericht 360 C.)**

H. **AMSTERDAM. — Brand verwoest een Telefooncentrale.** —
Op 22 Dec. 1933 is door onbekende oorzaak een zware uitslaande brand ontstaan in de centrale 4 (Noord) te Amsterdam, waarbij de zgn. splitsingkamer geheel verwoest werd en pl.m. 10.000 nummers uitvielen. Met 8 stralen werd het vuur in korten tijd gebluscht. Ook het

Intercommunale telefoonverkeer en dat van politie en brandweer ondervonden groote stagnatie.
Tengevolge van den brand is in de telefoon-ondercentrale No. 6 over het IJ het koper van de schakelaars roodgloeiend gaan staan, waardoor de chef, de 56-jarige hoofdopzichter J. van Eyle, zóó schrok, dat hij ter plaatse aan hartverlamming overleed. (Algem. Handelsblad.)

A. **LUCHTVAART. — De recordvlucht van de „Pelikaan". —**
In een recordtijd, in vier dagen, vier uur en veertig minuten, is de „Pelikaan" van de K. L. M. van Schiphol naar Batavia gevlogen.
Maandag, 18 December 1933, na ongeveer in een uur startklaar te zijn gemaakt, vertrok de „Pelikaan" om 4.30 's morgens en Vrijdagmiddag. 22 December 1933, 16.20 Javatijd, dat is 9.10 Amsterdamsche tijd landden de K. L. M.-vliegers in Batavia. Het aantal vlieguren bedroeg 74 uur 42 minuten.
De Kerstpost van de vleugellam geslagen „Zilvermeeuw" en de gestrande „Postjager", in totaal 81.000 poststukken, werd meegevoerd.
De bemanning Ivan W. Smirnoff, Piet Soer (beide bestuurders), J. M. H. Grosfeld (boordwerktuigkundige) en C. H. van Beukering (marconist), heeft door deze buitengewone prestatie groote waardeering van het Nederlandsche volk verdiend. Men moet niet uit het oog verliezen, dat deze vlucht niet maanden te voren in elkaar is gezet. Zij is volbracht door normaal technische organisatie.
Wij geven hierbij een staat van de trajecten, die de „Pelikaan" heeft afgelegd. De tijden zijn herleid tot Greenwich-tijd.

18 December 1933

	Aank.	Vertr.	Aantal K.M.
Amsterdam (Schiphol)		4.10	
Marseille	9.33	10.28	985
Rome	13.45	1.20	625
(½ dag vertraging wegens zwaren mist).			
19 December 1933			
Saloniki	8.15	8.45)	
Athene	10.15	10.45)	1110
Caïro	16.35	17.35	1127
Bagdad	23.15	0.30	1303
20 December 1933			
Bushir	4.05	4.40	785
Djask	8.15	9.—	805
Karachi	13.30	14.15	953
Jodhpur	17.45	20.—	615
21 December 1933			
Allahabad	0.20	0.50	872
Calcutta	4.50	5.20	750
Rangoon	9.35	10.15	1078
Bangkok	13.30	17.—	580
Alorstar	23.15	0.05	900
22 December 1933			
Singapore	3.30	3.50	650
Palembang	6.15	6.40	527
Batavia	8.50		480
			14295

(Red. K. H. A.)

B. **RUSLAND. — Petroleum. - Nieuwe velden ontdekt.**
De „Prawda" verneemt uit Tasjkent, dat de geologische expeditie van de „Sredazneft" in den loop van dit jaar een gebied van 720.000 vierkanten kilometer onderzocht heeft (het dal van Ferghana, Zuid-Oezbekistan en Tadzjikistan). De onderzoekingen hebben aangetoond, dat het dal van Ferghana reeds in de naaste toekomst een petroleumproductie kan opleveren, die niet alleen de geheele behoefte van Russisch Centraal-Azië aan stookolie zal dekken, maar ook aan de aangrenzende gebieden olie zal kunnen leveren. (Prawda).
(Vorig bericht 186 F.)

25 DECEMBER 1933

C. **VEREENIGDE STATEN. — Zilveracoord. —**
President Roosevelt heeft op 21 Dec. 1933 het Londensche zilveraccoord onderteekend. De president heeft tevens opdracht gegeven tot aankoop van zilver door de regeering tegen den prijs van 64.5 dollarcents per ounce. De huidige marktprijs bedraagt 43 dollarcents per ounce.
President Roosevelt deelde mede, dat zijn onderzoekingen de noodzakelijkheid hebben aangetoond, dat de zilverprijs wordt verhoogd en gestabiliseerd. In zijn proclamatie, waarin de ratificatie van de Londensche zilverovereenkomst wordt aangekondigd, zegt de president: Dit opent onze muntgebouwen voor de aanmunting van standaarddollars uit zilver, dat voortaan in de Ver. Staten wordt gewonnen, indien de inleveraars van dit zilver bereid zijn de helft daarvan aan de regeering af te staan als muntloon en tot dekking van alle gewone kosten en uitgaven. De dollars, aangemunt van de helft van dit nieuw gewonnen zilver, worden aan de inleveraars teruggegeven, terwijl de andere helft van het zilver in de schatkist vloeit.
(New York Herald, Paris). **(Vorig bericht 105 E.)**

26 DECEMBER 1933

D. **CATALONIE. — President Macia overleden. —**
President Kolonel Francesco Macia, de eerste president van den nieuwen Catalonischen staat, is op 74-jarigen leeftijd overleden. (Vaz Dias)

27 DECEMBER 1933.

E. **BELGIË. — Defensie-budget aangenomen. —**
De Belgische Kamer heeft met 86 tegen 50 stemmen en 6 blanco de voor de grensverdediging gevraagde credieten ter hoogte van 759 millioen francs goedgekeurd. De vrees voor Duitschland heeft de Kamer doen offeren, 759 millioen zijn noodig voor de voltooiïng van den fortengordel in het Oosten en het Noord-Oosten van het land en de versterking van de legerbewapening.
De voorgestelde verdedigingsvorm omvat: voorbereiding van vernielings-, versperrings- en overstroomingsgebieden in de onmiddellijke nabijheid van de grens; aanwezigheid, aldaar, van een technisch bekwaam personeel dat zich, in geval van gevaar, onmiddellijk van deze verdedigingsmiddelen kan bedienen. Verder organisatie van het versterkte bruggenhoofd der hoogvlakte van Herve; het gereedmaken in Limburg, van twee weerstandslinies. Meer naar het Zuiden toe, in Luik en Luxemburg organisatie van een sterke dekkings- en verdedigingslinie.
(Nieuwsblad v. h. Noorden). **(Vor. ber. blz. 358 F.)**

F. **DE CODEX SINAITICUS. —**
Met goedkeuring van de Engelsche regeering heeft het Britsch Museum van de Russische regeering den „Codex Sinaïticus', het bijbelhandschrift uit de tweede helft der vierde eeuw, voor honderdduizend pond sterling gekocht. Deze codex was vroeger in het bezit van den tsaar van Rusland en is een der oudste bijbelhandschriften.
De codex sinaïticus is in de jaren 1844—1859 door C. Tischendorf in het Catharina-klooster op den berg Sinaï ontdekt en verzameld. De codex bevat het geheele Nieuwe Testament, plus den brief van Barnabas en een deel van den Pastor van Hermas, dus de twee z.g. apostolische vaders. De monniken hebben den codex aan den Tsaar van Rusland geschonken, omdat het handschrift in een Oostersch-Orthodox klooster gevonden was en sindsdien werd het oorspronkelijke stuk dan ook te Leningrad bewaard, vanwaar het nu naar Londen is verhuisd.
(Red. K. H. A.)

G. **FRANKRIJK. — Begrooting 1934. - Goedkeuring door Kamer en Senaat. —**
Kamer en Senaat zijn het ten slotte over de begrooting eens geworden. Naar Reuter op 24 Dec. 1933 seinde, hebben beide lichamen haar thans goedgekeurd. Uit de stemmencijfers blijkt, dat de meeste leden het intusschen al mooi genoeg vonden en, nu aanneming der begrooting toch vast stond, niet langer wilden blijven kibbelen over

enkele onderdeelen, zooals over het slaan van zilveren munten, de loterij of een extra-belasting op eenheidsprijswinkels. De Senaat keurde n.l. de begrooting goed met 19 tegen 4, de Kamer met 280 tegen 199 stemmen. Dadelijk daarop werd in beide Kamers het besluit tot sluiting voorgelezen. (N. Rotterd. Crt).

(Vorig bericht blz. 356 A.)

28 DECEMBER 1933

A. **JAPAN. — Kroonprins geboren. —**
De Keizerin heeft op 22 Dec. 1933 het leven geschonken aan een zoon. Het nieuws dat er een kroonprins geboren was gaf het Japansche volk in alle deelen van het land aanleiding tot groote feestelijkheden. (Dempo Tsoesin)

B. **NEDERL.-OOST-INDIË. — Hoe Indië bezuinigt. —**
Naar aanleiding van het afdeelingsverslag van de Eerste Kamer inzake de korting op de Indische pensioenen, volgens welk verslag vele leden den indruk hadden, dat de Ned.-Indische Regeering nog niet voldoende inziet dat ernstig en degelijk moet worden bezuinigd, althans daarnaar niet handelt, wijst de „Java-Bode" er op dat de begrooting van Ned.-Indië, die in 1930 nog *f* 526.000.000 bedroeg, in 1934 was teruggeloopen tot *f* 380.000.000, terwijl de ontwerp-begrooting voor 1935 slechts een totaal aangeeft van *f* 342.000.000 voor de gewone uitgaven.
Schakelt men de pensioenen uit, alsmede de rente en aflossing, welke stabiele posten vormen, dan is de begrooting der uitgaven van 1930 tot 1934 met niet minder dan veertig procent gedaald.
De begrooting van Onderwijs is teruggevallen van *f* 55.000.000 tot *f* 48.000.000 in 1933.
Die voor den Dienst der Volksgezondheid van *f* 19.000.000 tot *f* 13.500.000, en die van het gedecentraliseerd bestuur van *f* 29.000.000 tot *f* 22.000.000. De uitgaven aan salarissen liepen in deze periode terug van *f* 180.000.000 tot *f* 145.000.000.
De uitgaven van B.O.W. daalden van *f* 20.000.000 in 1929 tot *f* 7.000.000 in 1933, en die van Oorlog van *f* 72.000.000 tot *f* 53.000.000, terwijl de Dienst voor de Scheepvaart in deze periode de uitgaven beperkte van *f* 12.000.000 tot *f* 7.000.000. **(Vorig bericht 350 D.)**

C. **BELGIË. — De verdediging van Belgisch Limburg. —**
Zooals minister Devèze het dezer dagen in de Kamer verklaarde, voorziet het defensieplan van de regeering, twee verdedigingslinies in de provincie Limburg: de eerste achter de Zuid-Willemsvaart en de Maas, de tweede achter het Albertkanaal.
Voor de voltooiïng van de reeds grootendeels tot stand gebrachte linie in Limburg wordt — afgezien van het bedrag bestemd voor de voltooiïng van het groote moderne fort te Eben-Emael, bij de Maastrichtsche bocht — een crediet van 5 millioen francs op de buitengewone begrooting bestemd. Gebruik is gemaakt, in het Noorden der provincie, van de verdedigingswerken, door de Duitschers tijdens de bezettingsjaren opgericht. Deze werken heeft men aangevuld, verbeterd en gemoderniseerd. Achter het Albertkanaal worden betonnen schuilplaatsen gebouwd, die met machinegeweren en ook met lichte kanonnen, van een nieuw model, zullen worden bewapend.
In de permanente bezetting van deze verdedigingswerken zal door het 11e reg. infanterie, dat thans te Hasselt garnizoen houdt, worden voorzien. Van de 2200 vrijwilligers, waarmede het legercontingent voor 1934 is vermeerderd, zijn er ongeveer 500 voor Limburg bestemd. Zij zullen mede helpen de eventueele verdediging, tegen een mogelijk geachten onverwachten inval uit het Oosten, te verzekeren. Ook in Limburg (België) wil men een stevig slot plaatsen op een zijner deuren, die, bij verrassing, door een buitenlandschen inbreker — en hiermede bedoelt men alleen Duitschland — zou kunnen worden geforceerd. (Het Vaderland). **(Vorig bericht blz. 362 E.)**

D. **TURKIJE. — Turksch-Japansche overeenkomst. —**
Op 25 Dec. 1933 is een Turksch-Japansche overeenkomst gesloten, welke de wederzijdsche invoeren regelt.
(Milliyet, Istanboel)

29 DECEMBER 1933

E. **BEERTA. — Regeeringscommissaris benoemd. —**
Bij de wet van 29 Dec. 1933 (St.bl. 770) is voorzien in het bestuur der gemeente Beerta.
In de considerans wordt gesteld, dat het wenschelijk is, in verband met groote verwaarloozing van de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente Beerta, de wijze te bepalen, waarop in het bestuur dier gemeente wordt voorzien.
Blijkens art. 1 van de wet houdt de gemeente Beerta op, als bestuursorgaan te bestaan.
De wethouders worden met ingang van den datum, waarop de wet in werking treedt, van hun functie ontheven. De raad der gemeente Beerta komt niet in vergadering bijeen. De door dien raad ingestelde commissies, bedoeld in de artikelen 60, 63 en 197 der Gemeentewet, houden op te bestaan.
Volgens art. 2 oefent de burgemeester van Beerta de taak uit, welke bij wettelijke voorschriften aan den raad en het college van B. en W. is opgedragen.
Volgens art. 3 gedraagt de burgemeester zich stiptelijk naar de bevelen die de Minister van Binnenlandsche Zaken en de Commissaris der Koningin in Groningen noodig achten hem te geven.
Waar bij wettelijke voorschriften een recht van beroep op den Raad is opengesteld, treedt in de plaats van den Raad het College van Ged. Staten van Groningen.

F. **NEDERL. OOST-INDIE. — Verlaging der Indische pensioenen. —**
Bij de wet van 29 Dec. 1933 (St.bl. 779) is een verlaging der Indische pensioenen vastgesteld.
Volgens de wet blijven in Ned.-Indië de eerste tweehonderd gulden van de pensioenen tot en met 2100 gulden kortingsvrij (buiten Ned.-Indië is dit het geval met de eerste vijfhonderd gulden), doch alle hoogere pensioenen worden integraal 17 % gekort. De pensioenen van 300 tot 2100 gulden worden gekort met 18 % van het belastbare deel (buiten Ned.-Indië met 22 %). Een verlichting is aangebracht door middel van kindertoeslag.
De korting treedt in werking met ingang van 1 Jan. 1934 en blijft van kracht tot 1 Januari 1936 met bepaling, dat van 1 Januari 1934 tot 1 April 1934 de korting slechts voor drievijfde deel zal worden toegepast.

G. **NEDERLAND. — Couponbelasting. —**
Bij de wet van 29 Dec. 1933 (St.bl. 780) is een couponbelasting ingesteld. De wet treedt in werking op 25 Febr. 1934.
In de Memorie van Toelichting tot het ontwerp schrijft minister Oud, dat ten aanzien van de binnenlandsche effecten is uitgegaan van het beginsel, dat aan de belasting onderworpen zullen zijn de opbrengsten van alle effecten, uitgegeven door hier te lande gevestigde lichamen behalve van die, welker opbrengst reeds door de Dividend- en Tantièmebelasting is getroffen. In hoofdzaak zijn dus vrijgesteld de binnenlandsche aandeelen, belast de binnenlandsche obligaties, zonder onderscheid, wie eigenaar is.
De heffing van binnenlandsche obligaties is vrij eenvoudig te regelen. Zij kan geschieden bij de bron; degene die de opbrengst (in hoofdzaak dus de obligatierente) moet uitbetalen, wordt tot schuldenaar van de belasting verklaard met het recht om de belasting af te houden bij de uitbetaling van de opbrengst aan de daarop rechthebbenden.
De opbrengst van de buitenlandsche fondsen is aan de belasting onderworpen verklaard, indien zij toekomt aan een persoon, die hier te lande woont of aan een lichaam, dat hier te lande is gevestigd. In den regel zal hij, die (als eigenaar, vruchtgebruiker of anderszins) recht heeft op de opbrengst, zijn coupons en dividendbewijzen wel verzilveren bij een bankier hier te lande, bij welke verzilvering de voldoening der belasting kan geschieden door zegeling der coupon-nota. Echter moet ook rekening worden gehouden met de mogelijkheid, dat de coupons en

dividendbewijzen naar het buitenland zouden worden gezonden, ten einde die aldaar te laten innen. Daarom kan met een belastingheffing bij het verzilveren van coupons, enz. hier te lande niet worden volstaan, maar moet aan den rechthebbende op de opbrengst de verplichting worden opgelegd van het opvorderbaar worden van die opbrengst aangifte te doen, voor zoover deze niet door hem door verzilvering van de coupons, enz. hier te lande is geïnd. Deze aangifte behoeft eerst te geschieden een jaar na afloop van het jaar, waarin de coupons enz. voor invordering vatbaar zijn geworden, zoodat de bezitter van buitenlandsche effecten alle gelegenheid heeft op de normale wijze de belasting te voldoen.

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Verhooging invoerrechten.** Bij de wet van 29 Dec. 1933 (St.bl. 772) is het tarief van de invoerrechten in Ned. Indië verhoogd en zijn de tijdelijke opcenten op het gewijzigd tarief voor 1934 bestendigd.

Het doel van deze verhooging is versterking van de schatkist. De weelde-artikelen worden belast met 20 % met handhaving van de thans reeds geheven 50 opcenten. Voor alle andere artikelen wordt gestreefd naar nivelleering op basis van een grondtarief van 12 % plus 50 opcenten.

Dit betreft hoofdzakelijk artikelen als katoenen manufacturen, aardewerk, tarwemeel en dergelijke, welke thans aan een recht van 10 % zijn onderworpen.

Een uitzondering, wat de opcenten betreft, vormen de in de wet gespecificeerde katoenen stoffen, waarop 20 in plaats van 50 opcenten worden geheven. De datum van inwerkingtreding van het nieuwe tarief zal nader door den Gouverneur-Generaal worden bepaald.

Als luxe artikelen worden in beginsel o.a. beschouwd alle consumptiegoederen, welke min of meer het karakter van overbodigheid dragen en welke thans gemeenlijk worden belast met 12 % van de waarde. De materialen, waaruit luxe artikelen worden vervaardigd, worden belast met 12 % van de waarde plus de opcenten tegenover thans algemeen 6 % plus opcenten.

De opcenten uitgezonderd, wordt uit de tariefsherziening een hoogere opbrengst van ƒ 6.300.000 verwacht.

(Vorie bericht blz. 147 D.)

B. **JAPAN. — Verhooging van de vrachttarieven. —** Het Bat. Nieuwsblad deelt mede, dat de Japansche reederijen met ingang van Maart 1934 de vracht op Ned.-Indië zullen verhoogen met ongeveer 25 %. De reden van deze verhooging zou zijn vermindering van de subsidies aan de reederijen, waartoe de Japansche regeering zich genoodzaakt ziet door den financieelen nood en den val van de yen. (Batav. Nieuwsblad)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Gedwongen aflevering van goud. —**

Met het doel de naar raming 528.531.000 dollar aan goud, gouden munt en goud-certificaten, welke thans in handen van particulieren zijn, weer in het bezit van de regeering te brengen, heeft Morgenthau, de waarnemende minister van Financiën, op 28 Dec. 1933 een decreet uitgevaardigd waarin aan een ieder, die onderworpen is aan de Amerikaansche jurisdictie, de onmiddellijke aflevering van dit goud aan de regeering gelast wordt.

Het goud, de gouden munten en de goud-certificaten moeten bij de Federal Reserve Banken worden ingeleverd voor rekening van de Amerikaansche Schatkist. De huidige bezitters zullen worden schadeloos gesteld in andere betaalmiddelen. De houders van goud in baren zullen den vroeger geldenden officieelen goudprijs van 20.67 dollar per ounce ontvangen. De officieele aankoopprijs van goud van de regeering bedroeg op 28 Dec. 1933 34.06 dollar per ounce.

Dit decreet is een aanvulling van het decreet van president Roosevelt van 28 Augustus.

De volgende uitzonderingen zijn toegestaan:

1. het goud in baren, dat krachtens een door de regeering verleende licentie wordt gehouden;
2. munten, die door verzamelaars als zeldzaam worden erkend;
3. niet gesmolten goud en goud ter waarde van minder dan 100 dollar, onverschillig wie het bezit;
4. goud dat gebruikt wordt voor industrieele- en beroepsdoeleinden of voor kunstnijverheid dient;
5. gouden munten of goud in baren en ook goud-certificaten, welke in het bezit zijn der Federal Reserve Banken of de Reconstruction Finance Corporation;
6. het goud in baren en het buitenlandsch goud, dat momenteel op de Philippijnen, Hawaii en andere Amerikaansche bezittingen wordt gehouden, maar niet in de Vereenigde Staten zelf. (De Telegraaf)

30 DECEMBER 1933

D. **NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren.** In aansluiting aan onze mededeeling van 31 Juli 1933 in zake de nieuwe bepalingen voor ambtenaren, wordt nu medegedeeld, dat deze beschikking van den Voorzitter van den Ministerraad is herzien en o.m. aangevuld met de Nationaal-Socialistische Beweging (N. S. B. groep Mussert) en de „Perhimpoenan Indonesia".

Tot nu toe was de N.S.B. slechts verboden voor de militaire ambtenaren, den B.V.L. en de Burgerwachten. Het gevolg van deze wijziging van de beschikking van minister Colijn zal zijn, dat in alle Gemeenten en Provincies, waar men zich bij den maatregel van het Rijk heeft aangesloten of voornemens is zulks te doen, de N.S.B. ook voor de Gemeente-ambtenaren en Provinciale ambtenaren verboden is of verboden zal zijn.

(Het Vaderland). **(Vorig bericht 343 L.)**

E. **ROEMENIE. — Minister-president Duca vermoord. —** Op 29 December 1933 is Minister-president Duca op het station te Sinnaja vermoord.

De dader, Nicolas Constantinescu en eenige handlangers zijn gearresteerd. Volgens een mededeeling van de kanselarij van den minister-president is de moordenaar lid van de onlangs ontbonden IJzeren Garde.

(Adeverul, Boekarest)

(Vorig bericht Regeering blz. 350 F.)

F. **ROEMENIE. — Minister van onderwijs, Angelescu, tot premier benoemd. —**

Koning Carol heeft een decreet onderteekend waarbij de minister van onderwijs, Angelescu, tot Roemeensche premier benoemd wordt. De liberale partij waarvan Duca de leider was, heeft als zijn opvolger Dinu Bratianu, den minister van Financiën, gekozen.

Minister-president Angelescu heeft besloten in het geheele land den staat van beleg af te kondigen, welk besluit door den Koning is onderteekend.

Massa-arrestaties van leden der IJzeren Garde hebben station te Sinaja vermoord.

G. **SPANJE. — Concentratiekampen. —**

De Spaansche minister van binnenlandsche zaken heeft ter beveiliging van de openbare orde de onverwijlde inrichting van concentratiekampen voor staatsgevaarlijke elementen bevolen. In dezen maatregel was reeds voorzien door een in Aug. 1933 uitgevaardigde wet. (El Sol.)

H. **LUCHTVAART. — De terugreis van de „Pelikaan".** De „Pelikaan" van de K.L.M., op 26 Dec. 1933 om 17.40 uur (Amsterdamsche tijd) van Batavia vertrokken, landde 30 Dec. 1933 om 10.12 uur (A.T.) op Schiphol en volbracht aldus de terugreis in 100 uur en 32 minuten. De tocht van Amsterdam naar Indië was gemaakt in 100 uur en 40 minuten.

De gemaakte tijd van de thuisreis werd, behalve door ongunstige weersomstandigheden tijdens de vlucht, nadeelig beïnvloed door de moeilijkheden, welke de dikke mist boven het vliegveld Schiphol een vlotte landing op het eindpunt in den weg legde.

Na door de naaste familieleden te zijn verwelkomd, werden de vliegers, Ivan W. Smirnoff, Piet Soer (beide bestuurders), J. M. H. Grosfeld (boordwerktuigkundige)

en C. H. van Beukering (marconist), door verschillende autoriteiten toegesproken. De minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff deelde hun de benoeming mede tot Ridder in de Oranje Nassau-orde. Nog andere onderscheidingen werden hun verleend.
Tenslotte hebben alle leden der bemanning bedankt voor de hun bereide hartelijke ontvangst.
Wij laten hier nog volgen het lijstje van de vertrek- en aankomsttijden en afgelegde dag-trajecten:
26 December: Vertrek Batavia 17.40 uur.
27 December: Te Medan 1.35 uur; van Medan 2.30 uur. Te Rangoon 10.10 uur; van Rangoon 11.40 uur. Te Akyab 18.10 uur; van Akyab 19.10 uur. (Batavia-Akyab 4010 K.M.).
28 December: Te Allahabad 2.46 uur; van Allahabad 3.20 uur. Te Karatsji 12 uur; van Karatsji 13 uur. Te Djask 19.30 uur; van Djask 20.30 uur. (Akyab-Djask 3778 K.M.).
29 December: Te Basra 5.05 uur; van Basra 6.05 uur. Te Bagdad 9.05 uur. Te Caïro 17.20 uur (Djask-Cairo 2888 K.M.). Vandaar te 18.50 weer vertrokken naar Athene.
30 December: Van Athene vertrokken te 5.35 uur; te Napels geland 9.15 uur. Van daar naar Marseille. Uit Marseille vertrokken 3.30 uur. Aankomst te Amsterdam 10,12 uur (Caïro-Amsterdam 3997 K.M.).
De tijden zijn volgens de Amsterdamsche tijdrekening aangegeven.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 362 A.)**

2 JANUARI 1934

A. **VEREENIGDE STATEN. — Henry Morgenthau benoemd tot minister van financiën. —**
De financieele adviseur van Roosevelt, Henry Morgenthau Jr., is thans definitief benoemd tot staatssecretaris van de Schatkist der Vereenigde Staten, nadat hij deze functie reeds eenigen tijd had waargenomen sedert het aftreden van Woodin.
Morgenthau, die 43 jaar oud is, is een zoon van ambassadeur Henry Morgenthau. (Vaz Dias)

B. **CATALONIE. — Luis Companys tot president gekozen.**
Het Catalaansche parlement heeft op 31 December 1933 een nieuwen president van de generaliteit van Catalonië gekozen.
Van de 80 uitgebrachte stemmen werden 6 blanco en 56 op Luis Companys uitgebracht, die daardoor gekozen werd tot opvolger van Macia.
Luis Companys werd in 1883 in de provincie Lerida te Tooros geboren. Hij studeerde rechten. Voor de verkiezingen van April 1931 sloot hij zich bij Macia aan en stichtte tezamen met hem de Republikeinsche partij.
(El Sol.)

C. **LUCHTVAART. — De Pander-Postjager. —**
Het Studie Comité Snelpost Nederland-Indië deelt aan Aneta Vaz Dias mede:
De Postjager is Zondag 31 December 1933, te half tien 's morgens, Indische tijd, dus 2.20 uur G.M.T. behouden op het vliegveld Tjililitan bij Batavia geland.
Het vliegtuig vertrok 23.30 uur G.M.T. van den 30sten December van Singapore en heeft den afstand van Singapore naar Batavia van 932 K.M. in 2 uur en 50 minuten afgelegd, hetgeen dus een snelheid van 329 K.M. per uur beteekent.
De tocht van Athene naar Batavia werd volbracht in 72 uur 20 min. Van Athene werd vertrokken op denzelfden tijd, als waarop de reis vandaar zou zijn vervolgd, indien het vliegtuig geen noodlanding te Grottaglie (Italië) had moeten maken, n.l. om 2 uur in den morgen.
De tijd tusschen vertrek Schiphol, 4 uur 34 G.M.T. en vertrek van Athene om 2 uur G.M.T. zou dus bedragen hebben 21 uur 26 min.
Zonder de noodlanding in aanmerking te nemen komt men op een totaal van 93 uur 46 minuten, en zonder het gedwongen verblijf te Singapore, waar anders niet zou zijn geland, op 80 uur 46 min.
De tocht werd volbracht met ruime rustpoozen in de verschillende plaatsen, die op de route worden aangedaan. In totaal zijn slechts ruim 45 vlieguren noodig geweest om den afstand van 13.600 K.M. af te leggen. **(V. b. 359 D.)**

3 JANUARI 1934

D. **FRANSCH-DUITSCHE ONDERHANDELINGEN. — Fransche nota. —**
Het memorandum, dat door den Franschen gezant te Berlijn, François Poncet, na zijn onderhoud met Rijkskanselier Hitler en Von Neurath is overhandigd en dat het Fransche antwoord bevat op Hitler's bewapeningseischen, is in vriendschappelijken toon gesteld.
In het memorandum geeft de Fransche regeering, na de noodige reserves gemaakt te hebben met betrekking tot de Duitsche eischen inzake herbewapening, haar voldoening te kennen over het voornemen der Duitsch regeering om met alle nabuurstaten non-aggressiepacten te sluiten. De Fransche regeering wijst echter met nadruk er op, dat het goed zou zijn, het sluiten van dergelijke verdragen slechts in zooverre te overwegen als zij geen afbreuk doen aan de bestaande waarborgen voor de veiligheid.
Na dan geconstateerd te hebben, dat de Duitsche regeering in beginsel bereid is een periodieke en automatische contrôle te aanvaarden, stelt de Fransche regeering de vraag, of Duitschland bereid is de practische maatregelen, welke bij de laatste besprekingen op de ontwapeningsconferentie te Genève overwogen zijn, eveneens te aanvaarden.
In het memorandum wordt verder er op gewezen, dat de Duitsche eischen rechtstreeks in strijd zijn met de doeleinden van de conferentie zelf zooals deze tot dusver met de instemming van Duitschland zelf zijn omschreven, wijl Duitschland een substantieele herbewapening eischt. Het rijk eischt een permanent leger van drie-honderdduizend man, waarbij men nog aanzienlijke politie-effectieven zou moeten voegen, waarvan het militair karakter ontegenzeggenlijk door de conferentie is erkend, alsook de quasi-militaire formaties, waarmede iedere conventie rekening zou moeten houden. (De Maasbode)

E. **RUSLAND. — Het tweede vijfjarenplan. —**
Het program voor het tweede vijfjarenplan, dat ten doel heeft de Sowjet Unie de industrieele mededinger te maken van zijn kapitalistische buren, is bekend gemaakt. De plannen voorzien in een vermeerdering der productiecapaciteit met 250% in 1937 ten opzichte van 1932, het laatste jaar van het eerste vijfjarenplan en het brengen der productie op het negenvoudige van voor den oorlog. Het plan bevat een groot aantal lijsten van metaal-, mijn-, petroleum- en textielondernemingen, terwijl voorzien wordt in een uitbreiding van het spoorwegnet door den aanleg van 7000 mijlen spoorlijn.
(Prawda) **(Vorig bericht blz. 107 E.)**

F. **ROTTERDAM-ANTWERPEN. — Havenbeweging. —**
Wij laten hieronder een vergelijkende staat volgen van de havenbeweging van Rotterdam en Antwerpen in 1933.

	Rotterdam		Antwerpen	
1933	schepen	netto t.	schepen	netto t.
Januari	745	1.083.899	784	1.675.712
Februari	677	1.076.178	717	1.555.389
Maart	764	1.225.678	806	1.682.692
April	745	1.136.200	783	1.663.633
Mei	815	1.241.649	857	1.703.617
Juni	765	1.214.112	822	1.684.160
Juli	822	1.324.651	856	1.760.851
Augustus	820	1.248.028	873	1.845.433
September	838	1.321.946	810	1.618.392
October	889	1.338.413	885	1.827.581
November	832	1.259.303	858	1.732.218
December	855	1.260.275	790	1.690.913
Totaal	9567	14.730.332	9841	20.440.591

De voor Antwerpen opgegeven cijfers der netto tonnenmaat zijn die volgens Belgische berekening.
Om deze gelijk te maken met de hier gebruikelijke berekening, moeten deze cijfers met 15% verminderd worden.
Het totaal-cijfer voor Antwerpen wordt dan 17.374.502 tons.

A. **ROEMENIE. — Taterescu vervangt Anglescu. —**
In plaats van den tegenwoordigen minister-president Angelescu is de minister van handel Taterescu tot premier benoemd. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter).
(Vorig bericht blz. 364 F.)

4 JANUARI 1934

B. **DUITSCHLAND. — Baron v. Fritsch chef der legerleiding. —**
De Rijkspresident heeft op voorstel van den Rijksweerminister den bevelhebber van „Wehrkreis III", luitenant-generaal baron v. Fritsch met ingang van 1 Febr. 1934 benoemd tot chef van de legerleiding ter vervanging van generaal von Hammerstein, die inmiddels afgetreden is (Völkischer Beobachter)

5 JANUARI 1934

C. **VEREENIGDE STATEN. — Begrooting 1934—'35. —**
President Roosevelt heeft bij het Congres de begrooting ingediend voor het op 30 Juni 1935 eindigende begrootingsjaar.
Hij schat het tekort voor het loopende jaar op $ 7.300 mill. en voor het volgende jaar op $ 2 milliard, tezamen dus ruim $ 9 milliard.
Van de gewone uitgaven, die geraamd worden op $ 3960 mill., komen $ 3237 mill. voor rekening van de gewone begrooting. terwijl de rest bestemd is voor de administratieve lichamen, die belast zijn met de doorvoering van het herstelprogramma. De gewone loopende inkomsten voor het begrootingsjaar 1934-1935 worden geraamd op $ 3976 mill. Voor de ondersteuning van de banken, van de spaarbanken, alsmede voor den vrijwilligen arbeidsdienst en de financiering der openbare werken, zullen extra uitgaven noodig zijn van $ 2 milliard. De openbare vlottende schuld zal eind Juni 1935 dan ook zijn gestegen tot $ 32 milliard.
Tengevolge van diepgaande bezuinigingsmaatregelen is de gewone begrooting verminderd met $ 684 mill. President Roosevelt deelde verder mede, dat de onvermijdelijke uitgaven, tot het financieren van de herstelcampagne in het begrootingsjaar, eindigende per 30 Juni, ongeveer $ 7500 mill. bedragen, terwijl hij een reservefonds verlangt van $ 2 milliard, om de campagne te kunnen voortzetten. De Boodschap voorziet verder het aangaan van leeningen tot een bedrag van $ 10 milliard in het komende halve jaar. ($ 600 mill. nieuwe leeningen en $ 400 mill. voor de aflossing van vervallende schulden). Het bovengen. tekort van $ 9 milliard, tengevolge waarvan de openbare schuld stijgt tot $ 32 milliard, houdt geen rekening met de invoering van verschillende nieuwe belastingen en met de opbrengsten der alcoholbelasting. President Roosevelt stelde vervolgens voor met ingang van 1 September de salarissen der ambtenaren te verminderen met 10% (oorspronkelijk was een korting voorzien van 15%). President Roosevelt voegde aan het rapport toe, dat hij $ 500 mill. noodig heeft voor de Refico en verder $ 800 mill. voor de ondersteuning der werkloozen. Hij legde er den nadruk op, dat het absoluut noodzakelijk was in 1934 en 1935 de ondersteuningscampagne voort te zetten en wees er op, dat hiervoor extra reserven noodig zullen zijn. De Refico, die tot taak heeft een groot gedeelte der banken te financieren, die in moeilijkheden zijn geraakt, neemt bijna $ 4 milliard voor haar rekening van het tekort over 1934, dat totaal $ 7 milliard bedraagt.
Voor de raming der ontvangsten in de komende achttien maanden is de regeering uitgegaan van de veronderstelling, dat de industrieele productie in deze periode met 34 % zal stijgen.
(N. Y. Herald, Paris) **(Vorig bericht 221 E.)**

D. **OOSTENRIJK. — Begrooting 1934. —**
Het ministerie heeft de Oostenrijksche begrooting voor 1934 goedgekeurd. Per 31 December 1933 is de begrooting bij nood-verordening van kracht geworden. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 348 M.)

8 JANUARI 1934

E. **WERKLOOSHEID. — Daling. —**
Het Internationaal Arbeidsbureau publiceert een overzicht van den stand der werkloosheid in de wereld gedurende de laatste 3 maanden van het jaar 1933. Uit de ontvangen cijfers kan het I. A. B. constateeren, dat evenals gedurende de voorlaatste 2 trimesters ook gedurende het laatste trimester een verbetering in den toestand heeft plaats gehad. Vergeleken bij 1932 stelt men een vermindering van het aantal werkloozen in de volgende landen vast; Duitschland, Australië, België, Canada, Chili, Danzig, Denemarken, Estland, Vereenigde Staten, Finland, Engeland, Hongarije, Ierland, Japan, Letland, Nederland, Portugal, Roemenië, het Saargebied en Zuid-Slavië. In een zeker aantal landen wordt deze vermindering bevestigd door de cijfers, waaruit een toeneming van de werkgelegenheid blijkt. Zoo ziet men dat in de Vereenigde Staten, wanneer men als grondslag neemt de werkgelegenheid in 1929, de werkgelegenheid in October 1932 59.6 % bedroeg en in Oct. 1933 73½ %; in Engeland in Dec. 1932 91.6 %; vergeleken bij 1929, en 97½ % in December 1933; Canada in November 1932 71.1 %, Nov. 1933 76.6 %; Japan in Augustus 1932 81.8 %, Augustus 1933 90 %; Italië in October 1932 70.5 %, October 1933 73.6 %. Daarentegen is in Bulgarije, Noorwegen, Nieuw-Zeeland, Palestina, Polen en Tsjecho-Slowakije gedurende den herfst 1933 de werkloosheid eenigszins vermeerderd, vergeleken bij den herfst van het vorige jaar. Ook in Frankrijk is de werkgelegenheid gedurende het laatste jaar met een half procent afgenomen. Het arbeidsbureau wijst er verder op, dat wanneer men de cijfers over de laatste 3 maanden vergelijkt met die van het vorige trimester, een vermindering in de werkloosheid valt te constateeren, hoewel men een vermeerdering had mogen verwachten, vooral in de Noordelijke landen, in verband met de seizoenwisseling. (Intern. Arbeidsbur. ,Genève)
(Vorig bericht blz. 338 D.)

F. **NATIONAAL-SOCIALISME. — Ir. A. A. Mussert.**
De N.S.B. heeft op 5 Januari 1934 een vergadering gehouden te Amsterdam.
Ir. A. A. Mussert waarschuwde tegen elke terreur. **„Wij moeten onze handen rein houden en rein doen blijven".** Hij besloot met een opwekking de beweging trouw te blijven. (Alg. Handelsblad). **(Vorig bericht 262 H.)**

G. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. — De kerkstrijd. —**
De strijd tusschen de orthodoxe Duitsche geestelijkheid en de extreme nat.-soc. invloeden in de evangelische kerk heeft op 7 Jan. 1934 een hoogtepunt bereikt. Honderden gematigde predikanten hebben openlijk de handschoen toegeworpen aan Rijksbisschop Müller door het van den kansel voorlezen van een manifest, waarin geprotesteerd wordt tegen zijn „dictatorschap en incompetentie". In een uitgevaardigde order verbood Rijksbisschop Müller de bespreking op den kansel van politieke kwesties en, aangezien men aanneemt, dat dit bevel op wensch van Hitler is gegeven, beschouwt men algemeen het voorlezen van het manifest als een opstaan tegen den rijkskanselier zelf. In het manifest wordt er op gewezen, dat het evangelie in het grootste gevaar verkeert. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 360 B.)

H. **VEREENIGDE STATEN. — De herstelbeweging. — Werkloosheid. —**
Sedert den aanvang van Roosevelt's wederopbouwveldtocht hebben volgens een rapport van de Amerikaansche vakvereenigingen 1.800.000 werkloozen weer werk gevon-

den. 4.600.000 worden voorloopig met openbare werken en in de bosschen te werk gesteld. De werkweek is gemiddeld met 4½ uur verminderd. De loonen zijn met 5½ % gestegen. Dit vakvereenigingsrapport beoordeelt de zakelijke perspectieven gunstiger dan het vorig jaar.
Het rapport wijst er echter op, dat de tot dusver behaalde vooruitgang door een inflatie weer te niet zou worden gedaan. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 356 D.)

9 JANUARI 1934

A. **CHINA. — Wapenleveringen. —**
China Weekly Revue bespreekt in een artikel de afzetmogelijkheden voor wapens in het Verre Oosten en schrijft, dat het geharrewar in China een goede zaak is voor Engeland, Amerika, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije. Van Augustus 1932 tot Augustus 1933 heeft Engeland 46 millioen patronen, tal van machinegeweren en tankwagens geleverd. In den laatsten tijd heeft Nanking in de Vereenigde Staten voor £ 200.000 machinegeweren en munitie besteld. Men verwacht de levering van 36 tanks en twee vliegtuigen, ieder met 2 machinegeweren. Ook Japan is goed voorzien van Chineesche orders en voert jaarlijks voor ongeveer 400 millioen yen aan wapens en munitie in China in. (China Weekly Revue)

B. **NEDERAND. — De N.S.B. als voor ambtenaren verboden vereeniging. —**
Op vragen van het Tweede Kamerlid Westerman, betreffende het niet voorkomen van de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen en betreffende de door de regeering aan te leggen maatstaf voor het nemen van op die lijst betrekking hebbende besluiten, heeft de heer Colijn, minister van staat, voorzitter van den raad van ministers, het volgende geantwoord:
De simpele verklaring dat een vereeniging staat op den bodem van het wettig gezag, is niet voldoende ter bepaling van het standpunt der regeering met betrekking tot de vraag, of een ambtenaar lid van die vereeniging kan zijn. De daad moet ten deze met het woord in overeenstemming zijn. Dit is bijvoorbeeld niet het geval met de Nationaal-Socialistische Beweging. Terwijl deze zich wel in bedoelden zin heeft uitgesproken, zijn nochtans vanwege haar leiding instructies gegeven in lijnrechten strijd met een door de regeering uitgevaardigd voorschrift.
De regeering volgt met groote waakzaamheid de gestie van alle politieke stroomingen en neemt haar maatregelen in verband met de gedragingen, die te harer kennis komen. Die waakzaamheid geldt voor de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij evengoed als voor anderen.
Uit het voorafgaande volgt, dat naar het oordeel der regeering niet alleen afgelegde verklaringen, maar ook, en zelfs meer dan deze, de feitelijke gedragingen beslissend zijn voor de door haar te nemen besluiten. Dat daarbij door de regeering objectief te werk wordt gegaan, vereischt geen afzonderlijke bevestiging, al kan er, bij de verscheidenheid van de verschijnselen, van een vasten maatstaf, die voor allen gelijkelijk gelden zou, geen sprake zijn.
Dat de Nationale Unie op de lijst der voor ambtenaren verboden vereenigingen zou zijn geplaatst, is voor de regeering een nieuwtje.
Naar wij vernemen is de reden van de plaatsing van de N.S.B. op de lijst van voor rijksambtenaren verboden vereenigingen deze, dat onlangs in een vergadering van leden van een plaatselijke Burgerwacht uit een mededeeling van een lid der N.S.B. gebleken is, dat de heer Mussert, leider van de N.S.B., aan de leden van zijn beweging verboden had om als lid van de Burgerwacht ontslag te nemen.
Naar men weet, had reeds de vorige minister van Binnenlandsche Zaken het lidmaatschap van de N.S.B. onvereenigbaar verklaard met het lidmaatschap van de Burgerwacht, waardoor deze in dit opzicht gelijk komt te staan met leger, vloot en den bijzonderen vrijwilligen landstorm. Hieraan is nu, in verband met de hierboven vermelde mededeeling omtrent het bevel van den leider der N.S.B. uitbreiding gegeven voor alle rijksambtenaren, omdat de regeering daarin een instructie van een partijleider ziet aan ambtenaren om een bepaalde houding aan te nemen en een goede uitoefening van het ambtenaarschap onvereenigbaar wordt geacht met het lidmaatschap eener zoodanige partij.
Andere partijen, wier leiders zich aan hetzelfde schuldig zouden maken, zouden door den zelfden maatregel getroffen worden. (N. Rotterd. Crt.).

(Vorig bericht blz. 366 F.)

C. **NEDERL. OOST-INDIË. — Javasuiker. — Verkoop van Java in 1933. - Taxatie van de voorraden in 1934.**

Onverkocht 1933 (in tonnen van 1000 K.G.)

	Wit	Bruin	Naprod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan.	1.715.213	1.075.226	11.508	2.801.947
Productie .	1.093.293	243.108	66.596	1.402.997
Te verkoop.	2.808.506	1.318.334	78.104	4.204.944
Verkoop .	1.073.818	464.331	78.104	1.616.253
Onverkocht 31/12 . .	1.734.688	854.003	—	2.588.691

Hierbij is geen rekening gehouden met de hoeveelheid superieure suiker, die in den loop van het jaar in bruine suiker werd getransformeerd. In het jaar 1932 had die hoeveelheid 47.815 ton bedragen en die van 1933 is nog niet bekend.
Voor den oogst 1934 werden in 1933 34.978 hectaren met riet beplant en wel 30.879 hectaren voor fabrieken, die witte suiker afleveren en 4.099 voor ondernemingen, die bruine hoofdsuiker produceeren. Indien wij voor het gemak een gemiddelde productie van 160 quintalen tel quel per hectare aannemen, dan kunnen wij een oogst van 560.000 ton verwachten.
De positie wordt dan:

Onverkocht:	Wit	Bruin	Naprod.	Totaal
Begin voorraad 1 Jan.	1.734.688	854.003	—	2.588.691
Prod. (tax.)	465.000	60.000	35.000	560.000
Te verkoopen (tax.) .	2.199.688	914.003	35.000	3.148.691

Hierbij moet nog onderling verrekend worden, hetgeen er in de jaren 1933 en 1934 aan superieure suiker tot bruine is en wordt omgewerkt. (Dr. H. C. Prinsen Geerligs)

(Vorig bericht blz. 151 K.)

10 JANUARI 1934

D. **DUITSCHLAND. — De brandstichting in het Rijksdaggebouw. —**
De Fransche schrijver Romain Rolland heeft op 25 Aug. 1933 op den open brief van „Oberreichsanwalt" dr. Werner om het door hem en dr. George Branting verzamelde materiaal betreffende den Rijksdagbrand op te sturen, geantwoord.
Hij stelt vast, dat zich een internationale enquête-commissie heeft gevormd, bestaande uit de volgende personen: D. N. Pritt, Engeland; Arthur Hays en Clarence Darrow, Vereenigde Staten; Vermeijlen, België; dr. Vald Huid, Denemarken; Luis Jemenes de Asua, Spanje; Gaston Bergery, Frankrijk; de Moro-Giafferi, Frankrijk; mevr. mr. Bakker—Nort, Nederland; dr. G. Branting, Zweden en dr. Johannes Huber, Zwitserland.
De documenten, die zich in handen dezer commissie hebben bevonden, worden ter beschikking gesteld van het Reichsgericht en de getuigen genoemd, zoodra principieele garantie is verleend voor een vrije, onafhankelijke verdediging, alsmede voor openbaarheid der behandeling. De garanties worden dan in den brief nader omschreven. Zij hebben betrekking op vrije keuze der verdediging, op vrijgeleide voor verdedigers en getuigen en op het doen toekomen van de dagvaarding aan de internationale enquête-commissie.
Ook dr. George Branting heeft waarborgen voor een juist gebruik van eventueel toe te zenden materiaal gesteld. Deze zijn:
1. Vrije keuze van verdedigers door de beschuldigden.

2. Toelating van de door de beschuldigden verlangde buitenlandsche verdedigers.
3. Onbeperkte inzage van de dossiers door de verdedigers en toezending van de beschuldiging aan de buitenlandsche verdedigers.
4. Volledig recht van de beschuldigden zich met de verdedigers te verstaan zonder aanwezigheid van derden.
5. Openbaarheid tijdens den geheelen duur van het proces.
6. Menschwaardige behandeling der beschuldigden.
7. Vrijgeleide en veiligheid voor de getuigen, die door de verdediging of de commissie van onderzoek zullen worden opgeroepen. Vrijheid van spreken voor hen.
8. Veiligheid voor de verdedigers en ongehinderde verdediging.
9. Uitnoodiging der door de verdediging aangewezen of nog aan te wijzen getuigen.

Branting wacht het antwoord van den procureur-gen. af. Ik bevestig, aldus schrijft de procureur-generaal op 29 Aug. 1933 aan dr. George Branting, de ontvangst van uw schrijven d.d. 18 dezer. Uw opvatting, dat mijn verzoek om toezending van het bewijsmateriaal, dat zich bevindt in het bezit der commissie, de conclusie rechtvaardigt, dat ik het aanwezige materiaal tegen de verdachten onvoldoende acht, is onjuist. Na de ontvangen mededeelingen over het doel der commissie, heb ik niet verwacht en ook niet kunnen verwachten, dat ik materiaal zou ontvangen, dat de door mij vervolgde personen nog ernstiger zou beschuldigen. Bij mijn verzoek ben ik veeleer uitgegaan van het standpunt, dat van oudsher door alle ambtenaren van het openbaar ministerie in Duitschland is gehuldigd en volgens hetwelk zooveel mogelijk de feiten, derhalve ook die, welke ten voordeele van de verdachten pleiten, ter kennis van het gerecht moeten worden gebracht.

Bovendien moest ik na de berichten in de pers kunnen verwachten, dat ik materiaal zou ontvangen, dat verdenking zou doen rijzen tegen personen, welke nog niet vervolgd zijn. Ik meende, dat de zin van mijn woorden niet kon worden misverstaan. Zeer duidelijk is dit in ieder geval op te maken uit mijn schrijven aan den heer Romain Rolland, welks inhoud u bekend is. Gijzelf kenmerkt het zich in het bezit der commissie bevindende materiaal als geschikt tot versterking van de aanklacht. Overigens constateer ik met voldoening, dat u het met mij eens bent, dat al het materiaal, dat inlichtingen kan verschaffen, aan het Reichsgericht moet worden voorgelegd. Wanneer u daarbij verklaart, dat u het juist acht, dit materiaal aan het gerecht te doen voorleggen niet door de vervolgende autoriteiten, maar door de verdediging, dan merk ik op, dat de weg, waarlangs het materiaal het gerecht bereikt, voor mij van ondergeschikt belang is. Ik heb er in het geheel geen bezwaar tegen, dat het materiaal door bemiddeling van de verdediging ter kennis van het gerecht wordt gebracht.

Het Secretariaat van het Nederlandsche Comité van kunstenaars en intellectueelen voor den strijd tegen de Duitsche terreur, deelde op 2 Sept. 1933 aan V.D. den tekst mede van het antwoord van Dr. Branting op den brief van den procureur-generaal van het rijksgerechtshof te Leipzig. Wij ontleenen hieraan het volgende:

„Is het u niet bekend, dat in de geheele wereldpers reeds begin Maart met groote zekerheid werd verklaard, dat de brandstichting in den Duitschen rijksdag geen werk van communisten was? Is het u niet bekend, dat in de geheele wereldpers reeds begin Maart beweerd werd, dat de brandstichting den tegenwoordigen Pruisischen minister-president Göring tot auctor had? Het leek ons in het buitenland vanzelfsprekend, dat minister-president Göring tegen tenminste één der groote wereldbladen, die deze bewering uitten, een aanklacht zou indienen. Hij heeft het niet gedaan.

Nog kort geleden heeft de bekende advocaat Moro-Giafferi zelfs woordelijk verklaard: „Ik beoordeel de zaak streng van uit beroepsstandpunt en spreek tot u, als advocaat, die eenvoudig de stukken heeft bestudeerd. Bij mijn ziel en bij mijn geweten verklaar ik: „Göring heeft het gedaan, Göring heeft bevel gegeven, het rijksdaggebouw in brand te steken." Ook tegen Moro-Giafferi is geen aanklacht ingediend.'

Bruinboek over den brand in het Rijksdaggebouw. — Wie zijn de ware brandstichters van het Duitsche Rijksdaggebouw? Aan dit onderwerp wijdt het in Sept. 1933 verschenen Bruinboek vele bladzijden, aan het eind waarvan het den Rijksminister Göring als den dader aanwijst.

De conclusies der Internationale Commissie te Londen. — Op 20 Sept. 1933 heeft de Internationale Commissie van Juristen te Londen inzake de brandstichting in het Rijksdaggebouw haar conclusies bekend gemaakt. Deze conclusies zijn de volgende:

De Commissie heeft bevonden, dat Van der Lubbe geen lid is van de communistische partij, maar veeleer een tegenstander.

Geen enkel verband kan worden aangetoond tusschen de communistische partij en den brand in het Rijksdaggebouw. Torgler, Dimitrov, Popov en Tanev moeten als onschuldig worden beschouwd.

De documenten geven aanleiding tot de meening, dat Van der Lubbe de misdaad niet alleen kan hebben uitgevoerd. Het is zeer waarschijnlijk, dat de brandstichters gebruik hebben gemaakt van onderaardsche gangen, die van het Rijksdaggebouw naar het huis van den Rijksdagpresident leiden.

Er bestaan ernstige gronden om aan te nemen, dat de brand is gesticht door of ten behoeve van leidende persoonlijkheden der nationaal-socialistische beweging.

Proces begonnen. — Op 21 Sept. 1933 is het proces tegen Van der Lubbe, Torgler en de drie Bulgaren, die beschuldigd worden van het stichten van den brand in den Rijksdag, begonnen.

De president van de rechtbank, dr. Bünger, ging op 29 Sept. 1933 er toe over, Van der Lubbe zelf te hooren over de voornaamste kwestie, de brandstichting in den Rijksdag.

Van der Lubbe verklaarde zich bereid, directe antwoorden te geven op de vragen van den president. Als dr. Bünger hem vraagt: „Van der Lubbe, hebt ge op 27 Febr. het Rijksdaggebouw in brand gestoken en bekent ge, dat ge schuldig zijt?" antwoordt Van der Lubbe: „ja".

Göring getuigt. — Minister-president Göring heeft op 4 Nov. 1933 als getuige een verklaring afgelegd, waarin hij de beschuldigingen in het Bruinboek grotesk noemt en niet waard om weerlegd te worden. Voor de vernietiging van het communisme, aldus de minister, hadden de nationaal-socialisten werkelijk niet een rijksdagbrand noodig.

Dr. Göbbels getuigt. — Minister Göbbels heeft op 7 Nov. als getuige verschillende vragen beantwoord en het Bruinboek bestreden. Volgens Dr. Göbbels heeft de communistische partij den rijksdagbrand op haar geweten. Scherpe critiek oefende hij op het karakter van Torgler. Na afloop van zijn verhoor stelden Dimitrof en Torgler den minister verschillende vragen, welke beantwoord werden.

De minister sprak de verwachting uit, dat de buitenlandsche pers een nauwkeurig verslag zou geven van zijn weerlegging van het Bruinboek.

De laatste faze van het proces inzake den rijksdagbrand is op 23 Nov. 1933 te Leipzig begonnen. Reeds in het begin van de zitting verheft zich Van der Lubbe om te verklaren, dat hij niet tevreden is met den gang van zaken. Hij wil spoedig een vonnis, hetzij 20 jaar gevangenisstraf of de doodstraf.

Hij verklaart nogmaals, dat hij den brand alleen heeft gesticht.

Requisitoir. — Na een lang requisitoir, eischte de Oberreichsanwalt Dr. Werner tegen Van der Lubbe wegens voortgezet misdrijf van hoogverraad en zware brandstichting de doodstraf met verlies van burgerlijke eererechten voor het leven; tegen Torgler wegens voortgezet misdrijf van hoogverraad en zware brandstichting de doodstraf met verlies van burgerlijke eererechten, en tegen de Bulgaren Dimitrov, Popov en Tanev vrijspraak wegens gebrek aan bewijs.

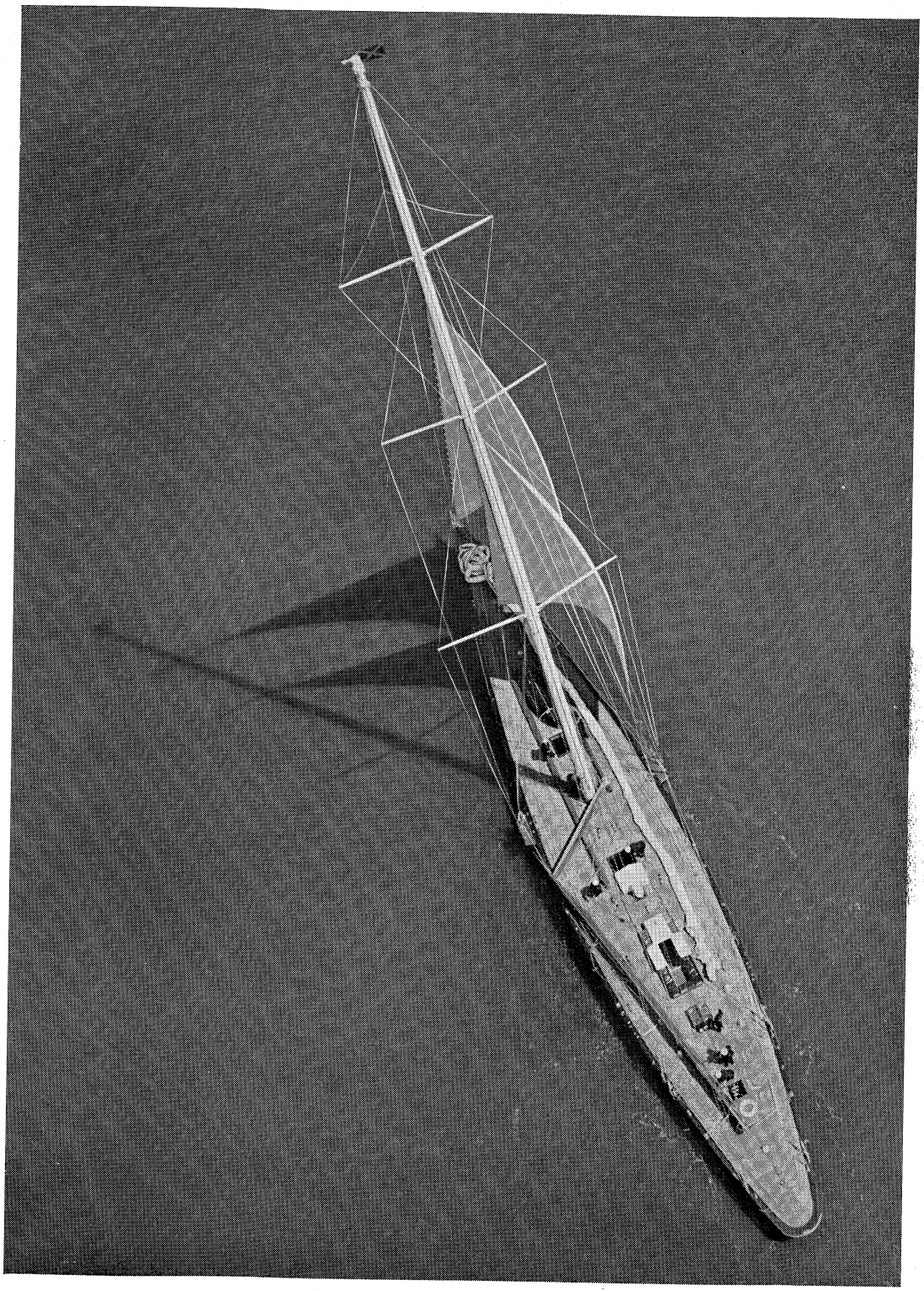

DE „ENDEAVOUR", het snelste Europeesche jacht.

Uitspraak. — De vierde strafsenaat van het Rijksgerechtshof te Leipzig heeft op 23 Dec. 1933 uitspraak gedaan in het proces van den Rijksdagbrand.
De Nederlander Marinus van der Lubbe is ter dood veroordeeld wegens hoogverraad, gepaard met brandstichting, welke beoogde een opstand te verwekken, benevens poging tot eenvoudige brandstichting. De verdachten Torgler (Duitscher), Dimitrof, Popof en Tanef (Bulgaren) zijn vrijgesproken.
Naar verluidt zal de verdediger van Van der Lubbe, dr. Seuffert, vermoedelijk geen verzoek om gratie voor zijn cliënt indienen. De vier vrijgesproken verdachten Torgler, Dimitrof, Popof en Tanef zijn onmiddellijk na het einde van de zitting in „Schutzhaft" gezet.
Nadat dr. Bünger, president van de strafsenaat te Leipzig, voorlezing had gedaan van het vonnis, ging hij over tot mededeeling van de motieven, die het Hof bij zijn beslissing hebben geleid. Hierbij heeft het Hof zich, naar de president zeide, niet vrij kunnen houden van eenige gevoelsuitingen. Het zorgvuldig onderzoek der feiten, de plicht van elken scrupuleuzen rechter, vergt een zekeren tijd. Tijdroovend werkte ook de noodzakelijkheid, af te rekenen met gewetenlooze veronderstellingen, geopperd in tendentieuze pamfletten, waarin gepoogd werd door afschuwelijke verdachtmakingen tegenover leidende Duitsche mannen, het vinden der waarheid te bemoeilijken of zelfs te verijdelen. De wijze, waarop de trouwens doorzichtige pogingen tot verdraaiing der feiten in den loop van het proces zijn weerlegd, is door hen, die bij het geding betrokken waren, vaak terecht geaccentueerd, en de openbare meening der wereld heeft van die weerlegging kennis genomen, voorzoover zij althans de waarheid hooren wil.
Valsch waren de geruchten over het z.g. vroeger vrij zijn van rijksdag-employé's op den dag van den brand, de verklaringen over de sabotage van het blusschingswerk en vele andere beweringen.
Bij dit proces moest echter ook, en dat heeft den meesten tijd geëischt, de politieke achtergrond der misdaad worden onderzocht, waarbij men moest trachten uit te vinden, welke doeleinden werden nagestreefd en wie er achter konden staan.
Door dit proces is bewezen, dat de medeplichtigen en opdrachtgevers van Van der Lubbe tot het communistische kamp behooren en dat de brand in den rijksdag het werk is der K.P.D. en van de haar verwante en met haar gelijk te stellen organisaties tot verwezenlijking van den burgeroorlog.
In het begin van dit jaar liep het Duitsche volk gevaar te worden overgeleverd aan het communisme, doch op het laatste moment is het van dien afgrond weggetrokken.
Uit de motiveering van het vonnis kan kort worden vermeld: Van der Lubbe heeft volledig bekend. Deze bekentenis was te volgen tot op een bepaald punt. Hij heeft niet alléén den brand kunnen stichten in de groote rijksdagzaal. Omtrent dit punt is geen opheldering verkregen.
Bij Torgler en de Bulgaren heeft het gerechtshof de door de aanklagers als bewijs voor hun schuld aangevoerde feiten op sommige punten niet vrij van feilen geacht, terwijl ook de onweerlegbaarheid van sommige punten moet worden betwijfeld. Over de zaak zelf verklaarde dr. Bünger: Alle beklaagden zijn ervan beschuldigd als medeplichtigen aan den brand te hebben meegedaan. Slechts Van der Lubbe heeft bekend. Zijn mededeelingen over den gang van zaken bij de poging tot brandstichting in het bureau voor maatschappelijken steun te Neukölln, het raadhuis en het slot, kon men geregeld op haar voornaamste punten nagaan. Zij zijn door onderzoekingen ter plaatse bevestigd.
Het gerechtshof twijfelt er niet aan, dat de beklaagde zijn weg in den rijksdag in hoofdzaak zoo heeft genomen als hij hem beschreven heeft.
Van der Lubbe heeft met anderen, misschien slechts weinigen, samengewerkt. De verklaringen der drie deskundigen laat niet den geringsten twijfel, dat hij den brand niet alleen kan hebben gesticht. De beklaagde Van der Lubbe heeft den hem ter beschikking staanden en nauwkeurig nageganen tijd onmogelijk kunnen gebruiken om den brand in de groote zaal te stichten, doch moet daarbij hulp van anderen hebben gehad. De door de getuigen Bogun en Küssner bij het verlaten van ingang 2 waargenomen persoon was één der anderen.
Van der Lubbe heeft den Rijksdag in bewuste en bedoelde samenwerking met anderen in brand gestoken.
Verder moest worden onderzocht of de beklaagden Torgler, Dimitrof, Popof en Tanef aan de brandstichting in dit verband schuldig zijn.
Het resultaat van dit onderzoek blijkt reeds uit de strekking van het uitgesproken vonnis. Het kan aldus worden samengevat: Aan de beschuldiging tegen Torgler is, doordat het feit, dat hij op den dag van den brand met Van der Lubbe samen zou zijn geweest, niet bewezen kon worden, de voornaamste steun ontnomen. Hetzelfde geldt voor de beschuldigingen tegen Dimitrof, Popof en Tanef in verband met het feit, dat Van der Lubbe twee hunner zou hebben ontmoet in café „Bayernhof", een verklaring welke als weerlegd kan worden beschouwd.
De aanklacht tegen Popof dat hij met Torgler samen in den rijksdag zou zijn geweest en op den avond voor den brand uit ingang 2 van het rijksdaggebouw zou zijn gekomen, is verzwakt door de mogelijkheid van verwisseling tusschen hem en Neubauer alsmede door de vaststelling van het feit, dat de in aanmerking komende getuige onmogelijk het gezicht had kunnen herkennen van den uit den rijksdag komenden man. De verklaringen van de getuigen Karwahne, Kroyer en Frey over het samenzijn van Torgler met Van der Lubbe, in de antichambre van de begrootingszaal, acht de senaat niet bewezen, of niet van voldoende beteekenis.
De getuigenverklaringen van Kuntschalk en Lebermann, die Torgler belast hadden, acht het gerechtshof volgens zijn persoonlijken indruk volkomen ongeloofwaardig, evenals die van Grothe.
Ten aanzien van Dimitrof verklaarde dr. Bünger, dat diens verklaring, dat hij zich in Duitschland slechts zou hebben bemoeid met zaken voor Bulgaarsche communistische emigranten niet juist was. Een bewijs daarvoor is evenmin te leveren als het bewijs, dat hij bij de brandstichting betrokken zou zijn geweest en met Van der Lubbe in verbinding zou hebben gestaan.
Démarches voor Marinus van der Lubbe. — De Nederlandsche gezant te Berlijn, graaf van Limburg Stirum, heeft op 28 December 1933 in opdracht van zijn regeering aan den Duitschen rijksminister van Buitenlandsche Zaken, Freiherr von Neurath, een schrijven gericht, waarin hij de rijksregeering verzoekt, de in het rijksdagbrand-proces tegen Marinus van der Lubbe uitgesproken doodstraf in een mildere straf te veranderen. Dit verzoek wordt hiermee gemotiveerd dat de Duitsche strafwet voor het door Van der Lubbe gepleegde delict de doodstraf niet voorschreef op het tijdstip, toen Van der Lubbe zijn daad beging.
Marinus van der Lubbe terechtgesteld. — Marinus van der Lubbe, die op 22 Dec. 1933 door het Rijksgerechtshof te Leipzig was ter dood veroordeeld, is op 10 Jan. '34 om half acht 's morgens op de binnenplaats van het gerechtsgebouw in Leipzig door den valbijl terecht gesteld. Middelerwijl had de regeering nog een onderzoek naar de geestvermogens van Van der Lubbe laten instellen; hij werd volkomen toerekeningsvatbaar bevonden.
Het Nederlandsche gezantschap had op 9 Jan. 1934 bericht ontvangen, dat het verzoek der Nederlandsche regeering om een mildere straf, na advies van den rijksminister van Justitie dr. Gürtner, door den rijkspresident van de hand was gewezen. **(Vorig bericht blz. 255 D.)**

A. **PARAGUAY EN BOLIVIA. — Oorlog hervat.** — De oorlog in het Gran Chaco-gebied is op 8 Jan. 1934 hervat. Een communiqué van den minister van Oorlog van Paraguay meldt, dat de troepen van Paraguay de stellingen van Juyucuba, Bolivar en Loa, die door de Bolivianen waren ontruimd, hebben bezet.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vorig ber. blz. 361 C.)**

A. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. - Leening ten behoeve van Oostenrijk. —**
De Eerste Kamer heeft zonder hoofdelijke stemming haar goedkeuring gehecht aan het z.g. Oostenrijksche protocol, d.w.z. aan een deelneming van Nederland in de garantie van verschillende mogendheden voor een Oostenrijksche leening. Het Nederlandsche deel in deze garantie is circa *f* 1 millioen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 196 K.)

B. **FRANKRIJK. — Het Fransch-Russisch Handelsverdrag.**
Het handelsverdrag tusschen Frankrijk en Sovjet-Rusland, dat op 10 Jan. 1934 geparafeerd werd en op 11 Jan. 1934 onderteekend is, is slechts een voorloopig accoord.
De Fransche regeering garandeert aan alle Russische producten, welke geen concurrentie aandoen aan de Fransche producten, invoerfaciliteiten op den grondslag van het minimum-tarief. Treedt echter gevaar voor concurrentie op, dan zal dit door 't systeem van contingenteering worden afgewend. Rusland verplicht zich, voor een bedrag van 250 millioen francs in den loop van een jaar bestellingen te doen. Frankrijk heeft zich bereid verklaard, aan Rusland ter zake credieten te verleenen .
De Fransche regeering verleent voorts aan de Sovjetregeering het recht, een officieele handelsdelegatie te Parijs te vestigen, terwijl zij zelf een handelsattaché voor Moskou zal benoemen.
Het verdrag is voor een jaar aangegaan.
(La Journée Industrielle)

C. **LUCHTVAART. — De Pander-Postjager. - Terugreis.**
De „Postjager" welke op 6 Jan. 1934 te 3 uur 11 des morgens (8 uur 01 Nederl. tijd, 5 Jan. '34) van het vliegveld Tjililitan was gestart moest wegens een defect aan de benzineleiding weder terugkeeren.
Dit defect was spoedig verholpen en om 6 uur (Javatijd) is de „Postjager" opnieuw gestart naar Alor Star, zoodat geen tusschenlanding te Singapore werd gemaakt. Van Alor Star vertrok het vliegtuig te 5.40 (Ned. tijd), 40 minuten na aankomst, en landde te 10.35 te Rangoon, waar het toestel 10 uur bleef.
Op 7 Jan. arriveerden Geysendorffer, Asjes en v. Straten te Calcutta, waar een nieuwe motorstarter moest worden aangebracht. Te 3.36 (Ned. tijd) vertrok de „Postjager". In Nederland bleef men daarop eenigen tijd zonder bericht als gevolg van vertraging in de aflevering der telegrammen. Tot het bericht kwam, dat de Pander 7.05 uit Allahabad was vertrokken. Op 9 Jan. te 0.10 uur (Ned. tijd) werd te Karatsji gestart, waar het toestel 12 uur was gebleven, om te 10.43 vertrek uit Basra te melden. Denzelfden dag landden Geyssendorffer, Asjes en van Straten te 16.50 te Caïro, zoodat op dezen dag 4300 Km. waren afgelegd. Op 10 Jan. te 3.43 (Ned. tijd) uit Caïro vertrokken dachten de vliegers nog Amsterdam te halen na te 8.35 te Athene te zijn aangekomen en te 16.26 te Marseille, doch weerberichten, die er op wezen, dat gevaar van ijsvorming aanwezig was weerhield de bemanning den verderen sprong naar de Nederlandsche hoofdstad te wagen, weshalve op 11 Jan. 8.23 (Ned. tijd) van Marseille naar Amsterdam werd gestart.
De „Postjager" landde te 11 uur 40 op Schiphol. Het traject Marseille—Amsterdam, een afstand van 985 K.M. heeft het vliegtuig dus in ruim drie uur afgelegd. De geheele reis werd in ongev. 50 vlieguren volbracht. De „Postjager" had ongeveer 240 K.G. post aan boord.
De aankomst op Schiphol werd door vele autoriteiten, vliegers en vrij talrijk publiek bijgewoond. De bemanning werd hartelijk toegesproken. (Red. K. H. A.)
Vorig bericht blz. 365 C.)

12 JANUARI 1934

D. **DUITSCHLAND. — Het verloop bij de Pers. —**
Het bureau voor het dagbladwezen (Deutsches Institut für Zeitungskunde) maakt interessante cijfers openbaar over het verloop der abonné's van de groote Duitsche bladen sinds de Nazi-revolutie. Het „Berliner Tageblatt" zonk van 250.000 op 25.000 abonné's; de „Berliner Volkszeitung" van 50.000 op 7000, de „B. Z." van 200.000 op 60.000, de „Berliner Morgenpost" van 750.000 op 200.000, de „Grüne Post" van 1 millioen op 300.000, de „Lokalanzeiger" van 170.000 op 100.000 en haar „Nachtausgabe" van 130.000 op 65.000. Voorts werden een aantal bladen met groote oplage opgeheven en zonk het totaal getal der groote bladen mede wegens het verbod der marxistische pers van 2703 op 1128. Daarentegen zag de „Völkische Beobachter" haar oplage stijgen tot 314.750 en is daarmee thans het grootste dagblad van Duitschland. (Deutsches Institut für Zeitungskunde.)

13 JANUARI 1934.

E. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën". —**
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft in hooger beroep vonnis gewezen tegen de eerste groep van 19 Inlandsche muiters van „De Zeven Provinciën".
Het Hof legde de volgende straffen op aan de negentien verdachten: Kawilarang 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Tuhumena 12 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Manuputty 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Soedijana 16 jaar gevangenisstraf, eisch 18 jaar; Parinussa 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Wahap 1½ jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Sarif 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Posumah 10 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Ramelan 7 jaar gevangenisstraf, eisch 6 jaar; Soewarso 6 jaar gevangenisstraf, eisch 7 jaar; Ardani 8 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Saleh 9 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Mintje 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Hendrik 18 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Soehardjo 16 jaar gevangenisstraf, conform den eisch; Abdoelkarim 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Achmad 8 jaar gevangenisstraf, eisch 9 jaar; Partodihardjo 6 jaar gevangenisstraf, eisch 8 jaar; Tatipikalawan 9 jaar gevangenisstraf, eisch 10 jaar. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 359 E.)

F. **DENEMARKEN. — Handhaving van rust en orde. —**
De Deensche minister-president Stauning en de minister van Justitie Zahle hebben aan de vertegenwoordigers der vier groote partijen mededeelingen verstrekt over de door de regeering overwogen maatregelen tot handhaving van rust en orde in het land. De regeering is voornemens een streng verbod uit te vaardigen op de vorming van en deelneming aan politieke bonden, die op militairen grondslag georganiseerd zijn. Op overtreding van dit verbod staat een gevangenisstraf van maximum een jaar. De regeering beoogt verder de wapenwet te verscherpen, alsmede een gerechtelijke vervolging in te stellen tegen personen, die ambtenaren in openbaren dienst hetzij in de pers of in vergaderingen beleedigen. Dezelfde bepaling zal ook gelden voor hen, die deelnemen aan straatonlusten.
Berlingske Tidende, Kopenhagen, 11 Jan. '34)

14 JANUARI 1934

G. **NEDERLAND. — Buitenlandsche handel 1932—1933.**
Waarde van den buitenlandschen handel (zonder goud en zilver) in mill. guldens.

	1933	1932	1933	1932	1933	1932
	Invoer		Uitvoer		% v. d. invoer gedekt door uitv.	
Januari . .	95	131	58	70	60.7	53.6
Februari .	86	110	55	76	63.9	68.7
Maart . .	99	116	65	73	65.6	62.7
April . .	90	113	54	69	60.7	61.6
Mei . . .	97	101	61	64	62.8	63.9
Juni . . .	97	107	63	66	64.7	61.7
Juli . . .	104	96	56	62	54.0	65.0
Augustus .	106	95	62	67	58.5	70.3
September .	111	101	74	77	66.4	76.0
October . .	110	117	63	82	57.2	68.8
November .	109	105	63	70	57.9	65.9
December .	108	107	52	70	48.6	65.6
	1212	1299	726	846	60.0	65.1

(Keesings Financieel Archief)

A. **DUITSCHLAND. — Werkloosheid toegenomen. —**
Ten gevolge van de koude is in December het aantal werkloozen in Duitschland met 343.000 toegenomen, tegen 685.000 in 1930, 608.000 in 1931 en 418.000 in 1932. Van dezen nieuwen aanwas van het leger werkloozen waren 300.000 personen, tewerkgesteld bij werkzaamheden in de open lucht. Eind December was het aantal bij de arbeidsbureaux ingeschreven werkloozen ongeveer 4.058.000 tegen 3.715.000 eind November. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 324 E.)

15 JANUARI 1934

B. **OOSTENRIJK. — Nationaal-Socialisten. - Leiders weder gearresteerd. —**
De Oostenrijksche regeering heeft de onlangs in vrijheid gestelde 3 Nationaal-Socialistische leiders, den gouwleider Frauenfeld, den hoofdredacteur van de door de regeering verboden nationaal-socialistische „Deutsch-Oesterreichische Tageszeitung" Schattenfroh en den landsleider voor Neder-Oostenrijk Leopold laten arresteeren. Zij zijn naar het concentratiekamp Woellersdorf overgebracht. Ook de Heimwehrleider voor Neder-Oostenrijk, graaf Alberti, zou zijn gearresteerd. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht blz. 305 G.)

C. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. —**
Het officieel Christelijk persbureau voor Beieren en Wurtemberg meldt, dat de jongste besluiten van den Rijksbisschop tot handhaving van de orde in de Duitsch-Evangelische kerk door de landskerken van Beieren en Wurtemberg officieel zijn afgewezen en gehoorzaamheid aan deze wetten officieel geweigerd wordt.
De Pfarrernotbund heeft in Beieren en Wurtemberg zeer grooten invloed.
De vier kerkministers zijn thans, nu ook Prof. Dr. Beyer als kerkminister ontslag nam, alle demissionair (Prof. Dr. Beyer, Direktor Weber, Ds. Klein, Dr. Werner).
(De Standaard) **(Vorig bericht blz. 366 G.)**

16 JANUARI 1934

D. **NEDERLAND. — Handelsbeweging Januari tot en met December 1933, vergeleken met 1932. —**

GROEPEN	INVOER Br. Gewicht (1000 K.G.) 1933	1932	Waarde (1000 Gld) 1933	1932	UITVOER Br. Gew. (1000 K.G.) 1933	1932	Waarde (1000 Gld.) 1933	1932
I. Levende dieren . . .	3.463	3.305	2.025	1.736	16.545	20.406	6.322	8.685
II. Voedingsmiddelen voor mensch, dier en dranken								
a) onbewerkte en halfbewerkte goederen	3.368.894	3.717.818	190.877	243.472	1.095.091	1.511.781	129.070	182.402
b) fabrikaten	710.140	607.331	51.008	54.828	728.343	763.086	116.357	139.670
III. Onbewerkte en halfbew. stoffen								
a) van dierlijke herk.	77.546	72.161	47.175	41.171	117.783	103.344	22.536	16.265
b) v. plantaardige herk.	2.730.772	2.307.231	180.996	189.843	335.038	368.315	54.353	51.113
c) van minerale herk.	13.081.301	14.081.181	143.520	155.325	*8.091.289	*8.692.526	* 74.230	* 81.183
IV. Fabrikaten	4.062.900	3.745.723	589.625	608.896	†2.311.256	†2.462.295	†297.734	†340.500
V. Gouden en zilv. munt en muntmateriaal . .	633	720	534.826	647.728	536	415	698.220	355.260
VI. Andere goederen . . .	45.860	54.148	4.018	4.195	72.863	70.498	25.054	26.317
Totaal	24.081.509	24.589.618	1.744.070	1.947.194	12.768.744	13.992.666	1.423.876	1.201.395
Zonder gouden zilv. munt en muntmateriaal (gr. V.)	24.080.876	24.588.898	1.209.244	1.299.466	12.768.208	13.992.251	725.656	846.135

*) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerkolen voor Ned. schepen.
†) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen.
(Centr. Bur. voor de Statistiek)
(Vorig bericht blz. 370 G.)

E. **BELGIË. — Werkloosheid. —**
Officieele werkloosheidscijfers:

Januari	1933	207.136
Februari	„	201.305
Maart	„	195.715
April	„	190.143
Mei	„	162.781
Juni	„	145.881
Juli	„	142.119
Augustus	„	135.105
September	„	138.131

(Les Arch. Contemporaines, Syst. Keesing)
(Vorig bericht blz. 215 B.)

17 JANUARI 1934

F. **AMSTERDAM. — Leening 5 % ƒ 6.000.000. —**
Naar wij vernemen is op de nieuwe 5%-leening Amsterdam ad ƒ 6 millioen ingeschreven voor een bedrag, dat zes maal zoo groot is als het bedrag der leening.
(Keesings Fin. Archief) **(Vorig bericht blz. 279 A.)**

G. **VOLKENBOND. — Communiqué inzake het Saargebied. —**
Het secretariaat van den Volkenbond publiceert het volgende communiqué:
„De Raad heeft in het verloop van zijn geheime zitting op 15 Januari 1934 besloten de Duitsche regeering door bemiddeling van den Duitschen consul te Genève het volgende uittreksel uit het protocol van zijn zitting van heden te doen toekomen. Dit heeft betrekking op de bespreking van punt 26 van zijn agenda: Saargebied, voorbereidende maatregelen, welke moeten worden genomen met het oog op de Volksstemming.
Massigli herinnert er aan, dat onder No. 26 der agenda de kwestie der voorbereidende maatregelen voor de volksstemming in het Saargebied voorkomen.
Om redenen waarvoor de Raad niet verantwoordelijk is, blijft de zetel van den Duitschen gedelegeerde in den Raad op dit oogenblik onbezet. Aangezien Duitschland nog twee jaren lid van den Volkenbond en lid van den Volkenbondsraad is, zendt het secretariaat de documenten, welke den Raad betreffen, geregeld naar Berlijn. De Duitsche regeering is er dus van op de hoogte, dat deze discussie over de volksstemming in het Saargebied in den Raad zal plaats vinden. De Fransche regeering had, met het oog op de beteekenis, welke zij aan de latere overwegingen in deze kwestie toekent, levendig gewenscht, dat de Duitsche regeering haar aandacht nadrukkelijk zou hebben gericht op het feit, dat de debatten over dit punt zullen plaats vinden tijdens deze Raadszitting. Uit overwegingen van loyaliteit en Fair Play wenscht de Fransche regeering, dat de aandacht der Duitsche regeering op dit punt der agenda wordt gevestigd en dat, aangezien de discussies over punt 26 der agenda pas de laatste dagen van deze bijeenkomst zal plaats vinden, der Duitsche regeering, indien zij zulks zou wenschen, in ieder geval nog tijd blijft, zich hier te laten vertegenwoordigen.

De president stelt voor de verklaring van den vertegenwoordiger van Frankrijk op te nemen in het protocol van de zitting en dit te doen toekomen aan de Duitsche regeering door bemiddeling van den secretaris-generaal. Tegelijkertijd stelt hij voor de discussie over dit punt te verdagen tot het einde van de week.
Baron Aloisi stelt voor een telegram te zenden naar Berlijn en den dag. der debatten vast te stellen, zoodra het Duitsche antwoord op het secretariaat zal zijn ontvangen.
De president is van meening, dat men den datum der debatten onder voorbehoud zou kunnen vaststellen op het einde van de week en eventueel kan wijzigen, zoodra het Duitsche antwoord is ontvangen.
De voorstellen van den president worden aangenomen.
(Section: Société des Nations, Genève)

18 JANUARI 1934

A. **FRANKRIJK. — Fransch-Duitsch handelsverdrag opgezegd. — Het vervalt op 20 April 1934. —**
De Fransche regeering heeft op 17 Jan. 1934 door haar gezantschap bij het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Berlijn een nota ingediend, waarin wordt medegedeeld, dat zij het Fransch-Duitsche handelsverdrag van 1927 opzegt met ingang van den datum, waarop de Duitsche verordening tot beperking van den Franschen invoer van kracht wordt, d.i. 19 Jan. 1934.
In haar nota deelt de Fransche regeering gelijktijdig mede, dat zij bereid is onderhandelingen te voeren over een nieuwe regeling van het Fransch-Duitsche ruilverkeer. Aan het Fransche gezantschap is medegedeeld, dat de Duitsche regeering eveneens daartoe bereid is.
Aangezien in genoemd handelsverdrag een opzeggingstermijn van drie maanden is vastgesteld, vervalt het pas op 20 April, zoodat tot dien datum onderhandeld kan worden.
(La Journée Industrielle) **(Vorig bericht blz. 365 D.)**

B. **SAARGEBIED. — Regeering herkozen. —**
De Volkenbondsraad is op 17 Jan. 1934 in geheime zitting bijeengekomen. Als voornaamste punt stond verkiezing van de Saar-regeering op de agenda.
De afgetreden regeering is eenstemmig herkozen.
De Saar-regeering bestaat dus uit de volgende leden: Knox, Engeland; Ehrenroth, Finland; Kossmann, Saarland; Morice, Frankrijk; Zoritschitsch, Joego-Slavië.
(Section: Société des Nations)
(Vorig bericht blz. 351 H.)

C. **DUITSCHLAND. — Arbeidsfront telt 15 millioen leden. —**
In een artikel in den nat.-socialistischen Zeitungsdienst houdt de leider van het Duitsche arbeidsfront, dr. Ley, zich bezig met de beteekenis der vakvereenigingen. Aanvankelijk vormden de vakvereenigingen, aldus dr. Ley, een gezonde uiting van de zich ontwikkelende arbeidersklasse, die het recht had, zich een plaats in het volk te veroveren en deze te handhaven.
Gevaarlijk voor den staat en nadeelig voor de gemeenschap werden zij pas, toen de politieke partijen de vakvereenigingen als machtsinstrument gingen gebruiken. Aangezien door het nationaal-socialisme de macht der politieke partijen werd vernietigd, sprak het vanzelf, dat ook de instrumenten van deze partijen, de vakvereenigingen, door de nationaal-socialisten moesten worden gereorganiseerd. Ter vervanging van de 169 vakvereenigingen van arbeiders en employé's is het Duitsche arbeidsfront gevormd, dat slechts 14 organisaties omvat. Op het oogenblik telt het arbeidsfront van arbeiders, employé's en ondernemers 15 millioen leden.
(Nat.-Soc. Zeitungsdienst)

19 JANUARI 1934

D. **VEREENIGDE STATEN. — Goudpolitiek. — Goudreservewet 1934. —**
Fletcher, de president van de commissie voor bankzaken uit het Huis van Afgevaardigden, heeft het wetsontwerp, dat de monetaire voorstellen van president Roosevelt, uiteengezet in zijn boodschap, bevat, ingediend bij het Huis, zooals hij het van het Witte Huis ontving. Het wetsontwerp is eveneens bij den Senaat ingediend.
Het Huis van Afgevaardigden heeft het wetsontwerp goedgekeurd. **(Vorig bericht blz. 364 C.)**

E. **ITALIË. — Wet op de Corporaties aangenomen. — Laatste zitting der Kamer. —**
Op 18 Jan. 1934 werd de plechtige laatste zitting van de 28ste legislatieve periode van de Kamer van Afgevaardigden gehouden, welke daarmede haar werkzaamheid van vijf jaar beëindigt.
Onder groote betoogingen voor Mussolini werd de wet op de corporaties met algemeene stemmen aangenomen.
(Corriere della Sera) **(Vorig bericht blz. 358 E.)**

F. **NEDERLAND. — Productie Limburgsche mijnen. —**
De netto productie der gezamenlijke Limburgsche mijnen was in 1933 12.573.925 ton tegen 12.756.447 ton in 1932. Op 31 December waren in dienst bij de Limburgsche mijnen 32.921 arbeiders, waarvan 22.187 onderen 10.734 bovengronds. Het aantal arbeiders was op 31 Dec. 1932 35.185, zoodat in den loop van het jaar 1933 het aantal arbeiders met 2264 is verminderd.
(Limburgsche Koerier) **(Vorig bericht blz. 344 C.)**

G. **KLEINE ENTENTE. — Resultaten der Economische Conferentie. —**
De permanente economische raad der Kleine Entente heeft vijftien resoluties opgesteld, welke voornamelijk betrekking hebben op het verkeer op den Donau en het transport op den spoorweg.
De constitutioneele afhandeling der resoluties zal in de verschillende betrokken landen plaats hebben. (Bohemia)
(Vorig bericht blz. 298 G.)

21 JANUARI 1934

H. **NEDERLAND. — Rijksmiddelen — Leeningfonds — Wegenfonds — Gemeentefonds. —**

	Opbrengst Rijksmiddelen		Opbrengst ten bate v. h. Leeningsf. 1914		Inkomsten ten bate v. h. Wegenfonds		Inkomsten ten bate v. h. Gemeentefonds	
	1933	1932	1933	1932	1933	1932	1933	1932
	f	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*	*f*
Jan. . .	30.752.842	31.433.723	4.697.647	4.664.654	712.069	591.067	6.784.963	7.417.787
Febr. . .	31.227.167	37.970.646	4.480.327	4.670.496	704.724	716.288	6.498.862	8.156.761
Maart . .	32.653.905	34.702.447	4.559.812	4.698.710	739.851	645.286	6.835.103	7.517.202
April . .	28.635.426	35.450.188	4.500.155	5.750.680	3.594.883	4.083.732	7.459.232	9.794.216
Mei . .	35.819.914	37.740.701	6.203.876	7.493.947	2.064.344	1.689.730	10.638.134	12.880.633
Juni . .	28.727.905	30.888.649	4.011.015	4.796.968	796.126	700.413	3.178.972	4.040.710
Juli . .	30.309.046	25.910.018	3.834.421	3.476.304	5.062.014	4.889.641	3.094.014	3.046.212
Aug. . .	29.568.935	31.838.124	3.156.768	4.932.984	3.772.432	3.572.040	3.491.707	3.417.466
Sept. . .	33.255.421	29.932.869	3.666.260	3.956.848	877.597	762.032	4.990.522	4.540.540
Oct. . .	33.801.694	38.093.974	3.734.963	4.126.235	951.144	866.070	6.629.719	5.699.790
Nov. . .	37.153.269	32.995.672	4.518.214	5.255.219	792.520	712.111	9.655.042	8.687.285
Dec. . .	40.135.256	33.568.429	5.213.805	5.356.982	610.767	581.024	9.831.413	8.752.928
	392.040.780	400.525.440	52.577.263	59.180.127	20.678.471	19.809.434	79.087.682	83.951.530

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

A. **MANDSJOEKWO. — Poe-Ji aanvaardt den troon. —** Poe-Ji, ex-keizer van China, heeft het verzoek, hem op 15 Jan. 1934 gedaan om den troon te bestijgen van Mandsjoekwo of van het Groote Mandsjoerijk, zooals het in de toekomst zal worden genoemd, op 20 Jan. '34 ingewilligd. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter).

(Vorig bericht blz. 356 M.)

22 JANUARI 1934

B. **NEDERLAND. — De eerste Nederlandsche „Corporatie". — Samenwerking van alle bij de lederindustrie betrokken groepen. —**

De eerste Nederlandsche corporatie, die alle groepen omvat welke op een of andere wijze betrokken zijn bij de bewerking van het leder, huidenhandel, leerlooierij, schoenfabricage, enz., is thans tot stand gekomen. Zij bevat 12 groepen, te weten:

a) de looistoffenhandelaren en looistoffenfabrikanten; b) de huidenhandel; c) de importeurs van overzeesche huiden; d) de importeurs van- en agenten in leder; e) de lederhandelaars; f) de lederfabrikanten; g) de fabrikanten van- en handelaren in rubberartikelen; h) de schoenfabrikanten; i) de lederwarenfabrikanten; j) de importeurs van- en agenten in schoenen; k) de schoenwinkeliers en l) de schoenmakers (waarbij nu verder nog de groepen van arbeiders en employé's komen). De vertegenwoordigers van deze groepen hebben voor den overgangstijd een algemeen bestuur gevormd en uit dit algemeen bestuur is een dagelijksch bestuur naar voren gekomen. Deze leiders zijn ten deele gekozen, ten deele aanvaard als wat men zou kunnen noemen de door de natuur en door de omstandigheden aangewezen leiders. (Dagbl. v. N.-Br.)

C. **JAPAN. — Ministerie. — Mutaties. —**

Generaal Araki, de Japansche minister van Oorlog, is wegens gezondheidsredenen afgetreden. Als zijn opvolger werd Hajashi, de inspecteur-generaal van het militaire onderwijs benoemd.

(Ned. Tel. Ag. Reuter). **(Vorig bericht blz. 332 F.)**

D. **VEREENIGDE STATEN. — Nationaal-Socialistische propaganda. — Rapport. —**

De door het Huis van Afgevaardigden ingestelde commissie om een onderzoek in te stellen naar de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten, heeft thans haar rapport ingediend. In het rapport worden uitvoerige mededeelingen gedaan omtrent de propaganda der Duitsche nationaal-socialisten, waaruit blijkt, dat deze goed georganiseerd is. De nationaal-socialistische propaganda beoogt in de eerste plaats in de Ver. Staten een anti-Fransche stemming te kweeken. Verder is gebleken, dat voldoende middelen ter beschikking worden gesteld om de nationaal-socialistische propaganda in de Ver. Staten onbepaalden tijd te kunnen voortzetten. (Vaz Dias)

E. **NEDERLAND. — Visscherijbedrijf — Oesters. —**

De afzet van oesters was over de verschillende landen als volgt verdeeld:

	1933	1932
Nederland	1.043.000	1.272.000
België	3.999.000	4.925.000
Duitschland	912.000	1.217.000
Engeland	4.105.000	5.872.000
Frankrijk	134.000	189.000
Diversen	98.000	34.000
	10.291.000	13.509.000

(Vorig bericht blz. 234 G.)

23 JANUARI 1934

F. **VOLKENBOND. — Saargebied. —**

Op 20 Jan. 1934 is de kwestie van het Saarplebisciet door den Volkenbondsraad behandeld. De Italiaansche gedelegeerde, Aloisi, had een rapport opgesteld over de wijze waarop de openbare zitting zou verloopen. In dit rapport heeft het Engelsche standpunt, dat gekant was tegen openbare discussies over de politieke verhoudingen in het Saargebied, ten slotte gezegevierd. Na discussies is dit rapport aangenomen. Een resolutie werd aangenomen, die als volgt luidt:

De Volkenbondsraad keurt de conclusies van het rapport goed, betuigt zijn wil om alle op hem rustende verplichtingen betreffende de voorbereiding en uitvoering der volksstemming in het Saargebied in 1935 te vervullen, zoodat de vrijheid, het geheim en de oprechtheid der stemmen verzekerd zullen zijn en noodigt zijn commissie van drie leden uit met het oog op het in Mei uit te brengen rapport:

1e. de maatregelen te bestudeeren, die tot doel hebben door alle geschikte middelen de regelmatigheid der volksstemming te verzekeren;

2e. in het bijzonder in overweging te nemen de studie van de geschikte middelen om de bevolking te beschermen tegen iederen druk en tegen de uitvoering van dreigementen, die op de oprechtheid der stemming invloed kunnen uitoefenen.

3e. de eventueele aanbevelingen der regeeringscommissie over het Saargebied in het belang van de handhaving van de orde gedurende de periode der volksstemming te bestudeeren.

In een tweede resolutie verleent de Raad een crediet van ten hoogste 20.000 franken voor de onkosten, verbonden aan de raadpleging van de deskundigen door de Raadscommissie van drie. (Journal de Genève)

(Vorig bericht blz. 372 B.)

24 JANUARI 1934

G. **NEDERLAND. — Loonen in crisisjaren. —**

Uit het door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde overzicht van de beweging der contractueele loonen in een 30-tal beroepen tijdens de huidige economische crisis blijkt, dat de jaren 1929 en 1930 nog geen daling van het contractloon brachten, doch daarentegen wel een stijging, welke stijging zich in 1931 in verschillende gevallen nog voortzette. Loondaling bracht het jaar 1931 in de mijnindustrie, den landbouw en — voor niet vakkundig personeel — in de sigarenindustrie. Daarop trad in 1932 vrijwel over de geheele lijn een daling in, welke in 1933 in vele gevallen sterker is geworden.

De verlaging van het in de jaren 1928—1933 bereikte contractueele toploon varieerde van:

5—10% o.a. voor de arbeiders bij de Zuiderzeebaggerwerken, heerenkleedingarbeiders, meubelmakers, boekbinders, havenarbeiders, bestellers (met een 6-jarigen diensttijd) bij Van Gend & Loos, sigarenmakers en -sorteerders, arbeiders bij de stroocarton- en bij de aardappelmeelfabricage:

10—15% o.a. in de verwarmingsindustrie, voor de machinezetters in het typografisch bedrijf, geschoolde bouwvakarbeiders, mijnarbeiders;

15—20% voor landbouwknechts in Westelijk Noord-Brabant, landarbeiders in den kring Hulst en in de veenkoloniën (zichtloonen), schepelingen ter koopvaardij;

20—27% in de Waalsteenindustrie, het bloembollenbedrijf, den Westlandschen tuinbouw.

(Centraal Bureau v. d. Statistiek)

H. **NEDERLAND. — Handel met Rusland. — Voorloopige overeenkomst. —**

Naar het „Handelsblad" verneemt, is een voorloopige overeenkomst gesloten tusschen de Russische vertegenwoordigers en de commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van het Nederlandsche zakenleven, teneinde het handelsverkeer tusschen Nederland en Rusland te bevorderen. Deze overeenkomst, die reeds geteekend is, zal mede een einde maken aan de ongunstige behandeling van Nederlandsche zeeschepen in Russische havens. Tot nu toe betaalden Nederlandsche schepen eenige malen zooveel aan havengeld als schepen, die een handelsverdrag met Rusland hebben.

(Alg. Hbl.) **(Vorig bericht blz. 324 A.)**

A. **DUITSCHLAND. — De wet tot ordening van den Nationalen Arbeid.** —
In het Rijksministerie voor Volksvoorlichting en Propaganda is op 16 Jan. 1934 een persconferentie gehouden, waarin de ministers Seldte en Schmitt het doel en de beteekenis van de wet tot ordening van den nationalen arbeid uiteenzetten.
Rijksminister Seldte verklaarde, dat de ondernemer als leider van het bedrijf de verantwoordelijke positie ontvangt, welke hem volgens de principes der nationaal-socialistische wereldbeschouwing toekomt. De vrijheden welke hem zijn gegeven moeten op juiste waarde worden geschat en de sociale „Ehrengerichtsbarkeit" moet er voor zorgen, dat in de bedrijven geen willekeur ontstaat. Wij brengen in het bedrijf ondernemers en werknemers tot elkander. De werk-relatie wordt een relatie van trouw. Niet uit de op papier staande contractsbepalingen moet in de toekomst het recht van arbeid, de rechten en plichten van alle leden van de bedrijfsgemeenschap worden afgeleid, doch uit het levende begrip van trouw, van trouw van den leider aan het personeel en van het personeel tot den leider.
In de groote bedrijven, aldus Seldte, is deze zeer nauwe samenwerking niet mogelijk. Daarin voorziet de wet in de inschakeling van vertrouwenslieden, die als leden van het personeel den leider van advies dienen en met hem en onder zijn leiding den „raad van vertrouwenslieden" vormen. Hierdoor wordt niet geschapen een belangenvertegenwoordiging, welke overeenkomt met den ouden bedrijfsraad. Er zijn geen belangentegenstellingen meer, veeleer hebben allen slechts een gemeenschappelijk belang, het bedrijf, dat hun allen werk en brood geeft.
De raad van vertrouwenslieden zal o.m. moeten medewerken bij de beslechting van geschillen, welke zich eventueel zouden kunnen voordoen.
Het instituut van „Treuhänder" van den arbeid blijft bestaan. Deze gevolmachtigden worden thans Rijksambtenaren met alle rechten en verplichtingen, zij zijn ondergeschikt aan het Rijksministerie van arbeid en ontvangen hun instructies van den Rijksminister van Economische Zaken. Ter handhaving van den arbeidsvrede hebben zij geheel omlijnde in de wet gestipuleerde werkzaamheden te verrichten. De ontwikkeling van dit begrip der sociale eer en van de schepping van een bijzondere „Ehrengerichtsbarkeit" vormt de kern der wet. De wet zal op 1 Mei 1934 van kracht worden.
Minister dr. Schmitt lichtte vervolgens nog enkele punten toe, waarbij hij er op wees, dat de Rijksminister van Arbeid, Seldte, een belangrijk aandeel heeft gehad in de tot standkoming van de nieuwe wet.
(Völkischer Beobachter).

B. **OOSTENRIJK. — Dr. Dollfuss en de Nationaal-Socialisten.** —
De agitatie der nationaal-socialisten duurt voort. Graaf van Waldeck Pyrmont, Duitsch Gezantschapsattaché was bij een geheime nationaal-socialistische vergadering te Weenen, aanwezig. Graaf Alberti, een der leiders der Oostenrijksche Heimwehren, verdacht van nationaal-socialistische gevoelens, is naar een concentratiekamp gezonden. Vorst Starhemberg, bondsleider der Heimwehren, heeft alle leiders van den Neder-Oostenrijkschen Heimatschutz uitgesloten, die eveneens worden verdacht met de Nazi's te heulen.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht 371 B.)**

C. **VOLKENBOND. — Opleving van den wereldhandel.**
Uit nieuwe door den Volkenbond gepubliceerde statistische gegevens over den wereldhandel blijkt, dat van Juli tot November 1933 de invoer is toegenomen met 2.8 % en de uitvoer met 6.8 %.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht 73 D.)**

D. **NEDERLAND. — Verkeersongevallen in 1932.** —
Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft van 41.195 verkeersongevallen de oorzaken en gevolgen in 1932 op. Van 31.196 of ruim 75% der ongevallen is gebleken, dat zij zijn toe te schrijven aan persoonlijke oorzaken, n.l. fouten van bestuurders van vervoermiddelen 68% en fouten van voetgangers 7%. Gebreken aan vervoermiddelen en de toestand van den weg (incl. slippen en doorglijden) bleken resp. in 957 (2%) en 2788 (6%) gevallen oorzaak van een verkeersongeval te zijn.
In totaal zijn 12.084 personen gedood of gewond. Voor het statistiekjaar is geen nauwkeurig cijfer omtrent het aantal overleden slachtoffers van verkeersongevallen bekend, doch, blijkens de „Sterftestatistiek" zijn gedurende het kalenderjaar 1932 niet minder dan 717 personen ten gevolge van een verkeersongeval overleden. Uit het thans gepubliceerde overzicht der verkeersongevallen blijkt, dat er bij 378 ongevallen een of meer dooden waren en bij 10.619 ongevallen een of meer gewonden, terwijl in 30.172 gevallen uitsluitend materieele schade voorkwam. Vervolgens bevat de statistiek een drietal overzichten van de plaats gehad hebbende botsingen en de daarbij betrokken vervoermiddelen enz.
(Centraal Bureau voor de Statistiek)

25 JANUARI 1934

E. **JAPAN. — Overeenkomst met Nederland.** —
Het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Tokio heeft na overleg met Japansche zakenlieden den Japanschen gezant te 's-Gravenhage opdracht gegeven de Nederlandsche voorstellen in zake de Nederlandsche-Japansche handelsbesprekingen goed te keuren. (Dempo Tsoesin)

F. **NEDERLAND. — Nieuwe bepalingen voor ambtenaren. - Lijst van verboden vereenigingen.** —
Zooals eenigen tijd geleden is gemeld, heeft de voorzitter van den Ministerraad een beschikking genomen, waarbij met intrekking van de desbetreffende vorige beschikkingen, de lijst van voor de ambtenaren in Rijksdienst verboden vereenigingen opnieuw werd vastgesteld.
Bedoelde lijst bevat thans de volgende vereenigingen en organisaties:
a. de Communistische Partij Holland met den Communistischen Jeugdbond, den Revolutionnair-Socialistischen Vrouwenbond en alle Communistische z.g. mantelorganisaties.
b. het Landelijk Verbond van Sociaal-Anarchisten, de Alarmgroepen en het Landelijk Verbond van die groepen, de Bond van Anarcho-Socialisten, de Vrije Socialistische Vereeniging en het Fonds voor Internationale Solidariteit (F.I.S.);
c. het Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond met de daarbij aangesloten vakgroepen en zijn Arbeiders Jeugd Organisatie;
d. de Onafhankelijk Socialistische Partij (O.S.P.), met haar Jeugdverbond (S.J.V.), de S.A.W. (Socialistische Arbeiders Weer of Sportorganisaties met dezelfde voorletters), het Anti-Terreur Fonds (A.T.F.) en de Vereeniging voor Sociale Ontwikkeling (V.V.S.O.);
e. het Nederlandsch Arbeids Secretariaat (N.A.S.) en de daarbij aangesloten vakgroepen, de Revolutionnaire Jeugdbond (R.J.B.), de N.A.S.-Vrouwenbond, de Vereeniging voor Volksontwikkeling (V.V.V.O.), het Proletarische Steunfonds, alsmede de Revolutionnair Socialistische Partij;
f. De Perhimpoenan Indonesia;
g. de Communistische Arbeiderspartij (K.A.P.);
h. de groepen van Internationaal communisten (G.I.C.);
i. de Concentratie van Raden-Kommunisten;
j. de Linksche Arbeiders Oppositie „Spartacus";
k. de Internationale Anti-Militairistische Vereenigingen het Internationaal Anti-Militairistisch Bureau;
l. de Vrijdenkers Vereeniging „De Dageraad";
m. de Nationaal-Socialistische Beweging N.S.B. (groep Mussert);
n. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P.) (Amsterdam);

o. de Nationaal-Socialistische Nederlandsche Arbeiderspartij (N.S.N.A.P. groep Smith en Haighton, Den Haag);
p. de Algemeene Fascistenbond (groep Baars);
q. het Verbond van Nationaalsolidaristen in Rijks-Nederland (groep Sinclair de Rochemont);
r. Het Verbond van Nationalisten (groep dr. Van der Mijle); welke om de doeleinden, die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in Rijksdienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.

Voor Defensie-ambtenaren. — Daarnaast zijn eveneens bij beschikking van den voorzitter van den Ministerraad verboden verklaard voor Defensie-ambtenaren:
De Sociaal-Democratische Arbeiderspartij en de organisaties, aangesloten bij het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.), welke om de doeleinden die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den onder het Departement van Defensie ressorteerenden ambtenaar van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.
Tot de Communistische z.g. mantelorganisaties, bedoeld onder a van voormelde beschikking, dienen in elk geval te worden gerekend de volgende vereenigingen:

1. Vereeniging van Vrienden van de Sovjet-Unie (V.V.S.U.).
2. Internationale Roode Hulp „Holland" (I.R.H.).
3. Internationale Arbeidershulp (I.A.H.).
4. Revolutionnaire Vakvereenigingsoppositie (R.V.O.).
5. Landelijk Werkloozen Strijdcomité (L.W.S.C.).
6. Rood Frontstrijdersbond (R.F.B.).
7. Roode Sport Eenheid (R.S.E.).
8. Arbeiders Schaakbond „Holland" (A.S.B.H.).
9. Arbeiders Voetbalbond „Holland" (A.V.B.H.).
10. Arbeiders Dambond „Holland" (A.D.B.H.).
11. Arbeiders Theaterbond „Holland" (A.T.B.H.).
12. Schrijvers-Collectief „Links Richten" (L.R.).
13. Vereeniging van Arbeiders-Fotografen.
14. Liga tegen Imperialisme en voor Nationale Onafhankelijkheid.
15. Centraal Anti-Oorlogs Comité (C.A.O.C.).
16. Marxistische Arbeidersschool (M.A.S.).
17. Nederland—U. S. S. R.
18. Proletarische Vrijdenkersvereeniging (P.V.V.).
19. De Strijdbond tegen het Fascisme (S.T.E.).
20. Het Nederlandsche Comité van Kunstenaars en Intellectueelen ter bestrijding van de Terreur in Duitschland.
21. Het Nederlandsche Boerencomité (N.B.C.).
22. De Roode Esperantisten (officieele naam „Nederlanda Unuiga Komitato (N.U.K.).

(Vorig bericht blz. 364 D.)

26 JANUARI 1934

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Cultures. - Productie 1932—1933. —**
Het Centr. Kantoor v. d. Statistiek raamt de productie der Ned.-Indische Ondernemingen over 1933 als volgt, waarbij de tusschen haakjes geplaatste cijfers de overeenkomstige definitieve productiecijfers van 1932 zijn.
Rubber 169.000 (150.901) tons. Thee 72.600 (81.937) t. (incl. opkoopthee). Koffie 450.000 (627.150) quintalen. Kina 7.900 (10.120) t. Cacao 16.720 (14.493) quint.
(Centraal Kant. v. d. Statistiek)

B. **NEDERLAND. — Spoorwegen. - Loonsverlaging. —**
In de op 8 en 24 Jan. gehouden besprekingen tusschen de Directie en den Personeelraad der N. S. is men overeengekomen, dat een nieuwe verlaging op alle loonen, toelagen en premies van 4 pCt. op 1 Mei 1934 in werking zal treden. (De Standaard)
(Vorig bericht Loonsverlaging 163 F.)

C. **NEDERL. WEST-INDIË. — Curaçao. - Inkomsten. —**
De inkomsten bedroegen over het jaar 1933 ƒ 6.795.000. De raming over 1933 bedroeg ƒ 6.568.000. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 261 F.)

27 JANUARI 1934

D. **NEDERLAND. — De N. S. B. —**
Op de vragen van het Tweede Kamerlid Duys betreffende de reden van het plaatsen van de N.S.B. op de lijst van voor ambtenaren verboden vereenigingen heeft minister Colijn geantwoord, dat de leiding van de N.S.B. aan de betreffende leden het bevel had gegeven lid te blijven van de burgerwacht in afwachting van eventueel royement. Zij heeft daarmee, naar 's ministers oordeel, ingegrepen in de gestie der regeering en haar gezag gesteld tegenover dat van de overheid.
(Algemeen Handelsblad) **(Vorig bericht 374 F.)**

E. **POLEN. — Nieuwe grondwet aangenomen. —**
De Poolsche Landdag heeft op 26 Jan. 1934 in plenaire zitting in drie lezingen het ontwerp der nieuwe Poolsche grondwet goedgekeurd, zooals dit was opgesteld door de grondwetscommissie. De aanneming geschiedde in afwezigheid van de oppositie, die de zaal had verlaten. Het ontwerp komt nu in den Senaat.
(Ostatnie Wiadomosci, 26 Jan. '34)
(Vorig bericht blz. 359 G.)

F. **DUITSCHLAND. — Verzoeningsverdrag Polen—Duitschland. —**
De Duitsche minister voor buitenlandsche zaken, Freiherr von Neurath, en de Poolsche gezant te Berlijn, Lipski, hebben op 26 Januari 1934 te Berlijn een verklaring onderteekend als gevolg waarvan tusschen Duitschland en Polen ter versteviging van den vrede in Europa en in den zin van het Kelloggpact een verzoeningsverdrag met een geldigheidsduur van tien jaar gesloten wordt. Volgens dit verdrag verplichten zich beide staten alle vraagstukken, welke ook, die tusschen hen kunnen rijzen, in onderling overleg te regelen.
(Robotnik, Warszawa, 26 Jan. '34)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Marinebegrooting. —**
De Marinebegrooting is door het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden aanvaard.
Deze begrooting voorziet in uitgaven tot een bedrag van $ 284.747.000. Hiervan zijn $ 33.619.334 bestemd voor nieuwe oorlogsschepen, waaronder vliegtuigmoederschepen, en vier kruisers, $ 18.180.000 zijn uitgetrokken voor marine-vliegtuigen, waarvan $ 6.131.000 voor de aanschaffing van nieuwe toestellen.
(New York Herald, Paris, 24 Jan. '34)
(Vorig bericht 357 A.)

28 JANUARI 1934

H. **FRANKRIJK. — Kabinet Chautemps afgetreden. —**
Tengevolge van de financieele schandalen (Stavisky affaire e.a.) en van het aftreden van den minister van Justitie Raynaldy besloot de Fransche minister-president Chautemps het ontslag van het geheele kabinet in te dienen. President Lebrun aanvaardde het ontslag.
(Le Journal, 28 Jan. 1934)

29 JANUARI 1934

I. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Dictatuur van den Rijksbisschop. —**
Na een strijd van verscheidene maanden is de oppositiebeweging in de Duitsche Evangelische kerk thans onderdrukt. Dr. Niemöller, de leider van den Pfarrer Notbund is in arrest gesteld. Alle predikanten, die op 14 Januari de bekende verklaring van den kansel voorlazen, zijn geschorst. De Rijksbisschop Müller heeft zich in een decreet tot dictator geproclameerd. Alle overige kerkleiders hebben gecapituleerd. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 371 C.)

K. **NEDERL. OOST-INDIE. — Bezuinigingen. —**
De „Javabode" meldt, dat de Defensiecommissie er in

geslaagd is bezuinigingen op leger en vloot te vinden tot een totaal bedrag van *f* 27.000.000, zooals in de opdracht van den minister was bedoeld. Volgens het rapport der commissie komen van dit totaal-bedrag van *f* 27.000.000 *f* 12.000.000 ten voordeele van Nederland en *f* 15.000.000 ten voordeele van Indië, in welk laatste bedrag tevens de voor Indië ietwat voordeeliger kostenverdeeling verdisconteerd is. (Java Bode)

(Vorig bericht blz. 363 D.)

A. **VEREENIGDE STATEN. — Goudwet door den Senaat aanvaard. —**

De Senaat heeft op 27 Jan. 1934 president Roosevelt's monetary-bill aangenomen nadat een amendement van Senator Pittman was aangenomen, welk amendement den president de bevoegdheid gaf de pariteit tusschen zilver en goud te handhaven op een bepaald peil door het gehalte van den zilveren dollar met 60 % te verminderen en zilvercertificaten uit te geven.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vor. ber. 372 D.)**

B. **BELGIE. — De belastingopbrengst in 1933. —**

De belastingopbrengst voor 1933 bedraagt 8.802 millioen francs, wat 1.129 millioen meer is dan het in 1932 geboekte cijfer. (Le Soir).

30 JANUARI 1934

C. **DUITSCHLAND. — Handelsbalans 1933. —**

De Duitsche handelsbalans over 1933 sluit met een uitvoer-overschot van Rm. 667.2 millioen en was ruim 1/3 lager dan in 1931, het jaar met het grootste uitvoer-overschot.

De waarde van den export is in 1933 vergeleken met 1932 gedaald van Rm. 5739.2 millioen tot Rm. 4871.4 millioen. De achteruitgang is te wijten aan de algemeene prijsdaling maar ook aan een vermindering der uitgevoerde hoeveelheden.

De invoer is kwantitatief slechts in geringe mate afgenomen maar ten gevolge van de lagere prijzen daalde de totale waarde van den import van Rm. 4666.5 millioen tot Rm. 4203.6 millioen. De vermindering van de importwaarde met Rm. 462.9 millioen is voor het grootste deel veroorzaakt door den achteruitgang van den invoer van levensmiddelen (van Rm. 1493.2 millioen in 1932 tot Rm. 1082.3 millioen in 1933). (Berl. Börsen Zeitung)

(Vorig bericht blz. 338 F.)

D. **NEDERLAND. — Spoorwegen. - Opbrengst. —**

De totaal ontvangsten van de Nederlandsche Spoorwegen bedroegen over het jaar 1933 *f* 121.015.039.84 tegen *f* 139.535.290.03 in 1932, hetgeen een achteruitgang beteekent van *f* 18.520.250.19. (De Stand.)

(Vorig bericht blz. 375 B.)

E. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. —**

Edouard Daladier is op 30 Jan. 1934 geslaagd met de samenstelling van een ministerie. Daladier heeft besloten zelf de portefeuille van Buitenlandsche Zaken te nemen. Het kabinet is als volgt samengesteld:

Daladier (Kamerlid, rad.-socialist), minister-president en Buitenlandsche Zaken.

Penancier (Senator, rad-soc.), Justitie, vice-president; Frot (Kamerlid, partijloos), Binnenlandsche Zaken; Piétri (links-republikein), Financiën en Begrooting; Kolonel Fabry (Kamerlid, republ. centrum), Nationale verdediging; Cot (Kamerlid, rad.-soc.), Luchtvaart; De Chappedelaine (Kamerlid, links-rad.), Marine; Guy la Chambre (Kamerl., onafh. links), Koopvaardij; Queuille (Kamerlid, rad.-soc.), Landbouw; Paganon (Kamerlid, rad.-soc.), Openb. Werken; Paul Bernier (Kamerlid, rad.-soc.), Posterijen; Mistler (Kamerlid rad,-soc.), Handel; Lisbonne (Senator, rad.-soc.), Openbare Gezondheid; Valadier (Senator, rad.-soc.), Arbeid; Henry de Jouvenel (Senator, partijloos), Overzeesche Bezitting en Koloniën; Ducos (Kamerlid, rad.-soc.), Pensioenen. (Intransigeant)

(Vorig bericht blz. 375 H.)

F. **AMSTERDAM. — Werkloosheid. —**

De werkloosheid was in 1933 omvangrijker dan in 1932. Het gemiddeld aantal werkloozen was n.l. 44791 tegen 41353 in 1932. Het hoogste aantal was 49213 (eind Jan.) tegen 46466 (eind December 1932); het laagste aantal was 41021 (eind Juni) tegen in 1932 38068 (eind April). In alle bedrijfstakken, behalve het bouwbedrijf en het diamantvak, is de gemiddelde werkloosheid in 1933 grooter geweest dan in 1932.
(Centr. Bur. voor de Statistiek). **(Vorig bericht 242 A.)**

G. **DUITSCHLAND. — Een jaar Hitler-regiem. — Rijkseenheidwet aangenomen. —**

De tweede zitting van den nieuwen nationaal-socialistischen rijksdag, die op 30 Jan. 1934 is gehouden, droeg een bijzonder karakter, doordat zij in zekeren zin de viering was van den jaardag der overwinning van de nationaal-socialistische revolutie.

De voorzitter van den Rijksdag, Göring en rijkskanselier Hitler voerden het woord.

Rijkseenheidwet. — Na het aanhooren van de regeeringsverklaring van den leider, werd het wetsontwerp over de nieuwe structuur van het rijk, dat door dr. Frick was voorgesteld, in alle drie de lezingen en in de zich daaraan aansluitende slot-stemming met algemeene stemmen aangenomen.

Het wetsontwerp luidt:

„De volksstemming en de verkiezingen voor den rijksdag van 12 November 1933 hebben bewezen, dat het Duitsche volk over alle grenzen en tegenstellingen in de binnenlandsche politiek heen, tot een onverbrekelijke innerlijke eenheid is samengesmolten.

De rijksdag heeft daarom eenstemmig de volgende wet aangenomen, die met eendrachtige instemming van den rijksraad hierbij wordt afgekondigd, nadat gebleken is, dat aan de voorwaarden voor het aannemen eener wet waardoor de constitutie gewijzigd wordt, is voldaan.

Artikel I.

De volksvertegenwoordigingen der landen worden opgeheven.

Artikel II.

1. De souvereiniteitsrechten der landen gaan op het rijk over.
2. De landsregeeringen zijn aan de rijksregeering ondergeschikt.

Artikel III.

De rijksstadhouders staan onder het dienstgezag van den minister van binnenlandsche zaken.

Artikel IV.

De rijksregeering kan nieuw grondwettelijk recht vaststellen.

Artikel V.

De rijksminister van binnenlandsche zaken vaardigt de voor de doorvoering der wet noodige rechtsverordeningen en bestuursvoorschriften uit.

Artikel VI.

Deze wet treedt op den dag harer afkondiging in werking."
(Vaz Dias, Alg. Hbl., Maasbode, N.R.Crt., Tel.)

31 JANUARI 1934

H. **VEREENIGDE STATEN. — 1200 nieuwe vliegtuigen.**

Het Huis van Afgevaardigden machtigde Roosevelt order te geven tot den aanbouw van 1184 vliegtuigen tot een bedrag van $ 95.000.000, ten einde een moderne luchtvloot uit te rusten. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

(Vorig bericht blz. 375 G.)

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Werkloosheid. —**

Per ultimo November 1933 waren bij de Arbeidsbeurzen 16.020 arbeidzoekenden ingeschreven, waaronder 3599 Europeanen. Per ultimo October waren 15.721 arbeidzoekenden ingeschreven, waaronder 3488 Europeanen.
(Aneta). **(Vorig bericht 327 D.)**

1 FEBRUARI 1934

K. **VEREENIGDE STATEN. — Dollar-Proclamatie. — Dollar gestabiliseerd. —**

Gebruik makend van de hem door de nieuwe monetaire

wet verleende volmachten heeft de president der Vereenigde Staten, Roosevelt, de goudwaarde van den dollar vastgesteld op 59.06 % der oude pariteit. De officieele goudaankoopprijs is tot nader order vastgesteld op $ 35.— per ounce, en wel met ingang van 1 Februari.
Het goudgehalte van den dollar is thans op grond van Roosevelts proclamatie bepaald op 15 5/21 grein met een fijngoudgehalte van 0.9.
De waarde van den dollar zal op deze basis dus ƒ 1.4765 bedragen. (Ned. Tel. Agentsch., Reuter)
(Vorig bericht 376 A.)

A. **ZWITSERLAND. — Buitenlandsche Handel. —**
Uit de cijfers van de handelsbalans over 1933 blijkt, dat de invoer in Zwitserland met 250.2 millioen francs of 14.2 % is verminderd tot 1512.5 millioen francs. De uitvoer toont met 752.9 millioen francs een vermindering van 48.1 millioen francs of 6.1 %.
In hoeveelheden zijn de in- en uitvoer in 1933 in vergelijking met 1932 echter relatief niet zooveel verminderd. De invoer daalde in hoeveelheid met 5.1 %, terwijl de uitvoer zelfs in hoeveelheid met 3.9 % is gestegen.
(Neue Zürcher Nachrichten) **(Vorig bericht 348 F.)**

B. **ITALIË. — Handelsbalans. —**
In 1933 bedroeg de totale invoer 7.392 (v. j. 8.247) mill. L. en de uitvoer 5.939 (v. j. 6.796) mill. L., zoodat het invoeroverschot 1.453 (v. j. 1.451) mill. L. beliep. (Il Secolo)
(Vorig bericht blz. 79 K.)

C. **ONTWAPENING. — Voorstellen van Italië en Engeland. —**
Ten einde te trachten uit de impasse te geraken, waarin de ontwapeningsbesprekingen zijn beland, hebben de regeeringen van Italië en Groot-Brittannië heden gelijktijdig memoranda over de ontwapeningskwestie gepubliceerd; zij kunnen worden beschouwd als een samenvatting van hetgeen Mussolini en Sir John Simon op 3 en 4 Januari te Rome hebben besproken.
Beide landen doen belangrijke concessies aan de Duitsche opvattingen, doch zoowel Italië als Groot-Brittannië legt er den nadruk op, dat Duitschlands terugkeer naar Genève een essentieele voorwaarde is voor de totstandkoming eener ontwapeningsconferentie. Engeland legt daarbij specialen nadruk op het belang van een accoord tusschen Duitschland en Frankrijk.
Italië stelt voor: afschaffing van den chemischen oorlog; verbod van bombardementen op de burgerbevolking; beperking tot het huidige peil van de militaire uitgaven; een toekomstige vlootconferentie bespreekt de kwestie der Duitsche marine.
Groot-Brittannië wil: aanvaarding eener Duitsche legersterkte van 300.000 man, zij het onder bepaalde voorwaarden; een diensttijd van acht maanden; contrôle op de semimilitaire organisaties; afschaffing van zware tanks, met toekenning van lichte tanks en eenige soorten zwaar geschut aan Duitschland.
Tegenover deze concessies zou Frankrijk een directe en effectieve tegenprestatie ontvangen door de handhaving van zijn totale bewapening. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 360 E.)

D. **OOSTENRIJK. — Besluiten der socialisten. —**
De socialistische partijraad heeft in zijn zitting van 28 Jan. '34 in verband met den oproep van Dr. Dollfuss tot medewerking aan den nieuwen opbouw van den staat vastgesteld, dat de sociaaldemocratische partij reeds in vroegere beraadslagingen hare bereidwilligheid tot uiting heeft gebracht mede te werken aan een vreedzame en grondwettige ontwarring van de politieke crisis. (Neue Freie Presse)
(Vorig bericht blz. 340 G.)

3 FEBRUARI 1934

E. **RUSLAND. — Houtverschepingen naar Nederland. —**
In 1933 is aan gezaagd vuren- en grenenhout uit Rusland in Holland ruim 200.000 standaards of circa 1 millioen kub. meter aangevoerd, d. w. z. de helft van den totalen invoer van gezaagd hout in Nederland. (Iswestija) **(V. b. 74 D.)**

F. **NEDERLAND. — Werkloosheid. —**
Op 30 December '33 bedroeg het aantal werkloozen in Nederland 392.930 personen, waaronder 382.506 mannen; op 13 Januari '34 was het aantal 387.406 personen, waaronder 376.019 mannen. (Rijksdienst: Werkloosheid)

G. **NEDERLAND. — Uitvoer van veeteeltproducten. —**
Totaal uitvoer in millioenen guldens.

	Vee en vleesch	Zuivelprod.	Eieren-exp.	Veeteelt-prod.
1927	158,7	213,1	57,0	428,8
1928	138,6	225,1	62,1	425,8
1929	119.9	221.5	70.0	411.4
1930	111.6	183.2	61.2	356.0
1931	93.5	140.6	51.7	285.8
1932	57.4	86.6	34.0	178.0
1933	45.4	75.0	22.0	142.4

Achteruitgang in % vergeleken bij de gemiddelde exportwaarde 1927—1929.

Vee en vleesch	67.5 %	in waarde gedaald.
Boter	78.6 %	„ „ „
Kaas	63.8 %	„ „ „
Melkproducten	48.6 %	„ „ „
Eieren	65.1 %	„ „ „
Tot. veeteeltprod.	66.3 %	„ „ „

(Vorig bericht 328 E.)

H. **DUITSCHLAND. — Antwoord op Fransche Aide-Mémoire. —**
De Duitsche regeering heeft op 3 Febr. 1934 het antwoord gepubliceerd, dat zij den 19den Januari 1934 op de Fransche Aide-Mémoire van 1 Januari 1934 heeft verzonden. In dit antwoord polemiseert de Duitsche minister van Buitenlandsche Zaken, von Neurath met de Fransche regeering.
De voornaamste geschilpunten betreffen:
de sterkte van de Rijksweer (300.000 man) en haar bewapening, de ongelijkheid in de lucht, en de contrôle. De Duitsche regeering, die tegen verder uitstel i. z. de rechtsgelijkheid is, stelt ten slotte dertien nauwkeurig omschreven vragen aan de regeering te Parijs. Zij wenscht o.a. te weten, hoe het Fransche standpunt is ten aanzien van de overzeesche strijdkrachten, de tonnage van tanks, het kaliber der veldartillerie, en de bewapening ter zee.
(European Herald). **(Vorig bericht blz. 365 D.)**

5 FEBRUARI 1934

I. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier. — Wijziging. — Schandalen. —**
Een gedeeltelijke regeeringscrisis is in Frankrijk uitgebroken. De minister van Oorlog, Kolonel Fabry, de minister van Financiën, Piétri, en de onderstaatssecretaris Doussain zijn afgetreden. De oorzaak hiervan is te zoeken in meeningsverschillen over de in de zaak Stavisky toe te passen sancties tegen hooggeplaatste ambtenaren. Minister-president Daladier heeft zijn wil kunnen doorzetten. De Parijsche politieprefect, Chiappe is van zijn ambt ontheven en benoemd tot resident-generaal van Marokko. De directeur-generaal van de Sûreté Générale Thomé is wegens nalatigheid in de zaak Stavisky van zijn functie ontheven, maar tot directeur van de Comédie Française benoemd. Verder is de procureur der republiek Pressard — een zwager van Chautemps, die in verband met het herhaalde uitstel in de processen tegen Stavisky, scherp is aangevallen — benoemd tot raadsheer bij het hof van cassatie. Uit solidariteit met Chiappe heeft de Seine-prefect Edouard Renard ontslag genomen.
Bonnefoy-Sibour, prefect van het departement Seine-et-Oise, heeft reeds de plaats van Chiappe als politie-prefect ingenomen. Paul-Boncour vervangt Fabry als minister van Oorlog; Marchandeau wordt minister van Financiën.
Groote onrust heerscht te Parijs. (Le Réveil du Nord, Lille)
(Vorig bericht blz. 376 E.)

K. **NEDERL. WEST-INDIE. — Goudproductie. —**
Het afgeloopen jaar werd aangevoerd 385 kilogram goud. In het jaar te voren was de aanvoer 279 kilogram, zoodat er een vooruitgang is van 106 kilogram. In 1931 was de productie slechts 143 kilogram. (De West)

A. EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Vermindering met 40.94%. —
Van de zijde van het Amerikaansche departement van de Schatkist wordt verklaard, dat tengevolge van de waardevermindering van den dollar de Europeesche oorlogsschulden aan Amerika met 40.94 % zijn verminderd.
(New York Herald, Paris). **(Vorig bericht 349 B.)**

B. DUITSCHLAND. — Monarchistische organisaties. — Ontbinding. —
Naar aanleiding van een voorstel van den Pruisischen minister-president heeft de Rijksminister van Binnenlandsche Zaken zich genoopt gezien, de landsregeeringen te verzoeken, alle monarchistische organisaties onmiddellijk te ontbinden en te verbieden. (Westdeutscher Beobachter)

6 FEBRUARI 1934

C. FRANKRIJK. — Chiappe. —
De gewezen Parijsche politie-prefect Chiappe heeft de hem aangeboden functie van resident-generaal van Marokko geweigerd. (Le Matin)

D. NEDERLAND. — Omvang der werkloosheid. —
Het Ned. Correspondentiebureau heeft een onderhoud gehad met den minister van Sociale Zaken, prof. dr. J. R. Slotemaker de Bruïne, over de perspectieven, welke de minister voor het oplossen van het werkloosheidsprobleem zag.
Uit de werkloosheidscijfers van de gesubsidieerde werkloozenkassen blijkt, dat de werkloosheid in Nederland nog steeds onrustbarend groot is.
Van de ruim 600.000 leden der onderscheidene kassen waren in het afgeloopen jaar 26.2 % geheel werkloos en 5.7 % gedeeltelijk. Het gemiddelde werkloosheidspercentage bedroeg 28.1 %. In werkelijkheid is de toestand nog iets ongunstiger, omdat de verzekerde arbeiders in den regel een zekere élite vormen. Voor den geheelen arbeidenden stand zal het werkloosheidspercentage zeker nog hooger liggen, zoodat men kan aannemen, dat ongeveer een derde deel van de arbeidersbevolking in Nederland werkloos is.
Wij geven ter verduidelijking de volgende statistieken:

	Aant. leden der kassen	geh. werkl. in %	ged. werkl. in %	gem. percent.
1929	363.701	6.0	1.5	6.5
1930	419.722	7.0	2.6	7.9
1931	482.740	13.6	4.8	15.1
1932	571.031	24.8	6.3	26.9
1933	603.861	26.2	5.7	28.1

	Percent. geh. werkl.		Percent. ged. werkl.		Gem. percent.	
	hoogste	laagste	hoogste	laagste	hoogste	laagste
1929 .	18.3	2.1	3.2	0.7	19.2	2.4
1930 .	14.7	4.1	4.0	1.7	16.0	4.7
1931 .	24.0	8.7	6.4	3.7	25.9	9.9
1932 .	31.5	21.3	8.8	4.6	33.5	23.3
1933 .	37.6	21.9	6.9	4.9	39.7	23.6

Steunverleening (in guldens).

1931 . . .	13 millioen	15.1 (perc. werkloosh.)
1932 . . .	46 millioen	26.9 (perc. werkloosh.)
1933 . . .	75 millioen	28.1 (perc. werkloosh.)

„De getallen, die ik genoemd heb", aldus minister Slotemaker de Bruïne, „zijn juist, en dat het voorkomen van misstanden een der oorzaken is van de stijging, is zeker mijn overtuiging, maar ik had scherper den nadruk moeten leggen op het feit, dat ik slechts van de Rijksuitgaven sprak. Had ik aanstonds tevens de uitgaven der Gemeenten vermeld, dan zou het ontworpen beeld juister geweest zijn. Rijk en gemeenten samen hebben voor werkverschaffing en steunverleening uitgegeven in:

1931 rond 44 millioen
1932 „ 103 „
1933 „ 113 „

Weder vergelijk ik deze cijfers", zoo vervolgde de minister, „met het werkloozenpercentage. Het beeld wordt dan aldus:

1931 44 millioen = 15 procent.
1932 103 „ = 27 „
1933 113 „ = 28 „

Ook aldus, gelijk men ziet, zijn de kosten onevenredig gestegen, vergeleken met de werkloosheid; de laatste is verdubbeld, de eersten zijn verdrievoudigd."
(Ned. Corr. Bureau, Het Vaderland) **(Vor. ber. 355 K.)**

E. VEREENIGDE STATEN. — Vinson-Bill aanvaard. —
Het Huis van Afgevaardigden nam op 30 Jan. '34 met overweldigende meerderheid het wetsontwerp-Vinson aan. Het ontwerp-Vinson, afkomstig van den voorzitter der kamercommissie voor marinezaken, voorziet in een crediet van $ 616.250.000 voor den aanbouw van 120 oorlogsschepen. Hierdoor wordt de Amerikaansche vloot gebracht op de maximum-grens, voorzien door de vlootverdragen.
(New York Herald, Paris)

F. FRANKRIJK. — Contingenteeringspact met Oostenrijk gesloten. —
Op 30 Jan. '34 is te Parijs een handelsverdrag geteekend, dat het contingenteeringsstelsel regelt tusschen Frankrijk en Oostenrijk. Het accoord is van belang wegens het politieke doel, dat er mee wordt nagestreefd t.w. den steun, welken Frankrijk er door wil verleenen aan bondskanselier Dollfuss in zijn strijd om de onafhankelijkheid van Oostenrijk.
(Le Temps)

7 FEBRUARI 1934

G. FRANKRIJK. — Interpellaties in de Kamer. — Onlusten te Parijs. —
Ernstige tooneelen hebben zich op 6 Febr. '34 in de Fransche Kamer afgespeeld, waardoor minister-president Daladier het voorlezen van zijn regeeringsverklaring steeds moest onderbreken. Vele malen dreigden vechtpartijen. De communisten zongen de internationale, de rechterzijde hief daarop de Marseillaise aan. De regeering-Daladier heeft zich echter met behulp van de socialisten kunnen handhaven; tweemaal kreeg zij van de Kamer een votum van vertrouwen. De zitting wordt op 8 Februari voortgezet.
Een woedende menigte van naar schatting 40.000 betoogers heeft verscheidene malen tevergeefs getracht het Kamergebouw te bestormen en het departement van Marine in brand te steken. De aanvallen, die zich concentreerden vlak voor de Kamer, op de Place de la Concorde, werden afgeslagen door een 18.000 man sterke politiemacht. Barricades werden opgericht, autobussen en tramwagens omvergeworpen en in brand gestoken. Er zijn vele dooden en honderden gewonden. De politie is ten slotte meester van het terrein gebleven.
In verband met de betoogingen heeft minister-president Daladier de volgende mededeelingen aan de pers doen toekomen:
„De oproep tot kalmte en koelbloedigheid, dien de regeering had uitgevaardigd, is opgevolgd door de oudstrijders, die geweigerd hebben met de beroepsagitators gemeene zaak te maken. Daarentegen hebben zekere politieke bonden niet opgehouden op te hitsen tot oproer en geprobeerd een „coup de force" te ondernemen. jegens het republikeinsche régime. Benden, gewapend met revolvers en messen, hebben de agenten, de Garde Républicaine en de Garde Mobile aangevallen en tal van ordebewaarders zijn gewond. Door de identiteit der betoogers is het bewijs geleverd, dat men te doen heeft gehad met een gewapenden aanslag tegen de veiligheid van den Staat. Deze aanslag is echter mislukt."
De hoofdredacteur van de royalistische „Action Française", Charles Maurras, is in staat van beschuldiging gesteld wegens ophitsing tot moord. Andere maatregelen zullen morgen volgen. De staat van beleg is, naar door het ministerie van Binnenlandsche Zaken wordt medegedeeld, nog niet afgekondigd. (Le Petit Parisien)

H. VEREENIGDE STATEN. — Goudbezit. —
Volgens opgaaf van de regeering der Ver. Staten bedroeg de goudvoorraad van het departement van de schatkist op

1 Febr. na het overnemen van het goudbezit van de 12 Federale Reservebanken in het geheel $ 4.029.093.000. Dit beantwoordt op grond van de op 59.06 pct. van de oude pariteit vastgestelde waarde van den nieuwen dollar aan $ 6.822.032.000. De jongste staat van het departement van de schatkist van 5 Februari '34 vermeldt echter een bezit aan goud van $ 7.019.914.000. Sedert 1 Februari is de voorraad goud van het departement van de schatkist dus gestegen met $ 197.882.000, alhoewel in den tusschentijd geen belangrijke goudinvoer heeft plaats gehad.

De sterke stijging van den goudvoorraad schijnt voornamelijk in verband te staan met het overnemen door het departement van de schatkist van het door de Reconstruction Finance Corp. gedurende de laatste maanden in het binnen- en buitenland gekochte goud. Toen de Refico op 15 Februari het koopen van goud staakte, deelde zij mede, voor deze transacties $ 131.7 millioen te hebben uitgegeven. De koopprijs bedroeg daarbij gemiddeld ongeveer $ 33 per ons fijn goud, zoodat het door de Refico afgestane goud, berekend op den grondslag van den nieuwen vasten Amerikaanschen goudprijs van $ 35 per ons, in den staat van het departement van de schatkist met ongeveer $ 140 millioen moet zijn geboekt. Bovendien zijn echter in de laatste dagen ook groote hoeveelheden goud uit het bezit van binnenlandsche hamsteraars afgeleverd bij de Federale Reservebank te New York. Deze is volgens de nieuwe bepalingen verplicht al het bij haar aangeboden goud te koopen en voor rekening van de schatkist tegen den genoemden prijs van $ 35 per ons, onder aftrek van een gering disconto.

In den eerstvolgenden tijd zal vermoedelijk een verdere belangrijke stijging van den goudvoorraad van het departement van de schatkist kunnen worden verwacht in verband met groote goudaankoopen, waartoe particuliere banken der Ver. Staten de laatste dagen in het buitenland zijn overgegaan.

De Amerikaansche goudaankoopen hebben natuurlijk te Londen, waar men hierop met een verhooging van den goudprijs heeft geantwoord, en meer nog in Frankrijk een sterk onbehagen uitgelokt. (Nieuwe Rotterd. Courant)

(Vorig bericht blz. 280 C.)

A. **ZWEDEN. — Begrooting 1934-'35. —**

De Zweedsche begrooting over 1934-35 voorziet in uitgaven ten bedrage van kr. 1.051 millioen (kr. 1.010 millioen over het loopende jaar). **(Vorig bericht 103 H.)**
(Aftonbladet, Stockholm, 13 Jan.)

B. **SPANJE. — Sociaal-Democraten. — Splitsing. —**

De radicale elementen der sociaal-democratische partij hebben zich met de communisten en uiterst linksradicalen tot één front vereenigd.

In de sociaal-democratische partij heeft dit aanleiding gegeven tot een scherp conflict. Largo Caballero, de voorzitter der partij, heeft in een rede een aanval gedaan op de doctrinaire elementen in de partij, die, naar hij zei, een gevaar vormen voor de republiek.

Een gezaghebbend tegenstander van Largo Caballero is Besteiro, de oud-president van de Cortes, die de gematigde richting in de partij vertegenwoordigt. Hij is voorzitter van het Algemeen Vakverbond en heeft verklaard dat hij op zijn post zal blijven zoolang hij het vertrouwen der arbeiders geniet. (El Sol)

C. **ENGELAND. — Werkloosheid. —**

Het aantal werkloozen in Engeland bedroeg op 22 Jan. 2.389.068 of 164.989 meer dan op 18 Dec. '33, doch 513.997 minder dan een jaar geleden.
(Manchester Guardian) **(Vorig bericht 262 A.)**

D. **HONGARIJE. — Diplomatieke betrekkingen met Rusland hersteld. —**

De Hongaarsche gezant en de Russische ambassadeur te Rome hebben een verdrag onderteekend, waardoor de diplomatieke betrekkingen tusschen Hongarije en de Sowjet-Unie worden hersteld. (Giornale d'Italia)

E. **OOSTENRIJK. — Conflict met Duitschland. —**

De Oostenrijksche regeering heeft na beraadslaging, besloten den bondskanselier, Dollfuss, te machtigen tot het openen van besprekingen met den Volkenbond over een inmenging van den Volkenbond in de geschillen tusschen Duitschland en Oostenrijk.

Er stonden twee mogelijkheden open: de bezwaren van Oostenrijk aan den Volkenbond voor te leggen of een beroep te doen op de onderteekenaars van het Viermogendhedenpact.

Na overleg met de gezanten van Frankrijk, Engeland en Italië te Weenen heeft de ministerraad eenstemmig tot het eerste besloten. (Neue Freie Presse)

(Vorig bericht blz. 323 D.)

8 FEBRUARI 1934

F. **FRANKRIJK. — Kabinet-Daladier neemt ontslag. — Onlusten. —**

Minister-president Daladier heeft zich naar den president der republiek begeven om het ontslag van het geheele kabinet aan te bieden met de motiveering dat hij verder bloedvergieten wil vermijden.

President Lebrun heeft het ontslag aangenomen.

De oud-president der Fransche republiek, Gaston Doumergue, heeft de opdracht tot het vormen van een nieuwe regeering aanvaard.

De crisis, welke op dit oogenblik een van haar hoogtepunten bereikt heeft, is in wezen een regiemcrisis. Geen gewone minister- of kabinetscrisis, maar een politieke crisis van een omvang, als Parijs sinds de dagen van generaal Boulanger niet meer gekend heeft. Daarom ook hebben communisten, de royalistische Action française en de fascistisch getinte jeunesse patriotique de leiding in de straatdemonstraties, welke tot zulke ernstige relletjes, tot bloedige gevechten geleid hebben, genomen.

De situatie is de volgende:

De Radicaal-Socialisten onder Herriot, steunen een ministerie Doumergue.

De neo-socialisten (groep van de Parti Socialiste de France) wenschen een ministerie van openbaar welzijn.

De Confédération Générale du Travail (Socialistisch Vakverbond) heeft naar aanleiding van het ontslag van het Kabinet-Daladier met een algemeene staking gedreigd. Jouhaux meent, dat de regeering voor een volksoproer niet behoeft te bukken.

De betogingen van 6 Februari '34 zijn hoofdzakelijk veroorzaakt door het bruuske ontslag van den ex-prefect van politie, Chiappe. De groote massa der Parijzenaars had veel sympathie voor hem. Zij vonden de wijze waarop hij behandeld is, de aarzelingen eerst, de straf daarna, die een promotie heette, de plotselinge afzetting en het vervangen, onbehoorlijk. (Intransigeant - Le Petit Parisien - Le Temps - Le Figaro - Paris-Soir, 6-7 Febr. '34)

(Vorig bericht blz. 377 E; 378 G.)

G. **BELGIË. — Steenkool. —**

De Belgische steenkoolproductie bedroeg over 1933 25.277.689 ton (v. j. 21.423.550 ton).

Over 1933 bedroeg de cokesproductie in België 4.544.860 ton (v. j. 4.476.090 ton). (Le Soir)

(Vorig bericht blz. 343 B.)

H. **NEDERLAND. — Belastingheffing van besloten vennootschappen en vereenigingen en haar aandeelhouders. —**

Ingediend is het op 8 Febr. '34 door minister Oud in de Eerste Kamer aangekondigde wetsontwerp houdende voorzieningen betreffende de heffing van belastingen en harer aandeelhouders of leden en inzake wijziging van enkele wettelijke bepalingen betreffende directe belastingen.

Voorgesteld wordt de wet in werking te doen treden 1 Mei '34.

In de considerans wordt aangeduid, dat het wenschelijk is bijzondere voorzieningen te treffen met betrekking tot de heffing van belastingen van zekere als besloten aan te merken vennootschappen en vereenigingen en derzelver aandeelhouders of leden, en eenige andere wijzigingen te brengen in de wetgeving betreffende de directe belastingen.

De inhoud der verschillende artikelen van het wetsontwerp is omschreven in de Memorie van Toelichting, waaraan het volgende wordt ontleend.

Belastingontduiking op groote schaal vindt plaats door overmatige reserveering van winst in zoogenaamde be-

sloten naamlooze vennootschappen. De bedragen, die anders zouden worden getroffen door inkomstenbelasting, gemeentefondsbelasting en dividend- en tantièmebelasting, worden daardoor aan de werking dier wetten onttrokken. Men weet echter veelal toch wegen te vinden om de winsten feitelijk naar de aandeelhouders te laten afvloeien. Zoodoende zijn in ons land een aantal, doorgaans welgestelde, personen, die naar eigen goeddunken bepalen, hoeveel inkomsten- en gemeentefondsbelasting zij zullen betalen.

Om aan dit euvel paal en perk te stellen is thans ingediend een wetsontwerp tot heffing van belasting op winsten van zoogenaamde besloten vennootschappen. Hierbij wordt niet de uitgedeelde winst als richtsnoer genomen, zooals bij de dividend- en tantièmebelasting, maar de gemaakte winst, terwijl de aandeelhouders persoonlijk worden aangesproken voor het deel der winst, welke hun naar berekening toekomt. Van dit winstaandeel — uitgekeerd of niet — zal inkomstenbelasting en gemeentefondsbelasting moeten worden betaald. Dividend- en tantièmebelasting behoeft daarvan dan niet meer te worden betaald.

De regeering schat de opbrengst van 1934—1935 op 12½ millioen gulden, waarvan tweederde ten bate van het dienstjaar 1934 zal komen.

Behalve naamlooze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandeelen kunnen ook coöperatieve vereenigingen, als „besloten" vennootschap in aanmerking worden gebracht. Dit is wenschelijk om belastingontduiking langs dezen weg te voorkomen.

(Alg. Handelsblad, De Telegraaf, Het Volk)

(Vorig bericht blz. 363 G.)

A. **NEDERLAND. — Crisis-Inkomstenbelasting. —**

Ingediend is een wetsontwerp tot heffing van een crisisinkomstenbelasting. De minister acht het wenschelijk, gelijk in oorlogsjaren een extra belasting werd geheven op oorlogswinsten, thans een extra bijdrage te vragen van hen, **wier inkomen niet of nagenoeg niet is gedaald of zelfs** gestegen is.

Belasting wordt geheven van hen, wier inkomen, vergeleken met dat over het belastingjaar 1931—'32 niet of met minder dan 10 % is gedaald.

De berekening geschiedt als volgt:

van het belastbaar inkomen over 1931—1932 wordt negentiende genomen en vergelijkingsinkomen genoemd. Overtreft het belastbaar inkomen op dit oogenblik het vergelijkingsinkomen, dan moet van het verschil 10 % extra crisis-inkomstenbelasting worden betaald.

Voorbeeld: iemand had in 1931-'32 een belastbaar inkomen van *f* 5000. Dit bedrag is sedertdien niet veranderd. Het vergelijkingsinkomen is *f* 4500. Van de *f* 500, waarmee het tegenwoordig inkomen dit bedrag overtreft, moet 10 % of *f* 50 extra worden betaald. Zij, die in 1931-'32 minder dan *f* 3000 belastbaar inkomen hadden, dus thans minder dan *f* 2700, zijn van de extra crisisheffing vrijgesteld.

De crisisinkomstenbelasting zal worden geheven gedurende vijf achtereenvolgende jaren, te beginnen met het belastingjaar 1934-'35.

(Vorig bericht 379 H.)

9 FEBRUARI 1934

B. **FRANKRIJK. — Fernand Bouisson treedt uit socialistische partij. —**

Fernand Bouisson, de voorzitter van de Fransche Kamer, heeft aan den secretaris van de (oude) socialistische partij meegedeeld, dat hij uit de partij treedt.

Bouisson had, in overeenstemming met den voorzitter van den Senaat, op grond van de gebeurtenissen van den laatsten tijd de benoeming van Doumergue tot minister-president bepleit. Een aantal partijleden heeft over deze handelwijze kritiek op hem uitgeoefend. Hoewel hij overtuigd was, zich te kunnen rechtvaardigen, achtte hij een discussie daarover doeltreffend noch gepast. Hij was 25 jaar lid van de partij.

(Le Temps)

(Vor. ber. Bouisson 273 G.; Soc. partij 348 N.)

C. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Verklaringen van Dr. H. Colijn. —**

De Eerste Kamer heeft op 8 Febr. '34 de algemeene beschouwingen over de Rijksbegrooting voor 1934 voortgezet.

Aan de verklaringen van den voorzitter van den ministerraad, dr. H. Colijn, ontleenen wij o.a. het volgende:

S.D.A.P. en N.S.B. — Wat in Indië is gebeurd ten aanzien van „De Zeven Provinciën", is het gevolg van een proces van jaren, waarbij de klassenstrijd allerlei toestanden scheef getrokken heeft. Daarvoor is de S.D.A.P. verantwoordelijk. Komen er explosies, dan schrikt de **S.D.A.P. er voor terug, maar zij gaat voort op den ouden** weg. De sociaal-democratie kent het begrip gehoorzaamheid niet. Dit is haar eigen zwakheid. De sociaal-democratie is voor ons in kritieke momenten geen betrouwbaar bondgenoot.

De Nationaal-Socialistische Beweging wordt gevoed door de tegenwoordige economische moeilijkheden. Ook is zij een reactie op het drijven der communisten. Maar de N.S.B. heeft gevaarlijke strevingen. In de Tweede Kamer heeft spr. gezegd, niet bereid te zijn, een verbod uit te vaardigen voor ambtenaren alleen op grond van een program. In het debat zei men, dat de leider in een vergadering zou hebben gezegd:: „Geef mij je vuist" en dat een ander iets over concentratiekampen zou hebben gezegd. Dit was spr. niet genoeg. Hij wenschte een objectieven maatstaf. Hij had dien niet in het begin van November, wel in het eind van November. In Maart 1933 heeft de regeering verklaard, dat het lidmaatschap van burgerwacht en van N.S.B. niet vereenigbaar was. In één der groote steden is, daar er niet aanstonds werk van is gemaakt, een vergadering gehouden van 265 personen, lid van de N.S.B. en lid van de burgerwacht. Daar is iemand opgestaan, die commandant was bij de burgerwacht en tevens commandant bij een N.S.B.-afdeeling.

Spr. moet niets hebben van burgerwacht en landstorm, als de regeering ze niet geheel in de hand heeft. Die commandant stelde voor, dat men ontslag bij de burgerwacht zou nemen. Dit bewijst al, waar zijn hart lag. Toen is gezegd, dat de leider der N.S.B. het bevel had gegeven, dat men bij de burgerwacht zou blijven en royement zou afwachten. Dit is later verdedigd met het argument, dat het geen verzet tegen de regeering was, maar dat men eenvoudig de procedure afwachtte. Terecht echter schreef De Nederlander, dat dit een gebrek toont aan besef van het hoog**heidskarakter van overheidsvoorschriften, dat de burger** verplicht is te gehoorzamen en dat royement straf is voor een verzuim.

Voorts is vanwege de N.S.B. gezegd, dat, als de ambtenaren bedanken voor de N.S.B., hun nummer open blijft en dat hun belofte van trouw aan de N.S.B. praevaleert boven de trouw aan een corrupte regeering.

Minister Colijn zegt, dat men het in de N.S.B. voorstelt, alsof er ook in Nederland Stavisky-affaires zullen komen en dat in de Utrechtsche omgeving daarbij namen worden genoemd van personen, die als spr. ze hier in de Kamer noemde, de hoorders met stomme verbazing zouden vervullen.

De regeering heeft voor de S.D.A.P. geen verbod voor de ambtenaren uitgevaardigd. Niet „uit vrees voor het roode gespuis". De ministers begeeren geen satrapen te zijn en willen het volk niet ringelooren. Maar zij willen wel een sterk gezag. De regeering kan niet alles weten, maar weet **wel veel, heeft den vinger voortdurend aan den pols en zal** toeslaan, als er reden voor is. En als de regeering slaat, zal zij raak slaan, zonder aanzien des persoons. De regeering kan niet alle vergaderingen weten, die gehouden worden en kan zich soms eerst een oordeel vormen, nadat zij gehouden zijn.

Spr. heeft deze waarschuwing willen laten hooren. De regeering hoopt intusschen, dat het niet noodig zal zijn om andere dan normale middelen te gebruiken.

Spr. doet ten slotte een beroep op het Nederlandsche volk om eendrachtig te zijn en roept het toe: „Sluit de gelederen".

(N. Rott. Crt. en Algemeen Handelsblad)

D. **AMSTERDAM. — De brand in de Telefooncentrale. — Schade hersteld. —**

De ongeveer 10.000 verbindingen, die door den brand in de telefooncentrale 4 gestoord waren, zijn weder hersteld.

(Vorig bericht blz. 361 H.)

A. **ZWEMSPORT. — Willy den Ouden verbetert het wereldrecord op de 150 yards vrije slag. —**
Bij de internationale wedstrijden, welke te Kopenhagen gehouden werden, gelukte het Willy den Ouden op 9 Febr. 1934 het wereldrecord op de 150 yards vrije slag op haar naam te brengen. Zij legde dezen afstand af in den tijd van 1 min. 39.5 sec. Het oude wereldrecord, dat op naam van Helen Madison stond, was 1 min. 40.4 sec.
(Politiken, Kopenhagen) **(Vorig bericht blz. 310 K.)**

B. **FRANKRIJK. — Kabinet-Doumergue. —**
Op 9 Febr. 1934 is het nieuwe Fransche kabinet door ex-president Doumergue definitief als volgt samengesteld:
President van den ministerraad, zonder portefeuille: Gaston Doumergue.
Justitie en vice-president van den ministerraad: Henry Chéron.
Buitenlandsche Zaken: Senator L. Barthou.
Binnenlandsche Zaken: Albert Sarraut.
Financiën en Budget: Germain-Martin.
Oorlog: Maarschalk Pétain.
Marine: Piétri.
Luchtvaart: Generaal Denain, chef van den generalen staf der luchtmacht.
Onderwijs: Aimé Berthod.
Landbouw: Queuille.
Openbare Werken: Pierre Etienne Flandin.
P.T.T.: Mallarmé.
Handel: Lamoureux.
Koloniën: Senator Laval.
Pensioenen: Secretaris-Generaal van de Confédération van oud-strijders: Rivollet.
Arbeid: Adrien Marquet, burgemeester van Bordeaux.
Scheepvaart: William Bertrand.
Volksgezondheid: Louis Marin.
Ministers zonder portefeuille: Edouard Herriot en André Tardieu. **(Vorig bericht blz. 379 F.)**

11 FEBRUARI 1934

C. **DISCONTOKOERSEN. —**
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	Sedert	
Argentinië	23-2-'33	6 %
België	13-1-'32	3½ %
Britsch-Indië	16-2-'33	3½ %
Bulgarije	2-1-'34	7 %
Chili	23-8-'32	4½ %
Columbia	18-9-'30	7 %
Danzig	6-5-'33	3 %
Denemarken	**30-11-'33**	**2½ %**
Duitschland	21-9-'32	4 %
Engeland	30-6-'32	2 %
Estland	28-1-'32	5½ %
Finland	19-12-'33	4½ %
Frankrijk	8-9-'34	3 ½
Griekenland	14-10-'33	7 %
Hongarije	17-10-'32	4½ %
Ierland	22-4-'32	4 %
Italië	11-12-'33	3 %
Japan	3-7-'33	3.65%
Joego-Slavië	9-2-'34	7 %
Letland	1-1-'33	5½ %
Litauen	1-1-'34	6 %

(Keesings Fin. Archief)

Nederl. Bank:	Sedert	
Wisseldisc.	19-9-'33	2½ %
Prom. disc.	19-9-'33	3 %
Bel. van Eff.	19-9-'33	3 %
Bel. v. Goed.	19-9-'33	3 %
Voorsch. R. C.	19-9-'33	3 %
New Yortk:		
Fed. Res. B.	1-2-'34	1½ %
Ned.-Indië	16-8-'33	4½ %
Noorwegen	24-5-'33	3½ %
Oostenrijk	23-3-'33	5 %
Peru	1-8-'33	9 %
Polen	26-10-'33	5 %
Portugal	11-12-'33	5½ %
Roemenië	5-4-'33	6 %
Spanje	23-10-'32	6 %
Tsj.-Slowakije	25-1-'33	3½ %
Zweden	29-11-'33	2½ %
Zuid-Afrika	20-2-'33	4 %
Zwitserland	21-1-'31	2 %

(Vorig bericht 361 F.)

D. **NEDERLAND. — Handel met Rusland. — Centraal bureau te Amsterdam opgericht. —**
De heer E. D. van Walree deelt mede, dat een Centraal Bureau voor den handel met Rusland is opgericht, waaraan de heer W. H. Rethmeier als directeur is verbonden. Bedoeld bureau is gevestigd Keizersgracht 296, Amsterdam, en is belanghebbenden, waar mogelijk, ten dienst.
Het allereerste doel van dit bureau is zich omtrent het handelsverkeer met Rusland te oriënteeren en de bestaande statistieken met de Russische gegevens te vergelijken.
(Algem. Handelsblad) **(Vorig bericht 373 H.)**

E. **DUITSCHLAND. — Transfer. — Overeenstemming met Nederland tot 30 Juni 1934. —**
Tusschen de vertegenwoordigers der Nederlandsche en Duitsche regeeringen is overeenstemming bereikt over een tot eind Juni 1934 geldende transfer-overeenkomst.
Volgens deze overeenkomst zullen de scrips, waarop Nederlandsche schuldeischers recht hebben, ten volle worden afgelost uit de opbrengst van extra-uitvoer van Duitschland naar Nederland.
(Völkischer Beobachter). **(Vorig bericht blz. 360 D.)**

F. **BALKAN-PACT. — Geteekend. —**
De ministers van Buitenlandsche Zaken van Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië hebben op 9 Febr. '34 te Athene het Balkan-pact geteekend.
Volgens de „Proïa" behelst dit pact, dat voor 10 jaar is gesloten, een overeenkomst, dat Griekenland, Turkije, Roemenië en Joego-Slavië elkaar niet zullen aanvallen en elken deelnemer, die door een Balkanstaat aangevallen zou worden, tegen dezen vijand gewapenderhand te helpen. Bulgarije staat buiten het pact. (Proïa, Athene)

G. **VERDOOVENDE MIDDELEN. — Morphine en cocaïne. —**
De smokkelhandel in verdoovende middelen is in verschillende landen in de laatste jaren toegenomen. Wij geven de productiecijfers van een paar der belangrijkste producenten, ontleend aan cijfermateriaal uit de Chemist and Druggist van Jan. '34:

Uitgedrukt in K.G.	Morphine		Cocaïne	
	1929	1932	1929	1932
Duitschland	24.000	7.421	1.826	744
Engeland	4.577	1.292	238	395
Ver. Staten	8.374	6.015	846	788
Frankrijk	12.141	6.177	911	297
Zwitserland	4.140	1.207	344	243
Japan	1.989	1.395	1.253	931
Nederland	?	85	281	194

(Chemist and Druggist)

H. **NEDERLAND. — De R.K. Kerk en het Fascisme. —**
In alle Roomsch-Katholieke Kerken in ons land is op 11 Febr. 1934 een schrijven voorgelezen van de bisschoppen, gericht tot de geloovigen der Katholieke kerk. Aan dit schrijven, waarin het nationaal-socialisme wordt besproken, ontleenen wij het volgende:
Wie moedwillig de volks-eenheid verbreekt, wie streeft naar het groot en machtig maken van een fascistische of nationaal-socialistische partij, hoe dan ook gericht; wie zich bij deze partijen aansluit of een harer propageert, is zich zijn heiligen plicht jegens het waarachtig volksbelang niet voldoende bewust. Deze waarschuwing geldt óók den Katholieken, die, zonder zich bij fascistische- of nationaal-socialistische partijen aan te sluiten, onder geloofsgenooten een eigen zelfstandige beweging in het leven willen roepen, die de ideeën en gevoelens dezer partijen aankweeken. Ook zij staan dan schuldig aan het verbreken van de katholieke eenheid. Zulk een door hen gestichte beweging groeit op den duur uit tot nieuwe partijen, of zij sluiten zich aan bij de reeds bestaande fascistische- of nationaal-socialistische partijen, omdat zij anders geen invloed kunnen uitoefenen. De Bisschoppen mogen en zullen niet dulden dat personen, die functies bekleeden, welke meer direct aan hun rechtsmacht zijn onderworpen, of als vertegenwoordigers der Katholieke actie kunnen worden beschouwd, ijveren voor fascisme of nationaal-socialisme of zich bij een dier groepen aansluiten. Zoowel aansluiting als actie verbieden wij aan onze priesters, geestelijke personen, aan leden van kerk- en armbesturen, aan leiders van katholieke organisaties of instellingen, als ook aan al degenen, in het Katholieke onderwijs werkzaam, en voor zoover zij aan de bisschoppelijke rechtsmacht onderworpen zijn. (Maasbode)

12 FEBRUARI 1934

I. **NEDERLAND. — De N.S.B. en regeering. —**
Ir. Mussert heeft op 12 Februari '34 het volgende telegram aan Dr. Colijn verzonden:
Bij terugkomst kennis genomen, dat Uwe Excellentie mij als leider der N.S.B. ten laste legt den ambtenaren, leden der N. S. B., te hebben geschreven: „Thans zijt gij

de slaaf van een regeering, die haar macht ontleent aan een corrupt bonzenstelsel; gij hebt aan mij een gelofte gedaan; deze gelofte prevaleert boven den trouw aan een corrupte regeering," bericht ik Uwe Excellentie eerbiedig, dat door mij of namens mij nimmer iets van dien aard is geschreven of gezegd; dat ik in tegendeel in „Volk en Vaderland' de ambtenaren tot volkomen correcte plichtsbetrachting heb aangespoord, zoodat Uwe mededeeling daarmede in volstrekte tegenspraak is. Mede voor duizenden nationaal-voelende en loyale volksgenooten verzoek ik Uwe Excellentie volledige bekendmaking der feiten, waarop die beschuldiging berust, dan wel openlijke intrekking dier beschuldiging. (Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 381 H.)

A. NEDERLAND. — Faillissementen 1929—1933. —

Aantal uitgesproken failissementen in de maanden:

Jaar	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal
1929	253	235	240	236	231	217	201	189	210	247	271	247	2777
1930	273	244	251	250	241	240	255	214	262	286	280	291	3087
1931	304	265	316	291	272	288	255	194	276	331	298	354	3444
1932	312	369	423	384	356	430	323	312	477	381	394	421	4582
1933	384	356	480	325	405	389	333	333	417	388	435	338	4583

(Centraal Bureau voor de Statistiek)

(Vorig bericht 238 H.)

B. RUSLAND. — Bestuurslichamen gekozen. —

Het 17e congres van de communistische partij der U.S.S.R. is op 10 Febr. '34 gesloten.

In de slotzitting werden de bestuurslichamen der partij gekozen. Vervolgens kwam het nieuw gekozen centraal comité in plenaire zitting bijeen, ter verkiezing der uitvoerende lichamen van het centraal comité, die als volgt werden samengesteld:

Politiek Bureau. Leden: Stalin, Molotov, Lazare Kaganowitsj, Worosjilov, Kalinin, Ordzjonikidze, Koeibisjev, Kirov, Andrejev, Kossior; plaatsverv. leden: Mikojan, Tsjoebar, Petrovski, Postisjev, Roedzoetak.

Secretariaat. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov.

Bureau van organisatie. Leden: Stalin, L. Kaganowitsj, Kirov, Idanov, Jejev, Sjoernik, Kossarev, Stetzki, Gamarnik, Koeibisjev; plaatsverv. leden: Krinitzki en Michel Kaganowitsj.

Behalve de reeds gemelde personen is ook Litwinow tot lid van het uitvoerend comité gekozen, en tot plaatsverv. leden van het centraal comité Rosengolz, Toechatsjevski, Blücher en Boedjonni.

(Leningradskaja Prawda) **(Vorig bericht blz. 205 H.)**

C. DUITSCHLAND. — Ontbinding der oppositioneele kerkorganisaties. —

Uit verschillende deelen van Duitschland komen berichten omtrent de ontbinding en opheffing van plaatselijke groepen van den Bond van Oppositioneele Geestelijken. Medegedeeld wordt, dat de Wurtenbergsche groep vrijwillig tot ontbinding heeft besloten „teneinde mede te werken aan het herstel van den vrede tusschen de kerk en de leiders van den staat'. Van betrouwbare zijde wordt echter verklaard, dat de opheffing geenszins vrijwillig is geschied, doch onder den druk der omstandigheden, evenals trouwens in Oost-Pruisen, waar de oppositioneele groep eveneens is opgeheven.

De Rijksbisschop, die tevens staatsbisschop in Pruisen is, heeft thans drie nieuwe verordeningen uitgevaardigd, waarbij verschillende functies als voorzitter en vice-voorzitter van den Hoogen Raad van Kerken worden opgeheven. Bovendien krijgt hij de bevoegdheid zelfstandig geestelijken naar andere standplaatsen te beroepen of hen te schorsen.

Uit Aken wordt gemeld, dat een predikant, die critiek op het beeld van den rijkspropaganda-minister, Dr. Göbbels zou hebben geleverd, tijdens den dienst is gearresteerd.

(Vorig bericht blz. 375 I.)

14 FEBRUARI 1934

D. BRAZILIE. — Koffie-positie. —

De statistische positie van Braziliaansche koffie heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

	(balen)
Voorraad 30 Juni 1930	25.270.766
Oogst 1930/'31	16.552.000
Totaal	41.822.766
Export 1 Juni 1930—1 Febr. 1931	11.098.875
Voorraad 1 Febr. 1931	30.723.891
Oogst 1931/'32	27.215.000
Oogst 1932/'33	16.280.000
Totaal	74.218.891
Export 30 Juni 1933	37.577.840
Voorraad 30 Juni 1933	36.641.051

Hiervan zijn 34.797.704 balen opgekocht door de regeering en den nationalen koffieraad, terwijl 1.843.347 balen door het binnenlandsch verbruik zijn geabsorbeerd.

Oogst 1933/34 wordt op 29.880.000 balen getaxeerd, waarvan de regeering nog 14.952.000 balen zal overnemen, waarna de regeering per 30 Juni 1934 reeds ca. 49.800.000 balen zal hebben overgenomen, waar van bereids 25.500.000 zijn vernietigd. De regeeringsvoorraden zullen dus per saldo 24.300.000 balen bedragen. (Amsterd. Effect. Blad)

(Vorig bericht blz. 351 A.)

15 FEBRUARI 1934

E. DUITSCHLAND. — Alfred Rosenberg's en Ernst Bergmann's nieuwste boeken op den Index. —

De H. Congregatie van het H. Officie heeft bij decreet van 7 Februari veroordeeld en op den Index der verboden boeken geplaatst de beide Duitsche werken „Der Mythos des zwanzigsten Jahrhunderts" van Alfred Rosenberg en „Die deutsche Nationalkirche" van Ernst Bergmann.

Bij de motiveering der veroordeeling van het werk van Rosenberg wordt gezegd, dat dit alle Katholieke dogma's tot in den grond toe loochent en beschimpt, de grondslagen van het Christendom, zooals berouw over de zonden, vernietigt en de noodzakelijkheid betoogt, een nieuwen godsdienst, dat wil zeggen een Germaansche rassenkerk, op te richten.

In beginsel wordt in 't werk de instelling van een mythisch geloof van het bloed en van het ras geëischt, met het oog op de beweerde goddelijke natuur in den Noordschen (Nordischen) mensch, welke mysteriën vertegenwoordigt, waardoor alle Sacramenten hebben afgedaan.

Wat het werk van Bergmann betreft, deze schrijver loochent Christus en eischt ook de instelling van een nieuwen rassengodsdienst. **(Osservatore Romano)**

F. DUITSCHLAND. — Karl Barth. — Het Ned. Chr. Persbureau publiceert het volgende over de huidige positie van prof. Karl Barth, den man, die zich het sterkst tegen gelijkschakeling van het Duitsche kerkelijk leven verzette:

De meest principieele opposant was de Gereformeerde leider prof. dr. Karl Barth te Bonn. Deze is door den loop der zaken thans sterk vereenzaamd. Stond het een oogenblik zoo, alsof hij behalve de Gereformeerden ook de Luthersche orthodoxie zou meekrijgen, thans

hebben de Luthersche orthodoxe leiders zich juist van het pad, dat door Karl Barth geteekend was, sterk en bewust afgekeerd en aarzelen de Gereformeerden opnieuw tusschen de coöperatie (politiek van samenwerking met den Hitler-staat) van den afgetreden kerkminister der Gereformeerden Otto Weber en de non-coöperatiebeweging (politiek van niet-samenwerken), welke Karl Barth voorstaat. Het zal er wel op neerkomen, dat de Gereformeerde richting, indien zij niet den band met de rijkskerk doorsnijden wil om op zichzelf te gaan staan als „vrije kerk", Weber's coöperatie-tactiek opnieuw gaat volgen en zoo binnen de rijkskerk de haar aangeboden afzonderlijke Gereformeerde organisatie opnieuw aanvaarden gaat. (Ned. Chr. Persbur.)

(Vorig bericht blz. 382 C.)

A. **FRANKRIJK. — Kabinet-Doumergue. — Meerderheid.** De Fransche Kamer heeft met 402 tegen 125 stemmen en 68 onthoudingen haar vertrouwen in de regeering Gaston Doumergue uitgesproken. **(Vor. ber. blz. 381 B.)** (Le Matin)

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Wijziging van het Reglement van Orde aangenomen.** In de op 14 Febr. 1934 gehouden vergadering van de Tweede Kamer is het voorstel-Aalberse c.s. tot wijziging van het reglement van orde aangenomen met 67 tegen 4 stemmen. Tegen stemden de communisten en de heer Sneevliet.

Tengevolge van de aanneming van dit voorstel heeft voortaan alleen de voorzitter de bevoegdheid tot het verwijderen van een lid. Tot dusverre was verwijdering van een lid slechts mogelijk, nadat de Kamer daartoe had besloten.

16 FEBRUARI 1934

C. **NEDERLAND. — Bescherming tegen luchtaanvallen.** — In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer over de begrooting voor 1934 van het departement van defensie, deelde minister Deckers o.a. mede:

Het ontwerp van wet met bijbehoorende memorie van toelichting, in zake de bescherming van de burgerbevolking tegen luchtaanvallen, heeft de regeering thans bereikt.

Er zal voor gewaakt worden, dat hier te lande geen minder deugdelijke gasmaskers in den handel zullen worden gebracht. De minister blijft van meening, dat een goed georganiseerde luchtbeschermingsdienst een beteren waarborg biedt tegen luchtaanvallen met chemische wapenen dan de „nationale ontwapening". **(Vorig bericht 148 B.)**

D. **RUSLAND. — Stedengroei.** —

Het Sovjet-blad „Za Indoestrializatsijoe" geeft in zijn jubileum-nummer eenige statistische bijzonderheden over den groei der steden in het land. De bevolking der Russische steden bedroeg in 1914 25 millioen zielen, in 1933 39 millioen. De groei van afzonderlijke steden wordt door de volgende cijfers geïllustreerd: Leningrad had in 1917 2.165.000 inwoners, in 1932 2.839.000; Moskou had in 1917 1.701.000 inwoners, thans 3.572.000. Voor de overige steden geeft de statistiek de volgende cijfers Charkow (hoofdstad van de Oekraine) 313.000, thans 646.000; Iwanowo-Woznessensk: 85.000 en 190.000; Nizjnij-Nowgorod (thans Gorkij: 126.000 en 477.000; Stalingrad (vroeger: Tsaritsyn): 132.000 en 412.000; Kiejew: 467.000 en 538.000; Rostow aan den Don: 210.000 en 520.000; Permj: 47.000 en 270.000; Swerdlowsk (vroeger Jekaterineburg): 65.000 en 481.000; Tsjeljabinsk: 46.000 en 217.000; Nowosibirsk: 69.000 en 294.000; Kemerowo (in Siberië): 4000 en 104.000; Prokopjewsk (eveneens in Siberië): 10.000 en 117.000; Tiflis: 246.000 en 414.000; Gorlowka (in het Donetsbekken): 7000 en 110.000; Makejewka: 18.000 en 100.000; Stalino vroeger: Joezowka): 52.000 en 227.00; Bakoe: 245.000 en 709.000.

Van de nieuwe, onder het sovjet-regime opgerichte steden, worden de volgende cijfers gegeven: Swirj 25.000; Bobriki 47.000; Magnitogorsk 230.000; Koeznetsk (intusschen omgedoopt in Stalinsk): 249.000.

(Za Indoestrializatsijoe) **(Vorig bericht 315 H.)**

E. **RUSLAND. — Sovjetburgerschap voor Dimitrof, Popof, Tanef.** —

Aangezien de Bulgaarsche regeering heeft geweigerd, de zich in Duitschland in hechtenis bevindende Bulgaarsche communisten Dimitrof, Popof en Tanef als Bulgaarsche staatsburgers te beschouwen, hebben zich bloedverwanten der drie communisten door tusschenkomst van het Sovjetgezantschap te Berlijn tot de Russische regeering gewend, met verzoek den gevangenen het staatsburgerschap der Sovjet-unie te verleenen. De Sovjetregeering heeft, naar officieel wordt medegedeeld dit verzoek ingewilligd.

(Nederl. Tel. Agentsch., Reuter)

17 FEBRUARI 1934

F. **LITAUEN. — Wet tot bescherming van volk en staat.** De staatspresident heeft met onmiddellijk van kracht worden de sedert geruimen tijd ontworpen wet tot bescherming van volk en staat afgekondigd, waardoor de tot dusverre bestaande bepalingen worden aangevuld en verscherpt. (Diena, Kaunas)

G. **ENGELAND. — Staatsfinanciën.** —

De begrootingsontvangsten bedroegen van 1 April 1933 tot 4 Febr. 1934 548.224.122 pond sterling, de uitgaven 585.100.376 pd. st. Het loopende tekort bedraagt dus 36.886.254 tegen 90.690.000 pond st. per 4 Febr. 1933. (Daily Telegraph). **(Vorig bericht 341 A.)**

H. **SURINAME. — Begrooting 1932-1933-1934.** —

De Surinaamsche begrootingen van 1932 en 1933 geven de volgende gespecificeerde cijfers:

Afdeeling van de begrooting van uitgaven.	1932	1933
Algemeen en gewestelijk bestuur	*f* 336.485	*f* 534.010
Rechts- en politiewezen . . .	629.407	623.038
Geldelijk beheer	1.028.711	955.284
Immigratie en kolonisatie . .	161.796	——
Eeredienst, onderwijs, armenzorg	1.558.771	1.417.523
Landbouw-proefstation . . .	139.534	92.112
Openbare Gezondheidsdienst .	826.872	794.775
Openbare Werken en Verkeer .	1.444.450	1.310.640
Brandweer	11.767	7.653
Verrekening van het tekort op de rek. „Aanvoer van levensmiddelen ten behoeve van de bevolking"	36.000	30.000
Pensioenen, wachtgelden, enz. .	1.079.117	1.134.497
Onvoorziene uitgaven . . .	50.000	50.000
	f 7.302.910	*f* 6.949.532

Begrooting 1934. — Zonder hoofdelijke stemming is de Surinaamsche begrooting 1934 in de Tweede Kamer goedgekeurd. Het cijfer der middelen en inkomsten en dat der uitgaven bedraagt *f* 6.677.569. De bijdrage uit 's rijks schatkist beloopt: 1. ter bevordering van de welvaart *f* 251.313; 2. ter dekking van het begrootingstekort *f* 2.279.241; tezamen *f* 2.530.554.

Economische toestand. — Dank zij ook de medewerking van de Staten-Generaal kon in het begin 1933 een aanvang worden gemaakt met het mechanisch rijstbedrijf in Suriname. De resultaten van de het vorig jaar gedane proefverschepingen van sinaasappelen naar Nederland gaven aanleiding daarmede in dit jaar voort te gaan. Door de proefnemingen met de verscheping herwaarts van bacoven is reeds gebleken, dat de Surinaamsche z.g. Kongo-bacove de vergelijking met de beste in Europa geïmporteerde banaan heeft doorstaan, zoodat — mede door de wijze waarop in deze aangelegenheid wordt te werk gegaan — een herleving van de bacovencultuur, welke ook aan den kleinen landbouw ten goede kan komen, niet langer tot de onmogelijkheden gerekend behoeft te worden.

De proef met de bereiding van koffie, volgens het systeem

Fernandes, heeft goede resultaten opgeleverd. Als gevolg van de verkregen resultaten is in belanghebbende kringen in overweging de proefneming in meer blijvenden vorm voort te zetten. Daar de koffiecultuur nog altijd een der belangrijkste cultures van Suriname is, heeft de regeering aanleiding gevonden ook in dit jaar steunverleening aan de daarvoor in aanmerking komende ondernemingen mogelijk te maken, nu door de langdurige en scherpe droogte in het afgeloopen jaar 1933 een belangrijk lagere productie is te verwachten.

Ontbreekt het dus blijkens de vorenstaande nog onvolledige opsomming vooralsnog niet aan perspectieven voor een opleving van den economischen toestand van Suriname, daartoe zou oprichting van nieuwe, particuliere ondernemingen, op behoorlijke grondslagen gevestigd, mede in belangrijke mate kunnen bijdragen. Teleurstellend is het dan ook dat — ondanks een door den ambtsvoorganger van den minister in beginsel toegezegde dividendgarantie — de oprichting van een maatschappij voor cultuur en export van ananas vooralsnog niet is mogen gelukken.

(Algemeen Handelsblad)

18 FEBRUARI 1934

A. **OOSTENRIJK. — Onafhankelijkheid. - Verklaring van de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen.**

Het Foreign Office deelt mede, dat de Fransche, Italiaansche en Britsche regeeringen op 17 Febr. overeenstemming hebben bereikt omtrent de volgende verklaring:

„De Oostenrijksche regeering heeft bij de regeeringen van Frankrijk, Groot-Brittannië en Italië geïnformeerd naar haar standpunt met betrekking tot het dossier, dat zij heeft samengesteld, ten einde de inmenging van Duitschland in de binnenlandsche aangelegenheden van Oostenrijk te bewijzen.

De besprekingen, welke tusschen de drie regeeringen naar aanleiding hiervan hebben plaats gehad, hebben bewezen, dat zij eenstemmig van meening zijn, dat het noodzakelijk is, de onafhankelijkheid en integriteit van Oostenrijk te handhaven overeenkomstig de desbetreffende verdragen."

Het Foreign Office voegt hieraan nog toe, dat men zich herinneren zal, dat de Britsche regeering reeds duidelijk haar standpunt heeft uiteengezet ten opzichte van de nationaal-socialistische activiteit in Oostenrijk in het aide-mémoire, dat den 9en Februari aan den Oostenrijkschen gezant is overhandigd.

(Daily Telegraph)

B. **KONING ALBERT VAN BELGIË OMGEKOMEN.**

Koning Albert van België is op 17 Febr. 1934 op een korten bergtocht in de rotsen bij Marche-les-Dames, in de omgeving van Namen, om het leven gekomen. De koning had zijn kamerdienaar in zijn auto achter gelaten. Hij verklaarde een der rotsen te willen beklimmen. Hierbij heeft hij omstreeks vijf uur 's middags een doodelijken val gemaakt. Door zijn lang uitblijven verontrust, spoedden eenige hovelingen zich naar de streek, waar de koning zich moest bevinden. Een hunner vond om halftwee des nachts het verminkte lijk van den vorst.

Albert Leopold Clement Marie Meinrad van Saxen-Coburg en Gotha werd 8 April 1875 te Brussel geboren als tweede zoon van Philip, Graaf van Vlaanderen, broer van Koning Leopold II, en Prinses Marie van Hohenzollern-Sigmaringen. Toen op 22 Juni 1869 kroonprins Leopold, de eenige zoon van Koning Leopold II, op jeugdigen leeftijd overleed, werd Albert's 6 jaar oudere broer Boudewijn toekomstig troonopvolger. Toen Boudewijn echter op 23 Jan. 1891 overleed, was de jeugdige Albert voorbestemd om eens Koning der Belgen te worden.

Op 2 October 1900 trad Prins Albert in het huwelijk met de in 1876 geboren Prinses Elisabeth, tweede dochter van Hertog Karel Theodor van Beieren. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren, Leopold, Hertog van Brabant, op 3 November 1901, Charles, Graaf van Vlaanderen, op 10 October 1903, en Marie José op 4 Augustus 1906.

De troonopvolger Prins Leopold huwde in November 1926 met de Zweedsche Prinses Astrid, uit welk huwelijk twee kinderen, een dochter en een zoon — na de kroning van zijn vader Kroonprins van België — zijn geboren. Prinses Marie José werd door haar huwelijk met Kroonprins Umberto van Italië toekomstig Koningin van Italië.

Na voltooiïng van zijn studies maakte Prins Albert vele reizen, o.a. in 1898 naar Amerika. Door het overlijden van zijn vader werd hij in 1905 officieel Kroonprins van België en in deze eigenschap bracht hij in 1908 een bezoek aan Engeland.

In April 1909 maakte hij zijn groote reis naar den Congo, na een bezoek aan Zuid-Afrika. Van Kaapstad trok hij door Transvaal en vandaar naar Elizabethville. Dwars door het Kastangagebied volgde hij den loop van den Congo tot waar deze in zee uitmondt. In Augustus 1909 keerde hij naar België terug. Eenige maanden later, op 17 December 1909, overleed in het Koninklijk Slot te Laeken bij Brussel op 74-jarigen leeftijd zijn oom, Koning Leopold II, en werd Albert geroepen hem op te volgen als Koning der Belgen.

Op 23 December 1909 legde Koning Albert I de plechtige eed op de grondwet af en sprak hij zijn eerste troonrede uit, waarbij hij o.a. de woorden sprak: „Onze welvaart is afhankelijk van de welvaart van de massa des volks". Tot groote en aangename verrassing van het Vlaamsche volksdeel legde Koning Albert den eed in twee talen, in het Fransch en in het Vlaamsch af. Het was de eerste maal sedert de stichting van het Koninkrijk België 1831, dat een vorst zich bij een dergelijke plechtigheid ook van de Vlaamsche taal bediende.

Toen kwamen de oorlogsjaren 1914—1918. 's Konings houding en gedragingen maakten op de wereld grooten indruk. Meer dan alle ophef en vertoon hadden kunnen doen, sprak koning Alberts bescheiden heldhaftigheid tot de fantasie der menschen. Simpel en waardig was al wat hij zeide en deed.

Gedurende zijn gedwongen verblijf in Frankrijk riepen staatszaken den koning naar Havre, de Fransche havenstad, waarheen België's regeering zich had begeven, en die dus feitelijk België's hoofdstad was geworden. Maar hij toefde er ongaarne. Zijn hart was bij de mannen in de loopgraven; in hun midden wilde hij zijn, en in hun midden was hij, zoo vaak hij kon.

Op den 22sten November 1918, elf dagen na den wapenstilstand, deed koning Albert zijn „joyeuse rentrée" in de Belgische hoofdstad. In een vereenigde zitting der Kamers hield hij een troonrede, en dit waren de woorden, waarmee de koning die rede begon: „Ik breng u den groet van het leger. Wij komen van den Yser, mijn soldaten en ik, door onze steden en velden, van vijanden vrij".

Met strikte inachtneming van de beperkingen, die de grondwet den vorst in een zoo democratische constitutioneele monarchie als België oplegt, heeft koning Albert zich altijd zeer intensief met de staatszaken bezig gehouden en toonde hij zich een staatsman, wiens persoonlijk ingrijpen voor de politiek van België dikwijls van de grootste beteekenis was, en laatstelijk nog in December 1933 het land voor een regeeringscrisis heeft behoed. Vanzelfsprekend waren er onder de zoo zeer genuanceerde politieke groepeeringen, die men in de democratisch geregeerde landen vindt, altijd wel groepen, die zich niet konden vereenigen met de oplossing van sommige politieke problemen, zooals de koning die voorstond, en die derhalve ook de koning in den politieken strijd trachtten te betrekken, doch zijn persoonlijken populariteit werd daar nooit door aangetast.

Behalve vorst en staatsman was koning Albert ook een hartstochtelijk sportman met een groote belangstelling voor techniek. De luchtvaart en de bergsport bezaten in het bijzonder zijn voorliefde, en helaas is deze laatste hem noodlottig geworden.

Tragisch doet het aan, dat deze vorst, die zoo zeer temidden van zijn volk stond en zoozeer de liefde van zijn volk bezat, die omgeven was door een gelukkig en liefderijk gezin, geheel alleen temidden van de eenzaamheid der wintersche Ardennen is gestorven.

JOHN RUSHWORTH JELLICOE, bekend geworden door den befaamden slag in het Skagerrak bij Jutland in Mei 1916, waar hij het commando over de Engelsche vloot (Grand Fleet) voerde.

Konin Albert zal worden opgevolgd door zijn oudsten zoon, den 32-jarigen kroonprins Leopold, die op 23 Febr. 1934 zal worden ingehuldigd.
(L'Indépend., Le Soir, L'Etoile Belge, La Nat. Belge)

A. **POLEN. — Poolsche begrooting door Sejm aangenomen.** De Sejm heeft de Poolsche begrooting voor het begrootingsjaar 1934—1935 in derde lezing aangenomen.
(Kurjer Poranny, Warszawa) **(Vorig bericht 348 B.)**

19 FEBRUARI 1934

B. **NEDERLAND. — Revolutionnairen in vertegenwoordigende lichamen. —**
Bij Kon. Besluit is ingesteld een Staatscommissie, met de opdracht de noodzakelijkheid en doelmatigheid te onderzoeken van wettelijke en andere voorzieningen met betrekking tot het bekleeden van het lidmaatschap van de vertegenwoordigende lichamen door personen, wier staatkundig streven kennelijk is gericht op verandering der Staatsinstellingen met toepassing of bevordering van onwettige middelen.
De commissie zal bevoegd zijn, aan haar uit te brengen advies de voorstellen toe te voegen, welke zij ter bereiking van de door haar aanbevolen maatregelen noodig of wenschelijk acht.
In de commissie zijn benoemd:
tot lid, tevens voorzitter: Mr. Dr. D. A. P. N. Koolen, lid van den Raad van State, te 's-Gravenhage;
tot leden: Mr. Dr. J. Donner, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden te 's-Gravenhage; Prof. Mr. W. J. A. J. Duynstee C.ss.R., hoogleeraar aan de R.K. universiteit te Nijmegen; Mr. Dr. J. P. Fockema Andreae, Commissaris van de Koningin in de provincie Groningen; Prof. Mr. J. H. van Meurs, hoogleeraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen; Prof. Mr. P. Scholten, hoogleeraar aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam; Jhr. Mr. K. J. Schorer, deken van de orde van advocaten te Utrecht en tot secretaris Mr. P. Meijjes te 's-Gravenhage.
(Het Vaderland)

20 FEBRUARI 1934

C. **RAPPORT-IDENBURG. —**
Verschenen is het rapport der Commissie-Idenburg, welke o.m. opdracht had het ontwerpen van een organisatie van de weermacht hier te lande en Indië, welke leiden kan tot een aanzienlijke besparing op de defensie-uitgaven.
In haar rapport komt de commissie o.a. tot de volgende bezuinigingsmogelijkheden: invoering van een capitulantenstelsel voor onder-officieren hier te lande en voor beroepssoldaten in Indië; opheffing van het vooroefeningsinstituut; opheffing van het garnizoen Gorinchem; en reorganisatie der Marine. Volgens de in het rapport ontwikkelde mogelijkheden wordt op de Rijksbegrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 14 millioen en op de Indische begrooting een bezuiniging van pl.m. *f* 12 millioen verkregen.
De door de Regeering ingestelde commissie-Idenburg heeft thans haar rapport uitgebracht, waarin de mogelijkheden worden ontwikkeld, op welke wijze op de defensie-uitgaven een aanmerkelijke besparing is te verkrijgen.
Het verslag is ingedeeld in een inleiding, waarna volgen een vijftal hoofdstukken.

HET LEGER HIER TE LANDE. — Hoofdstuk I vangt aan met een inleiding waarin de commissie o.m. vermeldt, dat zij bij de *f* 6½ millioen, welke op de legeruitgaven '33 — bedragende ruim *f* 51 millioen met en ruim *f* 41 millioen zonder de pensioenuitgaven — moeten worden bezuinigd, heeft opgeteld *f* 1½ millioen, omdat de legerbegrooting 1933 abnormaal gedrukt is door het tijdelijk achterwege laten van uitgaven, die op den duur niet te vermijden zijn, (t.w. uitgaven voor de materieelvoorziening, oefeningen in grooter verband en herhalingsoefeningen).
De commissie noemt als bezuinigingsmogelijkheden:
De invoering van een capitulantenstelsel voor onderofficieren. —
Na te hebben uiteengezet waarom invoering van een capitulantenstelsel voor officieren bezwaarlijk uitvoerbaar is, neemt de commissie zoodanig stelsel voor onderofficieren in beschouwing. Zij acht dit uitvoerbaar, mits voor de capitulanten de overgang in burgerlijken dienst na hun militairen diensttijd wettelijk wordt gewaarborgd en indien aansluiting wordt gezocht bij de opleiding tot onderofficier van dienstplichtigen; dezen zouden dan, na voltooide opleiding, nog 4 tot 6 jaar als (ongehuwd) sergeant- (wachtmeester-, fourier-) capitulant blijven doordienen op een jaarwedde van *f* 750 tot *f* 850 (waarvan, na de verplichte bijdrage voor voeding, huisvesting en kleeding, een zakgeld van ongeveer *f* 5 tot *f* 7 per week beschikbaar blijft). Verlenging van den eersteoefeningstijd tot één jaar voor die categorieën van dienstplichtige onderofficieren, die thans korter dienen, acht de commissie in dit stelsel noodzakelijk.
Van de rond 2500 thans dienende beroeps-onderofficieren zouden geleidelijk 1600 door capitulanten kunnen worden vervangen; de overige 900 beroepsonderofficieren zouden in de toekomst uit de capitulanten kunnen voortkomen. Voor de jaarlijks benoodigde 320 capitulanten zullen uiteindelijk 320 × 35 is 11200 plaatsingen in Overheids- en semi-Overheidsbetrekkingen beschikbaar moeten zijn. De daarvan te verwachten bezuiniging, met inbegrip van de vermindering van den pensioenlast, zal *f* 3.83 millioen 's jaars dragen.
Opheffing van het vooroefeningsinstituut.
Het naast elkaar handhaven van twee opleidingsinstituten (leger en V.O.), die beide infanteriesoldaten vormen, kan niet economisch zijn. Bovendien geeft het V.O. onvoldoende resultaten, die niet voor verbetering vatbaar zijn. Opheffing daarvan wordt door de commissie aanbevolen. De bezuiniging hierdoor zal *f* 958.000 's jaars bedragen.
Wijziging in de opleiding der beroepsofficieren.
De commissie volstaat met enkele richtlijnen aan te geven, o.m. het voortbouwen op de bij de opleiding van reserve-officieren verkregen resultaten, geschikt maken van den a.s. officier voor zijn taak als opleider van de dienstplichtigen, bijbrenging van algemeene militaire en andere kennis op lateren leeftijd tijdens een éénjarigen krijgsschoolcursus.
Zij schat de met de door haar aanbevolen wijziging in vorenstaanden zin te verkrijgen besparing op *f* 100.000 en beveelt, mede met het oog op de bij de Koninklijke Militaire Academie betrokken belangen van het Indische Leger, een afzonderlijk commissoriaal onderzoek terzake aan.
Een vereenvoudiging der vredessamenstelling van de regimenten Veldartillerie kan, naar de commissie toelicht, *f* 163.000 per jaar bezuiniging brengen.
Opheffing van de compagnie Torpedisten.
De commissie is van oordeel, dat de aan de torpedisten toevallende taak niet van zoodanig belang is, dat daardoor het instandhouden van de huidige, door haar bijzondere organisatie betrekkelijk kostbare samenstelling gewettigd is. Opheffing van de compagnie Torpedisten, welke de commissie aanvaardbaar acht, zal o.a. leiden tot opheffing van het garnizoen Gorinchem en een jaarlijksche bezuiniging geven van *f* 164.000.
Verdere inkrimping van de vredesorganisatie en c.q. van de oorlogsorganisatie.
De commissie ontwikkelt vervolgens enkele bezuinigingsmogelijkheden door inkrimping van de vredes- en c.q. oorlogsorganisatie van het leger, o.a. een samenvoeging van de oefeningseenheden, waaruit een bezuiniging van *f* 1.230.000 wordt besomd, het terugbrengen van het aantal infanterie-regimenten per brigade, waarmede *f* 370.000 te besparen zijn zijn en verder nog wijziging in de opleiding van de dienstplichtigen, waardoor *f* 500.000 bezuinigd zou kunnen worden. Deze mogelijkheden acht de commissie evenwel niet aanbevelenswaardig.
Vervanging van beroeps- door reserve-officieren.
In een eindbeschouwing van hoofdstuk I wijst de commissie er op, dat, indien wordt aangenomen, dat enkele detailbezuinigingen *f* 300.000 's jaars zullen opleveren, nog een belangrijk bedrag moet worden gevonden, om tot een totale besparing van *f* 8 millioen te komen. Dit

bedrag kan naar haar oordeel alleen nog worden gevonden door afkapping van de oorlogsorganisatie, b.v. met één divisiegroep en zes hooggenummerde regimenten infanterie. In de commissie kwam de meening tot uiting, dat een bedrag van *f* 1.2 millioen zou kunnen worden gevonden door vermindering van het aantal beroeps-officieren, die dan zouden kunnen worden vervangen door zich daartoe vrijwillig aanmeldende, c.q. tot die dienstverrichting wettelijk verplicht wordende reserve-officieren. Hiertegen werd o.m. aangevoerd, dat een organisatie niet kan worden gebouwd op een mogelijkheid, dat zich een voldoend aantal reserve-officieren vrijwillig beschikbaar zal stellen; bovendien moeten de in dienst zijnde reserve-officieren toch worden bezoldigd, zoodat de bezuiniging hoofdzakelijk in eenige (zeer perspectivische) vermindering van den pensioenlast tot uiting zou komen. Een wettelijke verplichting tot doordienen van reserve-officieren zou zich moeten beperken tot een klein gedeelte van de zeer geschikten onder hen, waardoor alleen op dezen een zware last wordt gelegd; strekt men die verplichting tot geheele jaarklassen van reserve-officieren uit, dan zou uiteraard van bezuiniging langs dezen weg geen sprake zijn.

DE MARINE.

Hoofdstuk II vangt aan met een inleiding waarin uiteengezet wordt, dat op de **Marine-begrootingen 1933** slechts *f* 1.8 millioen is uitgetrokken voor nieuwen aanbouw, terwijl toch voor instandhouding van het moderne materieel jaarlijks *f* 8 millioen voor nieuwen aanbouw noodig is. De commissie heeft, een zeemacht ontwerpend, welke binnen de gestelde financieele limiet normaal geexploiteerd en in stand gehouden kan worden, gemeend haar opdracht zoodanig te moeten opvatten, dat zij een vlootorganisatie moest ontwerpen, welke den Lande niet meer zou kosten dan *f* 24 millioen 's jaars.

Twee reorganisatieplannen.

Twee reorganisatieplannen (plan I en II) heeft de commissie uitgewerkt, welke de volgende verschillen vertoonen:
Plan I behoudt het stelsel van het beurtelings in Nederland en in Indië (over en weer) dienend beroepspersoneel als noodzakelijke voorwaarde voor de instandhouding van een gevechtswaardige zeegaande vloot in Indië; hier te lande moet dan gelegenheid bestaan het personeel op modern materieel op te leiden en te oefenen, waartoe hier beschikt moet worden over 1 kruiser, 2 torpedobootjagers en 5 onderzeebooten type O (in Indië blijven: 2 kruisers, 6 jagers en 12 onderzeebooten, type K). De hier te lande dienstdoende kruiser en jagers worden jaarlijks vervangen door materieel uit Indië. Opleidingen v.z.m. hier te lande; medenemen van de gezinnen voor Landsrekening naar Indië slechts in bijzondere gevallen.
Plan II gaat uit van den gedachtengang dat de zeegaande vloot in haar geheel daar moet zijn, waar haar oorlogstaak ligt, derhalve in Indië, het uit Nederland te betrekken beroepspersoneel moet op Indische voorwaarden in dienst komen (dus geen over en weer dienen) met detacheeringen naar Nederland voor zooveel als voor de maritieme diensten hier te lande noodig is. De opleidingen moeten voor zooveel mogelijk in Indië plaats hebben. Het behoud van 5 onderzeebooten type O hier te lande is bij plan II niet noodig; de zeegaande vloot in Indië telt: 3 kruisers, 8 jagers, en 12 onderzeebooten type K.
De conclusie der commissie ten aanzien van de plannen 1 en II is, dat ofschoon met het oog op de voornaamste doelstelling der vloot een concentratie van het operatief orgaan in de Indische wateren (plan II) veel aantrekkelijks heeft, de voorkeur toch wordt gegeven aan plan I, omdat de praktijk heeft uitgewezen, dat in een organisatie als in plan I, de materieel- en personeelvoorziening gewaarborgd is.
Na de berekening bleek plan I de gestelde limiet van *f* 24 millioen te overschrijden met *f* 3 (5) millioen.
Om ook dit bedrag te vinden, zou, bij behoud van de samenstelling volgens plan I, de zeegaande vloot moeten worden verminderd met 1 kruiser en 1 jager, dus teruggebracht worden tot 2 kruisers, 7 jagers en 17 onderzeebooten.
De commissie onthoudt zich ter zake van een uitspraak, maar beveelt de Regeering aan, om, z.n. dit vraagstuk door een speciaal daarvoor samengestelde commissie nader te doen onderzoeken.

HET INDISCHE LEGER.

Ten aanzien van het leger in Ned.-Indië heeft de commissie achtereenvolgens als bezuinigingsmogelijkheden in beschouwing genomen:

De invoering van een capitulantenstelsel.

De commissie acht die invoering mogelijk voor een deel der uit Nederland uitgezonden beroepssoldaten, die na 5 jaar dienst in Indië in Overheids- of semi-Overheidsbetrekkingen hier te lande zouden kunnen worden geplaatst. Aangezien niet voor alle terugkeerende soldaten plaatsingen beschikbaar zullen zijn, heeft de commissie gedacht aan uitkeering aan de niet capituleerenden van een geldelijke tegemoetkoming gedurende het eerste jaar na hun terugkeer uit Indië. Van den maatregel wordt een besparing, ook op den pensioenlast, verwacht van *f* 1.25 mill. 's jaars. Voorts heeft de commissie een capitulantenstelsel in beschouwing genomen voor de Europeesche onderofficieren, voor wie jaarlijks 50 plaatsingen in den Indischen burgerlijken dienst beschikbaar blijken te zijn. De te verwachten besparing wordt op *f* 125.000 's jaars geschat.
Voorts heeft de commissie aandacht gewijd aan een geleidelijke vervanging van de veldpolitie op Java door infanterie-afdeelingen en aan inkrimping van de legerorganisatie.
Hierdoor zal in het nog ontbrekende bedrag (*f* 3.625 millioen) moeten worden voorzien.
Als mogelijkheden om genoemd bedrag te vinden, somt zij op: een inkrimping van de formatie van het Departement van Oorlog, leidend tot een besparing van *f* 300.000.;
opheffing van de cavalerie en het remontedepot, met gelijktijdige oprichting van pantserauto-afdeelingen (18 pantserauto's) en verdubbeling van de afdeeling wielrijders; besparing *f* 700.000; uitgave voor eenmaal *f* 550.000;
opheffing van een der beide afdeelingen bergartillerie en motoriseering van de andere afdeeling, besparing *f* 500.000; uitgave voor eenmaal *f* 125.000;
terugbrenging van de 2 bataljons genietroepen tot 1 bataljon met opheffing van 1 compagnie pioniers; voorts halveering van de automobielcompagnie; besparing *f* 650.000;
opheffing van den militair-diergeneeskundigen dienst en de hoefsmidschool; besparing *f* 100.000;
vermindering van elk der 3 bataljons Barisan van Madoera, thans tellend een staf en 3 compagnieën, met 1 compagnie; voorts terugbrenging van het 1½ bataljon sterke Legioen van Mangkoe Negara tot 1 bataljon; besparing *f* 300.000.
De doorwerking van vorengenoemde maatregelen op andere begrootingsposten wordt geraamd *f* 675.000 te zullen opleveren; de uit de vermindering van de legersterkte met ongeveer 1300 man voortvloeiende vermindering van den pensioenlast wordt gesteld op *f* 300.000.

Verdere bezuinigingen.

Verdere bezuinigingen kunnen worden gevonden door den militairen gedurende de eerste 3 jaren van hun verbintenis niet de geldelijke voordeelen van gehuwden toe te kennen.
De commissie wijst er nog op, dat andere wegen openstaan, om de vereischte bezuiniging te vinden; zij noemt daarvan enkele, als samensmelting van de Intendance en de Militaire Administratie, een meer economischen opzet van de grondorganisatie van de Luchtvaartafdeeling in nauw verband met die van den Marine-luchtvaartdienst te of nabij Soerabaja, e.a.

DE RESULTATEN IN CIJFERS.

Hoofdstuk IV geeft een samenvatting van de resultaten in

cijfers der voorafgaande hoofdstukken. Vergeleken bij de begrootingscijfers 1933 is de cijferopstelling:

ad Rijksbegrooting.

bezuiniging	Landmacht	*f* 6.5 millioen
„	Marine (bij plan I) . .	„ 7.6 millioen
	totaal rond	*f* 14 millioen

op de rond *f* 77 mill. (pensioenen inbegrepen).

ad Indische begrooting.

bezuiniging	Leger	*f* 6.5 millioen
„	Marine (bij plan I) . .	„ 5.6 millioen
	totaal rond	*f* 12 millioen

op de rond *f* 106 mill. (pensioenen inbegrepen).

De administratieve verdeeling der kosten.

Hoofdstuk V is uitvloeisel van het tweede deel van de opdracht der commissie, n.l. een nieuwe regeling te ontwerpen voor de administratieve verdeeling der kosten van de maritieme weermiddelen tusschen de begrootingen van Nederland en van Nederlandsch-Indië.

De commissie beveelt het stelsel aan van een bepaalde jaarlijksche bijdrage van Indië; het bedrag dier bijdrage zou periodiek b.v. eens in de 5 jaren, kunnen worden herzien. Onverdeelde instemming vondt dit stelsel in de commissie niet.

Tenslotte wordt, in verband met de gewijzigde positie van den Commandant der Zeemacht in Indië, die bij aanvaarding van een der twee door de commissie geschetste marine-organisaties geen hoofd meer zal zijn van een Departement van Algemeen Bestuur, nagegaan of wijziging van de regeling der verhouding van dien gezaghebbende tot den Gouverneur-Generaal en tot het Departement van Defensie, thans neergelegd in art. 31 der Indische Staatsregeling, noodig is. De commissie komt daarbij tot de conclusie, dat ook in de nieuwe marine-organisatie met de bepalingen in dat artikel kan worden volstaan. (Nieuwsblad van het Noorden)

21 FEBRUARI 1934

A. **NEDERLAND. — De regeering en de N.S.B. —**
Van regeeringswege wordt het volgende medegedeeld: De karakteristiek, door den minister-president, Dr. Colijn, in de Eerste Kamer gegeven van de houding der N.S.B.-leiding tegenover de ambtenaren-N.S.B.-leden, heeft tegenspraak gevonden van de zijde der N.S.B. De karakteristiek was niet, zooals ten onrechte in verschillende Kamerverslagen was medegedeeld, vervat in den vorm van een citaat uit een circulaire of pamflet der N.S.B., zoodat de ontkenning van het bestaan van zulk een circulaire of pamflet door de N.S.B.-leiding niet ter zake dienende kon zijn. De karakteristiek was, gelijk in de dagbladpers ter wegneming van het misverstand dienaangaande is medegedeeld, een samenvatting van verschillende uitingen van de zijde der N.S.B. (Regeeringspersdienst, Den Haag)
(Vorig bericht blz. 381 I.)

B. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond — Schorsing van Geestelijken — Dr. Niemöller. —**
De leider van de groep van oppositioneele geestelijken, Dr. Niemöller, die de actie in de Evangelische Kerk tegen den Rijks-Bisschop Dr. Müller heeft geleid, is uit zijn functie van predikant ontzet, nadat hij eenige weken geleden reeds was geschorst.

In opdracht van den Rijksbisschop heeft de Silezische landsbisschop acht geestelijken uit hun functies ontheven, omdat zij tijdens de godsdienstoefening de verklaring van den Predikanten-Noodbond hebben voorgelezen of hun toestemming daartoe hebben gegeven. In Pommeren zijn tien geestelijken uit hun functie ontheven en vijf geschorst.
(Reichspost) **(Vorig bericht 382 F.)**

C. **SURINAME. — Begrooting 1932. —**
Bij de Staten-Generaal is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Surinaamsche begrooting voor 1932. Het eindcijfer wordt verminderd met *f* 335.996 en gebracht op *f* 6.966.914. De rijksbijdrage wordt gebracht op *f* 3.092.268 of *f* 91.988 meer dan het geraamde bedrag.
(Het Vaderland). **(Vorig bericht 383 H.)**

D. **OOSTENRIJK. — Sociaal-Democraten — Verbod uitgebreid. —**
Het regeeringsbesluit waarbij de sociaal-democratische partij verboden werd en alle socialistische mandaten ongeldig werden verklaard, is in dien zin aangevuld, dat ook mandaten van leden der burgerlijke partijen ongeldig worden, indien zij gekozen zijn met den steun van de sociaal-democratische stemmen.

Door dit besluit worden niet alleen talrijke burgemeesters tot aftreden gedwongen, die behooren tot de christelijk-sociale partij of tot den Landbund, doch ook de gouverneurs van de landen Salzburg, Karinthië en het Burgenland.
(Reichspost, Wien) **(Vorig bericht 377 D.)**

E. **NEDERLAND. — Vermogensbelasting 1932—1933. —**

Hoegrootheid van de vermogens in duizendtallen				Aantal aangeslagenen 1932-'33
f 16.—	tot	*f* 30.—	. . . .	85.025
30.—	„	50.—	. . . .	42.574
50.—	„	100.—	. . . .	31.309
100.—	„	200.—	. . . .	13.492
200.—	„	300.—	. . . .	3.767
300.—	„	500.—	. . . .	2.599
500.—	„	1.000.—	. . . .	1.459
1.000.—	en hooger		. . . . .	682
		Totaal	. .	180.907

(Centraal Bur. v. d. Statistiek) **(Vorig bericht 380 A.)**

F. **NEDERLAND. — Handelsbetrekkingen met België en Luxemburg. —**
De handelsovereenkomst tusschen Nederland en België—Luxemburg op 16 Febr. 1934 geteekend, zal op 1 Maart 1934 in werking treden. Het arrangement legt een algemeene regeling vast voor de wijze, waarop beide landen elkander gaan behandelen en het brengt tevens verschillende, den laatsten tijd door den handel in elk van beide landen in het andere ondervonden moeilijkheden tot een oplossing.
(Vingtième Siècle) **(Vorig bericht blz. 186 A.)**

22 FEBRUARI 1934

G. **ENGELAND. — Handelsverdrag met Rusland. —**
Op 19 Febr. 1934 is de tekst van het voorloopige Engelsch-Russische handelsverdrag, dat te Londen werd onderteekend, gepubliceerd. De inhoud komt neer op de toepassing van de meestbegunstigingsclausule. De bepalingen van de overeenkomst gelden niet voor de Britsche dominions; het treedt op het tijdstip van de ratificatie in werking. De geldigheidsduur is niet bepaald; het verdrag eindigt na opzegging met een termijn van zes maanden.
(Leningradskaja Prawda)

H. **ZIONISME. — Ned. Zionisten Bond. — Scheuring. —**
Naar wij vernemen heeft de Unie van Revisionistische Zionisten in Nederland aan het Bestuur van den Nederlandschen Zionistenbond medegedeeld, dat zij niet langer als aangesloten vereeniging van dezen Bond wil beschouwd worden. (Vaz Dias). **(Vorig bericht 89 N.)**

I. **NEDERLAND. — Tuinbouw. — Steunverleening. —**
Als voorschot op de steunuitkeering aan den tuinbouw in 1934 stelt de Minister van Econ. Zaken *f* 1.5 millioen beschikbaar om den overgang tot den komenden oogst te vergemakkelijken. (N. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 192 H.)

K. **VEREENIGDE STATEN. — Geen leeningsovereenkomsten met in gebreke blijvende landen. —**
In overeenstemming met den wensch van Roosevelt heeft de Senaat heden het wetsontwerp van senator Johnson aangenomen, dat voorziet in een verbod van leeningsovereenkomsten met staten, die hun schulden aan Amerika niet betalen. (Chicago Tribune)

23 FEBRUARI 1934

A. **CHINA. — Shanhaikwan. —**
De onderhandelingen met Japan tot teruggave van de havenstad Shanhaikwan hebben tot resultaten geleid. Shanhaikwan is officieel weer onder Chineesch beheer.
(Sin Wan Pao, 12 Jan. '34)

B. **GOUD. — Voorraad in 1932-'33. —**
De volgende gedetailleerde staat geeft den goudvoorraad aan in de verschillende landen:
(In gouden ponden à 77 s. 10½ d. per 31 gram)

	1933 £	1932 + of — £
Britsche rijk	285.642.461	+79.910.986
Ver. Staten:		
Schatkist	90.434.000)	
Federal Reserve Banks	734.228.000)	— 7.538.000
Argentinië	48.977.000	— 2.001.000
Oostenrijk	5.459.000	+ 1.137.000
België	78.100.000	+ 3.930.000
Chili	4.035.000	+ 270.000
Tsjecho-Slowakije	10.393.000	— 6.000
Denemarken	7.333.000	— 1.000
Egypte	6.400.000	—
Finland	1.670.000	+ 93.000
Frankrijk	620.707.000	—47.649.000
Duitschland	18.900.000	—20.563.000
Griekenland	10.652.000	+ 6.072.000
Holland	76.148.000	— 9.146.000
Hongarije	2.832.000	— 639.000
Italië	76.700.000	+13.543.000
Japan	43.534.000	— 3.000
Java	8.950.000	+ 372.000
Letland	1.818.000	+ 404.000
Noorwegen	7.894.000	— 50.000
Peru	2.417.000	+ 168.000
Polen	10.963.000	— 598.000
Portugal	6.743.000	+ 2.721.000
Roemenië	12.160.000	+ 486.000
Rusland (U.S.S.R.)	82.412.000	+ 6.912.000
Spanje	89.649.000	+ 112.000
Zweden	20.394.000	+ 9.051.000
Zwitserland	79.222.000	—18.744.000
Uruguay	10.266.000	+ 296.000
Joego-Slavië	6.496.000	+ 123.000
Totaal	2.461.488.461	+18.662.986

(Samuel Montagu & Co., London) **(Vor. ber. blz. 314 I.)**

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — Pest in 1933. —**
Het aantal sterfgevallen aan pest bedroeg voor geheel Ned.-Indië in het afgeloopen jaar 16.881. (Aneta)

D. **NEDERL. OOST-INDIE. —**
Sultan van Dompoe uit zijn ambt ontslagen. —
Aan den Sultan van Dompoe, die te Koepang is aangebracht en bij den Resident werd voorgeleid, is door den Resident medegedeeld, dat hij door de Regeering uit zijn ambt is ontslagen, wegens ernstige misstanden in het door hem bestuurde gebied. (Aneta)

E. **KONING LEOPOLD III VAN BELGIE. — Beëediging. - Troonrede. —**
Koning Leopold III van België en zijn gemalin Koningin Astrid zijn op 23 Februari 1934 plechtig te Brussel ingehuldigd.
De eedsformule, welke Koning Leopold in het Fransch en het Vlaamsch in het parlement uitsprak was de volgende:
„Ik zweer de grondwet en de wetten van het Belgische volk te zullen naleven, de nationale onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van het grondgebied te zullen handhaven."

Aan de troonrede, welke Koning Leopold heeft gehouden ontleenen wij het volgende:
Ik ben mij ten volle bewust van de verantwoordelijkheden, welke op mijn schouders worden gelegd, terwijl ik treurend om den tragischen dood van een diepbeminden vader tegenover u een plechtige verbintenis aanga en tusschen den vorst en de natie een verdrag van wederzijdsch vertrouwen ga bezegelen. Ik ken de zware plichten aan dezen eed verbonden. Om hem, zooals het behoort te vervullen, behoef ik me slechts naar het voorbeeld van mijn drie groote voorgangers te gedragen. Uit de tradities, die zij duurzaam hebben gevestigd, blijkt, dat het Belgische vorstenhuis zich ten dienste van de natie stelt. Mijn vasten wil is zulks nooit te vergeten.
Sinds hare stichting was de monarchie gezien wegens hare offervaardige toewijding aan 's lands gemeenschappelijke belangen. Dit was de dagelijksche zorg van mijn vader en de eer van zijn leven. Alle Belgen zien de weldaden in, die voortvloeien uit een dergelijke samenwerking van de natie en van haar vorst. Dit bevestigen de spontane en aandoenlijke blijken van verknochtheid, die ons door de eensgezinde bevolking werden gegeven. Ik betuig hier aan de natie mijn diepe erkentelijkheid voor de algemeene en ongeëvenaarde hulde, die zij aan den betreurden koning, mijn vader, heeft gebracht en deze gevoelens heeft ook mijn zeer geliefde moeder, wier eindelooze droefheid een troost vindt in de weeklachten van geheel een volk.
Uit het buitenland bereikten ons tallooze rouwbewijzen. Namens mijn land dank ik van ganscher harte al wie aan ons heeft gedacht. In het bijzonder trof ons bij de koninklijke uitvaart de deputatie van de dappere leger- en zeemacht van Frankrijk en Groot-Brittannië. Deze opkomst heeft de herinnering aan een edele wapenbroederschap weer opgewekt, in onvergetelijke dagen van roem en smart gesticht. Zoo rijst voor ons tegelijk op de onvergetelijke beeltenis van den heldhaftigen bevelhebber en van de heldhaftige soldaten, aan wie wij hebben te danken, dat wij ons zelf zijn gebleven.
De gestorven koning had zijn wapenbroeders vaderlijk lief. Ik zelf heb onder hen geleefd. Zij zullen van mij dezelfde hartelijke genegenheid ondervinden. Deze gevoelens bezielen mij eensgelijks tegenover het huidige leger, waarvan ik te allen tijde de trouwe en vastberaden aanvoerder wil zijn.
De staatsregelingen welke in onze grondwet liggen besloten, en die een honderdjarige beproeving hebben doorstaan, zijn breed en lenig genoeg om zich in ordelijk en wettelijk gezag aan de veranderde noodzakelijkheden van den tijd aan te passen. De koning was van deze zekerheid diep doordrongen en ik zelf heb mij naar zijn voorbeeld innig ervan overtuigd. Om de vestiging van den maatschappelijken vrede was hij in hooge mate bezorgd. Alles moest worden aangewend om deze te verwezenlijken ter bevrediging van aller belangen en de verzoening van aller harten. Bijzonder zwaar is in den crisistijd de taak van de regeering geworden. Wij beleven uit internationaal standpunt de rampen van een economischen oorlog. Met alle macht zal ik mijn steun aan elke poging verleenen, welke landbouw en arbeid, handel en nijverheid doelmatig mogen dienen en ons uit den hachelijken toestand kunnen redden die zoo zwaar den middenstand en de arbeiders treft.
Ik heb mij sedert enkele jaren in hoofdzaak toegelegd op de studie van koloniale vraagstukken. Naar het vernuftige inzicht van den genialen vorst, aan wien wij de Congokolonie verschuldigd zijn, moeten de na te streven oplossingen nauw verbonden blijven aan de grootheid van het vaderland. In die richting zal mijn aandacht levendig blijven.
Het behoud van de nationale onafhankelijkheid en van de onschendbaarheid van het grondgebied is onafscheidbaar van het behoud van onze nationale eenheid. Een onverdeelbaar en zelfstandig België is een factor, die het Europeesch evenwicht bepaalt.
Ons land zal niet ophouden mede te werken aan de vestiging van den vrede, die door de toenadering van alle volken in eer en recht zal worden gehandhaafd en bestendigd en alle offers zullen aanvaard worden ter ver-

zekering van onze vrijheid en van onzen moedergrond. Aan België ben ik met hart en ziel verbonden. De koningin denkt en voelt zooals ik en de kinderen hebben wij in dezelfde onwankelbare belijdenis opgevoed. Moge de Goddelijke Voorzienigheid ons hierin helpen.
Mijn vurigste wensch is, mede te werken aan den voorspoed en grootheid en aan het geluk van het vaderland."
(Gazet van Antwerpen)

24 FEBRUARI 1934

A. **AMSTERDAM. Gemeenteraad — Ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, aan de huwende ambtenares. Insigne- en vlagverbod. — Georgan. Overleg. —**
Na drie zittingen te hebben gewijd aan de voordracht van B. en W. tot aanvulling der reglementen voor ambtenaren en gemeentewerklieden in den door de regeering gewenschten zin (ontslag wegens revolutionnaire gezindheid, ontslag aan de huwende ambtenares, insigne- en vlagverbod) en tot verwijdering van de Federatie van Personeel in Overheidsdienst uit het Georganiseerd Overleg, heeft de gemeenteraad op 23 Febr. 1934 de volgende besluiten genomen:
Het ontslag der huwende ambtenares werd aangenomen met 22—20 stemmen (tegen stemden de soc.-democraten, behalve Mr. Mok, de communisten, de heeren Kitsz en Ketelaar en mevrouw Koek-Mulder).
Het ontslag bij revolutionnaire gezindheid werd aangenomen met 23—19 stemmen.
De verwijdering van de Federatie uit het Georg. Overleg werd aangenomen met 23—19 stemmen.

25 FEBRUARI 1934

B. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Conversie Indische Dollarleeningen. —**
Zonder eenig debat en zonder hoofdelijke stemming heeft de Tweede Kamer op 21 Febr. 1934 de wijziging van de Nederlandsch-Indische Conversie-leeningwet 1931, welke in verband staat met de conversie van de Indische dollarleeningen, aangenomen.
Deze wijziging houdt verband met de conversie van de 5½ en 6% Indische dollarleeningen tot een totaalbedrag van $ 122.535.000. De conversie-leeningwet opent uitsluitend de gelegenheid tot uitgifte van schuldbewijzen ten laste van Ned.Indië voor aflossing van de uitstaande dollarleeningen. Ze biedt geen gelegenheid schuldbewijzen uit te geven voor inwisseling van dollarobligaties, met de bedoeling de aldus verkregen dollarstukken niet dadelijk in te trekken, doch deze in portefeuille te houden.
Het thans door de Kamer aangenomen wetsontwerp beoogt de leeningwet zoodanige uitbreiding te geven, dat het bovenstaande wordt mogelijk gemaakt. Telkenjare zal bij de Indische begrooting verslag worden uitgebracht over het beheer der in portefeuille gehouden stukken.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht blz. 263 D.)**

27 FEBRUARI 1934

C. **NEDERL. OOST-INDIE. — P.N.I. — Mohamad Hatta gearresteerd. —**
Op 25 Febr. 1934 vonden te Batavia arrestaties en huiszoekingen plaats in de woningen van de leiders der Pendidikan Nasional Indonesia, de heeren Mohamad Hatta en Bondam, terwijl gelijktijdig de andere leden van het hoofdbestuur der P.N.I. te Bandoeng werden gearresteerd. Onder deze laatsten bevonden zich o.a. Maskoen, Boerhanoedin en Soeka.
De huiszoekingen te Batavia hadden een zeer rustig verloop. Zij werden ten huize van Mohamad Hatta en ten kantore van het blad „Daulat Rajat" (heil des volks) gehouden.
Deze huiszoekingen en arrestaties zijn een uitvloeisel van het medio 1933 ontworpen schema van maatregelen tegen ondermijning van het gezag en zijn het resultaat van een langdurige waarneming der revolutionnaire actie van de P.N.I.
In totaal vonden 45 huiszoekingen plaats te Batavia, Bandoeng, Djocja, Semarang, Cheribon en Soerabaja. De huiszoekingen leverden de in beslagneming van een groot aantal papieren op, waarvan het verdere onderzoek nog geruimen tijd zal vergen.
Alle arrestanten zijn in preventieve hechtenis gesteld.
(Aneta)

D. **VEREENIGDE STATEN. — Goudpariteit. —**
Als gevolg van de vaststelling van een nieuw gewicht voor den dollar op 59.06% van zijn vroeger gewicht aan goud, zijn de pariteiten met de landen, die den gouden standaard bezittten, overeenkomstig veranderd. Onderstaande tabel toont de nieuwe en de oude pariteiten met deze landen aan. De oude pariteit is gebaseerd op een dollar met een gewicht van 25 8/10 greins van 0.9 fijn en de nieuwe op een gewicht van 15 5/21 greins van 0.9 fijn.

	Oude pariteit	Nieuwe pariteit
Amsterdam	40.196	68.057
Parijs	3.9179	6.6335
Rome	5.263	8.911
Praag	2.963	5.017
Berlijn	23.821	40.332
Brussel	13.904	23.541
Zürich	19.295	32.669
Boedapest	17.49	29.613
Boekarest	0.5982	1.013
Warschau	11.218	18.993

Wanneer een land, dat op het oogenblik los is van den gouden standaard tot den gouden standaard zou terugkeeren op een nieuwe basis, dan moet men bij het vaststellen van de nieuwe verhouding met de goudpariteit van den dollar te New York de oude goudpariteit vermenigvuldigen met 1.693125 (100/59.06238) en dit vervolgens vermenigvuldigen met het percentage, waarmede de buitenlandsche valuta wordt gedevalueerd.
(Alg. Hbl. en Telegraaf)

E. **NEDERLAND—NEDERL. OOST-INDIE. — Economische Samenwerking. — Commissie Bruins. —**
Verschenen is het rapport der Commissie van Advies nopens de bevordering der economische samenwerking tusschen Nederland en Nederl.-Indië (Commissie Bruins), uitgebracht aan den minister van Koloniën.
De commissie is tot de volgende conclusies gekomen:
De Commissie is van meening, dat bij de officieele handelsvoorlichting meer aandacht kan worden geschonken aan de mogelijkheid de onderlinge handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Ned.-Indië te ontwikkelen en te verlevendigen.
De Commissie zou het wenschelijk achten, dat de beroepsconsuls, bestemd voor posten, bij welke de Indische handel een voornaam belang heeft, in den aanvang hunner carrière minstens een half jaar in Ned.-Indië werkzaam werden gesteld, en de voornaamste handelsplaatsen daar leerden kennen, en dat zij op gezette tijden Indië wederom zouden bezoeken.
Ook acht de Commissie het van veel gewicht, dat in Nederland een onpartijdig en deskundig lichaam in het leven worde geroepen, dat aan producenten, die naar Indië willen exporteeren, en daar niet over relaties beschikken, voorlichting geeft omtrent de mogelijkheden van afzet hunner producten en de voorwaarden, waaraan daartoe moet worden voldaan. Zij denkt zich zulk een lichaam samengesteld uit een beperkt aantal hier te lande gevestigde deskundigen op het gebied van den handel op Indië, bijgestaan door de ambtenaren van de departementen van Koloniën en van Economische Zaken, die thans reeds handelsvoorlichting verstrekken.
Deze organisatie zou in Indië een vertegenwoordiging moeten hebben naar dezelfde beginselen samengesteld. Aanwezigheid van het ambtelijk element acht de handel, naar der Commissie gebleken is, bovendien als waarborg van onpartijdigheid gewenscht.

Teneinde de scheepvaart te steunen in haar concurrentiestrijd tegen buitenlandsche lijnen, die in vele gevallen van overheidswege worden gesubsidieerd, acht de Commissie het zeer gewenscht, dat de Regeering er zoo eenigszins mogelijk voor zorgt, dat de leveranties voor het Land met Nederlandsche schepen naar Indië worden vervoerd. De Commissie oordeelt het voorts urgent, dat het tarief voor telegrammen tusschen Nederland en Indië in overeenstemming worde gebracht met dat, hetwelk tusschen Engeland en Singapore geldt, hetgeen een verlaging tot ongeveer *f* 1.20 per woord zou beteekenen.
Tenslotte vestigt de Commissie er de aandacht op, dat dubbele belasting tusschen beide gebiedsdeelen zooveel mogelijk dient te worden vermeden.
(Nieuwsblad v. h. Noorden) **(Vorig bericht 193. D)**

A. **NEDERL. OOST-INDIE. — De muiterij op „De Zeven Provinciën" - De uitspraak van het Hooge Militair Gerechtshof tegen Boshart c.s. —**
Op 26 Febr. 1934 deed het Hoog Militair Gerechtshof uitspraak in hooger beroep in de zaak van de tweede groep muiters van de „Zeven Provinciën", bestaande uit den korporaal-machinist M. Boshart en zeven anderen.
Het Hoog Militair Gerechtshof legde de volgende straffen op:
Boshart, tien jaar, eisch twaalf jaar.
Dannau, acht jaar, eisch negen jaar.
Dooyewaard, negen jaar, conform den eisch.
Van Leeuwen, zeven jaar, eisch zes jaar.
Tichelaar, drie maanden, eisch een jaar.
Peeters, zes jaar, eisch zes jaar.
Snel, twee jaar, eisch een jaar en zes maanden.
Vermeulen, drie maanden, eisch een jaar.
Voor de beiden tot drie maanden gevangenisstraf veroordeelde beklaagden vervalt de bijkomende straf van ontslag uit den militairen dienst. Tichelaar behoudt den rang van korporaal. (Aneta) **(Vor. ber. blz. 370 E.)**

28 FEBRUARI 1934

B. **NEDERLAND. — Ir. A. A. Mussert eervol ontslagen.**
Gedeputeerden deelden aan Provinciale Staten mede, dat zij in verband met de wijziging van het ambtenarenreglement aan ir. Mussert de vraag hebben voorgelegd of hij al dan niet wenscht te volharden bij zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging en zij hebben aan die vraag toegevoegd dat zij bij een bevestigend antwoord zich genoodzaakt zouden zien aan de vergadering van de Provinciale Staten voor te stellen hem eervol te ontslaan uit zijn functie met ingang van 1 Mei 1934.
De heer Mussert had bericht, dat hij bij zijn lidmaatschap van de Nationaal Socialistische Beweging blijft volharden.
In verband daarmede stelden Gedeputeerde Staten voor den heer Mussert met ingang van 1 Mei 1934 eervol ontslag te verleenen uit zijn functie van hoofdingenieur van den Provincialen Waterstaat in dat Gewest.
Zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming werd het voorstel aangenomen. (N. Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 387 A.)

C. **DIMITROF, POPOF EN TANEF. — Over de Duitsche grens gezet. - Aankomst te Moskou. —**
De drie Bulgaarsche communisten Dimitrof, Popof en Tanef zijn op 27 Febr. 1934 over de Duitsche grens gezet en per vliegtuig te Moskou aangekomen. **(Vor. ber. 383 E.)**

D. **NON-AGRESSIE-PACT. — Duitschland-Polen. —**
De uitwisseling de ratificatie-oorkonden van het Duitsch-Poolsche pact heeft op 24 Febr. 1934 te Warschau plaats gehad, door den Poolschen minister van buitenlandsche zaken Beck en den Duitschen gezant Von Moltke.
(Gazeta Polska, 25 Febr. '34)

2 MAART 1934

E. **OOSTENRIJK. — Leiders van de Sociaal-Democraten vervolgd. —**
De staatsprocureur heeft tegen het geheele bestuur der sociaal-democratische partij de vooraanstaande leiders der partij in het geheel 24 personen, een vervolging ingesteld wegens hoogverraad en medeplichtigheid aan hoogverraad.
Tot de beschuldigden behooren Deutsch, Bauer, Koenig en Schorsch, zoomede Karl Renner en Dr. Seitz.
De vier eerstgenoemden, die naar Tsjecho-Slowakije zijn gevlucht, zullen niet kunnen worden uitgeleverd, aangezien het een politiek misdrijf betreft. Tegen Dr. Freundlich van de arbeidersbank, is eveneens een vervolging ingesteld. („Het Volk") **(Vorig bericht blz. 387 D.)**

F. **AMSTERDAM. — Wethouder Abrahams treedt af. —**
Naar wordt medegedeeld heeft wethouder E. J. Abrahams, onder dagteekening van 2 Maart met ingang van 7 Maart 1934 ontslag genomen als lid van den Gemeenteraad.
De aanleiding van dit ontslag is de in de pers tegen hem verschenen critiek, waaraan wij o.a. het volgende ontleenen:
In de Commissie van Bijstand voor de openbare gezondheid van den Amsterdamschen Gemeenteraad heeft onlangs het raadslid Dr. M. de Hartogh gewezen op den ongewenschten toestand, dat wethouder Abrahams als keurend dokter van de Vereeniging Trein 8.28 een toelage genoot van *f* 2000 per jaar. Men was in de commissie van meening, dat deze toestand niet fraai was, aangezien de wethouder op de begrooting voor deze vereeniging een subsidie van *f* 26.100 had uitgetrokken, een der hoogste subsidies, die de gemeente aan die categorie van vereenigingen verleent. De heer Abrahams gevoelde de kracht van het argument en beloofde deze salariskwestie uit de wereld te zullen helpen door van zijn salaris afstand te doen.
Het bestuur van de Vereeniging 8.28 besloot de *f* 2000 die de heer Abrahams liet varen, toe te kennen aan mevrouw Abrahams, secretaresse van Trein 8.28, zoodat zij voortaan een salaris van *f* 5000, wegens de uitbreiding van haar werkzaamheden, zou genieten.
(De Telegraaf)

G. **NEDERL. OOST-INDIË. — Financiën. Landsmiddelen.**
De opbrengst der Landsmiddelen over December 1933 bedroeg *f* 33.400.000 tegen *f* 37.200.000 in de maand December 1932.
Het totaal van de opbrengst der Landsmiddelen in het geheele afgeloopen jaar bedroeg *f* 386.200.000, tegenover een raming van *f* 500.600.000 en een opbrengst over '32 van *f* 419.900.000.
De terugval in 1933 ad *f* 33.700.000 vergeleken met 1932 kan als volgt worden verklaard:
De belastingen brachten *f* 20.400.000 minder op, de monopolies *f* 7.800.000, de bedrijven *f* 14.800.000 en de diverse middelen *f* 3.200.000 minder dan in 1932, terwijl slechts de productengroep een meer-opbrengst vertoonde ad *f* 12.500.000, hoofdzakelijk als gevolg der groote Banka-tinverkoopen. (Aneta) **(Vorig bericht 375 K.)**

3 MAART 1934

H. **NEDERLAND. — Nederlandsch-Italiaansch Handelsverdrag. —**
Op 1 Maart 1934 is te Rome een handelsovereenkomst, tusschen Nederland en Italië geteekend. Deze overeenkomst, welke tot 31 Maart 1935 van kracht zal zijn en daarna verlengd kan worden, opent de mogelijkheid tot uitbreiding van het wederzijdsche handelsverkeer.
(Het Vaderland)

I. **MANSJOEKWO. — Keizer Poe-Ji gekroond. —**
Op 1 Maart 1934 heeft Poe-Ji plechtig de troon van het nieuwe Keizerrijk Mandsjoekwo bestegen en is daardoor Keizer Kang-Teh van Mandsjoekwo geworden.
Kang Teh beteekent „De vreedzame Deugd".
(Vaz Dias)

K. **FRANKRIJK. — Begrooting 1934. —**
Op 1 Maart 1934 is de Fransche begrooting 1934 door den Senaat met 283 tegen 15 stemmen en door de Kamer

met 458 tegen 132 stemmen, definitief aangenomen.
De toegestane credieten beloopen een totaal bedrag van 48.318.517.000 francs, bij een inkomstenoverschot van naar schatting negen millioen francs. (Le Temps)
(Vorig bericht 362 G.)

4 MAART 1934

A. **NEDERLAND. — Werkloosheidsverzekering. —**
De heer Meyer de Vries geeft in de Februari-aflevering van „Nederlandsch Fabrikaat" de cijfers van de werkloosheidsverzekering.

Jaar	Gemiddeld aantal verzekerden	Uitkeeringen
1917	60.000	*f* 130.000
1918	140.000	989.000
1919	260.000	1.800.000
1920	360.000	9.800.000
1921	380.000	15.200.000
1922	360.000	12.500.000
1923	300.000	7.200.000
1924	278.000	5.200.000
1925	275.000	5.100.000
1926	283.000	5.200.000
1927	297.000	6.000.000
1928	317.000	5.100.000
1929	363.000	8.100.000
1930	419.000	11.600.000
1931	490.000	24.600.000
1932	570.000	31.000.000

(Ned. Fabrik.)

B. **K. L. M. — Luchtrace Londen—Melbourne. —**
De directie van de K.L.M. heeft beslist, in te schrijven voor de in October 1934 te houden luchtrace Londen—Melbourne met de Fokker F 36.
(De Telegraaf). **(Vorig bericht K.L.M. 152 A.)**

C. **SPANJE. — Nieuw Kabinet. —**
Lerroux is er — nadat zijn kabinet op 1 Maart was afgetreden — in geslaagd een nieuw kabinet samen te stellen, waarin slechts drie nieuwe ministers zijn opgenomen.
Het nieuwe ministerie is als volgt samengesteld:
Lerroux: Minister-President; Pita Romero: Buitenlandsche Zaken; Selazar Alonso: Binnenlandsche Zaken; Rocha: Marine; Hidalgo: Oorlog; Cirillo Delrio: Landbouw; Samper: Handel en Industrie; Estadella: Arbeid; Cid: Verkeer; Guerra del Rio: Openbare Werken; Alvarez Valdes: Justitie; Maracco: Financiën; Salvador Madariaga: Openbaar Onderwijs. (Heraldo de Madrid)
(Vorig bericht blz. 360 A.)

5 MAART 1934

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer - Woningwet. —**
De Tweede Kamer heeft met 33—32 stemmen een amendement Vliegen aangenomen op het ontwerp tot wijziging der Woningwet. Het amendement houdt in, dat raadsbesluiten in zake woningbouwvoorschotten aan de goedkeuring van Ged. Staten blijven onderworpen in plaats van aan de goedkeuring van den minister, zooals het ontwerp wilde.
Volgens den minister zou dit amendement het hart uit het onderwerp snijden.
Op verzoek van den minister werden de beraadslagingen aangehouden. (Het Volk)

E. **RADIO. — Conferentie te Genève. —**
De radiobesprekingen te Genève hebben een voor de Nederlandsche luisteraars gunstig verloop genomen. Inzake de verdeeling van de lange golven is besloten, dat Nederland van 1875 M. naar 1883 M. verhuist en Radio-Paris van 1796 M. naar 1641 M.
(Alg. Hbl.). **(Vorig bericht blz. 213 D.)**

6 MAART 1934

F. **OOSTENRIJK. — Burgeroorlog. - Verbod Sociaal-democratische partij. —**
De Oostenrijksche regeering heeft op 12 Februari 1934 de sociaal-democratische partij voor geheel Oostenrijk verboden, den Weenschen gemeenteraad en den Weenschen Landdag ontbonden en voor Weenen een regeeringscommissaris benoemd. Den geheelen avond tot in de vroege ochtenduren toe is in de buitenwijken van Weenen en in vele andere groote steden van Oostenrijk, zooals Graz, Linz en Leoben, verbitterd gevochten tusschen regeeringstroepen en sociaal-democraten. Er zijn tientallen dooden en gewonden. De Oostenrijksche regeering laat per radio mededeelen, dat zij het verzet met alle middelen zal onderdrukken.
De burgemeester van Weenen, Karl Seitz, is afgezet en gearresteerd.
Nadat de opstand in Oostenrijk in den namiddag van 13 Februari leek te luwen, is in de avonduren het verzet tegen de regeering met kracht opgelaaid, vooral te Weenen en met name in de voorstad Floridsdorf.
Volgens de laatste berichten schijnt de toestand te Weenen voor de regeering nog riskant. De sterkte der socialisten wordt op 100.000 man geschat, die goed georganiseerd en bewapend zijn, terwijl de regeering, zooals officieel wordt medegedeeld, slechts over 25.000 man beschikt.
Vice-Kanselier majoor Fey heeft met zijn Heimwehrtroepen de leiding der operaties tegen de Weensche socialisten. Bij de bestorming en verovering van het Karl-Marxhof was hij de eerste die het gebouw binnendrong.
De leiding van de operaties in Steyr staat onder Starhemberg. Hij ondervindt een geweldigen tegenstand. De bewapening van den sociaal-democratischen Schutzbund kan met die der militairen bijna gelijk gesteld worden.
De Weensche brandweer schijnt zich bij de arbeiders te hebben aangesloten, vele soldaten zouden naar de socialisten zijn overgeloopen.
Er moeten duizenden dooden en gewonden zijn.
Het standrecht is voor geheel Oostenrijk afgekondigd.
Dr. Dollfuss heeft voor de radio aan alle opstandelingen die zich op 15 Febr. vóór 12 uur bij de autoriteiten aanmelden, straffeloosheid toegezegd. De eerste 2 doodvonnissen zijn voltrokken.
Alle sociaal-democratische vakbonden en andere vereenigingen, 36 in totaal, zijn bij decreet ontbonden. De president van den Nationalen Raad, Dr. Renner, en de president van den bondsraad, Koerner, zijn gearresteerd.
In Linz, Steyr, Bruck a. d. Mur wordt nog steeds gevochten, de regeeringstroepen hebben echter de positie geheel in handen.
Te Weenen heerschte op 16 Febr. 1934 rust. Tot ernstige gevechten is het niet meer gekomen. De socialistische leiders Julius Deutsch en Otto Bauer zijn in Tsjecho-Slowakije aangekomen, nadat zij tot 15 Febr. 1934 hadden meegestreden. Een derde doodvonnis is niet uitgevoerd.
Het Int. Vakverbond publiceert een manifest, waarin tot krachtdadige hulp wordt opgewekt.
Burgeroorlog geëindigd. — De verliezen. - Verklaring der regeering. - Officieel werd op 18 Febr. '34 meegedeeld:
De burgeroorlog is geëindigd. Van de zijde der regeering zijn 101 menschen gesneuveld en 319 gewond, van wie 115 zwaar. De verliezen te Weenen waren 42 dooden en 125 gewonden. Het aantal getroffen burgers in heel Oostenrijk heeft 137 dooden en 339 gewonden bedragen, van wie te Weenen 105 dooden en 248 gewonden.
Bij de onlusten van 15 Juli 1927 zijn 98 dooden en meer dan 700 gewonden gevallen.
De Oostenrijksche regeering heeft een poging gedaan, haar gewapend optreden tegen de socialistische opstandelingen te rechtvaardigen. Zij zet uiteen, dat gebleken is dat de woonhuizen waar de socialisten zich hadden verschanst, met voorbedachten rade als vestingen waren gebouwd juist op strategische punten en bestand tegen het lichte geschut, dat het verdrag van Saint Germain Oostenrijk toestaat. De regeering geeft deze verklaring om de vorming van historische legenden te voorkomen.
Sociaal-Democraten. - Verbod uitgebreid. — Het regeeringsbesluit waarbij de sociaal-democratische partij verboden werd en alle socialistische mandaten ongeldig

werden verklaard, is in dien zin aangevuld, dat ook mandaten van leden der burgerlijke partijen ongeldig worden, indien zij gekozen zijn met den steun van de sociaal-democratische stemmen.
Door dit besluit worden niet alleen talrijke burgemeesters tot aftreden gedwongen, die behooren tot de christelijk-sociale partij of tot den Landbund, doch ook de gouverneurs van de landen Salzburg. Karinthië en het Burgenland.
Het Standrecht opgeheven. — Met ingang van 21 Febr. 1934 is het standrecht in geheel Oostenrijk opgeheven.
Resumé. — De Haagsche Post van 17 Febr. 1934 geeft een resumé van den ontwikkeling van den strijd tegen de Oostenrijksche Socialistische partij. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
De afloop van den strijd kon geen oogenblik twijfelachtig zijn. Maar het eigenaardige ervan was, dat in dezen strijd de socialisten niet de revolutionnairen waren, maar dat zij voor de burgerlijke rechten vochten tegen de fascistische revolutie. Want dat is het nu in Oostenrijk geworden.
In de heele wereldpers merkt men ongerustheid over hetgeen nu vervolgens zal gaan geschieden. Men ziet het merkwaardige verschijnsel, dat een conservatief blad als de „Times" geen critiek heeft voor degenen, die formeel toch de opstandelingen zijn tegenover de regeering, maar het heel natuurlijk blijkt te vinden, dat zij niet, als hun Duitsche partijgenooten, zonder een vin te roeren, willen ondergaan; terwijl het blad verder verklaart, geen vertrouwen te hebben in het verschil, dat naar eigen zeggen, tusschen Starhemberg en de nationaal-socialisten zou bestaan.
Leiders van de Sociaal-Democraten vervolgd. — De staatsprocureur heeft op 2 Maart 1934 tegen het geheele bestuur der sociaal-democratische partij de vooraanstaande leiders der partij in het geheel 24 personen, een vervolging ingesteld wegens hoogverraad en medeplichtigheid aan hoogverraad.
Tot de beschuldigden behooren Deutsch, Bauer, Koenig en Schorsch, zoomede Karl Renner en Dr. Seitz.
De vier eerstgenoemden, die naar Tsjecho-Slowakije zijn gevlucht, zullen niet kunnen worden uitgeleverd, aangezien het een politiek misdrijf betreft. Tegen Dr. Freundlich van de arbeidersbank, is eveneens een vervolging ingesteld.
Bauer's verklaring. — Dr. Otto Bauer, de eerste leider der Oostenrijksche Sociaal-Democratische Partij, thans te Praag, schreef op 6 Maart 1934 over de oorzaken der nederlaag zijner partij o.a. het volgende:
Vooreerst is de mislukking van de algemeene staking in Oostenrijk de hoofdoorzaak. In het bijzonder dat de spoorwegmannen niet meegingen, was een zware slag. De gebeurtenissen der laatste jaren hadden hen murw geslagen; vroeger waren zij de eersten der Oostenrijksche arbeidersbeweging. Het stilstaan van de treinen was het sein, dat nu uitbleef. Vele verafgelegen streken hoorden pas laat van het uitbreken van de staking, en wisten ook het waarom niet. Ook in andere bedrijven — dagbladzetterijen — is gewerkt. Daarentegen is de gewapende opstand der Schutzbunders, volgens Bauer, iets geweldigs geweest. En dan: dat heeft het partijbestuur immers steeds gevreesd, dat de Schutzbund in den strijd alleen zou blijven, en dat groote massa's wel met groote sympathie, maar toch werkeloos zouden toezien. **(Vor. ber. 390 E.)**

A. **GOUD. — Wereldproductie. —**
In het jaarlijksche overzicht van de goudbeweging gepubliceerd door Samuel Montagu & Co. wordt het volgende staatje van de wereldproductie van goud sinds 1913 gegeven.
(In mill. goud-£ ad 84 sh. 11½ d. per troy ounce)

	Wereld.	Jaarlijksch percentage.		Wereld.	Jaarlijksch percentage.
1913	97.4	—	1923	76.4	+ 15.4
1914	92.9	— 4.6	1924	79.3	+ 3.8
1915	97.7	+ 5.2	1925	79.6	+ 0.4
1916	95.2	— 2.6	1926	81.8	+ 2.8
1917	86.9	— 8.7	1927	81.5	— 0.4
1918	79.4	— 8.6	1928	82.4	+ 1.1
1919	73.8	— 7.1	1929	83.2	+ 1.0
1920	68.5	— 7.2	1930	88.5	+ 6.4
1921	68.0	— 0.7	1931	94.8	+ 7.1
1922	66.2	— 2.6	1932	102.5	+ 8.1
(Samuel Montagu & Co.)			1933*	102.0	— 0.5

*) Schatting.

(Vorig bericht blz. 388 B.)

7 MAART 1934

B. **ZUID-AFRIKA. — Maatregelen tegen Nazi's in Zuid-West Afrika. —**
De Zuid-Afrikaansche regeering heeft haar goedkeuring gehecht aan de ordonnantie tot wijziging van het strafrecht in Zuid-West-Afrika. Hiervoor wordt de nazi-beweging in het mandaatgebied onder scherpe contrôle gesteld van de administratie; zij kan zelfs geheel onderdrukt en onmogelijk gemaakt worden. (Die Burger, Kaapstad)

C. **ENGELAND. — De marinebegrooting voor 1934. —**
De marinebegrooting voor het jaar 1934 beloopt een totaal bedrag van 56.550.000 pond sterling, of vergeleken met het vorige jaar een verhooging met 2.980.000 pond sterling. Het vlootbouwprogram voor 1934 voorziet in den bouw van 4 kruisers, een flottilje-leider, acht torpedojagers, een vliegtuigmoederschip en drie duikbooten, waarvan een voor het leggen van mijnen en twee patrouillebooten.
De Eerste Lord der Admiraliteit verklaart, dat de bouw der nieuwe oorlogsschepen geschiedt binnen de grenzen van het Londensche vlootverdrag. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 350 H.)

D. **NEDERLAND. — Onze handel met Zuid-Afrika in 1933. —**
De invoer uit Zuid-Afrika in Nederland bedroeg in 1933: 19.110.694 (18.181.999) K.G. ter waarde van *f* 1.388.635 (*f* 1.280.062).
Daarenboven werd per postpakket aan gouden munt in ons land uit Zuid-Afrika in 1933 ingevoerd voor een waarde van *f* 5.086.557 en aan goud in baren voor een waarde van *f* 14.580.
In 1933 werd door Nederland voor een bedrag van *f* 2.640.807 aan ongeslepen diamant uit Zuid-Afrika aangekocht en aan geslepen diamant voor een bedrag van *f* 178.189.
De Nederlandsche uitvoer naar Zuid-Afrika bedroeg in het jaar 1933 in waarde *f* 4.816.806 (5.621.526) en in gewicht 80.589.594 (71.002.813) K.G.
(Comm. v. d. Ned. Zuid-Afr. Handel)

E. **VOLKENBOND. — Paraguay—Bolivia. —**
De regeering van Paraguay heeft de vredesvoorstellen van den Volkenbond tot beëindiging van den oorlog met Bolivia om den Gran Chaco verworpen. De Paraguaansche regeering had voornamelijk bezwaar tegen de voorgestelde arbitrage ten aanzien van een gebied dat gelegen is aan den overkant van de Paraguay-rivier, terwijl zij tevens bezwaar maakte tegen het onderzoek naar de schuld aan den oorlog. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

(Vorig bericht blz. 369 A.)

8 MAART 1934

F. **TOONEEL. — De overdracht van den ring van Mevr. Theo Mann-Bouwmeester aan Else Mauhs. —**
Mevrouw Theo Mann-Bouwmeester heeft bij de viering van haar veertig-jarig jubileum op 15 November 1911 een ring ten geschenke gekregen, welke haar uit naam van de Amsterdamsche burgerij ter hand werd gesteld door een eere-comité, dat bestond uit Jhr. A. W. G. van Riemsdijk, Simon Maris, Frans Mijnssen en Mr. P. W. de Koning.
De „Theo Mann-Bouwmeester Ring" is uit goud vervaardigd door den heer Jan Eisenloeffel. Rondom den

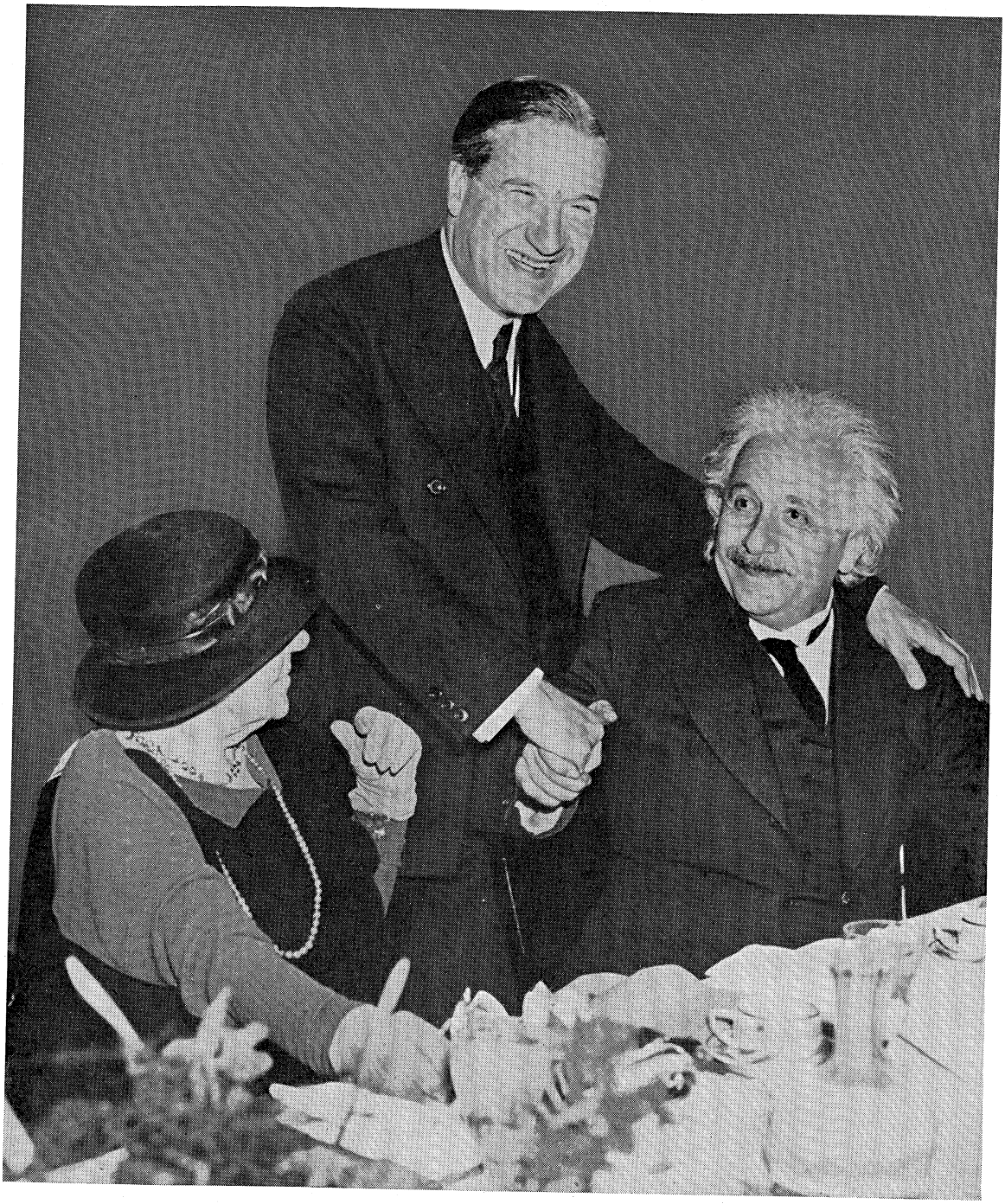

ALBERT EINSTEIN, te Ulin in Zwitserland geboren, natuur- en wiskundige, hoogleeraar te Zürich, Praag en Berlijn (tot 1932), buitengewoon hoogleeraar te Leiden, verkreeg in 1921 den Nobelprijs voor natuurkunde; beroemd wegens zijn relativiteitstheorie en gravitatietheorie.

ring, die met emaille is versierd, staat de naam van Theo Mann-Bouwmeester.
In de oorkonde, welke bij dezen ring is gevoegd, wordt Mevrouw Mann verzocht het kleinood na te laten of bij haar leven over te dragen aan de actrice welke zij de belangrijkste, de grootste acht.
Mevrouw Mann besloot den ring ter hand te stellen aan Else Mauhs. Deze overdracht geschiedde op 7 Maart 1934, in den Stadsschouwburg, bij een voorstelling van „Vorstelijke Emigranten", door de tooneelgroep „Het Masker".
Na de voorstelling werden beide kunstenaressen op grootsche wijze gehuldigd namens het gemeentebestuur van Amsterdam en vertegenwoordigers uit litteraire- en tooneelspelerskringen. (Red. K. H. A.)

9 MAART 1934

A. **NEDERLAND. — Joodsche kolonie in Wieringermeer.**
Naar wij vernemen heeft onze regeering aan het Joodsche Vluchtelingencomité te Amsterdam voor den tijd van twee jaar een stuk grond in den Wieringermeerpolder van ca. 65 H.A. verhuurd, ten einde daar een kolonie voor jonge Joodsche vluchtelingen te stichten. De bedoeling is, dat deze Joodsche kolonie daarbij onder deskundige leiding zullen worden opgeleid in het land- en tuinbouwbedrijf, terwijl hun daarbij tevens verschillende ambachten zullen worden geleerd. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 157 A.)

B. **NEDERLAND. — N.S.B. — Militaire organisaties. —**
Het socialistische Tweede-Kamerlid Van der Heide had op 3 Febr. vragen gesteld, die speciaal betrekking hadden op het beweerde bestaan van weerorganisaties der Nat-Soc. beweging.
Minister Colijn heeft hierop geantwoord, dat — mocht een politieke formatie hier te lande practisch overgaan tot het vormen eener in wezen militaire organisatie — de regeering niet zal aarzelen tot opheffing daarvan de noodige maatregelen te beramen.
(Het Centrum). **(Vorig bericht 390 B.)**

C. **POLEN. — Handelsverdrag met Duitschland. —**
Het Duitsch-Poolsch Handelsverdrag is op 7 Maart 1934 onderteekend. Het doel van dit verdrag is een einde te maken aan den sinds 1925 tusschen beide landen bestaanden douane-oorlog. (Kurjer Warszawiski)

D. **TURKIJE. — Voorloopige handelsovereenkomst met Nederland. —**
Blijkens telegrafisch bericht van den tijdelijken Nederlandschen zaakgelastigde te Stamboel, zijn tusschen hem en den Turkschen minister van Buitenlandsche zaken te Ankara op 1 Maart 1934 nota's gewisseld ter regeling van de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Turkije. Deze voorloopige overeenkomst, welke reeds in werking is getreden, zal binnen twee maanden vervangen worden door een definitieve, tegelijk met het tusschen beide landen te sluiten clearingverdrag, waarover onderhandelingen zijn begonnen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

10 MAART 1934

E. **OOSTENRIJK. — Grondwetsherziening op den grondslag van de encycliek Quadragesimo Anno. —**
De belangrijkste politieke mededeeling van Dollfuss in zijn groote rede te Villach op den verjaardag van het autoritaire bewind was, dat nog deze week de nieuwe grondwet zal worden afgekondigd. Hoewel deze grondwet als overgangsmaatregel bedoeld is, zal zij toch de richtsnoeren bevatten, waarnaar ook de definitieve grondwet zal worden opgesteld. Dollfuss heeft verklaard, dat het Magna Charta van deze grondwet de pauselijke encycliek Quadragesimo Anno over den standenstaat zal zijn. Deze encycliek van paus Pius XI van 15 Mei 1931 is uitgegeven ter gelegenheid van den 40sten verjaardag van de bekende sociale encycliek Rerum Novarum van Leo XIII. Deze encycliek, waarin Leo XIII tegenover de heerschende liberale staatsleer de leer van rechts- en welvaartstaat stelt, noemt Pius XI het magna charta van elken christelijken socialen arbeid. Dollfuss volgt dus ook in zijn terminologie het pauselijke voorbeeld. De encycliek van Pius XI is als het ware de bij den veranderden tijd aangepaste aanvulling van de encycliek van Leo XIII. (De Maasb., N.R.C.)

F. **OOSTENRIJK. — Eenheidsvakverbond. —**
De regeeringsverordening inzake het eenheidsvakverbond in Oostenrijk is gepubliceerd. Het treedt in de plaats der vakvereenigingen, zal de belangen der arbeiders behartigen en wordt contracteerende partij in de bestaande collectieve contracten. Het bestuur wordt benoemd door den minister voor sociale zaken. (Algemeen Handelsblad)

G. **DE ZEVEN PROVINCIËN. — Gewezen Commandant Eikenboom veroordeeld. —**
Het Hoog Militair Gerechtshof heeft op 9 Maart 1934 den kapitein-luitenant ter zee P. Eikenboom, vroeger commandant van de „Zeven Provinciën", veroordeeld tot 4 maanden gevangenisstraf, met ontslag uit den militairen dienst, zonder ontzetting van de bevoegdheid om bij de gewapende macht te dienen. Van dit vonnis is geen hooger beroep mogelijk.
De advocaat-fiscaal had één jaar gevangenisstraf geëischt.
(Algemeen Handelsblad) **(Vorig bericht 390 A.)**

H. **FRANKRIJK. — Vlootprogram. —**
Het rapport over het op stapel zetten van het Fransche vlootprogram vóór 31 Dec. voorziet: één kruiser, één torpedobootjager, één duikboot van de 1—0 klasse en één van de 2—0 klasse, een totaal van ca. 30.000 ton.
(Le Journal) **(Vorig bericht 306 D.)**

I. **FRANKRIJK. — Fransch-Spaansch handelsaccoord. —**
Het Fransch-Spaansche handelsaccoord, dat een aanvulling is op de wederzijdsche contingenteeringen en eveneens een overeenkomst betreffende handel en scheepvaart bevat, is op 24 Febr. 1934 te Parijs geparafeerd.
(La Journée Industrielle)

11 MAART 1934

K. **NEDERLAND. — Steenkolen naar Italië. —**
Het contingent Nederlandsche steenkolen voor uitvoer naar Italië, welke uitvoer over een aantal maanden is verdeeld, is op 80.000 ton vastgesteld.
(Corr. della Sera) **(Vorig bericht 343 G.)**

L. **NEDERLAND. — Anti-Oorlogsmanifest van hoogleeraren. —**
Het comité van professoren en studenten te Amsterdam heeft professoren, lectoren, privaat-docenten en studenten aan de Nederlandsche Universiteiten en Hoogescholen een geschrift toegezonden, dragende de onderteekening van nagenoemde hoogleeraren: prof dr. G. A. v. d. Bergh v. Eysinga, Santpoort; prof. dr. D. van Embden, Amsterdam; prof. dr. A. D. Fokker, Amsterdam; prof dr. G. J. Heering, Leiden; prof dr. G. C. Heringa, Amsterdam; prof. dr. L. J. v. Holk, Leiden; prof. dr. M. C. v. Mourik Broekman, Utrecht; prof. dr. Th. J. Stomps, Amsterdam; prof. dr. J. Tinbergen, Amsterdam, van welke intusschen prof. Stomps, blijkens ingezonden stuk in de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 16 Februari, Ochtendblad C. tegen het opnemen van zijn naam geprotesteerd heeft,
in welk stuk docenten en studenten worden opgeroepen een verklaring te onderteekenen van den volgenden inhoud:
Ondergeteekende, docent student aan de Nederlandsche Universiteit Hoogeschool te ....., overtuigd, dat iedere oorlog uit zedelijk en maatschappelijk oogpunt moet worden veroordeeld, verklaart hierbij zijn wetenschappelijke bekwaamheden nimmer op eenigerlei wijze bewust in dienst te willen stellen van oorlog of oorlogsvoorbereiding, noch te gebruiken tot aankweeking van een militaristischen geest, en aldus voor zijn aandeel te zorgen, dat de wetenschap slechts beoefend wordt om haarszelfs wil en alleen

aangewend worde ten bate van wereld en menschheid. Het Eerste-Kamerlid Van Citters (A.R.) heeft naar aanleiding van dit geschrift aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Nijverheid, Mr. Marchant, een drietal vragen gesteld w.o. de meening wordt gevraagd om tegen bedoelde professoren disciplinair op te treden.
Mr. Marchant verklaarde in antwoord op deze vragen, dat hij geen aanleiding tot disciplinair optreden kon vinden.
(Nieuwe Rotterd. Courant)

12 MAART 1934

A. **RUSLAND. — Onderwerping van Stalin's tegenstanders. —**
Na Radek, Smilga, Preobrojenski, Zinovjew en Kamenev heeft ook Rakovski, de oud-gezant der bolsjewisten te Parijs, aan Stalin zijn onderwerping aangeboden. Hij was zeven jaar in Siberië verbannen. (Krasnaja Gazeta)

B. **DUITSCHLAND. — De toekomstige status der Joden.**
De nieuwe wet, waarin de toekomstige status der Joden in Duitschland wordt omschreven, is bij het ministerie van Binnenlandsche Zaken in onderzoek. Deze wet maakt onderscheid tusschen burgers met volledige politieke rechten waaronder het recht tot kiezen, en tweederangsburgers, die geen politieke rechten zullen hebben.
Alleen die Joden, welke in staat zijn, te bewijzen dat hun voorouders reeds in 1812 Duitsche staatsburgers waren, zullen tot de eerste categorie burgers kunnen behooren.
Men heeft het jaar 1812 gekozen, omdat toen de in Duitschland wonende Joden familienamen hebben aangenomen. Het is niet mogelijk, het aantal Joden te schatten, dat in staat is te bewijzen, da zij aanspraak kunnen maken op het staatsburgerschap, doch men gelooft, dat iets minder dan de helft van het aantal Joden in Duitschland hiertoe wel de noodige bewijzen zal kunnen overleggen.
(Völk. Beobachter)

C. **FRANKRIJK. — Toestand. —**
Het Vaderland schrijft o.a.: Het spontane verzet tegen het parlement, dat 6 Febr. 1934 op de Place de la Concorde zijn hoogtepunt bereikte, kwam voort uit het besef, dat men aan die grondslagen zelf tornde. Zonder het zich precies bewust te kunnen maken voelde men, dat de strijd der partijen en het heele regeeringsstelsel niet meer samenhing met de werkelijkheid van het volksleven; dat alle fouten en gebreken niets anders waren dan openbaring van die scheur tusschen volk en staat. De zaak Stavisky maakte dáárdoor zoo'n indruk, omdat zij op ontstellende wijze deed zien, dat de overheid niet meer werkelijk regeerde, dat de justitie geen recht sprak, dat de politie met de misdadigers heulde. Het heele staatsbestel bleek in de lucht te hangen, het was iets abstracts, los, buiten het concrete verband der dingen. Vandaar die schandalen en onthullingen, heel dat corrupte, lichtschuwe bedrijf, als leefde men niet in een geordend Europeesch land, maar in de een of andere Zuid-Amerikaansche republiek.
(Het Vaderland)

13 MAART 1934

D. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Wijziging Woningwet. —**
Bij de Tweede Kamer is een tweede nota van wijziging van het wetsontwerp tot wijziging van de woningwet verschenen.
Aan de toelichting hiervan wordt ontleend, dat de regeering meent den besten weg gevonden te hebben in een nieuw artikel 52a, dat ontworpen is in analogie met art 35 van de armenwet en art. 22 van de vleeschkeuringswet.
Dat artikel bevat de volgende regeling. Van de bedoelde raadsbesluiten zenden B. en W. afschrift met een exemplaar van de daarbij behoorende stukken aan den inspecteur. Deze kan bezwaren bij Gedeputeerde Staten inbrengen binnen dertig dagen na de ontvangst van dat afschrift. Ged. Staten zenden van hun beslissing een afschrift aan den inspecteur, indien deze bezwaren heeft ingebracht. De inspecteur kan bij de Kroon in beroep komen.
(Algemeen Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 391 D.)

E. **STERILISATIE. — Plannen in tal van landen. —**
Het tweemaandelijksch tijdschrift Mensch en Maatschappij bevat een heele serie berichten over het sterilisatieprobleem. Wij ontleenen hieraan het volgende:
Vereenigde Staten. — Zes en twintig Staten hebben sterilisatiewetten, voornamelijk in het Westen en in het Noord-Westen. In Noord-Carolina is de sterilisatiewet buiten werking gesteld.
(The Lancet, 19-8-'33)
Duitschland. — In het kasteel Schwabenberg bij Lippe wordt een rijksrassenschool opgericht en het Rasseamt der S.S. gevestigd. Er zullen opleidingscursussen over rasvraagstukken gehouden worden.
(Münch. med. Woch. 18-8-'33)
In Duitschland bestaat het gebruik, dat aan ouders, die een twaalfde kind krijgen, van staatswege 200 mark geschonken wordt. Het zou gebleken zijn, dat dit geld meestal ten goede komt aan gezinnen, die erfelijk minderwaardig zijn.
De Pruisische minister van Binnenlandsche Zaken heeft in naam van alle ministers medegedeeld, dat uitsluitend dr. Gerecke bevoegd zal zijn den titel te voeren van „deskundige voor rassenonderzoek" en de verklaringen af te geven, die voor de uitvoering van de wet tot herstel van het „Berufsbeamtentum" noodig zijn, n.l. of op de ouders en grootouders van een ambtenaar niets valt aan te merken.
Te Halle is de eerste cursus voor rashygiëne voor Anhalt en de provincie Saksen begonnen. Een vijfhonderdtal artsen nemen er aan deel. Leider is dr. Kürten. Deze deelde mede dat binnen enkele jaren van alle artsen het bewijs zal worden gevorderd dat zij een dergelijken cursus gevolgd hebben, welke de toehoorders tevens inlicht omtrent de nieuwe Duitsche „Rechtsgestaltung".
Het bestuur van de Duitsche Vereeniging voor Rashygiëne, bestaande uit Eugen Fisher, Ostermann, Muckermann, von Verschuer, Krutina, mej. Bluhm en mevr. Konopath is afgetreden, nadat het Rijksministerie voor Binnenlandsche Zaken prof. E. Rüdin te München, directeur der genealogische afdeeling van de Duitsche „Forschungsanstalt" voor psychiatrie, had aangewezen als zaakgelastigde voor de vereeniging. Haar leiding is thans naar München verplaatst.
(Münch. med. Woch. 4-8-'33)
De Duitsche sterilisatiewet is 1 Januari 1934 in werking getreden. Sterilisatiewetten bestonden (nà de invoering in de Ver. Staten, met name in Californië) reeds sedert 1 Jan. 1929 in het kanton Waadtland in Zwitserland en sedert 1 Juni 1929 in Denemarken.
Engeland. — In Engeland is een nieuw tijdschrift verschenen, „The Eugenist", waarvan het eerste nummer een open brief aan den Koning bevat, waarin de oprichting van koninklijk rechtbanken voor eugenetiek wordt bepleit. Zij zullen moeten beslissen over alle voorkomende vraagstukken op dit gebied. Voorts zou een register aangehouden moeten worden van personen, die niet zonder toestemming van die rechtbanken zullen mogen trouwen. Sterilisatie wordt door den redacteur ontraden; wel afzonderlijk bepleit. (The Lancet, 12-8-'33)
Noorwegen. — Bij de regeering is kortgeleden een ontwerp-sterilisatiewet ingediend.
Zweden. — In 1929 werd een ontwerp-sterilisatiewet door den Zweedschen Rijksdag verworpen. In Maart 1933 werd opdracht gegeven aan den minister van Justitie om een nieuw ontwerp samen te stellen. Dit is thans gepubliceerd. Sociale indicaties worden naast eugenetische toelaatbaar geacht.
Nederland. — Door dr. G. P. Frets en prof. mr. J. M. van Bemmelen zijn voordrachten gehouden over de sterilisatie in het psychiatrisch-juridisch Gezelschap. Dr. Frets

komt tot de conclusie, dat ook in Nederland een wettelijke regeling van de sterilisatie gewenscht is. De praktijk zal beperkt moeten blijven tot een voorzichtige proefneming, op welker nakoming voldoende contrôle behoort te bestaan, waarbij de regeling in Denemarken en het voorstel in Zweden, als vingerwijzing kunnen dienen.
(Tijdschrift Mensch en Maatschappij)

14 MAART 1934

A. **KANTGESELLSCHAFT. — Nieuwe Nederlandsche Vereeniging. —**
De nieuwe Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Wijsbegeerte kwam dezer dagen te Amsterdam bijeen. De waarnemende voorzitter, Prof. Dr. G. A. van den Bergh van Eysinga te Utrecht, wijdde een woord van waardeering en dankbaarheid aan den voorloopigen voorzitter Prof. Mr. Dr. Leo Polak, die door ziekte niet alleen verhinderd was aanwezig te zijn, maar ook bericht heeft, van het voorzitterschap en bestuurslidmaatschap om gezondheidsredenen te moeten afzien Uit de oude Landesgruppe Holland der Kantgesellschaft is in volkomen overeenstemming met het hoofdbestuur der Kantgesellschaft in Duitschland deze nieuwe vereeniging als de centrale van het Nederlandsch wijsgeerig leven ontstaan, terwijl zij die lid van de Duitsche Kantgesellschaft waren en dit willen blijven, zich opnieuw hebben georganiseerd in de nieuwe Landesgruppe Holland. (Vaz Dias)

B. **MUZIEK. — Pierre Monteux neemt ontslag. —**
Naar wij vernemen heeft de dirigent Pierre Monteux aan het bestuur van het Concertgebouw te Amsterdam medegedeeld, dat hij niet meer voor een verbintenis in aanmerking wenscht te komen.

C. **NOORWEGEN. — Fascisme. —**
De partij der Nationale Unie, onder leiding van oudminister Quisling, heeft haar nieuwe program gepubliceerd, dat streeft naar een fascistischen staat, op corporatieven grondslag.

15 MAART 1934

D. **JAPAN. — Begrooting 1934. —**
Het Japansche Hoogerhuis heeft zonder amendement de begrooting ten bedrage van 2112 millioen yen aangenomen. (Dempo Tsoesin)
(Vorig bericht blz. 355 C.)

E. **MAROKKO. — Pacificatie. —**
Nog steeds wordt in Marokko gevochten. De opstandige leider, Merebbi Rebo, is naar Spaansch-Marokko gevlucht. (Le Petit Marocain, Casablanca)

F. **DUITSCHLAND. — Arierparagraaf bij leger en vloot. —**
Na bespreking met von Hindenburg heeft de rijksweerminister bepaald, dat de Arierparagraaf ook van toepassing zal zijn voor het leger en de vloot.

16 MAART 1934

G. **PERMANENT HOF VAN ARBITRAGE. — Benoeming van Dr. Manoda.**
De Japansche regeering heeft op 14 Maart goedgekeurd de door Dr. Manoda aanvaarde benoeming van de functie van rechter in het Permanente Hof van Arbitrage.

17 MAART 1934

H. **MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Italië, Oostenrijk en Hongarije. - Protocollen van Rome. —**
De tekst van de protocollen, die op 17 Maart 1934 te Rome zijn onderteekend als resultaat van de besprekingen tusschen Mussolini (Italië), Gömbös (Hongarije) en Dollfuss (Oostenrijk), luidt als volgt:
Eerste protocol. — De Italiaansche, Oostenrijksche en Hongaarsche regeeringen zullen overleg plegen over alle problemen, die hen in het bijzonder interesseeren en ook over de problemen van algemeene orde, om in den geest der bestaande bilaterale vriendschapsverdragen, die gegrond zijn op de erkenning van talrijke gemeenschappelijke belangen, een gemeenschappelijke politiek te voeren, die erop gericht is, de daadwerkelijke samenwerking tusschen de Europeesche staten en in het bijzonder samenwerking tusschen Hongarije en Oostenrijk, te bevorderen. Te dien einde zullen de drie regeeringen steeds gemeenschappelijke beraadslagingen (consultaties) houden, wanneer minstens één van haar dat noodig oordeelt.
Tweede protocol tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije betreffende uitbreiding der economische betrekkingen.
Artikel I. — De drie regeeringen verplichten zich, de draagwijdte der thans bestaande handelsbetrekkingen uit te breiden, doordat zij de wederzijdsche uitvoer-faciliteiten versterken en op deze wijze steeds grooter nut te trekken uit de aanvullingsmogelijkheden harer wederkeerige nationale economieën. Te dien einde zullen vóór 15 Mei bilaterale overeenkomsten worden gesloten.
Artikel II. — De drie regeeringen besluiten, de noodige maatregelen te nemen tot het overwinnen van de moeilijkheden, die voor Hongarije voortvloeien uit den lagen stand zijner graanprijzen. De betreffende overeenkomsten zullen zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, gesloten worden.
Artikel III. — De drie regeeringen verplichten zich, het transito-verkeer in de Adriatische havens te vergemakkelijken en zooveel mogelijk te ontwikkelen. Ten dien einde zullen zoo spoedig mogelijk bilaterale overeenkomsten worden gesloten.
Artikel IV. — De drie regeeringen zullen een permanente commissie van drie deskundigen vormen, die de opdracht hebben, het verloop der economische betrekkingen gade te slaan en concrete voorstellen te formuleeren, die geschikt zijn om een breedere ontwikkeling dezer betrekkingen in den geest van dit protocol te waarborgen.
Derde protocol tusschen Italië en Oostenrijk als aanvulling van het voorgaande protocol tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije tot uitbouw der economische betrekkingen:
Op de basis der ervaringen, die getoond hebben, dat het economische leven der beide landen elkaar over een groot gebied aanvullen, besluiten Italië en Oostenrijk tot de verdere ontwikkeling hunner economische betrekkingen het volgende:
Op vijf April 1934 zullen tusschen de beide regeeringen onderhandelingen beginnen tot het afsluiten van een nieuw accoord, dat het thans bestaande handelsaccoord tusschen de beide landen zal uitbreiden en aanpassen bij de huidige omstandigheden. Het nieuwe accoord zal zoo snel mogelijk, in ieder geval vóór 15 Mei, worden gesloten. (Vaz Dias)

I. **NEDERLAND. — Handelsaccoord met Frankrijk. —**
De Nederlandsch-Fransche onderhandelingen te Parijs gevoerd, hebben tot een resultaat geleid. De nieuwe handelsovereenkomst is door den Franschen minister van Handel bevestigd. Dit accoord komt tegemoet aan de belangen van beide landen, zoodat na de ratificatie een gunstig vergelijk inzake de wederzijdsche contingenten van kracht wordt. Nederland zal op de vroegere basis blijven invoeren, terwijl Frankrijk eenzelfde regeling, als in 1933 gold, heeft bedongen. In het communiqué wordt er voorts op gewezen, dat, in verband met de stabiele monetaire positie van Nederland, zich voor Frankrijk de mogelijkheid opent aan het accoord door eventueele stilzwijgende verlenging een duurzaam karakter toe te kennen.
(La Journée Industrielle).

K. **DUITSCHLAND. — Duitsche nota aan Frankrijk. —**
De inhoud van het Duitsche antwoord op het Fransche memorandum van 14 Februari is ter kennis gebracht van de Engelsche regeering.
De Duitsche nota is in zeer tegemoetkomende en verzoenende bewoordingen opgesteld en impliceert de aanvaarding van de meeste belangrijke punten, vervat in de jongste Engelsche en Italiaansche voorstellen. De nota

neemt drie belangrijke punten der Italiaansche voorstellen over, n.l. ten eerste: de duur der conventie zal zes jaar bedragen; ten tweede: beperking in plaats van vermindering van de bewapening van Frankrijk en andere zwaar bewapende landen; ten derde: het recht van Duitschland op een directe defensieve herbewapening in de lucht.
Overigens sluit de nota zich over het algemeen aan bij het Britsche plan inzake de zuiver defensieve herbewapening van Duitschland en het jongste voorstel betreffende internationale contrôle op de Nazi-stormtroepen en op soortgelijke formaties in alle andere landen, ten einde te waken tegen de militaire opleiding en uitrusting van deze organisaties.
Tegenover den Franschen eisch, dat de Nazi-stormtroepen opgenomen zullen worden in de toekomstige rijksweer, wordt naar verluidt in de Duitsche nota gewezen op de sterkte van de geoefende Fransche reserve, het reservemateriaal en de Fransche koloniale troepen. Opnieuw wordt in de Duitsche nota gewezen op den wensch om een Fransch-Duitsch non-agressiepact in den geest van het Duitsch-Poolsche pact te sluiten. Ook de Duitsche eisch inzake rijksweer van 300.000 man wordt gehandhaafd, tenzij de naburen van Duitschland de sterkte van hun huidige legers verminderen. (Daily Telegraph)
(Vorig bericht blz. 377 H.)

18 MAART 1934

A. **NEDERLAND. — Werkloosheid. - Daling. —**
Op 10 Februari 1934 bedroeg het totaal aantal ingeschreven werkzoekenden bij een ongeveer gelijk aantal organen 399.323. Hiervan waren werkloos 374.942 personen, waaronder 363.031 mannen.
Het aantal ingeschreven werkzoekenden is derhalve sedert 10 Februari 1934 gedaald met 15.732, het aantal werkloozen met 15.431 (Centr. Bur. v. d. Statistiek)
(Vorig bericht blz. 378 D.)

B. **NEDERLAND. — Commissie Nederland-Curaçao 1634—1934. —**
Met het oog op de komende herdenking der vereeniging van Curaçao met Nederland heeft zich een eere-comité gevormd, onder voorzitterschap van dr. H. Colijn, min. van Staat, minister van Koloniën.
(Algemeen Handelsblad)

C. **PARIJS. — Nieuwe politieprefect. —**
Bonnefoy-Sibour is op eigen verzoek als politie-prefect van Parijs afgetreden en in zijn vroegere functie van prefect van het Departement Seine et Oise hersteld. Langeron, prefect van het departement du Nord, volgt hem op. (Le Journal)

19 MAART 1934

D. **LETLAND. — Nieuw kabinet gevormd. —**
Het kabinet-Blodnik is op 6 Maart 1934 afgetreden. Op 16 Maart 1934 is het den leider van den Boerenbond, Ulmanis, gelukt een nieuw kabinet samen te stellen,
(Latwijas Sarg., Riga) **(Vorig bericht 246 A.)**

20 MAART 1934

E. **H.M. DE KONINGIN-MOEDER OVERLEDEN. —**
Na een ernstige ongesteldheid van slechts enkele dagen overleed op 20 Maart 1934 om 7.45 's morgens de Koningin-Moeder. Aan haar sterfbed stonden H. M. de Koningin, H. K. H. Prinses Juliana en de vorst van Waldeck.
Adelheid Emma Wilhelmina Theresia werd 2 Augustus 1858 te Arolsen geboren als, gerekend naar de volgorde van den leeftijd, de derde der kinderen van vorst George Victor van Waldeck Pyrmont en prinses Helena van Nassau, een strenge vrouw van groote intelligentie, die alles in het werk stelde om haar kinderen onder haar persoonlijke leiding en met behulp van bekwame leeraren een veelzijdige ontwikkeling deelachtig te doen worden. Prinses Emma voelde zich, wat haar studies betreft, vooral aangetrokken tot de geschiedenis; haar karaktereigenschappen deden haar echter in nog grootere mate belangstelling koesteren voor sociaal werk.
Een extra-nummer van de Staatscourant maakte op 1 October 1878 de verloving bekend van Zijne Majesteit Koning Willem III, wiens gade, Koningin Sophie hem op 3 Juni 1877 ontvallen was, met Prinses Emma. Op 19 October d.a.v. gaven de Staten-Generaal de bij de wet vereischte toestemming tot het huwelijk.
Slechts kort was de tijd der verloving: in den namiddag van 7 Januari 1879 had — nadat de daartoe vereischte formaliteiten door den Opperkamerheer van den Koning, Mr. C. Th. Baron van Lijnden van Sandenburg, waren verricht — de huwelijksvoltrekking plaats.
Drie dagen na de huwelijksvoltrekking vertrok het Koninklijk echtpaar per extra-trein naar Nederland; bij het passeeren van de grens bij Oldenzaal geschiedde de eerste begroeting door de Nederlandsche autoriteiten. De residentie begroette de Koningin met warme geestdrift.
Groot was, op 31 Augustus 1880, de weerklank in het geheele land van de tijding, dat Koningin Emma in het Paleis te 's-Gravenhage het leven had geschonken aan een dochter.
Voor Koningin Emma braken moeilijke jaren aan, toen de gezondheidstoestand van haar gemaal langzaam achteruit ging en eindelijk zorgwekkend werd. Tot aan zijn verscheiden op 23 November 1890, betoonde zij zich de lieve gade en trouwe verpleegster, die door haar gestadige en opofferende zorgen, niet alleen de laatste dagen van den Koning verlichtte, maar zich tevens een zoo mogelijk nog diepere genegenheid in het hart van het Nederlandsche volk wist te verwerven.
Thans zag Koningin Emma zich geplaatst voor een ontzagwekkende taak; op 32-jarigen leeftijd werd zij geroepen tot het Regentschap. Acht moeilijke jaren — jaren van partijstrijd in zijn felste schakeeringen — heeft zij zich, door haar groote gaven van geest en gemoed, van deze taak schitterend gekweten.
In het Gedenkboek, dat ter gelegenheid van haar zeventigsten verjaardag en vijftigjarig Nederlanderschap is uitgegeven, wordt vermeld:
„De Koningin-Moeder heeft ons volk lief gekregen, want zij zag in ons volk, zijn zeden en gewoonten, bijna alleen het waardevolle en het goede: spiegelbeeld van haar eigen moed. Zij heeft Haar liefde betoond door Haar trouw medeleven met allen, die Haar dienden, door Hare onvermoeide belangstelling in ziekenverpleging, in wetenschap en kunst en door Haar stille hulp in nood. En ons volk heeft Hare liefde met liefde vergolden."
Naast haar regentschap wijdde de Koningin-Moeder zich in volle overgave en met groote bekwaamheid aan de vorming van haar dochter; het geringste had in de opvoeding van Koningin Wilhelmina, die eenmaal tot de hoogste plaats in den Staat geroepen zou worden, haar toegewijde aandacht. Zij was het zelf, die haar dochter tien jaren lang onderwees in Bijbelsche geschiedenis en vaardigheid met den naald. Was het te verwonderen, dat het Nederlandsche volk, toen Koningin Wilhelmina meerderjarig was geworden van zijn groote dankbaarheid voor hetgeen Koningin Emma tijdens haar regentschap gedaan had, getuigenis wilde afleggen? Het deed dit in den vorm van een geldelijk geschenk en het moge een bewijs te meer zijn van de groote sympathie en genegenheid, die van de Koningin-Moeder uitging naar de zieken en misdeelden, dat zij het haar geschonken bedrag ter beschikking stelde voor het oprichten van het Sanatorium „Oranje-Nassau Oord" bij Renkum, waar tuberculoselijders worden opgenomen en verpleegd. De herinnering aan het regentschap wordt mede levendig gehouden door de plechtige onthulling op 23 September 1905, door Koningin Wilhelmina van een monument op 't Regentesseplein te 's-Gravenhage. Eerlijk, groot en oprecht was de uiting van waardeering en sympathie, die haar gewerd, toen zij, in 1898 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam de grootsche inhuldiging van haar dochter bijwoonde.
Totdat Koningin Wilhelmina op 9 Februari 1901 met Prins Hendrik van Mecklenburg in het huwelijk trad,

bleef de Koningin-Moeder bij haar dochter verblijf houden. Daarna betrok zij het Paleis aan het Lange Voorhout, waar zij thans de oogen gesloten heeft. Zij bewoonde dit des winters, terwijl zij de zomermaanden meestal doorbracht ten Paleize Soestdijk.

Toen zij, in 1928 haar zeventigsten verjaardag herdacht, is op haar verzoek de huldiging, die men haar toen heeft willen bereiden, verschoven naar den 17den Jan. '29, den dag, waarop het vijftig jaar geleden was, dat zij door haar huwelijk Nederlandsche was geworden. Talrijke bewijzen van sympathie en erkentelijkheid zijn haar toen ten deel gevallen.

Het moge, bij de droefheid, die het volk gevoelt, nu deze beminde figuur voor altijd is heengegaan, tot troost strekken, dat het der Koningin-Moeder beschoren is geweest, in de jaren na haar regentschap ten volle te mogen ervaren, hoe ook Koningin Wilhelmina, die zij op binnenlandsche reizen en bij feestelijke gelegenheden meermalen vergezeld heeft, alsook haar kleinkind Prinses Juliana, het hart der natie gevonden hebben.

(Vaz Dias)

22 MAART 1934

A. DUITSCHLAND. — Buitenlandsche schuld. —

Het jongste nummer van „Wirtsch, u. Stat." bevat een overzicht van de ontwikkeling van Duitschlands buitenlandsche schulden in het afgeloopen jaar. Volgens opgave van het Bureau voor Buitenlandsche Schulden bedroegen deze eind September 1933 Mk. 14.841 mill. en wel langloopende schulden (vervallende na 30 Sept. 1934) Mk. 7.436 mill. en kortloopende (vervallende voor 30 Sept. '34) Mk. 7.405 mill. In deze bedragen zijn begrepen alle verplichtingen van Duitsche debiteuren boven de Mk. 5000. De bedragen zijn voor de schulden in vreemde valuta omgerekend tegen den wisselkoers van genoemden datum. Indien men andere beleggingen van het buitenland in Duitschland en de kleine credieten tezamen op ca. Mk. 4.3 milliard schat en het Duitsch bezit aan Duitsche buitenlandsche leeningen op Mk. 500 mill., dan vormen de totale buitenlandsche beleggingen in Duitschland een bedrag van ca. Mk. 18.5 milliard.

Buitenl. schulden (in milliarden Mk.)	Juli 1931	Nov. 1931	Febr. 1932	Sept. 1932	Febr. 1933	Sept. 1933
Korte credieten	13.1	10.6	10.1	9.3	8.7	7.4
w.v. „Sillhalte"	6.3	5.4	5.0	4.3	4.1	3.0
Lange leeningen	10.7	10.7	10.5	10.2	10.3	7.4
Totaal	23.8	21.3	20.6	19.5	19.0	14.8
Andere buitenl. bel.	5.9	5.3	5.3	4.8-5.3	4.2	4.2

Eind Juli 1931 bedroegen de totale buitenlandsche schulden (korte credieten en lang-loopende) tezamen Mk. 23.8 milliard, zoodat de verplichtingen in twee jaren tijds zeer sterk zijn gedaald, ten gevolge van aflossingen en de waardedaling van verschillende vreemde valuta. Rekent men het pond, dollar en kronen om tegen muntpariteit, dan zouden de buitenlandsche schulden 30 Sept. 1933 in totaal nog Mk. 18.7 milliard hebben bedragen.

Belangwekkend is ook het overzicht van de klassen der Duitschland debiteuren benevens de verdeeling van de verplichtingen uit leeningen over de crediteurenlanden. Hieruit blijkt, dat Nederland na Amerika de grootste crediteur nog steeds is en het Nederlandsche belang bij de Duitsche schulden half zoo groot is als dat van de Ver. Staten.

Lange leeningen Stand 30 Sept. '33 (in millioenen Mk.)	Publ. lich.	Debiteuren Ban- ken	Handel en Ind.	Andere deb.	Totaal
Totaal	2.554	1.070	3.359	453	7.436
Crediteuren :					
Banken	47	179	624	50	900
Financ. mijen	28	38	359	144	569
Handel en Industrie	1	58	121	14	194
Andere cred.	2.478	795	2.255	245	5.773
Crediteuren-landen :					
Ver. Staten	839	596	1.523	42	3.000
Engeland	376	90	334	11	811
Frankrijk	414	34	19	10	477
Nederland	539	158	709	123	1.529
Zwitserland	228	105	625	94	1.052
Andere landen	158	87	149	173	567
Soort van schulden:					
Leeningen	2.471	767	2.099	112	5.449
Hyp. en „Grundschulden"	9	24	313	116	463
Andere schulden :					
Aan banken	44	174	509	14	741
Aan anderen	30	105	437	211	783

Ook wat betreft de korte credieten neemt Nederland naar verhouding verreweg de belangrijkste plaats in. Met een totaal aan vorderingen van Mk. 1435 mill. blijft het slechts weinig ten achter bij Zwitserland, dat Mk. 1488 mill. per saldo op 30 Sept. l.l. te vorderen had en bij de Ver. Staten, die nog Mk. 1721 mill. aan Duitsche credieten hadden uitstaan. Het grootste deel der kortloopende schulden, in totaal Mk. 7405 mill., komt voor rekening van Duitsche banken, n.l. Mk. 2571 mill., waarvan Mk. 1247 mill. rembours en acceptcrediet. De korte credieten van handel en industrie rechtstreeks bedroegen Mk. 3452 mill. De totale vermindering van de buitenlandsche verplichtingen sedert einde Febr. 1933 bedraagt ca. Mk. 4.4 milliard en wel voor Mk. 3.4 milliard tengevolge van valutadepreciatie, voor Mk. 700 mill. door aflossing van credieten en voor Mk. 300 mill. door de vermindering van den buitenlandschen handel. Meer dan de helft van de vermindering van de verplichting jegens het buitenland komt op rekening van de Ver. Staten. In de eerste plaats tengevolge van werkelijke aflossingen en verder ook door vermindering van rembourscredieten en dergelijke verplichtingen. (Wirtschaft und Statistik.)

B. NEDERLAND. — ƒ 60 millioen voor werkverschaffing — Werkfonds 1934. —

De regeering heeft een wetsontwerp ingediend, waarbij een crediet van ƒ 60 millioen wordt aangevraagd voor uitvoering van groote werken ter bestrijding van de werkeloosheid. De regeering noemt: versnelling van den aanleg der Amsterdam-Rijn verbinding, versnelling van de Maasverbetering, den aanleg van een nieuwe haven te Terneuzen, de scheepvaartverbinding van Groningen met de Zuiderzee en het IJsselmeer, veerhavens bij Hansweert en Walsoorden, een afwateringskanaal voor de Gelderse Vallei en verder verschillende wegverbeteringen.

Naar wij vernemen ligt het in de bedoeling om ter uitvoering van het 60 millioen plan een Werkfonds 1934 in te stellen, waarvan de minister-president Dr. H. Colijn als algemeen voorzitter zal optreden, terwijl de heer C. J. P. Zaalberg, directeur van de Scheepvaart Bank en oud-directeur-generaal van den Arbeid het voorzitterschap en Dr. Ir. A. H. W. Hacke directeur-generaal van den Arbeid het vice-voorzitterschap en tevens het secretariaat daarvan zal waarnemen. (De Standaard).

23 MAART 1934

C. WERKLOOSHEID. — Eenige Europeesche staten. —

Wij geven een staatje van de gemiddelde werkloosheid in eenige staten over 1932 en 1933 :

	1932	1933
Duitschland	5.580.000	4.733.000
Frankrijk	308.000	307.000
Groot-Brittannië en N. Ierland	2.813.000	2.588.000
Italië	1.006.000	1.019,000
Nederland	271.000	323.000
Oostenrijk	378.000	406.000
Tsjecho-Slowakije	554.000	738.000
Zwitserland	54.000	68.000

(The Ministry of Labour Gazette)

D. ZWITSERLAND. — Regeering. - Mutaties. —

Tot minister van Justitie, ter vervanging van den in verband met het referendum op 11 Maart afgetreden min. Häberlin, is gekozen het lid van den stendenrand Baumann. Het bondsraadlid Musy, de leider van het departement van Financiën, heeft op 22 Maart 1934 bij den Bondsraad zijn ontslag ingediend. (Journal de Genève)

24 MAART 1934

A. **OOSTENRIJK. — Ontslag van Joodsche artsen te Weenen. —**
De officieuse Reichspost meldt, dat een groot aantal Joodsche en „godsdienstlooze" artsen van de gemeente Weenen, die onder het socialistische bewind waren aangesteld, ontslagen zijn. Van de 140 gemeenteartsen, schrijft het blad, waren er 28 Roomsch. (Reichspost, Weenen)

B. **DUITSCHLAND. — Werkverschaffing. — Financieele plannen. —**
De rijksminister van Financiën, graaf Schwerin von Krosigk, heeft in een rede mededeelingen gedaan over de wijze, waarop de enorme uitgaven voor werkverschaffing; huwelijksleeningen e.d. worden gefinancierd. Onomwonden verklaarde de minister, dat deze gelden worden geleend, dat het voorschotten zijn, welke de regeering opneemt op de in de komende jaren te verwachten ontvangsten. Het verkrijgen dezer middelen veroorzaakt, te zamen met het nadeelig saldo van vorige jaren, een achterstand van zes milliard mark, welken achterstand de minister met een milliard per jaar hoopt „in te loopen". Van gevaar voor de valuta is daarbij geen sprake.
Voorts stelt de minister een flinke verlaging der inkomstenbelasting in het vooruitzicht maar verwacht niettemin een hoogere opbrengst dier belasting, als gevolg van de toenemende eerlijkheid van het publiek. (De Telegraaf)

C. **NON-AGRESSIE-PACT. — Rusland—Turkije. —**
De non-agressie conventie tusschen Rusland en Turkije is op 24 Maart 1934 geteekend. (Aksam, Istanboel)

26 MAART 1934

D. **DUITSCHLAND. — Deviezennood. —**
Het kabinet heeft, met het doel de deviezenvoorraad van de Reichsbank te vergrooten, een wet aangenomen, waarbij de invoer van buitenlandsche grondstoffen tot het absolute minimum beperkt wordt. Een verdere stap tot het verminderen van de invoeren is het besluit van de afdeeling voor buitenlandsche deviezen om in April aan de importeurs slechts 35 % deviezen toe te staan in plaats van 45 % gelijk in Maart. (Vaz Dias)
(Vorig bericht 381 E.)

28 MAART 1934

E. **NEDERLAND. — Motorrijtuigen — Invoer in 1933. —**
Het aantal motorrijtuigen in 1933 in Nederland ingevoerd is als volgt:

Personenauto's incl. chassis	14.385
Bedrijfsauto's „ „	2.514
Tractors	174
Totaal . .	17.073

(Centraal Bur. v. d. Statistiek) **(Vorig bericht 212 G.)**

F. **SPANJE. — Vlootbouw. —**
Het Spaansche parlement heeft op 22 Maart 1934 het ontwerp inzake vlootbouw, waarvoor 83.000.000 pesetas worden uitgetrokken, goedgekeurd (El Sol)

G. **DUITSCHLAND. — Begrooting 1934 aangenomen. —**
In de zitting van 22 Maart 1934 heeft het rijkskabinet de door den rijksminister van Financiën ingediende en gemotiveerde ontwerp-begrooting voor het jaar 1934 aangenomen. Deze begrooting sluit in inkomsten en uitgaven met rond 6.4 milliard mark.
Op de begrooting zijn de militaire en luchtbeschermingsposten vergroot. Voor luchtbescherming bedraagt de ruim twee maal zoo groote raming 50 millioen M., terwijl nog 120 millioen M. zijn uitgetrokken voor luchtverkeer. De begrooting voor leger en vloot bedraagt resp. 570 en 127 millioen.
De S.A. en de vrijwillige arbeidsdienst vragen 230 millioen, de pensioenen voor oudstrijders en S.A.-veteranen 1000 millioen. Niet-terugkeerende uitgaven voor leger en vloot bedragen resp. 78 en 110 millioen. De totale begrooting beloopt bijna 6500 millioen, hetgeen een vergrooting met 500 millioen beteekent.
(Berl. Tageblatt) **(Vorig bericht 307 G.)**

H. **BELGIE. — Werkloosheid. —**
Officieele werkloosheidscijfers December 1933: 194.579.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen) **(Vorig bericht 371 E.)**

29 MAART 1934

I. **VEREENIGDE STATEN. — Amerikaansche Federatie van den Arbeid. — Regeling van het geschil in de autoindustrie. —**
Het recht van de Amerikaansch arbeiders om zich te organiseeren, zooals dit is vastgelegd in artikel 71 van de wet op het nationaal herstel is nu, na maanden van argumenteeren en tegenstrijdig interpreteeren door officieele instanties, door President Roosevelt duidelijk vastgelegd.
De President heeft verklaard:
1. dat de arbeiders het recht hebben zich in een groep of groepen te vereenigen;
2. dat deze groepen hun vertegenwoordigers kunnen aanwijzen door vrije verkiezingen en dat deze vertegenwoordigers gezamenlijk door de werkgevers ontvangen zullen worden; zij zullen verder geschillen moeten zien op te lossen en de arbeidsvoorwaarden bevorderen;
3. dat discrimineerende maatregelen van de werkgevers tegen de werknemers wegens hun arbeidsorganisatie of andere „onjuiste" redenen, belet zullen worden.
De vaststelling van deze punten, welke de basis vormen van de regeling van 25 Maart 1934 van het geschil in de auto-industrie, dat op dusdanige wijze is opgelost, wordt beschouwd als een succes voor de Amerikaansche Federatie van den Arbeid. (New York Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 361 E.)

K. **OOSTENRIJK. — Militaire organisaties vereenigd. — Eén „Vaterländische Front" onder Dollfuss. —**
Het vergelijk, dat door den bondskanselier Dr. Dolfuss, den leider van de „Heimwehr" Starhemberg en den secretaris van het „vaderlandsche front", Stepan, buiten medewerking der vice-kanselier Fey, getroffen is, leidt tot de volgende regeling:
Alle militaire organisaties worden samengevat in de „Wehrfront" en ingedeeld bij het „Vaderlandsche front". Leider van de „Wehrfront" is Starhemberg.
Het „Vaterländische Front" staat onder dr. Dollfuss. Vicekanselier Fey en dr. Schuschnigg, minister van Onderwijs en tot dusver leider van de „Sturmscharen", treden uit het verband.
De afzonderlijke organisaties blijven voortbestaan binnen het nieuwe geheel.
Het „Vaderlandsche front" wordt tot Oostenrijksche staatsbeweging geproclameerd. Het aantal mannen, dat er toe zal behooren, wordt gereduceerd tot 30 à 40.000. De financieele lasten zullen op dezelfde wijze als voorheen worden verdeeld. (Alg. Handelsbl.)

30 MAART 1934

L. **VEREENIGDE STATEN. — Betaling aan de oorlogsveteranen. —**
In het Huis van Afgevaardigden is op 13 Maart 1934 ondanks het verzet van de regeering een voorstel aangenomen, waarbij aan oudstrijders een som van in totaal 2.200 millioen dollar zal worden uitbetaald.
De Senaat heeft op 28 Maart 1934 met de vereischte meerderheid van twee derden het veto van president Roosevelt tegen het wetsvoorstel inzake ondersteuning van tot arbeid onbekwame oud-strijders en ambtenaarssalarissen overstemd. Het wetsvoorstel heeft hiermede kracht van wet gekregen en belast nu de begrooting met 230 millioen dollar, waar geen dekking voor is.
(N. Y. Herald, Parijs) **(Vorig bericht 174 B.)**

A. **ZWITSERLAND. — Regeering. — Mutaties. —**
Tot opvolger van het afgetreden lid van den Bondsraad, Musy, is tot leider van het departement van Financiën benoemd, Philipp Etter, sedert 1930 lid van den Stendenraad.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht 397 D.)**

B. **VEREENIGDE STATEN. — Acte van navigatie. —**
President Roosevelt heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij in de toekomst alle Amerikaansche producten, welke zijn vervaardigd met behulp van regeeringscredieten, met Amerikaansche schepen moeten worden verzonden.
Uitzonderingen zijn slechts toegestaan, wanneer een officieel bewijs wordt voorgelegd, dat geen Amerikaansche schepen ter beschikking zijn.
(Vaz Dias)

C. **PHILIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid. —**
De Senaat te Washington heeft het wetsontwerp van Tydings en McDuffie, waarbij de Philippijnen hun onafhankelijkheid krijgen, met 68 tegen 8 stemmen aangenomen. Het gaat thans ter onderteekening naar het Witte Huis. Met 44 tegen 28 stemmen werd een voorstel van Senator King verworpen, waarbij de onafhankelijkheid binnen drie jaar van kracht zal worden.
Het voorgestelde wetsontwerp voorziet in de bijeenroeping van een constitutioneele conventie te Manilla in October 1934, ten einde een grondwet te ontwerpen voor een gemengde regeering, die gedurende een overgangsperiode van tien jaar het bewind in handen zal nemen, waarna de Philippijnen volledig onafhankelijk zullen worden. Na de volledige onafhankelijkheid zullen de Amerikaansche militaire troepen worden teruggetrokken en zullen de Vereen. Staten slechts het recht houden tot vestiging op de Philippijnen van een vlootbasis en een petroleumstation.
(Nieuwe Rott. Courant). **(Vorig bericht blz. 341 B.)**

D. **ENGELAND. — Frankrijk's tarieven. — Engelsche représailles. —**
De Britsche minister van Handel, Runciman, heeft op 9 Februari 1934 een verordening uitgevaardigd, waarbij in verband met het conflict met Frankrijk inzake de contingenten van 13 Febr. 1934 een invoerrecht van 20% ad valorem wordt geheven boven de bestaande invoerrechten op categoriën goederen, voor zoover ze in Frankrijk worden vervaardigd. (Manchester Guardia)
Fransche tegenmaatregelen. In de nota van 13 Febr. '34 van de Fransche regeering aan de Engelsche inzake het contingenteeringsgeschil tusschen beide landen, zegt de Fransche regeering het scheepvaartverdrag van 1826 en de Engelsch-Fransche handelsconventie van 1882 op. Deze verdragen loopen dus nu over drie maanden af. Vanwege het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken is verklaard, dat de Fransche regeering aldus opgetreden is, om haar vastbeslotenheid te toonen, om het beginsel van haar nieuwe handelspolitiek intact te houden. Nochtans heeft zij haar levendigen wensch, om alle hangende meeningsverschillen te regelen te kennen gegeven, door haar aanbod te hernieuwen, om terstond nieuwe onderhandelingen te beginnen.
(La Journée Industrielle)
Verdere beperkingen. —
Er is een nieuw stadium ingetreden in de handelsbesprekingen tusschen Frankrijk en Engeland. Frankrijk heeft het invoercontingent voor koper, nikkel en andere metalen met 75 verlaagd tot 25% van den invoer van 1932. De op 27 Maart 1934 door Frankrijk bekend gemaakte contingentverlaging heeft in Engeland groote beroering te weeg gebracht, aangezien het handelsconflict tusschen de beide landen indertijd ontstaan is, door de vermindering van bepaalde Fransche invoer-contingenten met 75%, terwijl andere landen minder scherp dan Engeland werden behandeld. In Engelsche kringen is men het over de gevolgen van deze nieuwe contingentvermindering nog niet eens, temeer omdat de Fransche regeering zich het recht voorbehoudt, de nieuwe contingenten met 300% in bepaalde gevallen te verhoogen. Indien deze nieuwe contingenteeringen alle landen gelijkelijk treffen, dan zou Engeland moeilijk daartegen iets kunnen doen. (Alg. Hdlsblad.)
(Vorig bericht blz. 328 H.)

31 MAART 1934

E. **NEDERLAND. — Leening van ƒ 900 millioen. — Eerste en Tweede Kamer aangenomen. —**
Het wetsontwerp tot het aangaan van een of meer geldleeningen tot een bedrag van ƒ 900 millioen, met het doel eenige leeningen van hoog rentetype te converteeren, is op 28 Maart door de Tweede Kamer aangenomen. Op 29 Maart heeft de Eerste Kamer, die met spoed het wetsontwerp in de afdeelingen had onderzocht, dit voorbeeld gevolgd. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 389 B.)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Vlootbouw. —**
In het door President Roosevelt onderteekende Vinsonvlootbouwprogram wordt machtiging gegeven tot het uitbreiden van de vloot tot volle verdragssterkte, waarmede een bedrag gemoeid is van 750 millioen dollar. In het program is opgenomen de bouw van zes kruisers, een vliegtuigmoederschip, 65 torpedobooten, 30 duikbooten en 1000 marinevaartuigen. (Vaz Dias)

G. **NON-AGRESSIE PACT. — Rusland en Oostzeestaten. — Verlenging voor 10 jaar. —**
De Sovjet-regeering heeft de regeeringen van Estland, Letland, Litauen, Finland en Polen, voorgesteld den tijdsduur van geldigheid van de niet-aanvalsverdragen en arbitrage-accoorden, die de U.S.S.R. met deze staten heeft gesloten, met tien jaar te verlengen. Genoemde regeeringen hebben daarin toegestemd.
(Leningradskaja Prawda)

1 APRIL 1934

G. **DUITSCHLAND. — Van het burgerrecht vervallen verklaard. —**
De rijksminister van Binnenlandsche Zaken, Frick, heeft in overleg met den minister van Buitenlandsche Zaken, 36 vroegere onderdanen van het rijk van het Duitsche staatsburgerschap vervallen verklaard, omdat zij „door een optreden, dat in strijd is met de plicht van trouw jegens rijk en volk de Duitsche belangen hebben geschaad".
Op deze lijst van „uitgestootenen" komen tal van eertijds in Duitschland zeer bekende personen voor: o.m. Prof. dr. Albert Einstein en de uitgeweken sociaal-democratische Rijksdagafgevaardigden Dr. Hertz, Toni Sender en May Seydewitz, alsmede Dr. Kurt Rosenfeld. Voorts de vrouw van Max Hoelz, die zelf reeds verleden jaar van het staatsburgerschap is vervallen verklaard. Het vermogen dezer personen is in beslag genomen. De uitbreiding van dezen maatregel tot familieleden blijft voorbehouden.
(N. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 327 F.)**

I. **BELGIE. — Banque Belge du Travail. —**
De Belgische regeering heeft besloten deze in moeilijkheden geraakte bank te ondersteunen. Besloten werd de algem. spaar- en lijfrentekas te machtigen een crediet van 150 millioen francs aan de socialistische coöperatie te verstrekken. Dit crediet zal gewaarborgd worden door alle coöperaties gezamenlijk, die zich zullen moeten verplichten alle bezittingen aan onroerende goederen te verpanden. De 150 millioen zullen alleen mogen dienen voor de spaargelden der eventueele spaarders.
De socialistische coöperaties hebben zich bereid verklaard haar geheele onroerende bezit hypothecair te laten belasten als waarborg voor het credit van frs. 150 millioen, dat de alg. spaar- en lijfrentekas haar in opdracht van de regeering zal verleenen.
Het besluit van de regeering om frs. 150 mill. ter beschikking van de socialistische coöperaties te stellen, teneinde de inleggelden van de kleine spaarders bij de

Banque Belge du Travail te redden, heeft in socialistische kringen groote teleurstelling gewekt, daar door deze steunactie de bank zelf geenszins geholpen wordt.
De Bank heeft besloten, met het oog op de noodzakelijk geworden reorganisatie, alle banktransacties tot 16 April 1934, den datum waarop de alg. vergadering bijeenkomt, stop te zetten. (Agence Econ. & Fin.)

2 APRIL 1934

A. DUITSCHLAND. — Schulden aan Amerika. — Betaling 2½ % van het verschuldigde. —
Tusschen het departement van Buitenlandsche Zaken en den Duitschen ambassadeur Luther is een accoord tot stand gekomen betreffende gedeeltelijke betaling door Duitschland van het bedrag dat het de Vereenigde Staten verschuldigd is wegens verschillende vorderingen en de onkosten van de bezetting.
Duitschland betaalt 3.177.125 Rijksmark, oftewel 2½% van het totaal bedrag dat het is verschuldigd.
(New York Herald, Parijs) **(Vorig bericht 397 A.)**

3 APRIL 1934

B. S.D.A.P. — Het 40ste Paaschcongres. —
Op 31 Maart, 1 en 2 April 1934 is in de groote zaal van het N.V.-Huis te Utrecht het jaarlijksch Congres der S.D.A.P. geopend met een rede van den aftredenden partijvoorzitter, den heer J. Oudegeest:
De heer **Oudegeest** verklaarde zich o.a. dankbaar voor het feit, dat de partij tot dusverre nog gespaard was gebleven voor evenementen, die de partijgenooten in een aantal landen te verduren hebben gehad en nog te verduren hebben, waardoor hun levenswerk is verwoest en hun vrijheid bedreigd. Het verheugde hem, dat de partij in staat was geweest dengenen, die zich uit hun vaderland gestooten zagen, den steun te bieden, die zij noodig hebben.
De heer **ir. J. W. Albarda** lichtte het Herzieningsrapport nader toe. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Bijna dertien maanden geleden, tijdens het Nijmegensch congres, beukten de golven van 't fascisme tegen de dijken der democratie. Onder bedreiging van grove terreur, behaalde Hitler nochtans in Duitschland geen verkiezingsoverwinning. Het sociaal-democratisch verkiezingsleger werd niet verzwakt. Zeven millioen kiezers bleven de bedreigde partij trouw. Dit gebeuren bracht het Nijmegensch congres diep onder den indruk. Ook hier te lande waren de verkiezingen aanstaande. Wij wisten, dat wij een zwaren strijd tegemoet gingen. Plotseling ging dezelfde schok als tijdens den Rijksdagbrand in Duitschland hier door den lande: de onbezonnen muiterij der bemanning der „Zeven Provinciën". Een muiterij, waarmede wij niets uitstaande hadden. Hetzelfde misbruik als in Duitschland werd door onze tegenstanders daarvan gemaakt. Door deze daad liep de verschrikte burgerij te hoop.
Daar de herziening van ons programma van 1912 niet urgent was, werden de voorstellen vastgelegd in drie resoluties. De zaak der sociaal-democratie is meer dan een belang voor de arbeidersklasse alleen, zij is een ideaal voor het geheele volk! Zoolang de grondwet wordt geëerbiedigd, is de legale weg de eenige weg der S.D.A.P. Wie een anderen weg wil betreden, lijdt een nederlaag; minder dan ooit zijn thans de geesten des volks door geweld te veroveren; hij zou de massa des volks tegenover zich vinden.
Spr. doet een oproep tot allen om hun energie niet te verspillen aan dwaasheden, die het groote werk der sociaal-democratie zou verteren.
Thans over onzen strijd tegen militarisme en oorlogsgevaar. Ook hier dwingen veranderde omstandigheden tot wijziging. Actie voor nationale ontwapening heeft practisch weinig nut meer. Vroeger streefden wij eerst naar nationale en dan naar internationale bewapening, thans stellen wij de zaak juist andersom.
In den Volkenbond is een vredesinstituut aanwezig. Het is de plicht en de taak der arbeidersklasse om den Volkenbond te helpen versterken.
In overeenstemming met het bestuur van het N.V.V. stelt het Partijbestuur voor: het groote vraagstuk der socialistische ordening ter hand te nemen. Er zal dienaangaande een commissie in het leven geroepen worden, die een rapport zal uitwerken.
Samenstelling bestuur. — In de plaats van den aftredenden voorzitter, den heer J. Oudegeest, werd de A.J.C.-leider, de heer K. Vorrink, bij enkele candidaatstelling tot voorzitter gekozen. De secretaris-penningmeester C. Woudenberg en de secretaresse mevr. E. Ribbius-Pelletier werden, eveneens bij enkele candidaatstelling, herkozen. In het dagelijksch bestuur werden de heeren E. Boekman en F. M. Wibaut herkozen, en in de plaats van het aftredende bestuurslid Matthijsen werd gekozen de heer S. R. de Miranda. In het partijbestuur werden herkozen mevr. S. Groeneweg en de heeren ir. Albarda, ds. Banning, Drees, Van Eck, Stokvis en Vliegen, en in de plaats van den heer G. J. Zwertbroek, die slechts 88 van de 2064 uitgebrachte stemmen verwierf, werd gekozen de heer J. van der Kieft.
Herzieningsrapport aanvaard. — Vier resoluties. — Na langdurige en ernstige gedachtenwisseling inzake het Herzieningsrapport werden deze vertolkt in vier resoluties inzake tactiek en methode, ontwapening en oorlogsgevaar, ordening en democratie.
Dr. Banning afwijzend. — Naar aanleiding dezer resoluties zeide Dr. Banning o.m.:
In de Herzieningscommissie behoorde hij tot de minderheid, die zich met de ontwapeningsresolutie niet vereenigen kon. Aanvaarding van deze resolutie beteekent: aanvaarding van den verdedigingsoorlog! Het onderscheid tusschen verdedigingsoorlog en aanvalsoorlog is volledig illusoir. (Het Volk en Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 247 B.)

C. LUCHTBESCHERMING. — Modern Luchtdoelgeschut. —
Hieronder laten we enkele gegevens volgen betrekking hebbende op een licht, automatisch luchtdoelkanon, het 2.5 c.M. Zweedsche Bofors geschut. Dit kanon dankt zijn ontstaan aan de overweging, dat, zooals zoowel tijdens den wereldoorlog als bij later genomen proeven duidelijk is gebleken, mitrailleurvuur een zeer onvoldoende uitwerking tegen laag vliegende doelen heeft, vooral op doelen vliegende boven 500 meter. Aangezien de eigenlijke vitale deelen van een vliegtuig ongeveer een tiende van het totale aan het vuur blootgestelde vliegtuigoppervlak vormen, werden vliegtuigen door mitrailleurvuur wèl dikwerf getroffen, doch zonder de beoogde buitengevechtstelling te bereiken. Het resultaat bepaalde zich veelal tot het schieten van gaten in den vleugel en in den romp. Deze bevindingen hebben geleid tot het bouwen van automatisch geschut van 2.5 en 4 c.M., dat een brisantgranaat wegschiet, die van een zeer gevoelige schokbuis is voorzien. De uitwerking van zoo'n granaat, die den vuurmond verlaat met een aanvangssnelheid van ongeveer 900 m/sec., is dusdanig, dat één treffer voldoende is, om een vliegtuig buiten gevecht te stellen.
Het 2.5 c.M. Bofors geschut, heeft de volgende eigenschappen. Het kanon rust op een spilaffuit en weegt 400 K.G. totaal. Het patronenmagazijn bevat 12 patronen, als gezegd van 2.5 m.M. Het gewicht van den patroon (gewicht projectiel, huls en kruitlading samen), is 0.64 K.G., het eigenlijke projectiel weegt 0.25 K.G. en de kruitlading 0.09 K.G. Het kanon, waarvan de maximum vuursnelheid 160 tot 180 schoten per minuut bedraagt, kan verticaal gericht worden van -5^0 tot $+85^0$, terwijl zijdelings een schootsveld van 360^0 wordt bestreken. De kanonloop is luchtgekoeld. Het aantal bedieningsmanschappen bedraagt drie. (Het Vliegveld)
(Vorig bericht blz. 383 C.)

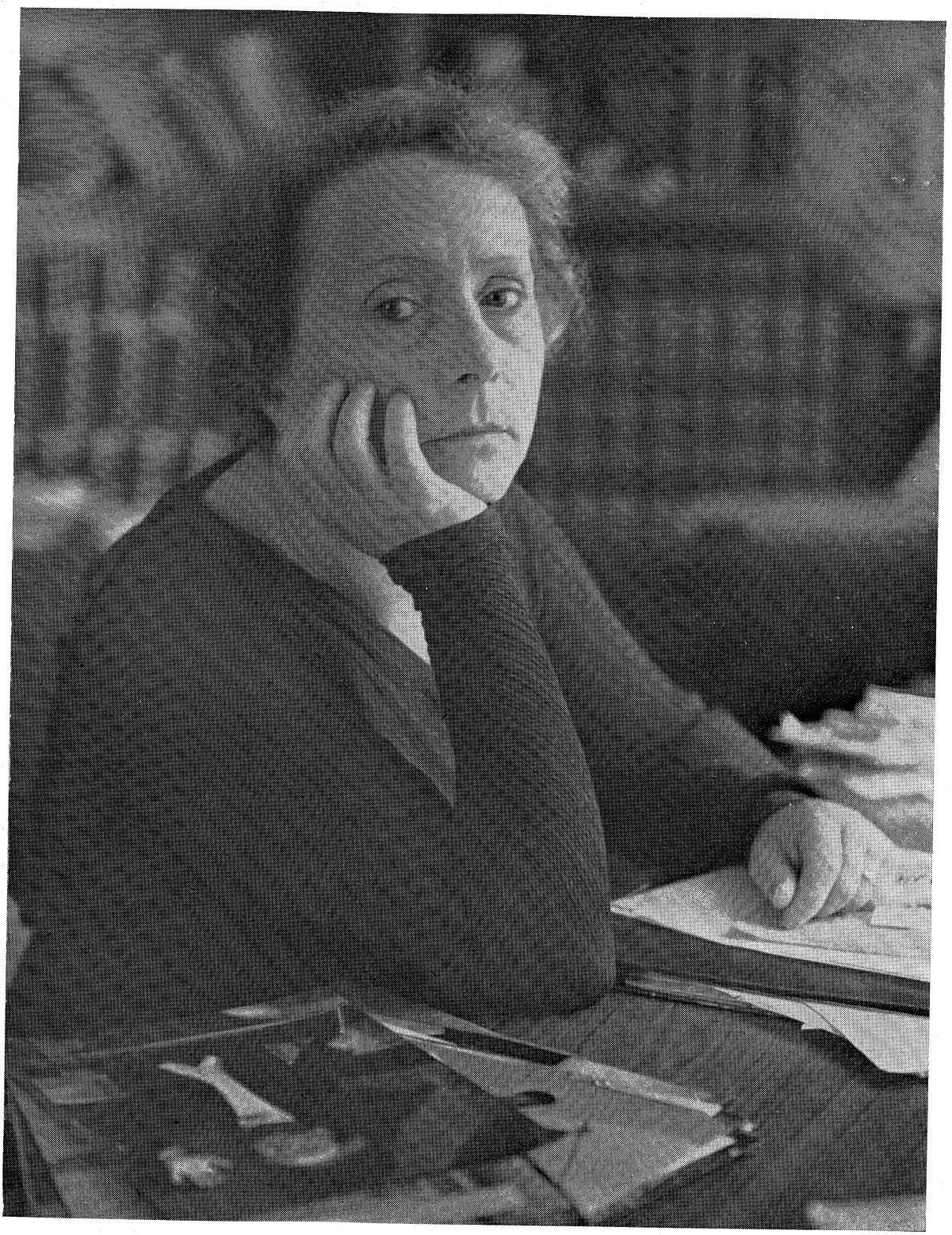

SIGNORA SARVATI, de biografe van Mussolini.

A. **AMSTERDAM. — Wethouder Jan ter Haar Jr. gekozen. —**
De raad koos bij eerste stemming den heer Jan ter Haar Jr., den leider der Christelijk-historische fractie, tot zesden wethouder. Hij verkreeg 16 van de 42 uitgebrachte stemmen. De sociaal-democraten brachten hun stem blanco uit. De heer Ter Haar — de nestor van den raad — is dus voor de derde maal wethouder geworden.
(Vorig bericht blz. 390 F.)

5 APRIL 1934

B. **NEDERLAND. — Rijkssubsidie en Gemeenten. —**
De minister van Sociale Zaken heeft besloten aan de verschillende gemeentebesturen, welke hem hierover hadden geschreven, mede te deelen, dat hij bereid is ertoe mede te werken, dat zij, die steun ontvangen mogelijk hiervoor aan het werk worden gezet. Bij de toepassing van dit stelsel, een bepaalden vorm van werkverschaffing dus, zullen echter de volgende regelen in acht genomen dienen te worden:
1e. Voor het verrichten van arbeid voor het steunbedrag komen uitsluitend zij in aanmerking, die in de goedgekeurde steunregeling zijn opgenomen. Echter mag slechts subsidie worden berekend voor hen, die behooren tot de groepen, waarvoor door den minister de regeling is geldig verklaard.
2e. De steunregeling in vollen omvang, ook wat betreft de contrôle-maatregelen, o.m. het stempelen, blijft tijdens de dagen, waarop geen tegenprestatie wordt geleverd, onverzwakt van kracht.
3e. Het bedrag, dat aan de hand van de steunregeling aan de gesteunden, die een tegenprestatie moeten leveren, wordt uitgekeerd, kan b.v. met 10% worden verhoogd, als kleine tegemoetkoming in de kosten van slijtage van kleedij en schoeisel en van de noodige voeding.
Wanneer aldus het steunbedrag met 10% wordt verhoogd en overigens volgens de steunregeling aan den gesteunde *f* 8 dient te worden uitgekeerd, dan wordt dit bedrag gebracht op *f* 8.80. Daarna heeft over het totale bedrag der uitkeering berekening plaats voor den deeler, welke deeler gelijk is aan het werkverschaffingsloon in de betrokken gemeente en heeft vaststelling plaats van een aantal uren, dat de betrokkene zal kunnen en moeten werken. Wanneer de deeler b.v. 33 is, dan werkt de betrokkene in het beschreven geval 27 uur.
4e. Indien het wenschelijk is met het oog op het toezicht, perioden te nemen van volle dagen, omdat anders wellicht gedeelten van dagen moet worden gearbeid, hetgeen soms bezwaren met zich brengt, bestaat daartegen geen bezwaar.
5e. Gedurende de dagen, dat niet gearbeid wordt, moet de betrokken arbeider op de gewone wijze, evenals andere gesteunden, stempelen.
6e. Als aan het einde der week uit een desbetreffende opgaaf van den ondersteunde blijkt, dat de inkomsten (uit arbeid verkregen) van zijn gezin over de afgeloopen week b.v. *f* 6.— hooger zijn geweest dan over de voorafgaande week, dan zou de uitkeering over de afgeloopen week daardoor feitelijk dienen te worden verminderd met 2/3 van *f* 6. Nu echter de betrokkene voor den steun heeft gewerkt, kan vermindering van den steun over de afgeloopen week niet plaats hebben, doch wordt de korting van *f* 4 toegepast op den steun van de volgende week, waardoor de tewerkstelling in die week over een kleiner aantal uren plaats heeft.

C. **OOSTENRIJK. — Denationalisatie. —**
Bij verordening van den politiepresident van Weenen zijn op 4 April 1934 verscheidene sociaal-democratische leiders en nationaal socialisten van hun Oostenrijks staatsburgerschap vervallen verklaard. Tot hen behooren de vroegere afgevaardigden Dr. Bauer en Deutsch, de leider van den Schutzbund Heinz en de communist Koppelnik. Tien Weensche nationaal-socialisten wegens deelneming aan daden van terreur en staatsvijandige activiteit van hun staatsburgerschap vervallen verklaard.
Te Rauriz is een districtsarts wegens nationaal-socialistische propaganda gedenationaliseerd. (Vaz Dias)
(Vorig bericht blz. 391 F.)

6 APRIL 1934

D. **VEREENIGDE STATEN. — Geen leeningen aan wanbetalers. —**
De Senaat heeft het reeds door Huis van Afgevaardigden aangenomen wetsontwerp goedgekeurd, waarbij wordt verboden, leeningen te verstrekken aan regeeringen of bewoners van landen, die in gebreke zijn gebleven met de betaling van hun schulden aan de Vereenigde Staten. De voorzitter van de commissie voor buitenlandsche zaken van het Huis McReynolds, heeft verklaard, dat Export- and Import-Corporation geen geld zal leenen aan de Sovjet-Unie, zoolang Moskou zijn schulden niet betaalt. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 378 K.)

E. **NEDERLAND. — „Werkfonds 1934". — Installatie. —**
Dr. H. Colijn, voorzitter van den ministerraad, heeft in de Rolzaal op het Binnenhof als algemeen voorzitter het Werkfonds 1934 met een rede geïnstalleerd, waaraan wij het volgende ontleenen:
De regeering ziet met begrijpen en vol medeleven de scharen, die ledig op de arbeidsmarkt staan en wier moreele nood niet minder dan de geldelijke nood tot handelen riep.
Ook biedt de werkverschaffing voor dit euvel onvoldoende uitkomst. Want al vinden ook 50.000 gezinshoofden en kostwinners daardoor arbeid en al zal ieder het nut daarvan beamen, toch kan men daarmede niet tevreden zijn.
Zoodra de regeering den financieelen toestand voldoende gunstig achtte om tot de uitvoering van haar plannen over te gaan, heeft zij onverwijld haar aanvrage om een crediet voor 60 millioen ingediend. Nadat dit bewilligd zal zijn, behoort onverwijld de uitvoering ter hand genomen te worden.
Daarbij zal één gedachte niet uit het oog verloren mogen worden. De uitvoering van een aantal overigens normale werken heeft in dit geval echter ook een abnormale zijde; dat zij thans nog niet zouden worden aangevat, wanneer niet bijzondere redenen daartoe drongen.
De aandacht zal derhalve vooral gericht moeten worden op een tweetal onderwerpen: bruikbare werkobjecten en de arbeidsvoorwaarden. (N. R. C.)
(Vorig bericht 397 B.)

7 APRIL 1934

F. **BRITSCH-INDIE. — Onafhankelijkheidsstrijd. — Nieuwe leiders. —**
Het besluit der 25 leiders der Congrespartij om de oude Swaraj-partij te doen herleven en haar te doen deelnemen aan de komende verkiezingen voor de wetgevende vergadering, sluit een bloedige faze af in den Indischen politieken strijd en kan de eerste stap zijn op het pad dat naar een nieuwe, vreedzamer ontwikkeling leidt. Het sluit een strijdperiode af, maar het maakt waarschijnlijk ook een einde aan den invloed van twee mannen, die in dien strijd de leiders waren, Gandhi en Jawahar Lal Nehroe. In hun plaats verrezen twee nieuwe figuren, dr. Ansari en dr. Boedhan Chandra Roy, oud-burgemeester van Calcutta. Zij riepen de bedoelde leiders-conferentie te Delhi bijeen en zullen de politieke campagne, die nu wacht, leiden.
(De Telegraaf) **(Vorig bericht 314 G.)**

G. **ROEMENIE. — Moord op premier Duca. — Vonnis.**
In het proces tegen den moordenaar van den premier Duca, heeft de Krijgsraad van het tweede legerkorps te Boekarest vonnis gewezen. De student Constantinescu, die de doodelijke schoten op Duca had gelost, werd tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld, evenals zijn beide medeplichtigen, de studenten Belimace en Caranica. Alle overige beschuldigden werden vrijgesproken, o.m. de leider van de „IJzeren Garde", Codreanu en generaal Cantacuzene.
Het vonnis heeft te Boekarest een buitengewonen indruk gemaakt, omdat het praktisch neerkomt op een rehabilitatie van de „IJzeren Garde" en een ernstige binnenlandsche politieke nederlaag der regeering van Tatarescu beteekent.
Nader wordt nog gemeld, dat de Kamer de wet tot be-

scherming van den staat heeft aangenomen en daarna tot 16 April uiteen is gegaan. (Het Vaderland)
(Vorig bericht blz. 364 E.)

A. **NEDERLAND. — Schulden van Rijk, Provincie en Gemeente. —**
Wij publiceeren het volgende overzicht van den toestand der schulden van het Rijk, provincies en gemeenten.

Toestand op 1 Jan.	Het Rijk Geconsolid. schuld	Prov. Bedrag der schulden	Gem.
	(in millioenen guldens)		
1924 . . .	2780	171	1531
1929 . . .	2586	197	2122
1930 . . .	2462	230	2179
1931 . . .	2388	240	2319
1932 . . .	2338	266	2392
1933 . . .	2475	256	2476
1934 . . .	2724	—	—

(Centr. Bur. voor de Statistiek)

10 APRIL 1934

B. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. — Kerkstrijd. —**
Te Barmen heeft de Vrij Evangelische Synode, waar afgevaardigden van dertig Synoden heengezonden waren, een besluit genomen, waarin predikers en ouderlingen vermaand worden verordeningen, die in strijd zijn met de Schrift en door het huidige kerkregime zijn uitgevaardigd, niet te gehoorzamen. Verklaard werd, dat afgescheiden van de vanzelf sprekende trouw tegenover de staatsoverheid, de vrijheid en souvereiniteit van de kerk van Christus tegenover elke poging tot oprichting van een nieuwe staatskerk hoog gehouden moeten worden.
(Neue Freie Presse) **(Vorig bericht blz. 387 B.)**

C. **VEREENIGDE STATEN. — Staatsfinanciën. —**
De eerste 9 maanden van het financieele jaar 1933 toont de Amerikaansche schatkist een tekort van $ 2.542.299.000.
(The Times) **(Vorig bericht 241 A.)**

D. **SPANJE. — Doodstraf weder ingevoerd. —**
In Spanje is het wetsontwerp, waarbij de doodstraf weder wordt ingevoerd, aangenomen. (El Sol)

E. **FRANKRIJK. — Financiën. —**
In antwoord op een desbetreffende vraag in het parlement wordt van de zijde van het departement van Financiën medegedeeld, dat de binnenlandsche schulden van Frankrijk per 1 Oct. 1933 in totaal francs 302.405.000.000 beliepen. Op dien datum bedroeg de buitenlandsche schuld frs. 4.139.000.000 tegen frs. 4.368.000.000 een jaar te voren.
De binnenlandsche schulden waren per 1 Oct. als volgt samengesteld: Perpetueele schuld frs. 52.1 milliard, aflosbare schuld frs. 169.17 milliard, kort loopende verplichtingen frs. 19 milliard, vlottende schuld frs. 54.2 milliard en schulden der Posterijen frs. 7.79 milliard.
(Keesings Financieel Archief) **(Vorig bericht 356 A.)**

F. **NEDERLAND. — Rechteloosheid van vreemdelingen.**
De vreemdeling heeft practisch in Nederland geen rechtspositie.
„Het Volk" heeft enkelen gezaghebbenden juristen hun oordeel gevraagd over dezen hoogst ongewenschten toestand.
Het eerst is het woord aan mr. M. Mendels, die aan het slot van zijn betoog opmerkt:
De volkomen rechtelooze toestand van den vreemdeling bij de sinds jaren gehuldigde practijk is onhoudbaar, en de jongste gevallen brengen de geëerde traditie van het Nederlandsche asylrecht in het buitenland in opspraak. Door opzettelijk geen reis- en verblijfpassen uit te reiken, levert Nederland alle vreemdelingen, die hier een toevlucht komen zoeken, zonder rechtsgang over aan de administratieve macht van den minister, zoo niet aan de willekeur van den eersten den besten dorpspotentaat.
(Het Volk)

G. **BIBLIOTHEEK DER VERBRANDE DUITSCHE BOEKEN TE PARIJS. —**
Omtrent het reeds bekende plan, om in Parijs een bibliotheek van in Duitschland verbrande boeken op te richten, verneemt de Jewish Chronicle van 30 Maart 1934 nog de volgende bijzonderheden:
Het comité, dat tot dit plan het initiatief nam, werd gevormd in Engeland en Frankrijk onder het bestuur van André Gide, Lion Feuchtwanger, prof. Levy-Bruhl, Heinr. Mann, Romain Rolland en H. G. Wells. De bibliotheek zal bevatten: (1) Alle werken, die in het Derde Rijk zijn verbrand, onder censuur gesteld of verboden; (2) De bibliotheken van vele Duitsche uitgewekenen, die hun boeken ter beschikking van de nieuwe bibliotheek hebben gesteld (reeds thans beschikt men uit dien hoofde over ongeveer 20.000 deelen); (3) Alle werken, welke onmisbaar zijn voor de studie en de analyse van het Hitlerisme; (4) Al het belangrijke materiaal, dat reeds in internationale archieven is verzameld. (N. Rotterd. Crt.)

11 APRIL 1934

H. **CONGO (BELG.). — Ongunstige economische toestand. Deficit van 194 millioen francs. —**
Bij de behandeling van de koloniale begrooting in den Belgischen Senaat heeft de minister van Koloniën op den zeer ongunstigen economischen toestand van den Congo gewezen. Het deficit op de begrooting zal in het gunstigste geval 194 millioen francs bedragen.
(De Nieuwe Gazet)

I. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting voor oorlog.**
De „Java-Bode" meldt, dat de voorloopige cijfers van de begrooting voor het departement van Oorlog voor het dienstjaar 1935 zijn teruggebracht tot ƒ 43.500.000, exclusief de pensioenen en de suggesties van de commissie-Idenburg, zoodat sinds 1931 de militaire begrooting een teruggang van ƒ 63 millioen tot ƒ 43.5 millioen laat zien.
(Aneta) **(Vorig bericht Begrooting blz. 352 H.)**

K. **VOLKENBOND. — China en Mandsjoekwo. —**
Op verzoek van de Chineesche regeering heeft de secretaris-generaal van den Volkenbond aan de leden van den Volkenbondsraad, van de commissie van 19, die midden Mei bijeenkomt en aan alle overige leden van den Volkenbond een officieele verklaring van de Chineesche regeering overgelegd, die door den minister van buitenlandsche Zaken Wang Tsjingwei is afgelegd naar aanleiding van de troonsbestijging van Poe-Ji. Deze verklaring is bijzonder scherp gesteld en luidt in het kort als volgt: De troonsbestijging van Poe-Ji onder den titel van keizer is een daad van hoogverraad tegenover de Chineesche republiek en heeft in China algemeen verontwaardiging gewekt. Zooals de toestand er thans uitziet, kan men niet anders zeggen dan dat het statuut van de drie Oostelijke provinciën en van Jehol neerkomt op een onwettige bezetting en Poe-Ji evenals de andere leden van zijn tooneelspelerstroep slechts marionetten zijn, die door hun meester geleid worden en niet de minste onafhankelijkheid bezitten. Of Poe-Ji chef van de uitvoerende macht is of keizer genoemd wordt, of zijn onwettig regime republikeinsch of monarchistisch is, de woorden veranderen niets aan den werkelijken aard der zaken. De houding van China zal tegenover dit marionettenspel nooit veranderen en dit geldt ook voor de Europeesche en Amerikaansche mogendheden, voor wie het principe van niet erkenning van Mandsjoekwo een formeele wet van internationale moraal geworden is, waar geen inbreuk op gemaakt zal kunnen worden, zonder dat het internationale aanzien van den belanghebbenden staat hieronder lijdt. De laatste daad van Tsjangtsjoeng heeft ontegenzeggelijk den ernst van het probleem van het

Verre Oosten nog verscherpt en het gevolg van dit alles zal slechts een vermeerdering van de onstabiliteit van den wereldvrede kunnen zijn. maar de wereld zal weten waar de verantwoordelijke personen gezocht moeten worden.
(N. Rotterd. Crt.) **(Vorig bericht blz. 199 B.)**

A. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE.** —
Het Bureau der Ontwapeningsconferentie heeft op 10 April 1934 voor het eerst sinds 22 November 1933 weder een bijeenkomst gehouden. Tal van bekende gedelegeerden woonden de bureauzitting bij. Engeland en Frankrijk waren resp. vertegenwoordigd door Eden en Massigli. Voor de Vereenigde Staten van Amerika was de gezant te Bern, Wilson, aanwezig, voor Japan Sato. Voorts waren o.a. aanwezig de minister van Buitenlandsche Zaken van Tjecho-Slowakije, Benesj, voor Zweden Sandler en voor Zwitserland Motta. De Belgische gedelegeerde was graaf Carton de Wiart. Van Nederlandsche zijde was aanwezig prof. Moresco, Sovjet-Rusland was ook vertegenwoordigd.
Henderson sprak het openingswoord. Hij deed een nieuw beroep op de conferentie om de taak te vervullen waarvoor zij is bijeengeroepen, n.l. wapeningsvermindering met evenredige verhooging der veiligheid door internationale verdragen, waarvoor de algemeene commissie zelf reeds meer dan eens zich heeft uitgesproken. Sommige gebeurtenissen van den laatsten tijd hebben, zooals Henderson erkende, het bereiken van het doel bemoeilijkt, doch zij hebben ook des te duidelijker de hoogst ernstige gevolgen van een eventueele mislukking aangetoond. Na de rede van Henderson heeft Engeland's lord-grootzegelbewaarder Eden het standpunt zijner regeering breedvoerig uiteengezet. Eden ging uit van het Engelsche memorandum van 29 Januari 1934 en toonde aan de hand van verschillende voorbeelden aan, hoe Engeland er naar gestreefd heeft het oorspronkelijke plan van MacDonald aan te passen aan den huidigen toestand. Zelfs onder opoffering van bijzondere Engelsche wenschen.
Vervolgens besprak de Engelsche vertegenwoordiger de gebeurtenissen sedert 29 Jan. Hij legde er den nadruk op, dat de moeilijkheden thans zeer groot zijn. Tusschen Frankrijk en Duitschland bestaan twee principieele tegenstellingen:
1. De tegenstelling t.a.v. de legersterkte en de berekening der overzeesche troepen en de geoefende reserves aan de eene zijde en de para-militaire organisatie aan de andere zijde:
2. De tegenstellingen t.a.v. den datum, waarop het nieuwe Duitsche leger, dat met een korten diensttijd, met verdedigingswapens zal worden uitgerust en t.a.v. de uitbreiding dezer bewapening.
Ik moet derhalve voorstellen, aldus besloot Eden, dat het presidium der conferentie, wanneer het zich verdaagt, nog besluit opnieuw einde dezer maand, ongeveer 30 April, bijeen te komen, waarbij het aan het goeddunken van den president moet worden overgelaten dezen termijn uit te stellen, indien hij zulks wenschelijk zou achten.
Overeenkomstig het Engelsche voorstel heeft het presidium zich verdaagd tot 30 April. Tegelijkertijd is besloten de hoofdcommissie te omstreeks 23 Mei te laten bijeenkomen.
(Journal de Genève) **(Vorig bericht blz. 343 I.)**

12 APRIL 1934

B. **DUITSCHLAND. — Prof. Banse's boek „Raum und Volk im Weltkriege" en Nederland.** —
De ontsteltenis, welke de theorieën van prof. Ewald Banse, hoogleeraar in de krijgswetenschappen aan de Technische Hoogeschool te Brunswijk in het buitenland hebben gewekt, is de oorzaak geweest dat de Duitsche Regeering heeft moeten ingrijpen, en zijn jongste werk „Raum und Volk im Weltkriege" heeft verboden. Zij deed dit, evenals na het verschijnen van „Wehrwissenschaft", onder de motiveering, dat de meeningen van prof. Banse die van een onverantwoordelijk particulier zijn, dat niemand er acht op slaat en dat zij niet den minsten invloed kunnen uitoefenen op het Regeeringsbeleid van het Derde Rijk. Intusschen blijft in het nationaal-socialistische Duitschland dat gewoonlijk niet bang is om zijn corps van opvoeders en voorlichters te zuiveren van ongewenschte elementen, prof. Banse gehandhaafd als hoogleeraar en kan hij doorgaan zijn „onverantwoordelijke" ideeën bij zijn leerlingen te propageeren. Voor ons land is het boek onder meer van beteekenis, omdat hierin niets meer of minder dan een aanvalsplan op Engeland wordt uiteengezet, waarbij de Hollandsche kust van Den Helder tot Vlissingen als basis moet dienen. De schrijver is van oordeel dat op tegenweer van onze zijde niet gerekend hoeft te worden, want „de Hollanders, een mengeling van lagere Saksische en Frankische stammen, zijn zoo lui, zelfgenoegzaam en pacifistisch, dat de Regeering zich wel tot een formeel protest zal bepalen.
(Alg. Handelsblad)

C. **NEDERLAND. — Het N.V.V. in 1933.** —
Het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen publiceert in de Vakbeweging van deze maand de ledentallen op 1 Jan. 1934. Uit deze cijfers blijkt, dat de daling van het ledental, die na het eerste kwartaal 1933 zich heeft vertoond, is doorgegaan. Op 1 Januari 1933 was het ledental 339.403. De aanwas zette zich door tot April 1933, toen het ledental zijn hoogste stand bereikte, n.l. 342.027.
Daarna kwam de inzinking. Iedere maand daalde het aantal leden en op 1 Januari 1934 waren 324.852 leden ingeschreven. Een daling sinds 1 April 1933 van 17.175 leden.
Het zwaarst werden getroffen de bonden van overheidspersoneel. De ambtenaren verloren 1442 leden, de Bond van Overheidspersoneel, de werklieden, 2198 en de Nederlandsche Vereeniging van Spoor- en Trampersoneel, die als semi-overheidspersoneel-organisatie kan worden beschouwd, 1724 leden.
Verder verloren de bouwvakarbeiders 590; diamantbewerkers 199; fabrieksarbeiders 408; metaalbewerkers 1100; meubelmakers en behangers 101; mijnwerkers 114; particuliere chauffeurs 121; schilders 271; sigarenmakers 203; stucadoors 215 en de textielarbeiders 1982 leden.
Ook de socialistische arbeidersomroep, de Vara, had volgens de jaarcijfers, die wij in enkele bladen van vakbonden vonden, in 1933 met ledenverliezen te kampen. Het ledental daalde van 139.508 tot 129.039.
Er was dus een ledenverlies van 10.769, terwijl bovendien ongeveer 500 donateurs hun bijdragen opzegden.
In aansluiting aan bovenstaande cijfers laten wij hier nog de ledentallen van de vijf belangrijkste vakcentrales in ons land op 1 Januari 1934 volgen: Ned. Verbond van Vakvereenigingen (N.V.V.) 324.852, R.K. Werkliedenverbond (R.K.W.) 194.155, Chr. Nat. Vakverbond (C.N.V.) 117.193, Ned. Vak Centrale (N.V.C.) 47.820 en Nat. Arbeids Secretariaat (N.A.S.) 19.762 leden, tegen op 1 Januari 1933 resp. 339.403, 198.057, 116.913, 49.521 en 23.102 leden, of in 1933 een teruggang in ledental bij het N.V.V. 14.551, R.K.W. 3902, N.V.C. 1701 en N.A.S. 3340. Alleen het C.N.V. ging in ledental vooruit en wel met 280. De organisaties van overheidspersoneel (ambtenaren, onderwijzers, gemeentepersoneel, spoor- en tramwegpersoneel) verloren in 1933 de volgende ledentallen: N.V.V. 7372, R.K.W. 1034, C.N.V. 290, N.V.C. 1151 en N.A.S. 1046.
(Nieuwe Rotterd. Crt.)
(Vorig bericht blz. 152 B.)

14 APRIL 1934

D. **NEDERLAND. — N.V.V.-Congres. - De resolutie.** —
Het Congres van het Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen, gehouden op 11 April 1934 te Amsterdam, heeft de volgende resolutie aangenomen:
Overwegende, dat de wijzigingen in de steunregeling voor Twente voor een groot deel der werkloozen een vermindering van de steun-uitkeering ten gevolge hebben,
Kennis genomen hebbende van het bericht van het Correspondentie-Bureau betreffende een te houden conferentie van den minister van Sociale Zaken met vertegenwoordigers van de vier groote Gemeentebesturen op Vrijdag

a.s., inzake wijziging van de steunregeling in verband met den financieelen toestand van Rijk en Gemeenten.
Protesteert
a. tegen alle maatregelen, die vermindering der steun-uitkeeringen ten gevolge hebben,
b. tegen de loonsverlagingen in de werkverschaffingen, welke de Regeering den laatsten tijd toepast, waardoor deze loonen in vele gevallen ontoereikend zijn in het eenvoudigste levensonderhoud te voorzien,
c. tegen het streven om in z.g. „contra-prestatie" te laten werken.
Het Congres dringt er daarom bij de Regeering ten sterkste op aan:
a. geen verdere verlaging van de steun-uitkeeringen toe te passen, de ingevoerde verlaging van de steunnormen ongedaan te maken en de percentages, genoemd in de artikelen 8 en 19 der steunregeling te verhoogen,
b. de laagste loonen in de werkverschaffingen te verhoogen en geen verdere loonsverlagingen in de werkverschaffingen voor te schrijven,
c. de 40-urige werkweek in te voeren voor de werken, welke krachtens het 60-millioenen-plan zullen worden uitgevoerd, met handhaving van de loonen der collectieve contracten,
d. bij de werkverschaffingen en werkverruiming op ruime schaal ook jeugdige, werklooze arbeiders te werk te stellen en voor zoover dit niet mogelijk is, deze jeugdige werkloozen financieelen steun te verleenen. (Het Volk)

(Vorig bericht blz. 403 C.)

A. SINGAPORE. — **De Britsche vlootbasis. - Bijzonderheden omtrent de wapening. —**
Van welingelichte zijde, aldus een bericht van V. D. uit Londen, wordt medegedeeld, dat de Britsche regeering haar oorspronkelijk voornemen, de verdediging van Singapore geheel aan de vloot over te laten, thans heeft opgegeven en integendeel de haven wil omringen met een cordon van forten en batterijen, waardoor zij practisch onneembaar wordt. Zoo zullen bij de batterijen van Changi, die de haveningang beschermen, drie groote 45-centimeter-kanonnen, de zwaarsten ter wereld, gemonteerd worden. Deze monsters zijn van veel grooter capaciteit dan welk geschut ook van een aanvallende vloot. De vuurmonden zijn bijna 20 meter lang, wegen 150 ton en de granaten wegen elk reeds 1.6 ton. Bovendien zullen op alle andere geschikte punten van het eiland batterijen van 33.75 centimeter-geschut worden opgesteld. Het aantal van deze kanonnen wordt niet bekend gemaakt, doch moet aanzienlijk zijn. Ook de luchtverdediging van Singapore wordt aanzienlijk uitgebreid. De drie thans aanwezige eskaders worden zeker met drie vermeerderd, waaronder een eskader vliegbooten, bestemd voor aanvallen op vijandelijke schepen. Deze zoogenaamde torpedo-vliegbooten kunnen reeds op een afstand van eenige honderden kilometers van Singapore in actie treden. Tijdens de jongste vlootmanoeuvres deed een dergelijk torpedo-eskader een aanval op een der grootste Engelsche slagschepen, dat zoo goed als weerloos was, terwijl het eskader 6 voltreffers wist te maken, wat in werkelijkheid voldoende is om de drijvende vesting volledig te vernietigen. Van groote beteekenis is ook een der jongste Engelsche uitvindingen, waaromtrent reeds publicaties zijn gedaan, de „Predictor", die met buitengewone nauwkeurigheid hoogte en snelheid van een vliegtuig bepaalt en de juiste richting der afweerbatterijen in een minimum van tijd aangeeft. Voor de bediening zijn zes man noodig en bijna onmiddellijk kan het vuur geopend worden met bij de eerste schoten reeds groote trefzekerheid. Bij proefnemingen met een „Predictor" maakte men bij een op 5500 meter afstand, op een hoogte van 1700 meter en met een snelheid van 310 K.M. per uur vliegend toestel niet minder dan 29 treffers. Bovendien beschikt de Engelsche luchtmacht over een onlangs door de Whitehead-fabrieken uitgevonden torpedo, die het risico voor vliegtuigen bij het torpedo-werpen uit de lucht aanzienlijk vermindert, aangezien de vliegtuigen daartoe niet, zooals tot nog toe, tot dicht boven het water moeten dalen, doch de torpedo reeds op groote hoogte kunnen werpen, zonder dat deze bij het neerkomen op het water van richting verandert.
Tenslotte heeft Sir Robert Hadfield op de jaarlijksche vergadering van de Hadfield Ltd. Staal- en Wapenfabrieken medegedeeld, dat de firma een pantsergranaat heeft geconstrueerd, die een ton weegt en een kaliber van 37.5 centimeter heeft. Deze granaat slaat met gemak door een moderne hardstalen pantserplaat van 40 centimeter dikte en kan dan nog een baan van 14 kilometer afleggen. (Vaz Dias)

17 APRIL 1934

B. ENGELAND. — **Duitschlands oorlogsbegrooting. - Duitschlands antwoord. —**
In antwoord op Engelands vragen naar aanleiding van de verhooging der Duitsche militaire begrooting, heeft Berlijn verklaard, dat de motieven zijn: voorbereiding der reorganisatie van het leger in een leger met korten diensttijd; vernieuwing van het verouderde vlootmateriaal; vervanging van verouderde vliegtuigen der Lufthansa door moderne; organisatie van de bescherming tegen luchtaanvallen. (Algem. Handelsblad)

C. ITALIË. — **Verlaging der ambtenaarssalarissen, huren en levensmiddelen.**
Ingevolge een door den ministerraad goedgekeurd besluit zijn de bezoldigingen der ministers en onderstaatssecretarissen met twintig procent verminderd. Verder zullen de salarissen der staatsambtenaren van 500—2000 lire per maand met 6—12 procent verlaagd worden; de burgerlijke en militaire pensioenen zijn hiervan vrijgesteld.
De ministerraad heeft voorts bepaald, dat alle huren met 12 procent en die van winkels met 15 procent moeten worden verlaagd. Deze maatregelen zijn op 16 April '34 van kracht geworden en houden tevens in, dat de verkoopprijzen voor levensmiddelen in coöperaties, die onafhankelijk zijn van den staat, met tien procent moeten worden verminderd. Met ingang van Juli wordt de belasting op vrijgezellen verhoogd, zoodat de opbrengst van 111 millioen tot 165 millioen lire zal stijgen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

D. ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — **Tekst van overeenstemmende verklaring der delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden, Zwitserland en Nederland. —**
Thans wordt gepubliceerd de verklaring van de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland bij de ontwapeningsconferentie, met welke verklaring de Nederlandsche regeering zich heeft vereenigd zonder woord voor woord de argumenten tot de hare te maken.
Het schijnt inderdaad duidelijk, zeggen genoemde delegaties, dat het niet mogelijk is tot een algemeene regeling te komen, wanneer men vasthoudt aan het Britsche ontwerp van 10 Maart 1933 als eenige grondslag voor het toekomstige verdrag. Indien men wil komen tot een positief resultaat, komt het er derhalve op aan, ten aanzien van zekere belangrijke punten den opzet van dit ontwerp te wijzigen.
Het is een taak van de algemeene commissie, te beraadslagen over de concrete voorstellen, maar de delegaties van Denemarken, Noorwegen, Spanje, Zweden en Zwitserland hebben het wenschelijk geoordeeld reeds thans de aandacht van de conferentie te vestigen op de voornaamste elementen van de oplossing, welke zij verwezenlijkbaar achten.
Deze elementen zouden als volgt in het kort kunnen worden samengevat:
1. Men zou zich moeten tevreden stellen met een verdrag, dat zich tot zekere gebieden der bewapening zou beperken. Een oplossing van het geheel zou tot later worden uitgesteld. Het vraagstuk der bewapeningen ter zee zou worden aangehouden tot 1935. Iedere beslissing nopens het handhaven of het afschaffen van de militaire lucht-

vaart zou worden uitgesteld, hoewel maatregelen zouden moeten worden genomen om een verergering van den bestaanden toestand te voorkomen en om de Britsche voorstellen te versterken door het verbod zonder voorbehoud van het luchtbombardement.

2. In een aldus beperkt kader zou het van het hoogste belang zijn om althans eenige substantieele ontwapeningsmaatregelen te voorzien. Het zou naar het oordeel van de bovenvermelde delegaties niet voldoende zijn genoegen te nemen met een beperking der bewapeningen op de basis van den status quo.

3. Het verdrag zou in beperkte mate een practische verwezenlijking van de rechtsgelijkheid medebrengen. Het zou aldus het beginsel vastleggen en er de conclusies uit trekken, welke geboden zijn.

4. Een verdrag zelfs van beperkte strekking als hier aangegeven, schijnt niet te verwezenlijken zonder een versterking van de veiligheid, die uitgaat boven het Britsch memorandum, met name voor zoover betreft concrete en welomschreven waarborgen voor de nakoming van het verdrag. Gezien den ernst van den tegenwoordigen toestand en ten einde een werkelijke ontwapening te verwezenlijken is het plicht om in ernstige overweging te nemen ieder redelijk voorstel, dat tot strekking heeft de bedoelde waarborgen te vermeerderen, binnen de grens van de erkende verplichtingen van het Volkenbondsverdrag, rekening houdende met den bijzonderen toestand dien een Staat in den kring van den Volkenbond kan innemen. Te dien opzichte zou de terugkeer van Duitschland in den Volkenbond ongetwijfeld een belangrijke bijdrage beteekenen tot de oplossing van het ernstige vraagstuk van de collectieve veiligheid. (Het Volk)

(Vorig bericht blz. 403 A.)

A. **NEDERLAND. — Crisiskabinet. — Minister Verschuur treedt af. —**

De minister van Economische Zaken, mr. T. J. Verschuur, heeft op medisch advies aan H. M. de Koningin verzocht hem om gezondheidsredenen ontslag uit zijn ambt te verleenen.

Verder wordt gemeld, dat dr. H. Colijn voornemens is, ad interim het beheer te nemen over het departement van Economische Zaken.

De voorgenomen reis van dr. Colijn naar Indië zal niet doorgaan. De heer J. Hardeman, hoofd der tweede afdeeling van het departement van Koloniën, die dr Colijn op zijn reis naar Indië zou vergezellen, zal thans de reis alleen ondernemen. **(Vorig bericht blz. 304 B.)**

B. **DUITSCHLAND. — Nieuwe wet der Evangelische Kerk tot herstel van den vrede. —**

Het geestelijke ministerie van de Duitsche Evangelische Kerk heeft op 14 April 1934 de volgende Kerkwet aangenomen:

Papagraaf 1: De verordening van den Rijksbisschop betreffende het herstel van geordende toestanden bij de Duitsche Evangelische Kerk van 4 Januari 1934 wordt buiten werking gesteld.

Par. 2: Maatregelen, ingeleid tegen kerkelijke functionarissen wegens hun houding in de kerkelijke politiek, worden niet verder uitgevoerd. Uitgezonderd blijven vervolgingen met een staatspolitieke zijde.

Par. 3: Maatregelen waartoe reeds besloten is, worden onderworpen aan het oordeel van den Rijksbisschop. Hij treft de noodige uitvoeringsbepalingen. Over deze wet wordt nog het volgende medegedeeld. Zij heeft de bedoeling, de eenheid in volk en staat, die in het politieke leven is gebracht, ook te brengen in het uiterlijke leven der Evangelische Kerk. Zoo weinig als door deze wet belijdenis en geloofsvrijheid der Duitsche Evangelische Christenen worden aangetast, zoo energiek wordt in de kerkelijke organisatie orde geschapen. Onder al de scheidende gebeurtenissen van den laatsten tijd wordt een streep getrokken. (Berliner Tageblatt)

(Vorig bericht blz. 402 B.)

C. **ENGELAND. — De begrooting 1934—1935. —**

Op 17 April heeft Minister Chamberlain de begrooting ingediend. Aan zijn begrootingsrede ontleenen wij het volgende:

De verbetering in den algemeenen toestand van Engeland wordt bijna geheel veroorzaakt door de uitbreiding van de binnenlandsche markt.

Het surplus op de begrooting 1933—1934 dat op 31.148.000 pond sterling gesteld dient te worden, is eigenlijk geen reëel cijfer, daar dit feitelijk 39 millioen bedraagt. Wij kunnen evenwel niet verwachten, aldus Minister Chamberlain, dat de abnormaal lage rentevoet van de nationale schuld ten eeuwigen dage zoo laag zal blijven, reden waarom wij het surplus op 31.148.000 hebben gesteld.

Dit surplus van 31.148.000 pond zal worden besteed voor de aflossing van de schulden.

Het egalisatie-fonds voor de wisselkoersen blijft winst opleveren.

Chamberlain wees er op dat hij noch in het laatste, noch in het voorafgaande jaar bedragen had uitgetrokken voor de betaling der oorlogsschuld aan Amerika. Ook voor het nieuwe begrootingsjaar was hij dit niet van plan.

Een en ander wil dus zeggen, dat wanneer Engeland in het a.s. begrootingsjaar opnieuw een „erkenningsbetaling" aan Amerika (ca. £ 3.5 millioen) zal hebben te doen, de minister van Financiën in stilte toch op een begrootingsoverschot kan rekenen. De betaling wordt dan gedaan uit dit onvoorziene bedrag. Deze methode wijst er overigens op, dat Engeland van de Vereenigde Staten een nieuwe regeling inzake het oorlogsschuldenvraagstuk verwacht.

Verder verklaarde Minister Chamberlain dat de post Uitgave voor de Vaste Staatsschuld onveranderd met £ 224 millioen op de begrooting is aangegeven. Hij acht zich gerechtigd voor het nieuwe begrootingsjaar een grootere opbrengst van de voornaamste invoerrechten en van de verbruiksbelasting te verwachten. Alleen bij suiker raamt hij de opbrengst £ 500.000 lager.

In totaal worden de gewone ontvangsten van den staat op £ 393 millioen geraamd. De werkelijke inkomsten in het beëindigde begrootingsjaar bedroegen £ 392 millioen.

Resumeerend verklaarde Chamberlain, dat indien men de belastingen onveranderd zou laten, de totale staatsinkomsten 1934—'35 £ 727.2 (v. j. 724.57) millioen zouden bedragen, waar tegenover £ 698.2 (v.j. 693.49) millioen aan uitgaven zou staan. Op deze wijze heeft hij op papier een overschot van £ 29.1 millioen ter verdediging beschikbaar. Dit is de gunstigste stand sedert tien jaar.

Chamberlain stelt nu voor weer over te gaan tot de invoering van de preferentie voor suikerinvoer uit de koloniën in Engeland. Eenige nieuwe invoerrechten zullen worden ingesteld. De belasting op automobielen zal met 25% verlaagd worden.

Met ingang van 1 Juli zal de helft van alle salariskortingen ongedaan worden gemaakt. Deze maatregel zal den staat dit jaar £ 4 millioen en over een vol begrootingsjaar £ 5.5 millioen kosten. Met ingang van 1 Juli zal voorts de indertijd ingevoerde korting op de werkloozenuitkeering van 10% volledig worden ingetrokken. In dit jaar zal voor den staat door dezen maatregel een extra-uitgave van £ 3.6 millioen ontstaan.

De inkomstenbelasting zal met 6 d. per pond worden verlaagd. Deze verlaging zal tot gevolg hebben, dat de inkomsten van den staat dit jaar met £ 20.5 millioen dalen, en volgens deze raming bedragen de inkomsten £ 706.5 millioen, de uitgaven £ 705.7 millioen en zal de nieuwe begrooting met een overschot van £ 800.000 sluiten.

Alle begrootingsbesluiten zijn zonder stemming aangenomen. (Daily Telegraph)

(Vorig bericht blz. 308 B.)

18 APRIL 1934

D. **NEDERLAND. — Nederlandsche Staatsschuld. —**

Aan het weekbericht der Incasso Bank d.d. 11 April ontleenen wij het volgende:

Stand van onze staatsschuld op verschillende tijdstippen.

1 Jan.	1806 ca.	ƒ 1.100.000.000
1 Jan.	1900	ƒ 1.147.309.000
1 Jan.	1914	ƒ 1.148.405.000
1 Jan.	1919	ƒ 1.850.588.000
1 Jan.	1920	ƒ 2.182.912.000
1 Jan.	1925	ƒ 2.916.432.000
1 Jan.	1932	ƒ 2.338.471.000
1 Jan.	1934	ƒ 2.723.638.000

(Vorig bericht blz. 220 B.)

A. **OOSTENRIJK. — Enquête inzake de burgeroorlog. —** Naar aanleiding van de gebeurtenissen, die zich in de maand Februari in Oostenrijk hebben afgespeeld heeft zich een internationale enquête-commissie gevormd.
Deze commissie heeft een delegatie naar Oostenrijk gestuurd, bestaande uit de heeren Jean Painlevé, Rouques, Heinrich Kuhn van Bazel, Dr. Helmuth Klotz uit Duitschland, Mme Gertrude Duby uit Bern, Kuhn uit Straatsburg en de heeren Frot en Boulland uit Parijs voor de arbeidersorganisaties. Deze delegatie heeft gedurende twee weken ter plaatse op objectieve wijze de oorzaken, ontwikkeling en gevolgen van de Oostenrijksche gebeurtenissen bestudeerd, waarover een rapport zal verschijnen. (Prager Presse)
(Vorig bericht blz. 391 F.)

19 APRIL 1934.

B. **DUITSCHLAND. — Aristocratie met Joodsch bloed. —** Ongeveer tweehonderd Duitsche aristocraten zijn reeds uit de lijsten der edellieden geschrapt, daar hun voorouders in de laatste 184 jaar zich met Joodsch bloed vermengd hebben.
Alle leden van den Duitschen adel hebben hun stamboom moeten opmaken, teruggaande tot het jaar 1750, waardoor talrijke edellieden in gevaar komen hun titel te verliezen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 395 F.)

20 APRIL 1934

C. **ONTWAPENING. — Fransche nota aan Engeland.** Te Parijs en te Londen is op 18 April 1934 de volledige officieele tekst gepubliceerd van het Fransche antwoord op het Britsche ontwapeningsmemorandum van 28 Maart. Op denzelfden dag, zoo zegt de nota van den minister Barthou, waarop de Britsche gezant te Parijs zijn démarche verrichtte, werd te Berlijn in het staatsblad de begrooting gepubliceerd, welke de Duitsche regeering voor het begrootingsjaar 1933—1934 heeft aangenomen en die voor de ministeries van Oorlog, Marine en Luchtvaart een stijging te zien geeft van 352 millioen mark. Deze stijging heeft de Britsche regeering evenzeer gefrappeerd als de Fransche. Zonder het resultaat der loopende besprekingen af te wachten is de Duitsche regeering overgegaan tot een herbewapening in elken vorm en in een mate, die zij alleen zelf wil beoordeelen. Duitschland doet dit in weerwil van de verdragsbepalingen, die den status der Duitsche bewapening blijven bepalen, zoolang geen conventie is gesloten. Duitschland wil niet alleen onmiddellijk in sterke mate zijn leger en vloot uitbreiden, maar ook zijn vloot en luchtvaart.
Wat dit laatste betreft, staat het Duitschlands buren des te minder vrij het gevaar, dat hen bedreigt, te negeeren, daar er onlangs, in strijd met de verdragen, in de gedemilitariseerde zone talrijke vliegvelden zijn ingericht. Bovendien geeft Duitschland zich weinig moeite de semimilitaire organisatie op te heffen of dienstbaar te maken aan burgerlijke doeleinden, maar het maakt ze integendeel steeds meer geschikt voor oorlogsdoeleinden. Ten bewijze hiervan behoeft men slechts de begrootingen te bezien, die niet op de nationale verdediging betrekking hebben.
Welke verklaring men hiervan ook tracht te geven, deze buitengewone ernstige feiten nopen tot een gemeenschappelijke opmerkzaamheid en een gemeenschappelijke conclusie. Zij bewijzen, dat de Duitsche regeering al dan niet met voorbedachten rade de onderhandelingen heeft onmogelijk gemaakt, daar immers de grondslagen daarvan door Duitschlands initiatief werden vernield.

Bezorgd voor veiligheid.

Deze constateering dicteert de Fransche regeering haar plicht en haar antwoord. Alvorens te onderzoeken of een accoord kan worden verwezenlijkt met een stelsel van uitvoeringsgaranties, dat doeltreffend genoeg is om de onderteekening te wettigen van een conventie, die een belangrijke herbewapening van Duitschland zou legaliseeren, moet Frankrijk zijn bezorgdheid op den voorgrond plaatsen ten aanzien van zijn veiligheid, waarvan het overigens die van de andere belanghebbende mogendheden niet scheidt.
Duitschlands terugkeer tot den Volkenbond, dien het zoo bruusk heeft verlaten, ware een middel geweest om die bezorgdheid althans ten deele weg te nemen. In haar nota van 17 Maart heeft de Fransche regeering reeds gezegd, dat zij het met de Britsche regeering eens is over de noodzakelijkheid, dat aan de onderteekening eener ontwapeningsconventie Duitschlands terugkeer tot de gemeenschap van staten vooraf gaat. Tal van regeeringen hebben sindsdien dezelfde meening uitgesproken.
(Le Temps) **(Vorig bericht blz. 377 C.)**

D. **MAROKKO (Fransch). —** De pacificatie van het geheele Anti-Atlas gebied is voltooid. Het verzet der laatste stammen werd door generaal Huré gebroken. (Le Petit Marocain, Casablanca)
(Vorig bericht blz. 395 E.)

E. **DUITSCHLAND. — Nieuwe chef der geheime politie.** De inspecteur-generaal van de geheime politie, Diels, die tevens vice-president van politie te Berlijn is, is ontslagen. Als inspecteur-generaal der geheime politie zal hij worden opgevolgd door Himmler, stafchef van de S.S., die reeds de leiding heeft van de geheele politie buiten Pruisen.
Diels is een protégé van generaal Göring.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

24 APRIL 1934

F. **AMSTERDAM. — Dr. Abrahams. - Raadscommissie over „Trein 8.28". —**
De Raadscommissie benoemd naar aanleiding van de persberichten inzake de houding van den heer en mevr. Abrahams ten opzichte van de vereeniging: „Trein 8.28", bestaande uit mr. Romme, voorzitter en de raadsleden Carels, Ter Haar, De Miranda, Woltjer en Weiss, tijdens het onderzoek is de heer Carels de commissie door den dood ontvallen, heeft haar uitvoerig rapport hedenmiddag doen verschijnen. Aan de conclusies dezer commissie ontleenen wij het volgende:
De commissie meent, dat hetgeen blijkt te hebben plaats gehad rondom den salarisafstand van den heer Abrahams stellig afkeuring verdient, terwijl zij insgelijks oordeelt over het haar gebleken feit, dat het de heer Abrahams is geweest, die de hand er in heeft gehad, dat door Trein 8.28 niet zijn verstrekt de door de Rekeningscommissie-1931 gevraagde salarisgegevens over twee jaar, doch slechts over één jaar, zoodat uit deze gegevens niet kon blijken, dat de salarisverhooging van mevr. Abrahams, zoowel wat omvang als wat tijdstip van inwerkingtreding aanging, tezamen viel met den salarisafstand van den heer Abrahams.
Wanneer dus de heer Abrahams aan de Commissie in het slot van zijn nota nog uitdrukkelijk de vraag voorlegt: Kan mij eenige oneerlijke of onbehoorlijke daad worden ten laste gelegd? — moet het antwoord der Commissie aldus luiden: Van eenige schuldigheid van den heer Abrahams aan een oneerlijke daad is der Commissie niets gebleken; wel is zijn optreden onbehoorlijk geweest.
(De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 390 F.)

25 APRIL 1934

A. **WERKLOOSHEID. — Statistiek 1 April 1934. — Vermindering.**

	1934 1 April	1933 1 April
Danzig	25.000	40.000
Denemarken	112.000	140.000
Duitschland	2.800.000	5.600.000
Engeland	2.340.000	2.900.000
Estland	7.700	16.000
Finland	43.000	76.000
Hongarije	56.000	78.000
Italië	1.150.000	1,220.000
Japan	390.000	480.000
Letland	11.000	14.000
Nederland	355.822	376.987
Oostenrijk	350.000	400.000
Palestina	15.000	19.000
Roemenië	27.000	45.000
Ver. Staten	11.300.000	13.300.000
Vermeerdering.		
België	194.000	171.000
Bulgarije	43.000	27.000
Frankrijk	380.000	370.000
Portugal	23.000	18.000

(Intern. Arbeidsbureau) **Vorig bericht blz. 397 C.)**

B. **NEDERLAND. — Onvolwaardige arbeidskrachten.** — Verschenen is het rapport in zake de gehouden volkstelling voor onvolwaardigen. Wij ontleenen hieraan het volgende:

Nederland telde op 31 Dec. 1930: 1078 gemeenten met een bevolking van 7.935.565 zielen. Geteld zijn 505 gemeenten met 3.361.032 zielen.

De cijfers vindt men in onderstaand staatje.

Het totaal-gemiddelde onvolwaardige arbeidskrachten is 1.61 %.

	Blinden	Doofstommen	Lichgebr
Friesland	226	533	1213
Groningen	227	734	1457
Drente	182	389	1261
Overijsel	451	1004	2651
Gelderland	384	566	1508
Utrecht	449	1003	1573
Noord-Holland	238	650	956
Zuid-Holland	477	1143	1884
Zeeland	70	135	348
Noord-Brabant	549	1160	2802
Limburg	230	264	947

Geest. ziek	T.b.c.	Hart en vaat	Andere gebr.	Totaal	Pers. der bevolk.
580	265	627	44	3489	2.01
847	504	457	—	4226	1.86
818	286	516	—	3452	1.88
1626	817	1446	677	8672	1.92
1484	549	672	—	5163	1.44
1459	870	595	—	5949	1.80
750	370	706	327	3997	1.62
1430	602	788	38	6362	1.81
240	114	125	—	1032	1.15
1640	771	2042	—	8964	1.28
516	204	585	—	2746	1.08

(Volksstelling v. Onvolwaardigen)

27 APRIL 1934

C. **LAREN. — De uitwijzing. — Deensch protest.** — Volgens „Politiken" is dezer dagen, zoo wordt uit Stockholm aan de „N. R. Crt." gemeld, een protestbrief, die onderteekend is door circa 150 Deensche geleerden, kunstenaars, leerkrachten, journalisten enz., aan de Nederlandsche regeering gezonden, waarin ten krachtigste wordt geprotesteerd tegen het feit, dat de politie-autoriteiten te Laren den 25sten Februari vier Duitsche politieke vluchtelingen aan de politie van Hitler's regeering hebben uitgeleverd; het is bekend, dat tot dit viertal de Duitsche onderwijzer Franz Bobzien behoorde, die in het bezit was van een Deensche verblijfsvergunning, zoodat er althans wat hem betreft in het geheel geen juridische reden was om hem naar Duitschland uit te wijzen. Evenzoo is het met zekerheid bekend, dat ook de anderen in het bezit van legitimatiepapieren waren. De onderteekenaars gewagen van „de internationale principieele beteekenis van deze krenking van het asylrecht" en wenden zich tot de openbare meening in alle democratische staten met de opwekking om steeds voor het asylrecht voor alle politieke vluchtelingen op te komen. (Politiken — N.R.C.)

D. **HAZARDSPEL. — Geen roulette voor Scheveningen.** De Raad van Ministers heeft op voorstel van den minister van Justitie besloten geen hazardspelen op de badplaatsen toe te laten.

De Exploitatiemaatschappij te Scheveningen had hiertoe een verzoek gedaan aan den Raad van Ministers. Het plan was, in stede van een spel als Straperlo b.v. roulette te gaan spelen. De requestrante was bereid aan alle beperkende bepalingen te voldoen.

Aan dit verzoek zal nu geen gevolg gegeven worden.

(Het Vaderland)

E. **C. F. ANDREWS OVER GANDHI.** — Op 25 April 1934 sprak de bekende zendeling uit Br.-Indië, C. F. Andrews, in het gebouw der Ned. Zendingsschool te Oegstgeest over Gandhi, met wien hij zeer bevriend is.

Andrews ontmoette Gandhi voor het eerst in Zuid-Afrika in 1913, waarover hij verschillende bijzonderheden vertelde. Daarna behandelde hij de groote beginselen uit Gandhi's leven, welke zijn:

I. Geweld mag niet worden gebruikt, maar alleen liefde. „Ahimsa" beteekent: geen geweld. Het is een christelijk beginsel, dat Gandhi hier in praktijk brengt. Men denke aan de eerste Christenen. Dat beginsel is voor hem absoluut. Kwaad kan niet met geweld worden overwonnen, maar door liefde en lijden. Tolstoi heeft in dit opzicht grooten invloed op hem uitgeoefend. Gandhi is een genie in het organiseeren van gemeenschappelijken tegenstand.

II. Het werken met eigen hand. De machine heeft de ellende gebracht. Zij heeft het leven gemechaniseerd. Door zijn techniek en mechanisatie exploiteert het Westen de rest van de wereld, die daardoor moet lijden. Hij wil daarom de menschen terug brengen tot het eenvoudige leven en trekt te velde tegen alle mechanisatie.

III. Men moet gebruiken wat het eigen land voortbrengt en niet wat uit andere landen komt. Hij is economisch religieus nationalist. Hieruit spruit ook voort zijn tegenzin tegen de zending, die export van buiten is. Het Hindoeïsme is er niet op uit om proselieten te maken gelijk Christendom en Islam doen. Het Hindoeïsme is daarom de meest verdraagzame godsdienst. Hier ziet men hem als Hindoe in hart en verstand. Als Hindoe gelooft hij ook in reïncarnatie; dit leven is een schakel in een keten van verschillende levens. Daarom moet men dat stukje, dat men thans onder handen heeft, zoo goed mogelijk maken.

(Vorig bericht blz. 327 B.)

F. **SPANJE. — Het program van Gil Robles.** — Gil Robles, de leider van de Accion Popular, heeft bekend gemaakt, dat zijn program de volgende punten omvat. Een grondwetsherziening, in de eerste plaats ten opzichte van het religieuze vraagstuk; verder opheffing van den klassenstrijd en een essentieel katholieke politiek, opgebouwd volgens het corporatief stelsel; loonen in overeenstemming met het gezin; beperking van het stakingsrecht; verplichte arbitrage in geval van arbeidsconflicten. In plaats van de thans bestaande volksvertegenwoordiging zal een vertegenwoordiging van de corporaties moeten treden. Gil Robles meent hiermede geen enkel buitenlandsch stelsel na te volgen. (Heraldo de Madrid)

G. **DUITSCHLAND. — Ontwapeningskwesties.** — De Rijkspresident heeft den heer Joachim von Ribbentrop

benoemd tot gevolmachtigde voor ontwapeningskwesties. Ribbentrop heeft als officier der cavalerie den oorlog meegemaakt. Verleden jaar heeft hij reeds in opdracht van rijkskanselier Hitler reizen naar het buitenland gemaakt.
(Vaz Dias)

28 APRIL 1934

A. **MUITERIJ „DE ZEVEN PROVINCIEN". — De zestien officieren veroordeeld. — Zes hunner ongeschikt verklaard. —**
De Zeekrijgsraad heeft uitspraak gedaan in de zaken der officieren van „De Zeven Provinciën". De Krijgsraad veroordeelde:
den luitenant ter zee 1ste klasse W. F. J. Fels tot 12 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en zes maanden; den luitenant ter zee 2e kl. E. M. Hornsveld tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar en drie maanden; den luitenant ter zee 2e kl. L. D. de Kroon tot zes maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar; den luitenant ter zee 2e kl. D. Dekker tot drie maanden gevangenisstraf, eisch 6 maanden; den officier van den M. S. D. 2e kl. de Wilde tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 1 jaar; den officier van luitenant ter zee 2e kl. E. M. Hornsveld tot 6 maanden gevangenisstraf, eisch 5 maanden; den officier van den M. S. D. 2e kl. G. Smits tot 4 weken gevangenisstraf, eisch 2 maanden; den officier van gezondheid 2e kl. H. C. Bos tot 6 weken gevangenisstraf, eisch 3 maanden; den luitenant ter zee 3e kl. A. E. J. Modderman tot zeven dagen gevangenisstraf, eisch 1 week; den luitenant ter zee 3e kl. R. Ritsema van Eck tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week; den luitenant te zee 3e kl. J. A. Agelinck van Rentergem tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. H. T. Koppen tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch een week; den luitenant ter zee 3e kl. W. J. Reynierse tot vijf dagen gevangenisstraf, eisch vijf dagen; den luitenant ter zee 3e kl. A. N. baron de Vos van Steenwijk tot 5 dagen gevangenisstraf, eisch 5 dagen; den luitenant ter zee 3e kl. P. Cool tot 7 dagen gevangenisstraf, eisch 1 week en den luitenant ter zee 3e kl. J. G. Stegeman tot 3 dagen gevangenisstraf, eisch 3 dagen.
Bovendien werden de luitenant ter zee 1ste kl. Fels, de luitenants ter zee 2e kl. Hornsveld en De Kroon, de officieren van den M. S. D. 2e kl. De Wilde en Van Balkom en de officier van gezondheid 2e kl. Bos ongeschikt verklaard om in den militairen stand te blijven.
(Vorig bericht blz. 393 G.)

29 APRIL 1934

B. **LAREN. — De uitwijzing. — Interpellatie van den heer Vliegen. —**
De Tweede Kamer heeft behandeld de interpellatie van den heer Vliegen inzake de uitleiding van vier Duitschers over de Duitsche grens op last van den burgemeester van Laren.
De heer Vliegen zeide o.a. dat men hier niet te maken had met misdadigers, doch met een groep jongelieden van romantische opvatting, die zichzelf zeer belangrijk achten. Het is echter niet aan te nemen dat deze vier, in tegenstelling met eenige anderen, deelnemers aan het congres die te Amsterdam vertoefden, zoo gaarne naar Duitschland wilden gaan.
In gevallen als het onderhavige zou spr. toch gaarne de verzekering willen zien gegeven, dat artikel 12 wordt toegepast.
Minister Van Schaik antwoordde o.a.: De menschen, waar het hier om gaat, hebben misbruik gemaakt van de gastvrijheid. De Nederlandsche revolutionnairen hebben al vrijheid genoeg en zij hebben daar geen buitenlandsche bij noodig. De betrokkenen — de minister herhaalde het nog eens — hebben althans te Laren geen bezwaar gemaakt tegen hun uitwijzing naar Duitschland, hebben geen verzoek gedaan om naar België te worden gebracht, terwijl den minister evenmin iets bekend is van een beroep op hem.
(Nieuwsbl. v. h. Noorden)
(Vorig bericht blz. 407 C.)

C. **SPANJE. — Het Kabinet-Samper. —**
Het Kabinet-Lerroux is op 27 April 1934 afgetreden als gevolg van meeningsverschillen tusschen Lerroux en president Zamora over de amnestiewet.
Ricardo Samper is erin geslaagd een kabinet te vormen. De samenstelling is als volgt:
Minister-president Ricardo Samper; Buitenlandsche Zaken: Pita Romero; Binnenlandsche Zaken: Salazar Alonso; Oorlog: Hidalgo; Financiën: Marrago; Landbouw: Cirillo Delrio; Handel en industrie: Iranzo; Marine: Rocha; Verkeer: Cid; Onderwijs: Villalodos; Justitie: Cantos Figuerola; Openbare werken: Guerra Delrio; Arbeid: Estadella.
De meerderheid blijft aan de radicale partij. Slechts twee leden van dit kabinet, de ministers van Handel en Nijverheid en van Onderwijs, hebben geen functie bekleed in het laatste kabinet Lerroux.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 391 C.)

D. **NEDERLAND. — Leening aan Oostenrijk. —**
De overeenkomst betreffende de Nederlandsche tranche der aan Oostenrijk gegarandeerde Volkenbondsleening is op 25 April 1934 geteekend.
Naar wij vernemen werd het bedrag ad ƒ 1.050.000 (drie millioen Goldschillings) bij een der groote banken gedeponeerd.
(De Telegraaf)
(Vorig bericht blz. 370 A.)

1 MEI 1934

E. **OOSTENRIJK. — Nieuwe grondwet van kracht geworden. — Nog voor de bijeenkomst van het parlement. —**
De nieuwe bonds-grondwet van Oostenrijk wordt op 30 April 1934 als de 239ste verordening van de regeering in het Staatsblad gepubliceerd.
De nieuwe grondwet, welke bestaat uit 182 artikelen, wordt door de regeering op grond van de machtigingswet van 24 Juli 1917 uitgevaardigd.
De verordening, waarmede de grondwet van kracht wordt, bestaat slechts uit één zin:
„De bepalingen van de in de bijlage gepubliceerde grondwetsoorkonde vormen de grondwet van den bondsstaat.
get. Dollfuss, Fey, enz.
Hiermede vervalt in de nieuwe grondwet het woord „Republiek". De nieuwe bondsgrondwet is dus nog voor de bijeenkomst van het parlement, welke 1 Mei plaats heeft, van kracht geworden. De nationale raad en de bondsraad zijn slechts bijeengeroepen om de daad van de regeering goed te keuren.
De nieuwe Oostenrijksche Bondsgrondwet berust op de volgende beginselen:
Er zullen vier adviseerende raden worden ingesteld;
1. De staatsraad, die 40 tot 50 leden telt, welke door den Bondspresident voor den tijd van 10 jaar worden benoemd.
2. De bonds-cultuur-raad, welke 30 tot 40 leden telt.
De leden worden afgevaardigd door de kerkgenootschappen, het onderwijs, de kunst en de wetenschap.
3. De economische bondsraad, welke bestaat uit 70 tot 80 leden, afgevaardigd door de economische beroepsstanden.
4. De landen-raad, die uit twee afgevaardigden van elk land en uit de stad Weenen bestaat.
Uit de leden van deze vier adviseerende lichamen wordt de Bondsdag, die beslissingen neemt, samengesteld.
Het recht van initiatief ligt uitsluitend bij de regeering. Indien de regeering een wet wil afkondigen, wordt een ontwerp aan de vier adviseerende lichamen voorgelegd.
De Bondsdag kan een voorstel slechts aannemen of verwerpen. Een uitzondering vormt alleen de begrooting, welke niet eerst aan de vier raden zal worden voorgelegd, doch onmiddellijk naar den Bondsdag zal gaan.
Hier kan de begrooting gewijzigd worden en ten slotte door een besluit van kracht worden.
Een volksstemming kan slechts in twee gevallen plaats hebben:

1e. Indien de bondsregeering besluit een door den bondsdag verworpen wetsontwerp aan een referendum te onderwerpen.
2e. Indien de bondsregeering besluit een bepaald probleem aan het volk voor te leggen ter grondwettelijke beslissing.
De bondspresident blijft bestaan; hij benoemt de regeeringen en ontslaat ze.
De nieuwe grondwet houdt verder vast aan het karakter van een bondsstaat voor Oostenrijk.
Dit komt tot uiting in de inrichting van den landenraad en nog meer in het feit, dat elk land ook in de toekomst zijn eigen landdag zal hebben.
Deze landdagen zullen volgens het systeem van de beroepsstanden opgebouwd zijn.
De gemeente-regeeringen worden op gelijke wijze opgebouwd. Volgens de nieuwe regeling zal het mogelijk zijn, dat gemeentelijke bonden tot een bepaald doel worden opgericht.
De bondsregeering krijgt het recht in bepaalde gevallen eenvoudige wetten uit te vaardigen.
De bondspresident kan in geval van nood een deel van de grondwet wijzigen.
Ter vereenvoudiging van de wetgeving voor de autoriteiten dient een gerechtshof, dat in de plaats treedt van het „Verwaltungs- und Verfassungs-gerichtshof".
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)
(Vorig bericht blz. 393 E.)

A. **DUITSCHLAND. — Göring treedt af als Pruisisch Minister van Binnenlandsche Zaken — Nieuw Rijksdepartement v. Wetenschappen, Opvoeding en volksonderwijs.** — Göring is afgetreden als minister van Binnenlandsche Zaken in Pruisen. Dr. Frick, de rijksminister van Binnenlandsche Zaken, krijgt het Pruisische departement er bij. Göring blijft Pruisisch minister-president. Er is een nieuw rijksdepartement van wetenschappen, opvoeding en volksonderwijs ingesteld, aan het hoofd waarvan de Pruisische minister Rust is geplaatst, die eveneens zijn departement in het Pruisische kabinet behoudt. (Berl. Tageblatt)
(Vorig bericht Goering blz. 278 C.)

B. **PHILLIPPIJNEN. — Onafhankelijkheid aanvaard.** — De wetgevende vergadering der Philippijnen heeft zich uitgesproken voor aanvaarding van de reeds door het Amerikaansche Congres aangenomen wet, welke de Philippijnen over tien à twaalf jaar hun onafhankelijkheid verleent. (New York Herald, Parijs)
(Vorig bericht blz. 399 C.)

C. **OOSTENRIJK. — Grondwet door bondsraad aangenomen.** —
Nadat de Oostenrijksche Nationale Raad de grondwet in eerste, tweede en derde lezing had aangenomen (met de 80 stemmen van de christelijk-socialen, de Heimwehrleden en van de twee leden van den landbond, terwijl alleen de Groot-Duitschers tegenstemden), kwam de bondsraad bijeen ter bespreking van deze wet en de eveneens door den Nationalen Raad goedgekeurde noodverordeningen. Kanselier Dollfuss woonde de zitting bij.
Na een slotwoord van den rapporteur werden de besluiten van den Nationalen Raad ook door den Bondsraad goedgekeurd. (Wiener Freie Presse)
(Vorig bericht blz. 408 E.)

D. **OOSTENRIJK. — Prins Starhemberg vice-kanselier.** — Bondspresident Miklas heeft op 1 Mei op voorstel van bondskanselier Dollfuss, vice-kanselier Fey op diens verzoek van zijn ambt ontheven en in zijn plaats benoemd den bondsleider der Heimwehren, Starhemberg.
Verder is Fey benoemd tot bondsminister; hij heeft de leiding van het openbare veiligheidswezen gekregen. Staatssecretaris Karwinsky is tot assistent van kanselier en vicekanselier benoemt. (Reichspost)

2 MEI 1934

E. **JAPAN. — Monroe-leer voor China geproclameerd.** — De Japansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft op 20 April 1934 een verklaring met betrekking tot den vrede in Oost-Azië afgelegd, die zoowel in China als in Europa veel sensatie heeft verwekt. De verklaring wordt beschouwd als de proclamatie van een soort Monroe-leer voor China, en kan als volgt worden samengevat:
Japan is aansprakelijk voor den vrede in het Verre Oosten en daarom kan het niet dulden, dat andere landen zich bemoeien met China.
Japan, aldus zegt de verklaring, heeft er bezwaar tegen, dat vreemde landen aan China leeningen verstrekken voor het aanleggen van militaire vliegvelden; het heeft er echter niets op tegen, dat afzonderlijke landen voor commercieele en civiele doeleinden geld verstrekken. Japan eischt geen verdrag of ander recht, waarbij de activiteit van andere mogendheden in China wordt uitgesloten. Indien die activiteit echter den vrede met Japan kan verstoren, zal het natuurlijk protesteeren.
De zegsman der Japansche regeering vulde dit nog aan met de opmerking, dat als andere landen geweld gebruiken , Japan ook zijn toevlucht tot geweld zal nemen. De verantwoordelijkheid voor de handhaving van den vrede in het Verre Oosten rust op Japan, en als door buitenlandsche interventie deze vrede mocht worden verstoord, zullen positieve maatregelen worden genomen.
Om deze redenen staat Japan ook wantrouwend tegenover de benoeming van politieke adviseurs bij de Chineesche regeering door buitenlandsche mogendheden, en heeft het bezwaren tegen het leveren van oorlogsvliegtuigen, het zenden van militaire instructeurs en het verstrekken van politieke leeningen, waartoe volgens sommigen ook de Amerikaansche katoenleening moet worden gerekend. Voor het herstel van de orde in China moet de Chineesche regeering zelf zorgdragen, doch als door China de vrede in het Verre Oosten in gevaar komt, zal Japan zijn maatregelen moeten nemen.
Chineesche en Amerikaansche uitlatingen. —
China. — De Chineesche minister van buitenlandsche zaken heeft op 22 April 1934 een officieuze verklaring gepubliceerd in antwoord op de Japansche verklaring van 20 April, waarin Japan een soort Monroeleer voor het Verre Oosten heeft aangekondigd.
Het antwoord zegt, dat geen staat het recht heeft de uitsluitende verantwoordelijkheid op te eischen voor het handhaven van den vrede in welk bepaald deel van de wereld ook. Als lid van den Volkenbond acht China het zijn plicht de internationale samenwerking te bevorderen en vrede en veiligheid op de wereld te verwezenlijken, maar bij het nastreven van dit doel koestert het niet de bedoeling in te grijpen in de belangen van welk land ook en nog minder den vrede in het Verre Oosten te verstoren.
De Chineesche minister legt er uitdrukkelijk den nadruk op, dat de samenwerking tusschen China en andere landen in den vorm van leeningen of technischen bijstand geenerlei politiek karakter draagt. De aankoop van oorlogstuig en het gebruik van vreemde militaire instructeurs is alleen geschied met het oog op de nationale verdediging, die hoofdzakelijk bestaat in het handhaven van vrede en rust.
Ver. Staten. — De berichten uit Tokio over een, naar het schijnt, weldra te verwachten afkondiging van een Japansche opperheerschappij over geheel China, hebben te Washington groote verontwaardiging teweeggebracht, daar zulks de pogingen tot het scheppen van betere betrekkingen tusschen Japan en de Ver. Staten, die onlangs door Hull en Hirota zijn ingeleid, ernstig in de war moet brengen. Een dergelijke stap van Japan zou zoowel het z.g. Pacifique-verdrag als het beginsel van de open deur schenden.
Officieele verklaring van Japan.
Het Japansche kabinet is op 25 April in een zitting bijeengekomen, waarin klaarblijkelijk de gevolgen zijn besproken, die door de officieuse afkondiging van een soort Oost-Aziatische Monroe-leer zijn ontstaan in verschillende landen. Na afloop van den ministerraad is nl. een geruststellend officieel communiqué uitgegeven, waarin gezegd wordt:
Japan kan niet zonder verzet dulden, wanneer uit andere landen vliegtuigen en wapens voor militair gebruik in China worden ingevoerd. Van de politiek, die de minister

van Buitenlandsche Zaken op 23 Januari in zijn groote rede heeft uiteengezet, zal Japan in geen geval afwijken. De Japansche regeering is van meening, dat het voor den vrede in het Verre Oosten ten zeerste bevorderlijk zou zijn, wanneer Japan in den geest van goede nabuurschap met China samenwerkt. De niet officieele verklaring van eenige dagen geleden is niets dan een uitwerking van deze politiek. Dientengevolge is de zakelijke inhoud van deze verklaring niet in tegenspraak tot het beginsel, dat allen mogendheden in China volgens het principe van de open deur dezelfde mogelijkheden worden geboden. Met deze verklaring wordt ook geenszins de ongereptheid van het Chineesche gebied aangetast. De Japansche regeering heeft geen enkel bezwaar en zal ook in de toekomst geen bezwaar maken, wanneer de mogendheden China hulp verleenen zonder politieken achtergrond, zooals bijvoorbeeld in den vorm van het gebruik der uit de Boxer-schadeloosstelling beschikbare bedragen of in den vorm van economische onderhandelingen zonder politieken achtergrond. Cultureele hulpverleening aan China juicht de Japansche regeering in het bijzonder toe. Intusschen kan de Japansche regeering de oogen niet sluiten voor het feit, dat de financieele en technische hulp van het buitenland aan China de neiging toont, politieke kleur en beteekenis aan te nemen.

Daarom moet de Japansche regeering in het belang van den vrede in het Verre Oosten tegen dergelijke hulp protesteeren. Overeenkomsten inzake de levering van militaire vliegtuigen en wapens kunnen tenslotte slechts ertoe leiden, dat de vrede en de eenheid van China verstoord wordt. Dat is de toestand, waarin de Japansche regeering zich bevindt en zij koestert den wensch, dat de mogendheden deze positie begrijpen.

Verklaring der Vereenigde Staten. — Japansche bevrediging. — Engelands afwachtende houding. —

De tekst van de door den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, aan Tokio gezonden mededeeling, luidt als volgt:

Ver. Staten. — De jongste aanduidingen nopens de houding der Japansche regeering met betrekking tot de belangen van Japan en van andere landen in China en met betrekking tot China-zelf, maken het noodzakelijk, dat de Amerikaansche regeering de opvatting der Vereenigde Staten nog eens onderstreept. De betrekkingen tusschen de Vereenigde Staten en China worden, evenals de betrekkingen van Japan en de andere landen met China beheerscht door de algemeen aanvaarde beginselen van het volkenrecht en door de bepalingen van de verdragen, waarbij de Ver. Staten partij zijn.

De Vereenigde Staten hebben bovendien met betrekkingen tot China nog zekere bepaalde rechten en verplichtingen en zijn met China of Japan of met beide, benevens met zekere andere landen gebonden door multi-laterale verdragen, die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen in het Verre Oosten. Bedoelde verdragen zijn alleen te wijzigen of te beëindigen door de methoden, waarover de verdragspartijen het eens zijn geworden.

De Amerikaansche regeering streeft er ten aanzien van de internationale betrekkingen der V.S. naar, behoorlijk rekening te houden met de rechten van andere landen, en zij verwacht van de zijde der andere regeeringen, dat zij behoorlijk rekening zullen houden met de rechten, verplichtingen en belangen der Vereenigde Staten.

Japan. — Op het Japansche ministerie van Buitenlandsche Zaken werd te kennen gegeven, dat de verklaring van den Amerikaanschen minister van Buitenlandsche Zaken, Cordell Hull, waaruit valt op te maken, dat de Vereenigde Staten niet voornemens zijn Japan te raadplegen, indien zij steun willen verleenen aan China, welke geen schending der verdragen behelst, door de Japansche regeering als „volkomen bevredigend" wordt beschouwd.

Engeland. — De Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon, heeft in het Lagerhuis in het kort gezegd wat Engeland aan Japan heeft doen weten inzake de geruchtmakende verkondiging van Japan's politiek ten opzichte van China en wat de Japansche minister van Buitenlandsche Zaken, Hirota, daarop heeft geantwoord, n.l. dat Japan zich aan het negenmogendheden zal blijven onderwerpen. De Britsche regeering laat de zaak zooals zij thans staat, rusten. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. **NON-AGRESSIE PACT. — Amerikaansche Staten.** — De vertegenwoordigers van twaalf Amerikaansche staten hebben op 27 April een anti-oorlogspact onderteekend, dat een aanvulling is van het in October 1933 door Argentinië, Brazilië, Chili, Paraguay, Mexico en Uruguay onderteekende verdrag. De staten, die het nieuwe pact thans hebben onderteekend, zijn de Vereenigde Staten, Bolivia, Cuba, Equador, San Salvador, Guatemala, Venezuela, Panama, Nicaragua, Honduras, Costa Rica en Haïti. Het initiatief tot de onderhandelingen ging uit van den Argentijnschen Minister van Buitenlandsche Zaken. (Vaz Dias)

3 MEI 1934

B. **EVENREDIGE VRACHTVERDEELING IN DE BINNENSCHEEPVAART.** —

Wij ontleenen aan „Wenken voor Vervoerder en Verlader", uitgegeven door de Afdeeling Handel en Nijverheid van het Departement van Economische Zaken, het volgende:

De ernstige toestand der particuliere binnenschipperij heeft reeds geruimen tijd de aandacht der Regeering gevraagd. Zij vond daarin aanleiding dien toestand door een speciaal voor dit doel ingestelde Commissie te doen onderzoeken. Het is uitsluitend als crisismaatregel dat de Commissie het stelsel van de evenredige vrachtverdeeling heeft aanbevolen en het is ook als zoodanig, dat bij de wet van 5 Mei 1933 (Stbl. 251) aan dit stelsel wettelijke sanctie is verleend.

De regeling beoogt een zooveel mogelijk evenredige verdeeling van de beschikbare lading. Als gevolg van de ongebreidelde concurrentie zijn de vrachtprijzen gedaald tot een voor het bedrijf doodelijk niveau. Daarnaast hebben zich in het bevrachtingswezen misbruiken ontwikkeld, waartoe vele schippers, willen zij zich van een lading verzekeren, min of meer gedwongen worden. Doel der wet is nu, aan de eene zijde door evenredige vrachtverdeeling de schipperij tijdens het vervoer een bestaansminimum te verzekeren en de lasten van den tijd althans eenigszins gelijkelijk te verdeelen over vakgenooten, aan de andere zijde de misstanden in het bevrachtingswezen uit te roeien.

De wet is uitgegaan van de gedachte, dat de verdeeling ondergeschikt moet zijn aan de eischen, die het betrokken vervoer stelt. Het doel is de beschikbare lading te verdeelen over de voor deze lading geschikte schepen.

Ter uitvoering van de wet zijn ingesteld door de Kamers van Koophandel en Fabrieken bevrachtingscommissies. Deze bevrachtingscommissies hebben tot taak:

1. Zooveel mogelijk evenredige verdeeling der beschikbare lading;
2. Het beoordeelen van den vrachtprijs;
3. Het keuren van de bevrachtingscondities;
4. Het afgeven van het bewijs, dat de bevrachtingscommissie de bevrachtingsovereenkomst goedkeurt.

De vrachtverdeeling geldt niet voor de bonafide beurtvaart. Ook het vervoer dat op een vaste relatie tusschen verlader en schipper berust zal mogelijk blijven. Ondernemingen van handel en nijverheid die binnenvaartuigen in eigendom bezitten of ze hebben ondergebracht in een nevenmaatschappij, kunnen de vrijheid verkrijgen, de haar toebehoorende goederen in eigen schip te blijven vervoeren. (Departement van Econ. Zaken)

(Vorig bericht blz. 285 B.)

C. **NED. OOST-INDIË. — De werkloosheid.** —

In het verslag van het Kantoor van Arbeid over Maart 1934 inzake de werkloosheid, wordt gemeld, dat per ultimo Februari 1934 stonden ingeschreven 3525 Europeanen, 10.284 inheemschen, en 898 Chineezen of totaal 14.707 werkzoekenden, hetgeen totaal 767 meer is dan eind Januari 1934. (Java Bode)

(Vorig bericht 376 I.)

4 MEI 1934

D. **VATICAAN. — Concordaat met Oostenrijk.** —

Gelijktijdig met de ratificatie te Weenen van het Oosten-

rijksche concordaat met den Heiligen Stoel, dat verleden jaar 5 Juni te Rome geteekend is door kardinaal-staatssecretaris Pacelli en Dollfuss, wordt thans de volledige tekst gepubliceerd in de „Osservatore Romano". Het concordaat is vergezeld van een protocol, dat geldig is als een integreerend deel van het document. Een belangrijke voorziening van het protocol is, dat, indien, volgens artikel 4 van het concordaat, de Oostenrijksche regeering politieke bezwaren heeft tegenover de keuze van den H. Stoel van een aartsbisschop of anderen prelaat, en indien dan geen overeenstemming wordt bereikt, de H. Stoel dan vrij is zijn keuze te bewerkstelligen. Ten aanzien van art. 14 van het concordaat bindt het protocol de Oostenrijksche regeering „volledige vrijheid van organisatie en werkzaamheid" te geven, aan religieuze vereenigingen, welke een deel vormen van de kath. actie en als zoodanig afhankelijk zijn van het gezag van den diocesanen ordinarius. (Osservatore Romano)

(Vorig bericht blz. 299 A.)

A. A. F. J. PORTIELJE. —

Het doet ons een groot genoegen, onzen abonné's te mogen berichten, dat wij den heer A. F. J. Portielje, Inspecteur over de Levende Have van „Artis" uit sympathie met onze uitgave bereid hebben gevonden, de supervisie op zich te nemen van de rubriek: „Biologie en Psychologie van het dier" benevens „Dierentuinwezen, Dierenparken en Wildbescherming". Wij zeggen hiervoor den heer Portielje, mede namens onze abonné's, van harte dank.

5 MEI 1934

B. DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. — Schisma. —

Er is een belangrijke ontwikkeling in het kerkelijke conflict. De vereenigde oppositie te Ulm verklaarde op 29 April 1934 de eenige wettige evangelische kerk te vertegenwoordigen, doch de vrije synoden, welke gevormd worden door de oppositie in de kerkelijke provincies Rijnland en Westfalen, waar de oppositie in de meerderheid is, zijn nog een stap verder gegaan. Op dien zelfden dag zijn te Dortmund de vertegenwoordigers bijeen gekomen, die zichzelf proclameerden tot de wettige kerkregeering voor deze twee provincies. Zij hebben bij het rijksministerie van Binnenlandsche Zaken een aanvraag ingediend voor erkenning als onafhankelijk evangelische kerk. Deze stap schijnt de scheiding van de kerk in Rijnland en Westfalen van de evangelische rijkskerk te completeeren. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

(Vorig bericht blz. 405 B.)

C. VOLKENBOND. — Mexico blijft lid. —

De Mexicaansche minister van Buitenlandsche Zaken heeft den vertegenwoordiger van Mexico te Genève, Majera, opdracht gegeven Mexico's uittreding uit den Volkenbond, waartoe in December 1932 het besluit was genomen, ongedaan te maken. De minister heeft doen weten, dat Mexico's uittreding indertijd uitsluitend met economische redenen werd gemotiveerd. Daar deze motieven thans niet meer bestaan, blijft Mexico lid.

(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht 74 L.)**

6 MEI 1934

D. VOLKENBOND. — De deskundigen voor de Saarstemming. —

Het secretariaat van den Volkenbond maakt bekend, dat de Saarcommissie van den Volkenbondsraad op zijn van 16 tot 20 April te Rome gehouden bijeenkomst, heeft besloten de uitwerking van wetsvoorstellen voor de stemming-modaliteiten en voor den verkiezingsdag toe te vertrouwen aan deskundigen als hoedanig zijn benoemd: Prof. Bindo Galli (Italië), eerste voorzitter van het Hof van Beroep van Genua; Mr. L. A. Nijpels (Nederland), Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden; en Miss Sarah Wammaugh (Vereenigde Staten), adviseerend deskundige der regeering van Peru voor de volksstemming van Taona en Arica. **(Vorig bericht blz. 373 F.)**

E. DUITSCHLAND. — Invoer. - Deviezen tot 25 % beperkt. —

Het rijksbureau voor deviezen-contrôle heeft besloten, dat voor buitenlandsche betalingen in het goederenverkeer vanaf den 4den Mei slechts deviezen tot 25 % van het basis bedrag kunnen worden toegewezen. Voor rembourscredieten wordt 50 % deviezen toegestaan. Het percentage beliep tot nu toe 35 %. (Berl. Börsen Ztg)

(Vorig bericht blz. 398 D.)

7 MEI 1934

F. JULIANA-KANAAL GEOPEND. — Kolentip bij Born in werking. —

In tegenwoordigheid van H.M. de Koningin, H.K.H. Prinses Juliana, Z.K.H. Prins Hendrik en van tal van autoriteiten en vooraanstaande personen op het gebied van handel en scheepvaart zijn op 7 Mei 1934 twee van de drie panden van het Julianakanaal voor de scheepvaart opengesteld.

Tegen halftwee arriveerden de vorstelijke personen en autoriteiten te Maasbracht, waar bij de sluis, die het Julianakanaal met de gekanaliseerde Maas verbindt, de openingsplechtigheid plaats had.

Na een toespraak van den minister van Waterstaat, ir. J. A. Kalff, opende prinses Juliana door het drukken op een knop de sluis, waardoor de eerste sleep, bestaande uit een sleepboot en een sleepschip, naar het kanaal geschut kon worden.

Bij de werken tot aanleg van het Julianakanaal behoorde ook de bouw van een kolentip voor de Nederlandsche Spoorwegen ten behoeve van de Zuid-Limburgsche mijnen te Born. In 1929 was tegelijk met het gereedkomen van de Maaskanalisatie een tijdelijke tip te Maasbracht opgericht. Tevens is ook de definitieve kolentip te Born na een rede van den minister van Waterstaat, ir. Kalff, in dienst gesteld.

8 MEI 1934

G. NON-AGRESSIE PACT. — Polen-Rusland. - Verlenging. —

De Russische minister van Buitenlandsche Zaken, Litwinov, en de Poolsche ambassadeur, Lockasiewitsj, hebben het protocol onderteekend waardoor de duur van het tusschen Rusland en Polen bestaande niet-aanvalsverdrag met tien jaar wordt verlengd tot eind 1945.

Het protocol bevat verder een clausule, volgens welke het non-agressie-pact na afloop der tien jaren automatisch met twee jaar wordt verlengd, indien geen opzegging heeft plaats gevonden. In het slotprotocol van het verdrag wordt bepaald, dat de nota van den vroegeren volkscommissaris van Buitenlandsche Zaken, Tsjitsjerin, van 28 September 1926, die aan de Litausche regeering werd overhandigd bij de onderteekening van het non-agressie-pact tusschen Litauen en Rusland, in geen geval zóó kan worden uitgelegd, alsof zij een inmenging van Sovjet-Rusland in de regeling van territoriale kwesties, die in deze nota werden vermeld, ten doel heeft.

Onder deze territoriale kwesties zijn te verstaan de kwestie betreffende Wilna en andere geschillen tusschen Polen en Litauen. (Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

(Vorig bericht blz. 219 A.)

H. NEDERLAND. — Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond". —

De liberale staatspartij „De Vrijheidsbond" hield op 5 en 6 Mei te Nijmegen haar jaarlijksche algemeene vergadering onder voorzitterschap van Mr. W. C. Wendelaar. **(Vorig bericht 341 G.)**

I. JAPAN. — De rijwielindustrie. —

De Osaka Mainichi heeft een speciaal rijwielnummer uitgegeven, in verband met een ronde-tafelconferentie, welke onder auspiciën van dit blad en de Tokyo Nichi Nichi gehouden is met de voornaamste fabrikanten en exporteurs van rijwielen. Het uitvoercijfer in 1933 bedraagt ruim 11 millioen Yen.

Hierbij dient te worden aangeteekend, dat toen twee jaren geleden voor het eerst door de Japansche Vereeniging van Rijwielexporteurs een contrôle werd ingesteld, de maandelijksche uitvoer niet meer bedroeg dan 300.000 Yen.
Wat het aandeel van Ned.-Indië in dezen export betreft, het volgende staatje, eveneens uit dezelfde bron afkomstig, doet zien dat de helft van de Japansche rijwielen en onderdeelen naar Ned.-Indië komt. De volgorde der importeerende landen is als volgt:

Ned.-Indië	50 %
Br.-Indië	20 %
China	15 %
Mantsjoerije	7 %
Andere landen	8 %

(Osaka Mainichi)

A. GOUD. — Voorraad Jan.—Maart 1934. —

(in millioenen R.M.)

	Eind Jan.	Eind Febr.	Eind Maart
Ver. Staten	16.918	18.354	19.046
Frankrijk	12.675	12.168	12.233
Engeland	3.900	3.901	3.903
België	1.596	1.584	1.575
Italië	1.568	1.569	1.518
Zwitserland	1.618	1.487	1.414
Nederland	1.551	1.336	1.327
Duitschland	376	333	237

(De Maasbode). **(Vorig bericht blz. 392 A.)**

10 MEI 1934

C. SUIKER. — Cuba. —
In totaal hebben dit jaar op Cuba 133 fabrieken gemalen, waarvan er thans 9 zijn afgemalen. Tot en met ultimo Maart 1934 was 1.200.000 ton geproduceerd (vorig jaar 1.510.000). De quota der afgemalen fabrieken bedroegen voor 1934 32.000 ton, de werkelijke productie 43.500 ton (productie vorig jaar 43.000), doch van 8 fabrieken tegen 9 van dit jaar. (Fin. Archief Systeem Keesing)
(Vorig bericht 98 I.)

D. RUBBERRESTRICTIE. — Het Internationale Rubber-Comité. —
Het Internationale Rubber Comité, ingesteld bij de landenovereenkomst voor rubberrestrictie, welke op 7 Mei '34 door de hierbij betrokken Regeeringen werd onderteekend, hield op 8 Mei een vergadering te Londen.
Het Comité besloot eenige vereenigingen, welke rubberfabrikanten vertegenwoordigen, uit te noodigen om personen aan te wijzen, die de adviseerende commissie kunnen vormen, overeenkomstig de bepalingen in het rubberplan vervat.
Teneinde de administratieve maatregelen te vergemakkelijken, welke noodig zijn voor de invoering van restrictie op zeer korten termijn, heeft het Internationale Comité besloten, dat de vermindering der uitvoeren geleidelijk zal geschieden.
Het Comité heeft daarom de hoeveelheid, die elk gebied mag uitvoeren, bepaald op 100 % van de basisquota voor Juni en Juli, 90 % voor Augustus en September, 80 % voor October en November en 70 % voor December 1934.
Het is duidelijk, dat niet verwacht kan worden, dat de maanduitvoeren nauwkeurig in overeenstemming zullen zijn met genoemde percentages, doch een overschot of een tekort van de uitvoeren gedurende een maand mag worden vereffend in één of meer volgende maanden van den op 31 December 1934 eindigenden termijn.
Krachtens de bepalingen van het plan heeft het Internationale Comité de bevoegdheid om van tijd tot tijd zijn beslissingen te herzien, indien zulks naar zijn meening om de een of andere reden wenschelijk blijkt.
(Keesings Financieel Archief) **(Vorig bericht 105 C.)**

E. NEDERLAND. — Economisch-Technologisch Instituut.
Naar wij vernemen is naast prof. H. A. Kaag tot directeur van het Economisch Technologisch Instituut te Tilburg benoemd prof. dr. J. E. de Quay en tot secretaris dr. J. A. Wever.
Aan het Instituut zal thans worden verbonden een psychotechnische afdeeling, waarvan prof. dr. J. E. de Quay, professor in de psycho-techniek en in de bedrijfswetenschappen aan de Handels Hoogeschool, hoogeschool voor sociale en economische wetenschappen te Tilburg, de leiding op zich zal nemen. (V.D.)
(Vorig bericht blz. 168 D.)

11 MEI 1934

F. VOLKENBOND. — Saargebied. - Brief van den president der regeeringscommissie. —
De president der regeeringscommissie voor het Saargebied, Knox, heeft tegenover den Volkenbond in een brief zijn ernstige bezorgdheid geuit over den gespannen toestand in het Saargebied. De politie schijnt niet geheel betrouwbaar meer en de geruchten over putschplannen worden steeds veelvuldiger.
Knox schrijft aan het slot:
„Een van de meest doeltreffende middelen, om de uitvoering van dergelijke plannen, indien zij beraamd mochten zijn, te verhinderen en een einde te maken aan de geruchten, die de bestaande opwinding nog doen toenemen, is den Volkenbond van alles op de hoogte te stellen, daar de commissie den Bond in het Saargebied vertegenwoordigt."
(Société des Nations, Section d'Inform.)
(Vorig bericht blz. 411 D.)

H. BELGIE. — Uniformverbod. —
Het kabinet heeft op 7 Mei het uniformverbod goedgekeurd welks spoedige uitvaardiging den laatsten tijd steeds dringerder door katholieken en liberalen werd gevraagd. Het algeheele verbod zal alleen gelden voor politieke organisaties, die een militant karakter dragen.
(De Nieuwe Gazet, Antwerpen)

G. BRAZILIE. — Koffievernietiging. —
Tot 15 April waren vernietigd 26.561.000 balen, waarvan 15.364.000 uit San Paulo, 8.131.000 uit Santos, 2.117.000 uit Rio de Janeiro, 755.000 uit Victoria en 194.000 uit Paranagua. (Praça de Santos)
(Vorig bericht blz. 382 D.)

12 MEI 1934

I. TABAK. — Sumatra en Java. —

Sumatra tabak:

	Aanvoer	Afzet	waarvan in Nederland
1931	228.063 pn.	214.603 pn.	31.326 pn.
1932	190.851 „	183.193 „	27.497 „
1933	139.821 „	168.743 „	24.846 „
Java tabak:			
1931	548.266 pn.	379.676 pn.	102.687 pn.
1932	576.781 „	453.994 „	132.048 „
1933	324.979 „	422.063 „	122.947 „

De opbrengst van de Sumatra tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929	242.732	135½ ct.	ƒ 51.200.000
1930	211.137	109 „	35.900.000
1931	182.472	123 „	35.000.000
1932	139.211*	122½ „	26.600.000

De raming van den oogst 1933 luidt als volgt:

Deli Bat. Mij.	26.000 pn.
Deli Mij.	56.000 „
Holland—Sumatra	1.700 „
Senembah	26.000 „
Serdang Cult.	3.300 „
Tjenba Radja	1.700 „
Arendsburg	14.300 „
Diversen	2.300 „
	131.300 pn.

De opbrengst van de Java tabak was als volgt:

Oogstj.	Aantal pn.	Gem. prijs p. ½ K.G.	Totaal opbrengst.
1929 . . .	559.904 .	30½ ct. ,	ƒ 29.800.000
1930 . . .	589.461 .	35¾ „ .	37.900.000
1931 . . .	658.098 .	21 „ .	24.000.000
1932 . . .	354.206 .	24½ „ .	14.500.000

*) 1628 pn. onverkocht. (Dentz en Van den Breggen)

(Vorig bericht blz. 196 C.)

13 MEI 1934

A. **VEREENIGDE STATEN. — Europa's oorlogsschulden.**
De Amerikaansche regeering heeft aan hare Europeesche debiteuren medegedeeld, dat zij gedeeltelijke betalingen van de op 15 Juni vervallende termijnen voor de oorlogsschulden zou aanvaarden.
Aan den anderen kant heeft echter het staatsdepartement dezer dagen den diplomatieken vertegenwoordigers, waaronder de ambassadeurs van Frankrijk, Italië en België, er van in kennis gesteld, dat de staten, die gedeeltelijke betalingen afdroegen, daardoor geenszins ontkwamen aan de bepalingen van de Johnson-wet. (Vaz Dias)

(Vorig bericht blz. 378 A.)

15 MEI 1934

B. **NEDERLAND. — De onderhandelingen met Japan. - De Nederlandsche delegatie. —**
Bij Kon. Besluit van 8 Mei zijn benoemd:
a. tot lid van de Nederlandsche delegatie, belast met de met Japan te voeren onderhandelingen over de regeling van de handelsbetrekkingen tusschen dat land en Ned.-Indië, de heeren: dr. J. W. Meyer Ranneft, ir. E. P. Wellenstein, mr. dr. G. G. van Buttingha Wichers, prof. J. van Gelderen, mr. G. H. C. Hart, H. Mouw, Alb. Spanjaard;
b. tot secretaris de heer dr. P. J. A. Idenburg.

C. **VEREENIGDE STATEN. — Nieuwe belastingmaatregelen door president Roosevelt onderteekend. —**
President Roosevelt heeft op 10 Mei 1934 de nieuwe belastingwet onderteekend, die $ 417.000.000 inkomen zal moeten opbrengen. De belastingen op de hooge inkomens worden verzwaard, de groote instellingen, die tot nog toe aan de betaling van inkomstenbelasting konden ontsnappen, worden onder de wet gebracht en de kleine inkomens, die tot nog toe tezamen 90 % van de totale belastingopbrengst voor hun rekening hadden, worden eenigszins lichter belast. Daarentegen zal per 1 Januari van het komende jaar de 2 cents-heffing op bankchèques eindigen, terwijl verschillende indirecte belastingen, zooals die op suikerwerk en alcoholvrije dranken, zullen worden opgeheven. Andere belangrijke maatregelen van de nieuwe wet zijn de heffingen van een surtax van 4 tot 59 opcenten op inkomens van 4000 tot 1 millioen dollar. Ook voor naamlooze vennootschappen worden de bepalingen verscherpt. (Alg. Handelsblad)

(Vorig bericht blz. 160 E.)

17 MEI 1934

D. **MIDDEN-EUROPEESCH BLOK. — Protocollen van Rome onderteekend. —**
In het Palazzo Venezia hebben op 14 Mei 1934 Mussolini en de gezanten van Oostenrijk en Hongarije te Rome de protocollen onderteekend, waardoor de overeenkomsten tusschen Italië, Oostenrijk en Hongarije, practisch in werking treden. (Il Secolo)

(Vorig bericht blz. 395 H.)

E. **VOLKENBOND. — Paraguay en Bolivia. — Een beschamend rapport. —**
Het rapport van de Volkenbondscommissie, uitgezonden om te pogen den strijd tusschen de Zuid-Amerikaansche republieken Bolivia en Paraguay bij te leggen, heeft plotseling de algemeene aandacht gevestigd op dezen oorlog, die blijft woeden, niettegenstaande telkens van verschillende zijden beproefd is te bemiddelen.
Het rapport, samengesteld door drie militairen (n.l. een Britsch en een Fransch generaal en een Mexicaansch majoor) en twee gezanten (n.l. een Italiaan en een Spanjaard), legt inzonderheid den nadruk op het feit, dat hier twee partijen, die zelf niet over oorlogsindustriën beschikken, niettemin voortdurend in staat worden gesteld om elkaar tot het uiterste te bestrijden met behulp van het meest moderne wapentuig. **(Vorig bericht 392 E.)**

20 MEI 1934

F. **POLEN. — Nieuwe regeering. - Het ministerie Jendrzejewicz is afgetreden. —**
De President der Poolsche republiek heeft de decreten geteekend, waarbij het nieuwe ministerie wordt benoemd. Tot minister-president is benoemd professor Dr. Leo Kozlofski, oud-minister voor de Landbouwhervorming, tot nu toe onderstaatssecretaris van Financiën. Minister voor Industrie en Handel wordt Dr. Floyar Rajchman, oud-onderstaatssecretaris van dit ministerie. Minister van Sociale Voorzorg wordt Georges Paciorkowski, woywode van Kielce. De andere ministers blijven in functie.
De nieuwe minister-president, die pas 41 jaar oud is, is sedert jaren in vooraanstaande functies werkzaam. Hij is professor in de archaeologie.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vorig bericht 212 F.)**

21 MEI 1934

G. **BULGARIJE. — Parlement ontbonden. - Dictatuur. -**
Koning Boris heeft op 19 Mei in aansluiting aan de vorming van een nationaal kabinet onder den oud-minister van Spoorwegen Georgief, een decreet uitgevaardigd, waarbij het parlement wordt ontbonden. Aangezien geen datum voor het houden van algemeene verkiezingen is bepaald, komt de nieuwe bewindsvorm in Bulgarije neer op een regeering der dictatuur.
De nieuwe regeering heeft zich intusschen met een manifest gewend tot het Bulgaarsche volk. In dit manifest zet het kabinet de redenen uiteen, welke tot de maatregelen van den koning hebben geleid.
Het manifest wijt het algeheele échec van den tot dusver bestaanden bestuursvorm aan het stelsel der partijenregeering. De oorzaak er van moet worden gezocht in de tot het uiterste doorgevoerde partijenvorming, de onderlinge veeten en de persoonlijke twisten.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter)

22 MEI 1934

H. **PROFESSOR HUIB LUNS. —**
Tot ons groote genoegen kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat wij Professor Huib Luns, Hoogleeraar in het Handteekenen en de Geschiedenis van de Schilder- en Beeldhouwkunst aan de Technische Hoogeschool te Delft, uit symphatie met onze uitgave bereid hebben gevonden, de supervisie op zich te nemen van de rubriek: Beeldende Kunsten. Wij zeggen hiervoor Professor Luns, mede namens onze abonné's van harte dank.

I. **NEDERLAND. — Wet inzake regeling van arbeid in loondienst voor vreemdelingen. —**
Bij de wet van 16 Mei 1934 (Stbl. 257) is het verrichten van arbeid in loondienst door vreemdelingen geregeld. Krachtens deze wet kan bij K. B. worden bepaald, dat de werkgevers geen arbeid in loondienst mogen doen verrichten door vreemdelingen zonder schriftelijke vergunning van den minister.
Aan de vergunning kunnen voorwaarden worden verbonden. Zij is geldig voor een in de vergunning zelve bepaald tijdvak en voor verlenging vatbaar. Bij niet naleving der voorwaarden kan de vergunning tusschentijds worden ingetrokken.
Van een verbod, als hier bedoeld, kan bij K. B. vrijstelling worden verleend ten aanzien van het doen verrichten van arbeid in loondienst in bij K. B. aan te wijzen beroepen of bedrijven, wanneer bij K. B. niet nadrukkelijk is bepaald, voor welke beroepen of bedrijven het verbod

geldt.
Uit het onderzoek van een interdepartementale commissie, die werd ingesteld, blijkt dat volgens de voorloopige uitkomsten van de beroepstelling 1930 op 31 Dec. van dat jaar 43.148 mannen en 42.825 vrouwen van niet-Nederlandsche nationaliteit in Nederland als arbeiders in loondienst werkzaam waren, tegen 29.179 mannen en 17.217 vrouwen in 1920.
Bovendien waren in 1930 in ons land 2228 mannen en 200 vrouwen van niet-Nederlandsche nationaliteit in betrekkingen, met toezicht belast, in loondienst werkzaam, tegen 1459 mannen en 95 vrouwen in 1920.
(Vorig bericht Vreemdelingen 402 F.)

A. **ITALIE. — De bevolking der groote steden. —**
Het maand-bulletin van het centrale instituut van openbare statistiek te Rome, publiceert de volgende bevolkingscijfers van de voornaamste steden van Italië.
Rome: 1.100.546; Milaan: 1.043.361; Napels: 868.542; Genua: 631.187; Turijn: 614.284; Palermo: 404.400; Florence: 326.016; Venetië: 268.414; Bologna: 260.403 en Triëst 248.531 inwoners. **(Vorig bericht 233 B.)**

B. **BULGARIJE. — Militaire Staatsgreep. - Resumé. - Persstemmen. - Nieuw kabinet. —**
Wij ontleenen aan het Alg. Handelsblad van 22 Mei het volgende: Als een goed voorbereid en tot in bijzonderheden uitgewerkt plan de campagne is de militaire staatsgreep in Bulgarije ten uitvoer gelegd. Blijkens de laatste berichten over den toestand, bevindt zich het land, zooals de militaire uitdrukking luidt: „vast in de hand", van de nieuwe machthebbers.
De groote vraag is nu, welke de werkelijke bedoeling is van de militaire, gedeeltelijk fascistisch georiënteerde regeering, welke thans het lot van het rijk van Koning Boris in handen heeft genomen.
De regeeringscrisis, waaraan thans door de militaire „coup d'état" een onverwachte oplossing is gegeven, brak in het begin van de vorige week uit, kort nadat de minister-president Moesjanof van zijn bezoeken aan Parijs, Londen, Berlijn, Rome en Boedapest was teruggekeerd, waar hij besprekingen had gevoerd met de schuldeischers van Bulgarije en getracht had nieuwe economische onderhandelingen te openen, daar de economische crisis, waarin Bulgarije verkeert, steeds ernstiger wordt en dringend het treffen van voorzieningen noodzakelijk maakt. Het doel van de onderhandelingen van Moesjanof, n.l. het sluiten van een leening, werd niet bereikt. Daarbij kwam, dat de binnenlandsche politieke moeilijkheden met den dag toenamen tengevolge van het gekrakeel tusschen de politieke partijen, zoodat de kracht van het „nationale blok" hetwelk sinds de verkiezingen van Juni 1931 de macht in handen had en gevormd werd door democraten, agrariërs, radicalen en nationaalliberalen, voortdurend verminderde en de tegenstanders van het parlementaire regime steeds meer terrein wonnen. De ernst van dezen toestand werd nog vergroot door het feit, dat van communistische zijde krachtige agitatie werd gevoerd, zoodat de kans op een linksradicalen Putsch, gezien de toenemende malaise in het land, volstrekt niet denkbeeldig scheen, evenals een tegenactie der nationalistisch-fascistische beweging van den vroegeren premier prof. Zankof.
Op 18 Mei hebben de reservisten en de actieve militairen vergaderingen gehouden, dienzelfden nacht had de staatsgreep plaats, op 19 Mei heeft Koning Boris, wiens rol bij het gebeuren nog allerminst duidelijk is, de noodige decreten onderteekend tot sanctioneering van de illegale maatregelen en tot ontbinding van het parlement, en is het manifest verschenen, waarbij het binnen- en buitenland kond werd gedaan van den nieuwen stand van zaken, waardoor het aantal landen in Europa, door een dictatoriaal bewind bestuurd, weer met één vermeerderd is.
De groote beteekenis van dezen Bulgaarschen staatsgreep ligt voor het buitenland ongetwijfeld in de gedragslijn, welke de nieuwe regeering zal volgen ten opzichte van de politiek tegenover de vroegere tegenstanders van Bulgarije, welke politiek onder de leiding van den thans afgetreden premier en minister van buitenlandsche zaken Moesjanof ging in de richting van verzoening en toenadering, inzonderheid met het Joegoslavische broedervolk, waarmede sinds het bezoek van den Bulgaarschen koning en koningin aan Belgrado in December 1933 vriendschappelijke betrekkingen zijn aangeknoopt, naar welker versterking van beide zijden bij voortduur werd gestreefd.
(Alg. Handelsbl.)

Het kabinet is als volgt samengesteld:
Simon Georgieff: minister-president.
Kosta Batalov: Buitenlandsche Zaken.
Generaal b. d. Peter Midileff: Binnenlandsche Zaken en voorloopig Justitie.
Peter Todoroff: Financiën.
Generaal Petko Zlateff: Oorlog.
Prof. Yanaki Molloff: Onderwijs.
Kosta Boyadjieff: Handel en voorloopig Landbouw.
Nicolas Zacharieff: Openbare werken en voorloopig Spoorwegen. (Dnevnik, Sofia)
(Vorig bericht Staatsgreep 413 G.; Kabinet 234 C.)

C. **NEDERLAND. — Staatsschuld 1913—1933. —**
Blijkens het Alg. Verslag der staatsschuld bedroegen per 31 Dec. de totalen der

	Geconsol. schuld	Vlottende schuld	Staatsschuld
1913 . .	1.148.404.800	5.862.159	1.154.266.959
1929 . .	2.461.752.400	265.331.870	2.727.084.270
1930 . .	2.387.798.350	294.931.062	2.682.729.412
1931 . .	2.338.471.100	527.264.733	2.865.735.833
1932 . .	2.475.282.500	618.367.912	3.093.650.412
1933 . .	2.722.844.300	648.603.532	3.371.447.832

De geconsolideerde schuld is thans als volgt verdeeld:

2½%			ƒ 515.674.550
3 %			389.053.550
3½%			38.354.700
4 %	1916	ƒ 118.049.000	
4 %	1929	18.480.000	
4 %	1931	266.249.000	
4 %	1932	52.440.000	
4 %	1933 1e Lg.	296.000.000	
4 %	1933 2e Lg.	200.000.000	
			951.218.000
4.4 %	1929	ƒ 16.800.000	
4.4 %	1931	16.933.000	
4.4 %	1932	11.013.000	
4.4 %	1933	3.723.000	
			48.469.000
4½%	1916	ƒ 53.020.000	
4½%	1917	398.289.500	
4½%	1928	80.840.000	
			532.149.500
5 %	1932 2e Lg.		247.925.000
Totaal gecons. schuld per 31 Dec. 1933			ƒ 2.722.844.300
Totaal vlottende schuld			648.603.532
Totaal Generaal			**ƒ 3.371.447.832**

Onder het bedrag der Staatsschuld is geleend voor Ned-Indië:

3% Schuld 1896 restant	ƒ 21.781.620
3% Schuld 1898 restant	3.921.100
4% Schuld 1933 1e leen	115.000.000
Totaal	ƒ 140.702.720

(Centraal Bureau v. d. Stat.) **(Vorig bericht 405 D.)**

23 MEI 1934

D. **FINLAND. — Lappo-beweging ontbonden verklaard.**
De rechtbank te Lappo heeft uitspraak gedaan in het proces inzake ontbinding der Lappobeweging. In het von-

nis werd geconstateerd, dat de leiding van de Lappobeweging in de dagen van het oproer van Mäntsälä in 1932 telegrammen had gezonden aan den president der republiek en de regeering en tegelijkertijd de aanhangers der beweging had aangespoord gewapend op centrale plaatsen in verschillende deelen van het land bijeen te komen en voorts dat leden van de leiding der beweging hiervoor tot gevangenisstraf werden veroordeeld, welk vonnis in hoogste instantie bekrachtigd werd.
De rechtbank achtte het op grond hiervan rechtmatig de beweging te ontbinden wegens medeplichtigheid aan oproer. (Hufvudstadsbladet)
(Vorig bericht 287 B.)

25 MEI 1934

A. VEREENIGDE STATEN. — N.R.A. — Rapport. — Critiek. —
In het rapport, uitgebracht door de National Recovery Board, welke door Roosevelt werd ingesteld en aan wier hoofd de advocaat Clarence Darrow, staat, wordt een hevige aanval gedaan op de N.R.A.
Deze Board, die er een onderzoek naar moet instellen, of de codes er toe bijdragen, de monopolies te bevorderen en of zij kleinere bedrijven uitschakelen of bemoeilijken, heeft rapport uitgebracht over den toestand in achttien industrieën, meerendeels verband houdende met de staalnijverheid. Zij beveelt aan, terug te keeren tot de anti-trustwetten teneinde de concurrentie te herstellen, welke geacht moet worden een der noodzakelijkste dingen van deze tijden te zijn.
In een supplementair rapport van Darrow en Wm. Thompson wordt verder verklaard, dat een keuze moet worden gedaan tusschen een monopolie gesteund door de regeering, gelijk blijkbaar de N.R.A. wil, en een planmatige economie welke eischt een gesocialiseerden bedrijfsvorm en contrôle.
Generaal Johnson heeft een brief gericht aan president Roosevelt, waarin hij het rapport oppervlakkig, overdreven en onnauwkeurig noemt, en waarin hij aandringt op onmiddellijke opheffing van de Board daar deze tot niets dient en alleen een politiek klankbord is.
In het rapport was o.m. betoogd, dat in de staalindustrie monopolistische toestanden bestaan. Deze worden gehandhaafd door middel van de American Iron and Steel Institute, welke geacht wordt de belangen zoowel van de groote als de kleine ondernemingen te behartigen. De wijze van stemming van deze organisatie is echter zoo geregeld, dat de kleine ondernemingen aan de willekeur van de groote zijn overgeleverd. (Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 355 D.)

B. TSJECHO-SLOWAKIJE. — President Masaryk herkozen. —
De Tsjechoslowaaksche Nationale Vergadering, samengesteld uit 281 kamerleden en 139 senatoren, heeft op 24 Mei reeds in eerste stemming president Masaryk herkozen. De candidaat professor T. G. Masaryk kreeg 327 en de candidaat der communisten, Clemens Gottwald, 38 geldige stemmen. Daar de vereischte drievijfde meerderheid van alle aanwezige stemmen bereikt was, was Masaryk hiermede opnieuw tot president der Tsjecho-Slowaaksche republiek gekozen.
Dit is dus het begin van de vierde regeeringsperiode van den thans 85-jarigen professor Thomas Garrigue Masaryk. Zijn eerste verkiezing tot president van de toen juist gevormde zelfstandige republiek Tsjecho-Slowakije, geschiedde den 14en November 1918, dus onmiddellijk na den wapenstilstand, die aan de krijgsverrichtingen van den wereldoorlog een einde maakte.
Thomas Masaryk werd den 7en Maart 1850 te Hodonin in Moravië geboren. Eerst bezocht hij een Tsjechische school te Cejkonië, later een Duitsche school te Hustopec. Aanvankelijk kwam hij in de leer bij een smid te Weenen, vervolgens bij een hoefsmid te Cejc in Moravië, waarheen zijn ouders verhuisd waren. Hij kwam op 15-jarigen leeftijd op het gymnasium te Brno en studeerde vervolgens te Weenen en te Leipzig. Zoowel op het gymnasium, als op de hoogeschool droeg hij door zelf les te geven in de kosten van zijn studie bij. Te Leipzig leerde hij Charlotte Garrigue kennen, de dochter van den directeur van de Germania Insurance Company te New York, met wie hij in 1878 te Brooklyn in het huwelijk trad. Het jaar daarop vestigde hij zich als privaat-docent te Weenen. Toen in 1882 de universiteit te Praag werd gesplitst in een Duitsche en Tsjechische afdeeling, werd Masaryk tot hoogleeraar in de wijsbegeerte aan laatstgenoemde benoemd. Hier geraakte hij via de wetenschap in de politiek. In 1891 werd hij gekozen tot lid van den Oostenrijkschen Rijksraad, doch na twee jaar trad hij af. In 1907 werd hij opnieuw gekozen. Hij waarschuwde tegen de expansiepolitiek op den Balkan en toonde de vervalschingen aan, waarmee de regeering door het hoogverraadproces van Zagreb de annexatie van Bosnië en Herzegowina had trachten te rechtvaardigen.
Toen de oorlog uitbrak zocht Masaryk in het buitenland (eerst in Nederland) contact met de vrienden van zijn volk aan de zijde der Entente. Te Praag teruggekeerd bereidde hij met zijn vrienden reeds de eerste stappen tot organisatie en vrijmaking van zijn volk voor. Te Weenen raakte hij in verdenking. Toen hij in December 1914 te Rome vertoefde, bereidde men zijn arrestatie bij zijn terugkeer voor. Benesj kreeg hiervan kennis en waarschuwde zijn vriend en leermeester, die niet in zijn land terugkeerde voor de oorlog ten einde was en de Tsjechen de zoo vurig begeerde vrijheid erlangd hadden.
Voordat Masaryk als politicus bekend werd, had hij zich reeds een grooten naam verworven als geleerde. Van zijn hand verschenen:
„Der Selbstmord als soziale Massenerscheinung" (1881), Blaise Pascal (1883), Versuch einer konkreten Logik (1885), die Grundlagen des Marxismus.
Mevrouw Masaryk is in 1923 overleden. Haar familienaam heeft Thomas Garrigue Masaryk tot de zijne gemaakt. (Alg. Handelsbl., Telegr., Vaderl.)

C. OOSTENRIJK. — Socialistische leiders op vrije voeten gesteld. —
Verscheidene Oostenrijksche socialistische leiders zijn, uit de hechtenis ontslagen. Onder hen bevinden zich Breitner, de bekende oud-wethouder van financiën van de hoofdstad, die ernstig ziek is, Danneberg, die zijn opvolger is geweest als wethouder van financiën, en Ellenbogen, die lid was van den nationalen raad. Volgens de Times is met hen ook dr. Karl Renner, de eerste staatskanselier in vrijheid gesteld, met nog een zestigtal onderaanvoerders en partijbestuurders. Het Engelsche blad zegt, dat zij zich onder z.g. Ritterliche Haft bevinden, d.w.z. hun eerewoord hebben gegeven, dat zij hun woonplaatsen niet zullen verlaten, geen gebruik zullen maken van auto's, niet zullen telefoneeren en hun brieven aan censuur zullen onderwerpen. (Times)
(Vorig bericht blz. 401 C.)

26 MEI 1934

D. NEDERLAND. — Burgerlijke stand. —
Bij de wet van 26 Mei 1934 (Stbl. 276) zijn de voorschriften betreffende den Burgerlijken Stand gewijzigd. Enkele wijzigingen zijn o.a. het afschaffen van het vereischte van twee getuigen bij geboorte-aangifte en het volstaan met één aangever bij overlijden.

27 MEI 1934

E. NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Winkelsluitingswet. — Amendement-Teulings aangenomen. —
De Tweede Kamer heeft het amendement-Teulings strekkende tot verruiming van de verkoopgelegenheid op Zondag (van 4 op 6) met 64 tegen 25 stemmen aangenomen. Tegen stemden de anti-revolutionnairen, de christelijk-historischen en de heeren Van Houten, Vervoorn, Van Dis, Zandt en Lingbeek.
Het amendement-Vos werd met 77 tegen 13 stemmen verworpen.

Hierna heeft minister Colijn schorsing der behandeling van het desbetreffende wetsontwerp gevraagd.
(De Telegraaf)

A. **OOSTENRIJK. — Aartshertog Eugenius te Weenen teruggekeerd. —**
De meer dan 70 jaar oude aartshertog Eugenius, wiens vader een volle neef van keizer Franz Jozef was, is, na een verblijf van 15 jaar te Bazel, op 24 Mei 1934 te Weenen aangekomen.
Hij is de eerste Habsburger van hen, die geweigerd hebben afstand van hun rechten en titels te doen, die uit de ballingschap terugkeert, nu de grondwetsherziening van de autoritaire regeering dat mogelijk heeft gemaakt.
Prins Schönburg-Hartenstein, de minister van Oorlog, met verscheidene officieren waren op het Wester station ter verwelkoming van den aartshertog, die veldmaarschalk is van het oude leger, aanwezig. Ook de legitimisten hadden hun aanhangers ter ontvangst opgeroepen.
Aartshertog Eugenius zal zich definitief naar het huis van de Duitsche orde te Gumpoldskirchen begeven.
(Nederl. Tel. Ag. Reuter)

B. **BELGIË. — De militaire recruteeringswet gewijzigd. —**
Op 24 Mei 1934 vond de stemming plaats over het voorstel tot wijziging van de bestaande wet op de militie, de recruteering en de militaire dienstverplichtingen. Dit wijzigingsvoorstel stelt de mogelijkheid open, het jaarlijksche militiecontingent voor de jaren 1935 tot 1941 van 33.000 op 38.000 man te brengen en zoodoende een nieuw regiment infanterie, het 14e, in het leven te roepen.
Bij de stemming werd echter geconstateerd dat verscheidene leden van de socialistische Waalsche oppositie de vergadering hadden verlaten, liever dan den liberalen minister van landsverdediging ten val te brengen en hun kiezers uit het Oosten van het land te ontstemmen. Het gevolg daarvan was, dat slechts 151 afgevaardigden bij het appèl nominaal aanwezig bleken te zijn. Het voorstel-Devèze werd dan ook aangenomen met 81 tegen 67 stemmen en 3 onthoudingen. Hiermede was tevens alle gevaar voor een ministercrisis afgewend. (De N. Gazet)
(Vorig bericht blz. 362 E.)

C. **VEREENIGDE STATEN. — Werkloosheid. — Daling.**
De „National Industrial Conference Board" schat het aantal werkloozen in de Vereenigde Staten voor de maand April op 7.907.000, hetgeen een daling beteekent van 114.000 vergeleken met Maart en een vermindering van 5.296.000 of 40.1 procent vergeleken met Maart 1933 toen de werkloosheid haar grootsten omvang had bereikt.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 366 H.)

28 MEI 1934

D. **VOETBAL. — Wereldkampioenschap. —**
De uitslagen van de acht wedstrijden, die op 27 Mei 1934 in Italië gespeeld zijn voor de eerste ronde van het voetbal-wereldkampioenschap luiden als volgt:

Duitschland—België	5—2
Argentinië—Zweden	2—3
Holland—Zwitserland	2—3
Tsjecho-Slowakije—Roemenië	2—1
Oostenrijk—Frankrijk	3—2
Hongarije—Egypte	4—2
Brazilië—Spanje	1—3
Italië—Amerika	7—1

In een emotievollen strijd te Milaan heeft het Nederlandsche Elftal met 3—2 de meerderheid moeten erkennen van het Zwitsersche Elftal.
(Red. K. H. A.)

E. **MUITERIJ „DE ZEVEN PROVINCIËN". — Het werpen van de bom. — Vragen van Ir. Albarda. —**
De minister van Defensie heeft op 17 Mei geantwoord op de op 16 Mei 1934 door het Tweede Kamerlid ir. Albarda ingediende schriftelijke vragen aangaande het werpen van de bom op „De Zeven Provinciën".
Minister Deckers verklaart de desbetreffende mededeelingen in de Indische pers, waarvan hij ook kennis heeft genomen, niet juist. Genoemde pers beweerde dat de bom op de „Zeven Provinciën" niet bedoeld was als waarschuwingsbom, die vóór den boeg van het schip had moeten neerkomen, en dat ook de vliegers niet de opdracht hadden eerst een waarschuwingsbom vóór het schip te werpen, maar dat de vlieger van de „D 11" welbewust de eerste bom op het schip wierp.
De minister wijst hiertegenover op de volgende zinsnede, welke o.m. in de orders van de deelnemende vliegtuigen op 10 Febr. 1933 voorkomt:
„Is aan de sommatie totaal geen gevolg gegeven, ook niet gedeeltelijk, dan wordt door D 35 een bom van 50 K.G. kort voor den boeg geworpen".
Iets verder staat in deze orders:
„D 35 keert het eerst terug boven „De Zeven Provinciën" in een aanvalsrun en werpt zijn bommen af, indien duidelijk blijkt dat op de waarschuwingsbom geen machines zijn gestopt of witte vlag geheschen of uitgelegd".
Het verslag van den commandant D 11 (D 35 was door bijzondere omstandigheden uitgevallen) over de verrichtingen in verband met de actie tegen de ZPN, vermeldt voorts:
„Ten 9.18 wordt een bom van 50 Kg. geworpen, richtpunt ongeveer 10 M. vóór boeg ZPN, koers Z.W."
Uit een en ander blijkt, dat de handeling van den vlieger van de D 11 in overeenstemming is geweest met de hem verstrekte opdracht. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 408 A.)

F. **COLUMBIA. — Conflict met Peru bijgelegd. —**
Een overeenkomst tusschen Columbia en Peru ten aanzien van het conflict aan het grensgebied van Leticia wordt geteekend. Beide landen verplichten zich hun grenskwesties langs vreedzamen weg op te lossen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)
(Vorig bericht blz. 292 D.)

29 MEI 1934

G. **DUITSCHLAND. Transferconferentie. — Aanbod van Duitschland. — Nederland en Zwitserland er tegen. —**
De conferentie tusschen de vertegenwoordigers der crediteuren van de Duitsche buitenlandsche schulden op langen en middelmatigen termijn en de vertegenwoordigers der Rijksbank, welke sedert 27 April met besprekingen over de transfer-problemen van Duitschland bezig is, is tot het volgende resultaat gekomen.
De conferentie erkent de opvatting, die in het communiqué van 31 Jan. 1934 is uitgedrukt, dat het buitengewoon ongewenscht is, wanneer besprekingen over het transferprobleem telkens korten tijd na elkaar plaats hebben. Anderzijds is zij van meening, dat wegens de onzekerheid van den toestand geen regeling kan worden aanbevolen, welke voor een langeren tijd geldig is.
De vertegenwoordigers der crediteuren hebben besloten, de rijksleeningen van de bespreking uit te sluiten.
Na onderzoek van de tegenwoordige en toekomstige deviezen positie van Duitschland, welke de basis vormde van de door de Rijksbank geleverde cijfers, erkennen de gedelegeerden der crediteuren, dat het aanneembaar is, concessies te doen om Duitschland bij de overwinning van eenige zijner transfermoeilijkheden te helpen. De conferentie geeft toe, dat het probleem van de Duitsche buitenlandsche schulden niet een probleem is van onvermogen van betaling der debiteuren, maar dat de moeilijkheden slechts op het gebied van den transfer liggen.
Het aanbod. — De Rijksbank heeft derhalve voor den transfer van de renten op Duitsche schulden op middelmatigen en langen termijn — voor zoover ze niet rijksschulden — het volgende aanbod gedaan. Het aanbod heeft betrekking op de rentecoupons, welke in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935 vervallen.
Iedere bezitter van rentecoupons heeft het recht door indiening van zijn rentecoupons te allen tijde bij of na het vervallen van de rentecoupons bij de in de betrokken crediteurenlanden bestaande agenturen, z.g. „Fundierungsbons" van de conversiekas ten bedrage van het nominale bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarop de rentecoupon luidt, te ontvangen.

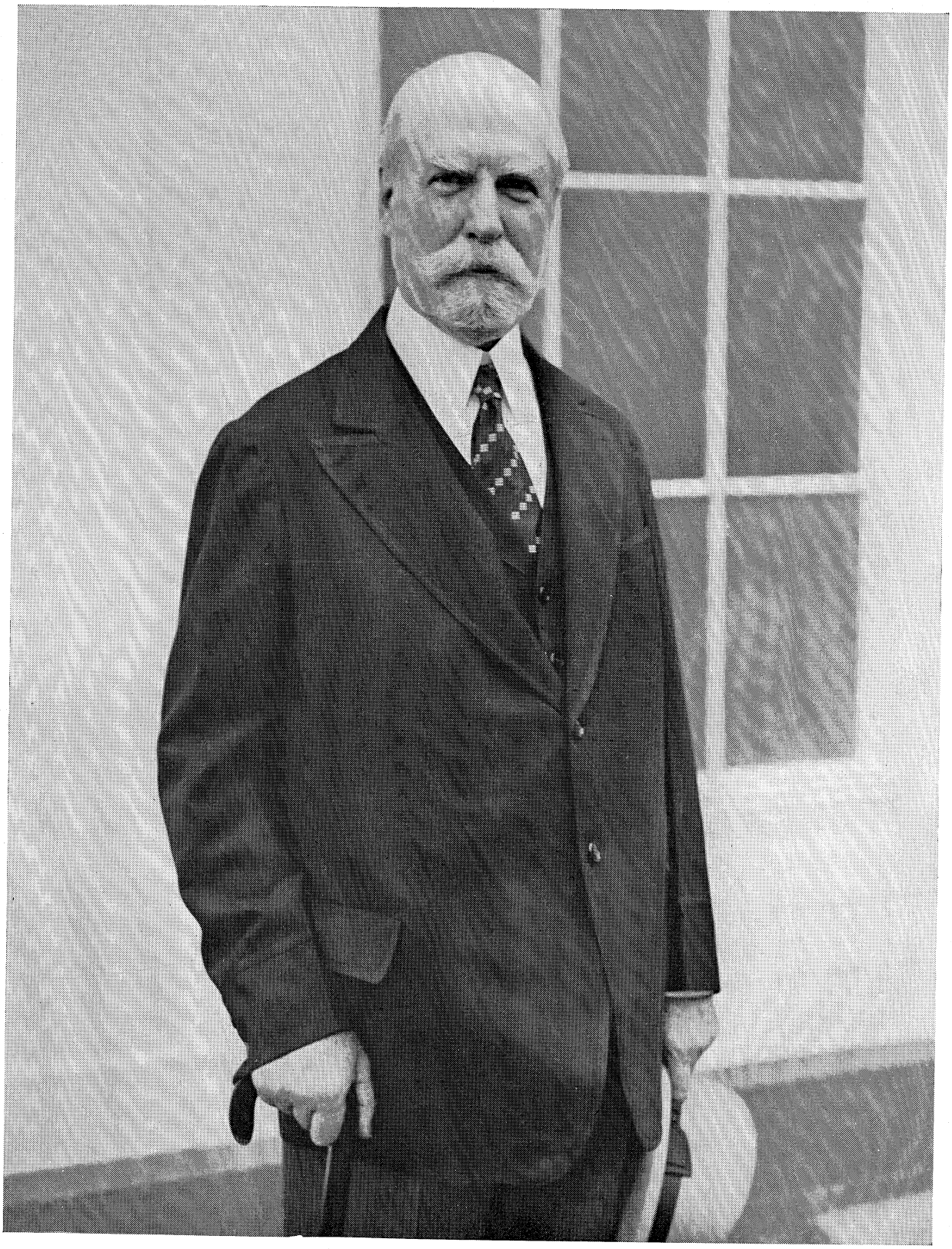

E. CHARLES HUGHES, Chief Justice bij het Amerikaansche Hooggerechtshof, bekend in het goudclausuleproces.

Deze „fundeeringsbons" vervallen per 1 Januari 1934 en zullen een rente dragen van 3% per jaar vanaf den datum van verval van de coupon. Afgeloopen renten zullen in regelmatige termijnen afhankelijk van de coupures der bons betaald worden en wel halfjaarlijks, in die gevallen, waarin de nominale waarde van de bons een tegenwaarde van Rm. 250 of meer in de vreemde valuta vertegenwoordigen. Ieder jaar zal een som, welke 3% van het bedrag der in omloop zijnde fundeeringsbons bedraagt, voor den verkoop van zulke bons op de vrije markt tot delging of uitloting wegens terugbetaling van het kapitaal plus rente worden gebruikt.

Teneinde te voldoen aan de wenschen van die houders der rentecoupons, die de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeeringsobligaties, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbehoud van het hieronder voorziene recht op herroeping) de rentecoupon te koopen tegen 40% van de nominale waarde. De houder van de rentecoupon zal het recht hebben de betaling tegen overhandiging van de rentecoupon aan in de verschillende schuldeischende landen aan te duiden agentschappen te allen tijde maar op zijn vroegst zes maanden na den vervaldag van de betreffende rentecoupon te verkrijgen. Genoemd uitstel van zes maanden heeft ten doel de functioneering van het systeem der „Zusatzexporten" te vergemakkelijken. De houder der rentecoupon kan, indien hij de coupon op den vervaldag van de coupon niet wil behouden en na zes maanden of meer inleveren tegen betaling van 40% in contanten, fundeeringsobligaties of „Zwischenscheine" op of na den vervaldag aannemen en dan de fundeeringsobligaties zes maanden na den vervaldag tegen betaling van 40% in contanten weder afleveren.

Voor deze laatste betalingen geldt ook geen transferbeperking. Daar intusschen de capaciteit van de Rijksbank tot het presteeren van deze betalingen afhankelijk is van de deviezen, waarover Duitschland beschikt voor den termijn, waarop de bedragen moeten worden uitbetaald, behoudt de Rijksbank zich het recht voor, dit aanbod terug te trekken voor zoover het contante bedragen met opzeggingstermijn van 30 dagen betreft, waaromtrent in de bladen van de schuldeischende landen mededeeling zal worden gedaan. De Rijksbank zal echter de grootst mogelijke moeite doen, haar deviezen-positie zoo te verbeteren dat de betalingen in contanten zullen kunnen plaats vinden en zij zal de genoemde 40 % verhoogen wanneer zij in staat zal zijn zulks te doen.

Het alternatief-aanbod kan door de houders van de rentecoupons of wel voor rente voor het eerste halfjaar of wel voor beide door inlevering van de in aanmerking komende rentecoupon worden aanvaard. Een passende regeling, welke rekening houdt met de verschillende toestanden in de verschillende schuldeischende landen, zal worden genomen teneinde elke beslissing van de houders van de rentecoupons te kunnen uitvoeren.

Schuldeischers, die geen van deze genoemde voorstellen wenschen te aanvaarden en dus besluiten de rentecoupon te behouden, behouden ook alle rechten voortvloeiende uit het bezit van deze coupon.

De regeling voor de amortisatie en kapitaalterugbetalingen is behandeld in het rapport van een bijzondere subcommissie.

Voor zoover zij uitvoerbaar zijn, zullen de regelingen, welke in wezen aan dit rapport beantwoorden, op den tijd en stond worden bekend gemaakt.

De Rijksbank zal alle voor de uitvoering van het bovenstaande noodzakelijke maatregelen terstond uitwerken en daarbij in verbinding blijven met de verschillende comité's van de schuldeischers ten einde zoo veel mogelijk rekening te houden met de wenschen van de schuldeischers.

De verschillende delegaties hebben de volgende verklaringen afgegeven:

Nederland. — De Nederlandsche delegatie ziet zich verplicht, aanvaarding van bovenstaand communiqué van de hand te wijzen.

Zwitserland. — Daar de regeling niet rekening houdt met de bijzondere positie van Zwitserland, waarop de Zwitsersche delegatie steeds weer den nadruk heeft gelegd, betreurt zij haar toestemming niet te kunnen geven.

De Engelsche en Zweedsche delegaties zijn bereid het bovenstaande aanbod te aanvaarden op voorwaarde dat

a) voldaan wordt aan de verlangens van de betreffende regeeringen aangaande den dienst der rijksleeningen,

b) voor het geval de toepassing van de regeling voor één land geschiedt in dier voege, dat onderdanen van dat land bevoordeeld worden boven die van andere landen, houden de delegaties der schuldeischers dezer ander landen zich en hun regeering vrijheid van handelen voor.

(Nw. Rott. Crt.) **(Vorig bericht blz. 297 B.)**

31 MEI 1934

A. **VOLKENBOND. — Particuliere wapenhandel. —** Het Volkenbondssecretariaat heeft op verzoek van de raadscommissie van drie voor den oorlog tusschen Bolivia en Paraguay tot de regeeringen van 31 staten, t.w. Argentinië, Australië, België, Brazilië, Canada, Chili, China, Denemarken, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Finland, Guatemala Nederland, Ierland, Italië, Litauen, Luxemburg, Mexico, Noorwegen, Panama, Peru, Polen, Portugal, Spanje, Tsjechoslowakije, Urugauy, Ver. Staten van Amerika, Joegoslavië, Zweden en Zwitserland de vraag gericht of zij bereid zouden zijn op hun gebied iederen uitvoer en wederuitvoer naar Bolivia en Paraguay te verbieden van wapens e.a. oorlogsmateriaal, vliegtuigen, vliegtuigmotoren, munitie en onderdeelen van oorlogswerktuigen, onverschillig of zij van overheids- dan wel van particuliere ondernemingen afkomstig zijn.

Tot de buurtstaten van de oorlogvoerende partijen, namelijk Argentinië, Brazilië, Chili, Peru en Uruguay, is nog het verzoek gericht den doorvoer van wapenen enz. te verbieden.

Een onvoorwaardelijke toezegging werd ontvangen van de regeeringen van China, Denemarken, Nederland, Spanje en de Ver. Staten van Amerika, terwijl de regeeringen van Engeland, Noorwegen, Polen, Tsjecho-Slowakije en Uruguay hun medewerking hebben afhankelijk gesteld van de deelneming van een voldoende aantal andere staten aan den voorgenomen maatregel. De toestemming van 30 der 31 uitgenoodigde staten is thans ontvangen, alleen ontbreekt nog de bereidverklaring tot medewerking van Duitschland.

(Société des Nat., Sect. d'Inform.)

B. **NEDERLAND. — Wering van buitenlandsche studenten. —** Bij de wet van 31 Mei 1934 (Stbl. 285) is overgegaan tot tijdelijke beperking van de bevoegdheid van hen, die niet de Nederlandsche nationaliteit of het Nederlandsche onderdaanschap bezitten, tot het afleggen van examens aan de Technische Hoogeschool te Delft, van universitaire examens en van andere examens, die de bevoegdheid tot het bekleeden van ambten en bedieningen verleenen alsmede tot het verkrijgen van het recht deze ambten en bedieningen uit te oefenen.

C. **VOLKENBOND. — Opium-commissie. — Bulgarije centrum van den opiumhandel. —** In de opiumcommissie van den Volkenbond hebben de gedelegeerden van de Ver. Staten, Canada, Egypte, Portugal, Engeland en Italië allen hun ongerustheid uitgesproken over het feit, dat Bulgarije thans het centrum van den ongeoorloofden handel in verdoovende middelen dreigt te worden, nadat, dank zij de vele volkenbondsbemoeiingen, de toestand in de andere verdoovende middelen vervaardigende staten belangrijk is verbeterd. In Bulgarije is de aanbouw van ruwe opium van 4000 K.G. in 1931 tot 65.000 K.G. in 1933 gestegen. Vooral bedenkelijk is echter, dat daar een chemisch middel op groote schaal wordt ingevoerd, hetwelk weliswaar voor de vervaardiging van onschadelijke middelen, zooals aspirine, gebezigd wordt, doch in Bulgarije vooral voor de ver-

vaardiging van het gevaarlijke heroïne is bestemd. De invoer van dit chemische middel, acide acétique anhydra, geschiedt voornamelijk uit Duitschland en Frankrijk. De ingevoerde hoeveelheden zijn van dien aard, dat in 1933 in eenige Bulgaarsche fabrieken niet minder dan 3000 K.G. heroïne is vervaardigd, terwijl de geheele rechtmatige behoefte der wereld aan heroïne per jaar slechts 1500 K.G. bedraagt.
De vertegenwoordiger van de Bulgaarsche regeering, die blijkbaar onder den indruk was van de nauwkeurige cijfers, die de verschillende gedelegeerden gegeven hebben, meende te kunnen verzekeren, dat de nieuwe Bulgaarsche regeering, die vast besloten is alle internationale verplichtingen trouw na te leven, de noodige maatregelen zal treffen om het gevaar tegen te gaan.
(Société des Nat., Sect. d'Inform).

A. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Dr. Mahrarens bij de Oppositie. —**
De landsbisschop der Duitsche Evangelische kerk in Hannover, de bekende Luthersche voorman en kerkfiguur van internationale beteekenis, dr. Mahrarens, heeft zich bij de belijdenisbeweging (oppositie tegen de rijkskerkregeering) aangesloten. De directe aanleiding is het besluit van den Hannoverschen kerksenaat, waarin de geloofsbeweging der Duitsche Christenen de meerderheid heeft, om de zelfstandigheid der Hannoversche landskerk op te heffen en de landskerk in te lijven bij de rijkskerk. Dr. Mahrarens verklaarde zich op grond van de rechten der belijdenis tegenstander van dit besluit en weigerde het te onderteekenen. (Alg. Handelsblad)
(Vorig bericht blz. 411 B.)

2 JUNI 1934

B. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Verbreeding Kanaal door Zuid-Beveland. —**
De Eerste Kamer heeft op 31 Mei '34 het wetsontwerp inzake onteigening in verband met de verbreeding van het kanaal door Zuid-Beveland na eenig debat aangenomen.

C. **CURAÇAO. — 1634—1934. - Drie eeuwen onder Nederlandsche vlag. - Herdenking. —**
Op plechtige wijze is op 2 Juni 1934 in de Ridderzaal te 's-Gravenhage herdacht, dat Curaçao drie honderd jaar geleden met Nederland vereenigd werd. De plechtigheid, door het Alg. Ned. Verbond en de Kon. Vereeniging „Oost en West" georganiseerd, werd bijgewoond door H.M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana.
Bij de herdenking waren voorts aanwezig de minister-president dr. H. Colijn en de ministers Slotemaker de Bruïne, Deckers, Kalff, De Wilde en Oud, de president van den Hoogen Raad, jhr. mr. Feith, de directeur van het Kabinet der Koningin, Jhr. mr. Van Tets van Goudriaan, majoor Van Overakker, vertegenwoordiger van het Kon. Indische Leger, de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, baron Van Heemstra en die in de provincie Utrecht, jhr. mr. dr. Bosch ridder van Rosenthal, de oud-ministers van Koloniën De Graaff en Koningsberger, de gouverneur der residentie, luitenant-generaal jhr. W. Rôell, de chef van den marinestaf, vice-admiraal J. de Graaff en vele andere autoriteiten. Er waren verder tal van in ons land vertoevende oud-Curaçaosche ambtenaren en particulieren. Tot de genoodigden behoorden ook de oud-administrateur van Financiën van Curaçao, de heer Schotbergh.
De voorzitter der Commissie Nederland—Curaçao 1634—1934", de heer P. J. de Kanter, algemeen voorzitter van het Alg. Ned. Verbond, heeft de bijeenkomst geopend met een rede over de beteekenis van Curaçao. Prof. dr. L. Knappert hield de herdenkingsrede. **(Vorig. ber. 396 B.)**

D. **BELGIË. — Taalstrijd. - Rechtspraak. —**
Na verscheidene zittingen heeft de Belgische Kamer op 31 Mei met 82 tegen 55 stemmen en 25 onthoudingen het wetsontwerp aangenomen inzake het gebruik der talen bij de rechtspraak. Het ontwerp, dat nu naar den Senaat gaat, bepaalt, dat bij de rechtbanken in het Vlaamsche deel van België het Vlaamsch zal worden gebruikt, terwijl in het Waalsche deel Fransch zal worden gebezigd. In de provincie Brabant, die tweetalig is, zal een deel der gemeenten onder het Vlaamsche, een ander onder het Fransche régime worden gerangschikt. (De Tel.)
(Vorig bericht blz. 170 A.)

4 JUNI 1934

E. **ONTWAPENINGSCONFERENTIE. — Verklaring van de zes neutrale mogendheden. —**
In de zitting van 1 Juni 1934 las de Zweedsche minister van Buitenlandsche Zaken, Sandler, een gemeenschappelijke verklaring voor van de delegaties van Nederland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en Spanje.
In de verklaring wordt er de nadruk op gelegd, dat deze landen hun in het memorandum van 14 April 1934 neergelegde opvatting vooral nopens de ontwapening, veiligheid en rechtsgelijkheid handhaven. Op deze basis leggen zij de Hoofdcommissie o.m. de volgende overwegingen voor:
Een bijzondere commissie moet er mee worden belast onverwijld de kwestie der uitvoeringsgaranties der toekomstige conventie te bestudeeren.
Het presidium moet onverwijld de kwestie der instelling van een strenge contrôle van den handel in en de fabricage van staatswege en door particulieren van wapens en oorlogsmateriaal overwegen.
Het presidium moet worden opgewekt zoo spoedig mogelijk den tekst van het ontwerp-verdrag van 27 Jan. 1933 mitsgaders de door den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken in zijn rede van 30 Mei genoemde problemen te bestudeeren. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met een onvoorwaardelijk verbod van bombardement uit de lucht en iedere voorbereiding daarvan.
De vernietiging van een voor iederen staat te bepalen aantal vliegtuigen, welke volgens het Britsche ontwerp worden verboden.
Onderzoek der maatregelen tot verhindering van het gebruik van particuliere vliegtuigen voor militaire doeleinden.
Vernietiging van tanks en zware veldartillerie.
Met het oog op de noodzakelijkheid iederen betrokken staat aan deze maatregelen deel te doen hebben en met het oog op het feit, dat Duitschland niet deelneemt aan de conferentiewerkzaamheden, moet het presidium worden gemachtigd iederen geschikt geachten maatregel te nemen, welke het mogelijk zou maken, dit ontwerp tot alle staten uit te breiden.
Het zal voorts zaak van het presidium zijn de hoofdcommissie te zijner tijd bijeen te roepen, opdat definitieve besluiten worden genomen. (Soc. des Nat., Sect. d'Inform.)
(Vorig bericht blz. 404 D.)

F. **SAARGEBIED. — Accoord tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. - Stemming op 13 Januari 1935. —**
Op 1 Juni 1934 is een accoord over de Saarkwestie tusschen Duitschland en Frankrijk bereikt. De volksstemming zal 13 Januari 1935 worden gehouden.
Het Volkenbondssecretariaat heeft kennis genomen van de volgende schriftelijke verklaring, als gevolg van de onderhandelingen tusschen Aloisi en de vertegenwoordigers der Duitsche en Fransche regeeringen, von Neurath en Barthou. Deze verklaring van de Duitsche en Fransche ministers luidt als volgt:
1. De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich:
a) zich van iederen directen of indirecten druk te onthouden, die de vrijheid en de oprechtheid der stemming zou kunnen verzwakken;
b) zich eveneens te onthouden van iedere vervolging, répressaille-maatregel of discriminatie van stemgerechtigden wegens hun politieke houding gedurende het bestuur van het Saargebied door den Volkenbond in verband met het doel der volksstemming;
c.) de noodige maatregelen te treffen om iedere hande-

ling van de eigen onderdanen in strijd met deze verplichtingen te beletten of te onderdrukken.
2. Indien tusschen Duitschland (Frankrijk) en een lid van den Volkenbondsraad een geschil mocht ontstaan over de toepassing of uitlegging van deze verbintenissen, dan zal dit voor het Haagsche Internationale Gerechtshof worden gebracht, zonder dat zulks echter de rechten van den Volkenbondsraad aantast als gevolg van de taak, die den Raad is toevertrouwd, om voor de naleving van deze verbintenissen te waken.
3. Bovendien aanvaardt de Duitsche (Fransche) regeering, dat voor een overgangsperiode van een jaar na de vestiging van het definitieve regiem het hoogste gerechtshof voor de volksstemming met de volgende taak zal blijven voortbestaan:
a) iedere stemgerechtigde zal zich daartoe kunnen wenden met een klacht wegens niet naleving van de onder 1. aanvaarde verbintenissen. De klacht zal betrekking moeten hebben op een binnen het Saargebied begane handeling of op een beslissing van de autoriteiten van het Saargebied.
b) Het gerechtshof zal bevoegd zijn tot het opleggen van iederen geschikten maatregel van herstel van geldelijken of andere aard.
c) Indien een stemgerechtigde vervolgd wordt buiten het Saargebied zal hij aan het hoogste gerechtshof voor de volksstemming een beslissing kunnen vragen of de vervolging in strijd is met de in dezen brief door de Duitsche (Fransche) regeering aanvaarde verplichtingen. De vervolging zal geschorst worden tot na de beslissing van het hof en wordt gestaakt indien het hof de vraag bevestigend beantwoordt.
De Duitsche (Fransche) regeering verbindt zich de noodige maatregelen te treffen opdat de uitvoering van de beslissingen van het hof voor de volksstemming verzekerd zij.
Politie. — Wat de handhaving van de orde betreft, spreekt de raadscommissie de wenschelijkheid uit maatregelen te nemen ten einde onder alle omstandigheden de handhaving van de orde te verzekeren door de versterking van de politie en gendarmerie. Aanvullende politiekrachten zullen zooveel mogelijk onder de inwoners van het Saargebied gerecruteerd moeten worden. Wanneer de regeeringscommissie het noodig mocht achten een beroep te doen op buitenlandsche krachten, zal de Raad haar allen steun verleenen.
De onkosten van de volksstemming zullen als volgt worden gedekt: de regeeringscommissie zal een voorschot geven van een millioen Fransche francs. De Fransche en de Duitsche regeering ieder een voorschot van vijf millioen. In het geheel worden de onkosten dus op elf millioen Fransche francs geschat.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter) **(Vorig bericht blz. 412 F.)**

5 JUNI 1934

A. **NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. - Jaarverslag over 1933. —**
Wij ontleenen aan het verslag der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1933 het volgende:
Het jaar 1933 heeft wederom in velerlei opzicht zoowel voor de wereld in het algemeen als in het bijzonder voor ons land met zijn overzeesch gebied en uiteraard dus ook voor onze Mij. vele en groote moeilijkheden opgeleverd.
De blijvende invloed van de wereldcrisis op ons bedrijf en in het bijzonder op de waarde van een deel onzer activa, voornamelijk die, welke verband houden met onze belangen in Nederlandsch-Indië, is nog niet in zijn geheel te overzien.
Het staat echter wel reeds vast, dat, wil ons bedrijf weder op rendabele basis komen, de noodzakelijkheid van aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden een ingrijpende herziening van de waarde, waarvoor die activa te boek staan, noodig zal maken.
Sommige activa, die zullen blijken hun waarde als winstbron geheel te hebben verloren, zullen ter vermijding van verder exploitatieverlies en kosten geheel moeten worden afgesneden. Andere zullen in verband met de verminderde winstmogelijkheid op een lager niveau moeten worden gebracht.
Bij die herziening zal, voor zoover wij daarover thans kunnen oordeelen, een afschrijving op het kapitaal onvermijdelijk zijn. De hoegrootheid dezer afschrijving is thans nog niet te bepalen.
Onze rechtstreeksche vorderingen voor eigen rekening op Duitschland liepen terug van ƒ 15.207.400 tot ƒ 10.969.500, waarvan ƒ 6.335.800 vallende onder de „Stillhaltung".
Ons belang bij vorderingen op Duitschland uit hoofde van ons aandeelenbezit bij de Nederlandsche Accept Maatschappij en bij de Internationale Crediet Compagnie bedraagt nog totaal ƒ 289.000, terwijl tegen onze vorderingen op andere landen waar transfermoeilijkheden bestaan, zoodanige voorzieningen zijn getroffen, dat daarop geen verliezen van beteekenis meer te duchten zijn.
Het verlies op Cultuurondernemingen bedroeg ƒ 2.250.393 (v. j. ƒ 6.643.717), de winst op bankzaken ƒ 10.3 (v. j. 12.8) millioen.
Na afschrijving van ƒ 1.480.000 is, evenals het vorige jaar 1932, geen winst te boeken. (Keesings Fin. Archief)
(Vorig bericht blz. 162 D.)

B. **VOLKENBOND. — Liberia wordt niet geholpen. —**
De Volkenbondsraad heeft dezer dagen de financieele hulpverleening aan Liberia behandeld.
De Engelsche gedelegeerde, Eden, verklaarde het volgende:
Volgens betrouwbare inlichtingen wordt de stam der Kroe's ook thans nog in Liberia door de regeering op barbaarsche wijze onderdrukt, waardoor alle grieven, die in 1931 wegens de bestaande slavernij tegen Liberia zijn geuit, ook thans nog gelden.
De raad besloot met algemeene stemmen, het aanbod tot hulpverleening aan Liberia in te trekken.
(Société des Nations, Sect. d'Inform. No. 6878.)
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 362 C.)**

C. **DR. C. J. K. VAN AALST. — Treedt af als president der Nederl. Handel-Maatschappij. - Hooge onderscheiding.**
Naar wij vernemen, heeft Dr. C. J. K. van Aalst in verband met zijn leeftijd den wensch te kennen gegeven, met ingang van 1 Juli 1934 af te treden als president van de Nederlandsche Handel-Maatschappij.
Als nummer één op de voordracht, welke ter voorziening in de vacature bij de in de tweede helft van Juni te houden algemeene vergadering van aandeelhouders zal worden ingediend, is geplaatst Mr. D. Crena de Iongh, thans directeur der maatschappij. Zijn plaats als directeur zal niet worden vervuld.
Minister-president dr. H. Colijn heeft in een zeer waardeerend schrijven dr. C. J. K. van Aalst mededeeling gedaan van zijn bevordering door H. M. de Koningin tot drager van het Grootkruis in de Orde van Oranje Nassau.
(Vorig bericht blz. 419 A.)

6 JUNI 1934

D. **VEREENIGDE STATEN. — Zilverwet aangenomen.**
Met 262 tegen 77 stemmen heeft het Huis van Afgevaardigden op 7 Juni 1934 de zilverwet aangenomen, vrijwel in den vorm waarin zij was ingediend. De drie voornaamste punten van de wet zijn, dat in den vervolge de betaalreserves voor 25 % uit zilver en voor 75 % uit goud zullen bestaan, dat het departement van financiën gemachtigd is zilver aan te koopen totdat deze verhouding tot het goud bereikt zal zijn, dan wel tot dat de waarde van het zilver 1.29 dollar per ounce bereikt heeft en dat tenslotte een belasting geheven wordt op winsten voortvloeiende uit zilververkoopen aan de regeering ten bedrage van 50 % van de winst.
(Ned. Tel. Ag. Reuter)

A. **DISCONTOKOERSEN.** —
De verschillende discontokoersen luiden op het oogenblik als volgt:

	SEDERT			SEDERT	
Argentinië	23- 2-33	6 %	Nederlandsche Bank		
België	26- 4-34	3 %	Wisseldisconto	19- 9-33	2½%
Britsch-Indië	16- 2-33	3½%	Prom. disconto	19- 9-33	3 %
Bulgarije	2- 1-34	7 %	Bel. v. Effecten	19- 9-33	3 %
Chili	23- 8-32	4½%	Bel. v. Goed.	19- 9-33	3 %
Colombia	18- 9-30	7 %	Voorsch. R. C.	19-19-33	3 %
Danzig	6- 5-33	3 %	New York		
Denemarken	30-11-33	2½%	Fed. Res. Bank	1- 2-34	1½%
Duitschland	21- 9-32	4 %	Nederl.-Indië	16- 8-33	4½%
Engeland	30- 6-32	2 %	Noorwegen	24- 5-33	3½%
Estland	28- 1-32	5½%	Oostenrijk	23- 3-33	5 %
Finland	19-12-33	4½%	Peru	1- 8-30	9 %
Frankrijk	31- 5-34	2½%	Polen	26-10-33	5 %
Griekenland	14-10-33	7 %	Portugal	11-12-33	5½%
Hongarije	17-10-32	4½%	Roemenië	13- 2-34	5 %
Ierland	22- 4-32	4 %	Spanje	23-10-32	6 %
Italië	11-12-33	3 %	Tsjecho-Slow.	25- 1-33	3½%
Japan	3- 7-33	3⁵/₆%	Zweden	29-11-33	2½%
Joegoslavië	9-2 -34	7 %	Z.-Afrika	20- 2-33	4 %
Letland	1- 1-33	5½%	Zwitserland	21- 1-31	2 %
Litauen	1- 1-34	6 %	(Fin. Arch. Syst. Keesing)		

(Vorig bericht blz. 381 C.)

7 JUNI 1934

B. **SPANJE. — De algemeene staking in den landbouw.**
Ondanks de uitgebreide regeeringsmaatregelen is op 5 Juni '34 de door sociaal-democraten en syndicalisten afgekondigde algemeene staking in den landbouw uitgebroken. Hoewel de perscensuur, die speciaal voor de berichtgeving over het landbouwconflict is uitgevaardigd, het zeer moeilijk maakt, nauwkeurige mededeelingen over den gang van zaken op het platteland te verkrijgen, schijnt het vast te staan dat minstens een derde gedeelte van de in aanmerking komende arbeiders bij de staking betrokken is. (Le Petit Marseillais)
(Vorig bericht blz. 79 F.)

C. **NON-AGRESSIE PACT. — Rusland-Litauen.** —
De eerste minister van Litauen, Kaunas en de zaakgelastigde van Sovjet-Rusland, hebben de ratificatie-oorkonden uitgewisseld betreffende het protocol, dat 4 April in Moskou is onderteekend met betrekking tot de verlenging met 10 jaren van het non-agressiepact tusschen beider landen. (Leningr. Prawda)
(Vorig bericht blz. 72 M.)

D. **VEREENIGDE STATEN. — De tariefwet door Senaat aangenomen.** —
De Senaat heeft op 4 Juni het wetsontwerp inzake wederkeerige tarieven, waarin persident Roosevelt groote macht gegeven wordt met betrekking tot het verhoogen of verlagen van invoerrechten, ter verbetering van den buitenlandschen handel, aangenomen met groote meerderheid. Het wetsontwerp gaat nu naar het Huis van Afgevaardigden. Het wetsontwerp machtigt president Roosevelt tarieven met 50 % te verhoogen of te verlagen en de desbetreffende verdragen met vreemde mogendheden behoeven niet ter ratificatie aan den Senaat te worden voorgelegd. Het wetsontwerp verbiedt den president artikelen op de zoogenaamde vrije lijst te plaatsen of ze daarvan af te voeren. Deze machtiging geldt voor een tijd van drie jaren. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. **BELGIË. — Prins Albert van België geboren.** —
Koningin Astrid van België heeft op 6 Juni 1934 het leven geschonken aan een zoon. Het prinsje zal naar wijlen zijn grootvader, Albert heeten.
Het jonggeboren prinsje is het derde kind van het koninklijk echtpaar. De andere kinderen zijn prinses Josephine Charlotte, geboren 11 October 1927, en prins Boudewijn, geboren 7 September 1930.
(De Nieuwe Gazet)

8 JUNI 1934

F. **NEDERL. OOST-INDIË. — Duitsch handelsverdrag.**
Op het departement van Buitenlandsche Zaken te Berlijn had de onderteekening plaats van het op 18 Mei 1934 in Den Haag gesloten verdrag betreffende het goederenverkeer tusschen Duitschland en Nederl.-Indië.
Tegelijkertijd werd een verdrag onderteekend tot wijziging van het tusschen Duitschland en Nederland op 26 November 1925 gesloten douane- en credietverdrag door welke wijziging het zoogenaamde „Holland-crediet" met 3 jaar wordt verlengd. (Dit crediet, dat 140 millioen beloopt, zou in 1937 afloopen en duurt dus nu tot 1940).
(Het Vaderland)

G. **BRITSCH-INDIË. — Onafhankelijkheidsstrijd. — Gandhi's burgerlijke ongehoorzaamheid opgeheven.** —
De Britsch-Indische regeering heeft tot nader order het verbod van alle organisaties van de Al-Indische Congrespartij opgeheven. Deze maatregel is een gevolg van het feit, dat Gandhi de staking van de burgerlijke ongehoorzaamheid heeft bevolen en dat de leiding van de Congrespartij besloten heeft aan de aanstaande verkiezingen deel te nemen.
(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 401 F.)**

H. **NEDERLAND. — Het Transfer-Moratorium door Duitschland opgezegd.** —
De Regeerings-persdienst deelt het volgende mede: De Duitsche Regeering heeft, bij wijze van voorzorgsmaatregel de regeling, neergelegd in het op 10 Februari 1934 onderteekende protocol betreffende de uitvoering van het Duitsche transfer-moratorium, met ingang van 1 Juli 1934 opgezegd.
De Nederlandsche Regeering zal met de Duitsche Regeering overleg plegen met het oog op te voeren besprekingen betreffende een regeling van den toestand, die van 1 Juli af zal intreden. (Völkischer Beobachter)
(Vorig bericht blz. 411 E.)

I. **VEREENIGDE STATEN. — President Roosevelt's machtiging voor tarieven en handelsverdragen goedgekeurd.**
Het Amerikaansche Congres heeft op 8 Juni 1934 definitief het voorstel aangenomen, waarbij president Roosevelt gemachtigd wordt commercieele overeenkomsten met andere landen te sluiten en de douanetarieven tot een maximum van 50 % te verhoogen of te verlagen.
Het Huis van Afgevaardigden heeft met 154—33 stemmen de amendementen van den Senaat aanvaard, waarbij de termijn gedurende welke Roosevelt overeenkomsten mag sluiten, tot 3 jaar beperkt wordt. De duur van de overeenkomsten zelve is niet beperkt.
(New York Herald, Parijs) **(Vorig bericht blz. 420 D.)**

9 JUNI 1934

K. **LITAUEN. — Militaire putsch. - Prof. Woldemaras gearresteerd. - Regeering afgetreden.** —
Het Litausch telegraafagentschap heeft op 7 Juni 1934 een speciaal telegram verzonden, dat als volgt luidt: „In verband met het in den afgeloopen nacht door het garnizoen van Kowno uitgevoerde proefalarm en eenige daarmee gepaard gaande incidenten is gebleken, dat een groep officieren onder dekking van den alarmtoestand geprobeerd heeft druk op de leiding van de republiek uit te oefenen om de tegenwoordige regeering door een onder leiding van Woldemaras te vervangen.
Nadat de president beslist geweigerd heeft deze pogingen ook maar te bespreken, is de chef van den generalen staf Kubiliemas, afgetreden. In zijn plaats is luitenant-generaal Jackus benoemd.
Prof. Woldemaras is inmiddels gearresteerd.
De regeering van Litauen is in haar geheel afgetreden. De President der Republiek, Smetona, heeft de demissionaire ministers met de afhandeling der loopende zaken belast. (Diena, Kaunas)

A. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. - Ontslag huwende onderwijzeres. —**
Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Lager-Onderwijswet, waarbij wordt bepaald, dat de onderwijzeres, die in het huwelijk treedt, zal worden ontslagen. Hiertoe is thans de gemeenteraad bevoegd. De minister van Onderwijs acht het de meest aannemelijke oplossing, dat zulks thans bij de wet wordt bepaald. De voorgestelde regeling geldt zoowel voor het openbaar als bijzonder lager onderwijs.
De positie van de thans gehuwde onderwijzeres zal onaangetast worden gelaten. (Algem. Handelsblad)

11 JUNI 1934

B. **NEDERLAND. — Uitwijzing van vreemdelingen. —**
De minister van Justitie heeft dezer dagen een nieuwe circulaire tot de politie-autoriteiten gericht, in verband met nieuwe voorschriften voor de behandeling van vluchtelingen en vreemdelingen, die hier de grens zijn overgekomen.
De minister heeft een aantal afzonderlijke regelingen vastgesteld. Zoo is er in die regeling een rubriek vluchtelingen uit Duitschland en niet-vluchtelingen uit Duitschland en voorts niet-Duitschers, die hier over de grens komen.
Voor de vluchtelingen, die rechtstreeks uit Duitschland naar Nederland komen is vastgesteld, dat zij niet meer naar andere landen kunnen worden uitgeleid. In gevallen, waarin aannemelijk kan worden gemaakt, dat de terugkeer der voor uitwijzing in aanmerking komende vluchtelingen onmiddellijk levensgevaar ten gevolge kan hebben, wordt bepaald, dat zij voorloopig op Nederlandsch gebied mogen blijven.
De vluchtelingen — geen Duitschers en ook geen staatsloozen — moeten zooveel mogelijk vrijwillig genoodzaakt worden naar het eigen land terug te gaan. Geschiedt zulks niet vrijwillig, dan moet uitlevering aan het eigen land geschieden. Van het uitgeleiden naar andere landen van deze categorie moet voortaan worden afgezien.
Het gevolg van deze circulaire zal o.m. zijn, dat uit te wijzen vreemdelingen niet meer naar België worden gebracht, van waar zij zoo dikwijls reeds dadelijk weer naar Nederland werden teruggevoerd. (De Telegraaf)
(Vorig bericht blz 402 F.)

C. **VOETBAL. — Wereldkampioenschap. - Italië wint den wereldtitel. —**
Italië heeft op 10 Juni 1934 het wereldkampioenschap gewonnen door Tsjecho-Slowakije in den eindstrijd met 2—1 te slaan (na verlenging).
Op 7 Juni heeft Duitschland in den strijd om de derde of vierde plaats Oostenrijk met 3—2 verslagen.
(Red. K. H. A.) **(Vorig bericht blz. 416 D.)**

12 JUNI 1934

D. **BELGIE. — Nieuw Kabinet. - De Broqueville. —**
Het kabinet-De Broqueville is op 6 Juni afgetreden, nadat het vrij onverwacht in de Kamer bij twee stemmingen in de minderheid was gebleven.
De eerste nederlaag, met 83—79 stemmen, werd geleden op het regeeringsvoorstel tot herziening van de gezinsvergoedingen. De tweede met 80—74 stemmen betrof een voorstel tot verscherping van de wet op uitwijzing van ongewenschte vreemdelingen.
De oorzaak der ontevredenheid van liberale zijde moet worden gezocht in het feit, dat door de Kamers het wetsvoorstel tot regeling der talenkwestie in rechtszaken was goedgekeurd.
Het nieuwe Belgische kabinet is op 12 Juni officieel als volgt samengesteld:
De Broqueville: minister-president, minister zonder portefeuille; Jaspar: Buitenlandsche Zaken; Pierlot: Binnenlandsche Zaken; Sap: Financiën; Bovesse: Justitie; Devèze: Nationale Verdediging; Dierckx: Verkeerswezen; Van Cauwelaert: Handel, Nijverheid en Landbouw; Van Isacker: Arbeid en Sociale Voorzorg; Tschoffen: Koloniën; Forthomme: Openbare Werken; Maistriau: Onderwijs; Ingenbleek: minister zonder portefeuille; Van Zeeland: minister zonder portefeuille. (Agence Belge)
(Vorig bericht blz. 355 I.)

E. **RUSLAND. — Erkenning door Tsjecho-Slowakije en Roemenië. —**
Tsjecho-Slowakije en Roemenië hebben op 9 Juni 1934 besloten, Sovjet-Rusland officieel te erkennen en diplomatieke betrekkingen met dit land in te stellen. De ministers van Buitenlandsche Zaken van Roemenië en Tsjecho-Slowakije hebben reeds desbetreffende nota's met den Russischen Volkscommissaris voor Buitenlandsche Zaken, Litwinof, gewisseld, terwijl verwacht wordt, dat ook Joegoslavië zich bij dezen stap zal aansluiten.
(Lidové Listy)

F. **DE NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag 1933—1934. —**
In het jaarverslag 1933/34 schrijft Mr. L. J. A. Trip, president der Nederlandsche Bank o.a. het volgende:
De wereldhandel is, zoowel wat waarde als wat omvang betreft, in 1933 verder gedaald. De waarde, in goud uitgedrukt, beliep minder dan een derde van het overeenkomstige cijfer voor 1929. De omvang was 30 % kleiner dan in laatstgenoemd jaar. Hieronder volgt een overzicht van de percentages der veranderingen in de goudwaarde der in- en uitvoeren van de na te noemen landen.

	1931 op 1932		1932 op 1933		1929 op 1933	
	Inv.	Uitv.	Inv.	Uitv.	Inv.	Uitv.
Ver. St. v. Amerika	—36	—33	—14	—19	—75	—75
Groot-Brittannië en Noord-Ierland	—37	—28	— 8	— 4	—61	—65
Frankrijk	—30	—35	— 5	— 6	—51	—63
Duitschland	—31	—40	—10	— 5	—69	—64
Nederland	—31	—36	— 7	—14	—56	—64
België en Luxemburg	—31	—36	— 9	— 5	—58	—54
Italië	—29	—32	—10	—13	—66	—61
Zwitserland	—22	—41	—10	+ 6	—40	—60

De monetaire ontwrichting maakte voortgang. De volgende cijfers stellen zulks boven twijfel:

	Waarde in Guldens		
	31 Mrt 1933		31 Mrt 1934
Amerikaansche dollar	2.48 1/8		1.48 1/8
Pond sterling	8.50 1/4		7.63 7/8
Zuid-Afrikaansch pond	8.50		7.63 7/8
Australisch pond	6.79		6.11 1/2
N.-Zeelandsch pond	6.78 1/2		6.13 1/2
Japansche yen	0.53 1/2		0.45
Deensche kroon (100 Kr.)	38.10		34.15
Noorsche kroon (100 Kr.)	43.60		38.40
Zweedsche kroon (100 Kr.)	45.10		39.40

In procenten uitgedrukt bedroeg de waardevermindering ten opzichte van het goud voor de hierboven genoemde valuta's onderscheidenlijk op:

	31 Mrt 1932	31 Mrt 1933	31 Mrt 1934
Amerikaansche dollar	0.66	0.26	40.46
Pond sterling	22.23	29.78	36.91
Z.-Afrikaansch pond	2.12	29.79	36.91
Australisch pond	37.86	43.92	49.43
N.-Zeelandsch pond	29.21	43.96	49.33
Japansche yen	33.87	56.86	63.72
Deensche kroon	22.38	42.86	48.78
Noorsche kroon	25.38	34.60	42.40
Zweedsche kroon	23.88	32.25	40.99

Over de positie van de Nederlandsche Bank schrijft Mr. Trip o.a.:
De bedrijfsuitkomsten van De Nederlandsche Bank wijzen een verbetering aan. De netto-winst steeg van *f* 1.004.202 tot *f* 2.669.408.
Deze verbetering is, wat de inkomsten betreft, in hoofdzaak te danken aan de meerdere baten, welke voortvloeiden uit de belangrijke goudverkoopen en uit de nadere regeling van de levering en de betaling van de door de Bank aan Nederl.-Indië verkochte ponden sterling. Hiertegenover staat een belangrijke vermindering van de baten uit buitenlandsche wissels en saldi in verband met de liquidatie van dit bezit.
Wat de uitgaven aangaat kon een verdere verlaging van

onkosten met ƒ 357.393 worden bereikt. Hiermede werd sedert 1930/1931 een vermindering van ƒ 1.664.607 of bijna 31 % verkregen. Bij de beoordeeling van de uitkomsten dient in aanmerking te worden genomen, dat de winst op muntmateriaal een abnormaal karakter draagt. In de laatste vijf jaren had het opereerend kapitaal den volgenden stand:

1929/1930	ƒ 364.313.172	1932/1933	ƒ 203.285.595
1930/1931	ƒ 383.225.293	1933/1934	ƒ 185.743.419
1931/1932	ƒ 331.587.879		

Dit verloop stond onder den invloed van den gang van zaken op de geld- en wisselmarkten.

Het bezit van de Bank aan buitenlandsche wissels en saldi beliep bij het einde van het boekjaar:

1929/1930	ƒ 205.357.964	ƒ 24.037.034	ƒ 229.394.998
1930/1931	ƒ 217.884.927	ƒ 31.756.914	ƒ 249.641.841
1931/1932	ƒ 64.490.835	ƒ 18.356.118	ƒ 82.846.953
1932/1933	ƒ 72.813.260	ƒ 8.087.577	ƒ 80.900.837
1933/1934	ƒ 1.172.148	ƒ 1.154.475	ƒ 2.326.623

BALANSEN

	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1934	1933
Debet:		
Kassa	ƒ 131.422.024	ƒ 121.237.132
Tegoed bij giro-instellingen	41.215	26.815
Muntmateriaal	680.888.350	850.869.437
Binnenlandsche wissels	27.793.864	37.490.993
Buitenlandsche wissels	1.154.475	72.813.260
Correspondenten in het buitenland	1.172.148	8.087.577
Beleeningen	111.655.575	39.051.070
Voorschotten in rekening-courant	54.678.162	46.053.926
Beleggingen in fondsen, opgenomen in de prijsc. van de Ver. v. d. Effectenhandel te Amsterdam	16.579.432	17.035.138
Beleggingen in andere waarden	4.946.736	4.212.177
Aand. Bank voor Intern. Betalingen (25 % gestort)	1.200.000	1.200.000
Gebouwen en meubelen	4.970.000	5.000.000
Rente van beleeningen	785.218	175.335
Rente v. voorschotten in rek.-crt.	213.240	201.364
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	127.416	151.949
Provisie	123.787	68.645
Staat der Nederlanden	16.996.491	18.331.195
	ƒ 1.054.748.133	ƒ 1.222.006.013
Credit:		
Kapitaal	ƒ 20.000.000	ƒ 20.000.000
Reservefonds	3.807.915	3.749.273
Bijzondere reserve	5.000.000	5.000.000
Pensioenfonds	9.437.240	8.565.853
Bankbiljetten in omloop	936.660.110	989.728.145
Bankassignatiën	830.688	165.722
Rekening-Courant-saldi	78.280.641	194.680.608
Rente van Binnenl. wissels	9.292	36.195
Rente v. Buitenl. wissels en saldi	1.379	50.743
Onafgehaalde dividenden	9.903	14.752
Winst-saldo, ter beschikking van de Algemeene Vergadering	710.965	14.722
	ƒ 1.054.748.133	ƒ 1.222.006.013

WINST- EN VERLIESREKENINGEN

	Boekjaar geëindigd 31 Maart 1933/34	1932/33
Debet:		
Onkosten	ƒ 3.713.500	ƒ 4.070.893
Storting in het pensioenfonds	559.860	598.412
Afschrijving op onbetaald gebleven disconto	——	505.456
Afschrijving op gebouwen en meubelen	2.198	905
Afschrijving op beleeningen met gebrekkig onderpand	483	33
Koersverlies op buitenlandsche saldi	42.434	——
Gereserveerd tegenover een vordering op een buitenl. circulatiebank	187.220	——
Alsnog opgekomen bankbiljetten	89.380	680
Netto-winst	2.669.408	1.004.202
	ƒ 7.264.483	ƒ 6.180.581
Credit:		
Rente van binnenl. wissels	ƒ 448.350	——
Disconto	——	ƒ 517.564
Rente buitenlandsche wissels en saldi (v. j. rente ƒ 1.063.685, koerswinst ƒ 32.303)	136.425	1.095.988
Rente van beleeningen	2.956.646	1.229.814
Rente van voorschotten in rek-crt.	1.026.926	1.038.055
Rente van belegd kapitaal en belegde reserves	378.055	553.591
Provisie	1.047.978	862.470
Winst op muntmateriaal	1.198.103	333.099
Niet opgekomen bankbiljetten	——	550.000
Dividend aandeelen Bank v. Intern. Betalingen	72.000 1)	——
	ƒ 7.264.483	ƒ 6.180.581

1) Het dividend op onze aandeelen in de Bank voor Internationale Betalingen, hetwelk onveranderd ƒ 72.000 bedroeg, was verleden jaar geboekt onder de rente van beleggingen.

(Vorig bericht blz. 169 B.)

A. **DE NEDERLANDSCHE BANK. — Jaarverslag 1933—1934. - Dividend ƒ 32. —**

In de op 12 Juni 1934 gehouden buitengewone Vergadering werd de door de Directie voorgestelde wijziging der statuten, in verband met de aanhangige wijziging van de Bankwet, goedgekeurd.

In de algemeene vergadering van aandeelhouders werd gekozen tot lid van de Commissie van Advies de heer H. C. Rehbock.

Herkozen tot commissarissen werden de heeren: Jhr. mr. W. F. Roëll, dr. F. G. Waller, mr. P. A. V. Baron van Harinxma thoe Slooten. Gekozen tot commissaris werd de heer: A. J. M. Goudriaan.

Het dividend bedraagt ƒ 32 (vorig jaar nihil).

(Keesings Fin. Archief) **(Vorig bericht blz. 421 F.)**

B. **LITAUEN. — Nieuw Kabinet. —**

De Staatspresident van Litauen heeft een nieuwe regeering benoemd.

De samenstelling van het ministerie is als volgt: Tubelis, minister-president en Financiën; Aliska, Landbouw; generaal Eniukista, Oorlog; Schillingas, Justitie; Staniekukas, Verkeerswezen; kolonel Rusteika, Binnenl. Zaken; dr. Lozoritis, Buitenlandsche Zaken, en Schakenis, Staatscontrôle. (Diena, Kannas)

(Vorig bericht blz. 420 K.)

C. **SAARGEBIED. — Volksstemmingscommissie benoemd.**

De Volkenbondsraad heeft de Volksstemmings-commissie voor het Saargebied benoemd. Zij bestaat uit onzen landgenoot ir. D. de Jongh, den Zweed Rode en den Zwitser Henry. Als secretaris-generaal der commissie is benoemd de Amerikaansche mej. Sarah Wamborough, die reeds van een indertijd door Aloisi benoemde deskundigencommisie voor de voorbereiding der volksstemming secretaresse is geweest. (Soc. des Nations, Sect. d'Inform.)

(Vorig bericht blz. 418 F.)

D. **ARABIË. — Strijd tusschen Sa'oedie en Jemen. —**

Troepen van den Imam van Jemen hebben eind Maart 1934 grondgebied van het Sa'oedietisch koninkrijk bezet. Koning Ibn Sa'oed van Sa'oedië heeft een krijgsmacht gezonden om het bezette gebied te heroveren.

Vredesvoorstellen. — Koning Ibn Sa'oed heeft op 17 April 1934 van den Imam van Jemen vredesvoorstellen ontvangen. De onderhandelingen zullen te Mekka plaats hebben.

Wapenstilstand. — Vredesvoorwaarden. — Volgens berichten uit Arabië van half Mei 1934 worden de vredesonderhandelingen tusschen Ibn Sa'oed en den afgezant van den Imam voortgezet met medewerking van een deputatie van bemiddelaars.

De Sa'oedische vredesvoorstellen zouden omvatten een vredesverdrag voor den duur van twintig jaar en de belofte van veiligheid voor de onderdanen van den Imam, die zich hebben geschaard onder de vaandels van Sa'oedië. Men is hier evenwel algemeen van oordeel, dat de vrede slechts te bereiken valt door een harden beslissenden slag.

Volgens het blad „Ahran" heeft Ibn Sa'oed er in toegestemd de militaire operaties te staken in afwachting van de toezegging van den Imam van Jemen betreffende de uitvoering der vredesvoorwaarden.

Strijd tusschen Ibn Sa'oed en den Imam van Jemen beëindigd. —

In Arabië is de vrede onder Sa'oedischen druk een feit geworden. De Imam van Jemen heeft op 14 Juni 1934 zelf toegestemd in de vernederende voorwaarde der uitlevering van twee sheiks, die in Sanaa gastvrijheid hadden gezocht. (Al-Ahdul-Jadid, Ahran, Caïro)

15 JUNI 1934

E. **DUITSCHLAND. — Volledig Transfer-moratorium afgekondigd. — Duur 6 maanden. —**

De Rijksbank heeft een volledig moratorium afgekondigd, waarbij o.a. ook de Dawes- en Youngleeningen worden getroffen, alsmede de transfer van baar geld.

Het moratorium zal zes maanden van kracht blijven en 1 Juli in werking treden.

Dr. Schacht. — In de zitting van de Centrale Commissie van de Rijksbank van 15 Juni deed de Rijksbankpresident, dr. Schacht, mededeeling van de wijziging der transferregeling, ingaande 1 Juli.

De Rijksbankpresident gaf een uitvoerige motiveering van deze maatregelen. Ter inleiding wees hij erop, dat de Bank de verplichting gekregen had te bepalen op welk tijdstip betalingen op de conversiekas voor Duitsche buitenlandsche schulden in Rijksmarken gestorte saldi aan het buitenland kunnen worden verricht. Deze verplichting is de Rijksbank opgelegd, aangezien zij de eenige instantie onder de wettelijke bepalingen voor contrôle op de deviezen is, bij wie een nauwkeurig overzicht aanwezig is over de in- en uitgaande deviezen. De Rijksbank moet dus zuiver objectief vaststellen, welke bedragen aan deviezen ter beschikking staan in den eerstvolgenden tijd voor betalingen aan het buitenland.

Het is daarom noodzakelijk nog eens erop te wijzen, dat de buitenlandsche schulden in den omvang waarin zij thans nog bestaan, uitsluitend het gevolg zijn van het feit, dat Duitschland tot herstelbetalingen werd gedwongen, welke het uit eigen kracht nooit kon opbrengen, maar die het met de opbrengst uit particuliere buitenlandsche leeningen heeft betaald.

„Wanneer het buitenland van een inflationistische werkverschaffingspolitiek in Duitschland spreekt, zoo wijs ik er op, dat de in Duitschland in omloop zijnde betalingsmiddelen in Mei van dit jaar ongeveer even hoog waren als in de laatste maanden van het jaar 1933 en lager dan in het deflatiejaar 1932. Dit cijfer is het bewijs daarvoor, dat iedere inflationistische politiek in Duitschland van de hand wordt gewezen.

Wij wijzen eveneens de politiek van een depreciatie onzer valuta van de hand, welke ons als zoogenaamde devaluatie wordt aanbevolen. Noch bestaat de geringste reden om aan te nemen, dat het buitenland een door valutadepreciatie geforceerde exportpolitiek kalm zou aanvaarden, noch kunnen wij van een dergelijken geforceerden export een verhooging van onze deviezeninkomsten verwachten, aangezien wij gelijktijdig voor de noodige grondstoffen in een gedeprecieerde valuta zeer veel meer zouden moeten opbrengen dan thans het geval is.

De steeds weer in de buitenlandsche pers opduikende geruchten over inflatie of valuta-depreciatie in Duitschland zijn onverantwoordelijk. Wij zullen de Duitsche Rijksmark stabiel houden en hebben daar de macht toe. Regeering en Rijksbank zullen daarbij met dezelfde energie en hetzelfde succes werken als het jaar 1924."

Na deze verklaring heeft de centrale commissie van de Rijksbank in toepassing van artikel 3 van de wet van 9 Juni 1933 de volgende besluiten genomen:

Voor alle in den tijd van 1 Juli 1934 tot 30 Juni 1935 vervallende betalingen van schulden, voortvloeiende uit buitenlandsche verplichtingen op middelmatigen of langen termijn van welken aard ook, vastgesteld in de wet van 9 Juni 1933 inzake de betalingsverplichtingen tegenover het buitenland, treedt de volgende regeling in de plaats van de tot nu toe geldende transfer-regeling:

1. Voor den tijd van 1 Juli tot 31 December 1934 vindt geen transfer in contanten plaats.

2. daarentegen heeft elk houder van rentecoupons het recht op basis der door de Duitsche schuldenaars bij de Konversions Kasse voor Duitsche buitenlandsche schulden gestorte markbedragen, in toepassing van nog te publiceeren nadere uitvoerende bepalingen, tegen aflevering van zijn rentecoupon na den vervaldatum fundeeringsschuldbekentenissen van de Konversions Kasse ter hoogte van het nominaal bedrag van de rentecoupons en in de valuta waarin deze rente-coupons luiden te verkrijgen. Deze fundeeringsschuldbekentenissen vervallen 1 Januari 1945 en zullen een rente van 3 pct. per jaar van den vervaldag van de rentecoupons af opleveren, bij een amortisatie van jaarlijks 3 pct. van het circuleerend bedrag door koop of uitloting. Kapitaal, rente en amortisatiebedragen dezer schuldbekentenissen zijn voorzien van een garantie van de Rijksregeering.

De verbodsbepalingen der verordening inzake het deviezenverkeer van 23 Mei 1932 en de voorschriften van de wet inzake de betalingsverplichtingen ten opzichte van het buitenland van 9 Juni 1933 worden voor deze garantie niet toegepast.

3. Ten einde het voldoen aan den wensch van de houders der rente-coupons, welke de voorkeur geven aan betaling in contanten in plaats van aan fundeeringsschuldbekentenissen, neemt de Rijksbank de verplichting op zich (onder voorbehoud van hieronder vermelde herroeping) op basis van de bij de Konversions Kasse gestorte bedragen in rijksmark, de rentecoupons of de tegen vroeger afgeleverde rentecoupons verworven fundeeringsschuldbekentenissen te koopen tegen 40 pct. van de nominale waarde. De houders van rentecoupons hebben het recht de betaling van den koopprijs tegen afgifte van de rentecoupons of tegen uitlevering van de in ruil van de rentecoupon vroeger verkregen fundeeringsschuldbekentenissen te allen tijde, maar op zijn vroegst zes maanden na vervaldatum van de betreffende coupons of van de oorspronkelijke rentevordering, te verlangen.

De Rijksbank behoudt het recht voor dit aanbod van betaling in contanten na voorafgaande aankondiging van 30 dagen terug te trekken. Zij zal genoemde 40 pct. kunnen verhoogen, mits zij in staat is zulks te doen.

4. Het bovenstaande alternatieve aanbod kan door de houders van de rentecoupons worden aanvaard voor de rente van het eerste halfjaar of van het tweede halfjaar of beide semesters door aflevering van de betrekkelijke rentecoupon.

5. Bovenstaande regeling geldt niet slechts voor rentecoupons, maar ook voor alle rente, dividenden, en andere geregeld terugkeerende betalingen van dergelijken aard, welke in toepassing van de wet van 9 Juni 1933 over de betalingsverplichtingen aan het buitenland dienen te worden gedaan bij de Konversions Kasse voor de Duitsche buitenlandsche schulden, onafhankelijk van het feit, of zij geschieden op basis van rentecoupons of niet.

6. Een transfer van amortisatiebedragen en vervallen kapitaalbedragen vindt niet plaats. Aan deze bedragen worden latere bepalingen gewijd.

7. De Rijksbank zal alle voor het uitvoeren van bovenstaande regeling noodzakelijke maatregelen spoedig bekend maken.

Het communiqué zegt voorts nog, dat het loopende betalingsverkeer tegenover het buitenland door bovenstaande regeling, welke uitsluitend geldt voor verplichtingen, waaraan bij de Konversions Kasse wordt voldaan, niet wordt getroffen. Voor zoover de genomen beslissing de verplichtingen van de Rijksregeering betreft, heeft deze haar toestemming reeds verleend. Zij heeft hierdoor, aldus dr. Schacht, bewezen dat Duitschland niet van plan is de bestaande verdragen op eenzijdige wijze te veranderen. Dr. Schacht sprak bij het bekend maken van deze voorstellen nog de hoop uit, dat gezien deze houding der Duitsche regeering, ook de schuldeischende landen het noodige begrip zouden hebben voor de positie van Duitschland. Gedwongen maatregelen op het gebied van internationale economische betrekkingen zullen het probleem niet oplossen, noch voor den enkeling, noch voor de gemeenschap. Een tegemoetkomende houding, geduld en goede wil zijn noodig, indien de wereld niet nieuwe economische tegenslagen wil beleven. Moge tegenover de goede wil van Duitschland ook de goede wil van de buitenstaanders en het buitenland niet ontbreken.

Nederland. — Naar wij van zeer bevoegde zijde vernemen, blijft door het Duitsche transfer-moratorium de mogelijkheid bestaan voor een afzonderlijke regeling voor Nederland. De onderhandelingen, die van Nederlandsche zijde te Berlijn worden gevoerd, gaan door.

Volgens mr. L. J. A. Trip, president van de Nederlandsche Bank, zal dit transfer-moratorium beschouwd moeten worden als een maatregel van Duitschland om bij de onderhandelingen de handen vrij te hebben. Z.i. zal het

het verloop der onderhandelingen zelf niet storen, daar deze waarschijnlijk gewoon door zullen gaan, waarbij Duitschland zal trachten met iederen crediteur een overeenkomst te treffen, om tegen uitbreiding van zijn exportmogelijkheden verlichting van het moratorium te geven.
Engeland. — In financieele kringen gaan stemmen op, om er bij de regeering op aan te dringen een houding als thans door Duitschland t.a.v de Engelsche obligatiehouders wordt aangenomen, niet te dulden. Men wijst daarbij op de mogelijkheid van clearing.
Ver. Staten. — Algemeen is men van oordeel, dat wanneer het moratorium op de buitenlandsche schulden over zes maanden eindigt, deze schulden denzelfden weg zullen opgaan als na het Hoover-moratorium van 1931 is geschied met de reparatie- en oorlogsschulden.
Frankrijk. — Als gevolg van de maatregelen der Duitsche regeering, waardoor ook Frankrijk, zij het dan geen zeer groote, schade lijdt, bereidt de Fransche regeering zich voor, in afwachting van de officieele Duitsche nota haar houding te bepalen.
Zwitserland. — De directie der Bank voor Internationale Betalingen heeft in haar qualiteit van trustee voor de Youngleening geprotesteerd tegen het besluit van Duitschland een moratorium uit te vaardigen. Hiervan heeft zij mededeeling gedaan aan de andere belanghebbende regeeringen. **(Vorig bericht blz. 420 H.)**

16 JUNI 1934

A. **ITALIË. — Duitsch onderricht in Tirol. —**
In Italiaansch Tirol is een decreet afgekondigd, waarbij aan schoolkinderen wordt toegestaan viermaal per week Duitsche lessen te nemen, terwijl tevens machtiging is verleend tot het openen van particuliere Duitsche scholen en cursussen. Dit besluit van de Italiaansche regeering is in de geheele provincie Tirol met groote vreugde ontvangen. Sedert de annexatie van Tirol door Italië waren de Duitsche scholen opgeheven en was het onderwijs in de Duitsche taal verboden. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

17 JUNI 1934

B. **POLEN. — Minister van Binnenlandsche Zaken Pieracki vermoord. —**
Op 15 Juni heeft een onbekend gebleven dader op den Poolschen minister van Binnenlandsche Zaken Pieracki drie revolverschoten gelost, toen hij het clubgebouw van de regeeringspartij wilde binnengaan om te lunchen. Zwaar gewond werd de minister naar het naastbijzijnde hospitaal vervoerd, waar hij aan de bekomen verwondingen overleed. (Polska Agencia Telegraficzna)

C. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Woningwet. —**
De Eerste Kamer heeft de wijziging der Woningwet met 25 tegen 12 stemmen aangenomen. (N. R. C.)

D. **NEDERLAND. — Eerste Kamer. — Zuiderzeefonds. —**
Op 13 Juni behandelde de Eerste Kamer de begrooting van het Zuiderzeefonds voor het jaar 1934, ditmaal van bijzonder belang, omdat op deze begrooting een memoriepost voorkomt betreffende de Noord-Oostelijke inpoldering, waarmede beoogd wordt de volksvertegenwoordiging in de gelegenheid te stellen zich over de verdere droogmaking van het IJselmeer te kunnen uitspreken. De Eerste Kamer nam deze begrooting aan met 26 tegen 4 stemmen. (Het Volk)

E. **RIJKSKANSELIER HITLER'S BEZOEK AAN MUSSOLINI. —**
Op 14 Juni hebben Mussolini en Rijkskanselier Hitler in de villa Pisani te Stra bij Venetië geconfereerd. Op 16 Juni is Rijkskanselier Hitler naar Duitschland teruggekeerd. Als resultaat dezer conferentie meldt Reuter, dat Duitschland de onafhankelijkheid van Oostenrijk zal erkennen. Ten aanzien van de bewapening is niets definitiefs besloten. De interpretatie van de officieele communiqué's van Duitsche en van Italiaansche zijde is verschillend. In een Reuter-telegram van 16 Juni wordt het volgende gemeld uit Venetië: men maakt hier de opmerking, dat er een verschil van interpretatie bestaat tusschen Italië en Duitschland ten aanzien van de twee voornaamste punten van de overeenkomst van Hitler met Mussolini: 1ste. de erkenning van de onafhankelijkheid van Oostenrijk; 2de. de terugkeer van Duitschland naar den Volkenbond op voorwaarde, dat alle rechten van Duitschland op pariteit van bewapening erkend worden. Ten aanzien van het tweede punt is de Italiaansche interpretatie categorisch, die van Duitschland meer gereserveerd. Duitschland aanvaardt in beginsel de onafhankelijkheid van Oostenrijk en het herstel van normale Duitsch-Oostenrijksche betrekkingen, maar in Duitsche kringen wordt onderstreept, dat Duitschland immer de onafhankelijkheid van Oostenrijk aanvaard heeft en het herstel van normale betrekkingen heeft gewenscht op bepaalde voorwaarden, welke nu ook nog gelden. Deze voorwaarden zijn niet gespecificeerd, maar zouden de erkenning van de nat.-socialistische beweging in Oostenrijk inhouden. Het is twijfelachtig of dergelijke voorwaarden voor de andere partijen aannemelijk zijn. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

18 JUNI 1934

F. **NED. OOST-INDIË. — Opening van den Volksraad. — Rede van den Gouverneur-Generaal, Jhr. Mr. B. C. de Jonge. —**
Op 15 Juni 1934 had te Batavia de opening van de zitting van den Volksraad plaats door den Gouverneur-Generaal.
Aan de rede van den Gouverneur-Generaal, jhr. mr. B. C. de Jonge, is het volgende ontleend: Spr. kan de verleiding niet weerstaan, terug te zien op de bijkans 3-jarige samenwerking, onder buitengewoon moeilijke omstandigheden. Men heeft de verhouding tusschen de regeering en den Volksraad slecht genoemd. Spr. trachtte steeds sober doch zakelijk te zijn en legde wel eens moties naast zich neer, paste conflictregelingen toe, misschien meer dan anders het geval was, doch nooit lichtvaardig.
Uw zittingsperiode ligt als het ware beklemd tusschen twee inkomstencijfers: 500 millioen gulden bij het begin, 250 millioen gulden bij het eind.
Versoberingen. — Vervolgens zei de Gouverneur-Generaal, dat hij het karakter in de hoogst ernstige consequenties der reeds doorgevoerde versoberingen van overheidsorganen aan de hand van één voorbeeld wilde toelichten, n.l. de vermindering van het corps landsdienaren. Werden van 1925—1930 gemiddeld 2500 millioen pensioen per jaar toegekend, in 1931 was dit 3300 en in 1932 en 1933 tezamen 860 millioen. De opwachtgeldstellingen zijn toegenomen van 275 op 1 Jan. 1931 tot ongeveer 3700 op 1 Jan. 1934. Het personeel in vasten burgerlijken dienst verminderde met 14500 man, waarbij de duizenden ontslagen tijdelijke en losse krachten. Er bestaat reden, dat het peil van 300 millioen in de toekomst bereikt zal worden. Niettemin is ondanks de toegepaste versobering de begrooting 1935 afgesloten met een tekort van 75 millioen gulden, n.l. 87 millioen gulden tekort op den gewonen dienst, waarvan een bate van 12 millioen op den buitengewonen dienst kan worden afgetrokken. De middelen moesten in totaal voor 1935 ongeveer 50 millioen lager worden geraamd dan verleden jaar, welke achteruitgang gedeeltelijk kan worden toegeschreven aan inkomstenderving, waarmee 13 millioen gulden gemoeid is.
Geen nieuwe heffingen. — Spr. bevestigt, dat geen nieuwe heffingen in het voornemen liggen en constateert, dat de economische samenwerking met Nederland in den laatsten tijd betere resultaten geeft.
De economische verhoudingen met het buitenland komen in een meer helder licht te staan. De theerestrictie komt in een betere prijsstijging. Spr. herinnert aan de kina- en rubberrestrictie.
De verhouding tot Japan. — Er is goede grond om aan te nemen, dat de besprekingen met Japan zullen worden gevoerd in de traditioneele sfeer van nauwe vriendschap, welke sedert 300 jaar de relaties tusschen beide landen

CURIE (Madame Marie). Den 4en Juli 1934 overleed de groote natuurkundige Madame Curie, die met haar man, Pierre Curie, het polanium en het radium ontdekte.

kenmerkt en dat zij zullen leiden tot een voor beide partijen niet alleen aannemelijk, doch bevredigend resultaat.
De Suikersituatie. — Spr. noemde voorts de suikersituatie in hooge mate zorgwekkend en merkte op, dat meer en meer de overtuiging veld wint, dat een gedeelte van het productieapparaat blijvend buiten werking zal moeten worden gesteld.
Het onderwijs. — Spr. kondigde sluiting der cultuurschool, voorts inkrimping der formaties bij de politie en een ingrijpende bezuiniging op onderwijs (onderwijs terug peil 1919) aan. Hierdoor zal de onderwijsbegrooting tot ruim 29 millioen worden teruggebracht.
De gezondheidstoestand bleef bevredigend, doch het verloop der pest geeft reden tot bezorgdheid, aangezien in 1933 het topcijfer van 16800 sterfgevallen werd bereikt.
Spr. memoreerde vervolgens de instelling van het Dept. van Verkeer en Waterstaat. Het luchtverkeer beweegt zich in opgaande lijn door de schitterende organisatie der K.L.M. en de K.N.I.L.M.
Een éclatante daad als de versnelde Kerstvlucht van de Pelikaan moge hier niet onvermeld blijven.
Op Waterstaatgebied werd veel gedaan voor verhooging van welvaart en werkverschaffing.
Het rapport-Idenburg. — Ten aanzien van het militaire departement merkt spr. op, dat het rapport van Idenburg nog niet in openbare discussie kon worden gebracht. Het is mij een voorrecht, aldus spr., dat de geest bij de marine weer vertrouwen geeft en hetgeen in het verleden ligt, als afgedaan kan worden beschouwd.
Tenslotte wees de Gouverneur-Generaal op het verheugend feit, dat de politieke situatie minder zorg baart dan in langen tijd het geval is geweest. In dit verband wees spr. op het ingrijpen bij de P.N.I. en op de voortdurende waakzaamheid en dat de regeering steunt datgene, wat leidt tot de verbetering der wettige organen. Met groote dankbaarheid erkende spr. dat onder alle bevolkingsgroepen zware offers op voorbeeldige wijze zijn aanvaard, dat met moed door velen aan den ernstigen tegenslag het hoofd is geboden.
Na te hebben gewezen op het feit, dat ook in den Volksraad geen verslapping of ontmoediging mag post vatten, vroeg spr. om ook dit jaar de beste krachten te gebruiken. Moge onder Gods zegen land en volk daarvan de vruchten plukken. (Aneta) **(Vorig bericht blz. 305 C.)**

19 JUNI 1934

A. **MR. M. P. L. STEENBERGHE. — Minister van Economische Zaken. —**
Met ingang van 25 Juni is de minister van Staat, minister van Koloniën, voorzitter van den Raad van ministers, dr. H. Colijn, eervol ontheven van het beheer ad interim van het Departement van Economische Zaken, met dankbetuiging voor de door hem in dezen den lande bewezen diensten.
Thans is benoemd tot minister van Economische Zaken mr. M. P. L. Steenberghe (als opvolger van mr. T. J. Verschuur), voorzitter der Algemeene R.K. Werkgeversvereeniging.
Mr. Maximilien Paul-Léon Steenberghe werd 2 Mei 1899 te Leiden geboren. Hij volgde het stedelijk gymnasium te Utrecht en studeerde in de rechten aan de Rijksuniversiteit aldaar. Op 24 Nov. 1920 promoveerde hij op stellingen tot doctor in de rechtswetenschappen en nog geen maand later was hij juridisch adviseur van de N.V. Textielfabrieken H. v. Puyenbroek, te Goirle, van welke maatschappij hij sedert 15 Juli 1921 directeur is. In dat zelfde jaar werd hij bestuurslid en in 1929 vice-voorzitter van de Ned. R.K. Vereeniging van Werkgevers in de Textielnijverheid.
In 1922 werd hij lid van den Ned. Werkloosheidsraad, in 1924 bestuurslid van de Alg. R. K. Werkgeversvereeniging, waarvan hij sedert 1 Januari 1931 voorzitter is. Tevens werd hij in datzelfde jaar voorzitter van het R.K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen.
Sedert 1927 is de heer Steenberghe lid van den Partijraad van de R.K. Staatspartij en lid van den Nijverheidsraad, sinds 1929 is hij bovendien lid van den Hoogen Raad van Arbeid, in 1926 was hij reeds benoemd tot lid van de Centrale Commissie voor de Statistiek. Hij ging in 1927 als afgevaardigde der regeering naar de Econ. Volkenbondsconferentie, een jaar later was hij secretaris van het Praagsche congres van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede. In 1930 richtte mr. Steenberghe de R. K. Werkgeversinternationale op, waarvan hij de eerste voorzitter werd, ook maakte hij in dat jaar een studiereis naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.
De heer Steenberghe is voorts commissaris van een aantal Nederlandsche en Belgische fabrieken. Hij publiceerde een groot aantal artikelen o.a. in de „Econ. Statistische Berichten", de „R. K. Werkgever" en de „Nederlandsche Mercuur", en in 1928 werd het door hem voor de R. K. Staatspartij uitgebrachte praeadvies over Bedrijfsorganisatie gepubliceerd.
Ook in de kringen der Maatschappij van Nijverheid heeft mr. Steenberghe zich bewogen. (De Maasbode)
(Vorig bericht blz. 405 A.)

B. **NEDERL. OOST-INDIE. — Begrooting voor 1935. —**
De Directeur van Financiën heeft den Volksraad de ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1935 aangeboden.
In de bij deze ontwerp-begrooting overgelegde Financieele Nota wordt opgemerkt, dat de raming der middelen is geschied op basis der verhoudingen van dit oogenblik. Zonder met nieuwe heffingen rekening te houden bedraagt het totaal der ramingen van de ontvangsten voor het jaar 1935 *f* 245.600.000 of *f* 41.300.000 minder dan voor 1934 was geraamd.
Het verschil wordt als volgt verklaard: belastingen *f* 45.500.000 minder, landsbedrijven *f* 3.500.000 meer, diverse middelen *f* 700.000 meer. In de Nota worden deze verschillen nog nader toegelicht, waarbij op de vele ontheffingen der landrente wordt gewezen en op de mindere raming der inkomstenbelasting en crisisheffing ad *f* 10.500.000. De raming der vermogensbelasting is *f* 200.000 hooger gesteld. De vennootschapsbelasting blijft ook voor 1935 met 100 opcenten verhoogd.
Ten aanzien van de nieuwe heffingen verklaart de Financieele Nota dat van de in te voeren loonbelasting een opbrengst van *f* 5 millioen wordt verwacht.
Landsuitgaven. — De raming der Landsuitgaven voor 1935 bedraagt *f* 333.000.000.
De Financieele Nota bevat hieromtrent de mededeeling, dat de salarisherziening een nadere bezuiniging van *f* 9 millioen doet verwachten, terwijl de pensioenskorting een mindere uitgaaf van *f* 7.000.000 zal meebrengen. Ook de conversie heeft het uitgavenbudget gunstig beïnvloed.
Vorige dienstjaren. — Uit het overzicht der afgeloopen jaren, dat in de Financieele Nota is opgenomen, blijkt, dat het tekort voor het dienstjaar 1932 nader kan worden bepaald op rond *f* 140.000.000 voor den gewonen dienst en rond *f* 131.000.000 voor den geheelen dienst. Voor het dienstjaar 1933 bedraagt het tekort op den gewonen dienst *f* 124.000.000 en op den geheelen dienst *f* 100 millioen.
De eindcijfers voor het dienstjaar 1934 zullen *f* 242.000.000 aan inkomsten bedragen, terwijl het tekort zoo mogelijk beperkt zal blijven tot *f* 113.000.000 voor den gewonen dienst. De buitengewone dienst laat dit jaar een aanzienlijk overschot, waardoor het reëele tekort voor 1934 *f* 96.000.000 wordt, hetgeen *f* 6.000.000 meer is dan geraamd was.
Op de uitgaven in 1934 vormen de voornaamste meevallers *f* 14.000.000 aan lager rente en aflossing, *f* 10.000.000 minder onderwijskosten, *f* 3.000.000 minder voor het binnenlandsch bestuur, en ruim *f* 4.000.000 minder voor het departement van Oorlog.
De personeelskosten, die in 1932 nog *f* 157.600.000 bedroegen, zullen in 1935 *f* 118.200.000 bedragen. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 402 I.)

C. **FRANKRIJK. — De gebeurtenissen van 6 Febr. 1934.**
De commissie tot onderzoek naar de gebeurtenissen op 6 Februari '34 is tot de conclusie gekomen, dat de overheid dien dag geen bevel tot vuren heeft gegeven. Dit bevel is ook niet gegeven door den prefect, noch door Marchand, een der chefs van de stedelijke politie. (Le Temps).
(Vorig bericht blz. 378 G.)

20 JUNI 1934

A. **LITAUEN. — Prof. Woldemaras veroordeeld. —**
Het Litausche telegraafagentschap publiceert het volgende communiqué omtrent het proces tegen Woldemaras. Op 17 juni heeft het militaire gerechtshof de zaak Woldemaras behandeld. De beklaagde werd schuldig bevonden. Hij heeft in gemeenschap met anderen door een gewapenden opstand getracht de bestaande Litausche regeering ten val te brengen.
Wegens dit feit heeft het militaire gerechtshof Woldemaras veroordeeld tot 12 jaar zware kerkerstraf.
(Litausch Telegraafagentsch.) **(Vorig ber. blz. 420 K.)**

B. **DUITSCHLAND. — Evangelische Kerkenbond. - Zes evangelische waarheden te Barmen opgesteld. —**
De eerste zitting van de Vrije Rijkssynode („Belijdenissynode van de Duitsche Evangelische Kerk") te Barmen, is op 4 Juni geëindigd.
De synode heeft zes „evangelische waarheden" opgesteld. Deze worden als volgt samengevat:
1. Jezus Christus gelijk Hij ons is geopenbaard in de Heilige Schrift, is het eenige woord Gods dat wij hooren, dat wij moeten vertrouwen en gehoorzamen in leven en in dood. De ketterij, dat de Kerk behalve dit eene woord nog andere gebeurtenissen en machten en waarheden dan de openbaring van God kan en moet erkennen, wordt verworpen.
2. God door Jezus Christus, eischt ons geheele leven op. De ketterij, dat er levenssferen kunnen bestaan, die niet tot Hem behooren, maar aan andere meesters, wordt verworpen.
3. De Christelijke Kerk is een gemeenschap van broeders en behoort alleen aan Christus. De ketterij, dat de Kerk met haar zending en organisatie kan handelen gelijk zij begeert en deze kan overleveren aan de dwalingen van tijdelijk overheerschende philosophische en politieke overtuigingen, wordt verworpen.
4. De diensten van de Kerk zijn er niet om den eenen man heerschappij te geven over den ander, maar voor de uitoefening van het beheer, dat toevertrouwd is aan en vereischt wordt van de geheele gemeenschap. De ketterij, dat de Kerk kan en moet, afgescheiden van deze bediening, zichzelf geven of zichzelf moet laten geven leiders, die regeerende macht hebben, wordt verworpen.
5. Het Evangelie zegt ons, dat de staat de Goddelijke taak heeft te zorgen voor wet en orde in een nog niet bevrijde wereld, een wereld waarin ook de Kerk haar plaats heeft. De Kerk erkent in dankbaarheid en eerbied jegens God de weldaden van dit zijn bevel. De ketterij dat de staat boven en buiten zijn bijzondere taak de eenige en uitsluitende regelaar moet en kan worden van het menschelijke leven en aldus tevens de roeping van de Kerk vervullen, wordt verworpen. Ook de ketterij dat de Kerk boven en buiten haar eigen speciale taak karakteristieke staatskenmerken, staatszaken en staatswaardigheden op zich moet nemen en aldus zelf een staatsorgaan worden, wordt verworpen.
6. De zending van de Kerk waarin haar vrijheid geworteld is, bestaat in het prediken voor een ieder, in Christus' plaats en daardoor in den dienst van Zijn Woord, van de boodschap van de Genade Gods. De ketterij dat de Kerk het woord en de werken van den Heer in dienst kan stellen van welke willekeurig gekozen verlangens, doeleinden en plannen ook, wordt verworpen. (Evang. Persdienst)
(Vorig bericht blz. 418 A.)

C. **SPANJE. — Conflict in Cortes. —**
Het conflict tusschen de centrale regeering en den linkervleugel der Catalanen over de uitspraak van de rechtbank ter bescherming der grondwet, heeft een ernstige wending genomen.
De parlementaire groep der linksche Catalanen heeft namelijk besloten zich uit de Cortes terug te trekken, in afwachting van een wijziging der tegenwoordige politiek van de regeering te Madrid. Uit solidariteit hebben de nationalistische Basken zich bij de Catalanen aangesloten. Het aantal afgevaardigden, dat niet meer aan de beraadslagingen in de Cortes zal deelnemen, bedraagt 36, waarvan 14 Basken. (El Sol) **(Vorig bericht blz. 340 D.)**

D. **INTERNATIONAAL ARBEIDSBUREAU. — Vereenigde Staten. — Toetreding. —**
De internationale Arbeidsconferentie heeft besloten tot de regeering der Ver. Staten een officieele uitnoodiging te richten met het verzoek haar plaats in de internationale arbeidsorganisatie in te nemen. Er wordt op gewezen, dat deze uitnoodiging geen verplichtingen met zich brengt, die voortvloeien uit het Volkenbondsverdrag.
(Vorig bericht blz. 345 A.)

21 JUNI 1934

E. **EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA. — Termijn 15 Juni 1934.**
De Vereenigde Staten hebben bericht ontvangen van de volgende landen, dat zij op 15 Juni 1934 niet zullen betalen: Italië, Polen, Roemenië, Hongarije, Frankrijk, België, Tsjecho-Slowakije, Estland, Joegoslavië, Litauen en Engeland.
Alleen Finland heeft den termijn betaald (166.538 dollar). De Ver. Staten hebben nog 22.6 milliard dollar van het buitenland te vorderen. (Daily Telegr.).
Amerika's nota aan Engeland. —
In de op 29 Mei '34 aan Engeland gerichte nota van de Ver. Staten over de betaling der oorlogsschulden verlangt Amerika niet alleen den volledigen halfjaarlijkschen per 15 Juni vervallenden termijn, maar eischt ook alsnog betaling van het verschil tusschen de erkenningsbetaling en het totaal van de bedragen die 15 Juni en 15 December van het vorige jaar kwamen te vervallen. Ook wordt in deze nota verlangd, dat alsnog betaling plaats vindt van de bedragen die tijdens het Hoover-moratorium kwamen te vervallen.
Engelsche antwoord-nota. —
De Engelsche regeering heeft op 7 Juni '34 op de aan haar door de Ver. Staten gerichte nota inzake de Oorlogsschulden o.a. het volgende geantwoord:
De Britsche regeering ziet geen aanleiding haar standpunt, uiteengezet in haar nota van 1 December 1932 te wijzigen, bij welke gelegenheid zij had toegelicht waarom naar haar meening het toenmaals bestaande systeem der intergouvernementeele schuldverplichtingen was mislukt. De huidige regeling legt op het Britsche volk een last, welke onredelijk is en niet na te komen wegens de behandeling welke aan andere landen is toegestaan. De oorlogsvoorschotten hebben in het geheel 4277 millioen dollar bedragen, terwijl betaald is 2025 millioen. Het nominale bedrag der nog openstaande schuld bedraagt $ 4.713.785.000. **(Vorig bericht blz. 413 A.)**

F. **DUITSCHLAND. — Kerrl wordt rijksminister zonder portefeuille. —**
De rijksminister heeft thans op voorstel van den rijkskanselier den Pruisischen minister van justitie Kerrl benoemd tot rijksminister zonder portefeuille. Hij blijft Pruisisch staatsminister. Van zijn functie als Pruisisch minister van Justitie heeft de rijkskanselier hem op zijn verzoek en op voorstel van den Pruisischen ministerpresident ontheven. Tegelijkertijd heeft de rijkskanselier den rijksminister van justitie, dr. Gürtner, als een nieuwe stap op den weg der rijksreorganisatie, belast met de waarneming der zaken van den Pruisischen minister van Justitie. (Berl. Tagebl.)
(Vorig bericht blz. 355 H.)

22 JUNI 1934.

G. **H. M. DE KONINGIN-MOEDER — Het sociale werk wordt voortgezet. —**
H. M. de Koningin wenscht, bijgestaan door Prinses Juliana, geheel in den geest van de Koningin-Moeder al datgene te doen, wat Haar beschikbare tijd en krachten zullen toelaten, ten einde aan allen, voor wie de Koningin-Moeder Haar medeleven en warme belangstelling getoond heeft, dit gemis zooveel in Haar vermogen ligt, te vergoeden. **(Vorig bericht blz. 396 E.)**

In aansluiting op het bovenstaande kan gemeld worden, dat Hare Majesteit reeds, wat de stichtingen Oranje Nassau's Oord en Koningin Emma Jubileum Fonds betreft, geheel in de plaats van haar Moeder treedt, terwijl ook het werk van de Commissie van Weldadigheid van Koningin Emma te Baarn en te Soest wordt voortgezet. De Koningin heeft Prinses Juliana verzocht, en bereid gevonden, de leiding hiervan op Zich te nemen, binnen de grenzen en langs de lijnen die de Koningin-Moeder Zich had gesteld. (Het Vaderland).

A. NEDERLAND. — Handelsverdrag met Spanje geteekend. —
Het handelsverdrag tusschen Nederland en Spanje, dat op den 19en Mei te Madrid werd geparafeerd, is op 16 Juni aldaar geteekend. (Vaz Dias).

B. NEDERLAND. — Handelsverdrag met Portugal geparafeerd. —
Op 19 Juni is te Lissabon een handels- en scheepvaartverdrag geparafeerd. Met ingang van 1 Juli zullen goederen, naar Portugal verscheept onder Nederlandsche vlag, dezelfde voorrechten genieten als bij verlading onder Portugeesche vlag.
(Ned. Tel. Agentsch. Reuter, Vaz Dias)

23 JUNI 1934

C. POLEN. — Minister-president Kozlowski tevens Minister van Binnenlandsche Zaken. —
De Poolsche Staatspresident heeft Minister-president Kozlowski benoemd tot Minister van Binnenlandsche Zaken als opvolger van den vermoorden Minister Pieracki, met behoud van zijn functie van Minister-president.
(Polska Agencia Telegraficzna).
(Vorig bericht blz. 413 F.)

25 JUNI 1934

D. DE 18e INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TE GENÈVE. — Commissies. —
De 18e Internationale Arbeidsconferentie, op 4 Juni te Genève geopend, heeft besloten negen commissies in het leven te roepen, n.l. 1. voor de werkloosheidsverzekering; 2. voor de ouderdomsrente voor buitenlandsche arbeiders; 3. voor de glasfabrieken; 4. voor beroepsziekten; 5. voor ondergrondschen arbeid voor vrouwen; 6. nachtarbeid voor vrouwen; 7. reglementskwesties; 8. naleving der geratificeerde conventies; 9. nieuwe ingediende resoluties.
Een commissie voor de verkorting van den arbeidstijd is nog niet benoemd.

40-urenweek. —
De commissie voor de 40-urenweek heeft op 15 Juni de beraadslagingen beëindigd en de eindstemming gehouden over de ontwerp-conventies voor de arbeidsweek in de industrie en den handel, in den vorm, zooals deze na de debatten en na de aanneming van tal van amendementen der arbeidersgroep waren geredigeerd. Het ontwerp tot invoering van de veertig-urige arbeidsweek in de industrie is aangenomen met vijftig tegen acht stemmen, dat betreffende de veertig-urige arbeidsweek in den handel met 53 tegen 8 stemmen. Zooals uit de stemmencijfers blijkt, hebben vrijwel alle regeeringsgedelegeerden zich van stemming onthouden, terwijl de werkgevers geheel ontbraken.

Uitvoering van openbare werken. —
Na een uitvoerig debat heeft de Internationale Arbeidsconferentie te Genève in haar zitting van 20 Juni '34 met 85 tegen 1 stem een resolutie aangenomen, waarin gewezen wordt op de doelmatigheid van de uitvoering van openbare werken als middel tot vermindering van de crisis, terwijl de Raad van beheer opdracht krijgt zich regelmatig op de hoogte te laten houden van de openbare werken, die in de verschillende landen in uitvoering zijn of omtrent de uitvoering waarvan plannen worden ontworpen. Ten aanzien van de uitvoering van internationale openbare werken zal de Raad van Beheer, in overleg met de betrokken instanties van het Volkenbondssecretariaat, de voor de uitvoering noodige samenwerking tusschen de betrokken staten trachten te vergemakkelijken.

Eindstemmingen. —
De Internationale Arbeidsconferentie heeft in eindstemming de ontwerp-conventie over de werkloosheidsverzekering aangenomen met 80—8 stemmen. De Nederlandsche regeeringsgedelegeerden, prof. Aalberse en mr. Joekes en de arbeidsgedelegeerde Serrarens stemden voor, de werkgeversgedelegeerde, mr. Cort van der Linden stemde tegen. Daarna werd de aanbeveling inzake de werkloosheidsverzekering, die een aantal wenschen bevat, welke de minimumeischen der conventie verre te boven gaan, met 72—19 stemmen aangenomen. Ditmaal stemden de regeeringsgedelegeerden met de werkgeversvertegenwoordigers tegen. Ook werd nog de hoofdelijke stemming gehouden over de resolutie van Serrarens en Jouhaux betreffende de bescherming der sociale belangen der arbeiders in het Saargebied na de volksstemming. Er werden 40 stemmen voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat het quorum niet bereikt was. Bij de hoofdelijke stemming werden 50 stemmen voor en 10 tegen uitgebracht, zoodat het quorum van 70 nog steeds ontbrak. De resolutie van Serrarens en Jouhaux werd dus niet aangenomen. Prof. Aalberse, mr. Joekes en Serrarens stemden voor, mr. Cort van der Linden onthield zich van stemming.
De conferentie heeft zich ook nog bezig gehouden met het probleem der 40-urenweek. De werkgeversgroep stond op het standpunt, dat de kwestie beter geheel van de agenda zou kunnen worden afgevoerd. Tenslotte werd een resolutie aangenomen, die er den raad van beheer de beslissing over geeft, de kwestie weer aan te vatten, indien de kansen in dit opzicht beter worden en haar onder omstandigheden op de agenda van de conferentie van het volgende jaar te plaatsen. **(Vorig bericht blz. 308 D.)**

E. BALKAN-PACT. — Joegoslavië. —
Koning Alexander heeft op 22 Juni '34 het Balkan-pact onderteekend op grond van artikel 65 van de Zuid-Slavische grondwet die den vorst machtiging verleent om zuiver politieke overeenkomsten zonder voorafgaande toestemming van het parlement te onderteekenen.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 381 F.)**

26 JUNI 1934

F. NEDERLAND. — Verbruik en waarde van Sigaren, Sigaretten en Tabak van 1924—1933. —
In aansluiting aan ons bericht pag — geven wij een volledige lijst van het verbruik en de waarde van sigaren, sigaretten en tabak van 1924—1933.

	SIGAREN:	
Jaren	Aantal	Waarde in totaal
1933	1.409.333	f 74.070.841
1932	1.354.693	79.973.905
1931	1.369.415	89.637.137
1930	1.369.650	94.067.641
1929	1.346.089	92.703.070
1928	1.266.889	87.539.611
1927	1.197.612	82.987.312
1926	1.145.089	81.060.458
1925	1.062.972	77.424.049
1924	1.036.846	75.598.509

SIGARETTEN:		TABAK:	
Aantal	Waarde in tot.	Hoeveelh. in kg.	Waarde in tot.
3.914.473	44.615.817*)	12.743	24.765.389
3.655.425	49.087.765*)	12.914	27.187.513
3.554.017	58.484.557*)	12.312	28.338.182
3.589.552	61.672.821	11.577	27.295.923
3.179.577	53.651.098	11.299	26.670.707
2.790.691	46.676.688	11.751	27.698.867
2.590.893	43.327.706	11.845	27.840.195
2.369.075	40.545.836	12.540	30.180.599
1.981.680	34.716.226	10.622	26.134.473
2.506.865	42.486.682	14.596	33.869.997

*) Met inbegrip van de door het Departement van Financiën afgeleverde „aanvullingszegels", ter voldoening van de sinds 1 Juni 1931 verschuldigde opcenten op den accijns voor sigaretten, stijgt de waarde der gebanderolleerde sigaretten over 1931 tot *f* 61.589.941, over 1932 tot *f* 55.170.348 en over 1933 tot *f* 50.634.666. (Centr. Bur. v. d. Statistiek)

A. **VEREEN. STATEN. — Zilverwet. — Arbitragewet.** President Roosevelt heeft op 20 Juni '34 de zilverwet onderteekend en in overeenstemming met de nieuwe arbitragewet de minister van Arbeid, Francis Perkins benoemd tot bemiddelaarster in het arbeidsconflict in de staalindustrie. **(Vorig bericht Zilver blz. 419 D.)**

B. **KLEINE ENTENTE. — Besprekingen. —** Op de bijeenkomst van de Kleine Entente, die te Boekarest werd gehouden, zijn de verontrustende symptomen besproken voor den vrede in Europa.
Titulescu, Benesj en Jeftitsj namen aan de besprekingen deel. Hun voornaamste besluiten zijn:
1e. Iedere poging moet in het werk gesteld worden om de ontwapeningsconferentie te doen besluiten met een conventie;
2e. De staten der Kleine Entente zullen hun volledigen steun geven aan alle veiligheidsvoorstellen en deelnemen aan regionale overeenkomsten;
3e. De Kleine Entente zal met de andere landen samenwerken voor het economisch herstel van Europa;
4e. De staten der Kleine Entente hernieuwen hun besluit om zich krachtig te verzetten tegen een terugkeer der Habsburgers in Oostenrijk;
5e. Goede betrekkingen zullen worden gehandhaafd met alle landen, vooral met die landen, welke aan de Staten der Kleine Entente en Polen grenzen.
(Nederl. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht 372 G.)**

27 JUNI 1934

C. **NEDERL. OOST-INDIË. — Invoerrecht op Jenever en Wijn. —** In Staatsblad 1934 Nos. 375 en 376 zijn afgekondigd de Regeeringsverordeningen, waarbij bepaald is dat het invoerrecht voor vermengde en onvermengde jenever is gefixeerd naar een sterkte van 40 %.
De invoerrechten op wijn op fust worden verhoogd van *f* 9.— tot *f* 13.50, voor mousseerenden wijn op flesschen van *f* 21.— op *f* 42.— per 100 flesschen, die voor anderen wijn op flesschen van *f* 10.50 op *f* 21.— per 100 liter.
Beide verordeningen treden op 1 Juli '34 in werking.
(Aneta)
(Vorig bericht blz. 364 A.)

28 JUNI 1934

D. **NEDERL. OOST-INDIË. — Japansche besprekingen.** Op 26 Juni '34 vond de eerste besloten bijeenkomst plaats der Japansche en Nederlandsche delegaties voor de handelsbesprekingen tusschen beide landen. Twee nota's, die te voren waren gewisseld, vormen de kern dezer besprekingen. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:
Het Nederlandsche standpunt — Het doel der thans aangevangen conferentie kan onder twee hoofden worden samengevat: ten eerste een onderzoek naar invoer en uitvoer en hun onderlinge verhouding en de verbetering der handelsbalans, ten tweede een gedachtenwisseling omtrent de door de Ned.-Indische Regeering genomen of te nemen maatregelen, die beoogen de internationale samenwerking in de Indische productie en den Indischen handel over het geheele veld van het economisch leven ook in de toekomst mogelijk te maken.
Het Japansche standpunt. — De Japansche nota bevat vier punten:
Ten eerste. Ofschoon Nederland gerechtigd is Ned.-Indië te reserveeren voor den import van goederen gemaakt of voortgebracht in Nederland, en tot het nemen van maatregelen voor de bescherming der Ned.-Indische industrie, moet worden aangenomen dat bij de uitoefening van dit recht ten volle rekening zal worden gehouden met alle bestaande omstandigheden, en dat billijke en faire maatregelen worden genomen.
Ten tweede. Teneinde de economische relaties tusschen Japan en Ned.-Indië te bevorderen wordt het noodzakelijk geacht, dat pogingen zullen worden gedaan tot verkrijging eener gezonde ontwikkeling en groei der verhoudingen tusschen beide landen en tot reguleering en protectie op faire wijze der belangen van de betrokken partijen in Japan en Ned.-Indië. Teneinde zulke maatregelen te behandelen zal van tijd tot tijd een uitwisseling van gedachten dienen plaats te vinden.
Ten derde. Geen der beide landen zal direct of indirect op het andere land eenigen maatregel toepassen op commercieel, industrieel, scheepvaart of belastinggebied, die een dier landen zwaarder zou treffen dan een ander, derde land.
Ten vierde. Japan en Ned.-Indië zullen, teneinde de economische banden te versterken, openlijk van gedachten wisselen over de wijze van samenwerking op handels-, scheepvaart- en industrieel gebied, op basis van het beginsel van ondernemingsvrijheid en binnen de grenzen van wetten en regelingen. (Aneta)
(Vorig bericht blz. 413 B.)

E. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Verbindende kracht van ondernemers-overeenkomsten. —** De regeering heeft op 26 Juni 1934 bij de Staten-Generaal het wetsontwerp inzake de verbindende kracht van ondernemersovereenkomsten ingediend. Dit ontwerp schept voor de regeering de mogelijkheid overeenkomsten in bepaalde takken van handel of nijverheid bindend te verklaren voor dien geheelen tak en geeft haar anderzijds de bevoegdheid overeenkomsten (b.v. prijsafspraken) in een bedrijfstak onverbindend te verklaren, indien het algemeen belang zulks eischt.
De kern van het ontwerp. — Art. 2 van het wetsontwerp luidt als volgt:
1. Onze Minister kan, onder voorwaarde telkens bij algemeene maatregel van bestuur te stellen, bedingen en besluiten, welke verplichtingen inhouden, wijzigen of doen te niet gaan tusschen personen, die een bedrijf uitoefenen in eenigen tak van handel of nijverheid in den ruimsten zin, of daarbij betrokken zijn, algemeen verbindend verklaren indien deze bedingen of besluiten voor de economische verhoudingen in den betreffende bedrijfstak overwegende beteekenis hebben en het algemeen belang verbindendverklaring vereischt.
2. Bedingen en besluiten, die ingevolge het voorgaande lid algemeen verbindend zijn verklaard, zijn verbindend, behalve in de gevallen door onzen Minister uitgezonderd, voor alle personen ten aanzien van die handelingen, welke naar haren aard onder het beding of besluit zouden vallen of vallen.
Deze bepaling beteekent geen karteldwang, nog minder schenkt het verordende bevoegdheid aan eenig bedrijfsorgaan.
De bevoegdheid tot bindendverklaring van economische regelingen, als hier zijn bedoeld, wordt opgedragen aan den minister van Economische Zaken. Een waarborg voor de juiste hanteering van de bevoegdheid ligt in de ministerieele verantwoordelijkheid.

30 JUNI 1934

F. **NEDERLAND. — Tweede Kamer. — Verkeersfonds. en Belasting op goederen in de doode hand aangenomen. — Geen verhooging der rijwielbelasting. —** De Tweede Kamer heeft het wetsontwerp tot instelling van een verkeersfonds met 43 tegen 39 stemmen aangenomen. Tevoren was het voorstel om met ingang van 1 Augustus 1935 de rijwielbelasting van *f* 2.50 tot *f* 3.— te verhoogen uit het wetsontwerp gelicht.
Het wetsontwerp tot invoering van een belasting op de goederen in de doode hand is vervolgens door de Kamer aangenomen, nadat een amendement-Rutgers van Rozenburg om de kerkelijke bezittingen vrij te stellen was verworpen.

1 JULI 1934

G. **DUITSCHLAND. — Complot Röhm-von Schleicher tegen Adolf Hitler. — Röhm en von Schleicher doodgeschoten. —** Op 30 Juni 1934 is een samenzwering ontdekt onder lei-

ding van den chef van den staf der S.A., minister Röhm, die achter den rug van Hitler om samenspande met generaal von Schleicher. Bovendien werden ernstige aanwijzingen ontdekt van een gebrek aan loyaliteit tegenover Adolf Hitler en van een stuitende immoraliteit onder een deel van de leiders der S.A. Dit heeft geleid tot een zuiveringsactie te Berlijn en München met behulp van de S.S., politie en Rijksweer. Röhm is te München gefusileerd.

Generaal von Schleicher, tegen wien een bevel tot aanhouding was uitgevaardigd en die zich bij zijn arrestatie verzette, werd in zijn woning nabij Berlijn doodgeschoten, evenals zijn vrouw die tusschenbeide wilde komen.

In verband met het ontdekte complot werden de volgende zeven S.A.-leiders doodgeschoten:

„Obergruppenfuehrer" Edmund Heines, de beruchte veenmoordenaar en politie-commissaris van Breslau; „Gruppenfuehrer" C. Ernst; „Gruppenfuehrer" Wilhelm Schmidt uit München; „Gruppenfuehrer" Hans Hayn uit Saksen; „Gruppenfuehrer" H. P. von Heydebreck; „Standartenfuehrer" H. E. graaf Freti uit München.

Uit het bericht van de partijcorrespondentie blijkt niet, of zij standrechtelijk dan wel in een gevecht neergeschoten zijn.

Vice-kanselier von Papen heeft zich korten tijd in arrest bevonden, doch werd later weer op vrije voeten gesteld.

(Ned. Tel. Agentsch., Reuter)

Orders van Adolf Hitler. — De rijkspersafdeeling der N.S. D.A.P. deelt de volgende verordening van rijkskanselier Hitler mede:

„Met ingang van 30 Juni heb ik stafchef Röhm van zijn functie ontheven en uit de partij en de S.A. gestooten. Tot chef van den staf benoem ik „Obergruppenfuehrer" Lutze. Ik verlang van den S.A.-leider zoowel als van den S.A.-man blinde gehoorzaamheid en onvoorwaardelijke discipline.

Ik verlang dat iedere S.A.-leider zich ervan bewust zal zijn, dat zijn gedrag voorbeeldig moet zijn.

Ik verwacht vooral van den stafleider, dat hij een voorbeeld zal zijn van eenvoud en discipline. Ik wensch niet dat de S.A.-leider kostbare diners geeft of daaraan deelneemt. Men heeft ons vroeger daartoe niet uitgenoodigd en wij hebben er thans niets mee te maken.

Millioenen van onze volksgenooten ontbreekt ook thans nog het noodzakelijk levensonderhoud en het is een nat.-socialist onwaardig den afstand tusschen ellende en voorspoed te vergrooten.

Het luxueuse kwartier van den staf te Berlijn, dat naar thans geconstateerd wordt, maandelijks 30.000 mark voor diners enz. uitgaf, moet terstond gesloten worden.

S.A.-leiders en S.A.-mannen, die mijn bevelen niet opvolgen of in strijd daarmede handelen, worden verwijderd uit S.A. en partij, resp. gearresteerd en gevonnist."

Aan den nieuwbenoemden stafchef Lutze, heeft Hitler het volgende schrijven doen toekomen:

„Allerernstigste misgrepen van den stafchef, die tot dusver in functie was, hebben mij gedwongen hem van zijn functie te ontheffen. Gij Lutze, zijt sedert lang in goede en slechte dagen een trouw en voorbeeldig S.A.-leider geweest. Als ik u met ingang van heden benoem tot chef van den staf, dan doe ik dat omdat het mijn vaste overtuiging is, dat het door uw trouwen en gehoorzamen arbeid zal gelukken uit mijn S.A. het instrument te maken, dat de natie noodig heeft en zooals ik het mij voorstel. Het is mijn wensch, dat de S.A. wordt tot een trouwe en sterke schakel in de nat.-soc. beweging. Slechts gehoorzaamheid en blinde discipline stelt haar in staat, den nieuwen mensch te vormen."

Officieel communiqué. - De Rijkspersdienst van de N.S.D. A.P. publiceert de volgende mededeeling:

Sinds eenige maanden werd door zekere elementen ernaar gestreefd tegenstellingen te scheppen tusschen de S.A. en de nationaal-socialistische partij en tusschen de S.A. en den staat. De verdenking dat deze pogingen toe te schrijven waren aan een beperkte clique die volgens een vastomschreven systeem werkte, werd meer en meer bevestigd. De chef van den S.A.-staf Röhm, die door den leider ten volle vertrouwd werd, trad niet tegen deze uitingen op, maar bevorderde ze daarentegen. Zijn bekende ongelukkige sexueele aanleg leidde tenslotte tot zoo onaangename beschuldigingen dat de leider van de beweging door dezen oppersten S.A.-leider zelf tot de moeilijkste gewetensconflicten werd gebracht.

Röhm trad bovendien zonder medeweten van Hitler in verbinding met generaal von Schleicher. Hij bediende zich daarbij van de bemiddeling van een anderen S.A.-leider en nog van andere persoonlijkheden die in Berlijn te slechter naamenfaam bekend staan. Verder werden onderhandelingen gevoerd met een buitenlandsche mogendheid of wel haar vertegenwoordiging — natuurlijk ook buiten medeweten van den leider. Dit gaf een onmogelijken toestand zoowel bezien van het standpunt van de partij als van den staat, wat ten slotte leidde tot verscheidene geprovoceerde conflicten en tenslotte daartoe dat de leider hedennacht om twee uur, na de bezichtiging van werkkampen in Westfalen, met een vliegtuig uit Bonn naar München vertrok, om de onmiddellijke afzetting en arrestatie van de meest verdachte leiders te bevelen.

De leider begaf zich met eenige begeleiders naar Wiessee, om daar elke poging tot verzet in de kiem te onderdrukken.

De ten uitvoer legging van de arrestaties toonde in moreel opzicht zoo treurige beelden, dat elk spoor van medelijden moest verdwijnen. Eenige van de S.A.-leiders waren in compromitteerend gezelschap.

De leider gaf bevel om dit kankergezwel op de meest radicale wijze uit te snijden. De leider zal in de toekomst niet meer dulden, dat millioenen fatsoenlijke menschen door abnormale elementen op de ernstigste wijze worden onderdrukt en gecompromitteerd.

De leider gaf den Pruisischen minister-president Göring bevel in Berlijn eenzelfde zuiveringsactie te beginnen en daar in het bijzonder de reactionnaire elementen van dit donkere complot uit te snijden.

Precies twaalf uur 's middags hield de leider te München een rede voor de hoogere S.A.-leiders, die hij daartoe bij zich ontboden had, waarin hij den nadruk legde op zijn onverbreekbare verbondenheid met de S.A. en waarin hij tevens zijn besluit aankondigde om de tuchtelooze en ongehoorzame elementen, zoowel als de a-sociaal belaste of ziekelijke elementen uit te stooten en te vernietigen.

Hitler wees erop, dat de S.A.-dienst een eeredienst is waarvoor tienduizenden van de beste S.A.-mannen de zwaarste offers hadden gebracht. Hij verwachtte van elken S.A.-leider dat deze zich loyaal en trouw gedroeg tegenover hem als oppersten leider en dat hij tegenover zijn mannen als voorbeeld zou leven.

Hij wees erop, dat hij, Hitler, jarenlang den stafchef Röhm in bescherming had genomen tegenover de scherpste aanvallen, maar dat de laatste ontwikkeling hem dwong af te zien van elk persoonlijk medelijden en dat hij het welzijn van de beweging en daardoor van den staat boven alles moest stellen. Vóór alles, zoo besloot Hitler, zal ik elke poging, die belachelijke eerzucht van sommige naturen, om een nieuwe omwenteling te propageeren, in de kiem smoren en vernietigen.

A. **ENGELAND. — Handelsovereenkomst met Frankrijk.** De nieuwe Fransch-Britsche handelsovereenkomst werd op 27 Juni 1934 op het Foreign Office geteekend, aan Britsche zijde door den minister van Buitenlandsche Zaken, Sir John Simon en den minister van Handel, Runciman, namens de Fransche regeering door den ambassadeur te Londen. (V.D.)

2 JULI 1934

B. **VEREENIGDE STATEN. — Zilver-embargo. —** De minister van Financiën, Henry Morgenthau, heeft op 28 Juni 1934 een embargo uitgevaardigd op alle zilververschepingen naar plaatsen buiten de Ver. Staten. Een systeem van licenties is opgesteld, teneinde te kunnen voldoen aan verplichtingen, die door te voren aangegane contracten zijn ontstaan. (New York Herald, Parijs)

(Vorig bericht blz. 428 A.)

A. **NEDERLANDSCHE BANK. — Directie. —**
Bij de wet van 2 Juli 1934 (Stbl. 339) is een wijziging aangebracht in de Bankwet 1919, waardoor de verplichte minimumbezetting van de directie van de Nederlandsche Bank is teruggebracht tot een president, een secretaris en één directeur. **(Vorig bericht blz. 422 A.)**

B. **ZAAK-ONNES VAN NIJENRODE. —**
De heer Onnes van Nijenrode is, in verband met de inbraken in het kasteel Nijenrode gedagvaard, om op Donderdag 22 Februari 1934 des voormiddags te 10 uur voor de vijfde Kamer der Arrondissementsrechtbank te Amsterdam te verschijnen.
Vrijspraak. — Officier van Justitie in hooger beroep. —
Bij vervroegd vonnis heeft de Rechtbank te Amsterdam op 12 Mei 1934 den heer Onnes van Nijenrode vrijgesproken, tegelijkertijd zijn onmiddellijke invrijheidstelling gelastend, zoodat hij na ruim een jaar op vrije voeten komt.
Data uit het Onnes-proces. —
1932. 1 Maart: inbraak op kasteel Nijenrode ontdekt.
1933. Begin Mei: detectieve Johanknegt, secretaresse Manda Nöggerath, Witbraad gearresteerd.
9 Mei kasteelheer Onnes te Nijenrode gearresteerd
1934. 13 Febr.: Eerste zitting in het proces.
18 Febr.: Witbraad, Maag, Van Binsbergen en Grootjohan in vrijheid gesteld.
25 Febr.: Kroongetuige Koning in vrijheid gesteld.
3 Maart: Johanknegt en Manda Nöggerath in vrijheid gesteld.
12 Mei: kasteelheer Onnes in vrijheid gesteld.
De Officier van Justitie, mr. van Thiel, is in hooger beroep gegaan.
De Amsterdamsche Rechtbank deed op 28 Juni 1934 uitspraak in de strafzaak annex het proces tegen Onnes van Nijenrode. De hoofdverdachte werd reeds van het hem ten laste gelegde vrijgesproken. De rechtbank, vonnis wijzende, sprak verdachte Koning van het hem ten laste gelegde, medeplichtigheid aan oplichting, eveneens vrij. De officier had tegen K. 1 jaar gevangenisstraf met aftrek van preventief gerequireerd. Ook Witbraad werd, conform den eisch, vrijgesproken, evenals Maag, Van Binsbergen en Grootjohan.
In de zaak tegen Bleesing en Mees Gerritsen, eveneens verdacht van medeplichtigheid en oplichting, velde de rechter eveneens een vrijsprekend vonnis. Gerritsen had zich bovendien te verantwoorden wegens verduistering van miniaturen. Te dier zake veroordeelde de rechtbank hem conform den eisch tot 6 maanden gevangenisstraf
(Nieuwsbl. v. h. Noorden)

C. **NEDERLAND. — ƒ 60 millioen voor werkverschaffing. Werkfonds 1934. — Aangenomen. —**
De Eerste Kamer heeft na de verdediging door dr. Colijn zonder hoofdelijke stemming aangenomen het wetsontwerp waarbij een crediet van zestig millioen gulden beschikbaar wordt gesteld voor het uitvoeren van groote werken tot bestrijding van de werkloosheid en verhooging van de economische weerbaarheid. (N. Rott. Crt.)
(Vorig bericht blz. 401 E.)

3 JULI 1934

D. **AMSTERDAM. — Belastingverhooging. —**
Het voorstel tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede, en het landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsbelasting, is op 4 Mei '34 verworpen met 24 tegen 17 stemmen.
Tegen stemden de soc.-democraten, de communisten, middenstanders en de vrijz. democraten.
Het voorstel van B.en W. om het aantal opcenten der gemeentefondsbelasting te bepalen op 100 zonder herclassificatie, werd aangenomen met 33 tegen 8 stemmen Tegen stemden de communisten en middenstanders.
Zonder hoofdelijke stemming is tenslotte aangenomen de voordracht van B. en W. om den factor voor de brandverzekering belasting te bepalen op 0.85.
Begrooting 1934 door Gedeputeerde Staten niet goedgekeurd. —
In hun op 9 Mei 1934 onder voorzitterschap van den Commissaris der Koningin, mr. dr. A. Roëll gehouden vergadering van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, heeft dit college besloten aan den burgemeester van Amsterdam mede te deelen, dat het aan de gemeentebegrooting 1934 zijn goedkeuring niet kan geven.
De voornaamste bezwaren van Ged. Staten tegen de begrooting zijn, naar het „Alg. Handelsblad" nader verneemt, gebaseerd op het niet-dekken van de ƒ 2.620.000 aan verminderde uitkeering uit de fondsbelasting en het openblijven van het gat groot ƒ 3.500.000, ontstaan doordat de regeering voor 1934 haar crisissteun aan Amsterdam, met dat bedrag verminderde. Tengevolge van het verwerpen door den raad van de herclassificatie is namelijk de suppletoire begrooting, die de ƒ 2.620.000 moest hebben, niet bij Ged. Staten ingediend; ware dat wel gebeurd en dan in haar oorspronkelijken vorm, dus met de doorgevoerde herclassificatie, de begrooting zou zijn goedgekeurd, zelfs buiten de ƒ 3.500.000 vermindering aan crisissteun.
De herclassificatie door den Raad aangenomen. —
De voordracht van B. en W. tot indeeling van het stadsgedeelte der gemeente in de tweede klasse en van het belasting, werd op 18 Mei 1934 met 32 tegen 8 stemmen landelijk gedeelte in de derde klasse der gemeentefondsaangenomen. Tegen stemden de neutrale middenstanders, de communisten en de heer Kitz.
Begrooting 1934 ten tweede male niet goedgekeurd door Ged. Staten. —
De bespreking, op 27 Mei 1934 gevoerd tusschen een deputatie uit het college van B. en W. en de financieele commissie uit Ged. Staten over de goedkeuring, alsnog, van de Amsterdamsche gemeentebegrooting voor 1934, nu de herclassificatie door den Raad is aanvaard, hebben niet tot een voor Amsterdam gunstig resultaat geleid. Gedep. Staten persisteeren in hun afwijzing.
Begrooting 1934 aangenomen. —
Na langdurige beraadslagingen heeft de Gemeenteraad op 6 Juni 1934 de gewijzigde begrooting van inkomsten en uitgaven voor 1934 met 35 tegen 6 stemmen aangenomen.
Begrooting 1934 goedgekeurd. —
Bij het gemeentebestuur van Amsterdam is op 2 Juli '34 bericht ontvangen, dat de gemeentebegrooting-1934 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is goedgekeurd.
(Algem. Handelsblad)
(Vorig bericht Belasting blz. 249 E; Begrooting 346 C.)

E. **VEREENIGDE STATEN. — Het afgeloopen begrootingsjaar. —**
Op 2 Juli eindigde het begrootingsjaar 1934. In dit jaar is een record voor vredestijd van uitgaven bereikt, ten bedrage van $ 7.105.050.085, waarvan meer dan de helft besteed is aan steun en herstel. De uitgaven overtroffen de inkomsten met $ 3.989.496.035. Dit is derhalve het vierde jaar dat de regeering niet in staat is geweest de uitgaven door de inkomsten te dekken. Het geheele deficit van bijna 4 milliard is direct geleend van Amerikaansche beleggers en banken, zoodat de openbare schuld een recordhoogte heeft bereikt van $ 27.053.141.414 vergeleken met $ 22.538.672.560 aan het einde van het vorige belastingjaar. In de totale uitgaven van dit jaar waren opgenomen „relief and recovery" uitgaven ten bedrage van $ 4.004.135.551, zoodat zonder deze bijzondere uitgaven de regeering een gering surplus zou hebben gehouden Alleen in de twee jaren, waarin Amerika aan den oorlog heeft deelgenomen, zijn de uitgaven grooter geweest dan die van het afgeloopen jaar. Desondanks zijn de uitgaven toch nog bijna drie milliard gebleven onder de raming van president Roosevelt, gelijk hij die in zijn begrootingsrede van Januari j.l. bekend maakte, terwijl de inkomsten slechts 144 millioen dollar beneden de raming gebleven zijn.
De totale ontvangsten bedroegen $ 3.116.000.000, d.w.z. ongeveer $ 1.036.000.000 meer dan in het voorafgaande jaar. (New York Herald, Parijs) **(Vorig ber. 266 C.)**

F. **Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN OVERLEDEN. —**
Op 3 Juli om half twee 's middags is Prins Hendrik heel

onverwachts overleden. In den morgen had de Prins nog rustig geslapen en niets deed een zoo plotselingen afloop vermoeden. Omstreeks half twee voelde de Prins zich niet goed. De toestand werd toen zienderoogen slechter. De Koningin, die zich in het huis „ten Bosch" bevond werd onmiddellijk gewaarschuwd, doch toen zij aan het paleis Noordeinde arriveerde was haar gemaal reeds zacht en kalm, blijkbaar zonder lijden, den eeuwigen slaap ingegaan.

Het officieele bericht omtrent het overlijden van den Prins werd als volgt samengesteld:

„Z.K.H. de Prins der Nederlanden, hertog van Mecklenburg, is hedenmiddag ten halftwee overleden aan een hartverlamming.

w.g. Dr. L. S. Hannema en Dr. Goteling Vinnis"

Op 19 April 1876 is Prins Hendrik te Schwerin geboren. Hij was de jongste zoon van Friedrich Franz II, regeerend groothertog van Mecklenburg-Schwerin, die uit zijn derde huwelijk met een prinses uit het huis Schwarzburg-Rudolstadt vijf kinderen had.

Hertog Hendrik's opvoeding was opgedragen aan den predikant van den Paulskerk te Schwerin, dr. Kliefoth.

Toen Hertog Hendrik het Dresden's gymnasium had afgeloopen bereidde hij zich voor op het vaandrigsexamen, hetwelk hij in 1894 te Berlijn aflegde. Daarna ondernam hij met kapitein Von Alt-Stutterheim een reis naar Engelsch-Indië. De terugreis werd ondernomen via het Heilige Land, Constantinopel en Athene. Negen maanden duurde deze reis.

In Januari 1896 deed hij te Metz zijn officiers-examen. Te Postdam werd hij benoemd tot luitenant in het Garde-Jägerbataljon. Na korten tijd werd hij bevorderd tot eerste luitenant en bovendien werd hij luitenant à la suite van het Mecklenburgsche fusiliersregiment No. 90. In den herfst van 1899 werd hij op zijn verzoek op non-activiteit gesteld en wijdde zich aan den arbeid in het ministerie te Schwerin.

Op 19 October 1900 bevatte de Buitengewone Nederlandsche „Staatscourant" de volgende proclamatie betreffende de verloving van Hare Majesteit de Koningin:

Aan mijn volk!

Het is mij eene behoefte, aan het Nederlandsche volk, van welks levendige belangstelling in het geluk van Mij en Mijn huis Ik zoo diep ben overtuigd, persoonlijk mededeeling te doen van Mijne verloving met Zijne Hoogheid, Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin.

Moge deze gebeurtenis, onder Gods zegen bevorderlijk zijn aan het welzijn van ons land en van zijne bezittingen en koloniën in Oost en West.

De wet tot naturalisatie van Hertog Hendrik werd opgenomen in de „Staatscourant" van 27 Januari 1901.

Nadat deze noodzakelijke wettelijke maatregelen waren getroffen, waarbij o.m. aan den a.s. Prins-gemaal de staat van Nederlanderschap werd verleend, gevolgd door zijne aanstelling tot generaal-majoor à la suite bij het leger en tot schout-bij-nacht à la suite bij de marine, had den 7en Febr. 1901 te 's-Gravenhage de huwelijksvoltrekking plaats, ten overstaan van den Minister van Justitie Cort van der Linden, wat betreft het burgerlijke huwelijk, terwijl de hofprediker dr. Van der Flier het kerkelijk huwelijk in de Groote Kerk inzegende.

De tocht naar de Groote Kerk was het glanspunt van de eerste Februari-week, dat haast niet overtroffen kon worden door de plechtige huwelijksinzegening. Hierna begaven de jonggehuwden zich, uitgeleide gedaan door duizenden, naar het Loo, waar zij vooreerst zouden vertoeven.

De Prins-Gemaal ontving den titel van „Zijne Koninklijke Hoogheid" en werd benoemd tot lid met raadgevende stem van den Raad van State.

Eenige weken later had de blijde intocht in Amsterdam plaats.

Overal vertoonde zich een hartelijke, uitbundige geestdrift en langs den geheelen weg was de verschijning van het vorstelijk rijtuig het sein voor luid gejuich en jubelkreten.

In ons land trachtte Prins Hendrik zich in de Nederlandsche sfeer in te leven, door met belangstelling kennis te nemen van vele instellingen van het openbare leven. Ook daadwerkelijk toonde de Prins zijn medeleven en degenen die zich de droeve ramp van de „Berlin" (21 Febr. 1907) herinneren zullen weten hoe Prins Hendrik zich daar een eenvoudig warmvoelend mensch betoonde.

Op 30 April 1909 kwam de verheugende mededeeling dat de Koningin het leven aan een dochter geschonken had. Na eenig overleg werd besloten het prinsesje den naam te geven van de Stammoeder van haar geslacht, Gravin Juliana van Stolberg, de Moeder van Willem den Zwijger.

De hartelijke genegenheid die tusschen Vader en Dochter bestond was bekend en vond waarschijnlijk mede zijn oorsprong in de karaktertrek die beide gemeen hadden: warszijn van overbodig vertoon.

Van de vele vereenigingen, waarvoor hij zich interesseerde moet ook de Padvinderij genoemd worden, waarvan hij beschermheer was, maar bovenal waren het instellingen, als het Roode Kruis en het reddingswezen, welke zijn belangstelling in ruime mate hadden en ondanks zijn representatieve werkzaamheden, veel tijd in beslag namen. Hierin stond hij trouw de Koningin ter zijde.

(Alg. Handelsblad, De Maasbode, N. Rott. Crt., Tel.)

4 JULI 1934

A. **DUITSCHLAND. — S.A. en S.S. — Beteekenis —** Van verschillende zijden wordt ons de vraag gesteld wat nu eigenlijk het verschil is tusschen S.A. (Sturm-Abteilungen) en de S.S. (Schutzstaffeln). In het kort kan men zeggen dat de S.A. de oorspronkelijke formatie is, door Hitler opgericht als beschermster van de nat.-socialistische beweging. De S.S. is een latere formatie, een keurtroep, die in hoofdzaak is gesticht om toezicht te houden op de S.A. (N. R. C.)

B. **FRANKRIJK. — Fiscale hervorming.** De Fransche Kamer heeft op 29 Juni 1934 het ontwerp inzake de fiscale hervorming bij handopsteken aangenomen, na een rede van Doumergue, waarin hij de houding van het parlement prees. (Le Journal)

C. **DUITSCHLAND. — De Minister van Economische Zaken overwerkt. —** Officieel wordt gemeld, dat de Duitsche rijksminister van Economische Zaken, tevens Pruisisch staatsminister voor Economie en Arbeid, Dr. Schmitt, door zijn arbeid van de laatste weken dermate overwerkt was, dat hij onmiddellijk rust moest nemen. Zijn functie heeft hij voorloopig neergelegd.

De geneesheeren achtten het noodzakelijk, dat hij onmiddellijk met verlof ging. (Berl. Tagebl.)

(Vorig bericht blz. 426 F.)

D. **DUITSCHLAND. — Complot Röhm-Von Schleicher. - Officieele mededeeling.** — Officieel wordt medegedeeld dat de zuiveringsactie 1 Juli beëindigd is. Verdere maatregelen in deze richting zullen niet meer plaats vinden. Het geheele ingrijpen tot herstel en beveiliging van de orde heeft derhalve 24 uur geduurd. In het geheele Rijk heerscht volkomen rust en orde. Het geheele volk staat met geweldige geestdrift achter den leider.

Rijkspresident Von Hindenburg. — Rijkspresident Von Hindenburg heeft uit Neudeck aan Rijkskanselier Hitler een telegram gezonden, waarin hij hem dank zegt voor zijn vastberaden ingrijpen en dapper op het spel zetten van eigen persoon bij het onderdrukken van de hoogverraderlijke pogingen. De Rijkspresident heeft ook aan minister Göring een danktelegram gezonden.

Dr. Jos. Göbbels. — Dr. Göbbels heeft zijn dank aan de Duitsche pers uitgesproken voor de discipline en de tact, die de bladen bewezen hebben naar aanleiding van den Röhm-opstand.

Terechtstellingen. — Met zekerheid is bekend, dat onder de terechtgestelden zich nog 5 bekende persoonlijkheden bevonden: Gustav Von Kahr, de Katholieke leider uit München, Von Bredow, een medewerker van Von Schleicher, de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener, de vroegere medewerker van Hitler, Gregor

Strasser en de secretaris van Von Papen, Edgar Jung. Het propaganda-ministerie heeft medegedeeld, dat het aantal personen, dat is terechtgesteld, tot dusver 46 bedraagt. Of een lijst der namen zal worden gepubliceerd, is nog onzeker.

Vaticaan. — Dr. Klausener. — Onder de kerkvorsten is groote ontsteltenis gewekt door de bloedige gebeurtenissen in Duitschland. Vooral diepen indruk heeft het feit gemaakt, dat de leider van de Katholieke Actie in Duitschland, Klausener gedood is. Er wordt hier met nadruk op gewezen, dat Klausener niet de hand aan zich zelf heeft geslagen, gelijk in verschillende berichten uit Duitschland gemeld wordt. **(Vorig bericht blz. 428 G.)**

5 JULI 1934

A. **ENGELAND. — Transferaccoord met Duitschland.** — De Duitsche en Engelsche regeeringen hebben de volgende overeenkomst gesloten. Beide regeeringen werken samen, ten einde de moeilijkheden, die tusschen beide landen kunnen rijzen op financieel en economisch gebied, te overwinnen.

De regeering van Engeland erkent, dat een tijdelijke verlichting van den buitenlandschen schuldenlast van Duitschland moet helpen den deviezenvoorraad van het land te versterken.

De vertegenwoordigers van Engeland hebben zich bereid verklaard het aanvaarden van het aanbod van 29 Mei, op bepaalde voorwaarden aan te bevelen. Beide regeeringen erkennen het algemeen beginsel, dat een debiteurland zijn buitenlandsche schulden slechts kan nakomen door een actieve balans van goederen en diensten. De handelsbalans tusschen Engeland en Duitschland is voor Duitschland voortdurend gunstig. Het is de oprechte wensch van beide regeeringen de handels- en financieele betrekkingen vriendschappelijk en op grondslag van gelijke behandeling voort te zetten en zoo spoedig mogelijk te doen uitbreiden.

De vertegenwoordigers van Engeland en Duitschland hebben daarom o.a. de overeenkomst gesloten, dat de rente op de Dawes- en Youngleening ten volle zal worden betaald gedurende zes maanden. De clearingwet wordt niet toegepast.

De overeenkomst treedt in werking van 1 Juli af met terugwerkende kracht en geldt voor den duur van zes maanden. (Manch. Guardian) **(Vorig ber. blz. 422 E.)**

6 JULI 1934

B. **DUITSCHLAND. — Staatsnoodweer-wet aangenomen. Economische represaillemaatregelen tegen het buitenland.** Het rijkskabinet nam op 3 Juli 1934 een wet aan welke als volgt luidt:

„De maatregelen, die op 30 Juni en 1 en 2 Juli 1934 zijn genomen voor het afslaan van de hoog- en landsverraderlijke aanvallen zijn als noodweer van den staat rechtsgeldig."

Na de aanvaarding van deze wet nam het rijkskabinet een wet aan, volgens welke de stafchef der S.A. voortaan niet meer lid van het rijkskabinet behoeft te zijn.

Ook is een wet aangenomen, welke bepaalt, dat een Rijksdag-afgevaardigde zijn zetel verliest, wanneer hij uit de fractie der nat.-soc. partij treedt, of uit de fractie wordt gestooten.

Verder heeft de regeering het houden van straatcollectes en collectes langs de huizen, in café's of in andere openbare gelegenheden tot 31 October verboden. Collecteeren in kerken vormt hierop een uitzondering.

Het collecteerverbod is uitgevaardigd op grond van het feit, dat het inzamelen van geld op straat zulke exorbitante vormen had aangenomen, dat er een einde aan moest worden gemaakt. De inkomsten van groote lagen der bevolking zijn, zoo wordt verklaard, niet van dien aard, dat voortdurend gaven voor allerlei doeleinden kunnen worden afgestaan.

Het kabinet nam nog een groot aantal andere wetsontwerpen aan, o.a. een wet over aanwending van economische represaille-maatregelen tegen het buitenland, welke noodzakelijk is geworden door de bedreiging met dwangmaatregelen van den kant van het buitenland in het goederen- en betalingsverkeer tegenover Duitschland. Om zulke dwangmaatregelen snel en nadrukkelijk te kunnen opvangen geeft de thans aangenomen wet den betrokken ministers de volmacht onmiddellijk de tot afweer noodzakelijke maatregelen te nemen. Eenzelfde doel dient de eveneens goedgekeurde wet betreffende volmacht op het gebied van tijdelijke tariefsveranderingen. Bovendien is den minister van economische zaken nog grooter volmacht op ander gebied verleend. (Berliner Tageblatt)

C. **MADAME CURIE OVERLEDEN.** — Madame Curie, wier gezondheid al eenigen tijd te wenschen overliet en die in een sanatorium in de buurt van Valence verpleegd werd, is daar op 4 Juli '34 overleden.

7 JULI 1934

D. **MEXICO. — Generaal Lazaro Cardénas tot president gekozen.** —

Generaal Lazaro Cardénas werd met een groote stemmenmeerderheid gekozen tot president van Mexico. Generaal Cardénas is nog slechts 39 jaar oud en de 45ste president van Mexico.

Volgens „El Debate" is Cardénas bekend om zijn felle actie tegen de Katholieke Kerk. (El Debate)

(Vorig bericht blz. 192 L.)

E. **BELGIË. — Politieschandaal.** —

Ernstige beschuldigingen van omkooperij hebben op 20 Dec. 1933 tot de arrestatie geleid van den hoofdcommissaris van politie te Brussel en vier commissarissen.

Een gepensionneerde inspecteur van politie, opende een zaak voor den verkoop van benzine. De gearresteerde commissarissen worden beschuldigd, dat zij processenverbaal tegen motorrijders lieten verdwijnen op voorwaarde dat de overtreders hun benzine bij den gewezen politie-inspecteur kochten. Deze laatste zou hiervoor aan de politie-commissarissen commissie hebben betaald. Hij en zijn twee zoons werden eveneens gearresteerd. De onwettige handelingen zouden reeds meer dan twee jaar zijn gepleegd.

De hoofdcommissaris van Brussel verleende diensten aan de geallieerden gedurende den oorlog en ontving het Engelsche Militaire Kruis.

De hoofdcommissaris van Leuven werd ook gearresteerd onder verdenking bij deze omkooperijen betrokken te zijn. Op 22 Dec. 1933 is de onderdirecteur van het ministerie van arbeid, Lejeune, gearresteerd.

Lejune behandelde in zijn departement het verleenen van ridderorden en wordt thans beschuldigd sedert drie jaar waardevolle geschenken te hebben aanvaard van den vroegeren politie-commissaris Pauwels. Als tegenprestatie trok hij dan de door Pauwels voorgestelde candidaten voor een ridderorde voor.

De hoofdcommissaris van politie te Brussel, Angerhausen, is op 14 Januari 1934 voorloopig in vrijheid gesteld.

Vonnissen. — Op 4 Juli 1934 heeft de rechtbank te Brussel vonnis gewezen in het proces-Pauwels. De zwaarste straf kreeg de oliehandelaar Pauwels, die tot drie maanden voorwaardelijke gevangenisstraf werd veroordeeld. Ook de commissarissen van politie zelf werden voorwaardelijk veroordeeld. Van der Meulen, hoofdcommissaris van Schaerbeek, tot een maand gevangenisstraf; Van Haesebrouck, hoofdcommissaris van Ukkel, tot een maand; De Leu, commissaris te Brussel, tot een maand; Angerhausen, hoofdcommissaris van Brussel, tot acht dagen; Gilbert, hoofdcommissaris van Leuven, Lieutenant, inspecteur van politie te Brussel en Lejeune, ambtenaar van het departement van Arbeid, ieder eveneens tot acht dagen voorwaardelijke gevangenisstraf.

(Le Soir, Gazet van Antwerpen.)

9 JULI 1934

F. **JAPAN. — Ministerie-Okada.** —

Het Kabinet-Saito is op 3 Juli 1934 afgetreden.

Het nieuwe kabinet is op 8 Juli 1934 samengesteld. De

DOLLFUSS (Dr. Engelbert). Bondskanselier van Oostenrijk, werd op 25 Juli 1934 door zijn politieke tegenstanders doodgeschoten.

regeering bestaat uit de volgende ministers: minister-president en overzeesche aangelegenheden: Okada; Buitenlandsche Zaken: Hirota; Binnenlandsche Zaken: Goto; Oorlog: Hayasji; Financiën: Foejii; Marine: Osoemi: Justitie: Ohara; Onderwijs: Matsoeda; Handel: Masjida; Verkeerswezen: Tokonami; Economische Zaken: Yamasaki; Spoorwegen: Oesjida.

In de benoeming van admiraal Keisoeke Okada tot kabinetsformateur, ziet men algemeen een gevolg van de vaste voornemens van Japan om een vloot te bouwen van gelijke sterkte als die der Vereenigde Staten en van Groot-Brittannië. In een verklaring aan de pers deelde admiraal Okada mede, dat hij de politieke koers van admiraal Osoemi zou voortzetten. (Dempo Rengo)

(Vorig bericht blz. 373 C.)

A. **DUITSCHLAND. — Duitsche economische politiek. - Volmachten voor de Min. van Econ. Zaken. —**

De Duitsche regeering heeft een wet afgekondigd, waarbij den minister van Econ. Zaken volmacht wordt gegeven alle maatregelen te nemen, welke hij ter bevordering van het economische leven of voorkoming van economisch nadeel noodzakelijk acht. Hij kan zelfs gevangenisstraf en een onbeperkte geldboete opleggen. De volmacht geldt tot 30 September 1934, en betreft het geheele terrein van het ministerie van Econ. Zaken. (Berl. Tageblatt)

B. **DUITSCHLAND. — Von Papen eischt een onderzoek.**

De „Daily Telegraph" meldt, dat Von Papen, die gesteund wordt door president Von Hindenburg een onderzoek geëischt heeft naar de arrestaties van zijn medewerkers en naar het fusilleeren van zijn secretaris von Bose.

(Vorig bericht blz. 431 D.)

C. **ROEMENIE. — Onmiddellijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties. —**

De Ministerraad heeft besloten tot onmiddelijke ontbinding van alle Duitsche nationaal-socialistische organisaties in Roemenië en tot een verbod van alle politieke uniformen. (Adverul)

10 JULI 1934

D. **RUSLAND. — Productie. —**

Volgens de voorloopige gegevens heeft de productie van de zware industrie in de eerste zes maanden van dit jaar een globale waarde van 9400 millioen roebel bereikt, waarmee de productie van het heele jaar 1930 overtroffen is. Het plan voor dit jaar is voor 47.48 % vervuld, een hooger percentage, dan in het eerste halfjaar nog ooit bereikt is. Met name is de productiviteit van den arbeid aanmerkelijk gestegen en zijn de productiekosten gedaald.

De steenkolenproductie heeft 44.021.000 ton bedragen tegen 34.672.000 ton in 1933, de petroleumproductie 11.845.000 ton tegen 9.978.000 ton, de productie van ruw ijzer 4.910.000 ton tegen 3.173.000 ton, die van staal 4.490.000 ton tegen 3.027.000 ton, die van walsijzer 3.900.000 ton tegen 2.271.000 ton. Er zijn 552 locomotieven gebouwd, tegen verleden jaar 415, 12.605 goederenwagons tegen verleden jaar 8499, 23.438 vrachtauto's tegen 17.463, 7662 auto's tegen 2260, 41.689 tractors tegen 30.126, waarbij de cijfers van de laatste tien dagen van Juni nog niet in rekening zijn gebracht. (Iswestija)

E. **AMSTERDAM. — Onlusten. - Dagblad „De Tribune" verboden. —**

Op verschillende plaatsen te Amsterdam, speciaal in den Jordaan, hebben sinds 4 Juli 1934 relletjes plaats gehad, naar aanleiding van de verlaging der steunnormen. Geleidelijk namen deze relletjes den vorm van een oproer aan. De gewapende macht heeft de opstandige beweging onderdrukt. Tot dusver zijn er zes dooden en meer dan honderd gewonden te betreuren.

De Officier van Justitie, Mr. Dr. van Thiel, vergezeld van een groote politiemacht, heeft op 7 Juli een inval gedaan bij het communistisch dagblad „De Tribune", de persen werden onbruikbaar gemaakt en verzegeld. De Zaterdagavond editie werd in beslag genomen.

Dit ingrijpen der justitie geschiedde naar aanleiding van een aantal in „De Tribune" verschenen artikelen, alsook in verband met aldaar gedrukte pamfletten, waarin de justitie opruiïng tot strafbare handelingen meent te zien. Tegen de voor die artikelen verantwoordelijke personen zal een strafrechtelijke vervolging worden ingesteld.

11 JULI 1934

F. **POLEN. — Goud-clausule opgeheven. —**

In de Staatscourant van 7 Juli is de verordening van den president verschenen, waardoor de goud-clausule bij alle verplichtingen ten gunste van de zloty-valuta wordt opgeheven.

De Poolsche debiteur is voortaan gerechtigd, zijn verplichtingen te voldoen in Poolsche zloty-valuta, zelfs wanneer de verplichtingen luiden in goud- of andere valuta. (Polska Agencia Telegr.)

G. **FRANKRIJK. — Eenheidsfront tusschen socialisten en communisten. —**

Tusschen den landelijken socialistischen bond in het departement Seine en de communisten is overeenstemming bereikt omtrent de vorming van een eenheidsfront. Een voorstel van den socialistischen leider Zyromski, waarin zekere voorbehouden worden gemaakt, is door de socialisten met 4.584 tegen 824 stemmen aangenomen, hoewel verscheidene sprekers uiting gaven aan hun vrees voor de gevolgen van een dergelijke samenwerking. In de gemeenschappelijke vergaderingen met de communisten zullen volgens het voorstel van Zyromski geen meeningsverschillen over de verschillende leerstellingen behandeld worden. Bovendien wijzen de socialisten het af, dat de gemeenschappelijke strijd tegen de regeering moet leiden tot het uitroepen van stakingen, daar dergelijke maatregelen slechts door de vakvereenigingen mogen worden getroffen. Een socialistisch-communistische commissie zal waken over de strikte uitvoering van de overeenkomst.

(Vaz Dias) **(Vorig bericht Socialisten blz. 380 B.)**

H. **SPANJE. — Motie van vertrouwen voor de regeering.**

In de Cortes is op 5 Juli met 191 tegen 62 stemmen een motie van vertrouwen in de regeering aangenomen, zoodat de regeering thans de door haar verlangde volmachten met betrekking tot de behandeling van het met Catalonië ontstane conflict inzake de pachtwetten, verkregen heeft. De Cortes is thans verdaagd tot 1 October 1934.

(El Sol) **(Vorig bericht blz. 408 C.)**

12 JULI 1934

I. **NEDERL. OOST-INDIË. — Javasche Bank. - Jaarverslag 1933/34. —**

Het jaarverslag begint met de opmerking, dat na drie jaren van, door monetaire lapmiddelen in haar duur verlengde en in uitwerking verscherpte crisis, gedurende welke geen enkel afzonderlijk land zich aan de voortgaande daling van de welvaart binnen eigen landsgrenzen kon onttrekken, thans in de groote meerderheid dier landen de benedenwaartsche spiraalbeweging van het economisch leven eindelijk haar dieptepunt schijnt te hebben gevonden. Dit werd echter eerst bereikt, nadat de in economisch opzicht belangrijkste naties terugkeerden tot een 18de eeuwsche economische politiek.

Niettemin is het bereiken van dit dieptepunt van groote beteekenis. Voor het intreden van een economisch herstel toch is het eerst noodige, dat de economische verhoudingen, hoewel op een laaggelegen stabilisatie-vlak, tot rust komen, omdat eerst daarmede een basis gevormd wordt voor het geleidelijk wederom ontspannen van die spiraal.

Dat 1933 in bovenbedoeld opzicht belangrijke vorderingen bracht, mag dan ook een reden zijn om de toekomst met iets meer vertrouwen tegemoet te gaan.

Aan de daling der groothandelsprijzen kwam in de lente van 1933 een einde, dat tot dusverre duurzaam gebleken is. Tevens schijnt het, dat het minimum van den wereldhandel, zoowel kwantitatief als naar waarde, thans is bereikt, zoodat daarmede tevens de basis is gelegd voor geleidelijke, zij het van toekomstige handelspolitiek afhankelijke, ontspanning.

Nederl.-Indië. — Gedurende de verslagperiode wezen verschillende teekenen duidelijk in de richting van een zich verbeterende situatie, al moet het begrip verbetering in dit verband nog niet als een aanduiding van belangrijk herstel, doch voorshands meer als een eindelijke stabilisatie van de economische verhoudingen worden opgevat.

Export en cultures. — Ofschoon het exportoverschot in 1933 ƒ 26.000.000 lager was dan in 1932, gedeeltelijk als gevolg van den lageren netto-gouduitvoer, kan het cijfer op zichzelf als zeer bevredigend worden gekwalificeerd. Met betrekking tot den kwantitatieven omvang van de buitenlandsche handelsbeweging bracht 1933 een voortzetting der ook reeds in de vorige crisisjaren te constateeren ontwikkeling. De uitvoerhoeveelheid bleef nagenoeg op peil, terwijl de invoerhoeveelheid daarentegen verder daalde.

Suiker. — Het bleek niet mogelijk den suikerverkoop op peil te houden. De gang van zaken sedert de oprichting van de N.I.V.A.S. deed het inzicht veld winnen, dat het hier niet zoo zeer gaat om tijdelijke overbrugging op korten termijn, als wel om geleidelijke aanpassing op langeren duur, zoodat aan een continuïteit van de regeeringsbemoeienis met de suikerindustrie wel niet te ontkomen zal zijn. Het lidmaatschap van het dagelijksch bestuur van de N.I.V.A.S. heeft aan de Javasche Bank de overtuiging geschonken, dat de N.I.V.A.S., voor heden evenzeer als voor de naaste toekomst, zoowel voor individueele suikerproducenten als voor het land in zijn geheel een uitnemend belang vertegenwoordigt.

Rubber. — De productie der bevolkingsrubber reageerde sterk op de prijsstijging. Wanneer in aanmerking genomen wordt, dat nog slechts korten tijd geleden de levenskansen van de Ned.-Indische rubbercultuur ten opzichte van die van Malakka uiterst ongunstig werden beoordeeld, dan stemt het tot voldoening, dat de daadwerkelijke ontwikkeling aan deze opvatting geenerlei steun schijnt te verleenen.

Thee. — De internationale regeling inzake de theerestrictie bracht tot dusverre alleszins gunstige resultaten

Tin. — De statistische positie van het product tin verbeterde sterk gedurende 1933, waartoe het bijzonder gunstige verloop der consumptie meewerkte.

Het Japansche probleem. — De reeds ten vorige jare gesignaleerde eenzijdigheid der handelsbeweging tusschen Ned.-Indië en Japan is in dit verslagjaar nog verder toegenomen. Hoezeer ook de belangen van dit land met den laagst mogelijk geprijsden import zijn gediend, zoo blijft niettemin steeds de oude economische waarheid van kracht dat import slechts met export kan worden betaald, zoodat in het huidige stadium van de allerwege toegepaste ruilpolitiek de voor Ned.-Indië klemmende noodzaak tot handhaving van het bestaande en op export georiënteerde productie-apparaat met zich meebrengt, dat de import in Ned.-Indië voorshands aan een bevordering van den export wordt dienstbaar gemaakt. Ned.-Indië zal derhalve niet kunnen voortgaan met importeering op de bestaande schaal uit een enkel land, indien het niet daartegenover in datzelfde land een grooter markt vindt voor zijn exportproducten.

Krachtige positie. — De positie der Bank bleef krachtig.

De vermindering der credietbehoefte van het bedrijfsleven hier te lande had verderen voortgang.

Het dividend is bepaald op 9½ % (v. j. 8½ %).

In de commissaris-vacature, ontstaan door het vertrek van den heer F. de Boer, is benoemd de heer mr. B. Th. W. van Hasselt, hoofdvertegenwoordiger van de Bataafsche Petroleum Mij. (Aneta)

(Vorig bericht 325 E.)

13 JULI 1934

A. **OOSTENRIJK. — Reconstructie van het ministerie. —** Bondskanselier Dollfuss heeft op 10 Juli 1934 den bondspresident het aftreden van de geheele regeering medegedeeld.

Dollfuss werd met de vorming van het nieuwe kabinet belast, dat als volgt is samengesteld:

Dr. Dollfuss, leider der regeering, bondskanselier, met de portefeuilles van Buitenlandsche Zaken, Veiligheidswezen, Landbouw en Nationale verdediging.
Prins Starhemberg, Vice-kanselier.
Fey, minister van Binnenlandsche Zaken.
Schuschnigg, minister van Onderwijs.
Neustaedter-Stuermer, minister voor Sociale Zaken.
Buresch, minister van Financiën.
Stockinger, minister van Handel.
Berger-Waldenegg, minister van Justitie.
Karwinsky, staatssecretaris v. h. Veiligheidswezen.
Tauschitz, staatssecretaris voor Buitenlandsche Zaken (tot dusver gezant te Berlijn). (Reichspost)

(Vorig bericht blz. 336 C.)

B. **NIEUWE SPELLING. — Een nieuwe regeling voor het onderwijs. —**
In de op 10 Juli 1934 gehouden vergadering van den raad van ministers heeft het spellingvraagstuk weer een onderwerp van bespreking uitgemaakt. Naar wij vernemen is het resultaat dezer bespreking, dat bevorderd zal worden wijziging van algemeene maatregelen van bestuur, waarbij met ingang van 1 September een nieuwe schrijfwijze wordt voorgeschreven voor het examen van onderwijzers en eindexamens, benevens in het programma voor middelbaar onderwijs en voorbereidend hooger onderwijs.

C. **DUITSCHLAND. — Transferaccoord met Nederland. - Een bevredigende regeling. —**
Naar wij vernemen, is bij de transfer-onderhandelingen tusschen Nederland en Duitschland te Berlijn in zooverre een bevredigende regeling bereikt, dat houders voor het halfjaar 1 Juli—31 December kunnen rekenen op een volledige transfer van een interest, die 4 of 4½ % zal bedragen. (Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 432 A.)**

(Vorig bericht blz. 432 A.)

14 JULI 1934

D. **DUITSCHLAND. — Complot Röhm-v. Schleicher. - Rijkskanselier Hitler's rede in den Rijksdag. —**
Op 13 Juli 1934, om 8 's avonds, is de Rijksdag in de Kroll-opera bijeengekomen om een verslag van Rijkskanselier Hitler aan te hooren inzake het complot Röhm-von Schleicher. Vice-kanselier von Papen was afwezig.

Rijkskanselier Hitler memoreerde eerst de groote veranderingen, die in het Duitsche rijk gekomen zijn sinds hij het bewind aanvaardde. Vervolgens gaf hij een verklaring en verdediging van de wijze, waarop hij op 30 Juni en 1 Juli 1934 optrad tegen den stafchef der S.A., Röhm en zijn aanhangers en tegen generaal von Schleicher. Wij ontleenen hieraan o.a. het volgende:

De complot-symptomen kunnen als volgt worden samengevat:

1e. Tegen mijn uitdrukkelijk bevel in was stafchef Röhm opgetreden op een wijze, die de uniformiteit der S.A. in gevaar moest brengen.

2e. De opvoeding in nationaal-socialistischen zin raakte in die S.A.-kringen meer en meer op den achtergrond.

3e. De natuurlijke band tusschen partij en S.A. begon langzamerhand losser te worden. Met zekere planmatigheid werd ernaar gestreefd, de S.A. meer en meer af te brengen van haar taak en aan een andere taak dienstbaar te maken.

4e. Bij bevorderingen werden de oude S.A.-leiders meer en meer achteruitgezet, terwijl de in de beweging niet bijzonder hooggeachte jaargang 1933 op onbegrijpelijke wijze omhoog kwam. Menigmaal werden menschen, die slechts een paar maanden lid waren van de S.A., snel gepromoveerd.

5e. Het optreden van met de beweging niet vergroeide S.A.-leiders was niet nationaal-socialistisch.
Er werden gedurende de maand Mei talrijke beschuldigingen tegen de S.A.-leiders ontvangen, waarbij gewezen werd op slecht gedrag en excessen. Het werd duidelijk, dat Röhm ambitieuze plannen koesterde. Ik aarzelde om tegenover Röhm een beslissing te nemen. Röhm verkreeg contact met generaal Von Schleicher. Deze was van meening, dat het tegenwoordige regime niet moest voortduren, dat het leger, de marine en alle nationale organisaties geconcentreerd moesten worden in handen van Röhm, dat Von Papen ontslagen diende te worden en vervangen door een misdadiger zonder scrupules, wiens naam met een A begint en dat men mij, Hitler, voor het oogenblik diende te handhaven.
Röhm had onder het voorwendsel van liefdadige doeleinden millioenen marken vergaard. Hij vormde en betaalde daarmee terroristische troepen, welke bestonden uit aartsmisdadigers.
Ten slotte trof Röhm voorbereidingen om mij te verwijderen. Standarteführer Uhl heeft eenige uren vóór zijn dood bekend, dat hij zich met die taak zou belast hebben. De opstand moest beginnen met een aanval op de regeeringsgebouwen en mijn arrestatie.
Niet alleen Röhm, maar ook Ernst, Heines, Hain en anderen hebben in het bijzijn van getuigen verklaard, dat er bloedige gevechten van verscheidene dagen zouden plaats hebben.
Ernst was te Berlijn gebleven, om daar de actie te leiden, terwijl de S.A.-troepen te München gealarmeerd werden. Het was mij duidelijk, dat slechts één man stafchef Röhm tegemoet kon treden. Ik alleen kon hem ter verantwoording roepen.
Hitler deelde hierop mede, hoe hij naar München was gevlogen om aan de muiterij een einde te maken, terwijl Göring te Berlijn met ijzeren vuist ingreep. Men heeft wel gevraagd, zoo ging hij voort, waarom ik de samenzweerders niet voor een rechtbank heb gedaagd, maar op dat uur was ik verantwoordelijk voor het lot van het Duitsche volk en daardoor de opperste rechter van het Duitsche volk.
De boete voor de misdaad is geweest: terechtgesteld zijn 19 hoogere S.A.-leiders, 31 andere S.A.-leiders en S.A.-mannen, drie S.S.-leiders, die mede hadden gedaan aan het complot, dertien S.A.-mannen en particuliere personen, die zich hadden verzet tegen hun arrestatie en vijf partijgenooten, niet-S.A.-leden, die medeplichtig waren. Verder zijn nog drie S.S.-mannen terechtgesteld, die menschen, die zich in Schutzhaft bevonden, schandelijk hebben mishandeld; drie samenzweerders hebben zelfmoord gepleegd.
De bewering dat von Papen, Seldte en andere leden van het kabinet betrekkingen met de muiters onderhielden worden tegengesproken door het feit dat een van de eerste doeleinden van de muiters was om deze mannen te vermoorden.
Nadat Göring Hitler had bedankt voor zijn uiteenzetting en de Rijksdag het optreden van de regeering tegen de rebellen met algemeene stemmen had goedgekeurd werd de vergadering gesloten. (Völkischer Beobachter)

(Vorig bericht blz. 433 B.)

16 JULI 1934

A. **BALTISCHE LANDEN. — Samenwerking. —**
Te Kowno hebben gedelegeerden van Litauen, Letland en Estland op 10 Juli 1934 de algemeene paragrafen van een nieuwe overeenkomst betreffende vriendschap en samenwerking tusschen de drie Baltische landen onderteekend, waarmede een stap verder is gedaan op den weg naar nauwe samenwerking tusschen de drie staten.
Het eenige nog niet geheel geregelde punt blijft nog het zoogenaamde Wilna-conflict, dat geen onmiddellijk belang heeft voor Letland en Estland, doch dat voor Litauen een bijzonder belangrijk punt vormt. (Diena, Kaunas)

B. **NEDERLAND. — Onlusten. —**
In verband met de onlusten te Amsterdam deelen wij nog nader mede, dat de onrust ook naar enkele andere plaatsen is overgeslagen, waar ze echter spoedig bedwongen kon worden, behalve in Rotterdam, waar het op 10 Juli in de Crooswijkbuurt vooral is gaan spannen. Er werd een formeele staat van beleg over de wijk afgekondigd. Niemand mocht er zich op straat begeven, tenzij hij kon bewijzen, dat dit dringend noodig was. Daardoor zijn ernstiger relletjes voorkomen. (Persberichten)

(Vorig bericht blz. 433 E.)

C. **DUITSCHLAND. — Buitenlandsche bladen verboden.**
Vele Zwitsersche, Engelsche, Belgische en Fransche bladen zijn in Duitschland verboden. Dit verbod vindt zijn oorzaak in het verspreiden van berichten, inzake het complot Röhm-von Schleicher, die volgens de Duitsche opvatting onjuist zijn.
Zwitserland heeft represaille-maatregelen genomen. De Engelsche „Daily Express" wordt niet langer in Duitschland toegelaten.

(Vorig bericht blz. 370 D.)

17 JULI 1934

D. **BRAZILIË. — De nieuwe Grondwet afgekondigd. — President Vargas herkozen. —**
De nieuwe Braziliaansche federale constitutie is in een feestelijke zitting van het parlement op 17 Juli 1934 plechtig afgekondigd.
Het Braziliaansche parlement heeft dienzelfden dag met 175 van de 248 uitgebrachte stemmen Getulio Vargas voor een periode van vier jaar als staatspresident herkozen. Zijn tegencandidaat Borges de Madeiros verwierf slechts 59 stemmen. (Ned. Tel. Ag. Reuter)

E. **FRANKRIJK. — Socialisten en Communisten. — Gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog. —**
De Nationale Raad der socialistische partij heeft op 15 Juli 1934 een motie aangenomen met 2471—366 stemmen, waarin het aanbod der communistische partij van een gemeenschappelijke actie tegen fascisme en oorlog wordt aanvaard en waarin de Raad het aan de bestuurscommissie der partij overlaat de tekst te formuleeren en de overeenkomst te onderteekenen. De Nationale Raad heeft besloten de communistische partij reeds thans het organiseeren van gemeenschappelijke demonstraties ter gelegenheid van den 20sten verjaardag der oorlogsverklaring voor te stellen. De Nationale Raad is verder besloten zijn eischen mede te deelen aan de tweede internationale en te laten onderzoeken bij de derde internationale, of deze bereid is een dergelijken stap te ondernemen. Intusschen bevat de motie, die is ingediend door Faure, eenige reserves. De communisten hebben n.l. geëischt, dat alle geschikte middelen voor het voeren der actie zullen worden aangewend. De socialisten verlangen, dat iedere onwettige handeling achterwege blijft en zij eischen, dat de onafhankelijkheid der partij bewaard wordt. (Le Journal)

(Le Journal)

(Vorig bericht blz. 433 G.)

F. **MANDSJOEKWO. — Reorganisatie door Japan. —**
Naar de regeering van Mandsjoekwo mededeelt, zullen 1500 Japansche ambtenaren uit Japan naar Mandsjoekwo vertrekken, ten einde het bestuur van het keizerrijk Mandsjoekwo te reorganiseeren. Ook zullen Japanners worden benoemd tot gouverneurs van de tien provincies van Mandsjoekwo. De 1500 ambtenaren zullen vijf jaar lang in dienst van Mandsjoekwo blijven.

(Dempo Tsoesin)

G. **VEREENIGDE STATEN. — Young- en Daweslee-ningen. — Geen compromis met Duitschland. —**
De Ver. Staten weigeren Duitschland een speciale overeenkomst toe te staan, teneinde een gelijke behandeling voor de Amerikaansche houders van Young- en Dawesleeningen te verkrijgen, als de Britsche houders is verzekerd. Cordell Hull heeft alle voorstellen tot een compromis afgewezen en de Amerikaansche regeering eischt voor haar onderdanen een gelijke behandeling als voor de onderdanen van andere mogendheden.

(New York Herald, Parijs)

18 JULI 1934

A. **NEDERL. OOST-INDIË. — Begrooting 1935. —**
De eindcijfers der begrooting 1935, vergeleken met die van de begrooting 1934 zijn als volgt:

	Raming. 1935	1934
Gewone dienst.		
Uitgaven	475.412.551	549.026.577
Ontvangsten	387.647.258	450.515.602
Tekort:	87.765.293	98.510.975
Buitengewone dienst.		
Uitgaven	11.772.948	16.014.505
Ontvangsten	23.972.471	24.564.213
Overschot:	12.199.523	8.549.708
Geheele dienst.		
Uitgaven	487.185.499	565.041.082
Ontvangsten	411.619.729	475.079.815
Tekort:	75.565.770	89.961.267

(Aneta) **(Vorig bericht blz. 425 D.)**

B. **DUITSCHLAND. — Dr. Adelbert Probst slachtoffer. — Op 30 Juni 1934 gedood. —**
Volgens een bericht in de „Avenire d'Italia" behoort ook de Reichsführer van de Deutsche Jugendkraft (de Duitsche Katholieke Jeugdvereeniging), dr. Adelbert Probst, tot de slachtoffers, die op 30 Juni 1934 zijn gedood.
(Avenire d'Italia) **(Vorig bericht blz. 434 D.)**

19 JULI 1934

C. **NEDERLAND. — Wet houdende nadere voorziening ter bescherming der openbare orde. —**
Bij de wet van 19 Juli 1934 (Stbl. 405) tot wijziging en aanvulling van het Wetboek van Strafrecht zijn nadere voorzieningen getroffen ter bescherming van de openbare orde.
Deze wijzigingen en aanvullingen hebben betrekking op de volgende vijf punten:
Uitbreiding van de omschrijving van de misdrijven van opruïing en van eenige aanverwante delicten;
strafbaarstelling van publieke beleediging van het openbaar gezag of van openbare lichamen of instellingen;
strafbaarstelling van gelijke beleediging van een groep van de bevolking of ten deele tot de bevolking behoorende groep van personen;
het openen van de mogelijkheid onder bepaalde omstandigheden klachtmisdrijven ook te vervolgen, indien geen klacht wordt ingediend;
uitbreiding van de omschrijving van de verspreidingsdelicten behoorende bij de bestaande misdrijven van beleediging en verhooging van de strafsanctie van art. 271 van het wetboek van strafrecht.

D. **BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN. — Young- en Dawes-leening. — Maatregelen tegen Duitschland. —**
Ten gevolge van de bekende deviezensituatie heeft de Duitsche Rijksbank het op 15 Juli 1934 vervallende maandelijksche bedrag aan deviezen voor den dienst der Dawes- en Young-leeningen niet ter beschikking van de trustees gesteld. Deze bedragen beliepen voor de Dawes-leening M. 4.22 millioen en voor de Young-leening M. 6.3 mill. De rentebetaling van de afzonderlijke leeningscrediteuren zal voor de Dawes-leening eerst op 15 October en voor de Youngleening eerste op 1 December plaats hebben.
De Duitsche regeering heeft zich daarom, zooals bekend, met de regeeringen van de landen, waarin de leeningen uitgegeven zijn, verstaan, ten einde een verbetering van de deviezenpositie en van de transfercapaciteit te verkrijgen. Met Engeland is reeds een overeenkomst gesloten. Om den dienst der leeningen voor zoover het de markenbedragen voor de deviezenbetalingen betreft te verzekeren, heeft de Duitsche regeering de maandelijksche bedragen voor de afzonderlijke branches der leeningen op een speciale rekening bij de Rijksbank op den vervaldatum gestort.
Bovendien was door de trustees voor de Dawes-leening reeds een bedrag van M. 4.5 millioen voor den vervaldatum gereserveerd. Zonder hiermede rekening te houden hebben thans de drie trustees der Dawes-leening aan de Rijksbank medegedeeld, dat zij het gereserveerde bedrag van M. 4.3 millioen niet zullen vrijgeven en verder hebben zij de door hen aan de Rijksbank verstrekte doorloopende opdracht herroepen.
Krachtens deze opdracht boekte de Rijksbank alle bij haar gestorte geadviseerde ontvangsten uit de tabaks-, bier- en suikerbelastingen en uit het brandewijn-monopolie automatisch naar de Duitsche regeering terug, zoodra de deviezen voor den dienst der leening waren betaald.
Op deze ontvangsten bestaat slechts voor de Dawes-leening een pandrecht. Zij bedragen per maand maximaal M. 200 millioen. De trustees hebben thans de geheele opbrengst van de inkomsten geblokkeerd, hoewel deze inkomsten slechts uit rijksmark-inkomsten bestaan en hoewel de op 15 Juli 1934 vervallende maandelijksche dienst van de Dawes-leening reeds vervallen was. Verder is ook voor de bovengenoemde op 15 October verschuldigde bedragen van de Dawes-leening bij de Bank voor Internationale Betalingen reeds 50% in deviezen beschikbaar.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 435 G.)**

20 JULI 1934

E. **ENGELAND. — Vijfjaren-plan voor de luchtmacht.**
De Britsche regeering — aldus de Britsche vice-kanselier Stanley Baldwin tijdens de op 19 Juli 1934 in het Lagerhuis gehouden luchtvaartdebatten — is tot de conclusie gekomen, dat zij niet langer de maatregelen mag uitstellen, die de Britsche luchtmacht in den loop der eerstkomende jaren op een peil zal brengen, hetwelk dat der meest nabije buurstaten dichter dan tot dusver benadert.
Het is in verband hiermede, dat de regeering een vijfjarenplan heeft opgesteld, krachtens hetwelk de luchtstrijdkrachten met 41 nieuwe eskaders zullen worden uitgebreid, in welk aantal die eskaders, welke voor 1934 zijn voorzien, zijn begrepen. Van deze 41 nieuwe eskaders zullen er 33 worden toegevoegd aan de luchtstrijdkrachten voor de verdediging van het moederland, waarvan de sterkte zoodoende van 42 eskaders tot 75 zal stijgen. De resteerende acht eskaders zijn voor de marine of voor den dienst overzee bestemd. (Morning Post)
(Vorig bericht blz. 392 C.)

F. **VEREENIGDE STATEN. — Eugenetische sterilisatie in Californië. —**
De sedert 1926 te Pasadena gestichte „Human Betterment Foundation" heeft een grooten vooruitgang teweeggebracht in de toepassing der reeds 25 jaar oude Californische wet op de eugenetische sterilisatie. Behalve het aantal, dat op eigen verzoek door particuliere artsen is behandeld, zijn tot einde 1933, 9782 personen gesteriliseerd, waarvan in 1933 alleen 578. De behandeling wordt beschouwd als een bescherming en niet als een straf. Ook schijnt de operatie zoo noodig weer ongedaan te kunnen worden gemaakt.
Sedert de invoering der operatie is het aantal sexueele misdrijven verminderd.
(Ned. Tijdschr. v. Geneesk.) **(Vorig bericht blz. 394 E.)**

21 JULI 1934

G. **AMSTERDAM. — Begrooting 1935. —**
De gemeentebegrooting 1935 sluit met een eindcijfer van ƒ 120.410.503, tegen ƒ 130.092.558 over 1934.
Er is een batig saldo over 1933, dat ten goede komt aan deze begrooting. Dit is een meevaller, want er was gerekend op een nadeelig saldo van ƒ 1.217.000. De verhooging van het pensioenverhaal met 1½%, overeenkomstig de rijkswet, geeft pl.m. zes ton voordeel.
Voorts bleek, dat op de afdeeling Onderwijs 1½ millioen

wordt bespaard, terwijl er nog op gerekend wordt om uit den post loon 1½ millioen te halen.
De vernieuwde verlaging van de uitkeering uit het gemeentefonds over dit jaar zal zes ton bedragen. Hierop is in deze begrooting nog niet gerekend.
(Alg. Handelsblad) **(Vorig bericht blz. 430 D.)**

A. **BELGIË. — De Machtigingswet aanvaard. —**
Na een beraadslaging van vier dagen heeft de Belgische Kamer op 20 Juli 1934 met 89 tegen 77 stemmen en 7 onthoudingen het wetsontwerp aangenomen, waarbij aan de regeering voor den duur van zes maanden blanco-volmachten op economisch en financieel gebied worden gegeven. (De Nieuwe Gazet)

22 JULI 1934

B. **SAARGEBIED. — Plebisciet. — Twintig bladen verboden. — Engelschman inspecteur der politie. —**
In het verordeningenblad van de regeeringscommissie wordt thans de door de verkiezingscommissie vastgestelde verkiezingsregeling voor het plebisciet in het Saargebied gepubliceerd, welke daarmede rechtsgeldigheid verkrijgt.
Volgens deze regeling benoemt de verkiezingscommissie voor ieder kiesdistrict een gemeentelijke commissie, die bestaan zal uit een voorzitter, twee gewone en twee plaatsvervangende leden. Deze gemeentecommissie moet op 25 Juli de voorgeschreven lijsten der kiesgerechtigden opmaken. Deze lijsten moeten vóór 23 September gereed zijn. De lijsten der stemgerechtigden moeten dan in ieder kiesdistrict 30 dagen lang ter inzage worden gedeponeerd. Alle bezwaren moeten ook in de laatste instantie voor het stemmingsgerecht tot uiterlijk 12 December behandeld zijn.
De regeeringscommissie voor het Saargebied heeft op 12 Juli een verbod uitgevaardigd voor twintig dagbladen, die gedurende drie dagen niet mogen verschijnen. Deze bladen hebben artikelen gepubliceerd, waarin de staatsautoriteit werd aangetast, zoodat zij een ernstig gevaar bevatten voor de openbare veiligheid en de orde.
De regeeringscommissie heeft den Engelschman Hemsley benoemd tot inspecteur over alle politie- en landjagertroepen van het Saargebied. Er wordt geen enkele wijziging aangebracht in de verschillende bevoegdheden en functies. Thans echter zal onmiddellijk onder het oppercommando der vrije politie en van het landjagercorps de nieuwe inspecteur staan, die persoonlijk toegewezen is aan de afdeeling van binnenlandsche zaken en president Knox.
(Ned. Tel. Ag. Reuter) **(Vorig bericht blz. 422 C.)**

C. **NEDERLAND — Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed. —**
Hieronder volgen de cijfers betreffende echtscheidingen enz., ontleend aan het Jaarboek 1932 van het Centraal Bureau v. d. Statistiek:
Echtscheidingen en scheidingen van tafel en bed.

Jaren	Aant. echtscheidingen		Aant. scheidingen v. tafel en bed	
	Totaal	p. 1000 echtp.	Totaal	p. 1000 echtp.
1920	1962	1.59	288	0.23
1921	1988	1.56	239	0.19
1922	1954	1.50	241	0.19
1923	2024	1.52	230	0.17
1924	2102	1.55	314	0.23
1925	2198	1.59	370	0.27
1926	2368	1.68	418	0.30
1927	2571	1.79	426	0.30
1928	2708	1.84	452	0.30
1929	2741	1.83	491	0.33
1930	2851	1.86	490	0.32

(Centraal Bureau v. d. Statistiek)

23 JULI 1934

D. **DR. P. H. RITTER JR. —**
Wij prijzen ons gelukkig te kunnen mededeelen, dat dr. P. H. Ritter Jr. zich bereid heeft verklaard in den vervolge belangeloos onze rubriek „Nederlandsche letterkunde" te verzorgen.
Dr. P. H. Ritter Jr. is op 16 Aug. 1882 te Utrecht geboren. Hij genoot zijn opleiding op het gymnasium, studeerde te Amsterdam en promoveerde in 1909 te Utrecht. Van 1918—1934 was hij hoofdredacteur van het „Utrechtsch Provinciaal en Stedelijk Dagblad" en sedert 1928 leider der boekenhalfuren bij de A.V.R.O., welke werkzaamheid zich in 1934 heeft uitgebreid in verband waarmede hij de functie bij het U. D. heeft neergelegd. Zijn voornaamste publicaties — behalve artikelen op verschillend gebied in tijdschriften en couranten — zijn: Studie over L. van Deyssel: Kleine Prozastukken (onder het pseudoniem van Rudolf Atele), Zeeuwsche Mijmeringen, Het land van Wind en Water, De ijlende Reis, De kunst van het Reizen. De kritische Reis, een bundel essays over literaire figuren en verschijnselen, De legende van het Juweel, Het gracieus Avontuur, De lusten en lasten der redeneerkunst. De vertelster weerspiegeld, De donkere Poort (2 dln.), Vertrapten, De kunst van het schrijven, De Drang der zinnen in onzen tijd, Journalistieke Geheimen, Karakters, Over Mussert, Over Wijnkoop. In voorbereiding zijn: Het welkom schandaal, Woeker, en „De Luchtheld". (Red. K.H.A.)

E. **DUITSCHLAND. — Dr. Sack gearresteerd. —**
De Berlijnsche correspondent van de „Neue Zürcher Zeitung" meldt aan zijn blad, dat dr. Sack, die Torgler voor het Staatsgerechtshof heeft verdedigd, eenige dagen geleden is gearresteerd en naar de S.S.-kazerne in de Generaal Pape-straat (Columbia-Haus) in Berlijn is overgebracht. (N. Zürcher Ztg)

G. **MEMEL. — Wet op Bescherming van den Staat. —**
De in het Litausche staatsblad van 12 Juli 1934 gepubliceerde en direct van kracht geworden wijziging der wet op de bescherming van den Litauschen staat geeft den Litauschen commandant te Memel onbeperkte volmachten. De commandant kan vereenigingen ontbinden; personen die tot voor 6 maanden nog lid waren van deze vereenigingen verliezen hun passief kiesrecht voor den Landdag. Alle leden van den landdag die lid zijn geweest van nu verboden vereenigingen, verliezen hun zetel.
(Lietuvos Aidas) **(Vorig bericht blz. 187 E.)**

F. **RUSLAND. — Herstel der diplomatieke betrekkingen met Bulgarije. —**
Het officieele Sovjet-telegraafagentschap publiceert de briefwisseling tusschen den Bulgaarschen minister van Buitenlandsche Zaken, Batalof en Volkscommissaris Litwinof, waarin Batalof mededeeling doet van het resultaat der onderhandelingen tusschen Sovjet-Rusland en Bulgarije, alsmede van het besluit der Bulgaarsche regeering tot herstel der normale diplomatieke betrekkingen met de Sovjet-Unie door wederzijdsche benoeming van gezanten.
In zijn antwoord schrijft Litwinof, dat hij dit voorstel gaarne aanvaardt aangezien het overeenstemt met zijn eigen wenschen en in het belang van beide landen is.
(Sovjet Telegraafagentschap)

H. **MAASTRICHT. — De Industriebank in Limburg. —**
De Provinciale Staten van Limburg hebben in de op 18 Juli gehouden zitting zonder hoofdelijke stemming besloten om tot een bedrag van *f* 100.000 deel te nemen in de op te richten Industriebank in Limburg.
(Limburger Koerier)

26 JULI 1934

I. **MUITERIJ. — „De Zeven Provinciën". — De uitspraak tegen de officieren. —**
Het Hoog Militair Gerechtshof deed op 25 Juli 1934 uitspraak inzake het „Zeven Provinciën"-proces, betreffende de straffen voor de hierbij betrokken negen officieren. Het Hof verklaarde de officieren schuldig.
In het vonnis ging het Hof in op den opzettheorie.
Het Hof zou zwaar straffen, indien niet sinds tal van

jaren, tengevolge van velerlei opvattingen en invloeden, de gezagsidee in beteekenis zou hebben ingeboet, ook bij de marine, waaraan door de autoriteiten niet steeds paal en perk is gesteld. Het Hof sprak de volgende vonnissen uit: luit. ter zee eerste klasse W. F. J. Fels 6 maanden (eisch 1½ jaar), luit. ter zee tweede klasse E. M. Hornsveld 4 maanden (eisch 1¼ jaar), idem L. D. De Kroon 5 maanden (eisch 1 jaar), idem D. Dekker, 3 maanden (6 maanden), officier marine-stoomvaartdienst tweede klasse C. M. W. van Balkom 4 maanden (5 maanden), idem L. de Wilde 5 maanden (1 jaar), idem G. Smits 4 weken (2 maanden), luit. ter zee derde klasse A. N. baron de Vos v. Steenwijk 3 dagen (5 dagen), officier van gezondheid 2e klasse H. C. Bos 7 dagen (3 maanden) De vonnissen tegen de heeren Fels, Dekker, Hornsveld, De Kroon, De Wilde en Van Balkom bevatten tevens ontslag uit den militairen dienst. (Aneta)

(Vorig bericht blz. 416 E.)

A. **OOSTENRIJK. — Nazi-putsch. — Bondskanselier Dollfuss doodgeschoten. —**

De Nationaal-Socialisten hebben op 25 Juli 1934 een poging gedaan om zich van de regeering in Oostenrijk meester te maken. Zij deden een aanval op het omroepstation Ravag en de Bondskanselarij te Weenen, die zij aanvankelijk beide bezetten.

Bij den overval der Bondskanselarij is dr. Dollfuss gedood.

In den loop van den middag hebben de Regeeringstroepen de opstandelingen overmeesterd.

Volgens Reuter-berichten hebben zich de gebeurtenissen als volgt afgespeeld.

De Nazi's hebben van uniformen der Heimwehr en der politie gebruik gemaakt toen zij hun pogingen in het werk stelden om aan het bewind te komen. Zij zijn gewapend met revolvers het gebouw der Ravag binnengedrongen, waar zij onder bedreiging met revolvers den omroeper noopten mee te deelen, dat dr. Dollfuss en zijn regeering waren afgetreden en het bewind was overgenomen door Nazi's.

Daarna trokken ongeveer 144 Nazi's naar de Bondskanselarij waar zij, daar zij gekleed waren in uniform, zonder moeite konden binnendringen. Met revolvers in de hand hielden zij de beambten die voor de bewaking moesten zorgen, in bedwang en een aantal begaf zich naar de kamer van dr. Dollfuss, waar zij dr. Dollfuss, Fey en de staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky aantroffen. Alle 3 werden gearresteerd.

Dadelijk daarop werd dr. Dollfuss weggevoerd, waarbij eenige schoten op hem werden gelost, tengevolge waarvan hij ernstig werd gewond en in den loop van den middag overleed.

Hem is door zijn moordenaars zoowel geneeskundige als geestelijke bijstand geweigerd.

Intusschen verzamelde de regeering rondom het gebouw strijdkrachten en strijdmateriaal. De Nazi's werden omsingeld; de opstand was onderdrukt.

De Duitsche gezant is door zijn regeering naar Berlijn teruggeroepen. Hij heeft reeds Weenen verlaten.

Dr. Rintelen, de Oostenrijksche gezant te Rome, werd door Schuschnigg, den minister van Onderwijs, te Weenen gearresteerd en opgesloten. Dr. Rintelen heeft een einde aan zijn leven willen maken en zich door een revolverschot zwaar verwond.

De gebeurtenissen van 25 Juli maken deel uit van een plan tot een algemeenen opstand, die in Weenen echter te vroeg is uitgebroken. Gevochten is er in Innsbruck, Salzburg en Stiermarken. De opstand is overal met bloedige verliezen voor de opstandelingen onderdrukt. In sommige streken van Stiermarken duurt de strijd nog voort, zooals te Leoben en Donawitz. Omtrent de putsch der Oostenrijksche Nazi's wordt nader gemeld, dat behalve dr. Rintelen ook de voorzitter van de Oostenrijksche Luchtverkeer Mij., Wagner, voormalig secretaris van den Christelijk-Duitschen Arbeidsbond in Graz en Hofrat Boehm, voormalig leidend ambtenaar in de bondskanselarij en een der intiemste vrienden van dr. Rintelen, alsmede dr. Erich Majakotin, schoonzoon van dr. Rintelen, werden gearresteerd. De onlusten in de provincies houden aan.

Een 26 Juli gepubliceerd officieel communiqué van den staatssecretaris voor de veiligheid, Karwinsky, meldt:

De zuiveringsactie in Stiermarken is zoo goed als voltooid. Nadat de opstandelingen, die de Phyrnpas bezet hielden, na een zwaren strijd, waarbij van het Bondsleger Majoor Johann Charwan en vijf manschappen vielen, en luitenant Anton Dohmdorf zwaar gewond werd, tot den terugtocht waren gedwongen, werd Liezen uit de handen der opstandelingen bevrijd. Naast andere plaatsen hebben ook de oproerlingen te Leoben laat in den middag zich overgegeven. Te Judenburg, Radkersburg, Mureck en Knittelfeld werd de rust hersteld. Ook hier leverden de opstandelingen de wapens uit. Pogingen der opstandelingen om zich in enkele dorpen van Kaernten weer te verzamelen en verzet te bieden, werden door krachtig optreden verhinderd. Bij zulk een treffen te Annabuehl, nabij Klagenfurth, werden 9 opstandelingen gedood en velen gewond.

De Bondsleider van het vaderlandsche front, dr. Stepan, heeft namens de bondsleiding en de landsleiding aan den ministerraad vijf eischen doen toekomen. Daarin wordt verklaard, dat het Vaderlandsche Front het onmiddellijk vonnissen voor het standgerecht eischt van de opstandelingen, die in de bondskanselarij gevangen zijn genomen. De vooraanstaande staatsvijanden, nationaal-socialisten en communisten, moeten overal gearresteerd worden. De zuivering van het ambtenarencorps moet, vooral bij de uitvoerende macht, onverwijld en streng uitgevoerd worden. Geëischt wordt ook, dat de bondsleider van het front tot den ministerraad wordt toegelaten.

In den op 26 Juli gehouden ministerraad, onder voorzitterschap van den vice-kanselier Starhemberg, is besloten tot de instelling van een militair gerechtshof, dat bij uitsluiting competent is verklaard voor de berechtiging der strafbare handelingen, welke in verband staan met de revolutiepoging van 25 Juli.

Het militaire gerechtshof treedt in de plaats der standgerechten en der gewone strafrechtbanken voor alle handelingen, die met den opstand in verband staan. Het bestaat uit één senaat, waarin zitting hebben een rechter en drie officieren van het bondsleger als assessoren. De oudste officier in rang voert het voorzitterschap.

(Vorig bericht Dollfuss blz. 326 B, 338 E, 352 B.)

27 JULI 1934

B. **STAVISKY-AFFAIRE. — Bank van Leening te Bayonne. — Zaak Tissier en Stavisky. —**

Tot 1930 bezat de stad Bayonne geen Bank van Leening. In dit jaar werd deze instelling opgericht met aan het hoofd den directeur Tissier.

Gedurende de eerste jaren gingen de zaken van de Bayonneesche Bank van Leening zeer voor den wind. Er werden aandeelenbons uitgegeven en bij notarissen gedeponeerd, aan talrijke verzekeringsbanken verstrekt, aan banken verkocht en zelfs aan vele particulieren.

Tot de financieele pers in het land zich er het vorig jaar over begon te verwonderen, dat het bedrag der in omloop zijnde bons zoo'n geweldig totaal aanwees. Iedereen had bons van die Bank van Leening in handen en de sommen beliepen in de honderduizenden. Er werd een campagne ingezet. Eén der verzekeringsmaatschappijen, die voor acht millioen bons bezat, presenteerde deze ter inwisseling aan de cassa, maar de uitbetaling er van werd uitgesteld. En terecht, want de correspondeerende strook, die bewijs moest afleggen van de afgifte der bons, was niet te vinden. En nadat Tissier zich in alle mogelijke bochten had gewrongen, om nog aan de hand der gerechtigheid te ontkomen, moest hij bekennen. Toen kwam aan het licht, dat de oplichterij op de volgende manier was bedreven.

Telkens als een aandeelsom werd uitgeschreven, plaatste de heer Tissier op de contrôle-strook een gering bedrag en op de bon zelf „n'importe" welk bedrag.

Toen eenmaal de zaak aan het rollen was gekomen, bleek, dat achter deze affaire Stavisky zat, een groot avonturier. Serge Alexandre Stavisky, Rus van geboorte, maar genaturaliseerd Franschman, werd reeds vroeger van groote oplichterijen beschuldigd, maar wist steeds de gevangenis te ontwijken. Stavisky is nu voortvluchtig, Tissier gearresteerd. Deze laatste beschuldigt den burgemeester-afgevaardigde van Bayonne, die in den raad van beheer zat, alles van de frauduleuze handelingen te hebben afgeweten en hij zal, zoo noodig, nog andere namen noemen.
Intusschen zijn duizenden kleine luyden weer de dupe. Zoowel te Bayonne, Parijs als in Lyon, waar de oplichter eveneens gewerkt heeft. Alleen al in de streek van Parijs is voor 150 millioen aan bons van de bank van leening te Bayonne door verzekeringsmaatschappijen ingeteekend. Daar de meeste van deze maatschappijen afgingen op officieele aanbevelingen en administratieve waarborgen, denken zij de verantwoordelijkheid van den Staat aanhangig te maken.
Een deel van de Fransche pers richt zich tegen minister van Koloniën, Dalimier, die in 1932 als minister van Arbeid een schrijven heeft gericht aan de sociale verzekeringskassen, waarin hij hen aanspoorde hun geld te beleggen in stedelijke credietinstellingen. Het schijnt dat Dalimier zich toen ook tot den begin Januari 1934 gearresteerden directeur van de Crédit municipal de Bayonne, Tissier, heeft gewend en hem heeft aangespoord de aandeelen van zijn onderneming bij de sociale verzekeringskassen onder te brengen.
Dalimier verklaarde op 7 Jan. 1934, dat hij niet de Bayonneesche Bank van Leening heeft bedoeld doch de Stedelijke credietinstellingen in het algemeen.
De oplichterijen zouden minstens 200 millioen francs bedragen.

Kabinet. — Minister Dalimier neemt ontslag. — Dalimier, minister van Koloniën, heeft op 8 Jan. 1934 bij Chautemps zijn ontslag doen aanbieden. Chautemps heeft het ontslag aanvaard.
Dalimier zegt in zijn ontslagbrief, dat hij niet het risico wil loopen, dat zijn handelingen in verband met de zaak Bayonne (Stavisky), toen hij in 1932 minister van Arbeid was, zelfs ook maar onrechtvaardig aan de tegenwoordige regeering verweten wordt. Voorts wijst Dalimier er nadrukkelijk op, dat Chautemps op geen enkel tijdstip zijn ontslag geëischt heeft.
Stavisky pleegt zelfmoord. — Stavisky, de hoofdpersoon in de zwendelarijen van de Bank van Leening te Bayonne, heeft op 8 Jan. 1934, alvorens hij te Chamonix in een afgelegen villa werd gearresteerd en geen kans tot ontvluchten zag, zelfmoord gepleegd. Binnen enkele uren is hij aan de gevolgen van twee schotwonden overleden.
Het „Journal de la Bourse" te Parijs schat het bedrag der waardelooze bons in het bezit der Fransche verzekeringsmaatschappijen op frs. 130.000.000.

Debatten in de Fransche Kamer. — Bij het op 12 Jan. 1934 in de Fransche Kamer voortgezet debat over het schandaal-Stavisky kwamen de politieke bedoelingen van rechts en links sterk voor den dag. Zoowel Tardieu als Ybarnegaray hielden redevoeringen, waarin zij tegen de regeering ageerden. Een néo-socialist hield een rede voor Chautemps. Er werden drie moties ingediend, één van Herriot, die vertrouwen in de regeering uitspreekt, en twee tot het instellen van commissies van onderzoek. De Kamer heeft tenslotte met 360 tegen 229 stemmen haar vertrouwen in de regeering-Chautemps uitgesproken. Een commissie van onderzoek wordt ingesteld.

Maatregelen tegen de ambtenaren. — Het Fransche Kamerlid Bonnaure wordt in verband met de zaak-Stavisky van heling verdacht. Hij is voorloopig op vrije voeten gelaten. De burgemeester van Bayonne, Garat, een beschermer van Stavisky, bevindt zich reeds meer dan een week in hechtenis.
Naar de „Matin" bericht, zal de ministerraad zich bezig houden met de maatregelen welke genomen moeten worden tegen een aantal hoogere ambtenaren, die betrokken zijn bij de zaak-Stavisky. Er zullen o.a. maatregelen worden genomen tegen den prefect van het departement van de Beneden-Pyreneeën, waarin Bayonne ligt, tegen een directeur van het ministerie van arbeid, alsmede tegen een aantal beambten van de politie.
Verder heeft de wetgevende commissie uit de Kamer op 19 Jan. 1934 het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij het den bedrijvers van overtredingen, welke de openbare spaarzaamheid nadeel berokkenen, verboden wordt financieele operaties te verrichten voor rekening van anderen.
Kamerdebatten. — Na een zeer rumoerige zitting der Fransche Kamer, waarin het schandaal-Stavisky weer is behandeld en de rechtsche afgevaardigde Henriot wederom scherpe aanvallen op de regeering deed, heeft de Kamer op 23 Jan. 1934 haar vertrouwen in de regeering-Chautemps met 367 tegen 201 stemmen uitgesproken.
Onderzoekingscommissie. — De Fransche Kamer heeft op 21 Febr. 1934 besloten tot de benoeming van een parlementaire onderzoekingscommissie inzake de Stavisky-schandalen.

De zaak Prince. — Wij ontleenen aan de N. Rott. Crt van 24 April 1934 o.a. de volgende beschouwing omtrent den dood van den raadsheer Prince: Deze raadsheer uit het hof van Parijs is 20 Februari — 4 Januari was de bom Stavisky gebarsten — bij Dijon overreden. De macabere mise-en-scène, waarin de resten gevonden werden, wees uit, dat het geen gewone moord kon zijn. Diefstal was in geen geval de drijfsveer geweest. Terstond werd aan verband met de instructie aangaande Stavisky gedacht. Prince had aan het hoofd der financieele afdeeling van het parket te Parijs gestaan. Als zoodanig had hij zich actief met diens streken bezig gehouden. In hoeverre droeg hij schuld aan het feit, dat politierapporten met betrekking tot het gevaar, dat ze voor het algemeene belang vertegenwoordigden, de gerechtelijke instanties niet bereikten? Dit is nog niet opgehelderd.
De getuigenissen voor de commissie van enquête zijn tegenstrijdig. Het eene stelt hem als een ridder zonder vrees en blaam tegenover een voor parlementaire interventies bibberenden chef, andere beladen hem met sinds zijn dood aan het licht gekomen vermeende tekortkomingen en laten de mogelijkheid open, dat Prince, door den voorzitter van het hof van cassatie ter verantwoording geroepen, zelfmoord pleegde en de rest erbij maakte ten einde de verdenking af te leiden en de magistratuur een nieuwe smet te besparen.
Eenige vonnissen. — Het gerechtshof te Parijs heeft begin Juli 1934 Cochard, den directeur van de Compagnie Foncière, een der maatschappijen uit de Stavisky-affaire, veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf en 1000 francs boete. De administrateurs, generaal Bardi de Fourtou en Dargent, werden wegens medeplichtigheid aan oplichterij veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf en 500 frs. boete. De administrateurs, generaal Bardi de Fourtou en wees aan Fraipont en de Société Luxembourgeoise de Reports et de Dépots, die de aanklacht tegen de Compagnie Foncière hadden ingediend, een bedrag toe van zeven millioen francs.

Tardieu en Chautemps. — Het verhoor van Tardieu en Chautemps dat op 18 Juli 1934 voor de parlementaire commissie van onderzoek naar de Stavisky-affaire plaats vond, heeft een stormachtig verloop gehad, zonder evenwel tot positieve resultaten te leiden.
Op de vraag van een der commissieleden, of hij kon bewijzen, dat de inspecteur van politie Bony bij de vervalsching der Stavisky-chèques slechts uitvoering gaf aan een opdracht van den voormaligen ministerpresident Chautemps, antwoordde Tardieu niet, doch beperkte hij zich tot de verklaring, dat hij geen bewijzen daarvoor had, doch getuigen kende, die deze bewijzen hadden. Tardieu weigerde nadrukkelijk een directe beschuldiging tegen Chautemps te uiten.
Chautemps verklaarde, dat de uitlatingen van Tardieu zoowel van politiek als van moreel standpunt gezien, zeer ernstig waren. Hij zei o.a.: „Ik neem er kennis van, dat een lid der regeering de verantwoordelijkheid voor

het verbreken van den burgvrede aanvaardt. Terwijl ik er naar streef, zelfs ten koste van bepaalde concessies, de regeering te verdedigen, bereidt één harer leden zich erop voor, den leider der regeeringsmeerderheid te onteeren met het doel de nationale eenheid der regeering te breken, verbreking van den burgvrede te veroorzaken en op deze wijze ontbinding van de Kamer te forceeren."

Tardieu en Chautemps. - Minister-president Doumergue brengt schikking tot stand. —

Minister-president Doumergue heeft in de Kabinetszitting, welke op 25 Juli 1934 werd gehouden, een schikking inzake het incident Tardieu-Chautemps tot stand weten te brengen. Hij deed daartoe een dringend beroep op de leden der regeering om het Kabinet van den godsvrede in zijn huidige samenstelling te laten bestaan.

Indien daaraan geen gevolg werd gegeven, zou hij daaruit zijn conclusies trekken en van iedere verdere politieke werkzaamheid moeten afzien. Hij gaf de keus tusschen handhaving van het Kabinet van den godsvrede en het aftreden der geheele regeering met vorming van een nieuw kabinet onder een anderen leider.

Herriot las een verklaring voor, inhoudende, dat de radicaal-socialistische ministers op hun post blijven, dat echter de door de gebeurtenissen ontstane situatie moet worden voorgelegd aan den partijdag der rad.-soc. partij in October. Het incident is daarmede voorloopig bijgelegd.

A. **NEDERLAND. — Wijziging Winkelsluitingswet. —** Bij de wet van 27 Juli 1934 (Stbl. 450) is tijdelijke bevoegdheid verleend tot het vaststellen van bijzondere afwijkingen van enkele bepalingen der Winkelsluitingswet 1930. Hierdoor wordt de mogelijkheid geschapen het aantal van 4 uren, gedurende welke de verkoop op Zondag o.m. aan banketbakkerijen is toegestaan, zoolang de huidige crisisomstandigheden voortbestaan, op 6 te brengen. Dit kan alleen, indien binnen 2 maanden na afkondiging van de wet tot herziening van de Winkelsluitingswet door den gemeenteraad desgevraagd zal zijn verklaard, dat de tegenwoordige buitengewone omstandigheden aanleiding geven van bedoelde mogelijkheid tot verruiming gebruik te maken. Deze verklaring kan niet worden afgelegd dan nadat belanghebbenden zijn gehoord en moet inhouden voor welk bedrijf of bedrijven ze geldt.

(Vorig bericht blz. 415 E.)

B. **NEDERLAND. — Wijziging Landbouwcrisiswet. —** Bij de wet van 27 Juli 1934 (Stbl. 469) is de Landbouwcrisiswet 1933 gewijzigd en zijn de Tarwewet 1931, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932 ingetrokken.

Na het volledig in werking treden van de Landbouw-Crisiswet 1933 heeft de regeering eenigen tijd laten verloopen alvorens de maatregelen voor te bereiden, welke in het derde lid van artikel 36 worden voorgeschreven, namelijk, dat zoo spoedig mogelijk een wetsontwerp moest worden ingediend, daartoe strekkende, in de Crisis-Zuivelwet 1932, de Crisis-Varkenswet 1932 en de Crisis-Uitvoerwet 1931, zoodanige wijzigingen aan te brengen, als in verband met de Landbouw-Crisiswet 1933 worden vereischt.

De regeering wilde n.l. eerst de werking van de Landbouw-Crisiswet 1933 gadeslaan, met de bedoeling daarna, rekening houdende met de opgedane ervaring, de meest juiste voorstellen te kunnen doen. De opgedane ervaring, alsmede andere hieronder te vermelden overwegingen, hebben haar echter tot de overtuiging gebracht, dat het niet wenschelijk is de hierboven genoemde wetten te wijzigen en in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de Landbouw-Crisiswet 1933.

In menig opzicht toch vallen in het bijzonder de maatregelen van de Tarwewet 1932, de Crisis-Zuivelwet 1932 en de Crisis-Varkenswet 1932 reeds thans voor een groot deel samen met die der Landbouw-Crisiswet 1933. Door het aanbrengen in de Landbouw-Crisiswet 1933 van betrekkelijk geringe wijzigingen, die buitendien uit anderen hoofde toch noodzakelijk waren, is bereikt, dat zoowel de Crisis-Zuivelwet 1932, als de Crisis-Varkenswet 1932, alsook de Tarwewet 1931 overbodig zijn geworden.

(Vorig bericht blz. 285 D.)

28 JULI 1934

C. **ZWITSERLAND. — Duitsch-Zwitsersche clearing. —** Volgens te Bern ontvangen berichten, is te Berlijn tusschen Duitschland en Zwitserland een clearing-overeenkomst aangegaan, welke 1 Augustus van kracht wordt.

Volgens deze overeenkomst kunnen betalingen tusschen beide landen in het goederenverkeer nog slechts langs den weg van clearing via de beide circulatiebanken geschieden.

(Vorig bericht blz. 434 C.)

29 Juli 1934

D. **MAARSCHALK LYAUTEY OVERLEDEN. —** Maarschalk Lyautey is 27 Juli 1934 op ruim 80-jarigen leeftijd te Parijs overleden.

E. **DUITSCHLAND. — Handelsverdrag met Frankrijk. —** Er is overeenstemming bereikt bij de Duitsch-Fransche economische onderhandelingen. De overeenkomsten werden 28 Juli onderteekend.

Het handelsaccoord van 1927 wordt verdeeld in twee deelen, n.l. in een handels-, vestigings- en scheepvaartverdrag en in een overeenkomst over het warenverkeer. Het eerste verdrag bevat de algemeene bepalingen voor den handel, de vestiging en de scheepvaart, het tweede verdrag behelst de bepalingen voor tarieven en contingenten.

Een belangrijke noviteit is het wederzijdsche algemeene clearing-accoord, dat in de plaats van de betalingsovereenkomst treedt. (Algem. Handelsblad).

(Vorig bericht blz. 231 H.)

F. **NEDERLAND. — Handelsverdrag met Denemarken.** Op 27 Juli 1934 heeft te Kopenhagen de onderteekening plaats gevonden van de regeling, waartoe de onlangs te Kopenhagen tusschen een Nederlandsche en een Deensche delegatie gevoerde onderhandelingen hebben geleid. Volgens de thans getroffen regeling, die tot het einde van 1934 van kracht zal zijn, heeft de Deensche regeering zich verplicht, een bepaald bedrag aan deviezen voor den invoer van Nederlandsche producten ter beschikking van de importeurs te stellen. Daartegenover zijn voor Denemarken contingenten vastgesteld voor zijn uitvoer naar Nederland voor vleesch, visch, paling en aal, veekoeken en electrische geleidingen. (Alg. Handelsblad)

30 JULI 1934

G. **VOLKENBOND. — Bevolking der Aarde. —** Volgens het statistisch jaarboek van den Volkenbond leven er ongeveer 2 milliard menschen over geheel de wereld. Dit getal is als volgt verdeeld: Azië 1103 millioen; Europa 506 millioen; Amerika 252 millioen; Afrika 142 millioen; Australië 9 millioen. (Maasbode)

H. **OOSTENRIJK. — Kabinet-Schuschnigg gevormd.** De nieuwe regeering is 29 Juli 1934 gevormd en bestaat uit de volgende leden:

Bondskanselier: dr. Schuschnigg.
Vice-kanselier: Prins Starhemberg.
Buitenlandsche Zaken: Berger Waldenegg.
Leger: dr. Schuschnigg (staatssecretaris Zehner)
Financiën: Buresch.
Openbare Veiligheid: Stark.
Handel: Stockinger.
Sociale aangelegenheden: Neustadter Sturmer.
Binnenl. Zaken en bijzondere maatregelen voor openbare veiligheid: Majoor Fey.
Landbouw: Reither. **(Vorig bericht blz. 434 A.)**

31 JULI 1934

I. **OOSTENRIJK. — Planetta en Holzweber opgehangen.** De moordenaars van kanselier Dollfuss, Planetta en Holzweber, werden op 31 Juli 1934 ter dood veroordeeld. Een verzoek om gratie werd afgewezen.

Holzweber stierf na „Heil Hitler" te hebben geroepen. Dertien minuten later stierf Planetta na „Ik sterf voor Duitschland, Heil Adolf Hitler" te hebben gezegd.

(Vaz Dias) **(Vorig bericht blz. 438 A.)**

REGISTER

BEHOORENDE BIJ DE WERELDKAART

De letters en nummers verwijzen naar de kaarten, de aangegeven pag. naar de bladzijde, op welke zich de bijkaart bevindt, waarop de plaatsnaam voorkomt.

A.

Aar B a/b 4
Aberdeen A d 4
Abessinië B f 7/8
Abo A d 7, pag. 239
Acapulco C e 10
Achiar A h 9
Acre pag. 545
Adana B c 7
Addis Abeba B f 7
Adelaïde C h 3
Aden B f 8
Aden, golf van B f 8
Adrianopel A i 8
Adriatische Zee A h/i 6
Afsluitdijk pag. 357
Agadir B d 3
Agra B d 12
Agram A h 6
Aguadillo pag. 510
Ajaccio A h 5
Akaba B d 7
Aken A a 15
Akka B d 14
Akkra B f 3
Akyab C e 1
Alands eilanden A d 7
Alaska C a/b 6/7
Albanië A i 7, A g/h 14
Albert-kanaal A a 14
Albertville B g 6
Alcazar A h 3
Aleoeten C c 5/6
Aleppo B c 7
Alexandrette B c 7
Alexandrië B d 7
Algerië A j 3/4, B c/d 4
Algiers B c 4
Alicante A i 3
Alkmaar B h 2, pag. 357
Allahabad B e 12
Almaden A i 2
Almelo B h 3
Almeria A i 2
Amazone C f 11/12, pag. 536
Ambon B i 14
Amersfoort B i 2, pag. 357
Amiëns A f 4
Amiranten B g 9
Amoe darja B c 10
Amoer C c 2/3, pag. 83
Amoy C d 2
Amritsar B d 11
Amsterdam A f 5, B h 2, pag. 64, 357, 1255
Amundsen C i 14
Ancona A h 6
Andamanen C e 1
Andorra A h 3
Anglo-Egyptische Soedan B e/f 6/7
Angmasalik pag. 413
Angola B h 5
Ankara (Angora) B c 7
Anna Bom B g 4
Antillen (Gr.) C e 11
Antillen (Kl.) C e 12
Antipoden eil. C i 5
Antoem pag. 545
Antoeng pag. 83, 657, 702
Antofagasta C g 11
Antwerpen A a 13, B j 1
Apeldoorn B i 2, pag. 357
Apulië A i 6/7
Arabische Zee B e/f 9/10
Aral-meer B b 10
Aranjuez A h 2
Archangel A b 9
Arecibo pag. 510
Argentina C h/i 11/12, pag. 441, 536
Argoen pag. 83
Arica C g 11, pag. 441
Arlon A c 14
Armenië A h 11/12
Arnhem B i 2
Aroe-eilanden B j 15
Aruba C i 8
Ascension C f 14
Asir B e 8
Assen B h 3
Assoean B e 7
Astrakan A g 12
Asunción C g 12, pag. 441, 536
Ataroth pag. 545
Athene A j 8
Athlat pag. 545
Auckland C h 5
Auckland eil. C i 5, C j 14
Australië C g 2/3, pag. 657
Ayuthia pag. 627
Azerbeidsjan A h 12
Azoren B c 1

B.

Babylon B d 8
Badajoz A h 2
Baffinsbaai C c 13, C a 10/11, pag. 413
Baffinsland C c 13
Bagdad B d 8
Bahama eil. C d/e 11, pag. 510
Bahia C f 13, pag. 536
Bahia Blanca C h 12
Baikal m. C b/c 2
Bakersfield pag. 729
Bakoe A h 12
Balearen A i 4
Balfouria B d 14
Bali B j 13
Balikpapan B i 13, C f 2
Balkasj m. B b 11
Baloedsjistan B d 10
Baltimore C d 11
Balt. Zee (Oostzee) pag. 325
Banana B g 5
Banda eil. B i 15
Bandjermasin B i 12
Bandoeng B j 11
Bangelore B f 11
Bangkok C e 1, pag. 627
Banka B i 11
Barbados C i 9
Barcelona A h 3/4
Barentszee C c 14/15
Bari A i 6
Barnaul B a 12
Barranquilla C i 8
Basra B d 8
Bass.str. C h 4
Batavia B j 11, C f 1
Bath Schlama pag. 545
Bathurst B f 2
Batoem A h 11
Bazel B a 4
Beauraing A b 14
Beemster pag. 357
Beer Toewja pag. 545
Beira B i 7
Beiroeth B b 14, B d 1
Beisan pag. 545
Belawan B h 10
Belem do Para C f 13
Belfast A e 3
België A f 4, A f 13
Belgrado A h 7
Bellapaise pag. 94
Bellinzona B b 5
Ben Schaman pag. 545
Benares B e 12
Bender Abas B d 9
Bender Boesjir B d 9
Benghasi B d 6
Benjamina pag. 545
Benkoelen B j 11
Belize C h 6
Beren eil. C d 14
Bergen (Noorw.) A d 5
Beringstraat C a 14, C b 6
Beringzee C b 5/6
Berlijn A f 6
Bermuda eil. C d 12
Bern A g 5, B b 4
Bet Djibrin pag. 545
Bethlehem B f 14, pag. 545
Beuthen A i 13, A i 15
Bhoetan B d 12
Biafra baai B g 4/5
Biarritz A h 3
Bilbao A h 3
Billiton B i 11
Bingerville B f 3
Bir ez Zet pag. 545
Birmingham A e 4
Biskra B c 4
Bismarck arch. C f 4, pag. 657
Bizerta B c 5
Björneborg pag. 239
Blagowjestsjenk pag. 83
Bloemfontein B j 6
Blokzijl pag. 64
Bodenmeer B a 5
Boedapest A g 7

Boekarest A h 8
Boekhara B c 10
Boelgarije A g 15, A h/i 8
Boergas A h 8
Boeroe B i 14
Boeton B i 14
Bogota C f 11, C j 8, pag. 536
Bolivar C i 9
Bolivia C g 11/12, par 441, 536
Bologna A h 5
Bolzano A g 5
Boma B g 5
Bombay B e 11
Bonaire C i 8
Bone B c 4
Bonin eil. C d 3
Boothia C a 9
Bordeaux A g 3
Borneo (Br. en Ned.) B h/i 12/13, C f 2, pag. 657
Bosporus A i 9
Boston C c 11
Botnische golf A c 7
Boulogne s/m A f 4
Bouvet eil. C h 14
Brahmapoetra C d 1
Braïla A h 3
Brazilië C f/g 12/13, pag. 441, 536
Brazzaville B g 5
Bregenz A g 5
Bremen A e/f 5
Brescia A g 5
Breslau A f 6
Brest A f 3
Brindisi A i 6
Brisbane C g 4
Bristol A e/f 3
Br. Achter Indië C e 1
Br. Gyana C e 12, C j 9, pag. 536
Br. Noord-Amerika C b/c 10/11
Br. Somaliland B f 8
Broenai B h 12/13
Broessa B c 6
Bromberg A f 6/7
Bruex A f 6
Brugge A a 13
Brünn A g 6
Brunswijk A f 5
Brussel A a 13, A f 4
Buchatu pag. 83
Buenos Aires C h 12, pag. 441, 536
Buffalo C c 11
Burgos A h 2/3
Bursa (Broessa) B c 6
Bussum pag. 357

C.

Cadiz A i 2
Cagliari A i 5
Calabrië A i 6
Calais A f 4
Calao C f 11
Calcutta B e 12, C d 1
Calicut B f 11
Californië pag. 729
Californië (schiereil.) C d/e 9
Camberra C h 4
Cambodsja pag. 627
Cambridge A e 4
Campbell eil. C i 5
Canarische eil. B d 2
Cannes A h 4
Capri A i 6
Caracas C e 12, C i 8, pag. 536
Caribische Zee C e 11, C i 7/8, pag. 536
Carical B f 12
Carolinen C e 4, pag. 657
Carrara A h 5
Cartagena (Bol.) C e 11, C i 7
Cartagena (Sp.) A i 3
Casablanca B d 3
Catalonië A h 3
Catania A j 6
Catarro A h 7
Cayenne C i 10
Celebes B i 13/14, C f 2, pag. 657
Celebes Zee B h 13/14
Centr. Polyn. Spor. C e/f 6/7
Ceram B i 14/15
Ceuta A i 2
Ceylon B f 12
Chabarowsk C c 3, pag. 83
Chaco (Gran) C g 11/12, pag. 441, 536
Chaillar pag. 83
Charbin C c 3, pag. 83
Charleroi A b 13
Charleston C d 11
Chatham (eil.) C h 6
Chederai pag. 545
Chefoe pag. 702
Cherbourg A f 3
Cheribon B j 12
Cherson A g 9
Chicago C c 10
Chili C h/i 11, pag. 441, 536
China C b/c 2/3, pag. 657
Chingan geb. pag. 83
Chin. Ooster Spoorweg pag. 83
Christchurch C h 5
Christmas eil. C f 1
Cleveland C c 11
Cochem A f 5
Concepcion C h 11
Colombo B f 12
Colon C i 7
Colorado pag. 729
Columbia C f 11, C j 7/8, pag. 536
Comoren B h 8
Constantine B c 4
Constantinopel A i 9
Constantsa A h 8
Constanz B a 5
Cook eil. C g 6
Cordoba C h 12
Cordova A i 2
Cork A e 2/3
Corsica A h 5
Costa Rica C i 7
Croset eil. C h 15
Cuba C h 7, pag. 510
Cumbal C j 7
Cumberland pag. 413
Curaçao C i 8
Cuzco pag. 441
Cyprus B c 7, pag. 94

D.

Dairen C d 2, pag. 702
Dakar B e 2, C e 14
Dalai Nor pag. 83
Damascus B d 7, B b/c 15
Danzig A e 7
Dardanellen A i 8
Dardsjiling B d 12
Dar es Salam B h 8
Davos B b 6
Dawson C b 7
Debreczen A g 7
Dede Agatsj A i 8
Deensche Straat pag. 413
Delagoabaai B i 7
Delft B i 1
Delfzijl B g 3
Delhi B d 11
Den Bosch B i 2
Den Burg pag. 357
Denemarken A e 5, A e 13/14, pag. 525
Den Haag B i 1, pag. 357
Denver C c 9
Detroit C c 10
Deventer B h/i 3
Diabekr B c 8
Diamantina C g 13
Diamantino C f 12
Digoel C f 3
Dijon A g 4
Dikoa B f 5
Diksmuiden A a 12
Disco pag. 413
Djemmain pag. 545
Djenin pag. 545
Djocjacarta B j 12
Dnjepr A f/g 9
Dnjepropetrowsk A g 9
Dobo B j 15
Dollart B g 3
Domingo C h 8
Dominica C i 9
Don A f/g 10/11
Donau A g/h 6/7
Dongrek pag. 627
Doode Zee B f 14, pag. 545
Dordrecht B i 1
Dortmund A f 5
Dover A f 4
Drammen A d 6
Dresden A f 6
Drontheim A c 6
Droogmakerij Zuiderzee pag. 357
Dublin A e 3
Duinkerken A a 12
Duitschland A f 5/6, A f 13/14
Duluth C c 10
Dundee A d 4
Dunedin C h 5
Durban B j 7
Dzjiboeti B f 8
Dzjidda B e 8

E.

Ebal pag. 545
E Bireh pag. 545
Ecuador C f 11, pag. 536
Edinburgh A d 4
Edirne (Adrianopel) A i 3
Edmonton C c 9
Egeesche Zee A i/j 8
Egypte B d/e 6/7
Eindhoven B i 2
Ekron pag. 545
Elba A h 5
Elbe A f 6
Elburg pag. 64, 357
Elisabethville B h 6
Ellice eil. pag. 657
El Loebban pag. 545
El Medjoel pag. 545
El Obeid B f 7
Emek Jezreel pag. 545
Enkhuizen pag. 64, 357
Enschede B i 3
Episkopi pag. 94
Erivan A h 11/12
Er Riad B e 8
Er Rif A j 2
Erzeroem B c 8
Esbjerg A e 5
Es Sale pag. 545
Essen A f 5
Estland A d 7/8
Eupen A b 14
Euphraat B d 8
Evrychou pag. 94

F.

Fajardo pag. 510
Fak Fak B i 15
Falkland eil. C h 13, C i 11, pag. 536
Falster pag. 525
Famagusta pag. 94
Fanning C f 6
Far Oer A c 4
Fez B d 3
Fidzji eil. C g 5, pag. 657
Filippijnen B h 13/14,, C e 2, pag. 657
Finland A b/c 7/8, A d/e 15, pag. 239
Finsche Golf A d 8
Fiume A h 6
Florence A h 5
Flores B j 13/14
Flores Zee B j 13/14
Fluesen m. pag. 357
Foesan C d 3
Foetsjou C d 2
Fonseca baai C e 10
Formosa C e 2, pag. 657
Fort de Kock B i 10
Frankfort a. M. A f 5
Frankrijk A f/g 3/4, A f 13
Frederikshaab pag. 413
Frans Jozefland C c 14
Fr. Achter Indië C e 1
Fr. Aeq. Afrika B f/g 5
Fr. Gyana C f 12, C i 10, pag. 536
Fr. Indo China pag. 657
Fr. West Afrika B e 3/4
Fray Bentos C h 12
Freetown B f 2
Fremantle C g 2
Fribourg B b 4
Friedrichshafen B a 5
Funchal B d 2
Funen pag. 525

G.

Galapagos eil. C f 10
Galatz A g 8
Galilea pag. 545
Galveston C d 10
Galway A e 3
Ganges B e 12
Gaza B f 13
Gdynia A e 7
Gedera pag. 545
Geelvinkbaai B i 15
Gele Rivier pag. 702
Gele Zee pag. 702
Gellivara A b 7
Genève A g 4, B b 3
Genootschaps eil. C g 7
Gent A a 13
Genua A h 5
Georgetown C i 9
Georgië A h 11/12
Gezer pag. 545
Gibraltar A i 2, B c 3
Gilbert eil. C f 5, pag. 657
Gjedser pag. 525
Glasgow A d 3
Goa B e 11
Godthaab C a 11, pag. 413
Goeam C e 3
Golf v. Biskaye A g 3
Golf v. Californië C d/e 9
G. v. Gorontalo B i 13/14
G. v. Guinea B g 3/4
G. v. Petsjili pag. 702
G. v. Siam pag. 627
Gorontalo B i 14
Gothakanaal A d 6
Gothenburg A d 6
Gothland A d/e 7
Goudkust B f 3/4
Granada A i 2
Grängesberg A d 6
Graz A g 6
Grenoble A h 4
Griekenland A i 7/8, A h 14
Groenland C a 11/12, C c/d 13/14, pag. 413.
Groenland Zee C c 14
Groningen B g 3
Groot Brittannië A e/f 3/4
Groot Rusland A c/d 10/11
Groote Belt pag. 525
Groote Muur pag. 702
Groote Oceaan pag. 657
Guadalejara C e 10
Guadeloupe C i 9
Guam pag. 657
Guatemala C i 6
Guayama pag. 510
Guayaquil C f 11

H.

Haarlem B h 1, pag. 64, 357
Haarlemmermeerp. pag. 357
Hadramaut B e 9
Haichow pag. 702
Haiderabad B e 11
Haifa B d 13, pag. 545
Hainan C e 2
Haiti C h 8, pag. 510
Hajarden pag. 545
Hakodate C c 3
Halifax C c 11
Halmaheira B h/i 14
Hammerfest A a 7, C d 14
Han A b 14
Hangö pag. 239
Hankou C d 2
Hannover A f 5
Hanoi C e 1
Haparanda A b 7
Harderwijk pag. 64, 357
Harlingen B d 2, pag. 64, 357
Harwich A f 4
Hastings A f 4
Havana C h 7
Hawaii eil. C e 6/7
Hebriden A d 3
Hebron B f 14, pag. 545
Hedsjas B d/e 7
Heer Hugowaard pag. 357
Heerenveen pag. 357
Heerlen C j 2
Heigho pag. 83
Heilonghy pag. 83
Helder B h 2, pag. 64, 357
Helsingfors A d 8, pag. 239
Hengelo B h 3
Hermannstadt A h 7/8
Hernösand A c 7
Hindeloopen pag. 64, 357
Hindenburg A i 15
Hoangho C d 1/2
Hobart C h 4
Hoek v. Holland B i 1
Hoelda pag. 545
Hollywood C d 9, pag. 729
Hondo C d 3
Honduras C i 6/7
Hongarije A g 6/7
Hongkong C e 2
Honoloeloe C e 7
Hoorn pag. 64, 357
Horta B c 1
Hudsonbaai C b 10
Huelva A i 2
Huizen pag. 64
Hull A e 4

I.

Idensalmi pag. 239
Ieperen A a 12
Iersche Vrijstaat A e 2/3
Iersche Zee A e 3
Ifni B d 3
Indianapolis C d 10
Indische Oceaan B i/j 10, C f/g 1
Indus B d 11
Innsbruck A g 5
Interlaken B b 4
Ionische Zee A j 6/7, B c 5/6
Irak B c/d 8
Irkoetsk C c 2
Ischia A i 6
Istanboel (Constantinopel) A i 9
Ital. Somaliland B f/g 8
Italië A g/h 13/14, A h/i 5/6
Iquique C 9 11
Izmir (Smyrna) B c 6

J.

Jaffa B e 13, pag. 545
Jakobshavn pag. 413
Jakobstad pag. 239
Jaluït C e 5
Jamaica C h 7, pag. 510
Jang-tse-Kiang C d 1/2
Jan Mayen C d 14, pag. 413
Jap. (eil.) C e 3
Japan C c/d 3/4
Jarkand B c 11
Jaroslaw A d 10
Jasi A g 8
Jask B d 9
Jasoed Hamaia pag. 545
Java B j 11/12, C f 1/2, pag. 657
Java Zee B i 12
Jehol (prov.) pag. 702
Jehol (stad) pag. 702
Jekaterinenburg A c 12
Jemen B e/f 8
Jenissei C a 1, C b 15
Jericho B f 14, pag. 545
Jeruzalem B d 7, B f 14, pag. 545
Jesd B d 9
Jesso C c 3/4
Jezreël pag. 545
Jidro pag. 545
Jodhpoer B d 11
Joego-Slavië A h 6/7
Johannesburg B i 6
Jokohama C d 3
Jönköping A d 6
Jordaan B d 14, pag. 545
Juan Fernandez eil. C h 11
Judea pag. 545
Julianakanaal B j 2

K.

Kaap Andreas pag. 94
K. de Goede Hoop B j. 5/6
K. de Goede Hoop B j 5
K. Farewell pag. 413
K. Gata pag. 94
K. Greco pag. 94
K. Hoorn C i 11
K. Kormakiti pag. 94
Kaapstad B j 5
Kaap Verde eil. B e 1
Kaboel B c 11

Kaifeng C d 2
Kailoe pag. 702
Kairo B d 7
Kalgan pag. 702
Kalkili pag. 545
Kameroen B f/g 5
Kampen pag. 64, 357
Kamsjatka C b/c 4/5
Kanaal eil. A f 3
Kandahar B d 10
Kandy B f 12
Kano B f 4
Kansas City C d 10
Karatsji B e 10
Karische Zee C c 15
Karpas pag. 94
Kasjgar B c 11
Kaspische Zee A g 12, B b/c 9
Katanga B h 6
Kattegat A e 6
Kattowitz A j 13, A j 15
Kazan A d 11
Kefar Nahalal B d 14
K. Saba pag. 545
K. Tabor pag. 545
K. Vetadim pag. 545
Kei eil. B i/j 15
Kelar Chitos pag. 545
Kelat B d 10
Kenia B g 7
Kerbela B d 8
Kerguelen eil. C h 15
Kerkoer pag. 545
Kermadec eil. C g 6
Keteldiep pag. 357
Keulen A f 5
Kexholm pag. 239
Kharkow A f 9
Khartoem B e 7
Kiachta C c 2
Kiew A f 9
Kimberley B i 6
Kinereth pag. 545
Kingston C h 7
Kirin pag. 83, 702
Kirjath Answin pag. 545, 627
Kiruna A b 7
Kisjinew A g 8
Kleine Belt pag. 525
Kl. Soenda eil. C f 2
Klondike C b 7
Kobe C d 3
Koblenz A f 5
Koefra Oasen B d 6
Koepang B j 14
Koerilen C c 4
Koetaradja B h 10
Koeweit B d 8
Kokand B c 11
Kokos eil. C f 1
Kola A b 8/9, c d 15
Kolgoejew A a 9
Kolossi pag. 94
Kongo (riv.) B g 6
Kongo (staat) B g 5/6
Konia B c 7
Königshütte A j 13, A j 15
Koningsbergen A e 7
Koomi pag. 545
Kopenhagen A e 6, pag. 525
Korat pag. 627
Korea C d 3, pag. 83, 657
Kortrijk A a 13
Kowno A e 7
Kra pag. 627
Krakow A f 7
Krasnojarsk B a 13
Krasnowodsk B c 9
Kreta A j 8, B c/d 6
Krim A g 9/10
Krima pag. 94
Kuinre pag. 64, 357
Kuopia pag. 239
Kyeng-mai pag. 627
Kyrenia pag. 94
Kythraea pag. 94

L.

La Coruna A g 2
Ladoga M. A c/d 8
Ladronen pag. 657
Lage eil. C f/g 7/8
Lago di Como B c 5
Lago Maggiore B c 5
Lagos B f 4
La Guayra C i 8
Lahore B d 11
Lakehurst C c 11
Lakkadiven B f 11
Lambarene B g 5
La Paz C g 11, pag. 441, 536
Lapithos pag. 94
La Plata C h 12
Larissa A i 7
Larnaca pag. 94
Laschisch pag. 627
Las Palmas B d 2
Laurenço Marquez B i 7
Lausanne B b 3
Lauwerszee B g 3
La Valetta A j 6
Leeds A e 4
Leeuwarden B g 2, pag. 357
Lefka pag. 94
Le Hâvre A f 4
Leipzig A f 6
Lemberg A f 7
Lemmer pag. 64, 357
Lena (riv.) C a 15, c a/b 2/3
Leningrad A d 8, pag. 239
Leopoldville B g 5
Leticia pag. 536
Letland A e 7/8
Leuven A a 14
Lhasa C d 1
Liao riv. pag. 702
Libau A e 7
Liberia B f 3
Libreville B g 4
Lichtenstein B a 5
Liège (Luik) A b 14
Lille (Rijsel) A a 12
Lima C f 11, pag. 536
Limassol pag. 94
Limon C i 7
Limpopo B i 6
Linckiang pag. 83
Lindau B a 6
Linz A g 6
Liparische eil. A i/j 6
Lissabon A h 1
Litauen A e 7/8
Liverpool A e 3
Livingstone B h/i 6
Livorno A h 5
Lobito B h 5
Locarno B b 5
Lochem B i 3
Lodz A f 7
Loedd pag. 545
Lofodden A a/b 6/7
Lombok B j 13
Londen A f 4
Londonderry A d 3
Long Beach pag. 729
Los Angeles C d 9, pag. 729
Louisville C d 10
Lourdes A h 3
Lublin A f 7
Lucknow B d 12
Lüderitzbocht B j 5
Luik A b 14
Luksor B e 7
Luxemburg (staat) A b/c 14/15
Luxemburg (stad) A c 14
Luzern B b 5
Lyon A g 4

M.

Maagdenburg A f 5
Maas A a/b 14
Maastricht B j 2
Macao C e 2
Mackenzie C b 8/9
Madagaskar B h/i 8
Madeira B d 2
Madoera B f 11
Madoera (eil.) B j 12
Madras B f 12
Madrid A h 2
Mafeking B i 6
Magdiel pag. 545
Magn. Noordpool C a 9
Magn. Zuidpool C i/j 14
Mahé B f 11
Mainz A f 5
Makalla B e 9
Makassar B i 13
Malaga A i 2, B c 3
Malakka B h 10
Mälar m. A d 6/7
Malden C f 7
Malediven B g 11
Malmedy A b 14
Malmö A e 6
Malta A j 6
Man (eil.) A e 3
Managua C i 7
Manaos C f 12
Manchester A e 4
Mandatengeb. v. Japan pag. 657
Mandsjoei pag. 83
Mandsjoekwo C c 2/3, pag. 657, 702
Mandsjoerije pag. 83
Manihiki C f 6
Manila C e 2
Maracaïbo C i 8
Marcus eil. C e 4
Marianen C e 4, pag. 657
Marken pag. 64 en 357
Marokko (prov.) B d 3
Marokko (stad) B d 3
Marquesas eil. C f 8
Marseille A h 4
Marshall eil. C e 5, pag. 657
Martapoera B i 12
Martinique C i 9
Maskarenen B i 9
Maskate B e 9
Massaoea B e 8
Matanzas C h 7
Mauritius B i 9
Medan B h 10
Medemblik pag. 64 en 357
Medina B e 8
Meer v. Genève B b 3
M. v. Lugano B c 5
M. v. Neuchâtel B b 3
M. v. Tiberias B d 14, pag. 545
Mekhong pag. 627
Mekka B e 8
Melbourne C h 4
Memel A e 7
Memphis C d 10
Menado B h 14, C f 2

Mendoza C h 1
Mentawei eil. B i 10
Meppel B h 3
Merano A g 5
Mergoei arch. pag. 627
Merw B c 10
Merw. Kanaal B i 2
Messina A j 6
Mexico (staat) C d/e 9/10
Mexico (stad) C e 10
Miami C d 11, pag. 510
Middelburg B i 1
Middell. Zee A i/j 5/6
Midden Amerika C e/f 10/11
Middlesborough A e 4
Midway eil. C d 6
Migdal B d 14, pag. 545
Migdal Eder pag. 545
Migdal Gad pag. 545
Mikwe Israël B e 13
Milaan A g 5
Milas B c 6
Milwaukee C c 10
Minneapolis C c 10
Minsk A e/f 8
Mirns pag. 357
Misjan pag. 83
Mississippi C d 10
Mitwe Israël pag. 545
Moekden C c 3, pag. 83, 702
Moekes Goedara pag. 545
Moeling pag. 83
Moermansk A a 8
Moerzoek B d 5
Mogador B d 3
Mohammerah B d 9
Mokka B f 8
Mokpo pag. 702
Molukken B i 14, C f 2/3
Mombas B g 8
Monaco A h 5
Mongolië C c 1/2, pag. 657, 702
Mongolië (Binnen) pag. 83
Mongolië (Buiten) pag. 83
Monnikendam pag. 64
Monrovia B f 3
Montevideo C h 12, pag. 441, 536
Montreal C c 11
Montreux B b 3
Morphou pag. 94
Moskou A e 9
Moskwa A e 9/10
Mosoel B c 8
Motsa pag. 545
Moulmein C e 1
Mozambique B h 8
Muiden pag. 357
Mulhouse A g 5, B a 4
Munster A f 5
Muntok B i 11
Murcia A i 3

N.

Naarden pag. 357
Nagasaki C d 3
Nagpoer B e 11
Nairobi B g 7
Nakongawang pag. 627
Nammoen pag. 627
Namsi pag. 627
Namur A b 14
Nancy A g 5
Nanking C d 2
Nanling pag. 702
Nantes A g 3
Napels A i 6
Narvik A b 6
Natal B i/j 7
Natal (stad) C f 13, pag. 536
Nathania pag. 545
Nauw v. Calais A f 4
Nazareth pag. 545
Nederland A f 5, A f 13
Ned. Gyana C f 12, C j 10, pag. 536
Nedsjed B d/e 8
Nepal B d 12
Nes Tsion pag. 545
Neurenberg A f/g 5
Newcastle (Austr.) C g 4
Newcastle (Eng.) A e 4
New Foundland C b/c 11
New York C c 11
Nias B h/i 10
Nicaragua C i 7
Nicobaren C e 1
Nicolaïstad pag. 239
Nicolajew A g 3
Nicolajewsk C c 3/4
Nicosia pag. 94
Nw Caledonië C g 5, pag. 657
Nw Guinee B i 15, C f 3, pag. 657
Nw Hebriden C g 5, pag. 657
Nw Lissabon B h 5
Nw Orleans C d 10
Nieuwpoort A a 12
Nieuw-Siberische eil. C b 14/15
Nieuw Zeeland C h 5, C j 14, pag. 657
Niger B e/f 3/4
Nigeria B f 4/5
Nijkerk pag. 64, 357
Nijmegen B i 2
Ninive B c 8
Nis A h 7
Niezjnii Novgorod A d 10
Nizza A h 4
Nome C b 6
Nong-Khay pag. 627
Noordel. IJszee A a
Noord-Holl. kanaal B b 2, pag. 357
Noordkaap A a 7/8
N.O. Polder (Z.zee droogm.) pag. 64
Noord-Oostzeekanaal A e 5
Noordpool C b/c 14
Noordwestel. doorvaart C a 9
N.W. Polder (Z.zee droogm.) pag. 64
Noordzee A d/e 4/5
Noordzeekanaal pag. 357
Noorwegen A b/c 5/6, A d/e 13/14
Norrköping A d 6
Notodden A d 5
Nova Zembla C c 15
Nunspeet pag. 357
Nurmes pag. 239
Nyassa meer B h 7
Nystadt pag. 239

O.

Ob B a 12
Oberammergau A g 5
Obi (eil.) B h 14
Odessa A g 3
Oefa A d 12
Oeganda B g 7
Oldenzaal B h 3
Oleh leh B h 10
Omaha C c 10
Omdoerman B e 7
Omsk B a 11
Onega M. A c 9
Ontwerp Twente Rijnkan. B h/i 3
Oostenrijk A g 6
Oostenr.-Hongarije A f/g 14, A i 12
Oostveder pag. 357
Oostzee A d/e 7, A e 14
Oporto A h 2
Oran B c 4
Orange A h 4
Oranjerivier B i/j 5
Oranje Vrijstaat B i/j 6
Orbetello A h 5
Orel A e 9
Orinoco C i/j 8/9
Orkaden A d 1
Orleans A g 4
Osaka C d 3
Oslo A d 3
Ostende A a 12
Ostia A i 5
Ostrava A g 6/7
Ottawa C c 11
Ouchy B b 3
Oxford A f 4

P.

Paascheil. C g 9
Padalarang B j 11
Padang B i 10
Paestum A i 6
Paknam pag. 627
Palaoe eil. C e 3, pag. 657
Palembang B i 11
Palermo A j 6
Palestina B d 7, pag. 545
Palma A i 3
Palmyra C e 6
Panama (staat) C i 7, pag. 536
Panama (stad) C i 7
Papeete C g 7
Paphos pag. 94
Para C f 13, pag. 536
Paraguay C g 12, pag. 441, 536
Paramaribo C i 10
Parana riv. C g 12, pag. 441, 536
Parijs A f 4
Pasadena pag. 729
Patani pag. 627
Patna B e 12
Peary C c 14
Pekalongan B j 12
Pekiia pag. 545
Peking C d 2, pag. 83, 702
Perim B f 8
Pernambuco C f 13, pag. 536
Persepolis B d 9
Perth C g 2
Peru C f/g 11, pag. 441, 536
Perzië B c/d 8/9
Perz. Golf B d 9
Petasj Tikwah B e 13, pag. 545
Petten pag. 357
Philadelphia C c 11
Philippopel A h 8
Phoenix eil. C f 6
Piaam pag. 357
Pilcomayo pag. 441, 536
Pisa A h 5
Pitsanulok pag. 627
Pittsburg C c 11
Pityusen A i 3
Plattenmeer A g 6
Ploesti A h 8
Plymouth A f 3
Pogranitsjnaja pag. 83
Poeloe Laoet B i 13
Polen A f 7, A j 15
Poltawa A f 9
Pondicherry B f 12
Pontianak B i 12
Poona B e 11
Port Arthur pag. 702
Port au Prince C h 8
Portavala pag. 239
Port Darwin B j 15, C f 3
Port Elisabeth B j 6

Portland C c 8
Port Louis B i 9
Port Mexico C e 10
Porto Allegre C g 12, pag. 441
Porto Novo B f 4
Portorico C h 8, pag. 510
Port Said B d 7
Port Soedan B e 7
Portsmouth A f 4
Portugal A h 1/2, B c 3
Port. Oost. Afr. B h/i 7
Posen A f 6
Poti A h 11
Praag A f 6
Pressburg A g 6
Pretoria B i 6
Prince Rupert C c 8
Principe (eil.) B f 4
Punta Arenas C i 11
Purmer pag. 357

Q

Quebec C c 11
Quito C f 11, pag. 536

R.

Rabat B d 3
Rahang pag. 627
Rangoon C e 1
Ramalla pag. 545
Ramath pag. 545
Ramleh pag. 545
Ravenna A h 5
Reggio A j 6
Regina C c 9
Reims A f 4
Rematajrem pag. 545
Resjt B c 9
Reval A d 8
Réunion B i 9
Reuss B a 5
Reykjavik A b 3, pag. 413
Rhodesia B h 7
Rhodos B c 6
Rhone B b 4
Richmond C d 11
Riga A e 7
Rijn A f/g 5, B a 5, B i 2
Rijsel A a 12
Rio de Janeiro C g 13, pag. 536
Rio de Oro B d/e 2
Rioe Kioe eil. C d 3
Rio Grande do Sul C h 12
Rio Preto C g 12
Riouw Lingga arch. B i 11
Risjon le Zion B e 13, pag. 545
Roechama pag. 545
Roethenië A g 7
Roode Zee B d/e 7/8
Rosario C h 12
Rosch Pina pag. 545
Ross Zee C i/j 14
Rostock A e 6
Rostow A g 10
Rothoboth pag. 545
Roemenië A g/h 8, A g 15
Rügen A e 6
Rusland A a/b 15
Rybinsk A d 9

S.

Saarbrücken A c 15
Saarlouis A c 15
Saba C h 9
Sabang B h 10, C e 1
Sachalin C c 4, pag. 657
Safed pag. 545
Sahara B d 4
Saigon C e 1
Salamanca A h 2
Salamis pag. 94
Salang pag. 627
Sala Y Gomez C g 10
Salesbury B h 7
Salomons eil. C f 4, pag. 657
Saloniki A i 7
Salvador C i 6
Samar pag. 545
Samara A e 11
Samaria pag. 545
Samarinda B i 13
Samarkand B c 10
Samoa eil. C f 6
Sana B e 8
Sandakan B h 13
San Diego C d 9, pag. 729
San Francisco C d 8
San Juan pag. 510
San Luis Obispo pag. 729
San Pedro pag. 729
San Remo A h 5
San Sebastian A h 3
Santa Barbara pag. 729
Santa Maria pag. 729
Santa Marta C i 8
Santiago (Chili) C h 11, pag. 441, 536
Santiago (Cuba) C h 7
Santo Domingo C h 8, pag. 510
Santos C g 13
Sao Paulo C g 13
Saragossa A h 3
Saratow A e 11
Sardinië A i 5
Savannah C d 11
Scapa Flow A d 4
Schaffhausen B a 5
Schagen pag. 357
Schatta pag. 545
Schermer pag. 357
Schokland pag. 64, 357
Scilly eil. A f 3
Scott C i 14
Seattle C c 8
Seeland pag. 525
Seisjik pag. 83
Semarang B j 12, C f 2
Senggora pag. 627
Sennaar B f 7
Seoel C d 3
Seraing A b 14
Serajewo A h 6
Serawak B h 12/13
Servië A g 14
Sète A h 4
Sevilla A i 2
Seychellen B g 9
Sfax B c 5
Shetland eil. A c 4
Siam C e 1, pag. 627, 657
Siberië C b/c 3/4, pag. 83
Sibiriewsk B a 12
Sibolga B h 10
Sicilië A j 6, B c 5
Sidon B b 14
Sierra Leone B f 2
Simla B d 11
Sinder B f 4/5
Singapore B h 11, C f 1
Singaradja B j 13
St. Cruz eil. C f 5
St. Eustatius C h 9
St. Gallen B a 5
St. George kan. A e 3
St. Helena C g 15
St. Johns C c 12
St. Louis (Afr.) B e 2
St. Louis (V. S.) C d 10
St. Martin C h 9
St. Moritz B b 6
St. Paul C c 10
St. Thomas C h 9
St. Thomé B g 4
Sioet B d 7
Sitka C c 8
Sjan Staten (Zd.) pag. 627
Sjanghai C d 2, pag. 204
Sjanhaikwan pag. 702
Sjantaboen pag. 627
Skager Rak A d 5
Skoetari B c 7
Slatoust A d 12
Sloter meer pag. 357
Smyrna B c 6
Sneek B h 2, pag. 357
Sneeker meer pag. 357
Snrinagar B c 11
Soeakin B e 7
Soela eil. B i 14
Soemba B j 13
Soembawa B j 13
Soerabaja B j 12, C f 2
Soerakarta B j 12
Sofia A h 7
Sokoto B f 4
Sokotra B f 9
Sont A e 6
Southampton A f 3
Spa A b 14
Spakenburg pag. 64
Spalato A h 6
Spanje A h/i 2/3, B c 3
Spitbergen C a 14
Spokane C c 9
Stalingrad A f 11
Stanleyville B g 6
Staten eil. C i 11
Stavanger A d 5
Stavoren pag. 64, 357
Stettin A e/f 6
Storstrom pag. 525
Str. Davis C a 11, C c 13, pag. 413
Straatsburg A g 5
Str. Soenda B j 11
Str. v. Gibraltar A i 2, B c 3
Str. v. Magellaan C i 11
Str. v. Makassar B i 13
Str. v. Malakka B h 10, C f 1
Str. v. Otranto A i 7
Stromboli A i 6
Stuttgart A g 5
Sucre pag. 441
Suez B d 7
Sumatra B h/i 10/11
Sundsvall A c 7
Suomi pag. 239
Swakopmund B i 5
Swalbard (Spitsb.) C c 14
Swansea A e 3
Swatou C d 2
Swerdlowsk (Jekaterinenb.) A c 12
Sydney C h 5
Syrakuse A j 6
Syr darja B b 10
Syrië B c/d 7/8
Szegedin A g 7

T.

Taag A h 2
Tabor pag. 545
Tabora B g 7
Tahiti C g 7
Takao C e 2

Takuskan pag. 702
Tamatave B h 8
Tammerfors pag. 233
Tampico C e 10
Tanganjika m. B g/h 7
Tanganjika terr. B g/h 7
Tanger A i 2, B c 3
Tananarivo B i 8
Tarakan B h 13
Tarnowitz A i 13, A i 15
Tasmanië C h 4, pag. 657
Tasman Zee C h 4
Taunanfoe pag. 83
Tebris B c 8
Tegal B j 12
Teheran B c 9
Tell Aviv B e 13, pag. 545
Tell-el-Amarne B a 7
Tell-el-Hesi pag. 545
Tell Mandi pag. 545
Tell Or pag. 545
Teloek Betoeng B i 11
Tenerifa B d 2
Ternate B i 14
Texel pag. 64, 357
Tiber A h 5
Tibet B d 12, C d 1
Ticino A b 5
Tientsin C d 2, pag. 83, 702
Tiflis A h 12
Tigris B d 8
Tilburg B i 2
Timboektoe B e 3
Timor (Ned. en Port.) B j 14
Timor Zee B j 14
Tirana A i 7
Tisman pag. 545
Tjeuke m. pag. 357
Tjilatjap B j 12
Toebas pag. 545
Toelkarm pag. 545
Tokio C d 3
Toledo A h 2
Tomsk B a 12
Tongga eil. C g 6
Tonkin pag. 627
Tornea pag. 239
Toronto C c 11
Torresstraat C f 3
Toulouse A h 3
Tours A g 4
Trabsou (Trebizonde) B c 7/8
Trang pag. 627
Trebizonde B c 7/8
Trelleborg A e 6
Trente A g 5
Triëst A g 6
Trinidad C i 9
Tripolis B d 5
Tromsö A a 7
Troodos pag. 94
Tsaad m. B f 5
Tsintau C d 2, pag. 702
Tsinwangtau pag. 702
Tsita C c 2, pag. 83
Tsitsikar C c 3, pag. 83
Tsjang sja C d 2
Tsjangstsjoen pag. 83, 702
Tsjaskent B c 11
Tsjayang pag. 702
Tsjeljabinsk B a 10
Tsjentsjoe pag. 702
Tsjintsanfoe pag. 83
Tucuman C g 12, pag. 441
Tunis (prov.) B c 5
Tunis (stad) B c 5
Turijn A g 5
Turkije A h 15, A i 10/11, B c 7
Tyrrheensche Zee A i 5
Tyrus B c 14

U.

Uddevalla A d 6
Uleaborg pag. 239
Ulster A d/e 3
Upsala A d 6/7
Urk pag. 64, 357
Uruguay C h 12, pag. 441, 536
Uskudar (Skoetari) B c 7
Ussuri pag. 83, 536
Utrecht B i 2

V.

Valencia A i 3
Valenciennes A b 13
Vallodolid A h 2
Valona A i 7
Valparaiso C h 11, pag. 441
Vancouver (eil.) C c 8
Vancouver (stad) C c 8
Varinas C j 8
Varna A h 3
Vener m. A d 6
Venetië A h 6
Venezuela C e 11/12, C i/j 8/9, pag. 536
Venlo B j 3
Ventura pag. 729
Vera Cruz C e 10
Verdun A f 4
Ver. St. v. Nd. Am. C c/d 10/11
Verviers A b 14
Vest fjord A b 6
Viborg A d 8, pag. 239
Victoria m. B g 7
Vierw. steden m. B b 5
Vigo A g 2
Villach A g 6
Virgin. eil. pag. 510
Vlissingen B i 1
Volendam pag. 64
Vollenhove pag. 64, 357
Voor-Indië B e/f 11/12
Vulkaan eil. C d/e 3
Vuurland C i 11, C h/i 13

W.

Waal B i 2
Wadi Chewarich pag. 545
Wake eil. pag. 657
Walvischbaai B i 5
Warnemünde pag. 525
Warschau A f 7
Washington C d 11
Waterloo A a 13
Weenen A g 6
Weichsel A f 7
Wei-hai-wei C d 2
Weimar A f 5
Wellington C h 5
West-Indië pag. 510
W. Schelde A a 13
Wick A d 4
Wieringen pag. 64, 357
Wiesbaden A f 5
Wilhelma pag. 545
Wilhelminakan. B i 2
Wilkesland C i/j 15
Wilmington pag. 729
Wilna A e 8
Windau A e 7
Windhoek B i 5
Winnipeg C c 10
Winterswijk B i 3
Wit Rusland A e/f 8
Witte Zee A b 9
Wjernoleninsk A g 9
Wladikawkas A h 12
Wladiwostok C c 3, pag. 33
Woehan (Hankou) C d 2
Workum pag. 357
Wormer pag. 357
Wrangel eil. C a 14

Y.

IJ meer pag. 357
IJmuiden B h 1, pag. 357
IJselmeer B h 2
IJsland A a/b 3, pag. 357
Yukon C b 6/7

Z.

Zaandam B h 2, pag. 64
Zambesi B h 6
Zanzibar B g 8
Zara A h 6
Zeebrugge A a 13
Zee v. Azow A g 10
Zee v. Marmora A i 8
Zee v. Ochotsk C b/c 4
Zerim pag. 545
Zichnom Jacob pag. 545
Zimbabwe B i 7
Zoutmeerstad C c 9
Zwarte Zee A h 9/10, B b/c 7
Zweden A c/d 6/7, A d/e 14
Zwitserland A g 5, A g 13
Zwolle B h 2
Zd. Chin. Zee B h 11/12, C e/f 2
Zd. Georgië C h 13
Zd. Orkaden C h 13
Zuidpool C i 14
Zuiderzeewerken pag. 64, 357
Z.O. Polder (Z.zee droogm.) pag. 64
Z.W. Afrika B i 5
Z.W. Polder (Z.zee droogm.) pag. 64
Zd. Victorialand C i/j 14
Zurig pag. 64
Zutfen B i 3

Verder bevinden zich de volgende kaartjes in het Archief, waarheen niet verwezen wordt:

Sjanghai . . . . . bldz. 204
Kaart v. d. Suikerondernemingen op Java „ 228
Tolmuren in Europa . . . . . „ 307
Kanaal door Zd. Beveland . . . . . „ 1138
Nieuwe spoorwegwerken te Amsterdam . „ 1255

KEESINGS HISTORISCH ARCHIEF

GEILLUSTREERD DAGBOEK VAN HET HEDENDAAGSCH WERELDGEBEUREN MET VOORTDUREND BIJGEWERKTEN ALPHABETISCHEN INDEX.

Hoofdredacteur: Dr. phil. J. J. MORPURGO.

De volgende heeren hebben belangeloos hun supervisie toegezegd voor de rubrieken achter hun naam vermeld: **Ir. C. Boot, e.i.:** Technische Wetenschappen; **K. H. Broekhoff, Commissaris van Rijks- en Gemeentepolitie:** Criminaliteit; **Prof. Dr. J. van Dam:** Duitsche Letterkunde; **Dr. G. A. Dudok:** Engelsche Letterkunde; **Mr. Ed. Emmering:** Jurisprudentie; **Prof. R. Guarnieri:** Italiaansche Letterkunde; **Paul Huf,** Tooneelkunst; **C. J. van Ledden Hulsebosch:** Chemie, Microscopie, Criminalistiek en onderzoek met ultra-violette en infra-roode stralen in laatstgenoemde wetenschap; **Prof. Huib Luns:** Beeldende Kunsten; **Dr. Rud. Mengelberg:** Muziek; **Prof. Mr. H. W. Methorst:** Statistiek; **Dr. J. A. Nederbragt:** Economische Zaken; **A. F. J. Portielje,** Inspecteur over de Levende Have van „Artis": Biologie en Psychologie van het dier; **Mr. Dr. J. A. van Praag:** Spaansche Letterkunde; **Dr. Martin J. Premsela:** Fransche Letterkunde; **Dr. H. C. Prinsen Geerligs:** Suiker; **Dr. P. H. Ritter Jr.:** Nederlandsche Letterkunde; **Drs. S. Roodenburg:** Wis-, Natuurkunde en Astronomie; **Dr. E. Rijpma:** Onderwijs; **Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje:** Arabische Zaken; **Z. Exc. W. H. v. Terwisga, Luitenant-Generaal b. d.:** Militaire Zaken; **Drs. L. Wallig, Arts:** Geneeskunde.

Keesings Historisch Archief is o.a. aangesloten bij de volgende Persbureaux: Agence Belga, Agentschap Stefani, Algemeen Nederlandsch Persbureau „A.N.P.", Aneta, Nederlandsch Telegraaf Agentschap (Reuter), Polska Agencia Telegraficzna.

VERTALING UIT 26 WERELDTALEN: t.w.: Duitsch, Fransch, Engelsch, Italiaansch, Portugeesch, Spaansch, Zweedsch, Noorsch, Deensch, Russisch, Poolsch, Bulgaarsch, Grieksch, IJslandsch, Finsch, Maleisch, Tsjechisch, Sloveensch, Hindoestani, Roemeensch, Turksch, Chineesch, Japansch, Arabisch, Hongaarsch, Javaansch.

Deze uitgave is beschermd volgens Auteurswet 1912.

A.

AALST, DR. C. J. K. VAN
Ondersch., 5-6-34, 419 C

AANSLAGEN.
AM. CONSUL, 19-7-24, 32 V
BERGER, 26-5-25, 37 A
BORIS, v. BULG. 15-4-25, 36 R.
CARRANZA, 1926 39 U
DIMITROFF, 23-10-21, 18 S
DOLLFUSS (Dr.), 352 B
Dader veroord. 19-11-33, 352 B
Gewond, 3-10-33, 338 E
DOUMER, 6-5-32, 150 E
DUCA, 29-12-33, 364 E; 6-4-34, 401G
ENG. LEG., 12-3-24, 30 Q.
HIRO-HITO, 25-12-23, 28 AB
INOUJE, 10-2-32, 113 C
INUKAI, 352 C
Daders beg., 20-11-33, 352 C
Vermoord, 15-5-32, 152 L
ITAL. KROONPR., 24-10-29, 55 W
KONDOERIOTIS, 30-10-27, 47 I
MILEFF, 13-2-25, 35 Y
MOESTAFA KEMAL PASJA, 8-1-24, 29 AT
MOHAMM. NAD. SJAH GHAZI, 8-11-33, 349 A
OBREGON, 6-9-28, 51 N
PIERACKI, 17-6-34, 424 B
ROOSEVELT, 262 F
Cermak overl., 6-3-33, 260 C
Misl. aanval, 16-2-33, 251 H
Zangara, 11-3-33, 262 F
SEIPEL, 1-6-24, 31 V
SIKI, 15-2-25, 39 E
SOFIA, KATHEDR., 17-4-25, 36 V
TSJ. MIN., 5-1-23, 25 N
VOROFSKI, 10-5-23, 26 Q
WOLDEMARAS, 3-5-29, 53 AN

AARDBEVINGEN.
Zie betr. landen.

AARDE.
Bevolk., 22-2-33, 253 B; 30-7-34, 440 G

ABESSINIE.
GRONDWET 16-7-31, 64 M
LIDJ JASSOE, 14-6-32, 164 I
SLAVEN, 206 G
Aantal, 30-3-32, 156 E
Afsch., 25-7-31, 65 H
Bevr., 16-10-32, 206 G

ACADEMIE V. LICHAMEL. OPVOEDING.
Nwe Rector, 14-9-32, 196 N

ACC. v. VERTROUWEN.
Ned. en Bulg. toetr., 7-8-32, 186 E
Toegetr. landen, 30-7-32, 183 K

AFGHANISTAN.
AMANOELA, 52 V
Afstand, 14-1-29, 52 V
Opst. tegen, 17-12-28, 52 O
Reis n. Europa, '28, 52 O
Troonbestijging, '19, 52 O
ENGELAND, 18 AG
Oorlog, 3-5-19, 5 BA
Verdrag get., 24-11-21, 18 AG
Vrede, 10-8-19, 7 W
HABIB OELA, 8-8-29, 54 AK
ITALIE, 18-8-25, 37 AQ
KONING VERM., 8-11-33, 349 A
NADIR KHAN, 17-10-29, 55 T
RUSLAND, 45 H
Non-agr. verdr., 2-9-26, 42 AC
Vriendsch. verdr., 21-4-27, 45 H
TURKIJE, 28-5-28, 49 AD

AKZEPT UND GAR.BANK.
Opricht., 27-7-31, 65 M

ALANDSEILANDEN.
Finl. toegew., 24-6-21, 17 K

ALBANIË.
AARDBEVING, 15-2-27, 44 W
ACHMED ZOGOE, 51 H
Koning, 1-9-28, 51 H
President, 29-1-25, 35 R
ITALIE, 47 Y
Arbitr. verdr., 1-12-26, 43 Z
Def. verbond, 24-11-27, 47 Y

ALBANIE (vervolg)
KABINET, 52 W
Achmed Zogoe, 8-1-25, 35 E
Afgetr., 4-6-24, 32 Y; 11-5-28, 49 V; 14-1-29, 52 W
OPSTAND, 3-6-24, 31 W; 27-12-24, 34 AM
Reg. gev. gezet, 14-12-21, 18 AU
Reg. uitgew., 25-12-24, 34 AK

ALBERT, EUGEN D'.
Overl., 4-3-32, 125 G

ALEXANDROPOL.
Aardbeving, 23-10-26, 43 G

AMSTELBANK. 154 B
Opheff. Surs., 20-5-32, 154 B
Tweede uitbet., 31-3-32, 136 K

AMSTERDAM.
ABRAHAMS, WETH., 406 F
Aftred., 2-3-34, 390 F
Raadscomm., 24-4-34, 406 F
ACADEMIE LICH. OPVOEDING, 14-9-32, 196 N
AUTOMATEN, 16-11-32, 215 L
AUTOMOBILISME, 27-8-31, 72 C
BEGROOTING 1932, 167 E
Bruggegeld, Verh. Person. Bel., 19-3-32, 130 B
Ged. St. N.-H., 24-6-32, 167 E
Overzicht, 25-8-31, 71 H
Raad, 10-12-31, 92 G
BEGROOTING 1933, 324 F
Ged. St. N.-H., 11-8-33, 324 F
Goedgek., 10-12-32, 222 B
Storting 26-7-33, 316 A
BEGROOTING 1934, 430 D
Goedgek., 15-12-33, 359 F
Overzicht, 3-7-34, 430 D
Sluitend, 30-10-33, 346 C
BEGROOTING 1935.
Eindcijfer, 21-7-34, 436 G
BELASTING, 26-10-31, 83 A
BELASTING 1932
Gemeentefondsbel., 29-4-32, 146 D

AMSTERDAM (vervolg)
BELASTING 1933
Verhoogd, 17-5-33, 290 E
BELASTING, 1934-'35
Verhoogd, 3-7-34, 430 D
BEVOLKING, 29-1-32, 109 K
Overzicht '32, 25-1-33, 242 D
CONSERVATORIUM, 6-10-31, 80 H
CRISISBIJDR., 30-7-32, 183 E
FELIX MERITIS, 19-2-32, 119 N
FINANCIEN, 20-12-31, 95 E
GEM. COMM., 27-3-21, 15 AQ
GEMEENTERAAD
„Had-je-me-maar", 27-4-21, 16 W
GEM.REK. '32, 12-8-33, 324 H
HAVEN, 31-12-31, 100 A
INKOMENS EN BELASTINGEN, Verhouding 1917-31, 83 A
JOODSCH HIST. MUS., 24-2-32, 120 E
KAMER VAN KOOPH., 100 M
Crone voorz., 2-1-32, 100 M
Heldring afgetr., 30-12-31, 99 L
LEENINGEN, 371 F
6%, 10 mill., 31-1-20, 10 D
5% 5 mill., 1-10-32, 202 D
5% 10 mill., 17-10-32, 206 K
5% 5 mill., 4-12-32, 220 D
4½% 10 mill., 27-1-33, 243 C
3% 5 mill., 13-4-33, 279 A
5% 6 mill., 17-1-34, 371 F
LEGER DES HEILS, 23-1-33, 240 F
LOONEN, 354 K
Kindertoesl., 29-11-33, 354 K
Verlaging, 19-5-32, 153 I; 7-7-33, 310 H
OLYMP.-LEENING, 29-5-25, 37 B
ONLUSTEN, 10-7-34, 433 E
ONTSLAG, 389 A
Ambtenares, 24-2-34, 389 A
Rev. gezindh., 24-2-34, 389 A
RAADSLEDEN, 163 B
Aftreden, 2-6-32, 160 H

AMSTERDAM (vervolg)
Benoemingen, 9-6-32, 163 B
ROKIN-VRAAGSTUK, 3-7-31, 63 C
SALARISSEN GEM. PERS.
zie Loonen
SCHEEPSBRAND, P. C. HOOFT, 14-11-32, 215 I
SCHULDEN, 15-10-32, 206 C
SPOORWEGPLANNEN OOST, 11-5-33, 289 A
TELEFOON, 380 D
Brand Centrale, 22-12-33, 361 H; 9-2-34, 380 D
TELLEGEN, burgemeester, 16 R
Herbenoemd 22-2-21, 15 AA
Overleden 17-4-21, 16 R
TREIN 8.28, 406 F
Raadscommissie, 24-4-34, 406 F
Weth. Abrahams, 2-3-34, 390 F
UNIVERSITEIT,
Bestaan 300-j., 26-6-32, 168 E
Vrije Un., 20-10-30, 58 Z
VERMAKELIJKH.BELASTING, 6-3-32, 126 D
VLEESCHVERBRUIK, 8-2-32, 112 M
VRIJHEIDSBOND, 20-3-21, 15 AN
VIJZELGRACHT, 3-7-31, 63 C
WERKLOOSHEID, 376 F
Overzicht, 25-1-33, 242 A
Overzicht 1933, 30-1-34, 376 F
WETHOUDERS, 406 F
Abrahams, 2-3-34, 390 F; 24-4-34, 406 F
Aftr. 3 weth., 3-8-33, 322 C; 13-9-33, 331 E
Benoem., 18-9-33, 332 G
Crisis, 4—17-9-29, 54 AQ
Haar Jr., Jan ter, 4-4-34, 401 A
Vos, Dr. I. H. J., 21-9-33, 336 B
Wibaut, 8-4-21, 16 M
WINKELSLUITING
Automaten, 16-11-32, 215 L
WONINGEN, 8-10-31, 80 M
750.000STE INW., 13-2-30, 56 Y

ANGLO PERSIAN OIL CY.
Confl. bijgel., 3-2-33, 245 D
Overeenst. 29-4-33, 284 C

ANNAM.
Khai-Duih, †, 7-11-25, 38 AC

ANTI-MILITAR. CONGRES.
Den Haag, 27-3-21, 15 AW

ANTI-OORLOGSVERDR.
China toegetr., 6-9-28, 51 M

ANTI-FASCISME.
Hoogleeraren, 18-12-31, 94 I

ANTI-SEMITISME.
Protestverg., 27-3-33, 269 D

ANTWERPEN.
BURGEMEESTER, 234 H
Cauwelaert, v. 12-11-32, 215 G
Huysmans, K., 3-1-33, 234 H
DOKKENBOUW, 5-10-32, 204 E
SCHEEPVAART, 332 A
Cijfers, 6-7-33, 310 D
Schelde-tunnel, 10-9-33, 332 A

APPONYI, GRAAF A.
Overl. 7-2-33, 247 F

ARABIE.
HEDJAZ EN NEJD VEREEN., 23-9-32, 200 D

ARGENTINIE.
AARDBEVINGEN, 15-4-27, 45 C; 30-5-29, 53 AW
8-URIGE WERKDAG, 5-6-21, 17 E
BEURS EN GELDM., 22-3-32, 133 E

ARGENTINIE (vervolg)
GOUDEN ST., Aug. 1927, 46 N
IRIGOYEN, Dr. H., 69 M
Enquête régime, 20-8-31, 69 M
President, 12-10-28, 51 AF
OMWENTELING, 20-12-32, 229 C
PESOS
Basis P. Sterling, 25-9-31, 78 E
PRESIDENT, 93 H
Alvear, Dr. Oct. 22, 23 B
Irigoyen, 1916, 19 K; 12-10-28, 51 AF
Justo, 12-12-31, 93 H
REVOLUTIE, 5-9-30, 58 D
RÜSS. HANDELSDEL., 21-8-31, 70 B
STAKING, 11-1-19, 4 L
VOLKENBOND, 196 G
Betrekk. herst., '27, 43 AU
Vertegenw. terugger., 1920, 9 H
Toetr. 18-7-19, 7 L; 6-5-32, 149 D; 15-9-32, 196 G

ARMENIE.
AARDBEVINGEN, 4-12-26, 43 AD
ONAFHANKELIJK, 16-1-20, 9 AB
TARTAREN, 16-2-20, 10 AA; 26-3-20, 11 C

ASTRONOMIE.
ZIE STERRENKUNDE

ATHLETIEK.
Hardloopen, 7-10-28, 51 AC; 15-12-30, 58 AR; 25-5-31, 61 D
Ned.-België, 12-8-23, 27 C

ATOOMSPLITSING.
Lab. Cambr., 3-5-32, 146 H

AUSTRALIE.
AARDBEVINGEN, 18-6-29, 54 O
BAIRD, SIR J., 8-5-25, 36 AF
CANBERRA, 9-5-27, 45 R
FINANCIEN, 31-3-31, 67 H
HANDEL, 31-12-30, 59 E
KABINET, 99 I
Bruce, 1-1-23, 25 E
Lyons, 30-12-31, 99 I
N. Z. WALES, INK., 6-8-31, 67 I
OPH. INVOERVERB., 25-2-32, 121 D
PARLEMENT, 19-12-31, 95 B
STAATSFINANCIEN, 84 I
Conv. (Gedw.), 4-11-31, 84 I
Tekort begr., 10-7-31, 63 N
VERKIEZINGEN, Oct. '29, 55 M

AUTEURSRECHT.
SACEM-BUMA, 28-7-32, 183 H

AUTOMOBILISME.
CAMPBELL, 5-2-31, 60 D
SAHARA, 9-1-23, 25 O
SEAGRAVE, 11-3-29, 53 K; 13-6-30, 57 AD
SNELHEIDSREC., 1-3-33, 258 A

AVENOL, JOS.
Secr.-Gen. Volkenb., 17-10-32, 206 I

AZERBEIDJAN.
Onafh., 16-1-20, 9 AC

AZORISCHE EIL.
Aardbeving, 31-8-26, 42 AA

B.

BAEDEKER, FRITZ.
Overl., 10-4-25, 36 Q

BALKAN.
Aardbevingen, 14-4-28, 49 I

BALKAN-PACT.
Geteekend, 11-2-34, 381 F
Joegoslavie, 25-6-34, 427 E

BALTISCHE ENTENTE.
Samenw., 10-7-34, 435 A

BALT. ENTENTE (verv.)
Verbond, Maart 1922, 15 AB

BANKEN IN MOEILIJKH.
AMSTELBANK, Zie Letter A
BELGIE
Banque Belge du Travail, 1-4-34, 399 I
CUBA-MORATOR., 7-3-33, 260 D
DUITSCHLAND, 78 D
Danatbank, 2-8-31, 66 P
Dresdner Bank, 28-8-31, 72 L
Schönberger & Co., 25-9-31, 78 D
Schröder Bank, 4-8-31, 67 D
ESTLAND
Scheel & Co., 2-3-32, 124 B
FRANKRIJK, 79 H
Banque Nat. de Crédit, 26-9-31, 78 H
Compt. Lyon Alemand, 2-10-31, 79 H
JAPAN, 12-7-32, 179 B
NEDERLAND
Amstelbank, Zie letter A
Berger's Bank, 11-9-31, 74 P
NOORWEGEN
Norske Cred. & Bergens Privatbk., 14-12-31, 93 O
OOSTENRIJK
Mercurbank, 25-8-31, 71 I
PORTO RICO
Moratorium, 7-3-33, 260 D
ROEMENIE
Marmorosch Blank & Co., 21-12-31, 95 H
VER. STATEN, 254 H
Gesl. Banken, 8-9-31, 74 H
Michigan, 27-2-33, 254 H
Pittsburgh, 21-9-31, 77 D
ZWITSERLAND
Banque de Genève, 23-9-31, 77 V

BANKFUSIES.
BELGIE, Banque de Bruxelles, 1-8-31, 66 L
DUITSCHLAND, 119 N
Dresdner Bank-Danatbank, 23-2-32, 119 N
Sächs, Staatsb. Allgem. Deutsche Credit Anst., 28-7-31, 65 N
VER.STATEN, Strauss Nat. Bk. & Trust Cy.- Int. Trust Cy., 1-8-31, 66 I
ZWITSERLAND, Compt. d'Esc. de Genève-Union Fin., 7-8-31, 67 L

BANK VOOR INTERNAT. BETALINGEN
DUITSCHLAND, 11-1-32, 103 F; 12-1-32, 103 O
Cred. verleend, 22-6-31, 61 O
Herdisc. cred., 2-2-32, 111 A
HONGARIJE, 11-1-32, 103 F; 21-4-32, 143 D
JOEGOSLAVIE, 21-4-32, 143 D
LEON FRASER, 10-5-33, 288 F
OOSTENRIJK, 143 D
Cred. verl., 11-1-32, 103 F; 18-1-32, 105 O; 21-4-32, 143 D
STICHTING, 6-6-29, 54 F
YOUNG- en DAWESLEEN., 436 D
Amerik., weig. aan Duitschl. 17-7-34, 435 G
Duitschl., maatreg. 19-7-34, 436 D
TRIP, MR. L. J. A. 151 H
Lid Raad v. Beh., 11-1-31, 103 G
Verslag 1931-32, 11-5-32, 151 H

BARBUSSE, HENRI.
Photo 312

BATA, THOMAS.
Overl., 12-7-32, 179 C

BEELAERTS VAN BLOKLAND, JHR. MR. F.
Vice-Pr. R. v. State, 19-4-33, 280 F

BEERS, DE.
Reorgan., 31-7-31, 66 E

BEIEREN.
ZIE DUITSCHLAND

BELGIE.
8-URIGE WERKD., 1-6-21, 17 D
ALBERT I, †, 17-2-34, 384 B
AMBTENAREN, 1-11-33, 347 D
AMNESTIE-WET, 20-4-21, 16 F
ANNEXIONISME, 18-12-18, 3 AA; 6-3-19, 5 X
ASTRID, dochter geb., 11-10-27, 47 D
BAEDEKER, 2-6-32, 160 F
BANQUE BELGE DU TRAVAIL, 1-4-34, 399 I
BEGROOTING, 21-3-19, 5 AA
BEGROOTING 1932, 22-9-31, 77 W; 28-7-32, 183 C
BEGROOTING 1933, 1-6-33, 295 A
BEGR. 1934, 26-10-33, 344 E
BEGR. 1934-35, 12-12-33, 358 B
BELASTING, 29-1-34, 376 B
BEVOLKING, 17-8-31, 69 F
BORMS, DR., 52 AB
Doodvonnis, 6-9-19, 7 AN
Levensl. dwangarb., 29-1-20, 10 B
Vrij, 17-1-29, 52 AB
BRUSSEL, 145 G
Academie, 5-9-20, 13 W
Leening, 27-4-32, 145 G
CONGO
Econ. toest., 11-4-34, 402 H
Onlusten, 7-2-21, 15 V
DEFENSIE, 28-12-33, 363 C
CROIX, DE LA, †, 14-10-29, 55 S
DISCONTO VERH., 13-1-32, 104 C
DUITSCHLAND, 41 H
Handelsov., 4-4-25, 36 H
Keller, gezant, 31-1-24, 29 W
Luchtvaart-verdr., 31-5-26, 41 H
ENGELAND
Oorlogsschulden, 31-12-25, 39 N
EUPEN MALMEDY, 29-9-20, 13 AB; 6-10-32, 204 G
FINANCIEN
Herstel, 29-12-32, 233 A
Wetsontw., 8-9-32, 194 A
FRANC GESTAB., 25-10-26, 43 I
FRANKRIJK, 48 AD
Econ. verdr., 13-5-23, 26 R
Handelsverdr., 9-3-21, 15 AH; 23-2-28, 48 AD
FREDERICQ, PAUL, †, 2-4-20, 11 S
GOUDEN STAND., 23-12-31, 96 A 18 O
GRONDW.HERZ., 14-10-21, 18 O
GROOTE WERKEN, FONDS V., 22-2-33, 253 Z
HELLEPUTTE, G., †, 23-2-25, 35AF
IN- EN UITVOER
Boterinv., 27-9-32, 201 B
INVOERRECHTEN, 146 B
Perequatie, 18-3-32, 130 M
Wet, 21-12-31, 96 A
Wol, 28-4-32, 146 B
KABINET, 421 D
Broqueville, De, 24-10-32, 209 D; 18-12-32, 228 D; 16-2-33, 251 D; 12-6-34, 421 D
Brunet, 10-5-26, 40 AS
Carton de Wiart, 9-11-20, 14 L

BELGIE (vervolg)
Delacroix, 24-11-29, 55 AL
Jaspar, 21-5-26, 41 D; 23-11-27 47 X
Mutaties, 20-2-32, 119 D
Poulket, 8-6-25, 37 F; 17-6-25, 37 K; 3-12-33, 355 I
Renkin, 5-6-31, 61 F; 17-5-32, 153 D; 23-5-32, 156 F; 18-10-32, 207 D
Theunis, 6-3-24, 30 K; 28-6-23, 26 AF
Vandevijvere, 13-5-25, 36 AK
Vertrouwensvotum, 24-12-32, 231 I; 22-2-32, 253 I
KAMER
Pres. 11-12-19, 8 AP; 19-5-25, 36 AQ
Ontbind., 25-10-32, 210 A
Samenstelling, 20-11-19, 8 X
Verkiezing, 27-11-32, 219 B
KUNSTZIJDE, 30-12-31, 99 M
LEENINGEN, 24-2-32, 120 H
LEGER EN LUCHTMACHT, 416 B
Credieten, 8-12-33, 356 H
Def.-budget, 26-12-33, 362 E
Defensieplan, 11-10-33, 340 E
Grensverded., 13-12-33, 358 F
Oostgrens, 28-10-32, 211 C; 28-9-33, 337 F
Overzicht, 12-2-32, 114 L
Recruteeringswet, 24-5-34, 416 B
Sterkte, 28-12-26, 43 AN
LEMAN, GEN., †, 19-10-20, 13 AQ
LEOPOLD III, 420 E
Albert, Prins, geb., 6-6-34, 420 E
Astrid, dochter geb., 11-10-27, 47 D
Beëediging, 23-2-34, 388 E
Gehuwd, 4-11-26, 43 R
Troonrede, 23-2-34, 388 E
LETTERKUNDE
Woestyne-genootsch., 13-1-32, 104 E
LEUVEN, UNIV.BIBL., 2-6-32, 160 G
LOEWENSTEIN, †, 5-7-28, 50 V
LUXEMBURG, 184 E
Econ. verdr., 17-5-21, 16 AM; 13-5-23, 26 R
Verdrag v. Ouchy, 4-8-32, 184 E
LIJKVERBRANDING, 9-7-31, 63 L
MAN, Dr. HENDRIK DE, 28-10-32, 211 G
MERCIER, KARD. †, 23-1-26, 39 AG
MIST IN DE MAASVALLEI, 12-11-31, 85 G
MIJNBEDRIJF, 342 C
8½-ur. werkdag, 30-4-19, 5 AX
Alg. staking, 9-9-32, 194 B
Loonsverlaging, 28-5-32, 158 K
Referend., 17-10-33, 342 C
NEDERLAND, 259 D
Dankbetuiging, 5-2-19, 4 AT
Handelsacc., 3-4-25, 36 G
Limburg, 9-9-19, 7 AO
Ned.-Belg.-Luxemb. verdr., 21-2-33, 253 A
Pasp. afgesch., 1-2-23, 25 AB
Samenw., 29-12-31, 99 B
Verdrag v. Ouchy, 4-8-32, 184 E
Verdrag 1839, 28-4-19, 5 AW
Verdr. inz inval.- en ouderd.verz., 3-3-33, 259 D
ONTWAPENING, 24-8-31, 70 N
OORLOGSSCHADELOOSST., 17-7-20, 12 AU
OORLOGSSCHULDEN, 18-8-25, 37 AP

BELGIE (vervolg)
PEUPLE, LE, VERBOD, 3-2-33, 248 C
POLITIESCHAND., 7-7-34, 432 E
PONDENVERLIES, 1-2-32, 110 E
RENKIN, J., †, 15-7-34,
RIJNLAND, 1919, 3 AG
SCHELDE, 11-12-18, 3 Y
SENAAT, VERK., 30-11-32, 220 A
SOC. WETENSCH., 30-10-32, 211 G
STAATSFINANCIEN, 26-10-33, 344 E
STAKINGEN, 53 P
Algem., 16-5-23, 26 S
Antw., Trampers., 25-3-24, 30 AA
Antw., Havenarb., 18-6-28, 50 M
Borinage, glasbl., 18-3-29, 53 P
Mijnw. 18-2-23, 25 AH; 13-8-24, 32 AO
Gent, 17-9-28, 51 S
STEENKOOL, 379 G
Invoerbelasting, 21-10-33, 343 B
Ned. invoer, 15-9-32, 196 O
Invoervergunning, 24-9-31, 78 A
Productie 1933, 8-2-34, 379 G
STEUNACTIE, 20-2-33, 252 I
TAALKWESTIE, 418 D
Bestuursz., 6-8-20, 13 H; 1-3-32, 124 A
Gentsche Univ., 24-11-22, 24 L; 1-12-22, 24 T
Lager Onderw., 5-2-32, 111 B
Middelb. school, 3-11-31, 84 D
Miliciens, 17-4-32, 142 I
Rechtspraak, 21-5-32, 156 B; 2-6-34, 418 D
Voorstel K. & W., 20-10-31, 81 F
Wet aangen., 30-6-32, 170 A
Wettelijk gereg., 14-6-32, 164 B
TABAK, 13-5-32, 152 K
TRANSITOHANDEL, 25-8-33, 326 H
TURKIJE, 1-2-26, 39 AO
UNIFORMVERBOD, 7-5-34, 412 H
VEEPEST, 19-9-20, 13 Y
VERDRAG VAN OUCHY
Gesloten, 18-7-32, 184 E
Tekst, 4-8-32, 184 E
VERDRAG v. VERSAILLES, 10-8-19, 7 X
VREEMDELINGENWET, 8-2-33, 247 C
VROUWENKIESRECHT, 12 AN
Aangen., 12-3-20, 10 AL
Verworpen, 2-7-20, 12 AN
WERKLOOSHEID, 398 H
Aantal, 11-11-32, 215 B
Cijfers, 28-3-34, 398 H
Overz., 15-1-34, 371 E
YOUNG PLAN, 20-1-30, 56 R
ZWITSERLAND, 8-2-27, 44 R

BERLAGE, DR. H. P.
Gehuldigd, 7-3-32, 127 A

BERLIJN.
Zie DUITSCHLAND

BESSARABIE
Aardbevingen, 30-4-28, 49 R

BEURSINDEX.
Indexcijfer, 12-1-32, 104 A; 25-2-32, 121 B; 15-8-33, 325 D

BEVOLKING DER AARDE.
Statist., 30-7-34, 440 G
Toeneming, 22-2-33, 253 B

BEWAP. WERELD, 361 A
Kosten, 10-6-32, 163 C; 14-9-32, 196 I
Statistiek, 16-12-31, 94 F

BELGIE (vervolg)
Statistiek, 1930—'31, 361 A

BEZET GEBIED.
MIDDEN-ZONE, ontruimd, 10-1-30, 56 N
ROERGEBIED, 59 AF
Bedr. stopgez., 23-5-24, 31 P
Gedeelt. ontr., 1-1-24, 29 AF
Geheel ontr., 1930, 59 AF
RIJNLAND BEZ., 1-1-26, 39 AN
VRIJ VERKEER, 3-9-24, 33 K
ZUID. ZONE, ontr., 30-6-30, 57 AF

BEZUINIGINGSCOMM. WELTER.
RAPPORT, 9-7-32, 177 A
REGEERINGSTANDP., 28-9-32, 201 C

BILJARTEN.
BELLE, VAN, 8-2-31, 60 E
COUTI, 25-12-24, 34 AL
DOMMERING, 26-4-25, 36 Z; 13-4-30, 57 F
EUROP. KAMPIOEN, 22-12-29, 55 AX; 15-2-25, 35 Z
HOLL.-DUITSCHL., 23-3-30, 56 AK
MOONS, 21-2-26, 40 C, 24-4-26, 40 AE
NED. KAMP., 28-12-29, 56 C; 21-12-30, 58 AW; 13-4-30, 57 F
ROBIJNS, 11-3-28, 48 AM
WERELDKAMP., 24-11-21, 18 AH; 24-4-26, 40 AE; 20-3-27, 44 AO
WERELDRECORD, 6-11-27, 47 N

BIRMA.
RONDETAFEL-CONF., 103 I
Opening, 27-11-31, 89 F
Rapport, 12-1-32, 103 I
Slotzitting, 12-1-32, 103 I

BLINK, PROF. DR. H.
Overl., 26-12-31, 98 C

BOKSEN.
BATTALINO, 24-9-29, 55 F
CARNERA, 18-11-29, 55 AH; 18-12-29, 55 AV
CARPENTIER, 25-9-22, 23 AT; 2-7-21, 17 R
DEMPSEY, 2-7-21, 17 R
NED. KAMP. 18-2-30, 56 Z
STRIBLING, 7-12-29, 55 AR
TUNNEY-DEMPSEY, 24-9-26, 42 AO; 23-9-27, 46 AW
TUNNEY-HEENEY, 26-7-28, 50 AF

BOLIVIA.
CONFCL M. PARAG., 392 E.
Boliv. troepen versl., 14-12-33 359 C
Betrekk., 6-7-31, 63 F
Enquêtecomm., 15-8-33, 325 C
Oorlog, 6-12-28, 52 N
Oorlog hervat, 8-1-34, 369 A
Overzicht, 22-12-32, 230 A
Rapport comm., 17-5-34, 413 E
Voorst. verw., 7-3-34, 392 E
Wapenstilstand, 21-12-33, 361 C
NEDERLAND,
Handelsverdr., 1-6-29, 54 B
PARAGUAY'S OORLOGSVERKL., 289 I
BOLIVIA'S ANTW., 13-5-33, 289 I
Formeel, 11-5-33, 289 D
TELEFOONNET, 1928, 48 A

BOLLAND, Prof. G. J. P. J.
Herdenk., 12-2-32, 115 C

BOOTH, GEN.
Overleden 17-6-29, 54 N

BOSNIE.
Aardbeving, 15-2-27, 44 W

BOTANIE.
Forrest, † 10-2-32, 114 H

BOTHA (GENERAAL).
Overl., 29-8-19, 7 AG

BOUISSON, FERN.
Zie FRANKRIJK

BRANDES, ED.
Overl., 22-12-31, 96 E

BRAZILIE.
GRONDWET, NWE, 17-7-34, 435 D
KOFFIE, 412 G
Aanplant, 10-12-32, 222 C
Pres. boodschap, 17-5-32, 153 A
Statist., 14-2-34, 382 D
Tarwe, ruil, 25-8-31, 71 D; 1-9-32, 192 B
Uitvoer, 30-5-33, 294 A
Verniet., 10-9-31, 74 N; 9-12-31, 92 B; 31-10-32, 212 B; 17-8-33, 325 H; 15-11-33, 351 A; 12-5-34 412 G
MILREIS, 22-9-31, 77 L
MORATORIUM, 19-9-31, 76 E
MUITERIJ, 4-11-24, 33 AU
OPSTAND, 30-6-23, 26 AH; 12-1-26, 39 AB
PRESIDENT, 435 D
Overl., 20-1-19, 4 AD
Vargas, 3-11-30, 58 AG; 17-7-34, 435 D
RUIL-KOFFIE, 328 B
Oorlogssch., 29-8-33, 328 B
Steenkool, 1-3-35, 136 G
Tarwe, 25-8-31, 71 D
VROUWENKIESRECHT, 11-6-21, 17 G

BRIAND, ARISTIDE.
Overleden, 7-3-32, 126 K

BRIDGE.
Holland, 5-2-32, 111 C

BRITSCH-INDIE.
AL-IND. FED., 1-4-32, 137 K
AUTONOMIE, 7-12-19, 8 AL
BEVOLKING, 19-9-31, 76 G
BOLSJEWISME, Juni '20, 12 K
BOMAANSLAG, 8-3-29, 53 AB
CHELMSFORD, Lord, Jan. 1920, 9 I
CIV. ONGEHOORZ., 3-3-30, 56 AD
COMM. RONDE TAFEL-CONF., 233 C
Contact-comm., 13-1-32, 104 H
Ghandhi, 8-11-31, 85 B; 17-11-31, 87 E
Gunst. wending, 16-11-31, 87 C
Nat. Congres, 5-9-31, 75 I
Resultaat, 30-12-32, 233 C
Slotzitting, 30-11-31, 90 A
Vergad. Londen, 12-11-30, 58 AK
DELHI-PACT, 29-3-31, 60 V
DISCONTO, 9-7-32, 174 D
FIN. CRISISW., 27-11-31, 89 H
GHANDHI, 407 E
Andrews lezing, 27-4-34, 407 E
Besprek.verbod, 1-10-32, 202 B
Gearrest. 5-5-30, 57 O; 2-1-32, 100 E
Hongerstaking, 13-9-32, 196 E
Ongehoorz., 29-12-29, 56 D; 4-3-31, 60 I
Vasten, 16-8-33, 325 I
Veroord., 5-8-33, 323 C
Vice-koning, 20-7-33, 314 G
Vrij, 31-12-24, 34 AQ; 26-1-31, 59 P; 26-8-33, 327 B
GOUD. STAND., 21-9-31, 77 G

BRITSCH-INDIE (vervolg)
HANDEL m. ENG., 30-6-31, 61 S
HINDOES EN MOHAMMED, 21-5-32, 156 A
HINDOES EN PARIA'S, 200 F,
Goedk. Br. Reg., 26-9-32, 200 F
Tempels opengest., 23-9-32, 200 B
IRWIN (Lord) onderkoning, 1926, 39 P
NEW DELHI ingewijd, 26-3-31, 60 S
ONAFHANKELIJKH.STRIJD 420 G
Al. Ind. Congrespartij, 8-6-34, 420 G
Ansari veroord., 9-1-32, 103 A
Boycot, 18-3-32, 130 L
Congres leden, 23-1-32, 107 N
Fed. Grondwet, 6-4-33, 277 A
Gandhi gearresteerd, 11-3-22, 21 Z
Gandhi veroord., 19-3-22, 21 AF
Hardikar, 16-1-32, 105 H
Hern. Boycot, 5-12-31, 91 E
Ind. Onderkon., 7-1-32, 101 H
Japan's voord., 11-3-32, 128 E
Jawaharlal, 31-12-31, 100 E
Lagerh., 20-7-33, 314 G
Leiders, 7-4-34, 401 F
Patel gearr., 2-1-32, 100 E
Prasas gearr., 5-1-32, 100 N
Ongehoorz., 15-12-31, 94 A
OPROER CALCUTTA, 2-4-26, 41 V
OPSTAND, 25-3-31, 60 R
PARIA'S, Zie Hindoes en P.
PATEL, VITH. J., †, 22-10-33, 343 K
PEST TE BOMBAY, 12-11-24, 34 G, 8-10-29, 55 Q
PROV. WETG. VERGAD., 18-8-32, 188 I
READING, LORD, 6-1-20, 9 P.
RONDE-TAFEL-CONFERENTIE,
Zie Comm. Rondetafel-Conf.
SIMON COMM., 1-12-20, 58 AL
STUWDAM INDUS, 6-2-32, 112 J
VERKIEZINGEN, 17-11-32, 216 B
VORD. OP ENG., 13-7-31, 64 F
WILLINGDON, Lord, 20-12-30, 58 AV; 74
WOOD, 29-10-25, 38 X

BROEKHOFF, K. H.
Levensbeschr., 3-3-33, 259 C

BRUCH, MAX.
Overl. 3-10-20, 13 AH

BUISSON, FERDIN.
Overl., 16-2-32, 118 H

BULGARIJE.
AANSLAGEN,
Dimitrof, 23-10-21, 18 S
Mileff, 13-2-25, 35 Y
AARDBEVINGEN, 18-4-28, 49 M; 30-4-28, 49 S; 25-7-29, 54 AB
AMNESTIEWET, 5-2-26, 39 AP
BORIS, huw., 25-10-30, 58 AA
BORIS, Photo, 56
COMMUN. BEZ., 5-4-24, 30 AK
DICTATUUR, 414 B
Parl. ontb., 21-5-34, 413 G
Resumé, 22-5-34, 414 B
ECONOM. TOESTAND, 138 F
Run op de banken, 4-4-32, 138 F
Verklaring, 7-1-32, 101 F
EGEISCHE ZEE, 25-11-22, 25 O
GEALLIEERDEN, Vrede van Neuilly, 27-11-19, 8 AD; 14-2-20, 10 T
KABINET, 414 B
Georgieff, 22-5-34, 414 B
Liaptsjeff, 13-9-28, 51 R

BULGARIJE (vervolg)
Moesjavon, 1-1-33, 234 C
Stamboelinski, 15-6-23, 26 AD
KLEINE ENTENTE,
Dipl. betr., 6-7-23, 26 AL
NEUILLY, VREDE VAN, 27-11-19, 8 AD; 14-2-20, 10 T
RUSLAND,
Erkenning, 23-7-34, 437 F
SOBRANJE, 30-4-29, 53 AL
STAAT VAN BELEG, 32 AM
Afgekondigd, 23-9-23, 27 AD; 7-8-24, 32 AM
Opgeheven, 6-10-23, 27 AK
STAATSFINANCIEN, 141 C
Buitenl. leening, 12-4-32, 141 C
Onderzoek, 7-2-32, 112 I
Zie ook Ec. Toestand
STAATSGREEP, 9-6-23, 26 AC
UITWISSELING, Griek-Bulg., 29-1-32, 109 L

BURNETT, FR.
Overl., 2-11-24, 33 AS

BUSONI, FERR.
Overl., 29-7-24, 32 AD

BIJBEL.
Vertaling, 1-5-32, 146 K

C.

CACAO.
Statist., 31-12-30, 59 H

CAINE, HALL.
Overl., 31-8-31, 73 B

CALIFORNIE.
AARDBEVINGEN, 25-6-25, 38 T; 2-7-25, 37 V; 26-8-27, 46 AD
Sterilisatie, 20-7-34, 436 F

CALMETTE, Prof. Dr. A.
PROCES TE LUEBECK,
Desk.verkl., 11-12-31, 93 B
Vonnis, 7-2-32, 112 K

CANADA.
AARDBEVING, 7-3-25, 35 AR
BEVOLKING, 28-11-31, 89 M
COMMUNISME, 13-11-31, 86 C
GOUDEN STAND., 23-4-33, 281 E
GOUV.-GEN., 1-1-31, 59 L
ITALIE, 4-1-23, 25 M
KABINET, 57 AQ
Bennett, 30-7-30, 57 AQ
King, 29-12-21, 19 G; 25-9-26, 42 AP
Meighen, 10-7-20, 12 AR; 26-6-26, 41 AA
NEDERLAND, 5-9-24, 33 M
VEREEN. KERK, 10-6-25, 37 H
VERKIEZ., 8-12-21, 18 AO; 15-9-26, 42 AI
VOLKSTELLING, 1-1-21, 14 AL

CARNEGIE, ANDREW.
Photo, 328

CARO, JAC. PH.
Overl., 16-2-33, 251 F

CATALONIE.
Companys, 31-12-33, 365 B

CAVELL (MISS).
Lijk naar Engel., 14-5-19, 6 E

CHILI.
AARDBEVING, 14-4-27, 45 D; 19-10-29. 55 H
COSACH, LIQUID.,
25-1-33, 242 B
FRANKRIJK, 30-10-32, 211 E
GOUDEN STAND., 10-4-32, 140 E
MORATORIUM, 69 N
Afgek., 20-8-31, 69 N
Partieel, 12-8-31, 68 F

CHILI (vervolg)
OPSTAND, 166 D
Contra-revol., 19-6-32, 166 D
Overw. leger, 6-6-32, 161 H
PRESIDENT, 212 E
Afgetr. 7-9-24, 33 P; 4-5-27, 45 O
Grove, M., 13-6-32, 164 F
Ibanez, 26-7-31, 65 I
Montero, 5-10-31, 80 E
Verkiez., 1-11-32, 212 E

CHINA.
AARDBEVINGEN, 30-7-27, 46 M; 16-1-29, 52 Y
BIGAMIE, 31-12-32, 233 G
BOLSJEWIKI, 1921—1930, 14 AM
BURGEROORLOG, 1922, 20 L;
Jan. 1920, 9 K; 1925, 35 AS
Ningtoe puin, 20-7-31, 64 P
Onderh., 20-10-31, 81 H
Oost-China, 1-1-24, 28 AE
JAPAN, 104 O
Boycot Jap. goederen; 1919, 3 AH; oph. 21-7-27, 46 E
Chin. Jap. verdrag, 15-1-32, 104 O
CONFL. MET JAPAN, 297 D,
Adres, 27-11-31, 101 K
Amerik. bemidd., 4-10-31, 82 A; 29-12-31, 101 K
Amerik. meded., 23-9-31, 82 A
Amerik. nota, 18-12-31, 101 K; 7-1-32, 101 K
Amerik. onderz., 15-10-31, 82 A
Araki's rede, 23-4-32, 148 C
Art. 11 en 15, 29-1-32, 115 E
Bemidd. voorst., 27-4-32, 148 C
Boycot, 4-10-31, 82 A; 24-12-31, 97 C
Briand, 4-11-31, 88 B
Charbin, 26-1-32, 115 E
Charbin, bomb., 30-1-32, 115 E
Chin. Am. nota, 12-1-32, 115 E
Chin. leger, 4-12-31, 101 K
Chin. meening, 10-12-31, 101 K
Chin. nota, 17-9-31, 82 A; 20-9-31, 82 A; 26-10-31, 88 B; 12-1-32, 139 A
Chin. prot., 20-9-31, 82 A; 12-3-32, 131 F
Chin. tr. terug, 2-3-32, 131 F
Chin. troepen, 29-12-31, 101 K; 17-1-33, 249 C
Chin. zoutbel., 10-4-32, 140 D
Comm. van 19, 10-12-32, 249 C
Conferentie, 7-4-32, 148 C
Defens. verdr., 7-9-32, 217 H
Eng.-Am. nota, 2-2-32, 115 E
Eng. nota, 27-1-32, 115 E
Enq.-comm., 7-1-32, 101 K; 9-2-32, 115 E; 14-3-32, 131 F
Gr. mogendh., 24-12-31, 101 K
Jap. Shanghai, 10-2-32, 115 E
Jap. antw., 13-2-33, 249 C
Jap. comm., 29-3-32, 148 C
Jap. eischen, 2-12-31, 101 K
Jap. instr., 13-12-32, 249 C
Jap. Mandsj., 18-12-31, 94 K
Jap. nota's, 12-9-31, 75 D; 9-1-32, 115 E; 21-2-33, 263 E; 22-2-33, 263 E; 26-2-33, 263 E
Jap. offens., 20-2-32, 131 F; 23-2-32, 131 F; 6-4-33, 297 D
Jap.opmarsch, 3-11-31, 88 B; 23-11-31, 101 K; 28-11-31, 101 K; 23-4-33, 297 D
Jap. penetratie, 1-10-32, 82 A
Jap. regeer., 16-2-32, 131 F
Jap. strafexp., 14-10-32, 217 H

CHINA (vervolg)
Jap. troepen, 28-11-31, 101 K; 29-12-31, 101 K; 30-1-32, 115 E; 7-3-32, 131 F; 14-3-32, 131 F; 8-3-32, 148 C; 27-4-32, 145 D; 31-5-32, 159 C
Jap. ultimatum, 27-10-31, 88 B; 13-11-31, 88 B; 22-1-32, 115 E; 17-2-32, 131 F; 18-2-32, 131 F; 1-3-32, 131 F; 8-3-32, 131 F
Jap. verklaring, 4-11-31, 88 B; 5-12-32, 220 F
Jap. vloot, 19-3-32, 131 F
Jap. voorbehoud, 5-12-31, 101 K
Jap. voorst., 22-3-32, 148 C
Jap. voorw., 27-10-31, 88 B; 5-6-33, 297 D
Japan zet door, 12-1-32, 115 E
Jehol, 24-2-33, 263 E; 5-3-33, 263 E; 17-3-33, 297 D
Kiangwan, 27-2-32, 131 F
Kosten Jap. actie, 29-12-32, 232 B
Lytton-rapport, 25-11-32, 217 H
Lytton Rapport, zie Volkenbond
Ma's antw., 14-11-31, 88 B
Ma verslagen, 18-11-31, 88 B
Mandsjoekwo erkend, 16-3-32, 129 M; 13-9-32, 196 D
Mandsjoekwo niet erkend, 6-3-32, 139 A; 6-2-33, 249 C
Mandsjoekwo onafh., 18-2-32, 119 B
Mandsjoerije niet erk., 6-4-32, 139 A
Mandsjoekwo verdr., 16-9-32, 197 B
Mandsjoerije onafh., 10-11-31, 88 B
Milit. oper., 3-3-32, 131 F
Moekden, 18-9-31, 82 A
Monroe-leer, 8-10-32, 217 H; 2-5-34, 409 D
Nacamura verm., 7-9-31, 74 E
Nanking, 1-2-32, 115 E
Ned. belangen, 21-2-32, 131 F; 28-4-32, 148 C
Negen Mogendh. verdrag, 7-1-32, 115 E
Nota wissel., 11-1-33, 249 C
Oesjida's rede, 22-1-33, 249 C
Onderhandel, 14-2-32, 131 F; 21-3-32, 148 C; 23-3-32, 148 C; 31-3-32, 148 C
Overeenk., 20-3-32, 148 C
Overzicht, Sept. 1931—Oct. 1931, 82 A; 2-10-31—18-11-31, 88 B; 21-11-31—7-1-32, 101 K; 9-1-32—10-2-32, 115 D; 14-2-32—20-3-32, 131 F; 21-3-32—5-5-32, 148 C; 9-12-32—15-2-33, 249 C; 21-2-33—15-3-33, 263 E; 6-4-33—5-6-33, 297 D
Prot.nota's, 3-2-32, 115 E
Rapport, 7-3-32, 131 F
Rusland, 24-9-31, 82 A; 15-11-31, 88 B
Russ. antw., 28-10-31, 88 A
Russ. mededeel., 24-9-31, 82 A; 14-11-31, 88 B
Russ. troepen, 22-4-32, 144 B,
Shanghai, 29-1-32, 115 E
Shanghai aansl., 29-4-32, 148 C
Shanghai gevechten, 17-3-32, 131 F
Shanghai schade, 21-3-32, 148 C
Shanhaikwan, 4-1-33, 249 C; 9-1-33, 249 C; 23-2-34, 388 A
Swatau bezet, 1-2-32, 115 E
Toestand, 18-4-33, 297 D
Troepenbeweg., 25-1-32, 115 E
Troepenversterk., 1-2-32, 115 E
Tsitsikar bezet, 3-12-31, 101 K

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

CHINA (vervolg)
Tsjang Hai-Peng, 25-11-31, 101 K
Tsjapei, 30-1-32, 115 E
Tsjintsjau, 8-10-31, 82 A; 30-12-31, 101 K
Verzoen.pog., 22-1-33, 249 C
Vijandelijkh., 29-3-32, 148 C
Volkenbond, zie rubriek Volkenbond
Vredesvoorst., 29-2-32, 131 F
Vredesvoorw., 5-6-33, 297 D
Wang verkl., 14-1-33, 217 H
Wapenembargo, 1-3-33, 263 E
Wapenstilstand, 11-11-31, 88 B; 21-11-31, 101 K; 10-3-32, 131 F; 5-5-32, 148 C; 17-5-33, 297 D
Wellington Koo, 30-11-31, 101 K
CONFL. MET JAPAN, VOLKENBOND, 402 K
Amer. uitgen., 16-10-31, 82 A
Beraadslag., 10-2-32, 115 E
Besprekingen, 26-1-32, 115 E; 1-3-32, 131 F
Chin. antw., 31-10-31, 88 B
Chin. nota, 3-3-32, 131 F; 12-4-32, 148 C
Chin. verkl., 22-1-33, 249 C
Comm. van 19, 9-12-32, 249 C; 14-2-33, 249 C
Comm. Shanghai, 27-4-32, 148 C
Communiqué, 17-10-31, 82 A
Controle, 24-2-33, 263 E
Eng.comm., 7-1-32, 101 K; 9-2-32, 115 E; 14-3-32, 131 F
Jap. accoord, 10-12-31, 101 K; 1-3-32, 131 F
Jap. antw., 7-12-31, 101 K
Jap. resolutie, 24-10-31, 88 B
Jen, Dr., 1-4-32, 138 C
Jen, Dr., Matsudeira, 4-3-32, 131 F
Lytton Rapport, 3-5-32, 148 C; 25-11-32, 217 H
Mandsjoekwo, 11-4-34, 402 K
Neutr. Comm., 23-9-31, 82 A
Nota aan Japan, 16-2-32, 131 F
Nota van Japan, 21-2-33; 26-2-33 263 E
Ontw. resol., 10-3-32, 131 F
Overeenstemm., 17-3-32, 131 F
Perm. Contr. Comm., 24-2-33, 263 E
Plan zitting, 22-2-33, 263 E
Rapport, 9-2-32, 115 E; 25-2-33, 263 E
Resolutie, 22-10-31, 82 A; 27-10-31, 88B ; 1-12-31, 101 K; 11-3-32, 131F
Sato's verklar., 19-2-32, 131 F
Shanghai ontr., 20-4-32, 148 C
Shanghai toest., 26-1-32, 115 E
Sub-comm., 24-1-33, 249 C
Sze, Dr., verkl., 23-10-31, 88 B
Tegen Japan, 4-3-32, 131 F
Wellington Koo, 27-4-32, 148 C
Zitting beëind., 10-12-31, 101 K
DUITSCHLAND, 20-5-21, 17 AP
ENGELAND, 1-10-30, 58 O
EX-TERRIT. VERDR., 29-12-31, 99 F
FENG KWO TSJANG, †, 6-1-20, 9Q
FRANKRIJK, 16-5-30, 57 P
GEDELEG. GENEVE, 7-1-32, 101 E
GRONDWET, 10-10-23, 27 AN; 4-10-28, 51 AB
HONGERSNOOD, 18-3-29, 53 O
INVOERRECHTEN, 1-3-32, 137 P
JAPAN,
Mijnbeheer, 19-1-22, 19 AB
JEHOL, zie Confl. m. Japan

CHINA (vervolg)
KABINET, 117 H
Afgetr., 11-8-32, 107 B
Feng, gen., 14-2-32, 117 H
Hsoe Sjik Jing, 27-12-25, 39 L
Soeng, 16-12-31, 94 E
Tang Sjao Ji, 7-8-22, 22 Q
Tsang-Kai-Sjek, 12-12-31, 93 K
Wang, 1-11-24, 33 AR
Wellington Koo, 1-10-26, 42 AS; 16-6-27, 45 AK; 22-11-31, 88 E
Zakencomm., 12-1-32, 103 L
MOEKDEN, 29-12-25, 40 M
MUNTWEGER, 1-3-33, 256 A
NANKING, 5-6-32, 161 L
NANKING-HANKAU, oorlog, 26-9-29, 55 G
OOSTENRIJK, 21-6-20, 12 AA
PEKING, 33 AP
Bezet, 24-10-24, 33 AP
Staat van beleg, 13-9-24, 33 S
POSTAGENTSCH., 1-1-23, 25 F
PRESIDENT, 34 Q
Li Jang Loeng, 12-6-22, 21 AB
Soen Jat-Sen, 12-4-21, 16 O
Tsao Koen, 4-10-23, 27 AI
Twan-Tsji-Joei, 24-11-24, 34 Q
PRES.-VERK., 28-12-31, 98 S
REVOLUTIE, 21-4-22, 21 C
RUSLAND, 223 A
Dipl. hervat, 12-12-32, 223 A
Prot. Nikolsk-Ussurysk, 3-12-29, 55 AP
SJANGHAI, burgeroorl., 4-9-24, 33 I
SOEN JAT-SEN, †, 27-1-25, 35 Q
ST. VAN BEL., 12-11-25, 38 AE
STAKINGEN, 5-6-25, 37 E; 19-2-27, 44 AB; 22-3-27, 44 AQ
TIENJARENPLAN, 23-10-31, 82 E
TSANG-KAI-SJEK, 16-3-29, 53 N
TYPHOON, 5-8-22, 22 P; 23-8-33, 326 F
VREEMDELINGEN, 21-6-25, 37 N
WAPENLEV., 9-1-34, 367 A
WAPENSTILST., 17-11-25, 38 AI

CHOLERA.
Bengalen, 1-12-27, 47 AB
Mesopotamië, Aug. 27, 46 O
Britsch-Indië, Juli '26, 41 AC
Indo-China, 9-7-26, 41 AK
Philippijnen, Juli '26, 41 AC
Siam, Juli 1926, 41 AC

CHRISPIJN, JR., L.
Overl., 14-8-31, 68 K

CLERCQ, DR. RENE DE.
Overl., 13-6-32, 164 D

CODEX SINAITICUS.
Britsch Mus., 26-12-33, 362 F

COLUMBIA.
AARDBEVINGEN, 16-12-23, 28 W; 16-1-24, 29 G
CONFLICT M. PERU, 416 F
Bijgelegd, 28-5-34, 416 F
Overzicht, 26-5-33, 292 D
PANAMA ERKEND, 1921, 14 AO
PERU, 292 D
Conflict, 25-5-33, 292 D
Grensverdr., 1922, 19 N
PRESIDENT, 56 H
Herrera, Dr., 1930, 56 H
Holguin, 1921, 14 AN
Mendez, Dr., 1926, 39 R
Ospina, 1922, 19 M

CONF. TE BOULOGNE.
Geallieerden, 20-6-25, 37 M

CONF. TE CANNES.
Geall-Duitschl., 6-1-22, 19 S

CONF. VAN OTTAWA.
Agenda, 20-10-32, 207 I

CONF. TE SPA.
Kolenvoorz. aan Fr., 15-7-20, 12 AS
Rijksweer, 9-7-20, 12 AQ

CONF. VAN STRESA.
Resultaten, 1-10-32, 202 G

CONGO (BELG), 402 H.
Diamantprod., 29-7-32, 183 B
Econ. toestand, 11-4-34, 402 H

CONVENTIE VAN OSLO.
FINLAND, 30-10-32, 211 H; 15-1-33, 238 L; 24-2-33, 254 B

COOK, A. J.
Overl., 1-11-31, 83 M

CONFERENTIE V. PARIJS.
Fin. regeling, 2—5 Jan. '23, 25 L

COOLIDGE (CALVIN).
Overl. 5-1-33, 236 B

CORNELIS, EVERT.
Overl. 23-11-31, 89 A

COSMOGRAPHIE.
14-2-32, 117 M

COSTA RICA.
Aardbevingen, 7-3-24, 30 M

CRICKET.
Holl.-België, 1-7-28, 41 AD

CRISIS-COMITE, NAT.
JULIANA, H.K.H. Prinses, 23-11-31, 88 D
OPGERICHT, 21-11-31, 88 D
REGEERINGSBIJDRAGE, 23-12-32, 231 F

CUBA.
MORATORIUM, 12-8-31, 68 D
OPSTAND, 2-5-24, 31 D
PRESIDENT, 330 E
Gevlucht, 14-8-33, 324 I
Gran San Martin, 11-9-33, 330-E
Zagas, 4-11-20, 14 D
REGEERING, 330 E
Cespedes afgetr., 11-9-33, 330 E
Samenst., 17-8-33, 325 G
SUIKER, 412 C
Pool gevormd, 12-9-31, 75 E
Pool ontb., 28-12-31, 98 I
Productie, 10-5-34, 412 C
Uitvoer, 11-8-31, 68 B

CURACAO.
Zie Ned. West-Indië

CURIE, MMe.
Overl., 4-7-34, 432 C
Photo, 424

CYPRUS.
Onlusten, 12-11-31, 86 B

D.

DAMMEN.
Wereldkampioen, 1-11-28, 52 A

DANZIG.
CONFLICT, 8-11-33, 348 L
HOOGE COMM., 346 A
Colban, 5-11-20, 14 F
Lester, 26-10-33, 346 A
Rosting, 17-10-32, 207 B; 2-2-33, 245 B; 13-10-33, 341 C
PARLEMENTSVERK., 294 C
Nazis, 29-5-33, 293 E
Zetelverd., 31-5-33, 294 C
STICHT. ACTE, 11-11-20, 14 N
VERGADER.VERB., 14-5-33, 289 N

DANZIG—POLEN.
Commiss., Zie Danzig

DANZIG—POLEN (vervolg)
Overeenkomst, 26-11-32, 219 C
Protest, 9-3-33, 261 D
Rapp.desk., 12-9-32, 195 D

DARDANELLEN.
Geïnternat., 20-4-20, 11 AN

DAWES-PLAN, 33 H.
Conf. Berlijn, 14-1-24, 29 F
Werking, Sept. '24, 33 H
Zie ook Herstelbet. v. Duitschl.

DENEMARKEN.
ARBEIDSVREDE, 1-2-33, 244 C
BACONEXP., 3-5-32, 147 E
BEVOLKING, 19-1-32, 106 I
BOYCOT, 11-4-33, 278 A
BRANDES, † 19-2-27, 44 AA
DEVIEZ.VERORD., 23-6-32, 167 A
DISCONTO, 30-5-32, 159 F
DUITSCHLAND,
Arbitr.verdr., 9-4-27, 33 AX
ENGELAND, 25-4-33, 281 H
FOLKETING, 18-11-32, 216 E
FRANKRIJK, 6-7-26, 41 AI
GOUDEN STANDAARD, 125 A
Opgeh. tijdel., 29-9-31, 78 L
Oph. verl., 3-3-32, 125 A
IN- EN UITVOER, 31-1-32, 110 B
KABINET, 53 X
Madsen, 14-12-26, 43 AH
Stauning, 23-4-24, 30 AY; 3-12-26, 43 AC; 1-4-29, 53 X
KOPENHAGEN, 18-10-32, 207 C
„KOPENHAGEN" (schip), 21-12-28, 52 P
LANDB. & VEET., 14-7-31, 64 H
LANDSTING, 7-9-32, 193 G
LOONCONFL., 15-2-32, 118 B
LOUISE, KON., †, 20-3-26, 40 O
NEDERLAND, 27-7-34, 440 F
OORLOGSFILMS, 18-8-27, 46 W
OOST-GROENL.-KWESTIE, 276 F
Decreet, 11-7-31, 63 O
Lauge Koch, 12-9-31, 75 C
Steenkool, 8-9-31, 74 I
Uitspr., 5-4-33, 276 F
POLEN, 23-4-26, 40 AD
PONDENPAR., 8-4-32, 139 K
RUSLAND, 24-4-23, 26 K
RUST EN ORDE, 13-1-34, 370 F
SLEESWIJK, 12 A
Bezet, 5-5-20, 12 A
Opgeëischt, 12-5-19, 6 D
Volksst., 15-2-20, 10 Z
SOC. EISCHEN, 29-3-20, 11 K
SPANJE, 3-1-28, 48 D
STAATSFINANC., 5-9-32, 193 F
STAKINGEN, 244 C
Arbeidsvrede, 1-2-33, 244 C
Transportarb., 15-5-25, 36 AO
STEENKOOL, 18-10-33, 342 E
THORWALDSEN, Photo, herd., 8
UNIFORMVERB., 15-4-33, 279 C
VALUTAREG., 1-4-32, 137 H
VERKIEZINGEN, 24-9-20, 13 AA; April '29, 53 Y
WERKLOOSHEID, 209 B
Omvang, 22-10-32, 209 B
Overzicht, 19-1-32, 106 H

DENYN, JEF, 101 D.
Eere-beiaardier, 7-1-32, 101 D
Huldiging, 16-8-31, 69 K

DERDE INTERN., 11 AM.
Stichting, Maart '19, 5 T
Zwits. Soc., 19-4-20, 11 AM

DEUT. ULTRAPHON, A.G.
Staking bet., 27-7-31, 65 K

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

DIEPZEE ONDERZ., 100 D.
Int. Comm., 2-3-20, 10 AI
Philipps, Ir., 31-12-31, 100 D
DISCONTOKOERSEN.
OVERZICHT, 1-7-32, 170 E; 24-8-32, 190 D; 29-9-32, 201 G; 22-11-32, 217 D; 10-3-33, 261 E; 11-4-33, 278 G; 6-9-33, 329 E; 21-12-33, 361 F; 8-2-34, 381 C; 6-6-34, 420 A
WIJZIGING, 18-1-33, 239 C
DOLLFUSS, Dr.
Photo, 432
Zie verder OOSTENRIJK
DONAUPLAN.
Conf. Londen, 8-4-32, 139 H
Duitschland, 17-3-32, 130 A
Eng. voorstel, 29-3-32, 136 B
Fransch Plan, 16-3-32, 129 L
Hongarije, 23-3-32, 134 R
Joegoslavië, 16-3-32, 129 N
Steun, 17-3-32, 130 E
DONAU-STATEN.
Ital. mem., 11-10-33, 340 H
DOOFSTOMMEN.
Televisie, 3-8-31, 67 C
DORPAT (VREDE).
Estl. - Rusl., 15-10-20, 13 AO
DOUANE-CONF. GENEVE.
Mislukt, 18-3-31, 60 O
DRAADL. TELEFONIE.
Brussel-Wash., 19-1-28, 48 H
Haag-B. Aires, 3-10-28, 51 AA
Londen-New York, 7-1-27, 44 D
Vaz Dias, 21-2-22, 20 L
DUIKER.
Record, 423 M., 5-7-31, 63 D
DUITSCHLAND.
AANSLAGEN, 21 AG
Eisner, 21-2-19, 5 R
Erzberger, 27-8-21, 17 AS
Neuring, 21-4-19, 5 AI
Rathenau, 24-6-22, 21 AG
AC v. KUNSTEN, 9-5-33, 288 E
AKZEPT GAR. BK., 27-7-31, 65 M
AMBASSADEURS, 26-9-32, 200 K
AMBTENAREN, 277 G
Arische, 10-4-33, 277 G
Ontslag Soc. D., 18-2-33, 252 G
AMNESTIE, 356 I
Gevangen, 8-12-33, 356 I
Ontwerp, 21-12-32, 229 F
Wet, 22-7-25, 37 AB
ANTI-SEMITISME, 297 A
Boycot, 31-3-33, 270 C; 2-4-33, 273 B
Joodsche Gem., 12-5-33, 289 H
Medici, 20-3-33, 266 D
Onderwijs, zie Onderwijs
Reading, 11-4-33, 278 E
Rechters, 20-3-33, 266 D
Schönberg, 5-6-33, 297 A
Winkeliers, 10-3-33, 262 B
ARBEIDSWET, 16-1-34 374 A
ARIERPARAGRAAF, 406 B
Aristocr., 19-4-34, 406 B
Artsen, 20-3-33, 266 D; 23-11-33, 354 A
Blinden, 12-7-33, 312 A
Leger, vloot, 15-3-34, 395 F
Status, 12-3-34, 394 B
AUTOWEGEN, 25-6-33, 307 B
BADEN, 262 B
Prins Max †, 6-11-29, 55 AB
Rijkscommiss., 10-3-33, 262 B
BANKEN, 120 A
Betalingen, 5-8-31, 67 E
Crisis, 26-8-31, 72 B
DUITSCHLAND (vervolg)
Rantsoeneering, 12-7-31, 64 A
Verordening, 23-2-32, 120 A
Zie ook Banken in moeilijkheden, letter B
BANKBILJETTEN, 6-12-22, 24 X; 30-11-23, 28 L
BANKFUSIE, zie lett B
BANSE, PROF.,
Boek verboden, 12-4-34, 403 B
BARMAT-AFFAIRE, 49 B
Barmat gearr., 1-1-25, 34 AT
Höfle gearr., 10-2-25, 35 X
Julius, 30-3-28, 49 B
Richter, 7-7-25, 37 Y
BARTH, PROF. KARL, 15-2-34 382 F
BEGROOTING, 398 G
Deficit, 8-6-33, 301 A
Ontwerp, 28-6-33, 307 G
Overzicht, 30-6-32, 170 C; 22-3-34, 398 G
Tekort, 2-11-22, 23 AK
BEIEREN, 262 B
Kroonjuw., 21-12-31, 95 F
Lerchenfeld, 22-9-21, 18 E
Reg. maatr., 10-3-33, 262 B
Vaticaan, 19-3-23, 30 V
BELASTING, 15-3-23, 25 AO
BELGIE, 41 H
Luchtv.verdr., 31-5-26, 41 H
Uitl. ambt., 28-10-19, 8 N
Handelsovereenk., 12-1-25, 35 H; 4-4-25, 36 H
BERGMANN, 15-2-34, 382 E
BERLIJN, 147 F
Bevolking, 18-1-32, 106 C
Steunverl., 3-5-32, 147 F
Tietz, 30-1-29, 52 AM
BETAL.CAPACIT., 23-12-31, 96 N
BETHMANN HOLLWEG †, 2-1-21, 15 F
BEURS- EN GELDMARKT, 136 I
Besluit, 19-2-32, 119 G
Hervatting, 31-3-32, 136 I
Organisatie, 13-3-32, 130 G
Sluiting, 21-9-31, 76 I
BEVOLKING, 11-11-31, 85 F
BEWAPENING, GELIJKGERECHTIGDHEID, v., 197 F
Engeland, 19-9-32, 197 F
Frankrijk, 12-9-32, 195 C
BEZETTING, 11 AF
Darmst., 7-4-20, 11 AA
Frankfurt, 8-4-20, 11 AC
Mainz-Gebied, 10-4-20, 11 AF
BODE, Dr. WILHELM,
Overl., 1-3-29, 53 F
BOEKEN, 402 G
Bibliotheek, 10-4-34, 402 G
Verbrand, 29-4-33, 283 F
BLOKKADE, 12-7-19, 7 I
BOTER, 30-12-32, 233 E
BRANDEN, 22-12-31, 96 I
BREMEN, 8-3-33, 260 H
BROCKDORF-RANTRAUT, 8-9-28, 51 O
BRUENING, 1-4-30, 57 A; 7-10-31, 80 Q en 80 K; 30-5-32, 168 L; 7-5-33, 288A
BUELOW, KARL VON, †, 1-9-21, 17 AU
BUELOW, Prins BERNHARD VON, †, 28-10-29, 55 Y
BUITENL. LEENINGEN, 27-8-31, 69 E, 72 E
DUITSCHLAND (vervolg)
BUITENL. SCHULDEN, 400 A
Amerik., 14-9-31, 75 L
Omvang, 20-8-31, 69 O; 29-2-32, 210 C; 21-5-33, 291 C; 22-3-34, 397 A
Ver. Staten, 12-1-33, 238 A; 2-4-34, 400 A
CENTRUM, 310 F
Dr. Brüning, 7-5-33, 288 A
Ontbind., 6-7-33, 310 F
CHINA, 20-5-21, 16 AP
COMMUNISME, 245 I
Fabr. bezet, 29-3-20, 11 L
Dem. verb., 3-2-33, 245 I
Mil. actie, 4-4-20, 12 Y
COMPLOT ROEHM-SCHLEICHER, 436 B
Hitler's Rede, 14-7-34, 434 D
Leiders doodgesch., 1-7-34, 428 G
Off. meded., 4-7-34, 431 D
Papen, 9-7-34, 433 B
Probst, 17-7-34, 436 B
CONC. KAMPEN, 28-3-33, 269 F
CRED. OP KORT. TERM., 69 P
Amerika, 21-7-31, 65 A
Nederland, 20-8-31, 69 P
Tot. schuld, 15-4-31, 69 B
CURTIUS, DR., 5-10-29, 55 P; 6-10-31, 80 F
DANATBANK, 119 N
Dresdner Bank, 23-2-32, 119 N
Lok. gesl., 13-7-31, 66 P
DELBRUECK, PROF. †, 15-7-29, 54 X
DENEMARKEN, 9-4-27, 44 AX
DIENSTPL. AFGESCH., 3-6-20, 12 M
DEMOBILISATIE, 6-1-19, 4 F
DEMONSTR. VERB., 17-7-32, 180 D
DEVIEZEN, 166 F
Buitenl. Bet. verk., 20-6-32, 166 F
Verordening, 5-8-23, 26 AU; 3-8-31, 67 B; 11-11-31, 85 E
DIPLOMATIE, 269 B
Ambassadeurs, 26-9-32, 200 K
Hösch, Von, 5-1-24, 28 AO
Luther, Dr., 24-3-33, 269 B
DISCONTO, 146 A
Overzicht, 28-4-32, 146 A
Verhoogd, 29-7-22, 22 E; 25-4-29, 53 AI
Verlaagd, 10-12-31, 92 E
DOODSTRAF, 23-7-33, 315 B
DRESDNERBANK, 23-2-32, 120 A
DUITSCH-NATIONALEN, 307 I
Herdoopt, 3-5-33, 284 G
Ontbinding, 28-6-33, 307 I
DUITSCH-NATIONALEN herd., 3-5-33, 284 G
DUSSELDORF
Belg. bezetting, 20-3-19, 5 AD
EBERT, 35 AL
Mand. verl., 25-10-22, 23 W
Overleden, 28-2-25, 35 AL
President, 6-2-19, 5 A
Soc. regeer., 9-11-18, 3 D; 30-12-18, 3 AD
ECON. RAAD, 18-7-33, 314 B
EISNER, VERM., 21-2-19, 5 R
ENGELAND, 36 AG
Heffing 50 %, 27-3-21, 15 AU; 20-5-21, 16 AQ
Kali-overeenk., 3-9-19, 7 AL
Luchtv. ov., 8-5-25, 36 AG
ENTENTE, 24 AG
Chem. stoffen, 6-12-19, 8 AK
Offic. gemol., 11-12-22, 24 AG
DUITSCHLAND (vervolg)
ERFRECHT, 13-5-33, 289 M
ERZBERGER VERM., 27-8-21, 17AS
EVANG. KERKENBOND, 426 B
Barth, Prof., 15-2-34, 382 F
Belijdenissynode, 4-6-34, 426 B
Bodelschwing, 29-5-33, 293 F; 20-6-33, 306 A; 26-6-33, 307 D
Jaeger, Dr., 18-7-33, 314 C
Kerk. minist., 30-11-33, 355 E
Kerkstrijd, 7-1-34, 366 G; 15-1-34, 371 C; 13-2-34, 382 C; 10-4-34, 402 B
Mahrarens, Dr., 1-6-34, 418 A
Müller, Dr., 27-4-33, 283 E; 15-7-33, 313 A
Nwe Wet, 14-5-34, 405 B
Pred. Prot., 11-10-33, 340 F
Rechtspos., 18-12-33, 360 B
Rijksbisschop, 29-1-34, 375 I
Schisma, 5-5-34, 411 B
Schorsing, 21-2-34, 387 B
Statuten, 19-7-33, 314 D
FAILLISSEM., 13-1-33, 238 E
FALKENHAYN, 10-4-22, 20 AQ
FEHRENBACH, 21-6-20, 12 AB
FRANKRIJK, 48 AC
Douane-ov., 23-2-28, 48 AC
Handelsrelat., 13-7-19, 7 K
Handelsverdr., 17-8-24, 32 AR; 17-8-27, 46 V; 24-12-32, 231 H; 28-7-34, 440 E
Hösch, Von, 5-1-24, 28 AO
Luchtv. ov., 14-4-26, 40 X
Margerie, 6-10-22, 23 F
Voorl. handelsov., 4-8-26, 42 C
FRANSCHE ONDERH., 395 K
Fransche nota, 3-1-34, 365 D
Duitsche nota, 3-2-34, 377 H; 17-3-34, 395 K
FURTWAENGLER, photo, 112
GARANTIESYND., 7-7-31, 63 H
GAR.-VERBAND, 20-7-31, 64 Q
GEALLIEERDEN
Ultimatum, 2-3-21, 15 AD; 5-5-21, 16 AB
GODSDIENST, 3-11-33, 347 E
GODSVREDE, 216 F
6—19 Nov. '32, 212 I
Verlengd, 19-11-32, 216 F
GOEBBELS, DR., J., 12-3-33, 262 I
GOERING, 279 F
Italië, 16-4-33, 279 F
Pruis. Prem., 11-4-33, 278 C
Zie ook PRUISEN
GOUD, 11-10-32, 205 I
GRIEP-EPID., 24-12-21, 20 D
GROENER, GEN., 126 C
Antw. aan Hitler, 6-3-32, 126 C
Rijksweermin., 19-1-28, 48 I
GRONDWET v. WEIMAR, 7 AK
Afkondig., 6-2-19, 5 D
In werking, 11-8-19, 7 Y
Wijzig. gevr., 3-9-19, 7 AK
GYMNASIASTEN, 27-3-20, 11 G
HAASE, HUGO, †, 7-11-19, 8 T
HAKENKRUIS, 8-3-33, 260 H
HAMBURG, 8-3-33, 260 H
HANDEL, 209 C
Hongarije, 18-7-31, 64 O
Nederl., 18-10-32, 207 A; 22-10-32, 209 C
Rusland, 23-9-31, 87 S
HANDELSBALANS, zie in- en uitv.
HANDELSVERDRAG, 440 E
Frankrijk, 24-12-32, 231 H; 28-7-34, 440 E

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

DUITSCHLAND (vervolg)
Polen, 7-3-34, 393 C
Zweden, 7-7-32, 172 G
HEINRICH, PR. v. PRUISEN, †, 20-4-29, 53 AG
HERDISCONTOCREDIET, 137 F
Renteverl., 1-4-32, 137 F
Verl., 3-2-32, 111 A
Verl., 4-3-32, 125 H
HERSTELBET., zie lett. H
HERSTELSCH. a. AMER., 2-4-34, 400 A
HESS, 3-12-33, 355 H
HESSEN, 8-3-33, 260 H
HINDENBURG, PRES., 26-4-25, 36 AA; 10-4-32, 140 I
Photo, 136
HITLER, 424 E
N.S.D.A.P. opger., 11-11-25, 38 AD
Procl. partijprogr., 24-11-20, 14 U
Duitsche Arb. partij, 5-1-19, 4 —; 29-7-21, 17 AF
Hess plaatsverv., 27-4-33, 283 D
Leiding N.S.P., 7-7-24, 32 P
Machtigingen, 23-3-33, 268 A
Mussolini, 14-6-34, 424 E
Nat. Soc. Partij gest., 22-11-22, 24 I
Papen, Von, 9-1-33, 237 C
Regeeringsverkl., 22-3-33, 267 C; 17-5-33, 290 G
Rijk en Landen, 31-3-33, 273 A
Rijkskanselier, 30-1-33, 243 G
HITLER-PUTSCH, 30 AH
Beieren, 8-11-23, 28 B
Hitler gearr., 11-11-23, 28 E
Hitler veroord., 1-4-24, 30 AH
Ludendorff, 9-11-23, 28 C
HOOVERPLAN, 96 O
Bet. uitgest., 23-12-31, 96 O
Ontheffing, 17-7-31, 64 N
HOESCH, VON, 5-1-24, 28 AO
IN- EN UITVOER, 376 C
Contingent., 26-9-33, 337 A
Financ. export, 4-10-33, 338 F
Handelsbalans, 19-1-32, 106 O; 30-1-34, 376 C
Invoerr. verh., 9-2-33, 247 G
ITALIE, 209 E
Arbitr. verdr., 29-12-26, 43 AP
Deviezenverdr., 24-10-32, 209 E
Handelsverdr., 31-10-25, 38 Z
Verdrag, 16-5-22, 21 O
KAPITAALVL., 22-7-31, 65 E
KAPP, DR., 21 AD
Overleden, 13-6-22, 21 AD
Putsch, 1-6-20, 12 L
Rijkskanselier, 13-3-20, 10 AN
KARL LIEBKNECHT-HUIS, 10-3-33, 262 B
KEIZER, 14 H
Abdicatie, 28-11-18, 3 S
Berechting, 2-5-19, 5 AZ
Geall.-rb., 4-7-19, 7 D
Geïnterneerd, 13-11-18, 3 N
Uitlev. gevr., 19-1-20, 9 AG
Uitlev. geweig., 23-1-20, 9 AK
Verklar. L. George, 6-11-20, 14 H
Verlaat Duitschl., 9-11-18, 3 B
KEIZERIN †, 11-4-21, 16 N
KIESRECHT, 19-1-19, 4 Z
KOLONIEN, 4 AO
Mandat., 31-1-19, 4 AO
Smuts, 25-1-19, 4 AK
Wilson, 28-1-19, 4 AM
KROONPRINS (EX), 292 C
Geïnterneerd, 21-11-18, 3 R

DUITSCHLAND (vervolg)
Afstand, 6-12-18, 3 W
Nazi, 21-5-33, 292 C
Ontvlucht, 10-11-23, 28 D
KRUPP, 26 P
Gearr., 2-5-23, 26 N
Veroordeeld, 9-5-23, 26 P
LANDBOUWRAAD, 16-5-33, 290 A
LEENINGEN, 18-7-22, 21 AU; 11-10-30, 58 V; 15-7-31, 64 I; 17-8-31, 69 E; 27-8-31, 72 E
LEGER, 16-5-33, 290 A
LERCHENFELD, 22-9-21, 18 E
LETLAND, 6-8-20, 13 I
LICHAMEL. OPV., 15-9-32, 196 M
LIEBERMANN, PROF., 9-5-33, 288 E
LIEBKNECHT, VERM., 16-1-19, 4 U
LITAUEN, 28-1-28, 48 P
LUEBECK, 8-3-33, 260 H
LUXEMBURG, ROSA, 16-1-19, 4 U
MACHTIGINGSWET, 268 A
Aangen., 8-10-23, 27 AL; 23-3-33, 268 A
Ontwerp, 2-3-33, 266 E
MARK, 22-8-22, 22 V; 9-23, 27 Q
MECKL.-SCHWERIN, 6-6-32, 161 I
MILIT. CENS., 10-10-23, 27 AO
MILIT. RECHTSPR., 21-5-33, 292 B
MINISTERIE, 433 A
Bauer, 21-6-19, 6 Z
Brüning, 1-4-30, 57 A; 7-10-31, 80 K; 10-10-31, 80 Q; 30-5-32, 168 L
Cuno, 2-11-22, 24 H
Curtius, 5-10-29, 55 P; 6-10-31, 80 F
Darré, 30-6-33, 308 C
Econ. Zaken, 9-7-34, 433 A
Fehrenbach, 21-6-20, 12 AB
Goebbels, 12-3-33, 262 I
Goering, zie Pruisen
Gürtner, 1-2-33, 244 D
Hermes, 11-3-22, 20 AA
Hess, 3-12-33, 355 H
Hitler, 24-11-32, 217 G; 30-1-33, 243 G
Hugenberg, 28-6-33, 307 F
Kapp, Dr., 13-3-20, 10 AN
Kerrl, 21-6-34, 426 F
Luther, 15-1-25, 35 L
Marx, 30-11-23, 28 M; 17-5-26, 40 AX
Müller, 27-3-20, 11 H; 28-6-28, 50 S
Noske, 6-2-19, 5 C
Papen, Von, 2-6-32, 160 I; 4-6-32, 161 D
Rathenau, 29-5-21, 17 B; 5-2-22, 19 AK
Scheidemann, 13-2-19, 5 I
Schleicher, 4-12-32, 220 E; 28-1-33, 243 A
Schmitt, Dr., 30-6-33, 308 C; 4-7-34, 431 C
Stresemann, 13-8-23, 27 D
Warmbold, 6-5-32, 150 B
Wirth, 11-5-21, 16 AH
MONARCHIE, 378 B
Organ. opgeh., 5-2-34, 378 B
Partij, 12-3-20, 10 AM
MOEWE, 15-5-20, 12 D
MUEHLHEIM, 9-5-21, 16 AG
MUENCHEN
Radenrepubl., 7-5-19, 5 AG
MIJNEIG. GEV., 20-1-23, 25 W
NAT. INKOMEN, 28-10-32, 211 B
NAT. SOCIALISTEN, 306 D

DUITSCHLAND (vervolg)
Boeken, verbr., 29-4-33, 283 F
Hoogverraad, 25-11-31, 89 D
Huwelijk, 12-1-32, 103 M
Noodverord., 1-4-32, 141 K
Onderhandelingen, 13-8-32, 188 B
R.K. geestel., 18-4-33, 279 I
Rijksleiding, 12-6-33, 305 A
Stahlhelm, 22-6-33, 306 D
OOSTENRIJK, 21-6-20, 13 AA
Thüringen, 5-12-32, 221 H
Tweespalt, 10-12-32, 222 D
NAT. FEESTDAG, 16-4-19, 5 AO
NAT. VERGAD., 19-1-19, 4 AA; 6-2-19, 5 C
NEDERLAND, 253 E
Handelsov., 26-11-25, 38 AN
Onderh. misl., 21-2-33, 253 E
NED. VORDERINGEN, zie Transfermoratorium
NOODVERORDENING, 259 B
Boter, 30-12-32, 233 E
Communisme, 28-2-33, 255 E
Deficit, 6-6-31, 61 G
Handh. binn. vrede, 23-12-32, 231 E
Hoogverraad, 1-3-33, 259 B
Milit. goddel. organ., 4-5-32, 148 A
Nat. Soc., 13-4-32, 141 K
Opheffing, 19-12-32, 228 E
Papen, Von, 14-6-32, 164 H
Polit. onl., 16-6-32, 166 A
Polit. excessen, 10-8-32, 186 K
Unif.- en Verg., 29-6-32, 169 C
Vrijw. Arb.dienst, 17-7-32, 180 A
Werkversch., 5-9-32, 193 E
ONDERWIJS, 284 E
Stud. recht, 14-4-33, 278 K
Zuivering, 15-4-33, 279 E; 25-4-33, 282 B; 2-5-33, 284 E
ONTWAPENING, 1-1-26, 39 S
ONTWAPENINGSCONF., 341 E
Manifest, 14-10-33, 341 D
Uittreden, 14-10-33, 341 E
OORLOGSDOC., 10-12-19, 8 AN
OOSTENRIJKS CONFL. MET, 326 D
Dolfuss bij Muss., 22-8-33, 326 B
Eng.-Fr. demarche, 7-8-33, 323 D
Reisverkeer, 29-5-33, 293 D
Visum, 1-6-33, 294 F
OORLOGSSCHULD, zie Herst.sch.
OOSTENRIJK
Handelsverdr., 12-4-30, 57 E
OPPAU, ontploff., 21-9-21, 18 C
OSTHILFESCHANDAAL, 277 F
Onderzoek, 16-2-33, 251 G
Rapport, 9-4-33, 277 F
OVERBRUGG. CREDIET, 252 F
125 millioen, 2-7-32, 171 D
Terugbet., 17-2-33, 252 F
Verlenging, 21-4-32, 143 H
PAPEN, 351 H
Aftreding, 17-11-32, 216 A
Functie, nwe., 26-4-33, 283 A
Hitler, 9-1-33, 237 C
Kabinet, 2-6-32, 160 I
Nat.-Soc., 21-1-33, 240 C
Plaatsvervang., 6-2-33, 246 G
Reg. verkl., 4-6-32, 161 D
Rome, 16-4-33, 279 F
Saarkwestie, 17-11-33, 351 H
Volmacht, 31-8-32, 192 E
PARLEMENTEN, zie Reg.maatr.
PERS, 435 C
Buitenl. verbod, 16-7-34, 435 C
Verloop, 12-1-34, 370 D
POKKEN EPID., 5-2-20, 10 H

DUITSCHLAND (vervolg)
POLEN, 390 D
Conv. B. Silezië, 16-5-22, 21 N
Handelsverdr., 17-3-31, 60 N
Non-agr. pact, 28 2 34, 390 D
Verzoen. verdr., 26-1-34, 375 F
Vredesverdr., 3-8-19, 7 T
POLITIE. GEH.
Himmler, 20-4-34, 406 E
Zie ook Gestapa, lett. G
PRES.VERKIEZING, 140 I
Beschouwing, 14-3-32, 129 B
Datumbep., 26-1-32, 123 B
Definit cijfers, 10-4-32, 140 I
Ebert, Fr., 6-2-19, 5 A
Hindenburg, 26-4-25, 36 AA; 8-1-32, 102 D; 10-4-32, 140 I
Hitler, mem., 18-1-32, 105 M
Hugenberg, verkl., 11-1-32, 103 E
Resultaat, 13-3-32, 129 C
Simons, Dr., 10-3-25, 35 AT
Verkl. ex-kroonpr., 4-4-32, 138 H
PR. JOACHIM, †, 18-7-20, 12 AV
PROVOCATIE, 22-3-33, 267 A
PRUISEN, zie letter P
RADIO, 25-8-31, 71 D
RATHENAU, 314 A
Hulde, 18-7-33, 314 A
Moordenaars, 18-7-22, 21 AV
Vermoord, 24-6-22, 21 AG
REDACTEURSCHAP, 8-10-33, 339D
REG. MAATR. HITLER, zie Hitler
REISBELASTING, 17-6-24, 31 AU
REPRESAILLE-MAATR., 3-7-34, 432 B
REVOLUTIE 1918, 7 AA
Ebert, 9-11-18, 3 D
Kiel, 3-11-18, 3 A
Republ., 9-11-18, 3 C; 13-8-19, 7 AA
Soc. regeer., 9-11-18, 3 D
Vorsten, 12-11-18, 3 L
Wilhelm, 9-11-18, 3 B
RIBBENTROP, 27-4-34, 407 G
ROEHM, KAP. E., 428 G
Complot, doodgesch., 1-7-34, 428 G
Minister, 3-12-33, 355 H
ROERGEBIED, 37 AC
Bezet, 10-1-23, 25 P
Comm. v. Herstel, 22-12-22, 24 AR
Darmstadt, 3-3-23, 25 AM
Essen, 11-1-23, 25 R
Industrieelen, 24-1-23, 25 Z
Lijdel. verzet, 25-1-23, 25 AA
Ontruimd, 31-7-25, 37 AC
Uitgebreid, 15-1-23, 25 T
ROSENBERG, ALFR., 7-2-34, 382 E
RUSLAND, 347 A
Handelsverdr., 7-5-21, 16 AE; 12-10-25, 38 U
Journ. betr., 27-9-33, 337 E; 1-11-33, 347 A
Rapallo, 16-4-22, 20 AV
Verdrag, 24-4-26, 40 AF
RIJKSBANK, 265 C
Credietrestr., 22-6-31, 61 N
Havenstein, 20-11-23, 28 H
Luther, Dr., 11-3-30, 56 AG; 16-3-33, 265 C
Schacht, Dr., 16-3-33, 265 C
Zie ook onder Disconto
RIJKSDAG, 266 G
Goering, pres., 7-12-32, 221 D
Hindenburg, 15-9-32, 196 L
Kroll Opera, 21-3-33, 266 G
Loebe voorz., 14-6-28, 50 H
Off. open., 21-3-33, 266 G

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

DUITSCHLAND (vervolg)
Ontbinding, 4-6-32, 161 A; 12-9-32, 195 B; 1-2-33, 244 F
Papen, Von, 31-8-32, 192 E
Potsdam, 21-3-33, 266 F
RIJKSDAGBRAND, 367 D
Brandstichting, 27-2-33, 255 B
Branting, 2-9-33, 367 D
Bruinboek, 2-9-33, 367 D
Goebbels, 7-11-33, 367 D
Goering, 4-11-33, 367 D
Intern. Comm., 367 D
Lubbe, v. d., 23-12-33, 367 D; 10-1-34, 367 D
Ned. démarche, 28-12-33, 367 D
Proces, 21-9-33, 367 D
Rapport, 28-2-33, 255 D
Rolland, 25-8-33, 367 D
Terechtst., 10-1-34, 367 D
Uitspraak, 23-12-33, 367 D
RIJKSDAGVERKIEZING, 349 G
Aantal afgev., 16-2-33, 251 E
Kosten, 22-11-32, 217 A
Overzicht, 1-1-30, 56 I
Uitslag, 31-7-32, 183 L; 6-11-32, 213 C; 12-11-33, 349 G
RIJKSWEER, 9-7-20, 12 AQ
RIJNLAND, 55 A
Ontruimd, 14-9-19, 55 A
Separ. Republ., 30-11-23, 28 N
S. A., 4-7-34, 431 A
SAARLAND, 29-8-33, 328 A
SACK, DR., gearr., 23-7-34, 437 E
SAKSEN, 262 B
Min. Pres., 30-6-24, 32 F
Rijkscomm., 10-3-33, 262 B
Staking, 5-3-25, 35 AP
SCAPA FLOW, 6-1-20, 9 R; 22-6-19, 6 AB
SCHACHT, DR., 265 C
Photo, 272
Pres. rijksbank, 22-12-23, 28 Z; 16-3-33, 265 C
Valuta Comm., 2-11-23, 28 F
SCHEEPVAART
Hand. vloot, 20-1-32, 106 I
Werven, 10-9-33, 74 O
SCHLEICHER, GEN. VON, 428 G
Complot, doodgesch., 1-7-34, 428 G
Rijkskanselier, 4-12-32, 220 E
Rijksweermin., 2-6-32, 160 I
SCHULDDELGINGSW., 12-5-32, 152 H
SCHUPO, 17-2-23, 25 AG
SCHUTZVERB. SCHRIFTSTELLER, 5-4-33, 276 B
SCRIPS, 346 E
Export, 4-10-33, 338 F
Nederland, 31-10-33, 346 E
SEPARATISTEN, 28 AU
Leiders verm., 10-1-24, 28 AU
Rijnl. republ., 20-10-23, 27 AU
SKLAREK, 20-10-29, 55 V
SOC. REG., 9-11-18, 3 D; 30-12-18, 3 AD
SPAARBANKEN, 5-8-31, 67 F
S. P. D., 307 C
Loebe, gearr., 26-6-33, 307 C
Pers, verbod, 28-3-33, 269 E
Praag, 11-6-33, 304 D
Protest, 7-3-33, 260 H
Verbod, 23-6-33, 306 F
Vermogen, 11-5-33, 289 B
SPARTAKISTEN, 10 AS
Onlusten, Dec. '18, Apr. '19, 3 X; 17-3-20, 10 AS
S. S., 4-7-34, 431 A

DUITSCHLAND (vervolg)
STAATSBURGERSCHAP, 399 H
Ontneming, 27-8-33, 327 F; 1-4-34, 399 H
Richtsnoeren, 25-8-33, 327 A
STAATSFINANCIEN
Rijksinkomsten, 9-7-19, 7 G
Stand, 10-1-33, 237 F
STAATSGERECHTSHOF
Uitspraak, 25-10-32, 209 F
STAATSNOODWEERWET, 6-7-34, 432 B
STAATSSCHULD, 1-7-20, 12 AM
STABILISATIE, 15-10-23, 27 AR
STADHOUDERS, 8-4-33, 277 D
STAHLHELM, 306 D
Aansl. N.S.D.A.P., 22-6-33, 306 D
Düsterberg, 26-4-33, 282 H
Palts, 30-3-33, 270 A
Seldte, 27-4-33, 283 C
Voortbestaan, 2-5-33, 284 D
STAKINGEN, 35 AP
Metaalind., 7-7-23, 26 AM; 4-1-24, 28 AM
Mijnwerkers, 20-5-24, 31 N
Rijngebied, 11-1-19, 4 M
Spoorwegen, 5-3-25, 35 AP
STEENKOOL, 21-8-31, 70 F
STERILISATIEWET, 27-7-33, 315 I
STILLHALTE, 305 E
Verdrag, nw., 26-1-32, 108 D
Amerik. voorstel, 21-7-31, 65 C
Bijzonderheden, 3-9-31, 73 M
Conf. einde, 5-7-32, 171 H
Conf. resultaat, 17-2-33, 252 H
Consortium, 30-7-31, 66 D
Gemeentesch., 19-4-33, 280 B
Layton-rapp., zie letter L
Mededeelingen, 17-9-31, 76 D
Overeenkomst, 19-8-31, 69 L; 14-9-31, 75 L
Renteverlaging, 18-6-33, 305 E
Rentevoet, 6-4-32, 139 E; 29-9-32, 201 E
STINNES, HUGO, 30 AN
Kolenkwestie, 16-10-22, 23 Q
Overleden, 10-4-24, 30 AN
STRASSER, OTTO, 3-7-30, 57 AH
TANNENBERG, HERD., 29-8-33, 327 H
THUERINGEN, 260 H
Commun. beheer, 26-3-20, 11 D
Maatregelen, 8-3-33, 260 H
TRANSFER-CONF., 416 G
Aanbod, 29-5-34, 416 G
Ned. belangen, 5-6-33, 297 B
Ned. weigering, 29-5-34, 416 G
Zwitserl. weiger., 29-5-34, 416 G
TRANSFER-MORATORIUM, 440 C
Afgekondigd, 9-6-33, 304 A
Deviezennood, 26-3-34, 398 D
Deviezenverk., 13-7-33, 312 B
Engeland, 5-7-34, 432 A
Nederl. overeenk., 11-2-34, 381 E; opgezegd 8-6-34, 420 H; 13-7-34, 434 C
Regeling, 19-12-33, 360 D
Volledig, 15-6-34, 422 E
Zwitserl., clearing, 28-7-34, 440 C
TURKIJE, 57 X
Handelsverdr., 27-5-30, 57 X
Verdrag, 4-3-24, 30 H
TYPHUS, Sept. '26, 42 AA
VAKBEWEGING, 306 G
Concentratie, 4-5-33, 284 K
Inbeslagnem., 12-5-33, 289 K
Nat. Soc. leid., 2-5-33, 284 F

DUITSCHLAND (vervolg)
Oph. vakbonden, 23-6-33, 306 G
VALUTA-CONF., 3-11-22, 23 AL
VATICAAN, 12-9-33, 331 C
VER. STATEN, 8-12-23, 28 P
VERKIEZINGEN, 7-6-20, 12 P
VLAGGEN-VERORD., 16-3-33, 265 B
VLOOT, 9 R
Scapa Flow, 6-1-20, 9 R
Uitgeleverd, 22-6-19, 6 AB
VOLKENBOND, zie letter V
VOLKSBEGEHREN, 2-11-29, 55 AC
VOLKSGEMACHT., 9-11-18, 3 E
VORSTEN AFGEZ., 12-11-18, 3 L
„VORWAERTS", 1-3-33, 259 A
WARENHUIZEN, 7-7-33, 310 I
WERKGEVERSORGAN., 4-5-33, 284 L
WERKLOOSHEID, 398 B
Aantal, 21-1-21, 15 M; 29-12-27, 47 AO; 30-12-29, 56 F; 30-12-30, 59 D; 15-2-31, 60 F; 15-6-31, 61 I; 15-8-32, 191 B; 9-9-32, 194 C; 31-12-32, 238 B; 23-2-33, 253 K; 28-2-33, 262 C
Toenem., 14-1-34, 371 A
Vermind., 10-8-33, 324 E
Werkversch., 1-6-33, 296 A; 26-3-34, 398 B
WET BESCHERM. REPUBL., 45 V
Aangenomen, Juli '22, 21 AN
Gewijzigd, 16-5-27, 45 V
WIRTH, 10-5-21, 16 AH
WURTEMBERG, 10-3-33, 262 B
YOUNG- EN DAWES-LEEN., 436 D
Amerik. weiger., 17-7-34, 435 G
Bank v. Int. Betal., 19-7-34, 436 D
IJZER EN STAAL, 15-1-32, 104 M
IJZEREN FRONT, 18-1-32, 106 F
ZOEBKOFF, 19-11-27, 47 V
ZWART FRONT, 3-7-30, 57 AH
ZWEDEN, 172 G
Arbitr. verdrag, 30-8-24, 33 E
Handelsverdr., 7-7-32, 172 G
ZWITSERLAND, 18-4-19, 5 AQ
DUSE, ELEONORA.
Overleden, 21-4-24, 30 AV

E.

EASTMAN, GEORGE.
Overleden, 14-3-32, 129 D
EBERT, DR. FRIEDR.
Zie DUITSCHLAND
ECON. CONFERENTIE.
Colijn, Dr., voorz., 3-10-30, 58 Q
ECON. WERELDCONF., 324 B
Amerik. voorst., 20-6-33, 318, 23-6-33, 319
Bureau, 13-6-33, 316 D
Chamberlain, 14-6-33, 317
Colijn, Dr., 14-6-33, 317; 24-6-33, 319; 26-7-33, 321
Douane, 20-7-33, 321
Duitsche del., 13-6-33, 316 D
Engeland, 9-8-33, 324 B
Eng. voorstel, 20-6-33, 318
Fransche del., 7-6-33, 316 D
Goud. stand., 3-7-33, 319
Goudlanden, 8-7-33, 319
Graanexport, 18-7-33, 320
Hugenberg, Dr., 19-6-33, 318
Koffie, 18-7-33, 320
Overz., 7-6-33, 299 B; Juli '33, 316 D

EC. WERELDCONF. (verv.)
Rapport, 20-1-33, 239 H
Roosevelt, 6-7-33, 319; 26-7-33, 321
Somers, voorst., 21-6-32, 166 G
Tariefbestand, 22-6-33, 318
Trip, Mr. L. J. A., 25-7-32, 182 B; 21-6-33, 318
Ver. Staten, 1-6-32, 159 G
Werkprogram, 14-1-33, 238 G
Zilvervraagst., 22-7-33, 320
Zitting gesl., 26-7-33, 320
ECUADOR, 128 I.
Aardbeving, 24-2-24, 30 B
Goud. Stand., 11-2-32, 114 C
Moratorium, 10-3-32, 128 I
Opstand, 11-7-25, 37 Z
EDISON, TH. A.
Overl., 18-10-31, 81 D
EEDEN, DR. FRED. VAN.
Overl., 16-6-32, 165 D
EGYPTE.
BRITSCH PROT., 25-4-19, 5 AT; 28-2-22, 20 P
FOEAD, 16-3-22, 20 AD
HOOGE COMM., 21-5-25, 36 AS
KABINET, 50 R
Adly Pasja, 6-6-26, 41 Q
Mehmoed Pasja, 27-6-28, 50 R
Sarwat Pasja, 1-3-22, 20 S; 23-4-27, 45 K
KATOEN, 205 D
Beperk. aanpl., 22-9-31, 77 O; 8-9-32, 205 D
LEE STACK, 20-11-24, 34 L
ONAFHANKELIJKHEID, 20 AB
Erkend, 15-3-22, 20 AB
Uitger., 14-3-20, 10 AP
OPROER, 23-3-21, 15 AO
PARLEMENT, 19-7-28, 50 AC; 5-12-24, 34 AA
TOET-ANK-AMEN, Zie Opgrav.
VERKIEZINGEN, 13-1-24, 29 D
WAFDPARTIJ, 29-12-29, 56 E
ZAGLOEL PASJA, 46 AA
Afgetr., 24-11-24, 34 R
Gewond, 12-7-24, 32 R
Overl., 23-8-27, 46 AA
Premier, 27-1-24, 29 S
Presid. kamer, 10-6-26, 41 U
Verl. Eg., 30-12-21, 19 I
EINSTEIN, ALBERT.
Photo, 392
ENGELAND.
AANSLAGEN, 30 Q
Leg. Athene, 12-3-24, 30 Q
Wilson, 23-6-22, 21 AF
AARDBEVING, 15-8-26, 42 K
48-UR. WERKW., 12-4-19, 5 AK
ARCOS, 14-5-27, 43 U
ASTOR, LADY, 30-11-19, 8 AG
BACON, 13-12-32, 222 G
BALDWIN, STANLEY
Kabinet, 23-5-23, 26 T; 22-1-24, 29 N; 6-11-24, 34 C. Photo 32
BALFOUR, 8-4-25, 36 N
BANK VAN ENGEL., 181 H
Am. crediet, 26-1-32, 109 C
Crediet aan, 1-8-31, 66 K
Goudvoorr., 27-6-32, 168 F
Verl. macht, 22-7-32, 181 H
BANKWEZEN, 22-9-31, 77 N
BEGROOTING, 405 C
Chamberlain, 26-4-33, 282 E; 17-4-34, 405 C
Lagerhuis, 23-6-33, 308 B
BEURS- EN GELDM., 26-9-31, 78 G; 27-1-32, 109 F

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

ENGELAND (vervolg)
BEVAN VEROORD., 6-12-22, 24 Y
BEZUINIG.WET, 17-5-26, 40 AY
BOYCOT DUITSCHE GOED., 316 C
Britsche Joden, 27-7-33, 316 C
Oproep Vakverb., 26-5-33, 293 A
BUITENL. HANDEL, 22-12-31, 96 G
CARNAVON LORD, †, 5-4-23, 26 D
CHAMBERLAIN NEV., Photo 24
CHINA, WEIHAWEI, 1-10-30, 58 O
CONRAD, JOS., †, 2-8-24, 32 AG
CONTINGENTEERING, 222 G
Bacon, 13-12-32, 222 G
Ham en spek, 22-11-32, 217 B
CONVERSIE WAR-LOAN 5%, 22-8-32, 189 G
CRED., AFLOSSING, 137 O
Amer.-Fr., 3-3-32, 125 C
Fr. consortium, 1-4-32, 137 O
CURZON, LORD, †, 19-3-25, 35 AW
DENEMARKEN, 25-4-33, 281 H
DISCONTO, 170 D
Overzicht, 30-6-32, 170 D
Verhoogd, 5-7-23, 26 AK; 5-3-25, 35 AN
Verlaagd, 14-4-22, 20 AS; 1-10-25, 38 N; 21-4-27, 45 G; 21-11-29, 55 AK
DOMINIONS AUTON., 1-1-26, 39 Q
DUITSCHL., 432 A
Antisem., 11-4-33, 278 E; 27-7-33, 316 C
Heffing goed., 27-3-21, 15 AR; 20-5-21, 16 AQ
Eigendommen, 16-3-21, 15 AK
Handelsverdr. 2-12-24, 34 X
Kali-ov., 3 [illegible] 15, 7 AL
Luchtvaartovereenk., 8-5-25, 36 AG
Oorlogsbegr., 17-4-34, 404 C
Transfermor., 5-7-34, 432 A
ELECTR.WET. 12-11-26, 43 U
FRANKRIJK, 358 C
Crediet, 29-8-31, 72 K
Garantieverdr., 22-11-19, 8 Z
Handelsbetr., 23-11-33, 353 C; 12-12-33, 358 C
Samenwerking, 13-7-32, 179 E; 30-7-32, 183 K
FRENCH, GEN., †, 22-5-25, 36 AU
HAGGARD, RIDER, †, 14-5-25, 36 AM
HUMPHREY WARD, MRS., †, 25-3-20, 11 B
GEMEENTERAADSVERK., 7-11-33, 348 D
GOUDEN STAND., 77 F
Opgeh., 20-9-31, 76 H
Oph. goedgek., 21-9-31, 77 F
GRENVILLE BROWN, †, 4-1-26, 39 Y
GREY, LORD, 19-8-24, 32 AS
HALSBURY, LORD, †, 12-12-21, 18 AS
HANDELSBAL., 1932, 239 B
HANDELSVERDR., 429 A
Duitschland, 15-4-33, 279 D
Frankrijk, 27-7-34, 429 A
Hongarije, 24-7-26, 41 AV
Rusland, 22-2-34, 387 G
HOME RULE BILL, 11-11-20, 14 O

ENGELAND (vervolg)
IERLAND, 285 E
Grondwet, 5-12-22, 24 W
Iersche kwestie overz., 5-5-33, 285 E
Iersch verdr., 9-3-22, 20 X
Verdr. v. Londen, 6-12-21, 18 AL, 18 AM
Zelfbeschikkingsr., 26-6-20, 12 AE
INVOERBEPERKING, 20-11-31, 88 A
INVOERRECHTEN, 339 D
Fransche goed., 9-2-34, 399 D
Groenten, 9-12-31, 92 A; 29-12-31, 99 E
Haverprod., 5-9-33, 328 H
Landbouwpr., 6-2-32, 112 F
Nwe., 21-4-32, 143 I
Tarieven gew., 11-2-32, 114 G
IN- EN UITVOER, 192 C
Buitenl. handel, 3-9-32, 192 C
Oesters, 24-2-32, 120 G
Maandcijfers, 10-12-31, 92 F
IRAK, 31-7-24, 32 AF; 13-1-26, 39 AC
ITALIE, 17-4-26, 40 AA
JELLICOE, JOHN R. Photo, 384
JEROME, K. JEROME, †, 14-6-27, 45 AI
KABINET, 201 H
Baldwin, 23-5-23, 26 T; 22-1-24, 29 N; 6-11-24, 34 C
Balfour, aftr., 25-10-19, 8 M
Bonar Law, 20-10-22, 23 T; aftred. 21-5-23, 26 T
Chamberlain, 28-8-23, 27 N
Curzon, 25-10-19, 8 M
Lloyd George, 13-4-19, 5 AM; aftr. 20-10-22, 23 T
MacDonald, 22-1-24, 29 O; 4-11-24, 33 AV; 23-8-31, 70 M; 25-8-31, 71 K
Reconstr., 29-9-32, 201 H
KATOENIND., 8-11-32, 213 H
KERKEN, 107 G
Huwelijk, 7-1-32, 102 A
Samensm., 22-1-32, 107 G
KONINGSHUIS, 38 AL
Alexandra, kon., †, 20-11-25, 38 AL
Jongste zoon, †, 20-1-19, 4 AE
Mary gehuwd, 28-2-22, 20 Q
LABOUR PARTY, 84 B
Henderson, 28-8-31, 72 I
Lansbury, 3-11-31, 84 A
MacDonald, 30-9-31, 78 O
Onafh. Arb. partij, 29-12-27, 46 AP; 3-11-31, 84 B
Snowden, 29-12-27, 47 AP
LAGERHUIS, 30-11-19, 8 AG, 9-12-24, 34 AC
LEENINGEN, 253 C
Oorlogsleen., 22-8-32, 189 G
Oostenr., 22-2-33, 253 C
Overwinningsl., 19-7-19, 7 M
LEGER, VLOOT EN LUCHTMACHT, 436 E
Marinebegr. '33, 11-3-33, 262 G
Marinebegr. '34, 7-3-34, 392 C
Memorandum, 22-8-31, 70 H
Olie, 11-2-33, 248 B
Vlootbouw, 8-2-33, 247 E
Vlootuitbr., 15-11-33, 350 H
Vijfj.plan, 19-7-34, 436 E
LIBER. PARTIJ, 84 F
Fractieleider, 4-11-31, 84 F
Scheuring, 3-10-31, 79 N

ENGELAND (vervolg)
Voorzitter, 16-2-27, 44 Y
LLOYD GEORGE, 17-2-33, 252 C
LLOYD GEORGE, photo 248
MACDONALD, 80
Leider Arb. Partij, 22-11-22, 24 K
Photo, 80
MARINE, zie Leger, vloot en luchtmacht
MELKPROD., 9-2-33, 247 L
MESOPOTAMIE, 26-3-20, 11 E; 12-10-22, 23 M
MEXICO, 28-8-25, 37 AU
MOND- EN KLAUWZEER, 4-2-22, 19 AI; 27-8-24, 33 B
MIJNBEDRIJF, 7 Q
Staking, 22-7-19, 7 Q
7-uur-wet, 19-7-19, 7 N
ONAFH. LABOUR PARTIJ, zie Labour Partij
ONBEK. SOLDAAT, 11-11-20, 14 P
ONTWAPENINGSPET. 20-1-32, 106 T
OORLOGSPENSIOEN, 16-12-32, 225 B
OORLOGSSCHULDEN, 349 B
Aflossing, 3-3-32, 125 C; 1-4-32, 137 O
Amerika, aanb., 9-11-33, 349 B
Betaling, 15-12-32, 223 C
Conversie 5%, 22-8-32, 189 G
Nota a. V.S., 15-12-32, 223 C
Roosev.-Hoover, 21-1-33, 240 A
Staat, 7-7-32, 172 D
Uitst. bet., 14-11-32, 223 C
Zie Europa's schulden a. Amer.
Zie Financiën
Zie Hoover-plan
PALESTINA, 26-4-20, 11 AQ
PEARSON, SIR, †, 9-12-21, 18 AQ
READING, LORD, 11-4-33, 278 E
ROEMENIE, 6-8-30, 57 AR
RONDE TAFEL CONF., zie Br.-Indië
ROSEBERRY, LORD, †, 21-5-29, 53 AR
RUSLAND, 309 A
Betr. verbr., 24-5-27, 45 Z
Confl. bijgel., 28-5-23, 26 W
Confl. overz., 2-7-33, 309 A
Gezant, 24-1-24, 29 Q
Handel, 1932, 280 H
Handelsverdr., 30-11-20, 14 W; 16-4-30, 57 H
Rakowsky, 9-2-24, 29 AD
SCHEEPVAART, 238 F
Duikboot K 5, 21-1-21, 16 N
Inkomsten, 13-1-33, 238 F
SCHOTLAND, AARDBEV., 23-8-24, 33 AH
SCOTT, SIR, †, 18-10-24, 33 AL
SHAW, G. B. Photo, 48
SLAAPZIEKTE, 21-5-21, 16 AS; 2-2-21, 15 T
SNOWDEN, 29-12-27, 47 AP
SPOORWEGEN, 3-5-26, 40 AN
STAATSFINANCIEN, 383 G
Aflossing, 13-9-32, 196 B
Begrooting, 29-10-19, 8 O; 19-4-32, 143 A
Ontvangsten, 17-2-34, 383 G
Overzicht, 31-3-32, 137 D
Schuld, 5-3-19, 5 W
Schuld (vlott.), 10-1-33, 237 E
Tekort, 29-10-19, 8 O
Vergelijking, 12-10-33, 341 A

ENGELAND (vervolg)
STAKINGEN, 40 AK
Algemeene, 1-4-21, 16 E
Einde, 25-2-24, 30 D
Havenarbeid., 16-2-24, 29 AG;
Mijnwerkers, 22-7-19, 7 Q; 5-4-23, 26 E; 1925, 34 AU; 30-4-26, 40 AK
Ondergr. Spoorw., 5-6-24, 31 AB; einde 13-6-24, 31 AP
Spoorwegen, 20-1-24, 29 L; einde 29-1-24, 29 V
Trampersoneel, 22-3-24, 30 Y; einde 31-3-24, 30 AG
STATUUT v. WESTMINSTER, 190 F
Hoogerhuis, 3-12-31, 90 F
Lagerhuis, 24-11-31, 89 C
STERILISATIE, 21-7-32, 65 B
TANGER, 14-12-23, 28 V
TEXTIEL-CONFL., 27-7-21, 17 AE
TOWNSHEND, GEN., †, 8-5-24, 31 F
TRANSP.ARB., 2-12-20, 14 Y
TSJECHO-SLOWAKIJE, 17-7-23, 26 AP
TURKIJE, 7-6-26, 41 R
VALUTAPOLITIEK, 128 H
Gouden pond, 21-2-32, 119 E
Gouden stand., 10-3-32, 128 H
VERKIEZINGEN, 17-11-22, 24 C; 11-12-23, 28 R
24-UURS KLOKKEN, 5-1-20, 9 N
VLOOTONL., 15-9-31, 75 M
VLOOTWET, 4-8-21, 17 AK
WAPENLEVERINGEN, 26-5-32, 158 A
WELSH-LIB. PARTIJ, 17-2-33, 252 C
WERKLOOSH., 379 C
Aantal, 12-8-25, 37 AU; 10-1-21, 15 H; 12-8-25, 37 AM; 21-11-32, 221 B; 10-3-33, 262 A; 22-1-34, 379 C
Marsch n. Londen, 28-10-32, 211 A
Musici, 23-10-31, 82 D
Overzicht, 18-8-32, 188 H
Werkloozenzorg, 17-1-32, 105 K
WILLINGDON, LORD
Onderkon. Br.-Indië, 20-12-30, 58 AV. Photo, 64
WILSON, SIR H., † 23-6-22, 21 AF
WONINGWET, 25-7-24, 32 Y
IJZER EN STAAL, 15-1-32, 104 L

ENTENTE, KLEINE, 428 B
Basis, 16-2-33, 251 B
Besprek., 26-6-34, 428 B
Defin. geslot., 1-9-22, 22 Y
Econ. conf., 19-1-34, 372 G
Joegoslavië, 14-8-20, 14 M
Offic. gemol., 11-12-22, 24 AG
Oostenrijk, 17-12-19, 8 AR
Perman. Raad, 7-6-33, 298 G
Roemenië, 17-8-20, 14 O
Scapa Flow, 5-1-20, 8 O
Trianon, 4-6-20, 12 N

ESPERANTO.
Intern. Congr., 1-8-21, 17 AH

ESTLAND, 307 K
Balt. Ent., zie letter B
Gouden st., 29-6-33, 307 K
Grondwetwijz., 15-8-32, 188 D
Letland, 2-11-23, 28 A
Oostpact, 9-2-29, 52 AT
Parlementsverk., 24-5-32, 205 K
Regeering, 26-4-33, 282 C
Republiek, 19-11-18, 3 Q
Zelfstandigh., 28-5-19, 6 N

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

EUCHARISTISCH CONGR.
Amsterdam, 22—27-7-24, 32 X
EUPEN-MALMEDY.
Belg. bezetting, 28-5-19, 6 O
Plebisciet, 24-7-20, 13 B
EUROPA.
Beschouwingen, 9-8-31, 67 O
EUR. SCHULDEN a. AM.
AMERIKA, 426 E
Nota a. Eng., 29-5-34, 426 E
Pres. verkl., 21-1-33, 240 A
ENGELAND, 426 E
Engeland, 7-11-33, 349 B
FRANKRIJK, 5-1-33, 236 A
GRIEKENLAND, 28-12-32, 231 L
OVERZICHT, 10-7-32, 178 A; 15-12-32, 223 C
POLEN, LETL., ESTL., 15-9-32, 197 A
TERMIJN, 18-6-33, 305 D; 28-6-33, 307 H; 13-5-34, 413 A; 29-5-34, 426 E
TSJECHO-SLOWAKIJE, 22-10-33, 343 C
VERMINDERING, 5-2-34, 378 A
EXPLOSIESTOF.
Nwe uitv., 31-12-31, 100 C

F.

FABIUS, PROF. MR. D.
Overl., 20-12-31, 95 D
FARADAY (MICHEL)
Herd., 23-9-31, 77 T
FILM.
GELUIDSFILM, 1928, 48 B.
VALENTINO, †, 23-8-26, 42 R
FINLAND.
AANSLAG, 15-2-22, 20 G
ALANDSEILANDEN, 24-6-21, 17 K
BALT. ENT., zie letter B
COMMUNISTEN, 1-1-24, 28 AG
GOUD. STAND., 246 C
Opschorting, 4-11-31, 84 H
Opheffing, 29-4-32, 146 C
KABINET, 47 AE
Afgetr., 10-12-25, 38 AW
24-11-26, 43 X; 10-12-27, 47 AE
LAPPO-BEW., 414 D
Gevangennem., 7-3-32, 126 G
Ontbonden, 23-5-34, 414 D
Opstand, 29-2-32, 123 F
Overzicht, 2-3-32, 124 K
Verbod, 25-3-32, 134 E
Verbod, 6-5-33, 287 B
Verloopt, 4-3-32, 125 E
Vonnis, 22-11-32, 216 H
Wet, 15-3-32, 129 A
ONAFHANKELIJK, 6-5-19, 6 A
PARLEMENT, 19-4-29, 53 AE
PRESIDENT, 60 G
Relander, 17-2-25, 35 AC
Stahlberg, 25-7-19, 7 R
Svinhufvud, 16-2-31, 60 G
REPUBLIEK, 17-6-19, 6 X
RUSLAND, 22-1-32, 107 H, 12-8-32, 187 C
FLAMMARION, CAMILLE.
Overl., 4-6-25, 37 C
FORAIN.
Overl., 12-7-31, 64 B
FRANKRIJK.
ACHT-UR. WERKD., 19-4-19, 5 AR
BANK VAN FRANKR., 240 H
Goudreserves, 24-1-33, 240 H
FRANKRIJK (vervolg)
Goudvoorraad, 8-4-32, 139 G; 19-6-32, 166 C
Overzicht, 28-1-32, 109 H
Pondenbezit, 7-12-31, 91 H
BANKBILJ., 1-1-26, 39 T
BARBUSSE, HENRI. Photo, 312
BATAILLE, H, †, 3-3-22, 20 U
BEGROOTING, 1930—1931, 9-7-32, 174 A
BEGROOTING 1931—'32, 137 L
Aangenomen, 1-4-32, 137 L
Tekort, 10-12-31, 93 I
BEGROOTING, 1932—'33, 295 D
Chéron, 25-1-33, 242 F
Overzicht, 2-6-33, 295 D
Tekort, 9-7-32, 174 A
BEGROOTING 1934,
Goedgekeurd, 26-12-33, 362 G; 3-3-34, 390 K
BELASTING, 19-2-24, 29 AH
BELGIE, 48 AD
Econ. verdrag, 13-5-23, 26 R
Handelsverdr., 23-2-28, 48 AD
Handelstractaat, 9-3-21, 15 AH
Mil. overeenk., 27-8-20, 13 Q
BERENGER, 8-12-25, 38 AU
BERNHARDT, SARAH, †, 26-3-23, 25 AS
BEVOLKING, 92 C
Stand, 28-12-31, 98 E
Toename, 10-12-31, 92 C
BEWAPENINGSPL. 30-3-32, 136 C
BOKANOWSKI, †, 2-9-28, 51 I
BONAPARTE, PRINS, R., †, 14-4-24, 30 AR
BOUISSON, FERN., 12-1-33, 237 G; 9-2-34, 380 B
BRIAND, 126 B
Europ. Unie, 17-5-30, 57 Q
Overl., 6-3-32, 126 B
BUITENL. ARB.KR., 359 D
Belasting, 14-12-33, 359 B
Beperking, 22-12-31, 96 D
CAILLAUX, 17-4-20, 11 AK
CANAL DES DEUX-MERS, 20-3-32, 131 B
CHIAPPE, 6-2-34, 378 C
CHILI, 30-10-32, 211 E
CHINA, 16-5-30, 57 P
CLEMENCEAU, 55 AM,
Cand. Pres., 15-1-20, 9 AA
Gewond, 20-2-19, 5 P
Overl., 24-11-29, 55 AM
CAMBON, †, 29-5-24, 31 S
COMMUNISTEN, 435 E
Anti-Fasc. en oorlog, 15-7-34, 435 E
Overeenst. Soc. Bond, 11-7-34, 433 G
CONTINGENTEERING, 244 G
Beperkingen, 30-9-31, 78 Q
Nederland, 16-1-32, 105 D; 20-4-32, 143 B
Steenkool, 22-7-31, 65 D; 4-7-32, 171 G; 1-10-32, 202 F
Zeevisch, 2-2-33, 244 G
COT, MIN., 12-9-33, 332 C
COUE, EMILE, †, 2-7-26, 41 AE
COUPONBEL., 21-7-32, 181 G
COURTELINE, †, 25-6-29, 54 P
CREDIETEN, 137 O
Aflossing, 3-3-32, 125 C
Bank v. Eng., 10-8-31, 68 A
Engeland, 1-4-32, 137 O
CURIE, MADAME, 432 C
Acad. van Wetensch., 8-2-22, 20 A
Overleden, 4-7-34, 432 C. Photo, 424
FRANKRIJK (vervolg)
DALADIER, 377 I
Kabinet, 3-2-33, 245 K
Wijz. Kab., 5-2-34, 377 I
DELCASSE, †, 22-2-23, 25 AI
DEMOBILISATIE, 19-4-19, 5 AS
DESCHANEL, †, 29-4-22, 21 F
DIAMANTINV., 16-4-32, 142 C
DIENSTPLICHT, 10-3-28, 48 AK
DOUANE OV., 23-2-28, 48 AC
DOUANE-MAATR., 28-2-20, 10 AF
DOUMER, PAUL, †, 7-5-32, 150 E
DUITSCHLAND, 195 C
Bezoek, 29-9-31, 79 C
Gelijkgerechtigdheid, 12-9-32, 195 C
Hösch, gezant, 5-1-24, 28 AO
Luchtvaartov., 14-4-26, 40 X
Onderhandel., 9-12-33, 357 C
Troepen terug, 29-11-20, 14 V
DUITSCH-FRANSCH HANDELSVERDRAG, 440 E
Fransche nota, 3-1-34, 365 D
Geteekend, 17-8-27, 46 V
Opzegging, 17-1-34, 372 A
Verdrag, 24-10-32, 231 H; 28-7-34, 440 E
Voorl. verdr., 4-8-26, 42 C
ENGELAND, 429 A
Acc v. vertr., 30-7-32, 183 K
Garantieverdr., 22-11-19, 8 Z
Handelsbetr., 23-11-33, 353 C; 12-12-33, 358 C
Handelsgesch., 13-2-34, 399 D
Handelsverdr., 27-6-34, 429 A
Samenwerking, 13-7-32, 179 E; 30-7-32, 183 K
FINANCIEN, 402 E
Chautemps, 5-12-33, 356 A
Saneeringsplan, 258 D
Schatkistpapier, 17-7-32, 180 B
Schulden, 10-4-34, 402 E
Wetsontwerp, 13-7-32, 179 D
FISCALE HERV., 4-7-34, 431 B
FOCH, MAARSCHALK, †, 20-3-29, 53 Q
FRANCE, AN., †, 11-10-24, 33 AF
FRANC GESTAB., 25-6-28, 50 Q
GLOZEL-VONDSTEN, 10-5-29, 53 AP
GOURAUD, 21-7-23, 26 AQ
HANDEL EN NIJVERH., 3-2-32, 111 K
HANDEL M. RUSL., 16-7-31, 64 L
HANDELSVERDR., 440 E
Chili, 30-10-32, 211 E
Duitschland, 24-10-32, 231 H; 28-7-34, 440 E
Engeland, 27-6-34, 429 A
Italië, 31-5-26, 41 I; 2-3-32, 124 G
Nederland, 17-3-34, 395 I
Spanje, 10-3-34, 393 I
HANAU, MAD., 7-1-29, 52 R
HERRIOT, 22-4-25, 36 X
HERRIOT, Photo, 224
IN- EN UITVOER, 206 H
Cijfer 1931, 16-1-32, 105 B
Cijfers Jan-Oct. '32, 17-10-32, 206 H
INVOERRECHTEN, 252 D
Boter, 17-2-33, 252 D
Verhooging, 21-11-31, 88 C
INVOERVERBOD, 157 C
Nederl., 20-4-32, 143 B. Zie Contingenteering
Opheffing, 26-5-32, 157 C
ITALIE,
FRANKRIJK (vervolg)
Handelsverdr., 31-5-26, 41 I; 2-3-32, 124 G
JOEGOSLAVIE, 11-11-27, 47 Q
JOFFRE, †, 5-1-31, 59 M
JOUVENEL, DE, †, 4-7-24, 32 L
JURY-PROCED., 5-3-32, 125 L
KABINET, 383 A
Briand, 16-1-21, 15 K; 23-11-25, 38 AM; 10-3-26, 40 H; 23-6-26, 41 Y; 27-6-29, 54 AC
Chautemps, 27-11-33, 354 E; aftr. 28-1-34, 375 H
Daladier, 31-1-33, 244 A; 24-10-33, 343 H; 30-1-34, 376 E; 3-2-34, 377 I; aftr. 8-2-34, 379 F
Doumergue, 9-2-34, 381 B; 15-2-34, 383 A
Herriot, 15-6-24, 31 AQ; 7-6-32, 161 F; aftr. 13-12-32, 222 F; regeer. verkl., 8-6-32, 162 C
Laval, 27-1-31, 60 B; 13-1-32, 104 F; afgetr. 12-1-32, 103 H; 16-2-32, 118 G
Maginot, †, 7-1-32, 101 G
Marsal, 9-6-24, 31 AG
Millerand, 17-6-20, 12 V
Nwe Ministers, 8-9-33, 330 B
Paul Boncour, 19-12-32, 228 G; afgetr., 28-1-33, 243 B; reg. verkl. 22-12-32, 231 A
Painlevé, 16-4-25, 36 U; 29-10-25; 38 Y
Poincaré, 16-1-22, 19 Y; 28-3-24, 30 AC; 23-7-26, 41 AU; 11-11-28, 52 I
Sarraut, 27-10-33, 345 D; reg. verkl. 7-11-33, 348 A; aftr. 24-11-33, 353 D
Steeg, 13-12-30, 58 AO
Tardieu, 1-11-29, 55 AA; 23-2-32, 120 B; afgetr. 11-5-32, 151 E
KAMER, 348 A
Aantal leden, 19-3-24, 30 U
Bouisson, 11-1-27, 44 F; 5-6-28, 49 AF; 12-1-33, 237 G
Deschanel, 19-12-19, 9 A
Herriot, 22-4-25, 36 X; 12-1-26, 39 AA
Painlevé, 4-6-24, 31 Z; 13-1-25, 35 K
Péret, 22-7-26, 41 AT
Regeeringsverkl., 22-12-32, 231 A; 6-2-33, 246 B; 7-11-33, 348 A
Vertr. votum, 3-2-33, 245 K
KIESRECHT, 12-7-27, 46 B
KLOTZ, VEROORD., 12-7-29, 54 T
KOLON. TENTOONST., zie lett. K
LANDRU, 25-2-22, 20 N
LEBRUN, Albert, 150 H Photo, 144
President, 10-5-32, 150 H
LEENINGEN, 7-3-33, 261 A
LEERSTOEL v. d. VREDE, 15-11-31, 87 B
LEG., VLOOT EN LUCHTM., 393 H
Begrooting, 24-2-32, 120 D
Dienstplichtw., 31-3-28, 49 E
Diensttijdwet, 17-3-23, 25 AQ
Legerwet, 20-3-24, 30 W; 17-3-28, 48 AO
Mechaniseer., 15-10-32, 206 D
Vlootprogram, 10-3-34, 393 H
LINDER, MAX, 31-10-25, 38 AA
LUXEMBURG, 13-5-23, 26 R

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

FRANKRIJK (vervolg)
LYAUTEY, MAARSCHALK, †, 27-7-34, 440 D
MAGINOT, 1-7-24, 32 H
MAROKKO, 6-10-25, 38 R
Zie ook lett. M
MARTY, Veroord. 10-2-28, 48 X
MILLERAND, 47 K
Kabinet, 17-6-20, 12 V
President, 23-9-20, 13 Z; aftred. 10-6-24, 31 AI
Senator, 30-10-27, 47 K
MOSKEE, ingew., 15-7-26; 41 AP
NEDERLAND, 48 AL
Arbitr. verdr., 10-3-28, 48 AL
Sorbonne, 12-2-21, 15 X
Verdun, mon., 1-8-20, 13 G
NEO-SOCIAL., 7-11-33, 348 E; 9-11-33, 348 N
NIVELLE, GEN., †, 22-3-24, 30 X
ONBEK. SOLDAAT, 11-11-20, 14 Q
ONLUSTEN, 425 C
Parijs, 6-2-34, 378 G
Rapp. Comm., 19-6-34, 425 C
ONTWAPENING, 2-2-32, 111 B
OOSTENRIJK
Contingent. pact., 6-2-34, 378 F
OOSTENR. LEENING, 30-12-32, 233 F
OUSTRIC. FAILL., 4-2-31, 60 C
PAUL BONCOUR, 225 C
Ontwapen. conf., 14-11-32, 225 C
Volkenbond, 6-4-32, 139 F
PETROLEUM, 13-1-32, 104 B
POLEN, 22 AG
Handelsverdr., 7-2-22, 19 AP
Milit. verdr., 15-9-22, 22 AG
PONDENVERLIES
Amortisatiekas, 15-12-31, 93 P
PRESIDENT, 150 H
Doumer, 13-5-31, 60 AK; overl. 7-5-32, 150 E
Doumergue, 13-6-24, 31 AO
Lebrun, 10-5-32, 150 H
Millerand, 23-9-20, 13 Z; aftred., 10-6-24, 31 AI
Poincaré, 19-1-20, 9 AH
PRINTEMPS, 28-9-21, 18 K
RAD. SOC. PARTIJ, 6-11-31, 84 M
RADIO, 13-11-31, 86 E
REJANE, MAD., †, 15-6-20, 12 S
RICHEPIN, †, 11-12-26, 43 AG
ROEMENIE, 104 B
Crediet, 30-5-23, 26 Y
Neutr. verdr., 10-8-26, 42 G
Petroleum, 13-1-32, 104 B
RUSLAND, 370 B
Handelsverdr., 11-1-34, 370 B
Non-agr. pact, 25-8-31, 71 O
Reis Cot, 12-9-33, 332 C
SAINT-SAENS, †, 17-12-21, 19 B
SARRAIL, GEN., †, 23-3-29, 53 T
SCHEEPSRAMPEN, 237 D
„Atlantique", 10-1-33, 237 D
Georges Philippar, 21-5-32, 155 E
SCHEEPVAART, 211 I
Atlantique, 25-8-31, 71 L
Normandie, 31-10-32, 211 I
SENAAT, 206 E
De Selves, 19-6-24, 32 A
Doumer, 14-1-27, 44 I; 12-1-28, 48 F
Doumergue, 23-2-23, 25 AK; 10-1-24, 29 A
Jeanneny, 5-6-32, 161 B
Millerand, 30-10-27, 47 K
Verkiez., 17-10-32, 206 E

FRANKRIJK (vervolg)
SOC. PARTIJ, 435 E
Bouisson, Fern., 9-2-34, 380 B
Commun. overeenst., 11-7-34, 433 G; 15-7-34, 435 E
Scheuring, 30-12-20, 14 AI; 30-7-33, 321 A; 7-11-33, 348 E; 9-11-33, 348 M
SORBONNE, 12-2-21, 15 X
SPANJE, 48 AH
Acc. i.z. Tanger, 3-3-28, 28, 48 AH
Ov. i.z. Marokko, 10-7-26, 41 AN
STAKINGEN, 51 V
Ambtenaren, 5-5-26, 40 AO
Bordeaux, 24-9-28, 51 V
Cheminots, 4-4-20, 11 Z
Elzas-Lothar., 16-2-26, 39 AS
Havre, 23-9-22, 22 AR
Roubaix, 27-3-20, 11 I
STAVISKY-AFFAIRE, zie lett. S
STEENKOOL
Zie contingenteering
Productie, 9-2-32, 113 F
SYRIE, 22-12-19, 9 E
TANGER, 14-12-23, 28 V
THOIRY, 17-9-26, 42 AL
TOESTAND, 12-3-34, 394 C
TSJECHO-SLOWAKIJE, 29 R
Handelsverdr., 10-11-20, 14 M
Verdrag, 25-1-24, 29 R
TUBERCULOSE, 21-2-33, 253 F
TURKIJE, 56 W
Syrië, 19-2-26, 40 B; 2-6-26, 41 O
Vriendsch. verdr., 3-2-30, 56 W
TWEE-ZEEENKANAAL, zie Canal des Deux-Mers
VATICAAN, 20 AI
Betrekk., 3-2-20, 10 G; 19-6-20, 12 Z
Gezant, 27-3-22, 20 AI
VEREEN. STATEN, 48 W
Arbitr.verdr., 6-2-28, 48 W
Schuldenreg., 30-4-26, 40 AI
VERKIEZINGEN, 1-1-28, 48 C; 9-5-32, 150 G
VIVIANI, †, 6-9-25, 38 D
VROUWENBEWEGING, 118 E
Roussell, Iv., 18-2-32, 118 E
Verkiesbaarh., 2-12-31, 90 H
VROUWENKIESR., 31-3-32, 90 H
WERKLOOSHEID, 12-2-21, 15 Y; 24-12-32, 234 F; 4-3-33, 266 A
ZOMERTIJD, 24-5-23, 26 U
ZWITSERLAND, 7-4-25, 36 M

FRIESLAND.
Kaas, 12-5-32, 152 G
Onderwijs, 4-3-32, 125 F

G.

GALSWORTHY.
Overleden, 31-1-33, 243 H
GAMMASTRALEN, 4-12-31, 91 B
GASPARRI, KARD.
Photo, 216
GEALLIEERDEN.
BULGARIJE, 27-11-19, 8 AD
CONFERENTIE, 21-6-20, 12 AC
DUITSCHLAND, 2-3-21, 15 AD; 5-5-21, 16 AB
OOSTENRIJK, 8 C
Dipl. betr., 22-9-19, 8 C
Germain, St., 10-9-19, 7 AQ
GEESTELIJK LEVEN.
Aengenent, Mgr., 25-7-28, 50 AE
Geelkerken, Dr., 17-3-26, 40 N
Gerretsen, Dr., †, 18-11-23, 28 G
Kerkgenootsch., 21-5-21, 16 AR

GEEST. LEVEN (vervolg)
Kerk en Vr., 13-2-32, 117 C
Lemmens, Mgr., 10-2-32, 113 D; 9-3-32, 130 D
Mormonen, 1-3-32, 124 D
Ned. Herv. Kerk, 20-11-22, 24 G
Synode, 26-1-26, 39 AK
Wetering, Mgr. v. d., †, 18-11-29, 55 AI
GENEES-, HEEL- EN VERLOSKUNDE.
JUDA, Dr. M., †, 9-7-26, 41 AL
KANKER, 118 I
Bendien, Dr., 27-7-31, 65 L; 3-9-31, 73 I; 7-9-31, 74 C; 3-10-31, 79 M; 9-10-31, 80 O; 17-2-32, 118 I
Weenen, bestr., 28-11-31, 89 O
NOBELPRIJS, 83 F
Overzicht, 1918—30, 59 K
Prof. Warburg, 28-10-31, 83 F
TYPHUS, 8-12-33, 356 L
VROEDVROUWEN, 11-2-32, 114 B
GENERAL MOTORS.
Winst. 24-8-31, 71 A
GENEVE.
BEWAPENINGSVACANTIE, 16-9-31, 75 P; 16-11-31, 87 D
ONTWAPENINGSCONF., 418 E
Amerik. deleg., 19-1-32, 106 L
Amerik. voorst., 9-2-32, 112 N; 11-4-32, 140 K
Beelaerts v. Blokland, 15-2-32, 117 K
Beschouwing, 25-2-32, 121 C
Brünings rede, 9-2-32, 112 N
Bijeenk. Bur., 19-4-34, 403 A
Debatten, 19-2-32, 119 C; 21-4-32, 143 F
Duitsch Plan, 18-2-32, 118 O
Duitschl. uittr., 14-10-33, 341 E; 17-10-33, 342 C
Eng. deleg., 12-1-32, 103 K
Eng. voorst., 8-2-32, 112 N
Eng. Witboek, 24-10-33, 343 I
Fr. deleg., 18-1-32, 106 A
Fr. voorst., 6-2-32, 112 G
Grandi, rede, 9-2-32, 112 N
Henderson, 4-5-31, 60 AF; 2-2-32, 110 I; 20-9-32, 198 A
Hoover, 22-6-32, 166 H
Ital. memor., 9-4-32, 140 B
Japan, standp., 11-12-31, 93 A
Lanschot, Mr. v., 10-5-32, 151 C
Litwinov's rede, 25-2-32, 121 A
Luchtvaart, 19-4-32, 143 E
Ned. voorst., 15-4-32, 142 B
Ontw. ter zee, 4-5-32, 147 H
Overz., 17-5-32—16-12-32, 225 C
Overz., 28-12-32—1-4-33, 270 D
Overz., 9-6-33, 301 B
Petities, 20-1-32, 106 I; 6-2-32, 112 G
Polit. comm., 26-2-32, 123 E
Resolutie, 21-4-32, 144 F
Russ. voorst., 12-4-32, 140 M
Tardieu, 9-2-32, 112 N
Uitstel, 29-6-33, 308 A
Verklaringen, 22-6-32, 166 H; 17-4-34, 404 D; 4-6-34, 418 E
Vliegen, W. H., zie letter V
Vlootcommissie, 27-4-32, 145 F
Voorbereiding, 14-4-29, 53 AC
Voorst. div. landen, 13-4-32, 141 E
Vijfmogendh. conf., 11-12-32, 222 E
Zetel Volkenb., 31-3-19, 5 AE
VOLKENBONDSPALEIS, 7-9-29, 54 AR

GENTLEMEN'S AGREEMENT.
Tekst, 13-7-32, 179 G
GEORGIE.
Aardbeving, 13-1-25, 35 I
Onafhankelijk, 16-1-20, 9 AE
GERMAIN, ST.
Vredesverdrag, 10-9-19, 7 AQ
GESTAPA.
Beteekenis, 10-12-33, 357 E
GIL ROBLES.
Zie SPANJE
GIRODIENSTEN.
Zie betr. landen
GOFFIC, CHARLES LE.
Overleden, 14-2-32, 117 G
GOLF, 57 AV.
Holl.-Belg., 25-5-30, 57 V
Holl.-Duitschland, 26-9-26, 42 AQ; 30-9-28, 51 Y; 15-9-29, 55 B
Holl.-Frankrijk, 15-5-26, 40 AV
Ned. Kampioensch., 19-8-30, 57 AV
GOUD, 412 A.
Beweging, 27-6-32, 168 F; 1-3-33, 258 C
Voorraad, 29-9-31, 79 E; 21-7-33, 314 I; 9-5-34, 412 A; 23-2-34, 388 B
Wereldproductie, 5-4-32, 139 B; 6-3-34, 392 A
GOUDEN STANDAARD.
Handhaving, 27-6-33, 307 E
GRANEN, 329 A.
Tarwe-surplus, 26-8-31, 72 A
Tarwe wereldh., 4-9-33, 329 A
'S-GRAVENHAGE, 328 F
Begrooting '32, 15-12-31, 94 C
Begrooting '34, 1-9-34, 328 F
Leening 5 mill., 12-2-32, 115 A
Vlagverbod, 14-6-33, 304 F
GRIEKENLAND.
AANSLAGEN, 30-10-27, 47 I
AARDBEVING, 22-4-28, 49 P
ALEXANDER, †, 26-10-20, 13 AR
ANDREAS, PRINS, 3-12-22, 24 U
ATHENE, 42 AF
Staatsgreep, 25-6-25, 37 Q
Straatgevechten, 9-9-26, 42 AE
BALKANCONGRES, 5-10-30, 58 R
BULGARIJE, 29-1-32, 109 L
FINANCIEN, 10-4-32, 140 F
GEORGE, KONING, 30 C
Afgezet, 25-2-24, 30 C
Vertrekt, 19-12-23, 28 Y
GOUDEN STAND., 26-4-32, 145 C
ITALIE, 51 U
Korfoe bezet, 7-9-23, 27 V; ontz., 22-9-23, 27 AC
Milit. missie, 28-8-23, 27 O
Schadeverg., 27-9-23, 27 AE
Verdrag, 22-9-28, 51 U
KABINET, 260 F
Aftreden, 22-5-32, 156 D
Dichalekopoelis, 7-10-24, 33 AD
Eutaxias, 20-7-26, 41 AS
Goenaris, 3-4-21, 17 F; 16-3-22, 20 AE
Gonatas, 24-12-23, 28 AA
Kafandaris, 6-2-28, 48 V
Kallegoegopoelos, 6-2-21, 15 U
Nw. kabinet, 26-5-32, 157 H
Pangalos, 27-6-25, 37 S
Papanastasioe, 9-3-24, 30 N; 25-6-25, 37 R; 6-10-25, 38 O
Politis, 16-10-23, 27 AS
Protopapadakis, 22-5-22, 21 T
Samenstelling, 6-6-32, 161 N
Stratos, 17-5-22, 21 Q; 18-5-22, 21 R

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

GRIEKENLAND (vervolg)
Triantophilakos, 11-9-22, 22 AE
Tsaldaris, 13-3-33, 263 A
Venizelos, 11-1-24, 29 B; 3-2-24, 29 X; 3-7-28, 50 T; 15-1-33, 238 M; 7-3-33, 260 F
Zaimis, 30-9-22, 22 AY; 1-12-26, 43 AA; 13-8-27, 46 Q
KAMER, 5-3-33, 241 B
KOENDORIOTIS, 26-10-20, 13 AR; 14-4-24, 30 AS; 26-8-26, 42 U; 30-10-27, 47 I
KONSTANTIJN, 25 S
Aftred., 27-9-22, 22 AW
Overleden, 11-1-23, 25 S
Terugger., 10-12-20, 14 AA
Vertrek, 30-9-22, 22 AX
METAXAS GEARR., 21-8-26, 42 O
MINISTERS, 30-11-22, 24 R
MOSKOU, 25-6-21, 17 L
NAT. VERG., 30-9-25, 38 M
NEDERLAND, 25-9-24, 33 X
NEUILLY (vrede), 27-11-19, 8 AD
OMWENTELING, 22-8-26, 42 Q
PANGALOS, DICT., 3-1-26, 39 X
PEST, 21-8-25, 37 AS
PRESIDENT, 55 AT
Koendoriotis, 14-4-24, 30 AS; 26-8-26, 42 U
Pangalos, 13-4-26, 40 W
Zaimis, 14-12-29, 55 AT
REPUBLIEK, 1-4-24, 30 AI
SEVRES (VREDE), 18-9-19, 8 B
STAAT V. BELEG, 6-10-26, 38 P
STAKINGEN, 44 AI
Algemeene, 20-8-23, 27 K; 10-3-27, 44 AI
Spoorwegen, 8-3-25, 35 AS
TURKIJE, 43 S
Grensregeling, 6-11-26, 43 S
Moedania, 13-10-22, 23 O
Oorlog, 1922, 19 O
Overeenkomst, 15-4-25, 36 S
VENIZELOS, 5-1-24, 28 AP
VENIZELOS, photo, 240
VERKIEZINGEN, 6-11-26, 43 T
VOLKENB. LEEN., 15-9-27, 46 AR

GRIEPEPIDEMIE.
Europa, 15-2-20, 10 X

GUATEMALA.
Nicaragua, 25-1-26, 39 AI
Orellana, 12-12-21, 18 AT
Revolutie, 18-12-30, 58 AU

H.

HAAGSCHE HERST.CONF., 57 R.
Eerste conf., 6-8-29, 54 AH
Protocollen, 17-5-30, 57 R
Tweede conf., 3-1-30, 56 L

HABSBURG, OTTO VAN.
Photo, 192

HASELWANDER, Dr. Fr.
Overleden, 15-3-32, 129 G

HAWAI.
Aardbeving, 5-2-23, 25 AC

HAZARDSPEL, zie kansspel.

HEDZJAS, 44 AU.
Hoessein, 3-10-24, 33 AC
Ibn Saoed, 3-4-27, 44 AU
Onafhankelijk, 26-4-20, 11 AR

HELGOLAND.
Ontmanteld, 25-1-20, 9 AL

HERRIOT, ED.
Photo, 224
Zie verder FRANKRIJK

HERSTELBETAL., 165 A.
Barthou, 5-10-22, 23 E
Commissie, 1919, 3 AI
Conf. Amerika, 31-12-31, 100 B
Conf. te Genua, 11-4-22, 20 AR
Conf. te Londen, 1921, 14 AP; 16-7-24, 32 U
Crediet, 27-5-32, 158 G; 4-6-32, 161 C
Duitschl., 5-1-32, 100 H
Kolen, 26-10-22, 23 AB
Overzicht, 24-6-32, 165 A
Roergebied, 22-12-22, 24 AR; 10-1-23, 25 P
Toezicht versch., 21-10-22, 23 U
Young-plan, 1930, 56 K

HERSTELCONF., 174 E
Amerika, 31-12-31, 100 B
Fransch standp., 5-1-32, 100 P
Overzicht, 9-7-32, 174 E

HERSTELVRAAGSTUK.
MacDonald-Herriot, 13-6-32, 164 E

HERZEGOWINA.
Aardbeving, 15-2-27, 44 W

HITLER, ADOLF.
Zie Duitschland

HOCKEY.
Hilversum, 5-10-30, 58 S
H. S. M., 23-2-30, 56 AB
Kamp, v. Ned., 15-4-20, 11 AG; 10-4-27, 45 B
Ned.-België, 23-1-26, 39 AH; 20-2-27, 44 AC; 26-2-27, 44 AF; 21-4-28, 49 O; 15-3-30, 56 AI; 5-4-30, 57 C; 29-3-31, 60 W; 12-4-31, 60 Z; 19-4-31, 60 AC
Ned.-Duitschl., 3-4-27, 44 AV; 6-11-27, 47 O; 27-4-30, 57 L; 8-3-31, 60 K
Ned.-Eng., 19-4-30, 57 I
Ned.-Fr., 21-3-31, 60 P
Ned. Stud.-Cambr., 13-1-27, 44 H
Pioniers-Cambr., 15-1-27, 43 L

HONDURAS, 59 M.
Diaz, zelfm., 1927, 43 AV
Opstand, 1931, 59 G
Revolutie, 6-4-24, 30 AL; 6-8-24, 32 AL

HONGARIJE.
AARDBEVING, 1-2-25, 35 U
ANDRASSY, 11-6-29, 54 I
BEURS, 6-5-32, 149 E
DISCONTO, 1-7-32, 170 G
ENGELAND, 24-7-26, 41 AV
GARBAI DICT., 21-3-19, 5 AB
GOUDPENGO, 15-8-31, 69 C
HORTHY, 10 AH
Leger in Boed., 15-11-19, 8 V
Rijksbestuurder, 1-3-20, 10 AH
INFLATIE, 1-8-23, 26 AS
ITALIE, 5-4-27, 44 AW
JOZEF, AARTSH., 23-8-19, 7 AE
KABINET, 202 E
Bethlen, 1921, 14 AQ
Huszar, 27-11-19, 8 AE
Nw. kab., 1-10-32, 202 E
KARL, EX-KONING, 18 U
Gevangen gen., 25-10-21, 18 U
Herov. macht, 27-3-21, 15 AS
MONARCHIE, 28-2-21, 10 AG
ONTTRONINGSWET, 5-11-21, 18 Y
OOSTENRIJK, 26 G
Arbitr. verdr., 12-4-23, 26 G
Handelsverdr., 18-1-22, 19 AA
PARLEMENT, 17-2-22, 20 K
PRESIDENT, 13-1-19, 4 P

HONGARIJE (vervolg)
REPUBL. UITGER., 16-11-18, 3 O
ROEMENIE, 7 V
Overheersch., 4-8-19, 7 U
Roem. troepen, 5-8-19, 7 V
RUSLAND, 7-2-34, 379 D
SCHATKISTBILJ., 15-8-31, 69 O
SCHATKISTLEENING, 4-4-32, 138 G
TRIANON (VREDE), 4-6-20, 12 N

HOOVERPLAN.
Amerika, 19-12-31, 94 N
Bijzonderh., 6-7-31, 63 E
Duitschl., 23-12-31, 96 O
Engel., 7-7-31, 63 G
Hoover, 20-6-31, 61 K
Inwerkingtr., 15-7-31, 64 I
Protocol get., 11-8-31, 68 C
Schulden, 28-5-32, 158 H
Schuldbew., 21-4-32, 143 G

HULDEBETOON, NATION.
Koningin, 9-9-33, 330 D

HUYSMANS, KAMIEL.
Burgem. Antw., 3-1-33, 234 H

I.

IERLAND.
AFSCH.WET, 1-12-20, 14 X
BEGROOTING, 11-5-33, 289 C
BURGEROORLOG, Juni '22, 21 AI
CARSON LORD, Photo, 336
COSGRAVE, 10-9-22, 22 AC; 21-11-24, 34 M; 2-4-30, 57 B
DOUANEKANTOOR, 1921, 17 A
DUBLIN, 31 M
Castle, 17-1-22, 19 Z
Geb. bezet, 14-4-22, 20 AT
Gem. best. ontb., 20-5-24, 31 M
Oproer, 21-11-20, 14 T
ENGELAND, 24 AM
Kwestie met, zie Eng., lett. E
Opstand, 29-3-20, 11 M; 17-12-22, 24 AM
Overeenk., 1-4-22, 20 AL
Troepen gez., 18-5-20, 12 F
Verdr. v. Londen, 6-12-21, 18 AL; 18 AM
Wapenstilst., 11-7-21, 17 X
ERSKINE, 24-11-22, 24 M
FASCISME, 361 G
Jong-Ierland-Unie, 10-12-33, 357 D
O'Duffy, gearr., 17-12-33, 360 C
O'Duffy vr., 21-12-33, 361 G
Organisatie, 23-8-33, 326 E
Program, 10-8-33, 324 C
FIANNA FAIL, 25-10-22, 23 X; 26-10-22, 23 AC
FRENCH, 20-12-19, 9 B
GOUVERN.-GEN., 24 AA
Healy, 6-12-22, 24 AA
Talbot, 1-4-20, 11 O
GRENSGESCHIL, 8-12-25, 38 AV
GRENSREG., 10-12-25, 39 A
GRONDWET, 81 E
Aangenomen, 25-10-22, 23 X
Gewijzigd, 18-10-31, 81 E
Inwerk. tr., 6-12-22, 24 Z
HEALY, 60 T
Gouv.-Gen., 6-12-22, 24 AA
Overleden, 26-3-31, 60 T
IN- EN UITVOER, '32, 245 H
INVOERRECHTEN, 30-12-31, 91 H
Zie ook Conf. v. Ottawa, lett. C
KABINET, 46 A
Collins, verm., 22-8-22, 22 W
Cosgrave, 23-6-27, 45 AN
De Valera, April 1919, 5 AF

IERLAND (vervolg)
Gevormd, 28-2-22, 20 R
Kevin O'Higgins, verm., 10-7-27, 46 A
Voorl., 14-1-22, 19 X
LIAM LYNCH, †, 11-4-23, 26 F
NOORD-IERLAND
Craig, premier, 7-6-31, 17 F
Parlement, Dec. 20, 14 AK
N.- EN Z.-IERLAND, 5-5-21, 16 AC
OPSTAND UITGEBR., 2-1-19, 4 C
REPUBL. ORGAN., 19-3-32, 131 C
REPUBLIEK '21, 14 AR
SINN FEINERS, 12 AD
Opstand, 22-6-20, 12 AD
Parl. verboden, 14-9-19, 7 AS
Rep. geproc. 22-1-19, 4 AG
STAAT V. BELEG, 12-12-20, 14 AB
STAKING, 26-5-24, 31 Q
Mc. SWINEY, †, 5-11-20, 14 G
ULSTER, 36 E
Abercorn, 11-12-22, 24 AH
Afsch. Zd-Ierland, 8-12-22, 24 AD
Craig, Sir, 2-4-25, 36 E
UNION. PARTIJ, 29-1-19, 4 AN
DE VALERA, 247 D
Dail, 11-8-27, 46 P
Fianna Fail, leider, 26-10-22, 23 AC
Photo, 128
President, 9-3-32, 127 N
President opn., 8-2-33, 247 D
Treedt af, 9-1-22, 19 U
VERDR. V. LONDEN, 8-1-22, 19 T; 14-1-22, 19 W
VERKIEZINGEN, 243 F
Eng. tractaat, 26-6-22, 21 AH
Resultaten, 20-9-27, 46 AU; 7-3-32, 127 D; 28-1-33, 243 F

INCASSO-BANK.
Verslag 1931, 1-5-32, 146 L

INDEXCIJFERS V. GROOTHANDELSPRIJZEN.
30-6-31, 61 T

INDO-CHINA.
Cholera, 9-7-26, 41 AK

IN- EN UITVOERCONV.
8-11-27, 47 P

INTERNATIONAAL.
ANTI-MILITAR. CONGR., 27-3-21, 15 AT
ARBEIDSBUREAU, 426 D
Butler, 5-7-32, 171 F
Duitschland, 27-10-33, 345 A
Ver. Staten, 20-6-34, 426 D
Verk. arb.tijd, 25-1-33, 241 C
Volkenbond, 15-1-32, 104 N
Werkloosheid, 18-1-32, 105 P
EEREGERECHTSH. JOURNALISTEN, 12-10-31, 80 R
ONTW. CONGR., 27-11-31, 89 K
JUR. CONGRES, 24-7-20, 13 C
VRIJH. CONGR., 2-4-32, 138 A

INTERNATIONALE.
ACADEMIE V. VERGEL. RECHT, 7-8-31, 67 N
ARBEIDSCONF., 40 I
8-urendag, 25-11-19, 8 AC
Conferentie, 10-3-26, 40 I
ARBEIDSCONFERENTIE '33, 30-6-33, 308 D; 25-6-34, 427 D
ARBEIDSORGAN., 10-1-20, 9 U
ARBEIDERSVER., 1921, 15 A
ECONOM. CONF., 4-5-27, 45 P
KAMER VAN KOOPH., 5-6-33, 297 C
LANDBOUWCREDIETBANK, 68 E
Nederland, 14-8-31, 68 E

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

INTERN. (vervolg)
Opgericht, 2-3-31, 60 H
LIGA ONEERL. CONC., 26-11-31, 89 E
MATCH CY., 4-1-33, 235 B
POSTZEG. CONF., 1-10-24, 33 A
WARENRUIL, 209 C
Bemidd. kant., 17-10-32, 207 A
Ruilhandel, 22-10-32, 209 C

IRAK.
EMIR FEISAL, 23-7-21, 17 AB
ENGELAND, 31 AL
Verdrag, 10-10-22, 23 K; 13-1-26, 39 AC
Verdr. gerat., 11-6-24, 31 AL
KELLOGG-PACT, 3-11-31, 84 E
KONING, 331 B
Feisal overl., 8-9-33, 331 A
Ghazi I, 8-9-33, 331 B
ONAFHANKELIJKHEID, 109 I
Engeland, 30-6-30, 57 AG
Volkenbond, 29-1-32, 109 I

ITALIE.
AARDBEVINGEN, 57 U
Ancona, 3-1-24, 28 AI
Genua, 22-9-24, 33 W
Italië, 28-3-28, 47 AS
Messina, 22-8-23, 27 L
Napels, 23-5-30, 57 U
Toscane, 8-1-26, 39 Z
8-UR. WERKD., 20-3-23, 48 AP
AFGHANISTAN, 18-8-25, 37 AQ
ALBANIE, 47 Y
Arbitr. verdr., 1-12-26, 43 Z
Verbond, 24-11-27, 47 Y
AMBTENAREN, 17-4-34, 404 C
AMNESTIE, 6-11-32, 213 B
ANNUNZIO, D', 8 AA
Bezet Fiume, 15-9-19, 7 AU
Gedesav., 24-11-19, 8 AA
ANTI-FASCISME, zie letter A
ARBEIDSWET, 3-4-25, 36 F
BK. ROER. ZAKEN, 9-11-31, 85 C
BEGROOTING, 305 B
Ontw., 12-4-32, 140 L
Tekort, 28-12-31, 98 K; 18-1-32, 106 B; 30-7-32, 184 A; 16-6-33, 305 B
BELASTING, 26-9-28, 51 W
BEVOLKING, 414 A
Cijfers, 3-9-31, 73 K; 19-1-32, 106 M; 1-12-32, 233 B
Groote steden, 22-5-34, 414 A
BUSONI, †, 29-7-24, 32 AD
CARTA DEL LAVORO, 3-4-25, 36 F
CARUSO, †, 2-8-21, 17 AI
CASALINI, †, 12-9-24, 33 R
CORPOR. WET, 372 F
Aangen., 19-1-34, 372 F
Ingediend, 13-12-33, 358 E
DISCONTO, 2-5-32, 146 M
DUITSCHLAND, 279 F
Arbitr. verdr., 29-12-26, 43 AP
Bez. Göring, 16-4-33, 279 F
Deviezenov., 24-10-32, 209 E
Handelsverdrag, 31-10-25, 38 Z
Verdrag, 16-5-22, 21 O
DURAZZO, 29-5-20, 12 I
DUSE, ELEON., †, 21-4-24, 30 AV
ENGELAND, 17-4-26, 40 AA
FABR. DOOR COMM. BEZET, 2-9-20, 13 U; ontr., 30-9-20, 13 AC
FASCISME, 212 H
Balilla, 3-6-23, 26 Z
Eischen, 18-2-22, 23 R
Fasc. Raad, 4-11-32, 212 H
Optreden, 7-4-21, 16 L

ITALIE (vervolg)
Uitbreiding, 23-7-22, 22 D
FASCISTISCHE PARTIJ, 293 G
Ledenaantal, 30-5-33, 293 G
Toetreden, 5-1-32, 100 R
Turati, 31-3-26, 40 T
FIUME, 29 E
Bezet, 15-9-19, 7 AU
D'Annunzio, 15-9-19, 7 AU; 24-11-19, 8 AA
Toegewezen, 14-1-24, 29 E
FRANKRIJK, 31-5-26, 41 I
GOERING, BEZ., 16-4-33, 279 E
GRANDI, 181 I
Ambassad., 22-7-32, 181 I
Ontwap. conf., 22-6-32, 163 H
GRIEKENLAND, 51 U
Korfoe bezet, 7-9-23, 27 V
Milit. missie, 27-9-23, 27 AE
Verdrag, 22-9-28, 51 U
Verm., 28-8-23, 27 O
HANDELSBALANS, 377 B
Statist., 3-10-31, 79 K
Stat. '32—'33, 2-2-34, 377 B
HANDELSPOLIT., 14-12-32, 222 H
HANDELSVERDRAGEN, 390 H
Frankrijk, 2-3-32, 124 G
Nederland, 1-3-34, 390 H
HONGARIJE, 5-4-27, 44 AW
HUREN, 17-4-34, 404 C
INVOERRECHTEN, 172 F
Steenkool en cokes, 7-7-32, 172 F
Verhoogd, 25-9-31, 78 C
JOEGO-SLAVIE, 29 T
Adriat. kw. gereg., 15-4-20, 11 AH
Fiume, acc., 23-2-22, 20 M
Fiume, verdr., 27-1-24, 29 T
Wrijving, 28-2-19, 5 S
KABINET, 348 I
Facta, 27-2-22, 20 O; 2-8-22, 22 I
Fasc. ministers, 6-1-25, 35 C
Giolitti, 17-6-20, 12 W
Min. v. oorlog, 26-7-33, 315 G
Nitti, 23-6-19, 6 AC
Reconstr., 8-11-33, 348 I
KIESWET, 17-1-25, 35 M
LEVENSMIDDELEN, 404 C
Prijsverl., 17-4-34, 404 C
LUCHTV. POLITIE, 12-3-27, 44 AL
LUZATTI, †, 29-3-27, 44 AR
KON. MARGHERITA, †, 3-1-26, 39 W
MATEOTTI, VERM., 10-6-24, 31 AK
MUSSOLINI, 424 E
Ben. senatoren, 27-12-22, 25 C
Fasc. eischen, 25-10-22, 23 Y
Forum, 12-11-32, 215 D
Hitler, Conf., 14-6-34, 424 E
Leger, vloot, 16-1-26, 39 AE
Marsch n. Rome, 26-10-22, 23 AD
Ontb. Kamer, 4-1-25, 34 AW
Opperbevelh. Fasc. mil., 2-10-26, 42 AU
Partijen ontb., 10-7-23, 26 AN
Paus Confl., 30-9-31, 78 R; 11-2-32, 114 A
Persbeoord., 18-11-22, 24 D
Premier, 31-10-22, 23 AG
NEERLAND. INSTIT., 3-5-33, 382 H
NOORWEGEN, 30-7-31, 66 C
OORLOGSSCHADELOOSST., 15-6-20, 12 T
OORLOGSSCHULD, 15-2-20, 10 Y
OOSTENRIJK, 56 X
Crediet, 20-7-22, 22 A

ITALIE (vervolg)
Vriendschapsverdr., 6-2-30, 56 X
OPGRAVINGEN, 4-2-32, 117 A
PATTI, AD., †, 29-9-19, 8 E
PERSWET, 22-6-25, 37 P
PETROLEUM, 18-4-33, 279 H
POLIT. PROC., 2-9-32, 73 F
PONTIJNSCHE MOERASSEN, 23-12-32, 231 D
POPOLARI, 24-4-23, 26 I
POST- EN TELEGR. MILITIE, 28-8-25, 37 AV
PUCCINI, †, 28-11-24, 34 T
RAPALLO, VERDR., 12-11-20, 14 R
ROEMENIE, 16-9-26, 42 AK
RUSLAND, 329 C
Crediet, 10-2-22, 20 B
Handelsverdr., 26-5-22, 21 U
Non-agr. pact, 5-9-33, 329 C
Verdrag, 7-2-24, 29 AC
SARVATI, SIGNORA, Photo, 400
SCHEEPVAART, 1-8-31, 66 F
SCHULDEN AAN AM., 10-7-32, 178 A
SONNINO, †, 24-11-22, 24 N
SPALATO, 15-3-19, 5 Z
SPANJE, 10-8-26, 42 H
STAATSFINANCIEN, 305 B
Deficit, 2-8-32, 184 A
Deficit, 16-6-33, 305 B
Leening, 9-2-33, 247 K
Overzicht, Dec. '27, 47 C
STAKING, 4-12-19, 8 AH; 1-8-22, 22 G
STEENKOLEN, 7-7-32, 172 F
STUWDAM, 25-2-32, 121 G
TIROL, 16-6-34, 424 A
TRIEST, 13-3-19, 5 Y
TRIPOLI, 26-8-26, 42 T
VATICAAN, 53 AT
Lateraan. verdr., 25-5-29, 53 AT
Verzoening, 2-2-29, 52 AP
VER. STATEN, 19-4-28, 49 N
VERKIEZINGEN, 8-4-24, 30 AM
VROUWENKIESR., 20-11-20, 14 S
VRIJGEZ. BEL., 10-2-27, 44 S
WAPENZENDING N. OOSTENRIJK, 22-2-33, 253 H
WERKLOOSHEID, 352 D
Aantal, Juni '32, 189 D
Aantal, 28-2-33, 266 C
Aantal, 8-11-33, 348 H
Toenem., 22-11-33, 352 D
ZUID-TIROL, 13 AM
Geannexeerd, 10-10-20, 13 AM
Toegekend, 28-6-19, 6 AD

J.

JAPAN.
AARDBEVING, 9-12-21, 18 AP; 27-4-22, 21 E; 1-9-23, 27 R; 23-5-25, 36 AV; 4-7-25, 37 X; 3-8-26, 42 B; 20-10-26, 43 C; 3-3-27, 44 AH; 25-8-27, 46 AC; 7-9-27, 46 AM
ADATSJI, photo, 168
BANKWEZEN, 179 B
Banken in moeil., 12-7-32, 179 B
Credietverstr., 8-3-32, 127 F
BEGROOTING '33, 29-11-32, 219 E
BEGROOTING '34, 1-12-33, 355 C; 16-3-34, 395 D
BEURSSLUIT., 4-2-32, 111 M; 20-2-33, 252 K; 7-3-33, 261 B
BEVOLKING, 350 G
Stand 1932, 244 H
Stat. '32, 13-11-33, 350 G

JAPAN (vervolg)
BRAND, 44 N
Kotaysahi, 28-1-27, 44 N
Kumajava, 13-5-25, 36 AL
Tokio, 18-3-25, 35 AV
CHINA, 119 K
Belangen, 22-2-32, 119 K
Boycot, 23-12-31, 97 C
Verhouding, 14-1-20, 52 X
CHIN.-JAP. CONFL., Zie CHINA
CHOLERA, 11-9-25, 38 F
CHRISTENDOM, 4-2-32, 111 O
COMMUNISTEN, 29-11-33, 354 I
DISCONTO, 189 F
Verhooging, 4-11-31, 84 G
Verlag., 22-8-32, 189 F
DUITSCHLAND, 1921, 17 N; 25 10-33, 344 D
ENGELAND, 1921, 15 B
GOUD. STAND., 12-12-31, 93 M
HIRO-HITO, 52 G
Aanslag, 25-12-23, 28 AB
Gekroond, 10-11-28, 52 G
Regent, 26-11-21, 18 AI
INOUJE, Zie aanslag, lett. A
INUHAI, Zie Aansl., lett. A
IN- EN UITV., 2-8-33, 322 B
JOSJIHITO, 24-12-26, 43 AM
KABINET, 432 F
Inoekai, 12-12-31, 109 N
Kato, 12-6-22, 21 AC; 1-8-25, 37 AD
Kiyoera, 5-1-24, 28 AQ
Min.-pres. verm., 5-11-21, 18 X
Mutatie, 15-3-32, 129 I; 17-9-33, 332 F; 22-1-34, 373 C
Okada, 8-7-34, 432 F
Reconstr., 7-9-32, 193 C
Saito, 26-5-32, 158 B
Take Hashi, 14-11-21, 18 AC
Tanaka, 19-4-27, 45 F
KATO, 28-1-26, 39 AL
KAWAMARU, †, 28-4-26, 40 AH
KIESWET, 2-3-25, 35 AM
KITASHIRAKAWA, †, 2-4-23, 26 A
KROONPR. GEB., 28-12-33, 363 A
LEGER, VLOOT EN LUCHTM., 355 C
Begroot. '34, 1-12-33, 355 C
Jap. en Am. vloot, 5-12-33, 355 A
Nwe vlootcred., 20-11-33, 240 D
Vlootuitbr., 12-11-32, 215 F
LOONSVERLAG., 23-6-32, 167 D
MANDATENGEB., 24-2-33, 254 D
MANDSJOERIJE, VERDR., 3-9-32, 192 K
MASOEKATA, PRINS, †, 6-7-24, 32 O
MEXICO, 10-3-24, 30 O; 10-10-24, 33 AE
MONROE-LEER, 8-10-32, 217 H; 2-5-34, 409 D
NAT. SOC. PARTIJ, 1-6-32, 160 C
NEDERLAND, 25-1-34, 374 F
OKADA, Photo, 304
OORLOGSLEEN., 18-3-32, 130 I; 25-3-32, 134 I
PARLEMENT, 22-2-32, 119 I
RUSLAND, 201 A
Jap. troepen, 17-12-19, 8 AS
Petroleum-acc., 26-9-32, 201 A
Verhouding, 8-3-32, 127 G
Vischv. verdr., 1-7-23, 26 AI
RIJWIELINDUSTRIE, 8-5-34, 411 I
SCHEEPVAART, 29-12-33, 364 B
SEYOEKAI-PARTIJ, 7-9-32, 193 C
SIBERIE, 2-22, 19 AG
SOC. DEM. PARTIJ, 16-4-32, 142 E

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

JAPAN (vervolg)
SUIKER, 11-7-33, 311 C
TANAKA, 30-9-29, 55 K
TEXTIELIND., 8-11-32, 213 G
TOKIO, BEVOLK., 10-8-33, 324 D
TSJECHO-SL., 5-8-21, 17 AL
TYPHOON, 14-11-32, 215 K
VER. STATEN, 31 AA
Boycot, 5-6-24, 31 AA
Yap, 24-4-21, 16 V; 13-2-22, 20 E
VERKIEZINGEN, 10-5-24, 31 H
JAVASCHE BANK, 433 I.
Disconto, 1-7-33, 309 B; 16-8-33, 325 E
Jaarversl., 8-7-32, 173 H; 12-7-33, 311 E; 12-7-34, 433 I
JEZUIETENORDE, 109 M.
Nederland, 27-1-32, 109 M
Ontbonden, 24-1-32, 108 A
JOEGO-SLAVIE.
AANSLAG, 22-7-21, 17 AA
AARDBEVING, 16-3-23, 25 AP
ALBANIE, 5-8-25, 37 AI
CHOLERA, 2-8-22, 22 M
DRIEV. VERBOND, 20-12-19, 9 D
FRANKRIJK, 11-11-27, 47 Q
GRONDWET, 7-1-29, 51 T; 2-9-31, 73 G
ITALIE, FIUME, 15-9-19, 7 AU; 23-2-22, 20 M; 27-1-24, 29 T
KABINET, 342 B
Afgetr., 16-7-22, 21 AS; 13-4-24, 30 AQ; 17-10-33, 342 B
Drasjkowitz, 22-7-21, 17 AA
Korosetsj, 28-7-28, 50 AK
Marinkowitsj, 4-4-32, 138 I
Oezoenowitsj, 28-1-27, 44 P
Pasjitsj, 10-12-22, 24 AF; 21-5-24, 31 O; 28-3-24, 30 AE; 9-12-26, 43 AF
Schraschkitsch, 8-7-32, 174 C
Trinkowitsj, 16-5-22, 21 P
Voekitsjiwitsj, 23-2-28, 48 AF
KIESWET, 14-9-31, 75 H
KONING, 21 AA
Alexander, 8-6-22, 21 AA
Peter, 17-8-21, 17 AQ
MORATORIUM, 2-8-32, 184 D; 27-10-33, 345 B
PARLEMENT, 22-12-22, 24 AS
POLEN, 10-26, 43 A
RAPALLO, 12-11-20, 14 R
SCHULDEN, 28-7-32, 183 A
TSJ.-SLOWAKIJE, 1-9-22, 22 Z
VERKIEZINGEN, 22-1-27, 44 M; 11-9-27, 46 AP; 7-11-31, 85 A
WERKLOOSHEID, 18-1-32, 105 N
JOODSCHE PROBLEMEN.
AANTAL JODEN, 14-6-32, 164 A
ANTI-SEMIT., Zie lett. D., Duitschland, zie lett. A., Anti-Semitisme
ITALIE, 31-10-31, 83 K
VLUCHTELINGEN, zie Volkenb.
WIERINGERMEER, 9-3-34, 393 A
ZIONISME, zie letter Z
JURISPRUDENTIE, 280 G.
Haagsche Rb., 16-9-31, 75 O
Psychopath. wet gew., 21-4-33, 280G

K.

KAHL, PROF. W.
Overleden, 22-5-32, 156 E
KANKER.
Zie onder lett. G. Geneesk.
KANSSPEL.
Hazard, 27-4-34, 407 D
Straperlo, 23-10-33, 343 F
KANT-GESELLSCH.
Ned. Vereen., 15-3-34, 395 A
KARD. VAN ROSSUM.
Overl., 30-8-32, 191 F
KELLOGG PACT, 54 AA
Geteek., 22-8-28, 51 E
In werking getr., 24-7-29, 54 AA
KLEIN-AZIE.
Ephesus, Opgr., 4-3-32, 125 I
KLEINE ENTENTE.
Zie onder E
KOFFIE.
Zie betr. landen
KOLON. TENTOONST.
AANTAL BEZ., 15-11-31, 87 A
NED. PAVILJOEN, 69 G
Afgebrand, 28-6-31, 61 R
Geopend, 7-5-31, 60 AH
Hersteld, 18-8-31, 69 C
SLUITING, 15-11-31, 81 A
KON. HOLL. LLOYD.
Bestr. tek., 24-12-31, 97 A
KON. PETROLEUM MIJ.
Koelies, 22-12-31, 96 F
KOOLMONOXYDE- VERGIFTIGING.
Bron, 10-1-32, 105 D
KOPENHAGEN.
Fin. toestand, 18-10-32, 207 C
KOPER.
Prod. bep., 21-12-31, 96 C
KOREA, 245 A.
Brand, 30-4-24, 31 C
Goudrush, 2-2-33, 245 A
KORFBAL.
Holl.-België, 29-5-27, 45 AB; 25-5-30, 57 W; 21-9-30, 58 L; 7-6-31, 61 H
Rotterdam-Amsterdam, 9-6-30, 57 AB
KOS.
Aardbeving, 25-2-26, 40 D
KOSMISCHE STRALEN.
Hoorbaar, 30-12-31, 98 N
KREEFT, BART.
Afscheid, 22-2-32, 119 H
KREUGER, IVAR.
Overleden, 12-3-32, 128 F
KREUGER CONCERN.
Overzicht, 4-1-33, 235 B
KUECHENMEISTER CONCERN, 70 C
Duitsche Ultraph., 27-7-31, 65 V
Surséance, 21-8-31, 70 C
KUNSTZIJDE.
Wereldprod., 26-1-32, 109 A

L.

LAMPING (A. TH.).
Econ. voorl. dienst, 8-9-32, 193 H
LANDBOUW.
Tarwe-Rogge, 5-1-32, 100 K
LANGE, HEINRICH.
Overl., 25-2-32, 131 E
LAUSANNE (VERDRAG).
Geteekend, 22-7-23, 26 AR
LEBRUN, ALBERT.
Levensbeschr., 10-5-32, 150 H
LEDDEN HULSEBOSCH, C. J. VAN.
Levensbesch., 7-7-32, 172 H
LEGER DES HEILS.
Booth, 17-6-29, 54 N
Higgins, 13-1-29, 52 U
Kweekschool, 23-1-33, 240 F
LETLAND.
BALTISCHE ENTENTE, zie lett. B
LETLAND (vervolg)
DUITSCHE TAAL, 19-2-32, 119 A
DUITSCHLAND
Oorlogverkl., 29-11-19, 8 AF
ENTENTE, 9-5-19, 6 C
ESTLAND, 2-11-23, 28 A
KABINET, 396 D
Afgetreden, 16-7-22, 21 AR
Skoejeniek, 4-2-33, 246 A
Ulmanis, 16-3-34, 396 D
LETT. TAAL, 25-2-32, 121 K
LITAUEN, 15-12-30, 58 AS
NEDERLAND, 4-4-25, 36 I
NON-AGR. VERDRAG, 22-10-26, 43 E
OOSTPACT, 9-2-29, 52 AR
REPUBLIEK, 18-11-18, 3 P
RIGA, Jan. '19, 4 V
RUSLAND, 11-3-27, 44 AK
SUIKERMONOP., 6-1-32, 100 T
LIBERIA.
Slavernij, 23-1-32, 107 K
Volkenbond, 5-6-34, 419 B
LINGUISTENCONGRES.
Geopend, 10-4-28, 49 G
LIPARISCHE EILAND.
Aardbeving, 21-8-26, 42 P
LITAUEN.
GRONDWET, 4-8-22, 22 N
LETLAND, 15-12-30, 58 AS
MEMEL, zie letter M
NEDERLAND, 11-6-24, 31 AM
ONAFHANKELIJK, 28-9-19, 8 D
PRESIDENT, 93 E
Grinius, Dr., 8-6-26, 41 S
Smetona, 19-12-26, 43 AL; 11-12-31, 93 E
PUTSCH, MIL., 7-6-34, 420 K
REGEERING, 422 B
Afgetred., 8-6-34, 420 K
Tubelis, 12-6-34, 422 B
REPUBLIEK ERK., 23-12-22, 24 AT
RUSLAND, 72 M
Neutr. verdr., 28-9-26, 42 AS
Non-agr. pact, 28-8-31, 72 M
WILNA, 9-10-20, 13 AL
WOLDEMARAS, 426 A
Gearrest., 7-6-34, 420 K
Premier, 19-12-26, 43 AK
Staatsgreep, 17-12-26, 43 AI
Veroord., 20-6-34, 426 A
LLOYD GEORGE.
Photo, 248
LOCARNO, VERDR., 38 AQ.
Geteekend, 1-12-25, 38 AQ
Onderhandel., 16-10-25, 38 V
LOUTER, PROF. MR. J. DE.
Overleden, 8-3-32, 127 I
LUCHTVAART.
AKRON, 4-4-33, 274 B
ALPENVLUCHT, 20-8-27, 46 Y
AMST.—MALMOE, 28-8-20, 13 R
AMST.—PARIJS, 16-5-21, 16 AL
ANTW.—HAMB., 1-5-29, 53 AM
BALBO, GEN., 12-8-33, 324 G
BATAVIA—SING., 4-3-30, 56 AE
BERNARDI, 5-11-27, 47 M; 30-3-28, 49 C
BRAZILIE—AFRIKA, 27-11-31, 89G
BURGERLUCHTVAARTD., 1-11-28, 52 B
BYRD, 1-7-27, 45 AP
CALIF.—AUSTR., 9-6-28, 50 D
COSTES, 15-10-27, 47 E; 2-9-30, 58 B
„DEUTSCHE LUFTHANSA", 1-4-26, 40 U
LUCHTVAART (vervolg)
DIXMUDE, 25-12-23, 28 AC
DONAZI, 23-12-27, 47 AN
DORNIER-WAL VLIEGB., 2-4-29, 53 Z
DROUCHIN, 10-8-25, 38 AK
EARHART, AM., 22-5-32, 156 C
ENG.—AUSTR., 10-12-19, 8 AO
ENG.—INDIE, 30-3-29, 53 W
ENGELAND, „Imperial Airways Ltd.", 3-24, 30 E
ENG.—KAAPSTAD, 21-3-20, 11 A
„FORT WORTH", 27-5-29, 53 AU
FRANKR.—INDO CHINA, 27-1-32, 109 E
GLIJVLUCHT, 61 M
Barbot, 6-5-23, 26 O
Beardmore, 21-6-31, 61 M
Daily Mail, 22-10-22, 23 V
GOEDHART GEDOOD, 22-9-22, 22 AO
HAWKER, 12-7-21, 17 Y
HELICOPTERE, 18-9-28, 51 T
HIMALAJA, 28-12-32, 231 K
HOOGTERECORD, 12.500 M., 27-5-29, 53 AV
INDIE-VLUCHT, 1-10-24; aankomst 21-11-24, 34 N
JONG, DE, †, 22-9-22, 22 AP
KINGSFORD SMITH, 19-10-30, 58Y
K. L. M., 391 B
London-Melb., 4-3-34, 391 B
Ned.-Indië, 6-2-32, 112 H
Parijs—Rott., 11-1-24, 29 C
Schiphol, 14-4-21, 16 P
Twente—Amst., 12-5-32, 152 A
Wekel. dienst, 26-9-31, 78 F
LECOINTE, 15-2-23, 25 AF
LINDBERGH, 21-5-27, 45 Y; 15-12-27, 47 AH
LONDEN—AUSTR., 22-1-28, 48 L
LONDEN—BAGDAD, 23-2-27, 44 AE
LUCHTSCHIP D6, vernield, 1-9-21, 17 AV
LUCHTTOERISME, 25-1-33, 242 C
MONT BLANC, 27-1-28, 48 O
MOTORLOOS VLIEGTUIG, 20-8-22, 22 U
NED.-INDIE, dienst geop., 12-9-29, 54 AU
NEW-YORK—BERLIJN, 6—7-6-27, 45 AH
NUNGESSER, 12-5-27, 45 S
OCEAANVLUCHTEN, 49 H
Alcock, 16-6-19, 6 V
Bremen, 13-4-28, 49 H
„Old Glory", 8-9-27, 46 AN
PARIJS-AMST., 2-5-21, 16 Z
PARIJS—LONDEN, 25-8-19, 7 AF
PARIJS—WARSCHAU, 27-6-20, 12 AG
PELIKAAN, 364 H
Recordvlucht, 23-12-33, 362 A
Thuisreis, 30-12-33, 364 H
POSTDUIF, vertr., 1-10-27, Batavia, 10-10-27, 47 B
POSTJAGER, 370 C
Landing, 2-1-34, 365 C
Terugreis, 6-1-34, 370 C
Vertrek, 9-12-33, 359 D
R 34, 2-7-19, 7 C
R. 38, 24-7-21, 18 AD
R. 100, 16-8-30, 57 AU
R. 101, vergaat, 5-10-30, 58 T
RADIOPEILST., 5-10-31, 80 B

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

LUCHTVAART (vervolg)
ROTT.—BRUSS.—BAZEL, 15-7-24, 31 AR
ROTT.—DORTMUND, 13-7-25, 37 AA
SCANDIN, 25-2-32, 121 H
SCHNEIDER CUP., 13-11-26, 43 V; 7-9-29, 54 AS
SCOTT, 10-4-31, 60 Y
„ST. LOUIS ROBIN", 30-7-29, 54 AE
STRATOSFEER, 19-8-32, 189 A
VLIEGONGELUKKEN, 142 D
Ooievaar, 7-12-31, 91 G; 5-1-32, 100 O
Shenandoah, 3-9-25, 38 C
Soerabaja, 16-4-32, 142 D
VLUCHT OM DE WERELD, 315 C
Post en Gatty, 2-7-31, 63 A
Post, Wiley, 24-7-33, 315 C
WERELDREIS, 15-7-26, 41 AQ
IJSLAND, 23-9-31, 77 M
ZEPPELIN, 127 E
Dienst Z.Am., 8-3-32, 127 E
Proeftocht, 23-3-29, 53 U
Tochten, 29-10-28, 51 AF; 29-10-28 en 1-11-28, 52 C
Am.—Friedrichsh., 10-8-29, 54 AL

LUNS, PROF. HUIB.
Levensbesch., 22-5-34, 413 H

LUTHER.
Tentoonst., 18-2-32, 118 N

LUXEMBURG.
Belg., 17-5-21, 16 AM; 13-5-23, 26 R
Frankrijk, 13-5-23, 26 R
Groot-Hertogin, 14-1-19, 4 S
Groot-Vorstin, 6-2-20, 10 K
Mijnbedrijf, 14-2-20, 10 U
Republiek, 12-1-19, 4 O
Staatsgreep, 13-1-19, 4 Q
Verdrag van Ouchy, 4-8-32, 184 E
Volksstemming, 1-10-19, 8 F

LYTTON-RAPPORT.
Zie onder Volkenbond.

M.

MAASTRICHT.
Industriebank, 23-7-34, 437 H

MADEIRA.
Aardbeving, 7-3-29, 53 I
Keizer v. Oostenr., 20-11-21, 18 AF

MALMEDY.
België toegew., 26-4-19, 5 AU

MANDATEN.
Duitsche Kolon., 27-12-29, 56 A

MANDATENGEB. JAPAN.
Zie China, confl., lett. C

MANDSJOEKWO, 435 F.
Jap. troepen, 8-12-33, 356 M
Poe-Ji, 21-1-34, 373 A; 31-3-34, 390 I
Reorganisatie, 17-7-34, 435 F
Rusland, 5-6-33, 297 E
Russ. troepen, 13-5-33, 289 G
Tienjarenplan, 26-4-33, 282 D
Zie ook China, Chin.-Jap. Confl.

MANDSJOERIJE.
ZIE CHINA, Chin.-Jap. Confl.

MOEKDEN-CHIHLI-OORL., 39 H
Eerste, 1922, 21 AM
Tweede, 1924, 32 G
Derde, 18-12-25, 39 H
NOTA-WISS., 1918, 3 AE
RUSS. AMBTEN, 30-6-19, 7 A

MARIT. CONVENTIE.
WASHINGTON.
Einde, 6-2-22, 19 AL

MAROKKO.
ABD EL-KRIM, 41 AF
Geïnterneerd, 3-7-26, 41 AF
Opstand, 8-5-25, 36 AH
FR. EN SP. TROEPEN, 20-8-25, 37 AR
LYAUTEY, 29-9-25, 38 L
OPSTAND, 3-3-27, 44 AS; 6-10-25, 38 Q
PACIFICATIE, 16-3-34, 395 E; 20-3-34, 406 D
SULTAN, 18-11-27, 47 U

MASARYK.
President, 28-5-20, 12 H; 26-5-27, 45 AA; 24-5-34, 415 B

MELLON.
Gez. Londen, 3-2-32, 111 F

MEMELGEBIED.
Auton. Stat., 17-5-24, 31 L
Fr. bezett., 2-2-20, 10 F
Gouverneur, 17-5-32, 153 B
Landd. ontb., 23-3-32, 133 G
Litausche tr., 10-1-23, 25 Q
Statuut, 12-8-32, 187 E
Strijd, 16-1-23, 25 U
Terr. status, 2-2-20, 10 F
Verkiez., 6-5-32, 149 C
Wet. besch. staat, 12-7-34, 437 G

MENGELBERG, DR. R.
Concertgebouw, 2-5-25, 36 AC
Levensbeschr., 13-7-32, 179 H

MENGELBERG, Dr. W.
Columbia Un., 1-1-27, 44 A

MERAPI, 80 G.
Beklimming, 6-10-31, 80 G
Uitbarsting, 28-12-30, 59 C

MESOPOTAMIE.
Cholera, 20-8-20, 13 P; 8-27, 46 O

METHORST, Prof. Mr. H. W.
Levensbeschr., 20-8-32, 189 D

MEXICO.
AANSLAGEN, 51 N
Carranza, 1926, 39 U
Obregon, 6-9-28, 51 N
AARDBEVING, 7-4-25, 36 L; 26-1-28, 48 M; 21-3-28, 48 AQ; 17-6-28, 50 K; 9-10-28, 51 AD
ENGELAND, 28-8-25, 37 AU
GODSDIENSTSTRIJD, 204 C
Censuur, 2-2-32, 111 C
Einde, 3-6-29, 54 D
Kerk. bezit, 4-7-26, 41 AG
Kerken gesl., 3-6-32, 160 L
Paus. legaat, 18-5-26, 41 B; 3-10-32, 204 C
GUATEMALA, 28-1-22, 19 AD
JAPAN, 10-3-24, 30 O; 10-10-24, 33 AE
KABINET, 196 H
Huerta, 13-12-23, 28T; 3-1-24, 28AL
Nieuw, 14-9-32, 196 H
MORATORIUM, 15-1-32, 104 K
OBREGON VERM., 6-9-28, 51 N
OPSTAND, 7-12-23, 28 O; 20-11-26, 43 W
PETROLEUM, 109 P
Productie, 29-1-32, 109 P
Wet aangen., 30-12-29, 56 G
PRESIDENT, 432 D
Calles, 28-9-24, 33 Y
Cardénas, 7-7-34, 432 D
Huerta, 12-5-20, 12 C
Obregon, 17-7-28, 50 AA; verm., 6-9-28, 51 N

MEXICO (vervolg)
Ortiz Rubio, 17-11-29, 55 AG; aftred. 4-9-32, 192 L
Rodriguez, 14-9-32, 196 H
REVOLUTIE, 16-1-19, 4 W
RUSLAND, 56 T
Betr. afgebr., 23-1-30, 56 T
Erkenning, 30-7-24, 32 AE
VILLA, GEN., 29-7-20, 13 E

MIDDEN-EUROP. BLOK.
It.-Oostenr.-Hong., 17-3-34, 395 H
Prot. v. Rome, 14-5-34, 413 D

MOEDANIA, CONV.
Griek.-Turk., 13-10-22, 23 O

MOGENDH. CONFER. WASHINGTON.
Overzicht, 6-5-33, 287 E

MOISSI, ALEXANDER.
Photo, 160

MOLDAVIE.
Onafh. Republ., 14-10-24, 33 AH

MONACO.
Vorst overl., 26-6-22, 21 AI

MONGOLIE.
Japan, 22-8-33, 326 C

MONTENEGRO.
Joego-Slavië, 26-4-19, 5 AV
Koning afgez., 22-12-18, 3 AB
Servië, 13-4-19, 5 AN

MORESNET.
Belg. bezett., 28-5-19, 6 P

MUSSOLINI, zie Italië.

MUZIEK, 359 B.
Cornelis, 23-11-31, 89 A
Monteux, 14-3-34, 359 B
Sacem-Buma, 28-7-32, 183 H
Schmuller, 29-3-33, 269 I
Toscanini, 7-6-33, 298 D

N.

NAT. CRISISCOMITE.
Zie letter C, Crisiscomité

NAT. HULDEBETOON.
Zie Nederl., Huldebetoon

NATION. MINDERH., 7 AP
Geall.-Polen, 28-6-19, 6 AE
Geall.-Tsj. Sl., 10-9-19, 7 AP

NATRIUMLAMP.
Philips, 3-7-32, 171 C

NATUURKUNDE, 85 D.
Abs. Nulpunt, 25-5-29, 53 AS
Element 85, 11-11-31, 85 D
Roentgen, †, 11-2-23, 25 AD

NEDERBRAGT, DR. J. A.,
Comm. Danzig-Polen, 7-6-32, 162 A
Levensbeschr., 12-4-32, 140 N

NEDERLAND.
AALST, Dr. VAN, 5-6-34, 419 C
AARDAPPELEN, 6-10-32, 204 F
AARDAPPELMEEL, 134 D
Industrie, 24-3-32, 134 D
Steun industrie, 12-2-32, 115 B
AARDBEVINGEN, 48 G
Limburg, 14-1-28, 48 G
Maastricht, 24-2-25, 35 AG
AARDEWERK, 7-3-28, 48 AI
ACCIJNZEN, 205 F
Tabak, 4-5-22, 21 K; 19-12-24, 34 AH
Verhoogd, 8-3-32, 127 K
Vetten, oliën, enz., 8-10-32, 205 F
ACHTURENDAG, 31-10-19, 8 Q
48-URENWEEK, 1-10-20, 13 AE
ALETTA JACOBS, †, 10-8-29 54 AM
AMBTENAREN, 375 D
Min. besl., 23-10-33, 343 L

NEDERLAND (vervolg)
Regl. gewijz., 29-5-33, 293 C
Verboden organisaties, 31-7-33, 321 B; 30-12-33, 364 D; 25-1-34, 374 F
Verbod N.S.B., 27-1-34, 375 D
ALASTRIM-ZIEKTE, Aug. '29, 54 AF
AMSTELBANK, zie lett. A
AMSTERDAM, zie lett. A
ANTI-OORLOGSMANIFEST, 11-3-34, 393 L
ANTI-REVOL. WET, 17-6-20, 12 X
ANTI REV. PARTIJ, 3-4-20, 11 X
APOTHEKERSWET, 14-6-32, 164 G
ARBEID, DIRECT.-GEN., 27-8-32, 190 E
ARB.KRACHTEN, onvolw., 25-4-34, 407 B
ARBEIDSWET '19, 18-5-22, 21 S
ARNTZENIUS, †, 16-2-25, 35 AA
AUTOMOBIELEN, 398 E
Invoer, 28-3-34, 398 E
Statistiek, 1-11-32, 212 G
BACON,
Uitvoer, 15-4-32, 142 A
Zie Engeland, bacon
BANKBILJETTEN, 18-10-23, 27 AT
BANKGEHEIM, 29-12-32, 232 I
BANKWEZEN, 22-3-29, 53 S
BARENDRECHT, †, 14-7-24, 32 T
BAVINCK, Dr. H., †, 29-7-21, 17 AG
BEAUFORT, J. F. de, 28-12-23, 28 AD
BEELAERTS v. BLOKLAND, Jhr. Mr. F., 280 F
Min. Buit. Zaken, 30-3-27, 44 AT
Ontw. Conf., 15-4-32, 142 B
Raad v. State, 20-4-33, 280 F
Rapporteur, 7-12-27, 47 AC
Rede, 15-2-32, 117 K
BEERTA, 29-12-33, 363 E
BEGROOTING 1932,
Overzicht, 16-9-31, 76 A
BEGROOTING, 1933,
Overzicht, 21-9-32, 198 C
BEGROOTING, 1934,
Indien., 20-9-33, 333 A
BEGROOTING, MARINE, 8 AG
Verworpen, 12-12-19, 8 AQ
BEGROOTING O.-INDIE '32,
Overzicht, 13-11-31, 86 F; 23-1-32, 107 O
Tekort, '32, 243 E
BEGROOTING, O.-INDIE, '33
Overzicht, 11-5-32, 151 I
BEGROOTING, O.-INDIE '34,
Tekort, 19-11-33, 352 H
BEGROOTING SOC. ZAKEN, 29-9-33, 338 L
BEGROOTING,
Suppl. oorlogsbegr., 31-3-21, 16 C
BELASTING, 428 F
Belastingdruk '32—'33, 6-12-32, 220 G
Couponbel., 29-12-33, 363 G
Crisis-ink.bel., 8-2-34, 380 A
Doode hand, 30-6-34, 428 F
Gemeentefondsbel., 19-10-32, 207 F; 1-3-33, 258 B
Inkomstenbel., 8-7-32, 173 F
Omzetbel., 25-10-33, 344 B; 26-11-33, 354 C
Oorlogsonkosten, 6-2-20, 10 L
Oorlogswinst, 16-4-20, 11 AI; 10-6-20, 12 Q

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

NEDERLAND (vervolg)
Person.bel., 31-12-26, 43 AS
Rijwielbel., 28-6-24, 33 E; 15-12-27, 47 AI, 30-6-34, 428 F
Successiebel., 31-12-26, 43 AT
Venn.bel., 8-2-34, 379 H
Verdedig., 17-12-29, 55 AM
Vermogensbel., 1920—'31, 353 B
Vermogensbel., 8-7-32, 173 F; 1-3-33, 258 B; 21-2-34, 387 E
BELGIE, 350 A
Brood, 26-10-31, 83 B
Uitvoer, 19-5-32, 153 L
Verdrag van Ouchy, 4-8-32, 184 E
Verg. legers, 13-11-33, 350 A
Vluchtelingen, 27-7-20, 13 D
Vreedenburch, 13-9-19, 7 AR
BELG.-NED. BETR., zie lett. B
BELG. VERDRAG, 12-3-21, 15 AM
BENEDEN-MAAS, 4-5-32, 147 C
BENZINEBEL., 5-1-32, 100 I
BET.BALANS, 31-1-32, 110 A
BEURS- EN GELDMARKT, 77 Q
Effectenbeurs, 23-9-31, 77 Q
Geldsyndic., 23-9-31, 77 Q
BEVOLKING, 337 K
Geb.cijfer, 12-10-32, 206 A
Groote sted., 8-11-32, 213 F
Stand, 28-12-31, 98 L
Stand 1931, 20-1-33, 239 G
Statistiek, 28-9-33, 337 K
BEZUIN. COMM. WELTER, zie letter B
BIERVERBRUIK, 19-10-32, 207 E
BIESBOSCHPOLDER, 26-7-28, 50 AG
BINNENSCHEEPVAART,
Rijn en Maas, 5-12-33, 355 L
Vrachtverd., 5-5-33, 285 B; 3-5-34, 410 B
BIOSCOOPTRUST, 18-1-21, 15 L
BLOEMBOLLENBEDR., 200 H
Coll arb.overeenk., 2-3-32, 124 H
Export, 20-7-32, 181 C
Genootschap, 14-3-32, 129 E
Tsj.-Slowak., 26-9-32, 200 H
BOERENBETOOG., 12-2-32, 114 F
BOISSEVAIN, †, 31-1-22, 19 AF
BOLIVIA, 1-6-29, 54 B
BOLLAND, Prof., G. J. P. J., 115 C
Herdenking, 12-2-32, 115 C
Overl., 11-2-22, 20 C
BOSCH, P. TEN, †, 30-4-22, 21 G
BOTER, 201 B
Export, 1-6-32, 160 D
Uitvoer n. België, 27-9-32, 201 B
BOUWMEESTER, LOUIS, 36 AB
Onderscheiden, 22-11-23, 28 I
Overl., 28-4-25, 36 AB
BOUWVAK, 3-10-32, 204 B
BOYCOT DUIT. GOED., 16-5-33, 290 B
BREITNER, †, 5-6-23, 26 AA
BRIEL, DEN, 57 AP
Herdenking, 1-4-22, 20 AN
600 jaar, 24-7-30, 57 AP
BROOD, 211 D
Belgisch, 26-10-31, 83 B
Contingent., 28-10-32, 211 D
Kaarten, 5-7-20, 12 AP
BUITENL. STUDENTEN,
Beperking, 31-5-34, 417 B
BURGERL. STAND,
Wijz. voorschr., 26-5-34, 415 D
BIJLANDT, Mr., †, 5-7-24, 32 N
CANADA, 5-9-24, 33 M

NEDERLAND (vervolg)
CARDINAAL, Prof., †, 6-2-22, 19 AM
CHR.-SOC., 4-4-21, 16 H
CLEARINWET, 22-7-32, 182 A
COLIJN, Dr. H., 380 C
Anti-Rev. Partij, 3-4-20, 11 X
Min.-Pres., 26-5-33, 293 B
Photo, 288
Verkl. E. K., 8-2-34, 380 C
COLORADOKEVER, 146 I
Conferentie, 1-5-32, 146 I
Wering, 24-3-32, 134 A
COMENIUS, 22-1-29, 52 AD
COMITE v. JOOD. BEL., 10-3-33, 262 D
COMM. HERZIEN. HANDELSVERDR.,
Toelichting, 27-5-32, 158 D
COMMUN. PART., 12-4-24, 30 AP
CONTINGENTEERING, 277 C
Aardewerk, 22-7-32, 181 F
Boter, 22-7-32, 181 F
Brood, 28-10-32, 211 D
Comité tegen, 10-4-32, 140 G
K. B., 7-4-33, 277 C
Kousen, 27-8-32, 191 A
Naaigaren, 27-8-32, 191 A
Porselein, 31-5-32, 159 E; 22-7-32, 181 F
Rijwielbanden, 31-5-32, 159 E; 22-7-32, 181 F
Schoenwerk, 31-3-32, 137 A; 3-5-32, 147 A; 22-7-32, 181 F
Tafel- en servetgoed, 27-8-32, 191 A
Tapijten, 27-8-32, 191 A
Tricotgoed, 22-7-32, 181 F
Wol, halfw., 21-7-32, 181 F
COOL, WOUTER, †, 20-11-28, 52 L
COUPERUS, †, 16-7-23, 27 AO
CREMER, J. T., †, 14-8-23, 27 E
CRIMINALITEIT, 21-9-31, 77 A
CRISISACCOUNT.DIENST, 28-11-33, 354 L
CRISISARBITR., 10-11-33, 349 E
CRISISDIENST, 29-12-32, 232 H
CRISISINVOERWET, 17-11-33, 351 F
CRISISPACHTWET, verw., 10-2-32, 113 E
CRISISVARKENSW., 262 E
Inhoud, 25-7-32, 182 C
Merken, 11-3-33, 262 E
CRISIS-ZUIVELW., 159 A
Mengpercent., 31-5-32, 159 A
Tweede Kamer, 26-5-32, 157 D
Zie ook Menggebod
CUYPERS, Dr., †, 3-3-21, 15 AE
DANSGEVAAR, zie Drankwet
DECKERS, reis n. Indië 7-1-32, 102 B
DETERDING, 13-3-29, 53 L
DIAMANTINDUSTR., 202 C
Asscher, 12-2-20, 10 S; 8-10-31, 80 N
Douwesplan, 22-3-32, 133 D; 8-7-32, 173 E
Loonsverl., 1-10-32, 202 C
Verpl. n. Antw., 16-1-20, 9 AD
Werkeloosh., 15-1-32, 105 A
Werkverruiming, 19-4-32, 142 N
DIEPENBROCK, †, 5-4-21, 16 I
DIESELGEMAAL, 20-2-28, 48 AA
DISCONTO, 78 N
Verhoogd, 12-12-23, 28 S; 23-1-24, 29 P; 29-9-31, 78 N
Verlaagd, 18-7-22, 22 AW; 15-11-29, 55 AF; 16-1-30, 56 Q; 6-3-30, 56 AF; 24-3-30, 56 AM
Zie letter D, Discontokoersen
DJAMBI-OVEREENK., 1-7-21, 17 P; 24-12-21, 19 E
DOUWESPLAN, 22-3-32, 133 D
DRAADL. TELEF., 48 Q
Amerika, 30-1-28, 48 Q
Koningin H.M., 1-6-27, 45 AD 31-5-27, 45 AC
DRANKWET-WIJZ., 14-5-25, 36 AN; 12-2-32, 115 B
DUITSCHLAND, 234 E
Crediet, 8-4-20, 11 AD; 16-6-20, 12 U; 29-7-20, 13 F
Deviezenreg., 2-1-33, 234 E
Douaneverdr., m., 17-11-33, 351 L
Handelsovereenk., 26-11-25, 38 AN
Handelsverk., zie lett. D., Duitschl.,
Limburg Stirum, Mr., gezant, 9-4-27, 45 A
Steenkolen, 12-10-19, 8 I
Warenruil, 18-10-32, 207 A
DUMPING, 13-9-31, 75 F
DUURTEWET, 2-4-20, 11 T
ECHTSCHEID., 22-7-34, 437 C
ECON. INSTIT. v. d. MIDDENST. 4-4-32, 138 B
ECON. RAAD, 7-7-32, 172 A
ECON. TECHN. INST. TILBURG, 412 E
Benoem., 10-5-34, 412 E
Install., 26-6-32, 168 D
EC. VOORL.DIENST, 8-9-32, 193 H
EDEN, JAAP, †, 2-2-25, 35 V
EEDEN, F. v., †, 16-6-32, 165 D
EERSTE KAMER, 424 D
Ambten.wet, 17-11-33, 351 C
Colijn, Dr. H. verkl., 8-2-34, 380 C
Drankw., dansgev., 28-3-33, 269 H
Staatsinr. N.O.I., 19-4-29, 53 AF
Verdragen, 3-2-33, 245 G
Verkiezingen, 29-7-32, 183 I
Voorz., 22-9-32, 200 C
Vuurwapenwet, 6-7-32, 173 D
Woningwet, 17-6-34, 424 C
Zuiderzeefonds, 17-6-34, 424 D
Zie ook Tweede Kamer
EIERHANDEL, 26-1-32, 109 B
ELECTR.VOORZ., 25-9-33, 336 D
ENGEL., 15-8-22, 22 S
EVERWIJN, Mr., 9-7-21, 17 U
EYKMAN, Prof., †, 5-11-30, 58 AH
FAILLISSEMENTEN,
Overzicht, 1-12-31, 90 C; 19-1-32, 106 G; 14-1-33, 238 H; 12-2-34, 382 A
FAISAL, EMIR, 20-5-32, 155 A
FINLAND, 21-6-19, 6 AA
FRANKRIJK, 48 AL
Arbitr. verdr., 10-3-28, 48 AL
Leerstoel Holl. Cult., 12-2-21, 15 X
GEALLIEERDEN,
Rijnvaartverdr., 8-2-21, 15 W
GEDW. ARBEID, 3-2-33, 245 G
GEESINK, Prof., †, 23-1-29, 52 AH
GEESTEL. LEVEN, Zie lett. G
GELDBOETEN, 6-4-33, 376 G
GEM. FINANCIEN, 93 A
Crisissteun, 3-11-31, 84 C
Kasvoorsch., 11-12-31, 93 A
GENEESH. VREDESACTIE, 8-7-32, 173 G

NEDERLAND (vervolg)
GENEESK., Zie lett. G
GODSLASTERINGW., 4-11-32, 212 M
GOEDEWAAGEN, K. G., †, 31-8-24, 33 G
GOUDEN STAND., 6-5-33, 287 A
GRAAF, Mgr. J. J., †, 3-7-24, 32 K
GRAANCENTR., 28-9-33, 337 H
Zie ook Crisiswetten
GRAEFF, Jhr. Mr. A. C. de, Hitlerisme, 6-10-33, 339 C
GRIEKENL., 25-9-24, 33 X
GRINTEN, Prof. v. d., Overleden, 7-11-32, 213 E
GROENTEN, 4-1-33, 235 A
GRONINGEN, 13-5-24, 31 K
GRONDONDERZ., 27-2-28, 48 AG
GRONDWET, 29-12-22, 25 D
GROOTEGAST, 18-1-29, 52 AC
GULDEN, Zie Gouden Stand.
GIJZELING, 29-12-32, 232 K
HAMBURGER, Prof., †, 4-1-24, 28 AN
HANDELSBETR., 440 F
België, 1-3-32, 124 C; 21-2-34, 387 F
Chili, 22-12-31, 96 M
Denemarken, 30-7-34, 440 F
Frankrijk, 17-3-34, 395 I
Italië, 1-3-34, 390 H
Luxemburg, 19-5-32, 153 L; 21-2-33, 253 A
Portugal, 19-6-34, 427 B
Spanje, 16-6-34, 427 A
Tsj.-Slow., 26-1-32, 109 Z
Turkije, 3-2-33, 245 G; 9-3-34, 393 D
Z.-Afrika, 7-3-34, 392 D
Zwitserland, 9-8-32, 186 A
HEEMAF, Zie Verkeerssein
HEEMSKERK, Mr. Th., †, 12-6-32, 163 H
HEERENDIENST., 14-10-32, 206 B
HEUTZ, van, †, 13-7-24, 32 S
HEYERMANS, †, 23-11-24, 34 P
HILVERSUM, 4-3-24, 30 G
HONGARIJE, 63 I
Fondsen, 9-7-31, 63 I
Handelsverdr., 9-12-24, 34 AD
HOOGE RAAD, 279 L
Mr. Servatius, 18-4-33, 279 L
HOOGE RAAD v. ARBEID., 86 H
Aalberse, 14-11-31, 86 H
Geïnstalleerd, 14-2-20, 10 V
HOOGESCH. v. TOEGEP. WETENSCH., 3-4-32, 138 C
HOUTEN, Mr. †, 14-10-30, 58 W
HULST, 15-8-30, 57 AT
INSTIT. NEERL., 3-5-33, 284 H
IEPENZIEKTE, 24-9-32, 200 E
INDEXCYFERS v. d. GROOTH., 188 E
Aug.—Oct. '31, 6-11-31, 84 L
Over Juli '32, 17-8-32, 188 E
Over 1931, 19-1-32, 106 J
INDUSTRIALISATIE, 25-8-32, 190 A
INDUSTRIE,
Werkspoor, 12-2-32, 114 E
IN- EN UITVOER, 377 G
Baconuitvoer, 15-4-32, 142 A
België, Luxemburg, 19-5-32, 153 L
Bloemb., 20-7-32, 181 D
Boter, statist., 22-1-32, 107 C

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

NEDERLAND (vervolg)
Duitschl., 7-4-33, 277 C
Engel., 26-11-33, 354 B
Handelsbal., 29-12-31, 99 G
Ned.-O.-Indië, 28-9-33, 337 I
Overzicht Jan—Oct. '31, 23-10-31, 82 C
Overzicht 1932, 20-1-33, 240 B
Overzicht 1932—'33, 370 G; 371 D
Pootaardapp., 6-10-32, 204 F
Russ. hout, 3-2-34, 377 E
Schoenen, 6-2-32, 112 E
Statist., 2-2-32, 111 D; 20-7-32, 181 D
Stikstofmest, 21-1-19, 4 AF
Verdr. inz. verb., 14-9-33, 331 H
Ver. Staten, 11-4-33, 278 D
Vleeschinv., 12-1-33, 238 D
Veeteeltprod., 3-2-34, 377 G
Waarde 31, 19-1-31, 106 K
Wijninv., 21-3-32, 133 B
INFLATIE, Zie Goud. Stand.
INKOMENS, '31—'32, Zie Bel.
INTERPARLEM. UNIE, 2-2-33, 344 I
INVAL.- EN OUDERD.VERZ., Verdr. m. België, 28-2-33, 259 D
INVOERBEP., Zie Contingent.
INVOERRECHTEN, 229 G
Ontw. besch. landb. 1e Kamer, 17-12-31, 94 H
Ontw. besch. landb., 2e Kamer, 18-11-31, 87 G
Opcenten, 22-12-32, 229 G
Papier, 4-5-21, 16 AA
Sigaren, 25-10-22, 23 Z
Tabak, 4-5-21, 16 AA
Thee, 26-10-32, 210 B
INVOERRECHTEN DUITSCHL., Zie Duitschl.
INVOERVERGUNNINGEN, Zie Contingenteering
ITALIE, 284 H
Goes, Jhr. Mr., 4-7-27, 45 AU
Instit. Neerl., 3-5-33, 284 H
Ital. K. v. K., 11-3-21, 15 AL
JAARBEURS, 130 O
Opening, 15-3-32, 129 H
Overzicht, 19-3-32, 130 O
JACOBS, ALETTA, †, 10-8-29, 54 AM
JAPAN, 374 F
Arbitr. verdr., 20-4-33, 280 E
Overeenk., 25-1-34, 374 F
JEUGDRAAD, 11-6-20, 12 R
JEZUITEN-ORDE, Zie letter J
JOODSCHE H.B.S., 4-9-28, 51 L
JULIANAKAN., 7-5-34, 411 F
JUSTITIE,
Gerechtshof A'dam, 2-10-28, 51 Z
KAAS,
Friesland, 12-5-32, 152 G
KALFF, PROF., †, 3-9-23, 27 T
KAMERS v. ARB., 1-1-23, 25 G
KANKER, Zie letter G, Geneesk.
KAPTEYN, J. C., †, 19-6-22, 21 AE
KARNEBEEK, Jhr., †, 10-10-25, 38 S
KATOENINDUSTR.,
Zie Textielindustrie
KERKGENOOTSCH., 7-9-33, 329 F
KIESWETWIJZ., 385 A
Albarda, 20-4-22, 21 B
Eerste Kamer, 4-5-33, 385 A

NEDERLAND (vervolg)
Vrouwenkiesr., 10-7-19, 7 H
KLEEDINGINDUSTR., 28-1-33, 242 H
KLEI-INDUSTR. LIMBURG, 239 F
Conflict, 20-1-33, 239 F
Overeenst., 5-4-32, 139 C
KOFFIE, overz., 59 I
KOLKMAN, Mr., †, 19-2-24, 29 AI
KOLON. SCHOOL, 24-9-21, 18 H
KONINGIN, H.M.
Regeer.-jubil., 31-8-23, 27 P; 9-9-33, 330 D
KONINGIN-MOEDER, H.M., 426 G,
Herdenkingsf., 8-1-19, 4 I
Overl., 20-3-34, 396 E
Sociale Arbeid, 22-6-34, 426 G
KONINKLIJK ECHTPAAR, 25-jar. echtvereen., 7-2-26, 39 AQ
KON. HOLL. LLOYD,
Zie letter K
KON. MIL. ACAD., 17-10-28 51 AG
KORTINGSWET, 17-3-32, 130 C
KREUGER, NED. BEL., 4-1-33, 235 B
KROELLER, A. G., 22-9-21, 18 F
KRUISERBOUW,
Zie Leger, Vloot, Luchtmacht.
KRUSEMAN, Mr. J., 2-10-28, 51 Z
KUENEN, Prof., †, 25-9-22, 22 AS
KUNSTZIJDE, 22-1-32, 107 D
KUYPER, Dr. A., †, 8-11-20, 14 K
LANDBOUW EN VEET., 377 G
Tarwe, 19-5-21, 16 AO
Veestapel, 1-9-33, 328 E
Veeteeltprod., 3-2-34, 377 G
Zie ook Crisiswetten
Zie letter F, Friesland
LANDB.CRISISW., 1933, 440 B
Inhoud, 5-5-33, 285 D
Wijziging, 27-7-34, 440 B
LANDSTORM, (Bijz. Vrijw.), Wetsontwerp, 29-8-32, 191 E
LAREN, 408 B
Uitzetting, 27-4-34, 407 C
Vliegen, 29-4-34, 408 B
LEDERINDUSTR., 22-1-34, 373 B
LEENINGEN, 399 E
Conversie, 1-12-32, 220 C
Conversie 5 %, 1-2-33, 244 E
Gemeenten, 29-3-32, 135 C
Indische, 29-12-21, 19 H
Leeningsontw., 13-2-32, 117 F
N.-Ind. Dollarleen., 25-2-34, 389 B
Ned.-Ind. £-leen., 15-3-33, 263 D
Spoorweg, 13-1-22, 19 V
5% 350 mill., 7-1-19, 4 G
450 millioen, 29-1-20, 10 C
300 millioen, 16-2-22, 20 H
350 millioen, 19-12-22, 24 AP
5% 186 mill., 11-3-32, 128 C
900 mill., 31-3-34, 399 E
LEENINGSFONDS 1914, Verh. begroot. 1931, 29-12-32, 232 H
LEERPLICHTWET, 13-10-21, 18 M
LEEUWEN, Prof. v., †, 21-7-24, 32 W
LEEUWEN, Mr., 6-9-30, 58 E
LEGER, VLOOT EN LUCHTM., 383 C
Belg. leger, 13-11-33, 350 A
Bezuin., 9-8-32, 186 I
C. A. M. B. O., 1-3-33, 260 B

NEDERLAND (vervolg)
Legersterkte, 1-1-20, 9 L
Luchtaanv., 16-2-33, 283 C
Milit. gezag, 6-6-33, 298 B
Milit. uitg., 12-11-33, 349 H
Milit. vereen., 19-4-33, 280 D
Roëll, Jhr. W., 5-4-32, 138 K
Staatscomm., 14-9-33, 332 B
LEIDSCHE STADHUIS, 12-2-29, 52 AS
LELY, Dr., C., †, 22-1-29, 52 AE
LETLAND, 4-4-25, 36 I
LEVENSVERZEK.WET, 28-4-21, 16 X
LIMBURG, KLEI-INDUSTR.,
Zie Nederl., Klei-industr.
LINTHORST HOMAN, Mr. J. T., †, 27-5-32, 158 F
LINTHORST-HOMAN-KAN., 2-9-26, 42 AC
LOBO, ECHTPAAR, †, 9-9-26, 42 AF
LOEFF, Mr., †, 10-7-21, 17 V
LOONEN, 373 G
Coll. Arbeidsovereenk., 23-1-34, 373 G
Spoorwegen, 26-1-34, 375 B
Verlaging, 19-5-32, 153 I
Zie ook salarissen.
LORENTZ, †, 4-2-28, 48 T
LOUDON, Jhr., 44 K
Buitengew. Gezant, 4-1-19, 4 D
Gezant Parijs, 24-5-19, 6 L
Zw.-Poolsche verz.comm., 14-1-27, 44 K
LUCHTBESCHERMING, 400 C
Commissie, 5-5-32, 148 B
Eerste Kamer, 16-2-34, 383 C
Luchtdoelgeschut, 3-4-34, 400 C
LUCHTVAART, 61 C
Postvliegtuig Indië, 22-1-29, 52 AF
Vliegveld te Eelde, 23-5-31, 61 C
Zie letter L., Luchtvaart
LUCHTV.SCHOOL, 5-7-27, 45 AV
LUXEMBURG, 253 A
Handelsverdr., 21-2-33, 253 A
Reg. uitvoer, 19-5-32, 153 L
Verdr. v. Ouchy, 4-8-32, 184 E
MAAS-WAAL-KAN., 27-10-27, 47 H
MARCHANT, Mr. A. P., 26-5-33, 293 B
MARGAR.-UNIE, 2-9-29, 54 AP
MAUHS, ELSE, 8-3-34, 392 F
MEESTER, DE, †, 28-12-19, 9 G
MEESTER, J. de, †, 16-5-31, 61 A
MELK,
Zie Crisiszuivelwet
MENGELBERG, Dr. W., 1-1-27, 44 A
MENGELBERG, Dr. R., 2-5-25, 36 AC, 13-7-32, 179 H
MENGGEBOD, 159 A
Wetsontw., 23-4-32, 144 D
Wetsvoorst., 25%, 31-5-32, 159 A
MESSCHAERT, †, 10-9-22, 22 AD
MILIT. ZAKEN,
Zie Leger, Vloot en Luchtmacht
MINISTERIE, 425 A
Beelaerts v. Bl., 30-3-27, 43 AT
Colijn, 4-8-25, 37 AH
Colijn-Aalberse, 1-6-33, 294 G
Colijn, Crisis-Kab., 26-5-33, 293 B
Colijn, reg.verklar., 31-5-33, 294 D
Geer, de, 8-3-26, 40 G
Ontslagaanvrage, 25-4-33, 282 I

NEDERLAND (vervolg)
Pop, min. oorl., 2-4-20, 11 V
Ruys de Beerenbrouck, Min. v. Marine, ad interim, 19-2-19, 5 O; 18-9-22, 22 AL; 7-8-29, 54 AI
Slotemaker de Bruïne, 10-6-33, 304 B
Sociale Zaken, 10-6-33, 304 B
Steenberghe, Mr. M. Ph. 25-1-34, 425 A
Verschuur, Mr., 17-4-34, 405 A
MOBILISATIESLACHTOFF, 29-12-32, 232 G
MOORDZAAK ESCHAUZIER, 5-4-33, 276 A
MOORDZAAK MAJELLATOREN, 1-7-32, 170 F
MOTIES, Zie Eigennamen
MOTORRIJTUIGEN, 398 E
Invoer 1933, 28-3-34, 398 E
Stat. 1-11-32, 212 G
MUIDER TOL, 17-11-28, 52 K
MUITERIJ, Zie Ned. O.-I., Muiterij
MUSSERT, Ir. A. A., 390 B
Ontslag, 28-2-34, 390 B
Zie ook Nat. Socialisme
MUZIEKAUTEURSRECHT, 183 H
Auteurswet, 10-2-32, 114 K
B.U.M.A., 28-7-32, 183 H
MIJNBEDRIJF, 372 F
Arbeiders, 25-10-33, 344 C
Arb. aantal, 18-1-32, 105 L
Prod., 19-1-34, 372 F
NAT. CRISIS COMITE,
Zie Crisis-Comité, letter C
NAT. HULDEBET. H.M. KON., 9-9-33, 330 D
NAT. OPERA, 1-11-23, 27 AW
NAT.-SOC., A.P., 30-12-31, 99 K
NAT.-SOC., 393 B
Defensie, 12-3-33, 262 H
Milit. organ., 9-3-34, 393 B
Mussert, 28-2-34, 390 B
Regeer., 12-2-34, 381 I; 21-2-34, 387 A
R.K. Kerk, 11-2-34, 381 H
Verb., v. ambten., 9-1-34, 367 B
Verg., 5-1-34, 366 F
Vorming, 30-6-32, 169 D
NAT. VERMOGEN, 29-2-32, 123 A
NEDERBRAGT, Dr., Zie Nederbragt
NED. BANK, 430 A
Beaufort, J. F. de, 28-12-23, 28 AD
Directie, 2-7-34, 430 A
Gouden Stand., 6-5-33, 287 A
Jaarverslag 1931—'32, 27-6-32, 168 G; 28-6-32, 169 B
Jaarverslag, 1933—'34, 12-6-34, 421 F; 12-6-34, 422 A
Pondenverlies, 25-5-32, 157 F; 17-6-32, 166 B
Positie Gulden, 29-9-31, 78 S
Zie ook Discontokoersen
NED.-BELGIE-LUXEMB. VERDR., 21-2-33, 253 A
NED. CENTR. INST., 18-10-32, 207 A
NEDERL.-CURACAO,
Commissie, 19-3-34, 396 B
NED. DELEG. ONTW. CONF., Zie Genève
NED. FABRIKAAT, 25-3-32, 134 F
NED. HANDEL MIJ., 419 C
Aalst, Dr. v., 5-6-34, 419 C
100-jar. bestaan, 29-3-24, 30 AF

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

NEDERLAND (vervolg)
Verslag 1931, 8-6-32, 162 D
Verslag 1933, 1-6-34, 419 A
NED. MIJ. VOOR N. EN H., 23-6-27, 46 G
NED. VER. van FOTOGRAMMETRIE, 7-7-32, 172 C
NED. VER. v. INTERN. RECHT, 28-4-34, 412 B
NED. VER. v. SPOOR- EN TRAMPERSONEEL, 17-4-32, 142 G
NED. ZUID-AMER. INSTIT., 25-1-33, 242 G
NIENHUYS, J., †, 27-7-27, 46 K
NOLENS, MGR., 27-8-31, 72 F
NOLTHENIUS, H., †, 8-6-29, 54 G
NOORD-HOLL. KAN., 13-12-24, 34 AF
NOORD-HOLL. LANDBOUW, 6-7-32, 172 B
Zie ook Ned., Landbouw
NOORD-ZEE VISSCHERIJ, 1-3-32, 124 F
N.V.V., Zie S.D.A.P.
NIJMEGEN, 25-8-30, 57 AW
NIJPELS, †, 28-1-29, 52 AK
OESTERS, AFZET, 22-1-34, 373 E
OLYMP. STADION, 18-5-27, 45 W
OMZETBEL., Zie Belastingen
ONAFHANK. SOC PARTIJ, 28-3-32, 135 B
ONDERN. RAAD v. NED.-INDIE, 28-10-33, 345 F
ONDERWIJS, 345 C
Aant. stud., 26-9-32, 200 L
Ac. Lich. Opv., 14-9-32, 196 N
Buitengew. Lager, 31-12-31, 99 O
Hoogesch. Toegep. Wetensch., 3-4-32, 138 C
Inst. Syst. Theolog., 19-5-32, 154 A
Klasse stat., 18-12-31, 94 M
L.O.wet, 30-6-20, 12 AI; 27-6-24, 32 D; wijzig. 30-12-32, 233 H
Leerplichtwet, 27-6-24, 32 D
Leidsche Univ., 1-2-32, 110 F
Natuurwetensch., 11-5-32, 151 D
Stat., 27-10-33, 345 C
Uitgaven, 4-8-33, 322 E
Veeartsenij, 9-12-21, 18 AR
Wet M.O., 1-9-20, 13 S
ONDERW. BUITENL., Wering, 15-9-33, 332 E
ONKERKELIJKH., 7-9-33, 330 A
ONLUSTEN, 16-7-34, 435 B
ONNES v. NYENRODE, 430 B
Overzicht, 2-7-34, 430 B
ONTWAPENING, 110 H
Petitionnement, 12-9-31, 75 A
S.A.I. en I.V.V., 1-2-32, 110 H
ONVOLW. ARB.KRACHTEN, 25-4-34, 407 B
OOSTENR. VOLKENB.LEEN., 408 D
Eerste Kamer, 10-1-34, 370 A
Ned. deelnem., 15-9-32, 196 K
Uitbet., 28-4-34, 408 D
OPENB. ORDE, WET, 19-7-34, 436 C
ORANJEBOEK, 8-11-22, 23 AQ
ORANJEFEESTEN, 288 C
H.M. de Koningin, 9-5-33, 288 C
Herd. A'dam, 23-4-33, 281 F
Leidsche Univers., 7-1-33, 237 A
Nat. Hulde, 17-4-33, 279 G

NEDERLAND (vervolg)
ORG. VERBOD MIL. AMBTEN., Beschrijving, 25-2-33, 254 G
Zie ook Leger en Vloot
OSLO-CONVENTIE,
Eerste Kamer, 16-12-31, 94 G
Zie ook letter C, Conv. v. Oslo
OUCHY-VERDRAG,
Wetsontw., 24-11-32, 217 F
Zie verder onder Verdrag van Ouchy.
OVERH.DIENST, PERS. in, 172 E
48-urige werkweek 29-7-22, 22 F
Congres 6-7-32, 172 E
Sal.verl., 12-11-31, 86 A
Salarisverl., 11-2-32, 114 D
OVERSTROOMING, 4-1-25, 35 A
PAARDEN, 8-3-32, 127 M
PACHTWETTEN,
Zie Crisispachtwet
PALLACHE, I., †, 1-12-26, 43 AB
PALM, GEN. v. d., 13-11-25, 38 AF
PASPOORTTAR., 5-1-24, 28 AR
PENSOENEN, 363 F
Korting, 29-12-33, 363 F
Verhooging, 2-4-20, 11 U
PENSIOENWET, 29-12-32, 232 D
PERSON. IN OVERH.DIENST,
Zie Overheidsdienst
PETROLEUM, 1-7-21, 17 P; 24-12-21, 19 E
PHILIPS, Zie letter P
PISUISSE, †, 26-11-27, 47 AA
PLUIMVEE, 23-7-31, 65 F
POKKEN, 54 AF,
Nederland, Aug. '29, 54 AF
Voorz.maatr., 5-2-20, 10 I
POLEN, 358 D,
Engelbrecht, 30-12-26, 43 AR
Handelsverdr., 30-5-24, 31 T
K. v. Kooph., 2-11-33, 347 F
Tariefaccoord, 11-12-33, 358 D
POOLMAN, †, 22-5-25, 36 AT
POOTAARDAPPELEN, Zie Aardappelen.
PORTUGAL, 35 D
Haersma de With, Jhr. Mr., 6-1-25, 35 D
Handelsverdr., 24-8-23, 27 M
POSTCHEQUE- EN GIROD., 29 U
100.000 st. rek., 12-4-23, 26 H
Rente, 29-1-24, 29 U
Toestand, '21—'22, 15 C
POSTERIJEN, Zie P.T.T.
PRINSES JULIANA, H.K.H., 88 D
Nat. Crisis Com., 21-11-31, 88 D
Promotie, 31-1-30, 56 V
PRINS HENDRIK, Z.K.H.
Overl., 3-7-34, 430 F
PROT. VOLKSP., 24-12-25, 39 K
PSYCHOPATHENWET,
Wijziging, 21-4-33, 280 G
P.T.T., staking, 5-10-20, 13 AK
QUERIDO, †, 5-8-32, 186 A
RAAD VAN STATE, 19-4-33, 280 F
RADIO, 293 G
Idzerda-Radio, 1919, 3 AK
Indië, 1-8-25, 37 AE
Kootwijk, 18-1-23, 25 V; 16-2-29, 53 A
Noordwijk, 10-11-28, 52 H
Phohi, 24-12-32, 231 C
Polit. Uitz., 11-5-33, 288 G
Raad, 29-1-29, 52 AL

NEDERLAND (vervolg)
St. Bavo, 16-4-24, 30 AT
Uitvoer, 30-5-33, 293 G
Verkeer, 23-2-28, 48 AE
Zie ook Ned. O.-Indië
RAPPORT IDENBURG, 20-2-34, 385 C
RECHTBANKEN, 351 E
Opheffing, 9-2-33, 247 H
Opheffing, 17-11-33, 351 E
RECHTERS, 51 Z
Mr. Kruseman, 2-9-28, 51 Z
REDDINGSDIENST, 16-1-29, 52 Z
REG.PERSDIENST, 7-7-32, 173 A
REVOLUTIONN. IN VERTEG. LICHAMEN
Comm. in est., 19-2-34, 385 B
RINK, COMM., 30-9-22, 23 A
ROELL, JHR. J. A., †, 10-7-24, 32 Q
ROEMENIE, 16-3-24, 30 S
R.K. STAATSPARTIJ
Verkiez. 1933, 23-11-32, 217 E
ROTTERDAM, zie lett. R
ROYAARDS, Dr. W.
Overl., 25-1-26, 52 AI
RUSLAND, 381 D
Bureau Holland, 8-2-34, 381 D
Handel, 8-8-33, 324 A
Ned. Banken, 13-1-19, 4 R
Voorl. ov., 24-1-34, 373 H
RUYS DE B., zie Tw. Kamer
RIJKSMIDDELEN
Opg. 1932, 21-1-34, 372 H
Zie ook Staatsfinanciën
RIJKSPERSONEEL, zie Pers. in Overheidsdienst
RIJKSSUBSIDIE, 401 B
Gemeenten, 5-4-34, 401 B
RIJNVAART, 28-2-33, 255 C
SALARISSEN, 351 C
Ambt. wet, 17-11-33, 351 C
Korting, 20-12-32, 229 Z
Verlaging, 11-2-33, 248 C
SAVORNIN L., †, 11-6-24, 31 AN
SCHATKISTPAPIER, Zie Staatsfin.
SCHEEPSBRAND, 14-11-32, 215 I
SCHEEPVAART, 200 A
Denemarken, 1-11-31, 83 L
Holl.-Zd. Afr. Lijn, 19-5-21, 16 AN
Maas-Waal-kanaal, 21-1-32, 107 B
Opgel. schepen, 22-9-32, 200 A
Opgel. tonn., 16-1-32, 105 F
Rijn, Maas, 5-12-33, 355 L
Schepen vrijgeg., 19-1-19, 4 AB
Steun ontv., 22-7-32, 181 L
SCHELTEMA, ADAMA VAN, †, 6-5-24, 31 E
SCHERMEN, 30-10-22, 23 AH
Zie ook letter S
SCHEVENINGEN, 23-4-31, 60 AD
SCHILDERKUNST
Bosch, 10-2-32, 114 I
H.M. De Koningin, 17-2-32, 118 M; 9-12-32, 221 F
SCHMULLER, A., †, 30-3-33, 269 I
SCHOENINDUSTRIE, 31-3-32, 137 A; 3-5-32, 147 A
SCHULDEN VAN RIJK, PROVINCIE EN GEMEENTEN
Overzicht 1924—'34, 402 A
S. D. A. P. 403 D
Congres, 28-3-21, 16 A
Dagbl. verb., 6-2-33, 247 B
Massameeting, 19-9-26, 42 AM
N.V.V. congr., 14-4-34, 403 D
N.V.V. ledental, 12-4-34, 403 C

NEDERLAND (vervolg)
N.V.V. uitk., 12-5-32, 152 B
Oudegeest, 17-12-27, 47 AL
Paaschcongres, 26-3-32, 135 A; 3-4-34, 400 B
Raadsleden, A'dam, 2-6-32, 160 H
Troelstra, Nov. '18, 3 T
Vliegen, 16-2-25, 35 AB
SEGERS, Mr. C. O., †, 27-2-33, 255 A
SERVATIUS, Mr., 18-4-33, 279 L
SIAM, 8-6-25, 37 G
SIGAREN, SIGARETTEN, TABAK
Verbruik, 1924-33, 26-6-34, 427 F
SIMONS, Dr. L., †, 11-6-32, 163 E
SOCIALE WETGEVING
Kosten 1932, 3-3-32, 124 I
SPANJE, 25-12-21, 19 F
SPELLING NED. TAAL
Regeling Onderwijs, 10-7-34, 434 B
SPINOZAHUIS, 22-2-27, 44 AD
SPOORWEGEN, 376 D
El. Treinen, 1-7-27, 45 AQ
Gend & Loos, 26-7-27, 46 I
Leening, 26-2-32, 123 C
Loonsverlag., 10-6-32, 163 F; 26-1-34, 375 B
Materiaal, 20-5-32, 155 G
Naasting, 1-1-34, 351 D
Opbrengst, 1933, 376 D
STAATSFINANCIEN, 248 F
Daling Rijksmidd. '32, 239 D
Financ. toestand, 14-2-33, 248 F
Invoerrechten, 15-9-31, 75 N
Nat. Schuld, 16-9-31, 75 N
Overzicht, 16-9-31, 76 C
Schatkistpapier, 21-3-32, 133 C
STAATSMIJNEN, 26-9-22, 22 AU
STAATSSCHULDEN, 414 C
Nota, 1-12-32, 220 B
Stat., 11-3-32, 128 G
Stat., 18-4-34, 405 D
Stat., 24-5-34, 414 C
STAKING, 42 N
Heemaf, 19-8-26, 42 N
Metaalbewerkers, 16-4-19, 5 AP
Sig. bedr., 2-10-22, 23 D
Textielindustrie, zie Textielconflict en Textielindustrie
Werkspoor, 8-5-24, 31 G
STATEN-GENERAAL, 287 D
Opening, 20-9-32, 197 G
Sluiting, 6-5-33, 287 D
STEENDRUKKERSBEDRIJF
Opz. Coll. Arb. overeenk., 20-1-32, 106 Q
STEENINDUSTRIE, 152 I
Beperking, 19-12-31, 95 C
Stopzetting, 13-5-32, 152 I
STEENKOOL, 393 K
België, 3-9-31, 73 L; 15-9-32, 196 O
Duitschland, 12-10-19, 8 I
Groenlo, 12-1-27, 44 G
Hupsel, 16-2-26, 40 A
Italië, Cont., 11-3-34, 393 K
Zwitserl. uitv.n., 24-10-33, 343 G
STEUNCOMITE, 19-2-29, 53 B
STEUNREGELING
Herziening, 4-10-33, 338 C
STORK, IR., 13-3-29, 53 M
STORMRAMP, 10-8-25, 37 AL
STRAPERLO
Minist. schrijven, 23-10-33, 343 F
STROOCARTON-INDUSTRIE,
Confl. geëind., 28-4-32, 145 F

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

NEDERLAND (vervolg)
SUIKER, 233 D
Maatreg., 30-12-32, 233 D
Productie., 23-1-32, 107 I
SWEEPSTAKELOTEN, 8-3-32, 127 H
TABAK
Zie Ned. O.-I.
Wet, 16-2-22, 20 I
TANDHEELK., 15-6-32, 165 C
TARIEFBESTAND
Opzegg., 5-9-33, 329 B
Zie verder letter T
TARWEWET '31, 248 G
Beperk. bouw, 3-10-32, 204 A
Maalpercent., 14-2-33, 248 G
Mengpercent., 10-2-33, 247 I
Prijs, 6-6-32, 161 K
TEXTIELCONFLICT, 138 L
Einde, 4-4-32, 138 L
Geëind. gedeelt., 30-3-32, 136 F
Staking, 12-12-31, 93 N
Uitk. stakers, 2-12-31, 90 G
TEXTIELINDUSTRIE, 249 B
Katoen, 17-9-32, 197 D
Loonsverl., 26-10-32, 207 H
Overzicht, 24-12-31, 98 A
Stak. Almelo, 14-2-33, 249 B
Toestand, 18-11-32, 216 D
THORN PRIKKER, J., †, 7-3-32, 126 H
TOL OPGEH., 17-11-28, 52 K
TOONEEL, 392 F
Chrispijn Sr., jubil. 10-4-24, 30 AO; overl., 31-10-26, 43 N
Mann-Bouwmeester, 26-10-26, 43 K
Mauhs, Else, 8-3-34, 392 F
Royaards, Dr. W., †, 25-1-29, 52 AI
TRANSFER-MORATORIUM, Zie Duitschland
TREUB, PROF., †, 7-4-20, 11 AB
TROELSTRA, zie S.D.A.P.
TROELSTRA-OORD, 13-8-27, 46 R
TROONREDE, 16-9-19, 7 AV; 20-9-32, 197 G; 19-9-33, 332 H
TROP. VLINDERS, 4-2-32, 111 H
TSJECHO-SLOWAKIJE, 112 E
Handelsverdr., 21-1-23, 25 X
Schoenen, 6-2-32, 112 E
TUBERCULOSE, 5-11-31, 84 K
TUINBOUW, 387 I
Export, 12-2-32, 117 A; 1-9-32, 192 H
Steun, N.-H., 1-7-32, 172 B
Steun, 22-2-34, 387 I
TURKIJE, 245 G
Arbitr. verdr., 17-4-32, 142 K
Handelsverdr., 16-8-26, 42 L
Scheepv. verdr., 3-2-33, 245 G
Vriendsch. verdr., 16-8-24, 32 AQ
TUYLL VAN S., †, 13-2-24, 29 AE
TWEEDE KAMER, 428 F
Colijn, reg. verkl., 3-6-33, 296 B
Conv. Ind. Dollarl., 25-2-34, 389 B
Doode hand, 30-6-34, 428 F
Fock, Mr., 30-9-20, 13 AD
Koolen, Mr., 21-9-22, 22 AN
Muiterij, 8-2-33, 256 B
Ondern. overeenk., 28-6-34, 428 E
Onderwijzeres, Huwende, 9-6-34, 421 A
Ontbinding, 15-2-33, 251 A
Regl. v. Orde, 14-2-34, 383 B
Ruys de B., 17-9-25, 38 K; 22-9-26, 42 AO; 31-5-33, 294 E

NEDERLAND (vervolg)
Rijwielbelasting, 30-6-34, 428 F
Samenst., 26-5-33, 282 K
Schadeloosst., 30-11-22, 24 S
Schaik, Mr. van, 19-9-29, 55 E
Stud. buitenl., 15-9-33, 332 E
Unif. verbod, 15-9-33, 332 D
Verkeersfonds, 30-6-34, 428 F
Verkiezingen, 3-7-29, 54 Q; 26-4-33, 282 K
Voorz., 22-9-32, 200 C
Voorz. gek., 20-9-33, 336 A
Winkelsl.wet, 27-5-34, 415 E
Woningwet, 5-3-34, 391 D; 13-3-34, 394 D
TYPHUS-EPID., Sept. '25, 38 B
UITVOER, zie In- en Uitvoer
UNIE UTR. herd., 22-1-29, 52 AG
UNIFORMVERBOD, 15-9-33, 332 D
UNIVERSITEITEN, zie Onderwijs
VAKBEWEGING, 350 C
Graf. bedr., 24-12-22, 25 A
Jaarstat., 8-12-31, 91 I
Omvang, 1-1-32, 207 G
Omvang, 1-1-33, 350 C
VEENBEDRIJF
Loonconflict, 18-5-32, 153 H
VEENBRANDEN, 4-5-28, 49 T
VEENDAMMER HYP. BANK, 4-7-29, 54 R
VEETEELT, zie Landb. en Veeteelt
VENEZUELA. herst., 29-1-21, 15 R
VENING MEINESZ, PROF., 26-9-32, 200 I
VERDRAG VOORKOM. OORLOG 6-4-33, 276 E
VER. T. BESTUD. PLANHUISH. SOVJET-UNIE, 27-5-32, 158 E
VER. VOLKENBOND EN VREDE, 28-1-27, 44 O
VER. STATEN, 32 AT
Everwijn, Mr., 9-7-21, 18 U
Verdrag, 22-8-24, 32 AT
VERKEERSONGEVALLEN
Overzicht 1932, 374 D
VERKEERSSEIN, 6-3-32, 126 E
VISSER, Dr. J. TH. DE, †, 14-4-32, 141 G
VISSCHERIJBEDRIJF, 373 E
Einde confl., 11-7-33, 311 B
Haringvissch., 29-12-32, 232 E
Monument, 26-9-22, 22 AV
Oester-afzet, 23-1-34, 373 E
Staking, 3-1-33, 234 G
Vaartuigen, 11-5-32, 151 F
Verschuur, Min., 17-12-32, 228 C
VLEESCHINV., 12-1-33, 238 D
VLIEGEN, W. H., zie letter V
VLISSINGEN, 17-4-31, 60 AB
VOETBAL
Feyenoord, 8-6-24, 32 AF; 13-5-28, 49 W
VOLKSTELLING, 18-4-21, 16 S
VOLLGRAF, PROF., †, 6-2-20, 10 N
VONDEL HERD., 6-2-29, 52 AQ
VOORST TOT VOORST, J. J. G. BARON VAN, 59 O
Overleden, 17-1-31, 59 O
Voorz. E. K., 10-9-24, 33 Q; 10-9-27, 46 AO
VREDESPALEIS, 4-9-20, 13 V
VREEMDELINGEN, 421 B
Aantal, 20-12-19, 9 C
Arbeid in loond., 22-5-34, 413 I
Rechteloosheid, 10-4-34, 402 F

NEDERLAND (vervolg)
Uitzetting, Min. circ., 11-6-34, 421 B
VRIJHEIDSBOND, 411 H
Congres, 4-4-32, 138 E
Fock, Mr. D. voorz., 8-1-27, 44 E
Geconstit., 16-4-21, 16 Q
Jaarverg. 8-5-34, 411 H
Partijverg., 14-10-33, 341 G
Vrouwengroep, 20-3-21, 15 AQ
VRIJW. LANDSTORM, 1-3-22, 20 T
VUURWAPENWET, 173 D
Eerste Kamer, 6-7-32, 173 D
Wijziging, 21-9-31, 77 I
WEERBAARH.ORGANISATIES
Verbod v. milit., 3-2-33, 245 E
WELTER
Zie Bezuinigingscomm., letter B
WERELDOORLOG
Schepen vrijgegeven, 5-2-19, 4 AS
WERKFONDS 1934, 430 C
Commissie, 27-3-34, 397 B
Eerste Kamer, 1-7-34, 430 C
Install., 6-4-34, 401 E
WERKLOOSHEID, 396 A
Motie v. d. Tempel, 16-11-22, 24 B
Omvang, 27-8-32, 199 A; 26-3-32, 144 C; 17-7-32, 180 C; 27-8-32, 199 A; 2-10-33, 338 B; 29-10-33, 346 B; 3-12-33, 355 K; 6-2-34, 378 D; 10-2-34, 396 A
Overzicht, 30-7-32, 188 C; 18-11-32, 216 C; 26-11-32, 231 B
Stat. 1929-31, 15-3-32, 129 K
Vermind., 21-4-33, 280 I
WERKLOOSHEIDSVERZEK.
Overzicht, 4-3-34, 391 A
WERKLOOZENSTEUN, 347 B
Commissie, 8-10-32, 205 B
Kosten '30, 13-10-31, 81 C
Overzicht, 3-8-32, 184 C; 31-8-32, 192 F
Wekel. bedrag, 1-11-33, 347 B
WERKTIJDENBESL. WINKELS
Zie Winkelsluiting
WERKVERSCHAFFING
f 60 mill., 22-3-34, 397 B
WETGEVING, 280 G
Apothekerswet, 13-6-32, 164 G
Arb.geschillenwet, 27-10-22, 23 AF
Bioscoopwet, 19-5-26, 41 C
Boschwet, 1-8-22, 22 H
Erfopvolging, 18-10-22, 23 S
Huurcomm.wet, 1-4-21, 16 D
Huurwetten, 10-10-22, 23 L
Jachtwet, 28-6-23, 26 AG
Kinderrechter, 24-5-21, 16 AU
Leeningw. 1914, 22-10-26, 43 F
Leerplichtwet, 27-6-24, 32 D
Levensverzek.wet, 28-4-21, 17 X
L. O. wet, 27-6-24, 32 D
Ongevallenwet, 28-3-28, 48 AT
Openbare Orde, 19-7-34, 436 C
Psychopathenwet, 5-3-25, 35 AO; 21-4-33, 280 G
Schoenenwet, 16-6-24, 31 AS
Stoomwet, 25-10-22, 23 AA
Strafvordering, 13-1-21, 15 I
Vaccinatiewet, 30-9-29, 55 L
Vlootwet, 28-10-30, 58 AB
Vrouwenkiesrecht, 3-12-21, 18 AK
Winkelsluiting, 27-7-34, 440 A
Ziektewet, 1-1-33, 234 D
WIERINGERMEERPOLD., 393 A
Joodsche Kol., 9-3-34, 393 A
Ontst., 23-5-32, 156 G

NEDERLAND (vervolg)
Prinses, 25-5-32, 157 A
WILHELM.BRUG, 18-5-32, 142 L
WINKELSLUITING
Kon. Besluit, 23-3-32, 134 K
WINKELSLUITINGSWET
Wijz. 27-7-34, 440 A
WOLNIJVERHEID, 22-11-33, 353 A
WONINGBOUW
Rapp. Comm. Vliegen, 2-3-32, 124 E
WIJN
Verbruik 1929-31, 19-10-32, 207 E
WIJSBEGEERTE, 395 A
Bolland-herd., 12-2-32, 115 C
Herd. 25-j. best., 13-10-31, 80 I
Kant Gesellsch., 15-3-34, 395 A
IJMUIDEN
Noordersluis, 29-5-30, 57 M
Visscherij, zie Ned., Visscherijbedr.
IJSELBRUG, 15-1-30, 56 P
ZAAYER, DR. J., †, 21-12-25, 39 I
ZEVEN PROVINCIEN, zie Ned. O.-I., Muiterij
ZIEKTEWET, 1-1-33, 234 D
ZOMERTIJD, 23-3-22, 20 AG; 26-10-22, 23 AE
ZOUTINDUSTRIE, 345 E
Concessie, 28-10-33, 345 E
Cijfers, 14-2-32, 117 L
Groenlo, 2-11-26, 43 Q
Winterswijk, 3-5-22, 21 I
ZUID-AFRIKA, 7-3-34, 392 D
ZUID-BEVELAND, 31-5-34, 418 B
ZUIDERZEERAAD, 19-2-29, 53 C
ZUIDERZEESTEUNWET, Tw. Kamer, 13-2-32, 117 E
ZUIDERZEEWERKEN, 424 D
Kosten, 19-9-31, 76 F; 27-7-32, 210 C
Nwe namen, 20-9-32, 198 B
Proefpolder, 18-8-27, 46 X
Wieringermeer, 27-7-29, 54 AD
Zuiderzeefonds, 18-6-34, 424 D
ZUIGEL. STAT., 12-10-32, 206 A
ZWAARTEKR. EXPED., 26-9-32, 200 I
ZWEERS, BERN., †, 4-12-24, 34 Z
ZWITSERLAND, 245 G
Luchtv. conv., 19-5-25, 37 AR
Verdrag, 3-2-33, 245 G
ZWOLLE, 253 L
Domin. Klooster, 23-2-33, 253 L
700-j. bestaan, 2-9-30, 58 C

NEDERL.-NED. O.-INDIE.
SAMENWERKING, 389 E
Comm., 7-9-32, 193 D
Rapp. Bruins, 27-2-34, 389 E
TELEFOONVERK., 7-1-29, 52 S

NEDERL. BANK
Zie onder Nederland

NED. OOST-INDIE.
AARDBEVINGEN, 43 D
Java, 14-11-24, 34 H; 3-12-24, 34 Y
Padang, 30-6-26, 41 AB
Sumatra, 21-10-26, 43 D
Sumatra, 6-7-26, 41 AH
AFVOERVERG., 14-6-33, 304 G
Zie Thee, Rubber, Koffie, Kina, Cacao
BALI, 6-1-32, 122 N
BEGROOTING 1932, 243 E
Overzicht, 13-11-31, 86 F; 23-1-32, 107 O
Tekort, 29-1-33, 243 E
BEGROOTING 1933, 151 I
Overzicht, 11-5-33, 151 I

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

NED. O.-INDIE (vervolg)
BEGROOTING 1934, 352 H
Overzicht, 17-6-33, 305 C
Tekort, 18-4-33, 279 M
Tekort, 19-11-33, 352 H
BEGROOTING 1935, 436 A
Eindcijfers, 18-7-34, 436 A
Oorlog, 11-4-34, 402 I
Verslag, 19-6-34, 425 B
BELASTINGEN, 358 G
Benzine, 29-12-31, 99 C
Couponbel., 13-12-33, 358 G
Crisisheff., 1933, 8-9-32, 193 L
Inkomsten, 20-3-32, 133 A
Motorvoert., 6-9-32, 193 I
Venn. bel., 23-8-33, 326 D
Vermogen, 13-7-32, 179 F
BESTUURSHERVORMING
Wetsontwerp, 18-3-32, 130 F
BEVOLK. EUR., 1-11-33, 347 H
CACAO
Afvoerverg., 14-6-33, 304 G
Productie, 26-1-34, 375 A
CHINA, 19-4-33, 280 A
COMMUN. ONL., Nov. '26, 43 P; 28-12-26, 43 AO
COPRA-UITV., 26-4-33, 282 F
CRISISHEFFING, zie Belastingen
CRISIS-HULPBANK
Oprichting, 3-5-32, 146 G
CULTURES, 1932-33, 26-1-34, 375 A
DOMPOE, Sultan ontsl., 23-2-34, 388 D
DUITSCHE HANDELSBETR.
Hand. verdr., 8-6-34, 420 F
DUITSCHLAND
Telefoonlijn, 27-12-29, 56 B
ECON. TOESTAND
Zie Handelsbalans
FASCISME, 28-12-31, 98 M
FINANCIEN, 390 G
Begrooting, zie Begrooting
Bezuin. overz., 28-12-33, 363 B
Bezuiniging, 29-1-34, 375 K
Kasgeld, 29-12-32, 232 F
Landsmidd. 27-7-32, 183 F; 9-11-32, 214 A; 2-3-34, 390 G
Opbrengst, 4-2-32, 111 N
Overzicht, 9-3-32, 127 L
Schuld, 17-1-33, 238 N
Tekort, 14-11-33, 350 D
GENEESKUNDE, 277 E
Hoogeschool, 16-8-27, 46 U
West. meth., 9-4-33, 277 E
GIFSLANG, NWE, 12-3-32, 128 L
GODSDIENST
Stat. 23-4-33, 281 A
GOUDEN STAND., 1-2-32, 110 C
GOUVERNEUR-GENERAAL
Graeff, Jhr., de, 26-3-26, 40 Q
Jonge, Jhr. Mr. B. C. de, 8-5-31, 60 AI; 2-9-31, 75 B
HANDELSBALANS, 253 M
Cijfers, 9-2-32, 113 B
Cijfers, 23-2-33, 253 M
Overzicht, 25-4-32, 144 H
HOOGGERECHTSHOF
Onnes, Mr. J. W., 31-12-27, 47 AQ
INK. V. EUR., 16-12-31, 94 D
IN- EN UITVOER, 315 A
China 1932, 19-5-33, 280 A
Invoer 1932, 22-11-33, 352 F
Jap. manuf., 7-6-33, 298 C
Jap. invoer, 1932, 315 A
Overzicht, 9-3-32, 127 L

NED. O.-INDIE (vervolg)
INVOERRECHTEN, 428 C
Jenever, Wijn, 27-6-34, 428 C
Opcenten, 11-12-31, 93 G; 2-5-32, 147 D
Verhoogd, 29-12-33, 364 A
JAPAN, HAND.VERDR. M., 428 D
Bespr., 26-6-34, 428 D
Ned. deleg., 8-5-34, 413 B
JAPANSCHE CONCURRENTIE
Handelsver., 23-2-32, 120 C
JAPANSCHE VISSCHERIJ
Rondreis, 4-2-32, 111 L
JAVA, 47 Z
Aardbeving, 14-11-24, 34 H; 3-12-24, 34 Y
Cholera, 25-11-27, 47 Z
Pest, 31-12-24, 34 AR
JAVASCHE BANK, 433 I
Disconto, 1-7-33, 309 B
Disconto, 16-8-33, 325 E
Jaarversl. '31, 8-7-32, 173 H
Jaarversl. '32, 12-7-33, 311 E
Jaarversl. '33, 12-7-34, 433 I
JONGE, JHR. MR. B. C. DE
Gouv.-Gen., 8-5-31, 60 AI
Photo, 104
KINA, 304 G
Afvoerverg., 14-6-33, 304 G
Overeenk., 29-1-32, 109 N
Overzicht '31, 9-6-32, 162 F
KLOET, 25-5-19, 6 M
KOFFIE, 304 G
Afvoerverg., 14-6-33, 304 G
Overzicht '31, 9-6-32, 162 F
Prod. ram. '32, 17-4-32, 142 F
LANDSMIDDELEN, zie Financiën
LEENINGEN, 222 H
f 106.500.000, 1-10-32, 202 A
Pondenleen. B, 9-12-32, 222 H
Leening 6 %, 30-8-24, 33 F
LEGER, VLOOT EN LUCHTM.
Overzicht, 10-2-33, 247 N
MALARIA, 4-1-25, 35 B
MERAPI, 80 G
Beklimming, 6-10-31, 80 G
Eruptie, 28-12-30, 59 C
MOGENDHEDEN
Eerbied, 6-2-22, 19 AN
MUITERIJ, 437 I
Beschuld., 4-7-33, 310 G
Comm. veroord., 10-3-34, 393 G
Command. Java, 23-4-33, 281 C
Hooger Beroep, 13-1-34, 370 E
Overzicht, 1-3-33, 256 B
Uitspraak, 14-12-33, 359 E
Uitspraak Milit. Gerechtshof, 26-2-34, 390 A
Uitspraak Zeekrijgsraad, 14-11-33, 350 B
Verkl. Min. Deckers, 17-5-34, 416 E
Veroord. offic., 28-4-34, 408 A
Vonnis 9 offic., 26-7-34, 437 I
NAT. INDON. PARTIJ, 23-7-27, 45 AO
NIEUW-GUINEA
Emigr. ontraden, 7-7-33, 310 G
NIJVERHEID, 1-11-32, 212 C
ONDERWIJS, 127 L
Geneesk. Hoogeschool, 16-8-27, 46 U
Indianisatie, 9-3-32, 127 L
Techn. Hoogeschool, 4-7-20, 12 AO
ONGEREGELDH., 16-10-26, 43 B
ONTSLAGEN IN DELI, 11-3-32, 128 D

NED. O.-INDIE (vervolg)
PARTAI INDONESIA
Soekarno, Ir., 1-8-33, 322 A; 22-11-33, 352 E
PENDIDIKAN NASIONAL INDONESIA
Mohammed Hatta, 25-2-34, 389 C
PENSIOENEN
Verlaging, 29-12-33, 363 F
PERS, 4-9-31, 73 N
PEST, 388 C
Java, 31-12-24, 34 AR
Sterftecijf., 23-2-34, 388 C
PHOSPHAAT, 13-4-33, 278 I
POENALE SANCTIE, 189 E
Tabak, 5-10-31, 80 D
Uittreksel, 22-8-32, 189 E
POLIT. PROCES, 4-9-31, 73 N
PONDENLEENING. Zie Ned. Bk.
RAAD VAN JUSTITIE
Vierssen, Jhr., 28-9-27, 47 A
RADIO-TELEFONIE, 78 P
Java-Sumatra, 14-9-31, 75 G
Ned.-Sumatra, 30-9-31, 78 P
Uitz. Bandoeng, 5-6-19, 6 T
RAPPORT IDENBURG, 20-2-34, 385 C
RUBBER, 311 A
Afvoerverg., 14-6-33, 304 G
Areaal b. tap, 16-10-32, 206 F
Areaal in tap, 11-7-33, 311 A
Bevolk. rubber, 13-9-32, 196 A
Overzicht, 9-6-32, 162 F
Prod. raming, 17-4-32, 142 F
Restr. afgew., 19-3-32, 131 E
Stopz. tap, 26-4-32, 145 B
Tap, 23 6-32, 167 B
Tap, 19-7-32, 180 G
Uitvoer, 24-2-33, 254 A
Zie ook Rubber, letter R
RUTGERS, Mr., 19-2-25, 35 AD
RIJSTBOND, 3-11-33, 347 I
SALARISKORTING, 290 D
Ambtenaren, 2-4-31, 60 X
10 % 21-12-31, 95 G
Beschouwing, 16-5-33, 290 D
Van 10% op 17%, 21-12-32, 229 E
SCHULDEN, 10-8-32, 186 G
SOEKARNO, Ir., 352 E
Gearr., 31-7-33, 322 A
Partai Ind., 22-11-33, 352 E
Straftijd, 4-9-31, 73 N
STAATSFINANCIEN, zie Finan.
STAKING, 16-12-25, 39 F
STEUN REGEER. LANDB., 19-7-32, 180 H
SUIKER, 367 C
Aanpl. '32, 21-1-32, 106 W; 25-2-32, 122 A
Aanpl. 1933, 14-9-33, 331 G
Geslot. fabr., 12-5-32, 151 K
Prod. 1931, 19-1-32, 106 N
Restr. cijfer, 11-2-32, 114 P
Verkoop, 9-1-34, 367 C
Zie ook Suiker, letter S
SULTAN VAN BOEBENGAN
Overleden, 13-10-24, 33 AG
SULTAN VAN DELI
Overleden, 15-9-24, 33 T
TABAK, 412 I
Deli-tabak, 28-11-24, 34 S
Duitschl., 14-9-32, 196 C
Oost-Java, 20-4-32, 143 C
Overzicht, 9-6-32, 162 F
Situatie, 24-5-32, 156 I
Stat. 1929-33, 12-5-34, 412 I

NED. O.-INDIE (vervolg)
TECHN. HOOGESCHOOL, 4-7-20, 12 AO
TELEF. VERK. MET NED., 20-3-32, 133 A
TEXTIEL, 298 C
Bevord. 6-4-33, 277 B
Jap. invoer, 7-6-33, 298 C
Proefstation, 1-11-32, 212 C
THEE, 304 G
Afvoerverg., 14-6-33, 304 G
Eng. invoerr., 22-9-32, 199 C
Reg. uitvoer, 9-3-33, 261 C
Restr. aangen., 21-5-33, 291 D
Verh. inv.r., 26-10-32, 210 B
Uitvoer, 30-6-31, 61 X
TIN, 3-5-32, 147 B
TOELATINGSBEP., 21-2-32, 119 F
VER. STAT., 1-5-21, 16 Y
VLOOTWET, 8-7-21, 17 T
VOERTAAL, 3-2-32, 111 I
VOLKSRAAD, 424 F
Meyer Ranneft, 25-4-29, 53 AK
Opening, 15-6-32, 165 B; 17-6-33, 305 C; 15-6-34, 424 F
VOLKSTELLING, 15-10-30, 58 X
VULKANEN, 80 G
STAATSINR., 19-4-29, 53 AF
Kloet, 25-5-19, 6 M
Merapi, 28-12-30, 59 C; 6-10-31, 80 G
WEEFNIJVERHEID, 28-9-32, 201D
WERKLOOSHEID, 410 C
Overzicht, 25-11-31, 89 B; 8-4-32, 139 L
Verslag, 14-2-33, 249 A; 27-8-33, 327 D; 30-1-34, 376 I; 3-5-34, 410 C

NEDERL. WEST-INDIE.
ARUBA, compl., 19-2-32, 119 L
BACOVEN, 24-8-33, 326 G
CURACAO, 418 C
Begrooting, 4-7-32, 171 E; 28-12-32, 232 A
Bevolking, 20-5-32, 155 D
Econ. toestand, 8-10-32, 205 A
Gouvern. Brantjes, 21-8-28, 51 D
Gouvern. Fruytier, 30-10-28, 51 AI
Herd. 1634—1934, 2-6-34, 418 C
Inkomsten '32, 10-3-33, 261 F
Inkomsten '33, 26-1-34, 375 C
Scheepvaart, 25-2-32, 121 F
Staat van beleg, 12-6-29, 54 K
Verriet, Mgr., 6-1-32, 101 A
Willemstad, Aanslag, 9-6-29, 54 H
GOUD
Prod. 1933, 5-2-34, 377 K
SURINAME. Zie letter S

NEUILLY, VREDE VAN.
Zie Bulgarije, Geallieerden

NEUTRONEN.
Stralen, nwe, 7-3-32, 126 I

NEW-FOUNDLAND.
Staatsbankroet, 28-12-31, 98 D

NEW YORK.
BURGEMEESTER, 349 D
Fiorello la Guardia, 10-11-33, 349 D
Walker afgetr., 3-9-32, 192 I

NICARAGUA, 49 A
Guatemala, 25-1-26, 39 AI
Opstand. 1926-27, 39 V
Reg. afgetr., 29-3-28, 49 A

NIELSEN, CARL.
Overleden, 5-10-31, 80 C

NIEUW-ZEELAND.
Eng. Vlootbasis, 1927, 45 L

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 19 34 den index behoorende tot den nieuwen band.

NW. ZEELAND (vervolg)
Verkiezingen, 2-12-31, 90 E
NIKOLSK-USSURYSK.
Protocol, 3-12-29, 55 AP
NOBELFONDS.
Bedrag, 10-7-31, 63 M
NOBELPRIJS.
GENEESKUNDE
Warburg, Prof., 28-10-31, 83 F
LITERATUUR
Karlgeldt, 8-10-31, 80 L
SCHEIKUNDE
Bosch en Bergius, 12-11-31, 85 H
OVERZICHT, 31-12-30, 59 K
VREDESPRIJS, 10-12-31, 92 H
NOLENS, PROF. MGR. DR.
Overleden, 27-8-31, 72 F
NON-AGR.PACT, 420 C
AM. STATEN, 2-5-34, 410 A
DTSCHL.-POLEN, 28-2-34, 390 D
FR.-RUSL., 29-11-32, 219 C; 19-5-33, 391 A
JOEGOSL.-TURK., 30-11-33, 355 B
LITAUEN-RUSL., 30-8-31, 72 M; verl., 7-6-34, 420 C
POLEN-RUSLAND, 26-1-32, 108 B; 27-11-32, 219 A; 8-5-34, 411 G
RUSL.-ESTL., 6-5-32, 150 C
RUSL.-FINL., 12-8-32, 187 C
RUSL.-ITALIE, 5-9-33, 329 C; 15-12-33, 361 B
RUSL.-JAPAN, 9-3-32, 127 G
RUSLAND-OOSTZEEST., 31-3-34, 399 G
RUSL.-RANDST., 3-7-33, 310 A
RUSL.-TURKIJE, 24-3-34, 398 C
TOETR. KL. ENT., 6-7-33, 310 E
ZUID-AMERIKA, 11-10-33, 340 I; 17-10-33, 342 A
NOORD-HOLLAND.
Landbouw, zie Nederland
NOORWEGEN.
AFBETAL. TRANSACTIES, 29-9-31, 79 B
ALCOHOLVERB., 9-10-19, 8 G
DISCONTO, 20-5-32, 155 F
FASCISME, 14-3-34, 395 C
GOUDEN STAND., 29-9-31, 78 M
INVOERRECHTEN
Verhoogd, 28-6-32, 169 A
KABINET, 259 E
Aftred., 7-3-32, 127 B
Bergen, Mei '23, 26 M
Blehr, Juni '21, 17 O
Halvorsen, 30-6-20, 12 AK; Mrt. '23, 25 AL
Hamarud, 26-1-28, 48 N
Hundseid, 10-3-32, 128 K
Lykke, 4-3-26, 40 F
Mowinckel, 1923, 27 AH
Mowinckel, 28-7-24, 32 AC; 10-2-28, 48 Y; 4-3-33, 259 E
KROONPRINS, 21-3-29, 53 R
OOST-GROENLAND, zie Denem.
PETER I-EIL., 2-2-33, 244 K
PONDENPARIT., 6-4-32, 139 D
SPITSBERGEN, 16-2-20, 10 AC
STAKING, 44 X
Havenarbeid, 17-1-24, 29 K
IJzerindustr., 15-2-27, 44 X
STANDP. ONTW. CONF., 15-2-32, 117 K
STORTING, 342 H
Ontbinding, 17-7-26, 41 AR
Verkiezingen, 22-10-24, 33 AN; 22-10-27, 47 F; 20-10-33, 342 H
NOORWEGEN (vervolg)
TERRIT. GRENS, 20-8-21, 17 AR
VER. STATEN, 14-10-22, 23 P
NORDD. WOLLKAEMMEREI.
Overzicht, 21-8-31, 70 E
NOTEBOOM Jr., D.
Overleden, 14-1-32, 104 I
NULPUNT, ABSOLUTE.
Prof. Keesom, 25-5-29, 53 AS

O.

OEKRAINE, 21 W.
Kemalisten, 5-1-22, 19 R
Tsj.-Slow., 1-6-22, 21 W
OEKRAIN. MINDERH.
Volkenbond, 1-2-32, 110 D
OLYMPISCHE SPELEN.
PARIJS, 1924
Hippisch tournooi, 27-7-24, 32 AA
Voetbal, 3-6-24, 31 X; 6-6-24, 31 AC; 8-6-24, 31 AE, 9-6-24, 31 AH
Wielrijden, 27-7-24, 32 AB
Zeilen, 26-7-24, 32 Z
AMSTERDAM, 1928
Entreegelden, 15-8-28, 50 AN
Geopend, 28-7-28, 50 AI
Gesloten, 12-8-28, 50 AN
Uitslagen, 19-2-28, 48 Z; 17-5-28, 49 Y; 23-5-28, 49 AA; 27-5-28, 49 AC; 4-6-28, 49 AE; 8-6-28, 50 A; 6-6-28, 50 B; 8-6-28, 50 C; 9-6-28, 50 E; 13-6-28, 50 G; 29-7-28, 50 AL; 30-7—12-8-28, 50 AN
Winterspelen, 11-2-28, 48 Z
LOS ANGELES, 1932
Ned. uitzend., 16-7-32, 179 K
Ned. prestat., 15-8-32, 188 F
BERLIJN, 1936
Joodsche deeln., 23-11-33, 353 E
ONDERWIJS.
Chin. paedag., 6-9-32, 193 K
Zie betr. landen
ONTWAPENING.
COMMISSIE, 18-1-26, 39 AF
FRANSCHE MEM., 20-4-34, 406 C
GEALLIEERDEN, 4-6-25, 37 D
HITLER'S VOORST., 20-12-33, 360 E
ITAL. EN ENG. VOORST., 2-2-34, 377 C
PERM. COMITE, 19-5-20, 12 G
PROTOCOL v. Genève, Dec. '24, 43 W
VOLKENB.-COMM., 1-1-21, 15 D
VIJFMOGENDHEDENCONF.
Zie Genève, Ontwap.-conf.
ONTWAP. CONFER.
Zie Genève
OORLOG 1914—1918.
17 millioen menschen gedood, 4-3-19, 5 V
OOSTENRIJK.
AANSLAGEN, 438 A
Dollfuss, 3-10-33, 338 E; 25-7-34, 438 A
Seipel, 1-6-24, 31 V
AARTSHERTOG, 24-5-34, 416 A
ANSCHLUSS, Zie I. D, Duitschl.
ARTSEN, JOODSCHE, 24-3-34, 398 A
BELA KUHN, 27-7-28, 50 AH
BEGROOT. 1922, 7-11-21, 18 Z
BEGROOT. 1934, 366 D.
Begrooting, 9-11-33, 348 M
Goedgekeurd, 31-12-33, 366 D
OOSTENRIJK (vervolg)
BELEGG. IN ZWITSERLAND, 26-10-31, 83 C
BURGEROORLOG, 408 A
Enquêtecomm., 18-4-34, 408 A
Overzicht, 17-2-34, 391 F
CHINA, 21-6-20, 12 AA
CONFLICT M. DUITSCHLAND.
Zie Duitschland.
DENATIONALISATIE, 5-4-34, 401 C
DICTATUUR, 12-3-33, 262 K
DISCONTO, 130 K
12 %, 6-11-24, 34 D
Verlaging, 18-3-32, 130 K
DOLLFUSS, Dr., 440 I
Dader veroord., 19-11-33, 352 B
Doodgeschoten, 25-7-34, 438 A
Gewond, 3-10-33, 338 E
Moordenaars, opgeh., 31-7-34, 440 I
Mussolini, 22-8-33, 326 B
Photo, 432
Rome, 18-4-33, 379 K
DTSCHE LUCHTPROPAGANDA
Protest, 27-7-33, 316 B
DUITSCHLAND, 60 T
Aansl. verb., 1-9-19, 7 AI
Handelsverdrag, 12-4-30, 57 E
Tol-Unie, 24-3-31, 60 Q
ENTENTE
Levensmiddelen, 17-12-19, 8 AR
FED. REPUBLIEK, 15-11-21, 18 AE
FRIED, ALF, †, 5-5-21, 16 AD
GEALLIEERDEN, 8 C
Aansluit. Dtschl., 1-9-19, 7 AI
Dipl. betr., 22-9-19, 8 C
GOUDPOLITIEK, 18-11-31, 87 I
GRONDWETSWIJZIG., 409 C
Aangen., Dec. '29, 55 AO
Bondsraad, 1-5-34, 409 C
Quadrag. anno, 10-3-34, 390 E
Uitgevaard., 20-4-34, 408 E
HABSBURG, OTTO VAN, Photo, 192
HEIMATSCHUTZ & VAD. FR.
Samenw., 19-10-33, 342 K
HOETZENDORF, C. VON, †, 26-8-25, 42 T
HOFFMANNSTHAL, HUGO, VON, †, 15-7-29, 54 Y
HONGARIJE
Arbitr. verdr., 12-4-23, 26 G
Handelsverdr., 18-1-22, 19 AA
Verdrag, 26-1-31, 60 A
INVOERVERB., 29-4-32, 146 E
ITALIE, 56 X
Crediet, 20-7-22, 22 A
Verdrag, 6-2-20, 56 X
JOEGO-SLAVIE, Driev. verb., 20-12-19, 9 D
KABINET, 440 H
Buresch, 20-6-31, 61 L; 28-1-32, 109 G; 29-1-32, 109 Q; 6-5-32, 150 A
Dollfuss, 20-5-32, 155 C
Ender, Nov. '30, 58 AD
Mayr, 25-6-20, 12 AF
Ramek, 18-11-24, 34 K
Reconstructie, 10-7-34, 434 A
Renner, 12-11-18, 3 M
Reorganis., 23-9-33, 336 C
Schober, Juli '21, 17 Q; 26-9-29, 55 H; Nov. '30, 58 AE
Schussnigg, 30-7-34, 440 H
Seipel, 30-5-22, 21 V; 17-11-24,
OOSTENRIJK (vervolg)
34 I; 15-1-26, 39 AD; 19-5-27, 45 X
Strecruwitz, 3-5-19, 53 AO
Vaugoin, 25-9-30, 58 N
Verklaring, 30-5-32, 158 M
Wijziging, 12-5-33, 289 L
KARL, KEIZER, 20 AM
Afstand, 11-11-18, 3 G
Madeira. 20-11-21, 18 AF
Overleden, 1-4-22, 20 AM
Staatsgreep, 24-10-21, 18 T
Verl. Oostenr., 5-4-21, 16 K
LEENINGEN, 189 H
Eng. aanbod, 3-6-32, 161 G
Nwe., 23-8-32, 189 H
LEGERORGAN., 5-9-33, 329 D
MILIT. ORG., 29-3-34, 398 K
NATIONAL-SOC., 379 E
Actie, 24-1-34, 374 B
Leid. gearr., 15-1-34, 371 B
Maatregelen, 12-6-33, 304 C
Verbod, 18-6-33, 305 G
Volkenbond, 7-2-34, 379 E
NAT. STAEND. FR., 27-8-33, 327E
NAZI-PUTSCH, 440 I
Dollfuss doodgesch., 25-7-34, 438 A
Moordenaars, 31-7-34, 440 I
OESTERR. CRED. ANST., 13-5-31, 60 AL
ONAFHANKELIJKHEID
Mogendheden, 18-2-34, 384 A
OORLOGSSCHULDEN, 20-7-19, 7 O
POLEN, Arbitr. verdr., 17-4-26, 40 Z
POLIT. WOELINGEN, 365 D
Oppositie, 16-3-33, 365 D
Pfrimer vrij, 18-12-31, 94 L
PRESIDENT, 80 P
Hainisch, 9-12-20, 14 Z; 9-12-24, 34 AE
Miklas, 5-12-28, 52 M; 9-10-31, 80 P
Seitz, 1918—1920, 9 M
ROEMENIE, 6-2-24, 29 AB; 23-8-31, 78 B
RUSLAND, 22-2-24, 30 A
SCHOBER, DR., Juli '27, 45 AR
Zie ook Kabinet
SCHUSSNIGG, 440 H
Kab.format., 30-7-34, 440 H
SCHUTZBUND, 31-3-33, 370 B
SEIPEL, MGR. DR. IGNAZ, 184 B
Overleden, 2-8-32, 184 B
Zie verder Kabinet
SEITZ, DR., 25 H
Burg. Weenen, 1-1-23, 25 H
Staatspresid., 1920, 9 N
SOCIAAL-DEMOCR., 415 C
Denat. leiders, 5-4-34, 401 C
Leiders vervolgd, 2-3-34, 390 E; 391 F; vrij, 25-5-34, 415 C
Medewerking, 1-2-34, 377 D
Reg. maatreg., 11-10-33, 340 G
Verbod uitgebr., 21-2-34, 387 D
STAATSB.SCHAP, 5-4-34, 401 C
STAATSFINANCIEN, 118 K
Steunverleen., 24-9-30, 78 B
Tekort, 17-2-32, 118 K
STAATSGREEP, Maart 1921, 15 AC
STAATSSCHULD, 24-12-31, 97 B
STAKINGEN
Bankpersoneel, 11-1-19, 4 N; 19-2-24, 29 AK; einde, 6-3-24, 30 L
Spoorwegpers., 7-11-24, 34 E
STANDRECHT, 349 F
Afkond., 11-11-33, 349 F

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

OOSTENRIJK (vervolg)
STARHEMBERG, PRINS, 438 A
Nazi-Putsch, 26-7-34, 438 A
Vice-kanselier, 1-5-34, 409 D
STILLHALTE, 137 E
Lagere afl., 13-1-32, 104 G
Overeenst., 3-2-32, 137 E
Staking bet., 8-1-32, 102 C
TOLUNIE. Zie DUITSCHLAND
TSJECHO-SLOWAKIJE, 22 X
Crediet, 24-8-22, 22 X
Driev. verb., 20-12-19, 9 D
VADERL. FRONT, 19-10-33, 342 K; 29-3-34, 398 K
VAKBEWEGING
Eenheidsvakverbond, 10-3-34, 393 F
VATICAAN, CONCORDAAT, 6-6-33, 299 A; 4-5-34, 410 D
VERKIEZING, 18-10-20, 13 AP; 9-11-30, 58 AI
VOLKENBOND, 78 B
Fin. saneer., 24-9-31, 78 B
Leening, Oct., '22, 23 C
WAPENZENDING, 22-2-33, 253 H
ZIMMERMAN, 7-10-22, 23 H

OOST-GROENLAND.
Zie DENEMARKEN.

OOST-PACT.
Gesloten, 9-2-29, 52 AR
Perzië treedt toe, 3-4-29, 53 AA
Turkije treedt toe, 27-2-29, 53 E

OPGRAVINGEN.
TOET-ANK-AMEN, 38 AG
Graf geopend, 25-1-25, 35 P
Lord Carnavon, †, 5-4-23, 26 D
Mummie onderz., 14-11-25, 38 AG
Sarcophaag, 2-1-24, 28 AH.
Vondsten, 16-2-23, 25 AE
Zie verder BETR. LANDEN

OPPERSTE RAAD.
Duitsche schepen, 5-11-19, 8 S
Wijzig. D. Grondw., 3-9-19, 7 AK

ORINOCO RIVIER.
Oorspr. gevonden, 29-7-31, 65 P

OPIUM.
Zie Volkenbond en betr. landen

OSLO-CONVENTIE.
Zie CONVENTIE VAN OSLO

OTTAWA-CONFERENTIE.
Zie CONFERENTIE

OUCHY.
Zie VERDRAG VAN OUCHY

OUSTRIC-AFFAIRE.
Oustric veroord., 5-1-32, 100 L

OXFORD-BEWEGING.
Nwe, 7-9-32, 193 B

P.

PAARDENSPORT
Zie RUITERSPORT

PACIFISME.
Leerst. vrede, 15-11-31, 87 B

PAINLEVE (PAUL)
Overleden, 31-10-33, 346 D

PALESTINA.
AANSLAGEN, 17-6-25, 37 L
AARDBEVINGEN, 10-7-27, 45 AW; 23-2-28, 48 AB
ABRAHAMSON, †, 17-6-25, 37 L
CONST. AFGEK., 1-9-22, 22 AA
DTSCH-JOODSCHE uitgewekenen, 15-4-33, 279 B
ENG. MANDAAT, 10-7-22, 21 AO; 12-9-22, 22 AF
HAIFA, 8-11-33, 348 K

PALESTINA (vervolg)
HOOGE COMM., 87 L
Chanceller, 6-7-28, 50 W; 13-7-31, 64 C
Wauchope, 19-11-31, 87 L
JODEN-ARABIEREN, 2-2-28, 48 S; 25-8-29, 54 AO
MOHAMMED. CONGRES, 12-12-31, 93 I
OPGRAVINGEN, 20-1-32, 130 L
ROCKEFELLER, 14-11-27, 47 T
UNIV. JERUZALEM, 1-4-25, 36 D
WETGEV. RAAD, 22-11-32, 207 C

PAN-AFRIK. CONGRES.
Brussel, 1-9-21, 17 AW

PANAMA.
Revolutie, Dec. 1930, 58 AM

PARAGUY.
Bolivia, Confl., zie BOLIVIA
President, 18-1-32, 106 D

PARIJS, 396 C.
Conferentie, 24-1-21, 15 P
Prefect, nwe., 18-3-34, 396 C

PATTI, ADELINA.
Overleden, 29-9-19, 8 E

PAUL BONCOUR.
Zie Frankrijk

PAUS PIUS XI.
Zie Vaticaan

P.E.N. CONGRES.
Den Haag, 22-6-31, 61 P

PERM. HOF VAN ARBITRAGE, 395 G.
Eerste zitting, 22-7-22, 22 C
Manoda, Dr., 16-3-34, 395 G
Noorw.,-Vereen. St., 14-10-22, 23 P

PERMAN. HOF VAN INT. JUSTITIE, 161 O.
Huber, voorz., 5-9-24, 33 N
Kosten, 17-5-32, 153 C
Loder pres., 3-2-22, 19 AH
Memel, Zie Memel
Oost-Groenl.kwestie. Zie DENEMARKEN
Opper Savoye en Gex., 6-6-32, 161 O
Polen-Danzig, 11-12-31, 93 D
Samenstelling, 10-1-20, 9 V
Weiss, vice-pres., 5-9-24, 33 N

PERU.
AARDBEVING, 12-3-26, 40 K
CHILI, 52 AO
Dipl. betr., Febr. 29, 52 AN
Tacna, Febr. 29, 52 AO
COLUMBIA, 19 N
Conflict, Zie COLUMBIA
Grensverdr., 1922, 19 N
DOUANE-OORLOG V.S., 16-5-32, 152 M
FINANCIEN, 9-2-32, 113 A
GOUDEN STAND., 160 B
Goudgeh. sol, 1-6-32, 160 B
Opschorting, 18-5-32, 153 G
PRESIDENT, 284 B
Cerro, Sanchez, 25-10-31, 82 F
Cerro, verm., 29-4-33, 284 B
Nwe, 29-4-33, 284 B
REVOLUTIE, 5-7-19, 7 F
VALUTA STAB., 20-5-31, 61 B

PERZIË.
AARDBEVINGEN, 20-8-23, 27 I; 14-7-29, 54 V
ANGLO PERSIAN OIL CY., Zie A
AHMED, SJAH, afgezet, 31-10-25, 32 AB
BOLSJEW. VERSL., 15-8-21, 17AP

PERZIE (vervolg)
DIENSTPLICHT, 30-10-26, 42 M
KABINET, 17-7-22, 21 AT; 30-1-27, 44 Q
RIZA PAHLEVI, 13-12-25, 39 C
RUSLAND, 25-3-21, 15 AP
SJAH GEKROOND, 25-4-26, 40 AG
TURKIJE, 40 AP
Grensgeschil, 21-9-23, 27 AB
Onzijd. verdrag, 7-5-26, 40 AP

PEST.
Griekenland, 21-8-25, 37 AS
Zie ook NED. O.-INDIE

PETROLEUM.
Jap.-Russ. acc., 26-9-32, 201 A
Kessler, Ir., 10-3-32, 128 A
Nederland, 31-5-19, 6 Q
Venezuela, 19-3-23, 25 AR
Wereldproductie, 24-2-32, 120 F; 8-3-33, 260 E
Zie ook betr. landen

PHILIPPIJNEN.
AARDBEVINGEN, 22-4-24, 30 AX; 3-9-24, 33 I
CHOLERA, Juli '26, 41 AC
ONAFHANKELIJKHEID, 409 B
Aanvaard, 1-5-34, 409 B
Overzicht, 18-1-33, 239 D
Plebisciet, 10-10-33, 340 B
Senaat, 30-3-34, 399 C
Verklaring, 13-10-33, 341 B

PHILIPS, FABRIEKEN, 171 C
Comp. Gen., de T.S.F., 22-8-31, 70 I
Lorenz, A. G., 5-1-29, 52 Q
Natriumlamp, 2-7-32, 171 C
Photoflux, 5-3-32, 125 K

PHOHI
Zie NED. O.-INDIE, Radio

PHOSPHAAT, 278 I
Cheribon, 13-4-33, 278 I
Tunis, export, 9-4-32, 140 A

PHOTOCEL.
Toepassingen, 4-2-32, 111 E

PICCARD.
Zie STRATOSFEER

PILSOEDSKI.
Photo 16

PIUS XI.
Zie VATICAAN

PLANTKUNDE.
Zie BOTANIE

PLATINA.
Wereldprod., 26-10-31, 82 G
Zie ook betr. landen

POE-JI.
Zie MANDSJOEKWO, I. M.

POENALE SANCTIE,
Zie NED. OOST-INDIE

POLEN.
AANSLAGEN, 424 B
Naroetowicz, 9-12-22, 24 AL
Pieracki, 17-6-34, 424 B
Wojciechofski, 5-9-24, 33 O
AM. LEENING, 1927, 44 B
BALT. ENT., zie letter B
BANK V. POLEN, 11-2-33, 248 A
BEGROOTING, 1934-35, 3-11-33, 348 B; 18-2-34, 385 A
BEVOLKING, 5-12-31, 91 C
BOLSJEWIKI, 18-6-20, 12 Y
DANZIG
In- en uitvoerov., 4-8-22, 22 O
DANZIG-POLENKWESTIE, zie letter D
DENEMARKEN, 23-4-26, 40 AD

POLEN (vervolg)
DUITSCHLAND, 393 C
Handelsverdr., 17-3-31, 60 N; 7-3-34, 393 C
Non-agr. pact, 28-2-34, 390 D
Vredesverdr., 3-8-19, 7 T
FRANKRIJK, 22 AG
Erkenning, 7-2-19, 5 E
Handelsverdr., 7-2-22, 19 AP
Mil. verbond, 15-9-22, 22 AG
Troepen, 4-6-20, 12 O
GDYNIA, 1924—1930, 56 M
GEVANGENISWEZEN, 3-12-31, 90 I
GOUDCLAUSULE
Opheffing, 11-7-34, 433 F
GRONDWET, 375 E
Aangen., 26-1-34, 375 E
Nieuwe, 16-12-33, 359 G
HANDELSVERDRAG
Duitschland, 7-3-34, 393 C
Frankrijk, 7-2-22, 19 AP
Invoerbep., 19-3-32, 131 D
JOEGOSLAVIE, Oct. '26, 43 A
JOODSCHE VLUCHTEL. UIT DUITSCHL., 16-3-33, 265 A
KABINET, 427 C
Bartel, 9-6-26, 41 T; 18-10-28, 51 AH
Grabski, 10-12-23, 28 Q
Jendrzejewicz, 11-5-32, 289 E; aftr. 20-5-34, 413 F
Kozlowski, 20-5-34, 413 F; 23-6-34, 427 C
Nowack, aftred., 17-12-32, 24 AN
Paderewski, 19-1-19, 4 AC; aftr., 17-5-19, 6 F
Pieracki, verm., 17-6-34, 424 B
Pilsoedski, 25-8-30, 58 A; aftr., 4-12-30, 58 AN
Pouikowski, 12-3-22, 21 AC
Reorganisatie, 20-3-32, 131 A
Sikorski, 18-12-22, 24 AO
Skrrynski, 17-11-25, 38 AK
Sliwinsky, 27-6-22, 21 AK
Switakski, 14-4-29, 53 AD
Witos, 28-5-23, 26 X
Zaleski, Mei 1926, 40 AL
Zaleski, 1-11-32, 212 F
KRUITMAG. ONTPLOFF., 13-10-23, 27 AP
MACHTIGINGSW. 23-3-33, 269 A
MOSCICKI, 1-6-26, 41 L; 9-5-33, 388 D
NEDERLAND, 30-5-24, 31 T
OEKRAIN. MINDERH., 1-2-32, 110 D
OOSTENRIJK, 17-4-26, 40 AB
OOST-GALL. TOEGEW,, 5-12-19, 8 AI
OOSTPACT, 9-2-29, 52 AR
PIERACKI VERM., 17-6-34, 424 B
PILSOEDSKI, 40 AU
Bezet Warschau, 13-5-26, 40 AU
Ontslagen, Nov. 1918, 3 H
Photo, 16
President, 11-11-18, 3 H; 21-7-22, 22 B
PRESIDENT, 388 D
Moscicki, 1-6-26, 41 L; 9-5-33, 388 D
Naroetowicz, 9-12-22, 24 AL
Pilsoedski, 11-11-18, 3 H; afgetr., 21-7-22, 22 B
Rataj, 25-5-26, 41 E
Wojciechofski, 21-12-22, 24 AQ;

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

POLEN (vervolg)
aanslag, 5-9-24, 33 O
RATAJ
Voorz. Landdag, 25-6-26, 41 Z
ROEMENIE, 4-7-21, 32 M; 25-3-26, 40 P
RUSLAND, 15 AP
Oorlog, April '20, 11 Q; 14-8-20, 13 N
Riga, verdrag, 18-3-21, 15 AM
Voorl. verdr., 1-11-20, 14 A
SCHEEPVAART, 12-2-32, 114 N
SCHULDEN AAN DE V.S.
Zie Eur. schulden aan Amerika
STAATSFINANCIEN
Bezuiniging, 1-8-31, 66 N
STAATSGREEP, 15-5-26, 40 AW
STAKING
Textielnijverheid, 29-11-24, 34 V
TSJECHO-SLOWAKIJE
Handelsverdrag, 23-4-25, 36 Y
VALUTA-STAB., 28-4-24, 31 B
VOLKENBOND, 110 D
Oekrain. Mind., 1-2-32, 110 D
Zie VOLKENBOND, DANZIG—POLEN
WILNA INGEL., 4-3-22, 20 W
ZALESKI, zie GENEVE, ONTW. CONFERENTIE

POLO.
Fr.-Holl., 8-10-22, 23 I

POOLONDERZOEK.
AMUNDSEN, 50 P
Noordpool, 9-4-25, 36 P
Norge, 12-5-26, 40 AT
Omgekomen, Juni '28, 50 P
BYRD, 55 AN
Noordpool, 9-5-26, 40 AQ
Zuidpool, 30-11-29, 55 AN
DISCOVERY, 1-8-31, 66 O
GRAF ZEPPELIN, 30-7-31, 66 A
GROENLAND-EXP., 27-8-31, 72 D
MARY-BYRDLAND, 21-2-29, 53 D
NAUTILUS, 29-9-31, 79 D
NOBILE, 24-5-28, 49 AB; 15-4—24-6-28, 49 K; 24-6-28, 50 O
POOLJAAR
Carlsbergfonds, 16-1-32, 105 G
SHACKLETON
Overleden, 30-1-22, 19 AE
THE QUEST, 17-9-21, 18 B
WEGENER DAGB., 29-7-31, 65 Q
WILKINS, 16-4-28, 49 L

PORTIELJE, A. F. J.
Levensbeschrijving, 4-5-34, 411 A

PORTUGAL.
AARDBEVING, 9-11-24, 34 F
CARMONA, 30-11-26, 42 Y; 25-3-28, 48 AR
GRONDWET, 11-4-33, 278 F
INVOERRECHTEN, 26-2-32, 123 D
KABINET, 173 B
Cabecada, 31-5-26, 41 K
Costa, 18-6-26, 41 X
Salazar, 7-7-32, 173 B
MACHADO, PRES., 12-12-25, 39 B
MILIT. OPSTAND, 27-5-26, 41 F
MONARCH. BEW., 23-1-19, 4 AI
NEDERLAND, 24-8-23, 27 M; 19-6-34, 427 B
OPSTAND, 10-2-27, 44 T
PARLEM. ONTB., 13-6-26, 41 V
PRES. AFGETR., 1-6-26, 41 M
REVOLUTIE, 19-10-21, 18 P
STAATSGREEP, 22-5-21, 16 AT
VALUTA-STAB., 31-5-31, 61 E

PRAAG.
S.P.D., zie DUITSCHLAND

PRINSES JULIANA, H.K.H.
Zie Nederland

PRINS HENDRIK, Z.K.H.
Zie Nederland

PROTOCOLLEN VAN ROME.
Zie Middeneurop. Blok

PRUISEN.
BRAUN, OTTO, 27-3-20, 11 F
COMM. REG., 1-11-32, 212 D
DEMONSTR. VERB., 25-6-32, 168 C; 3-2-33, 245 I
FRICK, DR., 409 E
Min. v. Binn. Z., 1-5-34, 409 E
GEM. RAADSVERK., 12-3-33, 262 I
GESCHIL M. RIJK, 25-10-32, 209 F
GOERING, 409 E
Min. Binn. Zak. afgetr., 1-5-34, 409 E
Premier, 12-4-33, 278 C
KABINET, 29-3-29, 53 V; 23-4-33, 280 D
LANDDAG, 246 H
Braun, 24-5-32, 156 H
Kerrl, 23-6-32, 167 C
Ontb., 6-2-33, 246 F; 7-2-33, 246 H
Opening, 30-8-32, 197 D
Presidium, 25-5-32, 157 G
Verkiezing, 24-4-32 144 G
REGEER. WISSELING, 409 E
Goering, 12-4-33, 278 C; 1-5-34, 409 E
Papen, Von, 20-7-32, 181 E
Rijkscommiss., 6-2-33, 246 G
Voorl. reg., 22-7-32, 181 K
STAATSRECHT, 15-12-33, 361 D
STRAFRECHT, 4-8-33, 323 B
VATICAAN
Concordaat, 13-6-29, 54 L
VERHOUDING RIJK., 25-10-32, 209 F; 31-10-32, 212 H

Q.

QUADRAGESIMO ANNO,
Encycliek, 15-5-31, 60 AM
Oostenrijk, 10-3-34, 393 E

QUERIDO, ISR.
Overleden, 5-8-32, 186 B

R.

RAAD VAN TIEN, 7 B.
Vervangen, 24-3-19, 5 AC
Vervangen, 30-6-19, 7 B

RADIO, 391 E
Bandoeng, 14-4-32, 141 I
Conf. Genève, 5-3-34, 391 E
Energieverh., 5-3-32, 126 A
Golflengte, nwe., 5-3-34, 391 E
Int. Conf., 16-9-29, 55 D
Londen-Z.Afr., 1-2-32, 110 G
Phohi-uitz., 7-11-32, 213 D
Zie ook betr. landen, Radio, Contingenteering, Philips Radio

RADIUM, 111 D
Canada, 5-2-32, 111 D
Neuhaus, 19-1-32, 106 T

RAPALLO, 20 AV.
Dtschl.-Rusl., 16-4-32, 20 AV
It.-Servië, 12-11-20, 14 R

READING, LORD, 278 E.
E.-D. Genootsch., 11-4-33, 278 E

RECHTSZAKEN.
CALMETTE, 112 K

RECHTSZAKEN (vervolg)
Desk. rapp., 11-12-31, 93 B
Uitspr., 7-2-32, 112 K
ESCHAUZIER, 276 A
Uitspr. Hof, 4-4-33, 276 A
MAJELLATOREN, 170 F
Cassatie, 1-7-32, 170 F
ONNES V. NIJENRODE, 430 B
Overzicht, 2-7-34, 430 B
OUSTRIC, zie letter O

REGEERINGSJUBILEUM.
H. M. de Koningin, 31-8-23, 27 P; 9-9-33, 330 D

REIS OM DE WERELD.
Record, 23-7-28, 50 AD

REMANEE, DR. IR. HERM.
Overleden, 13-3-32, 128 M

RITTER, DR. P. H.
Levensbeschr., 23-7-34, 437 D

ROEIEN, 57 C.
Diamond scull, 3-7-21, 17 S; 6-6-29, 54 E
Europ. kamp., 2-8-24, 32 AH; 6-9-25, 38 E
Telegraafbeker, 11-6-30, 57 AC

ROEMENIË.
AANSLAG, 29-12-33, 364 E
BESSARABIE, 31-10-20, 13 AS
BOYCOT DUITSCHE GOED., 11-4-33, 278 B
CAROL II, Koning, 8-6-30, 57 Z
CHOLERA, 2-8-22, 22 K
COMMUNISME, 13-2-33, 248 E
DEVIEZENVERORDENING, 12-5-32, 152 E
DUCA GEDOOD, 29-12-33, 364 E
Moordenaars gevonn., 7-4-34, 401 G
DUITSCHE NAZI ORG., ontb., 9-7-34, 433 C
ENGELAND, 6-8-30, 57 AR
FERDINAND, †, 19-7-27, 46 D
FRANKRIJK, 42 G
Crediet, 30-5-23, 26 Y
Verdrag, 10-8-26, 42 G
GRONDWET, 30-3-23, 25 AT
HONGARIJE, 7 V
Roem. in Hong., 4-8-19, 7 U
Roem. troepen, 5-8-19, 7 V
INDUSTRIE-OBLIG., 7-9-31, 74 F
ITALIE, 16-9-26, 42 AL
KABINET, 366 A
Aderescu, 30-3-26, 40 S
Angelescu, 30-12-33, 364 F
Bratianoe, 22-6-27, 45 AM
Duca, 12-11-33, 350 F; 29-12-33, 364 E
Iorga, 31-5-32, 169 D
Manihu, 9-11-28, 52 F; 21-10-32, 209 A
Taterescu, 3-1-34, 366 A
Titulescu, 29-7-28, 50 AM; 10-10-32, 205 G
Vajda, 9-6-32, 163 A; 12-8-32, 183 A; 15-1-33, 238 I
KAMERVERKIEZ., 20-7-32, 181 A
KONING CAROL, 8-6-30, 57 Z
KON. FAMILIE, 15-2-19, 5 K
KROONPRINS, 31-12-25, 39 O
LEENING, 6-3-32, 126 F
MILIT. VERDR., 10-5-32, 151 B
NAT. SOCIALISME, 9-7-34, 433 C
NAT. BANK, 28-12-31, 98 H
NON-AGR. PACT., 3-7-33, 310 A
POLEN, 40 P
Verdrag, 25-3-26, 40 P
Handelsov., 23-7-21, 17 AC

ROEMENIE (vervolg)
Verdrag, 4-7-24, 32 M
REVOL. BEWEGING, 15-2-19, 5 K
RUSLAND, 421 E
Erkenning, 12-6-34, 421 E
Non-agr. pact, 3-7-33, 310 A
SCHULDEN A. AM., 305 D
Opgaven, 10-7-32, 178 A; 18-6-33, 305 D
STAATSFINANCIEN, 144 E
Overzicht, 24-4-32, 144 E
TRANSFER-OPSCHORTING, Besluit, 14-8-33, 325 A
WOELINGEN, 17-2-33, 252 B
IJZEREN GARDE, 12-12-33, 358 A; 7-4-34, 401 G

ROERGEBIED.
Bezetting, 14-8-23, 27 F

RONDETAFEL CONF.
Zie BRITSCH-INDIE

ROODENBURG, Drs. S.
Supervisie, 5-8-32, 186 C

ROODE KRUIS
Intern. Comm., 3-4-21, 16 G

ROOSEVELT, THEOD.
Overleden, 7-1-19, 4 H

ROOSEVELT, Fr. D.
Zie Vereen. Staten

ROSSUM, KARDIN. VAN.
Overleden, 30-8-32, 191 F

ROTTERDAM.
BEGROOT. '33, 15-2-33, 251 C
BEGROOT. '34, 1-11-33, 347 C
BELASTINGEN, 29-8-32, 191 C
BEVOLKING, 1-10-33, 355 F
DROOGLEEVER F., 13-9-28, 27 Z
HAVENBEWEG., 1933, 365 F
HAVENTARIEVEN, 28-7-32, 183 D; 29-8-32, 191 C; 19-12-32, 229 B
KONINGINNEBRUG, 14-6-29, 54 M
LIMBURG, Mr. J., 27-6-23, 26 AE
SCHEEPVAART, 310 D
Cijfers, 6-7-33, 310 D
Vergelijking, 5-1-32, 100 G
SPOORWEG, 3-6-32, 160 N
TUNNEL ONDER DE MAAS, 20-5-33, 291 B
WERKLOOSHEID, 29-8-32, 191 C
WIJTEMA, Dr., †, 11-7-28, 50 Y
ZIMMERMAN, Dr., 9-3-21, 15 AI

RUBBER.
BESCHOUWING, 15-8-31, 69 A
RESTRICTIE, 412 D
Comité Int., 8-5-34, 412 D
Zie ook NED. O.-INDIE.
OVERSCHOT, 6-8-31, 67 K
WERELDCONS., 30-6-31, 61 U
WERELDEXP., 16-1-32, 105 C
Zie ook betr. landen

RUITERSPORT.
KRUYFF, G. P. DE, 4-7-28, 50 U

RUSLAND.
AANSLAGEN
Vorofski verm., 10-5-23, 26 Q
AARDBEVINGEN, 16-9-27, 46 AS
AFGHANISTAN
Non-Agr. verdr., 2-9-26, 42 AB
Verdrag, 21-4-27, 45 H
AMNESTIE, 7-11-22, 23 AP
AMOER-KOZ., OPSTAND, 7-6-24, 31 AD
AMTORG, 21-8-31, 70 B
ARBEIDSKR., 24-8-31, 70 L
ATHEISME, 8-10-32, 205 C
AUTOMOBIELEN, 21-9-31, 77 H
BEGROOTING '32, 18-11-31, 87 H

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

RUSLAND (vervolg)
BEGROOTING 33, 254 C
Goedkeuring, 20-1-33, 239 A
In- en Uitv., 24-2-33, 254 C
BEVOLKING, 383 D
Aantal, 27-8-32, 191 D
Nationaliteiten, 27-7-33, 315 H
Steden, 16-2-34, 383 D
BOLSJEWIKI, 14 A
Bestrijding 1919, 3 AF
Maatr. in O.-Eur., 23-7-20, 14 A
BRITSCH-RUSS. CONFL.
Zie ENGELAND
BUITENL. HANDEL, 377 E
Hout n. Ned., 3-2-34, 377 E
Overzicht, 5-9-31, 74 D; 21-10-31, 81 K
BUITENL. ARB., 24-8-31, 70 L
BUITENL. SCHULDEN, 31-3-32, 137 B
BULGARIJE, erk., 23-7-34, 437 F
CAN. TROEPEN, 5-7-19, 7 E
CHINA, 223 A
Dipl. betr., 2-6-29, 54 C
Dipl. hervat, 14-12-32, 223 A
CHIN. OOSTERSPOORW., 327 C
Overeenst., 26-8-33, 327 C
Prot. Nikolsk-Ussurysk, 3-12-29, 55 AP
CHOLERA, 30-8-21, 17 AT
COLLECTIVISEER., 31-12-32, 234 A
COMM. PARTIJ, 382 B
Bestuursverk., 13-2-34, 382 B
Uitzett., 11-10-32, 205 H
DARDANELLEN, 27 G
Conv., 15 8-23, 27 G
DENEMARKEN, 26 K
Handelsov., 24-4-23, 26 K
Verdrag 12-10-21, 18 L
DIMITROF c. s., 390 C
Moskou, 28-2-34, 390 C
Russ. onderd., 16-2-34, 383 E
DUITSCHLAND, 347 A
Handelsverdrag, 7-5-21, 16 AE
Handelsverdr., 12-10-25, 38 U
Journalist. betr. verbroken, 27-9-33, 337 E; hervat, 1-11-33, 347 A
Rapallo, 16-4-22, 20 AV
Verdrag, 24-4-26, 40 AF
ENGELAND
Betr. verbr., 24-5-27, 45 Z; hervat, 20-12-29, 55 AW
Eng. off., 4-9-19, 7 AM
Eng. vloot, 17-8-19, 7 AC
Eng. troepen, 14-10-19, 8 K
Handelsverdr., 30-11-20, 14 W
Handelsverdr., 16-3-21, 15 AO
Handelsverdr., 16-4-30, 57 H
Rakowsky, 9-2-24, 29 AD
ENG.-RUSS. CONFLICT, 309 A
Overzicht, 2-7-33, 309 A
Zie ook ENGELAND
ERKENNING, 421 E
Canada, 27-3-24, 30 AB
China, 31-5-24, 31 U
Denemarken, 18-6-24, 31 AV
Mexico, 30-7-24, 32 AE
Roemenië, 12-6-34, 421 E
Tsj.-Slow., 12-6-34, 421 E
Uruguay, 23-8-26, 42 S
Ver. Staten, 18-11-33, 351 M
Zweden, 17-3-24, 30 T
ESTLAND, 310 A
Non-agr. pact, 6-5-32, 150 C; 3-7-33, 310 A

RUSLAND (vervolg)
FINLAND, 187 C
Non-agressiepact, 22-1-32, 107 H; 12-8-32, 187 C
Vrede, 2-1-21, 15 G
FRANKRIJK, 11-1-34, 370 B
GEPEOE, beteek., 11-12-33, 357 E
GODSDIENST, 8-10-32, 205 C
GORKI, MAXIM, 25-12-18, 3 AC
GOUDUITV., 25-10-33, 344 A
GRAANVERKOOP, 30-11-31, 90 B
HANDELSBALANS, 354 H
Cijfers, 24-2-33, 254 B
In- en uitv., 7-9-31, 74 D; 28-11-33, 354 H
HANDELSDEL. „AMTORG", 21-8-31, 70 B
HANDEL EN NIJVERHEID, 254 C
Duitschland, 23-9-31, 87 I
In- en uitv., '32, 24-2-33, 254 C
Prijsdaling, 21-10-31, 81 K
Turkije, 11-5-32, 151 G
HANDELSVERDRAG, 387 G
Engeland, 22-2-34, 387 G
Frankrijk, 11-1-34, 370 B
HERRIOT, 331 D
Bezoek, 12-9-33, 331 D
HONGARIJE, 379 D
Diplomatie, 7-2-34, 379 D
HONGERSNOOD, 20 B
Frankr. cred., 29-10-21, 18 V
Italië, 10-2-22, 20 B
Paus, 21-9-21, 18 D
INDUSTRIE, 342 G
Overzicht, 19-10-33, 342 G
Toezicht, 18-4-20, 11 AL
IN- EN UITVOER
Zie Handelsbalans
Zie Handel m. betr. landen
ITALIE, 29 AC
Crediet, 10-2-22, 20 B
Handelsverdr., 26-5-22, 21 U
Verdrag, 7-2-24, 29 AC
JAPAN, 201 A
Bezett. Wladiw., 9-2-20, 5 G
Jap. troepen, 17-12-19, 8 AS
Petrol. acc., 26-9-32, 201 A
Verdrag, 21-1-25, 35 N
Vischv. verdr., 1-7-23, 26 AI
Zie ook JAPAN
JOODSCHE AUT. REP., 9-3-32, 127 C
KALI, 7-2-32, 112 L
KAMENEW, 11-10-32, 205 H; 21-5-33, 292 A
KATOEN, 1-8-31, 66 M
KOLTSJAK
Vermoord, 10-5-20, 13 B
KRACHTSTATION, 22-4-32, 144 A
KRIM AUTON., 16-7-21, 17 Z
LANDBOUW, 234 A
Collectiv., 31-12-32, 234 A
Graanverkoop, 30-11-31, 90 B
LEENINGEN, 215 A
Vijfjarenplan, 15-11-32, 215 A
LEGER, VLOOT EN LUCHTM., 337 D
Dienstplicht, 13-9-25, 38 G
Statistiek, 14-4-32, 141 F
Troepenconc., 26-9-33, 337 D
Vlootverm., 8-3-31, 60 L
LENIN, U. W., 29 M
Overl., 21-1-24, 29 M
LETLAND, 44 AK
Garantieverdr., 11-3-27, 44 AK
Non-agr. verdr., 22-10-26, 43 E

RUSLAND (vervolg)
LEVENSM.VOORZ., 15-12-32, 233 B
LITAUEN, 28-9-26, 42 AR
LITWINOF, 21-7-30, 57 AN
LOONPOLITIEK, 3-10-31, 79 I
MILITIESTELSEL, 11-8-23, 27 B
NANSEN, 29-6-20, 12 AH
NED. KUNST, 25-5-32, 157 B
NON-AGRESSIEPACT, 398 C
Italië, 5-9-33, 329 C
Randstaten, 3-7-33, 310 A
Turkije, 24-3-34, 398 C
ONDERWIJS, 229 A
Acad. graden herst., 19-12-32, 229 A
ONTW. CONF., 22-6-32, 166 H
OOSTENRIJK
Dipl. betr., 22-2-24, 30 A
OOST-PACT, 9-2-29, 52 AR
PERZIE, 25-3-21, 15 AP
PETLJOERA, 7-11-20, 14 I
PETROGRAD, 1-3-24, 30 F
PETROLEUM, 201 A
Japan, acc., 26-9-32, 201 A
Productie, 1-9-31, 73 C
Tw. Vijfj. plan, 10-8-32, 186 F
POLEN
Wapenstilstand, 13-10-20, 13 AN
PRODUCTIE, 10-7-34, 433 D
RANDSTATEN, 24-11-19, 8 AB
REVAL, 17-8-19, 7 AB
ROEBEL, 1918, 3 U
ROEM. TR., 17-5-19, 6 G
ROEM. ERK., 12-6-34, 421 E
RIJKOF, 3-2-24, 29 Y
SMIRNOW, 13-11-27, 47 R
STALIN, 394 A
Onderw. tegenst., 12-3-34, 394 A
Verv. Lenin, 1-1-23, 25 I
STEDEN, NWE, 16-2-34, 383 D
STEENKOOL, 106 U
Nw. Mijnen, 1-8-31, 66 H
Prod., 21-1-32, 106 U
STRAFRECHT, 10-12-31, 92 D
SUIKER, 12-1-32, 103 T
TROTZKI, 55 R
Afgetred., 17-1-24, 29 I
Terugger., 4-5-25, 36 AE
Verbannen, 20-1-28, 48 K
Verz. toelat., 11-10-29, 55K
TSJECHO-SLOWAKIJE, 421 E
Binnengedr., 7-6-19, 6 U
Verdrag, 1-6-22, 21 X
Erkenning, 12-6-34, 421 E
TSJEKA, beteek., 11-12-33, 357 E
TURKIJE, 151 G
Crediet, 11-5-32, 151 G
Handelsverdr., 12-3-27, 44 AM
TW. VIJFJ. PLAN, 365 E
Plannen, 3-1-34, 365 E
Publicatie, 22-1-32, 107 E
VATICAAN, 30-4-22, 21 H
VER. STATEN, 354 F
Ambass. Washington, 28-11-33, 354F
Arbeidskr., 24-8-31, 70 L
Erkenning, 18-11-33, 351 M
Gouduitv. n., 25-10-33, 344 A
VIJFJARENPLAN, 100 S
Arbeidskr., 24-8-31, 70 L
Resultaten, 19-12-31, 95 A
Uitbreiding, 6-1-32, 100 S
WERELDOORLOG, 4 AQ
Geallieerden, 2-2-19, 4 AQ
WRANGEL, GEN., 1-11-20, 14 B; 20-12-20, 14 AG; 10-7-26, 41 AM

RUSLAND (vervolg)
ZINOVJEV, 11-10-32, 205 H; 21-5-33, 292 A
ZWEDEN
Handelsov., 3-3-22, 20 V; 17-3-24, 30 T
RIJNLAND.
Rep. uitger., 2-6-19, 6 S
RIJNSCHEEPVAART, 101 C.
Samenwerking, 6-1-32, 101 C
RIJPMA, Dr. E.
Levensbeschr., 4-11-32, 212 L

S.

SAARGEBIED.
MIJNEN, 9-4-19, 5 AH
NAT. SOC., 288 B
Org. verbod., 10-11-32, 215 C
Unif. verbod, 8-5-33, 288 B
ONTPLOFFING, 7-12-21, 18 AN
PAPEN, VON, 17-11-33, 351 H
VOLKENBOND, 412 F
Comm. herk., 18-1-34, 372 B
Desk. ben., 6-5-34, 411 D
Knox's brief, 11-5-34, 412 F
Rapport, 20-1-34, 373 F
VOLKSSTEMMING, 437 B
Comm. ben., 12-6-34, 422 C
Datum, 1-6-34, 418 F
Verkiez., 22-7-34, 437 B
SANDICK, IR. R. A. VAN.
Overleden, 25-1-33, 242 E
SAN REMO.
Conferentie, 29-4-20, 11 AS
SARRAUT, ALBERT.
Kab. format., 27-10-33, 345 D
SCANDIN. CONF.
Einde, 7-1-32, 101 I
SCANDIN. LANDEN.
Schepenconv., 29-1-26, 39 AM
SCAPA FLOW, 9 R.
Duitschland, 6-1-20, 9 R
Entente, 5-1-20, 9 O
Vloot uitgel., 22-6-19, 6 AB
SCHAATSENRIJDEN.
ACAD. WERELDK., 11-1-30, 56 O
NED. RECORD, 16-1-24, 29 H; 16-1-25, 35 T
WERELDKAMP., 3-2-25, 35 W; 22-2-25, 35 AE; 5-2-28, 48 U; 7-3-33, 260 A
SCHACHT, Dr. Hj., 265 C.
Pres. Rijksb., 16-3-33, 265 C
SCHAIK, Mr. J. R. H. VAN.
Min. v. Just., 26-5-33, 293 B
SCHAKEN.
ALJECHIN, 10-11-29, 55 AE
BOGOLJUBOW, 29-11-25, 38 AP; 21-1-32, 107 A
CAPABLANCA, 19-8-22, 22 T
CAP.-EUWE, 30-7-31, 66 B
EUWE-DAVIDSON, 28-12-24, 34 AN
EUWE-FLOHR, 12-4-22, 141 B; 26-8-32, 190 C
NED.-BELGIE, 11-10-25, 38 T
NED.-DUITSCHL., 15-9-29, 55 C; 18-7-30, 57 AL
SPIELMANN, 21-1-32, 107 A
TOURNOOIEN, 183 G
Bern, 30-7-32, 183 G
Haag, 5-8-28, 51 A
Hastings, 7-1-31, 59 N; 9-1-32, 103 B
Kissinen, 24-8-28, 51 F

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

SCHAKEN (vervolg)
Londen, 16-2-32, 113 F
V. A. S., 13-2-27, 44 U
SCHEEPSBOUW, 83 G.
Overz., 28-10-31, 83 G
Vermind. aanb., 6-8-31, 67 M
Zie ook betr. landen
SCHEEPSBRANDEN.
Zie betr. landen
SCHEEPSRAMPEN.
Princ. Mafalda, 26-10-27, 47 G
SCHEEPVAART.
BATAVIER-LIJN, 10-4-32, 140 H
BREMEN, 22-7-29, 54 Z
KOOPVAARDIJVLOOT, 31-8-32, 192 G
TRANSATL. PASS. VERK., 141 H
Aantal pass., 29-12-31, 99 D
Stat. '31, 14-4-32, 141 H
Verl., 31-3-32, 137 C
VERKEER, 6-7-33, 310 D
WERELDVLOOT, 8-9-31, 74 K
Zie ook betr. landen
SCHERMEN, 59 A.
Boer, Mej. de, 10-12-27, 47 AF; 14-12-30, 58 AP
Ekhart, 11-12-27, 47 AG
Faber, 21-12-30, 59 A
Holkema, Mej., 34 AI
Jong, Kap. de, 14-12-24, 34 AG; 2-6-27, 45 AE; 18-12-27, 47 AM
Kunze, 26-11-22, 24 P
Parijs, 3-6-22, 21 Y
SCHMIDT, P. J.
Rede Paaschcongres, S. D. A. P., 26-3-32, 135 A
SCHMULLER, ALEX.
Overleden, 30-3-33, 269 I
SCHNITZLER, ARTHUR.
Overleden, 21-10-31, 81 I
SCHOTLAND.
Aardbeving, 23-8-24, 32 AU
SCHRIJNEN, Mgr. L. J. A. H.
Overleden, 26-3-32, 134 G
SCHULDEN, EUROPA'S.
Amerika, 10-7-32, 178 A
SCHWEITZER, PROF. DR.
Leven, 2-7-32, 171 B
SEGERS, Mr. C. O.
Overleden, 27-2-33, 255 A
SEIPEL, Mgr. Dr. Ign.
Overleden, 2-8-32, 184 B
SERVATIUS, Mr. G. A.
Hooge Raad, 18-4-33, 279 L
SEVRES, VREDE VAN.
Griekenland, 18-9-19, 8 B
SIAM.
GOUD. STAND., 12-5-32, 152 C
NEDERLAND, 8-6-25, 37 G
PHOTO PRINS, 360
STAATSGREEP, 307 A
Decreet, 3-4-33, 274 A
Koning, 25-6-33, 307 A
Liberalen, 22-6-33, 306 E
SIMONS, Dr. L.
Overleden, 11-6-32, 163 E
SIBERIE, 87 F.
Jap. petr., 20-1-20, 9 AI
Praehist. vondsten, 18-11-31, 87 F
SINGAPORE.
Br. vlootbasis, 16-4-34, 404 A
SLAVERNIJ.
Afsch. Abess., 26-7-31, 65 H
SLEESWIJK.
Volksstemming, 15-2-20, 10 Z
SMYRNA.
Aardbeving, 31-3-28, 49 D
SNELWANDELEN.
Ned. kamp., 5-10-30, 58 U
SOC. ARB. INTERN., 273 C
Congres Bern, 4-2-19, 4 AR
Wels, Otto, 2-4-33, 273 C
SOCIAAL-DEM., 20 F.
Italië, 14-2-22, 20 F
Zürich, 1-8-19, 7 S
SOC. ECON. CONGR. 79 L.
Amsterdam, 24-8-31, 71 G
Comité opger., 3-10-31, 79 L
SOEDERBLOM, AARTSBISSCHOP, N.
Overleden, 12-7-31, 63 P
SOEDAN.
Onafhankelijkheid, 14-3-20, 10 AQ
SPANJE.
AANSLAGEN, 5-6-23, 26 AB
BEGROOTING, 6-4-32, 139 I
BERENGUER, 28-1-30, 56 U
BESCHERM. REP., 20-10-31, 81 G
BUILENPEST, 4-3-23, 25 AN
BUITENL. SALDI, 17-11-33, 351 I
CATAL. STATUUT, 9-9-32, 194 D
CATALONIE, 362 D
Kabinet, 15-1-33, 243 D
Macia herk., 16-12-32, 228 A
Macia overl., 26-12-33, 362 D
CONCENTRATIEKAMPEN, 30-12-33, 364 G
CORTES, 426 C
Catal. confl., 20-6-34, 426 C
Ontb. en verk., 10-10-33, 340 D
Opening, 14-7-31, 64 G
DICTATUUR v. PRIMO DE RIVERA, 1923, 25 K
DIRECTORIUM, 3-12-25, 38 AS
DOODSTRAF, 10-4-34, 402 D
EENKAMER-SYSTEEM, 27-10-31, 83 D
EX-KONING, 164 C
Proces, zie Polit. Proces
Vermogen onteig., 12-6-32, 164 C
FINANCIEN, 182 D
Eerste h. 1932, 26-7-32, 182 D
Peseta, 1-6-32, 160 A
FRANKRIJK, 393 I
Handelsverdr., 24-2-34, 393 I
Marokko, 10-7-26, 41 AN
Statuut v. Tanger, 3-3-28, 48 AH
GEMEENTER. VERK., 23-4-33, 281 G
GIL ROBLES, 27-4-34, 407 F
GRIEPEPIDEMIE, 5-1-27, 44 C
GRONDBEZIT, 14-8-31, 72 H
GRONDWET, 90 D
Alg. kiesrecht, 14-8-31, 68 I
Amendement, 21-9-31, 77 C
Dem. Republ., 27-9-31, 78 I
Doodstraf, 18-8-31, 69 H
Vrouwenkiesr., 1-10-31, 79 G; 1-12-31, 90 D
INVOERBEP., 29-12-31, 99 A
ITALIE, 10-8-26, 42 H
JEZUIETENORDE, 197 C
Inbeslagn. goed., 24-1-32, 108 A
Ontbonden, 16-9-32, 197 C
KABINET, 433 H
Alhucemas, 8-12-22, 24 AE; aftr. 14-9-23, 27 AA
Azana, 13-10-31, 81 B; 15-12-31, 94 B; 11-6-33, 304 E
Barrios, 9-10-33, 340 A
Berenguer, 28-1-30, 56 U
SPANJE (vervolg)
Dato, 1-9-20, 13 T; 27-1-21, 15 Q
Dato vermoord, 9-11-21, 18 AA
Lerroux, 13-9-33, 331 F; 17-12-33, 360 A; 4-3-34, 391 C
Maura, 14-8-21, 17 AO
Primo de Rivera, 3-12-25, 38 AS
Samper, 29-4-34, 408 C
Sanchez Guerra, 9-3-22, 20 Y; 6-12-22, 24 AB
Sanchez Toca, 21-7-19, 7 P
Vertrouw. motie, 5-7-34, 433 H
KATOENAANPLANT, 18-3-32, 130 N
KERK. BEZ., 20-8-31, 70 A
KIESRECHT, 14-8-31, 68 I; 28-10-31, 83 E
LEGER, VLOOT EN L., 22-3-34, 398 F
MAROKKO, 25-4-27, 45 M
MAURA OVERL., 13-12-25, 39 D
MEDEZEGG. ARB., 23-10-31, 82 B
MILIT. OPSTAND, 25-8-32, 190 B
NEDERLAND, 427 A
Handelsverdr., 16-6-34, 427 A
Ned. week, 10-5-21, 16 AI
ONLUSTEN, 12-9-23, 27 Y; 16-12-30, 58 AT
ONTEIGENING, 12-8-31, 68 H
PARL. ONTB., 3-10-20, 13 AI
PERES GALDOS, †, 7-1-20, 9 T
POLIT. PROCESSEN, 164 C
Alfonso, 28-10-31, 83 I; 20-11-31. 87 N; 12-6-32, 164 C
PRESIDENT, 10-12-31, 92 K
PRIMO DE RIVERA, 38 AS
Dictator, 1923, 25 K
Min.-pres., 3-12-25, 38 AS
PROT. VAN GENEVE, 8-12-24, 34 AB
RELIG. ORDEN, 3-6-33, 296 C
REPUBL. UITGER., 14-4-31, 60 AA
SCHULD, 6-4-32, 139 I
SOCIAAL-DEM., 7-2-34, 379 B
STAATSPENS. GEESTEL., 29-12-32, 232 C
STAKINGEN, 420 B
Barcelona, 31-1-28, 48 R
Overzicht, 30-9-31, 79 F
Platteland, 7-6-34, 420 B
STATUS VAN TANGER, 14-12-23, 28 V
VATICAAN, 21-8-31, 70 D
VERKIEZINGEN, 6-12-33, 356 C
VLAGGEKLEUREN, 28-11-31, 89 L
WAPENDEPOTS, 19-5-32, 153 K
WERELDTENTOONST., 20-5-29, 53 AQ
WERKLOOSH., 16-1-32, 105 I
WEYLER, GEN., 4-1-22, 19 Q
ZAMORA, 10-12-31, 92 K
ZWITSERLAND, 7-8-26, 42 F
SPECTRAALLIJNEN.
Zeeman, Prof. P., 15-2-32, 118 D
SPITSBERGEN.
Noorw. toegekend, 16-2-20, 10 AC
STATEN-GENERAAL.
Zie Nederland
STATISTIEK.
Methorst, Prof. Mr., 20-8-32, 189 D
STATUS VAN TANGER.
Conv. geteek., 14-12-23, 28 V
STAVISKY AFFAIRE.
Overzicht, 27-7-34, 438 B
STEENKOOL.
Zie betr. landen
STERILISATIE, 436 F.
Overzicht, 13-3-34, 394 E
Ver. Staten, 20-7-34, 436 F
STERRENKUNDE, 98 N.
Intern. zonnewacht, 22-9-31, 77 K
Spectr. zonnecorona, 29-12-31, 98 N
STILLHALTE-CONF.
Beëindigd, 5-7-32, 171 H
Zie betr. landen
STRAPERLO.
Zie KANSSPEL
STRATOSFEER.
Record, 10-10-32, 205 E
STRAUSS, Dr. RICHARD.
Photo, 208
STRESA.
Zie Conf. van Stresa
STRESEMANN.
Zie DUITSCHLAND
SUIKER, 283 A.
Beetw., 2-6-32, 160 K; 26-4-33, 283 A
Chadbourne plan, 21-7-31, 64 R; 20-12-32, 230 A
Nwe fabr., 19-7-32, 180 F
Peru, 29-10-31, 83 H
Productie, 13-11-31, 86 D
Unif. onderz., 7-9-32, 193 A
Wereldoogst, 12-12-33, 357 F
Wereldprod., 30-6-31, 61 V
SURINAME.
Bacoven, 24-8-33, 326 G
Begrooting, 21-2-34, 387 C; 17-2-34, 383 H
Gouverneur, 22-4-21, 16 U; 21-8-33, 326 A
Petroleum, 22-4-27, 45 I
SYRIE.
FRANKRIJK, 22-12-19, 9 E
HOOGE COMMISSARIS, 41 AX
Jouvenel, 2-12-25, 38 AR; 27-7-26, 41 AX
Sarrail, 28-11-24, 34 U
OPSTAND, Aug. '25, 37 AF

T.

TABAK.
Zie betr. landen.
TANGERCONFERENTIE.
Londen, 28-9-23, 27 AF
TANGER. STATUS VAN.
Conventie, 14-12-23, 28 V
TARIEFBESTAND, 351 K.
België, 17-11-33, 351 K.
Engeland, 7-11-33, 349 C
Finland, 17-11-33, 351 K
Frankrijk, 28-10-33, 345 G
Italië, 14-11-33, 350 E
Nederland, 5-9-33, 329 B
TARWE.
Zie GRANEN
TELEFONIE.
Wereldstat., 2-7-31, 63 B
TENNISSEN.
DAVIS CUP, 10-9-26, 42 AH; 22-7-27, 46 F
LACOSTE, 17-9-27, 46 AT
LANDENWEDSTR., 59 B
Ned.-Amer., 12-5-27, 45 T
Ned.-Austral., 26-8-28, 51 G
Ned.-België, 21-9-24, 33 U; 10-5-25, 36 AI; 9-5-26, 40 AR; 11-7-26, 41 AO; 9-9-28, 51 P; 14-9-30, 58 I; 21-9-30, 58 M
Ned.-Denem., 6-5-27, 45 Q
Ned.-Dtschl., 13-9-25, 38 H; 29-8-

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

TENNIS (vervolg)
26, 42 Y; 21-12-30, 59 B
Ned.-Engel., 31-8-25, 38 A; 16-8-26, 42 M
Ned.-Finl., 18-5-30, 57 S
Ned.-Frankr., 21-8-27, 46 Z
Ned.-Hongar., 20-5-28, 49 Z
Ned.-Ital., 18-5-26, 41 A
Ned.-Tsj.-Slow., 17-5-25, 36 AP; 23-6-28, 50 N
Ned.-Zweden, 14-6-25, 37 I
LENGLEN, SUZ, 3-7-25, 37 W; 4-8-26, 42 D
NED. KAMP, 20-7-30, 57 AM
SCHEV.—KOPENH., 3-2-24, 29 Z
TILDEN, 13-7-30, 57 AK
TIMMER, 28-8-27, 46 AE; 7-9-30, 58 F
WILLS, HELEN, 30-8-27, 46 AF
WIMBLEDON, 3-7-25, 37 W; 2-7-27, 45 AS, 45 AT

TERWISGA, GEN. W. H. v.
Levensbeschr., 29-6-33, 307 L

TEXTIEL.
Zie betr. Landen

THEE, 315 F.
Statist., 315 F
Uitvoer, 31-1-33, 244 B
Zie ook betr. landen

THOIRY, CONF.
Besprek., 17-9-26, 42 L

THOMAS, ALBERT.
Overleden, 8-5-32, 150 F

THORN PRIKKER.
Overleden, 7-3-32, 126 H

TIFLIS.
Aardbeving, 14-5-28, 49 X

TIN, 153 F.
Int. Synd., 25-8-31, 71 E
Productie, 28-12-31, 98 F; 6-5-32, 149 A
Restrictie, 18-5-32, 153 F

TIROL.
Aansl. Duitschl., 1-4-20, 11 R

TOET-ANKH-AMEN.
Zie Opgravingen

TOL-UNIE. 74 B.
Oostenr.-Duitschl., 2-9-31, 73 H
Uitspraak, 5-9-31, 74 B

TREUB, PROF.
Overleden, 24-7-31, 65 G

TRIANON.
Zie VERDRAG VAN TRIANON

TRIER.
Aardbeving, 3-1-24, 28 AK

TRIP, Mr. L., 288 F.
Econ. Wereldconf., 14-1-33, 238 G; 20-1-33, 239 H
Vice-pres. Bank v. Int. Bet., 10-5-33, 288 F

TRIPOLI.
Gevechten, 26-8-26, 42 T

TROELSTRA, Mr. P. J.
Rev. ideeën, 1918, 3 T

TROTZKI.
Zie RUSLAND

TSETSEVLIEG, 106 V.
Philips, Dr. John, 5-8-31, 67 G
Uitroeiing, 21-1-32, 106 V

TSJECHO-SLOWAKIJE.
AFSCH. VAN R. KERK, 12-1-20, 9 Z
BATA OVERL., 12-7-32, 179 C
BEGROOT. '34, 6-12-33, 356 E
BLOEMBOLLEN, 26-9-32, 200 H
DUITSCHLAND, 27-6-21, 17 M

TSJ.-SLOWAKIJE (vervolg)
ENGELAND, 17-7-23, 26 AP
ENG.-TSJ. BANK, 7-4-22, 20 AO
FASCISME, 25-5-32, 157 E
FRANKRIJK, 25-1-24, 29 R
GRONDWET, Nov. '18, 3 V; 1921, 15 E
IN- EN UITVOER, 200 H
Bloembollen, 26-9-32, 200 H
Schoenen, 6-2-32, 112 E
JOEGOSLAVIE, 22 Z
Driev. Verbond, 20-12-19, 9 D
Milit. ov., 5-8-21, 17 AL; 1-9-22, 22 Z
KABINET, 211 F
Bechnije, 4-12-25, 38 AT
Benesj, 27-9-21, 18 I; afgetr. 6-10-22, 23 G
Czerny, afgetr., 12-10-26, 42 AV
Malypetr, 30-10-32, 211 F
Svehla, 6-10-22, 23 G; 12-10-26, 42 AW
LITAUEN, 12-3-30, 56 AH
MASARIJK, 25-5-34, 415 B
MINDERHEDEN, 10-9-19, 7 AP
NAT. SOCIALISME, 6-10-33, 339 B
NEDERLAND, 109 D
Handelsverdr., 21-1-23, 25 X; 27-1-32, 109 D
OEKRAINE, 1-6-22, 21 W
ONTWAP. CONF., Zie Genève
OOSTENRIJK, 22 X
Crediet, 24-8-22, 22 X
Driev. verbond, 20-12-19, 9 D
PAUS, 18-10-33, 342 I
PETROLEUM, 11-11-21, 18 AB
POLEN, 23-4-25, 36 Y
PRESIDENT, 28-5-20, 12 H; 26-5-27, 45 AA; 25-5-34, 415 B
RUSLAND, 1-6-22, 21 X
SCHULDEN a. d. V. S., 343 C
Betalingen, 18-6-33, 305 D
Bet. gestaakt, 22-10-33, 343 C
Oorlogsschuld, 15-12-32, 223 C
Overzicht, 10-7-32, 178 A
STAKING MIJNW., 18-8-23, 27 H
SWASTIKA, 23-5-32, 134 H
VERKIEZINGEN, 15-11-25, 38 AH
WERKLOOSHEID, 8-2-33, 247 A

TSJEKA.
Beteekenis, 10-12-33, 357 E

TUNIS, 140 A.
Bey overl., 11-7-22, 21 AP
Phosphaat, 9-4-32, 140 A

TURKESTAN.
Aardbeving, 5-9-23, 27 U; 14-8-27, 46 S

TURKIJE.
AFGHANISTAN, 28-5-28, 49 AD
ALCOHOL-VERB., 2-4-23, 26 B
ALFABET, 1-11-28, 52 D
ANGORA, 27 AQ
Hoofdstad, 14-10-23, 27 AQ
Zetel der reg., 10-8-23, 27 A
AZERBEIDSJAN, 19-10-21, 18 Q
BELGIE, 1-2-26, 39 AO
BET.VERKEER, 10-5-32, 151 A
BEVOLKING, 1-9-33, 357 B
DUITSCHLAND, 4-3-24, 30 H; 27-5-30, 57 X
ENGELAND, 7-6-26, 41 R
FETHI BEI, 22-11-24, 34 O
FEZ EN TULBAND, 27-11-25, 38 AO
FRANKRIJK, 56 W
Ov. inz. Syrië, 2-6-26, 41 O

TURKIJE (vervolg)
Vriendsch.verdr., 3-2-30, 56 W
GEORGIE, 19-10-21, 18 Q
GRIEKENLAND, 58 AC
Grensregeling, 6-11-26, 43 S
Moedania, 13-10-22, 23 O
Oorlog, 1922, 19 O
Overeenk., 15-4-25, 36 S
Vriendsch.verdr., 30-10-30, 58 AC
GRONDWET, 3-11-22, 23 AM
ISMED PASJA, 22-11-24, 34 O
ISTANBOEL, 5-7-32, 171 A
ITALIE, 5-1-32, 100 Q
JAPAN, 28-12-33, 363 D
KABINET, 5-3-25, 35 AQ
KEMALISTENSTR., 1922, 19 P
KHALIEF VERB., 4-3-24, 30 I
KHALIFAAT, 4-11-22, 23 AO
KOERDISTAN, 37 U
Koninkr. uitger., 26-2-25, 35 AK
Opstand, 24-2-25, 35 AI
Sjeik Said, 30-6-25, 37 U
KONSTANTINOPEL, 19-10-24, 33 AM
METR. STELSEL, 20-7-33, 314 F
MOESTAFA KEMAL PASJA, 60 AG
Aanslag, 8-1-24, 28 AT
Aftr., 14-7-22, 21 AQ
President, 1-11-27, 46 L; 60 AG; 27 AV; 47 L
Regeering, 30-1-21, 15 S
NAAMSVERAND. STEDEN, 5-7-32, 171 A
NEDERLAND, 16-8-24, 32 AQ; 16-8-26, 42 L; 17-4-32, 142 K; 9-3-34, 393 D
NON-AGRESSIEPACT, Zie lett. N
ONTWAP. CONF. zie Genève
OECUMENISCHE PATR., 30-1-25, 35 S
PERZIE, 40 AP
Grensgeschil, 21-9-23, 27 AB
Onzijd. verdr., 7-5-26, 40 AP
PEST, 16-12-23, 28 X; 27-10-26, 43 L
PLAATSNAMEN, 12-2-33, 248 D
RECHTBANKEN, 28-2-27, 44 AG
REPUBLIEK, 30-10-23, 27 AV
RUSLAND, 398 C
Handelsverdr., 12-3-27, 44 AM
Non-agr.pact, 24-3-34, 398 C
SEVRES, 10-8-20, 13 L
SMYRNA, 22 AH
Brand, 15-9-22, 22 AH
Ontruimd, 9-9-22, 22 AB
SULTAN, 24 E
Gevlucht, 19-11-22, 24 E
Niet erkend, 3-11-22, 23 AN
VER. STATEN, 44 Z
Dipl. betr., 16-2-27, 44 Z
Handelsverdr., 26-2-26, 40 E
VLOOTVERMIND., 8-3-31, 60 M
VOLKENBONDSLID, 18-7-32, 180 E
VROUWENKIESRECHT, 6-12-29, 55 AQ
WETBOEK (BURG.), 13-3-26, 40 L

TWEE ZEEENKANAAL.
FRANKRIJK, 19-3-32, 131 B

U.

UITVINDING, 77 B
Kanon, 14-3-20, 10 AR
Postraket, 21-9-31, 77 B

UNIE VAN VOLKENB. VEREEN.
Treub, Prof., 9-10-23, 27 AM

UNIVERSITEIT A'DAM.
300-jarig bestaan, 26-6-32, 168 E

URUGUAY.
Buitenl.handel, 2-8-31, 67 A
Ontwap. conf., Zie GENEVE
Rusl. erk., 23-8-26, 42 S

UTRECHT.
Jaarbeurs, 15-3-32, 129 H; 19-3-32, 130 O

V.

VALERA, DE.
Zie IERLAND

VATICAAN.
BEIEREN, 19-3-24, 30 V
BIBLIOTHEEK, 22-12-31, 96 H
DUBOIS, KARD., 1-10-20, 13 AF
DUITSCH CONC., 12-9-33, 331 C
ENCYCLIEK, 15-5-31, 60 AM; 26-12-31, 98 B; 18-5-32, 153 E
FRANKRIJK, 20 AI
Betr. herv., 3-2-20, 10 G
Betr. vertr., 19-6-20, 12 Z
Benoist, 27-3-22, 20 AI
GASPARRI, PIETRO
Photo, 216
HEIL. JAAR, 273 D
Afkond., 15-1-33, 238 K
Heil. Poort, 3-4-33, 273 D
Paus. Bulletin, 3-2-33, 246 D
ITALIE, 73 E
Lateraan-Verdr., 25-5-29, 53 AT
Mussolini, 2-9-31, 73 E
Verzoening, 2-2-29, 52 AP
KARDINAALS, 12-12-22, 24 AI
OOSTENRIJK, 7-6-33, 299 A; 4-5-34, 410 D
PAUS BENED. XV, 22-1-22, 19 AC
PAUS PIUS XI, 159 B
Encycliek, 15-5-31, 60 AM; 26-12-31, 98 B; 18-5-32, 153 E
Gekroond, 12-2-22, 20 D
Kersttoespr., 26-12-31, 98 B
Kroningsfeest, 13-2-32, 117 B
Photo, 88
Ratti, Kard., 5-2-22, 19 AC
75 jaar, 31-5-32, 159 B
PRUISEN, 13-6-29, 54 L
RUSLAND, 30-4-22, 21 H
TSJ. SLOWAKIJE, 18-10-33, 342 I

VEERTIG-URIGE WERKWEEK, 427 .D
Conf. te Genève, 25-1-33, 241 C
Int. Arb. Conf., 30-6-33, 308 D
Ontw. aangen. 25-6-34, 427 D

VENEZUELA, 64 E.
Aardbeving, 17-1-29, 52 AA
Gomez pres., 13-7-31, 64 E
Perez pres., 31-5-20, 54 A

VENING MEINESZ, PROF.
Zwaartekr. exp., 26-9-32, 200 I

VENIZELOS
Photo, 240

VERDOOVENDE MIDD.
Smokkelhandel, 11-2-34, 381 G

VERDRAG V. LAUSANNE.
Gentl. Agr., 13-7-32, 179 G

VERDR. VAN LOCARNO.
Onderhandel., 5-10-25, 38 V

VERDRAG VAN OUCHY.
Overzicht, 4-8-32, 184 E
Zie ook BELGIE

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

VERDR. V. ST. GERMAIN.
Gesloten, 1919, 4 A

VERDRAG V. TRIANON.
Gesloten, 1920, 4 A

VERDR. V. VERSAILLES, 12 E.
BELGIE, 30-4-19, 5 AY; 10-8-19, 7 X
BRAZILIE 13-11-19, 8 U
CANADA, 10-1-20, 9 W
CUBA, 9-2-20, 10 O
DUITSCHL., 12-4-19, 5 AL
ENGELAND, 11-10-19, 8 H
FRANKRIJK, 15-10-19, 8 L
GESLOTEN, 28-6-19, 6 AG
ITALIE, 14-2-20, 10 W
JAPAN, 11-10-19, 8 H
PUBLICATIE, 7-5-19, 6 B
ROEMENIE, 14-11-19, 8 U
SERVIE, 7-12-19, 8 AM
TSJECHO-SLOWAKIJE, 9-11-19, 8 U
VER. STATEN, 17-5-20, 12 E
IN WERKING, 10-1-20, 9 X

VEREEN. STATEN.
AARDBEVING, 16-3-33, 263 C
ANTI-TRUSTW., 1-9-33, 328 G
ARBEIDSFED., 21-12-33, 361 E; 29-3-34, 398 I
AUTOMOB., 25-8-31, 71 B
AUTOM.-IND., 136 A
Overzicht, 23-6-32, 107 M
Productie, 5-1-32, 100 F; 13-11-31, 86 G
Verliezen, 29-3-32, 136 A
BANKCRISIS, 274 C
Maryland, 27-2-33, 254 H
Overz., 5-4-33, 274 C
BANKONDERZ., 310 B
Belastingontd., 4-7-33, 310 B
Morgan, 23-5-33, 292 E; 1-6-33, 295 B
BANKWETTEN, 260 G
Faill. wet, 8-3-33, 260 G
BANKWEZEN, 187 A
Failliss., 23-1-32, 107 L
New York, 11-8-32, 187 A
BELASTINGEN. 1-4-32, 137 N; 1-6-32, 160 E; 15-5-34, 413 C
BEURS- EN GELDMARKT, 161 E
Buitenl. belegg., 9-9-31, 74 M
Ondersteuning, 4-6-32, 161 E
Paniekst., 28-9-29, 55 I
BEVOLKING, 17-7-33, 313 D
BEZUINIGING, 15-3-33, 266 B
BILLINGS, 9-1-32, 103 C
BLANKETT CODE, 25-7-33, 315 E
BORAH, W. E.
Photo, 352
BOYCOT D. GOED., 16-5-33, 290 C; 18-10-33, 342 F
CALIFORNIE, 4-11-20, 15 E
CERMAK, 262 F
Gewond, 16-2-33, 251 H
Overleden, 6-3-33, 260 C
Zangara, 11-3-33, 262 F
CHINA, 31-3-22, 20 AK
CONGRES, 21-11-32, 216 G
CONSUL VERM., 19-7-24, 32 V
COOLIDGE PRES., 4-11-24, 34 B
CRED. AAN EUROP. STATEN
Zie betr. landen
Zie ook EUROPA'S SCHULDEN AAN AMERIKA
CURWOOD, †, 14-8-27, 46 T
DAUGHERTY, 28-3-24, 30 AD

VER. STATEN (vervolg)
DAWES, GEN. CH. G.
Ontwap. conf. Zie Genève
Vice-presid., 4-11-24, 34 B
Zie ook YOUNG- en DAWES-LEENING
DISCONTO, 25-2-32, 121 I
DOLLAR STAB., 1-2-34, 376 K
DRANKWET, 356 B
Bierverkoop, 23-12-32, 231 G
Bingham voorst., 21-1-32, 106 G
Blaine, voorst., 21-2-33, 253 G
Kosten, 12-6-33, 238 C
Roosevelt, 22-3-33, 267 B
Senaat, 17-2-33, 252 E
Verbod opgeh., 5-12-33, 356 B
DREISER, TH., 18-11-31, 87 K
DUITSCHLAND, 298 F
Anti Semit., 7-6-33, 298 F
Handelsverdr., 8-12-23, 28 P
Schepen, 17-5-19, 6 H
Uitstel bet., 29-9-32, 201 F
DUNCAN, IS., 14-9-27, 45 AQ
ENG. BELEGG., 22-9-31, 77 N
EUROPA'S SCHULD. A. AMER.
Zie letter E en betr. landen
FAILL. WET, 4-3-33, 260 G
FARMWET, 17-5-33, 290 F
FINANC. POLIT., 12-12-33, 359 A
FORD, HENRI, 6-1-20, 9 S
FRANKRIJK, 106 X
Alliantie, 28-6-19, 6 AF
Arbitr.verdr., 6-2-28, 48 W
Fransche saldi, 21-1-32, 106 X
GARNER, JOHN, 214 C
Garner-Plan, 8-6-32, 162 E
Vice-pres., 10-11-32, 214 C
GLASS-STEAGALL-WET, 1-3-32, 123 G
GOLDSBOROUGH, 3-5-32, 147 C
GOUD, 280 C
In- en uitv., 17-1-32, 105 E
Uitvoerverb., 20-4-33, 280 C
GOUDBEZIT, 378 H
Cijfers, 23-9-31, 77 R
Verlies '31, 5-1-32, 100 F
Voorr., 19-8-31, 69 I; 7-2-34, 378 H
GOUD. STAND., 298 A
Goudclaus., 5-5-33, 285 C; 31-5-33, 294 B; 6-6-33, 298 A
Inflatievoorst., 29-4-33, 284 A; 3-5-33, 284 I
Oph. buitenl., 25-4-33, 282 A
GOUDPARITEIT, 27-2-34, 389 D
GOUDPOL. ROOSEVELT, 376 K
Dollarstab., 1-2-34, 376 K
Goudres. wet, 18-1-34, 372 D
Goudw. goedgek., 27-1-34, 376 A
Inlev. gedw., 28-12-33, 364 C
GOUDUITVOER, 30-8-33, 328 D
GRONDWET, 23-1-33, 240 G
HALE-WET, 6-5-32, 149 B
HANDELSBALANS, 189 C
Cijf. '31, 16-1-32, 105 E
Cijf. '32, 26-7-32, 182 E
Cijf. '32, 20-8-32, 189 C
HARDING, †, 2-8-23, 26 AT
HOOVER, 4-3-29, 53 H
HOOVER-PLAN, zie letter H
HUGHES AFTR., 10-1-25, 35 F
HUGHES, PHOTO, 416
IMMIGRATIEWET, 31 AA
Prot. Japan, 5-6-24, 31 AA
Verbod, 15-12-20, 14 AE
Wet get., 26-5-24, 31 R

VER. STATEN (vervolg)
INFLATIE
Zie Gouden Standaard
Zie Goudpol. Roosevelt
INFLATIEWET '33, 284 I
Huis van Afgev., 3-5-33, 284 I
Senaat, 29-4-33, 284 A
INFLUENZA, 28-1-20, 10 A
IN- EN UITVOER, 245 F
Daling uitv., 5-1-32, 100 F
Rechten, 27-4-32, 145 E
Uitv. n. Eur., 3-2-33, 245 F
INT. ARB. BUR., 20-6-34, 426 D
INVOERRECHTEN, 1-4-32, 137 M
ITALIE, 19-4-28, 49 N
JAPAN, 23 N
Werkkr., 12-10-22, 23 N
Yap, 24-4-21, 16 V; 13-2-22, 20 E
KAPITAALBEW., 9-7-31, 63 K
KATOEN, 77 P
Beperk. aanpl., 22-9-31, 77 P
Katoen-vac., 11-9-31, 74 Q
Louisiana, 28-8-31, 72 G
Stopz. aanpl., 8-9-31, 74 G
KELLOGG, 10-1-25, 35 G
KNOX OVERL., 13-10-21, 18 N
KRUPP, 30-12-24, 34 AP
LANDBOUW, 290 F
Steunwet, 14-2-27, 44 V; 29-4-33, 284 A
Tarwewet, 17-5-33, 290 F
LEENINGVERBOD, 22-2-34, 387 K; 6-4-34, 401 D
LEGER, VLOOT EN LUCHTM., 399 F
Am. vloot, 5-12-33, 355 A
Legerbegr., 11-6-32, 163 G
Luchtvloot, 31-1-34, 376 H
Marine, 8-12-33, 357 A
Marinebegr., 11-7-33, 311 D; 27-1-34, 375 G
Pershing, photo, 176
Vlootplan, 31-5-34, 399 F
Vlootuitbr., 6-5-32, 149 B
Vlootbouw, 3-8-33, 322 D; 17-11-33, 351 G
LINDBERGH'S BABY, 152 F
Dood, 12-5-32, 152 F
Geroofd, 1-3-32, 137 G
LOONSVERLAGING, 25-8-31, 71 C
MELLON, A. W., 4-2-32, 111 F
MEXICO, 29-10-19, 8 P
MILLIONAIRS, 30-11-31, 89 P
MOLEY, PROF., 28-8-33, 327 G
MOONEY, THOMAS, 9-1-32, 103 C
MORGAN, J. P., zie Bankonderz.
MORGENTHAU, H., 2-1-34, 365 A
MIJNBEDRIJF, 14-9-19, 7 AT
NAT. SOC. PARTIJ, 22-1-34, 373 D
NAT. IND. RECOVERY ACT (NIRA), 415 A
Aanvaard, 30-8-33, 328 C
Bl. Adelaar, 17-8-33, 325 F
Code naleving, 28-9-33, 337 G
Coderegel., 19-8-33, 325 K
Codes goedgek., 30-11-33, 355 D
Code Staalind., 20-8-33, 325 L
Rapport., 25-5-34, 415 A
Reorganisatie, 3-11-33, 347 G
NEDERLAND, 22-8-24, 32 AT
NEGERS, 162 B
Onderwijs, 6-6-32, 162 B
Werkloosheid, 14-8-31, 68 G
NEW YORK, GOUV., 4-11-24, 34 A

VER. STATEN (vervolg)
OORLOGSVETER., 398 B
Betaling, 30-3-34, 398 L
Dir. uitk., 19-6-32, 166 E
Uitk., 8-7-32, 174 B
PEARY, R. E., †, 16-2-20, 10 AB
PERU, 16-5-32, 152 M
PETROLEUM, 343 D
Prod. bep., 25-8-31, 71 M; 21-9-31, 77 E
Regeeringscontr., 22-10-33, 343 D
PRESIDENTEN, 215 E
Harding, 5-3-21, 15 AF
Overzicht, 12-11-32, 215 E
Roosevelt, 8-11-32, 214 B
RADIO, 16-9-31, 76 B
RECONSTR. FIN. CORP., 182 F
Oblig. overn. d. schatk., 20-5-32, 155 B
Oprichting, 22-1-32, 107 F
Overzicht, 27-7-32, 182 F
REGEERING, 365 A
Lamont aftr., 9-8-32, 186 H
Morgenthau, 2-1-34, 365 A
Roosevelt, 1-3-33, 258 E
Woodin aftr., 15-11-33, 351 B
ROOSEVELT, TH., †, 7-1-19, 4 H
ROOSEVELT, FRANKLIN D., 305 F
Aanslag, 16-2-33, 251 H; 6-3-33, 260 C; 11-3-33, 262 F
Ambtsaanvaard., 4-3-33, 259 F
Boodschap, 13-3-33, 263 B
Dict. volmachten, 23-2-33, 253 N; 16-6-33, 305 F; 25-7-33, 315 E; 17-5-33, 290 F
Levensbeschr., 10-11-32, 214 B
Oproep Am. volk, 25-7-33, 315 E
Photo, 256
Zie ook GOUDEN STANDAARD
Zie ook GOUDPOLITIEK VAN ROOSEVELT
RUSLAND, 354 F
Ambass. Washington, 28-11-33, 354 F
Arbeidskrachten, 24-8-31, 70 L
Erkenn., 18-11-33, 351 M
SACCO EN VANZETTI GEEXECUTEERD, 23-8-27, 46 AB
SCHEEPVAART, 30-3-34, 399 B
SCHULDEN, zie STAATSFINANC.
SPOORWEGEN, 109 O
Daling vrachtverv., 29-1-32, 109 O
Geconfisk. terug, 11-2-20, 10 Q
STAATSFINANCIEN, 430 E
Begrooting, 9-12-31, 91 K; 8-12-32, 221 E; 34/35, 5-1-33, 366 C; 3-7-34, 430 E
Deficit, 31-12-31, 100 F; 13-4-32, 141 A
Schuldenlast, 12-5-32, 152 D; 1-11-32, 212 K; 14-3-33, 241 A
Tekort, 10-4-34, 402 C
STAATSGEHEIMEN, WET BESCHERM., 6-4-33, 276 D
STAKINGEN, 27 S
Bootwerkers, 10-1-19, 4 K
Mijnwerkers, 1-9-23, 27 S
STEAGALL-BILL, 28-5-32, 158 I
STERILISATIE, 20-7-34, 436 F
STEUNWET, 20-7-32, 181 B
Zie ook Reconstr. Fin. Corp.
SUPERKABINET, 314 H
Bijeenkomst, 20-7-33, 314 H
Vorming, 11-7-33, 313 B
TARIEFWETTEN, 22-9-22, 22 AQ; 4-6-34, 420 D; 8-6-34, 420 I

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

VER. STATEN (vervolg)
TURKIJE, 43 Z
Betr. hervat, 16-2-27, 44 Z
Handelsverdr., 26-2-26, 40 E
VAKVEREENIGINGEN, 342 F
Boycot Dtschl., 18-10-33, 342 F
VALUTA-POLITIEK
Zie GOUDEN STANDAARD
Zie GOUDPOL. V. ROOSEVELT
VERDOOV. MIDD., 31-3-32, 136 H
VERKIEZINGEN, 10-11-22, 23 AR; 10-11-32, 214 C
VICE-PRES., 214 C
Dawes, Gen., 4-11-24, 34 B
Garner, 10-11-32, 214 C
VINSON BILL, 30-1-34, 378 E
VOEDSELVOORZ. V. EUR., 17-5-19, 6 I
WAPENTRANSP., 11-2-32, 114 O
WAPENUITVOER, 18-4-33, 279 N
WERKLOOSHEID, 416 C
Aantal, 29-12-20, 14 AH; 30-6-32, 186 D; 10-9-32, 195 A
Bestrijd., 19-4-32, 142 M
Omvang, 30-9-33, 338 A; 6-12-33, 356 D; 8-1-34, 366 H; 4-34, 416 C
Stand, Nov. 1933, 237 B
Steun, 11-7-32, 179 A
WERKTIJD, 14-9-31, 75 K
WERKVERSCHAFFING, 306 B
Crediet v. openb. werken, 20-6-33, 306 B
Wagner Lewis-wet, 26-4-33, 282 G
WERVELSTORM, 19-3-25, 36 A
WETTEN, 4-3-33, 31-6-33, 323 A
WILBUR, CURTIS, 14-3-24, 30 R
WILSON, WOODROW, 29 AA
Overleden, 3-2-24, 29 AA
Veertien punten, 8-1-18, 3 I
YOUNG- EN DAWESLEENING, 17-7-34, 435 G; 19-7-34, 436 D
Young-plan, 20-1-31, 56 K
IJZER EN STAAL, 5-1-32, 100 F
ZILVER, 429 B
Accoord, 21-12-33, 362 C
Embargo, 28-6-34, 429 B
In- en uitv., 16-1-32, 105 E
Wet aangen., 6-6-34, 419 D
Wet ondert., 20-6-34, 428 A

VERKADE, ED.
Jubileum, 13-2-32, 117 D

VERLICHTINGSTECHN.
Zie PHILIPS-FABRIEKEN

VIERMOGENDHEDEN-PACT, 313 C.
Geteekend, 16-7-33, 313 C
Overzicht, 8-6-33, 300 A
Zie GENEVE, ONTW. CONF.

VILLIERS, D. J. DE.
Overl., 2-6-33, 295 C

VISSER, Dr. J. TH. DE.
Overleden, 13-4-32, 141 G

VITAMINE C.
Kristalvorm, 3-12-31, 91 D

VITAMINE D.
Kristalvorm, 19-11-31, 87 M

VLIEGEN.
Zie LUCHTVAART

VLIEGEN, W. H., 354 G.
Niet n. Genève, 28-11-33, 354 G
Ontwap. conf., 17-2-33, 252 A
Rapport, 2-3-32, 124 E

VLOOTCONF. LONDEN, 58 P.
Driemog. verdr., 14-4-30, 57 G
Japan ratif., 1-10-30, 58 P

VLOOTCONFER. (vervolg)
V. S. ondert., 22-7-30, 57 AO
Zittingen, 21-1-30—22-4-31, 56 S

VLOOTCONF. ROME.
Geopend, 15-2-24, 29 AF

VLUCHTELHULP, 356 F.
Aantal, 6-12-33, 356 F
Overzicht, 28-10-33, 345 H

VOETBAL.
ARSENAL, 26-4-30, 57 K
NEDERLAND
Enschede, 30-5-26, 41 G
Go-Ahead, 1-6-30, 57 Y
H.B.S., 22-3-25, 36 B
Heracles, 19-6-27, 45 AL
NED.-BELGIE, 15-5-21, 16 AK; 26-3-22, 20 AH; 7-5-22, 21 L; 29-4-23, 26 L; 23-3-24, 30 Z; 27-4-24, 31 A; 15-3-25, 35 AU; 3-5-25, 36 AD; 14-3-26, 40 M; 2-5-26, 40 AM; 13-3-27, 44 AN; 1-5-27, 45 N; 11-3-28, 48 AN; 1-4-28, 49 F; 4-11-28, 52 E; 8-12-29, 55 AS; 4-5-30, 57 N; 18-5-30, 57 T; 14-9-30, 58 K
NED.-DENEM., 2-4-20, 11 W; 12-6-21, 17 H; 18-4-22, 21 A; 24-10-25, 38 W; 13-6-26, 41 W; 22-4-28, 49 Q; 12-6-28, 50 F.
NED.-DTSCHL., 21-4-24, 30 AW; 29-3-25, 36 C; 18-4-26, 40 AC; 31-10-26, 43 O; 20-11-27, 47 W; 26-4-31, 60 AE
NED.-EGYPTE, 14-6-28, 50 I
NED.-FRANKR., 14-11-21, 18 AD; 2-4-23, 26 C
NED.-HONGAR., 8-6-30, 57 AA
NED.-ITALIE, 8-5-21, 16 AF; 6-4-30, 57 D
NED.-NOORW., 3-11-29, 55 AD
NED.—TSJ.-SLOW., 18-4-27, 45 E
NED.—ZUID-AFR., 2-11-24, 33 AT
NED.-ZWEDEN, 13-11-27, 47 S
NED.-ZWITSERL., 28-3-21, 16 B; 19-11-22, 24 F; 25-11-23, 28 K; 19-4-25, 36 W; 28-3-26, 40 R; 6-5-28, 49 U; 2-11-30, 58 AF
WERELDKAMPIOENSCH., 421 C
Uitsl. wedstr., 27-5-34, 416 D
Wereldtitel, 10-6-34, 421 C
ZWALUWEN-R. DUIVELS, 16-2-26, 39 R

VOLKENBOND.
ABESSINIE TOETR., 28-9-23, 27 AG
ALANDSEIL., 24-6-21, 17 K
ALBANIE, TOETR., 16-12-20, 14AF
ARGENTINIE, 196 G
Betr. herst., 1927, 43 AU
Plan tot toetr., 14-9-32, 196 G
Toetred., 6-5-32, 149 D
Vert. terugger., 1920, 9 H
ASSEMBLEE, 26-9-33, 337 B
AVENOL, 15-12-32, 225 A
BEWAPENINGSVAC., zie Genève
BOUW PALEIS, 3-3-29, 53 G
BULGARIJE, TOETR., 16-12-20, 14 AF
CHILI, TOETR., 4-11-19, 8 R
CHINA, TOETR., 16-7-20, 12 AT
CHIN.-JAP. CONFLICT, 402 K
Chin. protest, 22-9-32, 199 B
Chin. verkl., 11-4-34, 402 K
Zie ook CHINA, Chin.-Jap. confl.
COLUMBIA, 16-2-20, 10 AD

VOLKENBOND (vervolg)
CONVENTIE TOT VOORK. V. OORLOG, 93 L
Duitschl., 11-12-31, 93 C
Nederl., 4-12-31, 91 A
Portugal, 12-12-31, 93 L
CUBA, TOETR., 8-3-20, 10 AK
DANZIG-POLEN, 346 A
Comm., 13-10-33, 341 C; 29-10-33, 346 A
Handelsverk., 24-5-32, 156 L
Nederbragt, Dr. J. A., 6-6-32, 162 A
Overeenk., 26-11-32, 219 D
Rapport desk., 13-9-32, 195 D
DENEM. TOETR., 8-3-20, 10 AK
DRUMMOND, SIR ERIC, 26-1-32, 108 C
DUITSCHE VLUCHTEL., 356 F
Aantal, 6-12-33, 356 F
Duitsch standp., 3-10-33, 345 H
Ned. voorstel, 28-10-33, 345 H
Prof. MacDonald, 28-10-33, 345 H
DUITSCHLAND, 343 A
Toetred., 8-9-26, 42 AD
Uittred., 14-10-33, 341 D; 15-10-33, 341 F; 21-10-33, 343 A
EERSTE BIJEENK., 16-1-20, 9 AF
EINSTEIN, PROF., 16-6-24, 31 AT
ESTLAND, TOETR., 22-9-21, 18 G
FACULT. CLAUSULE, 247 M
Duitschl. toetr., 10-2-33, 247 M
Onderteek., 13-1-32, 104 D
FINANC. COMMISSIE, 142 H
Hulpmaatr., 23-3-32, 134 C
Meulen, ter, voorz., 27-8-24, 33 C
Rapport, 17-3-32, 142 H
FINL., TOETR., 16-12-20, 14 AF
GEDW. ARBEID, 13-7-31, 64 D
GEOPEND, 15-11-22, 24 A
GRIEKENLAND, 46 AR
Leening, 15-9-27, 46 AR
Toetred., 30-3-20, 11 N
GRIEKSCH-BULG. UITW., 29-1-32, 109 L
HAITI, TOETR., 30-6-20, 12 AL
HONDURAS, 3-11-20, 14 C
HONGARIJE, 18-9-22, 22 AM
IERSCHE VRIJSTAAT, 10-9-23, 27 X
INTERN. ARBEIDSBUREAU, 27-10-33, 345 A
INTERN. ARBEIDSCONF., 26-4-32, 145 A
ITALIE, 5-1-24, 28 AS
JAPAN, UITTRED., 27-3-33, 269 C
JAPAN, zie ook CHINA, Chin-Jap. conflict.
JAP. MANDAATGEBIED, 20-1-33, 240 E
JEHOL, zie Chin.-Jap. Conflict, lett. C
JODENVERVOLGINGEN, 345 H
Overzicht, 28-10-33, 345 H
JOEGO-SL. TOETR., 10-2-20, 10 P
JOODSCHE MINDERH., 7-6-33, 298 H
KARNEBEEK, Jhr. VAN, 6-9-21, 18 A
KROATIE, TOETR., 10-2-20, 10 P
LEENING AAN OOSTENRIJK, 4-6-32, 161 G
LETLAND, 22-9-21, 18 G
LIBERIA, 419 B
Hulp geweig., 5-6-34, 419 B
Toetred., 30-6-20, 12 AL

VOLKENBOND (vervolg)
LITAUEN, toetr., 22-9-21, 18 G
LUXEMBURG, toegetr., 16-12-20, 14 AF
LYTTON-RAPPORT
Overzicht, 25-11-32, 217 H
MEMEL, 187 E
Auton. Statuut, 17-5-24, 31 L
Geschil, 12-8-32, 187 E
MEXICO
Lidmaatschap, 9-9-31, 74 L; 5-5-34, 411 C
NEDERLAND
In- en uitvoer verb., 14-9-33, 331 H
Toegetr., 9-3-20, 10 AK
NICARAGUA
Toegetr., 3-11-20, 14 C
NOORWEGEN
Toegetr. 5-3-20, 10 AK
OEKR. MINDERH., 1-2-32, 110 D
ONKOSTEN, 17-5-32, 153 C
PERM. COMITE, 14-12-20, 14 AD
ONTWAPENING
Zie GENEVE, ONTWAP.CONF.
OOSTENRIJK
Fin. saneeringsprogr., 24-9-31, 78 B
Leening, 10-22, 23 C
Toegetr., 16-12-20, 14 AF
OPIUM
Rapp. Comm., 31-5-34, 417 C
PARAGUAY
Toegetr., 26-12-19, 9 F
PARAGUAY-BOLIVIA
Commissie, 15-8-33, 325 C
Rapport Comm., 1-5-34, 413 E
Strijd hervat, 7-3-34, 392 E
PERZIE, 51 Q
Raadslid, 10-9-28, 51 Q
Toetreding, 21-11-19, 8 Y
POLEN
Weer herkiesbaar, 3-10-32, 204 D
PORTUGAL, 340 C
Raad, lid van, 10-10-33, 340 C
Toegetr., 8-4-20, 11 AE
RAAD, 340 C
Eerste bijeenk., 11-2-20, 10 R
Nwe leden, 5-10-33, 339 A
Perzië, 10-9-28, 51 Q
Portugal, 10-10-33, 340 C
Venezuela, 10-9-28, 51 Q
REGELINGSCOMMISSIE, 11-3-32, 128 B
REORGANISATIE
Mussolini's plan, 8-12-33, 356 G
ROEMENIE
Toegetr., 8-4-20, 11 AE
SAARGEBIED
Communiqué, 17-1-34, 371 G
SAN DOMINGO, 29-9-24, 33 Z
SAN SALVADOR, 10-3-24, 30 P
SECR.-GENERAAL, 206 I
Avenol, 17-10-32, 206 I
Drummond, 26-1-32, 108 C
SLOVENIE
Toegetr., 10-2-20, 10 P
SPANJE
Lid Raad, 10-9-28, 51 Q
TECHN. COMMISSIE
Colijn, voorz., 10-9-30, 58 G
TURKIJE
Opgen., 17-7-32, 180 E
VENEZUELA, 51 Q
Lid Raad, 10-9-28, 51 Q
Toegetr., 3-3-20, 10 AK
VORMING, ORGANEN, TOEGETR. STATEN, 10-1-20, 9 Y

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

VOLKENBOND (vervolg)
WAPENHANDEL
Particuliere, 31-5-34, 417 A
WERKVERSCHAFFING, 9-4-32, 140 C
ZAHLE, voorz., 3-9-28, 51 K
ZUID- EN OOST-EUROPA
Monet. toest., 7-12-32, 221 C
ZWEDEN, toegetr., 9-3-20, 10 AK
ZWITSERLAND, toegetr., 8-3-20, 10 AK

VOLKENB.VER. CONGR.
Opening, 5-6-22, 21 Z

VREDESCONFERENTIE
ANNEXATIES, 1-2-19, 4 AP
BESTRAFF. PERS, 1-6-19, 6 Y
BOLSJ. NEMEN NIET DEEL, 22-1-19, 4 AH
CLEMENCEAU, voorz., 18-1-19, 4 Y
DUITSCHE KOLONIEN
Aanv. mand., 31-1-19, 4 AO
ECON. RAAD, 9-2-19, 5 F
GEORGANISEERD, 15-1-19, 3 T
JAPAN, 11-2-19, 5 H
LUXEMBURG, 11-8-21, 17 AN
OPENING TE VERSAILLES, 18-1-19, 4 Y
VOLKENB. VRAAGST., 26-1-19, 4 AL
MIL. VOORW., 3-3-19, 5 U
PAUS, 20-5-19, 6 K
SOVJET-RUSLAND NIET ERK., 20-2-20, 5 Q

VREDESPALEIS
Photo Carnegie, 328

VREDESVERDRAGEN.
Zie VERDRAGEN
Intern. Conf., 7-12-22, 24 AC

VROUWENBEWEGING.
Congres, 10-7-21, 17 W

W.

WALLACE, EDGAR.
Overleden, 11-2-32, 114 M

WALRE DE BORDES, Dr. J. VAN.
Bulg. staatsfin., 7-2-32, 112 I

WAPENSTILSTAND.
Geteekend, 11-11-18, 3 K
Verlengd, 13-12-18, 3 Z
Verlengd, 16-1-19, 4 X
Verlengd, 1-2-19, 5 M

WASHINGTON.
Marit. Conv., 6-2-22, 19 AL

WATERPOLO.
Het Y, 25-8-24, 33 A; 8-8-30, 57 AS
Ned.-België, 10-8-24, 32 AN; 2-8-25, 37 AG; 15-8-26, 42 I; 6-7-30, 57 AI

WELTER.
Zie BEZ. COMM. WELTER

WERELDBEWAPENING, KOSTEN.
Kosten, 14-9-32, 196 I
Overzicht, 10-6-32, 163 C

WERELDHANDEL, 374 C
Exportstat., 1-9-31, 73 D
Opleving, 24-1-34, 374 C

WERELDHANDELS-VLOOT.
Zie SCHEEPVAART

WERELDSCHULDEN.
Overzicht, 2-2-32, 110 K

WERKLOOSHEID.
Aantal, 19-12-32, 228 F

WERKLOOSHEID (vervolg)
Europa, 23-3-34, 397 C
Int. Arb. Bur., 3-10-33, 338 D; 8-1-34, 366 E
Statistiek, 3-3-32, 125 B; 5-4-33, 275 A; 1-4-34, 407 A
Zie ook betr. landen

WERY, J. L.
Overleden, 4-3-32, 125 D

WIELERSPORT.
KERSTPRIJS PARIJS, 25-12-22, 25 B
MAZAIRAC, 11-8-19, 7 Z
MOESKOPS, 6-6-27, 45 AF
MOTORRIJW., 1-10-24, 33 AB
NED.-DUITSCHL., 6-6-26, 41 P
NED.-FRANKR., 15-7-28, 50 Z
NED. KAMP, 21-6-25, 37 O; 17-6-28, 50 L
NEK, VAN, 6-6-27, 45 AF
TOUR DE FRANCE, 17-7-27, 46 C
WERELDKAMPIOENSCHAP, 7-8-20, 13 K; 7-8-21, 17 AM; 17-9-22, 22 AK; 22-6-24, 32 B; 3-8-24, 32 AI; 16-8-25, 37 AN, 37 AO; 25-7-26, 41 AW; 1-8-26, 42 A; 24-7-27, 46 H; 16-8-28, 51 B
ZESDAAGSCHE, 36 K
Brussel, 3-1-25, 34 AV
Parijs, 5-4-25, 36 K

WIELINGEN-KWESTIE.
Oplossing, 11-9-20, 13 X

WILLEM VAN ORANJE
Zie NEDERLAND

WIJSBEGEERTE, 395 A.
Bolland herd., 12-2-32, 115 C
Kant Ges., 15-3-34, 395 A
Vereenig. v., 13-10-31, 80 I

IJ.

YAP.
Japan, 24-4-21, 16 V

YOUNG PLAN.
20-1-31, 56 K

IJSLAND
AARDBEVING, 28-8-24, 33 D
ALTHING, 26-6-30, 57 AE
NEDERLAND, 137 I
Aerol. Stat., 1-4-32, 137 I
Pasvisum, 15-4-22, 20 AU
REGEERING, 354 D
Aftr., 29-7-27, 46 L; 26-5-32, 157 C
Coalitiekabin., 6-6-32, 161 M; aftr., 16-11-33, 354 D

Z.

ZEEBRUGGE.
Haven geop., 16-6-19, 6 W

ZEILEN.
Antwerpen, 21-7-24, 33 V
Endeavour, photo, 368
Hollandia, 18-8-28, 51 C
Que Tou Cup, 29-8-26, 42 X
Scheldejuweel, 3-9-27, 46 AH

ZEPPELIN.
Zie LUCHTVAART
Zie POOLONDERZOEK

ZEVEN PROVINCIEN.
Zie NED. O.-INDIE, MUITERIJ

ZILVER.
Zie betr. landen

ZIONISME, 387 H.
Congres Bazel, 1-9-27, 46 AG

ZIONISME (vervolg)
Ned. Zion. Bond, 22-2-34, 387 H
Nordau, Max, †, 23-1-23, 25 Y
Pres. Wereldorg., 16-7-31, 64 K
Vestig. Palestina, 28-11-31, 89 N

ZUID-AFRIKA.
BEVOLKING, 28-3-33, 269 G
BOTHA, GEN., 29-8-19, 7 AG
COALITIE-REG., 15-8-33, 325 B
DIAMANT, 173 C
Belast., 25-8-31, 71 N
Prod. '31, 30-3-32, 136 D
Stopz., 7-7-32, 173 C
Uitv. belasting, 29-9-31, 79 A
Werkherv., 1-7-32, 170 B
GOUDEN STAND., 31-12-32, 234 B
GOUDVELDEN, 2-8-22, 22 L
HERTZOG EN SMUTS, 24-2-33, 254 F
KABINET HERTZOG, 1-7-24, 32 I; 27-3-33, 269 K
KIESWET, 15-4-26, 40 Y
MANDAAT, 17-9-19, 8 A
MISDAAD, 8-12-33, 356 K
MUNTSTELSEL, 22-3-32, 133 F
NATAL, 9-6-32, 162 G
NAT.-SOCIAL., 7-3-34, 392 B
NEDERLAND, 7-3-34, 392 D
NEGROPHILIE, 1-8-31, 66 G
ONDERWIJS, 13-9-32, 196 F
PARLEMENT, 10-5-24, 31 I
SMUTS, GEN., 245 C
Aftred., 22-6-24, 32 C
Motie, 2-2-33, 245 C

ZUID-AMERIKA.
Neutral. verdr., 17-8-32, 188 G

ZUIDERZEEWERKEN.
Zie NEDERLAND

ZURICH.
Gemeenter. verk., 26-9-33, 337 C

ZWAARTEKRACHTS-EXPEDITIE.
Vening Meinesz, 26-9-32, 200 I

ZWEDEN.
BANKWEZEN, 15-2-32, 118 A
BEGROOTING, 12-1-32, 103 N; 7-2-34, 379 A
BOYCOT, 8-9-33, 330 C
BRANTING, †, 24-2-25, 35 AH
DISCONTO, 3-6-32, 160 M
DUITSCHLAND, 172 G
Arbitr. verdr., 30-8-24, 33 E
Handelsverdr., 7-7-32, 172 G
GOUDEN STAND., 254 E
Opgeh. tijd., 28-9-31, 78 K
Reg.-voorstel, 24-2-33, 254 E
Wetsontw., 18-1-32, 106 E
GUSTAAF, KONING, 8-12-27, 47 AD
Photo, 280
IN- EN UITVOER, 348 G
Cijfers 1931, 15-2-32, 118 C
Eerste h. '32, 11-8-32, 187 D
Handelsbal. 1933, 348 G
Overzicht, 4-2-33, 246 E
KABINET, 200 G
Branting, 13-3-20, 10 AO; 15-10-24, 33 AK; aftr., 22-1-25, 35 O
Ekman, 2-6-26, 41 N
Lindman, 29-9-28, 51 X
Nw. kabinet, 25-9-32, 200 G
Sandler, 24-1-25, 35 O
Tryger, 14-10-24, 33 AI
RUSLAND, 30 T
Erkenning, 17-3-24, 30 T

ZWEDEN (vervolg)
Handelsverdr., 3-3-22, 20 V; 17-3-24, 30 T
RIJKSDAGVERK., 18-9-32, 197 E
STAATSFINANC., 14-3-32, 129 F
STAKINGEN, 8-4-25, 36 O
TINGLEY, KATH., †, 10-7-29, 54 S
UNIFORMVERBOD, 1-8-33, 315 D
VERKOOPVERBOD FONDSEN, 12-4-32, 141 D

ZWEMSPORT.
BARON, 24-10-26, 43 H; 20-3-27, 44 AP
BRAUN, 3-9-27, 46 AI; 20-4-29, 53 AH; 19-2-30, 56 AA; 2-3-30, 56 AC; 23-3-30, 56 AL
EUROP. KAMP., 30-8-31, 73 A
HUYBERS, 14-12-30, 58 AQ
KANAAL, 58 H
Clemington, 28-8-26, 42 V
Duncan, 10-9-30, 58 H
Ederle, 6-8-26, 42 E
Michel, 10-9-26, 42 AG
Toth, 9-9-23, 27 W
Vierkölter, 29-8-26, 42 W
LEIBBRAND, 54 AN
Meer v. Genève, 14-8-29, 54 AN
Zuiderzee, 18-7-28, 50 AB
OUDEN, WILLY DEN, 381 A
Antwerpen, 10-7-33, 310 K
Kopenhagen, 9-2-34, 381 A
SNEL, MARTHA, 14-7-29, 54 W
TURK, DEN, 3-9-27, 46 AK
VIERDAG, MEJ., 3-9-27, 46 AL
WEISMULLER, 5-8-24, 32 AK
WERELDRECORDS, 10-7-33, 310 K

ZWITSERLAND.
AARDBEVING, 17-4-24, 30 AU
BANKGEHEIM, 18-3-32, 130 H
BEGROOTING, 3-11-21, 18 W
BELASTING, 3-12-22, 24 V
BELGIE, 8-2-27, 44 R
BETALINGSBAL., 17-2-32, 118 L
BONDSPRESIDENT, 46 AK
Chuard, E., 13-12-23, 28 U
Haab, Dr., 16-12-21, 19 A
Häberlin, 17-12-25, 39 G
Scheurer, 15-12-22, 24 AK
Schulthess, 15-12-27, 47 AK
DUITSCH TRANSFERMORATORIUM, zie letter D
FRANKRIJK, 7-4-25, 36 M
INVOERBEPERK., 21-12-31, 96 B
IN- EN UITVOER, 377 A
Kolen, 24-10-33, 343 G
Nederland, 7-11-33, 348 F
Overzicht, 2-2-33, 377 A
LEGER, VL. EN L., 7-11-33, 348 C
MOTTA, 17-12-25, 39 G
NEDERLAND, 36 AR
Luchtvaartconv., 19-5-25, 36 AR
Pasvisum, 8-4-22, 20 AP
ONLUSTEN, 298 E
Genève, 12-11-32, 215 H
Proces, 7-6-33, 298 E
OUDERDOMSVERZEK., 6-12-31, 91 F
REGEERING, 23-3-34, 397 D; 30-3-34, 399 A
SPANJE, 7-8-26, 42 F
UNIFORMVERBOD, 12-5-33, 289 F
WERKLOOSHEID, 22-10-33, 343 E

ZWOLLE.
Domin. Klooster, 23-2-33, 253 L
700-j. bestaan, 2-9-30, 58 C

Raadpleeg voor berichten gepubliceerd na 1 Aug. 1934 den index behoorende tot den nieuwen band.

Bijlage behoorende bij Keesings Historisch Archief

KAART A

EUROPA

Bijkaartjes:

België

Grenzen in Midden-Europa voor 1914

Z.-Silezië voor en na den oorlog

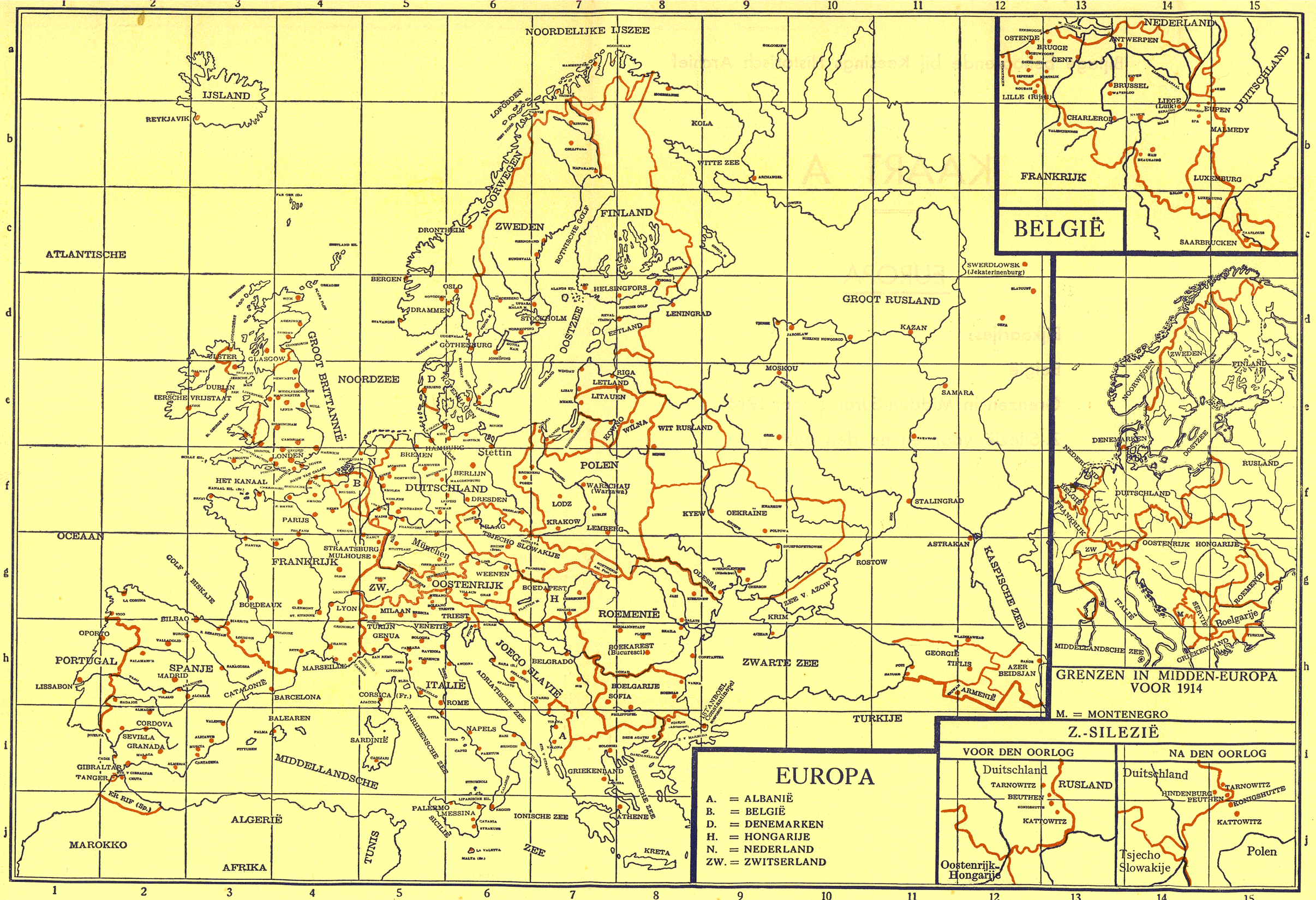

NOORDELIJKE IJSZEE
IJSLAND
REYKJAVIK
ATLANTISCHE
OCEAAN
NOORDZEE
GROOT BRITTANNIË
NOORWEGEN
ZWEDEN
FINLAND
BOTNISCHE GOLF
OOSTZEE
KOLA
WITTE ZEE
GROOT RUSLAND
SWERDLOWSK (Jekaterinenburg)
KAZAN
MOSKOU
SAMARA
STALINGRAD
ASTRAKAN
KASPISCHE ZEE
ZWARTE ZEE
TURKIJE
ARMENIË
GEORGIË
TIFLIS
AZER BEIDSJAN
ROSTOW
KRIM
ZEE V. AZOW
ODESSA
KYEW
OEKRAÏNE
WIT RUSLAND
POLEN
WARSCHAU (Warzawa)
LODZ
KRAKOW
LEMBERG
ROEMENIË
BOEKAREST (Bucuresci)
BOELGARIJE
SOFIA
ISTANBOEL (Constantinopel)
GRIEKENLAND
ATHENE
KRETA
EGEESCHE ZEE
IONISCHE ZEE
ADRIATISCHE ZEE
JOEGOSLAVIË
BELGRADO
BOEDAPEST
HONGARIJE
OOSTENRIJK
WEENEN
TSJECHO SLOWAKIJE
PRAAG
DUITSCHLAND
BERLIJN
DRESDEN
HAMBURG
BREMEN
Stettin
KOPENHAGEN
LETLAND
RIGA
LITAUEN
KOWNO
WILNA
STOCKHOLM
HELSINGFORS
LENINGRAD
ESTLAND
OSLO
DRAMMEN
BERGEN
DRONTHEIM
GÖTHENBURG
LONDEN
HET KANAAL
PARIJS
STRAATSBURG
MULHOUSE
FRANKRIJK
München
ZW.
MILAAN
TURIJN
GENUA
VENETIË
TRIEST
ITALIË
ROME
NAPELS
SARDINIË
CORSICA (Fr.)
TYRRHENSCHE ZEE
MIDDELLANDSCHE ZEE
PALERMO
MESSINA
SICILIË
ALGERIË
TUNIS
AFRIKA
MAROKKO
ER RIF (Sp.)
GIBRALTAR
TANGER
SEVILLA
GRANADA
CORDOVA
LISSABON
PORTUGAL
OPORTO
BILBAO
SPANJE
MADRID
CATALONIË
BARCELONA
BALEAREN
MARSEILLE
LYON
BORDEAUX
GOLF V. BISKAJE
GLASGOW
DUBLIN
ULSTER
IERSCHE VRIJSTAAT
NEWCASTLE
MIDDLESBOROUGH
MANCHESTER
LIVERPOOL
LEEDS
HULL
BIRMINGHAM
CAMBRIDGE
OXFORD
HARWICH
BRISTOL
PLYMOUTH
DOVER
NAUW VAN CALAIS
AMSTERDAM
BRUSSEL
LOUVAIN
ANTWERPEN
BRUGGE
GENT
OSTENDE
LILLE (Rijssel)
CHARLEROI
LIEGE (Luik)
EUPEN
MALMEDY
LUXEMBURG
SAARBRUCKEN
NEDERLAND
FRANKRIJK
DUITSCHLAND
BELGIË
GRENZEN IN MIDDEN-EUROPA VOOR 1914
M. = MONTENEGRO
Z.-SILEZIË
VOOR DEN OORLOG
NA DEN OORLOG
Duitschland
RUSLAND
TARNOWITZ
BEUTHEN
KATTOWITZ
Oostenrijk-Hongarije
HINDENBURG
KONIGSHUTTE
Tsjecho Slowakije
Polen
EUROPA
A. = ALBANIË
B. = BELGIË
D. = DENEMARKEN
H. = HONGARIJE
N. = NEDERLAND
ZW. = ZWITSERLAND

Bijlage behoorende bij Keesings Historisch Archief

KAART B

AFRIKA

en

WESTEL. DEEL AZIË

Bijkaartjes:

Nederland

Ned-Indië

Palestina

Zwitserland

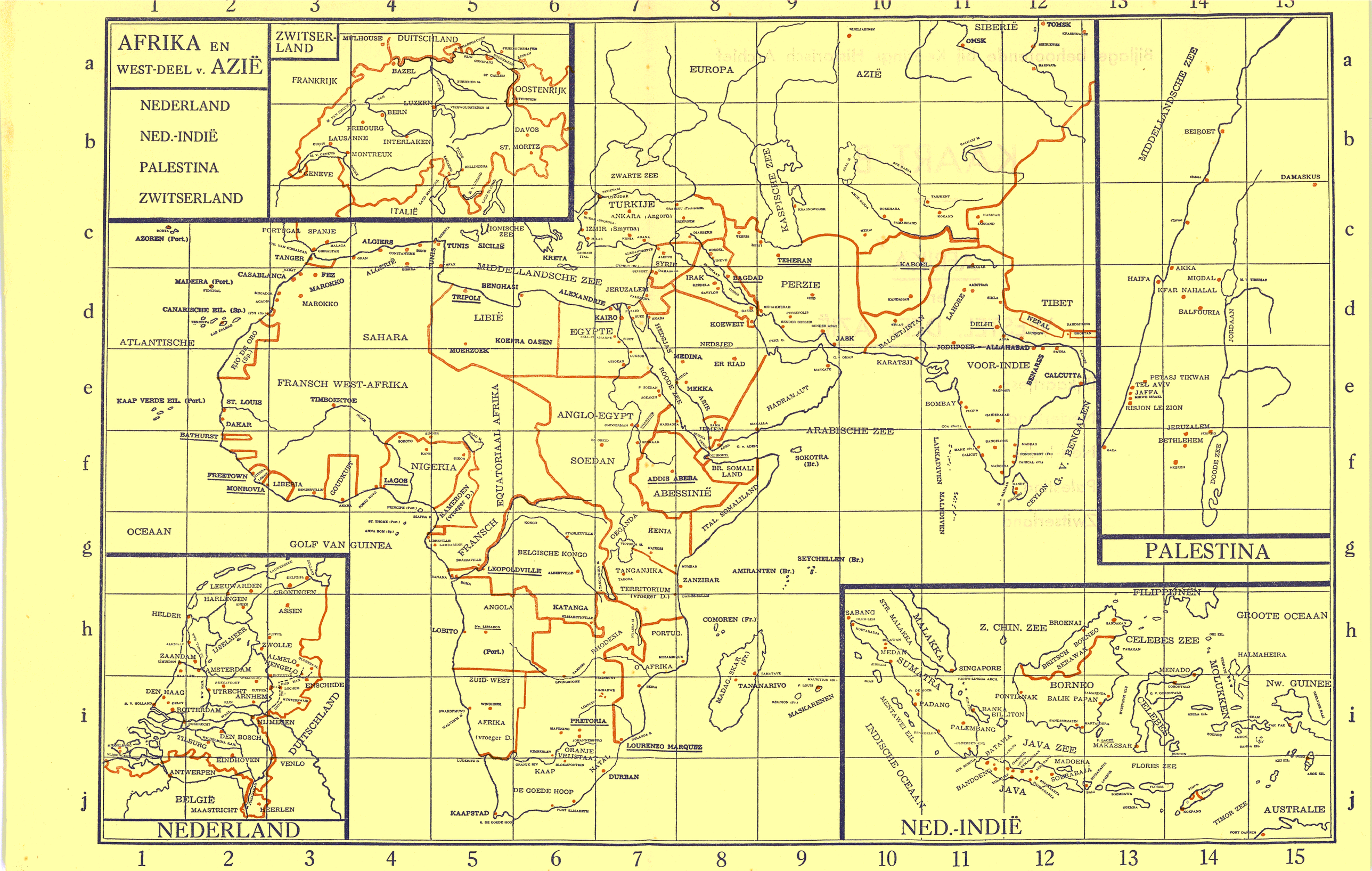
AFRIKA EN WEST-DEEL v. AZIË
NEDERLAND
NED.-INDIË
PALESTINA
ZWITSERLAND
ZWITSERLAND
DUITSCHLAND
FRANKRIJK
OOSTENRIJK
ITALIË
EUROPA
AZIË
SIBERIË
TOMSK
OMSK
ZWARTE ZEE
TURKIJE
ANKARA (Angora)
IZMIR (Smyrna)
KASPISCHE ZEE
PERZIE
TEHERAN
BAGDAD
IRAK
SYRIE
KOEWEIT
NEDSJED
ER RIAD
MEDINA
MEKKA
HADRAMAUT
ARABISCHE ZEE
SOKOTRA (Br.)
JASK
KABOEL
BALOETJISTAN
KARATSJI
VOOR-INDIE
DELHI
JODHPOER
ALLAHABAD
BENARES
CALCUTTA
TIBET
NEPAL
LAHORE
BOMBAY
LAKKADIVEN
MALEDIVEN
CEYLON
G. V. BENGALEN
MIDDELLANDSCHE ZEE
BEIROET
DAMASKUS
HAIFA
AKKA
MIGDAL
KFAR NAHALAL
BALFOURIA
JORDAAN
PETASJ TIKWAH
TEL AVIV
JAFFA
RISJON LE ZION
JERUZALEM
BETHLEHEM
DOODE ZEE
PALESTINA
AZOREN (Port.)
PORTUGAL
SPANJE
TANGER
ALGIERS
TUNIS
SICILIË
IONISCHE ZEE
KRETA
CASABLANCA
FEZ
MAROKKO
MADEIRA (Port.)
CANARISCHE EIL. (Sp.)
ATLANTISCHE
SAHARA
LIBIË
TRIPOLI
BENGHASI
MIDDELLANDSCHE ZEE
ALEXANDRIE
KAIRO
EGYPTE
KOEFRA OASEN
MOERZOEK
RIO DE ORO (Sp.)
FRANSCH WEST-AFRIKA
TIMBOEKTOE
KAAP VERDE EIL. (Port.)
ST. LOUIS
DAKAR
BATHURST
FREETOWN
MONROVIA
LIBERIA
GOUDKUST
LAGOS
NIGERIA
KAMEROEN (vroeger D.)
EQUATORIAAL AFRIKA
ANGLO-EGYPT
SOEDAN
ADDIS ABEBA
ABESSINIË
BR. SOMALI LAND
ITAL. SOMALILAND
OCEAAN
GOLF VAN GUINEA
FRANSCH
BELGISCHE KONGO
LEOPOLDVILLE
OEGANDA
KENIA
TANGANJIKA
TERRITORIUM (vroeger D.)
ZANZIBAR
AMIRANTEN (Br.)
SEYCHELLEN (Br.)
COMOREN (Fr.)
MADAGASKAR (Fr.)
TANANARIVO
MASKARENEN
ANGOLA
KATANGA
LOBITO
(Port.)
RHODESIA
PORTUG.
O. AFRIKA
ZUID-WEST
AFRIKA (vroeger D.)
PRETORIA
ORANJE VRIJSTAAT
NATAL
LOURENZO MARQUEZ
KAAP
DE GOEDE HOOP
DURBAN
KAAPSTAD
LEEUWARDEN
HARLINGEN
GRONINGEN
ASSEN
HELDER
IJSELMEER
ZWOLLE
ALMELO
HENGELO
ZAANDAM
AMSTERDAM
ENSCHEDE
DEN HAAG
UTRECHT
ARNHEM
ROTTERDAM
NIJMEGEN
DEN BOSCH
TILBURG
EINDHOVEN
VENLO
ANTWERPEN
BELGIË
MAASTRICHT
HEERLEN
DUITSCHLAND
NEDERLAND
SABANG
STR. MALAKKA
MALAKKA
MEDAN
SUMATRA
SINGAPORE
Z. CHIN. ZEE
BROENAI
BRITSCH BORNEO
SERAWAK
BORNEO
PONTIANAK
BALIK PAPAN
BANKA
BILLITON
PALEMBANG
PADANG
MENTAWEI EIL.
INDISCHE OCEAAN
BATAVIA
JAVA ZEE
JAVA
BANDOENG
MADOERA
SOERABAJA
FILIPPIJNEN
GROOTE OCEAAN
CELEBES ZEE
MENADO
MOLUKKEN
HALMAHEIRA
Nw. GUINEE
CELEBES
MAKASSAR
FLORES ZEE
TIMOR ZEE
AUSTRALIE
NED.-INDIË

Bijlage behoorende bij Keesings Historisch Archief

KAART C

GROOTE OCEAAN

en

OMGEVING

Bijkaartjes:

West-Indië

Poollanden

OMGEVING GROOTE OCEAAN

AMERIKA
AUSTRALIË
WEST-INDIË
POOLLANDEN

GROOTE OCEAAN

NOORDELIJKE IJSZEE

SIBERIË

ZEE VAN BERING

BERINGSTRAAT

ALASKA (V. S.)

BAFFINS BAAI

GROENLAND

HUDSON BAAI

BRITSCH NOORD AMERIKA

NEW FOUNDLAND

VEREENIGDE STATEN

MEXICO

GOLF VAN MEXICO

GROOTE ANTILLEN

CARIBISCHE ZEE

MIDDEN AMERIKA

ATLANTISCHE OCEAAN

AFRIKA

DAKAR

BRAZILIË

PERU

CHILI

BOLIVIA

ARGENTINA

URUGUAY

PARAGUAY

MONGOLIË

CHINA

JAPAN

KOREA

INDISCHE OCEAAN

AUSTRALIË

NIEUW ZEELAND

DATUMGRENS INTERNATIONALE

MIDWAY EIL. (V. S.)

HAWAII EIL. (V. S.)

MARCUS EIL. (Jap.)

WULKAAN EIL. (Jap.)

BONIN EIL. (Jap.)

MARIANEN (Jap. mand.)

CAROLINEN (Jap. mand.)

MARSHALL EIL. (Jap. mand.)

GILBERT EIL. (Br.)

PHOENIX EIL. (Br.)

MALDEN (Br.)

SALOMONS EIL. (Br.)

ST. CRUZ EIL. (Br.)

SAMOA EIL.

MANIHIKI (Nw. Z.)

COOK EIL. (Nw. Z.)

TONGA EIL. (Br.)

FIDZJI EIL. (Br.)

NW. CALEDONIE (Fr.)

NIEUWE HEBRIDEN (Br. en Fr.)

MARQUESAS EIL. (Fr.)

LAGE OER TOEAMOTOE EIL. (Fr.)

GENOOTSCHAPS EIL. (Fr.)

GALAPAGOS EIL. (Ec.)

PAASCH EIL. (Ch.)

SALA-Y-GOMEZ (Ch.)

JUAN FERNANDEZ EIL. (Ch.)

FALKLAND EIL. (Br.)

KERMADEC EIL. (Nw. Z.)

CHATHAM EIL. (Nw. Z.)

AUCKLAND EIL. (Nw. Z.)

CAMPBELL EIL. (Nw. Z.)

ANTIPODEN EIL. (Nw. Z.)
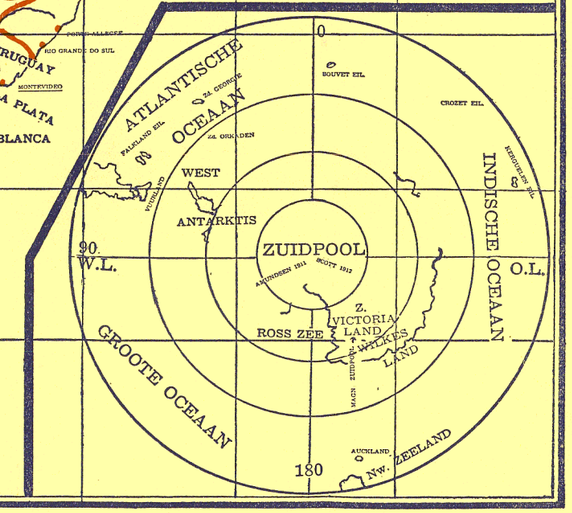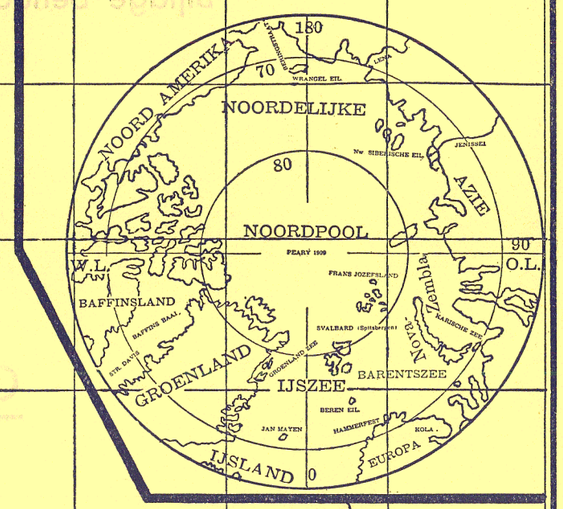
WEST-INDIË